Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Liber Co[n]stitutionu[m] nouella[rum] aute[n]tico[rum] de heredibus & falcidia

https://hdl.handle.net/1874/457055

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

frumenti redditus ex eis pdijs portabat vltra solitu: ideo id remouet vt vltra solitum locum non portet.
m Remanente. al's remanete. z facit. s. de fun. li. l. i. z. s. de fun. pa. l. iij. z. s. tit. i. l. fi. z de iudi. l. i. z de an. z trib. l. p locis. z. l. mediterranee.
n Pro tironib. i. p eoz stipedijs z necessarijs. Accur.
o In corporibus. alicuius militie.
p Precia. i. pensiões vel q da reddit q vocabat pcium vt. s. de excu. mu. l. euidenter nõ eni aliud extraordinariu pciu exigit: ut. s. o excus. mu. l. puate. z. s. de loc. fun. ci. l. ij z. l. fi.
q Absit. titulis. noiabat opus a pncipe quod fieri faciebat. Ac.
r Nuerem. s. cõstrue publicas vel sacras edes seu reparare int sordida munera erat vt. s. de excu. mu. l. maximaz §. publicis.
s Genus. nisi alicuius spalit fit vacatio publici mũeris: ut ff. de mu. z ho. l. cui. in fi.
t Diuinis. sic ea q nauicularionoie sunt obnoxia: ut. s. o pdi. na. l. i. z sic etiã non excusat vtraq dom a cõpatione spérũ: ut. s. ne. li. in emp. spe. l. i. Cy. z facit. s. de sa. fan. eccle. l. ad instructioné. z o ope. pub. l. ad portus. z de col. fũ. pa. l. i. in fi. z. s. de exac. trib. l. fi. z. ff. de puil. vetano. l. pe.
v Excepto pmoio. q ne q recipit sup indictu nec sordidis onerat muneribus: ut. s. de excu. mu. l. pe. z l. puate. z. s. e. l. i. de col. fun. pa. l. ij. z facit. s. sine cen. vel re. l. fi. z de exact. tri. l. ij. in fi.
x Necessitatib. s. ordiarijs.
y Rica De grege dñico. i. pncipis.
z Propositis. tue. pfecto loquit. Ac.
a Maximiq. hoies.
b Singulas. i. vna libra auri p quolibet equo. z dic q no. dñam subtrahi de grege pncipis equos an ipsos ex alijs gregibus.
c Hermogenianis. siue sint nati ex illa terra siue non.
d Nisi. eos. eqs vel equas.
e Obtulerint. no. sic. ff. o al. iu. l. iij. in fi.
f Rica De palacijs z domibus dñicis.
g Consecratas. excipim excipe iudices q reddũt ius: ut. s. de of. rect. pui. l. nullus. z facit. s. de ope. pu. l. gcũq. z de iudeis. l. in sinagoga. Rica.
h De cupressis: al's cipssis. al's cupssis. al's pseis. al's psidis: z sunt noia arboz: vel pseis nomé loci vbi nascit cupressus. z est rõ q ptinet ag geres tenétes aquã nili q oportunis tpib spargit p agros cũ in egypto nõ pluit: ut. s. de nili ag. l. i.
i Si quis. pseis. nomen loci sicut damnésis. z est genitiuus pseis.
k Omnes. solatio. olim eni licebat vnã incidere q aliã plantabat: qd hic remouet: s aliud a fisco h. l Quinq. incisor plus punit q emptor: ut s. l. pri. Sequitur Liber. xij. Codicis.
a De dignitatibus dictũ est. s. de iure publico. s q iꝰ ius publicũ nõ põt expediri nisi p eos q in dignitatib eligũt: ut. ff. de orig. iuris. l. ij. §. post origi. ió de digni. dic. s. q ad eas admittũt z reijciant. z q puilegia ex eis ptãt: z q to tpe duret.
b Si vt pponit. s. duab sororib supplicantib. Rndet. Et q dicit auitum patnũ. nã a supiorib agnatis nõ cognatis venit dignitas z honor z famuilia: ut no. ff. de sta. ho. l. cũ legitime. Item q dicit psularé. i. psulé vel de genere psulũ: z sic expone ptoriũ: ad qd. ff. de sena. l. i. Et no. q huiꝰ honor vel nobilitas que venit p accidés. i. p dignitaté nõ v extédi vltra pnepotes: ut. s. de qõni. l. diuo. Ité qdã hic hũt viz. i. hoiem: nõ aũt p marito ponit. Ité no. fm. b. q psules clarissima dignitate pfruunt: ut j. de dome. z ptec. l. ij. z. iij. s certe immo illustres sunt ut s. vbi se. vel cla. l. q tiens.

saltib puehéda trahat: sed eo vsq portetur quo graue atq dãnosum é puehere, pinde spectabilis sinceritas tua remanétem in hisdé locis iplere faciat, ppas functões qb antea prebeát frumenta. Imp. ho.

Pro tironibus i corpibus postulatis pcia pferri ex fũdis ppetuarijs nre rei puate pcipim. Imp. au.

Absit vt nos istructões vie pub. z pôtiuz stratarũq opa titulis maioz pncipũ dedicata iter sordida munera nũeremus igit ad istructões reparatiõesq itinez pontiũq nullum genus hoiuz nulli vsq dignitatis ac veneratõis meritis cessare oz: domos et diuinas tam laudabili titulo libenter alcribimus. Imp. the.

Excepto pmonio pietatis nre cuius qdé reddit necessitatib publicis freqntissime deputam vniuersos possessores functões isup indictl titulis absq nulli beneficij exceptõe agnoscere oportere cesemus.

De grege dñico. Imp. ar.

Propositis edictis sublimis magnificétie tue minimi maximiq mouéat: ut sciat singulas libras auri ex, ppis facultatib puádas, p singulis eqs vl eqbus siue hermogenianis siue palmatis nisi sponte eos obtulerit. In his vo quos ex alijs gregibus occupatos eé pstiterit sex auri vnicas fisci iurib iferédas.

De palacijs z domibus dñicis.

Consecratas nob edes Imp. cõ. i. iclyta palatia ab oi puatoz vsu z cõi hitatione excipimus.

De cupressis ex luco dáphesis vel pseis pegyptũ non excidédis vl vendendis. Imp. ar.

Si qs dáphesis luci i siria vel pseis i egypto arboré pparauerit. v. libras auri nouerit se eé mulctãdũ nõ minore dispédio z illo feriédo q vendere arbores ausus é qs nõ l emptoribus pparare. Imp. theo.

Omnes iudices cuiuscũq dignitatis sciát post hac absq pmissu magnitudis tue arboré ex dáphesi luco ãthiocene ciuitatis pcedéti vl quo libet mõ lapsas trãsferédi lisam sibi met denegãdã: sed nec a luco vel a litucha vnã cipressũ alijs plãtatis excidere sibi licere ptédat. ac ne solató antiqtus ei pcesso puari p oia videat, p eo q ei cipressum excidere denegatur vnã librã auri cũdé puatis nris largitionib accipe decernim: qnq libra rum auri pdénatõe huius legis temeratore plectendo.

Codicis dñi Justiniani explicit liber vndecimus. Incipit. xij. De dignitatibus. Rubrica.

Imp. Si vt pponitis auũ pularez z patré pretoriũ iuriũ hũistis z non puate cõditionis hoib sed clarissimis nupseritis claritaté generis retinetis. Imp. pa.

Neq famosis z notatis: z quos scelus vite aut turpitudo iqnat. z quos ifamia ab honestoz cetu segregat dignitat porte patebũt. Imp.

Maior dignitas nulli oz circa poris dignitat seu militie puilegia preiudiciũ facere. Imp.

Senatoz sbas qs i diuersis locis z puincijs possidét z hoies eoz tã a temonarijs onerib pferédis q a ceteris pstatióib qs iudices descri bunt nec nõ ét ab oib sordidis munerib extraordinarijsq z viliorib munerib liberos eé pcipimus nulla q forte pstringi functionis indigne. Imp.

Nemo pfect vrbis ci Imp. pa. tra pceptiõez vel sciam nram vlli muneri subiũget senatoré. nemo curiam nram imani pulset iniuria: si qdé n. senatoria pdit dignitate fuerit forte mãdandũ nro iudicio reseruãdum sit nãq dignitas iubentib si nobis sustinetur. Imp.

Neq s ex vltimis negociatoribus vel monetarijs abiectisq officijs vl deformib misterijs stationarijs oi q offoz fece diuersisq pastis turpibusq lucris aliq frui dignitate ptenptet: s z si qs meruerit repellatur repulsos aũt et ppis reddi consortijs oportebit. Imp. Rem.

Quoniã diuersi iudices non nulla opa in qbusdã extimát vrbibus extruéda ad h i necessitaté senatoz sbanõ reuocet. Imp. pa.

c Priuate. hic dic int patré z viruz: vt ff. de sena. l. femine
d Neq famosis vi gnges idé p ide repetere: sed dic famosis ifamia iuris z p sniaz ut in actiõe furti tutele z sy. z p eisdé ponat notatis. vñ quidaz hũt adnotatis. z de his hés. ff. de his q no. infa. l. i. §. qui publico. vel dic notanter ifamia. s. facti. s. p sniam diffinitiuaz vel inflocutoriã: ut ff. o obsequijs. l. honore. et. l. parentes z. l. licet. z. s. o his q no. infa. l. verbũ. z. l. inflocutio. Item q subijcit scelus ut ipo facto ifamis: ut miss sus ab exercitu cu ignominia z filis ut ff. de his q no. infa. l. i. Item q subijcit turpitudo vite: ut q male viuunt obligado ré duobus: ut ff. de pig. act. l. si qs pignore. vel alia crimina cõmittédo q ipso facto nõ iferũt ifamiã iuris: ut. s. o reis postu. l. i. z hoc est valde notabile q infamia facti siue p sniam siue al's illata repellit a dignitate. z sic. s. de inof. testa. l. frés. Item q subijcit z quos infa. s. pdicta. nã nõ ptéd pãt infames pdicti circa dignitates cũ hoib integre fame ut hic. z. s. de decu. ne qs. z de infa. l. i. li. x. z. ff. de iudi. cũ ptor. §. nõ aũt. z. ff. ad leg. iuli. de vi p. l. i. nec etiã in aduocando: ut. ff. de postu. l. i. §. ait pretor. nec in assidendo: ut ff. de asses. l. ij. sed p curatores pñt esse q onus est ut insti. de excep. §. fi. Itez arbitri: ut. ff. de arb. parui. Itez segregant ut nõ habitet rome vel alibi vbi imperator sit: ut. j. de re. mili. l. iij. z. ff. de his qui not. infami. l. ij. §. ignominia. Ac.

e Maior. facere. quo min retineat puilegiũ poris dignitatis: pone exéplũ: ut. s. de excu. mu. l. eos. z. j. de pmicerio. l. i. z. j. de silen. l. decurionib. in pn. z. j. de pri. sac. scri. l. iij. z nõ de minori dignitate ad maioré eligi: ut. ff. de mu. z ho. l. ut gradatim. z. l. honor. §. gerendoruz. nõ aũt e cõuerso: ut. s. quã ad ci. mu. indi. l. maioribus.
f Senatoz temonarijs. forte a temone. i. plaustro sic dictis al's temetarijs: quia ad tps debebant. g Necið. inculcatio.

b Viliorib. i. vilib z miorib. z facit. s. o exc. mu. l. maxiaz. z. j. l. pri.
i Nemo. senatores. ut. s. l. pri. z. j. e. l. pcipimus.
k Curiaz. ergo nec senatores: q ps nostri corpis sunt: ut. s. ad leg. iul. ma. l. qsqs. l Immani. al's imani: al's in naui: al's in mãipulis. s. iuria. i. malis mistris subiungés repete: ut. s. ad leg. iul. repe. l. i.
m Sit nanq. s. munus illud: vel sub. nihilominus.
n Sustinet. aliqd mun in senatore.
o Neqs. negociator. infra ne gociatores ne militent. l. i.
p Monetarijs. s. de murile. l. i. lib. xi.
q Officijs. i. officialib ut pistor: ut. s. de histori. l. i. lib. xi.
r Stationarijs. qa custodiũt portaz in castro limitis: vl q tenét statioñe de vi li merce. ut oleo sale z sepo et sapone.
s Omniq. totũ qd sequit ponit p vno z dic q fuit saltuarius vel custos prato rũ vel pascuũ militũ vl puatoz: ad qd s. de pascuis. l. vlt.
t Proprijs. i. primis cõsocijs ad qd s. de pascu. l. vlti. et s. de pfes. l. reddat z de tabu. l. fi.
v Quoniã diuersi. extruenda qd de nouo nõ licet sine auctre pncipis: sed vetera reparare: sicut. s. de ope. pu. l. int. z. l. nemo. z sic intelligo. l. oés. in. e. ti. z facit. s. de excu. mu. l. maximarũ. §. publicis.
x Vs se. ordis q centũ erant vt. s. de pe. hes. l. vltima.
y Numeram. no. sic. s. ad le. iul. ma. si qs. z. ff. de testa. mili. l. i. §. i.
z Iniuria. qd dic ut. s. e. l. nemo.
a Libertoz. nõ phibem. q ingenui sunt: ut insti. de ingen. in pn. in libertis aũt est secus: ut. s. ad leg. iul. viscellã. l. i. z. s. si huus vl li. l. i. sed hodie idé est in eis: ut in aut. ut liceat de ce. §. i. col. iiij. z facit. s. o postu. l. ij. z. ff. de asses. l. ij. z. s. de lib. z eo. lib. l. fi.
b Seuerã. submouem. nisi in crimine maiestatis: ut. s. ad le. iul. ma. l. nulli. z facit. s. de qõni. l. diuo. z. l. decuriones.
c Si senator. hic fm. sed ptra. j. in fi. l. vbi dicit eos clarissimos. sol. hic sunt puati. i. nõ illustres. clarissimi tñ sicut ibi: z subaudi ibi tãtũ. z sic pcor. ff. de sena. l. senatoris filiũ. in fi. vel dic in fi. huius legis susceptũ: subaudi tñ. s. post dignitaté susceptã: z fm hoc refert an vel p fuerint nati. z sic est ptra dictã. l. senatoris. in fi. z solues fm hanc lec. q hic ante fuit conceptus vel natus. z sic est puatus ibi z ante conceptus sed postea natus. Item arg. contra. s. de aduo. diuer. iudi. l. cum aduocatio. vbi ex electione z coartalis conditione ad dignitaté filij ante vel post nati cum patre eximunt. vel dic secus ut. s. de decuri. l. fi. z ibi in. l. cum aduocatio sit spãle in aduocatis illis: vel dic ibi quandoq dum tamen postea. Item aliud seruat in filijs eoz qui sponte se curie cuiusq ciuitatis dederint. nã nati post talé pditioné paterne nõ erũt succeden de functiõi: ut. s. de his q spon. mu. susci. l. fi. circa pn.
d Honoré. i. pater honorem habens non inuidet filio quin filium secũ participem admittat.
e Susceptũ. vel dic etiã ante dignitaté: vel dic tñ post: ut in pn. huius legis notaui. z facit. s. de lib. z eo. lib. si manumissos.
f Clarissimo. tantum fm primam lec.
g Iudices codicillorum. id est dignitatum quia per codicillos conferuntur: vt insti. quibus mo. ius pa. po. sol. §. filius. z facit in aut. de sanc. episco. §. reuerendissimis. z. §. presbyteros. colla. ix. z. s. de decuri. l. infamia. z. j. de pa. sa. lar. l. ij. z. s. de offi. pfe. p. l. si quos. z de suscep. et archa. l. si aliquod.
h Indignos. nota q priuilegium meretur zc. ut supra de iudeis. l. iudei. et de pecu. l. libera.
i Mulieres. nobilitamus. ut in aut. de consul. §. finautem. s. de nup. l. fi. sed nõne est superflua per. l. s. o incol. l. fi. R. vicium scriptoris est: sic. ff. de distrac. pign. arbiter. vel dic ut supra o veteri iure enucle. l. ij. §. si quid ante.

Ius senatoz z auctoritaté eiꝰ ordinis: in quo nos quoq ipsos nũeramus necesse é ab oi iniuria defendere. Imp. pa.

Libertoz filios adipisci clarissimam dignitaté nõ phibem. Imp.

Seuerã indagatõnem p torméta querédi clarissimo hoie submouemus. Imp. pa.

Si senator vel ali clarissim puatos héat filios editos qppe añq susciperet dignitaté q nõ solũ circa masculos dignoscit pstitutum: verũ et circa filias sili pditiõe puádũ: cũ aũt pnos honores inuidere filijs nõ oz a séatore vel solo clarissimo susceptũ i clarissimatus sciédum est dignitate mansurum. Imp. pera.

Iudices q se furtis: z sceleribus fuerit maculasse puicti ablatis codicilloz insignib z honore exuti inter pessimos quoq z plebeos héantur: nec sibi post hac o eo honore blãdiatur quo seipsos indignos iudicauerunt. Imp. pa.

Mulieres honore maritoz erigimus gñe nobilitamus z forũ ex eoz psona statuim z domicilia mutam. Si át mioris ordinis viz post ea sortite sũt pore dignitate puate posterioris mariti sequátur pditiõem.

Recipim vt senatori Imp. qlz, puicia pstituto nullaz héant iudices iniũgédi aliqd forte publici muneris ptátem. Imp. pa.

Clarissimis vel spectabilib vniuersis ad genitale solũ vel quolz alio sine pmeatu, pficiscédi: z vbi voluerint pmorandi hitandiue permittimus facultatem. Rem.

Si graui vllũ facinus admittatur nocenté psonã extra carceralé custodiã substitutõe hita sup illustrib qdé nobis suggeri iubemus. sup ceteris vo quadã miori dignitate decoratis ad tui referri culmis noticiã: vt ita demũ qd de admisso crine pstitui oporteat iudicet. Imp. per.

Quotiens ex puata cuiuslibet iter pellatiõe ciuili vel crinali viri illustres pueniédi sunt nulla dandi fide iussioné pcussione vexétur: sed p spãle puilegiũ sue comiti fidei psequantur iuratoria ab his cautione tãtum mõ exponéda quã si neglexerint z cõtra insertũ cautõi sacrm ipi vel coz, p curatores adfuerint in pecũiarijs q dez cãis sup possessione rez ad eos ptinentium iudex ppetés q et iuris auctoritas z rei qlitas suggerit ordinabit. In crialib vo negocijs dignitate quoq q se p suum vz piurium idignos se eé, phauerit spoliétur vt i eos vtpote illustri dignitate p suũ facin puatos in cõsulto et nra pietate iudicibus legũ seueritaté liceat exercere i qbus illustriũ dignitatuz puilegijs: hoc et adijciédũ esse censuim vt h i psone nullã ex cuiuslibet iudicis sine scriptis habita snia conuentionem neq in ciuili: neq in criminali causa sustineant.

Iubemus saluo honore q per reuocatõs sacre reuocatorie defertur durante licere cũctis tã minorib q maioribus ptátez gerentibus nec tus accusat vel conuenit illustres.

k Statuimus. ut. ff. de iur. omniũ iudi. l. pe. z de iudi. l. exigere. z. ff. ad municipa. l. fi. §. item rescripserunt.
l Priuate. nam que priuatorum est oblita rursus ex p oribus non adiuuabitur: ut i aut. de nupt. §. qui tamen nisi a pncipe impetret: ut. ff. de sena. l. fi. z facit. l. femine. z. s de nup. l. cum te.
m Recipimus. facit. s. e. l. nemo.
n Clarissimis. facultaté. facit. s. de ope. lib. l. fi. z. j. de prepo. sa. scri. l. finali. z. j. de consul. l. sancim. z. ff. ad muni. l. filij. §. pe.
o Si grauius. substitutione. al's substitutuz. al's sub fideiussione. i. sub custodia militari vel executorum: ut. ff. de cu. re. l. i. z hic adiun ge nobis suggeri iubemus. z hoc super illustribus. s. domi nis. i. si quis illustris commi serit facinus. super ceter autem zc. z facit. j. de prepo. sacro. scri. l. in sacris. circa principiũ. z. ff. de penis. diui fratres. §. fi. z. s. z vbi senatores l. quotiens. Sed queritur: an hoc sit innouatũ per aut. ut iudices non ex sa. iu. §. pmo. R. non: quia speciale est in istis: ut. ff. de offi. p consul. l. si quid distinxi. s. de leg. z cõsti. l. ij.
p Iudicetur. per te prefecte pretorio. sed hec lex fallit in casu. j. l. pri. §. int eos.
q Quotiens. priuata. puatus accusat vel conuenit illustres.
r Fideiussioné. i. iudicio sisti licet immobilia non possideat: sic. j. de prin. agen. in rebus. l. multis. z insti. de satisdat. §. sed hodie. j. de priui. scho. l. fi. circa finé. z. s. de epi. z clericis. l. cum clericis. §. i. sed ibi nec iurat regulariter contra. ut. ff. qui satisdare cog. sciendum.
s Affuerunt. per. d. s. alibi. sed per. b. planum est: ut. s. de episco. audié. l. si quis ex consensu. t Ordinabit. mittendo in possessioné rei petite vel omnium bonorum olim: vel pro mensura debiti hodie: ut. ff. quibus ex cau. in posses. eatur. l. i. z in aut. de exhib. §. si vero quidam. vel si detur diffinitiua contra eum absentem contumacem fit missio per. l. properandum. §. finautem. nam z lit. cõtesta. potest abesse z non sistit iuri.
v Spolientur. ipso iure ut subijcit.
x Priuatos. ipso iure: nam est infamis: quia contra pmissioné z contra sacramentũ venit: ut. s. de transac. l. si quis maior. ergo ipso iure desunt: ut. s. o decuri. l. infamia. z. s. e. l. ij. secus vbi cõtra iuramentũ tñ: ut. ff. de infa. l. lucius.
y Inconsulto. hoc est speciale contra superiorem. l. proxi. vbi pncipi refert sententia: sed hoc propter periurium. z facit. j. de lucris. ad. l. iij. z curiosis. l. pe.
z Exercere. que se veritas est lite nõ ptes. ut bona adnotent: ut. s. de reqr. reis. sed lite ptes. pecuniaria pena vel que estimationé ptingit infligi põt: ut. ff. de penis. absenté. §. i. a Priuilegijs. de satis. vitanda.
b Snia. cõmonitoria: sic. s. de epi. z cler. cum clericis.
c Cõuentionem. regulariter isto iure potest fieri conuentio in scriptis z sine scriptis: ut. ff. de edendo. l. i. §. i. nisi in hoc casu: vbi libellus in scriptis est dãdus vt hic hodie regularit idem: ut. s. de lite contes. aut. offerat. sententia aũt olim z hodie in scriptis feréda erat nisi in casib ut. s. de sen. ex peri. reci. l. ij. z in aut. nisi. z facit. j. de pri. sac. scri. l. pe. z de pn. agen. in re. l. fi. z. s. de mã. pn. l. i.
d Iubem. honore. honor é illi qué pnceps vocat vel reuocat: z facit. s. vbi de cri. agi opor. aut. qua in puincia. in fi.
e Gerentib. dignitaté. cum administratiões habent.

de grege dominico
de palacijs z domibus dñicis
de cupressis ex luco dafnensis vel persis ...
De dignitatibus

L. fol.
814

RARIORA

Cm

Cm

Cm

Jus positivum et interpretes
Folio no. 814.

471. **Justinianus** Imperator, Novellae cum glossa. Venetië, Andreas Calabrensis 10 Mei 1485. 2o. L. 2o. 8141

Typen 1, 2. — HC* 9629. — Pr. 4966.

Samengeb. met nr. 465.

465. **Justinianus** Imperator, Institutiones. Venetië, Andreas de Soziis 1484. 2o. L. 2o. 8142

Typen 1, 2. — Drukkersmerk (wit op rood). — HC* 9514. — Pr. 4937.

Op het laatste schutbl. achterin: „Me possidet iusto titulo magister Johannes de Worchem". — Zie de aanteek. bij nr. 76. — Uit het kapittel van S. Marie te Utrecht. — Samengeb. met nr. 471.

In nomine dñi. Justinianus opus suuz laudabile deo ꝯtri
buit: vt alʒ. C. de offi. pre. pre. aphri. l. in noie. ⁊ ſ. de ẽſto.
in ꝓn. col'. vj. ⁊ de armis i ꝓn. exq̃ seqr̃ bonũ ꝓn. melius me
dium ⁊ finis deo acceptabilis: vt. j. qũo oz esse. in prin. coll'.
iiij. Non ergo tanꝯ ipse sed tanꝯ deus facere videt: vt. ff.
de acq. pos. qꝯ meo
⁊ non sua vice ſz de
legãtis. ſ. dei fungi
tur: vt. ff. de offi. e.
cui man. est iure. l.
i. in fi. ⁊ j. ꝺ fi. istru.
§. qz ergo imperiũ
col'. vj.

b Jesu. ebraice la
tine saluator: vt ꝓz i
passiõe ⁊ ex subscri
ptiõe i cruce facta.

Colla. i.

c Crisſti. grece lati
ne vncti.

d De heredibus.
non dicas instituen
dis: ſz ab hereditа
te repellendis nisi
votũ impleat testa
toris: vt. j. e. §. siqs
aũt nõ iplens. ⁊ hec
pars Rce. expedit
j. eo. vsqz ad illum.
§. hinc nobis.

e Et falcidia. ſ. he
redi seruanda si fiat
inuentariũ non alʒ
⁊ hec pars expedit
j. eo. §. hinc nobis.
vsqz in fi. ti.

f Occupatis. põt legi datiue cũ illo verbo incurrunt qꝯ est.
j. idem est de illa dictione eligentib⁹. Item põt in viz ab
latiui absolute poni. sic insti. de iu. na. in prin. vbi dictio
vna poni põt nominatiue ⁊ ablatiue.

g Nobis. nõ. silia de occupatiõe. j. de ap. §. i. col. iiij. ⁊
j. de iudi. §. i. col. vj. ⁊. C. de q̃dri. pre. l. fi. in fi.

b Reipublice. i. totius imperij. sic in prohemio. ff. in prin. Et nota qꝯ
tribus modis respu. dr̃. ꝓio romanoz: vt hic. Item pro ciuitate ro. tm
⁊ tũc ꝓprie: vt. ff. de vbo. si. eũ qui. Item pro q̃libz ciuitate: ⁊ tũc impro
ꝓe: vt. C. de offi. eius qui vicẽ alte. iu. ob. l. i. ponit ⁊ q̃rto: vt ꝓ q̃libz mu
nicipio: vt. ff. ꝺ publi. ⁊ vec. ſz ⁊ hi. §. pla. Cura ⁊ dr̃ cura q̃si coz vrens.

i Parum nihil. i. modicum eligimus

k Cogitare de singuloz vtilitatib⁹. hec. n. dictio paz aliquid ponit lz
illa dictio nihil totũ videat negare. ſz que sunt vtilia in vniuerso eligim⁹
curare: vt sequit. j. ar. j. de non ali. §. qz vero verisile. col. ij. ibi oz. n. ⁊c.
vl' dic paz nihil. i. paz vel nihil lꝫ tpe possum⁹ cogitare ꝺ singuloz vtili
tatibus. Vel dic paz nihil. i. nihil qꝯ sit paz. nã curamus alta. vñ apel
latio ad eũ. ſ. principez non venit nisi sit cã. xx. li. auri. ⁊. C. ꝺ ap. l. i offe.
vel dic paz eligimus hoc. ſ. nihil cogitare. sed semp volumus cogitare
vt. j. vt diui. iuſ. subser. beant. in prin. col. iij. ⁊ vt iudi. sine quoquo suf. i
prin. ⁊ vt. C. ꝺ q̃dru. pscri. l. fi. §. pe. vl' dic paz. i. nõ sic. C. ꝺ transl. fris.

l Sed quatenus. repete eligentibus nobis. ⁊ lege duob⁹ modis. p° vt
respiciat cãm ꝓteritã vl' pñtem. sic. ſ. eatenus cogitamus quaten⁹. i. pp
quã cogitatiõz ꝓ se vt ponat quaten⁹ pro qꝺ. ⁊ sic cãz in ꝓteritũ vl' pñs
notet non futura ſm Azo. vel melius dic ꝓprie poni vt futurã cãm no
tet. ⁊ cõquiescunt ponit ꝓ conquiescant. ſ. gentes romani imperij vt se
quitur ⁊ semper ponitur quatenus pro quod.

m Euandali. hostes fuerunt populi ro. vt. C. de offi. pre. pre. aphrice
quas laudes. in principio.

n Vero. vel suppletiue. tunc legas vt ibi. ff. de iusti. ⁊ iu. l. ius ciuile. §.
hoc igitur. vel legas aduersatiue. q. d. alie gentes nostris cogitationib⁹
per se quiescunt vt. s. ſz vandali nõ per se: sed facto nostro: qꝯ subiugaui
mus eos: vt. C. de offi. pre. pre. aphri. quas laudes. vl' dic qꝯ per se fuit
nomen gentis vnde dicitur rex persaz. ⁊ vero ponitur pro certe.

o Et archedonij gẽtes sunt. ⁊ repete eligẽtib⁹ cogitare q̃ten⁹ arche ⁊c.

p Antiquã. dic qꝯ primo fuerũt de romano impio sed post facti fuerũt
serui hostiũ: vt de aphrica. dicitur: vt. C. ꝺ offi. pre. pre. aphri. quas lau
des. vel dic qꝯ nunqꝯ fuerunt sub romano impio: nisi nunc primuz vt se
quitur. vñ vocat antiquaz libertatem a iure nãli inuentã: vt. ff. de nata.
re. l. ij. qꝺ est vetustius: vt insti. de re. di. §. singuloz. ſz qũo ꝓ captiuita
tem eam recipiunt ĩmo perdũt: vt insti. de iure per. §. pe. R. amittunt.
sed ex quo desinunt esse rebelles recipiũt alʒ penã ꝓpam libertatez. i.
quã de iure nãli hñt vt dictũ est vel quã prio hẽant añ captiuitatem.

q Quã. nũc in quibusdã libris est quã nũc primũ ⁊c. ⁊ non est ibi nisi ⁊
subaudi per. q. d. ꝓ hanc libertatẽ hñt qꝯ deus nobis hacten⁹ vel eis nõ

In nomine dñi nostri ieſu christi
liber Cõstitutionũ nouellaz autẽti
coz de heredibus ⁊ falcidia ⁊ ſi hr̃
legata soluere noluerit Impatoris
Justiniani Joãni prefecto secundo
Constitutio prima.

Occupatis nobis circa toti
us reipublice curas ⁊ paz ni
hil eligẽtibus cogitare sed
q̃tenus ꝓ se q
dem conquie
scũt. Euãda
li vero cũ mauris ꝺbediũt ⁊ arche
donij antiquã recipientes habeant
libertatẽ quã nisi nunc primum sub
romanoz facti republica Inter sb
iectos habeãt qꝯ nondũ hacten⁹ nisi
sub imperio nostro dedit romanis.
Deus Incurrũt etiã ꝓprie solicitu
dies a nostris subiectis semp nũciã

concessit. nũc primũ sub ro. ⁊c. nisi sic onas inuitur qꝯ oẽs hostes ⁊ anteꝯ
capiant sunt serui qꝯ noz est verꝫ. It lis dicit quasi nũc primũ ⁊c. ⁊ hec plana
expone. q. ꝺ sicut. q. d. ita recupant libertatez sicut nouiter nobis adheren
es hostes ponte retinent quã hñt. Itez alʒ est quã nisi nũc ⁊ hanc ego habeo
na hoc mõ quã. ſ. libertatez hñt. i. per oia sunt liberi nisi nũc ⁊c. q. d. nisi
in hoc qz erũt iter subiectos
⁊ ſm hunc tertiũ ⁊ primum
intellectũ intelligo inferioza
vba qꝯ nondũ sic pone qꝯ. ſ.
subiugarent. ⁊ sub. po. ro.
ponerent nisi nobis cõcessit
deus: sed ſm mediũ dic qꝯ
nõdum ⁊c. ſ. qꝯ recuperent.

r Incurrũt. ⁊c. q. d. nõ solũ
nostre. sed ẽt ꝓprie. ſ. singu
loz spales: vt. j. eo. §. si vero
autez. vel dic qꝯ suas ꝓprias
appellz ꝓuatoz solicitudies
vt. C. ꝺ cadu. tol. l. vna. §. fi.

s Competentem. si compe
tenter ponat qꝯ dic: vt. j. de
man. prin. §. si vero coll'. iij.

t Formã. qñq̃z gñalez qñq̃z
specialez: vt insti. de iure na.
§. plane ex his.

u Quecunqz vero. hic po
nitur vero ꝓ sed. q. d. vere
singulis damus cõpetentez
formã. sed ne nimium graue
mur hoc oportere putamus
⁊. l. sẽtire. ⁊ tradere subiect
per se iuuantia nõ semp ⁊c.

x Quecũqz frequẽti. sic. ff.
ꝺ le. ⁊ se. consul. l. naz ad ea.

y Potiuntur. i. indigent vl'
fruuntur.

z Per partes. i. per singulos hoies vel cãs a quibus consulimur.

a Auxilio. ſ. nostro qꝯ damus per rescripta.

b Possibilia tm̃ sunt. ſ. euenire ⁊ frequenter vt dixerat. nam de his que raro
accidũt ⁊c. vt. j. vt sine prohi. man. de. ⁊ credi. §. qz vero. col. iiij. ⁊ subaudi vt. ⁊
dic vt scripta. l. ⁊c. vel. dic quecũqz vero frequenti quidez potiũtur ꝓ partes au
xilio. ſ. plerũqz ꝓp sui freq̃ntiã idiget nr̃is rescript: ea tm̃ scripta. i. possibilia sũt
⁊. ſ. subaudi vt cõem prestet vtilitatẽ oibus. ſ. casibus in quib⁹ hñt opus hꝫ opoz
tere. ⁊c. vel dic tertio op. pu. le. san. ⁊ tar. sub. ⁊c. ſ. scripta oĩa quecũqz prestent
cõmunem oibus vtilitatem le. i. per aliquaz virtutem legis que quattuoz sunt:
vt de le. i. ⁊ se. con. l. legis virtus. repete. ⁊ hoc oportet. quecunqz fi. po. ⁊c. vel
dic quidem hec pu. ⁊ l. ⁊c. quecumqz frequen. quidem po. auxilio. possibi
lia tm̃ sunt repete. ⁊ pu. ⁊ h. ſ. lege scripta quecunqz pstet cõez vtilitatẽ oibus.
Possibilia. ſ. euenire ſm primã ⁊ tertiam ⁊ quartam expositionem.

c Scripta lege sub. ſm primam expositionem ⁊ secundam.

d Per se iu. i. ea que se iuuant vt non sit opus noua impetratione.

e Semper igitur. qz singuloz cãe quottidie nobis nunciantur igitur ⁊c.

f Importuni. i. valde instantes. sic. C. qui pos. in pi. ba. assiduis.

g Prebitis. i. datis. Adeuntes. ſ. nos.

h Pro libertatibus. ſ. relictis per fideicom. non prebitis.

i Ob aliud. quoddam. vt per fideicõmissa que nõ sunt legata ſm quosdam. cũ
legata ex testamẽto tm̃ presentẽ fideiuſ. vero ẽt ab intestato. vt insti. ꝺ fideicõ.
here. §. pterea. sed hoc reprobo qꝯ ſm hec iura ſm que loquimur nulla est diffe
rentia: vt. C. cõia dele. l. ij. ⁊ ẽt in iure veteri lꝫ nõ vetustiori. vt. ff. de le. i. l. i. dic
qꝯ pp donat. cã mor. que differt a legato: vt diximus insti. ꝺ donat. §. mort cã.
Item ꝓpter ꝓceptum qꝺ facit testatoz interdum vt fiat monumentum ab vno
de heredibus pro quo agitur famil. hercis. vt. ff. famil. her. his cõ. §. iij. Item
pp fideicom. vniuersale qꝯ difert a legatis: vt nõ. ff. de le. i. l. i.

k Transmittẽtes. i. morientes: qz sua bona ad heredes transmittunt.

l Bari. qñ in dãdo ꝓsistũt fieri qñ in faciendo ꝓsistũt: vt insti. de le. §. ſz. ⁊ tale.

m Constituerunt. scilicet ab heredibus.

n Indeuote. i. non seruata deuotõe naturalis iure: qꝯ dicit vbi est emolumen
tum ibi sit onus ⁊ eꝺ. vt. C. de fur. l. fi. §. pe. ⁊. ff. de regu. iur. l. ſm naturam.

o Adeunt. scilicet heredes.

p A veteribus. sic. j. ꝺ nup. §. disponat. col. iiij. ⁊. ff. ad. l. fal. l. i. i. R. ⁊. §. i. ꝓpe
tentes alʒ competere. ⁊ tunc expone. i. competens esse ⁊ est oĩs voluntas ꝓpe
tens nisi sit contra leges. vel bonos mozes siue turpis: vt. ff. de le. i. siquis ing
linos. §. pe. ⁊ fi. ⁊. l. se. §. fi. ⁊ de condi. insti. quidam in prin.

q Neglectas. ſ. per desuetudinez: vt. j. de iudi. i. R. col. iiij. ⁊ in proemio insti.
§. igitur. ⁊ de iure naturali. §. sed naturalia.

r Reparare. ar. ꝓ priui. antiqt ⁊ neglect vt possint ⁊ ꝺbeãt renouari. Item ar.
pro instrumentis antiquis ⁊ fere consumptis vt possint ⁊ debeant renouari sic
j. vt spon. lar. §. ⁊ isuper coll'. ix. ⁊. j. de q̃sto. in prin. col. vj. ⁊. ff. ad. l. iul. maie.
non contrabit. s Viuentibus. quibus est aliquid a testãtibus relictuz.

t Morientibus. ſ. testãtibus: vt eoz seruetur voluntas. hec. n. lex neqz in pau
ptate. ⁊c. vt. j. eo. §. fi. i fi. u Primũ itaqz qz oz. ll. ãtiqs repare itaqz ⁊c.

ROMEIN-ARCHIEF
TE
UTRECHT

x Alijs.hoc respicit.in alijs aũt ꝛc̃.similis remotus respectus est.insti.ō act̃. §.i.in illo verbo autem ꝛc̃.ꝛ dic alijs.i.aliquibus.

a Quale est silijs.bis.n.descẽdẽtibus nã debeꝫ hereditas:vt.ff.de bo.dam. l.fi.in prin.ꝛ vnde liberi.l.scripto.in fi.ꝛ fuit hec pars iure isto quarta eius ꝙ ab intestato debeꝫ:vt.C. de ioffi.test.cũ ꝙ it̃.ꝛ j.eo.§.siqs aũt.ſz hodie tertia vl̃ semis ſm numeꝝ liberoꝝ vt.j. de tri.ꝛ se.§.i. coll̃.iij. nisi in casu vbi est dodrans vt in nãli cui ie dato: vt.j.de tri.ꝛ se.§. excipiẽ.ꝛ.j. vt cũ de ap.cog.§. siqs aũt.ꝛ misi forte i filio arrogato cui q̃rta debeꝫ oiuꝝ bonoꝝ ſz q̃sdã lz plures existãt filij ex ꝙsti. diui pij: vt insti. de adop.§. cum autez.ꝛ.ff. de adop.si arrogator pater.alij quarta eius qō habitur⁹ erat ab intestato.ꝛ hec est verior.

b Patribus.naꝝ ꝛ si ꝛc̃.vt ff.de inof.test.l.nã ꝛ si. Item nunquid hec quarta q̃ patri debeꝫ est ancta.. dic vt .j. de tri.ꝛ se.§.ij.coll̃.iij.

c Fratrib⁹. vt si frater me⁹ instituit turpem ꝛ notatam ꝙsonã heredẽ nō alꝫ: vt.C. de inof.test. fratres. ſz ꝛ tũc ita demũ si ñ ſuꝫ igrat⁹ ñ alꝫ vt.j. de nup̃.§. igratitudiez

d Si quã sup.ꝛ alijs qdem ꝙsonis si quã ꝛc̃. vel dic si ꝙ qꝫ ꝛ quã.i. aliquam b⁹.

e Ex nobis sunt vt descendẽtes Sum⁹ vt ascẽdẽtes

f Leges.nam dicũt.ll. oib⁹ inferioꝛib⁹ ꝛ supioꝛibus aliquid deberi: vt hic ꝛ.ff. de inof.test.l.i.int̃dum ét ex̃neo quo ad sanguiné vt patrono cui debetur tertia:vt insti.de suc.li.§.sed nostra.ꝛ.j.eo.§.non autem.

g Necessitas.ét si inter vivos pacto se astrinxerũt:vt.C.de pac.l.fi.ꝛ de pac. con.l.hereditas.

i Largiẽ.i.relinquiẽ suo arbitrio.cui aliquid dimittat sic.C.desacrosan.ecl.l.i.

k Preferenda.vt ad ex̃neum vel ꝓiunctũ:vt.C.de here.insti.l.ex̃neum dum modo possit ille capere.ꝙ dic vt diximus insti. de le.§. legari.

l His igitur simul continuatio est insti.de insti.ꝛ iure.§.his ergo.

m Scripti sunt.quid si i nũcupatiuo aliqs est institut⁹? ℟.idez: vt.j.eo.§.pe.

n Per vniuersitatẽ.vt in quota pte hereditat? ꝙsistentẽ:vt.ff.ad treb.l.cogi. §.ꝛ generaliter.cum autez dicitur id specie est in re recta vt seruo vel domo:vt insti.de fideicomiſ.here.§.non autem.

o Legatum.sed nunqd legatũ est aliud a fideicom.spãli iure isto? ℟.non ꝛ ꝙ dicit legatum dic.i.eo mō.quo ꝙsueuit relinqui legatũ:vt.C. cõia dele.l.ij.

p Et honorãs.pone ꝛ pro.i.hec dictio testator.ꝛ hec dictio honorãs ꝓ idez ponaẽ nisi.n.testator honoret cõmodo pecuniario nõ põt honorare vt.ff.ō le. i.plãe.ij.§.fi. vel. põe ꝛ ꝓ vt si i codicill̃ aliqué honorauerit.vt.ff.ō.v̄.fi.l.sepe

q Disposuerit .s.honorando.

r Complere.aliter tñ ꝛ aliter.nam heres implet detracta falcidia si fecerit inuentariũ:vt.j.eo.§.hinc nobis.reliqui honorati debẽt ꝙplere:vt insti.ō fin.re. ꝓ fi.com. re.§.i. Sed nihil detr.ac.o:vt.ff.de le.ij.l.ipator.ꝛ de vul.sub. cobe. §.cũ filie.ſz quidã dicant ꝓ.ar.illius.l.ff.ad.l.fal. penalef.§.fi.ſz q̃ est rō ſz nos ꝙ heres detrahit.reliqui nō? ℟.qꝫ herede nō adeũdo ꝙ faceret si nihil haberet.nullũ eẽt testm̃ al̃s non valet testamentũ sed nō ita reliquis nō accipiẽtib⁹ vt insti.ad.l.fal.in prin.ꝛ insti.de fideicõ.here.§.restituta.ꝛ.j.eo.§.hinc nobis

s Si ꝙ p̃cipiẽ.q.d.semp est ꝙplenda nisi in trib⁹ casibus. primus qñ ꝙ p̃cipiẽ nõ est legitimũ sed legitimũ intelligo. siue sit lex exp̃ssa siue nulla iueniaẽ ꝓ.ff. ex qui.ca.ma.l.necnon.§.ſz qō ét iũcta.l.i.§.fi.eo.ti.ꝛ.s̄.eo.§.semp.ꝛ.j.ō nup. §.disponat.secundus est ꝙ puniẽ nisi impleat dũmodo aliqua lex illud nō demõstret factũ pp culpã eius cui debeẽ. puta si res perijt vl̃ ét si nō perijt nō ꝺz ꝓpterea hereditaté heres perdere:cũ nō sit in mora. Nam eius perijt piculo cui debeẽ:vt.ff.de solutio.qui.x.ꝛ de excepti.do.l.si opa.tertiũ est necessariuꝫ vt hic putaẽ.si lex nō demõstrat fcm̃ qō erat faciendũ per hoiez vt in fideicõ. li.relicta q̃ repsentaẽ p se.cõ. Imbrianũ:ꝛ Bamasianũ:ꝛ Articulianũ:ꝛ Adé cianũ:vt.ff.de fideicom.li.cũ vero.§.subuentũ.ꝛ.l.se. ꝛ.l.nõ tm̃.§. artificialia na.ꝛ.ff.de manu.l.cãm.§.puellã.ꝛ.C.si man.ita fa.alie.l.fi. Et sic ſz hoc vbũ illud demonstrat in fine positũ referẽ ad vtrũq; vltimũ dctm̃ . Vel dic scõ ꝙ tm̃ sunt duo casus.sed primus diuidit qñ lex exp̃sse cõfirmat. Item qñ non ꝓhibet ꝛ habeas ꝓhibeat: vel subaudias.tertium aũt non mutaẽ: sed ſm hoc deest hic ille casus qñ per moraꝫ accipient̃.nisi dicas sub tertio comprehẽdi.

t Demonstrat.s.lex aliqua.

v Siquis aũt cõpetat ei.i.iam cessit dies relicti vt possit peti qꝫ puꝫ est.secus si esset in diez. vel ꝓditionale ꝛ nõduꝫ dies vel ꝓditio extitisset: vt.C.de cadu. tol.§.in nouissimo.ꝛ.§.sinautez.ꝛ.ff.de verbo.signi.cedere.

t Decreto.s. admonitorio qō est quasi interlocutoria quedaꝫ: vt.ff.de ar.qualez.in fi. v Admonitus.s.semel ꝛ scõo ſm quosdã vt ar.j.vt li.ma.ꝛ auie.§.siquis in sua.coll̃.ix.ꝛ de eccle.ti.§.si aũt. que hec.coll̃.ix.ꝛ de sanct.epi.§. presbyteris aũt ꝛ dyaconibus. Sed ego ꝓ. nam dico vnã ad monitionem sufficere:vt hic ꝛ ꝙ dcis.l. bina exigiẽ. est ideo qꝫ maior pena ipoñ cũ in ptinenti relictis priuetur:hic ꝛ post annũ.C.de pe. si vindicãti. neq; n. iudic? auctoritas ꝺz esse iudibrio:vt.ff.ō iudi.l.si ptoꝛ.

x Annum totum.s. continuum.

y Necessario.i.quibus ex necessitate relinquit̃:vt.s̄.eo.§.i.

z Vult.s.necessario.

a Scõm quartaz.i. quartã illius partis quã ab intestato haberet:vt.C.de inof. test.parentibus.ꝛ.l. cũ q̃ritur. sed hodie est semis:vel triens ſm numeꝝ liberoꝝ: vt.j.ō trien. ꝛ semis. §.i.coll.iij.

b Concedit.i.percipit:vel ꝓcedit ad minus.

c Auferri.vt ipo iure esse heres desinat ꝛ alijs ipso iure esse incipit: vt.j. §. his

omnibus:sed quare hoc debitũ non perdit cũ defuncto nō obedit. Nã si legi nō obedit in faciendo inuentariũ pdit iure insti. debitũ.j.eo.§. si vero nō fecerit.cũ mitius consueuerit agi cũ.l.q̃ cũ hoie.vt.ff. de arbitris.celsus? ℟.qꝫ hec nã debetur. vnde inutabile est: vt insti.ō iure nãli §.pe. Item hoc erat debitũ etiã ꝓius q̃ moriretur testator illud non: vt s̄.eo.§.i.non est ergo eadem rō.vt.C.de codicillis.l.fi.ſz iure insti.debitum:perdit si defuncto nō paret:vt.j.eo.§.ꝛ hoc. Item nunqd filius possit hẽre duas quartas aliquo casu? ℟. vt i summa huius ti. §.h aũt queriẽ:vt si filius fuerit institutus. ꝛ in totum restituere grauatus: aut q̃rtam trebellianicam. ꝛ quartam iure nature habeat.vel si fuerit legatis honoratus:an iure institutiõis ꝛ iure nãe quartam hẽat vel est filius arrogatus:an quartaz ex constitutiõe diui pij. ꝛ iure nãe debitã possit habere ꝛ idem in similib⁹ queri potest.vt puto in his oĩbus casib⁹ vnã quartam sufficere:vt.j.eo.§.siquis aũt ꝛ.ff.de inoffi.testa. papi.§.pe. nisi in casu vt cum rogatur de hereditate restituenda filius institutus sub conditiõe vel in diem.nam statim potest retinere debituꝫ bonoꝝ subsidiuꝫ.s.trientem vel semissez:vt.j.de trien.ꝛ semis.§.i.ꝛ.§.ij.ſz aduenientе die põt hẽre trebellianicã q̃rtã: vt. C. ad trebel. eis iubem⁹.

d Illis accrescere.s.si nullus est substitutus. al̃s.ꝓ. vt.j. eo.§. si vero institutio. Sed nunquid ꝑmo coniuncti ꝙ diſiũcti veniunt? ℟.sic arg. C.de cadu.tol.§.si vo quidam. Sed nũquid etiã inuitus videtur ꝙ sic C.de cadu.tol.§.bis ita. Sed ꝓ dico vt.j.eo.§.si vero nullus:vt.ff.de acqui.here.si minor. e Institutionis. vt ꝙ plus testator amauerit instituẽdo hunc plus hec lex diligit adiungendo: vt hic ꝛ .ff. ad trebel.quotiens.insti.de here.insti.§.si plures. de vulga.sub.§.i.

f Alijs re.i.hũtibus alias res.ꝛ ponitur contentum pro continenti.

g Fideicom.ſm ordinẽ positũ.j.eo.§.ꝛ eni in legatarijs.qui est ꝓ.

h Cautione.hec est cautio q̃ iure veteri ꝓstabaẽ: vt.ff.de le.iij.l.si tibi

i Personaꝝ. vt si sit impossibile vel difficile satisdare pp paupertatem. remittatur ei fideiussio: vt.ff.si cui plus q̃ per.l.fal. cum non facile.

k Vel rex.si magnũ sit relictũ satisdetur ab eo ꝙ potest. al̃s caueat. Sed cui prestabitur? ℟.bis quoꝝ interest.vel seruo publico:vt insti.ō inuti.stipu.§. alteri.ꝛ.ff.rem pu.sal.fo.l.iij.ꝛ. iij.in prin.

l Per res.hec est res cautiõis huius.

m Agunt. idest agent ꝛ complebũt in eis bonis.

n Que recte.i.legitime nō al̃s:vt s̄.eo.§.bis igiẽ.

o Vocat.excepto filio exheredato.ꝙ dic.j.e. §.exheredato.

p Post eũ. hec posteritas notaẽ in eo qō post eum cui sunt oblata bona deferẽ ad eos ꝛc̃.vel dic.ꝙ primior erat institutus.vnde qui erat post eum in gradu admittaẽ.prima verior est.

q Legitima.imo ex testamento habebat.sed extunc ex lege hẽre dicit vt hic.ꝛ ar.ff.de verbo.signi.l.lege.

r Per hanc.i. per hanc constitutionem:ꝛ habes hoc.j.eo.§.si vero nulli.

s Compleant.i.complent sic tps pro tpe ponit: vt.C.de le. z con.l.i.
t Continent.quis post istos admittit/ R.eine i z postea fiscus: vt .j. eo.§.proximo et.§. si vero. z.§.si vero ablatam.
Inordinatum vero.hic de ordine: vt.j.eo.§. si vero nullus legatarius.
u Confusum .nam omne inordinatu est pfusum. sed nō puertit.
x Nec in his l nec abūdat: vt.ff.de dā. infe.fluminū.§.i.vl melius dic inordinatū nihil in alijs .s.nominat/ in testamēto de quibus dic .j. statim.§.z enim.nec in his .s. qui veniūt ab intestato. Sed pm s.i ordine cognatiōis
y Prior.cū effectu vt illa dictio primus ordinez cognatiōis denotet. hec dictio por vocatiōis porit tatez significet. vl fz notat priorez al's p mum z vnū.s.post p muz eadem rone. z tertius est prior. vel primus post scōm. z ita de singulis:
z Relictus.qui hereditatem nō noluit sub dicta adire cautione.
a Exteri.l. q neqz sunt nominati in testamento neqz ab intestato vocant. sed prius sunt eine: vt j.e. si vero. fz quare hi vocant. R. forte libertatū seruandaz cā: vt insti.de eo cui lib.ca.bo. adi.§. i.z C.de te. ma.l. vult. Sed quare añ fiscū admittitur eineus/ R. fiscus ñ volebat vl ignorabat. al's sic admittit vt eineus vt.ff. ō fideicom .li. l.iiij.§. eadez pstitutio.z isti.ō eo.cui li. c.bo. adi.§.z ne ei.
b Et eni.dixerat ordinem inter eos qui ab intestato veniūt nunc inter nominatos testamēto z continuatur cum illa litttera .s. proximo.§.inordinatum vero nihil.
c Existentib gener alibus fideicommissarijs.
d Habenti sic.ff.de pact/ maiorez.z.C. qui bo.ce. pos.l.fi. fz nunquid idem in coheredib/ R. non: vt.s.eo.§.z si quidem.
e Et in similitudine.i.loco heredum habentur: vt insti. de fideicomis. here.§.testa.z.§.sed quia heredes. Accur.
f Maxime.nam z idem apud alios: vt.ff.de bo.li.si necesse.§.fi.ff.q cū eo.si filius.§.i. g Qui.s. Dogmati.i.soli doctrine.
h Circuitiones.q dic vt insti.de fideicom.here.§.sed qz cū pcedenti
i Si vero qō iusz est.s.a.l.ista.l.q ñ vult bona sub.d.cautōe.alij.aūt exponūt a testatore. k Legatis.specialibus.
l Fiduciam subaudi volumus. m Sic quoqz.i.relict/ legatarijs: qz volūt iplere vl bona accipē sub dcā cautōe. z q dicit dari tps.s.hereditate adeūdi q est ablata ei qui nō vult implere voluntate testatoris. z nil subaudias z accipe ad id qō est.j. n Et liberis.s. iam fact/ fuis quondā. o Erat cautū.p hāc.l.s. vt possint adire vt seq.
p Budum. vt qua eo.§.siquis aūt.in fi. Accur. florentinus.
q Omnes eqle.nā legatarij z fideicom. spāles inter se pes sunt. Itez gnales inē se pares sunt. Sz isti pus vt.vt subjcit. vl tm hēbat in legato spāli q̄tū erat in fideicom. vl i. vt.j.statiz. ibi reliquos aūt cc.
r Budū. iō est vt.s.eo.§.sed.n. vbi dicit z similitudine heredis psistit cc.z hoc si oēs volūt. al's obtinet qō sequit. s Legatarios z fideicom. spāles. t Omnes sunt. bñ dicit oēs si volūt. qz si pmo noiatus venit alijs. preferri pōt: vt.s. fm azo.ar. p eo.ff.ō her dib. isti. qui soluēdo el.ij.z.ff. qui z a quib ligs bñs. Sed nos ō: vt hic innuit.

tes cautionem qz pplent q̄ testamento ptinent. u Inordinatū vero nihil pfusum neqz in his fieri volum sz primum fm ordinem vocat post eū ille q iā exclusus est a lege nostra ita vocet por deinde q post illum ē ita decetero donec vltimus relictus locum faciat z ēt alicui exterius veniēt tium z adire z que relicta sunt imple re post quos fiscum si voluerit poni mus. Et enim in legatarijs z in fidei cōmissarijs hunc esse volumus ordinem vt det licētia aditionis pori p vniuersitatē fideicōmissario aut multis exītibus maiorem ptez habenti qm in similitudine heredis cōsistit. z maxime apō nos q ex trebelliano soli dogmati dedimus in talibus fidei commissis locum pegasiani circuitiones odio habentes z expellentes. Si vero autem non fuit qspiaz p vniuersitatem honoratus aut fuerit sed noluerit agere q iussum est ad eos q maioribus ,pprijs legatis aut fideicommissis honorati sunt huiusmōi venir fiduciaz sic quoqz seruis dari tps q libertate honorati sunt z adire z liberis cautum esse z res pcipere z pplet que iussa sunt cū pdicta duduz cautōne. Si vero nullus fuerit legatariorū vel fideicōmissariorum p vniuersitatem aut p spēm maiori pte aut in legato aut fideicōmisso honoratus sz omnes equalem habuerit fortunā tunc ppōni qdem etiam sic p vniuersitatē fideicōmissarios ,ppter dictā iam ou dum rōnem aut euz q ex eis voluerit implere qō pceptuz est. Reliquos autē legatarios vel fideicōmissarios qcunqz nihil alterutros in hoc qō relictū est antecedūt etiaz omnes si voluerint vocari aut q ex eis noluerint.

Si vero nullus legatari aut fideicō missarius elegerit hoc z agere dam seruis licētiaz libertate honoratis fz ordinem denominationis p quā eos dns denōinauerit fm hec habere i alterutros ppositiones. Et hec oia qdem sancimus vbi necessaria qdaz subiacet datio. in aliquo cui natura ō bet qdam successio a testatore morīente. Si vero nulla substātie huiusmōi psona i institutionibus fz spontanea largitas dispositionis a testatore fiat scriptus heres deinde nō ppleat qō pcipit intra pdictum a nobis duduz tempus illū heredem qdem priuari omnibus relictis nihil penitus neqz p falcidie occasionem neqz p aliā cāz pcipere valentem. Similiter āt talia optinere z si qdez sint coheredes hos vocari volumus alioquin ad fideicō missarios z legatarios z fuos z oēs ab intestato fm pus a nobis traditū ordinez res venire vbiqz onere cohe rente quatenus oporteat cōpleri ea q testator fz legem sicut pus diximus imperauit. Si vero institutio etiā substitutionez habuerit certū est qz pus ad substitutum volente venient omnes res fm legē pplentē q relicta sunt z sic illo substituto nolente tunc ad coheredes eius z legatarios z seruos z q ab intestato z q extra sunt z fiscum secundum a nobis datam obuationem ea que afferuntur venient complentes vbiqz deficientium legitimas dispositiones. Propterea nam qz z ad tātas respeximus successiones vt nō remaneat sine aditione ipsius morientis hereditas Exheredatos autez liberos si iuste a patre exclusi sunt z nihil ex patris habeant voluntate non vocamus neqz respici

sufficiēs ad insti.fz qz testes nō fuerūt ibi vocati. Itez repete sancim: sed qd ē relictū heredi nisi hereditas/ R. ñ. sic ita z priuabit illa. z sic hereditas relictū dī vñ z hoc est testm. illi mea bona relinquo. vt.ff. de testa. mili.l. diuus. z ō tab. exhi.l.i.in.fi. Itez nūquid fructus quos medio tpe vsqz ad annū habuit amittēt/ R. ñ. sic: ut.ff.de bis quib ut indi.l.heredē. z.l.eū qui.
e Falcidie.quā bñt al's.ut insti.ad.l.fal. in prin. f Aliam cām. puta p p legationē. g Autez pro sed. h Talia obtinere.s. sancim qlia in eo casu dixim qñ psona fuit insti.cui fuit necesse relinqui.
i Seruos.libertati donatos. Hec.s.qñ sequunt.
k Prius.vt.s.eo.§.siquis aūt.z.§.si vero nullus.z.§.sed nōnullus.
l Venire.repete sancim. Coherēte.s.cautiōis. m Dixim vt.s.e. §.semp.z.§.bis igit.z.§.siquis aūt in fi. n Si vero iste.§.cū trib seqn. respicit tam legitios heredes z legatarios q̄ eineos heredes.
o Insti.substi. Sz nūqd hec substitutō vulgaris adita hereditate expirauit vt.C.de ipu.z al.sub.l.post aditam.q est p./ R. qdam dicūt illā corrigi. Alij dicūt h spāle.vt nō expiret. vl dic fz Jo. q nō ex vi substitutōis admittit. sz b le gis bñficio. p Nolente .s. substituto. q Ad coher des.imo vi p z imediate transire ad coher des: ut.s.e.§.prori. z.§.siqs aūt. sz dic q nouerat substitut aliqs. vñ trāsit ad coher des imediate. h aūt erat: ut pz i illa dictōe vo. z illa ēt q sunt in p casu but.§. r Batā vt.s.e.§. eteni. s Veniēt nūquid liberat ille a quo res auferūt/ vī q sic iteruentu noue psone obligate: vt insti.qui.mo.t.o.§. pterea. Itez ideo tenebat.qz erat her s. sz desijt ee cū alius sit factus her s in solidū: ut.j.eo.§.in oibus.g desijt teneri cessante cā. sz ō vī sz Azo. vt.ff.so.ma.si ab hostib.§.si vir.z de neg.ge.sue heres.z.C.de decurio. ne quis in fi. li.x.pma tñ verior vī. itez quid si nullus vult hēre illā hereditatez a

primo vsq; ad vltimū nunqd ꝓpellimus hēredez vel aliū qui nō ꝓpleuit voluntatem defuncti eā assumere ⁊ dare relictaſ. ℟. sic vt sit ei hec regula qꝫ fauoreꝫ cē. vt. C. de le. ⁊ con. l. qꝫ fauore. nā est ⁊ eius ꝓria. s. si. aliquid in odiū alicuius ē inductū nō debeat in eius vtilitatē redire. vt. ff. de inter. ⁊ re. l. regulatoꝛ. §. fi. ⁊ de le. i. si suus pluriū. §. ij. inter. act. l. ⁊ qꝛ. ⁊ insti. ō bo. po. §. quos autem.

f Erheredatos. s. cā adiecta alꝫ exheredatio forte ñ noceret. ser. al. ar. ff. ō bo. li. si patronus. §. siqs. iij. imo sine sorte: vt. j. cū de ap. con. §. aliud. ij. coll. viij.

t Juste. hic ergo iustitiā duplicem. s. le. ⁊ hois legis. vt recte exheredet. s. noiatim. hoc mō filius meus sempꝛonius sit heres vt insti. de exher. li. §. i. ⁊. ff. ō li. ⁊ posth. l. i. ij. ⁊. iij. Item ab oībus heredib⁹ eius gradus: vt. ff. de li. ⁊ posth. l. iij. §. filius. ⁊. C. de libe. ꝓterit. l. i. alꝫ restitui dꝫ ei hereditas: vt. ff. de bo. li. l. si. patron⁹. ij. siqs bomis vt qꝛ sit ingrat⁹ ⁊ cā ingratitudinis exꝑmaſ a testatoꝛe ⁊ ab herede ꝓbet: vt. j. vt cū ō ap. con. §. aliud. ⁊. §. siue igit. ⁊. C. de inoffi. test. l. omnimō. vel dic iuste. i. recte qꝫ qualit fiat vel nō: dic vt. ff. de li. ⁊ po. si posthum⁹ ⁊. ll. sequentibus vsq; ad. l. galſ.

v Nihil ex. quid si bīt ius in re pp. legaſ. foꝛ. qꝫ eē pōt vt. ff. de inoffi. te. l. fi. ⁊. ff. ō rei ven. l. emptoꝛ. §. ancilla. ℟. tunc sicut qlibet legatarius vl fideco. tante q̄ti tatis admittit. vt. s̄. eo. §. eteni. ⁊. §. si vero aūt nō fuerit. ⁊. §. si vero nullus.

x Respicimus. qꝛ pro mortuo bī. ff. de con. c. e. l. i. §. si pater.

y Decies similies. sic. j. vt oēs obe. impe. in prin. j. de lenonibus. in. i. columna. ⁊ de nup. §. sed hec. z Legis. s. hujus. vt. s̄. eo. §. semp. ⁊ bis igit. sed alie multe hoc volūt ⁊ intendūt: vt. j. de nup. §. disponāt. ⁊. ff. ad. l. fal. l. i. in prin. vñ potest dici legis in genere. prima veriꝛ est.

a Expressim. i. nominatiz ⁊ hec exigit siue masculus vel femia iure isto. vt. C. de libe. pre. l. fi. §. i. olim ꝺ in femis. vt insti. de exhere. li. §. i.

b Voluit. q. d. nullo mō. sz nunqd q̄ dicta sunt in exheredato locū hūt in p̄tito⁹. ℟. si a patre in cui⁹ ē ptāte est preterit⁹ ipso iure. nō valet testa. siue cām p̄teritionis expressit siue nō. vt. C. de libe. pre. l. fi. §. pe. ⁊ insti. de exhere. li. i. ℟. si aūt ab aliquo de linea mīna siue cū cā expressa siue nō valet testm̄. vt insti. de exhere. li. §. pe. ⁊. ff. de ꝺ ta. l. illud. §. ad testā. Sed hodie. cā p̄teritionis: dꝫ inseri a testāte ⁊ probari ab herede: vt. j. vt cū de ap. con. §. aliud. ⁊. §. siue igit. idez de emancipato filio. s. qꝫ debeat inseri cā p̄teritiōis: vt. j. vt cū de ap. con. §. siue igit. ⁊. §. aliud. vñ apparet qꝫ in duobus vltimis casib⁹ qñ preterit⁹ a linea mīna vel a pre emācipat⁹ olim ēt sine cā. hodie vero cū cā locū hꝫ qꝫ h. §. dī. Item ḡre nō vocaſ exheredat⁹ inter eos qui noiati fuerūt in testō cū ipe fuerit noiat⁹. ℟. fuit noiat⁹ ad dānuz nō ad lucꝛ ⁊ hoc mō intellige hūc. §. Item nunqd finit⁹ pso nis noiatis in testō vocabīt inter eos qui ab intestato venūt: cū ⁊ ipe de illis sit ⁊ quidez pmus: vt. ff. de suis ⁊ ie. l. filius. ℟. nō nisi p querelam: vt. C. de iofficiosi. si herede. ⁊. l. si filiaz. ⁊ rō est qꝛ vī adhuc testa. valere. cū lex faciat ēt alios ab intestato venīctes heredes loco repulsi: vt. j. eo. §. in oībus. ⁊ heres herdis testatoris est heres: vt. C. de heredi. insti. l. fi. ⁊ qꝫ dī filiū agnatū, primū. zio admittendū vū ē nō fcō testō. vel eo facto nō tī adita hereditate: vt. ff. de ꝺ tab. filiū. §. sz cū exheredatio. Item nūquid int eīneos ꝓsus admittīt vel cuz fisco vel ēt post. ℟. quidā nō forte p ꝓdictas rōnes in ꝓxo. c. sed pōt ꝺdici: vt non tanq̄ ipe sed tanq̄ qlibz eīneus admittaſ: vt. ff. de adop. si pī. §. q duos. Item qꝫ si testatoꝛ vnū nūmuz mihi legauit ⁊ heꝛs insti. nō cōpleuit suā voluntatez nūquid occasiōe buī⁹ nūmi. totā hēo hereditatē ⁊ p̄iuabo agnatos qui q̄si ex debito sperabā. vt. ff. ꝓ socio. l. ⁊ qꝛ. ℟. sic. nam plus me dilexerit testatoꝛ cuz eis nihil mihi aliquid legauerit. insti. de here. insti. §. si plures. ⁊. s̄. e. §. siquis aūt. ⁊. §. si vero aūt nō. ⁊. §. se. c Vocauerat. alꝫ vero accipit ꝓpe vel ꝓo certe.

c Bedurimus. vt. s̄. eo. §. si vero institutio. d Vocanſ. alꝫ. s. nam hic velut testō admittīt buī⁹. l. auctoꝛitate. e Et eīneos. naz h qui admittunſ cā libertatū suandaꝝ. sed quid si nulla libertas est relicta. ℟. adhuc admittit eīneus vt cetꝫ relicta soluat. ⁊ sic intellige qꝫ h ⁊ alibi dī de eīneo. p hāc con. sed quid si nulla sunt relicta sed forte pp timoꝛez creditoꝝ trī p̄cedentes eīneos voluerūt adire. Rñ. adhuc vī idem vt bēat locū hec ꝓstitutio. ar. insti. qui. ma. nō pos. §. i. sed ꝺ credo cū pp vltimā voluntatē suandā hec cōstitutio fcā fuerit vt. s̄. §. pri. ibi. n. est vna. accipient ergo eā creditoꝛes ⁊ distribuēt prout volūt vt insti. de here. qua. ⁊ di. §. i. fiscus. aūt nō per banc. l. sed suo iure vī qꝫ tāq̄ vacantem pōt accipere si vult. vt. ff. de iure fis. l. i. vt tī respondeat creditoꝛibus vt. ff. de iu. fis. l. non possunt.

f Nec quasi aliquez. i. nullus ignoꝛet: qꝛ ita decreuit fieri hec ꝓstitutio ⁊ est hic versus intꝑpositio.

g Ꝺcōm l egem. s. factuz est hoc.

b Renunciātibus. s. expꝛesse. sed quid si nec repudiar. neq; accipit⁹? Rñ. instantibus his qui sequent debent admitti. ꝓpellerent infra tres menses eā renūciare: vt. C. de iure deli. l. vlti. §. similiqz modo.

i In oib⁹. s. casibus

k Fieri hꝛdes. g⁹ ⁊ ille q erat defunct cū duo ſolidū ñ pñt ee heredes: vt. ff. de heredib⁹ insti. l. itez. §. Sabinus.

l Hec enim intꝑpositio est ⁊ demōstrant hec verba adire ⁊ ꝓ herede gerere que exponunt: vt insti. ō here. qua ⁊ dif. §. fi.

m Antiq̄ssime. vt illū qui petit sibi bona dari cā libertatuz suandaꝝ: vt. ff. ō fideicom. li. l. iiij. §. i. vsq; in fi. l. ⁊ in fi. te. ⁊ insti. de eo q liber. cā bo. per totū. Item cognati lz neq; a lege. xij. tabu. neq; ex testō vocēt tī admittūtur iure ꝓtorio qō antiquissimū est vt i

verba sunt ⁊ tanq̄ heredes oia gerer ⁊ cōuentos ⁊ cōuenientes. hec qdem antiqssime leges ex ꝓpria auctoꝛitate pstabant ⁊ heredes faciebāt eos q neq; scripti sunt heredes neq; ab itestato ad hereditatē vocabāt. Quibus oībus obtinentibus lz nō ab herede sz a legatario aut fideicōmissario aut cā mortis p̄cipiente dari aliqd aut fieri testatoꝛ voluerit. Eodem ordine i occasiōe ablataꝝ reꝝ fuādo ⁊ ichoā te qdem a substitutis legatarijs terminо vero i fisco. Et nullus hāc legem durā habeat tanq̄ relictis p̄iuatus sed ꝓsiderans qꝛ hoīb⁹ terminus est vite mors ⁊ nō soluz ab alijs ipe p̄cipere ꝓtēpleſ sz cogitet qꝛ ⁊ ip se alijs moriens iperabit ⁊ si nō hui⁹ legis mereaſ auxiliū nihil hoꝝ q̄ cū oī studio dispoſuerat ad effectū ꝑducet. Nō enī his q sub nobis neq; q nūc soli sūt hoīb⁹. sz oī ⁊ p⁹ hoc curreti tpe legē ponim⁹ Hinc nobis i gressa ē cura ⁊ q̄dā ꝓsidēato falcidie legis q̄ etiam ūitis testatoꝛibus si ex pendant res per legata p̄bet etiaz

sti. de suc. cōn. ⁊. ff. vñ co. per totū. Item emancipati. ut. insti. de here. que ab inte. §. emancipati. sed hec nō videnſ bona exempla ō cognatoꝝ ⁊ filijs emācipatoꝝ cū nō sint heredes. ut insti. de bo. poſ. §. quos aūt. sz dic qꝫ quo ad effectū heres est. ut. insti. de bo. poſ. here. pe. l. i. ⁊ ō fidei com. here. pe. l. ij. sed ⁊ noue. l. hoc faciūt: ut. C. ō epiſ. ⁊ cle. quis adde.

n Vocabant. innuit qꝫ his duob⁹ modis tm̄ fiant heredes qꝫ vez est ut hic. ⁊. insti de bo. poſ. §. quos autez.

o Quibus oibus. s. vt a nō cōplente auferatur cōmodū ⁊ qꝫ deꝛ alijs ſm ordinem: ut. s̄. §. siquis aūt. §. inordinatū. ⁊ in. §. se.

p Voluerit. nā oēs istos potuit onerare: ut hic insti. de sin. re. per fideicom. re. in prin. q Ā substituto. ablatiui casus est.

r Legatarijs. datiui. Termino. i. fine.

s Fisco. s. ponēdo. sed quis admittīt post substitutū legatario? Rñ. heredes: vel alij qui magis fuerūt a testatoꝛe onerati: ut. s̄. eo. §. etenim. ⁊ in se. §. sed quid si habuit collegatarios ⁊ ꝓiunctos ⁊ re ⁊ verbo? Rñ. idem qꝫ. s̄. dictum est. s. ut heredi deꝛ nec alteri accresceꝛ qꝛ iam erat scisſum iur⁹ ꝓsumptione: ut insti. de le. §. eadem.

t Nullus. s. heres vel alius oneratus. tacite. n. Rñ. obiectioni.

u Priuatus. per banc. l. Sed considerans sic qꝛ cē.

x Terminus lz incertus. vt. ff. de con. ⁊ de. l. i.

y Mors. s. naturalis: ut hic. ⁊. j. de nup. §. deinceps non ciuilis.

z Cogitet. sic. j. ut cum de ap. co. §. dispoſuimus. coll. viij.

a Perducet. s. qñ testabīt ipe vel si heꝛ deſpducent. dic. s. heꝛdes eius

b Non enim. Rñ. tacite obiectioni.

c Tempoze. non autem ad preterita tēpoꝛa trahit: vt. C. de le. ⁊ con.

d Hinc nobis. q. d. ex quo de incōmodo heredis dicim⁹ (. l. leges. ⁊ de cōmodo videamus. s. falcidie.

e Cura. alꝫ hoꝛa ideſt casus vel euentus. vnde illud grata supervenict que nō ꝛc. vel dic hoꝛa. i. pars temporis vel tempus. Naz dicitur hoꝛa pars temporis ex momentis plurimis cōstituta ⁊ per tales particulas diuiditur dies ⁊ noꝛ: ut. ff. de verbo. signi. l. ij. C. de transact. non minorem ſm. p. nam. xxiiij. hoꝛe diem naturalem faciunt. xij. faciūt artificialem: vt. ff. de verbo. signi. l. ij. §. fi. ⁊ de adulte. l. capite.

f Falcidie. dicitur autez falcidia a falce: qꝛ sicut falx resecat: sic hec lex vel a falcidio auctoꝛe: ut publiciana a publicio pretoꝛe: ut ifti. de act. §. alie. Et nota qꝫ super hac materia. primo lex. xij. tabu. inuenta est q̄ plenum ius tribuit testatoꝛibus: ut. ff. ad. l. fal. l. i. dic vt ibi. scō lex furia ⁊ voconia. tertio lex falcidia: qꝛ dicte due leges nō erant sufficientes: ut insti. ad. l. fal. i. Rñ. qꝛ falcidia fuit modificata per iustinianū: ut demuz facto inuentario haberet locum vt. C. de iure deli. l. fi. ⁊ iteruz plus per eundem fuit modificata ei tī competat qui non subripuerit ⁊ qui solennitatem in inuentario adhibuerit ut statim sequitur.

g Inuitis. hoc est vez per. l. istam fal. ⁊ iure veteri: ut hic. ⁊ insti. ad. l. fal. §. i. ⁊. ff. ad. l. fal. qꝫ de bo. §. i. ⁊. §. fi. hodie vero ꝺ. vt. j. eo. §. si vero

expreſſuz. Sed qđo ẽt iure veteri fiebat ꝺ voluntatẽ teſtatoris: vt. ℨ. eo. §. ſemp. ℟. hoc fuit. l. permittente. ſ. falcidia vt hic dicit.

b ¶ Expendant. ſ. in totũ vel ita q̄ nõ remaneat heredi quarta illius pt̄ er q̄ fuit inſtitut⁹ vt iſti. e. §. i.

k ¶ Impleat. ſiue aliquid deerat ſiue non: vt. j. eo. hoc autem.

l ¶ Videnť. ſ. hẽrdes ſm azo. ſed nõ repugnant preſumpt. huius. l. j. eo. §. primo ⁊. §. ſi vo abſũt. in fi.

m ¶ Voluntati. tacite. i. expreſſa ſecus: ut. j. §. ſi vero expſſim.

n ¶ Deficient. i. morient teſtatoris. Legi. ſ. falcidie.

o ¶ Utili. ſ. legis fal.

p ¶ Voteſtatem alꝫs voluntatem.

p ¶ Valignãtur. ſ. ꝺ ſtruendo.

q ¶ Non forte. cũ nõ ſit lege ſi ñ ſubripuiſſet ceſſaret q̄ ſufficienter erat ibi pro quarta: ⁊ põt poni exemplum vt ſi erat patrimoniũ. c. aureoꝝ ſeptuagintaq̄nq̄ legauit herꝰ. ſubtraxit. xxv. ⁊ q̄ dicit nõ forte. i. non haberet locũ cũ nõ eẽt neceſſaria. vl̄ dic ſi nõ habes non. dic q̄ erat patrimoniũ. C. legata erãt. C. vel nonagita ſubtraxit aliq̄d puta. v. tũc ñ poterit vti fal. ⁊ ſi hoc non feciſſ̄ poſſet. nam priuilegiũ mereť amittere qui cõceſſa ſibi abuťit poteſtate: vt hic ⁊. C. ꝺe iudeis. l. iudeos. in fi. ⁊ in decret. xj. q. iij. priuilegiũ. ⁊ q̄ dicit forte ſit ſuperfluũ. vñ hoc caſu punitur plus quis per legẽ iſti. q̄ per. l. C. de iure ꝺeli. in. l. fi. §. illo. ſed ius vetuſtius hoc velle videť: vt. ff. ad. l. fal. l. bñficio. ⁊. l. hereditatũ. §. fi.

r ¶ Tempora que dudũ: in ſigno crucis prepoſito incipiant fieri infra xxx. dies ab apertura teſ. ⁊ compleať infra duos menſes alios rebus ⁊ perſonis in preſentia poſit. alꝫs infra annũ. C. ꝺ iure ꝺeli. l. fi. §. finaũt dubius vſq̄ ad. §. ⁊ ſi prefactã.

s ¶ Quando. ſubaudi eo tpe quando ⁊c̄.

t ¶ Excipimus. i. liberamus.

u ¶ Adiecto ſolo. i. illi. C. ꝺ iure ꝺli. l. ſi per hanc pſtitut.

x ¶ Non dãnificari. repete meruit dico ⁊c̄.

y ¶ Conuocare oportet. dico ⁊c̄. Azo.

a ¶ Fideicom. nunquid ẽt creditores. ℟. q̄ ſic. q̄ reoꝝ intereſt: vt. j. vt ſpõ. lar. §. ad hec. plus ẽt q̄ dãnuz euitat: ut. C. ꝺ iure ꝺeli. l. fi. §. licẽtia.

b ¶ Agentes procuratores. ſed q̄liter hoc fiet. ℟. mitteť ad domum: vt ad hoc veniat vocatus: aut alium per ſe mittat: ut. ff. qui. ex ca. ma. Itẽ ait pretor. §. pe. ⁊. §. fi. ⁊. C. de auctoritate pre. l. i. in fi.

c ¶ Natura. ut q̄ mulier q̄ nõ debuit in iudicio cõparere: vt. C. de pcu. maritus. imo punitur vocans: ut. C. de offi. diuer. iudi. l. i.

d ¶ Dignitas. vt ſacerdocij: ut. C. de epiſ. ⁊ cleri. omnes in prin. ⁊. ff. de inius vo. l. ij.

e ¶ Qualitas. vt q̄ valitudine eſt impedit⁹: vt. ff. ꝺ iureiu. l. ad pſonas.

f ¶ Etas. ut pupilli ⁊ adulti curatores hñtes q̄ per eos ſe repreſentant: ut. C. de inter. re mili. l. ij. ⁊. C. ſi aduerſus rem iudi. l. cũ ⁊ minores.

g ¶ Neceſſitas: vt q̄ captus ſit. vel vinculis vel lacunijs. vel nudus ut ſine ſui ꝺedecore in publico appere nõ poſſit: ut. ff. qui. ex ca. ma. l. ſuccurit. ⁊. l. in eadem. Accur.

b ¶ Si vero abſunt. ſꝫ ꝺ qua abſentia hic dicitur cũ multa ſint gña abſentiarum: ut dixim⁹. j. ꝺe fideiuſſo. §. i. ℟. ſi eſt eẽ ciuitatez dicitur abſens: ut. j. proxime innuitur.

i ¶ Aliqui. ſ. ex legatarijs. vel creditorib⁹ Teſtes oportet repetere.

k ¶ Subſtantiam. alꝫs. facultatem: vt inſti. qui ma. non poſſ. §. preualuiſſe. vel dic facultatez. i. poſſibilitatem ꝺandi aliquid: vt. ff. ꝺe vbo. obli. conti. §. illud. ſed poſſidens ſacculum hꝫ facultatez. Sed intellige idoneã pro motu iudicis: vt. ff. de iure ꝺli. l. i. §. fi. ⁊. C. de epi. audi. l. ꝺe creationibus. naꝫ facit facultas: ut ſibi magis credať: ut. j. ꝺe teſti. §. ſancimus. Sed quale erit iudicis arbitriũ ut eſtimet idoneũ. ℟. ut bẽat tantũ q̄tũ id ſuper qõ põt eſſe queſtio vel ſi ſit par iniuncto onere: nt inſti. ꝺe excu. tuto. ⁊ cur. §. itẽ pp pauptatez.

l ¶ Opinionis. que formanť ex bonis moꝛib⁹: ut. ff. de tuto. ⁊ cu. dan. abbis. l. ſcire oportet. §. oportet. ⁊ fi.

m ¶ Tres. i. tribus qui heredem cognoſcãt: ut. C. de iure ꝺeli. l. ſancim⁹ §. finaũt dubius. ⁊ dic ut ibi plene notatur.

retinere hẽrdes q̄ztumcũ qꝫ eis ſpleat quartã ſubſtãtie. ⁊ hic enĩ repugnare qꝺez videntť volũtati deficiẽtis ⁊ ĩ cũ bere legi talia pmittẽti. Sãcim⁹ igitur qñ tuẽda a nobis vbiq̄z ẽ deficiẽtiuz volũtas heredes ſi voluerĩt hac vtilitate potiri purã ſuare legiſ poteſtatẽ ⁊ non p ea q̄ forte ſubripiũt aut malignãt introducere tẽtẽt falcidiã cũ vtiq̄z ſi nihil malignati eſſẽt ĩ forte ꝓpeteret. Fiat igitť inuentariuz ab herede metuẽte nec forte non habeat poſt debita ſoluta ⁊ legata falcidiam ſm modũ ⁊ tpa p que ꝺudũ ſãcimus qñ hoies excipimus ex ꝺãno rerũ ſuarũ in aditiõibus ſtatuẽtes onera vſq̄z ad ſubſtãtie relicte mẽſurã p hanc pſtitutiõez illo adiecto ſolo vt oporteat huiuſmodi heredẽ q̄ nõ credito rez ſolũ. ſed etiã legatarios ⁊ fideicõmiſſarios vereť ⁊ metuit nõ ꝺãnificari ſolũ. ſed ẽt ñ lucrari ꝓuocareť oẽſ legatarios ⁊ fideicõmiſſarios quãticũq̄z in eaꝺẽ ciuitate ſunt conſtituti. aut quoſdã p eis agẽtes ſi forte pſonaꝝ natura aut dignitas aut q̄litas aut etas aut q̄libet neceſſitas facultatem eis nõ ꝺat ad iuẽtarij pñtiã. ¶ Si vero abſunt aliq̄ iſtoꝝ intereſſe teſtes ĩ ipſa ciuitate fideꝺignos ⁊ poſſiꝺẽtes ſoſtãtiã ⁊ optime opinionis exiſtẽteſ nõ min⁹ tres tabularijs cũ ſolis q̄z tũ ad hoc ꝓpetit nõ credimus coram q̄bus ꝓuenit fieri iuẽtariũ. ¶ Ita vt ſupueniẽtibus legatarijs ⁊ querentibus forſã ſubreptũ aliq̄ꝺ reꝝ aut nõ manifeſtatũ licẽtia ſit nõ ſolũ pfuoꝝ examinatõem cãm querere. nã ẽt hoc pbuimus p platã ꝺudũ a nobis ĩ fuilibus examinationibus obſeruatõez ſed ẽt p iuſiurãduz heredis ⁊ iuſiurã dũ teſtiũ ꝺicẽtium ⁊ affuiſſe his q̄ geſta ſunt ⁊ vidiſſe que tũc agebanť ⁊ ĩ nullo ꝓſcioſ eſſe facte ab herede maligñitatis. Sicq̄z in his que relicta ſũt a teſtatorib⁹ ĩuenire veritatẽ. ¶ Ni ſi forte pſentes legatarij omneſ aut q̄ꝺem ꝓteſtatiõe ſibi pmiſſa noluerint venire. nec aꝺeſſe in inuentario tũc ei licẽtia erit heredi ⁊ nõ aꝺueniẽtib⁹ legatarijs. ꝓtẽtuz eẽ teſtiũ pñtia ⁊ facere ꝺſcriptõez ꝓpoſito ẽt ſic legatarijſ ⁊ iuñiurando hẽꝺiſ ⁊ ſuoꝝ examiatõne. ¶ Et his oĩbus obſeruatis habeť ex falcidia preſidium. ¶ Sic enĩz nõ videbimus neq̄z legem ita hactenus

n ¶ Tabularijs. interpoſitio eſt: hic verſus exponitur hic plurale pro ſingulari ſic. C. de epiſco. ⁊ cleri. orphanotrophos. ⁊. C. de his qui in eccle. ma. l. i. ⁊. ff. de nego. geſto. ait pretor. ¶ Sed quid ſi ſint tabelliones tres in confectione inuentarij. ℟. ñ. valet. nam non ideo nimis q̄ ſunt tabelliones tres credere eis. imo plus cũ ſint publice pſone: ut. j. de teſti. §. ſancimus. ⁊ ꝓpterea reſoluitur plurale in ſingulare.

o ¶ Quantum ad hoc ergo a cõtrario ſenſu. alias ſoli tabellioni credimus etiam ſine teſtibus confecto inſtrumento. ⁊ eſt pro hoc. C. de dona. l. in donatione. ſed certe nõ creditur ei ſoli: niſi teſtes adhibuerit ipe tabellio in inſtro. vt. j. de fide inſtru. §. ſed ſi inſtrñm. ⁊ qõ in dicta l. i. donationibus continetur nec eſt vt nõ ſint neceſſarij cũ preſcrip. ꝓpria mãu ſcripta. tabellio tũ ſcribere ꝺbz eoꝝ noia ut ꝺictum eſt. ⁊ q̄ hic dicit q̄tum ad hoc. ideo eſt q̄ alꝫs tabellio ⁊ duo teſtes quoꝝ noia ſunt ſcripta ſufficerent. hic aũt exigũtur tres ſed videntur hec oĩa eẽ correcta. ⁊ q̄ ſemp ſoli tabellario credatur per ius nouiſſimum: ut. j. de fide inſtru. ĩ §. ſi vero neq̄z ad qõ. ℟. ñ. diſtingue tempus quo confitcitur inſtrumentuz: ut. §. tũc teſtes ſint neceſſarij. a tempore quo vult aliquid ꝓbari ex inſtrumento ut tunc ſoli inſtrumento ſi non negeť publicũ. alꝫs ſi negetur pub. credatur ei cum iuramento tabellio. ⁊ per comparatiõz vt. j. de fide inſtru. §. ſed ſi inſtrumentum. ⁊. §. ſi vero moriantur. ⁊. §. ſi vero neq̄z tres ideſt tribus

p ¶ Inuentarium. i. illa ſcriptura in qua res inuente in hereditate conſcribuntur ut. ff. de ami. l. tutor. qui reperi. ℟. ñ. ¶ Sed nunquid vno contextu fieri ꝺz videtur q̄ ſic ad inſtar teſtamenti. C. de teſta. l. cum antiquitas. ſed contra dico ut. C. de iure ꝺeli. l. fi. §. ſi autem dubius. Item nunquid. idem tabellio vſq̄z ad fi. ꝺebet adhiberi ⁊ idem in teſtibus quero. ℟. ñ. ꝺeo ſic.

q ¶ Superuenientibus. ideſt recurrentibus.

r ¶ Querentibus: ideſt pro conquerentibus.

s ¶ Examinationem. que fiet per tormenta: ut. C. de iure ꝺeli. l. fi. §. licentia.

t ¶ A nobis. ut. C. de iure ꝺeli. l. fi. §. licentia. vel ꝺic. ut. C. de queſti. l. fi.

u ¶ Heredis. qui iurabit nihil malicioſe feciſſe ut ſequitur.

x ¶ Et vidiſſe. nota teſtimoniuz de auditu. nõ recipit ſm noſtra iura: ut hic. ⁊. C. de teſti. l. teſtium. non in caſu. ut i actõe aque. plu. arcen. ut. ff. de proba. ſi arbiť. Item nota teſtem ꝺebere videre. vnde cecus non admittitur hoc caſu nũquid alꝫs ꝺic q̄ admittitur cum non inuenitur prohibitus. ut. ff. de teſtibus. l. i. Item nota eum ꝺebere ꝺicere ſic eſſe vel non eſſe: non autem de crudelitate: ũt hic: ut. C. de teſti. l. teſtium. aliter in ſacramento calumnie: ut. C. de iure iu. c. l. ij. §. q̄ obſeruari. item nota q̄ negatiua probatur quod eſt cõtra. C. de proba. actor ſi habet equipolentiam affirmatiue. cum enim iuret ſe ſtetiſſe vſq̄z ad finem inuentarij ⁊ nihil potuiſſe fieri quin ipe voluerit per inde ac ſi affinmatiuam poneret. ſic. C. de codicillis. l. nec codicillos.

y ¶ Veritatem. nota. q̄ iuꝺex ꝺebeat omnino inquirere veritatẽ: ut. C. de eden ꝺo is apud quem.

z ¶ Niſi forte. hoc ibi refertur. ſ. cum ꝺixi cõuocare omnes qui fiunt in ciuitate ⁊c̄.

a ¶ Teſtium. ſ. trium: ut. ſ. ꝺixerat. nam videtur repetitum: ut. ff. de verbo. obligatia. §. idem. ℟. ꝺic vel duoꝝ in odium non venientiũ cum numerus non ꝺicitur: ut. ff. de teſtibus. l. vbi. argu. C. de cadu. tol. l. vnica. §. pe.

b ¶ Deſcriptionem. ideſt inuentarium.

c ¶ Repoſito. ideſt remoto. q. ꝺicat non iurabit heres neq̄z torquetur ſeruus in odium non venientium ſm quoſdaz. vel melius ꝺic repoſito ideſt reſeruato: ut nihilominus ꝺicta auxilia ei reſeruentur.

d ¶ His oĩbus. ſ. que ꝺiximus. ſ. §. hinc nobis vſq̄z huc.

e ¶ Preſidium contra legatarios ⁊ fideiuſſo. ¶ Nunquid contra creditores videtur q̄ ſic: quia ſupra ꝺixerat eum timere legatarios ⁊ creditores ⁊ coniunctim ꝺe his locutuſ eſt ⁊ ſic concluꝺit hic. Item eſt arg. inſti. ꝺe here. qua. ⁊ ꝺif. §. i. Item expreſſum videtur. j. eo. §. ſi vero non fecerit. in fi. §. ⁊ hec videntur per hanc conſtitut. ſed per. l. C. ſolum habebat hoc ut vltra vires non tenerentur creditoribus: ut. C. de iure ꝺeli. l. fi. §. ⁊ ſi prefatum. ⁊ poteſt eſſe ratio q̄ hic maioꝝ ſolennitas exquiriť in inuentario. vnde maioꝝ ſit vtilitas: ut. ff. de regu. iur. l. ſm naturam. inſti. de le. pro. t. §. fi. ſed cõtraria ſententia vera eſt. ⁊ quod ꝺicitur. j. eo. §. ſi vero. in fi. expone vt ibi ꝺiximus. Itez nunquid aduerſus libertates utetur fal. ℟. ñ. ꝺeo non. ut. inſti. ad. l. fal. §. cum ratio. ⁊ argu. ff. de in-

offi.tes.pa.§.sed an libertates.
centur testes ut.ſ.dcm̃ eſt.ſz iſtud eſt reſtrigere illam con.
g Conſolationem.ſic.ff.de introgat'.act'.l.z q.
q ma.nō poſ.§.i fraude.
qui ñ hēbat locū fal.ꝯ legata rios.vt.ff.ad treb.l.i.§.bis q.z.§.ōniqz.ſz i creditorib⁹ idē.ſ. q inſolidū tenebāt ēt vltra vires hr̃ditat': vt.C.ō iure deli.l.fi.§.cum igitur.
l Minuentes.z ĩmo augemus eã z firmamus ſtatuendo maiorē penã. naz per ea ſolum denegabat fal.ꝯ legatarioſ.huic aũt plus dicit ut inſoliduz teneant' heredes. ſ.vltra vires: vt b z .C.de iure.l.fi.§.ſi vero poſtq̃.
m Damnificent.ſ. facto inuentario.
n Creditorib⁹. ablatiue accipe z large ēt pro legatarijſ vt al's.ff.act'.z obli.l. hēditariuz.z de vbo.ſig.l.creditores: z.l.ſi tibi.
o Lucrari. hoc facit pro eo q dicimus: vt ēt ꝯ creditores poſſit vti.l. falcidia. vel vt referat' tm̃ ad legatarios vel id qō de lucro dicit'. naz qui de dāno certant p̃ferēdi ſunt. ſed de ſuo heredes nō ſoluunt. ut ar.C.de iure ōli. l.fi.§.licentia. Item nunqd p̃uabitur ōbito iure nature ſi nō facit inuentariū ille cui ex neceſſitate relinquit' vt ē filius z ſil'es: ut.ſ.eo.§.primū'. R'. nō ſi.n.nō obedit teſtatori leganti z legi precipienti: vt.ſ.§.bis igit'. z iudi. decernēti: vt.ſ.eo.§.ſiqs ãt non punit' multo minus hic qui ſoli legi non obedit. p̃ualere.n. debent iura potiora z plura: ut.C.de edi.di.adr. tol.l.fi.z.j. de p̃ſan.z vter.f. §.fi.coll.vj.q cū nō eſt ergo z b nō debet perdere. Item qō.ſ.dcm̃ eſt ut nō pdat' hic intellige repetituz vt ar.iſtitu.ad.l.aql.§.cetez.ſz q dam dicūt ꝯ q in hoc.§.loquit' indiſtincte.z.C .ō iur.deli.l.fi. vbi ēt plerūqz ſi intentio huius vbi miſcuerit q ad filios pertinet: vt inſti.de here.qua.z di.§.teſtamenti. Item q̃ro qd addit hec p̃ſtitutio illi.l.ſancimus. naz z ibi ſic puniebāt non facto inuentario'. R'. hic tenet' legatarijs vltra vires hēditarias q nō erat ibi. vt hic z in.d.l.§.ſi vero poſtq̃. Item per iſtam vocant' legatarij p illam nō vt.ſ.§.ſi vero abſunt. Item heredes ſurripiētes carent toto ibi puniebant' i duplu: vt.ſ.eo.§.ſancimus.z.C.in.d.l.§.illo. Item z quidā caſus ponunt' .j. de hac mā qui nō ponunt' ibi: vt.j.§.ſi vero.z.§.nō aũt.z.§.illud.z q hic dicit minuentes ꝛc'. R'. eſt vez in inuentarij cōfectiõe.
p Hoc aũt dicimus.ſ. vt facto inuentario hēat locū.l.fal.ſ.e .§.ſi vero abſunt.i fi.ibi in his oibus ꝛc'.
q Hoc igitur.i. tm̃ relinquit: vt nihil apud heredez remaneat.
r Diſpoſuit.nā relingt ſed min⁹ falcidia.ſz ꝯ nihil dimiſerat.
s Errant'.ſepe.n.ꝛc': vt inſti.qui ma.nō poſ.§.in fraude.
t Si vero herede ſibi cui certaz portionē nō cogebat relinquere per legē hanc heredē penitus exheruz. Sed qō in ſuo vel q̃ſi: vt in aſcendentib⁹ z p̃onis z fratribus: R'. in ea grauari nō pōt filius a pie.vel.ꝯ.vt.j.vt cū de ap.cog.§.aliō z.§.z hoc quidez.z.j.de trien.z ſemiſ.§.p̃hibem⁹.nec p̃onus a liberto. vt.j.e. §.nō aũt.z inſti.de ſuc.li.§.ſed nr̃a.nec frater fratrez turpi p̃ſona.inſti.vt.ſ.eo. §.i.C.de inofi.teſt.l.fratres.z idez in oi p̃ſona cui neceſſario debetur: vt in coniuge ſupſtite apō moriētes diuites: vt.j.vt liceat ma.z uxie.§. q: vero legē.coll. viij.Accur.
v Sed ſolūmodo olim ꝯ.vt.ff.ad.l.fal.l.q ō bōis.§.i.z.§.fi.
x Die.ſed ḃ hodie nō eſt neceſſaria expreſſio: vt.j.de eccle.ti.§.ſinãt.colla.ir.
y Habentem.ex quo etiam lucro locuplex aliquis her.vt.ff.de verbo.obli.ſiqs ſti.in fi.
z Predixim⁹.vt.ſ.eo.§.ſi vero lucro.ſic.ff.de re.iur.ſi in du
a Subſtitut⁹.ſ. hi z coheredes iure cōi.alij aũt auctoritate b⁹. (obus mu.l.ſpāliter vocant'. Nunqd idem in trebellianica q̃ in iſta q̃ iure inſti. debet'? R' ſic q: ſimilis eſt effectu quodāmō: vt inſti.de fideiuſſ.here.§.ſed q:.z.C.ad l.fal.ſicut alle.ar.ꝯ.C.de appel.precipimus.in fi.z de teſtis.l.ſancim⁹.
b Non aũt.lz heredi inuentariū faciēti demus fal.p̃mode. huic aũt ñ dam⁹ ꝛc'
c Subtiliter.non errando in facto.vt.C.eo.erro:.
d Quibuſdam.forte amicis heredis.
e Qō etiā interpoſitio eſt.
f Precedentiū.i.impator qui fuerūt añ nos.pone exemplū: vt.C.eo.l.i.z.l.er ror.vel dic q eas non habem⁹ q̃ hunc caſum ſic expreſſe ponāt vl'ſi hēs precedentes.dic vt.C.eo.l.fi.
g Retinere.de non ſolutis.
b Velle.imo videtur p̃cedi.vt.ff.eo.q ō bonis.§.nō iccirco ꝯ. ſed dic eam corrigi per iſtaz.l.vel diſtingue an voluit in totū ſoluere z lz p̃ſtituit in aio vt hic aut nō vt ibi.vel melius z verius b ſubtiliter agnouit z totum ſoluere incepit. mō p̃iudiciū i reliqſ ſibi pauit vt ar.ff.ad ma. ſzſiul.§.fi. z.C. ō fiō iuſ.l.i.z.ij.ſed i p̃rio non ſubtiliter agnouit. Item videt' ꝯ.ff. eo.l. ſi ex pluribus. ſed hic dicas ñ eſſe ꝯ.nam nullū ſolidum legatū fuit ibi ſolutū vt ex illa littera patz q: oēs res erāt vni⁹ legatarij.
i Sniam.ſ.in ſolut'
k Eaz.ſ.i nō ſolut'.
l Agnoſcentem .ſ. ſubſtantiā. Sniaz idest voluntatem in non ſolutus.
m Teſtatoris. qui ſolida voluit preſtari: vt.ff.de dona.int' viz z vxo.ſi ſponſus §.ſiquis rogatus.
n Sequi ſubaudi volumus. Hoc.ſ.penitere.
o Sequent' heredis ſeq̃ntis voluntatem teſtatoris.
p Quidem.ſ. q̃titatez patrimonij.
q Percipientibus ſ.legatarijs qui percipiunt legata.
r Inferre.ſ.velle. Exoluiſſe.redarguitur .n. varietas ſiue pticularis approbatio.ſic.ff.ō admi.tu. l.cū querit'. z de bo. libe .l. non abſurde. z de leg.iij.§.nemi nem.z. ff.ad exhi.l.
s Dum p̃diximus' ſubſtitutis^ z cohere dibus z fideicōmiſſarijs z legatarijſ z ſuis z q ab inteſtato ſunt z alijs ſz p̃ius a nobis inuenta in talibus viaz
t nō ãt^ dabimus licentiā heredi mē ſurā ſubſtantie ſubtiliter^ agnoſcenti ſoluere qdem mox ab initio qbuſdā^ integra legata z ad plenū ſniam teſtatoris ſuare quod etiā p̃cedentiū' noſ dicūt cōſtōnes ab aliqbus ãt retiner^ velle.^ neqz ex parte qdem cōplere teſtatoris' ſētentiā ex parte vero eā^ minuere. Sed omnino nō errantem circa ſubſtātie quātitatē ſz agnoſcentez' z mox ſequētem ſniaz teſtatoris^ p omnia eā ſequi^ z nō ad peiora penitere.ñ.n.erit hoc pure ſequentis heredis. Sed neqz cōcedim⁹ eis ab initio ſcientibus qdem^ z incaute ſoluētibus z poſtea liteſ p̃cipientibus^ iferre^ z recipere velle ab eis quodcunqz cōtigerit exoluiſſe eos. Oportet.n. ante exactionem' cogitare z agere^ z ñ cogitātez recte^ deinde tranſferri ad i deuotiōem niſi forte iuſta quedaz cā hoc introduxerit ſopiabili' qdam ere alieno apparēte q minuat ſubſtātiaz z locū receptiōis^ faciat. Illz quo qz p̃ſpicimus ne tp̃s fiat longū i tali bus queſtionib⁹. nullā enī taliū quō nū aut litiū tranſcēdere anni tempus ſancimus. Neceſſitatem^ imponētes omnino intra annum poſt additō nē z legata ſolui^ z que a teſtatore ſūt relicta compleri ſecundum ſui noſtrā z omnia agi quecunqz p̃ius edixim⁹
u celſius.z.§.celſius.
f Exactionem.quam legatarius ad heredem faci t.
t Age re.i.falcidiā retinere.
v Recte.de ſoluendo toto ac incipienti.
x Inopinabili.vt q: graue es alienū ſit qō latuerat p̃ius.vt inſti.ō hr̃. quali.z diffe.§.ſciendū eſt.q̃.n.de nouo emergūt auxilio.indiget.vt.ff. ō inſ'.act'.de etate.§.ex cā: vt i poſ.leg. plane.z. j.de eq̃ſti.do.§.q: vo.
y Receptionis.vel ēt retentionis.nā cui dam⁹ ꝛc'. vt.ff.de ſupſi. l. i.§. q aũt.ſed ſm ea q̃ ḃ dicunt' fcm̃ cū vno inter alios faciet p̃iudiciū q ee nō dz: vt.ff.de iur.l.q:.z de re iudi.l.ſepe.i. R'. ſz dic iō lz euenire: q: q̃ſi vno fonte z q̃ſi vnū factuz vz̃. vt.C.de duob⁹ re.l.fi.ſed q̃d ſi parte legati legatario ſoluit: nūqd in reſiduo multo magis ſibi p̃iudicāt'. R'. nō q: qñ ſolidū ſoluit vnā voluntate cōpleuit in ſolidū ac hō nō ſic. Preterea ſi debeant' .xx. noie legati. x. ſunt debita z alia .x. indebita iure fal. vnde ſoluta parte in duriorez videt' accepiſſe. vt.ff. de ſol.l.i. z reſidue ergo nulla ē petitio: aut cū vni ſolidū ſoluo ceſſat hec rō eductōis. Item nota quattuor caſus in quib⁹ ceſſat fal. hoc iure. vnus eſt. ſ. §. pri. alius eſt lz §.alius: j. de eccle.ti.§.ſi aũt. Alius. j. vt ſpon. lar. §. pe. coll. viij. z alius con.§.hinc nobis z ſextus. ſ. eo .§.ſi vero nō fecerit. Illud qōnib⁹: puta agit' p̃o legato vel fideicommiſſo gñali: vel ſpāli ex parte lit' conte. vſqz ad annū dz finiri hec cā q intelliga ſ p̃inuū z ita eſt hic ſpāle. vt lis duret āno. lz al's ciuilis triennio. vt. C. de iudi. ppandū. i. R'. criminales biennio durēt. vt. C. vt. j. cer. tp̃s cri. q. ter. l. fi. ſic eſt ēt. al's ſpāle vt minus triennio duret. j. vt de. ap. eo. con. §. i. colla. vij. C. vt oēs cāe tam ciuiles q̃ cri. l. fi. in fi. z ff. de excuſa. tu. l. quinquagita. C. de nau. l. pe. z ō dolo. l. gñaliter. z de aſſer. tol. l. i. z de edificijs p̃i .l. fi.
a Neceſſitatem.additionem z admonitionez vt ſequitur ibi initiū aute z.ſ.eo.§.ſiquis autem.
b Solui.hic annus computatur huic facto.i.ſolutōnis.ſed anno ō quo ſ.p̃ri' R'. iuri.i. inſtātie finiende. Sed quid ſi in.xj.menſe p⁹ additōz z admonitionē fuit cā p legato inchoata: R'. ſi vult legatarius lz dicere eū cecidiſſe a ſuo iure nō agit' cā ꝯ eū plus. al's poſſz cā durare vſqz ad annū: nec q i odiū ei⁹ é i ductū i ei⁹ vtāt' vtilitatē: vt de inſ'. z re.l. relegatoz.in fi.
c Anno.ſ. vtili qui dat' ſolutione legati.

d Piximus.vt.ſ.eo.§.ſi quis aũt non implens.
e Decreto.per quandã interlocutoriã qꝫ precipiat ei vt ſoluat ꝓ ſe nũcium.vt.ff.de arbi.l.qualez.in fi.ar.j.de ſanc.ep.§.pe.ꝛ.j.de.eccle.ti.§. ſiqs aũt.colla.ix.lz dicaꝫ in nouellis ꝓtineri qꝫ debeat i diffinitiua dari.
f Relict(.ſ.hereditate. curatores hñtib⁹ vt C.öi inte.mi.l.ſi cura.alꝫs ñ hz niſi viam reſtitutõnis
g Pupillis.ꝛ minorib⁹ etate.ſ.adult(
b Nihil.ſ.quo ad effectũ ꝓiudicat tñ ipſo iure.alꝫs nõ eẽt neceſſaria in integ. reſti. de qua ſequit vt.ff.de mi.l. in cãe. el.ij.ꝛ ita erit hic ſpeciale:vt tẽporalis ꝓ ſcriptio currat ꝓtra minorẽ regulariter ꝓ.vt.C. quib⁹ca. in inte.re.nõ eſt neceſ. l. ſi. ſic ẽ ſpãle circa iudicia in ſpacio.x. diez qui dant appellanti:vt.j. de appel. ꝛ.j. q. t.§.i. Item inſtantia cãe. vt. C. de iudi. ꝓperãdũ in fi. Item in preſcriptiõe q obeſt minori volenti accuſare. vt ff. de mi. auxilium. Item in preſcript(. quinquenij que obij citur minori ad tuendũ ſtatũ defuncti:vt C.de ſtatu de.l.non eſſet. Item in ꝓſcriptiõe dot(. nõ numerate q objciẽ minori ſuccedenti. alij vt etiam non reſtituaẽ vltra ſtatuta tpa. vt j. de tẽpe non ſolu. pe. ſup do.§.finaũt. mino.
i Preiudicat.ſ. in ſpacio illius anni q datur ſolutioni. naz per hoc minor ꝛ beres nõ ꝓdit hereditatez quo ad effectũ. Idem dico in illo anno qui daꝫ ꝓ inſtantia cauſe nam ꝛ ſi ſua interſit fortẽ litibus nõ vexari reſtituaꝫ infra illum annũ vt nõ videaꝫ cucurriſſe.vt.ff.de mino:l.minorib⁹.ꝛ eꝯ.vt ſi agat idez minor ꝛ petat legatũ cũ alius ſit beres.nam reſtitueẽ vt reponat infra illã inſtantiã.vt.C. de iudi. ꝓperandũ in in fi.
k Per reſtitutiões ergo currit ſz nũqd eligit quã viã ꝓ⁹ velit(.videẽ qꝫ ſic. vt.C. ſi tu.vel cu.ꝓ totũ qꝫ vez credo quo ad annũ qui datur ſol'i quo ad aliud nõ imo pꝯ tuto.vel curato.agit poſtea reſtituiẽ in ſubſidium:ꝛ eſt rõ qꝛ perditũ non eſt ius defendenti vel agendi. lz inſtantia perierit.vt.C.de iudi. ꝓperandũ in fi.
l Non aũt a lege iſta.i.de pena nr̃e legis.
m Patronatus.i. ſi patronus inſtituaꝫ a liberto.
n Diffinim⁹.ſ.hodieq̃ã ſi moriaꝫ ſine filijs ꝯdito teſtõ. ſz ab inteſtato totũ. ſz iure veti erat aliẽ qꝫ dic.vt inſti.ö ſuc.li.i ꝑn.ti.vſqz ad.§.mlt(ãt.
o Petiti.i. liberti petierũt qꝫ patroni aliquid dent vel faciant.
p Diximus.vt.ſ.eo.§.ſiqs aut. q Legalis.i. lege debita
r Pura talibus.ſ.penis. lz de ea nolit preſtare.vt.ſ.eo.§.ſiqs autem.
ſ Conſtitutiõe.ſ.greca q̃ multa continebat cũ multotiẽs eius memoriã bẽam⁹:vt inſti de ſuc.li.§. lz nr̃a.ꝛ ö ſui.li.cog.i ꝑn.ꝛ ö le.agzi.ſuc.§.pe.
t Et libertinitates.i. equimus ſucceſſiões ingenuoꝝ ꝛ libertoꝝ fere.ꝛ hoc ideo dicit qꝛ patroni vſqz ad quintũ gradũ cum agnati vſqz ad.x. cognati vſqz ad ſextũ ſuccedãt.vt inſti.ö ſuc.li.§.mult(.ꝛ de ſuc.cognatoꝝ §.fi.ꝛ alꝫs adijcias differentias vt in ꝓdicto.§.milt(.dixim⁹.
v Quia delatus.in cuius compoſitione multa ſunt neceſſaria. ſcilicet numerus.vij. teſtium.ꝛ qꝫ cuilibet ſubſcribat.ꝛ qꝫ ſint ibi ſigilla. vij. teſtium.vt inſti.de teſtament(.§.i.ꝛ.ff.eo.l.ad teſtiũ.§.ſiquis ex teſt.ꝛ qꝫ teſtator ꝓꝓa voce ꝛ manu nomen heredis ſcripſit. vt.C. de teſti.iubemus qꝫ vltimũ hodie tolliẽ.vt.j.ſpon. lar.§.qꝛ vero.
x Diſpoſitionem.ſ.ſolennem.
y Nota ſcriptam in qua ſufficit conuocatio.vij.teſtium.vt inſti. de teſti.§. finali.

3 Ultima.fiunt.n.v.modis vltime voluntates per teſtiũ ſcript(. Item nõ ſcripſit.vt hic. Item codicillis in quibus.v.teſtes ſufficiunt.vt inſti. de fideicomiſ. here.§.fi. Item que fit a patre inter filios. vt.C. de teſti.l.hac conſul.§.ex imperfecto. Item voluntas militis que fit ẽt coram duobus teſtibus. vt.ff.de teſtamento mili.l.diuus.

Initium autem anno⁽ damus ſicut prius iaz diximus⁽ ad ammonitionẽ ꝛ ex iudiciali decreto⁽ facto anno eniz per culpam heredis tranſacto tũc ille qõ cadet relictis⁽ alij vero ad hec vẽient quos ꝓus vocauimus. Pupillus⁽ ãt ꝛ minorib⁹ etate nihil⁽ noſtra ꝓiudicat' lex. Eſt enĩ eis ſi qdez fz dictas a nobis cãs ne ledantur duplex quõdam ſubſidium ꝛ p reſtitutões⁽ ꝛ p viã cõtra negligentes curatores agere poſſunt. Nõ ãt excepimus a lege' neqz patronatus⁽ⁿ ſucceſſiõeſ ꝛ ibi enĩ legitima eis ſuata pte quã noſ diffinimus⁽ qcquid vltra hanc eis relictũ fuerit ꝛ aliquid a libertis petiti⁽ fuerint illi cõplere deinde noluerint hunc ordinẽ tenere ſcim⁹ qz ĩ ĩchoã tes ſacrã noſtrã hanc ꝓſtitutionem diximus⁽ ita vt legalis⁽ ꝓtio maneat apud eos pura⁽ in talibus reliqua vero veniant ſm viam a nobis nunc aptaz in talibuſ maxime quoniã i ipa de iure patronatus polita a nobis cõſtitutõe⁽ ad ſimilitudinẽ pene ĩgenuorum etiam libertinitates⁽ ordiauim⁹
Quia⁽ vero duplex eſt teſtamentoꝝ modus ꝛ aut inſcriptam delatus diſpoſitiõez⁽ aut in nõ ſcriptã' volũtatẽ hec omnia obtinere. ſimiliter ꝛ ſcõm equã obſeruationẽ ꝛ in nõ ſcriptis teſtamentis ꝛ in omni vltima⁽ voluntate ſãcim⁹ ꝛ in omni perſona ſiue ꝓuata ſiue militari⁽ⁿ ſiue ſacerdotali ſiue ĩperiali⁽ ſiue alteri⁽ cuiuſlibet cõez nã qz in oĩbus hominib⁹ hãc legem imponimus. Hec nos⁽ vt cõiter oĩb⁹ ꝓſint hominibus ſcripſimus ſuate nus ꝛ viuẽtes relictis potiant⁽ ꝛ defi cientes cũ ſecuritate moriant⁽ ſciẽteſ qz lex eis ſepultis ẽt miniſtrabat ꝛ q̃ cunqz illi diſpoſuerit ad effectuz ipa ꝓducit quãobrẽ qñ cõis hec vtilitas oĩbus eſt hominibus fiãt qõ tua emiñtia hinc ꝓcepta cũctis declarantia legis virtutẽ dirigant⁽ ãt ꝛ p ꝓuincias in oĩbus gentibus q̃ duduz fuerit ꝛ nunc a deo per nos ſunt adiecta priꝯ cipatui romanoꝝ. Metropolitani vero iudices hec ſumẽteſ ſicut dudũ ſancitũ a nobis eſt vnicuiqz dirigãt ciuitati manebitqz nullus nõ audiẽs legemqz neqz in paupertate⁽ viuere neqz mori in anxietate permittit.⁽

De nõ eligendo⁽ ſecundo iubentes mulieres. Et alienatiõe⁽ lucri ante nup. donatiõis ꝛ de ſucceſſionib⁹⁽ⁿ eorum ꝛ filijs ſuis. Rubrica.

I. Opr. iuſti. ermogeni magro ſacrorum officiorum ꝛ ex conſuli.

Et añ uos legiſlatorib⁹⁽ romãis optinuam legiſlatiõibus occaſiones emergentiũ cauſarũ dabat varietas ꝛ nos omnẽ partẽ legiſlationis ordinates⁽ⁿ reipu. cũctam pene⁽ correctionem⁽ aliquando p egẽtium interpellationib⁹. Aliquãdo vero in iudicialibus queſtionibus celebrauim⁹ ꝛ multas leges hic ſubiectis noſtris conſcripſimus⁽ quale' eſt qꝫ etiaz nũc emergens⁽ ad hãc nos vocauit legẽ⁽ Gregoria⁽. n. ſupplicauit dicẽs habuiſſe ſe dudum virum ꝛ duos feciſſe filios maſculum ꝛ feminã ꝛ extuliſſe⁽ⁿ ſus ꝛ conuertaꝫ in nominatiuũ: ꝛ verbuz eligendo ꝓuertatur in verbũ: ſimilis eſt ꝛ planius dic qꝫ he dictiones nu. mu. ſint noiatiui caſus. ꝛ verbũ eligẽdo ſit gerundiũ ſicut eſt ꝛ ſubaudi hẽat potãtem. q.d. mu. ſo nu. de eligendo nõ hẽat potẽſtatẽ. Et qꝫ dicit mu. idem dicas in viris ſcõas accipientib⁹ vxores: vt. j. eo. §. qz vo ꝯ biubos. ꝛ prima pars rubrice expediẽ. j. eo. vſqz ad. §. hoc aũt.

a Militari. vt miles heres inſtitut⁹ poſſit repelli ſi non obediat defuncto. Item teneatur in ſolidũ ſi nõ fecerit inuentariũ. vnde corrigiẽ vt C. de iure delib. l. fi. §. nam hunc. §. gñaliter intelligo referri ad vtranqz partem bius con. vt ſequitur omnem materiam ꝛc̃. Item ſi miles inſtituat heredez. heres poſſit retinere fal. ſi fecerit inuẽtarium. vnde corrigitur. C. de teſt. mi. l. in teſtamẽto. ꝛ C. ad. l. fal. l. in teſ. Sed quidam dicunt vt lot. ꝛ bã. quia hec littera ſit intelligẽda trñ in milite inſtituto: nõ aũt teſtante. primuz verius eſt.
b Imperiali. ſiue inſtitut⁹. ſiue inſtituẽs fuerit priceps vt in milite diximus. Sed hoc ex voluntate non neceſſario. C. de le. ꝛ con. l. digna ꝛ inſti. qui. mo. t. infir. §. fi.
c Hec non interpolita. i. archiepi.
d Paupertatem. nam concedit retinere fal.
e Permittit. nam precipit ſeruari voluntatẽ morientiſ vt. ſ. §. ſiquis autem. ꝛ. §. ſi qs igitur.
f De non eligẽdo. trib⁹ modis hoc itellige. ꝑmo qꝫ ille due dictões. ſ. mu. nu. ſit nominatiui caſus, ꝛ dictio eligendo ꝓuertaꝫ in verbuz. ꝛ ſubaudi eo qꝫ. q.d. de eo ſo qꝫ nu. mu nõ eligant⁽ i lucris ꝑmi mrimonij. vnum de filijs ꝑimi. ma. vt. j. e. §. ꝑri. ſimilis eſt hec oꝛo in eccliaſtico. in conuer. do. cap. ſion ſcõo dic qꝫ ille due dictões ſ. nu. mu. ſunt accuſatiui caſ locutio inconueniendo ppl'os in vnũ. i. dõ conueniret ppl'os in vnũ'. vel melius ꝛ planius dic qꝫ he dictiones nu. mu. ſint noiatiui caſus. ꝛ verbũ eligẽdo ſit gerundiũ ſicut eſt ꝛ ſubaudi hẽat potãtem. q.d. mu. ſo nu. de eligendo nõ hẽat potẽſtatẽ. Et qꝫ dicit mu. idem dicas in viris ſcõas accipientib⁹ vxores: vt. j. eo. §. qz vo ꝯ biubos. ꝛ prima pars rubrice expediẽ. j. eo. vſqz ad. §. hoc aũt.
g Alienatione. hec expediẽ. j. eo. §. hec aũt. vſqz ad. §. cũ igitur.
b Et de ſucceſſionibus actiue legitur. q.d. qualiter mulieres ſuccedant filijs. qꝫ dic vt. j. eo. §. eſt igitur. vſqz ad. §. aliud vero.
i Tante vos. ſolis nobis. nã quottidie nã deꝓperat nouas inuenire formas. vt. C. de veteri iure enu. l. ij. ſed qꝛ.
k Latoribus. i. hi qui faciebant leges vt erãt impatores. nam alius non poterat' prius qꝫ pplus tranſtulit imperiũ in principem. vt inſti. de iure naturali. §: ſed qꝫ principi. ꝛ C. de legibus. ꝛ con. l. vlt.
l Omnẽ partem. q.d. ſi in aliqua parte leges late deſiderarent ordinatioẽ modum vel correctionem aliquam ẽt nos fecimus. vel melius dic qꝫ ipe ordinauit reipu. l. latas antiquas in. vij. partes ffoꝝ. vt. C. ö veteri iur. e. l. ij. §. igitur. ꝛ ſe. §. ꝛ hoc faciendo corrigebat corrigenda qꝫ fecit per. C. qñqz per inꝑpellatiõz. vt C. qui po. in pig. l. aſſiduus qñqz iudicando. vt. C. ö le. ꝛ con. l. ñ
Lationis. ideſt compoſitionis.
m Ordinates. ſ. ſub certis titulis ꝛ cõiunctis: vt. ff. ö ſta. bo. l. i. ꝛ. ij.
n Pene. ꝛ hoc iõ qꝛ ꝛ multe remanſerunt corrigende in volumine ffoꝝ. quas p hũc libruz corriget. vl' dic ſz quoſdã qꝫ iõ dicit pene qꝛ qñqz corrigit ſponte motu: vt. C. ö. le. ꝛ con. l. leges. alij dicũt qꝫ iõ qꝛ ꝛ alij ipatores aliq̃ correxerunt ꝑma vioꝛ ẽ. o Correctionẽ. p codicẽ. p Cõſcripſimuſ q̃ ſunt in. C.
q Quale. ſ. negociũ iſtud quale reſpicit qꝫ ẽ. s. aliqñ qꝫ p te. leges. ꝛc̃.
r Emergens. ſ. negociũ. ſ Legem. ſ. condendam.
t Gregoria. ꝓprium nomen eſt mulieris virum primum.
u Et extuliſſe. i. extra ciuitatẽ ad ſepelliẽdũ portaſſe ſic. j. vt exac. do. §. i. colla. vij. nã in ciuitatib⁹ nõ erat ius ſepelliẽdi: vt. ff. de ſepul. vio. l. iij. §. diuuſ. ꝛ. C. ö religio. l. mortuoꝝ. alij dicunt extuliſſe. i. ſuſcepiſſe iure. ſ. ſm qꝫ nil. vt ſequitur

ibi.lz non veniens.z est argu.pro eis.ff.de ꝓiungendis.l.qui duos.circa prin.
x A filio experta. qz filius magis sibi seruierat q̄ filia
y Oportere.nō nos astringi iure nāli bñfacere bis qui bñfaciūt nobis. ff. de peti.here.sed etsi.§.ꝓsuluit.z.ff.de suc.li.pignore.§.i.
z Restituit.eo q̄ a patre habuit supfluit alteri. z dic q̄ dedit retcto vsuf. vt.j. sic enim zc̄. Accur.
a Et.s.mři.q.d.nō trñ inita seruiūt matri sed etiā i mor te seruiūt matri oia bōa sua dimittendo ei ab intestato. q̄ pro expresso bř. vt.ff. de iure co.l.ꝓficiūt.i. Ꝛn.z.ff. de bo.li.l.i. in fi.
b Ex hoibus. alꝫ ex oibus q.d. separauit se ab hoibus relinquendo eos.vt.ff.ō ta. exhi.l.i.§.fi.
c Antiqua. vt insti. ad ttu. §.soror.
d Nostra. vt.C. ad tertul. l fi.sed quidā dicūt q̄ illam veterem non habemus. sed in dicta .l.C. dicitur vetex legum zc̄.
e Permisisset .i. nō peruenisset ad scōas nup.
f Nulla questio qz debeat succedere. qz est casus .l. vt C.ad tertul.l.antepe. Donauit .s. filio.
g Fieret.i.maneret sic .ff.ō ser.ru.prę.si vnus.§.fi.z de iu.iul.vel melꝰ ꝓpe ponit.
h Omnem .s. hic est allegatio filie.
i Proprietatē.s.ante nup. donatiōis q̄ mater donauerat filio quo ad propietatez.
k Quantū .i. ñ solū pro ea parte que successit fratri sed in solidum.
l Nullā fi.bře frēz moriētē q. d. ñ credit matrez suā nupturam non dimisisset tunc donationē ꝓpter nupt̄.soro ri. vel dicas in maritū huꝰ muli.nam si sciuisset.s.hanc nupturaz nō dimisisset hāc donat̄. ei. vel dic habere.s. matrem. q.d. nullaz habeat mater spem ex hac donat. ex quo nubit.
m Vex. pro sed.
n Mater. riſio matris.
o Hereditatis .q.d. nō amplius dicetur donatio ante nup. sed filij hereditas dicēda est.vt.C.de inoffi.test.l. i.in fi.
p Et sibi matri.
q Unciaz. tanq̄ heres sic .C.de inoff. testa.l.fi.in fi.
r Proprietatē.pro medietate.
s Et vsuz.i. vsuf.
t Et nō solum hoc.s.in totum.propter pactum q̄ posuerat in donatione.vt.s. ibi sic enim zc̄.sed hec allegatio.s.q̄ videatur facta hereditati reprobat̄.j.e.§. ante nup.sed qō dictum est de donat̄. ista
v Reluctabatur.sed hec est scōa questio soluit̄.j.eo.§.cū igitur.
x Vocauimus.vt insti.ad tertul.§.ita.z.C.ad tertul.l.fi.
y Una maxime.nam idem si essent plures sorores.vt.C. ad tertul.l.fi. Cū ea sorore.
z Vocata. scilicet matre.
Filia vero.nunc incipit alꝰ filie.
a Sanctionibus.s.duabus.quarum vna est in.C. de scōis nupt.l.femine.§.si. alia est.C.ad tertul.l.mater.que sunt priores ad predictam.l. vltima. eiusdem ti.que insti.est.z de his dicitur in sequenti littera.
b Vendicare. pro medietate.
c Hereditatis .si. vt insti. ad tertul. §.sed nos.z.C.ad tertul.l.mater.primo Ꝛn.
d Venientem repetente z dicente filia matrem venientem zc̄.
e Alterum.omnino post mortez filij vt fuit in nostro casu.
f Acquisiuit. sed per se filum veniet ad ambos.
g Undecunqz.a patre vel aliunde.
h Domina. hoc in plena proprietate:lz filijs primū seruare debent. Ipsa.s.filia.
i Discernunt.quarum vna loquitur si mater primo nubat z post moriatur filꝰ vt.C.de scōis nup.femine.in fi.alia quando post mortem filij nubit.C.ad ttul. l.mater.in fi.z.j.eo.§.si vero non. Mater allegatio matris.z habet tres rōnes ex sequenti littera patet.
l Clementia.s. vt corrigantur. z hac rōne

qdez maritū plīmoq̄z a filio expta fauore extimauit oportere ne relinqueret cū sine renūciatiōe nec extra com petentē honorē dimittere. Igit̄ ante nuptialē donationē lz nō veniēs ad vota secūda tamen restituit̄ z dedit filio q non trñ veniens ei permansit. sed obijt ex hominibus añq̄z ad secūdas venire vellet nuptias mater z lex tam antiqua q̄z nostra vocauit ambas. z filiam z matrez ad minores successiones. z si quidem in prioribus matrimonijs permansisset nulla q̄stio fuerat.sed illa quidem ad virum descendit ſm vsumfru.qui fuerat omnē habens ante nuptialis donatiōis.sic ei cam ēt donauit vt vlus quidem apō cam manet ꝓprietas aūt fieret apud filiū.omnē vero ꝓprietatē filia percipere minabatur non secundum quā tū heres erat frīs sed secūdum quantū pater dederat matri dicens nullā fiduciā habere matrez ad secūda vota migrantem ꝓprietatem habere donatōis quacunqz rōe.verum mater nequaq̄z hoc ante nuptialem esse donationem omnino affirmabat. sed p mixtā iam rebus filij z tanq̄z hereditatis non adhunc tanq̄z donationis existentis ꝓpetere ei sed vnciaz pro ꝓprietatē z vsum habere. Et nō solum hoc dubitabat̄ .sed etiam de ipa hereditate fratris contra eam filia reluctabatur. Matre quidem petē te eius hereditatē pro media parte secundum quam eam nos ad heredita tem filij vocauimus vna existēte soror̄e moriente vero filio cum ea vocata. filia vero obtinere hereditatez fratris valde fortiter ex prioribus sāctōnibus insistente z dicēte quia mater si quidem ad secundas nuptias non venisset recte vendicare nuptialis hereditatē filij venientem vero ad vīz alterū omnino priuari his que ex paterna substantia filius acquisiuit̄.qa si post secundas nuptias filius moriturus esset vndecunqz acquisita est ei substantia ipsa esset domina hec constitutionibus ambabus volentibꝰ q̄ talia discernunt. Mater quidem valde crudeliter habere ꝓstitutōes illas z dignas clementia nostrorum tpor affirmabat veruntamen vsa est a nobis posita cōstitutiōe dicens hanc nō subdiuidi cōstitutōibus pretoribus atq̄z matres qdem nūdū ad virum secundum venientes cum filijs vocari. que vero secūdis copulant nuptijs nequaq̄z hic ät ēt aliquid adesse pegrinum.se enim in filiuz largitatem cōferentē occasiōe electionis rursus de donatiōe potius recepisse uideri q̄z sic simpliciter lucrum irrationabilem haberet. Hec nos diu pscrutātes z omnem talium electionum hereditatū cōtemplationem considerātes oportere.credimus comunem super his ascribere legez .secundū quā z presens questio susceperit terminū Prospeximus itaq̄z non confusū hoc de electionibus indiscretuz que relinquere.sed huiusmodi dare ordinē cause matre semel ad secundas nuptias veniente vsum mox tātummodo eius filiorum ꝓprietate manente ante nuptialiſ fieri donatōis z nullā eē licētiā matri alios qdē filioz elige re alios aūt exonerare qñ oīb̄ simili secūdis nuptijs fecit iniurias q̄propter ēt in pñti ꝓprietas añ nuptialis donatiōis tota ad filiā vēiet vlū apō matrē donec adiuuet seruādo. Et secundum nostrā constitutionez si q dem mater premoriatur filie totalis ante nuptias donatio cōpetit. si vo

m Verumtñ.q.d.lz videatur sufficere dicta prima rō: tamen z scōam dicit z.l.allegat.vt.C. ad tertul.l.fi.i. Ꝛñ.z.§.i.quam dicit non corrigi per eas quas allegauit filia cū prioies ad posteriorem trahant̄ non eccle. vt.ff.de le.z se.con.non est nouum.
n Subdi.i. corrigi. alꝫ subdiuidi . z tūc dic .i. determinari. hoc trī est q̄z falsum. vt.ff. de le. z se con.l.sed z posteriores. vt.colligimus. ff.qui satis. co. scien dum.z.j.de exhi.z i tro.re.§. sancimus.
o Atq̄z. concludit ex predict̄ duabus rōibus q̄.l. gregoria non resistit cuz nō loquitur in simili casu.
p Vocari.non obstante .l. ad tertuli. mater.
q Copulantur. inuita filia.
r Nequaq̄ per legem illaz femine.§. fi.in.C.ō scōis nup.
s Hic autem .i. hoc casu . z hec est tertia ratio matris.
t Peregrinū.i.extraneum . quasi dicat q̄ daz ratio singularis est in isto casu p quā cessat q̄ dicit filia ꝓ matrem.
v Se enim sic continuabis bñdico hic aliquid . extraneum enim pro qz affirmabat mater .s.se conferentem largitatem i filio videri potius rursus donationem occasione electionis q̄ sic simplr̄ haberi lucruz irrationabile
x Filium conferentem.matrem z repete dicit.
y Largitatem . naz eligit filium mater z donauit pater nup. largita fuit ei: vt .s. eo.gregoria.
z Donat̄ . añ nup.
a Videri.s.presumptione nature.vt.ff.de peti.here.l.z si lege.§.consuluit.z.ff.de donat̄. hoc iure.§.pe.z presumptione iuris.vt.ff.mandati.si vero.§.inde pāp
b Hec electionū.hoc ad primā qōnem refertur:vt.s.eo.§. Ore.quaz soluet statim.
c Hereditatum.hoc ad scōam: vt .s.eo.§. z non solum quam soluet.j.eo.§. cum igitur.
d Prospeximus.z hoc.§.z.§.si vero expectet.j.presumitur autem lucrum hoc zc̄.posita super.l.femine.C.de scōis nup.franc.vt.j. de nup.
e Usum.i. vsumfru.vt.j.de nup.§.si vero.spectant.coll. iiij.z sic.j.eo. §.aliud.ibi sed diligentiam zc̄.
f Donationis.qō bodie est generali in quolibet lucro qō habet superstes coniunx sine titulo donat siue legati siue fideicomis.siue alio.vt.j. de nup.§. si vero expectet. z.§.si vero sit soboles.
g Et nullam esse licentiam ex hoc.§.z.§.venient.j.de nup.sumitur aūt que est.c.de scōis nup.l.femie
h Eligere.C.de scōis nup.l.in quibus zc̄. sed illa corrigitur per hanc.
i Iniurias.sic.j.de nupt.§.veniant.
k In presenti.i.in questione gregorie.
l Usu.i.vsufructuario.
m Constitutionem. vt.C.de vsufruc.l.conceptionem.
n Competit.qz vsufru.extinguit̄ morte vsufructuarij. Filia.s.moriatur.
Ex pacto non existentium circa hoc diligenter distingue cū mulier dat dotem: vir autem donat propter nup.aut nullum apponitur pactū de lucrando:z tunc dos mulieri z donatio marito: vel eoz patribus restituenda est matrimonio soluto. vt.j. de equa. do.§.i. colla.vij.aut apponitur:z tunc aut est equū aut inequum. si inequū ma ius trahitur ad minus. vt. C.de pact̄.con.l.leges.nullum tñ trahit ad

aliquod: vt si in dote sit pactio in donatione nulla. vt. C. de dona. ante nup. l. fi. §. sinaũt. lz q nil est possit dici min⁹. vt. ff. de tribu. illud si equũ aut simpliciter aut non simpliciter. puta quisq; prius moritur aliter lucret valz. vt. j. de equa. do. §. i. colla. vij. hoc tñ locrum pdit sicut z alia si ad scõa nuolet vota. vt. j. de nup. §. si vero ex. z. §. si vero sit. z in hoc. § si vero nõ simpliciter.

aut i casu filioz exñtium aut non exñtiũ aut vtriusq; q in casu filioz. puta si sint filij percipiant lucra nõ aliter valet idem in scõo qñ non exiſtũt. hoc tñ interest q prio casu potest p dere qui lucrat ppt scõa vota in scõo nõ vt. j. de nup. §. si vo expectet si ãt vtrũq; apponit pactũ puta si erũt filij ex b mrimõio supstes lucret totã dona. vel dotẽ. si aũt non erũt: tunc tertiã forte lucret vl dimidiã. tunc quidẽ exstãtib⁹ filijs valet pmuz pactũ ñ autez scõm. Si aũt nõ exiſtent valet scõm z ñ primũ. z tũc qñ exſtãt si conuolet ad secunda vota pdit lucra rõne pmi pacti. vt i hoc. §. sed si moriant oẽs põt reuiuiſcere lucrũ rõne secũdi pacti vt hic. z. j. pri. §. z. j. eo. §. aliõ ibi aũt si oẽs zc. z sic tertiã lucrat vel dimidiã dona. vel dotem put scõo pacto inſtum fuit. Sed si vnus moriat ex pluribus puta ex. iiij. vn⁹ tertiã q; lucretur si vn⁹ ex tribus tertiã tertie non per hanc aũt sed per illã. j. de nup. §. qñ. i fi. z sp intelligas q moritur sine filijs. Si aũt nõ nuolet lucrat sm vires pacti nec perdit nec seruat filijs hoc iure. vt. ſ. eo. §. gregoria. j. de nup. §. si vero. z. §. hinc nos. sed hodie. z tunc seruat filijs totã ppetatem. vt. j. negz viruz q ex. §. i. fz z illa corrigitur p parte. naz pro virili parte admittit mater ad ppietatẽ cũ filijs vt ãplius sit ei aliqd q nõ nubit q ei q nubit. vt. j. fratz fi. §. fi. col. ix.

filia manet qõ apud matrẽ lucrum ex pacto⁽ᵐ⁾ nõ exiſtẽtium filioz reliquuz vero erit filie z moriẽs hoc transmitti ad suos heredes si q ex lege⁽ⁿ⁾ vocantur. Hoc autem⁽ᵃ⁾ q facit quidem sẽ per exp̃ssim vero nondum lege determinatum est hoc quidem ad melius incrementum z interpositionẽ dam⁹ huic legi. nam si nõ filio fõte sz alicui extraneo mater adhuc secundas nõ expta nuptias partẽ quandam aũ nuptialis donatiõis aut aliquã rez ex ea vel totã donet aut per aliuz forte alienum modum deinde ad maritum veniat secundum palam essc quia superuenientibus secundis nuptijs alienatio euacuatur⁽ᵖ⁾ nec hoc omnibus modis⁽ʳ⁾ sed in supenſo⁽ʳ⁾ z alienatio z euacuatio maneat. nam si manserint supstites⁽ˢ⁾ filij euacuabit⁽ᵗ⁾ omnino q fcñ est. l. ppietatem ante nuptialis donationis ad filios deducente z nõ respiciente⁽ᵘ⁾ mulierem si⁽ᵛ⁾ quid egerit⁽ᵛ⁾ i lesionem filiozum. Si vero⁽ˣ⁾ premoriãtur omnes matris filij z contract⁹ firmus erit non in totum sed secunduz pactum non existentium filiozum qõ nos introduximus⁽ʸ⁾ primi z sancim⁹ nuper de hoc scribentes legem z secũdum quandã quidem partem erit cõtractus firmus secundum q̃dam vero infirmus apparebit hoc est secundum hoc quidquid manet apud matrem occasione pacti filiozum nõ existentium⁽ᶻ⁾ valebit secunduz hoc vero q transmittitur ad filij succeſſoz⁽ᵃ⁾ es in firm⁹ erit. vt si mater sola filio succedens inueniatur ois contractus rursus firmus erit. Quia vero contra binubos pene cões z viri sunt z mulieres z ille quidem in dote ad secũdas veniens nuptias piculum subſtiebit hec autem in aũ nuptiali donatione seu ppter⁽ᵇ⁾ nuptias donationẽ. z hec lex⁽ᵇ⁾ i vtraq; sit posita persona hec et⁽ᵃ⁾ de electione z alienatione z de lucro⁽ᶜ⁾ sancimus. Cum igitur⁽ᶜ⁾ reliquum sit cogitare de hereditatibus filiozuz ,p quo et pñs est dubitatio⁽ᵈ⁾ opoztere credimus generali lege. z pñtem questionem determinare z in futuro mouendis oĩbus⁽ᵉ⁾ dare decisionem z sancimus alias res post⁽ᶠ⁾ añ nuptialez donationem ad filios veniente sic q filius masculus aut femina forte testet⁽ᵍ⁾ sm legem venire ad scriptos heredes hic matre nõ ,phibita scribia filio herede sed etiam contra testamentuz ei datis allegationibus⁽ᵍ⁾ si forte fili⁹ eã pretermiserit⁽ʰ⁾ aut irrõnabiliter exheredatã fecit. si vero itestatus⁽ⁱ⁾ decesserit illius ptem si qdem habuit filios⁽ᵏ⁾ ,ppios ad filios venire. Si ãt non habuit quidem filios ,ppios sit fratrum⁽ˡ⁾ vocatio z matris vna cũ fratribus sm q a nobis sancitus⁽ᵐ⁾ est ad hereditatẽ venientis z eam firme hũtis siue ad ſas vellet venire nuptias siue non. nec enim maiozes⁽ⁿ⁾ penas aduersus mulieres q̃ ad secũdas veniũt viri nuptias facim⁹⁽ᵒ⁾ neqz ex hoc eas ad necessitatem deducimus amarã z nostroz tempoz indignã z metu castarum nuptiarum licet secunde sint ab his quidem abstineant z descendant ad quasdam interdictas permixtiões⁽ᵖ⁾ z forsan etiam ad seruoz⁽ᵖ⁾ corruptõnes etiam quoniã non⁽ᵍ⁾ licet legaliter caste viuere⁽ʳ⁾ contra leges luxurient⁽ˢ⁾ nequaq̃z igitur valere volumus nez quod in quinto libro codicis cognouimus nostre pietatis positam cõstitutionem⁽ᵗ⁾ discernentem de hereditatibus filiozum quos matres ad secũdas nuptias venientes⁽ᵘ⁾ videret preobeuntes⁽ˣ⁾ neque in sexto libro ciusdez conscriptionis⁽ʸ⁾ sub titulo⁽ᶻ⁾ tertulliãi⁽ᵃ⁾ qui⁽ᵇ⁾ de mulieribus disputat secũdis quidem nuptijs iunctis ante secũdã tamen copulationem filios admittẽtibus. sed vocetur ad filij hereditatẽ modis omnibus mater cuz fratrib⁹ z hanc habeat firme⁽ᶜ⁾ nihil ex secũdis ledenda nuptijs quod z in subiecta questione⁽ᵈ⁾ que legem hanc mouit obtineat z mater⁽ᵉ⁾ vna cuz filia succedat

y Introduximus. sed nullus alius imperator.
z Non exñtium. vt si fiat pactũ liberis exñtibus de tota dona. lucranda a marito. Item eis exiſtentibus tertia extant tunc z totum hz si nubit scõo z totũ pdit rõne ,ppietat⁹ si moriant omnes filij lucratur tertiam sm vires pacti quod est factum filijs nõ extantibus. vt diximus. ſ. pri. §. in fi.

a Propter nup. ſ. donat. z subaudi periculũ sustinebit.
b Lex. vt. ſ. §. ꝓsperimus. in fi. q; vero cõeſ. si. j. õ nup. §. si vero ex. Alle. ſ. vir.
c Bote. i. in lucro dotis qõ hz ex pacto.
d Hec aũt. ſ. femina. Bonatione. subaudi periculuz subſtinebat.
e Cum igitur. q; vidimus de prima parte z scõa ꝓice igitur de tertia videamus.
f Dubitatio. vt. ſ. eo. pri. §. z non solum.
e Omnibus. ſ. similibus qõnibus. sic. ſ. ti. i. §. i. Nam õ ea dicit spãliter. j. eo.
f Post ante. i. preter ante nupti. do. nam de ea dicitur spãliter. j. eo. §. nõ nup.
g Allegationibus. in q̃rtaz iure isto. vt. ſ. ti. i. §. si quis aũt. hodie tertiã. i. õ trien. z se. §. i. colla. iij. lz quidã intelligunt augmentũ in filijs tñ esse z non in ascendentibus.
h Preteremiserit. ſ. q; pro exheredato habetur insti. õ exhereda. li. §. pe.
i Intestatus. qõ fit septem modis. q; dic insti. de here. q̃ ab intest. i. ꝓ.
k Filios hac appellatione omnes descendentes continentur. vt. ff. de verbo sig. l. liberoz. lz vulgariter tñ primo gradu constituti contineant. vt insti. qui. da. tu. poſſ. §. fi. sic accipitur. vt hic. z. j. de exact. do. instant. in prin.
l Fratrum appellatiõe fris z sozoz continetur. vt. ſ. eo. §. i. z est hoc verum nisi sint ingrati qõ est tribus ex cãis vt. j. de nupt. §. ingratitudinem.
m Sancitum est. ſ. vt cum fratribus vocetur in virilez cum sozoribus in vnaz dimidiam. in altera vero dimidia omnes sozoz es. vt. C. ad tertul. l. fi. z institu. ad tertu. §. pe. sed hodie innouatur. nam cum oĩbus vocatur in virilem. vt. j. de nup. §. qñ. z. j. de here. ab intest. §. si vo cum ascendentibus. coll. lx.

o Maiozes. al's. ad maio. n Facimus. i. ponim⁹. ſ. quasi nõ veniret.
p Seruoz corrup. q; valde est illicitum. z ideo acrius puniendũ. vt. C. õ mulique. se. l. i. q Non licet. i. non possunt caste viuere si legaliter viuãt idest si scõo non nubãt z ideo luxurientur. vel dic scõo nubendo.
r Viuere. scilicet secundo non nubendo
s Luxurientur cum scõis. vt dixerat: vel etiam mulier cum alia femina. vt. C. de adulte. fedis. sic. j. vt non luxu. contra naturam.
t Constitutionem. vt. C. de secundis nup. femine. §. fi.
v Venientes. iam enim venerant ad secundum virum.
x Preobeuntes. i. añ se morietes.
y Scriptionis. ſ. codicis.
z Sub titulo. nõ sufficit allegare titulũ. z facit. ff. de postula. l. i. §. si quis.
a Tertulliãi. vt. C. ad tertul. l. mater. b Qui. ſ. titulus.
c Firme. superfluũ est dicere illas duas. ll. hic corrigi q̃ tam expresse h corrigũt sz vi q; illa feia ñ sit correcta. Nã z illa pmittit mr succedere. sz dic q; p illaz non hebãt firme sz corrigebat filio supstiti dimittere. sz p hãc pstõnez firme habebat tam i ppetate q; in vsuf. z tã i pnis q; in alijs. vt. j. de nup. §. hinc nos. z. §. se. sz hodie p pte corrigunt. vt. j. õ nup. §. hic. z. §. se. d Rõne. vt. ſ. e. §. z nõ.
e Mater. gregoria.

q Hodis. euacuat. repete ratione futuri.
r Suspensio. nõ quid esse in pẽdenti. q; et pñs est sic in insti. qui. modus pa. sol. §. si ab hostib⁹. z. ff. de vsuf. l. sz z si qs stipulet. §. i. ar. õ. ff. si cer. pet. z. l. ꝓditiões. z. l. respiciendũ. z insti. de ver. obli. l. ꝓditionales z faciũt hec ad id qõ dixim⁹. vt insti. q. mo. ius pa. po. sol. §. si ab hostib⁹.
s Superstites. si post mortem matris. q; tunc vsus redit ad ,ppietatẽ vt. ſ. pri. §. idem si al's fit finitus. vt insti. de vsufru. §. finit. z hoc est verum per hanc constitutõz et si vnus tñ filius supersit: q; in totũ vacuat aliment⁹. aliud per aliũ autem. vt. j. de nup. §. qñ infirmas.
z Respiciente. ſ. lege. Accur. v Siquid egerit. i. alienauerit.
x Si vero. p. omnes hodie. et si vnus. vt. j. de nup. §. qñ infir.

f Succedēs.ſ. ſola ſi nō ſupſit filia vl nolit. Absolute.i.indubitāter.
g Optimū.ſic.j.ō nup.§.ſoluto. h Ad viz veniūt.i. ſemel habuerūt virum. i Virginitate. differunt.n. in celeſti ordine.
k Valuerit.ſ.morientium ſeruare thorum inuiolatum.
l Juuenis.ſic.ff.man.ſi vero non re.§.ſi adoleſcens ſic.C.de bo.que li.l.fi.
m Non patiatur. alʒ eſt ſi ne non z vtrūqʒ legi pōt .ſ. non patitur z patiatur.
n Contra feruorem.q̄ eēt philoſophie vt.j.q.mo.na. fi.effi.legit.§.idud.colʾ. vij.
o Reſiſtere. melius eſt .n. nubere q̄ vri. vt dicit paulʰ
p Eos.ſ.filios.quos habu it ex primo mrimonio.
q Supplicium.ſ. pena.
r Nuptias. q̄ non debz eē vt.s.C.de adulte.l. graccuſ
f Colligentes.nūc quidqd dixit.a.§.cū igitur vſqʒ breviter comprehendit.
t Dixerimus.vt.s. eo. in.§. qz vero.
v In dote.vt quilibz admittatur ſcōo nubens ſiue vir ſiue vxor.
x Queſtiones.vt ſi querat an mater ſuccedat filijs? Rſ. ſic z ſi querat an pater? Rſ. eis ſic.
y Ante nuptiali fruatur.ſ. ꝓprietate.ſed vſufru.ſic qō dic ut.s.eo.§.ꝓſperimʾ.
z Pars.nunc caute. Rſ. cui dam allegationi quā poſuit s.eo.§.verumtñ
a Que.ſ.oia predicta.
b Hinc.i.q̄ cautū eſt hac.l.
c Aliud.hic ē expedita rubrica.ſed adhuc ponit duos caſus preter eum in hoc.§. z proximo illud.
d Conſtitutiōibus. vt.C. de ſcōis nup.hac edictali.§. bis illud.
e Que.ſ.conſtitutio prima q̄ igitur. Dota.z ꝓpter hoc amiſit ꝓprietetem lucri donationis.
f Soluerent filij.
g Ei mulieri.
h Centeſime.eſt autez centeſima que ſorti in anno eq paratur triceſima que in triannis. vt.C. de vſur.l.eos.
i Minores.ſiue filios mariti ſiue non qui ſuccedebāt marito.
k Veniente.i.redeunte.vt C. de his nup. hac edictali. §.oibus.q.d.hoc etiam iniquum.q̄ modo filij oia venderēt pro ea .ſ. pecunia que etiam ad eos redire debet mortua matre.
l Si quis.ſ.maritus.
m Res.ſ.in vxore z pactuz fecerunt de lucrāda dona. ſi ipe moriatur alʾ hec donatio parti mariti reſtituenda eſt.vt.j.de equa.do.§.i.colʾ. vij. Ipa enim eū colligant q̄ ad immobilia nil innouatur cū idem eſſet olim quod hic dicit.vt.C.de ſecūdis nupt. l.hac edictali.l.§.bis illud.
n Horum.alʒ eaz.ſ.rerum alʒ eoz predictorum.
o Lex iubet. hic eſt ſenſus hec mater talem preſtet diligentiam qualem precipit lex dominis exiſtentibus.
p Uſu.in vſumfruc.quaſi dicat fructuarijs vt vtantur z fruantur arbitrio boni viri.ff.vſufruc.quēad.ca.l.i.z inſtitu.de vſufruc.§. finitur.vel dic ſm al.qualē lex iubet.vt modo dixit vſufruct.ſcilicet exiſtente apud matrem. q Exiſtentibus dominis.ſ.filijs in proprietate. ſed prima magis placet. r Antiquas.quo ad hanc.vt.C de ſecūdis nup.hac edictali .§.bis. z.§. ſequenti.
ſ Omnes. alʒ nō. per hanc conſtitutionem.vt.s.eo.§.hoc aūt.ſed corrigitur.j. ō nup.§.qñ infir.
t Legem.ſ.hanc.vt s.eo.§.ꝓſperimus
v Conſeruandum ſic quale accepit.vt j.de nup.§.z qz paꝛ i fi. Si aūt a noſtris forteler.z hoc.§.colligitur autem. ſed ſi auꝛ quaz habes. C. de ſecundis nupt.l. hac edictali.
x Idonea. ſic.j. de fideicom.§.qō aūt.
y Conſcriptum nomine donatōnis añ nup.
z Leges. vt. C. de his nup.hac edictali §.his
a Noſtrā.ſ.hāc preſentem. Illud ſanctum quod non habemus.
b Documentis.inſtrumentis ſic dicta qz veritatez docent. ſic accipitur.j. de fide inſtru.i plrimiſqʒ locis.nam hinc inde facta erat promiſſio ſed non datio.
c Onera. vt aleē eā z ſeruiētes ei. vt.ff. ſolu.ma. ſi cum.§.ſi autem. cum ibi nō. q̄ eſt iniquuz. vt. ff. de condi. e. da.l. fi. donaturus .§. i.
d Dote. que etiā omnia ſoluit vt.j.de nup.§. deinceps.
e Quam.alʒ q̄q̄. z tūc dic quā .ſ.equitatem.
f Alijs.ſ. coactib⁹ z iudicijs.vt.ff.ō reiuris non debet arꝓtra.ff.ō ferijs.l.fi.
g Conſortijs.i.matrimonijs de qbus agitur.z hoc debuit permittere.
b Dat nomie dotis vel alius pro ea.
i Decipiat. ſi ſic intelligo .ſ. nomine lucri donationis ꝓp nup. z hec eſt mens huius littere. ſed ō j.vt ex act.inſtan.§. fi. Rndeo ibi fuit parata dare.ſed maritus noluit accipere quare videtur cōditionem impleſſe.vt ibi dicitur. z.ff.de ꝓdi.ca. da.l.iij.§.fi.z ff.de ꝓdi. z demon. l.iuꝛ ciuili. alij dicūt

hereditati aut ēt ſuccedēs hanc irre fragabiliter habeat nihil ex ſpe ſecū darum edenda nuptiarum ſed domina eiuſdem hereditatis cum filia abſolute cōſiſtens. Optimum itaqʒ eſt atqʒ laudabile z dignum oratione vt mulieres ita ſe honeſte tractēt quatenus q̄ ſemel ad vizᵇ venerūt fuent inuiolatum moriētiū thoꝛz z hʰi mulierē z miramur pariter z laudamus z nō ꝑcula vginitatē ponimʰ ſin āt nō valuerit cū forſā z iuuenis hoc ñ patiat nec poſſit cōtra feruoꝛez nature reſiſtere nō eſt toꝛquēda ꝓpter hoc nec interdicēde ſunt ei cōes legeſ ſed ad viri alterius vēiat nuptias honeſte z oi luxuria abſtineat z fruatur ſucceſſione filioꝛ. ſic eni eosᵉ adhuc amplius diliget z nō quaſi quoſdaz odibiles reſpiciet pēis ſ̄bdita ſit amaris. ſicut eni patr̄s ſi ad ſecūdas vēiat nuptias nō fraudamus filioꝛ ſuoꝛ ſucceſſione nec quelibet eſt lex aliqd tale dicēs ſic neqʒ matres ꝓuabimus filioꝛ ſucceſſione ſi matres ad viruz veniant ſm lz ante nuptias ſecundas aut poſt ſecūdas filij moriāt alioqn exabſurditate legis lz ꝓmoriant filij oēs nō relinquentes filios aut nepotes nihilominus ſuppliciū manet. z nō ſuccedit eis mater nec ſi ſine filijs moriat ſed expellit ab eoꝛ inhumane ſucceſſione fruſtra qdā pariēs fruſtra timul z nutriēs ꝓpter legaleſ nuptias ſubiecta penis ſed ſuccedēt quidem illis aliqui ex longa cognatione Pater āt irrōnabiliter expellit qua ꝓpter z ipa ſuccedat filijſ z ſit hec lex clemēs z mitis z matres filijs ꝓciliat Colligētes igit huius legis pr̄em ſancimus qñ matrē ſm q̄ duduz dixim⁹ aſſimilauim⁹ pr̄i in añ nuptiali donatiōe z ipſā qdem ſuſtiere penā ſicut ſuſtinet pater in dote In hēr ditate āt filioꝛ ſine tergiuerſatiōe veniat z pater z mater ſz ſubiectas vtriqʒ caſui queſtiōes ꝓinde q̄z pr̄es habēt ſiue ad ꝓas veniētes nuptias ſiue nō hoc ēt mr̄es hēant vocet mr̄ ad filij hereditatē ſiue iā ad ſecūdas venit nuptias ſiue poſtea veniat.añ nuptiali vo donatiōe ad ſm veniēs ꝓſortiū neqʒ ſz quātū heres exiſtit filij fruatur ſed hec filioꝛ ſit ſolū lucrū eis a lege datū z nō videat eſſe ps heredi tatis filij ſed adhuc añ nuptiale dōationis nō abijciēs naturā q̄ꝝ ꝓpetit tenere ēt circa eas q̄ nūc iā ſunt vidue te mulieres ꝓprijs ſucceſſerūt filijs z q̄ nōdū ad ſecūdas veniūt nuptias lz poſtea veniāt.qō igit hic habetur ſic oi tpe ſanciat. Aliud vo quod dā occaſiōe ſecūdo nubētiū mulierz z añ nuptialis donatiōis adijcere pōribus bñ ſe hr̄e credidimus.ꝑſcis nā qz cōſtitutiōibus pbētib⁹ electiōem mulieri q̄ ad ſecūda vota deſcēdit.ſi vellet accipe añ nuptias donatiōe ſz q̄ ei ꝓmittunt pacta z exponere filijs cautiōem qz moriēs hec r̄ſtituet ſiue cū nō valet dare cautiōem aut nollet forte manerēt qdē res apud filioſ añ nuptialis donatiōis Soluerēt aūt ei ēt tertiā ptē cēteſime vſure nos ex quōnum emergētium varietate motiq̄ñ inuenimus minoresᵉ in hoc ꝑiculum patiētes añ nuptiali donatiōe ꝓpecunijs exiſtēte z alios qō auruz nō hñtes coactos aut oia paterna vēdere quatenus exoluerēt añ nuptialis donatiōis debitū ad eos vtiqʒ ſm legē añ nuptiali dōatōe veniēte Propterea iudicauim⁹ hūc dare ordinē cāe vt ſiqs ꝓtulerit res ſz añ nuptiale donatiōem ſi qō oēs imobiles fūt manent haꝛ vſus apud mr̄em z ipſa eū colligat z nō reſpuat neqʒ exigat filios ꝓpeoꝛ eſtiatiōe vſuras ſed z diligentiā eoꝛuz habeat ſicut lex iubet vſu qdem exiſtētib⁹ dñis z cuſtodiat eas ſm leges antiqs filijs ſupſtitibus aut ſi oēs moriant ſm nr̄am legem veterē z caſum qō nō exiſtētiuz filioꝛū mr̄i reliquū vero filioꝛ heredibus cōſeruādum." Si āt ois forte cōſiſtat in pecunijs aut alijs mobilibus rebus añ nuptialis donatio tertiā vſurariā ꝓcipiētē matrē cū cautione iā diffinita nō exigere a filijs aurū niſi forte idonea ſit viri ſubſtantia z habeat z auꝛ z argentū z veſtē z qcqd cōſcriptū fuit matri. tunc eniz electionē mr̄i dabimus ſi vere voluerit res recipe z ꝑbere cautōem ſiue iſtaz quā diximus vſurā accipe z ſz ꝓoreſ leges z nr̄az Si vero mixte ſūt reſ z donatio ante nuptias aliud qdē in pecunijs aliud vero i mobilib⁹ habeat rebus.imobilia qdē modis oibus manere apud matrē z patrē vt alimēta habeat inde porro de mobilibus hec valere q̄ ſancimus p⁹ ſi eſſent i rebus mobilib⁹ oia añ nuptialis donatiōis cōſiſtentia. Illud quoqʒ dudū acerbe qdē ſancitū. raro āt in iudicio examinat eſtimam⁹ opōtere clara lege cōplecti z tradere vſui z deducere ad iudicia ꝓ cōi poſituz adiutorio. ſi eniz cōiūgant aliq alterutris cuz dotis z añ nuptialis donatiōis documētis deinde vir qdē ante nuptialē ꝑbeat donatiōem mulier āt ſcribat dotez aut ipſa ꝑbitura eā aut dāte pr̄e aut quolibet extraneo. poſtea appareat mr̄imonij tpe dos non data marito ſed ſuſtineat onera mr̄imōij z matrimoniū morte viri ſoluatur.nō enim eſt iuſta oio mulier dotem nō dans marito ante nuptialem accipere donatiōem ſm āt ēt nō totā dedit dotez z ipſa ꝓ tāto exigat donatiōem iquā tū ōderit dotez.eq̄litatis eni z iuſticie

nil recipiant neqz donatꝯ. nomine. neqz etiam dotem quam non dat: neqz aliquod omnino lucrum. sed contra eos est .C. de do.c.l. fi. Nam dos non data recipitur ⁊ respondent eam correctam per banc. Item contra .j. ō tempore nō so.pe.§.⁊generaliter. Rndeo banc correctam per illam. vel dicunt hoc verum nisi prescriptio temporis interueniat: vt in dictis duabus contradicit Item ꝓtra.j.ō nup. §.si quis. Rndeo illud propter delictuz mariti. Item cōtra j.ad exhi. ⁊ intro.reis.§.quoniam.coll. quinta. sed illud pietatis causa dicunt. nam vnius felicitatꝯ alteri prodest vt.C. de nup.l.fi.ſz vtrūqz horum duoꝝ ⁊c. recipit modificationē hodie: vt.j.vt li.ma. ⁊ auie.§.qz vero legem dudum. Item contra .j. de exhi.§. fi.sed ibi exp̄sse voluit relinquere. Itez contra .C. vnde vir ⁊ vxor.l.i. vbi etiā in totum vxor succedit viro. sed ibi non est qui obijciat hoc mulieri cū nullus sit legitimus successor. sic ff. de inoffi. test. posthumus.§.siquis ex his.sed quid erit eō muliere dante dotez maritus nō dat donatiꝯ Rndeo idem. nam equitas. ⁊c. vt hic dz nō tm̄ dico ꝙ teneat maritꝰ vxori. sic dōare donatio. vt fruat mulier ea q̄ cum tm̄ sit in donatōne ꝙtū in dote. iā nō fuiet dos onerib⁹ mīmonij. vt.j. de equa. do. §. i. qd ergo ꝑderit mulieriꝯ Rndeficientib⁹ alijs bonis mariti. bas res poterit mulier vendicare ſz alia sint obligata facile illi viri hypothecarū poterant renūciare. vt.C. ad vell. l.et.⁊.l.iubemus. ꝙ hic nō fit. vt.j. vt immo ante. n. do.

Processa. i. quā dare ꝓmisit.

k Obtulerit. idest dedit.

l Et hoc. q.d. soluz superiori.§. sed etiā illud fuit bonuz augmentuz huic. l. ꝓtē rubricam. nā in ea. Rx. tm̄ tria cōtinebātur. que iam erāt expedita ante hunc.§. ⁊ superiorem.

m In casu. scilicet gregorie.

n Prograāmata. prograāmma est scripta publica consilio sapientum facta. vt ꝓ fere in fi. cuiuslibet ꝯstitutionis huius libri. ⁊ dz .C. de

sumus amatores. quā quādoqz i oi b⁹ alijs ⁊ i cōsortijs volum⁹ obtinere q̄ ꝓp q̄ mulier nil omnino dat nil omnino percipiat que vero min⁹ q̄z professa est dedit tantum recipiat solum q̄ztum obtulerit. sicqz hoc optimum in presenti lege incrementū plurima decernente que semper in dubitatione sunt vix autem modo ad legislationem deducta. hanc autem valere volumus legem ⁊ in casu[m] dante ei principium ⁊ in pendentibus litibus ⁊ in omnibus decetero peruenientib⁹

Qui igitur placuerint nobis tua ſb limitas operi effectuiqz cōtradere festinet ⁊ manifesta vniuersis per programata[n] ꝓpria facit quatenus i oi bus ciuitatibus quas nostra dictio[o] continet hec valeant ⁊ certa omnib⁹ fiant secundū qa nobis dispositū ē.

Ut determinatus[p] sit numer[q] clericoz sanctissime maioris ecclesie ⁊ ceteroꝝ ecclesiaꝝ. Rubrica.

I. Impr. Justi. aug. ephiphanio.

Sanctissio⁹ ⁊ beatissimo archiepiscopo sancte regie cinitatis ⁊ vniuersali patriarche dudū quidē comuni generali lege ⁊ ad tuā beatutidinem ⁊ ad reliquos sanctissimos patriarchas scripta de ordiatō ne venerabilium episcopoꝝ ⁊ reuerendissimoꝝ clericoꝝ necnō mulierum diaconissarum ⁊ vt nō amplius sint ab antiqua mensura[r] qui ordinentur dispositum⁹[s] quod nobis eui debatur bene se ⁊ competenter habere ⁊ regularum sacraruz digne. ꝓsētē vero legem specialem ad tuam beatitudinez scribim⁹ ō numero reuerēdissimoꝝ clericorum qui i hac vrbe sunt disponentes. Quia enim pene nihil immensum bonuz[t] est competens est neque ordinationes que sup reuerendissimis clericis fuerint aut super reuerēdissimis diaconissis [u]fieri tantas vt illoꝝ expensas sanctissima ecclesia incidat in causaz mutuorum maximoꝝ ⁊ paulati ad nouissimam inopiam deponātur nouim⁹ enim ꝓpter huiusmodi occasionez huius regie ciuitatis sanctissimā maiorem ecclesiam nostri impij matrez[v] debitis inquietari maioribus ⁊ non aliter valentem facere singulas erogationes reuerēdissimis clericis aī q̄z aurum non paruum mutuum sumat faciens tam ipotecas q̄z pignoz dationes in optis suis predijs[w] ⁊ suburbanis. ꝓpter hoc igitur perspeximus nosmetipsos deponere ad hui⁹ cause inquisitionez[x] ⁊ agnoscere quēadmodum ꝓius se habuerit quicqz longitudo temporis adinuenit. inuestigantes igitur illud vndiqz inuenimus quoniam singuli horum qui sā

• diuer. ref. l. vniuersa.

o Dictio. i. iurisdictio. sic insti. in ꝓoemio .§. i.

p Ut terminatus sit numerus clericoꝝ ⁊c. vt determinat⁹ eccl'e constantinopolitane ciuitatis.

q Anctissimo eccliaz sub dicto pr̄iarchatu ꝯstituta. ⁊ ita est hec lex localis sic al's. j. de ecclesiasti. rex. iimo alie. §. fi. coll. v. j. de tabell. §. fi. ⁊ eō. q̄daz valet al's. sed non ibi .C. de his qui ad eccl. ꝓfu. l. fi. i. Rx

r Tuam. loquit' epiphanio patriarche vrbis constanti. pr̄iarche añcessores tuos

s Densura. s. nonagenti quinquaginta. vt. C. de sa sanc. eccle. l. non plures.

t Disposuimus. in q̄dam lege greca ⁊ tps̄ sue illius est in .d.l. vt .C. de sacrosanct. eccle. nō plures. nam ⁊ alia multa in illa continebant'. vt ꝓz in hac lr̄a illud factuz é dicere q̄ loquatur ꝺ de illa .l. ñ plres. cū illa ñsit iustiniāi

v Bonū. nam oē qō est nimiū vertitur in vicium. vt bic. ⁊. j. ō refe. sacri. pa. §. fi. ⁊. j. de mensur. oz. eo. col. iij. in prin. nisi in casu. ⁊ iō dicit bene vt impatorem donare eccl'ie vt. j. ō ñ alie. §. si min⁹

x Diaconissis. ordo est mulierꝝ q̄ nō p̄sūt dicere euangeliuz. sed nunqd in illa maiori eccl'ia stabant mulieres cum maribus? Rx. nō. vt. j. ō monachis. §. cogitandū. sz erant monasteria femiaz q̄ recipiebant sustētatōz a maiori eccl'ia. vt. j. eo. §. in alijs

y Patrem. sic .C. de sacro sanc. ec. l. iubemus. §. i. in fi.

z Predijs. s. rusticis.

a Inquisitione. vt nō oporteat nos oi die de hoc cogitare. vt. ff. de hered. ⁊ fal. §. i.

b Venerabilib. ꝑ. s. domib⁹.

c Quantos. i. quot. ⁊ sic dicas inferius.

d His locis. venerabilibus

e Constituta. hec ꝓtinuant' j. ⁊ permanserit ⁊c. ⁊ qō est hic in medio cāzellandū est. vel dic siquis autē .s. eccl'ie edificator. ⁊ q̄ dicit extendi non sufficientē. q. d. plures: ēt non p̄nt pati quā p̄nt. vel siquis aūt. s. ep̄us. ⁊ ō eo dic vt modo dixim⁹. qz nō adiecit vltra modū ⁊ interiz edificator largiebat' nc̄aria ac.

f Semper. i. multotiēs.

g Aūt vndiqz. s. facti sunt.

h Usure. s. aucte.

i Nouissima. s. immo pia ⁊ subaudi supueniens emersa est tanta ⁊c.

k Incredulitatē eandem si inuenire possint.

l Cause. s. inuenire p̄nt.

m Necessitate. s. fiunt cum nō possint mutuantes creditores inueniri.

n Cōtra leges leonis ⁊ alioz impatoz qui fuerūt postea. vt. C. de sacrosanc. ec. l. iubem⁹. ⁊. l. sancimus.

o Indecentes. s. fiunt cū nō p̄nt creditores inueniri.

p Predia rustica sufficerent ecclesie.

q Expedit. vt qz prodigus est. ⁊ ita bonis eius iterdicat vt. ff. de cu. fu. l. i. vel dic. vt insti. de his qui sunt sui iurꝯ.

ctissimas ecclesias edificauerunt in hac felicissima ciuitate non ꝓ edificio solummodo cogitauerunt sedet vt expensas sufficientes daret a se factis venerabilibus[s] ecclesijs ⁊ terminarent q̄ztos quidem competēs essz pres̄ byteros per vnam quamqz ecclesiam q̄ztosqz diaconos masculos atqz feminas ⁊ quātos subdiaconos ⁊ rursus cantores atqz lectores ⁊ hostiarios constitui ⁊ super hec etiā ozatorij expensas diffinierunt ⁊ reddit⁹ ꝓprios dederunt sufficientes his[a] que a se constituta' sunt. siquis autem adiecerit multitudinez nequaqz ⁊ penitus extendi sufficientem permansurit vsqz ad multum tempus talia cō seruata ⁊ donec hoc fuerit dōauerūt sanctissimarum ecclesiarum domib⁹ que sufficerēt. Cum vero deo amabiles episcopi ad aliquorum preces semper [t]respiciētes ꝓtracti sunt ad ordinationum multitudinem aucta quidem est expensarum quātitas ad immensitatem multā creditores aūt vndiq[g]z ⁊ vsure[h] ⁊ nouissima[i] ēt neqz creditores ꝓpter incredulitatem[k] iam cause[l] sed alienationes cum necessitate[m] ⁊ contra[n] leges ⁊ cause indecētes[o] ⁊ neqz ꝓpria dignitate temperantes vt ex hac nimietate neqz predia neqz suburbana ꝑdia[p] sufficerent hypothecis ⁊ pignoribus. neqz creditores ꝓpter hoc inuenirentur sed ad iopiā ꝺscēderēt nouissimā ⁊ nec ipis ministris emolumentuz dare sufficerent ſz ad viā oium infidelissimaz cā ꝺscēderet. quatenus rerum omnium creditoribus cederet qō dicere etiam piget nos ⁊ quēadmodum nō fiat ꝓuidemus. nam si non aliqs feret libēter eum qui ultra substantiam suaz expendit[q] quomodo non de his nobis ē cogitandū. non enim oportet ad mēsuram expensaruz querere etiam possessiones. hoc enim simul ad auariciā impietatem perducit. sed ex his q̄ sūt expensas quoqz metiri. quaꝓpter competenter ⁊ etiaz de his sancimus ⁊ i vniuersitate excludimus certe medicine causam tradētes. Sancim⁹ igitur eos quod qui hactenus sibi in eadem sanctissima maiore ecclesia ⁊ reliquis[s] omnibus venerabilibus[s] domib⁹ reuerēdissimos clericos ⁊ mulieres diaconissas ⁊ ostiarios manēre i quo sunt scemate. non enim quod est comminuentes hec sancimus reliquo vero tempore nulla fiat ordiatio donec ad antiquum numerum institutum ab his qui sānctissimas ecclesias edificauerunt reuerendissimoꝝ clericoꝝ quātitas redigetur. ſz quaz ꝑdē etiam reuerendissimoꝝ clericoꝝ sanctissime maioris ecclesie regie nostre ciuitatis ꝺterminat⁹ ē numerus

vel alie. §. fi. prima placet.
r Cogitandum nobis. sic enī pro cāis corporalibus cogitamus. cc. vt. j. vt cum de ap. con. si vero liberi. in fi.
s Sed ex bis. s. possessionis. z nō. q qui hoc seruaret pauper non esset.
t Reliquos. al's reliquas oēs. z tūc repete in alijs per reliqua oēs venerabiles domos.
v Scemate. i. ordine siue dignitate.
r Sancimus. que in hac cō stitutione dirimus
y Tempore. s. futuro.
z Numerus. quinquaginta nonigēti. i. vt. ꝫ. i prin. dirit
a Ecclesia. s. pus sancte sophie que est maior eccl'ia.
b Uerina. propriū nomen.
c Ecclesijs. s. tribus.
d Consistētes. hic nota q vnus vicē duor gerere non possit. sic. ff. de pe. si plures Item nota q quidam libri non habent plus in hac constitutiōe. z quidaz nihil hīt de hac constitutione: z qui hīt tres columnas. sed nō legitur plus. Accur.
e Quoniā. ℞. tacite qōni.
f Illud. nota q non debet clericus transire de vna ecclesia ad'aliā qō nō seruatur
g Contradicere. nota arg. pro epo vl' prelato q liceat reclamare litteris dōni pape. vt. C. si cōtra ius vel vti. pu. l. z si legibus. sed potest q hic non a principe sed ab alio nomīe principis erant misse. si autē constet litteras principis recipiēde sunt eē: sed secunda iussio debet expectari. vt. C. de man. prin. l. i. z de mandato princi. §. deinde competens. Accur.
b De fideiussoribus z mādatoribus.
i Legem antiquā quam habemus. C. de fideiussoribus. l. non recte. que hic corrigitur z noua ei adijciuntur z pro parte seruat: quidam dicūt q nihil est. ꝫ dic qō erat quedam lex que duo dicebat primū vt pīte vtroqz reus primo sit cōueniens. z hoc bene vt. j. eo. §. antiquā sigdem s'm qō abīte reo non dabatur spacium fideiussori ad producenduz reum. z in hoc male dicebat vt. j. eo. §. si vero fideiussor ibi non. n. cc. . z fuit hec lex antiquior quā illa. C. eo. naz recte vel q̄ alie que tractāt de eadē mā. vt pz. j. prori.
k Olim. s. sancimus. z accipitur ex sequenti verbo. nescimus sic. ff. de tu. z ra. di. l. i. §. nunc tractemus.
l Non approbataz. i. reprobatam per consuetudinem ei ꝓtra. vt. ff. de le. z se. con. de quibus. §. fi. z. j. de q̄sto. §. si vero.
m Exquisitas. i. plerūqz in iudicijs necessario examinatas. nā z hodie plereqz cāe sunt de simili materia.
n Apparentē. s. forte vtilez vel dic apparet. i. ad memoriam reducatur z deploratur vt facit vxor de marito bono mortuo cum minus bono sit coniuncta.
o Erat. n. interpositio est.
p Eius. s. antique legis.
q Non discreta. vt. ꝫ. eo. in principio. dirimus
r Augmentum. nam cum duo sunt trī capitula in ea continebantur. in hac constitutione infinita sunt vt. j. eo. ti. per totum.
s Si quis igitur. qz legem antiquā volumus reformare igitur cc.

z ualde breuis erat. utpote una exīte sactissima ecclesia postea uero z uenerabilis domus sancte glorioſe uirginis z dei genitricis marie iuxta sanctissime maioris ecclesie i ciuitate posita edificata ē a pie memorie ucrina z ueneranda domus sancti martyris theodori asportatio glorioſe memorie dedicata ē. erat autē etiā uenerabilis dom⁹ sancte helene q̄ sanctissime maiori ecclesie copulata est. ꝓpterea redigere numerū ad antiquam figuram impossibile est. non enim sufficient tātis ecclesijs pauci consistētes Quoniam non proprios clericos nec qz in has tres basilicas sed cōmunes sunt z sanctissime maioris ecclesie. z harum omnes circumeuntes secundum quendam ordinem z circulum ministeria in eis celebrant. deinde ēt plurima multitudie z ex antiquis hereticis ad sanctissimā maiorē ecclesiam deducta gratia quidez de magni dei z saluatoris nostri iesu christi laboribus aut inuitationibus nostris oportet plures qz a principio ad presens officij ministerium diffiniri qō z propter ea facimus non vltra quidem sexaginta quidem presbyteros i sanctissima maiore ecclesia esse. dyaconos autem masculos centum. z tātum quinquaginta feminas. subdiaconos vero nonaginta. lectores aūt centum z decem. cantores viginti qz ita vt li omnis numerus reuerendissimorum clericorum sanctissime maioris ecclesie in quadringentos viginti quinqz z similiter centum existentibus his qui vocantur ostiarij i sanctissima si quidem maiōi ecclesia huius felicissime nostre ciuitatis tres venerabiles domos vnitas ei quāta clericorum sit multitudo. nullo quidem horum qui nunc sunt excludendo licet multo plurium sit numerus ab his qui a nobis nunc determinatus est. nullo autem deceterο adijciēdo in vno quoqz ordine in his q nūc sunt donec ad hunc numerum mensura dirigat'. Illō quoqz addēdū ē vt q'hacten⁹ nō'decēter fiebat neq̄qz in repu. gerat'. i. multos reuerendissimorum clericorum dedignari qdem in his quibus ordinati sunt sanctissimis ecclesijs aut hic aut in prouincijs deseruire ad sctissimam. mr̄em ecclesiam maiorem venerabilem cleruz ei⁹ per patrocinium quodlibet accedere

t Crediderit'. s. mutando auz vt sequit'. sed quid si in alio constat mutuum qō pondere numero z mensura ꝓstat. vt. si cert. pe. l. ij. Uel qd si alius ōctus sit vbi possit fideiussor accedere. vt ff. eo. l. i. ℞. semp lo cum hz qō hic dicitur vt. j. eo. §. z non solum. z. §. absolute. z. §. similiter z. ff. si cert. pe. l. i. cc.
v Fideiussorem. nō different naz inter istos. naz fideiussor ante obligationez z post accipi pōt: vt i. stitu. e. §. ij: mandator trī ante nisi i casu. vt. ff. man. l. si vō nō re. §. si post. z. §. plane. z. §. cuz quis sponsor qui sponte sine rogamie p alio intercedit z qz ipse hēret act'. man. vt. ff. man. qui fide. z. l. si pro te. lz. Ad. dirit sponsorem pro ꝓsti tuente se debere posituz esse z in bis tribus locū habet hec constō. Item dico de constituēte q trī plus obligatiōz accipitur. vt. ff. de cōsti. pec. l. i. ad instar fideiussoris. vt. C. de ꝓsti. pec. l. fi. Hz qd in expromissore qui s. promittit alio non obligato pro quo obligatur. vel ēt nunc liberante eum. vt. ff. ō dol. et. l. z ellegant'. §. Fuus. pac' ℞. nō habet locum hec cō stitutio cū nō possit dici p̄ eum p̄ quem agere nō pōt esse negligens. vt. C. de an na. l. i. §. fi. Item qd si principaliter se cō stituit debitorem vt sit tota die. R. ffert an mouetur alter⁹ obligatō q̄ fieret hz iura veta semp mutata persona. vt. ff. ō act. z obli. l. ob fe. §. fi. z instī. q. mo. tol. ob. §. ꝓterea. hodie hoc expresse nō al's vt. C. ō no. l. fi. z tūc non habet locū hec cōstitutio. rōne dcā superiori qōne: an vero nō fiat z tūc locum hz cū eadez sit rō hui⁹ z de fideiussoribus. vt de vbo. ob. a ticio. in fi. z. ff. ad. l. aquil. illud. Ite equitat' sumns amatores cc. vt. ꝫ. ti. ij. §. fi. z. C. de cō. pec. l. fi.
x Accedat. hic corrigitur qō est in. C. eo. nō recte. z. l. mr̄. z. l. si aliena q̄ ocs. l. dicūt idez. vltio q̄re qō dixi. j. de duo. re. §. i. Item. nūqd buuis. l. bīficio renūciari potest? ℞. sic. C. de pac. l. si quis i con. ar. p̄. j. ō duob⁹ reis.
y Sit petēdo ab eis vt solēt.
z Veniat. s. creditor.
a Recipit. qō sibi debetur.
b Quid. n. s. creditori.
c Extraneis. i. fideiussorib⁹
d Cōpleto. i. satisfacto. q. d. nihil
e Valuerit. s. creditor.
f Sumat. quid si pignus habeat debitor? videtur q ō primo debeat illud vendere vt hic colligitur. sed qz graue est ēt pignus vendi pp sustentationes q̄ fiunt. vt. C. de iure do. l. pe.

de fideiussoribz z mādatoribz z ꝓpositis ez solutionibz

8

l.fi.dico ꝯ.vt.ff.e o.inſ.§.creditor.nec dico eaz cōnectā lz dicāt q̄daz.ſ. per iſtaz cū leges vetes inḡtū poſſumus tolerare debeam⁹. vt.j.q.mo. na.effi.§. trib⁹.

g Preſentes.pñs reſpectu abītis mult' mōis dī.p' qñ ſe ad inuicē audire pñt:vt in ſtipul. accipiē. vt. ff. de v̄bo.ob.l. i.i. ℞.z inſti.de inuti.ſti.§. item v̄boz. ſcōo qñ quis eſt in eadē ꝓuincia vt cum de ꝓſcrip. inter pñtes agitur. vt.C.ō preſcri.lon. te.l.fi.tertio cū eſt in iudicio vt in ꝓducti one teſtiū q̄ debz fi⸗ eri pñte altera pte. vt.C.de teſti.l.ſi qñ z.j.de te.§. pe. q̄rto ſi eſt domi.cui⁹ noie volo nūciare op⁹no uuz.vt.ff. de dā.ife. l.iiij. §. abeſſe. z.ff. qō vi aut clam.l.iij. quinto vt ſi eſt in or tis ēt cū tractamus de ꝓcuratoze ꝓſtitu endo.vt .ff. de ꝓcu. l.pñs.z.l.qui .ſexto mō accipio lz ſi ē ēt in eodē territorio vt facile poterit citari: vt ar.ff. de iur. om. iu.l. vl. lz. qdā dicāt cū idiuiduo debere eſſe pñte. vt.j.de te ſtibus .§.pe.

b Ei.ſ.creditori

i Seruet, vt prius conueniaē principalis q̄ acceſſorius.

k Si vero abeſſe.q̄ dic vt modo dixim⁹

l Acerbum durum z crudele. al.

m Alicubi .ſ. eē ter ritoriū ius dicenti s vel forte ēt intra dū mō eē iudiciū.q̄ dic vt.ſ.§.i.dixim⁹.

n Erat h.i.i iſto caſu

o Antiq̄.l.i.ab anti tiqua lege cuius mē tionem habuim⁹.ſ. eo.in prin.

p Introdurit in filī cau vt dilatione reo data abīti z fideiuſ ſozi:lz pñti dari de⸗ beat.vt.ff.de.l. ſi.te ſtamēto.§.ſi.

q Debet. igit' vul gariter dicit.q.d. ex piaē an poſſit repre ſentare reū vel non.

r Debet tps.ſ. ſer mē ſiū lz quoſdā. vt.C. e.ſancim⁹. vel melī⁹ p arbitrio iudicis. vt.ff.ō iu. deli.l.i.in fi.qō erit in .xx. mili arib⁹ diurnis. vt.ff. ſi quis cau.l.i. vl' erit arbitrium ſm conti nentiā ꝓuinciaz .vt j. vt oēs obed. iudi. ſi vero. alter. z .C. de dilat.l.i. Prius hoc dicaz. vez qñ negat ſe fide iuſſiſſe q̄ nihil eſt imo ēt ſi conſtet: vt h̄ z .j. de duobus reis. in prin.

ſ Hoc.i.in dilatiōe quā eis dat ad repñt andū reū.

t Talibus. ſ.mādatorib⁹ z ſponſorib⁹ z ſimilib⁹. vt.ſ. eo.§.i.

v Illo .ſ.principali.

x Deducto.ſ. ad iudiciū.

y Liberēt fideiuſſores.

z Conuenit. interpoſitio eſt. Contra eum.ſ.reū principalē pro quo ꝛc. hoc dico cū act. ceſſis.nā fide iuſſores ipi exigent dūmodo z ipi ꝓus ſoluerint. vt.ff. de ſolu.ſtichū.§. pe. vel ꝯ eū fideiuſſorē.ſ. debitū dico ab eo pro quo ꝛc.z hoc dico act⁹. ceſſis.z ſic ſunt ablatiui abſoluti z eſt facienda ceſſio añ ſolutionē. vel ꝛc vl' paz poſtea vl' multū: poſtea h̄ tū acto tūci ſolutiōe vt poſtea fiat

De fideiuſſoribz z mādatoribus z ſponſoribus z ſolutionibus.

a Sed neq̄ debitoz.i.ad res q̄ fuerūt quondā debitoris.nūc aūt alienate ſunt vñ tranſit dominiū.lz cū ſua cā.vt.ff.de acqui.rer do.traditio.z.ff.de ꝯben.empt.l.alienatio.lz qd ſi depoſuit vel ꝓmo dauit.℞.apō eundē vīc. vt.ff.cōmo.l.rei.z.ff.depoſiti.l.lz z ō vb.ſi.l.penes.

b Nihil.i.i dilatōe eis data ad repñtandū reū.

Imperator Juſtinianus.io.p.p. Legem antiquā poſitā qdem olim⁹ vſui vero neſcimus qué admodū nō approbatā ꝓ cās āt ſemp exq̄ſitas⁹ atq̄ neceſſarias ap parētē⁹ rurſus reuocare z ad rēpubli cā reducere bñ ſe hre putauimus nō ſimpliciter eā ſicut iacebat ponētes. erat⁹.n.q̄dā eius⁹ ps oīo nō diſcreta⁹ ſed cū ꝓpetēti z ō placito diſtribuē tes augmētū. Si q̄s⁹ igit' credide rit⁹ z fideiuſſorē⁹ aut mādatorem aut ſponſorē accepit. Is.nō ꝓmū aduer ſuſ mādatorē aut fideiuſſorē aut ſpō ſorē accedat⁹ neq̄ negligēs ōbitoris iterceſſoribus moleſtius ſit⁹ ſed veni at⁹ ꝓmū ad eū q̄ aut⁹ accepit debitum cotraxit.z ſi qd ide receperit⁹ ab alijs abſtineat qd.n.⁹ in extraneis⁹ erit a de bitore cōpleto.⁹ Si vo nō valuerit⁹ a debitore recipe aut i ptē aut in totum ſm q̄ ab eo nō poterit accipe lz hoc ad fideiuſſorē aut ſpōſorē aut māda torem veniat z ab illo q̄ reliquū ē ſu mat.⁹ Et ſi qdem pñtes⁹ ei⁹ ꝓſiſtāt am bo z p̄ncipalis z iterceſſor z fideiuſ ſor z mādator z ſponſor. Hoc oī fue tur⁹ mō. Si vero⁹ interceſſor aut fide iuſſor aut mādator aut q̄ ſponſioni ſe ſugeſſerit adſit p̄ncipalē vo abeſſe cōtigerit acerbū eſt⁹ creditorē mittē⁹ alicubi⁹ cū poſſit mox interceſſorē vl fideiuſſorē aut mādatorē aut ſponſo rē exigere ſed z hoc qdē curādū eſt a nobis poſſibili mō .ñ eni erat⁹ quod dā hoc antiquc legi datū ꝓ ſanatiōe remediū cuz vtiq̄ papinianus maxi mus⁹ fuerit q̄ hec ꝓmitus introduxit ꝓbet⁹ igit' interceſſorē aut ſponſorē aut mādatorē z cauſe relidēs iudex det⁹ tps interceſſori ſponſori z māda tori volētibus p̄ncipalē deducere q̄ tenus ille ꝓus ſuſtineat cōuētionez z ſic ipe in vltimū ſubſidiū fuer⁹. ſitq̄z ſolat⁹ o interceſſori z ſpōſori z māda tori i hoc⁹ quo q̄z iudex fideiuſſorib⁹ eni z talibus⁹ ꝓdeſſe ſancitū eſt vt il lo⁹ deducto⁹ interim cōuentiōe liberē tur⁹ q̄ ꝓ eo in moleſtia fuerunt. Si ñ tps i hoc indultū exceſſerit cōuenit⁹ nam q̄z z tps deffinire iudicātē. tunc fideiuſſor aut mādator aut ſponſor exequat⁹ litez z debitū exigat ꝓtra eū ꝓ quo fideiuſſit aut ꝓ quo mādatū

/vt. ff. de ſolu. l. modeſtius.

d Veniat p⁹ p hypo. act⁹.

d Perſonalib⁹.ſ.act. ſed ꝯ j.ō iti.§.ad hec.b.z Aldri. dicunt hoc corrigi. Jrci. dicit q̄ ibi debitor idem q̄z ō bitor tenebat. adhuc alij di⸗ cunt q̄ ibi habebat cauſam a debitore ꝯ q̄ dicunt agi poſſe ēt prius. ſed Jo. ꝯ.q̄ dolus actoris nō nocet emp⸗ tori.vt.ff. de doli excepti. apud cel. §. fi. cuz legitima. alij dicūt q̄ illud locū h̄z ex cuſſis prius bonis debitoris vt hic. vel melius illud in ex ꝓſſo boc i tacito pignore. vt h̄.cū hoc ēt iure veteri erat. vt.ff. de iure fiſ.l. monachis vel dic aliter ſm azo.z io.vt in ſum. de pig.§. datis.

e Sive ſint due ptes ne ꝓ. z.q.d. ſi ꝓ q̄uis ꝛc. ſic.j.de duobus reis.§.i.

f Res. ab eis vl' ab alio poſ ſeſſas. Idem eſt q̄ interceſſoribus eſt dictum.

g Habuerit.creditor.

h Homines ſimiles ſupra⸗ dictis.vt conſtitutiōes Ipſi.ſ.creditores. Obligatos. ſ. ex ꝓſtitu. pe.

i Hypothecarijs. quid ſi re ali.puta hypothecaria tene tur fideiuſſor cuz pſonali ſit reſcriptuz⁹ ℞.ideo q̄ hic dī vnde diſtinque quia prela⸗ tio ſit pſonaliū act⁹. ad pſo⸗ nales. Item perſonaliū ad reales. Item realiuz ad rea les.de primo dic qualit' reuſ puſq̄ fideiuſſor ꝓueniat⁹. vt §.i.ſ.e. in ſecūdo dic q̄ pſo nales realib⁹ preferunt⁹. vt h̄ niſi in caſu q̄ idem debitor teneat res. vt.j.§. pri. non ita in fideiuſſore ꝓuento p⸗ ſonali . nā lz teneat res non pōt creditor eligere cuz ꝓuſ oporteat eū redire ad res ō bitoz quas ipſi tenēt vel ali⸗ enauerūt vt hic in tertio dic q̄ primo ad res ōbitoz agit' vt hic . lz olim ſemp eſſet in electiōe creditoris tam i ꝓri mo.vt.C.eo.non recte q̄ in ſo vel tertio caſu. vt. C. de pi.l.perſecutione.

k Dicta eſt. vt .C. de act.z ob.l.fi.q̄ lex hic corrigit' niſi in h⁹ caſu. vt.ſ. dixim⁹ m ō

l Et non ſolū z creditorib⁹ ſtricte pro mutatoribus ſic ff. de proba.l.i. alꝫ large. vt ff. ſi cer. pet.l.i.

m Confirmatorē. nō eun⸗ dem dici fideiuſſorē cū cuili bet ꝯctui accedere poſſit. vt.ff. eo.l.i. idez z ꝓfirmator q̄z venditionē ſiue ꝯctū ꝓfirmat. vt inſti. eo. in prin. z de repli. §. fi. idez auctor. ſcōus dī vt. ff. ō euic. illō.

n Conuentio.i. agat' ex aliquo pacto in venditiōe appoſito in p̄iudiciū vēdito ris q̄ venditor nō ſeruat'.

o Tenentē. repete aduerſus.

p Eadē ēt h̄.i. in dicto caſu venditoris.

q Quam. diuiſionem.

r Sancimus .vt.ō.§.i.z.ij.

ſ Contractibus. vel quaſi. vt inſti. de ob. ex quaſi ꝯctu. in prin. z de act. §.i.

t Ex vtroq̄z.ſ. latere.i. creditoz z debitoz. z ex hoc corpe collige quodd. mē bzū illius auct. quā habemus .C. de fideiuſſo. pñte ibi abſq̄z ꝛc.

v Rurſus. repete valeat.

x Curis.ſ. debitoz.

r Dō aūt nūc de ſcōa parte ℞ice.

y Ardeat.i. ardēt cupiat. ſicut z illō. Corydon ardebat alex.

ideſt ardenter amabat. z Nobilis. tunc. n. forſan eſtimationē auri preſtando, in rebus mobilibus que i regione illa frequentabaſ liberaſ. vt. C. de dona. ſiqnis. argu. in prin. z maxie ſi ex ea creditor damnū non patiatur. vt ff. ō ſolu. l. paulus. ſm al. vel melius dic q ſi haberet mobilem ſubſtantiā veriſimile eſt q cito venderet. z ſic ſolueret. vt. ff. de acqui. poſ. li. rem mobilem.

a Subſtantiā repete ſit.

b Bamus .i. concedimus. inſti. de lib. §. fi.

c Sz ſi nec iſtō nec duo ipor tāt. ſ. z ñ .q.d. creditor ñ vlt accipere. z in hoc aduerſaſ hec dictio. ſed ad ſuperiorē caſum. Item z aliud non p̄mittit vt ſubijcit temere ſ̄ di uulgari. zc.

d Subiacent .i. bona debi toris vel rem illam quaz vē dere vult. dicit obligatā. ſibi vl̄ alij. e Bari i ſolut(. Cautela. ſ. p̄o euict.

f Bare poſſit. ſ. pignori q tutius eſt. vt inſtitu. de ob. q̄ ex deli. §. furti. vel ſi hoc nō pōt fideiuſſor dabatur. licz alſ p̄o euic. non detur niſi imineat euict. in limine p̄ctus. vt. C. de euict. ſi poſt. z. ff. de euict. l. illud. vel ſi ſ̄ nō pōt iuratoriā faciat cau. vt iſti. de ſatiſda. ſed hodie z. j. ō nup. §. qō vero ſequiť col. iiij. Sed nunquid hodie ſemper dabitur fideiuſſor a quolibet vēditore p̄o euic. ſi dari pōt. quidā dicunt q q ſic per. l. iſtam. z quod dī ff. de euic. l. illud. dicūt eſſe correctū. ſed dico q hic caſus eſt ſpecialis z i alijs erit hec ſpecialitas. ſic z alſ cuz imineat euict. z limie p̄ctus ſicut nūc diximus. vt. ff. de peri. z cō. re. ven. l. pe. z. C. de euict. ſi poſt. Item alſ. vbi eſt ex conſuetudine. vt. ff. de euict. ſi fundus

g Bentur creditori. vt. j. de al. z emphi. §. q aūt p̄bebeť coll. ix. p̄. ſed illud fauore loci venerabilis. vel q ſ̄ erat precioſus metallū. vt. j. ō cō ſulis. §. hec itaq. ibi argentū vero zc. iō melior res debitoris reddať. ar. vt. ff. mā. l. ſi vero nō re. §. idem pap. ſed prima verior eſt. naz idē credo ſi in quacunq pe. conſiſtat mutuū cū poſſibile ſit ex oi pecūia fieri auz .i. p̄pari auz. vt. C. de p̄ſti. pe. l. ij.

h Coactum. nota q aliud p̄alio ſoluitur inuito ſic. C. ō dona. ſiquis ar. in prin. z. ff. de le. i. l. ſi domue. §. qui cō fitetur. z. ff. de re. iudi. l. miles. z. j. de al. z emphi. §. ſi vero p̄dictū. z. ff. ō rei ven. qui reſtituere regulariť aūt ℈. vt. ff. ſi cer. pet. l. ij. §. appel. z. iſti. qui. mo. to. ob. §. i.

Immobile. ſ. inſolutum vel ponitur vel p̄o etiaz.

i Perducere. ſ. eos.

k Cedere. nec enim in carcere detrudiť ex quo cedit bonis ſuis. vt. C. de his qui bo. ce. poſ. l. i. niſi doloſe diſſipauit vt. ff. que in frau. credi. l. fi. §. fi.

l Acerbo. ideſt cum ceſſiōe bonorum terribli.

ſcripſit aut ſponſionē ſuſcepit a cr̄di toze actionib⁹ ſibi ceſſis Sz neqz ad res debitoz q̄ ab alijs detinentur veniat pus anteqz trāſeat viā ſuper p̄ſonalibus a z cōtra mandatozes z fideiuſſozes z ſpōſozes ſic qz ad reſ ve niēs p̄incipalis ōbitoris ſiue ab alio teneant z detinētes eas q̄ueniēs ſiue qz idē habuerit ſatiſfactionē tunc ve niat aduerſus reſ fideiuſſoz z māda torū z ſponſorū. Idē eſt dicere vl̄ ſi quoſdā habuerit hoies ipi ſibimz obligatos z q hypothecarijs actiōi bus ſibi teneri p̄ñt Cōtra principa les tū z exiſtentes apud eos res ſiue p̄ſonalibus hypothecarijſ mox ſiue ambabus vti noluerint. oēz ei dam⁹ licentiā q̄ dudum a nobis dicta eſt z viam z ordinē i alijs p̄ſonis caſibuſ q̄z ſancitam z nō ſolū hoc in creditoribus diximus ſed ēt ſi qs emerit ali quando ab aliquo deinde acceperint eum quē vocant cōfirmatozez z mo ueať in aliquo vēditiōis cōuētio cō tra venditorē facta nō aduerſus confirmatorē mox emptor accedat. neqz tenentem aliqd rerū venditoris ſed aduerſus venditorez p̄us z ſic aduerſus cōfirmatorē z tertio loco contra detentorem. Eadem ēt hic exiſtente diuiſione ſup p̄ntibus z abſentib⁹ quā dudum in fideiuſſorib⁹ z māda toribus z ſponſoribus a creditoribus cauſa debitorū horum ſancimus. ſi militer obtinente etiam i alijs contractibus in qbus fideiuſſores ſunt ali qui aut mandatozes aut ſpōſozes accipiunt z i ipſis p̄incipalib⁹ ex vtro qz z i heredibus eoz. z ſucceſſorib⁹ antiqua ſi qdē lex hoc valeat rurſus z cū huiuſmodi iuſticia atqz diuiſiōe noſtros ſubiectos foueat. Quod autem decetero humanis auxiliatur curis licet qbuſdam creditoribus nō forte ſit gratum a nobis tū ꝓpter clementiam ſancit. ſi quis eniz mutauerit auz debitoris ſubſtantie credens at ille ad reſtitutionē auri non ſit idoneus ſubſtantiam autem immobilez habeat verum creditor ardeat aurū omnimodo querens. illi vero non ſit facile neqz vlla mobilis ſubſtantia ſit damus creditori licentiam volenti immobiles reſ accipere p auro. Sz ſi nec quiſpiam emptor immobiliuz eius rerum adſit creditor frequenter autem etiam diuulgante quoniā ſub iacēt debitoris res z ob hoc terrente adire volentes emptionez tunc i hac quidem feliciſſima ciuitate glorioſiſſime noſtre reipubli. iudices ſecunduz vnicuiqz conceſſam a lege z a nobis

iuriſdictionem. In prouincijs autez gentiū preſides preparent ſubtili eſtimatione facta earum reruz debitoris dari ſecunduz quantitatē debiti poſſeſſionem immobilem creditoribus. cum tali cautela cum qua debitor da re poſſet. Reruz vero datio ſit huiuſmodi. quecunqz quidem meliora ſūt dentur creditori. que vero deteriora apud debitorem poſt debiti ſolutōez mancre. ſinantur. etenim nō erit iuſtū dantem quidem aurum recipere. aut aurum non valentem ſed coactuz ſuſcipere poſſeſſionem. vel immobilem non meliora reruz debitoris percipere. z per hoc habere conſolationem quia ſi aurum non accepit aut aliud rerum que portari poſſunt. z tamen licet ei poſſeſſionem non inutilez habere. Sed hoc quidez ſit clementia quedam clara legis Agnoſcant āt creditorez quia z ſi hāc nō ſcripſiſſem⁹ legem neceſſitatis rem ad hoc cauſā perduceret. ſi enim non ſit idone⁹ pecuniarum debitor nec vllus emptor ſit nihil aliud facturus erat q̄z agris proprijs cedere z rurſus res ad creditorem merito venirent aurum percipere non valentem Quam obrem q cuz iniuria z effectu acerbo perduceret creditorem z debitorez hec noſ clementer ſimilis z legaliter deciden tes z in felicioribus debitoribus auxiliamur z acerbis creditoribus nō apparebimus dari cauſam eis deputantes ad quam ſi permanerēt inobedientes tamē modis omnibus adue nirent. Si itaqz creditor paratus eſt preparare quendam emptorez neceſſitatem habere debitorem hoc agere prebentem. huiuſmodi cautionez arbitrio iudicantis qualem omnino ē dare poſſibile. vndiqz eniz ita creditoribus prouidendum eſt. vt non debitorez grauentur. Et abſolute credi torez ponimus antiquaſ ſequentes leges omnemqz actionem habere cō tra aliquem poteſt licet non ſit mutuum geſtum ſed alter quidam contractus cōſiſtit. Argentariuz quippe ſponſionibus propter vtilitatem cō tractuum in ordine moderno duran tib⁹. Que igitur a nobis p̄o cautela ſubiectorum ſancita ſunt cognoſcēs tua eminentia ſolennibus p̄o grammatib⁹ z hic z in omni dictione fieri manifeſta procuret vt etiam inter gētes agnoſcant ſubiecti quanta fuerit nobis p̄o illorum vtilitate prouidētia. Datuz. xij. kl. iulij cāp. vi. vice conſul. v. cc. li.

m Auxiliamur dum aliud. pro alio petitur ſoluſ.

n Aduenirent. ſ. creditores quia bonis ſuis cederent debitores

o Si itaqz. hoc agere. hoc eſt vendere. z ſic nō. quem invitum rem ſuā vendere. ſic inſti. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. §. fi. z. C. de ſeruo cor. ma. z. ff. de relig. z ſump. fu. ſed ſi quis. z. ff. cōi. l. cōmuni. di. §. fi. z. ff. ō iure do. cum in fundo. §. perultimo. z C. de fidei. omiſſ. li. l. ſi rem donatam. ſm Alc. regulariter contra. vt. C. de iur. deli. l. nec emen.

p Judicantis. qō dic vt. ſ. §. quod aūt diximus.

q Absolute. hic. §. cōmunis eſt ad totum hunc tituluz. ſic z alſ. vt inſti. de iure natu. §. fi. z inſti. de ſerui. cogna. §. pe. z §. fi.

r Sequētes vos. ſ.

ſ Leges. vt. ff. ſi certum pet. l. i. z de vb. ſi. l. creditores. z. l. ſi cui.

t Argentarioz. argentarius eſt qui p ponebatur auctoritate. p. argento dando z recipiendo ad cuius fidez velut ad fidem tabellionis recurritur. Idez in nūmularijs qui alienā pecuniam ſibi tenebant publica auctoritate. vt. ff. ō eden. l. q̄d i. §. nūmularios. Accurſius.

v Moderno. ſ. h⁹ p̄ſonis. ſz quoſdā vt idē ſit i eis ſicut i alijs acceſſorijs. vt p⁹ p̄incipali q̄ueniāt acceſſorij argētarij. ſz male. dic g ſi argētari⁹ hūs meū argētū. z idē in nūmulario dicā det mihi aliuz argētū ſpōſorē potero q̄uenire p⁹ quē volā z ſic bñ ponit durātib⁹ in ordie moderno. ſ. codicis. vt C. eo. ñ recte ñ veñ añ codicē p. l. ātiquā vt. §. e. i p̄n. ſi. n. cēt idē ius q i alijs. ſ. acceſſorijs. ſup dictis malediceret z durā tibus. Item ſi diceret ō iure veteri. p. ſ. l. antiq añ codicē maledicere moderno: vel pone caſuz vt qcāpſor meuſ alij ſpopōdit p me poterit et prius cōuenīri iure medio. ſ. codicis vt dictū eſt. z hoc p pter vtilitatē z c zc. ſ. vt facile glibz apō eos depenat. nā eorum offiñ habet publicā auctoritatē vt curam. vt. ff. de edē do. argentariuſ. §. i.

r Tua eminentia o Joannes. p. p. p.

z Rubrica de monachis.

Onuersationis. monachalis hoꝛ triplex ẽ ꝺditio vt .j.e.§. cogitanduꝫ a Veniẽtẽ ad ꝙuersionẽ monachalẽ.

b Maculã. detergat. i. purgat. s. a peccato vt .j.e.§. si vero inter i fi. nõ ergo ingratitudinẽ filij deleret lz sit macula: vt .C.ꝺ inoffi.te. l. fratres de iure canonũ. secꝰ .xj. q.vl. ñ liceat. nec ifa mia fci vel iuris lz ẽt sit illa macula vt .C. de infa. l. antepe. sed ecõtra si ẽ gratꝰ non iõ efficit ingratꝰ. qꝛ monasteriũ itret vt .j.ꝺ san.epi.§. nullis. ꝛ.§. iterdicimꝰ ꝛ.C. ꝺ epi. ꝛ cle. ꝺo nobis §. hoc etiam.

c Puꝛ. a peccato.

d Declaret. h vbuꝫ regit oẽs sequentes accusatiuos.

e Decẽtem. ergo q nõ facit decẽtia rõnabilis nãe. i. homis q ẽ aial rõale ꝛ moꝛtale ñ decet vt dicaꝫ homo sed bestia.

f Scom mẽtẽ. i. aiã que a mente diuina descẽdit. vel dic sm rõez isitã mẽti a deo

g Celsioꝛẽ. nã erit i vita cõtẽplatiua q ẽ celsioꝛ siue altioꝛ qꝫ actiua.

b Eruditiõe. nõ tñ exigo qꝺ sit summus theologus. lz qꝫ in fi de ñ erret ꝛ litteras sciat vt sit monachꝰ vel clericꝰ vel alꝫ. põt eẽ monachꝰ lz nõ clericus vt .C. ꝺ epi. ꝛ cle. generaliter.

i Putatõe. q̃ fit cũ laboꝛe. vt .j.e.§. sãci mus. nũ qꝺ gꝰ erit capite minutꝰ ? Ry. sic vt isti. de ca. di. i ꝓn. Itẽ nũqꝺ acꝭ. ꝓpe ꝺ eũ ꝛ sibi ꝓpetetes extiguntꝭ ꝛ nunquid postea restituuntꝭ ex illo edicto de ca. di. vt. ff. ꝺ ca. di. l. ij. ? Ry. qꝺã ꝛ dicũt vtrũqꝫ verũ. vt. ff. ꝺ ca. di. l. tutelas. §. i iure. sed põt dici eas nõ extiqui cũ possit adhuc ꝙueniri ꝛ ꝙ abbatez vl ꝙ aliũ rñalẽ ? Ry ñ debit. vt .j. apud ꝗs oꝛ cãm di. ꝛ ibi pleniꝰ dicemus.

k Et nos. lz qꝺ ad pncipẽ de spũalibꝰ tractaꝛ ? Ry. vt dicet j.ti.i. in prin.

l Et. decertatoꝛes. s. ieiunijs ꝛ oꝛonibꝰ ꝝ diabolũ ꝛ expone decertatores. i. bellatoꝛes.

m Vel post illa. hic collige continuationem huius con.

n Disposuimus. q̃s cõstitutões nõ habemus. nã de ea que ẽ .j. de san. epi. nõ dicit cũ illã posuimus post istã vt .C. de no. C. fa. l. i. nec de illa q̃ ẽ. š. e. vt determi. sit qꝛ ibi nõ ꝺ de epis. itẽ nec de illa q̃ ẽ .j.ti.i. qꝛ est ꝛ illa post istã. vel dic qꝫ dicit de illa .š. vt de termi. ꝛc. qꝛ ꝛ de clericis ꝛ ꝺ epis fit mentio ibi in fi. prime columne.

o Competit. ideſt extra monasticam vitam.

p Illud agendi. ideſt monasterium edificandi.

Ille. scilicet episcopus.

Ponẽs. sic ẽt i ꝟstitutione cuiuslibet ec. aliꝭ facta nõ ẽ ec. sed spelũca q licita ꝺ vt .j. de ec.ti. §. siquis aũt ꝛ .j. vt nullus. f. o. do. i. Rñ.

De monachis' Rubrica

Operator Auguſt. iusti. ephipha. archiep. huius felicis ciuita. ꝛ vniuersali patriarche.

Onuersatiõis monachalis vita sic est honesta sic comenda re nouit deo ad hoc venientez[a] hominem vt omnem quiꝺẽ humanã eius maculã[b] ꝺetergat purum autez[c] ꝺeclaret[a] ac rõnabili natura decentez[c] ꝛ plurima secundũ[c] mentẽ operãtez ꝛ humanis cogitationibus celsioꝛez.[g]

Si quis igitꝫ[i] futurus est monachus esse ꝓfectus indiget ꝛ diuinoꝝ eloqoꝝ rum eruditione[b] ꝛ ꝙuersationis integritate vt tanta ꝺignus factus sit mutatione.

Credimus igitꝫ[i] ꝛ nos[j] explanare qꝫ agẽꝺũ est ab eis ꝛ ꝺecerta toꝛes[j] eos veros ad sacrã viaz ꝓstituere ꝛ ita nobis intentio ꝓsentis ẽ legis vt post illa[m] quod ꝺe sanctissimis epi sanciuimꝰ ꝛ q ꝺe[k] reuerendissimis clericis ꝺisposuimus[n] neqz qꝫ mõasticũ est extra qꝫ ꝓpetit[k] relinquamus.

Illud[p] igitꝫ[i] ante alia ꝺicẽꝺuz est. vt omni tpe ꝛ in omni terra si quis edificaꝛ venerabile monasterium voluerit nõ pꝛius licẽtiaz esse hoc agendi[p] q̃z ꝺeo amabilem locoꝝ eꝫm aduocet. at ille extendat manus ad celũ ꝛ ꝙ oꝛationẽ locum consecret deo. fingens in eo salutis nostre signũ. ꝺicimus autez adorandum ꝛ honoꝛandum vere crucez sicqz inchoet edificiuz bonum vtiqz quoꝺã ꝛ hoc decens fundamentum ponens. hoc itaqz ꝑncipiuz venerabilium monasterioꝝ fabrice fiat.

Hic autem nobis etiaz ꝺe singulis monachis cogitandũ est quo conuenit fieri modo[r] ꝛ vtrũ liberos solum aut ẽt forte suos eo qꝫ oẽs similiter diuina suscepit gratia ꝓꝺicans palã qa quantum ad ꝺei cultum neqz est masculꝰ[c] neqz femina neqz liber neqz seruus oẽs[s] enim in xꝝo vnã mercedez pcipe

Sancimus ergo[u] sacras sequentes regulas eos q singulare[e] cõuersatõez ꝓfitentꝭ nõ ꝓmpte[e] mox a reuerẽꝺissimis ꝑsulibus venerabiliũ monasterioꝝ habitũ pcipere monachalẽ lz ꝙ triennium totum siue liberi forte sint siue sui tolerare nondũ monasticum habitum ꝓmerentes. sed tõsura[3] ꝛ veste eoꝝ z laici vocantꝭ[a] vti ꝛ manere sit diuina addiscẽtes[b] eloqa. Et reuerẽꝺissimos eoꝝ abbates reqrere eos siue liberi sint siue sui ꝛ vnde eis ꝺesiderium vite singularis accesserit ꝛ ꝺiscentes ab eis qꝛ nulla maligna occasio ad hoc eos induxit ꝛ habere eos[c] iter eos q adhuc docentꝭ atqz monẽtur ꝛ experimento[a] ꝙcipere eoꝝ tollerantiã ꝛ honestatem. nõ enim facilis est vite hominũ mutatio sed cum animi magno fit laboꝛe ꝛ ꝺũ triennio toto ita ꝓmanserit optimos semetipos ꝛ tolerabiles alijs monachis ꝛ ꝑsuli demonstrantes hos monasticã pro mereri vestẽ[c] atqz tonsurã[3] ꝛ siue liberi sint sine calumnia ꝓmanere siue serui penitus nõ inqetari migrantes[b] ad cõem oiuz. ꝺicimus ãt celestem ꝺñm ꝛ arripientꝭ in libertatem. nã si i multis casibus ẽt ex legeꝫ hoc fit ꝛ talis q̃ dam libertas ꝺetꝭ quomodoꝫ nõ ꝓualebit ꝺiuina gratia talibus eos absoluere vinculis. Si vero[l] intra triennium venerit qspiam ꝛ aliquem hoꝝ quin ꝙuersationẽ ꝓfessi sunt trahere tanqz seruum voluerit hoc qꝫ nobis nuper ex licia[m] nũciauit zosimus deo amabilis vir famosissimus in cõuersatione ꝛ ꝓpe vicesimũ ꝛ centesimuz etatis agens annũ pollẽs autez ꝛ animi virtutibus ꝛ coꝝporis operationibus quia tanta quedã i eo gratia dei floꝛet. Si quis igitur sicut ꝓꝺixi mus intra triennium veniat aliquem in suitute trahens volentiũ ꝛ pdurãtium vt fieret monachi ꝛ ꝺicat qm[l] arripuit quasdã res. ꝛ ꝓpterea recurrit ad monasteriũ. sancimus euz nõ ꝓmpte agere lz pꝛimo ꝓbare[e] ꝓ veritate qꝛ ꝛ seruus sit ꝛ ꝑ furto forsan aut ꝓ vita maligna aut vicijs[o] pessimis fugerit qꝺem ꝓpter[o] suum vicium ad monasterium autẽ venerit. Et si qꝺem vera ꝛ ostẽꝺitur ꝛ apparuerit[q] ꝓpter huiusmoꝺi cãm monasticã simulatus ꝙuersationẽ aut ꝓpter turpitudinem vite forte fugiens[r] ꝛ non ꝓ veritate sanctimonij habitum concupiscens hunc reꝺꝺi ꝺomino cum re

r Fieri modo. ideſt monachos. Similiter. i. equaliter.

s Dinõ ẽ malꝫ. hoc intelligũt qꝺã sic: vt monachus nõ sit liber vl suus vl malꝫ vel se. cũ moꝛtuus sit: vt .j.e.§. si aũt vxoꝛe. sed illud quo ad ꝺotẽ vel ꝺonationẽ veꝝ ẽ vt ibiꝺẽ ꝺr vt .j. ꝺe nup. §. ꝓ occasionẽ. colla. iiij. ꝺic ergo nõ ẽ liber ꝛc. i. ñ ẽ ꝺña hominũ iter ista genera quo ad graz ꝺei suscipiẽꝺã. sed quo ad alia ꝺña ẽ iter ma. ꝛ se. vt. ff. ꝺe sta. ho. l. i multũ ꝛ iter liberos ꝛ suos cũ sit spes oppositꝰ vt ibi. ꝺ lib. §. i. Itẽ suus factus monachus recedẽs reꝺꝺit ꝺño cũ rebus. vt .j.e. si vero suitutes lz liber recedẽs res monasterio ꝺimittit. vt .j.e.§. si qs ãt semel. itẽ i ordinatiõe clerici ẽ ꝺña qꝺ ꝺicẽ vt .j. ꝺ sã. epi. §. ascriptõis. ꝛ. §. si suꝰ.

t Oẽs. sic ẽt in alio oẽs pares sunt: vt. ff. ꝺe accu. hos accusare in fi.

u Cacimꝰ igitꝫ regulas. sic. j. titu. i. §. i.

x Singulare monasticã. nã ẽt monachus a monos qꝫ ẽ vnꝰ: ꝺicit qsi solus ꝛ achos. qꝫ est tristis vt .C. ꝺe epi. ꝛ cle. l. ꝺecernimus.

y Sed ꝓmpte hoc si ꝺubia ẽ eius coꝺitio alꝫ si certa statiz põt fieri monachus ꝛ imponi cucula. vt .j. ꝺe san. epi. §. siqs ãt: lz si ẽ ꝺubia i laico ignoto trieniũ. i noto bieniũ i clerico ignoto bienniũ: i noto ãt annus expectatur ex iure canonum.

3 Tõsura. s. rotũꝺa siue corona. quia illa ꝓfert oꝛdinez sm quosꝺã qꝫ nõ credo.

a Vocantur. scilicet vulgariter vt in ecclijs.

b Doceꝭ. adhuc qꝫ nouicij appellãꝭ. nã .n. interpositio ẽ vt ñ ifinitis locis i ꝟ volumie vt .j.e.§. siqs ãt monasticã.

c Habere eos repete ꝛ sancimus reuerendissimos abbates requirere ꝛc.

d Experimento sic instí. in proemio. §. eumqz.

e Nõ. n. interpositio ẽ vt ꝛ in ifinitis locis i hoc volumine vt .j.e.§. siqs ãt mõasticã

f Cũ ai. aiati coꝝporis. nam aia gaudet ꝛ nõ patiꝭ laboꝛẽ i hoc. sic. C. ꝺ sac. san. ec. sancimus in fi.

f Vestem. scilicet cuculam. ꝛ scapularium.

g Tonsurã. s. cũ coꝝona.

b Migrãtes. sm ꝺico migrantes. i. accedentes.

i Ex. l. vt. C. cõia. ꝺ ma. l. fi. ꝛ C. ꝓ quibus cãis sui pro premio per totũ ti. ꝛ C. ꝺ lati. li. tol. p totũ. ꝛ C. qui mili. posꝭ. vl nõ sup suis. lz nunquid monasteriũ pciũ talis sui reꝺꝺet ꝺño ? vi qꝫ sic. vt C. ꝓ quibꝰ ca. f. l. fi. sed contra ꝺico qꝛ imputo ꝺomino q̃re tantũ tarꝺauerit.

k Quo sic isti. q. mo. ius pa. po. sol. §. filius. sic. j. cõsti. q̃ ꝺ ꝺig. i prin.

l Si vero. hoc qꝫ nup hec ẽ iterpositio vsqz illuc siquis igitꝫ

m Extitia. nõ mẽ ꝓꝑuz vl puincie. Famosissimus abbas fuit ticissimꝰ vt ꝺr in decretis.

Et pdurãtiũ. s. i probatõe.

n Probare. nõ. qꝛ ꝺñs pbat gꝰ suꝰ ẽ i possessione libtat ? vt .C. ybi cã statꝰ ter. l. i. ꝛ. ff. ꝺ li. cã. liber ? §. fi. lz nũqꝺ dolo malo ẽ i possessiõe. ergo ẽ ꝓ eo ac si i possessiõe suitutꝭ eẽ: vt .C. ꝺ pbatiõibꝰ. l. vis eiꝰ ꝛ ff. ꝺ lib. cã. l. qꝺ ãt q̃re ꝺic qꝫ h ẽ fauoꝛ religiõis vt ipe nõ probet. licet dolo malo sit i possessiõe libertas aꝭ vt dictũ ẽ esset ꝝ.

o Vicijs. vt qꝫ ad vxoꝛẽ alteriꝰ accessit vl simile.

p Propt viciũ. s. statiz a ꝺño vt nõ ꝟberareꝫ ꝛ postea ad monasteriũ ocioseꝫ iuit vt sequit aꝭ si statiz ad monasteriũ iret redderetꝫ ꝺño: vt .C. ꝺ his q ad ec. cõfu. l. pñti. §. fi.

q Apparuerit pp pbatõez illiꝰ.

r Simulatꝰ. tãqꝫ lib cũ sit suus vel meliꝰ simulat se velle fieri monachũ cũ solũ voluit euitare penã.

Diffugiẽs. s. ad mõasteriũ: vt euitet penã illiꝰ delicti

nã al'interficit se qs qñ qz pp plcias delicti: vt. ff. ō bo. e. qui sibi mor. l. fi.

t Cū quib⁹. s. rebus. u Dare ei. s. abbati: vl' dic suo vl' ipsonalit' itret ñ curo: vt. j. ō man. prin. §. fz neqz. x Testimoniū. s. bonū vt vulgariter dr vt. j. e. §. cogitādū. y Amator. nã si pri⁹ tūc bonus fuit z nūc bonus pre sumit' sic eō. vt. ff. ō re mili. nō oēs. §. a barbar(z. ff. ō ac. si cui. §. isdem.

z Et⁹. s. sui an sit lib nec ne.

a Et si viciū. i. peccatū vt fur tuz vel simile: vt. ō. c. §. i.

b Ultra. i. añq̄ eēt mōach⁹.

c Humana. iterpositio est.

d Mediocrē. al' meliorez.

e Priscо. i. antiquo.

f Effugiēs prius qñ iuit ad monasterium.

g Tentauerit. s. postea.

h Figuraz q̄cūqz vitā faciat

i Fortunā. i. suitutem.

k Hoc. fz nōne iaz erat lib p monacationē(℟. sic. fz tāq̄ p ingratitudinē i suitute reduc it': vt. C. ō li. z eoz liberis. l. iij. q̄lit' ergo. pbabit suū qnū pstet eū libez(℟. pbabit eū p⁹ fuisse suū suū: vt nūc sibi petat occasiōe ingratitudis actio. si āt curialis fuisz suecurie reddetur. j. e. §. si vero relinquēs: si āt ē prorsus lib res pdit suas. z p̄mo monasterio applicāt' z ipe i aliud monasteriū otrudit': vt dicemus. j. e. §. si vero relinquēs vt z ibi dices.

l Tractus. i. ad verā suitutez primi domini.

m Iniuriatus. s. deo.

n De fortuna. i. ꝺditione. Cogitandum. certatores. sic. ō. e. i. ℟.

o Stratura. locꝰ quidez vilis ad iacendū dispositus. vt ff. de. ver. si. l. in stratum.

p Testes. nudo. vbo nō dico coz deo. fz quidā ꝺdicāt qz sibi nullū latet secretuz. fz nūqd al'i iudicio pōt eē test(℟. sic. cū ñ sit pbibit⁹: vt. ff. de testi. l. i. nec obstat qō dr mortuꝰ qz quo ad mrimoniū vez é: vt. j. e. §. si āt vxorem. imo iō magis ei credit' z magis puniret si falsuz inueniret dixisse. ar. C. ō. e. z cle. pbyteri. Jté nūqd p mōasterio vl' ō pōt ferre testimoniuz(vi q nō: vt. ff. de i iur. vo. fz si §. q. manumittit'. z. ff. de re. diui. i tñ. §. vniuersitat⁹. z. ff. q cuiusqz vniuer. l. sicut. sed credo ꝺ cū nō sit pbibitus. z. ff. ō. t. l. i. Jté nūqd i cā alteri⁹ mōachi(℟. q sic eadē rōe qz z cāz pōt hāe vt. j. apō quos. o. fz tāq̄ amico aliquā tulū minor fides bēatur: vt. C. ō testi. l. eos. z. ff. ō. t. l. iij. idē de ꝓuerso: idem de monacho: vt. j. e. §. pe. z. j. ti. i. in. §. quanta igitur.

q Hēant. al' hēatur. r Nisi tñ bene dixit eos similis esse vbi z̄c.

s Anacoritas. ebraice latie heremita siue extrane⁹ vl' ab alijs ōscedētes vt seq't.

t Helicastas grece. al' vt in nouellis. u Zelus. i. amor ergа deū. al' pro iudicia dr. vnde illud zelus domus tue comedit me z al' zelo zelatus sum z̄c.

x Perfecta. vñ illi mores a ꝓiuncto formant': vt. ff. de edil. e. l. edil'.

y Abbati. vel pori. Cōuersationē. i. regulā z Sigs. scbemate. i. ordine vl' habitu monachali z ita p⁹ trienniū.

a Et nihil. idē i alijs clericis q bona inferūt i eccl'ia: vt. C. e. deo nobis. §. huiusqd si nō tenuit monachatio. nunqd res i monasterio remanēāt(℟. distigue aut z monachatio z rez oblatio exꝓisse vtrunqz factū fuit. quo casu cū vnū ex altero non pēdeat fz vnū nō valeat altez valet: vt. ff. ō eo q certo loco. l. certū. aut monachatio fcā fuit. z sic p ꝓñs rez oblatio: vt. j. §. pri. sublato principali nō remanet accessoriū: vt. ff. siqs caut'. l. ij. i. ℟. argu. ff. ō f. re. pdi. l. iij. z. C. si pē. ap. mor. iteruenerit. l. iij. z. C. si re⁹ vel. ac. l. i. Jté nūqd eaz rez noīe mōast. ꝓuenit vi q ñ. tāq̄ succesꝰ or: vt. ff. ō iu. do. l. mulier bona z isti. de acq. p. ar. §. fi. fz rōne possessiōis rei vēdite l'hypothece sic l'alijs q̄ rōe possessiōis dār psona lib⁹ ār idē mōach⁹ ꝓuenit'. vt. j. ap. q. o. mō. cāz. vl' dic q nō. i auc. igressi.

b Illud. quoqz voluerit mō poterit ergo sibi vel vsufructꝰ noie vl' ppetā aliqd suare vt b. fz ōdico. nā hic retinere pōt. vt seq't z q hic dr vez ē i alios z nō in se. fz nūqd itrādo rūpit'. t. ℟. sic duab⁹ rōib⁹. z qz capite minut⁹ ē vt isti. qui. mo. te. ifirmant'. §. ñ tñ: z. ō. e. §. i. z q: q̄ si filꝰ sibi agnascit'. s. monasteriū: vt. j. de tā. epi. §. fz hoc pñti q̄re dic q alia voluntas hec fuerit: z ñ te stamē. uel aliqd monasterio relinq't ut ñ uideat' ꝓterit⁹ posthum⁹. ut isti. ō exhr. di. §. ij.

c Hec erit dñs. sed vi qō sit. naz adhuc postea disposuit si p us ñ disposuerat. vt j. ō san. epi. §. si q mulier: fz dic qō nō iō ē dñs. nā z de alienis aliqs qñqz testat': vt instituta ō pupillari substitu. §. i. z. C. de scōis nuptijs semie §. fi. vl' dic vt ibi dicem⁹. Item qd si cā oꝛonis vl' pbationis Rñdeo nō bēt locū q⁹ dr: sed ita demū si seculo renunciauerit: vt. j. eo. §. si aūt z si vero reliquēs. Jtē qd si eccl'iā secularē vl' capellā vl' plebē vl' similē intret(Rñdeo tenet ppria z acquirit z testat' in his: vt. j. de san. epi. §. p̄sbyteros āt idez z ō epo: vt. j. ō ec. ti. §. iterdicim⁹ col. ix.

d Alteri⁹. i. a tpe i troit⁹. vl' dic ex tpre hui⁹. l. ut. j. hec. con. inf. p. con. ō his z̄.

e Nuptialē. q̄s filijs dederāt vl' donarēt vxori z idez de dote quaz det filie ut det marito vel etiaz ipe pater dat.

f Si aūt quartā. q hic de q̄rta dr bodie correctū é: ut. j. ō tri. z se. §. i. colla. iij.

g Abrenunciās. seculo: z proprijs.

h Filijs. hoc subaudiuit auc. z̄c.

i Totū. qñ nihil deberat eis. Accursi⁹ florentinus:

k Bet'. sed an q debet'. s. q̄rta statiz p⁹ ingressū peti pōt(vi q nō: ut. C. de dona. inf' viz z vxo. l. res in fi. sed ꝺdicas qz filij fame perirent qō p̄cauēdū est: vt. C. de alen. li. p totū z qz p mortuo est iā: ut. j. §. pri. z. j. de nup. §. fz occasionē z. j. ut lice. ma. z. a. §. qz vero ex con. z sunt hec uera qñ volēs qs monachus efficitur al'si inuitus efficitur monachus alie due ptes descendentib⁹ tertia monasterio: uel si ñ bēt descendentes. tertia ascēdentib⁹ due monasterio dātur: ut. j. ut nulli iudicū. §. adulterā. z. §. qz vo z. §. adulteria. j. ut li. ma. z a. §. qz vo ex cō.

l Ex morte pactū. ut si fecerat pactum mulier de donatione lucrāda tota uel p̄o aliq pte si p̄mori⁹at' maritus: ut. ō. de non eli. §. hoc aūt nunc lucratur qz p̄o mortuo bētur: ut hic z. j. de nup. §. s'm occasiones.

m Constitutione: ut. C. de ep. z cle. deo nobis. §. sponsa. z. §. hoc etiā.

n Omnibus. facit. j. ti. i. §. iiij. sic. j. e. §. pe.

o Si āt. relinquēs p certo ponit qz potest dimittere eam: q est uerus fz legē. fz fz cānones nō pōt si cognouit illā carnalit' nisi z illa voueat castitatē. si āt ñ cognouerit pōt ut. ex'. ō ꝓiu. z ꝓiu. i illa decretali ex publico

p Dictū č.vt.s.eo.§.siqs aūt semel. q Officiales.erat āt officiū multiplex ministrās pſidi.z honerosū.vñ sine remissione nālitatis fiebat.siqs filius nālis curie accederet z pſidi fuiret vt instituto.de nup. comodabat defensou.pſes.vt.j.de defen.ci.§.nulla.

r Statuet.hoc si p us fuerat officialis: al'si fu⁹ dño:vt.s.e. §.si vero fui libi ali ud monasteriū.cum reb⁹ p⁹ exitū.gſitis mittit:vt.j.ō sa.epi. §.si mōach⁹colla.ix.

s Fructū.i.dānuz.z sic vronice loquitur.

t Si vero.a pozi ſ est rex de acqsit'añ exitū.al'cōtrā:vt.s. pri.§.diximus.

u Nō recipere.euz nisi volūtate abbat' pozis monasterij et epi.nā epſ mutat eū in aliud monasteriū vt.j.de san.epi.§.si monachus.

x Circulate.i.indi cium vagum.

y Alia.q̄ q̄ bēbat i primo monasterio. Regrent'.s.aie.

z Archimādrite.ar chos princeps man drita magister.inde archimadrita.i.pri ceps magistroz ſ ē abbates vel priores monachorum.

a Regulas.sic.j.ti. i.§.i.

b Siqs.āt pſiten tiū.i.eligentium.

c Cōuersationē.al' conuersionem. Clerici i minoribus ordinibus.

d Etiā sic.q.d.ac si iā ēct i gradu altiori clicatus puectus.

e Clici i minorib⁹.

f Abutant'.ex eo q erat clericus i mino rib⁹ ordinib⁹ pſtitu tus erat.

g Fiducia.i.spes a fēdēdi ad maiores q̄z sepe abutit' acci piēdo vxorē:z iō ad maiores nō ascēdit. Fiducia ex bis.n. ñ gerit i minori ordie pſumpt⁹ q̄ mal⁹ erit clericus i maiori sic. z eō est bona spes q̄ñ q̄z ut instituto.in p emio in fi.

h Quippe.interpositio ē.

i Permitat.s.al'. si nō ēct monachus vt in q̄ttuor minorib⁹ ordinib⁹ pſtitut⁹:vt.j.ti.i.§.neq̄z aūt qui statiz seq̄t

k Lector.in maiorib⁹ ordinibus pſtitutis. l Alijs.i maiori bus ordinib⁹ pſtituē. m Sibus.ēt si nō sint monachi.

n Cōcubinas.sic.j.ō san.epi.e.§.presbyteris colla.ix.

o Confundens.pfundere.n.bonā z malam vitam vult.

p Budum.in greca constitutione quam non habemus.

q Deo.sic.s.e.§.siqs semel. r Monasteriū.subaūdi fieri volu mus.z repete fieri volumus abbatem nisi p ordinem z̄c.

s Ordinari.p ordinē aliud in defensore ciuitat'.vt.j.de de.ci.§.in tm̄.

t Nec oio.argu.contra.s.de bere.z fal.§.inordinatum.

u Lex.nr̄a greca quā nō habem⁹ nec.n. de illa que est.j.de sanc. epi.§. iubem⁹ dic q̄ ē p⁹ istā cū postea inueniam⁹ eā:vt.C.de no.co.fa.§.fi.

monasteriū ad quādaz veniat militiā aut ad aliā vite figurā.substantia eius ēt in mōasteriū scōm q̄ pus a nobis dictū est remanēte ipse iter officiales clarissimi prouincie iudicis statuet z hūc habebit mutatiōis fructū z q sa crū ministeriuz despexerit tribunalis terreni obseruet fuitiū. Si vero relinquēs monasteriū in quo pversato nē habuerit ad aliud transeat mona steriū.ēt si qdem cius substātia mane at z vindicetur a pozi monasterio vbi abrenūcians hanc reliquit. Lōpe tens āt est reuerendissimos abbates nō recipe eū q hoc egit. Erronea nā q̄z talis est vita monastica nullatenus tollerātie,prima neq̄z pstātis z persi stentis anime.sed iudiciū habētis cir culate z alium de alia reqrētis.ea pp ēt hoc,phibeant deo amabiles epi z archimādrite nuncupati monasticaz honestatē fm regulas sacras,pseruā tes. Si qs āt monasticaz,pfitenti uz pversationez meruerit clerici ordi nationē maneat ēt sic puraz suās cō uersatōez q̄ si facti clici abutāt fidu cias z ad nuptias veniā pſumāt qppe tali gradu pstitutus inter clericos q ei vxorez deducere pmittat'.dicim⁹ āt cantoz aut lectoz alijs'eni oib⁹m nu ptias fm sacras regulas penitus iter cedimus aut pcubinas hre.aut luxu rijs tradere vitā.excludant' móis oi bus a clero tanq̄z pozez pversationē z solitariā pfundens vitam z puatus sit decetero. ad militiaz qdem aut ad aliud officiū venire nō pſumens nisi voluerit duduz interminatis a nobis subiacere penis ipe āt apud semetipz degens z agnoscēs q̄lē,p hoc datur⁹ sit magno deo satisfactionē. Ordina tionē vo abbatū si qñ ptingerit egere móasteriū abbati ñ p ordinē reuerē dissimoz fieri monachoz nec oio'eū q p⁹ pmū ē moz abbatē fieri.nec q p⁹ illū ſs ē.neq̄z tertiū āt reliquos.hoc qō ētalia lex nr̄a dicit.sed deo amabi lē locoz epz pcurrere qdē pſequēter p oēs.nō.n. exonerādū est oio tps z ex eo ordo z.n.q appuerit prius opti mus inter mōachos pstitut⁹ z dign⁹ pſulatu eoz hūc eligere eo q̄ hūana natura talis est z neq̄z oēs p ordinez

x Epm.nō q̄ per hāc pstōem eps eligit abbatē:sed hoc corrigitur: quia mo nachi eligūt z eps ordinat:vt.j.de sanc. epi.§.iubemus col.ix.

y Nō.n.interpositio vsq̄z ibi cū z̄c. z Exonerādū.i.honorandum.

a Tps.nō arg.p nouis doctoribus sic.C.de offi.rec.prouin.l.potioris.ar.ō.ff. de mune.z bo.l.semper.C.de posthu.l.puidendū:z.ff.de fide instru.l.fi.z.s. e.§.cogitandum.z.ff.si cer. pe.l.cum quid in fi.

b Presulatu.i.dignus q̄ sit abbas.

c Talis.vt oēs boies sunt e quales:vt subijcit.

d Sūmos.vt.C.de veteri iure enu.l.i.

e Scōz.gradū.s.bonoz nō tpis:vt.s.pri.dixit.

f Precedentis.i.epi.

g Suffragantem.i.adiuuā tem.z sic nō q̄ dat fauorez pſone auctoritas dignitatis sic.ff.de sena.l.fi.

h Qui melio⁹.sic.j.q.mo. na.eff.sui.§.i.

i Dimittere.sic.ff.loca.in naue in fi.sic.ff.de mu.z bo no.ſpc.

k Inclinari.i.omittere.

l Quecūq̄z.nunc dicit que dixit.s.in monachis hēant locū in monachab⁹.z vltio dicit q̄ archiepi debēt hec oia manifesta facere.epis sub se positis.

m Prius.vt.C.de epi.z cle.l.finali.

n In feminis.s.e.§.oibus

o Assisterijs.ab assistēdo dictis q̄ multū statur ibi ad orandum: vt in loco vbi sit corpus sanctum.

p Predixim⁹.vt.s.e.§. hinc autem.

q Hec igitur. metropoli tis idest archiepiscopis.al. metropolitanis.

r Rectoz.neutri generis.

s Sequitur.lex sic.j. vt cle rici apud proprios episco pos.§.fi.z.j.de ec.ti.§.i. z.j.ti.i.in fi.i.ſy.

t Sequentes.s.nos.

u Tuam.vt.s.eo.in prin.

x Rubrica.quomodo epor tet episcopos z̄c.quando ō monachis dictum ē ex qui bus fiunt episcopi quare vi deamus de episcopis:vt.j. eodem.§.igitur oportet z de hoc dicitur.j.e.vsq̄z ad §.z illud etiam.

y Clericos.hoc expeditur vt.j.e.§.de deo z.§.sed ne que z.§.quanta.

z De expensis.hoc dicitur infra.eodem.§.sed neque effusas.

a Prima.vere ē ma xima q̄z ex bis duo bus totus regitur mundus vnde illud.ecce gladij duo hic fm vnum intellectū alij dicunt q̄ duo testamenta significant.

b Imperiū.immo populo romano videtur eē imperiū:vt insti.de iure nāli.§. sed q̄ principi.R.z illud dei dispositione factū fuit:sine quo factū est nihil: vt dicit in euangelio.z.j.de fide instru.§.i.q̄z igitur in prin.

c Illudi sacerdotiū. hoc āt.s.imperiū. p Utraq̄z.s.dona.z sacerdotiū z imperiū:cur ergo mater imperij dicitur ecclesia: vt.s. vt deter. sit numerus cle.§.i.cum magis sozor sit:vt hic R.illud dicitur ratione dignitatis.s.q̄ res diuine digniores sunt:vt.C.de veteri iure.e.l.ij.§.sed quia idem tamen prin. habent:vt hic z ideo parum differunt:vt.j.ti.i.§.si minus.

e Exornantur.idest cum honore gubernantur.

f Sie erit.i.esse debebit. Pro illis.s.imperatoribus.

g Ipsi.s.sacerdotes. Si hoc.s.sacerdotium.

b Imperium.i.est imperator. Exornet.i.cū honore gubernet.
i Conferēs generi.apparet ergo q̄ nec papa i tpalibus nec imperator i spūali bus se debēt imiscere.nunqd ḥz ergo papa tp lez iurisditionē in his q̄ sunt ipe rij quā ꝓstantinus imperator donauit beato Siluestri papeˢ vī q̄ sic ḥz imensa fu erit donatio: vt .j.ti.i.si minꝰ ꝓterea q̄ vult ꝓnceps: hoc ē lex: vt.ff.de ꝓsti.ꝑn. l.i. Itē sicut ꝑsonialia ita iperialia donare pōt cū nul la sit dūia: vt .C.ō pre.q̄dri. l.fi.in ꝓin. eꝫ vī q̄ nō quia tūc nō erāt augustus dictꝰ vt in Rica ꝓmij insti. Item imperare nō potuit pari.i.i peratori veniēti pˢse: vt.ff. de ar.l. nī magistratꝰ .c.ff. ad treb.ille a quo.§.tēpesti uuz. Itē ne turbet opus. si clerici itromitterēt seu i tē poralibꝰ: vt .C.ō epi.c cle. placet. Itē ne vnus duoruz officiū bēat. vt.ff.de pactis l.si plures.ſz ḥz so.sci ad nos nō ptineat soluimꝰ de iure q̄ nō valuit talis donatio si ne collatio: vt.j.e.ti.§.q̄ igi tur.c.C.de legi.c ꝓsti.l.di gna.i fi.c isti.q.mo.te. ifir. §.fi. nec obstat. vt .j.ti.i. in ꝓn.qz aut q̄tū in eo fuit cō stātinꝰ vel in alijs: nō aūt in iurisdictōe qz sic posset to tū iperiū perire vt dcm̄ est.
k Quā.i.honestatem. Illis.s.sacerdotibus.
l Bū.āt.sic.ff.de orig.iur. l.i. Deo.sic.j.de armis in ꝓin.
m Et sci.seq̄ntes aplos.
n Dācimus. ad qd ꝓ deo intromittit se iperatorꝰ spi ritualibꝰ vlˢ ecclesiasticis cū statiz sciat ad se nō ptinere vt.§.i.ℛ. dic q̄ nō inuenien do de nouo vel ꝓstituendo ponit. sed recitando sacras regulas q̄s si qs q̄fecerit iponit penas: vt.j.e.§.fina. vel dic q̄ auctoritate pape facit. vel dic hoc faciēdo sta tū re.pu.tueˢ cū inter sit rei pu.eē sacerdotes honestos a qbꝰ pīiam peccatoz petī mus: vt.C.ō lūma trinitate l.fi.c ecclesias de q̄duz con stōne.ē.ti.i.§. Illud igit dī xit. nā i eis venīā petimus peccatoz: vt .j.vt.li. ma. c au.§.qz vero col.viij.
o Regulas .sic .ē. ti.i.§. si vero relinquens.c.§.fi.
p Adducit.nō q̄si p viz nā inuitatꝰ fugit. vt .C.de epi. c cle. si q̄q̄. velle tī ḥz: vt. j.e.§.ſz et.sic ḥz coactꝰ: vt.ff. q̄ me.cā.l.si mulier.§.pen. vnde quidem dix.nolēs vo lo volens nolo.
q Apostoluz. dixit ep̄m eē debere bone vite c opinio nis q̄ dixit.n.xiij.capla circa ep̄m. ꝑmuz q̄ sit sine crie vnius vxoris viz nō vino lētuz prudentē modestum: fortē: ornatū: hospitalez: pu dicū: doctorē: nō pcussorez ñ litigiosū: ñ cupidū domui sue bñ ꝓpositū ñ neophitū
r Bonis.s.factis. s Testimoniū.i.famā bonā q̄ valz multū: vt.§.ō mo nachis.§.cogitādū.colla.i.c.ff.ō qōni.l.ō minore.§.pe.c.j.de armis hoc ergo.
t Eccēs.s.testimoniū.c bona fama. u Ex officiali. multa sunt huiusmōi officia: vt dixi.ē.ti.i.i.§.si vero relinquēs. x Dispositū .s. i greca ꝓstitu tiōe. credimꝰ tī eā idez dixisse qō dz .j.ō san.epi.§.curiale.s.q̄.xv.an.stetit i mo nasterio a iuuētute: vt hic.c.j.de san.epi.§.sed neq̄ curialem.
y Quartā. hodie tū sibi q̄rtā tenet tres vō ptes curie dimittit: vt.j.de san.e §.curiale. z Idiota. qui nescit litteras. a Laicꝰ.ſz bo die q̄ si necesse sit laicū ordinari: vt.j.ō san.e.§.damꝰ qō iure canonū cor rectū ē: vt ibi nō. b Nec imagi.i.nō sufficit simulatū bonorē clīca tus būsse ſz azo. vel magi.i.mometariā.nā reijcit cū laicꝰ inuenīt statim sic.ff. de manumiss. l.iiij.§.ij.
c Preteriēs.s. tps
d Alie.al'aliene.
e Regens .eligēdus episcopus est.
f Veniēte.s.vxorē.
g Junctā.s.sepataz a viro pꝰ p diuortiū
h Nepotes.bñs.j. e.§. ſz neq̄ ierudit i.fi.ſz ō so.vt ibi.
i Cognitos.s.q̄ ex vxore sunt: sed tū fu erat vidua vel nō v go: vnde prestat ipe dimētū ꝓmotioni.
k Illi.s.legi. Odi biles. q̄ iceſti. vt.j. q.mo.na.ef.§.fi.
l Pecunijs. idez si ꝑcibꝰ. idē si obsego alio. nā manu ligua obsequo ꝓmittitur si mōia: vt i ōcreū.i.q. i.sunt nonnulli.
m Sacroz.dogma tū. q̄ ñ solū lr̄as scir dz: vt.ē.e.§.neq̄ ex idiota. ſz et ōcreta c theologiam scire dz vt hic dicitur.
n Vxori.tū nō co herē donec ꝓsuma bat' i monasterio. c cū ordinat. vt .j.eo. ꝓsāt ñ nocz: būsse vt.ē.§.c nz vx.l'dic vxor ꝑs non nocet vt ibi nisi vidua l'al' viroꝑiūcta oliz: vt.j. stati c hꝫ alz ſz cano nes vt hic.c.j.ō san. e.i ꝓin.colla.ix.
o Cōstōibꝰ.grec'.
p Coheredes.s.vt añ l.istā.naz ad ꝓterita trahit: vt.C.de le.c ꝓsti.leges c.j.ō nup. §.i.in fine.
q Legis .s. huius. Dñti.ē.§.ij. cōtra so.vt.ē.e.§.i.
r Legē.i.q̄ō diceret mō.ē.e.§.q̄. nō de beāt vxorē hīe rena nat.n.hꝫ.l.ꝓfir.c.
s Agit q̄ multa ho nesta i ep̄o requnt g ex mōachis c. c breuit ꝓpetit ēdcā.
t Aut ex clericis .s. alijs. nā et monachi q̄ñz sunt clici c illos oz lr̄as scire: vt.ē.ti. i.i ꝓn.alij ñ sūt c isti et illitterati esse ꝑnt mōachi vt.C.ō epiſ c.c.gñ aliq ſz ex lr̄at' ē eps eligēdꝰ vt.ē.e. §.neq̄ ex idiota.
u Cōstitutū.s.abilē p ꝑdictā eccliaz forte p psalmū illū q̄cunq̄ vult c.
x Ex freq̄nti.sic.C.ō emē.isti.C.l.i.i fi. y Interroget. nō ḥ q̄ ille q̄ suo iuri renūciat oz illō scire al'ñ vī renūciare.sic .ff.ō trās.l. q cū tu.i. ℞.c.ff.ōi of.te.mr̄ c ꝑdest mulieribꝰ vell'.renunciātibꝰ q̄ fieri pōt a sci ente: vt dcm̄ ē. vt.ff ō.ad vell'.l.fi.i fi.c.C.de pactis.l.pac.
z Sanxerunt. sunt.n.xij. precepta aplice regule. vt in decretis.

apud dñm fiducia plenū impiuz' aūt recte c ꝓpetenter exornet traditā sibi rem publicaz erit cōsonantia q̄dā bo na oē q̄quid vtile ē humano ꝓferēs' generi. Nos igit maximam hēm' solicitudinem circa vā dei dogmata c circa sacerdotū honestatē. quazꝫ illis obtinentibus credimus. q̄ ꝓ eaz ma xima nobis dona dabunt a deo c ea q̄ sunt firma habebimus c q̄ nōdum hactenus aduenerunt acq̄remus. be ne'āt vniuersa gerunt c ꝓpetenter si rei ꝓncipiuz fiat decēs c amabile deo hoc āt futurū esse credimus si sacraz regulaz obꝛuatio custodiat quaz iu sti laudandi c adorādi inspectores c ministri dei vrbi tradid runt apli. c sancti pres custodierunt c explanaue runt. Sancimus igit sacras ꝓ oia sequentes regulas dū q̄spiaz sequē ti oi tpe ad ordinatiōem ep̄atus addu cit ꝓsiderari pus dz eius vita fm sā ctum apl'm si honesta c iculpabilis c vndiqz inrep̄hensibilis sit c i bonis testimoniū hēat c sacerdotē decēs c neqz ex officiali aut ex curiali veni at fortuna. nisi taz ex nouella etate ſz q̄ iam dispositus est i mōasterio ꝓsti tutus fortuna liberet quartā tū pus substantie reddens curie neqz idiota c is q̄ vocat laicꝰ existens. c ita mox ad ep̄atum ascendēs. nec imaginariā suscipiat ordinatōem tanq̄z mō qdez idiota. mox āt clīcus deinde post puū aliqd ptериens eps appareat c neqz vxori alie copulatus sed aut i virgini tate degens a ꝓncipio aut vxorem qō hñs ex ṽginitate aut ad eū venientez c nō viduaz neqz se iunctā viro neqz ꝓcubinā neqz filios aut nepotes nō hñs neqz cognitos legi neqz illi odi biles alioqn qui ꝑter hoc aliqd agit c ipse cadat a sacerdotio c q̄ eū ordinat foris ep̄atum sectabit hanc legē offē dens. Sed neqz pecunijs oportet emere sacerdotiū ei ꝓmittimus solū modo respicere eū dñi dei cultura vo lumus c nō plibus hū anis cogitatio nibus ꝓtrahi sed neq̄z ieruditus exi stens sacroz dogmatū ad ep̄atuz ac cedat pus aut vt mōasticam vitam ꝓ fessus aut in clero cōstitutus nō mīn mensibus sex. vxori tū nō coherens aut filios aut nepotes hñs. hoc enim oīmodo sup deo amabilibus ep̄is q̄ rimus sicut ēt pus duab nr̄is sacris cōstitutionibus hoc sancitū est p q̄s dudum coheredes vxoribus non p

scrutamur oē ꝑteritum relinquentes
Be cetero aūt nulli ꝓmittentes a po sitione legis vxorem hīti talem ipōi ordinatiōem quaz legē ēt nunc reno uamus ne forte si ꝑter hoc aliqd fiat c ipse cadat sacerdotio c ordiantem sibi excludi. ꝓcreat igit ordina dus eps aut ex mōachis aut ex clīcis. sit ēt i bꝰ i vita testimōij bōi vita bonꝰ c ho nestꝰ c glia fruēs bōa c hoc fūdamē tū pōtificatꝰ ꝓponēs sue aīe sed ēt sic eū ꝓstitutū c ad ep̄atū ꝓparatū ꝓpe tēs est venerabiles ēt vndiqz ꝓbatas legē regulas añ ordiatiōem q̄s recta c inuiolata nr̄a suscipit fides c catholi ca c ōi aplica q̄ dispositum c tradidit eccliā. c dū ex frequēti eaz lectōe trā sierit q̄ ad ordiatiōem deducit. tūc is q̄ ordiatiōem ipositur est iterroget eū si sufficiēs est custodir c agere q̄ sa cre regule sāxerunt. c si qdem ille de clarauerit c dixerit ꝓcepta sacraz re gulaz nō se valere ꝑuare nullo mō ei ordinationem imponi Si vō ille su sceperit c dixerit q̄ q̄ztum hōmi est possibile ꝓplebit hec q̄ his cōtinent tunc mouere eum c dicere q̄ nisi hec obseruauerit a deo alienus erit c ca det a iā dato honore c neqz ciuiles le ges delictum iultum reliquent. eoqz a ꝓcedentibus nos iperatoribus c a nobis ipsis recte dcm̄ est oporter sa cras regulas ꝓ legibꝰ valere. c ii etiā sic pmāserit cām amplectens tunc su per his ꝓfessiōibus vnumquemq̄z sacrā suscipe ep̄atꝰ ordiationem. Et hāc nō pecunijs emere neqz p rez ali quaz donatōem suscipe sed purā pci pere c sine mercede tanq̄z a deo datā nā si etiā alia oīa habeat vtilia q̄ pus a nobis dicta sunt pecunijs sāt vel ꝑbꝰ videat etiam ep̄atum emisse sciat se c cum episcopatu casuruz c hoc mun retributurum ordinanti vt c ille epa tum amittat c a clero cadat c vtriqz causa talez ꝓstet retributionem vt hic quidem non adipiscatur que spe rabat ille autē etiā que habebat amit tat. Verum tū pecunijs ac rebus da tis occasione ordinationis sāctissime assignādis ecclesie siue eps sit accipi ens c ꝑterea a sacerdotio cadens siue etiam quilibet in clero constitutoruz nam c illi equam imponimus penā vt ordie quem inter sacerdotes habue rit cadat c reddat aurum aut res que ordiationis occasiōe date sunt iuriā passe quantum ad ipsum ecclesie. Si

a Cõplebit.ꝛ hoc p̃ multas ẽ oaction es: vt. C. de epi.ꝛ cle. si quẽ q̃.
b Imperatoribus: vt. C. de epis ꝛ cle. l. cũ clericis. §. pe.
c Et a nobis. sic. §. e. ti. §. fi. ꝛ. §. e. §. i. d Unũq̃q;. s. ordinandus.
e Retributionẽ. ironice loquit sic. ff. de dõno ifecto ex dãno. ꝛ. C. de in offi. testamẽto ffes. f Ille. qui ordinauit per pecuniam.
g Ecclie. cui iniuri abat. emendo eã: vt requirit. ſz qua act? R. ꝓdic. ex hac. l. vt ff. ō ꝓdi. ex lege. l. i.
h Marie. qꝛ cũ eis plurimũ bonoꝛ ſdatur magis puniũtur ſi tales inueniuntur in crie: vt. C. ō epi. ꝛ cle. p̃ſ byteri. Idem ergo ꝛ ſine ſit idigni tate lz ōcre. videat dicere q̃ tũc tm̃ ſit ſimonia. qñ ipſis electionib⁹ datur: vt ex de elec. c. cũ nobis.
i Ꝺenã. ſ. expectet a deo.
k Reddat. i. detur Duplũ. ſ. ꝓdic. ex. l.
l Inſup. ſic. j. ō ſan. epi. §. pre omnibus
m Adminiſtrationẽ i. ſeculare dignitatẽ.
n Per ſuffragium i. peccunijs que pre ſtant ſuffragiuz.
o Sacerdotium. i. dignitatem.
p Indigne p̃uilegiũ. n. meret amitte re q̃ceſſa ſibi abuti tur ptãte. ſic. C. ō iudeiſ. l. iudeoſ: ꝛ. ff. ō iure. ĩmuniat̃. l. i. ff. ō vul. ſub. ex fcõ i fi.
q Eã. ſ. ordinatõez
r Agnoſcens. ſ. ordinator.
ſ Eũ. ordinãdum.
t Ordinatõez. ſic. j. e. §. hoc de deo.
u Epiſcopat⁹. ordinationẽ alias ordies
x Trãſeat. nõ tñ ad huc tranſiuit.
y Illicitoꝛ. que numerata ſunt. §. de ſimonia ꝛ de alijs.
z Fiat. ſ. itra tres mẽſes qõ dic: vt. j. ō ſã. epi. §. ſigs ãt. Ꝺō ſi ẽt ar. C. ō ap. noia tiões ſic. ff. de rebuſ e. qui. ſub ti. l. magiſ §. ſi alienum.
a Examinationem: ſic. ff. ō reb⁹ eoꝛ qui ſub tu. l. magis. §. ſi alienũ ſic. j. e. §. ō ꝺo
b Fit. epiſcopus.
c Sacerdotali. i. epiſcopali.
d Ꝺium. i. ĩter oẽs homines. nihil enim ꝛc̃. vt. j. e. ti. §. nz aũt
e Calũniatoꝛ. ſz nõ ne eo ipo q̃ ñ ꝓbat calumniatoꝛ vł̃ ſ̃n dent qdã q̃ nõ: vt. ff. ad turpil. l. i. §. i. ſed Joã. ꝺ: er eo. n. ẽ calũniatoꝛ q̃ nõ ꝓbat: vt. C. de aduoc. di. iudici. l. i. ꝛ q̃ in dicta. l. ad turpil. ꝺ logtur ſi ſuas ſuoꝝũq; ĩurias ereq̃ſ: vt. C. de calũ. l. mł. f Impunita. nec ẽt aliõ maleficiũ: vt. ff. ad. l. acql. ita vł̃herat̃ i fi. g Ꝺic. vt. C. ō ca. l. fi.
b Aut totã. i. ex toto al' i totũ. ꝛ tũc bz locũ hec gl. i. ex toto l' i totũ ñ faciat examinationẽ deinde ꝛc̃.
i Et nõ icurrat. i. nõ p̃currit vł̃ nimium cito non currit hec p̃positio in augeat. ſic. ff. ō lib. ꝛ poſtlı. gall⁹. §. ille.
k Impunitã. i. p nõ punitã p̃ punicꝺã ſic. C. ō bis. q no. ifa. ꝛ ſi poſſidoniũ. q. d. nõ puniendã qꝛ bonã vitã faciet. Et nõ qꝛ virtus in neceſſitatib⁹ ꝓbatur.
l Et illõ foras. ſic. j. vt null⁹ fabri. o. d. §. illõ. ſic. j. ō ſan. epi. §. interdicimus.
m Tũc. n. ſol. itẽ ꝛ qñ cã ſit neceſſaria: ꝛ tũc cũ litter' ſui ſuperioris: vt. j. eo. §. nõ alt̃. ꝛ. j. ō ſan. epi. §. interdicim⁹ colla. ix.
currat' ad vitã ipunitat̃ huiuſmõi cruditus verbo ꝛ opere coꝛporis ꝛ ſapiẽtia. Et illõ' ẽt diffinimus vt nemo deo amabiliũ epoꝝ foras a ſua eccl'ia pluſq̃z p totũ annũ deeſſe audeat. niſi hoc p̃ impialẽ fiat iuſſionẽ. tũc' enim ſolũ erit ĩculpabile ſacratiſſimos patriarchas" vniuſcuiuſq; dioceſeos° cõpellentes⁹ deo amabiles epos ſuis inherere ſanctiſſimis eccl'ie ꝛ nõ longo itinere ſeparari. neq; in peregrinis demorari velle neq; ſanctiſſimas eccleſias negligere neq; annum excedere quẽ ꝛ ipſũ ' ꝓpter miſericordiaz' ꝓſtituimus. Si vero vltra annuz erraverit ꝛ dereliquerit ꝛ non ad epatum remeauerit, ꝓpriuz neq; iperialis aliqua eũ vt dixim⁹ detinebat iuſſio tũc ſi qꝺem ſit metropolita circa eccl'iaſticã diſpoſitiõem ſegregatũ regionis illius patriarcha reuocet qꝺẽ cũ legitimis' inclamationibus ſuanſ vbiq; ſacraꝝ regulaꝝ obſeruãtiam.' Si vero maneat p̃ oia inobediẽs expellatur a ſacro epoꝝum choro ꝛ aliũ itroducat" huiuſmõi ꝛ reuerẽtia ꝛ hõeſtate dignum. Si vero ñ metropolita ſed aliquoꝝũ epoꝝ aliqs ſit q̃ erraverit hec' oia a metropolita fiant. nemo eni coꝝ talẽ ſuſcipiat occaſiõez ſi dixerit ꝓpterea, ꝓprias ꝺerelinq̃re eccl'ias pp q̃ litiũ' cãs' aut aliaꝝ rex ꝓpriaꝝ aut ad ſacras eccl'iaſ reſpiciẽtiũ" circũluſtrãt. ꝛ hic' cõſtituti adherẽt aut in alijs veniãt locis. Hoc. n. nõ hẽat ō cẽtẽ rõnem vt cũ multitudine quã neceſſe ẽ epm hr̃e miniſteria' luſtrent" p egre ꝛ expẽdant. Et nz lucrũ nz vllũ ſciſſimis eccl'ijs p̃bere iuuamẽ nec fz q̃ decet ſacerdotẽ, ꝓpriũ hr̃e hituz p̃ ſertiſi q̃dã' lint lites forte ſciſſimis' eccleſijs pp q̃s has occaſiões afferunt hec p̃ eos q ſb ipſo ſtãt religioſos clericos aut apochriſarios' aut econnomos' monere⁸ ꝛ petitiões" nõ ad iperiũ redigere' ipetrar" autez ſperatam.
n Patriarcha. repete diffinimus.
o Ꝺioceſeos. ideſt patriarchatus.
p Compellentes. ideſt: vt compellant.
q Et ipm. i. annuz.
r Per miſericordiam. vt non compellat̃ ſemper. q. d. ſtare domi.
ſ Legitimis. forte ſpatio. xxx. diez iter vnã quãq; denunciationem: vt. j. de liti. §. omnem ꝛ. §. interdicim⁹ colla. ix.
t Obſeruationẽ. vt nõ turpiter citetur vel capiat̃.
u Introducat. ſcilicz patriarcham.
x Hec oia. ſ. q̃ dixi ō p̃iarcha circa apponẽdaz penã.
y Litiũ cã. tñ hoc ẽ pp qꝺ ꝛc̃. vel ſi habes cãs litiũ ꝛc̃.
z Cã. alias cã al' cãs. ꝛ ſem per regit dictionez litiũ.
a Reſpiciẽtiũ. ſ. reoꝝ ꝛc̃.
b Et hic conſtituti. i. i hac vrbe conſtantinopolis vbi habitabant iperatoꝛes tempoꝛe conſtantini qui illam ciuitatem conſtituit.
c Myniſteria. i. myniſteriales vel ſeruientes epiſcopi iacentes tanq̃ beſtie. vł̃ dic miniſteria diuina que in eccleſia eſſe debent nunc peregrinantur q̃ eſſe non debet vt hic ꝛ. j. vt clerici apud proprios epiſcopi. §. primo.
d Luſtrent. intra cubile ferre quinquennia luſtra fuere
e Hypocriſarios ab hypo. q̃ eſt ſupra ꝛ criſis iudicium quaſi conſtitutus ſuper iudicio agendi: vel dic criſis aurum. inde Joannes criſoſtomus inde: vt hypocriſarius. i. theſaurarius.
f Economos. economus eſt cui res eccleſiaſtica gubernanda mandatur ab epiſcopo: vt. C. de acroſanc. eccle. l. iubemus circa p̃n. ꝛ de epi. ꝛ cle. omnes qui. §. hoc proculdubio.
g Monere. ſcilicet apꝺ iudices ordinarios: ꝛ communes iudices boni ꝛ optimi.
b Et petitiones. ideſt libellos petitorios in quibus petitur
i Dirigere. ſcilicet directo vt infra de man. prin. §. de inde ꝛ. ff. de ap. l. iperatoꝛ.
k Impetrare. ſcilicet a dictis ordinarijs. iudicibus.
l Propterea. ex quo ad eos hec negotia remittimus.
m Si quando neceſſitas. propter quam oporteat huc venire. puta propter firmationem alicuius priuilegij vel per impetrationem quod neceſſe eſt per principem fieri nõ per alium.
n Hanc. ſcilicet neceſſitatem.
o Imperio. ideſt imperatorem.
p Occaſionẽ. nõ duplicẽ lectionem vt ſubijcit tam in prouintia ꝛc̃.

q Et vndiq3.subaudi fieri.
r Causam.i.abñtiam.
s Lesionē.nó pp expensas.
t Dirigere.s.semetip3 vt sequitur vt differat a superiori primie dicto vbi concessit mitti.
u Eius.s.archipi vt hic t.j.de san.epi.§.interdicimus colla.ix.
x Patriarcham.scilicet constantinopolitanum.
y Dioceseos.q nos territorium dicimus.s.vbi habet iurisdictio in temporalibus vt.ff.de iure.om.iu.l.fi.vñ ver.si.l.pupill9.§.territorium.hinc dī diocesis i genere feminio vbi ē iurisdictio in spūalib9 vt hic innuitur.
z Ex qua sunt.nā si ē eps t mittitur ad ciuitatē cōstan. t ibi sit apocrisarius sui metropolite ob cām istam forte.vel aliam vel metropolit. sit.t sit ibi apocrisarius sui patriarche ob hanc vl' aliaz cām vel sibi vel patriarche illius ciuitat' prius se debz repzesentare t cās conficere:vt hic.sz solum hodie ad patriarchā vz q debeat ire vt.j.de san.epi.§.intdicim9
a Apocrisarios. si eos secum durerunt.
b Referendarij.qui stant i curia vt prestet aduocationem venientibus t dictam eorum referant vt.j.de referen.per totū ti.
c Suggerere. idest negocia sua dicere.
d Hec. de deo que dicta sunt supza.
e Constituentes.s.nos.
f Clericos.s.certos. nā epi clerici sunt.vt.ī.§. igitur.t nō q fere eadem hic exigū tur que in ordinatione epi vt hic t.ī.e.§.i.vsq3 ad .§. illud.
g Cōstitutos.ō theologia.
h Neq3 vnum.ordi.s.nolumus illitteratos.ne duz plures.hoc tī fallit si de litteratis.habere nō potest.
i Docentium.i. docere debentiuz.q.d.cum hec debeant.facere t non debēt esse illitterati in aliquo ordine.
k Suscipientes.s. nos ordinationem tc.
l Pzidem.i.pzius:vt.ī.e.§.t neq3 ex officiali.
m Sanciuimus .vt.ī.e.§. illud in fi.
n Neq3 sic j.de san.epi.§. clericos colla.ix.
o Diaconum.idem in subdiacono:vt.j.hoc.§.
p Seiuncte.s.qñq3 vidue. quid si virgini fuit coniunctus? R. pōt eē clericus dūmodo voueat castitatez nō al' vt.j.de san. epi .§. clericos t in auc̄.vt li.ma.t.a.§. q2 vero t.j.statim.§.pe.
q Derelinquenti. morte viri vel repudio multo minus si adhuc iunctā alij habeat
r Castitate.pterea vt mō dixit t presenti quā vouere debet:vt mō diximus sic j.de leno.§.pe.
s Ipsam.s.mulierem.
t Castitatē.sic .j. de lenonibus.§.pe.
u Constitutā.s.castitatem nā est fundamentum aliaz necnō i peregre habitatione non habili constituta.t vndiq3 causā nullū iuuam magis āt lesiōez ecclesijs scissimis iferētē Nō āt aliter deo aliquē amabiliū epoz pīsumere dirigere ad hāc felicissimā ciuitatē pus3 si qdez qs eps sic lras accipiet prozij metropolite ad iperiū t q fm diuinas regulas ,pbabilia vocant testimonia phibētia necessitatē ei9 pītie Si vo metropolita sit q prozicisci vult lras sumat eiusdē dioceseos patriarche eius pītiaz necessariā esse dicētel.t sic opō tere iperatorē iubere hūc pītari t nō timere t sine ꝓsciētia metropolitaruz aut patriarchaz ,pficisci ,p eo q hoc nō ex diuinis interdcm est regulis vt huc aduenientes nō pīsumāt p semetipsos se pus nūciare ad iperiū .sed pmittus aut a deo amabilē patriarchaz ,pficisci aut ad vnius cuiuslq3 dioceseos' ex q' sunt apocrisarios' t cū ipsis conferāt cās pp qs venerūt t cōgredi ad iperiū eius t deiceps imperiali pflui aspectu. Dox quā iperāti astiterit liceat qdē petētib9 epis.t p eos q vocant' referēdarij' scissime maioris ecclesie.aut per religiosos apocrisarios cuiusq3 dioceseos sāctissimoz patriarcharū sugerere' se iperio t ,pmereri rīsum celeriter ita vt si aut iusta ab iperio petierint hec accipiāt.aut si ñ iusta querūt velociter reuertant' .vñ ,pfecti sunt Hec' de deo amabilibus epis fm diuinas cōstituētes' regulas t religiosos clericos' cū multa fieri i quisitiōe fm diuinas regulas t boni testimonij viros ordinarij Dācim9 igit' lras omnio sciētes eruditos cōstitutos' litteras enī ignorātes oio nolumus neq3 vnū' ordinē clericoz vz pbyterorū t diaconoz tā sacras oratiōes docētiū' q3 ecclesiaz t canonuz legētiū libros ordinatioez sine q̄rela t inculpabilē.t sine aliq̄ ꝓtradictiōe t datiōe pecuniarū.aut rez suscipientes. Neq3 āt eos volumus oio officiales.aut curiales cōstitutos suscipere ordinatiōem nisi fm leges q̄s supra his posuim9 p̄dem' q̄s t hic nūc confirmamus.t ipos auctozitate ordinatos sacra p̄cepta in cōspectu toti9 populi suscipere ppter has ipas cās ,propter q̄s hoc ipsuz agi ēt superdo amabilib9 epis fācimus. Neq3 āt se cū das habētē aut eum q habuerit nuptias ordinari diaconū' aut pbiterz. neq3 si mulieri cōiungat' seiūcte' t ,p priū virū derelinquēti' sed neq3 si cō cubinā habeat sed t ipsam vxorem si cuz castitate' t ex virginitate sit.nihil enī sic in sacris ordinatiōibus diligimus q3 cū castitate viuētes aut vxoribus ñ cohabitātes aut vnius vxoris virū q si vl' fuerit vel sit t ipsā' castitatem' eligētez p̄mū p̄cipiū t fūdamētū manifestū fm diuinas regulas t fidue vtutis cōstitutā. Sin āt t alī qs pbyter aut diacon9 aut subdiaconus postea ducat vxorē aut ꝓcubinā aut palā aut occulte sacro statiz cadat' ordine t deinceps idiota' sit Quod si t lector' scōam ducat vxorē ppter' q̄dā t hoc forsitā irrecuperabili nullatenus ad altiorē accedat gradū neq3 perfruat' gradu maiore i sacerdotio. maneat āt i eodē gradu perpetue sed nō ad tertias veniat nuptias satis est enī li ad secūdas. Si vero aliqd tale egerit t ad scōas veniēs nuptias ad maiorē gradū venire festinauerit exinde idiota erit. t laicus oio sacro ministerio cadēs' publice enī nobis t per oia pertinet viuere.si enī tales cō stituti hi q in clero adducū' ordinentur facilis ei ad ēpatum ascēsus erit t ex multis bonis viris facilius inueniētur q adducant' ad p̄mū gradum sacerdotij digni. Quāta igit' super venerabiles clericos a nobis dca' sūt hec ēt sup deo amabilib9 diaconissis agi volum9. vt neq3 ipe citra obseruantiā' fiāt sed p̄mū qdem eis etatē neq3 nouellā esse.neq3 crescētem. neq3 ex hac' ad delinquēdū saliētē.sed super mediā cōstitutā etatē t circa qñq3 gin ta annos fm diuinas regulas agētes sic q̄ sacrā ,pmereri ordiationē t aut vgines ꝓstitutas aut vnius viri q̄ fuerant vxores.nō.n.pmittimus neq3 secūdas ꝓtrahētibus nuptias neq3 vitā nō hñtib9 vt diximus inrepḥēsibi lē' sed nec suspectā oio ad sacrū venire ministeriū.t adorādis aut mistrā baptismatibus t alijs adesse secretis q̄ in venerabilib9 ministerijs p eas rite agunt'. Si vo q̄dā necessitas fiat t minorē ab hac etate quam diximus ordinari diaconissā contigerit liceat' eā in aliquo venerabiliū assistrioz ordinari.t in illo habitare neq3 q3 admixta viris t sit cōstituta.neq3 suo arbitrio habitās.sed vite separate' t mediocris t a cōueniēti multitudine' bonū testimoniū' hñs. Volumus āt t ipas q̄ ad ordinationē pduc' diaconissa siue ex viduitate siue ex virginitate nō cū aliquo coherentes aut cognatoz aut eoruz quos appellant dilectos talib9.n.nominib9 vtētes maligna suspitione suā repellit vitā.sed aut sole habitēt aut cū parentibus solis t filijs aut vere frībus aut his coherere de qbus siqs suspicari' aliqd p̄sumpserit malignū ipse inlipiens simul t ipi9 forsan putabit' nili dicat' tale aliqd de aliq̄ earū q̄ in diaconissarū ordinatiōem ingredi vult. qō alicui coheserit sub imagine bone appellatiōis maligna vo suspitōe nō

x Cadat.nota q cā principiū impediens t post superueniens destruitar.contra insti.de le.§.siquis debitori.
y Idiota.idest eo loco sunt idiote. z Lectoz.q.d.careat beneficio clericali:vt hoc.§. a Propter quedam.s.que inuitant hominez ad matrimonium t q̄si necessitatez iponūt:vt sequitur.vt dilectio filiorum ,preandoz q vtile est vt.ff.de bo. dā.l.fi.§.fi. vel q2 iuuenis ē vnde feruori näe resistere non pōt vt.j. pri.§.t .ī. de nō ali.§.cū igitur ver.sin aūt:vel quia amore pulchre femine q nil ē vehemēti9 vt.j.qui. mo. na.ef. legitimi .§. illud colla . vi. vel q2 amore eius est inebriatus pp artē forte maleficaz:vt quis vino baccā'.vt isti.ō suc.sub. que si per bonorum suc.§.fi.
b Cadens.t nihilominus curie ciuitatis debitur cum sua substantia tota vt.j. e.§.semel t.j. ō san. epi.§.fz neq3 curial'.
c Ad p̄mū.i.summū s. ēpatum.
d Ex mulē. subaudi aut alijs si ñ ē i textu
e Quanta .i. quot vel que iura.
f Dicta sunt. vt .ī. e.per totum.
g Dyaconissis. ordo erat monacharū que habebant quandam prerogatiuaz. nō tñ cantabāt euāgeliuz. sed al's sacerdoti ministrabāt vt inter mures siue p̄micerij t cātores .t alij ordines.
h Obseruantiaz .s. supradictam.
i Ex hac.s.etate.
k Quinquaginta.sic C.ō epi. t cle.l.nullā
l Irreprehensibilē i.valde reprehensibilez sic.ī.e.§. si vero nemo in fi. t subaudi hic tñ.
m Per eas .s. dyaconissas.
n Necessitas sic. C. qui t aduersus quosl.i. sic. ff. de decu.l. general.ter.§.spurios ad idē.ff. de mu. t ho.l.ad rem.
o Et minorē.s.quinquaginta annis qō hodie indistincte fieri pōt dūmodo.xl. annos bēat. vt.j. de san.e.§.dyaconissaz
p Liceat .i. licitum sit episcopo.
q Separate a viris.
r Multitudine. scilicet monacharum.
s Testimoniū.s.fa-

mam q̄ dic vt .ſ.e. ti.§.i.

t Suſpicari.ſic .C. de e.& c.l.eū ſic.j.de ſan.e.§. preſbyterū .§.ſiquis.

u Diacone.i. dyaconiſſe.

x Scemate .i. ordine vel figura.

y Reliquis .ſ. legibus.& reliquis.i. penis: vt .C. de rap. v̄. l. vnde .C. de epi.& cle.l.ſiqs nō dicam .l. pe.iſti. de pu. iu. §.inter lex.

z Qui.ſ.epi.&c.

a Audire.ſcilicz dyaconiſſas.

b Corā.te reliquis vt ſit in ordinatione clericorum: vt .ſ.e. §.hec de deo.

c Aut erubeſcentes q̄ verecundabātur portare velum.

d Aut derelinquentes ob aliaz cām q̄libet vel ſine cauſa. vt ſequitur.

e Sorti .ſ. aīe naz ſciat qualez deo.&c. vt.ſ.ti.i.§.ſiquis āt ſemel al'ſi vero reliquēs.&.§.ſiqs autez monaſticā.alij dicūt eā vltimo ſupplicio dānandā. vt bic licz monachus ſit recedens nō puniatur ī pſona ſed mittit' in aliud monaſterium vt.j.de ſan.epi.§.ſi monachus colla.ix.

f Vocabant'. erant n. q̄dā mulieres dyaconiſſe vel virgines noīate q̄ſi dyane ſocie vt i fabulis legit'

g Maxime.i.valde ſic.j.vt ma.&.ſ.i p̄n.

h Competens.i. q̄ competit.

i Sacerdocio: vt ē honeſtas.

k Semel.aūt redit ad maſculos.

l Semel forte. ſub dubio forte rīdērſe pe periti.& ſupfluit vt bic &.j.ti.i.§.quia

oportet huiuſmōi mulierē p̄duci oīo ad ordinatiōem diacone'. Nā & ſi ordinet' & tale aliqd egerit. & coheſerit alicuicunq̄z p̄dicto noīe. aut ſcemate' cadat q̄dē a diaconia & ipſa & ille ſubiecti erunt huic legi. & reliqs' q̄ corrupt̄ores puniūt. Oportet enī oēs q̄' ordinant' venerabiles diaconiſſas tē pore ordinatiōis ēt moneri & ſacroz audire' mādatoz p̄cepta corā' fliqſ q̄ dubiū ſunt venerabiles diacōiſſe. & ipſe vt dei timorē habeāt & adherēte ſacris mādatis fiduciā. Timere āt & cōfondi ſacro cadere ordie. Scituris q̄ ſi p̄ſumpſerit. aut erubeſcētes' ordinatiōez aut derelinquētes' facz miniſteriū ad nuptias venerīt. aut aliam oīo elegerīt vitā. ipſe qdez obligate efficiūtur' morti' & ſubſtātia eaz applicabit' ſciſſimis eccl̄ijs aut mōaſterijs ī qbus ſunt. Qui vero eas aut vxorē accipe aut corrūpere p̄ſumſerit obnoxij qdem & ipſi gladio crūt ſubſtātia āt coz applicabit' fiſco. Si. n. in antiqs legibus virginibus illis q̄ ī eoz errorē vocabant' mortis icūbet dānum corruptis quomō nō magis nos in hiſ q̄ a deo glorificantur. diffiniuimus pudicitiam q̄z que maxime' mulieres ornat conſeruari volentes p̄petēs' venerabilibuſ diaconiſſis vt qō decet nature cuſtodiāt & qō debetur ſacerdotio' ſeruēt. Semel' aūt ſcōm hoc factos diaconos aut p̄lbyteros nullo mō dereliquere ſacerdotiū qō nō ſolū in p̄ſbytero & diacono ſanciuim' ſz ēt ſi ſubdiacon' aut forte' lector'' fuerit aliqs neq̄z hūc relinquere p̄ſtinū ſchema & ad alteram migrare vitā. ſciētē q̄ ſi tale aliqd egerit ſm q̄ a nobis iā ſācitū' est aut in curiam cū ſubſtātia aut ſub īopia' degens ad officialē deponit' fortunā. Gz' neq̄z effuſas' p̄petit fieri decetero reuerendiſſimoz clericoz ordinatiōes enī hactenus geſtū eſt lz corrigi oporteret attū pp tēpus ſinim' ōcetero āt nō' ppter hoc fieri neq̄z ad dānū ſciſſimaz eccleſiaz venire ſācim'. Que cunq̄z igit' oportebat de tali mō ī ſanctiſſima maiore eccleſia hui' nr̄e r̄gie ciuitatis & ſub ea p̄ſtitutis ſciſſimiſ eccleſijs & alijſ q̄ hic ſunt fieri hac ſpāli lege' p̄plexi ſumus. In oībus āt q̄ foris' ſunt locis ſancim' ſiqs cuz p̄ſtituerit ab initio & edificauerit eccl̄iam & diffiniuit ordinatiōum mēſurā tanquā ſm eam' expēſas p̄ſtituētes nō p̄us ordinari quēq̄z in eadem eccl̄ia niſi ad numeraz a p̄ncipio diffinitum ei' mēſura redigat'. Si vo hoc nō fecerit' ipſa vo ciuitatiſ eccl̄ia' miniſtrat emolumēta' & ſibi & alijs eccl̄ijs. tū ñ ꝓmptū' ſit augere illi clericos neq̄z propter alioſ forte p̄paſſiones' aut bñficia ex hoc eā ſūptib' p̄grauare. ñ ſūt enī hec' pia neq̄z ſacerdotibuſ digna ſed ex qbus dñs dederit de' ex hijs q̄ poſſibilia ſūt adminiſtrar'. aut antiquā p̄ſeruare p̄ſuetudinē nihil penit' inouāte vnde p̄petit deo amabiles patriarchas & metropolitas huius cāe ꝓ

uidētiā & eos qdā q̄ hacten' ſūt ſine re in ſcemate in quo ſunt cleros. & de tiri vo vniuſcuiuſq̄z eccl̄ie vtutē & ita ipos quoq̄z ſciſſimos p̄riarchas ſub ſe p̄ſtitutas eccl̄ias ordinare & metropolitas hoc ipm a ſciſſimis p̄riarchiſ p̄monitos facere illos āt alioſ oēs ſb ſe poſitos epos ad mēſurā hāc deducere & ſtudere nō vltra expēſas facere clericoz ordinatiōes. Sācim'. n. quāte ſāctiſſime eccl̄ie ꝓpter hanc ordinatiōem & alterius expenſe effuſionem inopes' ſācte ſūt & qa aliqs haz vir qdē tū deliberauim' q̄dam vero adhuc onerate iacēt ex tali cleuari angustia nō valētes. Ideoq̄z hoc ꝓui deāt ſāctiſſimi patriarche & metropolite & reliq deo amabiles epi vt nos q̄ ab eis agunt' diſcētes approbemus eos q nr̄am legē in l̄ris poſitā apud ſemetipſos oſtēdit' operib' adimplēri. Que igit' a nobis ſancita ſunt & ſacrū ordinē' ſtatumq̄z cuſtodiūt fz ſacraz regula z obſeruatiōem & virtutē decetero cōſeruēt ꝓpetue & integre & ſāctiſſimi patriarche vniuſcuiuſeunq̄z dioceſis & deo amabiles metropolite & reliq reuerēdiſſimi epi atq̄z clīci vbiq̄z dei culturā ēt ſacrā diſciplinā cuſtodiētes & inuiolata pena īminente hoc p̄uaricāti quo penitus alienus ſit a deo & impoſito ſibi ſacerdotij ordine. nā velut indignus hic excludit'

Licentiā vo vniuerſis' dam' cuiuſq̄z ſūt officij vel ꝓuerſatiōis reſpicientib' aliqd hoz p̄uaricari & nunciare nobiſ & ad imperiū qō ſemp' ē vt noſq̄ hoc ſm ſacraz regulaz explanationem ap̄licamq̄z traditiōez p̄ſtituim'. decentē ēt īdignatiōem p̄uaricationi b' īferam' ēt hijs vz q̄ ſancita' ſūt a nobis de hereditatib' deo amabiliū epoz' cuſtodiēdis. Sāctiſſimi ſi quidem p̄riarche vniuſcuiuſq̄z dioceſis hoc p̄ponāt ī eccl̄ijs ſub ſe p̄ſtitutis & manifeſta faciēt deo amabilibus metropolitis q̄ a nobiſ p̄ſtituta ſūt. Illi quoq̄z rurſus ēt ipſi ꝓponāt eā ī metropolita ſāctiſſima eccl̄ia & p̄ſtitutis ſub ſe epis hec māifeſta faciāt illoz' vo ſinguli ꝓpria eccl̄ia hec ꝓponant vt nullus nr̄e.re.p. ignoret q̄ a nobis ad honorē & ad augmētū magni dei & ſaluatoris nr̄i ieſu chriſti diſpoſita ſunt. Inſup ſequēs hec tua' ſanctitas oībus q ſub ea ſunt' metropolitiſ ſāctiſſimis hec faciant manifeſta vniuerſo tpe ꝓtrahēda.' Scripta' exē plaria ephifanio ſāctiſſimo archiepo metropolitano. ſcripta exēplaria ſanctiſſimo epo hieroſolioz. ſcripta exē plaria. ioāni viro glorioſiſſimo p̄fecto ſacroz p̄torioz ſcōo ex p̄ſuli & ex patricio cui ēt hoc adiectū eſt' & tua quoque celſitudo hec ſciens vna cū ſēper ſuſceptoribꝰ ſedē tuā hic ſuare feſtinet & ſi denūciatū aliqd fuerit tale delictum ꝓhibeat & maxime q̄cunq̄z in ordinationibus curialiū vel officialium interdicta ſunt nunciet āt nobis vt decens ſup eis īponatur correctio vtaf' quoq̄z p̄ceptis' ad clariſſimos

non veriſimile eſt.

m Lector. ſed nunquid idē in alijs i minoribus ordinibus positis q̄ in lectore' ß. ſic cuz eadem ſit rō vt .ff. ad l. aquil. illud.

n Sancitum. ē in greco.

o Sub inopia. i. q̄ nō hēnt ſubſtantiam.

p Sed neq̄z ſinimus. ſic .ſ. §. ſed neq̄z ineruditus.

q Non propter hoc. ſ. q̄ retro ſit factum.

r Legem. vt. ſ. vt de ter. ſit nu. cleri.

ſ Foris ſunt. ideſt extra hāc vrbem.

t Redigatur .nam plures nunc forte reperiuntur.

u Non fecit. neq̄z expenſas conſtituit: neq̄z numeruz clericorum conſtituit.

x Eccleſia. ſ. maior.

y Emolumenta. i. neceſſaria

z Non promptū. ideſt non prompte.

a Compaſſiones. puta clerico pauperi cui eſt compatiendum.

b Hec pia. hic ſumme prouerbium non eſt elimoſyna vnum altare tegere & alterū detegere.

c Sancimus. enim quante ideſt quot.

d Inopes. ſic .ſ. vt de ter. ſit nu. cle.

e Que igitur. prout.

f Ordine. repete ſit alien'.

g Uniuerſis. forte ēt ſeruiſ hoc caſu. ſic al'. C. de pre. impera. offe. l. i. & forte ſine inſcriptiōe & ſolemnitate actionis cum ſuam iniuriam quilibet proſequatur. nam q̄ in diuinam religionem &c. vt C. de here. & ma. l. iiij.

b Semper. ſic .j. vt prepono imper. do.

i Sancita ſunt. ſ. ī greca cōſti. nec. n. dicit de illa que eſt j. de ec. ti. §. ſin autem colla. ix. q̄ illa poſt iſtam eſt ſz forte idem dicebat greca q̄ dicit illa latina.

k Illoz̄um .ſ. epiſcopoz̄uz.

l Tua. epiphani.

m Cōtrahenda. i. tenenda

n Scripta. hec conſtitutio iſtis p̄ſonis fuit miſſa.

o Adiectuz eſt plus q̄ alijs quibus fuit miſſa. & hec eſt adiectio vſque in fine.

p Adiectione.dominica.ideſt cum annis domini tamen non habemus eos:
q De nō al.aut pmu.repete ꝛ de nō ꝛc.§ expedit hec ps.j.eo.§.si vero credi tor.ꝛ.§.si enim.
r Naz intentionez ꝓponim⁹ sic.s.ō nō eligen.i ꝑn.sic.j.ti.i.in prin.
s Sup sacris.i.q̄si sacris. t Lege.s.ista. u Renouetur: vt in lege leonis q̄ ꝓfirmat.
vt.j.e.§.si vult.
x Emendet.j.e.anastasius ꝛ.§.si vero minus in fi.
y Adijciat.vt.j.e.§.qz vo leonis.
z Abscidat.sunt ät alie.s.leonis ꝛ anastasij supflue. ex quo ista.s.iustiniani genera liter omnia comprehendit.
a Aleone.aux.b no.ar.ad q̄ ſtōez quā dixim⁹.s.ti.i.i ꝑn.
b Lex vt.C.ō sa.san.e.l.in bem⁹ lz qdā dicāt q̄ eā non habemus.
c In oibus.s.terr⁹ qz localis ē vñ fit gñalis vt.j.e.§. nos igit. Jtē i ꝓtractib⁹ qz nō in pign⁹ nec in ꝓtractu emphiteosis loquit sed p hāc suppleť: vt.j.e.§.qz vero leonis
d Correctionē.nota corrigi ex eo q̄ suppleť sic .ff. ad l.ro.de iactu.l.fi.§.i.ꝛ.§.fi.
e Ab anastasio.de talib⁹.s. rebus ecclesiasticis ꝟmobilibus non alienandis.
f Est.apud grecos.
g Priori.s.legi leonis naz gñalior est q̄ illa vt.j.sequit
h Minus. in perfectione: plus tamen q̄ lex leonis.
i Foris.s.ex ꝓstātinopolitanā ciuitate q̄ nō erat⁹ lege leonis: vt.C.de sa.sanc.e.l. iubemus.i.ℛ.
k Ciuitatis.s. constanti.
l Inꝺerscrutata. scilicz .l.anastasiana.
m Sedes.i.alia loca ꝓter q̄ i vrbe ꝓstātini ꝛ eius dioceſi
n Arbitrabat. in hoc credidit anastasius leonē corrigere dicēdo gñali⁹. ꝛ nō fecit: vt sequit.lz iustinian⁹ hoc fecit p hāc ꝓstitu.vt.j.e.§.nos igitur.ꝛ.j.e.§.pe.
o Vacare.i.necessariā ñ ec:
p Hec oia.s.a leōe ꝛ ab anastasio dcā q̄ facimus addēdo: vt.j.e.§.i fine.sic ꝛ al⁹ corrigit lex distinguendo: vt.ff. ad.l.ro.de iac.l.fi.i. ℛ.ꝛ.§. fi. Accursius florentinus.
q Oib⁹.accipe reb⁹ q̄ est .j.
r Xenodochioz loc⁹ est vbi peregrini suscipiuntur. vt hospitalia sancti Joannis.
s Nosocomioz.locus vbi egroti curantur.
t Monasteriorum. locus vbi monachi simul ꝙuersantur: vt.s. de mo.§.hinc nos
u Gerotocomioz.locus vbi pauperes ꝛ pp senectutē infirmi curant. x Gerotocomioz. locus vbi pauperes ꝛ pp senectutē infirmi curant. y Et toti⁹ sacrati.i.reb⁹ cuiuslibet alteri⁹ loci sacri. vt ꝓthocrophiū de q̄ hz metio.j.e.§.si nos igit ꝛ ē loc⁹ in quo paupes infirmi hoies pascunt. Jtē orphanotrophiū.s. loc⁹ in quo orphani vtroq; parēte pascunt. Jtē assisteriū loc⁹ i quo femie debiliū substētatrices habitāt.ꝛ ꝓhant hec expones i nouell.e.ti.idē dicas i q̄libz ecclia seculari. vt.j.e. §.nos igit.ꝛ.§.pe. z Vult.n.illa.s.l.leonis. a Colonū. §z q̄ ē dūa int hūc.s.colonū ꝛ mācipiū. ℛ.b log⁹ de ascriptitijs vl⁹ originalijs vl⁹ filib⁹ ꝛ q a solo nō pnt separari.nec sine eo alienari: vt.C.de agri.ꝛ cē.l.ij.ꝛ.l.quēadmoduz. ꝛ.ff.de le.i.siqs inglinos.i. ℛ.al⁹ mācipiū dz Pu⁹ ab hostib⁹ capt⁹. vt isti. de iure p.§.fui.q ēt sup possessiōib⁹ ponit ꝛ inscribit ꝛ ab eis nō poterit separi. cū imo bilis cēseat: vt.ff.de diuer.ꝛ tēpo.pre.l.iij. vl ō ascriptitio ibi dic.ꝛ hec ē verior
b Ciuiles.annonas.s.reddit⁹ a fisco ꝓcipiēd⁹ singulis annis. vt.C.ō sacrosanec.ꝓuilegia. vl⁹ ab alia eccla. vt.s. vt deter. sit nu.cle. vel a ꝑuato. vt.s.ti.i.§.sed

ꝓuinciarū iudices.s.ut ꝛ ipsi que fiunt inspicientes nō ꝓmittant aliqd extra hoc quod a nobis ꝓstitutū est fieri. in minebit eni eis ꝛ pena.v.libraz auri. si qdem ꝛ ipsi ꝑuaricari vidētes non denūciauerint aut sedi tue aut iperio vt vndiq; decens ornatus ordinationis gradui conseruetur scripta cuz adiectione dominica.

¶ De nō alienādis aut permutandis ecclesiasticis rebus immobilib⁹ aut in specialem hypothecam dādis creditoribus sed sufficere generales hypothecas. Rubrica.

Imperator. Justi.a. Epiphanio archiepō ꝛ patriarche constātinopolitāo.

Quam intentionē hāc sēper ꝓponimus omne quicquid ꝑus imperfectum aut confusum videbat hoc ꝛ expurgare ꝛ perfectum ex in ꝓfecto declarare qō ēt in oi legislatione facientes credimus oportere ꝛ in alienationibus q̄ fiūt sup sacris rebus vna complecti lege que ꝓnes oēs ꝛ renouet ꝛ emendet ꝛ qō ꝺest a dijciat. ꝛ qō supflua ē abscidat. a Leone siqdē pie memorie q post constātinū pie memorie christiāe fidei interatores pricipatū auxit ꝛ cōstituit sacraz ecclesiaz honorez ꝛ disciplinā scripta lex est de alienationib⁹ ecclesiasticis cōclusa in sola huius felicissime ciuitatis sanctissima maiore ecclesia ꝛ laudamus plurima hui⁹ legis cū oi vehemētia ꝛ dei cultura posita sed eo q̄ nō generaliter posita sit in oibus tractemus egere ēt eā q̄daz correctione credidim⁹ Ab anastasio quo qz pie memorie scripta q̄dam de talibus lex est neqz similis priori⁹ ꝛ oio minus hns effusa namqz ꝛ per loca foris posita nihilominus māsit impfecta eo q̄ ad solū sacerdotiuz ꝛ dioceſi respiciat ꝓstitutā sub beatissimo priarcha hui⁹ regie ꝛ felicissime ciuitatis. Alias ät oēs nō pscruta ta sedes cuz vtiq; dignā correctōez esse cām arbitrabat ꝓpter quā occasionē alia qdem corrigebat alia vo in cōpositā relinq̄bat quam obrez quo qz eā vacare decetero sancim⁹ vtpote impfectā ꝛ loco circunclusā ꝛ non neqz effusas. c Nā interpositio.sic.j.e.§.nos igit.hec.s. hec tria colon⁹ ꝛ mācipiū. ꝛ ciuil⁹ annona. d Numerāda.lz nō sunt imobilia.§z qd i actiōe ꝓpetēti eccliē ꝑ q̄libz re. nūqd poterit cedi vl⁹ alienari. ℛ.ñ vt.ff.de iure deli.l.ait ꝓtor.§.§z qd sit lz possit distingui. vtz ꝑ mobili l⁹ imobili re ꝓpeteret: vt ꝓmo cāu valeat scdo nō. e Interminat.i. interdicēdo minatur.
f Economo.§z nūqd idē admittit adrēdi cādū q̄ alicauerit vz. q̄ ñ cū nō deinat ꝺ suū fcm̄ venir: vt.ff. de adop.p⁹ morte ꝛ ff.de sui.rn.pre.l.p fūdū. eꝺ q̄ sic cum lz fcm̄ nullū sit: vt lz ꝛ.C.de agri.ꝛ cē.l. quēadmoz ꝛ.C.ō li. ca.l.i.q̄ vltimū credo veri⁹. nā ꝛ maritus reuocat q̄ donauit vxori. vt.ff.ō do. it vi.ꝛ vx.si spōs⁹.§. fi.§z nūqd econom⁹ ipo iur⁹ erit ꝑuat⁹ ab admīstratōe qūo g⁹ vēdicat. vt.C.e.l.iubem⁹.§. econom⁹. ℛ.dic ñ ipo iur⁹ §z p sniaz ꝑuādū. ꝛ ante sniaz reuocat cū statū ñ mutauerit. sic: vt.ff.ō lega.iij.l.i.§. bij.alij dicūt qō ipo. iure: ꝛ tūc dicas euz admittri ad vēdicādu ꝛ p⁹ restitutionē i ꝑlaturā ñ p⁹ vt ar. isti.ō sulp.tu.§.siqs
g Tpis.a tpe vēditionis donec redeat ad ecclesiam.
h Precioz.s.q̄ntū ē ꝺ eccliaz.§z ꝺ economū hre.vt.j.e.§. siqs igit qd miri lz iur⁹ cōi ē.vt.C.ō furtis.i ciuilē rē.ꝛ.C.ō rei vē.l.iij.ꝛ.l. si mācipium.
i Ponat.s.l.leonis vt .C. de sacrosanc. ec.l.iubemus.sic.C. ō le.ꝛ con.nō dubiū.
k Hec.scilicet statuta a leone.
l Prevaricantem. i.alienantem.ꝛ sic facit ꝺ hanc legem.
m Lucratus.vt ꝑcium rei.
n Excludit.s.p sniaz non ipso iure: vt.§. prox.dixim⁹.
o Dat.s.lex leonis.
p Sive ipse.scilicet economi.
q Epūs.s.alicauerit
r Clericoz.s. alienauerit. Repete aut videtes. s Videtes.s.economi ꝛ subaudi aut ꝛc.
t Alienātē.s.epm vel aliū clericū. u Begñari.s.dederūt.nā genus clericoz audar dz eē cū defendat lege dei.que dicit nolite tāgere xpos meos.i.sacerdotes. vñ secuti sunt ex hoc sicisti.de rez di.§.sancta.
x Libertate.s.timidi erāt: vt sui nō audaces: vt liberi. y Cōsentiētes.s.exīsse: vt differat a superiori ℛ. z Ad lz tradit.s.l.leonis.
a Reuersionē.sic ꝛ al⁹ tabellio q̄ i suo officio delinqt ꝑpetuo illud ꝓhibet exercere: vt.C.de suscep.ꝛ archa.l.si aliqd libro.x.interdū ad tps. vt.C.de nūmarijs ꝛ accu.l.iij.i fi.li.xij.sic ꝛ in ꝑlato.vt.s.§.prox.sic ꝛ i tutore.vt isti.de suspe.tu.p totū. b Participās. §z nūqd iperator posset i integrū hodie restituere: vz q̄ nō: vt.j.eo.§.qz vero verisimile ibi oportebit.n.cē.sed tñ dico ꝺ cū leo nō potuerit sequēt⁹ iperatorib⁹ ꝓiudicare.vt.C.de le.ꝛ con.l.digna:ꝛ.ff.de va.re.l.q̄ris. dūmodo dixit nō obstante.l.leonis.vt.ff.de lega.iij.siquis in prin.

c Ipsos quoq;.q.d.nō sol'.minores ꝛ ordinarij.sed ēt maiores. cū sint ꝗttuor ordines vt dixim⁹.j. de illust.ꝛ qui.s.eos sunt.§.i.apō quos pñt fieri oēs ordinatōes ꝛ oia q̄ sunt de iurisdictiōe voluntaria ꝛ si mex ipe riuz nō habeāt.vt.j. de defen.ci.§.nulla sz nōne tñ magistro census hec auctoritas dar̄:vt.C. de testa.l.ꝓsulta.ℛ.illud i testamētis tñ dic̄. Itē in regia vrbe tñ ꝛ i alijs locis obtinet q̄ dictum est.

d Ministrāt.i. auctoritatē suā quātuz est ad donationē q̄ insinuationē desiderat si maior ē quigētoꝝ solidoꝝ.vt isti. ō dona.§.alie. q̄tū vero ad alios ꝯct⁹ ministrāt.i.ministerium ꝓbēt.s.docēdo fieri ꝯctum.vt.j.e.§.hec igitur omnia.

e Cāis.i. ꝯctibus.

f Monumenta.i. instrumenta.

g Interminatur.s. lex leonis.

h Hec igit̄.s.alienat̄ eccl'iasticaꝝ imobiliū rex:vt.s.eo.§.vl.

i Permittit.s. dicat lex leonis:vt.C. de sacrosan.ec.l.iubemus.§.fi.

k In vsu.s.ipcessiōe vsus seu vsusfruct⁹.

l Bato.s.illi cū quo sic pmittit eccl'ia: vt ꝛ.j.e.sigsāt voluerit

m Bonare.i.repāta re ipi ecclesie.

n Cū ꝓpetate quaz a ꝓncipio dz hāe eccl'ia.vt i fi.hui⁹.§.

o Eccl'ia.s.remanēte Periculo.s.penarum predictarum.

p Lex.s.leonis. Percipiat.s. eccl'ia

q Pro nō fcō.quātū ē de iure. vt. C. ō le.ꝛ cō.l. ñ dubiū. sz fcm ipz ꝓfecto hāi nō pōt:vt.j.ō aqua. do.§.q̄ igit̄.ꝛ.ff. de capt̄.l.i bello.§. fcē ꝛ.ff.ō aq. pos.l.i.§. adipiscimur.

r Vendicatiōis.s. economo ꝓ tempore:vt.s.e.§.vl.

s Lex.s.leonis.

t Breuitate.nō q̄ ipa breuit̄ dicat.sed q̄ nos breuiter eam retulimus.

u Eccl'e.s.ꝓstātino politane: vt in prin. sui patet.

x Insurgentiū.s.hoiuz ꝯ eā vl'i fraudē eius. y Valuit.cū diuinare nō potuit.vt.ff.man.si fideiussor i ꝓn.ꝛ iō nō peccauit ler leonis.vt.C. de testamēti.l.iubem⁹ i fi. z Quoddā sic ꝓstrue qdā.s.hoies dudū adimi hoc q̄ vocatur colonarium ius.adinuenientes colonariuz ius dico neq; nostris legibus neq; ꝛc.ꝛ pcedit vsq; ad versiculum illuz quod nos ꝛc.ꝛ postea accipe colonarium ius est ꝛc.q̄ interpositio est.

a De ppa.s.domo. b Iste.s.q sic accipit. c Paricos.i. pensionator a pariare q̄ ē soluere.vt.ff.de statu.li.l.añ penul.§.penul.§.fi. vel dīa pari q̄ ē dño cui p oia fere par ē. d Alij.s.legi. d Diuz.vl' iperatoꝝ vel iurecōsultoꝝ. e Pene.bī iō.q̄ pēsionē aliquā pcipit f Quod nos.s.huiusmodi cōtractū. g Cōscripsimus.sz ꝓsuetudinē derogatur huic.§.ꝛ fit emphitheosis p hūc.§. h Legē.s.istā. i Budū.ꝛ hic ꝛ superior articulus i lege adijcit̄ leonis quia ibi non sunt k Respexerūt.sz.s.homines ad maliciam debiti nihil est q̄ nō inueniāt vt.j.vt hij qui ob.se habere perhibent res minorum primo.ℛ.

l Imminuerūt.s. pstatiōes economi.vt sequitur. m Prestātes.i.dantes economi i emphiteosim. n Cōstitutionū.quā nō habemus.

o Casus.q̄ imminent emphitheote nisi sit totius rei interitus.vt insti. locati.§. a deo q̄ nō ē i simplici colono:vt.ff.loca.l.si fundū. p Vero.pro certe.

q Anastasius.s.loquēs in eodem casu.in quo superior.§.s.in emphitheosim.

bāt ideo q; nos in q̄da; pstitutionū nārum diffinimus qdē vsq; ad pso nas tres emphitheosim fieri accipiētis ꝛ duoꝝ successoꝝ alioꝝ hoc ēt super reb⁹ sciss̄ime maioris ecclesie fieri pmittētes.nō āt vltra sextā ptē r̄leuari emphitheosiz pcipiētib⁹ ꝓpter fortuitos casus sanciētes.qrvero di dicimus sic i nfuse ꝛ ipie ab aliqbus fieri documēta vt neq; sexta reliquatur sanctissime ecclesie ps reliqs omnib⁹ emphitheosim accipiētibus donatis. Anastasius āt pie mēorie gesta monumētoꝝ pstituens fieri sup alienatiōibus sic vbi ēt huius rei fieret tps ꝛ emphitheosim statuēs sine gestis qdem vsq; ad solā accipientis vitā emphitheosim cū gestis āt in pctuū eā extēdēs neq; pfectā fec̄ neq; vtilē legē ꝛ vndiq; inpfectā vsq; ad solā dyocesim patriarchice sedis hui⁹ felicissime ciuitatis sicut p̄dixi mus legislatiōem statuēs. Nos igitur iā eni ad legē veniēdum esse sancimus neq; sciss̄imā hui⁹ felicissime ciuitatis maiorē eccl'iaz neq; sub ea pstitutas eccl'ias q̄rū ipsa ꝓgatiōe suscepit sicut eā anastasi⁹ pie mēorie ītrptat⁹ ē.nz al' oēs eccl'ias i hac felicissima exītes ciuitate alij circa eius pfinia.nz sub pr̄iarcha sz hui⁹ felicissime ciuitatis cōstitutas q̄ruz metropolitas ipe ordiat nz aliuz vllū undiq; nz pr̄iarchaz nz epz dicim⁹ aūt eos q i oriēte ꝛ q i illirico ꝛ i sup i egypto ꝛ liciona atq; i litia ꝛ eos q i aphrica na ꝓuincia sūt ꝓplexiue dicēdū p oēs q̄cūq; nre sūt terre necnō q i occidēte sūt deo amabiles epos ab ipa senio re roma vsq; ad oceanū ꝓsistētiū sā ctissimaꝝ orthodoxaꝝ eccl'iaꝝ neq; aliqō xenodochium aut ꝓbotheophiū aut nosocomum aut lephotrophiū aut enotrophū aut torōtocōuz aut mōasterioꝝ virōꝝ aut mulieꝝ abbatez seu abbatissā aut q̄libet oio psi dētē venerabilib⁹ collegijs lnia habere alienare rē imobilē aut i domib⁹ aut i agris aut i oꝛtis aut oio i huiusmodi neq; rusticū mācipiū neq; ciuilem annonam nez per specialem

r Constitutēs.s.i lege quam habuimus in memoria.s.e.§.ab anastasio i fi. huius.§.

s Huius.s.ecclesie.

t Rei.s.ecclesiastice. Fieret s.emphiteoticbus ꝯctus.

u Gestis.i. vt ea q̄ gerunt ex bs ꝯctu emphitheotico in monumēt̄ fiāt.i. i script⁹ sic accipit̄ vt.ff.de pba.l.cōsus

x Extendens.s.anastasius.

y Neq; vtilē.ꝛ iō corrigit̄. j.e.§.sinimus:in fi.§.

z Predirimus.vt.s.e.§.i.

a Nos igit̄.q; lex leonis iā breuiter rettulimus duos casus supuenientes determinauimus:vt.s.eo.§.vult.§. lex.§.dudū igit̄ ad.l.venim⁹ quā facē ppōim⁹ vt.s.e.i.ℛ

b Iaz.n.interpositio est hic versiculus.sic.j.eo.§.vt aūt ibi q̄ enim ꝛc.

c Sancim⁹.ex bs.§.ꝛ.§.se.ꝛ.j.sinim⁹ ibi q̄ actio ꝛc.j.ō aliena.ꝛ emphi.§.ꝛ bs ꝛ sup ipis collige q̄ ē.C.ō sacro. san.ec.aut bs ius in prin.

d Felicissime.s.ꝓstātini. vbi hec lex fiebat sz q̄lit̄ ibi fuerit cū i veteri roma bēant fieri.vt.j.vt eccl'ia ro.in ꝓn⁹ ℛ.illud fuit añ tpa ꝓstātini vt dixim⁹.s.qūo.o.e. i ꝓn.ꝛ §.si vero metropolita.

e Eccliaz. subaudi bīe licēti az:vt i fine hui⁹.§.ꝛ sic ad iferiora semp repete illud.

f Prerogatōe.i. dispēdia

g Interptat⁹.vt.s.eo.§.i.

h Existens. vt sancte marie:ꝛ sancte theodore.ꝛ aliarum.vt.s.vt deter. sit nu. in medio ti.

i Metropolitas. idest archiepiscopos.

k Ipse.scilicet patriarcha constanti.ciui.

l Complexiue.idest generaliter sancimus.

m Xenodochium.hec verba expone:vt supra.e.§.hec igitur.

n Huiusmodi.s. immobile nisi in casibus.vi.vt propter debit̄.q̄ al's solui non valet:vt.j.de alie.ꝛ emphi.§.ꝛ hoc etiam insuper. Item in emphitheosi.vt.j.e.§.emphitheosis.ꝛ.§.sequen.ꝛ.j. de alie.emp.§.licentiā. Itē permutat cum alia ecclesia. vt.j.consti.que er ascrip.§.fi. Item cum principe:vt.j.e.§. sinimus. Item propter onus fiscale:vt.j.de ec.re.immo al's.§.sancimus igitur. Item in redemptione captiuorum:vt.j.de ali.ꝛ emphi.§.sanctissimas vero.sed ecōtra ecclesia in quinq; casibus omnino prohibetur.ꝛ in his casibus vt notauimus.j. de ali.ꝛ emphi.§.ea.sed quid de moblibus? ℛ.possunt alienari cum non inueniatur prohibitum.vt.ff.ex qui.cau.ma.nec non.§.sed q̄ nisi sint sacra circa altare necessaria que alienari non possunt:vt insti.de rerum di.§.nullius.ꝛ.C.ō sacro.sanc.ec.l. sancimus.nisi propter captiuorum redemptionem:vt.j. de ali.ꝛ emphi.§.de sacris.ꝛ.§.si vero preter. Item que sunt superflua ꝛ tunc etiam propter debit̄.non solum propter redemptionem captiuorum: vt.j. de ali.ꝛ emphi.§.si vero sunt plura.

o Specialem.hic nota q̄ vbicunq; dicit̄ in hac constōe de prohibitione spetialis pignoris illud sit correctū per.l.j.de ali.ꝛ emphi.§.hoc etiam.vel dic illud speciale causa necessitatis propter quam cessat omnis lex.vt.ff.de offi.pro con.l.i.generalis aūt obligatio permittitur vt.j.e.si enim.

p Tradere credi.sed numquid sine traditione speciale pignus facere poterit. vt.ff.de pigno.actī.l.i. vī quod sic:vt hic ꝛ.j.e.§.si aūt creditor.nā ibi dicit accipere.ꝛ.§.si.n.in fi.ꝛ.§.finimus ibi si neqz dari ꝛc̄.sed his legibus large ponit verbum dare.sic.ff.de pig.ac.l.si cōuenerint.§.siquis quare dicas ꝙ nec sic fieri pōt obli.per consti.istā:vt.s̄.i. ℞.sed gñalis obli.fieri pōt.s.sine traditione. cū dicat in ℞ica hypotheca vt.ff.de pig.ac.l.si ré.§.proprie.sz q̄ é rō. ℞.qz plus iure ꝓstituit creditori ꝙ spāle pignus.q̄ ꝙ gñale. cū māci pia gñaliter obligata manumittam⁹ nó si spāliter.vt.ff. de manumit.l.iij.ꝛ.C.ō ser uo pi.da.ma.l.iij.

q Alienatiōis. vt .C.de rebus al.l.fi.ff.de statu.li.l.statu.lib.§.fi.

r Et in ꝑpetuū. ℔ nota vbi cūqz i hac ꝓstitutiōe fit mētio de ꝑpetua emphi. ꝓbēda ꝙ corrigit.vt.j.de ali. ꝛ emphi.§. licentia . vel dic ibi ꝛcedit i ꝑpetuū.i. q̄ diu reddit⁹ prestet.ꝛ ita hic ꝛ isti. locati.§.adeo vel dic fieri ꝑpetuū.i.i tertiā gñatiōnē.vt .j.e.§.emphitheosim prima verior.

s Nō ꝓcul.i.nō multum.

t Cōstitutio vt.s̄.e.§.vlt.n.

u Illā.scilicet.l.leonis.

x Prohibem⁹.s. vt ꝓhibemus oēs sacerdotes vt dixerat.nō vt ꝓfirmaret.s. legē leonis qz ꝛ sine hac erat ꝓfirmata.s̄.e.ꝛ sic nō refertur ad proximum dictum.

y Voce.s.latina. sed i greca que est magis cōis vt hic dī.nā grecā sciūt greci. Itez latinos oz scire ꝓ iterptatiōnē ꝛ translationē.vt pz per multas leges translatas:vt ff.de excu.tu.ꝛ de iudi.l.ps ꝛ finiū re .l. fi. ꝛ al'.infinite. sed eō linguā nr̄am greci vilipendunt nec eā scire volūt vī tū nobis ē cōis . ꝓterea vt legit in diuinis qñ ebraica lingua trāferebat i latinā ꝑpus in grecā. trāsferebat vt facilius ex ea sumeret i latinā sicut ꝛ de obligatione iurisgētiū.q̄ tollit ꝙ acceptilationē ꝑ q̄dā mediū.vt ūsti. q.mo.t.o.§.ij.ꝛ nota ꝙ hec lex sic loq̄t hic:ac si adhuc nō eēt trāslata in latinū ꝛ facit impator mētionez trāslationis vel ideo est communis que fiebat ꝓstātinopolis.

z Itaqz inceptiue non illatiue ponitur.

a Documenta .i. īstrumēta facta de alienationibus rerum ecclesiasticar.

b Tergiuersatōis.sic .C. ō testa.l.iubem⁹.§. pe.sic.j.e. §.fi.C.de cadu. tol.§. fina. sic.j.de referen .§.fi.sic .C. de le.ꝛ con.l.leges.

pignoris occasiōem tradere credito ribus. Alienatiōis ūt nomē generale ideo posuim⁹ vt ꝓhiberemus ꝛ vēditōem ꝛ donatiōem ꝛ cōmutatōem ꝛ in ꝑpetuū extēsā emphyteosim q̄ in ꝓcul ab alienatōe cōsistit.sz oēs vbi qz sacerdotes ab h⁹i alienatōne prohibemus subditos penis qb⁹ leonis pie memorie vsa est cōstitutio. Illaz nanqz poīa valere ꝛ ratā esse sancimus ꝓpterea hāc ꝓponim⁹ ꝛ ꝓtulimus ꝛ nō paterna voce legē cōscripsimus sed hac cōi ꝛ greca vt oībus sit nota ꝓpter facilez iterptationem. Quod itaqz iā ꝓterijt relinqm⁹ .nā tāta documēta tpe longo facta non cōmouere multe erit tergiuersatōis q̄propter q̄ vsqz hacten⁹ extāt ꝓprium habeant scema ccetero āt oēm alienatiōez iterdicim⁹ ꝓdictas eis penas ꝙponētes. Ut āt lex ad humane nature varietatē ꝓmaneat ꝛ qō sē per venit moderata ꝓ oīa īmota ꝓmaneat.qd' enī erit stabile inter homies ꝛ ita īmobile vt nullā patiat mutatōnē cū oīs nr̄ status sub ꝑpetuo motu cōsistat necessariū existimauimus q̄s dā exceptiōes dare legi cū multis vigilijs ꝛ subtilitate adinuētas. vt eas habēs in auxilio lex neq̄q̄ moueat. Sinimus ergo iperio si q̄ cōis ꝓmoditas est ꝛ ad vtilitatē rei .p.cā respiciēs ꝛ possessiōem exigens talē alicuius īmobilis rei q̄lem ꝓposuim⁹ hoc ei a sanctis ecclijs ꝛ reliq̄ venerabilibus domib⁹ ꝛ collegijs ꝓcipere licere vndiqz sacris domib⁹ idēnitate fuata ꝛ recōpēsāda re eis ab eo q ꝙcepit eq̄ āt ēt maiore q̄z data ē.qd .n. cāet impator ne meliōa det cui plurima dedit deus hr̄e ꝛ multoz dūm esse ꝛ facile dare ꝛ maxie in scis ecclesijs i q̄bus optima mensura est donataz eis rerū īmēsitas. vī si q̄d tale fiat ꝛ pragmatica ꝓcesserit forma ꝓcipiēs iperio dare aliq̄d taliū rez ꝛ recōpēsauerit mox rē meliorē ꝛ vberiorē ꝛ vtiliorez sit ea ꝓmutatio firma ꝛ hij q ꝑsidēt domibus q̄rū est ꝙ alienat ꝛ q talibus administrāt litteris sine q̄rela vndiqz sint nullā timētes penaz q̄ a leōe pie mēorie ītermināt ꝛ a nobis firmate sunt cum vtiqz nec multū differāt ab alterutro sacerdotiū ꝛ iperiū ꝛ res sacre a cōibus ꝛ publicis q̄ oīs scissimis ecclesijs abūdātia ꝛ status ex iperialib⁹ munificētijs ꝙpetuo ꝓbeat alterius itaqz cōpēsātes q̄ decent nō ab aliqbus iure culpabunt. Aliā vero oēm siue ad iperiū ipsū siue ad aliā quācūqz ꝓsonā factā siue vēditiōem siue donationē siue ꝓmutatiōez siue emphitheosim ꝑpetuā oīmō perimim⁹.sed neqz donationē cuiusdā pignoris in re īmobili factā occasiōe mutuorū fieri sanimus. Et hec valere volum⁹ in oī ecclia oī qzmonasterio ꝛ nosochomio ꝛ xenodochio ꝛ bephotrophio ꝛ asisterio ꝛ gerōtocōio ꝛ oī absolute collegio ꝛ ꝙ actio pia cōstituit nullo penitus horū aliqd accipe ab eis valente. vī neqz ꝓstitutōe anastasij diue mēorie vlteri⁹ op⁹ erit neqz fm illā faciendi decreti memorate obseruatiōis.ipsa enī ꝛ rei ꝓncipia ꝓmētes ꝛ ꝓhibētes ꝙ fit nequaqz ꝓseruatione deinceps indigebimus. Emphytheosim autē siue in scissima maiore ecclesia siue i oībus reliq adorādis domib⁹ fieri sinimus ꝛ i accipiētis ꝓsona ꝛ in duob⁹ eiusdē ꝓsone heredib⁹ deiceps filijs tm̄ sōlis masculis aut feminis aut nepotib⁹ vtriusqz natus aut vxore aut viro. Sz hoc vz ō vxore aut viro exꝑsim nōiat alioqn nō trāsire ad aliquē alterz heredē.sed vsqz ad solā vitā ꝓcipiētiū standuz nisi filios aut nepotes habuerit aliter āt penitus emphitheosiz agi ecclesiastice cuiusdā aut ꝓtochij rei īmobilis aut mācipij rustici ꝛ ciuilis annōe nr̄lo ꝓmittim⁹ mō neqz ꝙ fit hr̄e aliqd penitus robur sinim⁹. Quia vō leonis qdem pie memorie ꝓstitutio sub nulla penitus diminutōe dari rem ecclesiasticā sāciuit nos āt i alia ꝓstitutiōe a nob scripta legē sextā excipi solū sup emphitheosim sancimus. h⁹i q̄ndā diminutōis rei dam⁹ ordinē vt q̄rat cū oī veritate ꝛ subtilitate pēsio eoz q̄ danc tāta quāta ab inicio fuerit quādo ad scissimā venit ecclesiā ꝛ det emphitheosis talib⁹ pōis q̄les dudū diximus.tūc enī sextā ei ptē cū scrupulositate īputandā ꝓcedimus. Sin āt miui ꝓtigerit ꝙ quādā cladē pensionē aut in toto tunc constantē

l Talē.s.ecclie alicuius. m Indemnitate suata sic.j.ꝓstō que ex ascriptis ꝛ ali.§.fi. n Ab eo iperatore. o Quid.q.d.bñ oz dare ét maiorē rez. p Imnēsitas.s̄.vt deter.fit nu.c.§.i.ꝰ solu.vi ibi. q Pragmata.scriptura fcā cū filio procerum.

r Forma.s.pragmatica. s Precipiés.s.ecclesie.

t Impō.i.ipatori.

u Firma .nunqd ergo siliter a ꝑuato in ecclia fieri pōt imēsa donatio sine insinuatione. qdā dicūt ꝙ sic vt hic:ꝛ .C.de sacrosan.ec.illō nos ꝰ.cū.n.nō iueniam⁹ expressiz hic vel alibi stabit in suo statu vt vltra qngētos solidos fiat insinuatio vt insti. de dona .§. ꝛ cū retro.ꝛ.C.ō dona.l.pe.i fi.ꝙ.n. nō mutat veteri iuri relinquit:vt.C.de ap. ꝓcipimus.§.fi.in fi. ꝛ.C.de testis sancimus.ꝛ ꝙ h dī é spāle i ꝑn.vt ar.s̄.e.i. ℞. ꝛ.s̄.qūo.o.e.i. ℞. vī dici pōt hic nō dicit ꝙ iperator donec sine insinuatiōe. imo fieri videt ex quo fit pragmatica forma que é scriptura publica:vt.j.e.§.qz vō verisimile. ꝛ sic ō iure cōi videt fieri hec donatio.

x Presidēt.vt ꝓlati

y Litteris. vt tabelliones ꝛ indices. vt s̄. e.§. ad hec .ꝛ .§. aliquid.

z Firmate. vt.s̄.e. §. alienationes . ibi illa ꝛc̄.

a Nō multū differūt.n.in vsu ca.triēnij qz res fiscales ñ vsucapiunt. vt insti. de vsuc.§. res fiscales. sz res ecclie sic. j. hec ꝓsti.ino.ꝛc̄. sz al.sz nō valet qz hec cō. nō cogitauit de illa iferiori.sz differūt qz vnū sat alterz humanis presidet. vt.s̄.qūo.o.e.i. ℞. similitudinē āt hūt. nā vtriusꝙ res iure isto adhuc centū annis ꝓscribūt: vt h et C.de sacrosan. ec.l. fi.lz p⁹ hāc.l.sit correcta quo ad ec. vt. j. de eccl.t.§. pro tēporalibus.

b Nī.pro quia.

c Compēlantes .s. ec.ꝛ iperator

d Alij.vero q̄ supradictā ꝓmutationē. i q̄ tria fuerūt necessaria.ꝛ ꝙ seruarent illesa ec.ꝛ ꝙ ēt publica vtilitas ꝛ fieret pragmatica forma.vt.s̄.prori.

e Perpetuā.j.de alie.ꝛ emphi.§.licentiam.contra solu.vt dixi.s̄.e.§.alienationis.

f Cuiusdā pignoris.j.de alie.ꝛ emphi.§.hoc ēt insuper in princi. contra so.vt diximus.s̄.eo.§.nos igitur in fi.

g Actio pia.i.intentio.vel dic idest actus pius.

h Horum.scilicet emptorum ab ecclesia vel donatariorz vel similium.

i Ab eis.s.locis venerabilibus. Constitutione cuius memoriam fecit. s̄.eo.§.ab anastasio.ꝛ.§.anastasius.

k Principia.sic.ff.ō aq̄ plu.ar.l.sz iterdū sic.ff.qō vi aut clā.l.nā origo.

l Emphi.duobus immo in perpetuum sed dic vt.s̄.e.§.alienat.

m Filijs.nota filijs dari quedã que non dantur extraneis heredib⁹. sic i preuilegio hr pothecar qñ succedũt matri.vt.C.q.po.i peri.l.fi.sici p̃ uil.vel damnet vir in solidum:vt.ff.so.ma.l.maritũ.z.l.etiam sic.ff.ad tre.l.ex facto.§.fi.sic.C.de inoffi.te.l.cancimus in fi.legis.

n Aliter.q̃ nunc dicimus. o Quia.vero sub nulla .i. nõ sub vl la quia nihil dicit ō boc vel dic q eo ipo q̃ gñalit alienatur. prohibuit q̃ z hanc prohibuit.s. emphi theosim.

p Constitutione ō qua memoriam ha buimus.s̃.e. §. on dum.

q Rei.s.mercedis. s. que possunt habe ri ex re si locaretur annuatim.

r Tãta sorte. quan do res venit ad ec clesiã reddebat sin gulis x.z nũc tñdez reddit. Dicimus vt.s̃.e.§.dudum.z §.s̃.proxi.

s Dextam.ad plus Partẽ.accipe ver buz .j. concedimus. idest remittimus.

t Imputandã.i. cõ pensandam cuz scro pulositate nam quia interdũ emphi. dã num sensit vel ꝓpt̃ tempestatem.vt.ff. loco.ex cõducto.§. i.vel propter rei ũ terituz ꝓticulare: vt C.de iure emphi.l. i.dicitur fieri quedã compensatio.vt hic z.s̃.e.§.dudum.

u Clãdem. q̃ fun dus pro pte clasma te perijt.vt.ff.de mi no.l.rez.§.pe.vl' q̃ arbores sunt vento dirute. vel dom⁹ ex usta vt insti. de ꝓtra hen.emp.§.cum autem.

penſitatiõem accipiat' q̃ emphitheo sim subire vult aut nec accipiat peni tus cũ licet' cõducere potiusq̃z tales diminutiões emphitheosim celebra re Si vero alicuius ecclesiastici p dij sub vrbani emphitheosis det' q̃ lia plurima maxime in hac nouimus felicissima cõsistere ciuitate.multo q dem digna p̃cio quas vo reddẽtia pẽ sitatiõis aut nihil pẽsionũ oio nõ ex redditibus metiri emphiteosim sz ex timari suburbanũ subtiliter z r̃puta ri ex p̃cio collecto reddit⁹ possibiles in.xx.annis ꝓputari .z i redditib⁹ ex hoc ꝓputatis agi emphitheosim nõ ppetue sed i eo q̃ pcipit.z duas ex eo successiões z viro z vxori sicut p̃dixi mus faciẽdã'. Scire ãt emphitheo tas cõuenit qz si i biẽnio cõtinuo nõ exoluerit emphitheoticũ canonẽ. h⁹ eni tps ꝑ triẽnio alioz hoium' suffi cere ad casum' ecclesiasticaz aut ꝓto chicaz emphitheosiz ꝑ nõ soluto ca nõe ponim⁹. fiẽt oio extranei emphi theomatis z volẽtib⁹ p̃positis sãcta rũ domuũ licebit p̃dia aut domos ō fẽdere nullã metuẽtibus meliozatio nũ' redditiõem.sed si qdẽ deterius fe cerit p̃diũ aut suburbanũ aut domũ q emphitheosim pcepit cogi eũ ō suo diligẽtiã ac restitutiõem p̃sci stat⁹ fa cere z obligatũ esse vsqz ad hoc ipm z heredes z successoz ei⁹ q̃ res isu per debitos oẽs reddit⁹ sine dilatio ne exigi Quod ãt dictũ est a nobis vt nullius imobilis rei ecclesiastice

aut ꝓthochice aliẽatio fit pmissa ad nullã nostre reipublice psonaz sanci m⁹ valere nõ solũ sup cõstãtib⁹ do mibus z sup urbanis z ortis z agris sed ẽt sup ruinis siue ex igne siue ex te remotu siue ex aliaq̃libet cã ruina sit sed ẽt in his q̃ oio destructa sunt z i pauimento iacẽt siue ẽt puris ruinis nullũ edificiũ hñtibus neqz materi am iacẽtẽ.nõ eni illis alienatiõem fie ri pmittimus nisi i sola emphitheosi tpali fm q̃ dudũ a nobis dictuz est i tribus psonis talibus q̃les p̃dixim⁹ Ut neqz ulla circũscriptio i talibus fiat duobus p tpa pmatib⁹ mechani cis aut architectis siue i hac regia z maxima ciuitate vna cũ deo amabili bus economis z.v.reuerẽdissimis p lbyteris z duob⁹ diacõib⁹ pñte quo qz deo amabili epo siue ẽt i puincia duob⁹ inlignib⁹ mechanicis aut ar chitectis aut ẽt vno i vnũ solũ ciui tas habeat interueniẽtib⁹ in illis lo cis sacro sanctis euangelijs positis diffiniat ab architectis quãtũ ꝓpetat ꝑ hoc solui sãctissime ecclesie ꝑz mo dũ emphitheosis in his emphitheo ticã ꝓscriptiõez i eo celebrari ꝑz figu rã p̃us dictã Illũ vo z edificare z vti materiebus si materias hẽat z trã smittere emphiteosim vsqz ad duas successiões sicut dictũ est z sic reuer tip⁹ triũ psonaz mortem ad sanctissi mã ecclesiã aut venerabilẽ domuz ex q̃ facta est emphitheosis z valere ẽt talẽ ꝓtractũ vtpote pñti nõ repugnã

c Subtiliter. per architectos.vt.j.e.§.q̃ autem.

d Computa.q.d.talis detur pensio que collata vsqz ad.xx.an.contineat pen sionem vel extimationem rei sic z econtra in venditione rei ecclesiastice quan doqz statuitur precium expẽsionc:vt.j.de alie.z emp.ex hoc autem cõcedim⁹.

e Predixirmus.vt.s̃.eo.emphiteosis.

f Faciendam. immo perpe tuo sed dic:vt.s̃.e.§.aliena tionis.

g Scire canonem .idest so litam mercedem. Hec enim interpositio vsqz illuc fieri zc̃.

b Dominum.nam in priua ta emphiteosi per trienniuz expectatur:vt .C.õ iure em phi.l.ij.§.fi.sed in ecclesia stica bien.nium vt hic:z.j.de alie.z emphi.§.si vero quis sed in speciali colono in di stincte biennium expectat. vt.ff. locati. z con.l. quero. §.inter locatorem.z cum do minus honeorum.

i Ad casum.idest ad missi onem.

k Defendere.s. vendican do vel condicendo ex.l.ista.

l Deliorationum que gre ce empomemata dicuntur: vt.C.de iure emphi.l.ij.z i de dicitur emphiteosis.i. contractus meliorationi.

a Fecerit.s.dolo vel culpa lata vel leui que veniunt in omnibus contractibus que gratia vtriusqz partis fiunt vt.ff.de reg.iure.l.ꝓtractus z.ff.commo. si vt certo.§. nunc ad instar enim fructu arij bona fide vtetur. vt.ff. vsuf.quemad .ca.l.i.

b Prediũ.s.rusti.

c Et restõem.i.diligentem restitutionem.

d Omnes redditus .rati one preteriti temporis tñ vt.j.de alie.z emphi.§.si ve ro quis.sed contra.j. e.§. si vero etiam perpetuam em phi. ℞.ibi contractus ab in

itio non teneunt .sed vbi tenuit obtinet quod hic dicitur vt.j.de alie. z emphi. §.si vero preter. e Quod ãt dictũ est.vt.s̃.e.§.nos igitur.

d Valere.s.alienationem contra enim videbatur ex eo q̃ imperatori est lici tum:vt.s̃.e.§.sinimus z sue familie licitum videtur vt insti. de vsu z habi.§. ij. cum z al' dicat q̃ sit pars sui corporis:vt.C.ad.l.iul.ma.quisquis in princi.t

g Qualibet cã.vt vetustate vel casmate:vt.ff.de mino.l.verum.§.pe.

b Sed etiam.quasi dicat:z non solum super ruinis.sed etiam zc̃.

i Jacent.quia totum est destructum.sed non est exportata ruina.sed in sequẽ ti casu est exportata. ar. ff.de dam.infe.l.pretor.§.fi.z.l.se.

k Temporali.immo perpetua hodie.sed dic vt.s̃.eo.§.alienationis.

l Dixirmus:vt.s̃.e.§.emphiteosim. m Et vt neqz hic potest esse.

n Mechanicis.s.interuenientibus q̃ verbum est .j. z nota quod hoc nomen mechanicus generalius nomen est q̃ architectus.nam mechanica ẽ scia adul terina.siue non liberalis vt pelliparioꝝ fabroꝝ z similium inde mechani ci idest magistri harum artium.sed architectus magister tectoꝝ vel domuũ tñ dicitur.z maioꝝ ab archos quod est princeps z tectum quasi dicat princeps magistroꝝ tectoꝝ vel domuum per quos iste ruine existimantur vt non decli piatur ecclesia. o Siue hoc.siue respicit.j.aliud siũ etiam zc̃. quod est irremotum sic.ff.de in rem verso.l.iij.§.sine.

p Insignibus.s.maximis. q Euangelijs.s.coraz presidẽ sm. ℞.q nihil est immo coram bis z non tanget sic.C.de iudi.l.rẽ non nouaz z.j.de san. epi.§.nulli vero. r Emphiteosis.s. designatur.s̃.e.§.quia vero.z.§.si vero. f In bis.scilicet domibus.

t Emphiteothicam conscriptionem.idest scripturam per tab.factam .vij.te stibus adhibitis vt non modo numerauit sic z al' est necessaria scriptura. vt.j. de alie.z emphi.§.z hoc etiam regulariter contra:vt.ff.de pac.l.pactum.

u Dictam.vt.s̃.e.§.quia vero leonis.z.§.si vero.

x Illum.scilicet.emphiteotam.

y Suas.immo in perfectum.vt.j.de alie.z emphi.§.licentiam. sed dic:vt.s̃. eo.§.alienationis.

z Dictum est:vt.s̃.eo.§.emphiteosis.Accursius florentinus.

tem legi. Neqz illud q̄ hactenꝰ cō tra tales cōtractus agebatꝫ valere.p mittēdū est de actiōe vt vel si duorū heredū ꝓpleatꝫ tps lītia sit eis q post ipmᵃ fūt i emphitheosim dare vñ agi tur ꝛ semp eos p̄ponī alijsᵉ i hocᵉ eniz nihil aliud est q̄z p̄ reuolutiōez ꝛ ma chinationes ꝓpetuas eis emphitheo sisᵍ magis ät p̄uatiōes ecclesiasticaz agi r̄ez Sed ꝛ si qd fem̄ est taleʰ nul lā necessitatē esse reuerēdissimis eco nomis duobꝰ heredibꝰ cessantibꝰ ce teris tradere. Si qsᵏ ät voluerit ac cipe fm rōem vsus aut q vocatꝫ vsuf. rē ecclesiasticā aut scissime maiorisˡ ec clesie aut cuiuslibet q̄ alteriꝰ oi nr̄a di tiōe lūt posite aut tochioz oio p̄cipi at hoc ꝛ fm p̄dictā obseruatiōez ꝛ fz formā cōstitutiōis leonisᵐ pie memo rie vt iste locuplex existēs ꝛ substātie imobilis dns aliā mox rē fm ꝓprie tatis iusⁿ ꝓpēset scissime ecclesie aut venerabili domui ex q̄ hoc p̄cepit tan tos ꝛ tales ferētes reddit° q̄z tos aut q̄les hēt qd̄ datᵖ ita vt post eiꝰ obitū ecclesiastica aut ꝓthotica res reuerta tur ad venerabilē domū cū vsu q da tus ē nō trāscēdēte tps vite p̄cipiētis accipiatᵠ aūt silr et rei in ꝓpēsatiōe da teʳ vsū q̄tenusˢ sit pꝰ p̄cipiētis obituz aut tps i quo donatio vsus ꝓuenit ñ trāscēdēs vz p̄cipiētis vitam vtrū fz ex toto ꝛ fm ꝓprietatē ꝛ fm vsū apō scissimā ecclesiāᵗ remānsurū. Quia vo leonis pie mēoꝛie ꝓstitutio penas feꝛ solūmō i vēditōeᵘ decreuit.nos ät in terdiximꝰ nō vēditōes solū fz et dōa tiōes ꝛ p̄mutatōes ꝛ ꝓpetuas emphi theoses ꝛ pignoꝛ datōes i rebus imo bilibᵛᵃ.videmʷ ät quosdā sic amato res piculi ꝓstitutos vt p̄sumāt ad ea q̄ interdicta sūt accedere ꝛ circūuētō nē facere legibus ex volūtate ꝛ p̄sum ptiōe quā hūt ꝛ q̄ oibus mōis iterdi cta sūt ꝛ q̄ forsitan deducūt boies ad mortēˣ ꝛ q agūt. Propterea necessa riū extimauimꝰ in vno quoq̄z cōtra ctu ꝛ certā statuer penā his q̄ppe pēis q̄ posite sunt aduersus economos ex ꝓstitutiōe p̄dicta pie memoꝛie leonis similiter ꝛ nūc imīnētibus economo aut de xenodocho.aut noxochomo aut besotrophio aut abbati aut ab batisse mōasterij aut assisterij fm qd̄ ꝓpus dispositū est.ʸ Si qsᶻ igitʳ eme re p̄sūpserit rē ecclesiasticā aut ꝓpho thicā cadat eqdē moxᵃ p̄cio. Exigatᵇ ät res quā accepit cū oi medij tpis i cremēto ꝛ ptra scissimā ecclesiaz aut venerabilē domū nullā oio habeant actōem ꝓtra venerabiles domos aut economos aut q oia vēdiderūt i pro prijs eoꝝ substātijs ex ꝓtractuᵈ habe ant actōem vt metu sue substātie ꝛ siᵉ non pp dei timoꝛē tñ segniozes circa vēditiōem fiāt. Si qsᶠ ät p donatō nē accipe p̄sūpserit rē ecclesiasticam aut ꝓthothicā ꝛ ipo q̄ datū est oio ca dat ꝛ aliud tñ ex sua substātia repen set scissime ecclesie aut venerabili do mui ex q̄ hoc accepit vt quā nixus est agere cōtra eā nouitatē hanc sibimet in ꝓprijs ecclesijs exhibēs suā sētiat malignitatē. Siᵍ aūt pmutatio in q busdā p̄sonis fiat p̄ter solū ip̄eriū si cut p̄diximus ꝛ q ꝓmutatōez accepit subijciat pene ꝛ datā sibi rē amittatʰ ꝛ recurrat rursus hoc ad venerabilem domū vñ ꝓgressa est.ꝛ qō ꝓ cōpēsa tiōe dedit maneat apud venerabilez domū ꝛ q accesserit ad cām legi ꝓtra riā cadat vtroq̄z iuste ꝛ fm hoc pene subdatⁱ fm quam ꝛ ꝓprijs cadat ꝛ q̄ sperauit nō acq̄siuit et hac actiōe ei fꝛ uata i ꝓpria substātiaᵐ eoꝝ q ꝓtractū cū eo celebrauerūt Si ätᵏ creditoz i pignoꝛe coꝛporali elegerit accipe rez imobilē ecclesiasticā aut ꝓthothicā in domibꝰ forsan ät suburbanisˡ aut agris aut oꝛtis aut ciuilibꝰ panibus aut rusticis mancipijs.ꝛ dederit auꝝᵐ ab hocⁿ cadat creditō ꝛ habeatᵒ lucꝝ qō accepit scissia ecclesia aut venera bilis domus q̄ mutuatū est aurum ꝛ hic cōtra celebrātē mutuū economū aut ꝛenodochiū aut ꝓtocotrophiū aut p̄sulē monasterij aut asisterij aut alioꝝ venerabiliū collegioꝝ creditoꝛi actiōe manēte. His oibus ät i ab batissis muliebꝇriū assisterioꝝ aut mo nasterioꝝ valētibus Siᵖ eni oio san ctissimis ecclesijs aut alijs venerabi libus domibus creditiˣ opusʳ fiat aut in solā necessariā vz ꝛ ineuitabilez oc casionē ꝛ p̄ter quā nō p̄ōt qō iminet ad ipleri.aut in aliā cāz vtil issimā sā ctissīe ecclie ꝓsistētēᵗ licebit p̄sōis eaꝝᵘ vsqz ad generalemˣ hypothecā stare ꝛ nullum speciale pignus creditoꝛi bus prebere. Si veroᶜ etiam ꝓpe tuā q̄spiam emphitheosim accipere p̄sumpserit q̄ non licet aut tēporalē l. cum mulier. ꝛ q̄ potioꝛ ē conditio possidentis in talibus: vt. ff. de ꝓdi. ob tur. causam. l. ij. ꝛ. l. si ob turpem. ℞. dic emptoꝛez bona fide emisse. nec sibi nocet iuris ignorātia in dāno vitādo. vt. ff. de iure. ꝛ facti igno. l. erroꝛ in fine vel dic q̄ economus tanq̄ suaz vendebat vbi inueniret emptorem. vt ar. C. de bonis mater. l. i.

a Neqz cōtractᵘ alⁱ ō tales leges habebāt ꝛctus. ꝛc̄ b Agebatⁱ. s. p pa ctum c Licentia. i. necessitas ponat. s. prelatꝰ. ꝛ ita hec dictio importat necessitatez: vt i sequēti lr̄a p̄z. sic. ff. de mino. ēt ei. §. ipatoꝛ. ꝛ. ff. de sol. siqs suo in verbo sufficit. d Ipsum. i. bis q̄ sunt vltra tertiā generationem. e Alijs. s. eꝛneis. sic ꝛ alⁱ. C. ō ꝓbē. ēp. dudū. f In b. s. pacto l̄ tali fcō ꝓmisso g Emphitheosis. accusatiuus ē pluralis numeri. b Tale. s. pactum. vt eis et non alijs detur. i Tradere. cū. n. sit ō legez istā nō valet vt. C. ō pactꝰ. l. pacta. sed cū hodie sit ꝓpetua ꝛ bᵒ pactū credo valere: vt. j. ō ali. ꝛ emphi. §. licētiā nisi i maioꝛi eccl̄ia ꝓstāti. ciuitatꝫ ꝛ q̄busdaz ecclijs sub ea posit⁹. vt. j. ō ali. ꝛ ēp. §. i. k Siquis autem cuiuslibet s. domus venerabilis. l Leonis. vt. C. ō sacrosan. eccl. l. iubemus. §. finali. m Jus. s. vsuf. remanēte. n Apud eū ꝓpensat. impꝛo prie ponit fz al. q̄ iter spes fieri nō p̄ōt ꝓpēsatio vt isti. de ac. §. in bone fidei nec ob C. de ꝓpen. l. fi. i prin. q̄ actiones reales tūc ꝓpensantur cū rebᵒ pempti vt ueniatur ad extimationez q̄ fit q̄ siq̄z vt. ff. ō rei ven. q restituere. o Nō datⁱ. s. ab eccl̄ia. mō ꝛ impꝛopᵉ ponit verbuz dare cū dominiū nō trāseat. vt b ꝛ. s. §. e. hoc igit ꝛ. j. de alie. ꝛ emphi. §. si vero qs al̄ pꝛo prie accipit cū dominiū trā sit vt inst. de act. §. sic itaq̄z vel dic ꝓprie q̄ vsuf. trāsit: ꝛ eius possessio. vt. ff. ō a. q. poss. l. nāliter. ꝛ put de fcō res trāsit l̄ ō iure. q̄ ad vsuf. eatenus postea ad eccl̄iam redit vt sequitur. p Accipiat. scilicet venera bilis domus. q Date. s. a fructuario ecclesie ab initio. cuiᵒ etiā medio tp̄e hz vsumf. ꝛ pro etiā r Quatenus. i. quantuz. s Utrūq̄z. ideſt q̄ datum fuit fructuario ꝛ quod i pse dedit ecclesie. t Ecclesiā remānsit. neqz defectiua. s. ꝛ ideo subaudi de curreret. u Nō a venditione. q̄ nomen nō ad oēz alienatiōez p tinet. vt. ff. de statu li. l. statu liber. i fi. vñ ñ ꝓtinet emphitheosiz. nec ēt pignoꝛis datione. s̄z hec ꝓsti. sic q̄ nō p̄cul ab alienatione ꝓsistit: vt s. e. §. alienatᵘ. ꝛ propt̄ hoc dixit hic pene. x Pene. i. fere. y Sicimᵍ. vt. s. e. ꝛ nos igit. z Donationes. de bis primis dicit ēt leo. sed de duobus sequentibus non. a Immobilibᵍ. s. phiberi. b Ad mortē. s. ciuilē ad quē deducunt tabelliones qui ō portāt q ē moꝛs ciuilis: vt. s. e. §. ad hec vt. ff. de ꝛ ta. l. i. §. filiū. Jtē economi ꝛ magri ꝛ magni iudices penā patiunt l̄z nō moꝛtez. vt. s. e. §. economū ꝛ. §. ipos naz ꝛ hic dicit forsan. c Dispositū ē: vt. s. e. §. vult. d Siqs. economos. sic. ff. si cer. pe. qui eas. e Dor. i. statim. f Eoꝝ. i. economoꝝ. g Cōtractū. sed q̄liter ex inutili ꝛctu agit: vt. C. de le. ꝛ cō. l. nō dubiū. ℞. inutilis est in fauoꝛez ecclesie: vt possit vendicare sed in odium economi valet vt teneat. vel dic ex inutili contractu agi: vt alⁱ. ff. de acⁱ. empti. l. exempto. §. bis q ꝛ de contraben. emp. sed celsus. ꝛ de pignoꝛa. ac. l. solutum. §. i. Jtez nonne economus poterit exceptio. excludere. vt. C. de libe. cā. si is. ꝛ. ff. solu. ma. l. viro ꝛ

b Si. i. q̄uis. i Siqs. aūt rep̄sentet. vt. C. de dona. l. nec ignoꝛās ꝓ. ff. ō reg. iur. i. donari ꝓ sed hoc ē spāle ꝓpt̄ delictū suū vt alⁱs in odiū malefici possessoꝛis. vt. ff. ad. l. acq. si suus ser. §. si oliuā ꝛ inst. de rerū di. §. ex diuerso. k Si aūt ꝓdiximus vt. ℥. e. §. finimus. l Amittat impꝛopetū cū non transierit dn̄ium. vt. ff. ō reg. iur. non videtur rez amittere fm al. m Substantia eoꝝ s. economoꝝ ꝛ simi lium argumento. ℥. §. pri. ꝛ. §. siqs igit ꝛ hoc nō erat dictuz in. l. leonis de ꝓmutatione. n Si autem coꝛporali ideſt speciali. o Suburbanis. i. oꝛtꝫ iuxta vrbanum. p Aur. vl̄ ēt aliud sic. ℥. ō fideiuss. §. i. q Ab hᵒ. s. auro q̄ō mutuauerat eccl̄ie. r Habeat lucruz. s̄z q̄ō eccl̄ia locupletatur cū aliena iactura in oibᵍ bis casibᵍ. vt. ff. de cōdi. indebiti. l. nā nāⁱ. hic Rñ deo nō fit cū iniuria imo iure ꝛ ex culpa eius qui accipit. vt. ff. de reg. iur. q̄ō qs s Jheruſalem. tuo s̄z q̄ō tenentur cū nihil habeant vt. ℥. de mo. §. illud. nam inanis ē actio ꝛc̄. vt. ff. de dolo. l. nā isⁱ. ℞. quidā q̄ affines et ꝓsanguinei eoꝝ tenē tur pro eis q̄ nihil est cū alius pro eo ñ doz exigi. vt. j. ꝛ non fiāt pigno. §. i. ꝛ. C. de penis. l. sancimᵍ vel dic q̄ hic loquit q̄ñ hec habebat ad huc bona q̄ nō diuiserat inter filios. vt j. de san. epis. §. si q̄ mu. vel dic tertio q̄ hec ꝓsti. loq̄t de bis monachis vel abbatibus q ante ꝓsti. illaz de monas. itrabāt monasteriū q̄ō nō p

t Si enim vere non debet rem immobilem pignoꝛi dare.

u Aut opus dico ät ꝛc̄. x Occasionem. puta vt soluat debitū vsuraz y Consistentem. vt in emendis bobus p laboreꝛio ter

ecclesie vel alia iusta causa. ȝ Caruȝ. ecclesiaȝ.

a Ad generalē. sic dicēdo oia bona ecclie tibi obligo. sz nunq̄ est plus q̄ spāle. ℞. non vt dicimus. s̄. eodem alienationis in fi.

b Spāle. sz hodie ꝺ vt. j. ō alie. ꝛ ēphi. §. h ēt. sz dic vt. s̄. e. §. alienatōis

c Si vero q̄ nō licet imo. vt. j. de aliena. ꝛ emphi. §. licentiā. sed dic vt. s̄. e. §. alienationis.

d Obseruationem quā habuimus. s̄. e. emphi. ꝛ. §. q̄ vero ꝛ. §. si vero.

e Futurus. ēt p futuro tp̄re q̄ ꝺctus nō valuit qō dic. vt s̄. e. §. scire āt.

f Pauperȝ. i. ex rebus ip̄i ecclie ꝛ nō res ecclesiaruȝ pauperum esse.

g Predictis. vt. s̄. e. §. vult. n. cū sequē tibus. vsqȝ ad. §. h igitur. ꝛ. s̄. e. q̄ vero leonis vsqȝ huc.

b Sacra. i. cōcessio facta a pncipe. sic. j. e. tī. §. q̄. vō vsitē.

i Judicibus. sic. C. de decur. l. omnes.

k Sustineant. vt. s̄. e. §. ipsos.

Iisdē. s. economos

l Legem. vt. C. de sacro. sanc. ecclē. l. sancimus.

m Cōflant. ꝙ quasi sant. ꝛ liquefaciunt.

n Haud. cū aspiratione haud ponitur ꝓ nō. si aūt est sine aspiratione debet subijci maiori.

o Sacras. sic. j. de ali. ꝛ emphi. §. ō sacris. ꝛ. §. scissimas.

p Dirimus. s̄. e. l. ij. C. ō sacro. san. ec. l. sancimus. ꝛ legit̄ i stituē. de reruȝ di. §. nullius. ꝛ. §. sacre.

Via. i. aiata corpora. ꝛ sic ponit̄ cōtēnū pro cōtinente.

q Boiuȝ. sic. j. de ecclesiasticis ti. §. si āt predēptiōe col. ir.

r Possessio. i. ex q̄ prestare ē ciuilis panis. vel dic ipa possessio talis prestationis anime.

s Sili' lex. leonis. vt. s̄. e. §. vult.

t Quia pragmen. forma. i. nīuȝ rescriptuȝ cū ꝯsilio pceꝛ.

u Aliquid. i. emere rem ecclesie.

x Permittentes. pgmaticas formas

y Prohibemus. s. teptare agrere tale rescriptum. ꝛ ēt si agratur ꝓhibem' vti eo. vt seqtur ꝛ sancimus ꝛc. ȝ

z Proferre. sz nunqd teneā. l. corne. de fal. ex eo capite figs sciēter vtit illicito instrumēto: vt. C. si reus vel acē. l. iij. ꝛ iiij. ꝛ. ff. ad. l. corneā. ō fal. l. falsi. §. i. ℞. nō duabus rōnibus ꝛ q̄ pene sunt mittēde i dubijs vnde sufficit pena bui'. l. vt. ff. de penis. l. iterpretatōe. ꝛ q̄ nō vī falsuȝ q̄ veritatis primordio adiuuatur. vt. ff. de le. ij. l. cū filius. §. heres. vbi autē esset falsum rescriptum locum haberet pena. l. corne. de fal. vt. C. ad. l. corne. de fal. l. maioreȝ. ꝛ. ff. de fal. l. fi. q̄ pena e. ff. ad. l. coꝛ. ō fal. l. i. §. fi.

b Tipum. i. rescriptū tale, c Compendium. i. non poterit contrahere etiam si habeat rescriptum.

d Monasterijs. ad omnes hos ablatiuos repete quod est. s̄.

e Questori. nam sine isto questore nullum rescriptum potest elici seu impetrari. vt. j. vt diuine iussio. subscriptione. h. glosi. que. Dictauerit. nō punire illicite dictantē. vt hic. ꝛ. ff. de iniur. l. lex cornelia. §. sig sz libȝ ꝛ insti. de iniur. §. i.

f Judicibus. alijs. s. a q̄store. sz ꝺ. j. de man. prin. §. de inde. in fi. so. ibi nō suscepit prima vice. ideo nō punitur sicut ꝛ hic vñ puniretur. sed postq̄ imperatoꝛ sibi secunda vice precepit ꝛz al. vñ bñ fecit si tertium non expectauit preceptuȝ quia tunc inobediens puniret. vt. ff. ō re. iudi. l. cōtumatia. §. ꝓtumax

g Eandē. i. similem. i. centum libras auri.

b Cōstitutiōi. vt. C. de sacrosan. ec. l. iubem⁹. §. ad h.

i Periculo. s. amissiōis sacerdotij: vt sequitur.

k Has leges fuit. s. vt ꝓhibeant alienatio. reȝ ecclesiasticarum: vt. s̄. e. §. nos ꝛ vt. C. de sacro. san. ecc. l. iubemus. §. ad hec. ꝛ facit ad huc. §. j. in medio. li. non fieri. s. in prin. C. de preci. ip̄era. offer. l. rescripta. C. qui mili. non poss. l. eis. C. de peti. bo. sub. l. i. ꝛ. ij. ꝛ. C. si nup̄. er. ℞. pe. l. i. §. i. C. si contra ius vel vtili. pu. l. fi.

l Utilitate. nā coīter interest ecclesias eē vt i eis petam⁹ veniā peccatoruȝ: vt. j. vt li. ma. ꝛ auie. §. q̄ vero.

m Valere. ł nō pu. ꝛ cōem vtilitatē p̄ferri p̄uate sic. ff. ꝓ socio. l. acē. §. labeo. ꝛ. C. de cadu. tol. §. fi.

n Aliquos. economos.

o Emphitheosiȝ. alas ēphi theosis. ꝛ tūc subaudi noie.

p Agere. aliq̄ tali. si ē in lr̄a tali aliquo agere. s. vt deē in emphetheosiȝ plana ē si ē tale aliqd agere. ꝛ tūc dic. j. q̄s putāt. s. plati. s. agentes tale aliquid in emphiteosim.

q In potētatu. marie idez. ē. n. in quolibet alio. vt. C. ō acē. ꝛ obli. l. sicut. sed de his maior erat timor cū pares potētioribus eē nō possum⁹ vt. ff. de ali. iudi. l. iij. ꝛ isti volebāt sine scripto cogere ecclesiā. vt differat a superiori. Accursius florētinus.

r Pene q̄ q̄ñ capitalis est p q̄litate sacrilegij: vt. ff. ad l. iul. pe. l. sacrilegij instar et l. sacrilegij.

s Pulctȝ. i. penis. nā certe sunt. sz mulcta dīcerta pena p motu iudicis: vt. ff. ō verbo. si. l. qua pena.

t Hac sacra. vt. s̄. e. §. vult ꝛ seq̄ntib⁹ vsqȝ ad. §. hec igit

u Quia vero. quosdaȝ subiaudi scilicet iudicibus' aut alijs qbusdaȝ eandē⁸ iminere penam. ꝛ tabelliones subcūbere leonis pie memorie constitutōi' si egerit tale aliquod istrumentū. Et deo amabiles episcopos aut venerabiles economos sine periculo refutare huiusmōi sacras pragmaticas formas. magis autem cuȝ periculo' suscipere ꝛ agnoscere quia circa ipsum sacerdotiū periculum, substinebunt si negligentes has leges' que ita fiunt pragmaticas sequant' formas. Opōtet enim ea que cōiter ꝛ generaliter in omnium vtilitate' sanciuntur potius valere'' q̄ȝ ea que contra aliquos' student agi corruptionem communiuȝ legum. His solis videlicet cōducendis ꝛ emphitheosiȝ ꝺādis reb⁹ quas cunqȝ putant tale aliquid agere. Si tamen voluerint quedā sub propria gubernatione habere deo amabiles economi aut aliorum p̄sules collegiorum nulli horum qui in potentatu' sunt neqȝ secundum sacram pragmaticam formam licentiaȝ esse cogere eos aut per conductionez aut per emphitheosiȝ hec tradere ei qui hoc agit ꝛ sacrilegij subiacere pene' ꝛ omnib⁹ mulctis' que hae' nostra. l. sacra continentur ꝛ supplicijs. Quia' vero cognouimus aliquod pessimum delictum factum ꝛ apud alexandrinos ꝛ egypticos. iaz aūt in alijs quibusdā imperij locis quosdam p̄sumere ꝛ ipsa venerabilia monasteria' vēdere aut permutare aut donare in quibus ꝛ altare collocatum est ꝛ sacruȝ exhibitum ministerium quale moris est i sanctissimis ecclesijs celebrari sacris quippe lectis scripturis ꝛ sacrosācta ꝛ ineffabili cōmunione tradita ꝛ monachica illic fcā habitatōe ita vt hec mutarentur. ꝛ ex sacro ꝛ deo amabili scemate ad priuatam' mansionem ꝛ statum. Hec omnino decetero fieri p̄hibemus' nulli' hominum permittentes hec delinquere sed etiaȝ factum' infirmuȝ omnibus declaram⁹ modis ꝛ preciorum' casuȝ' ponimus accipientibus ꝛ venditorem' quoqȝ damnificam⁹ ꝛ rei casu ꝛ precij amissione sanctissime ecclesie eius loci ꝛ venerabilibus mōasterijs hoc tribuentes quatenus ipsi p̄uideāt vt qō male alienatum' est rursus ad monachicam reuocent figuraȝ neqȝ hypo

r Monaste. i. ispaȝ ecclīā vt seqt̄. vt. j. ō alie. ꝛ ēphi. §. qñ col. ir.

y Ad priuatā. i. ad formā nō sacrā. vere tñ semp remanet sacra. vt. ff. de reȝ di. l. i tñ. §. sacre. ꝛ insti. de reȝ di. §. sacre. nisi i casu. vt. ff. de relig. cū loca.

ȝ Prohibem⁹. sic. s̄. ti. i. §. semel. a Nulli. sz nūqd fit ꝺctus taliū ignorātes. vt. ff. ō ꝺbēn. ēp. l. ꝛ liberi ꝛ. l. celsus. ℞. sic vt obligēt ꝺbētes nō vt dñiuȝ trāsferaē. vt. ff. ō ꝺbē. ēp. si i ēptiōe. §. i. ꝛ isti. de iuri. sti. §. i. ꝛ. ff. ō vbo. obli. iter sti. §. sacrā. b Fcm. i. q̄tenꝰ ō fcō pcessit. nā fieri nō pōt cū effectu. vt dixim⁹ c Casuȝ. i. amissiōeȝ. d Veditorē. i. emptorē vt. ff. ō acē. ēp. veteres. al' vēditōeȝ. ꝛ tūc planū ē. e Alienatū ē. ō solo fcō.

f Infirmãda.sic. C. de.le. ⁊ con.non dubium.
g Sicuc interdicimus.scilicet.ecclesie a principio.
h Apud.minus.i.paꝛ.
i Idonea qd si nõ sint idonea dic qꝫ non pdest donãti ecclie vt .ſ.e.§.qꝫ vo leo.
k Nocuerunt.pꝫ onus fiscaliũ.vl̃ publicas functões vel angarias ipis predijs positas ſm al.
l Cognoscere.i.recipere a donatoꝛib⁹ vl̃ vẽdẽtib⁹ vl̃ legẽtib⁹ l̃ dic aut cognoscẽ.i. cognoscãt qꝫ subibũt penas
m Fenea.i.sterilis vt dicũt qdã l̃ dic qꝫ tñ habebã fert ⁊ illã malã vt qdã agri faciunt: vt.ff.de edil̃.edi.l.ét ⁊. C.ꝺ edi.edic.l. si predium.
n Bãnosa.ſ. noie fiscaliuꝫ.
o De suo.ſz q̃lit cũ nihil hẽat dic.vt.ſ.e.§.ſin ãt creditoꝛ.
p Pro ls̃.i. pro hac sterili pos.qꝫ forte ũ fuit possessio data ecclie sed aurum vt eã colerẽt.
q Petur eccl̃a ab eo q̃ dat sterilẽ possessionẽ.cũ eccl̃a al̃ nollet recipere. vl̃ dic qꝫ alꝰ mãdato economi dedit ille qui dedit illam sterilem possessionem ecclie.
r Contra euꝫ.ſ.ꝺ economũ
s Predicim⁹.vt.ſ.e.§.ſiqſ ⁊ fac̃ ad hunc.§. j. de alie.⁊ emphi.§.ſi vero quedã.
t Licet.⁊ nõ aliud.ls̃ dic̃ pp anastasium qui hec fecit: vt ſ.e.§.i.
u Herontoco .hec verba expone.vt.ſ.e.§.hec ergo.
x Renunciare.ſ.p̃incipi. vt innouell.e.ti.l̃ psidi.puicie vl̃ epo.vt.C. de epi.⁊cle.nulli
y Laudabilis.nõ laudabile ⁊ vtile accusare sic.C.ꝺ.e. ⁊cle.sigs in hoc ⁊.l.nulli i fi. ⁊.C.lo.⁊ cõ.l.fi.C.ꝺ male. ⁊ ma.l.iij.⁊. C.ad.l. iul̃. repe.l.iubemuſ.C.de his qui se defe.l.i.ar. contra .ff. de iure fi.l.ij.§.i. ℞.i.
z Calũ. nõ qué sine metu calũ.accusare.sic.C.de adulteris.l.q̃nis.sed gñaliter ꝺ vt.C. de accu.l. fi.⁊ .ſ. quo oportet.e.§.sigs autem.
a Seruabũt.ãt eã .ſ. p̃stitutionẽ istam ⁊ pro etiam.
b Predias.hic nõ de ordine magistratuũ. q̃ dic. vt.j. de illustri.⁊ qui.ſ.eos sunt. dixim⁹.
c Preuaricatoꝛes. idest q̃ contra hoc faciunt.
d Subdat.ſ.ciuile auxiliuꝫ.
e Nisi tñ.nõ nil corrigi.nisi expresse inueniat̃ correctuꝫ sic.C.de ap. precipim⁹ ⁊.j. q.mo.na.effi.sui .§. tribus.
f Tua loquit̃ archiepiscopo.vt.ſ.e.in principio.
g Illã.ſ.tuã beatitudinem.
h Rica. Vt iudices. sine q̃ quo suffragio. ⁊c̃. vt iudices i.presides al̃ proconsules. vel rectoꝛes p̃uinciarum.
i Suffragio .i. sine aliquo dato noie suffragij: vt.j.§. hec omnia.

thecam super his valente sed etiã ipa infirmanda⁽ᵗ⁾ ⁊ rursus sacro monasterio assignanda. sicut⁽ˢ⁾ autem damnosas alienationes p̃hibemus sic dã nosas possessiones interdicim⁹.multe enim apud⁽ᵇ⁾ nos mote sunt qõnes vbi qdã min⁹ ydonea ⁽ⁱ⁾ p̃dia donauerũt sãctissimis ecclesijs aut venerabilibus domib⁹ aut ẽt vẽdiderũt tãq̃ idõea cũ vtiq̃ sterilia a p̃ncipio eẽnt ex hoc venerabilibus domib⁹ nocuerũt⁽ᵏ⁾.interdicim⁹⁽ˡ⁾ igit̃ rectoꝛib⁹ venerabiliũ domuũ tale aliquid agere aut certe agnoscere⁽ᵐ⁾ qa si nõ cũ oi subtilitate fecerint ꝓtract⁹ sed fenea⁽ⁿ⁾ q̃dq̃ possessio aut damnosa⁽ᵒ⁾ det̃ ecclesijs aut mõasterijs aut zenodochijs alijſ aut nosochomijs aut venerabilibus collegijs.cõtract⁹ qdẽ ,p non facto erit incipiat oio q dat q̃ p circũuẽtionẽ ⁊ fallatiã datũ est.econom⁹ ãt q talꝰ aliqd egerit aut abbas aut zenodochꝰ aut nosochom⁹ aut ,pphotrop⁹ aut oꝛphanotroph⁹ aut gerũthocomuſ de suo ⁽ᵖ⁾ q ei dedit ſaluabit ex hoc dãnũ ¶ Si vo sic cã fingeꝫ vt ẽt aliq̃ auꝫ ,p hoc⁽ᵖ⁾ det⁽ᵉ⁾ ex hoc lucrabitur q̃ venerabilis dom⁹ q̃ feneũ aliq̃ acceperit. ¶ Qui vo auꝫ dedit hẽbit cõtra⁽ᵉ⁾ eũ q cõtractũ celebꝛauit ex hoc actiõem sicut p̃dixim⁹. ¶ Hec nobis supꝫ eccleſiaſticaꝫ aut oio ,pthochicarũ rex alienatiõe posita sit lex leonis qdẽ pie memorie sequẽs p̃stitutiõem ⁊ nõ aliud⁽ᵉ⁾ qdẽ curãs aliud ãt incuratũ relinquẽs sed i oi terra quã romanoꝫ p̃tinet lex ⁊ catholice ecclesie sãctio hec extẽdat⁽ᵉ⁾ ⁊ ꝺeterminet q̃ sua sũt ⁊ valeat p̃petua ⁊ custodita sciſſimis p̃riarchis vniuſcuiuſ ꝫ dioceſis ⁊ a deo amabilibus metropolitis ⁊ ab alijs epis ⁊ clericis ⁊ economiũ ⁊ abbatibus ⁊ zenodochijs ⁊ nosocomiſ ⁊ bephetrophiſ ⁊ gerũtocomijs⁽ˢ⁾ ⁊ oꝛphanotrophijs ⁊ oib⁹ similiter rectoꝛib⁹ aliquoꝫ scoꝝ collegioꝝ oibus iponẽs ,p̃ũ robur. ⁊ lũtiaꝫ p̃bẽs volẽti denũciare⁽ᵉ⁾ que delinquũtur.laudabilis⁽ᵉ⁾ enĩ huius est ⁊ calumniatoꝛis⁽ᵉ⁾ effugi ⁊ nomẽ q cãm p̃tra leges factũ redarguit auctoꝛ pietatis ⁊ vtilitatis sacris domib⁹ factis. Seruabũt⁽ᵃ⁾ aũt ea nihilominus ⁊ nr̃e rei pu.iudices maioꝛes ⁊ mioꝛes ciuiles ⁊ militares ⁊ p̃cipue p oẽs dioceſes cõstituti ⁊ glorioſiſſimi p̃fci sacroꝝ p̃fectoꝝ p̃toꝛioꝝ ⁊ medias⁽ʰ⁾ hũtes ad ministrationes quos spectabiles vocãt.Dicimus ãt augustalẽ ⁊ ,pconſulares ⁊ spectabi⁽ⁱ⁾les ⁊ comites ⁊ alios oꝛiẽtis ⁊ q post illos sunt magistrat⁹ hoc est ⁊ ,puinciaꝝ p̃sulares siue ⁊ p̃sides p̃stituti atq̃ defẽſoꝛes ciuitatũ ⁊ simpliciter oẽ ciuile ⁊.pu.⁊ militare auxiliũ hãc nr̃am legẽ tã q̃ in cõi vtilitate ⁊ ,p totius terre pietate positam fuet ⁊ p̃uaricatões⁽ˢ⁾ subdat⁽ᵃ⁾ penis q̃s p̃mit⁹ diximus.Si qd ãt de ꝓductõi b⁹ ecclaſticaꝝ rex aut i alijs capitulis sanciuim⁹. aut a p̃oꝛib⁹ nr̃is sãciũt ẽ maneat⁽ᵉ⁾ hoc in ,p̃pia firmitate neꝝ ex p̃ti sacra nr̃a p̃stitutiõe innouan

dũ.alia enĩ oĩa manere i ,p̃ꝛijs terminis ſinimus nili⁽ᵗ⁾ tñ aliqd de his hẽat quẽ hic p̃stituimus.cũ sufficiat ,p oi bus hec lex supꝫ id qꝺ a leone pie memorie fc̃m est oẽm aduersus ,ptochicas res auferre alienatiõis occasiõeꝫ ¶ Tua igit̃ beatitudo ⁊ q post illã⁽ˢ⁾ in pontificalibus sedib⁹ fuerint q̃a nobis diſpoſita sũt operi effectuiq̃ tradere festinent.Datũ.xviij.kal. martias. Lap. bilisario Viceconſuli.

¶ Vt iudices⁽ʰ⁾ sine quoquo suffragio⁽ⁱ⁾ fiant.

Impe. Iusti. Au. Io.p̃p. secundo.

Omnes⁽ᵏ⁾ enĩ nobis dies ac noctes cõtingit cũ oi lugubꝛatõne ⁊ cogitatõe ꝺgere semꝑ uolẽtibus vt aliqd vtile ⁊ placẽs deo a nobis collatoꝛibus p̃beat⁽ˡ⁾ ⁊ nõ i vanũ vigilias ducimus sed ⁊ huiusmo⁽ᵈ⁾i cas⁽ᵐ⁾ expẽdimus ꝓfilia p̃noctãtes ⁊ noctib⁹ sub equalitate dieꝝ vtẽtes vt nostri subiecti sub oi qete ꝓsistant solicitudine liberati. ¶ Nobis i nos metipſos ,p oibus⁽ⁿ⁾ cogitatiõeꝝ sulcipiẽtibus p oẽm nãq̃ curiositatẽ ⁊ inq̃sitiõem subtilẽ diſcurimus illa agere querẽtes q̃ vtilitatẽ nr̃is subiectis introducẽdo oi eos honore liberent ⁊ oi dãno extrinſecus illato citra⁽ᵒ⁾ publicũ cẽſum ⁊ iustã legitimãq̃ collationẽ. Inuenimus enĩ plurimã igreſſã cãis⁽ᵖ⁾ iustitiã.⁊ hanc nõ oliꝫ ſz ex q busdã tpib⁹ violẽter accesſiſſe.⁊ oẽs nostros subiectos aut inopiã ꝓpulisse.vt ad nouiſſimã ipſi penuriã deuenire fluctuarẽt⁽ᵍ⁾ ⁊ neq̃ cõſueta ⁊ legitima tributa.⁊ ,p veritate⁽ʳ⁾ pias fũctõnes ſm publicũ cẽſũ possint sine maxima necessitate⁽ˢ⁾ p̃soluere.qũo⁽ᵗ⁾ enĩ valerent collatoꝛes⁽ᵘ⁾ cũ ex aliquo⁽ᵗ⁾ tpe imperatoꝛes semꝑ aliqd lucrari ex ,puẽtu iudicũ cogitarẽt⁽ˣ⁾ ⁊ merito hos sequerent⁽ʸ⁾ ẽt glorioſiſſimi p̃fecti ex hac iuſtitia ⁊ dãnis extrinſecus⁽ᶻ⁾ illatis ⁊ ſolẽnibus⁽ᵃ⁾ p̃ijs collatiõibuſ sufficer⁽ᵇ⁾

¶ Cogitatio⁽ᶜ⁾ igit̃ nobis facta ẽ q̃ agẽtes oĩa quecũ q̃z in nr̃is ,puinciꝫ sũt vno⁽ᵈ⁾ actu cõi ad meliora migrarem⁹⁽ᵉ⁾

¶ Hoc enĩ oio euẽtuꝫ credimus⁽ᶠ⁾ si p̃si des⁽ᵍ⁾ gẽtiuꝫ qcunq̃ ciuiles admiſtratõeſ ,puiciaꝫ hũt puris ,pcurarem⁹ vti manibus⁽ʰ⁾ ⁊ oi abſtinere acceptiõe ,p illis ſolis p̃tẽtos eos q̃ a fiſco dantur. Quod nõ aliter fiet niſi ⁊ ipſi cingula⁽ⁱ⁾ ſine mercede p̃cipiant.nihil oio dãtes nec occaſiõe ſuffragioꝝ neq̃ his q cingula hũt⁽ʲ⁾ nec alij hominũ vlli. ¶ Cõſideraũimus enĩ q̃ licet queſtus nõ⁽ᵏ⁾ modicus ũminuit⁽ˡ⁾ ,perio at tamẽ nr̃is ſubiectis ĩcrementũ maximum p̃cipiẽtib⁹ ſi indẽneſa iudicib⁹ p̃ſeruẽt⁽ᵐ⁾ ⁊ ,periũ ⁊ fiſcus abundabit vtẽtes ſubiectis locupletibus⁽ⁿ⁾ ⁊ vno hoc introductõ oꝛdine plurimarum reruꝫ ⁊ innumerata erit libertas. An certe nõ oibus manifestũ est q̃n qui auruꝫ dat ⁊ ita adminiſtratiõeꝫ emit non dat hoc ſolum⁽ᵒ⁾ q̃ꝫtum occaſiõe adiuuentũ ſuffragioꝝ ſed ⁊ aliud extrinſecus addit ampliꝰ occaſione

k Omnes lugubratõeſ i.nocturna vigilia.vñ dĩ qõ luna hz radios lugubres.ſimile verbũ i inſti.de le.§.ij.
l In huiuſ.ſ.inutilitatib⁹ collatoꝛuꝫ.
m Eas. ſcilicet vigilias noſtras.
n Pro oib⁹.ſ.ſubiectũ.ſic .j.e.§.fi. i fi:
o Circa pu. ſic .j.ꝺ mãda.p̃in.§.ij.
p Cauſis.ſ.electionuꝫ iudicũ.
q Fluctuarẽt.i.fluendo.ſiue facile venire cogerentur.
r Pro vitate .pias huius pietatis rõ eſt. j.eo.§.oportet.
s Neceſſitate.ideſt difficultate.
t Quõ hãc lr̃aꝫ iterrogatiue lege vſque illuc cogitatio ⁊c̃. ⁊ ex hac admiratione vel iterrogatõe iſertur ſeq̃ns illatio ⁊c̃.
u Collatoꝛes.illudũ tur collatoꝛes q cõferũt annalia tributa. ⁊ ita in toto hoc titulo accipit̃.⁊.j. ꝺ collatoꝛibus.
x Ex aliquo tpe q ſ. nup ls̃ fuerat ichoatũ.vt.ſ.i p̃n.b⁹.§.
y Cogitarẽt.ls̃ ẽ ꝺicere qñ iperatoꝛes aliquẽ iudicẽ ,pponebãt in aliquo loco aliquid ab eo speraba̅t ⁊ hẽb̅t ⁊ idem facibant p̃fecti q̃ erat dãnꝫ ſubiecto ruꝫ lz videat̃ extrinſecuſ a remotis eſſe vt ſeq̃t qꝫ a collatoꝛib⁹ qõ ſic dabat̃.poſtea extoꝛq̃bat̃ vt.j. e.§.nõ certe. ⁊c.
z Extriſec⁹.q̃ hẽbit p iudicẽ recuperare volẽtẽ que dedit.
a Et ſolẽnibus. ſcilicet fiſcalibus.
b Sufficere.nã nihil ẽ adeo magnum q̃ ſi p plures diuidantur p̃tes nõ fiat q̃ſi nihil.vt.j.de nãhi curiã de pu.i. ℞.
c Cogitatio.agentes.ſ.nos.
d Uno actu .j. hac l.que erit cõis.
e Migraremus.i. aliq̃ꝺ qõ eſſet cõiter vtile facerem⁹ p legẽ iſtã cũ talib⁹ maxime itẽdam⁹: vt.ſ. ꝺ beredib⁹ ⁊ fal.§.i. ⁊.C.ꝺ ca.rol.§.fi.
f Credimus q̃ hic actus cõit̃ vtil̃ erit.
g Presides gñaliter hic accipe: vt.j.e.§. hec omnia :⁊. ff. de offi.preſi.l.i.
h Damibus .ſ. q̃

nihil perperam al' per pecuniam faciunt. sic. j. de ma. prin. §. i.
Quod non al'. s. q̄ ipsi puris vtantur manibus.
k Cingula. i. dignitatem illam. vel administrationem sic dictam q̄ forte aliqd ei cingebatur cū eligeret. sic. ff. de testō mi. l. vlti.
l Suffragioꝝ. z subaudi nihil deberet dare neq; bis ꝛc.
m Habent. i. debent dare dignitatem.
n Immodic⁹. i. nō modic⁹ ſz magn⁹ pp depauperatiōez collectaꝝ nisi hec lex fieret. vñ ob hoc ipſz facere debem⁹ legem istam attamē z alia vtilitas est. z sic due vtilitates ꝓueniunt q̄ z iperiū abūdabit ꝛc. vt statim dicit z collatores nō vera būt. vl' dic iminuūt ex hac ꝓsti. q̄ nil dabūt ammodo iudices imperatori pro administrationib⁹.
o Ocupletib⁹. nō dic q̄ ipator studet vt subiecti sint locupletes sicut z al' iest r. p. ꝛc. vt insti. ō his q̄ sunt sui iur. vel al'. §. pe. Irez aliud nō. qō iudex dz curare: vt sit rex vbertas. sic. ff. de offi. pre. vr. l. i. §. cura carnis. ar. C. de iude. nemo Adinuentū de iur. vt. j. ti. prori.
p Solū. i. tātā quātitatē.
q Illicito. nō q̄ prius cedēte vno malo sequūt z alia. sic. ff. ō rei ven. ex diuerso. §. i. sic ꝓuerbiuz cui adueniet vnuz malū illud nō adueniet solū vñ z canon q̄ malo inchoata sunt ꝑn. vix ē vt bono pagāt exitu: vt cā. i. q. i. c. principatus.
r Mutuar'. i. vt possit hīe mutuum.
Dānificatū. supple i vsuris z expensis.
t Largiores. nā largi⁹ expedit q̄ sperat sibi aliquā dignitatē euenire vt h z. ff. de pe. here. sed z si. §. siquis re sua.
u Judicē. i. assessore quē secū hz vt iudicet. vt h z. j. de iudi. §. i. quē ꝑibus z ꝑcio debet adijcere vt h z. C. ō asser. l. i.
x Regentes. vt pro milite quē secuz ducit vl' alia familia.
y Ad ꝓriā q̄ non debet esse: vt priuata vtilitas pu. preferat'. vt. ō. ti. i. §. q̄ vo verisimile.
z Illius. s. collatoris. a Que. s. copia. b Ipz. s. ꝑsidem.
c Nobis. eo q̄ iaccepim⁹ ꝑciū ab eis d Reputatur preses.
e Et quāta. q. d. dinumerari nō possint. f Acceptōez. al' exceptē. al' ad acceptionē. g Delictū. i. penā delicti. h Nobis. eo q̄ accipimus ꝑciū ab eis. i De aia. i. de aiato corpore. sic. ō. ti. pri. §. isdez penis. k Eque. i. eqliter. l Hic. i. constantinopolis.
m Sacerdotes. al' ꝑs byteros accipe vel nomē dignitat' ē. vt. C. ō nāli bus li. i. i. vel vtrunq̄ q̄ ē verius. n Seditiones q̄. s. seditiones vt nō fiant iudices dīt ꝓuidere. vt. j. de man. ꝑn. §. deinde.

ꝓmodi administratiōez eius aut dāti bus aut ſpōdētib⁹ z sic vno ꝓncipio illicito⁹ dato plurimas necesse est manus circuire eū q̄ dānatōez facit. z h⁹ nō de suo forte ꝓbere. sed mutuatum z vt mutuar' possit dānificatū' z ꝓputare apud se q̄ cōuenit eū tñ ex ꝓuincia sibi decreta ꝓcipere q̄ztū liberet q dē ei debita sortis z vsuras z damna ꝓipso mutuo. Cōputabit aūt z i medio z expēsas largiores' iam z iudicē vel q circa ipsum sunt degētes' z q̄dā ēt sibimet recōdere q̄stū in tpe sequēti in quo forte ñ administrabit. Qua ꝓpter eius q̄ ab eo damnū est triplū magis aut si oportet verius dici ōcuplū erit quod a subiectis nr̄is exigit'. Et ex hoc ēt fiscus minuit'. Nā ea q̄ oportebat in fiscū iferri eo q̄ administratiōem habet puris vtēte manib⁹ hoc ad ꝓpriam' vtilitatē rcdigēs qui administratiōem habet z iopē faciēs nobis collatorē z inopiaz illius' q̄ ꝓ ipsum agit' nobis reputat' Quā ta ipie talia fuerint ad hoc furtoꝝ merito relata occasiōe administratō nes namq̄ habentes ꝓuinciales ad hāc acceptiōez' respiciētes. Multos qdē reoꝝ dimittūt vēdēte' sibi ōlictū plurimos āt innoxiorum cōdemnāt vt noxij ꝑstent z hoc non soluz in pecuniarijs causis agit' sed z in crimialibus. vbi de anima' est periculuz Fugiunt eq̄z ex ꝓuincijs z cōfluūt hic' oēs igemiscētes sacerdotes' z curiales z officiales z possessoꝝ z populi z agricole iudicū furta merito z iniustitias accusātes z hec nō fuerit sola sed z ciuitatū seditiōes' z publice turbe plerūq̄z fiūt atq̄z sedant'. z oīno vna q̄dā est hec oium occasio maloꝝ z accipe suffragiū a iudicib⁹ totius neqtie ē ꝓncipiū z termin⁹. Est quoq̄z hoc sacroꝝ eloqoꝝ' mirabile z vez quod auaritia oium sit mater maloꝝ maxime q̄n non ꝓuatoꝝ sed iudicum inheret animabus. qs enim sine periculo nō furet'. qs non latrocinabit' sine reatu administratōem' respiciens. Illum namq̄z vidēs' oia auro vēdentē' z ꝑsumēs'. q̄z q̄quid egerit illicitnm' hoc pecunias dando redimet. hinc' homicidium z adulterium z inuasiones z vulnera z rapt⁹ virginum z cōmertioꝝ' confusio

z cōtemptus legum z iudicuz oīb⁹' hec venalia apposita esse putātib⁹ tā q̄z aliquod optimoꝝ mancipioꝝ' sed neq̄z sufficiemus ꝓsiderare z exponere quanta ex furto ꝓuincialium iudicuz fiunt pessima nullo' eos presumente' cum fiducia redarguere cū illi' repente' se emisse cingula' pronuncient. Hec' āt oia apud nos cogitantes z hec' quoq̄z participem consilij sumentes eam q̄ a deo data est nobis reuerendissimā coniugem z tue' celsitudinis cām cōmunicantes z q̄dam ēt a tuo sumentes consilio' ad hāc sā ctā veniemus legem per quam sancimus neq̄z ꝓcōsulariā''' vllā neq̄z hactenus vocatam vicariā neq̄z comitez orientis neq̄z aliam quālibet administrationem neq̄z ꝓconsularem neq̄z ꝓsidialez quas cōsularias' z correctuas vocāt q̄z exꝑssiz meminit subiecta huic sacre legi nr̄e descriptio° q̄s q̄z solas sub hac lege dicimus⁹ dare aliquod suffragiū neq̄z p administratiōem quālibet donatiōez' neq̄z iudici vlli neq̄z hoꝝ q̄ circa administratōez sūt alicui neq̄z alteri p occasiōez prōcinij sed gr̄aſ q̄dē sumere administratō nes. pauca vo ꝓbere' occasiōe eoruz q̄ ꝓ singulis dant' cingulis' codicillis' ēt chartis' nā z subiecim⁹ descriptiō nē huic nr̄e sacre legi ō̄clarātē quod ꝓpetat vnā quāqz administratōez nr̄az ꝓbere in sacro nr̄o latercul⁹' aut i foro tue' celsitudis occasiōe codicilloꝝ aut ꝓceptoꝝ vñ ēt illud abreuiatū est ne' ꝑstēt illi' maximū dānuz. Illō' tñ decreuim⁹ oportere vicarium asie q̄ est quoq̄z iudex pacasiane phrygie nō vlterius q̄dem ita nūcupari' sed ō cetero cōitē phrygie pacasiane noiari z ꝓcipere de fiſco q̄ nūc ēt occasiōe annonaꝝ' z capitoꝝ' ꝓ vtraq̄z administratiōe percipiebat nihil horuz immunito. Non āt duobus officijs' vti sed permixtum iudicis z vicarij vnū esse comitianum' existens z nominādo' periculo functionum publicarū z ei z omnibus similiter iminente' vt pote vno officio constituto nō diuidendo penitus sed per vnā continuationem militātibus vniuersis quod' accipiet inde ꝓpter duplex''' periculum z annonas z capita quia vtrūq̄z ꝓidem percipiebat' officium'' non tñ

o Publice. nō q̄ publica fiāt auctoritate. sed q̄z ꝓublice patent.
p Sedant'. i. ad concordiam reducantur dicte turbe p timorem mali iudicis.
q Eloqoꝝ. nō arg. q̄ ꝑnt diuine auctoritates i causis allegari tā q̄ seges. sic. ō. qūo. o. e. §. q̄ta circa ꝑn. r Administratoꝝez. s. malū. nā iudex absoluet oēs p pecuniā. s Videz. i. delinquēs. t Vendentē. s. iudicem.
u Presumēs. i. relinquēs.
x Hinc. i. occasione accepta ex istis. Accur.
y Cōmertioꝝ. i. ōctuuz vt i sti. diximus de inutilibus stip. §. i.
z Oibus. delinquentibus.
a Dācipioꝝ. q. d. sicut su⁹ vel alia res cū vendibilis. sic pene delictoꝝ.
b Nullo. eos ꝑsides. Ac.
c Pre. s. vel priuato vel p fecto vl' ēt iperatore. vt. j. §. itaq̄z in fi. §.
d Illi. s. presides.
e Repēti. al' repetenti. i. redarguenti.
f Cingula. s. dignitates. ac.
g Pronūciēt. loco exceptōis
h Hec. s. maleficia.
i Hec. i. ad. l. istam facit hec s. oia. Cōiugez theodorā noie. vt. j. iussimus q̄ pre. et no. consiliū ab vxore sumendū. vnde Ca. dixit an. Puis cōsi. eligendū.
k Tue. Joāni pfecto ptorio loquit'. vt. ō. in prin.
l Cōsilio. q̄ iaz aliq̄ nobis circa hec. cōsuluisti.
m Procōsulariā. procōsules sunt qui longe a roma aliquā ꝓuincia regunt z erat de ꝓsulibus romanis electo⁹ q̄si ꝓsul ꝓconsul missus. vt pz ex significatione vocabuli cui ē ꝓuiendum. vt institu. de dona. §. est z aliud.
n Cōsularias. isti sunt i italia. ff. ō offi. p. l. ex oibus.
o Descriptio. vt. j. ꝓri. consti. scriptū est.
p Quascūq̄z. s. administrationes.
q Dixim⁹. i. eas solas hec cōprehendimus quoniam pri. con. numerantur.
r Donationem. s. dare.
s Prebere. s. sancimus.
t Codicillis quedaz parue expense sunt que tabellionibus p scripturis z sibi⁹ dātur. z hec declarantur. j. tit. prori. vt hic sequitur.
u Chartis. s. dantur.
x Laterculo. i. in camera vl' scrinio.
y Tue. o. pre. pre.
z Ne dare dico. ne, ꝛc.
a Illi. al' ei. s. administrationem suscipienti.
b Illud. hic. §. z. §. sequens hoc āt z ali⁹. hic āt q̄ postea seq̄t' ad eandē sunt sniaz. vt due ꝓuincie hūites ꝑpus duas ꝓsularias āmodo vnā habeāt vt fecerūt bononiense q̄ elegerūt potestates p villas. c Ita nūcupari. s. vicariū asiane ꝓuincie.
d Annonaꝝ. vt p fundis collatoꝝ. e Capitoꝝ. vt pro bobus. z aliis animabus. ar. j. de māda. prin. §. coges. vel dic q̄ capitatio dī a capite militū q̄bus datur. vt. C. de errog. mi. an. l. fin. z. C. de excu. z trās. mi. anno. l. fi.
f Officijs. s. vicarij z iudicis al' sic. C. de ꝓri. sa. scri. l. hac ꝓte i fi. z. ff. de pact. si plures. g Comitianū offiū a comite sic dictū. h Noiando hec comite. i. eligēdo vt hic. i Imminēte. sic. j. ꝓri. §. z. §. hec āt i fi.
k Dib⁹ q̄ secū sunt. l Dō. p sed. m Duplex. forte z p fiscaliū exactione z p ciuili siue publica disciplina. vt. j. §. h⁹ āt ipz. l' pp duas sollicitudines. s. vtriusq̄z ꝓuicie. vt ibi ē on⁹ ibi sit emolumētū. vt isti. ō le. pat. tu. §. fi. n Offiū.

quasi dicat vterqz officialiū altez eoz dico pridem quidem ꝛc̄.

o In pacasiana q̄tū ad nomen. sz vtrūqz simul gerer offm̄. vel certe pōt itelligi isti tres. §. ꝛ vnā tm̄ de duob⁹ debeāt bre administratione lz salariū suscipiant tm̄ q̄tū ꝓ vtraqz ꝑus pcipiebāt. lz a liter dixerim in prin. huius. §.

p Hoc ät i alterutro. i. altero vicario. nā. ē. pri. §. dicit de vno ꝛ h vocabaꝫ vicarius tm̄ erat tm̄ ꝛ comes vt sequtur. sic ponitur hoc verbum .ff. de pact̄. rescriptuz §. si pacto.

q Nulli loci fuatores. i. vicarios. vt in novellis .e. ti. ꝛ ꝑbaꝫ gñalib⁹. j. vt nulli iud. in pri. sz vi cū absit q̄ possit delegare. vt. ff. de offi. eius cui mā. ē iur. l. i. ij. ℞. ℞. sed solue. vt. j. de mā. ꝑn. §. eos.

r Hoc ät ipsuz. ē. q̄ dixim⁹ i. §. illō. ꝛ. §. hoc ät. §. q mō fuit prepositus si. §. nulli melius postea stetisset.

s Comiciano. a comite sic derivatū ꝛc̄. Accur.

t Volumus. ꝑuatos. i. oēs ꝑuatos boies idē in militibus ꝛ alijs. vt. j. §. q̄ ät. ꝛ. j. prori. §. ꝛ facit ad hec. §. C. in q̄bus. c. mi. fo. p̄. vti non pōt. l. i. ꝛ. C. vbi decu. vl̄ col. l. i. ꝛ. C. vt se. vel cla. l. i.

u Premiū. nō p̄miū dignitatis vt hēant subditos.

x Occasionib⁹. i. actionib⁹.

y Fiscalium causarum.

z Criminaliū causarum Ei. s. iudici.

Hinc. i. a nr̄a curia. Accur.

a Foro cū multipler sit ibi foriū. vt. j. de man. prin. §. sz neqz ex magistris. §. deinde competens.

Exequuntur. s. ferunt.

b Lz sic construe. lz. i. licitū ē iudices prouincie nō finire pcipe eos q̄ hic descēdūt

c Judicibus delegantibus vt subijcit a quibus. ꝛc̄.

d Sacra. s. greca. nec enim dicit de illa. j. de iudic. §. ne ät lz forte caute fuerit vt ibi dicit Accur.

e Spi. s. pōsides l̄ pcōsules

f Eis. i. collatoribus

g Ad nos ipos. h nō spāle q̄ directo potest recurri ad p̄ncipē alī ℞. vt. j. de mā. ꝑn. §. sic ibi. ꝛ. ff. ō ap. l. ipa. i. ℞

h Aliquos iudices. s. hinc descēdētes. vel alios hūtes dignitatem aliquam.

i Examinare. nō q̄ durāte officio hi minores magīstr⁹ cōueniunt̄. vt. ff. de iur. l. nā magīstratus aliud inordinariis. vt. ff. de iudici. l. ps ꝛ de in ius. voc. l. ij. Accur.

k Iniusta. s. turpib⁹ exactionibus. Lucro al̄ titulo.

l Honore. sic. j. e. §. illud i fi.

m Sic igitur cū de. nō p deum debere iurari nō al̄ vt h ꝛ. j. iusiuran. q̄ p̄e. §. iterdū tñ ꝛ aliter iuraꝫ sup hoc placeat par. vt. ff. ō iureiu. l. iij. in fi. ꝛ. l. iiij. ꝛ. v.

n Vacat. s. nostra pñtia q̄ al̄ occupaꝫ: vt. j. ap. §. ii. ꝛ. §. de hered. ꝛ fal. i. ℞. Accur.

o Tuā. o. p̄e. cui hec ꝓstitutio dirigiꝫ. vt. j. ti. i. ꝓri. et repete hinc corā.

p Dare. i. iurare. hec que sequunt statim ꝛ alia quedam

vt. j. iusiu. q̄ p̄e.

q Prebere. i. p̄buisse vt p̄bituz ꝓfusuz. n. tps é ꝛ vtrunqz significat sic ꝛ in eo q̄ de calū. iurat: vt. j. vt in li. iur. in prin.

r Sed sicut. vñ illud q̄ gratis accepistis gratis date.

s Has. n. interpositio est.

t Manibus. facit ad hunc. §. C. ad. l. i re. l. fi. ꝛ. j. de mā. prin. §. i.

u Sedes. i. q fuerūt postea i eadē dignitate.

x Cōsuetudinū. sic j. ō san. epi. pro consuetudinibus.

y Decreuim⁹. vt. j. ti. prori.

z Nō i paruis. i. nō iponeꝫ pua pena. sz magna. vel dic nō solū in puis hoib⁹ erit pena delinquētibus vt. j. eo. §. siqs autez sed ꝛ isti magni puniunt̄ lz nō intm̄ q̄ō é gñale. vt semp minores amplius in simili delicto puniāt̄: vt. ff. ō icē. r. na. l. pe diuſ. ꝛ hic colligitur ex h. §. ꝛ p̄dicto. §. siqs ät. j. e. nisi in casu. vt. ff. de penis. l. q̄dā. sed q̄daz dicūt q̄ et isti verberātur sicut ꝛ miores. vt. j. e.

a Siqs ät ꝛ supplēt hūc. §. p illū q̄ō non credo.

a Non emēdantes sed q̄ō pōt penitere cū tā ad actū puenerit. dic hic speciale. al̄. hic cōiter dixti gueꝫ: aut pueniſſet ad actū aut nō i primo si fuit cōsumatuz nō lz penitere si nō fuit. lz vt. ff. ō fal. qui falsam in fi. nisi i cāu lese maie. vt. C. ad. l. iul. maiest. l. q̄s. si vero ad nulluz actū puenerint tunc nō punīt̄. ff. de pe. l. cogitationis.

b Perceperunt. p̄fecti.

c Substinuerunt. s. prefecti.

d Concessum est. vt. j. ti. prori.

e Congruāt forte i exiliū dant̄. vt. C. sicer. pe. l. q̄s. vl̄ dic p motu iudicis. vt hic dicitur.

f Eos autē egētes. egēt. n. vt eis necessitas ponaꝫ adeo sūt desides. ꝛ sic ponitur. j. ti. i. iusiu. q̄ p̄. §. ij.

g Sūt p̄ne. facit ad hec. j. e. §. ex diūso ꝛ. j. de mā. ꝑn. §. qd si delinquētes in fi. ꝛ. j. iusiuran. q̄ p̄. §. pe. ꝛ. j. de defen. ci. §. si quam.

b Imponētes. sub audi supplicium.

i Illi. s. iudices.

k Nō magis nota maius eē delictū delinquere i aliū q̄ī i se vt hic ꝛ colligiꝫ ex duabus legib⁹. ff. ō bis q no. infa atble

in altera quodaz administratore pri dem quidem vicarium. nunc autem spectabilem comitē quē i pacasiane phrygie nō hūtē penit⁹ vllū pticipiū ꝛ in alijs asiane ꝓuincie diocesibus sed hūtē qdē spectabilis comitis pacasiane phrygie cognominatiōez. cō tēptuz vo i sola pacasiana sicut p̄dixim⁹ phrygia Hoc ät ipsū ꝛ alterutro p̄dē vicario diffiniuim⁹. dicimus ät eū q est pōtica diocesi vt nō duo cōsistāt dcetero sed vnus comes qdez galicie p̄me noiand⁹ ꝛ hiturus ēt super milites pōtatē sicut hēt ēt nūc ꝛ vtriusqz cinguli pcepturus annonas nō tñ foris p̄mā galatiā nullā ei aliā penitus dam⁹ hr̄e ptātez in illa pacasiana regiōe sed in sola galatia p̄ma offō qdē miscēdo ꝛ fm vnā sicut dictū ē itelligēdo ꝛ numerādo ꝓiūctionē comiciano existēte ꝛ noiando nullos penit⁹ q̄ eoz ad alios hūtē aliqz dr̄iaz sed vnū esse offm̄ sub vno iudice vnius ꝓuincie p̄sule oi simili offō vna cuz suo iudice circa fiscalia picu lū sustinēte. Nulli quoqz iudici pēitus cōcedimus neqz ciuili neqz militari mittere p ciuitates ꝓuincias quibus p̄sidet eos q vocant̄ loci fuatores sciētibus. qz si quid tale fecerint ipsi cadēt administratōe p̄sumentes alios nisi vnū offm̄ eleuare. hoc aūt ipsum dicimus ꝛ i clarissimo comite oriētis ꝛ clarissimo iudice ꝛ illic enim vnā administratiōem vtrāqz facim⁹ hūtē qdē ꝛ spectabilis comitis oriētis nomē offō vo vno p̄sidente comitiano existēti ꝛ nominādo ꝛ p̄me soli us syrie ꝛ syrienēsi p̄sidente ꝛ vtriusqz administratōis annonas hūte. eq̄ lē nāqz vicarijs ꝛ illū ponim⁹ vt ꝛ ip se cū subiecto sibi officiali piculū habeat ꝛ p fiscaliū exactiōe ꝛ p̄ ciuili ꝛ publica disciplina. Volum⁹ ät oīb⁹ iudicib⁹ nr̄az ꝓuinciaz oēs subdi ꝓuatos qdē fm q̄ cinguli ꝓpium est in oībus causis ꝛ vniuersis pecuniarijs ꝛ criminalib⁹ occasiōib⁹. Qui vo in militijs ꝓstituti sūt ēt istos nihilominū occasiōe fiscaliū ꝛ crialium subdi oībus ei modis. Sed ēt eos q hic descēdūt ꝛ ex quolibet foro q q̄scunqz exequūt̄ snias lz ꝓuinciaz iudicib⁹ nō sinere amplius aliqd q̄z sacra nostra ꝓstitutiōe dispositum est pcipere sportulaz sciētibus qa si hec neglexerint q̄ damnū ex hoc nr̄is collatoribus illatū ipsi p̄soluēt. Damus aūt licētiā eis ꝛ ei referre de eo nō soluz ad iudices in q̄b⁹ sunt missi sz ēt ad nos metipsos vt nos hec agnoscētes cāz ꝓpetētez exeq̄mur. si ät ipsi aliquos i uenerint, ꝓpter dignitatis ꝛ cinguli superciliū in nr̄is collatoribus violentias irrogātes lr̄iam ei damus ēt examinare violētias ꝛ reos iuētos ꝓua

re cingulo ꝛ nr̄m ordinē i ꝓuincijs adimplere hoc q̄ō ēt in veterib⁹ dcm̄ ē legibus. sicut eni eos oi iusto lucro ꝓhibemus. Ita ēt pure cingulis vtētes oi honore ꝛ reuerentia ꝛ honestate frui sancim⁹ Dic igit̄ ꝛ a nobis cingulis discretis ꝓuēit eū q sic accepit administratōem cū dei memoria corā nobis. aut si nō vacat corā tua celsitudie ꝛ q tuā reseruit sedē ꝛ q sp fuerit glorioſissimo comite sacraruz nostraz largitiōnz ꝛ gloriosissimo q̄ store sacri nostri palatij ꝛ gloriosissimo comite vbiqz sacraz nr̄arū ꝓuataz rez. p̄nte quoqz ꝛ p tpa magnificētissimo chartulario sacroz nostro rū cubiculoz q codicillis his apud nos ministrat iusiurāduz dare nihil penitus. nec quodlibet se p̄bere neqz occasiōe suffragij neqz p̄rocinij ꝛ neqz ꝓmittere. neqz de ꝓuincijs ꝓfiteri dirigere neqz gloriosissimo p̄fecto neqz alijs cingula hūtib⁹. neqz eis qui circa eos cōstituti sunt. nec alteri cuilibet p occasiōem p̄rocinij sed sicut sine suffragio accepit administrationē a pu. pceptur⁹ annonas. has aūt solas accipere eū sinimus sic eaz puris custodire manib⁹ deo ꝛ nobis pca redditurus rōem. Sciat eni ꝛ tua celsitudo ꝛ q post te easdē cōscēderit sedes qa siue ipli p̄sumpserit accipere q̄q̄z ab his q ad p̄dictas administratiōes accedūt siue ꝓceres ipsi siue offm̄ tuū vltra ea q̄ occasiōe cōsuetudinū a nobis eis diffinita fūt. q̄. s. ꝛ sufficere sola putātes dari decreuimus nō in puis pena fiet. sz maximi qdez iudices accipe aliqd p̄sumētes ab his q ad p̄dictas administratōes accedūt. aut ēt pmittētes suū offm̄ tale aliqd agere ꝛ nūciatū nō emēdātes nō solū q̄druplū reddēt totius quantū pceperunt sed ēt magnā indignationē sustinebūt ꝛ cinguli piculū formidabūt ꝛ q circa eos sūt ꝛ obediēs eis offm̄ si amplius aliqd q̄z a nobis ꝓcessū est tentauerit accipe. ipsi quoqz subijciunt̄ dānis q̄druple reddi tiōis ꝛ cadēt ēt substātia ꝛ cingulo ipsu per ꝛ supplicijs subiacebūt q̄ cōgruant delictis eoz. Eos ät q ita sine mercede sumunt administrationem ꝓbis studiū hr̄e decet fiscalia vigilāter ispicere. ꝛ deuotos qdē ꝛ egētes necessitate cū oi exigere fortitudine. ꝛ in nullo flexos neqz p hoc ipso lucz aliqd oīo considerātes deuotis ät p̄r̄ne exhibere se deinde nr̄os subiectos reseruare vndiqz sine violētia nihil ab illo eoz picpiētes sed eq sint in iudicijs eq vo in publicis disciplinis exequētes quoqz delicta innoxi os qdē vndiqz custodiētes eos q puri sūt reis ät penā iponētes fm legē ꝛ ita p̄sidētes collatorib⁹ tāqz p̄r̄es fi

tas.§.pompo.z.l.ipĕrd.z ĕ vex qz z ipe peccat. z aliū facit relinquere. vñ vsus. Peccādo peccare docēs bis peccat z ī se. Qui reus ē z ī hos quos facit eē reos. l Sumāt.in loco assessorum z socioz.

m Ideoqz.qz tot bona habet facere pses. n Curialiū .q.d.isti z illi qui eligunt erūt de curia.z ideo magis experti.

o Precipuā interrogative lege.

p Sili.i.vtrūqz sile ē delictuz.ergo pari pena puniūt vt.C.ō epi.z cle.si quenq; in fi.

q Predixim⁹.sz nō tantꝫ vt dixim⁹ s.e.§. sic igit ī fi.§. z ō illo fit mētio hic

r Ex administra.i. administratoribus superioribus.

s Epi.facit ad hec. j.vt dif.iu.i.fi.

t Habītis.ergo durā te officio ꝓuenit hic ordinarius ī his casibus nec miz qz coraz principe hoc fit. vñ nō ē ō.ff.de i ius vocan.l.ij.z.ff.de iudi. pars ē z alia ratio qz.ll.ille loquūt. qī ex alia cā ꝓuenitur nō rōe officij.nā de eo ēt durāte officio posset conueniri vt.C.ad.l.iul.repe. l.iubemus.

u Dirigimus.s.sup aliquem.

x Illic. nō quē puniri vbi deliquit .sic j.vt oēs obe.iudi.p §. hec igit z .ff. de re.mi.l.neqz.i. fi.z ff. de accu. si cui .§. idez ipe. i pn.z.l.fi.

y Exemplū.sic.C. ad.l. iul.re l.i.z .C. de furt.l.siquis.

z Necessitatē.prio res pstōes.C.vt occ tā ciuiles q̄ mili. iudi.l.i.facit ad hec .j. e.§.oportebit.z.j.ō colla.§.sup hoc.z.j. de admi.§.i.i. fi.z. §.sancimus.

a Fasces. idest dignitates.

b Detinere. h colli ge qō lz alicui capere debitorē fugiētez facit ad hec .C. vbi de crie agi oz.l.i. sic j.vt nulli iudices.§. si vero siquis .z.ff. que i frau.cre.ait p. §.si ōbitorē.2.C.vt liceat vni sine iudi.l. ij.ar.ō.C.ō iudi. nemo. Accur.

c Furti .i. tanq̄ fur manifestus in q̄druplum teneat vt hic. z.l.lib. auri dānant ipi pncipi. Itez tps augetur qz p vi. mē ses āmodo stabit vt hic z.C. vt omnes tam ci. q̄ cri.l.i.§. q siquis et §.ipe āt. Itē z alias tres patit penas vt.s.e.§.siqs āt .i pnn.si āt durante administratiōe fugeret crime lese maie.tenet pter supradicta vt.j. de admi.§.ij. d Presente.sed nunqd solus eps hic cognoscit. quidā nō:sz pnceps vel ab eo delegatus.sed eps erit secū.vt.s.p.§. in fi. vel melius dic q durante officio ēt pōt collatores q̄relaz defendere

lijs diligētes qdē eos q sūt inocētes q vo rei mōstrant castigantes ac puniētes oēmqz iustitiā i publicis z i p uatis documētis eis fuātes.z nō ipi soli hoc agētes soli sed ēt sēper ꝓsiliū talē sumētes.z q circa eos sūt oēs z nō videantur illi q qdez velud ino xij esse p alios āt delinquāt atqz furē tur hoc q magis turpi⁹ est vt z parti cipes iniustitiā sumāt. Ideoqz lice bit tue celsitudini honestioz quosdā administratōes dirigere z sciētiū tributa fiscalia curialiū qppe z aliaz psōarū.experimētū sui dantiū bonū z ad magrat⁹ opportunoz. Quis enī nō diligat eū z honestate cōpleri magna putet. Si nro ōcreto iudicio q tui culminis ad cigulū veniat testioniū hūs qdē qa sit optim⁹.gratis vo euz suscipiēs nō vacās oio p ꝓuincias ppli p uati ne quēadmōz q⁹ dedit z cōgregz ne vñ colligat auz.sed vt hoc solum hēt studiū deo vobisqz semetipm cō mēdare z glia frui optia z repēsatōez sperare pcipuā. Si qs āt pter hoc aliqd egerit z donec in administratiōe ī q est iudex furti reus appareat z si pbetur aut auz dās z accipiat administratiōem aut accipiēs ex administratione vtrūqz.n.lic⁹ subnoxiuz est sciatqz z cōfiscatiōez z exiliū sustinebit z ī corpus vbera atqz suppliciū ipm quoqz q accepit ab eo sicut pdiximus malis subijciēs maximis.puras enim exigim⁹ eē ꝓuicialib⁹ iudicib⁹ manus z collatores custodiam⁹.z iste qdē taz ex legib⁹ qz ex administratōib⁹ imine būt pene bis q ī pdictis administratiōib⁹ sūt si tale aliqd egerit.dam⁹ āt z puicialib⁹ lītā si qdē apō ꝓuiciam iiustū qd administratōez hēt egerit.vel ī dam⁹ aliqb⁹ aut calūnijs subdat nostros collatores vt deo amabiles epi z ꝓuicie pmates pces ad nos dirigāt exponētes cigulū hūtis ōlicta. Nos n.hec agnoscētes dirigim⁹ ī ꝓuincia hoc exāinatuz qten⁹ ipe vbi iiustitiā fecerit illic quoqz penas subeat delictoz vt neqz aliter qspiam tale aliqd agere pūat ad exēplū respiciēs. Necessitatē hūte eo q administratiōez hēt z rexit ꝑz pōres pstitutōes duz depo suerit fasces p dies.l.i ꝓuicijs cōmorari publice se mōstrātē z ab oib⁹ suscipiētē ꝓuētōes. Si tñ añqz ꝓplean tur.l.dies fugiēs capiat velud aliqō ihōestissimoz mācipioz dam⁹ līaz collatorib⁹ detiere eū ī ꝓuinica z oē

de bis tribus.de furto accepto z data occasione administratiōis. z tunc solus princeps vel eius delegatus pōt cognoscere ad instātiā epi z collatoz:vt.s. p ri.§.z sic intelligit pri.§.sed finito officio de omnib⁹ delictis poterit cognoscere ēt eps.vt in hoc.§.qō intelligo idez.z si non fugerit z hoc per constitutionē istaz per aliā vero ēt durāte officio idē de oib⁹ cognoscit eps.vt.j. vt.ff.diff. iu.

qō dederūt ei occasione furti hoc exigere pōte tñ deo amabili epo z cāz ex nō scripto examināte donec reddat oē qcqd furat⁹ onderit. Sed ēt z ipos puiciales si sēserit administratoz furtū līniam hre magis āt z necessitatē hec referr nobis vt nos cognoscētes qz oio auro vēdidit iustitiā predictis eū subdam⁹ penis.supqz ēt celestib⁹ supplicijs re⁹ erit transcēdens iusiurādū ī quo accipit administratiōnē. Si āt voluerit ex q̄cūqz cā non cōpletis.l.dieb⁹ ex puicia fugere tūc cō prehēsus vbicūqz degere videt ruo cabit qdē ī ꝓuicia in q̄ administrabat oē vo q⁹ iuētū fuerit accepisse restituat ī q̄druplū Illud vz obseruāduz nullā esse nris subiectis līniam in alio quodā pter furtuz hec circa iudices agere.ñ enī si videret vehemētissim⁹ ī deuotis pp fiscaliū exactōez aut pp delictoz executōem dabimus subiectis agere aliqd aduersus eū. Ex aduerso āt etiaz penis eos oiuz amarissimis subiugam⁹ si eos q puris vsi sūt manib⁹ z fiscaliū exactiōe detulerint cū oi subtilitate postea ponētes ad ministratōez iuriari pūpserit z nō cū oi fauore p⁹ legitimū tps ꝓuicias reliquētes deduxerit. Oz enī eos q p⁹ hāc legez nram faciendi sunt clarissimos subiectaruz prouinciarum iudices cōsiderare quāta perfruant gloria tales apparentes. quantis autez sint incursuri difficultatibus legem hanc soluere q̄tum ad se presumentes.erit enim absurdum si eos qui q dem in vilibus capiuntur furtis ipsi torquebunt z nō primitus quiescūt donec reddant furta.ipsi autem ī noxij manserint z in maximis constituti furtis z nez apud subiectos erubescentes exemplum cum liceat eis honestis z liberis z vndiqz laudandis ostendi z a nobis habere testimonium z spez. Non sinimus aūt nec spectabilibus iudicibus nec alteri alicui quamlibet eis oppressiōem aut iiustitiā inferre aut ciuilib⁹ omnino cāis ꝓmunicare vt z nos eis hōestatē fuem⁹ z illi puritatē nob ꝺuotōez q̄z fsti tuāt. Sciant.n.oēs subiecti.qz pp eo rū vtilitatē z vndiqz coz idēnitatē z vt p oēm agant getem z nō cogant ꝓuincias relinqre z i pegrinis atfligi ꝓpterea pūtē legē scriptim⁹ deo eaz vouētes z pūtib⁹ venerabilibus maxime ei⁹ cōioniq̄z festiuitatis die⁹

§.si tñ.z sic nō ēpm cognoscere:vt hic.z.j.vt cle.apud ppri.e.§.i.nec miz quia ordinarius ē vt.C. de epi.au. l.epale. Interdū tñ vna cuz pside vt si crimen canonicū laico inferat.vt.j.ō mā. pn. §.oz. Itē qñ pses suspectus habet:vt.j.diff.iudi.§.si vo

e Ex nō scripto.i.sine libello sz al.z sine actis. Item z sīia lata sine scriptis quod ē spāle sic sunt z alij q̄tuor casus:vt.j. de man.prin.§.si tibi vbi sunt duo ē q̄rtus .j. vt cle.app. ppios epis.circa prin.vt qñ epus inter clericos cognoscit. Itē qñ int laicū cōuenientez clicuz z ipz clericū.vt.j.vt cle.apō ppos epi.§.i. Itē z qñ ē cā vil z pua. Itē qñ viliū psonaz. vt j.de mā.pri .§.si tibi.sz iure cōi libellus ē necessarius in scriptis.vt.j.de exhi.§.sancimus z sīia in scriptis dāda est: vt.C. de sententijs experi.reci.l.fi.

f Oñderit.vl p testes vl ēt p solū sacramentū agent sz al.vt.j.de coll.super hec.

g Sed ēt nō solū apud epz

h Jusurādū. facit ad h .C. de iureiu.l.ij.

i Illud.preter furtū z pter q̄ si aliquid accipiat vl det p administratiōe: vt.s.§.si quis āt z intellige hūc.§.durante officio:vt.s. proxi .§. dixim⁹ manifeste ex ipsa littera colligitur.

k Amarissimis mortis ergo.vel dic q pena paricidij z qz in loco filioz sunt collatoz esquos q̄si occidit.vt.s. e.§.eos.z qz illa est oiuz pena maioz.vt istiꝰ. de.p.iu. §. Itē lex pō.z.§.alia ōmū

l Postea collige hūc.§.loq durante officio.

m Apparentes .s.innocentes. Accur.

n Ad se.sic.s.quomodo .o. e.§.z igitur.ff.de dona. ī er viz z vxo.l.si socer.

o Ipi iudices.

p Innoxij.i.sine pena.

q Exemplum. vnde Cato Turpe est doctor cū culpa redarguit ipsuz.facit ad hec j.ō san.e.i prin .z.ff. de edē. l.siquis ex.§.fi.

r Et liberis.s.a furto. Ac.

s Sindi.apud epm vel pncipē vt sequit . vel dic ipsis collatoribus finito officio: vt.s.§.necessitatem.

t Spē percipiendi aliquaz dignitatē vt insti. in probe. in fi.fm az.

u Ciuilibus cau.i.aliqua ci uili cā ꝓtra eos iudices agere durante administratione:vt.s.in prin.huius .§. sed contra.j.vt dif.iu.§.si vero sol.vt ibi. Accursius.

x Eis.s.iudicibus. y Illi iudices. z Venerabilib⁹.s.epis ō gbus ē habita mētio.s.e.§.necessitatez. Que.s.lex. Eius.s.dei.

a Festi.di.subaudi z poterit exerceri z qz contra pessimos latrones exercetur vt mō dixit vt.C.ō.fer.l.puiciaz vl qz celeritatē desiderat.vt.ff.ō dā.infe.l.ij.

b Patres.sic supra.e.§.eos sic.j.iusiu.q̄ pre.Accursius.
c Oportet necessitatē.q.d.sponte agat' q̄ tandē ex cessitate faceret sic.s.ō fideiusso.§.q̄.āt. d Ipsis.s.opezibus. e Clementia.i.p hoc quod fecimus.l.istā. f Que deuotione nolite prebere vt subijcit.Ac.
g Periculū.qz de hoc iuratoziāt pstat cautionē.j.t.§.tua quippe t.j.iusiuran. quod pre.§.i.
h Diligentia vt institu.in.p emio circa principium.
i Reparauim⁹.i.recuperauim⁹
k Undiqz.sic supra quomodo.o.e.pmo R.
l Itaqz hymnos.i.grās.sic j.titulo proximo.Accur.
m Benignitatez.qz in sola clemētia possumus esse pares deo.vt.C. de nuptijs.l. imperiales.
n Quātū ad nos.nam vere pfecrare nō pōt cū nō sit sacerdos.vt isti.ō re.di.§.sacre
o Eis.al' eos.
p Dedignātes.s.in hoc in alijs āt imittat'. vt.C.ō le.t con.digna.sic insti. de bere. quali.t.diff.§.pe.
q Qui.s.imperatozes.
r Et ip̄i.s.collatozes.
s Propter hoc qō accepezāt aliquid.vt.s.e.§. cogitatio in fi.t qz erāt pricipes in fili delicto.vt.s.e.§. siquis āt vñ ml poterāt adinuicē opponē.vt.C.ō li.cā.si filiū.
t Questū.qz sibi plura dedit deus vt.s. de non alienan.§.finimus.
u Nō autem dictum est vt s.e.§.volumus.
x Legis.s.istine: vt subijcit
y Subiectozū.s.nobis.
z Citra.i.si nō al' esset mala grāmatica al'ē in lra citra oē suffragiū tc.
a Licentiam.s. que sequit'.
b Eos magistros militum puta.
c Prescriptio.i sequētibus
d In criminibus.sed nōne violentia é crimē t publicuz siue sit publica siue puata vt ff.de pu.iu.l.i. R.é sz crimē hic p maiozi crimine ponit vt.C.de custo.reo.l.ij.t .ff. de re milit.l.iij.i. R.
e Hoz.s.presidū.psidiū di co nō expectantium.
f Ad iudicibus. puta a magistromilitū si forte erāt milites isti qui delinquerunt.
g Subiecti.s.illi q ōl'quūt.
h Ad eos magistrosimilitū puta presides.
i Per quā.s.hāc legē nr̄az vt sequitur.
k Prebemus.ergo nō poterit alteri delegare. vt.ff.ō offi.eius cui.l.i.i. R.
l Omnem nisi in casu: vt.j. §.interdicimus.
m Dantes presides.
Cāis prime nominatis.
n Priuilegio .s. a lege idulto.vt qz sic scholaris qui hz puilegū magistri. vt in pe. digestoz in fi. vel clericus qui hz epa. vt.C. de epi.t de.l.oēs. vl' militis q corz magistromilitū zuenit'. vt.C. de iur.om.iu.l. magisterie. sed numquid a pncipe pōt hre' R.sic si dicat' nō obstante hac.l.vt.ff.de.le.iij.siqs in pn.t nō al' vt de preci.ipera.off.l.rescripta.t.s. de nō ali.§.qz vero verisile i fi.t hic subijcit. alij tñ intelligūt hūc.§.in puil.q̄ iuris corpze nō sunt clausa vt in R.pto t i silibus nā si est a lege indultū nō tollit' sm cos t ē preceptoz meus in hac sententia.sed b.fuit in prima qō plene dirimus.j. vt oēs obediāt iudici.§.siqs igitur.
o Neqz ex hoc .s. priuil'.si.n.puil'.sibi valeret secure delinquere.t. unde nascet vt oīb⁹ liceat pres' suscipere iudices magis q̄z fures t sollicitatozes t eo rū substātijs isidiātes. Oportz' quo qz nos nr̄os subiectos sciētes quantā vr̄i posuim⁹ puidētiā cuz oi deuotiōe publica line iminutiōe tributa p soluere' t neqz admistratoz egere necessitate sed ita deuotos nosmetipos pbere vt nobismetipis oñdat' opib⁹ qz t ipis' p huiusmōi clemētia' ppā nobis deuotiōem restituēs t merito habebitis oēm a iudicib⁹ occasiōem deuotiōis fauorē t puidētiā. Illō sciētes vt qz iudicib⁹ iminet vndiqz fiscaliū piculū' t manifestū qz i ppo suo piculo admistratōes assumunt t nos hec agnoscētes t oīmō t vite in deuotiōem.t nolite vr̄as volūtates ita pbere iobediētes q̄ten⁹ eoz egeatis vehemētia quā necessariū est eos assumere ppter ieuitabilē fiscaliū exactiōez. Sciētib⁹ nobis nr̄is subiectis qa militares expēse t hostiū isecutiones multa egēt diligētia. t nō possūt citra pecunias hec agi cā vz nullaz accipiēte dilatiōez.neqz nobis cōcedētib⁹ despici. Romanoz terrā diminutā q t Libiā oēz reparauim⁹. Uāda los i fuitutē redigim⁹. t plurima ad huc t maiora hoz speram⁹ a deo pcipere t agere p qb⁹ ?petēs est fiscalia tributa sine iminutiōe t deuote t fm diffinita exigi tpa q̄propter si vos q dē deuote occuretis iudicibus illi vō facilē t pparatā fiscaliū illatōez i vos exhibuerit t iudicū laudabim⁹ studium.t nr̄am approbabim⁹ volūtatez t vndiqz vna q̄dā erit optia ?sōaqz psidētiū t qb⁹ psidēt ?gruentia magna. Itaqz deo t saluatoi nr̄o ie su Christo oēs similiter offerāt hīmnos p hac lege q̄ eis dabit t pr̄ias habitare caute t ppas facultates habere firmissime t iudicū frui iustitia.nā t nos ppterea eā posuim⁹ vt t iustitiā q̄ i lege est valeam⁹ dño deo vouere t nosmetipos t nr̄m cōmēdare imperiū t nō videamur despicere hoies oppressos quos nobis tradidit dñs de⁹ vt eis p oīa pcam⁹ ei⁹ sequentes bēignitatē. Ideo.qz quātū ad nos cōsecret' deo eo q nihil i mētē nr̄am veniēs boni p tuitiōe subiectoz reliquimus.volētes.n.honesta hec t silia furta pimere t nr̄os subiectos getea puincialib⁹ iudicib⁹ ?seruare ppterea festiauim⁹ gratis admistra malū.vñ bona oīri debēt q nō eē oz.vt.C.vñ vi.meminerint t ō indicta vide.l.ij.
p Nō.n.sic.C.de iureiu.calū.l.ij.in fi.§.sinautē reus.
q Prouincijs.al's in prouincijs.al's prouincie.
r Cuiuspiam magistrimilitū.forte vel alterius de quo videtur.
s Et banc.s.legem. t Eis.s.subiect). u Oñdūt.s.p̄sides.
x Auxilier'.s.lex ista sic.j. de man. prin. §.patrocinia.
y Patiētur .sic. s. e.§.siqs autem.
z Nobis bene dico vt viriliter ibi manent vt pre. hec non egeam⁹ dare eis ali quē adiutorē qui nō iuuaret imo impediret eum iunādo malos homines t oz baberēt nomē adiutozes.ipi magi' eēnt fures t mali.vt.j.p xi.§. interdicimus.
a Et aut. t repete op⁹ sit t accipe verbuz mittere qō'ē .j.
b Officiū.i.oia pōt pses p hāc.l. q̄ pōt varij magistrat⁹ rome. vt .ff. de off.p. illicitas.§. q vniuer sas.t.l.ex omnibus t.l.sed licet.
c Uti.q.d. nullus.
d Interdicimus in sectatozes.i. q̄ ita noiarent'.magis aūt essent fures .vt .s. dixit
e Inhibitozes qz t isti forte pecuniam acciperent pro scelaribus occultandis.
f Tales q bona pre sūptiōe mitterēt' vere āt mali essent.
g Presumpserit.s. illuc ire vel mittere.
h Capti.i.missi.
i Nūciata. pmittit' ergo relatio in istis missis a magr̄omilitū vl' alio.alias p̄. vt j.de iudi.nō expec. sa.iusf.§.i.
k Oportebit. pmeritos q meruerunt hāc dignitatē hre.
l Detuendi sic .ff. ō of.pcō.l.obtuare
m Administratoze ablatui absoluti.
n Abutant'.nō priuil'.oz pdere q abutitur eo vt hic.t.C.ō indeis.l.iudeos.
o Primitus. vt.s. e.§.siqs autē hec.i. has.penas.
p Hec preferētes.s. in tribus cāib⁹ vt diximus.s.e.§.necessitatem.
q Maiori.j. de administratione .§. ij. p sed ibi in fuga loquit' vt magis punit' durante administratiōe quam si postea fugiat .hic āt ex delicto pus cōmisso punit' t postea plus poterit puniri cū sit dignitate erut⁹. vt.ff.ō icēdi.t.n. pedius.t ō pe.l.i fnioz.
r Experientur. idest experiri poterunt si accusarentur. sic.ff. de statu. lib. labeo t.ff. ad.l.iul'.re.l. antepenul.§. finali.
Non enim. bene dico eum posse puniri postea non enim tc.
s Revocatorie.i. revocationis.t ita adiectiuum resolvitur in substātiuū az.quia dicit se revocatum a suis.

u Fuge.quã nõ experimit lz in corde gerat.

x Cãm vt occasione rei familiaris.

y Dirimus.vt.ẽ.e.§.necessitatẽ.

z Jusiurã.dirimus vt.ẽ.e.§. sic igit qõ iuramentũ dabitur rome vel constantinopolis si sibi fuerit electus alꝫ inuabit in prouincia in qua é.z hec sunt vera ſz id tps quando priuceps eligebat huiusmodi ptãtes. Sed nunquid cũ iurẽt hodie in suis ciuitatib⁹ i.in his. vñ debent esse ptãtes bẽbit locũ hec constitutio? ſz.sic vt ar.ff.õ pu. iudi.l.ordo.z.ff. de ne.ge.actio.

ꝑuicijs sufficiãt z ad ea q̃ ex nr̃is legib⁹ supra eis decreta sunt.qs ꝑsumat aut fori ꝑscritiõe aut h⁹i aliqd apud eos vti. Interdicim⁹ aũt z gloriosissimo magro militum oriẽtis. z oibus nr̃is iudicib⁹ aut latronũ iusectatões aut violẽtiaꝝ ibibitores aut armatos aliquos tales destinare i ꝑuicijs. sciant.n.q ad hoc istituti p⁹ hãc nr̃az legẽ ꝑsũpserit qñ captꝰ ab his nr̃is iudicib⁹ ꝑuiciaꝝ z i vincula rediganꝰ z ad nos cã nũciata sũmũ periculuz sustinebunt.z q h⁹i eis ꝓcepta tradiderit trigita librꝝ auri sustineãt penã z maiorẽ isup vehemẽtiorẽ nr̃am idignatiõem experiunꝰ. Oportet igit iudices ꝑuiciaꝝ tã q̃ꝫ ꝑ meritos a nobis ptãtẽ sic cãis vti vt iuste legitime sint oib⁹ metuẽdi sciẽtes qz si data a nobis administratõe male z idigne vtanꝰ a nobis cõcessa sibi licentia subiacebũt supplicijs q̃ ꝑmitt⁹ dixim⁹ z donec administratiões hñt hec ꝑferẽtes z dũ eas deposuerit maiori adhuc experienꝰ ꝑiculo. Nõ enim dam⁹ lñiam eis afi q̃ꝫ legitimuz qnq̃ginta diez ꝓpleaꝰ tps a ꝑuicijs in q b⁹ administrauerũt discedere aut ꝑ occasiõem reuocatorie aut ꝑ occasiõez fugę aut ꝑ aliã quãlibet cãz sciẽtib⁹ sicut ꝓdixim⁹ siue ad hãc pueniat felicissimã ciuitatẽ siue i q̃cũq̃z regione ad ꝑuinciã denuo reuocati enĩ ꝑfuerũt penas sustiebũt oẽs q̃s ꝑus dixim⁹. Jusiurãdũ vo dabũt hoc q dẽ qõ supius dixim⁹ Si vo aliqb⁹ i ꝑuicijs exñtib⁹ imittanꝰ cinguli codicilli z cor̃ deo amabili epo metropolitano z q in eis ꝓmates sũt iusiurãdũ subijciũt z ita cinguli suscipiẽt actões tua qppe cellitudine ꝑuidente siue in hac maxia ciuitate ꝓcipit aliqs administratiõem siue i ꝑuicijs eil codicilli ei⁹ transmittanꝰ a tua celsitudie.vt sic ipse q accipit cautiões faciat fisco de tributoꝝ icuitabili excusatiõe sicut ipe pure ꝑbauerit Ꝓdosita ãt fuit lex hec a nobis i oib⁹ administratiõib⁹ a nobis nominandis z ex pñti tpe sine suffragio ꝓcipiẽdis nã q̃ ꝓcesserũt ꝑdẽ positis subiacent legib⁹ nulla a pena hoꝝ q̃ in hac nr̃a lege determiata sũt ũminẽte hacten⁹ admistratiões hñtib⁹ nisi tñ z ipsi p⁹ insinuatiõem hui⁹ legis nr̃e furari capianꝰ. Hec igitꝰ tua celsitudo vniuersa cognoscẽs i oib⁹ gẽtib⁹ sub se cõstitutis fieri manifesta ꝓcuret solẽniter ꝓceptis vtẽs apõ oẽs ꝑuinciaꝝ ꝑfides vt ipe cognoscẽtes nr̃z circa sbiectos studiũ.z quãtũ hẽm⁹ circa ordinatiõem iudicũ volũtatẽ cõsiderẽt q̃ꝫta eis bona ꝓticipanꝰ .neq; impij medele ꝑ eoꝝ felicitate parcentes.

Datum.xij.kal.maias.

Scriptũ est exẽplare edicti cõstãtinopolitani hñs .vi.bilisario ita q̃ꝫtã subiectiõum possim⁹ ꝑuidẽtiã oñdit a nobis nup posita lex quã ad glorioſissimos nr̃os ꝑfectos scripsim⁹. Sed cõpetẽs ẽ z nos ipos scire ur̃am ꝑuidẽtiã quam circa oẽs hoies hẽm⁹ z ꝑptera legẽ ipaz z in edictis ꝓpositum⁹ figurã. vt z uos dño deo ac saluatori nr̃o iesu xpo iuste referatis hymnos z ur̃o iperio.qz oẽz ꝑ nr̃a vtilitate pficim⁹ laborez notitia eorũ q̃ ab vnaq̃q̃z subditoꝝ administratiõe dicũt ꝓberi circa consuetudinẽ quãtitatis ab his q administrationes hñt nullo ꝑsumẽte extra ea q̃ supscripta sũt reqrere.nz ampli⁹ aliqd a spectabili comite oriẽtis in sacro cubiculo solidos. lxiij. ꝑmicerio clarissimoꝝ tribunoꝝ notarioꝝ cuz q̃tuor scriniarijs sacri laterculi sol.l. ei⁹ adiutorio.sol.iij.offõ clarissimoruz ꝑfectoꝝ ꝓterioꝝ sol.octuaginta.a ꝑconsule asie ita i sacro nr̃o cubiculo solidos nũero.xiiij.ꝑmicerio clarissimoruz tribunoꝝ notarioꝝ cũ quattuor scrinijs sacri laterculi solidos nũero q̃draginta ei⁹ adiutorio solidos nũero tres offõ glorioſissimoꝝ ꝑfectoꝝ ꝓtorioruz sol.nũero.lxxx.a spectabili comite phrygie pacasiane ita cartularijs trib⁹ sacri cubiculi sol.nũero.ix. ꝑmicerio clarissimoꝝ tribunoꝝ notarioꝝ solidos nũero.xxiij.ei⁹ adiutori sol. nũero.iij. offõ glorioſissimo ꝑfectoꝝ ꝓtorioꝝ sol.nũero.l. ab spectabili cõite galatie ꝑme ita spectabilib⁹ cartularijs tribus sacri cubiculi sol.nũero.ix.ꝑmicerio clarissimoruz tribunoꝝ notarioꝝ sol.nũero.xxxij. Eius adiutori sol.nũero.iij.offõ glorioſissimoꝝ ꝑfectoꝝ ꝓtorioꝝ sol.numero.ix. A vicario lõgimuri cartularijs trib⁹ sacri cubiculi sol.nũero.ix. ꝑmicerio clarissimoꝝ ꝑfectoꝝ ꝓtorio sol.nũero.xxiij.eius adiutori sol.numero.iij.offõ clarissimoꝝ ꝑfectoꝝ ꝓtoꝝ ꝓtorioꝝ sol.numero.xl.z quecũq̃z administratiões ꝓsolatiue sũt. A iudice palestine ita spectabilib⁹ cartularijs trib⁹ sacri cubiculi sol.nũero.ix. ꝑmicerio clarissimoꝝ tribunoꝝ notarioꝝ.sol.xxv.ei⁹ adiutori sol.iij .officio glorioſissimoꝝ ꝑfectoꝝ ꝓtorioꝝ sol.nũero.xl. A iudice phenice mãtine ita spectabilib⁹ cartularijs trib⁹ sacri cubiculi sol. nũero.ix. ꝑmicerio clarissimoꝝ tribunoꝝ notarioꝝ sol. nũero.xxiij. eius adiutori sol.nũero iij.offõ glorioſissioꝝ ꝑfectoꝝ ꝓtorioꝝ sol.nũero.xl. A iudice syrie ꝑe ita spectabilib⁹ chartularijs trib⁹ sacri cubiculi.sol.nũero.ix.ꝑmicerio clarissimoꝝ tribunoꝝ notarioꝝ sol.numero.xxiij.eius adiutori sol.nũero tres offõ glorioſissio ꝑfectoꝝ ꝓtorioꝝ sol.xl. A iudice cypri ita a spectabili b⁹ cartularijs sacri cubiculi sol. nũero noué ꝑmicerio clarissimoꝝ tribuno ꝝ notarioꝝ solidos nũero. xxiij. ei⁹ adiutori.sol.nũero tres offõ glorioſissimoꝝ ꝑfectoruz sol.nũero.xl.a iudice pãphile ita spectabilib⁹ cartularijs trib⁹ sacri cubiculi sol. nũero noué ꝑmicerio clarissimoꝝ tribunorum notarioꝝ sol.nũero.xxiij.ei⁹ adiutori sol. nũero tres offõ glioſissiorũ ꝑfectoꝝ ꝓtorioꝝ sol.numero.xl. a iudice armenie maioris ita spectabili b⁹ cartularijs trib⁹ sacri cubiculi sol nu.ix.ꝑmicerio clarissimoꝝ tribuno

c Actiones.i.actus sic.ẽ.8 non alie.§. finimus in fine.

d Codicilli. expone. vt.ẽ. priori. Accur.

e Tua.o.prefecte.

f Ipse.tu subaudi.

g Accepit.scilicet administrationem. Accur.

h Cautionem.nunquid sine fideiussore? vi q̃ sic vt. C.de ver.si.l.sancimus.sed non ꝺicimus.nã debet dari fideiussor õ fideli exactione tributoꝝ:vt.j.ti.iusiu.qõ pre.z.ff.ad municip. quot. §.pen.z.l.libertas.§.fi.z.ẽ. eo.§.oz. Accur.
Ipse.tu subaudi.

i Posita noiandis:vt.j.ti. pri.z.ẽ.e.§.hec oĩa.vel dic noiandis.i.eligendis. sic accipitur verbum.C.de decu. noiationum.

k Furari. sic .j. de incestis. nup.§.ij.z.§.iij.

l Eoꝝ.s.subditorum.

m Scriptũ.iutilis ꝓstõ hac ꝓstitutiõe declarat qd debeat dare ex ꝓsuetudine qlibz electus sicut z promiserat dicere.ẽ. ti.i.§.hec oĩa.nec é legẽda.

n Quãtã.verba edicti sũt ista

a In prouincijs aliquibus.

b Codicillis.i.lr̃is continentes ꝓsidatus illius prouincie. Accur.

o Prometropoli. pmas archiepiscopalis ciuitatis vt ē ciuitas beryto z tyro. vt. C. ō metropo. beryto. l. i. li. ir. ar. p. j. ō defē. ciuit. §. i. z ōnuo.

p Volo. idest quando volam dabitur mihi.

Scriptū. constitutio inutilis hec constitutio exempluz quoddam est continens quoddā que fuerunt in illa vt iudi. sine quoquo suffra. z quedaz continet plus. de ammonitionibus quas facere debēt episcopi z prefecti presidū postq̄ iurauerunt vt. j. e. sicut enim si alis immitteret epistolam secretam z q̄daz apertam ita hec est aperta respectu superioris.

rū notarioꝝ solidos nu. xxiiij. eiꝰ adiutori solidos nūero tres offō gliosissimoꝝ pfectoꝝ ptorioꝝ. solidos nu. xl a iudice armenie mioris ita vt supa a iudice capadocie pme ita vt supra a iudice cleoponti ita vt supra a iudice thaice ita vt supra a iudice europe ita vt supra a iudice carie ita vt supra a iudice licie ita vt supra a iudice austrie ita vt supra a iudice ropita vt supra z q̄cūq̄z admistratōes pīdiales siue cōrectiue sunt a iudice libie supioris ita spectabilibꝰ chartularijs tribꝰ sacri cubicularij sol. nu. ix. pmicerio clarissimoꝝ tribunoꝝ nōrioꝝ sol. nu. xxxvi. a iudice egipti pme ita vt supra a iudice egipti fe ita vt supra a iudice cinie sedurnice ita vt supra a iudice palestine tertiāe vt supra a iudice arabie ita vt supra a iudice euphrate ita vt sup. a iudice mesopotamie. ita vt supa a iudice cilitie fe ita vt sup. a iudice armenie pme ita vt sup a iudice galatie fe ita vt supra a iudice onoriadis ita vt supra a iudice īsulaꝝ ita vt supra a iudice misie. ij. vt supra a iudice scithie ita vt supra p vniuscuiusq̄z ciuitatis defēsorē li qdē sit metropol p metropoli a ptore gliosissimoꝝ pfectoꝝ ptorioꝝ dādi sūt sol. nu. iiij. si vo alterius ciuitatis sol. tribꝰ z vltra hec nihil nz i defēsiōe vel dare iudicibꝰ nec alteri cuiusq̄z nec accipe volumus. nisi q̄dā sit cū ab his volo' resideāt cōsuetudies sciētibꝰ eis qz si nūciet' nostre ptāti de aliquo eoꝝ q̄ puaricāt' q̄ a nobis sācita sūt. z qō acceperit q̄druplū rēddāt z offō soluto exiliū habitabūt ꝓtinuū cū ēt puīciaꝝ iudices si hoc neglexerit z defēsores sināt rapere nō modicā ipi substinebūt penā

Scriptū est exēplar huiꝰ dñico gliosissimo pfecto apō illiricū ptorioꝝ. sz ita si qdē adiectōibꝰ iuliu rādū sōeāt fz p̄uz ō h' fco iditū sacramētū cuiꝰ exēplar ēt directū ē tue celsitudini. Qui vo administratōes suscipiūt a tua celsitudie directos huicei a nob codicillos suscipiāt phte ōo amabili ciuitatis i q̄ deget epo z alijs q i ciuitate sūt i iudicio tue celsitudis ꝓgregatis offō oi tuo coraā qbꝰ ēt codicillos accipiāt z iurēt pdcm insiurādū. z maxie h' pcipimꝰ coraz curialibꝰ agi quos ꝓpetēs ē magna frui z a tua celsitudie z q eū dē cīgulū optinerit ꝓuidētia z studiū z vt nihil ab eis tu lucreris oio nz pmittas eos ab vllo ledi. eos enī q hac vtūt' iniqtate q̄tenꝰ z felicissio nro vtāt' exercitu. z reliqs curiales adipleāt fūctiōes qa nō oz talia atentari solatia vt possit referri ad tātā tarditatē nihil. n. nob ꝓmēdat tuā celsitudinē qūo circa curiales vniuscuiusq̄ ciuitatis ꝓuidētia quā pberi volumꝰ istis z a tua celsitudie z a cīguli semp successoribꝰ. q̄pp dū codicillos dederis administrationes accipiētibꝰ a te aut pīte hoc eis tuā denūciare volumꝰ sedem vt curialibꝰ oēz ferat fauorē nihil penitꝰ ab eis accipiēs. phibeant āt z ab alijs eis auferri dāna z agnoscāt p te qa si pter hoc aliqd egerit penis subiacebūt grauissimis. sicut enī curialibꝰ pcere te volumꝰ. ita z defensoꝝ castigare z retinet' auaritiā' tuā cimꝰ z ab eis pīsumere. accipe a nris subiecti nisi fm q̄ eis administrat respu. aut si nō est eis aliqd publicū solatiū q̄stū icumpabilis antiqtas diffiniuit vt a spōtaneis ipsis magis q̄z ab inuitis accipiāt z hoc paz z quātuz eis ad mediocrē sufficiunt gubernatiōez. Sciāt. n. qa si citra hec aliqd acceperit nō solum q̄drupli subiacebūt pene sed ēt exiliū hītabunt ꝓtinuū pus eis plagis cōporeis infligēdis. Edictuz scriptuz in oi terra deo amabilibꝰ archiepis z scissimis pīarchis tradita nob vba edictis deo re. p. curā hūtes. z i oi iustitia viuere nros subiectos studentes subiectā legē. ꝓscriplimꝰ quā z tue sanctitati. z p eā oibꝰ q tue puicie sunt facere māifesta bene hre putauimus

Tue igit' sit reuerentie z ceteroꝝ hec custodire z si qd trāscendat' a iudicibus ad nos referre vt nihil cōtēnat' hoz q̄ sce z iuste a nobis sancita sunt sic. n. nos qdē nrorum subiectoꝝ miserati q̄z supra fiscalia functōuz exactiōem ēt maxias sustinēt ex furto iudicuz violētias pp factas puinciaꝝ vēditiōes hec auferrep subiectā studuimus legē. vos āt negligētes nō referatis a nobis qdē ꝓsecrata sit dño deo. vos āt rōem redditis ei apō eū p alioꝝ iiustitia si qd ñ agnoscētibꝰ nobis dānuz apō nos hoibꝰ iferat' sed oz pīntes vos puicie z p eis ac reliqs detestātes māifestos nobis facere z rectos iudices z trāscēdētes hāc legē nram q̄tenꝰ vtrunq̄z cognoscētes hos qdē puniamus illis āt repēsemus. cunq̄z lex publica ppolita fuerit. z i oibus māifesta tunc sūptus intus recōditus i scissima eccliacuz sacris vasis. vtpote z ipsa dedicata ōo z ad salutē ab eo scōruz hoiū scripta facietis āt melius z illic hītātibꝰ vniuersis hoīnibus vtilius si eā sculpētes aut tabulis aut lapidibus i portici bus sāctissime ecclesie describatis penā pbētes oibus horū q̄ sācita sūt lectiōem atq̄z possiōem. Si vo p iudicuz puritate hāc habuimus puidentiam palā est qz multo magis defēsoribus non pmisimus. nec cuiq̄z accipere nec dare. dabunt. n. cōcessis sibi pceptis in foro glōrioissimoruz pfectoruz si qdez maiores sint ciuitates sol. iiij. si vo mīores sol. iij. z vltra hec nihil ab vllo nisi aliqs ex fisco solennis eis q̄stus erit. aut si nihil ex fisco pcipiunt nihil vltra q̄z sacra nra statutuz ex cōstitutōe pcipiāt. Alioqn si qd accipe capiantur aut ipsi aut qvocant' eoruz chartularij. aut alter q spiam q circa eos sunt illi q̄druplum restituant qō acceperunt z hac solicitudie repellēt'. isup exilio ppetuo multabūt' z i corpore castigati reddent

r Auaritiā q̄ ē radix oiuz maloꝝ: vt. §. vt iudi. sine quoq̄ suffra. §. an certe. z pōt hic notari vt lex sit correcta. ff. de off. p con. l. soleret. §. fin. nā hic nō pmittitur aliquo mō accipere esculētū dūmō hēat salariū erquo sibi satisfierī pōt vt statim seq̄t idē dico de illa ff. ō o'. p. plebiscito

s Gruduim. legez: vt. §. iu. sine quoquo suffra.

t Rica Jusiu. hec ꝓstō adijcit ⁊ diligēter ꝓphendit sacz qō dz facere q libet administrator. vt. s̄. vt iu. sine quoquo suffra. §. sic igitur.

u Admistratōes q̄slibz. vt. s̄. vt iu. sine quoquo suffra. §. hec oia.

x Uro ego. hic nō ꝓus substātiā sacri. vsqz illuc purā cō. ⁊c. ibi āt si ꝓfecerit. ⁊ sic tria ꝓtinent i hac ꝓsti.

y Christū. p̄ hs̄ vbū ⁊ sequens sacm qō dic de virgine exclu de iudeos ab his ad ministrationibus vl' ptārijs. ar. C. ō sum. tri. l. i. nā xps vt dī i dec. pp tria fuit ba ptizat pp exēplū vt nos faceremus idē. Jtē pp ꝓmēdatōez sue humanitaꝫ. Jtē pp vim gr̄atiuaz cō ferēdā aqs quā non bñt iudei in se vt in decre. dī de con. di. iiij. si baptizata. ⁊. c. nūq̄. n. i hoc. n. noie xpi tria ꝓtinet. s. qui ⁊ a quo. ⁊ de quo. i. tres ꝓsone. p̄ vngēs filius vnctus. spūs s. vnctio. vt i decre. dō. di. iiij. c. a quodā

a Quattuor. i. a q̄t tuor euāgelistis scā ⁊ ꝓposita. s. Luca. Joanne. Marcho. Matheo. qui suis figuris pingunt: vt hoc versu ꝓtinetur. Est hō Matheus Mar. qz leo vitulus Lu. pingit a Jo. bi eniz q̄tuor oia euā gelia fecerūt ⁊ ñ sūt plura lz diuisiz legā tur i ecclesia. Sz qd si sup ynū tm̄ vl' qd si sup aliū libz̄ū? vī ñ valere vt hic. sz ō est qz hāc respectus ad vera euangelia. Jtē mēs deferentis est ꝓsiderāda vbi iurās vellet malignari vt i decre. xxij. q. v. c. q̄ cūq; arte ⁊ facit ad hec versus. Fallit iu rāte i uratio facta p artē ⁊ repete sp ad oēs hos accusatiuos. Jtē ꝓsuetudo sic ip̄tat vt iura mētū fcm̄ sup quolibz libro valeat vt. ff. de le. ⁊ se. cō. l. si de interpreta.

b Teneo. no. q tāgere debet ⁊ est verz nisi casibus. vt in iudice iudican te. vt. C. de iudi. rez nō nouā. Jtē in epō testificāte. vt. j. de san. e. §. nul s̄. de non alienan.. §. q. āt a nobis dictū. ibi ⁊ vt neqz.

c Germanū. germanus frater germana sozor dr̄ q̄si ex eodē germie na tus. vel nata. ⁊ sic facit se parez. qō ē verz. quo ad qd cū uterqz ad statū iperij studeat. vt. s̄. vt iudi. sine quoquo suff. §. oz. sed subijcit fuitiū per quod reddit se subijcibilez. d Bñis. hic nō q̄ genus masculinū ꝓcipit fe. sic. ff. de le. iij. l. qui duos. ⁊. ff. de pactis tres fratres. sed nō eō vt. ff. de le. ij. l. si ita scriptū de quo plene dic. vt. ff. de ver. si. l. i.

e Et omnem. s. iuro me p̄staturū repete.

f Arte. i. deceptiōe. vt Cato. Sic ars deludit arte. Catholice. i vlis.

g Aplice. i. romane q̄ fuit ab aplo petro fundata. vt. j. ti. prox. §. fi.

h Sed ꝑmitto. i. permittā. sic. n. ē modus loquēdi theotonicoz. vñ ex tūc pz q̄ ex eis theotonicis erat iperator vsqz ad hoc tps q̄ tū dicemus j. vt ꝓpo. no. ipera. i prin. nō. tū hic q̄ ptātes terraꝝ debēt expellere he reticos de suis locis p. l. istā. ⁊. C. de. sū. tri. l. i. i fi. ⁊ i ꝓstiū. Frederici. ad decorē. §. ij. que ē. C. de hr̄ti. aucē. gazarbos.

i Idē iusiu. repete p hāc. k Dabo. facit. s̄. vt iudi. sine quoquo suffragi. §. sic igit̄. C. ad. l. iul. re. l. fancim⁹.

l Singuli. i. dignitates

m Suffragij. i. p̄ suffragio p̄standō cozā dño. iperatore p̄ dignitate babēda. Accur.

n Famosissimis. hic in bona pte accipit. alis i mala vt cū dr̄ famos⁹ latro. vt. ff. de penis. l. capitaliū. §. famosos ⁊. §. fi.

o Percepi. q̄ constat. vt. s̄. vt. iu. sine quoquo. suffra. §. hec omnia.

p Dominoz. s. imperatorum ⁊ vroz. ⁊ concipit hic masculinum. fe. vt. s̄. dixi.

q Annonis. vt tū epulentū ⁊ poculentum possit accipere. vt. ff. de offi. ꝓcon. solent. §. fi. ⁊ de offi. pre. plebiscito. sed ille p̄t dici correcte quando habet suffi ciens salarium. vt diximus. s̄. ti. proxi. circa prin.

r Fiscalia. scilicet tributa.

s Indigentes. quib⁹ ex ne cessitate iponit necessitas. soluatur. vt. s̄. vt iu. sine quo quo suffra. §. eos.

t Subinclinatus. idest fle xus in aliquo.

u Per grāz. sic. j. de san. e. in prin. colla. ix. ⁊. C. de bo nis auctoritate iu. poss. l. fi. in fi. j. de alie. ⁊ emphi. §. si quis autem.

x Citra quaz. i. alit̄ q̄ dece at al' citra quā ⁊ tūc idē sonat

y Possibilitatē. sed nūquid bene pōt vt. s̄. vt iudi. sine q̄ quo suffra. §. q̄ āt circa fi. §. ⁊. j. de man. prin. §. pro cinia q̄re ergo reddit se suspectuz Ro. loquit̄ hic de potētia tri buta a natura. idest a iure vt s̄. qūo oz epi. §. igitur.

z Equū. visum excepto de fensore qui iurat oia se actu rum fm. l. vt. j. de defen. ci. §. iusiu. fm bug. vel q̄ ē ve rius idem in quolibet vt fm l. iudicare debeat. vt. j. de iu dic. §. oīs autem. nec obstat q̄ hic dr̄ qz ⁊ postea subdit fm. l. ⁊ oēm ⁊ facit ad. l. istā j. vt iudi. non expe. sa. iu. §. i. ⁊. C. de iudi. rem non no uā ⁊. j. vt diffe. iu. §. si tamen ⁊. C. de iudic. placuit.

a Ago. i. agam fm omnem iustitiam.

b Assidentem. sic. j. vt nulli iudi. §. quoniā vero.

Et circa me. s. sunt.

c Delinquāt. q̄ turpius est vt. s̄. vt iu. sine quoquo suf fra. §. eos.

d Ad sanare. s. iuro.

Hic. s. talionez. i. in hoc secu lo pp cupiditatem.

e Cū iuda. s. in inferno vt si cut ille pp cupiditatez. xxx. aureoz fuit dānat⁹ sic ⁊ iste.

f Et lepra. q̄ giezi fuit fuit eliseī ꝓphete benedab. le prosus quidā accessit ad p te ꝓ voluntatem dñi cucurrit p⁹ eū vt refert ex. xl. oneribus camelloz que ba bebat dño suo duo mutatoria vestimentoz q̄ cuz dominus sciuit lepā liberati querti in suuz giezi toto tpe vite sue pp cupiditatē sic erit de hoc iudice.

g Tremore Cayz. vt sicut ille semper tremuit ⁊ timuit postq̄ interfecerat fra trem suum sic iste. b Eoz. s. dñi iperatoris ⁊ sue vroris.

i Rubrica: vt ecclesia. ro. ⁊c.

k Legum originez verz ē apud latinos sz nō apud grecos imo rome ab eis habuit. vt. ff. ab origine iur. l. ij. §. i. ⁊ insti. de iure na. §. ⁊ nō ineleganter.

l Anterioz roma multa sortitur nomina vt dominus al' hic notauit. nā dicit̄ an terioz vt hic vetus. vt. C. de veteri iure enu. l. i. §. pe. Splendidissima vt. C. de veteri iur. e. l. ij. §. pe. Eterna. vt. C. de fic. l. i. Regia. vt insti. de satisda. §. i. anti qua inclyta alma. vt. C. de tpibus in inte. re. l. fi. ⁊. C. vbi se. vl' cla. l. ij. ⁊. iij. Sa cratissima. vt. C. de dona. l. in hac felicissima. vt. j. de leno. in prin. ⁊. j. de tabel. ⁊. j. de ec. re. imo. alie. §. fi. Senioz. vt. C. de adop. l. arrog. Florentissima mari ma: vt. j. de ex. ⁊ itro. §. si vero magna Regia. vt. j. q. mo. na. effi. s. §. siquis igit̄ ⁊ ē hoc nomen anterioz respectiuū. nā ē ꝑa roma. vt cōstātinopolis q̄ vī hāc ea dez ꝓuilegia oia q̄ vetus hz. vt. C. de ꝓuil. vrbis con. l. i. nisi i quibusdā. nā vet⁹ hz ꝓmaz sedē eccliaz. s̄a hz saz. vt. j. de ec. ti. §. i. Jtē originē legū hz vetus ⁊ nō noua vt hic. Jtez fontez sacerdotū hz vetus ⁊ non noua vt hic. Item vetus ro ma caput est orbis terrarum ⁊ imperatoz ibi creat̄ nō in noua. vt. C. de consuli bus non spa. l. nemini. §. quoniam li. xii. ⁊. C. de veteri iure enu. l. i. §. pe. Item ꝓuilegiū q̄ hz vetus roma in prescrip. c. annoz. nō hz noua: vt pz in Rica.

m Nemo. qui talibus intendat.

Patriaz. scilicet ipsam romam.

n Ad oceanū .i. occidentē. Et mater.s.roma.i.ecclesie romane.
o Nras.i.in nra ptectōe positas.sic oia sunt.vt.C.de q̄dri.p.l.fi.in prin.
p Consecrata.sic.s.vt iu.sine quoquo suffragio.§.itaq;.
q Antiqua.s.codicis q̄ sunt antiqua respectu istaz legū.vt.C.de.pre.xxx.an.si cui.z.l.oēs.z.l.cū notissimi.nā iure dig.nō inuenit de hac pscriptiōe.xxx.vl.xl. an.sz p̄dicta li.x. sicut p̄mo dic̄ de ista mā nec obstat.C. de con.pe.l.ij.q; ibi fit mentio de his pscripti. q; nouior est q̄ illa sicut in rem cuz sit iustiniani.
r Lōgiora.s.xl.an.si ꝯ p̄ncipalez debitorē intendit si ꝯ aliū sine ti.possidētem.xxx. an.vt.C.de p.xxx.an.cū notissimi.z de anna.ex.l.i. sed z si titulo qs extraneus possidet dz mobilis p triēnium imobilis p decē vl.xx.annos prescribit.vt.C.si aduersus credi.l.i.z.ij.z sic pz qō hypothecaria bz q̄ttuor vitas.
s Maxime.q̄re dixit maxime cū nihil bz alius nisi qō suū est.z hec specialiter dic̄ lesionē vl qō ei debeat psonali actiōe z hic dic̄ vel quicq̄ z̄c. ℟.imo vt si quā rez imobilē alienet ecclia nō datur vēdicatio economo. sz usq; ad.c.an.z iō dixit maxime. vt hic.z.s.de nō alie.§.vult
t Lesionē.i. p̄pe rei amissi onē deleat.s.actiōe psonali.
u Annoz.sz hodie vi q̄.xl. an.vt.j.de.ec.ti.§.pro tpalibus.z.j.hec consti.imo.§.i. que sunt ꝯ so.dicūt:quidam q̄ hec gñaliter loq̄t in oi ecclia posita sub romana ecclesia.z put gñaliter dicit z gñaliter in oib⁹ debent cozrigi p illas in hac sententia ē pla.z Jo.z azo sed al. dicit q̄ hic gñaliter loquit z i vna specie aliaz tm̄ derogat .s. in reb⁹ eccl̄iaz aliaz q̄ romane. et Jr. dic̄ idēq; sntia nobis placet.nā z iure canonū cōprobat.vt eē ō pscri.c.cū nobis q̄ limitari debemus.vt.j. ō ec.ti.§.i.z.s.qūo oz.e.§.fi. Vez p nouissimas decre. Innocentij.ois prescriptio tollit q̄.s.iusc canonū iur.an. firmat:vt.ff. de reg. iur .l. iure nature.
x Tpalem.nā al'nō bz locū talis prescriptio nisi qbusdā priuilegij loco sit pcessum:vt ecclesie nolantulan. pcessuz est hodie.
y Plerūq; qz q̄q; viuit aliquis vltra.vt Noe z zozim⁹ abbas.vt.s.de monachis.§.hinc nobis ver.si vero z facit ad hec.C.de sa.san. e.l.fi.z.ff.ō vsuf.l.an usuf.z.j.hec pstō Inno.pstit.§.fi. z Bonariū.i.donū
a Impijs.al's inigs al's ipijs. b Presidiū.i.auxiliū.s.prescripti.z nō pscriptioné eē odiosaz. c Innoxius facit.s.ti.i.§.z equus.z.s.vt iudices sine quoquo suffra.§.eos.z.C.de pe.sancimus.z.j.de ince: nupti. in prin.
d Improba iure nāli i specto.vt.ff.de condi.ide.nā hec nā sed iure ciuili comprobat lz nō casu ammō.vt.ff.de vsuca.l.i.z.ff.p socio.l.fi.
e Ipse p puritate.nō hic ar.p.Ab.vt pscriptio dominiū directo q̄ratur .naz si hic nō est p ueritate.z ē spāle.al' ergo ē sic pro eo.C.de p̄se.xxx.an. siquis emptiōis i p̄n.z.ff.de vsuca.eū qui sed nos.ꝯ vt.C.de pac.traditionibus: z nō in instī.de vsuca.§.i. f Venerande.s.ad bonorem.
g Petri.p hoc dicunt qdā q̄ hec lex nō ē gñalis qō f'lm ē vt.s.dixinus e.ti.sz posset ipi rñdere:vt q̄ dicit hic statiz de alijs terris vt hēat locū si sint spāliter sub ro.ec.z de suo ortu vt est Ferraria z Parcha z alie sil'es.nā remotaz ecclesiaz q̄q; maior ecclia pcurationem sumit.vt.s.vt deē.sit.n.c.z.j.de al'.z ē vt j.§.i.qua tñ rōne nō moueor. b Imperij .i.legis huius.
i Reminiscentes.i.repilogantes. k Rica de referendarijs sacri palacij cuz alijs predixim⁹.sed vbi sunt hec que in ordinez competentem deduxim⁹.

lustrare.vt ex hac in totas catholicas ecclesias q̄ vsq; ad oceani fretū posite sūt.ta luberrime legis vigor extēdat z sit toti⁹ occidētis necnō z oriētis vbi possessiōes site inueniūt ad ecclesias nras siue nūc ptinētes seu postea eis acqrēde lex ppa ad honorez dei psecrata. Cū enī antiq; iura.xxx. annoz metis tpales exceptōes circūcludebāt.z si hypotheca fuerit paulo lōgioz spatia pdonabūt nos sacroscās ecclesias h⁹ i qdē curriculis tpoz nll'aten⁹ excludi pcedim⁹ z maxīe i his fb⁹ i qb⁹ vel lesiōez sustinuerit vel qcq; debeat sz cētū tm̄mō annoz lapsu tpalē exceptiōez eis opponi facim⁹ vt maneat p totū pdēm tpm integra iura ecclesiastica.z n̄ possit eis alia pter cētū annoz obuiare exceptō cū h⁹ tps vite lōgeui hois plerūq; finis eē dignoscit. Beat itaq; nra sanctitas hāc legē catholicis toti⁹ occidētis ecclesijs pfuturā z i oriētales ptes ppagāda i qs aliqd sacrosācte nre ecclesie possidēt vt sit deo oipotēti dignū donariū diuinaz rez tuitio.nec iniqs hoib⁹ ipiū remaneat possidiū. z tut⁹ peccādi loc⁹ ēt scientib⁹ relinq̄t. Sed ille fuerit inocēs q reva i noxi sit nec iprobat tps allegatiōe sese tueat tps p puritate ptēdēs. Nō igit nra eternitas ad oipotentis dei honorē venerāde sedis sūmi apli petri dedicauit hec hēant oēs terre oēs isule toti⁹ occidētis q̄ vsq; ad ipsos oceani recessus extēdūt nri iperij⁹ p uidētia p h⁹ i eternū. Reminiscentes h⁹ i legis progatiua sicut supra dcm est.nō solū i occidētalib⁹ ptib⁹ romane ecclesie pdonam⁹ sz ēt i oriētalib⁹ ptib⁹ in qb⁹ ecclesiastice vrbis rome possessiōes sūt vel postea fuerit.s.oib⁹ iudicib⁹ maioribus z minoribus q xpiani atq; orthodoxi sūt hāc nram pstitutiōez fuātib⁹ .nihilomin⁹ h⁹ i legis temeratoribus p⁹ celestes penas ēt legitimū sp vigorē ptimescētib⁹ z pena.l.libraz auri formidātib⁹. Hac

lege nō solū i postea emergētib⁹ cāis suū tenorē exercēt sed ēt i his q̄ iā sūt deducte i iudiciū. Sanctitas itaq; tua pīte nre māsuetudis legē pīssimā si ue sacrosāctā oblatiōez quā deo dedicam⁹ accipiēs iter sacratissīa vasa reponat.z a nobis fuādā z i oēs ecclesias possessiones seruaturam.

Be referendarijs sacri palatij.

Idem.a. hermogenij magistro sacrozum officiozum z patritio.

Quam alijs oib⁹ q̄ i ordinē pduxim⁹ ppetētē.neq; ea q̄ de spectabilib⁹ nris referēdarijs sūt forsan religīre existiauim⁹ a nra puidētia .z tāto magis q̄sto nobis vtiliozes cōstituti sūt. p̄mū quidē eos nō i multitudinē pstitutos nos vtpote multos p eos audiuim⁹ singuloz facile petitōnes dicētes plures eē q̄z dudū fecim⁹ sed apparuerūt qdā nraz largitatē i mēsū vocātes z multos quidē nobis introducētes supplicātes. multis āt petitioib⁹ vsi ita sp adiectōes i mēsū icōpetēs cāz sic pduxerūt hōestaz nihil.n.petētib⁹ fcm̄ est finitū donec i q̄ttuor z dcē eoz nūer⁹ exiret. Propterea igit vtpote cā forsan z nobis honorata deide i multitudinez effusa ppa iminuāt honestate puidim⁹ certā eoz nūez pphedē mēsurā.si vt q̄ sūt auferam⁹ eis pcessa.nec.n.hoc imperialis est maiestatis ppum sed vt oiuz placētiū nobis z honestate ministrātiū fōas aliquos ex his pstituam⁹ a nro misterio nullo oio pcedim⁹ mō. Sed māere qdē eos sācitū fz figurā q̄ sūt neminē tñ oio adijci dōec i octo viroz veniat nūero vt hūj ppetue octo pstituti nūero qdē hoc p nrm mōz aut tps aucto festinātib⁹ aut ipsis ppetue iuicē trāscēdēt circa nos z ipiū cura z deuotiōe nemie lniā hñte nz petere aliqd deiceps tale sz scientes q̄ neq; ipetrabit petita. p eadē aūt petitiōe nō solū obligat⁹ erit pene auri libraz decē sed ēt ppa spoliabitur militia. Volum⁹ n. eos i mēsura qdē

l Qr.vt.s.vt deter.s.n.c.z.s.qñ.o.e.§.sed neque.
l Cum alijs referendarijs.sunt aūt referendarij qui sunt aduocati i curia p̄ncipis dicti ex eo q̄ referāt vices hoiuz coram p̄ncipe vt.s.qūo.o.e.§.nō aliter in fine.§.z.j.statiz subijcit.z.j.vt liti.iu.§.pe.
m Utiliozes.sed in quo⁹ Rn.vt cū honestate.z curialiter preponāt.vt ff.de postl.l.i.i. Rr. z.s.qūo.o.e.§. non aliter in fi.
n Primū.i. a p̄ncipio breuiter tria nō tpa.p̄mo erāt octo tm̄ sz q̄ imperator ad q̄rūdā supplicat. ij. vel.iij. pstituit .z sic dicit.j.qō dic̄ eē plures q̄ pus pstituūt. tertium est q̄ res iā in infinitū pcedebat q̄ vsq; ad.xiiij. vel plures erāt z hoc sequuntur.
o Plures. eē subaudi ēt .z tñ q̄ non erāt infiniti audiuimus eos vt p multos z melius z̄c.
p Multos subaudi per.
q Immēsuz .nā oē imensuz icompetēs ē:vt.s. vt. deter. sit nu.cle.in prin.
r Donec.i.nō cessauerūt instare donec z̄c.z facit ad huius preces.s.vt deē .sit n. cle .§.i.in fi.z.C. de pe.bo.sub.l.i.
s Honorata .puta i duos vel tres.
t Propuz.qn imo vt illesa beneficia cō seruent vt.j.cō.que de digni.§.illud z facit ad hec.C. de aduo.di.iudi.iubemus z.j. de mēsura or.c. z.C.de sac. san.e.l. nō plures z.s.vt deter .sit .n.c.z .C. de bis q mili.nō pūt.l. eis quis.
u Cōstituti .s. sint.
x Trāscendere .q. d.circa q̄litates augmentuz recipiūt.h ē bonitatem vt dicit nō circa numez.
y Neq; petere. nō interdici aliquid peti sic.s. de nō ali .§. q; vero.z.C. lite pē l.fi. C.de pe.bo.sub l.i.z.iij.
z Justitia.q̄ ē maior inter ceteras virtutes. vt.j. vt oēs obe.iudi.i prin.
a Apparere.neutraliter.q.d.ad maioritatē honoris volumus apparere
b Honestum. vnde dicitur vbi est multitudo ibi est confusio.
c Quoniā in paucis.q.d.nolite confidere in multitudine.nā pauci sūt. s.referendarij ēt inter multos p quos vita soluatur .i.hoiuz sbe quibus viuunt z ipse persone. vt.j.q.mo.na.effi.sui.§.quisquis z . C. de aduo. diuer.iu.l.aduocati.z ē sm̄ virtutem.nam clamando qlibet esse posset bonus. vñ Cato. Sermo datur cunctis animi sapiētia paucis. que verba licet ad referendarios aptauerimus ad quod libet factum bonū possent aptari illud nō placet dicere vt hec lra sm̄ animā intelligat.lz etiaz tunc eēt verez. vñ Multi sunt vocati pauci vero electi.nam sm̄ hoc ē sic bene referent ad supradicta.z facit ad hūc.§.s. vt deter.sit.n.c.in prin. z.ff.de condi.instī.filius:z.ff. de ver.ob.l.continuus.§. Item qui insulam z in decre.di.xxiij.c.q; tales.
d Permisimus.idest inposuimus.
e Ex patribus.nota filius presumitur bonus propter patrem.quid mirum immo z ratione nationis presumitur bon⁹ vel malus.vt.ff. de edi. edicto q̄ si nolit.§.qui mancipia

f Contra eos.s.indigentes.
g Auxiliū.s.iplorādū ꝓ indigētib⁹. Et nō hic eē laudabile pauperes adiuuare.vt.C.qñ ip⁹.int pupillos ⁊ viduas.l.i.⁊.C.de.e.⁊ cle.l. orphanotrophos.

h Hica de incestis nupt̄ ⁊ nepharijs. Accur.

De incestis nuptijs ⁊ nepharijs.

I Sperator iusti.au.florē. commen. rei diui.rei priuate.

i Ro incestis leges.vt.C. de incest⁹ nupt̄.l.siqs incesti.

k Que.l.leges. Ac.

l Priuāt. ꝙ ꝓtigit ex eo q⁹ cū oia bona pr̄i auferebant magis filio auferri videbant cuius q̄si iam erāt.vt ī insti. de bere.q̄.⁊ dī.§.sui.s.pp votū pr̄il vt.ff. de li. ⁊ po. in suis ⁊.ff. vñ liberi .l. scripto i. fi.

m Reatu.i. sine pena reatus.

n Puniri. ꝙ nō dz eē: vt. C. de penis. l. sancimus. ⁊.s̄. vt iu. sine q̄quo suf. §. eos ⁊.s̄. §. iusiu. §. ⁊ equus. ⁊. j. de man. pri. §. dz in fi.

o Sancimus. illicitas. hoc gñale nom̄ ē q̄cūqz mō sint nup. ꝺ. l. lz non sint ꝺrie nāe sz iuri. nepharie vero inter ascendentes ⁊ descendentes. iceste āt iter collaterales. ⁊ affines. vt ī insti. de nup. gn ēt. ff. de adulterijs. si adulterium .i. ℞. lz lex q̄qz ꝓmiscue vtaf: ⁊ sz hoc repro bo ꝺ opinionē bug. qui dixit ti. istuz hāe locū tm̄ q̄ erāt nepharie vl̄ inceste. sz hec lfa dicit plus .s. quocūqz mō illicitas nec obstat. ℞. hui⁹ ti. q̄ ꝓ se inducit. nā plerunqz gñalior est textus q̄ ℞ica . vt §. vt ec. ro. c̄c. naz ⁊ ꝺ alijs ibi logt̄. ⁊ eꝺ ℞ica gñalior ē testu. vt pz. C. de reli. ⁊ sump. fu. naz lz in ℞ica dicāt de lusu in textu. tm̄ nō dicit. vñ nō est bona sua argumentatio lz nr̄ fuit cōciuis. s. florētin⁹ ꝓ nobis āt ē hec lfa. s. illicitas: vt isti. ꝺ nup. §. si aduers⁹ ⁊. ff. de adulter. l. si adulter. §. stupr̄ū i fi. §. quocūqz igitur mō mr̄imonium illicitū ē q̄ ē. xiiij. modis: vt dixim⁹ in insti. e. §. sunt sp locū hz ħ ti.

p Contraxerit de facto. sic. ff. ad. l. iul. de adulterijs. l. eum

q Imminere. sed nunqd ipso iure vel per sniam⁹ ℞. satis credo ipo iure qꝺ dicit mox. snia vero non posset ita mox dari. sed tractum. ⁊ cuz de liberatione fertur vt. C. de senten. experi. re. l. ii. ⁊ iō statim cuz erit tale matrimoniū ꝺctuz a scientibus ipso iure dn̄ium ꝓditur rerū ⁊ facit pro boc. j. de rap. muli. q̄. ꝓpr̄ijs rap. nupt. §. sancimus. ⁊. C. ad. l. iul. maie. l. fi. ⁊. ff. de publica. l. cōmissa. ⁊. C. locati. l. fi. ⁊. j. de litig. §. si vero apud in fi. §. sed quidā dicūt sniam necessariam: ⁊ legitime rē ꝓbari debere añq̄ dn̄ium rex pdaf ⁊ ē pro eis. ff. de iure fi. l. eius qui. i. ℞n. ⁊. C. de here. ⁊ mani. l. quicūqz. §. q̄ si fecerint ⁊. ff. ad sill'. necessarios. C. ꝺ ap. l. i. ⁊. j. vt liti. iurēt. §. illo. sed rn̄deri pōt his. l. q⁹ nō. ē i eis tā horridū de lictū. vt hic vt. §. pror. ⁊. j pr. ꝺ. sed ad quid hec proderit q̄ bona ausferentur nisi lata snia: ℞n. quo ad fructus medij tpis vt. ff. de bis quibus vt indig. l. eum qui. r Bon. noie. vere āt nō est dos cū nec fit matrimoniū vt insti. e. §. si aduersus. s Potiri. i. vti.

t Errario. i. in camera fisci. sed vī ēt q̄ filijs non extātibus non sint danda fisco sed consanguineis eius; vt. j. de man. prīn. §. oz ꝺ. ⁊. j. vt nulli iu. §. fi. ꝺ. sol. quidā dicunt hanc corrigi per illam de man. prīn . ⁊ illam per aliam vt nulli iudi. alij dicunt hoc spāle sicut in crimine le. ma. dicit illa: vt nulli iu. alij dicunt hoc esse intelligenduz cū nec filij sint nec alij cōsanguinei. ⁊ ita sm illas. vel dic qꝺ ē verius vt ibi dixim⁹. s. vt nulli iu.

u Aicuerit ex hoc verbo colligo q̄ hec au. loquitur de eo qui scienʃ tale fecit mr̄imoniū. ⁊ ex eo q̄ postea dicit de pen. ex illij que tm̄ dolo delinquenti imponitur ⁊ ex eo q̄ postea dicit mulierē quoqz hoc si sciens ⁊c. vt oia sint tibi clara. distingue aut ille qui dicitur puniēdus sciuit factū. s. cōsanguineaz ⁊ ius. s. nō licere sibi de iure talē hāe: aut ignorāt vtrūqz aut sciuit ius sed ignorauit factuz aut eꝺ ꝓmo casu constat eum puniendū vt hic. Itez ꝺ constat q̄ nō vt hic. Itē in tertio cōstat filz q̄ nō nisi sit factus erroꝛ. vt. C. e. l. qui contra. l. ⁊. C. de in inte. re. mi. l. de tutela. sed in quarto dico q̄si idē q̄tū ad pe. ex hī. cuz nō sit in dolo ēt qui in iure erat. vt. ff. de here. pe. sed ⁊ si. §. scire quū ⁊ i dāno vitādo iure erroꝛ non nocet vt. ff. de iurisꝺ ⁊ facti ignorā. igitur. l. erroꝛ. ⁊. l. iuris ignorātia q̄si ideo dixi q⁹ si in iure ci. erravit vt q⁹ ad optimā sorozem accepit prozsus excuset nec obstat. C. de interdicto matrimonio. l. i. q⁹ ibi. i. claz accepit. q̄re ꝓsumit sciēs. vt ff. de ritu nup. l. fi. si vero iure gentiū rōne etat̄ iuuat vt si dimisit eā añq̄ accuset . ⁊ tūc i totū. si vero nō dimisit eā punit̄ . lz paz. vt. ff. ad. l. iul. de adul. l. si adult̄. §. stupr̄ū. ⁊. §. nōnūq̄. ⁊. §. fratres ⁊. §. idez pollioni. ⁊. §. incestū āt ⁊ hec in masculo sz se semp a pena hui⁹ti. excusat q̄cunqz iure ignorātia vt hic sed i pena adulterij. nec excusat q̄cūqz vī ignorātia mascu. vel fe. vt. ff. de adul. l. si adulteriū. §. fratres in fi.

x Sobolē .s. natā ex huiusmodi nupt. illicitis. nā nec filius ꝺ nec aliq⁹ ē a pr̄e ⁊ oī beneficio excludit vt. j. qui. mo. na. effi. sui. §. fi.

y Generi. i. consanguineis suis: nā aliquē eē malū ꝺ eē cuius est parētū vt hic. ⁊. ff. ꝺ libera. c. l. i. §. fi. ⁊. l. ij. ⁊. l. iij. ⁊. ff. de. ap. non tm̄.

z Admonent. i. faciunt.
Cinguli . ideſt dignitatis si quam habet.

a Exilij. i. relegatio i insulā vt puta lz alia duo gña sint exilij. vt. ff. de iterdict⁹ ⁊ re. l. exiliū. sz tunc qūo doceat caste viuere: vt sequit̄. ℞. quia vxorem primam potest retinere vel nouam accipere: vt. ff. de bo. dāna. l. iij.

b Vil'. nō mag⁹ puniri vile q̄ nobile. vt. ff. ꝺ icen. rui. nau. pedi⁹. ⁊. ff. ꝺ penis capital'. §. fenerarij. ⁊. l. si qs aliqd. §. qꝺ vo q̄ plene dixim⁹. s̄. vt iu. sine q̄q̄ suff. §. sic igit̄ i fi. ⁊ fac ad hec. ff. ꝺ iur. l. fi. ⁊. C. q̄ res vē. si pos. l. fi. ⁊. C. ꝺ plag. l. fi.

c Legē. s. tale matrimoniū ꝓhibētē. Castigatio al's verberatio.

d Sciēs semp tm̄ pr̄sumo q̄ ignoret. nisi ꝺ pbet̄ i viro eꝺ. ff. ꝺ iur. ⁊ fac. ign. l. regula q̄ pōt vir ꝓbar rōe etat̄ l'rōe rusticitat̄. vt i pdicta. l. ꝺ. ⁊. C. ꝺ testi. l. fi.

e Pena cōgruente tm̄ mulieri. f Si vero mox. i. statim.

g Supplicio. i. penā pr̄is q̄ magna ē vt h. ⁊ vt. ff. ꝺ le. i. filiussa. §. fm vulgarem.

b Pascētes. s. filij. i Eū. s. pr̄ez k Alia necessaria ad vestitus ⁊ fac ad hec. j. q. mo. na. effi. sui. §. pe. ⁊. ff. ad tre. l. ex fcō. §. siqs rogat⁹ ⁊. l. ipator i fi. ⁊. C. ꝺ alē. li. l. i. sz quo pascēt eū. in exilio positū: ℞. bn̄ mittēdo sibi necessaria. nā ēt eo capto ab hostib⁹ illuc sunt sibi necessaria mittēda: vt. j. vt cū de ap. co. §. si vnū de pdict̄. l Trāsactū. s. añ legē istā. m Innoxiū i. sine pena. ⁊ facit ad hec. s̄. vt iudi. sine quoquo suffra. i fi. ⁊. s̄. ti. pri

n Dissolui. s. añ. l. istaz. o Reatu. i. sine pena reat⁹. gd. n. peccauit antiquitas. ⁊c. vt. C. de testamēt̄. l. iubem⁹. §. pe. p Si vo pus. i. posse.

q Nuptias. s. fas. r Insinuata ē. i. ex quo i noticiā puenit. sz nūqd a tpre duoz mēsiū ꝺ bienniū ꝓputaf: vt. j. vt fac. no. cō. ℞. nō vt hic. ⁊. j. e. §. si añt.

s Figuraliter. nā non debet fingere se dimittere ⁊ p veritate tenere.

t Priorib⁹. s. nupt̄. vel delictis. u Quarta. lz de q̄rta dicit credo correctū: vt. j. de mā. prīn. §. oz. ⁊. j. vt nulli. iu. §. fi. ⁊. si dicas vbicūqz .s. i hac cōsti. infra fit de ea mētio. s. residuā totā ptē ⁊ hec fm vtrūqz casuz sed solue: vt. j. §. i.

x Ad filios. sed de qbus filijs hic loquit̄: ℞. de his qui nati sunt ex ꝺ iceſto cōiugio ante tpa tm̄ huius. l. vel post. j. duos annos: vel pōt intelligi de legitimis. ex priori legitimo mr̄imonio ⁊ hoc vsqz ad illum versuz si vero ēt. ⁊c. sz vtrūqz casum potes litterā concordare vt statim notatur. y Eis. s. incestuosis

fm primum vel legitimis fm alium.

z Concedimus. hic accipe z ipsi legitimi sint q ẽ .j. si quidem soli z nõ cuz aliis sub nat̃ ex nupt̃. exĩtibus inculpabilib⁹. z hoc accipe vt p̃termissuz nõ p̃uet̃ cc. z q dicit in sequenti casu. si vero cc. loquitur qñ nõ sunt soli b⁹i filij. z hoc fz prima positionẽ casus. sed aliã planus ẽ hic casus z differt a sequenti q hic sunt soli legitimi. siue huiusmodi filijs icestuosis. sed in sequenti sunt cuz illis. s. incestuosis.

a Soli. s. incestuosi. z nõ cũ alijs. s. legitimis fz p̃mũ vel dic soli. s. legitimi z non cuz alijs. s. incestuosis. Scõz secundũ casuz. z q dicit nõ cũ alijs subsunt vt ipi p legitimis habeantur fm primuz vel proprie fm aliũ.

b Juste ex causis determinatis .j. vt cũ de ap.co. §. cás

c Iniuriam. i. damnuz a nobis qui eos cum alijs nõ admittimus equaliter.

d Liceat. s. patri.

e Precipimus. q est correctum vt proxi. diximus.

f Eis. i. filijs tam legitimis q̃ incestuosis.

g Eodem. s. q dictũ ẽ vt nãlibus. i. incestuosis exĩtib⁹ z legitimis p̃mis hoc idem fit si postea sint legitimi z p̃us huius nãles vl̃ so põt intelligi hic. §. q dictũ ẽ nãlib⁹ existentibus z legitimis p̃⁹ hoc idẽ z qñ prius z postea essent legitimi. z fz vtrunqz apta lr̃az. poze. s. incesta fm p̃mũ casuz vl̃ legitia fz aliuz

b Prius tps. i. nãles cũ legitimis vel legitimos cum vltimis fz aliã positionem.

i Clementie. i. clementer.

k Precedenti. predicta. vt s. e. §. i.

l Lex. s. incesta. Accur.

m Ex paterna. vt. j. qui. mo. na. effi. l. §. fina.

n Predixim⁹. vtṡ. e. §. íj.

o Sancimus. vt. s. §. i. hec paritas fallit in q̃rta quã hz hic fiscus quã non hz si post hãc. l. quis talẽ p̃bit incestũ z ẽ rõ q hic videtur i alio releuari. i. in biennio qõ datur ei q eã̃ graueť i hoc vt arg. ff. de iureiu. l. eũ q i p̃ncipio

p Dubitatũ ẽ. sub Accurſi.

q Existimamus. z iõ existi. cc. vel dic dubitatuz. scilicet poni neutraliter.

r Patrem. nõ iperatorem vocari patrẽ. l. vnde z leges sunt ei subiecte. vt. j. de ꝓsulibus. i fi. z. j. vt bij qui obli. peri. §. finali.

s Legẽ. s. ex q̃ oritur dcã dubitatio. vt. C. de natu. li. l. cũ quis.

t Ex oĩbus. filiis oĩo ć. s̃. de non ali. §. i.

u Trãseũte. i. separante matrimoniũ per diuortium.

Legitime. s. vt. l. concedit. vt. j. de nup. §. si igit̃. z. C. ỏ diuor. l. consensu. colla. iiij.

x Uxorem. facit ad hoc. j. de tri. z se. §. fi. z. j. vt lib. de ce. §. siquis autem.

tanq̃z inoxijs ꝓcedim⁹ vt si qdez soli[a] z nõ cũ alijs z ipsi legitimi sint z ex alijs nuptijs inculpabilib⁹ existentibus nõ p̃uenť paterna successiõe nisi iuste[b] eos odio hñs pater[c] pp aliã quã dã legitimã offẽsionẽ a sua excludat successiõe. Si vero ẽt nuptie sint alie p̃us facte z nõ offẽdẽtes legẽ z filij i de oriant̃ tres qdẽ ptes hereditatis vndiqz inculpabilib⁹ z inoxijs relinqui filijs nisi aliqd offẽdant aliud q eos indignos p̃ris fm legẽ successione demõstrat quartã vero filijs iniuriã[d] qdẽ passis innoxijs tñ relinquere liceat[e] z ipsis inculpabilib⁹ p oĩa alia circa p̃fez vilis. s. p̃cepta z ex paterna substãtia quarta pte ꝯz a fisco dari p̃cipim⁹. Dam⁹ ãt eis[f] z nõ ex testamẽto solo sed ẽt ab intestato genitoꝝ fz prius a nobis dictũ modũ fieri hereditates. Hoc eode[g] valẽte si ẽt postq̃z prius dimiserit ꝯiugez inceste vbi copulatã alterã duxerit fm leges vxorẽ filijs ei z ex p̃ore existentib⁹ z postea ex legitima ꝓcreatis. sic enim p̃us[h] tps clemẽtie[i] vincim⁹ dote qppe p̃cedẽti[k] mulieri dãda. Si ãt vxorẽ nõ dimiserit intra duos annos ex quo lex[l] fuerit publice insinuata z ipse cadat sua substãtia z mulier dote z supradicta fiat pena. tales quoqz filij nihil ex paterna[m] substãtia habebũt neqz ex materna dote. sed si q fuerint ex p̃oribus nuptijs innoxij filij ei ꝓcreati illi res accipiũt. post quartã qppe ptez q̃ ad fiscum deferť sue potestatis effecti z p̃fez alentes z aliã ei p̃bentes sufficiẽtẽ sanatiõem sicut p̃dixim⁹[n] dote etiã hic inceste cõiugis sub fisco faciẽda Si vero filij nõ sint ex p̃oribus[o] inculpabilib⁹ nuptijs hoc agenti ꝓcreati tũc totius eius substantie dñs erit fiscus. hec enim ẽt in postea nubentib⁹ iceste sancim⁹[p] sub ea qualitate p oĩa ponẽtes euz q nõ dimittit intra p̃dictũ a nobis tps incestã ꝯiugẽ cũ eo q post hanc nr̃am legẽ incestas z odibiles quasdã nuptias elegit. Dubitatũ[q] itaqz in qbusdã gẽtib⁹ ẽt aliqd de[r] legitimis filijs ex nostra ꝓstitutõe fcis extimauim⁹[s] recte se habere. nos tanq̃z legis patres[t] z adijcere ei z soluer̃ dubitatõem. eteni cũ tali ĩtellectu ab initio legẽ iposuimus. nã z si legitimorũ qs .j. sit pater z obeũte ei⁹ vxor̃ ex oĩb⁹[u] ãt ẽt legitime transeunte[w] habuerit quãdã cõsuetudinẽ ad aliã mulierẽ quã licebat ẽt legitime ducere vxorez[x] z fuerũt filij ei: añ dotalia documẽta si tũ ea[y] fecit aut ẽt postea vel ẽt soli maneant añ dotalia filijs scõis[z] aut non ꝓcreatis. aut ẽt postq̃z nati sunt: mortẽtib⁹ existimauerũt qdaz ñ posse scõs[a] eẽ legitimos: qñ p̃mi existãt z ex p̃ori ꝓiuge alij legitimi z pp̃rij filij q nullã rectam z ꝓseq̃ntẽ hz ꝓsonatiã. Si. n. b⁹i filios nos legitimos z pp̃os demõstrauim⁹[b] dotaliũ documẽtoꝝ ꝓtenti ꝓfectõe[c]: legiti vo ẽt p̃mi[d] ꝓstituti fũt i oĩb⁹ legitis p̃ mortẽ z his q ex p̃ma fuerũt z q õ scõa: lz añ dotalia documẽta pcreati fũt null⁹ p eos p⁹ documẽtũ dotis nat⁹ ẽ: aut ẽt nat⁹ mortu⁹ z lñtiã lex ei[e] p̃stat quo vult testari mõ i sua sobole. vt tñ non offẽdat i aliquo leges[f] q̃ mẽsura certa successiõis oẽs filios vocãt. Veniẽt igit̃ ẽt ab ĩtestato z ex testõ sicut ẽt p̃ z lex p̃mittit pp̃rij existẽtes atqz legitimi alter utris q̃ succedẽt. qd. n. aliud decernimus cũ sufficiat legitimi z suoꝝ appellatio sub ptãte eos oñdere z dare ẽt ꝓtra testm̃: q̃ leges p̃bẽt z oĩa hr̃e quecũqz h⁹i appellatõz decẽť. Tua igr̃ eminẽtia q̃ placuere nob: z p hãc legẽ declarata sũt agnoscens opi effectuiqz tradere festinet p̃cepto vtẽl apud gẽtiũ p̃sides vt z q fortis[g] sunt hoies agnoscãt: qz sobolis inoxie z pure curã hũerim⁹ z alienigẽas atqz nr̃is odibiles legib⁹ aduersamur copulatões Datũ ꝓstã. vi. Id⁹ octobris. bil. viro clarissimo consuli. In dictione. ix.

De lenonibus. Rub.

I. Impa. Justi. an. ꝓstantinopoli.

Uantigs legib⁹ dudũ iperantibus satis odibile vilũ ẽ esse lenonũ cãm z nomẽ: in tñ vt ẽt plime ꝓtra talia delinqntes scribenť leges[h] Nos ãt dudũ posita ꝓtra eos q hic ipie agũt supplicia auxim⁹[i]: z si qd relictũ ẽ a nr̃is p̃cessoribus⁹ ẽt hec p̃ail correxim⁹ leges[k]: z nup iterpellatõe nobis facta rep ipiaꝝ p talib⁹ negocijs i hac maxia ciuitate cõmissis cáz nõ despexim⁹: agnouim⁹. n. quosdã viuere qdẽ illicite z ex cãis aũt crudelib⁹ z occasionẽ sibimet nefãdoꝝ inuenire lucroꝝ z circuire ꝓuicias z loca p̃lima z iuuẽculas miserãdas decipe ꝓmittẽtes calciamẽta z vestimẽta q̃dam z his[l] venari[m] eas z deducere ad hãc felicissimã ciuitatẽ[n]: z hẽre ꝓstitutas i suis hitatiõib⁹ z cibuz

a Que ea. s. baudi.

i Decẽt. vt querelã inoffi. te. z bo. poss. ỏ ta. fz al. vt iſti. de exheredatione lib. §. nostra.

k Foris. i. ex̃ pstantinopoli ciuitatem.

l Alienigenas. i. alienas a iure.

m Rica. ỏ lenõib⁹.

n Tantiquis. vt. ff. de infa. l. i. §. qui le. z. l. athletas. §. q lenocini. z ff. de adult. l. i. §. leno. z. §. qui hec.

o Legibus. scilicet digestorum.

p Budum. in. C.

q Imperãtibus. vt C. de adul. l. de crie §. fi. z. l. ita nobis pudor.

r Cãm. s. odibilem diximus.

s Leges. scilicet q̃s modo.

t Auximus. scilicet in greco.

u Leges quas non habemus.

x Vis. s. vestimentis z similibus.

y Venari. i. decipere. sicut venatores esca ostensa decipiunt aues ac.

z Ciuitatẽ. s. cõstãtinopolitanam.

a Miserandum. i. miserum.

b Cõscriptiões. s. cautionẽ q̃ sequitur

c Quasdam. idest a quibusdam.

d Non sinerent. s. lenones.

e Decimũ. qui ẽt. l. iul. de adul. tenet̃ ut ff. de adul. l. inter liberas.

f Et quosdã. s. alios bonos homines.

g Decies. sic. s̃. debere. z fal. §. exheredatos quidem.

h Dodos. s. agnouimus q est. s̃.

i Esset. s. illõ maluz

k Ipa. s. ciuitas. at.

l Omnia. s. loca.

m Humana. i. abiecta z pna.

n Necessitate. s. q̃n defũt eis necessaria azo. vel necessitate adulationẽ. n ã vt dicunt petrã voluit hõnedũ coz mulieris.

o Prohibemus. facit. s̃. de mona. §. siquis igitur colla. i.

p Negotio. vt qz eã camerariã dic. vt. C. ad. l. iul. de adul. l. q̃ adultez.

q Cõscriptiones. i. cautiones q̃s dabant iste femine ne recederent.

r Exigere. nec iusiu. vt. j. seuicas. cc. Sustineant. q. d. non dam⁹ repetitionem qz cũ ille reddere nẽ possent sustinerent potius se pstitui

s Separare. s. lenones. t Sustineãt. s. se pstitui p hõ suasiõis.

u Quid tale. idest huius suasiones.

d Primi. i. nati ex cõcubina quã postea duxit i vxorẽ tãq̃ p̃mi. z expone vero pro certo. e De fa. sic. j. de filijs ante do. instrui.

f Ei. p̃ tales hñti filios. Ac. g Leges vocãt. s. in q̃rta. vt. C. de in offi. te. l. cũ querit̃ z. l. parentibus. z i insti. de inoffi. te. §. fi. quid. n. fit hic mentio de eo q est. j. de ter. z se. §. i.

x Auferre sic.ff.de ædi.ob tur.cāz.l.idē §.fi meretrici.
Fieri.i.morari.
y Preconamus.i. preconia voce z alta z publica voce pre-cipimus.
z Innitā. marime nā idē si vult fm al. vt ar.C. de epis z cle.l.raptores in fi. z.C.de rap. virgi-num.l.i.in fi.
a Nouissima.n. oc cidat: vt.ff. de pe-nis.l.vltima.
b Eos.pretores.
c Emendatores.i. correctores punien do eos melius.
d Eligimus. nō q de hoc habeamus legem.
e Habitationez. vt ff.de pe.here.l.an-cillaruz.§. fi. contra so.illa corrigitur vel verius licet veniat i hereditatis petitio nem talis pensio ta men punitur qui sic exigit z locat. z facit ad hoc. C.ō fal. mo na.l. prima.
f Conscriptionem i.cautionem.
g Presumpserit.s. accipere.
h Fideiussorem. q promittat se curatu rum quod illa pati-atur se prostitui. al's si promitteret eam passuram nec iure cōi valerent vt insti. de inu. stip. §. si ver sa vice.
i Non erit cuz effe ctu.ac.
k Ascriptio. scilicz cautio.
l Predixímus. sci licet modo prime.
m Expelluntur po nendo in bannum si non inueniatur. naz inuētus punitur ad mortem: vt supza.
n Volumus.sic.ō. de non eli.§.cū igit.
o Oramus.i. ōpre camur vt caste viuāt
p Omnibus ergo. z in bononia. sed ta men non videmus eam ibi seruari.

eis miserādū dare z vestes z deince ps tradere ad luxuriā eas volētib⁹. z oēm q̄stū miserabilē ex corpore eaz accedētez ipsos accipe z celebrare cō scriptiones. q̄z ipse vsqz ad tp̄s q̄ eis placuerit obseruabūt ipiaz z sceleſtā hāc fūctiōem iplētes quasdā vo eaz ēt fideiussores expetere z i tātā ꝓce-dere illicitā actionem vt i oi pene z in hac regia ciuitate z trāsmarinis eius locis. z q̄ deteri⁹ est iuxta sacratissīa loca z venerabiles domos sint tales hītationes z cause sic īpie z iniqz sub nr̄is tpib⁹ p̄sumant. Ita vt ēt quos-dā miserātes eaz z abducere z a tali opatiōe crebro volētes ad legitimuz deducere mr̄imoniū nō sinerent. ali quos aūt sic scelestos existere z puel las nec z decimū agētes annū depo-nētes ad piculosas corruptiōes z q̄s dā auz dātes nō puū vix ide redemis se miseras z nuptias copulasse castis esse ēt decies milies modos quos nl l⁹ pualeret fmone ꝓprehēdere cū ad i finitā crudelitatē deductū sit tale ma lū ita vt p̄mū qdē i vltimis ptib⁹ ciui tatis esset. nūc āt z ꝓ ipa z q̄ circa eaz sūt oia plena talium sint maloz. hoc igit dudū qdē aliqs nobis secrete ō nūciauit. deide ēt nup magnificētissi mi p̄tores a nobis talia regrere ꝓce-pti hec eadē ad nos retulerūt moxqz audiuim⁹ z īdicauim⁹ oportere deo huiusmōi ꝓmēdare cāz z velociter li berare tali scelere ciuitatē. Sācim⁹ igi tur oēm qdē fm q̄ possūt castitatem agere q̄ ēt sola deo cū fiducia possibi lis est oiuz hoiuz aīas p̄stare. Quia vo plurima sūt hūana cū arte z do-lo z necessitate q̄slibet ad taliū luxu-riā deducte oib⁹ ꝓhibemus mōis z nulli fiduciā esse pascere meretricē z in domo hr̄e mulieres aut publice ꝓ stituere ad luxuriā z ꝓ alio quodā ne gocio talia mercari neqz ꝓscriptōes sup hoc ꝓcipe neqz fideiussiōes exige re nec tale aliqd agere q̄ cogat mise-ras z iuitas suā castitatē cōfūdere nz sperare q̄z licebit decetero eis vesti-uz datiōe aut ornamētoz forsan aut alīti decipe vt ētiuite sustineāt. Nō eni p̄mittimus q̄cq̄z fieri tale sed etiā oia talia breuiter ꝓpetēti cura dispo-suim⁹ statuētes ēt reddi eis oēz quaz cōtingit cautōez occasiōe sceleris hu ius exponi. z nz p̄mittimus scelestos lenōes si qd dederunt eis hoc ab eis auferre sed ipsos lenones iussim⁹ ex tra hāc fieri felicissimā ciuitatē tāq̄z pestiferos z cōes castitatis vastato-res factos z liberas ancillasq̄z reqrē tes z deducētes ad h⁹i necessitatem decipiētes z habentes deductas ad vniuersā ꝓfusiōez Preconamus ítaqz qa si qdē decetero p̄sūpserit in uitā puellā assumere z habere ad ne cessitatē nutritā z fornicatiōis sibi ō ferētē questū hūc necesse est a specta-bilib⁹ ptoz⁹ ppli huius felicissime ciuitatis ꝓhensū oia nouissima sus-tinere supplicia. si eni pecuniaz eos furtoz z latrociniozem ēdatores eli

q Eos primi. loqui tur constantinopoli tanis quibus primū p̄cepit eam seruari.
Oblata. s. grecum est latinuz constan-tinopolitanis. z hoc etiam alias est in lit tera.

gimus quō nō multomagis castita-tis furtū z latrociniū eos cohercere pmittim⁹. Si q̄s āt patiat i sua domo q̄ndā lenōez h⁹i ꝓpositū opatōis, ha bere z hec denūciata cognoscēs non ex domo sua expellerit sciet ēt. x. libra rū auri sustinere penā z circa ipsā pi-clitatuz hītatōez. Si qs āt ꝓscriptio nē decetero in talib⁹ p̄lūpserit aut fi deiussorē accepit sciat nullā qdem se vtilitatē h⁹i fideiussionis aut ꝓscrip-tiōis hr̄e. z eni fideiussor qdē obli-gat⁹ nō erit cōscriptio vo oio iuali-da manebit z ipse sicut p̄dixim⁹ i cō pore suppliciū sustiebit z magna hac lōgissime ciuitate expellet. mulier si itaqz caste viuere volum⁹ nō āt inui tas ad luxirioſā vitā deduci nec īpie agere cogi. oio eni lenociniū z fieri ꝓ hibem⁹ z factū punim⁹. ꝑcipue qdez in hac felicissima ciuitate z i ei⁹ circui tu. Nihilomin⁹ āt z i locis forīs po-sitis oib⁹ z q̄ ab initio nr̄e sūt reip. z q̄ nūc a dño deo donata sūt nob z ma xie illis eo q⁹ dei dona q̄ circa nr̄az fe cit rē. p. volum⁹ ꝓseruari purā ab oi tali necessitate z dñi dei circa nos mu nera esse pmanere digna. Credimus eni i dño deo ēt ex hoc nr̄o circa casti tatez studio magnū fieri nr̄e rei. pu. in cremētū deo nobis oia ꝓspera ꝓ ta-li opa ꝓferente q̄tenus erga uos p̄mi nr̄i ciues casti hac nostra fruamini di spōne. Propterea hac scissima p̄dica tiōe vtimur vt sciatis nr̄az circa nos studiū circa castitatez atqz pietatē la bores nr̄os p quos i oib⁹ bonis cu-stodiri nr̄am rēpu. speram⁹. Scriptū exemplar glorioſissimo magr̄o i quo adiectū ē. vt ergo oib⁹ hec mānifesta fiāt i oib⁹ hītātib⁹ rempu. tua sublī-mitas hāc nr̄am susciens sacraz le gez i oi ditiōe p̄ceptis nr̄is ꝓprijs eā vniuersis ciuitatib⁹ insinuet z nō solū in hac felicissima ciuitate sed etiā i ꝓ uincia cuz custodiat locis dño oiuz dō ꝓ alio quodā modo in odorem sua-uitatis oblata constantinopoli.

De defensoribus ciuitatum

Impe. Just. an. p̄p. secundo.

Dsi velociter reuocem⁹ curā defēsoz p competēs offīn nec ipsā vltēri⁹ antiquoz nominū habe m⁹ vitatez. alijs si qdez alia data sūt ab antiqtate noia significatiua apte rez. hoc āt defensoruz nomen pure demōstrat antiqtatez aliquos ꝓpo-suisse reb⁹ q̄ten⁹ ex oi eas iustitia vē dicarent liberas qdem z ꝓpter hoc paterna voce defensores eos voca-m⁹ quaten⁹ eripiāt a malis iniustitiaz patientes. nūc āt hoc defensoruz no men valde cōculcatū est i multis nr̄e re. pu. ptib⁹ z ita ptēptū est vt iniuria qdem potius q̄z i qualibet iaceat ho nestate z si qdem fiunt viri obscuri decreta vero super eis misericordia magisq̄z electiōe cōficiunt. qb⁹ eni nō est vict⁹ z vita sufficiens isti defē sorē emendicātes ordinatōez ad hāc accedūt curā z ꝓ alio quodā luxu iu dicū subiaccant voluntatib⁹. deniqz

r Rica de defensoribus ci-uitatum.
s Dsi velociter sicut al. propter immi nēs damnuz exi-git velocitas. ita hic vt ho-mines liberantur a malis ci to: vt. ff. de dāno infecto. l.i.
t Reuocemus. nā cum fue rint olim ad opprobriū po namus eos ad honorē. Ac.
u Officium. s. eis assignan dum q̄ iniungetur. j. eo. §. nulla. vsqz ad fi. §.
x Habemus.i. non seruabi mus significationem huius nominis antiqui ōfensor qō facere debemus. vt in insti. de dona. §. est z aliud z. C. de.e.z.c.l. decernimus.
y Ab antiquitate.i. ab anti quis sapientibus.
z Reruz. vt est hoc nomen defensor. vt sequitur z simi-lia. vt petrus quia firmus vt petra.
a Eas res.
b Liberas. scilicet res.
c Paterna.i. greca quā lin guam secuti sunt nostri pre-decessores. sic vt. ō. de non ali. §. alienāt. z. j. vbi facte no. consti. §. i. in. fi.
d Eos. s. defensores.
e Patientes. s. homines.
f Multis. s. iudi. ac.
g In contemptuz. s. nomen defensoris. s. ipse defensor.
h Iaceat. scilicet hoc nomē defensor.
i Honeste. vt capitanei. i. proceres pauperes. quasi capiti dicantur.
k Fiunt. s. defensores.
l Viri. al's viris.
m Obscuri. i. viles z infir-mi z imperiti. vt. j. quibus mo. na. effi. le. §. quisquis.
n Decreta. i. confirmatōes nam vt electus platus con-firmatur a maiori sic z defē sor eligebatur a preside z cō firmabatur a pfecto vt seqt
o Misericordia. s. pp pau-pertatem electoz magis cō firmabat eoz electio. vt se-quitur q̄ pp bonitatez. azo.

p Electionē. tunc dr electio cū ex bonis eligitur p̄cipuis q⁹ hic non erat
q Usu. nō. n. expresse pe-tebāt. sed al's applaudebat presidib⁹ vt defensores cre arentur qui iudices dicunt. vt. j. e. §. nos autem.

r Remouent.ſ.p̄ſides. ſ Parumſſimum.accipit.n. occaſionez vt fecit lupus agno de turbatione aque. t Quaſi.hoc ē dicere loco defenſoꝝ faciunt loci ſeruatores qō eſt ꝓhibitū.vt.ſ.vt iu.ſine quo.ſuffra.§.nulli iudi.i. ℞.alꝫs dicit loci ⁊ defenſores.⁊ tūc ē plana. u Nō actorū.cū.n.eis pua bēat dignitas p ꝓñs nulla eoꝝ ſcriptur ē fides bñda.vt.ff.de edēdo ſi qs.§.i.

x Imperauit .ſ. ne fiant monumenta.

y Venūdant.q.d. p pecuniā aliqd ſcribāt ⁊ teneāt vt bēant qd dent p̄ſidi: vt non remoueat eos vt.ſ. vt iu.ſine quo.ſuffra.§.an certe.ac.

z Archiuū.locus ē vbi acta publica reponūtur vt hic .⁊ ff.de penis moris.§.ſolet ⁊ j.e.§.p̄cepta.⁊.j.de his qui ingre .ad ap.§ pet.ſed alꝺri dō locus vbi loca ſacra reponuntur.vt.j.q.mo.na.eff.le.§.iſtud in fine.§.

a Poni.i.poſitum.

b Ab heredes.i. ab heredibus querūt qui indigent vel ab alijs ſucceſſoribuſ.vl dic ꝙ hoc vbū q̄rūt regit duos diuerſos accuſatiuos.

c Signa.pp rationem quā diximus.ſ.e.§.i.

d Diſpoſuimuſ.vt.ſ.vt iu.ſine quo.ſuffra.§.illud vz.

e Ptātes.ſ.dignitates.

f Eorum.p̄ſidum.

g Procul.nam maioribus hñt intēdere.ſ. tori,puincie ⁊ iō nō p̄nt vni ciuitati tm̄ i ſpicer̄ ſic.ſ.ō.hr̄.⁊ fal.i ℞.

h De defenſoribus.ſuperior ergo illa ꝓſti.de p̄ſidibus tm̄ dicit.hec āt de defenſoribus ciuitatū: ſz illa ſcriptū exemplar cōis ē. vt pz in fi.

i Congruentia. fic .ſ. q.o. e.i. ℞.

k Sumāt ex hꝭ vī q oli non poterāt iudicare.ſz q̄ de voluntaria iuriſdictiōe erāt faciebāt ⁊ ſcribebant coꝝ eis acta vt dicūt qdā.ſz certe ⁊ añ.l.iſtam poterāt iudicare vt .C.eo:l.i. q̄re dic ſumunt offi.iu.i.bonorē ⁊ ſtatū iudi. qđ pdiderāt.⁊ q̄ iuito alio poſſit iudicare.pz.j.e.§.nulla q p̄ nō poterat iuito p̄ſide:vt.ſ.e.ti.pri.§.q ēt ē p̄ uz iudicis i iuitū dare iudicū.vt.ff.ō.v.obli.iter ſti.§.i.

l Precedentium.ſ. ante tē poza huius.l.

m Quāto.ſi g vt h dī alꝫ pp meā diſcretōez apparet maioꝝ multo magis ego vt C.de poſt prouidendum.

n Honeſtioꝝ.nō loq̄t de honeſtate ad animā.ſed ad honorē ſeculi.ſic inſti. de pub. iudi.§.item lex.

o Interim .i. añq̄ ad eius offm̄ ꝙueniam⁹ q̄ dicet.j.e. §. nulla vſq; ad.§.ſi p⁹ dicit .de electione eius interim.

p Declinare .i. ille q eligit nō p̄t recuſare.vt hodie fit boñ.in officialib⁹ alꝫ punit̄ i.v.li.auri ⁊ nihilominus cō pellit̄:vt.j.e .§. ſi qua vero.

remouent eos qñ voluerit aut nihil aut puiſſimū delinquentes ⁊ alios i illoꝝ ꝓuehūt offm̄ q̄ſi loci ſuatores eos defenſores facientes ⁊ hec in anno frequēter in plurib⁹ hoīb⁹ agentes vt officiales ⁊ ciuitatuꝝ iudices ⁊ haꝝ habitatoꝝ in nouiſſimo p̄tētu defēſorē bēant. Que vero agunt ab eis ad inſtar nō actoꝝ ſūt.ſi enī īperauerūt puinciaꝝ iudices nequa ꝫ p̄ſumūt q̄dā geſta monumētoꝝ ꝓficer̄ apud ſemetipſos: p oīa ſuētes eis ō fēſores ⁊ illoꝝ nutib⁹ intēdētes ſol. Si vero qdā ꝓficiant pmū qdem ⁊ hoc venūdabāt. deinde cū nullū habeāt archiuū in quo geſta apud ſe reponerēt depit qō ꝓficit .⁊ nequa ꝫ i uenies apō eos plurimū tpoꝝ ponia monumētū nullū penit⁹ ſed ad heredes eoꝝ aut alias ſucceſſiōes his monumētis agētes geſta q̄rūt ⁊ eoꝝ quedā iueniūt nulla fide ſūt digna alia vero ēt peūt ⁊ i tm̄ cadūt. vt in ſi militudine nō actoꝝ ſint. Nos igit qñ de iudicib⁹ bñ diſpoſuim⁹ta ⁊ maiores ptātes coꝝ in gētib⁹ fecim⁹ ⁊ pcul ab eis eſt inſpectio ciuitatū ,pterea credim⁹ oportere ēt defēſori b⁹ ꝓſtituere.fit enī ſic ꝓgruentia vtiles i iudicū ſumat offm̄ ciuitatū defēſores ⁊ puincie p̄ſes videbit qdē iudex iudicū poti⁹ eē ⁊ ex hoc honeſtioꝝ p̄cedētiū apparere.quāto enim qlibet p̄eſt meliorib⁹ tāto maioꝝ ipſe honeſtioꝝ eſt. Interiz illud ſciēduz eſt p̄us vt nulli hominū ſit līa defēſoris ordinatiōez declinare ſed inuicē vniuerſis nobilib⁹ ciuitatū habitatorib⁹ hoc miniſteriū eis adipleāt hoc.n.⁊ in p̄oꝝib⁹ tpib⁹ valuiſſe ⁊ in re.p.geſtū dicim⁹ nulli nec ſi honoratus ſit magnificētiſſimoꝝ illuſtrium dignitate hoc declinare ꝓcedim⁹ nec ſi militiā habet honeſtā.neq; ſi ,pferat p̄uilegiū ſiue ex diuinis formis. ſi ſi pragmatici ſint collati ad ſecūdū circulū habitatorib⁹ ciuitatis quoꝝ aliq̄ rō eſt hec iplētib⁹ ⁊ dū circulus explet rurſus reuertētib⁹ ad ſolicitudinē ⁊ ciuitati p p̄dictā curā miniſtrātib⁹ vt i vnaqua q̄z ciuitate defenſor iudex potius q̄z defēſor videat eſſe. Decreto qō cū iureiurando facto oīum poſſeſſoꝝ in illa ciuitate cō iſtētiū ſed nō in hac vrbe degētium Iuſiurādū vero p̄bēs qō oīa ſm legē ac ius agat ⁊ oīuz cōiter ꝓfirmandus ſicut nūc ex p̄cepto glorioſiſſiorū nr̄oꝝ p̄fectoꝝ in biennio vero ad

miniſtrās ſolo ⁊ remouēdus a cura nō hñte liniam clariſſimoꝝ ,puicie iudice remouēdi eū.ſed ſi qd videtur agere nō recte nūciare ad glorioſiſſimos nr̄os p̄fectos vt ide ei fiat curepuatio. Un ēt dat Nulla exiſtēte licētia adminiſtratorib⁹ vt ipſis defēſoribus vices agētes defēſoꝝ facere ſed ēt hec oīb⁹ eis iterdicim⁹ modis ſed neq; ,ppriaſ vices agētes p ciuitates clariſſimos iudices deſtinare niſi ipſos defēſores quos iudicuz offō cō ple in ciuitatibus volum⁹.ipſos quo q; iudicū in oīb⁹ diligētiā adhibere ciuitatib⁹ in qbus ſūt ⁊ agi apud ōfēſoꝝ teſtamētoꝝ inſinuatiōes ⁊ donationū .⁊ qcqd aliud eſt monumentoꝝ ,ppriū nō valēte clariſſimo ,puicie iudice,phibere qō agēdū eſt.aut p cipe qa nō velit aliqd agi aut actū nō edi.nō enīz huiuſmōi alicuius ei oīo ptātē dam⁹ abſurdiſſimū extimātes neceſſarijs reb⁹ cedere hoies pp iudicū forte irrōnabiles motus atq; p ceptōes ſed ēt agere q̄cūq; voluerit edere. Et ſz q agit tāgat ,puincie p̄ſi dē aut quēlibz potētū .neq; hoc,phibere oportet.⁊.n.ſic agere eos q i ad miniſtratiōib⁹ ſūt aut i qualibet poteſtate nō vt ,phibeant qdā fieri cōtra ſe geſta.ſed ita inculpabilē ſuū p̄beant modū vt nulli deſ tps q̄rimoniaꝝ aduerſus eos ⁊ ſiue affuerit ciuitatib⁹ iudex ſiue nō nequa ꝫ ,phibeat q̄ſpiā agere apud ōfēſoꝝē que dā monumēta i qbuſcūq; voluerit p ter illa ſola q̄ iuriſdictōe egēt ⁊ ex ipſa iudicū auctoꝝitate pēdēt. Deinde eos q ⁊ publicas exactiōes hñt ciuitatū defēſoꝝib⁹ oīb⁹ auxiliari modis ⁊ ſi op⁹ fuerit occaſiōe ꝓtēpt⁹ vel cōtumacie tributarioꝝ monumēta ꝓficere ⁊ hoc fieri velociter iubem⁹ q̄n tereſſe vt ioꝛnate agētes videāt ⁊ his ipſis teſtimoniū phibere vl publicū remouere tumultū ⁊ abſolute iudicū obtinēr ordinē ⁊ maxie qñ abſit ⁊ officiales ,puincie quacūq; in ciuitate ſūt illa in q̄ defēſoꝝ ē obedire illi ⁊ adiuuare vt abſētib⁹ p̄ſidibus gentiū nihil videat deeſſe ciuitatib⁹ ſub illoꝝ p̄ſentia Ex,puinciali ēt offō habere exceptoꝝē eius adminiſtrantē ⁊ duos officiales q ea q̄ ab eis decernunt adipleāt ⁊ iudicare in cāis oīb⁹ pecuniarijſ vſq; ad aureos .ccc nō valētib⁹ noſtris ſubiectis trahēr ſibi obligatos apud clariſſimos viros ,puinciaꝝ iudices ſi vſq; ad pre

qđā ptātes boñ. q duas ſimul ⁊ plures recipiūt ptāriaſ vicario poſito.

q Nobiliores.nō nobiliores debere eligi.ſic.j.e.§.fi.⁊.ſ.de refe.§.fi.

r Eis.ſ.ciuitatib⁹ vt repēdāt p̄miuz habitationis.vt.j.e.§.pe.

ſ Adimpleant niſi appellarent.vt dixim⁹ .j. e.ti.§.pe.

t Priuilegiū.ſ.vt ſi ꝓpellat eē ōfēſoꝝ q̄ p̄uilegiū hz i ſecreto vt differat a cāu ſequenti. u Vel ſi pargmatici ſunt collati.ſ.codicilli.i. p̄uilegiū aliq̄ō qō non ꝓpellat eē defenſoꝝ q̄ hūit cū p̄ſilio ꝓpeꝛ.vt.C.de le.⁊ cō.l.ij.⁊.ſ.de nō ali.§.

q Vero veriſimile. x Circulū fiebat.n.qdā circul⁹ hoīuz.⁊ ex his duo q̄rebāt ceteros ꝓferēdo bonitates ſingulorꝝ: vt meliorē eligerēt q̄ hēbat locū cū pauci hoies erāt p ciuitates. hodie āt nō ſic q; difficile eſt cōuocari ſic oēs hoies de ciui.ſz qdā eligūt quoꝝ factū oēs alios tenet: vt i iſti.de iure nāli.§.ſenatuſcon.⁊.ff.de regulis iur.aliū.§.i.⁊.ff.ad muni.l.q̄ maioꝝ. Itez ex ꝓſuetudine ēt ad octo eſt reducta electio.vt fit boñ.

y Quoꝝ implentibus.ſub aliquib⁹ puta duobus.

z Expleſ.vt q; totū circulū illi duo quefiuerunt.

a Reuertentib⁹ ad inuicem.

b Iuder.velut paſ ei eſſe dz.vt.C.e.l. iiij.⁊.ſ.vt iu.ſine q̄. ſuf.§.añ.⁊.ſ. iuſiu. §.denotes āt ⁊c.

c Defēſor.q̄liſ antea erat:vt.ſ.e.i. ℞

d Decreto.t. electione al'ſ electione.

e Poſſeſſoꝝ. oēs n.q poſſidēt i illa ciuitate ōbebāt it eſſe electioni ⁊ iurare vt dicit dūmō ⁊ ibi habitent vt ſeq̄r ⁊ ſic ē ar. ad electionē canonicoꝝ quā faciūt irreq̄ſitis abſentib⁹

f Urbe.idez credo ⁊ ſi al'habitent.

g Preſentes.ſ.ipe defenſor futurus.

h Legē.ad hec ſol⁹ defenſor aſtringitur ſm quoſdā . alij vo vt eis vī iurāt.vt.ſ. iuſiu.§.⁊ equuſ.ſed ō ē vt ibi diximus.

i Sicut nūc.nā ⁊ añ hāc.l.ꝓfirmabant a p̄fecto vt.ſ.eo. in p̄in.⁊.C.e.l.pe.

k In biennio. olim vſq; ad quinquēniū vt.C.eo.l.v.

l Remouendus.p⁹ biēniū niſi i caſu: vt j.e.§.fi.in fine.

m Remonēdi .p̄fectus maioꝝ eſt p̄ſide .p̄ſes maioꝝ ē defenſore.cū ergo defēſor creat a p̄fecto p ꝓfirmationē ſi poterit eum remouere p̄ſes.vt ar.ff. de diuerſis pre .l. de acceſſionibus.

n Dat.ex ꝓfirmatione q̄ dicit: vt.j.q. mo.na.effi.le.§.licet ſic al's.ff. de ver. ſi.l.lege.

o Nulla.adminiſtratori.i.p̄ſidi.

p Vices agētes .i. vicarios al.

q Modis hꝭ interdictū nō obſeruant

r Inſinuatiōes.rome vō apud magiſtrū cenſus vt .C.de teſtis ꝓſulta.

ſ Donationū.vt.C.de do.l.in hac ⁊ hoc ſi erat vltra quingentos ſolidos non al's inſti.de dona.§.alie. t Et quicquid aliud. q̄ tamē ptineat ad voluntariam iuriſdictionē al's nō vt in fi.huius.§.fiunt enīz manumiſſiones ⁊ emācipatōes ⁊ adoptiōes.vt.ff.de offi.p.l.ij.i. ℞.

u Judicū.i.pſidū. Dot⁹.alſ nutus. x Uoluerit.ſ.aliquis co
rā dēfēſore alᶜ voluerit.ſ.deſēſores. y Potētū.i.q hīt merꝫ īperiū.
Tāgit.dico ad pecuniaꝫ queſtū.nō qꝫ tāgat eū,potēte rōe iuriſdictōis
vt ſunt cauſe de mero vl mixto iperio.vt i ẞ.§.i.fi. z Adminiſtra-
toꝛib⁹.ſ.maioꝛibus qui habent merum imperium.

a Affuerit.ſ.pſes fu
erit.ſ.pſes.ſcribitur
n.p.d.vl p.f.nō p.b

b Quis.ſ.ꝑuatus.
Uoluerit.ẞ gñale
dcm̄ ē ſtati reſtrigiť

c Juriſdictionez.ſ.
maioꝛez.vt merꝫ īpe
riū l mixtū qꝫ maio
rib⁹ ta nta ꝓpetit:vt
ff.de offi.p illicitas.
§.q vniuerſas. z de
iuriſdic.om.iu.l.ma
giſtratib⁹.z.C.e.l.ẞ
ſēſores.nihil z ẞ idē
ſtati inuit z ex īpa iu.
zč.ē.n.q̄ſi expo.hoc
n.nomē iuriſdi. q̄z
pomiť. vt ẞ ꝑ mero
vl mixto īpio. vt.ff.
de offi.e.cui mā. eſt
iu.l.i.ibi iuriſdictio
nē ſuā zč.naz niſi ſic
ibi accipiať nō erra
rēt q ſic dicūt. vt ibi
dz q̄ꝫ ꝑ eo qꝺ iuť
magr̄atuſ ꝓpetit.vt
ff.ꝺ iur.om.iu.l.ipū
z.ff.ꝺ off.eⁱ⁹ cui mā.
ē.iu.l.i.§.fi.z ſz hoc
pōt delegari.ẞ āt ſz
ꝑmū mōz accipiať
z diffinitť.iuriſdic.ē
ptās ꝺ pu.itroducta
cū neceſſitate iuriſ-
dicēdi z egtaţ ſtatu
ende z dz a iuriſdicti
one.q.d.ꝺ iure ptās
diuidiť aūt ſic alia
mēꝫ ipiū alia mixtū
alſ ſtat i ſuo noie.ſic
ff.ꝺ adop.l.i. z.ij. ſz
nūqd i itegrū reſti.da
re pōt:ẞ. iure vete
ri ñ vt.ff. ad muni.l.
ea q̄.§.i. ſz hodie ꝯ
cū.n.poſſint delega
ri ſpālit z gñalit. vt
C. vbi z apꝺ quē .l.
fi.i.fi. Ergo ꝓpetit
iure magr̄at⁹. vt.ff.
de offi.eⁱ⁹ cui mā.ē
iuriſ.l.i.§.que vero
Alia vero q̄ ſunt de
mero vel mixto īpe
rio nō pōt facere.vt
hic dz. Sz ꝯ ſuatur
tū ex ꝓſuetudine tū
qꝫ hūſdā ciuitatib⁹ ẞ ꝓceſſuz ē a ꝓncipib⁹ q̄ꝫ vt a Frederico lōbardie.

d Penderet.puta cā liberalis.alſ vt.C.de peda.iu.l.ij.

e Deinde .tributarioꝝ.i.eoꝝ q ſoluerāt tributa al. f Agētes.i.
eos q i ornate agūt Videat.ſ.defenſores. g Tumultū.ſic.j.ti.
ij.§.deide. b Abſunt.ſ.pſides.vt ſubijcit. i Preſentia.i.
ex quo defenſores ſunt pñtes. k Ex ꝓuinciali.i.ex curia pſidis
ꝓuincie. l Exceptorē.i.notariū vl ſcriptorē ſic dict⁹ qꝫ boium
dicta excipit.i.accipit. Sz hodie vñ q̄ duos debeat habere:vt.j.de iudi.
§.nullo vel dic q̄ hūc hz a preſide aliū hz de ſuo. m Officiales.
q vicē exequutoꝝ tenēť.ſequtur. n Et iudicare. ſubaudi volum⁹ q̄
z ad ſupioza ẏba multa ſubaudiť. o Ad trecētos.ſz oliz vſqꝫ ad q̄n
q̄ginta tm̄ vñ corrigať. C.e.l.i.hec an ſūma.ccc.aureoꝝ pōt extēdi vſqꝫ
ad.cc.z.l.libras.cū.lxxij.aurei faciūt libr̄ā auri poſito q̄ li.auri valz.lx.li
bras.vt.C.de ſuſcepto.z ar.l.quotiēs lib.x.q̄ ergo vltima eſt nō ꝓpetit
iure magiſtrat⁹. pſes ergo delegare nō pōt p.l.iſtā niſi ꝓtigat eū abeſſe
vt.ff.de offi.eⁱ⁹ cui ē mā.iuriſ.l.ij.§.i.vel pp multitudinē cāz vt.C.ꝺ ꝑ-
da.iu.l.ij. p Trahere.ergo nō pōt recuſari qꝺ miz cū ſit ordinariꝰ
Sz eps pōt ei adiungi.vt.j.vt differē.iu.§.ſi vero ꝓtingit lz. Aꝺ.ꝺixe
rit.ſ.q̄ ordinarius poſſit recuſari ar.pro eo.C.de iu.l.nemo.

q Snia.ſ.pſidis. r Apꝺ quē qꝫ maioꝝ ſūma petebať cū ea ē agitata:vt.ff.
de iur.om.iu.cū q̄ꝺā in fi. ſ Dis litis.nota ẞ ſpāliſſimuz. qꝫ victoꝝ victo
dānať in expēſis.ſz regulariter ē ꝯ vt.C.de iudi.ꝑpādū.§.ſin āt z.j. de iudi.
§.oz.ſz nūqd z hic pdit litē.vt.C.de plus.peti.l.i. §.nō qꝫ deliquit tm̄ in plus
petēdo nō āt cautionez exegit vt ibi. t Ad defenſoꝛibus.i.iudicātib⁹ ꝺ ſūma eis pmiſſa.ſ.ccc.ſolidoꝝ
rum:vt.ſ.proxi. Accur.

ta iudiceˢ maioꝛē ſentiat ꝓuidētiā: z
recidūťᶜ ᵉplurīe iudicū cure cū ciuita
tū deſēſores ſemetipſis eā ponunt
z leuigāt pſidū q̄s ꝓ oīb⁹ hoīb⁹ hūt
ſolicitudies ipſiˢ pticulariter m̄ouē
tesᵍ ea q̄ vim patiētib⁹ inferūťᵏ aut du
bitatiōes ſoluētes z hōeſtos ſicut ſe
pe dictūˡ eſt eos q i admiſtratōib⁹ᵐ ſťⁿ
demōſtrātes. Si vo ēt detineāturˣ
ab aliq̄b⁹ publice fūctōes gētiū pſi-
des deſēſoꝛib⁹ impabūt ꝓtra detēta
toꝛes exactōes:ut z ſz hoc eos adiu
uent. Si q̄ vo defenſoꝛis ꝓter hoc
fiat oꝛdinatio aut retinueritaliqs de
fenſoꝛis offm̄ in ſemetipm veniēs ſi
ue dignitatis:ſiue militie:ſiue ꝓuile-
gij:ſiue alteri⁹ cuiuſpiā occaliōe iſte
v.libꝛarū auri ſubiect⁹ pene ēt ſic p⁹
ei⁹ exactiōem ad opaᵛ ciuitatis,pficiē
tem cogaťʷ deſēſoꝛis iplere ſolicitu-
dinē:ꝓueniť.n.vnūquēq̄z nobiliuz
ſp fūctōem agere ciuitatū q̄s inhābitāt
z hāc eisᵃ ꝓferre hītatōis recōpenſa
tiōem. Que igr̄ placuerūt nob z p
hāc ſacrā inſinuata ſūt legē tua ſubli
mitas in ꝓuicijs qb⁹ ꝑeſt facere ma-
nifeſta p ꝓgrāmata,ꝑpa ſtudeat:q̄te
nus cognoſcāt oēs: qꝝ z maxioꝝᵇ z
mediocꝝ z puuloꝝ nobis cura eſt z
nihil ē taleᶜ qō a nr̄a ſolicitudieᵈ r̄mo
uem⁹:ptē vo faciat tua eminētia ſuo
rumᵉ ꝓceptoꝝ vt ex hoc gētiū pſides
ꝑparent ſz vnāquāq̄z ciuitatē eos q
bone opionisᶠ ſūt noiati defenſoꝛes
ſz circulū ſicut iā dictū eſtᵍ z decreta
fieri cōtaʰ cū iureiurādo in eis hītoˡ z
deſcribere ꝑdictū circulū z ita p biē-
niū ſubintrare curā eos q ſubſequū
turᵏ: z ſi exciderit q̄ſpiā ex eis aliū in
troduci ſp qꝺē ꝺcreto cū iureiurādo
faciēdo.ipſoq̄z cū futuris ſit curā ſu
ſcipe diffinitū in ſiurādū ſbeūte z ele
ctiōe eⁱ⁹ faciēda a deo amabili epo z
venerabili clero z alijs i citate opio
ni ſtudētib⁹ q ēt nūc mox fieri ꝓuēit
oīb⁹ ſic dictū eſt ꝑm hāc nr̄az gñalez
ꝑcedentib⁹ legē. Nūc aūtˡ defenſo
res exītes ſi qꝺē placidi videāťᵐ etiā

u Judices.i. pſides z ſub.
volum⁹ nā cū maior ſit eo vt
ſ.eo.§.nos igiť.j.e.§. ſi vo
ēt apellatio recte dirigiť. vt
j.de ap.z inter.que te.§. fi.
x Si vero tue.o.pfecte.
Eos.ſcilicet preſides.
y Eaꝺē cadere.vl mozte vl
qꝫ finituz ſit biennium.
z Decretū.de ſuſcipiendo
hoc munere al.
a Dicto.vt.ſ.eo.§.interim
z.§.iuſſu. Quēlibet. alſ ē
quēlibet rōnabilez z alias q̄i
rationabilem.
b Predixim⁹.vt.ſ.eo.§.
nullo. Accur.
c Precepta pu.vt palaciū
cōis z camera maſſarie.
d Monumenta.i.publicaſ
ſcripturas.
e Quodā.q̄ vulgo maſſari
us vocať bon.alij camerlin
gus.ſz i iure ediles vocāť.vt
ff.ꝺ oꝛig.iur.l.ij.§. itē qꝫ ait.
f Inueniatur.ſcilicz aliquis
non ita predicta.
g Archiuum. hoc expone:
vt.ſ.e.§.i.
h Quia ēt.q̄ſi dicat nō ſolū
ꝺſides maioꝛes vt.ſ. vt iu.
fine q̄.ſuffr.§.hec oīa. Ac.
i Fiēt.q̄tū ē a ſubiecti ſed a
principe vl cōi ciuitatis pōt
habere vt ſubijcit.
k Maioꝛes:vt florentia:
l Cōſtitutū.vt.ſ.ſcriptum
exemplar.
m Percipiēt.nō ꝓſuetudo
facit licitū qꝺ alſ eſt illicituz
vt hic z.j.de ſanc.epiſco.§.
pro conſuetudinibus colla.
ix.argu.contra .j. vt nulli iu
di.§.i.
n Dittent.facit ad hec.C.
de defen.ciui.nihil ad.l.de-
fenſores ciui z.ff.de offi.p
con.l.ſi quid.
o Unaqueq̄z. alᶜ vnā q̄nq̄z.
p Judice. vt preſide z ſic
nota argu. pro doctoꝛibus
antiquis contra nouos. ſed
contra eos ē manifeſte ſi bñ
intelligatur.nā nō ſunt ma-
iores i ſolertia.vt.C.de off.
rec.p.l.potioris.

q Recidunť.i.decideť minima maleficia.ſ.p defenſoꝛē.
r Ipſi defenſores. ſ Remouentes.ſ.decidendo lites iſtas.
t Dictum eſt.vt.ſ.eodem.§.nos igitur. u In adminiſtrationibus.ſ.
maioꝛibus.nam quanto.zč.vt.ſ.eodem.§.nos igitur.
x Detineantur ab aliquibus tributarijs. Si que vero occaſione vt ſubijcit.
y Ad opera.ideſt adminiſtrationem. Ac. z Cogatur captis pignoꝛibus
inſtar tutoꝛ.vt.ff.de mu.z.ho.ff.quis.z inſti.de ſat.tu.§.fi.niſi appellet.vt.C.
de ap.l.bi qui.z facit ad hoc.C.de cura.l.nulli a Eis.ſ. ciuitatibus
nam vbi emolumentum.zč.vt inſti.de.le.pa.t.§.i.z.C.de cadu.tol.§.p ſo.
b Darimoꝝ.non in ꝓcionando ꝓponi maiores z in oībus vt dicimus in iſti.
de bo.poſſ.§.decimaz. c Tale.ſ.impedimentum.
d Solicitudine.i.a legis huius ꝓpōe. e Duoꝝ.naz z alia multa man-
dans eis pro nobis. f Bone opi.idem in teſtibus:vt.j.de teſti.§.ſan-
cimus autem colla.vij.z facit ad hoc.j.de armis.§.hanc igitur
g Dictum eſt:vt.j.eo.§.interim.z nota qꝺ hic repetit breuiter quaſi omnia ſu-
pradicta ſic facere debent.aduocati in fi.ſui dicti ſic.ſ.vt eccle.roma.§. remini
ſcentes. b Comunia ab omnibus nobilibus.
i Habito tam ab eligentibus q̄ ab electo. k Subſequuntur.i.qui
poſt hanc legem eligenť. l Nūc aūtē.i.tpe huius facte ꝓſtitutionis.

m Modis.ꝛ si oēs ꝓsentirent i ꝓriuꝫ. n Et tūc rursus.q.d.tūc ꝓmittitur supradicta electio qñ bona fide fecit circulū ꝛ nō istructe vt itez eligeretur. o Frequentia.nota frequenter fieri ꝙ fit bis sic.C.de epi.au.l.nemo in fi.ꝛ.ꝫ. de non alie.§.neqꝫ.ꝛ.C.de donaō.si quis. p Rica.De mensura ordinandorum clericoꝝ.

colla.iij.

q Lege.ꝑscripsim⁹ vt supra vt deter. sit numerus.cleri. r Ciuitatis.alias vrbis. s Alijs.s. sibi adiacētib⁹. vt ꝫ.vt determi.sit nu.cle. idez tñ facit ꝛ de alijs eccle. lꝫ ꝟ de illis nō dicat.vt.ꝫ.quō oꝫ esse.§.sed neqꝫ. t Propꝛie.i.non habentez aliqd qō sit ꝓ priorem. u Suam non alias. x Eius.s.prioris. y Adhuc. sꝫ in q̄ hoc ꝓdest ꝙ illa nō ꝓsit? ℟.i eo qō hic dic̄ qñ deficit numer⁹ i vna eccliа ꝙ oꝫ sumi ex alia vbi numer⁹ supabūdat. vt.j.§.i. ibi si vero diminuta ꝙ nō oꝫ in superiori consti. z Supl⁹.vt.ꝫ.vt deō.sit nu. cle. a Statutus .s.modus. a Restituaō.faō ad hec.ꝫ.ō referē.§.i.C.ō sa.san.ec.l.ñ plures.ꝛ.ꝫ.quomodo oportet eē.§.sed neqꝫ. b Si vero.nunc incipit addere superiori cōsti.illi.s.vt deter. sit nu.ꝛc̄. c Plures i alia ecclesia. d Defuerit .alibi e Rica ō māda.ꝑncipū .ac. f Et libris quos non habemus.Accur. g Tua ꝓlimitas.loqr̄ tribūario q̄stori cui mittit̄ ꝛ dar̄ hec ꝓsti.vt.j.§.i.ibi illustris.ꝛc̄. h Mādat⁹ ꝑncipū.ē ät ꝑncipis ꝓstō q̄dā ꝓtinēs ꝑcepta de laudabilit̄ ꝓuicia gubernāda.sꝫ. P.dicebat ꝙ ñ erat ꝓstō cū tanꝙ opposita mādato q̄qꝫ inueniaō ꝓsti.ꝛ ff.ō co.illicitū.l.iii.i. ℟.ꝛ.C. ō ice.nup.l.q ō.l.sꝫ certe cō sti.gen⁹ ē mādatū spēs ē cō tinēs hui⁹ ꝑcepta tm̄ q̄ dixi m⁹ ꝛ ita i ꝟ accipit̄ aꝰ oꝫ mādatū qlibꝫ ꝑncipis ꝑceptuꝫ ꝛ excellētiā ꝛ sic accipit̄ .C. e.ti.aꝰ oꝫ rogat⁹ qdā ꝛ ita accipit̄.ff.man.l.i. ꝛ per totū. i In suo quoqꝫ trāsportādo ꝛ eliciēdo ō antiqs libꝛ ꝛ sic nō legē laudabilē ea ꝛ licituꝫ ꝟ facē.nec mirꝫ qꝛ q ñ ꝟsubtilit̄ fcm̄ emēdat laudabiliorē eo q ꝑ⁹ iuēit vt.C.ō. veti iurenū.l.i.§.oia.n.ꝛ faō ad hec in isti.proemio.§.igitur. k Quia qñ.alij scripsere ō mā.prin.igitur.ꝛc̄. l Placuit.nobis. m Nr̄is.s.codicillis ꝑstare ꝛ mandare accipe qō est.j. n Medias.tūt ät gnqꝫ gña magistratuū vt dicim⁹.j. vt ab illustribus ꝛ qui.ꝫ.ꝛc̄. o Correctores.s. ō Italia. sed ꝑsides i puincia. p Codicillos.i.lr̄as dignitatis. q Subt⁹.i.j.ē scriptū ꝙ linguā latinā ꝛ grecā. Sꝫ tm̄ latinā hēm⁹.vt.j.e.§. ꝓri. vsqꝫ i fi.b⁹ ꝓsti.qꝛ nec greca ē nobis. Sꝫ tm̄ illa idē dic̄. Idē ꝛ hñt eā greci, vt subijcit statiꝫ. r Auctoritas tua.o tribuniane. s Trāscribere.s. vt hec cō sti.sit de corꝑe iuris. t Laēculo.loc⁹ vbi leges ꝛ ꝓsti.reponūt̄ dict⁹ sacer qꝛ leges sacre sunt.vt.C.de le.ꝛ cō.l.leges. u Codicillis.i. cū dignitate q̄ ꝙ codicillos demōstrāt̄. x Lege.vt.ꝫ.vt iu.sine quo suffra.§.fi. y Memorātes.s.in eadez ꝓsti.§.sic igit̄ ꝛ.ꝫ.iusiu.quod ꝓestatur.ꝛc̄.

ipos iscribi circulo ꝛ biennio ꝓplere curā ꝛ li qdē iā biēniū in ea cura hñt remoueri deſēsoris solitudinē nisi tñ voluerint ꝓmuni decreto teneri i biēnio eidē officio. Si vo nōdū biēniuꝫ ipleuerint digni vero videant̄ ꝓmunicare circulū ipleāt reliquū eps vltra ꝙ nullus ciuitatē defēdat. Sꝫ vl qꝫ ad hoc solū stet tps nisi cūcta ciuitas reluctāte nullo elegerit euꝫ ꝛ hoc facto alio biēnio suscipiat solicitudinē ꝛ modis⁹ oīb⁹ deponat̄.ꝛ tūc rursus⁹ fiat tps quādo ipse cum circulis ad hūc adduxerit ordinē ne frequentia⁹ ꝛ ꝓtinuatiōe cure ꝛ ꝙ quādam machinatiōez illud semp̄ inouando fiat aliqb⁹ ituita ꝓdicta gubernatio. Hiis oīb⁹ ꝛ ualituris in oē tps qñ cū toto hoc studio ꝛ vigilantia ꝛ dñi intuitu adinuenim⁹ ꝛ nr̄is subiectis ꝓtulim⁹ Datū Idib⁹ augusti bilisario viro clarissimo.

De mēsura ordinādoꝝ clericoꝝ

Lege. Justi.au. Antonio sāctissimo ꝛ beatissimo archiepo vli patriarche

Lege nup̄ scripsim⁹ ō mēsura ordinationū vt nō cō putēt effusas eas esse neqꝫ in sāctissima maiore eccliа hui⁹ felicissime ciuitatis⁹ neqꝫ i alijs⁹ qꝫ ēt firmā esse ꝛ valere ſꝫ oēꝫ suam volum⁹ vtutē. Quia vo intētio nob est abbreuiare qdē ordinatiōes hinc āt sāctissie maioris ecclesie excellētez expēsa ad mediocrē quādā atqꝫ portabilē statū querere quātitatē q̄ten⁹ multitudo ei expēsaꝝ minuant̄ ꝓp hoc oēꝫ circūeūtes viā ad pñtē venimus legē nihil qdē aliter existēte porē ſꝫ ex ei⁹ᵖ ꝓcedēte volūtate adhuc⁹ āt āpli⁹ scissime maiori ecclie ꝑdesse valētē. Sancim⁹.n.si in qbusdā sanctissimaꝝ eccliaꝝ quaꝝ ipsa sāctissima maior ecclesia gubernatiōem ꝛ expēsas suscipit⁹ ꝓtigerit ꝑsbyteꝝ aut diaconū aut lectorē aut cātorē mōi non aliū, mox extrinsecus introduci. sꝫ cōsiderare q̄ꝫta est tūc mēsura ibidē ministrātiū reuerēdissimoꝝ clerioꝝ ꝛ si qdē nūdū clericoꝝ minuta mēsura ē Sed adhuc abūdāſ q̄ꝫtū ad id qō supperi⁹ diffiniuim⁹.ꝛ eū q vocat̄ statutus numer⁹ nullā fieri ꝑ eo ordinatiōem donec nūerus in remedio ipō restituat̄. Si vo diminuta multitudo est vt necessitas sit ne desit statut⁹ nūer⁹ aliū ꝑ moriēte introduci

z Tibi tribuniano. a Administrationē q̄storiā.s.vt.ꝫ.dcm̄ ē ꝛ dō isti.in ꝓemio.§.cunqꝫ hoc deo.Ac. b Benitorib⁹. q̄si dicat ꝛ nr̄i ꝓores faciebāt.vt.ꝫ.eo.i. ℟. c Directis.i.missis. d Babāt.vt ne qs mun⁹ vl talia sumeret.nisi esculētū ꝛ poculētū. vt. ff. de offi.ꝓcon.solēt.§.fi.ꝛ de offi.pre.plebiscito.ꝛ hoc ipꝫ hodie aliter ē vt.ꝫ.scriptū exemplar.Accursi. e Oportet.hic incipit liber mandatoꝝ in lingua latina. f Et ꝓo.idest. g Suffragio.i. sine aliq̄ dato noie suffr. vt.ꝫ.vt iudices sine quo.suffr.§.hec oia b Mundas ab oī munere ſm̄ al. i Lucrū.j. de iudi. §.ne āt ō sꝫ ibi i iudice ōlegato logē at ꝟ i ordinarijs ꝛ faō ad hec finis illi⁹.§.ꝛ.ꝫ. vt iudices sine quo. suffra.§.illud.ꝛ.ꝫ. iusiurādū qō ꝓesta tur.§.ꝛ primum. k Negociationem i.p aliquē mōꝫ negociādi.vt.C.de ō. iudicum.l.i.ꝛ.ff. de ō benda emp.l. nō sꝫ. l Ministratis.s.annonis vel salarijs. m Seruare .repete oꝫ te.ꝛ facit ad ſꝫ.iusiu.qō p.§.pe.ꝛ ꝫ.vt iu.sine quo.suffra.§.eos autem. n Festinare.repete oꝫ ꝛ aliud ē caplm̄ sꝫ.j.§.si tibi innuat hoc ꝛ primū ꝙ vno qō ē verū qꝛ ꝛ si subvno.§.lūt ꝛ qꝛ vtrū qꝫ pecuniaꝝ cōmodum respicit. o Saluare. idest oporteret te. p Alia ergo videt̄ ꝙ exactio tributoꝝ ē calūnioſa ꝙ falsuꝫ ē.sꝫ certe nō iplicat sic ꝛ aꝰ crucifixus ē xp̄s.ꝛ alij duo neq̄ ꝙ dic.vt nō.j.de de fun.seu fu.e.§.i. q Prius dātes .i. illi q añ.l.istā suo tē pore nō soluebāt tributa imo in futuro tpe remanebant ad soluendū hodie suo tempore soluent. r Deinde.s.in secūdo ꝓcepto. s Alterutri. adinuicē.huic.i.hac.l. vel vt puto.i.expace. t Pacē.nō ptātes terraꝝ teneri ad faciendu paces fieri rōnez subijcit ꝛ ē ad hoc.ff. de offi. preſgruūt.ꝛ.C. de bis qui ꝓsu.ad ec.l. denunciamus ꝛ.ff.de vsur.si cui.§.ii.ꝛ.j. de pace tenenda q̄si ꝙ totū ti.qui ē in vsu feudoꝝ Hinc.i.hac vel aꝰ vt puto ex pace u Seruaō ꝛ eqtas iter hoies ad quā eqtatē teneō ꝑses.vt.ꝫ.iusiu.q̄ ꝑ. §.i.ꝛ.§.ꝛ equus. x Passionis.i.dāni iminentis ꝛ non oꝫ ꝓpati iniquis hominibus quin eos puniat. y Declinatur.s.equitas.vt.ꝫ.iusiu.ꝙ ꝓesta.§.i. z Sit tibi tertium.melius dixisset quartum cum tria iam dixit . sed dic vt diximus.ꝫ.§.oportet.

De mēsua ordinādor rectorū
De mādat pncipū

a Equitate. hoc facit pro. Ad. q dicebat fm equitatē z conscientiā iudicāduz. z ē p eo. C. de iudi. placuit. z. ff. finū regundor si ruptiōe in fi. z ff. de ferijs. l. ij. in. fi. Sz Joan. 9. nā fm allegata dixit iudicādū. vt. ff. de offi. pre. l. illicitas. §. veritas ibi z iō zc. z q suis. i. legibus ē vex qī vt iudet hz pscientiā. q. suā pscientiā vel equitatē nō hz vt puat. sz qī hz vt p uat tūc ī dz ius dicē vt. C. de le. z cō. l. i. z. j. de rap. vgi. i. fi.

b Breuiores. qdē dicūt breuiores siue breues. i. aureor. vt C. de defē. ci. l. i. alij duor. vt. ff. de dolo si oleū. §. fi. z. l. se. alij v. aur. vt. ff. ō bo. dā. l. diu vl' veri. C. aureor vt. j. de iudi. §. ne āt z. j. seq. pr. ac.

c Filiū sūt. s. psonarū vt pauper hoiuz z q dicit marīe abū dat sicut z al'. ff. ō lega. iij. l. cū qs ōcedēs §. nuptura in fi. §. z ita diligēter nō duo capla z qī cā breuis z qī viliū psonar lz cā nō sit breuis. z sic sufficit alter. sz alij. ponūt p vno cāu z q dic viliū exponūt s. rex vt de feno vel palea. z tūc maxime nō abundat. Accur.

d Ex nō scripto. i. sine libello. z lz sntia nō deb in scripīs valz tñ al'ō. vt. C. de sen tētijs ex peri. reci. l. fi. sī z alij cas quos dic vt. §. vt. iu. sine quo. suff. §. necessita tē. z facit ad hoc. C. de priuil. schol'. l. iij. §. fin. caute. accedit ad aliud ca.

e Et nō pmittere. nihil al'nō ē ī lra nihil z tūc plana. si aūt habeas dic q negocio q̄ includit sit superflua z positū q ineſt remaneat. nā tm̄ valet nihil q̄tū nō aliquid sic al'nō habundat vt. §. de bere. z fal. §. inordinatum.

f Sacra. q̄ ñ habem sz plerunq; fit ei memoria vt. §. vt iudices sine quo. suff. §. voluimus z. j. vt liti. iu. §. z hoc. z. j. vt diff. iu. §. fi. z forte erat eis sntia talis vt duos aureos in pn. z duos ī fine accipe ret iuder p cā vt. j. de iudi. §. ne aūt ēipse sportule q̄ iudicib pstabant.

g Causaliū q; p cā fiūt. hoc

i Gratis. nō rōne psonar vel rex quedā fiunt gras q̄ al'nō fierent z facit ad hec. j. vt cleri. apud pprios. e. §. i. z. C. de epi. z cle. l. nulli. z. l. de creationibus. z. C. de. nup. si. furioso in fi. z. j. de iudi. §. ne autem.

k Et non pmittere. s. oportet

l Faciat. pp aliquā cām quā cum alio. hz.

m Si. i. an.

n Cōuertem. i. sz ius iudicamus

ff. de ap. ipa. z. j. de ap. §. fi. z. j. vt diff. iu. §. si qs. z. §. qūo. o. e. §. z illud.

p Hinc. i. a nra curia.

q Magistri an. gīa erāt magistratuū q magistri militū vl' siliuz dicebāt.

r Sup exigere. i. exigere vltra illud

s Sz si quis. s. nror subiector.

t Adierat. s. te.

u Questus. s. dānuz sibi illatum ab aliquo a curia viuente.

x Procurari. s. te oportet. Accur.

y Cuiuscūq; i. a quocūq; q sint

admīstratiōes accipiētes eas gubernare memorātes iusiurādū q̄ super his pstant necessariū tñ extimauim z nūc pcipiēti tibi admīstratiōez ō signare q a genitoribus re. p. nre adiuentū est q ad admīstratōes directis certa pcepta dabāt mādata pncipū ea vocātes sz q oportet eos gubernare admīstratiōes. Dz igit te pure sumēte admīstratiōez z sine oi suffragio spoīb alijs mūdas fuare ō nobiscq; z legi man z nullū ptigere lucr nz mai nz min nz captiosam q̄dā ptra subiectos facere negociatiōez sz content esse solis a fisco tibi ministratis: z tā p te q̄ p eos q circa te sūt pur eis vndiq; fuare ius z festinare. Primū qd est fiscalia tributa exigi vigilāter nihil diminuēs circa. p. curā regrere ne forte fiscus inde iminuat z saluare ei vndiq; q̄ ppria sūt. sicut enim puatos iustitiā passos adiuuam sic z publicū illesū manere volum collatores nāq; oi alia calūnia liberari pseruari facile z in pmptu soluēt tributa z q in futura pus dātes manebāt debētes adhuc fiscalia ex nūc z ipsis fiscalib z soluētes liberabūt facile se tributis. Deide cōueniēs est te puidere vt nulli ppli ciuitatū alterutri seditiōes faciāt sz oēm pacē esse dei ciuitatib dum eqtas ēt hic vīs subiectis fuat z nz lucri nz passiōis alicui cā ad aliquā ptiuz declinat. Sit tibi quoq; tertiū studium lites cū oi eqtate audire z oēs q dē breuiores z q̄cunq; maxie viliuz sūt ex nō scripto decidere z iudicare z liberare hoies alterna ptētiōe. Et nō pmittere nihil vltraq; ptinet sacra nra pstitutōe occasiōe causaliuz expēsar dānificari: si tñ sufficiētes i datiōe psistāt alioqn z gratis lites audire z nō pmittere ex negligētia de p uincia alicui pīdis ad hāc currere felicissimā ciuitatē z nobis molestuz esse. scito nāq; qa si qs veniat z aditō nē nobis faciat z a nobis interogat si pus te adijt deide te dicat adijsse z q iustū est nō ipetrare. z hoc vex iueniam ite indignatōez puertem. Si vo cū te nō adierit venire ad hanc regiā pfūpserit ciuitatē z remittem eū cū oi conceptiōe z rūsū nō dabim. Deide petēs est te ēt hinc veniētes siue magri annone siue ex quolibz foro nō pmittere leder nec superexigere subiectos nros. sed si qs adierit tale aliqd q̄stus hoc exeq: z idēnitatez ei pcurari z neq; pmittere alicui pferē ti pcepta sibi cuiuscū. qz fori hec vz q̄ soleniter dirigūt formar z aq cā z portuum z itinerz sternēdor z imagi nū z muror z domuū destructiōis tā qz in publico facte z alior taliū dānificare nros subiectos. nō eniz volum nec p talē cām vllū ei inferri dānū ipse vo oiuz hor puidebit sine dāno oi gestū. Si q̄s āt cui tale aliqd visū est veniat oio non respiciat eū nisi sacrā nraz pragmaticā oīdat formā p hoc scriptā tūc suscipiens qdē talē formā: nō āt aliqd agens ex ea antecq; ad nos nūciās qz pceptō nez nram suscipias: sz ēt p vbertate necessarior z oper ciuitatū diligentiā hēbis pcurans ex ciuilib pecca tis ptes q valde necessarie sūt oper facere z pōtiū silr z viar z portuū in qb oio sūt locis puincie cui pīdes portuūq; z muror curaz hre z qcqd oio est z publico z ciuitatib vtile cogitabis z facies z nūciabis. hēbis āt obediētes tibi z q ī puincia sūt milites ī qb eor op habueris ad ministeriū iustū. qō si delinquētes ineneris sub oi castigatiōe decēte insuper ex emolumētis eor satisfieri lesis p curabis. Nō pmittas puilegijs aliqb vti nocētes sz illud solū eis auxiliū refuabis vt vndiq; q puri eor q̄ eis iferunt innoxij videant. Homicidia āt z adulteria virginūq; surreptiōes z iuasiōes z oppssiones ita cū vehemētia corrigere puniēs delinquētes sz nras leges vt paulati supplicīū eor oēs faciat saluos pcipue vo officiales tuos retinebis nō pmittēs eos subiectos nros pellere: nz vt videant qdē subiecti tibi p veritate āt tue pīnt volūtati. Festinabis ēt psiliariuz q z qcūq; fuerit circa te

i aliquo foro nre curie trāsmisse.

z Dirigit. i. dirigi psueuerāt z dīt. Accu.

a Formaz. s. cā. formabat. n. locus p qué aqua vt subijt vl' aliquid vtile reip. ducebat vl' fiebat sic z. j. de ec. ti. §. ad hec sancim z. C. de sacro. e. l. ad istructiōez.

b Domū pferri forte volebat vt destrueret domus i publico facta. ī qua destruenda expēse lūt necessarie. vt. ff. q vi aut clā. l. ppetit. §. fi. z de ope: no. nun. l. fi.

c Nros subiectos accipe pn. z oz te sub. neq; pmittere ali cui zc. dānificare zc.

d Nec frabundat hec negatio sic. s. e. §. sit tibi vel dic nec p aliā nec p istā. vt hic sic ad diuersa referat sic. s. de here. z fal. §. inordinatus.

e Ipse. subauditu.

f Hor. s. portuū z ceteror.

g Di. quātū ad collatores.

h Gestum. i. gerendo.

i Visuz est. vt ipse dicit q missus sit ad reficiēda vl' facienda supradicta.

k Suscipiēs. situ. sz p. s. de nō ali. §. q: vo visile so. vt ibi vl' illa cā est fauorabilior.

l Nunciās. illā pmā formā vt. C. de paganis. l. sicut sacri. z. l. iij. z hoc é p miseros prelatos q timēt in tñ lras dñi pape vt nō audeant reclamare q̄ facere nō debēt: vt hic dī. vt. j. vt nulli iu. §. z hec vero iubemus. z. C. si p ius vel vti pu. l. z si nō cognitio. nec p hec deseruiunt l. imo vti fuiūt legi z ppter hoc pape vel pncipi vt. C. de ap. l. fi. in fi.

Pro vbertate. i. ad hoc vt necessitate sit vbertas q̄ facere teneā: vt. §. iu. sine quo. suffra. §. i. Accur.

m Et opex. hoc ad inferiora respicit z facit ad hec. ff. de offō pcon. l. si in aliquaz.

n De ciui. al's ex ciuibus.

o Pries. s. opex qō sequit.

p Que. s. opera zc. vel dic patres. s. reipu.

q Facere ea que sūt necesse sic insti. in proemio in fi. licz hoc male seruetur.

r Presidens. verbum est non nomen hic.

s Nō si ineneris predictos milites.

t Emolumentis. i. bonis z. eis deficiētib ex salarrijs: vt C. ō excu. rei iudi. l. stipēdia

u Lesis prouincialibus.

x Ut inocētes. z sic nō vtē tur scholares priuilegijs in delictis. sz Frederic ipator gñalit eis pcessit. magrī tñ z scholares illis puilegijs q̄n tū ad delicta renunciauerūt cū p magistros vel epm nō poterāt plene puniri delicta qō publice interest. vt. ff. de fideiuss. l. si a reo. §. fi. z. ff. ad. l. aquil. ita vulnerat. z sic reddim ad hoc ius z facē ad hs. s. vt iudices sine quo. suff. §. qō āt. z. C. vbi ō cri. a. o. l. i. z. ij. z. j. vt oēs obe. iu. §. ij.

y Videāt. i. sola puritas eis pdest. sic. s. de defen. ci. §. nulla in fi.

a Anuasiōes. s. rex imobiliū z appbēsiōes mobiliū puniet p psti. siqs ī tñ. C. vī vi. vl' p itdcm vñ vi. z p acē. vi. bo. rap. qī sunt mobilia. vt insti. vi. bo. rap. §. pe. z C. vnde vi. l. siquis in tantam: vt. ff. de vi. z vi. ar. l. i. fi.

b Puniēs. cū ēt mex hz iperiū: vt. ff. de offi. p. l. illicitas. §. qui vniuersas.

c Nostras le. vt homicidā sm. l. coz. de sic: vt. ff. ad. l. coz. de sic. l. iij. §. pe. adulteriuz per. l. iul. de adulterijs cuius pena est: vt. C. ad. l. iul. de adul. q̄uis in fi. raptores vero. vt. C. de raptu vir. l. i.

d Supplicīū. sic collige vt alioruz supplicīū alios saluos faciat: vt. C. ad. l. iul. re. l. i. sic ipunitas aliquor multos alios tradit morti. z exitiuz vnde dicit decretum multos tradit exitio q libe rat multor exitia cogitantē. s. occasionaliter vt. xxiij. q. i. est iniusta: z ē ibi ar. qō hoc ipo q̄ qs pcit malo intelligit nocere bono: vt. xxiij. q. v. si bi q presunt.

e Precipue ad hec facit. j. de questor. §. maxime. z. j. de iudi. §. bis qui.

f Tale fecit.ff.de offi.pre.l.obseruandū.z s.vt iu.fine.quo.suffra.§.eos z.ff.de offi.procon.l.nec quicq̄.§.circa aduocatos.

g Sed neq; pone casu; sic qđ timēs vexationez alicuius confugit ad ec.petit a p̄side vt p̄mittat ei securitatē i rebus z p̄sona nunqđ hoc dz fieri? Rn.non.

b Prompte.i.passiz vl̄ sine deletu p̄cedendū.nā in qbusdā nō dat vt.j.pr.§. z vtrū hec sit dāda vl̄ nō sit q̄daz examinatio mediocris i.semiplena vel sumatiz.z si appareat dādaz vltra .xxx. dies nō dat vl̄ si data fuerit nō p̄tēdit vltra. z medio tē pore deducitur i ius.l.z conuenit z p̄denat z ita hec verba si renūciet securitati al̄ nō sz restituit sacris locis vl̄ terminis z cū debita loci reuerentia exigit.logt ät de securitat; p̄missto nc q̄ dz iusiu.z p̄sistit i verbis tm̄ nō q̄ coz poraliter tangāt euangelia. vt z al̄.C.de mino.se ma.di. l.si alterius z forte de ea loquit i.C.de his q̄ p̄su.ad ec. l.fi.§.fi.q̄ sic sit casus ponē dus z lra exponēda p̄batur ex hoc z seq̄nti.§.i no.eo.ti.

i Amplius. idest amplum siue magnum.

k Verba.mirabiliter glosat z p̄cordat canō sit p̄mo tuus ē est nō nō q̄ amplius ē a malo est.i.a malitia hoiuz inuentuz.vt.ij.q.v. siqs p̄sbyter.

l Cōtētiones.nā cū interiz nō possit p̄denari pz q̄ retardatur fcm̄ agent; ō eum q̄ diu ce nō dz.

m Verbo se.i.habita cause cognitione: vt.s.dixit securitatem ei dederis.

n Aduersus eū p̄uenīdo eū ciuiliter al̄.n.nō valet datuz verbū.vt.j.pri.§.

o Deduces.s.i publico. Verbum.hoc semper ponitur pro securitate.

p Sz ñ hec.s.fecēit.i.hs̄ vbo dato absolute.nō renūciauerit z ñ egerit q̄ iudicata sit al̄

q Tēperate.faciēdo missionē i possessionē p̄ mēsura iudicati debiti z hs̄ añ litē cōtest.vt de exi.z itro. reis.§. si vero.z.C.de his q̄ p̄su.ad ec.l.fi.§.iij.si vero iā lit.cōt. aufugit sinia diffinitiua dari poterit siue i tpe q̄ erat sb dato vbo vt h̄ fuit siue vbicūq; fit vt.C.ō iudi.pperdāū §.cū ät z misso tē fieri i poss. rez p̄ mobiliū postea imobiliū z tertio nominū.vt.ff.de re iu.l.a diuo pio.

r Neq; custodiet.i.neq; dabis z si dederis nō fues nec poterit ō te le.vl̄ iustitiā inuocare quā p̄tēpsit vt.ff.de mi.auriliuz i fi.z q̄ his spālib⁹ cāib⁹ dz idē dicas si p quocunq; maleficio fugerit vt subijcit.z.s.de mona.§.si vero colla.i.

s Hoc patiētib⁹.repete p̄cere p̄uenit. t Lesuz.nō vbi ē vnū de p̄ris p̄ ñis tollit relinquendo sic insti.de tute.i.R.z.ff.de insti.§.fz z si pupillis.§.fi.

u Cogent.s.illiq lesionē exactorib⁹ iferēt.siue de ipis dict; siue de alijs z fac ad hoc.C.de epi.au.l.ad dictos.z.j.vt li.ma.z aue.§.pe.z.j.de collato.§.nulli z vt hec mā plenius intelligat distingue in fugiēte sit liber vel suus z quodlibet subdistingue i tria.nā suus vel q̄ dns nimiū seuerus ē cuz fugit z tūc p̄pellit cū bonis p̄di.vēdere vt isti.de his q̄ sunt sui vel alie.iur.§.fi.vel pp maleficiū z tūc restituit nec est ei dāda securitas.nisi modicū erit maleficiū.z tūc tm̄ dāda erit securitas z dño restituit.vt.C.de his q̄ p̄su.ad ec.l.si su⁹.z.l.fi.z.§.fi.z.j.ō san.e.§.siqs ät.aut ob bonā p̄sciaz vt q̄ monachus fieri vult hoc casu dño restituit añ terminū venienti data ab eo securitate q̄ suū fuū ob hoc non punier: vt.s.ō mona.§.q̄ vero itra colla.i. Itē z.j.ō san.e.siqs ät ad mo.i libero ät aut pp maleficiū z tūc sua q̄ i.§.neq; ät dz aut pp publicā functionē vitandā: z tūc sua būc §.publicoz z̄c.aut ob aliā cāz puta ciuilē z tunc sua.s.§.sz neq; z hoc in catholico hītico ät vel iudeo terminū custodiunt nisi ad fidē redeāt.vt.C.ō his q̄ cōfu.ad.ec.l.i.

x Coges ät.o.p̄ses publicos exac.q̄ de publico mittant.vt pu.exigāt tributa vna cū p̄side vel ōfensore.vt.s.ō defenci.§.deinde.

y Be,suscept(.dz ät susceptus scriptura i q̄ scribunt ea que suscipiūt ex actiones tributoz vel economi ecclie noie pēsioñ. p locatiōib⁹ fcis ab illis plat(.q̄ pensiōes appellant debita fiscalia z ip̄is soluentibus dat vt.j.de ec: re.imo al̄.§.fi. nā cū ista publici exactores soluebāt fisco recipiebāt chartā confessionis soluti z in hac scribūt hec oia vt.C.de fide instr.l. pl̄res.z.j.vt hi q̄ ob phi.res mi.§.i.

z Eadē res.s.q̄ dederunt.

a Bigocefaloz.gigo iugū. cephas caput. idē dr̄ gigocephalū aial portans iugū vt bos. vel bubalus vt puto.

b Aut iugo. nā z p aiali z p̄po iugo aliquis soluebat romanis oliz. z p corigiss iugoz vt seq̄t q̄s iuli as appellāt cū q̄ bus caput bouis ligat vel dic iugoz .s. de multis: vt .ff. de edil.edic.l.edil.§.ij. z.§.si forte.

c Quolibet.repete ea q̄ quolibz z̄c. Quelibz.alia similia vt.j.de col.i p̄n.

d Presidijs.i.a possessorib⁹ p̄dictoz vl̄ p̄ quib⁹ hec qđ alia similia exigant.

e Quātitatē. repete facē i suis ō susceptī manifesta z̄c.

f Interminabis.i. interdicendo minaberis.

g Adanus amputa. hoc iponit publico exactori q̄ nō scribit supradicta que pena est hodie gñalis cui cūq; dz incidi aliq̄ō membrū p.l.vt.j.vt nulli iudices.§.pe.

h Declinationē. q̄ aliquos dicit se non debere soluere vel aliqui.

i Dicentes.ip̄i exactores.

k Percipiant.nō fiscus suari in q̄si possessione accipiendi sine p̄iudicio tū executoz z collatoz.z fac ad hoc.ff.de publica.l.si publican⁹.§.i oib⁹. l Censualib⁹.i.executoribus sic dict; q̄ cēsuales faciūt scripturas vt dixim⁹.s.i p̄n.huius.§. m Nuncupatas .i. predicta relata q̄ illi volunt soluere. Et quare. n Dat(.interim.

o Inferendis.s.fisco ab exactoribus. p Hoc valere.hoc est vez q̄n ē q̄uo de his q̄ soluūtur ad mēsurā z in alijs excepti dubitationibus sup tribut; metalloz exigendis q̄ tūc ad comitez sacraz largitionū recurrit.j.de collatio.§.eos ät. q Necessitatem.nam appellari non p̄ot ab eius sīia vt.ff.de offi.p̄.l.i.§.his cunabulis.

r Ordinatū.vt.s.in p̄n.huius.§. s Nō permittas curialib⁹ qui p̄stant aliquid nomine pensionis quas habeant.

t Censualibus.qui censum in auro vel argento vel similibus pendebāt vt.C.si pp pu.pen.l.fi. Alias personas.quam emptores vt q̄ donant vel alio ti.transferāt.vt.C. sine cen.vel re.l.fi.

u Predicta.siue honore. ¶. Si viro non.s.velle.

de mādat pīncipū
24

x Bāno fisco inferēdo. nam a possidente semp tributa psoluēt. Iz illi aliter pacti fuerūt. vt hic. ꝛ. ff. de pactis. l. ius publicū. ꝛ. l. int. Iz q̄tū est int se valēt illa pacta. vt agāt vl' pscrip. v. vl' alijs acē. vt. ff. ō pac. l. epla. §. ij.

y Ex aiabis. s. distinguēdo vt subijcit. z Presules. pīsules appellat pīmos tributarios.

a Trāsmigrationē. al' trāspositionem.

b Pro veritate. hīc sumīt auct. q̄ ē in. C. fine cen. l're. l. ij. ac.

c Eos emptores.

d Emūt nec mīa possidēte erigīt q̄si res debeat magis cp̄ psona vt subijc ꝛ. ff. de publi. l. ipator. sic ꝛ al' sinia predio dat vt. ff. ō ne. gest. q alie na. §. fi. ꝛ sic dico nō ē correctū. l. C. fine cē. l. p. ꝛ. ff. ō. pac. l. i ter. Iz nūqd i Italia hec locū hīt qdā dicūt cp nō q̄ tributa ꝛ census soli puinciales soluūt vt. C. de e. ꝛ cle. l. de his ꝛ. ff. de cen. l. i. ꝛ fi. alij q̄ sic vt: C. de usuc. trā ffor. l. i. ꝛ isti. de rer di. §. p traditōem. ꝛ C. fine cē. vl're. l. fi. pma opinio verior ē nec obstāt pme. ij. leges q̄ i dño trāsferēdo dicūt ñ ee dāiaz vt in cēsu h̄ nec ētia q̄ de puincialibus tm̄ loquitur.

e Terras. nisi in casu proposito.

f Illud largiūt. i. salario ex qbus pecunijs ꝛē.

g Angarijs. ē āt angaria opa psone tm̄ p̄ agaria vero opera cū sumptu. vt colligitur. C. ō epi. ꝛ cle. l. ij. §. ad per āgariam

h Sub iugalib⁹. i. si aliqd p bones l' aliō aiāl qō portat iuguz facit q deferri vinuz vl' panez hec suis tūptib⁹ faciat.

i Necessariā. vt forte cedet tumultū in ciuitatib⁹. vt. s. de ō fen. ci. §. nullaz ꝛ. §. deinde.

k Eos interdicim⁹ fac ad h̄ .s. vt iudi. fine quo. suff. §. nlli ꝛ. j. vt nulli iudi. i. ℞ ꝛ. s. de ōfē. ci. §. nlla

l Emolumēt. i. stipēdijs. ꝛ fac ad h̄. s. pr. §. illō ꝛ. ff. ō offi. p. l. illicitas. §. illicita ꝛ. §. negd

m Exigēs. s. tu.

n Sequēt isti q delegant.

n Reperint milites q sequunt p̄sidē.

o Periculō. i. si nō feceris de bursa militū facias ō tua.

p Negz alicui. s. epo. vl' abbati vl' alij sili psone. Iz h̄ duz vr cū al' tm̄ honorez eps būt: vt ēt de eo dixit eū cōicare: vt. s. qūo. o. e. §. illud i fi. §. Iz dic restringendū būc. §. ad talia si dicat eps vl' abbas qō talis sit quersus vl' monach⁹. vl' q̄ dicat picocaros q̄si tā ipe cp̄ ei⁹ res sint monasterij. vt. s. ō mona. §. illud. ꝛ iō exempte ab hui⁹ collatōib⁹. vt. s. de san. e. §. si qñ ꝛ i ꝓsti. Frederici. §. i. aut eco. vt. C. de epi. ꝛ cle. l. ij. hec ergo cā p̄sidē cognoscit. vt hic. Iz. qō heresis vna cū epo vt. §. pri.

q Si vero hoc refert ad id quod dicit heresinqz.

r Cānonicū. vt de articulis fidei q sunt. C. de. sum. tri. l. fi. vl' simonia a laico cōmissa vt. s. qūo. o. e. §. ꝛ hāc nēpe aliō si clico objcit vt. j. vt cle. apō ppos epos. §. fi. ℨ.

s Disponere. repete. puidebis qō ē. s. pri.

t Orthodoxā. l. si vult ꝓuerti ꝛ esse bonus. alias vt infamis ꝛ deo ꝛ alijs penis qb⁹ hr̄tici sunt suppositi ꝛ hic erit. vt. C. ō sū. tri. l. i. ō hr̄ticis. l. ij. ꝛ de symonia āt punit vt. s. qūo. o. e. §. ꝛ banc non pecunijs.

u Generi. ꝛ le. i. agnat' q ex lege vocāt Iz al. vt. j. de bere. ab ite. §. si igit Iz si dicas toti gñi. i. agnat' vsqz ad. x. gradū cognat' vsqz ad septimū vt insti. de suc. cogna. §. fi. Tūc erit ℨ. j. vt nulli iudicū. §. fi. Itē q̄litercūqz dicas erit contra. s. de ice. nup. §. i. Iz solue vtrūqz ℨ vt ibi ō ince. nup. dicim⁹.

x Illi. s. pīsides.

y Dimittunt. quod fieri non debet vt diximus. s. de incest. nup. i. ℞.

q res possidēt: at illi' recipꝛocāt ordinē eos qdē q digni sūt pēa dimittūt' illoꝛ āt auferūt res alios. p illis punientes quos lex forte ad illoꝛ vocauit successiōez. Patrocinia' q̄ iniusta quoqz cognoscim⁹ i nr̄is puincis fictioīb⁹ corrigere modis nō sinētes vlli alioꝛ vitas in se suscipe non ampliare sibi pdia nullo mō ei ꝓpetētia nō i alioꝛ lesione. pmittere patrociniū nō quēadmodū fraudēt fiscū suā vtutē obijcere. Neqz sit tibi cura cuiuslibet sint hec agētes dñij sufficit ꝛ eniz p oia tibi ad pfectā fortitudinē ꝛ lex ꝛ iperij fauor. Iz ēt suscipiētes aliēos agricolas. sic odio hēbis sic ꝓpelles cito redder q̄ suscipiūt male vt si plīmū māserint iobediētes oē qcqd on⁹ puicie ē sic illius possessiōib⁹ ipones. si vo i alijs puincijs agricole dicūt esse ꝓstituti literis veteris publicis ad puinciaꝛ p sides vt i eas fugiētes agricolas cōfitētes aut ꝓuictos tradāt possessiōi b⁹ ꝛ reuocent' ad puinciā cui p̄sides ꝛ iobediētes vehementer corripies min⁹. Idoneoꝛ adiectōe ꝓpetens. n. est talia studentem hoc on⁹ ꝛ reꝛ di minutōez i suā facultatez cognoscer vt minorat⁹ cognoscat q̄ztū est ledere ꝛ delinq̄re i alios hoc ipz agere siue pdia possidentes i puicia' sint siue aliquoꝛ alijs ꝓpetentiū gubernatores sint: oz ꝛ. n. ꝛ possessores illa solū hre q̄ eis dat lex: ꝛ gubernatores alienaꝛ illis pesse solūmō q̄ p conductiōez aut aliū legitimū eis sūt tradita modū extraneis āt abstinere ꝛ nō puidere qdez alijs ledere vo alios sibimet ꝛ lucꝛ ipiū hic acqrere. Titulos āt imponere pdijs alienis aut ergasterijs i ciuitatib⁹ ꝓstitutis ꝛ superscribere sua vocabula ita pſumētib⁹ piculosū esse sciat: vt cognoscāt qa hec agētes ipsi suā substātiam applicabūt fisco. Si. n. cāz soli iperio ꝛ fisco datā temtauerit aliqs aripe i suis agnoscat experimētū ꝛ suis re-

z Patrocinia iniusta. q̄ fiūt fcā cessiōe i potētiorē vt. C. ne liceat potētiorib⁹. l. i. vl' al' assūpto patrocinio potētis

a Vitas. s. iiuste vt dcm̄ ē ꝛ ad h̄ ēt. C. de aduoc. diuer. iudi. l. aduo. Ad executi. ꝛc. Ei. s. cliento ꝛ h̄ exaudi iiusto. vt si fiat pactū lite pē. vt C. de postulando. l. qsqs. §. pterea. vl' ēt si pus fiat si nō est fcā scriptura ō hoc vt. C. de suffra. l. i.

b Lesionē. s. iiuste vt qz videat le iiustā cāz fouere. vt. C. de iudi. rē nō nouā. §. patroni. qō tū Iz lege caueāt ꝛ vt ēt vt iurēt vt ibi dō tū ꝓsuetudo nō h̄z Iz b. q̄ ē vez q̄ in hac pte vicit. l. vt. ff. de le. se. có. l. de qb⁹ ꝛ. ff. cōia p. l. vēditoz. §. si ꝓstat ꝛ. ff. ad. l. ro. de iac. l. de lege.

c Fiscū. h̄ sic itellige. vt dcm̄ est pri. s. iiuste. iō āt spāliter de eo ponit ne videat negletū aō spāli⁹ erat ꝓhēdēdū vt. ff. de iniurijs. l. Itē apud labeonē. §. h̄. edcm̄. vel dic q̄ loq̄t de eo q aduocat⁹ fuerat fisci q̄ ō eū in ea cā ee nō dz vt. C. ō aduo. fi. l. ij. cl. iij. nisi i casu vt. ff. ō postul. l. fi.

d Obijcere. i. pmittere clientulo. e Tibi. s. pesidi.

f Hec. s. supradicta. Accur.

g Dominij. i. potētie ꝛ fac ad hoc. s. qūo. o. e. §. qō aūt in fine. §. ꝛ. C. ne liceat po. l. i. ꝛ. s. vt iu. sine quo. suffr. §. qō āt in fi.

h Iz ēt. agricolas. loq̄t vt puto de oī laboratore siue ascripticio siue ñ cū p oēz exactio. cesset tributoꝛ ꝛra nō afferente fructū suū cū eō q libz recipiēs teneat vt i fi. h⁹ §. ꝛ facit ad hoc. C. ō agri. ꝛ cē. l. oēs. j. vt nulli iudi. §. si vero. ꝛ. C. ne res dīnice l' tē. l. i. ꝛ. C. vbi cā stat⁹. l. i. ꝛ. C. vbi decu. vl' cohorta. l. i. ꝛ in consti. Frederici. §. fi. et sic nō quod ptās vendicat ciuē suū vl' comitiuz vt dcm̄ ē Iz bec i Italia ñ videāt hīe locū q̄ tributa nō pstāt vt diximus. s. §. nō pmittes. Iz certe ab alio poterat reuocare vt subeat. s. onera ciuitat' vt

C. de decu. l. null⁹ q̄libz. Itez ꝓuenit vnūquēqz ꝛc. vt. s. de defen. ci. §. si q̄ vo. et facit ad hec. ff. ō rei. vē. l. i. §. i. Iz i nouellis de ascripticijs tm̄ logt hic. §.

i Cito itra. xx. dies forte Iz R. vt ꝛ. ff. de fugi. l. i. §. i. ꝛ. s. e. §. sed neqz.

k Plurimū. i. multū.

l Inobediētes nolētes reddere agricolas q̄s susceperūt.

m On⁹. i. dānū.

n Est ob h̄ q ñ reddūt.

o Illi⁹. s. q susce pit.

p Cōfitētes: spōte.

q Adiectōe. s. vt i eo i q̄ illi fugiētes min⁹ idonei ūueniūt h̄ adijcit illis q eos recipiūt sic ꝛ al'. ff. ō v. obli. l. x. ꝛ. ff. si cer. pe. l. fi.

r Prouicia. sint siue illi possideāt. i. hēant pdicta aliq̄ i suo dño siue nō. Iz ꝓducta. vl' pcario i qb⁹ pdijs receperāt supradictas psonas.

s Possessores. i. dños qñ fuerāt coloni vl' ipis rectoīb⁹ puiciaꝛ qñ prius liberi q possessores dñi rōne iurisdic. vt al' dī qs ius possidere. vt. ff. de peti. here. l. regulariter.

t Subnatores. vt castaldi. ac.

u Extraneis. i. reb⁹ ad se ñ ptinentibus.

x Alijs. vt dñis pdioꝛ quoꝛ sunt ꝓductores.

y Alios dños possessionuz vñ dicte psone fugiūt.

z Titulos. i. scripturas i qb⁹ ꝓtinent cp hoc pdium sit talis hois q̄si aliqō ꝓuilegiū alios hoies hēat sic ꝛ alias titulus cp̄ ꝓuilegio ponit vt de ec. titu. vl' vexillū aliqō ē ꝛ aut plene hoc itelligat distingue aut iponit pdio alieno nomē suū aut alieñ. alieno aut alienum suo aut suū suo. pmo cāu

si est plebeius dānaī ad mortez.nā plebeius i metallū dānaī z oia ꝓfiscanī vt h C.vt nemo pre.pre.suis vel alijs.l.ij.z idez dicas i ſo casu qñ alienū alieno. lz ñ tantꝰ videaī excessus. Si vero alienū suo pdit illud z alia oia bona sua danī in fiscuz z afficiī in metallū: vt.C.de bis q̄ pe.no.l.i. Sz i q̄rto casu vti suū suoꝫ dio illud amittat.vt.C.vt nemo ꝓuatus.l.i.

a Ergasterijs.i.ortis vacā tibus in ciuitate.vel dic stati onibꝰ.vt.j.ō alie.z ephi.§.i.
b Expimētū.i.damnum.
c Suis cuiusdā.nā i eo sunt ꝓfiscata.sz ō.ō.e.§.oz sz hec in grauioribꝰ illud i leuioribꝰ hodie vero dic vt dixim⁹.ō. de incest.nup.§.i.
d Exēplū. Felix.qué faciūt aliena pericula cautū. Ouidius.z alibi Casus demēt(correctio fit sapientis.
e Hec oia.q̄ in hac ꝓstitutione dicta sunt.
f Obserua.tu preses. Erit voluntas nostra. Probato.s.te. Ingredier(.al' é igrediés.
g Dāno.s.expēsaz .q.d. cū paruo sumptu.
h In quibus.i.cum quibus mandatis.
i Nōtes.nō malā grāmaticā.i.pīs z sic dicas de duabus alijs ptibꝰ h positis.
k Si qdez.i.certe.
l Quis.h nō adhuc duo p̄cepta vt hoc.§.z.§.se.z ē nota bile: vt qui miles nō ē nō militet: vt hic: z.C. qui mili.nō pīt.l.iii.z.iiij.z.l.pe.preter argentarios q̄ poterāt militare i oi militia p̄ter q̄ armata vt.C.de neg.mi.l.i.sit aūt miles p solēnitatē quādā vt puta p exaiationē.vt.C.qui mili.nō pīt.l.i.z sacri p̄stationē q̄ mortē ñ euitet reip. cā: vt.ff.ex qbus ca.ma.l.fi. Itē p ensis additionē vt.ff. de mili.te.filiusfamilias. Itē stigma.i. nō publica oz brachijs imponi vt recognoscātur .C. de fabri.cē.l.iij. z vltimo i numero alioꝝ debz scribi.vt.ff.de testi. mi.l. ex eo z talibꝰ militibꝰ ꝓuilegia militaria danī non alijs vt ff.de testa.mi.l.fi. Sup alia.i.sup alia p̄dicta
m Cum alijs apparuit. Constiterit .subaudi: tibi als constitutos.
n Quatenꝰ.repete ꝓuidebis z subaudi q̄tenꝰ demas.
o Nunciare.scilicet ad nos vel committere.
p Hec.s.debes examinare si forte.z̄c.
q Ingsitione.qz nō ꝓfiteāī nā tūc ꝓtes mille essent iudicis in cognoscendo vt argu. ff.ad.l. aquil. ꝓinde.z.C.quorum ap.l.ii.
r Talibus.s.boibꝰ vel delict(. s Be triente z semisse.de triente hoc expediī.j.vsqz ad.§.illū neqz illo. t Successionibus.hoc dī.j.e.§.consideramus. u Vel colla.hoc dī.j.e.§.illud.
x Distributionibus.hoc.j.e.§.z quod sepe. y Necnon lrārum hoc j.e.§.studiuz z.§. illud quoqz

Am. dicimꝰ romanoꝝ superflue dī ciuitatū cū Roma dicaī resp.vt.ff. de ver.si.l.eū qui sed ipropꝛie q̄qz ēt cuiuslibet ciuitat(: vt .ff. de pu.sz z bi.§.i. a Codices.i.libri.nā coder gñaliī oīs liber dicitur.
b Scripserūt.s.de testamēt(.vt.ff.de testa.z sequēti titulo vsqz ad titulū ō bo. pos. c Imperatoꝝ.vt.C.de testi.mi.l.iiij.z abinde vsqz ad tractum de p̄scriptionibus.Accur. d A nobis vt pz i finibus dictoꝝ tituloꝝ. codicis vbi leges iustiniani sunt. e Prelati.s.legū codicis.
f Cōsiderātes.s.nos. g Et aliquid repete q̄tenus qō.ō.

b Adinuenire.sic.j.vt.facte no.con.
i Priora.s.male posita.naz nostras nō piget leges emendare.ut.j.vt fratrum fi.i. R.alꝰ ō vt.j.qui.mo.na.effi.sui.§.tribus.
k Beniuolꝰ.vt qz grati sunt z obsequiosi erga parentes.si.n.essent ingrati nec olim.nec hodie est necesse aliquid eis relinqui vt.j.de immē.do.in filios.§.fi.
l Quibus.s.filijs
m Debituz vocat.s. iur.consulti z ipera tores z est hoc nāe i stinctu .vt .ff. vnde. li.scripto in fi.z.C. de codicillis .l.fi. et ff.de bo.dan.l. fi.in prin.imo ēt nō soluz debitū eis.sed ēt do minisꝫ dicunī vt isti. de here.qua. z diff. §. sui. z.ff.de lib.et posthu.in suis z est rō cū vnū z idez esse presumanī vt. C. ō impu.z alꝰ sub.l.fi. z insti . de inuti.sti.§. ei q z.§. post mortē
n Triuncium.idest tres vncias.
o Definierūt.s.iur. consulti.vt.C.de inoffi.testa.l.cū qī. et l. parentibus.z.ff.ō inoffi.te.pap.§.qñ ām z insti. de inoffi. testa.§.fi.
p Ex necessitate.s. causatiua . nam nisi hec faciant rūpetnr te.p querelā i offōsi sic insti .de exhere. lib.§.posthumoruz in fi.z.ff.de liber(et posthu .§. pusthu . in fi.hodie.vero ad suplementuz agitur si aliquid relinquere tur.vt.C. de inoffi. te.l.oī modo.
q Oia.s.que supsunt s.dodrans .
r Et extranei . scili cet instituti.
s Et pai .s. instituti nō alꝰ nisi in casu qī bīes voluntatē ōfun cti nō complet z alij nō sunt testō noiati q velīt vt.s. ōherī.z fal.§.fin ām. Accur.
t Vel.pro etiaz. Erunt post parentis obitum.
u Idonei. nā subsīē tabat eos pī in necessarijs qō facere ō bebat nisi filiꝰ fuisset opifex. vñ possit viuere .vt . ff. de libe. agno.siqs ali.§.filiꝰ z.§.nō tm̄. x Hoc quia dabatur parum filijs. Lege q̄ de ista crudelitate loquebaī. y Despicere.i. pterire quin augeamus illā q̄rtā. z Relinqui .s.volumꝰ. Tertiā .s.ptē.
a Numerum.s.quattuoꝝ filiozum vel paucorum.
b Seruncium.idest sex vncias: vt dixerat hic.
c Debetur.s.instīctu nāe vt dixīmus.ō.§.proxi.nō vi pacti. Alioquin es alienū nō detrabeī qꝫ fit.vt.ff.de inoffi.testa.papi.§.quarta.si āt minus bz tūc agit ad supplementū: vt.C.de inoffi.testa.sancimus.si āt nihil tunc exheredatus agit q̄rela p̄teritus si ē emācipatus p cōtrata: vel si suus ē dicit z ipo iure nullū vt insti.ō exhere.li.in pn.z. C.ō lib.p.l.fi.
d Ex equo.nō qō dixi.ō.ex equo inter duos fieri diuisionē nō fit interdum quo ad effectū.cū in ipa diuisione liceat ꝫbētibus decipere iter se re ipsa vt sequiī z.ff.de.mi.l.i cause.§.pe.z.ff.loca. Itē si.§.quēadmōz
e Percipientibus.ex ipsa diuisione.

inuenireī semꝫ z nature cōsequēs eo qꝫ possit priora corrigere. Frequenter igitī z alia vice mirati sumꝰ quō legitimis z beniuolisᵏ filijs qbꝰ agūt grates parētes qbusqz qz relinquiī iā ēt debitūᵐ vocāt solū triūciuzⁿ definierūtᵒ ex necessitateᵖ orelīq. Fliquū vo iacet i volūtate parētū z capiūt q dā cognati oia ᵍz extranei. vel cū libtate suiī filij vo lz multi ꝓsistāt ēt si nihil offēderit parētes cōfundūī z triunciū diuidūt solū. vel ʰsi decē forte vel amplꝰ fuerīt z paupes erūt filij donec vixerīt pres idoneiᵘ. Hecˣ nos mouerūt corrigere legē z nō eā despicereʸ semꝫ erubescētez taliqz mō determiare cāz: vt si qdē vnius est filij pr̄ aut mr̄ aut duoꝝ vel triū vel quattuoz nō triūciū eis relinqꝫ solū sed ēt tertiā ,pp̄e substātie ptē hoc est vncias q̄ttuoz z hāc esse diffinitā mēsurā vsqz ad p̄dictū nūeꝝᶻ Si vo vltra iij. hūerit filios mediā eis totiꝰ substātie relinq ptē vt sexuncium sit oīo qō debeī singulis ex equoᵃ q̄driunciū vel sexūciū diuidēduz. z hec sub iusta circūstātia reꝝ fortā enīz hic ēt alij iiustitiā patiūīᵇ z alijs qdē meliora alij deteriora pcipiētibᵇᶜ .ſz qō cōtingeritᵈ vnūquodqz p oīa equū esse i q̄litateᵉ z quātitateᵉ siue qs illud instī tutōis mō siue p legati idē est dicere z fideicōmissi reliquatᶠ occasionē licebit.n.ei reliquū octounciū ᵍforte aut sexunciū hr̄e z largiri licut voluerit filijs ipsis aut cuilibet extraneoruz z naturaʰ p̄mo curata cōpetēter sic ad extraneas largitates accedereᵐ hoc obseruando i oibꝰⁿ psonis in qbꝰ ab initio antiq̄ quarte rō de inofficioso lege decreta est. Excipiāᵒt āt a nobis de curialibꝰ nup posita lexᵖ q̄ filiis curialibꝰ aut filiabꝰ curialibꝰᵍ nubētibꝰ nouiunciū oīo dari vult reliquū triūciū a parētibꝰ ſz ptātē dispē sādo oibꝰ alijs de inofficioso positis legibꝰ z. p̄cipue nr̄is i sua virtute seruādis ʳz de ingratis suiīs z de natura libʳᵉpter solitā q̄titatē quā ad p̄sēs aurimᵍᵘ p̄m oēs p̄dictas diffinitiōes Prohibemᵍʳ āt z illud graue exīs z habēs qdē aliquā legalē occasiōz

z.§.nō tm̄. x Hoc quia dabatur parum filijs. Lege q̄ de ista crudelitate loquebaī. y Despicere.i. pterire quin augeamus illā q̄rtā. z Relinqui .s.volumꝰ. Tertiā .s.ptē.
a Numerum.s.quattuoz filiozum vel paucorum.
b Seruncium.idest sex vncias: vt dixerat hic.
c Debetur.s.instīctu nāe vt dixīmus.ō.§.proxi.nō vi pacti. Alioquin es alienū nō detrabeī qꝫ fit.vt.ff.de inoffi.testa.papi.§.quarta.si āt minus bz tūc agit ad supplementū: vt.C.de inoffi.testa.sancimus.si āt nihil tunc exheredatus agit q̄rela p̄teritus si ē emācipatus p cōtrata: vel si suus ē dicit z ipo iure nullū vt insti.ō exhere.li.in pn.z. C.ō lib.p.l.fi.
d Ex equo.nō qō dixi.ō.ex equo inter duos fieri diuisionē nō fit interdum quo ad effectū.cū in ipa diuisione liceat ꝫbētibus decipere iter se re ipsa vt sequiī z.ff.de.mi.l.i cause.§.pe.z.ff.loca. Itē si.§.quēadmōz
e Percipientibus.ex ipsa diuisione.

f Contigerit.ſ.iure ſucceſſiõis ſz nõnũq̃ diſperſit emolumẽtũ ineq̃liter facta diuiſione. g Inq̃litate.put meliꝰ poſſunt bona fide vbi res bĩditarie iſpẽ ſunt b Quãtitate.vbi ſunt res bĩditarie in quãtitatibus.ff.de verbo.obli.l.ſtipulationum.

i Relinquũt.nõ nõ intereſſe quo titulo vl̃iure filij hoc bẽant.ſz ꝺ.vt.j. vt cũ de ap.eo.§.aliud.nã tm̃ iur̃ iſtõiſ debeã vt ibi dõ ſz ſolue vt ibi.

k Octouncium.vbi fuerũt q̃ttuor vl̃ pauciores vel ſexuncium vbi fuerũt vltra q̃ttuor.ſz qd ſi ſunt vltra q̃ttuor puta .x.z iiij.tm̃ vl̃ pauciores ex bis exhĩdat.vl̃ ꝑteriti nunqd trientẽ vel ſemiſſez eis dabit ſue ptis? Ꝛ.ſemiſſez cũ ꝓp numeruz z ſua legitima ſit diminuta q̃ hec ꝓſti. velle vĩ.nã z alꝰ dõ nihil eẽ adeo magnuz quin fiat inſenſibile ſi ꝑ plures ptes diuidat vt.j.ꝺ natu.libe.i curia ꝺ pu.i ꝑn.

l Nã.ſ. filij q nãlit̃ ꝓcreãt ſiue iur̃ nãli: vt.j.eo.§. neq; illo. z iſti.de iure ng.§.i.

m Acceder̃.ſ.licebit pũ dare i extraneoſ nõ ãt ꝑus z facit ad hec.ſ. de non eli.§. cũ igitur in fi.§.

n In oiꝰ.ſ.filijs et nepotibus z ceteris iferioribꝰ cũ hiſ oiꝰ deb̃ iure veteri q̃rela vt.ff.de inoffi.te. l.i.z.l.nõ ẽ .n. ſz nunqd i ſuperioribꝰ q̃rta debita oliz augebit ꝑ hãc? Ꝛ.qdam q nõ vt.j.e.§. ꝓhibemꝰ in fi.§.z in nouellis e.ti. Itẽ q nõ inuenit̃ exꝓſſe dcũ ergo in ſua maneat vetuſtate.C.ꝺ ap.ꝓcipimus i fi.ſz ꝺ ẽ vt puto.nã hec ſunt verba gñalia i oiꝰ perſonis ꝛc.ergo gñaliter itelligenda.vt.ff.ꝺ ale.uſu.l.i.§.pe.z.ff.de fui.vt.pre.ſi ſeruitus i fi.ꝓſtat ãt ꝓez z ceteros ſuperiores oliz bũſſe hoc ius ꝺ filioz teſtamẽta.vt filij bẽant ꝺ eos.vt.ff.de inoffi.te.l.i.z.l.naz z ſi z inſti.de inoffi.te.i ꝑin. ergo hodie illud ius augeb̃.vt hic manifeſte dicit. Itẽ nunqd alie quarte ꝑ hanc cõſti.augent̃.vt trebellianica z iure inſtitutionis z ex ꝓſtõe diui pij.in bonis arrogatoris.vt.ff.de ioffi.te.pañ.§.ſi qs ex bis? Ꝛ. nõ puto cuz hoc nõ velit hec ꝓſti.dicere ar.C.ꝺ teſta.l.ſancimus.z.C.de ap. ꝓcipimus in fi.l.

o Excipiatur.ſ.ꝺ ꝓdictis in.§.proxi.ſ.

p Lex.quã nõ habemus ſz eius ſnia ẽ.j.e.q.mo.na.effi.ſui.§.ſi quis ãt

q Curialiꝰ.ſ.viris ſz hoc nõ vĩ locuz poſſe hãc vbi duo ſunt filij curial̃ vel nõ curialis vl̃ ambo curiales vel filie nupte curiali ſi .n. curialis dederit nouẽ vncias nõ remanẽt alij niſi tres cũ ſupradictũ ſit q̃ preteriꝰ vel exheredatus vnus vel duo vel tres debeant hãc quattuor vncias? Ꝛ. Joan.tradendo gñalẽ regulaz z in cõputatione falcidie z in oibus ſimilibus q̃ vbi plures ſunt nec q̃ntitatez lex diffiniuit tacite ſingulis decreſcit ꝑ rata portione ſicut z acreſcit:vt.ff.de bere.inſti.l.interdum.§. ſed ſi aliter.z.§.ſed ſi exceſſerit z inſti.de hũ.inſtituẽdis.§.ſi plures.vl̃ melius quilibet ꝺz hãc nouiunciũ.i.tres ptes eius partis.qꝺ hãc debet ab inteſtato q̃ſ ſunt oẽs curiales vel filie curialibus nupte al̃ non curialis ſemiunciũ vel quadriuncium.z ſ̃m hec oĩa plana ſunt:alij dicunt q ꝺ erat tm̃ vnus curialis vĩ ꝺz nouiũciũ.ſz bẽbat fratres vel ſi erat filia curiali nupta ſola erat qꝺ recedit i idẽ.ꝺz ꝺ plꝰ dicebãt q ſi legitimi eẽnt. z huius filij curie dati cũ illis tũc nõ põt hãc plus curie datꝰ q̃ legitimus vt.j.q.mo.na.effi.ſui.§ ſi qs igr̃.z.§.q̃ſ varie:z ſiq ſãt.ſz forte poſſet dici q ſupioza bñt locũ q̃ſ oẽs eẽnt legitimi.ꝺz qdã erant curie obligati alij nõ. r Beruãdis.imo videt̃ oẽs correcte q dic vt.j.vt.cũ ꝺ ap. e.§.aliꝺ colla.viij. s Beigrat(.vt.ſ.ꝺ bere.z fal.§.exheredatos.

t Naturalibus.vt.C.de naturalibus liber.per totum ſed quedam ex illis corrigentur alias.vt.j.qui.mo.na.effi.ſui.

u Auximus.nt.j.pri.§. x Prohibemus.occaſiõe.nã q̃ cõcedi tur a lege relinq̃re vxori vſumfr.rez ſuaz ſumebat occaſionẽ.vt ẽt ſic auferret illũ vſum filijs de legitima ſic z alꝰ ut.ſ.vt iu.ſine quoquo ſuffra.§.proide ſi voluimus.z.§.an certe.

y In durã.i.magis due partes ſunt.

z Nec viros.no.viros ꝺbere eẽ fortes z robuſtos ſic.z j.de nup.§.per occaſionem. colla.iiij.

a Nudã. z illã forte non totaz.

b Teſtament(.i. teſtatoribus vel ſubaudi in.

c Acgrere.q̃ ſtudere videt̃ parẽtes totum vſumf.filijs adimentes.

d Unde iterrogatiue lege.

e Filios.hñti hoc ẽ ar.ſol̃ liber(auctã eẽ portionẽ ꝑz al. q̃ diximus.ſ. plene.§. hinc nos in fine.Accur.

f Relinquat. hoc ẽ cõe i oĩ q̃rta.vt.ff.ad.l.fal.q̃ de bonis.§.fructus.z.ff.ad treb. mulier.§.ſi heres z facit ad hũc.§.C.ꝺ ioffi.te.q̃m i ꝓribꝰ.ſed ꝺ ẽ i.ff.de vſuf.le.l. vxori mee ſz hec corrigit̃ vt ar.C.ꝺ ioffi.te.ſãcimꝰ.§.cũ ãt vel ibi ſi recte iſpiciat̃ nõ grauat̃ q̃ oĩuz rez ꝓpetatẽ ꝺz q̃ plus ẽ ar.inſti.ꝑ q̃s ꝓſonas nobis acquirit̃.§.hoc q̃q̃z. Itẽ ꝺ.ff.ꝺ ioffi.te.pap. §.q̃rta ãt.ſz q̃ ibi dic̃ i libtatibꝰ eũ grauari.vt tanto minorẽ q̃rtã ꝺz.dico correctũ ꝑ ꝺ q̃ ibi dõ cũ i nullo põt grauari.ꝺz nunqd põt aliquo caſu filiꝰ fraudari? Ꝛ.ſic ſz Jo.vt ſi bẽat tm̃ ꝓuos qꝺ relinquit libertatẽ que ꝓpetũt.lz.n.abſtineat filiꝰ ſi eſt̃ ptãte pr̃is.vt.ff.de fideicõ. le.l.cũ q̃rit̃.§.ſz z ſiqs z.ff. de inoffi.te papi.§.quarta i fine.§.

g Neq; illo ſub ptãte repete nõ z tũc plana.vl̃ dic non ſuis z ſuis qui diuerſimode ſuccedebãt vt nũc ſeq̃t̃.ſi tm̃ ſunt ex filia nati nõ ãt ex filia nati dicũt̃ in ptãte vt inſti.de pa.po.§.pe.z.§.ſi.z caueas tibi q̃ in duobꝰ tm̃ caſibꝰ ꝺ.§.loq̃t̃ in nepote vel nepote ex filia.ſi moritur maſculus vbi ſuccedẽt vna cũ patruis.vel amitinis cũ diminutõe tertie portionis ſue. Itẽ ſi femina moritꝰ de cuius ſucceſſione agit̃ tũc nepos ex maſculo vel femina cũ dicta diminutiõe ſuccedit cũ patruis z hoc ſubijcit i hoc.§.z dõ C.de colla.illã.z de ſuis z legiti.ſi defunctꝰ z iſti.ꝺ here.q̃ ab inte.de.§. diui.q̃ hodie nõ diſtinguit̃ vt ꝺ dõ.ꝺz nunqd dcẽ.l.corrigũt̃ ꝑ.l.iſti.ꝺ here.q̃ ab inte.de §.fi.qdã dicũt q̃ ſic.vñ hec aut̃.ñ corrigit cũ iã correctũ inueniat̃ nos dicimus q̃ dictus.§.loquitur in quodã alio cãu.z quadam alia parte q̃ dabat̃ agnat(ex cõſtitutiõe archadij z illud corrigit̃ vt ibi ꝓz.z C.ꝺ ſuis z le.l.fi.vñ ꝺ.§.corrigit dictaſ.l. b Quã.ſ.certã ptẽ. i Alterꝰ.i.ãmõ ꝑ hãc.l. Excipimꝰ.i.ſepamus. k Pẽna.ꝺ cuiꝰ ſucceſſione ñ agit̃ z caute nõ hec duo capl̃a vt mõ dixim⁹. l Femia.i.natũ ex femia vl̃ et maſculo cũ ꝺ ſucceſſiõe femie tractat̃.

m Bñatiõis facit iſti.de exhere.li.§.nr̃a.z.C.ꝺ ſuis.le.l.lege.xij.tab.z. C.ꝺ li. ꝑ.vl̃ exhere.l.fi. n Eq̃litatẽ.ſ.i iure ſucceſſiõiſ. o Affect⁹ fac̃.j.ꝺ nup. §.nup.colla.viij. p Nõ faciũt.fac̃.C.ꝺ dona.añ nup.l.fi.z.ff.ꝺ iure do.l. iij. in cãu tm̃ exigit̃ dos ad mr̃imoniũ.vt.j.vt liceat ma.z.a.§.q̃ vero dudũ dixim⁹

q Cõſtitutões.vt.C.ꝺ natu.li.cũ qs z.l.nup. r Cõſiderauim⁹.crebre fac ad lꝺ.C.q po.i pi.ba.l.fi.i ꝑn.z.ſ.ꝺ hr̃.z fal.i ꝑn. s Erubeſcim⁹.nõ nõ valere reſpõſionẽ q̃ lege nõ ꝓbat̃. t Populos.i. multitudinẽ q̃ tota die nos interpellat. u Jꝑis.ſ.nãlibus filijs.i.ad eoz vtilitatem.

x Dedimus.i.conceſſimus.ſic.j.inſti.de libertinis.§.i.

y Leges poſite.ſ.in.v.libris.C.i titu.de natu.li.l.ij.alꝰ ẽ.l.humanitatis.

z Munificẽtijs.vt ꝑ donat.vl̃ cã mortis vl̃ inter vivos vl̃ ꝺot(.vel donationis pp nuptias vt.C.ꝺ natu.li.l.humanitat(.ſed hoc hodie ex teſtamento alꝰ ſunt vt.j.q.mo.na.effi.ſui.§.ne igit̃.z.§.ſi vero filios. a Pñs.ſ.lex.

b De bis.ſ.ſucceſſoribus. c Sunt.i.deferuntur. Accur.

d Legitima.q̃ hoc noceret.ſz ipſa non ſuccederet niſi in ſubſidiũ.vt.C. vnde

vir ⁊ vxor.l.i.⁊.bis casibus vbi filij huiusmodi nales repellunt. Alij debent arbitrio boni viri vt.j.quibus mois na.effi.sui.§.sigs igr circa fine.⁊ addas vt ibi.

e Cognatio.i.cognati. f Manumissor.i. patron⁹. g Possessionez s.ota.vt instituta de success.li.§.i. b Talibus interpositio est.

i Cōcubine adheserit qs. ab itestato q⁊ nec vxor succederet nisi in subsidiū qō etiā iā necesse si legeres disiūcti ue.leges ergo copulatiue.

l Proles.scilicet sic ⁊ ex illa filios.

m Accipiat.⁊ mater admittitur in virilem.

n Et hec.s. que dicta sunt. s.hoc.§.

o Bicim⁹.i.bēant locum.

p Bicu⁊ interpositio.

q Alias.s.vxores.

r Babim⁹.i.cōcedimus. et repete.nō az. Accur.

Si hoc.i.nō iponimus istā penā illis nālib⁹.s. vt nō succedāt pīi aliquo.s. quando pz plures hūit concubinas.

s Quam.al'quem.

t Amauerint.s.hoies si homines quē amauerint. scilz mulieres.

Indiscreti.s.erūt ēt filij.nā tot erāt ꝯcubine ⁊ filij ex eis vt nesciret pz eorūz qui nati eēnt ex vna ⁊ qui ex alia.

Hec lex.s.tota vsqz ad pn.

x Diuz.s.aliaz legū tractatiū de hac materia.

y Hec.s.nr̄a lex valebit.

z Explanabit.s.hec nr̄a lex.

a Et q̄ pterijt.q.d.nō bēat locū i pterit.⁊ fac. C.de te.l.iubemus.⁊.§.vt iudices sine quo.suff.§.fi.⁊.j.ō admi.offi.§.fi.

b Hec.q̄ dicta sunt.s.vt filij nāles succedāt pīi intestato mortuo in duas vncias.

c Illud ꝟz eaz.s.legū q̄ multe sunt vt.C.de col.l.ij.⁊.iij.⁊.iiij.⁊.v.⁊ fere oēs.ll.illius ti.ſz si testm̄ faciebat nō fiebat colla.vt subijcit.C.de codicillis.l.i.⁊.l.filiā.⁊.C.cōia vtriusqz iu.l.fi.i.℞.

d Vicentes.s.parentes.

e Eis.s.collationibus.

f Relicta.s.in testameto vt q⁊ ē institutus heres cū alijs suis fratribus.

g Defendere puta patrem suam hereditatis.

h Omnimo.s.nobis. Ac.

i Talē.q̄lis dicta ē.§.in tali q̄ ex testō quis descendit.

k Intestat⁹.qō fit sex mōis vt diximus insti.de here.ab inte.i.℞.

l Oblitus pl̄ōgitudinez tēporis pp quā aduenit obliuio: vt dixim⁹ insti.de vsuc. §.quod autem.

m Angustat⁹. nec ē ei īputandū q̄re se angustauerit.ſz alias interdū iputet. vt.ff.si quis cau.l.ij.§.pe.q⁊ mors inopinate venit.vt.ff.de con.⁊ de.l.lege.⁊ facit ad hoc.C.q testa.fa.poss.l. hac consultissima.§.at cum ⁊.C.de pe.eius qui liber.me.l.i.

n Huius nō ē.s.donatoris. o Dio.ſz cū sit datio al'sit simpliciter vt puta donatio iter viuos al's ob cāz aliqua vt dos donata pp nup. vl' pp militiā vl' filia vt.ff.de dona.l.i. vl' qb⁹ donat⁹ logr̄ hz ℞.ſz Joan.de oīb⁹ nā oia ꝓferūt ſm cū q⁊ verba gñalia sunt oio.⁊c.⁊.§.dicit datoz ⁊c.nec distinguit q̄r data ergo gñaliter ē intelligēda: vt.ff.de fui.vt.p̄.si fuit⁹.⁊.ff.de alea.l.i.§.pe. Jtē cū dos que de bonis pīis discessit ꝓferaī. vt.ff.de col.do.l.fi.⁊.ff.ad.l.fal.l. pī. multo magz in simplici donatōe q̄ i bonis pīis remānsit. vt.C.ō inoffici.do.l.ij.ſz. Ad. ⁊ lotb .⁊.b. ꝯdicūt.n.in donatōe simplici collationē nō faciēdā.ſz i his q̄ ob cāz fiūt idē dicūt qō Jo.ſz i simplici ꝓcedūt fieri i duob⁹ casib⁹ vt qñ pī l⁹ ex pssit vt hic ꝓbaī.⁊.C.de.ioffi.te.si qñ.§.i.itē qñ vni ob cāz donauerat alteri simpliciter. tūc.n.ne emergat ineqlitas ēt simplex donatio ꝓferī. vt.C.ō col.l.p.⁊ hic i his vbi fit collatio hoc ē in ꝓfecticijs nō āt i aduēticijs iure ista. vt.C. de colla.l.fi. siue sui suis siue sui emancipat⁹ siue eō. si autez emācipat⁹ emācipati tūc nullo mō idez qñ sunt nec sui nec emācipati vt nepotes ex filio. vt.C. de col. l.si emancipati ⁊ q⁊ dixi emācipatū suo ꝓferre itellige in his q̄ tpe emācipatiōis hēbant. nō q̄ postea q̄sierūt vt .C.ō col. l.emancipati.⁊. l.ea demū ⁊ hoc iter se. extraneos aut cobere dib⁹ nullo mō vt.C. cōia vtriusqz iu.l.fi.

p Depositū ē.s. eo intestato moriēte al' n. olim nō fiebat collatio.⁊ ita nō erat h eqlitas ⁊ facit ad eq̄ litatē.§. de nō eli.§. fi.⁊.C.de iudi.l.placuit.j.e.vt.exac.ista §.fi.

q Sed habere. repete voluerit.

r Corrigit. al's nisi testator dixerit q⁊ ñ conferret.

s Datū ē a pīe ei in re donationis puta vel alio ti.datū.

t Jure testi. puta eā ptē ex q̄ ē institutus

u Sancita q̄ non ꝯ dicūt his q̄ statuunt vt.§.in prin.hui⁹.§. sic.§.e.i fi.i.℞.ac.

x Et qō filioz.⁊ ēt duoz vt.ff.de testi. l. vbi. sed hec dictio plurimoz tres exigit ad minus idem tñ credo i duobus.

y Adducūt. nā magis dolet si fratri aliquid vltra ptē datur q̄ etiā extraneo. vt. C.de bo.que li.l. cū oportet.§.i.

z Vellēt.s. a fratermo certamine eos liberare.

a Vel p saltem.

b Ut hec aduersatio supflua est pp̄ cedentes.

c Cū lr̄is datiui cassus est.

d Adiecta. idest vti scriptura.

e Et hinc.i. ex tali subscriptione.

f Decies similies.s.orte sunt ⁊ facit ad hoc verbū.§.de here.⁊ fal.§. erhe redatos. g Artif.cis.i.pbentis operā certamini arte ⁊ caliditate sua.⁊ nō hic diligenter argumentū in tabellione qui recipit testes vt suspectus dari nō demat idē ⁊ in iudice cui cā cōmittit⁹ ⁊ facit. C.ō iudi.apertissimi ⁊ subijcit hic. b Hec.que modo dicta sunt ⁊ scripta sunt vt.C.famil.her.l.fi.⁊ facit.C.e.l.filij in fi.l.⁊.l.si cogitatatione

i In testō.qō in pīa testium.vij.fit siue in script⁹ siue nuncupatiuum sit vt insti.de testa.§.i.⁊.§.fi. k Hoc non.s.testm̄.

l Necessitates. vel occupationes mortis vt.§. pxi. §.vel q⁊ testes.

vij.hẽ nō pōt ꝑp hoiuz raritatē: vt.C.de testamēt/.l.fi.z isti.de codi.§. i. Si āt fit iuris necessitas q̄ ipedit facere testamētū q̄ multe sunt: vt diximus insti.qui testa.facere ñ poss.§.fi.tūc nec codicillos poterit facere nec aliā legitimā voluntatē: vt.ff.de codicillis.l.ij.§.furiosus.

m ¶ Oibus.s.ptibꝰ. ¶ Subscribere.q.d.aut ipse scribat aut filios scribere faciat.z sic habes tres mascu. z habēt hec locū qñ i scriptu raz facere vult suam voluntatē alꝫs ēt sine bꝰi sub scriptione facere pōt dūmō coꝝ testibꝰ ét duobus.vt C. famil. ber.l. fi. z ff.de testa.mt.l. lucius.§. ¶. dixit q̄ ñ pōt hodie nisi cum bꝰi subscriptiōe q̄ bꝰ dī z dcāz.l. dicit coꝛrectā. vt.j. de testa. impatoꝛ. i p̄n.z hñt hec locuz cū ō plegatiōibꝰ q̄ritur.si vero de tes.inter eos filios habito q̄raꝫ dic vt.j. de te.ipa.§.i.

n ¶ Firmū. iter libeꝛos p̄ter cōez obseruationē disp̄ō ita de ide valz si reꝛ q̄s testatoꝛ dimisit. segꝫ subscriptio vel ip̄ius parentꝭ vel oium liberoꝝ quos partitō designaꝫ. ſz qd si .x. bz filios z qbusdam p̄elegat vñ qd z illi scribēt qbꝰ nō plegatur? ℟. sic q: eos tāgit vt.C. de aut.p̄e. l.fi.z.j.vt spon. lar. §.ad hec.

o ¶ Cautela.idest firmitate. ¶ccur.

p ¶ Egerit.i. nullā trium supꝛadictarum viā elegerit.

q ¶ Aliꝰ.sic.§.ō ñ alie. §.fi. ¶ccur.

r ¶ Studiū maliuolē tie.i.negociationis.

s ¶ Deuotio legis .i. itez appꝛobare legē acgl.lataz a plebeis acquilio rogāte siue interrogāte plebem ut subijcit.z.ff.ad.l. acquil.l.i.z isti.ad.l. acgl §.cetez. t ¶ Pꝛotulit.s.plebs.

Dcōz quā.s.l.acgl. u ¶ Duplicibus.nā ex ifficiatione crescit i duplū ꝺdēnatio vt hic z.C.ad.l.acgl.l. ℥ negantē.z.ff.ad.l.acquil.inde neraꝛ.§.hec actio. x ¶ Ordinē.vt crescat ex inficiatione.

y ¶ Alienatiōes vt vtilis acquilia cū daꝫ dānū de coꝛpoꝛe i nō coꝛpus ℈ de nō coꝛpoꝛe i corpus. Itez in fcīm subsidiaria.l.acgl.qñ daꝫ dānuz de nō coꝛpoꝛe i nō coꝛpꝰ. vt isti.ad.l.acquil.§.pe.z.§.fi.z.ff.ō dolo z elegāter.§.idē labeo. Itē actio p̄legatio.s.ex testamēto q̄ daꝫ venerabili loco: vt isti.de act̄.§.item mirta. ¶ Sed paulatiz.q.d.p̄us nō puniebant a deo iudices erāt clemētes postea supuenientibus dictis legibus commutata fuit paꝛ clemētia z tūc talē maliuolentiā.i.malā volūtatez hoꝛmines tradiderūt oblitioni qñ z i p̄senti cāu idez ꝓstituendū ē ¶ccur.

z ¶ Aliquis.s.actoꝛ. ¶ Alter.s.reus. ¶ Hec.s.scriptura. ¶ Eius .s.rei.

a ¶ Aut lr̄as nūc ꝙuertit casuz in actore negāte z reo ꝓferente. z q̄ dicit nō solutū p̄e accipitur. Itē q̄ dicit actoꝛ.i.reus q̄ i pbāda solutione ē actoꝛ.vt.C.de pbat̄.l.i.z.j.vocat eū reū ibi sacrameto rei ꝛc̄. z q̄ dicit in vtroqz casu.i.siue i p̄mo vbi actoꝛ ꝓtulit lr̄as rei siue in secūdo vbi reꝰ tulit lr̄as actoꝛis: vel dici pōt vt tota lr̄a.z.§.z.j.vsqz ad .§. si āt loquit i actoꝛe ꝓferēte z reo negāte. z q̄ sequit solutū dic.i. muneratū. z tūc q̄ dicit actoꝛ ꝓprie ponit. Itē q̄ dicit vtroqz casu dic.i. siue reus lr̄as suas p̄terea nūeratiōes negauerit sibi fcāz scripturā ꝓfiteaꝫ .ſz numerationē neget: vt hic inuit. ¶ccur. b ¶ Duplicē.s.vnū simpluz sit pena aliō sic rei restitutio. vt.j.e.§.si āt ſz exponē illud vt ibi diximus.

c ¶ A maioꝛibus.i.nō sumimus delectationē legū a maioꝛibꝰ. i.antiqs q fecerūt legē acgl.z alias ei similes. Sz q:.z sic ñdet tacite obiectioni.

d ¶ Dō.s.duplici. ¶ Egerit.s.iudex. e ¶ Tenebit.naz facultē suā. vt.ff.ō vsuri.co.l.fi. f ¶ Sacramento.rei quez.ō.noīauit actoꝛē ꝙz p̄mū intellectū bꝰ.§.

g ¶ Voluerit.s.actoꝛ deserens reo sacm̄ z ille nō iuret. ſz ꝓfiteaꝫ. z sic nō hic q̄ pcit spōte ꝓfitēti sic.ff.de al.iu.l.iij.§.fi.z.C.de plus pe.l.i.z.j.vt liti.iu.§. si qs z.C.ad.l.iul.ma.l.quisquis.§.fi.z.C.de bis q̄ se.de.l.i.ar.℥.ff.ō fur.qui ea mēte z.ff.vi.bo.rap.l.pe. Itez nō q̄ si releuaſ me i vnō onere ꝓbāde z ego te debeo in alio releuare.i. i pena dupli ci sic.ff.de iureiu.eū q.i. ℟.

b ¶ Intulerit.scilicet actoꝛ. Et ille.s.reus.

i ¶ Si vero.nūc ꝙuertit casuz z dic vero ꝓsed. Itē q̄ dicē actoꝛ.i.reus siue debitoꝛ qui defert actoꝛi z hoc vt differat a casu p̄cedēti. vel dic retento p̄mo casu actoꝛe deferēte. z oia pone ꝑp̄e z i hoc differt a supioꝛi q: i supioꝛi ab initio fuit cōcessus reꝰ q̄ñ nullas actoꝛ fecerit expēsas bāt q̄ñ dubiū postea. vñ restituunt̄ bꝰi expēse actoꝛi vt subijcit.

k ¶ Ille .s. actoꝛ vel creditoꝛ ſz p̄muz. vel dic reus. ſz aliū intellectū.

l ¶ Expensas.sic vt.C. de iudi.sancimus Si quis autē.i. debitoꝛ.

m ¶ Postea.i. postq̄ actoꝛ ꝓbauerit se mutasse. vult hoc ꝓfiteri. sed dicit se soluisse ñ ꝓdest ei vt subijcit ēt si veꝛ dicat vt subijcit.z .j. vt bi q ob pe.peri.res man.§.si vō z ē hoc ꝑp eius mādatū q̄ est puniendū vt.j.e. §. illud al'ō vt.ff.de reg.iur.l.bona fides. sed nōne z actoꝛ est in dolo qui petit q̄ iam sibi solutū ē vñ potioꝛ deberet eē ꝺditio ꝙuenti vt .ff. ne quis eum.l.i.i fi.z.l.ij. ℟. si actio ē bone fidei agere pōt hic ꝓ us z postea al'repellit vt dictum est.accur.

n ¶ Debituz.i.tñ q̄tū erat ꝓ us debituz q̄ vere tñ solutū fuit.sed q̄ actione petitur ſz scōo: ℟.p ꝺditōez ex hac.l. q: antiqua act̄.sublata ē solutione. vt insti. quibꝰ modis to.ob.i. ℟.

o ¶ Cōstituit.vt zeno.vt.C. loca conductoꝛes vl'archa-

dius.vt.C.vñ vi.l.nō ab re. p ¶ Flectēdo.sic.C.ad.l.iul.ō ui.pu. suos.

q ¶ Si āt actoꝛis in quibꝰ actoꝛ fuit ꝓfessus sibi solutū q̄ apocha vocaꝫ .vt. ff. de admini.tu.l.luciuſ.§.tutele. r ¶ Ille.s.actoꝛ z redit ad casum illū quē hūimꝰ ō.§.si.n. ꝓtulerit ſz ꝓmū intellectū quē ibi dedimꝰ. s ¶ Silit̄.vt.ō.§.hec āt.

t ¶ Curatoꝛes.i. psone ꝑcuratoꝝ respiciunt curatoꝛes: vt idez in eis q̄ō in curatoꝛibꝰ fuer̄ u ¶ Eos.s.tutores vel pꝛocuratoꝛes z curatoꝛes/ z faē ad hoc.C. de suis fu.l.quicūq;.§.in minoꝝ z.C.vñ vi.l.meminerint.z. C.de fal.mo.l.i.ī fi.z.ff.q̄ quisq; iuris.l.iij.§.i.z.ff.si quis ius dī.l.i.§.si pꝛocuratoꝛ z.j. vt liti.iurent.§.in causas.sed quid si lr̄as eius cuius negociuz gerit negat? ℟. nō tenet gerens negans eū nec alienas lr̄as possit recognoscere. vt suas imo z q̄q; viꝝ suas cū alias inuenis vel senex scribat vt.j. de fide instru.§.ij.

x ¶ Legibꝰ. vt insti.de act̄.§.oēs. ¶ Cōstōibꝰ.s.i duplū vt.C.vñ vi si quis in tñ nō abre z.l.fi.z.C.finium regun.si ꝓstiterit. Itez tripli z q̄drupli. vt institu. de act̄.§.tripli.z.§.quadrupli. y ¶ Et digestis i.ff. multe actiōes inueniunt̄ i duplū vt fui corꝛupti. Itē in quadruplū vt furti manifesti z q̄ metus cā vt.ff. de suo coꝛ.l.i.z.q̄ me.cā si cū ex.§.ij. z ¶ Hec āt q̄ō hoc.§.dictum est.

a ¶ Illud melius que ꝙmendat se sic z al'insti.de bere.q̄li.z diff.§.fi.

b ¶ Conuentꝰ.s.rei.vñ z q̄ subijcit alterius.s.agent/.item hipothecaria z q̄ subijcit alterius.i.eius q̄ dicebat actoꝛ obligasse.qꝛ hz necesse ꝑbare qui agit.s. q̄ debitoꝛ fuerit dñs tpe obligatiōis vt.ff.ō pignoꝛibꝰ.l.z que nō dubiū.§.q̄ dī z.ff.ō ꝑba.l.añ oia.z i m vtrunq; boꝝ modoꝝ z banc lr̄am ꝑsequere z facit.ff. de rei ven.l.fi.ſz ℥ in.e.ti.offiñ in p̄in.sed ibi talis opponebaꝫ exceptio que ñ erat contraria his que p̄us dixerat ipse reus. Itez tertio pōt poni i eo qui agit nomine pꝛocuratoꝛio. Item q̄ melius et plus ē pōt intelligi hic .§. de qualibz actione in rem quā directuz dñiuz vel quasi petitur qꝛ ista verba sunt gñalia et

ideo gñaliter itelligenda.vt.ff.ō fui.vr.prē.si fuitus q̄lis ē publiciana ⁊ rei ven dicatio vtilis ⁊ petitio heredi directa ⁊ vtilis ⁊ in filibus:vt si ago in rē vel publiciana:⁊ negas me dñz vl̄me emisse a nō dño ⁊ hoc a me ꝓbato dicis te a me emisse ⁊ me dñz fuisse vel dicas auctorē meū dñz fuisse vt absoluaris a publiciana. Itē q̄ de simplici possessione q̄ interdū petit̄ p ꝓdict̄ .vt.ff.de condi. ide.l. indebiti.§.si nummos ⁊ de tri.l.ij.⁊ idem vbicūq̄z petit̄ possessio quocūq̄z iure.lz.n. ꝓsonalit̄ agat̄ tñ res.i.petita possessio vl̄ q̄si i rē l'ad rē agit̄.⁊ dici pōt idē nam ⁊ rei vē.rōne possessionis datur. vt.ff.de ali.mu.iu.cā.l.i. sed quidā dicūt hūc.§.in hypothecaria tñ loqui quā secūdus creditor itentat ꝯ pmū sed ꝯ eos est in nouellis eo. ti.l.si qs detentator.

c Abnegauerat .s. dicendo illius rē ne vna negatio sup fluat aliter ponit̄ pro simplici negatione:vt .ff. de in di. adiec. vbi ⁊ .ff.si vsusfru.pe. l.vl.i.℞.

d Alijs causis.hoc ē ꝯ eos qui faciūt loqui in hypothecaria tantum.

e Priori.argu.simile.ff.de pigno.si supatus.⁊.ff.de regulis iur.inuitus.§.eui.

Et actoris repete pro.

f Possessio.nō penā iponi pp mādatiū de translatione possessionis sic.§. pri.§. ⁊.ff.de rei ven.l.fi.⁊ isti.ō fi. deicō.here.§.fi.⁊.ff.de iure iuran.l.eū.⁊.C.loca.l.cō ductores ⁊.C.vñ vi.l.nōab re.

g Negationez.idest penaz negationis.

b Et legē.i. legalē iustitiaz sic.ff.de acqui.poss.l.si rem in fi.sed q̄lis erit hec iusticia q̄ admittit hōiez tā varia dicentē.nā p⁹ nō illius eē dicebat cui⁹ nūc dicit.vñ vīz repelli tā q̄ sibi ꝓri⁹.vt.C.ō furt⁹. l.i.⁊.ff.de peti.he.l.vj.sz dic eū sat⁹ punitū. Itē in alio iudicio admittit̄ lz dicat ꝓria bis q̄ direrat in priore iudicio.vt.ff.de ioffi.te.papi.§. sz nec ipuberis.nā q̄dā alio iudicio pōt fieri que illo eo dē fieri non possunt vt productio testiū q̄ nō pōt fieri post publicationē sit tamen in alio iudicio puta appellatiōis vt.j.ō testi.§.⁊ q:⁊.C. ō tpe ap.l.p hāc.⁊.C.ō ap.l. eos.§.ante pe.sed quo iure fiet hec translatio.s.possessionis⁹.℞.p offi.iu.cū iaz pbationibus prestitis .⁊ sup principali facto litis contes. hec ꝓpetat̄.nam ea que post contingunt ad eius officiuz ptinet.vt.ff.de edil.edi.edi les.§. Itē scienduz q̄ offm sibi cōpetit auctoritate hui⁹ legis.nō g⁹ dat̄ snia in qōne principali ne absorbeat̄ ius ꝓuenti. Itē quid si in rē ago ⁊ dicat se nō possidere nūq lis contestabit̄ ⁊ iurabit̄ de calū.sup translatione possessionis.vt .ff. de rei ven.l.fi. ℞.sic q: prius non erat iuratū in actione in rem. nec lis cōte.antecedebat.nā illa qō s.an possideat fit ante lit̄.cō. vt.ff.de inter.ac.l.qui fuum

ostēdat res illi⁹ esse.postea vero is q semper abnegauerit illi⁹ hoc nō fuisse vti voluerit illius iure ⁊ dicere qa ex hypotheca vt alijs cāis nulla ꝑsona relatis ꝓpinqor est talis q̄z ille q eā mouet.alie q̄dē snie vacent q ꝓrib⁹ nr̄is placuerūt.mediocris āt q̄dā ⁊ clemēs ⁊ ipi cāe ꝓueniēs pena abnegātib⁹ iferat̄ ꝓabnegatiōe nāq cir ca hec ⁊ actoris laborib⁹ duz adhuc cā dr̄ ad actorē trāsferat̄ rez de qb⁹ est qō facta possessio'lniaz hīte eo q hāc reddat si q̄ iura hēat ex illa ꝑsōa de q̄ ꝓpus negationē passus est ꝓpetē tia sibi hoc ꝓponere ⁊ legē ⁊ iustitiā ꝓmereri pena i sola trāslatōe possessiōis ꝓstituta. Hec a nobis ꝓ successionib⁹ ⁊ collatiōib⁹ ⁊ tributōib⁹ ⁊ litigātiū cautela hec ut multitudo litiū minuat̄ ⁊ adiuēta fūt ⁊ sācita ⁊ decetero tenebūt q̄ten⁹ successores agnoscāt ⁊ collatōes nō ignorēt sed circa distributōes nō resultēt ⁊ neq; petulātes suaz litteraz abnegatiōib⁹ isiuāt malignari volētes neq; adnumeratiōes abnegēt neq; postea forsan solutiōib⁹ vtēt̄.neq; res ex qb⁹ deti nēt̄ abnegēt pſonis sz mediocris ⁊ mittes ex cāis ostēsis mediocri ⁊ potiant̄ ⁊ inditio. Qō āt̄ ab aliqbus maligne dubitat̄ i qbusdā nr̄is ꝓstitutōib⁹ ⁊ i iudicijs qdē plurimis motū est cū sit iustū vlteri⁹ nō q̄ri cōi p sēti ꝓiungim⁹ legi ꝓstituētib⁹.n.nobis vt si qs respexerit ad aliq̄z mulierē clemēs ⁊ hāc sortiat̄ absq; dotali b⁹ documētis .deide faciat filios postea vo maritalē ad eā recepit affectū ⁊ scripserit h⁹ i istra ⁊ fecerit filios ñ solū eos q p⁹ hec nati fuerit filijs sz ēt ꝓres esse legitimos ⁊ ꝓptera circūueniētiū ⁊ maligne iterptātiū calliditatē ēt aliā scribētib⁹ ꝓstitutiōz.q: hec volum⁹ tenere.lz sc̄i nō sint nati p⁹ dotē filij āt exītes moriāt̄ :adiuenerūt qdā aliā dubitatōz nō r̄cipiētes hoc tenere in his q libertatib⁹ copulāt̄ cū utiq; recte ꝓniciētib⁹ nr̄az ꝓstitutōz ēt hoc fuerit iā sancitū.si.n. ad libertā nō oio nuptie ꝓhibēt̄ certuz fuerit q: ēt in illis hoc tenere volum⁹. Sz q̄m illis vtiq; hoc dubitatū ē sancim⁹ si qs vxorē nō hñs legitimā aut filios legitios ⁊ ancillam ꝓpam hūerit q̄ndā meliorē snīam ⁊ filios ptulerit ex ea i fuitute ꝓstituta postea vo libertate honorauerit ⁊ ancillā ⁊ natos ⁊ ius eis aureoz petierit ānulaz ⁊ r̄ gñatōis ⁊ iter ingēuos fz iustos reduxerit mōs:⁊ nuptias cōsumauerit:postea vo nuptialia ꝓscripserit documēta ⁊ aut fuerit filij postea āt ñ fuerit vtroq; nr̄e ꝓstitutōis amplectamur causis sit ⁊ vxor legitia ⁊ filij sub ptāte ipsius ⁊ sui ⁊ ab itesta to heredes genitori. dicim⁹ āt eos q

§.in iure. vñ dic ibi de calū.iurari ⁊ litem ꝓtestari ⁊ oia ꝓcedere sic̄ moris ē in causis.at hic in casu isto non fuerit hec cū sit cā inchoata sed per officium iudicis hec expediuntur vt dictum est.lz ante dicat litem dē re ꝓtestari eoipo tū q̄ fuit facta dicta interrogatio possides. vel nō dico contestari lic̄ supra iudicio possessionis.vt.C.de litis.contes.l.i. nō

aī nuptias nati fūt vias p q̄s ad ignuitatē fz q̄ ꝓdictū ē veniāt celebratōe postea dotaliū ius legitimoz eis ꝓbēt̄es. Tua igr̄ excellētia q̄ bñ nobis ⁊ sācte visa fūt ⁊ ꝓ nr̄oz gete adiuenta oib⁹ gētib⁹ qb⁹ pest p ꝓcepta ꝓpa faciāt māifesta vt agnoscāt̄ qa nulla maxia cura p quā semp aliud adȝcit dñis nr̄is sceptris extraneos ꝓhibit ꝓroz solicitudine ⁊ ꝓuidentia.

De filys ante dotalia instrumenta natis. Rubrica.

Imper. Justi.an. Io.pp.

Deuenit ad nos dubitatōez vna q̄ busdā icidisse si qō sācitū est a nobis de filys ꝓcreatis aī dotiuz celebratiōez postea dotib⁹ factis nō vt ēt i ꝑteritū ferat̄ i his q̄ nō decreto.aut trāsactōe fūt terminate qō nib⁹ nobis vtiq; cū ꝑticulariter ponerem⁹ leges exꝑssiz i ꝑma ꝓstitutōe q̄ hoc sāciuit memorātib⁹ vt siue superfūt eis p̄res siue defūcti fūt nōdū h⁹ i qōes aut snijs aut trāsactōib⁹ fuisceperūt terminū oīmodo ita iudicari sicut nr̄a dicit lex quā ꝓplectēs ⁊ secūdā possum⁹ legē cadē valere scientes ēt si nō p⁹ dotes ꝓcreāt̄ filij aut ꝓcreati moriāt̄ nihilomin⁹ ⁊ aī dotes natos legitimos esse ⁊ in hāc quoq; faz nr̄az ꝓstitutiōez silr adiecim⁹ oportere h⁹ legislatiōez ⁊ ad seniora referri tpa exceptis illis cāis q̄s aut iudicialis snīa aut trāsactio terminauit. Sed q̄m q̄dā p⁹ has nr̄as claras legesaudaci mēte nr̄az ꝓtūpserūt male iterptari legislatiōez ⁊ sētū tertiam coacti sum⁹ ponere ꝓstitutiōez p quā iussim⁹ si qs legitimā vxorē hīns ⁊ legitimos ex ea filios demū ea morīēte aut mr̄imonio repudio soluto habuerit filios ex aliqua ad quā nuptie nō iterdicūt̄ postq̄z vo hi nati fūt dotalia cū fecit i ea documēta legitimos ēt ita ei natos filios existere sed i ꝑa nr̄a ꝓstitutōe nō adiecim⁹ apte valere hoz legislatiōez ēt i illis quoz patres adhuc supfūt aut ōfūcti qdē cōtētione āt neq; iudiciali snīa neq; admirabili iteruētōe decisa. hīc qdē arbitrati fūt nos nullaten⁹ velle ea q̄ i memoratis ꝓtinēt̄ legislatiōib⁹ de filijs q aī celebratiōez dotiū nati sunt valere.⁊ i illis q aī h⁹ i legislatiōem nati fūt ⁊ maxie eo q̄ hu⁹ ꝑs i ꝑma ⁊ fa ꝓstitutiōe posita ablata sit a nobis i codicis ꝓpositione q̄ absurde arbitrati sunt iustissie nāq; ꝑme ⁊ fe hec subtraxim⁹ ꝓstitutiōi ⁊ tertiā non adiecim⁹.i ꝑticularibus nāq; positis legislatiōib⁹ necessariū erit forte hanc accipe i ꝑterito legislatōis relationē i oi vo coaceruatiōe leguz codicis cognomis nr̄i reete abscidere talia ꝓpo suim⁹ q̄ten⁹ non multitudo supflua codicibus scriberet̄. Tertia vo ꝓsti

at̄ super iudicio i rez cū nō fuerit ille animus.imo magis euitare.vt dicemus.j.ō exhi.⁊ intro.§.susce pto vero. Sz nūqd dabitur libellus sup hoc post dictā cōtesta⁹.℞.non per aut. offerat̄ sed op.ergo ꝓtestatio nulla cum precedere debeat libellus⁹.℞.hic nō fuit petitus .vel spāle ē hic ꝓ negocij nāz

i Hec a nobis successiōes.i.posteros cognoscāt ꝑes .vel econtra posteri cognoscāt ⁊ hēant successiones maioz de quo hūimus.§.e.§. i.⁊.ij.⁊.§.ꝓsideraumus.

k Collatiōes.vt.§. e.§.illud.

l Distributi. vt.§. e.§.q̄ sepe.

m Peculātes.i.calide extorquētes vt C.ō mō mul.l.fi. aī peculātes.i. supbi l' turpes seu male opinionis sīm az.

n Insiliāt.i.insiliatū faciūt agēdo vel rīsendo:vt.§.e.§. studium.

o Res detinent.vt §.§.primo.

p Mediocri.presumpserūt.nō mediū eligenduz .sic.j. vt oēs obe.iu.§.i.

q Qō āt sortiatur s.in concubinaz.

r Cōstiōib⁹.vt.C.ō nā.li .l. cuz quis ⁊.l. nuper.

s Cōstitutionē.s. illam nuper vt.C.de nā.li.l.nuper..

t Nō recipiētes.s. vt predicti filij sint legitimi.factis ēt do talibus instr̄is.

u Cōniciētib⁹.i.cōsiderantibus vel intuentibus.

x Nō oio.i.ñ oīmodo ꝓhibet̄ q: tñ cū bis qui sunt in magna dignitate vt.C. de i cest.nup.l.būilez sed hodie cum oib⁹ pōt dotalib⁹ instr̄is ꝓfect̄.vt.j. vt libertati.ō ce.§.siquis aūt.

y Certū fuit.i.certum eē debuit.

z Filios legi. nō q̄ filij legitimi excludunt alios.sed ꝯ.§. de incest.nup.§. dubitatū fo.ibi i libera ꝓcubina hic in ancilla loquitur lz postea

manumissa sit. sz ꝟ corrigit nã hodie ñ distinguit sz. ff. vt j.li. de ce. §. siquis ãt t facit ad hunc. §. insti. de sui. cog. in pn. t. j. qui. mo. na. effi. sui. §. t iste modus t insti. de here. ab inte. §. i. t. j. ti. pri.

a Honorauerit. q t si non fecisset fecisse tamẽ psumet vt. C. cõia de man. l. fi.

b Virosq; interpositio.

Nostre constitutionis vt. C. de nã. li. l. cum quis.

c Sub ptãte oblationis curie: vt. j. qui. mo. na. effi. sui. §. si quis. t. §. sz itaq;

tutiõe nõ adiecim⁹ aliqd de tpib⁹ cũ oib⁹ mãifestũ sit oportere ea q̃ adiecta sũt p iterptatõez ĩ illis valere ĩ q b⁹ t iterptatis legib⁹ sit loc⁹. qz vo oio emerserit qdaz t de sic mãifestis se dubitare ꝓtẽdẽtes vl errãtes t hãc adiecem⁹ legẽ sãciẽtes i pdictis trib⁹ ꝓstitutõib⁹ fcaz a nobis legislatiõez valere i qb⁹ t exp̃sz pme posite a nobis legi adscripsim⁹ hoc est t siue superesse ꝓtingit taliuz filioz pres siue mozi nõdũ vo de h⁹i negotio aut decreto aut trãsactõe finis accept⁹ ẽ sz he tales cause ad leges a nobis positas deducũt. exceptis illis negocijs q̃ ꝓtingit añ leges a nob positas aut decreto iudicũ aut trãsactõe determinari. Nuc igit nobis placuerũt t pñte sacra declarata sunt lege tua sublimitas manifesta oib⁹ facere studeat.

De administrantibus officijs in sacris appellationibus.

Imper. Justi. a. Io. pp.

Dam qdẽ sacrã fecim⁹ legẽ õ appellatiõib⁹ eloquẽtẽ quã oz duari modũ sup eis t vñ ad quos fieri appellatões q̃sq; tã ad tuã celsitudinẽ. q̃z ad gliosissimũ misim⁹ q̃storẽ Quia vo plurima facta ẽ dubitatio õ ministrãtib⁹ eis officijs cũ hij q ex sacro eplaz scrinio sũt spectabiliũ iudicũ vẽdicaret sibi appellatõis misteriũ q vo ex sede tue sunt celsitudinis maxie dicerẽt se ledi si mutato scemate ne q̃q̃z soli appellatõib⁹ ministrarẽt his q̃a clarissimis puinciaz iudicib⁹ veniũt ad solũ tuũ iudiciũ sicut pus erat dũ ĩ diuino qdẽ ipse audires i cõsistorio ministraret vo offm tuuz sz pp spectabiliũ scema ĩ ordie sacri auditorij negocio moto t pariter audiẽte tua celsitudie. cũ gliosissimo nr̃o q̃store vtriusq; ptis totũ sibimet applicarẽt ꝓgregatisq; apõ tuã celsitudinez t gliosissimũ nr̃m q̃storẽ sepi⁹ t his q ex sacris scrinijs appellatiõib⁹ ministrãt t q ex tue sedis celsitudie t officio nouissime ad q̃z dã formã cã perducta est quã ex ũ scripto ad nos deduxistis Cã vo nobis nõ icõgrua visa placuit t interiz qm̃ paflagonia t honoria diuise pus iudices duos i vnũ eũdemq; reducte sũt ptoris nomẽ suscipiẽtẽ hoc indubitate placuit scema tuo ꝓpetere cingulo ẽt hoc idez t in duob⁹ aliq̃ positis hoc est hel lespõto t ponto pollẽonico: naz t illic duob⁹ ꝓstitutis pus iudicib⁹ nũc ãt vno moderatore facto t decorato ẽt ipso spectabiliuz dignitate rursus hoc ꝓueniebat t ad tuũ solũmõ iudiciũ ferri appellatiõuz lites oportebat sz terminũ tñ ꝓstitutõis de appellationib⁹ cũ placuit igr̃ similis qdẽ officijs vtriusq; administrationis simul ãt vobis ambob⁹ isup t nobis t recte se hr̃e visũ est solũ offm̃ tue celsitudinis tãlib⁹ ministrare appellationib⁹ sicut t pus fuit si t i scemate sacri adiutorij dicant t adsit gliosissim⁹ nr̃ q̃stor t pticeps sit gestoz sz ẽt qm̃ pme capodocie pses puicie pus

d Rica de filijs añ dotalia ꝛc. de filijs ante dotalia .i. ante matrimonium. nat/ t est mens eius hui⁹ constitutiõis quod voluit l. illa cũ quis t. l. nup positas. C. õ na. li. t ad futuras coniunctiones t ad preteritas referri. q̃ non sunt transactõe vel sententia sopite vt. j. e.

ad tuũ cingulũ respiciebat solum t ibi appellatões ferebãt nũc ãt ispectabilis ꝓcõsulis figurã mutat⁹ est: nihil omin⁹ ꝓpetẽs est t illã administratõez appellatiõez suscipiẽtẽ t mittẽtez litẽ hic sz nr̃az sacrã ꝓstitutõez i ordinez sacri auditorij eã examiati pñte quoq; gliosissimo nr̃o questore t pariter audiẽte negotiũ solo offõ ministrante tuo qm̃ t pus hoc solitũ erat. nã t si spectabilis comes domuũ pmixt⁹ est tñ neq; pdẽ multe q̃dã moucbantur cãe apõ eũ neq; ex iudicio ei⁹ ferebãt aliq̃ pene appllo hic nũc ãt q̃ circa errarij dispẽsatiõez sũt t alijs hoc gbusdã tradidim⁹ t ñ oz ob hoc minui sedẽ tuã sz silr tuũ mistrare offm̃ solũ hic delatis negocijs hoc ipsz t in armenie ꝓcõsule qm̃ pus administratiõem eã ordinariã faciẽtes t nũc nihil ei addẽtes i ꝓcõsulis figurã ãno tauim⁹. eteniz inde veniẽtib⁹ litibus tue celsitudinis mistrabat offm̃ lite qdẽ i ordiné sacri auditorij sicut pdixim⁹ mouẽda apud eos. apõ ãt ãbos vos examinãda nihilomin⁹ añ offõ tuo mistráte cãe sicut pus fuit dũ solũ administratõis ordiarie haberet scema maiore ordine nõ suscepto qm̃ t liconiã t possidiã t Isauriaz sb iudicib⁹ pmit⁹ ꝓstitutas. t appllones destinátes ad sedẽ tuã nunc decorari p torz cingulo ꝓtigit sz videat quoddã ei ẽt militare offm̃ qm̃ prius t dux in vtroq; hanc puinciaz fuit necessarie nobis se hr̃e placuit ppter nouitatez soli sedi tue t gliosissimo q̃stori tradere appellatõuz examinatõez cedẽ quoq; t clemẽti⁹ tuo offõ vt his q̃ super hoc agunt ministrẽt vri siue aliqd factũ ẽ tale pus siue ẽt postea fiat eũdẽ ordinẽ cãe ponj sãcim⁹. Quia vo due fuerũt administratões pure t comitis t oriẽtis t iudicis ei⁹ pme sirie t ciuiles qdẽ hui⁹ administratiões appllatiões ãt ad tuã referebant sedẽ offõ administrãtes solũmõ tuo comitis ãt oriẽtis vtpote spectabilis i sacraz auditõuz figura ad sedẽ tuã t gliosissimi q̃storis venìebat solis q ex sacris sũt scrineis mistrãtib⁹ Sed hoc i hac pte nobis bñ se hr̃e visũ est i hac vz administratõe ꝓmune dar̃ misteriũ t his q ex sacraz eplaz scrineis sũt t q ex offõ tue celsitudinis q. n. p⁹ duoz vicarioz fuit põtica t asiane oio inouatũ ẽ t i vnius⁹ administratõis soli⁹ puincie mutatu. dicim⁹ ãt aliud galatie alio⁹ãt phrygie pacatiane veniãt qdẽ tã ad tuã celsitudinez q̃z ad glorioſissimũ q̃storẽ solũ autẽ modo misteriũ suscipiat offm̃ sedis tue. Illud tñ sãcim⁹ vt ex administratõib⁹ nũc a nobis adiuẽtis t mutãtibus antiquũ scema siue hoc ipsz ſm naturã ꝓprie iudicet⁹ administrationis siue ẽt ex delegatõe nr̃a idẽ fuer⁹ scema t ibi solum mistrare offm̃ tue celsitudinis sancimus similiter siue ex delegatione siue ex cinguli natura appllo veniat offm̃ tue celsitudinis ministrare appellationibus sanci-

e Peruenit ĩ p⁹ ꝓstõe vt C. de na. li. l. cuz quis Legẽ. vt. C. de na. li. l. nup.

f Adiecimus. at. n. ad futura tñ negotia traherentur. vt. C. de legi. t ꝓsti. l. leges.

g Sed qm̃ cõsti. vt. §. de incest. nup. §. fi.

b Constitutiõe. quã modo vltimo nominauimus.

i Nõ hui⁹. s. tertie t secũde

k Hoc. s. de ꝓterito tpe.

l Superflua. facit. C. de veteri iure enu. l. i. ibi melius ẽ pauca ꝛc. t insti. in proemio ibi t cum sacratissimas ꝛc. t. §. de referenda. ibi multitudo enim ꝛc.

m Sit locus. nota mirabile verbum.

n Rica de administrantib⁹ officijs in sacris appellationibus banc non lego.

o Dam quidem legez vt. C. de té. l. fi.

p Nius. vt. §. vt iudices sine quo. suffra. §. illud t. §. hoc quoq; in fine.

q Quoniam dum nihil. nota vbi legem correctam nō inuenimus expresse antique dimittim⁹ figure sic. C. de testis sancim⁹. C. de appel. l. p̄cipimus.

r Rica de nuptijs ꝛc. Accursius.

s Lurime leges a nobis quas fecimus. §. per hoc volumen.

t Dātes leges. dico dantes viā his que iussimus se nō recte habere.

u Degere. nō legē esse mo-ralez scientiā. sic ꝛ institutaquib⁹ mōis testamentuz in firmatur. §. fi.

x A nobis. i. hec consti.

y Oibus. i. hoibus.

z Honestuz ꝛ vtile. Accur.

a Immortalitatē. i. indiui-duitatez ex artificio iuris ci uilis. nā ꝓtinet mr̄imonium indiuiduā cōsuetudinē vite vt isti. de pa. po. i. ℞. fz ꝙsdā Vel dic melius vt puto im mortalitatē. i. ifirmitatē. vt s. occasione mr̄imonioꝝ ge-nus humanū pseueret libe-ris ciuitatem semp replenti bus. vt subijcit hic. ꝛ. ff. so. ma. l. i. ꝛ. ff. de bo. dan. l. cuz ratio. §. p. ꝛ ex hoc idē gen⁹ humanū ē hodie qō retro fu it a mille annis. vt. ff. de iu-di. l. ꝓponebaꝫ. ꝛ. ff. de le. i. l. si grege. i. ℞. ꝛ. l. si ita lega tuz. §. si domus.

b Nostra imortalitate. hic supponit ꝓ gr̄ie oīuz ꝛ nō ꝓ se tm̄. i. ꝓp nr̄az imortalita-tez vitandā ne moriaꝫ. s. ge-nus humanū sz az. Vel dic q dicit de se q ē imortalis q̄ ad iperium vt. §. quomodo opoꝛ. e. §. pe.

c Sancita sunt. q. d. alie le-ges a nobis vl' ab alijs facte non ita ꝓuidēt gr̄ialit̄ huma no gr̄ii sicut hec de nup. ꝛ iō ampliore sollicitudine ō his dicit vt subijcit.

d Ex quo. s. studio.

e Renouaꝫ. s. gen⁹ humanū

f Solo. s. studio nup.

g Ampliori. tuz qꝛ a deo su it mr̄imoniū factuz int̄ Adā ꝛ Euaz. tuz qꝛ ꝓncipiū est et fundamētū humani gener(vt hic vel humani status: vt ff. de origine iuris. l. i. tū qꝛ homo ē dignissima creatu-raꝝ vt. ff. de edilicio edicto. Iustissime. tū qꝛ oīa alia sūt boīuz gr̄a pata. vt. ff. de vsu ris. l. in pecudum ꝛ insti. de iure na. §. fi.

h Antiquitas maioris. s. ꝓ mi. nā duo fuerunt. ꝓmus q fecit illā. l. C. de sccūdis nu-ptijs. l. gr̄ialit̄ de qua hic lo quit̄. ꝛ q sequitur ꝓ ceteros iperatoꝛes. i. ꝓ theodosium vt. C. ō secūdis nup. cū alijs q sic fuerit ꝓbaꝫ. j. eo. §. nec illud ꝛ forte alijs legib⁹ illi⁹ ti. lz sint ꝓmo posite in ordie q̄ supradicte loquit̄ hic. naz interdū qō prius ē ꝙpositz vltimo ē positū in ordine vt patet. C. de iudi. properan dum in prin. ꝛ. C. intra certum tempus. l. fina.

i Huius rei. i. suādaꝝ nuptiaꝝ. k Viꝝ. vt. C. de secundis nup. l. hac edi-ctali. ꝛ nō q nomen ꝓñs ē rei vt subijcit. vt insti. de do. §. ē ꝛ aliud. nā leo fortissi mus est bestiaꝝ. l Decernimus. vt. C. de secūdis nup. l. aūpenul. ꝛ fi.

n Erubescim⁹. nō sapiēt' ē in meli⁹ mutare ꝙsiliū vt dic̄ Salomō. vt hic ꝛ. j. fra. filij. i. ℞. n Que ipsi. s. nos. o Huo. s. que sequuntur. igit̄ qꝛ ꝙsilijs ꝓuectionibus cāz ꝙsiderātes extimauim⁹ quedā oportere corrigere. igit̄ ꝛc̄. sz al. ꝛ nō q hoc nō incipit. adhuc. sz incipit. j. e. §. nup. sed hec accessoria ꝛ prefactiones sunt q̄ prestant faciliorez itellectū sequētū. vt. ff. de ori. iur. l. i.

m⁹ siue ēt ex delegatōe nr̄a. similiter officij erit tui i qb⁹ aūt cōe diximus ꝛ tuoꝝ officioꝝ ꝛ sacris scrineis istrumētū misteriū. silr̄ coīoez ꝓuam⁹ siue ex delegatōe siue ꝓz q̄ dispositū est in iudicio fiat examiatio supra illis tñ li tib⁹ q̄s non spectabiles iudices iudi-cāt sed aduocati solū referaꝫ negoci uz tā ad sedē tuā q̄z ad glorioſissimū q̄storē deuotissimis libellēsib⁹ mini strātib⁹ cis qñ dū nihil' oio sup istis inouatū sit antiq̄z ꝓuam⁹ figurā sicut ēt i alijs oīb⁹ nō inouatis antiq̄ miste ria manere in semetipis dispon im⁹ nl' la nouitate faciēda. accedēs nāqz no uatio aliter quodāmō oportere fieri ēt ꝛ mīstrātiū oñdit figurā. Que igit̄ placuerūt nobis ꝛ ꝓ hāc sacrā decla-rata sūt legē tua celsitudo oīb⁹ faciat manifesta edictis destinatis a se vt om nes cognoscāt q̄ nobis sūt placita

Data kalēdis Aplis. Lap. bil. vice consuli.

De nuptijs. Rubrica

Imper. Justi. an. il. Jo.

Lurime quidem varieqz posite sūt leges a nobis vnicuiqz pti pus a nobis sācitoꝝ aut dispositoꝝ q̄dē ipoꝝ missoꝝ ât a nobis hr̄e ñ re cte ad melioꝛa dātes viā ꝛ exponētes subiectis qō ꝙpetat degere mō hoc āt qd nūc a nobis sit lex q̄dā est cōis oīb⁹ ꝓpa reb⁹ ꝙpetētē ordinē ponēs si. n. mr̄imoniū sic est honestū vt hu mano generi videat immortalitatē ar tificio se introducere ꝛ ex filioꝝ ꝓcrea tōe renouata genera manēt iugiter ōi clemētia q̄ztū est possibile nr̄e imoꝛ talitate donāte nature recte nobis stu diū est de nuptijs. alia nāqz oīo q̄ san cita sūt a nobis nō i oīb⁹ ꝙpetunt nec hoīb⁹ nec reb⁹ neqz tpib⁹ studiuz vo nuptiaruz toti est vt ita dicaꝫ hūane sobol' ex quo ēt renouaꝫ solo ꝛ ampli-oꝛi q̄z alia solicitudie dignū ē. An tiqtas eqdē nō satis aliqd de ꝓrib⁹ aut fis pscrutabaꝫ nuptijs sz libebat ꝛ ꝓrib⁹ ꝛ mr̄ib⁹ ꝛ ad pres venire nu ptias ꝛ lucro nullo ꝓuari: ꝛ cā erat in simplicitate ꝙfusa maioris autē theo dosij tpibz ampliꝛ solicitudo facta est circa hui⁹ rei tractatū dōec circu iēs p ceteros iperatoꝛes i leōe pie me morie venit vix fortiter atqz virili ter ēt de istis plerūqz sāciētē. nos āt i ꝓstitutōuz ꝙpositōe multa qdē ꝛ alia de istis decernim⁹. existimauim⁹ aūt oportere nūc ꝙcilijs pfectioribus cām ꝙsiderātes ēt q̄dā corrigere nō alioꝝ solūmō sz ēt q̄ a nobis ipis sācita sūt nō eniz erubescim⁹ si qd meli⁹ hoīb⁹ q̄ ipi ꝓpus dixim⁹ adinueniam⁹ hoc sā cire ꝛ ꝙpetentē ꝓrib⁹ iponere correctiōem nec ab alijs expectare corrigi legē. Duo igit̄ hec ꝓmittāt huic legi ꝛ ꝓmū illud vt oia qdē q̄cūqz ī ꝓri b⁹ sācita sunt siue a nobis siue a ꝓri b⁹ nr̄is hec valeāt singula sm̄ ppria tpa nō habētia vllā ex pīti lege noui tatē sed ēt i suis casib⁹ valitura atqz tractāda. ꝛ suos cuēt⁹ ex his q̄ tā po sita sūt legib⁹ expectātia ꝛ nihil coīcā tia pīti lege Postem vo legē exnūc valere volum⁹ i oīb⁹ futur(casib⁹ ꝛ i oīb⁹ postea nuptijs siue ꝓrib⁹ siue deīcepſ ꝛ i posteris aut futuris siue nuptialib⁹ lucris siue succesſiōibus q̄ ex filijs sūt ꝛ eniz quod qdē oē iam ꝓcessit ꝙscriptis relīqm⁹ legib⁹. q vo futuꝝ est semp ꝓsentē munim⁹ legez vñ siue se, puenerint nuptie siue pa-rētib⁹ successiōes ex ꝓris mr̄imoni uz filijs siue lucra ex dotib⁹ aut ante nuptialib⁹ donatōib⁹. aut ex alia cau sa siue existētib⁹ ex vo mr̄imonio fili is siue ēt ñ i ꝓrib⁹ tpib⁹ hec ꝓuent fm̄ sua singula tpa ꝛ fruant tam viri q̄z mulieres ꝓris legislatōe siue ad alias venerit nuptias siue ēt vsqz ad ꝓres steterūt siue successerūt filijs siue aliqd oīum egerūt ꝓres sequē tes leges Illis. n. credētes ꝛ ita ꝓtra hētes null⁹ culpabit q̄re nō futuruz scierūt ꝛ hoc q videbat qdem ꝛ tra ctabat oīb⁹ modis crediderūt. q vo nōdū factū erat non formidauerūt vnde illa qdē oīa maneāt suū ꝓpriā ordinē. deinceps vo tps i posteriori b⁹ periēdis casib⁹ i vna oīa hac lege posita atqz collecta respicit q̄cūqz ō futuris sicut dictū est nuptijs ꝙpetūt valere. Unū itaqz hoc ꝓmittat legi scō vo illud vt oia q̄cūqz ex hodier na die testatoꝛ disposuerit ō talib⁹ si ue vir siue mulier ꝙsistat hec valeāt Disponat itaqz vnusqsqz i suis vt dignū est ꝛ sit lexei volūtas sicut an tiqssima nobis lex ꝛ ꝓma pene reip. Romanoꝝ disponēs ait. Dicim⁹ āt duodeciz tabulaꝝ ꝓz antiq̄z ꝛ patriā li nguā ita dicens vti legassit qsqz ō sua re ita ius esto nullo valēte citra illi⁹ volūtatē. nec si sacrm̄ ipetret foꝛ mā nec si qspiā aliud oīum aliqd ali

p Primū. fm̄ erit longe. j. hac columna ibi fm̄ vero illud ꝛc̄.

q Porioribus. s. tpibus. r Propa tpa. s. ante. l. istā vt subijc̄

s Pīti lege. al' pīti legis. t Siue ꝓrib⁹. i. ꝓmo ꝛtract(p⁹ hanc. l. l. i. ꝓrib⁹ p⁹ primas sic ponit̄. §. ō here. ꝛ. fal. §. inordinatuz

u Et in posteris. i. ꝓmo nasciturīs. post hanc. l. vel futuris. i. deinceps. post ꝓmos nec. n. in bis q nunc erāt hīt locū vt subijcit.

x Aut pro et.

y Futuris. s. volu-mus valere.

z Lucris. vel alium de. vt. j. e. §. ꝛ qñ.

a Peruenerunt añ bāc. l.

b Steterūt. q ē be atū. vt. j. eo. §. solu-to in principio.

c Illis. n. s. antiquis legibus.

d Formidarūt. nec n. peccauit antiquitas si non diuinauit vt. C. de testament(iubemus i fine ꝛ. ff. man. l. si fideiusſor.

e Deinceps. i. futu rū tps respicit i hac l. vt subijcit q̄ ē gr̄ia lis vt. j. eo. §. fi.

f Itaqz hec. q. d. di xim⁹ de ꝓmo i prin. huius. §. ꝛ nūc dicit de scō q buic. l. ꝓ-mittitur.

g Siue vir. nisi dicat vir mō q̄ vxoꝛ mea amittat ꝓprietatez eoꝝ q̄ lucrant a me lz conuolat ad scōas nup. Item eō dicat vxoꝛ de marito al' ꝓ deret qlibet nisi hec dicantur vt. j. e. §. si vero expectat.

h Disponat itaqz. qꝛ dixi valere q testatoꝛ disponit ō his itaqz ꝛc̄.

i Unusqsqz q al's pōt testari. ipeditur āt. xij. mōis de quo dic vt diximus isti. q possint fa. te. §. fi.

k In suis. q̄ largit̄ vt. j. e. §. sz hec az.

l Ut dignū ē. i. fm̄ leges ꝛ bonos mo-res. al' nō valeret vt ꝓbauim⁹ isti. ō le. ij.

m Pene ideo dicit pene quia alie le ges fuerant ante. l. xij. ta. vt. ff. de oꝛi. iu ris. l. ij. i. ℞. ꝛ. §. i.

n Patriam linguā sic. s. de nō al'. §. ali enationis.

o Dicens. s. lex. xij. ta. vt. ff. ad. l. fal. l. i. in prin. ꝛ insti. ad. l. fal. in prin. ꝛ fac̄. C. de sacrosan. ec. l. i. ꝛ

s. de here. ꝛ fa. §. exheredatos. p Valente. s. disponere.

q Illi⁹. s. testatoris. r Formā. i. ꝓncipis rescriptū. volūtatef n. ꝛc̄. vt. C. de testa. l. oīum. s Quispiā. repete ipetret.

t Aliud. s. ꝓuilegiū i q̄ pragmaticū a ꝓncipe vel ab alio impetret.

u Omnium. idest aliquid q̄ sit in mundo quispiā dico ꝛc̄.

x Aliquid. s. grauatus. y Valens. i. magis volens disponere aliqui q̄ defunctus ꝓceperit. sz a quo alio fieri pōt ipetratio q̄ a princi pe. ℞. a senatoribus q simile hīt ptātez. vt. ff. de le. ꝛ se. con. l. nō ambi-gitur. ꝛ. ff. de postu. l. i. §. de qua. Item a prefecto pretorio qui ꝛ. l. facit.

vt.C.de.offi.pre.pre.l.formam.

3 Si vero nihil.nō tres casus ꝛ in duob⁹ locū hz hec ꝓsti.ꝛ i tertio nō p⁹ qñ nil dixit vt qz itestat⁹ moꝛtu⁹.scōs é qñ aliqd vixit ꝑter.l.nō ꝯ vt isti tuēdo beredē ℓ alio fcō qꝫ ñ é ꝯ hāc.l.ꝛ hīc ꝛ i supioꝛi casu locū hz lex ista

Ité ꝛ illa volūtas suaꝫ nisi ꝯ al' vl'es ꝛ spāles ēt fit lex vt subijcit aut dixit aliqd qꝫ é de ſba

huj⁹ ꝓsti.ꝛ tūc cesset hec ꝓsti.ꝛ suatur voluntas vt.s.e.§.i.

a Dispoſuerit aliqd quod ꝛ c̄.

b In breui nō. ō q̄ intendit tractare tota hec ꝓstitutio.

c Nuptias.ātcō.se. alīus fac̄.ff.de reg. iur.l.nuptias:ꝛ hoc si iteruenīāt verba ō pñti vt hec vis esse vxoꝛ mea/ Rndeat volo.ꝛ eꝯ illa iterroget sec⁹ si ō futuro vt voles esse vxoꝛ mea tūc erit vxoꝛ. tūc demū qñ duceꝝ ad domū mariti vt.ff. ō ritu nup.l mulieré. et l.i.qd si vadat sponsus ad domū spōse cū vba futuri tpis fuit celebratū mīmonīū/ Rn nō iō fit mīmoniū vt.ff. de ritu nup.l mulieré. qz hz raro fit. vñ nō curaꝝ a latoꝛib⁹ legis.vt.j. vt mīes ꝛ ōbitri.§. i.ꝛ.ff.ō le.ꝛ se. cō.l. nā ad ea. Item dōis mariti é domiciliuꝝ vxoꝛ(. Hz ñ é eꝯ .ff. ad munici.l.fi.§. ij. ff.de iudi.l.exigere. ꝛ in cāu tū ꝛ qñqz hꝫ fit vt marit⁹ ducaꝝ ab vxoꝛe. vt.C. so. ma.si ignoꝛās ꝛ hoc ꝫ Jo.ꝫ.p. sp exigebat ductōez i domū mariti hz sint vba de ꝑsenti.ꝛ ad hāc.l.sic Rndet solus ꝓsens⁹ hꝫ é ēt sine festiuitate ꝛ solēnitate istꝛoꝝz ꝛ istrionū ꝛ annuloꝝ dotōez ꝛ alijs pōpis mīmoniū pōt fieri.vt.C.e.l. si dotionē. ꝫ ꝯ é ēt qꝫ aliꝫ dī de ꝺctu qꝫ cōsensu fit vt venditio ꝛ siles q̄ ēt iſ abīntes fiunt.vt.ff.ō ac.ꝛ obli.l.ꝓsensus qꝫ dic vt.ff.de sponsali.l. sufficit.

d Alteriusꝫ.idest amboꝝ viri ꝛ mulieris. e Dotaliū.ſ.istꝛoꝝ vt nec dos nec dotale instꝛz sit necessariū idē dico ꝛ ō do.pp nup.dic vt hꝫ ꝛ .s. ō triēte ꝛ se.§.nz illo.hꝫ tū fallit.vt dixim⁹.j.vt lice.ma.ꝛ a.§.qz vo dudū

f Enim.i. certū. g Sub puro.i.sine dote ꝛ pp nup.dona.

b Solutionē.ꝫ nunqd dr̄ res idiuidua vt isti.de pa.po.i p⁹/ Rn.vez est qꝫ tū ad effectū.nā hꝫ dñt eē ꝓpositi vt nunqꝫ diuidāt.sic ꝛ alī dr̄ ꝛ augustus:ꝛ iustitia ꝓstās vt isti.de iusti.ꝛ iure.l. Rn.accur.

i Innoxiā.i.sine pena. k Subsequunt.i.ꝯbunt ꝛ aguntur.

l Solubile est.nec miꝫ cū dis nz stat⁹ sub ꝑpetuo motu ꝓsistat vt.s.ō ñ ali.§.vt ātler. m Distractōe.i.diuoꝛtō. n Adinuenim⁹ vt.C. de rep.l.fi.vsqz ad illū.§.inter et⁹ ꝑsonas.ꝛ eius tenoꝛē habebimus.j.e. §.sic itaqz. Accur. o Distrabūt.itaqz qꝛ oꝛ sequi cāz dio ꝛ solutionē innoxiā aut cū pena fm al.itaqz c̄.ꝛ nō q̄ttuoꝛ esse mos disiungendi hz vnus sit modus ꝓtrahendi.ſ.consensus.vt.s.pri.§.

p Innita.nā q̄ñ moꝛte alterius dirimit dicet.j.e.§.deinceps.

q Nihil hec.nec al' qꝫ mō ꝑponat.ꝫ tñ al' hoc dr̄ vbi corrigitur qꝫ hic dr̄ in hoc.c.vt lice.ma.ꝛ a.§.qz vero ex ꝓsensu. r Gubernatiōibus .i. ex quo disponunt de ꝑncipali.i. de diuoꝛtio ꝓsensu faciendo verisimile est qꝫ ꝛ de dote disponaꝝ.ꝛ de donatione pp nup.ꝫ quid si nihil dixerūt

ter disponere malens'. Si vo nihil testatoꝛ dixerit aut disposuerit qꝫ non ſa positis ꝛ valētib⁹ ꝑocupatū sit legib⁹ nec aliqd contra vniuersales leges oꝛdiauerit tūc hec nobis lex posita sit oia qꝫtū est hoi possibile ꝓprehēdens si trāsiēs i breui⁹ q̄ in ꝑoꝛib⁹ erāt corrigēs nuptijs:ꝛ q̄ i ꝑis ꝛ i successiōib⁹ ꝛ i solutionib⁹ nuptiaꝝ siue ex moꝛte siue ex sepatōe ꝛ q añ luctuosū tps sūt ꝛ p⁹ illud ꝛ vnā quādā ꝓtinuatōez faciēs toti⁹ hui⁹ ꝓscriptōis atqz legislatiōis oli qd ichoatā exqꝫ qz vo ꝑcipue ꝛ qnq̄gita ꝛ cētū annis frequēti⁹ motam ꝛ ꝑticulariter collectā sim'l ꝛ paulati colligatā ad semet ipsā ꝛ coheretē ꝓfusā i plurimis ꝛ q̄dā semper egētez correctōe puraqz ꝛ ꝓsonā sibi oio declaratā. Nuptias itaqz affect⁹ alteri⁹ facit dotaliū nō egens augmēto.cū.n. semel ꝓuenerit sub puro⁸ nuptiali affectu siue etiā ob latōe sūt dotis ꝛ ꝑp nuptias donationis aut inoxiā oz cāz oio seq ꝛ solutō nē aut innoxiā aut cū pena qñ hoꝛ q̄ i hoib⁹ subsequūt qcqd ligat so lubile est vt aut ēt sup indotatis mīmonijs distractiōe factā pena merito subsequat hoc nos ꝛ ūuenim⁹ pri mi. Distrahunt itaqz iuita ꝓtrahentiū mīmonia alia qdē ꝓsētiēte vtraqz ꝑte.p qb⁹ nihil hic dicēduz est pactis cāz sicut vtriqz placuerit guber nātib⁹ alia vo p occasiōez rōnabilē q̄ ēt bona gra vocat :alia vo citra oēz cāz alia quoqz cum cā rōnabili

Secūdū occasiōez itaqz culpabilē qñ ꝓuersatōez alteram elegit ps ad meliorē migrās viā ꝛ sb castitate cōuersatōez ꝓcupiscēs.tūc.n.lex ꝛ alia nra dicit licētia esse viro ꝛ mulieri ad meliora migrāti trāsigere mīmōiuz ꝛ abscedere quodaz breui demisso ꝛ oblato ei q relinquit :q̄cūqz.n.pacti fuerit ꝓtrabētes ex moꝛte fieri lucrū hoc hre oz eū q dimittit ab altero si

ue vir siue mulier sit eo qꝫ ꝛ iste quantū ad mīmoniū vī moꝛi aliō ꝑ alio vite eligēs iter Per occasiōez quo qz necessariā ꝛ nō irratiōabilē distrahit mīmoniū qñ aliqs ipotēs fuerit coire mulieri:ꝛ ageꝝ q̄ a natura viris data sūt si biēniū qdē ꝫ de hoc a nobis ꝑdē scriptā legē trāscurrat ex nuptiaꝝ tpe.ille vo qa ꝑ vitate esse vir ñ oñdat licebit.n.mulieri aut ei⁹ parentib⁹ disiūgere mīmoniū ꝛ mittere repudiuz vel si voluerit hoc marit⁹:ꝛ hac si qdē dos sit si q̄ é oio data dos sequat mulierē ꝛ reddit hāc vir si cōtingat eā accipi pp nuptias āt: seu añ nuptias donatio māet apō viz nihil de suo dānificādū.hāc itaqz legē coꝛrigim⁹ breui q̄dā adiectōe nō.n.bieniū numerari solū exipo tpe copulatōis:ꝫ triēniū volum⁹. edocti nāqz sum⁹ ex his q̄ iter hec ꝓuenēt quosdā ampli⁹ q̄ꝫ biēniū tpis nō valētes postea potētes ostēsos mīstrare filioz ꝑcreatōi. Sed et captiuitatis casus talis est q̄lis est bona gratia di strahere mīmoniū siue.n.ꝓtingat tale fortuniū viro muliere i repu⁹.manēte siue rursus mulier qdē i captiuitatē ducaꝝ maneat āt vir i rep.scrupulosa qdē ꝛ subtilis rō trāsigit nuptias. Seruitute nāqz semel supueniente alteri ꝑsone fortune ieq̄litas eq̄litatē ex nuptijs manere nō sinit. At tamē hūani talia ꝓtēplantes donec qd est manifestuz supesse aut vir' aut vxoꝛē manere isoluta mīmōia sinim⁹:ꝛ nō veniēt ad has nuptias neqz mulieres nz viri nisi voluerit videri vsu temerario hoc egisse ꝛ penis sub cūbere eū qdē añ nuptias donatiōis dicim⁹ exactōi illā vo dotis. Si vo incertū sit vtꝛ supest an nō q̄ ad hostes ꝑsona deuenit:tūc qnquēnium expectādū est siue a viro siue a muliere p⁹ qō siue manifestū de moꝛte fiat siue i certū maneat nubere licebit sine pīcu

u Citra oēm cāz.ō quib⁹ dī j.e.§.si vero altera.

x Cuz cā alia q̄.s.dicta ibi alia vero ꝛ c̄.

r Rationabili.de quibus dī j.e.§.mitiores.

z Secūdū inculpabilē.l.distrahunt matrimonia.

a Cōuersationē vel monachalē vl' q̄ sit ꝓuersus ita qꝫ seculo renūciet:vt.s.de mona.§.illud.ꝛ.§.si autē.

b Et alia greca ō q̄ hz mētio. vt.C.ō epi.ꝛ cle.l.fi.i fi.i. Rn.

c Licētia hꝫ ō iure ciuili.sed iure canonū distinguit vt si cognouerūt se carnaliter non possit vnū alterꝫ dimittere nisi voueat castitatē q̄ i seculo remanet.si āt ñ cognouerūt tūc suaꝝ qꝫ h dī vt extra q vouētes mīmoniū ꝓbere pōssit

d Breui.i.libello repudij ꝫ al.ꝫ hodie ēt sine eo.vt.C.ō san.epi.§. si vero constante ꝛ in nouellis eo.ti.

e Lucrū.nō.qꝫ si paciscoꝛ de aliq̄ i cāu mort(.siue ciuilis. siue nālis moꝛs aduenerat locū hz pactum.vt hꝫ ꝛ.C.de epi.ꝛ cle.l. fi.in fi.i. Rn. ꝛ.j. ō san.e.§.spōsalib⁹ ꝫ eꝯ.ff.ō v.obli.l.expte.§.ij.ꝫ ibi ō ō portato h ō moacho. Ité ꝯ ff.ō do.inē vi.ꝛ vxo.l. cū hic stat⁹.§.qꝫ si donatio. Hz ibi su⁹ fuit fact⁹.h mōach⁹ vl' cōuersus.ꝛ hꝫ ē vez q̄tū ad matrimonia.ꝫ q̄tū ad alia ñ.ꝫ hꝫ ñ valz qz ꝛ deportat⁹ pōt hre vxorē ō q̄ dī dcā.l.ex ea ꝑte.ff.ō do.dan.l. iij. Hz tñ hꝫ ē vez.ꝛ qz ad q̄dā h non ē moꝛtu⁹. vñ pōt eē test(.cū ñ sit ꝓhibitū.vt.ff.ō test.l.i. et dixim⁹.s.ō mōa.§.cogitādū

f Per occasionē.q.d. ñ solū i supioꝛi ꝑ.cāu ꝫ ēt i isto ꝛ seq̄nti. ꝫ ēt captiui.

g Scriptaz vt. C.de rep.l. in causis.

h Ex nuptiaꝝ.i.ex quo icepit hre vsuz ad eaz.

i Oñdat.i. viri potētiā ñ exercet i veritate tñ uir é.nā ꝛ pupillus é vir ꝛ sener.vt.ff. de le.iij.l.Puis. ꝫ qdā dicūt pupillū non esse virum.nec nimūm senem.sed contra ē vt.l.predicta.

k Repudium.sed in nouellis.e.titulo dicitur qꝫ sine repudio pōt eam dimittere.sed illud intelligo.i.sine pena repudij.

Vel pro ēt: Hz quid eꝯ si mulier fuit impotens? Rn.idem cum sit eadez ratio vt.ff.ad.l.acquil.l.illud ꝛ facit.j.vt lice.ma.ꝛ.a.§.predictas.

l Nāqz sumus.al' fuimus. m Hz ēt non solum predicti duo.

n Est bona vt subijcit sicut ibi nihil perdit nec dos nec donat.propter nuptias ita nec hic. o In repu.idest in cinitate.

p Subtilis.ratio.que ratio statim sequitur seruitutem ꝛ c̄.

q Transigitur.idest dissoluitur. Persone viri vel vxoris.

r Inequalitas.quia alter bonum seruus.ſ.qui é captus vel liber.ſ.qui remanserit. ſ Non sinet.sic.C.de nup.l.fi.in prin.ꝛ.j.e.§.si vero ab initio.

t Vxorem.ſ.in captiuitatem.az. u Si vero quinquennium.ſ.ex eo tēpore computandum ex quo cepit esse incertum.nā hic articulus tunc extremitatez significat.vt.ff.de vulga.sub.l.in substitutōe.ꝛ.ff.de cōdi.ꝛ mon.l.iiij. §.fi.ꝛ sic puto corrigi qꝫ dicitur.ff.de diuoꝛ.ꝛ repu.l. vxores in eo qꝫ dicitur cōputandum quinquenniū ex tempore captiuitatis. Vel dic hāc intelligi fm illā vt extēpore captiuitatis computentur vt ar.ff.de.le.ꝛ sena.con.l.sed ꝛ posteriores. Item hodie videtur qꝫ perpetuo debeat expectare.vt.j.vt lice. ma.ꝛ.a. §.qꝫ āt sed ibi loquitur in eo qui est in militia.hic de capto qui etiam est seruus

vt insti. de iure pso. §. penul. nã & hec ꝓstitutio inter hos duos. s. militẽ & captiuũ differẽtiã facit vt hic. & j. e. §. nouimus ãt.
x Ex hoc. n. i. diuortij gen⁹.
y Apcedẽtib⁹. s. sapiẽtib⁹. vt. ff. ỏ diuortijs. l. vxores. & ff. so. ma. l. si ab hostib⁹
z Hic. i. hoc casu.
a Ex hoc. s. diuortio.
b Ỏ ãt ex decreto. i. sniaꝫ iudi. q ãt sniaꝫ dare possint sunt q̃ttuor tm̃. q hec possunt vt dixim⁹ isti. q. mo. pa. po. sol. §. cum autem.
c Cessione. i. de cessione.
d In ꝓpio. alꝫs. impropꝛie commisso.
Ipso loca erant sic dicta
e Serui. s. pene.
f Latoꝛib⁹. vt. C. ỏ bo. pꝛo. l. i metallũ. & ff. de int̃dic. et rele. l. iiij. & insti. qui. mo. ius. pa. po. sol. §. bene autem.
g Ex supplicio. i. ex pena.
h Sibiqꝫ. s. supplicio nõ ãt e suus fisci. vt. ff. de bis q̃ ꝓ nõ scri. l. iij. i. ℞.
i Bñ natoꝛ. i. igenuoꝛ.
k Festinauim⁹. vbi festinauit. ℞. vt isti. de liberti. §. fi. & C. ỏ. la. li. tol. l. i. ꝓ totuꝫ & ỏ. ỏ mona. §. hic. fꝫ & j. festinauit vt. j. q. mo. na. ef. le. §. ij.
l Libas cũ sint igenui. ñ fuit sci sui pene ꝓ metall'. accur.
Si vero libertũ qui vxoꝛẽ habebat.
m Libertã que vix habet.
Filios. qui vxores hẽbant
n Filios. fꝫ cũ filiꝰ liberti fit ingenuꝰ vt isti. de ige. in pn. q̃ hic ponit̃ iter libtos: ℞. hic fuit suꝰ filius & pr̃ manumissus a' esset ỏ. ỏ. e. §. vel occasiõe pr̃is & filio lꝫ ingenuo hec macula irrogat vt. j. obe. iudi. §. i.
o Supueniẽtẽ. occasiõe iudiciarij. supplicij Ja. vt dcm̃ ẽ vl' q̃ renoceꝰ i fuitutẽ & ex igratitudie vt. C. libe. & eo. li. l. ij. & facit ad hoc. ff. ỏ re. iu. l. suũ & ff. de do. inter vi. & vxo. l. cũ hic. §. si donatoꝛ §. ff. de cõ. & ỏ. l. iterdicit̃ i fi. & ff. ỏ ritu nup. l. i eo iur. fꝫ h & hodie correctus. fꝫ Joã. cũ eiusdẽ libti & ingenui sint hodie iura. vt i aut. vt li. de ce. §. illỏ. vl' eqparãt̃ ibi libti ingenuis i dignitatib⁹ ad q̃s ꝓus nõ pueniebãt oliꝫ libti pp. l. viscellã vt. C. ad. l. iul. viscellaꝫ. l. i. sed hodie sic vt dictum est.
p Seruitutẽ. s. pene.
q Vnusquisq̃. s. in ciuitate manens. l. liber. vt si mulier q̃ i ciuitate remanet dotẽ hꝫ si vir q i ciuitate remanet et ille donat pp nup. recipiat q̃ ibi sua est vt dicit. Jtẽ et plus hꝫ q̃ in ciui. remanet. s. pactum ex moꝛte q̃ liber remanet vt sequit̃. fꝫ reliq̃ s ba ad fiscũ veniat vl' ꝓncipẽ vt subisc it sed hodie genero reſuat̃. vt. j. vt nulli. iu. §. fi. Jtẽ ad eũ q in fuitutẽ reuocat̃ ex igratitudine: vt. ff. ỏ inter. & re. non solum in fi.
r Si vero familia. i. sua.
s Cãꝫ hẽat hãc. s. pꝛe. p. cc̃. vt. ỏ. e. §. fꝫ ẽt & ff. so. ma. si ignoꝛãs & ff. de test. tu. l. si quis tutoꝛẽ.
t Puraꝫ. i. simplicem redditionez sine lucro.
u Per actiões ꝯgruas. i. p ꝯditionẽ ob cãꝫ mr̃imonij datũ. q̃ ob cãm. i. ob mr̃imoniũ dat̃ & nõ ẽ secuta. vt. C. de ꝯdic. ob. c. da. l. i. & ff. ỏ ꝯdi. sine cã. l. fi.
x Incertꝰ. i. q̃ ignoꝛãs accepit & dñs nesciebat q̃ ageret̃ aut. n. ita ẽ aut dñs manifeste tradit aut tacite ex studio & his duobꝰ vltimis casib⁹ fit libera. vt hic & j. pri. subisc it.
y Consensu. exp̃sso. j. proxi. ℞.
z Malignitate. i. taciturnitate ex studio. vt. j. ij. ℞.
a Negligentia. s. dñi vl' dic accipiẽt/ eã in vxoꝛẽ. nã tũc nõ debuit certiorari. vt C. ỏ ac. emp. l. i.
b Creden z tũ hãc esse liberã. al' nõ esset deceptus.
c Et⁹ãt. s. dñi.
d Vix. s. suũ.
e Mulierẽ ancillã. fꝫ ỏ. j. e. §. ascriptício. sed aliud in ascripticio q̃ ꝓ eũ terra deseꝛeꝛet̃. vt. ỏ. de mã. pn. §. sed neq̃.
f Alteri⁹. s. ancille vl' sui sui.
g Ex studio. i. dolo malo al. Accur.
b Sarciat. i. litẽ inferat.
i Huiusmodi. i. talia.
k Hoc ẽt. non solum superiori casu vbi dominus expresse dedit.
l Concessit. expresse.
m Adalignat⁹. ẽ. ỏ. tacẽdo & sic nota tacẽte affirmar̃ sic & al'. ff. ỏ dolo. l. i. §. dolũ at & C. si ali. rel pi. da. sit. l. ij.
n Et multo valeãt. s. vt sit mr̃imoniũ & liberi & igenui vt. ỏ. pr. §. in. fi.
o Beliquisse. deijciendo extra domum
p Cõtẽpsisse. nõ pendo curã eis sup hoc triplex ẽ opinio qdã. n. distingũt. vt al. inter lãguentes & nõ lãguentes pmo casu liberi efficiũtur vt. C. de lati. libb. tol. §. fꝫ sancimus. & hic i scdo pñt occupari cuꝫ p derelicto sint habiti. vt. ff. p ỏ rli. l. i. & fi. i fi. alij dñt in distincte suari hãt ãt qd. l. veteres dicãt vt sit libꝫ siue sit lãguẽs siue ñ vt hic dꝛ & C. de infa. l. i. tertij distingũt an ipe erit se p libero q̃ casu sua q̃ dꝛ hic. & C. de isfa. l. i. aut nõ gerit & tũc sua q̃ hic dꝛ. ff. ỏ relicto. l. fi. & facit. ff. de stip. p. l. q suꝰ. qꝺ verius videtur.
q Sui. s. iur. nõ aliquẽ eẽ sui ipsi⁹. fꝫ ỏ ff. ad. l. acquil. liber hõ. fꝫ hic dic hoc ab negatiue dici. i. non alicui⁹ sic. ff. de dolo nõ debꝫ i fi. l. vel dic sm illũ ti. q dꝛ p suo quẽ hẽm⁹. ff. p suo.
r Deportatio. & est n. aliud deportatio. & aliud iterdictõ. aliud iurisdictio vt isti. de ca. di. §. media.
s Nre. l. vt. ff. de penis. l. ij. C. de rep. l. i. & insti. de ca. di. §. media.
t Nõ solũ. cũ libertatez retineat q̃uis ciuitatẽ amittat & hꝫ ẽ q̃ lex dicit mi. ca. di. vt hic & ff. de bonis dã. l. iiij.
u Costãtino. vt. C. de dona. inter vir. & vxo. l. res vxoris nõ ãt dicit de. l. i. C. de ꝛp. q̃ illa ẽ alerãdri
x Probata ẽ. s. hic & eo ipso q̃ in. C. eã posuimus.
y Presenti. s. huic
lꝫ. n. tenoꝛẽ aliaꝫ legũ tractantiuꝫ de solutione mr̃imonij hac ꝓsti. posuerit & ỏ. & j. eiꝰ tñ nõ posuit. q̃ nõ soluit̃ mr̃imoniũ. & q̃ nõ soluit̃ nec effectus cause est dicẽdus cũ nulla sit cã.
z Maneat. s. mr̃imonium vl' maneãt. s. ꝯiuges.
a Nouim⁹. felicissime. s. ꝯstantinopoleos.
b Legẽ. vt. C. de repu. l. vxoꝛ. Impeditus. s. militia. Eius. s. viri.
c Eã. s. vxoꝛẽ.
d Principi. q̃ ipa sic facere velit.
e Costantinus. s. statuit az.
f Capi. s. maritum.
g Quã. s. mulierẽ alias qualẽ.
b Decẽnij. fꝫ hic corrigit̃ cũ tenetur eũ expectare q̃diu ipe steterit vt. j. vt. li. ma. & aui. §. q̃ aũt.
i Licẽtiã. s. maritãdi. lꝫ sciat marituꝫ viuere lꝫ hoc corrigit̃. vt nõ. ỏ.
k Legitimis. penis q̃bꝰ subiacẽt qui male dirimũt ꝓmuꝫ mr̃imoniũ. vt j. e. §. si alteri.
l Mitiores. huc vsq̃ ỏ vno gñe solutõis dixit nũc de alio icipit. & dic mitiores q̃ alie due q̃ se quũt̃. nã ỏdicte due fuerũt sine pena hec q̃ sequũt̃ cũ pena & sine pena
m Quodãmõ. q̃les dixim⁹
r Cetere dissolutões.
o Querũt isti. añ q̃ fiant licite. i. sine. pena.
p Temerarium. vocat virum qui repudiat vxoꝛẽ sine causa vl' qui repu

diabitur ab vxore.cum causa ⁊ idem e contra erit in vxore.
Deinde vt amittat dotē vel do.ꝓpter nup.
q In cāu.i.in amissiōe. r Theodosius.ꝓsti.vt.C.de rep.l.ꝓsensu.
s Alias.s.causas. t Adinuente. vt.C.de repu.l.pe.⁊ fi.
u Suscipientes.sine quib⁹ suscipientib⁹ latro diuti⁹ latere nō pōt vt.ff. de offi.ꝑsi.ꝓgruit.
x Abigei. nō qs sit abigeus melius q̄ ī aliq̄.l.inueniatur.
y Dulte. nāq; inf positio ē sic.j.vt bi g ob. in ꝑn.⁊ fac.ff. d rei ven.l.in fundo.
z Flagellis. hoc qō d flagellis dr̄ bodie spāliť ē correctū:vt. j.vt li.ma.⁊ a.§.sigs ūt ꝓpriā.nā verbera bat ipaz maritus.
a Ea.s.vxore. Ac:
b Bat lex.s. Theodosij.⁊ hec ſz bodie q̄dā ex bis causis remanet alie r̄mote sť ⁊ correcte idē dicas eꝫ si marit⁹ velit repellere.vt.j.pri.§. nā q̄dā ex illis cāis correcte sunt remanēt alie.⁊.j.vt.liceat ma.⁊ a.§.quia vero plurimas.
c Et rursus.i. eꝫ.
d Sacrilega.sacrilega dr̄ illa q̄ rē sacrā de sacro loco aufert vt nō.ff.ad.l.iul. pecul diuus.
e Cōpetentium.i. nulla affinitate vel necessitate ꝓiūctoz
f Pugna sic.C. de rep.l.ꝓsensu.sic.ff.ō penis.l.aut fcā.§.fi.
g Sibi.viro.
Conscia vxorem.
h Tirānidez.i.ꝑ.l. imperialem.
i Deditātib⁹.i.co ḡitantibus aliquid s.marito.
k Bat lex.i. ꝓcedit lex theodosij.vt.C. de rep.l. consensu.
l Boz.al'baz. Ac.
m Si vero bucusq; dixit qñ cū cā dimittit vnus alter nunc āt qñ sine causa.
n Et hoc ipm.s.repudiū miserit eā sub audi soluendi rē.
o Subdita.i. dicta persona.
p Dictis penis.i. amissiōis dot⟨.⁊ añ nup.donat.⁊ in hac pena eq̄les sť ambo
q Insup āt.aliā pena iponit femine repudiāti q̄tū ad alia q̄ viro.s.vt mr̄imonium inter gnquenniū q̄ctū ipo iure nō valeat. Ita⁊ in annis sic vt.C.de rep.cōsensu.§. hec verba.
r Volentes.adeat⟨.s.iudicē.nābec actio popularis vt hic dicit ⁊.§.de non ali.§. fi. et.C.de epis⁊ cle.l.si quis in hoc.
s Tāq̄ ꝑ legem.i.si accusaret aliqd qō esset ꝑ.l.ſz hec pena expectationis quinquennij bodie mutať.vt.j.vt.li.ma.⁊.a.§.qz vero.
t Iusserit.s.mulier si non habes,sed ego non habeo.

u In certaminib⁹.i.in iudicio ꝑ maritū. Subiacuerit.s.iuste repulsum.
x Lucreť.s.mulier. y Ꝑmittꝫ.ꝑ.i.donat pp nup.vt.§.§. mitiores in fi.
z Irrationabiliter.qō fit duobus casibus qñ vir repellit ab vxore.⁊ qñ repellit eā vt in ꝑn.huius.§.⁊.§.§.pri. a Obtinenti.iuste eū repulsum probans per aliquas de illis causis quas habuimus.§.§.q̄ mitiores:⁊.§.rursus.
b Cum non obtinenti. scilz marito nō rationabiliter talia lucra qō fit duobus modis ⁊ nunc lucratur vxor vt quando iuste dimittitur ab vxore.⁊ quando iniuste dimittit eam vt.§.§. primo.
c Confusione.q.d. hec ratio in muliere locum habet. ⁊ ideo antea nubit vt dixerat. sed in viro cessat. nam non portat masculus filium in ventre vt femina.⁊ ideo ī ea possit oriri dubiuz an eēt ex primo vel ex secundo marito.quid autem si edidit ꝑ us forte elapsis duobus mēsibus vel quid si elapsis.viij vel.vij.mensibus nubat quādo certum est ex primo an modo eam filium non habituram ⟨ ℞. mulier nubere potest cessante ratione sup̄ dicta vt hic ⁊.j.§. si quis .n. in fi.§. Jo.contra quia est ⁊ alia ratione quid maligne fecerit erga primum virum vt.j.de resti. ⁊ ea que pa.l. fi.nam plerūq; vbi sunt due rationes licet vna tollatur si altera remanet per consequens.⁊ etiam primum remanet vt si duo sint impedimenta ad matrimonium seruitus ⁊ cognatio naturalis eis manumissis cessat. vna ratio remanet altera.⁊ ideo ⁊ ius remanet vt no possint iungi vt instī.de nup.§.illud ⁊ hoc dixi.j.ō resti.⁊ ea que pa.in fi.
d Ex hoc. ideſt ex sanguinis confusione.⁊ facit.ff.de ventre inspi.l.1.§. sed ⁊ si seruus.
e Matrimonium. sic construe.licet bona ⁊ cetera.tamen si instituta est mulieribus prohibitio in annum secundarum nuptiarum constitutione anastasij pie memorie que est in greco.
f Tres. vt.C.de repu. l.fi. §.inter culpas. sed ⁊ alique de bis abscindentur.vt.j.vt li.ma.⁊.a.§.quia vero plurimas.colla.viij.
g Libido.i.luxuria.
h Eis.s.mulieribus.
i Differentibus.s.mr̄imonium dissoluunt.
k Ascripticio.ideo sic dicitur quia solo iscribit se ⁊ per scripturam confitetur se illi solo velle esse ascriptuz.vt. C.de agrico.⁊ cen.l.cam scimus lib.xi.
l Sciente.sed aliud in seruo vel ancilla quando dominus scit eum vel eam libere iungi persone:vt supra eodem.§.si vero contra etiam

reddit⁹:aut viro nesciēte: vel etiā,p hibēte gaudētez ꝓuiuijs alioz nihil lub ꝓpetētiū⁹ vel ēt inuito viro ꝓtra dc̄a rōnabilē cām foris pnoctātē aut extra ei⁹ volūtatē circēlib⁹ cōgaudē tē ⁊ spectaculis iherētē:aut theatris aduenientē Dicim⁹ āt vbi scene ⁊ talia sūt aut ēt vbi bestijs aduersus homines pugna'ē.aut insidias sibi⁸ faciētē ex venēis aut gladio.aut alio fcās mō ex qb⁹ circa vitā piculū est.aut ēt ꝓsciam tyrannidēue⁹ meditātib⁹ aut falsitatis reā ꝓstitutā aut audaces ei⁹ man⁹ iferētē sibi.s.tali aliquo fco dat lex hec viro obijcere mulierem.vel si vnā haz'⁊ solā,pbauerit cām⁊ lucra ri qdē dotē añ nuptialē vero hr̄e dōationē. Si vo⁹ altera haz pſonaz irrōnabiliter repudiū miserit ⁊ hoc ipm soluēdi mr̄ionium sine rōne subdita⁹ erit dubū a nob dictis⁹ pēis insup⁹ etiā vxor rea oīo ex memoratis cāis ,p irrōnabili repudij missiōe facta ⁊ inqn quēniū totū ad fm venire ,phibetur mr̄ioniū: ⁊ añ qnquēniū nuptias nō eē sine reatu neqz legitias vocari sed ois volēs'adeat.⁊ accuset factū tāqz ꝓtra'legē p̄sūptū Si vo ēt rōnabiliter mulier r̄pudiū miserit⁹ ⁊ i certaminib⁹ ⁹ vixerit aut vir irrōnabiliter eaz abijciēs subiacuerit pēis lucreť qdē lucra p̄mit⁹ dc̄a erubescat ⁊ añ annū ꝓpletū ad scōa vota venire.qō vo obseruādū nobis é i viro irrōnabiliter obtinēti⁹ talia lucra cū nō obtinēti⁹ ēt repēte nuptias facere ſz:qm̄ nulla circa soboľ ꝓfusioēz rōnabiľ ē suspitio q̄ i mulierib⁹ añ ānī ꝓpletionē recte phibeť ⁊ tāta ē phibitio ex hoc⁹ qz bōa gr̄a dissolui mr̄ioniū⁹ ꝓtigat ꝓstitutōe i annū,phibitio scōaz nuptiaz tñ ⁊ sit ex anastasio pie mēorie mulieribus⁹ istituta ē Has itaqz cās nobis theodosius explanauit Nos autē ex veteribus sumētes ⁊ al' adiecimus tres'.si.n.mulier tāta detineať negtia vt ēt ex studio aborsiuū faciat.⁊ viz ꝓtristet ⁊ puet spe filioz.vl tanta libido⁸ ē vt ēt cum viris voluptatis occasiōe laueť aut ēt dū adhuc ꝓstet mr̄ioniū cū viro ad alios de nuptijs loq̄t' suis l̄ñia dať a nob viris mittere eis⁹ repudia ⁊ lucri'dotes ⁊ añ nuptiales hr̄e dōationes vtpote his cāis rōnabiliter soluere valētib⁹ mr̄ioniū ⁊ sb eūdē differētib⁹ orsdiez sub quo pēas theodosij diuie mēorie ꝓstitutio diffiniuit.Ascripticio⁸ aūt alieno nubeť liberā nō ſz:neqz ignorāte neqz sciēte' neqz ꝓsētiēte possessore. ſz ſz aliqd ta

est ratione terra ab huiusmodi colono deseratur.vt supra de man.prin. C. sed neque ⁊.C.de agri.⁊ cen.l.quisquis.nam ⁊ alias inter seruum ⁊ ascripticium ē differentia vt.j.de sanctis.episco.§.si seruus.⁊.§.si ascripticios. ⁊ per hoc potest colligi ſm Joan.quod ascrip.non sit seruus.licet cuidam sit seruitio ascriptus.vt diximus instī.de iure perso.in prin.

m Judicē. quod est ciuilius: vt. C. de pigno. l. iij.
n Plagis. i. verberibus. o Hoc dictum est. i. dicitur.
p Correctio. i. res q̄ dā pure corceptibilis. sz nūqd eā ē idē vt ascripticia libo iungi nō possit. Rndeo nō. qr nō ē ibi ille timor. vt terra a possessorib⁹ deseraī cū mr̄is status desideraī. vt. j. ꝓsti. q̄ de ascrip. z li. in prin. Rē. ij. vt. C. de agri. z cēsi. l. fi. z facit ad hūc. §. C. de epis z clericis. l. quisqs. z. l. iubem⁹ z. C. de agri. z cē si. l. nec diutius lib. xi. z. s. vt iudices sine quo. suff. §. eos qui. vt. j. vt liceat mr̄i z auie §. his quoq.
q Hic itaqz iceptiuū ē non illatiuū z circa tertiū z q̄rtū mōz disiungendi. vt. s. e. §. mitiores. z. §. si vero altera nō āt circa pīnū z scōz vt. s. e. §. distrahunt. z. §. sequentibus. vsqz ad. §. mitiores.
r Adnuctū priusq̄ ab alio vt. C. de rep. l. fi.
Cui⁹. s. legis statiz subijcit sniaz. z fac. s. e. § nup. i fi. §.
s Cōpetenti i. i pecunia nō in corpore vt. j. pri. §.
t Si qs. n. snia. i. voluntate vel affectu. alias snia multis mōis accipit. vt dixim⁹ v t i sti. q̄bus nō ē per. fa. te. §. ij.
u Presumptōe. i. p̄sumtuo suz z supbū vbuz erat sic sol uē vl dic meli⁹ qr p̄sumet q̄ eā dimittet facili⁹ cū dotē ī bēat. vt pbāt sequntia z. j. q. mo. na. effi. legi. §. q̄n.
x Temerariū. i. qui iniuste dissoluebat.
y Sequēti piculo. i. p leges
z Constitu. z. C. de rep. l. si vsqz ad. §. inter culpas.
a In ptāte. i. filiam fa.
b Nuptie sunt. qr mr̄imoniū sine dote. sz nō eō eē pōt vt. s. de triē. z se. §. neqz illo colla. iij. z. ff. ō iur̄ dotiū. l. ij.
c Dictaz. vt. s. §. mitiores z. §. bas itaqz.
d Theodosius. s. enumerauit vt statiz colligit. eadē. n. posuit theodosius in. C. ō repudijs. l. consensu.
e Enumerauimus. vt. C. ō rep. l. pe. z fi.
f Minorē. s. substātiaz hīs quā fuit. cccc. li. auri. Accur.
g Adhoc. s. trā dānificabit.
h Ad maximā. i. dicere pp illos q̄ respiciunt magnā dotem quā pīt a fa vxore brē fic z dī in eplis ad hebreos vl ad corinthios vl similia.
i Pura debit(. i. oī ere alieno deducto sz leges et antiquas vt hic. z. ff. ō. v. si. l. sub fignatū. §. bona z. ff. ō colla. bo. l. cū emācipati i fi. i. Rē. z insti. ad. l. fal. §. cū autem.
k Pro cautione. q. d. nō ē cauendū mulieri in hūc casum vel viro a muliere quia ratio erit loco cautionis.
l Si mulier. nunc ponit eō s. qñ p culpā vxoris h̄ fit. Penis qbus z maritus subiaceret si eēt in sili delicto de quo dictū ē. s. ꝓxi. m Quinquēniū. vt. s. e. §. si vero altera.
n Hic. i. hoc casu. o Custodiat. s. mulier. p Propē se. h dic. vt. s. e. §. si vero altera in fine diximus. q Perfecta. sz tñ p pte corrigīt qō de q̄rta dī p h̄ qō ē. j. vt. li. mr̄i z. a. §. qr vero z facit ad hūc. §. j. vt nulli in. §. fi. z. j. de exhib. §. qñ z. j. vt fra. fi. §. fi. z. j. q. mo. na. effi. legi. §. ñ z. j. e. §. soluto i fi.
r Est quoqz nup. z si qr ficticie repudiū ē missuz s Mittere. s. repudia.
t Ex diuerso. s. qr mulier dabat repudiū viro. u Latenter. sic. C. de repu. l. dubiū sic eō. s. de nce. nup. §. ii. i fi. sic. C. plus valere qō agitur.
x Alterutris. i. vnus z alter. y Mītes ironia ē. q. d. talez gradū dēbant pa

leab ascripticio gñaī licebit dño ipi us z p puicie iudicē" castigaī plagil" mediocrib⁹ hoc agētē z ascripticiuz abstraheī a b ea q̄ frustra ei ꝓiūcta est vñ neqz nuptie sūt q̄ factū ē. nec ob latio dotis nec añ nuptiaī dōationis sz pura facti mali correctio⁹ Sic ita qz⁹ mr̄ionia dissoluent viuentib⁹ ad huc his q ea ꝓtraxer̄t z pecuniarie pe ne circa dotē z spōsalitiā ꝓsistūt dōa tionē Sz a nobis ēt aliqd adiuētū" ē vt ēt idotata mr̄ionia irrōnabilib⁹ factis diuisionib⁹ castigationi tradā tur ꝓpetēti' Si qs eni duxerit vxorē aut etiā mulier ad vīz veniat nuptiali qdē assūpta volūtate at qz snia' nō tñ secuta dote aut sponsalitia largitate vbi quoqz p̄iūptiue" fieri solutōes ꝓ tigebat nullo exhoc cōtra temerariū" sequēte" piculo ꝓstitutionē scripsim⁹ dicētē si qs sub ptāte ꝓstitutā' mulie rē volūtate parētū aut ēt sue ptātis" forte ducat vxorez neqz dote oblata neqz istr̄is dotalib⁹ factis lz nuptie" qdē sint dotalia instrumēta nō sint ꝓ scripta vt nō ob hoc vir qō ī multis nouim⁹ factū expellat ō domo vxorē sine vlla p⁹ dictaz' rōnabiliū cāz q̄s qz theodosi⁹" z nos enumerauim⁹ Si qd aūt tale fiat vt sine cā eā abīci at domo aut ēt ipe rōnabilē cāz p̄stet vt mlier separet' ab ei⁹ mr̄ionio q̄rtā pte ,ppe sbe cogaī exoluē ei vsqz ad q̄ drigētas qdē auri libras sbaz hīs. c. lib. dānificabit' h⁰⁸ ē q̄rta sbe pte mio rē aut adhoc iqztū q̄rte faciat q̄ztitaī Si vo ēt maiorē pdicte q̄drigētaz au ri libraz q̄ztitatis sbam hēat nō am pli⁹ cētū auri dānificet' libris. ad ma ximā" nāqz plurimū qz respiciētes do tē legē hāc scripsim⁹ sbām illā meri to ꝑz nr̄as leges extimātes eē q̄ pura' debitis videaī rō quoqz ex ipis cāis ,p cautiōe" ,peedat z si mulier' p culpā ,ppriā separet' a viro idotata existens aut ēt ei mittat z sine aliq̄ cā rōnabili repudiū hīsdē oīb⁹ subiaceat pēnis. z siqdē p culpā ei⁹ mr̄ioniū soluaī qnquēniū" obseruādū ē mulieri z se cūdis ñ copulabit' nuptijs si vo vl p culpā vel cām mariti aut etiā bōa gr̄a distrahat' merito et hic" ānū custodi at' ,pter" seminis cōfusionē vt potā nobis lex pfecta" sit. Est quoqz quod daz' z aliqd a nobis piissimū simul z gratū adiuentū vbi ēt repudijs mis-

sis nuptie ꝓsistūt adhuc Eoz nāqz q sub ptāte sūt calliditates circa parē tes hītas ,phibem⁹ qñ quosdā iueni ni⁹ z studio repudia scribere festinan tes z mitteī suis vxorib⁹. aut ēt ex di uerso' z nulla rōnabili penit⁹ existēte cā soluer̄ mr̄ionia. vt eoz parētes sō iaceāt actioni dotis aut spōsalitie lar gitatis q̄si soluto mr̄ionio z ipi qdez forsan latēter" miscēt' alterutris' disce dūt āt parētes dānificati z hāc apud filios humanitatis hītes' recōpēsatio nē Ideoqz legē scripsim⁹" volētē" neqz sb ptāte ꝓstitutos neqz emācipa tos filios neqz masculos: neqz feias posse distraher̄ mr̄ionia in suoz lesi one patrū ant matrū q dotes aut añ nuptiales dōationes obtulerūt° : aut susceperūt soli" āt etiā cū filijs sz sicut in ꝓtractū nuptiaz expectam⁹ p̄ruz ꝓ sensū" ita neqz trāsiger̄ mr̄ionia sciui m⁹ ī parētū lesionē citra illoz volū tatē Sz si mittaī repudiū ꝓpeter ꝓ tra eos' exactionē pēaz nō sinim⁹ si ue ipi dederūt hoc vel susceperūt: si ue ēt cū alijs susceperūt. nō eni hz rō nē parētū qdē citra volūtatez filij nō posse trāsigere" mr̄ioniū filijs aut p mittere forsan z ī minore etate ꝓstitu tis z neqz qō vtile sit sciētib⁹ citra pa trū volūtatem soluere mr̄ioniū z ex hoc ptes ledere. Hoc āt bñ qdē īcho ans philosophissim⁹ sanciuit marc⁹ diocleciānus' āt hāc secutus" ē nos āt similiter approbauim⁹ Sit quoqz termin⁹' nobis hic disiūctionū" q̄ sup stitib⁹ ꝓtrahētib⁹ fiūt Deiceps' aūt mr̄ionioz terminū qa oē" similr̄ solu uit z sup expectat moꝛs. vñ siue" mor te viri soluaī mr̄ioniū siue mulieris lucz sit qdē viro ī dote. sz qō nuptia liū ī strūmtoz ꝓtiet' pacto mulieri vo ex nuptiali dōatione sicut z ibi ꝓuene rit a ꝓncipio ꝓtrahētib⁹" ñ, phibēdis qdē iēqlib⁹ ꝑm q̄ztitatē oblationib⁹ z, phibēdis aūt iēqlib⁹" pactis hoc q̄ fortissim⁹ qdē leo in suis ꝓscripsit' le gib⁹. Nos āt hoc sumētes adhuc cla ri⁹ ordīauim⁹ Si eni alter qdē āpli us alter vo min⁹" ī lucro paciscaī icer tū erat q̄le oportēt eē qdē teneat vtz q̄ pl⁹ aut q̄ min⁹ dubitatiōe ex vtro qz insurgēte similiter. vñ nobis pla cuit īmoderatiōes aduersātib⁹ ad mi n⁹" ptraher̄ qō ī pacto plus ē nō alio qdē licere tertiā alio āt forsan q̄rtā lu

rētes de būficio sic z al' ironia ē ōō. vt. ff. ō dā. ife. l. ex dāni. §. i. z. C. de inoffi. te. fratres. z Scripsim⁹ i greco. vl ex uagantē. vl de hac eadē dicit. sz iure veteri hoc erat. vt. ff. de repu. l. si filia. z so. ma. l. si filie.
s Volētē. legē dico. b Obtulerūt qūo h̄? Rē. q̄ pī dedit dotē l' do: pp nup. obtulit ,p filio vl' filia z in cāu mortis sibi pactus ē nō diuortij at diuertūt. vt sic cesset pactū. vt. ff. so. ma. l. filie. z. l. sicut dotem Jtē q̄ dicit suscepe rūt planū ē q̄ nemo iure cōi reddere cō pelletur.
c Soli. quib⁹ casib⁹ īsolidū obligāī parē tes. vt. ff. so. ma. l. si cū do. §. nūc trāsgre diamur vsqz i finē. l.
d Cōsensuz. vt isti. ō nup. in prin. z. C. e. nec filium.
e Lesionē soluī q dem vt subijcit. sz pr̄ non ledit'. vt. ff. de repu. l. si filia.
f Eos. i. parentes. Nō posse. vt. ff. de li. exhi. l. i. §. fi.
g Trāsigē. i. separe March⁹. vt. C. de repu. l. discretis.
h Secutus ē recitā do marci snīaz vt p dicta. l. ō. C. ō rep. q̄ diocleciani est.
i Termin⁹. s. finis.
k Disiuncti. i. sepa tionū mr̄imonij al. z icipit hic tractat⁹. vt s. e. §. distrahuntur
l Deiceps. hucusqz de disiunctiōib⁹ scis vtraqz pte viuente nē qñ alīa mōtua siē pollicit⁹ ē isti. vt. s. e. §. nup. z. s. §. pr. i fi.
m Dia. s. exigo z q̄ litatem sm hanc. l.
n Silr̄. sicut z mr̄imoniū. nā z mādatū vt. ff. mā. inē cāus in prin. Item societa tez. vt. ff. pro socio. l. adeo. in principio. Item seruitutes p sonales vt vs⁹ z usuf. vt isti. ō usuf. §. finiē z ō vsu. z ha. in prin.
o Fine. s. morte.
p Cōtrahentibus. s. fit lucruz al.
q Ineqlib⁹ pact(. i. pacta ō lucrādo sint eq lia. lz oblatiōes sint i eqles qō vltimū cōsi gīt. nā q̄ ad oia debz eē eqlitas hodie vt j. ō eqli. dotiū. §. i.
r Cōscripsit. vt. C. de pac. tā sup dote. l. ex morte..
s Ordinauimus: vt C. de pactis cōuen. l. lege. z eius snīa hic subijciī. t Minus. s. ī q̄ntitate vt si vnus ō tertia pte alter de q̄rta lucranda pactum fecit de lucrando. si alī p̄emo riaī vt subijcit. u Immoderatiōes. nō aduersandum eē imodera tioni. sic. C. de dona. ante nup. l. cū multe in fi. z. s. qūo oz eē. §. sz nz effu sas. z. s. de referē. §. multitudo. z. s. deī. sit nu. in p̄n. vñ versus. Mix sine mēsura durabit regia cura. x In ptibus. sz quotis lz vera mensura sit inequalitas. vt subijcit. Accur. y Soluto. p̄dicta. sz p morte vel viri vl' vxoris. vt. s. pri. §. z in nouellis. e. ti. nec. n. dicit si alijs mōis soluaī mr̄imoniū qb⁹ solui pōt vt. s. e. §. distrahūt. Sz lz h̄ ñ dicat nūqd tñ idē ē? Rē. si q̄cunqz mō soluaī. vt. j. e. §. qr vero lucra. z. j. vt fra. fi. §. fi.

5 Priori pdurãte.i.ad fz nõ venire.z sic lege statiz lram sequentez silis est lectio al' p abnegationez.vt.ff.de dolo.l.non debet in fi.

a Propa nõ.ar.qp dña fit vxor dot' ẽt pstãte mrimonio qp tũ falsuz est vt isti.qb⁹ali.lz p̃n.z qõ b dr ẽ pp spẽ. Item z hic tã erat pmortu⁹ marit⁹

b Sup his q̃ mã scdaz nup.expedier.j.e.§.pme.

c Lucra.s.fz pacta sup bis habita vl' aliter venientia.

d Bria.hec dictõ dria ẽ neutri gener' z numeri pluralis z casus accusatiui immo dñt dicẽ notarij q.d.hec lucra nõ differãt ab alijs bonis lucrat' nã sicut i alijs põt libere qp vlt ita i bis lucris subijcit.z b circa alia lucra pẽ circa lucrũ dot' z añ nup.dona.lz hec lra aliter velle videar'. s.vt in istis sit idẽ qp in alijs lucris cũ i distincte loq̃tur.ista.n. duo lz rõne ꝓpetat' lucrãr' ad pns z rõe vsufru.tũ dñt fuari filijs eius mrimonij cuius hec fuit dos l' añ nup.dona. ẽt iur' veteri vt.C.de fis nup.l.cũ alijs z iure isto vt.j.e.§.nec illõ z iure nouiori. vt.j. neqz vir qp ex do.in alijs ergo lucr' vt i legat' in fideicõ.z do. dar' hec libera administratio vt sequitur fz fz hoc q̃tũ ẽ i do. z añ nup.do.in pari iure ẽ psona q̃ trãsit ad fm mrimoniũ qz sibi ꝛtinet plenũ vsũ fruc.donec viuit.vt j.eo.§.si vero expectet z ea q̃ nõ trãsit vt dictũ ẽ qp nõ debz eé.z ideo dictũ ius imutar'.vt bodie tñ bẽat psona q̃ transit ad fz mrimoniũ qp̃tũ vni filioz fuat.i.virile bz in dotẽ siue in dona.pp.nup.vt.j. vt frau.fi.§.fi. de q̃ virili facit qcqd vlt Si ãt nihil dispõat vr filijs exonerat' p uar'.vt.C.õ sis nup. l.hac edic.§.fi.z.j.fs §.ibi placuit.n.zc. l' dic qp verius ẽ vt dixim⁹.j.e. nec illud in fi.illius notu.s. in eo qp hic dicit zc.

e Possessionez.i. nihil ferẽt alijs.

Possessionez.i.a bonis possessis.

f Vixerint illi lucrantes.

g Habuerũt.s.bñt licentiã alienationis z facit.ff.re.amo.l.nõ.n.z.C.õ iudi.l.nemo. b Adquirantur.s.persone lucrantes.

i Migrare.i.transferre sic z ponit.ff.de migrando per totum ti.

k Cõstitutionẽ.cui⁹ tenor hic recitat' vt.C.de fis nup.l.si qs pauis.§. i.z.§.certũ.z.§.talez. l Nõ ob hoc alie. hoc est vez q̃tũ ẽ in p̃ iudiciũ filioz vere tñ alienat q in aliũ vir istitutiõis vl' filiã mõ sua bona trãsmittit.vt.ff.õ ali.l.ex fs edcõ.§.alienar' z isti.õ hz. isti.§.fz nz.z nõ qp i fs corrigit lex vet⁹ q̃ dicebat fieri alienatõez z i p̃iudiciũ filioz siue i part tẽ siue i totũ ex̃nei sunt hẽdes.vt.C.õ fis nup.l.siqs pauis.§.certũ qp z j.stati pleni⁹ dr m Ex̃neos oés:z ñ filios ex añrriori matrimonio.

cri pacisci fz si qd tale fiat q̃rta i vtro qz pcipiẽda z deiceps similiter in pti b⁹ ñ tñ i ꝓstituta ex vtroqz latere quã titate l Soluto igr̃ mrionio fm⁹ pdictas oés diuuctiões felix qdẽ z beatũ ẽ vtriqz ꝓtrahẽtiũ pdurare i pozi⁹ gio z nõ ꝑcreatã sobolẽ sequentib⁹ mrionijs forsitan cõtristare. z si hoc egerit z i pozib⁹ steterit nuptijs hẽbũt qdẽ ꝑpa hoc ẽ dotẽ qdẽ mulier spõ salitiã vo largitatẽ vir nihil pscrutã tib⁹ nobis hoc qõ sup fis ẽ nuptijs pcipiet aũt lucra vir qdẽ ex dote mulier exañ nuptiali dõatiõe.z erũt hec eis ꝑpria z nihil pene alia coz differẽtia possessionẽ vnde donec vixerit oẽm lniam habebũt alienatiõis sup his sic i alijs q̃ de suo ab initio habuerunt Si vo ẽt moriar' lz eis z legatis z fideicõmissis res has i alios migrar' talẽ qppe alienationẽ pmisim⁹ nos ꝓstitutionẽ ꝑ bis ꝓscribẽtes.

Si vo filios ex alio pte scripserit heredes extrancos aut ex alia maneant aut tles res :aut ẽt qdã eaz ñ alienate nõ ob hoc alienate hec videbũt' qñ aliqs ẽt alter script⁹ ẽ heres:fz manẽat ẽt he filijs nõ.n. si scripserit oẽs filios heredes ex iequalib⁹ ptib⁹ has fm hereditarias accipiãt portiões fz ex equo diuidãt fm numez suũ sicut ẽt si nullũ eoz scripserit heredẽ fz extraneos oẽs eis ꝑ alios modos satisfactione habita ꝑcipiãt eas cũ vtiqz nõ sint heredes parẽtũ. Placuit.n. nobis ꝑ psũptionẽ qz pr̃ dũ nõ viuẽs aliancuerit aut expssim i aliũ eas obligauerit aliqd baz rez aut moriẽs ñ expssiz i aliũ eas trãsposuerit voluerit ãt magis seruare filijs tãqz ex cã illoz si bimet acqsitas z ñ ad extrãcos deducere z dabũt' hec filijs oner' ꝑcipuo ex nra lege lz ñ fiãt heredes aut pris aut matris aut vtriusqz: vel si q dã eoz fiãt heredes alij vo repudiẽt hec.n.nobis recti⁹ q̃z pozib⁹ haber' vñ si pmiũ ẽ ex lege descẽdens i eos nulla adiectiõe neqz turbet' neqz minuat' nisi fõte cãm ipsi dẽt filij siue dimutiõis. Si qs.n.ex eis igrat⁹ vr̃ pmiũ hoc alijs dam⁹ nihil tale agẽtib⁹ vt z alios corripiam⁹ parentes honorare z ad fratruz exẽplũ respicere vñ si tm̃ infortuniũ sit sobolis vt oẽs igrati sint ad heredes veniãt hec defuncti tãqz isti⁹ sbe cõstituta nõ valẽ

tib⁹ filijs ex parẽte a se ex honorato pmiũ hr̃e qõ nos eis pp hãc cãm' nõ dam⁹ Si vo filioz alij qdẽ inter vivos sint.alij vo defuncti qdẽ sint filios aũt reliquãt defuncti portionẽ illius dam⁹ filijs si hr̃des sint pris z alioqn ad fres deduxim⁹.z iõ legẽ nraz pficiẽtes volum⁹ hec valere ñ sup dotẽ solũ neqz sup spõtalitiã largitatez sz ẽt sup idotatis mrionijs ex ꝓstituti one nra introductis lucris :nã z illud nisi ad fas veniãt nuptias pentes fz fuer' erit filioz fm qõ dudũ dixim⁹ mõ. Prie' siqdẽ nuptie z hic lucra z obseruatiões vsqz ad hoc dispositas sũt si q vo pozib⁹ nõ ꝓtẽti nuptijs ẽt ad fas venerit necesse ẽ legi hos sup ponẽr' aut sine filijs existẽtes ex pozib⁹ ex fis aut filios hñtes aut ẽt ex diuerso sine filijs qdez ex fis parẽtib⁹ aut ex primis aut sine filijs ex ãbob⁹ aut parẽtes ex vtroqz Si igr̃ sine filijs mãserit ex pozib⁹ aut ẽt ex ambab⁹ nuptijs nulla pscrutatio circa fas est fz viri qdẽ ibũt oio oi obseruatione liberi.mulierib⁹ aũt solũmõ imebit met⁹ vt nõ añ ãnale tpus ad fz veniãt mrioiũ aut sciãt siqd tle gesserit z imaturas ꝓtraxerint nuptias subibũt penas alias qdẽ si sine filijs ex pozib⁹ sint mrionijs maiores ãt si ẽt filij sint.si.n.nõ ẽ soboles infamia mox secq̃t z erit oio mulier pp nuptiaz festinationẽ infamis z neqz pcipiet aliqd hoz q̃ a poze relicta sũt ei ꝓsortio neqz fruet' sponsalitia largitate neqz marito fraz nuptiaz vltra tertiã sue sbe offerre pt̃e fz neqz extrisec⁹ sẽtiet largitatẽ neqz pcipiet pẽit⁹ ab vllo extraneoz hr̃ditatez ñ fideicõmissũ nõ legatũ nõ mortis cã dõationẽ: fz hec veniẽt aut manẽt apõ heredes scriptos defũcti aut coher' des ei⁹ si poterat heres ẽ vtpote ea nullã vtilitatẽ hñte Fz li scripti z alij sint heres siue ẽt ab itestato vocẽt z ad illos veniẽt q̃ tali mulieri derelicta sint.nõ.n. fisc⁹ hec vẽdicabit neqz aliquomõ videamur talia corripiẽtes fisci ꝓuident vtilitati fz ita qdẽ q̃ extrisec⁹ ei derelicta fũt ad alios veniũt. Que vo a poꝛ marito fũt ab ea sublata veniẽt ad x. psonas reliquẽtis iuri cognatiõis q̃ edicto ꝓtinẽt hoc ẽ ascẽdẽtes z descẽdẽtes z ex latere vsqz ad fm graduz gradib⁹ i suo fuãdis ordie Quib⁹

n Sed eis.s.filijs alijs modis satisfecit.vt plegatũ vel fideicõ.vt subijcit vt.§. de trien.z se.§.i.fz bodie iur' istõmis oz eis satisfieri.vt.j.vt cũ de ap.eo.§.aliud. Fz ex quo.fac'.ff.de op.li.iureiu.§.fz liberi z.C.cõia vtriusqz iudi.l.f.§.fin aũt z.C.de bonis ma.l.ij.in fi.z.C.de bonis que li.cũ oz.§.sub hac z.§.si mr̃.

o Non obligauerit.al' siue nõ z nõ qp obligando vr̃ auferre.fz ꝺ isti. de lega.§. idez rescripserũt.fz ibi datuz siue relictũ iam erat z ab homine bic ñ erat datũ adhuc fz erat spes.z ex hac lege pẽdebat hec spes qr̃ miti⁹ cuz lege q̃ cũ hõie agit' vt.ff.de arbi.l.celsus. Item z facilius ipedit' faciẽdũ qp fcm vt.ff. õ ioffi.te.l.papi.§.si ꝓditõi.

p Nõ expressim. nõ.plus valere exp̃ssa spãliter q̃ generalit'.sic.ff.si qs cautio.l. fz z si.§.q̃situ z.ff.õ iniur'.§. apud labeo.in.§.hoc edictũ

q Ex nra lege.s.ista pñti. nã nõ dicit de illa si qs prior §.i.z.ij.C. de fis nup. imo ꝑpte hec corrigit illã .s.i eo qp dicebat gñaliter facta isti. fieri alienationẽ.

r Prioribus.vt leoni qui õ hac tractauit.vt.C.õ se.nup. hac edictali.§.fi.z theodosio.vt.C.de sep.nu.l. generaliter in fi.

s Descendens.s. qp fuatur hoc qũo filioz.nã zc. z facit optime.j.consti. que de digni.§.illud.

t Respicere.s. vt inducam⁹ eos per penã. nam vni⁹ pena met⁹ẽ multoz vt .C. ad l.iul.re.l.i. z facit.ff. de po. bona fides.z.§.de man.pñ. §.non permittes.

u Defuncti.s.pris. alij dñt defuncti.s.filij .hoc est nepotes.sed ꝑma verior est.

x Hãc cãz.s.qz exoneraverit parentẽ.z facit.§.de here.z fal.§.exhãdatos.z.j.de ĩmẽ.do. in fi.z .ff. de mino. l.auxiliũ in fi.

y Veruent.s. pmas nup.s. non veniẽt ad secundas.

z Prie.z hic.s.ex pmisis nup.

a Ad hoc.i. vsqz ad hũc.§.

b Legi bos.i.bos inserere huic.l.

c Ex ambob⁹.s.mrimonijs

d Nuptijs.s.manserint alij qui sine filijs.

e Omnino.i. incontinenti. vt.§.eo.§.si vero z sine metu amissionis lucroz vt.j.e. §.si vero expectet.

f Mulierib⁹ nubẽtib⁹.so z nõ habentibus filios ex primis nup.

g Desserint.z p.i.

h Alias.s.penas subibunt.

i Maiores.naz tunc nõ remittit' ei infamia de facili vt i hoc.§.ibi.z q̃.p alijs.

k Soboles. ex pmis nup.

l Sequitur.z pro idest.

m Nuptiaz.festi. neqz tenet mrimoniũ. vt.j.de festi.z ea q̃ pa.§.vnũ. n Neqz marito.fz q̃ pena est hic nõ dare' R.magna qz p hoc vilioꝛe maritũ bẽat. vt.§.e.§.si.n. sed nunquid alij de suis rebus dare poterit' R.sic cũ nõ inueniatur contrarium.

o Coheredes eius mulieris.s. p Si poterat esse heres.s. nisi sumpsisset j.tempus Lucius.erat enim insti. q Sint.s.non relicta vxor.

r Ad.x.s.patris z mris aui z paui. Item filij z filie ex prioꝛe forte marito.nepotes z neptis fratris z sororis que continẽt edicto pretо. vt subijcit.z ꝑbat' insti.de bo.poss.§.tertia. s Ordine vt primo descendentes.secũdo ascendentes tertio collaterales.vt.j.de here.ab intest.§.i.vel dic qp frater z sorores cũ eodem sint gradu.cũ auo.z auia cũ eis pariter vocantur.vt.C.de secũdis

unp.l.i.§.his etiam ibi q̄p̄ q̄ hic ꝛc̄. t Veniunt.ſ.bona.
Eius.ſ.mulieris. u Veniet.ſ.ad iſtā mulierē. u Ad tertiū.nō hic mira
bilē mōz ſuccedēdi.nā nec vſq; ad.x.nec vſq; ad.vij.graduz.ſz dūtaxat vſq; ad
tertiū gradū fit ſucceſſio.vt.j.vt nulli iu.§.fi.Aldri.ō.vt inſti.ō ſucceſſ.eo.§.fi.
x Exiſtentes.ſ.cognati. y Alios bēbant.q.d.nō bēat mulierē que nubeꝝ
feſtinauit.vt hic.ꝛ.C.de ſe-
cundis nup.l.i.§.eadez.
z Alijs.i.ante alios.
Solui.i.diſſolui ab infamia
a Cuiuſcunq;.i.ſiue maſcu
li ſiue femine.
Ei.ſ.mulieri.
b Nō tñ.ꝛ ita i hoc maio-
rem penā patit̄ qñ bz filios
q̄ qñ nō bz vt i pn.buꝰ.§.
c Donare pōt.ſ.nō differat
d Et veteribꝰ.vt.C.de ſis
nup.l.i.ꝛ.ij.vbi dz fieri remiſ
ſionē infamie gratis ꝛ nō gra
rat̄. Itē q̄liter hec donatio
ad filios pueniat.ꝛ iter eos
diuidat̄ nō dz.ſz hic additur
e Hūerint.ſ.aliqui ex iſtis
filijs quibꝰ mulier nubēs añ
annū debet ſuare dimidiaz
oium ſuoꝝ bonoꝝ.
f Si oēs.ſ.filij.
g Recipiat.ſ.hoc totū q̄ do
nauit añ ptez.reliq; vero ſba
filij venit ad matrē vna cuz
alijs legitimis vt cū fratri-
bus ꝓſanguineis ex pte tñ
vt.C.ad tertul.l.ſiqs.ꝛ.l.ſi
qua.ſz hodie mī talibus pre
feret̄ q ſunt ꝓiūcti ex altero
parente tñ. vt.j.de bere. q̄
ab inteſt.§.ſin igit̄ defunct̄
b Igit̄ ꝛ tres ꝓ his con. q̄
ſunt i.C.ex q̄bus ca.ma.l.ō
creto.ꝛ.C.de ſis nup.l.i.ꝛ
C.ad tertul.ſi qua mulier ē
ꝛ q̄rta q̄ dicit de hac mā.C.
de ſis nup.l.ii. Accur.
i Interpoſitiōe. q̄ ē in toto
§.iſto ſi quidē ꝛc̄.vſq; huc ꝛ
nō q̄ eaſdē penas quas pa
tit̄ hec mulier nubēs .j. tps
luctus patit̄.ꝛ illa q̄ deſerta
liberoꝝ tutela ꝯ ſacrm ꝛ añ
rōez r̄ddītā trāſierit ad aliō
mr̄imoniuz.vt.j.e.§.ſin aūt
tutelaz ꝛ.C.ad tertul.l.oēm
Itez ꝛ illa que parit.j. tps
luctus in.xi.menſe.vt .j. de
reſti.ꝛ ea q̄ pa.§.fi. Itē ꝛ ea
que.j.idē tps.ſ.annū patit̄ ſtuprū.q; nō plus bz luxuria q̄ caſtitas.vt.j.e. ꝓſti.
de reſti.ꝛ ea q̄ pa.§.fi.qñq; ꝛ poſt annū punit̄ nimia feſtinatio.ſ.qñ per culpaz
mulieris factū ē diuoꝝtiū.q; dic.vt .§.ſi vero altera. Accur.
k Si vero expectet.i.differat nubere vſq; ad annum.
l Predictas.vt.§.§.i.vſq; huc. m Ducat̄.denuo.nā iā dictū ē ſemel
vt.§. pri.§.ſic igitur. n Ex hoc.i.ex his nup. A viro.ſ.primo.
o Si largitate.ꝫ ſuppleꝫ q; ſemiplene dī.vt.§.de nō eli.§.hoc at̄.nā ibi de dote
ꝛ de do.tñ nō at̄ alijs lucris vt hic dicit ꝛ ſtatim lati expedit. A viro.ſ.primo
p Coniuncta ē alij.ſ.viro ſo ꝛ hoc idez vī p legez.vt.C.de ſecūdis nup.l. femi
ne in prin.ꝛ.§.i.q; de plano confiteoꝝ ꝛ eius ſnia hic recitat̄. Sed.p. dixit q; p
predictā.l. ꝓprietatem bz plenā.vñ ꝛ de ea teſtari pōt:vt.j.e.l.§. pe. ſed certe
hec non eſt bona rō.nā ꝛ dō alienis qs q̄ñ q; teſtat̄.vt pater de bonis filij.vt inſti.
de pu.ſub.§.non ſolū in prin. Itē monachus de rebus monaſterij. q̄ñ ipſe eas
contulit.j.de ſanc.epi.§.ſi qua mulier colla.ix.hodie at̄ planū ē q; tñ uſumfru.
bz:vt hic ꝛ.§.de nō eli.§.hꝫ at̄.ꝛ ꝓ his rebꝰ cauebit mr̄ filijs q; dic.vt .§.ō nō eli.
§.aliud ſz pr̄ forte nō q; inter pr̄ez ꝛ filiū nō pōt eē cautio.vt.ff.ad treb .l.īpatoꝝ
q Et viri.ſ.tranſeuntis ad ſa vota.ꝛ facit. C.de ſcōis nup. gñaliter in princi.
r Frui.ſ.bis largitatibus. ſ Ipſi.ſ.viri vel mulieres.
t Ex gñe.ſ.qui dederūt vl fuerūt. u Licet .q.d. ſiūitudine facta ꝓ hoc
q; dicit in dotez poterat intelligi ꝛ in dona.ſed maluit expreſſe dicere ne videa-
tur negleriſſe.vt.ff.de iniur. Item apud.§.hoc edictum.
x Hinc.ſ.ex matrimonio. y Ratuz ſit:vt ad ſcōa vota trāſiens amittat
lucrū vt in prin.huius.§. a Lex.ſ.iſta. Taliū .ſ. rez lucratarum.
Eoꝝ.ſ.parentum. Rog. b Obligat.hoc per tacitam hypotbecam
ꝛ facit.C.de bonis que li.l.cū oz.§.fi.ꝛ.C.de bonis ma.l.i. c Eis.ſ.filijs.
d Prohibeat.ſ.filius ꝛ ſic mutat numeꝝ cū vſq; huc i plurali nūc i ſingulari lo
quit. e Aliquid.q; ptineat ad cāz vſufr.ſm quoſdā imo ēt nec quo ad pro

nō exiſtētibꝰ ad errariū vēiat̄ ſz neq; lōgi hereditas ab itestato ꝓxi eius
venient̄ cognatoꝝ.ſz vſq; ad tertiū
gradū iſpiciēdū vndiq; ſtabat ſoluz
ſucceſſio eiꝰ lōgiꝰ ät exñtes alios hē
būt̄ herēdes ꝛ q̄ palijs ei penis iferet̄
dicimꝰ ät ifamiā ſi qdez ſine filijs ät
ex ꝓxib9 fuerint nuptijs ſoluit̄ ipa
toris lr̄is iubētis d Si vo filij fuerit
cuiuſcūq; ſexus licebit qdē ei ipera
toꝝi ꝓ infamia ſupplicare nō tñ vtilita
tē aliq; reſcriptoꝝ hr̄e niſi tñ volue-
rit ex ipio habere vtilitatē ꝛ alijs libe
rari pēis ex ꝓxe mr̄ionio filijs medi
az ſue ſbe dōare portionē pure ꝛ ſine
oi ꝓditione ꝛ neq; vſū retinet̄ ſz oīs
ſbe quā hūerit qñ ad ſas vēiebat nu
ptias mediā ſic dicimꝰ cedēs ptē ꝓ
creatis filijs ꝛ diuidēt hec filij oēs
ex equo ꝛ filios qdez hñtes ad ſuos
trāſmittūt filios. Oz.n.aliqd ēt veteri
bꝰ adijci legibꝰ ſi vo ñ hūerit̄ ōfūcti
filios ſeu defūctoꝝ portionez accipi
ant oio ꝓ portiōe eoꝝ frēs ſi vo oēs
defuncti ſunt hēat ꝓſolationē ſue ife
licitatis mater.vt ea rurſus recipiat
ꝛ hoc dicimꝰ ſi inteſtati moriāt̄ filij
nō exi in his q̄ ſemel facta ſūt ꝓhibe
mꝰ eos teſtamēto ꝓſcribet̄ aut ſupſti
tes quo volūt hoc mō diſponet̄. Igi
tur iminētes pene añ luctꝰ nubētibꝰ
tpus tales quodāmō ſunt ꝛ tresꝰ pro
his ꝓſtitutiones pr̄ius ſcriptas vna
q̄daz hac interpoſitiōe hec nobis lex
ꝓpetēti ptulit adiectione. Si vo ex-
pectet̄ qdē tpus mulier ꝛ ꝓpterea ef
fugiat p̄dictas penas ad ſm vo veni
at mr̄ioniuz ꝓxes negligēs nuptias
ſi qdē nō hēt filios ducat̄ m ēt denuo
ſine piculo ē totū ex hoc. Si vo ſit

ꝓprietatem ptinet.vt ſtatim ſubijcit ꝛ in nouelis .eo.ti.
f Erubeſcit.facit.ad hoc.C.de bo.q̄ li.cū oz.§.nō ät ꝛ.l.fi.§.filij ät ꝛ.ff.
de arbitris.qualē.§.fi. ꝛ de obſequijs.l.iij.in fi.ꝛ.ff.de accu.l.hi tñ .§.i.
ꝛ.§.de ſcōis nup.ſiquis.§.fi.ar.ō.ff.de con.cā.da.l.iii.§.ſiquis q̄ſi.ꝛ.ff.
de tu.ꝛ cu.da.l.bis qui.ꝛ.ff.de cur.furio.l.i.in fine.

ſoboles ꝛ filios ex hinc exoneratos
viderit :tūc oī largitate a viro ad eaz
veniēte eā ſm ꝓprietatis ꝓuat ptē ſo
lū ei derelinqūs vſūfructū. Et hec
ſācita ſūt ēt ſup añ nuptiali dōatiōe
ꝛ ſup oī largitate cum viueret a viro
ad eā veniēte aut etiā ex teſtamento
aut moꝛtis cā dōationis ſiue iſtitutio
nis ſit parſ ſiue ſit legatū ſiue fideicō
miſſū. Et gñaliter dicēdū ē qō oīs
eā deſerit ꝓprietatis modꝰ in his q̄ a
ꝓxi viro in eē venerunt ꝛ filij eā pci
piēt ꝛ ꝓprietat̄ erūt dñi ſz tēpꝰ moꝛ
quo mater cōiuncta ē alij viro.ꝛ hec
cōis mulieris ꝛ viriꝰ mulcta ſit poſita
Nā ſi ꝛ ille filios hñs ſam eis ſupin
duxerit vxoꝛē nō ex dote fruit̄ lucriſ
ſm ꝓprietatis rōnē. nā largitatē aliā
a muliere pcipiēs hāc nō habebit fir
mā ꝓterq̄z lz vti ꝛ fruiꝰ donec aduixe
rit Solū ꝛ hic quoq; filij lz ſub po
teſtate ꝓſtituti ſint ſz tñ dñi ſm ꝓprie
tatē taliū erūt veniētium moꝛ i eos ſi
mul cū ſe vxoꝛis ꝓiūctiōe ꝛ ñ diſcer
nimꝰ de dote ꝛ añ nuptias dōatione
vtrū ipſi hāc dederit ꝓ ſe ꝓtrahētes
an aliq alij ꝓ eis hoc egerit ſiue ex ge
nere ſiue ēt extrīſecꝰ lz videat̄ quodā
mō ꝓprehenſa ꝛ añ nuptialis dōatio
dotis Sed q; ſancitū eſt ſup lucris
hic veniētibꝰ ad nubētes ēt ſit ratū
ſit ꝛ ita certa taliū lex eis erit cauens
vt neq; aliēationē vllā ꝓmittat parē
tibꝰ in talibus neq; hypothecā:ſz vt
ſi qd egerit ꝓtelꝰ moꝛ eoꝝ obligat̄
eis ſ̄bam nō vt ꝓhibeat̄ eos i his ali
qd agere q̄ voluerit erubeſcit eni lex
caſtigatoꝛes filios genitoꝛibꝰ ſtatue
re. Illos qdē erubeſcit iterminat̄ ät
accipiētibꝰ tā ꝛz nihil eis q; accipiunt

g Neq; ſcriptuz q; niſi filiꝰ cōſenſit ma
ioꝛ.xx.an.vt. ff.ō pi
gno.l. fideiuſſoꝛ .§.
pater . vel ēt minoꝛ
ſi iurauit.vt.j.ō pa-
ce tenē.§.fi. colla.x.
b Cōſtituat.i. effe
ctuz dīūj eis tribuat
nā dñs nemo fit per
ꝓſcriptū.ſz p vſuca-
tiōm ſm bul.vt .§. de
pactis.l.traditiōibꝰ
Sz.m.ō .nā ꝛ vſuc.
ꝛ preſcrip.dñiuz q̄ri
dicebat vt hic. ꝛ .ff.
de vſu.eum q; q; dic
vt plene dixim iſti.
de vſuca.§.ij.
i Apparuerit . vel
emāci.vel moꝛte pa
tris vel alijs modis
non ät ꝓius . vt hic
ꝛ.C.de an. ex.l.i. in
fi.ꝛ.C.ō bonis q̄ li.
l.q̄cunq;.§.fi.
k Exñtes. moꝛte
parentis al.
l Facti.ſ.emancipa
tione al.
m Aliqua impu. ſz
nunqd ſunt plures
etates impuberes?
R. ſunt in quinto an
no.ꝛ.vi.ꝛ ſic de ſin-
gulis tpibus ō quaz
etatem non currit p
ſcriptio aliqua imo
ꝛ ſi ō pceſſoꝛez fue-
rit inchoata tñ iteri
debet retardari vt h
ꝛ.C.de p̄ſcrip .xxx.
vel.xl.annis.l.ſicut.
ſed ō adultū tria ge
nera ſunt p̄ſcriptio-
nis.aut.xxx. an. vel
maioꝛ ꝛ iſte currunt
ſed reſtituī. alie ife
rioꝛes ꝛ iſte ipſo iuꝛ
nō currunt.vt.C.in

quibꝰ ca.i.inter.re.non eſt ne.l.fi.ꝛ hoc extra iudiciū in iudicio ät currūt
ſed reſtituī vt triennium ad inſtantiam eandē.vt.C.de iudicijs ꝓperā
duz in fi. Itē anni ad inſtantiā eandem vt.§.de heredibus ꝛ fal.§.pupil
lus ꝛ hoc vult tam in pupillis q̄ in adultis locum hēt vt patet ex.l.ad hꝫ
inducta. n Veniant talia lucra.q̄ perdit parens tranſiens ad ſe
cundum mr̄imonium rōne ꝓprietatis.ſ.vt.§. pri.§.
o Prioribus nuptijs.ſed quid ſi ad tertium mr̄imoniū trāſiuit? R. lu
cra p̄mi mr̄imonij p̄mis reddūt̄ filijs ſa lucra reddūt̄ ſis.vt.j.e.§.nec
illud. p Introductaz.ſ.de iure antiquo añ. hec iura . vt .C. de ſis
nup.l.gñaliter.§.diuidendi.ꝛ.l.in quibus in fi.q̄ lex h corrigit̄.vl dic nō
recte introducēdā ꝛ ſic tps ponit̄ ꝓ tpe vt.ff.ō le.iij.l.ēt.ꝛ.C.ō le.ꝛ cō.l.i.
q Electionez.ſ.vt vnum eligant cui hec conſeruant lucra hoc.n. fieri nō
pōt vt hic ꝛ.§.de non eli.§.ꝓſperimus. r Sili.i.in equaliter ſi
lijs p̄mozientibus.ꝛ ſic nō q; filiuſſa.bz hī.vt hic.ꝛ.j.de heredibꝰ que ab
inteſt.§.i.olim vero ipo iure peculij p̄ omnia occupat:vt.ff.de caſtren.
pe.l.ij.dic hoc referri ad aliuz caſuz.ſ.qñ filij erāt emancipati.vt ita hec
lex hoc nouū inducat vt filij hūdem nō habeāi.ſed illa.j.de here.ab inte.
§.i.ꝛ facit ad hec inſti.de le.pa.tu.ꝛ.ff.de reg.iur.ſm nāz.ꝛ.C.de cadu.
tol.§.pro ſo. ſ Ipſi parentes. t Cōferāt filijs ſuis.
u Hēant filios.ſ.filij lucrantes. x Illi vero.ſ.filij lucrantes idēq;
tranſmittentes. y Partiunt inter filios ſuos.ſed nonne ſuo
arbitrio vt vnus hoꝛ filioꝝ q; ꝛ nepotes ſunt admittēdi poſſit hāe plus
q̄ alter? R. ſic vt.C.de ſis nup.l.in q̄bus in fi.ſed ō vī q; ēi hoc.e .§.q;
§. pri.nā ius eligendi ſublatū ē.ſed. R. nō pōt eligere.ſ. q; pdit p ſz ma
trimonium.ſed iſti filij q lucrantur q̄ nō p̄nt vnū filioꝝ plus q̄ aliū one
rare certe poſſunt.vt.j.e.§.illud quoq; in fi.§.alij oīdunt q; nec pdens
nec lucrans pōt eligere ar. huius.§.q; dic ceſſare ius eligendi q; falſuz

videt cũ nõ inueniat correctũ in eodẽ cãu vt ar. C. de ap. p̃cipimus in fi.

3 Ipsi. s. nepotes. a Secũdũ mensurã. i. p̃ hãditaria portione sm qu. suo pũ successerãt. z põt ita esse q̃ vno hꝫ plusq̃ alter si maiori pte fuit i alijs istitut⁹. z ita ñ corrigit. C. de se. nup. i qb⁹ ñ fi. vt mõ diximꝰ claraui mus. vt. s. e. §. si vero soboles ibi ifirmat aut ꝛc. z õ ñ eli. §. hꝫ q̃z in fine.

d Ratũ erit. s. in to tũ vt sequeretur. Exigentibus. q. d. nullas. a Talib⁹. s. lucris z scias q̃ hic §. i dote z indonati. nup. log vi sm Jo. s. õ nõ eli. §. hoc ãt de his duabus tñ lo q̃t sup eo ad eius in terp̃tatione hoc ergo sic locũ hꝫ i eo loco i q̃ z ille vt. s. õ si lijs añ do. instru. na. in fi. d Dcm c. vt. s. e. i. §. si vero sit soboles z de non eli. §. hꝫ quoq̃.

e Utroq̃ z. tres. n. sunt casus z qñ oẽs moriũt. z qñ nullus Jte tertius q medi⁹ dꝫ qñ alij moriunt alij viuũt vt subijcit

f Eis ex lu. s. õbẽti b⁹ vꝫ pñi z emptori. In eos. s. õbẽtes.

g Diximus. vt. s. e. §. soluto i fi. z. §. i. z §. ppe i fi. §. z. s. §. venient in fi.

h Dẽat. s. fili⁹ mõtu⁹

i Darie. vt bẽat talia lucra a viro. ñ sic facile vir ab ea cũ sit quara.

k Disponãt. s. filij.

l Si vero moriant bicipit nou⁹ casus q nõ erat i. l. alia. s. de nõ eli. §. hꝫ ãt. vñ illa i hoc casu p̃ ista sup let. z corrigit. z talis hic casus vt colligit in nouellis. e. ti. b pacta é mulier õ dona. pp nup. lucrãda tota si liberos hũerit ex eo viro. z hoc dꝫ pactũ in casu liborũ exñtiũ. si ãt nõ habuerit dꝫ tunc lucrari ẽtũ z hoc dꝫ pactuz i casu liborꝫ nõ exñtiũ. postea hũerit tres vñ lucrat totã z sua é iteriz hec nu psit ꝺo marito quia amisit totã rõe pp̃e tat. vt z. s. e. §. si vo fit soboles postea vo moriat vnus de tribus certe. lz pdiderit quo ad pprietatẽ lucrũ q̃ hũit ex pacto filiorꝫ exñtiũ tñ hoc hꝫ ex alio pacto. s. filiorꝫ nõ exñtiũ vt hẽat tertiã tertie. nã si oẽs morient hẽret integrã tertiã. nũc ãt cũ vnus õ tribus moriat tertiã tertie debet habere. Idẽ dico z si duo moriant. qz tũc duas tertias tertie hẽret. ita hec duo sunt paria nullũ natũ eé vel esse. sz mortuos eé oẽs vl ẽt p parte quo ad ptez in alijs ãt ptibus q̃s nõ recipit hꝫ tñ. vt. s. §. si vero sit soboles in alijs bonis defuncti filij hꝫ virilez vt. j. e. §. hinc. ibi si ãt iur. ꝛc. z p hac pte q̃ ad eã redit occasiõe scõi pacti valet alienatio quã fecit. vt seqt idẽ eõ p oia ponas in dote lucrata mari to. qz qõ iure in dona. hoc z in dote dꝫ eé vt. j. e. §. nec illud. ibi ex rerum vero ꝛc. z. j. z equali. do. §. i. z. s. e. si vero sit soboles ibi z hec cõis ꝛc. sz qd si pactũ nõ apponit ꝺic vt. s. de nõ eli. ꝺo. nup. §. cũ igit diximus ibi z hãc hꝫ firme. sed videt q̃ hoc pactũ ammõ nur q̃ sit admittẽdũ ẽt si oẽs moriant z multo minus si nõ oẽs. nã duo diuersa pacta z ꝓria fuerunt g vno hũte effectũ. aliud nõ poterit suũ vigorẽ sortiri. vt. ff. de ver. ob. si ita qs. z. ff. de con. insti. si plures. z. ff. de manu te. si ita fuerit. Item z tũc qñ nõ oẽs mortui sunt ẽt alia rõe vi nõ hꝫe locũ q̃ quo hẽt locũ pactũ liberoꝝ nõ exñtiũ cũ existãt. nã si aliqd é i pluribus faciẽdũ nõ sufficit fieri i vno. vt. ff. de cõdi. z de. l. pẽ seuriñ. et C. de cõdi. inser. l. i. z. C. ad treb. iubemus. §. finaute g⁸ z hic nõ debet sufficere vnũ mori cũ sz vba pacti si oporteat q̃ nullus remaneat sed ℞. põt dici hec vba magis esse voluntaria q̃ rõnabilia quasi sic volo sic iubeo. sicuti pluraq̃z iura iperatoꝝ sunt.

Darie. vt bẽat talia lucra a viro non sic facile vir alia. cũ sit auara.

Disponãt. s. filij. Accur.

m Nos hec scripsimus. in nra lege. vt. s. de nõ eli. §. hꝰ ãt non iure veteri de hoc pacto nõ erat mẽtio. al nõ scripsimus z tunc dic de hoc casu nouo qñ oẽs moriuntur.

n In suspenso. nõ q̃dã eé in pendẽti. vt z al i insti. q. mo. ius pa. po. sol. §. sz si ab hostibus. z. s. de non eli. §. hoc autem in fi.

o Perfecte ab initio. i. vt i totum non valeat. s. quando omnes supersunt.

p Perfecte qñ oẽs moriũt

q Particulatiz qñ z ipi filij pticulariť z ñ oẽs moriãt

r Et super his de quib⁹ dixit. s. e. §. si vero ex pe. Percipiunt. s. filij.

s Premorientis a quo nõ venerunt lucra.

t Morientis. ad quẽ nõ p uenerũt. sed postea cõtrahẽdo amisit. pprietatem z venit ad filios vt hic dicit.

u Alij. s. parẽti. vl dic filiorꝝ.

x Diximus. vt. s. e. ti. §. soluto ibi z dabuntur ꝛc.

y Cũ eis. s. supstitibus.

z Defuncti. q. d. filij defuncti genitor(vt hec dictio filij sit nomiatiui casus alie due sint genitiui cãus z facit. s. e. §. venient in fi.

a Honorãtes. s. nos. Ad pietatẽ. s. parẽtib⁹ adhibẽda.

b Sic. n. nũc breuiť remẽorat q̃ dixit. s. ab illo. §. soluto z postea nõ oia sed aliqua.

c Electõez. vt. s. e. §. veniẽt Denuo. i. itez.

d Premia. vt i eo. §. veniẽt ptinent. e Nõ iterimimus. vt. s. e. §. soluto circa fi.

f Posterius. i. vltimo morienti z iõ sufficit si é ingrat⁹ posterius morienti qz ab eo lucrũ pcipit lz pp delictum suũ siue pñ siue mr̃ sit z facit ad hoc. j. vt cũ õ ap. co. §. cãs z. C. de se. nup. l. fi. in pn. z. j. õ imẽ. do. i fi. §. fi. z. s. õ here. z fal. §. ex hr̃datos. colla. i. g Optie charissime. vt. C de se. nup. hac edic. vsqz ad. §. is illud. h Quãlibz facẽ largitatez. i. dona. int̃ viros. i Nisi tñ q̃tũ huic p̃dicit. C. õ dona. añ nup. l. si libis. Jo. nõ teneť dotẽ suã suaꝝ filijs p̃mi mr̃imonij vt ibi. sz teneť tñ dare q̃tũ dat ꝺo viro vñcunq̃z hẽat. vl inueniat. vt hic dꝫ. k Quippe hic manifeste colligit hꝫ al. q̃ debitũ nãle z pactũ z hoc bñficiũ põt hẽre. nec vnũ pdit p reliquũ. sz vtrũq̃z pdit p igratitudinez. vt subijcit. z é rõ qz vnũ hꝫ iure nãe aliud ꝺelicto trãseuntis ad ꝺa vota. vñ q̃si vnũ penale altez rei psecutoriũ se non impediũt vt z al. ff. de pdic. fur. l. si p̃iuf. §. furti. z. ff. õ fur. si pignore. §. cũ furti.

l Quarta. vt. C. de inoffi. te. l. cum queritur. z. l. parentibus.

m Nunc aũt tertiam. vt. s. de trien. z. se. §. i. z. ij. collat. iii.

n Nisi rursus.q.d.ingratitudo repellat ab hoc beneficio quod habet delicto alterius sicut repellit a debito nature.vt.ſ.,pri.§.in fi.

o Et in auo.cū pater vel mater non sunt in medio.ꝛ auus vel auia magnā nouercam vel magnum victricum mihi introducant.

p Decernēs.ſ.leo. q Intulit.i.adiecit in eādeꝫ legem hac edic. Accur.

r Quā.q; plus.ſ.q; dat̄ marito ſcōo vel vxori q̄; q; ſit illud quod filio primi mr̄imonij datur.

ſ Cōpetat filijs.ſ.p̄mi mr̄imonij ſz aliud eſſet per aliaꝫ ꝓſti.vt ſequitur.

t Hoc.hoc é dicere q̄dam lex dicit q; ea q̄ auferuntur victrico vel nouerce qꝫ plus hēant q̄; filij p̄mi mr̄imonij debeāt dari ꝛ diſtribui inter oēs filios p̄mi mr̄imonij.et ſecundi hec dicit lex q̄dā vt C.de ſe.nup .lege qm̄ p̄teri te q̄ é iuſtiniani.ſz tm̄mo p̄dicta.l.corrigit̄ h ꝛ redimus ad.l.illā hac edictali q̄ corrigēda dat̄ p illā qm̄ in hoc.c. ꝛ ita tm̄ filij p̄mi mr̄imonij hec ablata victrico vel nouerce percipient.

u Per ſuppoſitas cuꝫ alij det vt ad iſtum p̄ueniāt.

x Vel aliā cām vt ſi fimgat ſe vendere cū donet . nā pl⁹ valet q; agit̄ q̄; q; ſimulate concipitur.vt. C.plus valere quod agitur per totuꝫ.

y Per igratitudinē.ſ.talē.

ʒ Quer̄unt antiqꝫ leges vario mō circa hec loquebant̄ hodie aut ſunt he cāe ſpecificate.vt.j.vt cū de appell. co.§.cauſas.

a Leges.nō.n.debet cauſa mali oriri .v ñ iura naſcunt̄ vt hic ꝛ.C.vñ vi.l.memine rit .ꝛ.C.de indic. viduitate l.ij.in fine.

b Et hoc.ſ.hoc caſu.

c Multitudinē.ad hunc.§. facit.s̄.e.§.venient in fine ꝛ §.ꝛ ſup i fi.ꝛ hec oia ſunt i.l. leonis ſed ſtatiz in p̄ri.§.ſequitur non eſt in ea ſz nouū inducitur.

d Quia vero nō idiſcretuꝫ i.hec qō determinata nō é.

e Qō plus é.ſ.datū victrico vt̄ nouerce q̄; filiuſ ille bꝫ qui minorem portionē habuit.℟.

f Oblationis.i.donationis

g Optimū.q; hec tertia via melior é duab⁹ ſuperioribus.

h Binubi.i.eiuſ qui ſuo delicto ad hoc eſt aſtrictus delicto dico q; ad ſm tranſiuit matrimonium

i Noies.ſ.ſo nubēs .q.d. pōt eé q; ſo nubēs plus dedit ſecundo marito noie legati uel fideicō.vel donacā mort⁹.ſed ꝺ certe hoc pōt reuocare vſqꝫ ad vltimū ſpūꝫ vite.ff.de adi. lega. l.iij.in fi.ꝛ de dona.inter vi.ꝛ vxo.l.cū hic ſtatus.§.oꝫo vñ filius nō debꝫ ꝓgri adhuc.Itē ꝛ ſi noie dot⁹ dedit ſo marito vel ſi noie dona.pp nup.dedit ſe vxori rehabebit eā ſo.ma.vt.j.ō eq̄li.do.§.i.ꝛ ſic filio poterit dare q; ſibi debebit.

k Tranſcendi.ſ.de eo q; plus é datū victrico vel nouerce q̄; filio cuilibꝫ primi matrimonij. l Nō ab initio ſed certe imo ꝛ tp̄s dona.cōſideraſ.vt.§.ō dona.añ nup.l.ſi ꝓſtante i fi.ꝺ.j.e.§.de augment⁹ i fi.§.ſo.i ea diminutione quam quis pōt facere ſua libera voluntate.vt in legato.ꝛ fideicō . ſpectaſ tp̄us mort⁹ binubi.vt hic.ꝛ hic dicit ſcribūt. Itaqꝫ ho.ꝛc.nā ſua voluntate ſola pōt fieri reuocatio.ſed in ea datione in q̄ exigit̄ voluntas.nō ſolū dantis ſed ét eius cui datuꝫ é tp̄s dationis ꝓſidero.vt in dictis.ll.ꝺr̄iſ.nā ibi nō ſolū nō dās ſolus reuocare nō pōt.ſz ét ſi ille ꝓſentiat cui datū é adhuc reuocare ñ pōt.qꝫ eſt in p̄ciudicium filioꝝ p̄mi mr̄imonij.vt.C.de ſe.nup.hac edictali i p̄n. quidā tñ volunt dicere q; dicta.l.ſi conſtante per hanc corrigeret̄ q; nihil eſt cuꝫ ꝛ ſic contradicat dictus.§.j.e.de augmentis q eſt poſt iſtum.

m Scriptura.vt.ff.de pu.ſub.l.ii.§.fi.

n Euētus.nō finē ſiue euentū ꝓſiderari.ſic.ff.de neg.ge.ſi quis ali.ꝛ.l. ſi pupilli in p̄in.ar.ꝺ.vt ſufficiat ꝓſiderari initium.vt auſ.e.ti. ſed an vltro ꝛ de origi.iu.l.i. o Nec illud nobis ſubaudi.a.vt nobis ſit caſus ablatiui.

eſt qō recte hñdū theodoſius pie memorie iunior ꝓſtituit⁹ dicēl qꝫ ſi muli er filys ,pcreatis ad ſecūdas vēiat nuptias ꝛ ex inde ei naſcantur filij dein de ꝑus moriat⁹ vir ei⁹ qdē p̄opat⁹ res exābob⁹ mr̄ionijs p̄cipiant filij intestata mr̄e moriēte:ꝛ ex equa⁹ ꝛ ſimilia diuiſione ante nuptiales vo donationes vtraqꝫ ſoboles ,ppr̄ij accipiet p̄ris ꝛ ex ſolido qdē p̄rioris mr̄ionij filij illius lucrabūt̄ donationē ex ſolido quoqꝫ ex ꝑis nati ſeminib⁹ ab illo facti fruēt̄ munificētia ſz non ad tertiū illa mulier mr̄ioniū venerit̄. Qō enī hoc p̄oꝛib⁹ p̄ſit.qd āt iuidēant p̄riores filij ꝑis ſi nō ꝛ illi tertijs iniuriā paſſi ſunt nuptijs ſed abſolute vnaqueqꝫ ſoboles ,ppr̄ij parētes accipiāt ſpōſalitiā largitatē ꝛ oio poꝛib⁹ filijs ,ppter ꝑas nuptias accipiētib⁹ ꝛ ſecūdi liberi mōis oibus eam hñt q̄ꝫis q̄ ꝑas ꝓtraxerit nuptias ad tertia minime migranerit vota. Exrerū vo ꝓſequētia hoc ipſū ꝛ in p̄ribus firmū ſit ꝑas nuptias faciētib⁹ ꝛ ſeruet̄ qdē ex p̄ori mr̄ionio filijs ,ppter ꝑa vota lucrata dos ꝑis quoqꝫ ſz ad tertia p̄r̄ p̄ueneri vota. Reliq̄ vo q̄ cūqꝫ in talib⁹ lucrat⁹ eſt p̄r̄ aut mater ex ꝑis nuptijs aut p legatū forſā ſiue fideicōmiſſum nō tñ ad tertias venerunt nuptias.hec ꝓmixta eoꝝ ſbe ꝛ a tertijs nō mutilata mr̄ionijs maneāt apud eos in mota ꝛ ad eoꝝ ſbe velut p̄opas ſucceſſiones p̄ueniant aut ét ſupſtitib⁹ quo volūt diſponāt mō. Qꝛ vo lucra vbiqꝫ ſm rōnis frequētia indilūctiōes ex morte ſanciuim⁹ breui quodā ſmone ꝛ illud adijcim⁹ qꝛ q̄cūqꝫ lucrati fuerit parētes ꝛ repudio ſoluto matrimonio ſiue bona gra miſſo ſiue etiā aliter ſiue p ſpōſalitie largitatis occaſionē hec inſtar exmōte lucroꝝ oia ꝑuētur filijs hoc idē cuſtodiēdo ét ſup indotatis vxoꝛib⁹ vbi a nobil⁹ poſita ꝓſtō⁹ ,pcacitatem⁹ p̄uiuit ꝛ nō diſcernim⁹ ex cui⁹ culpa mr̄imoniū repudio ſit ſolutū Quocūqꝫ.n.mō ſe hēat cā⁹ ꝑuaſ ꝛ ſup illō q; lucratū é ex illiſ nu

p Cōſtituit.vt.C. de ſis nup.l.cū aliſ Exinde.i.ex ſe. nu.

q Doriaſ.dos.n. hūt viros.ꝛ poſtea ipſa deceſſit.

r Eiuſqꝫ.ſ.matris.

ſ Propaſ reſ.nō eā hic bōa triplic⁹ gñis ,ppria ꝛ in his ſit eq̄ lis ſucceſſio. Itē dotionatione duas ante nup.ꝛ hec dat̄ filijs eius mr̄imonij cui⁹ cauſe date fuerit.vt ſubijcit tertia vt legata ꝛ fideicō.a cōiuge p̄moriente . vt j.pr.reliq̄ vero ꝛc.

t Ex equa.ſ. p nūero liberoꝝ al. Illius.ſ. matrimonij primi.

u Feminibus.ſ.ſis nup.℟. Ab illo.ſ. ſuo p̄ie.

x Munificentia .i. donati.ante nup. et hoc q̄ pacta erant facta de lucrāda dona.premoriente marito ꝛ lucrāda dote p̄moriente vxore.

y Venerit.q; faciebat dubitationē . nā q; primi lucrabant̄. vt ſubijcit ſuaꝫ dōa. pp iniuriā quā paſſi erāt ſis nup . ſi aūt nō ſunt iniuriā paſſi ex tertijs .ergo non debet lucrari ſed bꝫ remanere in arbitrio decedentis.naꝫ cā ceſſante ꝛ effect⁹ ceſſare videbatur ſz tñ nō é ita vt ſubijcit ꝛ.C.de ſe.nup.l.cuꝫ alijs.

ʒ Hoc.ſ. q; nō trāſiuit ad ſtia vota.

a Poꝛioꝛib⁹ filijs.i. p̄mi mr̄imonij.

b Largitatez.i.dopp nup . impꝛopꝛie n.ponit̄ ſic ꝛ ipꝛopꝛe ſumitur .j. vt ſponlar.i.℟.tñ idez é et ſi lex ,ppe ponat̄.vt C.e.l.iij.ꝛ.l.cū aliſ.

c Accipientibus.ſ.ſponſaliciam largitatem ſui patris.

d Eam.ſcilicet munificentiam quam eoꝝ pater fecit.

e Hoc ip̄m in matre dictum. f Lucrata dos.ſ.filijs eius.

g Secūdis.i.filijs natis ex ſis nup. fuet̄ dos eoꝝ matris . ſed in eo q; hic dicit ſuandaꝫ ſic dotez.vt.ſ.e.mō dixi ꝛ de do.pp nup.ibi añ nuptias vero ꝛc.é ꝺ.ſ.e.§.ſoluto.circa prin.ꝛ i fi.vbi dicitur cedere lucro ſuperſtitis ꝛ vt ibi dicit pōt tñ q; vult facere ſuperſtes.hic aūt cogit̄ ſuare. Do.dicūt quidā q; hic tranſiuit ſuperſtes ad ſm matrimoniū ibi nō q; verum eſt. Sed hec ſo.eſt inſufficiens.nā non valet ad dotē vl⁹ dona. ſi matrimonij.nā nec hic tranſiuit ad tertium.q̄re nō é generalis.ſo.dic ergo ſm aꝫ.q; in dote ꝛ dona.pp nup.ſiue conuolet ad ſm matrimoniū ſiue nō hꝫ fuet̄.filijs ei⁹ mr̄imonij fuet̄.vt hꝫ ꝛ ibi plene dixim⁹ in illa notula hec dictā dūaꝫ.ſed certe hec ſo.vꝫ cōtra mentē illius.§.ſoluto.dicergo vt puto verius p hāc conſti.bene lucrabatur dotē ſi tranſire nolebat ad ſm matrimoniuꝫ.vt ibi dicitur.nec obſtat q; dicitur hic de dona.ꝛ de

dote ſi mr̃imonij.q; hic euenit vt nõ filij p̃mi mr̃imonij tm̃ lucrent̃ z eis reſeruent̃.ſ.lucra ſz ét ſis.ſ.rõe vitãde ieq̃litat(.z hoc innuit lex illa cum alijs.C.de ſis nup.z é ar.ad hãc ſolutionẽ.C.de colla.l.pe. Jtẽ pp̃ inĩ diã tollendã q̃ maxie oꝛiꝛ int̃ fratres.vt.C.de bonis q; li.cũ oz.§.ij.z.ff. de lega.ij.cũ pr̃.§.euictis.z ſz hũc intellectũ cõnigit̃ ille.§. ſoluto in fi.c. p aut̃.j. neq; viꝛ q; ex do.z ſz hec plana ẽ ſra illius.§. hec ãt rõ ieq̃litat(.nõ bz lo cũ i legat(.l fideicõ. vt hoc.§.dõ ibi reli qua vero.zc̃.q; non tm̃ lex curauit de q̃li tate legati vnius vl̃ fideicõ.q̃tũ de vna do. vel do. pp nup. Jtẽ illa cõmixta lũt ſ be vt ſequitur.

b Ex ſis nup.nam lucra ex p̃mis ami ſit ét p ſm mr̃imoni uz. vt.s̃.e.§. ſi vero z ſic ét lucra ex ſcõo amittet.ſi ad t̃tiũ trã ſiret mr̃imonium vt ſtatiz innuit.

i Quia frequentiã ſanciuimus.ſ.ab illo §.deinceps uſq; ad hũc.z bz pp rõez fre quẽtie vt dic̃. nã fre quẽtius moꝛte q̃ al̃ ſoluit̃ mr̃imoniuz z iõ ei ſolutioni matri monij oẽs s̃dictos caſus coartauimus ab illo.§.deinceps po ſtea facit.j.vt mr̃es z de zc̃.§.i.z.ff.ỏ le. z ſe.cõ.l.nã ad ea.

k Aliter.vt cũ. iiij. gn̄alibus mõis mr̃i monia ſoluãt̃.vt.s̃. e.§.diſtrahũt̃ q̃cũq; eoꝛ fiat ſolutio locu bñt oia s̃dicta q̃ ba bem⁹ i.§.deinceps.

l Cõſtõ.vt.C. ỏ re pu.l.fi.i p̃n.z i p̃ma pte.

ptijs filijs ex qb⁹ ꝓceſſerũt filij ſiue p̃ma ſoluta ſint mr̃ionia r̃pudio ſiue ét ſa licet tertie nõ ſecute ſint nuptie. De augmentis ãt z diminutiõib⁹ do tũ aut añ nuptialiũ dõationẽ dictũ ẽ q̃ aliqb⁹ ꝓzib⁹ legibus a nobis ãt pfecti⁹ pſcrutatũ ẽ q ét ꝓſiſtẽtib⁹ ma trimonijs pp nuptias donatões non augeri ſolũ ſz ét a p̃ncipio dari p̃cipi m⁹ z ſic augeri p̃miſim⁹ ita q; qz mi nui volẽtib⁹ ꝓtrahẽtib⁹ ꝓceſſim⁹ ſz hoc q; de diminutiõe dc̃z ẽ ſi ſe fiant nuptie nõ pepcimus vt ſi aliq; mõ le onis pie mẽozie offendam⁹ ꝓſtitutio nẽ cũ filij ex ꝓzib⁹ fuerit nuptijs: ſi n. imẽſã obtulerit dotẽ aut añ nupti alẽ dõatiõẽ parẽs aut aliud aliqd lar giat̃ de inde ſciẽs q; ferat̃ lex abꝛeuiet⁹ q; fc̃z ẽ z diminuet dotẽ aut añ nuptia lẽ dõatiõẽ neq; qz lucꝛ erit filij ſ q; da tũ ẽ ſz licebit lucrari aut victricũ aut nouercã filijs ſm hec leſis. Si vo ſo lũ vſũfructũ reꝛ aut vir vxori aut cõ iũx marito p nouiſſimam dederit vo luntatẽ añ nos q̃dã dicebat lex ſi ad ſas veniret nuptias aut pr̃ aut mr̃ ſta ti relicto vſu cadere ſic̃ pri⁹ cadebãt ꝓprietate z repẽte illũ filijs reſtitui ſi vo ipuberes forſã filij fuiſſẽt etiaz cũ medij tpis fructib⁹ h⁹.n.videbat legi. Nobis aũt nõ ſatis hoc placu it ſz volum⁹ vel ſi vſusfruct⁹ detur p largitatẽ aut moꝛtis cã donationẽ fa ctã inter viuos i qb⁹ lz etiaz dõari in relinq̃t̃ z accipiẽs ad ſas venerit nu

ptias maner̃ ſi quoq; vſumfructuz donec ſupſit q hũc hẽt vſuufructuz niſi exp̃ſſiz ipe q dõatione ſic dictũ ẽ fecit aut hũc reliqt̃ ſiue maſcul⁹ ſiue femia dixerit ad ſas velle venire nu ptias eo q vſumfructũ accepit ſolui⁹ eũ z ad ſuã reuerti ꝓpetatẽ. Ex hec qdẽ de his q̃ p largitatez dãt̃ dixim⁹ ſi ãt i dote aut in ſpõſalitia largitate reꝛ vſusfruct⁹ det̃ nil penit⁹ innoua m⁹ ſz dudũ ſancita teneãt z maneant apud accipiẽtes donec viuũt ſz ỏcieſ milies ꝓtrariũ aliqd velint moziẽtes q.n. ex lege datũ ẽ lucrũ p̃uat⁹ auferre mõis oĩb⁹ nõ valebit. Cm̃ oĩo ad mẽoziã de vſufructu legũ venim⁹ illud quoq; miſceri legi bonũ eſt q̃ trib⁹ p̃idẽ dc̃m ẽ ꝓſtitutionib⁹. Nõ oĩum p̃ hoꝛ q̃ ad filios venerit ſiue ex mr̃na linea ſiue ex nuptiali filiozuz cã ſiue aliũ de vſũfructũ bz lz ad ſas vẽiat nuptias. vſuz nãq; eoꝛ donec viuũt maneꝛ ſine caſu ét añ nos oẽs volũt leges z i mr̃nis z i alijs oĩbus z nos ſiimul dicim⁹ caſtrẽſiũ vo z q̃ ſi caſtrẽſiũ iã pcculioꝛ excipiat̃ rõ. Adr̃ tm̃ donans aliqd filio de ſuo ſi ad ſas venerit nuptias ñ poterit p oc caſionẽ igratitudinis reuocar̃ q; da tũ ẽ.ñ.n.ex pura videt̃ volũtate igra titudinẽ introducere ſz ſas nuptias ꝓſideraꝛ ad hãc veniſſe cogitationẽ putabit̃ niſi tm̃ apte filijs aut circa vi tã ipſã inſidiãs matri aut man⁹ iferẽs ipias aut circa ſbe toti⁹ ablatiõẽ agẽt

poſſit perire vſuſ.p voluntatẽ teſtatoꝛis.ſz nũq; z i vſuf.alioꝛ lucroꝛ z ꝓpe tat(.erit idẽ.vt nõ poſſit interdicere quo min⁹ bẽat vſumf.quẽ dat ler.vt.s̃. eo. §.ſi vero ſit ſoboles.(℟.qdã vt az.q; nõ imo ſemp põt iterdicere. alij dicũt idẽ niſi i ipa datiõe ꝓpetat(.hoc dixiſſet.vt ꝓbãt ex fine h⁹.§.vbi gn̄aliter dicit q; lega.z do.iter viuos.inter ꝓuges quo caſu põt iterdicere ne lucrent̃ ſi ad ſm mr̃imoniuz trãſeãt.vt.s̃.pr.§.z q; ẽ ambulatoꝛia volũtas vſq; ad ſupremũ vi te exitũ.vt.ff. ỏ adi.le.l.iij.§. fi.ſi ãt ab itio tenuiſſet q; ẽ q̃cq;.vt dixim⁹.s̃.pr. §.vñ ñ põt reuocari tũc ñ põt iterdicẽ vt i dote h dõ z do.pp nup.vt h niſi i ipa datiõe h fuiſſet exp̃ſſiz.vt.C.ỏ pact(.l.i traditõib⁹.z.C.reꝛ permu.l.in rebus

m Procacitatẽ.ſ.eius cuius cauſa mr̃imonij ſoluitur. ℟.

n Cauſa diuoꝛtij.ſ.ſiue culpa viri ſiue vxoꝛis.

o Et etiam ſuper illis mulieribus indotatis diuertentibus.

p De augmẽt(.legib⁹.vt in.C.ỏ do.añ nup.p totũ vſq; ad.l.ſi conſtãte.

q Precipim⁹.i. ꝓceſſim⁹.vt initiũ accipiãt ét ꝓſtante mr̃imonio.vt.C. de dona.añ nup.l.ſi cõ. r Cõceſſim⁹.vt.j.e.§.z ſi eꝛrio.

ſ Non pepercimus.idest non permiſimus.vel dic hoc.hoc eſt huic nõ peper.qui mutaremus z ſubaudi iõ.vt ideo zc̃.

t Cõſti.que ẽ.C.de ſecundis nup.hac edic.in p̃in.

u Immẽſaz.i.magnã. Dotẽ ſo viro Largiat̃.ſ. in ſo mr̃imonio.

x Ferat.i.q̃liter ſuſtineat hec lex leõis.nã vult vt cuilibet filioꝛ p̃mi mr̃i monij tm̃ det̃ cui ét minus dat̃ vt dicta. l.hac edictali.vt.s̃.e.§.optime.

y Abbreuiet.idest abbreuiare p̃mittetur quod non concedimus.

ỽ Dõationẽ.vt ſic fraudet filios cũ tãtũdẽ q̃tũ viro dat eis dare teneat̃ ad min.vt.s̃.e.§.optime.

a Datũ eſt.i.conceſſuz a ꝓſtitutõe leonis. Sz hec diminutio conceditur vl̃ dic q; datũ eſt.ſ. in ſo mr̃imonio q; cũ ſit magnuz datũ ſperabãt filij p̃ mi mr̃imonij ſe feciſſe magnũ lucrũ cũ tm̃ eis debeat̃ q̃tũ in ſm mr̃imo niũ ꝓferꝛ.ſz certe nullũ lucrũ erit ſic hec diminutio ſic fieri ꝓcedatur.

b Victricum.q; nõ dz ec̃.ſz qũo lucrat̃ cũ diminuat̃(℟. fit in fraude vt tanto detur minus filijs.poſtea ãt ex abſconſo ſibi reddet.ſz nungd hec fraus debz ꝓbari a filijs(℟.nõ q; p̃ſumit̃. Jtẽ nungd ỏ licebit ꝓbari a filijs(℟.nõ q; de iure ẽ preſumptio vt hic.z.C.de dona.ante nup.l. pe.in fi.item ad hec(℟.eſt ỏ.s̃.e.§.q; vero hactenus ſo.vt ibi.

c Si vero voluntatem vt per lega.vel do.cã moz.vel fideicom.

d Lex.vt.C.ſi ſecundo nup.mulier.l.i.

e Vſu.i.vſuf.idem eſt z de vſu.ſi ipſe eſſet relictus.

f Merius.i.p leges ét p̃us factas circa amiſſionez ꝓprietatis taliuz reꝛ vt.C.de ſis nup.l.femine in prin.

g Et repente.i.ſtatiz poſt q̃ nup.ſo marito. b Illũ.ſ.vſumfruc.

i Fructibus.ꝓputatis ex die q̃ ad ſas init nup.ſubaudi dẽat eis reddi.

k Legi.ſcilicet ſupradicte.C.que eſt Valen tini.

l Etiam donari.quandoq; enim cõceditur.vt.ff.de do.inter.vi.z vxo.

ſi ſpõſus.§.ꝓceſſa.z.l.ſiqs z.l.q; ſi vir lz cõi iure ipedi⁹ r̃.vt.ff.de do.inter vi.z vxo.l.i.ij.z.iij. m Manere.ſed quare ſecus i ꝓpetate q̃ pditur vt.s̃.e.§. ſi vero ſit ſoboles.(℟.qz adeo paꝛ vſuſt.durat vt lex de eo nõ curaret.pua enim pena eẽt eũ amittere cum z alijs mõis facile poſſit amitti vel capi.di. vl̃ morte z ſic nec q̃ſitus vl̃ cũ paꝛ ſit duraturus.vt.C.cõia de le.l.ſi.§.ſed qz.

n Si q̃qz.i.ſicut ſi nõ fuiſſet ꝓctũ p̃m matrimoniũ.

o Donatõez fecit z iter viroſ

p Reliquit in vltima volũ tate.vt.ff. de ta.exhi.l.i. in fi.ſed qd ſi donauit inter vi uos ita q; tunc non valeat: ſed moꝛte confirmetur(℟. idem quia donationi ab ini tio valide cõparatur.vt.C. de dona.inter virum z vxo. l.donationes.

q Solui.idest diſſolui vel finiri.vnde dicitur iſte ſoluit tẽpluz vt in paſſione xp̃i.

r Sed hec que proxime.§. diximus.

ſ Sponſalitia.idest dona. propter nup.ſic improprie ponitur.j.vt ſponſa lar.in p̃in.z nota hunc.§.poſſe in telligi.quando vſuf.datur i dotem vel dona. propter nupti.inito pacto vt ſ m pa ctum debeat lucrari z non perdat licet ad ſz vadat ma trimonium.vt colligitur ex nouellis.e.ti.ſm hec non ex lege lucratur hunc vſumfr. ſed ex pacto magis niſi di cas q; lex defendat talem vſumf.licet alias iure comu ni perdat propter ſm matri moniuz.vel dic vt puto hũc §.loqui quando proprietas plena data fuit in dotem et pactum de ea lucranda pp ſm matrimonium amiſſa ꝓprietas eſt.nam vſumfr. lex ſeruat z eſt legalis vſuſf. vt.s̃.e.§.ſi vero ſit ſoboles Idem tamen poteſt dici ét in ſupradicti caſus poſitiõe vt in neutro horum caſuum

t Sancita.z ab alijs.vt.C.ỏ ſe.nup.l.iij.z a nobis.vt.s̃.e.§.ſi vero ſit ſoboles.

u Species.ſic.s̃.ỏ hz.z fal.§.z h qdez z.s̃.ỏ leno.§.i.

iuri cõi renũciari nõ põt q; plene dic vt dixim⁹.j.vt ma.z cre.z debi.§.p̃fea.

x Ferat.i.q̃liter ſuſtineat hec lex leõis.nã vult vt cuilibet filioꝛ p̃mi mr̃i monij tm̃ det̃ cui ét minus dat̃ vt dicta. l.hac edictali.vt.s̃.e.§.optime.

y Abbreuiet.idest abbreuiare p̃mittetur quod non concedimus.

ỽ Dõationẽ.vt ſic fraudet filios cũ tãtũdẽ q̃tũ viro dat eis dare teneat̃ ad min.vt.s̃.e.§.optime.

a Datũ eſt.i.conceſſuz a ꝓſtitutõe leonis. Sz hec diminutio conceditur vl̃ dic q; datũ eſt.ſ. in ſo mr̃imonio q; cũ ſit magnuz datũ ſperabãt filij p̃ mi mr̃imonij ſe feciſſe magnũ lucrũ cũ tm̃ eis debeat̃ q̃tũ in ſm mr̃imo niũ ꝓferꝛ.ſz certe nullũ lucrũ erit ſic hec diminutio ſic fieri ꝓcedatur.

b Victricum.q; nõ dz ec̃.ſz qũo lucrat̃ cũ diminuat̃(℟. fit in fraude vt tanto detur minus filijs.poſtea ãt ex abſconſo ſibi reddet.ſz nungd hec fraus debz ꝓbari a filijs(℟.nõ q; p̃ſumit̃. Jtẽ nungd ỏ licebit ꝓbari a filijs(℟.nõ q; de iure ẽ preſumptio vt hic.z.C.de dona.ante nup.l. pe.in fi.item ad hec(℟.eſt ỏ.s̃.e.§.q; vero hactenus ſo.vt ibi.

c Si vero voluntatem vt per lega.vel do.cã moz.vel fideicom.

d Lex.vt.C.ſi ſecundo nup.mulier.l.i.

e Vſu.i.vſuf.idem eſt z de vſu.ſi ipſe eſſet relictus.

f Merius.i.p leges ét p̃us factas circa amiſſionez ꝓprietatis taliuz reꝛ vt.C.de ſis nup.l.femine in prin.

g Et repente.i.ſtatiz poſt q̃ nup.ſo marito. b Illũ.ſ.vſumfruc.

i Fructibus.ꝓputatis ex die q̃ ad ſas init nup.ſubaudi dẽat eis reddi.

k Legi.ſcilicet ſupradicte.C.que eſt Valen tini.

l Etiam donari.quandoq; enim cõceditur.vt.ff.de do.inter.vi.z vxo.

a Veniat.ſ.pater.

b Caſu.i.amiſſione. Accur.

c Leges.ſ.q̃s mõ notauim⁹. nã eo ipo q; nõ dicunt perdi.non perditur lz ad ſm trãſeat matrimonium pater. immo etiam exp̃reſſe dicunt aliqua earum legum q; nõ perdat vt.C.de bonis mater.l.fi.

d Caſtrenſiũ.hec.n.z veteri z nouo iure iſoliduz z plene filijs acquirunt̃ vt.ff. de co.bo.l.i §.nec caſtrenſe.z.C.de bonisq; li.cũ oz.§.exceptis caſtrenſibus z §.eadẽ obſeruando nec miꝛ q; paterfa.ẽ quo ad hec vt.ff.mace.l.ij.

e Pater nuptias.ſ.mater. f Revocare.hec ẽ vna pena ſcõo iubent(iter ceteras. g Niſi tm̃.nõ trib⁹ ex cãis tm̃ fieri revocationẽ donationis cũ aliꝑ modis poſſit fieri z p multas igratitudines.vt.C.de revo.do.l.fi.z.j.vt.liber. de ce.§.i.z fac̃ ad hũc.§.de revoca.do.l. bis ſolis.nũquid idẽ in patre accipien te ſcõam vxorem(℟ non q; non invenitur nec ergo z nos iure cõi recedimus. vt.C.ỏ ap.l.p̃cipim⁹.§.fi.z q; nõ ſic ẽ veriſimile q; mutet voluntatem pp vxo rẽ ſic uxoꝛ p viꝛ vt ỏ hoc.§. z ar.i.iſti.de inim̃.§.patr̃.z.C.de interdic.ma.l.

curatores.ꝛ.l.pe. b Nõ tñ fortunã.vt dicaꝫ vel ꝓsularis mulier vel in alia dignitate ex statu pñtis mariti.ꝛ nõ preteriti lz si ſm nõ accepiſſet dignitatẽ ꝑmi retineret lz eĉt mortuus vt.ff.de ſena.l.i.ꝛ.l.femine nup.ꝛ.s̃.e.§.ſoluto in prin.ꝛ ſunt hec vera.niſi qñ ꝑ priuilegiũ hec hz mulier.vt.ff.de ſe.l.fi.ꝛ facit ad hũc.§.j.de ꝓsuli.§.finaũtẽ ĕt ꝛ.C.de nup.l.cũ te.ꝛ.ff.ad munici.l.fili, §.i. i Prioꝛ.dignitatũ.qs habebat ꝑ primũ viz.

k Oblita.nubendo secũdo

l Jucundũ alexãdro.vt.C. de ince.nup.l.i.ꝛ.ij.ꝛ facꝫ ad hũc.§.C.de operis li. liber te.ff.de repu.l.fi.

m Epulata.nõ satuꝛ nõ sic discernere vt ieiumũ ꝛ facꝫ in iſti.ö ſucceſſ.ſubla.§.fi.

n Eiusdẽ ꝓncipis.ſ.alexãdri preceptũ vt.C.vbi pu e.l.i.

o Ominium tutoꝛem.agnatoꝛ ꝛ ſimilium.

p Dat ei hec nõ ſolũ alexãdro vt.ſ.apud matrẽ alatur ꝛ facit.ff.vbi pupilli.l.i.ſed eꝫ qꝛ ſi ꝫbant ſcõaſ nup.nõ ꝑmittiť educatõ mri cũ apõ victricũ poſſit eẽ tutela priuigni vt.C.ö ꝓrio iu.tu.l.fi. ℞.aliud i educatõe q̃ poſſet vite eius plerunq; inſidioſa eſſe q̃ tutela vl̃ q̃ tutela pmittiť vꝛ eſt a teſtatoꝛe nõ a iudice vl̃ lege. Jtẽ eſt ꝙ ad hunc.§.j.vt li. mater. ꝛ a.§. illud ſol.vt ibi.

q Contrahentes dotes .ſ. mõimoniũ viri. Accur.

r Dabunt.i.reſtituẽt.

s Ex cauſis q̃s lex imobiliť ſiue in genere hec dictio lex accipitur.ſunt ãt cãe vt ſe et ſuos alat vel vt fundũ idoneuz emat.vel relegato pri expenſaz det vel egentẽ viruz vl̃ patrẽ vel fratrẽ vel mꝛez alat.vt.ff.de iure do.l. mutus.§.manente. Jtẽ vt s̃dictas pſonas ab hoſtib⁹ redimat.ff.ſo.ma.l.q̃uis. Jtem vbi maritus ad inopia vgit vt.C.ö iure do.l. vbi adhuc ꝛ facꝫ ad hũc.§.ff. ö reli.l. ſic ꝑrata.§.i.ꝛ.ff.ſo.ma.l.ſi cõſtante.i. ℞.ꝛ.j.ö eq̃li. do.§. illud.ꝛ.C.ſi ꝓſtan.ma.l.i.

t Donatiõis.ſ. ꝓhibite inť ꝓiuges ſed ſm hoc ſemp vidẽť q̃ poſſit ſolui conſtante matrimonio.nã donatõ põt reuocari.vt hic ſubijcit ergo iure ꝓpenſationis põt ec ſe curus marit⁹. ℞.nõ ẽ ita.nã non tenẽť compenſare que dono accipit vere vel ꝑſumptiue vt fuit hic niſi q̃tũ locupletioꝛ ẽ vt.ff.de.dona.inť virũ ꝛ vxo.ſi ſpõſus.§.fi.et l.ſe.ꝛ.l.fi.

u Cederũt .i. reddiderunt.

x Immature.i.nimis cito.

perũt. z Mulierẽ nutricẽ. n Agũt.ſ.ſapiẽtes. Vel non ꝑ ſaltẽ

o Peſtifere.i.mortaliter qꝛ morte eternã expectat q̃ perierat. al'ẽſt infra pereꝛat. p Precedẽtes.i.ꝑter eos quos mõ diximus de ſucceſſione ꝛ de alijs in prin.b⁹.§. q Diximus vt.s̃.eo.§.ſi igiť.ꝛ.C. ad tertul.ſi qua. r Prebuimuſ.vt.C.qñ mu.tu.off.l.fi.ꝛ facit iſti. ad oꝛfi.§.i.

s Placet cõſti. vt. C.ad treb.l.iubem⁹ §.in ſupꝛa dictis.

t Patrẽ.nepoť(ſiliꝫ teſtatoꝛis.

u Ꝑ.i. iſte filius.

x Ꝫz ꝛ quid ꝓſtituimus.vt.s̃.qũo oꝛ ee §.neqꝫ autem.

y Volum⁹.ſ.nunc.

z Neceſſitatem. vt ſanguinis caliditas vt.s̃.de nõ eli.§. cũ igiť ibi ſi ãt. nõ valuerit ꝛc̃.vt.s̃. qũo oꝛ e.§.quãta ꝛ facit ad hũc.§.j.de ſan. epi. §.ſi vero futurus ꝛ §.ſi.ꝛ p⁹.§.ſi vero lector.ꝛ.C.ö epi.ꝛ.c. l.eũ qui ꝛ.s̃.qũo oꝛ e.§.neqꝫ vxori.

a Illi⁹.ſ. mulieris.

b Que vero hic nõ circa hãc mãz q̃dru plex eſt ius vetuſtiſſimũ.ꝛ vet⁹.ꝛ nouũ ꝛ nouiſſimũ primuz ſic cauebať vt diſtinguerem⁹ an relinq̃bať filiẽ vt nuberet an vt certe pſone.puta ticio nubẽt an eꝫ ſimpliť vt nõ nubẽt. an vt ticio ñ nuberet ꝓmo caſu valet cum vtile ſit rep.mꝛimonia fieri ad ſcholem ꝓcreãdã.ff.ſo. ma. l.i. Jtẽ ꝛ ſo valet ſi illi certe pſone ſte nubere põt nõ aľ vt.ff.de condi.ꝛ de. l.cũ ita legatũ.§.videamus in tertia ãt nõ valet ꝺditio.ꝛ remittiť.q̃ſi ꝙ pu.vti dicta idẽ dicas ſi dixerit vt alicui⁹ arbitrio nuberet at in q̃rto valet niſi cõditio i fraude lz fuerit factuz qꝛ forte alij nubere nõ põt: vt.ff.ö cõ.ꝛ de. cuz tale legatũ.§. ſi arbitratu ꝛ.§. meuie.ꝛ.l. hoc mõ ꝛ ſi caſib⁹ q̃ſi cõditio ñ valz nec cautio mutiana locũ hz q̃ hz q̃ſi in nõ faciendo conditio q̃ tamẽ valer.vt.ff.de cõdi. ꝛ de.l.mutiane.iure vero veteri inlius q̃dã miſcellus diſtinxit an aľ an nũ petit legatũ.ꝛ tũc iuret ſe non nubere. aut ſi nubet ſpe filioꝛ nõ libidinis cã nubat.an poſt annũ ꝛ tũc caueat tñ nõ ãt iuret vt puto lz q̃dã ꝙ dicant de iuramẽto vt in q̃libet ꝺditiõe q̃ ẽ in nõ faciendo.vt in hoc.§.i prin.vſq; illuc.nos igiť ꝛc̃.iure vero nouo remittiť huiuſmodi facrm.vt in hoc.§.nos igr̃.ꝛc̃.C.ad.l.iul.miſcellã.l.ij.iuŕ ãt nouiſſimo aliť ꝓſtituť q̃ hic vt hoc.§.ibi.vñ ſancim⁹ ꝛc̃.hec oia tã maſculis q̃ feminis vt.C. ad.l.iul.miſcellã.l.finali. c Alijs .iperatoꝛibus.

d Quã.ſ. rectitudiné.vel dic q̃ cãz. e Pñtia.neutri generis eſt.

f Preponẽs.ſ.oib⁹ alijs ꝛ expone.i.pñti tpe. g Reliq̃ret.ſ. vxoꝛi

h Babat.lex iulia. Accur. i Tranſeunte.ſ.anno. Accur.

k Cautionem.ſ.mutianã qꝛ cauebat de aliq̃ nõ faciẽdo.vt. C.ad.l.iul. miſcellã.l.ii.i ꝑn.ꝛ.ff.ö ꝺdi.ꝛ.ö.l.mutiãe.ꝛ erat hec iuratoria vt q̃dam

y Fructib⁹ extãtib⁹ ꝛ ẽt ꝓſumpt(de qb⁹ tñ fuit locupletioꝛ.qꝛ tãtũdẽ de ſuo erat ipenſuz de alijs nõ cũ nõ in plus q̃ ſit locupletioꝛ teneať vt dictũ ẽ ꝛ ꝓbať.ff.de bere.pe.l.ſed ꝛ ſi le.cõ.§.qõ ãt. z Cõſtitutũ ẽ.vt.s̃.e.§. ſi vero ſit ſoboles

a Precipiẽt.ſz nõ nõne dolo facere vꝛ cũ reſtitur⁹ eſſet vt.ff.de doli excep.l.dolo. ℞.nõ qꝛ lucraturus erat marit⁹ ex pacto aľ nõ hz locũ q̃ hic dicitur.

b Si ãt mulier.q̃ eſt ſpãle in mꝛe q̃ dic vt.j.de bere.ab inteſ.§.ex bis. Accur.

c Jurans.q̃ hic de iureiu.dr̃ cõrigiť.j.vt matres:ꝛ de.ꝛ cre.§.fi.

d Tutoꝛẽ.ſ.dãdũ filijs. e Huic.aľ huic.ꝛ aľ hinc. Eius ſunt.ſ.mulieꝛ.

f Lex.vt.C.qñ mu.of.iu.l.ij.§.ſz neſit. g Mariti ſi. Trahit lex iſta. Ꝺpi mariti. Dicit lex iſta. h Succeſſione.vt.C.qñ mulier tu.of.l.ij.ꝛ iſtu.ad tertul.§.fi. i Ex ſubſtõe.ſ.pupillari.vt.C.ad tertul.l.oẽm.

k Priores nr̃i.ſ.q̃ dixerũt faciendo.l.q̃z mõ mentioné habemus.

l Punĩũt.amare.ſ.ꝓres nr̃i vt.C.ö ſe.nup.l.i. m Honeſtatẽ quã cõmu-

dicũt l Quia ad ꝓas.ꝛ ẽ ꝫ gdã modꝰ cautõis. m Aditõe.ſ.pꝰ annũ. n Adinuenit.ꝫ vł deeſſe q̃ddã nõ.vel dic adiuenit q̃ ad mři monĩũ ꝛ tũc ſine nõ legit̃ ꝛ qꝫ ſeq̃ꝫ p̃ſenciuerat quo ad inuentionem.
o Bibus.ſ.rebus. p Prohibitionibꝰ. alꝫ phibitões ꝛ ẽ ſenſus q̃ ſcęuola inuenit. hãc cautõez vt hęret locũ in illis ꝓditiõibꝰ q̃ ꝓſiſtunt in phibędo. vł no faciendo vt relinq̃ tibi ſi ñ aſcędersꝫ capitoliũ
q Neceſſitatę.ſ.tale q̃lę mõ habuimuſ ſ.pri.§.
r Extimauimus.ſ. añ legę iſtã.vt.C.ad l.iul.miſcellaz.l.ij.
Sacratiozez.q̃ de ſacro ꝛ facit.j.vt matreſ debi.ꝛ credi.§. ꝓpterea.
t Et pro.ideſt. Cohibẽ.i. phibẽ iuramẽtũ ne fiat.
u Hoc iurare.ſ. ad ꝓas ñ ventꝝ nuptias Deide ſimiliter ꝓpter iuramẽtũ.
x Et defũcti ꝓp idẽ iuramẽtũ q̃ cãz deberat piurãdi vł dic pp ſz mřimoniũ vż defũcto facę iniuriã
y Muneribus.ſ.diuinis.
z Reiacerẽt.i. erat dubiũ an hẽret filioſ ex matrimonio.
Qm̃ igit̃. hac nr̃a ſdicta lege.ſ. ꝓa in C.ad.l.iul. miſcellã
a Eis mulieribus.
b Auferentes.ſ.ne vlterꝰ iurent ſe non nupturas.
c Perceptionẽ.ſ. legatoz.
d Qm̃ alterutz ĩt poſitio ẽ rez.i. vnuz duoz p̃termiſimus vſq̃z nũc.ſ. defuncti aię mederi.ꝛ iõ nũc dicere vult.
e Mię.i. voluntati
f Deficientiũ.i.morientium.
g Relictũ ẽ.ſ.ea.l. ne nuberet.
h Priozẽ marituz q̃ noluit eã nubere.
i Maritũ.ſ.phibuerit ad illud venire mřimoniũ cui marito ſpãliter legatum ł ascriplit.ſm.R.
k Idẽ nãq̃z int̃poſitio ẽ ꝛ q̃ dic̃ ł vtrũq̃.i. ſiue vxor mari to ſiue maritus vxori reliq̃rit hac conditione. vt hic ꝛ.C.ad l.iul.miſcellã.l.fi.
l Conditionem.i. electionem.
m Voluerit.ſ.renũciare.
n Honorat non nubendo ſo.
o Suſpęſa.donec ſz mřimoniũ expectaꝫ
p Exactio.i.repetitio legati.
q Determinare cãz p hãc ꝓſtitutionez
r Sacerdotij.nam ex quo erit ſacerdos nõ poterit vxorez ducere aliã.idẽ de quoz in ſacro ordine poſito vt.ſ.e.§.pr.ꝛ eꝰ q̃ mulier facta ẽ monacha vel aliter vouit ꝓtinẽtiã vt j.vt li.ma.ꝛ.a.§.q̃ vero ex cõſenſu.col.viij.
s Cautionẽ.ſ. de reſtituendo legato cũ et fructibꝰ ſi ad ſz venerit mřimoniũ. vt hic ſubijcit. ibi vt ſi ad ꝓas ꝛc̃.
t Pignus.ſ.hypothecã rez pcipient̃ p̃dictuz legatũ.ꝛ facit. C.de rei.vx.acti. §.ꝛ plenius.ꝛ. C.cõia de.l. l.i.ꝛ.C.de adm.tu.l. ꝓpoſ.ꝛ de ep̃ali au.l.de creationibꝰ
u Reddat.ſ.heredi. vel cõiuncto vel ſubſtituto vel ab inteſtato venienti ſm.R.ꝛ gz.vt.j.e.§.ꝓfate.
x Pari.ſ.volumus.
y Cautione.ſ.iuratoria.
z Hypothecis.ſ.tacitis.
a Aliud.ſ.a pecunia innumerata vt ſubijcit.
b Partẽ.i.totã pt̃ diminutaz vt ſubijcit vt ſic totũ dãnũ rñdet i legatariũ nec mirum cũ malefidei eſſe p̃ſumitur.alꝫ.n.fructus nõ redderet.vt inſti.de rez di.§.ſi gs ante dño.vel dic ptez dimidiaz deterioris vt.ff.de v̄.ſi.l.nomẽ filia.§.portõis.
c Iureiur. hoc põt referri tam ad vſuraz q̃ ad fructus ꝛ non dari potius ſacramẽtũ reo q̃ actori. q̃ fauorabiliozes ſunt rei. vt.ff.de reg. iu. fauorabiliozes.ꝛ.l.nõ dz actori.nã aliud vbi ex contumatia reus dãnatur in talibus vt.C.de iudi. ꝓpandũ §.ij.ꝛ.l.ſancimus. vel q̃ eſt verius ibi loquitur de expẽſis quas fecerat actor vnde ſibi liquide ſunt be q̃ de fructibus quos reus percepit quare ꝛ ſibi liquidi ſunt. vñ vtrobiq̃z datur ſacramentũ ſcienti veritatez. ſi ãt vterq̃z veritatẽ equaliꝫ ſciret vel et vna pſona pluſ ẽ ſuſpecta q̃ altera honeſtiozi ſacramẽtũ deferẽ. vt.ff.de.remi.ñ oẽs §.a barbaris.ff.de legi.tu.l. legitimos.§.i.in fine.
d Locuples.hec diſtinctio ſit locuplex vł non.vel in re mobili ſuatur nõ in imobili
e Si vo vſuf.ł rñſuz dñt q̃ dã tm̃ de pecunia loq̃ vt hic differat a p̃cedẽtibꝰ.vt i nouellis.e.ti.vł vt puto loq̃ꝫ de vſuf.ꝛ vſu.ꝛ q̃ cãu ñ fiẽt traditio rei ſz vſuraz tm̃ vt .ſ. dñõ eli.ſo nup. §. aliud i fi.
f Legatarius.
g Soluat.ſ.ille q̃ fuit iuſſus p̃ſtare.
Cõtrahat.ſ.legatarius.
h Reſtituo.ſ.q̃ fit ei q̃ delegari p̃ſtatione onerat̃ fuerit
i Ei.ſ.legatario.
Heredes eius.ſ. legatarii.
k Sub tali ꝓditiõe.ſ.ne ꝓas nup. ꝓbat ꝛ ł ſi vidue relinq̃t vł a marito ł ab eñeo vt dicñ ẽ.aliud ſi vgini relinq̃t tũc.n.nõ valz ꝓditio ꝛ ſic iuſ antiqſſimũ ſnat̃.ſm Joan. vt.ff.de ꝓdi.ꝛ demõ.cuz tale.§. ꝓptũ ꝛ.l. cũ ita le.§.ſi.
l In preſtandis legatario.
m In reſtituendo granato.
n Ad nobis.vt.C.de idi.vi.
o Retribuimus.i.adijcim⁹
p Alia.ſ.relicta.
q Expoſuimus.ſ.i alijz tra

ctatibus puta in ti. de lega. C. ⁊ insti. de here. insti. cũ filiꝫ ti. vbi de alijs relictis tractatur. Accur. r Prefate obseruatiões. i. cautiones de restituẽdo relicto si ꝑz fuerit mr̃imoniũ itroductũ. s Pars. q̃ relinquitur sub ꝓditione ue ſm ineat mr̃imoniuz. t Heredibus. datiui casus sunt.

u Relicta sunt. puta alicui fuit relictũ ⁊ ille grauatus de dãdo alicui si ille q̃ gratur dare ſm mr̃imonium nõ inchoat. nam legatarius onerari põt vt insti. de si. re. §. i. vel dic q̃ erat ꝓiunctus illi legatario cui sꝫ hac ꝓdi. reliq̃ puta sic ticio sub ꝓdi. si nõ ſm ineat mr̃imoniũ lego fundũ cor. eundẽ funduz meuio lego. nã meuio cauebit ⁊ ẽ rõ q̃ pĩõ erit ac si nec relictũ sit. vt. s. e. pri. ibi. §. si vero non valde ⁊ tunc ei adijceret. vt insti. de. le. §. si ea. ⁊ ff. de le. iij. l. recõiũcti.

x Bonatio. s. sit.

y Heredib⁹. i. erit ꝑstanda cautio subaudi.

z Conditiõe. s. ne ſm ineat matrimoniũ.

a Substitutis. i. erit prestãda cautio.

b Aut oio. s. deficiente herede vl̃ substituto vl̃ ꝓiũcto ⁊ facit. s. de hĩ. ⁊ fal. §. si qs autem ⁊. §. se.

c Obseruatões. i. cautões

d Ex. s. hec.

e Donatione. s. relinquit.

f Nullã cautelã quo cãu nõ caueat cũ gra defuncti inꝑponat. s. cautio ista. ergo ⁊ ipse põt remittere. vt. C. vt inposs. le. l. ij. ⁊. l. pe. ⁊ facit. C. ad treb. l. iubem⁹. §. i sdict⁹.

g Et quia addita. s. legib⁹ antiquis.

h Edixim⁹. i. paz de q̃dã cautela diximus faciẽda, ab ea ꝑsona cui fuit legatũ sub ea ꝓdi. ne ꝑz ineat mr̃imoniuz. vt pri. s. §. vñ scim⁹ ⁊. §. si vero nõ valde cuius cautele occasione. ⁊ de ista ponet ⁊ occasiõe. s. huius leõis ⁊ occasione. l. s. de nõ eli. §. aliud. vt subijcit. vel dic q̃ directo dicere de illa ꝑsti. de nõ eli. §. aliud quando dicit edixim⁹.

i Consti. loquente de sis nu. vt. C. de se. nup. hac edicta. §. his illud adium.

k Ad eas. s. has nup.

l Restituant res. s. finito vsufr. mulieris.

m Ab ea. constituimus melius q̃ lex leonis.

n Nõ. n. he due ptes ponũtur ꝓ q̃ vel ꝓ certe.

o Adijcimus. sic. s. de non eli. ſo nu. §. aliud.

p Et sancimus. s. nũc. q Cõstõe. s. illa de qua dixim⁹. s. de nõ eli. si qs

r Offerat vxori. s Vsuz dñis sꝫ ẽ sic vt fructuari⁹ ꝓseruet q̃ est dñis vsufr.

t Si oẽs. hoc sic itellige si oẽs moriant filij ſz illã nr̃az legẽ. s. de nõ eli. casus filioz nõ exñtiuz siue pactũ ei casuz ꝓuat mr̃i morienti. i. q̃ nũc vltimo moritur nisi filij demiserint filios. filijs n. filioz ꝑmanentib⁹ nõ ꝓuat mr̃i. ſz filijs filioz q̃ sunt bñdes filioz. vt subijcit ⁊. s. de nõ eli. §. aliud circa finẽ. ⁊. s. e. §. qñ infirmas. ibi vñ si plurib⁹. ⁊c. i eo ãt q̃ hic dicit oẽs moriant ita demũ pactis i casu filioz nõ exñtiuz ꝑficere mr̃i ẽ ꝑ. s. e. §. qñ infirmas ibi. vñ si plurib⁹ ⁊c. vbi dicit moriente vno ⁊ vocari mr̃ez ex illo pacto. Bz. hic logr̃ recitãdo. recitat. n. cõsti. illã õ nõ eli. q̃ i ꝑ capl̃o. s. qñ nõ oẽs moriũr̃ supler̃ ꝑ ꝑdcm̃. §. qñ infir.

u Tñi ptẽ. al̃ tantã. al̃ tñi ptẽ. s. tertiaz centesime vt. j. dicit. x Nõ exigi. s. ꝓcedimus. y Aurum. vel aliud mobile. z Sine inuidia. i. vere bẽat auz vel ar. non ãt hic dr̃ cũ inuidia filioz vt cũ forte nõ bẽant tñ vt arceãt dicãt br̃e ab aduersa parte. a Conscriptũ est mr̃i. i. ad vtilitatẽ mr̃is. s. añ nu. dona. b Anteriores. l. s. leonis vt dicta. l. hac edcãli. §. ijs illud.

c Mras. vt dcã. l. s. de nõ eli. §. aliud. d Imminuta. s. deteriorata.

e Restituãt. hic totus. §. ẽ superfluus cũ i dicta. l. de nõ eli. sit eius sñia sed tõ hic fuit positus q̃ hec ꝓstõ oia ꝓpẽdit q̃ de primis ⁊ sis nu. sunt. vt. j. e. §. si.

f Hinc nos filioz. s. ꝑmi mr̃imonij. al̃. idẽ tñ. ⁊ tñ de filijs pñtis mr̃imonij. cũ forte ad ſm mr̃imoniũ nõ accesserit. vt. j. §. si ãt intestatus ⁊. §. qñ ⁊ legas hic passiue. i. q̃liter filijs succedat̃ a matre.

g Quã. s. successiões Nuptias. s. mulieris volum⁹ ſbaudi.

b Lex. vt. s. de nõ eli. §. cum igit̃.

i Rescripta. s. lex p̃cedens.

k Cõsulatũ. bilisarij gloriosi ⁊ hoc septimo ⁊c.

l Causatione. idest distinctione. Eius. s. ꝓstitutõis

m Leges. s. duas. vt C. de se. nu. l. femie. §. fi. ⁊. C. ad tertul. l. mater.

n Sanctionẽ. s. illã de non eli. ſo nu. §. cum igitur.

o Sancimus. ⁊ tũc planũ erit al̃ sãcim⁹ i. vbi sancitũ sit intel ligimus.

p Quasdam. s. successiones.

q Seruantes nos. s. ⁊ pro etiam.

r Post hec. idest post hãc. l.

s Ergo necesse q̃ tradere debem⁹ q̃liꝫ succedãt mr̃es filijs ergo ꝓmo de testamẽtaria successione postea de ea q̃ ab intes. deferr̃ dicemus vt subijcit cũ digniora ꝓferenda sunt sic insti. de bo. poss. §. alios ãt ⁊. s. de her. ⁊ fal. §. si null⁹ eoruz ⁊. §. si vo ab altera.

t Filio. i. dicere.

u Interiz. lꝫ ẽ ꝑus.

x Substãtiã. i. totã

y Hãc. s. hĩditatem

z Per scripturam maxime subaudi. nã sine scriptura põt facere testm̃ cũ extraneo eã assimilet stati

a Licebat. s. filio.

b Si ãt intestatus. hic nõ caute in q̃ hic §. corrigitur. s. de nõ eli. §. cum igit̃ ⁊ certe i oib⁹ ꝓcordat ꝓ q̃ ī vno. nã si testm̃ facit filius. ⁊ hec illa ꝑmittit mr̃ez istituí.

Ite si intestatus decedat ⁊ hec ⁊ illa nõ distingũt an ante mortez filij nubat ſo vel post mortez vt hic subijcit. sed in hoc differt q̃ in bonis tãtuz q̃ filius acq̃suit nõ ãt in prinis hoc ꝑmittit succedere mr̃ez in ꝓprietate lꝫ illa in oĩb⁹ ⁊ in hoc illa ꝓ hãc corrigitur ⁊ ad. l. quãdã antiquã redimus vt. C. ad tertul. l. mr̃i fi. sed nunqd hec corrigunt̃. j. de here. ab intest. §. i. ⁊. ij. vbi indistincte vocant̃ superiores ad successionem inferiorum. Bz non ſm. Jr. q̃ vez puto q̃ ibi has nuptias nõ fit mentio. Item nec est nouũ vt posteriores ꝑ priores determinantur. vt. ff. de le. ⁊ se. con. sed ⁊ posteriores lꝫ qdã ꝓdicant. Item pro nobis. C ad tertul. l. f. in fi. Item C. de ap. ꝓcipimus in fi. d Cõstõnez. s. illã de nõ eli. §. cũ igitur.

e Usum. i. vsumfr. siue ptis. s. virilis. sed certe ⁊ ſm hãc cõstõnez vz q̃ in ꝓprietate succedat vt. s. e. §. qñ infir. ibi si vero non habeat filios ⁊c q̃ huic signatur contraria sed certe ſm Jo. hic loquitur de rebus pñis de quib⁹ lucrãdis pactũ nõ fecerat. ibi ãt de his q̃ pacto poterat lucrari

f Notationez nostram que est C. ad. tertul. l. fi.

g Dicimus. al̃ dicem⁹. ⁊ tunc plana ẽ al̃ dicim⁹ ⁊ tũc ponit̃ ꝓ dicem⁹ vt

mixte sũt res ⁊ dõatio tã in pecũijs q̃z imobilib⁹ reb⁹ sit imobiles qdem oio maneꝛ apõ mr̃ez pp q̃ alimẽta bẽ at exide. i reb⁹ vo mobilib⁹ illa tenẽ q̃ ꝑdẽ sanciuim⁹ si vo ꝓtigerit imobilib⁹ reb⁹ oia nuptialis dõationis constituta prouideat quidem mulier qõ ñ respuat imobilia neq̃z iminuta hec faciat sed q̃lia accipit restituat. Hic nos alia vocat rõ q̃ de filioz successione ẽ quã accipe q̃ ad has veniunt nuptias iã ꝑdez. n. ⁊ de his scripta ẽ lex a nobis ad hermogenẽ gliose memorie magz sacroz nr̃oz fcm officioz rescripta bisilarij gliosi ꝑcedens cõsulatũ septio decio kl̃. april. p quã sãciuim⁹ mr̃es ad filij nõ reliquẽtis liberos cũ ei⁹ q̃ mortu⁹ ẽ fratrib⁹ sine causatiõe vocari successionẽ ⁊ ei⁹ cuz vsu ẽt, ꝓprietatẽ hr̃e firmã siue ꝑsq̃z hr̃s reliquat̃ siue postea ad has venerit nuptias auferẽtes de hoc leges m q̃ de his ꝓtrariũ qdẽ ꝑcipiebãt hãc nostrã sãctionẽ firmã ẽt mõ maneꝛ supsolas q̃ ad ſm venerit mr̃ioniũ sanci m⁹ ⁊ q̃sdã ꝑozũ accipiẽtes filioz fir me eis ꝙatẽs ⁊ ꝓz deicepsꝫ tps siue añ nuptias siũ p⁹ nuptias hr̃editatẽ i eis filijs ꝺscẽdisse ꝓtigit. De his ãt q̃ p⁹ hec ad has veniunt viz ita nobis pñs lex disponat̃ ⁊ sãciat̃ ergo necesse est filio⁹ moriẽte siue masculo siue femia siue testat⁹ moriat̃ siue ẽt hoc iterũ ergo ea q̃ ex testamto sũt dicẽtes ita ad ordinẽ q̃ ab itestato ẽ vẽim⁹. Si igr̃ legitie fili⁹ testat⁹ fuerit ⁊ fliq̃t matri ſbam siue ꝑtez ei⁹ aliq̃z hac illa accipiat ꝑ scripturã. Qz vbiq̃z custodire moriẽtiũ volum⁹ volũtates ⁊ hẽat q̃ dimissũ ẽ aut datũ ⁊ ſm ꝓprietatez ⁊ ſm vsũ. sicut. n. licebat relinq̃re alicui extraneoz ⁊ nihil heredi scõe mulier nocebãt nuptie itẽ ⁊ mr̃i dereliquẽs siue ĩstitutionẽ siue legatũ recte dere linq̃t ⁊ dñiũ ⁊ vsũ siue ex reb⁹ q̃ extri sec⁹ aduenerũt fuerit facultas siue ex paternis nihil ex hoc fratrib⁹ cõtradicere valẽtib⁹. Si ãt intestat⁹ filius moriat̃ iã ad has veniẽte mr̃e nuptial aut veniẽte postea voceꝛ qdẽ ⁊ ipa cũ filij aut filie frib⁹ ꝓz nostrã ꝓstitu

j.e.§.qñ vbi fiet q̃dã correctio illius legis. C.ad tertul.l.fi.

b hec dicimus que dicta sunt.s̃.quia in paternis vſuf.in acquisitis aliunde ꝓprietatem hẽat mr̃. Post.i.ꝑter. i Anobis.vt.s̃.de nõ eli.§.ante nuptiali:7.s̃.e.§.si vero expectet. k Constitutione. vt C.de ſis nup.l.hac edictali.§.is illud in ꝓin.§.

l Fructũ.i. vſumfr.

Itẽ 7 tm̃ ꝓpetatis q̃tum ex morte filij huius de cuius succeſſiõe põt acq̃ri ex pacto non ex pacto exĩtium liberoꝝ.vt s̃.e.§.qñ infir.p̃ vl' hoc intellige qñ nil pepigit.al'p̃ vt in dicto.§.contineť.

m Post nuptialez i.ꝑter.nup.

n Rõne filios.i. rõ qua al's repellũtur ĩ grati filij ab b°i lucr(vt.s̃.e.§.ſoluto.ibi ſi quiſ ex ſis ꝛc.7.s̃.e.§.7 ſup his i fi.§.

Seruata.in hoc lucro vt repellať mr̃ ſi fit filio ingrata vt h 7.s̃.de nõ eli.§.cum igit̃ in fi.i. R.7 h q̃ manifeſte cauſe igratitudinis mõſtrant vt ſubijcit que. vij. ſunt vt.j.vt cũ ď ap. co.§.7 hoc quidẽ de parẽtũ 7 eõ qb° exhĩdãť filij ſũt. xiiij. vt.j.vt cũ de ap. co. §.cãs.ſed ex qb°repelluntť fratres ſunt tres vt.j.pri.§.7 q̃ ſubijcit alioꝝ ꝛc. ſic ꝓſtrue intactis manẽtib° q̃ de ſucceſſionib° dicta ſunt alioꝝ oĩum parẽtuꝝ i filijs ãt filioꝝ i parẽtibus ſz q̃ ſunt alia ſtatuta q̃ q̃ hic ſunt: R. qñ nõ ꝓuolaſſet ad ſa mr̃imonia.

o Ingratitudinem dcm eſt.s̃. pri.§.7 s̃.de non eli.§.cum igitur in fi.i. R.

p Cõtentiones ſic C.de bonisq̃ li.l.cũ oz.§.i.in fi.

q Lucrũ.ſ. ſucceſſionis ab iteſtato.nec ẽt ab iteſtato frater ſuccedit fratri cũ ingrať extitit: vel aliť mr̃ lucrata fuit virile ptẽ p vſuf. i rebus p̃nis 7 ꝓpetatẽ filijs ſuaꝝ teneť.vt.s̃. pr.§.ſi ãt iteſtať ď b ãt lucro nõ hẽbũt fratres defuncti qui fuerũt igrati vel põt tertio mõ intelligi vt loq̃tur in alio cau ſ.qñ facit teſtm̃.naz põt exheredare fratrẽ 7 turpẽ p ſonam iſtituẽ bis trib° caſibus qui ſequuntur.

r Ei.ſ.fratri.

ſ Ei°.ſ. frĩs igrati.

t Adneat.ſ.i futuro tẽpore.

u Et illud filijs. ſ.ẽ tionẽ ab iteſtato ad ei° ſucceſſionẽ. Sz q̃z̃ta qdẽ ex pr̃na ſba ad filiũ pue nerũt eoꝝ ſolũmõ hẽat vſum ad ſas oio ſiue p° ſiũ poſtea veniẽs nuptias i reſiduis vo oib° rebus que aliunde erát filio ꝑter pr̃ná ſucceſſionẽ veniant ſm nouationẽ noſtrã quã ſtatim dicim° q̃dã correctiõe 7 ea idigẽte. Et hec dicim° in reb° q̃ extra nuptialẽ donationẽ ſũt q̃.n.i illis ſãcita ſũt nobis 7 a leonis diue mẽorie ꝓſtituti onẽ integra cõſeruam° in qb° ſolum mr̃ hẽat vſumfructũ ſz in alijs reb° hec ſãcim° 7 deiceps tẽpori tradim° q̃cũq̃z poſt nuptialẽ dõationẽ ſũt a pr̃e venietia filio. erat ãt ex alijs cãis tã ex teſtamẽto q̃z ab iteſtato ſucceſſionib° rõne ꝓtra igratos filios vndiq̃z 7 ſup iſtis reb° ſeruata q̃ manifeſte cãe igratitudis demõſtrať alioꝝ omniũ q̃z de ſucceſſionib° dicta ſũt parẽtũ in filijs ãt filioꝝ i parẽtib° i tactis manẽtib° Ingratitudinẽ ãt hic cõſideram° nõ ſolũ ad mr̃em ſm q̃ pri dẽ a nobis dictũ eſt ſz ẽt aduerſus eũ dẽ apud fratrẽ defũctũ. 7 q̃ñ ſcimus mltas frĩb° adiuicẽ factas ꝓtẽtiões° illũ ſolũ tã q̃z igratum circa frez effectũ participari lucrũ nõ ꝓcedimus q morte voluit frĩ aut crimialẽ iducere ꝓtra eũ ĩſcriptionẽ aut l be ei' ꝓperauit iferre iacturã ei°. n.põtio tã ad reliquos frẽs 7 mr̃em veniat Et hec lex ſup filioꝝ ſucceſſionib° qb° cum matre ſuccedũt filij maneat illã q̃ nobis facta ẽ. ſub diuiſionez introducẽs his que futuro tẽpore mr̃imonio ſo ſũt future uiris ď matris ſucceſſione q̃ eni iã ad ſm mr̃imoniũ puenerũt ſuccеſſionẽ ſiue p teſtamẽtũ ſiue ab iteſtato hẽre firme 7 ſm dñiũ 7 ſm vſumfructũ 7 alienari 7 teſtari 7 trãſmittere ſm quẽ voluerũt modũ nihil eis impedimẽtũ quolz tẽpore ex pñti ꝓſtituta lege Et illud aũt firmũ q̃ ex primo mr̃imonio cũ filijs maneat' q̃ ſup his p ꝑdictã a nobis ꝓſtitutũ ẽ ſãctionẽ. Nõ ſi añ nuptialẽ dõationez quã mater moriẽte marito lucrabať ꝓtigit ad moriẽtẽ filiũ puenire' 7 propterea partẽ ei illi° fieri heꝛditatis matrẽ neq̃z ſm q̃ ſuccedit filio Oñiuz eoꝝ.ſ.añ nuptialẽ dõatiõis reꝛ pfruiť ſolũ ãt hẽre eoꝝ q̃zdiu ſupeſt vſuz 7 vſumfru. Adneat igit' 7 hos 7 his q ex ꝓximis nuptijs ſũt filijs ꝓdẽnatuz niſi forte añ ꝑdictã ꝓſtitutiõez iudicialis ſñia trãſactio iter ptes fca ď his aliq̃d ſtatuerit Et q̃ñ mr̃ excludebať q̃dẽ a filio maſculo hec faciẽte ſe natuſcõſulto' q̃ tertulianũ vocãt filiab° ãt cũ trãſmitebať nos nõ q̃rẽtes filioꝝ ius ſz ex inde eis legitia iura dãtes vocam° q̃dẽ eam ẽt cũ malculis fratrib° morientis i tm̃ inq̃ztũ numer° filioꝝ fuerit q̃ten° 7 ea ptẽ hẽat tã tã q̃z̃tã vnulq̃ſq̃z fratrũ Si vo 7 p mixti maſcli 7 feine fuerit hoc ipz ponẽtes Si vo mr̃e 7 filie ſole ꝓſiſtãt ibi ſenatuſcõſultũ mediã q̃dẽ ptẽ dabat matri r̃ſiduã vo mediã ſoroꝛib° q̃z̃tũcũq̃z extitiſſẽt q̃ q̃ñ nõ primit° correxim° mõ adducim° ad cõpetẽtẽ correctionẽ 7 i iſto caſu vocantes eã ꝑ rata filioꝝ q̃ten° q̃z̃tũ vnaq̃ q̃z filiaruz habet tm̃ ſolũmõ 7 eã accipere 7 i oi caſu hic relato i virile põtionẽ hoc q̃ legis ẽ etiã mater veniat ſiue cõſiſtant ſoli maſculi ſiue ſole femie ſiue ẽt pmixta vtraq̃z ſoboles.

Illud quoq̃z ſup hoc adijcere legi iuſtũ extiauim°. ſi eni moriať vir aut mulier filios hñtes 7 exꝓximoꝛib° 7 ex ſis nuptijs q̃s p° hãc ꝓtraxerit legez In his.n.pſentia' diſponim° q̃ q̃dẽ ſup lucris ex nuptijs ſuari oportet: hec ſãcim°" inſup 7 decernim°" põtiones q̃s neceſſe ẽ parẽtes legitis 7 non igratis relinq̃re filijs ipos genitoꝛes nõ erit iuſtũ ad ſam oio decliať ꝓlez 7 q̃ ex legẽ ẽ tm̃mõ dereliquẽtes ꝓoꝛib° alia oia ad ſos deducere ſz aliq̃d ex ꝓximoꝛib° adijcere Si q̃dẽ aliq̃ ex ſis hẽat nuptijs aut ẽt ex primis foꝛſã ita feſtiuũ" ita delictũ vt velit põponere eũ alijs i poſſeſſione dam° lniaz hoc agẽdi nõ tñ oio põꝛes q̃dẽ filios minuere ſos autez augere ſz neq̃z vehemẽter magnificaꝛ augm̃tũ nec oio obliuiſci poꝛ mr̃ionioꝝ neq̃z ĩfirmare" ea q̃ q̃ pcedẽtibus nos de talib° dicta ſũt ſz ꝓuidere q̃dẽ 7 ſis ꝓuidere ãt 7 ꝑma cogitantes q̃ñ filij ãbo ſũt 7 ita faciẽtes ſucceſſionũ i teſtamẽtis diuiſionẽ. ſi enĩ iteſtatis eis mortuis lex oẽs ex equo vocat ꝓpetẽtes ẽ eos imitãtes legẽ nõ vehemẽter magnis eos abreuiaꝛ 7 munitionibus erubeſcẽtes legẽ° ſic enĩ erũt bõi pr̃es 7 noſtra digni legiſlatiõe 7 iuſti q̃dẽ erũt ſolã legẽ cuſtodiẽtes. ſi q̃d ãt 7 ſupra legẽ reliq̃rit erũt iuſti ſimul: 7 hũani pr̃es 7 nõ hec dicim° inter igratos' 7 gratos filios de ingratis .n.iaz ſepi° dictũ ẽ ſed de his q magis aut min° diligũť. Cũ vtiq̃z mlta differẽtia ſit i gratitudinis 7 grãꝛ actionis 7 diſſimilis honoꝛis. hãc itaq̃z ptẽ' de eqta te filioꝝ ex ꝓoꝛi 7 ſo matrimonio veniẽtiũ adhoꝛtãtes poti° quã ſãciẽtes dicim° alioq̃n' ſemel augẽtes" ab inteſtato partẽ oio filijs reliquẽdaz 7 vſq̃z ad quatuoꝛ quidez filios quatuoꝛ vncias omnino diffinientes ſi autem vltra quatuor ſit vlq̃z ad mediã ſubſtantie ptẽ idoneũ iã dedim° filijs ſolatiũ ñ ex pua mẽſura antiq̃z coꝛ anguſtiã reſoluẽtes' Sit igr̃' pñs lex futuro tẽpori ſanciẽs ſicut' ſepi° dicẽtes puenim°. 7 nihil ꝓꝛ tãgẽs' ſz cõdẽla vndiq̃z 7 ꝓplexa ſub vna ꝓtinuatione 7 oĩa pene de ſis pnunciãs nu-

ꝓceſſuz. x Maneat.ſ.i futuro tpe y Sãctionẽ.ſ.i qõe gregoria.vt.s̃. ď ñ eli.§.b°q̃q̃ 7.§.i. z Peruenit.q̃ mr̃ ſibi dõauit vt.s̃.ď ñ eli.§.gregoria

a Perfrui.q̃ filio ď bo.pa. hec dõatio aduenerit vñ ſic mulier i alijs reb° q̃ ꝓuenerũt ad filiũ a pr̃e vſuf.hz tñ.ita 7 i hac dona.vt.s̃.e.§.ſi vo iteſtať°.ſz nũqd i totũ' R. in niſi mr̃ retinuẽrit ſibi vſuf.i donãdo ſz ꝑ virili portõe vt dcõ.§.ſi vo iteſtať° 7.s̃.ď ñ eli.§.i.7.§.e b°q°q̃z. b Solũ.ãt. itẽ 7 ꝓpetatẽ ſz pactũ ñ exĩtiũ filioꝝ vt.s̃.ď ñ eli.§.b°q̃q̃z i fi.§. c Et q̃ñ ſenať° con.vt iſti.ad tertul.§. fra.

d Cũ trãſmittebať.vt cũ eis eq̃liť ſuccedẽt.i. mr̃ tm̃ ſola q̃tũ oẽs ſoꝛoꝛes defuncti vt ſ.dĩ 7 inſti.ad tertul.§. ſoꝛoꝛ

e Vocam°.vt. C.ad ttul.l.f.

f In virilẽ portõez.b°fallit i ea mulier q̃ añ annũ nupſit q̃ nõ ſuccedit.niſi oib° filijs mortuis.7 b°tũc q̃ñ ifamia ẽ ei remiſſa.vt.s̃.e.§. ſi igit̃ ſine filijſ.itẽ fallit i bo.pñis q̃ dic.vt.s̃.e.§.ſi vo iteſtatus. Itẽ fallit i ťtio cãu q̃ñ.ſ.mlr vo nupſit q̃ cãu i cãu ñ exĩtiuz filioꝝ tm̃ vocať mr̃ i lucr(pdit(pp ſz mr̃imoniũ.vt.s̃. e.§.q̃ñ ifir. g Illud q̃z pñtia neutraliter.

b Sãcim°.ſ.vt lucra primi mr̃imonij ſint pdita rõe pp etať(vt.s̃.e.§.ſit ſoboles.at lucra ſi mr̃imõij pdit' p ťtiũ mr̃imoniũ.vt.s̃.e.§.nec illõ

i Decernim°.forte mẽtiõez fac de illa cõ.s̃. de trie.7 ſe. §.i. vl' dic q̃ dic de eo q̃ habuim°.s̃.c.§.optime.

k Ex lege ẽ.ſ.debitum.

l Adijcere ẽt vltra id q̃ ne ceſſario dimittiť ſz hoc ẽ ſuaſio 7 ꝓhortatio nõ coactio vt.j.dicitur hoc.§.

m Feſtiuũ q̃ feſtũ p̃i videť quando eũ videt.

n Neq̃z infirmare.vt ẽt q̃r tã filijs p̃mi mr̃imonij nõ dimittat q̃ ẽt ď antiq̃s leges eẽt.vt.C. de inoffi.te.cũ q̃ritur 7.l.parẽtib° 7 h ſubijc.

o Faciẽtes.vt ſtatim dicit.

p Supra legez.i.s̃.in quod lex compellit dimittere.i. vltra trientem vel vltra ſemiſſem vt ſequitur.

q Et igratos.i pua portiõe

r Dictum eſt.vt in hac conſtitutiõe.vt.s̃.e.§.ſoluto circa fi 7.s̃.§.ſi autem inteſtatus in fi.7 in alijs conſtituti onibus.vt.s̃.de here. 7 fal. §.exheredatos. 7.s̃. de nõ eli.§.cũ igitur Accur.

ſ Hanc autem partem. ſcilicet hunc.§.qui ẽ pars buiꝰ conſtitutionis.

t Alioquin.i.al'quando vo lumus ſãciendo dicere.

u Augentes.ſ.nos.

x Reſoluentes.7 habemuſ hoc.s̃.de trien.7 ſe.§.i.7.ij.

y Sit igitur preuenientes vt.s̃.eo.§. duo in fi.§.7.s̃. §.hinc nos 7 in alijs multis §.vbi dicitur caſus huiꝰ cõſtitutionis ad futura trahi 7 eſt hoc generale niſi contra expreſſe.l.dicatur vt.C. de le.7 con.l.leges.

z Tangens.nam que facta inuenit ante ſe nõ mutat vt s̃.e.§.i.in fi.

a Vacãtibus.i.cessantibus. b Percunctis al' pcuntatis.i. dubitatis. al' percunctis.s.dubitationib⁹.que in ea est continent'.vt subijcit.

c Ñ nihil.s.nobis exñtibus saluis nihil preponim⁹ huic rei hoc q̄ iustũ ẽ congregare.vel ita nihil p̄ponimus nisi hoc.i.hoc ⁊ nihil aliud imponimus.

d Priorẽ dicim⁹ tractãtẽ de nup. e Rica. De appellationib⁹.⁊ intra que tpa demat appellari. Nõi ħ volũime.iiij.mõis ō ap.tractari vt i ħ ti.⁊.j.ō bis q igr'. ad ap.i p̄n.⁊.j. vt cũ de ap. co.§.i.⁊.j.ō ap.colla.viij.

f Debeat.al' debeãt.⁊ tunc dic.s.cõdemnari.

g Hiteriorum.hec sciℓicet remedia.

g Facientes.s.nos.vt.C.ō ap.pcip im⁹⁊ alijs.l.vsq; in fi.ti. i Antiquitati.i. antiqs legibus.vt.C.de ap. eos.§. sin ãt in iudiciũ.⁊.ff. qñ ap.l.i.§.biduũ.⁊.§.dies ⁊.l.pe.i.fi.ō bis dixit i p̄n. ti.huius.q̄ erant acerbe.

k Licẽtiaz.vt.ff. qñ ap.sit. l.i.§.biduũ.nam ſz ista iura vetera si aliquis ageret suaz ppriã cãm ⁊ victus fuisset duos dies si bi iptiebant' si vellz appellar'.⁊ isti duo dies a tpe scie siue sñie recitande sibi currebãt vt ibidem dr.si vero agẽt pcuratorio noie triduũ hẽbat ⁊ talez acerbitatẽ ler.C.de ap.eos respexit quam in presenti consti. Justinianus emẽdat.

l Per pcuratorẽ vel tutorez vl' defensorẽ quẽlibet vt ff.qñ ap.sit.l.i.§.tutores.⁊ iō qñ cã ẽ ad alienũ lucrum ⁊ damnũ vt in dicta.l.§. in propa.⁊.l.pe.in.prin.⁊.§.i.

m In triduũ.i.p⁹ triduz.

n Incidisse.s.iuenimus.

o Et biduo.nã condemnati erant suo nomine.

p Necessariũ.hec nõ vr̃ bona rõ cũ leges nemini sit licituz ignorare vt.ff.de iure et fac.igno.l.regula.⁊.C.ō iur' ⁊ fac.igno.l.nec consti.ſz certe nec nocere patit' iur' ignorãtia.vt.ff.ō iur' ⁊ fac.igno. l.iure ignorantia.nec obstat dicta.l.regula q̄ q̄ dicit nocet.i.nõ pdest.⁊ iō est bona ista rõ.⁊ ẽ alia q̄ poterit plenius deliberare.vt.j.proxi. §.in fi. q Intra.x.diez uz.ſz qñqz duo menses dãtur.vt.C.de temp.ap.l.i.q̄ huic ẽ p̄ so.ibi spãle ẽ hic ãt ius cõe erit.vl' q̄ dic̃ appellationẽ iterponẽdã.j.duos meses.i.int' positaz. vsq; ad duos meses finiri.⁊ ita erit ibi spãlitas in alio q̄ cõiter j.annũ vel biennĩũ durat.vt j. de bis q igre.ad ap.§.i.ſz ibi .j.duos meses ⁊ pbatur hec solutio.vt.ff.qñ ap.sit.l. i.§. q̄ in ſñijs ⁊.§.alia cã ẽ. Itez ẽ p̄ ⁊ isti.de excu.tu.§.qui ãt.ſz ibi de excusatione nõ de ap.logtur.nã nõ pōt appellari vt ibidẽ dr.nisi demũ sñia lata sup reprobãda excusatiõe vl' pbanda.vt.ff.de ap.cũ in vna.§.tutor.⁊ qñ ap. sit.l.i.§. si quis tutor. r Recitatõe.facit.ff.qñ ap.sit.l.i.§.biduuz in p̄n.ſz p̄ i eadẽ l.§.fi.q̄ dicas q̄ a tpe sñie currũt isti.x.dies ⁊ scie sĩc in illo biduo erat vt i dcã l.⁊.C.qũo ⁊ qñ iu.l.ab eo. Itẽ est necesse ad hoc.vt currãt vt possint appellari iudice pparente in pu.vt.ff qñ ap.sit.l.i.§.dies ⁊ ita erit mirabile q̄ hoc tps ad aliquid ẽ vtile vel in p̄n.vel in medio vel in fi.sicut ⁊ al' vt.ff.de adul.l.quinquẽnium.C.de tẽp.in inte.l.i.⁊.l.fi.in fi.⁊.ff.qs ordo in bo.poss.l.ij.i. ℞. al's ãt cõtinuũ tñ ẽ vt circa vsuca. vt.ff.de vsuca.l.non nunq̄.§.i. Item al' tñ vtile.vbi tria necessaria sunt.vt.ff.de diuer.⁊ tẽ.pre.l.i.⁊ sic sunt tria gñia tpoz vt dcñ ẽ.

s Sive magni.nã gñaliter ab oi iudice appellatur sive ordinarius sive delegatus sit excepto p̄fecto p̄torio vt subijcit ⁊.C.de ap.l.pcõsulib⁹ i p̄n.⁊.§. i.⁊.j.de iudi.§.nr̃as ſz p̄ ideo q̄ dicit nõ posse appellari a p̄fecto vt.ff.de mi.p̄fecti.so.aliud integre.re.que venia ptinet proprij erroris.aliud in ap.q̄ iniqtatez sñie ptinet.vt in eadẽ.l.dr.nec ãt ẽ verisimile quid inique pre.pre.facere vt.ff. de offi.p̄.pre.l.i.§.his cunabulis. Itẽ p̄.i.vt spõlar.§. aliud vero.ſz ibi de supplicatiõe siue de petitiõe dic̃ hic de appellatione q̄ ptinz iniqtatẽ sñie vt dixi hẽt ⁊ in alio pre.pre.priuilegiũ: vt possit facer'.l.vt.C. de offi.p̄.p̄.norma. Itez ⁊ aliõ q̄ ali⁹ iuder ñ dat i ite. re. p̄ suã sñiaz. ſz ipe tñ l' pnceps.vt.ff.de of. p̄.p̄.l.i.§.f.sunt ⁊ ad hunc.vij. iudicãtes a quoz sñijs nõ appellat' vt iperator. Itẽ senatus. Itẽ et qñ hoc actũ fuit int' ptes.vt.ff.a quibus ap.nõ lz.l.i. Itẽ arbiter p̄promissari⁹.vt C.de arbi.l.i. Itez p̄fectus augustalis. vt.j.e.§.illud i fi.§. Itẽ ⁊ alij qdã q̄ nominãtur.j.e.§. siliqz mõ. Itẽ comes orientis: vt.j.e.§.orientalẽ.

t Excepta iterpositio ẽ. Accur.

u Plenissime q̄ q̄d n.p̄silij moderatioe pficitur nõ cõsueuit plenitudinis rubore pfundi.ſz ppetua firmitate durare vt hic.⁊.j. vt imo ante nup.dona.§. ſz si eũ ⁊.C.de rep. dubiuz nõ est.⁊ nõ hic quez posse plene deliberare vsq; a d.x.dies ⁊ minori tpe. nõ al' ãt varia tpa ad deliberãdũ dant' p̄ motu legis ⁊ iudicis.vt j.de exhi.reis.§.illõ ⁊.§.sancimus.⁊.ff. de iure deli.l.i.§. fi. ⁊.l.ij.⁊.ff.de iter.ac. l.qui interrogat⁹. et facit.ff. de exerci.l. i.in princi.

x Timore. nã pp timorẽ ne cito currerent duo vl' tres dies semp appellarẽt. ẽt ab ea sñia q̄ iuste lata ẽ q̄ tũc ẽ irat⁹ pp sñiaz qua grauatus ẽ cũ vero recogitauerit stabit eius sñia nec inanib⁹ sumptibus se verabit.⁊ facit.ff.de regu.iuris q̄ calore ⁊.ff.ō diuor. ⁊ rep.l.iij.

y Inspectionis.i.deliberationis. z Et indiscussos.i.non deliberatos. vñ Cato Ira impedit animum ne possit cernere verum.

a Ad hec.i.iuxta hec. b Si qñ lis.s.cause appellationis cui statuuntur certa tpa.j.q̄ dz finiri cã appel.vt.C.de tẽpo.ap.l.ij.ſz hodie ẽ aliter.q̄ dicta.l.dicat statuitur.n.hodie annus vl' biennĩuz vt.j.de his qui ingre.ad ap.§.i.q̄ tpa si finiãt ppea q̄ pnceps q̄ cognoscit de ap. supsedere non possit nõ fit p̄iudiciũ.⁊ hoc idez in quolibet alio iudice cognoscente de appel.vt.j.vt spon.lar.hoc q̄q̄. Sz quid de cã principali cui triennĩuz si ẽ ciuilis.si criminalis biennĩũ. ℞. ibi aliud ẽ nõ.n.aliquo mõ vltra triennium durat vel vltra biennium: vt.C.de iudi. properandum in fi.i. ℞.⁊.C.intra certum tempus crimi.q̄ termi.l.fi.

ptijs ⁊ p̄oza q̄dẽ p̄oribus in sua vir=
tute seruãs q̄ vo ab eo disposita sunt
futuris ħis explanãs nuptijs ⁊ nouã
quãdaz vndiqz ac ſbtilissimã introducẽs q̄rẽtib⁹ vtilitatẽ oĩb⁹ q̄ sub talib⁹
posite sũt pstitutionib⁹ i futuris p⁹
hãc nr̃am legẽ nuptijs si q̄ ex his eue
nerit vacãtib⁹ hac videlz vna pstitu
tione futuro tpi ſz q̄ a nobis diffini
tum ẽ i his q̄ ptinẽt i ea casib⁹ pcunctis sufficiẽte. Hec igr̃ tua celsitudo
oĩb⁹ gẽtib⁹ q̄ sub tuo sũt cingulo solẽni mõ mãifesta fieri p̄cipiãt vt oẽs agnoscẽtes q̄ maiorẽ laborẽ sustinẽtes
q̄z opz ipialib⁹ icurrer' cogitationib⁹
tñ nihil p⁹ nr̃a fecim⁹ salute nisi vndiqz congregare q̄ iustũ ẽ ⁊ oẽs videntes i vnũ collectã de hac legislatione
ptẽ si aut q̄ p̄orẽ i his q̄ iã posita sũt
suabim⁹ legẽ ⁊ futuro opi pretẽtem
posuim⁹ cõgruentiã. Data.xv.klis
aplis cap. Bilisario vi.consu.

De appellationib⁹ ⁊ intra q̄ tẽpora appellari debeat'.

Impr.iusti.tribuniãno illustri mgro
officioz ⁊ q̄stori.sa.pa.

Hiteriorez legũ acerbitati pluria
remedia iponentes ⁊ maxie hec
circa appellationes faciẽtes ⁊ i p̄nti
ad h⁹ i bñficiũ peruenire duxim⁹ esse
necessariũ antiqtati' etenim tñ erat cau
tũ vt si q̄ p se litẽ exercuerit ⁊ fuerit
dẽnat⁹ intra duos dies tñ mõ lniaz
appellationis hẽret sin ãt p pcurato
rẽ' cã vẽtilata sit ⁊ ĩtra triduũ proximũ eã extẽdi. Ex rez ãt experiẽtia iuenim⁹ hoc satis esse dãnosũ plures.n.
hoies ignaros legũ subtilitatis ⁊ putantes in triduũ eẽ puocatiões porrigẽdas i p̄roptũ piculũ incidisse ⁊ biduo trãsacto pdidisse vñ necessariũ
duxim⁹ h⁹ i rei pretẽter mederi Et
sancim⁹ oẽs appellatiões siue pse sũ
p pcuratores seu p defẽsores vel curatores vel tutores vẽtilẽt' posse ĩtra
decẽ' diez spaciũ a r̃eitatiõe' sñie nũerãdũ iudicib⁹ ab his quoz itereſt offerri siue magni' siue minores sũt exceptã' neq; subtilissima ptoriana pfectura vt liceat hõi iter id spacium plenissim' deliberare siue appellanduz sit
ei siue gesc̃ẽdũ ne timore' istãte opus
appellatoz frequẽter. Ez sit oĩb⁹ i=
spectiõis' copia q̄ ⁊ idiscussos' hoiuz
calores põt refrenare. Ad hec sanci
m⁹ si qñ lis sperat' i nr̃m inferri cõsistoriũ si forte ptingeret iperatoriam
manifestatã occupatã publicis cãis
ex mũdanis puisionib⁹ nõ posse quo
care pres' q̄ten⁹ cã agitetur nõ ex hoc
litẽ piclitari' qđ.n. viciũ ẽ litigãtiũ si
culmẽ iperatoriũ occupet' vel qs ẽ
tãte auctoritat(vt nolẽtẽ p̄ncipẽ posset ad quocãdos pres ceteroſq; pceres coartare. ſz si qđ tale euenerit cã
intacta pmaneat donec ipator moni
tus sua sponte ⁊ cõuocari pceres iusserit ⁊ litẽ iferri patiatur ⁊ oĩa ſz more pcedere Illud ẽt in tertio capitulo disponendũ ẽ q̄ antiqtas bñ statuit nouitas aũt neglexerit cũ.n. venerãda vetustat' auctõitat' ita magistrat⁹
digessit' vt alij maiões alij medij alij
miores sũt ⁊ appellatiões a miorib⁹
iudicib⁹ nõ soluz ad maxios iudices
remitterẽt' ſz ad spectabiliũ' iudicuz
tribunal' q̄ten⁹ ⁊ ipi sacro' auditorio
adhibito lites exercerẽt. nouitas aũt
hec ōreliq̄t euenit vt sup minis' cãis
maximi nr̃i iudices inqetent' ⁊ hoies
pp minimas cãs magnis fatigant' di
spẽdijs vt forsitã totius litis estiatio
ad sũpt⁹ iudiciales ñ sufficer't. Jõq;
sãcim⁹ si qñ ex egyptiaco tractatu vl'
adiũcta ei vtraq; lybidia puocatio
sperat' vsq; ad.x.libraz auri q̄stitatẽ
nõ i hãc regiã vrbẽ venire ſz ad p̄fectũ augustalẽ' q̄ audiat ⁊ cãz dirimat
vice sacri cognitoris' nulla' eis p⁹ diffinitiuã sniaz appellatione porrigenda. Similiq; mõ quotiẽs i asia dioceſi vel põtica tale aliq̄d emerserit vsq; ad p̄dictã q̄stitatẽ decẽ libraz auri appellatiões ad viros spectabiles
comites vel pcõsules vel p̄tores vel
modcratores q⁹ spãliter easdẽ lites
pagẽdas deputauim⁹ remittãt' q̄ten⁹
⁊ hi ad similitudinez p̄fecti augustal'
vice sacri cognitoris' intercedãt ⁊ cãs
sine spe qdẽ appellationis tñ dei ⁊ legũ timore p̄ferãt decidẽdas Orientalẽ ãt tractũ cãs appellatiões suspẽsas ⁊ vsq; ad decẽ libraz auri q̄stitatẽ limitatas ad viz spectabilẽ comitẽ
orientis mitter' simili mõ audiẽtiã ⁊ finẽ eis ipositurz. Illo neq; obstando vt viri spectabiles vl' alij spectabiles iudices nõ ad alios eadẽ spectabi

c Consistoriū.locus ē vbi sedet iudex ordinarius i audiēdo.z iudicādo sed principis vel pape ꝑpe dr̄ ꝓsistorium.vt.j.proxi.

d Occupatā.pp q̄s occupatōes.nō pōt intēdere negocijs ꝑuator vt h z.s̄.de here.z fal.i.fi. e Pōres ꝓscriptos.i.senatores vt qdā dicūt vl' dic p̄cios q̄ fūt loco patrū ad iperiū.vt isti.gb⁹ mōis ius po.pa.sol. §.filiussa.i fi.§. hos

ār ꝓuocabat.vt eor ꝓsilio indicaret z ita ē ar.q̄ iudices debe ant dicē suas habi to ꝓsilio sapiētū z h ip̄z ꝓsueuerūt scribē in sūijs.z facit.C.ō le.z cō. humanus et C. de sūijs experi. reci.l.ij.i.fi.

f Perichitari.C.ō dila.cum a nobis ꝰ vbi dr̄ nullā ꝑcrasti nationez vl' dilatōez fieri vbi eā corā p̄n cipe agit. So.ibi lo qtur q̄n cā p̄ncipalis vl' appellatiōis fuit relata p̄ncipi.vt iu dicaret.tñ oīa enīz erāt disputata z co gnita ab alio iudice nam al' nō pōt fieri talis rō.vt.C. de re la.l.i.s̄z h̄ ipe p̄ncep̄s debeat cognoscē bo die tñ talis relatio ñ p̄mittet q̄lez mō di ximus.vt.j. vt iudi. nō exped.fa.iur.§.i.

g Occupet.q.d.nul lus z fac.j.ō ap. col. viij.z.j.vt spon. lar. §.h̄ q̄q z.C.de āna li ex.l.fi.i fi.z.ff. qs ordo i bo. po. f.l.ij. §.dies.z.§.i bonor Ité facit.C. vbi se l.cla.l.q̄t.in fi.i. fi.

h Cohartar.sic.ff. de alie.iu.l.qr.sic.ff. ad treb.ille.§.tēpe stiuū.sic.ff.de arb.l. nā magistratus.

i Illud ēt i t̄tio.c.i. tertio cāu h⁹ ꝓstois.

k Venerāda: sic.ff. de iure imu.l.semp.

l Auctoritas.nō ꝑ antiqtate siue vetu state qō dic vt dixi. s̄.de mo.§.fi. colla. iiij. subsequēter nō tres ordines magistra tuū q̄ dic vt dixim⁹ j. vt ab illu.z q.§.i.

m Digessit.i.ordi nauit.

n Ad spectabilū.i. ad medios.

o Tribunal. vbi se det iudex ordinar⁹ in audiendo z iudi cādo.sed p̄ncipis vl' pape dr̄ consistorium vt.s̄.prox.

p Sacra. idest suo proprio.

q Minimis. nō q̄ dic dr̄ minima cā q̄ ē minor.r.lib.auri.vt p̄z ꝑ sequentia al' ār aliter dr̄ q̄ dic vt dixim⁹.s̄.de man.p̄nc.§.sit tibi quoq̄. r Augustalez.s. veni re q̄ morat̄ in illa cōtrata. s Cognitoris.i.p̄ncipis.

t Illa.h nō so appellari ñ posse vt i duob⁹ seq̄ntib⁹.§.z dixim⁹.s̄.e.§.i.

u Siliq̄ mō emerserit q̄ ꝓuocatio sperat. x Augustalis de q̄ superiori p̄ri.dr̄. y Cognitoris.i. vice p̄ncipis q̄ sacri co nitor est quētalē.sili.i.sine appellatiōis remedio. a Cū nō interposit io ē.

b Illo.videlicet hic nō caute tres casus.aut.enīz appellat̄ a spectabili z tūc ad ꝑfectū z q̄storez z hoc sive ex se ipi spectabiles cognouerīt sive ex delegatione p̄ncipis vt hic z vsq̄z illud.s̄z a p̄sidib⁹ qdez,pūnciaꝝ tē.aut appellat̄ a clarissi mis.z tūc ad spectabiles appellat̄ vt ibi s̄z a p̄sidib⁹ tē. vsq̄z illuc.si ār vel illud tē.aut appellat̄ ab illustri delegato a p̄ncipe vl' spectabili.z tūc ad antiquos iu dices. vt ibi sin ār tē. vsque illuc oīb⁹ alijs tē. sin ār ꝑua to p̄nceps cōmitteret tunc ad p̄fectū p̄.z q̄storē appel lat̄.vt.C.de ap.p̄cipim⁹.§. huic. c Sed a minore. ff.de ar.nā magistratus.

d Utroq̄ officio.i. tā suis officialib⁹ q̄ p̄ questoris qui socius suus erat.

e Priuati.s.administratio ne nō ār dignitate ne contra dicat supradictis.

f Gradatiz.sic.ff.de nego. gest.in p̄ncipio.z.ff. de mu ne.z bo.vt gradatiz. Accu.

g Spectabiles.s.clarissimi vel hec de duob⁹ dici.s.si ap pellet a p̄side q vere clarissimus ē vt.C.de ꝑua.car.l. i. Ité de iudice.s. ꝑuato da to a p̄ncipe a quo si appella tur ad spectabilē appellatur in vtroq̄ casu.z sm hoc cor rectum ē q̄ dr̄.C.de ap.pre cipimus.§.huic.

h Referat.s.ad spectabiles

i Vel duces.repete dati fūt a nobis.

k Antiquo.h erat mos fo rte vt a spectabili ad illustrez ab illustri ad super illustrem appellet.s̄z sm.C.appellat̄ i cāu h⁹.fi.ad p̄ncipē vt.C. de ap.precipimus.§. pe. s̄z dic ēa corrigi per banc.

l Oīb⁹ ꝑsapia vt.ff.de ap. vsq̄z ad ti.de iure fi.

m Anterior.vt.C. de ap. vsq̄z ad titu. qui bo. ce. pō.

n Al'a nr̄a vt p̄z i mult' legi bus Justiniāi q̄ sunt sub p̄re dict' ti.i.C. o Custo diendis nisi q̄ hāc ꝓstōnem vl' p alis q̄ sunt i hoc volumi ne p⁹ istā inueniāt correcte.

p De consulibus.

q Onsulat⁹.hic ponūt qdā pessimā notā.s. hāc hec ꝓstō.nihil valz s̄z cer te imo valz ad multa nōbi lia vt nōtur circa ip̄z lr̄am dic g⁹ i p̄mis añ q̄ ad nōbi lia tituli veniam⁹ ꝓsul dr̄ qui consulit reip.vt.ff.de origi. iur.l.ij.§.exactis.

r In decretis.electionis.

s Figura.i.qualitate.

t In qb⁹.i.ꝯ quas.

u Fasces.i.bonores.

x Trāscendēs.i. dicere nō trāscēdēs mēsurā rei. vt ex pendas plus q̄ possis.s̄z sm p̄p̄az.mēsurā ꝓueniēs z aī virtutib⁹ qō ē notabile z facē s̄.vt deter.sit nu.cle.§.i.i fi.

y Scripta.lex.C. de consu li.l.ij.li.rij.

a Medius.nō h medū eli gēdū. Q̄n dr̄.medū rennē re beati.z facē.ff.de offi. pcō.l.solēt.§.fi.z isti.de re.di.§.cū qs ex ibi placuit me dia.z isti.q manumit.nō poss.§.pe. b Immēsus.nō reprobari imensitatē sic z.s̄.de.sit nu.cle.in p̄n.z.s̄.de referēdarijs.§.fi.s̄.de nupt. §.deinceps. ar. ꝯ.s̄.de nō ali.§.si minus. c Scription.s.c.li.auri. d Ut spectacula. sic.C.de spectaculis.l.i.z.C.de ferijs.l.fi. e Januarijs.nō q̄dē adipisci ho norē i kalendis ianuarijs.sic.ff.de ꝓdi.z de.publi.z.ff.de peti.here.idē venit. §.p̄die. f Abchoma.genus ludi ē. g Theomelicis.sic.ff.de bie qui

litate ōcoratos iudices suas trasmit tāt appellationes i litib⁹ q̄ztecū q̄z sit q̄ztitatis cū nō oporteat ad cōpares iudices appellatiōes referri s̄z a mio re iudicio i mai⁹ tribunal ascēdere. Hz ad illustrissimā p̄fecturā illoꝝ ap pellationes cuiuscunqz sint q̄ztitatis vt dictū ē dirigāt̄ q vnaꝝcū viro excel so,p tpe q̄store eas dirimat vtroq̄ of ficio subministrāte idest tam z sacris scrinijs morē solito q̄z p̄fectorio. Ita tñ hec sācim⁹ vt nec a duob⁹ vl' alijs spectabilib⁹ iudicib⁹ qb⁹ forte z si p uati sint iperialis maiestas cās iūxe rit appellatio ad mēoratos spectabi les iudices currat ne cā nō gradatiz' ꝓcedere s̄z ꝑperā videat s̄z a p̄sidib⁹ qdē,puinciarum z iudicibus a nobis datis si non sint spectabiles[s] iudices intra memoratā q̄ztitatē deferat[t]. Si ār vel illustres sint dati a nobis iudi ces qb⁹ apices dignitatū sup spectа bilitatē fūt l' duces' q oīmō spectabili tate fūt decorati vel hi q a p̄ncipe de legati fūt spectabilē hēant dignitatē eoꝝ appellatōes sub q̄cūq̄z q̄ztitate i hāc regiā vrbē ad ꝓpetētes antiquo[k] more iudices referūt[k] oīb⁹ alijs q̄ i ap pellationib⁹ statuta sunt vel ab antiq̄ ꝓsapia' vt ab auctoritate añrioꝝ[m] ꝓ stitutionū vel a nr̄a[n] humanitate inta ctis illibatisq̄z custodiēdis[o]

De consulibus' Rubrica.

Bē.a.stagio cōiti sacrarū largitionū

Consulatus[q] nomē z cā p̄uscis q dē romanis aduersus hostium adiuētuz ē vtilitatē z i decretis[r] q̄'eis ordiationē ꝓmunis dabat reipub.fi gurā' sortiebāt' repēte,puincias in q b⁹[r] rōani bellū hēbant z sm has sor tiebāt' fasces[u] sequēs vo tps ipatoꝝ pissimoꝝ trā sponēs belladi z paci ficādi ptātē aut largitatē solā cāz ꝓsu lib⁹ mutuauit z hāc tēpatā z ordiatā mensurā ñ excedēte paulati vo qdaz ita sūptuose cām aggressi fūt vt suaz qdē ederēt magnanimitatē ñ tñ cogi tarēt qz exēplū aliō nō hērent ñ.n.ad plurimos venit sbe magnitudo trā scēdens[x] ēt magnificentiā aie nō men surā rei s̄z ꝓpria magnitudine ,ueni ens. Qz igr̄ videm⁹ piclitari ꝓsulum nom̄.q̄ ex tpib⁹ ita ,plixis z ad milesi mū,ppe ānū veniēs cū rōanoꝝ repu blica pullulauit ppea credim⁹ opōte re cām ꝓrehēder z imēsitatē ei⁹ reci dētes ad bīplacitas cōsulares statu ere expensas q̄ten⁹ ꝓtinua sit rōanis

oīb⁹ ār bonis viris existat accessibil' quoscūq̄z h⁹ i dignos esse honore de cernim⁹ cūcta si qdē pscrutātes pspe xim⁹ q̄z tū esse ꝓueniat q̄ dat̄ a marti ano itaq̄z ip̄atore eximio scripta' lex ē q̄ volebat nō sparger' pecunias ꝓsu les z ip̄a ei⁹ ꝓstitutionū p̄ma fuit.igr̄ z p⁹ p̄dictā ꝓstōnez inuenim⁹.q̄m qdē hāc sequentes nīl spargere populo passi sunt.alij ār vltra legē agere hoc petētes z ,pmerētes q̄ petierūt deide ad sui ai relpiciētes mēsurā circa asp sionē largitatē vltra terminū celebra rūt vnū qdē vo mediuz[a] bñ eligētes i mediocrib⁹ ,p plurib⁹ ꝓtēpti fuerūt q̄m ēt nos p̄cedētib⁹ q̄ mediū ē opti mū vīlū ē eē taq̄z ex vtroq̄z fūmis pi clitātib⁹ mox ad imensitatē ,pcedere ppea estiauim⁹ z nos de hoc diffinir' q̄ decet vt nihil nec imēsū nec iordi natū sit neq̄z nr̄oꝝ tēpoꝝ idignum. Quātacū q̄z ergo ꝓpetēs ē dari ab eo q̄a nobis eligit' p annū ꝓsulē occasio ne sportulaꝝ oīum z distributionū z expēsaꝝ hec oia ꝓponētes scriptōez huic nr̄e iterponi sacre iussim⁹ legi.

In legis.n.hoc ponim⁹ scemate vt trāscēdēti ēt péa q̄dā iferat' ꝓpetens reddit⁹ ār coꝝ imunitos oēs ē volu m⁹. Si enī hoc adiuentū est vt spe ctacula[d] ad ai voluptatē agāt' popu lo hec ār a nobis determināt' i circēsi b⁹ z bestiaꝝ spectacula z theatri dele ctatione nullo hoꝝ nr̄ ꝑuabit' popu lus s̄z erit qdē ei,pcessus p̄m⁹ quo su scepit cōsulatū z huius possidet codi cillos kalēdis ianuarijs[f] post illū vo sm agit spectaculū certantiū equoꝝ quā in ipsā mappā sel' exhibēdū z p⁹ illud q̄ dicit' toti⁹ diei vt z mulcta de lectatione ꝓplebit populū hoc q̄ vo cat' grecū latine silua ꝓspecta z cū be stijs pugnātes boies z vincentes au datia isup z iterēpte bestie quītū quo q̄z faciet,pcessum q̄ ad theatrū ducit quē abchoma[g] vocāt vbi i scema r̄di culoꝝ ē loc⁹ tragedyi z theomelicis[h] chorus z spectaculi vniuersis aut q̄ a iudicib⁹ aptū ē theatrū rursus qdē spectaculū equoꝝ certātiuz editi seu vocat' mappa Sextū agēs hūc cō uētū ex hoc depōit annalē hūc hono rē i depositionē agēs solēnez edictio né.z ita septē noctiū z,pcessū ꝓplebi tur cursus nullaz speciez antiqt⁹ sta turaꝝ deliquēs vnā si qdē aliā adin uenire mappā duoq̄z ꝓtinuare q̄ vo cant' theatra z nō porū hoꝝ ꝓtentos

no.in fa.athletas i ptin.
b Miraculū é. vñ dr oé razchaz: vt hic t.j. vt sine ꝓbi. ma.§.i.t.ff.ō le.t se.cō.naz ad ea.
i Hec itaqz claritate ꝓsonat qō statiz subijcit.t qñ vxores tc. vt si marit⁹ é ꝓsul.et hec vt ꝓsularis dicaf. lz alia q̄ éet vxor nobilioris ei ꝓferef. vt.ff.de sena.l.i. q̄ hic é signata ꝫ t hec sūt vera mrimonio durāte seu iā dissoluto añ q̄ nubet bōi iferioris dignitaf. vt.C.de nu.cū te. t.ff.ad muni.l.filij.§.i.t.ff. sena.feie.t.C.ō digni.l.mulieres.t.ō.ti.i.§.nō tñ.
Diez.sic.ff.de q̄store.l.ij
k Voluerit.nō honorē deferri ad supiorē.s.ad mrem p filiū.sz ꝫ.ff.ō sen.l.i. So. vt ibi q; hic speciale.
Nā neqz filia.ar. ptra. C. de epi.t cle.l.eum.
l Constitutio dicit de qua pauloante fecimus mentionez.s.vt.C.de ꝓsulibus.l.ij. que statiz hic corrigitur.
m Honorē.sic insti. de reruz di.§.hoc amplius.
n Post auruz.nota aurum pcriosius metallum t post aurum argentum.
o Impatori.nō.solū pncipē debere hre auz.t facit.C.ō agri.t cen.domini li.xi.
p Ex eo vocabulo.nam nomen dr eē ꝓpns rei cū ꝓsul a consulendo dicaf.sic insti.ō dona.§.ē t aliud t.C.ō epi. t cle.decernimus.
Per fustes. sic t i ,pemio §.circa finē.
q Potationib⁹.nō de ebrietate t potationib⁹ sic. C.ō adul.l.que adulteriuz.
r Spe lucri.sic.ff. de peti. bere.l.sz t si.§.qō āt quis
s Memoriā.sic.j.vt prepo natur nomen imperatoris.
t Signos. nota iudices dignos honorādos.sic t.C. de offi.ciuilū rc. iu.l.i.
u Immortale.sic.s.qūo oz epis.§.fi.t.j.vt prepo.no.i pera.in ptin.
x Descriptiōis.i.scripture
y Abbreuiatores.i.q breuiationes scribūt al.
z Lege aiataz.nō pncipem eē ipaz.l.aiataz in terris t facit ad hec.C. de le. t con.l. digna t.C.de testīs.l. ex i pfecto.t.ff.de.le.t se.cō.l.pn ceps.t de le.iij.ex iperfecto t i insti.q.mo.tes.infir.§.i.
a Trabea vestis cōsularis al.de qua fit mentio.C. de consuli.l.i.li.xij.tc.
b Rica.vt nullus mu.agri. teneat eius terrā.s.facta solutione vel aliquo loco dato solutiōis al' ꝫ.vt.j.ꝓxi.cōsti.§. sancimus. t nō dziam inter hāc t illā.illa.n.dicit t q̄tā vsurā debeāt dare agricole suis creditorib⁹ q; hec nō dic. Ité hec é localis.vt i pn.illa gñalis vt.j.ti.pri.in pn.t.§.sin āt t ideo hāc breuiter pertranseas t procede

eē palaz ē qa nihil noui vltra id qō p us agit hz sufficere itaqz rite cā putabit t singule danf clare t nō i tñ vt iā populo ēt odibile sit in his enī q̄ raro fiūt miraculū est. Hec itaqz de ꝓsularib⁹ a nobis scripta t determinata sūt expēsis. si aūt ēt vxorē ꝓsul hē at t diffinita ē a nobis t circa illaz ex pēsarū mēsurā decet.n.frui ea t cōiugis claritate. si vo nō copulat⁹ vxori versatus ē nisi mr ei⁹ ꝓstat iā ꝓsulat⁹ digna t prius honorata t velit eaz vna frui secū scemate t hoc i sola matre pbem⁹. alia vo nō decorabit mulier penit⁹ pter ꝓiugē t mrez ille qui dē oib⁹ mōis qñ vxores corruscant radijs maritoz hac lege dante. Patres vo si ꝓsul hoc voluerit nā neqz filia neqz sororꝫ forte neqz vxor filij t multo magis si nec ptinēs ad gen⁹ sit.hoc.n.pure illicitū existebat spargef āt i septē his ,pcessionib⁹ populo cōsulē meli⁹ nos designauim⁹: sicut marciani diue mēorie ꝓstitutio dic il la qdē abnegauit oio mūificētiā nos aūt corrigim⁹ eā cāz volūtate ei⁹ q ꝓsulat⁹ hz honorē^m disponētes.siue.n. nihil voluerit spargere nō cogimus siue rursus venire ad hoc voluerit.t ex argēto munerib⁹ honorare populū nec hoc iterdicim⁹ nō tñ auz spargere sinimus non minoris alicuius non maioris omnino non medij carateris aut pōderis sed argētum sicuti pdicim⁹ solū aurū.n. spargef volebat imperio cui soli ēt auz cōtennef prestet fortūe fastigiū.argētuz vo q; mox post auz pcipuissimū fiet t alijs ꝓsulib⁹ largit⁹ decēs hoc sinim⁹ eos spargere quo casu q̄ vocāt mil arsia t i melis t i cautis t in q̄driāgulis t talib⁹.q̄sto.n.miora sūt q̄ spargūtur tāto plures suscipiētes erūt sitqz rei mēsura dātis virtus t volūtas siue nihil aut mediocre aut trāscēdēs populo errogādi hoc.n.i ꝓsulatu diffinimus neqz iuitos spargere cogentes neqz volētes ,phibētes sed de argēto qdē spargēdo ita a nobis sancitū est si oio ad hec accesserit lniam habeat distribuēdi argēti munificētiā i suis ,pcessionib⁹ sicut ipse recte se habere putauerit solo ,phibito auz oio iaculari q; ipatori tantū tributū ē ꝓtingere. Alioꝛ āt q̄ a nobis decreta sūt t cō scripta i descriptiōe q̄ hac ꝓtinet lege trāscēdēti aliqd oio aut addi nos nullo pmittim⁹ mō q; itaqz diffinituz est dicim⁹ āt spargī i dātis ponim⁹ volūtatē oio ,pprie ptātis hoc ei⁹ q dat facientes. q; vo a nobis diffinitū ē semel t ordiatū trāscēdenti hec nostra lex ,phibet.sz si qs presūpserit q; diffinitū ē egredi cētū librarum auri ꝓsoluet penā vtpote nra puaricat⁹ pcepta t oēm hui⁹ legis corrūpēs q̄stū in se est intētionē. Si.n. ,p hac tñmō posita ē lex occasione dādoz imēsitate ꝓsulat⁹ desineret t ,pterea nos supfluas illas dōationes si expēsas abreuiam⁹ t i populū effusas ,pcessiōes t spectacula ad bñ le hītē deduximus

mēsurā rite aliqd decenti⁹ de numeris ꝓsiderātes idest spargere argētū vt neqz qeq̄z daf eorūdē ꝓsulū dimitētes volūtatib⁹. vt nobis sit āplius t lēp ex suo vocabulo tps adornent q ſm q; dispositū ē trāscendit rite vt pote nram puaricat⁹ est legē dignus est pena.sic.n.nobis erūt iugiter ꝓsules cāe imēsitatē nō formidātes nec tāq̄z certissimū piculū cōsulatū refugiētes t aduersātes. t ppea tancim⁹ legis sub firmitate fuari hāc nullus igr eā egredi psumat nec si vehementer idone⁹ sit nec si nroz sit iudicium nec si maxie curie aut nulli admistrationi psit.hec.n.oia nos ꝓsiderantes oib⁹ propositum⁹ sicut sup dōationib⁹ eqlitatē nulli penit⁹ lniaz dātes ex ire mēsurā q̄ hac ꝓtinet lege nisi i solo argēto in ,pcessionib⁹ spargenduz aut neqz hoc faciēdū q; i eorūdē ꝓsuluz posuim⁹ sicut sepe diximꝰ volūtatib⁹. ipis quoqz q hoc accipere ꝓsueruūt maxie nre gre i hac ꝑposita nra sunt lege.si.n.piculuz erat deficiētib⁹ ꝓsulib⁹ neqz qeq̄z accipe nūc át accipiēt mediocriter multā habebūt rite huic rei gram q; sufficiat ,p nihilo offerēte t hoc ipsuz nihil pmittere nos glosissimis ꝓsulib⁹ aut auz spargef aut vata maiora sz i miliarēsis t mel t cautis t q̄driāgulis mediocribus t b⁹ i facere donationez sanctio ad humanitatez a nobis iuenta ē t populo medelā prebēs si.n.hoc egerit q cōsulare edēt munificētiā t in his solis ꝓciliēt populares neqe q̄z de maxis lucris decertētes seditiōe exercēt adiuicē t iueniēt vsqz ad alternas plagas q̄s per fustef t gladios t lapides egerūt frequēter oino rem nobis odibilē. videbam⁹.n.eos cōtendētes qdez t malis inumeris iplētes alterutros occasione sparsoz t ab eis abrepto rū domi vo deferentes oio nihil sz ea die i ebrietatib⁹ t potationib⁹ oia expēdentes: si vo forsitan spe lucri maioris ēt preexpendisse cōtingit postea vo aut nihil aut min⁹ accipiat ēt damnū t debitū hēbit t plagis t vulneribus ex hoc malis incurrere cogit. Si āt mediocre sit q; spargit nec vehemēter ꝓtēdēt nec quest⁹ expectātes abūdantia vulnera plagas alterutris vltra mēsurā dabunt. Ideoqz cōem ,p uidentiā introducimus ex hac lege t cōi reipu.figure q̄ten⁹ tps habeāt p⁹ impiū t cōsulis vigere mēoriaz atqz vocabulū t gliosissimis nris iudicibus t q ex maxia curia sūt eo q; honorare nobis placet dignos nō expēdētes immēsē decētē dam⁹ ꝓsolationē t nro populo t alijs oib⁹ sz desperātibus iam cām ppea qō supfluū é auferētes vt ꝓsulatū immortalē reipu. statuamus. Subiacet sicuti pdixim⁹ nra dispō hu c legi cui⁹ exēplaria recondētur in foro tue celsitudinis cū hac lege quā apud eū duximus p tpa nos gloriosissimos cōsules sancim⁹ ex solo tuo foro exemplar descriptionis accipere huic subdite legi vt ſm

ad sequētem.accur.
e Propter auaritiā.sic.C.ne li. po.l.ij.t.§. vt iudi. sine q̄q sit.ff. §.i.ac.
d Angustiā dicētes mīnū cucurrisse vt ob hoc vsuras vl' accessiones peterent ex mora t pp eas retinere terras loco pignoris.vt subijcit.
e In illiricianas.i.i sclauonias al.
f Cui⁹ exēplariū.i. sicut in illa ꝓtinebat quā misit ad illiricos militib⁹ ita t h dr.vt subijcit. nec.n. facit mētionē de pr. ꝓsti. sz qdā ꝫ sentiāt. naz illa ad istā nullā hēt ꝓiunctionē vl' ꝓtinuatiōez. sz loquaf de simili materia.
g Ex ,puincialibus i.ipis paganis siue rusticis i locis illis trī vbi ipa locū hz sz sequēs ꝓsō sit gñalis
b Asiriozi le.quam misimus ad tracias gentes.
i Rica.nullū credē tez.i.mutuātē sic.ff. si certū pe.l.ij.
k Tenere illi⁹ frax vt.s.,pr.i Rubr.facta solutiōe debiti ñ p⁹ vt.j.e.§. sancim⁹
l Debz vsurā.s.agricola. sz qdam dicāt idez in quolz alio vt dicemus.j.ff.sinaūt pecunias.
m Rem du.auaritiam.s.ti.,pxi.in prin.
n Cōez oibus at superiorꝫ fuit localis.q daz tñ dicūt t hāc localē.s.i Cōstātinopolitana tm̄ ciuitate sed ex inde extēdi dicūt ad alias terras vt.j. §.sin āt pecunias.
o Admistrās.logī augerio cui hec constitutio mittit.
Auare idē audere
p Pātes.s.creditores mutuo illis rusticis.
q Nō minores.immo maiores cū maior sit pena inf boiel t vicinos ꝓuersari t eoz nō posse vti suffragio q̄ si esset abeis remot⁹ vt.C.de apostā.l.bi q cāz.
r Admorē.i. p curtionem non minorē q̄ sit barbarica.
s Alia specie.al' aliā speciem.
t Aridos.sunt autē aridi q ad inuicē cōmixti nō ꝓfundunt. sed liquidi ꝓfundūt vt vinū mel t filia vt insti.de reruz di.§.si

uorum ꝛ.§.q̄ si frumentum. sed nunquid hoc ius q̄ est in aridis hic constitutum ꝛ in liquidis locū hēt? ℟. non imo stamus iuri antiquo vt vsq; ad duplum possit eē accessio sicut vsura nautica. vt. C. de vsuris .l. olei. nam vti nautica pecunia ē periculū dātis mutuū; ita in tali mutuo si fructus medio tpe efficiāt deteriores. i. viliores p̄cij. vt. ff. de nau. fe. l. periculum in fine ēt nudo pacto. vt i illa vsura nautica. vt. C. de vsuris. l. frumēti. cū. n. hic nō mutetur nec nos dictū ius antiquum stare probibemus.

u Terrulas. ꝛ hoc ideo sic dicit vt denotet vilitatē; rei et creditoris auaritiā.

x Siliquaꝫ. siliq̄ est vt isidorus interpretatur. xxiij. pars solidi. alij dicunt esse octauā. ar. eius q̄ h octaua fructuū dicit vel dic eē genus monete q̄ verius ē vel xl viij. pars solidi vt ff. de annuis le. l. libro. §. filiuꝫ. ꝛ nota q̄ per. l. statuit certus modus vsuraruꝫ in certo genere hominū. vt in rusticis. vt hic sic ꝛ al' lex statuit certas vsuras: vt. C. de his q̄bus vt idig. l. i. ꝛ. j. de al'. ꝛ ēphi. §. hoc ēt insuper.

y In oēs exten. hic colligunt q̄dā q̄ hodie vbiq; sunt vsure cohartade ꝛ accessiones per hanc p̄stitutionem vt iam nō valeat. immo sit correcta lex. C. de vsuris eos. §. super his ꝛ facit ēt pro hoc q̄ est. j. ꝛ banc. l. cōem ꝛc. Itē facit ꝛ ibi sciturī oibus creditoribus ꝛc. Itez facit q̄ ꝛ al' textus ē gñalior q̄ rubrica. ita ꝛ hic. vt C. ēt ob ci. pe. pi. t. poss. l. i.. Itē q̄ vsure odiose sunt ergo restringende in dubio. vt. ff. de penis. l. p. §. Quos contra restringemus. n. banc l. tm̄ i agricolis quorum cā ꝛ alia statuūtur specialia. nā tempore sanctionis nō trahuntur ad munera sed alij sic vt. C. de agri. ꝛ cen. l. i. lib. xi. Itez ꝛ circa testā vt. C. de testa. l. fi. Itē ꝛ circa unū ignorantiā q̄ ei p̄mittit vt. ff. de iure ꝛ facti igno. l. regula. Itez ipa ℟ica. hoc euidenter oñdit a qua licet argumentari. vt. ff. si certū pe. l. i. in alijs ergo oib⁹ seruat. l. predicta eos q̄ ponit varios mōs vsuraꝝ. §. hodie iure canonuꝫ aliter est

eā oīa dentur. Descriptionez nāq; iō a sede tua dare volum⁹ vt nec ipis liceat priuare nec his q̄ vocāt' abbreuiatores' adulterari; aliq̄d eoꝝ q̄ a nobis dispositā sūt §. piculo custodiēti uꝫ hāc descriptionē forō tue gl'ie dari exemplar ei⁹ cū subscriptiōe cinguli hūtis' hoc cui nūc ipe p̄ses vt p oīa inadulterata maneāt q̄ a nobis' dispositā sūt. Difficultatē vō null⁹ habebit hoꝝ q̄ ad cōsulat⁹ venīt honorē; §. mediocrem ita faciēs expēsam nomen tempoꝝ fiet. ꝛ enim ōe q̄cq̄d hacten⁹ ꝓsulatus hīs honorē ꝛ ex foro tue celsitudinis gl'iosissimis p̄fectis nr̄is aut ēt aliūde p munificētiā nr̄aꝝ p̄cipiebāt ꝛ nūc eis dabim⁹ ab eis q̄dē faciēdas expensas abbreuiātes nob largitatē nō minorātes oīb⁹. n. a nobis dictis ipatoris excipiat' fortuna cui ꝛ ipas deus leges subiecit legem aiataꝝ mittens hominib⁹ eo q̄ ipatō q̄dē iugis indesinēs ꝓsulat⁹ ꝛ oībus ciuitatib⁹ ꝛ populis ꝛ gētib⁹ q̄ in singulis placent distribuēt. aduenit aūt cū ipe annuerit trabea' iōq; ꝛ ipij cōsulatus p oīa sit sequēs sceptra. Tua igr̄ celsitudo hāc nr̄aꝝ suscipiēs legē ppetue eam in sua manere fortitudie ,pcuret fm̄ oēm q̄ i ea cōtinētur virtutē legis scripta apitori Lōgio p̄fecte felicissime vrbis.

Ut nullus mutuans agricole teneat ei⁹ terrā

I. Dem au. dominico viro illustri p̄.po. per illiricum.

Propter auariciam' creditoꝝ q̄ angustiā' tēpoꝝ abutentes terrulas infeliciū agrestiū sibi acgrunt ,p pauco frumēto omnez illoꝝ ſoam retinētes legē posuim⁹ quā primo q̄ dē in traciā ꝛ in totas ei⁹ ,puincias in p̄ti ät in illiricianas' p̄rias direxim⁹ cui⁹ exemplariū' subdi ēt p̄ti legi p̄cipim⁹ vt ne p̄uati q̄dē hoies' putēt legē cōtra se solūmō eē posita. milites ät altiore nitētes fastigio legē ꝓtra se n eē ,platā existimēt vt g' ꝑ tua magnitudo sciat q̄ cōis hec lex posita ē a ,puincialib⁹' ꝛ militib⁹ ꝛ oī cīgulo nulla excusatiōe cuidā cōpetēte ideo ad tuā limitatē p̄sentē legē destinauim⁹. Sciturīs militib⁹ q̄ p̄ti legi n eē obediēdū existimāt q̄ cīgulo denudari inter priuatos habebūtur penis q̄s in anteriore' lege posuim⁹ p̄sumptis nihilominꝰ subiugā di.

Nullū credēte agricole teneri' illa terrā ꝛ quātā debeāt vsurā dare.

I. Dem. au. agerio. viceco.

Rem durā' atq; inhumanaꝝ ꝛ q̄ vltra oēm ipietatē ꝛ auaritiaꝝ sic p̄sperim⁹ lege saluberia sanare ꝛ ꝓmunē oīb⁹' deponere medicinā nō tm̄ i p̄ntis necessitatis tpe ſz ēt i omne euo futuro veīt ät ad nr̄as aures q̄ l dā i misſiana scōa ,puicia quā admini

quod dic. vt notatur. j. de ec. ti. in p̄in. colla. ix.

z Initium. nam leges generaliter in futuro non autem p̄terito tempore aīt cōpositionē sui extendunt'. vt. §. de nup. §. fi. ꝛ. C. de le. ꝛ con. l. leges.

a Et creditoribus. sic. §. de fideiuss. §. q̄ autem.

b Oībus. non tamen oībus debitoribus. ℞ nos. ſz ℞ alios ēt oībus debitorib⁹

c Cadant. ipso iure. vt. C. loca. l. finali. Accur.

d ℞ica. De restitutionibus' hec p̄ma pars expedit'. j. e. vsq; ad. §. vnum.

e Et ea que pa. dicitur. j. e. §. vnum vsq; in finem constitutionis.

f Decursio. licet p̄ma eius. i. dicere licet p̄n cipia dentur q̄ maxie sue regule appellātur in dialetica. hoc non sufficit nisi noue exceptiones que regulas falsificant dicātur vt hic ꝛ. §. de non ali. §. vbi autem hec autem est regula. q̄ res que subiacent restitutioni p̄ hibentur alienari. hec autez exceptio nisi in cāz dotis. et do. propter nup. ꝛ facit. ff. ō regu. iur. l. semper generaliter: ꝛ. ff. de. le. iij. l. vxor. §. felicissimo. ſz ꝛ ꝑ regula perempta sue regulariter aliquo perempto non est opus alia perscrutatōe deinceps vt. §. de non eli. §. sinimus in fi. ꝛ. ff. de re. du. l. si is. §. vtrique.

g Corrigatur. corrigendo al' exceptiones que non placent ꝛ dimittendo que placuit.

b Vt lege. subandi sit. sed sine eo subaudito legi potest.

i Ad legis. quam modo nō incipiet. sed. j. e. §. quamobrem. hic autem primo tres dubitatiōes quas ponit nō soluit. sed tu solue. vt ibi diximus circa l'am.

k Periculum. s. obligationis fm̄ al.

l Restitutione. hanc p̄mā dubitationez non soluit sed solue vt diximus insti. de leg. §. ij. ꝛ. C. cōmunia de le. l. i. que dicunt que non sunt obligate.

m Dulta. s. questio vt subijcit ꝛ est ſa dubitatio quam non soluit.

Verborum. s. defuncti.

n Questio. ꝛ erat bene facienda hec dubitatio cum hec verba diuersa ad inuicem significent. nam vbi rogat restituere q̄ heredi supererit quando moriet̄ s. heres sufficit si quartā reseruet vt. j. de resti. §. fin ät. si vero simpliciter tūc q̄rtaꝝ deducto dodrāte restituat: vt. C. ad ter. l. i. ꝛ. ij. al' nisi inter vba ēet ius nō eet q̄ó faciēda. vt. C. cōia de le. l. ij. q̄ huic. ℞. est contraria.

o Etiam res non solum rei illius qui grauabatur restitutione.

p Post detentionē hoc verbum non erat necesse per tē statorem dici ꝛc.

q Et introducebat' vt p̄z. C. cōia d le. l. i. hec q̄ ē ītia. ſz

hāc dic̄ se voluisse vt subijcit.
q Legem.vt.C.cōia de le.l.fi.§.sed qz nostra maiestas.
r Alienari.qp verbum alienationis ad eos actus refert ꝑpe p quos dñiuz transfertur.vt.C.de fundo.do.l.i.sed large ⁊ ad pignoris obligationem trahitur. vt.ſ.dē non eli.§.alienationis. Sed certe hec lr̄a vī sibi ipi ꝓria. naz ꝓhibet ꝓmo alienationē. ergo si fiat nō valet cū qcqd fiat ꝑ.l.nō valet:vt.C.de.l.⁊ cō.nō dubiū sz statiz subijcit qō ambulat cū ꝓpa fortuna alienatō ergo valet.sed dicis qō valz ſ.iteriz nō ār valz.ſ.irrenocabiliť naz exīte ꝓdi.resti.ifurmať alienatio ⁊ hoc pp ꝓhibitionē.vt pz.ff.de.l.i.si fundum.⁊.ff.que ad ser.amit.l.is cui.§.fi.⁊.ff.de fideicō.li.l.gn̄aliť.§.quotiēs in casu ēt interim nō valet:vt si velit alienare manumittēdo et est ideo qz nō posset revocari facile vt alia relicta vt.ff.q ⁊ a qui.l.gn̄aliť.sub ꝓdi.nisi i testō manumittēt iste rogat⁹ quo cāu ⁊ testi fauore ⁊ libtat⁹ valz vt.ff.ad tre.l.qdā.§.si qs filiuz.sed cū q̄rta maneat apud grauatū qr̄ nō valz alienatio q̄tenus durat q̄rta vt al' vt.ſ.ō nup.§.qñi in fin.colla.iiij.§.imo valet vt.ff.ad tre.l.marcellus.§.res qō ergo hic dic̄ posse revocari dic esse verz si vltra q̄rtaz sue alienet vl' obliget.
u Reuerti.sic.C.de ꝺben.ep.aliēatio sic.ff.vt i po.le.l.si fideicō.i.⁊.ij.§.
x Aex ſ.C.vt. C.cōia de le.l.fi.
y Longeua ē inueterata sz al.sz certe nō poterat hīe vltra.x.annos vl' xi. cū illa ⁊ ista sint Justiniani. nec ipe iperauerat tpe huiusl.nisi.x.an.vl' paz plus vt.j. vt prepo.nomē iperatoris. §.pe.al' longeuū ꝓ.c.an. ponit.vt.j.hec ꝓsti.inouat i pn. ⁊.C.de ſa.ſan.ec.l.fi.
z Nō pdixim⁹.i.i pn.h⁹ ti.
a Indigere .al' oīdere. et tunc repete oīdere dico legē.ſ.illa.C.cōia de.le.l.fi.sz qr̄ dicit indigere q̄dā exceptiōe imo duabus exceptionib⁹.ſ.dotis.⁊ ante nup.dona.vt declarāt sequēcia.
b Et his.ſ.que dicuntur in dicta nostra.l.
c Facte a viro.
Dabat.ſ.pactū i cāu mort⁹ viri factū.vt.j.e.§. q̄obrez.
d Ex pīis testō.i.cōis causa taz mortui fratris q̄ huius qui nunc petit bona caueat n.forte cōis h̄ pī vt. qcunqz eoz pmoreť sine filijs supstiti ptem suā restitueret.
f Res.i.dotem.
g Eas expendisse.i.ꝓsumpsisse cū forte dos erat iertimata.al'.n.ēt mariti periculo nec valeret hec allegatio fratris.sic.ff.so.matri.l.extimare.
b Ei.ſ.superstiti.
i Bibus.ſ.alijs reb⁹ mulieris.vel dic ex oibus.i.ab oīb⁹ ſ.eas a possidentibus nedum a muliere.
Nīe legis.q.d.nō cessabit nisi adimpleret ei oīa que i.l.nr̄a dicunť.vt.C.cōia de le.l.fi.§.sed qz naz oia volebat vel dic nō cessabat donec hec lex supuenit.sz postea cessare eū oportuit.vt.j.e.§.q̄ obrez.
k Negocio.forma.q.d.hec qō fuit de fcō ⁊ determinata est sed illa determinatio nō ē in corpore iuris.
l Rursus nūc conqueritur vir.s. vero conquesta ē vroz.
m Supler.i.suplicās.
n Vit.ſ.vir.
o Substituisse.i.ꝓ restitutione reliquisse.
p Valentibus.vt.s. de nup. in pn.ꝓsti.Accur.
q Quāobrē.alia.i.oēs alij casus q sunt i dicta.l.C.cōia de le.l.fi.valeāt ꝓter eū qui est in dicto.§.sz qz.
r Fecit.i.fieri iussit.Rog.
s Nō.n.al' quidē ⁊c.⁊ tūc interrogatiue legas.q.d.nihil ēt qō contrarium.t.s. de trie.⁊ se.§.i.col.iij'.qō falsuz ē.imo contrarium oēs.ll.q̄ dicebāt q̄rtā sufficere ad filiuz excludendū vt dicebat lex.C.de inoffi.te.l.conquerit'.⁊.l.parētibus alias ē quidez.n.⁊ ponitur enim ꝓ certe.
t Inopiam eius.i.paruitatem eius quarte.
u Tertiā.ſ.seruet filio pr̄ iubens fieri restitutionem suaz rez..
x Primez.qp plene dic.vt.s.de trien.et se.§.hinc nos.
y Partes.ſ.ꝓplēr volumus dotez aut ante nup.dona.
z Si nō sufficeret. sz nōne hāc legitimā dz hīe sine oi grauamine.vt.s.de trien. ⁊ se.probibem⁹? sic ⁊ ita hic hūit.sed ipse filius postmōz semetipm grauauit ꝓstituēdo donationē ⁊ pactū sup ea donatione faciēdo. vī nō a pie sed a semet ipo hoc grauamen. sentit qr̄ de sua legitima satisfacere debet donec durat vt hic dī.hec eadē ponas eē in muliere ⁊ nō. hoc mirabile qz ēt vltra legitimā hz filius de bonis pīis ēt ꝺ velle ipsius pīis sz hoc ē pp se. sz pp dot⁹ ⁊ dona. ꝓpter nup.ꝓuilegiū vt subijcit.⁊ hic ēt nisi fraude nimia se grauauerit vt.j.e.ꝓsti.§.hec igit̄ oia.⁊ hec eadez locū hūit qñ filiꝰ dotez tā accepit ⁊ sup dona. a se data pactuz fecit vt lucretur mulier vl' ꝺ mulier dona.iaz accepit.et sup dotē a marito lucrāda pactū fecit.nā si hec duo debita nō pīt solui de bonis eius.qz ad hoc tenetur ꝓrigi man⁹ ēt ad restōem. vt.s.e. §.adiecerūt.⁊.§.rursus ⁊ hic ēt ad ītellectū pīt hec vba accōmodari.⁊ vterqz intellect⁹ verus ē.sz qd si fuēit extraneꝰ his grauatus restituit? ℞.retinet ꝓ dote vel dona. nō tñ si soluit vt in nouellis e.ti.
a Ad dot⁹ alias ad dotes.sz hāc lr̄az pūcta ibi merita. ⁊ qō subijcit excipere ēt ad restōez.i.de restōe ad lr̄.i.ad h⁹ oblationez dot⁹ ⁊ aī nup.dona. Īte al' aī dot⁹ ⁊c.⁊ tūc pūcta ibi excipē ⁊.qō subijc̄ ēt ad lr̄ resti.ſ. ōnegādaz subau.
b Dezita subaudi ēt.⁊ facit.ff.ad trebel.l.mulier.§. cū ponereť.nō hic dotez ꝓstituendā ⁊ dona.ꝓp nup.ꝓ honestate pſonarū ⁊ merita.i.pīmonij facultatē:⁊ fac̄.ff.de iure do.l.siue gn̄alis.⁊.C. de nup.si furiosi in fine.
c Adiectū neutraliť ponit̄.⁊ sic expone.qz pīmo satisfiet de legitima donec durat.postea vero subducit̄ de resti. vel ad q̄stōem dotis vel aī nup.dona.vl' ad resti.vt mō dirimus.
d Ea.n.q̄ cōiter.sic.ff.ꝓ socio.l.ac.§.labeo.s.de nō alie.§.qz vo verisimile i fine.C.de cadu.tol.§.fi.⁊.C.ō iureiu.ca.l.ij.§.sz qz veremur.
e Et ante nos.ſ.iurisconsultos ⁊ ipatores q direruūt: vt lz oia bona mea obligent tñ quedā excipiant̄.ita ergo hic.vt.ff.de pigiore.l.obl.⁊.l.le.que. ⁊.l.deniqz ⁊.l.ſ.⁊.C.q̄ res pig.ob.poſſ.l.i.
f Etiam ei.ſ.viro.
Postea.i.post hāc.l.
g Rebus.i.in donatione.

Nō.n.vere meliorē sñiam eligim⁹ ꝛc.vt.s̄.pr.ibi qūo nō nos ꝛc.
b Augmentum ēt si non sit dos ꝓstituta vel donatio fm facultatem.
i Lesionez.i.in fraudez huius legis. k Unuz.duo.n. capitula bēt ꝓstō.vt pz ēt in Rica.ꝛ ē similis ꝓcessus.vt hic ꝛ.s̄.de nup.§.duo.ꝛ.§. sequenti. l Appellant.repete venerunt. Quas mulieres.
m Tres.C.de scōis nup.l.i.ꝛ.C.ex qui. ca.infa.irro.l. decre to ꝛ.C.ad ter.l.fi q̄. Lege.s̄.de nup.in §.prime.
Quem.s. annum.
n Parte nr̄e.i.dcē ꝓstōnis.s̄.de nu .§. si igitur vsqz ad.§.si vero expe.
o Hunc.s.viz.
p Extulit.i.extra ci uitatē ad sepelliēdū portauit mortu⁹ .n. ē sic.s̄. de nō eli. ꝓ nub.§.i.ꝛ in princi.
q Ut apparet .s.nē nazer eo q̄ nūc ma lefit p̄sumit ꝛ tūc ma lefactū vt hic.ꝛ. C. de adul.l.si qui adul terij.ppea.n. q̄ ali q̄ fit bñ vel male ꝛ alia vice fieri p̄esu mit vt.ff.ō re mi.l.ñ oēs.§.a barbaris.ꝛ ff.ō accu.sic.§.hisdē C.de inoffi.te.l. iij.
r Perfecto pepe rit idē dico ꝛ si circa xi.mēsez erat a q̄tu or vel quinqz tribus vel dieb⁹ duobus in antea p⁹ introitū.nā p.x.menses ꝛ duos dies p̄ōt portar̄ mu lier filiū i ventre ꝛ ñ plus vt hic.ꝛ. ff. de suis ꝛ le.l.intestata. §.fi.item plusq̄ sex mēsibus oz q̄ porte tur.vt in dicta.l.ite stata dī.ꝛ .ff. de sta. bo.septimo ſz qd si est nat⁹ i q̄rtodecio vl quintodecio men se p⁹ viri mortē/ ꝛ. idez cum certū sit ex marito nō eē ꝛ ante annū ꝓceptū eē.ꝛ ita inuenies si bñ cōpu tes vsq̄ ad .xix. mē ses natū a.x.mensib⁹ s̄.nec eē ex marito ꝓceptū.ꝛ añ annū ꝓceptū.ꝛ ita hēbit locū pena huius ꝓsti.nā q̄r aliud ēct i alio tali tpe q̄ ipso.s.xi.mēsiū rō reddi nō p̄ōt.sic g⁹ idē vt.ff.ō v̄.ob.l.a ticio i fi.sed si p⁹.xix.mēses sit nat⁹ p̄ōt eē ꝓcept⁹ p⁹ annū luct⁹.ꝛ sic cessat pena huius.l. s Eaz.s.mulierz. Eā amit tat.vt.s̄.ō nup.§.si igit̄. Illius.s.mulieris. t Mox.i.statim. Erubescim⁹.dicim⁹ tñ vt subijcit. u Quia lecē.i.ō anno lugubri quā habemus.C.de ſis nup.l.i.ꝛ.s̄.de nup.§.si igit̄ colla.iiij.
x Noscet.hec p̄ōt dici scōa rō.ꝛ facit ad hāc rōem.ff.ad.l.acquil.si ser uus fuum.§.si fornicarius i fi.§. y Quia hec.s. mulier.ꝛ logtur iu sti.sanciēs in casu q̄nis de facto quā hēbant filij cum mr̄e.vt.s̄.§.ꝛ q̄m vsq̄z huc.ſz.j.§.vñ sancient ꝛ gñalit̄ alias ēct sup.rfluū vnū eoz.
z Neciesmilies.l⁹ colore loquēdi ipbolice plerūq̄z vtit̄ hic liber vt.s̄.ō bere.ꝛ fal.§.exhīdatos. a Castigationib⁹.i.delictis i qb⁹ castigant̄
b Stupzū.qō iudiciū ꝓmittit̄.vt.ff.ad.l.iul.de adul.l.it̄ libas.§.stupzuz.
c Et penis illis q̄s sustinet mulier q̄.j.tp̄s luct⁹ nubz ꝓbat̄ statiz. Accu.
d Parcim⁹.i.subuenimus. Quā.s.penā. e Maligne.p̄si mit̄ n.nō caste viriſſe penes p̄inū tractasse ei⁹ mortē.vt.s̄.e.§.ſz qd erit vbi mulier cogit̄ vltra annū expectare puta.usq̄z ad quinquēniū ꝛ si nubit p dat dotē.ꝛ do.vt.s̄.de nup.§.ſz ēt capti.§.si vero vxorez col.iiij. ℞.nō ita p̄dit si solū formidaret mortuo marito.q̄ hic ꝛ talia rō ē.s.turbatio nis sanguinis vt.s̄.de nup.§.ꝛ insuper. f Et indubitata. hic colli ge manifesta nō indigere ꝓbatiōe.sic.ff.de dote.pre.l.i.in fine ꝛ. ff. de v.ob.l.ꝓtinu⁹.§.cū ita.ꝛ.ff.q̄ satisda.co.si vo ꝓpzio.§.q̄ prei quali.

simū quoddā nūc accessit qō i nr̄is p uenire tpibus nolebam⁹ quāobrem nobis recte placuit emendatione di gnū existimare Mulier.n.ad virū veniēs hūc extulit vt apparet etiaz superstite eo nō caste viuere cogitās nūdū.n.ꝓpleto anno.xi.mēse pfecto peperit vt nō esset possibile dicere qz ōfuncto fuisset pt⁹ neqz enī i tm̄ tp̄s ꝓceptionis extēsū ē.ꝛ qm̄ ēt hec vna est penaz eaz q̄ acerbas nuptias faci unt vt vxor cadat mox añ nuptialiō natiōe a viro data ꝛ repēte eā amittat ꝛ nz vsuz hēat ꝛ recte filij sic mirabili mr̄is partu iniurati a ñ nuptialē p̄is poscebāt accipe ōdationē ꝛ ñ lucra ri valere mulierē p viz quē sic veloci ter deboneſtauit illa: sz quomō dica m⁹ verba illi⁹ erubescim⁹ nō digna se dicebat eē vt caderet qz legē noscet de legitimis loquētē nuptijs.sibi vo nō fuisse nuptias nisi p̄imas :porro ptū hūc eē oportet naturalis ꝓcupi scentie.sz qz hec ēt decies milies alijs subiaceret castigationib⁹ ꝓmittēdo stupzū idubitatū ē.ꝛ penis illis nō p uabim⁹ eā interī enī parcim⁹ defūcti filijs iferim⁹ aūt eis añ nuptialis do nationis amissionez.ꝛ i hoc casu quē cōstituit lex sup his q̄ ad legitimas ac cedūt nuptias ītra lugubre tp̄s Si enī illas lex mulctas nō rlinqt lz legi timas nuptias celebrātes eo q̄ forte suspicio fuerit ne qua p̄ extiterit suspi tiōis maligne cā ad fm maritū eo q̄ velociter ad nuptias festinauit: qūo nō hic vbi cā nō p suspitionez solā sz hec ipa icrepatio manifesta ꝛ idubita ta p̄bita ē delicto oium impijssim⁹ est iste partus noxiā eā relinquēs. Ñ lancim⁹ si qd tale contigerit ꝛ añ luc⁹ tp̄s peperit mulier circa terminū anni vt indubitatū sit sobolē nō ex p ori cōsistere mr̄ionio mōis oib⁹ eam

p̄uari ante nuptiali dōatione ꝛ scōz ꝓpetatē ꝛ vsū subdēdā quoqz alijs oib⁹ penis ac si fas eā cōtigisset ante luct⁹ tp̄s legitias celebrasse nuptias: nō enī aliqd amplius habebit castita te luxuria sz subijciat qdē ꝛ ipa pēis piculūqz sustieat ꝛ circa ipē scriptu re ꝓpter stupzū vt neqz nuptias acer bas desiderat neqz legitimas nupti as maiōe malo circūueniat. Que igr̄ placuē nobis ꝛ p hāc sacrā ōclarata sūt legē tua celsitudo cognoscēs so lēniter p programata ꝓpa māifesta faciat vniuersis datū kalēdas Ja nuarias cap̄.pe.bili. De tabellionib⁹ vt protocolla dimittant in chartis.
Impr. Just.a. Jo.p.p.

Item pauloante audiuimus p̄nti legi p̄bētez occasionē ex psona quoqz aut mulieris cu iuldā ferebat docum̄tū litteras qdē eius nō bñs erat.n.baz ignara ꝓple tū aūt a tabellione ꝛ tabulario subscriptione bñs ei ꝛ testiū ostēdens p̄ntiā.deide dū quedā dubitatio sup eū fieret mulier dicēte nō cē a se dele gatā ea q̄ charta loquebatur q̄ litem audiebat q̄rebat a tabellione cogno scere negocij veritatē deniqz tabelli onē deduxit at ille litteras cognosce re dixit ꝓpletionis tabellionis ñ tñ nosse aliqd hoz q̄ secuta sūt .nec.n. sibi ab ūtio pēit denegata sz ꝓmisisse cuidā suoz hec fae dicebat nz postea venisse ad cōpletionē Sed rursus alij b ꝓmisisse ꝛ is qdē q affuit ꝓple tiōi venit ꝛ nec ipe dicēs se nosse ꝛ.n. nz scriptō fuit documenti sz solū doc cuit qz p̄nte se b dimissū sit nec cui ab ūtio ōlegatū ē iuēt ē. vñ nisi p testes iudex valuisset agnoscer cām pure pi culū paciebat vndiqz negocij cadē te notitia ꝛ illud qdē ꝓpetentē meruit examiatiōez atqz ōcretū Nos aūt

est sensus.alij dicunt p̄o eodem poni vtrunqz ꝛ debent ꝛ p̄o idem sed p̄imuz verius est ꝛ sic due fiunt delegationes vt dictum est.
b Tabulario.a tabulario dī ꝓpletū eo q̄ dic vl mādauit tabellioni scribēdum.
i Eius tabellionis.vt.j.pz ibi ꝛ ille ꝛc. k Sidens p̄dictū documentū ta bellionis.Accur. l A se delegata.i.dicit q̄ nō mandauit vt scriberent̄ que scripta sunt. m Qui subau.ille. n Audiebat.s.iudex ꝛc.
o A tabellione.s.cui vltimo fuit hoc mādatuz scribendū. p Veritatem optime sumitur hic ar.q̄ iudex modis oib⁹ laborez ad veritatē q̄rendā sic.C.ō eden.l.is apud quē. q Deduxit.al' adduxit.
r Dixit.i.fecit duci .i. venire coram se. Ille.s.tabellio.
s Completionis ta.i.subscriptionis sue . naz ipse tabellio scripsit.ꝛ subscripsit.
t Nosse.idest nesciebant qualiter contraxerunt. u Horum.i. discipulorum qui erat tabularius. x Cōmisisset dictum.s. magistrum. Suorum.s.discipulorum qui erat tabularius.
y Dicebat tabellio. Item facere.scilicet tabellio.
z Venisse.scilicet dictum tabellarium Alij.s.tabellario.
a Et his.s.magister stationis. Completioni.i.audientie contractus.
b Dicens.tabellio. Dimissum sit.i.mandatum vt scriberentur.
c Inuentus est.scilicet tabularius d Paciebatur.scilicet dicta mu lier. e Decretum per nostram sententiam quam de facto tulimus que ꝛ fuit ius vt.s̄.de.le.ꝛ con.l.fi.in prin. f Nos in omnib⁹ scilicet boibus ꝛ oībus terris vt in nouellis eo.ti.ꝛ sic reꝓba quorūdā opinionem q̄ dicunt totam banc constitutionem localem.sed nos dicimus generalem vt hic

g Relinquens.quasi dicat non debet relinqui multum.
b Circa terminum anni.idē si postea.j.xix.menses.vt.s̄.e.§.diximus
i Spem scrip.i.scripte dona.pp nup.vt.s̄.diximus vñ sancimus.
k Castitate luxuria.s.non dz hīe plus luxuria q̄ castitas ꝛ facit.C. de dona.in ter viz ꝛ vxo.l.si ex voluntate.ꝛ.ff.de dona.inter vi.ꝛ.vxo.l.iij.ꝛ.iiij. ꝛ.ff.qō vi. aut clā.l. seruus.ꝛ .ff.ad tur pil.l.i.§.accusationem.
l Legitimas.i.p̄mas vt di cūt.vel dic fas.q̄ cū nō pos sit ipune facere nup.fac hec vt.s̄.ibi nō digniā se ꝛc.ꝛ sic nota dici legitimas nup. añ annū ꝛ punit̄ tñ sic aliquid est legitimū penā meret ar gu.q̄.C.de adul.l.grachus sed certe mr̄imoniū hic nō punit̄ sed nimia festinātia. Item q̄ dicit de stupzo pos se eā accusari ē q̄.C.ō adul. l.si ea.sed nō ē q̄.nā lz dicat ibi ad ulterijs exponim⁹ tñ l. stupzi ne contradicat .ff. de adul .l. si vxori .§. plane sed dic ibi eē vxorez hic vi duaz. Itē ibi palam se subij ciebat hic nō vt arg. C.e.l. que adulterij.sed qd de mu liere tutrice filioz numquid erit idē vī q̄ sic.vt.s̄.ō nup. §.si vero tutelā colla.iiij.sed dic q̄ cū hic nō inueniaſ ex preſſiz.vt.s̄.de admini. of. in sacris.ꝛ.p.§.fi.in.fi.
a Rica. De tabellionib⁹.l⁹ expedit̄.j.e.vsq̄z ad.§.illud
b Et vt ꝓtocolla.l⁹ expedit̄ j.e.§.illud ꝛ expone vt ibi.
c Itē pauloañ ñ q̄ sit scripta i aliq̄ lege. sz ō scō fuerat illa lis.
d Documētū.i.charta q̄dā Eius.s.mulieris.
e Nō bñs.s. dcm̄ documē tum.
f Ignara.s.dcā mulier .ac.
g A tabellioe.tabellio erat minor.tabularius maior:et magr̄ stationis maior vtroqz magistratū aūt hic adiuerit contrahentes ꝛ ipe cōmisit tabulario audientiā. Tabu larius āt tabellioni scriben dū cōmisit vt ꝓbant sequē tia.sunt āt ꝛ alia multa noia hoz publicoz scriptoruz vt C.de tabulis in Rica.ꝛ.l.fi. ꝛ hoc si bēs i littera a tabel lione ꝛ tabulario al'est tabu larij subscriptionē ꝛ tūc idē

ꝛ infra ibi hec custodiri ꝛc̄.nisi in duobus casibus.vt.j.e.§.pe.ꝛ fi.

g Operi tabellionū.i.ꝑpis tabellionibus vt in nouellis.e.ti.

b Ipsis.p se ꝛ caue tibi q; hec lr̄a tria dicit ꝛ ꝑpi tabellioni iungi siue mandari inſtr̄m. Itē ꝛ p se mādatū siue imūgiē vt ipemet scribat.ꝛ vt nō alij mādet. Itē ꝛ dz audire ipe idē vba ⁊ctus vsq; ad ꝓpletionē:vt subijcit ꝛ dū dimittit ꝛc̄.oliz aūt non erat ita.ſz duz ibam ad tabellionē magr̄m ipe ſi audiebat nos ſz alij ꝓmittebat audictiā ſi volebat ꝛ ille auditor non scribebat.ſz alij scribendū ꝓmitebat ꝛ ipe tū audiebat.vt.ē.e.iꝑn.bodie ār ꝛ ⁊ctū audit vsq; ad finē ꝛ sibi iungit̄ documentum ꝛ p se vt ipse ꝓponat vt hic dr̄ ꝛ pōt ec̄ rō qr̄ non possit sic ꝓmitti q; facere inſtr̄m non ꝓpetit iure magistrat⁹ ergo ꝺlegari nō pōt vt.ff.de off. eius cui mā.ē iur.l.i.in prin. ſz nunqd tota die videmus eē florentie magistrū statio nis ꝛ per eos fieri inſtr̄m q discipuli sunt ſ. ℟. ibi audit ⁊ctū discipulus ꝛ sibi iniungitur documētū. ꝛ ideo scribere pōt ꝛz ꝛ magister appo nat ibi signū suū rōne maio ris auctoritatis.vt.ff.ō edē. l.si qs ex ar.§.i.nā ꝛ quotiēſ signa sunt plura i chartis tā to cautiora sunt istr̄a: vt.j.ō fide instru.§.oz

i Jungat̄.ſz nota.ad hoc vt tabellio facit chartā debz si bi mādari a ptibus.siue ver bo rogo siue mando.siue de lego. siue volo. siue sitibus. vt hic ꝛ supra in prin. ibi nō eē a se delegatā ꝛc̄.ſz aliud i teste.nā fortuitus vz vt.ff.ō testibus.l.ad fidez nisi in q̄t tuor casibus vt.j.de test.§. ꝛ ſz in fi.§.sed nunquid ē ne cesse vtrunq; ⁊bentiuz hoc mandare.℟.sic ſz forte pos set distingui an sit gr̄a vtriusq; ꝛ in vtriusq; prēiudiciuz ꝛ tūc oz vtrunq; mādare.vt hic aut pro vno tm̄ ꝛ tūc suf ficiat euz mandare cuius sit gr̄a forte.n.alter vti q; mādaret.in cuius sit p̄iudici um.vt.ff.de ver.ob.inter stipulantez.§.i.ꝛ ita suat̄ maxime in denunciationi bus q; fūt ab vno alteri ex varijs cās.ſz qd si nō inuenit̄ i instro q; sit mandatū vel iniunctum a partib⁹ ſ. ℟n.p̄sumo semp eē iniunctū vt insti.de inuti.sti. §. si scriptū fuerit ꝛ insti.ō fideius.§.fi.

Intersit tabellio.ipe.i.sit ꝑns. lr̄a vt modo caute notauim⁹. Et. ℟.ſ.iudicibus

m Qui hec.ſ.instrumenta facienda. Iniungant tabellioni.

n Quibus facilis.i.facile p̄t accipi illiterati p mutationē scripturar; ꝛ nō po terūt ꝓbare ⁊ctuz q; q̄tū ad eos res ē incōuincibilis si non poterunt ipi ꝓbare ⁊ctuz q; illiterati a tutela excusant̄.vt insti.de excu.tut.§.filiter ſz quosdā. Itē a postulādo repellunt̄.vt.C.de postu.l.ij.ſm quosdā. Itez a iudicando: vt.j.de iudi.§.i. Itē a clericatu vt.j.ō san.e.§.i.ꝛ.s̄.qūo oz.e.§. neq; expedita.

o Hec q̄ dicunt̄ in hac.l. p Ciuitate siue ꝓuincijs hic manifeste reꝓbat eoz opinio q dicunt totā hāc ꝓsti.eē localē. q Scientib⁹.ſ.tabellionib⁹.vl̄ dic magistris. r Pret̄ hec.i.discipulis iniunxerint. Et q.i. discipulus.

t Documentum compositione: vt in nouellis.e.l.ij.

Ad iniungendum.i.audiendum quod erat magistro iniunctum.

t Et interest.i.adest ad audiēdum. Accur. u Obtinebit.al̄ obtinebit al̄s sustinebit. x Qualem ē.ſ.sustinebat magister qui ꝛc̄.

y In ea.ſ.statione. Ille.ſ.magister. z Cadat.C.de iudeis.l.iudeos.

a Unus.ſ.alius si ille q ꝺlegauit magr̄ forte nō sit idoneus ō his dicet.j.pri.§.

b Erit.ſ.p̄mus in statione. c Ministrātiū discipuloz.

d Illi.ſ.magister. e Hoc agere.i.ꝓuenire cū eis qui instrumenta cōpo ni desiderant vt in nouellis.e.ti.ꝛ sic nota. q; nemo debet verecundari facere artem suam. f Ille vero repete.q̄m ꝛ hic ille.ſ.discipulus.

g Illius.ſ.magistri. h Hoc egerit.i.composuerit documētū q; iniunctuz erat magr̄o faciendū p q̄ videbat̄ ꝓpuniri.ſz nō punit̄ imo efficit̄ p̄mus statio nis vt dictū ē.ꝛ iō nō punit̄.vt hic inuit.q; obsequit̄ iperio p̄is vl̄ dñi. vt.ff.de reg.iur.l.velle. i In stationibus.al̄s sup stationib⁹.al̄s in stationibus.

k Jungitur.ſ.discipulus.ꝛ.ff.de insti.l.quicunq;.§.sed ꝛ cum fullo.

Tabellio.ſubrogatus.vel dic.i.magister.

credim⁹ oportere vniuersis auxiliari ꝛ cōmunē i oib⁹ facere legē quaten⁹ ꝑpositis opi⁹ tabellionū ipis⁹ p se om nib⁹ modis iūgatur documētū ꝛ dū dimittit̄ interſit: ꝛ nō aliter ipōatur charte ꝓpletio nisi hec gerātur: vt hē ant vnde sciāt negotiū: ꝛ iterrogati a iudicib⁹ posſit q̄ sosecuta sūt cogno scere.ꝛ respondere maxie qñ litteras sūt ignorātes q^m hec iūgūt qb⁹^it faci lis ē ꝛ icōuincibilis denegatio hoz q̄ ꝑ veritate secuta sūt.vt ergo oia hec ꝑ phibeam⁹ ꝑpterea pātē ꝓscripsim⁹ legē ꝛ hec custodiri mōis oib⁹ volu m⁹ a tabellionib⁹.ſuū i ipa felicissima ciuitate siue in ꝓuincijs sint sciētibus qz si ꝑter hec aliqd egerit cadent oio bis q̄ vocāt̄ stationib⁹: ꝛ q ab eis di rigit̄ ad iūgēdū documētuz ꝛ itereſt ipse dñs supstationis auctoritate erit mutabit̄ cā. ꝛ ille qdez decetero hoc obtinebit^u officiū i statiōe q̄le q i ea ꝑ matū tenebat. Ille vero cadet^y ea aut vn⁹^a erit^b ministrātiū illi^a qm̄ ille qdē dedignat⁹ ē hec agere^c q̄ erat cōcessū ei. Ille^c scōm illi⁹^d volūtatē hoc ege rit^b ꝑpterea nos hāc itulim⁹ ei penaz aut optie fiāt circa documenta ꝛ iusti ꝛ cautiores ꝛ ñ pp suā reqē ꝛ delitias corrūpant alienas vitas. Si vo idi gn⁹ sit forte ptāte i stationib⁹^k suscipe is cui documētū extra ea q̄ a nobis dis posita sūt p p̄tē legē iniungit^k tabel lio^l qdē cadat oib⁹ mōis hac cā.alter vo p eo cōstituat̄ nihil vo oimō dam nificādo^m ex hoc statiōis dño qcūq; fuerit extraneoz:ꝛ nō ipso^n tabellioe cadēte lucr̄ exide ueniētib⁹ ſz illo so lo q talia ꝓpetrauerit ꝛ dedignat⁹ est suū ꝓplere op⁹ primatu cadēte^o oib⁹ qdē alijs^p supstatiōis iur̄ itegr̄ dñis ei⁹ ab ipis tabelliōib⁹ q talia peccaue rūt ꝟuādiſ nō fingāt tabelliōes occa siones p egritudinē forte descēdētes aut occupationes h⁹ i.licebit.n. si qd tale fuit euocare eos q ꝓtrahūt ꝛ p se cām⁹ ꝓplere. ꝓinde hec q̄ cōtingūt ra ro^q ñ ipediment̄ faciēt vniuersis coqz nihil iter homies sic ē idubitatū vt ñ posſit ſz aliqd sit valde iustū ⁊stitueꝛ tū suscipe quādaz solicitā dubitatio nē^r sed nec q̄st⁹^s eoz minōes fieri per hoc pp ꝓtrabētiū frequētiā occasio nē hntes cū meli⁹ sit pauca ageꝛ cau te^q q̄z multis itereſſe piculose vt tū nō vehemēter eis^v dura^x lex eē videatur nos cōnicietes^a humanā naturā me diocres ꝛ iaz eis leges nostras poni m⁹ pp tales eoz forte dubitationes^b dam⁹ ei lniaz singulis^c vnuz^d ad hoc ꝓstituer̄ gestis apud clarissimū magi stru sensus felicissime ciuitatis^e ſolē niter celebratis ꝛ lniaz^f eis^g dar̄ vt de legentur ei ab his q veniūt ad ei⁹ sta tionē ꝛ documēta ꝛ dimissis eis inter eē nulli oīno alteri i statione existenti lniam eē: vt aut delegent^h ei^i itiū^k aut cū dimittūt^l interſit nisi tabellioni q auctoritatē habet aut^m q ab eo hoc sta tut⁹ ē. Si vo ꝑter hoc fiat ꝛ alter de legetur: tūc subiacet pene tabellio q auctōitatē hz a nobis dudū diffinitā

m Damnificat̄.q; stationis hz redditus integros vt subijcit neq; cadē te ꝛc̄.sed quis soluet hos redditus ſ. ℟. magr̄ q ꝓdurit.sed nunqd repe tit a discipulo q nunc ibi ē magister ⁊ videt̄ q nō q; suo delicto ꝓdidit.vñ ex eodē facto penā ꝛ ꝑmiū hze nō dz vt.ff.solu.ma.si ab hostibus.§.fi.ſz verius ē vt agat repetat ꝓdi.ex hac.l.satis.n.punitus est ō delicto q; ꝑ matū amisit.vt.C.ō penis.l.sancimus.

n Et non ipo. ta.i. subrogatus si.n.ipe idē eēt dñs statiōis nō peteret redditū a seipo. vl̄ a magro qui ē deiectus.nam mitius dz agere cuz magro suo q̄ cū alijs. Item exceptione doli ab eo repellitur cū sibi restitutus est vt mō dixim⁹ vt.ff. de excep.do.l.dolo

o Cadēte.ſ.dño.

p Oib⁹ alijs. forte q̄dā pepigerat ma gister cū dño statio nis ei⁹ q̄ ſuāda sunt inter eos vt dicit.

q Et p se cām ꝓplē q.d. aut faciāt tria q̄ facere debēt aut eos ⁊bentes admoneāt vt p seipos suos cō pleāt ⁊ctus.

r Ratio qr tabellio ipediat̄ p se ꝓponē nō iō semp hac op posita occasione di cāt se velle alijs cō mittere.vñ legisla tores de his q̄ raro accidunt non cura būt vt.j.vt sine phi. ma.ꝛ debi.ꝛc̄.§.i. fi ant ergo instrumen ta cuz cautela ꝛ p se oīa faciat qr ēt sic fa cta icidūt in dubiuz ne dū alias male fa cta vt subijcit.

s Dubitationez.C. quibus ad hb. ꝓcla.

non li.l.fi. t Ez nec q̄stus videbat̄.n.q; ex quo hec oīa faciūt et p se q; tota die habebūt qō faciūt.vñ minus deberent accipere a q̄libet cū in alio cōpensēt̄.qz bēnt ꝛ exercitum maius.sed tm̄ nō ē ita. vt subijc.

u Cū caute.vñ Salomon ait melior est bucella panis sicca cū gaudio q; tota domus plena victimis cū iurgio. Itē melius est paz cū iusticia q; multi fratres cū iniquitate ꝛ facit.C.de veteri iure enu.l.i.§. ⁊rium. ar.ꝛ.j.de alie.ꝛ emphi.§.si vero contigerit. x Ut tm̄.hic incipit cōstitutio localis eē. y Eis.ſ.tabellioīb⁹ ꝓstantinopolitane ciuitat̄

z Dira vel dura.al̄ dira. a Conicientes.i.considerantes.

b Dubitationes.ſ.an possent aliquam delegare vl̄ ꝓmode possent fa cere.si qua necessitate ad talia cogerentur.vt.s̄.e.§.ꝛ nō fingant.

c Singulis.i.tabellionib⁹ ꝛ oibus ꝛ singulis vt in nouellis eo.ti.

d Unū.ſ.tabellionē vt in nouellis eo.ti.ſz qdā bñt vnā ꝛ tūc dic vnū li cētiā.i.sel̄ vnum constituere ꝛ erit idem cōstitutionis.

e Ciuitatis.quidā bñt in tertu legis bui⁹ ꝛ dic de ꝓstātinopoli ꝛ bñ.nā h.§.localis ē vt.j.§.fi.sed ꝛ si nō sit in textu.hec dictio h⁹ tm̄ intelligitur.

f Iniaz. repete:ꝛ damus licentiaz ei quā bñt tm̄ ꝑ se.i curia magr̄i cē sus vt delegent̄ ꝛc̄. g Eis.i.delegatis eis instr̄is.sed dic intereē.ſ. ꝓpletiōi instr̄ti.i.illū cui delegata sunt istr̄a. h Ut delegent̄.istr̄a fa cienda vt statiz innuit. i Initiuz.i.audientia contractus.

k Dimittūtur.i.q̄ cōplentur ipe idez ⁊ctus vel q̄ scribitur.

l Aut.i.saltem. Dudum.§.in hoc. m Ipis tm̄ documētis hoc est argumentū imo lex expressa q; tabellio nō pōt delegare discipulum suū ad conficienda instr̄a.sed si fecerit instr̄a nō viciāt̄. Sed tabellio pe tum ad hoc idē sit ibi in quolibet vel dicas aliud ibi.qz ibi ꝓhibeē ꝛ nul lo casu conceditur q̄ est illud ꝓpetuo ꝓhibitū hic nō.vñ si ibi fiat ⁊ nō valet instr̄m vt.C.de.le.ꝛ con.l.nō dubiū.itez nō hic aliud optimū ar. q; vbicunq; tabellio perdit officiū suū qō ē ꝓp multas cās.vt qō mini strauerit scripturā alienationi rei sacre.vt.s̄.de non ali.§.ad hec ꝛ i alijs similibus casibus q; nō ideo debeant vitiari sua instr̄a ꝛ facit.ff.de offi.

preto.l.barbari.z ℔ ē vex ar.ō tñ ē.C.ō sen.pass.l.fi. n Illud initio i.ſ.hz appellationez vt sequiť.z facit.j. vt preponať nomē ipatoꝛi.§.i.
o Quod.que res.i.scriptura quam initio charte fecit.
p Prothocollū.dz a ꝓthos qō ē ꝓmū z collo qō est collatio. ſ.lrāz.q. d.ꝓma collatio lrāz in charta.nō āt tō dz cū in collo hoc fiat. qz si fieret in ꝓmo collo charte ꝓm hoc charta hz̄et plura colla.in hoc āt initio in breuiatura totius ꝓctus fiebat z anni dñi z filia vt subijc̄.z debebat ista tim in eadez charta siue mēbrana fieri i stīm.vt si eēt dubitatio in instrō recurreť ad inbreuiaturā q̄ prothocollum dz. vt dcm̄ sic ēt dz adaz prothoplasma q̄si p̄mo plasmat⁹ a deo.
Itē Stephanus p thomartyr q̄si p̄m⁹ martyr p⁹ natiuitatē xp̄i hodie āt hec fi sūt i vsu.sed vel in q̄terno vel ꝓsus in alia charta fiūt hui⁹ rogationes.i.abbreuiature que consuetudo cum sit gñalis vincit hāc.l.vt. ff ō l.z se.cō.l.qb⁹ i fi.sz oliz i ꝯstātinopolitana ciuitate ſuabať tñ.vt.j.pri.§.
q Dicant appellat. q.d.hēat chartā nomen comitis scriptū.
r Scribunt i tabulis.i.breuiatur.naz ꝓterea q̄ dicūt .j. vt ꝓpo.no.ipera.z scribitur.ibi forma ꝓct⁹ breuiter.
s Et vt. repete z in pūti adijcimus legi vt ꝓtocollz non incidant.
t Sancimus.ſ.non facienda.
Suscipiāt.ſ.iudices
u Adulterā.i. falsaz
x Dixim⁹.vbi ē breuiatura in p̄ncipio.
y Decreta sūt .ſ.i illo.§.vt nō tā vehementer z ex.§.illud vsq; huc.nā alia cōmunia sūt q̄ dixim⁹ s.e.§.nos.
a Valere ex necessitate.
b Et lz z repete et vbi lz.i.licitū ē negocijs inēsse subaudi.
c Nō dare .repete z ibi nō lz dare.
d Cui se.ſ. falsitati
e Rica De ecclīasticaz rez.b subijciť v. collatio. z q̄ dic alienatiōe.ſ.facieda pro fiscali tñ ōbito Et solutione .i. datione isolutū ip̄i creditoꝛi etiam priuato non solum fisco.vt.j.e.§.si vero priuatus.

vel ipsis⁽ᵐ⁾ tñ documētis pp vtilitatez ꝓtrahētiū nō ifirmādis:nouim⁹ enī qz legis metu ōcetero z ip̄i custodiēt q̄a nobis decreta sūt z documēta sub cautela faciūt. Illud⁽ᵈ⁾ quoqz p̄ñti adicim⁹ legi vt tabelliōes nō i alia charta pura scrīāt documēta nisi in illa q̄ i initio qdē⁽ᵉ⁾ vocať ,ptocollum⁽ᶠ⁾ p tpa gliosissimi comitis sacrarū nr̄aꝝ largitionuz hz appellationē⁽ᵍ⁾ z tēp⁹ quo charta facta ē.z q̄cūqz i talibus scribūtur⁽ʰ⁾ z vt⁽ⁱ⁾ ,ptocollū nō incidāt lz in certū reliquāt.nouim⁹.n.multas falsitates ex talib⁹ chartis ostēsas z p⁹ z nūc:iōqz licet aliq̄ sit carta :nā z h⁹ fācim⁹⁽ᵏ⁾ hñs ,ptocollū ñ ita scriptū sz quādā scripturā gerēs nz illam suscipiāt tā q̄z adulterā⁽ˡ⁾ z ad talia nō oportuna sz in sola tali charta q̄lē dudum dixim⁽ᵐ⁾ documēta scribant. Hec itaqz ō q̄litate chartaꝝ a nobis decreta⁽ⁿ⁾ sūt z de incisione eaꝝ q̄ vocātur ,ptocolla valē⁽ᵒ⁾ in hac felicissima solū ciuitate volum⁹ vbi plra qdē ꝓtrahētiū multitudo multarū chartaꝝ abū dantia ē z lz⁽ᵖ⁾ legalib⁹ interesse negocijſ vt z nō dar⁽ᵉ⁾ occasionē q̄busdā falsitatē ꝓmittere cui⁽ᵉ⁾ se obnoxios existere demōstrabūt q ꝓter hec aliqd agere presūpserit Que igr̄ placuerūt nobis z p hāc sacrā declarata sūt legez tua celsitudo opi effectuiqz tradere festinet.xviiij.kal.septēbris.

De ecclesiasticaꝝ rez immobiliuz alienatione z solutione

Ispa.Justi.Jo.pp.secundo.

Et circa legis studiū.z alia oīa q̄a nobis iō quotidie cū labore agūtur vt vtilitatē nr̄is subiectis ueniam⁹ q̄ effusū qdē z imēsū ē remouētes. Nō aūt z optimū z meritū⁽ˢ⁾ subrogātes z sepe quoqz ex studio p ꝓpoſé imēsitatē ēt⁽ᵗ⁾ vltra mēsurā legez ꝓstruxim⁹ vt qō p̄mit⁹ fluebat retinētes⁽ᵘ⁾ ita eq̄litatē decetero introducerem⁹. Nup igr̄ scripsim⁽ˣ⁾ legez de scissimis eccl̄ys oīb⁹ z monasterijs z reliqs venerabilib⁹ domib⁹ nullā eē eis rez ūmobiliū alienatiōis lniam p mittētes. Videbam⁽ʸ⁾.n.cām effusā z paulati⁽ᶻ⁾ ad alias migrantes⁽ᵃ⁾ ecclīasticas possessiones nz p̄cijs solutis dignis nz ope ineuitabili⁽ᵇ⁾ ūminēte aliēatis⁽ᶜ⁾ ēt⁽ᵈ⁾ ꝓtra positas iā leges deciesmilies circūuentiones factas quo circa p̄ma p̄mētes⁽ᵉ⁾ viā oīb⁹ similiter iacessibiles cōtra eas⁽ᶠ⁾ facim⁹ circūuētiōes Hz hic⁽ᵍ⁾ plerūqz qdē scissimaꝝ ecclīarū aliarūqz venerabiliū domuū vtilitatē habuerāt possessiōes nullo hās

i Retinētes.ſ.refrenātes. k Scripsim⁹ legē.vt.s.de nō ali. colla.ij.
l Videamus.i.q̄ fecim⁹.l.illa. m Paulatim.repete videamus.
n Neqz migrantes.dico neqz. Bignis.ſ.ecclesijs.
o Ineuitabili.imo bñ poterat euitare illā alienationem.
p Alienatis possessionibus suis. q Hz ēt.ſ.videbam⁹.vt.s.de nō alie.§. lex itaqz.z.§.sequenti.
r Perimentes.quasi dicat gñaliter ēt ꝓhibendo fieri alienationez ecclesiastice rei nequaq̄ plus timere oporꝛet h⁹i fraudes.cū oē genus alienationis sit ꝓhibitū. vt s.ō nō ali.§.si minus in fi.
s Cōtra eas.ſ.venerabiles domos. vl dic melius contra eas.ſ.leges.
t Hz hic.i.ex p̄dicta lege.
u Occurrit.tñ.ſ.ō nouo p⁹ p̄dictā legē z iō ꝓsilio nouo idigebat.vt.ff.de vētre iſpi. l.i.§.i.i p̄n.§.qō ꝓsiliū h sub ijcit ibi sancim⁹ igit̄ zc.
x Nō extāte.al nō exīte.illa.n. posset alienari cū nō inueniať ꝓhibita alienatio in talibus vt dixim⁹.s. de non ali.§.nos igitur.
a Soluerēt habentes. scilicet vendere repete.
b Permisim⁹.ſ.rescriptis q̄ non habemus i corꝑe iuris.z ideo ignorauit q̄ fuerit illa subtilitas.hodie scimus post hāc.l.vt.j.de alie.z emphi.§.hoc insuper.
c Sicut neqz.ſ.tali mō quo palā spāliter ꝓpe nō permitebať lege.sed gñaliter permittebať hypoteca vt.s.de non.§.sin āt creditoꝛ az.vel dic p̄misimus in scriptis fieri donationē insolutuz sed non permisim⁹ palaz.i. indistincte. sed quibusdaz tñ p illa nostra rescripta q̄ legem appellant.ſ.spālem.vt insti. de iure nāli.§.sed q̄ p̄ncipi z nota quia dicit se permisisse dationem insolutum ꝓpter debitum priuatum.sed ꝓpter fiscale z dationem insolutū z etiam alienatōez vt subijcit.z sic ēt statuendo dixi postea prox.
d Permisim⁹.ſ.nullis nr̄is concessionibus z idem etiā statī dicā gñaliter statuēdo.
e Eloquijs.sic .j. ꝓstō qne ex ascrip.§.fi.sic.j.de alie.z emphi.§.sed etiam.
f Inia interlocutoria.
g Apud ꝓincie. hoc dicit ꝓp impensaz scripture q̄ ibi remittitur.vt.j.de alie.z emphi.§.hoc etiaz.
h In fiscuz.i.fisco.
i Subeuntibus.i.soluentibus. Accur.
k Legem .s.de non alie.§. nos igitur.
l In fiscalibus.soluentibus sic.ff.de in rē vso.l.iij.§.i rē sic.ff.de re.e.l. mag.§.ne tñ
m Et de suscepta. de suscepturn dicitur professio censualis qua ꝓfitebatur possessori ipsi fisco se tale prediuz a fisco suscipere z tñ census eo nomine se debere.vt.C. sine cen.vl.re.l.fi.z.ff. de censi.l.forma z plene dixi.s.de man.prin. §. coges autem cc.facit.j. vt hi q obli.§.i.z.C. de collatione fundi patri .l.placuit.z.j.de bis qui ingre.ad appel lat.§.illud in fine. n Potentibus.i.non valentibus.
o Aliquibus.scilicet clericis.

f Tcirca imēsuz sic.s.vt dei .sit nu.cle.i p̄n.sic.s.ō nup.§.diceps i fi.
g Petitū.ſ.est. h Etiā vltra mē.q.d.nō ꝓstrinxim⁽ᵠ⁾ q̄tū necesse videbať sed diuisim⁹ ēt vltra mēsurā vt nō nimiuz recedere videamur ab eo q̄ fuerat primo ꝓstitutū vt pz isti.qui.ma.nō poss.§.cum ergo.

p Si vero priuatur. ſo. ma. pro ſoluto. i. titulo al.
q Ad alienationē. z ita nō q̄ pro debito fiſcali pmittit alienatio z in ſolutū datio. ſed p̄ puato ſola datio inſolutū p hāc cōſti. ſz hodie gñaliter pmittit alienatio pp debitū vel fiſcale vl priuatū cū ſolēnitate tñ vt. j. de alie. z emphi. §. hoc etiam. r His aūt ablatiui caſus ſubaudi ab.

s De hoc. i. de reb⁹ eccliaz ꝓſtantinopolitane ciuitatis ſtatuimus. n. recitādo legez leonis z cōfirmādo eā vt. §. de nō ali. §. vt. n. illa nā dicta l. leonis tm̄ in rebus eccliaz ꝓſtantinopolitane ciuitatis loquitur. vt. §. de ſacroſan. ec. l. iubemus.
t Nec eam. i. banc conſtitutionem.
u Rica. De iureiu. Accur.
x Emper eſſe vt. §. debere. z fal. §. i. z. §. exheredatos.
Firmas illi. ſ. legi. z facit. ff. de le. i. l. nemo poteſt.
Jureiurando. verbotenus vt in nouellis. eo. ti.
y Dem. dixit puta ſcitis q̄z C. habeo in bonis.
Et q̄z legas ſuſpēſiue uſq; ad. §. ſancim⁹ z r̄pete h dixit
z Facientes. non iuſte dico quia ſubſtantie tc̄.
a Acqeſcūt. ſ. vt ſint hēdes ſic teſtator diſpoſuit nō aūt vt ſtet diuiſioni vel deſignationi ipſius q̄ facere non debeant vt. j. e. §. hoc q̄ in fi.

Colla.v.

b Una. nota vnā fingi pſonaz teſtatoris z heredis vt hic z. C. de here. inſti. l. ſ. et ff. de vſuc. l. hereditas. z. C. de vſuc. l. antiqtas. z nō modo z p̄ quē. pbat. §. dicta non debere fieri ab herede nam pbando q̄ ſit vna pſona heredis z teſtatoris ergo heres hoc diriſſe z iuraſſe videtur. Jā ergo nō ꝑ alterius dictū venit. ſz ꝑ ſuuz. et ita ē ſibi ꝑius. q⁹ repellēd⁹ vt. ff. q̄n appel. ſit. l. penl. §. ſi alius. Jté facit. C. de ñnu. pec. l. gnaliter z. C. ō furtis. l. i. z. j. de bis qui ing. ad appel. §. illud.
c Nullus. ſ. heres.
d Sibimet. nā ſi dicā reluctari ē teſtatori p̄ ꝓs dicere reluctari ſibi. q̄ p verba que dixit teſtator ipe vī dixiſſe cū ſit cū eo eadē pſona
e Dixit. ſ. teſtator.
f Sermones. nullus heres dixit ꝑ ſmōes ſuos reluctari. z nullus heres dicit nolle valere q̄ dicit atq; iurabit tutum eſſe.
g Sācim⁹ igit aut in ſuis.
b Teſtamentis. i. ſcriptis. vel non ſcriptis vt ēt in non teſtō. vt i nouellis. e. ti.
k Et iurauit. ſi corporaliter planuz ē. ſi vero verbotenus z tunc idez dico vt in nouellis. e. ti. z hoc pbat in eo q̄ dicit per ſua teſtā. nā adiuratio quedā ē ſz nō rectū iuramentuz. q̄ illud eſt tm̄ p deū ſm Joā. z facit. C. ſi minor ſe. ma. dixe. l. fi. ſi aūt nullo mō iurauit z tunc aut dixit percipiendo eos eſſe ꝓtentos ꝓbus deſignatis z tunc ſtandū ē. vt. ff. de le. ij. pero. in prin. aut affirmando et tunc nō fecit int eos p̄iudiciū. q̄ magis errādo q̄ volēdo diriſſe videret. vt. ff. de le. ij. Licia. §. Caius in fi. §. z. l. cū pī. §. pī filio. z. l. fi. §. i. z. ff. de leg. iij. l. cū qs decedens. §. nuptura z. §. codicillis. z. C. cōia vtriuſq; iudi. l. ſcriptura. que ocēs. l. huic p̄it ſignari ꝑ. ſed ſic ſolue q̄ ibi non iurauit. ūt dictum ē.
l Suos coheredes. qd in extraneis aliquid de bonis defuncti bñtibus ſ. ℞. ꝑ vī p lītam iſtaz. z hoc dicunt quidam ſed dicas idez vt heredē ab illis extraneis nō p̄it repetere q̄ hic in coheredibus dī grā exempli dictū intell. ge.

m Solius ſunt. i. q̄ ſolā ꝓtentionez ꝓtinēt nō āt q̄nez ſuoz.
n Nullius. ſ. cōtētionis. o Apud heredes. ſ. iuramento.
p Sed hoc. ſ. vt fiat p̄iudicium ex verbis defuncti.
q Curioſi. i. ſtudioſi in adipiſcendis oībus bonis teſtatoris non curantes de iuramento eiuſdem. r Inter creditores. i. in p̄iudiciuz creditoz declaratū ē legibus. vt. ff. de. l. i. filiuſfa. §. diui. z. ff. de lib. le. l. aurelius. §. eū qui z. C. de ꝓba. l. rōes. z. l. exemplo z. C. de teſti. l. oibus z. ff. de inter. ac. de etate lz āt p̄iudicare nō poſſet creditori bus. pōt tñ pdeſſe ſi iuraret tm̄ ſe ōbere q̄ lz nō hēat creditor aliā ꝓbationē hoc tñ ſufficit. vt. ff. de. le. iij. l. cuz qs. §. antepe. z eē ſi ē creditor z iuret ſibi debere tm̄. x. cū. xx. debeant q̄re nō prodeſt extraneo debitori. ℞. certe pdeſt imo z ſine iuramēto ſimpliciter dicendo vī velle remittere p pactū. vt. ff. de pac. l. tale pactuz. lz qdaz dixerit hāc ꝓſti. hic locuz inter coheredes tm̄.
s Illis. ſ. creditoribus
t Bona. ſ. bona defuncti z q̄ dicit ſe habere z alia.
u Contentos. ideſt volumus.
x Negocij. vt cadat a cauſa.
y Nō poſſe frui ſic C. de fideicon. l. fi. i fi. ſic. §. ō here. z fal. §. ſiquis autem.
z Aut obedire oīb⁹ ſic reprobāt pticularis approbatio. ſic ff. de admi. tu. l. cuz querit. z. C. de omi agro deſerto. l. quintiliana. z. ff. de acq̄ren. here. l. i. z. ij.
a Obſuari volum⁹
b Trāſacto. z ita locutis vt hic dī vt i nouellis. e. ti. nec mirū q̄ hoc exp̄eſſe h dicit ad futura nō trahit vt. C. de le. z cō. leges z conſti.
c Rica. Ut prepo natur. hoc expedit ſ. e. r ſq; ad. §. illud.
d Et vt latius. hec dicunt. ſ. e. §. fi.

neq; calūniari ſuos coheredes neq; ob hoc ſuos q̄rere ad tormēta deducere z alia ſilia diſcuter. z ꝓſcrutari q̄ ſoli⁹ſūt ꝓtētiōis alteri⁹ aut pēit⁹ nul liuſ vt puta duz ſba vī cē tāta q̄ſta teſtatō iurās hāc ſolā apud heredes i uenir voluit. ſz hec qdē iter hēdes qui curioſi videt indefūcti eē ſba valere voluim⁹ ñ tñ hoc ratū eē iter creditores eo q̄ nr̄is declaratū ē legib⁹ q̄cū q; quilz p ſe dixerit aut ſcripſerit hec nihil ei pdeſſe nz creditoribus p̄iudicare ſz illis lnia ſit oīa ſcrutari q̄ volūt mō hēdes ꝓtētos eē his q̄ a teſtatoꝝ dicta ſūt Sitq; pēa negocij iter heredes vt q aduerſar his q̄ relicta ſūt eis nō poſſit oīo frui neceſſitate iminēte aut obedir oīb⁹ aut vniuerſa cōtēnere Et nō hec qdez eligere his vo reſultare ſz defūcti volūtatē ab ei⁹ ſucceſſōib⁹ ita ſuari vt i nullo ei ꝓtradici p̄ſūat His valētib⁹ i r̄liquo tpe vniuerſoz i oī negocio nō duz motu i iudicio nz i iudiciali lētētia: aut amicabili trāſacto Tua igr̄ eminētia q̄ placuerūt nobiſ z p hanc ſacrā ōclarata ſūt legē cognoſcēs ſoleniter p̄ pgrāmata p̄pa māifeſta faciat vniuerſis Data. x. kal. ſep.

Ut ꝓponatur nomē ipatōis documētis. z vt latinis litteris aperti⁹ tēpora inſcribāt. Rubrica.

Ipa. Juſti. a. Jo. p̄p. ſecūdo.
i Illud oīū hōeſti⁹ eē putādum documētū. z geſta z q̄ oīo p tpis mēoria hominū adinuētuz eſt q̄ ipa quoq; ꝓmēoratiōe ornar im pij⁹ ꝓſulis⁹ eteni z indictiōis z quot inditia tēpoz oīo ē z q̄ apud nos ſūt quidē forſā. z hec ſignificatiua hoz q̄ volūt ñ tñ nos aliq̄ hoz p̄inim⁹ ſz maiorē adiectionē eis imponimuſ vt ex maioribus z pfectioribus eis tpoz deſignet curſus Si quis. n. r̄ſpexerit ad vetuſtiſſimā hominū: z ātiq; rēpu. eneas nobis troian rex reipu. ꝓnceps: z nos q eneades ab illo vocāur ſuū ſiqs ēt ad ea ꝓncipia r̄ſpexerit ex quo pur roanoz nomē apō homines cognoſcāt reges eā ꝓſtituerūt Romulus z Numa ille quidē ciuitatē edificās: ille aūt eā legib⁹ ordinās z exornās. ſiue ēt tertia ꝓncipia ſumet quilz impij Celarē maximū z augu-

e Illud putanduz documētum. al deeſt documentū z tñ ſubaudiť.
f Et geſta. ſ. ſunt boneſta putanda al āt ſunt geſta. que in iudicijs gerunt z in ſcriptis rediguntur. z eadem dicuntur acta.
g Imperij nō dari plurimā auctoritatē inſtro ex memoria ꝓncipis z facit. C. de teſtament. l. oium. b Conſulis. cōmemoratione.
i Indictionis. ē āt iudictio curſus. xv. an. z dī in dic. prima z ſecunda p ut eſt. j. hec. xv. annoz. vltra āt nō extenditur. ſed a prima icipit inde beaī q̄ antiquitus romani ſingulis. xv. an. recipiebant tributuz de toto mundo z erat in primo quinquēnio ferruz. vt inde fierent arma militibus romanis. ſo quinquennio argentū vt inde haberent ſtipendia milites.. tertio quinquennio auz q̄ in errario ponebaī vt tpe neceſſario ꝓ republica romanoz expenderetur vī adhuc hodie ſuamus curſum

illoꝝ triũ lustroꝝ.ſ.hoꝝ.xv.an.ꝛ indictionẽ appellam⁹ qꝛ ſic tribuꝛa indicebantur antiquitus.ſi autem vel eam indictionem colligere. accipe annos dñi q ſunt. Dccxx. ꝛ eis addas.iij.annos qꝛ tantus annus erat tpe natiuitatis xpi.ſ.tertius idictõis diuide p.xx.ſemp abijcias illa.xv. ꝛ cũ hẽs numeꝝ ꝓpletuꝝ.ſ.xv.iuenies te hẽe idictionẽ.viij.ꝛ de ls nõ.C. de inſti.C.ꝓfir.in ſi.

k Et quot.hic icipit oõ iſta ꝛ tm̃ dicit q ſi q̃ alia iudicia ſunt rõe memorie tpoꝝ in primis apud nos vl̃ apud alios. vt ſi forte fiat mentio ciuitatis.vt.j.e.§.ſi q̃ vero vel q̃ſtoris. vt ſ.de tabel.§.ſi. hoc nõ tollam⁹.ſz iſta ad ij.im⁹: vt.j.e.§.ſi q̃ vo ibi nos.n. ẽ.ac.

l Indicia.al̃ indiciũ ꝛ hec ẽ mala lr̃a al̃ iudicia ꝛ hec eſt bona.

m Vetuſtiſſimam principia.

n Priceps.ſubaudi iuſſit nom̃ ſuũ appõi i documẽt(ꝛ geſtis.

o Ex quo.ſ.tpe. Eam Romam.

p Rõul⁹.ſubaudi.ſ. Ille.ſ.Romulus.

q Sumat ſſpiciẽda Cuilibet.ſ.aliquis

r Auguſtũ piũ.ſ.in uenire vt ſubijcit.

ſ Valentẽ.q.d.eadez q̃ tũc erat.ſic.ff. de iudi.l. ꝓponebaꝛ

t Sit. q̃ in futuro. Immortalis reſp.

u Ab illis ipatoꝛib⁹

x Erit cuz ſic p imperatorẽ noĩat alia facta antiqua inueniaꝝ vt dõ ab illo.§. ſi quiſ.n.vſq; huc ergo erit abſurduz ꝛc̃.

y Abſolute.ideſt in diſtincte.

z Imperij.ſubaudi tpe hec. ſ.docuñta

a Si qua vero .ſ. ciuitatũ tpib⁹ puta in decimo anno a ꝓpoſitione ciuitaꝝ(. vt õ imperio mõ dixit ꝛ facit.C.de ferijs .l. oẽs ibi ois.ꝛ ibi bis adijcimus ꝛc̃.

b Quam.ſ.dic̃ in q̃ die geruntur.

c Annus.ſ.quot anni ſunt q illa ciuitas facta fuit.

d Nihil.§.e.in p̃n. ibi ẽt q iudicia ꝛc̃.

e Impiali.ſ.nomẽ. Inchoeꝝ.ſ.docuñ tum. f Dor. priuſq; alia ponaꝝ.

ſtuz piuz.ꝛ ita rẽpu.nobis inueniet ꝛ hãc q̃ nunc ẽ valẽte ſitqz immortal̃ ab illis,pcedẽs:eriꝝ ergo abſurdũ in docuñtis ꝛ his q̃ i iudicijs aguñ.ꝛ abſolute i oib⁹ i qb⁹ mẽoria q̃dꝛ ſit tpoꝝ nõ ipiuz his ꝓponi. Unde ſancim⁹ eos qcũq; geſtis miſtrãt ſiue in iudicijs ſiue vbi ũq; ꝓficiũt acta: ꝛ tabelliões q oio q̃lz forma docuñta cõſcribũt i hac magna ciuitate ſiue in alijs gẽtib⁹ oib⁹ qb⁹ noſ p̃ſideꝛ ẽdit de⁹ hoc mõ icipe i documẽtis ipij illi us ſacratiſſimi Auguſti ꝛ ipatõis tertio anno tali ꝛ poſt illã iferre cõſulis appellationẽ q i illo ãno ẽ: ꝛ tertio loco idictionẽ mẽſẽ ꝛ diez.ſic cñi p oia tp̃s ꝓuabiſ ꝛ p ipij mẽoria atqz cõſulat⁹ ordie ꝛ reliq̃ obſuatiõe iterpoſita documẽtis ꝛadulterata hec valde cõſtituũ ſ Si q̃ vo apud oꝛiẽtis hitatoꝛes aut alios hoies obſuatio cuſtodiaſ in ciuitatũ tpib⁹ nz huic inuidem⁹ ſz p̃ſcribaſ qdẽ impiũ.ſeq̃ſ vo ſicut dictũ ẽ ꝓſul ꝛ indictio at qz mẽſis: ꝛ dies ſcõz quã gerũſ ꝛ ſcribũſ q̃ agũſ .ꝛ tũc iferaſ ẽt ciuitatis oib⁹ mõiſ ann⁹ nos.n.auferim⁹ qdẽ ꝓoꝝ nihil ipiali qdẽ additamẽto cáz augem⁹ ꝛ inchoeſ mox auctoꝝ do,pcedẽte p̃ma indictiõe ita quodãmodo eis ſcribẽtib⁹ impij Juſtiniani ſacratiſſimi auguſti ipatoꝛis ãno.xi. ꝛ p⁹ ꝓlatũ flauij biliſarij clariſſimi viri ãno ſo.viij.kl̃as Jũias hicqz in omnib⁹ nominẽſ impij ãni ꝛ nr̃i ꝛ iq̃ztũ eos de⁹ elõgauerit ꝛ decetero impatoꝝũ palã nãqz ẽ qꝛ tũc quidẽ annũ.xi.nr̃i ſcribũt impij.inchoãte vo aprił mẽſe ꝛ p̃ma die in q̃ nos de⁹ rõaoꝝ ſuppoſuit reb⁹ duodecimũ annũ ſcribũt: ꝛ ita decetero donec nr̃m de⁹ ipiũ exẽderit vt nobis i hac cã ſup leges ꝛ harũ celebrationũ ꝓtinue máeat imõtalis dũ mẽoria ipij oib⁹ ſimul iterfuerit cãis atqz tpibus. Illud quoqz adijcim⁹ qm̃ hi q tp̃s in iudicijs deſignãt cũ i certis illis ꝛ antiqs litteris hec ꝺclarẽt obſuet i oi iudicio vt p⁹ illas litteras antiqtatis alias ſubdãt i.has cõmunes ꝛ i oib⁹ notas ꝛ q̃ legi ab oib⁹ facile poſſint.ꝛ ſignificare geſtoꝝ tp̃s vt nõ fatigẽt regrẽtes tẽ p⁹ deide errãtes expectẽt dõec hoiez

q tpe huius ꝓstõnis Juſtinianus regnauerat.xi.annos. Itẽ qꝛ in kl̃. aprilis p xumis fuerũt.xij.vnde in kl̃.aprilis fortius fuit imperium.

Noſtri.ſ.imperij. l Cetero.ſ.ſcribant. Uaz.ſ.legum.

m Illud in iudicijs.i.in ſententijs vt dicunt.vel dic.i.in ſcripturis que fiunt in iudicio ſiue ſnie ſiue acta.vel geſta ſunt: vt hic ſubijcit.nã ꝛ his ralia ſunt apponenda: vt.ſ.eo.§.vnde ſancimus.

quãcũq; cõperiãt lr̃as illaſ p veritate lectuꝝ.ſz ſi qdẽ reliq̃ẽt p⁹ ſcripti onẽ in certaꝝ lr̃aꝝ ſi grece ſint vocis grecis litteris ſubdi tp̃s.ſi vo latinis qbuſdã totꝰ charte ꝓſtat oꝛdo latinis qdez ſcribaſ tp̃s poſitis illis in certis elementiſ clariozem tm̃ oꝛdinẽ hãtibus litteris q̃s lz oib⁹ legeꝛ oio ſyllabaꝝ latiaꝝ ignaris. Tua igr̃ eminẽtia q̃ placuerit nobis.ꝛ p hãc ſacrã declarata ſũt legẽ ꝛ in hac maxima ciuitate ꝛ i puincijs vniuerſis qb⁹ p̃eſt manifeſta ꝓſtituat: vt nullus p̃ſumat aliter numeraꝛ tp̃s aut aliud agere: ſz ita ſic dudũ ꝺcreuim⁹. Datũ kl̃aſ ſep.

Scenicas nõ ſolum ſi fideiuſſoꝛes preſtent: ſed etiaz ſi iuſiurandũ ꝺent ſine periculo diſcedere.

Imperatoꝛ. Juſtinian⁹.a. Jo.pꝛefecto pꝛetoꝛi o ſecũdo.

Quim⁹ p̃dẽ faciẽtes legẽ iterdicẽtẽ nulli lñaz cẽ in cena deten tas mulieres fideiuſſoꝛes exigere qꝛ obſeruabũt ꝛ ipiã ꝓplebũt oꝛatiõez penitẽtie tp̃s ñ habẽtes ꝛ pẽaſ itermiñates nouiſſimas hijs q tlẽs fideiuſſiones exigũt in ſup ꝛ in ipos fideiuſſoꝛes ſine obligatione recedere ꝛ nulla iferri eis neceſſitatẽ pſõaꝝ haꝝ p̃ſentatiõis ſed in p̃ſti ꝓperim⁹ crudelẽ quãdã: ꝛ ipoꝛtabilẽ calũniaz ꝓtraſtudendam a nobis fieri caſtitatẽ qꝛ eni eos fideiuſſões accipe,phibem⁹ inueniſſe illoſ aliã viã ad ipietatẽ ducẽtẽ maiozẽ iuſiurãdũ.n.eas exigere qꝛ mũquã ad ipia illa ꝛ turpi oꝛatiõe ceſſabũt mulieres aũt exiſtẽtes miſeras ꝛ ſic male ſeductas pie agere ſe putaſ ſi impie egerint vt cuſtodiant iuſiurãduz propterea ſuam pꝛoſtituer caſtitatez cum oporteret agnoſcere quia huiuſmodi tr̃aſgreſſiões magis placeant deo q̃z iuſiurandi obſeruationes.non enim ſi quis ab aliquo iuſiurandum acceperit quia occidet forſitan aut adulterabitur aut aliqd agit tale illicitum oportet ſeruari iuſiurãdum vtputa cum ſit ita turpe illicituz ꝛ ad perditionem ducens Ideoqz liceat mulieri licet huiuſmodi iuſiurandum iurauerit recedere a iuſiurãdi huiul amaritudine: ꝛ caſte viuere

n Incertis illis quedã litterę erãt q̃ nõ poterãt ab oib⁹ intelligi.que apponebantur i q̃libet ſnia.vñ hic eas non remouet. ſed icipit vt iuxta eas interpretatio apponaꝛ vt ſubijcit.

o Oib⁹.ſic.ff.de inſti.ſed ſi pu.§.,pſcribere.ſic.ſ.de nõ alie.§.alienationis.ſic.j. vt in medio litis.§.vt autez.

p Deinde.in hac ꝓstõne.

q Lr̃as.ſ.latinas.

r Sigdez,p certe. ꝛ ita conſtrue.ſed certe ſi reliqua grece voces ſunt grecis lr̃is ſubdi tp̃s ꝛ poſt p̃ſcriptionẽ in certaꝝ litteraꝝ. puta latinarũ.i.iuxta latinas q̃ ſunt incerte grec(apõ q̃s fuit fcm̃ i ſtr̃z ponaꝛ iterp̃tatio i greco

ſ Reliqua vt tenoꝛ inſtr̃i.

t Budum in hac conſti.

u Picq. Scenicas preſtent ſubaudi nõ nec.n.hec vl̃ aliã ſecuritatẽ p̃ſtare dñt. vt.j. i p̃n.h⁹ ꝓstõnis vl̃ leges ſic fideiuſ. Scenicas ſi ꝛ ſubaudi ſolũ ñ p̃ſtet vt ita hec dictio ñ ponaꝛ iuncta vbũ p̃ſtent.

Quimus legẽ. vt.ſ. de lenonibus.

y Interdicentẽ.ſubaudi legem. Accur.

z Scena.i.loco turpi. vt p ſtibulo.al̃ dr̃ ſcena locuz vbi ꝓſueuerſ hoies ꝓuenir ꝛ erat locus inumbraꝝ coꝛtinis.vt ff.de iſa.l.ij.ꝛ inde ſcene dicunt vl̃ ſenice mulieris.

a Exigere.nõ vere bũ qõ regit duos diuerſos accuſatiuoſ.vt.ſ.de lenocinijs.§.q̃ſdam vo eaꝝ exigere dico qꝛ obſeruabãt ꝛc̃.

b Obſeruabunt.ſ.predicte mulieres.

c Interminantes.ſ.dictam legem.

d Nouiſſimas. nouiſſime pene dicunt vltra quas nulla eſt ita magna. nam debet occidi talis leno.vt.ff.ꝺ penis vltimũ.ꝛ.ſ.de lenonib⁹ §.p̃conamur.ſi lis expõ.ſ.ꝺ eccl̃aſticaꝝ reꝝ ãmo.alic.§. occurrit.

e Uaz pſonaꝝ.ſ.mulieruz.

f Cõperimuſ.vñ ꝛ p̃nti cõcilio indigemus:vt.ff.ꝺ ventre inſpi.l.i.§.i.in p̃n.

g Eos.ſ.lenones.

b Prohibemus:vt.ſ. pr.

i Inueniſſe ſubaudi comperimus. k Exigere.ſ. iuenimus ꝛ ſtatim ſubijcit formã ſacr̃i. m Agnoſcere.mulieres iſtas.

n Deo certe.ꝛ legi humane.vt ſubijcit.ꝛ facit.ff.de le.i.ſi qs iglinos.§.fi.ꝛ.C. de le.ꝛ cõ.l.nõ dubiũ in fi.ꝛ ff.de pac.l.iur.gen.§.ſi paciſcar.ꝛ.ff.ad muni .l.fi. i.Ꝛ ꝛ.j.de ludi.§.qꝛ vero:vbi vero ẽ licitũ ſacr̃m ẽ ꝓuandũ nõ tm̃ punir nõ ꝓuãſ niſi q̃tũ ad deũ.vt.ff.de dolo.l.non ſufficit.ꝛ ſuperiozi.l.ꝛ.C.de rebus cre .l.j. in caſu tm̃ ẽt quo ad mundũ valet.ꝛ firmat q̃ agitur vt ſi fiat a minore. xxv. an. ſup aliquo q̃ctu.vt.j.de pace tenẽda.§.fi. Itẽ ꝛ al̃.ſ.vbi libertus poſt manumiſſionem iurat ſe operas pꝛeſtare.vt.ff.de libera.cã.l.fi.ꝛ de operi.li.l. vt iureiu. vbicũq; tm̃ dico nõ tm̃ qõ de ſacro illicito ſolo põt dici cẽ reꝝ iure ordinario et ciuiliter.ſed extra oꝛdinez põt accuſari crimine ſtellionatus vt extra oꝛdinem puniaꝛ:vt.ff.de crimine ſtel.l.fi.lz non poſſit dici q̃ dicta lex loquaꝛ q̃ iurauit

d Nihil.§.e.in p̃n. ibi ẽt q iudicia ꝛc̃.

e Impiali.ſ.nomẽ. Inchoeꝝ.ſ.docuñ tum. f Dor. priuſq; alia ponaꝝ.

g Auctoꝛe.puta in nomine dñi.ꝛ facit.j.de queſtoꝛe in p̃n.ꝛ de armiſ in p̃n.ſz nunqd anni dominice incarnationis apponendi ſunt? Ꝛ.bac l. vel alia non cauetur.ſed tm̃ dico q̃ apponendi ſunt.ꝛ al̃ nõ valet inſtr̃z qꝛ eſt de cõſuetudine q̃ apponantur ergo apponẽdi ſunt ꝛ al̃ nõ vz qõ agiꝛ vt.ſ. pr.§.ſi qua vero ꝛ.ſ.e.in p̃n.ibi.ꝛ quotquot ꝛ ẽ ẽt ꝓſuetudo gñalis vñ ẽt ſi lex diceret p̃ tm̃ deuinceret eã ꝓſuetudo.vt.ff.de le.ꝛ ſe. con.l.de quibus in fi.lex ãt nõ improbat imo ꝓbat lex iſta qcqd de talibus fuerit vt dictum eſt. b Prima idictione.forte currebat prima indictio tpe quo fuit facta hec lex ꝛ ita iuſtinianus regnabat tpe natiuitatis xpi cũ illo tpe fuit indictio inuenta fuerit: vt.ſ.in p̃n.huius titu.nota ꝛ ideo non dixit forte de annis domini ponẽdis cũ pauci erãt eo tempoꝛe. k Undecio.ſ.qñ hec cõſtitutio facta fuit qõ nõ

in talem causam vbi ⁊ al' sine iuramento.e.crie pōt plecti.vt.ff.de pi.ac.l.i. pl muz tñ puto verius.qz vbicūqz titulus criminis deficit locum habet hec accusatio.vt.ff.de cri.stel.l.iij.

o Periurij.subaudi est.

p Si qua oio est.sed qr dicit si qua oio ē cū nulla sit vt modo dicit per.l.ff.ō dolo.l.nā sufficit.⁊ Ry.interdū est non p se solū,vt dictū ē sed ex adiuncto.vt qz ē ifamis si venia ꝺ sacrz ⁊ ꝺ pactū quod ꝓfirmauerat sacro vt.C.de transac.si ex falsis. al'non est infamis.vt.ff.de infa.l.lucius.tñ repellit a testimonio.qz ꝓsumit maledicere qui aliqñ maledixit.ff. de accu.si cui.§.isdez.

q Vitā.quā vitā pinde habebit ⁊ quo ad matrimo.⁊ q̄ ad alia acti nunqꝺ in tali ꝓuersatione fuisset.vt.C.ō nup.l.imperiali.§.i.sz nūqd hodie hz necesse petere rescriptum.vt dicit dicta lex iperialis.vñ q̄ sic.cū illa non iueniat correcta vt.s. de admi.offi.§.fi.⁊.C. de appel. ꝓcipimus i fi.Sz ꝺ puto pp gñalia verba hui⁹ ꝓsti. que dicūt ipo iure eaz non reneri.vnde ē in petitione rescripti dico illā legē correctam per istam.

r Exigendam. penam ꝓdictam subaudi.

s Tenebitur ea.i.ipsa bēbit eum iudicem obligatum ad tantā penam ⁊ facit ad hoc s. de mo.§.fi.⁊. s. de man. prin.§.neqz in fi.⁊.§.i.⁊.C. de iudi.sancim⁹ in fi .⁊.j. de colla.§.si vero ꝼm ꝓdictum modū ⁊.j. de ec.ti.§.si autez q̄ hoc.⁊.j.vt in ꝓn.do.i fi.ti.

t Heredes.s.lit̄.con.⁊ qdā dicūt al.vt.C.ex deli.de.l.i. ⁊ facit.ff.ad.l.iul.pecu.l. fi. ⁊.ff.de accu.l.ex iudiciorum.

u Eius.s.tenebuntur.

x Actionē piā.i.actuz piuz. s de non alie.§.⁊ hoc valere in sexta col.

y Exegerit. ab aliqua puella vt ipa nō dēat a turpi et impia ꝺparatiōe cessare vt s.e.§.sed in presenti.

z Demoratā.s.§.vnde.

a Militaris.s.aliquis maior presidе.

b Per illuz.s.militarez iudicem.nā ipse exiget a presidе ⁊ dabit mulieri.

c Militarez.s.illi⁹ ꝓuincie.

d Maioribus.i.habentib⁹ maiores bonores al.

e Singulis.al' singulo ⁊ dic ⁊ insup.i.si nō est in illa ꝓuincia iudex militaris nec etiaz metropoleos exigat ille preses dictam penaz ex vicinis singulis maiorib⁹.i.a magistratibus q̄ sunt in vicina ꝓuincia maioribus singulis.i. q̄ sunt maiores p singulos q̄ sit dictus preses

f Hoc agentem.s.facientez mulieres sic iurare.

g Castigare.s.volumus.

b Rica. Ut non fiant. expeditur hec pars.j.e.vsqz ad.§.illud.

i Sic nec hoc dicitur.j.e.§.illud.

k Honestas.⁊ alie leges:vt.ff.qō me.cā.l.exta.⁊.ff.ad.l.iuli.de ui.pri.l. penl'.⁊.ff.de offi.pre.l.illicitas.⁊.C.vñ vi.si qs intantam ⁊.l.si qñ.

l A nobis posite.C.vñ vi.l.fi.⁊.C.loca.l.fi.⁊ alie extrauagantes forte.

m Causa.idest temporis pignoratio.⁊ exactio.i.

n Lationibus.vt.s. pr.diximus.

o Presumit̄.i.obseruat̄.

p Quā legū.i.maiorē hz efficatiā iniquitas quā equitas.que ē ex necessitate iuris vt.C.de iudic.l.placuit qō tū eē nō debz ꝓualere sic, C. de omni .ag.deser. l. hac diffinitione:sic.j.vt nulli in.§.quia vero.

q Ciuibus.idest hominibus.

r Neqz in vicaneis.idest qui morantur in vicis.

s Formā.puta ꝓtrari tecū in alia regiōe hoc acto inter nos. vt si die'statuta non solueret.licet tibi homines mee ꝓuincie pignorare tua auctoritate.siue res eoꝝ intromittere ⁊ ꝓbatur hec lectio ex eo q̄ dicit firmā.i.pactuz firmatū verbis vt liceat sic capere. ⁊ ꝓbatur.ff. ō arbi. l.arbitr̄ intra certuz. Sz quid si hoc i pacto actum nō fuerit Ry.idē multo magis Item sz qd si accepi nō in pignus. sed insolutuz accepi:⁊ Ry.idē sz Jo.qr̄ subaudi et vt cessent iste oppositiones.

t Cōpetit .i. non ē cōueniens sic .s. de eccl'.re.imo.§. si vo non priuatus.

u Et supplicia .naz ⁊ ipos homies capiebāt ⁊ supplicia eis imponebant q̄ fieri non dz.

x Sciente.al' certū ⁊ al'gēnū ⁊ fac̄.s.ti. pr.§.fi.

y Illud gestis monumentoꝝ.i. vt fiāt cora iudice ordinario ꝓbente auctoritatez huic donatiōi qr sufficit ipsius imperatoris pītia. vt ⁊ al'.C.de testa.l.oiuz

z Nisi tm̄modo ꝓ. q.d. fiant huiusmodi donationes in rei veritate. ⁊ scribunt̄ p tabellionē ⁊ alia fiāt que hic dicunt̄ non āt pītia iudicis ordinarij ē necessaria q̄tūcunqz sit q̄titas que auctoritas aliaſ eēt necessaria.vt.s. de defen.ci.§. nulla ⁊ facit ad hoc.C.de dona.l.donatio .§.i ꝓscribendis ⁊.l. sancimus qō si ē q̄titaſ j.ccccc.sol. Ry. ñ nec scripta ē necessaria qr nec in priuata donatiōe est necesse sz simplex ⁊ vñ pactū sufficit.vt.C. de donatio.l.si qs argentuz.§.sinautem hoc minime.

a Nō.n. ꝓsequens nota eandem rōnez ꝓtrariorum vt hic ⁊.ff. si vsuf.pe.l.pe.§.fi. ⁊.l.fi.⁊.C. de cadu. tol.§.sed vt manifestatur ⁊.j.vt li.ma.⁊ a.§.illud ⁊.ff.de reꝝ diui.l. pe. C.de sac.san.eccle.l. ante pe.⁊.j.de fide instru.§.si quis.

Operator Justi.a. Jo.p.p.secūdo

Honestas pignorationes:⁊ odibiles sup his exactiones plurime qdē.⁊ alie leges' odio hñt precipue āt a nobis'posite sz nescim⁹ quēadmodū cā'' liceret tātis castigata legislatiōib⁹'' adhuc pūit'' ⁊ i ꝓpublica ē:⁊ maiorē sui pbet virtutē ꝯ legū necessitas ppea sancim⁹ in nullā oio pignorationē i nra republi. ꝓualere neqz in mercatis qdez hoc q̄ maxie ibi pūmptū iuenim⁹ neqz in agr neqz in ciuitatib⁹ neqz i vicis neqz in ciuib⁹'' neqz in vicaneis'' neqz i agricolis neqz i alio oium quocūqz mō vel tpe sz pūmētē aliū ,p alio scōz pignoratiōis fōmā' auꝝ aut aliqd aliud exigeꝛ hoc reddere i q̄druplū violētiaz passo ⁊ cadere ēt ab actiōe quā habuit aduersus eū: ꝓ quo exactionē fecit Nō enī hz rōnē aliū qdē eē debitorē aliū vo exigi: sz nec alteri molestū eē sine periculo periurij': magis autem deo amabiliter pēa piurij si qua' oio ē pēa ꝓtra eū q iuliurādū exigit ꝓuertendo. Unde etiam nos repente inferim⁹ .x. libraꝝ auri penā exigētes euz q pūpserit oio tale iuliurādū accipe ⁊ hāc scilz q̄ztitatē ipsi ifelici dari mulieri sācim⁹ ad reliq̄z bōe figure vitā' exigēdā' p admīstrationē ,puicialem dādā ei. Sciēte iudice qr si neglexerit tenebit'' ab ea deponēs admīstratiōnē heredesq̄z'ei⁹'' ⁊ successores ⁊ eius ſba co q̄ actionē' piā agēr neglexerit Si āt ipe ,puicie pſes' iuſiurādū exegerit' ipe ēt mēoratā' .x. libraruz auri penā exigat si qdē militaris' iudex sit in illa ,puicia p illū dāda sicut dictū est mulieri. si vo nō hz militarē' iudicem metropoleos illi⁹ ,puicie eps ,puideat hoc Cām ēt ad nos si ,pbanerit refcrēs ⁊ isup ex vicis maiorib⁹'' singulis' ⁊ vndiqz hec agētē' siū iudex si ue ꝓuat⁹ lit mēorata castigari' pena ⁊ dari hāc ei q̄ quātū ad illū neqz caste viuere valeat vlteri⁹ vt nō videat' q̄si piurasse. Que igr placuerūt nobis: ⁊ p pñtē sacrā declarata, sūt legē tua cel situdo ꝓceptionib⁹ ,ppūjs oib⁹ faciat māifesta vt cognoscāt nri ipij circa castitatē studiū.

Vt nō fiant' pignorationēs ,p alijs ꝓsonis.⁊ vt sic ꝓncipū dōationes nō egēt gestis monumētoꝝ sic nec a ꝓuatis ipatorib⁹ facte dōationes indigeāt

Operator Justi.a. Jo.p.p.secūdo

Honestas pignorationes:⁊ odibiles sup his exactiones plurime qdē.⁊ alie leges' odio hñt precipue āt a nobis'posite sz nescim⁹ quēadmodū cā'' liceret tātis castigata legislatiōib⁹'' adhuc pūit'' ⁊ i ꝓpublica ē:⁊ maiorē sui pbet virtutē ꝯ legū necessitas ppea sancim⁹ in nullā oio pignorationē i nra republi. ꝓualere neqz in mercatis qdez hoc q̄ maxie ibi pūmptū iuenim⁹ neqz in agr neqz in ciuitatib⁹ neqz i vicis neqz in ciuib⁹'' neqz in vicaneis'' neqz i agricolis neqz i alio oium quocūqz mō vel tpe sz pūmētē aliū ,p alio scōz pignoratiōis fōmā' auꝝ aut aliqd aliud exigeꝛ hoc reddere i q̄druplū violētiaz passo ⁊ cadere ēt ab actiōe quā habuit aduersus eū: ꝓ quo exactionē fecit Nō enī hz rōnē aliū qdē eē debitorē aliū vo exigi: sz nec alteri molestū eē ꝓ altero quodā tāq̄z iuasionē aut ūiuriā cōmittētē ⁊ aliū quasi vicancū existētē cedi aut iuriā fustier' ⁊ aliqd pati q̄ oio nō ꝓpetit' ,p alio ⁊ absqz lnia occasione quálz pferre catūniā ⁊ supplicia'' fustiere in corꝓa pūdib⁹ certū' sciētib⁹ qz si nō hec egerint. sz in ꝓuicia cui pūnt pignorationes pūmātur agere nihil erit tale qō a nris eos eripiat māib⁹ Illud quoqz ,pspexim⁹ huic adjcere legi: vt sicut ab ipio i alios facte dōationes ñ egēt gestis' monumētoꝝ. sz ex hoc ipo hñt virtutē. ita neqz a ꝓuatis ipatorib⁹ facte nisi' tm̄mō ,p veritate fiant i publico: a tabellionib⁹ cōplete ⁊ subscriptionē hñtes ⁊ ei⁹ q̄ fecit et testiū. ⁊ alia dōationū obꝺuatiōe ñ egebūt gestis monumētoꝝ cuiuscūqz q̄ztitatis sint. nō eni' cōsequēs ē vt nec his' fruat' ipium' a ꝓuatis q̄ ab eo ꝓbent'' illis. Hec āt ineq̄litas' facta est ex nouitate quā zenonis pie mēorie introduxit ꝓstitutio' vt ipiales dōationes ñ egeāt monumētis. qz igr ipfecti⁹ cā ꝓus apparuit ,pterea nos pfectionē imponētes eis ex vtroqz' tenor' h' voluim⁹ ⁊ i his dōationib⁹ q̄ ab ipatorib⁹ ipriuat' fiūt q̄ a ꝓuatis i ipatorē vt ex eq̄litate iusticia cāe adjciat Tua igr excellētia q̄ p hāc diuinā nraz cōstitutionē sancita sūt ꝓceptis ,ppūjs iter māifesta facer' studeat vniuersis.

Be exh:bēdis' ⁊ introducēdis reis ⁊ vt hij qui conueniuntur post vicesimum diem presententur iudicibus ⁊' de his qui iuratoriam cautionez exponunt: ⁊ ante litis contestationem absentes fiunt. ⁊ de hypothecis' que appellantur ex casu militie que persone: ⁊ quando hoc ius habent: ⁊'' de indotatis vxoribus' vt habeant quartam partē in substantia viri. ⁊ ipse vir in substantia vxoris scilz q̄n inops ē qui relinquitur.

Operator iustinian⁹ Joanni pfecto pretorio secundo

Plurimi' adeūtes' nraz docēt protestatē q̄' exhibēt ab aliqb⁹: aut ēt i alias ,ptrahūt'' ,puicias aut ex sacra nra visione. aut decretis iudiciali b⁹ ad miseriā qdē ,pter hoc agunt''.' Coacti vo visionib⁹'' aut decretis' ex hibētur. ,pinde q̄' eos'' exhibēt'' ⁊ cautiones exigētes qz ītra certū tps vēiūt ad terminatū iudiciū hij q ab eis ꝓuē

a Nō.n. ꝓsequens nota eandem rōnez ꝓtrariorum vt hic ⁊.ff. si vsuf.pe.l.pe.§.fi. ⁊.l.fi.⁊.C. de cadu.

b Hec his.s.priuilegijs.s.vt nō sit necessaria insinuatio.

c Imperium.scilicet quando priuatus ei donat.

d Prebent'.cū ipator donat. e Ineq̄litas.que erat ante .l.istam.

f Constitutio:vt.C.de quadrien.pre.l.fi.§.sed qr igitur.

g Ex vtroque.scilicet latere.

b Rica. De exhibendis reis a re quia rem debet non a reatu vt .ff.de duobus re.l.i.⁊ hec pars expeditur.j.e.vsqz ad.§.illud.

Et vt qui conue.hoc expeditur.j.e.§.illud vsqz ad.§.si vero.

k Et de his q iurato. z h dī. j. e. §. si vo ēt qdā vsq; ad illū optimū ḍq;.
l Et de hypothecis. s. militia. z hoc dicitur. j. eo. §. optimum z expone hec verba vt ibi trahuntur dico ād zc.
m Et p indotat' q dic. vt. j. e. §. qñ vo. z. §. si vo qdā vsq; in fi.
n Aurimi adeuntes. scilicet nos.
o Qui exhibēt. al' q. i. exhiberi postulāt de vna puicia ad constantino. ciuitatē: vt. j. e. §. q; vero.
p Protrabūt. dico aut zc. postulāt. zc.
q Agunt. i. deducūtur q miseria ē inopia cōtingit z inopia expegrinatiōe. vt h z. ā. vt in. fine quo. suff. §. illud in fi.
r Jussiōib⁹. s. nr̄is.
s Decretis. s. iudicialib⁹ z sic redde singula singulis.
t Qui. s. actores.
u Eos. s. reos.
x Exhibēt. i. postulant exhiberi.
y Exigentes. s. coraz eo a quo petitur rescriptuz.
z Ipi. s. actores. ac.
a Remanēt. s. g̃ pueniunt. Accur.
b Affligi. i. affligāt conuenti.
c Tale. qō r̄scriptū ad extraneū iudicez si petitū z cautio sit facta de exhibendo reo: vt. ā. dixi.
d Ipse actor. nam b⁹ i tpa iudicialia actoris maxime: z iudicis arbitrio statuunt. vt hē. ff. g satisda. co. de die. i. R.
e Ille. s. reus. Ac.
Obseruet. i. stet in iudicio z sic exponitur. j. e. §. si vero ēt quodam.

ti sūt ipi remaneāt in puicia affligi i pegrinatiōe sūptib⁹ exhibitū: aut pñtatū reliquētes Hoc igr̄ miserātes sancim⁹ si qd fiat tale z tps ipleat q in cautiōe exhibitiōis aut pñtationis ipe actor pstituit. deinde ille qdē obseruet in iudicio Actor āt desit z nisi inter dies. x. postq; reus venerit in puiciā actor. occurrerit reū qdē igrediētē apud iudicē hoc docētē repete dimtiti iureiurādo aūt ei⁹ iudicet ō oīb⁹ expēsis: q̃s ptulit circa viam z circa pegrinā habitationē z his iudices addicāt actorē cōueniētē frustra z qñ mox ē: aut aliter fieri exhibitiones aut pñtationes nisi actores fide iussōes ad certā q̃stitatē dederūt q; exequet cām z suscipiūt sniaz hanc qdē q̃stitatē oīo eos exigi z dari frustra calūniā passo Si vo p iusiuranduz ēt pl⁹ aliqd ōclarauerit certa tñ q̃stitate definita a iudice q̃z leges taxationē vocant z hoc sup exigi vt cognoscāt nō ludere vitas alienas sed in puincia eligere iudices: z ibi ptra suos aduersarios litigare Quia vo ab actōib⁹ fidciussiones plurimūq; nouim⁹ hic datos tāq̃z in exhibēdis psonis. si vo in aliā deducāt puiciam forte declinare hāc obseruationē sācim⁹ hic iudicē aut gl'iosissimū q̃sto rē vix sacris nr̄is mistratē litteris. si qd tale agere iubeat nō aliter ad aliā exhiberi puiciā reū anteq̃z fideiusso rē prebeat actor i iudicio i q futurus ē reū deducer q; dabit fm locoz spaciū auz quatūcūq; decretū fuerit fu

f E. dies. sed nūquid a tpe petiti rescripti currunt hi. x. dies vel a tpre ex quo ad eū extraneuz iudicem venire poterit? R. ex neutro horz tempoz computa. sed a tpe finito q fuerat per iudicem pstitutū z actorem aliter. n. sine iniuria actoris siue stipulatoris dicere non possumus cui in iuriari in talib⁹ nō debem⁹: vt. ff. de ver. obli. l. stipulatio. §. fi.
g Dimitti. i. elapsis. x. diebus. nec obstat. C. de iudi pperandū in pn. vbi dr causaz ciuilem triennio criminalē biennio durare. at hic. x. diebus q; hoc iudiciū nō erat incobatū. qr a iudicij obseruatione absoluit z dimittit nō āt diffinitiue. tum q; lis non ē contestata. tuz q; nō ē liquidum vt. C. de tpibus ap. l. fi. §. i. z. C. de iudi. pperādū. §. z si quidē. nec. n. dico esse ibi ptestatā vbi fuit rescriptum petitū. lz vterq; fiūt q; iā ibi debet iudiciū finiri. vt. ff. ō iudi. l. vbi. z. l. ō q̃ re i pn. lz decretiste al' fuent.
h Aut eis. s. rei. i Et bis. i. eo actore pdemnato in expensis pferant iudices actorē calumniose litē instituisse fm quosdā z facit pro eis. ff. ad. tur. l. i. §. i. z. ff. ō suspec. tu. l. hec. n. i. R. n. vl' dic z bis. s. expēsis
k Addicāt. i. supponāt. s. actorem actores dico frustra. zc.
l Presentationes. s. reorum ad hanc ciuitatem.
m Sederunt. s. coram iudice extraordinario coram quo vocati sunt ex sacra iussione aut decretis iudicialibus.
n Et qñ suscipiant sententiā. i. vincant: vt statim dicit pri. §.
o Eos. s. actores vt pmittāt eā ipi rō. sz corā q̃ iudice fiet hec pmissio:
Jte quāta erit hec quātitas? R. corā iudice extraordinario z eius arbitrio diffiniret: vt. j. pri. §. sequitur. p Exigi. s. sancimus.
q Plus. s. q̃ fuerit permissa quantitas ab actore.
r Declarauerit. s. reus. s Exigi. s. ab actoribus.
t Ludere. s. deridere. u Ratas. alie. sic. ā. de tabel. §. i. ibi z nō pp suaz. x In puincia. vbi reus hz domicilium.
y Quia vero hic datos. i. in hac regia vrbe qñ de puincia aliena trahitur ad hāc ciuitatē. sed eō nō sic suabatur vt hic subijcit.
z Tāq̃ expressiuz ē veritat'. i. qñ volunt exhiberi reos. vt. ā. e. §. z qñ seducantur. s. rei. a Declinare. s. actores. Obstinationē. s. nouimus. b Hic. s. i hac ciuitate pstantinopolitana. Questorez. i.

giēti si nō exequat aut exequēs ñ vincat cām z ibi oīa agi q̃cūq; i exhibitione decreuim⁹ ōfinitū vo auz ēt fideiussoz⁹ exigētiū z dādū ei q deduct⁹ ē pbēdo quoq; ab illo ēt iureiurādo vsq; ad taxationē z si iurauit se ēt āpli⁹ expēdisse z hoc recipiat vt vndiq; videāt pfecte nr̄e legislatōes Illud quoq; ātiqtas qdē bñfaciēs disposuit nūc āt studio machiant no straz legū clemētiā occasionē faciētes suaz calūniaz. vetustate nāq; nolēte q̃tionis facte libellū suscipiētē dieb⁹ eque decē deliberationē hre quo possit discutere cām z forte ēt recognoscere z liberari post. x. āt diez iducias tūc z, scribē missō libello z iudiciales iplere cautiones qdā vo respiciētes ad nr̄as leges q̃ post litis ptestationē neq; refutar iudicē neq; aliū peter iudicē pmittūt cāz arte machinant z maxie executōib⁹ talia dolose adinuenientib⁹ z mox vt oblata fuerit quelz ad monitio forte neq; libello dato neq; iudiciali vlla cautione deducūt hoiez iuitū ad iudicez datū z nihil sciētē pellūt facere litis ptesta. vt semel sb litis cōtesta. cōtesta t⁹ obliget z nullā hēat lniaz neq; re futare iudicē neq; aliū simul iudicez petere cū forte suspect⁹ iudex sit z sic agūt q volūt z sub suis artib⁹ hoiez statuētes quo volūt mō agūt. Sancim⁹ qdē dū admonitio oblata fuerit alicui mōis oibus offerri libellū: z nō secunduz antiquitatem decem lolūmodo dierū habere cuz qui admo

c Si quid tale. s. q̃ faciat. pceptū actori de uocādo reo ad extraordinarium iudicē. d Reū. valet āt R. ptū lz añ satisdationez vñ eo ñ possit. vñ hoc āt male pstituatur cū. l. in. C. de dila. l. si quando.
e Auruz vel quantitatez aliquā arbitrio iudicis illius vt subijcit.
f Decretum. sed a quo? R. a delegato q; ei cā est pmissa. vñ z hoc p consequēs vt. ff. de iur. om. iudi. l. ij.
g Fugienti. i. reo sic dico. q; fugere pfueuit. vt. C. de iur. iu. ca. l. ij. in pn.
h Causaz. si. n. vincit nō videtur calūniose fecisse. vbi āt pdit tunc ēt iure cōi debere reddere ipensas. vt. C. de iudi. pperandū. §. cū āt quid ergo facit plus hec constitutio? R. q; alias nō damnat in expensis nisi iudici videat. sed semper vī sibi. vñ semp dz pdemnare. vt. j. de iudi. §. oz. Jtez grauet i alio hic actor q; non petit dilationez. sed aduersarius sic. vt C. ō dil. l. si qñ si tñ z aduersarius petat z ipe vtitur: vt sic habeat p aliuz q p se habere non potest. vt. C. de tēpo. inter re. l. petende i fi.
i Et ibi. qñ vna prouincia vocatur ad aliam.
k In exhibitione. i. in hac ciuitate.
l Decreuim⁹. ā. e. qñ.
m Definitum. s. a delegato vt dictum ē.
n Ab illo. s. reo.
o Taxationē. nō tria taxationem. iuramentū z sententiā. taxatio ante sacramētuz pstatur non post vt. j. de iude. §. oz iuramentū vero añ sententiam. vt. C. de rebus cre. l. gñaliter. §. oē igitur. sz hec oīa que dicta sunt de vocatione ad extraneuz iudicē vident nō hīe locuz. cū quilibet in sua debeat cōueniri puincia: vt. j. vt ocs obe. iu. §. si. igit. sz dic vt ibi dicem⁹
p Illud machinantur. s. homines quidam.

q Calumniaruz. volebant. n. q̃ clementia legum sit calūnie occasio. vnde illud omnia mala exempla sunt orta a bonis rebus.
r Libellū. q; ex voluntate dabatur non ex necessitate. vt. ff. de edē. l. i. §. edere
s Suscipientem. s. reum. Eque. x. q. d. vt hodie. xx. dantur. ita olim. x. dabātur: vt. j. pri. §. t Quo. s. tpe. Recognoscere. s. debitum.
u Et liberari. s. soluendo. vt. j. pri. §. ibi aut forte. zc.
x Cautiones. sunt autē iudiciales q̃ iudicium firmant. vt iudicio sisti. z iudicatum solui z similes: vt. ff. de preto. sti. l. i. §. iudiciales. ex quo ergo sic cauebat ab hoc iudice recedere non poterat. vt hic dicitur.
y Nostras. ll. vt. C. de iudi. l. apertissimi. z. l. fi.
z Arte. i. deceptione. vel fraude. vñ Cato. Sic ars deluditur arte.
a Aduenientibus. naz vbi intēderis ibi ingenium valet ipi āt executores vel. viatores maxime in huiusmodi pquersantur. vnde nihil erit q; aduenire nō possunt vt. j. vt bi qui ob. §. i. z. ā. de nup. §. si igitur ibi multo nāq;
b Datum. i. delegatum. Scientem. s. reum.
c Judicē. sz hodie pōt ēt lite cepta alius associari: vt. j. in me. lit. nō fi. s. fo. §. sup hoc in fi. §. vñ qō hic dr p illā corrigitur in hoc capitulo.
d Agunt. s. actores. Accur. e Sancimus igitur. an monitio que fit hodie p executorez destinatuz ad domuz puenti vt. j. de litigi. §. oēm vero.
f Oblatas. s. a iudice ordinario vel delegato vel ēt ab arbitro. nam z in arbitris dico debere dare libell'. vt. ff. de arbit. l. i. z. C. de arbi. l. penult. nec obstat. j. de lit. §. ad excludendas ibi nisi cā vero zc. q; nō incipit ibi de arbitrio vt ibi dicem⁹
g Offerri. sed a quo? R. a iudice fm consuetudinem. l. ista tamen non distinguitur vtrum a iudice vel actore. precepto iudi. vnde nec nos distinguere debem⁹ vt. ff. de offi. pre. l. iij. b Libellum. i. scriptaz petitionē in quadā charta que libellus dicitur ideo q; in breui charta fieri pfuevit. z tñ valet vt. C. de fideicom. l. z in epla. in hoc autem libello tria debent esse scripta res que petitur z causa petendi z nomen actionis. res āt petitur singulariter vbi est singularis puta peto codicem. Jtem vniuersaliter si est vniuersitas vt hereditas. Jtez generaliter si generalitas petatur. vt peto rationem meoz negociorum gestoz que aministrauit. vt. ff. pro. so. l. p socio arbit. causa autem est inferenda vt dicam quia emi vel similem causam dicam vt. ff. de excep. rei iu. l. z an eadem. §.

actiones.ꝛ.C.de edicto diui hadriani tollen.l.fi.§.fi. Item actiõ ex empto vł similis actio:vt.ff.de edendo.l.i.i. Ꝛ.forma ergo in hũc moduꝫ. peto codicem qꝛ emi.ꝛ hoc ꝓ acẽ.ex empto ꝛ oĩa que plura ponunt̃ supflua sunt nisi ad specificationem rei.vt é ita glosatuꝫ.ꝛ in talibus chartis positũ.vt.ff.de rei ven.l.si rem agit aliquis.sed qõ dixi de actione de consuetudine ſuatur.vt nõ apponaẽ quod etiã.l.põt ꝓbari.nam cũ possit esse reus certus prem ꝛ causaꝫ satis est. vt.ff. de eden.l.i.ij. Ꝛ. ꝛ hoc subijcit.hic ãt libellus qꝛ datur in scriptis cũ ꝛ sine eo possit reus certificari: Ꝛ.qꝛ si mutareẽ in aliquo citius ꝓ scripturã apparet q̃ alꝫ:vt.ff. de pigno.l.ꝓbitur.ꝛ.ff.de fide istru.l.iure ꝛ cepit sic dari i scriptis a tpe iusti.vt hic ꝛ.C.de anna.ex.l. vt pfectꝰ ꝛ.j.de tpe nõ so.pe.§.i. oliꝫ ãt nõ dabaẽ exnecessitate in scriptis:vt.ff. de edendo.l. i.§.edere. ꝛ de priua. delic. l.fi.nisi in conuentione illustrium psonaꝝ.vt.C.de digni.l.quot.qdã tñ dñt .ꝛ iure veteri dandũ libelluꝫ ex necessitate ꝛ q̃ dictis.ll.dñ. vñ dñt q̃tum ad hoc vt inferetur nomẽ actionis in libello.nam hoc erat voluntatis sed libellum dare necessitatis.sed prima verior est.ꝛ ĩ causis ciuilibus in criminalibus aũt ꝛ olim ꝛ hodie datur libellus in scriptis ẽt in ꝓuatis delictis si criminaliter agitur.vt.ff.de priua.deli.l.fi.ꝛ.ff.de fur.l.fi.ꝛ.ff.de accuſ.l. libellorũ in prin.ꝛ.C.qui accu.non poſ.l.q crimen.q̃ aũt dixi dandũ hodie libellũ,vbiq̃ ꝛ in scriptis.nam inde dr̃ libellus.fallit in oĩbus illis casibus vbi dicimus sñiaꝫ dari posse sine scriptis qui sunt.iiij.vt diximus.§.vt iudi.sine quo.suffra.§.necessitatez. Itez fallit qñ ptes ad inuicem sibi remittunt.vt.C. de temporibus appel.l.fi.in fi.ꝛ.C.de priuil.sco.l.iij.in fi.ti.ꝛ.j.de lit̃.§.ad excludẽdas.nec obstat q̃ hic dr̃ qꝛ vez ẽ nisi partes ꝓsentiant.vt.ff. de ferijs.l.i.ꝛ.ff.de pac.l.pac. Alij dñt nec expresse nec tacite posse remitti.ar.pro eis.ff. de postulando.l. q̃s.ꝛ.C.de iurciu.pp ca.dã.l.ij.§.sed qꝛ veremur.nam sz eos libellus est de substantia iudicij. Item fallit in tribus casibus positis.C.de aposta.l.apostataruꝫ ꝛ.C.de iudeis.l.ne quis.ꝛ.ff.de sepul.vio.l.iiij. Itẽ fallit in teste falso ꝛ instro falso.vt.C.de testi.l.nullum.ꝛ.C.de ꝓba.l.penu. Item fallit in leuibus crimi-nibus.vt.ff.de accusa.leuia vel dic ibi de plano.i.non sedente iudice ꝓtribunali. Item fallit in crimine notorio.vt.C.de accusa.l.ea quidẽ. Itẽ fallit in oi crimine vbi sine accusatiõe ꝓceditur.vt.ff de adul.l.i.§.si publico.ꝛ.ff.de suspec. tuto.l.tutor quoq̃.§.ꝑterea ꝛ in dict(.l.de probaẽ.l.penul. ꝛ de testi.nullũ ꝛ de accu.ea quidẽ. Itẽ fallit in crimine falsi.sm bul.vt.C.de fur.vbi.sed Io.ꝑdicit n.q̃ in dicta.l.vbi non incidenẽ sz principaliter fuit ibi mora qõ falsa sed lz dixerim in supradict(.casibus posse procedi sine libello sz quosdã.ñ sz ꝑceptorem meũ dici potest q̃ si quis sup his vellet accusationẽ solennez instituere necesse habet dare libellum vt hic dicitur.

i Hoc est.xx.nunquid dimitti põt hoc tps.ñident quidã non . qꝛ beinducie in ducunt̃ a lege ꝛ est pro eis.j.constitutio que de di.§.illud.ꝛ.ff.de re iudi.l.iiij.§. cõdemnatus.secus si a iudice dilatio detur.vt.C.de laẽ.l.i.ꝛ.l.sine pars.sz puto semp posse abreuiari.qꝛ inuenio a lege dataz dilationẽ posse abreuiare.vt.ff. dr̃ iudi.nõ nunq̃.ꝛ.ff.de re iudi.l.ij. Itez ꝓsuetudo sic vult ꝛ interpretatur ergo fuanda est.vt.ff.de le.ꝛ se.con.l.si de interpretatiõe quare dicas q̃ semp danda ẽ tanta dilatio nisi iudici contra videatur. videtur autem plerunq̃ aliter vtrium dierum vel vi vel aliud tẽpus dat:ꝛ facit ad hoc verbũ.j.de iudi.§.oportet.in fine.§. Accursius florentinus.

k Aliũ iudicẽ.sic.j.i me.litis.§.si sup hñ fi.§.sic.j.vt differẽtes iudices.§.si vo contingerit. l Plerunq̃ aũt.sic.s̃.de trien.ꝛ se.§.ꝛ qꝛ cognouimus.

m Nullum habente.q.d.parum hz tps.hz.n.x.dies q̃ nullũ appellaẽ. sz ꝑ de appella.§.i.in fi.sz hic ẽ nullũ ad obuiandũ malicijs eoꝝ qui in breui tpe volũt litẽ ꝓtestari:vt.s̃.e.illud.§.quoq̃ q̃ alias ibi nõ est huiusmodi timor.

n Suscepto vero.psonali fideiussiõe.i.cautione iudicio sisti.iõ psonalis dicta qꝛ est de representatione psone in iudicio:vt instit.de satisdan.§.sed hodie. Itẽ ideo dicta fideiussione.qꝛ fideiussor dãdus ẽ cũ si ꝓtoria cautio.vt.ff. de preto. sti.l.i.ꝛ.l.ꝓtorie stipulationes. Sz contra.ff.de iudi.l.ij.§.sed si dubitetur in fi. So.ibi est spãle in legat(.Itẽ contra.ff.qui saẽ.co.l.sciendus in prin.sed hoc intelligiẽ sz illã vt si habeat possꝰ.im mobiliuꝫ rez nõ satisdet vt ar.ff.de le.ꝛ se.cõ. l.sed ꝛ posteriores.sed pla.dicebat istã simpliciter loqui. Itẽ nunquid poterit dare fideiussorem aliuꝫ qui similiter imobilia non possideat vt scholarem alicui? Ꝛ.non vt instit.de fide iussore in prin.ꝛ institu.de replic.in fi.ff.qui sat(.co.l.i.sz ꝑ in.e.ti.l.fideiussor in fi.i. Ꝛ.sed dic ibi euꝫ esse possessorẽ imobiliuꝫ lz al̃ habeat ꝓuilegiũ vel militie vel sacerdocij cui renunciare põt sm nr̃a iura.vt.C.de pac. l.penul.sed quid si huiusmodi fideiussorem dare nõ põt? Ꝛ.iuret. duo.s.se fideiussorem dare non posse ꝛ se sistere vt.j.de lit̃.§.ad excludendas preter clericos qui iurare prohibẽt vt.C.de epis ꝛ.c.l.cũ clericis qꝛ eoꝝ ꝓmissioni tm̃ cõmittitur.vt instit.de sat(.§.sed hodie. Item q̃ si volo eẽ ꝓtentꝰ sola promissione ẽt q̃ fideiussorem dare tenear? Ꝛ.satis est.vt instit. de re.di.§.vendite.ꝛ.ff.de fideiuss.li.l.iij.§.adijci. Itẽ quid erit si nolit dare fideiussorem sed pignus.ad q̃ nõ teneaẽ.vt.ff.de preto.sti.l. ꝓtorie? Ꝛ.satis ẽ qꝛ facit ẽt plꝰ.vt.ff.de col. bo. l.i.§. an pignoribus ar.vt instit.de actẽ.§.ꝑterea. Itez q̃ si dedit pigꝰ ꝛ nũc vult fideiussorẽ dare et pignus repetere? Ꝛ. nõ põt. Itẽ inquãtũ tenetur fideiussor? Ꝛ. si fid eius sit i scriptis vel in cã pu. teneaẽ vsq̃ ad triennium intra q̃ durat cã vt.C.de iudi. ꝓperanduꝫ. Itez ꝛ plus ꝓ duos mẽses.j. q̃s dz fieri contestatio. vt.j.de execu. ꝛ bis qui cõ.ꝛ re.con.§.i. si ãt sine scriptis tũc vsq̃ ad duos mẽses tm̃.vt.C.de fideiuss. l.penultima. Itẽ in quantã quantitatez teneaẽ? Ꝛ.ad interesse actoris. ꝛ hoc ni si infra certum tps fideiussit.vel in certã quantitatem .vt.ff.qui sat(.co.l.ii.§.fi.

o Sportulis.i.salarijs quibusdaz q̃ iudicibus dabantur vt in consti.greca ꝓtineẽ cuius sñiam habemus.j.de iu.§.ne ãt.ꝛ facit ad hoc.s̃.ꝺ mã. prin.§.sit tibi.ꝛ.j.vt litigã.iu.§.penul.ꝛ.s̃.vt iu.sine quo.suffra.§.volumus ꝛ prestabant̃ hꝰi sportule tam a reo q̃ actore:vt in dicta.l.ꝓtinetur j.de iudi.ꝛ.C.ꝺ.ꝑn.age.i re.l.fi.ꝛ.C.de fructibꝰ ꝛ aliẽ.ex.l.fi.sz pla.solũ reũ dicebat teneri i ꝑstatione sportulaꝝ.sz ꝓ eũ sunt predicte leges.

p Ars.i.deceptio. Et.illum.s.reum.

q Liẽ.ꝓtestatione.s.narratiõe ꝓposita ꝛ responsione secuta vt.C.ꝺ liẽ con.l.i.ꝛ hoc dico aio procedendi in cã.secus si iudici vt amico dicam saluo iure meo.vt.ff.qui.mo.pi.vel hypo.l.si venditor.§.si in venditõe sed ar.ꝓ.ff.de.con.inde.l.q̃ quis.sed certe ibi non expressit lz corde habuit de repetendo.sz cũ rñsio possit eẽ p sic.ꝛ p nõ ꝛ p ambiũ puta opposita exceptione nunquid semp fiet ꝓtestatio? Ꝛ.i.casu fit.sz tñ mille sunt ptes iudi.in cognoscendo sed in iudicando tm̃.vt.ff.ad.l.aquil.l.ꝑcide ꝛ.ff.de ꝓfes.l.i.ꝛ.C.de ꝓfes.l.i. vnde euenit mirabile vt rñsio optinet vicem ꝓtestationis ꝛ ꝓbationis.ꝛ quasi sententie vt dictũ est.alꝫ.n. non valeret sñia.vt.C.de sentẽtijs.l.prolata.ꝛ hoc q̃ libellus fuit datus vt fieret cã.si ãt extra ordinem feci eũ interrogare ꝛ fuit cõfessus.tunc fit ei vnum preceptum de soluẽdo sm consuetudinẽ gñalez.ꝛ sic ẽt põt intelligi.ff.ad legẽ aquil̃.ꝑinde. Itẽ in scõo põt fieri ꝓtestationem. Item ꝛ ẽt in tertio dico fieri ꝓtestationem.vt.C.de excep.si quidẽ in fi.ꝛ colligitur instit.de excep.§.i.vsq̃ ad.§.exempli.nã eo ipso q̃ obijcit exceptis innuit se debitorem.vñ equipatur illi. Ꝛ.ac si diceret si nisi probeẽ excep.vt.C.de probat(.l.ex.ꝛ.ff.de proba.l.in excepti(.

r In medio.sic.C.de.iudi.l.apertissimi.sic.j.de iudic.§. oporteti fine sic.s̃.e.§.sancimus. s Percipere.q̃ ẽt postea hodie lz vt.j.vt in me.liẽ.§.sup hoc in fine. t Amicabiliter.sic.j.vt.diff.iu.§.si vero.

u Damnificando.s.reo.nunquid ergo nihilominus currit prescriptio? quidam dñt q̃ sic.ꝛ est pro eis.ff.ex quibus.c.maio.l. ait.pre.§.fi.ꝛ.l. sequen.ff.de eo p quem fa.e.l.fi.i. Ꝛ.vt hic.ꝛ.j.pri.§.ibi pro nihilo ꝛc. sed nos ꝓdicimus ei pscript(.interruptã.ꝛ est pro nobis.C.de prescri. xxx an.l.sicut.§.nec sufficit.nec obstant dicte.ll.qꝛ postea correcte sunt p dictam.l.sicut.vel nõ fuerat missus executor in dictis legibus. Item nec obstat q̃ hic dicitur .ꝛ.j.prox.qꝛ non dãnificatur in hijs que hic dicuntur.puta quo minus iudice recuset vel alium associari petat vel in similibus.aꝛ in pscript(.bene nocet vt dictuz ẽ si amonitio fuit fcã.sigs tñ pmã velit tenere sñiaꝫ põt dicere q̃ illa lex sicut q̃ eos ꝓfundit loquereẽ sm sua tpa.nã suo tpe nõ dabatur libellus ex necessitate.vñ dicas q̃ sit ĩmutata ꝛ correcta p istã q̃ ꝓstituit iudiciũ p ordinez.

x Judicãs.q.d.,put iudici vł cũ fideiuss.l sine eo vt dixim⁹.s̃.e.§.suscepto

y Si vero non fuetur.i.non deẽ libellus ꝛ tps deliberationis ꝛ subscriptionis ꝛ similia que dicuntur.s̃.e.§.sancimus ꝛ.§.suscepto.lz de subscriptione non sit in vsu.sed certe scribitur in libro cõi.ꝛ iõ nõ est necesse poni in libello. Itẽ ꝛ qꝛ breue tps daẽ iudicis arbitrio.vñ bñ põt ꝛ memoria retineri. Accursius.

z Pro nihilo.eẽ q̃tũ ad hoc vt non sit necesse aliũ dari libel.nã de nouo oportebat oĩa iterruptio tñ facta erit p scrip. lz quidã ꝓdixerit vt mõ ꝓxime diximus. Ei.s.reo. Accursius.

a Petit⁹ē. hic colligead petitionē alicui⁹ ptis iudicē dari. sz ō. ff. ō ivd. l. obseruādū. Jo. hic petit gīaliter ibi boiez certū. vl hic respexit ad verecūdiā petiti iudicis vt ibi dī. vel hic ambe partes sīl petierunt.

b Repudiare. hic no. regulā qn nō possūm reprobare semel ꝓbatuz. sic ff. de nego. ge. pomp. z. C. de rebus cre. l. si quis z. j. de litig. §. ad exclu

sperēt ciuitate: Iniuz eē z nō facta litis ꝓtestatione adire auctorē statutū iudicē z hec denūciaī. Illū vo sīqdē admīstrator⁹ sit iubere oīmō⁹ exhiberi reū tāqz piuriū z pene⁹ sui accusatorē p fugā factū⁹. Si vo nō admīstrat⁹ sz dat⁹ sit a q⁹ dā iudice. sūm ex sacra fōma aut iussiōe aut ēt ab aliq⁹ admīstratore⁹ ad illū⁹ nūciare a quo dat⁹ ē vt deducāt⁹ ab illo ne cā māeat actori vndiqz desolata iudice agere aliqd non valēte⁹ eo qn nūduz apud euz facta sit litis ꝓtestatio⁹ illo⁹ ꝓtēnēte legē z iuramētū suū māifestatione⁹ sua z actorē extra oē⁹ legitimū adiutoriū reliquēte. Jgr̄ ne latēte eo z tardata exhibitione⁹ cā māeat suspēsa: examiet vt potuerit⁹ iudex in quā terrā abijsse dī: z det iducias⁹ certas vt nisi itra eas occurrit liberā tn⁹ hui⁹ rei fiduciā hn̄s si nisi forte studio actoris impediat⁹. aut vēire, phibeat⁹ c Tūc fm⁹ vnā ptē ex amiet⁹ negotiū z i possessionē⁹ mittat actorē ei⁹ rei⁹ fm mēsuraz⁹ declarati⁹ debiti ipmqz i possessionē missū hre

dedit⁹. Rx. adhuc. bz locū b. §. Jtē qd si nunq̄ venit coram iudice⁹. Rx. ad huc bz locū gīalis ꝓsuetudo vt dic q̄ ē iterpres legū: vt. ff. ō le. z se. cō. l. si de iterpret. qō ergo hoc hic iurent subaudi maxime.

b Obseruēt. s. iudiciū. i. in iudicio fistāt. i Cōtestatio litis. s. q̄liter ei in ꝓtinēti elapsis. xx. diēb⁹ fiat ꝓtestatio: vt. §. e. §. suscepto in fi. i. Rx. imo nō statiz qn̄qz forte eo retardante q̄ pōt eē vsqz ad duos mēses vt j. de exc. z bis q con. z recō. §. i. k Est ab hac. s. ꝓstātinopolitana maxime iō dicit qz z al⁹ gīaliter hec constitutio suatur: vt. j. eo. §. fi.

l Illū. s. iudicē. m Administrator. s. iudex ordinarius vt. j. vt defuncti seu su. eo. §. pe. n Dio. i. re z vbo q̄ nō facē nisi ordinarius vt hic vocatio āt vbo tm̄ fit a delegato: z ēt ab arbitro. vt. ff. de arbi. si iterpellat⁹. §. i. Jtez ab ordinario fit qn̄qz tm̄ vbo vt de domo vocari: vt. ff. de in ius vocā. l. pleriqz z tribus sequētibus legibus.

o Pene. aduerbialiter ponit⁹. p Factū. no. optimū ar. ō fuientes fugiētes: vt eo ipo res amissas videant⁹ subtraxisse. z facit. C. de iur. ca. l. ij. §. q̄ si actor. z. §. sin āt reus. q Administrat. s. iudex.

Datus. i. delegatus. r Ad quod⁹ iudice. s. ordinario. naz delegat⁹ non delegat. vt. C. de iudic. l. a iudice. s Administratore minore. puta a defensore ciuitat⁹. t Ad illum. s. delegantē. Judice. i. delegato. u Nō valēte b ē ō. j. de litigio. §. alijs. Jo. hic corrigit i delegato a p̄ncipe vl dic vt ibi. x Contestatio litis. ex tunc. n. dn̄s litis ē fact⁹: vt. ff. de edi. e. l. ediles. §. itē sciēdū. y Illo. s. reo. Legē istā.

z Manifestatio sua. q̄ manifestatio ē pp fugam sicut supra dixi.

a Extra oē. nā diffinitiua snia dare nō pōt in eū lite nō cōt. vt. C. de tē porib⁹ appella. l. fi. §. i. nec miss⁹ o pōt fieri qz erat delegatus nec alio mō poterat actor ad suū peruenire. b In exhibitione. s. sui.

c Vt potuerit. s. summatiz sicut. j. statiz dī iudex. nunqd ordinarius tm̄ faciet istā examinatiōez huius qn̄ sequit⁹ nō āt delegatus⁹. Rx sz quosdaz sic qz mittere in possessionē ē de mixto iperio. vt. ff. de iurisdic. om. iu. l. iubere. vñ ordinario tm̄ ꝓpetit cui⁹ offm̄ ē latissimū. vt. ff. de iu. om. iu. l. i. nec delegare pōt: vt. ff. de off. eius cui man. ē iu. l. i. in p̄n. ff. de dāno in fec. l. iiij. §. dies. sz tn̄ puta q̄ ēt delegat⁹ possit hec q̄ sequunt⁹ facere. naz nō mittit in poss⁹. sed de mittendo ꝓnunciat q̄ ēt delegatus facere pōt: vt. ff. de. off. eius cui man. l. cognitio. §. fi. qr̄ dicas q̄ sz nō possit vocare re z vbo. z mittere in poss⁹. delegat⁹. vt mō dixerat. pōt tn̄ hec q̄ sequūt⁹ facē z q̄ hic dic⁹ iudex. s. ordinari⁹ vel delegat⁹ intellige. z sic ex ꝓsuetudine fuat⁹. d Inducias certas. s. fm arbitriū suū. vt. C. de lit. l. i. q̄ pōt eē. xx. milium diurnoz: vt. ff. siquis caut⁹. l. i.

e Liberā. tn̄ interpositio ē z loquit⁹ de iudice qui libere pōt hoc facere ni reus ipediat⁹ studio actoris. z fa. ff. de. eo p quē. f. e. l. fi. §. fi.

f Tunc scōm vnaz ptez. i. sz actorē audita ꝓpositione eius z rōne z sacramento de calūnia p̄stito. nā si vtraqz pte p̄sēte hinc inde sacramētuz calūnie p̄staret⁹ ergo z nunc ab vna cū vna tm̄ pars p̄s sit. vt. C. de mreiu. pp calum. l. ij. in prin. q̄. n. iuris est in toto quo ad totum hoc in parte quo ad partem vt. ff. de pac. l. iurisgen. §. adeo.

g Examinet. sz q̄liter⁹. Rx. qz mittet ad domū z q̄ret⁹ ibi. z hoc sufficit: vt. ff. de dam. infec. l. iiij. §. totiens. h In possessione. i. in detentatione nec. n. possidebit. sz erit i possessione. vt. ff. de aqui. pos. l. iij. §. fi. z. ff. de bonis auc. iu. pos. l. cū ex cā. z lōge aliō ē possidere. aliud in possessiōe eē vt. ff. ō acq. poss. figs āt.

i Rex eius. s. debitoris. z hoc dico. p̄mo mobiliū. sc̄o imobiliū. tertio nouz vt ff. de re. iu. l. a diuo. §. i. sz dici posset q̄ ista loq̄t⁹ i execu. diffinitiue hec aūt ō execu. interlocutorie.

k Secūdū mensurā. sz olim in oīa bona fiebat missio pp gnqz sol⁹. nisi in cā dāni ifecti z legator⁹ vt. ff. qb⁹ ex cāis in pos. eaī. l. i. z. §. si fui. ven. l. is cuius. sed nunqd si peto iure hypotece oia bona hēt locū q̄ hic dī⁹ Rx. nō imo in oia suz mittendus al⁹ fieret iniuria mihi. Jtē qd si petā oia mihi debita. z tunc dico idē. s. q̄ in oib⁹ suz mittend⁹ sed certe z hec aūt. tūc locū hēbit cū tūc sit mēsura debiti tota sba debitoris. Item nūquid fiet hec missio in tm̄ ita q̄ nō i plus⁹. quidā dicūt q̄ sic nos āt q̄ in plus vel in dupluz vt in tm̄ z dimidiuz nec obstat q̄ hic dī qz nō dicit q̄ nō in plus. sed sz mensurā: vt si peto. c. mittat z in pos. de reb⁹ valentib⁹. cl. vel cc. si āt petā. cc. z tūc in reb⁹ valentib⁹. ccc. vel. cccc. ac si diceret nō fiet missio in oīa bona vt olim probaī hoc ex ꝓsuetudie pignoz. nā semp

res debiti cā fuādi⁹⁹ z tūc si ille occurrerit⁹ oē ei p̄us soluet dānū: z tūc recipiēs⁹ res z fideiussores⁹ p̄stās, pseq̄t⁹ cām. Optimū⁹ quoqz ē ēt hoc pp dubitationū q̄stionē lege cōmuni determinare. Primū nāqz fuerūt dubitationes plurie vtrū oporteat milites sb hypotece ōduci viculis⁹ aut his liberas eē sz hoc qdē iā definitū ē lege⁹. z certe⁹ ꝓsistūt militie q̄cūqz vendi: aut obligari possūt. nos āt ex maioribꝰ causam considerantes sancimus qa ex antiquis⁹ temporibus non erat in militys hypoteca sed quedam nomina⁹ omnino antiqua: z deficientia in talibus deferebantur. Paulatim vero imperatores interpellantiū creditorum miserati hec prebebant⁹.

Cum vtiqz omnis militia publica existeret z nullum questum omnino alium: quam ex imperiali munificentia habens. Propterea igitur sancim⁹ ea que appellantur ex casu⁹ nō omnibus prompte subiacere. nisi tamē creditor fuerit qui ad hoc ipsam mutua

plus oz valere pignus q̄ sit debitū. vñ dī q̄ residuū oz creditor reddere debitori q̄ vendet plus pignora vt. C. de. iure do. impera. l. fi. §. sin āt minus.

l Declarati. i. petiti z ꝓbati semiplene nō p iuramētū calūnie actoris: vt. C. q̄z ap. l. i. z. C. de bonis auc. iu. pos. l. cū ꝓponas nec. n. plene pōt cognosci cuz cāe merita ptiū assertionē pandunt⁹: vt. C. si per viz. vel alio modo. l. fi. erit ergo h⁹ spāle vt summatim cognoscat⁹ sicut al⁹ in casib⁹ q̄ his legib⁹ denotant⁹. ff. de libe. agnoscen. l. siqs. §. si vl parēs. z. ff. de cap. l. iij. §. cāe. ff. de preto. sti. l. i. §. fi z. ff. de peti. here. siquis libertatē. §. plane. z. ff. de ventre in pos. mit. l. §. si ea. z ff. de re iudica. l. a diuo pio. §. si sup rebus. z. C. vbi in rem ac. l. ij. ff. vt in pos. le. si is. l. a quo. ff. ad exhiben. l. iij. §. sciendum z hic. sed regulariter plene ē cognoscendum vt. C. de iudic. l. iudices que est contra ad supradictas. ll. z ad istaz q̄dam tamen hic dixerunt petiti tantum facit pro eis ff. de iu. om. iu. l. fi. sed prima opinio verior ē z consuetudine probatur.

m Seruandi causa. q̄ leges appellant rei suande causa sed nunqd fructus medij temporis lucratur missus. Rx. sm consuetudines terraz sic. sed de iure oz reddere debitori: vt. ff. qb⁹ ex can. in pos. ea. l. fulcimus p̄mo. Rx. z. ff. de bonis auc. iu. pos. ꝓtor ait. i. Rx. nisi in casu speciali: vt. ff. qb⁹ ex. c. in p. e. l. fulcim⁹. §. fi.

n Occurrerit. sed vsqz ad quod tempus reuersus auditur. Rx. pla. vsqz ad. xxx. an. z ar. pro co. insti. de perpetuis z tempo. ac in prin. sed nos dicimus vsqz ad annū tm̄: vt. C. de prescrip. xxx. an. l. sicut. §. penul. z. j. de lit. §. oēm in fi. §. sed pla. dicebat p̄dicta. l. loqui in reali act⁹ hāci personali in re. Jem ad illam. j. de lit. dici pōt q̄ loquatur in actore absente hec in reo. sed fm illos qui dicunt tātū vsqz ad annum admittendum nunqd possidet missus post annum. Rx. sic eos q. d. fm decretum interueniat: vt. ff. de dam. infec. l. a quo sed tamē. m. dicebat statim in act. in rem missum possidere ar. dicte. l. sicut. §. pe. sed p̄ma placet.

o Recipiēs res. sed nūqd p̄mo res restituit⁹ q̄ satisdet⁹. Rx. nō puto imo q̄si loco pignoris donec satisdet tenebunt⁹: vt hic: z. ff. de ac. emp. iul⁹. §. offerri.

p Fideiussore⁹. s. iudicio sisti. sed quid si possidebat imobilia. Rx. adhuc puto eū satisdare debere vt sit spāle hoc casu qz ex quo semel male fecit fugiēdo postea male facere presumit⁹: vt. ff. de re mili. l. nō oēs. §. a barbaris. z. ff. de accu. si cui §. isdem q Optimū. quoqz ēt hec. s. que sequuntur.

r Vinculis. i. vtrunque possent obligari.

s Lege. s. que dicit eas posse obligari nisi sunt tales que ad heredes transeant vel etiam quatenus transeant: vt. C. de. pi. l. fi.

t Certe. aduerbium. Quecunqz. i. que. Possunt. s. que transeūt ad heredes. u Maioribus. s. antecessoribus nostris.

x In antiquis. i. ante dictam. l. C. de pig. l. fina.

y Nomina. i. quedam debita que contracta fuerunt super militijs. z tn̄ deficiebant debita debitore nō habente aliunde. vñ satisfaceret.

z Prebebant. idest in priuilegium.

a Ex casu. s. militias sic dictas. qz cadunt mortuo militante q̄nqz vt in dicta. l. C. de. pig. l. f. z. C. de inoff. te. l. omnimodo. §. imputari.

b Filij. q repetūt dotem maternā ea mortua. vl ipa vxor q̄n viuit adhuc.

c Si in alijs. quia hereditas ē omni ere alieno deducto: vt. ff. de ver. sig. l. subsignatum. §. i. z. l. remisse.

d Creditorib⁹.q nō ad huc mutuauerūt. ēpta tñ fuit ex ea pecunia vl'psumīt
e Actionem.i.actū sic ponīt.ff.de nō alie.§.finimus.
f In sua virtute.qz z si nō ad hoc spāliter accepit mutuū cā talis militie emenduz nihilomin⁹ creditores eoz ꝓferuntur mulierib⁹.z facit.C.de inof.te.oīmō §.fi.z.C.de silentiarijs p totum idē facit ad hunc.§.ff.de ac.emp.creditor.§.inter.z.C.de inof.te.l.omni modo.§.iputari i.z.j.ō eḡli.do.§.qz vero.z.ff.ō mi.l.uj.§.si quid. Itē z.C.qui. po.i pi.l.placet.z.ff. qui poti. in pi.interdum.
g Qñ vero apta est. nota legē aptā ad clementiaz nec miz cum sit sancta.vt.C.de le.z con.l.leges.
h Valentes.s.videmus.
i Nouissima.hoc coloze loquendi plerumqz vtitur hic hber notatur.j.qbus mo.na.ef.le.§.illud circa finem.
k Etiā hanz.s.mulierz.
l Scripsimus.le.vt.C.ō repu.l.fi.z.ō.nup.§.sic itaqz
m Filij fuerint.hic aliī distinguīt.vt.j.vt li.ma.z auie.§.qz vero legez.
n Compleri.sic.C.de ioff. test.l.omnimodo.
o Consistentes. vt dicitur in.§.sic itaqz.
p Si pdurauerīt.vt i h.§.
q Oibus.repete fruāt Ac.
r Similiter āt in mulierib⁹ z hoc corrigīt.j.vt li. ma. et auie.§.vero legem.
s Proprias.que paraferna dicuntur. vt. C. de pac. con.tam super do.l.hac generali.
t Subiacere.ita ordinabus rebus nullo modo valētibus subiacere creditorib⁹ viri etiaz z cetera.
u In illi⁹.descendentis qñ mulier diues decessit z vir inops ē superstes. vnde successit z in quartam bonoruz suoꝝ cum liberis mortue mulieris.
x Pauper. quis hic dicīt pauper? ℞.qui habet min⁹ l.aure. vt .ff. de accu .l. non nulli. vel dic qui non habet. c.aureos: vt insti.de succes. liber .§. postea z.§.sed nostra.
y Formam habeat.s. sufficientem substantiam.
z Non offerentem.scilicet mulierem.
a Dantē.s.virum.
b Per successionem .i. vt ipsa succedat cum filijs si locuplex est.
c Donationem.vt.ſ.de nō eli.§.fi. nisi in casibus vt ibi diximus.
d Namque hoc.i.relinqui legatum.
e Concordantie.sic .C.de inoff.do.l.i.sic.j. vt clerici apud proprios.e.§.fi.
f Per diuitias.sic.C.de nup.l.fi.
g Rica. Constitutio.que ex ascripticio .zc. que est in C.de sena.con.clau.l.i.in fi. nam per claudianum erat libera z eius filius erat seruus vt ibidem dicitur non autez dicit de illa que ē.C.de agri co.z cen.l.ne diutius. qz ibi non est casus iste.licet alij similes sunt ibi. vel dic qꝫ dicit ea que est.C.de agrico.z cen.l.fi.z nota qꝫ hec pars expeditur.j.eo.vsque ad.§.qz igit. secunda autem vsqz in fi.constitutionis.
b Esse vult.s.illa ꝓstitutio dico nō prodest his q ante zc.nā .s. sunt.
Et venerabiles.hoc expedit.j.e.§.qz igitur. vsqz in fi.constitutionis

uit vt militia illi emeretur Alioquin alijs creditoribus[a] non prompte damus hoc: sed siquidem filij fuerunt aut vxor defuncti istos omnibus preponim⁹ mōis vt hēant nos: z scōm visionē nr̄am hoc habeant nō tāqz paternā hereditatē si in alijs iops sit sz tāqz ipialē munificētiā vt z substātiā reliquētib⁹ z nō habētib⁹ merito solaciū prebeam⁹ Si vo nullus eis neqz filius neqz vxor fuerit neqz creditō q ad ipsā militiā mutuauit. Tūc z alijs creditoribus⁹ prebem⁹ hoc ne videamur ihumanū aliqd facere: z nō ppter piā. z deo placētē actionē ponere legē de militia qppe spectabiliū silētiariorū, ppe datis z largitis eis p uilegijs i sua virtute manētib⁹. Qñ vo[a] ad clemētiaz oīs a nobis apta est lex videm⁹ āt quosdā coberētes mulierib⁹ indotatis deinde morientes z filios qdē ex lege vocatos ad pr̄nam hereditatē: mulieres āt lz decies similes in statu legitie cōiugis māserit at tñ eo q ñ sit facta neqz dos neqz ante nuptialis dōatio nihil hr̄e valētes[b] sz nouissima[c] viuentes inopia. Propterea sācim⁹, puidētiaz fieri ēt hanc[d] in successiōe morientis z huiusmōi vxorē cū filijs vocari z sicut scripsimus[e] legē volētē z si sine dote existētē vxorē vir dimiserit qrtā ptē eius sbe accipere eam sic ēt hic qñ ꝓtigerit forte paucos aut plures eē filios quartā p tē ei⁹ sbe habere mulierē siue plures siue min⁹ filij[m] fuerit. Si tñ legatū ali qō reliqrit ei vir min⁹ a qrte pte ꝓpleri[m] hoc vt sic lesas easiuuam⁹ si fōte dimisse fuerit a viris idotate cōsistētes[o] ita vl'si pdurauerīt[p] semp cū eis eadē fruātur, puidētia scilz oīb⁹ sz instar illius nr̄e cōstitutiōis que qrtā decernit eis similiter his fuādis similiter qdē in viris similiter āt mulierib⁹[r] p cōmunē nāqz ēt hanc sup eis pōim⁹ legē sicut ēt precedētē Si vo qsdaz res, pprias[s] mulier i domo viri aut alibi repositas habuit hanz actionē z retētionē hēat oībus mōis īmunitā subiacere[t] h⁹ i reb⁹ viri creditorib⁹ nullo modo valētib⁹. Nisi forte fm qꝫ illius[u] iure ex hac lege heres extiterit. Hocitaqz oēs si cōiunctoꝝ alter dotē aut ante nuptialē dōationē nō faciens inops aut vir aut mulier inueniat[x] z moriēs qdē aut vir aut mulier locuplex fit: illevo vel illa supstes pauper[y] existat: nā si aliūde forlan' habeat nō offerētē[z] dotē aut ante dantez[a] ppter nuptias dōationē nō erit iustū grauare filios p successionē[b] Qñ lex alia ē nr̄a dicēs dotē nō offerentē nō posse res viri acqrere p ante nuptialē donationē[c]. qꝫ ēt volum⁹ hic obtiēr nisi tñ ipe vir aut legatū ei aut aliqz ptez institutiōis reliquerit. fieri nāqz[d] hoc

nullo iuidem[e] modo vt oīb⁹ mōis p cordātie legū fuētur z inopia ꝓiudicē p diuitias saluet alteri⁹. Que igr̄ placuerūt nob tua celsitudo i oīb⁹ valeat operi effectuiqz cōtradere festinet p pcepta a se cōficiēda vniuersa faciēs mānifesta: qten⁹ ipi secūdū hoc viuāt etiam z conuertantur.

Cōstitutio que ex ascripticio[f] z libera natos liberos cē vult[g] nō his q ante ꝓstitutionē nati sūt sz q post ꝓstitutionē nati sunt p desse: z vt venerabiles domus economi cōmutationes faciant adinuicē: in nobiliū rei ecclesiasticarum decreto pri⁹ interposito: excepta hac maiore ecclesia.

Impr. iusti. a. io. pp. secundo.

In quadā nr̄az[h] cōstitutionuz nihil obscuritat[i] habēte mote sūt qstiōes ab aliqo⁹ ex studio z ad suā intentionē obscuritatē ei introducētib⁹, cū eniz libertatis amatores simus nup posuim⁹ legē vt nō sz antiqtatē li ex ascripticia z libera ꝓsona ꝓcesserit soboles oio cā seq ascripticiā fortunā sed fm' seruilis i fōtune[m] obꝟuationem. Sic ēt sup ascripticias putari: z scōz vētris statū ei⁹ ēt q nascit[k] cōsiderari fōtunā. ex libera nāqz matre, pcedere seruilē partū nr̄a bñficiēs voluit lex qñ dixim⁹ i lege sigdē cōiuncte sūt mulierib⁹ siue ēt ꝓiuncti[l] fuerunt[m] z filij, pceantur ita legem in his qui procreantur valere qdē āt sic fatue aut callide interptari ausi sūt legē vt ēt si añ cōstitutionē nati sint aliq vl'si valde sint senes putēt eos liberari tāqz. n. mō natos z nō lōge, pcedētes legez: cū vtiqz nos hūc habuerim⁹ itellectū vt si coberēt iā qdē vxorib⁹ z p⁹ legē filij, pcreati essēt aut nō coberēt qdez vo postea nuptie fierēt post legē nati haberēt ex lege dataz libertatē. ne igr̄ liceat artib⁹ vti z malignari z possessionuz nocere dominis talib⁹ interpretationib⁹. ꝓterea sancim⁹ oēs q nati sūt a tpe legis hoc solutos eē ascripticia fortūa si ex liber[n] na scāt[o] matrib⁹ oē ꝓteritum antiqz[p] fuā dū legi[q] Qz igr̄[r] nup scripsim⁹ legez medētes his q̄ de eccliasticis alienationib⁹ fiūt z volētes sigdē publicū debitū sic posse eas alienare cū oī subtilitate fm legis obꝟuationē[s] Si vo ꝓuatū debitū est, p soluto dare rē imobilē z i nullo videri offēdere positaz legē[t] q̄ oēm alienationez, phibet ēt[u] illud adijcim⁹[v]. z p quādā ieuitabilez[w] occasionē z vtilē dāti z accipiēti venerāde domui[x] hoc est aut ecclesie ad ecclesiā aut, ptochiū ad protochium aut xenodochiū ad xenodochiū: aut lipliciter venerabili domui ad aliā retinēdā domū hoc est aut ecclesiā ad ꝓthochiū aut mōasteriū aut advenerādaz domū aut xenodochiū aut no

k In quadā nostraruz.vt.C. ō se.cō. clau.l. i. vel dic.vt.C.de agri.z cen.l. fi. vel vt tij.vt.C.p.de agri. z cen.l.i.ne diutius sed secunda verioz vī vel prima.
l Secundū. suilis. subaudi hoc .s. sin zc. si non habes in littera.
m Fortune.vt venter est seruus z ptus sit seruus vt.ſ.dixi. vt .C. de rei. ven.l. partuz insti.de ingenuis si autem libera z tunc filius liber vt subijcit ex libera zc.
n Coniuncti. sunt. s.nunc zc.
o Fuerunt.i futuro
p Antique. seruan de le. vbi sit hec lex antiqua ignoramus nam per .l. codicis erat considerandus vēter semper vt.C. de sen.con.clau .l.i. z.C.de agri.z cen.l. ne diutius.z.l.fi.
q Quia igitur .legem: vt.ſ. de ecclere imobili.ali.§.alis
r Positam.legem vt.ſ.de non alie.§. nos igitur.
s Etiaz illud .igitur quia sic fecimus ēt illud zc.
t Adijcimus .s. qꝫ seqr̄: z p quādā zc.
u Ineuitabilez.i.si occurrat ineuitabilis z non spernenda occasio z vtilis zc.
x Domui. accipe licentiam damus qꝫ est.j.
y Licentiam. idem est in contractu emphiteosis: vt.j.ti. i.§.illud qꝫ tñ est bodie ius generale: vt ibi dicemus.
z Habat lex: vt.ſ.ō nō alie .§. finimus.
a Metropolitam. i. archiepm.
b Pragmatico. i. iperiali rescripto.
c Terribilia. sic .j. vt hi qui ob.§.qꝫ si quis sic.j.ō al. z emphi.§.quia vero.sic j. vt immo ante nudo.circa fi.
d Et quēq⁹.s. male dicta inferat ea que nunc dispo.
e Priori. vt. ſ. de ec.re.imo.ali.§.fi.
f Rica. vt decetero hec pīa ps expeditur.j.e.vsqz ad.§. il

lud quoqz.

b Et vt liceat. hec ſa expeditur.j.e.§. illud.

i In ꝓuarã.q.d.pri uatuz tñ remaneat ꝓhibitio.

k Legẽ ſcrip. vt ſ.ō nō alie.§. nos igit. t.§. vtãt.t.§.ſimus.

l Aliã ſcripſim⁹. vt ſ.ō ec.re.imo.al.

m Quã.ſ.legẽ mō ꝓme dictã.vt.ſ.ō ec.re.imo.al'.§.ſi.

n Permittentem. vt in ꝓma ꝑte dicte conſti.continetur.

o Sub ſcemate.i. ordine.

p Volumus.ſic C. de le.t con.l. leges. t con.

q Permittendo.ſ. irritando.

r Abeãt. vt.ſ.ō nō alie.§. ſimus.

s Per mediũ ipe riuz.nõ q nõ poſſuz bẽe ex mea perſona nec ex alterius perſona poſſum ſic.C. de vſur.l. eos.§.i.t C.q me.c. ſi p ipſi onez t.ff.de le.i.l. ſi mihi.§.regla.t.ff.ō vſuc.l.labeo t.ff.de ad'mi.rez ad ci.pr. l.ij.§.i.eō qñqz q ñ poſſũ bẽe p me hẽo p aliũ: vt.ff.ad.l.fal. penales.§.ſi.t.ff.ō tranſac.l.t poſ.§.i. t.ff.quereſ pi. ob. poſ.l.ariſto.in fi.

t Ad eos. ꝓuatos.

ſochomiũ aut illis ad eccleſiã.aut al terutris aut vni⁹ hoz q̃ ꝓus a nobis ſũt dinumerata aut alteri cuilibz venerabili dñi licẽtiã' dam⁹ prelulibus hozũ mõaſterioz p hanc legẽ cõmutationẽ facer̃ t hoc valere etiã nõ ſolũ ipium ſicuti ꝓoz dabat' lex lniaz habere ꝓmutare ſz etiã venerabiles domos q̃ regi oiuz dedicate ſũt licẽtiã vt etiã decretũ interponat' cuz oi ſubtilitate t iureiurando.t apud locoz metropolitam' hoc ꝓſiderari t ſi re vera ꝓbatũ fuerit cũ iureiurãdo qz vtile ẽ vtriqz parti hoc agi ratuz eẽ t valere t nõ egeſ̃ neqz ſpãli iuſſiõe neqz pragmatico' diuĩo tipo.hñtib⁹ qppe bis q ad talia cõueniũt magni dei iudiciũ ſi qdẽ prevaricati fuerit hozuz quoqz ꝓpetũt aut quoddã colludiũ fiat aut aliqd ꝓter vtilitatez vtriuſ.ſz gerat' ptis. nã ẽt maledicta his oiuz terribilia' imminebũt t q̃' iferut eloga diuina peccãtib⁹ t q̃ nunc eis diſpoſita ſunt.ſi qd ãt ꝓtermitat' t poſtea de mõſtret' maligne factũ ꝓ ñ facto erit

Excipim⁹ ẽt hac lege ſciſſimã maiorẽ eccliaz ſic vt ẽt ꝓoz' illã náqz i pori ꝓhibitiõe alienationuz ſtare volum⁹ qñ t hoc ipis gubernatoz ib⁹ ei⁹ ſanctiſſimis viris videt

u Tua igit' eminẽtia q̃ nobis bñ t ſancte viſa ſũt t ꝓ hãc ſacrã declarata ſũt legẽ in oib⁹ gẽtib⁹ qb⁹ p̃eſt ꝑ ꝓcepta ꝓpria ſolenniter faciat manifeſta.

Et cẽtero cõmutationes eccleſia ſticaz rez ñ ficte fiãt t i ꝑuatã perſonã ad pyſſimũ ipatorez: t hoc mõ ad alias perſonas legitimas tráſeãt res t hec tñmõ fiãt ad imperialẽ domũ t lz perpetue emphiteoſis agi ab ora rijs i oratoria: decreto videlicet iterpoſito excepta hac maiõe eccliã ne tamen in priuatam perſonam' tráſeat emphiteoſis.

Aſpa.iuſti.au.menne.archiepiſcopo conſtantinopoleos.

Legẽ ſcripſim⁹ dudũ eccliaſticas qdez alienatiões ꝓhibẽtẽ ſolã ãt cõmutationẽ ꝓmittẽtem ſciſſimis ecclijs necnõ ſanctiſſime maiori eccliẽ hui⁹ feliciſſime ciuitatis dũ ipium accipe aliqd ab aliq̃ venerabiliuz domuũ voluerit poſtea ſiqdẽ aliam' ſcripſim⁹ legẽ quã excipim⁹ ſciſſimã maiorẽ eccliam ꝓmittẽte quaſdã alienatiões q̃s illa lex dicit.qz vo cognouim⁹ eo q aliq̃ poſtris ꝓſtitutionis capitulũ q̃ de ꝓmutatione cõpetẽtiũ rerũ ſanctiſſimis domib⁹ ad ipium ſcripſim⁹ ad artẽ legi cõtrariã cõuertũt poſtulauerit q̃z nos qdẽ a ſciſſima maiorẽ eccliа accipe his aũt hec dare hinc aggr̃ſſi ſũt multi qdẽ ſimilib⁹ petitionib⁹ oib⁹ vtẽtes ſacrã circũuenire ꝓſtitutionẽ: q̃cũ q̃z ergo geſta ſũt a nobis vſq̃z ad pñtẽ diẽ hoc ſub ſcemate quo nũc ẽ valere volum⁹ nullũ ꝓ muttãdo' hoz q̃ iã a nobis eũ ſciſſia eccliа i talib⁹ ꝓtractib⁹ geſta ſũt: aut cũ his q hec a nobis ꝓceperunt. Decetero ãt ſãcim⁹ nulli penit⁹ vllã cẽ licẽtiã aliqd tale ager̃.ſz illas ſolas valere ꝓmutatiões q̃ ad impialẽ domũ ĩ hoc facte ſũt vt ꝓpetuo apud ipium mãeant t ñ trãſferãt' ad ꝑuatũ neqz illaz ius ꝓ mediũ' impiũ ad eos' ꝓficiſcat'.ſz ſi qd tale fiat' lniaz' dam⁹ re uerẽdiſſimis economis res apprehẽdere h⁹i t trahere eas rurſus ad ſciſſimas eccleſias táq̃z ſi nec ab initio ꝓtigiſſẽt ꝓmutatiões haz ad impium factas ſz ꝑuari hoc ſcema' in ꝓpetuũ ex pñti die ichoatũ. Dibuſq̃z dudũ ſicuti ꝓdixim⁹ poſt prioẽ legẽ ꝭm modũ ꝓdictũ geſta ſint ratis manẽtibus eo q illa qdẽ q̃ſic facta ſũt a viris' geſta ſũt' nũc ãt qdã volũt illoz' exemplo vtẽtes t nobis eẽ moleſti: t ſcẽtiſſimã maioẽ eccliã hui⁹ feliciſſime ciuitatis circũuenire qõ ꝓ oẽ tps nullo mõ fieri volum⁹.ſz t ſi quolz fiet ſcemate hoc ẽt ifirmũ eẽ t a ſãctiſſia maioze eccliа i ꝓpetuũ vẽdicari nullaq̃z ei' tpis' ꝓſcriptione i hoc objiciẽda.

Illud quoqz ſancimus vt aliis omnib⁹ ò iure ẽphiteoſeos ſancitis' t in ſanctiſſia maioze eccliа t i aliis oib⁹ venerabilib⁹ domib⁹ ꝓpũ robur habẽtib⁹ licẽtiaqz ſit ſanctiſſis eccleſijs t venerabilib⁹ domib⁹ adiuicẽ' t em phiteoſiz ꝓpetuã ager̃ decreto' qppe hec faciẽdo excepta qdẽ hac ſanctiſſima maiõe eccleſia i hac celebrata em phiteoſi vt nõ ad ꝑuatã ꝑſoñã extendi oio poſſit. Tua igr̃ beatitudo que iuſſa ſũt a nobis cuſtodiat t his q̃ ſu per ea metropolitanas ſedes hñt faciant máifeſta vt t ipi q̃ nobis placuerũt cognoſcẽtes nihil hoz ꝑuaricari ꝑſumãt.erit.n.vniuerſis a dõ iudiciũ exide pẽas ſi qdẽ ꝓter hoc aut ipi egerit aut agi ꝓmiſerit.

Et ea' q̃ vocãt' inſinuatiua ſemp clericis i maiõe eccleſia qdẽ dent' i aliis ãt eccleſijs penit⁹ non dentur.

Aſp.iu.au.mẽne.archi.ꝓſtanti.

Purimas' additiões ſuſcipientes hãc legẽ dirigere ad tuã beatitudinẽ iuſtũ extimauim⁹.q eniz ordinãt' a tua reuerẽtia clerici in ſãctiſſimus eccleſijs' abſq̃z tñ ſãctiſſima maiori eccleſia oium patiũt' crudeliſſima nõ ſuſcipiẽtib⁹ cos illic cleric. añ q̃z q̃ztũ voluerit accipiãt aurũ t nouiz⁹ h⁹ ex freq̃ntib⁹ additõib⁹ ò h⁹ ſatiſ nobiſ. Sãcim⁹ igr̃ beatitudinẽ tuã hoc validiſſime cuſtodire ſi qdẽ cõſuetudo eſt dare eos q ordinãt' in ſanctiſſima maioze eccleſia hoc eis ꝓbere.nihil enĩ de his queq̃z dãt' in ſãctiſſia maiõe eccleſia nouam⁹ Ꝑterea vo i aliis oib⁹ nulli i eis clericorũ licẽtiã eẽ penit⁹ ꝓ his q̃ vocãt' in ſinuatiua' aliqd ferre. Sz t ſi qs tale aliqd egerit illũ' qdem ꝑuari ſacerdotio,nulli⁹ ãt officiũ itroire q miſſus' ẽ t hanc eũ auaritie' ferre mercedem cuſtodire vo hec' ẽt deo amãtiſſimos defenſores ſãctiſſime maiõis' eccleſie penã fõmidãtes decẽ librax auri ſi qdẽ hoz negiexerit ſz gratis oia ꝓcedere dñi eterni defũctiones'.t miſteria' nõ ꝓ vẽditionẽ nec ꝓ mercationẽ fieri aliq̃z volum⁹.ſz pure t citra redẽ ſibi ius dicebat: vt dic ſic.C vt vnicuiqz li.ſine iu.l.ij. ar. ꝓ.C.vt nemo in ſua cã iu.l. i.t de iudi.l.nullus. itẽ hoc eſt ar.q ſi rem meam vẽdo eo pacto ne alienes.q ſi alienata ſit poſſim apprehendere.vel dic hanc lr̃am intelligi q apprehendet in iure ꝓ rei ven.vel al's actiones.vt C.de dona.q̃ ſub modo.l.i. ſed ꝓmum verius puto.

y Hoc ſcema.i.ordinez.

z Prior.vt.ſ.ō non alie.§. ſimus.

a A viris .loquitur ſz vulgare ſi inuenimus magnum factum nos dicimus hoc benefactum a viro,ꝓbo.ſimiliſ loquendi modus.ſ.de triẽ. t ſe.§. ꝓhibemus autẽ.

b Geſta ſunt.i.perfecta. vñ nunc remouere magne eſſẽt tergiverſationis: vt ſ.ō nõ alie.§.alienationis.

c Illoz.ſ.virozuz.

d Nulla tpis ꝑ.ſ.niſi.c.an. ꝓm al.vt.ſ.vt Roma.eccle. vel hodie.xl.an. vt.j. de ec. ti.§.ꝓ tpalibus.t.j.hec conſti.innouat con.in.§.i.

e Sancitis.vt.ſ.ō nõ alie. aut ꝓmu.§.alienat(.t.§.em phiteoſim vſq̃z ad.§.qui ãt. t.§.ſi vero ẽt ꝑpetuam.

f Adinuicem.al's niſi inter venerabilia loca non poteſt fieri perpetua: vt hic. t.ſ.ō non alie.§.ſi vero etiaz. ſed hodie cõiter fieri poteſt i ꝑpetuũ: vt.j. de alie. t emphi. §.licentiam.

g Decreto.quippe ſic.ſ.ti. i.§.fi.in ꝓi.ſic.ſ.ō ec.re.imo.al's.§.ſancimus.

h Rica. Et ea q̃ vocantur iſinuatiua.al's.niſi inſinuata t quid in hoc dicitur in tex. j.e.§.ſancimus.

Durimas ad tuã.vbi alloquitur archiepo regie ciuitatis cui dirigitur hec con.

k Eccleſijs.i. eccleſiaſticis ꝑſonis al's eſt in lr̃a clericis t tunc plana eſt.

l In alijs oibus .ſ. eccleſijs conſtantino ciui.naz localis vi hec con.vt hoc in alijs eccleſijs ꝓ totum orbem.

m Inſinuatiua . huius añ blatio ſic vocabatur.

n Illũ , accipientem auruz.

o Introire.ſic.ſ. de tabel. §.i.in fi.

p Aſſus eſt. i. electus vt mittatur.

q Auaricie.ſic.ſ.vt iu.ſi.q̃. ſu.§.cogitatio.

r Ad noxis repete ſancim⁹

s Defunctiones.i.ſubſtitutiones.q.d. vt vnus fungat' loco alterius defuncti.

t Et miniſteria.i.miniſtrãſ t facit.C.de epi.t.c.l.ſi quẽ q̃ t.ſ. quomodo.o .epi.§. ſed neq̃.ſed ꝑ.j.de ſanctis. e.§.ꝓ conſuetudinibus ſz illa forte loquitur in epiſcoꝑis tñ hic autem in alijs clericis vel illa preſtant' ex conſuetudine.hec aũt ꝓter con

u Fiat.i. ꝓmutetur tes eccliẽ cuz ipera toze t imperatoz eã det priuato.

x Licentiã damus ſed.j.vt ſpon.lar.§. pe.tẽ.ſed hec p illã cõnigitur in hac prima ꝑte conſtitutõis Itez nota ſz iſtã cõſtitutionẽ q aliquis

suetudinē erigebat. u Aut clerici. hec ps expedit. j. vsq; ad. §. illud.
x Prebeāt. s. q̄ pbere soliti erāt. vt. pz. j. e. y Et vt siqs. hoc dī. j. e. §. fi.
Laurimi. diuinis oio q̄si nō reuersuri. aliud āt dico si ad scholas vadāt q̄ ē pbabilis absentia vt. ff. ex qbus. c. ma. l. nec nō. sed cū aliqua forte mere tricula recessit. vt subjcit pp q̄s cē. a Mouerunt. cē. iō obscure loquit. vt ēt malī cām det itelligere sic. j. quib⁹ mo. na. ef. leg. §. z quidaz. ff. ad mac. l. i. ibi ne quid amplius cē.
b Et eos subrogatos.
c Lucra. que dabantur his que recesserunt.
d Eis. s. clericis recedētib⁹
e Per ipos. s. istituētes e os z ita hec lex ē ar. imo exprel suz ō ecclesias italie q̄ semp hīt canonicos pauciores q̄ sit statutū i eis. z alij canonici ꝛ surpant q̄ deficientibus dari deberet z facit. s. ō mé. or. clerico. §. i. in. fi. z. s. qūo o. e. §. sed neqz.
f Propt ipos. s. recedētes
g Remere velle al's remeantes. z tūc dic velle. s. suscipere. al's remeare z facit. ff. loc. l. si in. l. §. colonus.
b Ministrātibus. ministrātes possunt appellari deserentes ecclesie: vt. j. §. pri. vbi illi q̄ ministrāt pbēdas q̄ é verius vt ex tenore littere seq̄nt' apparet pīentib⁹ cē.
i Lucrari. vt dicat se nolle dare pmis vl' subrogat'. ac.
k Edificās eccliam. sic. j. vt nullus fa. or. do. §. i. sic. j. de ec. ti. §. siquis. sic. j. de sanctissimis epi. §. oratori.
l Potestatē q. d. vt hic sit in potestate sua.
m Tractari. s. quenit sbaudi
n Ipsius aie. nō sic. s. vt de ter. sit nu. §. fi.
o Rica. De bis qui ingrediuntur. hec pma ps expeditur j. e. vsq; ad. §. illud etiam videamus cē.
p Et qñ p scripturā. hec secūda pars expeditur. j. e. §. illud cē.
q Et ō iureiurādo. hec tertia ps expedit'. j. e. §. fi.
r Volubile. hoc. i. varietas negocioz vt sub ijcit in fi. hui⁹. R.
s In diem. sic. j. de consan. z vter. fra. in prin.
t Fit qdē. s. aliqd noui.
u Nunc p. s. in diem vel in petuum al.
x Judicant'. repete introducit aliquem tumultuz.
y Correxim⁹ vt. C. ō tpi. ap. i. l. fi. §. illud.
z In psonaz faciētes. s. satisdādo iudicio sisti. z nō q̄ satisdare dz. Item in cā appellatiōis iudicio sisti nec mirz q̄ prima satisdatio é finita ex quo ē finituz pmū iudiciū vt. s. de exi. re. §. suscepto diximus. Et ita ē ꝓpinione nra q̄ dicimus caz appellationis eé aliā a pma. naz z testes de nouo inducunt. C. de appel. eos. §. si quis āt z. C. de tpib⁹ ap. l. p hāc. z dicem⁹ j. de testi. §. q̄ vero testes. vl' dic firmat' psona. s. procuratoris q̄ vult agere p procuratorez i cā appel. puta satisdando p eo iudicatū solui. z filia vt isti. de satisdā. §. finiāt p procuratorem.
a Per vnā ptez. i. psente vna pte tm̄ fuit pbita dicta firmatio. vl' ēt per cognitionē. i. psente vtraq; pte vel melius. vt puto p vnā ptē. i. siue permittat' vni pti qō de confirmatiōe iudicij ꝓmittit siue ēt p cognitionē. i. siue ipi iudici fuerit ꝓmissuz ex cuius stipulatiōe vtilis actio q̄rit vt. ff. rē. pu. sal. so. l. ij. z. iij. z. iiij. i. R. z hoc etiam hic subjcit. ac.
b Hoc. n. indifferēs i. ñ refert quo ad efficacē actionē querē dā vtriipi pti sit permissuz aut iudici siue cognitori vt dcm̄ est.
c Valenti. s. victori
d Hoc nos correxim⁹. vt. C. de tpe ap.
e Deputātes. s. nos.
f Scīz se. i. p cā sua tm̄ cōiterue. i. i cā comuni quā ēt itēdere pōt sine māda. vt. ff. de cōsor. eius li. l. ii. vel dic sm̄ se. i. ipse tm̄ cōiue. i. vna cuz altera pte. s. aduersa
g Intra b⁹. s. annum
b Et mereatur appellans.
i Reliquat. s. iudex ea que sunt iusta vel nō relinquat appellās ea. s. q̄ sunt agenda i cā appellatiōis sine puisiōe. i. qn ꝓ uideat vt finiat annū
k Adjciētes nos. s.
l Annū. s. aliū vt ita sint duo fatalia idest duo tpa in quib⁹ appellatio fatū. i. mortez siue finē recipiat vt. C. de tpe. a. l. fi. §. illō i fi. z. l. nemo.
m Cōi. le. supradicta. C. ō tpe ap. l. fi. §. illud.
n Sed z plurimi victores appellant.
o Denunciasse. vt ꝓcederent in causa
p Appellantibus. i. cognoscentibus de appellatione.
q Occupationes. sic. §. de ꝓcur. l. si filius. §. fi. z. l. āt z. l. hec hereditas z. l. vl' iudicio z. l. aut legati
r Alij. s. appellātes.
s Navigare. sic. ff. siquis cau. l. ij. §. sigl in iudicio. z. §. q̄ diximus z. §. qs tm̄.
t Juuaret. puta p inte. resti. forte ex generali clausula si qz iusta cā cē. vt. ff. ex gb⁹ cau. mā. l. i. §. fi. z. ff. de itinē actuq; p. l. i. §. siquis āt pp z facit. j. vt spon. lar. in. §. hoc quoq; vel dic necesse é aliā legez respicere. s. hāc nouam: vt. j. ꝓxi. §. quia enim.
u Nostre legis. C. de tempo. ap. l. fi. z hic nisi iusta causa impediat vt subjcit.

ptionē. sic. n. rei digni sūt nulla vēditione ac mercatione faciēda. Tua igit' beatitudo z q̄ postea i pōtificalib⁹ ac cesserit sedib⁹ q̄ a nobis ordinata sūt z p hāc declarata sūt legē opi effectui qz tradere festinet.

Et clerici q̄ recedūt aliis ꝓ eis pbēat' subrogatis emoluīnta ꝛcedētes aut remeare volētes ñ suscipi. z vt siqs' edificās ecclesiā aut aliter i cadez fuiētib⁹ mīstrare emoluīnta voluerit aliquos clericos instituere nō fortuite eos sed pbatione sanctissimi patriarche suscipiat. ¶ Rubrica.

Impr. iu. au. menne. archiepiscopo constantinopo.

Plurimi sepe clici q̄buldā oro nes ordis obstātes domib⁹ aut ēt forte ab aliq̄b⁹ pri⁹ istituti mīstrāt' eis ab aliq̄b⁹ solēnes expēle. de inde separāt semetipos diuinis oimō sacramētis, ppter q̄s ipi nouerūt' cās p q̄lz occasiōe recedūt oio a sāctissīa maiōe i q̄ ꝓstituti sūt eccl'ia. Placim⁹ igr nō ex hoc fieri, phibitionez sacro mīsterio sz alios subrogari deo amātissimis epis sub q̄b⁹ ipe ꝓstitute sūt ecclesie z eos' hoc accipe. nō. n. volum⁹ aliq̄b⁹ dari lucra' q̄ iaz eis' p ipos' aut ppter' ipos expēdebat' sanctissīs eccl'ijs qñ volum⁹ p quālz occasiōnē nō lucrū aliq̄ō facer' ex alioz fraudatōe. lz q̄ ab initio mīstrabāt' sēp dari z nō sacrū ex hoc mīsteriū corrūpi nō existēte licētia postq̄z statuti fuerit aliq̄ p priorib⁹ clericis aut a sāctissīo patriarcha. aut a cōprouincialib⁹ epis rursus recedētes denuo remeare vel le z expellere subrogatos z cogi duplicia mīstrare eos q̄ faciūt talē expēsā dare enī subrogatis z denuo remere' volētib⁹ sz illos qdē reuertēte' nō suscipi. q vo p' decessū ꝓor statuti sūt eis dare emoluīnta nullo vo hic mīstrātib⁹ accessu talia lucrari' nitētib⁹ ex sua sba oio pbētib⁹ eis q̄ ab eis statuti sūt emoluīnta z oēs expēsas hr̄ di b⁹ eoz z successorib⁹ sciētib⁹ q̄a post hec fraudauerit certa possessio deputabit' z eoz lba sacris nr̄is ꝓuatis vt hic mīstratio eis fiat Illud quoq; ad honorē z cultū sedis tue decernimus vt siqs edificās ecclesiaz. aut ēt aliter expēdēs i ea mīstrātib⁹ alīnta voluerit aliquos clericos statuē ñ eē ei fidutiā vllā quos vult p ptāte' deducere tue reuerētie ad ordinādos eos sz examinari a tua scitate sūtia q̄ tua z q̄ pōtificalē sedez rexerit semp h⁹ oēs suscipe ordiationē q̄ tue beatitudini z q̄ postea oportuni videbū' exister' z dei mīsterio digni vt nō ꝓphanē' sācta dei hoc videlz q̄ sacris sācitur eloquijs sz itacta hec z ieffabilia tremēda q̄ ꝓstituta sctē z vo amabiliter z venerāde tractari'. Que igr placuerūt nobis z p hāc sacrā dei ōclarata sūt legē beatitudinē tuā fuar' ppetuo sācim⁹ cognoscētes. q̄z nō min⁹ nob cure ē sctāz eccliaz ꝓfuare vtilitatez quam ipsius' anime.

De bis' qui ingrediūtur ad appellationē. z' quando per scriptūrā man⁹ propie fiat collatio litterarum. z de iureiurando' dilationis vt z cōiunga tur iuriurando calumnie.

Impr. iu. a. io. pp. secundo.

Volubile' hoc ē humanū z q̄dē manere i die' nūq̄z valēs: sz sit q̄dē' sēp manēs aut nūq̄z" z legislationib⁹ introducat aliq̄z tumultū z his q̄ videt' hr̄e recte z firme posita iudicā tur' sz ca q̄ subtiliū obfuatione cauta sūt plerūq; turbauit emergētiū varietas cāz. sācim⁹. n. q̄z dudum correxim⁹" q̄z male z dolose circa appellationes agebat'. ga hoc solo vt cognitionē introducēt i iudiciū appellātes ꝓtēti z psonā' faciētes firmā: aut p vnā' ptē aut ēt p cognitōez. hoc enīz idifferēs ' ē. relinq̄bāt āt cām z victori oio erat iexpectabilis victoria non valēti b⁹' neq̄z his q̄ erant iudicata frui ꝓpter appellationem neq̄z appellationem examinari posse ꝓpter absentiā appellāt'. hec nos' dudū sāciētes correxim⁹ ānū qdē deputātes' appellationē offerēti siue ipi qdē fm' se igerēti siue cōmuniter q̄ten⁹ iura hoc' liter exeq̄t' z mereat" q̄ iusta sūt z nō reliq̄t' eā sin̄ puisiōe. deide pp clemētiā si p occasionē iudicis appellatio, plōget' aut per aliam quālz cām ineuitabilē ēt aliū adjciētes' ānū' postq̄z nisi litē ꝓpleuerāt ratā māere victoris sē tētiā sancim⁹ Hec itaq̄z placuerūt nobis z i cōmuni" lege cōscripta sūt z obtiere legē hāc volum⁹ z obfuationē illi" Sz plurimi" iterpellauerūt nos dicētes se qdez denūciasse' appellātib⁹" z voluisse litē examinari nō tm̄ ab ipis iudicib⁹ ipetrare voluisse pp q̄sdā forsā ieuitabiles occupatiōes'. alij' vo ēt vētoz imēlitatez accusauerūt. z q̄z nauigare' nō licuisset ō ꝓuintia cōtrarijs flātib⁹ vētis. p terrā vo venire nō valētes pp iopiā. aut certe q̄z i insulā cōmorātes nō aliter nisi p mare venire nō poterāt z ꝓpterea ñ valuerūt examinare vsq; ad finē negocij neq̄z secūdo anno z qdez tēpe statū acerbitate. alij lāgorē ineuitabilē q̄ omnia ex ipis agnoscim⁹ reb⁹ nobis ūsinuatis. vnde nos hec iuste monerūt z legē trāscēdere nolētes z his q̄ p talē quādaz fortūe circūuētionez ledūtur dar' psidiū possibile cupiētes Quid ergo agere opōtebat nisi ad legē aliā respicere q̄ digne cāz iuuaret' obfuatio si qdē relicta pdicte legis" nostre sicuti pdixim⁹ p omnia custodiat' Si vo p veritate ineuitabile

x Observent.s.iudicium appellationis al'.
y Etiã lz ingressus.s.qz ingressus fuit z venit semel corã iudice appellationis z fatalez fecit.i.pmũ annũ appellatiõis transire pmisit z nõ occurrit.i.nõ venit postea adhuc tñ subaudi periclitet' tps.i. currat tps cum periculo tñ appellant' z hoc ꝓpẽdio biẽnj. z Adijcim⁹.i.dicemus
a Quia.n.fugiẽtes i.obijciẽtes sz al.vel dic distrahentes cc. vt subijcit.
b Instãte.sic.C.de iudi.properandũ.§. huiusmodi.
c Supior.i. melior i cã vl' potior i iure.
d Firmã eẽ sententiã.s.sancimus.
e Certamina.i.mala cãz biis z subaudi apparuerit.
f Suscipiat .s. appellans.
g Accipere . qz victor victorii expensis ꝺdnat'. vt.C. de iudi.properanduz. §. ãt reus.
b Vincere .sic. C. de iudi. ꝓperanduz §.finautem reus.
i Firmat'.absens.
k Quib⁹.s.expẽsis.
l Neuter occurrit. e ergo voluntat' qõ pr.dixi. vt actor debeat se ingerere.sed stultus ẽ si vadat cũ eo nõ eunte sentẽtia ꝓma firmat' vt hic sed forte ire vult cuz aliqua petat plã i cã appellatiõis qꝑ põt si fũt accusatoria pncipali.vt.C.de ap.l. amplioꝛe .§. i refutatorijs.itẽ z nouas forte vult victor iducere ꝓbatões vt.C. de tẽpo.z re. ap.le. p bãc.sz qd si iudicis copiã nõ habuit: Rñ currit tps appellatõis.vt.j.vt spon. lar.§.hoc quoqz.itẽ z i alio cãu nõ currit tps qñ.s.appellatio ẽ coz̃ pncipe. vt.s. de ap.§.ij. itẽ i ẽtio: s.qñ itez tractat' cã eadẽ coz̃ arbitris. vt.j.de ap.§.fi.
m Et i spacijs.vt .j. x.dies appellent.vt s.de ap.§.i.
n Firmas .s. leges antiq̃s al. Ac.
o Cõtigit iã.s.añ cõpositõez bu⁹ legis.
p Decreto.s. iudiciali.
b Eandem.sicut dictuz est.s.
r Dõstrauerũt. si actor obtinuit in prima cã z in cã appellatiõis hẽt probare de iure suo sicut z in ꝓma z ꝛz hec lra bñ stat cũ oia eẽ debeãt i pstinũ statũ: vt.C. de ap.l.appellatiõe si ãt i pncipali cã optinuit z sic fuit absolutus.z actor appellauit.tũc filiter hz actor ꝓbare i cã appellatiõis sicut i ꝓma ꝓpalegataz.l.z qꝑ dicit hic victorẽ ꝓbare put refert' ad reũ victorẽ intellige qꝑ eo ipo qꝑ nõ ꝓbat' ꝓriuz sic.C.qꝑ mi.nõ pos.l.super fuis. z de hꝭ dic plene .vt nõ.C.de ap.l.bi qui fra.§.illud. s Lege.vt.C.de fide instrumẽ.l.ꝓparatões
t Scema.i.ordine. Accur. u Damus.s.puate.puta,pducis litteras tuas ꝯ me.ego eas ꝓfiteor. z al's iudico ꝯ te qꝫ dico te fecisse z id ꝓbo per ꝓpatiõez eaz̃ qꝫ induxisti ꝯ me.idẽ dico z si alteri⁹ litteris puta ticij viris ꝯ me z ego eiusdẽ ticij litter(volo me teneri. vt. j. subijcit ibi.lz ꝓtingat cc.
x Lege pdictã .C. de fide instru.l.ꝓparationes.
y Examinationẽ.j. ꝓpatões
z Cõtra quẽ.i. ꝯ aliquẽ z facit.§.de iureiuran.amoꝛi. ꝑ sti.§.f.z.C. de non nu.pe.l. gñaliter.z.C. de testa.l.fiqs testibus.z.C. de sententijs z inter.l.penul.
a Resistit.i. resistere põt et fac ad hũc.§.j. de fide istru. §.si vero moriantur cum sequentibus.§.
b Archiuijs . hoc expone. vt.s. de defen.ci.§.i.
c De suscepto hoc expone. vt.s. de man.pn.§.coges.
d Dese.hec mesa b⁹ mense casus gẽitiui vl' datiui si apoca fuerit,plata de mensa.
e Glorioſi.pre.vt in nouel. fiet ꝓparatio ex public(scriptis.sz z qꝑ ex publicis monumẽtis ꝓbatum fuerit hoc quoqz idoneũ eẽ videat' cõparationez quippe cũ publico testimonio ꝓfirmetur vt in nouel.al.
f Testimoniũ.nõ qꝑ sit publicũ istrumentũ.iã .n. nihil adderet legi codicis. sz ꝓ eo ac si diceret publicũ vt sit at ꝓparatio.
g Collatiões.i. ꝓpatões al.
b Cõparationes.i. ꝓparationes litteraz̃ facientiuz vt C.de fi.istru.l. ꝓparationes.
i Quia lege.vt.C.de iureiu.ca.l.ij.
k Cõcedẽtes.i.nulli ꝓcedimus cã ꝓtentionis litigare. vl' ꝺic nulli remittimus hoc sacramentuz.vt .C.de iura. ca.l.ij.§.sed qz.sed ꝯ.ff.de iureiu.l.hoc iusiurãdũ .§. hoc iusiu.z.ff.de dãno infec.l.q bona.§.si alieno.dic ergo hꝭ corrigit illã. vel dic illõ ꝑ spale cũ expresse correctum nõ inuenimus.vt.s.de. of.§.i.z fi. Itez ꝯ.j.col.x.vt clerici in rare nõ ꝓpellantur in fi. sed illud ẽ ꝑ spale in clericis vt nõ iurent de calum.fm.l. fredericũ pdictam.
l Frequenter.vt.C.de iure iuran.l.i.
m Putãtes. ꝓbationẽ. Itẽ z alia dñr in sacramento calumnie qꝑ dic vt dicimus .j. vt liti iuranti i pn. ꝓstitutõis
n Petierit .hic duos regit diuersos accusatiuos.
o Nequaq̃.in eo qꝑ dicit ñ iurãdũ postea ex quo semel est iuratũ.est ꝯ.ff.q satisda. co.de die.§.fi.z.ff.de eden. si quis ex ar.§.exigit .z .C. de iureiu.c.l.i.z.ff.de iureiu. l.iusiur.§.qui iusiur. sed pre

bro nãqz ꝓferẽt' qdã cuiusdã man⁹ documẽtũ z ex ea faciẽs aut ꝓuẽtõez aut luaz̃ allegationũ ,pbationẽ cum eiusdẽ man⁹ aduersa ps ,ptulisset litteras z lniaz ,pbationẽ exide vellet fieri.ex qb⁹ ipe aduersari⁹ illud obtulerat ille vtebat' lege qz oz ex publice ꝓfectis documẽtis fieri ꝓpationẽ z nõ ex alijs q̃a quocũqz scribũt' Sancim⁹ si qñ aliqd tale ꝓtigerit z qspiaz voluerit fim eas q̃ ab aduersario plate sint litteras fieri examinationẽ nõ acculet' hoc tãqz fi recte factũ sit cui eni z ipe credidit. z qꝑ ,ptulit is cõtra' quẽ z ex quo suas affirmat allegationes hoc nõ accuset accusãdũ neqz ꝑ hibeat cõpationẽ litteraz̃ ad eũ fieri lz cõtigat eẽ documẽtũ manu cuiusqz ꝓscriptũ.neqz eni iste sibi reluctat' z q̃ affirmauit hec accusabit Si vo etiã ex publicis archiuijs ,pferãt' charta veluti de suscepto mẽse glioſissimo rũ pfectoz nouim⁹ z aliqd tale q̃situ z qꝑ ex publicis archiuijs ,pfertur: z i publicũ hz testiõniũ et susceptibile hoc eẽ ad collatiões manuũ ponim⁹ vbiqz.n. falsitat(peccatũ odio hñtes iusiurãdũ ꝑbere discutiẽtes eximẽtes litteras sãcim⁹ z ex publicis solũmõ documẽtis ꝓpationẽ fieri pmisim⁹: q̃propter valeat p oia lex illa presenti subdiuisione delata ei iureiurãdo tñ cõparentiũ mõis oib⁹ ,phibendo.
Qz igr nõ ꝑ reuerẽtia litigãtiũ volum⁹ mox i pncipio litis iurar' litigãtes actores qꝑ qz nõ calũniãtes inferant lites fugiẽtes vo qz credũt latifactionẽ ꝓpetẽter se facere: z nõ cã ꝓtẽtionis z hãc ꝯmunẽ posuim⁹ legẽ cõtra oẽz psonã mõis oib⁹ hec nulli ꝓcedẽtes. Illud quoqz adijcim⁹ vt si qs ,pbationez petierit quẽ .j. suoz fmonũ aut litteraz̃ iuret pri⁹ qz nõ dilationis cã hoc igr multi nanqz sola iurie cã z maxie sup nobilib⁹ mulierib⁹ siue litteraz̃ ,pbatio obijciat' suũ alia q̃lz cã ad iusiurãdũ hoc ꝓcurrẽit. vt i vno negocio frequẽter ꝑbeat' .sancim⁹ igr hãc ꝑmittes iuriã z volentes crebro i eodẽ negocio iusiurãdũ preberi vt dũ vtraqz ps vna qdẽ de calũnia sacramẽtũ ꝑbuerit.alia vo qz iustã putam⁹ m reluctationẽ eẽ litis adijciat qz i tota lite sicubi petierit' ,pbationes aduersariũ suũ ñ p occasionẽ dilationis hoc facit lz ,p veritate necessariaz sibi a suo aduersario exhibẽdã putãt' ,pbationẽ. z si hoc iurauerit sacramẽtũ neq̃q̃ penit⁹ crebro lz reqrẽdũ sit ,pbationes ab alterutra pte experi lacramẽtũ lz dare,pbationes z ñ crebro cogi quẽdã sacramẽta subire generaliter semel hꝭ i sacramẽto phibito.
Que igr vila sũt nobis z ꝑ hãc declarata sacrã sũt legẽ tua cellitudo oib⁹ faciet mãifesta edictis a se directis vt

dicta hñt locũ iur veteri qñ sepius iurabatur. vt.ſ.e.§. Itẽ ꝺ.j.ꝺ testi.§. si vero ducẽs:t.j. de fide instru.§. si vero nihil t.C.ꝺ fi.istru.l. ꝓparatiões.t.ſ.e.§.illud,et in fi.põt dici q a ꝓtin.iuramentuz non erat in predictꝫ tẽ.hic ãt iuratũ erat.vt ꝓz ex ipa lra.vel dic q hic iurauit se nõ petiture,pbationes supfluas ab aduersario. at hic non iurauit senõ,pbaturũ q vult et falso p hãc auct. lz p.l. codicis hoc iuret i eo q iurat nõ caliũniandi aio litez mouere.imo et q plus ẽ nec p illã iurat se non caliũniari nisi quo ad principiũ cãe vñ põt t postea calumniare vt.ff.ꝺ dã.infec.q bona fide §.si qui stipula.vñ iurare ꝺz vt in dictis.l.ꝺdicitur vl verius illa sunt spãlia hoc aũt gñale nõ ãt placet vt hic corrigatur auct. Itẽ nõ si dicere mus tibi tale hoc generale q sufficit semel iuraſ:vt.C. de inre delibe.l. fi.§. sed qz quidã ar.ꝺ.ff.de.l.iij.fidei. §.fiquis.x. Accursius.

a Ut in ꝑuatis domib⁹. vt C.de epi.t.c.l. cõuenticlã t.C.de here.t ma.l.iij. Ac.

b Et prisci. domi.scilz ꝑuate.

c Dictiõis .i. iurisdictiõis.

d Domibus.i.priuatis.

e Extranea.vt.C.de sum. trinitate.l.iij.

f In sacris.i.pdijs suis que ẽtũ ad deũ q̃li sacrata sunt.

g Mysterijs.vt cãtare mil saz vel celebrare sacrificium

p Amabilium episcoporuz s.voluntate.

i Fiant motu.i.arbitrio ipi imperatoris puniẽtur.

h Deducent.facit.C.ꝺ epi. t clericis.l.conuenti.C. de eccl.l.i.C.de here.t ma.l. iij.t.C.de falsa.mo.l.i.§.cuius.C.de paga.l.fi.

l Contingit. tempore bui constitutionis.

m Tres mẽses.vt facte noue.con.§.vt autẽ contra so. boc speciale.

n Veraciuz.s.amatores aꝫ veritatis sic. C.de.le.su.catol.l.i.

o Unitatem.sic.C.de sum ma trini.l.iij.

p Ut defũcti. hec ꝑma ps expedit.j.e.vsqz ad.§. illud

q Et vt ꝓsiliarij. hoc expedit.j.e.§. illud vsqz in fine.

r Qui varietatem. ope vocante.i.necessitate imminente.

s Et suos alios.g⁹ sui possũt eẽ milites.sz ꝺ.C.gmili. nõ pos.super suis:sz dico q hec dictio alios nõ iplicat h sicut i diuina scriptura crucifixus ẽ yhs t alij duo nequã

t sic.ſ.de mã.ꝑn.§.oz.t.ff.de ꝑcura.nõ solũ.§.queritꝫ.

u Ꝑtãte.i.auctoritate sua.

x Disposituũ est a nobis per sententiam.

y Igitur.nũc repetit qõez vt addat.

oẽs agnoscãt q nobis sũt placita.

Ut in ꝑuatis domib⁹ sacra mysteria non fiant.

Impa. Justi.a. Jo.pp. secundo.

Et priscis⁹ sancitũ ẽ legib⁹ nullã penit⁹ eẽ inũz domi q sacra tisia sũt agere. sz publice sinere,pcedere i credulitatẽ t dei culturã fm sãctionẽ de his sacratis actib⁹ traditaz t nos ãt hãc i pñti põim⁹ legẽ quã cũ oĩ cautella tenere volum⁹. Oib⁹.n. interdicim⁹ magne hui⁹ ciuitatis habitatõib⁹ magis ãt toti⁹ dictõis⁹ i domib⁹ suis hr̃e q̃ldã q̃si oronionis domos.t i his sacra celebrare misteria: t hic fieri q̃dã catholice t apostolice traditiõe extranea⁹. Et si q̃dẽ domos ita simplr aliq hr̃e putãt oportere in sacris⁹ suis oronib⁹ vz soli⁹ gra t nullus celebrãdo pẽit⁹ hoz q̃ sacri sunt mysterij⁹ hoc eis pmittim⁹ iuidia cui nulla est si volũt citra hec hr̃e hitacula q̃dã:t i eis tãq̃z i sacris orare.alijs ãt oib⁹ abstiere nisi tñ i eis voluerint aliquos imitari clericos hic q̃dẽ sctissime maioris ecclie t sub ea sctissiaz domuũ volũtate ac,pbatõe sctissimi archiepi ad hoc deputatos i,puincia vo deo amabiliũ epoz nulla nouitate sedis ei⁹ beatitudis expũti nra lege faciẽda circa existẽtia ei quolz mõi oꝛdiatiõib⁹ aut gubernationib⁹ hic aũt i,puicijs iurauit iura sz oib⁹ et ꝓpetẽtib⁹ ei quolz mõ t tpe ratis nũc t i reliquũ oẽ tps huãdis sancim⁹ tuã hec ꝓseruare gliaz:t mãifesta oib⁹ p lras ꝓprias cõstituere q̃ten⁹ p oia valeat lex hec.n.t gliosissio pfecto felicꝫ h⁹ vrbis t sctissio archiepo t vniuersali priarche pcipiz⁹ vt ex ciuili t sacerdotali ũtute hec ppetue custodiãt. Sciant.n.t ipi domuũ dñi: qz si ñ hec custodierit ipi q̃dẽ s b ipiali fiant motu dom⁹ ãt i qb⁹ aliqd tale agit t publice fiẽt sub sacratissimũ nr̃m errariuz deducẽt. Si ãt t aliquos ꝓtigit ta le aliqd i suis hr̃e domib⁹. sciãt q ni si itra tres mẽses ex quo hec lex insinuata fuerit hec correxerit. t ad figurã a nobis oꝛdiatã deduxerit sub predicta pẽa fiẽt.hec ãt agi cũ veritate ñ p aliq̃z calũniã volum⁹ veratiũ.n.solũmõ sum⁹ amatores. Hec sancim⁹ tuã custodire celsitudiem t nihil tale fieri ꝓcedere scito.n.qz t dixerim⁹ tibi tale aliqd nũciatũ deide ñ,phibuisti aut tu aut successões tui cinguli futuri ipe q̃dẽ.l.libraz auri exponẽs penã t q tibi officiũ sustinebit idẽ dãnũ qz rẽ nobis studiosã t sctissie maiõis ecclesie custodiẽtẽ vnitatẽ t,phibẽtẽ q̃ a nobis apte iterdicta lũt agi latẽter passũ est despicere ꝓmissũ. t circa ipz cigulũ piclitabit.insup t ipaz domũ in q̃ aliqd tale agit fieri publicã t sb sacratissimũ venir errariũ. Scriptũ ãt ẽ a nobis t sctissio priarche felicis hui⁹ vrbis vt t ipe hui⁹ ponat t rei,puidẽtiã.volum⁹.n.sacerdotaliter t iudicialiter hec ſuata durare in reliquuz tps t inmutilata.

Et defuncti seu funera coꝝ nõ iniurientur a creditoꝛib⁹: t ut ꝓsiliarij nõ suscipiãt cognitiões absqz iudicib⁹.

Impr. Justi.au. Joãni. pp. eis fo.

Qui varietatẽ cãz conijciũt nõ facile ad culpã veniũt si veritatẽ examinãt quosdã náqz veriſile eẽ multitudinẽ legũ q̃ p singula nobis adijciũtur culpare nõ cõsiderãtes qz sẽp opere vocãte cõlõas cãis ponẽr leges cõpellimur cum sẽp iopinabile emergat t ab his q̃ iã posita sũt mederi ñ valeãt q̃le qdẽ nup ẽ agnitũ. Deberi sibi qdã dicẽs ab aliquo dũmõ hoiem i morte cognouisset eẽ cõstitutũ milites ꝓgregãs t suos alios⁹ plurimos igressus ẽ sup moriẽtẽ.vez ille ãriat⁹ clamare cepit dõec cũ violẽtia ꝓpsũ reliqsset spirit⁹.at ille ẽt signacula iposuit reb⁹ sua ptãte⁹ pñte nullo ꝓstituto aut quolz oĩo regali t ciuili officio obsuãte t neqz ita recessitsz defũctũ iniuriare non eũ piguit pmũ qdẽ isistẽs nõ fieri exeqas.deinde cũ vix cessisset de domo deponi mortuũ istabat publice portari lectũ nõ sinẽs neqz deducẽdũ dicẽs nisi debitũ pcesperit donec spõsorẽ accepit.t ita iã ꝺ fũctuz tradi terre pmisit negociũ siq dẽ quo hec ꝓmissa sũt ꝓpetẽter dispositũ ẽ oportẽ ãt iudicaz⁹ et gñali lege hec emẽdare nõ sinẽtes hec rursus ꝓmitti sẽp sine legislatio non manẽtia.

Sãcim⁹ igr̃ siqs illo supstite adhuc quẽ putat debere sibi ascẽdat domũ eius t molestus sit superstiti homini aut q ei⁹ sũt vxori forte vel filijs: aut domui oĩo aut et signacula p,ppriam ptãtẽ iponere plumat non p⁹ decreto t officio legali suato post ei⁹ q dicit debere morte actione qdẽ mõis⁹ oib⁹ cadat siue iustũ hẽat hãc siue ñ.q̃ztuz vo ꝺberi sibi dicit tñ aliud sup exigatur nõ det iniuriãti heredib⁹. Confiscationẽ quoq i tertiã libam iusti neat sicut t marcus philosop⁹ ipator in suis cõscripsit legib⁹. t ifamia feriatur.q.n.hominis naturã nõ erubuit dign⁹ ẽ t pecũijs t,glia. t alijs omni b⁹ cõdẽnari.si vo et moriẽte⁹ quodaz circa fun⁹ petet aliqd moriẽtes exeqas⁹ qõ,phibeat scripta qdẽ iã lex ẽ t a nr̃o pr̃e sup hoc tñ simul etiã ex nr̃is maioꝛ seq̃t ꝺlicti pena t hildẽ subiaceat q̃ pñs⁹ infert lex eis q in iuuẽtute tale aliqd dixim⁹ ꝓmittũt h⁹ rei,puidẽtiã hñte pcipue qdẽ gliosissimo pfecto hui⁹ felicissimuz ciuitatis cui taliũ emẽdationum cura ẽ nihilomin⁹ autẽ t gloriosissimo sacroz nr̃oz p toriozz pfecto t gloriosissio mgr̃o sacroz officiozz t semp his obediẽtib⁹ officijs.oz⁹.n.oib⁹ existẽtib⁹ ꝓtra naturã iniurijs coẽz eẽ iudicib⁹ sẽp his ,phibitiõez atqz vindictã his nõ in sola hac felicissima ciuitate valẽtib⁹:sz et in omnib⁹ gẽtib⁹ q̃z nobis pncipatũ aliũ qdẽ abiitio dedit de⁹ aliuz vo adiecit t adhuc et dabit sicut ait qdã añ nos⁹ ,puinciaz qdez iudicib⁹ siue militarib⁹ siue ciuilib⁹ hui⁹ rei,puidẽtiã hñtib⁹. Segt eniz hic qdẽ iudi-

Bonum oĩo repete non.

z Modis oĩbus.i. ipo inre sic.ff. depositi.l.i.§.si pecuniaz in fi.§.t facit ad hoc ff.de pu.t vec.ꝓmissa.t.C.ꝺ hijs q ponu.t. pre.affli.l.i.t. C.vñ vi.si quis i tãtam:t.C. loc.l.fi.t ſ.vt nõ fiãt pig.§.i. Panc.s.act.t facit ff.siquis.a.t.pro.l.i. i. Accur.

a Oriente. idest mortuo.

b Quod pro. q p quia. Accur.

c Lex est.vt.C.ꝺ sepul.uiol.l.fi.

d Presens lex. vt ſ.prox.sed cõtra.ff. de sepul. viol.l.iij. §.nõ perpetuo.sed ibi ab amicis porta bat.t sz voluntatez defuncti. hic autem ꝺ voluntatez. Item hic põt teneri iniurarũ hered⁹ib⁹.vt.ff.ꝺ iniur.l.i.§.t si forte.

u Oportet.sic.C.ꝺ here.ti.l.iij.

x Dedit deus.sic.j. de fide instrumentorum.§.i. in fi.

y Ante nos.s.dixit forte.

z Sequitur .i. persequitur.

a Hic.i.in regia ciuitate.

b Illud constitutio nec illam.con.nec sequentez nr̃az hẽmus hic.sed huius con.s. zenonis habemus. memoriam.i.de iudic.i. Ꝛ.

c Cõsiliarios iudic. i.assessoriz⁹.vt.j. de iudi.circa princi.ibi nr̃is.n.t. quoz ꝓsilio administratores iudicãt.vt.ff.q q̃z iu.l.ij.t.C. de assle. t do.l.i.

d Per se.i.sine administratore. coraz quo fuit incepta cã. t q ordinarius sua uit sibi sũtiam. qz si nollet suare ibi sentẽtiaz ls posset iure.

e Administratões i.ordinarios iudices vt pz ex disiunctiõe quã facit vt.ſ.ꝺ exi. t intro.§.si vero.

f Agitant.i. agitari cepte sunt.vel agitari debent.

g Administratoribus.s.agitant causeb Presentib⁹. sic C.si p vim vel aliomõ.l.fi. sic. ff. de re iudi.l.ꝺ vno quoq̃.

i Testibus.vt possint terreri t cogi testimõiuz ferr̃.vt.C.

de testi.si qñ. vl' alit vt possint torqueri:vt.j. de testi. §. hoc oia in pecu niarijs ⁊.C. de testi.nulluz. ⁊ de epi.⁊.c.ꝑ byteris.q̄ fieri nō pōt cōsili ario:vt.j. de testi.§.si vero ignoti.sed in eo q̄ dictū ē coraz eodē admini stratore,pduci testes.ꝯ ē.j.ō testi.§.⁊ qñ.ſz illō spāle qñ absentes sunt.

k Potestatem.al's honestatem.⁊ al' potestatem.

l Quā ꝫ respicit,lu peri⁹ vbū pfectius.

m Judices.i. delega tos.

a Ab illis.ſ.pedane is iudicibus.q.d.si mileſtūt ꝯsiliarij.pe daneis iudicib⁹. vñ si ita obtinet i peda neis ergo ⁊ in cōsi liarijs loco sumpto a pari vl'a cōiter ac cidentib⁹ vt.ff.ō pu bli.l.euz qui.i. ſz. ſz fallit i eo q̄ pedane is interdū ē ordina ri⁹ vt defensor ciuita tis: vt. C. de peda. iudi.l.fi.⁊.ō. de de fen. ci. §.⁊ iudicare ⁊ iſte pōt cognoſcē de tota cā suo iure si ne ꝯmissiōe alicui⁹.

o Et qñ nobis cuz. statuti al' a nobis,cō stituti.

p Deponunt. i. de ducunt. siue deueni unt. vt non possint p se audire. al' g⁹ ñ pōt fieri delegatio vl' cō missio reſuata ſnia sibi: vt. C. de peda. iudi.l.placet. ⁊.j. de iudi.§.i. colla. vi.

q Siue maiores. vt pſides vl' pcōsules

r Minores. vt de fen.ci.qui ⁊ pedanei dicūt vt mō dixim⁹

s Noti negocij. al' motuz negocium.

t Nouissima.i. diffi nitiua:

u Dispoſuimus. vt C. de iudi.l.rez non nouam.

x Et suscipere. al's ponit suscipit. vt. C de ap.l. iudicibus.⁊ l.figuis ꝓuocatiōe.

y Lex hec. al's ⁊ lex hec ⁊c. nō ät pmittit lex qñqz l'rōe pſone iudicāt(.vt.ō. de ap. §.i. vl' rōne rei vt su p possessorio: vt di rim⁹. C. si de mom. pos.l.i. vel q⁹ occur rit tps appll'onis fa ciēde vt.ō.ō ap.i. R

z Judices. vl' oele gati. qb⁹ cā appella tionis comitt' vl' or dinarij ad hoc vt.ō. de ap. §. illō. ⁊. §. ori entales. sed qd si or dinarius q de appel latione cognoscit i pedit' publicis occupatiōib⁹. R. idez ꝙ in eo q̄ de ꝓncipali cā cognoscit vt sicut ille in eū casuz tm̄ qñ sic ipedit' pōt audientiā ꝓmittere ita ⁊ iſte statim hic subijcit. vt.ō. pror.i. §. ſz aliud in delegatos ēt q̄cunqz vt tātū p se cognoscāt. vt.j.e. §. fi. ſz alij dicūt ꝙ idē in iudice appellatōis ꝙ i de legato.ō. vt tm̄ p se audiat ēt si publicis occupationibus impediat'.

a Mraz. qs duzs nō habem⁹. b Falsitat(.i. iniquitat(. sic i insti. qb⁹ ex.c.ma.ñ po. §. semel. nā falsitas ē imutatio veritat(. vt.j. de fide istru. in ꝑn. colla. viij. c Occupatōes. ſ. ꝓcedūt venias vt subijcit.

ces eoꝝ q̄ officia. xxx. libraꝝ auri pēa si qd hoꝝ neglexerit,puiciales ät qn qz siue q̄ ipi ad hoc istituerit denūcia tiōe q̄lz aut hic.aut p,puicias facta.

Illud ⁊ recte se hr̄e,pspexim⁹ nō p mittere. sicut zenōis pie mēoꝛie dicit ꝓstitutio⁹ ⁊ nr̄a quoqz cōsiliarios iu dicū ipos cās p se audire q̄ apud ad mistratores aut datos a nob iudices agitāt' multo náqz meli⁹ atqz pfecti us cora ipis admistratorib⁹ ꝑsōtib⁹ illis quoꝝ cāe mouēt' terroꝛe iminē te exhibitis testib⁹ ⁊ oio cā,ppriá hñ te ptātē quā si apud pedaneos iudi ces talia decernāt' i nullo ꝓsilioꝝ of ficio distāte ab illis Et qñ a nob ꝓstituti sup admistratores occupatio nib⁹ reꝝ nr̄aꝝ iussionū ꝓprehensi ad hāc necessitatē deponūt' Oportet cōsonā ogruāqz legē reb⁹ imponere Sācim⁹ igr̄ ꝓtestatiōes qdē litiuz oi b⁹ mōis apud ipos fieri admistrato res siū maiores siū minores sint ſz ⁊ i medijs litib⁹ introduci rursus apud eos semel motū negociū ⁊ res ātē⁹ ea q̄ examināt' agnoscāt. cū vo nouis sima snia ,pferēda ē nullomō psume re ꝓsiliarios absqz admistratōib⁹ au dire ſz cū ꝓpetēti hōestate quā dudū dispoſuim⁹ ꝓpositis sacro sctis elo qis ipos admistratores ⁊ audire que examinata sunt oia cōsequēter ⁊ iudi care eos negocia ⁊ suscipere appella tiones. si qs appellauerit sine vlla di latiōe vbi lex hec fieri pmittit rursus ⁊ appellationis iudices mōis oibus p se audire negocia nullo ät aliter pre mente agere. ſz si quid tale fiat ipsis quidē administrātibus. xx. libraꝝ au ri formidātib⁹ penā cōsiliarijs aūt q tale aliquid agere presūpserint. siqdē aduocati sūt expellendi ab eloquētis simoꝝ aduocatoꝝ collegio. Si vo aduocati ñ sūt ſz alij qdā ēt cingulo si qd hñt priuādis ⁊.x. libraꝝ auri casti gādis pena. nō enim oz eos q zenōis pie memoꝛie ꝓtēpserint legē ⁊ duduz nr̄aꝫ ⁊ pñtē arbitrari vt nūqz falsita tis⁹ hui⁹ fugiāt penas erit eni cure p tps glorioſissimi comitis sacroꝝ nr̄o rū ꝑuatoꝝ hui⁹ rei,puidētiā hr̄e ⁊ exi gere penā ⁊ inferre erario dū tale ali qd cōmissū fuerit. Cognoscēte ēt ip so q⁹ de suo fisco complere debeat ni si hui⁹ rei hūerit cōpetētē ,puidētiaz ſz hoc qdē in administratoribus de cernimus qbus publice: ⁊ nr̄as circa iussiones occupationes vt nō per se

d Alios ät. nullā administratiōez. i. nullā ordinariā iurisdictionez. delegatam tū hūt. vt.ff. de off. eius cui man .l.i. in fi. in eo q̄ dicit transferri in delegatum iurisdic. vt.ff. de iur. o. iu. l. moze. ſz quidaz dicunt delegat(nullā habere iurisdic. vt.ff. de re iudi. l. ait ꝓtoꝛ ſz certe verbū notiōis ꝙ ibi ponit' ꝑ arbitrio ꝓmiſſorio ad ijcitur. Itē ē ꝑ eis.ff. de of. eius cui man. ē iu. l.i. §. fi. in eo q̄ dicit, ꝑñ nihil hz. ſz dicit. ō. ordinariū vl' dic ꝙ nō hz ꝑñ ꝑ hoc ꝙ facile venire pōt. i. reuo catio ei⁹. vt. C. cōia de lega. l. fi. §. i. ⁊. ff. de iudi. l. iudici um soluitur.

audiant cās cōcedunt veniā. alios ät omnes qui nullā administrationē ha bēt cās aūt ex iussionib⁹ nr̄is audiūt aut i hac felicissima ciuitate aut i alijs si tale aliqd egerit ⁊ eos q̄ officio cō siliarioꝝ cū in eis audierit. adhuc ve hemētiōib⁹ affligim⁹ pēis nisi p oēz cōsequētes litē ipi cū suis cōsiliarijs audiāt cām. nā ⁊ dignitatū casū eis i terminamur penā vicenaꝝ libraꝝ au ri ⁊ eoꝝ cōsiliarios ex ipa pelli ciuita te in qua hec egerit ilup ēt ipos ꝑ po cadere honoꝛe Tua igr̄ eminētia q̄ visa sūt nobis ⁊ p hāc declarata sunt legē oib⁹ faciat manifesta ſz solēnem modū edictis p,puicias vtēs. vt nul lā gētiū lateat aliqd qō a nobis sanci tur. in hac eni felicissima ciuitate glio sissimus ꝑfectus vrbis ,pponit hec.

Ät' immobilia añ nuptiāl' dōationis nz hypothece dēt' nzo io alienēt' a vi ro nz' ꝑsentiēte vxor' nisi postea latis fiēt ꝑ sit vxōi. hec' vo ēt i dotē valer'

Idem.iusti.a.io.ꝑꝑ.orienti secūdo.

Causam' miserādaz fieri cogno scentes cora nobis ipis nego cio moto illud qdē correxim⁹ cōpetē ti' mō lege ät generāli emēdam⁹ h⁹i ne gocia hoc qō moris' ē nr̄i Et sanci m⁹ siqs ꝓscripserit añ nuptialē dona tionem ꝓ nuptias sic.n. eā oportere magis notari decreuimus siue ipse per se hoc faciens siue etiam altero scribente' aut patre aut matre aut co gnatis aut extraneis forte. Si qs' autē tale aliqd fecerit ⁊ scripserit do nationē in qua ēt aliqd immobiliū ē interdicim⁹' ei aut decetero suppone re' rē cōscriptā aut nuptiali dōatione aut alienare oio. qō eni semel vinculo spōsalitie' largitat(obligatuz' ē ñ erit cōueniēs alienari vt mulier iueniens forsitā lucro qō ei cōfert añ nuptial' dōatio' difficultatē patiatur nō inuēi ens rē in viri ſba cū sit alienata a' ijs aut suppoſita aut potētib⁹ forte pso nis q̄ten⁹ illi ꝓ h⁹i cās: aut sit oib⁹ mōis inabilis vēdicatio aut difficilis ⁊ litibus egeat dū ex hoc' ipso sit ad iuuanda Qua ꝓ hoc obseruet' ⁊ q̄ post' hec cōtradixerit sciat: q⁹ siue emptionē siue hipotecā habeat' nihil hoꝝ vtilitatis hēbit oio ſz eq̄lia erūt ñ scriptis nūc dictis que sup hec scri pta sunt aut conuenerunt. ⁊ seruetur vxori lucrū. Nō enī videtur nobis in moderate' fecisse qdā nr̄oꝝ iudicum q etiā ipam in rē actionē mulieribus

e Egerint. i. nō audiuerint cū reseruauerit sibi sniaz.

f Cū eis. ſ. administratoꝛib⁹.

g Per oēm. i. p totā litem.

b Audiāt cāz. ſ. a ꝑn. ſ. ſqz ad fi. ⁊ ita delegat⁹ a ꝓncipe nō delegat: vt hic. ſz ꝯ. C. de iudi. l. a iudice. ſo hic exaudi Jo. si velit. sibi diffinitiōem retinere. nā hic ꝑ se tm̄ audi re dz negociū. lz sec⁹ sit i ordi nario. vt.ō. dictū ē: si vero to tū vellet alij cōmittere posſz vt ibi. nā ⁊ hic ⁊ ibi de delega t(a ꝓncipe log'. alius .n. nullomō delegat: vt ⁊ ibi. et ff. de off. ꝑ con. l. legat⁹. vel sic ibi loquit' de iudice ordi nario delegato. hic vero de eo delegato q nō erat ordi nari⁹. ⁊ hoc pōt dici p vba illa que hic sunt .ſ. alios aūt oēs ⁊c. vl' hic corrigit illā ſz Jr: vl' aliter hic non ꝓhibet' delegato delegare prorsus. ſz nō posset litis con. tm̄ au dire. ſz rursus i medio semel in fine oia ⁊ hec est eadē cuz ꝓma solutiōe q̄ ē ipa veritas

i Interminamur .i. interdi cendo minamur.

k Et tīmo. añ nupti. do. hec ꝓma pars expedit'. j. e. vsqz ad. §. ⁊ multo potius.

l Nec consentiēte nedū ea inuita. al.

m Hec vero. hec ſa ꝑs di cit'. j. §. ⁊ multo. ac.'

Causaz miserādā. i. mi sericordia dignam.

o Competenti modo .i. p sniam diffinitiuam.

p Moris ē vt.ō. ti. i. in ꝑn. ⁊.j. de fide instrumentoꝛum §. qz igitur.

q Decreuim⁹. vt. C. de do nati. añ nup. l. fi. ⁊ facit insti. donati. §. ē ⁊ illud.

r Scribēte. ſ. p̄dictā dona. ꝓ nupti. ⁊ facientem eam.

s Si quis autem repetit. vt ꝓcedat vltra.

t Interdicim⁹ ei .ſ. marito scribēti talē donationem.

u Supponere .i. obligare pignoꝛi.

x Sponsalitie. i. donati. ꝓ nupti. im ꝓprie enim ponit': vt.j. vt spon. lar. i. R.

y Obligatū. eo q̄ facta est in domino mulieris.

z Donatio. per pactum de lucrando.

a Potentibus. pſonis qbus pares ēe nō possumus. vt.ff. de al'. iu. mu. l. iij.

b Quatenus illi. ſ. mulieri. c Cum ex hoc ipso. ſ. in iure cōi vt ex illo edi cto de al'. iu. mu. cā fi. vt.ff. ō al'. iu. l. i. ⁊. ij. d Obseruet'. ſ. q̄ i. l. ista ꝓtinet'.

e Post hec. i. p⁹ hanc legem. f Hēt in re mobili. ante nup. dona.

g Non scriptis. dativi casus est ⁊ facit. ō. de ꝓsti. que ē ascrip. §. i. in fi.

b Immoderate. sed moderate i In rem. scilicet soluto matri mōnio vt subijcit ⁊ ēt ꝓstante eo si maritus vergat ad inopiā. vt.j. de equa. do. §. illud. ⁊ fac. ō. decetero ꝓmutationes. §. i. ⁊. ō. de nō alie. §. figs igitur emere.

k Inuenant.ſ.creditores.
l Scripſim⁹.vt.C.ad.vell. l.ſi mulier.
m Et ſi ꝓſentiat.ſ.ſemel tm̃
n Indēnis.ſ.mulier.
o Cōſenſuz.ſ.ſm̃ z ſic nō duplicē ꝓſenſuz interdū pl⁹ operari q̄ vnū vt hic.z.C. de non nu.pe.l. in contracti bus.§.i.z.C.ad vell.ſi mu lier in fi.al'.§.vt.ff.de v.ob. l.q hijs.ſed q̄ hic dr̄ de du plici mulieris conſenſu cir ca fideiuſſionē ꝓiudicare vr̄ correctam vt.j.vt nulli iudi. §.z hoc vero premidim⁹ vel dic vt ibi diximus.
p Auditu.i.conſenſu.
q Delinquunt'.i. fiunt i pre iudiciū eius.
r Decepta.ſ.ſemel.
ſ Allie res i hoc ſolo addit hoc autenticum legitur.C. ad vell'.ſi mulier ſm̃. Jo.q̄ ſic intelligo in hoc ſolo.ē pl⁹ in ꝓſenſu circa añ nupt'.do. q̄ circa fidei iuſſionem eius.
t Rationem. vt non preiu dicium afferat ſibi.
u Lucrū.ſub cautela ſic.§. de nupt'.§.z ita circa talium
x Scōz bas ſatiſdationis. i.ſm̃ bas cautelas quas de dimus mulierib⁹ vt poſſunt vendicare res.§.dictas.
y Et multo in dote.ſ.ineſti mata qui fundus dotalis dr̄ vt.C.de rei vxo.act.§.z cuz lex ſz az.z ſm̃ al. q̄ puta ve rum pla.vero gñaliter i quo libet ꝓ nobis eſt.C.de.iur. do.l.quot.itez eſt pro nobis q̄ hic ſubijcit iam.n. z̄c. vbi exp̄eſſe dicit de dicta.l. C. de rei vxo.act.
z Valebunt.ſ. q̄i ꝓhibēda alienatione dixit non autem de pmittendo.naz ſz milies mulier ꝓſentiat non tñ pīu dicat ſibi ſm̃ io.vt inſtit.qui. al'.ſz in p̄n.alij ꝓ ſz io.vt di xi aliōi do.q̄i don.pp nup. dixit.z aliud in remittenda hypotheca.a muliere in re bus mariti.C.ad vell'.l. in bemus. Itē z alia ē rō q̄ ſic aliud in dote q̄ oia p̄uilegia dot' dñt eē ſalua:vt.j.§.pr. niſi erat res mobil' in dote i qua p̄dicta vt mulier bis cō ſentiens preiudicet ſibi foze poſſent ſuari ſm̃ io.
a Sancita ſunt vt.C.de re. vxo.act.§.z cū lex iul'.
b Volumus.ſic.§. de non ali.§.ſi quis igitur emere.z §.ſequē.colla.ij.
c Viris.i. contrabentibus cum viris.
d Suis.ſ.viri z ois abſur ditas repellaſ non vt modo q̄ p̄mū ſunt obligati viri cō ueniunt'.ſed vt a p̄in.obliga ti nūc mō incipiūt poſſe cō uenirt.nā z actio pignorati cia ſoluto debito intētatur licz z p̄mo nata fuerit ſz pla. vt.ff.de fideiuſ.l.ſi quis pro eo.§.ſi nūmos.
e Sibus datis.vt.C.q bo. po.in pi.ba.l.aſſiduis.z iſti. de act.§.fuerat.z.C.de rei. poſt mr̄imonij trāſactionē i ſpōſalici am largitatē dederūt qō recte incho atū. deinde a poſteris iudicib⁹ q̄ſi ꝓ ſupuacanea q̄dā ſubtilitate ꝓtēptum ē z ſi q̄ſlibet vias z artificioſas iueni ant ſumētes hypotecā p̄parādo mu lieres ꝓſentire z ita a,pprio cadere iu re Cōſenſus.n.i talib⁹ aut in hypo thecā aut i vēditionē aut i aliēationē ꝓſcript⁹ p̄cipiēti oio ñ,p̄derit ſi ſemel cōſenſus fiat.ſz ſicut itercessionibus ſcripſim⁹ vt opōteat biēnij tpe exiſtē te z rurſus aliā,pfessionē ſcribi cōfir mātē ꝓſēſū z tūc ratū eē qō factū ē z ſic ēt in hoc fiat. Et ſi cōſentiat' muli er ſm̃ ſpeciē itercessionis ſit oio indē nis' niſi ēt ſcōm ſicuti p̄dixim⁹ z cele brauerit ꝓſēſū' pluria nāq̄z ex primo mox auditu' deliquūtur' mulicre q̄p pe mariti ſeductionib⁹ facile decepta' z ,ppria negligētia iura Cū āt i plu rimo tpe cogitauerit pro negocio fiet foꝛsitā cautioꝛ. verūtū neq̄z hoc ſim pliciter dam⁹ ſz tūc mulierē ex ſcōo ꝓ ſēſu dāno ſubmittim⁹ dū ſūt alie' res ex qb⁹ poſſibile ē ei ſatiſſieri ,p re vel reb⁹ imobilibus q̄ in añ nuptiali dōa tione ꝓtinēt' z q̄ ab alio detinent' p̄p alienatiōis aut ſuppōnis modū alio q̄n ſi nihil aliud ſupſit neq̄z ſic leſio nē ſuſtinere mulierē p̄mittim⁹.ſed ſz ſo vel ſi frequēter cōſētiat cā ad iter ceſſiōis ferat' rōnē' z ſit oio ei lucrū' ſub cautela poſitū niſi appuerit reli ctū aliud ſufficiēs ad añ nuptial' lar gitatis q̄ſtitatē.z hoc dicim⁹ nō ſolū pentes mulierib⁹ ſed multo poti⁹ vi ris talia faciētib⁹.ſi qdez multis z pe ne plurib⁹ caſib⁹ cōib⁹ filijs añ nupti alis dōatiōis ſuant' res z rurſus be maneāt apud ſbaz viri ciuſq̄z ſucceſ ſionē ex hac obſuatione iōq̄z vtilis ē lex vxoꝛis z marito ſz bas ſatiſdatio nes z multo' poti⁹ hec in dote vale būt' Siqd totis aut alienet' aut ſup ponat' aut cū hec ſufficiēter ōclarata ſancita' ſūt: ſz neq̄z ipos ꝓtrahentes oio neglexiſ⁹.nā ſi ēt ſup his obliga tionē q̄ſtū ad mulieres neq̄z dictā nz ſcriptā eē volum⁹ z ipos viros i ali is coꝛ reb⁹ obligari volum⁹ occaſio ne alienationis aut hypothece mulie rib⁹ qdē ſeruātes i ipis imobilib⁹ re bus ſpōſalitie largitatis ius inouatū viris aut ꝓpetēs ius ex docuñtis q̄z tū i alijs reb⁹ ſuis'. Dib⁹' p̄uilegijs iā doti datis a nob i ſua firmitate ma nētib⁹ q̄ mulier mouerit' alijs.n.oi b⁹ p̄ter mulierē h⁹ i p̄uilegia nec ab ā tiquo decim⁹ neq̄z nūc dam Tua igr̄ eminētia q̄ placuerūt nobis z per ſacrā ſūt lex oib⁹ faciat māifeſta ſm̃ ſolēnē modū z edictis declarata p̄ ,p uīcias vtēs vt nullū gentiū lateat q̄ a nobis ſancita ſit in hac.n. feliciſſia ci uitate glorioſiſſim⁹ p̄fect⁹ vrbis hec preponet.

De nouis operis nūnciatione mariti nūi aſpectus.

Idem.a.longi.p̄p.vrbis cōſtan.

Quia q̄ doloſe fit i hac regia ci uitate circa domuū edificia co habere z emēdar' iuſtū credim⁹.qz.n. certis mēſuris diſtare domos ab iui cē zenonis pie mēoꝛie ꝓſtō dicit: ſz z nos aliqd tale lācim⁹.Seqt' āt i hac regia vrbe non poſſe aliqd vltra.c.pe des,phibere maris aſpectū rē gratiſ ſimā oportebat qdē foꝛſā. z exāplia ri mēſura aſpect⁹ eis ptē z ī eos,phi bere ſz tñ in hoc opiabili q̄dā machi nat' arte.qdā.n.c.pedū reliquētes mē ſurā aut ēt paz aliqd huic addentes deiñ edificātib⁹ nihil aliō hītes.ſz tā q̄z aliqō vellū tēdunt z cū abſtulerit maris aſpectū p oēz ptātem z nō r̄pu gnātes legi.pp.c.pedū ſpatiū vlteri⁹ edificat ſine,phibitione.z dū q̄ q̄rūt potiūt' deponūt illud q̄ pp vtilitatē ab eis iuētū ē ſz ita ſchema circūueni entes oī volūtate extraneas poſſeſſo rū cōſtituūt domos q̄ decetero fieri nullomō volum' Sz z ſi qs volue rit talc aliqd excogitare. z malignari nō taliter ludat ſz ſi hoc egerit,p veri tate domū totā edificet z vſq̄z ad ſpa tiū totū cētū dicim⁹ pedūz tēdat edifi cia faciēs tāq̄z neceſſaria ſibi ineuita bilia futura.ñ āt pp vicini leſionē cō ſtruāt parietes z vellū ex q̄daz pictu ra talē extēdēs machinationē p̄uatio nē aſpect⁹ arripiat.ſic̄.n.eos q aliena diripiūt recte aduerſamur: z pena di gnos putam⁹ ita z hoc molientes ni hilomin⁹ ei malicia coꝛ q alienas reſ arripiūt extimam⁹ Unde ſi puā ali quā ſemp domū abrepetionis auffer re p̄ſumēti bñficiū i vi bonoꝛ rapto rū cū q̄dr̄uplaſ pēa quō ñ h⁹ neceſſe ē q tale aliqd agit.z cogit q̄ ab eo fer̄ eſt z alia maioꝛi pena mulctari hoc ē x.li.auri iferēdarū theatralib⁹ tue cel ſitudinis vt nō malis vicinis hoc q̄ in ſermone cōſtitut⁹ vadat deridens legē tāq̄z inualāte euz,pprijs ibibere diſpoſitiōib⁹.q̄ igr̄ placuerūt nobis z p hāc ſacrā declarata ſūt legem tua celſitudo in hac feliciſſia ciuitate opi terminoq̄z ꝓtradere z i ppetuū vna ꝓ obediēti officio ſuari feſtinet.eadē.n eſt hoc.x.li. iminēte pena cōtra hoc p uaricātes aut p̄euaricari ſiuentes.

Ut facte noue ꝓſtitutiōes' poſt ine ſinuationes ex ꝓ poſt duos mēſes va leāt.parcit āt nō cuſtodiētib⁹ ſubtili tatē cōſtitutionū ſuꝛ teſtamētis i reā quēdo quadrante: aut nō ſubſcribē do nomē heredis: aut non dicendo.

Imp. Juſti.au. Jo.glorioſiſſimo. p̄.comiti oriētis z con.

Semp legū nobis occaſiones motoꝛū negocioꝛ p̄buerūt cauſe plurib⁹.n.nobis adiecti onib⁹ factis occaſionē nr̄aꝛ ꝓſtitu tionuz quas ſupꝛ ſucceſſionib⁹ ſcripſi m⁹ q̄le ē vt opōteat ,ppria manu teſta toꝛē heredis ſcribere nomē z ex q̄ſtiſ vncijs' reputari oporteat falcidiā q̄z filijs parentes relinquūt ſuū ex trib⁹ ſiue ex quatuoꝛ ſiue ex plurib⁹ z mul tis pp hoc piclitātib⁹ teſtam̃tis cade re ne cōpleret' q̄ in eis ſcripta ſunt qa lz facte ſint leges' tñ nō ſunt cognite aut ,puicialib⁹.aut ēt hic nōdū forte

vxo.act.z fac ad hūc §.ff.ō pui. credi.da bimus z.j. vt fratre fi.§.ij.z.iij.z.j.neq̄z iure quid ex dote.§. fi.z.j.vt exact.iuxta do.§.i.
f Douerit.ſ.actio nem.
g Ut facte noue cō ſti.
h Semp factis pē det rſq̄z illic neceſſa rium exiſtimauim⁹ quale ē vt.C.de te ſtament.l. iubem⁹.
i Ex cōis vncijs vt s.de trien. z ſe.§.i.
k Ut leges.ſ. p̄di cte due.
l Valere.ſ. in re gia hac ciuitate. ac.
m Lex. nō ,p teſtis: vt.§.ti. pri.dictum ē. Sed nunqd idem i alijs? dico q̄ ſic vt patet ex rubrica in p̄in. cui⁹ verba ſunt gñalia. z ita l⁹ itelli ge gñaliť: vt.ff. ō au ro z argēto le.l. ſpe ciem z.ff. de iur. fi. igno.l.pe.z.fi.ſed ꝯ vt.§. vt in p̄uat) do. in fi. vbi dr̄ q̄ infra tres menſes ſed illō ſpeciale. vt ibi dixi. Itē ꝯ infra. vt neq̄z miles neque ſe. §. z ſi igitur. ſed illud ſpeciale ſimiliť hoc añ generale.
n Heredis.nomen diſpoſuit: vt in .d.l. C.de teſtis.l. iube mus z facit inſti. de teſta.§.i.
o Formas.dādo re ſcripta extra corpuſ iuꝛis.
p Importunitatez ſic.§. de here. z fal. §.i.
q Seniorem. ſcilz iubemus.
r Alteraz. vt.§.de trien.z ſemiſſ.
ſ Eo q̄ factis a no bis.i.co.qō fecimus vniformes conſtitu tiones ita ablatiui ca ſus in accuſatiuo re ſoluantur.z q̄ dicit fact' dic.i.fecim⁹ ſic j.vt bij qui ob.i. Ꝑ. ibi nō exītia z̄c.
t Frequentiam. ſic §. de non alie.§.alie natiōis.
u Voce.i.lingua.al.
x Deſtinata. alīs in ſinuata.
y Valeāt.ſic.j.hec cōſtitutio interpre. con.j.de his qui in gre.imo ſit.§.ꝓſtitu tio que ex aſcriptis §.i.
a Portes. tam in terra q̄ in aquā. vt ff.de dona. cā moꝛ. l.ſenatus.§. ſecūdo

Innotescerēt.sic.j. vt cū de ap.cogno. §.i.sic.j.vt in me.li. §.i.

b Supplement uz. sic.ff.de contraben. empt.z vtilia.

c Fiant.nā sic erat iure vet.eri.vt.ff.de in of.te.cum queritr.l.parentibus.

d Sancitum.est vt ē.de tri.z se.§.i.

e Ut nullus.hec p ma ps expedit.j.e. vsqz ad.§.illud q̄qz.

prepōsite nulli⁹ q̄z mānifeste necessariū existimauim⁹ talia lege breui corrige re. Sācim⁹ igr̄ ex illo nr̄as ꝓstituti ones q̄ p testis lūt valer̄ ex quo i cōe facte lūt mānifeste. In puicijs āt ex quo discrete p metropolitas palaz fa cta lūt vel postea facte fuerit ne legū ignorātie fm qꝰ dudū tenuit testā ho mies faciētes videāt̄ puaricare legē Ut āt apti⁹ ad huc cā declaret̄ sanci m⁹ si scripta fuerit h⁹ i lex" hāc post duos mēses dati ei tpis valer̄.z i rep. tractari siue i hac felicissima ciuitate siue i puicijs post ilsinuationē sufficī enti hoc tpe oīb⁹ mānifeste eā ꝓstituer̄ z tabellionib⁹ ei⁹ cognoscētib⁹ virtu tē z sbiectis agnoscētib⁹ legē.q̄z fuā tib⁹ Sic nulli oīo erit declinatio vt nr̄az custodiāt legē. Nō.n.volum⁹ deficiētiū ifringi volūtates Dibus si qdē studem⁹ mōis ratas eas ꝓstitu ere.cur.n.culpabim⁹ eos qui positas nr̄as ignorauerunt ꝓstitutiōes vel si post paululū forte q̄z scripta lex.z ad huc ignorata preceserit testatores z ppea in testis aut nō scripserit ppria manu heredū noīa aut ēt tres vncias solū reliq̄rūt filio z nō q̄tuor in quo legē aut nō posita ptigit aut posita z eo qꝰ nōduz ppōsita fuerit iuste igno rata. Igr̄ ēt hacten⁹ lz ātiq̄ ꝓstitutio sit i cognomis nr̄i posita ꝓstitutionū Codice q̄ scribi ppria manu her̄dis nomē dispōsuit tn plurimi pter eius testati sūt virtutē ignorātes eius leg' lationē z hactenus talia ptermissa de nunciāt̄ nr̄e ptāti z oīb⁹ sup talia po scētib⁹ veniaz dedim⁹ qm̄ nōdū fieri bas mānifestas euenerat z sacras sup his fecim⁹ fōmas iustā eis largiētes veniā. Ne igr̄ ipōrtūitatē patiāur ō his psingulos dies: z fozmas scribe re cogamur.ppea sancim⁹ sicut dictū ē seniorē qdē in Justiniano positaz codice valere qdē ex quo ilsinuata est In puicijs aūt ex quo directa z palā facta ē in vna q̄qz metropoli.aut alia ciuitate.tpe nāq̄z plurimo trāseūte z nr̄o Codice vbiq̄z directo non recte ignorabit̄. Altera vo nouellā q̄ iter cōstitutiōes post Codicē posita ē de cernētē qd filijs reliq̄tur valere. z in hac felicissīa ciuitate: z i puicijs post duos mēses ilsinuatiōis sicuti pdixim⁹ eo qꝰ factis a nobis vniformib⁹ ꝓstitutiōib⁹ de mēsura istitutiōis filio rū.aliā qdē grecoꝝ liguā cōscriptā pp multitudis frequētiā.aliā vo latinā q̄ ēt firmissīa ppter reip.figurā est Illa qdē kl'aꝝ marciaꝝ hz ꝓscriptio nis tūc diez: noua aūt tūc ilsinuata est alia vo ē latina voce" ꝓscripta ad salo monē gliosissimū apō aphros sacrū psulē tūc pretoriū klndis aplis. Ar vo neqz greca ligua ꝓscripta moꝝpa lā facta ē: z directa deniqz ēt q̄ hic ad glorioſos pfectos sacroꝝ nr̄oꝝ pto rioꝝ ꝓscripta ē.h' ē greca ligua. Ba io mēse ilsinuata ē i eadē sede atqz di recta. Jō sancim⁹ oportere ci⁹ legisla tionē q̄ de mēsura istitutionis filiorū eloq̄ valer̄. Hic qdē ex klndis ma

is vt duos mēses ei fuez⁹. In puicijs āt ex quo hic palā facta ē ēt ibi duo b⁹ mēsib⁹ post insinuationē fuādis Si vo nōdū hacten⁹ i oīb⁹ puicijs ō stinata ē velociter z eā z alsq̄ forte ñ misse lūt adhuc aut ēt postea cōmittē te deo a nobis faciēdas mitti nūc vel mittēdas eē q̄ten⁹ nr̄e cōstitutiōes in metropolitanis ciuitatib⁹ fiāt vel fa ciēde lūt mānifeste. Prouicia vo p̄ sides ipos mittere eas. z missuras eē p oēs ciuitates sub vnaq̄qz puicia ꝓ stitutas. Ut null⁹ decetero occasiōez sumat cuiuslz ignorātiōis Ean pte ritū oē iustā hz veniā valeantqz' ōfū ctoꝝ dispositiōes. vel si nup facte lūt sicut eas ipi fecerūt vel si sm p⁹ tenen tē legislationē lr̄is ppriis nō scripse rit heredū appellationē aut testibus eas nō fecerūt maifestas aut tres vn cias z nō ampli⁹ reliq̄rūt filijs. Nō n.infringi sicuti pdixim⁹ defūctoꝝ volum" dispositiōes fz ratas eas eē p oia declaram⁹ vt si vel pxie scripta sūt testā post positionē legis nōdum vo cōtigerat cōstitutiōes factas ino tuisse ēt sup viuētib⁹ fōte testatoꝝib⁹ nō lūt mutata māeant ēt sic istitutio nes q̄ ab initio fz tūc certas extātes fa cte lūt leges ppriā virtutē hntes: z ñ accusandas eo qꝰ tpe quo supuixerit illicas nō mutauerūt. Nō.n. oia sūt i nobis nec sēp qbusdā tps sit testādi repēte plium icidūt hoīb mortes" te stādi eis ptātē auferētes. q̄ꝫobrez ab initio factū recte eo qꝰ ñ fuerit muta tū nō arbitramur postea mutari aut aliquomō infringi lz imutilata māe re q̄ tunc placuit testatoꝝib⁹ snīa vali deqz fuari.erit nāqz absurduz qō fa ctū est recte ex eo qō tuc nō erat factū postea mutet

Collectiue igr̄ dicen dū pcipiant filij relictas sibi si ita cō tigerit a patrib⁹ tres vncias ex testis ita factis aut añ leg' positionē aut p⁹ positionē legis añq̄z hec tn apud iu dices inotescerēt. Si vo adiectū sit testis oportere qō reliquuz ē eis iple ri fm qō tūc legib⁹ debeat̄ hoc pcipi endū fm antiquā legē vt si ōest trib⁹ vncijs fz illud supplemētū fiat' n in q̄driūcioqō posita qdē sācitū" ē nōdū tn tūc agnitū. Que igr̄ placuerūt no bis z p hāc sacrā declarata sūt legē p ceptis ppis tua eminētia oīb⁹ faciat mānifesta z q in hac maxia ciuitate z q fōis ihitāt q̄ten⁹ oīb⁹ fiāt palā q̄ a no bis pro oium cautela sancita sunt.

Ut null" fabricet oratorij domos pter volūtatē epi. z vt deputet prius diligētiā z statū que i fabricādo ora torio sufficiāt z vt epi nō desint suis ecclesijs. z de alienatiōe ecclesiastica rum rez immobilium.

Imp.iu.au.me.archie.cō.

Eā q̄ de sctissīs ecclijs sūt mul tis cōprehēdentes legibus ad huc ēt alia lege egem⁹ ad exor ta negocia. z rursus emergētia suffi ciēte. Plurimi q̄z nois cā ñ ad op⁹ sctissimarum ecclīaꝝ accidūt deinde eas" edificātes neq̄ fz curā ponūt vt

h Eaq̄ legibus q̄ sunt in .C.z.j.z.ē in hoc volumine.

i Negocia.j.de san. epi.§. si quid.

f Et vt epi. hoc dō j.e.§.illud.

g Et de alienatiōe hoc dicit̄.j.e.§.quo niam vero.

k Et rursus.z pro.l.

l Accedunt.ad eas faciendas.

m Eas.s.ecclesias.

n Orationem.fic.ſ.de mo na.§.hinc ꝛ de ec.ti.colla .i. §.ſiquis autem colla.ix.
o Suis medentur .i. ſe dicunt mederi velle.
p Edificare.ſcilicet concedimus.
q Idriuſq; ſici decre.xxviij. q.iij.q; ſicut.vt.j.ō ſan. epi. §.ſi quis.
r Luminare.ſ.in eccleſia.
ſ Multe iterpoſitio ē vſq; illuc licebit ei cē.
t Adminiſtrāt modo.ſ.ſor te ab his qui eas antiquitus edificauerunt.ac.
u Eorum.ſ.clericorum.
x Agenda ſic.ſ.vt clerici g rece.§.i.ꝛ.ſi.
y Illud legem.vt.ſ.qūo.o. e.§.i. §.ꝛ illud.ꝛ facit .j.de ſan.e.§.interdicimus autez.
z Deo amabi.vt.ſ. vt cleri ci.qui re.§.i.
a Multum.ſ.vltra annum vt.ſ.qūo.o.e.§.illud. ſed alī dī multū quinquēniū vt iſti. de liī.ob.§.multum ꝛ.ff. de ſpera.l.i.§. q; aūt dictū eſt.
b Quidez ipe .ſ. epūs.ꝛ. q; ſubijcit inde .i. ex eccleſia et q; ſubijcit ei.ſ.eccleſie. Itez q; ſubijcit obſeruare, duo ſignificat,put.n.referī ad illō verbū inde.dic obſeruare.i. hāe. Inter ,put referī ei q; dic obſuare.i.reſarcire.ſ.de ſuo ipſi eccleſie.ad vtrunq; n.referī nec mix; q; verbuz ſemel poſituz ad duo diuerſa referī vt ꝛ alīs .ff. de offi. ,pcon.l.ij. Itē q; ſubijcit nō patiaī dic.i.nō valeat vl nō poſſit.ꝛ ita ē plana lra.
c Legem:vt.ſ.qūo. o.e.§. ꝛ illud.
d Defuerit.ſ.per annum.
e Amplius tps.ſ.anni.
f Plurimo tempore.ſ.vltra annum al.
g Valebūt.ſ. vt expellatur a clero epiſcopoz. ꝛ choro clericoz vt.ſ.quo.e.§.ꝛ illō
h Qm̄ vero conſtitutio vt ſ.de eccle.re.imo. al. alb.
i Decretū.ſ.preſidis. Volumus in dicta ,ſti.ꝛ facit .j. de al.ꝛ emphi.§.hoc autem
k Metropoleos epiſcopo i.archiepiſcopo.
l Sancitū.i.facienduz:ꝛ ita tps pro tpe ponatur. ſic .ff. de le.iij.l.ēt vel dic ſanctum ſ.in conſti.greca vl extraua ga .nec.n.ī illa ſupra de non alienādo vl illa de eccle.re.i alie.vl alīſte caſus hēt̄ur.
m Economi.qb9 res eccleſi aſtice gubernāde mandant vt.C.de ſacro.ſan.e.iubem9 in ꝑn.ſed epi voluntate: vt. C.ō epīs ꝛ cle.l.ois q vbiq; §.hoc nihilominus.
n Adijcimus .ſ. per hāc cō ſtitutionem.
o Interſit . qō adijcit huic cō.pōt dici vt duo epi interſint.alij dicunt q; erat ēt dictū in ,ſtitutione cuius hic facit mentionē ꝛ dicunt hic adijci q; iſti duo debeāt eſſe de ſuo ſynodo hoc eſt ō ſuo

expēſas quoq; ei ꝺponāt decētes ad luminaria ad obſeruātiū alimenta ꝛ ad ſacrū miniſteriuz: ſed deſerūt eas ēt ī nudis edificijs cōſtitutas: ꝛ aut deſtruēdas aut oio ſacro miniſterio fraudādas Hācim9 igr̄ ꝓoib9 qdē illud fieri ꝛ nulli lniam eē neq; mōaſteriū neq; eccleſiā neq; oīonis domū icipere edificar̄ añq; ciuitatis ꝺo amabilis epūs oīonē in loco faciat ꝛ crucē figat publicū ,pceſſū ibi faciēs ꝛ cām māifeſtā oīb9 ſtatuēs.multi.n. ſimlātes fabricar̄ ēſi oīonis domos ſuis9 medēt lāgorib9 nō ortodoxaꝝ eccleſiaꝝ edificatōes facti ſz ſpelūcarū illicitaꝝ.deinde nō aliter quēpiaz eccleſiā ex nouo edificare ꝓuſq; loq̄tur a deo amabilē epm ꝛ diffiniat mē ſurā quā ꝺeputat ad luminaria ꝛ ad ſacꝝ miſteriū ꝛ ad ico2rūpēde dom9 cuſtodiā ꝛ obſeruātiū aliīta.ꝛ ſi ſufficiēter hr̄e videt faciat pri9 dōatiōnē eoꝝ q̄ futura ſūt deputari ꝛ ita dom9 edificet ſi āt ī ſufficiat qdē aliqd ad hoc nomē forte hr̄e deſideās:q; ꝛ ipe fabricator eccleſie vocet ꝛ vult alqd tale facer̄ multe ꝛ i hac regia ciuitate ꝛ i ,puicijs eccleſie ſūt in qb9 ꝓ petēti qdē adminiſtrāt mō piculū ꝺo ruine patiūt ꝓ vetuſtatē aut ēt pue ꝓſtitute ꝛ iordiate ſz deſideriū eoꝝ q eis deputati ſūt licebit ei vnā taliū ecclesiarū accipiēti hāc edificare .ꝛ hic volūtate deo amabiles ortodoxoꝝ epī res agēda eſt.ſic.n.poterit ꝛ ſacre dom9 fabricator vocari ꝛ nihil ō ſuo ſup expēdere deputatis iaz circa hoc expēſis ablatis ab eis q ēt pri9 has expēdebant. Illud quoq; ſancim9 q̄te n9 ꝑm iā a nobis ꝓlatā legez ꝛ deo amabiles epī ſuis eccleſijs maneāt ꝛ ī r̄liquāt qdē eas. epī vo multū hic morēt ꝛ cogāt p ,puicias economos expēſas ſibi trālmittere ꝛ ſctiſſima eccleſia expēdat qō ꝛ ipe ide obſeruare nō patiaī. Sancim9 igr̄ a nobis iā poſitam legē ī ſua maneat virtute ſiū de fuerit deo amabilis epīs eccleſie ſiū ampli9 tps nullā ei mittī expēſā de ,puicia.ſz illā qdē circa act9 pios ꝛ ſctiſſimā eccl̄iam ꝓ grauare cū certū ſit qō ſi plurimo tpe defuerit q̄ iā nobis ſup eiſdē ſancita ſūt valebūt Qm̄ vo contingit iā nos ſanxiſſe.vt ſi qua ī puicijs aliēatio rei imobilis faciēda ē ꝑm decretū hāc,p cedere ſicuti dū ,plata a nobis ꝓſtitutio dicit.agi vo decretū nō ſoluz ꝓnti ꝺo amabili epo ciuitatis eiuſq; clero ſz ēt metropoleos epo Necnō ꝛ illud iſup ē ſācituz vt ſi metropoleos ſctiſſim9 epūs futur9 ē venū dare ſiue ei9 eccl̄ie ſctiſſimi econōi ꝛ q; oz fieri.ꝛ hoc adijcim9 vt duo ex ſynodo q̄ lb eo ē ꝺo amabiliū epoꝝ quoſcū qz elegerit illi iterſit alia oī obſuatōe cuſtodita q̄ iā lācita ē pntia duoꝝ deo amabiliū epoꝝ adijciaī vt ſz ſē videatur cū ſua ſynodo rē.agere ꝛ ſicut ipe rē facit credibilē ꝛ ſufficiēte ei q; ſub eo ꝓſtitut9 ē dū pns ē ita ꝛ ipi q; ſub eo ē

ꝛ ſynod9 pns ꝑ duos deo amabiliuz epoꝝ videbit rē ꝑbeī ſctiſſimā ſum̄te ex h9 i ſynodo teſtioniū Hāc itaq; nraz legē ꝛ ad ſedē tue btitudinis ꝛ ceteros ſctiſſimos pr̄iarchas miſſā ipis ꝑ litteras ,ppas ſubditis metropolitis faciētis māifeſtā vt ille palaz faciēs ſub ſe cōſtitutis epīs vt nullū lateant q̄ a nobis ꝓſtituta ſunt.

Vt ab illuſtrib9 ꝛ qui ſuper eam dignitatem ſunt omnimodo ſuper pecuniarijs cauſis ſed etiam iniuriaruz criminaliter ꝑ ,pcuratorē dicāt. Clariſſimis ꝛ in pecuniarijs licere per ,procuratorē ꝛ ꝑ ſe litigare.

Qem.a.Io.pp.ſecūdo con. Decūqz , pcedunt qdē q̄ſi honoris cām ꝛ ſcematis meliōis ſūt qō añ hic euenit nō honorē: ſz forſan ēt quādā leſionē iferēs hoc bñ hec hr̄e iudicam9 breui mederi lege ferī .n.q buſdaz ꝓſtitutionib9 vt nulli clariſſimoꝝ liceat ꝑ ſe litē exercere. ſz ꝑ ,procuratorē dio. ſz hoc qdē antiqtas ,p dignitatū honore ſcripſit.multos āt ꝓ ipicim9 dignitates qdē adeptos ꝛ inter clariſſimos inſcriptos: aut comites aut tribunos. vel ſi q alij ꝓſiſtūt h9 ī lbe vo minoris dños aut pēit9 ñ ſufficiāt ad ,procuratores ordinādos ꝛ ꝓꝑ hoc agēdas expēſas Hācimus igitur vſq; ad magnificentiſſios illuſtres hoc valeī ꝛ mōis oīb9 ꝑ ,procuratores pecūiarias exercere cās: necnō ēt iuriaꝝ ꝑ ,procuratorez criminali mō mouere ꝑm q; datuz ē ſup hoc ꝓuilegiū.nec cogātur aut ſedeī cum iudici b9 cū iudicāt aut ſtare.rurſus tāq; litigantes ex vtroq; cā videt incauta aut i dignitatib9 iniuriā ſuſtinentib9 aut iudiciali ſnia indigne procedēte Poſt magnificētiſſios igr̄ illuſtres oīb9 licētia ſit volētib9 ,procuratores ꝛ ꝑ ſe lites exercere nulla ex hoc neq; ,phibitioē neq; dāno neq; pēa iferēda eis Tua igr̄ eminētia q̄ viſa ſunt nobis ꝑ hāc ſacrā declarata ſūt legē oīb9 fiat manifeſta q̄ moris ſunt ſup his agens.

Vt ordinarie ꝓfecture vrbane ēt ꝓtoriane due ꝛ ꝓfecture vrbane q̄ i cingulo ꝛ q̄ in actu ſūt ſolo ñ ēt honoraꝝ rie liberant a curiali fortuna.

Dem.a.io.pp.or.ſo ꝛ con.ordi. Plurima hoꝝ q̄ oliz ſācita ſūt ꝛ nō facile i repu . tractata oio viſa ſūt abſq; lege ꝛ ſine legiſlatione ꝓſiſter nouim9.n.q; antiqt9 erat q̄dā ꝓfectur figura quā honorariā vocabāt codicillis ab ipio ſup ea collatis hāc āt ita noiabāt vt nihil aliud niſi puꝝ honorē his qb9 ꝓbebaī ꝓferret q̄ curiales nō liberabat fōtuna curiali niſi qs eā in ipo ope miſtraſſet: ꝛ ſicut de glorioſiſſimis mgr̄iſmilituz videbim9 q; nullus ex mgr̄o armoꝝ eripit fortuna curiali niſi cū opa geſſerit .naz9 ꝛ magiſtrū militie ꝛ ꝓfectura ē nr̄e dōtleges. puri vero mgr̄oꝝ militie codicilli penā ſolā ꝓbēt dignitatē fortuna nō liberātes. ſic ēt i ipa prefectura vt ſi futurus ſit aliqs lib

archiepiſcopatu.
p Scōm ſe.i.in ſuo cōtractu.
q Ipe archiepūs ꝑbēs auctoritatē epo ſub ſe poſito.
r Ei .ſ.epiſcopo.
ſ Pōtis. archiepūs.
t Vt ab illuſtri.

Rubrica.

Quecunqz hic i.legib9.j.noiatis ꝓſtitutionibus.vt.C.ō ,pcura. l.quicunqz.ꝛ.C.vbi ſena.vl cla.l.fi.i pn. ꝛ.C.ō accu.ꝛ iſcrip. conuenit.
x Clariſſimoꝝ.ꝛ p cōſequēs nec ſpālis nec illuſtris.
y Comites.vt ſunt comites ſine comitatu.
z Vſqz ideſiue ponitur.ſ.vt illuſtres ꝛ ſup illuſtres metropolit(.ꝛ illuſtrū multa gña ſunt.vt.C.vt dignitatum oꝝ.ſer.l. ij.in prin.
a Mouere.vel ſuſcipere. Batū ē a zenone.vt.C.de iur.l. fi.ꝛ facit. inſti. de iu iur.§.p.
b Sedere.nō hic expreſſe iudicez debere ſedere cuz iudicat ꝛ aduocatuz ſiue litigantes ſtare duz dicit ꝛ fac̄.C. de p9 l.quiſquis.i fi.ꝛ.C. vbi ſe.vel cla.l.fi.§. ſedenti.ꝛ.C.de off. di.iu.l.i.ꝛ. C.de of. di.iu.l. fi. Itez facit C.de dilati. l.i.ꝛ.l.a procedente . ſed cōtra iſti.ō libe.§.multis.ſed ibi ē ſpāle ſa uore libertatis.
c Ex vtroq;.ſcilicet latere.
d Iniuriā.al iniuriam.ꝛ alias incuriaz ꝛ ponitur ꝑ ruſticitate . ꝛ ita nota nos debere eſſe curiales in inuitando aliquo ꝓbo ꝛ nobili homine ad ſedendum ſic C.de of.di.iu.l.i.
e Indigne. ꝓcedēte.q; erat ſiue aduocati ſiue litigātes in xta iudicē debeāt ſedere.ne ergo hoc cōtingat litigeī ꝑ ,procuratorem ex parte illuſtris.
f Poſt magnificētiſſimos . hic nō.gn q̄ gña magiſtratuū habentiū ordinariā iuriſdictionē vt ſup illuſtres. Item illuſtres ꝛ iſti legāt ꝑ ,procuratorē tm̄ vt hic ꝛ ſunt illuſtres ꝛ preſect9 ꝓto.ꝛ illirici. Itē i vrbe rome. Itē alij

sunt spectabiles qui post illustres sunt: vt proconsules ꝑfectus egypti q dr augustalis. alij sunt minores vt clarissimi vt ꝑsides ꝓuinciar vt. ff. de ap. §. illud. r. §. similitudo. r. §. orientalis. r. C. de rap. vir. l. i. §. finautez postcon. r. C. de priua. car. l. i. §. i. ibi viris clarissimis rc. Jte r alij sunt minimi qui nec nomẽ bñt vt pedane. i. ordinarij tñ sunt vt defensores ciuitatũ. r de municipioꝝ r de minimis iudicãt causis. vt. C de ped a. iudi. l. fi. et ff. de defen. ciui. §. r iudicare r. §. audiẽt

g Volentib⁹. nõ ãt necessitas iponit ꝑ curatores ordinare.

b Ordinare. q cõeius ẽ oĩbus vt isti. de his q̃ q̃s a. pos. §. fi.

i Prohibitiõe. naz lex illa qcũq; ꝓhibz r dãnaz. s. amissiõis cause iponit r penã ẽt iponit pena iudice. xxx. li. auri. ammodo ergo hec cessant nisi in illustrib⁹ r sup illustribus: vt hic dicitur.

k At ordinarie due imo nõ due tñ vt. j. ꝓsti. q̃ de dig. §. gĩa liter r. §. pala vero nã ẽpatus liberat vt. j. de san. ec. §. curialem. colla. ix.

l Durima cõsistere. h possũt nõ ar. ad executiõez pape Jnocẽtij qui in suo ꝓsilio multa ꝺ antiquis repetit q quasi neglecta erãt. r facit. ff. de fide. in ꝓn. r. C. de ãno. l. fi.

m Honorariã. i. sine accu. r administratõe

n Codicillis. i. litteris iperialibus.

o Opere ministraf set sic. C. de decur. l. fi. sic. j. ꝓsti. q̃ ꝺ dig. §. gĩaliter.

p Opera gesserit. i. cum effectu sine administratione.

q Nã r magi. interpositionẽ facit al'nõ bonũ simile.

r Aliqs. s. ꝑfectus.

s Designatũ. p administrationem sibi collatã.

t Renouamus. sic ff. vt eccla ro. §. renouamus.

u Codicillos. s. im

pericles lr̃as al. x Et illirici. ſz sclauonia alꝺ. y Carpẽtis. curib⁹ r plaustris. al'ẽ carpẽtũ gen⁹ currus ſz Cr. r fac: C. de q̃storibus r magr̃is of. l. i. li. xij. z Videat. nõ ꝓ capellanis dñi pape.

a Albo. vt. ff. ꝺ albo. scri. l. i. r. l. ij. b Deducens. s. imperiuz.

c Et oĩes obediant iu. hoc dr̃. j. e. §. hoc ꝓsiderantes.

d Et vt negocia. hoc dr̃. j. e. §. si igit̃ fuerint vsq; ad illuz. §. arripiant.

e Priuilegiũ. s. spãlit̃ idultũ vl'ꝺ nouo ꝓcessuz al'q̃ plene dicem⁹. j. e. §. si igr̃ ãbo. f Duc. i. i ciuitate ꝓstãtinopolitanã vti. subijcit. r vt. j. e. §. arripiat. g Cõuenti. s. in prouincijs.

h Nã oiuz. s. vtutuz. i Ex causa q̃ tribuit vnicuiq; ius suum

k Justitia. s. que sunt quattuor. s. iustitia fortitudo prudẽtia r tẽperãtia.

l Vnaq̃q;. i. ꝙ vnãquãq;.

m Justitia. sic insti. de iustitia r iur. i. ff.

n Pria lingua. al' pria linguã. r al' pria lingua. r tũc sub. ſz Var. r dic appellet. s. ꝙsuetudo loquẽdi. r al' pria lingua. s. romana. s. vt si dicã iste fecit fortitudinẽ. nã i armis vl' alia vi illicita i elligim⁹ ſz vulgare vt subijc.

o Alea. s. vtute. i. fortitudine vt subijcit. al.

p Duc. s. iustitiã. ac.

q Sacris. s. pncipis. r Priuilegia. s. de nouo ꝓcessa. r ad postulationem indulta. al. s Pragmaticas. formas. s. pretendentes. ac.

t Occasiones. cũ hõi ad malitiã dedito facile sit qõlibet malũ adinuenire vt. §. vt hi qui ob. §. i. in fi. u Peccandi. ne sit ipropa locuno repete occasionez s. delinquẽdo. q. d. delinquũt in ꝓuincijs. sed simulant se velle respõdere extra ꝓuinciã. x Extra eas. s. ꝓuincias in quibus delinquunt.

y Simulãt. s. nitũtur r cogitant q ee ꝺz vñ ꝺr q nõ ẽ simulatio dissimuloq; qõ est.

z Qui. s. actor.

a Quocũq; mõ vt de usuf. vel de seruitute. s. reali.

b Pertulit. i. sustinuit i mala parte.

c Exhibere. interrogatiue lege r riñde. q. d. nõ bene.

d Suã. al' solã r al' suaz.

e Et fortitudinẽ. in malam partẽ accipe hoc vocabuluz

f Credentes. s. se facere.

g Et hec. s. mala ꝺicta.

h Perpetrant. i. faciunt. Decies. i. decies similies. similis modus loquendi ẽ. ff. de here. r fal. §. r hoc quidẽ ff. de nup. §. ſz hoc

i Exempla. ff. C. de sen. l. nemo iuder. sed hic quo ad deũ r quo ad peccatũ vitandus loquitur ibi quo ad ciuilem quandã act.

k In oĩbus aũt. s. gentibus personarum.

l Pene. i. fere.

m Ex potentib⁹. s. psonis.

n Inanes. s. nõ potentes.

o Secuta. h nõ filiũ ex delicto pãis puniri. ſz ff. C. ꝺ pe. l. sancim⁹. itẽ ff. ff. de pe. l. q crimen. itẽ ff. ff. de act. l. iudicioz. ſz certe hic de pena loquit̃ diuina. In dict(ãt legibus de hũana. Jtẽ hic nõ v. ar. illius diuie scripture. pres comedunt vnã accerbam et dentes filioz obtupescunt.

p Potãtibus. libere. i. potentijs suis.

q Script(. i. lr̃is vl' iperio.

r Ascendentẽ. i. orientem. Descendentẽ. i. occidentẽ.

s Utraq; la. i. meridie r septentriõe. aldri. r facit. ff. vt ec. romana. §. fi. ac.

t Delinquit. apparetq; hec ꝓstitutio tota logr̃ i reo volẽte trahere actorẽ ad extraordinarium iudicem.

u Pecuniaz. põt sr̃icte intelligi vbũ pecuniaz q; inferius subijcit de alijs rebus vt r al' stricte accipit̃. vt. C. de proba. l. i. ff. ad mac. l. filius. §. i. vel large pone r q; subijcit siue de terra rc. ẽ q̃st⁹ expositio. nã pecũie vbũ s. large põt sumi: vt. ff. de v. sig. l. pecunie. r. C. de ꝓsti. pe. l. ij. §. fi.

x Crimine. vt de eo crimine queniat̃ ciuiliter r criminalit̃. r hoc ipz erat ẽt assi l. istã vt subijcit hodie in plus ẽ q; si ibi nõ inueniat̃ vbi delinquit poterit r alibi ꝓhendi r remitti ẽt violenter. vt. j. vt nulli iu. §. si vo qs ꝓhensoz: nõ erit ergo ãmodo q̃õ. an hec con. loq̃tur i criminib⁹ vl' nõ. nã vere loquit̃ ſz io. vt hic r. ff. i Rica. l; qdã vt mar. direrũt. ff. s. q; nõ loquat̃ i criminib⁹ vbi criminaliter ageret̃ q̃si sat(sufficiãt vetera iura. ſz certe gĩ ali⁹ logr̃ nec vult tñ noua dicere imo ẽt vetera iura recitat hec ꝓstõ: vt. j. statiz subijcit hoc. n. apud ꝑcedẽtes. rc.

y De terra. q; hic dr̃ indistincte statim diuidit r distinguit siue de ꝓpetate. rc.

z De terminis. de qb⁹ agit̃ ciuiliter finiũregundoz: vt imponat̃ r distinguat̃: vt ff. fi. reg. l. ij. in fi. r. l. iij. r. iiij. r. l. si ruptione. §. fi. Jtẽ agit̃ peculiariter ad penam l. aureoz. p. l. agrariã iponẽdã. si dicant̃ ab alio termini deiecti: vt. ff. de ter. mo. l. agraria nec tollit̃ vnuz indiciũ p aliud cũ denr̃ pp rem familiarez. vt. C. q̃n ci. ac. e. pre. l. i. donec tñ vna intentat̃ alia cessset: vt. ff. de pub. iud. l. interdum r. ff. de vi. bo. ra. l. ij. §. i. r dixi insti. de off. iu. §. pe.

a De ꝓpietate. i. domino p rei ven. directaz vel vtilem vel publicianã vl' her. pe. q; ẽt ante h. nc. l. erat vt ratione huius possessiõis que hic esset debeat hoc

huiusmodi fieri fortuna necesse est in ipso cingulo designatũ ab ea curie vinculis liberari renuam⁹. igr̃ h⁹ i legẽ sanciẽtes si q̃n iussũ fuerit impio honorar̃ curiale vt ẽt liberet fortũa dar̃ ei codicillos admistratiõis. r ꝓpara re eũ in talib⁹ ꝓstitui sedib⁹ aut cigul' vrbane prefectur̃ senioris rome r noue videlz hui⁹ nr̃e aut i ptorianis tribunalib⁹ r orientis r hesperie r libie neq; ñ illirici quos oẽs sub nobis fecit deus r ita libertate frui quatenus magno ꝓ meriti honore r i carpẽtis vecti: r clamores preconũ audiẽtes insup iudiciales ꝓsidẽtes sedes h⁹i fortuna liberi cõstituat̃ Si vo solo eos pticipar̃ voluerit honore fieri q dẽ codicillos r his dari tñ vo valer̃ h⁹i ipialẽ largitatẽ: vt ille honorat⁹ sit r maxie curie ps eẽ videat̃ ñ tñ nz puiciali curia neq; ei⁹ albo liberet̃ sz mãeat sub antiq̃ fortũa solũ lucra t⁹ honorẽ r ita gr̃as agẽs deo. r ipio qz migrauit eũ ad meliora ꝓprijs trã qllitatis educẽs sit q̃ẽt h⁹ additamẽtũ impialiũ ꝓmiorũ q; neq; publicuz minuit neq; fortuna neq; cõsuetis ei fũctionib⁹ ꝓuãs curialẽ r ei q hoc ꝓ meruit ẽt pñtẽ addẽs fortunã: r ostẽdẽs honoratiorẽ r alijs curialib⁹ dignitate solũmõ pcedentẽ Aue igr̃ placuerũt nobis tua celsitudo seruar̃ festiet sciẽs qz neq; curiales innuim⁹ r honoratiores eos oĩb⁹ demonstram⁹ vt sciãt he ciuitates perpetua ꝑcepta quatenus impio datur.

Al' oẽs obediant iudicib⁹ prouinciarum r in criminib⁹ r in pecuniariis cãis. r vt negocia examinẽt̃ nullo excepto per priuilegium nec huc cõuentu deducant̃ vt sacra pragmatica forma exhiberi qnẽpiam iusserit.

Idem au. cõstantinopolitanis. Nam⁹ qdẽ eẽ oĩum ꝑfectissimaz virtutẽ arbitrãdũ ẽ hoĩb⁹ q̃ iura oĩb⁹ distribuit. hec est ex cã cognomina ta iusticia. r. n. vna q̃; alia; virtutũ nisi subsequat̃ hui⁹ dõa fiet nihil ho rũ q̃ cõpetẽt. itaq; nec fortitudinez q̃ nõ ẽ cũ iustitia laudabim⁹ cũ. s. pria lingua fortitudinẽ i armis. virtutẽ appellet solũ. r si quis ab ea iustitia subtrahat ad ꝺlictoꝝ occasionẽ solũmõ si quoꝝũdaz bonoꝝ fiet occasio. quã in nr̃is ꝓuincijs ituẽtes r cõtẽni legez placẽtem deo eam corroborare: r ad fortitudinẽ decẽtem deducere iudicam⁹ oportere. Plurimoz; nãq; alij qdẽ lr̃as sacras alij preuilegia alij pgramaticas formas alij ꝑcepta iudicũ qdẽ alias ex alijs adinueniẽtes occasiones sibi peragũt peccãdi qdẽ i ꝓuincijs r extra eas litigare simulãt qui enim i quolibet loco male patitur aut aliqd suoꝝ amittit aut ꝺ terminis terre litigat: aut de ꝓpietate aut ꝺ possessione aut de hypoteca: aut de alio quocũq; commodo valebit in alio loco ꝓbationes horum que pertulerit exhibere: hec. n. agentes oñdẽtes q; potẽtiam suam r fortitudinez ita iuste credẽtes talia facere machinantur: r hec homines perpetrant tãq; perpetuam virtutem habituros se ꝓfidentes r non respiciunt ad multa r decies milia exempla q; sero tandez r i ꝑsis inũerabilib⁹ ex ipotẽtib⁹ vidim⁹ potẽtes ꝓcedere ex ꝺiuitibus diuites in omne euum. autem pene ex potentibus processerunt inanes ex diuitibus autem pauperes duz patrũ iniustitiaz soboles est secuta r nõ cogitant neq; reputant. quoniam q; ipi quasi per se machinantur potestatibus vtentes hec forsan cõtra eos q ex eis procreantur agunt non eadem potentia sequente sobolem que illos sequitur. Hec considerantes presentem ponere legem estimauimus oportere: r precipimus omnibus in prouincijs iudicibus quicunq; nr̃is obediunt scriptis in vniuersa ditiõe r que ascendentẽ videt r que descendentem solem r que ex vtraq; latere ẽ vt vnusq;sq; in q̃ ꝓuincia deliq. aut i q̃ pecuniaz aut criminuz re⁹ sit siu de terra r de termis siue de ꝓpietate

Vt ab illustribus z spectabilibus signiñr
Vt ordinarie ꝓprie vrbane et z
Vt oĩb⁹ iudicibus obediat ꝓuincie

comeniri.vt.C.vbi in rem ac.l.fi.z.C.vbi de here.agi oz.l.i.

b Be possessione.s.recuperanda vel adipiscenda vel retinenda cū his tribus modis de ea agaf.vt insti.de interdi.§.sequens diuisio.

c Hypotheca.vt si rem ūmobilez in hac puincia positā mihi obligasti quo cāu et rōne possess.hic posite agaz hic siue etiam alīs posite hic ratione contractus. vt.s̄.px.dixit. nā reo hic fit i.debitor obligando sic se et rem suam.

d Occasione.vt de priuilegiis personalib⁹ vt usus z usuf. z de realibus vt rusticorum p̄dictoz.vt.ff.de usu.l.i. vel et de statu suilis ascriptitie cōditionis vel alterius sil⁹ vt de filiatōe vl' pria potestate silis ē mōus loquēdi. C. de iudi.pperādū ifi.i. ℞.

e Subiacet.ergo idez in clericis.sed ⁊.j.vt clerici apud proprios.e.§.i.z clericus in eo loco conuenitur. sed non apud p̄sidē.sed apud episcopum eius loci qui suus ē rōe huius cause fm io.

f Varie.i.varijs locī.vt.ff. de ac.si cui.§.pe.z.§.fi. z.l. fi.z.ff.de re.mili.l.iij.i. ℞.z C.vbi de cri.agi.o.l.i.z.C. de castren.z ministrarijs .l. fi.in fi.s̄.vt iu.sine quo.suff. §.q̄ aūt dictū ē.z. ff. de indi. l.hīs.§.i.vsqz in fi.

g Non pure.hoc ē nō inueniri lex aliqua de antiquis q̄ ita dicat pure z simpliciter de omnib⁹ vt ista dicit z statim subijcit.nam hec in delictis z quasi. Itez in ⁊ctib⁹ z quasi loquit. Itē in actionibus in rem ḡbus gs rōne pos.sortiī foz. vt .C. vbi in rez act.l.fi. Itez z interdict' possessoris vt hic ⁊tinetur.

h Considerauimus.s.q̄ reus respōdeat.ita eē q̄ actor alibi non agat.vl' agere querat vt subijcit vel dic ad reuz tm̄ referēduz hoc.

i Scriptura.i.libellus ⁊uētionalis.alb.

k Examiatione puicialē.i.facicdā i puicia eā vbi ⁊ctū ē l' delictum.vt.s̄.dictum est et ē rō vt subijcit facultas pbationuz.nā facilius probabit actor hic q̄ extra prouinciam .z facit .C.de here.z ma.l.qm̄ in fi.z .C. de reb⁹ cre.l.generaliter.in prin.ibi pbationibus pinguius.

l Jur. potiatur.simile dicitur in diuina pagina q̄ nullū adeo est veniale ꝓuum peccatum q̄ si deducatur in contemptuz quin mortale efficiatur.

m Que.s.reuz. Pōtem.s.etiam subaudi. Illius.s.rei.

n Actum.s.actorez. Ingemiscentem.sic.C.qui imper.inter pu. z vi. l.i.

o Pene.s.penas quas patitur.al. p Multitudo.sic. C. qui potiores in pi.ha.l.fi.in prin. q Crebro.s.sepe. Ipsi.s.nos.

r Si igitur in puincia in qua obligatio contracta est:vt.s̄.e.§.hoc considerantes.sed quid si in italia' ℞.idem licet non sit prouincia.sed prouinciarum domina:vt.j.e.§.pe.z.§.fi. s Trabatur.s.per reum.

t Priuilegio.hoc ē nō prodest reo priuilegium vt possit al's reuocare iudiciuz q̄ vbi ⁊rit.sed ⁊.ff.de iudi.l.ij.§.oēs aūt.so.dicunt qdaz illā corrigi per istam z eodez mō. ℞.ad.l.ff.de arbi.l.non distinguimus.§.itē si quis Rome.nā z ibi dī nō debere legatum Rome conueniri et de eo q̄ ibi fecit dummodo ante hāc legationez in q̄ nunc est.sed hoc nō placet qz p aliā autenticaz que est post istā salua sunt legatis z alijs priuilegia.vt.j.de san.e.§.si vero epi.colla.ix.dic ergo hic loqui de ꝓuilegijs que extra corpus iuris posita sunt vt.collr.s̄.e.§. plurimorū nec videf aliquid corrigere.vt.s̄.e.§.hec ꝓsiderantes.ibi hoc.n.ⁿc.q̄ aūt in iur. corpore sunt non tollunt p hāc aut.vt dictum ē.sed quedā alia aūt.z fort.z iudi. videtur tollere ꝓuilegiuz ⁊z.b.vt.s̄.vt iudi. siue quo.suff.§.q̄ aūt p̄mit⁹ q̄ non puto nisi vt dictuz est.si nō sunt in corpore iuris.nam z in sequenti.§.post illum s.in.§.interdicimus.quibusdā suaf priuilegiuz. Itē ⁊.s̄.de exhi.§.i.in eo q̄ ibi actori p̄mittitur ex priuilegio ad aliud iudiciū trahere reum. Item ad idē ⁊.C. de dil'.si q̄ñ.z.C.de iurisdic.o.iu.l. in criminalibus so.quidā dīnt illas duas esse correctas p istā q̄ non placet qz in quantū possumus euitare legū correctiones hoc facere debemus iustinianuz imitantes.vt.j.qui.mo.na.ef.sūi.§. tribus aūt

siue de possessiōe aut hypotheca vl' de q̄lz alia occasione illic ēt iuri subiaceat.hoc.n.apō p̄cedētes legislatores varie qdē dictū ē.lz nō pure z liē nō illud cōsiderauim⁹ z vltra terminos litigare nō querat siū.n. magna delicta sint siū ꝓtract⁹ ꝓsistāt oz oib⁹ mōis sup eis ꝓuētiones eē ac scriptura si op⁹ fuerit z examinationē puincialē pp facilē pbationē.qz siū i quo q̄spiā similr delinq̄t siue mai⁹ adhuc peccatū fiat q̄le ē siue nec i puis iure potiaf lz expectet vēir in extranee terre puinciā vbiq̄z eū ꝓuenire. z de talibus litigare quēm neq̄z p̄tē neq̄z i puicia forsan pp virtutē illius aut ifirmitatē suā cōuenīr poterat ꝓpetēter qd.n.erit duri⁹ q̄z lesuz forsan circa sublationē bouis.aut eq aut iumētoz alicuius aut pecudū aut exiguū dicam⁹ dōestice galine hūc cogi nō i q̄ au ferf prouincia litigare lz alibi currere z ibi ,pbationes hoz q̄ ptulit exigi. z aut plures expēsas pati q̄z rei estiatio ē.aut iopiā igemiscētē ferī. Hic nob multitudo pluria ē iterpellātiū quotidie z crebro i talib⁹ cāis iqetamur puaz gra occasionū: z ipi multas sustinētes iportunitates z vidētes plurimā qdē multitudinē viroz pluriaz q̄z mulierē ex pprijs locis agitatas: z ad hāc veniētes felicissimā ciuitatez quoz plimi etiaz mēdicātes z afflicti hic agūt.iterdū quoq̄z hic moriunf.

Si igr fuerit ambo i puicia.z actor z re neq̄q̄z ad aliā puiciā cā trahaf neq̄z ad hāc felicissimā ciuitatē neq̄z ex priuilegio cuius piā neq̄z ex iussiōe sed illic decidaf Si vo aliter qdez adest alter vo abest.q p̄s ē ex domo absētis iusticiā patiaf ꝓueniaf oib⁹ mōis ipe q iusticiā egit siū curator si ue ꝓductor siū qcūq⁹ sit ei⁹ z liceat ei fm puicie spatiū z fm legē cōmunē antiqtus positā idutias accipiētē nūciare q̄ de his gesta sūt illi ad quez cā refert Sz si qdē in vicina puicia ē in q̄ hoc agif vna aut duab⁹ mānsioni b⁹ in medio puiciaz ꝓstitutis q̄tuor ei mēsiū dar iducias. si vo maius sit spaciū sex Si vo ex palestina forsaz aut ex egypto aut ex spacio gētiū longiquaz mēses octo ad hoc sufficiēt Si vo exteris gētib⁹ aut septētriona lib⁹ aut i libia tūc qdē ēt p̄cedētibus legislatorib⁹ sufficiēs visū eē tps de termiatū hoc ē nouē mēsiū vtile. Et si qdē ipi nūciāti credat lītē illi eam cōmittat.si vo aliqd aliud ō illo sapit aliū dirigat susceptuz mōis oib⁹ actionē z cōpletuz oīo que discernē da sūt nisi appellatio sit subsecuta. si ue i maiori ue i minori cā. Si aūt ille qdē nunciet ille vo nō ordinet: z statutū trāseat tps tāq̄z firme agētē eū q cōuētus ē z p absēte plona etiaz inuitū repētet negocij iudex apō suum tribunal z cām examinās psente eo q cōuentionē suscepit ꝓdēnet etiā eū i quo obnoxi⁹ appuit z isup illuz post h⁹ i admonitionē mittere i puincia nō valēte si tñ oio obnoxi⁹ appuit z si qdē locuplex sit ipe qdez exigatur q̄ decreta sūt .si vo min⁹ sit qō hz aut nō sufficiat i ista cōdēnatione tūc z de absentis reb⁹ ꝓpleaf victori dānum h⁹ i. Si vo neq̄z ipe appuerit: q dīm litis p̄sentare iussus ē.aut q legitime cogaf tūc vocef qdem legitia voce nō āt obediēs cōdēnetur z absens fm scema q̄ appellatur heremo ditiū .i. ō serte cāe.nam q per cōtuma

dic ergo q̄ hec loquitur in reo illa in actore trahente reum ad extraneū iudicez sed hec mala vī so.nā nō oz licere actori q̄ nō lz reo.vt.ff.de reg. iu. non oz . sed dic hoc speciale illud generale.cui generi per hanc speciem derogatur vt .ff.de le.iij.l.vxorem.§.felicissimo.z de reg.iu.l.sem per sic.z alias licet actori.s.agere q̄ vult q̄ reo nō lz conueniri q̄ vult vt.ff.de excep.do.l. pu.§. fi.z .ff.de pe. here.l.si quis lib.§. ita demū ibi z erat i ipsius z est vt.C.vt nemo inuitus agere vel accu.l.i. sed hoc non lz reo.

u Sed illic decidaf .s.in prouincia illa vbi ⁊ctuz est.sed quid si ibi non inueniaf nō ne remittitur in contractu vt i delicto vt j.vt nlli iudi.§.si vo quis ? ℞. dic vt ibi dicemus.

x Si vo.casuz istuz pono tribus mōis. primo in dño dom⁹ qui cū inquilinis vel mercenarijs habitat.vt ff.de usu.z ha.l.proculus.z ex domo ab vno iglino ē deiectū cōueniet ipe inquilinus ex suo delicto.l. acquilina directa vl' vtili.sed z dīs ex q̄i delicto tenef in actione in factū qui opa maloz hoiuz vtitur. vt insti.ō ob. que ex q̄si delicto nas.in.§. Itez exercitor. hec ergo auten . ꝑmittit hoc nouuz vt possit nunciare dīnō z daf ei spaciuz z si veniat plene examinaf cā alioquin dānaf pīs ꝓuentus z si de reb⁹ eius actori nō possit satisfieri capitī res absentis pp ei⁹ ꝓtu. hāc reprobo qz ex q̄ certuz est q deiecerit non debet alius teneri vt.ff.de his q deiec. vl' ef.l.i. in fi. z.l.ij.z.ff.de ver.ob.ꝓtinuus.§.cuz ita in fi.si aūt diceres dīnz cū sua familia nō habuisse ēt alia ratione non teneref vt.ff.de his qui deiec. vel ef.l.i.§.pe.so pōt poni sic.aliquis ꝓueniebat me. qz sibi eraz obnoxius vl' rei ven.qualicūq̄z actione.z aliquis offert se defensioni mee promittendo iudicio sistere me dīnz z penā si nō faceret stare.ꝑmittit ergo huic procuratori siue defensori.vt nunciet mihi dño vt hic subijcit z si nō veniaz ꝓcurator condēnaf ad interesse.qz me nō fecit stare in quo venit ēt rei petende extimatio. Itez z ego dīns in act.que ⁊ me ꝓpeteret ꝓdēnabor.z si ex rebus ꝓcuratoris satisfieri non possit.tunc de meis satisfiet. nec est mirz qz hoc pp meaz contumatiaz contigit z q̄ hic dicitur ipe qui iniustitiā egit.s.dīns. Itē nō q̄ hoc āt facit hunc vexz ꝓcuratorez eo ipo q̄ nō remouet absente z añ litez cō.ꝑmittit sniaz fieri q̄ est mirabile. vl' dici pōt q̄ q̄si ꝓtestata ē vt.C. vbi in rem ac. l.ij.tertio dic q̄ in quocūq̄z defensore locū hēat qui satisdat iudicatuz solui.nec curo q̄ satisfecerit iudicio sistere dīm.vl' dic quarto q̄ ꝓcurator meus p uim expulit aliū me mandare.vel ratum habente.vnde pōt conueniri: tā ipe q̄ ego dīns vt.ff.de vi.z vi.ar.l.i.§.quot.z.ff.ō insti.l.cuicūq̄z.§.fi.z.l.se.i. ℞. z.ff. q̄ vi aut.c.l.deniq̄z.§.pe.permittit ergo hec auten.hoc nouū .vt possit mihi nunciari.z hec vltima placet p̄ceptori meo.sed qz pro deo ꝑmitteret hec auten.dīno denunciari cum ipm procuratorē p̄sentem. z suo nomine pōt ꝓueniri ℞.pōt qz sic est in fideiussore:vt.s̄.de fideiuss.§.i.z §.ij. sed tertia positio casus magis ꝓbari vī in isto,§.

y Iniusticiam.quia aliquid est deiectum vel effusum fm ꝑmam positionem casus vel dic iniustitiam.qz debitor meus est ille qui ē dīns dom⁹ fm alias tres positiones casus.

z Iniustitiam agit.s.ꝓductor vel similis fm positionē ꝑmaz z ⁊z vltimā vel dic.l.dīns q̄ ē absens fm duas medias positiones casus.

a Quicunqz sit eius.s.siue castaldus.siue procurator.siue similis persona que presens est.

b Lege cōez: vt.ff.de dila.l.i. vel dic.xx.milium diurnorum vt.ff.siquis cau.l.i.p̄ma verior videtur quia hic statum subijcit esse considerandaz prouinciam qp in.d.l.C.de dil.continetur. Sed nunquid ibi alia tēpora computātur? R. sic
sz instar eius hec,ponuntur.

c Hoc agit.i.cā tractatur vl dic agatur vbi absens degit.vt in nouellis.azo.

d Māsionib⁹.i. dioebus.vel dic,puicijs qz due puincie sunt in medio vt i nouell'

e Logiquaz.i.regionū.s.dilatio petit.

f Determinatū.vt. C.de dila.l.i. sz non ne i alijs temporib⁹ hec lex corrigit illā? R. nō qz illa loquit in dilatione q̄ datur pīti z petēti gratia testiuz. vel instrorum hec aūt loquit i alio casu qñ.s.patit quis iniusticiam ex domo absentis quidā tm̄ direrunt eaz corrigi.

g Credit.i.confidit. b Litez.s.dominus. vñ videt qp si non credit qp hoc non possit cū inuitum defendere.sed ō.ff.de noua.l.si stichū §.fi.z.ff.de solu.l.solutione q̄ sunt huic ō.so.quidā dīnt hoc casu eas correctas.lz in aljs firme remaneant.sed nos dicim⁹ qō hic loquit qñ noie ꝓcuratorio eū defendere volebāt ibi āt nolebāt in se iudiciū trāsferre aio nouādi qō pōt ēt eo inuito.vt ibi dz.z facit.ff.de neg.ge.l.soluendo.

i De illo sapit.pre.qp non sit homo legalis.

k Completurum.etiam soluendo iudicatum.

l Nisi appellatio. ꝓpletuz dico nisi zc.nā tūc nec iudicatuz vz: vt.ff.ad ter.l.i.§.fi. m In maiori.i.criminali.

n Minori.i.in ciuili.que ēt rōne sue minoritatis postponitur crimina li: vt.C.de or.iu.l.fi.

o Aut ille.s.procurator.

p Ille vero.s.dīs cui nunciatū est.alb.

q Tatutū.s.a iudice.

r Tāqp.illud tanqp non denotat similitudinē.sed ꝓprietatem.

s Agentē.i.rūdentem.sic.ff.de eden.l.i.circa prin.

t Conuentus est.s.procurator vel similis ei.

u Judex.s.si est ordinarius.si aūt delegatus ē non vocabit euz re z verbo.vt.§.de exi.§.si vero quidā. nec ēt poterit defendere iurisdictionez suā iudicio penali.vt.ff.si quis ius.di.non ob.l.i.i.℞.sed hoc p suū delegantem fieret.vt in.d.§.si vero quidam.

x Obnoxius.s.noie absentis.qñ defendit sm azo. vel dic suo nomine demnaz.siue sm p̄maz positionem casus.siue sm aliam.s.sam positionez vel sm tertiaz.vt.ff.de procu.l.plaucius.z.ff.de re iudi.l.si se in p̄n. §.dicimus ēterea z statiz dicit ipz absentē dānari qūo ergo bis ꝺdēnatur semel per aliū:z semel per se? certe absurdum videtur.

y Ipm.s.absentem

z Dittet.s. aliquez ad defensionez sui.

a Non volentem.s. cōdemnet repete quasi contesta.lite contra eū per hoc enim que facta fuerunt in persona presentis z missione pro absente z datione dilationis ad sui aduentum.hec omnia quasi quandam contestationez ō absentem facere videntur.vt hic z.C. vbi in rem act.l.ij. vnde non obstat qp dz ante litem con.non posse diffinitiuam sententiaz vt.C.de tpe ap.l.fi.§.illud. qz est hic quasi con.vt dictuz ē ō absentem. ℞.p̄tez vero vere est contestata.quidam tamen direrunt hanc sniam q̄ ꝺ absentē datur esse interlocutoriam de missione.in pos.,p mensura declarati debiti: vt z in alio casu quem statim subijcit.

b Locupler.s.procurator.

c Ipe.s.inquilinus. vel qui p̄ns est.

d Et absentis.s.si obnoxius apparuit.vt.§. ꝓpe.vel qz mandauit procuratorem vel ratum habuit: vt.ff.qp vi. aut.c.l. denique.§. pe. z nota qp duo videntur necessaria esse vt absens exi atur z qp obnoxius appareat.z qp conuentus soluendo non sit.

e Si vero.neqz legitime vt pater suus si erat filius familias ille qui vocebat repzesentare absentem. nam pater legitime potest cogi pro filio: vt.C.de bo.ma.l.i.z instī.per quas per no.acqui.§.i. Item z alie sunt p sone que pro aljs compelluntur quas nota.instī.de cur.in fi.sed de fide iussore .qui satis dederat iudicio sisti sm sam casus positionem.vel iudicatum solui sm terciam hoc specialiter dicit.qui sine satisdatione admitti non debuit cum sit cautio pretoria:vt.ff.de preto.sti.l.i.in prin. z l.pretorie satis.

f Legitima voce.scilicet preconis vel nuncij.missi ad domum. vt.ī.de litig.§. omnem.colla.ix.

g Condemnetur.etiam absens.s.procurator.vel similis ac si diceret non soluz condemnabitur.si presens est vt.ī.proxi.§.sed etiam absens.vt hic dicitur.vel dic etiam absens.quasi dicat non solum hic procurator.vel similis qui primo fuerit presens.sed etiam ille q semper fuit absens.vt.ī. proxi.§.habuimus.sed qualiter hec sententia erat lata contra vtrunqz absentem? R. quidam vt albri.vt alij qp sit interlocutoria .z hoc sm sce ma.idest ordinez negocij vt lite non con. vt hic erat fiat missio in pos.bo. absentis vtriusqz sm mensuram declarati debiti: vt.ī. de exhi. §.si vero quidez lite autem conte.z cognito de causa detur diffinitiua etiam contra absentem.sed causa non facta liquida idem qp in primo casu vt.C.de iudi.l.pperādus.si quidem z.§.finautez. sed certe hic potest dici semper contestata vel quasi. vñ semper detur diffinitiua dū modo liqueat.vt dixim⁹.ī. proxi.§.nec hoc solo casu iure nouo detur diffinitiua.lz non fuerit vere ab.lis cō. imo z alio puta absente actore.vt.ī.de li.§.oēz.colla.ix.lz iure veteri non dareť diffinitiua.nisi vere sit lis con.vt.C.de tpe appel.l.fi.§.illud.

b Hermoditiuz.q.d. sm ordinem q̄ seruatur qñ cā deseritur qp ordinē mō ꝓximus z hoc hermoditium aliter iure veteri.aliter iure nouo fuať.nā veteri actore absentez nō ō debatur hermoditiū.sed cancellabatur eius processus.vt ff.de iu.z post edictū.sed hodie tam reo qp actore absente ō bitur . vt possit procedi i lite ad sniaz: vt.C.de iudi.,pperādū.§.fin āt.z.ī.de liti.§.oēz. colla.ix.ac.

i In nullo minore immo in aliquo est deteriori conditione.qui appellare non potest etiā iure veteri qp nouo.z etiā nouissimo:vt.ff.de iudi.l.z post edictū.§. fi.z.C.de iudi.,pperādū.§.cū aūt.z.ī.de iudi.§. audiēt in fi.§.z facit.ī.,ō testi. §.z hoc in fi.§.z.C.quando ap.non re.l.i.z.ff.de noxa.quot.§.in ptāte.z.ff.ō re.iudi.de vno quoqz.§.i.z fi.

k Si vero accusator.large ponitur ēt pro actore.

l Et absoluere.s.ab instantia iudicij.vel edicti sm aldri.vt.ff.de iudi.z post sed certe imo ēt diffinitiue licite nō statiz.vt.ī.de litig.§.si vero initiuz litis.

m Et damna.z facit.ff.de iudi.eum qui.z.ō.de exi.§.si vero quidam.in fi.§.z C.qui accu.non pos.l.qui crimen.

n Sederi.i.emendare. Temperatiores.s.homines.

o Putabunt.alias putabunt.z alias putabitur.

p Potentiam.alias potentiam.z alias potentia.

q Prevalere.facit.ō.vt nota fi.pig.in prin.z.ō.e.§.i.in fi.

r Sufficiat.hoc qp diximus.s.hanc constitutionē. Accursius.

s Presentē.nō mirabile verbum sic.ō.de exi.§.sancimus.z.§.sucepto.

t Et puras ſuare.s.ab oi donatione: vt.ō.iusiu.qp pre.z.ō.vt iu. sine quo. suff. §.si autem.z facit.C.de iure iu.ca.l.ij.§. pe.

u Puto.qp non egebimus. x Arripiat.sic construe nullus arripiat.i.protegat.violentos.idest raptores.

y Prouincialibus cingulos dignitate presidis prouincie in qua deliquit ne seruiat z cognoscat in eos z facit.C.de ap.l.aditos.z.C.decurio.l.curiales qui honoriam. z Nisi forte.hoc nō refertur ad proximum dictum.lz ad alia.q.d.dixi causam non esse trabendam ad aliam prouinciaz.vt.ō.e.§.hoc considerantes excipe nisi zc. a Publice cause. nam ꝓpuata causa sua nō vocat aliquem iperator.vt.C.de decu.l.curiales. omnium.

b Precipiat.forte facit hoc iperator.vt ipsemet de cā cognoscat qp consilio procerum fit vt hic dz ex eo qp dic pragmatica zc. que pragmatica fit tm̄ consilio procerum.vt.C.de le.z con.l.ij. Item si alia cā reipu.eū vocauit vt hic dicitur. nā interim in cā sua hz dilationez.ex.l.hoc vt subijcit circa vt qz hz cāz ap. Rome hz.n.p̄uilegiuz.ex.l.scripta.ne interim conueniatur. Item est ēt in legatiōe vel cā testimonij ferendi.z idem in oibus q̄ ex.l.scripta hñt p̄uilegiuz siue milites siue senatores siue clarissimi nec enim ea priuilegia cassanť.vt.ff.de iudi.l. ij.§.legatis.z.§.oēs z diximus plene.ō.e.§.si igitur.

c Quale est super ap.sed hoc est exemplum ergo idez est in aljs q hñt ex. l.p̄uilegiū vt diximus.ō.e.§.si igitur. d Plurimos.s.cognitores al.vt.C.de ap.l.in offerendis.z.ō.de ap.§.illud.z.§.similimodo z.§.orientales.z. §.fi.

e Maximas.vt.x.li.auri.vt in proximis dictū.l.constituetur.

f Habeat.quidem priuilegia.i.indulta vel indulgenda que tñ iuris corpore nō contineantur.z nō hic subsequēter numerari personas qz plus solet timeri.z.ō. vt dicit canon in decre.di.xxiij.e.q̄.q̄. Item ea que generaliter dicuntur nisi specialiter notentur videntur neglecta.vt.ff.de iniurijs.l.item apud labeonem.§. ait pretor.nec enim p̄uilegia scripta per.l.cassantur per hanc consti.sed tñ quidam direrunt tum per supradicta tum per ea que hic dicuntur. sic generaliter corrigi dictam.l.de iudi.l.ij.sed falsum est.quia solum vult hic nominare personas z in hoc dicit plus vt hic dictum est.

g Quolibet pri uilegio.i.quodlibet per priuilegium aliquod.
h Imperialiū.hoc subdiuiditur statim.
i Sacro patrimonio.idest rebus imperialibus. Accursius.
k Sacris priuatis.i.rebus priuatis principis.nam habet bona duplicis generis.vt dī hic.ꝛ.C.de qua.pres.l.bene. a zenone.in prin.
l Post supernum.i. dicere que ꝑuate sunt merito post imperiales statim.que nuptiales sunt a supremo deo collata.
m Legi.i.huic.
n Sorte.i.fortunā.al.
o Successiones. vt.s. e.§. i.in fi.
p Mutationes.facit.C.de ve.iur.enu.l.ij.§.sed quia.ꝛ s.de non alie.§.vt autem.ꝛ j.ti.i.in fi.i. ℞.
q Erunt autem vbiqꝫ ꝛc. ergo.ꝛ in italia licet.s.e.§. hoc cōsideranduꝫ ꝛ.§.si igit facit mentionem tantuꝫ de prouincia.
r Infirme facit. C. si ꝯ ius vl'vti.pu.l.fi.ꝛ.s.de nō alie. §.qꝛ vero nisi.ꝛ.C. quando imperator inter pu..ꝛ vi.l.i. i.℞.ꝛ.C.de pet.bo.sub.l.i. in fi. primi ℞si. sed quid si dicat princeps in concedendo tali priuilegio ꝓcedo nō obstante hac consti. vt oēs ob.iu.ꝛc. ℞.valet vt ar.ff.ō le.iij.l.siquis in prin.testi.ff. de le.ꝛ se.con.l.princeps.
s Penā de qua statim dicꝫ
t Casu.sic.s. semicas.§.fi.
u In illirico.i.sclauonia.
u Recompensationeꝫ.i.meritum.vel retributionem.
x Quibus modis naturales efficiuntur legitimi hic debet esse legitimi efficiunt sed in alia consti.j.qui. mōisma.ef. est in littera sui.ꝛ que sit differentia inter hūc.ti.ꝛ illuꝫ dic ibi vt i ℞ica.diximꝰ Supra exponi.i. preter.
y Constitutionibus.posit. in.C.de natura. li.l. cū qs ꝛ duabꝰ sequētibus legibus.
z Recte a iuliano.vt.ff. de le.ꝛ se.con.l. neqꝫ leges.ꝛ.l.non possūt que ambē sunt iuliani.
a Nature varietate.natura enim properat nouas edere formas:vt.C.de ve.iu.e.l.i. §.,sed quia.ꝛ multis vtitur nouitatibus.vt.j.de consan. ꝛ veteri.fratri.in prin.
b Sufficiat.s.correctum.
c Leges.vt.C.ō natura.li. l.cum quis.ꝛ.l.nuper.ꝛ.l.fi. ꝛ.s.de incest.nup.§. dubitatum.ꝛ.s.de trien.ꝛ se.§.fi. Ex his.s.questionibus.
d Voluntˢ.i.fiūt loco passiui ꝛ dic alias.i.inducuntur
e Corrigimus.idest adijcimus ꝛ interpretamur .azo.
f Sancitum.vt.C. de natura.li.cum quis. g Copulatam.alias consternatam.
h Instrumenta.i.matrimonium cum ea fecit interuenientibus instrumentis i quibus dos ꝛ matrimonium conscribatur qꝫ est necesse ad talium filiorum legitimationem qui prius nati sunt: vt insti.de nup.§.fi.
i Filios.s.postea. k Suis.s.legitimis. l Eo.i.ideo.
m Nasci legitimos.i.vt legitimi nascantur.azo.
n Ista lex.scilicet.s.nominata cum quis o Quidam.s.sapientes.
p Emendauimus.s.per aliam.j.in eo.ti. de naturalibus liberis.l.nuper.
q Eis.s.natis ante matrimonium qui sui sunt facti per matrimonium.
r Adijcientes.in ea.l.C.de natu.lib.l.nuper.

hꝫ cōtra eā qdā priuilegia neqꝫ exci pi ab hac lege quolꝫ priuilegioˢ nec si cuilꝫ ſctāꝫ ecclesiaꝫ largitū sit: aut alicui venerabiliū xenodochioꝫ aut alijs reuerēdissimis domibꝰ aut alij cuilꝫ ipaꝫ domuū ipialiuꝫ aut sacroˢ pmonio aut sacris priuatisˢ q̄ merito post supernumˢ honorem secundo loco sunt posita.nec si aliquibus iudicibus aut i potestate positis:aut omnino sub nos constitutis hoibus sed obedient omnes legiⁱ succumbētes iusticie sanctioni honorem eam ꝛ ꝑ omnia habeant sortemⁿ non solum in semetipsos respicientes.sed etiā in futuras successionesˢ ꝛ scientes quia nihil pene in semetipsos manet: sed cuꝫ natura semp multas euoluēt mutationesˢ quas neqꝫ preuidere facile est neqꝫ predicere solummō ꝺo.ꝛ ipatore seqnte deū hec gubernaꝛ mediocriter ꝛ mānuete valēte. Si vō qsqꝫ vtatur aliquibus sacris formis siue pragmaticis: siue alijs de tali modo quodaꝫ sibi largitis eruntˢ omnino infirmeˢ iudicibus maxime soluentibus penamˢ si omnino sulceperint. ꝛ non hoc qō fit solummodo meditabuntur enim sed quod etiā faciēduꝫ est.ꝛ cum si post hoc tale aliquid impetretur ab aliquibus nostroruꝫ subiectorum aut ab alio quolꝫ quibus ꝑ us interdicimus inter quos cōplecti mur sicut dictuꝫ ē ecclesias ꝛ venerabilia monasteria ꝛ sacraſ nostras domos ꝛ sacra priuata ꝛ sacrum patrimoniū neqꝫ hoc oio valebit. Eritꝫ ät hec lex vbi qꝫ suā iuste extendens virtutem ꝛ simul quidem futura caute constituens.simul autem qꝫ preterijt curans.scitote igitur omnes subiecti quos deus nostris progenitoribus ꝛ nobis donauit quoniam hanc nobis damus legislationem omnem vobiſ cautelam conferentes.ꝛ neqꝫ itinere fatigabimini lōgioꝛe neqꝫ aduersus maximos lacrimabilⁱ nec nos culpabitis tanqꝫ hec non corrigentes:sed vnuſquiſqꝫ de proximo respiciēs penam i quibus forte dānificabitⁱ atqꝫ leditur. ꝛ hanc curaꝫ videns magnū ꝛ bonum laudabit dominum deum qui hoc nos sancire bene:ꝛ iuste illuminauit Sit ergo pena talia ꝓmittētibus autⁱ suscipientibus iudicibus ꝛ cinguli casuˢ ꝛ.x. libraꝝ auri dānum

Gloriosissimi igitur prefecti sacroꝝ pretoriorum qui per omneꝫ subiectā terram consistunt legeꝫ hanc cognoscentes proponant ꝛ ꝑ dyoceses subſe ꝓstitutasˢ ꝛ i oi italia ꝛ libia ꝛ i insulˢ ꝛ oriēte. ꝛ quocūqꝫ quod in illirico est.ꝛ scient omnes quomodo eoꝝ curam habemus deo qui tantam nobis cōtulit offerentes legem qui magnam nobis pro eis recompensationem" dabit dum talia pro causa subiectorum salutis sanciuerimus proponatur constantinopolitanis ciuibus nostris.

Quibꝰ modis naturales filij efficiātur legitimi ꝛ sui supra illos modos q supioribus cōstitutionibus ⁹ continentur Rubrica

Imper. Justi. A. Jo. ꝑꝑ. secundo ex consuli ꝛ patricio.

Recte dictum est a predecessoribus nostris ꝛ ante omnes a iuliano sapientissimo quia nulla lex neque senatusconsultum prolatum in republica romanoꝝ videtur ad oia sufficienter abinitio promulgatum: sed multa indigere correctione vt ad nature" varietatem ꝛ eius machinationes vt sufficiatˢ. Igitur de his ex naturalibus ad suoꝫ ius peruenit: ꝛ multas ꝛ varias conscripsimꝰ legesˢ

Ex his ät que a natura rerū per singula moriuntur" inueniētes aliquid deesse his que iam statuta sunt hoc in presenti corrigimusˢ Sancitū nanque est: vt si quis habens mulierem puro sibi affectu copulatamˢ. deinde filios ꝓcreauerit ꝛ postea etiaꝫ nuptialia fecerit instrumenta: ꝛ" legitimos ex ea procreauerit filiosˢ neqꝫ hi qui prius nati sunt maneant naturales sꝫ ꝛ illi cōnumerentur suisˢ eo q occasio omnino eis sint nasciᵐ legitimos sed habuit etiam ista lex" correctionē nam quia secundi ꝛ post dotem nati mortui sunt ꝛ ideo nolebant quidā" nequaqꝫ priores a nō existentibꝰ adiuuari ꝛ hoc emendauimusᵖ. ꝛ dedi nus eisˢ etiam si mortui sunt hij qui secundi fuerunt fratres habere iura legitima. Illud quoqꝫ adijciētes" quoniam ꝛ hoc dubitatum est vt vel si aliquiˢ filij post dotalia instrumenta non nascuntur attū precedentes

habere.vt.s.quomodo.o.e.§.neque autem. Suis.idest legitimis.
r Adinuētˢ.modus.s.p restitutōeꝫ natalū.vt.ff.de natali.re.p to tū ti.
i Premandans.i.preconcedens ille modus quēdam honoreꝫ quodā alio actu.s.per impetrationem ꝛ concessionem iure annuloꝝ aureoꝝ vt subijcat hic.ꝛ pro.i. dans eis ꝛc.qui modo semplenam ingenuitateꝫ inducit.vt.C.ad.l.iul.mꝫsellā.l.vnica.vnde ꝛ patronus eis succedit: vt ff.de iure si habebat annu.l.pe.restitutio natalibuꝫ penā prebuit ingenuitatem.nec succedit patronus.vt.ff.de natalibus re.l. interdum. ꝛ caue tibi qꝫ ꝛ hoc statim innuitur qꝫ semper natalium restitutionem precedit ius annuloruꝫ aureoꝝ ibi postea vero. ꝛc. qꝫ nō puto. Nā ēt nullomō ta

s Aliqui filij.vtqꝫ vnus tūm postea natus est vel nullus.
t Inter suos.i.legitimos. u Ascribi.i.computari.vel dic ascribi in testō in quo instituit suos legitimos filios alⁱs isti tales agunt querela.ꝛ omni auxilio qꝫ competeret his qui ab initio legitimi fuissent.vt.s. de incest.nup.§.dubitatum in fi. x Sed ꝛ aliud.hic nō tres questiones. vna ē in hoc §.Sed aliud.alia in se.§.ꝛ quidā.tertia i §.nouimꝰ. quas solui t postea in.§.si gs vero.
y Cōsuetudie quā hꝫ ad concubinam.
z Et gdaꝫ etiā.i. secundus modus que rendi vt inferius innuit vbi dicit secundus iste modus ꝛc. ſꝫ al. vel dic ēt ſꝫ .l. dubiū. vel dubitatū
a Ultraᶜᵒ.s.dici vl' credi possit al. vl' dic vltraᶜᵒ.i. valde vel multū alⁱs multoruū.
b Ea ät.i. que sunt ex officio mulierum exhibendum naturaliter ad ꝓcreāduꝫ
c Quodam nomine.naturali.
d Hoc tūm nō aliqd taceri vt maius delictum detur intelligi inesse sic.ff. ad mali.ibi ne qd amplius
e Ā nobis.vt. C. ō nāli.libe.l.nuper.
f Quedam.s.bona al.ꝛ moriente repete ne.
g Frueretur.s.paſ.
h Lex.s.constan.vt C.de ma.bo.l.i. et C.de bo. que li.l.cū oportet.§.i
i Talibus.datiui casus sunt.
k Subtilis. scilicet huius quam ꝛc.
l Si quis vero suos.i.legitimos.
m Non habeat.penitus quia mortua ē vt fuit i prio dubio
n Sine dōicto sit vt fuit i ſa dubitatiōe.
o Que nō appareat.quia absconditur per filios. vt fuit in tertio dicto dubio.
p Habet autem hoc repete vel si appareat aut habeat.
q Predictaꝫ.s.mulierem. veluti qꝫ monacha est illa facta. vnde matrimoniuꝫ habere non potest: vt.s. de nup.§. sm occasioneꝫ.colla.iij vel hic sacerdos.vñ neqꝫ ipse potest eaꝫ

li iure petitio annuloꝝ põt restitutio nataliũ peti. vt.ff. de natali. re. l. ij. ⁊ iij. ⁊ facit ad hoc. j. vt liberti. de ce. §. i. ⁊. §. fi. ⁊. j. q. mo. na. ef. sui. §. i.

t Eos. i. premunitores. ⁊ hoc si bẽs eos. si vo bẽs eis dic p. i. in glosa.

u Naturam. s. antiquissimam. x Et licebit. id vt patri. i. naturales efficere legitimos. y Ut. i. sicut.

z Dicti sunt modis veluti per oblatõez curie. vt insti. de re. ab in. §. ij. ⁊ i matrimonio. vt. s̃. de incest. nup. §. dubitatum. sed hic modus de quo hic agit non est p omnia similis. quia non ibi attenditur. sint alij legitimi vel vt. j. qui. mo. na. effi. sui. §. si quis igitur ex qualibet. ſz hic sic ⁊ in isto. §. si quis vero. ⁊. §. se. ⁊ j. §. liceat.

a Occurrit. post. l. istam.

b Predixim⁹. vt s̃. e. in prin. ⁊ est iter positio.

c Nature. i. naturali. legitimati.

d Restituere. natura. i. iudicabat eos legitimos.

Sanciebat. alias sciebat.

e Nature. qualiter dic. vt. j. qui. mo. na. effici. sui. §. illud ibi hoc agit cc. ⁊. j. pri.

f Differa. s. hois.

g Legitimi. s. filij.

h Ador. i. statiz.

i Procedebant. s. de nostro.

k Omnes. vnus. n. genus hominuz tm̃ erat. vt isti. de liber. §. i. ⁊. j. qui. mo. na. ef. §. i. ⁊. ff. de con. i de. si. id q dñs.

l Bella. quia capti ui serui capientium efficiunt. vt insti. de iure pso. §. sui.

m Produxit. s. ab initio.

n Diuersio. vel conuersio. vt. j. qui. mo. na ef. sui. §. illud.

o Eis. s. legitimis.

p Ex qualitatibus nõ simile. morbuz exigere simile. me dicinã. sic. C. de epi. ⁊ cle. l. si quẽquam. in fi. ⁊. ff. ad. l. aqui. illud in fi. ⁊. j. q. mo. na. effici. sui. §. illud ar. ꝺ. ff. de penis q dam illam.

q Quidam. s. medelam manumissionem que etiam veteri iure est inducta. vt insti. de liberti. §. i. ⁊ pz. ff. de manu. p totum illum librum vel dic medelam restitutiõis naturalium.

r Hanc vero. s. medelaz que sequitur.

s Delinquentem. i. quia non accepit eã in vxorem.

t Thorum concubinatus.

u Deliquisse. vi fuit in so otio. s̃. e. §. ⁊ quidam.

x Aliter. interpositio est.

y Permittimus. i. non permittimus naturales effici legitimos. hoc modo ni si in subsidium. nam si talis est mulier quam possit commode in vxorem habere per matrimonium. vt tantum debent filij legitimari. vt hic dicit.

z Circunuentio est. quia est turpis vite.

a Non est. quia mortua est vt. s̃. e. §. sed aliud.

b Aut latet. vt. s̃. e. §. ſz aliõ

c Aut aliquid. vt. s̃. e. §. nouimus.

d Circa eam. vt quia ad̃ipeditur eam in vxorem habere pp mulieris vel suum statum. vt. s̃. e. §. si quis vero.

e Filij. s. lĩia sit patri. ⁊ hic incipit modus legitimãdi.

f Precem. quia qualiter fieri debet dic. vt. C. de preci. impe. off. l. fi.

g Differentes. similis ẽ impetratio de senatore qui libertam vult accipere. vt. ff. de ritu nup. si senatori. ⁊ sic de his qui no. infa. l. solet.

h Frui tali. nã legitimi erãt

i Neqz fraudare. hoc ẽ dicere filij celantes matrẽ non fraudãt patrem quo minus facit eos legitimos quia inuentus modus quo efficiuntur legitimi etiam sine mr̃imonio. neqz ob. hoc obijciunt filij ius legitimorum sed si alio modo velit obijcere quia expresse contradicant patri hoc possunt. vt. j. qui. mo. na. effi. sui. §. generalit̃.

k Et celantes. repete neqz

l Abijcere. i. spernere.

m Breui solatio. breue est. sed non breuiter dictum. vel breue respectu maioris tractatus sic. C. de vsufruc. l. ambignitatis.

n Hoc quidem. s. principez non adeat pp circunstantiã vt q eũ adire non põt. cum multis sit princeps negocijs̃ iplicitus: vt. s̃. de ap. §. i.

o Casuum. qui impediant eam ad matrimoniuz.

p Sic filijs. vt diximus in patre. s̃. §. i.

q Percipientib⁹. nõ q qui confirmat datum dat.

r Mãe sil̃. idẽ si in iudicio hec eadẽ diẽ pz̃ẽt si vni filiorũ tale p̃buit testimõiũ alijs pdest. j. vt li. ma. ⁊. a. §. ad hs

s Hũc addẽtes i quib⁹. q. d. hic modus adijcit alijs mõis in illis. s. casibus i qb⁹ p illos modos accipere nõ lz. vt q mr̃ est mortua vel latet sana vl̃ si ẽ sana vl̃ al̃ impediũt alijs mõis. vt. s̃. e. §. si quis vere ⁊ facit. j. qui. mo. na. effi. sui. §. generaliter. Accur.

t Illos. s. modos.

u Forsitã. hs supfluit. sic. s̃. ꝺ nõ alie. §. q vo leo. nã ꝓstat hẽ locũ alios modos ẽt si filij legitimi sit siue p mr̃imoniũ hs fiat. vt. s̃. de ĩcest. nup. §. dubitatũ. ⁊. s̃. ꝺ trić. ⁊. se. §. fi. siue p oblatõez curie. vt C. de na. li. legẽ. §. i. ⁊. j. qui. mo. na. ef. sui. §. i. itaqz ibi si qs igr̃ cc. ⁊. C. ꝺ na. li. ꝓ. §. f.

x Imperatoribus. vt ana-

licet ante dotalia nati sunt iter filios suos ascribi pr̃e quippe ad hoc festinante. Sed illud qddaz tale occurrit ⁊ hz inanqz cõsuetudie nati filij erãt alicui: at ille eos volebat a nobis adiuẽto modo facere suos nuptialiũ cõfectione documentoꝝ. deliberãt ãt hoc patre mortua est muliere ⁊ pstitutiõis eũ deseruit modus. nõ. n. erit ad quã oporteret nuptiale pfici documẽtũ ⁊ nãles manebãt filij iuito pr̃e ⁊ q dẽ eã fz tale exortũ ẽ apꝺ viros neqz nobis cognitos, percauit. et eniz qdẽ filios non legitimos ⁊ filios qdez vltra quam diligebat: ⁊ legitimos sibi fieri sm̃ legez volebat. Ea aũt que sunt mulieris non erant omnino sine peccato neqz dignam eam extimauit legitio quodaz nomine que etiam semetipsaz iniuriauerat. sufficit. n. hoc tm̃ dicere. quapropter secũꝺ iste modus est qui filios grauat in prioẽ qui dẽ post mortem matris in secũdo vo pid quod illa peccauit. Nouim⁹ aũt etiã quẽdam tertium modũ. pater nãqz volebat legitios facere filios. ⁊ ad ea que ꝺ dotib⁹ sancita sunt a nobis respiciebat filij vero sentientes quoniam quedã inopinate euenissent ad matrem eorum lz vxorem non legitimã existẽtem a quodã cognato diuite maligne simul ⁊ dolose agẽtes matrẽ occultauerũt nec eos facere legitimos esset patri possibile: ⁊ moriente forte matre maternaz frueret vsuf. hoc q patrib⁹ dabat benefaciens lex talibus ita. pz resistere artib⁹ legibus est propriũ subtilis quã i presenti sãcimus. Si quis vo nõ habẽs filios legitimos naturalel ãt tm̃ mõ habẽs ipos quidẽ suos facere voluerit mulicrẽ vero ãt nõ hz penit⁹. aut si habebat i delicto. si aũt q̃ n̂ appareat hãc aũt fz quãꝺã legẽ ad mr̃imoniũ ppeditã dam⁹ ei fiduciã noua quadaz ⁊ nunc adinuẽta a nobis via ad legitiorum ius procedere naturales procul dubio suis i talibus casib⁹ nõ existẽtibus filijs. sicut enĩ quidã a precedẽtibus nobis adiuentus mod⁹ ẽ q libtos ad ingenuitatez deducit p̃mãdas qdẽ eos alio quodã actu: ⁊ dans eis aureoruz ius annulloꝝ. postea vo ad ipsam deducẽs naturã q seruum ⁊ liberũ ab initio nõ deseruit. ſz liberam hois fecit prolẽ. sic ⁊ nos hũc modũ adinueniem⁹ cãe ⁊ licebit id pr̃i vt in bis qui dudũ a nobis dicti sũt mõis vel si quis alter occurrit talis. Sulte nãqz sicut predixim⁹ nature sunt nouitates. Liceat igr̃ sicut p̃dixim⁹ pr̃i si legitimã n̂ hẽat sobolẽ filios restituere nature. ⁊ antiqz ingenuitati si ex libera ei fiant ⁊ suos decetero. ⁊ sub ptãte habere. neqz eniz a p̃ncipio qn̂ sola natura sãciebat hois anteqz scripte peruenirent leges fuit quedã differẽtia naturalis atqz legitimi. ſz antiquis parentibus antiq filij mox vt procedebant fiebant legitimi. Et sicut in libera natura quidez liberos fecit omnes bella vero ad seruitutez adinuenerant: sic etiam hinc natura quidem legitimam produxit sobolẽ attamen ad cõcupiscentiaz diuersio naturalis eis immiscuit tanquam ergo similib⁹ passionibus factis oportet etiam medelam ex qualitatibus inueniri illam quidem a predecessoribus nostris hanc vo a nobis. sit igr̃ licẽtia patris matremqz in pozi statu delinquentem si ex veritate aliqd circa thorum apparuerit deliquisse. aliter nanqz fieri hoc in talibus casib⁹ non permittimus. ⁊ si quidem circũuentio est aut non est aut latet aut aliquid etiam aliud fiat circa eaz aut q prohibeat venire ad viã deducẽtem ad dotalia etiam si preuidere filijs ⁊ offerre imperatori precem hoc ipsuz dicentem q vult naturales suos filios restituere nature ⁊ antiqz ingenuitati. ⁊ legitimo iuri: vt sub ptãte eius consistant nihil a legitimis filijs differentes ⁊ hoc facto: ⁊ exinde filios frui tali solatio ⁊ neqz fraudare posse patrem ⁊ celantes matrem ⁊ ius legitimorũ abijcere. vno enim hoc mõ hominibus huiusmodi nature excessibus huiusmodi in his qui legitimos nõ habent filios medemur ita breui solatio tm̃ nature impetũ corrigentes Si vero solummodo naturalium filiorum pater hoc quidez propter quasdaz fortuitas circunstãtias nõ agat: moriens vero sub quodam predictorum casuum scripserit testamẽto velle sibi eos legitimos eẽ filios successores. ⁊ huius rei damus legitimam supplicãtibus: tamen etiã sic filijs p⁹ morte pr̃is ⁊ hoc dicẽtib⁹ ⁊ ostendentibus patris testamentuz ⁊ heredibus existentibus inquantuz pater eos scripserit ⁊ ab imperio hoc percipientibus vt in vno eodemqz hoc quod agitur sit domum patris ⁊ principis idem dicere nature simul ⁊ legis. ⁊ hoc dicimus nullum anteriorem legitimum pimentes modũ ſz ẽt hunc addentes in quibus illos accipere non licet omnino enim suis existentibus. deinde naturalibus, pcreatis aut primitus natis nequaq̃z legitimoz ius eis adijcit nisi forsitan per constitutiones nostras que dotaliuz instrumentoꝝ introduxerunt modum: ⁊ non vos lauit quia etiam ad optionis modus erat antiquit⁹ ab aliquibus ante nos imperatoribus super naturales ad legitimos tranferẽdos non improbabilis estimetur: ſz eque pie memorie noster pater, ⁊ con

statio.vt.C.de na.li.l.iubemus.in fi. y Reprehendit.dicens vt nälis. non adopteť:vt.C.de na.li.l.legē.ana.§.in posterum que est iustinani.
z Terminis.ſ.firmatum. Considerauit.ſ.constituere.
a Excluſa.nota non debere in dubium reuocari q̄ bene est semel determinatum:vt.C.ad.l.iul.de adul.graccus.z.C.de rebus cre.siquis in fi.z.C.de sum. tri.l.nemo clericus in p̄n.ac
b Illud quoq; melius.ſ.q̄. si non constituere mus.
c A nobis antiquis.vt.ff.ō reg.iu.l.nuptias noui:vt.ō. de nup.§.nuptias.
d Falsatis. totum est suspē siuuz usq; illuc extimauim⁹ z cetera.
e Completa.i.repleta.
f Eis.ſ.verbis.
g Finguntur.i.falsa ponūť.
b Secundum.ll.i.f̄m nälez equitaté factas.
i Nouimus euz.ſ.esse z sumus:vt subijcit q̄ zč. alias enim z nos.zč.sic.ō.de triē. z se.§.considerauimus.colla.iij.
k Vehementius.nō amorem appellari furorem vehementez.vt sicut furiosus se non sentit sic nec amorosus.est etiā similis ebrio.vt insti.de suc.sub.que si. ex.§. si.vnde versus. Non frater fratri cum furor ille venit. Igneus ille furor nescit habere modum.
l Retinere.i.refrenare.
m Prefecte aduerbium est
n Si abstinebunt . repete z philosophie ē si abstinebūt.
o Termone.i.blando.
p . Eas quas amant.quia eam per blandiciam non cōferunt.i.postq̄ tali detinentur furore vel si deest non expone confert.i.consueuerūt conferre.
q Que.ſ.omnia.
r Legislatores. vt.ō. ff. de dona.inter .vi.z vxo.per totum.z maxime .l.i.z.l.iij. in prin.
ſ Nec nō.al's deest non.
t Illustres.nota illustres z superiores vsque ad p̄cipē d bent matrimonium contrahere interueniente dote z ante nup.dona.z in scriptū vt hic z.C.de nup.l. imperialis.in fi.prime columne. et j.vt li.ma.z.a.§.quia vero dudum. Item omnia que honesti zč.q.d.z omnia debēt esse ibi ad tale matrimoniū contrahendum que deberēt alias decet habere honestioza nomina.ſ. illustrium .i. ipos illustres:vt solennitas z pompe z gloria que solēt nup.interuenire.z dic breuiter sensum horum trium .§. qui sunt in dignitate maiori vt senatores z illustres.non sine dote z dona. ppt̄ nup. contrahunt matrimoniū.at qui sūt in militia honestiori vel in professione honestioze si copulantur abq; documentis nuptialibus ad orationis v eniant domū z scriptura omnio conficiatur abiectis autem. Item militi caligato. Item agricolis z subscripto licet contrabere.sed hec non seruantur forte.
u Quantum fieri.hoc est facere. x Que.ſ.omnia.
y Honestioza.i.honestas personas. z Quantū vero. nunc de medijs.
a Et negocijs.idest negociatoribus honestioribus.
b Documēta q̄ si illa volunt facere nō debent ire ad ecclesiam.
c Algantur.i.accipiant. d Exhibens.ſ.chartam.
e Conficiat.i.defensor ecclesie.

stitutio ab alio,plata talia reprehendit' manere ergo z illam in suis terminis volumus'quoniam castitatem diligē ter considerauit z incompetēs est: q̄ bene excluſa' sint rursus ad rēpublicaz reuocare Illud' quoq; melio' arbitramur constituere competēter qō explurimo causarum experimento cognouimus:multe quidem z cō tinue lites nunciare nostre maiestati ad opus nos deduxerūt huius legis quia enim z antiquis promulgatum est legib⁹ z a nobis'ipsis sunt hec eadem cōstituta vt z nuptie extra dotalia documenta ex solo affectu valeāt z rata sint: sed falsatis' contractibus nostra ex hoc est completa' respublica.nam introcūtes testes sine periculo mentientes quia vir vocabat dām coherentem z ista illum similiter nominabat:z sic eis'verbis finguntur' mr̄imonia nō,p veritate cōfecta hoc estiauim⁹ opōtē ꝛ' naturales diffinire leges Nouimus'.n. z castitatis sum⁹ amatores : z hoc nr̄is sancim⁹ subictis sed nihil ē furore amoris vehementi⁹' quē retinere 'philosophie ē pfecte'' mouētis z insilientē atq; inherentē cōcupiscentiā refrenātis vt hi q hoc tali ōtinētur si abstinebūt' sermone' ad eas' quas amāt que' eis non p blādimēta cōferunt.deniq; in tm̄ ēt añ nos legislatores 'tales scierūt aiozuz affectus vt ēt donationes cōstante mr̄imonio ,phiberēt nec' nō cōcupiscētie magnitudie victi laetenter paulatiz ꝯiuges semetipsos priuari sua sba. Hec quoq; casta lege sancire bn̄ se hr̄e credim⁹ in maiozib⁹ ita q; dignitatib⁹ z q̄cūq; vsq; ad nos est senatores z magnificentissimos illustres' neq; fieri' hec omnino patimur ſz sit omnino z dos z ante nuptialis donatio z ad omnia que' honestioza' decet noia Quātū' i militijs honestiozib⁹ z negocijs' z oīno ,pfessionib⁹ digniozib⁹ ē si voluerint legitie vxori copulari z n̄ facer' nuptialia documēta' n̄ sic qūocūq; z sine cautela effuse z sine,pbatione hec agāt' ſz veniāt ad quādā oīonis domū fatean' sctissime illi⁹ ecclie defensori.ille āt exhibēs' tres aut.iiij.exide reuerēdissimoz̄ clericoz attestationez cōficiat' declarātez q̄ sub illa iditiōe illo mēse illa die mēsis illo iperij nr̄i āno ꝯsule illo venerūt apud eū i illaz oīonis domū z ille z illa ꝯuicti sūt alter utri h⁹ i,ptestationē si qdez accipe nolūt aut ambo' ꝯueniētes aut alteruter eoz:z hec agūt z sbscribāt ei z scisse ecclesie defensoz z reliqui tres aut q̄z to scunq; voluerit nō tn̄ min⁹ trium litteris hoc significātib⁹. Si vero ēt hoc illi nō egerit' ille tn̄ talē imponat chartam venerabilis illius ecclie defensoz.z in eiusdem sctissie ecclie archiuijs' hoc vbi venerabilia vasa seruant' p̄dictas subscriptiones hītes vt recōditū sit oīb⁹' hoc muniri z nō aliter videatur nuptiali affectu cosdē ꝯuenisse nisi tale aliqd agat' z oīno' ex litteris cā testimoniū hēat.his ita gestis z nuptias z ex eis sobolē eē legitimā.hec āt dicim⁹ vbi n̄ dotis aut ante nuptialis sit donatiōis documē tū fidē.n.in solis testibus suspectam hītes ad pīntē venim⁹ dispositionē.' Quisq;' āt in abiecta deget vita pue qdē substātie dīs cōsistens i nouissima vo vite pte iacens' hēat ēt i his licētiam ſz neq;' agricolas aut milites armatos quos lex caligatos appellat hoc est viliozes obscuriozes' nō perscrutamur qb⁹ ciuiliū causaruz ignorantia ē z soli⁹ circa terrā operatiōis z circa bella ꝯcupiscētie cā est studiosa z iusta z laudabilis sicut i ciuilib⁹ psonis' i militib⁹' armatis obscuris z agricolis lnia fit z eis ex nō scripto cōuenire z mr̄imonia celebrare inter vtroq; sintque filij legitimi qui parū aut mediocritatem' aut militares' aut rusticas occupationes' z ignorātias adiuuēt Cm̄ āt' interpellatiōi bus' que nobis fiūt semp oīuz assidue mulieres audiuim⁹ ingemiscētes : z dicētes q̄ qdā eaz cōcupiscētia detēti ducāt in domib⁹ suis sacra tagētes eloqa aut i oīonis domib⁹ iurantes habituros se eas legitimas vxores taliter eas habētes tpe multo z forte suscipiētes filios Deinde dum se saciauerint eaz desiderio. aut extra filios aut cū filijs eas ,pjiciētes ō suis domib⁹ iudicauim⁹ ēt hoc oportere sancir̄ vt si mulier oīder' poterit modis legitimis q̄ f̄m hāc figuram vir eā accepit domi vt eā vxorē legitimā haberet.z filioz legitimorū matrez

f Consule illo.facit.ff.de accu.liberoz.z.ō.vt prepo.no. impera.i p̄n.
g Non egerint.idest non acceperint huius protest.
b Archiuijs de quot modis accipit' vt dixim⁹.ō.de defen.ci.§.p̄cepto
i Omnibus.ſ.marito.z vxo.z filijs. Bunimen.i. probatas.
k Et oio.nō scripturam necessariam fic z alias.C.de non nu. pe.l. generaliter. sed regulariter cōtra.vt.C. de pac.l.pactuz. Legitimam.ſ.dicimus habentes.ſ.nos.
l Dispositionē. sed hec media via reducit' hodie ad ius tertie vt solo affectu cōtrahant .vt .j. vt liceat ma.z.a.§.q̄ vero que est contraria
m Quisquam . hic de minimis
n Jacent . ille iacēt in vita tota qui habet omia que' exigit vita z ille etiam nouissima parte vite que vir habet q̄ sufficit ad vitaz.
o Etiam in his.i.in matrimonijs indulgentia n habeat vt sine scriptis possit contrabere matrimonium.
p Sed neque . non soluz viles sed neq; agricolam zč.
q Obscuriores. ,p eodem sic.ff.de concu.l.z non concubinatu in prin.z. C.ō nup.l.a caligato.
r Perscrutamur . i. non separamur a predictis quia in oībus idem dicimus. z videtur hic vna negatio abundare. vt z.ō.de he.z fal.§.in ordinatum in prin. colla.i. z nota q̄ de tribus dicit. §. iste ſ.de vilibus. Item de nouo militie est studium militie. Item de rustico cui est studium terre et esse debet vt. C. de agri.z cen .l. cuz sat. li.xi.z sic redde hic singula singulis.
ſ Personis.ſ.de g bus hic primo dixit
t In militibus.sub audi ita in militibus zč.an superfit quoniam āt legitimos vt per duos testes. vt.C.de testi.l.ij. vl' per instr̄m de hoc factū et.C.de fide instru.l.in exercēdis vel p cōfessione eius vel alio modo.vt.ff de confes.l.i.
u Mediocritatem.quia parentes erant viles. x Militares.quando miles obscuri.
y Occupatōes q̄ agricole. Ignorātes.agricolaz.z fic,p eode subaudi
z Quoniam autem interpellationibus.i.per interpellationes. Legitimas:vt per duos testes vel tres :vt.ff.de testi.l.iij. vel per instrumentum hoc factum.vt.C.de fi.instru.l.in exercendis vel p confessionez el⁹ alio modo.vt.ff.de confe.l.i.
a Preter ordinem.ordinem dicit lex quando certos enumerat casus quibus licet vxorem dimittere.j.vt si li.ma.z.a.q̄ vero plurimas z.C. de repu.consensu. b Bonis.i.beneficijs.

c Quartam. hanc quartam substantie mariti habet vxor in duobus casibus. primo qñ eã repellit indotataz. vt hic z. ſ. de nup. §. ſiqs. n. duxerit. z. C. de repu. l. ſi. §. i. Item qñ p̃moriť vir vxor superstes ē inops. vt ſ. de exhi. z intro. §. pe. z hic que q̃rta hodie ſibi datur ſi hz tres filios vel pauciores alioquin virilis. vt. j. vt liceat ma. z a. §. qz vero dudũ colla. viij. q̃ ē huic ꝓtra

d Et ſi non hoc. i. ſine repudio.

e Denegat. vt infra declaratur.

f Cauſatio. i. erit vxori occaſio vel iuſta cauſatio dimittẽdi eum vt ſubijcit.

g Cõuenerit. ſ. matrimonium.

h Rurſus. nõ nõ poſſe aliquẽ mutare cõſiliũ in alterius iniuriã. ſic. ff. de reg. iu. l. nemo. z. j. vt liceat ma. z a. §. illõ quoqz z. C. de. neg. ge. l. ſi. ar. ꝛ. C. de acq. poſſ. l. ſi. §. ſinautẽ nec.

i Eis. ſ. ſis filijs.

k Quidẽ deo notaqñ iurauit deũ eẽ teſtez ſic qñ iudex iurat bũ iudicare deu ſ iudex ẽ. vt. C. ꝛ iure calũ. l. ij. §. ſinautez.

l Proceſſerit. in pteritis.

m Bis legib⁹. vt ab inteſtato ꝓmo loco ſuccedant. vt iſtitu. de here. ab inteſt. §. i. Item in teſtõ debeant inſti. vel exhere dari. vt iſti. exhere. liber. in prin. z. C. ꝛ lib. prae. vel exhere. l. ſi. §. i.

n Hoc fiat. i. ſi ꝓbatur mrimoniuz ſine ſcriptis: vt ſubijcit.

o Ab inteſtato. aliã. oliz ſunt iſtis largita: vt. ſ. ꝛ tri. z ſe. §. cõſiderauimus. z aliter hodie. vt. j. q. mo. na. ef. ſui. §. diſcret. ne igr̃ z ſequti

p Potient. hoc vz locũ hꝫe in medijs q nõ ꝓbunt i eccliã ſoleniter: vt. ſ. nam ſi eẽnt ꝛ minimis poſſunt ꝓbere quocũqz mõ et i futuris temporibus.

q Prohibitis. ſ. in re cognatiõis vel affinitat̃ ñ qz defuerit ſcriptura. nũc nãles dicẽt: vt hic z. j. qui. mo. na. ef. ſui. §. fi. Alij itelligũt hoc de illis q debẽt ꝓbare ſe cũ ſcriptura z nõ fecerũt. vt filij inde nati nec nãles dicẽdi ſunt. ſz non ne. ſ. appellauit legitimos. nec iteruenerat ſcriptura: R. illud referri ad nup. añ hãc legẽ ꝛctas hꝫ ad futuras. l hꝫ qñ breui tpe tenuit eã vt. ſ. poſſint.

r Hoc. ſ. vt ſpurij bẽanť.

u Et bi q obligatas hꝫe phi. reſmi.

s Et curatores. hꝫ exponiť. j. vſqz ad. §. q ſiquis.

t Hec autem. hoc dicť. j. e. §. hec dicimus.

z Et de gubernatione. hoc diceť. j. e. §. quoniam.

a Omia latori. dic q p̃mo loqť gñaliť de q̃libet faciẽte. l. ſine ſenatore ſiue ꝓtore z de cautela minoꝝ fecit. l. vt. ff. ꝛ mino. l. i. vl

b Nihil. i. nulla occaſio.

neq̃qz penitus legitimaz eẽ ei hãc ꝛ domo prꝫeter ordinẽ legis expelleť ſz hꝛe eã legitimã z filios ſuos eẽ ei ſi qdẽ indotata ſit nr̃e cõſtitutionis vti bõis quartã ſue ſibe viri ptem pci piẽs ſiue expellatur ſiue pri⁹ moriať vir nõ plcrutãtib⁹ nob ſiue repudio vtẽs dimittat eã ſine ẽt ſine hoc neqz n. veriſimile eſt cũ mittere repudiũ q z ipſas nuptias denegat ſz ſi eã irrationabiliter expellat de domo hoc ipſz ſit aduerſus vixꝫ iuſta cauſatio z tũc mulier hoc facto repudiũ ei mittat: z exigat quartã ſi vxor oſtẽſa fuerit extitiſſe lz extra dotẽ conuenerit iureiurãdo credẽs. qd eniz agat aliud q̃ ad dotẽ ñ eſt idõea q̃z ut ſemetipſã cũ oi dote ꝓtradat. Et ãt z ſoboles legitima ẽt inuito pr̃e. q. n. ad hoc nuptias fecerit z filioſ ꝓcreauerit vt mulier legitimoꝝ filiorũ ſuorũ fieret mr̃ non põt ex tali natos germine rurſus vt naturales abijceť neqz qualibã poſtea forte nuptias poſt mõtẽ vxoris aut repudiũ ꝓtrahẽs eoſ q ex iſtis naſcunť nuptijs velle ſolos eẽ legitimoſ niſi eis ẽt illi ꝓnes fuerit copulati quoruz ſilr pr̃ ẽ teſte exiſtente nuptiarũ ꝓnoꝝqdẽ ſecũdaꝝ ãt lege eadẽ nobis lex ꝓ cautela ſit nuptias ꝓtrahentiũ ꝓmulgata. z ſi filij quidem ex talibus proceſſerint nuptijs erunt ſui: z his legibus que ſunt de ſuis poſite fruantur. Si qd ãt poſt hec fiat non tñ ex conſcripta ꝓcedat copulatiõe erũt naturales z q̃ a nobis largita ſũt naturalib⁹ ſiue ex teſtõ ſiue ab inteſtato potiẽtur. Eos. n. qui ſemel exodibilibus nobiſ z propterea ꝓhibitis nuptijs procedunt neqz naturales vocari neqz participãda eis vlla clemẽtia ẽ ſz ſit ſuppliciũ etiaz hoc patrũ vt agnoſcant qz ñ quicqz peccatricis cõcupiſcẽtie eorum habebunt filij. Que igr̃ placuerũt nobis z ad hoiuz medelã z nature plenitudinẽ per hãc legem ſtatuta ſũt tua celſitudo manifeſta faciat vniuerſis pragmatibus ꝓpoſitis p que oibus lex erit aperta cognoſcentib⁹ ſecũdum quam circa talia conuerſentur modum. z noſtrã ꝓſiderauimus prouidẽtiã qz omni occupatiõi alteri coꝝ vtilitatẽ ꝓpõim⁹

c Inſtra qb⁹ ptineť deberi minorib⁹ vl eõ minores ſoluiſſe. ſ. vt cuſtodiant.

d Eos. ſ. minores.

e Studioſa eis repete quẽad mõz bñ ſe hẽant. az.

f Adeo. vt. j. de fide inſtru. §. qs igiť

g Multas hic tãgit de ſa pte Rice.

h Etate adulta. Coꝝ minoꝝ.

i Et mox. i. poſtq̃ ceſſiões ſũt facte eis.

k Efficiuntť. ſ. curatores.

l Coꝝ. ſ. pupillorꝝ.

m Facultatũ. p accepti lationez in ſolutum.

Vbi q̃ obligatas ſe habere phibent res minorum aut obligati ſũt eis ad eorum gubernationem penit⁹ non accedant. z vt curatores nullomodo ſuſcipiant ceſſiones aduerſus eoz quorum curationem agunt aut egerunt. hec autem generaliter valebunt in omni curatione in quibus p ſõis leges curatoꝛ ꝓhibẽt z oz gubernationẽ pecuniarum competentium eis quorum negocia adminiſtrãtur. z quãdo eas recõdi: aut mutuari oz. aut ex eis redditus comparari.

Item. a. io. pp̃. ſecũdo.

n Subeuntes. reſolue hec z ſequentia ꝓticipia in vba. vt ſubeuntes. i. ſubeant accipientes. i. accipiant.

o Eorum. ſ. minorum hoc dr̃ contra eos.

p Que ſunt. ſ. ceſſiones al qui minores z ẽ plana.

q Vndiqz. vel qz nullo mõ debetur vel quia inutile eſt per exceptionẽ qp idẽ eſt. vt ff. de ver. ſig. l. creditores.

r Celantes. i. celant z iterũ accipientes qp eſt. j. expone i. accipiant.

ſ De ſuſcepta. ſ. apochas vt. ſ. ꝛ ec. re. immobiliũ alienat. §. i. apochẽ ãt ſunt ſcripture i qbus ꝓtineť debituz ſolutuz eẽ vt. ſ. de mã. pn. §. coges ſm al. z fac. ſ. de bis qui i gre. ad ap. §. pe. z pone exempluz qz celabãt teſtes qz interfuerunt ſolutioni facte a patre pupilli.

u Occaſiones. ſ. alias qualmalicioſi hoies adinueniũt vt ſubijcit.

x Adinueniat nota malicioſum oẽ malũ poſſe cogitare. z marie officialẽ aliquez vt. C. de iure fi. l. facultas in fi. z C. de man. pn. l. fi. i pn. z. ſ. de nup. §. ſi igr̃ circa pn. z. ſ. de exhi. §. illud ibi z maxime zc. Hec oia volumus qp facit. j. e. §. qp ſi quis.

y Obligatũ ꝑſonali actiõe z ideo aliud ẽ ſi rei ven. bẽt tutor vel cu. ꝓ minorẽ vl eõ naz illa nõ ẽ obligatio. vt inſti. de actic. in prin.

a Ad curatoꝛez. nunqd idẽ i tutella. R. ſic qz eadez ẽ ratio ꝓhibitiõis. ergo idẽ ius vt. ff. ꝛ. v. ob. a tício i fi. i. R. ꝛ dr̃. j. §. pri. ſed z ſi quis ibi ſed z ꝓiungi zc colligr̃. j. vt ſine ꝓbatione ma. z decre. zc. in prin. z in nouellis hoc in eodez. ti. dic ergo curationem in hoc ti. large accipi ẽt pro tutela. Item fz hoc nũqd in quolibet tutoꝛe z quidã qõ ſic qz gñaliter loquiť. alij qp nõ z excipiunt teſtãrium qz fides eius approbata videtur a teſtatore vt inſti. de ſaťi. §. i. z. C. de epi. au. de creationibus. z. ff. de cu. fu. l. ſi furioſo in fi. certe z eadẽ rõne dať ex ingſitione z ex certa ſcientia debent ꝓbare cũ eius fides ſit approbata vt inſti. de ſatiſda. tu. z cu. §. ij. z ſic in ſolis datiuis z legitimis z ſine ingſi. hꝫet locũ hec auť. defendas ergo primam nec obſtant dicta iura quia probatus vq̃ quo ad ſatiſ. euitandam non quo ad ea que i hac conſtitutione dicuntur cũ nec tunc hec conſtitutio fuit cogitata. Item facile eſt ſibi dr̃e qp ſit creditor vel debitor: vt. j. e. §. vt autem excipio autem matrem z aviam: vt. j. vt ſine pro. ma. z auie. zc: in prin. quod eſt pro nobis quia ſic fuiſſet z de teſtamentaria exceptuz. ſi hoc imperator voluiſſet.

b Eiuſdem. ſ. pupilli. Necubi. i. nec alicubi. Ei. ſ. pupillo.

c Propriam. qp facile fieret: vt ar. ff. de car. e. §. ſed ſi in fi.

d Et eius. ſcilicet pupilli.

e Sed ſi quis. obligatuz loquitur ergo hic. §. in re magni debiti ſecus in modico debito crede ar. ff. de tranſac. cuz bi. §. modus z erit modice vt dr̃. ff. de do-

lo.si oleum.vel arbitrio iudicis pro vt dicitur.ff.de appel.l.x.libraruz auri z in alios debito qp tutele.nã impossibile est quin tutor geres obligeť saltē ad rōez reddendaz. f Jaz soluz remanet ergo tutor lz deueniat in eū casuz a quo un ciper e nō pōt.vt ar.insti.de leg.§.eē ex diuers.ar.ff.ad.l.aquil.l. qui in euz.

b Alterum.si.impubes est.

i Casibus:qp habenti tuto rē curator daf.vt si legitimꝰ tutor vl testārius vel datiuꝰ nō sit idoneus: vt insti.ō cura.§.interdū z.C.ex q. cauti.vel.e.per totuz.

k Obseruet.s.curator aduū ctus nō fiat malignitas.z lꝫ etiaz iurabit curator iste: vt subjcit.j.e.§.fi.

l In ordinatione .i. cum ordinatur curator.

m Ad curatorē vel tutorez subaudi z est pena amissionis debiti si creditor ē vel qp solutione interim facta non iuuet sicut z qñ in initio hoc tacet:vt.j.eo. §. si vero tacuerit vl dic qp dicit de pena dupli que exigiť p ac. de rōnibꝰ distrahendis.vt.ff.ō tu. z ratio di.l.ij.§.fi.

n At aūt adolescentes al's minoz alias adolescentium

o Parentis.z p ꝓnis ipos minores.qz si filij ergo bere des.vt insti.de here.q.z dif. §.lui.z si heredes sunt ergo obligati in onere hereditario.vt.C.si cer.pe.l.i.

p Ostendere .i. probare p testes.

q Incertum.i.si hoc nequit testibus comprobare.al.

r Credens.secus in sacramento testis.vt.C. de testi. l.testiū.ś.de here.z fal.§.si vero absunt. Jtē secus qñ ē in sacramento de re.vt.ff.rerum āmo.l.marcellus.sed i sacramento calumnie idem vt.C.de iure eiuran.ca.l.ij.in prin.z sic nō qp hoc sacramē tuz ē qñ si calūnie sicut z qñ qs iurat qp credit se probare falsuz.vt.C.de fide instru.l.fi. in prin.z qñ vult inueniř pecuniā suā i alieno solo absco dituz:vt.ff.ad exi.l.thesaurꝰ.

s Hostez.quia cum sit tutor vel curator qñ si dñs pupilli ē vt.ś.e.§.i.graue ect ei resistere vel sub eo litigare vt h z.ff.de of.pre.senatuscon.et C.de iudi.apertissimi.

t Si vero:se casuz.hoc hodie.olim āt z creditor z debitor tutor eē poterat.vt.C q da.tu.vel cu.l.creditorem sed per hāc illa z oēs similes corrigunť.sed tñ erat de magno ct oliz ptrouersia poterat se excusare.vt insti.de execu.tu.§. Jtē pp litez.

u Firmet .i. firmatꝰ ē i curia

x Redibitionibus.s.spēruz cū in specie sit obligatus.

y Solutionibꝰ.nō ergo tollitur ois obligatio solutione lz hoc dicaf: vt insti.q. mo.ti.ob.in prin.sed hic speciale z alʼ.vt.ś.de tri.z se.§.studiū vero.

z Composi tis.scilicet solutionibus.

a Quod.si quis curator vel tutor.vt probaui.ś.e.ti.§.i.

b Perscrutatus.i.pquisierit. c Tale.aliqd puta recipere cessionem.

d Facta fuerint.qz ea q ꝺ hāc vl'aliā.l.facta sunt ꝑ infec.habēda sunt.vt hētur C.de le.z se.con.l.nō dubiū:z ō sa.san.ec.l.iubemꝰ.§.sane.z.ś.osti.q ex ascrip. z libera.in.§.fi.z hoc iure isto.olim autem hec cessio valebat. vt.ff. de rebꝰ ec. qui sunt.l.non fit que est contra.sed corrigitur hic.

e Inciderit..vt accipiat cessiones contra pupillum.

f Utilitatē sibi parandā.z ironice loquiť hic fz al.sicut z alias.vt.C.de inof.te.l.fratres:z.ff.de dam.infec.l.ex dāni.§.i.ibi qp būficio eius cē.

g Gerere.i.recipere cessionem factam.

b Considerans.s.prius sic z alias preordinatur fraus:vt.ff.de impe.l. iij.§.scio.z.C.de agrico.z cen.quemadmodum.

eius accedat neqz habeat lniam tale aliquid agere. Sed z siquisʿiā curaz gerēs obligatū sibi effectū hēat mio rē i se fōsā heřditate,plata cuiuspiá q minorē hūit obligatū aut alia bꝰi occasione nō iáʿ solū eū eē fidelē ad ipuberū aut adolescentiū curā:sed cōiū gi tutorē alterꝰ aut curatorēꝰ hoc qdē in plurimis legū casibꝰ iuenimus vt custodiat ille ne fiat aduersus eiꝰ adolescentē aut eiꝰ substantiam ab eo q habet cum obligatum i medio nulla malignitas sed hoc ipsum obseruet eiusdem iusiurandum iurans in ordinationeʿ qz hec custodiet etiam eam q ex proditione ad curatorez ᵐ pena est reformidans. Ut autezⁿ non demꝰ recusationem omnibus hominibus tutele vel cure si dicant qz obligatas habent res adolescētium: aut aperte obligati sunt.sancimus si quis dixerit obligatum se habere minorez aut eius res aut etiam minorisl parentisᵒ mox ostendereᵖ hoc ipsum recusationis tempore apud eum qui dedit curatorem z absolui:aut si incertumᵠ ē hoc prebeat ad sācta eloquia iusiurā dum quia exveritate obligatum eum se habere credensʳ recusāt.z si hoc factum fuerit tutelam non contingere neqz curam: sed eum ab ea re procul expelli ne ex hoc ipsum hostemˢ z nō curatorem adolescentulo prebeamꝰ Si veroᵗ tacuerit in initio hoc z factꝰ fuerit curator sciat omni actione aduersus minorem.si vero sciuerit se casurum ,ppter hoc qp ex studio aduersus hanc nostram legem firmetur" Sed si quis apte obligatus existēs tacuerit sciat etiam iste quia tustinebit penā qp non possit redhibitiōibꝰᵛ aut alijs solutionibusʷ ōbiti se miscere tempore curationis forsan arte cōpositis. Quodˣ si quis sicuti dictū est factus curator deinde minoris qdem res fuerit perscrutatusʸ z cessiones in semetipso : aut p donationem aut per venditionem aut alio quolz egerit modo sciat omnino infirmum esse quod ab eo fuerit factum z neqz per se neqz per interpositam pſonaz taleᶜ aliquid agi sed vndiqz inualida hec talia fieri tanqz si neqz ab initio fuerit factaᵈ .manifestum est nāqz qz si in talem cognitionez inciderit" oia agi z disponi z ad interitum sue animez ad rerum que eius quasi videntur vtilitatezᶠ .z non solum donec fuerit curator.z prohibemꝰ eum ab hac huiusmodi cessione: sed neqz postea gerereᵍ concedimus ne forsan hoc p siderans ʰabscondatʲ rem z preordinans illud male postmodum a curā cessauerit z latere fecerit qō maligne egerit forte etiam tunc nō curator existens cessionem accipiat z rē maligne disponat.nam tunc enim infirmuz eē volumus quod agitur z nō posse vl lam actionem valereᵏ cessaz aduersus eum cuius prius curam administrauerat.sed pro nōˡ facto id esse z lucrū fieri adolescēti licet hec cessio pro veris cāis facta sit ñ vt remeet rursꝰ ad eum qui cessit tanqz si nihil quasi in medium contra legem vsum fuerit actum sed cadat z ab eisʲ q exinde ex hoc sunt quesitaᵐ propter trāgressiones nostre legis z hec minorē lucrari Naz si non hanc imposuerimꝰ penā facilia" erunt ea que sunt malignitatis vt eum qui cessit faciatᵒ itez mouer z per medium ea que sunt cessionis recipietᵖ legem per suam malignitatem circunueniens.z hecʳ dicimꝰ in omni curatōeˢ in quibus omnino curas aliquorum introducūt leges prodigoz forte aut furiosorum: aut amentium aut si quid aliud iam lex dixerit aut si quid inopinabile natura adiueneritᵗ Quoniamᵘ autem videmꝰ curatores qcūqz dei memoriaz habent ad curā difficulter accedeř.nam plurimis volentibus ea que minoz sunt impie in se vtere amabil ē res z optabilˣ. " videmus autem precipue difficilemʸ curatorum causam ,ppter feneratoruzᶻ ne cessitatemᵃ iancimus nullam necessitatem ex legibus esse curatōibus minorum pecunias fenerareᵇ .sed cauteᶜ reponere z seruare:quoniam melius ē eisᵈ in antiqs tutamᵉ manere q vsurarum appetitione etiam antiquaᶠ pecunia cadere z periclitare quidem curatorem si non mutuauerit rursus autem si mutuauerit periculum sustinere facto forsan in debitis detrimento Si vo ipse sponte mutuare voluerit sub obligatione forte pignorum aut sub alijs que putātur indubitata cautelis tunc habeat qdem duorum

i Absco dāt'. s.istra cessionis.

k Valere cessam. ergo amittitur actio lz fuerit cessa nō potentiorez z vere z i dubitate sm az. sed certe imo rōne officij maioz ē ad ipz pupilluz: vt.ś.e.§.i.et officialis dř. vt.ff.ō ferijs.l.ij.ibi vt officia.cē.z.C.qñ mulier tu.of.i ipa ꝑica z iō nō debeat ei aliquid licere ex ipo officio qp administrat assumere.vt.ff. de ꝺben. emp. nō lz.et C.de.ctibus iu.l.i. in fi.z sic nō qp cessio nō tenet qz i potētiorez ē facta.ct cedens nō agit. vt.C. ne.li. po.l.i.z.C.man.l.fi. z facit.C. ō his qui po.loco.l.i.in prin.z in isti.de vsufruc.§. itē finitur.sed an repeteret si solueret qp alterius curatoris ō licto sit lz liberatus forte nō vt ar. ff. de condi.inde.l.si pene z.l.qui excep.

l Ab eis.s. debitis.

m Quesita.s.debitori minori.

n Facilia. facilitas n.venie incentiuum tribuit delinquendi vt dicit canon. z hic eꝫ pena ipposita minuit maleficia cum minus pena sit multorum metus.vt.ff. ad.l.aqui. ita vulneratꝰ in medio.l.z.C ad.l.iul.re.l.i.

o Faciet.s.curator. Et per medium.s. hunc cedentem.

p Recipiet.antiquꝰ curator.

q Et hec.s. que dicta sunt a pn̄. vsque huc.

r Curatore. z oī tutela:vt.ś.e.§.i.nōui

s Adinuenerit.qp p cogitare nō possumus.vt.ś.ti.pri.§. si quis vero nō habens.z in prin.cōstitutionis illius.

t Qm̄ āt difficulē. n ā q se igerūt suspecti videnť:vt.ff.ad.l.cor.de fal.vroꝝ.§.i.z.ff.de pcu.q oia vt h subjcit.

u Optabilis.s.tutela vl cura. x Difficilé.i. laborioſaz repete qm̄.

y Fenerator um.neutri generis.

z Necessitatez.quid ergo si fecit.nunquid lucrum erit suū ar.qō nō .ff. de nego.ge.si negotia.ar.ꝺ.ff.de neg.iur.ſm naturam.

a Fenerare.hoc locū hz vbi imobilia hz er qbus sufficientē redditus hz alioquin contra.vt.j.e.§.qp si qui.que est contra.

b Hz caute.qd.n.sit caute deponere iferioz titulꝰ inuit.§.fige igr vlt cē.

c Eius.s. pecunie.al'c eis in lra.z tūc dicas eis.s. pupillis.z sic planū ē.

d Tutū.i.secuz e Antiq̄.nō minoz ē virtꝰ qp querere parta tueri.

f Mutuatur. quid ergo si alias negocietur. io. ℞. non spectare ad eum periculum hoc credo si pater pupilli cōsueuerit negociari. non alias ar. ff. de vsu. qui semisses. §. fi. ℣. ff. de pi. ac. l. vel vniuersorum alias non. vt ff, de neg. ge. si negotia.

g Indutias ad collocandum. vt non teneantur reddere ei rationem de illis duob us mensi bus. vt. ff. de a dmi≈ nistra. tu. l. tutor. qui repertorium. §. vsu re. ℣ sic nota q̄ im≈ putatur ei qui se po suit in necessitate vt ff. qui satisd. co. si fi≈ deiussor. §. pe. ℣ de ferijs. l. ij. §. si quis tantum.

b Periculum. id≈ est casum etiam for tuitum quia culpa precessit: vt. ff. cōm mo. l. in rebus circa prin. alias non tene tur nisi de culpa: vt. C. arbitra. tu. l. ij. et C. de administra. tu. debitoribus.

i Si vero reponat vt. C. ō administra. tu. l. tutores. vel cu≈ ratores. et hec si est magna quantit as ō ponenda vbi sint tu tores suspecti. vt. ff. de ad. tu. ita autez in principio.

k Quod si mobi≈ lis. ad dispositionez alias ad dispensati≈ onem.

l Sufficiet. idest tā tū dabit mutuo cui⁹ vsura sufficiet adul≈ to ad expensas sue familie.

m Redditus. i. fun dos redditus affe≈ rentes. vt. ff. de ad≈ ministra. tu. l. ita aūt vel pone propꝛie nā ℣ redditus vt p̄dia censentur immobi≈ lia. vt. §. de non alie. §. a leone.

n Licentiz. hic for te importat necessi≈ tatem.

o Respiciet. quia oē damnum q̄ ex tali ꝓparatione cōtinget ipsis minoribus resartiet.

p Si vero eius. scilicet familie.

q Necessitat(. ℣ sic necessitas non hz legez. sic. ff. de of. con. l. i. ℣ dic ibi.

r Curatores. idez etiaz in tutoribus ſm io. nam sic ponitur in nouellis

s Rebus. scilicet totam pecuniam minores teneantur fenerare.

t Volumus. melius dixisset volum us.

u Decretum. s. iudicis. vt. C. ar. ti. l. fi. §. pe. ℣. §. pe:

x Tradidit. scilicet decretum.

y Accedit. scilicet tutor.

z Juiuranduz. hoc gn̄ale est in oi curatore. vt hic ℣. ℣. e. §. hoc olim aūt solus curator furiosi iurabat. vt. C. de cu. furi. l. fi. §. sinautem.

a Agit. ℣ tunc satisdabit rempu. sal. fo. nisi sit testamentarius. vel cum inquisitione datus a preside. vel a pretore aliud si a defensore ciuitatis: vt insti. de satisda. tu. circa prin. ℣ attil. ti. §. pe. ante autem administrare non pōt quic q̄: vt. C. de tu. vel cura. qui satis. nō de. l. i. ℣. iij. ℣ vl. sed si ꝑ debitorem miozis egerunt. nec cauet de rato nec iudicatum solui nisi du bium est an sit tutor. vel an desierit. vt. C. de administra. tu. l. vl. §. de de fensio. ℣. l. tutores debita. ℣. ff. de admi. tu. l. vulgo.

b Quod tamen. scilicet iusiurandum.

c Eum. scilicet curatorem.

d Ordine. nam facient inuentarium. vt. C. de admi. tu. l. tutores.

e Sed cautionem. s. rempu. sal. fo. nisi testamentarius. vel cum inquisi tione datus: vt insti. de satis. tu. in prin.

f Eas. s. res.

g De instrumentoz. stricte accipitur hoc. t. instrumētū p chartis alias large. vt. ff. e. l. i. alias. p instro fundi: vt. ff. de fundo insti. l. quesitū. i. ℞

h Cautela. cautela in faciendo hētur fides postq̄ ē factuz: ℣ dupliciter dicit de fide. primo quibus instrumentis debeatur fides priuatis ℣ publicis. ℣ hoc. j. e. vsqz ad. §. si vero moriantur. ſo qualiter fiat vt habeatur fides quando erat dubium reuocatis q̄ fit per comparationem. vt. j. e. §. si vero moriantur. ℣. §. se. vsque. ad. §. oportet.

i De deposito. i. qualiter fiat caute instrumentum priuatum super contractu depositi ℣ mutui ℣ aliis con tractibus. ℣ hec expediūtur j. e. §. si quis ℣. §. sed ℣ si qs ℣. §. si tamen. ℣ hec de ꝓma parte ℞ice. s. de cautela ℣ q̄ subijcit priuate quidem scri pt̄. caute transit ad primum dictuz secundi capituli. s. de fide. hoc est quibus instru≈ mentis habeatur fides ℣ de hoc vsqz ad illum. §. si vero moriantur.

k Confectis. hoc expedit. j. e. §. si instr̄a.

l Et de coll̄. s. qualiter pro≈ betur fides instrumenti hoc expedire. j. e. §. si vero mori antur ℣ sic respicit ſm capi≈ tulum sequētia autez omnia vterque respiciunt.

m Et de expositis instru≈ mētis ab illiteratis. i. de con tractibus celebratur in scri≈ ptis ab illiteratis qō expedi tur. j. e. §. oportet.

n Et de non scriptis. hoc expeditur. j. e. §. ℣ hoc dici mus.

o Et de contractibus. hoc expeditur. j. e. §. ait.
De contractibus hoc expe dit̄. j. e. §. vt aūt oia.

p Nimus nostras le ges que sunt: vt. C. e. l. comparationes. ℣. ℣. de his qui igitur. ad ap. §. illud prima cauetur tan≈ tum ex publico vel forensi. fi eri comparationem non ex priuata nisi hēat subscrip. triuz testium. ℞a dicit etiam ex priuata fieri si ius ea vti. nec mirum si imperator no≈ uit. vt dicit quia sunt omnia in pectore suo. vt. C. ō testa. l. omnium. Item est pater legum vt. ℣. de incest. nu. §. dubitatum. Item ipse ē alia legum vt. ℣. de ꝓsul̄. in fi.

q Ex collatione. idest com paratione ideo quia due scri pture cōferuntur vt sciatur an sint similes. vel non. vt. j. e. §. si vero nullus horum.

r Quia repete. ℣ nouimus quia ℣c̄.

s Adulterantur. nota quem adulterari documentum sic ℣ legem quis adulte≈ ratur. vt. j. qui. mo na. effici. sui. §. cum semel.

t Prohibuerūt. s. fieri adulteratōes. vel dic ꝓparatiōes. sed has ꝓstitutio. non hēmus imo habemus eā que permittit vt in crimine falsi. etiam ante tempora Justiniani. vt. C. de fal. l. vbi. ℣ nota q̄ tpe istoz imperatoz omni collationi cre debatur. hodie vero vna semiplena colligitur fides. vt. j. e. §. si vero moriantur quandoqz etiam non creditur. vt si ex vna parte est instrumentum p̄uatū ℣ te≈ stes ex alia sola collatio dissimilis. vt. j. e. §. si vero tale aliquid.

u Credentes. i. presumentes ex eo q̄ prius falsuz fecerunt. vt ar. ff. de re. mi. l. non omnis. §. a barbaris. ℣ de accusa. si cui. §. idem.

x Litterarum. scilicet verarum al.

y Immutatio. al' imitatio. ℣ al' imutatio. ℣ sic hēs quid sit falsum: vt hic. ℣. ff. de fal. l. quid sit falsum. sed veritas quid est? ℞. ipe deus. vñ dī ego sum via veri≈ tas ℣ vita veritas vero humana pot dici notitia certe rei maxime per visum. vt colligī in insti. de gradi. §. hactenus.

z Nñ igitur. hoc igitur determinatur. j. e. §. i. ibi propterea. ℣c̄.

a Innumerabiles. i. sine numero. naz tot erant q̄ difficile erat enumerare.

b Falsitates. quas non enumerat. Quorum. s. iudicioz.

c Oblatio namqz. dic q̄ vtebatur quidam charta priuata scripta a te ℣ contra te quam tu abnegas ℣ adducis aliam qua constat te feciſſe que est prorsus dissi milis prime vnde apparuit ex compositione te non scripsisse primā. sed testes qui subscripserunt prime inrauerunt te scripsisse primam cum alia vice in dubi≈ um reuocaretur. ℣ sic apparuit te scripsisse vtrāque ℣ hec ℞a que erat dissimilis

mensiū per singulos annos idutias hoc quidem vel leges laxamētum vo cant: sciat autem mutui piculuz oīno ad se venturum. Si vero habeat redditus sufficientes is cui⁹ cura ad ministratur eos expēdat. si vero plus sint q̄z sufficiant q̄ plus est reponat Quod si mobilis forte eius cuius cu ra ministratur substantia ē. tūc illud solū mutuare curator cogatur quan tum ad dispēsationem sufficiet adole≈ scenti eius q̄z rebus quod vero plus est caute recondatur. Licebit autez ei cū omni subtilitate perscrutari si ali≈ quos forsan inuenire caute potuerit redditus and ℣ ꝓparare minori ex abun dantibus pecuniis modicis functio nibus publicis obligatos venditorē vero habentes idoneum ℣ opulētos redditus existentes damus enim ei li centiam and ℣ hec agere scienti q̄ si quid horum neglexerit huiusmodi empti onis ipsum respiciet periculum Si vero tm̄ solummodo sit minoris au rum cuius vsure vix eum ℣ q̄ eius sūt pascere: ℣ aliq̄z aliam ei prebere vite dispensationem sufficiat. tunc neces≈ sitatis ratio nos ēt ad hoc vocat vt curatores respicientes ad eum ita fa ciant gubernationē tanq̄z in suis re≈ bus Etenim volumus dū celebra tur decretum q̄ tradidit curā ei q̄ ad eam accedit etiam iusiurandum eum dicere sacro sancta dei euangelia tan gentem quia per omnem pergens vi am vtilitatē adolescentis agit q̄ tm̄ non accipiet eum a rōcinijs neq̄z a le gis ordine sed cautionez faciet ad re rum gubernationem timentem semp circa eas propter iusiurandi memori am factā Hec lexa nobis pro caute la sit posita horz qui curatoribus idi gent siquidez ℣ aliquid adinuenim⁹ neq̄z hac lege complecti pigebit vt p̄ omnia patres eorum qui sibi auxilia ri nequcū t existamus. Tua igitur eminentia que iussa sunt a nobis edi≈ ctis per prouincias quibus preest vt cas omnibus faciat manifesta vt nul lum lateat que a nobis pie ℣ pro sub≈ iectorum prouidentia sancita sunt.

I. De instrumentoruz cautela ℣ fi de: ℣ primum de deposito ℣ de mu≈ tuo ℣ aliis documentis priuate qui≈ dem scriptis habentibus testes ℣ nō habentibus testes: ℣ de instrumen≈ tis publice confectis: ℣ de colla≈ tionibus manus propꝛie scripture: ℣ de expositis instrumentis ab illi≈ teratis: aut paucas litteras scienti≈ bus: ℣ de non scriptis contractibus. ℣ de contractibus usque ad unam li bram auri. ℣ de contractibus qui in agris fiunt. ℣ ut in documentis ℣ con tractibus futuris locum habeat ista lex.

Idem. A. Jo. pre. pre. secūdo. ex consuli ℣ patricio.

Nuimus nostras leges que vo lunt ex collatione litterarum fi dem dari documentis. ℣ quia quidē imperatorum superexistente iā mali cia eorum qui adulterantur docume ta hec talia prohibuerunt illud studi um falsatoribus eē credentes vt ad i mutationē litteraz semetipsos. maxi me exerceant. eo q̄ nihil est aliud fal sitas nisi veritatis mutatio. Nñ igitur in his temporibus innumera biles inuenimus falsitates in iudi≈ cijs multis quorum fuimus audito res. ℣ quoddam inopinabile exarme nia nobis exortū est Oblatio náqz

Nuimus nostras leges que sunt: vt. C. e. l. comparationes. ℣. ℣. de his qui igitur. ad ap. §. illud prima cauetur tan≈ tum ex publico vel forensi. fi eri comparationem non ex priuata nisi hēat subscrip. triuz testium. ℞a dicit etiam ex priuata fieri si ius ea vti. nec mirum si imperator no≈ uit. vt dicit quia sunt omnia in pectore suo. vt. C. ō testa. l. omnium. Item est pater legum vt. ℣. de incest. nu. §. dubitatum. Item ipse ē alia legum vt. ℣. de ꝓsul̄. in fi.

prime erat de quadam cōmutatione.i.permutatione.vel dic commutatiōe iō dici.quia licet idem scripsit tamen commutatio est ibi in litteris. dic ergo oblato documento .s. ad comparationem vbi alteri instrumento derogatur, ideo autem in priuato pono quia vsq; ad.§.sed si instrumenta tractatur de priuatis tantum vt patet ex tenore rubrice.licet quidam non intelligentes factant loqui in publico istuz casuz.

d Commutationis.i.permutationis.

e Postea. secus si prius fuissent inuenti quia non fuisset facta comparatio. vt.j.e.§. si vero moriantur.sed certe illud loquitur in publica hic autem loquitur in priuata.

f Subdentes. alias habentes. Accursius.

g Inopinabile. repetit inopinabile vt assignet causaz inopinabilitatis.

h Visi sunt.s.prius.

i Verorum testimoniorum.s.qui subscripserunt vt dixi & alias verorum & alias eorum.

k Cum veritate.sz quomodo scitur quid hoc est veritas? R.quia fides testium ē cauta.vt subijcit.j.e.§.si vero talem.

l Hec.i.deo pono pro constanti.quia vere concordauerunt &c. sed alij dicunt et hoc scilicet factum est q; documentum primum suscepit fidem quod satis in idē recidit.

m Videmus . tamen licet derogetur per dissimilitudinem tamen quandoq; non debent derogare.

n Naturam eius.s. comparationis huius.

o Crebro.i.multotiens. Añ.pro quia. Litteraz.s.veraruz.

p Tempus.idest etas que per tempora designatur.sic ponitur.ff.de mo.§. ordinationem ibi neq; enim exonerandus est tempus &c. & hic subijcit hic non enim &c. vel dic proprie poni quia nō ita hyeme.vt estate quis scribit.

q Añ.pro quia. Calami.i.penne.

commutationis documēto & litteris dissimilibus iudicatis quoniam post ea inuenti sunt hi q; ō documēto testati sunt subscriptiones subdentes: & eas recognoscentes fidē suscepit documentum & quoddaz hinc inopinabile occurrit.eo quod littere quidez sine fide visē sunt licet examinata responsa verorum testium cum veritate concordauerūt. & hec per fidem testium que videntur quodammodo esse cauta. videmus tamen naturaz eius crebro agentem rei examinatione quando litterarum dissimilitudinem sepe quidē tempus facit.non itaq; quas scribit iuuenis.& robustus ac senex & forte tremens ¶ Sepe autē & languor hoc facit: & quidem hec dicimus quādo calami & attramēti mutatio similitudinis per omnia aufert puritatem.& nec inuenim⁹ de reliquo dicere quanta natura generans innouat & legislatoribus & nobis prestet & prebet cautas. ¶ Quia igitur imperium propterea dominus de celo cō stituit propterea vt difficilibus imponat que apud eum sunt bona & legez aptet secundum nature varietatem propterea estimamus oportere & hāc scribere sanctionez: & daī in communem subiectis quos deus nobis tradidit prius : & paulatim semper adiecit. Etenim quiddam de deposito in scripto dubitatum & ad contentionē deductum inuenim⁹ & oportet etiam omnino horum prospicere itaq; illico nobis est a deposito inchoandum ¶ Si quis igitur vult caute deponere non soli credat accipientis scripture hoc q; etiaz in iudicio quesitū est : qa enim non professus est is qui scripsisse dicebatur esse suam scripturam magnum res habuit tumultū : & scribere alia coactus est que visa sunt veluti similia quedaz tamen nō per omnia similia & quantū ad illam scripturam sine termino cauta permansit. ¶ Sed & is qui depositum dat aduocet etiam testes vt possibile est honestos & fide dignos & non minus tres vt non i sola scriptura & ei⁹ examinatione pendamus sed sit iudicantibus ēt testium solatium.etenim tales testificationes suscipiemus quo presentes testes dicant quia in his presentibus subscripsit qui documentum fecit : & hunc nouerunt : nam si inuenerim⁹ & tales quosdam testes non minus quam tres dignos fide existentes: neq; enim vt abreuiem⁹ pbatiōes ponim⁹ legē sed vt esse : & eas caute esse faciamus. ¶ Sed & si quis aut mutui instrumentum aut alterius cuiuspiam faciat: & voluerit hoc in publico confiteri q; quidem in deposito diffinimus non ex ipso videatur credibile quod scribatur super mutuo documentum nisi etiam testium habet presentiam fide dignorum non min⁹ triū vt hue veniant & propriis subscriptionib⁹ attestētur siue quidem alij testificentur.quia presētibus eis confectum est documentū fidem causa ex vtroq; percipiat etiam litterarum examinatione penitus non expulsa sed sola non sufficiente augmento etiam testium confirmanda. ¶ Si vero tale aliquid contingerit q̄le in armenia factum est : & aliud quidem faciebat collatio litterarum.aliud vero testimonium tunc nos quidez existimauimus ea que a viua dicuntur voce & cum iureiurando hec digniora fide

e Sed in depositum .dat impropie ponitur dare al. cum rei depositę possessionem & proprietatem retinemus. vt.ff.depo.l.licet proprie.tūc quando dominiū transit vt insti.de ac.§.sic itaq;. Item nota q; hic consulit lex.fic.ff.de inof.te.l.i.& l.fi.de preto.sti.l.fi.nec enim quis cogitur sic deponere: vt.j.e.§.si tamen quisquam.

f Non minus tres. caue ibi quia loquitur in priuata scriptura depositarij qua confitetur apud se depositum ee vt patet ex ordine rubrice.s.e. Itez exiguntur tres in scriptura vel contra quem fit comparatio quantum adhoc vt possit fieri ꝓpatio ad probandam vel improbandam scripturaz depositarij duo tamen soli probāt scripturam ipsaz. vt nota.C.e.comparationes. Item non exiguntur ad substantiam contractus.i. q; interfuerit depositioni. sed ad comparationem vt dixi sed in publicis scripturis exigunt̄ tres ad substantiam contractus.vt.j.e.§.sed si instrumēta: & hoc ideo quia ibi fit cō paratio etiam mortuus testib⁹.vt ibidē dicitur hic non sicut hoc.§.& sequenti.§. Item habet hoc locum cum agitur vt sit in scriptis.i. cum solennitate scripture non al'.vt.j.e.§.& hic dicimus . Item hic locum habet cuz contractus excedat libram auri.s.vt tres exigantur testes in proba.ēt si sine scriptis contrabatur a peritis litterarum. nam & vbi imperit⁹ contrahit in scriptis v.adhibentur.& tabellio est necessari-

r Et nec inuenimus.q.d.non poterimus dicere causas omnes ex quibus prouenit dissimilitudo cum quottidie noue nascantur vt hic.& C.de ve.iu.eun.l.i. §.sed q;.& caue q; non soluit hic hanc questionez.sed.j.e.§.si vero tale.

s Quia igitur de celo immo populus roma.de terra.vt insti.de iure na.§. sed qō ꝓncipi q̄ est ō.sz deus ꝓstituit ꝓmittendo.& populus dei dispositione.

t Imponat.s.deus per nos vt hic subijcit.nam cor regis in manu dei est.vt.C de sum.tri.inter claras.

u Bona.scilicet duris questionibus bonas deus det solutiones per os. scilicz ꝓncipis.vt hic.C.de prescrip.lon.t.l.fi.

x Aptet.scilicet questionibus & negocijs.

y Propterea. illud propterea refertur ad proximum.quia igitur &c. & ad id quod est.s.e.circa prin.quoniam igitur &c.

z Ba e in comune.scilicet hanc sanctionem.vt.j.e.§.fi.

a Et horz .s. depositorum.& q; dicit prospicere.i. ꝓspectum & ꝓuidentiā hēre

b Si quis .igitur scripture.hic iunge q; est.j.de his &c. hoc q; est medium est quedam interpositio.

c Professus est.scilicet confessus.

d Sine termino.i. sine decisione fin al. sed hoc quomodo cum debeat index pronunciari de re de qua cognouit.vt.ff.de iudi.l.de qua re. Respondent quidam q; terminum accepit per alias probationes.s.testes vel instrumenta & sic actor obtinuit.non tamen per scripturam & hoc innuere videtur hec littera sed hoc non est verum quia donec sint alie probationes non recurritur ad compati.vt.j.e.§.si vero nulla.tu dic q; accepit terminū quia reus fuit absolutus actore non probante.vt.C.de edendo.l.qui accusare.non autem recepit terminum fin actoris intentionem.hoc est per scripturam vt hic dicitur.

g Examinatione.

h Pendamus.i.demus fidem.

i Testium.quia securius iudicamus.

k Suscipientes.s.testificatões. Presens.qñ scripsit. Accur.

l Quia.repete vel exprimant que his pñtibus confessus fuit se recepisse.vt in nouellis.e.ti.& j.pri.§.& §.si tamen.

m Et hūc nouerūt.nō q; tres debēt cognoscere ō̄bentes.vt.j.e. §.os.et s.de here.& fal.§.si vero absunt & C.de testi.testium.

n Fidem.s.approbamus.neq; n.quidā dīt q; per hunc.§.corrigitur q; est.C.pō in pig.l.pe.vbi dicit duos sufficere ad probationem priuate scripture.si personaliter actio moueatur.si vero p hypote.tres necessarij sunt.& q; hic dicit neq; n.&c.exponuntur.i.non fuit hec causa vt hanc l.faceremus.lz hec abbreuientur.sed fuit causa vt caute fierent. naz melius est pauca &c.& s.de tabell'.§.i.in.fi.& C.de vete.iu.e.l.ij.§. demuz sed tu dic q; non corrigit dicta lex scripturas . & loquitur hec lex qñ deficientibus alijs probāt.recurritur ad comparationem priuate scripture ad quam non pōt fieri comparatio nisi tres testes subscripserint et pñtes fuerint: vt hic & C.e.comparat.& per hoc facē hec littera neq; n. & facit.C.de here.qñ in fi.& de rebus cre.gñaliter .

o Neque hic respondet tacite obiectioni.

p Facimus.si ago depositi & produco scripturam depositarij.si quidez ꝓbo q; duos testes ipm ō̄ctum satis est nisi excedat.l.libras auri.q; tūc tres.vt.C.si cer.pe.l.fi.si aūt nullus testem habeo de ō̄ctu. vt quia in secreto ō̄ri & tūc aut ꝓfitet & statiz tenet.vt.C.de nu.pe.l.gñaliter.aut negat se scripsisse & tūc oz ꝓbari q; ꝓparationē scripture ꝓtinentis subscri

prionē triū testiū.sz ipa scriptura.ad quā pparatio fit dz hīe tres testes subscriptos ne soli aūt testes non probant.qz possent errare. Item sola comparatio non probat.quia littere possunt variari.vt.s.e.in prin.

q Sed si quis instrumentum.de scriptura priuata dicit quia quis confitebitur se mutuū accepisse.vel ex alia cā puta emptionis vel pduc.se debere vt subijcit vt pz in Rica ī nouellis e.ti.ī.hoc idez dixi ī depōsito.vt.s.pr. §.ī oia que dixi ibi forte necessaria ī h dicas.

r Alterius.s.vt permutationis.

Cuiuspiaz.s.pct⁹.

s Credibile,vt fiat cōparatio ex ea.vt in fi.huius.§.

t Attestentur.si litterati fuerint.

u Testificetur.qñ fuerint illiterati.vt j.e.§.dz.ī.sic nō qp sufficit alterum istoruz.vel qp subscripserint vel qp nō dūmō iurent qp eis presentibus est factuz.ī sic est ꝺ.C.e.pparationes.vbi dicitur esse necessariū sp testes subscripsisse.sz gdā dñt eaz per hāc corrigi.vel dici pōt qō hic loquitur quādo improbatur priuata scriptura ibi quando improbatio fit ex priuata scriptura.vnde maior exigitur solennitas ibi qp hic.

quam scripturam ipsam secunduz se subsisteꝝ Verumtamē sit hoc iudicantis prudentie' simul'ateqz religionis vt veracibus' potius pro talibus credat.ī nos quidez secundum hūc modum estimauim⁹ oportere probari fidelia documenta Si tamē quisqz aut deponēs aut mutuans:aut alias contrahens contentus sit scriptura' sola eius cum quo contrahit in ipso erit vt sciat quia in illius fide totū ipse suspendit ī quidem quantum ex scriptura non sufficiens' videbitur fides nisi secunduz nostram legē adīciatur documento credulitas' aut presentia testium' coram quibus contractibus est factus aut forsan nouissimum eius rei refugium interuenerit' Dicim⁹ ām qp ex iureiurando est.naz infirmamus qp factum est: nam falsitates' et' mutationes metuentes ī nudis eis existentibus nō credentes huiusmodi subtilitatem cause adīcim⁹ non vt credentes primemus fide sua circa amicos: sed vt quantuz possibile est ī perfidiam ī negationem' multis recommunicamus modis. Sed ī si instrumenta publice' cōfecta sint licet tabellionum habeant suplementum adīciatur' eis anteqz cōpleant' sicut' dictum est testium ex scripto p̄sentia. Opōtet' autem iudicantes.ī si qua signa inuenerit adscripta chartis ī hoc regrere ī lege remitti. Plurima nanqz nouimus ī ex illis apparuisse:ī non facile fidem litterarum ex aliarum' collatione recipere propter dudum dictas a nobis causas. Si vero' moriant' omnes testes.aut forsan absint aut aliter non facile sit fidem testium subscriptionibus inuenire neqz tabellio supereſt qui compleuit. Si quidem publice lit cōfectū quatenus testimonium perhibeat p se' aut non est in ciuitate'.sed necesse ē omnino collationem litterarum sumus ad scripturam ipsam ī ad alias inuenitur. ī qp ō iureiu.dic dic sz al.qp pars parti defert quia tenetur vel recipere vel referre vt.ff.de iureiuran. manifeste.ī.l.iij.§.ait pretor. vl' iuste recusare. vt.C. de reb. cre.l. generaliter.§. sinautē vel dic verius qp loquitur ō iureiu.a iudice delato. hec enim scriptura. licet priuata inducit aliquam coniecturam.vt hic.ī.C.de proba.l.instrumenta que ē semi plena probatio ī sic deferre pōt sacramentum ī debet vt.C. de rebus cre.l. in bone fidei.ī.ff.de iureiu.admonendi.nec videatur hoc durum quasi quilibet posset aliquam scripturam confringere.als conficere vt sic ei deferatur sacramentum propter timorem falsi quez incurreret. Item propter alias multas litteras aduersarij que possent comparari.item ī quia quilibet nescit scribere immo pauci respectu eoz qui ignorant cum pro pluribus lex facta sit vt.ff.de le. ī se.nam ad ea. Item ī quia magis deferretur reo qp actori cum ipse sue scripture vel sui facti melius nouit veritatem vt.ff.de iureiu .l. iusiurandum. ī ad pecunias ī qz reus est fauorabilior.vt.ff.de re.iur.l.fauorabiliores.

b Prudentie.quia posset apparere magna dissimilitudo. ī ratione eiusdem temporis ī testes essent suspecti.vnde iudex hoc si tamen in totum considerat vt hic ī.ff.de testi.l.iij.ibi tū magis ī cē.

c Veracibus.i.que sibi videtur inter scripturam .ī testes.

d Scriptura.s.est.

e Non sufficiens.hoc intellige quando se abnegat esse depositarius alias sufficit: vt.ff.de proba.cum de indebiti.§.fi.

f Credulitas.s.testium subscribentium.

g Testium.s.non subscribētium.vt.s.§. sed ī siquis et contrarium ibi positum .ex l.C.e.comparationes.solue vt ibi modo diximus.

h Interuenerit.al' interuenerit al' inuenerit.s. scripturam ipsam ī alias inuenitur. ī qp ō iureiu.dic dic sz al.qp pars parti defert quia tenetur vel recipere vel referre vt.ff.de iureiuran. manifeste.ī.l.iij.§.ait pretor. vl' iuste recusare. vt.C. de reb. cre.l. generaliter.§. sinautē vel dic verius qp loquitur ō iureiu.a iudice delato. hec enim scriptura. licet priuata inducit aliquam coniecturam.vt hic.ī.C.de proba.l.instrumenta que ē semi plena probatio ī sic deferre pōt sacramentum ī debet vt.C. de rebus cre.l. in bone fidei.ī.ff.de iureiu.admonendi.nec videatur hoc durum quasi quilibet posset aliquam scripturam confringere.als conficere vt sic ei deferatur sacramentum propter timorem falsi quez incurreret. Item propter alias multas litteras aduersarij que possent comparari.item ī quia quilibet nescit scribere immo pauci respectu eoz qui ignorant cum pro pluribus lex facta sit vt.ff.de le. ī se.nam ad ea. Item ī quia magis deferretur reo qp actori cum ipse sue scripture vel sui facti melius nouit veritatem vt.ff.de iureiu .l. iusiurandum. ī ad pecunias ī qz reus est fauorabilior.vt.ff.de re.iur.l.fauorabiliores.

i Et negationem.s.veritatis ex hoc nota predicta locum habent quando priuatam scripturam quam iudico abnegat aduersarius als sufficeret cum causa: vt.C.de non nu.pe.l.generaliter.

k Et.pro idest Credentes.i.mutuantes.

l Sed ī si instra tūc facit transitum ad publica instra vt patet ex Rica.

m Adijciatur.i.tabelliones scribant nomina testium in fi.instrumenti anteqp compellant.i.subscribant ipsi ī nomen suum apponant.sm Jo. lz in antiqs instrumentis in principio apponebantur qp hic reprobatur.ī hec nomina testiū sm diuersas terras diuersimode ponuntur.nam alicubi dicitur testes iterfuerunt citius.cē. Alibi signa manu talis cē. vt florentie. ī pro vt cuilibet placet coaptare.hoc tamen suet tabellio qp semper suet eandem formam in subscriptione in vno instro vt in alijs vt comparatio fieri possit cum opus erit. vt.j.e. §. si vero nullus. Item nunquid trium testium exigitur numerus? R.nō vt.ff. de testi.vbi.ī est ratio qz tabellio est de numero testiū.vt.ff.de testa.dominus. Item nunquid sufficit eos esse presentes an rogati? R.non.vt.ff.e.ad fidē nisi in casibus.iiij.vt in solutione.ī in solutionis confessione ī ī testō.ī in repudio. vt.C.de testi.l.testium.ī.j.de testi.§.ī lz in prin.ī in fi.ī.ff.de repu.nullū. Alij dñt qp in obligationibus ꝺctis in scriptis exiguntur rogati.non al'. vt ex ꝺdicto §.ī lz alij dicunt qp semper hodie debēt rogari per dictum.§.

n Sicut dictum est.s.de presentia circa priuatam scripturam nīm: vt.s.§.prox. ī.§.sed ī si quis.§.sed is.

o Oportet.posset hic.§.intelligi in priuata scriptura.sed verius est vt in publica loquatur vt sit coniuncta materia.ī qp dicit signa.i.dicere manu tabellionis vt in nouell'.vel aliud simile signum.vt crucis.vt.j.de testi.§.i.vel dic quasdam notas quas faciunt quidam tabelliones que tñ nihil significant sed ad comparationē faciunt vt hic ī quod dicit legi huiusmodi signa dic.i.colligere ī notare vñ versus.fur auz virgo flores.cē.ī nota qp iepte transit ad pparationem.

p Alienaz.vel aliarū si.per hoc nomen figasio.

Dictas.vt.s.e.§.i.ibi non enim ita.

q Si vō absunt ita qp nō pūt inueniri. Inuenire.qz infirmi sunt testes. Ac.

r Pro se.al' pro se instro.al' pro se sine testibus viuentibus qp exponūt quidaz in publico instro dicentes qp priuato nō habeť fides nisi fuerit approbatum ēt si appareat non viciatur in sua figura vt hic colligunt a ꝺrio sensu. sed s. cus in publico.qz illud per se pz ī probat.alij dñt qp ēt priuato creditur habēti subscriptionem trium testium sicut publico ī qp dicit ordinant ita si quidez publice sit cōfectuz neqz tabellio supereſt quatenus testimoniū perhibeant per se.i. instru

p Alienaz.vel aliarū si.per hoc nomen figasio.

Dictas.vt.s.e.§.i.ibi non enim ita.

q Si vō absunt ita qp nō pūt inueniri. Inuenire.qz infirmi sunt testes. Ac.

r Pro se.al' pro se instro.al' pro se sine testibus viuentibus qp exponūt quidaz in publico instro dicentes qp priuato nō habeť fides nisi fuerit approbatum ēt si appareat non viciatur in sua figura vt hic colligunt a ꝺrio sensu. sed s. cus in publico.qz illud per se pz ī probat.alij dñt qp ēt priuato creditur habēti subscriptionem trium testium sicut publico ī qp dicit ordinant ita si quidez publice sit cōfectuz neqz tabellio supereſt quatenus testimoniū perhibeant per se.i. instru

x Fidem caula.causam vocat rationem quare debetur.vt ex causa mutui vel emptionis.vel simili que accipiet fidem.i. apparebit vera. vt sic possit debitor conueniri duobus interuenientibus.s.testibus tribus.et examinatione.i.comparatione subsequente.vt subijcit quo facto in mutuo post biennium preiudicat.vt.C.de non nu.pe.in ꝺctibus in prin.in soluto post.xxx.dies:vt.C.e.l.i.contractibus.§.super dotez fm tempora statuta.j.de tem.non solum pe.super dotem.§.in alijs statim sibi preiudicat:vt.C.de non nu.pe.l.generaliter.ī.ff.de proba.cum de indebito.§.fi. Item nota ex hoc.§.qp non fit compara.ex priuata scriptura nisi testes supersint secus in publica:vt.j.e.§.si vero moriantur. Item nō qp augmentum testium ideo fit vt pparatio fieri possit non vt ipi ꝓbent ꝺctum qz tunc duo sufficerent vt diximus.s.e.§.sed his.

y Si vero factum est.vt narratur.s.e.§.i.

z Collatio litterarum.inducta vt derogetur priuatis litteris.testes vero inducebātur ad probandum priuatam scripturam.nam si esset publica qd opus esset testibus? ī ita a prin.ti.vsqz ad.§.sed si instrumenta loquitur de priuatis scripturis.tm vt pz ex tenore rubrice.

a Cum iureiuran.qp prius debent facere testes.vt.C.de testibus.l.iureiuran. Item caue tibi quia tam scriptura que reprobatur qp que ad reprobandum inducitur ambe sunt priuate. Item nota qp ex hoc colligūt quidam.vt hodie semper plus credatur voci viue qp mortue.ī sic colligitur fm eos.C.e.in exercendis.sed certe hic loquitur quando ex vna parte est instrumentum cui volebat derogari.ī testes qui pro instrumē to testificabuntur.ex alia vero parte sola collationis dissimilitudo vnde non sola vox viua.sed cum instrumento inuenta vincit vocem mortuaz ī etiam plus est quia scriptura que vincitur est priuata. Item caue tibi quia hec instrumenta non contradicūt sibi in sententia. sed diuersa sunt nam primum dicit te aliquid mihi debere.ī dico a te scriptum. ī tu profers aliaz in quo continetur de permuta.vel aliquo alio quod cum alio feci'sti.quod ego cōfiteor te feciſſe:ī hoc fm sit dissimile.primo in litteris perinde videtur ac si non sit verum qp contra te induco. sed falsum. vnde melius diceret hec littera plus voce viue credi qp dissimilitudini que inducitur per mortuam vocem.i.per scripturaz ex predictis patet qp non plus voci viue qp mortue sit credendum sed equaliter duobus testibus ī instrumento.vt.C.e.in exercen.sed.iiij.testes vincerent instrumentum que dicerent aliter rem processisse qp scriptum sit.vt. C. de probatio.l.cum precibus.non autem tres quia ī tabellio vicem testis vnī⁹ obtinere videtur fm quosdam.vt.ff.de testa.l.domitius. hic directo p obliquuz autem etiam duo vincunt:vt.C.de contraben.sti.l.pe.in fi.vel ibi loquitur in priuata scriptura que vincitur in casu tantum non recipitur proba.contra scripturaz quia iure ī de iure est presumptio.vt.C.ar. tutel.l.fi.ecōtra scriptura vincit vocem viuam quia i multis casibus res acta per scripturam valet.ī probatur non per testes vt per bas.ll.probatur:vt.C.si minor se.ma.di.l.si alterius.C.de suffra.l.i.ī de non nu.

mento.vel p tabellionē vl testes nec obstat.C.de testi.oibus.q̄ hic subauditur quasi testimonium.vt.C.fideicom.l.fi.tu dic retenta ꝛa opinonem non subaudiri quasi ꝛ dic pro se.i.pro facto suo.nam quilibet testis fert testimonium pro facto suo.i.pro vsu vel auditu suo.sic tabellio.vt.C.de falsis si quis decurio.et l.e.§.in bijs non autem in causa cuius proficuum ꝛ damnū ad eum pertinet.vt ff.qmando ap.sit.l.i.§.in ꝓpria.

c In ciuitate.s. tabellio. vt quia est deportatus vt insti. de ca.di.§.i.qui dicitur sine ciuitate.vt.ff.de le.iij. l.i. §. bi qui.vel dic abest causa testimonij ferendi vel simili causa:vt.ff de iudic.l.ij.§.legaū

t Eoꝝ.s.notarioꝝ vel contrahentium si subscripserint vel dic testiū.vt.s̄.dicit. Ac.

u Assumere.i. dare fidem subscriptionibus ad sumendū alia instrumenta vbi idē testes subscripserūt ꝛ sic bz hoc locū qñ testes sunt litterati,ꝛ propria manu subscripserunt in charta confessionis.

x Autem pro sed. ꝓcedere s.iudices volumus ꝛ sic summa subtilitas approbat̄ sic. ff.de iure do.si mulier.§.ex asse.ꝛ.j.eo.§.oꝝ in fi.§. als reprobatur vt.ff.de iniusto te.posthum⁹ ꝛ insti.de fidei com.here.§.sed quia ꝛ.ff.q. mo.pi.vl hypo.so.l.si cui.§. si debitori.

y Eis.s.cōparationibus.

z Proferenti.i. deferēti ei qui profert instrumentū ad probandū.ad qō fit ꝓparatio ꝛ etiam aduersarius iurabit vt j.e.§. si vero nihil. Item nō.hic ex forma iurisiurandi qui de cōscientia deberet satisfacere. sic .C.e.l. fi.ꝛ de bijs qui ad eccle.confu.presenti.§.sicubi ꝛ de iur delibe.l.fi.§.licentiā ſz nōne sufficit semel iurasse vt s̄.ō bis qui ingre.ad ap.§.fi. q̄daꝫ sic ꝛ dicunt illā post istā compositam licet sit in ordine prior.nam ante illam pluries iurabat.vt .ff. de dam. infec.l.qui bona.§. si qs stipu.vl dic hoc speciale vt de nouo iuretur qꝛ plus solet timeri q̄ specialiter dicitur q̄ q̄ generaliter:vt.ff.de iniur. Item apud.§.hoc edictum .ꝛ hoc ideo qꝛ maior solennitas in ꝓparat.exigitur q̄ alibi.vt hoc ti.maxime.j.e.§.si vero nullus.

a Quicq̄ omnino.s.veritatis.

b In rebus.idest in veritatibus.nam res.idest veritas:vt.ff.de falsis.l.i.§. q in rationibus.ꝛ.ff.de iureiuran.quot.

c In his scripserit.s.totuꝫ documentū cōprobauit.

d Sed p alīū.i.discipuluꝫ ipe tū interfuit ꝓparationi.vt.s̄.de tabel.§.pe.

e Si viuit.scilicet veniat.

f Accidūt.q̄ nec dici nec enumerari pñt.vt.C.de temp.ꝛ re.ap.l.fi.§.ꝛ cum.

g Quod si ēt ad numeratoꝛes dñt quidā mediatoꝛes siue prosenectaꝫ qui fert testimoniū volente tū vtraq; parte nō als.vt.j.de testi.§.qꝛ vero legē.alij dñt eum eē qꝛ pecuniaꝫ pro publico instro dedit.alij dicunt eē procuratorē actoris per quez numerauit.ꝛ hāc approbataꝫ.sed prima vera mihi videtur .

h Tres sunt.s.tabellio.ꝛ ille p quez scripsit documentū.ꝛ adnumerator al.

i Si vero.neqꝫ suppleuit.s.subscripsit.

k Conscripsit.s.vt minister tabularij.

l Non valet.scilicet discipulus.

m Attestetur.solus tabellio.

n Non fiat locus.s.ex necessitate vt in novell.e.ꝛ.est ratio qꝛ veritas per ipm declaratur actorem.vt.C.ad.l.coꝛ.de fal.l.si quis decurio.

o Factum.quia dicit se fecisse.

p Momentum.i.probat.sed quid si testes non fuerunt appositi instrumento nunquid habet locum quod hic dicitur? R̄.non.nam in prin.exigo testes:vt.s̄. e.§.sed si instra.sed in testificatio.non vt hic.

q Quod si defunctus est naturaliter.vel ciuiliter vt qꝛ deportatus est quo casu pro mortuo habetur.vt.ff.de p̄ ta.l.i.in fi.ꝛ maxie quo ad ferendū testimonium vt si ponas cum publico iudicio damnatum ꝛ per hoc infamē vt.ff.de pu.iu.l.infamē.iō nō pōt eē testis.vt.ff.de testi.l.iij.§. lege iul.

r Supletioni.i.non a testibus.qꝛ mortui sunt.sed ex alia.

Aluentem.i.ministrantem tabellioni.

pletiones aut eoꝝ qui subscripserūt assumere tunc competens est prepara re quidem ad ꝓparationes.neqꝫ enim eas modis omnibus interdicimus.p omnem autem subtilitatem procedere.ꝛ oīno si putauerit eis iudex oportere credi etiam iurisiurandum inycer proferenti quia nihil maligni conscius i eo q̄ a se pcertur :ne quādam artem circa collationem fieri preparās sic vtitur eo quatenus neque perimatur quicq̄ omnino ꝛ per omnia munitio i rebus fiat. In his vero que conficiuntur publice documentis si tabellio venerit :ꝛ testimonium perhibuerit cum iureiurando.si quidez nō per se scripserit sed p alium ministrantem sibi ꝛ ille si viuit si quidem possibilis omnino est eum venire ꝛ nulla causa prohibet eius aduentuꝫ egritudo forte valida aut qualibet aliaruꝫ necessitatū que hominibus accidūt.

Quod si etiam ad numeratoꝛes habuerit instrumentuꝫ:ꝛ ipse adueniat vt tres sint testificantes ꝛ non vnus Si vero neqꝫ adnumerator assūpt⁹ est ꝛ instrumentuꝫ ipse tabellio totū per se conscripsit atqꝫ suppleuit aut si etiā qui hoc conscripsitnon est aut aliter ipse venire non valet tamen cū iureirādo proprie completioni attestetur vt comparationi nō fiat locus. sint etiam sic credibilia documēta.testimonium enim ex voce complētis factum :ꝛ iusiurandum habens adiectum prebuit quoddā cause momentuꝫ. Quod si tabellio defunct⁹ est ꝛ testimoniuꝫ perhibeatur supplectioni ex alia collatione si quidem etiā sic habeat eum qui conscripsit instrumentum viuentem.ꝛ ad numeratorē adueniāt.ꝛ illi siquidem presentes fuerint ꝛ habeāt ex collatione adimpletionum ꝛ ex testibus causa fidem.

Si vero nullus horum sit tunc fiat q dem completionum collatio non āt sola hec ad hoc sufficiat.sed ꝛ aliorū subscribentium forte aut contrahentium etiam scripture examinentur.vt ex plurimis comparationibus tam ꝓpletionis q̄ subscribentiū forte aut etiam contrahentium vna quedam colligatur vndiqꝫ ꝛ efficiatur fides.

Si vero nihil aliud inueniatur preter collationem instrumentoꝝ qō hactenus valuit fiat. vt qui profert ad collationem documētum iuret solēniter vt aut aliquod omnino causa sumat documentum ad maiorem negocii fidem.ꝛ ipse qui hec petit fieri iuret ꝛ qꝛ non aliam idoneam hīs fidem ad collationes instrumentoꝝ venit nec quicq̄ circa eam egit .aut machinatus est q̄ forte possit veritatem abscondere de quibus licebit se liberare contrahentes si consenserit vtriqꝫ ad hec venire:vt insinuent in strumenta ꝛ,pfiteantur ea sub gestis monumentoꝝ ipsi contrahentes quatenus priuētur nequitia ꝛ corruptione ꝛ falsitatib⁹.ꝛ quecunqꝫ alia mala corrigentes presentem promulgamus legem his que dudum a nob in collationibus litteraruꝫ factarum per scripturam proprie manus sancita sunt in sua virtute manentibus ꝓcul dubio etiam in his q litteras nesciūt que olim valent in iudicijs suaꝫ habentibus firmitatem .quoniam q dem ex iudiciali forma acceperūt examinationem hec talia competentem. Oportet vero i his qui litteras nesciunt ꝛ testes omnino tabularios ad hiberi in quibus locis sunt tabularij

s Adimpletionum i.signoꝝ ꝛ notarum que implent .i. complent instrumentuꝫ non autem subscribentium.sed quādo nullus supest ꝛ subscriptionum fit comparatio vt j.pri.§.

t Si vero nullus.s. neqꝫ tabellio neque adnumerator .neqꝫ minister.

u Completionum s.tabellionis.

x Tuam.completionis.i. inducantur infra alia eiusdem tabellionis qui hec compleuit ꝛ alia instrumenta quib⁹ idē testes subscripserūt ꝛ alia quibus. idem contrahentes..

y Una .quedam.i. vna qualis.nec enim ꝓ ueritate omnio habetur.licet ei stetur.nō.n.ita scribit. ꝛ est:vt.s̄.e.§.i.

z Si vero nihil.repetit eundem casuꝫ vt addat.

a Fiat.qd erit hac. R̄. quod sequif. vt quilibet iuret.vt.C. e . comparationes. §.oēs autem.

b Solenniter.i.tactis euāgelijs:vt.s̄. iusiu.q̄ pre.in prin. sed qualiter iterum iurabit cū semel iaz de calum.iuratū est R̄.vt.s̄.e.§. si vero moriantur.

c Iuret.s. quod sequitur ꝛ aliquid additur in forma huj⁹ sacramenti ei quod dicitur.C.e.compara.§.omnes autem ꝛ propterea hic dicit vt autem aliquod ꝛc̄.

d Abscondere.qualiter iudex comparationem faciet? R̄.quidā q̄ cōmittitur cuidam scriptori perito ꝛ eius renunciationi statur siue denunciationi.vt.C.de re mi.l.semel ꝛ.ff.de ven.suspi.l.i.in prin. ꝛ.s̄. de non alie.§.q̄ autem dictum est.sed tu dic contra.s.q̄ ipse iudex debeat hoc inspicere vt patenter dicitur.s̄.e.§.oportet.ꝛ ipse de eis litteris cognoscat.nec enim est iudex qui litteras non cognoscat.vt.j.de iudi.§.i. Item fac.ff.finiū reg.si irruptōe.§.fi.ſz poterit secū adhibere scriptorē peritū

e De quibus.s.litibus vel difficultatibus comparationum.

f Consenserint.tempore contractus.

g Insinuent.q.d.dubium est.de fide charte fiet predicta comparatio si autem consentient ambe partes in prin.contractus vt instrm insinuaretur ad eternam rei memoriam ab inde charte fides est indubitata ꝛ in tali publicatione non est opus testibus.vt.C. de donatio.in dona. ſz an etiam post lit.con.possit fieri talis insinuatio? R̄.sic tribus rationib⁹ primo quia sic est testi publicatione vt ēt postea fiat.i.post testamentū factum vt.C.de testamentis.l.publicati.ꝛ idem in dona.propter nup. vt.j.vt fratrum fi.§.i.item quia iudicia sunt omnia absolutoria.vt insti. de perpe.ꝛ tēpo.ac.§.fi.sed ad quid fieret tūc insinuatio cum nil fieri debeat nisi quod reus soluat? R̄.potest esse q̄ esset annua prestatio facienda est ex illo instrumento.ꝛ licet ratione presentis anni assentirent non ita faceret in futuris.item quia tractaretur de indebito soluto nisi intimaretur hec scriptura.

h Et quecunqꝫ supple.ꝛ quibuscunqꝫ alijs malis. quecunqꝫ ꝛc̄. ꝛ que sunt hec oia mala? R̄.perfidia ꝛ negociatio.vt.s̄.e.§.si trī quisq̄.

Bis que dudum. duo dicit hic. §. primū q̄ ea que dicta sunt de collatione p̄uate scripture ꝟbentiuꝫ sint firma. i. vt fiat collatio si illa scriptura habeat p̄sentiaꝫ. ⁊ subscrip. testiuꝫ. vt. C. e. comparationes. ⁊. s̄. e. §. sed bis. ⁊. §. sed ⁊ si quis. Item quod fiat si quis ea vtatur. vt. s̄. de bis qui ingre. ad ap. §. illud. ⁊m q̄ ea que olim valent in iudicijs suaꝫ habēt firmitatem ⁊ in bis

i. qui litteras nesciunt quando acceperant formam tali cō pe. i. talibus conuenientem. ⁊ hec antiqua forma narratur statiꝫ p̄oxi. §. oꝫ vo cē. ⁊ hec dictio p̄oculdubio pōt cuꝫ p̄cedentibus. vel cum sequentibus legi. et sic in nullo est defectiua hec littera. alij supplent hic ⁊ in bis cē. q. d. ⁊ bis in sua virtute manentibus que sancita sunt in bis.

k Oportet. si vis q̄ fides habeatur instrumento. non tamen imponit necessitatem. sic. ff. de iusti. ⁊ iur. l. i. nam hec constitutio consulit tm̄ vt. s̄. e. §. si tamē quisquam. alias imponit necessitatē vt C. de le. ⁊ con. l. i.

l Tabularios. plurale p̄o singulari sic s̄. de here. ⁊ fal. §. si vero. ⁊. C. de iure ō li. l. fi. §. sinautez oudius est vl' dic quod respicit multos contractus vbi singulariter debēt esse tabularij.

m Maxime. hoc maxime abūdat. vt ⁊ alꝫ. C. de tes. ma. l. fi. §. i. naꝫ omnino debent esse noti. vt dixi. s̄. e. §. sed bis vel potest cum p̄cedentibus coniungi hec dictio maxie. q. d. maxime vbi sūt tabularij ⁊ tunc simi liter abundat. Ac.

n Attestentur. i. p̄baꝫ scripturam p̄ fiteant q̄ē ēt cē. vt subijcit. nā oēs testes debent subscribere vt dī in no uell'. e. ti.

o Sciuerūt eum. i. cognouerunt eū esse imperitum.

p Non minus. v. testes. sed quia plures exigūtur testes ab imperito q̄ perito vt hic inuitur. quidam dicunt in fauorem imperiti ne decipiatur cum p̄sentia tot bonoꝝ viroꝝ adhibeatur. tu dic q̄ in eoꝝ odium quia al' inconuincibiles essent nisi tanta solennitas adhiberetur: vt. s̄. de tabel. §. i. Item quia se grauauit. vt in scrip. contraheret cum erat imperitus. vnde quasi se artauerit nō succurritur ei vt. ff. qui satisf. co. si fideiusſoꝝ. §. si necessaria. Item no. b. v. testiū numerum adhiberi. vt ⁊ alias in testamento rustici. vt. C. de testamentis. l. fi. quādoq̄ exiguntur plures vt. C. de p̄oxi. sacro. sacri. vnicuique.

q Inter quos. i. de numero coꝝ erit qui scribit p̄o contrahente hoc tabellio. ⁊ sic tabellio est de numero testium. vt hic. ⁊. ff. de testis dominus ⁊. C. qui testa. fa. pos. hac con. alij dicunt. quod tabellio nō est de numero testium. ⁊ q̄ hic dicit q̄ est de numero qui scribit p̄o contrahente totum ille. ⁊ nullus alius videtur scribere totum instrumentum nisi tabellio quod est contra istorum opinionem qui exponunt q̄ quidā ex testibus scribi totum pro contrahente. i. cap̄. ⁊ finem nō autem totum istū m iam enim nihil seruaretur tabellioni. vel dic totum q̄ erat scripturus cōtrahens. hoc est confirmationem contractus. item nunc scribit totuꝫ q̄ erat scripturus contrahens quando est omnino illiteratus. vel parum alias. i. si est litteratus parum scribere debet ⁊ postea testis p̄ eo vt subijcit ibi autem ⁊ postea. vnde pōt hic notari q̄ nihil scienter ⁊ paꝝ scien

maxime autez testes non ignotos ꝟ trahentibus vt quidam scribant p̄o illitterato aut paucas litteras sciente. Alij vero attestentur quia etiam p̄sentib⁹ eis hec gesta sunt. ⁊ sciuerūt eum ⁊ ita talium instrumentoꝝ suscipiatur fides manifestum existens quia non minus q̄ꝫ quinqꝫ testes in his talib⁹ adhibendi sunt iter' quos erit ⁊ q̄ scribat p̄ trahēte aut totum aut postea q̄ post paucas litteras illi⁹ posita sunt quatenus nihil omittatur de summa subtilitate. Et hec dicim⁹ super instrumentis ex scripto confectis. nam si quis facere quemlibet cōtractum ex non scripto voluerit hoc manifestum est quia aut p̄ testes' aut per iuliurandum fidem p̄cipiet' actore equidem testes deducente pulsato aut iurante aut referente sicuti iudex negocium disposuerit. Ut autem nihil sit neqꝫ horum inemendatū illud quoqꝫ addicere legi bonum est: vt si vsqꝫ ad vnam auri libram fuerit cōtractus huiusmodi obseruationem in hoc minime custodiri' sed secū dū hoc q̄ tunc actuꝫ est causam fieri. vnde de rebus exiguis maximas attritiones homines sustineāt. Hec quidē omnia tenere in ciuitatibus volum⁹ nam in agris vbi multa simplicitas est ⁊ neqꝫ scribentium aut testiū multorum copia est hactemus apud eos valuerunt ⁊ nunc sint ēt firma. Hoc enim ⁊ in ipsis testamētis quibus maxime studemus iaꝫ a nobis sancitū ē

a Valeat itaqꝫ lex i omnibus que p⁹ hec facienda sunt instrumentis ⁊ cōtractibus. qō enim iaꝫ transiuit cur' quilpiaꝫ sentiat. Hanc autem legē peperit contentionum multitudo factarum quidem in litibus apud nos autem introductarum quaten⁹ quotidie inter se contendere homines cō

pescamus p̄eauferentes eis alterationes per legislationis subtilitatem. Qua p̄opter conuenit tuam eminentiam hoc cognoscētez manifesta omnibus facere subiectis. ⁊ qui hic tūt ⁊ qui in gētibus. ⁊ enim ad alios gloriosissimos p̄fectos ⁊ qui in hesperia' sunt ⁊ in libya ⁊ qui i septemtrionalib⁹. dicim⁹ aūt in illirico' scripsimus vt omnis nobis respublica plena fiat hac lege subiectoꝝ medēte concussionibus.

Hec constitutio interp̄etatur p̄iorem constitutionez de his que ingredi untur in monasteriū ⁊ de substantijs coꝝ ex quo tēp̄ore oꝑteat eā valere

Item. a. Io. p̄e. secundo.

Qusa talis ad nos p̄uenit quaꝫ extimauimus oportere competenti vti a nobis interpretatione simul ⁊ adiutorio. Cognouimus etenim qa mulier quedam heres filium sibi ex nuptijs legitimis p̄ocreatum voluerit quidez segregare se a cōmuni ista cōuersatiōe. ⁊ in quodā mulierū monasterio commanere plurima bōa facies mulieribus reuerendissimis ibidem congregatis. Et quoniā nostre pietatis lex vult eos qui se monasterijs dederint seu viros seu mulieres añq̄ꝫ ingrediāt monasteriū eo quo voluerint modo que sua sunt disponere nec posse postq̄ꝫ ingrediuntur monasterium vlterius agere quicq̄ de p̄opꝛijs vtpote domini rerum non existentes vlteri⁹ eo q̄ sic sanciuerimus nos huiusmodi viros ⁊ mulieres cū coꝛpoꝛe ⁊ anima ipso igressu ad monasterium dedicare se sualqꝫ substātias. ⁊ h quidem discesserint manere etiam sic eorum substantiaſ in monasterium eo q̄ domini harum vlteri⁹

r Et hec docemus. que p̄oxi. dicta sunt.

s Per testes. s. duos immo tres vt statim patebit in distinctione. sed dicas qō hoc totum defuit de scriptura. sꝫ fuit vltra libra auri. sꝫ ⁊ si ect. ℔. li. auri duo sufficerēt vt, eadez distinctōe patebit.

t Percipiet. s. intētio actoris ⁊ q̄ dicit de iureiu. s. delato a iudice vl' apte q̄ oꝫ suscipi. vl' referri vl' iuste recusari in gb⁹ oīb⁹ erit iudicialis dispositio vt subijcit ⁊. ff. de iureiu. l. iusiuran. §. si de q̄ntitate ⁊. C. de rebus credi. l. pe. §. pe. ⁊ finautem

u Vt āt. nihil abūdat vna negatio. vel dic vnā referri ad supioꝛa. aliā ad seq̄ntia. sic ⁊ s̄. ō here. ⁊ fal. §. iordinatuꝫ.

x Huius obseruationem. s. v. testium.

y Custodiri. siue peritus siue imperitus in scrip. siue sine scrip. contrahat.

z Actū ē inter ꝟbentes.

a Attritiones. al' aflictiones ⁊ al's attritōes. ⁊ nō dici reꝛ exiguā vsqꝫ ad libraꝫ auri al' dī parua vsqꝫ ad. xx. lib. auri vt. s̄. de ap. §. ij.

b Nā i agris. i. i villis. sic. ff q̄ satisfda. co. l. sciendum. §. i.

c Firma. vt numer⁹ duoruꝫ testiū sufficiat. vt. ff. de testi. l. vbi nisi ꝟct⁹ excedat vnā libra auri. vt. C. si cer. pe. l. fi.

d Sancitū ē vt. v. testes sufficiāt. vt. C. de testi. l. fi. al' sp̄ē exigant. vt. C. de testis. l. hac con. in p̄n. ⁊ vt p̄dicta plene accipias distingue aut ꝟbit vltra vnā libra auri aut infra. si infra non distinguo a perito vel non siue in scriptis siue non siue in ciuitate siue nō. nam semp duo sufficiūt. vt. ff. de testi. l. vbi ⁊. s̄. §. vt āt nihil in fi. §. si āt fiat sup̄ ℔. auri ⁊ i scrip. ⁊ ab alio ipito lfaꝫ. ⁊ i ciuitate necessarius oio tabellio si haberi pōt. et. v. testes inter quos erit q̄ p ꝟbēte scribet. vt. s̄. §. oꝫ. si aūt ponas qō vn⁹ eorum defuerit. vt qa a perito ꝟbitur vl' ab imperito sꝫ nō

in ciuitate. vel non vltra libra auri tunc distingue aut ꝟbitur publice aut p̄uate si p̄uate tres sunt testes necessarij. vt. s̄. e. §. si quis igit. ⁊. §. sed ⁊ si quis. lꝫ oliꝫ duo sufficerent nisi ꝟctus excederet vnaꝫ libram auri. vt. C. si cer. pe. l. fi. si aūt publice tunc siliter tres sunt necessarij. vel forte sufficient duo cū tabellione. vt s̄. §. ⁊ hoc dicimus. ⁊. s̄. e. §. sed ⁊ si instra. ⁊ dī fieri i scrip. qficunqꝫ fit inde scriptura ⁊ inter eos agitur vt fiat vt. C. e. l. ꝟctus. lꝫ alij dicāt tunc demuꝫ qñ agit': vt non aliter valeat contractus ⁊ inducūt. s̄. e. §. ⁊ hoc dicimus ⁊ hoc in ciuitate in villa āt sua iura vetera quod dic. vt hoc. §. hec autem omnia.

e Cur. quispiā sanciat ect. n. magne tergiuersatiōis. vt. C. de sum. tri. l. iij. i p̄n.

f Legem. s. istius.

g In hesperia. i. in byspania.

h In septemtrionalibus. ptibus idem in illirico vt sequitur.

i Illirico. s. sclauonia al.

k Scripsimus. s. q̄ faciant manifesta omnibus suis subditis. Accur.

l Plena. i. oēs sciāt eā. vel dic plena. i. abundās naꝫ prius per falsitates hoies depauperabant ⁊ ptinebant vt subijcit āmodo nō sic. ⁊ sic respu. erit plena bīs locupletes subiectos. s̄. vt iu. sine quo. suffr. §. cogitatio. ⁊ insti. de his q̄ sunt sui iuris. §. expedit enim.

m Cedente. s. hac. l.

n Constitutionē. s. illā. s̄. de monachis. §. illud. colla. i.

o Qusa talis iterp̄tatōe cū nos solū hoc possum⁹: vt. C. d̄. l. ⁊ cō. l. vl. ⁊. l. i.

p Lex. vt. s̄. de monachis. §. illud quoqꝫ.

Nec posse hic innouatur

q ⁊ postea pōt. vt. j. de san. epi. §. si qua mulier. colla. ix.

r Dedicare. i. ad ecclesiam transferre

improprie.n.ponitur ꝛ hoc intellige cuꝫ ſeculo abrenunciauerit.vt.ſ. de mõach.§. ſi vero filios.ꝛ.§.ſiquis colla.prima.

s Detuere ſe.dicebat mulier.

t Poſterior. que eſt.ſ. de monac.illud quoq;.

u Oportere.ſupple.ꝛ ideo ſancimus oportere.

x Hec.ſcilicet dicta in debita.l.de mona.

y Manifeſte.ſ. hoc qꝛ.ꝛc.

z Uma.idest qꝫo.

a Conſtitutione.ſ.de mona.§.illud quoq;.ꝛ facit. ſ. vt fac.no.conſti.ꝛ.j. vt nulli iudi.li.here.lo.ſer.§.ſi qñ.

b Habitauerit.licet hodie nõ habitet.qꝛ deceſſit teſtatus añ conſtitutiõez de mo.

c Hactenus ptez .i.adhuc. Monaſterium.ſ.tranſmittere.quod eſt infra.

Diſponere.i. ita erat ante predictaz.l.de mo.vt.C. de ſacro.ſan.eccl.l.generaliter. Legem.ſ.de monachis.

d Prius.alias priori.

e Liceat.i.licita fuerit.

f Noſtre legi.i.noſtra lege vt ita ablatiuuz conueniat alteri.ſ.faciente quaſi nec lex poſterior preiudicabit igreſſis ante legẽ in his que primo licebant.vt hic nec primo licita preiudicabunt ſequenti lege contra eos qui poſtea ingrediunt.vt.ſ. p.

g Poſſibile.i.conueniens

h Hoc fieri.i.ſtatui.

i Oportuiſſet.i.ingreditur quid.n.peccauit antiquitas ꝛc.vt.C.de teſtis.l. teſtã.

k Si vero.pro enim ſic.ſ. de bere.ꝛ fal.§.ſi vero enim Legem cuꝫ teſtabatur.ſed poſtea.azo.

l Relinquere.no.legem ad futura trahi.vt.C.de legi.§ cõſti.leges.ꝛ.ſ. vt facte no. conſti.ꝛ.j. vt lib. de ce.§.i. in fi.niſi caueat expreſſe vt ad preterita trabatur:vt.C de vſu.l.eos.

m Diſponere. modo ante l.illaz hec conſtitutio eſt inutilis.ſ.cuꝫ nulla de illis perſonis iuuat que igreſſe fuerãt ante legẽ de monachis.

n Omnibus crediti .i. ſubiecti.

o Vult.non enim vult deus mortem peccatoris. ſed vt conuertatur ꝛ viuat.al'nam ꝛ eccleſiaſticus nulli gremiuz ſuũ claudit.vt.C.de ſum. tri.ꝛ fide catho.inter claras in fi.epiſtole.

p Placationem.ſ. pietatẽ vel miſericordiam.

q Grauiſſimis.ſ.ſodomis

r Et ipi nature.C.de ſum. tri.ꝛ fi.ca.in epiſtola.

ſ Et ciuitates.ſ.ſodoma et gomorra qꝫ dic vt i hiſtoriis

t Ad hec.ſ.iuſta.

u Jurant.ſ.iurantes abſtinere ꝛ poſt redeũt ad uomitum cum grauius eſt curare vt de infirmo dicitur qui et

non exiſtunt. Hinc autem metuere ne forte quanuiſ nra conſtitutio multo poſterior fit quã qꝫ i predicta venerabilem domum ingreſſa eſt: aliquid p hibent eaz ꝓſpicere ſuo filio .ꝛ oportere" ꝓpter ꝓdictum metum :hoc interpretari ꝛ lege noſtra fieri mãifeſta' qꝛ nihil leſa ſit :aut ipa aut filius circa eius ſucceſſionem ex memorata ci' conſtitutione. Propterea ſancimus ſi qs monaſteriuz hitauerit uir aut mulier añ ꝓdictaz noſtram conſtitutionem aut hactenus habitat ꝛ maxime filijs exiſtentibus nullaz habere neceſſitatem:non eoꝛ ſubaz in monaſteriuz :ſed filio aut filie tranſmittere: aut totam aut ẽt ptem ſue ſubſtantie: aut ẽt quo voluerint modo res ſuas diſponere: utpote primam illam legem alia noſtra hac ꝓſtitutione interpretante. Eos enim q ſemel añ memoratam dudũ noſtram legem monaſteria itrauerit in nullo poſita poſtea lex ꝓtriſtatura' eſt :aut ablatura eſt eoꝛ q̃ ꝑus eis ut liceat data fũt neqz ꝑus nre legi inpedimentũ penitus faciente eo qꝫ neqz ipoſſibile ſit hoc fieri vt oportuiſſet pri' diſponere.ꝛ ita igredi in mõaſteriuz. Si vero nulla tũc tali lege poſita i móaſteriũ ingreſſa ẽ: quõ fieri poterit cõuerti ordinẽ legis. ꝛ exigẽ eos qui ꝑus ingreſſi ſunt mõaſteriũ illa facere que prius ignorata poſtea p ſacrã noſtrã cõſtitutionẽ fũt innouata: ſz unũ quẽqz cõpetit ſecũdũ ſua tpa expectare ꝛ ea quidẽ q̃ poſt legẽ ſunt ita quere fieri ſicut lex vult: ſi quid ãt ante legẽ ſubſecutũ ẽ hoc nõ ꝓmouere neqz ꝓſcrutari neqz in prioꝛi figura relĩ quere. Hec igitur lex ꝓ interpretatione vtili poſita ſit prioris noſtre illi' cõſtitutionis vt illa in poſterioꝛibus tẽpoꝛib' ex quo facta eſt locũ habeat ꝛ his q poſtea cõuerten' viris ac mulierib' poſita ſit: ſibi.qz ptãtem i illis cuſtodiat nihil horuz q̃ antea fuerũt ꝓſcrutãdo cũ licẽtia ſit prioꝛib' viris ac mulieribus q habitauerũt vt etiãz hactenus habitãt in mõaſterijs ꝛ maxime filijs exiſtẽtib' ſuas res quo voluerũt diſponere" modo. Tua igitur eminẽtia q̃ placuerũt nobis ꝛ ꝓ hanc ſacram declarata ſunt legẽ ſoleniter per programmata ſua omnibus facẽ manifeſta feſtinet.

Ut nõ luxurient' contra naturam neqz iurent ꝑ capillos: aut aliqd b' in neqz blaſphement' in deum.

Item.a. conſtantinopolitanis.

Omnibus" boinib' q recte ſapiunt manifeſtũ eſt ꝓntam'.qꝛ oẽ nobis ẽ ſtudiũ ꝛ ratio vt ꝛ crediti nobis a dño deo bene viuãt ꝛ eius inueniãt placationem qñ ꝛ dei miſericoꝛdia nõ perditionẽ ſed cõuerſionem ꝛ ſalutem vult'.ꝛ deliquẽtes q corrigũtur ſuſcipit de'.ꝓ qꝫ nos oẽs inuitamur dei timoꝛem in ſenſib' accipe.ꝛ iuocare ei' placationẽ'. ꝛ nouim' qꝛ oẽs q dictũ diligũt aut miſericoꝛdiã eius ſuſtinẽt. hoc faciũt igitur qñ q

demdyabolica inſtigatione ꝓhibẽ ſi ꝛ grauiſſimis" luxurijs ſemetipſos inſeruerũt ꝛ ipſi' nature ꝓtraria agũt ꝛ iſtis iniungim' i ſenſib' accipe dei timorẽ ꝛ futuꝛ iudiciũ.ꝛ abſtinẽ' ab h' i dyabolicis ꝛ illicitis luxurijs vt non ꝓpter h' i impios actus ab ira dei iuſti inueniuntur.ꝛ ciuitates' cum habitatoꝛib' eaꝛ pereũt.docemur.n. a diuinis ſcripturis qꝛ ex h' i nuptijs actib' ꝛ ciuitates cũ hoĩb' pariter pi crũt. Et qñ qdam ad hec' q̃ dicim' ꝛ blaſphemia verba ꝛ ſacramẽta de ho iurãt" dñm ad iracũdiam prouocantes ꝛ iſtis iniũgim' abſtinere ab h' i ꝛ ab alijs blaſphemis vbis ꝛ iurare' per capillos' ꝛ caput : ꝛ his proxima verba. Si eniz ꝓtra hoĩes facte blaſphemie in punite nõ relinquũt' :multomagis q ipſum deũ blaſphemãt di gni ſũt ſupplicia ſuſtinere. propterea igitur oĩbus hoĩbus h' i precipim' a ꝓdictis delictis abſtinere ꝛ dei timorem in corda ꝓcipẽ ꝛ ſeq eos q bene viuũt. ꝓpter talia enĩ delicta ꝛ fames ꝛ terremot'.ꝛ peſtilẽtie fiunt. ꝛ ꝓpea admonem' abſtinere ab h' i in predictis illicitis vt ñ ſuas ꝓdãt aias. Si ãt poſt h' i nram admonitionẽ inueniantur aliq in talibus ꝑmanentes delictis. Primũ quidẽ indignos ſemet ipſos faciũt dei miſericoꝛdia.p' hoc autẽ ꝛ legib' cõſtitutis ſubijciuntur toꝛmẽtis. Precipimus.n.ꝛ glorioſiſſimo prefecto regie ciuitatis ꝑmanentes in predictis illicitis atqz ipijs actib'.ꝛ poſt hanc admõitionẽ nraz ꝛ cõprehẽdeze ꝛ vltimis ſubdere ſupplicijs" vt nõ ex cõtemptu taliũ iueniant' ꝛ ciuitas ꝛ reſpublica p hos ipoſ actus ledi.ſi eniz ꝛ poſt hãc nram ſuaſionẽ qdã tales inuenientes hos ſubtercelauerint ſimiliter a dño deo condẽnabũtur.ꝛ ipſe.n.glorioſiſſim' ꝓfect' ſi iuenerit quoſdã tale aliquid delinquentes ꝛ vindictã i eos nõ ĩtulerit ſecundũ nras leges primũ qdez obligat' erit dei iudicio.poſt hec ãt ꝛ nram idignationẽ ſuſtinebit.

Ut liberti" decetero aurco non indigeant annulo.ꝛ vt priſtinis reſtituãtur natalib'.ꝛ de celebratione' dotalibũ in trium ẽtorũ i libertis mulierib' factaet hocipſo iã in nuptias legitimas fieri ꝛ filios ſuos ſi iuper etiaz ancilla fuerit ꝛ ipſam liberã eſſe celebratõe dotis. ꝛ nuptias legitimas ꝛ ex ea preceſſerint ſuoz.

Item.a. Jo.oꝛ.pre.pre.ſecundo ex con.oꝛiẽtis ꝛ patricio.

Perfectis" oĩbus hoĩs a magno deo datis extimauim' oporteꝛ ꝛ ipſas ſeruoꝛ libertates cum a prioꝛe cõditione a dñis liberarẽtur oĩno ipſas puras ꝛ infuſcatas ꝛ pfectas efficere ꝛ ꝓpterea dediticioꝛũ munera liberauim' libertates ꝛ latinitates vel ut impfectas excluſim' ꝛ iteratiões ſuperfluas demõſtrauimus ꝛ iuliã legẽ ꝛ largianũ odiuim' ſenatuſcõſultũ vtpote initio inaniter introductũ ꝛ recte poſtmodũ reꝓbatuz ſolãqz

recidiuat.

x Et iurare.ſ. abſtinere repete.

y Capillos.ſ.dei.ſi eſt ſic eꝫ .ſ. de mona.§.hinc inde in fi.§.colla.i.io.

z Et legibus.C.ad l.iul.de adul.cũ vir. inſti. de publi. iudi. §.item lex iul.

a Supplicijs.vltimuz ſuppliciuz ſolã mortez interpretamur vt.ff.de pe.vltimum.

b Et liberti.hec ꝑma pars expeditur ĵ.e.vſqꝫ ad.§.ſiquis autem.

c Celebratione.in hac ſa parte duo dicuntur.vnum de libera ꝛ aliud de ancilla.ꝛ hec expeditur. ĵ.e.§.ſi quis autem.

d Perfectiſ.poteſt legi datiue ꝛ ablatiue.

e Liberauimus.vt C.de latina.lib. tol.

f Excluſim'.vt.C. de latina.lib.tol.

g Largianũ .qꝫ tractabat circa .l.iu. vt iſti.ꝺ ſuc.lib.§.pe.ꝛ que erat dãta iter latinos ꝛ dediticios ꝛ plene liberos dic vt inſti.de lib.§.ſi.

h Etatibus manumiſſi vl manumiſſoris vt inſti. de liberi ſi.niſi ſit minoꝛ.xx. an.olim hodie.xviij vt inſti.qui. ma. no. poſ.§. cum autem.

i Perfect'.i.libertas plena.q.d.nõ ſolum circa minores libertates cozzerim' ſed ẽt circa plenam.

k Neqz enim.interpositio eſt.

l Subſequẽs.i.ſubſequenter ſtatim.

m Annuloꝛ.quod ideo ſic dicitur quia oliz non poterant liberti ferre ſm quoſdam annulos.ſz ꝛc. qꝛ .l. cautuz nõ inuenitur ſed bene ferebant ex neceſſitate ꝛ erat imago libertatis ꝛ ſignum ſeruitutis antique. vt. C.de iure.aure.annu.l.vl. ꝛ hz patronus ẽt bo.poſ.cõ.ti. vt.ff.de bo.lib. l.ẽt.

n Regenerationis vt ingenui nati videantur non eſt tñ oĩo idez ac ſi per primi pem viuentem reſtituti eſſent natalibuſ qꝛ tunc vt ingrati accuſari ñ poſſunt. vt. C.de bo.li.l. vl. ſed hic poſſunt.vt.ĵ. ꝑ. §.ergo quantum ad

dignitates vel mſimonia ẽ hac ſ.azo.non aũt quo ad patronum eſt in genuus. vt.j.§.illud. Item nõ hic qꝫ cũ ali quid conceditur.ꝛ ea que illõ faciũt ad plenũ ꝓcedi videt. vt.C.de bo.vacan.ſi quĩ ꝛ.ff.de cõ.ꝑn.l.fi.

o Subſequenter.i.ſubſequenter ſtatiz.

q Sancimus.ſ.in greca conſtitutione de iure patronat⁹ de qua eſt mẽtio.inſtitu.de ſuc.libertoꝝ.§.ij.

r Hãc.ꝛ p⁹ remiſſi one iuris ꝓnatus

ſ Ab his.iurib⁹ patronatus.

t Abſoluet ꝓnuſ

u Reuerentiam .ſ. vt ei aſſurgat ꝛ ne temere in ius eum vocet hoc etiã ſi fuerit remiſſuz patronat⁹ ius vt.C.de lib.ꝛ eoruz libert⁹.l.fi.vt.C de bo.lib.l.fi.

x Abſtineant.etiaz poſt remiſſionez iuris patronatus.

y Scriptas leges vt.C.de liberis ꝛ.e. li.l.pen.ꝛ antepe.ꝛ fi.ꝛ.ff.de li.agno.alimenta.§.i.

z Legibus.vt i iſti. de dona.§.ſciẽdũ.ꝛ C.de reuo.do.l.vl.

a Patri.dilexit eũ vt ꝑ manumittẽdo ſuccedit ei vt ꝑ filio ab inteſtato.vt inſti.qui.mo.ius.pa.po.ſol.§.preterea. Indicentes. alias indigentes.

b Plagas. vbi bellum.

c Conuicerit.i.ꝓbauerit.

d Filios.no. de filio qꝫ non ſic de extraneo here.vt. ff.ỏ ver.ſig.ſciẽdũ. ꝛ. C de operis lib.l.i.ꝛ ỏ libert⁹.ꝛ.e.li.l. libti.

e Reſtituimus.etiã ſi patronus remiſit patronatuz vt .ſ. in ꝑn.huius.§.dñz.ꝛ.C de bo.lib.l. vl. ꝛ tũc reuocaꝝ in ſuitutez foꝛe ex bis cãis ex q bus reuocaꝝ donatio.vt h̃ inuit. Si aũt nõ remiſerit ꝓ leui culpa, reuocabit q̃ ꝓſiſtat in faciẽdo vt C.ỏ lib.ꝛ e.li.l.ſi manumiſſoꝛi.nõ aũt ſi in nõ faciendo. vt. C. de lib.cã.l.ſolo.

f Noiuz.qꝛ ñ dñtuꝛ hodie dediticij vel latini.nã ꝛ noie ſublato effect⁹ tollit. vt C.ỏ ferijs.l.a nullo,

g Quapp. breuiter oia ꝛpetit q̃ dixerat a ꝑn.ꝓſtitutiõis.

h Et ingenui.q̃tũ ad oia ꝑter q̃ reſpectu patroni.

i Qui dudũ.i.ante hanc legem.

k Fortunam.ſ. ſeruitutis.

l Si qs aũt libertaz. ſ.ſuam.

valere romanã ciuitatẽ in libertatib⁹ volum⁹ nõ locis nõ etatib⁹ nõ alio quodã caſu diſcernentes. Quin ſẽp aut aliquid melius de nr̃is ſubiectis tractam⁹ ẽt ipm qꝫ ꝓfectius datũ eſt a maioꝛib⁹ extimauim⁹ oportere adiectionib⁹ ampliare. ꝓpterea ſancim⁹ ſi quiſ manumittẽs ſeruũ aut ancillã ſuã ciues denũciauerit rõanoſ. Neqz eni aliter ſciãt ex hac lege. qꝛ q libertatẽ acceperit hẽbit ſubſequẽs mox: ꝛ aureoꝝ annulloꝝ ⁊ regeneratõis⁹ ius ꝛ nõ iaz ex neceſſitate hoc a principibus poſtulabit. neqz indigebit oio vlla ſcropoſitate ſed libertatis virtute hec oia ſubſequent⁹ hac nr̃a lege exp̃ti die inchoãte. nõ. n. aliqd hoꝝ que p⁹ facta ſũt ꝓſcrutamur⁹. firmamus igr̃ oio precedẽtia vt valeãt ⁊m eos ꝑ quos facta ſũt mõs ſz hec qdẽ ſic hr̃e ſancim⁹. Illud vo adijcim⁹ vt nihil neqz poſt hanc legẽ nr̃am ledãtur patrõat⁹ iura. Illa vero q̃ nos ſancim⁹ i quibuſcũqz oio hec ꝓnis ſeruabim⁹ niſi tñ ẽt ab his libertũ q libertatez abſoluerit donauerit aut ꝑ fideicõmiſſũ hec reliquẽs. aut in ipa libertate hoc adijciẽs. Nã ſi hoc ille dederit oio qui manumittitur abſoluetur etiam a patronatus iure eo q̃ ille hoc exp̃ſſerit. habeant itaqz hec oia qui libertatẽ meruerũt. verũtamẽ ſeruẽt etiã poſt hanc noſtrã ꝓſtitutionẽ eis qui ad talẽ perduxerunt honoꝛez omnẽ reuerẽtiã⁹. ꝛ hoc qõ vocat⁹ obſequiũ ꝛ reuerẽtiam recte legib⁹ introductã quin etiã abſtineãt aut manib⁹ aut inſidijs aut alijs ex quib⁹ liberti tale aliquid agentes rurſus ꝛ ſeruitutem ſuſtinẽt ſecundũ de his ſcriptas⁹ leges ꝛ reſtituantur prioꝛi cõditioni Nam ſi nullum penit⁹ ingratũ eẽ circa dõatoꝛez pmiſim⁹ licet fuerit benẽ natus: ſed donationes infirmas pronunciauim⁹ in his que dudũ a nobis aſcripta ſunt legib⁹ ꝛ in his que a nobis quotidie ꝑcipiũt⁹. quõ patiemur manumiſſoꝛem q equalis patri⁹ circa libertum factus ẽ ab eo aliquid pati malignũ aut iniurias foꝛſitan aſpas ꝛ indecẽtes ſeu plagas⁵ aut maxime i tollerabilia ſuſtinere diſpẽdia. Si qd hoꝝ legitimis ꝓbationib⁹ conuicerit⁵ paſſũ ſe q̃ libertatẽ dedit vel ei⁹ filios⁵ poſt predictas ꝓbationes libertum prioꝛe reſtituim⁹⁵ habitu noim⁵ quidẽ perſcrutationẽ. ꝛ ꝓpter hoc diſpendijs omnes eripientes iuſticiaz ãt vbiqz ꝛ equitatẽ ꝛ q̃ legiſlatoꝛẽ decet qd placet deo ꝛ liberto ꝛ dudũ dño cõſeruantes. Qua propter⁵ ſint qdez ꝛ liberi ꝛ ingenui ⁵ſiue hi dudũ⁵ manumiſſi ſunt ꝛ euidenter eis hoc largitũ eſt ſiue illi qui poſt hãc legẽ nr̃am ad ingenuitatem venientes tanꝺ bene nati iã facti viuant: ꝛ debitum bono

rem manumiſſoꝛibus reddant: vt de nuo ꝛ libertate ꝛ bene natione cadãt tanqꝺ indeuoti ingratiqz conuincti ꝛ a lege damnati. Erunt nanqz ita ꝓpe tue liberti ꝛ ingẽui ſi manumiſſoꝛib⁹ eoꝝũqz filijs inconfuſam ꝛ liberaz ſuam venerationem ꝛ reuerentiaz deuotionẽqz ſeruauerint quibus videlicet conſeruatis nunqꝺ ad prioꝛez relabẽtur foꝛtunam⁵. Si quis autem⁵ libertatem deducere voluerit aut legitimã facere coniugez cuiuſlibet dignitatis exiſtens⁵ nuptialem cõficiat documẽta. hanc enim ſolaz poſt manumiſſionem obſeruationẽ⁵ adijcimus⁵. ꝛ ſint etiã precedentes⁵ filij ſicut ꝛ qui poſt dotalia nati ſunt liberi ꝛ ingenui ꝛ ſui ꝛ patri ſucceſſores a poſtulatione annulloꝝ aureoꝝũ ꝛ priſtinũ⁵ nataliũ iure liberati nulláqz penit⁹ hñtes diffrẽtiaz ad cetera ingẽuoꝝ matrimonia libertas enim matris ꝛ iſuꝝ documẽtũ nuptiale ſoboleẽ liberã ꝛ ingenuaz ꝛ p̃ri ſuccedẽtẽ demõſtrabũt ꝛ ita rebus ꝛ veritate⁵ viri efficiuntur. Alt ſi cui⁵ ẽt ex fuiẽte muliere, pereãt⁵ filij ꝛ voluerit ille poſtea mulierẽ manumittere ꝛ dotalia ꝓficeꝝ documẽta: mox⁵ cũ ipſa dotis inſcriptione ꝛ filijs competet⁵ ſi libertas ſimul ꝛ ſuoꝝ ius non regrentibus nobis ſpãlez libertatẽ i filijs fieri ꝛ ſimul manumitti cũ mr̃e aut poſtea vel antea foꝛte libertatem accipere. ſz cõſcriptione nuptialiũ documẽtoꝝ mox eis⁵ etiaz libertatẽ dõauim⁹. Quid eniz maius vtiqz offensurus ẽ pr̃ libertatis filiorũ iudiciuz⁵ q̃z q̃ vxoꝛẽ⁵ oñdere liberãqz ſimul ꝛ legitimã nuptialiũ documẽtoꝝ cõſcriptionẽ⁵. Si enim miles reliquẽs legatum alicui ſuarũ ancillaꝝ ipſa dõatione legati ꝛ libertatez dare videatur⁵ quomõ ñ multomagis pr̃ ſi documẽtũ nuptiale ꝓſũpſerit. ꝛ hẽbit ꝓprios filios ex hoc ſolo ꝛ liberos ꝛ legitios ſucceſſores. neqz enim qlibet eũ putaturus erit voluiſſe filiorũ qdẽ matrẽ legitimã⁵ eẽ ꝛ hoc tã magnũ ei donaſſe opus libidinis ꝓpoſ ãt filios ex ſuo natos ſẽine adhuc relinquere ſeruituros. Hec ſimiliter⁵ qdẽ ꝓ manumiſſoꝛib⁹. ſimiliter autẽ ꝓ manumiſſis⁵ ſancim⁹. nã ſi ea q̃ in p̃cedẽtib⁹ dicta ſũt manumiſſoꝛib⁹ nõ ſeruam⁹⁸ legniozes⁵ foꝛſan hoies circa libertatis largitatem efficiemus. nobis autem omne exiſtat ſtudiũ ſubſiſtere libertates⁵ atqz⁵ valere ꝛ in nr̃a floꝛere ꝛ augere rempu. ꝛ enim h⁹ i⁵ cauſe deſiderio ꝛ in lybia ꝛ in heſperia tanta ſuſcepimus bella ꝛ ꝓ recta ad deum religione ꝛ pro ſubiectoꝝ pariter libertate. Facimus⁹⁹ autem nouum nihil ſed egregios anterioꝛes imperatoꝛes ſequimur ſicut enim antoninus pius cognominatus ex quo etiam ad uos

m Aut. p id eſt. n Exiſtẽs. oliz ãt licebat patrono libertaz accipere niſi eẽt ꝓnus ſenatoꝛ vel ſenatoꝛis filius: v⁹ filij dignitate poſitus: vt. C. de nup. l. vꝛo rez: ꝛ. ff. de ritu nup. l. lege iul. ꝛ. l. oõnez. ꝛ idẽ in ſpõſalib⁹. vt. ff. de ſpon. l. oio hodie vero idiſtincte fieri põt ẽt ab his q̃ ſunt i dignitate dũmõ ſcriptura intercedat vt b ꝛ idẽ puto ꝺ vt libt⁹ ꝓna accipẽ poſſet lz oli eẽt ꝺ. vt. C. de nup. l. iij.

o Obſeruationem. ſ. vt iteruenat ſcriptura.

p Adijcimus. de nouo.

q Precedentes .ſ. ante dotalia inſtrumenta.

r Priſtinũ. i. pſtinoꝛ vt ſincopatiuũ. ꝛ ſic ponit⁹ vicenũ i. vicenoꝛ. ff. ad. l. rodi. de tactu. l. nauis. §. cum autem

ſ Et veritate. ſ. quia in veritate eſt conctractum matrimonium. ꝛ filij iuſti ex eo ꝓ creati ſunt alias contra dicbic vt diximus .ſ. de trien. ꝛ ſe. §. fi. colla. iij.

t Vt ſi cui caute. mutat caſum tranſiens de libera ad ancillam. q.d. adeo predicta ſunt vera in libera vt in ancilla idem ſit.

u Mox. i. ſtatim.

x Competet. ideſt ꝓ cõpetente.

y Eis. ſ. filijs.

z Judicium .alias in iudicium alias iudicium. i. voluntatem teſtatoꝛis.

a Vxoꝛem. ſ. illoꝝ filioꝝ matrem. ℞.

b Conſcriptionem. ꝛ ſic nõ q̃ ſiue ſpecialiter fuerit manumiſſa. vt modo dixerat. ſiue ſolum accepta ẽ ancilla in vxoꝛez a domino eo ipſo habet duo. ꝛ q̃ libera ꝛ q̃ legitima vxoꝛ. vt hic ꝛ. ſ. in ℞ica in fi. Item ſi nõ fieret libera ex ipa conſcriptione dotalium inſtrumentoꝝ non eſſet vxoꝛ cum inter ſeruam ꝛ liberum non ſit matrimonium. vt. ſ. de nup. §. ſed ꝛ captiuitatis. Item ſi alij dat eam ſcienter in vxoꝛem ꝛ patitur eam nubere eſt eo ipſo libera multomagis ſi ipſe eam accipiat. vt. ſ. de nup. §. ſi vero ab initio colla. iiij.

c Videatur. vt. ff. de teſta. mili. l. titius. §. i. ſed non ſic in pagano. vt. C. de teſtamẽto. mili. l. ex bis.

d Legitimam vxoꝛem. ſ. illoꝝ filioꝝ matrem ige nuam vel vxoꝛem.

e Hec ſimiliter. nunc reſpicit primam partem ℞ice.

f Pro manumiſſis. ſ. vt ſit ingenui.

g Seruamus. ſ. ius patronatus. ꝛ eſt ſic. C. de bo. que li. l. ij. ibi proſpiciendum eſt.

h Segniozes. i. pigriozes.

i Libertates. vt recuperemus eos ab hoſtibus

k Tanta. ſ. vt pij dicamur. vel lege abſolute tanta. q.d. multa.

l Huius cauſe deſiderio .i. vt augeremus rempu.

m Facimus nouum. i. extraneum vel mirabile. immo conſuetum in ſimilibus. ꝛ nõ duo ſimlia poni. nõ eadem primum eſt antonini ſz theodoſij.

u Peruenit. vt dicamur pij. Accursius.
o Petitus. i. rogatus imperator vt hoc statueret. vel dic a quocunq; qui volebat esse ciuis romanus.
p Et taliter. s. dando singularia priuilegia.
q Ille. s. antonin⁹. ⁊ dic ibi s. ius rōane ciuitat' q̄ est. s̄.
r Donauit. vt quicunq; ciuitatem romanam habitaret ciuis roma. ēt. vt. ff. de statu ho. in vrbe que lex ē antonini. nec sit opus speciali impetratione.
s Theodosius. sic repete.
t Subiectis. vt. C. de iure delibe. l. i.
u Sic a simili.
x Petentium datum. olim per singularia rescripta.
y Occasionem. occasionez dico indigentem auctoritate manumissoz. i. manumittentium. q; non solebant liberti facile natalibus restitui nisi consentiēte patrono ⁊ eius filio. vt. ff. de nat. re. l. ij. ⁊. l. pe. ⁊. l. fi. i. R.
z Sed oēs. repete. R. apō quos oz causas dicere.

Rem cognoscentes. hac. i. constantinopolitana.
b Subiecta. i. subscripta. j. e. constitutione.
c Assistrijs. que ideo sistant orationibus ⁊ ieiunijs quotidie quas vulgo appellamus recusas.
d At illi. s. iudices ciuiles.
e Presumētes. scilicet executores.
f Trahere. s. ad iudicium.
g Non videntur quia stant incluse: vt. s̄. dixi.
h Preterea igitur. iterpellet. nō q; monachus conuenitur licet pro mortuo vt seruus quantum ad mundum reputetur. vt. C. de epis et. c. l. deo. sed respondet q; abbatem vel syndicos seu economos. vt. j. de san. e. §. prouidere. ⁊ hic subijcit sic ergo a simili concipiam libell'. nomine filij ⁊ respondebit pater. vt. C. de bonis mater. l. i. i aduentitia tamen hereditate filiofamil. delata triplex in agendo ⁊ respōdeo adhibetur distinctio: vt distinguatur. an ambo consentiāt in adeundo. s. pater ⁊ filius an filius tm̄. an pater tm̄. vt C. de bo. que li. l. vul. in bis q̄ sunt in tutela vel cura etas distinguitur infantia considerat̄ vt si sunt pupilli q̄ fari possunt de bis possit concipi libellus auctoritate tutoris als de tutore tm̄. vt ff. ō admi. tu. l. i. §. i. fz ⁊ b si ꝯ collegiū noie mōachi ꝓponant ī reprobat': arg. j. ō san. e. §. spoztulaz eodēq; modo puto seruari si monachus agere velit. sed nunqd iurabit monachus de veritate dicenda si agatur de eo q̄ per eum factum est ad si-

appellatio hec peruenit' ius Romane ciuitatis prius ab unoquoq; subiectorum petitus° et taliter' ex his qui uocant' pegrini ad romanā ingenuitatē deducens ille' hoc oībus in cōe subiectis donauit' ⁊ theodosius' iunioz post cōstantinum maximū sciēsissime huius ciuitatis cōditorem filioz p̄us ius petitū dedit in cōe subiectis': sic" ēt nos hoc videlicet regenerationis ⁊ aureoz ānuloz ius unicuiq; petentiū' datū ⁊ damni ⁊ scrupulositatis p̄bēs occasionē' ⁊ manumissoz indigente auctozitate oīb⁹ similiter subiectis ex hac lege damus restituimus eū nature ingenuitate dignos nō est p̄ singulos de cetero. sed omnes' deinceps q; libertatē a dñis meruerunt ut hanc magnam quādam ⁊ generalem largitatem nr̄is subiectis adijciam⁹.

Que igit' placuerunt nobis, p indulgētia subiectorū nr̄e clementie p hāc legē hec tua celsitudo cognoscēs nostris subiectis faciat māifesta p̄, p grāmata, ppria ⁊ hic ⁊ in, puincijs ut discāt: q; nr̄oz subiectoz p̄ oīa curaz habemus ea q̄, p utilitate eoz sunt sancientes. Ualebit aūt hec lex in subsequētib⁹ oīb⁹ ⁊ eis q̄ p⁹ eaz emerserit calib⁹ qō ei r̄cessit ñ pscrutamur.

Apud quos oportet causas dicere monachos ⁊ assisterias.

Idem. a. mēne beatissimo archiepō ⁊ generali patriarche

Rem cognoscentes' nō rectāfieri in hac regia ciuitate cōi lege extauimus hoc mederi: inchoantes quidem ab hac felicissima ciuitate in omni vero ea que subiecta' sunt distēdentes quidam enim volentes eoz̄ rumpere orthodoxe fidei honestatez siquidem litem habuerunt quasi cuz mōachis aut assistrijs' ciuiles iudices interpellant at illi' mittūt executores p̄sumētes' accedere ītra loca sctā ⁊ mōachos trahere' atq; monasterias vel assisterias iniquitate forlan eas q̄ non videntur' assisterias ⁊ hinc ūuriā ⁊ cōfusionem nō paruam adozabilibus fieri locis. Propterea' igr̄ iā cimus si quis quēcūq; habuerit cām cum aliquibus venerabilibus sanctionialibus aut sacris virginib⁹ aut mulieribus omnino in monasterijs consistentibus deo amabilem ciuitatis illius episcopum interpellet.

Ille vero mittat. ⁊ cū omni hōestate que sunt de personaruz presentia disponat siue oportet per abbates siue p̄ responsales siue per alios quoslibet hoc fieri. Ipsi vero cum omni veneratione sacerdotali cāz examinet ⁊ iudicet. ⁊ ciuiles non sint penitus eius iudices neq; cōfundant eoruz honestatem. Cuz idonei sint deo amabiles singularum ciuitatum epi' ⁊ que de lite' sunt ⁊ de cautela' iudiciorū disponere ⁊ iudicare honeste atq; sacerdotaliter ſm leges nostras ⁊ sacratissimas regulas. sic enim ⁊ qui aliquam rationem habere putantur merebuntur iusticiam. ⁊ honestas sacratorum inuiolata integraq; seruabitur. Cōmunis" igr̄ fit lex habeatq; custodiā a gloriosissimis p̄fectis q per cūctas existunt dioceses ⁊ illirici dicimus. ⁊ lybie italieq; ⁊ occidētis toti⁹ ⁊ gloriosissimis p̄fectis vtriusq; rome ⁊ magnificētissimo p̄tore populoz ⁊ iudicibus gentiū eoruq; officijs ⁊ nulla cis fiat oīo corruptio sed integra adhonorē reuerēdissimoz mōachorum custodiatur. hec" autem etiaz tua beatitudo cognoscens. ⁊ ipsa custodiat in hac felicissima ciuitate ⁊ eius° confinia vtatur a deo amabiles ciuitatum metropolitas quoz ipse fusce pisti ordinem p̄ponēs his p̄prijs litteris hanc nostram sacrā legem. verum illi sub se constitutis episcopis hec nūcient: vt ex paucis litteris vna continuatio legis ad omnem peruenīat ditionem⁹. sed etiam accelerari lites sancim⁹ mōachis illibatis vt nō mens eoruz occuparetur circa litis solicitudinē sed velociter liberati sacris opibus obsecūdēt' Sciāt igr̄ qui p̄ter hec aliquid egerīt si quidē iudex sit qui talem proferre sententiam' p̄sumpserit. quia ab administratione repellitur tanq; diuinitati contumeliam faciens. ⁊ pena decem librarum auri vna cum officio suo mulctabitur sacratissimo nostro danda errario. executoreſ autez p̄sumētes offerre oīo admonitione ab ipsis a deo amabilib⁹ episcopis p̄hibeātur ⁊ retrudant" in locis que decanica nūcupantur pēas ꝓpetētes passuri ex actionem nullam de cetero agere permittēdi Hac valēte lege' si quis cuz aliquo reuerendissimoruz mōachoruz aut virginum aut mulieruz oīo sacrarum: ⁊ in venerabilium monasterijs habitantium habuerit cām. De clericis etenim ⁊ ordine cōuentionis eoz iam leges cōscripsimus quas valere ⁊ firmas eē omni volumus modo.

Scripta exemplaria regia viro clarissimo Joāni p̄fecto sacroz oriētis p̄torio secundo ex p̄suli ordinario ⁊ p̄fitio scripta exēplaria basilidi gloriosissimo magistro sacroz officioruz p̄fecto vrbis scripta exemplaria lōginio glozioſissimo.

De questore. Rubrica

Idem. a. Jo. p̄e. secūdo ex consuli. patrio.

Cum' dei auxilio semper omneſ facim⁹ p̄uidentiā. ⁊ subiecti ab eius clemētia traditi nobis illesi fuentur itaq; ⁊ leges ponim⁹ omneſ eis' curantes iusticiam ⁊ q̄ paulatim labitur rapere' festinamus insup etiaz administrationes inuenimus q̄ castigātes q̄ inbonozatuz est mediocrioza" faciunt delicta quale videlicet aliqd' p̄tores' populi in hac felicissima magna vrbe vtilissimo ex ipso rerum experimento omnibus regiā hanc ciuitatem nostram habitantib⁹ approbatum' Ex hoc' igitur experimento. ⁊ aliud quoddam medela egens moliti

militudinem minorum. xxv. an. R. sic ar. C. de questionibus interrogari. q; ad iudicem spectat inquirere veritatez ar. C. de edē. is apō quem. ⁊ ar. j. de lit. §. omnem ibi veritatez perquisitā. colla. ix. de calum. autem non iurabit cuz p̄incipales persone debeāt iurare. sed monachus nihil habet vel per. l. vl' canones vt. j. vt li. iu. §. i. in p̄in. ⁊. s̄. de mona. §. illud. Item quid de emptis? R. sub papa cōueniri eos.
i Episcopi. sed executioni mandantur per iudicem ciuilez vt. j. de san. e. §. figs contra aliquem.
k Lite. s. vt dent dilationem ⁊ causam examinent.
l Cautela. i. qualiē caueaf iudicio sisti. ⁊ iudicatum solui. ⁊ rem ra. ha. fz qualitatem personarum. vt insti. de satisda. §. hodie. lz quidam dicunt q; hoc pign⁹ accipere oz ēps.
m Cōmunis igitur dioceſis. sic. C. de episcopis ⁊. c. nulli. §. q; si inuito.
n Hec aūt tua. loq; mēne patriarche cōstantinopolis in titulatione. s̄. e.
o Et ei⁹. s. ciuitatis
p Ditionem. i. nomen ⁊ eoruz monachorum.
q Obsecūdēt. hec eadem ratio ⁊ i alijs clericis est vt. C. de episcopis ⁊ clericis Loēs qui vbiq;.
r Sentētiā. ad monachos missam vt ad iudicium veniāt ciuilis' iudicis respōsorijs ⁊ si ēps rōnez nō fecerit ali⁹ iudex ciuilis erit iudex vt j. de san. epi. §. figs pro pecuniaria causa. colla. ix.
s Retrudātur. s. executores isti.
t Lege eo quod alij scripserunt quoz dicta nostra sūt. vt. C. de epi. ⁊ cle. l. cū clericis. ⁊. l. si quis. ⁊. l. oēs q; vbiq;. q̄s leges facimus. vt. C. de vete. iur̄ enu. l. ij. §. merito. ⁊ hodie est expedituz. vt. j. vt clerici apud p̄tor. e. §. i. Rica.
u De questore. hāc non lego sed quedā noto p̄mo de dei au

rilio.fo de reſcript' reparandis.vt i pn. ⁊ tertio de veneranda canitie.i.ſenectute. vt .j.e. §. ſi vero vite occaſione in fi.

r Quam dei auxi.ſic.j.de armis. in prin. ⁊ de vete. iure enu. l.i.in prin.

y Eis ſubiectis.

z Reparare. ar. p Ptis quod dic vt ꝫ. de bere. ⁊ fal. §. ſemper igitur.

a Mediocriora.i. pauciora. ſic.C. de defen.ci.per oēs.

b Aligd.inuocatū.

c Pretores repete caſtigatum dico per edicta ⁊ interdicta ſua.

d Approbatum.i. caſtigatum dico approbatum ab oibus habitatoribus. ⁊c̄.

e Ex hoc igit̄ populoſa.vt.s̄. de tabellionibus. §.fi. et facit.s̄.de man. pn. §.fi.

f Ad cingulum.ſ.q̄ ſtorie dignitatis.

g Imponimus nomen. vt. ff. de orig. iur.l.ij.§.deinde cū

b Externarum. al' extraneaꝝ.ff.de redēpti. ab hoſtibus. l.non dubito.

i Quibus.ſ.aliquiſ noſtrorum iudicum quibus.⁊c̄.

k Horum. ſcilicet agricolarum.

l Fruentes.i.accipientes q̄ poſita ſunt.

m Si vero aliquid eis.ſ.dnis vt det ibi agriculture agri permanētia inſtrumēta aratoria.al.

⁊ adinuenire legi ⁊ cingulo iuſtum extimauimus.inuenimus enīz quia paulatim prouincie quidē ſuis habitatoribus ſpoliantur.magna vero hec ciuitas nr̄a populoſa eſt turpiſ diuerſorum hominum.⁊ maxime agricolaꝝ ſuas ciuitates. ⁊ culturam relinquēti um hec ad pñtem legeꝫ nos reſpicere procurauerunt.⁊ ad cingulum' quod nunc eſt nobis pene nouatū ē. cui nō piget nos de publico ⁊ annonas dar̄ ⁊ ad ſufficiens officium conſtituere ⁊ ex negligentia eius periculum releuare. Cingulo ⁊ enim ⁊ hoc accipienti queſtoris imponimus° nomē.ſic.n. ⁊ in initio inuenientes.dicimus autez in priſcis temporibus vocabāt inqſitores ad hoc venientes officium. volumus autem cinguluz habentes reſpicientes hoc ad deum noſtrumque timorem ⁊ legeꝫ requirere ad magnā hanc ciuitatem ex quacunqꝫ prouincia ſint viros ſiue mulieres aut clericos ſeu monachos vel monachas ſiue externarum' ciuitatum aduocatos aut alterius cuiuſqꝫ fortūe vel dignitatis exiſtant ⁊ perſcrutari q ſint aut vnde venerint ⁊ in qua occaſiōe. ⁊ ſi quidez agricole ſint intendēr quib9' noſtroꝝ iudicum horum' competūt lites in his iminere velociter eos eripere difficultatibus. propter quas huc venerunt ⁊ feſtinanter vnde venerunt eos remittere competentia fruentes' Si vero" aliqui ſint agricole conſtituti ſub dominis ⁊ egentes eis ad hanc venerunt regiam ciuitatem preparare poſſeſſores eas diſcernere" pro quib9 venerunt cauſas ⁊ remittere merentes° mox que iuſta ſunt. Si vero forſitan ad reſultationem poſſeſſorū venerunt.⁊ aduerſus eos dicant cauſas ſiquidem multitudo ſit plures quidem remittere continuo ad prouinciā duobus: aut trib9 relictis qui ſecundū collitigantiū ſcema' litem exerceant' ⁊ ita eū imminere litteris' auditoris ⁊ procurare citius incidi' negotia vt nō lōgitudo eis fiat temporis maxime agricolis quoꝝ ⁊ hic preſentia ſuperflua.⁊ agriculture euacuatio dānuz ⁊ ipſis ⁊ poſſeſſoribus facit. Si vero neqꝫ agricolarū ſit aduenięs multitudo: ſed quidam forſan alij veniāt litigaturi aduerſus alios. ⁊ hoc tardent nō quieſcere ſed omni inſtantia iudices vrgere ⁊ cum feſtinatione eos ptentionibus abſoluere.⁊ litibus liberatos remittere ſuas ciuitates ⁊ prouincias habitare. Si vero forſan' cuz inſtituerint audi toꝛes litis aut agricolarum dñi" qui a nobis ſunt iudices ſtatuti vt litigā tes aut obſeruātes liberēt ipi ad hoc differant ⁊ nō citius eos a litis obſeruatione liberauerunt tunc ipm' qui a nobis in hoc cingulo conſtitutus eſt deducere ad ſe litigantes an egentes aliquo iure a poſſeſſoribus' proinde non merentes examinare ⁊ citius diſponere pro quib9 illi huic magne obſeruent ciuitati ⁊ ad ſuas remittere patrias aut oſo ex quibus venerūt locis' omnibus perento ab hoc priuilegio ⁊ fori preſcriptiōe. Si vero' vite occaſionem aliqui aut lites nō habentes in hac ſunt noſtra ciuitate vt propter victum aut eo quod hoc ad eoꝝ deſideria non ſufficiat" iam etiam peccent ⁊ corporum eorum ſtatuz qualis qs eſt inſpicere.⁊ ſi quidem valēt eis coꝛpora potentes aut ſufficer̄ ad laborē ſunt ſiquidē ſeruilia cognoſcere quorum ſunt ad hos etiaz inuitos poſſeſſoribus tranſmitter̄ Si vero liberi fortuna ⁊ ex aliquibus ciuitatibus: ⁊ prouincijs orti hos tranſmittere ad prouincias ex quibus orti ſunt Si vero huius terre fuerint ⁊ corporib9 quidē validiſ vtant' vite āt eis decēs' nō eſt occaſio hos nō fruſtra eſſe terre opus' permittere.ſed tradere citius eos vt operum publicoruz attinet artibus ad miniſterium ⁊ prepoſitis pānificantium ſtationū ⁊ ortos operantibus alijſqz diuerſis artib9 :aut operib9 in quib9 ualent: ſimul qdem laborare ⁊ ſimul āt ⁊ alie ⁊ ſegē ita admelioreꝫ mutare uitam. Si uero' aliq uoluerint obſeruare operibus qdem quib9 traditi ſunt hoc ſectari hac r̄gia ciuitate parentes enim eius tācim9 ut non ſegnitie eos ad illicitos actus impellētes leges arripiant ad penas noſtris tradētes iudicib9 leſos aū t aut leſas corpōe aut canicie graues' hos ſiñ moleſtia eē iubemus in hac bona ciuitate : aut pie agere volentibus aſcribendos ⁊ aliorum ſingulos ītero gar̄ qua uenerūt gr̄a ⁊ in queſitis que digna ſit lup eis ager̄ ⁊ ſi pigri hic ſedeant ſed competentia agentes ad ꝓ prias reuertantur ꝓuincias. Si vero aliq aut i hac habitantiū ciuitate: aut deforis venientiū inculpēt aliquos tanqꝫ ab eis dānificati per occaſionē forte coꝝ que dicuntur ſportule :aut etiam ⁊ hoc leſionū ⁊ dicant eos aut preuaricari pro his noſtraſ leges aut etiá ſine iudiciali precepto admōitionez eis' offerre ⁊ querer̄ ſubtiliter hec delinquētes cuiuſcunqꝫ fuerīt dignitatis aut malitie ſub quo cōſtituti ſūt cingulo eos que ſimul quidez cōpre hendere ſimul autem poſt ꝓbationeſ interminatas ſecūduz noſtras leges exigere penas nullo cōpetētiuz eis iudicum defendere eos valēte.⁊ taz ille ſos ſeruar̄ eos qui iniuſticiā paſſi ſūt recipienteſqz cōtra legem exacti ſunt q̄z penas nr̄is definitas conſtitutionibus ſuper eos exiger̄ ac de eis referre vbi pſpexim9 dandas. Super hoc" autē quicunqz querelaz ſuſcipiūt falſitatis ſeu quod vocatur falſa ſcriptura in quocū qz collegio hoc requirer̄ ⁊ qui ſup his denūciatur cōprehēdere ⁊ poſt inſcriptiones : ⁊ ꝓbationes punire.ſic enim huius audiētie dam9 ptātem ei Si vero aliquis taliter leſorum adierit ordinatum ſecundum preſentem legem iudicem.⁊ nō iuſtaz impetrauit prouidentiam vt cogatur ad nos ⁊ ſemp ad imperiuz hoc denū

n Diſcernere. confitendo vel negando.azo.

o Derentiſ.vt.ff.de re milita. tam collatura. ⁊ .ff. q cuiuſcunqz vni.l. Item.§.i. ⁊ .ff. ad muni .l. municeps ar.C.de aduoca.diuerſoruz iudi.l.reſtituende.

p Scema.ff.de condic.⁊ de municipi.

q Exerceant.ſ.qōnem.

r Litis.vt.C.de iureiuran. ca.l.ij.ar .C. de acto.pret.l. vltima argu. ff. de ope.noui nun.de pupil .§. pedius.

ſ Judici.i.decidi vel determinari.al.

t Si vero iſtituit.ſ.queſtori.precepit iudici expedire.⁊ non fecit.

u Domini.nō dominū eſſe iudicem agricolaruz.

x Ipſuz.ſ.queſtorez.

y A poſſeſſoribus.ſ. in continenti.

z Si vero vite.vtpote.

a Sufficiat.q̄ hīt.nam mihilhīt vel paruz.azo.

b Decens.ſ.qui forte mendicare erubeſcit.al.

c Opus.C.de offi.pre.vr. l.vult.

d Si vero aliquid voluerit ſectari.ſ.cum dedecore ⁊ cōtumelia expelli.

e Graues. nō deferenduz etati ⁊ canicie: vt.ff.de termino a moto.l.ij.⁊.C.q cta. l.v.li.x.⁊.ff.de mu. ⁊ bon .l. ſemp in hac.vt ⁊.C.de mā. prin.

f Eis.i.ab eis penis.al.

g Super hoc tamen in ſcriptiōes.vt.C.de.ac. ⁊ in ſcriptis.l.i.in fi.

k Cingulus facit.ſ.quō.o. e.§.clerici.ꝛ.§.vlt.ꝛar.j.de col.§.ſ.col.ix.ꝛ.ff.de cuſto. re.l.i.§.diuus.C.de pe.bo. ſub.l.i.C.de of.ciuil. iudi.l. vna.

l Miniſtratores.i. officiales vl'apparitores.vt.C.de offi.pre.pre.ꝛ facit.ſ.vt iudices ſine quo.ſuffra.§.volumus ꝛ.ſ.de man.prin.§. delinquētes et in aut.vt differen.iudi.col.ix.ꝛ.ſ.ō mā. prin.§.ſed etiam.§. deinde colla.iiij.

m Liberati. ar. de ſciſ.epi. §.ſi vero monachus col. ix.

n Si vero aliquis in tranſmarinis.tranſmarinas partes appello romanuꝫ portū quē debet cuſtodire queſtor ꝛ de omnibus intrantibus interrogare qui vnde ſint ꝛ p qua cauſa venerunt. al.

o Venatus. ſicuti.n. feras beſtias homines venantur ita ꝓpetētia iuſta imperator adinuenit vt ꝛ ſubiectis pre beat.al.

p Hec omnia leges.ſ. predeceſſores imperatores al.

q Tranſitorio. tranſitorio ſtudio vtuntur deſides ꝛ pigri ſcolares qui negligūt ſuas lectiones recordari.

r Leue.j.qui.mo.na.effici. ſui.colla.vij.

ſ Ab vniuerſa.nō ꝙ negligentia omnia ledit. ꝛ facit. C.de an.ex.vt perfectius.ꝛ ff.de tranſac.l.iij.

t Sicut enim.incorruptum ſ.ad puras habeant manus vt.ſ.e.§.maxime.al.

Rubrica.

u Conſtitutio.que dignitatibus iſte due dictiōes ſunt ablatiui caſus.

x Quicquid ornatuꝫ .i. decoreꝫ.vt.ff. de poſtul.l.i.in prin.

y Igitur. ꝛ ſcripſimus. vt C.de conſu.l.ſi.vel.xij.raro fit tamen vt ibi dicitur ꝙ filiuſſa.eligatur patricius.

z Actio.i.actus.ſic.ſ.de nō alie.re.ec.§.ſimus.

a Actiones.i.legitimi actꝰ emancipationis.

b Iniurijs. hunc modum emancipandi non vidi ꝛ de eodem dicitur.C.de māci. lib.l.ſi. ꝛ fiebat intercedēte quadam ficta venditione ꝛ manumiſſione.ff.de cadi.l. iij.§.emancipat.ꝛ inſti.qui. mo.ius pa.poſ. ſol.§. preterea. Sed hic modus alaparum ſeruatur hodie i deſponſatiōe mulieꝝ bononie

c A preſidente.i.iperatore

d Nō eos.i.ſi non poſſunt

e Libertate.q.d.nō diceretur honeſtium codicilli.

f Et ſuper. paterna ſubſtātia nō ātꝫ ſoluꝫ ſup patricijs.

g Imperij.alias imperij.ꝛ alꝫ ipſi.ꝛ alꝫ tempori.

h Imperium. quoniam in documentis poſt imperiuꝫ conſulis appellatio inſeri doꝫ vt.ſ.vt preponatur nomen ciaꝝ ſciat aperte qui cingulū hoc aſſumit. quia ipſe de ſuo reddet ea ei qui ab eo neglectus eſt male q̄ docuerat eū a delinquente ꝓcipere iſuper ꝛ maiori indignatione noſtra experientur iuſte vtpote noſtras iuſſiōes tranſcēdere preſumentes. Maxime autē oium qui hanc adminiſtrationē habet ꝛ perpetuo hoc poſit ſtudiū puriſ manibus oia agere: ꝛ adminiſtratores habere non ſordidos neqꝫ turpis acceptionis paratos ſed pure: ꝛ libere admiſtrare ſi tale aliqō peccatū ſup miniſtris inuenerit.hoc etiam eū punire ꝛ ex iplis prius oſtendere ſuā firmitatem ſimul ꝛ caſtitatem. Propterea enim ꝛ.x.libraꝝ auri occaſione expenſaꝝ decreuimꝰ ei ꝛ eiꝰ conſiliario ſolidos.c.ꝛ miniſtrantibꝰ ꝛ ad expēſarum cām ſolidos trecētos triginta damus anno quoruꝫ ēt deſcriptionē huic legi apponi precipiimꝰ vt de fiſci largitate cōtempti alienis abſtineant crūtaꝫ dei ꝛ noſtri ſubtiles cultores. de celo habeant hanc noſtrā fruētes prouidentiaꝫ: ꝛ adminiſtrationē cauſis facilioꝰ ꝛ legalius vtentes. Quamꝰ autē adminiſtrationē habēti fiduciā ꝛ iudicibꝰ inſiſtere ꝛ ad nos referre ꝛ ad ſe agere cōpetentia vt neqꝫ ifirmitate neqꝫ alio oio culpatus noſtro ſuper eo iudicio minor appareat. Licentiam vero ſimiliter ei damꝰ publicis epiſtolis vti ad prouinciarū preſides vt hi qui remittuntur ab eo mittant ad ſuas prouicias ſine lite ibi ductores. ꝛ ſi quo egerint legitimo auxilio hoc precepturus. Illud maxime preuidere non eiſdem ſecūdo moleſtari qō ſepe eos q hic vane cōmorant de inde tranſmiſſos ab eo rurſus remanere ꝛ mox reuerſus fm ei cauſarum prebent occaſiones. Si enim denuo i hac feliciſſima ciuitate inueniat quoſdam nidificantes fruſtra q liberati ad propriam prouinciam tranſmiſſi ſunt his ꝛ caſtigationem imponat decentem ꝛ vehementius iterum nunc tranſmittat.ꝛ ſic nobis etiaꝝ foris ciuitates habitabunt ꝛ magna ciuitas hac confuſione liberabitur. Si vero aliquos perſpexerit ſui officij in tranſmarinis partibus collocare q etiam deforis conuenientes iquirāt ꝛ hinc deſtinatos ſuſcipientes ad ꝓuincias dirigant.ꝛ hoc agant qō vtile eſt rei.per oia venatus. Hec oia ſancimꝰ noſtrorum ſubiectorum curam habentes vt nō ſuas prouincias deſerentes hic atterantur.ꝛ moriantur forſan proprijs priuati ꝛ neqꝫ patrum fruētes ſepulturis eo ꝙ ꝛ ante nos ponētibus leges ꝛ remp.conſtituentibus non tranſitorio ſtudio fuerunt hec.ſed ꝛ pigritie fuit quidam ſcriptas ꝛ peregrios omnes ꝓſcrutabū ꝛ neqꝫ nouū neqꝫ leue hoc cāis ſtudium bonum quidem ꝛ antiquuꝫ neglectum vero in medio ab vniuerſa ledente negligentia paulatim picli tatum non corrumpi ꝛ perimi donec prodeſſe ꝛ vtiliſſimuꝫ vltimum inuenientes rurſus in rempu. interdicimus.ſicut enim prebemꝰ incorruptū eum ꝛ eius officium eſſe volumus vt nihil extra que a nobis dicta ſūt accipere ita idemnes eos ſeruari iubemꝰ ꝛ neqꝫ occaſione codicillorum neqꝫ annonarum per aliaꝫ quamlibet cāꝫ aut in ſacraꝝ noſtroꝝ palaciū aut i foro tue celſitudinis occaſione codicillorum aut preceptoruꝫ aliquid dare nunc ātꝫ futuro tempoꝝ immenſe tue celſitudinis occaſione emolumentorum que per eos expediuntur ei: aut eiꝰ ꝓſiliario aut eiꝰ officio ſed vndiqꝫ eis puras ſeruari q̄ noſtra largitate dantur. Sufficiet enim omnibus ꝓmedela dicēti germani cuꝫ gubernātem cingulum vniuerſis vltimū eē. Que igitur noſtre placuerūt poteſtati cognoſcēs tua celſitudo omnia ad effectum perducer feſtinet approbet qꝫ nr̄aꝫ ꝓuidentiaꝫ q̄ nouū cingulū adiecimꝰ ꝛ atqꝫ noſtroꝝ ſubiectorū per omnia curam habemus.

Conſtitutio que dignitatibus et ꝙ ſcopatu filium liberat a patria poteſtate. Rubrica.

I Bem au.ſacro ſenatui huius regie ciuitatis.

Quicqd ad vtilitatem ꝛ ornatū reſpicit a deo tradite nobis rei pu. hoc ſemꝑ cogitantes ad effectum deducere feſtinamꝰ. Igitur ꝛ dudū legem ſcripſimus ſup glorioſiſſimis noſtris patrijs que libos eos dignitatis collatione pr̄na poteſtate ōmō ſtrat.non eniꝫ decens putabimus vt hos quos nos in officio patrum prouehimus noſtrorum.hi ſub alie na ſint poteſtate.nam ꝛ ſi emancipationis actioꝰ dudum quidē per eas que municipantur legis actiōes facta cū iurijs ꝛ a lapis liberabat eos huiuſ modi vinculis quomodo futuri eēnt codicilli omnium honeſtiſſimi dati a ꝓſidente vniuerſis imperio nō eos poſſe paterna poteſtate liberare. Nunc autem clementius: aut etiam honeſtius in rempu.cogitantes: ꝛ ſuper glorioſiſſimis conſulibus qui ꝓ prium nomen imperij poſt imperiū prebent ꝛ ſolis conſularibus codicillis honorantium: ꝛ ſuper cingulis quem liberare a curia poſſunt.hoc ē prefecture ꝛ magiſtri militat.dicimꝰ autez in epiſcopis ſedibus ꝛ operibꝰ agnitis hoc ipſum ſancimus eſſe. vt omnis talis dignitas aut ꝛ cingulus huiuſmodi acquiſitū aliquibꝰ quoſcunqꝫ nos probauerimus ꝙ eos liberat a curia hoc valeat vt ꝛ poteſtate eos liberum patrum atqꝫ auoruꝫ. nam ſi ſancimus vt ſi quis ſeruus ſciente domino meretur militiam: aut quamlibet dignitatem adipiſcatur repetente ab imperio liberatur ꝛ in ipaꝝ rapitur ingenuitateꝫ quomodo non eſt iuſtum tantos promerentem codicillos non etiam paterna poteſtate liberum fieri. Propterea igit hac honeſtiſſima vtentes lege ſancimus ꝛ ordinarioſ conſules ſi ſub potimpatoris in documētis.ꝛ de conſuli.

i Codicillis.i. ſola electione.

k Et ſuper .repete ꝛ cogitātes ꝛ dic cingulis.ſ.aliꝫs.que nō liberant ſol.codicill ſed operibus agnit vt ſubijcit.

l Agnitis.i. acceptꝰ vel cognitis.

m Liberet.vt.ff. de adop.l.ſi conſul.

u Liberatur.ſ.dominica ptāte ꝛ primus caſus eſt .C. g mil.non poſ.l.ſuper ſeruis. ſcōus eſt i.e. t.l.ſi quis ſic.ꝛ.ff.de offi.pre.barbari et ſ.de nup.§.ſi vero.

o Codicillos. i duobus ergo caſib ſola dignitas etiā ſine adminiſtratiōe liberatur vt conſultatuſ ꝛ patriciatuſ.vt hic collr. ꝛ inſti.q. mo. ius po.ſol.§.ꝛ filius aſ'.ita demuꝫ ſi cum adminiſtratione.vt probaſ.C. ō decur. l.vl.li.x.ꝛ.ſ.in prin. §.ibi huius operibꝰ agnitis ꝛc.

p Codicillos. qui hīt dignitatem conſularez.non ſine ſpe adminiſtrationis.ſꝫ ꝛ cum ſpe.

q Manu .ſ. ptāte.

r Occaſiōe. ſic monachatio eſt cā liberationis a ptāte dyaboli.vt.ſ.de mōac. in prin.conſti.colla. i.ꝛ facit.ſ.qūo.o.e. §.ſancimus.

ſ Repente.ſ.ſecuta adminiſtratione.

t Tantis.ꝛ nō.ꝙ ꝙ alij iubet non debet alij ſubeſſe vt .j. de ſanctiſ.e.in prin. ibi ꝙ alios docere.ꝛc.ꝛ ff.ō eden. ſi quis ear.§.prohiber.

u Generaliter aūt repetit .ſ. dicta. vt ſub regula ꝓbēdat

x Dignitas .ſ. cum adminiſtratione.

y A curia.ſ.ꝙ vale at liberaſ dī.ſ.ti.vt ordi.pfecti.colla.v.

z Liberare.i.a curia alicondicē. a qua liberaſ quis p.xij.dignitates q̄ numerāt j.C.de decur.l. vult

a Preſtet ſed finita dignitate nōne redent in ptāte ꝙ vī qꝫ cā ceſſante ꝛc. vt C.de epīs.ꝛ cle.generaliter. ſed dic cōtra ꝙ extendendus ē fauor dignitatis.vt j.§.pri. ytez determinari vī ꝙ nō poſſit redire adopt.vel

ingratitudine: vt.ff.de adopt.l.fi.¶.C de ingra.li.l.i.¶ facit ad hoc.C. de aduocat.di.iu.cum aduocatio.

b ¶ Et nobiliores.nota nobiliorem patrem per filium. magistrum per scolarem.¶ presidez p subiectos.vt ¶.ē.de defen.ciui.§.i.

c ¶ Ostendant.sic ergo ab imperio.sic honoratoꝝ sunt pces.

d ¶ Pro istis.s.filijs p gb⁹ offerrēt pces vt i dignitatib⁹ eos poneret imperator

e ¶ In pmis.s. bonores.

f ¶ Donans. lex ista s.in totum. vt.ē. de bo.que.li.i.

g ¶ Occasione. nota dignitas filij gloria ¶ laus patri cū vna sit persona: vt .C.ō impub. ¶ alꝫ sub.l. fi.sic econtra dedecus patris filij vñ. vt ff.de liber.c.l.iij.¶ filij iniuria patris est vt.ff.de iniurijs.sed si vnus.§.ait prē. et §.filiusfa.

b ¶ Illud.quoqꝫ probare.s.oporteat. al.

i ¶ Legitima.i. agnationis iura.

k ¶ Patrū.naꝫ tunc recidūt.vt insti.qui.mo. ius pos. sol.§. i.sed ō.ff.de adop. l.si pr̄ ¶ insti.q. mo. ius pos.sol.§.ij. i fi. ſz hꝫ spāle: vt hic dr̄.

l ¶ Palā. vez est hodie.ſz oliz ō.vt.C.ō epi.¶ cle.l. sacro scē ſz liberat a seruli et ascriptitia. sed nō a curiali.vt.j.de sanc. epi.§.sed hoc quidē colla.ix.

m ¶ Que igitur.quā s.largitatem.

n ¶ De iudicibus.s.a principe delegatis i ciuitate Romana q sunt.xij.octo minores ¶. iiij. maiores. vt.j.e.§.vetus ¶ sedet quilibet in suo prētorio in basilica: vt.j e.§.sedebunt. ¶ hec ps expedit̄.j.e.vsqꝫ ad.§.quia vero.

o ¶ Permāet.s. vna queqꝫ pars ei q iudicabit iudex ¶ exponatur permanet i. permanebit: vt sepe fit. vel dic hec superflua q̄ pmanet. nec ē in nouel.azo.¶ hoc expedit̄.j.e.§. qz vero multe act.

p ¶ Et vt appellationes. hoc expedit̄.j. e.ti.§.nros vsqꝫ ad §.ois autem.

q ¶ Et vt in medio. hꝫ expedit̄.j.e.ti.§. ois aūt vsqꝫ in fi.

r ¶ Henone. lex quā nō habemus azo.

s ¶ Caderēt.s.i defuetudinem.

t ¶ Judices.s. discreti ¶ periti.quos delegauerat zeno.az.

u ¶ Vitam.nam omnes sunt mortui.

x ¶ Diffiniti.idest dicte.ll.a zenone.s'm az.

y ¶ Tacita sunt.idest taciturnitati tradita.

z ¶ Percipiens.i.amissionem ¶ obliuionez diffiniti iuris.

a ¶ Trāstulit.ordinē iudicioꝝ vt deduceret ad ipitos gb⁹ deputabantur cause.

testate consistant vna cuꝫ ipso verbo quo hoc ijs donatur officium sue potestatis fieri.nec non ¶ his qui honorantur ab imperio per consulares codicillos si sub patris sunt manu fieri codicillos eorum sue potestatis occasiōe. ¶ si quos nos p vniuersas dyoceses gloriosissimos prefectos sacrorum nostrorum pretoriorum constituam⁹ aut in prefectura ciuitatis vtriusqꝫ rome prouexerimus aut in quolibet magistro militari hos repente etiam sue potestatis fieri cum namqꝫ qui tantoꝝ iudex est: ¶ tantis iubet manere sub potestate alterius: ¶ non inter eos qui sue potestatis sunt scribi nostrarum indignuꝫ iudicamus legum simul ¶ temporum. Generaliter autem sicut dictum est sancimus vt omnis dignitas ¶ omne cingulum a curia liberare valens hoc etiam sue potestatis premium honoratis pstet ¶ nobiliōes adhuc patres ostendāt. Si ergo ab imperio aliqui sic honoratorum sint patres qui ¶ si non hoc esset ¶ ipsis pariter studerent imperium pro istis petentes. quapropter si ue est aliquis nunc quidem sub potestatis fruens honoribus aut cingulis quos i primis enumerauim⁹ siue post ea erit etiam hoc iuſ potestatis siue sequatur. ¶ peculiuꝫ eis donans ¶ arbitrij liberi esse prebens: ac digne agere honore ¶ iudicio sup eis ab imperio habito. hoc enim multo maior patribus laus erit ¶ letitie occasionem p̄bebit magne. Illud quoqꝫ lege cauemus vt nō has tales suas potestates similia prebere qualia alie q̄ per emācipationes fiunt: sed precipuū quoddam primuꝫ imperium conferret talium suis potestatibus. non eniꝫ volumus euꝫ qui ita sue potestatis sit perdere aliquid legitimoꝝ ius. ſz sint ¶ generi ad eos ¶ ipsis ad genus intacta legitima ex natura seruata iura: ¶ filij eorum post mortem auorum sub eorum recidant potestate ac si cōtigisset eorum parentum morte suoꝝ patrū ¶ non ex presēti lege sue ptātis fieri ¶ merito filios post mortē suoꝝ patrum sub potestate habeī vt nihil horum que ab imperio conferuntur eis deesse videat. quoniaꝫ omne bonum q̄ siue a deo acquiritur hominibus siue ab imperio sequente deū decet esse mansuruꝫ ¶ omnis malicie ac diminutionis extraneum. Palam vero est nullum esse qui nesciat pre omnibus sanctissimis episcopis ipsa ordinatione etiam suam potestatem acquiri. qui enim omnium sunt spirituales patres. quomodo sub aliorum potestate consistant: sed conuenit etiaꝫ eos huiusmodi potiri honore: ¶ ex hac nostra legislatione frui. Que igitur a nobis iussa sunt ad nostram reuerentiam ¶ honores colendissimi patres volumus in perpetuum splendore nostre reipubli. tam ad nostruꝫ ornatum quam ad nr̄e largitatis probationem quam nostris patribus: ¶ cōsulibus sacerdotibusqꝫ ꝓtulim⁹.

¶ De iudicibus: ¶ ut nullatenus cum iureiurando eligatur aliqs iudex q per se inuenire ei: ¶ ut appellatiōes accipiāt modis oībus iudices: ¶ ut in medio lite facte forme quō opōteat decidi cognitōez attendāt iudices. Rubrica

I Dem au. Io. pp. orientis interum ex consuli. ac patricio.

Henone pie memorie scripta est lex de iudiciorum ordine: multas quidem mutationes subsequentibus suscipiens temporibus ad hoc autem peruenit vt paulatim pene omnino caderent. naꝫ ¶ qui in ea conscripti sunt pedanei iudices humanā omnes reliquerunt vitam ¶ plurima diffiniti iuris tacita sunt. ¶ certam non meruerunt memoriam ¶ Sed vsus hoc percipiens in aliam transtulit figuram. Nos igitur videntes omnino confusum iudicuꝫ scema existimauimus oportere hec lege determinare que decentem ordinez ponat causse. non enim existimauimus oportere habere iudicum quosdam nomina maxime legum ineruditoruꝫ. deinde neqꝫ causarum habentium experimētum ¶ nostris administratōibus ad sunt modis omnibus assessores ¶ ea que leguꝫ sunt explicantes: ¶ occupationes adimplentes eorum quoniam multis detenti curis quas apud nos habent merita iudiciorum complent partem per suoꝝ presentiam assessoruꝫ. Illi autem neqꝫ cinguluꝫ habentes neqꝫ nobis ministrantes nisi potuerint per se noscere quod iustum est: sed aliunde mendicare iudicandi honestatem quomodo non maximum vicium erit reipubli. non eis qui ex se q̄ agendum sit sciant lites tradere sed sine re eos quererе alios a quibus liceat dicere que ipsos in iudicando eloqui decet: hoc nos merito ad presentem erexerunt nr̄orum subiectorum curam agentes: ¶ nolentes ea etiaꝫ que de iudicijs sunt in promptu esse atqꝫ facilia: ¶ absqꝫ omni dilatione transigenda. Vetus igitur scema zenonis constitutionis pie memorie que vnicuiqꝫ pretorio certos diffiniuit iudices omnino perimimus. Eligere vero perspeximus in rebus vtilibus habentes attestationem qui communes omniū erunt iudices tanqꝫ vndique electi: ¶ hoc quidem digestum est: ¶ electi sunt a nobis iudices. Anatolius vir specta

b ¶ Nos igitur scema. s. ordinem iudicioꝝ.

c ¶ Confusuꝫ. per dictū vsuꝫ qui deputabat cās iperitis.

d ¶ Lege. s. hac presenti.

e ¶ Que. s. lex.

f ¶ Habere. i. nō volumus aliquem iudicē dari qui leges ignorat. maxime q̄ ē h abūdat: vt. C. de ma. te. l. fi. §. i. idez intellige de delegat̄. nā hec cōstitutio de his tractat in ordinarijs. vt.j. pro ri. nostris enim tē. Item ō. C. de iudi. l. certi iuris ō. so. ibi nō dicit q litteras ignoret. ſz sit miles. vel dic q ibi hēbat experimentū causaꝝ hic nō vt hic subiecit. vel dic q ibi iter milites. tm̄ illud sibi p̄mittit vt ¶. C. de iu. o. iudi. l. magistine. non inter alios vt hic. Item secus si delegaret illiteratus a p̄ncipe sciente. vt. ff. de re. iu. quidā ꝓsulebat. sed si ab eo ignorante. vl ab alio sciente vl ignoráte. il iterat⁹ delegat̄ nō valet. vt hic.

g ¶ Nostris. q. d. aliud est in administratoribus qui etiaꝫ iperiti iure possunt eē eo q̄ hēnt assessores qui supplēt eoꝝ defectū. sed iudices pre cipue propter peritiam legum eliguntur. azo. ¶ sic. ℞. tacite obiectioni.

b ¶ Administratoribus. s. p̄fidibus prouinciaꝝ al.

i ¶ Assessores. scilicet consiliatores: vt. ē. de defunc. seu fu. §. illud.

k ¶ Illi autem. s. delegati. et ineruditi iudices.

l ¶ Qui. ex se scilicet tradere lites. vt subijcit. ¶ sic nota q̄ iudex non debet esse illitteratus. sic nec aduocatus: vt C. de postu. l. ij. licet ¶ aliter lex illa itelligi possit. nec medic⁹ sine phisica: vt. ff. de of. pre. illicitas. §. sicut nec chyrugicus sine chyrugia: vt. ff ad. l. aquiliam. qua act. §. fi. nec doctor indoctus vt.j. de sanctis. epi. §. i. nec instruct⁹ instruendus. vt. ff. de eden. l. si quis ex ar. §. pretoꝝ. ¶ sic cuius rei peritia ab aliquo exigitur si non habeat est in culpa: vt. ff. q̄ quisq̄ iuris l. ij.

m ¶ Vetus scema. idest forma al.

n ¶ Pretorio. locus vbi pretor reddit iura. az.

o ¶ Attestationem. q. d. eligemus eos qui bone fame et testimonij sunt.

p ¶ Essent. scilicet ¶ actorum ¶ reorum al.

q ¶ Digestum. idest eligimus iam. vt subijcit ¶ enumerat primo. viij. qui ex minori ordine eliguntur. ¶ postea. iiij. qui ex maiori. et sic sunt. xij.

r ¶ Anatolius. primus.

f Flauius.secundus.
t Alexander tertius.z quartus z quintus.
u Alexander.alter sertus.
Et duo.scilicet septimus.z octauus.
x Ex quirito.i.qui fuit de illa terra.vt.ff.de mona.§.i.in fi.colla.i.
y Competens.scilicet cognouimus.al.
z Aut multitudine.idest experimento multarum causarum.z magnis cingulis.azo.
a Pietati.idest obsequium z fidem prestat nobis pijs.
b Platonem.hic z primus de.iij.maioribus iudicibus
c Victorē.hic ē secundus.
d Hellada ciuitas quedam al.
e Focam.hic tertius est de maioribus:z q dicit quecūque supple focam dico virū laudatum quecunqz sedens nouerit.idest in quacunque sede fuit electus z notus.et non solum eum z etiam prestantem sibi sedem.idest eligentem.ac si diceret.tā ipm electum q̄ eligentem.vt focam.dico etiam scientē que legum sunt.z sic nota q̄ qui bene eligit est laudandus et qui male vituperandus vt hic.z.j.de sanctiss.epi.§.iij.z j.e.hos autem.
f Marcelluz.hic quartus.
g Justicie.quia iustitiaz habet in promptu.vel quia seruat bene eam z supple ita.s. q̄ miramur.
h Scimus.qz omnes petiere a nobis.vt eum instituere mus cum alijs.
i Consiliario.solitus erat iste mar.semper habere secum aliquem legis peritum cuius consilio decidere causas solebat z hic hēbat apionem:vt subijcit.
k Judices delegamus.i.ō legabimus.vel delegamus in presenti z fuerit q̄ subijcit erit preteritum subiuncti ui.z sic nota q̄ isti sunt delegati.z de his tractat hec cō. vt dixi.ō.e.§.i.z nota q̄ loquitur vt in tertia persona. z vt in secunda hic de istis.
l Judicum.s.delegatorum maiorum.nam.ō.in illo.§.vetus. hucusque mínores z maiores delegauit.z hic permittit maiores delegare mínoribus quos vocat pedaneos officio z dignitate.alij vero erant pedanei officio.sed nō dignitate.nec potest dici q̄ hic vocet iudices administratores.qz.ō.e.§. nos circa p̄n. ordinarios siue administratores eos sic indistincte appellauit.in nouellis tamen dicitur contra.quia hic iudices appellat magistrat.z ideo illud videtur sequenduz choarctandum tamen est in magistratibus.p̄p. Romani z iudicibus a principe Rome constitutis per delegatos qui in regia basylica etiam percipiuntur ledere q̄ est verius.
m Particulares.s.vt partem hanc extimationis cause ille qui delegat semel audiat in p̄n.z in medio z in fi.z sic ferat iudicium idest sententiam.cetera expediuntur per consiliarios:vt.ō.de func.seu.fu.§. illud.ibi enim q̄ permittitur administratori permittitur z delegato hoc.z ideo in hac parte corrigitur.vel melius particulares vocat examinatiōes quia iudex a principe delegatus vna cum consiliarijs suis causam examinat totā z in fi.fert sententiam:vt in.§.alios z hic dz vel hoc locale est.i.Rome.vel hic iudices vocat magistratus ordinarios vt in nouellis.z.j.innuitur. §.illo.ibi si quis tñ ꝛc.
n Sedebunt autem pedanei.s.iudices.
o Et nunc sicut olim.
p In quibus.sic ordina litteram in quibus nunc domunculis ꝛc.z regiam basylicam appellat palatium matus.quod est apud lateranum.in quo tempore huius legis reddebatur ius.z sunt ibi multe camerule.vt hic dicit z est verū.in quibus stabant iudices in iudicando z ibidez stetit sybilla z iudicabat.hodie vero in capitolio reddunt Rome ius.

bilis iam aduocatione dudum completa.z inter spectabiles fisci aduocatos deputatus ac flauius[s] qui nūc aduocatus filci constitit.z Alexander[c] z stephanus mennas eloquentissimi aduocati.z pedanei iudices tui fori z Alexander alter[n] quem pedaneum iudicem esse p̄tōris gloriosissimi magistri sacrorum officiorum cognouimus.z duo subsequētes alij aduocati tui fori.z victor qui ex quirito[s] theodorus z exaduocat[s] itaqz isti iudices preponantur. Quia vero competens[s] est esse etiaz maiores iudices alios dignitate prouectos experimēto caularum multarum.aut plurimi temporis exercitatos magnis cingulis aut multitudinem[s] horuz exercitatos qui etiam nostre obseruant pietati[a] ideoqz perspeximus:z gloriosissimis quidem patricijs platonem[b] gloriosissimum patriciuz qui in vrbana prefectura obtinuit tempus z secūdo in illis sedibus constitutus est:z victorez[s] gloriosissimum z ipsuz qui in tam magna hellada[a] in nobili alexandrinorum ciuitate administrauit.z p̄fecture vrbane tenuit presulatum.
Et neqz legis in expertum:z focam[e] gloriosissimum inter nostros adnumerandos iudices virum quecunqz sedens nouerit laudatum q̄z sibi prestantem.insuper z que legum sunt scientem.inter hos marcellum[f] quoqz magnificentissimum semper quidem eum presentem.z circa iusticie[g] miramur obseruationem z ab omnib[9] pene nos adeūtib[9].propter hoc petituz scimus[h] z consiliario[i] vtente laudabili quatenus disponere que z legibus sūt posite a pione viro spectabili[k] z fisci aduocato z in alijs habente testimonium optimum tam apud alios q̄z a nobipsis. Judices[l] itaqz post nr̄os administratores esse volumus hos vt eis omnibus negocia secunduz q̄ vobis visum fuerit delegamus. Si quis autem nostrorum iudicum[m] deputaī voluerint causas is qui definiti a nobis pedaneis iudicibus tradit z alteri omnino nulli nisi consiliarijs suis commisit particulares[m] examinationes ipse pro omni negocio iudicium portaturus. Sedebunt[n] autem hi pedanei iudices continue z nunc[o] in regia basilica in quibus[p].z nūc domunculis iudicant matutino[q] mox[r] z meridie z vespere audientes causas non solum que post leges [s]mouende sunt apud eos.sed etiam alias[s] quecūque apud alios quidez sunt secundū antiquum morē scema. nunc autem a nobis ad eos mutari precepte sunt. Illo[u] custodiendo vt si sub appellatione a pedaneis iudicibus aut gloriosissimis viris fiant cause.z ipl[e] siqdem a nobis ipsis delegate sunt secūdum quantitatez[y] aut in p̄mune apud gloriosissimos iudices nr̄os examinabuntur.aut alijs secundum consuetudinem sacraruz consultationū[z] delegabuntur. Si[a] qui tamen gloriosissimorum[a] nostroruz iudicū cās eis[b] delegauerit ad eos q hos miserunt eis audientibus appellatio remanebit ab illis autem rursus secundum predictum[c] moduz tales iudicabuntur.audient[d] igitur omnes quidē lité vsqz trecentos solidos existentē sub scemate[e] ánotationes[f] sic.n.velocius lites iudicabūt[g] z circulis cognitionalibus[g] ac tēporis contritione[b] omnes litigantes.liberabuntur.palam vero est.quia z si per annotationem[f] audiant causas verūtamen dabūt terminum[k] per scripturam qui eorū mandant.ō.e.§.vetus.vel dic oēs lites vsqz ad.ccc.solidos vt z defensor ciuitatis:vt.ō.de defen.ci.§.z iudicare.vel verius oēs lites.i. regulariter lites nō āt ibi de manu in manum.vt subijcit.sicut.n.zc.

q In matutino.sed nūquid de nocte poterit iudicare.ar.huius.l. q nō sed ar.p̄.C.de transac.l.non minorem.z.ff.de ser.l.more romano.so.iudicare pōt ō nocte ex volūtate.sed de die ex necessitate.
r Dor.aliquod tamen momentum nature debet interuenire saltem: vt vadat iudex commestum.vt.ff.de ver.ob.continuis in p̄n. sed qūo in vesperis iudicat cum turpe sit magistratibus tali hora esse in iudicijs.vt.ff. de ori.iu.l.ij.§.z q̄ que est contra? R. illud in ordinarijs hoc in delegat[s] a p̄n cipe.vel posset dici q̄ vsqz ad vesperas debeant ius reddere.vt hic non ex tūc vt ibi.
s Legem.s.istaz
t Alias.i.apud eos qui sunt ineruditi legum.z appellantur idiote.
u Illo custodiendo fiant.i. appellat ab eorum sententijs.
x Et ipe.s.cause.
y Quantitatem.i. habita distinctione vtruz sint magne q̄n titatis.vt tunc in cō mune apud nostros iu.aut mīores. vt et tunc alijs comitātur vt.C. de appel.l. in offerentis.z.l. precipimus
z Consultationum. consultatio dicitur R̄ptum ab imperatore super aliquo negocio de quo consulitur factum.
a Gloriosissimorz. i.ordinariorum.
b Eis.i.alicui ō.xij
c Predictum.i. p̄ ut dicitur.C.de ap. precipimus.§. hoc si appellatio.z.C.q p̄o sua iur.l.i.in fi. z.ff.qs z a quo. ap. l.fi.
d Audient.omnes vel dic omnes magistratus.s. maiores z mínores q numerantur.ō.e.§.vetus.vel dic oēs lites vsqz ad.ccc.solidos vt z defensor ciuitatis:vt.ō.de defen.ci.§.z iudicare.vel verius oēs lites.i. regulariter lites nō āt ibi de manu in manum.vt subijcit.sicut.n.zc.
e Sub scemate.i.figura vel forma qua delegati sunt.nam annotatio delegatio dici potest.z sic nō q̄ p̄m formam R̄pti sit a iudicibus delegat[s] iudicandum:vt hic.z.ff.man.l.diligenter.nisi id non possit sine alio aliquo explicari.vt.ff.de iur.o.iu.l.ij.vel dic annotationis.i. scripture.q. d.acta iudicialia dñt esse in scrip.vt.z.j.extra.iiij.constitutiones. vt debitus.z licet hoc fiat tamen nihilominus:z sinia datur in scriptis. vt subijcit.z.C.de sen.experi.r.l.i.
f Per adnotationes.i.delegationem.
g Ex cognitionalibus.forte in.l.zenonis pergebat causa de manu vni[9] iudicis in manum alterius sicut fit de moneta.quando fit q̄z per plures manus transit.z de litteris domini pape.quia z ipse per multas transeunt manus.z sic interim magnum transiebat tempus.z sic conquerebātur litigantes.vt hic dicitur z est ar.hoc de circuitu tollendo.sic.ff.de cōdi.inde.l.dominus testō.
b Contritione.al cognitione.z dic contritione.q̄ magna contritio est in aio qui litigāt quousqz lis finiatur.vt.j.ti.i.§.si vero in fine.
i Per annotationez.hoc expone.vt.ō. Si.i.q̄uis.
k Terminuz.i.sniam diffinitiuā determinabant per scripturaz vel dic terminum.i.finem. Qui.s.terminus.
l Perimendis.nō regulam q̄ quilibet potest appellare vt hic.z.j.e.§ nostros.z.j.vt nulli iu.§.illos.sed fallit in contumace.cui appellare nō licet vt hic z.C.de iudi.properandum.§.cum autem.z.C.quozum ap.

non re.l.i.ꝛ.ſ.vt oēs.o.iudi.§.ſi quid niſi veniat iudice ſedente pro tribunali. vt.ff.de in inte.reſti.diuus.ꝛ hoc ſi eſt contumax vere ſecus ſi p ſimpliue.vt.ff.de iudic.l.ꝛ poſ.§.fi. Item fallit in eo qui bis in eadē cā appellauit.vt hic.ꝛ.C.vt in vna eademqꝫ cauſa.l.i.in prin.quandoqꝫ tm̄ niſi ſemel appellatur.vt.j.de ſan.epi.§.ſi quis ō aliquaꝫ. Item fallit in quibuſdā aliis caſibus in quibus appellatio non excipitur dic.vt.j.e.§.noſtroſ

m Appellationes. a pedāneis.ſ.ſ. dictꝰ rij.i. a delegatꝰ a p̄n cipe.vt.ſ.§. vetus. ꝛ dic ſi puocatio in hac ciuitate iudici porrecta fuerit vſqꝫ ad duos menſes p̄ ſentur inducie ꝛ pꝰ duos menſes dies peragat ſuos. ꝛ cur ſus nulla p̄paratiōe in huius prouocatiōnibꝰ locū hn̄te.

n Denſe. olim biennium loco horuꝫ duoꝝ menſiuꝫ daba tur. vt.C. de ap.in officij.§.pe.ꝛ daꝫ hꝫ tp̄s ad inchoanduꝫ cauſam appellatōis ꝛ poſt incipit curre re annus. vel bien nium loco horuꝫ qō datur appellauit ad exercitium appella tionis.vt.ſ. de his qui ingre. ad appel. §.i. ꝛ poteſt dici q̄ hoc ſit ſpāle in hac appellatione facta a delegatis a principe per hanc.l. vel dic generaliter eſſe verum.vt duo menſes ſemper dentur ante biennij curſum.

o In curſu .i. ante curſum fatalium: vt ſubijcit.

nifeſtet ſententiam appellationibus in his nllis penitꝰ p̄mēdis niſi forte tertio appellare voluerit aut per contumaciam defuerit.talibus enim etiā appellationum perimatur ratio. Appellationesᵐ autez ex hac magna ciui tate a pedaneis iudicibus non vltra duos menſesⁿ habere inducias i curſu fataliuꝫ volumus. Poſt quos ne ceſſe eſt fatalesᵖ ſuū inchoare curſuꝫ ea que vocatur a legibus reparatio: locum in hisᵍ nullum habente. Nulloqꝫ p̄ſumente tranſcendere quem in ſportulis aut in litis expenſis a nobis diſpoſita ſunt.ſed omnibusʳ hisˢ contentis ꝛ formidātibus penam q̄ꝫ in talibus ſacra noſtra cōſtitutio terminauit his qui cauſas p̄parant ſicᵗ exitibꝰ ſicut ꝛ militieᵘ figura hactenꝰ diffiniuit vnoˣ quoqꝫ tamen iudiceʸ duobus quidem exceptoribusᶻ vtēte ꝛ duobus cauſas p̄parantibus ꝛ ꝑplentibus.non valentibus eisᵃ pluribus q̄ꝫ duobusᵇ omnino miniſtrāᶜ iudicibus.hosᵈ autem omnino locupletes ꝛ probatosᵉ eſſe vt neqꝫ ab eiſ aliquid petetur neqꝫ prodatur neqꝫ maligne agatur: ſed periculoᶠ officiorum aut ſcholarium aut ſcriniorum p̄bentium eis ſuper eosᵍ electionez ſimul ꝛ miniſterium. ꝛ velʰ ſiquid ab eis peccatur ad alios q deputant eos referri exinde periculuꝫ quiⁱ omne dā nū eorū cauſa factum his qui ab eis leſi ſunt curabunt. Neceſſitatem habentibus etiam comparentibus iudi

p Fatales.fatales dies dicuntur annus vel biennium.j.quos appellatio exercetur.quia tanto tempore fatum.i.terminus imponitur cauſe: vt.C.de tempo.ꝛ re.l.nemo. vel quia fatum.i.mors accidit cauſe vt.C. de iudic.properandum.§.huiuſmodi.dicuntur.n.fata cauſarum: vt.C. de aduoc.diuer.iudic.l.aduocati.

q In his.nec in alijs vt hic.ꝛ.C.de tempo.ꝛ re.l.nemo.ꝛ nō.iiij.iura. primo habuit locuꝫ reparatio qua petebatur reparari cā. iam tempore amiſſa.vt.C.de tempo. vel re.l.ij.ꝛ illa corrigitur p.l.nemo.ꝛ lex nemo per vltimam.ꝛ vltima pōt dici correcta per iſtam.

r Nullo.quo diſpoſita in greca conſtitutione quam non habemus.ſed eius mentio habetur inſti.de act.§.tripli.ꝛ.ſ.de man.prin.§. ſit tibi. ſi autem vltra quis accipiat in quadruplum pene nomine condemnatur. vt triplum fiſco.ſimplum damnum paſſo reddaꝫ. vt hic ſubijcit.ꝛ.j. vt liti.in.§.hoc quoqꝫ:vt plene ſcias quales ſunt beſportule. dic fiunt tribus de cauſis expenſe in iudicio.vel poſt iudicium.vno inter partes.al tero iudicibus.tertio executoribus.circa primum fiunt in alendis teſtibus.vt.C.de app.l.eos.§.ſi quis.ꝛ.C.de teſtibus.l.quoniam.§. in exhibitione.ꝛ circa aduocatos: vt.ff.de varijs cog.l.i.§. in honorarijs. et bi ſumptus litis appellantur.ꝛ facit iudex eos reſtitui a victo victori.ſz q̄ ſibi videtur. vel non vt.j.e.§.oꝛ.circa fm fiunt.vt dices.j.e.§.ne autē circa tertium fiunt ſm conſuetudinem. vt p̄o miliario vnus nummus nam non eſt certa quantitas diffinita a iure.niſi in quibuſdā perſonis: vt in clericis.vt.j.de ſanctiſ.epi.§.ſportulaꝝ.colla.ix.agentibus in rebꝰ a p̄ncipe. Itez ꝛ aduerſarius eius:vt.C.de p̄or.ſacro.ſanc.l.in ſacris §.quoniā:ꝛ.C.de fruc.ꝛ li.ex.l.ſi. Item p̄orimi ſacrorum ſcriniorꝫ:vt C.de p̄ori.ſacro.ſan.l.in ſacris.in p̄n.ꝛ bi duo modi erpendendi ſpor tule dicuntur.ꝛ ideo q̄ in ſportula ponebanᵗ.ꝛ ſibi vel ēt fiſco ꝑuabanᵗ ꝛ ipſi habebant ſalarium de publico.ꝛ ſic ponitur continens p contēto

s Sibus.in his.ſ.pedaneis immo apparitoribus. vt ſtatim dicam.

t His.qui cauſas.ideſt nuncij communis.

u Et militie.ideſt ordinarij iudicis.

cibus ſi eis ʷiterpellatio fiatˣ p̄para re modis omnibꝰ eos qui ex officijs ſuis aut ſcholis: aut ſcrineis eligunt miniſtrantes hinc leſis dānum curare'''. Si veroᶻ iudex aliquiſ aliquam ſē ſerit malignitatez ab aliquo miniſtrā tū fieri expellat quidē auditorio ſuo eoſ qui non cū vtili oppoſitioneᵃ cauſis vtuntur.alios autem inſtituat electione eorum quibus hoc ſicuti prēdicimus periculi eſt. Si quis autem glorioſiſſimorꝫ aut eloquentiſſimorumᵇ iudicum remoueatur iudicareᶜ p̄o qualibet cauſa vel neceſſitate nō aliter alter in eis ſuccedat auditorio niſi hoc nos decernētes. alij tradiderimus p̄o eo cauſarum examinationem. Ne autemᵈ circa hoc laboꝝ ſiñ mercede noſtris fiat pedaneis.

Scimus eos vnaq̄qꝫ dicta apud eos cauſa vl̄ ſi diuinitus fuerit deputataᵉ duos quidem aureos ab vtraqꝫ pteᶠ in conteſtatione litis accipeᵍ. ꝛ duos in fine negocij. ꝛ vltra hoc nihil q̄ ēt p̄deceſſores noſtri diffinierūt.ſed his contentos eſſe ſolis priuilegijs quippe qui in diminutione ſumptuū quibuſdamʰ conceſſa ſunt omnibus integris ſecundum ſuum ordinem cōſeruandis. Hoc autⁱ dicimus in litibus tranſcendentibus quantitatez auᵏ.c. ſi autem vſqꝫ ad hoc fuerit menſura licituꝫ nihil eos audiente cauſa volumus exigi.qui enim ita pue quantitatis exactionē facit,p maxīa pteˡ victoria ſic pauperem fraudat. Et neqꝫᵐ

n Si vero iuder.ſ. aliquis ex ſupradictis.

o Oppoſitione.debent eſſe nuncij.vſqꝫ ad ſi.cauſe iudici ſeruire.vt hic.ꝛ.C.ō ſpor.l.i.alꝫ remouentur.vt hic dicit multis afficiuntur.nam iudex illuſtris vſqꝫ ad.vi.ſoli.inferior vſqꝫ ad tres ſuper illuſtris etiam corporales penas poterit inferre:vt.C.de ſpor.l.ij.

p Eloquentiſſimorum.ſupradictorum.xij.

q Iudicare.i.a iudicando.i.deſierit eſſe iuder.

r Ne aūt.circa pedaneos.ſ.q̄ delegauimus p hanc con.qui.ſ.humiliora negotia diſceptāt.vt.C.de peda.iu.l.placuit.ſed vſqꝫ ad.ccc.ſolidos.vt.ſ.e.§. audient.ꝛ nō ar.p̄o donis doctaꝝ. Nam ſi laboꝝ eſt in damno mortalis creſcit egeſtas.vt dicit Cato. Itez virtuoſis p̄mia ſunt danda.vt.C.de ſta.ꝛ ma.l.i. ſz quid in alijs iudicibus ordinarijs.vel delegatis? Ry.nō eſt iur.cautum ſed dico idez q̄ in iſtis.vt.ff.de leg.ꝛ ſe.con.l.nō poſſunt.ſed q̄ huiuſmodi aurei in vſu nō ſunt ventū,ē adꝰ ſuetudines:vt alicubi decima.vt bononie in cā p̄ncipali.alicubi viceſima vt bononie in cā appellationis.alicubi media vt fit in terris comitiſſe matilde.q̄ eſt valde iniquū.vt in fi.huius.§.

s Deputata.i.delegata ab imperatore.vel papa.al.

t Ab vtraqꝫ.nunqd quilibet duos dabit? quidā ſic.quidā q̄ vnū tm̄.primū videtur verius ex vi dictōis ab vtraqꝫ que innuit q̄ quelibet pars duos dat aur̄. iudicibus cauſaꝝ ſecus in adminiſtratore qui nihil debet habere niſi ſuū ſalariū ꝛ ſic nō obſtat.ſ.de man.prin.§.oꝛ.ꝛ.ſ.vt iu.ſine quo.ſuffra.§.volumus.vt.ſ. iuſiurandum.§.iuro quoqꝫ.

u Quibuſdam.i.clericis:vt.C.de epi.ꝛ cle.l.omnes.§.vez. ꝛ.§. in hac vero qui non loquunt de alijs clericis.ſed de clericis conſtantinopolitanis loquitur lex illa cuꝫ clericis in ſi.hodie ſeruatur de clericis q̄ dicitur.j. de ſan.epi.ſpor. Item habemus alia exempla multa in.C.de fruc.ꝛ li.ex.l.vl. Item pauperibꝰ vt.ſ.de man.prin.§.deinde.ꝛ.§.ſit tibi.

x Hoc autem.q̄ debeant accipi predicte ſpor.duoꝝ aur.

y Parte.nō diſpenſationem debere haberi in ſportulis vel ſumptibus ratione paruitatis litis vt hic ꝛ.C.de teſtamentis.l.conſulta.ꝛ.ſ.de man.prin.§.ſit tibi.ꝛ.C.de priuile.ſcholarium.l.ſi.ibi quoꝫ aur̄.q̄ eſt contra conſuetudinem que ſeruaᵗ in regalibus cōmitiſſe matilde.

z Neqꝫ reſpondet tacite obiectioni.q.d.iaꝫ nihil habebit iuder.ſi tantum ſunt cauſe parue.ſ.j.c.aureos.

r Vno.vt ſubijcit.

y Judice.ſcilicet pedaneo.al.

z Exceptoribus.exceptor dicitur qui recepit.vt maſſarius.vt.ſ.de defen.ciui. §.ex prouinciali cauſam properans dicitur nuncius communis qui habet multa nomina.nam quandoqꝫ dicitur executor.vt.C.de iu.l.ſi.qñqꝫ apparitor. vt C.de ſpor.l.ſi.quandoqꝫ ceſarianus ſiue catholiciarius vt.C.ō bo.dan.l.pe.ꝛ ſi. qñ qꝫ officialis:vt.ſ.de defen. ciui.ex prouinciali.quandoqꝫ cauſaꝫ p̄parans. vt hic dicitur.ꝛ nota q̄ duo nuncij duobus iudicibus poterūt ſeruire:vt hic dicit. quando qꝫ miniſtratoꝝ.vt.ſ. de queſtore.§.maxime.

a Eis.ſ.nuncijs duobus.

b Quā duobus.ſ. nuncijs.

c Hos.autem.ſ. nuncios ꝛ exceptores.

d Probatoſ.nota q̄ iuder oꝝ legales nuncios hn̄e.vt h ꝛ.ſ.de queſtore.§. maxime alꝫ eſt periculo electoris vt ſubijcit.ꝛ.j.de colla.§. iubemus.idez eſt in qualibet familia cuiuſcūqꝫ vt.ff.fur.aduer.na.ca.l.i.ꝛ inſti.de ob.q̄ ex quaſi delicto.§.ſi.

e Periculo.ſ.ſubeſſe.

f Officiorum .i. magiſtri ſcolarium ꝛ magiſtris ſcrinij libellorū vel ſacrarum cognitionum de quibus traditur.C.de decu.l.vlt.ꝛ de priui.ſcho.

g Super eos.ideſt exceptores ꝛc.

h Vel p̄o etiam.

Deputant.i.eligunt.

i Qui.ſ.eligentes.

Curabunt.i.reſarcient.

k Sed eis.i.iudicibus.

Fiant.pp damnum datuꝫ executoribus.

l Interpellatio.propter dānum datum ab exceptatoribus. Ac.

m Curare.ſ.reſarciri.

a Qui.i.de numero predictorum.xij.alij dicunt hoc referri ad octo qui sunt sub.iiij.maioribus de quibus omnibus habes.s.e.§.vetus.z fm eos hoc salarium habent tantum minores.
b Tue.loquitur prefecto ptorio ori.cui mittitur hec cõstitutio.
c Minuere.dando duas li.auri.z ita plus parcit priuatis q̃ fisco.vt.C.de caducol.l.i.in fi.z facit .s. de non alie.§.oportet.n. zc. et s.de resti.z ea.que pa.§.i. in fi.
d Horum.i.iudicum.
e Nobis.sic.s.de man.pn. §.oportet.z.s. iusiuran. qõ pre.§.Juro quoq;.
f Latoribus.vt.s.vt. iudi. sine quo.z similibus.
g Oportet aũt expensaruz factarum a partibus in testibus z aduocatis.vt dixim⁹. s.e.§.nullo.
b Dispositionum.nam diximus in nostris legibus de bis expensis:vt.C. de iudi. properandum.§.sinautem. z insti.de pena temere.li.§. bec autem. z diximus .s.e. §.vno quoq; in glo.que incipit.f.de greca.
i Dolo.immo duo noua dicuntur hic que olim nõ erãt primum q; olim licebat taxare sacramentum etiam p̃ stituz iam:vt.C.de iudi.sancimus.q̃ hodie non licebit vt hic z sic illa corrigitur. sz an z circa sacr'm in litez erit correctum q̃ etiam post prestationem taxatur. vt.ff. de in lit.l. videamus.in fi.quidã q̃ sic. alij dicunt q̃ aliud in sacramento in litem q̃ i hoc expensarum tu dicas q̃ ndo sacramentuz defertur ratione incertitudinis non posset taxari post prestatiõem eius vt hic z.C. de vnde iu. si quando sed si ratione affectionis potest vt in.l.d. videamus.et in.l.in actio.§.i.aliud etiam nouuz hic ponitur q̃ hodie non condemnatur victus victori in expensis. nisi iudici videatur. vt quia calumniose victuz videatur litigasse vt hic.olim contra vt.C.de iudi. properanduz §. sinautem nisi in duobus casibus.vt.C.de epi.z cleri. l.omnis in fi.ibi pzuule.zc.z.ff.de le.ij.qui soli.§.etiam z nisi in alio quando victor fuit contumax:vt.C.de iudi.properandum.§.sinautem ex gestis.z hoc est q̃ dicitur. Jr.excep.facit a regula qua dicitur victor victori.zc.contumatia z iuris ignorantia.vel dic q̃ dicta regula ab initio sic fuit intellecta etiam ante hanc autem si iudici sederit q̃ nunq̃ debet sedere in animo iudicis: quando de calũ. iurant nisi sunt petite ex promissione.nam eo casu etiam si sit iuratuz de calum. debet condemnari victus cum de ista ignorantia etiam iure veteri diceretur.vt d.l.de.le.ij.qui soli.§.etiam.z de epi.z cle.omnes in fi.fm hoc bene stabit illo adiecto solo.zc.q; vnũ solum adijcietur.
k Neque videri.nota mirabile verbum pro allegantibus.nam semper lex mitior est q̃ iudex posset esse:vt hic:z.ff.de arbi.celsus.vnde eius verbis est standum:vt.ff. de exerci.l.i. §. igitur z videtur ibi non distinguit nec nos,vt.ff.de. offi.pre.l.iij.
l Sua.dicendo ab expensis absoluto.vel si de alijs quibusdam condemnauit. potest dicere de alijs absõ.
m Appellationis.vt.s.de ap.z de his qui ingre.ad ap.
n Executoribus.i.recusatoribus iudicium:vt.s.de exi.z intro.§.i. Accur.
o Ut non.vt.s.dixi.§.sancimus. Prone.i.facile.
p Quia vero iudices.i.arbitros qui fiducie bñt iudicie:vt.ff.de ar.l.i.
q Contentos.i.q̃ stabũt dicto taliũ arbitroz:vt.s.e.in Rica.
r Quibus.scilicet iudicibus.
s Nequaq̃.quis.idest sapiens homo.
t Juris.quasi dicat partes iurant se seruaturos iudicium.z iudices recte se iudicaturos iurant.azo.
u Lesi dic.lesi merito.q; eũ sic elegerũt.vel dic lesi.z ideo mitto rursus.zc.

in hoc solũmodo stamus: sed etiam de proprio ipsi largimur. volumus enim vnumquemque hoz qui[a] sub istis tũt pedãeorũ ãnis singlis a mẽsa tue[b] celsitudinis percipere duas libras auri z his esse ptẽtũ solis.z neq; redimi z auruz omnino delpicere.p[c]pterea enim eligimus fiscuz minuer quatenus horum[d] vnusquisq; contẽtus nostra largitate z quaternis aureis puras deo: z nobis[e] z legi custodiant manus cogitãs que a prioribus legislatoribus de his diffinita sunt. Oportet autem expensarum[g] rationẽ iudices omnino examinare.z qa hoc bene zenõis pie memorie decernit sẽtentia: z nos non dedignati sumus partẽ etiã hoc nostraruz facere dispositionũ[b]. maneat ergo etiã nunc eodez scemate custoditum. Illo solo[i] adiecto si iusiurandum intulerit de expensis iudex victori.s.cũ quãtitate q̃ visa erit ei recte se habere quam taxationẽ vocant leges. deinde ille iurauerit nõ habere licentiam iudicem[k] minus q̃z iuratum esse condẽnare neq;[l] videri clementiozem lege que hoc disponat Si tamen perspexerit neutrum sumptuum subdere rationi etiaz propter negocij forte varietatem hoc iplũ decernat sua[m] sententia. Omnibus alijs[n] super appellationibus[o] sicuti predixi mus z excusationibus[p] vt non[q] promptẽ.z cuz necessitate fiant litis cõtestationes. sed habeant vigiti dierum indutias.z quicquid aliud iudiciale decernimus in propria virtute manentibus. Quia vero[r] multe quedam nobis fiunt interpellationes eligentib⁹ quibusdam iudices penitus ignorãtes legis experimentuz z prone iurãt iudicibus[s] se contentos[t] quibus[u] neq;aq̃[f] quis[g] fidẽ[h] det forsan etiã iudicib⁹ q̃si sibi pberi iusiurã.iuris[i] neq; qõ sit iustũ neq; eius obseruationem scientibus z merito lesi[k] ipsi rursus volũt examinari[l] negocium obliti iusiurandi q̃ iurauerũt causa nobis subuersione[m] digna visa est. Et quia cognouimus ex rerum experimento incautum[n] hoc esse lancimus decetero nullum fieri iudicem arbitralem.z cum iusiurãdi[o] cautione iudicare ne ex hoc imperij vicium incidant homines propter iudicum ignorantiam periurare compulsi[p] sed omnino qui iudicez aut iudices[q] eligere cuz pena eligant eos quatenꝰ partes adinuicem coeant[r].z necessitatem habeant. aut contemptos esse iudicio. aut si retractare voluerit alter det[s] mulctaz. z sic licentiaz habeat discedere ab his que iudicata sunt.z ad aliud venire auditorium nostris iudicibus si aditi fuerint exigentib⁹ mulctaz. z his[t] qui eam visi sunt accipere restitui preparantibus. Scientibus his qui iudices[u] eligũt quia si nõ hoc egerint neq; stipulati fuerint penam sed estimauerint sufficere sibi ex iure iurando cautionez. deinde iudices sic electi[v] noceant eis. siquidẽ ex studio[w] a domino penas periurij sustinebũt[x]. Si autem ex ignorãtia[k] hoc passi[y] sũt nihil preter iusiurandum erit eis[z] amplius quia neq; periuriũ ei volumus ab aliquo huic fieri. neq; rursus litigantes dãnum magnum propter iudicantium ignorantiã citra iusiur. reuerentiam permittimus. Omnib⁹ autem sancitis siue ex antiqua legislatione siue a nobis de conpromissariis iudicib⁹ aut in arbitris extra tamẽ necessitatẽ iureiurandi in propria vir

x Examinari.coram iudice ordinario.
y Subuersione.idest correctione.al.
z Incautum.i.male cautum. Et.i.pro.i.al.
a Jurandi.dati ab arbitrio fm.b.q̃ non placet immo fm io.z fm.m. z azo.a partibus idem tamen dicũtur z si ab arbitrio z sic corrigitur hic q̃ est in. C.de arbi. l.ne in arbitres.z.l. cum antea.§.altera
b Compulsi.causatiue.quia aut oportebant bonuz ius dimittere aut piurare
c Coeant.quidam distingunt an pars non veniat ad sentẽtiam audiendam et tunc cadat in penaz an non citatus:z tũc non cadat: vt.ff. de ar.diez.§. si quis q̃ reprobo. quia siue i medio. siue in prin. siue in fi.non pareat cadit in penã vt hic z.ff.de ar.non ex oibus z.ff.si quis ius di.non ob.l.i.in pn.
d Bet mulctam .i. penam certam promissam. impropriepon[f].vt. ff. de verfig.si qua pena est/z nõ q̃ hec littera videtur loqui i actore qui non vult parere sententie pro reo late.nam soluit penaz z redit ad actionem suam. sed quid si reus non vult parcere nunquid actor z penam petet z rem. videtur q̃ non vt .ff. de excep. do. apud §.labeo.z .ff. ỏ pac. rescriptum .§. si pacto sed tamen dico contra quia hec pena non loco rei succedit . sed loco ĩ obedientie facte arbitro predicta autem loquuntur.quando loco rei vt promittis codicẽ.z si ĩ ꝓmittꝫ r.quo casu non debet vtrumq; vt dixi. nisi actũ ẽ vt.ff.de transac.q̃ fidẽ hec eadẽ eꝫ dicas in reo q̃ z penã petere põt.z sui iuris defensionem non amittat. Item q̃ subijcit quia potest ad iudicium aliud venire.hoc est verum tam finita causa coram arbitro per sententiam.sed quid si ea pẽdente agat? ℟.z tunc potest. vt.j.ỏ ap. §.i.sed cadit in penam quasi arbitro non pareat vt .ff. de ar.sed si in fui §.fi.z.l.f.in prin.z soluit ꝓmissum.vt.ff.de ar.fi quis rem.
e Ex his.litigatoribus.
f Judices.idest arbitros.
g Electi.i.cum iureiuran.a litigatoribus z ad ipsis dato.al.
b Ex studio.scilicet male iudicare al.
i Sustinebunt.vt.C.de rebus cre.z iureiuran.l.ij.z.s.sceuicas.non solum si fide.§.i.
k Et ignorantia.scilicet iudicum.
l Passi.i.litigatores.al.
m Eis.i.partibus.al ei.i.arbitro.z tunc signatur cõtra.C.de pac.l.pe. contra solutio hic obstat partibus suũ delictũ ne ꝯ arbitrũ agantur licet faciat arbiter litem suam q̃ eum taliter cum iuramento elegerãt. vt ar. C.de libe.c.si filium.sed quid si penam stipulati sunt.z iusiur . est prestitum? quidam respondent q̃ nõ valet.vt ar.in hoc.§. sed Jo. contra q̃ forma illi arbitrij.non arbitrium est prohibitum.sic.ff.de condi. z de.l. hec scriptura et.ff.de condi.insti.l.que sub con.§.item sic z in matrimonio nimia festinatio punitur.sed tamen valet.vt.s.de resti.z ea que pa. §.vnum.item potest induci generale.vtile per inutile nõ vitiatur.vt ar. ff.de iure fi.l.non intelligere.
n Nostrae.tñ appel.nõ q̃ tenetur iudex recipere ap.vt hic z.j.vt nulli

iu.§.illas.ꝛ.ff.de appel.re.l.sicut.ꝛ.C.de ap.l.iudicibus. nisi in casu.vt in prefec.pre.oriẽtis cui dirigit hec ꝓstitutio qui recipere non tenet ap. sed supplicationẽ.vt in fi.§.ꝛ.C.de preci.impe.offe.l.si quis aduersus ꝛ nisi in casibus duob⁹ q sunt.s.e.§.audiẽt.in fi.ꝛ nisi in quattuor casib⁹ vt a ꝓncipe. Itẽ a senatu ꝛ qñ remota cã ap. fuit ꝓmissa.ꝛ qñ ptes ab iu itio remiserũt: vt.ff. a qui.ap.si li.l.i. Itẽ si recipit si appellat debitor ꝓncipis. vt C.quoꝝ ap. abstinẽ duz. Itez in iudicio mometanee pos. vt C.si de momẽ. pos. l.i. Itez a noiatione tutele vel cure. vt in sti. de excu. tu.§. q. ãt. Itẽ post.x. dies vt.s.de ap.§.i. Itẽ ab interlo.vt.C.ꝗz ap.l.ante. Itẽ ab ex ecutore nisi excedat modũ vt.ff.s ap.ab executore.ꝛ.C. ꝗrũ ap.l.ab eis. Itẽ qdã criminosi appellan= tes nõ audiũt.vt.C quoꝝ ap.l.ij. Itẽ in alijs si interfit cito pu niri.vt.ff.de ap.l. et cõsti. Itẽ raptor virginis nõ appellat.vt C.de rap. vir.l.i. §. singutem.

o Ꝓter tuã. ꝓfecte ptorio orientis.

p Retractionis. p supplicationem: vt ipe retractes.

q Bis ãt cinguluz. i.administrationez.

r Judicãs.i.cingulum nõ bñs.vt sunt mgri scholariũ.ꝛ illi g sunt electi a ꝓsulibus. vel a senatu.al.

s Leges.ꝛ ſz eas iudicet nõ al' vt hic et C.de senten.l.nemo iudex.ſz qdã supplẽt ꝺ prout si videbitur vt diximꝰ.s. iusiur. ꝙ pre.§.ꝛ equus.

t Legez.s. priorem vt.j.vt in medio litꝭ nõ fi.sa.foz.

u Si enim. reuertit ad ꝓcedentez casuz.

x Licet. nã qñqz in ſz ꝙ dic vt.s.pr.§. diximus contra.

y Appellatões.nõ faciẽdas i certꝭ casibus.vt.s.pr.no. vl' dic circa appellationes factas. vt ille ꝺ quẽ appellaꝛ defendat suũ ius.

z Adiacet.i.iacet vt non detur auxiliuz.

a Sentẽtia. a q̃ est appellatũ. vl' sniam dicendã in cã appellatiõis põt ꝓsulere superiorẽ. aut de facto quo casu nõ põt vt h:ꝛ.ff.de iudicijs l.euz q.§.iudicib⁹ãt gra vitãdi odij.ꝛ tũc nõ lz:vt.j.vt iudi.nõ expec.sa. ius.§.iubemus.nã sufficit ꝛc̃.vt.s.de mã.p̃n.§.ꝓcinia nisi fiat qz non bz ptãtez iudicãdi lz cognouerit de cã vt.ff.de of.procon.soluet.ꝛ.l.si gs ꝛ.C.ad.l.coz.de fal.vbi.

b Si qd.aut dubiũ de iure quo casu

c De his.s.dubijs.

d Justa. ꝓcordat hic ꝓpheta dicẽs in psalmo. Juste iudicate filij hoiuz paueãt igit iudices i sentẽtijs ferẽdis. nec illos absoluãt q sunt ꝺdẽnãdi vl' eos dãnent q sunt absoluẽdi al.qz nõ magis iudicãt q̃ iudicabunt: vt C.de iu.l.nõ rẽ nõ no.

e Tua igit. iperiali.s.i lateranẽsi palatio.

f Rica. Ut clerici apud proprios epos.

g Durimas.ꝛ reliquo repete de sacerdotio: vt.s. qũo oz.epi.ꝛ re.c.ad oz. vt.s. de monachis. Et reliquo repetito.

h Agẽtes.s.faciẽtes.l.de monachis. vt.s. apud quos oz.c.de mo.ꝛ assi.p totũ

i Quib⁹.s.legib⁹.

k Reuerẽdissimis.s.alijs q̃ monachis. Hoc dare.s.iubemus.

l Ut si quis.subaudi.ꝛ iõ damus in hũc mo duz. vt si quis ꝛc̃.

m Pecuniariã. large accipe ſz io.i.nõ criminalẽ vt ar.ff. de ver.si.l.pecunie.

n Archiepi. si in medietate archiepo subest al' sub epo. ſz executiõi mãdatũ p ciuilẽ iudicẽ: vt.j.de san.e.§. si gs ꝺ aliquem colla.ix.

Ut si gs sub. ꝛ damꝰ iõ in hũc modum vt si quis ꝛc̃.

o Ex nõ scripto. lꝭ é ꝺ regulã q̃ é. C.de sen.ex pi.re.l.fi. ſz spãle hic ꝛ i alijs casib⁹ q̃s dic vt dixi.s. vt iudi.sine q̃ su.§.necessitatẽ.ſz hodie p ꝓ siliũ lateranũ al'ẽ qz i scriptꝭ est feréda snia ét in clericis: vt extra de ꝓba.qñ ꝺ.

p Ministerio. vt hic.ꝛ.C. de epi.ꝛ.c.l. oẽs q vbiqz in p̃n. imo si ꝺfecerit ammittit cãz iur.ca. vt.xi.q.i.c.molita ꝛ idẽ ſz leges. vt.C.de iurisdic.o.iu.l.in criminali.ꝛ idẽ ꝓbatur p.l.federici. vt.j.de statu.ꝺ lib.ec.§.i.colla.x.

q Sine dãnis.i.sine dispendio gestoꝝ.sportule tñ pstãt vt.j.ꝺ san.e.§.sportulaꝝ.q̃ ẽ ꝺ.ꝛ sic nõ q ró̃e psonaꝝ p cit i expẽsis. vbi al' nõ pcere tur. C.de sa.s.e.auf. hoc ius ꝛ.s.de man.p̃n.§.sit tibi.

r Formã.i.sniam.

s Si vo. aut nãm. vt qz liberalis é. vt.C.de peda.iu.l.ij. vl' qz añ fuit aduocat⁹ ei⁹ cãe vt.C.ꝺ asser.l.fi.ꝛ.ff.de iurisdic.o.iu.l.p̃toꝝ. vl' qz est cognat⁹ agẽtꝭ act. iniuriã vt.ff. de iniur.l.coꝝ. vel qz ab eius snia ꝺ lꝭ fcã fuit appellatũ. vñ ipe cãz appellatõis cognoscẽ ñ possit vt.C.ꝺ ap.l.eos qui.

t Difficultaté. qz ifirmꝰ idẽ ét si nõ faciat plenã iustitiaz vt.j.de san.e.§. si qs ãt ꝓ pecuniaria. Itẽ ſz.l.si renũcia uerit suo ꝓuilegio. vt. C. de pac.l.pe. ſz iur.canonũ renũciaꝛ nõ põt vt extra de foro compe. si diligenti.

u Judicib⁹.s.dictis.l.

x Placari. petũt.n. veniã ꝓ subditꝭ. oꝛãt. vt.C.ꝺ sũ.tri.l. iter claras.ꝛ fac.ff.de ar.nõ distin.§. ꝓmisso.ꝛ.C.de ep.ꝛ cle.oẽs qui in p̃n.

y Illis turbis.s. detineanꝛ.

z Vialibus .s. detineanꝛ. in hac ciuitate ꝓstantinopolis.

a Si tñ. de cri.ciuilibꝰ.q.d. nõ canonicis siue ecclesiasticis. nã de eo dicet.j. ꝓxi.

---

tute valentibus.ꝛ neq̃q̃z moꝝ ex hac nostra lege nouandis. Nostros tñ iudices omnibus modis suscipi ap pellationes sancimus.ꝛ nulli licenti am esse penitus hoc repellere preter solaz tuã eminentiã cui hoc abinitio largitur imperium retractionis itro ducens auxilium. Omnis autẽ iudex siue cinguluz habens siue alter iudi cans custodiat leges ꝛ secunduz eas proferantur sententias.ꝛ vel si conti gat iussionem nostram in medium vl' si sacram formam vel si pragmaticã procedere sanctionem dicentẽ aliter agi sequatur legem. Nos enim vo lumus obtinere q̃ nostre volunt le= ges. si enim sub appellatione lis fiat iudex quidem suscipiat modis omni bus oblatam appellationem nihil pe nitus excusans. in quibus omnino li cet appellare auxilium vero circa ap pellationes omnibus adiacet p q̃ li cet leso ꝛ queri ꝛ mereri correctionez aut ab his qui de appellatiõe iudicãt aut a nobis ipsis si ad nos sententia referatur. si quidꝰ autez audientes iu dices putauerint esse dubium damus eis licentiam de his nunciare nobis ꝛ cõsulere nos vt dicant que necessa ria sunt.ꝛ ita quod agenduz est expli cent ꝛ faciãt iusta simul rationabilia q̃z iudicia. Tua igitur eminẽtia que placuerunt nobis ꝛ propter nostroꝝ subiectoꝝ vtilitatez gesta sunt hec ꝛ in imperiali proponat basilica ꝛ in alijs partibus nostre regie ciuitatis: vt in vniuersis hec fiant manifesta ꝛ discant quia per omnia nobis cura ẽ eoꝝ vtilitatis pariter ꝛ equitatis.

At clerici apud ꝓprios episcopos primum cõueniãtur: ꝛ post hoc apũ ciuiles iudices

Dem.a. Jo.ꝑꝑ.gloriosissimo secun do exconsuli ordinario ꝛ patricio.

Durimas sacras scribentes le= ges ꝛ de deo amabilis episco= pis ꝛ reliquo omni sacerdotio necnõ de reuerendissimis monachis. ꝛ sup hoc agentes. in quibus volumus re uerendissimos monachos apud so= los ciuitatis episcopos sub quibus sunt monasteria conuentiones suscipi petiti sumus a Menna deo ama bili archiepiscopo huius felicissime ciuitatis ꝛ vniuersali patriarche reue rendissimis clericis hoc dare priuile gium vt h quis habet aduersus eos quamlibet pecuniariam causam pri us a deo amabilem epm pergat sub quo constitutus est. ꝛ interpellet euz ꝛ ex non scripto iudicium mereatur. Et si hoc fiat nec inquietet eum nec trahat ad auditoria ciuilia neq̃z a sa= cro eũ vacare faciat ministerio: sed ex non scripto examinetur negocium sine damnil ꝛ accipiat formã forsan etiam scriptam. si hoc quoq̃z partes voluerint. ꝛ popposcerint. ꝛ liberent alterutro certamine. Si veroꝰ autem propter cause naturam: aut propter quandam forte difficultatem non fu erit possibile deo amabili episcopo ꝺ cidere negocium tunc licentiam ad ci uiles iudices pergere ꝛ ꝓilegijs om nibus custoditis que reuerẽdissimis clericis sacre prestent constitutiones ꝛ litigare ꝛ examinationem fieri ꝛ ter minum imponi liti ꝛ ita liberam fieri causam clarissimis iudicibus secun= dum has nostras ꝓstitutiones vel le ges studentibus cum magnanimita te ꝛ velociter lites decidere. vt non p pter huiusmodi causas sacrisammo ueantur obsequijs. ꝛ cuz opozteat ꝺ um placari ꝛ decentia a sacerdotibus agi auditorijs detineantur. ꝛ illis tur bis atq̃z inherentes tumultu litigan tium noceat animalibus. Si tamen de criminibus conueniãtur siquidẽ ciuilibus hic quidem competentes iudices. in prouincijs autem earum p sides prouincie sunt iudices non trã scendentẽ litem mensiũ duorum spa cium ex quo litis conte. fit quatenus breuis imponatur cause terminus. Illud palam est si reum esse putauerit euz qui conuenitur prouincie pre ses ꝛ pena iudicauerit dignum prius hũc spoliari a deo amabili episcopo sacerdotali dignitate. ꝛ ita sub legum fieri manu. Si vero ecclesiasticum sit delictum egens castigatione eccle siastica ꝛ multa deo amabilis episco pus hoc discernat nihil communicã tibus clarissimis prouincie iudicib⁹. neq̃z enim volumus talia negocia oi no scire ciuiles iudices cum oportet talia ꝛ ecclesiastice examinari ꝛ emen

---

b Hic.in hac ciuitate constantinopolitana.

c Breuis.i.cito vsq̃z ad duos menses vt diri regulariter aut ciuiles triennio. criminales biennio durant. vt.C.de iudi.properandum.ꝛ.C.vt intra cer.tẽpus l.fi.

d Hunc.scilicet clericum.

e Danu.hic nõ mirabile qz absoluere põt irrequisito epo. ſz nõ ꝺdẽnare. vt ꝺ dicit. vt ꝛ alꝭ.C.vbi.sena. vl' cla.l.ij.§.sedendi.q ẽ ꝺ regulam q̃ dicit nemo qui ꝺdemnare nõ põt absoluere põt. vt.ff.de reg.iu.l.nemo.

f Ecclesiasticũ. vt de articulis fidei. vel symonia ꝛ hoc si clerico inferaꝛ. si ãt la yco. tũc ꝛ ꝑses cũ epo: vt.s.de man.p̃n.§.si vero canonicum. que est ꝺ.

g Cõicantibus.i.nõ cognoscentibus cũ epo de crimine hoc canonico.

h Scire. nõ interdici aliquã sciẽ. vt.C.ꝛ n.a.ꝛ matb.l.culpa.

i Seg. huic verbo ꝓcordat ſ. de mona. §. fi. colla. i. ⁊ vt deter. ſit numerus cleri i fi. ⁊ expõe vt dixi. j. ꝺ ec. ti. §. i.

k Si vero. quedã bñtibus. ſic ⁊ alias confirmãt talia vt. C. de epis. ⁊. c. l. primi. § omnes.

l Lites. i. tpe huius legis. Rubrica De ſanguineis et vterinis fratribus.

m Ultis. vtés tempore huius. l.

n Utés. q; fata mutant ſ; curſum nature: vt. C. de veteri. iur. e. l. ij. §. ſed q;. ⁊. ſ. de non alie. §. alienatiõis in fi. §. non ãt ius nature mutatur. vt inſti. de iure na. §. pe. ⁊ ad hoc facit. ſ. qui. mo. na. effi. le. in prin.

o Dictũ eſt interpoſitio eſt

p Dicitur. ſ. hic.

q Sua. i. donec vtitur nouitatibus q; facere ſuũ eſt nature. vt eſt in prin.

r Operatur. ſ. natura.

s Et. pro ideſt.

t Et qui. ſ. nos duxit. hic eſt caſus quem ſoluꝫ ponit hec conſtitit. ⁊ ſolvit ꝑ argumenta. vt. j. e. §. vl. ⁊. §. plurima.

u Illa. ſ. prima.

x Aliam. ſ. ſm.

y Cõſanguinei ei⁹. ſ. viri q ſunt nati ex eodeꝫ pre tñ.

z Uterini. q ſunt nati ex eadem mre tñ.

a Uterinos. qui ſunt nati ex eodeꝫ pre ⁊ matre.

b Fuerit. vt dictum eſt.

c Ab ea. ſ. queſtione.

d Opinari. nõ mirabile verbum q; pauca ſapienti dicta multa intelligit. vñ etiam ꝺ; q; potentiſſima pars ẽ prin cipi. q̃ſi proceſſus ſit facilior vt. ff. de origine. iur. l. i.

e Queſtio ex themate premiſſo. nũc queſtionem elicit

f Legitimis. q̃ vterini fratres vocãt cũ ꝓſanguineis fratribus ad ſucceſſionem ꝑmortui fratris: vt. C. de le. be. l. vl. §. ſed ⁊ nec.

g Prolem. ⁊ erant conſanguinei tñ.

Paternam. ⁊ tñ vterini erant.

h Si igit venerat. i. veniſſꝫ fecerat. ſ. feciſſet.

i Fuit. ſ. vt dictum eſt Ab ea. ſ. queſtione.

k Onerati. i. heredes inſtituti qui onerati dicunt.

l Et. pro ideſt.

m Mortes. que enim ſunt naturales ⁊ ciuiles. vt ꝺ; portatio: vt. ff. de contra tabul. l. i. in fi. Accur.

n Vult aũt. ſolꝺ queſtionis Meliores. hic diſtingue. q; aut ſunt vtriq; coniuncti tñ aut ſoli conſanguinei. aut ſoli vterini ⁊ his tirb⁹ caſib⁹ eq̃liter admittunt. vndecunq; bona euenerunt. vt. j. de here. ab inte. §. ſi igitur defunctus aut cõſanguinei tñ cũ illis q ſunt vterini tñ ⁊ tunc in bonis quesitis a defuncto fratre dico idẽ q; equaliter dari animas delinquentiuꝫ per eccleſiaſticam multam ſecundum ſacras ⁊ diuinas regulas quas etiaꝫ noſtre ſequi non dedignantur leges. Si vero quedã prius conteſtate ſunt lites hec maneant in ipſo ſcemate velocez accipientes finem omnibus que iam a nobis ſancita ſũt ſiue ſuper ſanctiſſimis eccleſijs ſiue ſuper deo amabilibus epiſcopis. ſiue ſuper clericis ſiue ſuper monachis propriam virtutem habentibus. Tua igitur eminentia que placuerunt nobis. ⁊ per hanc ſacram declarata ſunt legem pro grãmata propria manifeſta faciat vniuerſis ⁊ in perpetuũ ſtudeat cuſtodiri.

De conſanguineis: ⁊ uterinis fratribus Rubrica

Idem. a. Jo. ꝑꝑ. biſinario conſuli orientis ⁊ patricio.

Multis vndiq; natura nouitatibus vtens dictum eſt iam in legibus hoc ſepe proemiuꝫ dicitur autem ⁊ iterum donec illa que ſua ſunt operatur ad opus multarum nos ꝓtrahit legum. Legitimas eniꝫ cognatiuas ſucceſſiones dñt quidẽ nobis. ⁊ veteres ⁊ qui ex antiquiſſimo iure hec ſumẽtes deſcẽderũt vſq; ad nos qui plurima horum correxim⁹. Peruenit autem ad nos aliquid tale. Duxit quidam vxorem ⁊ filij ex eadẽ ſũt nati. Deinde oriente illa duxit rurſus aliaꝫ ex qua nati ſunt filij ei prioꝛib⁹ cõſanguinei ſolum non tñ vterini. Deinde etiam tertium introduxit matrimoniũ fecitq; filios ex ea. poſt mõte vero ei⁹ ad ſ; virũ mulier deſcẽdit ex quo alios fecit filios his q ex pore viro fuerat vterinos ſolũ non tamẽ conſanguineos. Moriẽte igr mre poſtea mori vnũ fratrẽ ex tertio matrimonio cõtigit ſine filijſ ⁊ ſine teſtamẽto multos fratres relinquentẽ alios quidem cõſanguineos alios autẽ vterinos alios vero ſimul. ⁊ conſanguineos ⁊ vterios ⁊ q̃ quidẽ adinuẽta eſt nature nouitas talis quodãmõ fuit. licebit autem tali principio dato nobis ab eo ⁊ alios quoſdam opinari caſus tale aliquid proferre valentes ſiue morte viri ſeu mõte mulieris ſeu alia legitima ſepatione nuptijs a diuerſis hoc facientibus Queſtio igr illa erat ſi ad mortui fratris hereditatem oz oẽs vocari. ⁊ cõſanguineos ⁊ vterinos inſimul qdẽ cõſanguineos ſimul aũt vterios fratres Ꝛ igitur cõſiderãtes leges oẽs quas cõgreganim⁹ ⁊ veteres ⁊ nr̃as h⁹i non inuenim⁹ emerſiſſe queſtionẽ ꝓgruũ eſt eã ſero tãdẽ refrenare lege ⁊ conſiderare quia fratribus ſunt ad defunctum alijs quidẽ cognationis iura q̃ nos legitis ꝓpulauimus alijs ãt hoc ipſo legitima. cõmunicabãt eniꝫ aliq ei circa pr̃ná prolẽ ſicut alij circa mr̃ nam alij aũt aliud pure habebãt. ⁊ lege ⁊ natura iuuãte eo q; ex hiſdẽ erãt producentes matruꝫ ſimil⁹ eratque eis pr̃is ſemen vnum ⁊ vndiq; veluti quoddã ſignũ eis germanitatis reſplẽdebat. Si igr h⁹i frater litib⁹ libera re ⁊ legẽ ⁊ dubitantes voluiſſet ad teſtamẽtũ venerat ⁊ ſuã ſniam fecerit manifeſtã. ⁊ ꝑ ſcripturã honorati ad hereditatez vocarẽt. Quia vo hoc agere voluerit aut nõ potuit. mulcta nãq; ſunt hoiuꝫ ⁊ anxietates innũeroſe ⁊ repentine mortes. hec noſtra lex cãm determiet. Vult ãt hec lex ex vtroq; decoratos ⁊ ſimul quidẽ conſanguineos ſimul ãt vterios fres ad ſucceſſionẽ morientis meliões eẽ q̃ꝫ illi qui ſolũmõ conſanguinei aut ſolũmodo vterini ſũt. ⁊ nos nõ faciat eſitare nature varietas: ſed nos h⁹i adinuẽtiões oñdim⁹ legitias atq; diſcernim⁹ pfectioꝛib⁹ diſtribuẽtes q̃ meliora ſũt ⁊ miores exequare eis ñ patiẽtes. Plurima nãq; ad hec nos iuitauerũt pmuꝫ qdẽ altera nr̃a lex ſi filius moriat filios nõ hñs. deinde exiſtentib⁹ ita forte maternis rebus aut ex nuptiali aut etiaꝫ ex alia cã que non acquirunt prius ex hiſdẽ nuptiis fratres ad hereditatẽ vocari. deide ex alijs ⁊ poſt hos patrum q; ꝓbatio erat eo q; dudũ talia nr̃a legiſlatio ꝓ ceſſiſſet. nã ⁊ ſi etiaꝫ patre exiſtẽte ſuo patri ⁊ his q ſũt ex alijs nuptijs ꝓponi cõſanguineos ⁊ vterinos fratres cõtingit cõſequẽs ẽ. ſꝫ pr̃ nõ exiſtat. ſꝫ fres ſolũmõ ꝓponi hijſ qui ex vno parẽtũ ſolũmõ copulãt moriẽti eos quidẽ q ſimiliter qdẽ cõſanguinei ſimiliter ãt vterini ſunt ⁊ his cõueniẽs erat Illud qꝺ dudũ in mr̃nis ⁊ his q̃ lex nuptiali cã aut aliter ñ acgrãt ſancitũ ẽ. hoc ẽt in reliqs moriẽtis rebus valere atq; tractari Hec igit in iſto caſu data ſibi occaſione ſicuti dictũ ẽ poſita ſit. ⁊ q; ex trib⁹ matrimonijs hec proceſſit nouitas nature nihil phibet. vel ſi qs ꝓpõat ⁊ i duob⁹ ſolũmõ mr̃ionijs alios quidẽ eẽ ſolũ vterinos. alios ãt cõſanguineos ſimul ⁊ vterios. vel ſi qs extendi dicat mr̃imonia ⁊ adhuc ampli⁹ tale aliqd fieri. ⁊ ſic in h⁹i caſib⁹ vbi tales qdaꝫ introducunt ordines frum lex hẽat ſuã virtutẽ ⁊ excludãt duplici vtẽtes iure eos qui vno ſolo vti pñt Si vero nõ talis ẽ caſus ſed ſolũmõ cõſtituti ſũt vterini aut cõſanguinei. ⁊ moriat aliqs fratruꝫ hic prioꝛib⁹ ſubiaceant legib⁹ q̃ eoꝝ iam ſucceſſiones diſpoſuerũt. Locũ tñ hec lex habeat nõ ſolũ i hoc caſu qui q̃ſtionẽ mouit ſed ẽt i his q poſtea futuri ſũt. Quo circa ꝓna. ſi aut iudicis ſentẽtia. aut pactionũ expedita ſũt formis hẽant ꝓpriam deciſionẽ hui⁹ legis iudicio nõ egentia Tua igit eminentia que placuerũt nobis: ⁊ per hanc ſacram manifeſta ſũt legez ꝑ litteras ꝓprias declarare cunctis ⁊ in perpetuum obſeruare feſtinet.

De armis. Rubrica

Idem. a. baſilidi magiſtro offi.

Magnum deum ⁊ ſaluatorẽ nr̃z Ieſum xp̃m: ⁊ ei⁹ auxiliuꝫ ſemp̃ inuocantes ſtudem⁹ oẽs ſubiectos nr̃os quoꝝuꝫ regimẽ credidit nobis

admittunt quũ agnatio ⁊ cognatio hodie ſit equal. vt. j. debere. ab in. ſi vero neq; fratres ſecus i bis que habuit a pre tñ vel a mre tñ. q; tunc preferr ille qui ex eo latere ſibi erat coniunctus. vt. C. ꝺ ſuis. ⁊ le. l. de emancipatis. nec dico eẽ correctaꝫ dictã. l. de manci. per ꝑdictum §. ſi vo. neq; fratres ſꝫ hoc dixerit. p. naꝫ ⁊ per eandẽ aut. de here. ab inte. hẽtur ꝺia inter eos q ſunt vtriq; ꝓiuncti. ⁊ eos q ſunt ex alio tñ latere. vt in. §. ſi igitur defunct⁹. ⁊ in oibus his ceſſat hec cõſtitutio. ſꝫ remanet ſibi locus in trib⁹ caſib⁹ ſ. q̃ ſunt vtriq; coniuncti cũ conſanguineis tñ. vel q̃ cũ vterinis tñ. vel q̃ cuꝫ ꝓſanguineis tñ quib⁹ tribus caſibus ꝑferunt qui duplici iure vtuntur. vt hic ⁊. j. e. §. fi. ibi excludant ẽ. ſic nota q; due rões vincant vnã: vt inſti. ꝺ adop. §. ſed hodie ⁊. C. de edic. di. adri. tol. l. fi. ibi potiora iura ẽ. niſi vna ſit melioꝛ q; due vt. ff. de inof. teſta. l. nam ⁊ ſi pa.

o Et. pro ideſt.

p Eſitare. i. dubitare. q. d. nõ ſit ammõ q; nos dubitemus de tali varietate nature qualis iſta fuit. naꝫ legitime diffinimus per hanc. l. ⁊ dicimus quid iur. eſſe debeat.

q Minoꝛes. i. q; nõ tñ fres dñr eẽ q ſũt ex vno latere quãtũ qui ex vtroq;.

r Plurima. nanq; non tñ dicit hic niſi vnum. vel dic q; dicit plura. naꝫ primo caſu prior. Ra rõ predicta. q; due rões debent vnã vincere vt. j. dicit.

s Ex. vt. C. coia ꝺ ſuc. l. fi. ⁊ ſupple que dicit.

t Acquiruntur. ſ. parentibus quantũ ad ꝓprietatẽ. ſed dũtaxat quantuꝫ ad vſuf. vt. C. de bo. que li. l. quecũq; ⁊. C. de bo. ma. l. i. ſed hodie. idẽ eſt in oibus aduenticijs. vt. C. ꝺ bo. que li. l. cum oꝝ.

Predicte. C. coia ꝺ ſuc. l. fi. que tñ hodie corrigit cũ pat.

De cōsanguineis & vxīis fratrib⁹ q
De armis 58

vocetur vna cum filijs.vt.ſ. de here.ab inte.§. ſi vero cum aſcendentibus.

u Dudū.vt.C.coīa de ſuc.l. fi.z. C.de bo.ma.l.i.

x Acquirātur.ſ. parentibus. quantum ad proprietatem.

y Valere.naz olim be ſole patribus nō acquirebanť.cetera aduenticia ſic. ſz vt hic dicit eadez in oi bus aduenticijs.idē ſuari dz.vt diximus inſti.per quas p.no. ac.§.hoc quoqz.ac.

z Legibus. q̄ ſunt: vt.C.de le.here. de emancipa.z.C.coīa de ſuc.l.vlt.C.ō bo. que li. quecunqz ac plene dixi modo.

a Quid.pro ſed.

b De armis. banc. R. non lego.ſed quedam in ea noto.

c Magnaz inno cātes. nō ſic ſ.de queſto.in pn.

Patiuntur. nota belluz duplex malū inferre vt hic z etiā tertium.qz facit bo mines pauperes.vt C.de cad.tol.i pn.z j.e.§.ſi āt. ibidē. dū terre cultores. &c.

d Fabricerij. vel fabricēſes. qui ſunt ēt qdaz bñtes officiuz z neceſſitatez faciendi arma cui neceſſitati eorū poſteritas tenetur.vt.C. de fabri.l.iur. z ad inſtar militū notā debēt habere in brachijs. et aliena p̄dia ꝓducer coledā nō debēt.vt C.de fabri.l. ſtigmata z ēt.l.ſi.in pn.

e Faciunt. hi deputati.qui phibiti ſunt operari.

f Armamēto.q.n. aufertur ab indigno applicať fiſco.vt.ff. de iur.fi.lutius.

g Hoc āt iſtruxerit qz aliquē iſtruxerūt qui facere ſcit.

h Ipis baleſtarijs. vt z ipi iter publica arma deponūt.

i Deputati.bēbant enim quoſdā ſibi deputantes ſicut fabricenſes.

k Patrz.i. rectorū z nō q̄ dr pr vñ ſicut pr dz bne filij gubernationē ſic ciuitatis.ſic rector. z ſic ꝓ opinione nra q dicim qđ ſufficit talez iurare de calū. lz.p. dixerit maiorē ptez vniuerſitatis debere iurare. vt. C. de

deūs illeſos z ſine calūnia cuſtodire z inhibere bella que per ſuā conſiderationen ſuſcipientes aduerſus alterutros operāť dolores duplex ex hoc ꝓtra ſe ſuppliciū inferentes.tam q̄ ſibimetinferunt q̄z q̄ ex legibus veſaniā eoruz punientib⁹ patiunť. Volēntes igr̄ h⁹i moztib⁹ homines liberar perſpeximus armifacture op⁹ nullū opus priuatū opari:ſolos autē illos arma facer q in publicis deputati ſūt armificatorijs aut q dñr fabricerij⁹. eosaūt q operāť arma nulli vēdere priuato. Sed neqz qui in numeris conſtituti ſunt armificatores quos etiaz deputatos appellant q de fiſco annonas accipiūt permittim⁹ opari aut alicui vendere arma ſed ſolū vili gentiam hēre armoz milites i numero conſtitutos in quib⁹ militant. Si vero nouū aliquid faciunt hoc auferri ab eis z in ſacro noſtro inferri armamento adijciēdū ibi repoſitiſ publicis armis.hoc autē obſeruare volumus z eos,qui in ordinibus baliſtarū ſunt quos per diuerſas ſtatuimus ciuitates ordinātes eos z arma facere ſcientes. vt z ipſi ſola publica arma in armamētis publicis vniuſqz ciuitatis recōdita corrigāt atqz renouent Si q vero vnū aliqd armorū inſtruxerit hoc ſimiliter z ipſis inter publica arma preſtēt.z nulli alteri penit⁹ vendāt.hoc quoqz cuſtodiant q in baliſtarijs deputati ſūt piculo patrū ciuitatū ſub quibus z ipſos baliſtarios ſtatuim⁹ z publicoruz armamentorum diligētiā atqz cuſtodiā ꝓſtituim⁹ quatenꝰ ſi q viſi fuerint aut deputati ſunt aut fabricēſij vēdētes arma prouideant p loca iudices eos ſupplicij ſubdere.iſup z arma ab his q eas ꝓparant ſine precio auferre z i publico vendicare Hāc igr̄ gubernantes nos deo cogitationez p preſētem ſancim⁹ legē in nulla ciuitate aut prouincia nr̄e reipu.habere licētiā p̄uatos aut aliū quēpiam arma facere. aut vēdere.aut quolibet mercari mō ſed ſolos eos q inter fabricēſes referunť hoc iſtruere.z deferre ad ſacrū noſtrū armamētū.z hoc a tua celſitudine z qui poſt te ſuſcepcerūt cingulū cuſtodiri ſancim⁹ Deputantib⁹ nobis chartulariorū qui ſub tue celſitudine in ſcrinio ſūt ꝓſtituti fabricēſiū piculo q neqz inter eos p̄oz bonam opinionē habētes z opportunos. z eos qui in hac felicisſima ciuitate z in alijs ciuitatib⁹ noſtre regie reipu. arma faciūt requirētes,phibeāt p̄uatos aut ēt alios quoſdā citra eos qui deputati ſunt iter fabricēſes armifacture agere cām z in quib⁹ ſcūqz cōperierit locis aliquos p̄uatos hec audētes hec auferri z fiſci applicari armamento Si āt inter operarios p̄uatos artifices opportunos iuenire poterunt hi ſi voluerīt in militijs ſtatuere z in deſcriptione noīa eoruz facere z deſtinare nobis deſcriptionez artificū. z p̄ ſacrū noſtrū reſcriptum

in illis ſtatuenť locis i qbus ſunt publice fabricēſes q̄ten⁹ ipſi operātes arma z ō fiſco annonas accipiāt.hoc enim facto z ſubtiliter obſeruato a p̄dictis perſonis licētia penitus nulli dabitur neqz ciuitates inhabitātib⁹ priuatis neqz villas incolentib⁹ruſticis armis vti aduerſus alterutros neceſqz preſumere z ex hoc plurios homines occidi.publicas vero periť fūctiones dū terre cultores vitā amittere metuētes fugā,ppter timorē vtuntur.Oportet ergo eos q diriguntur a tua celſitudine ex memorata fabricē ſiū ſcrinio ad prohibēdos priuatos armoz factas confuſiones acciper etiam per loca iudices z ſubiecta eis officia z ciuitatū defenſores z patrie qz nihil valebūt decetero hoz q̄ a nobis prohibita ſūt agere aliqd.ſed q̄ p̄ preſentē ſancita ſūt legē cuſtodiāt penam.z in pecunijs z in ipſū formidātes caput. Sancim⁹ enim iudicē magne qdē alexādrie negligētē q̄ a nob ſancita ſūt.xx.auri libras exoluere penam z cingulo cadē z huius officiū ſimiliter auri libras.xx.exoluer penā z capitale ſubire ſuppliciū Aliarū vero prouinciaz iudices dānū quidē x.libraz auri ſuſtinere.ſimiliter aūt z ipſos caſus cinguli ſubiacere et eorū officia:defenſores autem z patres ciuitatū triū libraz auri mulctari pena z in capite ſuſtinere piculuz ſi tale qō factū cōperientes non punierint aut hoc agere nō valētib⁹ nō nūciēt ſz latere pmiſerūt Vt autē palā fiant q̄ a nobis,phibita ſunt a p̄uatis z alijs quibuſdā citra eos q i ſacris noſtris fabricēſib⁹ referūť fieri aut p̄uati vēdi arma.z hoc p preſentē legē ſignificare curam⁹ Prohibem⁹.n. priuatos operari emere arcus z ſagittas.z ſpadas z enſes q̄ vocare cōſueuerunt ſemiſpacia.z q̄ vocātur zanie ſiue lorice z contos z cautos z quolz modo vel figura factas lanceas z que apō theſauros noiantur monocupia z appellatos ſitinos ſeu miſſibilia, inſup halpidas ſiue ſcuta z galeas ſeu caſides.nō enī iſta alij cuidā iſtruere ſinimus pter eos q deputati ſunt i ſacris nr̄is fabricenſib⁹ Solos autē fieri z vendi a priuatis permittim⁹ cultellos minoreſ quib⁹ nullus in prelijs vtiť Preſentē igr̄ legē generalez tua celſitudo in hac,pponat regia ciuitate nec ñ alias p ciuitates nr̄e reip. vt oēs agnoſcētes q̄ placuerūt nobiſ hec obſeruēt. Denūciam⁹ āt futuris eſſe h⁹i cuſtodie chartularis ex memorato fabricēſiū ſcrinio. quia ex negligētia nō ſolū pecuniarias ſuſtinebūt penas ſz ēt i corpore ſupplicia patienť z militia cadēt.inſup nec ipſum ſcrinuz vlteri⁹ pmitti a nobis in h⁹i adeſſe ſolicitudinez.ſed alijs cōmitti fabricēſiū curā. Que igr̄ placuerunt nobis z per hanc legē declarata ſunt tua celſitudo.z qui poſtea in cingulū fuerunt operi terminoqz contradere feſtinēt idignationē nr̄az z ipi metuē

iureſur.ca.l.ij.§.q̄ obſeruari z.§.h ēt.z.ff.de cō.z ō.l.municipij.z.j.c.§.ſi aūt in fi.§.

l Hanc.igitur chartulariorz chartulariꝰ appellantur qui ſcribunt in chartula publica q̄ vulgo tabelliones dicunť z nō q̄ tabelliones eligunť in huiuſmodi factis.

m Opiniones.vt.ſ.de monachis.§.ordinatione col.i.

n Si autem deſcriptione.ſ. matricule ſcriptura.

o Operātes.ſic.ſ.de man. prin.in fi.ti.

p Confuſiones.i. ſcripturam in quam confitetur.

q Pecunijs.hoc eſt q̄ dicimus in ere z perſona.

r Negligentē.ſ.de monachis.in.§.i.colla.i.

ſ Cinguli.i.dignitatis amiſſione.

t Coperientes.ſ. ſcuicas colla.v. z.C.ad.l.iul. de vi. pu.l.vl.in.fi.

u Vt āt palaz.q.d. prohibui arma ſic i genere fieri vl vendi nunc ſpecificat. z nō q̄ alibi largius ſumiť arma vt pro lapide. vt inſti. ō pu. iu.§.idez lex coz.

x Prohibemus. ſemiſpathya.i.arma.

y Lāceas.nō q̄daz fiūt que initiū quoddā bñt ad capiēdos boies q̄ ronce vocāt. vt ff.de vi.z vi.ar.l.iij. in prin.

z Minores aptos ad penaruz tēperationē vl pāniū iciſionē ſz al.z ex his pōt colligi ſtatutū de nō portādis armis p ciuitatē aliquaz.

a Preſentez. igr̄ tua loqr̄ mgr̄o officioz.vt inuiť.ſ. in prin.ꝓſti.eiuſdez.al.

b Denūciamus. ſolitudine nō qz ſi tabellio delinquet i of.nō debēt ammodo poſſe hoc officium exercere.

c Rica. De depositio.
d Item.nuper in quibus.i.sub quibusdam conditionibus.
e Agant.i.deponentes impleant conditiones quas implere debent.
f Impletis ꝛ quandoqꝫ non impletis conditionibus. vt.ff. depo.l.i.§. pe.ꝛ.C.de peti.here.l.vl.aꝫ.
g Extrinsecus.idest preter deponentem.deponens enim interdicere potest non alius.vt hic nisi iudex interdicat.cum persona depositarij sit supecta ne cuꝫ re aufugiat.vt.ff. qui satisf. co. fideiussor.§. fi. sed ꝓꝫ hoc nō ne sunt correcte .ll. que dñt depositarium rei ven.domino teneri.vt.ff. de rei ven.l. officium.ꝛ.ff. depos .l. bona fides.' quidam sic. sed tu dic ꝝm io.q̄ non ꝛ aliud est velle agere rei ven. in iudicio.ꝛ aliud facere huiusmodi interdictionem.q̄ non restituat.
b Retinere.i. facere teneri vel differre.
i Data sunt.s.actio depositi.nam prius habetur ratio deponentium si cedunt bonis debitores vt.ff. de posi. l.si hominez.§.i.ꝛ.§.fi. Itē auf. depositi cōpensatio nō opponitur.vt.C.e.l.fi.i. ꝓ. Item crescit in dupluꝫ per inficiationez in quattuor casibus. vt insti. de acti.§. rei prosequende. nunc autē datur ad aliud. vt nemo ei iterdicat.vt hic ꝛ idem dñt quidam in commodato.
k Accepturus .s. recepturus.s.deponens.
Expetere.a deponente.vt defendat eum.
l Probet'.i.amissio vt.C. de pig.ac.l.iij.
m Contestatio.vt teneatur deponenti.vt.j.e.§. nemini non depositario qui tenuit vane.
n Tertiam.ꝛ hanc dabit ei qui lesus est vt hic .ꝛ.j.e.§. nemini igitur.
o Res.vt existimationis ō tur vsura.
p Timore.i.hac pena.
q Versandi.i.versari.
r Sed ꝛ totum .q.d .multa sunt mandata que data sunt administratoribus que sunt ō.de man.prin.adhuc autez quedam desunt que ponit hic duo.s.annona ꝛ de pensione ꝛ sic dictus tractatus de man.prin.plenior sit.
s Videmus enim. thesaras genus est mensure qua mēsurat' annona.vt.ff. de.iud. sed si.§.in libert.
t Occasio.q̄ ideo iniquum est.vt.ff.de transac.l.cuꝫ bi. §.sed ꝛ personaruꝫ ꝛ.§.si in annos.
u Inbāchiti.i. banchis nō sedentes.quia sunt absentes idem si presentes als est in littera in banchis non videtur.ꝛ eodem modo intelligas ꝛ non est us vtrum sint absentes . vel presentes sed forte ita de facto fuit .s. q̄ erant absentes.
x Huic autem .illi vero qui tes nisi rē sic vtilē re.p. custodierint.

De depositō ꝛ de denūciationibus inquilinorū ꝛ de suspendenda administratione pānium Rubrica

Item au. Jo. ꝑp. secūdo.

Item nup' audientibus nobis hec q̄ imperio publice sedētes multotiens agimus orta est aliqua q̄stio quam resoluim' statim h'i discētes contingere multa cōmuni ꝛ generali lege diffinire hoc iustum eē arbitrati sum'. Si enim quis ab aliquo acciat auruꝫ vt res aliquas deposita causa in quibusdam conditionibus demū illiagant' q̄ posuerunt necessitatem habeat oē restituere auruꝫ aut res conditionib' semel ipletis' nulla oio licentia sit aliquib' extrinsecus' interdictionib' vti retinere' depositi restitutionē cum ꝛ alia multa priuilegia tam a precedentib' legislatorib' q̄ꝫ a nobis ipsis data sunt. Inia enim prohibenti redditionē eū qdē cui creditum est depositū nō molestare. euꝫ vero de rebus que in questione sūt q aurū aut res aliquas acceptur' est licitem sortiri ꝛ iusticiā ꝛ legez promereri: sed neq̄ per hanc causam damnis magnis subijciat eum qui interdicti onem suscepit. ꝛ cōpellatur aut defēsiones expetere aut res habere ꝛ non possit volūtarie cū ōponēte benigne agere.q̄ si tale aliquid egerit oio enim oportet nō sola delictorum nos contentos esse prohibitione sed etiam timorem auferre iustum transgressoribus: siue perditionē cōtingerit reruꝫ aut pecuniaruꝫ fieri. ꝛ hoc probetur' siue aliū quēcunq̄ casum fortuitū ipsum respicere qui cōtestationē' dixerit.inluꝫ etiā ex quo facta est h'i cōtestatio est vsuras pecuniarū vsqꝫ tertiam' cētesime agnoscere prohibētem accipere propriā nō solū si aurū fuerit q̄ depositū est restitui vero prohibitū sed si alie res vt hic timore' stultoꝫ simul ꝛ peruersorū maligne versandi' cursuꝫ in depositionib' hoies cessent. Sed ꝛ totū' hoc q̄ de mandatis est aspicere ꝛ cōstituere secūdū legem prouidem'. videm'.n.' frequentari hoc in regia hac precipue ciuitate ꝛ aliquos iterdicētes eis qui ministrant publicas annonas ꝛ teſſaras accipiūt ab annonaꝫ p̄fecto volētes suspēdi administrationē ꝛ eos q̄ solū modo forsan nutriūt' defraudari administratione p quaꝫ ei ois tribuitur vite occasio' Huic autē rei seueri' ꝛ difficilius illud est multis enim domos possidētib' q̄ in hac felicissia ciuitate inbāchiti' nō videtur mox cui futuri sunt pensiones ab inquilinis accipere calumniātur per interdictiōes inquilinis diligētes vt nō inferāt eis Illi vero' vltro eas suscipientes qui daz pp iopiā forsan comēdant eas q dam vero ꝛ exules a magna hac fiūt ciuitate ꝛ decidit oio pensionū administratio his q ex hoc forsan solo nutriūtur secundū q̄ occurrētes in ciuilibus annonis dixim'. Nemini igr' dam' huiusmodi licētiaz.sed vnusq̄sqꝫ si aliq̄ꝫ habeat causam ad obnoxium sibi non obdormiat i liberalib' aūt ꝛ puersitate oi plenis alpiret interdictionibus.cognoscat eniꝫ q̄ si tale aliquid egerit ꝛ per occasionem eius ceciderit.aut administratio' panium aut pensionum datio ex hoc accidēs ipse sustinebit periculū mox' interdictionē inquilinis ꝛ ministrātib' panē miserit :aut sulpēderit ānonas nichil eniꝫ horū agi oio uolumus Sꝫ ex quo interdictōes egerit: sancim' euꝫ oē dānuꝫ sarcire dño rex. super hoc ꝛ usuram tertiā centesime agnoscere pecuniarum aut rerū q̄ non accipe p euꝫ is qui scōm hunc modū lesus est ualuit.ꝛ neq̄ aliqs opponat defensiones.q̄ qui p̄sens ē ei exactione dño danti defensionē aut in depositū aut in alijs recipere propriā Non eniꝫ omnib' est facile fideiussorē prebere nostris legibus nullaz defensionem oio ratam esse ponentibus nisi cuꝫ fideiussione fiat' fidciussorē eniꝫ ei oio dandū idoneuꝫ non facile neq̄ possibile passim Et propterea igitur in obseruantiam nostroꝝ subiectoruꝫ volumus hec custodiri animō ꝛ decetero omni temperet vt immortale sit huius nostre sanctionis iuuamen reipubli.indicant' quidem nobis in mentem venientes. presentem vero legez commune iuuamen nostris parientem subiectis. Tua igitur eminentia que placuerunt nobis : ꝛ per hanc diuinam manifesta sunt legem operi effectui q̄ꝫ tradere ꝛ in perpetuum obseruare festinet.

Quib' modis' naturales efficiūtur sui: ꝛ de eoꝝ ex testamēto seu ab intestato successione

Item au. Jo. ꝑp. secundo.

Naturale' nomē romane legislationi dudum' non erat in studium.nec' quelibet' circa hoc fuerat humanitas : sed tanq̄ꝫ alienigenum aliquid . ꝛ omnimodo alienum a repu. putabatur a constantini vero pie memorie temporibus in cōstitutionuꝫ' scriptuꝫ' est libris demum paulatim mediocritatē' clementemq̄ꝫ sentētiā imperatores transeuntes leges posuerunt. Alij quidem . ꝛ dari ꝛ relinqui aliquid eis a patribus concedentes' aliqui autem etiam adiuenientes modum per quem naturali iure priori libertati legitimi fierēt' : ꝛ paterne sbe successores paulatiq̄ꝫ ēt adnepotes ꝓcesserūt b'i legislationes' . Et

y Eas interdictiones.
z Nemini igitur obdormiant.i.non differant eum conuenire .nam negligentia est nociua.vt hic.ꝛ.C.de annali excep.vt perfec.ꝛ. eō diligentia fructuosa vt hic.ꝛ.ff.qui in frau.cre.pupillis.
a In liberali.supple ex premissis. ꝛ nulli aspirent in liberalibus interdictis ꝛc. Sunt enim liberales.ideo quia libenter suscepit interditionem ille cui interdicitur vt hic vt per hoc deferant soluti onem: vt .s. proxi. §.ibi.illi vero vltro ꝛc.alij dicunt in libera. idest in depositi. que ꝛ liberalitate ꝛ bona fide fiunt.
b Ministerio. que sibi omni die fiebat.
c Dox.i.ex tunc.
d Et neq̄ defensiones. idest non exigat depositarius fideiussores a deponente vel cautionez propter huius interdictum quia graue est vt subijcit dare fideiussorem. vt. ff. vt in pos.legatorum l. si is a quo.§.fin.ꝛ puto hunc.§. graue ad omnes tres casus huius constitutionis ꝛ per hoc dico corrigi q̄ est. C. depos.l.pe.in fi.
e Defensionem .i. si vult cauere de defendendo depositarium facultas erit et domino sic cauenti supple rem propriam recipere.vel dic ecōtra que dicit depositarius separatum recipere cautionem ꝛ supple ꝛ rez restituere datam in alium modum.
f Fiat . hoc verum est in pretorijs secus in alijs.vt.ff.de presti.l. pretorie: ꝛ.l.i. §.iij. ꝛ.§. fi. ꝛ ideo male allegat hic imperatoꝝ.
Et propterea.verba depositarij.
Indicat. idest ipsi qui venerūt ad nos per questionem facti. vt.s.e.in prin. et potest dicere.
g Indicant.idest indicant nobis in mētem q̄ facimus hāc l. communem parientem.ꝛc.
h Ambus modis differat hec ab illa vt.s.qui. mo.ꝛc. q̄ hec generalioꝝ ē: vt j.aut. vt in me.p̄me col.ibi bene se habz Item hic tractat de bis q̄ sunt sui iur. ꝛ iptāte fiunt parentis

ibi de bis qui legitimi succeſſores: lz in poteſtate.

l Aturali.conſtantini.vt.C.eo.§.l.i. k Budum.i.olim.
n Quelibet.i.aliqua. m Conſtituta. vt.C.eo.l.
o Scriptum eſt in tractatu de naturalibus liberis.
p Mediocritatē.i.modū vel menſurā in dādo vel relinquēdo nālib⁹.
p Concedētes: vt archidius ⁊ theodo ſius. vt'.C.eo.l.ij.⁊ iij.act.
q Fierent .ſ.leo. vt C.e.l.qm̄ deſideria
r Lationes. vt in.l. ij.C.eo ti.
ſ Venerunt.ſ. natu rales liberi vel eorū queſtiones.
t Varietatez .d. qz qōnes naturaliū ad nos peruenerūt. iō corrigerim⁹ ⁊ diſtinxi mus ſtatuta ab alijs
v Seruitute. ⁊ hoc primum.
x Eleuare. hoc fm.
y Ultio. nota glori oſiſſimuz verbuz. ⁊ eſt ſenſus: qz lz aliq ſint i ſeruitute pp ō lictū forte qō fecerit ⁊ ita pp vltionem vl' lz ſint nati ex nō le⁊ gitimo mr̄imonio ⁊ ita ꝯ interdictū tñ ſi ſunt deſpiciendi ſed iuuandi vt fugiāt de malo ⁊ veniant in bonū. vt.j.eo.§. naz ſiquidem ⁊c. ⁊ ſic e. ar. ꝑ quolibet malo corrigendo. vt ⁊.C. de man. prohpin. l.i. Itē facit.ff. de ven. in poſ.l.i.i. ℞.
z Quez.ſ.⁊ codicē.
a Conſtituimuſ.vt inſti.de beī.ab inte. §.i.
b Comperim⁹. vt inſtit.de nup.§.fi.⁊ ad orfi.§.nouiſſimo ⁊ de ſuc.co.§.lꝫ loco
c Collationez .ſ.vt C.eo.l.hūanitat⁊. ⁊ frequentes vſqz iſi.ti.
d Poſtea vt. s̄.de inceſt.nup.§.pe.⁊ ō trien.⁊ ſemiſ.§. vlt. ⁊ vt liber. de ce.§.ſi quis. ⁊.s̄. qui. mo. na.effi.li.
e Conſtitut⁊ .ſ.iſtā
f Totum .ſ.omnia. vt ex ſequentib⁹ col ligitur.
g Palam.eſt legi⁊ timos.vt nati ex ma trimonio.vt inſti. ō pa.po.i prin.⁊ ō biſ expedit ſe breuiter hec ꝓſtitutio.vt.j.e. legitimi.
h Prius .ſ. legiti⁊ mationem.
i Fiunt .ſ. legitimi.
k Ex ſeruis rōne ſi militudinis hoc po⁊ nitur hic ⁊ alibi ⁊ in multis locis iu hac conſtitutione. ⁊ de eis dicit pli⁊ re.j.eo.§.qz vero. nō eſt ad.§.diſcretis.

qm̄ in noſtra tpa venerūt ⁊c eorūz q paulo añ nos fuerūt mltā varietatē cā ſuſcepit.nos.n.duplex hūim⁹ ſtu diū ut plurimos i libertatē deducere hoies ⁊ ex pore ſuitute ⁊ ex naturali bus ad legitios eleuare. nō.n. vltio' ⁊ iterdictio deſpiciēda ē. ſz qō ē i ne ceſſitate curādū ē ⁊ diffugiēdū qdez qō malū ē. iueniendū ē vo vndiqz q meli⁹ ē qz igit' aliqz qdez iſtōnez co dice quem' ex oi prioꝝ ipatorūz lege ſtatione colligim⁹ de naturalib⁹ ſcri pta ſūt filijs quedā vo i libris inſtitu tionūz. de his añt nos ꝓſtituim⁹ aut nō iā pfecta ꝓpim⁹ ⁊ nos ipſi pluri mas fecim⁹ de his ꝓſtitutiōes. alias qdē i pdictaꝝ collatōe ꝓſtitutionūz alſ ät ēt poſtea ne cā ſit diſpſa bñ ſe hēre credidim⁹ i vna ꝓſtitutōe totū' colligere q̄ ꝓ poīb⁹ ſufficiāt ⁊ ea q̄ de naturalib⁹ ſūt corrigere atqz ſancire
Palā ē nāqz qz hoīuz alij qdē li beri ſimul ꝓſiſtūt ⁊ inter legitios ſūt alij vo hoc pri⁹ nō hūteſ poſtea fiūt ⁊ ex ſuis ad liberos aſcēdūt. ⁊ ex na turalib⁹ ad legitimos. alij vo ex ipſo naturales ſū t. ⁊ q̄dā eis ſucceſſiōes exiſtūt alios ät neqz naturales eē de cet. ſed ēt hic mōſtrant indigni. Dz igit nos ita facere ꝓſtitutōz ut null⁹ ignoret q̄ pūt in naturalib⁹ ualere
Dicim⁹ aūt inchoātes legē q ꝓſiſtūt naturales qbuſqz mōis ꝓcedūt ad legitios quoꝝ plurimos iuenimus nos vt q̄ ſūt hoꝝ ſucceſſiōes ⁊ qūo qdē vetuſtas vſa eſt his amare qūo nos humane. nec illud quoqz relinq tur qm̄ nec naturaliū digni fuerit ſi cuti dixim⁹ appellatiōe.
Natura ſi qdē ab initio dū de filioꝝ ꝓcreatō ne ſāciret ſcriptis nōdū poſitis legi bus oēs ſilr qdē liberos ſimiliter ät ꝓduxit ingennos. ꝑmis nāqz parēti bus ꝑmi filij ſimiliter qdē liberi. ſilr ät legitimi a creatura fiebāt. bella ve ro ⁊ lites atqz libidines ⁊ cōcupiſcē tie cām poſuerūt ad aliud ſcema. fui tutē nāqz iuenit bellū naturalis aut caſtitatis caſus lex autem rurſus hu iuſmodi delicta ⁊ curās ⁊ libertatem ſeruis molita eſt ⁊ multuz de his tra ctauit modos introducēs ō manilia i peratorie vero cōſtitutiones aparue re bis que non recte facta ſunt ad iuſ legitimum vias quod non trāſitorie neque nos ſancimus. neque ſubie ctos banc legē negligenter audire p cepimus
Legitimi ſi qdem ſucceſ ſores ꝓcedūt hoib⁹ ex nuptijs q̄s cō

trahūt. aut cū dotalib⁹ inſtr̄is aut ēt abſqz his hic ad femīas maſculis ꝙueniētib⁹ ut ab initio hēant ad eas legitiaꝝ nuptiaꝝ affectū. ⁊ hoc.n. in calūnia politū nos ſcipiētes legē de creuim⁹ qd i his qdē q fortūe digni tate ꝓuecti ſūt. qd ät i mediocri hoc hoīuz ſtatu agēdū ſit ad demōſtrati onem legitimaꝝ nuptiaꝝ. qō vo dei ceps pmiſſū ē plebi. Quapp nuptijs ꝓcedentib⁹ ex hoc ipo ſūt ſucceſſio nes certe. ⁊ ſi iter legitios ꝙnumerē tur mox lex introducit ſucceſſionuz mōs plurimos ō his tractans legiti mū ſi qdē ius ſic ſe hēat. Qō vo nō ē h⁹ i. ſz libez qdē nō tñ ex nuptijs, p cedēs legitimis aut ēt i ſuitute natū li libertatē qdē meruerit māſerit aūt nāle hoc mōi varij ad iuſ limū fuerī quos enumerātes ſic ēt reliq̄ ſācim⁹
Primus itaqz modus eſt legitimi iu ris exiſtēs ciuitatib⁹ mox vtilis quē theodoſius pie ⁊ noue itroduxit me morie. Sācitū nāqz ē ab eo vt poſſit naturales filios aut oēs aut aliquos offerre curis aut filias curialibus co pulare. ⁊ qm̄ modus iſte nō ſimplicē habuit legiſlatiōem ſed varie ⁊ ō ob latiōibus dictū eſt ⁊ ō ſucceſſionib⁹ quō ipi ⁊ quoꝝ heredes exiſtāt ⁊ qui rurſus ad ius eoꝝ hereditariuz acce dāt iuſtū credimus hoc ꝑmū legiſla tiōes diſponētes capitulū ita ad reli quos modos q limoꝝ ius ferūt acci dere q enim inde ſunt facile oīo ē dīe Si qs igit fuerit naturaliū filioꝝ pr̄ ſiue curialis exiſtēs ſeu liber a cu ria lñiam hēbit hos oēs aut quoſdā ex eis ſine limoꝝ ſit filioꝝ pr̄ ſiue ēt ñ ſz ſolūmō naturaliū offerre curie lz fōte illuſtriſ dignitatis ſint filij ſuſce pti niſi tñ dignitas itercеſſerit taliſ q̄ hoies lz curiales ſūt ab hac fortūa li beros facit. Oblatōis ät mod⁹ ſiue fiat a patre adhuc ſupſtite cū q̄ſpiaz i cōe filiū offert. hoc nāqz geſtūē filio tali naturali ⁊ filio curiali pr̄e in buſ lerna ciuitate. ⁊ hoc ipſū dicit ſcōz in ſpectōez ibi fcāz ⁊ ita eū offert ſicut a leone pie mēorie ſcripta dicit cōſtitō ſiue ergo ꝑm hunc moduz fiat aliqs a pr̄e pnunciatus curialis ſiue euz pr̄ ſub geſtis monumentoꝝ offerat ſiue moriens in teſtamento ꝓſcribat oportere fieri curialē demū ille āple ctatur ſcripturaz legitimus mox fiet naturaliū iure oīno liberatus ſiue ēt a mortuo pr̄e ſemetipſū filio aut filij deferā tñ exiſtēte qdē legitima ſobo

p Relinquitur.ſ.a nobis quin tractemus de his qui ⁊c.
q Natura ſiquidem. ſuperior ergo diſtinctio fuit ſm ius ciuile imperatoꝝ.
r Legibus. quod fuit anteq̄ ciuitates eſſent facte. vt inſti. de rerum di.§. ſin gulorum
ſ Caſus. ideſt defectus. Scema. ideſt ordinez quo gentes vtuntur de ſeruis.
t Modos. quibus ad libertatē perueniunt. ⁊ quibus fiant ſerui: ⁊ a quibus retineant: ⁊ quibus acquirent per eos immo maior pars fere de his tractant leges. ſed non ſic intelligo hanc litteram. immo dico qō hyperbolice loquitur ⁊ de modis. vel di cit tñ quibus ad libertatez peruenitur qui ſunt mlti. vt inſti. de libertinis.§. mul tis. Accur.
v Tranſitorie .i. negligēter vt.s̄. de queſtor.§. vltimo. colla. vj.
x Legitimi. affectum quaſi d. mutuum conſenſuz: vt.s̄. de nup.§. nuptias.
y Legez. vt.s̄.qui. mo.na. effi.le.§.hoc ergo. ⁊.§. ℞tū vero. ⁊.§. ſi quiſquis
z Plebi. i. minoribus in ab iecta vita conſiſtit.
a Procedentibus .ſ. ſic vt modo dictū eſt. lex in gene re ponitur. videlicet ille tra ctatus qui dicit de ſuis ⁊ legi timis heredibus.
b Habet. vt dictum eſt mo⁊ do. accur.
c Reliqua. ſ. capitula de q⁊ bus fecimus mentionez .s̄. eo. verſiculo dicimus.
d Qui vero que vtilis .ſ. ē
e Memorie. vt. C. de na. libe. l.iij.
f Filios. ſ. naturales.
g De obligatiōibus. ſ. curie
h Si quis igitur pater. hoc quando per dationē curie ſe cus ſi ſine cā velit quiſibi ſi lium facere ſucceſſorez quia tunc demū legitimiſ nō ex ſi tibus. vt .s̄. quibus mo. na. effici. legi. §. ſi vero ſolūmo do. que eſt ō
i Suſcepti. forte per reſcri ptum. vt honoratior ſit cete ris. nō autem habuit admi⁊ niſtrationem vt illuſtris di⁊ gnitatis. tunc.n. ſemper libe ratur a fortūa curiali. vt .s̄. vt ordi. pre. vt inſti. que de digni. i. ℞. nec trāſire ad cu riaz permittitur qz debone ſtaret illuſtrem adminiſtra tionem ⁊ hoc ſubijcit ſi nō talis ⁊c. ſic ergo ⁊ in epiſco po erit vt. j. de ſan. epiſ. §. ſz hoc quidem. ⁊ idem in quo libet qui per dignitatē a cu⁊ ria liberatur ⁊ ſunt multi. vt C. de decu. l. fi.
k Siue. hoc reſpicit aliud ſiue quod eſt. j.
l Conſtitutio. vt. C. de na tural. li. l. quoniam.
m Curialis. ideſt q̄ fiat cu rialis
n Siue. ⁊ h⁹ reſpicit .ſ. aliō ſiue. Accur.
o Legitimis. C. de natura. li. cog. §. illo.
p Exiſtit. ⁊ eſt ratio euidens cum non debeant legitimis filijs ſuo facto preiu dicium facere quod potuit pater. ⁊ banc differentiam plerunqz iam in hac con ſtitutione dicens
q Sancitum eſt .ſ. olim.
r Simpliciter. ideſt ſine diſtinctione.
ſ Fortuite. ideſt fortune
t Enim pro certe.

v Curialis.nam ꝫ sit aliqs curialis nō tñ filius eius nisi spāliter efficiatur.vt hic ꝛ C.ō bis qui sponte mu.l.fi.

x Per soluat.nota villas ꝛ castra sub ciuitate facere collectam.vt hic ꝛ.C.eo.l.iij.ꝛ ff.de cen.l.fore: ꝛ eius ciuitatis sequi.vt'ꝛ.ff. ad mun. qui ex vico.ꝛ.C.de episco.ꝛ cle.l.nulli.§.q̄ si inuito.

y Et liberos. et pro etiam.

z Et ciuitate.constantipolitane.

a Metropolis .i. metropolitane ciuitatis.

b Bizantius .i. cōstantinopolitanus.nā ea ciuitas prio dicta est bizantium.

c Cuiuspiam offerat filiaz. suam copulando curiali metropolitane ciuitatis.

d Et iste modus. idest naturalium filioꝝ ꝛ seruoꝝ.

e Predictum. vt. s.eo. §. q̄ vero non est.

f Et q̄ñ varie hūt sic.ꝛ secundo ꝓbens mrimoniū nō amplius dat de suis scōe cōiugi q̄ vni filioꝝ primi matrimonij.ꝛ cui minus dederit.vt s. de nup. §.optimū. coll. iiij .C. de scōis nupt.l. hac edictali.§.i.qō non pōt esse minus legitima. vl'hoc vel ibi.ꝛvt.s.de nupt .§.illud sed si esset hic solus totū posset habere.vt.C.e. l.iij.

g Fortuna.vt.C.e.l.q̄ñ de sideria. Adulterari.sic. s. de fide instru.in prin.

h Liberos. a curia.

i Promeruerunt. vbi.n. ꝛ lucrū ꝛ onus. vt. C.de fur. l.fi.ꝛ ō cadu.tol.l.i.§. p so. i fi.ꝛ.ff. siquis. o.c.t.l.si vo. solus.in fi.i. ℞.

k Eoꝝ. qd.n.itereſt. quoꝝ istoꝝ modoꝝ quis curie p videat. vt.C.eo.l.iij.in fi.

l Filium. nūc expc nit eꝫ eā cognitionem patris.

m Ex vtroq; .s. latere vt agnati ꝛ cognati. vt'hic statiz exponet sic adop .l.pe. ꝛ.§. ꝛ ideo sancimus. Item facit in institu.de ser.coꝝ.in fi.

n Ergo sanciendū est factꝫ datiui casus.

o Qui.i.curie oblatus est.

p Legalius. idest debetur magis ex.l.q. dicat nihil cū etiam viuo patre dominus est filius.vt.ff. de li. ꝛ po.l. in suis ꝛ eadem persona.vt C.ō impu.ꝛ al's sub.l.fi.ꝛ iō debita bona p'tis filio .vt h ꝛ.ff.vnde liberi.scripto herede.in fi.ꝛ.ff. de bo. dā .l. fi.i. ℞. ꝛ.§.fi.

q Sibi.idest siue antea siue postea.

r Legitima.q̄ determinat'. l.fi.quarta. vt.C. quando ꝛ quibus quarta pars debeꝫ l.i.ij.ꝛ.iij. in pin.

s Ex genere.eiꝰ qui decessit

t Siquis autem .le. essent s.parentes.

v Obluionem .i. acsi esset datus curie.

x Nouem. quando est vnꝰ le etiam sic erūt legitimi ꝛ curiales.

Proide pr̄ q̄dē ēt existentibꝰ legitimis offert curie nō legitimos filiosq; vo p semetipz ad hoc' pcedit tunc soluz mō audiet' cū nullo legitimoꝝ filioꝝ existit'.hoc itaqz de oblatiōibꝰ sit q̄ i differēter sancitū ē a nobis i hac p̄nti l.recōditū nō aūt simplr' neqz foꝛtuite oblatiōe.oz.n.ꝛ mōs facere manifestos p̄m quos offerāt'. Si qs igit' ex q̄libz oriat' ciuitate siue curialis' sit ēt lib hꝰ i sit foꝛtūa.licebit ei filiuz naturalē offerre curie illius'. vñ orit' ciuitatis. Si vo ñ ciuis nec ipe ꝓsistat sed ex villa q̄dā aut vico sit oꝛlūdus illi a pr̄e offerat' ciuitati.aut semetipz offerat sub q̄ ciuitate villa.aut uicꝰ tributa p̄soluat'. Palā vo ē qz si q̄dē pr̄ eū aut auus offerat.aut aliqs ascēdētiū parētuz ꝛ liberos' hns filios hoc agere poterit. Si vo ipse q̄spiā semet ipm offerat hoc pmittimꝰ cū non alij legitimi sūt frēs. Si tñ aliqs offerre volētiū suos naturales curys.aut ex maxima oriat' ciuitate' aut ex senioꝛe roma.huic damꝰ lītiaz in q̄ voluerit metropoli' oblatioz celebrare' ꝛ hanc eē regulā etiā i filiabꝰ ut iūgat eas curialibꝰ aut ex ciuitate ipsa in q̄ oꝛti sūt aut sub q̄ villa. aut vicꝰ tributa p̄solueret.aut si qs lib sit ꝛ romanꝰ aut bizātiꝰ fuēit cuicūq; curialiū alteriꝰ cuiuspiā' metropolistn.sicitaqz nob curialiū diligētia ē.ꝛ iste mōus' placeat iure legitimi.qz damꝰ curialiuz naturaliū exīti solūmō filioꝝ pr̄i lz ex ancilla eos hz ꝛ liberos facere.ꝛ offerre curie scōm q̄ p̄dictū ē ꝛ adhuc āpliꝰ sancimus de cā.ut uel si nō pr̄ offerat liber.aut semel filiꝰ fiat possit ꝛ semetipm offerre curie ēt hic legitia nō exīti te ꝓple Et q̄ñ varie ēt z hꝰ i psonaꝝ successiōe sancitū ē nō vr̄ absurdū nobis de successiōe sic p̄dixīmꝰ termināre. Si qs igit' naturales scoz hoc semma.i.oblatōis ꝛ fiat curialis erit pr̄i ꝛ ab intestato successoꝛ ꝛ ex volūtate nihil dissimil' legitimis. ꝛ ex donatōe p cipe poterit pr̄is ita tñ vt ñ āpliꝰ hēat vno hoꝝ q ab initō legitimi sūt ꝛ iteroēs minꝰ hntes. Cū semel aūt illi' suscepīt oblatōz ꝛ ppea ad ius legitimorū ascēderit nō si minꝰ eos abstinē se pr̄uz hereditate.aut uidere q̄si' donationē i se factā ꝛ ratā ꝛ hitā ab eis relinq̄re ꝛ foꝛtūa' recedē.manēteſitaqz curiales' rlictā aut donatā sicuti dudū a nobis dictū ē hēbūt mēsurā. Si vo ab initio refutauerit oblationem manere liberos' ꝓponentes.licet naturales q̄z fieri ditioꝛes ꝛ curiales dei de videant' postea.aut in totū aut ex pte possidere res dōatas aut relictas sibi. aut ēt alienare tenebūt' oino curiali foꝛtuna ēt inuiti vt nō adulterari nobis videant' legislatōez ꝛ lucra qdē venent' q̄ occaliōe oblatōis sūt repellāt āt foꝛtunā p̄p̄.quā lucra ꝓmeruerūt' ꝛ hoc similiter facimus ꝛ in masculis ꝛ in feminis oblatis curie ꝛ i filiabus nubētibus curialibꝰ nulla exīte dr̄ia siue p masculos qs pia curie alia mūera agat siue p generos curiā i filiabus augere noluerit ꝛ p illoꝝ filios nouos adijcere ꝓximos curialibus filios eoꝝ. Filium' vo p huinsmōi cām fcm legitimū ip si soli genitoꝛi legitimū facimus nō ēt extranee p'sone cognatōi patris dicimꝰ aut ex qbꝰ ille natꝰ ē ꝛ q ex utroq; q̄z sūt ꝛ q ex eo ꝓcesserūt.facimꝰ euz uelut ex q̄dā machinatiōe cognatum Facimus.n.oblatū curieꝰ naturalē filiuz solūmō pr̄i legitimū fieri successoꝛē nullū tñ hr̄e pticipiū ad ascēdētes aut descēdētes.aut ex latere agnatos ꝛ cognatos pr̄is aut illos aliqō hr̄e pticipiū ad illoꝝ successiōes equuz ēt ei dātes p̄ilegiū vt sicut nec cognatis pr̄is illis sit iste successoꝛ nec illi ad eius vocem' successiōem nisi forte scripserit aut ipse illos aut ab illis scribat'.soli enī pr̄i fiunt legitimi ꝛ cognati esse' credunt'. Ergo sancim dū ē qui factis ita legitimis efficiant' successiōes si qdē habuerit filios q talis est aut nepotes de legitimis sibi p creatos vxoꝛibꝰ ꝛ merito etiā curiales ꝓstitutos ꝛ modis oibus ei succedāt.qd enīz legalius' est ꝓpo filio ad paternā successiōem. Si vo filios hūit nō curiales quādoqz sibi' pgeitos tūc legitima' mēsura' veniat ad fiscū ꝛ curiā reliq̄ vo quātūcūq; fuerit ad illos filios q curiales nō sūt accedit. Si vo ēt generaliter nulla ei sit ꝓles ꝛ moꝛiat' intestatus.nouē q̄dē vncias curia ꝛ fiscus hēat ꝑm q̄ duduz a nobis sancitū est in reliqs āt tribus' vncijs q ex lege vocant' oibus mōis veniēt aut si testatꝰ fuerit ad scriptos ōscēdet heredes.semel aūt fcm curia lē lex suscipiēs ꝛ inscribēs curie ꝛ successiōes ꝛ aliā oēz ei oꝛdiatā dedit vite successiōem ꝛ q̄stū. Si qs aūt ex genere' ul' extraneꝰ scriptus foꝛsā aut ēt nō scriptus voluerit adire impiū ꝛ semetipsū offerre curie lītiā hēat hoc agēdi distributā curie pt̄e accipiens fieri curialis ꝛ tā foꝛtūe q̄z fūctiōum successoꝛ si hoc impiuz annuerit. Si qs' āt legitimos q̄dē filios non hēat naturales āt ei solūmō sit liceat ei curie honoꝛe scribe' eos heredes ꝛ scriptura ꝓ oi oblatiōe cōsistat ꝛ nō egeat hec antiquaꝝ legū alia adiectōe nz oblatiōe dū supstites essent sed ex hꝰ ipo scripsi si liberi sūt curiales simul ꝛ heredes fiāt ꝛ hēant ipsi substantie nouē' vncias sicut pr̄ eis distribuerit si āt ēt totū eis reliquere voluerit ad huc faciet melius. verūtn vsqz ad nouē vncias oi mō eis relinquat sciens qz si reliquerit minus' a lege' mōis oibus supplemētū substātie fiet illi vo si voluerit curiales fiāt. Si vo q̄dē ali q̄d eligāt aliq vo refutent ad eos qui eligūt refutātiuz veniāt portiones' si vo oēs renūciauerūt tūc tāq̄z filijs nō existētibꝰ ita ad curiā veniāt nouē vncie oēs Si vo ille q tacuerit' filio rū vo legitimoꝝ ei nō sit ꝓples tūc legitima ps q̄dē ad heredes ab intestato veniat filij vo naturales si voluerit vel plures .q̄ō dic vt s. de tri.ꝛ se.dirimus §.excipiat'. coll.iiij.

y Dimus. quod ei lex dat ꝓnatus auferre non potest. vt hic.s. de nupt' .§.si vero.non soluz.in fi. §.colla.iij.

z Al lege. supplet lex in quo homo deficit.vt.ff. ō re. iu.l. iiij .§.si quis. ꝛ.C.ō inoffi.te.l.oīmodo.

a Portiones. sic. C.q̄ñ nō pe.par.l.i.

b Tacuerit.s. testō

c Sicuti.s.non facto testamento.

d Obtulerit.s. eos curie.

e Volūtate.sciliz testamento non facto.

f Aut agentibus .i. in curia.

g Si vero.s.pater moriens.

b Constitutionem s.eo.§. semel. ꝛ.§.si quis autez.

i Per trāsituz. s.tē enim fit transitus cum curie offertur.

k De modo.s. adoptionis.

l Tribus aūt. que statim nomiabant'.

m Zeno.vt.C.e.ti. diui constan.

n Vt eos. rō q: ille ꝓstitutōes i.C. ꝓsite sunt.

o Quod.i.q:

p Anastasij. vt. C. eo.iubemus.

q Destruere.ꝛ sic nota q̄ in dubio nō debemus corrigere l.vt hic. ꝛ.C.de ap. l. precipimus. in fi. argu. ꝓtra .s. vt fra. fi.i. ℞. sed illud q̄ exp̄sse corrigitur.

r Constitutiōz que est.C.e.l.legem anastasianam.

s Reliqui.procuremus mō statim

t Legitimos.scōm modū infrascriptuz

v Si quis igitur libertam.qz de libergitimos non hz s'm ta dicit intellige si le distinctionez quam habes,.s. de trien.ꝛ semis.§. vel quaz dicunt quidam tolli p illam .s. vt liberi de ce.'§.pe.

x Bo. alia .s. instrumen

y Pater.s.tm̄. naz in vtroq; casu idem est vt hic.ꝛ.s. ō trie. ꝛ semi .§. fi. coll .iij. ꝛ insti.de here.ab intesta.§.ij.

z Cōceptos.s. conceptionis. ac.

a Soboles .s. nata tpe concubinatus.

b Nati sunt. p̄ nup. contractas.
c Juniores. i. posteriores nati.
d Ex lege. ideſt p legem.
e Constitutionib⁹ scilicet nostris trib⁹ vt. C. e. ti. l. cum gs. l. nuper. ꝛ. l. fi.
f Auferre. quasi. d. casualiter eē potuit. vt nascerentur filij. sicut ꝛ q̄ nati morerentur.

semetipos offerre curie hoc faciant sicuti voluerit. siue oēs siue qdam ex eis ꝛ modis oibus nouē vncie subeant curiales aut curialē pueniant. Si vo ēt exancilla ei nati sunt si eos manūiserit aut moriēs testō obtulerit eos ēt sic suscipiant ꝛ sint curiales sicut testator voluerit aut sicut eoꝝ desideriū fecit. offerētes enī semetipos curie p̄cipiēt sicuti dictū est nouē vncias. vndiqz enī volum⁹ vel si testēt vel si nō fcā volūtate decesserit eos q̄ ad curiā veniūt nouē vncias accipe si vo manumiserit qdē solūmō n̄ tñ obtulerit at illi ēt sic nolūt aut qdā ex eis ad curiā respiccre ēt tūc nouez vncie curiā agenti aut agentibus ſm quātitatē denē. Si vo nullus naturalium aut velit aut offerat tūc nouem vncias curia p̄cipit. palā q̄ppe est q̄ simul sequit vbiqz fiscus ſm constitutiōem de hoc nobis positā. ō naturalibus itaqz q̄ p̄ transitū ad curiam fiūt legitimi ꝛ de mō ſm quē offerūtur ꝛ successiōib⁹ hec nobis pure sācita sūt. Tribus añ alijs cōstitutōnibus scriptis zeno qdē pie memorie nō de futuris aliq̄d plene sanciuit sed de iā p̄teritis tñ scribi ideo solummō p̄misimus vt eos quibus illa forte cōstitutio ,pdest q̄ descēdit eoruz exinde ,ples nō hac vtilitate p̄uaremus. sicut. n. anastasius pie mēorie q̄ naturales adoptare cōtribuit nō esse oportunā decetero nr̄is subiectis p̄mittimus nisi ad hoc positā solūmō sinimus vt si q̄ vtilitas aliqbus inde reposita est hāc nō videamur p̄ nr̄as amputare leges. Dz enī semp aliqd̄ inchoare bonū n̄ rea a qbusdā p̄existāt destruere. nr̄i enī p̄ris approbamus cōstitutōem tēpate qdē introductā ꝛ ornate positā q̄ adoptiones naturaliū, phibuit multaz absurditatē hñtes ꝛ idiscrete velut ad euas quosdā legitimis naturales sup introducentes. Reliq̄ igit sunt mōi q̄ a nobis inuēti sunt quos p̄curremus legitimū ius p̄bētes eis q̄ erāt p̄mitus naturales circa quoꝝ successiōem nō laborauimus. semel enī eos efficientes legitimos damus hr̄e successiōes illas q̄s hñt hij q̄ ab initio legitimi sūt. Si q̄s igit dotalia scripserit ad liberaz in p̄ncipio siue ad libertam mulierez cui oio lz copulari i cōcubine scemate sibi aut legitimoꝝ filioꝝ iā p̄ exist aut ēt filioꝝ naturaliū p̄ legitimas esse nuptias ꝛ filios vel p̄cedētes vt cōceptos legitimos ei eē sācimus ꝛ licet postea nō valeāt filij ei aut ēt natimoriant nihilominus p̄ soboles legitima p̄sistit. Affect⁹ enīz circa filios ita ei ,pcedēs q̄ euz ēt ad dotale ,p uocauit instrumētū ipe dedit ſis filiis occasiōem q̄ postea nati sūt legitimi iuris q̄propter absurdū erat beni gnā occasiōem quā posteri sibi filij i uenerūt ex p̄oꝝ sumētes eā non ēt p̄oꝝ legitimū ius similiter simul ꝛ sine calūnia circa patꝝ dar̄ successiones' dam⁹ hr̄e successiōes illas q̄s hñt hij q̄ ab initio legitimi sūt. Si q̄s igit dotalia' scripserit ad liberaz in p̄ncipio siue ad libertam mulierez cui oio lz copulari i cōcubine scemate sibi aut legitimoꝝ filioꝝ iā p̄ exist aut ēt filioꝝ naturaliū p̄ legitimas esse nuptias ꝛ filios vel p̄cedētes vt cōceptos legitimos ei eē sācimus ꝛ licet postea nō valeāt filij ei aut ēt natimoriant nihilominus p̄oꝝ soboles legitima p̄sistit. Affect⁹ enīz circa filios ita ei ,pcedēs q̄ euz ēt ad dotale ,p uocauit instrumētū ipe dedit ſis filiis occasiōem q̄ postea nati sūt legitimi iuris q̄propter absurdū erat beni gnā occasiōem quā posteri sibi filij i uenerūt ex p̄oꝝ sumētes eā non ēt p̄oꝝ legitimū ius similiter simul ꝛ sine calūnia circa patꝝ dar̄ successio nes' palā enīz est q̄ iuniores filij ex lege facti lūt sui. hoc initiū dotalib⁹ p̄bētib⁹ q̄propter vnuz amboꝝ facimus ordinē ꝛ decetero calūnias plurimis abstulim⁹ p̄stitutiōib⁹ illud dicētes vt vel si ñ hūit filios postea p̄ dotalia tñ exposuerit ist̄a ēt sic nihil ominus suos hēat filios vt enim nascent ei filij alij ꝛ is qdē forte ptātē ꝛ lr̄iaz hūit licut ēt natos auferre actōnis vo ,pbatiōem q̄ in p̄oꝝ fuit natis hoc ē añ dotalia inst̄a p̄bētē legitimū ius nihil tale fuit qō auferre oi no potuerit. Insuper ēt ex rōalibus hoc adiectū est cāis, qō li añ dotalia cōcept⁹ qdez est filius nat⁹ aut post dotalia auxiliator sui sit q̄ ēt p̄oꝝ p̄stitutiōibus hoc facere potuit ꝛ q̄ dā a nobis inuēta ē rō regularis optime narrās de ordine nascētiū. Cū enī dubitet vtꝝ oporteat p̄ceptus p tus respici tp̄s. sācim⁹ vt nō tp̄s p̄ceptus sed ptus inspiciat pp filiorum vtilitatē. Si vo cōtigerit tales aliqs excogitare circūstātias casuū i qbus est vtilius cōceptōis tp̄s q̄z ptus tp̄s illud valere magis p̄cipimus qō vtili⁹ sit nascēti. Illud vo a nobis sācitū est vt li qs voluerit vnā suā facere sobolē ꝛ nō habuerit vxorē taliū filioruz mr̄em aut filios qdē valde ōlegat. mulier ār nō sine pcc̄o lit apō eū neqz digna sit quolibet limo noie ꝛ p̄terea aut moriēte muliere aut legitimo iure nō digna i mr̄imōio reputāda aut cā a filijs maligne tractata aut ex studio mulier est celata aut a filijs aut forte aliter ei diuitijs accedētib⁹ ne iure legitimoꝝ vsū p̄ ꝛ fructuū ō fūcta mr̄e tā q̄z sub ptāte filijs p̄stitutis hēat. Si q̄s ergo filios legitimos nō hñs sed tm̄mō naturales ipsos q̄ dē legitimos facere voluit. mulierez vo in ,pmptū nō hēat oio aut hēat q̄ dē nō tū sine pcc̄o. aut si nō appareat aut aliter dotaliū instroꝝ nō hēat facultatē. Quid enī si ad sācerdotiū alter eoꝝ ascēdet. dam⁹ ei fidutiā hoc qō dudū gessimus ad legitimū ius filios educer̄ naturales legitimis sicuti p̄diximus nō exñtib⁹ p̄ quādā h⁹i viā. Sicut enīz sunt mōi q̄ suos ad libertatē simul ꝛ ad ingenuitatē deducūt ꝛ nature r̄stituūt ita si p̄ ñ hūerit legitimā ,plez ꝛ voluerit eos restituere nature ꝛ antiq̄ ingenuitati. siue ex ingenua nascāt ei siue ex liberta ꝛ legitimos decetero ꝛ sub ptāte habere hoc agat p̄ nr̄m rescriptū. nō enīz fuit in p̄ncipio qñ natura hominib⁹ sanciebat sola añq̄z scripte ,pcederēt leges q̄dā dr̄ia naturalis atqz legitima sed p̄mis parētib⁹ p̄mi filij sicut p̄ntē inchoantes dixim⁹ legē ꝛ ipo ,pcessu nati legitimi sunt ꝛ sicut in liberis natura qdē fec̄ liberos oēs. bella vo fuitutē adiuenerūt. sic ēt hic nobis natura legitimas ,ptulit soboles ad p̄cupiscētiā vo fca p̄uersio naturale ius inseruit. Quapp similibus passionibus exortis cōuenit curā ex equali

§. nouimus. ꝛ. §. figs vero. ꝛ. §. liceat igitur. ꝛ. §. si vero.
m Peccato. quia meretrix.
n Tractata. scilicet bis modis. s. aut ꝛc̄.
o Siquis. repetit vt soluat.
p Rescriptū qō vulgo appellant bononienses māburdum. i. imperiale rescriptū.

g Sit. i. sit legitius.
h Inuēta. C. ō na. l. nuper. §. ꝛ mlto
i Conceptus. i. cōceptionis cāus gri.
k Nascenti. vt. ff. ō statu ho. qui i vtero.
l Illud tm̄ sentitur §. qui. mo. na. eff. le.

q Dixim⁹. vt. §. eo. §. natura si quidem.
r Seruitutem. eo modo q̄ dicitur insti. de iure natu. §. ius autem.
s Conuersio. qz hoies con

uertunt ad concubinas.

r ¶ Inueniri.similis morbus similem desiderat medicinam.vt.ꝯ. dixi quibus.mona.effi.le.§.liceat igitur. colla'. viij.

v ¶ Facto .i. precib⁹ impatori oblatis declatio.qz vult filios restituere nature

x ¶ Hoc.ſ.tempore.

y ¶ Una.ſ.simul.

z ¶ Si vero supplicantibus ſ.nobis

a ¶ Principis. hoc accipe qñ pater dicens eos nãles volebat tñ eos vt legitimos reputari.ſi ãt ſolũ eos filios diceret nec addẽt nãles. ſiue in teſtõ: ſiue in ſcriptura vt ſcripſerunt tres teſtes.ſiue in geſtis erunt legitimi:lz ſe principi nõ offerant.z qõ plus eſt in teſtõ dato alijs. ꝓdeſt:vt.j.vt liceat ma.z a. §.ad hoc.colla. viij.

b ¶ Generaliter.permiſſum vt.C.de eman.li..l.nec au⁹. in fi.z.l.iubemus.in fi.nec ꝓ uus qñqz manumittit̃ inuitus.vt.C.de te.ma.l. fi.§.ſi vero quidã.ibi volentib⁹ ꝛc̃.

c ¶ Sortẽ.ſorte.n. praue conuerſatõnis z peruerſi morisſ eſt iſte pater.

d ¶ Non eſt vt hic.z.ff.õ his qui ſui vel ali. iu.ſunt.l.fi.niſi per ingratitudinẽ. vt.ff.õ adop.l.qui liberatus.z.C.õ ingrat' filijs.l.i. z ſicnõ i bis q̃ ſunt voluntarie iure dictionis nõ poſſe quid fieri alẽo inuito:ſiue eximat̃ filius vl' redigat̃ inuitus ſiue q̃ pater eximere compellat̃ inuitus niſi in quattuor caſib⁹:vt nõ iuſti.q.mo.ius pa.po.ſol.§. fi.ſed q̃ro an cõpellat̃ filius exire patriã potãtem ex eiſdez cãis ex quibus pr̃ ꝓpellitur eum emãcipare.ℛ.nõ z qz nõ inuenimus vñ regulã iſtã ſeruam⁹ in duobus vt.ff. de exer.l.i.§. in rẽ igit̃ z qz filius nõ bz eã potãtem in patrẽ q̃ pr̃ in filiũ vt eam in eum valeat exercere.

e ¶ Proprijũ immo remotuz z extraneum

f ¶ Manentibus.ſic.ſ.eo.§. ſi quis aũt legitios. ibi ſi vo aliquẽ ꝛc̃.z.C.de te.ma.l.fi. §. vero quidã. z.ff.de lega. pre.l.nãlis.§.ij.

g ¶ Prioz.i. nulluz eoz per quem aliquis ſit legitimus.

h ¶ Hunc.ſ.p reſcriptũ prin.

i ¶ In quibus. ſupple in illis caſib⁹ in quib⁹ alij nõ bñt locuz.qõ eſt ex cauſis illis que ſunt.ſ.e.§.illõ.z.ſ.qui.mona.effi.le.§.nouimuſ.z.§.ſi quis vero.z.§.liceat.vel dic nullũ eoz pimẽtes ꝛc̃.i.eoz qui proprie ſunt legitimi. ſz hũc adijcientes alijs modis in quibus non licet illos.ſ.filios accipere legitimos: qz nõ ſunt.al's.ceſſat h modus vt ſubijcit oio.n. ꝛc̃.
vel verius dic q̃ hic modus per quem naturalem non licet facere legitimum ad-

bus inueniri' aliã qdẽ a ꝓpribus nr̃iſ aliã vo a nobis ſit igit̃.legitima pr̃i i ꝓdictis caſibus mr̃em in ꝓpz ſcemate relinquẽti impio ꝓces offerre hoc declarãtes qz vult naturales ſuos filios reſtituere nature.ſ.ãtiq̃ igenuitati z iure legitimo.ut ſub ptãte ei⁹ ꝓſi ſtãt nihil a legitimis filijs differẽtes quo fcõ" ex hoc' filios frui h⁹ i adiutorio.vna' nãqz hoc mõ oẽs h⁹ nature diſgreſſiões z opiniões i bis q legitimos nõ bñt filios curam⁹ ſic breui ſolatio tñ ipetũ nature corrigẽtes. ¶ Si vo' q ſolũmõ naturaliũ filioz eſt pr̃ p quoſdã fortuitos caſus non voluerit hoc agẽ. ¶ Poriẽs ãt ſub quodam ꝓdicto ꝓz caſuũ ſcripſit teſtõ volens ſibi legitios eẽ filios ſucceſſoreſ z i hoc dam⁹ ei lñiaz z fiduciã ſupplicantib⁹ tñ etiã ſic filijs p⁹ morẽ pr̃is z hoc dicẽtib⁹ z oñdẽtib⁹ pr̃is teſtñ z heredib⁹ exñtib⁹ ẽm legẽ.hoc quo qz donũ hẽant pr̃is z ꝓncipis^a .i. dicere nature ſik z legis. ¶ Sñalr' aũt in oibus q p ꝓdictos mõs deducũt ad legitimũ ius.tũc hoc volum⁹ obtinere dũ z filij hoc ratũ hũerint.nã ſi ſoluere ius ptãtis inuitis filijs nõ pmiſſuz eſt pr̃ib⁹ multomagis ſub ptãte redigere inuitũ filiũ z nolẽtẽ.ſiue p oblatiõem ad curiã ſiue p inſtr̃oz celebrationẽ ſiue p aliã quãlibet machinatõnẽ tãqz ſortẽ metuẽtẽ pr̃nã iuſtũ nõ eſt^a neqz imperij z legiſlationis ponimus ꝓpriũm^c. ſi vero plurimis exiſtentibus filijs alij quidẽ eligant.alij r̃ſpuũt hi q volũt legitimi fieri alijs i iure nãli manẽtib⁹. ¶ Et hoc dicim⁹ nullum priorum^a legitimorũ perimẽtes modum ſed hunc^b adijcientes alijs in quibus 'illos accipere non licet omnino enim legitimis exiſtentibus deinde naturalibus peruenientibus nequaqz ius legitimorum cis adijcitur niſi oio aut p curiã aut p noſtras cõſtitutiones q̃ dotaliũ inſtr̃orũ itro duxerũt modũ. ¶ Adoptionis^a aũt modus q fuit olim a quibuſdaz ante nos impatoribus ſuper naturalibus putatus nõ ꝓbus ueniẽtes ꝓz paterne cõſtitutiõis' virtutẽ z eos ſicuti dictum eſt excludim⁹ qñ caſtitatez nõ pfecte cõſiderauit nõ erit decens vt q̃ bene excluſa ſunt in rempub.rurſus itroducant^c. ¶ Quapropter bis a nobis ſancitis z manifeſtatis quo cõueniat mõ ad ciuitatẽ romanã legitimoruz quoqz ius trãſire nihil de ſucceſſiõe ſup talibus eſt dicẽdũ .nã ſicuti ceteris ab initio legitimis oz ẽt in eis fieri ſucceſſiões.^m ¶ Diſcretis "igit̃ z bis q facti ſunt legitimi z bis q mãſerunt naturales ordinãdũ eſt iã ẽt de ſucceſſiõibus eoz valẽti ° ſi qdẽ in valẽtiano z gratiãno diue memorie ꝓs' placuit hũanũ aliqd agere circa naturales.z ſi qdẽ ſit naturaliũ pr̃i legitia ſoboles vna vncia eos dignos eẽ fecerunt.z hãc cũ ſua mr̃e' non donari neqz ex vltima dari volũtate vlteriuſ aliqd pmitẽtes. Si vo filij qdẽ nõ ſit naturales ' cõcubie vero ſolũmõ bis

q nõ habeãt vtiqz cõiugẽ vtiqz hoc z enĩ tñ cõcubinã hñtib⁹ ẽ ꝓſcriptũ mediã vnciã ſolã donãtes.^r ¶ Si vo' legitimoz filioz nõ ſint ꝓpentes z neqz pr̃em z mr̃ez habeãt vſqz ad tres vncias relinquere eis aut donare pmiſſi ſunt z hoc cũ mr̃e z ſi quolibet mõ acceperint aliqd in hoc reputari ſolũ mõ.qõ ãt plus eſt ad eos q vocantur ex lege venir̃ hoc q̃ Theodoſij ſenioris filij. lz nõ pfecte ſanciuerũt. Nos igit̃ z ſi ꝓs hũana vſi lege ꝓ tribus vncijs.ſex vncias eis filijs legitimis nõ extãtib⁹ p patr̃ munificẽtiã dedimus ſed tñ ex his q̃ ſupueniũt cãs p fectius ſimul clemẽtiuſqz cõſiderantes pñtẽ ponim⁹ legẽ z alias plurie vtiqz ſũt z ꝓs cõmiſſa in nr̃is tpib⁹ delinquũt̃ . z ideo ab ipietate hoies liberam⁹.qdã enĩ nõ hñtes lñtiã quã tũ volũt ſuis naturalibus filijs relinquẽdi eligũt.q̃ſi viros" z ſcribũt her̃ des quaten⁹ reſtituãt filijs.at illi aut ex hoc impie agunt z ꝓuaricãt' volũtatẽ cõſcribẽtiũ aut q̃ oiuz leuiſſiuz putãt ꝓgenerãt z tacem⁹^x ea q̃ tradita ſunt.z exmẽoria nobis i ꝓſonis glorioſiſſimis z talia delinquẽtib⁹ ꝓſcis tpib⁹. Ne igit̃ ' ſemp tale fieri delictũ ſinam⁹ neqz qõ agere lz i extraneis z ignotis hoc in ꝓprijs filijs naturalibus hoies agere ꝓhibeam⁹ ꝓpterea pñti lege ſãcim⁹ vt ſi qdẽ q̃ſpiaz hũerit filios legitimos nõ poſſit filijs eorum q̃ matri vltra vnã relinquere vnciã aut donare naturalib⁹ aut ꝓcubie Hoc enĩz ꝓpriũ ꝓris iudicãs eſſe cõſtitutiõis' ſed ẽt ſi qd amplius dar̃ tẽtauerit quolibet mõ hoc fieri filiorũ legitimoz^a vel ſi filij nõ ſint ꝓcubina vero ſolũmodo huic mediã vnciam reliq aut donari^c cõcedim⁹. Si vero' filios n õ hũerit q̃ſpiã legitimos aut quẽpiã aſcẽdentium qbus neceſſitaſ eſt legis relinquere pt̃é ꝓprie ſubſtãtie cõpetẽtem teſtatori licẽtia ſit ẽt in xij.vncias ſcribere filios naturales beredes z diuidere res inter eos quocunqz voluerint mõ res z p donationes aut p ſimplices.aut ante nuptias aut p dotes aut p aliũ quẽlibet mõm legitimũ ſuas in illos ſubſtãtias trãſponere.ſic.n.nequaqz egebũt qbuſdã ad impietatẽ aut piuriuz ꝓparatis ſed ex ipſo ſuã diſponẽt pure ſ niaz ſi vero habueriut hỹ quos ꝓdixim⁹ aliquos aſcẽdẽtiũ legitimã eis reliquẽt pt̃é quã lex z nos cõſtituim⁹. ¶ Reliquã vero totã in naturales filios habeant relinquẽdi lñiaz z hoc dicim⁹ ſup his q in ſcriptis z legitimis volũtatibus diſponunt ſuã ſubſtãtiã. Si qs^a ãt defunctus fuerit legitima ei oino ſobole nõ extante filiozuz dicim⁹ aut nepotum vel deinceps ſucceſſionis neqz legitima coniuge deide moriat' non diſponẽs de ſubſtãtia ſua z veniat cognatio forſan aut ẽt mãumiſſor vt pote bonoz poſſeſſionem mouẽs z ſurgẽs aut ẽt nr̃m errariuz nã nec illi q̃ztum ad hoc pcim⁹. Sit autem ei donec vixerit libera mulier

ium git alijs :modis quãdo non licz facere nãlez legitimũ.nã hoc mõ nõ licet ſi extant legitimi z hic ſ bijcit oino.n.ꝛc̃.ſed qui ſunt mõi in gbuſ pmitr̃iſta legitimatio ſi filij nõ ſint.ℛ. qñ pr̃ p reſcriptũ petijt. hoc fieri vt hic dicit q̃ ſint legitimi z filij oñdũt poſtea ꝓncipi teſtñ. vt. eo.§. nãliuz. tertius eſt vt j. vt liceat ma. z aui. §. ad hec.

k ¶ Adoptionis imꝓatoribus vt ab anaſtaſio . vt. C.eo.l.iubemus. in fi.

l ¶ Conſtitutiõis .ſ. pr̃is noſtri iuſtini.
Poſite. vt. C.eo. ti.l.lege .§. i poſtez vbi dicit q̃ nãles ñ adoptent . z ad hoc ſunt .ſ.qui.mo. naeffi.le.§.z.non oẽs.

m ¶ Succeſſiões. vt hic.z.ſ.eo.§. tribuſ i fi.§. ibi reliqui ꝛc̃.

n ¶ Diſcretis. igit̃ legitimi quocunqz deſuꝑradict' modis.

o ¶ Valenti. vl' dic q̃ ñ ſit in .C. ei⁹. lege ſenſus . vel dic q̃ ſit eius.l.ſenſus.in.C. de na.li.l.ij.

p ¶ Prius.hoc eſt p̃ mis impatoribus.

q ¶ Patrẽ .ſ.hẽant.

r ¶ Naturales.z legitimi Az . imo nãles tñ. vt hec lr̃a dicẽ cui dẽter hodie tñ ſua q̃ h dr̃.j. e.§.ne igit̃ ẽt.z.§.ſi vo filios.

ſ ¶ Donãtes. hoc habem⁹ in.C. de na.li. l.ij.§. ſi vero filios.

t ¶ Dedimus . vt.C. eo. humanitat'.

v ¶ Viros.ſ. bonos z honeſtos.

x ¶ Tacemus. vt p hoc plus det intelligere.ſic.ſ.qui.mona.effi.le.§.z gdaz.

y ¶ Ne igit̃ ſinamus z viã piurijs q̃ legeſ puniãt relinq̃m⁹. vt de indicta. vi.l.ij.

z ¶ Conſtitutiõis .q. diceret hoc etiã codicis. vt.C.e.l.ij.z.ſ. §. pri.de ſanctis.

a ¶ Legitimoz.ſ.ſit.

b ¶ Donari.ſ.in vltia volũtate.al' vt.j.ſtatiz.§.ſi vo habuerit.

c ¶ Si vero. filios. legitimã.i.tertiam.vt dixi.ſ.de trien.z ſe. §.i.de qua lex hic facit mentionem.

d ¶ Si quis cõiuge hoc cũ non capiat. tñ facit q̃ alius nõ capiat . z ſic nota

q̄ hic fallit regula qua dicit̄ si vinco vincentez te ꝛc̄. vt .ff. ō diuer. ꝛ tē. pre. de acef. nam nāles filij repellūt agnatos q̄tū est in duab⁹ vncijs vt hic subijcit ꝛ agnati vincunt vxorē. vt. C. vñ vir ꝛ vxor. l. i. ꝛ tñ nāles nō vincūt vxorē. imo vincūt ab ea vt hic. ꝛ. j. eo. §. siquis igit̄ sic. ꝛ als fallit dicta regla. vt. ff. q. pos. in pi. claudi⁹. Item fallit. j. ō eq̄li. do. §. is q̄uenies. Itez. fallit. ff. ad sena. consul. ter. l. ij. §. obijcitur. ꝛ l. equissimum. §. si ex filio. ꝛ diximus. s̄. de trien. ꝛ se. §. considerauim⁹. coll. iiij. vbi dicunt̄ ea que dicuntur hic.

e Indubitatus. quare dicit̄ indubitatus affectus. ℞. q; vnaz solam concubinā hz si aūt haberet duas q̄ eē nō hz. tunc erit dubitatus. vt. j. eo. §. nam si hoc. Item alia rōne q; ad hoc vt dicat̄ concubina ipse hz hoc ꝓtestari cor̄ vicinis. vt. ff. ō ꝓcu. l. in cōcubinatu alʒ ꝓsumeret̄ legitima vxor. ꝛ ita succederet vt filij in totuz. vt. ff. ō ritu nup. l. in libere.

f Paterne substantie. s. in scriptis: vel sine scriptura.

g Uncias. ꝓter duas vncias. puta q̄ habebat alimēta. ff. de admistra. le. l. pe.

b Pater. separata vel relicta.

i Unciaz. sz q̄re nō in totū vocant̄ cū legitimi ꝓsumant̄ ꝛ hec vxor legitia. vt ff. de ritu nup. l. i. in libere. sed dic q̄ hec erat cōcubina q; hic fuit ꝓtestat⁹ sicut dz fieri. vt. ff. de ꝓcubi. l. in ꝓcubinatu. ibi ñ fuit ꝓtestat⁹ aliquid ꝛ sic matrimonū ꝓ sumitur.

k Consistēte. imo infamat̄. vt. C. ō incest. nup. l. ij. ꝛ de adul. eū qui. ita nō lz plures ꝓcubinas habere. vt subijcit. ꝛ vt s̄. de trien. ꝛ semis. §. ꝓsideramus.

l Bis. scilz duabus vxoribus.

Procreare. s. non possunt.

m Concubinā. vnicam ꝛ in domo.

n Filios. habitos. Habim⁹. i. ꝓcedem⁹

o Intestatus. quid si intestatus? ℞. bona est silitudo quaz ō vxore assignat. q; non possunt dici filij tāles. sicut ét si constante mr̄imonio habuisset eos ex ꝓcubina. r. j. eo. §. vlt.

p Indiscreta. i. ignorata.

q Legem dantem ꝓmlegiū. sed ꝓp malos facte sunt leges q̄ penā imponūt.

f Si quis. igitur legitimis. s. alijs sed an ipse pr̄ ꝓri. ibi in quibus ꝛc̄. nec ob. ff. de lib. agno. l. si quisa liberis. §. idem rescriptū. q̄ iuste procreatū alere tenent̄: nam subauci ibi maxie. vel dic ꝛ hūc iuste procreatū cū concu. per. l. nomen accepit. vt. ff. de concubinatu.

t Leges. vt. C. de ꝓhen. emp. l. fi. in fi. ꝛ. C. vt in pos. le. l. pe. ꝛ. ff. de vsufru. q̄ admen. caue. l. in prin.

v De nepotibus. deposita idem q̄ in filijs ꝛ in nepotibus dictum est. vt. C. eo. l. iul. §. fi.

x In quibus. s. in istam.

y Compensent. nam equalis dz esse ibi pietas. vt hic. ꝛ. ff. de inoffi. testa. l. naz etsi. ꝛ. ff. de li. agno. l. siquis a liberis. i. ℞. ꝛ sic nō ꝓ euidens ar. q̄ sic est aucta portio descendentiū. sic ꝛ ascendentiū dz dici aucta vt dixi mus. vt. s̄. de trien. ꝛ semis. §. i. in fine.

z Sancimus. s̄. eo. cōsti. a §. discretis. vsq; ad istum. §.

a Quoniam vero constitutionibus. vt. C. de cōfir. tu. l. fi. ꝛ facit. ff. de confir. tut. l. naturali. i. ℞.

b Disposituz. vt. C. quādo mu. tu. of. fun. pos. l. fi.

c Ultima. si quidem nō. n. interpositio.

d Participiū. licet enumerare has ꝑsonas ꝓmiserit: male tñ enumerat. tu ergo dic q̄ inter quascūq; ꝑsonas matrimoniū ꝓhibet̄ habēt locū que hic dicunt̄: vt nec filius alendus: nec bñficiū alicui q̄ bēat ex hac. l. Sunt aūt xiiij. modi quibus ꝓhibent̄ vt nō eos insti. de nup. §. sūt ꝛ alie. vñ iam nō est q̄ de filio sacerdot̄ cū, ipe mr̄imoniū habere nō possit. vt. s̄. quo. o. e. nec de aliquo ꝑdictoruz modoꝝ. sed q̄ro an a matre ꝑsit habere beneficiū hoc? dicas vt dixi insti. ō se. con. ozphi. §. i. sed lz nō habeat hui⁹ legis participiuz. vt possit curie offerre vel legitimari vel alia facere que nālibus hac consti. permittuntur. Quero tñ an ꝓnceps possit eos facere legitimos si dicat ñ obstāte hac l. puto. q̄ sic. vt arg. ff. de le. iij. siquis. in ꝓin. ꝛ ff. de natu. re. l. queris. ꝛ. C. de le. ꝛ con. l. digna. Item lz a ꝑe ñ relinquat̄: nūquid ab extraneo pōt relinqui: vel dari aliqd quolibz titulo inter vivos? puto q̄ sic. cū hac. l. ꝓhibeatur. oia. n. lz que exp̄esse ꝓhibita nō sunt. vt. ff. eo qui. c. ma. necnō. §. sed q̄ ꝓtea ꝛ bonoꝛe sortiri pōt cū emolumento. ff. de decu. gñaliť §. in spurios. ꝛ pr̄ nō esset ꝛ ipe inter vivos donare non pōt. vt. C. de ince. nup. siqs incest. sed quid si pr̄ nō restituat neq; donet. sed alium instituat: ꝛ talē substituat? ℞. pōt forte distingui vt si vulgariter nō possit q; pr̄is hr̄s esse videt̄ si pupillariť pos fit q̄si pupilli sit hr̄s. vt isti. de pupil. sub. §. i. ꝛ. ff. ō pu. sub. l. si is. vel loquit̄ hec lex si his. qñ lz hoc totū aliquid tñ pōt relinqui.

e Unde certa. in cōsti. que

in scemate cōcubine sociata ꝛ filij ex ea talib⁹ eniz solummodo hoc sancimus vbi omnino indubitatus est cōcubine in domo affectus ꝛ filiozum ibidem proles ꝛ alimentum damus eis ꝛ intestatis parentibus defunctis duas paterne substātie vncias habere cū matre partiēdas q̄ziticunq; fuerint filij vt vnius filij portionē ꝛ mater accipiat ꝛ hoc dicimus si vni concubine societur aut filios ex ea habeat aut etiam precedente ꝓcubina moꝛte forsan aut separatiōe filij ei domi sint. tunc enim damus eis ab itestato ad duarum vnciarum vocationez. si vero effusa concupiscentia ei fuerit ꝛ alias introduxerit priozi cōcubinas ꝛ multitudinem habuerit mulierem fornicantium. Sic enim dicere meli⁹ est ꝛ ex eis filios habens moriat̄. multas simul deserens cōcubinas odibilis quidem est iste talis. procul autez hac lege modis omnibus cum talib⁹ filijs ꝛ concubinis excludatur. sicut enim si quis legitime copuletur vxori alias subinducere non potuerit matrimonio ꝓsistēte ꝛ ex his legitimos procreare. ita neq; post agnitā quo diximus modo concubinam ꝛ ex illa filios dabimus. si etiam aliq̄ō op⁹ libidinis aliud fecerit etiā hoc ad successionem eius introduci si moꝛtuus fuerit intestatus. Nam si hoc nō sanciuerimus indiscreta quidem erunt quam mulierum sunt quam potius aut que minus amauerit indiscreta q dem que filiozum ꝛ nos non damus luxuriantibus sed pudicis legez. Nō autem differentiam facimus de filijs siue masculinis siue sint femine licut enim natura nihil circa talia tractat. sic neq; nos aliam in masculis ꝛ aliā in feminis secundum hoc ponimus legem. oportet enim per omnem viaz subtilitatem simul q̄z pietatem transire. Si quis igitur habens filios legitimos relinquet ꝛ naturales ab itestato quidem nihil eis existere omnino volumus. pasci vero naturales a legitimis sancimus vt decet eos secūdū substantie mensuram a bono viro arbitrataz q̄ videlicet apud nostras leges viri boni arbitratu dicit̄ hoc ipo custodiendo vel si coniugem quidaz habet filios autem naturales ꝛ ex defuncta cōcubina sibi natos ꝛ illi alū tur ab eius successoribus. De nepotibus enim naturalibus que iam a nobis specialiter etiam de ipsis dispositā sunt obtineant. In quibus eni carnalibus naturales filios vocauim⁹ ad successionez in his quoq; ꝛ ipli decē tem naturalibus patrib⁹ deuotionē seruent eademq; mensura sicut parētes prospiciunt naturalibus filijs secundum nostram legem ꝛ ipsi parentibus compensent̄ siue in successiōibus seu in alimentis sicut superi⁹ sā ciuimus. Quoniam vero ꝛ dudū in quibusdam constitutiōibus dictū est oportere in quibus patres donāt filijs aut relinquunt in his etiā curatoꝛes eis prebere confirmandos tamen hoc ratum esse etiam nunc ponimus dantes ꝛ matri secundum q̄ iaz de his dispositum est ꝛ naturalium tutelam agere filiozum omnia agenti quecunq; in legitimis definita sūt filijs. Ultima si quidez nos pars legitimis expectat vt ipsa competētem suscipiat ordinem ꝛ enumeremus q neq; ipso naturalium nomine digni sunt. primum quidem omnis qui ex complexibus. Non eniz hec nuptias aut nefarijs ant incestis aut damnatis processerit. iste neq; naturalis nominatur neq; alendus est a parētib⁹ neq; habebit quoddam ad presētem legem participiuz. vnde certa a constantino pie memozie constitutōe ad gregozium scripta quedam de talib⁹ dicta sūt filijs. hoc nō respicim⁹ qñ ꝛ nō vtēdo pēpta ē fenicatoꝝ ē enī ꝛ sirachoꝝ ꝛ magn̄atuz ꝛ īsigniū memi nit ꝛ clarissimoꝝ ꝛ nz naturales esse vult ex his ꝓcedētes amouēs eis ēt imperialis munificētie māsuetudinem quā vz constitutōez ēt oio ꝓmim⁹. Hec a nobis sācita sūt vt nulla penit⁹ ignozātia nr̄aꝝ erit legū neq; q sit legitimi. q vō naturales nec qūo eis legitima iura dant̄ aut qūo ēt natura les ꝓmanētes ꝓmerēt̄ hūanitatez ꝛ qūo ēt ipsi ꝓpetēter honozati sūt ab eoꝝ q nz naturales digni sūt cōione segregati. Que igr̄ placuerūt nobis ꝛ ad oiuz medelā atq; nature supplemētū p hāc legē decreta sūt. tua sblimitas faciat oīb⁹ māifesta ꝓ grāmatib⁹ positis p q̄ oīb⁹ lex erit aperte cognoscētib⁹ qūo i talib⁹ ꝓuersēt̄ ꝛ in nr̄az ꝓsiderātib⁹ ꝓuidētiam q oi alie occupatōi eoꝝ preponim⁹ vtilitatē

De testibus. Rubrica.

Bem au. Jo. pre. secundo

Estium, ꝓpter ꝓbatōes vtili

est. vt. C. de na. li. i.

f Preponimus. q; ꝓhibeat nup inter senat ozes ꝛ libertas q̄ hodie licet. vt. s̄. vt li. de ce. §. si gs.

Rica.

g De testib⁹. q; de ꝓbatiōe que fit per vocē moꝛtuā. i. p scriptur̄ dictū est. s̄. de fide instru. videam⁹ nūc. ꝛ de ea que fit p viuā. i. per testes: vel dic q; vsus testiū est frequēs. ideo de testibus dicit. vt. j. eo. in prin.

Estium. vtilitas freq̄ns est vsus testiū. vt. ff. eo. l. i. ergo de bis vtile fuit inuenire: ꝛ vtile est diligenter tractare. vt. ff. de lib. leg. l. legaui. in prin.

z est hec vtilitas adimenda pp probatiões. vt hic dicit ne facultas probationē angustetur. vt. C. de here. z ma. l. qñ. infi. i Dudū. nō solū. n. a legibus sed etiā in veteri testō. vñ illud in ore duoꝝ vel triū stat omne verbum.

r Actoꝝ. neutraliter z generaliter accipe. vt. ff. de vbo. sig. l. labeo. z. ff. ō offi. con. l. i. vel dic actoꝝ. i. agentiū. qz actores ꝓsueuerūt ꝓbare per testes. vt. C. de ꝓba. acto. lz z qñ reus ꝓbat vt. ff. de except. l. i. Item z alibi. vt. ff. de ꝓba. vel circa

l Et caliditate repete. z ne calidi cē. z est caliditas ita cendo qz est vex. vt. ff. ō act. emp. l. i. §. i. z. l. iul. §. idem. iul. sed fallacia fit in dicēdo qz dicendū nō ē. vt. ff. ō fur. l. falſ. §. siqs nihil. z. ff. ō ac. emp. l. iulia. §. venditor.

m Plurima boiuz. alꝫ plu rimoꝝ boiuz. z alꝫ plurima hominum.

n Animas. s. testiū vel ꝓdu centium eos ſm Al.

o Ordo cause. ita cōstrue z ordo cause picliteꝫ plurima i. maxia caliditate boiuz ad ueniēte mi grare aias i ꝯriū i. in malū vel in pditionē vñ illō. os qō mētiꝫ occidit ani mam. z ita ſm hoc ordo cāe dicit. vt qui bonā cām hēat. dz vincere. qui vero malam debeat pdere. vertit aūt hic ordo in ꝯrium qñ sic testanꝫ testes vt vex dicant. vel dic qz ordo cāe est vt ne quid la teat veritatem eius: qz ergo ꝯrium. i. veritat' ſuppreſſio ſiue mutatio. vt. ff. de fide instru. in ꝓin. z. ff. ad. l. cor. de fal. qd sit. dic ergo migra re in ꝯrū. i. in falſitatem.

p Testanꝫ. i. dicūt. nam de principalib⁹ cause hoc est a ctore z reo. z iō dicit testanꝫ qz cora testibus plimis plu rimū talia dicunt cora iudi ce z alijs. z ita verbū testanꝫ non ponit ꝓ testimōio te ſtium. vel dic qz est' verius qz de testibus dicit. vt pz. j. sta tim. ibi oino enim cē.

tas adinuēta quidem ōudū' est ne qd lateat facile actoꝝ" z caliditate' pluri ma" boiuz adueniēte animas" ꝓclite tur migrare" cōtrariū ordo cause" nō eni vt patefiāt q̄ gesta sunt testantur" plurimi. sed q̄ten⁹ adhuc ampliuſ oc cultent'. nā alia qdez sciētes' alia ve ro' ꝓnunciātes. aut' q̄ nō sunt dicētes hoc ipso cōfitent'. qz ea q̄ vere fiunt neqz volūt patefieri. neqz ſm' ea ꝓferri iudicia sed q̄ nūqz facta sunt hec z ꝓnunciāt z ad iudiciū' deduci q̄runt oīno itaqz ꝓmere testimonia vbi re rum incautum' est plurimis" existenti b⁹ que nō" aliter' patefiūt nisi testib⁹ ꝓnunciātib⁹. licere" āt oīb⁹ etiā tam valde vilissimis testimoniū ꝓhibere z ante nos ꝓhibuerunt legislatores multas exceptiōes faciētes z plurioſ excludentes et ipso" testiū noie vel sce mate" Quia vero" neqz post hanc ꝓ hibitiōem adhuc plurimū est testiuz op⁹ extimauim⁹ oportere z nos adi icere aliqd cause ſubtilitati z falſa te ſtimonia quātū est possibile" minora re. Tale" enī quoddā etiā nunc apō clariſſimū bitinie ꝓuincie iudicez ge ſtum inuenim⁹ in testō' ostēſa testiuz falſitate peſſima apte" cōuictoꝝ no uiſſime cōfeſſoꝝ qz cū testamētuz fie ret" et fuiſſet defuncta testatrix testiū vero qdam tenentes manū iam mor tue ita" ꝓ chartam virgam factaz z ex latere ductam traxerūt signum vene rabilis crucis videri ſcripſiſſe defun ctam ꝓparauerūt. Nos igit' ad hec"

reſpiciētes alia qdem de mō testium alia vero de eoꝝ ſtatu' extimauimus oportere detinere." Que itaqz dā ſunt ab antiqs legiſlatorib⁹ i ꝓhibi tione horū quos ſuſpēderūt' testio niū ꝓhibere rata omnia ponim⁹. Sā cim⁹" autem z precipue in hac maxia z feliciſſima ciuitate vbi plurima con ſtitit fauēte dō ꝓmoni multoꝝ" bono rumqz copia viroꝝ bone opinionis" eſſe oportere. testes. z aut carentes hu iuſmodi derogatiōe" ꝓ dignitatis' aut militie" aut diuitiarū" aut officij' cām aut ſi nō taleſ cōſiſtūt ex" vtroqz late re tamen qz fide digni ſunt testiū p hibere. Et nō quoſdā artifices' igno biles neqz viliſſimos neqz nimis ob ſcuros ad testimoniū ꝓcedere. ſed' z ſi qua de eis dubitatio fuerit poſſit fa cile demōſtrari testium vita qz incul pabilis atqz moderata" est. Si vero" ignoti qdam fuerit vndiqz z aliquid apparuerit circa testimonij veritatez corrūpere feſtinātes poſſe eos et ver berib⁹" ſubiacere z iudices ſi qdē ad miniſtratores fuerint hoc ipſi agant' Si vero alij ꝓter eos q̄ adminiſtratō nes habent ipſi qdē aſſumāt aptiorē magnificentiſſimi ꝓtoris plebis." in ꝓuincia vero locoꝝ defēſorē. z ꝓ eoſ inferāt eis verberū experimētuz. q̄te nus ꝓpter hoc nihil celēt veritatis." aut etiam capiant' ꝓ hanc viaz pecu nijs testimoniū ꝓhibeī. aut aliter" cir ca hoc malignātes. Et licet' dudum nullā indebitis ex ſcripto factis non

q Occultentur. alꝫ. ſ. teſtes occultenī. alꝫ. ſ. occulteī. ſ. veritas. z occultent. ſ. te ſtes. z tunc planū est. r Scientes. ſ. ea que vera ſunt.

ſ Alia vero. ſ. falſa corrumpi forte peccunia. t Aut. ꝓ ideſt.

v Confitenī. ſ. vt veritas amplius occulteī ſm Al.

x Scom ea. ſ. que vera ſunt cū iudex ſm eoꝝ dicta debeat iudicare. vt. ff. ō. off. pre. l. illicitas. §. veritas. y Et ad iudiciū perimere testimonia ſubau. malum est. vel ſubaudi volunt quidā caliditate ſua vt dixi.

z Incautū est. i. ea cautio reꝝ nō est. q. d. non est res aperta: z non pōt apiri. alꝫ niſi per teſtes. vt ſubijcit. z ita incautuz ponit in vi ſubſtantiui. vel dic incautū. i. non est cautū per ſcripturā. vt. n. dicit cautio in reſcript'. vt. C. de verbo. ſig. l. ſancimus. ſic eō vbi nō est ſcriptura. dicit incautum.

a Plurimis. ſ. negocijs. b Non aliter. nō qz alie non ſunt ꝓbatiōes. lz hic de facto deficiant. ſunt. n. quattuoꝝ modi ꝓbādi per teſtes. vt hoc titu. z. ff. e. z. C. eo. Item per inſtra. vt. ff. de fide inſtru. Item ꝓfeſſiōz ptiuz. vt. C. de confeſ. z. ff. eo. per totū. Item ſm. Al. est quart⁹ modus. ſ. iudicis ꝓſciētia. vt. ff. finiū regu. ſi irrup. §. fi. ſm Jo. ō. vt. ff. de offi. pre. illicitas. §. veritas. z qz d. l. ſi irrup. dicit cū ſuis coꝝ. locū hz qñ vt iudici erat notū. pōt ergo euenire qz oēs alie ſpēs deficiūt. ſz ꝓ teſtes veritas pōt iueniri. qz certe niſi caute dicāt ma lum eſſet. vt hic dicitur. c Pronūciantib⁹. i. veritatez exprimentibus.

d Licere latores. duo dixerūt legiſlatores. vnū vt oībus liceret teſtari. Item qz viliſſimis non liceat. ſed vbi ꝓhibita erūt hec' ꝛ. tunc qñ alios reſpuerūt ipſo iure: vt impuberes z ſuos z alios iudicis officio z hoꝝ alios: z ꝓp inimicitiaz: alios ꝓp amicitiā: z alios ꝓp libertatez: z alios ꝓp paupertatez: z alios ꝓp infa miam. vt. ff. eo. teſtiū. §. l. iulia. z. ff. de accuſa. l. nulli. Item alios rōne ꝓfeſ'. vt ff. de teſti. l. ij. z. ff. eo. l. vel idonei. alios rōne reuerentie. vt. C. eo. l. libelloꝝ. z hec eadez nos approbam⁹. vt. j. eo. §. nos igitur. in fi. §. ſancimus.

e Ipo teſtiū nomie. nedū officio. ſ. vt nec teſtes vocarenī: nec vt officiū teſtiū haberent. z ita ex quo noie carent et effectu carebūt. vt. C. de his qui ſe defe. l. a nullo iudice. f Scemate. i. ordine.

g Quia vero. nam in ſola ꝓhibitiōe contenti eſſe nō debemus. vt. ſ. de depo. z de non. §. i. z ideo. ꝓcipit fieri ſubtilem expientiā. vt ſubijcit.

h Poſſibile. ſic inſti. de act. §. curare. i Adinorare. ſic. C. de fideiuſſo. l. finali. k Talem. nō quidē non poterat fieri veritas niſi ꝓte ſtes: z tñ ipſi non dixerūt vex. vt diximus. ſ. eo. in fi. i. ℞.

l In teſtō. inuenim⁹ dico. m Apte. teſtiū dico. Nouiſſi me. i. tandem. n Fieret. i. in ſcript'. dum eſſet completū.

o Jta. ſ. tenentes. Jta venerabilis. mos erat antiquitus: vt ſaltem ſignū crucis teſtator vl' teſtatrix ſcriberet et ſi ignarus eſſet lit teraz. ar. C. de iure deli. l. fi. §. ſubſcrip tionem.

p Preparauerunt i. oia ꝓpoſuerunt. De domo. alꝫ de modo. z tūc ō mō. i. qualiter. z quoties ꝓducāt vt. j. eo. §. qz vero. z alꝫ eſt de domo. z tūc. l. vel mi nus remote hītes domū nō ꝓpellātur venire. vt. j. e. §. qñ

q De eoꝝ ſta. vt. j. e. §. ſi vero dicatur.

r Detinere. i. deſtru ere ne fiant. vel deti nere q̄dam de anti quis. ſed nō oia.

ſ Quos. ſuſpendeī i. ſuſpēſos vel remo tos adijciendo teſti mōio antiqui legiſ latores fecerūt. alꝫ vt diximus. ſ. eo. §. licere. in ꝓin.

t Sancimus ciuita tem. ſ. conſtantino polis. ſed quid ſi ho mies vnius ville vel loci oēs ſunt infames nūquid inter ſe teſti ficabunt'? ℞. ſic qz nil dolus doloſe. vt C. de here. z ma. l. qñ. Item paria de licta mutua ꝓpenſa tione finiunt'. vt. ff. ſo. ma. l. viro. vel dic qz iudex debz eos re mouere et ſi ꝓteſ cō ſentiant. z hoc innuit verbū precipue hic poſitū. vt ar. ff. de procu. l. fi liuſſa. §. veterani. vt. C. de tem. ap. l. ij. §. fi. vel et vt primo dixi. z dic qz abundat maxie. vt. C. de te. ma. l. fi. §. ij. v Multoꝝ. alꝫ multi tudo: z alꝫ multoꝝ. x Opinionis. i. fame. sic z alꝫ sepe repe tes: z qñqz dicit extimatio. vt. ff. de va. co. l. cognitionū. §. extimatio.

y Derogatione. i. ſuſpitione q̄ fame derogat.

z Per dignitatem. nō maioꝛē fidez debere habere ei qui in dignitate est poſitus. nam z alꝫ creditur magis decuriōi q̄z plebeo. vt. ff. eo. l. iij. §. ij. Item a ſatiſdatiōe iudicio ſiſti. quis ꝓp dignitatē releueī. vt. C. de dig. l. pe. z est duplex rō. qz nō est neceſſe qz alt'ius potentiā timeat qz in teſte eſſet neceſſe. vt. C. eo. l. eos. item qz ad dignitatē boies honeſti eligunt'. nō aūt notate opinionis. vt. C. de dign. l. ij. qz in teſtib⁹ est ne ceſſe. vt honeſtioꝛib⁹ credaī. vt. ff. eo. ob carmen. non tñ hec a deo ꝓ cedunt: vt vni ſoli crederetur. vt. C. eo. l. iuſiurandi.

a Militie. magis. n. creditī militi q̄ pagano. vñ et vni militi qñz creditī vt. ff. de re. mili. l. nō ois. §. a barbaris. b Diuitiaꝝ. nō plus di uiti q̄ paupi creditī. vt inſti. de ſuſ. tu. in fi. ti. z. ff. de excuſa. l. ſpadonez. §. fi. qz facili⁹ est vt pecunia corrūpaī. qz nō ē neceſſe i teſte. vt. ff. e. l. ij.

c Officij. cām. i. artis laudabilis. vt i nouellis eo. vel dic officij publici qz tabellio erat cui ſoli qñqz creditī. ſ. de fide inſtru. §. ſi vero nullus. z. C. ad. l. coꝛ. de fal. ſi quis decurio. ſed nunqd admitteī aliquis niſi ꝓ beī ꝓ aliquē de his modis' videī qz nō. ſed certe immo. vt ſubijcit. z ſp ꝓſumiī bonus niſi ꝓbeī ꝯriuz. dz aūt vicinus iudex inquirere de bonita te z legalitate teſtis. vt ar. ff. de fun. inſtru. l. cū delationis. §. a ſnia. z. ff. de queſto. z mino. §. pe. d Ex vtroqz. ſ. latere litigātiū ſm Al. vel dic. i. vndiqz. q. d. lz dignitatē: nec militiā: nec offiī: nec diuitias hē at tñ creditī ei ſi est fide dignus. vt. hic. z. ff. de verb. obli. l. ſiquis ſti. §. fi. z inſti. de ſuſpe. tu. §. fi. e Artifices. ignobiles nō nobiles. nā nō ꝓp hoc qz ſit artifex repelliī. ſz qz ignobil. s. vt ſunt carpētarij q̄ fiāt in curia cōis. viliſſimi aūt piī dici ſpaualdi ſiue arte obſcuri ſubiecte ꝓ ſone. vt. C. de inceſt. nupt. l. humilem.

f Sed vt tales admittendi ſunt. vt ꝛc.

g Moderata ē. i bonis moꝛib⁹. vt ff. ꝺ tu. et cu. ꝺa. ab his. l. scire. §. pe. sed per quos hec ꝓbant⁊ ℟. per alios. vt in nouel. eo. ti. et. j. e. si vero di cat. §g gdā dicūt ꝓ seipsos q̄ est minus graue. vt. C. de test. l. nimis.

b Si vero ignoti. nō ignotū nō admitti sic. C. de iur. deli. l. fi. §. si aūt. et §. ꝺ fide istru. §. oꝛ.

ritatez coꝛꝛūpi se ex hoc non admittunt sine torment⁊. vt hic et decre. v. q. i. §. illi.

k Verberib⁹. i. tormentis.

Administra. i. ordinarij.

l Agant. i. tormenti subijciant. alꝫ sic admittunt ignoti et viles cū torment⁊. §g ꝺ §. §. pri. so. ille ꝑm iustū itelligit. vel dic in subsidiū admittūtur vt hic. nō aliter: vt ibi arg. C. de here. l. qñ. vel dic si iudex sit vilitatez non admittit vt ibi cū ignorat. sicut hic. sed cuꝫ torment⁊. alij dicunt tñ q̄ admittūt. si vilitas eis ñ apponat vt. ar. ff. de inoff. te. l. posthumus. §. sigs

m Plebis. s. in ciuitate regia.

n Veritat⁊. pertinētis ad rem. et nō hic ar. q̄ testis ꝓ vtraq; parte ꝺz reddere testimonium. vt plene ꝺixi. j. de sanc. eccle. §. nulli.

scriptarū solutiōum ꝓbationem p te stes suscipi sāciuerim⁹ nisi ꝑm obseruationē ibi factam. quā scilicet valeꝝ ꝓcipim⁹ et tñ etiam nunc hec renouamus. Si eniꝫ scriptū sit debituꝫ nec scriptura ꝑferat solutiōis a litigantib⁹ p testes ꝓbatio tunc suscipitur lē eā apud iudices esse. ꝺū ad hoc ipꝫ assumant testes vt ꝓ facienda solutione aut memoꝛia facte alicui iā solutionis et cōfessiōe ei⁹ q̄ pecunias accepit testimōiū ꝓhibeāt viri fide digni ꝓstituti. Aut etiā cāꝫ testionij foꝛte faciāt manifestā. Hec aūt inania et extrāsitu ꝓhibita testimonia nulla modis oīb⁹ valere ratiōe et huiusmodi quedā fingere testimōia vt ꝓpter aliud quoꝺꝺā op⁹ adueniēs audiat aliquos ꝺicētes accepisse ab aliquo auꝫ aut ꝺebere alicui. Hec nāqꝫ apte nobis suspecta sunt. et nullas ꝺigna rōne ꝺū quādo et tale aliqꝺ in iuꝺicādo inuenim⁹ eo q̄ multe pecūie ꝺicant solute. tabularij ꝺuo tātūmꝺo hoc ꝺixerūt audisse se teste p̄sēte nullo et ꝺebitū i scriptis cōstitutuꝫ et faciētē scribere ex hoc sciēte et valente ꝓ ꝓpꝛias litteras hec manifesta fa

cere q̄ ex illo oꝺio habētes occasionē p̄sentis accepim⁹ legis. Et iterum adductⁿ est aliqs ali⁹ similis ca lūniāti i p̄senti. et p̄ntib⁹ testib⁹ ad hoc et coꝛā tabulario ꝺepositⁿ apꝺ semꝫ ipsū ꝺebita esse et his qꝺē q̄ mercede hoc egerit ꝺecesserit ali⁹ āt exact⁹ est ꝺebitū qꝺ ab alio quoꝺā tanqꝫ ab eo s. cōfessuꝫ est ꝺe h⁹ i oīno nō inꝺulgē te occultari. neqꝫ igit huiusmōi credimus testimonijs aut tabulariozuꝫ sicut p̄ꝺixim⁹ ꝺe positōib⁹ eo q̄ lr̄is eruditi sūt q cōfiteri volūt apꝺ quez et scribere aut et i iuꝺicio ꝓfiteri et ꝺare ei fiꝺē inꝺubiā neqꝫ manere eas veracib⁹ pestiferas cōcedim⁹ neqꝫ si tale aliqꝺ factū est recipim⁹. Sed exigim⁹ qꝺ ꝺꝓecatū est ab eo q ꝺuxit testes i hoc ipso et hoc p testatiōes ꝺ mōstrāt necesse est eos qꝺē i testō rogatos et bone opinionis constitutos et ita cāꝫ suscipere ab eis ꝓbatōez. nꝫ attestatiōez ꝺeinceps neqꝫ testiū hst tē p̄ntiā et depositiōem et subscriptionē tenere. Si vo nō h⁹ i ꝓstituti testes sūt q̄les ꝑꝺē ꝺixim⁹ et supplicij eos p̄cipim⁹ subꝺi. Si vo qꝺā apte ꝓtraria ꝺicāt sibi aut alterutris testificēt exactus est q ꝓfessus est per sacramentū veritatē q̄ si a se ꝓfessuꝫ. i. in cōfessiōe ꝺeductū q ab aliquo quoꝺā. i. gaio in ꝓfessione ꝺeductuꝫ fuerat ꝑm al. vel pone in creditoꝛe hoc modo puta ticius creditoꝛ fecit ꝺebitoꝛez sibi confiteri cuꝫ alij teneretur et ad hoc testes vocauit quos mercede quesiuit. sed postea ꝺeus reuelauit et fuit exactum ab eo cui solui ꝺebuit. vel tertio alius fuit confessius se ꝺebere q̄ alius ꝺebebat. et vero ꝺebitoꝛe ꝺecedente fuit exactus qui fuit cōfessus et hoc fuit postea sancitum ꝺeo rē.

da hic posuit. et ꝺicit. C. e. l. testiū.

h Hec. s. testimonia.

Dum qñ. i. aliquādo vel ꝺic pro q̄.

i Audisse. s. pecunias solutas.

Solute. s. creditori.

k Presente nullo. quō nullus cū ꝺuo tabelliones fuerint⁊ ℟. supple rogato ipi enim rogati non fuerunt. vel ꝺic q̄ ipsi audierūt alios ꝺicentes non aūt confessionem creditoꝛis. et ita ꝺe auꝺitu alieno ñ potuerūt reꝺꝺere testimonium nisii in casu. vt. ff. ꝺe proba. l. si arbiter.

l Constitutū. s. esse ꝺixerūt

m Et facientē. sicut hic est sensus q̄ confitebatur creditoꝛ se scire scribere et hoc sciebat. et poterat omnia facere manifesta per scripturaꝫ et non fecit. vñ imputanduꝫ est ꝺebitoꝛi q̄ hoc fieri non fecit. vel sic lege. et facienteꝫ scribē nullo. et supple. et nullo sciente. et hoc. s. q̄ factum erat et nullo valente rē. sic ꝓ repetit et nullo.

n Nō. s. factū vl negotiū ex illo. s. tpre al⁊. vl ꝺic negotio

o Presentis. ꝺicte i hoc. §. et ꝺicet in ꝫ seq̄nti rñso.

Quidem. s. factum vel negotium.

p Et itez. alius. s. casus.

q Simili cā. s. supioꝛi. q. ꝺ. simulem recipit casum sicut superioꝛ.

r Deposuit. i. sacramēto firmauit. et ponas casum in ꝺebitoꝛe. hoc modo aliqs mercede accepta a vero ꝺebitore ꝓfessus est in presentia testiuꝫ et tabularij se ꝺebere ꝺicendo se ticium vez ꝺebitorem cū esset gaius: et iste ꝺe cessit. ticius verus ꝺebitoꝛ

Indulgente. nota ex hac littera q̄ nullum quid potest esse tam secretum⁊ quin reuelet⁊. t Huius. ꝺe quibus ꝺixi in proximo. §. et iterum. v Predixim⁹. §. §. ꝺum quando.

x Eo q̄ litteris. quasi ꝺicat hec causa non me mouet. Apud quem. i. apud aliquem. y Scribere. scilicet voluit. Confiteri. s. nolunt.

z Indubiam. nam si voluit indubitatam ꝺare fiꝺem non sufficiunt supraꝺicta nisi sint rogati.

a Eas. s. probationes. Veracibus subau. pro.

b Sed exigimus. scilicet vt probetur hoc rē. et sic nota q̄ partes ipe rogant testes.

c In hoc ipso. scilicet vt essent testes.

d Eos. scilicet rogatos. et bone opini. consti. hoc q̄ etiam in testamentis fit. vt hic. et. ff. ꝺe testa. heredes. in fi.

e Quod etiā in testō. scilicet habet locum.

Et ita causam. sicut ex testamento.

f Et neqꝫ attestati. scilicet subscriptione ipius creditoꝛis qua cauetur se recepisse attestationem ꝺico non habentem rē. alꝫ autem multum facit hec ꝺepositio. vt. C. ꝺe fiꝺeiusso. l. pe. et ꝺe iure emphi. l. pe. §. finaūt.

g Subscriptionem. ꝺebet. n. ꝺepositionem suam per suas litteraſ ꝺeclarare. si litteras sciat. vt in nouel. eo.

h Quales. s. bone opiniōis consti. et ad hoc rogati. vt. §. innuitur.

i Etiam supplicijs. innuit etiam q̄ non etiam fiꝺeꝺignus. ex quo est rogatus creditur ei sine toꝛmentis. alꝫ non. vt. §. eo. §. et ꝫ. et. §. si vero ignoti.

k Si vero quidam ꝺicant sibi. vt q̄ aliquis contraꝺicit sibiipsi. et tunc repellitur pꝛoꝛsus. vt hic. et. ff. quāꝺo appell. sit. l. ij. §. sed si alius. et. C. ꝺe fur. l. i. si aūt vnus alteri contraꝺicat. tunc iuꝺex consideraꝝ et credit veraciozibus inter aꝺuersantes. ut hic subijcit. et. ff. eo. l. hoc carmen. §. si testes. et ꝺe proba. cum ꝺe etate. sed aliuꝺ est instrumentis ab eaꝺem parte productis sibi contraꝺicentibus q̄ nulli creditur. ut. C. ꝺe fiꝺe instrumen. l. scripture. et est ratio q̄ qui scripturas inꝺucit potuit preuiꝺere ne contrarias inꝺuceret. non autem ille qui testes contrarios inꝺucit. alij tamen ut. ℟. ꝺicunt q̄ hoc ℟nsum intelligitur quando aꝺuersis partibus producti contraꝺicunt. si autem ab eaꝺem iꝺem q̄ in scriptis ꝺicunt. sed ꝑm nos quiꝺ ꝺices quando aꝺuersis partibus producti contraꝺicunt⁊ ℟nꝺeo primo numero. secunꝺo ꝺignitati eoꝝ stanꝺum. vt. ff. eo. l. iij. §. iꝺem. et. l. hoc carmen. in. §. si testes.

l Testificētur. scilicet contraria⁊

Animaꝺuertere. scilicet volumus.

m Si vero astu. i. dolo vel malicia. ꝛ pōt loqui qñ ab vna parte tñ sunt ꝛ melius quādo aduersis. n Derelinquē. si verberib⁹ vel tormentis solent subisci. vt hic ꝛ ff. questio. l. ex liberis. ꝛ l. vnius. §. testes. ꝛ C. de testi. l. nullū. Item ꝛ l. cor. de falsis accusat. vt. ff. de testi. l. qui falso. ꝛ ff. ad. l. cor. de fal. l. eos.

o Quoniam sepe. s. bis. vel ter vt subijcit. ꝛ ita nō ꝙ sepe pro duab⁹ vel tribus vicib⁹ ponit. ꝛ sic due vices consuetudine inducūt. C. de episco. audi. l. iij. in fi.

p Conclusserant. i. renunciauerant. productioni testiū.

q Et excepta. recepta ꝛ illi cognita qui eos deducit. cy.

r Concludente. i. rem nūciante. ut diri modo.

s Et aditū. alīs edictū. ꝛ alīs aditū. semp est idem sensus. i. aptura testium.

t Non adesse. i. nō concedi priorib⁹. i. q̄ dicta sūt p⁹.

u Non productione. s. veraz sed malicioſam.

x Eoz. s. testiū. Depositionibus. s. dictis.

y Edictōz. s. dcā testiū suoz.

z Testatiões. in quaterno notarij.

a Aduocatoz ei⁹. aduocati eni interesse debent disputationibus. ꝛ publicationibus testiuz. vt hic innuit. ꝛ ff. de adul. postulauerit. §. q̄stiōi.

b Disputatio. s. cum iudice Dispositione. i. expressiōz

c Sacramento. nō q̄qz de sua conscientia debere satisfacere. C. de his qui ad ecc. con. pūti. §. sicubi. sz qūo iurat cū initio de calum. iurauerit. ꝛ non ōbeat nisi semel iurare. vt. s. de his qui igze. ad ap. §. fi. q̄ est ꝛ. so. hoc sacramentū non est de calum. pūti vel futura. sicut illud sacramentū maxie prestat. sz de quodā ꝓterito. s. ꝙ ñ subtraxit. neqz per ꝓctus ꝛc. vl dic hic spāle pp fal. vitandā ar. s. ō fide instru. §. si vero nihil. nam plus solet timeri. ꝙ spāle ē ꝛc. vt. ff. de iureiu.

Item apud. §. hoc edictū tertij dicūt illaz post istam ꝓpositā. lz in ordine sit poz sed media verior est opi.

d Agens. vt tutor vel ꝓcurator vl similis.

e Denunciant. denūciat. n. iudex testibus. vt testificent ꝛ cogunt. vt. ff. de tab. exhibe. l. iij. §. exhibere. vel dic de denūciatiōe quā fecit iudex partib⁹ vt testes ꝓducant si velint.

f Ꝓdidem. i. ante. l. istam. Et pro idest.

g Quartam testiū productionē. vnā ꝓductionē. ita dicunt quidā: ut al. ꝛ io. s. vnam dilationē. ꝛ ita dicūt. iiij. dilatiões debere dari. ꝛ sic debet corrigi. qō est ff. de fer. l. orōne. ꝛ l. fi. q̄ sunt ꝛ. nam ibi dicit vnam dari. ꝛ in qualibet istaz dilationū possunt ꝓduci testes. quo qui voluerit. ꝛ sicēt ter tñ dicat pepisse ēt q̄ ter genitos pepit. vt. ff. de vbo. signi. l. ter enixa: refrenata tñ multitudine. vt. ff. eo. l. i. §. q̄q; alij vt azo. dūt ꝛ hodie vnā dilatioz dari. tñ in pecuniarijs ꝛ in criminalib⁹ similiter ut olim per ꝓdictā. l. de ferijs. ꝛ ꝙ dicit intelligūt. i. tres ꝓductiones que fiunt infra vnam dilatiōz. ꝛ si obijciat quare ter vel q̄ter tñ possunt ꝓduci. dicas q̄ iam sufficiés testiū numerus est. ēt si vnū tñ qualibz vice ꝓduxerit cū duo vel tres sufficiāt. ut. ff. eo. l. vbi. sed quidā dicūt ꝙ gra exēpli hoc dicit. nam ꝛ pluries posset hoc fieri dū tñ añ renūciationē. ꝛ anteq̄ testificata discant sed an sufficiant tñ renūciasse vel testificata didicisse vt deinceps testib⁹ vti non possit. Joan. dicit renunciationez solam non nocere: sed didicisse testificata iam facta renūciatiōe ꝛ renūciationē solā non nocere: ꝛ pōt esse ratio. ꝙ renūciatio nō noceat q̄ iudex dz vsqz ad finaz inꝛrogare ptes: an aliquid dicere velint. vt. C. de iudi. l. iudices. alij dicūt vtrunqz necessariū. i. vt renūciet. ꝛ didicerit testificata ad hoc ut non possit testibus vti. ut ar. s. ut cū de ap. co. §. sed ꝫ pūti. ꝛ sic intelligūt. C. de ꝓba. excep. ꝛ ff. de rei ven. off. vt ibi didicerit testificata. non tñ renunciauerit. sed tu aliter intelligas vt statim dices ꝛ ꝓmam opi. dic veriorem. Item nunqd scia dicti suoz testiuz noceat tñ an ēt si testiū aduersarij dicta sciuerit? videtur ꝙ suoz tñ q̄ de alijs non inuenit ꝙ noceat. g̃ fit ꝓmissum. ut. ff. ex qui. ca. ma. necnon. §. sed ꝙ nam. §. iste. in prin. ꝛ in medio ꝛ in fine. de scia. s. suoz tñ dicit. Item est pro hoc. C. de fide instru. l. fi. hoc sm al. sed dicas ꝛ. ar. j. eo. §. ꝛ q̄ñ. vbi dicit ꝙ si aduersario debet: testes tñ sigillatiz debent dari. ut postea dare possit. Item pro hoc rō huius. §. ꝛ nō ita possit falsitas cōmitti ꝓp istā sciam. sicut ꝓp scientiā suoz.

b Interuallū. ꝙ iudicis erat arbitrio. ut ar. ff. de iure deli. l. i. in fi. ꝛ hic subijcit alij dicunt ut al. dari forte dilationez triūm mensium. ut. j. ut cum de ap. .co. §. sed hoc pūti.

i Aut pro et.

k Illud tractauerit. i. descripserit. sic. ff. de bo. auct. in pos. l. fi. aut aduersarius scripserit. ꝛ alij dedit. ut in nouel. eo. ꝛ. j. subijcit statim.

l Non habebit. imo videt ꝙ sic. ut. C. de ꝓba. l. excep. ꝛ ff. de rei ven. l. officiuz. que est ꝛ. nam ibi probat reus demū cuz ꝓbauerit actor vel non. sed si ꝓbauerit actor vel non se sciri ñ pōt nisi videat ꝛ ita ꝓbat reus postq̄ ꝓbationes actoris audit. so. nō ibi per testes sed per instra ꝓbat reus. alij dicūt q̄ ibi didicerat. sed nesciebat. alij dicūt q̄ illa sit correcta. sed p⁹ verior. vel dic q̄ ibi sciebatur a iudice ꝙ actor ꝓbauerit non a reo. Item ꝛ. C. de ap. l. eos. §. si quis aūt. ꝛ de temp. ap. ꝓ hanc. vbi dicit q̄ in cā ap. possunt testes ꝓduci. sed iam erāt aperti testes in pria cā. ꝛ ita post did cita testificata testes ꝓducūtur. so. ibi nō dicerat testificata q̄ nihil ē. dic g̃ q̄ hec ē alia cā sz opi. nraz vel dic ēt sz alios q̄ ibi in prima cā. ꝓbatuz erat per instra ñ per testes. sed lz alij non pūt ꝓduci nunquid pūt idez reduci? videt q̄ sic. vt. ff. de qō. l. repeti. ꝛ ff. de inter. act. ō etate. §. fi. ꝛ C. e. l. fi. ꝛ ff. ō oper. lega. l. iij. eō videt q̄ nō. ut. ff. e. l. ꝓduci. ꝛ ar. huius §. so. dico nō admitti de iure ad part? sue postulationē. nisi in casu q̄ñ aduersarius non vult stare primo dicto. ꝛ sic loquit. C. e. l. fi. sed ad postulat? aduerse partis ex consue. reddit non vt addat. sed vt rōnez predictoz dicat. ꝛ idē per offi. iudi. nemine penitēte si hoc sibi videt. Item quid si sponte qd mutare voluerint? videt q̄ possit: vt. ff. de bere. insti. si ita scriptū. i. ℞. ō te. ma. l. stichus. sed ꝛ. est, si cū aliq̄ partium fuit locutus. ar. huius. §. al' auditur. sed quid si in medio tpe ceperit esse affinis illi pro quo fert testimoniū. lz sponte veniat non admittet. sed q̄ ꝓus dixerat valet. Item quid si post publicatiōez volo inducere ad reprobā. testiuz aduersarij quos prius induxerat? ℞. possum vt. j. eo. §. si vero. Item quid si i eos velit hoc modo videt reprobare idez cum sicut pro me: ita pro aduersario habeant dōe testes. vt. j. de sanc. epi. §. nulli. sed vt distingui an ex cā superueniente volo eos reprobare q̄ possum. vt q̄ sunt facti inimici. vl corruptos eos dico. aut ex precedenti q̄ non possum. vt. C. eo. l. siquis testib⁹. et. s. de his q̄ ingze. ad ap. §. illud. Item quid si non addere velim sed tñ ad confirmationē dictoz ꝓus velim post publi. inducetur? ℞. Ug. q̄ pōt. ar. s. eo. §. vbiq̄ testimonijs desunt ꝛc. sed dic ꝛ. ꝓp ꝓsumptiones quas hēmus hic prima. q̄ q̄ñ quarto ꝓducere volo ēt si nō didicero ꝓsumit tñ ꝛ. me. sed hec ꝓsumptio per sacramētū purgat alia si didicerim ꝓsumitur q̄ velim addere vel mutare. q̄ no purgat sacramēto. tñ hanc dñt quidā. Rog. sacramento purgari.

m Diuina iussio. nam ℞pta ꝛ ius elicita ꝛc. vt. C. de preci. l. ℞pta.

n Et q̄ñ legem. vt. C. de fi. instru. l. iudices. sed quid hoc illi adijcitur. ℞. hic clarius dicit. Item hic iudex nominatur apud quem huius fiant ꝓductiones. Item illa tunc tñ locū habeat q̄ñ a ꝓuincia Rome petebant. hoc aūt siue hs casu: siue eō a prouincia in prouinciā vt hic subijcit. Hic. s. Rome vl constantinopolis.

o Prouincie. vbi sunt testes. Habere. s. litigantem.

p Diffiniente. ꝛ sic alīs diffinit. vt. ꝛ. de fide instru. §. i. ꝛ diffiniet sm modum qui est. C. de dila. l. i.

q Intra prouinciā. s. vbi ipsi testes sunt ne a suis negocijs aduocent ꝙ esset graue. vt. ff. quēad. testa. aper. siquis ex signatoribus.

De testibus

r Testes.i.attestationes vel dicta testiū recipienda sunt.
s Hic.s.Rome vel constantinopo. Item.i.dicta testiū sup lite.
t Gestis.s.publicis scripturis in quibus dicta testiū sunt reddita ad latis iudi. prioꝛi per eū qui testes ꝓducit in ꝓuincia vel per eius aduersarium.vt.j.eo.§. dicit nunc eō ad superi.ti.
u Adulte.repete qm̄. Hic.s.Rome. ita
x Teneantur.i. ꝓtineantur hac.l. Et licentiā.repete volentib⁹. Huc.s.ro.
y Ꝓelententur.te coꝛam iudice hic. ꝛ qꝫ subijcit:aut expone ꝓ ꝛ repete volētibus.
z Et itez.i.rome.ꝛ ita nunc eō ad supi⁹
a Ad eum iudicantem in prouinciam.
b Abundantiā. hic nō tria. ꝓio qꝛ ad ꝫ intendūt iurisco. vt ꝓ bonum copia sit vt hic. ꝛ.C. de reb⁹ cre.l.gñaliꝛ. in ꝓn.ꝛ de bere. ꝛ ma.l. qm̄ multi.i fi.vñ quilibꝫ testis recipiꝫ nisi ex ꝓsse sit ꝓhibitum. vt.ff.e.l.i.scō nō qꝫ scim testis ꝛ alibi ꝓ statur ex cā vt hic.ꝛ C.eo.l.iudices.j.de san.epi.§.nulli.ꝛ sic in iuramēto calum. vt.j.vt liti. iur.§.sin aūt contingerit. siue iudiciale siue necessarium.vt.C.de re.cre.l.gñaliter .§.hisdem pñtib⁹. ꝛ vt.ff.de iureiu.l. ad personas.tertio nō qꝫ hic dici posse. nam ius est in hoc. ꝛ sic collige qꝫ hic arbitrio hoc constituiꝫ.vt.s.eo.§.eo.§.i.in prin. ibi licentiaꝫ ꝛc. poterit ergo ꝛ in causis ciuilib⁹ ꝓcipere pñtari testes coꝛam se. si sibi videt ꝓp cause magnitudinez ꝛ ꝓp suspicionē testium ꝛ sic loquiꝫ .s. vt defunc.seu fu.e.§.illud.q̄ est ꝺ. iam igiꝫ nō est qō. quid verius est si de vna ciuitate ni aliā eiusdez prouincie petanꝫ hec fieri. nā iudicis ꝓmittitur arbitrio.vt dictum est.
c Destinari.ꝓ dictis testiū qui sunt rome.
d Be eo.i.de testationibus dandis.
e A iudice.s.cāe.
f Testificationib⁹.s.supradictis.
g Illic.i.apud eūdem iudicē vt.ff.de iudi. de q̄ re.l.vbi.item ꝛ in eodez foꝛo. vt.ff. de iu.o.iu.l.pe.ꝛ de iudi.siquis postea.ꝛ.C.de vete.l.fi.vel.xij. Item in eodē loco vt large accipiat.s.vbi saluo honoꝛe ꝛ consuetudine maioꝛ iudicari cōsueuit non aliter per cāpos vel plateas.vt hic.ꝛ.j.de sanct.epi.§.siquis eps. colla.ix.ꝛ.C.vbi de cri.agi oꝛ.l.i.ꝛ.ff.de iusti.ꝛ iur.l.pe.nisi talis erat ꝓ suetudo iudi.quo casu ꝛ in secessibus.i. locis amenis poterit iudicare. vt.ff.de arbi.l.si cū dies.§.pe.
h Sancita sunt. vt .d.l.C. de fi. iustru.l.iudi.
i Prouinciam.ꝛ a prouincia.
k Non edictis.i.non dat⁹.q.d.nō debēt testes vrbani mitti in ꝓuinciā sed tm̄ dicta ꝑm Ja.sed tu dic ꝑm Al.i.apertis.sed clausis ꝛ sigillat⁹ vt subijcit.
l Signa.i.sigillabunt apud acta ꝓsidis vt hic.ꝛ palā iurabunt ꝛ ꝓducent.sed in secreto sua dicta dicant. vt.C. de fi.istru.l. iudices.
m Et ita.i.sicut dictum est.i. de sigillat⁹.
n Destinatis.s.gestis.
o Edictionē.i.nō possit alios testes in ducere qꝛ dicta sunt ei dicta testiuꝫ:ꝛ sic nota hic qꝫ si dcā testiū ꝛ aduersarij scia non pñt plures ꝓducere.si vero velis ꝺriam opi.defendere dices qꝛ hic nō ꝓducunt ad primā confirmandā.sed adiectio ꝓhibeꝫ ꝛ hoc diximus .s.e.§. qꝛ vero.
p Cognita.hic nō qꝫ testis ꝓo vtraq; parte reddit testimoniū.vt plene dixi.j.de sanc.epi.§.nulli.colla.ix.
q Forsan.s.vacillare inueniaꝫ.vt.ff.de q̄st.l.nimis.§.testes.ꝛ.l.ex libeꝛro.i. ℞.
r Obseruationib⁹.vt.s.spectent q̄diu reddāt testimoniū suū partib⁹ ꝓducent.vt.C.ce.l.qm̄.§.in exhibitiōe. Itez caueāt de nō recedendo si timeant recedere.vt.C.eo.si qñ al.
s Si vero testari.i. testimoniū ferre.
t Ex natiuitate.s.vt dicatur liber.
u Impleatur.i.recipiaꝫ.
v Ita sit.nō ergo seruū non posse testem esse.vt hi.ꝛ.C.eo.l.qm̄.ꝛ.ff. de testis.l.qui testō.§.Fuus.sed ꝺ.vt insti.de test.§.testes.ꝛ.C.de test. l.i.vbi dicitur qꝫ Fuus inꝺueniens.vt testis in testō.vꝫ testm̄ so.ibi credebaꝫ liber tpe testameti.lꝫ postea appareat Fuus. hic aūt ab initio opponitur ei qꝫ sit Fuus.ꝓterea nec ibi dicit qꝫ possit ꝓduci:vt sit test⁹ in iudicio.nec.n. ꝓduci possꝫ ꝛ ibi. sꝫ scriptꝰ a testi ñ viciaꝫ ꝓ eū.sic gꝰ ñ vꝫ testi

monij seruj qñ hñt locū.ll.que dicunt seruos toꝛqueri.vt per totū ti. de quest.ꝛ ff.ꝛ.C.eo. ℞.cū de suo facto agitur.ꝛ tunc sine iudicio ſm azo.vt.ff.o.sui.ꝛ.C. de questio. interrogari. sed h dirit demū iudicio precedente.ꝛ est ꝓ eo.ff.de edic.eo.l.quero.§.fi.ꝛ.ff. de proba.l.cū probatio.si aūt nō de suo facto tūc sunt iudicia necessaria.vt.ff.de questi.l.i.in prin.ꝛ hoc iter eꝫ neos interse aūt ꝛ oiꝫ.

Si vero dicat⁹ huilis foꝛtūe esse q testari⁹ voluerit is vō affirmet⁹ liber cōstitut⁹ si qdē ex natiuitate⁹ ipleat⁹ qdē testimoniū disputationū vō de statu huata rōe.vt si apuerit foꝛtune huilis esse ei⁹ testimoniū ac si neꝫ datū fuerit ita⁹ sit. Si vō libertū⁹ se dicat cōpellat⁹ demōstrare ꝓmum instrumē tuꝫ in quo libertatē ꝓcepit ꝛ hic testetur.Si vō in aliā ꝓuinciā libertatem dicat ꝓceptā.aut nō esse i ꝓmptu sibi ꝓbatiōes ꝛ hoc iurauerit⁹ euidēter testatio qdem scribat⁹.nō mōstrato veꝛo manumissiois instrō is q deduxit eū nō vtet⁹ ei⁹ testimōio. Si vō qs' dicat iudici odiosū pñtē⁹ ad testimōium sibi ꝓstitutū ꝛ approbauerit. statiꝫ qñ criminalis⁹ iter eos lis mouetur nō adsit⁹ ad testimoniū qs vsqꝫ a deo ifestus est donec de crimie⁹ iudicet⁹ Si vō⁹ alter odiosus esse dr̄ aut ꝓuetus pecuniarie ꝓcedat qdē testatio.tpe vō disputatiōum fuer⁹ huius modi qōnes⁹ Qñ vō legē posuim⁹ vt in pecuniarijs cāis nolentes testificari.illos nō ꝓpellēdos testimoniū agitur iudicium liberale nunqd interrogan⁹.dic qꝫ sic si agit⁹ cōtra suū qui se liberꝫ dicit.sue ct de dño alicuius sui q̄ratur inter aliquos per actionē in rem. vt.C.de rei ven.l.cum super verius si agitur. Item quid de statu libero videtur admittendum vt liber. vt.ff. si ex nox. cā.l fi. sed dicas ꝺ qꝫ serui sunt. vt.ff.de statu.li. ꝛ.l.statu.liberi. Item quid de ascrip. videtur repellendus a testimonio.vt. C.de agri.ꝛ cen. l.ne diutius.ꝛ .C.in qui.ca. colo. censi.l.ij. sed ꝺdico qꝫ liberi sunt.vt.C.de episco.ꝛ cle.l.iubem⁹.ꝛ.j.de san.epi. §.ascripticios. Item quid ꝺ monacho ꝛ ꝓsbiter⁹ videtur qꝫ repellantur cū ꝓ mortuis habentur.vt.C.de epi.ꝛ cleri.l.deo nobis.§.i.ꝛ .§.ꝺ nup.§.per occasionē. sed di co ꝺ.vt.§.de mona.§.cogitandū. Item qꝫ nō repellūt vt.ff.eo.l.i.alij aūt omēs clerici admittūtur. vt.C. ꝺ epi. ꝛ cle.l.presbyteri.ꝛ.j.ꝺ san. episco.§. reuerendissimi. Item quid ꝺ infantib⁹? ℞. in criminali non admittunt ī ciuili admittunt.sed sic ſm quosdam.vt.ff.e.l.iij.§.iul.ꝛ.l.quesitum. sed credo eos nō admitti regulariter casualiter aūt admittunt vt in crimie le.ma.ꝛ.C.ad.l.iul.ma.l.nulli.ꝛ quid ꝺ hereticis.vt.C.de heret.l.qm̄ multi.

x Si vero libertum.instrm.sed si patronus non vult ei demōstrare instrm manumissionis? ℞.officio iudi.co.vt.C.de libe.cā.l. sicut dataꝫ. Item quid si est amissum vel fuit nullū factū: vel ét non eo vti. sed per testes oi excep.maiores nulli ꝓbare? ℞.admittit.vt.C.de lati.li.tol.l.i.§.i.ꝛ.ij. Item est rō qꝫ instrī appellatione ét testes ꝓtinent.vt.ff.de fide instru.l.i.nō ergo qꝫ quidam testes sic repellunt vt nūqꝫ admittant qdam admittunt:sed postea fides eis non habeꝫ vt hic.ꝛ.j.pri.§.idem in quasi teste.vt in toꝛto.nam quidam nullomō admitūt vt minores.vt.ff.de q̄sti.l.de minoꝛe.qdam admittunt:sed non creditꝫ.vt.ff.de q̄sti.l.i.ꝛ.§.preterea.ꝛ.§.cū quis. Item q̄ est rō huius distinctionis? ℞. qꝛ cū ex natiuitate se dicit liberꝫ ꝓsumptio iuris nālis est ꝓ eo qꝫ oēs liberos esse dicit cū vero libertū per ꝓsequens asserit se fuisse Fuum cū libertini sint. ꝛc. vt.ff.de sta.bo.l.liberti.ex quo ꝓsumiꝫ hodie Fuus.vt ar.ff.fini.regu.l.in finalibus.C.ꝺ ꝓba.l.siue possidentis.
y Jurauerit. nō credi sacramento vnius sic ꝛ.ff.de dote prę.l.theopompus.C.de falsis.l. siquis decurio. ꝛ.§.de fi.instru.§.si vero neqꝫ.ꝛ.ff.depositi.l.i.§. si quis argentū.ꝛ hec sunt ar. qꝫ vn⁹ testis faciat presumptionē.ꝛ ad idem.ff.quēadmo.te.ap.l.i.in fi.non aūt ꝓbat pleni.vt.C.eo.l.iure.
z Si quis vero statim. cū aliquo tī spacio tpis.ar.ff.de sol.l.qꝫ dicim⁹.ff.de re iu.l.a diuo.§.ii.ꝛ.l.debitorib⁹.ꝛ.ff.ad treb. ille.§.i.ꝛ ad hesi.l.iij.ff.§.ibidem
a Presentem.s. testem.
b Quod.i.qꝛ.
c Crimialis.improꝑ hic ponit⁹ lis.nam lis est ciuilis cā crialis.vt.ff.eo.l.i.§.i.ꝛ.ff.de vbo.sig.si litis.
d Non adsit testō.s.admittit⁹ lꝫ ei non credat⁹. nō ergo testez rōne inimicitie repelli.vt hic.ꝛ.C.eo.l.si qui testi.ꝛ.ff.eo.l.iij. ꝛ est rō qꝛ inimici facile mentiunt⁹. vt.ff.de q̄sti.l.i.§.ꝓterea.ꝛ sic ꝓp inimicitiā q̄dam fiunt q̄ alꝫ nō fierent.vt ꝛ legata tacite reuocant⁹.vt.ff.admi.leg.l.iiij.§.fi. Item exheredat⁹ aliqs.vt.C.de inof.test.liberi.ꝛ a tutela excusant⁹.vt insti.de excusa.tu.§.int⁹.sed quid si postea datū testimoniū de facto recōciliatio inꝺuenit? vī valere testimonium.vt ar.ff.de adimē.lega.l.iiij.§.fi.sed certe ibi ab initio tenuerat legatū hic nō tenuerat testificatio.ꝛ hec ratihabitio q̄ esset tacita nō possꝫ q̄minus tāq̄ inimicus fuerit testificat⁹.
e Usqꝫ adeo.i.intm̄. Adeo.i.intm̄.
f Be crie.pp qꝫ ē inimic⁹.ꝛ sic nō qꝫ dī qs duob⁹ mōis inimic⁹ capitalis.vno pp crialez accusationē vt hic.alio qꝛ ad moꝛtez se odiūt.vt insti.de excu.tu.§.item.
g Aliter.odiosus.vt de leui inimicitia. Pecuniarie.s.adesse dicitur.
h Questiōes.ingret⁹.n.an sit cā de ei⁹ statu q̄ mort⁹ accusatiōi silatur. vt.ff.qꝫ me.cā.insti.§.i. Itē si de bonis vl ꝺ maioꝛi pte an ꝺ minia.vt insti.de excu.tut. §.itē pp lit⁹.ꝛ.§.itē lis.ꝛ.C.de inoffi.do.l.fi.
i Qm̄ vero legē.quā non bem⁹.ꝛ ita nō tres casus ad euidētiā lre.qꝛ aut ambo ꝓsentiūt quo casu ꝓpellit⁹ mediatoꝛ.vt hic in fi.§.si vero alt⁹ tm̄.tūc pōt sed nō ꝓpellit⁹.vt in ꝓma pte bius.§.ꝛ ar.ff.cōmuni.ꝺi.arboꝛ.§.de vestibulo. si neuter consensit ꝓstat qꝫ non admittunt⁹.

k Et quidã .s. iudices. sm ꝑmã exposito3 .s. pti. §. factũ. vel dic sm scõam ve=rius .s. mediatores. al. l Quidã .s. iudices. Componant hoc est re=cipiant. m Testimonio. isto3 mediato3: vel alij sm scõam
n Volunt vti .s. nullomõ credentes hoc velle legem predictam.
o Compellere. scilicet iudicem.
p Exhibere. qõ est genera le in testibus q ꝯpellant. vt ff. õ tab. exhi. l. iij. §. exhibe=re. sed quos appellat hic me diatores? R. ꝓsonectas q explorãt vtriusq3 voluntate ptis & in multis ꝓsistit corã offi. vt. s. de fideius. §. & non solũ. & .s. de fide instru. §. si vero administrato3. & ff. de prosone. l. ij. in prin. & l. iii. in fi. sed que est rõ: q3 ibi nõ cõ pellunt altera parte volente? R. forte q3 preciũ aceperũt pro huiusmõi officio q ꝓfo reticũ dicitur. vt. ff. õ ꝓsone. l. i. vñ si res pficit beat & ide cõmodũ. quare pp ꝓpũ cõ modũ videt dicere. sz quid si preciũ nõ accipiat? R. ad=huc. Idez presumim9. q3 af fecte cõpleri pp id qõ labo=rauit. & q firmuz remaneat ne ei imponat q nõ caute se habuit. alꝫ auferatur ei qõ est datum. ar. C. de assꝰ. l. fi. in fi. quidam tñ dixerunt ꝫ dici ꝓsonetã. i. executo3em hoc est tutoꝛez vel cura. vel aduocatũ q dici põt. vt. ff. eo. l. fi. in fi. & ff. de iure fi. l. deferre. §. sed omnem.
r Hic. i. constantinopoli.
s Ex hoc census. nõ apud quos hui9 publicatiões vel ꝓductiones testiũ fiãt. vt. s. de defen. ci. §. nulla. & C. de testis. l. testã. & l. consulta.
t Queruntur. i. ꝯquerunt.
v Cõtra leges. i. q3 sunt eis debitoꝛes ex aliqua cã sic lo quitur. s. vt ocs obe. iudi. §. si igitur.
x In postez .i. in futuz. al.
y Eis conquerentibus.
z Ab vna .s. sua ꝯquerẽtiu3
a Gesta sunt .s. data sunt te stimonia.
b Illo. de quo fit ꝗrimonia
c Presentem. hic nõ duo. primũ q ꝺz esse pñs aduer sarius: & ad hoc vocari sic. vt. ff. ꝺeuic. sed iõ. §. pñti. & ff. mino. cãe. §. i. & l. etiã. §. fi. & in aut. vt spon. lar. §. adhoc. et. s. de here. & fal. §. si vero absint. scõm q ꝺz audire attestatiões q quidaz sic intelligunt. vt oia debeat habere & dicta testiũ audire ꝓductoꝛ. & nihilomin9 postea poterit testes ꝓducere. nam sic ẽt si nõ veniret. vt. j. eo. §. pri. ibi & eni ꝛc. & hoc q3 pñs est. si aũt absens est idẽ ius est cũ absentia eius ꝓ pñtia hẽatur. vt. s. vt ocs obe. iu. §. si vero neqz & est ꝓ eo C. de fi. instru. iudices. sed ꝺ hoc est. s. eo. in. §. illud. vbi dicit nullomõ ꝓduci testes postq̃ dixerit testificata. sed ipi soluũt illud q3 ꝓducũt ꝓ9 litem con. hoc ante li. con. tu vero dicas q hic dicit q testatiões debeant audire. i. sacramẽtũ q3 iurant. vt. C. eo. l. si q3 & ẽt facere qõnes pñt. vt. ff. de adul. si postulauerit. §. qõni. nõ tñ rñsiones audire sed in secreto iudici debeãt dici abñte aduersario & alijs testib9. vt per danielez inductũ est. tertio nõ q testes ꝓducũt hic añ lit. con. ex cã q3 moꝛibundi sunt. vel recessuri. vel similis cã supuentura. vt hic. & C. de vt. pu. l. fi. & C. de aduo. di. iu. l. laudabilẽ. §. quotiẽscũq3 & ff. ad. l. aquil. l. iij. & l5 si est actoꝛ qui eos ꝓducit. reus aũt semp põt ꝓducere ẽt añ cũ nõ sit in sua potãte q3 ꝓuenit. vt. ff. de excep. do. l. pure. §. fi. regularit aũt actoꝛ ñ añ sed p9 lit. con. ꝓducit. d Respuerit .s. venire. Parte tm̃.
e Inutilia esset. hoc. n. eẽt nisi vocarẽt. vt hic. & C. e. si q3.
f Per te. s. tm̃. g Eo. de quo fit querimonia. h Depositiões. subaudi tanꝙ pñs habeat. etenim. ꝛc. alꝫ deest. eteni & dic publicabũt. i. in scri ptura publica deducunt. non aũt publice legentur.
i Nisi. q. d. nisi hoc sit q aliqua sit necessitas que reuenire vel duci non possit filꝰ est aduenienti. & sic secure sit. q fit abñte aduersario ꝓtumatiã. vt. C. de iur. emebi. l. ij. §. fi. k Efficient. nõ ar. ff. de fur. si itaq3. & C. õ suo pi. da. si creditoꝛib9 l Uti. i. dicere. si hz aliquas rões quib9 possit se defendẽ & quibus possit disputare vtaꝫ his. nõ aũt poterit se iuuare di cendo q testes actoꝛis iurauerũt se abñte. & hoc pp suã prauitatez & au dacią. si aũt non fuisset ꝓtumax in vemendo. vt q3 nõ fuit vocatus. vl fu it. sed non erat in ciuitate. vnde potest se iuuare vt. s. eo. §. ibi vt non in postez ꝛc. vbi dicit in ea ciuitate. & §. si vero volunt ibi inutilia eẽnt ꝛc.
m Quod videntur .s. testationes facte.

uz dare q3 ante mediatoꝛes facti sunt ipsis & qdã abutũt ꝫ & i testimõio volũt vti. Hãcim9 si vtraq3 ps ꝓlẽti at q & mediator eoꝝ fiat testificatoꝛ. ꝓponant ãt ea q3 ab eo dicũt ꝯpelle re eũ ẽt nolẽtez testimõiuz phibeꝛ ꝓ hibitiõe pp quã eũ nolẽtẽ testificari penitus nra voluit lex ꝓpter ꝓsẽsum vtriusq3 ptis sublata. Et hoc vo ml totiẽs actũ scim9 q qdã aut apud lo coꝝ defẽsoꝛes aut apud clarissimos ꝓuinciaꝝ ꝓlides aut forte ut assolet hic apud viꝝ clarissimũ magꝝ cẽt9r ingrediunt & ꝗrunt tãq3 ab aliquo sustinẽtes aliqd ꝓtra leges aut aliter lesi aut dãnificati testes volẽtes ꝓduc cere vt nõ ipostez opponat eis que ab vna pte gesta sũt oz & illuz ĩ ea ci=uitate ꝓstitutũ i ꝗ testatiões dant ad monitũ a iudice siue defẽsoꝛe pñtez esse & audiꝛ attestatiões. Si vo nolue rit aduenire sz respuerit vt ex hoc ab vna pte testimõia dent vt ꝛz hoc ipz inutilia essent sãcim9 huiusmõi atte statiões ita tenere ac si nõ ex vna pte ꝓstitute sunt. sed tanq3 eo pñte fce sint. Si eniz recusauerit & aduenire nolu erit & audire depõnes & eniz publi cabũt. & nisi ꝓ inexcusabilẽ aliquam necessitatẽ deduci nõ possint similis aduenięti erit & nullũ iuuamen ex sua ꝓteruitate ei efficiet. sz videant qui dem ꝓbatiões facte. Quecũq3 vero ꝓpetierint ei ad disputãdũ de eis lice bit his vti solũmõ q vident esse ex vna pte pp ei9 ꝓteruiã ꝓpterq3 au datiã minime aduenientis attestatiõi bus opponere nõ valẽte. Omnibus alijs q̃ de testib9 & ab his q ante nos & a nobis dicta sũt & sancita fixis ma nentib9 & a nris iudicib9 obseruãdis siue maioꝛes siue minoꝛes sint & siue in hac magna ciuitate siue foras ĩ ꝓ uincijs vt & ea q̃ de testib9 sunt quan tũ possibile nobis est corrigẽtes ad=huc puri9 & sancti9 lites agi ꝓparem9 ꝓpter q̃s & cognitones fieri a iudici bus oĩb9 diuinis ꝓpositis euãgelijs sancim9 & iusiurãdũ subire & pulsan tes & pulsatos & aduocatos ꝓcipim9 vbiq3 deũ inspectoꝛem & coꝝ q iudi cãt & qbus iudicat. & q testimõiuz ꝓ bent aĩab9 vt phẽnis dci. & ꝓmemo=ratio & pitia mũdalitiũ & citra suspi tiõem litigãtib9 fiat. Quã vo legẽ te=nere volum9 ꝺ cetero oĩ tpe. Que igi tur placuerũt nobis & ꝓ hãc. diuinaz mãifesta sũt legẽ. Tua eminẽtia ope ri effectuiq3 tradere festinet.

De immẽsis donationibus in filios factis. Rubrica.

I Dez. au. Jo. pre. scõo sacro. ꝓ ozi. ꝓ toꝛi scõo ex consu. oꝛdi. & patricio.

Dudũ de falcidia & illi9 pte de creuim9 augentes eã nõ igno bili incremẽto. q eni nimis in eqle ẽ nõ valde placet nobis sz opoꝛtere q dẽ ꝓponi filios quos pr voluerit nõ tñ in tñ minuere alijs vt impoꝛtabi=lis sit eis iminutio. polita igit a nob lege in sua vtute manẽte illud volu mus vt si qs donatiõez immensaz in aliquez aut aliquos filioꝝ fecerit ne cessariũ hẽat in distributiõez heredi tatis tãtaz vnicuiq3 filioꝝ fuare ex lege ptez ꝛ̃ta fuit ꝓscꝛ̃ donatiõem pr in filiũ aut filios quos ea honoꝛa uit faceret. Si eniz nihil vlterius ĩ donatiõib9 ꝗrebunt q hẽant qdez in oi substãtia pñs qõ legitimũ est in tãtũ ãt aucta quãtitate ꝗ̃tũ hũit sub stãtia pñs añ. ꝛ̃ donatiõibus exau=

e Ignobili. alꝫ ignobili siue non. alꝫ non gnobili.
f Placet nobis. ꝺẽ qõ est nimiũ vertitur in vicium vt hic. & ff. õ iniur. Item apud. §. qstio. & C. de emenda. ꝓpin. l. i. & ff. cõia pre. l. vendi=toꝛ. in fi. & .s. de nupt. §. fi. & pe. & insti. ad. l. fal. §. qtitas. & ff. ad mun. item si filius. §. q dicit. & .s. de referen. in. §. sed multi. ꝛc. ar. ꝺ. s. de nõ ali. §. finimus. g Lege. s. ꝓdicta. s. de tri en. & semiſ. §. i.
h Et si quis. idem in muliere. vt matre vel filia. vt. ar. ff. ꝺe ver. si. l. i.
i Immensam excedendo doctrantez in donando imo assem. sed & hoc põt dici doctrans impꝛopꝛie. k Distributiõe. quã facit p testm̃ idem & si ab intestato decedat. vt. C. eo. l. precibus. ꝛz querela inoff. te=staméti. tm̃ habeat locũ qñ factũ est testm̃
l Filioꝝ. an in supioꝛibus. idem? R. vtiq3. vt. C. e. si filius. itẽ an in fra tre idem quidã nõ. tu dic q sic. vt. C. de inoffi. te fratre. & C. eo. l. fi.
m Querebunt. alꝫ conquerent per querelã inof. do. ꝓpositã & postea rei ven. vtili. añ. n. non vendicat cũ dominiũ translatũ fuerit cũ in frau dem hominis non legis fuerit facta donatio. vt. ff. de iure pa. si libertus sed sm azo. & R. vtilis pręt here. hz locũ quasi titulum hereditat. ha=bito pro non titulo. q non est verum cum verus titulus donationis in fuenerit: sed cũ nõ valuerit donatio filio in potestate ꝓstituto. ergo fa=mil. her. agitur cũ ipso iure non valuerit donatio. vt. C. de inof. do. l. ij. sed R. hec ꝓsti. intelligit qñ non fuit institut9 ille cui fuit donatũ. vñ confirmata donatio fuit sed reuocat. vt hic quatenus fuit iofficiosa. vel dic q olim nulla erat nisi in casibus. vt predicta. l. C. famil. herciscun. si filius. sed hodie ꝺ vt hic. sed reuocatur quasi inof. vbi doctrantem ex cedit. & sic corrigunt hic oĩs leges que dñt patrẽ filio donare nõ pos=se. sed prima verioꝛ est.
n Hereditatem. vt. C. de le. l. cuj

De immensis donationibus filiorum fact
Vt sine prohibitione matres debitrices &c

resonsum.t.ff.de le.i.l.que filiabus .§.fi.t.l.se.

o Hec constituit. p In donationibus. volunt quidam vt. al. dre spāle esse. vt ibi facta est imensa donatio fratri . lz re t psilio.tñ ad legitimā portionē reuocet.nō in totum fauore frīs. In alijs aūt personis ꝑ est. vt. ff. de le.ij.l.ticia scio.§.imperatore.atq; bi re tñ ad legitimā ſm oēs sit reuocatio. vt C.eo.si totas. vl dic q dicit .l. titia fieri reuocat. in dimidiā s.trientis. vel quarte sue qñ duo erāt filij vt. C.eo. si mater. t ita siue re t consilio siue re tñ. siue sint filij: siue extranei. quibus donatū est in legitima reuocetur. vt C.eo. si liq̄at. nā ibi re t psilio facta erat donatio. t tñ ad legitimā reuocat. sed si habeo vnū tñ filiuz t dono vni eōrneo lz qō non videt inofficiosa. p ea alio tpe duo dono qd erit? R. t primā videt in officiosa. vt ar. ff. ad l. fal. in q̄titate. §. fi. t. ff. ō mino. l. iij. §. i. in fi. t sic reuocabit in totū. t hoc si re t psilio fecerit idē bo die per hāc psti. et si re tñ. vt. s. §. pri. op. ad.

q Hec. s. lex. s. pri.

r Biliguntur. vt. s. de nup. §. pe. col. iiij.

s Et hūanaz. i. eaz que faciūt boies.

t Augmentum. sed quid adijcit hec consti. illi ti. C. e. R. ibi quarta faciebat ioff. do. hic aūt et tertia vel semis. vt. s. pri. ibi vt nō minus habeant illi zc. t est ar. C.eo. l. fi. lz quidam ꝓ. Item hec: siue re tñ: siue re t psilio facta sit dona. hz locuz illa disfictio ſz quosdam. Item hic dicit inspici tps facte donatiōis. ibi nō. vt. s. §. i.

u Hec itaq; rata. vt nihil eis dimittere teneat: vt. s. de hī. t fal. §. exhed datos t. s. de nup. §. pe. t C. de secundis. nup. l. fi. in prin. t sic nō. q hec facit cessare grelam. Item datio legitime. vt. s. eo. ibi sic. n. nihil. Itez quinq̄nij cursus. vt. C. eo. l. fi. Item si detur auxiliū ordinariū. vt famil. her. q dotatio non tenuit. vt. C. eo. l. ij. Itez si ex ordinariū vt testi. in inte. ex psona defuncti. vt. C. e. l. si filius. Itez si ex ordine. vt. l. i. C. de inoff. do. Item dona. agnitio. vt. C. eo. le. ex donatio.

x Rica. U Ut sine. hec pars expedit vsq; ad. §. q; vero sequens. t negz ius zc. expedit vsq; in fi.

y Uper legem. vt. s. vt hi qui ob. phi. ba. res. mi. in prin.

z Quatenus. s. scripsimus. Quia vero veteres. nō dico digestoz. naz ſm eas non pōt esse tutrix nisi ipatoz confirmaret. vt. ff. de tutel. l. vlt. t ō testa. tu. l. iure nō. sed. C. vt. C. qñ mulier. tu. n. l. ij. t nās. vt in. l. vlti. eiusdem ti. vt. s. nup. §. si vero tutela. t. s: qui. mo. na. effi. sui. §. pe.

a Curam. i. tutelaz. b Constitutio. s. predicta. vt hi. qui ob. p.

c Legem. i. in. d. l. vt hi. qui ob. qui hoc dicit q creditoz vel debitoz tutoz non sit. d Patrum. idem in auia. vt. j. de bere. ab intest. §. ex his. t. in quo prīno. vel materno ſm io. vt ar. ff. de ritu nup. l. pe. §. i.

Item in patre filiū emācipante. vt ar. C. de cu. fu. l. fi. in prin.

e Existimamus. nō mirabile. q est inceptū nō fallere regulā si equitas videat. sic. s. de non alie. §. vt autez lex. t. ff. de regu. iur. l. semp. t. ff. de le. tij. l. vroꝛem §. felicissimo. f Objiciat. vere nō matri alijs. qui alijs tñ ē cū illa. nāq; zc.

g Illis. s. alijs extraneis. t sunt ablatiui absoluti.

h Ad filios. i. alienos.

i Recte supple. t iō recte zc. lz alīs. alit exposuerit hāc lram.

k Licentia. nec. n. cogit: vt j. vt li. ma. t aui. i. R. azo.

l Formidare. i. timere.

m Sint. s. debita mris t filij.

n Ultiq;. al. vtraq; vl vtiq;

o Constitutōes. q̄ sunt. C. qñ mu. tu. of. fun. l. pe. t fi. in quibus nō curabat. an esset creditrix vel debitrix vl nō.

p Quia vero legem. que ē qñ mulier tu. of. fun. l. fi.

q Turā. i. tutelaz.

r Pene. i. fere.

s Batum est. s. ius

t Esz. s. nobis

u Eo q̄ idest ideo.

v Alique. i. mulieres.

x Eum. i. deū. vel dic eum i. ad iusiuran.

y Impietatis. s. deieratōis

z Docet. vt. ff. de le. t sena. con. l. nam ad ea. t. s. ō psu. in fi. colū. ij. t. ff. de vsuc. l. iusto. in fi. i. R. qñq; tñ iurant t fuant. vt his explis. C. ō le. t bere. si maioꝛ. t si pars bere. pe. l. antiqui. t insti. de re. di. §. insula.

a Propter ea. igitur scema. i. ordinem.

b Senatusc̄ōsulto. vt siqñ obligauerunt se teneat pro pupillo. alīs ñ ꝯberet boies secū q̄ pupillo noceret. t ex hac recusatōe dat ꝯbentib⁹ excep. lz executoꝛib⁹. vel iudici facta sint. t cū alīs q̄ maius est datur actio. vt. ff. rez pup. sal. fo. l. iij. t. iiij. t. j. de exē. tu. §. i. t. C. ō epi. t cle. auct. generaliē. sed nunquid semp t cuilibz iuri rñūciari pōt? plene dicas. q̄ aut ius ē publicū auctoꝛitate t vtilitate. vt q̄ ius fisci. vl alīs publica vtilitas ibi vertit. t tūc renunciari nō pōt. vt. C. ñn sensu. vel reliquis. l. i. t. ij. ff. de pac. l. ius publicū. t. l. inf auct. auctoꝛitate tñ non tñ vtilitate. naz t hoc dicit publi. vt in isti. de excu. tu. §. i. t tunc aūt statutū tñ vtilitate renūciant (aut renunciātis. t cōis. prio casu pōt renunciari: siue sit p̄uilegiū sūi ius ex aliquo ꝯctu vel pacto vt. ff. t. C. de pac. t de transt. t de exceptio. t de noua. hic excipe casus illos quos nō ſm io. C. de pac. l. pe. si vero cōi vtilitate. i. publica t renunciātis tunc non licet. vt. C. de iure calum. l. ij. §. sed q̄. t. ff. de po. quos phi. t. ff. de admi. tu. quidam decens. t de ope. li. l. cerdonē. t ō pac. iur. gen. §. si paciscar. t pro hoc puto q̄ hoc pactū nō teneat q̄ faciūt creditoꝛes q̄ debito nō valeat ꝓbare solutōz nisi per scripturā cū sit cōis vtilitas testificandi. vt. s. de testi. in prin. t nō oz angustari. C. de here. qñ. in fi. imo debet impugnari. vt. C. de re. credi. l. gñaliter . in prin. nec ad vnam spēz ꝓbationis. iudex oz alium eligere. vt. ff. de testi. l. iij. §. q̄. ar. si vero renūciet iure cōi q̄ nec in fauoꝛē nec est in eo publica vtilitas pōt renūciari. vt t nō. ff. de pac. l. ius pu. §. sed videt q̄ ēt vtilitas vertit i iure q̄ possit renūciari. vt. ff. ō feriſ. l. i. ideoq; distingūt alij. aut ius consistit in ꝓhibitiōe vel precepto. t tunc renunciari non potest. aut in permissione t tunc potest alij. sic q̄ aut est gñale. t tūc lz aut spāle: t tunc si odio nō licet. vt in mace. si vero fauoꝛe licet. vt. ff. ad vell. l. fi. §. pe. p̄mā approbo. nec ob. d. l. de feriis. q̄ tacite fuit ibi renūciatū. q̄ lz ēt vbi al's non liceret exp̄ssiz. vt. ff. ō ꝓcura. filius. §. veterani. velq̄ ꝓncipaliē ēt laborantiū vtilitate dant ille ferie. vt p̄z in eadem. l. de feriis. in p̄n. ibi. q̄ occu. zc.

rirēt nō valētibus filijs q donatiōibus honozati sūt debere ꝓtētos qdē esse immēsis his donationib⁹ videri āt abstinere paterna hereditate lz neqz cogēdis qdem si cōtēti sunt donationibus suscipe hereditatē necessitatem āt habentib⁹ oībus modis ꝓplere frībus qō hic differt ſm quā scripsim⁹ mēlurā vt nō min⁹ illi habeant q̄z q̄ ex legib⁹ eis debet ꝓpter factam in donatiōib⁹ inmēlitatē dum liceat patri mediocriter sapiēti circa oēm plem ēt his q ab eo potius diligunt donare aliqd amplius t nō ceteros filios p inmēsitatem in illos facta ledere. t nr̄am transcēdere intētō nē. t hec qdē nostra ab initio cogitatio est. differētes autē illud dudum t humanaruz experti animarum quoniā videbam⁹ eos in huiusmodi passionib⁹ labefactari atqz descēdere p pterea nunc augmētū illi hac lege h⁹ facim⁹. Hec itaqz dicim⁹ ō filijs gratis existentib⁹ eis. nō de ingratis t q b⁹ pater iustā t legitimā ingratitudinē infert. nā si hoc ita se habere apparuerit t approbent ingratitudinum cāe sint ea que in lege de ingratis posita sunt rata nihil hac nostra legislatiōe munienda. Que igit placuerūt nobis t p hanc sacrā nostram declarata sunt legē tua celsitudo operi effectuiqz tradere festinet.

C. At sine prohibitione matres debitrices t creditrices tutelā gerāt minorū: neqz iusiurādū prestent q̄ non venient ad secunda vota.

Idem au. Jo. pre. secundo.

Uper scripsim⁹ legē sup curā minoruz malignitates q̄ circa eos fiunt ex frequētib⁹ litib⁹ q̄ apud nos agitātur uenientes q̄tenus nullus obligat⁹ existens minoribus aut obligatos eos hre se dicens curā exerceat ne forsā in ptātem rez factus agat aliqd circa minorē malignitatis t lex ipsa rata nobis sit t ex p̄senti firmata. Quia vero mribus volentibus curā hre minoz t petentib⁹ ſz veteres t nr̄as leges curā subire obiecta est ꝓtra nr̄am intētiōem ab aliqb⁹ nō recte huiusmodi ꝓstitutio volumus in legē hoc dicentē matrū excipi psonas. p̄mū qdē cām introductā p minoꝛib⁹ semp phibere modo ieptissimū extimam⁹. deide null⁹ eandē cōstitutiōem objiciat mri t alijs cū illa nāq; nature amoꝛ pi⁹ circa filios sine suspitiōe faciat q̄plurimum illis nullā habentib⁹ ad filios fauoꝛis necessitatez recte nō est mrib⁹ derogandū. ideoq; lñia sit matrib⁹ ſm antiquā obseruatiōem ab renunciātibus t obligātib⁹ suas res sicuti ꝑus scema fuit t tueri filios ēt talē ꝓscriptionez nō formidare. sed ita sup his esse ac si nec ab initio ꝓtigisset legē i hoc scribi. q̄propter siue dotes siue sponsalitias largitates exigūt siue alia ō bita habeant siue matres ad maioꝛes siue minoꝛes ad matres paternis foꝛsan occasionib⁹ aut ēt ex p̄cijs. multa nāq; qlibet cogitās t ꝓsiderās ad inuēiat. sint hec integra vtiq; ſz poꝛes ꝓstitutiōes iudicāda t tractāda siue legitimoz siue naturaliū mater filioz tutelā geret. Quia vero multā habem⁹ formidinez ne facile iusiurā dū p magnū deū det t hoc p̄uaricet pterea credim⁹ oportere t hāc emē dare legez q̄ vult matres dū suoz filioz curā gesture sūt iusiurādū iura re q̄ ad secūdas nuptias. nō veniēt t totiens scim⁹ p̄uaricare legez t iusiurādum piurio datuz quotiens pene datū est vt peccatū aptissimū eēt q̄ hoc intulim⁹ iusiurādū ad p̄uaricanduz. non enim eo qō alique seruauerūt iusiurādū pterea oportet t eas q̄ exonerāt euz habere occasiōez impietatis in deū. nam qō raro fit sicut t vet⁹ sapientia docet nō obseruant legislatoꝛes. sed qō fit plerunq; t respiciūt. t medent. C Propterea igitur sancim⁹ aliā qdem obseruatōez quā in matrib⁹ obseruam⁹ valere ſz scema t abrenūciare eas t veleiano senatus cōsulto. t omni auxilio omnia agere que p̄ius decreta sunt iusiurandū vero nō ꝑberi sed sufficere

a Iusiurandū. nūquid a'bsoluitur ab illo sacramento qs̄ de admi. datur. vt. §. q ob. §. fi. non puto. ⁊ qr nō dicit hic. ⁊ qr citius ad nubēdū mouent q̄ male admi nistrādū.

b Proferret. ⁊ sic nō q̄ q̄ pena patit si iuraret. vt. C. qui mu. tu. of. l. i. ⁊. ij. ⁊. §. de nup. si aūt eandem. ⁊ tunc qui non iurat. iurameūtū. n. ⁊ nil aliud est remissum. ⁊ sic pena disertionis durat. ⁊. C. qui. ex ca. j. irro. l. decreto. ⁊. ff. de ꝓria actiōe a tutela.

c Hec igit. prouidentie hec s. cure sunt.

d Descriptiōes. l. rex mīo rum. q al's inuentariuz ap⸗ pellatur.

e Scriba. vt. C. ō magistra. con. l. fi.

f Alijs. s. pītib⁹

g Subtiliter. cum inquisiti one.

h Bandis. s. rēpu. bl. fore.

i Legibus. vt. C. ō admi. tu. l. tutores. ⁊ insti. de satis. tu. ⁊ cu. §. pe. ⁊ de atul. tu. §. penultimo.

k Rica. Tit exactione. hec prima pars dicitur. j. eo vsq; ad. §. illud quoq;.

l Instante. casus ablatiui absoluti. Filij. s. ꝓponant

m Et vt voluerit. hoc expo nit. j. eo. §. illud. vsq; in fi.

n Exigi. illud vbū regit du os diuersos accusatiuos sic s. de referen. §. hic aūt.

o Eum. ' . virum.

p Duz. extulisset. ex pone. vt. §. ō nō ali. §. i.

q Secūde s. vxoris factus vir Suscipiens. ab ea.

r Dato. taz in personalibus q̄ hypotheticis. vt. C. qui. po. in pi. babe. l. fi. §. i.

s Dotem. nā ꝓ alios bene erant admittendi pus azo.

t Damus. repete ⁊ nō alijs damus ⁊c.

u Aut heredib⁹. hoc priui legium in psonalib⁹. ⁊ hypo the. p dote nec exneis bere dibus miseris datur. vt hic. ⁊. C. de priui. do. l. i. cū sit p sonale. vt ar. ff. de admi. tu. lex plurib⁹. nec creditorib⁹ s. mulieris. sed filij sic vt su bijcit. ⁊. C. qui. po. in pi. ba. l. assiduis. §. except.

x Illos. s. pīmi mrimonij.

y Expensam a viro.

z Hypothecas. i. actiones. hypothecarias. H.

a Secunda. s. vxore.

b Essent. al's erant. ⁊ est regula p̄o eis que dicit qui p̄ ore est tpe. ⁊c. vt. C. qui. po. in pi. ba. l. ij.

c Dis igit. sancitū per hāc l. tñ. ⁊ per alias p̄ores idez est in hoc casu. vt. C. de iu re do. l. vbi. ⁊. l. in reb⁹. ⁊. ff. sol. ma. si cū dote. §. fi. ⁊. ff. de pui. cre. si neutri. §. in bo nis. ⁊. §. vt immo ante nup. do. l. pe.

d Et p̄o etiā.

e Singulos. s. hoc sancituz est in illa q̄ ⁊c.

f Competit. vt. C. de iure do. in rebus.

g Si nihil vō dotem. s. dotis petitionē. vt qr sine culpa diuortiū intercessit.

h Successionem. al's successiones.

i Nature. qr oēs pīt filij: vel liberi appellari. vt. ff. de ver. signi. liberoz.

k Publica. i. scripta manu publica ⁊ pignus in vtrunq; fuerit obligatū ⁊ sic i pignore preferr̄ pmū scdo. vt subijcit. ⁊. C. qui. potio. in pi. l. ij. non aūt in psonali. vt. ff. de puile. credi. l. puilegia. vel dic vnū ab vna ciuitate aliud ab alia. nam ci nitas mutuat. vt. ff. ad mace. l. nihil. sic dicitur impropꝛie publica. vt. ff. de vb. si.

eū q nec. ⁊ ō p̄ub. §z ⁊ bi. §. p̄tea. ñ aūt poni pōt q̄ vtrūq; a fis. vl' vtrūq; ab vno cre ditore fuerit acceptū cū nō dicit aliqs sibi p̄ferri.

Item qō di cit necessa rio dic. i. ꝓbabili ter. nam hec regula q̄ prior in posteriori in pignore p̄ferat fallit in. vij. casibus. vt. ff. qui. po. in pi. l. interdū. ⁊. l. se. ⁊. C. e. assi duis. ⁊ in eodē ti. l. scripturas. ⁊. C. in qui. c. pi. ta. con. fat. no tuz est. ⁊. C. qui. po. in pi. l. licet. ⁊. C. de pigno. l. vlt. cū auct. ibi posita. ⁊. ff. de re ligio. l. pe. ⁊. §. ō trić. ⁊ se. §. illud quoq;.

dudū ⁊ dam⁹ hoc puilegiū aut hēr dibus aut creditorib⁹ sed solis filijs plurime li qdem dubitatiōes extite rūt in hac cā dicēte ba qm̄ expēdisset ⁊ añq; ad eius venisset mrimōiū po ris vxoris dote ⁊ nō esse iustū. suam qdem dotē pdere q̄ tm̄ inuētus est reliqsse vir quantū sufficeret soli be dotē eā pdere illos aūt expēsaz iam dotez pcipere. sz filij hypothecas p ponebāt qm̄ oio reb⁹ existentib⁹ mo rienti hypothece seniores potiores quā be essent. His igit in dubitatio nē venientib⁹ illud certū ⁊ ēt a nobis sancitū est qr si aliqd appareat reruz p̄oris aut be dotis hoc necessariū fili os p̄oris. aut be hre aut si moriat ēt illa filios eius singulos qō, ppria ha bendū suū oīderit. Hic eniz ⁊ in rem q̄ de ꝓprietate est cōpetit pure ⁊ unū quēq; q̄ suū est habere nullo puile⸗ gio indigens. Si vero nihil appare at vtriusq; rez vt aliqua qdē appa reant aliqua vero desint siue supsti tes sint mulieres repudio forsan p̄o ri mr̄imonio dissoluto ⁊ ꝓpetere mu lieri dotē sine defūcte sunt filijs exi stentib⁹ ambe aut ēt vna haz in his q̄ desunt superiorē esse p̄orē ⁊ filios ex ea anteriorē dotē ꝓponentes idest dicere nepotes ⁊ pnepotes deiceps successionem cuinsq; nature fuerit. Sicut eniz si duo debita publica fuis sent necessario antiquum ꝓponet po steriori ita ⁊ ad hec puilegia necessa⸗ rium est p̄ori dotī dare p̄ora ⁊ ita be ⁊ dotē nō ꝓponere dotī nec hypo thecā hypothecis. sed qō antiqui è in tpe amplius manere ꝓpriū robur habens ⁊ puilegiū. Tpa nāq; hypo thecarum pmutare aut iterimere vel minuere nullo modo patimur Et hoc dicimus nō ignorātes qm̄ iam ⁊ in alia quadā nostra legislatiōe h decreuim⁹. sed qm̄ oino motū è apō nos ⁊ quasdam habuerit aliquo mō cā questiones ꝓpterea ad p̄ntis legis op⁹ accessimus nō vt nūc aliqd pus sanciuerim⁹ sed vt clariorē cāz oībus ꝓstituerem⁹. Illud quoq; adjicere legi bonū est q̄ mota questio simili ter necessariū nobis ad legislatiōem fecit. Si eniz debet dotē mulier ⁊ illa qdē dare voluit ipsa forsā aut q̄ pro ea ꝓmisit illud qcunq; fuit aut ꝓxi moz aut extraneoz aut ꝓfectitia aut aduētitia sit dos . Hec enim verba legis sunt vir āt aut ei⁹ p̄ forsan aut

Item valet oblatio ad inhibēdū cursum vsurarū qui nundū ceperant. C. e. l. si nō stat ⁊. l. si creditrici. Item vt sit in periculo creditoris vt. ff. de solo. que res. Item vt impleant conditionē. vt. C. de insti. ⁊ substi. l. i. atsi cōsignatio depositio hoc plus. vt debitor ipo iure liberetur. vt. ff. depos. l. i. §. si pecunia. ⁊ si fideiussor agat exinde mandati. acsi solutuz vt. ff. mandati. qui mutuā. §. i. ⁊ cursum etiam vsuraz iam currentium impedit. vt. C. de vsur. l. acceptū. ⁊ facit. s. de exbi. §. fi. ⁊ ff. de condi.

abrenūciatiōez solā veleiani ⁊ alioz oīum ⁊ de secundis nuptijs nullo iu reiurādo de hoc dādo: moxtū vt se cūdas ꝓtraxerit nuptias p̄pēte expel li tutella ⁊ ea agi q̄ si eaz iurare ꝓtigis set ⁊ iureiurando ꝓferret semel in iu diciū mētita ⁊ ꝓponēs ꝓprie ꝓfessio ni ⁊ depositiōi secūdas ꝓcupiscētias Hec igit lex sup pietate sit posita vt eni nō iniuriet in aliquo honor i de um hec a nobis sancita sūt vt ex nūc valeant tua celsitudine manifesta fa ciēte hāc legē in puincijs oīb⁹ hinc glorioſissimo p̄fecto hui⁹ felicissime ciuitatis cui hec cure sunt de his trās misimus legē vt puidētie eius in vi ri clarissimi p̄toris cui hui⁹ ptis cur eniz est in oī tpe seruari. ⁊ ex nūc tene at quatenus in oi pupillari substātia omnis cautela fiat circa res minorū custodire ⁊ p̄cipue vt euz subtilitate descriptiōes fierent p̄nte quoq; glo rioſissimo scriba cui de talibus cura ꝓmissa est ⁊ alijs q cōluete talib⁹ iter ueniūt subtiliter ⁊ fideiussorib⁹ dan dis oībus agēdis sicut nr̄is decerni tur legib⁹ puidentia clarissimi p̄to⸗ ris cui hui⁹ ptis cure est ꝓponat que eā ipse in hac regia ciuitate vt oībus sit manifesta ⁊ nullū lateant q̄ a nob eis sancita. Be hac enim lege sicut oz in puincijs seruari gloriosissimis p̄ fectis sacroz nostrorum pretoriorū destinauim⁹. Data qnto Id⁹ octo.

Ut exactiōe instante dotis p̄me ⁊ secunde viro i secūda vota migranti ꝓponat vxor pria: vl' ex p̄ori mr̄imo nio filij: ⁊ ut si voluerit vxor aut is q̄ p ea dotē iuscripsit dare viro que scripta sunt: distulerit aūt vir suscipe soluto matrimonio exigi eam ab ea etiam cōscriptam ante nuptialem do nationem.

Dem au. io. pre. ꝑo. ex con. or. ⁊ p̄riti. Dudū iudicātib⁹ nobis in du⸗ bitatiōem venit cā multa coz⸗ rectione digna ⁊ legislatiōe clarioꝛi ñ indigna. ⁊ enim qdam p̄oris factus vxoris vir cuz ea extulisset deinde be dotem suscipiēs ⁊ filios ex p̄ori reli quēs obijt adhuc ba su pstite Uole bat igit scda vxor dotē a se dataz exi gere puilegio vtēs a nobis dato cō tradicebāt āt ex p̄ori mr̄imonio filij ⁊ ipsi materna obijcientes dotē ⁊ du biū erat vtrū ēt nō supstite. vxore p̄o re oporteret suscipi filios ꝓtra be do tē litigantes. Nō eniz alijs dedimus

Dr exactõe i pñtẽ dotẽ p'e 22 vñ eñ
De administratoribus
De executoribus 2 q̃ conueniũt 2 conuenũtur

r demon.l. iure ciuili. Item intellige q̃ pactũ sit de lucrãdo hic.nã alꝫ cuilibꝫ dꝫ restitui suũ ſo.ma.vt.j. de equali.do.§.i. Item vi ꝯ. ã. de non alie.§.fi.sed hic soluit q̃ habeꝫ p̃o dante. d Ex studio.i.dolo. vel fraude.qꝛ dolus est si quis nolit accipere.vt.ff.man.l. dolus.

e Rica.

f Am.quidem posita. a zenone. vt. C. vt oĉs tam ci. iu. q̃ mi.l.i.

g Volentes.alꝫs nolentes. Fiunt.i. eliguntur.

h Metropolibus. i.in ciuitatibꝰ metropolitanis.

i Hic.i.a nobis fcã.

k Finiretur cingulꝰ i. anteq̃ deponeret administrationẽ.nam cingulꝫ dr administrato

l Sancimꝰ. vtroqꝫ vt qꝛ fit idez iudex i vna ꝓuincia occidẽtis 2 alia orientis dereliquerint.

m Vetustatẽ.obseruantem administratorẽ in prouicijs ꝛc.

n Aduenit.circa p̃n cipis iussionẽ.vt.j.e. §.si quis.i.fm facta que contigerunt suo tempore.

o Siquis aũt ꝓuinciaz.nõ simul ponũt in qõne administrans 2 remotus.sed in rñsione separatur.

p Destinatus. p se vel per ꝓcu. vt.j.de colla.§.super hoc.2 §.siquis aũt.lz hic 2 alibi videantur ꝯ.vt C.vt oĩs tã ci.q̃ mi. l.i.§.ipe aũt. 2.ã.vt iudi.sine quo.suf. §. necessitatem.

q Penas.vt oĩs tã ci.q̃ mi.l.i.§.qõ sigs

r Sancita.vt.s.capi 2 reduci possit ad ꝓuinciã a q̃ fugit. 2 in q̃druplũ ablata r̃ddat vt.C.vt oĉs tam ci. q̃ mi.l.i. in ꝓin. vel per ꝓcura.se defendat vt mõ diximus. arg.vt oĉs tam ci.q̃ mi.in ꝓin.2 facit.ã. vt iudi.sine quo.suf. §.eos.2.§.necĩtatẽ.

s Illud. interdicta i.nõ dꝫ electus añ tẽpus mittere sibi aliquẽ qui sibi stet p̃o se 2 ꝓhibere illũ qui prius erat aliqd gerere vt subijcit.

t Morose.immo 2 tarde ire posit 2 aliquez p̃mittere. vt in p̃ão. vt.j. de col.§. añq̃ hic so.loquitur qñ morose icedebat ibi qñ cũ aliq̃ necessitate vel infirmitate detinebaꝫ.

v Hic.i. in itinere.

x Patriam. quam debet regere.

y Ilsuros.s. postea

z Et quacunqz.s. visuros.

a Consecuta.in libro Aõ.osti.

b Officium.nõ aũt alios de ciuitate. vt.ff.de of.ꝓcon. obseruare.§. añq̃.vel eã ꝓuinciã.sed infra ꝓuinciã sic vt hic dicit. c Extitit ea.s.emolumẽta.

d Eum.s.cingulũ.2 ita ponit in masculino genere hic.

e Codicillis.i.lris electõis.vt statim illo electo hic designat genere 2 hic dignitatem hẽre videaꝫ. secus in pñcio 2 silib⁹.vt. C.de ꝓsu. l.fi. 2.ã.osti.q̃ ō dignita.§.i.

f Emolumentũ.s. salariuz. Eum p̃sidem veterem.

g Impleat.nõ nõ posse qd fieri per substitutũ.vt.C.de decu.l.nullus qui.2.ff.ō sol. l.inter artifices. 2.C.de ca. tol.l.i.§.ne aũt.arg.ꝯ.C.de epis.2 de.l.siqui.2.l.ad simi litudinem.

b Dies. 2 in illis dieb⁹ ñ iudicat.vt.ff.ō fer.l.p̃die. Itẽ lꝫ si successor aduenerit. nõ alꝫs.vt.ff.of.ꝓcon.l.meminisse. sed vi q̃ demũ qñ roma erat reuersus deponat. vt.ff.de of.ꝓcon.l.fi. sꝫ illō quo ad signa nõ q̃ ad administratõz.vt.j.e.ti. ō of.cõ.l.i.

i Alioquin.i. si nõ ꝓstiterit successor ꝓuincie non finito tpe p̃rioris.

k Quia oĩa.dispositũ ẽ hac ꝓstitutione in eo q̃ dixit. q̃ non dꝫ p̃or recedere.2 alter nõ venire.2 idẽ dr.ff.de off. ꝓcon.l.meminisse.sed vi q̃ aliuz mittere possit. vt.j. de colla.§. anteq̃ ꝯ. sed ibi impedit erat iusta cã. vt.ã.eo. diximus.

l Rica. De executoribꝰ.

m Quoniam.aduersamur. 2 sic obedit legi q̃ facere dꝫ.vt.ff. ad tertul.l.i.in ꝓin.2.C.de testis.ex imperfecto.

n Actus.calũnioſos.2 tergiuersatos.

o Quidam. Rome.

p Dis.s.nũcijs cõis Bono.

q Quosdã. Rome.

r Et dꝫ dãnuz.expensaz in via factaz 2 sportulaz. 2 similiter expensaz.azo.

s Pertulerit.i. sustinuerit. Fugientes.i.rei. Proficiscunt.i. recedunt.

t Incurabile. ũno curabilẽ cum in triplũ actor teneatur 2 ẽt añ hãc.l. ad dãna q̃ passus est reus pp plus pet. vt insti.ō ac.§.tripli. qꝛ sic minus soluit qui nihil soluit.vt ff.ō v.si.minꝰ.sic plus petit. lz nihil petere debeat. sꝫ R. q̃ hꝫ ꝓsti.gñalis ō dãnis tractat sportulaz 2 rez suaz sic dicit eẽ dãnuz ꝛc̃. nam vt.j. ꝓr.§.ibi.2 ō dãno ĉca sportulas tm̃ dicit.vt pz ibi i lra. Itẽ hac ꝓsti.pleni⁹ et cauet s.p cautõez vt ibi nõ.

v Amplius. q̃ Rome.

x Ne igr̃ cautõz.s.mudã.vt C.ō v.si.l.sancim⁹.cũ sit ciuilis secus i p̃torijs.vt.ff.de p̃to.sti.l.p̃tor.2 q̃ dicit fugiẽte dic reũ si p̃s ẽ alioqn cauet i executõib⁹ ꝛc̃.2 dicas 2 p aut qꝛ ex stipulatõe executoris act.g̃rr̃.vt.ff.rẽpu. sal.for.l.nũq̃ si in p̃n.

y Fugiente.s.si p̃s est.

z Et. pro aut.

auus suscipe eã nolet ps aũt mlieris ꝓtestet q̃ parata sit hoc soluere: aut ẽt aliqd maius pagere 2 offerat forsan 2 si mobil sit signacula ẽt ipõat 2 fm leges recõdat: aut fm vnã ptẽ igrediẽs i iudiciuz petat hec fieri 2 p gẽtes ex iudicio qdã denũcient hec ad ptẽ viri 2 illi pmaneãt.ita differẽs ñ poterit soluto mr̃imõio añ nuptiaꝫ donatiõis exactõez decliare tãq̃ dote nõ data. Qui.n. dare noluit dũ pceptiõem recusãtis q suscipe postulat ꝓrim⁹ ẽ dãti 2 hoc cũ alijs i dotẽ valeat: siĉ.n. nisi dederit p dilatioz dotẽ negatõez ei nuptialis donatõis iferi⁹ ita vel si voluerit dare 2 pceptur⁹ ex studio recusauerit pceptiõez damus ei añ nuptiaꝫ donatõis mr̃imonio soluto petitõem lz dotẽ pp viri cãm nõ ĩtulerit. Que igr̃ placuerũt nobis 2 p hãc sacrã ō̃clarata sũt legẽ eminẽtia tua opi effectuiq̃z tradere festinet.

Datũ ꝓstan. Kalẽdis octobꝛis.

De administratoribus.

Idem aa. Io. pp. sacroz ptoriorũ p oriẽtem scõo ꝓsuli 2 patricio.

Iam qdẽ nouim⁹ positã legez volẽtes eos q i cingulis fiunt siue ciuilib⁹ siue militarib⁹. nec lz si remoueãt ab administratõe discedere in de posse añq̃z dies qnq̃ginta i metro polib⁹ ꝓmoreãt publice apparẽtes 2 ꝓuenire volentib⁹ satisfacientes 2 vt nec p occasiõez hic euocatõis possint a ꝓuicia discedere 2 vel si qd egerint tale rursus eos ad ꝓuinciã destinare Inuenim⁹ ãt aliquos sic exĩtes audaces vt ẽt hac posita lege añq̃z finiret cingul⁹ p̃sumerẽt dereliquere ꝓuincias 2 ad hãc vẽire felicissimã ciuitatẽ timore a se gestoꝛ: 2 ne iusta ꝓferant hoꝛ q̃ dereliq̃rint. Sancim⁹ igitur nulli penit⁹ licentiaz esse cuiusq̃ cũq̃z prouincie iudici 2 orientalium 2 occidentalium: 2 ex vtroq̃z eam relinq̃re añq̃z deponat cingulũ: sz etiã postea renouam⁹. n. vetustatez m̃ q̃nq̃ginta ꝓmorari dies publice apparẽtẽ i ꝓuincia i q̃ administrauit gesta queq̃z mometoꝛ ꝓficere fm q̃ aduẽit ꝓuincie: vt sit palã siue fiducią hẽt in suis actib⁹ siue ẽt nõ. Si qs aũt administratiõem administrãs aliquã militarẽ vel ciuilẽ uel ẽt remot⁹ ab ea relinq̃t ꝓuiciã administrans qdẽ adhuc eã dũ reliquit citra nr̃am iussionẽ: ipse qdẽ maiestatis re⁹ sit: i ꝓuicia vo de vno destinatus postq̃z accusantib⁹ satisfecerit tunc maiestatis nouissimas sustineat penas: si vero deponens cingulum deide nõ moreꝛ tũc legitimis dieb⁹ publice cunctis semetipm ostẽdens 2 fugiat de ꝓuincia q̃ dudum a nobis de hoc sancita sunt valere illud ãt añ oĩb⁹ p̃dicim⁹: ut dũ aliq̃ō accepint cingulũ tueaꝫ. Illud succedentes ãt ei⁹ cinguli factos solos ñ vltra terminos mittere q̃ vocãt interdictaꝫ: neq̃z remouere qdẽ p̃sides ipos aut morose iter agere: aut hic degeꝛ aut ad aliq̃s alias p̃⁹ire ꝓuinciaꝫ p̃iã visuros 2 qcũq̃z fortuitis 2 blãdientib⁹ hoib⁹ ꝓsecuta est: sz velociter ad ministratõem ire cui⁹ regimia susceperunt vt nõ alij qdẽ remoueãt. alij vo nõ sint: 2 ꝓuincia sine iudice maneat sz añ duos solũ dies añq̃z ad ꝓuiciã accedãt i q̃ q cingulũ hz ẽ mittere ad eũ amicabilẽ eplam volentẽ officiũ destiari ad occursionẽ ei⁹ 2 vsq̃z tũc ãnonas accipe in cingulo exĩtẽ gubnãtez eũ 2 nõ ex codicillis cinguli iudicare p⁹ tps neq̃z p̃ceptis tue sedis: sz ex q⁹ sicuti dictũ ẽ in ꝓuincia ipa accessit illi⁹ accipe reip. emolumẽta vsq̃z tũc eũ q i reb⁹ existit ea pcipe 2 alium oiuz nullũ. nõ. n. possibile nz portabile ẽ oino sine iudice relinq̃ ꝓuiciã statuto qdẽ q̃si aliquo ab eo q a nob ordinat⁹ ẽ vt ei⁹ ipleat locũ oium forsã rez nõ hñtẽ expimẽtũ. Illo vo qui i ipis opib⁹ est 2 descẽdente de ꝓuicia añq̃z adueniat tps 2 fraudãdo emolumẽtis q̃ eũ accipe oz donec depõat cingulũ. deponet ãt eũdẽ successor si accesserit i ꝓuiciã añ duos solũ dies q̃z ꝓuiciã ille igrediat: q̃ oĩa custodiri a sede tue celsitudis i ppetuũ volum⁹: 2 mox vt cognoueris astitisse eũ ꝓuicie ex illo trãsponere emolumẽta in successorẽ alioq̃n ministrare ei p̃oris sz fm q̃ nob⁹ dispositũ ẽ donec i ꝓuiciã successor veniẽs semetipz subiectis oñdat. Que igr̃ placuerũt nob 2 p hãc sacrã ĩsinuata sũt legẽ: tua celsitudo opi effectui dz tradere festinet

Datũ Kalendis nouẽbꝛis.

De executoribus 2 q̃ conueniunt 2 conueniuntur.

Idem aa. Io. pp. oꝛi. scõo exco.

Quoniã calumnias odimus 2 omnez tergiuersationẽ aduersamur, ꝓpterea huiusmõi actus egere legitimis medelis extimauimus. dicimus enim quia quidam non habentes vllam obligationem: sed vnã statuẽtes voluntatem cum hijs qui causas exequũtur conueniunt quosdam deinde libellos dirigunt: 2 duz damnum pertulerint fugientes deserant eos 2 proficiscũtur ĩcurabile eis dantes dispendiuz: 2 hoc adhuc amplius in prouincijs cõmittitur communione lucroꝛuz ipsis conuenientibus 2 causarum executoribus ꝓficiente. Ne igitur hec iugiter committantur sancimus non aliter actores libellos dirigere 2 damni occasionem prebere conuento anteq̃z cautionem exponat 2 in fugientem. et

a Negocij. si reus absens est. b Duos. hec aũt finem litis non respicit sed initiũ. sed inferior. aut. de lit. §. ad excludẽdas respicit finez. Item hec prestare interdũ nõ oblato libello. nõ. n. pr⁹ respicit iudex q̃ sm huius formã fuerit cautũ. illa vero suscepto a iudice libello. sed nũdũ reo porrecto pstãda est q̃ dici põt sm io. sed alij dicũt vtraqz pstari recepto a iudice libello. sed tñ nõ porrecto p⁹ oẽs locum hz in la q̃ est de iudicio sisti. §. de exhi. re. §. sancim⁹. sed q̃re maius tps hic statuit q̃ ibi. Ꝛ q̃ ibi ad vnã deliberatõz sup libello. z vnã recusant. iudicis datur spaciũ. hec ãt plures poterũt fieri. s. mutatio libelli aũ lit⁹ conte. iõqz maius actoris spaciuz z rei necessariuz est.

c Cautione. s. de duplo. m.

d Illud quoqz. glorioſiſſimoz. hic aũt loquit in ordinario iudice actoris z rei qõ ex eo pz qõ dicit apud q̃dã gloriosissimoz. Item in delegato q̃ ex eo pz q̃ dicit eũ qui iudicat posse recusari. vt nõ j. eo. ti. §. si vero. sed quidaz vt. m. dicunt ẽt ordinarium posse recusari. vt ar. ff. õ lib. ca. si pariter. z hoc illud q̃rit sic iudicem in cã tua puta de bone impetraueris. cũ z g⁹ coram eodẽ te venire volo an possiz⁹ z Ꝛ. q̃ possim p hanc auct. sed si actor qui videt se de domo reconueniri velit. z de agro. coram eodem delegato agere q̃ dicit ego venio z reconuenioz z ego volo reconuenire. Ꝛ nõ põt q̃ hz cõuent⁹ dicat qui cõuenit z de latoz refert tam aliud statuitur i delatore q̃ in relatore. vt. ff. de iureiu. l. in iuriam. §. iusiurandũ. z. §. hz nec io.

e Ipse. s. reus recõueniẽs.

f Nis. nec erat ligdũ q̃ hic inde debeat. alꝫ fieret compensatio in bone fidei iudic. ipso iure opposita tñ ab homie in stricti iur. except⁹. doma. sm vetera iura. vl̃ hz noua in vtroqz ipso iure. z isti. de act. §. in bone fidei. C. de compen. l. i.

g Litigantes. in litez q̃ eẽ nõ dz. vt. C. de iudi. pbãdũ. in prin. sed qñ hoc est cũ ẽt iure veteri coram eodez iudice rẽdere cogat. vt. ff. õ iud. l. qui nõ cogit. z. ff. de posi. l. act. z. ff. de quib⁹ re. ad eum. vice. l. i. z. ij. Ꝛ. imo nõ erat sed in le. predict⁹ idẽ erat ordinarius etiã actoris. hodie aũt hẽbit hoc locũ. z in eo q̃ non est iudex actore. hz h põ nat casum in ordinario vtriusqz q̃ iudex principis erat

h Sancimus mox. nõ tria iura hec lex. z. l. C. de sñijs. z inter. l. pe. z dictũ pap. q̃ prius fuit. vt. in. d. l. recitat q̃ sic differũt. q̃ lex. C. adijcit dicto pap. in hoc q̃ non inspiciũt vtrũ competens index sit agenti. cuius. n. zẽ. vt ibi dicit. hz in dicto pap. forte hec cõsidereꝫ. s. vt eẽt eadem res in recõuentiõe. per. l. tñ codicis ẽt in alia re põt fieri reconuentio. hz sm pstitutionẽ istã modificaꝫ z restringiꝫ vt hec reconuẽtio fieri possit statim ñ ex interuallo. vt hic dicit. z. C. de compen. l. fi. sed quidam dicũt q̃ñcũqz posse fieri huius recõuentiõez. vsqz ad sniam coram eodem iudice. sed prima verioz é. z dico stati siue añ siue post paz siue eodẽ tpe. vt. C. de pac. petẽs. z. ff. õ rebus cre. l. lecta. ibi q̃ pacta zẽ. sed q̃nqz dicitur statim añ ptest⁹. vt. C. vbi in rez act.

negocij⁸ executorẽ q̃ intra duos⁹ mẽses omnib⁹ modis litis ptestatiõem faciẽt apud iudcem aut si nõ hoc egerint oẽ dãnum eueniẽs quẽto restituent duplũ nõ transcendente cautiõe¹ triginta z sex aureos. Illud⁸ quoqz pmereri ppetẽtez correctiõem decet adijt enĩ qdã docẽs q̃ in quentiõem fecit obligatũ sibi apud quẽdaz gloriosissimoz nrorũz iudicũ deinde q̃ factus est in cõuentiõem tãqz z ipse² actorẽ obligatũ hñs³ apud eũz aliuz traxit iudicẽ z aliqd inopinabile fiebat q̃ enĩ nunc vtiqz seorsũ actoris obtinet officiũ miserãdũ qnoddaz z risibile in idẽ veniebat. Doz enĩ voluisset aliqs ppriã mouere litẽ repente is q̃ ex diuerso quenerat apud aliũ iudicẽ trahebat eũ apud quẽ ipse sortitus fuerat iudicẽ z alterutros ptrahentes imortaliter pmanserũt litigãtes. Sancim⁹ igit⁴ si qs obnoxiũ arbitrat⁵ habere eũz q̃ cõtra se cõuẽtionẽ exposuit nõ apud aliũ iudicẽ sed apud eũ mox⁶ a pncipio quenire z eũ dẽ esse iudicez in vtroqz negocio. Si vero⁷ forsan displicuerit z apud quẽ litẽ sortit⁹ ẽ iudex licet⁸ ei ẽt hoc emẽdare. xx. enĩ dierũ indutias dantibus nobis post libelli trãsmissionẽ post q̃z oportet litez ptestari hz intra pdictam suspensionez refutare q̃dem illũ. aliũ vero mereri apud quẽ itez similiter vtrãqz exerceri ppetit litez z eiusmodi artes in nullo fieri sed vnũ quẽqz pprio iure vti. si itaqz tacuerit. deinde postea voluerit cãm apud aliũ iudicẽ mouere necessitatẽ eũ habere sustinere terminũ ei⁹ litis illate sibi ab eo q̃ eũ in iudiciũ traxit z duz finẽ lis accepit tũc eũ suã cãm apud aliũ iudicẽ ꝓponere et ita tales eoz auferem⁹ artes z in alterutros calũnias. Que igit⁹ placuerunt nobis z p hanc sacrã declarata sũt legẽ tua celsitudo opi effectuiqz tradere festinet

De equalitate¹ dotis z pp nuptias donatiõis z de augmẽto¹⁰ dotis z ꝓpter nuptias donationis z de ꝓuilegio⁹ dotis q̃ alijs ꝓponeꝫ ꝓuilegijs vt excipiãt hoc ꝓuilegio creditoz ꝓfi ẽptõe militie ỏ dote remeãte ad prez z rurs⁹ data ꝓ eadẽ filia ꝯ viro z de dotis collatiõe iope marito moriẽte.

Dem. au. Jo. pp. ozi. secundo

Quoniã⁹ plurimas i legib⁹ qõnes videmus z circa nr̃as primas nasciuitates. i. nuptias z filioz ꝓ creatiões motas z circa nouissimas q̃le est aliqd volũtatũ z testamẽtoz cogitatio facta est nobis nup ꝓscrutari z agnoscere q̃d volens antiq̃ lex sup dotis instr̃is mẽsurã q̃dem pactionũ nuptialiũ inter alterutros equã esse z masculos z feminas vult⁹ z eq̃litatẽ pẽsat eoz q̃ adinuicẽ copulantur nõ alij q̃dẽ mediã forte dat stipulari ꝓtez alteri vero tertiã aut quartã sed medio trahẽs eq̃le vtrũqz exigit fieri pactũ. aut mediã dicim⁹ in vtroqz ꝓstituẽs aut tertiã aut q̃rtã aut q̃ntũcũqz ꝓtrahentes voluerint. hoc ãt nõ multũ ꝑus q̃siuit vt ipsoz q̃ dantur eq̃ sint mẽsure sed alijs q̃dẽ pmisit in mille forsan. aut in duob⁹ milibus aureis facere rõem⁵ aut inquãtũcũqz voluerint alijs ãt nõ tm̃ sed et minus vt eq̃litas in verbis solis z litteris puris⁴ sed nõ in reb⁹ ipsis quer⁶. Hec igit⁷ ante alia vniuersa corrigim⁹ equalia in dotib⁹ esse z ꝓpter nuptias donatiõibus z ea q̃ offerunt z ea q̃ in stipulationẽ deducunt⁸ pacta. z tantaz q̃dẽ quãtitatẽ ꝓscribere viz⁹ quãtaz z mulierẽ. z tãtũ quoqz lucz stipulari z ex tãta pte ex quã ta voluerũt⁹ equalis tãtũ mensure. ñ enim aliter iustitiez eqtatis seruabitur rõ li negociatiue² alterutros circũueniãt z videant⁴ q̃dẽ equas facere stipulatiões. ꝑ viro ãt⁵ inequales maneant effectus nõ ꝑus quãtitatẽ datorum eadem cõstante irrideri videãtur vndiqz⁶ lex si ille q̃dem cõscribat duo milia aureos. mulier ãt sex milia forte in dotẽ offerat z stipulent⁷ alterutros quartã conscripte in lucro pcipere. pinde illo eueniẽte lucro illa q̃dem nihil aliud lucrabit⁸ nisi q̃ngẽtos aureos ex quarta. ille ãt q̃ngentos z mille ex eadẽ quarta z tanz hz in enigmate⁹ multo videbit⁸ quarta alterius quarte minoz. ex suspecta nãqz eq̃litate quãta ineq̃litas ex hoc ipso ꝓcedit. Que igit⁹ prius exposita sũt dotalia¹ sm quẽ ꝓstituta sunt modũ habeant⁴. qõ enizꝫ factũ est infectũ mãere inpossibile est. Cetero ãt oĩ dõatiõe sancimus equas q̃dẽ esse oblatõnes ipsos ãt mediocria lucra pacisci vt ꝑ oĩa iustitiã eqtatẽq̃z honorem⁹ si enĩz aliqs amplius alio diues est hz ei per aliũ modũ legitimũ tm̃ z agnitũ nostris legib⁹ clemẽtiã ꝑbere alij z nõ ꝑ ineq̃litatẽ⁸ redigens ad equalitatẽ lucz maiꝰ alij acqrere z hec q̃dẽ

i Si vero. forsam displicuit. cõuento. alij dicũt ꝓuenienti. z recõuento. hz eũ per suũ negotiũ recusari nõ possit tñ ꝑ supueniens potest ar. ff. de acqui. here. l. cum hereditate. sed ꝑma placet.

k Licet. i. licituz est. l Rica. m De equalitate hoc expedit vsqz ad. §. illud.

§. his consequens.

n De priuilegio. hz j. e. §. his ꝓsequẽs. Excipiat hoc. j. e. §. q̃ vo.

o De dote. rursus. hoc est. j. e. q̃ vero.

p Collatione. hoc i §. illud quoqz.

q Quoniã. anti qua leonis. vt. C. õ pac. quen. ka sup do. l. ex morte. z sup q̃ in seq̃ti. l. ibi dz.

r Vult. s. ꝓlegata l. ex morte.

s In rõnez. alꝫ do nationem.

t Puris. in quibus litteris ꝓtinetur pactũ de lucranda dote vel dona. pp nup.

v Hoc aũt igit⁹ corrigim⁹. corrigit hg⁹ id q̃ õ est. C. de pact l. ex morte. z l. se. z õ do. añ nup. l. cũ milite §. si aũt. z. §. de nup. §. deinceps.

x Viz. an idez eẽ. si vir dedit donatoz pp nup. q̃ illa hẽbat nẽce dare dotẽ. z tñ Ꝛ. sic q̃ i augmẽto. est idem. vt. j. pr. §. aliõ. z si alterut⁹ eoz nihil dedit nihil ex pacto lucrari posit. vt. §. de ñ alie. §. aliõ

y Voluerint. s. vir z vxor. alꝫ noluerit

z Negociatiue. i. vt moris est in õctibus vbi licet ꝓhentibus se decipe. vt. ff. loca. Item si ꝓtor. §. quẽ admodũ. z. ff. õ mi. in cãe. §. pe. vel dic q̃ malũ eẽt si sic ꝓmitterim⁹ pacisci.

a Autem. z qõ dicit obscure audi ꝑ apertius.

b Undiqz lex. nõ ñ dz lex derideri. vt z C. de bo. que. li. fi. §. finali.

c Stipuletur. i. i. vt moris est in õctibus i. per stipulatiõz ꝓmittant sic ponitur ff. de condi. inde. l. si nõ sortez. §. pe. i pn.

d Enigmate. i. fcõ pacto equalitatis. z nõ. q̃ enigma dr̃ speculũ in quo mulieres speculant. z sic illud videtur esse qõ non est. ita videt⁷ hic in pacto esse equalitas facto prezcio in quo tm̃. sed non est cũ def icit est equalitas in quantitate.

e Procedit. s. qõ dictũ est subaudi. f Que igr̃ dotalia. i. instr̃m seu pacta. g Alꝫ. i. ante legem istam.

b Nõ. n. nõ vt hic. z. ff. de capt. z postli. re. in bello. §. facte aũt.

i Modis. vel per donationẽ vbi concedunt⁸ constante mr̃imonio vel donat⁹. causa mortis. vel per legata.

k Propter. inequalitatē. apertius dictū ēct nō pp equalitatē rediens eq̄litas ergo oīno seruaī in dote z donatōe nuptiali. nō tñ in lucris exiñ peruenturis. sed in p̄statiōe z in p̄stitutiōe vtriusq; vt hic dicit. z. §. pr. §. in prin. l Aliud quoq; latorib⁹. vt. C. do dona. añ nup. si p̄state.

m Philosophata. vt. C. de dona. ante nup. l. fi.

n Corrigimus. iuenieba ī aūt deceptio q̄ er vna parte poterat fieri augmētū ex alia nō erat necesse fieri. vt. C. de do. añ nup. si p̄stante. in prin. z corrigit̄ h z. j. pri. z ibi quidem z illud cc.

o Priuilegiū. z bñ dico in hac necessitate augendi eq̄litatez fauore dot⁹ fuari. nā z alīs dedim⁹. ei p̄ui. iu. s. vt tacitam hēat hypothecā. vt hic dicit. z. C. qui. po. i pi. ba. l. fi. insti. de ac. §. fuerat. j. de p̄ui. do. bere mu. no. p̄e. §. q̄ enim.

p Contrahentes. puta pater mulieris vel alius non extraneus z sine pacto vl' ēx̄neus dummodo ex pacto sibi credite dot⁹. vt. C. ō rei vx. act. §. accedit.

q Et que forte. sup ple z eis substantijs credūt que forte z cē z forte dicit iō q̄ z sic tunc ꝺxerūt mariti cum p̄mis ꝺbentibus habebāt istas trēs res. vt. z. §. pr. sed marie tūc qñ nō ꝺpetebāt iste res eis maritis.

r Bis. s. viris.

s Qui ꝺxerūt cū creditōib⁹ suis cū accepint dotes vl' mlieres

t Dedimus. reassumit q̄ inchoauerat p̄missa p̄dicta interpositione.

v Dotem. s. similr vel pars eius.

x Propt̄ nup. s. maritus vel eius pars.

y Sicuti p̄us. vt in d. l. C. de dona. ante nup. si ꝺstante. i p̄n.

z Cōstitutō. s. iusti. vt. C. de dona. ante nup. si constante.

a Et ne cōtingat. z marie. i. abundante rōe. nā sec⁹ est i viro vt. j. e. ibi vir āt cc.

b Sed scematicū. i. i signatū vel ordi. fm al. vel dic. i. figuratū vel dubiū. vel fictuz q. d. in figurā vel similitudinē hz augmēti. sed nō est augmētuz vt. j. e. §. si āt mulier.

c Circunscribat mulier.

d Immobilis. vna dictio.

e Si aūt mulierz. vel mulieres.

f Priuilegiū. alīs nō hz p̄uilegiū. vt sequit̄. si aūt mulier cc. z est rō ne videat dicere se dotez auxisse ad decipiēdi creditores. qd g⁹ si mulier velit p̄bare per testes: seu in augmēto res mobiles dedisse. nūqd hēbat priuilegiū? R. fm Ioy. ñ q̄ est iuris vel de iure p̄sumptio. sic. C. ad mac. l. vlt. q̄ in frau. cū oēs. §. i.

de hoc lex ita quodāmō hēat suaz iustitiā vniuersis oīdēs Aliud quoqz qō circa nuptiales oblatiōes fit ī spexim⁹ atqz cōsiderauim⁹. dicimus āt de augmēto. q̄ eniz z añ nos legis latiōib⁹ z a nobis ipsis de augmēto dictū est. p̄ima āt a nobis z nō facile numerāda ēt i his q̄ supra antiqtatez philosophata⁹ sūt adūētas ab aliqb⁹ circūscriptiōes p̄mētes z purā iustitiā fuari volētes. ēt illō cōrigim⁹ p̄uilegiū eniz dedim⁹ dotib⁹ vt p̄tra antiqores hypothecas hēant honorabilia iura vtpote dū ꝺtrahētes cū uiris eoz credāt substātijs z nō mulierz z q̄ fōte tūc neqz ꝺpetebat his q̄ p̄us ꝺtraxerūt. Dedim⁹ āt līiam hoc vz qō antiqt⁹ z augmenta facere p̄mittētes z viro z mulieri siue ābo voluerint siue ēt hoz alter celebrare augmētū. p̄mū qdē illud sancim⁹ ne aliq̄ fiat circūscriptio siue augere voluerit dotē aut pp nuptias donatiōnē nō licere alij qdē facere alij āt i pōrib⁹ manere sed vtrūqz celebrare oīno augmētū z nō i electiōe sicuti p̄ul sed in necessitate cām ꝺsistere oīo tñ erūt q̄ztitate equali hoc q̄ ēt nr̄i p̄ris dicit cōstitutio z ne cōtingat augmētū nō ipsa fieri veritate sz scematicū z maxie in p̄te mulieris z ne viri creditores circūscribat p̄uilegio vtēs si qdē hūerit vtrinqz īmobiles res meli⁹ ē i mobilib⁹ fieri oblatiōez quatenus sit palā z idubitatū qō qdem ab initio fuit. qō āt postea additū ē si āt nō vtrūqz īmobiles res fuerit muliere oīo p̄ īmobiles res celebrare augmētū. vt z dos z augumētū silr habeat aduersus ātiqores creditores p̄uilegiū vndiqz idubitato argumento existēte. vir āt ēt i reb⁹ īmobilibus faciat augmētuz nulla. n. huic ꝺrie lesio. Sin āt mulier īmobiliū hñs rerū substantiā i reb⁹ mobilib⁹ scribat augmētū sciat p̄uilegiū nō hīturā nisi in antiq̄ sola dote nō i figurato existēte augmētū. qō eni ab initio factū est in toto sine suspitiōe est. qō āt postea machinatū est ꝺtra creditores hoc ipō ītroducit meditatōez z ledi hoies ex dato a nobis i dotib⁹ p̄uilegio nl lo volum⁹ mō. Si vero nō fuerit debitū ꝺtra viz vllū neqz suspitio contra creditores circūuētiōis z tūc i pecunijs. z vt volūt augmentū fiat ab eis vterqz tñ augmēto sic faciēdo eq̄litatē hñt evt eq̄litatē fuem⁹. q̄. n. erit circūuētionis suspitio viro obligato

g Oritur. vtiq; g⁹ hoc p̄uilegio in dote sola nō pp nup. donat. in hypothe. n. pp nup. dona. vtunt mulieres iure cōi cū ceteris creditorib⁹. vt qui prior est in tpe potior sit iure. vt. j. de priuile. do. here. mu. nō p̄e. §. q̄. n.

h Si aūt scribat. i. dicat se scripsisse. z creditor hoc negat. sed si p̄sitent credito res cur ñ vtiq; p̄uilegio mlier. §z a3o.

nulli existēti z p̄terea augmentis sine tergiuersatiōe factis. His ꝺsequēs est z illud decernere qdez qō in casibus h⁹i dubitatū nouim⁹ z antiqorib⁹ creditoribus aliqs hypothecas p̄ponere minores existentes ex p̄uilegijs a legib⁹ datis q̄le est qñ qs ꝑpri is pecunijs ꝑcurauerit nauē ꝺparar aut fabricare aut domū forsā edificare aut ēt emi agz aut aliqd horz. i his eniz ꝺib⁹ p̄ores existunt posteriores creditores quoz pecunijs empta aut renouata res est his q ēt multū antiqores sūt. Quesitū ē igit̄ mulier p̄tē dēs p̄uilegiū sup antiquā dotē z augmētū i quor z hic fuat̄ p̄uilegiuz sicuti p̄dictū est si p̄orib⁹ valuerit p̄poni creditoribus. veniat āt z alter creditor posterior qdē p̄tendens aut pecunijs suis emptā aut reparatā nauem aut domū aut agz aut ꝺpetere euz in his reb⁹ q̄ ei⁹ pecunijs empte aut reparate sūt hr̄e p̄dictū p̄uilegiū vtruz oportet dotē ēt talib⁹ p̄poni an alijs qdē p̄ualere creditoribus qcū qz nō talia p̄tendūt. his āt cedere qñ ex eorū substātia res acqsita ē. plurimū igit̄ sup his cogitātes ñ inuenim⁹ mulierē iuste existētē cedere alicui tali p̄uilegio. Videam⁹. n. q̄ cause absurditas est qa aliqs qdē fornicātib⁹ mulierib⁹ ex ꝑprio corpore aliqd aduenit q̄stus z viuunt ex hoc q̄stu aduersantib⁹ aut z semetipsas atqz substātiā ad viz itroducētib⁹ vt nō solū nl lus sit quest⁹ a viris male degētibus sed ēt minuūt z spes eis nulla sit ꝺz hoc vnde volum⁹. z si qs domū rnouasset aut ēt agz emisset nō possit talia p̄uilegia mulierib⁹ opponere. firmitatē nāqz mulieribus nature satis nouim⁹. z q̄ facile circūuentōes fiūt aduersus eas minui aut ei⁹ dotē nullo finim⁹ modo. sufficit. n. q̄ a lucris cadūt et si ꝺz añ nuptialis donatio inueniat z sufficiēs quoddā extet eis ex hoc dānū ñ ēt eas volum⁹ z circa ipsā dotē piculū sustinere. Nā vo⁹ bus q̄dā edictiōes nobis facte sūt eo q̄ qdā alioz militāt pecunijs z opōtet eos q in has crediderūt cās ꝑpōi Sācim⁹ qdē si qs ve dederit auz occasiōe militie siue statutū fieri vel p alijs qbusdā talib⁹ cāis z exp̄ssū hoc ipsū scribat istr̄o z i hoc fiat fēm vt casu ꝓueniēte ꝺz sit solus q ad h⁹ crēdidit z huic solo casu credere mulierē neqz facile credēdū nz p testes sed negocio z scripto gesto z testiuz

i Peruenerit. z. §. pr. j. de p̄ui. do. bere mu. no. p̄e. §. q̄. n.

k Dō. s. augmentū dot⁹.

l Priuilegio. nō p̄uilegiū sine alt̄ius lesione ꝓcessum itelligi. vt z. ff. de nata. resti. l. ij. in fi. z. l. nec filio.

m Dis ꝺsequēs. q̄ sicut. §. ō ꝺmo. mlieris dixit ita nc.

n Antiquioribus. repete nouimus.

o Repare. z sunt hi casus. ff. de p̄ui. cre. l. qui in nauez. z. l. q̄ quis. z. ff. qui po. i pi. ba. l. interdū. z. l. huius.

p Edificare. vt. ff. de p̄uile. cre. l. si vētri. §. i. z. ff. si cert. peta. l. creditor. z. ff. qui. ca. pi. ta. ꝺ. l. i.

q Agrum. apposito pacto vt sibi numerāti obligēt. vt C. qui pos. in pi. ba. l. secus sine pacto. vt. C. ō pi. l. quēquis ea. nisi sit pupill⁹. vt. ff. qui po. in pi. ba. l. idēq;. In alijs aūt p̄dictis ēt tacite ꝺhibit pig. vt p̄dic. le. pz. z maxie. ff. de qui. ca. pi. ta. ꝺ. l. i.

r Quesitū. in q̄. s. augmēto

s Predictū est. vt. s. e. §. si aūt. nō aliō i dona. pp nup. vt. C. qui pos. in pi. ba. l. assiduis. in fi. z in fi. huius. §.

t Posterior. nā si p̄or esset forte p̄ferer mulieri. q̄ qñ duo p̄uilegiati ꝓcurrunt qui potior est in tpe potior est i iure. vt in fisco z muliere dō vt. C. de priui. fi. q̄uis.

v Competere. i. cōuenire.

x Priuilegiū. s. nouimus. al. vl' melius repete p̄cedēs

y Admīstrata. alīs acqsita.

z Cedere. s. hz locū alicui p̄uilegio.

a Absurditas. si p̄terea cedit alicui priuilegio.

b Aduersantib⁹. q̄ ex q̄stu venit. i. aduersus hec faciēti b⁹ vt q̄ volūt sic q̄rere. sed magz se z sua viro ꝓmittunt q̄ honestū ē. C. ō pac. ꝓuē. l. hac gñali lege

c Eis nulla. s. mulierib⁹. al' ad dotē repetendā. Mulierib⁹ petentib⁹ dotē vl' augmentū dot⁹. Et q̄. repete nouimus.

d Cadūt. i. a p̄ui. pp lucra vt. C. qui po. i pi. ba. l. fi. §. fi. z hs subijcit. z. j. ō p̄ui. dobere. §. q̄. q̄ eni opē. oēs āt circa hoc dicas scripsi. i. C. qui po. in pi. ba. l. fi.

e Quoniā vo militātē. tūc dō qs pecūia militare qñ ex pecūia accepta militia emit̄ z a p̄rincipe tñ dat̄. z nisi ex p̄sse ñ obligēt̄ ex cuius pecunia emit̄ vt subijcit. vt. s. de intro. z exhi. re. §. optime.

f Militie. s. emende. act.

g Fieri. repete dedi auz fieri. i. vt fieret statutū de āno. vel p̄benda sibi danda.

b Factū. al'. pactū.

i Peruenerit. q̄ moritur ille qui militabat pp aliena pecuniā.

k Et si p̄or. l. q̄ sit ille q mutauit ad refectionē dom⁹ vel similes de qb⁹ sup̄ dixi

l Solus. z nō vror eius.

m Et casuz hic accipe vbū sup̄ positū sācim⁹.

n Mulierem. idē in fisco z p̄uilegio. vt. C. de p̄uile. fis. l. q̄uis. z de ꝑmipilo. l. sat. a3o. Itē idez in casu illi⁹. l. assiduis. §. except.

o Gesto. nō casuz

in quo plus credit scripture ꝙ testi. vt in. C. ad vell. l. antique. §. i. ꝛ. ff. de ꝓba. l. census. ꝛ. C. si mi. se. ma. di. l. ij. ſz regulariť ꝺ. vt. C. de pa. l. pactū.

p Compe. i. conueniēs est ex quo sic sibi diligent prouidēt.

q Quia vero legē. vt. C. de re. vxo. act. §. excedit.

r Dotestate vt tacite pñi. q̄ igit actō sit. vt. C. ō re. vxo. §. accedit.

s Facientem. s. dotem ꝛ hoc qñ pactus est.

t Remeāte. s. in lib. azo. reuertente. ꝛ alis reueniente. ꝛ vt hoc repete q̄sitū est si cōpetens est hoc nō facere. s. remeante.

v Alienata est. ꝛ nō dotem alienatā esse pñs substātiaz ꝛ sic nō esse in bonis pñs vt ff. col. do. l. i. in fi. ꝛ. l. i. ff. ad l. fal. pñ.

x Hoc. n. audi in specie qō dixi in genere.

y Hoc esse. qō dcm̄ est. sed iustū esse similiter.

z Diuisiōe. faciēda cū fre.

a Egerat. i. egisset.

b Habere. i. qui st añ nupt. lucri prioris viri.

c Et quindeci i l ib. ra. xxx.

d Et quadragita qnqz. sub audi. sed totius sūme. s. xlv. ꝛ sic erat lucrū qō ꝛc.

e Mensure. i. similis ꝛc.

f Prius. i. primo viro.

g A pie non quis ꝓbet sic. ff. de eden. si quis. ex arg. §. fi. nā qui fuit semel diues ꝛ postea pſumitur. vt. C. de ꝓba. ex pſona.

h Suscepit. nō p partic'as ꝛ pro rata diminutio sic. ff. de. l. i. si heres. i fi. ti. ꝛ. ff. ad sc̄d. l. fal. in rōne. §. hi.

i Necessitate. s. pñi.

k Illud quoqz patre. qñ pñ obtulit dotem.

l Innumeris. sine numero.

m Pater. qñ mr̄ obtulit.

n Exigit. p. l. C. ō col. dot'. Siquidē ex hoc vsic. colligitur q̄ locū hz. siue pars viri sit idonea q̄ est in. d. l. dot' absoluta. q̄ aut hz conferre aut tanto minus accipere.

o Idoneus. s. ad dotis restitutionem.

p Mulieri. s. ad restitutionem dotis.

q Legis. condēde.

r Constitutio vt. C. de iur. do. vbi. ꝛ. l. in reb⁹. in fi.

s Inferat. q. dicat sibi ipute. vt. ff. de reg. iur. qō qs.

t Inchoante. sed vi q̄ debeat accipe tandiu q̄ nō sit soluendo. vt. ff. solu. ma. si constāte. q̄ ē ꝺ so. hec corrigit illā. vel sm̄ istaz intelligit. ꝛ erit hoc hz ꝓsuetudinē loq̄ndi. sicut boies dīt. iste cepit nauigare. ff. de fund. instrm. l. cū delatiōis. §. asinam. sed quid si socero data fuit ꝛ ipe vergat ad inopiam? ℟. idē. q̄ in marito cū eadē equitas sit ar. C. ad. l. fal. l. fi. Item quid si vtriqz data fuit ꝛ alt vergat? ℟. pōt agi. vt hic q̄ verē est male inchoare vti.

v Sinaūt sub potestate. sic ergo filia agit cū consensu pñs. sed quare ipse pñs nō agit. vt. C. de bonis. q̄ lib. l. vlt. §. vbi aūt q̄ est ꝺ. ꝛ. i. ℟. sed hoc spāle fauore dotium ne peant. ꝛ prolis ꝓcreāde cā vel hec corrigit vel illa nō negat filio potestatem agendi. lz ꝓcedat pñi. Item nō de simili denūciatione. ff. quis or. in bo. fua. l. fi. C. de bo. que li. l. fi. i. ℟.

x Virit. s. pñi ꝛ corā testib⁹. vt subijcit.

y Filie. agenti de dote

z Sed quid valere. q̄ de ꝓsensu dictū est. nā si mr̄ nō est necessari⁹ ꝓsensus pñs hñte subscriptōes ꝛ ipso ope ꝓceden te tūc. n. si p oém h⁹ i viā cā, ꝓcedat suspitiōem nō hēt ꝛ ꝓpetit ꝓtrahētes ꝓpijs nō ꝑuati alijs oīb⁹ ꝑualeť mulierē ſm q̄ iā a nobis eis datū est pri uilegiū. Quia vo iā legē scripsim⁹ vt patres semel offerētes dotē, p filia sb ptāte aut sue q̄dez ptātis reuersionē aut in semetipsū faciētē q̄sitū apō alios si ꝓpetēs est moriēte genero ꝛ remeante ad pr̄em dotem q̄ ab eo data est hāc pr̄em semel offerentē posse ad pas veniēte filia nuptias minuer aut hoc nō facere cogitātē. q̄ semel alienata est ab ei⁹ substātia sed ipsaz mēsurā ei nubēti rursus dare tanq̄ si nec cōtigisset viduatā. hoc enīz nobis nūciatū est q̄ triginta libraz auri q̄dā pater existēs obtulit dotē deinde filia viduata. ꝛ ad pas veniente nuptias nō iā triginta ipse obtulit sz qnqz decē solas auri libras existētes q̄ñ cōtigerat mulierē lucratā mediā añ nuptialis donatōis ptē ꝛ in qnqz ꝛ decē auri libras existētez ꝛ pr̄ neq̄z de suo obtulit triginta auri libras sz qnqz ꝛ decē ipse qndeciz vo ex lucro mulieris. nō iustū igit extimauim⁹ hoc esse sz sil'r in diuisiōe hr̄e q̄dē eā pcipuū añ nuptialis donatiōis lucr ex pr̄nis aut qnqz ꝛ decē pciper aut reliq̄s tā q̄z studerit pr̄ ledere filiam q̄d. n. egerat si non ꝓtigisset secū dis eā nuptijs copulari sed manere eundē genez viuz aut qūo futurus erat minuere dotē iā a se datā aut ꝓp um illius lucr suū facere ꝛ in dotē se cūdi viri deducere cū vtiqz oporteret eā in paphrenis hoc hr̄e ꝛ forsan hāc cām ditiori nubere viro nō solū triginta libraz auri dīa facta est sed qndeciz añ nuptialis donatiōis ꝛ qndeciz a pr̄e oblatis ꝛ nō q̄draginta ꝛ qnqz lucr qdem in paraphrenis ei ꝓstitutū fortuna ei datū. q̄ āt ex largitate pfecta pr̄na oblatū est manēte integro: hoc āt sācim⁹ si ꝛ pr̄is substātia māserit in ipsa figura in q̄ pus fuit. Si āt fortuita q̄dā cladeſ minuerit ei⁹ substātiaz vt neqz voleti sit possibile eque mēsure q̄ pus daret rursus dotē ꝛ ꝓbet a pr̄e fortuita diminutō pr̄is substātie. tūc nō ampli⁹ cogitur pr̄em dare ꝺo filie iungēti nisi inquā tū substātie vtus ē sed lucr qdez ꝺoris añ nuptialis donatiōis hr̄e integr tm̄ vo recipe a pr̄e in ꝺo ordine dotē quātum substātie ei⁹ mēsura suscepe rit. palā. n. est q̄z hoc lucr q̄ō ex ante nuptiali dicim⁹ donatiōe cuius solū ei vsū dam⁹ ex oi necessitate morientis restituet filie ꝓpietatis āt nuptialis donatiōis dīa oīb⁹ modis facta. Illō quoqz lancire necessariū extitit ꝙ in plurimis z innumeris reb⁹ q̄sitū. obtulit. n. pr̄ dotē aut forte mater ꝑ filia sua. hāc āt illa obtulit marito. defūct⁹ est vir iops deide patre aut mr̄e mortuis exigit ꝑ ꝛ que nupsit ꝓferre suā dotē aut min⁹ tm̄ accipere si q̄dē vir idoneus est q̄z cā vndiqz absoluta est. si vo nulli⁹ alterius dīa ꝓsistet illa nisi actūm q̄ cōtra maritū sūt. at ille min⁹ idone⁹ est ꝛ obijcitur mulieri q̄ iaz data sit dos p ea illa vo actōez ꝓferat nullū hñtez penitus effectū legis cā nobis digna putata est ꝛ nouim⁹ q̄dē iā in plurimis iudicis duritiā postea sic iudicataz ꝛ mulierez coactā ꝓferre sic dotem aut certe reputari p se datā ex q̄ nullus ei oīnō ꝓtingit effect⁹ in ipsis reb⁹ recipere. Nos āt ex alijs nr̄is legib⁹ iuuam⁹ cām. q̄z enī dedim⁹ mulieribus electōem ꝛ ꝓstāte mr̄imonio si male res maritus gubernet ꝛ accipe eas ꝛ gubernare ꝛ hz decētē modū ꝛ sicuti nr̄a ꝓstitutio dicit si q̄dē sue ptātis ꝛ pfecte etatis mulier est sibimet culpā inferat cur mox viro inchoante male substātia vti nō ꝓceperit ꝛ auxiliata est sibi: sic enīz hitura erat in collatōis rōne ꝓpr̄ias res vndiqz sine diminutiōe ꝛ in ea min⁹ tm̄ collatiōem facere Sin āt sub ptāte ē ꝛ sm̄ pr̄is volūtate hec agere nō poterat si q̄dē adiens pr̄em hoc dicit. ꝛ ꝓtestata est vt ꝓsētiret ei ꝛ res ꝓciperet ēt ꝓstante adhuc mr̄imonio ꝛ pr̄is tpib⁹ eas seruare ꝛ hoc egit pr̄ ēt rursus hinc integra hēbit sua iura reb⁹ suis ei ꝑuatis cū ēt añ nuptialis donatiōis res vēdicare ēt ꝓstāte mr̄imonio dedimus ei posteriori periculo oī liberari. Sin āt illa q̄dē hec ꝓtestata est pr̄ez. ille āt neqz nouit ꝛ neqz ꝓsēsit ꝛ neqz dedit lūtiam filie hoc agere nō eaz periculū pati sed ꝛ ꝓferri nudaz actōez contra inopis mariti res ꝛ fortunaz esse cōez ꝛ ipsi ꝛ ei⁹ frīb⁹ nō tm̄ ex collatione damnificari sed ꝓpetētez ei ptē dari ex pr̄nis reb⁹ actiōez illa q̄dē cōferēte. ab oīb⁹ āt monēdaz frīb⁹ ꝛ hoc ꝓficiēdo vniuersis ipis q̄d fortune cū nō sit ꝓfecticia. neqz matris cū nō sit in potāte.

a Si vero maior. i. magna pua vel magna intelligo sm̄ q̄litatē pſonaz

b Fieri voluisse. q̄ de eo rm̄suz inuenies. ff. de colla. do. l. i. §. cū dos.

c Secreta. s. ꝓncipali. i. leges al.

d Seductio. i. ignorātib⁹ subiect' qui debeāt suare.

e Propterea. sz nos veniētes pinde in me ꝛ illa con. act.

f Proide. i. postea sicut dī ab ide ꝛ ōide

g Constitutionis. nr̄e posite in medio s. int hāc ꝛ vlp. q. d. melio⁹ mō ꝛ sublimio⁹ q̄ ꝓsueuim⁹ ꝓ legem nr̄az. C. ō iu. do. vbi.

h Rica. De duo bu⁹ reis. noie duoz ꝛ plures intellige. vt insti. e. §. duo. ꝛ dicūtur rei stipulādi qui eandē rez stipulant. debendi qui eādem rem debent. vt. ff. e. l. i. ꝛ ñ a reatu sz a re q̄ simul plus ꝓmittunt. vl' stipulant vl' reus. i. firmus. q̄z firmit' promittit a reor reris.

i Quimus. electione. s. inbi benda. vt. ō. fideiusso.

k Mandatoz. int hos nō dīam vt dixim⁹. ō. fideicō. §. i.

l Sanctiones. nam ꝛ alia ptē q̄ō elect. multa ptinent in cōstitutione illa. azo.

m Egere. s. ea. l.

n Et incremēto. ꝛ i crementū dico ex genere ꝛ vsu nō impfecto neqz inutili. sed pfectuz erit vtile tā ad genus ōctuz sup q̄ponim⁹ q̄ ad vsuz q̄z in frequētia est h tractatus sic sup frequenti fiūt leges. vt insti. in proemio. §. cūq̄z. ꝛ. ō. de here. ꝛ fal. in prin. ibi. cunq̄z quidem ꝛc.

o Profecto. in libro. m. vsus.

p Altina fideiussiōe i. vt vn⁹ fideiubeat p altero expressim seu tacite. hic nō p martino q̄ duo rei vident inter se fideiubere. vt hic. ꝛ. ff. ō duo b⁹ re. l. res. in prin. sed Jo. ō ꝛ in pdic. ll. dicas q̄ spāliť hoc fuit factū pro Jo. ff. de ar. si duo. ꝛ. ff. de excep. l. exceptiōes. §. rei. tu dic sm̄ azo. distinguendū. an per ueniat ad vtrūq̄z eoz ꝛ tūc q̄tenus ad alterū videat alte fideiussisse: aut ad vnū tm̄. ꝛ tūc alter insolidū videatur fideiussisse vel si nō esset diuisa. sed in cōes vsus expensa. tunc serua q̄ dicit. ff. ad vell. l. vir vxor. in fi. vbi hoc dixi. in fi. ꝛ sm̄ pdicta pz sz m. dari act. mandati vni ꝺ alteri. si solus vnus soluit sm̄ io. non mādati sed neg. ge. ꝛ sic vario mō intelligūt. l. C. de duob⁹ reis. l. i.

q Fideiussione. i. promissione. vt. ff. eo. l. aliter.

r Sustinere. idem iure veteri videť hoc casu. vt. ff. e. l. reo. §. fi. ꝛ. C. e. l. i. ꝛ. ij. ꝛ hoc nō. q̄ hic sumit' q̄ est. C. eo. l. ij.

s Si vero pactū .hoc est q̄ tenebunt insolidū.
t Interim.i.donec appareat eos soluendo qui p̄ītes sunt.
v Obligatus est.sepe exigi. x Cedere.i. accidere. z sm hoc siue qō sequit sunt due partes si z ne pro ēt.q.d.accedet z ꝯ alios.z ñ sunt idonei z p̄ītes.z hoc stati clarius exprimit z si ita cē.ita corrigit hic q̄ est i.C. ō duobus reis.l.ij.q̄ est ꝯ vt .C. locati. z con. l.si dimsa.q̄ est ꝯ.vt z alibi vbicūq; dicit duos reos insoliduz venire nisi i duob⁹ casib⁹.s.qñ est abñs altē z qñ nō est solué do.z q̄ h̄ dicit i duobus reis.idez in pluribus tutorib⁹.vt.ff. de tuto.z rō.d.l.i.§. nūc tractem⁹ z fideiussorib⁹ z ꝓstitutoribus. vt.C. ō constipe. l.fi. sed nō idem in plurib⁹ fideiussoribus eiusdē tutoris vt.ff. rempu.sal.fo. l. fi.§ an būficio h⁹ l.pōt renunciari. dic q̄ sic vt .C. de pac. l.pe.z sic se hz ꝓsuetudo. Item nūquid z inter p̄res reos.stipulatio simul diuidūt petitionez suā? R. forte ñ q̄ neq; hoc dicit in rubrica:neq; in textu: neq; prodesset rō naz si et vni soluerit liberat ab oībus. vt instit.e.§.i.z.ff.e.l.ij.
y Videant .s. q̄ sit adiectū quēlibz insolidū teneri.
z Cōpellere.s.illos pati periculū ꝓpendi in proꝑa cē.
a In singlos .s.actione ꝓpetente simile periculū ē.s.ō tes.i p̄n.
b Sio .i. isolidū al.
c Absentes . sed cū inuicem videant fideiussores cur ñ datur p̄ītī tp̄s ad reducendū abītez. vt.s. de fideiusso.§.i. R. plus ibi operatur expssa fideiussio q̄ tacita.q̄ qō sm.m.p̄cedit p̄m io. nō.cū ñ videant fideiubere inuicem.vt diximus s.e.in p̄in.§.i.
d Non potuit. sic i tutoribus vno iudici soluēdo ꝓstituto alijs nō vt.ff.pro quibus reb⁹ ad eū iu .e. l. fi. sic z in fideiussoribus vt.C. de fideiuss.l.iij. sic.C.ad vell.l. ātig. §.sed si minus.
e Nullū. al's nulli⁹.
f Aliquid . puta vt vnus nō teneat pro alio aliquo casu.
g Depigerit. q̄ facere ñ p̄t i p̄iudiciū creditorz vt h.z.C.ō pa.ōbitorz.z.l.pacto
b Reducere re z verbo. q̄ faciet tm̄ ordinari⁹ nō delegat⁹.vt.s.ō exhi. z intro.§.si vero ēt quidam z hic subijcit.
i Sic z enīz.i.si oia su pradicta suant.
k Obligant. insolidū in ꝯctu.
l Non administrator.i.non ordinarius.sed delegatus forte sic ponitur administrator.sic.C.de iudi.āt ad hec.z dicta aūt.s.de exhi.intro.§. si vero q̄dam.
Videre.s.audientem. m Suscipienti.s.delegat⁹.si hz merū imperium vt.s.ad exhi.§.finaūt non'addam. n Competenti. puta spectabili vel illustri.ꝛo. o Illos.s.reos defendi qui p̄ītes nolūt adesse.
p Legi.sed cū olim vno ꝓuēto interim alter nō ꝓueniretur.vt.ff.de pac.quotiēs. §.si creditor.z vno ꝓueniēte alteri solui nō poterat. vt ff.e.l.ex duob⁹. Item ab vno vel ꝯ vnū facta ꝓuentiōe interruptio oīb⁹ vel ꝯ oēs fiebat vt. C. e.l. fi. Quero cū hodie q̄si diuersa sunt . vt dixi: vt h.an predicta iura suant z an sint correcta? R.l.ff.e. ex duobus non puto corrigi C.e.l.fi.sed q̄ dixi.q̄ vno ꝓuento alter interim non cōueniebatur hoc determinat per hāc.l. vt omnes conueniantur si sunt soluendo.
q Prica. De tempore non solute pecunie.
r Omnes pecunie.replicatōes .s.exceptiones.
s Casibus.vt. in dote.
t Non examinatas ad plenū
v Negotijs .i. ne sui negotijs calide vel negligenter versent hoies.
x Et cās.pre.z alijs.s.calide z negligenter versandi.z sic nota q̄ tollitur materia pecādi. sic insti. vi.bo.ra.§. sed ne dum.
y Semper. quoniam post longum temporis spacium. nec documēti integritas nec artis fides nec etas valet testibus.suffragari.vt.j.hec ꝓstitutio inouat constitutiōez al. Item post temporis interuallum non eadem fides testibus habet.vt.ff.de car. e.l.iij.§.alia est.
z Sancita. vt.C.de nō nu. pec. in ꝯctibus. Colligitur in libro. R. deest.
a Habatur. vt.C. de do.. cau.l.fi.
b Tempore.s.suscipientes grauamen probationum.
c Matrimonij. scilicet dotauit tm̄modo per biēniuz vt dictum est.
d Queri.al's conqueri toto tempore matrimonij. vt hic z etiaz per tres menses vt.j.§.si vero vltra bienniuz accur.
e Transmittere.s.ad heredes.vt hic. z.C. de non nu. pec.l.si intra.§.finantem. z l.cum vltra.
f Sin aūt taciturnitate.imo videt q̄ statim ibi preiudicet cū ex cā fuerit confessus vt.C. de non nu. pecu.l.generaliter.z.ff.de proba.l.cū de indebito.§. fi. que sunt contra . sed speciale in dote vt non statim preiudicet cōfessio.hz ex causa sic est speciale in mutuo in odium creditoriz . vt tm̄ post biennium
g Diligētia.nō exceptōes
p̄iudicet.vt.C.de ñ nu.pec.l.in ꝯctib⁹. in p̄in. non in penam.sed subiectorum libertatem inductas vt non omni tēpore de suo iure dubitent.vt insti.de vsuc.in p̄in.

euētus dederit:sed si qdē p̄ītalib⁹ casibus obtulerit dotē z de eius substātia sperari futura est collatio hoc valere. Si vō maior forte oblatio fuerit z collatio circa illā vertitur spē ex p̄ris i obediētia nz mouere volētis z nz p̄mittētis ei mouere: tūc ēt p semetipaz filiā mouere:z nō h̄re occasiōem eo q̄ nō potuerit mouere z sibimet auxiliari z future lesionis ex inopia viri admittere metum z nouimus vlpianū sapientissimū talia q̄sisse z iopi viro compto iuuasse mulierē z inquātū vir idoneus est collatio nē fieri eaz valuisse. Sed qm̄ in multitudinē existētiū añq̄z eas ꝓstituere mus z ad ꝓspicuū ꝓducerem⁹ ordinē plurima z necessaria ignorabant z decreta q̄ ꝓtraria vellent iudicibus posita sūt ne vlla ōductio circa hoc fiat ꝓpterea necessariū putam⁹ ꝓin de ēt i medio nr̄e posite ꝓstitutiōis q̄ ēt cōstātib⁹ mr̄imonijs mulieri auxiliat ad meliorē z magis ꝓsequētez viā veniētes p̄ītē ponere legē: vt āt nō p ptesenumerem⁹ psonas in q̄b⁹ valere eā oportere generali p̄mōe decernim⁹.q̄propter i q̄b⁹ est collatōis rō in his z ꝓstitutiōez valere siue p̄ siue au⁹:siue mr̄ siue auia:aut ascendētiū aliq̄ sit ps̄ona. Que igit placuerūt nobis z p hāc sacraz ōsanata sūt legē:tua celsitudo p ꝓgrāmata ꝓpa manifesta facere vniuersis soleniter p̄cipiet z in ꝑpetuum p̄uare festinet.

De duob⁹ reis ꝓmittendi. Rub.

Dem Io.p.p orientem.

Quim⁹ qdē ponētes legez de electiōe mādatorz z fideiussorū z ꝑpotentz multas hītē z i cōe vtiles nr̄is subiectis legislatiōes:i p̄ītī vo z aliud nobis visū est egere qua daz explanatiōe z incremēto nō egere nz vsu impfecto z inutili cōsistēte Si qs.n.alterna fideiussiōe obligatos sumat aliquos si qs nō adiecerit oportere z i vnū horz isoliduz teneri oēz ex equo quētiōne sustiere. Si vo aliud ēt tale adiiciat p̄uari qdē pactū nō tm̄ mox ab initio vnūquēq;z in solidū exigi:hz iteri hz ptē q̄ vnusq; qz obligat⁹ est cedere āt eū z ꝓtra reliquos siue idonei sint:z in eo loco z si hoc ita se hr̄e videant⁹:si qdē idonei sint z p̄ītes iueniant illos piclitari cū ꝓpa i singulos iplere pte q̄ sb alterna ꝓmissiōe creditum est:aut ex quo oīo obligati fūt z nō cōe debitū ꝓpuz cuiuspiā fieri onus. Si vo minus idonei se hr̄e relinq videant siue oēs siue qdaz siue i ptē siue insolidū siue absētes forte i illō tenere qō accipe ab alijs nō potuit sic.n.z illis

Suabit pactiōis mod⁹ z nullū sustinebit damnū actor:lz aliqd iter se illi pepigerint ignorante isto q hz eos obligatos.z vnusq;z tenebit in id qō ab initio scripserit z artib⁹ aut dolis aut transactiōib⁹ p̄uaricari q̄sti tuta sūt ñ sinēdos debitores. Si aūt hisdē ꝓmorent vtriq; aut oēs locis sācim⁹ negocij iudicē ōducere illos mox ēt cōiter āt iferre sniaz sic z.n. z rei oēs obligabūt z cōiter examiari negociū z substātie eoz q̄litas examinabit z ōbitū silr qdē hz iustitie silr āt hz leges ordinē ꝓcedit. Si āt ñ ad mīstrator sit cāe iudex sed alter aliqs dam⁹ lītiā aut cōpetētis iudicis iterpellatōe suscipieti aut i ꝓuīcijs his denūciatis clarissimo p̄sidi aut cōpetēti illos cogere p suū offm̄ z illos i teresse liti:z ptez ei⁹ fieri vt nullū ipedimētū huic nr̄e legi fiat. His oīb⁹ i cipiētibus i cōtractib⁹ sequētis tpis z ab h⁹i legis dispositōe:qō āt z añ eā pterit positis ꝓ his relinqmus legibus. Que igit placuerūt nobis z p hāc sacrā ōclarata sunt legem tua quoq;z celsitudo operi effectuiq; cō tradere festinet.

De tpe nō solute pecūie super dote.

Idem au. Io. pp. orientis secundo exconsuli ordi.z patricio.

Omnes pecūie in nūerate rplicatōes subiectas i aliqb⁹ casib⁹ si exaiatas nr̄e rliqrūt leges sz plixitatē eaz z effusiōez abbreuiauim⁹ ne sua negligētia aut caliditate fōsan negocijs fruat hoies:z cās pbeant alijs. Nō.n.sub eqlitate sp' pbatōes erūt eas exhibere volentib⁹ mlta q̄ qz tps rfutat. Quapp būfaciētes ab breuiamus i qbusdā casibus pecūie n nūerate qrelas qs lz ex his q̄a nob iā sācita sūt collige qz.n.oē tps mr̄imōij dabat viro dōec mr̄imōiū cōstarz qri ō ñ data dote:iterpō quoqz maior fcā ē ēt post mortē viroz vt z p rpudiū itra ānū daret qrela. Jō qz estiauimus breuē z ꝓpēdiosā legē z velocē facere z pecūie n nūerate sr dotē qrelā:z liberat a pbatōe mulieres i talib⁹ ex lōgo tpe.si g annis duobus sōlūmō hēat aliqs vxorem aut ēt his tpib⁹ mīus z ñ accipiat dotē:nihil ex taciturnitate vir ledat nz hr̄des viri lz tacuerit ille:lz itra ānū aliū qrela moueat:breuitas.n. mr̄imōij ad hāc nos legislatōem vocat. Si vo maius biēnio tps minus āt ō cēnio mr̄imōiū ptēdat damus marito qri z dicere nō illatā sibi dotē aut i ptē aut isolidū z h⁹ si fecerit trāsmittere qrelā semel marito qrēte z mlierē qz dedit nō pbāte. Sin āt neqz

b Valentibus. nam a.§. si ergo.vsqz huc dictū ē qñ solutū est mīmoniū morte viri vel vxoris.

i Jn lris esse. nō querelam nō numerate dot⁹ in script⁹ fieri debere.z sic ꝓstitutio filijs furiosis facta.vt.j.vt cu. ō ap.cog.§.si qs ō ꝑdict⁹.siē in libello ē scripture necessaria. vt.§. de exhi.§. sancimus.vt.C. qñ li.ꝓin.da. p totū. sic z.C.z de man.ꝑn. l.i.regularit aūt. z sine scriptura fit quicqd p scripturaz sic.vt.C.ō pac.l.pactū. Jtē nō q si fiat in iudicio debet inotescere mulieri vel ei qui dotē ꝓscripsit sic.z.j. ō litig. §. oēm vero. in ꝑn.coll'. ix.

k Valemus .s. mulierē cuz ignoret vt subijcit.

l Generaliter.repetit breviter q̄ dixit z addit paz .i. de tribus mensibus.z nō q hic sumit aut. q ē. C.ō do. cau.nō nu.super.l.fi.

m Si vero vltra.nō exclusiuum io.

n Querelā .s. dum viuit.

o Trāsiuerit.vel trāsierit.

p Et nō querat'.i.ꝓtestationem.sm q.§.distinctuz est j.tpus non opposuerit.

q Restitutione. banc restitutionē putat Jo. q suo iur̄ habeat minor z si eam non petat.sed directe hāc exceptionem nō ꝓponat. sz hec lra aperte dicit ꝯ. vñ secus puto q .s. petat per offi.iu. vt.ff.de mino. q si minor.in fi.z hic conscripsit se dotē accepisse p⁹ ꝓfectionē dotaliū instroz.si vero ante ꝓfectionē nō est necessaria restitutio dū añ expt. bēat iure cōi sicut quilibz maior.sed certe lz bēat exceptiōz iure cōi tñ restitui pōt sm azo.vt.ff.de mi.l.in cāe .§. pomponi.ac.

r Trāscēdat.s.ius cōe vsqz ad.xij.an.vltra.xij.ñ audit'.

s Nuptiaz.ꝓtractaz fz.m. ar.C.de nup. sancim⁹. z sic potit opponi infra. xxxvij. an vna die minus si ponas maritū in vltīa die. xxv.an. ꝓtraxisse. vel dic ꝯbendaz sm.b.vt ꝓbat' per hec vba nouim⁹.n.eos zc̄. z sic vsqz ad.xxvij.an.vna die pl⁹.naz a.xxv.anno ꝓpleto in antea fit ꝓputatio. Jtē ꝯ.m. facit aperte hic vbi dicit. z sigdē si maritus intra etatē z non q̄rat'.nā z er ls oz intra etatē tps exceptōis currisse. z cū ñ fuisse ꝓ̄stū cū nūq̄ dici pōt eo casu qñ in vltīa die xxv.an. ꝯrit cū nō posset eē exceptio taz breui tpe finita esse.s. vna die. sed nō attendit sm.m.nisi q confessio fieret infra etatez.sz certe immo est attendendū ēt q sit p̄scriptio cōpleta vt dicta lra dicit. z sic ēt sm eū cū diceret vsqz ad.xxx vij.an. ꝓduci oz q̄ tñ sit infra.xxv.an. añq̄ potuit exceptio currisse .z ita anno .xxv. vsqz ad

itra decēniū q̄rit' taciturnitate mariti auferim⁹ ei q̄relā:nz.n. p⁹ decēniū hoc agere sācim⁹.nec ánū dātes vltrius heredib⁹ ei⁹ sitqz hec ēt ñ nr̄a auersus aliquos pēa:sz libtatis subiectoz diligētia⁸.vbi.n.lz i plixo sit tpe decēniū dñs ꝓponere q̄relā sic tacere elegēit palā ē noluisse l' si ñ accepit dotē oio eū ē aut suos r̄ddē hr̄di ei⁹ intra añū ánū. Si vo⁹ vltra biēniū vsqz ad.x.ānos mr̄imoniū extēdat' marito dam⁹ q̄relā⁹ z hr̄di itra mēses tres Si vo trāscurreret' decēniuz tūc nz marito nz hr̄dib⁹ ei⁹ q̄rela erit tpe ad oia sufficiēte mlieri.z siqdē itra etatē marit⁹ fit z ñ q̄rat' tñ ad itegrā restitutōz⁸ ei dam⁹ tps q trāscēdat' xij.annos a tpe nuptiaz'.nouim⁹ eni eos q vehemēter citi⁹ ꝓtrahūt nuptias ñ minus qndeci' ānoz ad hoc ꝓcedēte⁹ q̄ de re trāsit ad qntū z vicesimū ānū z erit possibile itra vicesimū⁹.vij. ánuz q̄ri ō nō nūerata pecūia dotis⁹.morietē quo qz eo itra ꝑdictū tps⁹ heredes hr̄e ānū⁹ ad q̄relā si aūt miores sit ñ q̄rentes hr̄des siue maioris:siue mioris qnquēniū bēant solū admouēdā q̄relā nō nūerate pecūie sufficiēti tpe z ñ expectāte exitū⁸ oīuz mioz tpoz⁹ q nos ad pñtez⁹ legē mouit mlier⁸ nā qz ꝓiūcta q̄rto z decio anno post.xx.⁸ ānū mortis pr̄is abutēs minori etate mouebat' qdē ꝓtra mr̄ez⁸ nō nūerate pecūie obijciēte rōez post q̄rtū z vicesimū nuptiaz ānū q nos iudicātes cu rauim⁹ z pp̄has circūstātes z pp tps ex etate mioz i qnquēniū i pñti decernim⁹ lege:illo vz nō nūerata pecūiaz obijciēte q script⁹ fuēit dotē suscepisse:z r̄z sua tpa siue pfecte etatis sit:siue mioris cā iudicāda. Valēte hac lege sup his.n.si ꝓstat si qdē residuū ē decēniū aut ñ min⁹ biēnio hoc bēat tps ī nō nūerata pecunia q ei ēt post trāsmissiōem dabit. Si vo āt min⁹ ei biēnio reliquū ē tps: aut ēt excessit totū decēnij tps tūc ipis qdē biēniū dam⁹ ad q̄relā nō numerate pecunie. Eoz aūt hr̄dib⁹ z post solutōz mr̄imonij itra tres mēses vt p oia ei iusti

cią fuem⁹. Que igr̄ placuerūt nobis z p hāc sacrā ōclarata sr̄ legē.tua celsitudo māifesta oib⁹ facer̄ festiet.

Neqz vir q̄ ex dote ē nz mlierē ex sponsalitia largitate lucr̄z ꝓpuz hr̄e:sz suare dñū suis filijs:vl si ad fas nuptias ñ vēiāt vlu solo' i lucro ꝓsistēte z vt ex r̄pudio trāsigētes nuptias lucrāte⁹.aut dotē aut an nuptias dōatō né z ipis silr dñū suare filijs vlū būte ꝑsōa cogēda filios alere⁸ si vo bōa gr̄a soluāt' nuptie.z videāt' occasiōe dāni detineri q̄daz z hac arte pmēda q̄ detinētur filijs fuentur. Rub.

I. Bem au. Jo. pp. p orientem.

Eaqdē q̄ sp idē se bīt legib⁹ nō egent varijs simplicitate.z q si ne⁸ vlli⁹ diuersitatis mixtura est ꝓtinue possidētia z vtētia legib⁹ sempiternis ac sacris nulla correctōe egētib⁹.q āt r̄z nos ē i redūdatōis ꝓphē sū tumultū⁸ gubernatiua idiget sapia ex legib⁹ lupuētientib⁹ negotijs⁸.vñ q̄m nos:nz iudicia⁸ segnes ml'tis īterpellātiū iudicantiū cāis singulis medemur.ꝓphēdētes aūt vnāquāqz qō nē dubitatā a nobis z iudicib⁹ nr̄is p legislatōz q̄ oz agi z gīaliter ī vnāq̄qz qōnē exponim⁹:itaqz illud añ oīa vi sum qdē est forsan eē ꝑscis legislatōibus nō sine q̄dā diuisiōe.vobis āt putatū bñ ē se hr̄e tēpata lege ad simplicitatē cām trāsponere z nūc inchoāte z nihil pscrutāte hoz q̄ ꝑus termi nata sūt⁸:q̄m z nobis ipsis p̄dē non⁸ displicētib⁹ de hoc ipso q̄ legib⁹ visa sūt meliora r̄a nuptialib⁹ nāqz lucris siqdē aliqs ꝓiūctoz r̄uauerit pudicitiā manētib⁹ apud ipsos valide coz sibijs infixis Si vo vēiat ad alteri⁹ psone ꝓiūctōz ex poxib⁹ nuptijs filijs r̄uādis⁸ simplici' q̄dā z meliōi lege duplici hāc placuit iterimer̄ : si.n.scōis mixta nuptijs mulier aūt ēt vir forte ad r̄am respiciēs ꝓiugē q̄ ex morte lucrata sūt aut ēt ex repudio forte r̄uat filijs cū vtiqz forsan z alij erūt eis filij ex nuptijs seqntib⁹ qūo iustuz est eos q i solis filijs⁸ legitis⁸ moriūt⁸ nō r̄uare eis lucra z mortuis coz z parētib⁹:sz alijs⁸ eas trāsmittere.s.qd erit p̄cipi⁹ filijs apparētib⁹ nō ingratis. Propterea igr̄ sancim⁹ si mlier moriat⁸ z eueniat lucrū fieri viro hāc dotē oio r̄uare filijs⁸ siue ad r̄as veniat nuptias siue ēt nō,z ex diuerso si mōtu⁹ fuerit vir mulier aūt añ nuptialez donatiōz lucra⁸ ꝑpis filijs vsū qdez lucroz ex nuptijs apō ꝓstitutū⁸ ꝓpetatez vo filijs oio r̄uādā. His q̄ sup parētib⁹ ad r̄as veniētib⁹ nuptias sancitas sūt i suo ordine r̄uādis . z hoc valere mr̄imonijs quocūqz mō solutis ab hodierna die z in oē⁸ qō seqt⁸ z in his mr̄imonijs q̄ iā soluta sūt qdē siue morte :siue quolibet alio mō ad huc pēdente⁸ eo qō vn⁹ lupstes sit.nā si ambo defūcti sūt hoc heredib⁹ nō dam⁹ sz tanqz sit' terminatū veterib⁹ relinqm⁹ legib⁹. Illud certuz est q̄ dū semel fuerit filioz z ꝑpetatem lex deferēs eis pstiterit tūc i successio

xxvij.an. vna die minus ad plus ꝓcedit z sz eū. sed nos bulsniam ꝓbamus.

t Quindecim annoz de ꝓsuetudine forte aliud ō iure. vt inst.de nup.in ꝑn.

v Intra viceſimuz. i. citra. vel sm io. et pone proprie.

x Hoziēte.s.maiōes

y Tps.s.xij.annoz

z Annū.spāle. nam habere regulr qs dz q⁸ defuncto superat sm oēs.

a Exitū .i.nō ꝓsiderantib⁹ q̄tū morieti vel successoꝛi suo supesset .

b Tps. nā sp tpa p̄dicta ſuabimus.

c Ad pñtem.l.sunt ergo ꝟ mioꝛi. vij. specialia p̄mū. vt lz ꝟ scriptio sit tpalis .s. anni vel triū mensiū vt .§. pri. tamē currit minoꝛi. vñ restitutio nccaria est,vt bic al's ꝯ. vt.C. i qui.e. in inte.re. ñ est ne.l. fi.sic ē. z in q̄busdaz alijs casibus spāle q̄ dic vt.§.ō her̄. z fal. §.pupillus.sm q⁹ al' restituit minoꝛ intra tpa ꝓstituta a iure.s xxix.an.vt.C.ō tēp. i inte.re.l.fi. aut infra xij.an.tertiuz. q⁹ al's incipit q̄driēniū elapso.xxv.an.vt.ff.de mino.l. interdū. bic aūt a tpe nuptiaz ꝓtractaz sm.m. vel ꝯ bēdaz . sm nos q̄rtū. q⁹ maioꝛ minoꝛi succedēs ꝟ q̄drieniū.s. ꝟ ꝟ annū q̄ltercū q̄z superat decē funcro.quintū q⁹ minoꝛ minoꝛi vel maioꝛi succedēs ꝟ sua tē poza rōe siue etat⁸. z postea q̄drieniū hoc aūt quinqueniū est z sextū q⁹ hoc currit i minoꝛi etate bu⁹ sucedent' adeo vt non r̄stituar'. al's ꝯ vt.ff. de mi.ēt ei.

d Mulierē. mulier nupsit viro habenti xiiij. ex eo cōcepit z durauit mr̄imoniuz p q̄tuoꝛ an . deinde vir decessit. z p⁹ moꝛtē ei⁹ elapsi sē.xx.an. z tūc agit ō dote mulier.sed filius quē ex dicto marito habuit exce.oppōit rōe sue etatis z sic p⁹.xxiij. an. a tpe ꝯcti mr̄imonij . z dic mulier eadē mr̄ q⁹ ñ pōt cū tñ qnqueniū bēbat p⁹ morte p̄dis.

e Viceſimum.al's. xxx. z ita dices dura-

te mrimõio.xiiij.an. f Damebat.s.filius defuncti.
a Contra mrem.i.maiori vel minori. Colla.viij.
Rica Neqz viz qui ex dote.si pro ẽt.al.
b Solo.s.non ꝓprietate.z hec pa pars expedit.j.e.§. vsqz ad.§.illud.
c Filios alere.z hs expedit.j.e.§. vsqz ad.§.qui incipit nouimus.
Detinent. z expe-
ditur.j.e.§.fi.
d Aquidẽ qõ
e sine subaudi
Tumultũ.i. redũdat in tumultũ qa adhuc vacillant apõ boies.
f Negotijs. datiui casus est.
g In iudicia. subaudi circa.
b Terminata. sunt i.statuta ab alijs ꝓncipib9.z a nobis ipis al.
i Non displicẽtib9 i.nõ displicuerũt secũda q̃ visa sunt nobis meliora legibus ꝓmis.s. tractantib9 õ hac mã.z sic nõ qꝫ corrigit seqꝫm sic.s. õ nup. §.i.z.j. vt fratrũ fi.i ꝓn.lex.n.ãtiq̃ idẽ qõ h dicit. vt.C. de scõis nup. qm̃.§. fi.z.l.hac edictali.§. fi.sed alia.s.õ nupt. §.si vero distinguit.z tũc aũt dicit indistincte.sz p aliã.j.vt fra. fi.distinguñt.vt iam dicẽs
k Bernãdis lucris
l Simplici.hac.s.q̃ ẽ meliõ ãtiq̃ duplici
n Cũ vtiqz filijs .s. exñtib9 ex ꝓmo mrimonio.
o Sz alijs.s.eẽneis
p Preciosi9. qꝫ b9 lucra supdicta eis ꝑuari a parẽtibus.
q Filijs .s. ꝓnoiat.
r Siue ẽt. sz hodie ꝓcedit viro z vxori virilis portio sm numer. vt aliqd ãpli9 sit qui nõ nubis qꝫ ei q̃ nubit.z sic ista per aliã determinat z corrigit.vt.j.vt fra.fi.§ qz vero q̃ est õ.
s Lucra.s.sancimus observare.
t Cõstitutũ.s.diciz9
v Ẽt oẽ.i. lucrum.
x Pendente.s.mrimonio qz vnus ꝓiugũ superat. vt subijcit z trãsit sic de plurali ad singl'are azo. cũ direrit ꝓus matrimõijs. nũc numeros.z sz alios dic qꝫ pendet supstite illo q fecit lucrũ.z sic nõ qꝫ dz pẽdere mrimoniũ vno tm̃ supstite
y Illud certũ z alijs successionib9 hypothecaz quã in bonis suant' eis possint vendicare filij'. C. de sis nup.l. hac.§. vlt. fruct9 sunt ei9 qui suat. z Illud quoqz denũciatũ.s.nobis. Alterutros. inẽ se vel adinuicẽ diuertere.
a Denũciatuz.s.nobis. b Vendicantes.s.filij.
c Vehemẽtiori.i.duriorẽ penã inferente. d Conuenti.q.d.cõ
nibus z alijs accessionibus.ita z in his erunt sicut z in ꝓximis sãcitum est filijs q pp fas nuptias parẽtũ lucrũ aliqõ ex legib9 sũt potiti. Illud quoqz ex q̃dã cã denũciata ad legis latiõez deducere extiauim9 oportere qz tũ trãsierũt qdẽ iter alterutros z vir z vxor filij ãt eis crãt ex mrimõio despexerũt eos ãbo z circuibãt mẽdicãtes ppea iudicauim9 uehemẽtiõi qdẽ forte ꝙuẽti ad meli9 se hñte vti lege vt timore pẽaz qescãt aut lucrorũ cã iustoz mrimõia dilacerañ aut ẽt pp̃os negligere filios: ti.n.oio aut p trãsactõez aut p modũ aliũ separare ref mrimoniũ si qdẽ nõ sũt filij mancãt ꝓxa i suo ordie: si vo filijs exñtib9 fiat hoc z neqz filios erubescentes dent tũ occahõez spõtaneã z trãsactiõis z p plẽsũ facte aut ẽt iuite fõsã petẽte aut viro ꝓmittẽte digna amissiõe. aut añ nuptialis donationis ãt muliere digna casu dotis neqz vir dotẽ lucret nz mulier añ nuptialem donatiõez sz repẽte casu p̃cedẽte aut dotis. aut añ nuptial' donatõis ꝓpetatis lucz mox ad cões veniat filios z eoz fiat vsu solo apõ trãsigẽte manẽte cogẽdo tñ eo q vsũ lucret filios ex eo mrimõio z aler z alia oia ministrare eis sz lucrate substãtie mensurã'. Nouim9 ãt aliqd ẽt tale fcz est. z qz bona gra dissolui mrimonia z recedere qdẽ añ nuptialẽ donationẽ ad eũ q ꝓscripsit dotẽ vo ad eaz q̃ tñ obtulit occasiõez q̃si dãni z aliaz causaz auri q̃ztitas non mediocris. vtriqz data est pri vt ñ videt hoc nuptiale lucz nz ꝙuaret filijs sz de hoc lege sz extrinsec9 accedens q̃si ex alia cã lucz fieri z ei9 q accipe hoc egerit. Ideoqz ex hac arte fcaz curantes lesiõez sãcim9 vel si qd tale fiat z adueniat aliqõ alteri lucz z hoc silr ꝙuari filijs ꝓpetate qdẽ mox veniẽte ad eos vsu vo solo apõ lucrãtẽ ꝓstituto sic abstiebũt oi vitio sic oi desiderio irratõabili sic nec iuiti nz sponte suis nocebũt filijs sz erũt tẽperati maxie qdẽ circa suã castitatẽ: deide ẽt circa mrimõij affectũ. quez ꝓpetẽs est hre eos q sel' ꝓiũcti sũt alterutri res est z castitate plẽa z bonis moribꝰ ꝓgrua z pr̃no mr̃noqz affectu plena: vt qõ eis parẽtes spõte nõ ꝙuãt hoc p9 dñij cõez oib9 pr̃ez. omis ãt q ipiũ hẽt p lege hjs q a parẽtib9 lesi sũt ꝙuet z hic quoqz ea q̃ de lucris z de successõib9 ꝓdẽ disposita sũt teneãt: nihil' n. eorũ inouam9 ꝓter illa sola q̃ expssiz in
hac lege ꝓscripsim9. Que igr placuerũt nobis: z p hãc sacrã õclarata sũt legem tua celsitudo operi effectuiqz tradere festinet.

De appellationibus. Rub.

Impa.iustini.a.pp̃.secundo excõsuli atqz patricio.

Subiectoz nroz iterpellatões legũ nobis p̃bent occasiõez p salute subditoz ꝓscribẽdaz aditõez nãqz nobis qdã pron9 fecit qr lege volẽte appellatẽ z p biẽniuz tacẽtem aut certe exercẽtẽ qdẽ nõ tñ psequentẽ appellatiõuz cadere certaminib9 z ꝓfirmata snia nõ posse vlteri9 ꝓcedere iz ratã fieri vtriqz sniaz. Isichiuz ãchiũ. n. z aduersarios ei9 exercuisse qõ litẽ apõ pedaneũ iudicẽ ad dcm' aũt eũdũ. Isichiuz appellasse z cãm ptingit recurrere ad tuã cognitõez: z dũ lis i iudicio tue celsitudinis exerceret recessisse qdẽ a certaminibus apõ te gestis: arbitros ãt elegisse cõmunes ex rescripto z apõ illos ꝓcurrisse z qdã exercuisse. postea vo neglexisse qdẽ electos arbitros non ãt pse cutos apõ eos motã litẽ sz transacto biẽnio vti aduersarios ei9. qz nõ posit a ꝓdẽnato exerceri i tuo iudicio talis lis sz oportere eã ꝓfirmari sel' biẽnio trãsacto. Illũ vo ꝓpterea non p secutũ apõ tuã gloriã eo qꝫ litẽ apud electos diceret arbitros sãcim9 igit memoratũ qõ negocium ex quo hec nobis sũt nũciata nõ ledi ex cursu tẽ por: nz ratã eẽ iudicẽ sniaz sel' appellatõe data sz z exercere apõ tuã gloriã z terminũ legitimũ suscipe ẽt si decies milies plusq̃z biẽnij tps excesserit aut excedat. Deinceps ãt i oi negocio iquo tale qd agit z i medio motẽ cãe apõ iudicẽ appellatõis aut ñ motẽ aliq eligant alij z ꝓpterea biẽniũ trãseat itra qõ oporteat appellatõis iudices litẽ decidere z p quãlibz circũstãtiã rursus reuertat itez ad iudices appellatiõis cã: aliꝰ qdẽ oib9 liceat vti ptib9 tãqz si eos nõ cõtigisset deserere qdẽ appellatõis iudiciuz apõ electos ãt veniisse nõ tñ posse vti qõ biẽnium ꝓterire: nã q sel' iudices alios elegerit nõ est iustũ vt taciturnitatẽ culpe ei9 q ꝓpterea lesi9 est qr bis q̃ gesta sũt de electiõe iudicis credidit z iõ nõ est execut9 nz cõpleuit litẽ illic eo qõ apud iudices illos sit exercitatũ negociũ. Hec igr i oi negocio ꝙuari apõ tuũ foz volumus z oi alio vbi sz appellatiõis iudicat scema'' q̃ten9 nihil iniuste circa nros sutionẽ nõ cepat adhuc eã tractari apud iudicẽ appell tõis. appellatũ tñ erat.

Patronus .i. aduocatus vt. C. de post. l. quisquis.
t Quia. l. vt. §. õ bis q igze. ad ap. in ꝓin.
v Anchiũ. i. auũculum siue patruũ qui vulgo dz dicit' cius. vt. j. õ here. qdem q̃ ab intes. §. si. aũt defunct9.
x Adũsarios inẽ se l'inuicẽ.
y Litem principalis cãe.
z Ad dictũ. i. ꝓdẽnatum.
a Recessisse. dicit aduocatus vel cyphum.
b Ex rescripto. i. ex cõi scriptura z volũtate z arbitros elegerũt.
c Ex cursu tpis. nõ nõ ledit ex tpis cursu. q negligẽs nõ fuit. vt. §. de ap. §. ij. z õ bis qui igre. ad ap. §. i. z. j. vt cũ de ap. cog. §. i. z. ff. de mino. l. intra vtile. z. C. de inof. te. õ maiores.
d Et si decies. §. de here. z fal. §. z hoc deinceps.
e Bote. p ꝓtestatões. z sic sunt genitiui casus.
f Non mote. qz p contestatõnem nõ cepat adhuc eã tractari apud iudicẽ appell tõis. appellatũ tñ erat.
g Biennium. secus forte in cã crimiali. vt. ff. ad turpill'. in. l. ab aucto. l. ij. z. C. ad turpill'. q̃uis. b Judices .i. arbitros. vt. §. põit. z sic põit'. C. õ arbi. in ꝓin. i Judiciũ. i. arbitriũ k Credidit. i. ꝓsidit q dz arbiter sumere cãm. l Judices. i. arbitros. m Scema. s. forma vel figura. acc.

n Rica. De testamẽtis imperfect⁹.z hic dicit vsqz ad. §.qz vero.
o Et de diuisione rer̃.repete ō testis factis.i. script⁹ a filijs de diuisiõe rer̃ coram parente facta de eius facultatib⁹ z subscript⁹. sed.p. hic scripsit malã esse hãc grãmaticã z falsam qz nõ tractat de testa. filioz inter parentes vel eõ. Sz certe ita intelligit̃ qp pr̃ iussit filios diuisionẽ fieri z ipe subscripsit.vt.j.eo.§ vl. azo.vbi hec scõa ps expedit̃

p Constantino subscripta.vt.C.fami.ber. .l. vltima.
q Eam.i. eas vel leges.s.similes vel dic cãs.
r Existentes.i. supponere solẽnitati iure cõis respectu filioz qz eis zc̃.
s Concedat.i.remittat.
t Valere.hoc iure veteri videbat̃.vt.ff.de leg.ij.l.peto. §.mater qz.
v Theodosij.s. pteston.
x Decreuit.vt.C. de testis hac consul.§.ex impfecto.
y Scribentes.i.psonis scribentib⁹ z sic de alijs accusatiuis hic positis vt oẽs in datiuos casus cõuertant̃ z regant̃ a vbo promittere.acc.
z Talia.i.facere fieri testm̃
a Claritas.nõ legem clarã esse debere. z iõ cuz magna fit deliberatiõe. vt.C.de le. z con.hũanuz. z.ff. de insti. §z si pupillus.§. pscribere
b Inter suos filios. g⁹ vbi ex̃neo relinquit tria exigunt̃ qp scribat z p̃sequntiaz qp dicat ad ip̃z qp scripsit cozã testib⁹.itez qp in fine ponat generalẽ clausulã pclusiuã que dixi z scripsi volo fuã i filijs p̃mũ exigit̃ tm̃ sic in nouell.
c Dispositiõez.i. volũtatez in lib. ℞.
d Nũc rer̃ signa numeroz sunt hec.v.z.x.zc̃.
e Tps.s.declarandi.j.pr.
f Danu.s.fuerit.
g Uncias.vbi in quot⁹ pt⁹ instituit idẽ si in cert⁹ rebus vt subijcit.
b Reliquat.z sic valz.z nõ qp ibi hec solẽnitas fit nõ oz filijs subscribere.z alias fieri solẽnitates ō quib⁹ dr̃.ş. ō trien.z se.§.z qp sepe coll̃. iij.vt pz ex pximatiõe quã fecit vz de illa auc̃.ad istaz. vt. C.de testa.hac cõsul.in auc̃. qp fine. Itẽ nõ qp tam hãc qp pdictã auc̃.ş. de trien.z se. itellexerũt. Jo.bul.z azo.z rliqui qñ pr̃fa.fecit testm̃ in script⁹.si aũt pdidit nũcupatiuz cur exiget̃ subscriptio cũ ibi nulla sit scriptura ióqz ibi veterẽ.l.s.uãt qñ fit nũcupatiuũ.vt quoq⁹ sufficiẽti iudicio possit probari veritas eius.vt.C.ō testa. hac psul. §.ex impfecto. ex duob⁹ tñ testib⁹ maribus vl̃ femis.vt ff.de testa.mi.lucius.i. ℞.lz al̃ femie repellant̃. vt. ff.de testa. ex co. z sic pz qp tm̃ in testõ in script⁹ derogant̃ predicte.ll.de testa.per istã.sed m.putabat in totũ ei derogatũ dicẽs vt hodie ñ possit pr̃ viuens soleniter inter filios testari nisi subscriptõ fiat ab ipo vl̃ ab alijs liberis vl̃ oia declarat per conseqntiã. vt hic. z exigebat numer̃.vij. biectos agat. Si vo ẽt postqz deseruerint electos iudices biẽnij trãseat tps:tũc pfirmari volum⁹ sniam fm pstitutões de hoc factas a nobis qp ẽt deiceps in oib⁹ futuris fm hos mos negocij valere volum⁹:alijs oib⁹ q̃ de appellatiuis certaminibus pscis dicta sũt legib⁹: a nobis i legũ conscripta sunt codicib⁹ in ppria virtute manentibus.

De testis imperfectis a parentib⁹ i filios factis:z de diuisione rerũ a filijs coz̃á parẽte z de eius facultatib⁹ facta:z subscripta. Rub.

Dem aug.basso magnificẽtissimo comiti domuz ide obtinẽti locũ Jo. gloziosissio pfecto sacroz p.oriẽ.au.

Constantine diue mẽorie lex scripta⁹ ẽ p antiqz piecture simplicitatem:porro cãz varietas:z nã eas⁹ frequẽter imitãs egeb̃ leges illas emẽdatione nr̃a pparauit:dicit itaqz lex oportere moriẽtiuz volũtates qñ sunt parẽtes oib⁹ mõis iter filios tenere:z tm̃ eos erubescit parẽtes exñ tes⁹.z qz eis z clarã rer̃ pcedit⁹ significatioz dicẽs:z si manifeste sint eoz dispositões apparuerit ãt ex qbuscũ indicijs z piecturis z q̃libet scriptura z sic eas valere⁹ z hoc i suis z in emãcipatis filijs.z insup z theodosi⁹ⁿ decreuit⁹ nõ in pr̃ib⁹ solũ hoc disponẽs sz ẽt in mr̃ibus z ascendẽtib⁹ vtriusqz nature hãc app̃hẽdẽtes lñiaz hoi nes in tantã igressi sunt obscuritatẽ: vt diuinãtib⁹ magis qz iterpretãtib⁹ hec agerent:itaqz neqz psonas scribẽtes⁹ neqz rer̃ dicẽtes⁹ noticias z fore te:nec q̃stitates tm̃ dignãt⁹ piecturis z vr̃similiũ rõe talia⁹ pmittere. Nos oia igit̃ clara z apta p̃sistere volentes qd.n.sic ppriũ ẽ legũ sicut claritas:⁹ maxie sup defũctoz dispositõib⁹.volum⁹ si qs lr̃as sciẽs iter suos filios⁹ voluerit facere dispositõez⁹:p̃mũ qd ei⁹ pscriptõe⁹ tps⁹ denotet.deide quo qz filioz noia,ppa manu⁹ ad hoc vncias⁸ in qb⁹ scripsit heredes ñ signis nũeroz significãdas:sz pr̃ totas lr̃as declarãdas:vt vndiqz clare z idubitate p̃sistãt. si vo ẽt rer̃ voluerit facere diuisionẽ aut qbuscũ reb⁹ certis: aut oẽs:aut q̃scũ istitutiões statuere z haz̃ iscribet ẽt signatões:ut ei⁹ lr̃is oia declarata nullã vlteri⁹ ptentiõez filijs ꝺrelinq̃t⁹. Si tñ aut vxori:aut extraneis psonis aliqbus voluerit relinq̃re legata:aut fideicõmissa:aut libertates z hec,ppria scripta manu dictaqz testatoz⁹ coz̃ oib⁹ testibus: qm̃ oia p̃sequẽter i dispositõe posita ip̃i z scripserũt z volũt valẽ:sit firma nihilo mũẽda eo qp videãtur i carta scripta r̃liqz obr̃uatoz⁹ testoz̃ ñ suscipiẽtia sz h⁹ solũ imitet⁹ qp ei⁹ man⁹ z lingua hz oẽz vtutẽ charte p̃bitã'. Et sig dẽ vsqz ad mortẽ mãeat h⁹ scẽa⁹ⁿ nullus postea ꝺducet testes:quia voluit forte talẽ volũtatẽ mutare:aut q̃uertere:aut aliqd tale facere cui licuit rũ pe qꝺ factũ ẽ z aliã facere volũtatem declarãtẽ pfectã ei⁹ sniaz quã p̃petit valere:h⁹.n.pcedim⁹ ei agere⁸ hoc ip̃z expressiz⁹ significãtẽ sub pñtia testiũ septẽ:qz z si fecerit quãdã talẽ volũtatem⁹ nõ tñ eã valere vlteri⁹ vult:sz rursus quoqz vult aliaz facere z hãc aut i testõ pfecto faciat oia testoz̃ hñ tẽ signa aut in nõ scripta pfecta⁹ volũtate videri eum defũctũ esse ꝺpositis infirmis factis ex ea ei⁹ fm pfectum testm̃.aut volũtatẽ disponẽ. Quia vo⁸ nonim⁹ aliquos diuisiões faciẽtes iter p̃pos filios⁹ pparãtes eos⁸ his subscribere⁸ z hoc scema⁸ⁿ suscepim⁹: si qs.n.diuidit,ppas res z ipos filios⁹ euocãs faciat subscribere diuisiõib⁹ ipsis z ratas eas iudicare z pfiteri⁸ filios hoc fm hũc modũ hẽri:sit z h⁹ firmũ i h⁹ i rer̃ diuisiõe⁸ fz nr̃az pstitutoz̃ qz ob h⁹ posuim⁹ qz i oib⁹ q̃⁹ i ea ptinent̃ firmã eẽ z p hãc legẽ sãcim⁹

Si aũt z diuisiões⁸ ipse subscripsit⁹ z clara oia p subscriptiõem suã fecerit sit z hoc ratũ:qñ z hoc iaz nr̃a legislatioe⁸ ptinet⁸:palã vero ẽt:qz i tali⁹ casib⁹ valebit hec lex quoscũ qz postea monere cõtigerit. Que igitur placuerũt nobis z p hãc sacraz determinata sũt legẽ tua gloria cognoscẽs oib⁹ faciat manifesta:vt nullũ lateat q̃ recte z ꝓuidẽter z pro nostris subiectis sancita sunt.

De restitutionibus⁸ pstitutio nona.

Dez aug.basso.com.dome.z locũ hñti Jo.p̃p.p orientem.

Negociũ⁸ audiuim⁹ ,p testõ dubitato qꝺ ẽt interptari iustũ⁸ estimauim⁹ z lege p̃hẽdere certissima hoc qp nr̃e psuetudis ẽ in negocijs motis ex legib⁹ optimis accipe occasiões: filios⁸.n.qdã suos istituẽs hr̃des de ide alterutris eos filijs ñ extãtib⁹ ꝺstituere volẽs iussit si ptigerit aliqué ei⁹ filioz:z hr̃dũ futuz̃ sine filijs humanã soluere vitaz p⁹ exceptiõz hoz̃ q̃ ex lege debẽt⁸ ei:ex eis q̃ ab eo⁹ relinq̃bant⁸ ei reb⁹.reliqs⁹ oẽs res z iura q̃ cũqz apud eũ in tpe mortis iuenirẽt⁸ vẽire:z restitui ex his supstiti aut ei⁹ filijs:si ẽt ipse moreret⁸ oi cessante inter eos pp mẽoratã substitutõem cautiõe z fideiussiõe i his eo morientẽ.z vno qdẽ ei⁹ filioz z hr̃dũ filios hñte:alio vo manẽte sine filijs,phibet ñ vti rebus vtpote eas deterẽte: at ille vtẽs vbis testi qz qcqd iueniret⁸ i tpe mortis apud eũ:hoc eũ restituere iussit fm hoc vult scema lñiaz hr̃e vti rebus sicut voluerit nulla,phibitõe de eoz gubernatõe illata ei. Nos igit̃ sumẽtes ex hoc occasionẽ:estimam⁹

n Sigdem agere voluntatẽ mutare si vult.
o Expressim.g⁹ sũt duo necessaria vt rũ patur testm̃ ꝓdictuz s. q⁹ dicat exp̃sse se penitere eius testi.z illud mutare vult.vt ff.de le.ij.siqs i p̃n. qpvalet notare adre scripta ꝺ ius elicita. qp valeãt si exp̃ssim dicat̃ ñ obstãte .l. tali. Item fz est necessariũ qp aliud pficiat.vt instit.qui.mo.infir.§.fi.
p Uolũtatẽ.s.min⁹ solennẽ int̃ liberos.
q Prefecta. hec solenitas forte exgrit̃ cũ ex̃neos istituit heredes i scõo testõ ñ filios. vt.C. de test. hac psul.§.ex ipsco.
r Quia vero ppetrantes.s.patres.
s Eos.s. filios vt subijcit.
t Subscribere.s.filios.vt subijcit.
v Scema.i.vltima volũtas.
x Profiteri .s. faciat filios qp eas sic tenebunt.
y Diuisione. nec ei aliqué instituit vl̃ exheredat. fz res singulares vnicuiqz assignat tãqꝺ in codicillis solz fieri.vñ neqz psequntia lr̃az. vt.ş. neqz testib⁹ est opus dũ tm̃ de scriptura z subscriptiõe vel per testes duos vel p cõfessionẽ testiũ pfet.
z Que in ea pstitu. q̃ est.ş.de trien.z se. §.z illõ.z.§.qꝺ sepe ñ dicit qp ex̃neis posset relinqui.
a In diuisioe.facta sine filijs vt cõsonet supdict⁹.azo.
b Subscripsit .s.solus.vel ẽt cũ filijs.p.
c Legis .ş. de trie. z se.v.colla.§.z illõ.
d Rica. De restitutionibus.sed q̃ est dõia int̃ hũc ti.z.ş.ꝺ resti.z ea q̃ pa.z illũ j.de resti. fideicom. noie fa. ℞. in isto fit restitõ i morte restituent⁹. Itẽ eoz q̃ supsunt i supioi fit statim vl̃ put voluit p⁹ testato⁹ post. Item oiuz excepta q̃rta vt colligit̃ hec dõia supler.j.e.§. nobis.in p̃n.inferioz auc̃.de restitu.fideicõ.dicit de quodã testa. z codicillo i q⁹ singlaria fuerint relicta lega-

ta.ꝛ per fideicom. fuit rogatus quĩ habuit vt nõ alienet nõ ꝓncipaliꝫ de restituendo.sed si alienet vt ad aliquẽ pueniat vt in ℟. hic ꝓz. azo.

g Egotiũ.qõ.ſ.negotiũ vel teſtiñ. f Juſtũ.alꝫs ĩ li.az.dignũ.

i Filios.ex eis.alꝫs ex his. b Eo.ſ. teſtante.

Eo moriente.i.eo ꝑie mortuo. k Non vti in li.azo. nõ eſt nõ.ꝛ idẽ ẽ ſenſus:

l Deterente.a detero deteriſ. vñ veſtes deterite.i.deſiorate.

m Nos igiꝫ. i diffinitionẽ que diffinitõ infra ponit ſz papi. dictũ qꝫ rñſum inuenies inſti. õ fideicõ. bere.§. ſed qꝛ. ꝛ.ff. ad trebel. ticius.

n In enigmate.i.obſcuritate qꝛ ñ põt ſcire qñ fecerit cã inꝛuertẽdi fideicõ.vl' ñ

o Ad ſoluendum.i. ad nihilandum.

p Onerat⁹.ſ.fideicõmiſſo.al.

q Talibus verbis. ſ.cũ ꝑ e mort⁹ inueni rentur. vt.§.e.ti.

r Depoſuit.vtꝫ inꝛerueniendi cã fideicom. fecerit vel non vt.ff.ad trebel.l.ticius rogatus.ꝛ.ff.de vſur.l.iij.§. nõnũq̃

s Sancita ſunt.vt §. de reſti.ꝛ ea que pa.§.i.

t Subiacet.i.q̃le eſt in caſu noſtro.

v Poꝛioribus.i.a poꝛibuſ.ſ.paꝑ.ꝛ marco.

x Exordine.ſ.vtiuſ eſt diſponere.

y Penitus.alꝫ amplius.

z Exiſtens.i. ſi iſte diues eſt ꝑ ſe. alꝫs ſecus.vt.j.e.§. Si vero cõtigerit.ꝛ ſic nõ qꝫ tres partes ſibi conſumit.ꝛ hꝫ q̃rtã ſolã reſtituit fideicomiſ. ſed qñ de tota reſtituenda rogat⁹. tunc ſibi tres ꝑtes fideicomiſ.det. vt.C.ad trebel.l.i.

a Si uero iſtam q̃rtã dꝫ reſtituere.ꝛ dic ꝓtingat.i.tangat.

b Dare.ſ. ꝑ filia vl' nepte quam nõe hꝫ donare,vl' dic.i. redde⁹ alicui.vtriuſꝫ.n. eſſe põt.ſz ſi dos data deſinat eẽ dos vt ſo. ma. nũqd reddit in cã reſtitutõis. ℟. nõ.arg.ff.ad trebel. l.heredes.§.ſi.ꝛ.l. heꝛdibus.§.fi.ꝛ.l.ſi miles.§.fi.ꝛ eo. mõ ℟.ſi hoc idẽ q̃ratur in illa ꝓſtõe.ſ. de reſti.ꝛ ea q̃ pa.§. q̃ob rem.nã ꝛ ibi ꝑ dote diminui de reſtitutõe permittit.

c Ꝓponſaliciã.i.donatꝫ.ꝑp nup.

d Nõ hñs idoneã ad dotem ſiue dona

oportere ꝛ antiquã diffinitiõez ꝛ dei ceps deſcriptiõez hãc qdẽ diffinire: hãc ãt purã hoib⁹ reponere ꝛ ꝓpterea lege cãz ꝓhendere: vt diſcãt homines oẽz legis ordinez i quo ꝓpetit talia ꝛ dicere ꝛ iudicare. Nouim⁹ igiꝫ apud papinianũ ſapiẽtiſſimũ dcm̃ in octauodecimo libro ei⁹ q̃ſtionũ vbi pmittit alienatiões i tali caſu illud ſolum velut ex ſtudio i enigmate⁹ ꝓponẽs: vt tũc oporteret ꝓhiberi alienatiões cũ ad ſoluẽdũ fideicõmiſſũ ex ſtudio q hic onerat⁹ eſt ad alienatiõẽ venit ꝛ tãq̃z philoſophat⁹ iter imperatoꝛes mare⁹ tali quodã ꝓpoſito cãu viri boni arbitratũ videri icẽ talib⁹ vbis diſpoſuit. Nobis ergo recte viſũ eſt ita diſponere legiſlatiõnẽ: vt ſi qdem vniuerſaliter aliqs dicat reſtitutõez fideicõmiſſi hec tenere q̃ i talib⁹ decreta ſũt ꝛ a nobis iam ſãcita'. Si vo tale ſit fideicõmiſſũ q̃le ſubiacet' ꝛ eaq̃ inueniũt' ſeu remanent in tꝑe mortis teſtatoꝛ ſubmittet ſola fideicõmiſſũ tũc idiffinite dcm̃ ꝓxib⁹ſ ſub q̃dã legitima deducere diuiſiõe ꝛ ordiẽ'.ſi qs.n.hoc aut ẽt tale aliqd dixerit aliud ſãcim⁹ vſqz ad falcidiã ſolũ ſue iſtitutõis neceſſitatẽ hñe fuare eũ q onerat⁹ ẽ fideicõmiſſi reſtitutiõe ꝛ nõ poſſe ãpli⁹ aliqd ex illa minuere ſufficiẽs exñs' ſz hñdi qdem ſupſint tres ꝑtes illi ãt q̃rte ſoli⁹ reli quat' rõ.nõ.n.ꝓcedim⁹ ei q grauat⁹ ẽ ẽt donatõib⁹ vti aliqb⁹ ꝛ fortã ex ſtudio q ꝓp.dicebat iteruertẽdi fideicõmiſſi cã vt ẽt q̃rta minuat' iſtõnis ei⁹ ſz h⁹ oio reliq̃re fideicõmiſſũ aliis oi b⁹ i ei⁹ poſitis ꝑtãte ꝛ lñia hñe cũ his ſic volu erit vti quẽadmõz pfcis dominis ꝓ petit Si vo ꝛ ipaz q̃rtã is q grauat⁹ eſt ꝓtigat neceſſariũ ẽ ꝑſcrutari cãz ſz quã hoc egit ꝛ ſi qdem aut dotẽ voluerit dare⁹ aut ſpõſalitiã largitatẽ aliã nõ hñs⁴ ſubſtãtiã oz ei h⁹ pmitti agere:ꝛ hoc vz q nra ꝓtiet' iã lege i q̃ ci oio nõ negauim⁹ talẽ diminutõez Si vo ꝛ i captiuoꝛ redẽptõnẽ.hãc.n.excepim⁹ ꝛ dicam⁹ deo cãz ꝛ hãc lñiaz eũ hñe facere ꝛ diminuer ẽt q̃rtã pietatis rõe q ꝓ oio nob ꝑcioſius vñ. Si vo ꝓtigerit nz ipm hñe ex aliqb⁹ cauſis vñ faciat expẽſas ex tali reſtitutõe ẽt has facere dam⁹ ei lñiã hoc qõ ꝛ teſtatoꝛ pmiſit qõ relinq̃t' oio hoc volẽs ad reſtitutõez trahi ꝛ q̃ſi aliqs dicat ex hoc qõ remãeret ei reſtitutõez fieri Si ãt' nulla talis ſb iaceat occaſio neceſſitatẽ hñe oio q̃rtã ptẽ ꝑpe iſtitutõis ſuare ꝛ tali ꝛ ali is reſtitutõez dare ſi tñ aliqd expẽderit hñs vñ ſupplementũ faciat ex illo ſuppleri q̃rtã ꝛ ꝑ nullã cãz hanc minui. Si vo ꝓtigerit q̃rtã ꝛ ñ hz̃ ad ſupplemẽtũ aliã ſubſtãtiã tñc dam⁹

ꝛ ꝑtra emptoꝛes aut aliter accipiẽtes res i rẽ ꝛ hypothecas⁹ ex auctoꝛitate hui⁹ legis vt liceat cõplere ſibi fideicõmiſſũ ex reꝝ vẽdicatiõe hoc qõ in legatis iã dedim⁹ ꝛ exꝑſtitutiõe i rẽ eis donãtes ꝛ fideicõmiſſi pſecutõez vñ ꝛ cautõez fideicõmiſſari⁹ dabit ñ min⁹ q̃rtã ſuari niſi ꝛ ipaz teſtator ſicut i pnũciato nobis fco ꝓhibuit.cũ n.ipẽ teſtatoꝛ oẽz nõ fideiuſſioꝛ ſolũ ſz ẽt cautõnez relaxauit nos aliter diſpõere nõ eſt moꝛiẽtis ꝓnicere⁹ volũtatẽ. Hec igiꝫ ſit caſus deciſio ipi⁹ q ꝑ buit qõez ꝛ alijs oib⁹ i qb⁹ pẽdere cõtigerit caſus teſtamẽtoꝛ qdẽ factoꝛ ꝛ teſtatoꝛ qppe defũctoꝛ nõdũ ãt talia locũ accipiẽtẽ fideicõmiſſum:ſed huc eo q grauatus ẽ ſupſtite:ꝛ hec dicim⁹ nõ i filijs ſolũ ſz ẽt i alijs cognatis ꝛ extraneis agere i qb⁹ oio tale fideicõmiſſũ relinq̃ ꝓtingerit. Tua igiꝫ glia oib⁹ hec mãifeſta faciet nr̃is ſb iectis: vt ſciãt quẽadmodũ ꝓpetat ꝛ uiuere eos ꝛ mori ꝛ teſtari ꝛ fideicõmiſſa relinq̃re ꝛ alia agere que in talibus ſunt ſancita.

De priuilegijs dotis hereticis mulieribus non prestandis.

Idem au. Jo.ꝑ.per oꝛientem.

Una nobis eſſeẽ õi nr̃e reip.ꝛ i perij vita ſpẽ iõ credim⁹ ſcientes qꝛ hec nob ꝛ aĩe ꝛ iperij dat ſalutẽ: vñ ꝛ legiſlatões nr̃as ide pendere ꝓpetit ꝛ i eã reſpicere:ꝛ hoc eis ꝑncipiũ eſſe ꝛ mediũ ꝛ terminũ.ſicut igiꝫ vniuerſi q añ nos iperãtes ꝛ maxie Leo pie mẽoꝛie:ꝛ Juſtin⁹ diue mẽoꝛie nr̃i pr̃ i ſuis ꝓſtitutõib⁹ hereticis oib⁹ iterdixerũt nz vlla ipſi ꝑticiparẽ tur militie nz qõlibz i publicis curis ꝑticipiũ hẽrẽt vti nec occaſiõe militiaꝝ ꝛ publicoꝝ collegioꝝ ſcẽ dei catholice ꝛ aplice mẽbra eccl'ie viderẽ tur vaſtare:ꝛ nos ãt ipſi hoc egim⁹ nr̃is ꝓſtitutõib⁹ hoc roboꝛãtes hereticos vo ꝛ illi dixerũt ꝛ nos diximꝰ eos q diuerſaꝝ ſũt hereſũ qb⁹ ꝓiungim⁹ ꝛ ꝓnũeram⁹ ꝛ q neſtõy iudaicã ſequunt' veſaniã:ꝛ eutichianiſtas ꝛ cephalos q dioſchoꝛi ꝛ ſeueri mala ſecta lãguẽt' ꝛ manichei ꝛ apolinariſ renouãtiũ ipietatẽ.ꝛ ad hoc oẽs q ñ ſunt mẽbra ſcẽ dei catholice ꝛ aplice eccl'ie i q̃ oẽs ꝓcoꝛditer ſãctiſſimi ẽpi ꝛ toti⁹ oꝛbis terraꝝ pr̃iarche heſperie ꝛ rome ꝛ hui⁹ regie ciuitatis ꝛ aleſandrie ꝛ theopholeos ꝛ ieroſolimoꝛũ ꝛ oẽs q ſb eis ꝓſtituti ſũt ſciſſimi ẽpi aplica ꝑdicãt fidẽ at qꝫ traditõez:igiꝫ ſacrã cõionem i catholica eccl'ia nõ ꝑcipiẽtes ab ei⁹ deo amabilibus ſacerdotib⁹ hereticos iuſte vocam⁹:nã licet nomẽ chriſtianoꝝ ſibimz ipoſuerit⁹ va tñ chriſtiãoꝝ ſẽ fide ꝛ ꝓmunione ſeperant dei iudicio ſemetipos ſb

e Si vero excipim⁹.qñ.ſ.nó hñt aliũde forte vt.§.dixi.itẽ nũqd eccl'ie ſilimõ dare poſſit res huiuſmõi℞.nõ cũ hic non ſit ſp̃aliter dictũ.qr.§.neqz viꝛ qꝛ ex.§.fi.in fi.itẽ nõ qꝫ aliq̃ ꝑ captiuis alienant' q̃ alꝫs nõ alienant'.ſic.j.de eccle.ti.§.inter diuus.in fi.ꝛ.C. de ſacroſan.eccle.in fi. itẽ in ꝓcedẽti dicto.nõ qꝫ ob dotẽ fit alienatio.q̃ alꝫs ñ fiẽt.vt.§.ò reſti.§.ꝙobrẽ.

f Dicamus.i. dedicam⁹.

g Si vero cõtin.faciat.ſ.ad ſui ſuſtentatiõez vel ad egentem ſobolẽ.vt in nouell.azo. ꝛ ſic nõ ob expenſas pmitti qꝫ alꝫs nõ fieret. vt.ff.ò libe. ꝑ.heres ſu.

b Si aũt. ex tali occaſione ãlis dicta eſt.

i Et alijs ſil'ibus .q.d.ꝑdict⁹ mõis poſſit donare ñ al'.

k Et nullã.diſſimilẽ ꝑdict⁹

l Si vo ꝓtigerit.i. tetigerit

m Non hz.ſ. tunc habebat tñ tũc fecit cũ ſumpſit alioquin ꝑ azo.

n Rem vtilem. nõ reſtituta here. qꝛ in fideicõmiſſario in alienat⁹ dico eã nõ eſſe ne ceſſariã. azo.

o Hypothecas.in reb⁹ que fideicõmiſſo nõ ꝓtinẽt ꝛ fuerint defuncti. nã rei mee ñ hẽo hypothe.vt.ff. ò pi.ac. ſi rem alienã. vl' dic vtile dominiũ non repellit hypo. vt C.de iure do.in rebus directum.contra.

p Dedimus.vt .C.cõia de le.i. q Conicere.i.ſuare.ſed ẽ ꝓfacere. ꝛ iõ nõ eſt faciẽdũ vt hic.ꝛ.C. vt i poſ. le.i℞is.ꝛ.l.cũ archimedoꝛã

r Et iſti. hoc eſt ipſi.ſ. cãe q̃ ꝑbuit ꝛc.

Rica De ꝑuile.dot⁹ ꝛc.

Una nr̃. nõ iuſtinianum filium iuſtini qꝫ dic vt inſti. de do. §.eſt ꝛ illud.

t Participiũ. nã nec aduocati.vt.C.ò poſtbu.l.nemo. vel in foꝛo. Itez nz in defenſoꝛes ciuitatũ.vt.C.de epi. audi.l.iubem⁹. Item neqz i aliqua dignitate.vt.C.de iudeis.l.fi.

v Vti.prout.

x Et nos.hic accipe ſicut.§ poſituz. ꝛ ſupple ſicut ipi ſecerũt ita nos ꝛc.

y Languent.i. languẽdo ſequunt' ꝛ morantur in ſecta dioſcoꝛi.

z Sancte.dei no. eſſe hereticũ qui nõ eſt eccl'ie mẽbrũ ꝛ facit ad hãc ꝓſtõez in decretis.xx.q.vij.c.vli.C.decre.l.ij.ꝛ.iiij.q. i.c.hi. ac.

a Impoſuerit. nõ paꝛ habere nomẽ niſi etiã factũ,habeat cũ noĩa debuerũt eẽ cõſonãtia reb⁹.vt iſti.de dona. §.eſt ꝛ aliud.

b Implectentes. accuſatiui caſus.

c Dignos.imo cia ꝑuilegia oꝛthodoxis ꝑſtita hereticis deneganꝫ. vt. C.ò hereti.l.i.

d Quia.n.dedim⁹.vt.C.q poſ. in pi.l. vlt.

e Ꝛtpe.i.ab his qui ante ꝑuilegium non habent. vt.§. de equa.do.§.his cõſeqns. ꝛ.C.qui poſ. in pi.l.vlt.

f facimus.z ita ꝓcĩt eis si volũt penitere.ſz ꝺ.C.de apoſta.l.ij.i fi. Ꝺo.aut illꝺ ſpãle eſt in apoſtat(:aut hic corrigit vel ibi de his qui iã fuerũt catholici q; apoſtatauerũt.hic de his qui nũq̃ nr̃am fidem ꝓuz cognouerũt quib⁹ ꝓcendũ eſt a ꝓncipe.vt. C.de here.l.iiij.in fi. Itẽ a deo.C.de ſum.trini.l.fi.circa fi. Item ꝺ ſ. vt clerici qui re.tẽ.coll.v.in mẽ.ꝓſti.ſed ibi nõ ſuſcipiũtur clerici redeũtes q; grauareẽ eccl'ia in expenſis ꝓ ſubꝛogat(z reuertentib⁹ vt ibi dicit. Item nõ q; miſi peniteat ét a ꝓib⁹ beredes nõ fiunt. vt.j.cũ de ap. cog. §.gñalem.

Rica. De nauticis vſur(.

g Quimus. hanc legẽ quidã non habent. z non legitur.

b Rica. Hec ꝓſtitutio.ſ. q̃ eſt.ſ. vt eccle. ro. ſm Jo. vt legit̃ in nouellis. nã dicit illã gñaliter loqui in oib⁹ eccleſijs. z iõ gñaliter corrigit. ſed nos intelligim⁹ eã tm̃ de ro. eccle.z alijs ei ſuppoſit(.vñ dicas hic fieri mentiõz ꝺ ea q̃ eſt.C. de ſacroſanc. eccle. l.fi. Cupioz aũt in eccle.ro. tẽ.remanet infirmitate ſua z hoc ꝓbaẽ iure cano. vt exꝑ ſcrip.xxx.an. vigilanti.

i Quod iura. vt eni a morbo ꝓ medicinã ags libẽaẽ ſic z negotiũ ꝓ ius.z ſic nõ q̃q; mala daẽ medicina q̃ creditꝫ bona z hoc dubũ poſtea apparet z alia eſt neceſſaria tũc medicina.z ita lex q̃q; fit mala q̃ creditꝫ bona.z cũ ꝓ⁹ apparet é neceſſaria noua lex z hoc dicitur hic.

k Vulnez. vt vuln⁹ male curatũ itez patefit.ita ꝑſcriptio.c.an.q̃ videbaẽ pacifica itez tractabaẽ.z ñ poſſet ad finẽ ꝓduci inopia ꝓbationũ q; vix inueniebaẽ aliqs cẽtũ ãnoz qui ꝓbare poſſz z hac neceſſitate r̃duxit ad.lr. an.

l Suffragari. nõ fidẽ teſtiũ poſſe perire ſic.ff.de carbo. e.l.iij.§.due ét.ſ.de tempo. ſo.pe.in ꝓin.

m Angustia.i. occurrũt ea q̃ nr̃a largitate vtanꝫ cum z memoria pierit. ſz alij aliter exponaut hoc.

n Et iubem⁹. i alijs puta q̃ dr̃icnij. vt.C. de qua.p̃.l.fi. z plene dices.j. de eccleſi. ti §.pro temporali.

o Conſtitutio.dicas ſemp fieri mentionẽ de illa ꝓſtõe vt ũtra dñium. ſz io.aliter dixerit in rubꝛica.

p Si quis.viij.luſtꝛoꝝ.luſtrũ vocat qnquẽniũ q̃ octies iteratũ.xl.ꝓplet an. q;.n. tm̃ tacuit obijcit ei h̃ ſanctio

q Multa quidẽ pruden tia.vt.ff. e.p totuz.

r Diſpoſitio. vt C.e.per totum.

ſ Et poſſidentem.ſic ergo de coꝛpali tm̃.p.tñ dixit idẽ de incoꝛpoꝛa.de actiõe ꝓſonali q̃ ſat(põt dici ſm veteꝛa iura.vt.C.e.l.ij.z.l.fi.z p hãc vi ꝓxiũ.z ſm hoc non põt opponi de eo q̃ eſt.C. ne li.po.l.i.ij.z.iij.vbi ceſſatio amittit̃ q; é incoꝛpal'ibi.

v Adouet. nõ eſt neceſſe q; lis ꝓteſtet.ſtatim.n.refringitur cũ dicit̃ iudiciaria cognitione tẽ.libellũ g⁹ dari neceſſe eſt ſed nonlit(ꝓteſtatio. ſz multi ꝓdicant. Item ſimplex inẽdictio nõ facit rem li. vt.C.e.l.i.z. ff.e.l.i.

x In huiuſmõi. ꝓſtõez poſitã.C.e.l.fi.

y Optinere.i.intelligi.

z Diſcernim⁹.vt ſciens emptoꝛ re careat z preciũ deẽ fiſco ñ lucro cedet alienãt(.imo ipe dat tm̃ dez ſi ſit ẽptoꝛ ignoꝛãs ꝓciuz rebabeat ſi ſoluit z tm̃ ſit ei⁹ tertia vt.C.e.l.fi.

a Perſperim⁹ per eandez. l.C.circa fi.

b Diuiſio. q̃dã.n.fiunt cũ vniuerſitate q̃ alꝫ nõ fiũt.vt.ff.ꝺ acqui.re.do.l.q̃daz: z idẽ dicas in dotis cã.z dona.pp nup.z trãſac.z lega.z fideicom. vt.C.e.l.fi.§. fi.in fi. z pri.§.

c Litigante actoꝛez vel reum

d Et hoc ꝓſequaẽ. qd ſi heres agere ñ vult(℞.cõpellit eũ legatariꝰ. vt.ff. ꝺ le. i.l.fi.ſic.§.fi.z nõ de hoc triplex ius nã iure, veteri agebat heres z in oẽm euentũ legatario tenebatur vt.C.e.l.iij.z h̃ ante inſti.p iuſti. vꝺ agebat legatariꝰ ſuo periculo. vt.C.e.l.fi.in fi.hodie vꝺ agit hr̃s ſed ꝑiculo legatarij vt hic ſubijcit.z ſz h̃ dicte.ll.coꝛrigũt i h̃.

e Bereliqt. hoc.n. ꝑſumim⁹ nec ꝺ ꝓbatione recipimus.

f Fieri. z ſic dñs cũ ꝓcur. vt.ff.de pcu. l.paulus. ℞.ſic legarius cũ eo qui agit q̃relã.vt.ff.de inoff. teſt.ſuſpecta.z.ff. de ap. ſi perluſorio.

g Ab hoc.al'ad hec als ad hoc. z q̃libet eſt bona littera.

h Et q̃ñ ét pẽdente lite iaz ſup hypothecariaz. nã hic hoc dicere intẽdit.ſed nunquid teneẽ actiõe in fcm̃ ꝺbitoꝛ q; alienat cã mutãdi iudi(℞. ſic vt.ff.de alien.iumu.c.fi.l.i.z ſz ille ti. locũ habeat añq̃ ſit res litigioſa tñ mlto mag(pꝰ hz locuz.vt ar.ff.ꝺ pen.ſi aliqd. ſed alij itelligũt hũc §. vt ſi agaẽ rei ven. ꝺ aliquẽ. nõ iõ phibeẽ rem obligare. ſz prohibeaẽ eam als alienare.

i Vendicare.debitoꝛe .ſ. poſſidente q; nũduz tradiderat ea ẽptoꝛi.vt.ſ.de fideiuſ. §. ſed hoc nz ad res q̃ eſt ꝺ ſm .hv. vel forte emptoꝛe ét poſſidente.z ita hic coꝛrigit̃ qꝺ. ſ.de fideiu. dicit̃ z hic.ſed h.vl'tertio dic excuſis tñ ꝓus bonis de-

m⁹ legẽ illã nõ valere: ꝑſumi.n. ꝓpãtes ex foꝛo. cognouim⁹ ãt eã z i q̃buſlibz puicijs iã inſinuatã. Preterea ſãcim⁹ talẽ legẽ oio vacare: z ſi ꝓtigerit ét p ꝓuicias eã deſtinare: nec ibi valẽ ſz iualidã cẽ. Sicq; ñ volum⁹ cãm ꝓcedere: tanq̃z ſi nec ſcripta fuiſſz mẽorata lex ſm de talib⁹ poſitas leges a nob negotia extiatõe z ſnia potiãt .q̃ igr̃ placuerũt nobis z p hãc ſacrã declarata ſũt legẽ: tua celſitudo opi efficiat ctuiq; tradere feſtinet.

Hec ꝓſtitutio monet ꝓſtitutiõem q̃ preſcriptiõez.c.ãno ꝓ venerabilib⁹ locis declarat. Rub.

Item au.theodoxo p̃.p.

Quod medicamẽta moꝛb hoc exhibẽt iura negocijs.vñ ꝓſeqt̃ vt nõ nũ q̃z a iudicio diſcoꝛdet effect⁹ z q; credebat ꝓiectura ꝑdeſſe exim̃to ueniaẽ iutile: ꝓbat igr̃ hoc p̃ntis ẽt neceſſitas ſãctiõis i q̃ ꝓuilegiũ religioſo ꝓpoſito ſacroſcis eccl'ijs dei z monaſterijs alijſq; r̃ligioſis locis cõſtitutõe nr̃a nup idultũ neceſſaria coꝛrectiõe diſtiguim⁹ Budũ ſiqdẽ iuſ ſeram⁹ ad cẽtũ illis ãnos exceptõis ꝑ pagari curicula p cui⁹ lñiaz ſanctõis negotia qdẽ m̃lta ꝓmota ſũt: z velut antiquoꝛ vulneꝛ obducte patuerũt itez cicatrices: ſz eoꝛ ſanitas ꝑuẽire nõ potuit ꝓbatõum. ſ. difficultatib⁹ ipedita: qm̃ p tm̃ ſeculi magis q̃z tpis ſpaciũ nec documẽtis integritas nec cãez fides nec etas valet teſtib⁹ ſuffragari'.vez qꝛ largitatis nr̃e cãez nõ occurrit auguſtia" cũ rõe ſit̃ac religiõe tractãteſ ꝑdictũ ꝓuilegiũ vſq; ad poſſibile modũ deducere expim̃to r̃tra xim⁹ z iubem⁹" i negocijs q̃añ hanc xxx.ãnoꝛ r̃mouebaẽ exceptio nũc venerabilib⁹ eccl'ijs z mõaſterijs zenõib⁹ necnõ oꝛphanotrophis z bephotrophiſ.z.xl.an. ꝓtelatio ꝓferaẽ ſi lalua circa aliaſ ꝑſõas z cãs virtute quã ſp tricẽnalis ſibi ꝑſcriptio vẽdicabat q̃ñ hãc.x.an.adiectõz ſol' vt dictũ eſt religioſis locis eoꝛq; iuri l' ꝓtractib⁹ idulgem⁹ ut ſopite hoc tpis ſpacio tã ꝑſonales q̃z hyphothecarie actões i ꝑpetuũ ꝓqeſcãt nihil pẽit⁹ alijs exceptiõib⁹ derogãtes.ſz tã i alijs q̃z triẽnio vi roburq; tenẽtib⁹ i ill'. nãq; vt dictũ é tm̃ negocijs religioſos cõtractus mẽoꝛato.xl. an. priuilegio volum⁹ ꝑfrui i qb⁹ eiſ.c.an. ꝓrogatiuã ꝓſtitutio nr̃a ꝓtulerat ſi qs plane cãs añ hãc ꝓſtitutõez ab eccl'ijs ceteriſq; locis ſacris vbicũq; cõmotas iudiciall' ſnia: aut trãſactõuz ꝙuẽtio termiauit volum⁹ r̃fricari: ſz i reliquũ illis hãc obijci ſãctiõz q̃s añ hac ſopitas octo luſtroꝛ ſilẽtio monẽi hacten⁹ aut motas termiari nõ ꝓtigit.illuſtris igit̃ z magnifica auctõitaẽ tua q̃ ꝑ hãc gñalẽ legẽ nr̃a ſtatuit eternitas edictis ꝑ

Rub. de notarijs vſuris.

Item.a. Jo.pre.p̃.orientis.

Nouim⁹ ex denũciatõe tue celſitudinis legẽ feciſſe iã de traiecticijs pecũijs: q̃ mãifeſte fcã é foꝛo tuo. Sz q̃ñ poſtea aditõib⁹ nob factis p̃cipi

bitoris ⁊ mādatoris ⁊ fideiussoris. ⁊ spō soris. vt. ſ. de fidei com. §. sed neq. ſm al. q̄ vez vī. vel hoc locū hz cū agit p pactū ⁊ tñ ꝓsentit debitor vendere creditori vt ex ipo pignore sibi satisfaciat vel aliud i tacito pignore. vt hic cū ſ ſm. ll. veteres erat. vt. ff. ō iure fi. mōabis. in prin. ⁊ dixi. ſ. in predicto ꝓncio.

k Fiat. vt. C. de pi. l. debitorē. ff. ō distr. ac. pig. si creditor. §. fi. ⁊ facit. ff. ō pi. ac. l. q̄uis.

l Creditoribus. qui possideāt vel petāt.

m Teneri. cū i pñtia sint, n Suis. interlocutiōib⁹. i. p̄ceptī. nā oē p̄ceptū iudicis qō facit ad cāz faciendā est intlocutio. vt. ff. de ar. l. q̄lē. in fi.

o Et act⁹. f. scriptura idē facta autorita te iudicis. sed nūqd ex hac. ſ. scriptura o rit actio reo? ℟. nō sed vt iudicis offm i exigēda decima inueniat li. ⁊ stipulo nō fuerit apposita ſz azo. si autem sit apposita acquirit vtil. in stipulatiōe excu. vt. ff. rēpu. sal. fo. l. iij. in prin.

p Officij. i. officiuz vt ponat misteriū. p administrātibus.

q Potestiterit sz cui ℟. executorib⁹. nam ex eoz pacto hēbit reus vtilē act. vt mō dixi. vel ibi cōuento sine dubio.

r Permaneat. scilz actor. sed ō. C. ō ap. eos sine fine. nam nullus cauet de puocatione exercēda vt ibi dicit. sz dicas illō corrigi ſm azo. al. vt illō in appellatōis cā ſ in principali.

s Expēsaz. nō q̄ q ininste litem mouet ad expensas teneat. vt hic. ⁊. C. de epi. ⁊ cle. oēs. in fi. vt. ſ. ō exhi. §. q̄ vo. ⁊. C. ō iu. properandum. §. si vero.

t Decimā. dicūt q̄dā. q̄ hec decia non excedit vltra. xxv. aureos. vt. ſ. de eſ. §. i. alij q̄ excedere pōt ⁊ illa aut. añ cōstit. logr̄ h post ⁊ sic hec differt ab illa sic nec alīa est supflua. tu dic q̄ illa sit pp inciendā cāz. hic pp finiendā. sz q̄ cautio

positis ad oiuz noticiā faciat puenire.

De litigiosis ⁊ decima pte litis ab actore cautella prestanda.

Dem au. theodo. pp. per orientem.

Multa qdē de litigiosis tā antiqua legislatoz prudētia qz imperialis dispositio ꝓmulgauit: z ad huc pñti qdē iudices a nra clemētia petierūt vt dubietatē discernamus q̄ adhuc ꝓ h⁹i cāis i iudicijs ꝓmouet ⁊ leges necnō ꝓstitutōes sup his positas apti⁹ explanam⁹: vt iam māife stissimum si qs res vocari litigiosas oporteat. Ideo. z sācim⁹ litigiosā dici ⁊ itelligere mobilē vl īmobilē sese qz mouētē de cui⁹ dnio cā iter petitorē ⁊ possidētē mouet aut ꝓ iudiciariā ꝓuētōez aut p p̄ces p̄ncipi oblatas ⁊ insinuatas iudici ac p eū aduersario iterpellatoris cognitas: i his. n. casib⁹ et ꝓteritā ꝓstitutōez māsuetudinis nre p⁹ hāc volum⁹ obtinere i q̄ sciētes ⁊ ignorātes emptores ōcernim⁹ ⁊ hoc adiciedū esse p̄spexim⁹ vt si lite de re letigiosa pēdēte pulsata ē ꝓtigerit ab hac luce recedere. heredes āt ei⁹ velle diuisiōez rez facere sine aliquo obstaculo liceat eis hoc ager̄ q̄ñ. n. res litigiose p successiōez ad heredes veniūt nō dz alienatio itelligi earū iter coheredes diuisio. Et hoc āt p sētī nra lege decernim⁹ ⁊ si ꝓtingerit vnū ꝑ tali cā litigāte ab hūano ꝓsortio recedētē p vltimā volūtatem res aliqs de qb⁹ dnij dubitatio vertit legati noīe cuicū qz relinqre ⁊ si qdem heres iudiciali snia dns eaz fuerit ō mōstrat⁹ tūc legatari⁹ qō ei relictuz est modis oib⁹ ꝓseqt. Si vo heres i iudicio vict⁹ extiterit nō hēat legatari⁹ lniaz aliā rē ꝑ eodē legato here dē exiger̄ q̄ñ sciēs testator rē litigiosā ee litis euētū legatario derelinqt vñ dam⁹ tñiaz legatario si hoc ꝑdesse sibi putauerit litis ꝑticipez fieri vt ne aliquā forte negligētiā seu ꝓditionē heredi possit obijcere. Ad h⁹ aūt litigiosi vocabulo hypothecas separari decernim⁹. ⁊ i his hāc distinctionē tenere ⁊ si qdē spāles res mobiles vl īmobiles aut se mouētes noiatim fuerit hypothece suppositē liceat q dē debitori eas cui ⁊ q̄ñ voluerit vēdere sic tū vt ex p̄cio eaz vsqz ad ōbiti q̄ztitatē satisfaceret creditori. Si āt hoc debitor nō fecerit dam⁹ lniaz creditori q rē vēditā suppositā hz eādē rē vendicare donec ei satis ꝑ debito fiat. Hoc āt p̄cipim⁹ obsuari si n forte añ aut p⁹ generalē vl spālē noiatiz hypothecā eadē res alijs fuerat creditorib⁹ obligata. tūc. n. z sacraruz nraz legū tenorē tporz ꝓuilegia vnicuiqz creditorz ꝓseruari decernimus Ex quo iam claret q̄ generales hypothecas multomagis litigiosi vocabulo nolum⁹ ꝓtineri z eaz actiones z vetez legū ꝓstituta examiari ⁊ viz p̄cipim⁹ obtinere. Et hoc qdē ō litigiosis ⁊ spāli necnō gñali hypotheca dispositum⁹ vt iā nulla de his i iudicijs dubitatio generet: sz z di-

stinctōez h⁹i certamia terminēt. Ad excludēdas āt calūnioſas mouētiū i tētiōes ⁊ executorz fraudes ⁊ aliō iuenit ꝓuidētia nra remediū. Sācim⁹. n oēs iudices si qñ aliquos teneri vel admoneri voluerit hāc ꝓditiōez i suis iterlocutōib⁹ addicere vt noialiter ꝓuētionales libelli pulsatis possi gāt aut sportule executorib⁹ dēt ni si ꝓus ⁊ i libello actor p se aut p tabularios ībscripserit ⁊ actis iterueniēti b⁹ fideiussorē idoneū piculo ꝓpetentis officij pstiterit ꝓstētem qō vl qz ad finē litis pmaneret ⁊ suas ītētōes aut p se aut p legitimū ꝓcuratorē exerceat. ⁊ si postea fuerit approbat⁹ iūste litē mouisse sūptuū ⁊ expēsarū nomie decimā ptē ei⁹ q̄ztitatis q̄ i libello ꝓtiet pulsato restituat. Si āt dixerit nō valere fideiussorē dare tūc apō iudicē a quo cā examināda ē scīs ꝑ positis euāgelijs p sacz hoc ipsū affirmet ⁊ sic iuratoriā cautōez expōat ⁊ p eā hec q̄ supi⁹ dca sūt ꝓsiteat. si vo nec oia q̄ pdixim⁹ hz añlatū mōm pcesserit nullaten⁹ pulsatū rñsū face re ꝓcedim⁹ executori: nā si citra mēorata dispositōez aut aliqs iudicū aut offm ei⁹ vl qlibz executor aliquē cō uenire p̄sūpserit iudex qdē ⁊ offm ei⁹ denaz librāz auri penam sustinebit ipe executor negocij ⁊ ꝓfiscatōez sue ībstātie patiet ⁊ exilio q̄nquēnali dā nabit pena vz ex hac lege ꝓpetēte piculo viri magnifici ꝓ tpe cōitis oriētis rez puinciaz exigēda ⁊ nri fisci iuri b⁹ iferēda. Omne āt dispēdiū qō pulsat⁹ ex hac ꝓuētiōe pter tenorē nre legis fcm ppessus fuerit expetitoris ībstātia pulsato resarciet piculo iudicis cui⁹ executore detēt⁹ ē necnon ⁊ officij qō ei⁹ iussiōib⁹ obsecundat ⁊ vndiqz nro ipio supna maiestate ac diuinitate crediti ꝑ sua idēnitate letātur. Cās vo q̄ ex ꝓsēsu vtriusqz ptis i iudicio mouent ⁊ a pena hui⁹ cōstitutōis liberatas esse decernim⁹ ⁊ sic alijs nris cōtinet cōstitutiōib⁹ terminari. Omnē vo cāz finē volētes celeriter puenire ⁊ illoz malignitati b⁹ obuiam⁹ q tñmō ꝓponūt actiones. volūt āt vsqz ad finē exercer iudiciū dicētes legē esse q̄ decreuit neminē cōpelli actiōes suas exercer volētē. Et hāc igr̄ prauitatez extiguere festinantes iubem⁹ mēorate legis auxilio nō eos vti q cōtra aliquē suas ꝓposuerit actōes siue p iudiciariā cōuētiōez siue p p̄ces p̄ncipi oblatas ⁊ iudici insinuatas ⁊ p eū ad sciētiā aduersarij deductas vel sb legitio iudicis ceptas examie iūste. n. agere recusat q parat⁹ aduersariū suū ad iudicium vocauit cū hec excusatio pulsato magistr̄z actori cōueniat q̄zobrē lāci m⁹ actorē ceptū negociū vsqz ad finē litis exercere Si vo cāz pseq di stulerit dam⁹ pulsato lniaz iudicem apud quē lis cepta est postuladi ⁊ vt ab eodē actor ad iudiciū aut p se aut p legitimū ꝓcuratorē venire monea tur ⁊ si hoc minime fecerit ꝓpositis trib⁹ vocet edictis vnaq̄qz cautiōe

p⁹ fiet? ℟. illa tū q̄ est in ordine but⁹ libri ꝓz. tum q̄ respicit p̄ncipiū qō pus eē debz. vt ar. C. ō no. co. con. §. fi. Itē an ꝓtinue hec post illā? ℟. sic vel dic sz Jo. illa añ receptōz libelli h⁹ p⁹. sed añq̄ reo det. Itē qd si plus expendit q̄ decimā? ℟. totū sibi restituit si ſ iurat. vt ar. ſ. de exhi. §. q̄ vo. ⁊. j. e. §. oēz. ⁊. ff. ō iudi. l. eū. ⁊. C. de iu. pperādū. §. fi. vo. sed vī q̄ hec decia nullomō sit pstāda. vt insti. ō pe. te. li. §. h aūt q̄ est ꝓ so. illa conigit vt hic. item q̄ subijcit q̄ ita tis large accipe. ⁊ pro specie vt. ff. de le. iij. l. sigs. ⁊ sic nō h q̄ ét i act. psonali dz actor dicere rē in libello. vt h ⁊. ff. de rei vēt. si in rez. §. ⁊ si ve stimēta. ⁊. ff. de dolo. Item exigit. ff. ō inīur. p̄tor. in p̄n.

v Hoc ipm. ſ. fideiussorē se dare nō posse. ⁊ qō subijcit ⁊ sic duo iurat sic. ⁊. j. vt nulli iudi. §. si vo cri. ⁊. C. ō asser. tol. l. i. §. oēs. ⁊. ff. qui satisda. cog. l. de die. §. fi. ⁊ facit ad. §. j. de sanc. epi. §. nulli ⁊ ſ. de nup. §. qūo. in fi.

x Profiteatur. ſ. q̄ vsqz ad finem lit⁹ pmaneant.

y Denaz. i. x. ⁊ decez. vt. ff. de le. i. l. siqs testator icio.

z Petent⁹. i. citat⁹ re ⁊ vbo

a Ex ꝓsensu. i. arbitrio. ſm quosdā. nā ibi nō p̄stat p̄dicta cautio ſm eos. sed ō. ff. de ar. l. i. dic g⁹ ibi vt remittat partiū ꝓsensu. nā ꝓsensus ptiū iure inīdum relaxat. vt arg. ff. de fer. l. i. i. ℟. ac.

b Constōnib⁹. q. d. sine h⁹ ꝓstōnis auxilio ex quo partibus placet.

c Oēm. supple ad oēm.

d Legem. C. vt nemo inui. agere vel act. Excusatio. ſ. nolle litigare.

e Quā obrem. nūc incipit ⁊ ꝓmo qñ lis ꝓtest. ⁊ postea qñ nō est ꝓtestata. vt. j. e. §. si vero in fi.

f Exercere. nō q̄ semel voluit prosequi cogit. vt. C. ad vell. l. fi. in fi. ⁊. ff. mā. si mādauero. §. fi

g Judiciū. alīs negotium.

h Vocet. vt veniat ad cām vt. C. qui accu. nō pos. l. iij.

i Cautione. i. dillatione sic dicta. q̄ ad cautelā datur vt possit ad p̄ptoriū pueniri. ⁊ sic ad finiam. vt. ff. de iud. l. ad peremptorium. ⁊ qō dixit xxx. diez. dic q̄ olim erant x. vt. ff. eo. l. ꝑ iteruallа. ⁊. C de iudi. l. pperandū. §. i. sed ille cōgunt ꝑ istā auct. istō ét idē spaciū credim⁹ augeri in reo. nā nō dz actori ⁊c. vt ff. de re. iu. l. nō dz. ⁊ de fer. l. fi. ſm Jo. sed qō dico grauari actorez vt diffinitiua ꝓ eū ferat añ lit. ꝓte. vt. j. e. §. si vero. nō dico in reo abīte añ lit. ꝓte. sz si agat realit in pos. rei petite mittitur actor vt. C. de rescrip. xxx. an. sigs si psonalit ꝑ mensura. vt. ſ. de exhi. §. si vero etiā. multa

enī ꝓcedunt reo q̄ actoꝛi nō ꝓcedunt. vt. C. ō tēp. i inte. re. l. petende. ꝛ. ff. de ferī. l. si. sed oc̄ qō licet actoꝛi ꝛc̄. vt dictū est. ꝛ est rō qꝛ duri⁹ oꝛ astringi actoꝛ q̄ ꝓuocauit iuitū. vt. s. ꝓr. imuste. n. ꝛc̄. ſz vi ēt q̄ reū ferat dif. añ lit. ꝓte. vt. s. vt oēs ob. iu. §. si vero. ſz dic ibi q̄si ꝓtestata lite ꝯ dūm nō alius ei rūderit vel nō ferat diffinitiua. ſz de reb⁹ abūntis satisfit. item nō ꝓsuetudinariū eē dari potiꝰ tres q̄ plures vel pauciores siū maior tpis siue minor in iure inueniat. vt. j. vt spon. lar. §. ad hoc. ꝛ. C. qūo ꝛ qū i. l. ꝓsentaneū. ꝛ. j. vt cū de ap. co. l. i. sed ꝫ pūti. sed q̄ro hoc casu iudex possit ꝫ spaciū minuere vī q ñ vt. ff. e. p iterualla. cū sit dilatō legalis. aliud si sit in iudiciali. vt. C. ō dila. l. i. vel dic posse minui. vt. ff. ō iudi. l. nōnūq̄

k Preconū. hodie p tres nūcios ad domū missos. nec clamat per plateas qꝛ pauci possunt ꝛc̄. olim. n. p edicta in albo posita vt hic ꝓtinet ſm Jo. ſz q̄lit cū semel est ſz scriptū in albo q̄lit itez scribatur. ℞. forte elapsis. xxx. dieb⁹ debebat. ꝛ itez scribebat. ꝛ nō q̄ in hoc albo erāt spālia edicta vt de his citationib⁹ q̄dā gñalia vt ea q̄ dicunt p totū edicta. vt. ff. ō iurisdi. om. iu. siqs in p̄n.

l Alijs vō pmittim⁹. nō de legato p̄cipis licere citare p edicta. ꝛ est ꝯ. s. ō exhi. §. si vō q̄dā ibi nihil facere volente so. hoc corrigit in his ō legat. alij dicūt q̄ ſm illā distinguit vt hic lit. ꝓte. nō ante liceat.

n Edict. in albo.

o Si vero initiū. nō initiuz lit. fieri ꝓtesta. sic. C. de pe. l. i. ꝛ. C. ō iudi. aptissimi. ꝛ. C. vbi deesse. l. i. ꝛ faciunt ad ea q̄ dixi. ff. ō iur. om. iu. ꝛ qꝛ in fi. l.

p Libello. hic ōrogat. l. C. de edendo edicta qꝛ necesse ꝫ pfistere in q̄rela veri. vt ꝫ nec pōt mutare libellū ſz az. et añ lit. ꝓte. ſz p illā dicebat vsqꝫ ad lit. ꝓtestationem.

p Pulsatus. s. coꝛā ordinario p mādata. s. sine script. vt per nūcium.

q Competentē. i. eū q delegauit az. qñ est ōlegat⁹ a simplici ordinario. als ad iudicem cause. azo.

r Sortiat. p̄diffinitiuā cuz ambo sint p̄tes si ē lis ꝓte. alō fieret vt dixi. s. e. §. pri. vt distiguas re⁹ l'actoꝛ sit ab

s Aliud. sic crucifix⁹ (sens est christus ꝛ alij. ꝛc̄. sic. s. vt defunct⁹ seu fu. in p̄n. nec. n. hic aliud simile spaciū. xxx. diez. qō. n. dat inī edictum. vt edictis.

t Unius ꝑter tripler spacium. s. xxx. diez qō ei datum inter edictū ꝛ edictū. vt. s.

v Permanēt. in p̄ti.

nō minus q̄z. xxx. dierū spacio ꝓcludē da. iubem⁹. n. ordiarios iudices ſi solū p̄conū vocib⁹ ſz ēt edictis p̄positis q̄zcūqz litigatoꝛ ptē abūntez i iudiciū vocare. vocē. n. p̄conū pauci pūt q p̄sentes nō iueniūtur audire edicta vō p multos dies sic posita pūt pene oēs agnoscere: alijs aūt oīb⁹ iudicib⁹ q p ipialē iussionē cās examinat ex pūti lege pmittim⁹ ptes q̄ in iudicio nō pmanent p̄positis edictis vocare ne cāe i finite pmaneāt. Si vō apud iudicē initiū lis nō accepit: ſz tñ q̄uētiōali libello q̄cūqz pulsat⁹ ē aut p̄cib⁹ nr̄e oblatis clemētie: iussio nr̄a sup hoc p lata siue scripta siue p mādata iudici i timata ꝛ ea aduersario p euz cognita ēt sic licebit pulsato ire ad cōpetentē iudicē ꝛ p eū suū aduersariuz sili mō vocare vt si qdē sui pūtiam actoꝛ fecerit cā ꝫz legū ordinē examiata finem legitimuz sortiat. Si vō p̄positis edict⁹ vocat⁹ ad iudiciū vēire ꝛ suas intentiōes: aut p se aut p legitimū sicut dictū ē, procuratoꝛē, pponere noluerit tūc ꝛ aliud añi spaciū ei ꝓcedim⁹ itra qꝫ nisi suā intētiōem fuerit, psecutus dam⁹ lñiaz iudici ꝛ abūnte aduersario p̄ris pmanētis allegatōes ꝫz nr̄as leges examinare ꝛ vitate subtili⁹ reqsita legitimā, pferre sniam. Si vō intra p̄dictū anni spaciū venerit ꝛ suas intētiōes exercere voluerit iubem⁹ iudicē modis oīb⁹ expēsas vel sūptus quos pp lītē pulsat⁹ pmanens i iudicio sustinuerit añ oīa exigere actoꝛez ꝛ pulsato dare ꝛ sic actōes pmanē do nec cā finē ſm leges accipiat: nā si tñ mō venerit ꝛ expēsis sine lūptib⁹ datis solū ānale tps iterrūpe voluerit ꝛ itez a iudicio recedēs ꝛ vsqꝫ ad exitū cāe nō pmāserit: iubem⁹ eū post p̄dictas edictoꝛ ꝛ ānalis spacij obseruationes ab oi cadere actōe: quā sibi cō petere ꝓtra pulsatū extiabat. deterioꝛ namqꝫ dolus eius agnoscitur q in terruptā iterū litē deseruit q̄ſz si semel acceptā ꝛeligt. Legis āt p̄uilegia q̄ nolētib⁹ nō iponunt necessitatē, p pas actōes mouere illis tñmō vti cōcedim⁹ q nullā ſm p̄dictos mōs aduersario mouerint q̄oem: hec aūt obtinere decernim⁹ i cāis q̄ necdū vl' iudiciali snia ul' amicali q̄uētiōe vl' alia iuri cognita decisiōe finite sūt. Theodoze parēs charissime atqꝫ amātissime illustris itaqꝫ ꝛ magnifica auctoritas tua p̄ntē nr̄i numis legē i ꝑpetuo valitura edictis i hac regia vrbe, ppositis ꝛ p̄ceptoꝛib⁹ vniuersas, puicias sub tua ꝓstitutas iurisditiōe directis faciat manifestaz: vt oēs ea q̄, p vtilitate eoꝛum sancim⁹ a se custodienda cognoscant.

Ut ne ꝫz miles nz federat⁹ obseruet domui p̄uate aut possessioni alicui⁹.

Idem au. theodoro. p̄. p.

Cum dñi dei⁹ beniuolētia ad custodiā nr̄oꝛ subiectoꝛ militariū reꝛ icipit ordinatio. his. n. ꝓuidētia dei dispositis barbaroꝛ qdē incōtinētia refrenat reip. vō res augēt: ꝛ qñ aliq̄ ꝑpe salutis, p nihilo faciēt fesꝛōz milites ꝛ federatoꝛes q debēt, p libertate reip. ꝓtra inimicos certare p sumūt subtrahere ꝛ i p̄priatas suas occupare vtilitates p̄uidim⁹ p p̄ntē legē nr̄am oīb⁹ iterdicere vt nullū decetero p̄sumāt militē i quocūqz fl̄atū numero aut federatū subtrahere ꝛ i sua domo aut i ꝓpr̄ias hr̄e possessiōes, p qb⁹ nos multos sustinem⁹ labores exercēt. n. ꝛ militant: ut i oīb⁹ vtiles sunt reb⁹. Aut igit oēs sciētes q milites aut federatos aliquos i suis hūt domib⁹ aut possessiōib⁹. aut q̄l'cūqz obseruātes ꝛ q̄sdā eis⁹ ꝑpas vtilitates q̄ nisi ūtra. xxx. diez dilatōem cōputatā ab īsinuatiōe p loca p̄ntis nr̄e dispositōis eos expulerint sbe qdē illoꝛ hūtiū eos aut retinētiū publicationi sbiecte fisco applicabūt: ipsi vō ꝛ dignitatib⁹ ꝛ militijs q̄s hūt expellētur: milites vō ꝛ federati q eis post dilatōz obseruauerūt nō soluz militia spoliabunt. ſz ēt vltia sustiebūt supplicia. Sciētib⁹ ꝛ vniuscuiusqꝫ puicie iudicib⁹ qꝛ si aliq̄ iueniāt i locis q̄ ab his exactōib⁹: aut ꝓiunctionib⁹: aut p sonis aliqbus aut dominijs: aut possessionib⁹: aut qbuslz ꝑpis vtilitatibus p̄manētes eis nō celeriter ipsos ꝓpbēderint ꝛ supplicijs subdiderint ꝛ milites qdē ad numeros suos trās mittūt i qb⁹. militāt federatos vō ad ꝑpas obiectōes ꝛ ipsi. x. libraꝛ auri penā exigēt: insup exilio tradent vt pote nr̄as iussiōes plumētes negligere. Hēo igit neqꝫ diuīo quodā typo ō hoc forsā facto: nz p̄ceptis iudicū vtat: nz aliqs nr̄oꝛ iudicum h⁹ i aliquos typos aut p̄ceptōes iudicū sucipiat. ſz cū oi celeritate militantes q dē ad ꝑpos nūeros federatos vō ad suas optiōes reuertāt: ꝛ p cōib⁹ certat reb⁹. nullo. n. mō decetero ꝓcedimus nr̄os militātes: aut federatos i qbusdā oīno ꝑuatis vtilitatib⁹ occupari. Que igit placuerūt nobis ꝛ p p̄sentē manifesta sūt legē tua eminētia p̄cognoscēs in hac qdē felicissima ciuitate edictis ſm morē p̄positis in, p uincijs vō p̄ceptōib⁹ destinatis oīb⁹ manifesta ꝓstituere festinet.

Ut omne iussiones: ul' subscriptiones hēant gloriosissimi questoris.

Idem au. theodoro. p̄p.

Postre serenitatis sollicitudo remedijs inuigilat subiectoꝛ. nec cessam⁹ igrere si qd sit in nr̄a rep. coꝛrigēdū. Jō nāqꝫ volūtarios labōes appetim⁹ vt quietē alijs ꝑparem⁹. vñ ad uniuersoꝛ vtilitatē ptinere ſspexim⁹ si sacras ēt iussiōes cū ꝓpetēti iubeam⁹ cautela, pcedere: ne aliq̄b⁹ liceat eas, p sua volūtate ꝓfiteri: nā p̄ntī lege decernim⁹ nullā diuinā iussiōez neqꝫ p̄ viri magnifici q̄storis aduntōes neqꝫ p aliā cuiuslz militie: aut dignitatis aut officij personā cuiuscqꝫ iudici ꝓfessam a quolz suscipi cognitore cui magnifici viri q̄storis anonatio subiecta nō fuerit q̄ ꝓtineat ꝛ inter quos, ad quē iudicez vel p quā fuerit

x Veritate. vt si bz actoꝛ bonā cāz nihilominus vicat redditꝰ reo expensis. vt. C. de iudi. scim⁹. ꝛ. l. p perādū. §. sin aūt exgest. ꝛ. s. de iudi. §. oz. colla. vj.

y Proferre. qꝛ lis iam est ꝓte. ꝛ cognitū de cā p ꝓbanōes rei. alioquin ab obseruatiōe iudicij tñ absolueret reū ſz quosdā. tu aūt breuit duo mirabilia hic nō. qꝛ introducunt h⁹ restes añ lit. ꝓte. si re⁹ vult in se onus ꝓbatiōis transferre. sic. ff. ō p ba. ꝛc̄. scōz est q̄ ferē dria seu añ lit. ꝓtest. sic. n. dicit i veritate subti. ꝛc̄. ꝛ h⁹ ſm. m. ꝛ io. bul. ꝯ. ꝛ dicebat legitimā sniam ꝛ de missiōe i pos. ꝛ h⁹ q̄si reus ꝓbet vt dictū est. als ab obseruatōe iudicij tñ absoluit reus. vt. C. ō iudi. p perāduz. §. i. Item tertiū nonum. nō qꝛ ampliat numer⁹ diez. cū olim. x. bodie xx. sint. vt dixi. s. §. pr. Item q̄rtum qꝛ ante triēniuz finitur instātia. ſz als regularit triēnio duret cuius. vt dices. j. pri. gntū nō q̄ ꝯbit bemodiciū: ēt al' actoꝛ abūnte vt possit dif. dari. ꝛ hoc idez erat p. l. ꝓperāduz. §. sin aūt. C. ō iu. secus in re veteri. vt. ff. ō iu. l. ꝛ p⁹ edictū. ꝛ ē arg. p h⁹. ff. de re. iur. l. ñ oz. Itez. vij. nō q̄ cadit qs ab actiōe sua pp ꝓcrastinatōnes suas ꝛ deluſiōes h⁹ i vt. j. pri.

z Actoꝛez sic. C. de iu. l. sancim⁹. ꝛ. s. de bis qui ingre. ad ap. §. qꝛ igit ibi expēsis mōis oīb⁹ ꝛc̄.

a Predictas. i. itez de nouo faciēdas. ꝛ sic si bñ ꝓtes bēs biēniū. ꝛ. vj. menses ſm Jo. vel dic q̄ loquit de p̄dict. ꝛ sic bēs annū tñ. ꝛ tres mēses. q̄ quid tñ dicas derogat. l. ꝓperandū q̄ statuit triēniuz. nā vel. j. biēniū ꝛ. vj. mēses. vel. j. annū. ꝛ. iij. menses finitur hoc iudiciū. sic ꝛ alsimit ꝑ annū vt. s. de ber. ꝛ fal. §. illud ſm. azo.

b Actiōe. nūqd ipo iure rūderi pōt. ꝛ al legari q̄ dixim⁹. s. ō ices. nu. §. i. nō. h ar. ꝯ narrātes. sic. ff. ō

procu.l. in cãe. i pn. sed.ar. ff. de coll. bo.l.nomũq.

Deterior. nõ deteriorez esse ꝺditionẽ pluries delinquẽtes. C. de suis fugi. qcũqz. ff. ꝺ re mili. l.ij. sed si plẽs de pe. l.siqs aliquid.

Legis aũt. C. vt ne mo iuit agit. l'accu.

c Privilegia. i. priuilegijs. vt neqz miles neqz federatus.

d Quam dei vtilitates vl'necessitates.

e Militãt. C. loca. l. vltima.

f Rebus. s. vt incõtinenti barbaroz refrenet audacia z publice res augeãt. vt s. dixi.

g Eis. s. priuatis. Implentes. s. milites. Xxx. dieruz. argu. ꝺ. s. facte no. ꝺsti. §. vt aũt so. vt ibi. Accur.

b Obseruauerũt. i. obediuerunt. Obiectiões. sil'e. s. vt li. ma. z aui. §. q aũt simile. C. de iur. fi. l. pe. sil'e. ff. de bo. dam. diuꝰ. §. cũ quis reuertant. i. reuerti faciant.

Rica. Ut diuine iussiones vel subscriptiones hẽant gloriosissimi q̃stores.

n Nostre. coꝛi gendũ. sic. j. vt fra. fil. in prin. ar. ꝫ. s. q. mona. effi. sui. §. tribus.

k Nam priti. icipit nunc constitutio.

l Jussionẽ. s. priuilegium in quo aliquid iubet vel ꝺcedit i faꝛoꝛe ĩ ꝺmissiõibus cãꝫ forte ẽ aliud obꝫ nãdũ vt i cuꝛijs videt

m Judici. i. ad quẽ cũqz iudicẽ.

n Questoꝛ. q tribꝰ modis ꝺꝛ vl'acqrendo de q' in logt̃ b vt credo. vl'qui legẽdis pncipalibꝰ libꝛis vacat ꝺ q' forte b logt̃. tertio q pest capitalibꝰ cãis ad ferẽdas sniãs. ꝺ q' forte b logt̃. vt. ff. de off. q̃. l. i §. fi. z. ff. de ori. iur. l.ij. §. deinde cũ errariũ. z. §. z qꝛ ꝺixim. Contineaꝫ. ex ls §. sumit. qꝺ est. C. ꝺ diuer. ref. pe. li. fi.

p Quibꝰ. s. iudicibꝰ

Rica. In medio lit(ñ fieri sa. for.

q Omnia ꝺisponentes. scilz nos p ꝺictas iussiones Deꝯ. i. directa pson̄a q̃tenꝰ oi post hac ambiguitate subinota nulla cuilibet excusatiõis relinquat occasio sciẽtibꝰ iudicibꝰ vel administratoꝛibꝰ vniuersis q si i quolibet negocio sacrã susceperit iussionez nisi cui q̃storis viri magnificẽtissimi fuerit subiecta ãnotatio multa, xx. li. auri z officiũ eoꝛ simili pena plectet: qbusꝰ iubemꝰ si q̃ talis iussio ad eos puenerit moꝛ ad p dictũ viꝫ magnificũ q̃storẽ referre: aut cũ illo q hec ingerit destinare vt in eũ vindicta, pceꝺat quã i falsarios iura nr̃a ꝓstituerũt. Theodoꝛe parẽs charissime atqz amãtissime quã legẽ perpetuo valituraz celsitudo tua ad vniuersoꝛ faciat peruenire notitiaz.

In medio litis non fieri sacras formas aut sacras iussiones: sed' secundum antiquas leges generales lites decidi. Rubrica.

Dem au. theodo. pp.

Omnia' fm nr̃as leges agi volẽtes z haꝫ vtutẽ ꝑuare studẽtes p̃specim p̃sentez scribere legẽ ad ipsaꝫ legũ obseruatõez agnouim qm̃ qꝺam iudicũ volẽtes eis q cãs ꝺicunt tergiuersari z celare suas festinãtes ꝺilatões excusãt se frequẽter ꝺicentes q sacre foꝛme: aut sacre iussiões aut ꝺispositiões spectabiliũ nr̃oꝝ referẽꝺarioꝝ insinuate eis sũt tanqz ꝺisponẽtes quẽadmoꝺũ opoꝛteat negociũ examinari aut iudicari. Et ꝓpterea sãcim vt dũ lis examinatur siue i pecuniarijs siue in criminalib aut alijs qbuscũqz emergẽtib cãis apud iudices siue hic siue i, puincijs neqz pragmaticũ typũ neqz aliã p̃scriptiõez neqz sacrã nr̃am quálibz ex scripto: aut nõ scripto iussiõez aut ꝺispositiõem i hac regia ciuitate spectabiliũ nr̃oꝝ referẽꝺarioꝝ aut alterius cuiuslibz ꝺisponẽtẽ eos quomõ decet ĩchoatũ examinare aut iudicaꝛ negociũ insinuare iudicãtib aut ĩsinuata valere sz fz generales nr̃as leges cãs examinari z decidi. q eni i lege positũ est ptãte nõ egebit aliq extrinsecꝰ ꝺispositiõe. si qõ eniz ad nos negociũ apud iudicẽ iaz dictũ aut anteqz hꝰ pncipiũ sumat p̃specim nos hoc, ppriuz nr̃m iudiciuz ꝺisponere z ꝺicere hoc nequaqz alteri iudicis egebit iudicio. sicut eniz a nobis p sacrũ sicuti dictũ est iudiciũ ꝺispositа aut decisa nõ egebũt alioꝝ examinatõne aut iudicio aut retractõe aliq: sed nos qbus deus faciẽꝺi ptãtez donauit h aliqõ iudiciũ i quolibz negocio ptulerim nõ alij iudici hoc ꝓmittimus siue p foꝛmas siue ꝺispositiões spectabiliũ nr̃oꝝ r̃ferẽꝺarioꝝ aut alteri cuiuslibz quomodo ꝓuenit hoc negociũ examinari aut iudicari vtpote qz a nobis semel iudicatũ est q retractari a nulloꝰ valeat his vz tenentib quãdo scripta talis aliqua nr̃a, pcedit sñia. Si vero aliq ꝺubitatio iudicij ꝺe aliqua fiat lege nũcieꝫ ad nostraz ptãtẽ z a nobis expectent cause scriptã ꝺeclaratiõez aut interp̃tatiõez z fm eaz decidat litez. Si vo dũ cã diciẽ pragmatica nr̃a foꝛma aut ꝺispositio spectabiliũ aut nostroꝝ referenꝺarioꝝ aut alteri cuiuslibet aut aliõ aliquod hoꝝ q̃ ꝺicta sũt oõum iudicãtib insinuet ordinãs ei examinatõnẽ aut sniaz iubem iudicẽ qꝺez oõ respicere sed in his vacãtib z nullaz penitus habẽtib vtutẽ fm generales nr̃as leges cãm examinare z legitimo fini ꝓtradere. si ãt hec nõ custoꝺierit iudex. x. libraꝝ auri eũ subiacere pene. aut ẽt aliã nr̃am maioꝛẽ indignatiõem experiat. z eiꝺẽ pene subiecto z eo q p̃sumet talẽ aliquã ꝺictare foꝛmã z ministrãtib ei talẽ aliquam ꝺispositõem faciẽtib spectabilibus nr̃is r̃ferẽꝺarijs. z hec ꝺixim siue ex sacra nr̃a functõe iudicare q spiã deputat est siue ex p̃cepto iudiciali siue fz arbitriũ aut ꝓmissarioꝝ scema questiõez audit sine scripto siue sine lr̃is. sed vel si qs iudicũ, ppriã despiciẽs salutẽ ex aliquo tali p̃sũpserit se tentiã, pferre hãc ita ifirmã esse volumus vt neqz appellatiõe indigeat neqz ex ꝓmissoꝰ inferat pena. nos eniz oẽs iudices fm generales nr̃as leges examinatiões z sñias ferre volum. Illud quoqz ꝺubitaũ erit. qz neqz iudicialis quelibet valebit iussio qz extra oꝛꝺinatũ est hac nr̃a lege Sup hoc ãt z illõ iudices nosce op est qz ꝓpetẽs est eos z q̃ adhuc z nũc mouent qõnes fm generales ꝺeterminare leges vel si qspiã p̃cessit ipe trãs factõem ꝺisponentem iudicãtis examinatõem aut sñiaz ei enim q tale aliqꝺ ipetrauit iã sniaz ꝺiffinitiuã nõ ꝺũ, pmeruit nihil ex his q̃ ipetrauit, pdesse volum. Si enim semel pueĩt sñia ꝺiffinitiua ꝺata nequaqz hãc ex nr̃a hac p̃scrutari lege iubemus lz appellatio subiecta sit aut retractatõis est aliq spes ꝓtra sñiam. Eaz ãt q̃ nõ ꝺisponet qꝺẽ iꝺicãtem aut iꝺicare futurã iussiõez qũo oporteat questionẽ fieri aut iudiciũ inferri cãm vero fini studiose tradi legitime vult aut actoꝝ iponit edictõem aut iudicẽ coget legitimã, pferre sñiam aut simul aliũ iudicẽ fm nr̃as leges z fieri z valere z scripto z sine scriptura nõ, phibem Ut ãt oẽs nr̃i subiecti z maxime q litib ateruntꝰ nr̃az, p se nouerint, puidẽtiã z nullꝰ hãc sacrã nr̃az circũueniat legẽ nz ignoꝛãtiã i ea ꝓponat: sancimꝰ i vno quoꝝ negotio initiũ apud iudicez accipe ex, pemijs moꝝ z añ ipsã p̃sonaꝝ firmatõez iscribi eã z monumẽtoꝝ fieri ptẽ sic eniz gestis p̃fulgẽs, phibebit ea q̃ pter eꝰ virtutez tentant circa eã z circa ipsã foꝛsan p̃sonaꝝ firmatõem z ꝑuaricari eã nitẽtib p multa ĩterminata refrenauit a talib eos p̃sũptionib z, peis tp̃s nõ sinit fieri penis. vt eniz iniqtatez simul z iniustitiam p̃oia expellam, ppterea p̃sentẽ posuim legez vndiqz eaz z p eaz alias cautas z ĩcircũueniẽꝺas custoꝺiẽtes reipublice leges fm quas z nos ipsi impium chartulã quã scribebãt qꝺ finendũ sit ibi.

r Prescriptionem. vel descriptionem.

f Dispositionẽ. qz nos volumꝰ q nr̃e. ll. volũt. vt. §. de iudi. §. oẽs aũt. sic. ff. ad tur. l. i. §. ibi pene vero p se zc. z sic nõ q ñ lz supplicare lit. pẽdẽte vt hic. z. C. vt li. pẽ. l. i. z. ij. z facit. C. si ꝰ ius. vl' vtih. pu. l. fi. Accur.

t Negotiũ. s. relatũ.

v Aliq. s. nobis ipatoꝛibus.

x Apud iudicez. ita neqz in dicẽꝺa ab alijs alioꝝ doctrĩa

y Judiciũ. i. sententia.

z Dictũ. i. ichoatũ aut antiquatum zc.

a A nullo. valeat. vt. ff. q. ap. nõ liceat. l. i. i. ℟. z. ff. de mino. l. minoꝝ. i. ℟. Item z de arbi. l. nã magrat. ad trebel. l. ille. §. tẽpestiuũ.

b Declaratiõez. vt. §. de iu. §. fi. C. de le. z con. l. cũ ꝺ no no. z. ff. ꝺ iudi. l. eũ. § . i. z nõ q ẽt pncipis sñia ꝺz eẽ scripta sic cuiuslibz alit vt. C. ꝺ senten. ex peri. l. i.

c Referendarioꝝ. facta a referẽꝺarijs volũtate pncipis.

d Sanctõe. al's functione.

e Ferre. i. facere

f Super ls. qꝺ addit p̃dict(ls. §. cũ ꝺicit sup ls(℟. ꝺicit ꝺe cãis q̃ pẽꝺebãt tpe hꝰ l. qbꝰ pẽꝺentibꝰ sil'r ꝺicit supplicatoz ñ tenere vl'ipetratione. z sic nõ leges ad prolata trahi. z ad pũtia qz hoc cauet. vt. C. de le. z con. leges z ꝓstitutõnes.

g Leges. leges ꝺico ꝺisponẽtes iudi. exaiatoz aut sniaꝫ vel pro ẽt si qs p̃cesserit ipe trãs sanctionẽ eteni zc.

h Neqq. hãc sniam ꝺif. ac.

i Aũ retractionis forte rõemino(etat(seu supplicationis. al's adeo ẽt vt si pꝰ sniaz lz nõ valeat. vt. j. ti. i. in pn.

k Eam aũt. sic ꝓstrue. z habebis sensum. eã aũt iussiõz q nõ ꝺisponet qꝺaz iudicantez. aut iudicare futurã qõnẽ qũo oporteat fieri: aut repete qũo oporteat iudiciuz inferri Accur.

l Causam. vero pro sed.

m Vero. pro sed. cãm fint. q. ꝺ. illa iussio. nõ valz q̃ ꝺisponit qũo iudicet. fz illa sic q̃ vl't iudiciũ cito finiri. z sic nõ h q. iiij. casib supplicat lit. penden. pm vt iudiciuz ꝓceꝺat. scõus vt acta edãt. tertius vt sniaz ꝺet iudex q est ideꝝ q̃si q pm mod. ꝺiffert aũt qz in ttio ñ testabat: nsi sñia in pma z media cã facienda. erat adhuc quart vt assocĩet iudex. al's nõ supleat lite pendente. vt hic z C. vt lite penden. l. ij.

n Ut aũt. ex ,pemijs q̃ sunt h pemiaꝝ ℟. ãni ꝺsii q fiũt. Itẽ scribebãt quiꝺã. hic incipit cã talis. Itẽ libellus cum pt(subscriptiõe. Itẽ citatio z similia q̃ q̃si ,pemia sunt z post ls ꝺz hec lex scribi. vt fit ps monumẽtoꝝ siue actoꝝ.

tertio scribaf ꝓfirmatio ꝓsonaꝝ.ſ.satisdatiões iudicio sisti.sed vi ꝙ statim ꝑ dicta ꝓmia debeat fieri ꝓsonaꝝ ꝓfirmatio.vt.s.de erbi.§.sancim⁹.ꝛ.§.illud vero.ℜ.illa ſm hāc intelligiſ.sed hodie hoc nō scribiſ cū satis certa sit.

o Scōm quas.nō impatoꝛe suscipe ipium.vt.ſm.ll.iudicet. sic.C.de le.ꝛ con. l.digna.ꝛ nō.s.e.§.i.ibi.ꝙ enim in lege ꝛc̄.

p Rica. Ut cū de app. cog.ꝛ sic ad ꝓterita referan tur negocia.vt.j. eo.i. ℜ. in fi. ꝙ est mirabile.

q Et de alijs capitulis que sunt q̄ttuoꝛ.nā qnqz ꝑncipa les ptes hꝫ hec ꝓstō.lꝫ mlta incident.alꝫ dicat vt dixi ꝛ sum ꝓsecut⁹ i sūma hui⁹ ti.

r Eruenit. psperim⁹ circa illā facti qōnez

s Snie.hꝫ qñ p⁹ sniaz.

t Relationes.hoc est qñ.p⁹ relationē vel rñsionē q̄ spectāda nō est. vt .j.e. vt indi. nō exp̄. sacra iussiõe .§.fi.ꝛ C.de ap.iubem⁹.i.§.fi.ꝛ.s. de iu.§.pe.

x Referentem.nō leges ad futura tñ tpa trahi.vt hic ꝛ s.de nup.in fi.i.colla.ꝛ.s.de resti.ꝛ ea q̄.§. hoc igiſ .j.de here.ab inte.§.fi.ꝛ.s.vt facte no.con.sed cū dicat h nō trahi ad p̄terita.ꝛ si hoc dicaſ est p̄.C.de vsur.l.pe.ꝛ.C.ō legi.ꝛ con.leges.ꝛ ꝓsti.ff.de le.ꝛ se.nō est nouum. so.hic ſpāle.vel dic ꝙ hic trahiſ ad ꝓterita facta in quib⁹ iudiciū nō ē inchoatū.secus si sit inchoatū. vt hic.

y Sed hoc renūciare valet hec rñnciatio ꝓp allegatões iur.ꝛ ꝓp ista ꝛ ꝓp testes fore ꝓducanſ nō valet vt .s.ō testi.§.sed qz vero multi. ſz sola scia testificatoꝝ.

z Allegatões. q̄ ēt in iure ꝛ in facto ꝛ in ꝓbatōib⁹ accipi ꝑnt.vt.ff.de ritu nupt. siqs fu.ꝛ.C. si ex fal. allegati.l.i. ꝛ.ij.ꝛ.C.de aduo.di.iudi.l. laudabile.§.quot.

a Proponat.iudice introgante.an aliqd noui addere velit.vt.C.de iudi.iudices. ꝛ hic sumiſ auc.qō est ibi.

b Dilatiõe. ꝑma vel vltia.

c Prebeaſ. imo dī ꝙ semel tm̄: vel ad plus bis.vt.ff.de fer .l.vlt. ꝑ so. hic nō loquiſ de dilatiõe q̄ daſ ꝑnti ꝛ petenti. ſz de quodā spacio qō daſ ꝑnti ꝛ eodē mō opponi possz de eo qō est.s.de litig. §.oēm. vbi tria edicta ꝛ ꝓ quolibz dies.xxx.dāſ.vl dic spāle hic qñ per allegatiões petiſ.vt arg.ff.qui. ex cau.l. ait ꝓtor.§.fi.ꝛ.l.i.

d Preterite. alꝫ ꝑterite ꝑ terito ad lineā femiam erbe redatō ad masculinā sic isti. de erbere.lib.§.mſ.ꝛ quod subijcit. nec si ꝑ q̄libz dona. ꝛc̄.nō ꝙ oz iur.insti. aliqō fi lio reliqui nec sufficit iure legati. ꝛ sic corriguntſ hec iura antiq̄.ff.ō inoff.test. pa.ꝑ.§. siqs mort⁹. ꝑ insti.de inoff. test.§.pe.ꝑ.ꝛ.s.de mōachis §.si vō f lios.ꝑ.ꝛ.s.ō trien. ꝛ semis.§.i.ꝑ.ꝛ si q̄ sunt filia quib⁹ dz ꝙ sufficit quoq; re licti titulo relinquere.sic g; i ānimo facta restō excludit

deo dante suscepim⁹ custodire nr̄am qz rēpu.ab alijs legib⁹ mūiri sp optamus Que igr̄ placuerunt nob ꝛ ꝑ hāc sacrā ꝓstituta sūt legē,tua celsitudo suare qdē studeat. oīb⁹ āt palā q dē faciat ,pponēs eā qdē i hac felicissima ciuitate p̄ceptis :aut solēnibus vtēs ad ,puiciaꝝ p̄sides vt oēs hoiel sciāt ꝛ ꝑ eam quā sup̄ eos habemus prouidentiam.

Ut cū ō appellatiõe cognoscit ſm il las leges debeāt iudicari q̄ tēpore late sent ētie obtiebāt ñ ſz eas que postea ꝓmulgate sūt:ꝛ ō alijs capitulis

Dem au.theodo.p̄p.

Eruenit ad sciam nr̄e serenitatis ꝙ cū inter eustachiū virū reuerē dissimū thelone ciuitatis ep̄m ꝛ phystuz dyaconū eccl̄ie celinisse fuissz cā ꝓmota ꝛ ,pcessit a rectore ,puicie diffinitiua ſnia: ꝓtra quā appellatio est pozrecta.iudicesſ igr̄ apō quos appellatio vētilabaſ dubitātesſ ad nr̄az clemētiā retulerūt an ſm leges q̄ obtinebāt qñ ,pcessit diffinitiua ſnia:an ſm tenorē illi⁹ legis q̄ p⁹ diffinitiuā ſniaz a nobis ,pmulgata ē eādē cām examinare deberēt.nos itaqz iustū eē ,pspexim⁹ ſz leges q̄ obtiebāt tpe late ſnie pdictā appellatōis cām examinari ꝛ terminū ſm ipsas accipe:ꝓuidim⁹ āt ꝛ post hāc si qñcūqz dubitatio talis emerserit eā sibi ordie termīare. Jō qz sācim⁹ si qñ de aliq̄ cā,pcesserit diffinitiua ſnia ꝛ ,puocatio fuerit subsecuta appellatōis examiatoꝛes ſm leges q̄ tpe diffinitiue ſnie obtiebāt terminū dare negocio. Hoc eodē vz obseruādo ꝛ i retractādis āplissime ptoꝛiane sniis ꝛ i suggestiõib⁹ iudicū qñvtreqz ptes oīb⁹ allatiõib⁹ suis renūciauerint ꝛ iudices p̄ suas ſlatões qd dispōi debēt iterrogauerit.i oīb⁹ n.pdictis casib⁹ illas leges a cognitorib⁹ ſuari ōcernim⁹ q̄ tpe ſnie aut certa relatiõis obtinebāt tā ꝛ si ꝓtigerit postea legē ,pmulgari noui aliqd,disponētez ꝛ tenorē suū ad ꝑterita quoqz negocia referētez. Jz hoc p̄nti addim⁹ ſanctiõi:vt qꝛ iter litigatoꝛes aliqñ ꝓtigit vnā qdē ptē suis allegatiõib⁹ renūciare.aliā vo sciētez se malas cās hr̄e p⁹ cognitōalia certamia ꝛ dilatões q̄s ,pbatōuz cās leges ꝓcedūt nolle ꝓfiteri allegatões sibi sufficere ne cito cāe q̄litas agnoscaſ iubemus vt qñ vna ps allegatōib⁹ renūciauerit alia vo ps dixerit se hr̄e aliqō ꝙ ponaſ iudex negocij mōis oīb⁹ eam ptē q̄ vtiſ dilatōe ꝓpellat ītra xxx.dies post.ꝑ altera ps renunciauerit qcqd velit sine ītercessiõe aliq̄li p̄ponere qꝙ si nō fecerit:tūc ad ei⁹ malicia ꝓuicē dā alijs vn⁹ mēsis indulgeſ a iudice Si vo ꝛ sic distulerit alteri⁹ mensis vni⁹ ei dilatio p̄beaſ ita ut si vsqz ad

querelā.vt.j.e.§.cetez. si quis ꝛ ageſ ad supplementū.vt.C.de inoffi. test.oio.ꝛ.l.sancim⁹ ꝛ de re vxo.act.§.videam⁹.vl dic ꝙ p̄dicta iura loquanſ qñ nō faciebat testiñ sed codicillos.hic aūt qñ solenſ testabatur vñ videſ insti. sibi ut alijs debet relinquere. tertij dicunſ hanc intelligi ſz illas ꝛ legūt sic lr̄am istā.nec ꝓ nō.ꝛ si q̄ libz dona. vel legati. vel fideicō.vl alio q̄cūqz mō dedit ōbitā portiõem.ꝛ assimē non licet.erbī dare dico nisi forsan ꝛc̄. ꝛ ꝓba verior videſ vt corrigantur.

c Noiatiz.hic ꝓbat ſz.m.ꝙ hodie q̄rela cesseſ nisi inter frēs turpib⁹ ꝓsonis instituſ.vt isti.ō inof. te. §.i.hoc mō p̄ tenet cām exprimere. vt hic.ꝛ heres probare. vt.C.ō inoff.test. oio syllogizata ergo sic.aut p̄ fecit testiñ aut nō succedit filiul ab intestato. vt.j.de here. ab intes. §.i.ꝛ cessat q̄rela. si vo fecit:aut inseruit cām: aut nō si nō ꝓpo iure nō valet vt hic.si vo inseruit:aut eā ꝓbat heſs.ꝛ tūc repelliſ filiꝰ.ꝛ nihil hꝫ vt.s. ō imen.do.in fi.ꝛ sic cessat q̄rela:aut ñ ꝓbat ēt tunc testiñ ꝓ nō valido est ꝛ ab intestato succedat.j.e. §.siue igiſ ꝛ sic cessat q̄rela q̄re .m. posuit vnā aut.i. C.ō inof. test.ꝛ insti.e.dicente bodie cessat querela ꝛc̄.ꝛ sic oēs ti.de inoffi.test.sunt corrects ſz dic p̄dicta vā nisi in vltio casu.naz si inseruit cām ꝛ heſs ñ ꝓbat tūc qꝛ iure admittaſ filius nisi p q̄ relam ꝛ sic cessant p dicta. Jté nō ꝙ pla. dic hāc aut. supflua p.l.insti. de exhere. li.§.nr̄a.ſz est falsum qꝛ ibi nō dicit de cā inferēda.ſz hic dicit.

f Cās aūt credim⁹ ꝛ sunt.xiiij.vt sequiſ vsqz ad.§.illū gnalē aūt ꝛc̄. qb⁹ p̄ exheredaſ a filio.sūt. vij. vt.j.e.§.ꝛ si quidem vsqz ad.§.si talis.at ille quib⁹ fraſ frēz ex heredat ēt turpi ꝓso naz istituta sunt tres vt.s.ō nup.§.igrati. coll.iiij.sed si nō turpi instituaſ tūc semp cessat q̄rela. vt .C.ō inoffici.testa.l.frēs. ꝛ insti.de iof.te. §.i.

g Intulerit. hec est prima.

h Si grauē. hec sta.

i In crialib⁹. hec ttia

k Si cū maleficijs. hec quarta.

l Vel vite. hec qnta

m Si mouerce sue. hec sexta.

n Jz ōlatoꝛ. hec. vij.

o Si qlibz.hec.viij.
p Pertinere. nam femie ipediunt fide iubere p vell. vt. ff. ad vell. l.i.z.ij.
q Si cõuictus. hec nona.
r Licentia. sic est ꝺ vt.j.e.§.q ea.z.hoc quidem.
s Filio. qꝫ sunt frēs ei⁹ q ñ ꝓbiberunt.
t Leges. q̄ ꝺñt vt ꝓ bibēti actiones oēs debeāt denegari z fi sco sua portio defe ratur. vt. ff. si qs ali. ti. pro. l.i. in ꝓn. C. si quis. al. ti. p. l.ij. alijs vo filijs quib⁹ aliqd fit relictū nó nocet q minus pcipiant siue singulr. vt. ff. si quis ali. testa. ꝓbi. l.i. §. fz l. si legatum siue vlr. vt. ff. ad tre. l.iij. §. fi. in fi. z. ff. siqs ali. ti. p. l.ij. §. fi. nā vni⁹ factū alij nō nocet ēt fri. vt. ff. siqs. ali. ti. p. l. siqs dolo. §.i. hodie aūt q plus est in duplū teneꝫ qui p bibuit. vt. j. vt nul. iu. §. sed lz puenit. z sic nō temere ipediē tez. z ad hoc facit. ff. de eo p. quē fac. erit. l. ex lz ꝺ con. cau. da. l.iij. §. fi. in fi. z ꝺle. ij. l. luti⁹. §. sepronia.
v Preter volūtatē hec decima est cā.
x Professionis. nā nihil iudeus iudeo nihil cathelia cethe go. nil dolosus dolo vt. ff. ꝺ dolo. si dolo. C. ꝺ ber. l. qñ. z. C. de inof. te. l. in arena
Si alicui. hec ē. xj. z facit. C. de inof. te. l. filiaz. vsqꝫ ad. xxv. ergo ecōtra si fuerit minor z peccat in su um corp⁹ iusta est ex heredatiōis cā. vel ēt maior si copulz se ꝓuo. ar. ff. de off. ei⁹ cui mā. est iurisditō. l.i. ibi b⁹ rei. zc̄. z. j. pr. ibi li. zc̄.
y Si quis .ꝺ p̄dict⁹ hoc ē. xij. hec eadē ꝓ uat vt. j. e. §. z hec q dē ibi si simil legitie tpe. ex his.
z Testō. nā pōt ipz instituere z exhere dare. z pp lz. §. iste h ponit. si aūt nil dire rit ꝺ eo hoc dices .j. e. in fi. huius. §.
a Scriptꝫ. nō atte stanōz in scriptꝫ diri gendā. vt. s̄. de tēp. nō so. pe. §. si ꝓtesta tionē. Item nō ꝺ vi. z auctozitate denun ciatiōis. hic z. j. pr. §. z. C. ꝺ re. ven. l. si fundū. Item nō. q ꝺe

sed luxuriosā degere vitā elegerit. Si vo vsqꝫ ad. xx v. annoz etatē puene rit filia z parētes distulerit eā marito copulare z forsitā ex hoc ꝓtingerit in suum corp⁹ eā peccare aut sine ꝓsēsu parētū marito se libero tñ ꝓiungere: hoc z ad ingratitudinē filie nolum⁹ i putari qz nō sua culpa parētum sz id ꝓmisisse cognoscit. Si qs de p̄dictis parentib⁹ furiosus fuerit z ei⁹ liberi vel qdē ex his aut liberis eis nō exi stētib⁹ alij ei⁹ cognati q ab intestato ad ci⁹ hereditatē vocant obsequz ei z curā ꝓpetētez nō ꝓbuerit. Si qdē a tali sanus fuerit ifirmitate ei erit ptās vtz velit negligētē filiū vl filios aut cognatos igratū vel igratos in suo scribere testō vl si aliquo furoris mō bo eū detētū extrane⁹ aliqs videret a suis neglectū liberis vel cognatis aut alijs ab eo scriptis heredib⁹ z ꝓ misericordia noluerit eū ꝓcurare da m⁹ ei lñiaz ad testatiōez eis q ab itesta to vel ex testamēto iā facto ad furio si hereditatē vocant scriptis dirige re vt eū ꝓcurare festinēt si. āt p⁹ b⁹ i attestatōem neglexerit z extrane⁹ in sua domo furiosū susceptū sūptibus ꝓprijs vsqꝫ ad finē vite ipsi⁹ ꝓcuras se mōstrat⁹ fuerit eū q obsequz ad di ligētiā furioso exhibuit lz extraneus sit ad ei⁹ successiōez puenire decerni m⁹ euacuata istitutiōe eoz vtpote in dignoz q furioso sicut dixim⁹ curaz ꝓbere neglexerit ita' tñ vt cetera testa mēti capitula i sua maneāt firmitate. Si vnū de p̄dictis parētib⁹ i captiui tate detineri ꝓtigerit z eius liberi siue oēs siue vn⁹ nō festinauerit eū redi mere. Si qdē valuerit calamitatez ca ptiuitatis euadere i ei⁹ sit ptāte vtruz hāc cām ingratitudis testō suo velit adscribere. Si āt p liberoz negligē tiā vel ꝓtēptū nō fuerit liberat⁹ z in captiuitatē decessit illos ad successio nē ei⁹ venire nō patimur qz nō festia uerūt ei⁹ redēptiōez citi⁹ ꝓcurare: sz oīb⁹ liberis i hoc negligētib⁹ res vni uersas ab eodē relictas ecclesie ciui tatis ex q̄ozit applicari iuētario. s. sb publica attestatōe celebrando ne qd ex ei⁹ facultatib⁹ peat ita vt qcqd ex inde ad ecclesiā puenerit captiuoruz redēptioni ꝓficiat. sed hec qdē q̄stū ad ꝓsonas dicta sūt q̄s exheredare ñ lz nisi ingratitudinis cās vbiqz scribi z approbari ꝓtingerit. Occasionē āt a nobis ad generalē legē ꝓmulgādā p̄sens cā nosci obtulisse sed vniuer saliter iubemus ut si ille qui in capti uitate detēt⁹ fuit liberos nō hūerit z alijs q ad eiusdē hēditatē vocati sūt eū redimere nō festinātib⁹ i captiuitate defūct⁹ sit null⁹ ex his q neglexe rit ad hereditatez ei⁹ pueniat lz aī ca ptiuitatē testm̄ forsitā ab eo fuissz cō scriptū i quo mēoratas ꝓsonas scri psit heredes sz hic quoqz istitutōe he redū ifirmata z ceteris testi capitulis i suo roboze ꝓmanētib⁹ substātie tali tm personaruz similimō ecclijs ciui tatū ex qb⁹ orti sūt applicēt z nullis

alijs cāis q̄ꝫ i captiuoz redēptiōib⁹ expēdant vt vñ illi⁹ suis non sūt re dēpti alioz redēptio ꝓcuret z ipoz quo.ꝫ aīe ex hac eā pissima subleuē tur. Hec eadē obtuādo z si aliā extra neā p̄sonā aī captiuitatē scripsit her dē z illa sciēs se ab eo hr̄dē scriptā eū r̄dimere a captiuitate neglexerit. hāc āt penā ꝓtra illos valere iubem⁹ qui octauū z. x. annū sue etatis annuz cō leuerit. i h⁹ i vo causis quādo ꝓ capti uoz redēptōe necessariuz fuerit dare pecūias si qs ꝓprias pecūias nō hūe rit lñia erit ei in mēorate sit etatis mu tuādi pecunias z res mobiles vl imo biles supponēdi siue ipi⁹ ꝓpe sint si ue illi⁹ q i captiuitate detinet qm̄ in p̄ dictis oīb⁹ q̄ ꝓ captiuoz redemptōe data vel expēsa ꝓbabūt ꝓtract⁹ h⁹ i tā q̄ꝫ a p̄sōa sue ptātis z legitie etatis factos ita firmos esse decernim⁹ nul lo eis q cum h⁹ i p̄sonas imemoratis cāis quo p̄dictū est mō ꝓtraxerūt p̄ iudicio generando necessitatē. s. hñte eo q ex captiuitate redierit tales ꝓtra ct⁹ ratos hr̄e z eis tāq̄ suis debitis obligari. Si qs de p̄dictis parenti b⁹ orthodoxis ꝓstitut⁹ sēserit suū fi liū vel liberos nō esse catholice fidei nec i sacra sca eccl'ia ꝓmūicare i q̄ oēs btissimi pr̄iarche vna ꝓspiratōe z cō cōdia fidē rectissimā p̄dicāt z scās q̄t tuoz sy nodos nicenā ꝓstātiopolita nā ephesinā pmā z calidonēse ample cti seu recitare noscūt lñiaz hēat pro hac marie cā ingratos eos z exhere des i suo scribere testō. z hoc qdē ꝓ ingratitudinis cā decernim⁹. genera lē āt ꝓuidētiā liberis catholicis defe rētes iubem⁹ saluis legib⁹ q̄ iā de ali is hereticis sūt plate z circa nestoria nos z acephalos hec cōseruari: vt si quādo parētes inuēti fuerint siue iu daico nestorij furori dediti siue ace phaloz amplectētes isaniam z iō ab ecclesie catholice ꝓmūione separari nō liceat eis alios heredes sibi istitue re nisi liberos orthodoxos z ecclesie catholice cōicātes vel liberis nō exi stētib⁹ agnatos vl cognatos q. s. ca tholici sint. Nō si forte ex filijs alij q dē sunt orthodoxi z ecclie catholice cōicātes alij vo ab ea separati: oēz pa rētū sb̄stātiā ad filios tm̄ catholicos pueníre sancim⁹ lz vltias volūtates h⁹ i p̄sone fecerit ꝓtra tenorē hui⁹ no stre ꝓstitutōis aliqd disponētes. Si vo p⁹ hac fres ab eccl'ia separati ad eā ꝓuersi fuerit ps eis ꝓpetēs i statu in quo iuenta fuerit tpe quo reddit eis p̄beat vt nullā ꝺ fructib⁹ aut guber natiōe medij tpis inqetudinē vl mo lestiā catholici patiant q aī p̄dictas res detinebāt: Am̄ h⁹ i vo rex q̄s ex fruz pte nō cōicantiū catholici possi debāt sicut alienatōez vetam⁹ ita p̄ teritoz tpoz fruct⁹ aut gubernatōez nullaten⁹ ab his a qb⁹ detēte sūt exi gi vel retractari pmittim⁹: si āt vsqꝫ ad finē vite sue i eodē errore ñ ꝓmu nicātes pmāserit tūc catholicos fra tres vel heredes ipoz pleniss̄imo iu

licto hēdis. lz nec ciuitatez nec libertatē amiserit omit tit hēditas. vt. j. pr. §. Item nō q auferr ab indigno. z si applicat fisco lz bñ factori. Item nō q bñ ficio exīneus fit hēs. Item q legata valēt lz testm̄ non valeat q pleniusꝺ dices .j. pri. §.
b Neglexerit. qd si nō faciat testm̄ nec aliquis eximi eū exīneus pcurauerit. Sz. si lij vel agnati sunt heredes. sz pōt eis auferri hēditas. vt ff. ꝺe his qui vt indig. l.iii. z vlti. vel ꝺic in hoc ca'u sicut in sequēti q eis deneget he ditas ex suo ꝺlicto. vt i. pr. §
c Si vnuz ex p̄dict'. hec est ttiadecima. d Adscri bere. q.ꝺ. si velet euz nihilo mīn⁹ instituere possz z si non ꝓpellit. e Proficiat. z sic fit inuentariū qñ captiui directe instituunt. vt. C. de epi. z cle. l. nulli.
f Neglexerit. sicz si eū egrū nō curauit. vt. ff. ꝺe his qui. vt indig. l.iij.
g Supponendi. nō minorē xxv. an. posse alienare z ob ligare q̄ꝺ est spāle. als ꝺ. C. de his qui ve. eta. l. pe. z facē ff. e. §. si pupilloz. §. fi.
b Et tanq̄ ex p̄ctib⁹ al.
i Debitis. ex h. §. aut. v. nō mirabilia. primū est q lz te stamētū nō valeat. legata tñ valent q̄ est ꝺ regulā. C. de fideicō. eā quā. Scōz ē q au ferr ab indigno nō applicatū fisco. als ꝺ vi. ff. ꝺe his qui vt indi. Claudi⁹. z. l. mlerē. z ꝺe le. iij. si depoz. z. C. de his qui vt indig. hereditas. Tertiū q nō ꝺñs rē captiui alienat sua auctozitate. q̄rtū q: minoz. xviij. an. non patit hui⁹ leg' penā. cū als. ēt im puberes capaces doli nō in uenāt. ff. ꝺe re. iur. pupilli. z insti. ꝺe ob. q̄ ex ꝺ. nas. §. fi.
Quintū. q: minores in ali enatiōe tali non restituunt. als ꝺ. vt. C. de in integ rest. mi. l.iij. z. iiij.
k Si quis. hec est. xiiij. z vl tia. l Conspiratione. nō ꝓspiratio in bona pte.
m Ingrato s. atqꝫ ab intesta to succedūt. vt. j. pr. §. z. j. ꝺ here. que ab inte. §. fi.

n Si p̄dictas. s. ref. z i odiū hereticoz. factuz est. sic z als in fauorē cessat redditio rō nuz. vt. C. de epi. orphano trophos z. j. de eccl. ti. §. pe. colla. ir.
o Retamus. sic. ff. ꝺ in. ꝺo. si is. z. l. fi.

p Decernimus. sed nīmqd filij loco patris sui si sunt orthodoxi vocabuntur. ff. sic vt insti. de here. q̄ ab intesta. §. cuz filius.

q Si vero scema. i. clerici sunt ipi parentes.

r Habebāt isti mortui.

s Intra annales. nō ergo q̄ pscriptio q̄ est alis. est. xxx. an. vt in hereditat' petitiōe vt. C. de here. pe. l. hereditat' erit eccl'ie hoc casu annalis. sic alis pro vt. j. ō sanct. epi. §. añpe. z si hec spālia. alis ō. j. de eccle. ti. §. p tēporali. coll. ix. z pōt hic eē rō q̄ lis q̄ est in acqrēdis. vt ar. C. ō acqui. pos. l. fi.

t Clayci sunt. s. parētes qui hūt filios z agnatos hēticos

v Si enī. nō aīam corpori pferēdā z alijs reb' z sic. C. ō sacrosan. ecc. l. sancim'. i fi.

x Siue vnā igr̄. nō sufficere vnā de plurib' cāis vt h. z. j. eo. §. si tales. z. C. de revo. do. l. fi. sed ar. ō. ff. ō transa. l. cū hi. §. si pretor. sed ibi fuerat a iure expressuz.

y Monstrauerit. p constantinū pbabant se filij gratos vt. C. de inof. tes. liberti. q̄ ē ō. sed p iustinianū corrigit z pbant hēdes. vt hic. z. C. de inof. tes. oīmodo. z sic nō q̄ pp̄ psumptōz ét possidēs pbat vt h facit institut' hers z. C. de pba. l. siue possidēt'

z Habere. z sic filio ét alimēta nō hēbit. imo nihil vt hic z. C. de scōis nup. l. fi. in pn. z. s. de here. z fal. §. exheredatos. z. s. de īmen. do. §. fi. in fine. §. Accur.

a Nullus. ipo iure fm. D. z Azo. sed fm Jo. z ali. dic p sniam. z sic ageī q̄rela. z fz h dices euacuato. i. euacuādo p q̄relaz. z sic tps p tpe. vt. ff. ō le. iij. ét z. C. ō insa. l. fi possidoneū. sed p̄mi ppe ponūr. s. ipo iure. z hoc plene dixi. s. e. §. aliud.

b Testm̄. nō scripturā pro pte tenere z p parte nō. vt h z. C. ō transac. si ex fal. z. C. de lati. liber. tol. i. l. i. §. i. ar. ō. ff. de mino. l. ex cā. Et hoc quidem.

c Testament'. nā z parenti bo zc. hic. ff. ō inof. testa. l. nā z si ad hoc. C. ō impu. z al's sub. l. ij. in pn. z. ff. de inoffi. testa. l. papi. §. sed nec impu. z. C. ad tertul. l. i. i pn. z. ff. de mili. test. si a milite. §. fi.

d Eos. s. parentes.

e Alienare. a nobis. s. exheredando.

f Tradiderunt. accusando eos de aliquo maleficio.
Nurui sue. i. vxori filij.
Si parentes.

g Bistinxerimus. vt. s. §. si convictus.
Bisponim'. s. e. ti. si quis de predictis.

h Decreuimus. s. e. ti. §.

i Relinquere. hec ingratitudo est per obliquum.

k Censuimus. s. e. §. si vnū re dñū eādē rē possidere decernim' q̄ si filij qdem oēs puersi z ab ecclie catholice cōione alieni iuenti fuerint. alij autez propinq agnati vel cognati religionem catholicā colētes z cōicatores eē fuerīt approbati eos liberis hereticis atepōi z eoz hereditati succedere.

Si vo liberi z ppinq agnati vel cognati ab orthodoxe religiōis cōione sint extranei. tūc si qdē' scema clericoz parētes eoz hūerit ad eccliā ciuitatis. vbi domiciliū hēbāt' res eorū volum' ptinere ita vt si ecclīastici itra ānale' spaciū h' psonaz vēdicare res neglexerit eoz dñij nri fisci viri' vēdicet' : si át laici iūt' sine aliq̄ dispositiōe ibas eoz ad res puatas nras sil'r puēire sācim' q̄ obtinere decernim' ēt si testō nō facto tales psone decesserit. Dib' q̄ ptra ceteros hēticos i alijs pstitutōib' disposita sūt z ptra nestoriāos z acephalos z alios oēs q̄ catholice ecclie i q̄ pdicte q̄tuor synodi z priarche r̄citāt' nō cōicant' z successiōes eoz sil'r obtinā dis. si. n'. pro cāis corpalib' cogitam' q̄zto magis p aīaz salute puidētia ē nre sollicitudinis adhibēda. Siue igr̄ oēs memoratas ingratitudis cās siue certas ex his siue vnā q̄zlibet parētes i testō suo iseruerit: z scripti hēdes noiataz vel noiatas cās: vel vnā ex his verāz eē monstrauerit' testm̄ suā hre' firmitatē decreuim'. sinaūt hec obseruata nō fuerit nullū ex hēditatis liberil p iudiciū gīari: fz q̄ztū ad istitutiōz hēdū ptiet testō euacuato ad parētū hēditatē liberos tāq̄z ab itestato ex eq̄ p te puēire ne liberi falsis accusatiōib' pdēnent' vl aliquā circūscriptōez in pētū l bijs patiāt'. Si vo ptigerit i q̄ busdā talib' testis q̄dā legata l' fidei missa aut libtates aut tutoz dōatōes relinq̄ ul' q̄libz alia capla pcessa legib' noiari ea oīa iubē' adipleri z dari ill' q̄b' fuerit ōrelicta z tāq̄z i hoc rescissum nō obtineat testm̄'. Et hec qdē ō parētū ordiauim' testis' Justuz aūt pspexim' z ecōtrario de liberoz testis hec eadē cū aliq̄ distictōe disponere. Sācim' itaq̄z ñ licere liberis parētes suos pterire aut quolz mō r̄b' pp̄is i q̄b' hūt testādi līniaz cos' oīo alienare' nisi cās q̄s enumerauim' in suis testis spāl'r noiauerit. Has át eē decernim' si parētes ad iteritū vite liberos suos tradiderint' citra cām tī q̄ad maiestatē ptinere dignoscit'. Si venēts aut maleficijs: aut alio mō parētes filioz vite insidiari, pbabunt' : si pr̄ nurui sui ēt aut pcubine filij sui se se imiscuerit. Si parentes filios suos testm̄ pdere, phibuerit in reb' i q̄b' hūt testādi līniam oīb' vz h' i testōz phibitōe fuādis q̄ i parētuz psonas distinxim' si ptigerit aut virū vxori sue ad interitū aut aliēatiōz mētis dare venenū aut vxorē marito vel alio mō alteroz vite alteri' insidiari: tale qdē vtpote publicū crimē pstitutū fm leges examīari z vindictā legitimā p̄mereri decreuim' liberis át eē līniam nihil i suis testis de facultatib' suis illi psone relinq̄re: q̄ tale scel' noscit' cōmisisse. Si liberis vel vno ex his i furore pstituto parētes eos curar̄ neglexerit oīa z hic obstuari pcipim' q̄ ō parētib' furiosis supi' dispositum'

His casib' ēt cladē captiuitat' adiūgim' i q̄ si libos detineri z p parētuz ptēptū vel negligētiā non redēptos ab hac luce trālire ptigerit nullaten' eoz parētes ad facultates pueniāt liberoz de qb' filij testari potuerāt: fz oīa i hoc quoq̄z capto fuēr' q̄ z de parētib' l' cognatis: atq̄z agnatis q ab i testato ad taliū psonaz iura vocātur vt de extraneis scriptis hēdib' supra cētuim'. Si qs de pdictis liberis orthodoxijs pstitut' sēserit suū pētez l' pētes ñ eē catholice fidei hec z i eoz psona tenere q̄ supra de parētib' iussimus'. Si tales igr̄ cās vl' certas vl' vnas ex his liberis suis testis adscripserit z scripti ab eisdē hēdes: aut oēs aut certas: aut vnā ex his, pbauerint testm̄ i lua firmitate' manēr̄ pcipim'

Si aūt' hec oīa nō fuerit obseruata nullā vi h' i testm̄ q̄ztū ad istitutiōez heredū hēre sancim' : fz rescisso testō eis q̄ ab itestato ad hēditatē defūcti vocant' res ei' defūcti dare disposuim' legatis. vz vl fideicōmissis z libertatib' z tutoz datōib' seu alijs caplis sicut supi' dictū ē suā obtinētib' firmitatē. Si qd aūt aut aliud, p legatis siue fideicōmissis aut libtatib' aut q̄busl̄z alijs caplis i alijs legib' iuentū fuerit huic pstitutiōi ptrariuz hoc nullomodo volumus obtiere: z hec qdē exheredatōis cā aut pteritōis pene q̄ztū ad ingratitudis cās ptra pdictas psonas statuēde sūt: si q̄ autez ex his iter cria reputāt' eoz auctores ēt alias penas sentiāt legib' diffinitas.

Hec át disposuim' ut z parētes z filios a testōz iniuria liberos r̄ddam'

Ceteroz si q hēdes fuerint noiati ēt si ceteri reb' iussi fuerīt eē pteti hoc casu testm̄ qdē nullaten' solui pcipim' qcqd át min' ei legitia porrōc relictū ē hoc fz nras alias leges ab hēdib' ipleri: sola. n. ē nre benitatis intētio a parētib' z liberis iniuria pteritōis z exheredatōis auferre. Cōsiderare' nāq̄z debent parētes. q̄z z ipi filij fuerint z eadēa suis parētib' spauerūt z sil'r q nūc filij sūt debēt studere parētū aios sanare: q̄z z ipsi parētes fieri ō sīderāt: z a suis filijs optāt honorari. Hīn z cōstat ad vtriusq̄z ptis vtilitatē atq̄z cautelā pīntē legē fuisse platā: quā ex hac occasiōe pmulgandā eē psperim' : i aliquo aūt casu disceptātes iuenim' pulcherrimā filiā gratā qdē a sua genitrice fuisse, dictā exheredatā testō noiatā eā tā i pr̄nis q̄z i mr̄nis facultatib' z talē qdē scripturā q̄z dolo eā z machiatōe quoruūdā ppositā fuisse perim' : nullo mō pmittim' obtiere. filiā át heredē pr̄is vel mr̄is iussim' fieri sicut z i scriptis platū sup hoc cā nr̄m mānifestat arbitriū. Demūm' insup legē a nob fuis

l Justinianus. vt. s. e. §. si quis de parentibus. z. §. generalē.

m Firmitate. imo vt' q̄ ñ vt. ff. ō iniust. z rup. ti. l. filio ō. so. illa corrigit istam.

n Si aūt testamēto .s. per q̄relā. vt. s. e. §. si igitur.

o Hec aūt. legees. vt C. de inoff. testa. l. oīmodo. z. l. sancim'

p Considerare. sic s. ō here. z fal. §. bis oībus. colla. i.

q Pulcherrimam vel pulcherrima. vt sit, ppium nomen z al's pulcherima.

r Demim' invalida eē imo maiōes penas pati oz. vt. s. vt defun. seu fu. §. i. q̄ ē ō. Sol. pena amittōis, ppij. z alteri' tāti z tertie part' bonoz locū hz cū vel in moribūdū vl' adhuc viuenté iniuriat' vel q̄ phibēt exequias fieri. sinaūt in cautionibus exigendis locum hec hēant azo. z sic nō q̄ q̄dam cā funer' ocedunt'. vt h z. C. ō iure delī. l. fi. §. in computatiōe. z C. de sepul. vio. l. fi. z. ff. ō in' ius vocan. l. ij. §. pe. z fi.

s Preiudicio. nota q̄ nō fit ptudicium agere nō valenti. vt C. de pscrip. xxx. annoz. l. sicut. in fi. z ō an. excep. l. i. in fi. z ff. qñ act. de pe. ē annalis. l. i. z. ff. ō colu. dete. l. ij. §. i. z. ff. de iudi. l. ij. §. pe. z. j. de sanc. epi. §. si vo epi. colla. ix.

t Si quis ptudiciū, naz nō pōt quis ptuere aliū solutuz vt ff. de pstit. pec. eū. § sed si quis pstituerit vt insti. de inuti. sti. §. si quis aliū. z. ff. ō duob' reis his vbis sic z eō alij nō pōt pstituī. vt in e. l. eū. §. iul. scribit. z ar. ff. de vbo. obli. l. si mihi z ticio. in pn.

v Impersonaliter. sic dicendū simplicit' satisfiet tibi nō valz z sic nō certa specificata valere que al's nō valerent. vt. ff. si quis cau. Sed z si §. quesitū. z de acqber. siqs mihi bona. §. iussuz. z. ff. si. cer. pe. l. fi. §. labeo. z. ff. de vsur. l. q̄ in stipulatōe. z. ff. q̄ cuiusq̄z vniuersita. l. ité. §. i. z. ff. mā. qui mutuā. §. salarium.

x Rica. Ut liceat ma. hec ꝓma ps expedit vsqz ad .§. ad hoc aũt ⁊ illud.

y Et alia. hec expedit abin de per totũ

z Diuersis ca. disponere.s. qd iure. si i isto capitulis.

a Que lege. vt.s.ō trien.⁊ se.§.i.col.iij.

b Participium. nã ⁊ iure veteri hoc licebat. vt.ff.ad treb. ipator.⁊.C.ō here. instī.l. quidã lz non possz testator dicere vt illō castrense esset peculiũ nisi illud ecꝛ verꝛ. vt.ff.de ca.pe. l.si forte q̃ est ꝺ arg. q̃ sic ibi quoddã falsum inducit. Sed lz dic vt i summa bꝰ ti. in prin. Sz nũquid et in nãli debito hãc cõditionẽ addicere põt vt pñi nõ q̃rat? R. sic cũ in hoc filiꝰ nõ graueꝛ ũno eius ꝯditio melioꝛ efficiatur. vt.C.de inoffi. test.l.filius matrem.

c Persone.s.exnee relinquenti.

d Disponere.ergo ⁊ testm̃ facere fm q̃sdam qō nō puto. vt ff. de dona. cã moꝛ. l.tam bis.§.filiusfa. nam et in ꝓprietate aduenticioꝛ filiꝰ nõ testat. vt.C. de bo. que li.l.fi.§.filiꝰ aũt.

e Rebus talibꝰ.nō. rebus dari curatoꝛẽ vt ⁊ qñ pie recusãte filius addit beneditatez delatã ex aduẽticia cã. vt.C. de bo. que li.l.fin.§. finaũt patre non aũt psone dat. vt.C.de cu.fu. l.fi.in prin.

f Parentibus.que est.C.ō bo. q̃ li.l.cũ oz. ⁊ sic nō hic casus in quibꝰ vsusfructus in aduenticijs patri nō q̃rit. Prim° qñ sub hac ꝯditione relinquit vel dat a patre vel ab exneo vt hic. Secundus si pr remittat vsumfruc.

se ꝓlatã p quã iussim° nulli penit° eẽ lñiaz coꝛpoꝛa defũctoꝝ debiti gra detinerꝛ aut ipedimẽtũ eoꝝ facere sepultuꝛ: lz i pñti q̃dã cognouim° cuiusdã mortui gẽitoꝛẽ a sepultura sui filij redeũtẽ noie debiti tenuisse. iõqz piũ ⁊ hũanũ eẽ psperi° talẽ crudelitatẽ hac lege pij ssima cohercẽ. Sãcim° itaqz nlli pẽit° eẽ lñiã aut hr̃des: aut pẽtes aut ꝓiuges: aut liberos aut ꝓiugẽ aut agnatos l cognatos aut alios affines aut fideiussoꝛes añ nouẽ dieꝝ spatiũ i qb° vr̃ lugẽ ꝓueniẽdi: aut quocũqz mõ iqetãdi: aut aliqz ãmonitiõez eis offerẽdi aut i iudicio eos vocãdi siue ꝺbiti gra qa defũcto descẽdit siue alterius cuiuscũqz cãe noie ad mẽoꝛatas psonas spãliter ptinẽtes. Si vero ũtra nouẽ dieꝝ spaciũ aliql ausus fuerit quãlibet de pdcis psonis: aut ꝓuenire aut aliqz cautionẽ seu ꝓmissiõez vel fideiussionẽ exigere ab ea. hec aũt oĩa inualida eẽ decernim°. post nouẽ ãt dieꝝ excursũ siqs ꝓtra tales psõas aliqs hr̃e putauerit actiones eas fm legem exerceat: nullo vz ꝓiudicio actionib° ex hoc ĩteruallo circa tpalẽ pscriptõnẽ aut i alia q̃cũqz legitia allegatione pẽitus generãdo. Ad hec aliud capitulũ ad pecunie ꝓstitutõez seu ꝓmissionẽ respiciens hac lege ꝓuidimus diffiniri. Sãcim° igr̃ si qñ aliqs aut ꝓ se: aut ꝓ alia psona pecuniã ꝓstituerit vel spopõderit dicẽs forte cuicũqz sat(tibi facio eũ i q̃stitatequã dicit mõis oĩb° obligari atz ꝓmissiõz seu dispositõz suã adiplẽ ⁊ ꝺbitũ ꝓpelli psoluere. Si qs aut dixerit fiet tibi satis ⁊ ab illo illis qdẽ quos noiauerit nõ ꝓsẽtientib° nullũ ex tali voce fieri ꝓiudiciũ sz nec ipum q hoc dixerit ꝓ illis psonis q̃s noiauit aliqz exactionẽ sustinerꝛ ꝓ se: aut q̃ fm leges debere mõstrat° fuerit ꝓ rata tñ portõe psoluere. Si ãt dixerit fit tibi satis aut a me aut illo ⁊ ab illo tũc noiat° q dẽ silimõ ñ ꝓsẽtiẽtib° nullũ fieri ꝓiudiciũ ipm aũt q hoc ꝓmiserit itegrũ qdẽ debitũ cogi psoluere. Siqs ãt dixerit fiet tibi sat(cũ tali ꝟbo vt psõalr dicto tanqz sñ nihil ꝓmiserit ita ab oi exactiõe libeꝝ fuari. Si quã ãt ꝓtra noiatas psõas putauerit sibi actiõez ꝓpetere eã fm leges aduersus eos ꝓponere ⁊ legis auxilio ꝓpotiri. Hec ãt obtinerꝛ sancim° in cãis oĩbus que nũdũ iudiciali sñia vel amicabili ꝓuẽtione sopite sũt. Pater charissie atqz amãtissime celsitudo itaqz tua pñtez nr̃i numis gñalẽ ꝓstitutionẽ edictis q dẽ in hac regia ciuitate moꝛe solito ꝓponẽdis ꝓceptionib° ãt ad ꝓuinciarũ rectoꝛes dirigẽdis ad oĩum noticiaz faciat puenire. Et licebat mñi ⁊ auie ⁊ alijs pcub° p° legiñaz ꝓtẽ libis ꝺrelictã qũo voluerit ẽficiua facꝛ tacẽ sua ꝺispõere ⁊ alia cap. (plura.

I Dem au. theodotho. pp.

Diuersis capitulis ad nos relatis necessariũ eẽ pspexim° generali hac lege disponere sacim° igr̃ lñiam eẽ matri ⁊ auie alijsqz parẽtib° postqz reliq̃rit filijs pa-

tẽ que lege° debeꝛ qō reliquũ ẽ sue lb stãtie siue isolidũ voluerit siue ĩ ptẽ filio vel filie nepoti vel nepti. ⁊ dcicepsdescẽdẽtib° donare aut etiã p vltimã reliquere volũtatẽ sub hac diffinitõe atqz cõditione si voluerit vt pr̃ aut q oĩo eos hñt i potestate i his reb° neqz vsũfructũ neqz qõlibz pẽit° habeãt pticipiũ hoc enĩ ⁊ extraneis relinq̃re poterãt. vnde nulla parẽtib° vtilitas nasceꝛeꝛ. hoc itaqz nõ solũ parẽtib° sz etiã oi psone licere precipim°. Res ãt ita relicta siue donata positis sub potestate psonis si qdẽ pfecte sint etatis. lz sub ptãte sint lñiaz habeãt quo volũt mõ disponẽ. Si vo etate miores sint etate p quã pspexerit testaꝛ aut dõatõ hec gubernẽꝛ dõec illi qb° donata sũt aut rẽicta ad pfectã etatẽ veniant lñiã hñte testatõe l dõatoꝛe ⁊ matri ⁊ auie hoꝝ qb° resꝯ collate sũt ipaꝝ reꝝ si voluerit gubnationẽ ꝓmittere lz maritis iũcte sint mẽoꝛate mulieres ita tñ si ⁊ ipe huius gubernationẽ susꝯcipere voluerit. si vo foꝛsã is q reliqt aut donat nullũ his dispẽsatoꝛẽ oꝛdinauerit aut ab eo dat° hꝰ i gubernatõnẽ subire noluerit: aut moꝛiat° ãteqz illi pfecte fiãt etatis iubem° iudicẽ cõpetẽtem curatoꝛez fidedignum cum legitima fideiussione rebus talibus oꝛdinare qui debeat relictaz talibus psonis substãtiã gubernare atqz custodire donec illi ad pfectã sic dictuz ẽ etatẽ pueniãt. in illis enĩ casib° legẽ q̃vsuz parẽtib° pbet volum° custodiri qb° nõ iest spãliter hꝰ i ꝓditio. Ad hoc ãt ⁊ illud sãcire pspexim° vt siqs filiũ vel filiã hñs de libera mulier cũ q̃ nuptie ꝓsisterꝛ pũt dicat i istrumẽtõ siue publica siue ppa manu ꝓscripto ⁊ hñti subscriptõnẽ triũ testiũ fidedignoꝝ: siue sub testõ: siue sub gestis monumẽtoꝝ hũc aut hãc filiũ suũ cẽ aut filiã ⁊ nõ adiecerit naturalẽ hꝰ i filios eẽ legitios ⁊ nullã aliã ꝓbationẽ ab eis queri. sed oi frui eos iure q̃ legitis filijs nr̃e ꝓferũt leges. vtpote ipo patre sic dictũ ẽ filios ꝓꝛios vocãte° eos ex hoc enĩ ⁊ cũ eoꝝ matre mõstrar legitiuz habuisse mrioniũ vt neqz ab ea ꝓ nuptiaꝝ fide alia ꝓbatio requrat. Si ãt pr̃ ex ipa mliere° mltos filios hñs vni ex eis testionĩũ qõlibz ex ꝓdict(ꝓbuerit mõis sufficẽ ex eadẽ nat(muliere ad legitia iura pr̃is testionĩũ vni datũ. Hoc quoqz pñti cõstitutione psperim° adiciendũ vt siqs ex nõ scripto p affectum nuptialẽ vxoꝛem accepit ⁊ ex ea filios ꝓcreauerit soluto autẽ mrionio ꝓtigerit eũ ẽt aliã ducere ꝓiugẽ cũ dotalib° instr̃is ⁊ ex ea similiter filios ꝓcreaꝛ nullũ circa paternã hereditatẽ cũ alijs filijs ex ĩdotata ꝓiuge natis ꝓiudiciũ fieri sed cũ alijs filijs ex secũda natis vxoꝛe que cũ dotalib° istrumẽtis copulata ẽ ad pr̃is ẽt illos hereditatẽ vocari cum ẽt ex solo affectu possit cõsisterꝛ mrionĩũ q̃ similiter valeꝛ volum° ẽt si p us qdez cũ dotalib° instr̃is iũgatur aliqs vxoꝛi p° illã vero alterã ducat

vt.C. de bo. q̃ li.l.cũoz.§.si. aũt. Tertius hereditate fris vel soꝛoꝛis in qua cũ pie admittꝛ. vt.j. de heredi.ab inte.§.si vocuz. Quartus in hereditate quam adit filius pie nolente. vt C. de bo. que li.l.fi.§.si aũt pie. Quintus est in ꝟuos filio legato. vt cũ manumittat. vt. C. de bo. que. li.l.fi.§.fi. Sextus in lucro dotis vel donationis propter nupt. quod faciunt filius vel filiafa. vt.C.ō bo. q̃ li.nõ sine. sz hoc no placet idem vi. In septio. s. in his rebus que filio obueniũt parentibꝰ soluetibꝰ mrimoniũ sine cã rõnabili. vt.j. vt nulli iudi.§.q vero alioquin. Itẽ zi octauo qñ.s.vsusf. filio relinquiꝛ. nã in eo pr̃ vsum habere nõ põt cũ seruit° ⁊c. vt ff. de sui.le.l.i.

g Ad hoc aũt. ⁊ illud in gestis in figura iudicij.

h Vocante. ex hꝰ nõ. q ꝓ pr̃is ꝓfessio in script(valet ad legitimatiõz. vt hic ⁊ arg.s̃.q. mo.na.ef.sui.§.si vo.⁊.§.generalr. sic ⁊ valet. vt seruus liber fiat. vt.C. de lati.liber. to.§.sili quoqz mõ. ⁊ insti.ō adop.§.fi. ⁊ sic in iuentario ꝓfessio in script(valz. vt.C. ar.tu.l.fi.⁊ ad hoc. C. de nõnu. pe.l.gñalit.ñ aũt ꝓdest vt ō exneo filiꝰ efficiat vt i sti. de adop. in fi.⁊.ff.ō iure pa.l.caius seius.

i Monstrat.i. fingitur.

k Muliere nat(.nõ bñficiũ vni datũ. ⁊ alijs similibꝰ datum videri. vt.C. de diuer. re.l.i.⁊.C. de aduo. di.iu.l. restituendũ.§. ad hoc. ⁊.ff. de te.tu.l.si quis ita. in prin. Sed ar.s̃.C. de transac.l.i. ⁊.ff. de iudi. cũ ꝓtoꝛ. in prin. ⁊.ff. de inter act.l.fi.

l Consistere. sine dote ⁊ sñ istrumẽto vt hic fuit. ⁊.s̃.q. mo.na.eff.le.§.pe. ⁊ fi.⁊.s̃. de nup.§.nuptias. coll. iiij.

m Quia vero ꝓtulim⁹. vt ff. q.mo.na.ef.le.§. q̄tū vo i militijs iclusiuez discessiue Ad illustres.

n Porecipim⁹. nō q̄ a prīcipio valuit non rumpitur lz in eam cām veniat a qua incipere non pōt. vt instī.qui. mo.te.infir.§.furiosi.zō.le. §.si quis debtori.

o Concedimus. idest remittimus.

p Decorati. sed quare maius ꝓuilegiū eis ꝓcedit? R. immo dedecus cū inter viles ꝓputēt. vt .j. reliquos aūt zc. z intelligo hoc ō illis barbaris q̄ nobis subiecti sūt alis qūo in eis legem faceret. hic ergo subiugati erant sub imperio Ro.

q Iubem⁹. hic nō q̄ matrimoniū valz ēt sine scriptura z dote. vt hic z.ff. ꝓxi.nō. lz aūt fallit i trib⁹ casib⁹. Prim⁹ illustrib⁹ z qui supra eos sunt. vt in hoc.§.z.j.e.§.illo Decōus si aliquis in dignitate positus quis libertam in vxorem accipiat. vt.ff. vt li. de.ce.§.si quis aūt. Terti⁹ est si quis ꝓcubinā in vxorē accipiat. vt. C. de na.li.l. cuz quis. z vbicūq̄z.l. de hoc facit mētionē. sp.n. dicit cū dotalibus. i. cū dote z instr'o. vl' certe hoc fit ad filioz legitimationē. nō aūt ad mrimoniū q̄ sine his valet vt hic dixi. z insti. de nup. §.fi. Itez est alius q̄ scenicā vel aliquam meretricez quis accipit. vt C. de nup. l. ipialis. §. i. in fi.

r Quia vero legē. silī. C. ō redu. l. vlt. z.§. de nupt. §. si quis enim. zc.

Dotalib⁹. s. documēt⁹.

s Legez decernentē. vt.§. ō exhi. §. q̄n vero.

t Adelius. nō ergo q̄ corrigit vtrāq̄z z sic nō dicuntur esse ōnie.

v In vtroq̄z. s. q̄n eā reijcit z q̄n ꝑdecessit maritus.

x Habuerit. s. mulier.

y Viri. s. quartā ptem si hz tres liberos vel pauciores. si vero plures tūc virilez. vt dictum est.

z Accipere. s. quartā. vt in prin. hui⁹. §. sed in alio casu accipit demū viro mortuo.

a Exclusa. idest reiecta vel repulsa.

b In talib⁹. q̄ro an i vtraq̄z ꝑdictaz lex corrigat. s. illa. §. de nup. §. si quis eni. col. iiij. z illa. §. de exhi. §. q̄n vo. vt i neutro casu vir succedat vxori. qdam q̄ sic. z pro eis est hic littera q̄ dicit talibus casibus q̄si de vtraq̄z ꝑdictorum faciat mētiōz. tu dic q̄ trā illā de nup. corrigit in eo q̄ de viro dicit hic vt pz statiz cū dicit fz hāc priorē nāz nam de illa de nup. dicit. sed hic corrigit ꝑ illā q̄ dicit non distinguēdo hoc casu q̄n vn⁹ alium hic reijcit aliū. vt. j. vt fraterfa. §. fi. z facit ad hūc §. j. vt nul. iu. §. si q̄n. z. C. ō solo nuptiali affectu. Quia vo" legē dudū ꝓtulim⁹ iubētē aut dotalia fieri documēta aut alis ꝓbatōes ꝓcedere factas apō ecclie ōfēsorēs q̄s nuptias ꝓpetit ꝓfirmari: aut certa sacramēta ꝓberi pnti pspexim⁹ meli⁹ disponere ea q̄ ō bis gdē ꝑdē sācita sūt z ꝓpterea iubem⁹ eos q maxis dignitatib⁹ ꝺcorati sūt vsq̄z ad illustres nō alr nuptias celebrari nisi dotalia scripta: nisi tn aliqs aūq̄z mereret' h⁹i dignitates ex affectu solo duxit vxorē: tales.n. nuptias aīt dignitatez fcās z p⁹ dignitatē legitīas māere p cipim⁹" z ex his natos legitios eē filios: postq̄z vo honorati fuerīt aliqui h⁹i dignitatib⁹ nō alr ducere vxores nisi cū dotalib⁹ istris. hāc āt legis sb tilitatē ꝓcedim⁹" subiect' nre reip. barbaris lz dignitatib⁹ h⁹i decōati si. vt ēt sb affectu possint ipsi volētes ꝓtrahere nuptias: rliquos āt oēs ꝓter eos q maximis licē dictū ē dignitatib⁹ decorati sūt cuiuslz sint dignitatis aut militie: aut studij si qdē voluerit. aut potuerint nō ꝓhibem⁹ eos cū dotalib⁹ instris ducere vxores: si āt ēt hoc nō custodierit z ex solo affectu celebrata nuptias firmas eē sācim⁹ z ex eis natos legitios eē filios iubemus.

Quia vo" legē dudū posuim⁹ ꝓcipiētez si qs vxorē aliqn̄ sine dotalib⁹ acceperit cū affectu solū nuptiali. z hāc sine cā legibus agnita proiecerit accipe eā q̄rtā ptē ībe ei⁹: z alia p⁹ hāc fecim⁹ legē decernētē siqs idotatā vxorē p affectuz solum accepit z vsq̄z ad mortē cū ea viuēs ꝓmoriat' eā accipe fisc' z eā q̄rtā illi⁹ ībe pōtioz. ita tn vt trāscēdat hoc. c. libraz auri q̄ntitatez ī pnti meli⁹" vtrāq̄z legez disponētes sācim⁹ i vtroq̄z casu" ex talib⁹ mrimonijs natos filios legitios eē z hāc prā vocāt hrditatē vxorē āt ex vtroq̄z hoz casuū si qdē vsq̄z tres hūerit' filios ei⁹ vir: siue ex ea siue ex alio mri mōio q̄rtā ptē ex ība viri accipe: si āt āpli⁹ fuerint filij tn i vtroq̄z sisc casu accipe' iubem⁹ mlierē q̄ntū vni ꝓpetit filioz. ita qppe vt vsū solū i talib⁹ re b⁹ mlier hēat dniū aut ill' filijs fuer' quos ex ipsis nuptijs hūerit. Si vo tal' mlier filios ex eo n̄ hūerit iubem⁹ ēt dnij iure hrē res q̄s ex viri facultatib⁹ ad eā vēire p pntē iussim⁹ legē q tn irrōnabilr exclusa" est i ipo tpe expulsiōis ptē iubem⁹ accipe q̄ ꝓtinet' hac lege vir. n. ī talib⁹" q̄rtā fm ꝓxez nraz legē ex ība mulieris accipe mōi soīb⁹ ꝓhibem⁹.

Illo idubitāter ob ꝙuādo vt leōis pie mēorie ꝓstitutio i oīb⁹ alijs casib⁹ q nō ꝓtinēt' i pnti lege ꝓpā hēant fortitudinē: ꝓstantini vo pie mēorie legē ad gregoriuz scriptā z supeā fcām iterptatōz a marciano pie mēorie p quā mulierū ꝓiūctiones q̄s ꝓstantini lex abiectas vocauit ad quosdā dignitate decoratos ꝓhibent' nullo penit⁹ mō valere ꝓmittim⁹" lz lñiā volētib⁹ pbem⁹ z si qbuslz magnis dignitatib⁹ decorēt' h⁹i mulieres cū dotalib⁹ istris sibimet copulare: reliq vo citra eos q maiorib⁹ dignitatib⁹ decorati sūt liniā hēbūt h⁹i mlieres accipe siue ascripto voluerit siue solo affectu nuptiali: si tn libere sint cuz qb⁹ liceat nuptias celebrare.

Illō quoq̄z⁵ dilponēdū eē pspexim⁹ vt si qn̄ inter maritū z vxorē nuptias solui ꝓtigerit z h⁹i nati filij nllo mō ledāt' ex sepatōe nuptiaz: fz ad pētū hrditatē vocēt' ex pris ībā idubitāter alēdi: z si qdē pr occasionē sepatōis ꝓbat z mr ad pas n̄ venerit nuptias' apud mrem nutriāt' expēsas. s. pre p bēte. Si vo p cām mris oīdat' solutū mrimoniū. tūc apō prez maneāt filij z alāt'. si aūt ꝓtigerit prem qdez min⁹ idoneū eē mrem vo locupletez apud quā paupes filios manere z ab ea nutriri iubem⁹ quēadmodū. n. filij locupletes cogūt mrez egētē⁵ alē: ita iustū decernim⁹ z a mre locuplete filios pasci'. Nō āt ō alēda mre z filijs diffinim⁹ idigētib⁹ hec quoq̄z in oīb⁹ alcēdētib⁹ descēdētibusq̄z psonis vtriusq̄z nature valere ēcipim⁹.

Quia vo' plurias i veterib⁹ z nris legib⁹" iuēim⁹ cās ex qb⁹ facile' nuptiarū solutiones fiūt ea cā pspexim⁹" ex his abscidere aliqs q̄ nob idigne ad solnēdas nuptias vise sūt z eas solū mō noiatiz pnti iserere legi ꝓ qb⁹ rō nabilr pōt: siue vir siue mulier siue repudiū mittere: nūc āt cās ex qb⁹ marit⁹ rpudiū mitter' sin̄ piculo pōt z dotē vxoris lucrari ꝓuato i ea dnio ex eo dē mrimonio filijs an filiab⁹ qb⁹ nō extātib⁹ frui ēt ꝓpetate has eē decernim⁹. Si cōtra ipiū cogitātib⁹ aliqb⁹ ꝓscia ē mlier aut. ēt qz uiro suo n̄ idicet: si āt vir h⁹ a mliere denūciatū tacuerit liceat mlieri p q̄zcūq̄z psonā hoc ōclarare ipio vt vir nullā ex hac cā repudij iueniat occasionē. Si ō ad ulterio marit⁹ putauerit posse suam vxorē ꝓuici: oz vix p⁹ iscribere" mlierē aut ēt adultez" z si h⁹ i accusatio vera eē oīdit' tūc repudio' misso hēre virū sup aīt nuptias donatiōz z dotē z ad hoc si filios n̄ hēat tn̄ accipe ex alia vxoris ībā quātū dotis tertia ps eē cognoscit': vt ei⁹ ꝓpetati z dos z a nob diffinita postea pena applicet'. si n̄ filios hūerit ex eodē mrimonio iubem⁹ ēt dotē fm q̄ de hoc legē aliaz q̄ mulieris sbam filijs ꝓseruari: z ita adulteriū legitīe ꝓuictū vna cū vxore puniri. z si qdē hēat vxorē adulter accipe z eā dotē ꝓpā z pp nuptias dōationōz z si filios hēat solo vsu mlier fruatur donatōis ꝓpetate fz leges filijs ꝙuāda: aliā vo mariti ībaz ei⁹ filijs ex n̄ra largitate donam⁹ filijs āt n̄ extāti b⁹ aīt nuptiaī qdē donatōis ꝓpetatē mulieri ꝓpellere sācimus: aliā vo mariti sbaz oēz fisco fm antiquas applicam⁹" leges. Siz si quolz mō mlier vite viri fuerit ī sidiata: aut alijs hoc faciētib⁹ conscia viro nō idicauerit. Si cū viris nolēte marito extrancis ꝓuiuat' aut cū eis lauat'. Si nolēte viro foris domū māserit nisi forsan apud ꝓpos pētes si circēsib⁹ vt aut fis nup. l. cū alijs.

Item q̄ro h q̄d si nullus filioz est fz ascendentes? R. ꝓfertur vxor in hac summa. c. aureo. vt ēt ꝓpetatez hēant ī alijs reb⁹ ꝓferuntur parentes vxori. vt. C. vñ vir z vxor. l. i. Item qd si nullus descendentiū vel ascēdentiū est. fz tn̄ trāsuersales? R. vxorē q̄si iure accrescēdi in totū vocari fm bul. sed pla. ō. z vez per. d. l. i. vnde vir z vxor.

c Illo pmittim⁹. p dictas ꝓstōnes non bēm⁹. nā lex illa. C. de ince. nup. l. bumilem. q̄ hoc dicit ē valentini n̄ alicui⁹ istoz nō aūt placet vt dicas loqui de ea q̄ est C. de pac. ꝙuen. l. ex morte. qz illa nihil ō materia dicit.

d Illud quoq̄z qūo hoc cū dicat ius q̄ si alendi vbi pr̄ iussit. vt. ff. de ven. inspi. l. i. §. apud eū? R. ibi dicit qn̄ pr̄ decesserat hic viuebat. Itē hic pstitit cāz diuorti ꝙ ibi nō fuit.

e Nuptias. secus si veniret q; tūc nō nutriret' apō eū. vt. C. vbi pu. edu. de. l. i.

f Allant'. addit Ir. mris locupletis expensis.

g Egentez. secus si locuplex. vt. ff. de li. agna. si qs a liberis §. si ipubes. z. l. vlt.

b Filios pasci. nota aliā ēta hinc ide necessitatib⁹ pstari. vt hic. z. de ali. p. apa. l. i. z. ij. z. iij. z. §. nz viz q̄ ex do. §. fin. z §. qui. mo. na. ef. vi. §. pe. z. ff. de li. ag. l. ſigs a liberis. z. C. ō bo. que li. l. fi. §. hoc ꝓculdubio. Itez nō bēri distinctionē pso naz apō quē debeat esse vt hic. z. C. ō diuor. fac. apud quem li. l. i. C. vbi pu. edi. de. l. i. z. §. de nup. §. eius. z. C. de pa. po. filia. b tn̄ nō q̄ vsq̄z ad triēniū mr' alet' oz .vt. C. ō pa. po. l. pe.

i Quia vero in veterib⁹. vt. C. ō repu. consensu.

k Legibus. vt. §. de nup. §. si igr. col. iiij. z. C. ō rep. l. pe. z fi.

l Facile. i. sine pena

m Perspeximus. sunt aūt. vij. vt subijcit. Itē tres alie adijciūtur. j. e. §. ꝓdict'.

n Si de adulterio

iscribere. si accusasz iure eñnei ñ iure ma riti. infra .xl. dies ac cusanti nō ponit ne cessitas inscriptōis vt. C. ad. l. iul. de adul ter. Quis. vel hz nouum ius. illō aūt ve tus dī q est verius.

o Etiā adultez .q. d. nō ambo simul qz hoc fieri nō pōt. vt argu. ff. ad. l. iul. de adul. si marit⁹. §. fi.

p Repudio. olim p̄ us debebat repudia re q̄ accusare vt. C. ad. l. iul. de adul. l. crimen. z. ff. ad. l. iul. de adul. l. miles. §. nolēti. q̄ sunt ꝯ. sz bodie pōt. vt hz z. j. vt nul. iudi. §. fi. qñ vero.

q Proprietatē. nō h lucrari viz si cōtra vxorē inscribat. sed videt mōasterio da ri in quo est mittenda hec femia. vt. j. vt nul. iu. §. adulterā. q̄ ē ꝯ so. illō qñ includi tur in monasterio. sz hoc nihl est qz semp dz includi vt dz ibi qz dñt alij q̄ hic i dote ibi in alia substantia mulieris dicit. sed hz nō valz. qz in fine illius. §. adulterā dic pacta seruanda viro circa dotē. si. n. lucraretur eā p. l. vt h dic q̄re diceret ei in hz seruari pactū. dic g⁹ tu q h sz illā intelligit

r Applicam⁹. sed hz bodie corrigit. nā ñ sunt ꝓfiscanda aliq̄ sic indistincte. vt. j. vt nul. iudi. §. fi.

s Si ergo ptigerit. nō nō ꝓficit alīus culpa. cū ergo pstitero cām. vt hic. z. C. de asser. tol. l. i. §. fi. z. ff. de eo p quē fa. e. l. fi. §. fi. z. s. ō test. §. z hoc multotiens.

t Si quolibz modo manifestauerit. nō h quē teneri ad denūcianduz. vt hic. z. ff. locati. l. item q̄ritur §. exercitij.

u Vlcisci agendo in iur. vt in publico crimine. vt. ff. ō iniur. l. i. §. itez aūt. z insti. de iniur. §. patitur.

x Si vir ꝓtinetur. i. vt vxor hēat vsum z ꝓpetatē filij. vt. C. de diuor. consensu. §. si vero filio.

y Cōprobata. qō ē gīale alijs accusatoribus. vt. C. de accusa. li. fi.

z Si quis in sua abstinuerit. nō ꝓmo a'i cui nūciandū. vt ō offensa satisfiat vel de theatris aut amphiteatris iterfuit ad spectādū ignoratē aut ꝓhibēte viro Si ergo cōtigerit aliqz citra vnā pdictarū cāz vxorē suā domo ꝓpria expellere vt z illa nō habēs parentes apud quos possit manere ex necessitate foris habitet nocte iubem⁹ nllā cē marito lītiaz ꝓpter hāc cām repudiū mittere vxori eo qō ipe huius rei auctor existat. Cās aūt ꝓ qb⁹ rōnabiliter pōt viro a muliere mitti repudiū ex qb⁹ pōt dotē recipe z ꝓpter nuptias donationē exigere similiter filijs f uāda donationis ꝓprietate aut filijs nō extātib⁹ habere ēt h⁹i dñium has eē solas disponim⁹. Si cōtra iperiū aut ipe cogitauerit aliqd aut cogitāti b⁹ cōsci⁹ nō idicauerit impio aut p se aut p quācūqz psonā si quolibet mō vir isidiat⁹ fuerit vite mulieris: aut alijs hoc volētib⁹ sciēs non manifestauerit vxori z studuerit scōm leges ulcisci. Si maritus vxoris castitati i sidiat⁹ ē alijs ēt eā adulterādaz tēptauerit tradere. Si uir de adulterio i scriplit vxorē z adulteriū nō ꝓbauerit licere mulieri volēti etiā p hac cā repudiū destinare viro z recipe qdē ꝓpriā dotē lucrari autē z ante nuptiale dōationē z p h⁹i calūnia si filios nō habuerit ex eodē mrionio tm̄ secūdū ꝓprietatē accipere mulierem ex alia viri substātia q̄tuz añ nuptialis donationis tertia ps eē cognoscit. si aūt filios habuerit iubem⁹ oēm viri substantiā filijs cōseruari firmis manentib⁹ q̄ de ante nuptiali donatione alijs legib⁹ cōtinēt ita tm̄ vt ēt ꝓpter illatā adulterij accusationē z ñ ꝓbata illis quoqz marit⁹ subdat suppliciis q̄ ēt eē passura mulier si h⁹i fuisset accusatio cōprobata Siqs i sua domo i q̄ cū sua cōiuge ꝓmanet cōtēnens eaz cū alijs iueniat in ea domo cōmanēs aut i eadē ciuitate degens i alia domo cū alia muliere frequenter manere cōuincit z semel z secūdo culpat⁹ aut p suos parētes aut p alās mulieres aut p alias aliquas fidedignas psōas h⁹i luxuria nō abstinuerit licere mulieri ꝓ hac cā soluere mrioniū z recipe datā dotē z āte nuptialē dōationē z p tali iniuria tertiā ptē extimationis quā añ nuptialis facit dōatio ex ei⁹ substātia pcipere. ita tm̄ vt si filios hūerit vsu solo mulier potiat rerū q̄s ex añ nuptiali donatione z pēa tertie portionis mariti substātie acceperit dñio cōmunib⁹ filijs ꝓseruādo si aūt filios ñ hūerit ex eodē mrionio habeat eā taliū rerū etiā ꝓprietatē ꝓcipim⁹ Quia vo z ex consensu alq vsqz ad pñs alterna mrīōia soluebāt hoc ōcetero fieri nullo sinim⁹ modo nisi forte q dē castitatis ꝓcupiscētia hoc fecerit. si āt h⁹i psone filios hūerit tam dotē q̄z ante nuptialē donationē eoz filijs cōseruari disponim⁹. Siquis āt eoz aut marit⁹ forsan aut vxor postq̄z ꝓpter castitatē ex ꝓsensu soluerit mrioniū ueniat alās contra hēs nuptias aut luxuriose viuēs iubem⁹ siqdē sicuti dictū ē filij fuerint ex memorato cōiugio sup dotē z ꝓpter nuptias dōationē eis tradi z ꝓprietatē pene substātie illi⁹ q̄ cōuincit deliqsse psona. si vo filij minoris sint etatis gubernari eos z pasci ab illo parē te pcipim⁹ q nihil pñti legi ꝓtrarium egerit. si āt ambo parētes i h⁹i vitio icidāt tūc vtriusqz parētis substātiaz filijs applicari. dispēsatorē āt his q i minore sint etate ꝓstituti ordiari pui dētia ꝓpetētis iudicis z alioz qbus hoc ex nr̄is legib⁹ sunt ꝓmissa. si ātfilij nō sint vtriusqz psone substātiam fisci iurib⁹ applicari z eos q tlia deliq rūt legitimis subdi supplicijs. aliter enim separationez mrionioz fieri ex cōsensu nulla ratione pmittimus. Quod āt a nobis sancitum est ō his qui in expeditionib⁹ sunt z in militij ꝓstituti siue milites sint siue federati siue scholares siue alij qdez sub alia quacūqz militia armata ꝓstituti melius ordinare prospeximus z iubem⁹ quātoscūqz annos i expeditione mā serint sustinere hoz vxores licet nec litteras nec respōsum aliquod a suis maritis susceperint Si qua vero ex huiusmodi mulieribus suum maritum audierit mortuum neqz tunc ad alias eā venire nuptias sinimus nisi prius accesserit mulier aut per se aut per suos parentes aut per aliam quācunqz personam ad priores chartularios in quo huiusmodi marit⁹ militabat z eos seu tribunum si tamē adest interrogauerit h pro veritate mortuus est eius coniunx: vt illis sacris euangelijs propositis sub gestis monumentorum deponant si pro veritate mortuus est vir z post. qz hec gesta monumētorū confecta mulier ꝓ suo testimonio perceperit etiam post hoc iubemus manere eā per vnius anni spacium vt etiam post huic decursuz liceat legitimas contrahere nuptias si autem preter hanc obseruationem mulier presumpserit ad aliud venire matrimonium z ipsa z qui ducit eam vxorem velut adulteri puniantur. si autem que sub gestis monumentorum cum iureiurando testati sunt cō uincantur etiam falsum postea deposuisse testimonium. ipsi quidez de militia denudati decem auri librarū pena compellentur exsoluere illi qui mentiti sunt mortuum esse ipse vero licentiam habeat si voluerit suaz vxorem recipere. Si vero scholaris fuerit ille de cuius morte dubitatio est a primis schole z auctuario. si autē federatus ab optione eius memoratā depositionem accipere eius vxorem his obseruandis z circa alios omnes qui in armata militia referuntur. Predictis itaqz causis pspeximus etiaz has nominatim adijcere ex qb⁹ matrimonia sine pena licet transigere hoc est de his qui non potuerunt ab initio nuptiarū misceri suis vxorib⁹ z que per naturam viris concessa sūt agere insuper de his viris ac femis sinat vt hic. z. C. de bis qui latro. l. ij. z. C. ō pa. po. l. iij. z. ff. de sui. vz. pre. l. qdam. Iber us. z. C. de postbu. l. prouidendum.

a Quia vero. soluebant. vt C. de repu. si ꝓstante.

a Castitat. ēt si in monasteriū nō intret vt h inuit ō hoc tñ plen⁹ dic vt dixi. s. ō mo. §. si vero vxorem. colla. i.

b Si qs aūt hoz pene philopicbū tēpamētū. nā z siue fere hz azo. sed bodie alr de his bonis disponi vz. vt. j. vt nulli iu. §. qz vero. q̄ est ꝯ. z facit ad hz. j. de sanc. epi. §. si vero ꝓstat. z. §. spōsalib⁹ z. j. e. §. pdict. z. s. de nup. §. minores. Itez nō h cū diu postea tradat substātia q ñ statim qñ pī mōasteriū itraret tenet bona dare filijs.

c Nō aūt a nob sancituz vt s. ō nup. §. nouim⁹. coll. iij. vbi ō decēnio dixit. sz antea p cōstantinū statutū fuerat qdrienniū. vt. C. ō rep. l. vxor

d Scholares. ordines sunt de armata militia vt segtur z. j. e. §. si vero scolar. z. s. vt neqz miles neqz federat⁹ z. C. loca. l. fi.

e Sustiere. i. expectare hz certe imo p qnquēniū tm̄. vt. s. de nup. §. hz z captiuitat. q̄ ē ꝯ so. hic cū ē i expeditiōe ibi capt⁹. vñ ibi p qnquēniū expectet ꝓputandū ex tpe exq̄ cepit dubitari vt ibi dicit. z ē p hac so. j. e. §. pdic. in fi. sz nūqd in q̄cūqz militia sic obtinet. q̄ hic dr. Ry. nō puto nisi sit vel ꝯ saracenos. vl cū pncipe ꝯ hostes als suo. l. antiquā. C. de repu. vxor. sz iur canonū gñaliter. seruat h aut

f Interrogauerit. nō interrogari mulierē ōbere si hz quē. sic ff. de bo. po. l. in bonoz. z gl oz. in pos. ser. l. ij. §. fi.

g Spaciū p⁹ saci m̄ pstitutū vt h dicit. sz vz q̄ si iā tpe luct⁹ cucurrerūt q̄ statiz die se q̄nti possz nubē. vt. ff. ō infa. l. genero. in fi. q̄ est ꝯ so. qdā dñt illā corrigi. vl ibi qñ certū erat mortuū h qñ dubiuz sz vn⁹ iurauerit cui nō p oia credit. C. de testi. l. iurisurā. Itē q̄ simpliter iurat ē ar. q̄ testis teneat dicere cām sui dicti. sz ꝯriū vi⁹ é vt. s. testi. §. z hz. colla. vij.

b Sinaūt. postea. i. postq̄ nupsit ēt p⁹ annū. z sic valuit mrīmoniuz. vt. s. ibi. z p⁹ hz ēt. q̄re g⁹ pmittit viro recuparet. Ry. q̄ ꝯctū mrīmoniū fingit fuisse nullū sz tenuerit vere vt dixi ibi z p⁹ hz ēt. vel q̄ h mlr̄a marito. s. scōo sm̄ pena pōt. z ēt dz z teneat diu terevt ita alienata p scōz mrīmoniū r̄cipiat a marito. s. p⁹ nā vxor duoz eē ñ pōt. alio qn diuortij cāz pstitisse vz p⁹ marito si a ꝯo se ñ sepauerit

i Testiomū. nō g⁹ q̄ sacrm̄ fuocat ptertu piurij. vt. j. vt liti iurēt. §. siqs. in fi. z. C. de rebus credi. l. fi. regulr tñ ꝯ

vt.C.ō re.cre.l.ij.ꝛ.ff.ō rīlīt. iur.l.fi.ꝛ.ff.ō re iudi.l.pᵒ rē.

k Si vero scholaris.federatus hoc nomen habuisti. ꝫ.vt nec miles.

l Predict(. itaqꝫ alijs. vj. causis q̄s dixit.ꝫ.e.§.qꝛ vō plurimas. adiūgit tres qne erant p ordinez vt ħ sunt in tribᵒ.§.ꝫ.ō nu.§.fꝫ occasiōz ꝛ.§.p occasiōz.ꝛ.§.fꝫ ét p captiuitat(ꝛ eas ꝓfirmati ĩ ħ.§

m Quia vero.quidā habuerit cū olim de adulterio accusabaꝝ a ꝑmo viro .C.de adul.l.pe.ꝛ facit ad hec.C. de repu.l.iubemᵒ.ꝛ.j.vt fra. fi.§.finali

n Dari.i.datā seruari vl' p ꝓie sine data est.

o Tradiderit. repete non.

p Si vero cingulū.i. administratōz.ꝛ ille dr magꝫat⁹.

q Si aūt vir largitat(. hec pena de tertia pte nō fuit iposita.ſ. in psona mulier(ſꝫ vt detrudaꝝ in monasteriuꝫ hodie eadez vtriqꝫ imponiꝝ pena.vt.j.vt fra.fi.§.pe.

r Predictas.refert se nūc ad oīa q̄ hac ꝓstitutōe dixit nā aliqñ ō licito diuortio aliqñ de illicito dixit .ꝛ ħ dixit totū seruari sicut dixit.

s Si quis aūt iussimᵒ.vt.ꝫ. e.§.qꝛ vero plurimas ꝛ p̄dictas.ꝛ sic in illis casibᵒ verberare ꝑmittiꝝ.ꝛ facit.ꝫ. de nupt.§. ascriptos.colla.iiij.

t Volumus.filiusꝝ tñ pōt dimittere ꝑiem cogendo eum vt se emācipet.vt.ff.si a paquis fuerit ma.l.fi.

v Dis quoqꝫ. ex rescripto sic.ꝫ. de tpe non solu. pe. §. contestatione.

x Perimere.si talis sit qui per.l.iul.pōsit occidi.vt.C. de adul.l.graccus. de quibᵒ dicitꝝ.ff.de adul.l.marito.

y Tradere.ſ. licentiam marito dicimus.

z Punire.nō aliquē ex ꝓsumptiōe dānari.vt hic.ꝛ.j. vt nul.iud.§.pe.ꝛC.ō adul. si qui.sed ō.ff.de penis.l.ab sentem.in prin.so. hic ē speciale in odiū sperneni(denūciatōz.ar.ff.de ope.no.nun. l. prētor. §.i. ꝛ nō qꝫ vtraqꝫ parte pñte dare dr sniaz nisi actor crie ꝓbato ꝛcesserit ex cā.vt.C.de adul.l.q̄uis indubitati ꝛ dānaꝝ reᵒ ad mortez instar sacrilegi .vt.C.de adul.l.q̄uis. in fi. femia vo ꝙuictā in monasteriū p̄niaz mittiꝝ verberata ꝑus. vt.j. vt nul.iu.§.adulteram.

a Crimem.ſ.licentiaz volumus esse iudici.

b Quia vero ita veniā. nō in eccl'ia potiᵒ q̄z alibi oꝛādū q̄ gremiū nō claudit redeuntibᵒ.vt.C. de sum.tri.l.fi.in fi. ſꝫ alibi oꝛare liceat. vt. ꝫ. vt in ꝑua. do .l.i.in prin.

c Leges'. q̄ simplex est hec relatio vt ibi mulier q̄ dānauit saluauit .nā nō eedem leges puniunt q̄ interdicūt.

d Vendicare .i. defendi.ꝛ q ꝓsistente mr̄imonio sanctionalē cōuersatōz ꝛ mōasteriū hitatiōz egerint ꝛ ō his psonis q̄ i captiuitate aliqñto tpe detinēt.in his enī tribᵒ casibᵒ q̄ ō eis prioꝛibᵒ nr̄is legibᵒ ꝙtinet firma ee sancimᵒ.ꝛ Demoꝛatas igr̄ oēs cās q̄ in pñti nr̄a lege ꝙtinēt solas suffice re iubemᵒ ad translatiōz legitimoꝝ mr̄imoniozꝝ:reliq̄s aūt oēs vacare p cipimᵒ nulląqꝫ aliaz cām citra eas q̄ noiatim inte sunt huic legi posse soluere legitimū mr̄imoniū siū nr̄is siue veteribᵒ legibᵒ ꝙtinēt. Quia vo" q̄dā mulieres ĥoneste volētes viuere festināt ꝑa mr̄imonia soluere sā cimᵒ si qñ mulier citra aliquā p̄dictaꝝ a nobis cāꝫ voluerit mr̄imoniū soluere lñiaz q̄dē eā non hr̄e hocagere:si vo pmāserit i hᵒi impia volūtate ꝛ repudiū marito trās̄miserit iubemᵒ dotē q̄dē viro dari cōibᵒ filijs ſꝫ legē ꝓuādā:si aūt filios nō hūerit lucrū fieri marito:mulierē vo piculo iudicis negociū audiētis tradi epo ciuitatis i q̄ cōiter domiciliū hūerint:q̄tenus illiᵒ ꝑuidētia i monasteriuꝫ ipsa mittaꝝ vt donec aduixerit debeat ibi ꝓsistere:ꝛ si q̄dē filios hūerit hᵒi mulier duas ptes ꝑ̄ eiᵒ ĩbe dare filijs tertiā vo mōasterio in quo mittitꝝ applicare iure ꝑpetatis Si vo filios nō hūerit sint aūt ei pētes duas ptes q̄dē ipsiᵒ ſbe mōasterio ꝓberi vbi mittitur:tertiā vo ptē illiᵒ pētibᵒ dariⁿ ni si tñ sub ptāte eā hñtes irratōabili repudio ꝓsenserūt. i hoc enī ꝓsentiētes nihil eos penitᵒ ex ſba filie hr̄e ꝑmittimᵒ:ſꝫ hec oīa venerabili mōasterio volumᵒ applicari:porro nꝫ filijs:nꝫ parētibᵒ exñtibᵒ ei oēm silr eiᵒ ĩbam ꝓpetere mōasterio. Si vo iudex q negociū examiat hoc nō fecerit ꝛ tradiderit' in hoc depħēsam ciuitatis epo vt debeat i monasteriū mitti si q̄dē in hac felicissima ciuitate sit iudex ipe q dē.xxv.libraꝝ auri penā exigat'.officium āt eiᵒ alꝫs.x.si vo i ꝑuicia sit hᵒi iudex ꝛ nō egerit q̄ a nobis i hac iussa sūt.x.libraꝝ auri ꝑsoluat penā ꝛ offm eiᵒ alꝫs.v.si vo iudex fuerit nō hñs cingulū' ipe q̄dē penā.x.libraꝝ auri exigat'.mīstrātes āt ei.v.q̄tenᵒ multa q̄ huic accedit a mēoꝛatis psonis p comitē reꝝ priuataꝝ ꝛ palatinoꝝ ſcholam exigatur ꝛ nr̄o assignet' errario. Si āt ꝛ vir circa mīlerē trās̄igere studuēit mr̄imoniū ꝛ irrōabilr repudiū studuerit destinare iubemᵒ r̄ddere'eā q̄dē quā suscepit dotē vna cū sponsalitia largitate ꝛ tñ ex alia eiᵒ ĩba ita p̄ beri mulieri q̄ztū tertiā ptē spōsalicie facit largitatisᵒ.ꝛ si q̄dē filij sunt ei solū vsuz ꝛ añ nuptiaꝝ donatiōis ꝛ a nobis addite tertie ptis mulierē hr̄e ꝑpetatē vo filijs ꝓseruare: filijs āt nō exñtibᵒ hr̄e mulierē sup vsū in ipis rebus ēt ꝑpetatē ꝛ p̄dictas q̄dē dispositōes dissolutis rōnabilr aut irrōnabilr nuptijs oꝛdinamᵒ:ꝛ oīa de mēoratis casibᵒ ꝑm hāc nr̄am ꝓstitutōez iudicari ꝛ ō cidi decernimᵒ Si odᵉ āt ꝑꝫ vxorē flagellis aut fustibᵒ ceciderit sine aliq̄ cāꝫ q̄s cōtra vxores ad mr̄imonij solutiōez sufficere iussi us mr̄imonij q̄dē solutionē ex hoc f eri volumᵒ'vizᵉ āt q mōstraᵗ sine hᵒ cā vel flagellis l' fustibᵒ cecidisse vxorez suā tñ ꝑ hᵒi iniuria ex alia sua re ſba vxori ēt ꝓstante mr̄imonio q̄ztū tertia ps nuptialis facit largitatis. His quoqꝫ ēt illud adȳcimus vt si qs forsan suspicatur aliquē velle sue vxoris illudere castitati ꝛ ꝓtestatōes ei ex r̄scripto tres destinauerit hñtes testimonia triū viroꝝ fide dignoꝝ ꝛ post has tres ex rescripto ꝓtestatōes ſuenerit eū ꝙēientē sue vxori si q̄dē in sua domo aut ipiᵒ vxoris:aut adulteri:aut i popinis:aut i suburbāis eē lñiam marito ꝑ̄is manibᵒ talē ꝑmittere' ꝛ nullū piculū ex hoc formidāti si vero in alio loco tal ēſuenerit cum sua vxore loq̄ntē nō minᵒ trib⁹ testibus fidedignis cōuocatis per quos ꝓbare possit q̄ cum cum sua vxore ꝓperit iudici tradere' crīna examināti Illum veroꝓo veritate cognoscēte post tres ex scripto ꝓtestatōes cū tali muliere eū iuētū talē q̄dē tāq̄z ex hoc solo adulteri crīni subiacētem nulla alia rōne q̄sita punire' lñiaz aūt exeq crimē. Quia vo ita cōperiūtur aliq impij vt ēt i uenerādis domibus p̄sumāt i talibᵒ ꝑmisceri sceleribus.ꝛ ibi de pctis tractare vbi cōsueuerūt deū timētes pctōꝝ veniā postulare iubemᵒ vt si qs talis inuēiat' i locis venerabilibᵒ aliene vxori de q̄ i ſu ſpitione ē post tres sic dictū ē ꝓtestationes log lñiam eē eiᵒ marito vtraq̄z ꝑsōas defēsori ecclie:aut alijs clericis tradere ꝛ ad eoꝝ piculū diuisi ipi fuēt' donec iudex hoc agnoscēs mittat ad ep̄m ciuitatis:q̄tenᵒ ei isti tradā tur vt debeāt sustinere tormētū ꝼm leges' q̄ iterdicūt adulteros a scissimis ecclijs vidicari' nullā neq̄z i hoc aliā iudice q̄rente de adulterio ꝑbatoz nisi tres sicuti iā supradiximᵒ ꝓtestationes.his.n.tribᵒ ꝓtestatiōibᵒ oīsis oībus modis illi sicuti adulteri puniētur:nō.n.dñt hᵒi ꝑsone in venerabili loco mīme hr̄e quē ipi p scelᵒ ꝑ̄ dispexerūt'.nā si eos q alibi rapinas mulierū aut adulteria ꝓmittunt ꝛ ad oꝛonū domos ꝓfugiūt ab eis' vidicari nr̄e leges nō sinūtˢ.quō illis q i ipa ecclia tale scelᵒ studuēit ꝑpetrare ꝑmittimᵒ aliqđ auxiliuꝫ ex ecclīasticis termis ſuenire:ſꝫ oībᵒ modis iudicibᵒ eos tradi ꝛ pena sustinē q digni sunt q sctissima loca violaꝝ ꝑsumūt.qs.n. ibi delinqt vbi salutē petat. Et gñaliꝝ disponimᵒ vt si qs ſuenerit suā vxorē aut filiā:aut neptē:aut spōsam i venerādis locis cū aliquo loquētemᵒ ꝛ suspicatᵒ fuēit turpis gr̄e cā eos colloq tradat eos ōdēsori aut alijs sctissime ecclie clericis:vt ipi suo pculo vtraq̄z ꝑsonas diuise custodiāt donec iudex eos accipiat ꝼm ꝛ leges cās discernāt Que igr̄ ꝑ pñtē ꝛ i ꝑpetuū valitura legē nr̄a diffiniuit trāqllitas :i oīb⁹ p dictis casibᵒ valer' volumᵒ.nisi tñ nū ꝓsecutiue dicaſ.nā ex q̄ qs puniēdᵒ ē nemo eum defendere dr.

e Despexerūt. ñ dr qs eius i qué deliqt iplorare auxiliuꝫ. vt ff. ō mino.l. auxiliuz in fi. ꝛ. ff.si quis alit. ꝛ.pro.l.i.in pn. ꝛ .ff. de arbi. sed si suum. i fi.ꝛ.l.se.ꝛ .ff.ō le.ij. l.cū pī.ꝛ.§.libert(.ꝛ C.de pac.l.cū ꝓponas.ꝛ de trās̄ac. sine apud acta.ꝛ.l.si quis maior.

f Vindicari.ōfendi.

g Ab eis .ſ. ecclijs.

Non sumūt quominus exhant'.vt.ꝫ de mā.prin.§.neq̄z autem.

b Loquentē.p̄cedētibᵒ denūciationibᵒ. vt dixim⁹.ꝫ. i vxore alꝫ esset iniquum.

i Que igr̄ amicabili.hic nō ō adulterio posse trans̄igi amicabilit.ſꝫ ō. C.ō trās̄a. l.trās̄igere.ſo.qō hic dr ñ referas ad adulterij cāz de qua trās̄igi ñ licet ſꝫ ad ceōs supiozes casus oēs qui sunt in ista ꝓstitutiōe ſꝫ Jo.alij dicūt hoc nouū.vel gratis fieri pōt remissio accusatiōis nō ꝑ̄ p̄e sentiā sicut i alijs causis pitulis q̄ nō irrogāt penā sanguis. vt.ff. de iure fi.in fisci.ꝛ.l. eius. vel hoc trahit' ad p̄terita fcā l' fieri pōt transact. añ lit: ꝛt.vl'ceptā ñ postea

k Rica. Be here. ab intesta. veniēribᵒ

Hic icipit collatio ix.consti.i. ſꝫ quidez hñt in ꝓstitutōne sua prioꝝ p̄ncipiū hᵒ col.

Laurimas. in ꝓ ductā. nā vsqz ad tpa huius.l.int' descendentes erat dria vt emācipati iure ciui. ñ succederēt. ſz iure p̄torio sic vt instituti. de heredi.que ab intesta.§. emancipati. Item qui erāt nepotes ex filiabᵒ succedebāt cū diminutiōe. vt.C. de collat. l.illā. ſz hꝺ ēt añ hanc sit correctū. vt.ꝫ. de trien. ꝛ se.§.neq̄z ex trās̄uersali autē cognati iure ciuili non admittunt'. sed nec in re p̄torio nisi post agnatos vt pz instituti. de suc.cog. in prin.ꝛ de bo.pos.§.cum de testi.ꝛ.ff.si tabule testamēti nulle ex.l. in prin.oēs g̃ predicte dr̄ie ꝛ alie si q̄ ſt hac

constitutõe tollunt. Et nõ qp hic appellat cognatos ex mre et femia merito quia cõe est nomẽ ad cognatos et agnatos. qz tñ qdaz pulegia dabat. l. xij. tabu. agnat⁹ vt certo noie posset appellare agnatos eos vocauit. sunt tñ ipi cognati vt pz ex diffinitõe agnati. vt. ff. ð leg. xu. l. sunt aũt et instl. de le. agn. tu. §. i.

eni alis corrigit q̃ saluari pñt vt. s̃. q. mo. na. effi. sui. §. tribus

Berua i. s. volum⁹

n Constituim⁹. nũc scilicet.

o Cognoscit. vt h et. ff. de gra. co. l. i. in pri. et instl. ð gra. §. i.

p In cognatos. cognati ex pte mris. agnati ex pte pris. vt instl. ð le. ag. suc. i pn

q Successiõez. in h lex. xij. ta. mutat. vt instl. de here. que ab intesta. §. i.

Collatio. ix.

r Si quis. igit parẽtibus ñ solũ agnat⁹ et cognat⁹ ex latere. vt hic et. C. de scõis nu. l. si quis pozis ĩ pn. et. C. de bo. q̃ li. l. qð sat⁹. et instl. ð gradi. §. repetit⁹. sed cũ pñ sit in p⁹ gradu. vt filius ꝗre nõ sic cito admittitur vt filius⁹. Rx. pp cõe votũ nãe qð vtit potius ðfendere q̃p ascẽdere. vt. ff. ð bodam. l. cũ rõ. ff. si tabe. nul. ex. l. i. §. scripto here. in fi. et. ff. ð inofi. te. l. nã et si pa. et paulus. at si filius g⁹ heres per deum. Sic in q̃ peculio dic⁹ loqui in castrensi vt q̃si⁹ vt⁹ qp non cũ filio itestato moriẽte pñe iure peculij occupet oia bona. vt. ff. de castren. pecul. l. ij. item in aduentitio nõ. nã in eo et si expresse disponeret dispositio nõ teneret. vt. C. de bo. q̃ li. l. fi. §. si filiꝰ multomin⁹ ipfectio qp pñ vt peculiũ sui occupat p⁹ filij mortez. vt instl. qui test. fa. pos. §. i. et sic in illo Rx. in castrẽsi et q̃si et aduentitia rõne ꝓperatis. vt. C. de bo. q̃ li. l. cũ oz in pn. et. §. i. et. ij. et instl. p q̃s p. no. acqui. §. igit vsufr. aut aduentitiox pñ dũ vixit fuat. lz filꝰ decedat. vt hic subijcit.

m Vacantib⁹. s. q̃ ꝑ hanc. l. facerẽt. nec dũ iudiciali decreto aut amicabili cõuẽtõe decisa fũt q̃ suũ robur hre sãcim⁹. Bliosa igr eminẽtissia auctas tua i hac qdẽ iclyta ciuitate edictis ꝓpositis ad noticiã pducat vniuersoz in ꝓuincijs ãt p ꝑcepta ad clarissios ꝓuinciaz iudices destinata hec oib⁹ facere manifesta festinet vt nullus penitus ignoret q̃ ꝓ utilitate nroz colla toruz a nobis dispositа sunt ita tñ vt oĩbus propria ꝑcepta ꝓnũciet q̃ten⁹ sine quolz iiusto dispẽdio nris colla toꝛib⁹ pũtis legis fiat insinuatio.

De heredibus ab intestato venientibus et de agnatorũ iure sublato

Dem au. preto. p. p.

Plurimas et diuersas leges veterib⁹ tpibus ꝓlatas inuenientes pgs ñ iuste dra ab itestato successionis iter cognatos ex masculis et femis itroducta ẽ necessariũ ee pspexim⁹ oes simul ab itestato successiones cognationũ p psentẽ legẽ clara ꝙ pẽdiosaqz diuisione disponere itaqz ꝓozib⁹ legib⁹ ꝓ hac cã positis vacãtib⁹ᵐ decetero ea sola seruari q̃ nũc ꝙstituim⁹. qz igr ois generis ab itestato successio trib⁹ cognoscitur gradi b⁹ hoc ẽ ascẽdentiũ et descendẽtiuz et ex latere q̃ iter agnatos cognatosqz diuidit primã ee disponim⁹ descẽdẽtiũ successionẽ. si qs igr descẽdẽtiũ fuerit ei q itestat⁹ moriẽ cuiuslz nature aut grad⁹ siue masculoz siue ex feminaz et descẽdẽs siue sue ptãtis siue sub ptãte sit oib⁹ ascẽdẽtib⁹ et ex latere cognatis ꝓponat. lz eni defunct⁹ sb alteri⁹ ptãte fuerit tñ ei⁹ filij cuiuslz sex⁹ sint aut grad⁹ et ipis parẽtib⁹ ꝓpoi ꝑcipini⁹ quoz sub ptãte fuerit q defunctus ẽ i illis videlz reb⁹ q̃ fm nras alias leges pribus nõ acqrũt nã i vsu haz rez qb⁹ debet acqri aut seruari nras de his oib⁹ leges parẽti b⁹ custodim⁹ hic tñ vt si q̃z hoz descẽdẽtium filios relinquẽte mori ꝙtigerit illi⁹ filios aut filias aut alios ðscẽdẽtes i ꝓprij parẽtis loco succedere siue sub potestate defuncti siue sue potestatis inueniant tantã de hereditate moriẽtis accipiẽtes ptẽ q̃zticũqz sint quãtã coz parẽs si viueret hũisset q̃z successionẽ i stirpes vocauit ãtiqtas. i hoc. n. ordie gradũ queri volumus lz cũ filijs et filiab⁹ ex ꝑmortuo filio aut filia nepotẽ vocari sancim⁹ nulla introducẽda dria siue masculi siue feme sint et seu ex masculoz ꝓle seu feminaz descendãt siue sue ptãti siue ib ptãte sint ꝓstituti. et b⁹ qdẽ de successionib⁹ descẽdẽtiũ disponim⁹. Cõsequẽs autẽ ee ꝓspexim⁹ et de ascẽdentib⁹ ꝓstituere qõo ad descẽdentiũ successioz vocẽt. Si igr⁹ defũctus descẽdẽtes nõ reliquat qdez heredes pr ãt aut mr aut alij parẽtes ei suppleant modis oĩbus ex latere cognatis hos ꝓponi sancimus: exceptis solis fratribus ex vtroqz parẽte cõiunctis defũcto sicut p subsequẽtia declarabitur. si aũt plurimi ascendẽtiũ viuũt hos preponi iubemus q̃ ꝓximo⁹ gradu reperiuntur masculos et feminas siue pni siue materni sit. si autẽ eũdẽ hũt gradũ ex equo iter eos hereditas diuidat vt medietatẽ quidẽ accipiant omnes a patre ascẽdẽtes quãticũqz fuerint medietatem vero reliquam a matre ascendentes quãtoscũqz eos i ueniri cõtigerit. Si vero cum ascendentib⁹ inueniant fratres aut sozores ex vtriusqz parẽtibus coniuncti defuncto cũ proximis gradu ascẽdẽtibus vocabantur. si autez pater aut mater fuerũt diuidẽda inter eos qp pe hereditate ꝑm ꝓsonarũ numerum vti et ascẽdentiũ et fratrũ siinguli eq̃ lẽ hẽant portiõez nullũ vsũ ex filioz aut filiarum portione in hoc casu valẽte prẽ sibi penit⁹ vindicare qñ ꝓ hac vsus portione hereditatis ius et ꝙz ꝓprietatem p presentez dedim⁹ legem differentia nulla seruanda inter psõas istas siue femie siue masculi fuerint q ad hereditatem vocãtur et siue per masculi siue per femine p sonã copulãtur et siue sue ptãtis siue sub potestate sint eius cui succedunt fratres. Reliquũ ẽ vt tertiũ ordinem decernamus q̃ vocatur ex latere et in agnatos cognatosqz diuidit vt etiaz hac pte dispositа vndiqz pfecta lex et inueniat. si igitur defunctus neqz descendẽtes neqz ascendentes reliquerit pr⁹ ad hereditatẽ vocam⁹ frẽs et sozores ex eodez patre et ex eadẽ mre natos quos etiam cũ patrib⁹ ad hereditatez vocamus. his aũt ñ exĩtib⁹ in secũdo ordine illos frẽs ad hereditatẽ vocam⁹ q̃ ex vno parẽte ꝙiũcti si defũcto siue p prez solũ siue p mrem Si ãt ðfũcto frẽs fuerit et alteri⁹ fratres aut sozores premortuoz filij vocabuntur ad hereditatem isti cum de patre et matre cjs masculi et feminis et quãticũqz fuerint tantan ex hereditate percipiũt portionẽ quantã coz parẽs futurus erat accipere si superstes esset. vnde consequẽs est vt si fõte premortuus frater cui⁹ filij viuũt

a Potestati. hic adijcit. ſz sola nãli cã inspecta. vñ q̃ro an successio adoptiuoruz sit sublata. et dicit q̃ nõ. qr vbũ sola tollit ꝺriam sexus a pãie potãtis tñ sic. C. de iurisdi. om. iu. l. ij. Itẽ nõ qp hic corrigit tot⁹ ille ti. ff. ð ꝓiuge. cũ eman. li. ei⁹ quo cauebat vt si hẽo filiũ emancipatũ et ex eo nepotẽ in ptãte q̃is iure ꝑtorio solus filius mihi succedat inspecto iure ciuili s. l. xij. ta. solus nepos vt instl. de here. que ab inte. §. emãcipati. tñ vtrũqz simul vocauit titu. ꝑdict⁹. vt. ff. ð ꝓiun. cũ emãcipati in Rica et. l. j. § i. naz cũ hodie nulla sit ꝺria vt dicit cessat ꝑdict⁹ tĩ.

b Si igit defunct⁹ parẽtes quos accipe i infinitũ. vt. ff. ð in ius vocã. l. gsqz. §. parẽtes lz quidã vsqz ad tritauũ superiores vo maiores dicũt inspecta ꝓsuetudie romanoz vt. ff. de gra. l. iurisconsult⁹. §. parentes.

c Declarabit. vt. j. e. §. si vo cũ ascendentib⁹.

d Proximo. ergo auũ maternũ excludit pr cũ mr non supsit. sed aliud in descendẽtib⁹ si hẽo filium et ex alio ꝑmortuo nepotẽ. vt. s̃. e. §. sic

e Quãtos. vñ si pñ⁹ (tñ. auus ex vna pte est ex altera mrnus auus et auia tñ h, solus q̃tuz illi duo hñt.

f Si vero cũ parẽtib⁹, i. ex patre et matre.

g Proximis. primũ accipe quẽ nullus ꝑcedit. vt. ff. ð vbo. si. primus. sed quidaz dicũt cũ pie et mre tñ vt hi primi tñ vocent. et sic dñt frẽm repellere auum cũ pie cũ quo admittitit frater repellat dictũ auũ. vt ar. ff. de diuer. et tem. pre. l. de accessibus. et hic et. C. de suis et le. in successiõe. et ꝺm ꝑmã dicillã. l. de successione esse corrigit per istã in successione.

h Usum. i. vsufr. et sic nõ qp lz generaliter in aduentitijs pñ q̃rit vsumfr. vt. C. ð bo. q̃ li. cũ oportet. tñ hic fallit vt et als vt dixi. s̃. vt li. ma. et aui. in fi. Rx.

i Si igit defunctus natos potiozes sunt ergo qui duplici iure vtũtur q̃p qui vno vt s̃. de consan. et vterinis fratribus. §. i. et. §. fi. colla. v.

k Vocamus. vt. s̃. pri. §.

l Fuerit. nõ si fuerũt fratres ꝑ hoc ergo notat q̃ filij frẽs defuncti vocant i stirpes qñ cũ patruis succedũt suo patruo. si vero nullus frater supest defuncto lz filij fratz hij forte in capita vocabãtur. azo. lz ꝺdico vt ar. j. e. §. si vero in prin. nã innuit idẽ ee si soli sunt fratz filij in eo quod dicitur si vero neqz et.

m Cuius vulgare ponit. sed videt fratres solos vocari. vt instit. de le. ag. suc. §. hoc et. in fi. qui est ꝺ. so. hec illam corrigat.

n Vsum. et. ff. de vsu. et ha. §. minus. per q̃s per. no. acqui.

o Vacantia. s. ꝑdicta cũ oz. et instl. de here. q̃ ab intesta. §.

n Huius vero parētū. ⁊ ita i stirpes. ſz ꝯ insti. de le. ag. suc. §. hoc ēt. in fi. vt dicit in capita. ſo. hec cozrigit illā.

o Nulli. sic g⁹ ꝓuilegiū ad aliū nō transfit. vt. ff. qō cū eo. l. sed si soli. ⁊. ff. q̄ rex acqui. nō de. l. i. §. pe. ⁊. ff. de re iu. ⁊ si fideiusſor. ⁊. ff. pro socio. l. rex. in fi. i. ℞.

p Si vero aūt cū fratrib⁹ dixim⁹. vt. ℨ. e. §. si vero cū ascendentib⁹. ét cū cijs ⁊ aūis. vt in auſ. vt fra. ſi. i. ℞. q̄ ē ꝯ ſo. h cōzigit

q Nullo mō. sed hodie vocant ꝓ vtrāq; ptē nūc defuncte ꝓsone iungebat supstites aūt frēs ꝓ pr̄em solū forsan aut mr̄em iūgebāt ꝓponant istius filij ꝓpis cijs. ſz tertio sint gradu siue a pr̄e siue a mr̄e siue a cijs ⁊ siue masculi siue femie sicut eoz parēs ꝓponeret si viuerz ex diuerso si qdē frēs supstes ex vtroq; parēte ꝓiūgit defuncto: ꝑmoztu⁹ āt p vnū parētē iungebatur b⁹ filios ab hr̄ditate excludim⁹ lic̄ ipe si viuēt ab hr̄ditate excludebat. ℞ i vo ꝓuilegiū i hoc ordine cognitōis solis ꝓbem⁹ frūz masculorū ⁊ feminaz filijs aut filiab⁹ vt i suorū parētū iure succedāt nulli alij oio ꝓsōe ex hoc ordie veniēti hoc ius largimur. sed ⁊ ipsis frūm filijs tūc hoc beneficiū cōferimus qñ cū ꝓpis vocant cijs masclis ⁊ femis: siue pr̄ni siue mr̄ni sint: si aūt cū frib⁹ defūcti ēt si eēnt ascēdētes sicut iā dixim⁹ ad hr̄ditatē vocāt nullomō ad succesſioné abintestato frīs aut sozoris filios vocari ꝑmittim⁹. nz si ex vtroq; parēte eoz pr̄ : aut mr̄ defūcto iungebat qñ qdē frīs ⁊ sozōis filijs tale ꝓuilegiuz dederim⁹ ut i ꝓioz parētū succedētes locū soli ⁊ tio ꝓstituti sint gradu cū his q i eo gradu sūt ad hr̄ditatē vocent. Illud palā ē q cijs defūctis masculis ⁊ femis siue a pr̄e: siue a mr̄e ꝓponūt. si ēt illi tertium cognatōis sil̄r obtineāt gradū. si vo nz frēs: neq; filios frūm sic dixim⁹ ōfūctus reliq̄rit oēs deiceps a latere cognatos ad hr̄ditatē vocam⁹ ſz vniuſcuiusq; grad⁹ ꝓgatiuā vt iuniores gradu ipsi reliqs ꝓponāt si āt ꝑrimi eiusdē grad⁹ iueniāt ꝑm ꝓsonaz numeꝛ iter eos hr̄ditas diuidat q̄ i capita nr̄e leges appellāt. Nullā vo volum⁹ ee ōriam i q̄cūq; successione aut hr̄ditate iter eosq ad hr̄ditatē vocant masclos ac femias quos ad hr̄ditatē cōiter diffiniuim⁹ vocari siue p masculini siue p femie ꝓsonā defūcto iungebāt: ſz i oib⁹ successiōib⁹ agnatoz cognatorū ue ōriaz vocare ꝓcipim⁹ siue p femie ꝓsonaz: siue p emācipatōz. siue p aliū quēlz modū ꝓozib⁹ legib⁹ tractabat ⁊ oēs siñ q̄lz h⁹ i ōria ꝑm ꝓpū cognatōis⁹ gradū ad cognatoz successiōz ab intestato vēire ꝓcipim⁹ Ex his āt q̄ de hr̄ditate diximꝰ ⁊ disposuim⁹ ⁊ q̄ de tutella sūt māifesta ꝓsistūt: lancim⁹. n. vnūquēq; ꝑm gradū ⁊ ordinē q⁹ ad her̄ditatē vocā ē aut sol⁹ aut cū alijs fūctōz tutele suscipe nulla nz i hac ꝑte ōria introducēda de agnatoz seu cognatoz iure sed oib⁹ sil̄r ad tutelā vocandis q. q; ex masculoz q. q; ex femiaz ꝓle descendūt miori ꝓuicti. Hoc āt ō si malcli ⁊ pfecte etatis sint: ⁊ nlla lege ꝓhibētur tutelā suscipe nz excusatiōe ꝓpetēte sibimet ytūt. Mulierib⁹. n. ēt nos iter dicim⁹ tutele subire offm̄ nisi mr̄ aut auia fuerit. his. n. solis ſz hr̄ditatis ordinē ⁊ tutelā subire ꝑmittim⁹ si iter gesta ⁊ nuptijs alijs ⁊ auxilio vel leiani senatusco. renūciat. hec. n. ſuātes oib⁹ a latere cognatis q ad tutelā ꝓponūt testārijs solis tutoib⁹ ꝓcedētib⁹ eas defūcti nāq; voluntatē ⁊ electionē ꝓponi volumus. si āt plurimi eūdē cognatōis gradū hūtes ad tutelā vocāt iubem⁹ cōiter q̄uētientibus apud iudicē cui h⁹ ptis sollicitudo ē vnū aut plures q̄ti ad gubernatiōez ſba sufficiāt ex ipsis eligi ⁊ denūciari ⁊ eū vel eos miozis res gubernare tutele piculo oib⁹ iminēte q ad tutelam vocant: ⁊ ſbijs eoz minozitate tacite subiacētib⁹ ꝓ huiusmōi gubernatōe hec atem omnia q̄ de successionibus gñis sācimus obtinere i illis volum⁹ q catholice fidei sūt: i hr̄ticis āt iam a nob positas leges firmas ꝓcipim⁹ ee nullā nouitatē aut imunitiōz ex pr̄ti introducētes lege. Nō igr̄ ꝓ hāc ꝓstitutōz i ꝑpetuū obseruādū sāciuit nr̄a trāqllitas i illis volum⁹ obtinere casib⁹ q a ꝓncipijs iulij mensis pr̄tis sexte indictiōis seu venerūt aut post emerserūt: ꝓcedētes nāq; casus q̄ vsq; ad memoratū tps ptrāsierūt ſz veteres leges icidi ꝓcipim⁹. Tua igr̄ gl̄ia ꝓ pr̄tē legē a nobis dispositā ad oium cognitionū vēire ꝑcuret. i hac n. regia ciuitate edictis ꝓsuet⁹ positis i ꝑuicijs āt ꝓceptis dirigēdis ad clarissimos ꝓsides earū ut nulli nr̄i ipij ſbiectoz sit ignota nr̄e circa eos mā suetudis ꝑuidētia. Ita tū vt sine oīum dispēdio ciuiū aut ꝑuincialiū i oi loco pr̄tis legis fiat insinuatio.

Et sponsalicia largitatis spālis sit ꝓtract⁹ ⁊ de diuersis capitulis.

I Bem au. petro gl̄ioso ꝑ. sactoz per orientem ꝓtoriozz.

Sponsaliciā largitatē ⁊ ꝓtractuz spālē ee ⁊ iudicari ⁊ nō alijs dōationib⁹ eā ꝓnumerari ꝑ pr̄tē sancim⁹ legē: qñ ꝑ ea ⁊ eq̄litas dotis offert suū igr̄ fiat ſb gest⁹ mōumētoz ei⁹ insinuatio siue ēt nō iubem⁹ eā p oia suū robur hr̄e: tā apud mulierē q̄z apud vir⁹ siue ab ipo siue ab altero aliquo mulieri delat⁹ seu ꝓscribat vel i viri pso nā dōatio fiat q̄ten⁹ ipas res i nupti alē dōatōz ꝓscribat ⁊ h⁹ valē ꝓcipim⁹ cuiuscū qz sit donatio q̄titatis vel si nō sicuti ē dictū insinuet. Et hoc quoq; m i pr̄ti ꝓstōe sācim⁹ vt līa sit minozib⁹ i ipo tpe i quo lz eis testari de alia ſba ēt suos ſuos i vltimis voluntatib⁹ manumittere nullo eis ipedimēto etatis faciēdo: sed vacāte lege q̄ hoc ꝑmit⁹ ꝓhibebat. Et hoc insup iubem⁹ vt si qs i aliquo documēto alterī⁹ mētiōez documēti nullā ex mēoria fieri exactōz: nisi aliud⁹ docu

b Donsalitia. spon. l ar. dicit hic imꝓꝓe. i. donatio ꝓp nuptias. ꝓꝓie. n. diceret q̄ donaret sponsus sponse. sed hoc fit ad recō pensationē dot⁹ vt ℞ subijcit. ⁊. §. ō equado. §. i. cū g⁹ hec fit hoc dō spālis ꝓctus vt hic ⁊. §. de na. li. i curia deputan. i ꝑn. ij. coll. ibi excipimus aūt ēc. ℞ ē p se ꝓctus Item ⁊ q̄ si ſz hz spāle aliq̄ō. nā cū alie donatiōes ex igant insinuatiōz si fiant vltra cngētos. ſo. vt insti. ō dona. §. alie. ⁊ hec eadē exigebat. vt. C de dona. añ nupt. l. fi. §. simliq̄z mō. nisi ēt minor femia. vt C. de do. añ nupt. l. minozib⁹. tū hec hodie nō exigit ⁊ sic alijs ꝓnumerat. i. nō assimilat in hoc. ité nec i hoc q̄ illa é simplex ob cām. vt. ff. de dona. l. i. donationib⁹ simplicib⁹.

c Seruātes. i. bis renūciantes mulieres.

d Si aūt. nunc redit ad materiam superiozez.

e Eligi. hec electio ꝓp commodiozē administrationē fit vt cōmin⁹ h ⁊. ff. ō ad. tu. l. ij.

f Zoz tacite obligatus. vt C. de admi. tu. l. ꝓ officio.

g Hec oia leges. vt. §. vt cū ō ap. co. ff. si quis de pūtib⁹. ⁊. §. gñaliter.

Rica vt sponsalitia largitas.

i Apud viz. qō est ſz dicere apō viruz. ℞. q̄ revocare non pōt. Item si factū ē binc inde pactū i casu alicui⁹ eoz ꝓmorient⁹ lucrabit⁹ qlibz ſm pactū sive fuerit insinuatuz sive nō ꝓ banc aut. ſz in ſz hodie cozrigit. nā si vir nō insinuet pacta dotalia cedant pri viri nullaz hz ēt exactiōz ꝓ eo qō excessit ⁊ insinuatū nō fuit. vt. i. vt fra. fi. succedāt. §. illud quoq;.

k Fiat hoc pactū. ſ. quatenus ⁊c.

l Conscribat. ſ. vir.

m Et hoc quoq; tenstari. qō est in. xiij. an. vt. ff. ō te. l. l. q̄etate. ⁊. C. ō te. si frater

n Lege. cliascentia vt insti. qui mā. non pos. §. eadē. l. ⁊ iure medio qō ibidē dī. ⁊ nō q̄ hic loquit i vltima voluntate ⁊ liber institutionū silr vñ pz. l. eliascenti ñ ee connectā inter viuos factā manumissione a minore.

o Et hoc insup. documento ꝓuato sec⁹ forte si publicū alterī⁹ publici faciat mētionē ſm al. q̄ tunc credit⁹ exemplo. ar. j. vt. fra. fil. §. illud. ⁊ ff. de admi. tu. l. chyrographis. ſz tu dic ſm Jo. ēt si publicū sed id qō é exemplificatū. nā ad hoc creditur exēplificato q̄ sic ꝓtineat in alio. ⁊

poteſt eſſe qđ originalia erant alie lre vel cancellat ões q̃ non ꝓtinent in exẽplo vñ nõ ꝓbat plene p exẽplũ. vt hic ꝛ. C. de eden. pcu. ꝛ. ff. famiber. l. q̃. ꝛ. l. pom. philadelphus. ꝛ de fide inſtru. l. ij. niſi originale ſit officio iudicis ordinarij publicatũ. ꝛ ſic intelligit̃ j. vt. fra. fi. §. illud. ꝛ. ff. de admi. tu. l. chyrographis.

p Aliud documẽtũ. ſ. originale.

q Memoria. ideſt mentio. ac.

r Alia,. puta per teſtes.

ſ Exhibeat. ſ. q ꝛ

t Qr q̃ritas. ſ. hec.

v Legib⁹. vt. ff. faber. ſi q̃ cautiões. ꝛ ff. de fi. inſtru. l. ij. ꝛ C. de eden. pcura. ꝛ ff. quãd. teſ. ap. l. fi.

x Hoc q̃q ſancim⁹ die. ſ. ãno ſcõ. in fi. ꝛ ſ. innuit vbũ illud inferi⁹. ſ. i diſtinctiuis diebus.

y Inducias. i. fine bieñij. Examiare ſ. velle.

z Preiudiciũ. ſiue ſ. ſtet p imperatorẽ q iudex eſt appellatio nis. vt. §. de ap. §. i. ſiue per aliũ iudicez vt ſ. nõ currit tps q̃ tũ ad effectũ qr dat reſtitutio. vt. ff. qui. ex cau. ma. ſz etſi p. §. ait põtor. ꝛ ſ. in cã appellatõis. in cã vo ꝓncipali triẽnio trñ durat gcgd ꝓtingat vt. C. de in. pperandũ. ſz quid ſi ſteterit p aliũ. Rn. nihĩlominꝰ currit tps. ſz agit̃ ꝓ eũ de dolo. vt. ff. ꝺ dolo. l. arbitrio. §. ſi dolo ſz ſi ille ñ eẽt ſol nẽdo reſtituẽt ad litẽ. vt. ff. de eo p quẽ. f. e. l. fi.

a Examinari. imo videt̃ q nõ. vt. §. de bis qui ingre. ad ap. §. i. q̃ ẽ ꝓ ſo. ibi p pꝛtes. ſtetit hic p iudicẽ. ar. ff. g. ex ca. ma. l. i. §. pe. ꝛ. l. etſi p. §. ait põt. ꝛ. ff. de dam. infec. l. ſi finita. §. elegant̃. ꝛ. ff. ne vis fi. ei qui i poſ. l. fi. §. fi.

b Indigẽs. ſ. caplim

c Noſtre. vt. ff. ꝺ of. pre. põto. l. i. §. i. ꝛ. C. de ſen. p. pre. l. i.

d Petitionem'. i. libellũ. ſed ſupplicatõ trñ ꝓncipi ſit facieda ꝛ ſic correcte ſunt leges q̃ dicũt ſupplicare põfecto. ꝛ. C. de p. impe. of. ſiquis. ꝛ de ſen. pre. pre. l. i. ſz dico q inter hãc petitionẽ ꝛ illã ſupplicationem nulla ſit ꝺria nec ſit neceſſarius libellus.

e Introducẽtib⁹. q referendarij dicunt̃. vt. j. vt liti iur. §. fi. ꝛ. §. de refe. ſed an ipi cognoſcẽt de app. Rn. ab ſit cũ ſint minores. §. de ap. §. fi. ſed ꝓceps. trñ vel cui ipe ꝓmittet vel

f Vt ſi poſt mandat̃. q ſnia executiõi interim. ſed ꝺ in appellatõe fuatur. vt. ff. nihil innoua. ap. pen. in rubrica. ꝛ intertu. niſi in caſu. vt. j. ꝺ ſanepi. §. econom⁹. eſt ꝛ alia ꝺria q põt bis applari ſed ſupplicari ſemt̃ trñ vt. C. de perci. impa. of. e. ſiqs aduerſus.

g Beruando. j. biennũ. vt. C. de ſen. pre. pre. l. i. q̃ eſt ꝺ. ſed ibi biẽniuz poſt ſniam dat̃. ꝛ poſt ſupplicatiõz. hic aũt dat̃. x. die ante ſuplicatiõez.

b Ad hec q̃q. ſuſcepta qđ faciũt q̃ſq. vt. C. ſi minor ſe. ma. di. p totũ. vt qr ſit litibus ꝛ ſumptib⁹ impedita. vt. ff. de mi. l. minor. xxv. an.

i Creditores. idẽ in legatarijs qr eos hec res tangit. ar. §. de here. ꝛ fal. §. hinc nobis. ꝛ ar. C. de auctor. pſ. l. fi. alꝫ nõ valet reſtitutio. vt. ff. de mi. l. ét. §. fi.

k Reliqui. nõ g⁹ preiudicat̃ p pñtes plures abſentibus paucioribꝰ. ar. ꝺ. ff. de pac. maiorẽ. ꝛ. l. reſcriptũ. ꝛ ꝺ cu. bo. da. l. ij. ſed ſ ſ dici põt vt abſentib⁹ p pñtes dũmodo vocentur abſentes.

l Triuz. q̃re triũ? Rn. ſic video. ꝛ alꝫ. vt. §. de l. §. oẽm colla. ix. ꝛ §. vt cum de ap. cog. §. ſed hoc pñti.

Nuſq̃z aduerbiũ loci.

m Nobiles. niſi q̃dã pierũt p imbecillitatẽ etatis. vt ff. de mino. ait pre. §. fi.

n Cuſtodiri. ſ. cuſtodiẽdo curato. vt. ff. ꝺ cu. bo. da. l. i.

o Rurſus ſancim⁹. agnoſcẽtes q̃cũq̃mõ ſciat. vt ar. ff. de pe. ber. Itẽ re. §. petam. in fi. ꝛ ſic nõ ſciam ſuã ei nocere vt ar. C. de nup. l. ſi vicinis. ſed ex q̃ tpe ſ tps. x. ꝛ xx. annoꝝ cõputat̃ qdaz diſtingũt ſi poſſeſſor velit vti acceſſione ſui auctoris. ꝛ tũc ex tpe q̃ poſſidet añceſſor q fuit malefidei ꝛ tũc. xxx. an. nõ ex tpe ſcie dñi ar. C. ꝺ p. lon. tẽp. l. i. ꝛ. ff. de acq. poſ. pompo. §. cũ quis. alij dicũt q ſi ẽt q̃cũq̃ dñs ſciat hoc decẽnio vel vicẽnio ſibi noceat ꝛ hoc dicũt ex hac lra q̃ dicit infra. x. an. ꝛc. ſed ſz ſ gd ſi in vltia die ſciat ꝛ iudicis copiã nõ hz hoc aũt tps continuũ eſt. vt. ff. de vſuc. l. nũq̃. §. i. q. d. inigtae occurrit. dic g⁹ ꝓmũ verũ ẽe vt ex tpe ſciente dñi cõputant̃.

p Conteſtat⁹ ẽt ex miſſiõe executoris. vt. C. de ꝓſcrip. xxx. an. l. ſicut. ꝛ. l. cũ notiſſimi. ꝛ de his hic fit mẽtio.

q Poſſidet. ſ. q̃ ꝓſcripſerit ꝛ q̃ ſubijcit q̃ñ. i. qr vel q̃ liter. ꝛ ſic nõ hodie q̃ mala fides vẽditoris emptori nocet hic caſu olim ſ caſu ꝺ. vt ff. ꝺ publi. l. cũ. §. põtor. ꝛ. C. de reſcrip. lon. tem. l. i. ꝛ de perict̃o. ꝛ con. rei uen. l. dolũ

r De ꝓſcriptiõe fuit vt dup icet̃ tps abñtie vt ſi abñs fuit q̃nq̃cnio ei oẽt itex q̃n que anni poſt reuerſionem ꝛ hoc q̃ñ ex voluntate abeſt ſi aũt ex neceſſitate tunc ipo iure nõ currit vel reſtituatur ꝛ dic de ua abñtia ſ loquit̃ ſ. de ea q̃ eſt de vna in aliam ꝓuinciã. vt. C. de ꝓſcri. lon. tem. ꝛ facit ad hunc. §. ff. de mino. interdũ. ꝛ. ff. q. ex ca. ma. necnõ. §. ſi quis ſepius.

ſ Quia vero legem. vt. C. de teſta. iubemus.

t Voluntate. q eẽt nccitate ſtat̃ p nũcupationẽ.

v Priſcã. vt i. l. illa q̃ ẽ. C. ꝺ teſtis. l. hac conſultiſſima. nam per illa non cogebat̃ ipe vel teſtes ſcribere nom̃ heredis.

x Inſcripſerit. dũmodo ipſe expreſſerit qđ eſt ſcribendum ſm quoſdã. ſi igit̃ nutu exprimat nõ valet ſm eos. vt ar. ꝺ. ff. de le. iij. nutu ſatis enim exprimit cum annuit.

y Legem vero. ſic eſt. §. in coll. v. in conſti. vi. vt decetero cõmutationes ꝺ ſo. hec corrigit.

z Peruenerũt. nec per ꝓñtia res eccle alienent̃.

a Si q̃ñ aũt alienari hoc preceptum eſt ſuandum. vt. C. de rebus alie. l. i.

b Alienationem. alienaret aũt legatarius in heredem herede. fal. retinẽte. ſed

certe imo vr̃q nõ.q; fal. ipo iure remanet in bonis heredis ⁊ in reliq parte legati dim̃ in legatariũ transit. vt. C. ad. l. fal. l. fi. ℞. h facit hec voluntas erp̃s testant; ne fiat alienatio. ⁊ sic nota vnam casum vbi cessat fal. sunt ⁊ alij v tsi est relictũ ad pias cãs. vt. j. de eccl. ti. §. si aũt heres. item q̃ testator erp̃sſiz voluit. vt. s̃. de here. ⁊ fal. §. si vero. ité q̃ q̃busdã insolide soluit heres. vt. s̃. ỏ hered. ⁊ fal. §. nõ aũt. al's g̃ialr hz locũ. vt. C. ad. l. fal. l. ij.

a Rica De alienatoib⁹ ⁊c.

e Multis. legib⁹. s. plantis. ⁊ sic sunt ablatiui absoluti. ⁊ dicit de illa q̃. s̃. de nõ alie. ité ⁊ de illa ỏ eccl. reb. imo alie. item de illa. s̃. pstitutio. q̃ ex ascrip. §. fi. ité ⁊ de illa. C. de sacrosan. ecc. §. sancimus. ⁊ de alijs quas non habemus.

d Reliqua. subaudi ⁊ alijs ꝓctib⁹ qui sunt reliq admi. e. r. ⁊ hoc innuit rubrica. nam alienatio ptinet ad administratorẽ. vt. ff. ad trebel. mulier. azo. ar. ꝓ. ff. ỏ off. pcõ. l. i. §. i. ⁊ hoc si hẽs in littera ⁊ reliq admi. ⁊c. si aũt hẽs ⁊ reliq administratões planũ ẽ.

e De plantatib⁹. s. ipsas ecclesias forte.

f Hẽs. s. pdictas. leges.

g Sancim⁹. lniam hoc tenaciter in reb⁹ eccliasticis obsua fm consuetudinẽ vt fieri debeat eaz alienatio ꝓsensu proni. si qs igit ibi fuerit vl' plebani si capella plebanuz habeat alioquin cũ auctate epi. ⁊ si nõ faciat revocat cãtiõ cognita. s. an decepta sit i ecclia. ité an preciũ sit in eius vtilitatẽ ꝓversuz dõare q̃z põt amicis bñ. ꝓmerẽtib⁹ hz al. ité hz ꝓsuetudinẽ regni ẽt sine eius ꝓsensu vl' auctate solus plat⁹ dat in feudum.

b Monasterijs. i. monasteria pñt alienare fm h̃. vt. j. e. §. ⁊ hic quidẽ ibi ⁊ in alijs

i Subalterno. i. pari donatione vt in nouellis e. ti.

k Ad impi. lez vt. s̃. de non alie. §. finim⁹. ⁊. s̃. vt decesso ꝓv. in prin. ⁊ sic nõ q̃ p̃uilegiũ a p̃uilegiato accipit. arg. ꝓ. ff. de rebus e. si pupillo⁹. circa ꝑn.

l De colonis. i. ascriptitijs.

m Dari. s. vendi vel donari vel alio modo.

n Concedim⁹. q; inter mobilia ꝓputãt. vt. s̃. ỏ ñ ali. §. i Emphiteosis. ⁊ a memorato⁹. al's ꝓmemoratorum locorum.

o Cõmemorato⁹. subaudi prelatos. Jubemus. i. p mittemus.

p Instant;. s. pñtis pensionis siue redditus.

q Dimittim⁹. al' diminuim⁹

r Pro auñstijs. i. de ꝓrime ville agris vt dicũt. sz magis vr̃ ỏ re-not; dicere a pro. q̃ remotionẽ significat vt dicimus vt ꝓconsule. sic. n. licet a nois int̃pretatiõe argumẽtari vt insti. de donat. §. est ⁊ aliud. sed ꝑmuz veri⁹ est vt innuit lr̃a seq̃ns.

s Si gdẽ h̃. i. p auñstia. Al. Noiatis. repete ⁊ noiatis. Argumẽtuz. s. fieri põt.

t Quantitate. nõ dicit de q̃ eius testator ipse prohibuit. Hec autem obtinere p̃cipim⁹ in illis casib⁹ q nõdũ iudiciali decreto aut p̃ami cabilẽ cõuentionẽ aut quolibz mõ legitio decisi sũt eminẽtia igr̃ tua q̃ per pñtẽ legẽ i ꝓpetuũ valitura nr̃a sãxit trãq̃litas edictis. qdẽ i hac regia ciuitate depositis p̃ceptis ãt ad oĩuz, puiciaz iudices destinatis ad oĩuz noticiã venire, peuret.

Be alienatione ⁊ emphiteosis ⁊ locatiõe ⁊ hypothecis ⁊ alijs diuersis ꝓtractib⁹ i vniuersis locis rex sacraz

Dem an. petro pre. pre.

Multis ⁊ diuersis legib⁹ sup alienationib⁹ ⁊ ẽphiteosib⁹ ⁊ locationib⁹ ⁊ reliq⁴ administratõis eccliasticarũ rex ⁊ de plãtãtib⁹ ⁊ prouidim⁹ oẽs pñti ꝓpẽdere lege. sãcim⁹ igr̃ nullã hr̃e lniaz ordiatões rex h⁹ regie ciuitatis scisse maioris eccle aut orphanotrophij aut nosſostomij aut xenodochij aut ptochotrophij aut alteri⁹ uenẽabil' dom⁹ i hac r̃gia ciuitate siũ in ei⁹ finib⁹ ꝓstitute exceptis venerabilib⁹ monasterijs' vẽdere aut dõare aut ꝓmutar̃ aut sub alterno' dono dare aut alio quolz mõ alienare rẽ imobilẽ aut ciuilẽ annonã aut' rusticũ mãcipiũ nisi ad iperialẽ domũ ꝓmutatõ sola facta ẽ sed neq; de colonis' iuste dari'' qd ꝓcedim⁹'' ẽphiteosis vero a predicta scissima maiore eccla regie ciuitat' ⁊ ꝓmẽoratoz' locoz fieri iubem⁹ in pson⁹ ei⁹ q accepit ⁊ alijs duob⁹ deinceps heredib⁹ ⁊ nõ amplius de sexta pte instãtis' canonis dimitti m⁹'' ei q ẽphiteosis iure accepit de cõpetẽtib⁹ vo, p auñstijs' ipi scissime, maiori eccle notatis venerabilib⁹ domib⁹ in regia ciuitate aut in ei⁹ regione aut mãsione ꝓstitutis iubem⁹ siqdẽ hec reddit⁹ habeãt itegro canone ab his ordiatorib⁹ q regũt ipa venerabilia loca ẽphiteosiz hac fm pdictum modũ accipiẽti ⁊ alijs duob⁹ successionib⁹ dari ⁊ nullã oio relevationez sz augmentũ fieri si vo nõ hẽant ipsa p auñstia aliquos oio reddit⁹ lniaz p bem⁹ ordiatorib⁹ venerabiliũ locoz in alia q̃ztitate hoc sic̃ pdictũ ẽ i emphiteosim dare. Si vo cõtigerit q̃zlz rẽ ex aliquo pdictoz locoz venerabiliũ ẽphiteotico iure datã aut ipialem domũ aut i sacrũ nr̃m errariũ aut i ciuitatẽ aliq̃z aut i curiã aut i aliq̃z venerabilẽ aliã domũ puenire' lniam p bem⁹ ordiatorib⁹ venerabiliũ locoz a qb⁹ a pncipio ẽphiteosis fcã ẽ mox vt puenerit i vnã pdictaz psõaz siue ipsa ẽphiteosis manifestare suã volũtatẽ intra biẽniũ ⁊ aut his derelicq eã dẽ rẽ ad quos' puenit ⁊ annuã pensionẽ q̃ pacto ꝓtinet' inferri ãt hec recipe' ẽphiteosi soluta' eo qỏ sibi, pdes se existimat'. Si vo q̃dã sũt loca aut vñ ad arbitriũ boni viri dico faciendũ. hoc. n. qỏ sequit' sicut pdixim⁹ ⁊ vult. q; in sextã ptem fiat dim̃inutio. nam illud locuz hz qñ aliquos hẽt reddit⁹. vt. s̃. de nõ alie. §. si vero. ꝓ. fm al. sed hoc dare nõ põt. q; ille §. si vero. exp̃sse dicit qñ nullos hz redditus fieri tñ ꝓputatõez i. xx. annisi diceres hoc in eccla ꝓstare ibi in alijs. vel dic q; dicit sicut pdictum est sabaudi. s. in illo. §. si vero. qui est. s̃. de nõ alie.

v Si vero ꝓtigerit. domũ. s. ꝑuatam vt differat a seq̃nti.

x Peruenire. a ticio puta. Personaz i. dominoz.

a Ad quos. eis subaudi. ⁊ quos ⁊c.

z Recipe. s. rẽ ipam

y Soluta. i. dissoluta.

b Existimant. al's existimauit.

c Si vero q̃dam. hz mã pñs vsq; ad. §. ⁊ hoc qdẽ sit de eccla tm̃ constan. vt. j. eo. §. ⁊ h̃ quidez. tñ iste g̃ialis est vt ex hac lr̃a colligit. ⁊ j. e. §. quecũq; tõ eũ nõ.

d Domoz. pdictaz.

e Deposite. i. ỏstructe ad terram.

f In emphiteosis. ꝑpetuis. al's in emphiteosim.

g Perpetuo. h expone vt dixim⁹. s̃. ỏ nõ alie. §. alienatõis

b In tertia pte. distinguunt hic qdã. an ille qui accipit i emphi. rem ruinosam vult soluere stati. an postea q̃ ratificauerit p' casu fit diminutio i. vj. parte ab eo. qỏ potat colligi habitatiõe ꝓstante q; intelligũt. ℞. ⁊ h. tria pars p̃stet ⁊ due remittunt. Jo. eỏ. s. vt due p̃stant. ⁊ tertia remittat'. si aũt a pncipio soluere nó vult tũc p̃stat medietatẽ adiuncte pẽsiõis. vt si tũc reddebat. x. cũ erat ruinosa ⁊ tẽ. lx. additio est in. l. ⁊ sic xxv. debat an. singul' vt hic dicit. ⁊ h̃ e. casu debat ꝓstãtez. s. x. ⁊ sic. xxxv. debat. vt s̃. de nõ alie. §. si vo minuit q̃ vi. ꝓ. nã cũ i h̃ eodẽ casu loquat vt hic dicit ñ ꝓstantẽ nõ pensionẽ solui. sz solue vt dictũ est. sz nõne sz predicta magis gravabat' q; solvit stati cũ tñ ei tertia remittat'. huic ãt medietatẽ? ℞. hoc sibi vr̃ meli⁹ ⁊ leuius q; eligerit. vt insti. ỏ ac. §. huic.

i Procedat. hic simit' aut'. si q̃s ruinas C. de sacrosan. ecc.

k Bomũ. nã. l. C. iubemus. de sacrosan.

ipi scissime eccle maiori aut alicui venerabiliũ domoz⁴ ꝓpetẽtia in qb⁹ antiq̃ habitationes depositẽ' sũt ⁊ ex qb⁹ nullus ꝑbet' reddit⁹. ꝑdicte vo venerabiles dom⁹ qb⁹ ꝓpetũt hec loca re edificare nõ pũt lniam dam⁹ ipsis ordinatorib⁹ eaz i ẽphiteosos' ꝑpetuo⁸ iur̃ trader̃ ipa loca ita tñ vt ẽphiteosis i tertia' pte pẽsionũ q̃ ex habitationib⁹ adhuc stãtib⁹ colligebãt' ex pncipijs ipi ẽphiteosos ꝓcedat' aut si emphiteota maluerit magis sub ipso pacto accipiat loca vt ꝑmit⁹ edificet ⁊ ex adiectis illic p existiationẽ pẽsionib⁹ medietatem pris dari venerabili domui a q̃ ipa loca accepit ⁊ hoc fieri cõcedim⁹. vtat' ergo h⁹i ẽphiteota ⁊ illic iuẽta depositis habitationib⁹ materia. Si vo aliqs voluerit q̃zlibz rem imobilẽ noie vsus accipe a scissia maiore eccla regie ciuitatis aut vni⁹ memoratoz domuũ venerabiliũ nõ aliter hoc accipiat nisi aliã rẽ mox dñij iure ꝑbuerit: ex q⁹ eãdẽ rẽ accepit tm̃ habitẽ redditũ q̃ztũ habeat res q̃ ei datur ⁊ nõ maiorib⁹ fisci pstationib⁹ p grauatã: vt post eius mortẽ aut post tps iq⁹ datio vsus ꝓuẽit nõ trãscendẽte neq; accipiẽtis vitã vtraq; res itegra ⁊ dñiũ ⁊ in vsuz ⁊ eãdẽ venerabilẽ domũ* puẽiat. Locatiões vo ab ipsis venerabilib⁹ domib⁹ fieri ꝓcedim⁹ in q̃ztoscũ q; ꝓtrahẽtib⁹ annos placuerit nõ trãscẽdẽtib⁹ videlz. xxx. annoz tpib⁹. Si vo ꝓtigerit aliq̃z p dictaz venerabiliũ domuum noie fi caliũ tributoz aut alteri⁹ cuiuslz supueniẽtis necessitatis venerabili domui pecunijs egeř liceat ei⁹ ordiatoribus ꝓmobilẽ rem aut supponere aut dare i spãle pign⁹ ⁊ creditor possideat eãdẽ rẽ ⁊ eius fructus colligat ⁊ reputet sibi tam i his creditis pecunijs in vsuris nõ ãt maiorib⁹ q̃z q̃rte ptez cẽtesime. Si vo' psoluerit debitũ p positi eiusdẽ venerabilis domus aut ex fructib⁹ adipleat' creditum redeat itez res ad venerabilẽ domuz ex q̃ data ẽ. Emphiteosis vo ⁊ hypothecas ⁊ vltra qnquẽniũ volum⁹ fieri a scissima maiore eccla regie ciuitatis cũ scia ⁊ ꝓsensu h⁹ beatissimi ciuitat' epi ⁊ pr̃iarche iurãtib⁹ pñtib⁹ deo amabilib⁹ economis ⁊ cartularijs eius dẽ scissime maior' ecclie q; ñ ad pscriptionẽ iuris ei⁹ ꝓtractus efficiatur. In alijs vo venerabilib⁹ domib⁹ si qdẽ sint cartularij ipsos eq̃li mõ iure ⁊ pñte eo q; pest venerabili domui. si vo ñ sint cartularij ab his q; pñt venerabilib⁹ domibus ꝓpositis lcis euãgelijs ꝓtractũ fieri i scriptis cũ iure iurãdo addito h⁹ i instrñs qỏ non ad lesionẽ atq; ad pscriptionez venerabilis dom⁹ ꝓtract⁹ efficit'. Economis vero ⁊ orphãotrophis ⁊ religs

ecclc.cõstanti.ciuitati hz locũ.sz hec in alijs ibidẽ adiacẽtib⁹. sed h odie idẽ est vbiqz vt.j.e.§.qcũqz.z facit ad hunc.§.C.de sacrosan.ecc.iubemus.§.fi.z.§.de nõ alie.§.si qui aũt volunt.

l Si vero spãle multomag⁹ gñale. nã z p supioz legẽ de ñ alie. spãl'r pbibemur. vt ibi dõ az.§.alienatiõis. z.§.si enim.

m Adimpleaſ. qõ dz fieri vt hic. C. de pig.ac.l.i.z.ff.õ pig. si is.§.i. z de distra. pig.l.i.

n Emphiteosis z cartularijs illi q scribebant ecclesiastica acta z erant de ipsa ecclesia z hẽbãt oia ad man⁹meli⁹ q̃p alij ar.ff.de eden.l.argẽtarius.§.i.z sic nõ q̃p in oĩuz pũtia fit ẽt vẽditio rei ciuitat⁹ z cũ pũtib⁹ euãgelijs. vt C.õ vẽ.re.ci.l.fi.l'.x.

o Accipe nõ admittunt' vt qlibet q̃p dic vt.j.e.§.economus.

p Monasterioz .i. domoz .nã õ bis excepant. vt.§. e.j pn.

q Domibus. in pui cijs pstitut⁹ de quib⁹ mõ incipit tractare.

r Licentiã. ppetue hic dicit. vt dixi.§.õ ñ alie. alienationis.

Ordinãtiũ. i. ordinatoz. al's adorãtiũ i. seruientium.

Et psensu. sic venditio rei ciuitat⁹. vt §. dixi .z.C. de ven. rei ciui.p.l.fi.in fi. z in ven.rei q̃ fit curialis q̃ fit a curia. vt. C de pre.cu.l.ij.

t Cartularijs. i. tabellijõib⁹ vl' scriptoribus Dom⁹. sine ⟨b⁹. oratorijs. s. ẽt vt differat a supioi.

u Earũdẽ. s. domorũ venerabilium.

x Ad lesionẽ. nõ alicq̃ pmitti fieri ad vtilitatẽ. q̃ ad dãnuz nõ pmittunt'. vt h.z.ff. de transac. l. cũ hi. §. eam. z insti. de auct. tu. in prin. z. ff. õ bo. au. iu. pos. l. ptoz. §. meum.

3 Res agere. i. ꝓct⁹ aldri.

a Res. si hñt mõ talẽ vl' maiorẽ rẽdditũ q̃ tũc qñ ad venerabilẽ domũ deuẽit al'. si minorẽ paz tẽ tps qõ venit cũ ea diminutiõe de q̃ h dicit. vt.§. de nõ alie. §. qz vero leonis. si vero multũ diminuta substãtia ẽ ob cladẽ tẽ f ua q̃p dõ.j. pr.§. q̃cũ q̃z ẽ. z.§.e.§. si vo z nõ q̃p hic sumit' illa aut'. ppetua. ẽ. vsq̃z illuc solito ẽ. reliq̃ sumit'.§.õ nõ alie.§. qz vo leõis. z.§. si vo

b Quecũq̃z. supi⁹ vt.§.eo.si. vero q̃dã venerabiliũ ꝺomoꝝ ordiatoꝛib⁹ nec nõ z oĩbus cartularijs: vl' pẽtib⁹ eoz z filijs z alijs q p gen⁹ l' nuptiaz iure ꝓiuncti sũt iterdicim⁹ emphiteoses z locationes siue hypotecas rez ipsis venerabilib⁹ domib⁹ ꝓpetẽtiũ aut p semetipos: aut p iterpositã pſonã accipe sciẽtib⁹ eis. qõ si tale aliqd fiat z hoc inalidũ erit z oẽm ſbaz tã eoz q accipiũt q̃z economoz z cartulariоz z ordiarioz: qb⁹ fm pdictũ modum ꝓiũctis sũt i venerabilẽ domũ de q̃ rẽ accipiũt p⁹ obitũ eoz puẽire iubem⁹

Et hoc qdẽ sup his que maioris ecclesie st z pdictaz venerabiliũ domorũ q̃ sũt i regia ciuitate vel ei⁹ circuitu adherẽtiũ dispoſuim⁹ In alijs vo sciſſimis ecclijs z mõasterijs z xenodochijs z nosochõijs seu rligs venerabilib⁹ domib⁹ q̃ i oĩb⁹ puicijs nre reip. posite sũt: vez ẽt in mõasterioz i hac regia ciuitate z ei⁹ circuitu adherentiuz ꝓſeq̃nter diffinire puidimus.

Cuiam' igr dam⁹ pdictis venerabilib⁹ domib⁹ ñ solũ ad tps ẽphiteosim facere imobiliũ rez sibi ꝓpetẽtiũ. sz p petuo eis ẽphiteotico iur' volẽtib⁹ dari. z si qdẽ sciſſie ecclie ul' alie venerabiles dom⁹ q̃z gubnatõz loc⁹ sciſſim⁹ eps aut p se aut p venerabilẽ choz cl'icoz facẽt cũ volũtate eoz z ꝓſẽs' fieri h⁹i ꝓtractũ iurãtib⁹ pũtib⁹ z economis z admiſtratõib⁹ z cartularijs ipi⁹ venerabilis dom⁹ q̃ ex hac ẽphiteosi nullum damnũ eidẽ venerabili domui iferẽ Si vo thochia aut zẽones: aut nosocomia: aut reliq̃ venerabiles dom⁹ sũt ꝑꝑã admiſtratioz hñtes si qdẽ venerabilia oratoria eẽ ꝓi gerint cũ volũtate maioris ptis ibidẽ ordinãtiũ clericoz necnõ economi.

Si vo zẽones aut ꝑepthochiuz aut nosocomiũ aut alia venerabil' dom⁹ apõ ꝓpositũ ipi⁹ fieri ꝓtractũ iurãtib⁹ ordiatoꝛib⁹ earũdẽ venerabiliuz domoz in pũtia deo amabil' epi a q̃ ꝓponũ t' aut ordinãt' q̃ nihil ad lesionẽ aut pscriptiõz ipaz venerabilium domoz õ h⁹i ꝓtractu efficiãt'. In venerabilib⁹ vo mõasterijs ꝑmates eoz cuz ãplioz z maioze parte ibidẽ deseruiẽtiũ mõachoz ꝓtractũ efficiãt: i pdict⁹ vo oĩb⁹ iubem⁹ inscribi instrm cũ iurãdo q̃p nõ ad lesiõz aut pscriptõz earũdẽ res agit': hãc vo obseruatõe h⁹i pcedẽte releuatiõz nõ ãplius fieri a lexta pte reddit⁹ q̃z hz res q̃ i ẽphiteosim dat' Quecũq̃z vo de elapsis domib⁹ ꝓpetẽtib⁹ venerabilib⁹ domib⁹ q̃ i regia sũt posite ciuitate sup ius dispoſuim⁹ hoc i his venerabilib⁹ domib⁹ diffinire pcipim⁹. hoc ãt sup ipis venerabilib⁹ domib⁹ diffinire pcipim⁹: vt si q̃dã exeis siue p publicis collatõib⁹ a siũ p alia necessaria cã eiusdẽ dom⁹ debitis obnoxij fiãt

c In bis. i. in oĩb⁹ alijs p puincias ꝓstitut⁹. ecclie. vt. C. õ sacrosan. ec. l. placet. sz hodie ñ p. l. federici ad doctorẽ. §. i. x. coll'.

e Obnoxij. al's. obnoxie.

f In spãli. hodie tm̃ gñale pmittebaſ. vt. §. e nõ. ali. aut p. §. alienatõis. z. §. si. n. que sunt. õ. sz hic corrigiſ z pmittiſ spãle In vsuris. hoc est in debitore z creditore. vt. C. de pi. act. l. i. z de distrac. pi. l. i.

ẽt nõ ẽ possibile de rebus mobilibus eadem persolui debita: primo qdem ordie in spãli' ptgnõe dari rẽ imobilẽ creditori. vt ei⁹ fruct⁹ colligẽs ꝛputet sibi tã i iplis debitis mutuis pecũijs q̃z i vsuris nõ ãpli⁹ q̃rta pte cẽtesime

Si vo noluerit' isto mõ debitũ trãsigere iubem⁹ p eos qdẽ q a sciſſimo pri archa' ordinãt' siue metropolite: siue alij epi sint siue archimãdrite: siue or phãotrophij: protocotrophi aut no locõij aut aliaz venerabiliuz domorũ ordinatores apud sciſſimos priarchas a qb⁹ ordinãt': aut ꝓponũt' monumẽta fieri z cũ iureiurãdo ordinatoz z ꝓsensu ãplioris ptis i eis' deseruientiũ debitũ manifestari: z q̃ nõ ẽ possibile de reb⁹ mobilib⁹ istud psolui: per eos vero q a metropolitis ordinãt' siue epi sint siue archimãdrite siue orphãotrophi siue procotrophi aut alioz venerabiliũ locoz ordiatores apud eos sit' metropolitas epos h⁹i monumẽta ꝓscribi. ab illis vo epi q aut a patriarchis aut a metropolit⁹ epis ordinãt' z hñt sb̃ ꝑꝑa iurisditõe aut mõasteria aut ꝓthocia aut zẽones aut nolocomia: aut al's venerabiles domos lubhilez modũ fieri gesta: ita tñ vt siue apõ priarchas: siue apõ metropolitas: siue apud epos alios h⁹i gesta fiãt nullñ ꝑ his dispendiũ: aut expẽsam venerabiles domos sustinere. ꝓpterea. n. volum⁹ decetero apud iudices ꝓuiciaz aut defẽsores locoz h⁹i monumẽta a mẽoratis pſõis siue domib⁹ agi vt nullũ dispẽdiũ sẽtiãt. post q̃z vo ista subsecuta fuerit apud mẽoratos sciſſios priarchas aut metropolitas aut alios epos: tũc p pdictos ordiatores debitricis dom⁹ venerabilis iscriptis i publico ciuitatis p. xx. dies loco ꝓpoaſ: z isto mõ hoz tent' eos q emere voluerit imobilem rem: ut qs plus pbet alijs ꝓponat'.

His vo oĩb⁹ pcedẽtib⁹ vẽditioz fieri pcio mõis oĩb⁹ ꝑ debito dãdo ut nõ al'r hebeat ẽptoz ẽptõz nisi pciũ ꝑ ipso debito psoluat': z hoc euidẽter iscribat' q̃ nihil ad lesiõez aut pscriptionẽ eiusdẽ venerabil' dom⁹ efficiatur Si vo fm pdictũ modũ ẽptoz h⁹i rei nõ iueni' : iubem⁹ creditorem ex iure pdictaz venerabiliũ domoz q̃ ꝑ soluto dr' eandem accipe possessionem iusta z districta estimatiõe facta z addita in pcio decia' pte vniuerse estimatiõis i ipa quãtitate accipere rẽ creditorẽ ꝑ solutione certo dño posſessurũ: ita tñ vt ordiatores debitricis venerabilis domus ẽt amplioz ps deseruiẽtium h⁹i venditiõib⁹ consentiat' q̃ aũt prebeat' in hoc imobilis res nõ per electõem' creditoris detur sed fm equitatẽ: aliud quidẽ fructiferaz aliud vero possessionem ste-

d Collatiõib⁹. ad q̃ tenent' ecclie. vt. C. õ sacrosan. ec. l. placet. sz hodie ñ p. l. federici ad doctorẽ. §. i. x. coll'.

g Vsuris. bodie tm̃ gñale pmittebaſ. vt. §. e nõ. ali. aut p. §. alienatõis. z. §. si. n. que sunt. õ. sz hic corrigiſ z pmittiſ spãle

h Centesime. cẽtesima dz q̃ ãno forti equipaſ q̃si rotũda vt cẽtenari⁹ numer⁹ ẽ rotũdus z h⁹ raro permittiſ q̃rta g⁹ dz qz i q̃ttuoz ãnis eqpaſ z sic si bñ ꝓputes facit. v. denarios p q̃libz libra z q̃libet mense.

i Voluerit .s. creditor nõ vult huiusmodi pignus sic habere.

k Patriarcha. z sic quilibz apud suũ ordinatorẽ vt hic. z j. ibi p eos vo cẽ. in casu tñ fallit. s. cũ archiep⁹ vendit. nã de sua synodo duo debent inuenire epi. vt. §. vt nullus fabrica. ora. do. §. fi.

l In eis. nõ duo z maiorem ptem z deseruientiũ. maioz aũt ps attẽdit'. p⁹ i numero ſo in dignitate. vt. ff. õ pac. l. maiorẽ defuiẽtiũ aũt iõ qz si qui monachi sunt de eodez monasterio nõ tñ ibi desuiunt sed in suis celulis stant nõ exigiſ ꝓsensus eoz. item nz hñtiuz. oz tñ eẽ pñtes duas ptes oĩum ordinatoz. vt ff. õ decre. ab oz. fa. l. ij. z. ff. q̃ cuiusq̃z vniuer. l. nulli. z. l plane. z maioz pars illaz duaz ptiũ dz ꝓsentire. vt. C. de decur. l. notationũ. z de ꝑdi. cu. l. ij. li. x.

m Debitũ. s. p eos. vt. §. posuit si qd nesciũt q̃ novit fuit q̃ paz est q̃p fuit electus

Ꝑ. ñ ꝓpellit' piurat'. ar. ff. õ i li. iur. l. videam⁹ sz forte iurabit econom⁹ vel ali⁹ q̃ ibi maioz fit. vt ar. §. e. §. licẽtiam. in fi. §.

n Possibile. i. ꝓmode. vt ar. ff. de vbo. sig. l. nepos proculo.

o Abstinere. s. obẽbãt. z sic nihil dabit' tabellioni. vt. C. de epi. audi. l. tam demẽ.

Metropolitas. i. archiepos Volum⁹. al's nõ volumus.

p Dibus fieri .§. õ nõ alie. vt p õ. §. nos igit'. so. ibi regulariter hic spãli' pmittit'.

q Pando. emptor. n. soluet creditori. vt. ff. de re. eoz q sub tu. vel cu. l. magi'. §. ne tñ z. §. de eccle. re. ꝛc. imo al's. §. sancim⁹.

r Decima. s. si res valeat. x. deb' p. xj. alij s. res valet. xj. deb' p. x. sz tũc nõ decima sz nona adderet'. az. alij. vt si res valz. x. deb' p xj. q̃ cũ in vno granet' q̃ accipit iuit⁹ in alio releuet'. ar. §. de trien. z se. §. studiũ. sed ꝑma verior est. vt. j. de eccl. tit. §. finaũt annale.

s Per electionẽ. imo ad electionẽ creditoris. vt. §. de fideico. §. q̃ aũt q̃ est õ solu. ibi creditor ꝓciosius metallum. s. mutuauerat. vñ i reb⁹

preciosiorib⁹.so.dz recipere.hic spāle in eccl̄ie qđ est verius.

t In hoc.s.insolutū. v Si vero.aut ep̄o nec sufficit q̄ is qui accipit solitus erat in vtilitatē vertere.vt.ff.de in rem verso.l. q̄ si.§.q̄ tñ.

x Crediderit.s.aliquis creditor i p̄terito vel in futuro credet vt subiicit.

y Neqz eis.s.creditorib⁹. z Profecerūt.nō credentē eccl̄ie debere,pba re in vtilitatē eccl̄ie ꝓuersuz vt hic sic z credentē minori vt.C. si aduersus cre.l.i. sic z agens de in rem ver.vt.ff. de in rē ver.l.iij.§.sed z si.fz agēs ex creditoria sufficit si ꝓbat nauē indigere tpe quo mutuat.vt.ff.de exerci.l.fi. z intellige versuz siue a p̄ncipio vtit alendo familiā vel soluendo creditori. vt.ff.de in rem ver.l.iij.z.iiij.§.fi.siū ex p⁹ facto.vt.ff.ad mac.l.fz iul.§.pinde.z.§.si ab initio fz quid si solut⁹ erat h̄ plarus vtere in vtilitatē eccl̄ie z diligens esse vī q̄ hic p̄sumit vtisse.ar.ff.ō.pba.cū ō inde bito.§.i.z.ff.ō re mi.l.ñ oēs §.a barbaris. sed dico ꝑ.vt hic.ar.ff.ō in rē v.l.iij.z.iiij. §.sed z si.in fi.§. Jtē nō h̄ factū p̄sone in dānuz eccl̄ie nō redundare. hoc tñ fallit i tribus casib⁹. p̄im⁹ est ō bere ditate heretici. vt.s. vt cū ō ap.co.§.si vero liberi.scōus est in hereditate raptoris vt s. de sanc. epi.§.pe. tertius est in naue ercusata ꝑ felicē embolā. vt.ff.de sacrosan.e. l.iubem⁹. z hec sunt ꝑ hunc sed certe nō ꝓbēdo fz delinq̄ndo illud euenit. Jtē qđ si mutuauerit pecuniā toti capitulo adhuc dico hēre locū qđ hic dicit vt meli⁹ debeat ꝓbare. lz qdā dicāt ꝑ. fz az. dicit ꝓbare posse p p̄sumptionē p.l.fi.ff.de exerci.vel que sit diligēs p legē.ff.de ꝓba. cū de idebito.§.i.vel q̄ oīb⁹ simil sit data p.l.C. ō sa.san. ec.l.iubem⁹. fz illa in delicto loquit vt ibi dixi. p̄terea in hac l̄ra vult subtilit ꝓbari sicut in rem v. vt dixi p.l.ff.ō in rem ver.l.iij.§.fz z si sic.

a Aut heredes.vt.s. de nō alie.§.economū. z.arg.ff. si cer.pet.l.ciuitas.

b Hec vero facere.p̄mittat g⁹ cū ecclesia vel cū alio venerabili loco h̄ z.s. ꝓsti.q̄ exascri.§.fi.itē cū p̄ncipe vt.s. de nō ali.§.si min⁹.z.s.vt ō cetero.nō f.pi.§.i.

c Ea vero ꝓcedim⁹. hic nō q̄nq̄ casus in quibus eccl̄ia nullomō alienat. p̄im⁹ q̄n a p̄ncipe res data ē vt h̄.scōus q̄n ipm monasteriū vl eccl̄iam alienat.vt.j.§. prori. tertius q̄n ipse met emeret vel cognato vēderet. vt.j.e. §.economus. quart⁹ q̄n sub hac ꝓditione eccl̄ie res data est ne alienet.vt.j.e.§.sancim⁹. quintus est q̄ hēretico nō alienat. vt.j. de eccle.tit. §.iubem⁹.bis.n.casib⁹ ꝓhibet alienatio ēt si tali mō fieret in quo al's p̄mitteret.p̄mittit.n.alienatio in ser casibus q̄ dic vt.s. de non alie. §. nos igit. in fi.§.

d Et q̄n.cognouim⁹ vendi rilium eiusdez venerabilis dom⁹ z i redditu earum z in fiscali solutione z reliq̄ ordinatiōis. Si vo qs aut ep̄o aut economo:aut ordinatori.cui lz venerabilis dom⁹ siue i ꝑgia ciuitate siue i ꝑuincijs ꝓstitute pecūias crediderit aut p⁹ hāc crediderit iubem⁹ nz eis hoc reputari ꝑ venerabili domo nisi p̄mitus oñderit q̄ i utilitatel p̄dicte venerabilis domus ista,pcesserūt:nz ip̄z creditorē aut hēdis ei⁹ cōtra venerabilē domū hēre aliq̄z p ipis actiōz nisi mōstrauerit q̄ i utilitatib⁹ venerabilis dom⁹ ꝓpetētibus pecūie ꝑfecerūt:fz ꝓtra mutuas accipiētem pecūias:aut hēdes ei⁹ ꝑ aliquā actōes Hoc vo iubem⁹ vt excepta sanctissima maiore eccl̄ia regie ciuitatis aut venerabilib⁹ orphāotrophis zēonibus z ptochijs q̄ sūt i regia ciuitate sub ei⁹ ꝓstitutis ordinatiōe lñiaz eē oīb⁹ scissimis eccl̄ijs z venerabilibus domibus necnon z monasterijs tam in hac regia ciuitate q̄z i diuersis prouīcijs ꝓstitutis pmutationes adiuicem facere q̄ñ vtriqz venerabili domui suaē idēnitas ꝓsentiētib⁹ i scriptis aut p depōnes h⁹i ꝓtractui ñ solū ordinatorib⁹ vtriusqz venerabilis dom⁹.fz z āplior pte i eis ō seruiētiū Ea vo q̄ ab ipiali domo in qualz venerabilē domū puenerīt aut postea p uenerit nllo mō vēdi aut pignori supp̄ōi:aut pmutari aut oīo alienari cōcedim⁹.nz si ad alteras venerabiles domos tale aliqd egerint. Et q̄ñ cognouim⁹ ab aliqbus fieri alienatōes mōasterior z vt hec a sacra figura i p̄uatoz ꝓuersatōz trāsferāt z h⁹ oīb⁹ mōis ꝓhibem⁹. Si vo tle aliqd fcm̄ ō prehēdat lñiaz p̄bem⁹ sctissimo loci ep̄o hoc mōasterijs vēdicare z i ātiq̄z figurā reducere Si vo qs de p̄dict venerabilib⁹ domib⁹ q̄ i hac regia ciuitate siue i alijs ꝑuicijs sunt excepta sctissima maiore eccl̄ia regie ciuitatis p̄diū hēant plurimis fiscalib⁹ tributi grauatū:ex quo null⁹ iferet redditus venerabili domui lñiaz p̄bemus eiusdē venerabilis dom⁹ ordinatoribus tale p̄diū aliēare quolz mō voluerit ad p̄fectā securitatē eiusdē venerabil dom⁹ gestis monumētor vz i h⁹i alienatiōe ꝓficiēdis ab illis a qb⁹ ordinatores taliū loco z p̄ponunt siue ordinant z iurātib⁹ in sctissimis scripturis p̄nte⁹ eiusdē venerabilis domus z āplior pte i ea deseruiētiū:qđ nz p,ꝑditiōez. neqz p gr̄am aut qualz p̄scriptōz aliēatio fiat:fz vt habuet imunitas eidē venerabili domui economis vo z ordiatorib⁹ clericor z cartularijs vbicūq̄z venerabiliū domor ꝓstitutar aut p̄tib⁹ cor z filijs z qb⁹ fz genus:aut p̄m mr̄imōij iura ꝓiugāt locatōes aut ēphiteosiz aut ēptiōes aut hypothecas rez imobiliū ip̄is venerabilibus domib⁹ ꝓpetētium subire aut p se aut p̄ interpositā p̄sonā p̄m qđ his q i regia ciuitate sūt ꝓhibemus. Si vo qs locator aut ēphiteota alicuius rei ꝓpetēt aut scissie maiori eccl̄ie aut alteri venerabili donui i quolz loco nr̄e reip.ꝓstitute aut deteriorē faciat rē quā qdē aut accipit aut post hoc accepit aut p biēnium⁹ nō soluerit q̄ ab eo ,pmissū ē ēphiteoticū aut locationis canonē dam⁹ lñiaz venerabili domui ex q̄ locatio aut ēphiteosis facta ē z q̄ debēt solo,p p̄cedēte⁹ tpe z ātiquū statū locate siue emphiteotice rei exigi z deiici de emphiteosi siue de locatiōe nō valēte de ēponemat actiōnē aliquā ꝓtra venerabiles domos mouere. Si vo voluerit p̄dicti ordinatores expellere eū exigi qdē eū p cipim⁹ q̄,p locatiōe siue ēphiteosi debere cognoscit vsqz ad diffinitū tps ꝓpletū sibi datā rē retinere eū z q̄ placita sūt dare:si vo refugiat lñiam p̄bemus p̄positis eorūdez venerabiliū locor indēnitatē venerabilib⁹ domib⁹ de isdē reb⁹ fieri ñ valēte nz hic ō emponematib⁹ aliqd p̄tēdere Sctissi max vo eccl̄iaz custodes seu economos ciuitatū p̄cipim⁹ alienare res immobiles,p captiuoz redēptione nisi post hac ꝓditōe possessiones aliq eis dederūt vt nullo mō has alienent z hoc ātē ꝓcedim⁹ vt ierosolimoz sctissima eccl̄ia lñiā hēat domos ꝓpetētes ei z positas i eadē ſacta ciuitate vēdere nō minori p̄cio q̄z de p̄sionib⁹ ei⁹ i.l.ānis tollit vt ex eaz p̄cio reddit⁹ meliores emāt. Si vo qdā cuilz venerabili domui siue i hac regia ciuitate siue i ꝑuicijs posite steriles possessiōes dōauerīt aut vēdiderīt aut alio ꝓcessērit aut ōligārit iubem⁹ p talib⁹ reb⁹ nullā lesionē sustinere venerabilē domū i quā h⁹i possessiōes puenerīt aut fiscaliū noīe aut alteri⁹ cuiuslz cāe gr̄a p̄grauari. lz oē h⁹i on⁹ in dātes z eoz hēdes recurrere necessitatē hntes recipe datas h⁹i possessiōes z r̄stituē de,p̄pa facultate venerabili domui oē dānū ex h⁹i occasione q̄ ei cōtingerit. Si vo z talis dol⁹ i re subsecut⁹ ē vt aliq̄ pecūie ,p hoc venerabili domui darēt z eas iubem⁹ i,p̄pūlucz venerabilē domuz hēre steriles vo res ei q dedit z hēdib⁹ ei⁹ oīo restitui ad hoc iubem⁹ vt nulla necessitas sctissimis eccl̄ijs vl alijs venerabilib⁹ locis tā i regia ciuitate q̄z i oīb⁹ reip. nr̄e,puicijs positis iferāt possessiōes steriles aut frugiferas vbilz ꝓstitutas emere ut nō iueniat p hāc occasiōem z q̄s hnt pdere aut debitis obnoxiare. Si vo qs voluerit rē imobilē noīe vsus accipe ab aliq̄ p̄dictar venerabiliū domuū fz q̄ supi⁹ ō venerabilib⁹ care qūo vēdicat eccl̄iastica sicut hic dicit.z.C.de sacrosan. ec.l.sancim⁹ z.l.iubem⁹.§.sana.in fi.§.z maxie ipm monasteriū vt hic dicit . z. s. de nō alie.§.q̄ vero cog.cū vendicatio dño deb̄t.z iō cū in talib⁹ dñium qs nō hēat cessare debeat vendicatio.vt.ff.de rei ven.l.in rem.§.i.z.§.loca.q̄ est ꝑ. ℟. vendicant vtili nō directa vel dic nō q̄si sua vēdicat. fz q̄si eccl̄ie z eius noie vt z tutor noīe pupilli.

e Si vero qs. grauatū.fz h̄q̄rit nonne tributa pp sterilitatem minuunt.vt.C. de allu.l.ij. ℟.de pp ꝑterita tributa non soluta dicit inutile. nam a possessiōe sp petunt.vt.ff.de publi. impator.

f Scripturis.i. sup̄ sancta euangelia.

g Presente .s. ep̄o al. vel alio ꝑlato vendente.

h Quod nz. nūc cō putat sacramentuz.

i Quālibet.s. pecunia excepta. Jmmunitas.idest indēnitas.

k Economis.p interpositā nō nō admittūt isti vt quilibz vt z iudex ex officio suo.vt.ff.ō ꝑ hē.emnō lz.z tutor de tutela.vt.ff.de aucto.tu. l.pupillus.z de reb⁹ e.l.q̄uis. z creditor z emptor in emptōe pi. vt.C.ō distra pi. l.qui sub imagie nec fideiuss.vt.C.de do. l.i.fz vī q̄ clerici p̄sūt accipere.vt.j.ō sanec.§.si aūt so.ibi de clericis subditis hic de p̄latis.

l Prohibem⁹.s.sic̄ ꝓhibuim⁹ de rebus eccl̄ie regie ciuitatis vt.s.e.§. emphiteosis.ita in alijs ciuitatibus. Si vero qs cuius .i. alicui⁹

m Per biēniū. nō hic in emphi. eccl̄ie vel ꝓductore biēniū vt hic in emphi. priuati triēniuz.vt.C.ō iure emphi.l.ij.i colono ꝓuati biēnium vt.ff.loca.q̄ro.§.inf sed quid si eccl̄ia ab uabo qō hic dī arg. C.ō.fruc.z li.ex.l.fi. Procedente. hō q̄ octus a p̄n.fm l.est initus.alioquin ēt p futuro tpe solvit. vt.s. de nō alie. re.ecc.§. si vo qspiā azo.q̄ est ꝑ.j.eo.§.si vero emp.q̄ est ꝑ. z sic eo casu locupleta ret eccl̄ia cuz aliena iactura.sed ibi imputaret cū quis sua culpa dānū sentiret z̄c. vt.ff.ō re.iur.q̄ gs.

o Si vero noluerit dare ꝓpellit recenducere vel tenere cō

ductionē sic.ff.ō pu. ꝛ ve.l. ꝓten.§. fi.ar. ō in eo .ti. dē publ.l. locatio.§. de iur.fi.l. iij.in.§. cū qnquēnij

o Be emponematibus.i. de meliorationib⁹. ꝛ sic nō ꝙ si decidit ꝓp hoc solutaz pensionē nihil obijcit de de hui⁹ melioratiōib⁹. sed secus in colono ꝓuati hoc eodē casu.ff.locat.l. colon⁹. q̄ est ō banc.

p Sanctissimaꝝ ciuitatū.i. ecclīaꝝ. que sunt i singlis ciuitatib⁹. ꝛ ad būc.§.C. de sacrosan.ec. sancim⁹ in fi. vbi dicit ꝙ aliēnoium ꝛc̄.

q Alienēt.qō pactū est fuandū. vt.C. de de re.ali.nō alie.l.fi. ꝛ de pac.int̄ em.l.fi. ꝛ.§. vt spon.lar.§.fi.

r Et hoc aūt in gnq̄ginta sic.ꝛ al's p̄cīū ex reditu cōsti. vt .j. de ecc.ti.§.finaūt annale. ꝛ.§.e.§.qō aūt ꝓbet̄.

s Si vero ꝓcesserit .inter viuos.

t Belinq̄rint.i vltia volūtate ꝛ hoc declarat v̄bū relinq̄re. vt ff.de ta. exhi.l.i. i fi.

v Nomine.nō futuri tp̄is noīe q̄ ñ potest cogi ampli⁹ p̄stare q̄ p̄cipiat. vt.C.ō allu.l.ij. ꝛ sic nullum eēt ꝓuilegiū lz ꝓteriti cuius noīe possessores tenent̄. vt.ff.ō de publi. impa. ꝛ cō cordat ad būc .§. ē. de nō ali.§. sicut aūt in fi. ti.

x Si vero dispositum⁹ vt.§.e.§.si vo ali

y Be sacris (qs. reddi.lz aūt idē erat iā ꝓstitutū. vt.C. de sacrosan.ecc.l.sanci⁹. ꝛ.§. de nō ali.§. hisdem.

z Si vero sunt. conflare .i. ꝓstringere ꝛ sic vendere qō seq̄t l.cuicūq̄z Tale .i. inlicitum.

a Si vero ꝓter. est ei ꝛ sic hoc casu ꝛ seq̄ntib⁹ lucratur cū alicna iactura. ꝛ sic est ō.ff.ō ꝓdi.inde.l.nā nā so.ecclīa nō iniuria sed iure fit locupletior. q̄ emphiteute suo pōt obijci culpa. vt.ff. de reg.iur. ꝙ qs ex culpa. vt.§. e. dixi.§. si vero quis ꝓcordat huic ꝛ seq̄ntib⁹.§. qō est.§. de nō alie.§. q̄ vero leonis cū seq̄ntib⁹. ꝛ q̄ ibi ꝓdomib⁹ q̄ i regia ciuitate sunt posite dispositum⁹ nō aliter hoc accipiat nisi aliā mox rē dn̄j iure p̄stiterit venerabili domui a q̄ eādē rē accepit tātū hūtē redditū q̄ztū hūt res q̄ ei dāt̄ ꝛ nō maiorib⁹ tributis grauatā q̄ten⁹ p⁹ ei⁹ trāsitū aut tēp⁹ i quo datio vl⁹ ē placita nō trāscēdēs.l.ei⁹ q accepit nitere tp̄s vt vtraq̄z res itegro iur̄ ꝛ fz dn̄iū ꝛ fz vsū i ipaz venerabilē domū p̄uēir̄ ꝛ hec qdē ō imobilib⁹ reb⁹ iubem⁹

l Be sacris ät vasil ꝓpetētib⁹ sciscie maiōi ecclie r̄gie ciuitat̄ aut alijs uenēabilib⁹ domib⁹ oratorij i q̄licū q̄z loco nr̄e reipu. positis generaliter ꝓstituim⁹ vt nō aliter hec vēdāt̄ aut supponāt̄ nisi ꝓ captiuoꝝ redēptione. si vo⁹ fūt plura vasa i aliq̄ mēorato rū venerabiliū domorum nullū necessariū vsū faciētia ꝛ ptigerit h⁹ i venerabilē locū debitis agrauari ꝛ nō sint alie māifeste res de qb⁹ debeāt ō bita reddi lniaz eis dam⁹ gestis monumētoꝝ sicuti supi⁹ dict̄ ē ꝓstitut(ꝑdicta supflua vasa aut alijs venerabilib⁹ locis necessaria nō hūtib⁹ vendere aut ꝓflare aut similiter vēdere ꝛ eoꝝ p̄ciū i debitū ꝓbere vt nō imobiles res alienēt̄ Si vo ꝓter⁹ hec q̄ iserta fūt p̄ti lege ꝓtract⁹ fiat sup cō petētib⁹ reb⁹ mobilib⁹ ꝛ imobilibus vni mēorataꝝ venerabiliū domorūz reddi qdē eisdez sctissime ecclie siue venerabili domui rē sup quā tale aliqd subsecutū ē cū medij tp̄is fructib⁹ maneat āt apud eā aut p̄ciū aut ātidotū aut q̄ ꝑ ꝑmutatōe aut alia q̄libz occasione datū ē ei. Si vo emphiteosis agat̄ ꝓter hec q̄ disposita fūt a nobis reddi sctissime ecc lie siue venerabilib⁹ domib⁹ vel locis eādē rē iubem⁹ ꝛ ēphiteotā ꝼm qō placitū ē dare ꝛ placitū finire ꝼm virtutē emphiteotecaliū instrumētoꝝ Si vo donet̄ res ecclesiastica aut alteri⁹ venerabil' dom⁹. ꝛ hanc reddi sctissime maiori ecclie aut alijs venerabilib⁹ domib⁹ cū medij tp̄is fructib⁹ ꝛ tm̄ aliud q̄z tū valebit ipa res. si vo hypotece contra hic def̄ creditor qō ei debeā ꝑdat ꝛ res venerabili loco reddat̄ tabelionib⁹ p̄sumētis ꝓter hāc nr̄az legē tali b⁹ mīstrare istr̄is ꝑpetuo exilio cōdēnandis Si vo aliqd' ante hāc nostrā legē ꝼm antiq̄s ꝓstitutiones fēz ē hoc iubem⁹ oīb⁹ mōis ꝑpriā virtutē habere Dia vo q̄ ꝓtra ātiq̄s lege facta fūt reuocari sancim⁹. ꝛ res q̄ cōtra virtutē earū data ē venerabilibus domib⁹ reddat̄ ꝛ de cetero ꝼm p̄ntez oia fieri disponim⁹ vacātib⁹ ꝓter hec alijs oīb⁹ ꝓstitutionib⁹ q̄ sup talibus casib⁹ dudū loquebāt Eminentia igit̄ tua q̄ ꝑ p̄ntem legē i ꝑpetuū valitura nr̄a sanxit tranqlitas icōuulsa obseruare festinet edicto i solēnib⁹ ꝛ legitis locis p decē dies ꝑpositio nullo ꝑ tali occasione i puincijs destinādo. Nos .n ꝑuidem⁹ quali modo siñ collatoꝝ lesione oīb⁹ p̄ns nr̄a generalis ꝓstitutio māifesta fiat.

At iudices nō expectēt sacras iussiones lz q̄ videt̄ eis decernant.

Bem au. Gabrieli ꝑpo.

Quoniā qdē iudicātiū post multa litis certamia ꝛ plurima a litigātibus facta dispendia in negotijs apud eos motis suggestionib⁹ vtil' ad nostrā tranqllitatez p̄nti generali lege hoc p̄spexim⁹ emēdar̄ vl' dilationes negocijs ex hoc fiāt ꝛ aliud rursus p̄incipiū examinationes accipiant. iubem⁹ igr̄ nullū iudicātiū quolz mō vel tpe ꝑ cāis apud se proposit̄is nūciare ad nr̄am trāqllitatē lz examinare pfecte cām ꝛ qō eis iustuz legitimū q̄z vr̄ decernere. ꝛ si qdez ptes cessauerit i his q̄ decerta fūt executioni tradi sniam' scōm legū virtutē. Si āt aliqs putauerit ex plata nouissima snia le lesū appellatiōe vtil' legitima ꝛ hoc ꝼm ordiem legib⁹ diffinitū examinet̄ ꝛ pfēm suscipiat terminū. si āt duo vel āpli⁹ fuerit cognitores litis ꝛ aliq̄ iter eos emergat dissonātia etiā sic iubem⁹ vnūquēq̄z eoꝝ fz qō vr̄ ei dare suā sniam. Que igr̄ ꝑ p̄ntē legē i ꝑpetuū valitura nr̄a tranqllitas diffiniuit tā tua celsitudo q̄z oēs alij iudices maiores ꝛ miores custodire festinet vt nullus penit⁹ ignoret q̄ ꝑ vtilitate nostroꝝ collatoꝝ a nob dispositā sūt ita tū vt vniuersis iterdict(ꝑpria ꝑcepta sine iusto vllo dispēdio nostris collatorib⁹ insinuatio legis p̄lentis fiat.

At litigātes iurēt̄ i exordio litis q̄z ꝑmiserit dare iudicib⁹ nz dabunt ꝛ de sportulis ꝛ vt q̄ iubēt̄ referēdarū ꝓpleāt ꝛ ñ miscēāt lem etipsos cāe

Bem au. preto. prepo. ꝛ ꝑ se exeq̄ãt

Presentē legē ꝑ ferim⁹ vt ꝛ iudicū puritas appareat ꝛ nō valeat litigātiū suffragiū circūuenire leges iubem⁹ igr̄ quotiēs apō quoscūq̄z iudicātel aut administrātel lites aut appellātes examinātur p̄e oīb⁹ p̄ncipales litigātiū p̄sōas aut illos ad quos i mediū negotiū forte⁹ migrauerit p̄ lētia iudiciū tāgentes sctā euangelia iurare qō nihil penit⁹ iudicib⁹ aut patrocinij cā ipsis vel alij cuicūq̄z p̄sōe ꝑ hac cā quolibet mō dederūt aut ꝑ miserūt aut postea dabūt vel pse aut paliā quācūq̄z mediā p̄sonā excepti(his q̄ ꝑ p̄ijs aduocatis ꝑ patrocinio p̄stant alij lq̄z p̄sonis q̄ nostre leges vari disposuerit Hec āt seruari p̄cipim⁹ ꝛ i sacro nr̄o ꝓsistorio qñ cōsultationes ītromittūt̄ vt sub p̄ntia sacri senat⁹ mēorata sacramēta p̄stētur Si āt vt ꝓtingit aliqd litigātiū neq̄ unt ad iudices venire tūc iubem⁹ p̄ntes qdē iurar̄ p̄dictū iusiurādū ad absentes āt dirigi ex officijs mīstrātib⁹ aliquos cū aduersa ꝑte vt eis p̄ntib⁹ mēorata sacramēta similiter p̄beant̄ Si vo mulier⁹ fuerit q ꝑ honestatez vite extraneis viris se mōstrare non ꝓsueuit tunc ꝛ absente aduersario ex officio missos mēorata suscipe sacramēta Si aūt abesse ptes in alijs locis ꝓtigat aut vnā earꝝ p̄cipim⁹ absētē in puincia in q̄ degit iusiurādū mō a nobis dicto ſb gestis monumētoꝝ apō iudicē, puicie aut apō locoꝝ defē

xim⁹ ꝫ p̄nt repeti.

b Si vero aliqd loq̄bant̄. ſ. si ō legē istā loq̄bant̄.

Rica. Ut iudices nō exp̄ec. sac. iuss.

Quoniā tranqll tatez in se exonerent nisi ꝑ defectū iurisditionis vt.ff.de offi. ꝓcon. ꝛ lega.l. solēt. vt.l.si quid. ꝛ. C.ō fal. l. vbi vel nisi ꝑ dubitatōe iuris. vt.§. de iudi.l.i.§.fi. ꝛ ñ facti vi ibi dixi per.l.vt.ff.ō iudi.l. eū qui.

d Examiatōes. q̄ oz ꝙ ꝓcipes ꝑ se vl' ꝑ aliuz a capite videret.

e Sentētiā. nō ꝙ quilibz oz iudicare ꝛ pluriū snia tenet si sunt ipares vt.ff.ō re iudi. l. duo ex trib⁹. ꝛ.ff. de arbi. l. itē si vn⁹. si vero pares i cā liberali ꝑ libertate. in alijs aūt ꝓreo valz.ff.ō re iudi. l. int̄ pares. ꝛ.l. pomponi⁹. ꝛ hoc in ordinarijs in delegatis p̄ib⁹ expectat̄ declaratio delegāt(. vt .ff. de re iudi. l. duo.

f Rica. Ut litigantes.

g Iurent. hec p̄ria pars expedit̄. j. e.§. ꝛ hic.

h De sportulis. hec scōa expedit̄. j. e.§. quoq̄z.

i Et vt que. hec expedit̄. j. eo.§. q̄ vero vsq̄z ad fi.

k Presentem suffragiū i. pecunia ꝓ suffragio data.

l Appellatio. sic ergo iurat̄ de calūnia in cā appellatōis ꝛ sic est alia cā. lz qō dicit iuratur intellige si p⁹ nō fuit iuratū. al's nō vt.§. de his qui igre. ad ap.§. fi. ꝛ iurat̄ iō tē q̄ñ nō fuit iuratū q̄ ꝛ ꝓbatō calūnioſe posset dari cū partib⁹ de nouo ꝓbatiōes inducere p̄mittat̄. vt. C. de a p.l. eos.§. siquis. ꝛ de tēp. ap.l. ꝑ bāc. sed quo ad būc artic̄z ꝙ nihil dabit iudici dico ꝙ iuret. lz iurauerit p̄ius cum alius fit iuder. C.ō ap.l. eos

m Forte. vt sunt hēdes vl' forte ꝑcuratores. al's .s. in rē suā al's de calūnia nō iurant qō plene dī. C. de iura. ca.l. ij.§. finaūt.

n Personis. vt executorib⁹ sportule.

o Que. al's quib⁹. Consultationes. i. lites.

p Aduenire ꝓp infirmitatē lz sit in ciuitate vt differat a §. si aūt abesse.

q Si vero mulier. Mulier sacramēta forsan si hoc iuder ꝑsperit vt iuret absente aduersario. vt. C de iureiur. ꝓp calū. dan.l.i. ꝛ.ij. al. §. simili q̄z mō. ꝛ facit. j. vt nulli iudi.§. nece. ꝛ. C.ō of. diuer. iudi.l.i.

Locis. s. remotis.

r Illo. videlicet eius iudici scilicet ꝛ q̄ longissime expellantur. vt. C. de iureiur. ca.l.ij.§. ꝙ si actor.

s Sustineat. hic adiunge. §. j. e. in cāis z bēdis auct. qō hic sumīt. in. C. de iureiur. ca. l. ij. in prin.

t Si qs litis. pti sponte cō fitenti sic. C. ō his qui se de. l. j. z ff. de iure fis. edicto. C. ne tu. vel. cur. l. i. z ff. de re mi. non oēs. §. fi.

v Accepit. z hoc constat qz ꝓfitetur tunc.

x Noziataz. comes palacij erat iste.

y In vtroqz. z cū accepit z cum stipulatus est.

z Si aūt sacro. sīle sacrm est ff. de eden. ptoz. §. sed zsi. z de arbi. si de meis. §. arbiter z. C. de fi. instru. l. fi.

a Potuit. nō qui nō ꝓbat calūniari vī sic. C. de aduo. diuer. iudi. l. i. sed ar. ō. ff. ad turpil. l. i. sed ibi loquīt in casib⁹ in quib⁹ calūnia nō punīt vt in marito. vt. C. de adul. q̄uis. z alijs casib⁹ notat' in summa ad turpill'.

b Euentū. lz incert⁹ sit vl' eē possit. vt. ff. de pecu. qō debeī seruo.

c Si quis aūt oīdat' spāle est hic vt piuriū arguat' qz a iudice delatū fuit sacrz sic. ff de iureiu. admonē. alīs ō. vt C. de rebus. credi. l. i.

d In cāis q̄ prestēt. vt. C. ō iureiur. pp ea. l. ij. §. sinaūt.

e Si qua sustineat. vt. s. de trien. z se. §. studiū. in fi. z C vñ vi. l. memierint. in fi.

f Perfectianis. genera sūt executoz vt inuit līa seqns

g Legib⁹. sed qb⁹ nīis cum nulla dicat sz oēs dñt vt ista faciētes de alijs mētioné vt s. de man. prin. §. deinde. z s. vt iu. sine q̄quo suf. §. volumus. z. j. vt diff. iudi. §. fi. dic g⁹ qp has. ll. de quib⁹ hic fit mentio nō bēmus. vl' dic eaz sensus est talis vt dī. s. ō iudi. §. nullo. i clericis aūt hodie certe sportule ꝓstitute sunt vt. j. de san. ep. §. sportulaz. z de his dices vt dixi insti. de act. §. tripli.

h Modū. z sic iudex tenet vt. ff. de dā. infe. l. iiij. §. i eū.

i Resistendi. nō dari ꝑuato licentiā resistēdi vt. C. ō iur. fi. l. ꝓhibitū est. z. C. de ap. l. quoniam.

k Quia. vero legi nre. iste leges erant in ꝑmo libro co dicis q fuit añ illū quē hēm⁹ vt in nouellis. e. ti.

l Sed ēt sm dictū ꝑdictaz legū ꝙue duo dicebant.

m Exponere. ff. ō le. i. l. huius. in f. ō. sed ibi nō est pactū vel trāsactio qz nec adinuicem hēbant rixam lz vnus vna actiōe alius aliā rez peteret a quodā tertio ꝓterea ibi erat iudex ꝙpetēs h nō.

n Rica. ¶ De ecclīasticis titulis. i. dignitas. itē titulus i. scriptura q̄dā. vt. C. ō his qui. po. l. i. itē titulus. i. subscriptio q̄ sic vl'go appellat'. item titulus. i. ꝑuilegiū. z sic accipīt z qō subijcit z pri. z

sozem ꝓbere. Illo vz' gñaliter obseruādo vt si qs litigātiū absēs aut pīs h⁹ i iusiurādū ꝓbere noluerit. z hoc māifestet' iudici p pītiā ei⁹ actoz qdē calū actōis re⁹ āt ꝙdēnatōz sustineat'

Si qs' aūt ex litigatozib⁹ dixerit se ō disse alicui aut ꝑmisisse z psoná ōcla rauerit z hoc ꝓbauerit ipe qdē in euē tu litis veniā mereat' Qui vo acci pit' aut ꝑmissiōz suscepit aut ei ꝓbet' si qdē pecūiaria sit cā qcquid dat' tri pluz: qō vo ꝑmittit' duplū a comite rez ꝑuataz exigat' z dignitatē seu cin gulū qō hz i vtroqz' cāu amittat Si aūt crīal' sit accusatio ꝙfiscatōz ꝑpe tūbe patiat' z mittat' i exiliū q pp acceptionē alienū crimē i se trāsponi festi nauit. Si āt datū aut ꝑmissū litigator ꝓbare nequēit iurt psōa q̄ datū aut ꝑmissū dī suscep. sse qz nz pse nz p aliā psonaz aut accepit aut ꝑmissiōz būit z hoc ꝓbito sacro ipe qdem liber sit.

Litigator āt q nō potuit' oīdere in pecūiarijs qdē cāis existimatiōz litis a comite rez ꝑuataz exigat' lite qppe euētū' ꝑꝑū sustinēte. In crīalib⁹ aūt cāis ꝙfiscatōz suaz rez sustineat z cāe apud ꝙpetētes iudices sm ordinē le gū terminent'. Si āt litigatore māifestet' psona q̄ meoratū refutauerit iusiurādum tā i crīalib⁹ q̄z in pecūiarijs cāis meoratꝰ subiaceat pēis Si qs' aūt litigātiuz iurauerit nō dedisse aut nō ꝑmisisse ītra. x. vo mēses post pla tā snīaz nūerādos oīdat' dedisse me morate pene z ꝓtra dātes z ꝓtra accipiētes hēbant locū. In cāis' āt q̄ p tutores aut curatōes agūt' sacra qdē tutores aut curatōes pstēt Si q̄' vo meoratazꝰ penazꝰ locuz hūerit p talia sacra hāc tutores z curatōes sustieāt nullo ex hoc ꝑiudicio generādo his q sub tutela aut cura eē noscūt' Et hoc quoqz ꝓcipim⁹ ab oīb⁹ iudicib⁹ tā militarib⁹ q̄z ciuilib⁹ in oī loco nre reip. custodiri: vt nz. mgrianis: nz ꝑfectiāis': nz alicuicū qz executoi ꝓceda tur a liqd āplis⁹ a q̄cūqz psona spoztulaz noīe ꝓcipe quā nīis legib⁹ declaratū ē: nec si sacrā nre trāqlitat' ꝑferāt iussionē: sz si qdē iuenerit aliqd āplius exigentē lniam hēant z ꝓhibē dere hūc z icludere z q̄druplū exigere qō pl⁹ accepit vt simplū qdē dānū passo reddat': triplū vo īferat' erario

Si āt ciuilis aut militaris iudex siue īterpellet' seu quolz mō neglexerit le sum sīc dixim⁹ vēdicare ex sua sba q̄druplū sm ꝓdictū exiget' modū' ipaz vo penā exigi iubem⁹ ꝑ comitē nraz ꝑuataz z ꝙpetentes iudices si cognoueīt aliquos ex suis officijs executōes spoztulaz noīe ꝓtra nras leges aliqd exigere z hoc neglexerit vidicare dam⁹ lniam exactis nihil āplius exigētib⁹ q̄z ex nra ꝓstitutiōe diffinitū ē dare. z si qd āplius exigere eos volnerit lniaz hēant eis resistēdi' Quia vo lex tā pie mēoie prīs nrī. ꝛ ēt nre trā qlitat' disposuit nllōmō iudices suis snīis īscribere tāqz ex ipiali vbo ex ñ scripto ꝓcedēte iustū sit aliquos exbi

beri aut pītari: sz ēt' expectabiles ffe rendarios nros iussiōes sm qō ꝙpetit facere māifestas easdē leges firmā tes iubem⁹ expectabiles referēdarios in cāis qs docēt seu referūt ad nram trāqlitatē nullā hre liniaz eos aut ad iutores eoz vel p se l' p aliā quācūqz psonā tenere aliquē. aut sub fideiusso rib⁹ facere. aut aliqd exigere aut cogē trāsactōes aut pacta q̄dā cū suis adv sarijs exponē' aut q̄lz mō i q̄cūqz pso na l' cā se milcē. nihil. n. aliō facer eos ꝓcedim⁹ nisi solas nostras iussiōes i quocūqz negocio: aut ex scripto aut ex nō scripto ꝓlatas ꝙpetētib⁹ aut de putatis insinuare iudicib⁹ Si qd āt pīti legi ꝓtrariū aliqs eoz ꝑsūpserit agere is qdē q dānū aliqō aut circun uentiōz i suis reb⁹ ptulerit nullū ꝑiu diciū penit⁹ circa ius ꝓꝑuz sustinebit q vo tale aliqd exigit ex sua sba dānū lese psone delatū ꝑ ꝙpetentē iudicem restituere ꝙpellit'. z sup hoc cinguli z dignitat' sustinebit amissiōez. Hec āt oīa iubem⁹ nō solū i futur' cāis. sz ēt in his q̄ iā inchoate nūduz. tū sunt terminare ꝑuari. Tua igr eminētia pītē legē ippetuū valiturā edictis so lenib⁹ in regia ciuitate ꝓpositis ad oī um noticiā vēire ꝓcuret: vt oēs agno scāt que cōi eoz beneficio a nobis di sposita sunt.

De ecclīasticis titulis z ꝓuilegijs

Dem an. petro ꝑ. po.

De regulis ecclīasticis z ꝓuilegijs alijs q̄z caplis ad sacrosctās ecclīas z reliqs venerabiles domos ptinētib⁹ pītem ꝓferrim⁹ legē. Sācim⁹ igr vicē legū obtinere sctās ecclīas regu las q̄ a sāctis q̄ttuor ꝙcilijs exposite sūt aut firmate hoc ē i nicena tricēto rū. x. z octo z i pstātiopolitana sctoz cētū. xl. patz z i ephesia ꝓia i q̄ nesto ri⁹ ē dānat⁹ z i calcedonia i q̄ z euthi ces cū nestorio anatematizat⁹ ē. Pre dictaz. n. q̄ttuor synodoz dogmata sicut scās scripturas accipim⁹ z regu las sicut leges obseruam⁹. Jōqz sān cim⁹ sm eaz diffinitiōes scissimū se niozis Rome papā ꝑmū eē oīum sa cerdotū' btissimū āt archiepm ꝓstāti nopoleos noue Rome sm hre locuz post sanctam apostolicā sedē senio ris Rome. alijs aūt oīb⁹ sedib⁹ ꝓponatur. p tps' aūt btissimū archiepm' p me iustiniane nre pie hre sp sub sua iurisditiōe eos ꝓuinciaz datie medi terrance z dameripēsis ꝑualis z dar danie z misie supioris: atqz pānonie z ab eo hos ordinari ipsum a vero ꝑ prio ordinari concilio: z in subiectis ibi ꝓuincijs locū obtiere eū sedis apli ce Rome sm ea q̄ diffinita sūt a scissi mo papa vigilio. sīl quoqz mō ius pō tificis q eo iustiniāe cāthagisaphri cāe citat' ōdim⁹. ex q' de⁹ hāc nob rīsti tuit ꝑuari iubez⁹ sz z alie citates z eaz epīqb⁹ i diuersis locis metropoliticū ius pstitū ē h⁹ i ꝑuilegio i ꝑpetuū po tiant' oīa ꝑuilegia vel solatia q̄ ex ipia li mūificētia aut ēt alio quolz mō scis ecclijs aut alijs venerabilib⁹ locis co

pro. i. ꝑuilegijs z̄c

De reglis. sa cimus obser uam⁹. nō ca nones ꝑ legib⁹ obs uādos vt h z. s. qūo oz. eo. §. i. z. §. sz ēt. z sic z de mona. §. fi. z §. si vero relinqués. z. s. vt clerici a pre. pro. e. §. fi. z pp hoc cū canones dicāt. p hiberi vsuras. intelligāt ꝑ legē ꝓhibite z in hac opiniōe fuit dñs me⁹ az. nec ob. qō dicūt quidam alij hic ꝙfirmari tm̄ illos canōes q sunt ō quat tuoz cōciliis. nā illis ēt cōciliis ꝓhibite sūt vsure vt in nicena vt in. xlij. di. c. qm̄ prē ꝓea nullus canon di ceret nec hec lex vī q nō possunt qz sūt ō legē dei z inferior nō pōt legē superioris tollere. vt. ff. ō arbi. nā magīatus ad tre bel. l. ille a quo. §. tē pestiuū. itē paul⁹. du rū est tibi ꝙ stimulū calcitrare. ꝓterea cū hec lex sit de vltimis iustiniani q̄si iā ꝑuer sus hoc voluisse vī sz ō. j. de nauti. vsu. sed illud spāle i nautico fenore. itē ō. j. e. §. si aūt distulerit solu. z ibi spāle fauore vltie voluntat' z ad pias causas.

p Sacerdotium. vt s. vt ro. eccle. an. centum ba. pre.

q Archiepm. z patriarcham.

r Per tps eum. s. archiepum.

s Ad hs sancim⁹ sustinere. hoc idē erat in re codicis. vt. C. de sacrosan. ecc. l. placz z. l. neminē. z ō epi. z cle. l. ij. itē ad pontes z ad similia cōferebāt. vt hic subijcit vt. C. ō sacro san. ec. ad instruct.

t Si q̄ sancim⁹. nō ꝑ uilegiū dari heredibus q̄ō defuncto nō ꝙpetebat sic ō her' di b⁹ nō dat' q̄ō defuncto dabāt. vt. C. ō ꝑ uilegijs do. l. i. sz regulariī heres ēt ꝑui le. defuncti vti oz. vt ff. ō iure fis. l. fisc⁹ q̄ est ar. ō. z facit. C. ō sacrosan. ecc. l. pe. in fi. z. C. de in poss. lucrat. ō scrip. l. i. li. x.

v Venerūt. forte p successionem.

x Lucratiuoz. mos erat z lex q si curiat' donabat aliqd ecclie q̄rta eius dabat' curie q̄ō hec lex tollit z

d.l.cōdicis de sacro
san.ecc.l.pe.

Cum archiepūm.

y Pro tpalib⁹ qua
draginta nisi in casi-
b⁹.vt.s.vt cū de ap.
cog.§.si vero liberis
p.j.de sanc.epi.§.si
qs rapu.i pn.p.

5 Annoz. qd si ec-
clesia p̄ puatū velit
se tueri? Rnde eodē
mō se tuebit̄ z q̄ ali⁹
puat⁹.nec ob.qō est
ff. qō qsqz iur.l.i.qz
ex libertate nō p int̄
ptationē fuit eccl̄ie
ꝓcessuz.vt in e.tit.l.
iij. Itē qd si ecclia p̄
eccliam? Rnde qua
draginta an.fm io.
ar.p.ff.qui. ex cau.
ma.l.vlt.z.ff.ō mi.l.
rex.§.pe.nec ob.qō
est in.C.de inof. te.
l.in arenā.ibi.n.tur-
pitudo est ipedimē-
to.itē nōne hic sup-
flua est p illā.s.b cō
sti.inno.ꝓsti. Rn.nō
q: in ea nihil dī de p̄
scrip.x. vel.xx.an.sz
xxx.tm̄ q̄ad.xl. k̄du
cunt̄. Itē qd ō red-
dibitoria z q̄to mi-
noris z ceteris silibus
dic q̄ remanēt i suo
statu.vt.s.hec ꝓsti.i
fi.sed nūqd restituit̄
ecclia cū vsucapio.z
certe minoꝛes p̄scri
ptiōe currāt p̄ eam.
Rnde sic vt mioꝛ fz
oēs.sed vsqz qō tps
Rn.quidā dicūt vsqz
i infinitū alij vsqz ad
q̄drieniū ex q̄ lesa ē.

a Si quis aūt mo-
nasteriū idē in q̄libz
ecclia.vt.s.ō mona.
§.i.z.s.vt nullus fa
bri.ora.do.§.i.

b Subiacētib⁹. nō
nō licet sacra miste-
ria nisi in eccl'is licz
orare. al's quis pos.
fit.al'dom⁹ pdict̄ vt b
z.s.vt in p̄ua.do.§.
i.z.§.ij.z.C.de her̄.
quicūqz.§.vniuersi.
z.§.se.sic z publicat̄
locus in q̄ aliquis fit
eunuchus. vt. C.de
eunuchis.l.i.z i quo
prostibulat̄.vt.s. de
leno.§.fi. z falsa mo
neta cudit̄. vt. C.de
fal.mo.l.i.§.pe.z.§.

c Si vō nescien
te reb⁹ nō tutorē p̄o
facto qō p̄ pupillo fa
ciebat p̄ūri.sic z mi
seri puniēt̄ q eoꝛuz
pupillorū pecunias
fenerāt ad qō nō te-
nēt̄ vt.s. vt hi q ob.
prebi.§.qm̄ aūt.nec
eni bonā fidez agno
scere,phibent̄.vt.ff.
de admi.tu.q̄ties.§.
sicut. in fi. §. z.facit
C.de fal. mo.l.i.i fi.

lata sūt firme eis p̄ oīa ꝓseruēt̄. Ad
hec sancimus oīum scāꝝ ecclīaꝝ z oī
um venerabiliū domoꝝ possessiōes
neq; sordidas fūctiones neq; extra-
ordinarias descriptiones sustinet̄ tm̄
itineris sternēdi aut pōtiū edificij vl'
p̄patōis si op⁹ fuēit ad īstar alioꝝ pos
sessoꝛū h⁹i opus z scās ecclīas z ve
nerabiles domos ꝓplere dū sub illa
possidet ciuitate sub q̄ tale fit opus

d Si q̄ vō res ex curialiū substantijs
ad quālz sacrosāctā ecclīā aut aliā ve
nerabilē domū fz leges venerūt̄ aut
postea venerit libas eē sācim⁹ descri
ptiōe lucratiuoꝝ. Pro tpalib⁹ aut
p̄scriptiōib⁹.x.xx.z.xxx.ānorū sacro
sāctis ecclīs z alijs vniuersis venera
bilib⁹ locis solā q̄dragīta annoꝝ pre
scriptionē opponi p̄cipim⁹ hoc ipso
fuando z in exactiōe legatoꝝ z here
ditatū q̄ ad pias cās relicte sunt. Si
qs⁹ āt voluerit fabricare venerabile
oratoriū aut mōasteriū ñ aliter īcho-
andā fabricā nisi locorū lāctissimus
eps oīonē ibi fecerit z venerabilez fi
xerit crucē. si vō sel' fecerit aut nouaz
edificare basilicā aut veterē renouar̄
modis oīb⁹ ꝓpellat̄ a beatissimoꝝ lo
coꝛū epo z economis ei⁹ z ciuili iudi
ce eā explere z si is distulerit hoc mo
riēte heredes ei⁹ opus inchoatū adi-
pleant. Si qs i sua domo aut subur
bano ecclīasticū mīsteriū ministrare
plūpserit aut alijs celebrare ꝓcesserit
sine clericis scissimo locoꝝ epo. epo
subiacētib⁹ iubem⁹ hāc domuz aut
suburbanū aut p̄diū vbi tale aliqd ō
linqt̄ locis illi⁹ scissime ecclīe vendi
cari p̄ ōo amabilē epz z economū ei⁹
z ciuilē iudicē locoꝝ. Si vō nescien
te locoꝝ dño ei⁹ curatoꝛes aut cōduc-
toꝛes aut emphiteote ꝓtrariū aliqd
exerceri p̄miserit dīm qdē loci nullū
p̄iudicium aut dispēdiū sustinet̄: eos
āt q hoc fecerūt aut fieri p̄miserūt ex
,puicia vbi hoc ꝓmissū ē expelli reb⁹
eoꝝ loci illi⁹ scissime ecclesie vēdicā
dis. Si qs in noīe magni dei z salua
toꝛis nr̄i iesu cristi her̄ditatē aut lega
tū reliq̄rit iubem⁹ ecclesiā loci in quo
testatoꝛ domicilīū hūerit accipe q̄ di
missuz é. Si⁹ qs āt vnū scoꝛū her̄dē
scripserit aut legatū ei reliquerit z nō
spāliter noīauerit locū i quo ē vene-
rabilis dom⁹ ,iueniāt̄ āt i eodē loco
aut ciuitate pl'a oratoria eiusdē sci illi
magis domui q̄ paupior ē qō relictū
ē p̄beat̄. si āt i ciuitate basilica noiati
sci iuenit̄ āt in territorio ei⁹ illi deb̄.
Si āt neq; in territorio ei⁹ repit̄ h⁹i
dom⁹ tūc ecclesie ciuitatis epo i qua
testatoꝛ domicilīū' hūit qō dimissū ē
p̄beat̄. Si⁸ qs edificationē venera
bilis oratoꝛij aut xenodochij aut pto
chij aut oꝛphāotrophij aut nosocōij
aut alteri⁹ reuerende dom⁹ i nouissi
ma volūtate fieri disposuerit oratoꝛi
um qdē intra.v.annos cōplere iube-
m⁹ ,puidētia locoꝝ epi z ciuilis iudi
cis.xenodochiuz āt z ptochiū aut ve
nerabilē domū intra vnū fieri ānuz.
si āt intra annū nō fecerit heredes xe

nodochiū aut q̄zlz venerabilē domū
testatoꝛe disposītam fieri iubem⁹ eos
domū aut ꝓparare aut locare vbi pos
sint q̄ iussa sunt adimplere donec h⁹i
dom⁹ venerabilis expleat̄. z h qdem
ipe testatoꝛ decreuerit q̄ debeat xeno
dochij fieri aut ptocotrochij aut alte
ri tales gubernatoꝛes siue suis her̄di
b⁹ h⁹i electionē ꝓmiserit iubem⁹ mo
dis oīb⁹ heredes ei⁹ q̄ ab eo diffinita
sūt adiplere locoꝝ beatissimis epis
inspiciēt̄ib⁹ si gubernatio r̄cte ,pcedit
z si iuenerit nō vtiles exūtes rectoꝛes
lniaz hūtib⁹ sine dāno alios p̄o eis
oportunos efficere. Si qs⁹ āt ,p re
dēptione captiuoꝝ aut alimētis pau
perū aut her̄ditatē aut legatū relique
rit i reb⁹ mobilib⁹ aut īmobilib⁹ siue
semel seu ānale z hoc mōis oīb⁹ fz te
statoꝛis volūtatē ab his qb⁹ iussū est
hoc facer̄ ꝓpleri. Si āt spāliter hoc
nō dixerit quomodo pauperib⁹ hoc
reliqt p̄cipim⁹ scissimū ep̄m ciuitatis
i qua testatoꝛ hūit domicilīū p̄cipere
easdē res z ei⁹ ciuitatis paupib⁹ ero
gare'. Si āt ,p redēptiōe'' captiuoꝛuz
aliqd relinquat̄ z nō noīatiz testatoꝛ
dixerit p̄ quē oporteat fieri redēptio
nē ēt sic iubem⁹ z res ad hoc relictas
locorū ep̄m z ei⁹ economos accipere
z h⁹i piū op⁹ īpleri. in oīb⁹ eni talib⁹
pijs volūtatib⁹ scissimos locoꝝ epi-
scopos volum⁹ ,puidere vt fm defū
cti voluntatē vniuersa ,pcedāt lz p̄ci
pue a testatoꝛib⁹ aut donatoꝛib⁹ iter
dictū sit eis hr̄ ad hoc aliqō p̄ticipi
um. Si at' q hoc facere iussi sūt se-
mel z fo a beatissimo epo locoꝛū aut
ei⁹ economis p̄ publicas p̄sōas amo
niti distulerit q̄ dispōsita sūt adipler̄
iubem⁹ eos oē lucrū r̄lictū eis ab eo
q hoc p̄ceperit amittere' z locoꝝ epi-
scopos oēs res cūctis sicuti dictū est
pijs cās distributas cuz fructibus z
augmētis medij tpis z memorato lu
cro vendicare z q̄ testatoꝛ disposuit
adimplere sciēt̄es qz si neglexerit p̄o
his oīb⁹ rōnes deo p̄soluet si āt scissi
m⁹ locoꝝ ep̄s reliqt' hoꝝ q̄ a nobis di
cta sūt liceat z scissimo ei⁹ metropoli
te hec oīa exigere z cōplere z oi alij li
centiasit h⁹i mouere qōnez z studere
vt mōis oīb⁹ eē pie cōpleāt. Si āt'
hr̄s q̄ ad pias cās relicta sūt nō iple
uerit dicēs relictā sibi s'bam nō suffi-
cere ad ista p̄cipim⁹ oi falcidia' vacā-
te qcq̄d iuenitur in tali substātia ,pfi
cere iussionē sanctissimi locoꝝ epi ad
causas q̄bus relictum ē. Si āt lega
tū' ab aliquo ad pias reliqtur cās iu-
bem⁹ intra menses sex ab īsinuatiōe
testi numerandos hoc modis oībus
p̄reberi q̄bus relictū ē. si āt distulerit
q in h⁹ onerati h⁹i p̄bere legatū z fru
ctū z vsuras sūt z oēz legitimū exiga
tur augmētū a tpe mortis ei⁹ z hoc
reliquit. Si āt' annalē legatū cuilz
venerabili domui relinq̄t' si qdez q
hoc dare iussi sūt aut loc⁹ ex quo iuss-
us ē hoc p̄beri i'ipa āt vicina ,puicia
fuerit iubem⁹ nullomō tale legatum
alienari. Si vō loca aut p̄lone ex q-

z.ff.de publi.l. cotē.§. dñis.

d Si quis pauptoꝛ. nō p̄o
dest paupertas vt hic. z.ff.
man.si p̄curatoꝛē.§.si igno-
rātes. z.ff. de transla. cū hi
§.in p̄sona. z.§. si in annos.
z.C.de ope.li.l.i.z.ff.qui z
a quib⁹ si qs heres. z.C. de
epi.z cle.si quis ad delin.§.
si aūt eō nocet vt.s.de testi.
§.sancim⁹.z.ff.de excu.tu.z
cu.l.spadonē in fi.

e Domus p̄secrata. i hono
rem sancti quiliani.

f Domiciliū. nō domiciliū
testatoꝛis i dubio seq. vt.ff.
de condi.z ō.l. q̄ ꝓditio.§.i.

g Si quis edifi. locare. i. cō
ducere. nā p̄miscui vtimur.
vt.ff.de act.emp.l.veteres.

h Adimplere. sic z eius fa-
uat̄ volūtas in dispōne tuto
ris q̄squis admīstret vt.ff.ō
admi.tu.l.iij. sic z in funere a
q̄ debeat funerari. vt. ff. de
reli.sigs sepul.§.z h̄ edictū.

i Si quis aūt ꝓpleri. isti sūt
q̄s vulgo bononienses ,pmis-
sarios appellāt. sz an b̄eant
hi aliq̄ actionē p̄ heredē si
heres recusat'. rīde sic vl' cō
dic. ex.l. vl' offi. iudi. ex hac
l.cū. n. ip̄i teneant̄. vt.j. e ti.
§.sinaūt q̄ hoc facere dēbīt ha
bere ius p̄ heredē vt h z.C.
de epi.z cle.l.nōnulli.

k Volūtatē. qui dixit tene
ri talib⁹ paupib⁹ teneri tali-
bus religiosis.

l Erogare. forsitā cū ñ sint
zenones vel ,pthocia in ea ci
uitate vel eius territoꝛio. vt
C.de sanc. epis.§.si quis ad
declinandā. z.s.eo.§.siqs. z
fm al.lz alij dicāt. l.codicis i
nouatā esse.

m Pro redēptiōe. lz hic si
mit̄ qō est. C. de epi. z cleri.
l.nulli. aūt licet.

n Si aūt. scdo dic vt.s.ō he
red. z fal.§.siqs aūt dixim⁹.

o Amittere. nō amitti lucr̄
si defuncti volūtati nō paret
vt hic z.ff.de excu.tu. nense
m⁹ in p̄n. z.C. de le.l.pe. i fi.
z.ff. vbi pupil. edu. de. l.i. in
fi. z.ff. de relig. si quis sepul.
§. z hoc edictū.

p Reliquit. i. nō ꝓpleuit p̄-
dicta q̄ sunt ab eo ꝓplenda.
vel ,pprie lege.

q Si aūt her̄e ad pias. s. ec
clīe ozphanotropho nosoco
mio vel paupib⁹ vt. C. de sa.
san.ec.ll.d. z.s.e.§.siqs āt al.

r Falcidiā. qz forte locū hz.
cū heres q̄ ad pias cās relic-
ta sēt ab initio forte ip̄leꝛ vo
luit si. n. sponte testatoꝛ(vo
lūtati paruiss falcidiā b̄ere
possz. vt.ff. ad.l.fal.l.i.§. ad
municipium. z.C. ad.l.fal.
l.i.z.ij. fm al. z fm R. distin
gue. vtz eccl'e simpl'r. i. deo
quo casu locū hz falcidia aut
ad cāz piā aut p̄o redēptio
ne captiuoꝝ q̄ casu locū non
hz vt hic z ibi. vl' melius fa-
uoꝛe eccl'ie dic correctū.

s Si aūt annale ser menses
ūmo. j. annū vī vt.s.ō here. z
fal.§. illō p̄. so. hic spāle.

s usuras. hoc est ꝯ. s. e. in prin. so. vt ibi.

t preberi. puta fundus vl' vinea.

v Quantitatis. sic. s. ó ali. z emphi. §. si vero sm predictum. z. facit. ff. de transac. l. cũ eã trãsactionem.

x Interdicim⁹. cõpetere olim in oib⁹ poterat testari vt C. de epi. z cle. l. sa. san. que hic corrigitur.

y Probant'. est ergo ꝑsumptio ꝓ eccl'ia sic. C. ó dona. inter vir z vxo. l. quintus. ar. ꝯ. C. ar. tu. si defunctus item nota ꝙ eccl'ie refuare tenent'. vt z. s. de testi. §. i. colla. viij.

z Revolute. ét per donationes int' viros factas sm i o.

a Ad ꝙrtũ. ó ꝙrto gradu ó dixit. qz vsz ad eũ gradũ veri simile est ꝙ a talib⁹ cognat' hẽant nõ occasiõe rex ecclie sed in remotioribꝫ ꝯ est azo. si ergo ꝯ gradũ istũ daret sibi quis nõ occasione rex ecclesie. idem vt sit tm̃ iuris ꝑ sumptio sm. al.

b Hec aũt cõmissa xenodochijs nisi forte enũciauerit seculo. nam tunc non pñt facere de aliquo testm̃. vt. s. ó monach. §. illud. z nota hãc l. de prelat'. de subdit' aũt dices. j. ó san. epi. §. ꝑ byzos.

c Si quis aũt ecclie. z sic ecclesia vt vxor ꝑfert fisco. vt C. vnde vir z vxor. l. i.

d Jubem⁹. tam hereticoꝝ. nõ hereticos ab actiõib⁹ huiusmõi ꝓhiberi ꝙ z facit ad id qõ est. C. de iure emphi. l. fi. §. finaũt. z facit ad hunc §. C. loca. z cõ. cu. talis. z. l. milites. z. l. fi.

e Si aũt orthodoxus ecclesia. s. si ita é. z facit. C. ó her. si quis orthodoxe. in. prin.

f Si qs vẽdicari. s. ꝓcipim⁹

g Si vero ignorabat suari sic. ff. locati. si quis ignorãs.

h Orphanotrophi. sine satisdatione iudicatũ solui. Alienare. s. ꝓcipim⁹. z ꝓcordat. C. de epi. z. c. l. orphanotrophos.

i Subiacere. imo hodie ꝯ vt. j. de san. epi. §. economos vel in illa economis z alijs gubernatoribus.

k Rica. Ut fratrum filij quatuor hz partes in quib⁹ ꝙttuor corrigũtur leges. prima. j. e. expedit' vsqz ad. §. illud. scõa ab inde vsqz ad. §. qz vo mlieres. tertia ab inde vsqz ad. §. fi. quarta in. §. fi. lex p⁹ est vt fratr̃ filij ꝛc̃. 2ª vt mlieres ꝛc̃ 3ª z rursus ꝛc̃. iiij⁹. z vt similes ꝛc̃.

b⁹ hoc dari ꝓceptũ é lõgi⁹ fuerit tũc liceat illis qb⁹ hoc relictũ é. si aũt ps obligata ꝙsẽtit ꝙmutare legatũ z iurta ꝓ eo ꝓcipe r̃ddit⁹ idõeos z cũ augmẽto nõ min⁹ q̃rte ptis relicte q̃ztitatis". z nz plimis tributis fiscalib⁹ ꝓgravatos aut vẽdere si voluerint h⁹ legatũ z nõ min⁹ ꝓ ꝓcio ꝓcipe q̃z ex tali legato intra. xxxv. an. colligit'. ita tñ vt h⁹ ꝑciũ ad vtilitatẽ ꝑdicte venerabilis dom⁹. vbi relictũ é. ꝓficiat. Interdicim⁹ aũt scissimis epis res mobiles aut ĩmobiles sese q̃z mouẽtes q̃cũ q̃z post epatũ ad eos quoq̃o puenerint i. ꝓpos cognatos. aut i alꝫ q̃scunq̃z trãsferre psonas i captiuoꝝ vo redẽptõe z egẽtiũ pabula z alꝫ pias cãs aut ꝓ utilitate ꝓpe ecclie ex his expẽdere lñtiá hẽant: qcqd ex h⁹ i reb⁹ p⁹ obitũ eoꝝ i ipoꝝ facultate remãserit iubem⁹ hoc ad ꝓpetatẽ eccl'iaꝝ q̃ruz sacerdotiũ hũerit ꝓpetere: i illis. n. solũmõ reb⁹ lniam ei alienãdi aut relinq̃ndi qb⁹ voluerit damusq̃z añ epatũ ꝓbãt' hũisse: post epatũ vo q̃ ex gñe sibi ꝙiũcto ad eos ꝺuolute' sit qb⁹ ab ĩtestato vsqz ad q̃rtũ gradũ succedẽ potuerũt. Hec aũt oĩa q̃ dixim⁹ de reb⁹ q̃ post epatũ devolute sũt ad scissimos epos z i reverẽdissimis orphanotrophis z ptocotochis z noxocomis z zenodochis z gerũthocomis z oib⁹ alijs rectoribꝫ venerabiliũ domoꝝ valere ꝯcim⁹ i reb⁹ q̃ i tpe ꝓpe admistratiõis sm ꝑdictũ modum ad eos puenerũt. Si qs aut eps: aut clric⁹: aut cuiuslz eccl'iastici grad⁹ minister aut ecclie ꝺyaconisse moriant' sine testis z legitis successorib⁹ hoꝝ successio ecclie ꝓpetat i q̃ ꝓstituti fuerint. iubem⁹ aũt nullũ hr̃ticoꝝ: nz ꝓ ꝓditoꝝ nz ꝓ ẽphiteosi: nz ꝓ ẽptoꝝ aut alio q̃lz mõ res ĩmobiles accipe a q̃lz scã eccl'ia aut alio venerabili loco. si qd vo hr̃ticus ꝓ tali cã ꝑbuerit amittat. hõi vo rei venerabili loco a quo ét date sunt vẽdicẽtur rectoꝝ aũt dom⁹ q ipas res dedit hr̃tico ét oi gubernatõe r̃moueat' z mõasterio recludat' z vno ãno a scã cõione segregẽt' cũ hr̃ticis ꝑdiderit xp̃ianos. Si aũt orthodox⁹ possessiõez hñs i q̃ z scã eccl'ia aliẽauerit aut reliq̃rit. aut ꝓ ẽphiteosiz: aut ꝓ cõductionez aut ꝓ quálibz gubernatiõnẽ hanc dedit iudeo aut samaritano aut pagão: aut mõtão. aut arrião aut alij hr̃tico sctã eccl'ia eiusdez vicij h⁹ vẽdicet ꝓpetatẽ aliẽatõis Si qs aũt hr̃ticoꝝ i qb⁹ ét ꝓnũeram⁹ nestoriãos z acephalos z eutichãistas p̃tũpserit spelunca siue icredulitatis edificare: aut iudei nouã synagogã ꝓstituere loco ꝝ scã eccl'ia edificia sue ꝓpetati dẽdat Si vo ꝓ ẽphiteosim aut ꝓductoꝝ aut ét aliá quãcũq̃z gubernatoꝝ dedit possessiõz h⁹ i psone. si qdẽ scie bat dñs possessiõis ei⁹. qz hr̃tico hãc ꝓmisit oẽs reddit⁹ illi⁹ tpis qꝫ i ꝓtractũ trãsit ecclie ciuitatis sub q̃ possio ei⁹ ꝓstituta ẽ vẽdicari Si vo ignorabat' dñs possionis: qz hr̃tic⁹ cui hec ꝓmissa é ipm qdẽ dñm ꝓꝓ ignorãtiã indẽné fuari Hereticũ vo i vtroq̃z casu expelli de possessiõib⁹ z suã ibaz applicari fisco.

c Orphanotrophi' vo tutoꝝ l' curatoꝝ fũgat' offõ ita tñ vt ét sine satisdatiõe ꝙuẽiat' de reb⁹ orphãotrophis z ipis ꝓpis orphãis ꝓpetẽtib⁹. Res át ꝓpetẽtes alicui orphãoꝝ z publicis pñtib⁹ tabularijs aut sõ gestis monumẽtoꝝ in hac qdẽ r̃gia ciuitate apud mgr̃m cẽsus hãtis: ĩ puincijs át apõ iudices eaꝝ aut defẽsores locoꝝ orphanotrophos accipe z custodire z si necessariũ putauerit aliẽare ét z ꝑcia eoꝝ orphãis ꝓseruare aut alias res ꝓ illis emere: nõ át subiacere tutelarib⁹ aut curatoris rõnibus. Seruari át iubem⁹ venerabili orphanotropho cui⁹ regie ciuitatis z xenodochio qõ vocat' scẽ marie sanson: z sub ei⁹ ꝓstitutis gubnatiõe aut zenõi b⁹ aut venerabilib⁹ domib⁹ oĩb⁹ oĩa ꝑuilegia q̃cũq̃z hz maioꝝ scissia eccl'ia ꝓstãtinopolitana. Que igr̃ ꝓ pñtẽ legẽ ippetuũ valitura nr̃a sanxit trãq̃litas: tua celsitudo edictis soleniter i hac regia vrbe ꝓpositis ad oĩum studeat puenire noticiã. nos. n. ꝓuidebimus q̃tenus sine collatoꝝ dispendio fiant etiam i puincijs manifesta.

Et ne ꝓ nrã ignorãtiã paruer' ꝙ autatiõz frũm alcẽdẽtib⁹ ét extãtib⁹ vt mleres ñ insinuata añ nuptiali donatiõe nõ ledãt' nõ insinuãs aũt vir l' si ꝓpetat nuptiale lucrũ eo nõ fruat'. Et rursus vt mulieres nõ secũdo nubẽtes dñe sit pt' spõsalicie largitatis q̃ztũ ps facit vni⁹ filij: z vt siles sint pene vtriusq̃z sex⁹ dũ sunc cã rõnabili repudiũ mittatur. Rub.

Nostras leges emẽdare nõ piget'. vbiq̃z vtilitatẽ subiect' iuẽire volẽtes. Ademim⁹ igr̃ scripsisse legẽm̃ ꝙ quã iusm⁹ vt si qs moriat' relinq̃ns frẽs z alteri⁹ fris filios ꝓmortui ad sititudinẽ frũz z ꝓmortui fris filij ad hr̃ditatẽ vocẽt' pr̃nũ ad igredientes gradũ z illi⁹ ferẽtes portiõz. Si vo moriens reliq̃t aliquos ascẽdentiũ z frẽs ex vtriusq̃z parẽtib⁹ ꝙiũctos sibi" z filios ex ꝓmortuo frẽ frẽs qdẽ iussim⁹ ꝓ ipam legẽ cũ pẽtib⁹ vocari fris vo filios excludim⁹. Hoc itaq̃z iuste corrigẽtes sãcim⁹ ut si qs moriẽs relinq̃t ascẽdẽtiũ aliquẽ z frẽs q pñt cũ pẽtib⁹ vocãi z alteri⁹ ꝓmortui fris filios' cũ ascẽdẽtib⁹ z frẽs vocẽt' z ꝓ mortui fris filij tãtã accipiãt portiõz q̃ztũ eoꝝ futur⁹ erat pr̃ accipe si vixisset Hoc vo sãcim⁹ de illis fris filijs quoꝝ pr̃ ex vtro. q̃z pẽte iungebat' defuncto z absolute dicimus ordinem quãdo cuz solis vocantur fratribus eũdez eos hẽre iubem⁹. z qñ cũ frib⁹ vocãt' ascẽdẽtiũ aliqd ad hr̃ditatem hoc iubẽtes ex klis Januarijs pñtis idictõis vndecime. Illõ dignũ quo q̃z cõrectõe aliq̃ iudicãtes eẽ ptẽ hec pñtis facim⁹ legis: ex ipo. n. rex iuenientes expimẽto necessariũ eẽ mulieri b⁹ act' monumẽtoꝝ añ nuptiales donatões insinuari Et si vl' ꝓncipalia i

l Nostra. s. piget meli⁹ é seip̃m corrigere ꝙ ab alio corrigi expectare. vt. s. de nup. §. ij.

m Legem. s. de heredi. ab intesta. §. si autem defunctus. in fin. §. quam corrigit hic.

n Sibi. s. similiter reliq̃rit. Forte. repete reliquerit.

o Hoc itaq̃z ad hereditatẽ. q. d. idez é ordo cãus z ius siue bi nepotes cũ solis cijs vocant'. siue cuz cijs z supioribus.

p Filios. s. relinq̃re

q Illud quoq̃z per monumenta. credit' ergo exẽplo. vt. C. ó re iudi. l. fi. z sic ꝯ. s. vt spo. lar. §. ad hec so. hic fuit facta insinuatio coram ordinario iudice vt pz ex sẽquẽtib⁹ qz sic dicit ꝙ debet fieri tũc. n. exẽplum valet vt hic. z ff. de admi. tu. l. chyrographis. z. C. de testis. l. publicati alꝫ si non sicut insinuet nõ valet vt in ꝓxis.

r Donumñta. i. exẽpla ꝓmi instri z exẽplificata coram iudice

Sancimus. qui ꝓ eis puta patres.

t Confici. vt coraz defensore ciui. vt in aut'. de defen. ci. §. nulla. z. C. de donat. in hac.

v Exactiões. quia extitit casu mlier pacta est ó lucrãda donatione propter nuptias puta ꝑmortua vxore sm Jo.

x Donationis. scilz totius. Et. pro. i. Insinuatam. hic innouat. vt. s. vt sponsalicia lar. in prin. z sumitur hic qõ é. C. ó dona. propt̃ nup. l. fi. z aut'. e. decursuz in fi.

y Partis. idest datum ei lucrũ casu existente de quo pactus est de lucranda dote puta ꝑmortua vxore sm Jo.

ſtra peãt q facile ẽ p monumẽta' mri monij eis pdatio maneat. Sãcim^s neceſſitatẽ hr̃e viros ipos aut ẽt q p eis añ nuptias dõationes ſcribũt: ſi qngẽtoꝝ ſolidoꝝ trãſcẽdit q̃ztitatẽ inſinuare eã in actis monumẽtoꝝ in regia qdẽ ciuitate apud magiſtrũ cẽ ſus in puicijs ãt apud vniuſcuiuſq; ciuitatis defenſores aut apud quos oĩa talia documẽta ꝓfici' pñt. Si vo nõ inſinuẽt eas quãtuz qdẽ ad ptem mulieris ẽt ſic eas valere iubem^s. z ſi tp̃s fiat exactionis^a dõationis^a z tpis ei^o nõ opponi mulieri nõ inſinuatam fuiſſe dõationẽ. Si vo dotaliũ pacta z hoꝝ euẽt^o pti viri cedũt actionẽ do tis aut ẽt ei^o ptis^r nullã cum hr̃e iube m^s actionẽ ſi vo dõationẽ inſinuauit hoc ẽ actis monumẽtoꝝ ſicut dẽm ẽ viris hñtib^o ptãtẽ inſinuare dõatio nes p nõ inſinuatis piculũ i mulieri b^o iminere ineptũ nobis cẽ vr̃. Mr vero^a z mulieres ad fas nuptias nõ veniẽtes portione aliqua dignas vl tra eas q̃ fo nubũt eẽ putam^o. ſi qua amiſſo vero alteri^o abſtineat nuptijs hr̃e qdẽ eam vſũ añ nuptialis dõatio nis ſicut p^o ſãcim^b hr̃e vero eã ſi ,pp etatis tm̃ q̃ztũ filioꝝ quãtitas faciat vt ſm ,pp etatis rõez vni^o z ipa filij pſonã obtinere videat^c. hoc vo vale re nõ i mr̃ib^o ſolis iubem^o. ſz ẽt i pr̃i b^o z alijs aſcendẽtib^o volum^o ad fas nuptias nõ veniẽtib^o. Mr vo^a inter dixim^o dudũ p nr̃az legẽ z viris z mu lierib^o repudiũ mittere z tranſigere^e mr̃ionia niſi tũ q̃dã ſit cã nr̃e legi co gnita z penas hoc faciẽtib^o z viris z mulierib^o impoſuimus mutationez quãdã circa penã viri ac mulieris fa ciẽtes z ad meli^o hoc trãſformantes ſancim^o nullã eẽ differẽtiã quãtũ ad penã iter vir̃ z vxorẽ hoc p̃ſumẽtes ſz ij ſdẽ penis q̃ cõtra mulieres a no bis diffinite ſũt q̃ ſine cã nr̃e legi co gnita^a mr̃imõia diſtrahũt ẽt viro ſub di hoc^g p̃ſumẽtes z ſimiles penas eẽ i viro^b z in muliere. in delicto. n. eq̃li ,proximas^c eis iminere pẽas iuſtũ eẽ pu tam^o. Pdñtẽ igit^c generalẽ legẽ no ſtrã manifeſtaz tua glia faciat p edi cta ſolẽnia z his q in hãc maximã ci uitatẽ z q i ,puincia habitãt vt nullus oĩum q̃ ad ſalutẽ cõez ſancita ſunt a nobis ignoret.

De reſtitutione^e fideicõmiſſi z noie familie q^p vſq; ad quartum gradum locum habet z q^p familie nomine mu lier etiam co.tinetur

I. Bern au. pe. pre. pre. ſecundo.

Anta^a nobis hũanitatis cura ẽ neq; priuatas cognitiones q̃ videt^c nob qõnẽ excedere iudicialẽ legib^o nr̃is diffinire dignaremur nz cognitionẽ priuatã excedẽtẽ audire i iudicia p circuit^o lõgos litigãtes tra dere afflictioni. Alexander igr̃ glio ſus ſuggeſſit nobis multotiẽs hige riũ glioſe mẽoꝛie pr̃em ſuũ ſcribẽtez teſtm̃ noib^o iſtis vſuz. Volo ãt z iu beo meos heredes Cõſtantinũ qdẽ vir̃ clariſſimũ deputatã ei domũ cũ oi ſicut ſupi^o dcm̃ẽ z cõiũcto ei iure z ,paſtiũ qõ i cuparis ẽ cũ oi ſicut ſupi^o dictũ ꝓpetẽte ei iur̃ z domũ q̃ i an tiochia catamianũ Antimiũ vo dul ciſſimũ ,paſtiũ qõ i blacmias ẽ. La taeugeniũ z iulianũ gl'ioſe memorie viros z ,paſtrũ in ſũmitate ſin^o ſu ſtinti ẽ qõ quõdã Cataar chalurium gl'ioſo memorie Calliopiũ vo viruz clariſſimũ ,paſtiũ habitariũ ſiue ca phileteriũ alexandrũ vir̃ clariſſimũ ,paſtiũ qõ in venetijs ẽ nõ alienari nõ p vẽditionẽ ñ p dõationẽ nõ p cõ mutationẽ ñ aliter quolz mõ nz eijci nz alienare ipſã domũ aut ſupſcriptã ,paſtiã a meo noie z mea familia: fz ſi qd oꝛãdũ ẽ mihi fiãt ei^o filij z i filijs z i nepotib^o legitis aut naturalib^o ſi defũcti ſũt reliq̃re vnũ quẽq; eoꝛum quo deputatũ ẽ ,paſtrũ z dom^o taz i adiacẽtib^o huic regie ciuitati q̃z i an tiochiã filijs z nepotib^o ſinguloꝝ le gitis ac naturalib^o. credo. n q^p nõ de ponãt nz ſup naturalib^o filijs aut ne potib^o mcã diſpoſitionẽ z volũtatez ſi vero oio ſine filijs oẽs aut qdã aut vnus ex eis moriatur. q^p abſit volo z iubeo eos qui ſine filijs aut ſine filio futuri ſunt mozituri reſtituere ſuper ſtitib^o ſiue ſupſtiti eoꝝ fr̃i ſupraſcri ptas domos tã hic q̃z in antiochia: z p̃manifeſtata qnq; ,paſtia cũ oi eoꝛũ iure z oib^o ꝓpetẽtib^o ideſinẽter vacã te vz inter eos de fideicõmiſſis aut le gatis ſatiſdatione. volo. n. z iubeo ñ exigere eos ab inuicẽ h^o i ſatiſdatiõeſ preſumẽtes ſiue p̃ſumẽtẽ p̃ter meam pr̃nã z amabilẽ circa eos ĩtẽtionẽ exi gere fr̃es ſuos aut fr̃em ſatiſdationẽ i ,phibitis alienari reb^o oio eos fidei ꝓmiſſo cader̃. z hec qdẽ in teſtõ dixit ſcripſit ãt z codicillos h^o i z i ipis vſ^o eſt vbis. mãifeſtũ igr̃ facio q: duduz qdẽ in ſcriptiſ feci teſtm̃ z q̃ in eo ſũt fz placitũ mihi modũ diſpoſui volo z iubeo oĩa q̃cũq; eidẽ teſtõ ꝓtinẽtur z oĩmõ valere p̃eter illa ſola q̃ i hoc meo codicillo p̃muto: aut ſubtraho aliq̃ derelicta legata. volo igitur z iu beo ,paſtrũ meũ q^p appellat^c cuparia q^p i p̃edicto teſtamẽto Conſtantino viro magnifico filio meo dereliquit dari z ptinere p̃fecto poſſeſſionis: z dñij iur̃ hierio viro clariſſimo z euge ſtato meo nepoti filio Cõſtantini vi ri magnifici itegrũ ipm ,paſtrũ cũ oi b^o q̃ i eo ſũt p̃toꝛis z aſcẽſũ z deſcẽſũ oib^o z p̃iũctis ſiue illatis cũ claue do muũ. z ergaſterijs z balneo oꝛtis taz infra q̃z extra muros z ipodromũ z q^p in eo eſt oꝛtũ: z ciſternã z oĩa oĩo quocũq; mõ cõpetẽtia mihi inſuper iſto ipo ,paſtro dari qdẽ volo eũdez ,paſtrũ predicto viro clariſſimo mõ nepoti hierio facto ſue ptãtis p mãci pationẽ a ſuo p̃ep^o obitũ meũ nulla data lnia ei viro hõeſto nepoti meo ſz neq; his q ſiue ex hoc teſtõ ſiue ex teſtõ eiuſdẽ viri clariſſimi mei nepot^z ſuſcipiẽtib^o iura eius vẽdere aut per mutar̃ aut dõare alicui aut quocũq; modo alienare ipm ,paſtrũ aut ptem

Anta. manifeſtũ ſub trabo. nota ergo p:o opi. Jo. q^p in codicil lo poteſt adimi teſ. legatum relictum. lz non ſit teſt. con firmatum. z p:o hoc. ff. de ali. z ciba. lega. l. libertis. fz pla. z cy. Õ niſi ſint teſtamen to confirmati. z p:o ſe indu cunt de teſtament^z. l. here des palam. §. ſed q: poſſet. ſed certe in inſti tutione illa intelligimus vt mutari non poſſit niſi a capite oĩa fiant

3 a Actionem. ſ. in eo qõ excedit eaz q̃tita tem que nõ debet in ſinuari fz Jo. vt ar. C. de dona. l. ſiquis §. ſed in omnibus. z hoc in eo dico q^p vir vel mulier debet lu crari ex pacto in alio in quo non eſt pactũ lucrari cũ nõ ſit ſim plex donatio non eſt neceſſaria iſinuatio.

a Quia. vero puta mus. vt. ſ. de nupt. §. hinc nos. z. C. de ſcõis nupt. genera liter.

b Sancimus. ſ. per. l. illam. ſ. neq; virum qõ ex do. §. preterea

c Videtur. corrigit ergo qõ eſt. ſ. neq; virum. §. preterea. vbi nõ diſtinguebat

d Quia vero z vi ris que eſt. ſ. vt lib. ma. z aui. §. qz vero. legem dudum.

e Transigere. i. ſol uere Differentiã. q̃tum ad penam.

f Cognita. que cãe ſunt in predicta con ſtitutione. vt li. ma. z aui. §. qz vero pluri mas.

g Hoc. ſ. ſeparare matrimonia ſine cã legitime cognita.

b In viro. p̃. ſ. vt li. ma. z a. §. qz vero legem duduz. ſo. hic illam corrigit vt ibi dixi mus. alij dicũt hic equipa rare corporales penas non pecuniarias qõ nihil eſt.

i Proximas. nõ per argu. delictũ parem exigere penã vt. C. de epi. z cle. l. ſi qu q̃z fallit. ff. de penis. l. quedaz. z de incen. ru. nau. pedius.

k Rica. De reſtitutiõe. huius ſenſuz accipe ex Rica z ponit tm̃ de vno teſtõ in q̃ multa ſunt depoſita z de q̃ dam codicillo z litteram nõ lego niſi vt notẽ ar. vt. ĩ. e. §. manifeſtum.

m Nos igitur voluisse nō prohibitionem alienationis vltra filium non extendi nisi expresse dicatur. z facit. ff. ō le. i. filiusfa. §. diui.

n Nec. Et nulli iudicū habere loci Puatorem nisi certis in causis diuina concesserit iussio.

aliquā ex eo aut' ius pp qō volo eūdē ,pastrū siue domū adijcientē intra ianuas q' deducit circa venerabile ozatoziū scē ecclie manere p oia z ppetuare i mea familia z nūq3 egredi ō meo noie. volo aūt z iubeo si ꝓtigerit ꝑdictū vi3 hōestū meū nepotē hieriū mori puberē aut p' pubertatē sine filijs tm̄ ex legitio mr̄imōio ei ,pgenitis peuenire z ꝓpetere siue restituere possessionē ,ppetatē eiusdē ,paustri siue dom' viro magnifico ei' pr̄i ꝓstātino ſb eadē ꝓditiōe ñ aliēari aliqñ de mea familia aut de meo noie i istis qdē ipm ,pceder: higerij vo gl'iosissi domū q̄ i theopolit' adiacz ei z ex pr̄na i eū peuenit successōe alijs vēdidit pſōis: eā vo domū q̄ i hac felicissima ciuitate isup z p codicillos datū sibi ,paustr3 i qb' oīb' aliēatio iterdicta ē ꝓstātino gl'iosissimo ei' trālmittē filio. ille vo mox pgnātē reliqntez vxorē vita funct' rescripserit testm̄ p qō disposuit si ñ nascatur filij aut nat' ipubes moriat' tam̄rez suā mariā gl'iosissimā q̄z e' vxorē nobilissimā mariā i ei' vocari successionē: z qm̄ nata fuit filia z ipa pupilla z tenera adhuc etate ex hoīb' decessit i predictas nobilissimas puēre m̄res: reliq vo sbe q̄ i hac magna ciuitate sunt dom' insup z ,paustrū ex pssim i codicillos gl'iosissimo relicta sunt hierio locū fozsitā tā ex testō q̄z codiciilor ꝑmonib' adhibere ipe domū z ,pastrū defēdere sol' de higerij gl'iosissimi familia derelicta q̄ nunc z pmū hīs i higerio meo noie graduz sed hi q ,p maria z maria gl'iosissimis femis vba faciebāt. testi qdē vbis nullū dicebāt locū nz cū legit' alexādruz vi3 gl'iosissimū locū hr̄e tā ex hoīb' z locū hr̄e z vtrūq3 suū pficere ipm z circa cōstātinū gl'iose mēozie quā ad hos tā q̄z ad locū z alienātē ,paustrū qō ci derelictū ē sup qō aliēatōz ꝛeqliter alijsq3 ei pr̄ iterdicēs ꝓpetit z alios frūm ei' hoc facere z nr̄as leges: qm̄ oēs ꝓtinue i qb' tale aliqd dispositū ē trāsgredi defūcti volūtati oīb': silr substitutōz dicere vt nō pmittas eis i uicē pullātes m̄ctis ,p vna cognitiōe iudicis subijciāt'. Jō positas nos remēozare leges: alexāder vo gl'iosus magis qdē z de ,ppis alteruter r̄cte vi sus ē appellare: sup codicillū. n. sapiētē z de residuis reb' volūtatē suā defunctū faciētē familie reseruari volētē. sz i ,paustro iustiozib' vbis vlus nihil recte ei alienatōz ꝓferre illas exim piali hoc facere ipelléti iussione venerabilib' ,p his vbis vsa ē ps alterutra tā testatoris iterpretātis volūtatē q̄z nr̄is vtēt legib' q̄ sibi expedire putabāt. Nos igr̄ legis z testi iterp̄tatōz ,pposita ñ sola snia: sz lege ꝓplecti cognitiōis decisiōe putauim' oportere vt tā pntē qōem decernam' q̄z reliqs auferam' de h' i ꝓtētōe: vñ subtilius testm̄ ꝓsiderātes vbis ipi' inēim' hr̄ dib' demōstratis filijs aliēatōez iterdictā: qm̄ futuri eēnt sine filijs fūgi vita ñ vlteri' vo his q solūmō eis successerit filijs: sz sufficere defūctoz vt qz ad filiū stare iterdictōz. si. n. z ipi filios fliqntes moriāt' qō relictū ē nz i lōgiōe a filioz vita ab aliēatōis ,phibitōis voluisse facē codicillū vo i ,pastro solo fcm̄ ,phibere z his q ex testō higerio gl'iose mēozie iunioze dicim' res suscipiētib' ,pastrū aliēare: z. n. ist' q remāserūt velle defunctū ppetuc i familia māere sua eā qdē q̄ i qōnē deducta sūt talia cōsiderātes optere hūilitatis cognitōz i alijs qdē reb' q̄ ꝓstātin' gl'iose mēozie higerio seniozi de qb' ex testō fact' ē dōs nihil accipe ex his extimam' bñ sugerer: qōnē vacare vo i istis actōz nō alexādrū solū virū gl'iosū aut ei' filios nz successoz esse linqre higeriū gl'iose mēozie seior' filios nz aliū q̄ndā ex oīb' i ei' ꝓstitutū familia aut ꝓtra mariā z mariā gl'iosas feias occasiōe rez apō eas ꝓstitutaz aut cōtra alios agere apud quos res ꝓstitute sūt: tūc aūt i qb' futuro puenerint tpe i qb' higeri' gl'iose memozie ,phibens fecit alienatōz: aut oīo quo memoriā ,phibitōz z familie nomē z aliqō ius fabzicare ex hoc ut alijs higerij gl'iose mēozie filijs ipis alienātib' z ꝙuēientib' sicut z reliquoz aliēationib' z pmitijs leuarēt' z ipi z successozib' que pñt actōes ꝓpetere de h' z alijs quos appḥēdētes relinqm' intellectui: ad h' i nobis sufficiētib' iudiciū z legislatōez z hāc eē decisiōez i pntis cognitōz solū: sz r̄liqz vq' qb' ,phibitōes facte h' i successiōes tāte ,pcesserit z hr̄dū vltim' p mediū aliquē pupillū succerit: tūc. n. tps z exteris a familia pmi ,phibētes liniam hēbit ex pnti nr̄a lege trāsmittē res. cōz n. hāc fecim' legē: tā pntis cognitōis

yalde. nō malā cō suetudinez nō seruā dā vt hic z. C. de vsuris. l. eos. in fi. z. ff. ō le. z sena. con. qō nō rōne caret. z. C. que sit lon. consu. l. ij. i fi. z in decret'. di. viij. c. iij. z. di. xj. c. i. z in noua ꝓstōne Federici de statut'. §. i. i

z Aut gubernare. i. ad gubernādū quālibet rem. al's est i fra de q̄libet re debente al's de q̄libz redibente.

Q Uocunq3 subiectoz sub. pertinent.

p Inuenimus. sub. accipientes. ac.

q Iudicib'. repete inenim' l. vt. s. vt iudi. sine q̄quo suf. §. fiant. z fi.

r Cuitate. sed idem ,phibz vt de colla. §. ad hoc ,phi.

s Uocauerit. al's exegerit. idem fiūt necessitates nutrimēti. ac.

t Expulsozes. subaudi desinant.

v Nulli vero iubem'. vt. s. de man. prin. §. illud.

x Emphidromecij. genus expense.

a ¶ Debentē. i. ad acquirendū debentem aliquam rem.

b ¶ Super hoc. ita iubem⁹ fingiť ergo cautū esse vbi nō est cautū. vt. ff. de his vbis ť. C. de rei vxo. act. in prin. ť. ff. si cui pl⁹ q̄ per. l. fal. l. i. in fi. i. ff.

c ¶ Descriptiōez puta inuentariū.

q̄z post hāc eueniētiū taliter ꝓhibitiōnē tā eueniētē tūc oirimētes cōtētiones q̄z eas q̄ future sūt rescecantes.

Vt nulli iudicū liceat habeř loci seruatorem: nisi certis in causis diuina cōcesserit iussio.

I Dem au. petro. p. p.

Quecūqz ad vtilitatē nr̄oz subiectorū itētionē hr̄e sp̄ uenim⁹ diuersas lesiones nostris subiectis iferri ab emissis vicarijs i ꝓuincias ab aliqb⁹ ciuilib⁹ ť militarib⁹ iudicib⁹ ť de hoc dudū legē scripsim⁹ pticulare aliquā faciētes rei emēdationē nūc vero pfecte iuuař nr̄os subiectos studētes sancim⁹ nullā luīaz hr̄e ꝓ tpe pfectos tā oriētis q̄z illirici ꝓtoriorū aut comittem largitionū aut comitez ꝑuatarū locoz seruatores destinare in ꝓuincijs aut ipos ꝓuinciarum iudices facere ť ꝓpr̄ij cinguli loci seruatores emittere. sed neqz vicarios iudices in ꝓuincijs creditis locis seruatores emittere in q̄lz ciuitate soluz vo iubem⁹ eē loci ꝑuatores p̄fecture i hosdrimia ť i mesopotāia. ť si necessitas vocauerit in alijs locis tpe expeditiōis pro nutrimentis eius destinato. ť hoc qdē p nr̄am iussionē his insup iubem⁹ vt nz mgr̄imilitū nz ducēs in ꝓuincijs i qb⁹ administrař iust fūt loci ꝑuatores vt hicolitas aut latronū expulsores si vo cōtigerit necessitate faciēte luc mgr̄osimilitū siū duces destinare p nr̄az iussionē i alijs locis tūc fieri loci ꝑuatores ť hōc fz nr̄am p̄ceptionē. ¶ Nulli vo liceat ciuili aut militari iudici ꝓcūire ꝓuiciam sine cā necessaria. si vo aliq̄ necessitas vocauerit tale aliqd fieri expēsis ꝓpr̄ijs hoc fieri iubem⁹ ť tā iudices q̄z competētes eis ť obediēs eis offm̄ neqz vero angarijs aut his q̄ vocāt ephidromecij aut alio quolz dispendio grauari nr̄os subiectos neqz ꝓsuetudines noīare aut q̄reř quas forsitā aliq̄ p̄dictoz i ꝓpr̄ū lucrū iuste aduenerūt male. n. adiuēta maleqz ꝓsuetudies nz ex lōgo tpe nz ex lōga ꝓsuetudine ꝓfirmēt. ť sciētib⁹ oīb⁹ p̄dict⁹ iudicib⁹ ciuilib⁹ ť militarib⁹. q̄ si aliqd p̄ter hec fiat ť q facit loci ꝑuatorē xx. auri libraz iferat penaz ť cingulo spoliabit. ť q fieri se acqeuit cadēs ꝓpr̄ia substātia exilio subijciet. ad maiorez aūt nr̄e, dispositionis cautelam iubem⁹ p loca epos ť ꝓuinciaz rectores ť eos q citates habitāt nullū contra p̄ntē nr̄am dispositionē suscipeř bicolitā aut latronū ꝓsecutores oīno eni nullū iudiciū ciuiliū ť militariū ꝓstitutū i ꝓuincia habere loci ꝑuatorez ꝓcedim⁹. p̄cipue qdē iubem⁹ ꝓuinciarū rectores sic recte ꝓuersari aut res gubernare aut si necessitas fiat de q̄lz re debētē q̄ri aut gubernari ad ꝓuincias aliq̄z destiař. si vo op⁹ fuerit trāsmitti aliquos i ꝓuincijs occasiōe publicaz exactionuz aut quorūlz emergētiū q̄relaz nz ordinē nz nomē hr̄e loci ꝑuatoris ōstiat⁹ vo i ꝓuinciā nllm qdem in subiectis iferat dispēdiū creditū ñ sibi op⁹ ipleat iudice ꝓuicie eū ť ei⁹ officio adiuuāte. si vo hic cōtra ipz iudicē forte accusatū trāsmitti tē iubez⁹ ť ꝓuiciale offm̄ obediř ei quē admōz. n. ꝓhibem⁹ loci ꝑuatōel fieri ita oē p̄clz iubem⁹ hr̄e iudices ꝓuiciarū ť eoz officiū vt solicitudinē faciant tā publicaz exactionū q̄z locorū qetē ť vt ois iustitia ť lesio suspēdatur i qb⁹ vero ꝓuincijs aut iudices aut edictōel sūt fiscaliū ť op⁹ hūerit ť ali qō adiutoriū iubem⁹ iudices ꝓuinciarū ť officia eoz oē solatiū ť studium eis ꝓferre vt sine ipedimēto fiscaliū exactio ꝓcedat. ť oēs q̄ mote fuerint siue ciuiles siue criminales cāe ť ꝓpetētes ꝓuinciarū iudices ipos iubem⁹ igrere vt illi piculo ꝓpr̄io has discutiāt ť legitimū finē eis iponāt. superⁿ hoc āt iubem⁹ ꝓuinciaz iudices moz q futuri sint cigula suscipe siue p̄ntes siue abūtes sint cautelā ipēdere tā p̄fecture q̄z nr̄is largitionib⁹ ť comiti ꝑuataz ꝓ iferēdis pecūijs vnicuiqz p̄ dictaz dignitatū: ceū ť si nō caueāt tā q̄z faciētes cautelā ita iubem⁹ eos: ť coz officia subiacere p̄dictis dignitatib⁹. In illis vo ciuitatib⁹ ť ꝓuincijs volum⁹ iudices periclitari pro fiscalibus ť exigi in qbus neqz scrinarij neqz iudices neqz alij qdaz ꝓpo piculo exactiōz faciūt. ¶ Et hoc puenit ad nos q̄ qdā ꝓuinciaz iudices ita iniq̄ agunt occasione lucroz vt neqz testā cōcedāt facere nz facta insinuare neqz nuptias aliq̄s faceř aut sup nuptialib⁹ dōationib⁹ monumēta ꝓponere nz defūctoz corpora sepultura tradi nz rez descriptionē ꝓcedūt fieri aut aliud qd h⁹ i agi aut ex gest⁹ aut ex testionijs ppea interdicim⁹ oīb⁹ iudicibus tā ciuilib⁹ q̄z militarib⁹ ť eoz officijs aut alij cuilz tale aliqd p̄sumere. ¶ Si vo qdā h⁹ i odibilē rē i quolibz loco nr̄e reipu. p̄sūpserit agere aut mistrare ei q hoc p̄sūpserit facere iubemus h⁹ i extra cīgulū factos i exiliū deportari ť ō i ba eoz eueiens dispēdiū lesis i duplū restituit ñ sublato eis nz alio qdez ex legib⁹ adiutorio. ¶ Dem vo da m⁹ luīaz locoz scissimis epis ť ꝓmatib⁹ ciuitatū h⁹ i p̄sūptiones ꝓhibere ť studere vt hec oīa sine ipediměto ť sine dispēdio fz legū virtutē ꝓcedāt ť ō his nobis nūciare. Illas vo q̄ fz legeſ offerūt appellatiōes suscipe volum⁹ oīo iudices ť eos q fm nostras iussiones spāliter. q̄ ť a diuis lz appellare iudicib⁹ audiūt siue maiores siue miores sint ť edere gesta sine aliqua dilatiōe litigantib⁹ vt qō legitia de his ꝓcedat. Sup hoc iubem⁹ appellatiōe porrecta fz leges nz exactione fieri nz possessiones rez trāsferri vsqz ad diffinituz sup ea iudiciū. q̄m vo ꝓtigit adulteria aut rapt⁹ mulier aut homicidia aut alia q̄lz cria i ꝓuincijs comiti iubem⁹ ꝓuinciaz iudices oīa fz leges vidicare ť peccātes tenere ť nō alios ꝓ alijs aut ex qbus natus sunt vicijs q crimia p̄sumpserit aliuz ꝓ alio ꝓpr̄ehendeř aut dānuz eoz iferre

d ¶ Restitui. nō in duplū teneri illū qui impediuit aliquid mibi reliqui olim percipiebat q̄ testatoz volebat certa fisco deberi. vt. ff. ad treb. l. iij. §. fi. ť dicti. §. vt cū de ap. coz. §. si cō iunctus.

e ¶ Illas vo iudices si ē recipienda appll'o iudex eaz recipe dz al's punit vt hic ť. §. ō iudi. §. nr̄os. ť. C. ō ap. l. q̄m ēt si a ꝓncipe sit delegatus. ť tunc ad ꝓncipē appellat: vt h. ť. C. q̄rū appel. nō re. per totū. ité si nō est recipiēda nō recipiť vt q̄ prefect⁹ sentētiā dedit vt. §. vt spon. lar. §. illud.

f ¶ Quia ab. interpositio.

g ¶ Dilatione. C. de ap. iudicib⁹. ō ibi dicť infra. xxx. dies dz edere sic sine dilatione. vñ hanc sm illam ť dic sine dilatione. s. maiore.

b ¶ Super hoc fieri. nam nihil est innouādū ap. pen. vt C. ō ap. l. iij. ť. ff. nihil noua. per totū.

i ¶ Quoniam vero al ios. vt C. de penis. l. sancim⁹. ť. ff. de pe. l. crimen.

k ¶ Vicis. nō ꝺ ptātez q̄ punit ꝺctam ꝑ aliq̄ delinq̄nte

l ¶ Comp̄hēdere. vt. §. vt nō fiant pig. §. i. ac.

m Homib⁹. vt.ſ.ō mā. pri. §.oz.z plene dices.j.e.§.f.

n Si vero quis deffinita vt requirant z bona eius notē tur. vt.ff. de requi.re.l.i.

Ultimo nō eplaz mitti vt hic z.ſ. de q̄ſto. §.dam⁹.sic z cū q̄rit⁹ fugitiu⁹. vt.ff.ō fu. l.i.§.i.ac.

o Compiebēdere.sic ergo inuitus ad locū vbi deliquit trahit' sed vi q̄ ita demū ibi cōueniat' vel accusat' si ibi inueniat'.vt.ff.de iud.l.heres absēs.in prin. q̄ est ō. spāle est in delict/ ſm Jo. vt hic z C.vbi de crimi.agi.oz.l.vlt. z.ſ.vt iudi.sine quoq; suf.§. necessitatē. z idez erit.vbi cunqz certe psone co mittio mandat' vt p̄sidi.vt.C.ne li. po.l.i.z vbi de coart.li. cō. l.vlt.sed in ꝯctib⁹ si ibi nō inueniunt' bona q̄ ibi hz possi dent'. nō tñ inuitus reducit' si alibi verset' nisi hēat fozū vel domiciliū. vel als latitat tunc.n. pōt idē q̄ in crialib⁹ dici azo. vel si velis dicas vt sup. Ōtra lege dixim⁹.

p Et hic quiescat vel qz finitū est ei⁹ offm̄ vl' decessit.

q Accipiat iussiōz nr̄az.al.

r Insinuet.ōducat i pu.acta

s Rescriptū.sed qūo hic est z.j. pri. cognoscit succesſoz eū morte mādatarij iure dictio expiret vt z als mandatū.vt.ff.de iurisd.om.iud.l.z q̄.§.ideoqz/ ℟. hic nō p̄sone ſz officio fuit facta p̄missio vel delegatio.

t Si vero iussio. ñ.n. facile ō publicā vtilitatē p̄cedēdū est ℟ptū. vt.ff. ne qd in lo. pu.l.ij.§.sigsa p̄cipe.z.C. si ō ius vel vt.l.pu.l.fi. z.de p̄cibus imp.offe.nec dānosa Ideoqz scōa iussio exigit' vt h.z.ſ.ō mā.p̄n.§. deiñ coll. q̄ meli⁹ deliberat' q̄ si vna tm̄ ar.ſ. vt cū de ap. cog. §. si hs p̄ti.colla. viij.

v Si vero p̄cipientez. h vi negari nō posse iurisditiōm finiri qñ mortuus delegatus fuit vt hic fuit.vt.ff.de iuri. om.iu.l.z q̄ i.§.ideoqz.naz si ēt in dignitate vel in offō p̄cepit ñ durat vltra tps suę administratiōis. vt.ff.ō pe. l.fi. ℟. pōt dici q̄ hic cepat delegatus.z hs inuit cū dicit fact⁹ fuerit iuder. vel dic q̄ succesſoz confirmaut. vt arg. ff.de iudi.l. venditor.§.fi.z §.iudices vel hic nō fuit de legatio.sed iussio q̄dā. Itez qō subiscit pro ñ scripto esse s.q̄ iussit p̄ceps. vl' p̄cepit iuder qūo sniam sui p̄decesſoris infirmat.vt.ff.ō re.iu. l.paulus. ℟.z.C.sen. rescī. non pos.l.i. ℟.auctoritate.l. hic fit. vel verius nō rescindit sed rescisuz declarat. nā ipo iure nō valet q̄ in p̄iudi cū publice vtilitat' factū ē. vt.C.si ō ius vl' vti. pu.l.fi.

x Quia vero phibem⁹. nō ñ valere ōctū sup libero homie hz filio debitoris. vt.C. re vicijs ſz nz pignorantes facere pp peccātē aut crimīs vindictā ,ppij lucri cāz iferre aut delinq̄ntiū res ,ppū lucrū facere.nos.n.reos qdē ex legibus pēas sustinere volum⁹.dāna vo subiectis nr̄is aut lucrū ex hoc iudicij b⁹ aut eoz hoīb⁹m sū officialib⁹ fieri nullaten⁹ p̄cedim⁹ ut pp eoz deside riū ueniāt' iniuste aliquos castigātes aut peccātes vēdere: si.n. p̄ter hoc fiat ipe ,puicie iudex oē ex hoc accidēs dā nū lesis medebit' z supplicijs subiectus exilio tradat' z p̄siliari⁹ ei⁹ silē sustinebit suppliciū si factis a iudice cō traria legib⁹ i scriptis p̄sentiat: offm̄ vo ei⁹ z aliq citra hoc pp lucz ,ppū ei obsecūdāt nō solū dāna lesis p̄pellē tur restituere ſz culpabiliozes eoz legalib⁹ supplicijs subiecti exilio tradēt'

Si vo' qs p̄hebēsoz criuz latuerit aut reliq̄rit ,puicia illa i q̄ cria ōliqt iu bem⁹ legitīs edict' a iudice vocari eū z si nō obaudiat illa i eo ,pcedē q̄ nr̄is legib⁹ diffinita sūt. Si vo cognoscāt' q̄ i alia ,puicia degit iubem⁹ ,puicie illi⁹ iudicē i q̄ peccare qd h⁹ i ōtigerit epla publica vti ad ,puicie illi⁹ iudicē in q̄ delinq̄ns plōa deget: ille vo q publicas suscepit lras piculo suo z offi cij sui p̄hēdere h⁹ i z ad iudicē ,puin cie trāsmittere i q̄ peccauit supplicijs legitis subijciēdū Si vo q publicā epla suscepit neglexerit hoc facē aut officijs e⁹ tradere aut ipata neglexerit tūc z ipm iudicē q̄ttuoz auri libras z offm̄ ei⁹ ,p pena iferre iubem⁹. Si vo iudex aut aliqs officij ei⁹ pp lucz h⁹ i psoná nō p̄hēdat aut' p̄hēdēs nō trāsmittat.z hoc agēs puicat' spoliat⁹ cingulo exilio tradat'. Et hoc vo iubem⁹ obſuari ab oi administratione: vt si ꝯtingerit i scriptis nr̄am iussionē fieri ad a'iquē iudicē z inter ea iste qescat' ab administratōe.is q post il luz suscepit dignitatē accipe' eā z insi nuet'.z si qdē puata ē cā z iplere eā z assequ quēadmodū ad eū ,pmeruit re scriptū'. Si vo h⁹ i scriptis iussio' publicū respiciet iqret eā z siqdē non ledat' fisc⁹ q̄ in ea p̄hēsa sūt adipleat Si vo ad lesiōz ē fisci nihil sup ea oī no agi nunciare vo nobis p̄mū vt fa nr̄a fiat ō hoc iussio Si vo z p̄cepta cuiusz iudicis sint: z p̄suq̄z ī sinuēt' hec āt p̄cipiētē aut ad quē p̄cepta fcā sūt ꝯtingerit remoueri de cingulo: z sic q fact⁹ fuerit iudex hoc suscipiat z exigat si legitime facte sūt. si vo ꝯtra legē aut ꝯtra publicū fcā sūt hec n nō scriptis cē iubem⁹ Quia vo h⁹ i ini qtatē i diuersis locis nr̄e reip. cognouim⁹ admitti: qz creditores filios de bitoz p̄lumūt retiere: aut i pign⁹ aut i fuile misteriū: aut ,ditōz hoc mōis oīb⁹ ,phibem⁹ z iubem⁹ vt si qs h⁹ i aliqd deliq̄rit nō solū debito cadat.sz tantā aliā q̄ztitatē adiciat dandā ei q retēt⁹ ē ab eo aut parētib⁹ ei⁹ :z post hoc ēt corpalib⁹ penis ipz subdi a lo ci iudice qz psonā liberā ,p debito p̄tū p̄sit retinere aut locare aut pignorare Et illud vo p̄uidim⁹ ,p subiectoruz vtilitate cōrigere: vt si q̄ mulier credi ti' instro ꝯsētiat ,ppo viro aut scribat z ,ppā dotē aut seiā obligatā faciat inbem⁹ nullaten⁹ h⁹ i valere aut tene re si semel siue mltotiēs h⁹ i aliqd p eadē re fiat siue p̄uatū siue publicū sit debitū: sz ita eē ac si nz scriptū eēt nisi mānifeste ,pbet' .qz pecūie i ,ppā ipius m'ril vtilitatē expēse' sūt. necessariū' vo credim⁹ z illud ꝯpetēti adiutorio emēdare ut nulla mulier de q̄lz re iclu dat' aut custodiat' .sz si qdez ,p fiscali b⁹ debit/ aut p̄uat/ pulset' sz legē m'r aut p virū suū :aut p se: aut p quā vo luerit p̄sonā legitīe rn̄deat z trāsigat rē. Si vo vidua sit aut ñ a p̄ncipio viro ꝯiūcta: liceat sibi mlieri: aut p se aut p quos voluerit ,ppa iura ,ppone re sz legē: eū vo q p̄ter hoc p̄lūpserit agere aliqd p̄dictoz iubem⁹ si qdem maiozes iudices sint .xx. auri libraſ: si vo miozes sint decēnarū libraz auri pene subiacere obediētes eis i p̄dictis cāis spoliatos cingulo penis subijci z i exiliū destinari. Si vo mlier post legitimā āmonitōz noluerit ī stituere aliquē q ,p ea rn̄deat.aut litigās victa sit: nec sic ī cludi aut custodiri eā: sz legitīe i ꝯpetētib⁹ ei reb⁹ ,pcedere. Si vo crimē sit q̄ iferē mulieri i quo ne cessariū ē ipaz custodiri si qdē fideius sorē p̄sone p̄stare pōt ipi credit' .si vo iurauerit nō posse le dare fideiussorē iuratoriā cautiōz facit de obseruatōe iudicij. Si vo grauissimū' inuēiat' crimē i quo accusat' in mōasteriū: aut i asilsteriū mittit' aut mulieribus trada tur p q̄s pōt.p.z liber custodiri dōec cā māifestet' .tūc aūt illa ,pcedāt i eā q̄ legib⁹ definita sūt.nullā.n. mulierē ,p pecuniaria fiscali siue p̄uata cā aut ,p crīali quolz mō aut i carcerē mitti ꝯcedim⁹: aut a viris custodiri vt ñ p h⁹ i occasiōes ueniat' circa castitatē iniu riate.monasticā āt aut asilsteriā p nul lā actiōz trahi ꝯcedim⁹ de ,ppis mōa steriis aut assisteriis. Si q̄s vo adulterij crimē ,pbet' iubem⁹ illas penas peccātib⁹ inferri q̄s ꝯstātin⁹ diue me morie disposuit z illis silib⁹ subijciē di pēis: q medij mīstrij h⁹ i ipio crīni facti' sūt: de q̄bus vo adulterij: si hēat vroz dotē z pp nuptias donatiōem ei saluari.aut p̄tē a nr̄a lege' datā si do talia instra n ō subsecuta sūt reliduaz vo ei⁹ ſoam: si qdē sint alcēdētes aut descēdētes vsq̄z ad tertiū gradū acci piant hi ſm ordies z grad⁹: si vo nō sunt h⁹ i aliqd fisco applicari hec iubem⁹ Adulterā' vo mlierē ꝯpetē tib⁹ vulnerib⁹ subactaz i mōasterio mitti.z si qdē itra biēniū recipe eā vir suus voluerit p̄tātē ei dam⁹ hoc face re z copulari ei nullū piculum ex hoc metuēs' z nullaten⁹ ,pterea q̄ in me dio tpe fcā sūt nuptias ledi: si vo p̄dictū tps trāsierit aut p̄usq̄z vir r̄cipiat mulierē moriat' tōdi eā z mōachicū hītum accipe z hītare i ipso monaste rio in oi ,ppe vite tpe.z si qdē hēat de scēdētes duas ptes' accipere eos fre ſm legū diuisas ordinem: reliq̄z vo de act. z ob.l.ob. est. ēt p̄e volente vel pignorante. vt.ff.que res pig.ob. pos.l.fi. z.C.q̄ res pig.l.q si filios. nisi in casu i q̄ z vendere p̄mittit'. vt.C. de pa.qui fi. di.l.ij.

Parentib⁹.in q̄rū ptate est z agentib⁹ ei⁹ noie azo.sed vi in q̄druplū vt.ſ. vt nō fi. pig.§.i. sed ibi in alio casu dicit Jo.

y Crediti. nomen gñale est vt.ff.si cer. pet.l.i.

z Illud. multotiens imo si ꝯsensit multo tiēs dz sic teneri. vt ſ. vt immobile ante nup.do.§.i.ō so. hic illā corrigit s'm pla. z.C.ad vell'. antiq̄. z.l.si mulier. sed ℟. z alij dicūt hāc loqui qñ p̄o marito inter cessit qz q̄to cit⁹ ,p eo intercedit tanto facilius ei succurrit ne mutuo z.C. vt.ff.ō dona. iter vi.z vxo. l.i.

a Expense vt ō creditore ecclie dicit.ſ. de ali. z emphi. §.si vo.colla.ix. aut epo z excipe silīter si ipa circūuenit creditorē vt.C. de distra.pig. l.si mulier. Item ex cipe alios casus q̄s dixi .ff.ad vell'.l.i.in p̄ncipio.

b Necessariuz de q̄ libet.i. ,p qualibz.

c Suum. vt.C. de ,pcu.l.ij.z.l.marit⁹.

d Si vero crimen iudicij forte ēt hs iurat q̄ fideiussorem dare nō poterat. vt ſ. de litig.§.ad excludendū. colla.i. z nō q̄ fauetur mulieri vt hic.z.C. de of. diuer.iu.l.i.secus in mare. vt.C.ō custo. reo.l.ij.z.iij.

e Si vero grauissimū assisteriis vt.j.ō san.epi.§.si quando colla.ix.

f Si quando vero constantinus.C. de adul.l. q̄uis.

g Facti. vt.j.de raptu vir.in prin.

h Lege. vt. ſ.vt lima.z aui.§.q̄ vero. Legem vndū coll'. viij. z.C. de repu.l. vltima.

i Adulteram.i monasterio sed vi alteri corpi ad puniendum nō dari vt.C. de pe. l.ne quis. q̄ est ō so. hic spāle z illa ō corporibus nō cā regali factis intelligit.

k Petuens. h corrigunt oia iura in q= bus cauet vt marit⁹ in adulterio depben= sam nō detineat. vt ff. de mino. l. auxiliū §. in delictis. neqz dicat aliquis qp hic loquat qñ ignorabat marit⁹. nā eo casu ēt iure veteri poterat retinere eā cū sua scientia poterat obumbrare. vt. ff. de adul. l. maritus.

l Si vero p̄dictū habitū nō tñ est monachū ſm Jo. qp ex eo ꝓbat qz pacta dotalia locū ñ hñt nisi ea mortua vt .j.e. in fi. huius. §. Si aūt eēt monacha ꝺ eēt qz ꝓ mortua hēt. vt. c. C. de epi. & cle. l. fi. §. i.

m Quas ptes. imo videt qō tñ legitimaz hēant filij vt. j. ō san. epiſ. §. si qua mulier que est ꝺ so. h ꝓ illaz corrigit. vel hic qñ i uita ingredit plus habēt filij ibi qñ volēs minus hñt. ſ. tertiaz & ecclia duas ptes & eodē mō opponit. j §. pr. & eodē modo soluitur.

n Uncias. sed cū filij loco mōasterij habētur vt. j. ō san. epi. §. sed hoc pñti coll. ix. qz nō est p̄ia cā filioz vt. s. de her. ab inte. §. i. ℞. h loquit qñ iuita iurauit si aūt volens monasteriuz p̄fert ascēdentib⁹ vt ibi. vel dic qp bui⁹. l. tpe nō p̄sumebat ecclia p̄o filio. vñ potior erat cā parentū vt hic. sed hodie sic p. l. ꝓiā. vñ ſm hoc hec corrigit & parentes nil hēbūt vel verius hic non se monacauit. sed tñ tondit.

o Seruant. pz ergo qp ꝑus nō fuit facta monaca. l fuerit tō sa. sed nemie ꝓbato adultio marit⁹ ēt siñ pacto dotē lucrat. vt C. de repu. l. ꝓsensu & s. vt li. ma. & a. §. qz vero plurias. col. viij. ℞. corrigit ſm quosdā. vel dic qp cū est ciuilit ꝓiuncta maritus dotē lucrat. sz cū accusata & damnata crialiter substātia diuidit vt hic vl'ls cuz eē neus accusat illud cum maritus.

p Delicti. i. delictū

q Dater. hec vba cancellata sunt in quibusdā libris & dsit eā esse notā. sed ꝺ eos tertiā ptē monasterio i quo mittit dari. Si vo descēdētes nō fuerit sz ascendētes nō iueniāt nō cōsētiētes h⁹i iiqtati q̄tuoz vncias eos ſm leges diuisas accipe octo vo vncias dari mōasterio i quo icludit h⁹i mulier. h vo nz ꝺscēdētes nz ascēdentes hēat: aut ascēdētes ꝓsenserit h⁹i iiqtati omnē ei⁹ sbaz accipe mōasteriū illi ꝓuādā vt p oēs casus viro pacta dotalib⁹ illata instris fuēt. Qz vo aliq nīaz legē trāscēdeā studuerūt iq euidēt cās enūerauim⁹ ex qb⁹ solū repudia pnt trāsmitti aut a viro aut a mulier: iubemus p̄ter illas cās nullo mō repudia fieri aut p̄cōsensū nuptias solui & ꝓcedere iuicē delicti. Si vo p̄terea a nobis diffinitas cās p̄sūpserint aliq solu ere mrioniū iubem⁹ si qdē descēdētes hūerit siue exipo siū ex alio mrio nio sbaz eoz illis dari ꝑz legū ordinē & tā viz q̄z mlierē i mōasterio omitti i oīb⁹ vite suet tpib⁹ & sigloz facultatib⁹ q̄ternas vncias mōasteriis i qb⁹ mittūt separi viro nihilomin⁹ nz vsū hūte date ptis filijs qñ pr'rez filij in ptāte positi ñ hz vsumfructū. Si vo descēdētes ñ hēat sz ascēdētes iueniāt ter tertiā ptē sbe accipe eos: si vo ūiqtati solutiōis mrioniū ꝓsēserit duas vo ptes mōasteriis in qb⁹ vnusqsqz mittit separi. si vo nz descēdentes nz ascēdētes iueniātur & ascēdētes ꝓsēserit facto iubem⁹ oēz sbam monasteriis i qb⁹ missi sūt dari vt ñ pp hūc cōceptū & dei iudiciū ꝓtēnat & nīa lex trāsgrediat sz & mistros talis solutionis nuptiaz aut q h⁹i certa instra cōposuerit cōpozalib⁹ pēis sbjci iubem⁹ & exiliū destiari: h vo hi q mrioniū soluere p̄sūpserit voluerit itez sibi cōiungi p̄sqz mittāt in mōasteriuz: lniam eis dam⁹ h⁹ facere. & p̄dicās penas cōcedim⁹ eis & ꝓprias hēre sbas & ita ad iuicē viuere tāqz si nihil delictū fuisset. vno vo volēte mrioniū renocare si nō ꝓsentiat alia ꝑsona ꝓtra euz q voluerit teneāt pene. hec vo oia ſuari iubem⁹ tā i ſgia hac ciuitate q̄z i puincijs tā a cōite p̄uataz q̄z a palatinoz scholaz i puinciaz iudicib⁹ & officijs eoz sciētib⁹ qp si neglexerit h⁹i alicui⁹ ōlicti & nō oia hec custodierit exiliū & p̄scriptionē sustiebūt. hec vo iubem⁹ ſuare & locoz scissimos epos vt puidētia eoz tradite ꝑsone i monasterijs mittāt & ō reb⁹ eaz qp a nobis diffinituz ē mōasterijs vēdicēt. si qs vo accusat⁹ in adulterio p ꝓditionē iudiciū aut alio quolz mō a legib⁹ penas effugerit & p⁹ hoc iueniat mulier de qua accusat⁹ ē turpiter ꝓuersatus aut i mrioniū accipe eā & h⁹ fiat viuēte marito aut post ei⁹ mōtē nz mrioni uz valere iubem⁹. si enī q hoc deliqr p̄sūpserit & si p⁹ ꝑfugit attū lniam damn⁹ oi iudici & ꝓprehēdere eū & p⁹ toz mēta vltimis supplicijs subijcer nlla alia excusatiōe: aut ꝓbatiōe faciēte & mlierē castigatā & detrusā mōasterio imitti iubemus & ibi manere in oi tpe ꝓpe vite utriusꝝ vero sbaz ꝑz p̄dictū ordinē diuidi piculo: sicut diximus taz comiti ꝑuataz q̄z iudicis loci: qz uero nos oz hūani gīris ifirmitatem ꝓtegere corporales penas ꝑz antiqs ptes iminētes iterdicim⁹ alterutras man⁹ aut pedes abscidi. aut h⁹i q̄dā i ferri supplicia p q̄ articuli dissoluūt qz mēbroz dissolutio grauioz ē vtriusqz man⁹ abscisiōe. Propter qō iubem⁹ siqdē tale aliqd ōliq̄t vñ leges morte deliquētib⁹ iferūt ſm legū virtute sustineā euz pēas. Si vo tale fuerit crimē qp mōtē dignū ñ sit sz vt ipe castigeā aut i exiliū transmittat. Si vo' cris q̄litas mēbri abscisionez exigat fiēi vnā solū manū abscidi. Pro furto vero volum⁹ oio qō lz mēbrū abscidi aut mori. sz aliter eū castigari furs āt vocam⁹ q occulte & siñ armis h⁹i ōliquūt eos vo q violēter aggrediūt aut cū armis aut siñ armis i domoz aut itierib⁹: aut i mare pēis eos legalib⁹ subdi iubem⁹. Ut' āt ñ soluz corporales pene. sz ēt pecuniarie mediocres fiāt sācim⁹ eos q i criminib⁹ accusant in qbus leges morte aut ꝓscriptionē diffiniūt. si cōuicāt aut cōdēnent eoz sbas ñ fieri lucruz iudicib⁹ aut eoz officijs: sz nz ꝑz veteres leges fisco eas applicari. sz si qō hēat descēdētes & ascēdentes vsqz ad tertiū gradū eos hīc si vo mulieres hūt q ꝓdēnati sūt oib⁹ mōis iubem⁹ istas & dotē & nuptialē dōatōz accipe. si vero sine dotalib⁹ ꝑsonis ꝓiūcte fuerit a legib⁹ definitā ptē de tota sba cōdēnati eā accipe siue filios hēat siue nō si vero neminē p̄dictoz hēat q ōliqt tūc fisco sociari ei⁹ sbam i maiestatis vero crimie cōdēnati veteres leges ſuari iubemus.

Ut differentes iudices audire interpellātiū allegatōes cogāt ab epis hoc agere: & qui i suspitiōem hūerint iudices pariter audiāt cāz: & ciuitatis eps: & de cautela alia quā oino oportteat epm agere. Imp. Justi. a.

Ex quo nos de⁹ romanoz ꝓpo suit ipio oē hēm⁹ studium vniuersa ageā ad vtilitatē sbiectorū cōmisse nobis a deo reipu. & illa facere q̄ oī difficultate lesiōe atqz cōtritione puāt ne occasiōe litiū & alioz quoz̄dā discedā cogāt a ꝓpa p̄ria & i pegrīs afligi ppea igr & i pnti ꝓpexim⁹ pns edictū ad oēs dirigā sbiectos & palā facere oium ciuitatū & vicoz hitatoz⁹ ib⁹ q̄ten⁹ siqs hūerit ꝓtētionē aduersus aliū siue de pecūiaria cā: siue de sublatiōe rez mobiliuz & imobiliū le seqz mouētiū siue de crialib⁹ pus iterpellet clarissimū ꝓuicie iudicē & vt ipe ꝑz nīas leges exaīet ea q̄ ꝓponūt & vnicuiqz iusticiā fuet. si vo' dū aliqs adierit iudicē, puicie nō meruerit iusticiā tūc iubem⁹ adire suuz scissimū epz & ipz mittet ad clarissimū ꝓuicie iudicē aut p se venire ad eū & ꝓparare eū vt oīb⁹ mōis audiat iterpellātē & liberet eū cū iusticia ſm nīas leges vt nō cogāt pegre de sua p̄ria ꝓficisci. Si vo & scissimo ar

a Ut differētes &c. hec p⁹ expedit. j. e. vsqz ad. §. si vo ꝓtingerit sa & vt &c. expedit postea vsqz in fi. ac.

b Ex quo ꝓuincie. hec eadem dicūtur. s. de mā. pū. §. sic tibi m̄.

c Si vero dum. nūqd tam i actoze q̄ in reo hic loquit ℞nde. vt dixi. s. ō exe. & hi qui. con. & ren. §. fi. coll'. viij.

d Judicem. i. p̄sidem.

est ar. s. vt li. ma. & aui. §. qz vero q̄dam.

r Usufr. & sic est iste vnus de casibus spālibus quibus vsuf. pri nō requirit. vt dixi s. vt li. ma. & aui. §. i. in fi.

s Cōsenserit. idē i collatera li ꝓsentiēt⁹. vt. C. ō incep. nup. & inutil. l. si quis incest. §. testandi.

t Concedim⁹. i. remittim⁹

v Si quis vero ꝓuersatus C. ō adul. l. siquis. & s. vt li. ma. & a. §. bis q̄qz. coll'. viij.

x Quia vero articuli. vt qz tā diu trahebat ei brachium donec auellebat ab armo si miles puincia hētur. C. ō penis siquis in metallū.

y Transmittat. repete ſm legem aut virtutē. Jo. &c.

z Si vo exigat. qp fit qñqz vt. s. de man. prin. §. coges & C. de fu. l. ij. sed quā' ℞. i quā minus pōt. ar. C. de penis. l. pe. alij ꝺ.

a Pro furto aūt. suspēdit enim. vt. ff. ō pe. l. capitaliū. §. famosos.

b Ut autē fisco vt. s. ō incest. nup. §. i. colla. ij. ō solu. qdā dicūt istā corrigere. alij dīt ibi spāle vt esset in crie lesema. vt. j. eo. in fi. alij dicunt nō eē ꝓpriam. ibi. n. confiscatio fit bonoz eo viuēte & i ciuitate permanēte qui deligt. vñ cū ciuis remaneat penam sentit amissiōis bonoz vbi vo de capitali crie damnat qz ei nulla est pena ꝓfiscatio bonoz vt pote cuz bonis amodo nō vteā merito cessat confiscatio. nō enī res deliquit. sed ꝑsona tñ puniri dz. p confiscationē vero nō puniret. vt. s. ō man. p̄n. §. oportet. colla. iij.

c Prescriptionez. al's deportationem

d Mulieres. s. uxores.

e Filios. qp dic vt. s. vt licema. & aui. §. qz vero legē dudum. colla. viij.

f Leges. que sunt. C ad. l. iul. maie. l. fi. §. pe. & l. qsqs.

e Conuentū. quid dicem⁹ si lex illa nō corrigit q̄ est. ff. de ar. l. sed si suum. §. iudex nūquid tot⁹ mundus errat nā oēs videmus ptes cogi i se vt cōpromittāt z arbitriū in se supplices libenter suscipiūt: dico aūt nō suscipiūt vt sunt arbiter sed arbitrantes z plus dico nō arbitriū eē ñ sniam sed transac. sicut z vēditio que ita fit quāti ticius arbitratus fuerit. vt. C. ō ℈ben. emp. l. vlt. z insti. ō em. z ven. §. preciū aūt. q̄ ex eo pōt apparere q̄ nō totū id qō reo debeāt faciūt ei p̄stari z interdū reus aduersus quem nihil ꝓbatū est aliqō p̄stare iubeant. Item nihil postea cognoscet de cāis. sed dicet ne qd actor petat amplius de eo qō p̄mus petierat q̄ secus obseruatū si arbitriū in quo instar iudicij sniā dareť. Jo. Itez quid si est iudex vn⁹ altius nō? R. vī q̄ valeat ꝓmissuz. vel dic ſm bul. interesse vtz sit iudex rei z tūc nō valeat aut actoris tūc valeat q: forz ex p̄sona rei metimur. vt. C. de iurisd. om. iu. l. iuris ordinez.

chiepo ꝓpellente iudice cū iusticia determinare iterpellātiū cās iudex differt discernere negociū z nō fuet litigātib⁹ insticiā iubem⁹ sctissimū ciuitatis illi⁹ ep̄m dare ad nos lr̄as eiq̄ meruit q̄ iustū ē insinuāteſ. qz coact⁹ ab eo iudex distulit audire iterpellātē iudicare iter eū z q ab eo quēt ē: z h⁹ cognoscētes nos supplicia inferam⁹ iudici ꝓuicie q iterpellat⁹ ab eo q iniusticiā passus ē z coact⁹ a sctissimo archiepo nō iudicauerit: q̄ i dubitatiōz venerūt. si vo ꝓtigerit quēdā nr̄oz subiectoz in dubitationem habere iubem⁹ sctissimū archiepz audire cū clarissimo iudice: ut ābo aut p amicabilē quētū dissoluāt q̄ dubia st aut p ānotatōz scriptis factā: aut cognitionaliter iudiceť iter litigātes z forma detur iusticie legibusq̄z quēiens: ut nō cogāt nr̄i subiecti pp h⁹ i cās fcedere a ꝓpa pria. Si qs vo estimās hr̄e se aduersus aliquē q̄z lz actōz nz clarissimū ꝓuicie iudicē iterpellet. nz sctissimū ciuitatis ep̄m adeat: z itaq̄ eat hic absq̄z lr̄is deo amabilis epi ciuitatis: sciat q̄m iple z tales sustinebit penas q̄les futur⁹ eēt sustinere iudex iterpellat⁹ ab eo q nō studuisset ei ꝑtare iusticiā: hec aūt oia sācire p̄ꝑexim⁹ pp vtilitatez eoz q bītāt p ciuitates z vicos ne ꝑuati pp̄is ꝓuicijs z ipi i peregrinis affligāť z res eoz ledāť: propterea. n. iudices grati facim⁹ z iusiurādū eos iubem⁹ subire vt cuiqz iterpellāti iusticiā ꝑuēt ſm nr̄as leges: si tñ ꝓtigerit quēdā nr̄oz subiectoz ab ipso clarissimo ꝓuicie iudice ledi: iubem⁹ eū adire sctissimū illi⁹ ciuitatis ep̄m z ip̄m iudicare iter clarissimū illius ꝓuicie iudicē z eū q putatur ledi ab eo. z si qdē ꝓtigerit iudicē legitime aut iuste iudicari a sctissimo ep̄o satisfacere eū oīb⁹ mōis ei q interpellauit aduersus eū. si vo refutauerit iudex hoc agere z puenerit ad nos ipa lis si qdē inuenerim⁹: qz iuste ſm leges aditus a sctissimo ep̄o ea q̄ ꝓdēnat⁹ ē nō fecit nouissimis supplicijs ibdi iubemus. qm̄ q dz vidicare oppssum ip̄m oppmere repiť: sz et subiectū ei offm iubem⁹ cū oī studio admīstrātes clarissimis iudicib⁹ iterpellātes absolue re nihil accipiētes p̄ter illa q̄ nr̄is cōstituta sūt legib⁹. si vo hoc nō custodiāt subdi iubem⁹ supplicijs Si tñ inuenerim⁹ quēdā sctissimoz ep̄oz ꝓ gra cuius piā ꝓdere iusticiā regulare ei castigatiōe iferri iubem⁹ vt studeāt cū tioze dei iuste iudicare ne nos ꝓperātes iusticiā cogāť hoics relinq̄re ꝓ pas ciuitates atq̄z ꝓuicias z loca i q̄ libet alia ini q̄ ꝓcurrere. In ciuitatib⁹ āt i qb⁹ ñ sūt iudices iubem⁹ eos q hñt cās adire defēsorē: z ip̄z discernere iter eos. siue vo litē hñtes voluerint defēsorē vna cū sctissimo ep̄o iudicare z hoc agi p̄cipim⁹. Neq̄z āt monachū: nz clericū: nz eccm iubem⁹ vēire huc absq̄z lr̄is sctissimi sui p̄riarche. si vo hoc fecerint sciāt q semet ipos scemate faciūt idignos. Si qs

āt mgr̄at⁹ aut p̄fectian⁹ aut cuiuscū q̄z fortūe exūs accepit āpli⁹ ꝓtula q̄z diffinitū ē sacris nr̄is ꝓstitutiōib⁹ iubem⁹ oīb⁹ mōis iudicē ꝓuincie piculo ꝓpo ſm nr̄az legē hoc vidicare z vidictā iferre hec p̄sumtib⁹ Si vo nō vēdicauerit hoc ipe iudex lr̄iā da m⁹ sctissimo vni⁹ cuiusq̄z citatis epo nūciare nobis q̄ de his agūť z q̄lē hz militiā aut dignitatē q hoc p̄sūpserit vt z iudici piculū iferam⁹ pmittenti z despicieti nr̄az iussionē z ip̄m quoq̄z iubem⁹ puniri talia p̄lumentem.

De vsuris nauticis.

Idem Jo. ppo. orientis.

Nunciū audiuim⁹ a tua celsitudie cui occasionē nos ipsi p̄buim⁹. Quos. n. istos petz z eulogium supplicasse nr̄e sacre ptāti z p̄le explanasse dicētes q̄ ꝓsueuer̄t nauclerijs seu negociatoribus mutuare z maxie i mari negocia faciētib⁹ z hāc hr̄e vite occasionē: ipa vo marina credita vocare nr̄a ꝓsueuit lex traiecticia z metuē eos z utpote dubitatōib⁹ hinc exortz eis oportere, ꝓpterea fieri māifestum q̄ valeat sr̄ his ꝓsuetudo ut sacra nr̄a i hoc ꝓceder̄z iussio q̄ ꝓsuetudinē ad certissimā duceret formā: z ita z nos declarasse tibi dubitatōis nām cognoscere z ad hāc ad nos deducere q̄ten⁹ māifesta nobis fcā q̄ vr̄ lege ꝓhibendereť ꝓpetua tuāq̄z gl̄iā hoc a nobis agere. iussa ꝓuocasse nauclearios qb⁹ hec mutua cure sūt z iterrogasse q̄ali qñ ātiq̄ ꝓsuetudo fuit. illos āt z iusiurādū adijciētes testimonio p̄hibuisse mōs eē varios taliū mutuoz si qdez placuerit creditoribus i singul solidis pecūiaz q̄s ōderit vnū tritici modiū aut ordei ponere q mercedē publicis p̄berēt, p eo theolōarijs: sz q̄ztuz ad ipos sin̄ theoloneo nauigare nauēs z hūc hr̄e fructū z haz q̄s credideť pecūiaz: z isup ēt p decē aureos vnū p̄cipe solidū, p vsuris: i ipso āt creditores respicere exeūtib⁹ piculū. si vo ñ erūpāt hāc viā creditores octauā ptē p̄cipe, p singul solidis noie vsuraz ñ i tps aliqs certū nūerandū. sz donec naues reuertāť salue z hoc an tecma ꝓtigerit forsā i annū extēdi tps si tñ forz morez nauis vt z ānū aut terminos suos sumat. aut ēt trāscēdat citi⁹ aut eā remanētē tps i vnū solum aut duos trahi mēses ex trib⁹ siliqs vtilitatē hr̄e vl si ita breue sit tps vel apō altez extra debitorē maneat debitus hoc idē valere: aliā rursus negociatoribus, p̄fectōez assumētib⁹ z p vnūqō qz on⁹, diffiniri scēa ſm q̄ ꝓpetat mutuū aut māere. aut pmutare ſm pactū qō ob hoc ꝓuēit ptib⁹ si tñ p⁹ reuersione nauis salue z neq̄q̄z nauigare pp tps valentes reuertātur. xxx. solum dierum iducias dare a creditoribus z debitoribus z nihil pro debitis vsuraz causa exigere donec vēdi ꝓtigat on⁹ pcētes apō aliū eē debitū ñ reddēdū duas ptes. cēteſime dñis pecuniaz dare vsuras z mutare mox mutuū i terrenū trāspōcre modū neq̄q̄z

l Eum qui. sed qūo hoc duabus rōnib⁹ stare nō pōt. p⁹q̄ ex p̄esse inhibeť. vt. §. vt iu. sine q̄quo suff. §. illud q̄ é ℈. scōa q̄ de maioribus est. vñ surante officio ꝓuenire non pōt. vt. ff. qui. ex ca. sz vsi p p̄. §. ij. q̄ est ℈. Solutō dicas q̄ hic ō minoribus iudicibus dicit. vt. ff. de iureiurā. l. nec magr̄atib⁹. q̄ nihil est. dic g⁹ q̄ p̄ loquit in furtis z similib⁹ in quib⁹ durāte officio pōt cōueniri vt p̄dicto. §. illō i p̄n. Item z vbi opprimit subiectos q̄ z ibi pmittit. vt. C. ad. l. iul. repe. l. iubem⁹. z hoc ꝓbať in fi. hui⁹ §. q̄m. qui debent vē dicare oppressuz z ē i. condēnatus.

m Si vero oppme re ex h⁹ sumit Jo. q̄ non hz locuz nisi vbi rōe officij subiectos offendit

n Si vero viribus nos. al's nobis.

o Impantes. vel impentib⁹

p Judices. maximi. acc.

q Patriarche. vt C. de epi. z cle. l. si q̄ p calum. i fi.

r Si quis aūt magistrat⁹ ꝓsti. dic. §. vt litigā. iur. §. his q̄q̄z

s Prefectianus. nomia sunt officialiuz.

t Rica De vsur̄ nauticis.

f Cognitionaliter ſm ordinem iuris.

g Si quis vero studuisset. §. ō mā. p̄in. §. z nō pmittē.

b Peregrinis. paupes facti sum⁹ pp nō ꝑuatā eis iustitiam vel ad nos venētes pp eādem cām

i Hec aūt vnicuiqz. vt. §. de defen. ci. §. iusiurandū. z. §. iusiuran. q̄ p̄esta. z de iudi. §. antepe. ac.

k Judicare. i. condemnare

v Vncius.ler. ff.ō nau.fe. l.i. ac.

u Immutabiliter. nō pro cōsuetudine maris seruanda qz tunc tenet cū nostris nō repugnet legib⁹ z sic intelligit ff. ad l.ro. de iactu .l. dñe imperator. z dicit .j. de statu z con.§.pe.

r Rica. De interdictis collegijs hereticoꝝ.acc.

Primum. anathematizat. nō qp hereticī excomunicandi sunt vt h z .C.ō summa tri. l.ij.§. qui vo §.i.z.ij.

maritimis piculis creditorē molestādis. z hoc oēs dixisse eū iureiurādo phibētes testimoniū q̄ ad nos nūcia stis vt nos sācirem⁹ qō nob vr: z super his dicebas hec nr̄e nūciata ptāti nos igr̄ z ipa legētes gesta z cām edicti sancim⁹ fm qp testatū ē coram tua celsitudie: ita nūc z deinceps i oē tps tenere eo qp nz iā positis repugnet legib⁹ vt oz nūc z decetero fm quādaz ppriā legē i naucleriis aut negotiatoribus sup taliū cāz hec fuari litibus z fm pdictū mōm pdictaꝝ pactionuz: ita fieri ēt euēt⁹ z alia oīa q̄cūq; i porib⁹ testata sūt apud tuā fedē: vñ fm ppriā legē tēat i naucleriis aut negotiatorib⁹. qp.n. lōgis ita fuatū ē tpib⁹ z tēuit imutabilr̄ sicut testionia apō tuā gliaz diffinierūt qūo nō ē iustū z i aliis oib⁹ valere q̄ postea erūt. z esse hāc eis rez trāsactionē ex pp̄a legeva lētē z altera q̄dā dispositiōe nō egēte sz i naucleriis seu negotiatoribus occasionib⁹ i oi tpe valere: vtputa gñales existētes legislationē z naucleriis seu negotiatoib⁹ z eoꝝ ptractib⁹ z ex posita q̄ dz ēt pfieri iā a nobis positaꝝ legū z iudicātes ad hāc respiciētes, p ferre snias. q̄ igr̄ placuerit nobis tua celsitudo iugiter fuare festinet.

De interdictis collegijs hereticoꝝ.

Idē p. flaui. iusti. felix iclit⁹ victor ac triūphator sp augu. aa. ioāni. pp.

Primū eē z maximū bonū oibus hoib⁹ credim⁹ vere: z īmaculate xp̄anoꝝ fidei rectā cōfessionē vt p. oīa hec roborēt z ois orbis terraꝝ scissimi sacerdotes ad cōcōdiaz copulēt z cōsone imaculatā xp̄ianoꝝ cōfessionē pdicēt z oēm occasionē q̄ ab hereticis iuenit auferant qō ondit z ex diuersis cōscriptis a nob libris: z edictis. sz qm̄ hereti nz dei cogitāt timorē nz itermiatas talibus pēas ex legis seueritate ꝓsiderātes diaboli op⁹ iplēt z quosdā simpliciū seducētes scē fidei catholice z apostolice ecclie adlteras collectas z adultera baptismata latēter faciūt pietat exti mauim⁹ p pñs nr̄m edictum monere eos q tales sūt: qten⁹ z ipi recedāt ab heretica vesania z nec alioꝝ aias p simplicitatē pdāt: sz magis ꝓcurāt ad sācta dei eccliaz i q̄ pdicāt r̄cta dogmata z oēs hereses cū pncipib⁹ suis anathematizāt. nosce.n. volum⁹ oēs qz si deceteros aliqui iuēiant aut ꝓtrarias collectas faciētes aut apō semetipos collecti neq̄z q̄z oio eos fecerim⁹ sz domos qdē vbi aliqd ōliqt scē assignam⁹ eccīe his āt q colligūt aut apō se colligūt z ex cōstitutionib⁹ pēas inferri oib⁹ mōis iubem⁹.

De raptis mulieribus q̄ raptoribus nubunt.

Impr. Justi. aa. ex edicto constan. Legis iterptationē culmini tīn pncipali cōpetere nemini venit i dubiū cū, pml gāde quoq; legū auctoritatē fortūe sibi vēdicat eminētia. Nemim⁹ ita z, p raptu mulierū siū iā despōsate fuerit vl maritis ꝓiū cte siū nō vel ēt si vidue sit lege añpo fuisse z capitis sbiecisse supplicio nō tīn raptores vez ēt cōites eoꝝ necnō alios q ei auxiliū tpe uasionis ꝓtulisse noscūt z nō tīn pentib⁹ mulieꝝ verū ēt cōsanguineis z tutoribus curatoribus h⁹i dedisse p eādē legē vindictā pscriptis pēis locū dedisse. si iā nupte vel despōsate mulieres rapiāt cū nō solū rapt⁹ mulieris: vez ēt adulteriū p h⁹i temeritatez ꝓmittit z sup alias penas raptōis ēt necnō alioꝝ q cū eo fuerit prioniū rapte mulieri vīdicari p eādē legē pcipim⁹ vt dotis ēt marito dāde legitio copia, p raptoris ei mistrarent sbaz illo quo qz spāliter adiecto vt nulla sit mulieri vl virgini rapte lnia z raptōis eligēt mrionium: sz cui parētes voluerit excepto raptore vl ūmo mrionio copulari nullo mō nullo tpe lnia mulieri rapte pmissa raptoris se cōiūgere mrionio sz parētes ēt si tali ꝓsēserit mrionio deportari pcipim⁹: sz mirati sum⁹ qp cōati sūt aliq dicer raptā mulierē siū nolētē siū volētē z sic raptoris sit āplexa mrioniū ꝓtra nr̄e ꝓstitutiōis tenorē debere. tīn ca raptoris hēre sbam vel q̄si legis pmiū vel ex testō fōte si hoc ēt factū eē ꝓtigit. q.n. talia dicere psūpserit pdēte legis serie intelligere nō potuerunt. Qz.n. tale star mrimoniū: z si rapta voluerit, phibem⁹: z ob hoc pentes rapte mulieris deportatiōis subiecim⁹ pene si h⁹i ꝓsenserit mrimōio q̄ raptas mulieres raptorū eligētes cō nubiū pmijs honorassem⁹ rapte datis mulieri. Supfluā igr̄ eoꝝ dubitationē vel in posterū resecātes p. orē p pīte legē iterpretari cēsuim⁹. Sācim⁹ itaq; si rapta mulier cuiuscūq; sit ꝓditiōis vel etatis raptoris nupti as eligēdas eē cēsuerit parētib⁹ pti nō cōsentientib⁹ nec ex bñficio legis nec ex testō raptoris hereditatē lusci pe vel quocūq; mō sbaz vēdicare: sz pmiū qō p legē nr̄az rapte mulieri data tū ē. vt raptoris z eoꝝ q ei auxiliū tē poꝛe uasionis pbuerit bōa vendicet hec ad pītes si ambo vl vn⁹ supsit q nuptijs spāliter nō, pbāt ꝓsēsisse ex tpe rapt⁹ ipo iure trāsferi z prīmōiū raptoris nō raptā iā hēre mlierē q ꝓiugio se raptor ignare nō piguit sz i psōas trālferri q̄s supi⁹ noīauimus ei⁹ñ ꝓsentiētes ꝓiugio. nā nepharios h⁹i coit⁹ pēis corrigi nō pmijs cōpetit honorari. Qō si pētes iā ōcesserit l h⁹i sceleri ꝓsēserūt sba raptōis nec nō alioꝝ q facinoris fuerit pticipes fisci iurib⁹ vēdicēt quā iterptationē nō in futuris tīnmō casib⁹ vez ī pterit ēt valer sācim⁹: tāq̄z si nr̄a lex ab initio cū interptatione talia, pmulgata fuisset a nobis ide pr̄ carissie atq; amātissie. Que igr̄ p hāc nr̄az statuit eternitas legē tua celsitudo effectui māc̄ipari obseruariq; pcipiat.

De collatorib⁹ z alijs capitulis.

Idem au. petro. ppo.

Quecūq; ad vtilitatē nr̄oꝝ collatoꝝ ptinēt p uiliū vel p augustuz

z Constitutionibus vt. C. ō here. l.iij.§. vniuersis. z.§. preterea. z. C. de epi. z cler. conuenticulas.

a Rica. De raptu mulieribus.

b Legis dubiū. vt. C. de leg. z con. l.i. z. ff de vulga. substi. l. ex facto. acc.

c Conuenīcter. vt. C. deleg. z con. l. fi.

d Lege. vt. C. de rap. vir. l.i.

e Raptore. in lonbardia de rap. vir. l. vlti.

f Sed mirati. nolentem. vt eo qō noluit qūo puniēt postea adulteriū. Ry. qp patri iniuria facta videtur vt. ff. de iniur. l.i.§. vsqz.

g Raptores. z in ls male docebant debere habere substātiaz raptoris.

h Quia enim. phibuimus l. z adhuc ls phibuim⁹. Jo.

i Vel pro saltem.

k Censuimus. nō interpretari veterē legem per nouā.

l Sancimus. vēdicare. sunt z alij casus qs diximus insti. de le. §. legari.

m Raptoris. scilicz bona.

n Transferri. nota dominuz transferri sine possessione vt dixi. C. de pact. l. tra dentibus.

o Mulierez hñtez

p Competit. nota penas in delictis vt hic z. ē. vt nulli iudi. §. qm̄. z premia meretibus. vt hic. z. C. de statut l. vt virtutuz.

q In preteritis. nota qp lex ad pterita trahitur facta. sic C. de legi. z con. l. leges.

r Rica. De collator. tus z alijs capitulis.

s Quecunqz iugo. s. bouum.

t Uno quoqz ſm con ſuetudinem enim ſunt men ſure.ff.de ꝺben.emp.imꝑ atores.

v Et octobrez. innuit q̃ in octobri ⁊ ſeptembri aptabi tur ad preſtationẽ tributoꝝ.

r Si vero ſcõm.ſic.C.de apochis pu.l.i.

y Diſpoſitione.in prouinci as facit.ſ.vt litiga.iu.§.⁊ hꝺ colla ix.⁊.C.ꝺ paga.⁊ facri. ⁊ tem.l.pe.in.fi.

z Jubemus. ꝺ ſuſcepta ſcri ptura de ſuſpectis. vt.ſ. de man.prin.§.coges.⁊.j. ꝓxi mo.§.

mẽſem vniuſcuiuſqz iditiõis ꝓticula res diſpoſitões collationũ future idi tõiſi i foro vniuſcuiuſqz dioceſis glio ſiſſimoꝝ nr̃oꝝ ꝑfectoꝝ ſub ꝓfectiõe monumẽtoꝝ mãifeſtari declarantes q̃ztũ vnicuiqz ꝓuincie: ſiue ciuitati ꝓ vnoquoqz iugo: aut vill' aut cẽturijs aut aliquo quolz tã i ſpẽ q̃z auro fiſca liũ cã iminet iudicantes quoqz ſpẽꝝ exiſtimatõz ſm mẽſurã: i vnoquoqz loco tenẽtẽ: ⁊ qcqd ex his i archã iferri: aut i vnaq̃qz dari: aut expendi oz.

Si igr̃ poſitas tales diſpoſitiões ꝓ uinciaꝝ iudicib⁹ mox deſtiari i ꝑmis vniuſcuiuſqz iditõis ⁊ ꝓ eos ꝓponi i ciuitatib⁹ ſub eis ꝓſtitutis itra ſeptẽ brẽ ⁊ octobrez mẽſes. Hz ẽt volum⁹ exẽplaria eoꝝ ex foro glioſiſſimoꝝ ꝑ fectoꝝ ſine dilatiõe dari vt collatões cognoſcãt quẽadmodũ dicũt collati ones iferre. Si vo' añ ĩſinuatiõez i alios ti. ꝓter eos q ꝓtinẽt' ꝓticulari di ſpoſitõe' ãni collatores fiſcalia exſol uant: aut i ꝓuincia expẽdãt iubez⁹' col i eiuſdẽ iditõis coll'oeſ h' r̃putari: vt nullũ ipſi patiãt' dãnũ. Si vo' ſm a nobis diffinitũ tp̃s nõ dirigãt' h⁹ i pticlares diſpoſitões q qdẽ ꝓ tp̃s gu bernãt nr̃um p̃toriũ. xxx. libraꝝ auri penã ꝓſoluãt vniuſcuiuſqz ꝓuicie vo tracte. vt ⁊.xx. libraꝝ auri pẽa exigef'.

Si ãt iudex miſſus eaſdẽ pticulares diſpoſitões i ꝓuincias nõ poſuerit. x. li braꝝ auri pena dãnabit' : ⁊ ſpoliatõz ſingulis ſuſtinebit. ci⁹ quoqz offiñ. v. libras auri exiget' Jubem⁹ vo ſpẽ rũ qdẽ illatõz mox ex p̃ncipijs vniuſ cuiuſqz iditõis icipe argẽti vo illatio nis titulis ſm diffinita tpa. Pro fi ſcalib⁹ ãt collatõib⁹ de ſuſcepta ſiue ſecuritates pticulares: aut plenarias oĩbus ab his q fiſcalia ſuſcipiũt fieri diffinim⁹ mãifeſtãtes ⁊ ſolidoꝝ q̃lita tẽ ⁊ ſpẽꝝ necnõ ⁊ iugoꝝ ſiue villaꝝ: ſiue cẽturiaꝝ ⁊ noĩa poſſeſſionũ ꝓ q bus fũctiões ſuſcipiũt. Si vo fz p̃ dcm̃ modũ ꝺ ſuſcepta: ſiũ ſecuritateſ nõ fecerit iubem⁹ eos ⁊ penã.x. libra rũ auri exigi ⁊ tormẽtis ſubdi: hĩliter iudicẽ ꝓuicie.x. libraꝝ auri exigi penã ſi de hoc i terpellat⁹ nõ iudicauerit ⁊ ꝓpellit' ꝺ ſuſcepta ſiue ſecuritates fz quẽ diffiuim⁹ ordinẽ ſcribi. Hoc ãt' iubem⁹ obſeruari: vt ſi qs forſã, colla toꝝ dubitat ꝺ ĩpoſitõe ꝓ q̃ fiſcalia exi gunt' : aut ꝓ q̃ fiſcaliũ q̃ztitatẽ oĩbus mõis fiſcaliũ deſcriptionũ cuſtodes cogi a ꝓuicie iudice: aut illo negligẽ te a locoꝝ ſctiſſimo ep̃o eas ꝑferre : ⁊ fiſcaliũ oñdere q̃ztitatez ⁊ ſeruitium publice deſcriptõis exigi poſſeſſorez.

Et i hoc quoqz' adiuuare nr̃os col latores ꝓſperim⁹ ut nõ neceſſitas ife rat' poſſeſſoribus ſub hypotecis dece matões noĩare i auro collatõis vt nõ aliq̃z ex hoc ipi patiãt' leſionẽ: ſz eos qb⁹ i vnaq̃qz ꝓuicia aut ciuitate picu lum fiſcaliũ exactionum iminet: ſiue ſit iudiceſ: ſiue curialeſ: ſiũ exactões ſeu vindices: aut canõicarij. aut alij qdẽ a ꝓpo piculo: ⁊ ſuſcipe pecũias ⁊ trãlmittere: ⁊ expẽdere i qb⁹ dcpu-

tate ſũt vtilitatib⁹. Et hoc cuſtodi ri' iubem⁹ canonicariũ talẽ i ꝓuinciaz deſtinari q poſit in piculo ordinãtiũ eũ exigere fiſcalia tributa vt p nullaz occaſionẽ ipulſorẽ põt. n. mitti : ⁊ dã nũ ſubiectis iferri ipulſiõis: ⁊ ip̃z vo cabulũ decetero p̃inim⁹: ſi vo oporꝝ tun⁹ nõ iuenit' canõicari⁹ nõ ipulſor mittat' : ſz illo remoto alter dirigatur canonicari⁹. ip̃m quoqz canonicariũ ꝓtẽtũ eſſe iubem⁹ deputatis ꝓſuetudi nib⁹ ⁊ nullã ſubiectis iferre leſionez ſinaũt aliq̃ ꝓtigerit ſupidictoſ cuiuſ libet poſſeſſiõis ꝓſeruare: aut cũ tri butarie fieri ex illo tpe iubem⁹ ſupin dictũ ſuſcipientẽ exigi ꝓ eo fiſcalia ex quo tradita ẽ ei ſupindicta poſſeſſio.

Nõ aliter ãt ſupindictũ fieri : niſi ex reſcripto de hoc examiatio fia t apud ꝓuincie iudicẽ. ⁊ ſnĩa ei⁹ ꝓcedat diffi niẽs eũ q oz ſupindictũ ſuſcipe. Si qs ãt' putauerit ſe ledi : liceat ei ꝓuo care ut in foro glioſiſſimoꝝ ꝑfectoꝝ appellatio examinet' : ⁊ ſm leges ter minũ ſuſcipiat. Si vo aliq̃' ꝓtige rit dom cuiuſcũ q̃z poſſeſſiõis aut nõ appetere aut ad fiſcaliũ ſolutiõz ñ ſuf ficere aut ex hoc ſupĩterdictõis neceſ ſitas ſuſcipiat' iubem⁹ hãc repẽte tra di his q cõſeruãt aut tributoria p̃dia poſſidẽt cũ oĩb⁹ q i ea ĩueniunt' agri colis ⁊ peculijs eoꝝ: ⁊ ẽphicis : ⁊ fru ctib⁹ ⁊ aialib⁹ : ⁊ oĩ alio iſtr'o ibiqz in uẽto. Si vo aut ꝓlona q̃ debeat caſ ſm legẽ ſuſcipe nõ ĩueniatur: aut alio quocũqz mõ differri ſupidictũ ꝓtige rit iubem⁹ geſta ꝓfici apud ꝓuicie iu dicẽ ſignificãtia ⁊ q̃litatẽ' ⁊ ſtatũ eius poſſeſſiõis ⁊ oĩa i ea ĩuẽta vt ſic eã cu riales ſiue exactores : aut iudiciales: aut officiales ſuſcipiãt : ⁊ ſi poſtea in uẽiat' q debeat eã ſm leges ſuſcipe ñ aliter fieri: niſi qõ ꝓ occaſiõem fiat ex actoꝝ aut curialiũ : aut iudicũ : aut of ficialiũ ei⁹ penis: aut min⁹ factũ eſt ei q ſuſcipit reſtituat' .hoc quoqz iube mus ut ꝓ pecũijs aut ſpẽ⁹ i ꝓuicijs expẽſis ñ exigãt' collatores ea q̃ p̃di cunt' trãſmiſſoria: ⁊ ꝓ his ãt q̃ tranſ mittũtur ñ ãpli⁹ p̃beri eoꝝ q̃z ex initõ i vnaq̃qz ꝓuicia deputata ſũt Eos ãt q' in ꝓuicijs ꝓ q buſcũ qz publicis exactiõib⁹ dirigũt' : nõ aſr inchoare exactõz: niſi p̃us i ꝓuinciali iudicio iſi nuauerit ĩpoſitas ſibi de hoc iuſſiõeſ ut exſoluẽtes fiſcalia tributa nulli ꝓ his piculo aut dãno ſubijciant' : hoc ipſo ⁊ ſup p̃uat' negocijs obſeruãdo

Hoc quoqz' iubem⁹ eos qb⁹ fiſcali um exactio iniũgit' nullã p̃uataꝝ cãꝝ executõz ꝓmitti. Hz ⁊ ſi qd eis tale iniungat' nullomõ p̃ſumere eos hoc agere ne occaſiõe publicaꝝ fũctionũ nr̃i ſ̃biecti ledãt'. Si ãt aliqs ꝓ ve ritate publica debẽs tributa dicat exe cutori cẽ ſibi aliũ debitorẽ: nõ licere executori moleſtiã aliquã denoiato i ferre niſi p̃us debitor ꝓbeat' nullomõ oĩo poſſe publica tributa p̃ſoluẽ hoc p̃us tñ reqri apud iudicẽ ꝓuicie: ſi ꝓ ueritate ꝺbitor ẽ is q denoiat⁹ ẽ. ⁊ ita fiet exactio i vtroqz cãu ſi qs exeq aut

a Si vero penam. ſic .ſ. ſe uicas. colla. v.

b Hoc aũt. deſcriptionum. C. de edendo iuſtũ eſt. ⁊. C. de fide inſtru. illate.

c Et in hoc quoqz. ſ. ꝺ ecc. ti. §. ſi quis aũt in ſua. colla. ix. ⁊. j. de ſanc. epi. §. ſi quis rapuerit. ea. colla. ⁊. C. ꝺ ſu ſcep. iuſta. ⁊. l. exactões.

d Et hoc cuſtodiri .i. conſ uari. C. de omn agro deſer. l. locoꝝ.

e Si quis aũt. ⁊ ſm leges. ſ. de iud. in fi. ti. colla. vj.

f Si vero aliquãdo emphicis de quibuſ bẽs exempla. ff. de penu. le. ⁊ ꝺ ſuppl. le.

g Qualitatez. ⁊ ſic conſcribuntur bona ab eo cui ſuccedit fi ſcus.

b Eos aũt. qui .C. de cano. largi. C. de executo. ⁊ exacto .l. i. li. xij.

i Jmpoſitas. nõ ꝓ ſuia pla. vt diximus C. de procu. l. i.

k Hoc quoqz. infer re. C. qñ fiſcus vel prima. l. pe.

l Nulli vero exigen tium. ſ. de man. p̃n. §. fi. ⁊. ſ. vt omnes obedi. coll'. v.

m Exigere. coſ. C. de epi. audi. iubem⁹ gzo.

n ¶ Si quis aũt eos. facit. ff. de decre. ab or. fa. l. qõ est. ꝛ. ff. ō mu. ꝛ bo. vt gradati ꝛ. C. de suscepto. ꝛ archa. l. exactores. li. x.

exigere citra ea q̃ a nob̃ disposita sũt psũpserit. ꝛ cingulo nudabit' ꝛ ꝓfisca bit' ꝛ exilio tradet'. q̃ ãt ũũxerit aut p̃ cepit iudex. x. libras auri exigatur pe na. ꝛ officiũ ei⁹. v. libras auri subiace at pene ¶ Nulli pẽit⁹ vo' liceat publi ca tributa exigẽ'' neq; cẽsualib⁹. aut rõnũ scriptionib⁹ aut alijs qbusdaꝫ publice mistrãtib⁹ executionez q̃ i sa cro loco r̃sideat aut ꝓtra eos q̃ dñt se lesos ab eis i fiscaliũ exactiõe ¶ Nul lus ãt pẽit⁹ molestet' ꝓ tributis terra rũ q̃s nõ possidet: sꝫ ẽt si ꝓtigat agri cultores alicui cõpetẽtes aut iscripti tios ꝓpriã eos b̃re possessionez illos molestiã sustinẽtes nisi forte ꝑpa vo lũtate tali fũctiõe se fecit obnoxium. ¶ Eos ãt q̃ publica tributa exigẽt iust' põderib⁹ ꝛ mẽsuris vti p̃cipimus: vt neq; i hoc nr̃os tributarios ledant. ¶ Si ãt collatores putẽt grauari se: siũ i mẽsuris: siũ i põderib⁹: hẽant lniaꝫ spẽ q̃dẽ mẽsuras ꝛ põdera gliosis simis p̃fectis. auri vo ꝛ argenti ꝛ reli quoꝝ metalloꝝ põdera a gliosissimo p̃ tpa comite sacraꝝ largitionuꝫ acci pe ꝛ has mẽsuras ꝛ põdera i scissima vniuscuiusq; ciuitatis eccl̃a ꝥuari vt ꝥm ea ꝛ grauamẽ collatoꝝ: ꝛ fiscaliũ illatio ꝛ militares ꝛ alie expẽse fiant. ¶ Ciuitatũ vo nr̃e reip. ꝛ bitãtiũ eas p fecte pspiciẽtes. Jubem⁹ nullã oio eẽ lniaꝫ fiscaliũ exactoꝛib⁹ cõicare pe cunijs: q̃ opib⁹ ꝛ frumẽtis ciuitatuꝫ ꝛ aqueductis aut alijs qbusꝫ solẽni tatib⁹ aut salarijs deputata sũt aut re tinere aliqd ex eis aut ad ꝓpriũ lucrũ dirigere: sꝫ sine aliq̃ dilatione aut imi nutiõe hec p̃beat: aut ꝓficiãt ab initio i qb⁹ deputate sũt opib⁹. sꝫ neq; pos sessores aut bitatões ciuitatũ p̃sume re quolꝫ mõ aufferre aliqd exipis pe cunijs: aut noie descriptionũ: aut ꝓ spoꝛtulis daꝛ aliqd ex his aut expen dere. ¶ Si qs ãt dare aut accipe ex his p̃lũpserit iubem⁹ cũ ō suo duplici q̃ꝫ titatẽ hoc ciuitati reddere ¶ Sꝫ nꝫ ꝓ nũciarũ iudices: aut eoꝝ officia. aut aliũ quẽlꝫ oio pticipiuꝫ b̃re aliqō ad p̃dictas pecũias. aut eoꝝ dispẽsatiõi semetip̃m miscer'. sꝫ ciuitatis scissimũ ẽpm ꝛ ꝑmates nec nõ ei⁹ possessoꝛes cõstituere q̃dẽ pt̃ẽ ciuitatis ꝛ frumen tariũ. ꝛ taliũ h⁹i dispẽsatoꝛes. ¶ Sigu lis ãt annis ꝑletis scissimuꝫ ẽpm cuꝫ qnqꝫ ꝓmatib⁹ ciuitatis rões exige re eos q̃ ab ipis ordinati sunt: ꝛ si q̃d ex tabularijs rõcinijs apparuerit de bitũ. aut remãsisset exigi hui⁹ dispẽsa toꝛes pcso eos ꝓstituentiũ ꝛ vtilitati b⁹ qb⁹ deputata sũt releruaꝛ ¶ Siqs ãt ex p̃dictis dispẽsatoꝛib⁹ iefficax in ueniat' repẽte hũc remoueri iubem⁹ aliũ qꝫ ꝑ eo a scissimo ciuitatis epo. ꝛ reliqs prioꝛib⁹ sic̃ p̃dictũ ẽ ordinari ¶ Scietib⁹ his q̃ deñoiant eos' qꝫ si qõ dãnũ ciuitati ꝓtigerit ex ꝓpis substã tijs hoc medebũt' ¶ Nulli vo liceat eos q̃ officio sũt gliosissioꝝ p̃fectoꝝ aut i alio offõ aut i schola ꝓstitutoꝝ talia rõcinia ꝓmitti. neq; ex precepto eiusdẽ admistrationis: aut alteri⁹ iu

o ¶ Anteq̃ damus. ar. q̃ ꝑlatus ex ipsa electioe aliqõ ius b̃z nec postea eligẽtes mutare consilium possint. vt ex. ō ele. cãm que inter. Item. ꝛ. ō. s. de man. prin. §. eos aũt. s. de admi. §. illud. ō. so. vt ibi. Item. ff. de of. pcõ. ꝛ leg. l. iij. §. fi. ō sol. b nouum.

dicis scripti. nec si pragmaticam. aut aliã sanctionẽ aut sacraꝝ ꝓmonitoꝛi um accipiãt p̃cipiẽs ei aliqd tale. ¶ Sꝫ si qd fiat h⁹ i lniam b̃re vniuscuiusq; ciuitatis scissimũ ẽpm ꝛ ei⁹ ꝑmates ñ rñdere ꝓ mẽoꝛatis caplis talib⁹ pso nis. referat ãt ad nos vt hi agnoscen tes. ꝛ illaꝝ ciuitatib⁹ dãnũ ex eoꝝ sub stãtia restitui iubem⁹. ꝛ ꝓpetẽtẽ vidi etã talib⁹ inferam⁹ sup hoc iubemus scr̃iarios opũ sub p̃fecto sacroꝝ pre toꝛioꝝ ꝓstitutos nullũ pticipiũ ad ta lia rõcinia oio b̃re vacãtib⁹ oib⁹ p̃ q̃ siue ei gr̃ialiter siũ ei spãliter aliqd ta le p̃dẽ ꝓcessũ ẽ. aut postea ipetret'. ꝓ p̃dictis. n. cãis rões nulli ꝓmitti vo lum⁹ nili nos ꝑdesse ciuitatib⁹ estimã tes viꝝ bõe opiniõis ꝛ dignitate oꝛ natuꝫ elegerim⁹ q̃ debeat a nobis in scriptura diuinã iussionẽ pcipere ꝓti nẽtez. ꝛ p nr̃aꝫ piã subscriptionez ꝛ il li⁹ nomẽ ꝛ dignitates ꝛ cãs tpa quoꝝ ei rõcinia ꝓmittim⁹ eos: aut q̃ talib⁹ psonis rões exigũt' oẽz b̃re tutelã iu bem⁹ aliq̃ꝫ qõnem nullaten⁹ sustinẽ tes. ¶ Ad hec fãcim⁹ i nullo nr̃e reipu. loco cũdẽ ẽpm ꝛ iudicẽ eẽ loci ꝥuato rẽ gliosissimoꝝ p̃fectoꝝ. aut mgr̃oꝝ militaris cingulũ sꝫ nec aliq̃ꝫ exactiõez fiscal' offi. nõ tributoꝝ agẽtẽ loci ser natoꝛẽ eẽ gliosissimoꝝ p̃fectoꝝ: aut nr̃oꝝ militũ ꝛ lipliciter dicẽdũ nullũ i ꝓuincijs fieri loci seruatoꝛẽ p̃fectoꝝ nisi p nr̃aꝫ scriptã iussionẽ i expeditis vbi vtilitas exigit ꝛ loci seruatoꝛẽ mit ti eiusdẽ p̃fecture q̃ debeat ꝓuidẽ' mi litarib⁹ expẽsis. ¶ Si qdez ãt extra hoc deliq̃t' ꝛ ꝓmittat' q̃dẽ loci ꝥuatoꝛẽ si tũ fec̃. xxx. libraꝝ auri pena exiget' re stituturꝰ oẽ dãnũ p eũ q̃ ab eo direct⁹ ẽ aliqs ptulerit q̃ nõ fieri p̃sumpserit a ꝓpo cingulo ꝛ dignitate ꝛ militia ꝑua bit' ꝛ. x. libraꝝ auri pẽa mulctabit'. ¶ Ad hoc id ꝓhibem⁹ ꝛ i ꝓuincijs existẽ tes iudices ciuiles ꝛ militares i ciuita tib⁹ aut castris loci ꝥuatoꝛes in com missis sibi ꝓuincijs facere ex quo vꝫ i ꝓuincia accesserit ꝛ iq̃ztũ i ea admise rit. v. auri li. pẽa iminẽte tã faciẽti loci ꝥuatoꝛẽ iudicis q̃ꝫ fieri p̃lumẽti. ¶ In q̃ꝫ vo i ꝓuincijs veniãt iudices dam⁹ eis lniaꝫ vices agẽtes suos istituer' q̃ ꝺbeãt oia vsꝫ ad sui pñtia ager' q̃ pos sit ipsi iudices facere citra tñ nouissi mũ suppliciũ aut mẽbꝛi icisionem. sꝫ si q̃s ex iudicib⁹ ꝥꝫ iussionẽ nr̃aꝫ in aliã r̃gionẽ mittat'. ¶ Et liceat ei p̃ sil̃ꝫ mõꝫ loci ꝥuatoꝛẽ suũ facẽ. Jubem⁹ ãt oẽs iudices tã militares q̃ꝫ ciuiles p se regrer' eos q̃ latrocinia aut violẽ tias aut rapias reꝝ aut femiaruꝫ aut alia q̃libꝫ i ꝓuincijs illicita ꝓmittũt: ꝛ supplicia eis lniaꝫ inferre nez ꝓ his cãis accipe aliqd ꝓsuetudinis noic vt oẽs vndiq̃ꝫ nr̃i collatoꝛes illesi ꝥuẽ tur. ¶ Non. n. ꝓmittim⁹ ciuilib⁹ maioꝛi aut militari iudici: aut latrociniũ ise cutoꝛes: aut violẽtiaꝝ ihabitatoꝛes aut tribunos ꝓ talib⁹ cãis in ꝓuinci is ordinare aut q̃ debeã taliquos ex aminare vt nõ p̃ tales occalõ̃es am pliꝰes violẽtie inferat' ꝓuincialib⁹.

p ¶ Jubemus. aũt latrocinia C. de epi. ꝛ cle. sigs hoc. ff. de offi. pref. ꝑgmt.

q ¶ Ad hoc iubem⁹. s. ō mã. pri. §. illō. colla. iij. s. vt iu. si ne q̃quo suff. §. illō. ff. de of. procon. l. obseruare. in prin.

r ¶ Ad ciuitatez. aut de muni cipio ad municipiũ.

s ¶ Super hoc. sancimus. C. tam ciui. q̃ mili. s. vt iudi. sine q̃quo suff. §. necessitate ꝛ. s. de admi. §. i. colla. vij.

t Bispēdia.facit.C.quādo
z quibus quarta pars ō'.l.ij.
z.C. de cu.pu.l.nō patimur
v Compellet'.C.ō bo.que
li.cū non soluz.§.vbi aūt.C.
ō iudi.ppanduz.§.sinautez.
x Omnes aūt. vēdicari. vt
§.vt nulli iudi.§.si quis ve=
rum.colla. ix.
y De sanctissimis epis.hoc
dicit'.j.e.vsqz ad.§.clericos
z Reuerendissimis. hoc dī
j.e.§.clericus.vsqz ad.§.iu=
bemus.

a Monachis. hoc dicit'.j.
e.§.iubem⁹.vsqz i fi.ꝓstōis.
b DE gubernatiōe dispo
sium⁹. vt.§.ō nō ali.z
§.de eccle.ti.z.§.de eccl.re.
immo. ali.
c Constitutōib⁹. vt.§.qūo
oz epis.z.§.de monachis. z
§.vt clerici ap.ꝓprios eo. z
§.apō quos oz cās dicere.
d Sācimus ꝑmates scilicz
eccl̄iasticos.vt archipb̄s by
teros z archidiaconos q ꝑ=
mates eccl̄iastici dicūt'.vt.j.
e.§. sancim⁹ aūt reuerenter.
nō loquit' de laicis q: illi nō
debēt eligere sz facte electio
ni debēt consentire. vt in de
cre.xiij. di.c.docēd⁹. z.xcij.
c.nullus. z.c. non est.
e Ꝓpositis. nō tact'.sic
j.eo.§.nulli.
f Dicentes dei ꝑmates.
g Decretis.in quib⁹ eligūt
illos tres.
h Eos electores. futuros.
i Concubinam. sic est in q̄
libet clerico.vt.j.e.§. clicos
aūt.z facit.§.qūo oz epis.§.
hoc de eo. z.§. sancimus.
k Sed nec cognoscūt quez
electuri sunt in ep̄m vt z pr.
innuit' azo.z sic sepe mutat
māz hoc quoqz sic ꝓstrue vt
ex electione triū zē. z sic nō
q̄. xxx v.an. oz hēre ep̄s sic
z p̄s bꝛter.vt.j.e.§.p̄s bꝛterꝫ
Item nō q̄ tres debēt elige
re.sufficit tū duos ꝓsentire
vt.C.de decurio.l.noiatio=
nuz.z iō tres z nō q̄ttuor vl̄
duo.vel q: nāliter hoies di=
scordant z in illis casib⁹ pos
set eē q̄ nō cōueniret' pars
maioz. vt.ff.de ar. Item si
vnus.§.principaliter.
l Coniunctam. olim
m Constitutionib⁹.i. seni=
cam.vt in nouellis.e. tit.
n Hunc esse.s.futuram ele=
ctionem.
o Eum.electum.
p Hec.s.de electoribⁿ nunc
de el gendo incipit.
q Decretis. q̄ ꝑ se eli=
gūt dicti electores.
r Ordinatōes puta.archi=
episcopi.
s Ordinantis.naz deponū=
tur si talis nō esset.
t Retineat.olim eō tres re
tinebat z q̄rtam curie dabat
vt.§.qūo oz epi.§.nz ex off.
con.j.e.§. sed hoc quidem.
v Dam⁹. cū alijs lz in laicis
non eligeret'.vt.§.qūo opz
epi.§.igitur.

Si qs āt iudiciuz nō se custodiret co
gnoscat nō soluz ꝓmissio sibi cingulo
spoliādū: sz decē librarꝫ auri penā ex
soluere eo q̄ ꝑsūpserit talē cāz assūe
re p⁹ tormēta vo.z cōfiscationē sbe i
exiliū redigēdū z i exiliū relegādum.
Ad hoc iubem⁹ ꝓuinciarꝫ iudices z of
ficia eoꝝ.si q̄n de ciuitate ad ciuitatez
veniūt neqz angarijs.neqz ōscriptio
nib⁹ aut alijs expēsis collatores gra
uare. Sz ex deputatis sibi ō fisco áno
nis sibi expēsas facere. Sup hoc sāci
m⁹ ꝓuinciarꝫ iudices oib⁹ móis p⁹ de
positionē cingli q̄n̄gīta dies i ꝓuinci=
is ꝓmorari z ꝓuētiōes aliqs cōtra se
mouētib⁹ rndere. Si vo cōtigerit ali
quē ex eis a nī ꝓpletos q̄n̄gīta dies
deserere ꝓuincia iubem⁹ oēs ab eo dā
nū aliq̄ō passos sil' igredi apud scissi
mū metropoleos ep̄m eiusdē ꝓuincie:
z sub gestis mōumēntoꝝ vnū quēqz tū
tāgētē scā euāgelia palā facere illata
dispēdia': z ex illi⁹ sba ꝓtra quē talia
facta sūt monumēnta oē dānū lesis re
stitui ꝓuidētie. z pcl'o p tps p̄fectoꝝ
tracte eiusdē ꝓuincie sciētib⁹ qz si hoc
ꝓplere neglexerīt ipe de ppꝛijs facul
tatib⁹ oia dāna lesis restituet' ꝓpella
tur. Si qs āt ex iudicib⁹ ꝓuinciarus
aut euocet' ad aliā admīstrationem.
aut op⁹ ad aliā ꝓuinciā ei credat'. Iu
bem⁹ eū legitio ꝓcuratoꝛe ꝓstituto ꝓ
uētos ꝓponētib⁹ ꝑ dānis rndere qd
nisi fecerit sancim⁹ monumēta apud
scissimū ep̄m sicut supi⁹ dictū ē agi: z
ꝑ dānis illatis eis iurātib⁹ fz gestoꝝ
virtutē oē dānū rddi ꝓuincia sibi z pi
cl'o p tps p̄fectoꝝ vnīuscuiusqz ꝓui
cie tractatoꝝ. Ōes āt pecūiarias pe
nas q̄ pīti lege ꝓtinet' a cōite p tps p̄
uataꝝ rex exigi eos q pīte legē nō ꝑ
uāt. z nr̄o fisco vēdicari sācim⁹ q nisi
eas vēdicauerit ipe ꝓministrante sibi
schola ex ꝓpa facultate h⁹ i q̄ztitatez
soluere cogit'. Huc igr̄ ꝑ pīte legē
nr̄az salutare i ppetuū ꝑ vtilitate vali
turā z statū nr̄oꝝ collatoꝝ disposui
m⁹ tua glia iuiolata. z imota p oia ser
uare ifestiet z ad oiuz notitiā puenire
faciat edictis qdē i hac regia ciuitate
soleniter ꝓpositis p̄ceptis. aut apud
clarissimos ꝓuinciaꝝ iudices directis
vt p eos oīb⁹ colatōib⁹ mānifesta sint.

De sctissimis epis' z deo amabilib⁹ z reuerēdissimis' p̄sbyteris z clericis z monachis'.

IN nōe petro glorioſissimo.p̄p.
DE gubernatione': z ꝓuilegijs
alijsq̄z diuersis capsis ad sctis
simas ecclias z als venerabi=
les domos ptinētib⁹ iā q̄dā dispositi
m⁹ sup sctissimis āt epis clerici: z mo
nachis dudū i diuersis ꝓstōnib⁹ dis
posita cū ꝓpetēti correctiōe hac ꝓpre
hēder' lege p̄sperim⁹. sācim⁹ itaqz q̄
tiēs op⁹ fuerit ep̄z ordinare clios z p̄
mates ciuitatis cui⁹ futur⁹ ē ep̄l ordi
nare mox decreta i trib⁹ psonis face
re ꝓpositis sacro sāctis euāgelijs pi
culo suaꝝ aiaꝝ dicētis i ipis decretis
qz neqz p aliqz dōationem neqz pp̄
missionē aut amicitiā aut p aliaz q̄zli
bet cām sciētes eos recte z catholice
fidei z hōeste cē vite l̄ras nosce elege
rūt hos. z qz neqz vxorē neqz filios
aliq̄ eoꝝ hīt neqz ꝓcubinā aut filios
naturales cognoscāt eum hūisse. aut
hr̄e: sz p⁹ vxorē aliqs ex eis hūit z
ipaz vnā p̄mā z neqz viduaz neqz vi
ro ꝓiūctā neqz legib⁹ aut sacris ꝓsti=
tutiōib⁹ iterdictā sz neqz curialē aut
officialē hūc cē cognoscūt: aut si cu
riali vel officiali subiacet fōtūe sciūt
eū i mōasteria nō min⁹. xv. ānis mōa
chicā ꝓfuationē iplesse hec quoqz ō
cretis oz iserī. qz nouim⁹ q̄zqz. xxxv.
etatis ānos hz is q eligitur ab eis co
gnoscūt psonas vt ex triū psōaꝝ p q
b⁹ talia ōcreta fcā sūt melioꝛ ordiet'
electiōe z piculo ordinātis' curialem
vo vel officialē q sicut dictū ē. xv. an.
i mōasterio ꝓuersat⁹ ē z ad epatū pro
uocat⁹ libeꝝ cē, ppa fortūa ita tū vt li
berat⁹ a curia q̄rtā ptē sue ībe sibi rti
neat' r liqsei⁹ reb⁹ fz nr̄az legē curie z
fisco vēdicādis. Dam⁹ aūt lniaz de
creta faciēt⁹ si quēpiaz laicoꝝ ꝑter
z officialē curialē dignū mēoratā ele
ctionem esse putauerint hunc cum
alijs duobus clericis aut monachis
eligere. aut si alicuius hoc modo ad
epatum eligat'. z nō repēte eps ordi
net' sz primo clericis nō min⁹ tribus
mēsib⁹ ꝓnūeret': z ita sctās regulas
z quotidianū ecclie misteriū edoct⁹
eps ordiet'. q̄a. n. alios oz docere p⁹
ordinationē ab alijs doceri nō oz. si
vo vt euenerit i qbusdā locis nō iue
niāt' tres psone ad talē electōz opoꝛ
tune liceat decreta faciēt⁹ i duab⁹
vel in vnā psonā decretū facere oēs
eos tū dictas a nobis hītes testatōes
si vo⁹ q debēt ep̄m eligere citi⁹ ipa de
creta ītra sex mēses nō faciāt tūc picu
lo ꝓprie aīe ille quē cōpetit ordinare
eps ordinet' oīb⁹ alijs q̄ dixim⁹ obꝛ=
uādis. Siqs āt circa mēoratā obꝛua
tionē eps ordinet' iubem⁹ hūc oīb⁹
mōis epatu depelli: sz ēt illuz q ꝑter
hec p̄sūpsit ordinare segregari vno
anno sacro misterio z oēz ei⁹ substā
tiā q̄ quolz tpe aut mō i ei⁹ dñiū ōduc
ta ē pp culpā quā fecit dño ecclesie:
cui⁹ eps ē vēdicari. si qs āt electū ad
ordinationē epat⁹ accusauerit in q̄lz
cā q̄ possit fm leges aut cāones ei⁹ i=
pedire ordinationē differat' ei⁹ ordi
natio. z ꝑus cōtra eū ꝓpositā cāz siū
pīte accusatoꝛe z ab ea ꝓpositā cām
exequēte siū ēt differēte tres mēses su
am accusationē iplere diligēt' exami
nari ab illo a quo futur⁹ erat ep̄s or=
dinari. z siqdē obnoxiū cū accusatoꝛ
iuenerit, phibeat' ordinatio Si vo
obnoxi⁹ nō oīdat' ordinatio qdez nō
ipediat' accusatoꝛ āt sine, pbauerit si
ue ēt fugit p̄positā a se accusationē a
ꝓuincia i q̄ hītat abijciat'. si qs āt ante
examinationē accusatū ordinauerit.
ordinat⁹ qdē sacerdotio repellatur.
Qui vo talē ordinare festinauerit sup
ius⁸ dicte subiaceat pene taz manuali
ꝓhibitiōe sacri misterij q̄z ēt vt oēs
ei⁹ res ecclesie vendicēt' p oīb⁹ illud

x Ordinet'. lz olim
laicus nō eligeretur
vt.§.qūo opz epi.§.
igit' ordi. sz hodie lz
correctū est iure ca=
nonū. nā nō est eligē
dus in ep̄m nisi fue=
rit ante diaconꝰ aut
p̄s byter aut in subsi=
dium subdiaconꝰ. vt
i decre. di. xl.c. vlt. z
postulari pōt vt di.
xli. olim. sed hodie
subdiaconꝰ ipo iure
eligit'. vt ei' de tēp.
or. c. a multis.
a Qui. n. ridiculuz
est. n. eos velle doce
re qui nōdū dicūt vt
ait Tul. z h z ad hec
ff. de eden. l. si quis
ex.§. phibēt. z. C. ō
epi. z cle. l. cū clericꝰ
§. ipe vero. z.§. ꝓsti.
q̄ de dig. ibi cū māqz
zē. z.ff. ad. l. iul. de
adul. si vxor. §. iudex
z.ff. a qui. ap. non lz.
l. i. §. i.
b Una. vnꝰ g⁹ ꝑ oī=
bꝰ eligit. vt.ff. qō cu=
iusqz vni. l. itez. §. i. z
§. de qō. §. i. z ar. C.
cōia de lega. l. si duo
bꝰ. z ar. ff. de iudi. ñ
nunq̄z.

c Si vero ꝓpetit. i.
is cui ꝓpter est e po archi=
eps vl̄ similis. sz ho
die vsqz ad tres mē
ses. vt ei' de elect. z
elec. po. cū nobis oli
d Ordinet. puta qz
per suffragiū est ele
ctus. vt. j. §. re. oīb⁹.
e Si quis aūt. defi
ciente vsqz ad tres
menses. nā interim
nulla faciēda est exa
miatio cū accusatoꝛ
desistit. vt in nouell'.
e. ti. z facit ad. §. istū
§. qūo oz epi. §. siqs
āt. z. §. si tñ. z. §. si vo
f Examinationē. s.
accusatiōis q̄ inferī
epo eligendo.
g Si quis aūt supi⁹
vt.§.e.§. si quis aūt.
circa fi.

b Aut aliaꝝ. dati. si tue ab ordinario. siue ab alia. ar. ff. de calumnia. l. z gñaliter z facit. C. e. si quẽ p. z. s. qũo oz epi. §. sz neqz. z. §. z hunc. sz qd si ignorauit electus. ℟. oz cũ sit renunciare in manu p secrant. z tũc ipe eũ põt reeligere vt. i. q. p. c. pñtiuz.

i Si vero fideiusso. nõ per delictũ dedisse z pmisisse. vt hic z. s. qũo oz epi. §. sz nz z. §. z hanc. z. C. ad. l. fal. fi.

k Si quis aũt. oblatio. q si ita dixit palam offero. vt eligat me in epm licituz est eis ſm Jo. vt. ff. de polli. l. i. §. nõ semp. z. ff. ỏ of. p. barbari⁹

l Pro ꝓsuetudinibus. qz sic est ꝓsuetudo z bona ita vt in aliq̃ fuer vt subijcit se cus si eẽt mala. nam ñ iõ pstarent q eẽt consuetudo. vt. s. vt nulli iudi. in. i. collũ. ibi male. n. zc. q ẽ ỏ.

m Rome. i. papam romanũ. vt ī nouel. e. z iste vere dat romanis. sed hic nõ sz formã buꝰ legis.

n Teopoleos. idest antiochie.

o Non. minus aũt idest non minus.

p Pro intronistico. i. pro cathedratico. vt in nouell. e. ti.

q Permittimꝰ. sic alꝫ pro vili cã nõ pstant sportule vt de iu. §. ne ãt. i fi. col. vj.

r Hec aũt. pbat q archipr byter dz ab archos q ẽ ꝑceps q̃si maioz inter alios pr byteros.

s Sed hec qdem p dictã q qnqz annis steterit i monasterio vt dixi. s. e. in. §. sed neqz. z. §. curialem.

t Dare. al' donare.

v Disposuimus. vt s. de eccle. ti. §. interdicimꝰ. colla. ix.

x Sue. vt. s. ꝓstit. que de dig. §. illud.

y Pref byteris. vl' pref byteros.

z Diaconis. vel diaconos.

a Subdiaconus. vl' subdiaconos.

b Cognationis. vel agnatiõis. cũ hodie non sit dña. vt. s. de her. ab inte. §. ex his

c Permittumꝰ. aliõ in milite silari q nullo mõ admittit. vt i sti. de ex. tu. §. idẽ z i milite. sz nũqd põt fuari sancimꝰ: ut nullus aut p suffragiũ auri aut aliaꝝ rex epos ordinet. si qd aũt tale ꝓmittat ipos z dãtes z accipiẽtes z mediatores eoꝝ ſm sacras scripturas. z sacras regulas dãnatõi subjciũt. z ꝓpterea z q dat z q accipit z mediator eius fructꝰ sacerdotij aut cinguli honore remoueat: q aũt ꝓ hac cã datũ ẽ ecclie illiꝰ vẽdicet cuius voluit sacerdotiũ ꝓpare. si vo' laicus forte pro hac cã aliqd accipiat vt mediator rex factꝰ datã rẽ i duplũ eũ exigi iubemꝰ ecclie vẽdicandã nõ solũ ãt q ſm hũc modũ dãt vẽdicari pcipimꝰ. sz ẽt oẽm cautõz ꝓ hoc quolz mõ expositã: z pignoꝝ vl' fideiussoꝝ datõz vel oblatiõz: z oẽz quẽlibz aliã cautõz vocare sancimꝰ. z q sup hoc ꝓ missionẽ accepit nõ solũ pfessiõz reddat: sz ẽt aliud tñ q̃ztũ ꝓfessio ꝓtinet exigat q oz ecclie dari. Si qs aũt epoꝝ siue añ tuã ordinatiõz siue post ordinatõz noluerit ꝓpas res aut ptẽ eoꝝ ecclie offerre cuiꝰ sacerdotiũ accepit nõ ꝓhibemꝰ z oi ꝓdẽnatõe z pena pñtis legis libeꝝ eũ sãcimꝰ: sed ẽt oi laude dignũ iudicauimꝰ. qñ hec ñ est ẽptio sz oblatio. Pro ꝓsuetudinibꝰ ãt illa sola pmittimꝰ ꝓberi ab ordinatis q̃ subseq̃nter pñti legi inserta sũt. Jubemꝰ igit' btissimos archiepos z pr̃iarchas hoc ẽ lẽioris romeꝰ z ꝓstãtinopoleos' z alexãdrie z teopoleos' z hyerotolimoꝝ si qdẽ hec cõsuetudo hz epis z clericis i eoꝝ ordiationẽ nul q̃z. xx. libras auri dari ipa solũmõ ꝓberi q ꝓsuetudo recognoscit: plus ãt ab hac q̃ztitate nihil sup. xx. libras auri ꝓberi: metropolitas ãt a pria synodo: aut btissimis pr̃iarchis ordiatos z alios oẽs epos: q ãt a pr̃i archis aut metropolitis ordinãt da re p itronisticis qdẽ solidos. c. notarijs aut ordinãtis z alijs mistrantibꝰ ei z soleniter accipiẽtibꝰ solidos trecẽtos: si vo ecclie minꝰ reddit qdez q̃z xxx. auri libras p ánũ reddãt nõ minꝰ ãt. x. p itronisticis solidos. cc. Si vo minꝰ qdẽ q̃z. x. nõ minus ãt. v. auri libras ecclie reddit ẽ ꝓtigerit p itronisticis' qdẽ dari solidos. l. oibꝰ aut alijs ex ꝓsuetudie pcipiẽtibꝰ sol'. cc Si ãt minꝰ q̃z. v. nõ min ãt duas auri lib. ecclie reddit hẽat p itronisticis sol'. x. z. viij. oibꝰ ãt ex ꝓsuetudine pcipiẽtis sol'. xxiij. Si ãt minꝰ tres nõ minꝰ ãt duas auri libras q̃ztitatis redditũ ecclie ꝓpiat dare p itronisticis qdẽ sol'. xij. p oi vo alia ꝓsuetudine sol'. vi. epz. n. ecclie minꝰ duas auri libras reditꝰ. hñtez: nz p itronisticis: neqz p alia q̃libet ꝓsuetudie dare aliqd pmittimꝰ hec ãt q̃ pbere dispoluimꝰ ꝑmꝰ pbyter ordinãtis epi z archidyacõi suscipiẽtes ex ꝓsuetudie pcipiẽtibus diuidãt hec. Jgr̃ iubemꝰ hec oibꝰ mõis obseruari vt nõ ex talibꝰ ocasionibꝰ debitis ecclie pgrauent z sacerdotia venalia fiãt. si qs ãt vltra q̃ztitatẽ a nobis diffinitã p itronisticis: aut ꝓsuetudibꝰ quolibz mõ pſumat accipe iubemꝰ qcqd plus accepit tripluz ex rebꝰ eiꝰ vẽdicari ecclie dãtis Hec hec qdẽ p epoꝝ ordinatiõe dicta sũt post ordinatõz vo fuili z ascripticia fortuna epos liberos ẽt pcipimꝰ nisi curialis: aut officialis circa pdictã obseruatõez ordinẽtur. tales. n. cpatu remotos curie aut officio restitui iubemus: vt nõ ex tali fortũa lacerdotio fiat iniuria: illos ãt q añ hãc nr̃am legem ex curiali fortũa iueniunt epi ordinati hꝰ i qdẽ fortũa liberos cẽ legitimã vo ptẽ ex ꝓpr̃ijs rebus curie z fisco dare. sic tñ ut nullã imutatõez ecclesiastica iura lustieãt ī rebꝰ q̃s i epatu acqsitas ecclie eoꝝ ꝓpetere dispolsuimꝰ. si vo ꝓtigerit ordinatũ epz sb ꝓpr̃ij parẽtis ptãte cẽ ex ipsa ordinatione sue ptãtis sit. Deo amabiles ãt epos z mõachos ex nulla lege tutores aut curatores cuicũ q̃z pſone fieri permittimꝰ: pbyteris' aũt z diaconis' z subdyacõis' iur̃ z lege cognatõis' tutelã aut curã suscipe hereditatis pmittimꝰ ꝓpe z solo gradu cognitõis ad tutelã z curã vocatis z hꝰ i suscipe administrationẽ pmittimus'. si tñ itra. iiij. mẽses ex quo vocati sũt ad ꝓpetẽtem iudicẽ scripto declarẽt talẽ admistrationẽ ꝓpa volũtate suscepisse. z si qs eoꝝ forsã hec fecerit' nullum ex hac i alia tutela aut cura piudiciũ patiatur Aliũ ãt fieri susceptorẽ aut exactorẽ fiscaliũ fũctionũ aut ꝓductorẽ publicaꝝ' aut alienaꝝ possessionũ: aut curatorẽ domꝰ' aut ꝓcuratorẽ litis aut fideiussorẽ ꝓ talibꝰ cãis' epm aut economũ: aut aliũ clericũ cuiuslibz gradus: aut mõachum' ꝓpo noie: aut ecclesie: aut mõasterij subire nõ sinimꝰ vt nõ p hãc occasiõez z sctis domibꝰ dãnũ fiat z sacra misteria ipediant'. Si ãt' ecclys aut mõasteriis possessiones q̃dã adiacẽtes iueniãt z voluerit dispẽlatões ipaꝝ venerabiliũ domorũ i ꝓductõem aut ẽptõem: aut ẽphyteosim has accipe: tũc oibꝰ clericis z mõachis ꝓ alijs cãis i ipso instro sb iect' monumẽtoꝝ ꝓsẽtiẽtibꝰ z mãifestãtibꝰ ꝓ vtilitate venerabiliũ domuum hoc fieri talẽ ꝓductiõez z emphyteosim sinimꝰ. sz ẽt ipsis sctissimis ecclesijs: z alys venerabilibꝰ domibus damꝰ liam ꝓductões z ẽphyteoses facere adiuicẽ z clericis siꝰ ꝓpaꝝ ecclesiaꝝ possessiões ꝓducereꝰ z gubernare. cũ volũtate tñ epi z economi pmittimꝰ exceptis pſonisꝰ q̃s p aliã legẽ hoc facere ꝓhibuimꝰ. Si qs ãt cõtra ea q̃ dicta sũt aliqd fecerit oẽs eiꝰ res ex q̃libet cã vel pſona: siue añ epatum: siue post hec fuerint aduenientes eiꝰ ecclie vẽdicari sãcimꝰ. si ãt economi: aut alij clerici fuerit hoc delinq̃ntes pecũiaꝝ eos penã q̃lem epꝰ eoꝝ ꝓbauerit exigi ecclie vẽdicandã: cuz ẽt q ꝓductores colonoꝝ' aut cuiuslibet possessionis: aut publicarũ collationũ ꝓceptioz: aut exactõez: aut solicitudinẽ domusꝰ hoc credẽtes: aut fideiussores eos ꝓ meoratis cãis suscipiẽtes nullã ꝓtra eccliam: aut mõasterium: aut res eiꝰ: aut gubernantium: esse testamẽtari'. vl' datiuꝰ z ℟. nõ vt b a ỏ to. r. ff. o. eiꝰ cui man. est iur. l. i. §. i.

d Hec fecerit. i. si. declarat hoc. j. iiij. menses. ergo si nõ fecerit ꝓreiudicat sibi i alijs ſm. e. p. z est ꝓ eo. ỏ. ỏ hes. z fal. §. nõ aũt. coll. i. z. ff. de of. eiꝰ cui mã. cẽ iur. l. i. §. i. ℟z io. z py. ỏdicũt. n. sibi ibi in alio ꝓiudicare. vt. C. ỏ ex cu. tu. o. l. volũtaria. z. C. ỏ his qui spon. mu. sub. l. ij. z qỏ ỏ dicit. si quis hic fecerit cẽ. exponunt'. i. si eã tutelã fuscẽperunt solẽniter. nũc. n. aliꝫ suscipe dz nullã circa aliũ cẽ. hoc aũt ꝓulegiũ elici hñt q stant vt clerici nõ alꝫ. vt. C. de. e. t. l. gñaliter. sed qd de elec. z crea. z alijs ea. qui nõ ꝓhibẽt'. ℟. Jo. vocari pñt cõi iur̃ ſm leges non.

e Alium aũt. q. d. clericũ vt subijcit. j. ibi epm autem.

f Publicaꝝ. s. vectigalium.

g Domus. s. nr̃e ꝓuate. Litis. ẽt cuiuslibet.

h Causis. s. ꝓdictis publicis hic exẽplũ vt in publicis salinis aũt argenti fodinis. vl' sibꝰ nã hic publica sunt. vt. ff. de vbo. signi. l. inter. z ff. publi. l. sz hi in pãn. sz economus vl' admittẽdus ad fideiussionez. vt. C. de epis. z cle. cũ cle. §. memorati. q̃ est ỏ. z ex̃ de fideiuss. c. pe. z fi. so. hic i spãlibꝰ casibꝰ loquit vt hic ꝓ talibꝰ cãis cẽ. Jtez vl' q possit eẽ ꝓcurator litis sicut est economꝰ. vt. j. e. §. sportulaꝝ in fi. q̃ est ỏ. Sol. hic spãle bis casibus vt dixi. nõ g' clericũ ab illis actibus ꝓhiberi idẽ in milite. vt. C. de ꝓcu. l. militẽ. idẽ ỏ curiali vt. C. loca. vel curialis. Jtẽ ỏ tutore. vt. C. ne tu. l' cu. l. i.

i Monachũ. monachũ aũt dico q p'us est ẽt ecclie vel monasterij.

k Si aũt adiacentes. hꝰ est ꝓfines. vt in nouel. eo. ti.

l Adiuicẽ. vt. s. de nõ ali. §. hoc vo iubemꝰ. z. s. vt ỏcre. nõ fi. §. illud.

m Cõducẽ. r̃pete daz' lñaz

n Personis. i. economis z eiusꝫ cognatꝫ. vt. s. ỏ alꝫ. z em phi. §. economis colla. ix. z de hac. l. hic dicit. vel dic q de hereticis hic dicit qbꝰ nõ põt dari ab eccl'ia. vt. s. de eccle. ti. §. iubemꝰ. colla. ix. z sic de ista faciet mentionez.

o Si aũt ꝓbauerit. i. imposuerit vel statuerit aldri. ar. C. de mõ. mꝫ. l. fi.

p Coloneoꝝ. qdam hñt coloneoruz z quidaz colonicorum z exponit alꝫ. i. mensuraꝝ publico loco positaꝝ. tu dic celo. i. vectigaliuz. z erit sensus huius lr̃e q: credẽtes eis. s. ꝓdictꝫ clericis qui ꝓducũt vectigal. q. d. locãdo eis credẽtes. vel ꝓdu. cuiuslibz publici aut ꝓceptũ publicuz colonũ aut exac. solicitu.

q Domus. s. nr̃e ꝓuate. vt dixit. s. §. illud. aut suscipiẽ-

tes eos fideiussores ⁊c. nullam actionem ⁊c.

r Illi vero cōpellunt ne fiscus dānuz patiat. vt arg. s. vt nulli iu. §. ⁊ hoc vero iubemus. collatio. ix.

f Crediderint. vt sunt publici admīstratores ad quos ptinet facere tales locatōes

t Nulli vero testimonio. vt C. eo. ti. nec honore. Alij āt ꝓpellunt ventre si sunt ō eadē ꝓuincia. alīs nō nisi in cā criali. vt. s. de testi. §. qm̄. in fi. collatio. vij.

v Proposititis. ſz nō tactis ꝑm Jo. sic ⁊ ī iudice vt. C. ō iudi. l. rem nō no. Item ex eo qđ dicit dicāt q̄ nouerint nō duo. ꝓmuz qz testis veritatē dz dicere. nō aūt qđ credat tm̄. vt. s. ō her ⁊ fal. §. si vero absunt. ⁊. C. de testi. l. testiuz. secus i iuramēto calūn. vt. C. de iureiur. ca. l. ij. §. q̄ obſuari. ſcōm nō ex eo q̄ indiffinite dic̄ q̄ ꝑ vtraq; pte debeāt testimoniū inferre sicut ⁊ alibi dicit q̄ veritatē ñ dz suppꝛimere. vt. C. e. l. p̄ſbyteri. ⁊. s. de testi. §. si vero igno. i fi. §. ⁊ hec oia in pecuniarijs. Item ad iudicem spectat inquirere veritatē. vt. C. de eden. l. ij. hic tñ si iuramēto dixerit se nihil scire audit. vt ar. ff. ō re. in. l. si vni.

x Tale. q̄ eps veniat ꝯ iudicē ad dicēdū testimoniuz.

y Interdicim⁹. lr̄is sic. C. ō epi. ⁊ cle. si q̄ pp. ⁊. s. vt dif. iu. in pꝛin. colla. ix.

z Si vero. hic q̄ dicunt h. ⁊ s. pri. §. sunt. s. qūo oz. §. illud. ⁊. §. nō alit. ⁊. s. vt null⁹ fabri. oz. §. illud.

a Diffinitū. ſ. xxx. dierūz in vnaq̄q; dilatione. arg. s. de litig. §. oēm aūt.

b Interdicim⁹. aūt scemat⁊ i. ordinis. scema. n. ꝓ ordine plerūq; ponit. vt. s. vt cū de ap. cog. §. si vero liberi. coll. viij. ⁊ facit ad. §. hūc. C. eo. l. placet. ⁊. l. decreuim⁹. qđ ō scachiz⁊ ℞. pūt cū ñ fortūe iurib⁹. ſz nāli ingenio ꝓsistat ille ludus. Item nūqđ gratis ad tabulas pōt⁊ ℞. nō cū et spectacula ℔ ꝓhibeat.

g Omnib⁹ aūt mōstrant ñ fine cā transactōz nō fieri vt ff. de trāsactiōib⁹. l. cū. hi. §. ꝓtoꝛ. ⁊ ō penis. l. respiciēdū.

h Cōionez. est ergo excōicatio a coꝛpoꝛe christi vt hic Ite; est alia. ſ. ab ingꝛessu ecclesie. vt. s. de interdic. coll. here. in fi. ⁊. C. de sum. tri. l. ij. in fine.

i Sacerdote. i. archiepo.

k Sustineat. ff. q̄ gſq; iur. l. i. in pꝛin.

l Si quis aūt ꝓstituto ⁊ per c. miliaria remoto. vt. C. de epi. ⁊ cle. l. quicūq;.

m Presbyteꝛ. xxxv. ānis tm̄ et ips dz hēre epis. vt. s e. in hoc. §. quoq; decretis.

n Diaconissa. vo. xl. anno. aut. l. C. dicebat de lege que aut ꝓtra illas psonas qb⁹ crediderint aut ꝓtra facltatesſ aut fideiussōes eoꝛ hēant actōz. Illi vo⁹ q̄ publicarū collatōz aut tributoꝛ susceptōz aut ꝓductōz aut exactōz mēoratſ psōis crediderint⁊ aut fideiussoꝛes eos accepit si q̄ publicū dānū ꝓtigat hoc ex ꝓpa facltate restituere ꝓpellunt. Nulli vo⁹ iudicū licebit deo amabiles epos cogere ad iudiciū vēire ꝑ eis exhibēdo testimōio. ſz iudex mittat ad eū quosdam ex psonis mīstrātiū sibi vt ꝓpositis sacris euāgelijs q̄ decet sacerdotes dicāt q̄ nouerit: ſz nz ꝑ q̄lz pecuniaria cā⁊ criali epz aut ad ciuilē iudicē aut militarē ūitū ꝑducē⁊ exibē citra ūpialē iussiōz pmittim⁹ ſz iudicē q tl̄e aliqd ex scripto siū ex ñ scripto p sūpserit ipare post cinguli ꝓuatōz. xx. auri libraꝛ penā exoluere iubem⁹ ecclesie. cui⁹ epōs ꝑduci: aut exhiberi iussus ē executoꝛē sil̄r post cinguli ꝓuatōem ⁊ vberib⁹ subdēdū ⁊ ī exiliū deportādū: interdicim⁹ aūt deo amabilib⁹ epis ꝑ quas relinq̄re ecclias ⁊ ad alias regiōes venire. Si vo⁹ necessitate faciēdi hoc ꝓtigerit: nō aliter nisi cū l̄r̄is btissimoꝛ p̄riarche aut metropolite: aut p ipialē vz iussionē hoc faciant. ita tñ vt nec illis epis q sub btissimo archiepo ꝓstātinopoleos ⁊ p̄riarchis fuerint. ſz citra pmissionez ei⁹ aut nr̄e iussiōis ei⁹ ad regiā citatis vēire. si vo ⁊ hic ſz hūc modū eps cuius cūq; loci p̄fect⁹ fuerit: ñ āpli⁹ vno anno suā relinq̄t ecclias. epos āt i regiaz ciuitatē sic dictū ē veniēt el cuiusl; fuerit dyocesis ꝓ oib⁹ ire ad btissimum archiepm ꝓstantiopoleos: ⁊ ad p̄riarcham: ⁊ ita p eū ad nr̄am introire trā qlitatē: circa āt hāc nr̄am dispositiōz aut ꝓficiscētib⁹: aut vltra diffinitum vni⁹ ānī tps extra suā ecclias morā faciētib⁹: pmū qđē nō mīstrari ab economis ꝑ pe ecclie expēsis: deide amonere eos ꝑ l̄r̄as sacerdotū sb̄ qb⁹ agūt ut reuertāt ad suas ecclias differētes aut reuerti ſz sctās ꝛuocari regulas ⁊ nisi itra diffinitū a sacris canōib⁹ tps reuertāt ad suas ecclias ipos qdem epatu expelli: alios āt ꝑ eis meliores ordinari ꝛm pītis legis virtutē: hoc ipm ⁊ sup clericis valituꝛ cuiuscūq; ordis fuerit aut mīsterij. au. vt aut oīs ecclīastic⁹ stat⁹ ⁊ sacre regle diligēter custodiāt iubem⁹ vnūquēq; btm̄ archiepm ⁊ p̄riarchā ⁊ metropolitā scīssimos epos sub se ꝓstitutos i eadē ꝑ uincia semel. ⁊ ꝛo ꝑ singl̄os ānos ad se ꝙuocare: ⁊ oēs cās subtil̄r examiare q̄s epi aut clerici aut mōachi ad iuicem hēant eosq; disponere ⁊ sup hec qcq̄d extra regulas a q̄cūq; psona delinq̄t emēdari: interdicim⁹ aūt sctis epis ⁊ p̄sbyteris ⁊ diacōib⁹ ⁊ subdiaconib⁹ ⁊ electoꝛib⁹ ⁊ oī alij cuiuslibz venerādi colegij aut scemat ad tabulas ludere: aut alijs ludentibus participes: aut ilpectoꝛes fieri aut ad qō libet spectaculoꝛ spectādi gr̄a vēire. Si qs āt ex eis hoc deliq̄rit iubemus hūc i trib⁹ ānis venerabili ministerio ꝓhiberi ⁊ mōasterio redigi. Si āt medio tpe oñdēit dignā sui vicij pn̄iā liceat ⁊ sacerdoti. ſb quo ꝓstitut⁹ ē iuēi re tps ⁊ hūc rur⁹. ꝑ ꝛdē mīsterio sciētib⁹ quoq; sctissimis epis ō bētib⁹ hoc vēdicare. q̄z si tale aliquid agnoscētes nō vīdicauerit ipi rōnez deo ꝓ tali cā psoluēt: nullū āt ep̄m ūitū cogi quēlz clericū sub se ꝓstitutū ō ꝑ clero dimittere ⁊ dare alij. Oīb⁹ et epis ⁊ p̄sbyteris ūterdicim⁹ segregare ali. q̄z sacrā cōionē an. q̄z cā mōstretur ꝑ quā sancte regule fidei hoc fieri iubēt. Si qs āt ꝓter hec a sctā cōione quē q̄z segreganit ille qđē q iniuste a cōione segregat⁹ ē soluta excōicatiōe a maioꝛe facerdote sctāz mereat cōionē. q vo aliquem a sctā cōione segregare p̄sūpserit mōis oib⁹ a sacerdote sub quo ꝓstitut⁹ ē sepabit⁊ a cōione q̄sto tpe ille psperexerit. vt q̄ iniuste fecerit iuste sustineat. sz neq; pro p̄ris manibus liceat ep̄m aliquē pcutere. hoc. n. extraneum sacerdoti est.

Si qs āt eps ꝑm ecclīast: cas regias sacerdotio pulsus p̄sumpserit igredi ciuitatē i q̄ pulsus ē reliquēs locū in quo missus est degere. iubem⁹ hūc in monasterio i alia regiōe ꝓstituto tradi vt q in sacerdotio deliqt degēs in mōasterio corrigat clericos āt nō aliter ordinari ꝓmittim⁹ nisi l̄r̄as sciant ⁊ rectā fidē vitāq; hēant honestaz: ⁊ neq; ꝙcubinā aut naturales hūerunt aut hēant filios: ſz caste viuentes aut vxoꝛē vltimā ⁊ ipsam vnā ⁊ ꝓmā hn̄tes: ne. q; viduā nz sepatā viro nz alr legib⁹. aut sacris canōib⁹ iterdictaz. Presbyteꝛ⁹ āt miozē. xxxv. an. fieri nō ꝓmittim⁹. ſz neq; diaconū aut subdiaconū minozē. xxv. neq; minozē lectoꝛē. x. ⁊. viij. an. diaconissā vo non ordinari i sctām ecclīam q̄ miozē ē an noꝛ. xl. aut ad ꝑas vēit nuptias Si vo tpe ordinatōis clerici cuiusq; collegij aut ordinis accusatoꝛ aliqs apparuerit dicēs eū idignū ordiatōe differrāt⁊ ordiatō vniuēsa, pceda tā, p examiatōe q̄z, p mltis q̄s i ep̄oꝛ ordiationib⁹ supius sācimus. Si vo futurus ordinari diacon⁹ nō hūerit vxoꝛē sicut supi⁹ dictū est iunctā sibi non astordiet nisi p⁹ ab ordināte eū iterrogat⁹ ꝓmiserit posse post ordinatōz ⁊ sine legitima vxoꝛe honeste viuere nō valēte cū q ordinat i tpe ordinatōnis ꝓmittere diacono aut ſbdiacono post ordinatōz vxoꝛē accipe⁹. Is aūt q ꝓmittit ep̄s expellat ab ep̄atu. Si vo⁹ post ordiatiōz p̄sbyter aut diacon⁹. aut subdiacon⁹ vxoꝛē duxerit expellat a clero ⁊ curie ciuitatis illi⁹ in q̄ cleric⁹ erat cuz ꝑ pis reb⁹ tradatur. Si vo lectoꝛ ſz ducat vxoꝛē aut ꝑ mā qđē viduā aut sepatā viro aut legibus vel sacris canonib⁹ iterdictaz neq; q̄z ad aliū ecclīasticū ordinem ꝑ moueat⁊ si quolibz mō ad maiozē ordinē ꝓducat expellat eo ⁊ prioꝛi restituat. Sz neq; curialē aut officialē clericū fieri ꝓmittim⁹ vt non ex hoc venerabili clerico iniuria fiat. si vo tacorrigit. vt. C. eo. l. nulla. ⁊ eodē mō corrigit alia q̄ dicit ō. l. annis. s. qūo oz e. §. qua igit.

o Si aūt deferat. ſz non differt executio sntie p̄fecti. p. suppliconē facta vt. s. vt spō. lar. §. aliō. q̄ ē ꝓ.

p Sancim⁹. vt. s. e. §. si quis aūt.

q Accipere. arg. q̄ satisfdet nō pōt dando penitentiā ꝓmittere ꝛrimeri ꝙcubinā sed ar. ō. ff. de le. iij. si quis in pꝛin. §. i.

r Si vero tradatur q̄ dē clericū apostatantem officio curie dari. vt hic ⁊. s. qūo oz e. §. sel⁊ sacerdotio cadit vt hic ⁊. s. de mīp. §. sed ⁊ sigs colla. iiij. ⁊. s. qūo oz e. §. neq; . sic et ō monacho. vt. s. de monā. §. si vo relinq̄ns. colla. i.

s Sed nec permittimus. sed olim fiebat cū distinctiōe. vt. C. ō epi. ⁊ cle. l. official⁹.

t Monasticam. nō tñ erat monach⁹. aī ꝑ substantī ha bere dicit non posse vt. s. de monā. §. illō qō. j. dicit. sed qūo h cū. j. dicat. idē est in alijs monachis⁊ ℞. nō ponit respectiue sic vt. s. vt defunct. seu fu. §. i. qī g⁹ vxoꝛ ducere ꝓhibet⁊ ℞ qz habituz habuit. ⁊ qz satis est clericari curialem.

v Parte. i. dodzan te sin al. vt. s. e. §. curialē. vel dic veri⁹ de ea dz. C. e. l. of. ꝓma verioꝛ est.

x Hoc aūt. curiali i mo vz q̄ monasteriū imitatur. vt. j. e. §. si monachis q̄ est ꝙ. so. si semel fugiat mittat⁊ in monasteriū. si scōo dat iudici vt ibi ⁊ hic dicit. sed qñ datur curie cū ex delicto nō pmiū ſz pena debeat pati. vt. C. ō decu. l. ne quis. ⁊. ff. ō inter. ⁊ re. le. l. relegatoꝛ. in fi. ⁊. l. se. q̄ sunt ꝙ so. nō tradet curie vt sit ō curio. ſz fuat decurionib⁹. ⁊ facit ad hūc. §. s. de mona. §. si vero relinquēs. colla. i.

y Qui aūt psonas. ar. q̄ ꝑ substitutū q̄ſ fuit. vt. C. e. l. q̄sq;. ⁊. l. ad similitudinē.

z Sed nec trāsecdētes ꝙsuetudo facat vt aliqd possit dari q̄ alīs nō liceret vt ꝓ

ꝛ.s.e.§.preoibus.ꝛ §. pro ꝯsuetudinib⁹ sed arg.ꝺ.s.vt nulli iudi.§.ij.ꝛ.iij.

s Si quis aũt.hoc fieri.idem de epo dicta ſt.s.e.§. poibus ꝛ.§. si vero laicus.ꝛ §.siqs aũt epoꝝ.ꝛ facit.C.e.si quę.

b Si seruus. ingenuus olim clericus dño volente fieri nõ potat.vt.C.e.l.iubem⁹.§.suos.ſz monachus sic volẽte eo vt C.e.ti.l. sui. bodie aũt fieri pñt clerici ẽt sciente dño.vt hic ꝛ sic nõ patientiã cõsensui cõpari. sic.ff. ad muni.l.q̃tiens.

e Ignorante.qõ pſumit.vt.C.q mili. nõ poſ. ſup ſuis.

d Fortunã.i.q posse derit eũ vt ſuũ tpe i greſſus.nec.n. amiſit poſ. ob ingreſſus alꝫs male ageẽ cũ ſtatim onus ꝓbandi inſe reuoluet.ꝛ ar.C. de agri.ꝛ cen.l.sigs. li.xj.

e Ad seruitiuꝫ.imo curie vt.s.e.§.ſz nz. curialeꝫ.in fi.q̃ est ꝺ so. curialis liber curie daſ vt ibi.fuꝰ vo dño ſuo vt hic.ꝛ sic ibi de libero hic de ſeruo dicit.

f Ascripticios.adipleant ẽt p ſubſtitutũ.vt.C.e.l. ad simi litudinẽ.ꝛ.l.quisqs. ꝛ nõ i ipis.nã donec de eccl̃a est idoneus aliunde sumi alꝰ nõ ꝺz.vt.C.e.l. i eccl̃ijs secus si nõ sit ibi idoneus.vt.ar.ff.ꝺ mu. ꝛ ho.vt gradati.§. ꝛ si lege. Itẽ nõne idẽ erat ẽt oliꝫ qõ p auc. istam.statuit.vt.C. e. quiqs⁹ dicas sic. vel illa loquebaſ trñ tẽ qñ dñi aderat voluntas. Itez gd si ꝺ volũtatez dñi faciat qõ dic q nõ põt ſz p ter volũtatẽ dñi poſ sit.vt hic argu.ff. de ꝓcur.l.pom.in fi. sz tu dicas ꝺ vt in nouell.e.ti. vbi dicit q dño inuito põt.

t Siquis ꝓcuret ad epꝫ ptinet electio vt h ꝛ.s.vt clerici g recte.§.fi.ꝛ.s.de monachis.§.ordiatiõꝫ.

v Cantores .s. qui oes sunt filijſa.

x Ad ſimilitudinẽ. nõ oi mõ vt.j.ponit sic trñ ꝛc.

y Castrensiũ.ff. de inof.teſta.sic inſti.§. de inoffi.teſtõ.

z Ferãt.ſz q̃ iurꝫ ꝑ

les pſõe i clero ꝓstituãt tãqꝫ ne.ꝫ ad ordiationẽ ꝓducte pſone,ꝓprie fortune reſtituaſ niſi forſan mõaſticẽ vitã aliqs eoꝝ nõ min⁹.xv.ãnis ipleuit tales nõ ordiari p̃cipim⁹ legitimã, videlz pte curie ꝛ fiſco dãda. Et si i clero ꝓstituti mõachico ꝓcedẽte vitaꝫ i pleuerit.si.n. p⁹ clericat⁹ honorẽ vxorem aliqs eoꝝ duxerit aut cõcubinazhũerit curie ꝛ officio ciuitatũ ei⁹ fõtune ſubiacebat reddat: ẽt si maxie tali eccleſiaſtico gradu tenebaſ i quo qs cõſtitut⁹ nõ ꝓhibeſ ſacris canõib⁹ ꝛ legib⁹ vxorẽ accipe.hꝫ aũt ꝛ ſup oib⁹ alijs mõachis tenere his ſãctiſſimis qdẽ monaſterijs ad quẽlz eccleſiaſticũ tráſſerẽ gradũ ẽt si nulli fortũe ſubiecti fuerit. Et gñaliter ſancim⁹ nulli liceſ i quolz eccleſiaſtico gradu ꝓſtituto diſcedere ab eo.ꝛ ſeculare fieri ſciẽtib⁹ tale aliqd faciẽtib⁹ qꝛ ꝛ q̃ſi appoſito ſibi cingulo: aut dignitate aut militia nudabũ ꝛ curiali fortũe ꝓprie ciuitatis tradẽ. Qui aũ ante nr̃am legẽ clerici ordiati sũt ex curiali fortũa p cõſtitutas pſõas pecũiaria mũera ꝓplere coꝛporalib⁹ ãt liberos ſeruari. Sz neqꝫ clericũ cuiuſcũqꝫ grad⁹ dare aliqd ei a quo ordiaſ. aut cuilz pſõe pmittim⁹ ſolas ãt pbeſ cuz ꝓſuetudies his q ordiatuz miſtrates sũt ex ꝓſuetudie accipiẽtib⁹ vni⁹ anni emoluméto nõ tráſcẽdẽtes. In ſcã vo eccl̃ia i q̃ ꝓstituit⁹ ſacrũ ꝓplere miſteriũ ꝛ nulla pẽit⁹ ꝓpijs clericis dare,p ſua iſinuatiõe.nec ob hãc cãm,p pijs emolumẽtis aut alijs portõibus hunc ꝑuari. Sz nz xenodochiũ aut neſochomiũ: aut ꝓtochiũ : aut aliũ q̃zlibꝫ venerabilis dominus gubernationẽ aut q̃zcũqꝫ eccleſiaſticã ſolicitudinẽ agẽtẽ dare aliqd illi a quo ꝓstituiſ :aut alij cuicũqꝫ pſõe,p ꝓmiſſa ſibi gubnatiõe q ꝑter hꝰ q̃ diſpoſui m⁹.aut dat. aut accipit :aut mediator fit ſacerdotõ aut h⁹ i clero ꝓmiſſe ſibi cuicũqꝫ gubnatõis mulctabiſ hiſqꝫ accipiũ vẽdicãdiſ venẽabili loco cui⁹ talis pſõa ordiatõꝫ aut ſolicitudiez aut gubnatõꝫ accepit. Si ãt ſecląriſ sit q accipit vt mediator fact⁹ ẽ q da tũ ẽ duplũ repetiſ ꝛ venerabili loco i quo talis pſona ordiationẽ aut gubnationẽ.aut ſolicitudinẽ pbeaſ. Si qs⁹ aut cleric⁹ cuiuſlz grad⁹ ſiue gubnator cuiuſlz venerabilis dom⁹ :aut añ ordiationẽ ꝓmiſſã ſibi cuiuſcũqꝫ gubernatiõis. aut ſolicitudis postea aliqd voluerit ſuaꝫ reꝫ offerre eccleſie i q̃ ordiaſ aut loco cui⁹ gubernationẽ.aut ſolicitudinẽ ſuſcepit nõ ſolũ ꝓhibem⁹ hoc fieri ſz ẽt magis putam⁹ eos talia,p ſalute aĩe ſue facer̃.nos.n. illa ſolũ dari,ꝓhibem⁹ q̃,ꝓpijs pſõis qbuſdã pbẽt nõ q̃ ſctis eccleſijs aut alijs venerabilib⁹ loc̃ offerũt. Si ſeru⁹ ſciẽte dño nõ cõtradicẽte ordinat⁹ fuerit ex hoc ipo q ꝓstitut⁹ ẽ lib ꝛ ingenu⁹ erit. Si vo ignoraſ dño ordinatio fiat ſz dño itra ſpaciuz vnius anni ſuilẽ fortunã⁴ ꝓbare ꝛ ſuũ ſuũ recipere. Si vo ſuus ſciẽte dño ſiue inſciẽte ſicuti dixim⁹ eo q i clero ꝓstitut⁹ ẽ liber fact⁹ ẽ eccleſiaſticũ miſteriũ reliq̃rit ꝛ ad ſeculare tranſierit vitã ſuo dño ad ſuitiũ ꝓtrahaſ .aſcripticios ãt i ipis poſſeſſionib⁹ q̃z lũt i ſcriptis clericos ꝛ ꝑter volũtatẽ domioꝝ fieri pmittim⁹ ita tñ vt clerici facti ipoſitã ſibi agricultrã adipleant Si qs⁹ oratoꝛy domũ fabricauerit. ꝛ voluerit i eã clericos ordinare. aut ipe aut ei⁹ heredes ſi expẽſas ipis clericis ꝛ miſtrat. ꝛ dignos denoiat denoiatos ordiari. Si vo q ab eis eligũ tur tãqꝫ indignos,ꝓhibẽt ſacre regule ordinari tũc ꝛ locoꝝ ſãctiſſis epis quoſcũqꝫ putanerit meliores ordiari,ꝑcuret.ſãcim⁹ aũt reuerẽdiſſimos clericos ſuis eccleſijs obſeruaſ.ꝛ oẽ eis ꝓpetẽs eccleſiaſticũ miſteriuz adiplere hoc regrẽte vniuſcuiuſcũqꝫ ciuitatis ſctiſſimo epo vniuſcuiuſcũqꝫ ordis eccleſiaſticis pmatib⁹ eos q hec nõ cuſtodiũt regulari mulcte ſubdẽtib⁹ Preſbyteros ãt. ꝛ diaconos ꝛ ſubdiaconos cantores ꝛ lectores quos oẽs clericos appellam⁹ res q⁹ libꝫ mõ ad eoꝝ dñiũ veniẽtes hr̃e ſb ſua ptãte p̃cipim⁹ ad ſimilitudiem ca ſtrẽſiũ peculioꝝ ꝛ dõare ſz leges ꝛ i his teſtari ſz ſub parẽtũ ſint ptãte ſic tñ vt eoꝝ filij aut his non extãtib⁹ p entes eoꝝ legitimã ptẽ ferãt. Reuerẽdiſſis ãt pbyter aut diacõib⁹ ẽtſi iuẽti fuerit,p pecũiaria cã falſũ dixiſſe teſtioniũ illiſ,ꝓhibuiſſe ſufficiat vl̃ p vberib⁹ i trib⁹ ãnis ſepari ſacro miſterio ꝛ mõaſterijs tradi.,p criminali b⁹ ãt cãis ſi falſũ teſtioniũ dixerit clero nudat⁹ legitis ſubdi pẽit p̃cipim⁹ reliquos ãt oẽs in alijs eccleſiaſticis ordinib⁹ cõſtitutos ſi falſũ teſtioniũ cuilz cãe ſiue pecũiarie ſiue criminali dixiſſe ꝓuicaſ ñ ſoluz eccleſiaſtico officio repelli.ſz ẽt vberib⁹ ſubdi Si qs⁹ cõtra aliq̃z clericũ aut mõachum aut dyaconiſſã.aut mõaſteriã aut aſſiſteriã hz aliq̃z actiõz doceat p⁹ ſctiſſimũ epz cui hoꝝ vnuſqſqꝫ ſubijciat⁴ Ille vo cãz iter eos iudicet ꝛ ſi qdẽ vtraqꝫ ps his q̃ iudicata sũt acqueritiubem⁹ p toci⁹ iudicẽ executõi pte cte tradi. Si qs⁹ ãt litigãtiũ ũtra ocẽ dies ꝓtradicat his q̃ iudicata sũt tũc locoꝝ iudex cãm examict:ſi ũenerit iudiciũ recte factũ ẽt p ſnĩaz,ꝑaz h⁹ ꝓfirmz executõi,ꝑe tradat q̃ idicata sũt ꝛ ſi liceat ſo i tli⁹ cã irrito appellaſ ſi vo iudices ſnĩa cõtrario fuerit is q a deo amabili epo iudicata sũt.tũc locũ habere appellationẽ cõtra ſnĩaz iudicis ꝛ hãc ſm legũ ordinẽ⁹ referri ꝛ exerceri ſi tñ ex iperiali iuſſiõe aut iudiciali p̃cepto eps iudicat iter q̃ſcũqꝫ pſonas appellatio ad ipiũ aut ad euz q trãſmiſit negociuz referaſ cuilz ab epali appellari ſnĩa. Si vo crimẽ fuerit aduerſus quẽlz mẽoratoꝝ reuerẽdiſſimaꝝ pſonaꝝ iferaſ .ſi qdẽ apud eũ epm aliqs accuſaſ ꝛ ipe veritatez ſuenire potuerit ab honoꝝ aut gradu hunc ſm eccl̃iaſticas regulas eyciat tũc cõpetẽs iudex hũc cõprehẽdat:

gdã per q̃relaz.ſz certe h idẽ erat per aliã aut.s.vt de ap. cog.§. ſed hec quidẽ. dic g⁹ ꝓdi.ex hac.l.ꝛ sic nõ est ꝺ q dz in caſtrenſi ꝛ q̃ſi nõ ꝺari q̃relã.vt.C.de inof.teſt.l.fi in fi.ꝛ.C.eo.l.cũ lege.in fi.ꝛ l.ſacroſancte.ꝛ.ff.de inoffi. teſt.ſi inſtituta.§. de inoffi. ꝛ intellige hũc.§.in nõ ꝑlat alꝫs ſuat qõ dz.s.de eccle.ti. §.interdicim⁹.colla.ix.

a Reuerẽdiſſimis.p vberib⁹.i.loco tormẽtoꝝ q̃ eis remittuntur.

b Legitimis. q̃ sit dz. ff.ad l.coꝛ. de ſic.l.i.ꝛ.l.iij. in fi.ꝛ ad.l.coꝛ.de fal.l.i.§. vlti.

c Si qs ꝺ.ab hic vſq; ad.§. ꝑſbyteris aũt.j.e. tactat de ꝙuentionib⁹ ꝛ accuſationib⁹ clericoꝝ ois ordinis.

d Subiacet. vt.s. vt clerici apõ pro.c.con.§.i. ꝛ.s.apõ quos oꝛ e.dimo.ꝛ aſſi.§.i.

e Tradi.vt.C.de epi.aud. epale.in fi. ſz in cui⁹ bonis? ẽ.si noie eccl̃ie in bo. eccle. vt fit i bõis pupilli tutoꝛe dãnato.vt.ff.de re iu.ſi ſe.§.tutoꝛ.ꝛ.ff. ſi quis cau.l.fi. ſi ãt in ſuo noie tũc ſi hz vñ.vt qꝛ ſcholaris clericus eſt. tũc in ſuis bonis.alꝫs. aũt dic vt dixim⁹.s.de non ali.§.ſi aũt creditoꝛ.in fi.

f Si quis aũt ꝺdicat.ſ.appellãdo vt ſegẽ ibi.ꝛ ñ liceat ꝛc.a ſnĩa g⁹ epi appellaſ ſed ꝺ.C.de epi.audi.l.epale.in alio ẽt lex illa huic ꝓdicit qꝛ ibi equipat eũ pfo c. ꝺ. h aũt facit eũ mioꝛe q̃libꝫ defenſore ciuitat cũ dicat defenſoꝛe ſnĩaz epi tractare q nõ eſſet nili maioꝛ ect . vt. s.de ap. coll.iij.§.illõ.q̃re dicũt qdã bis duob⁹ bãc cõgere illã. tu aũt dic q hic. vt eoꝝ ordinariuſ ꝓgnouit epus vt pz ex p̃cedẽti.§.siqs ꝺ. aliqué ibi aũt eꝝneis audiri fuit elect⁹. ꝛ sic p⁹ mõ nõ ꝓdicit cũ alio caſu loq̃ſ. Itẽ nec ſcõo quia adhuc parificaſ pfecto ſi qñ ab eꝝneis eligiſ vel ſz iudex locoꝝ ſiue defenſoꝛ ſtractet vt hic faciũt ex ꝓmiſſiõe p̃n cipis. quã hñt p.l. ſtam vñ ipe p̃nceps retractare vł q fieri põt. vt .ff. de of.eⁱ cui mã.est iur. l.ꝛ si prętoꝛ.

g In tali cã.nõ caũz vbi trñ ſemel appellaſ.ſic.C.ꝺ ſſ. tol.l.i.i. ℞.ꝛ.s.de ap.§.illõ ꝛ.§.ſili mõ. ꝛ.§. oꝛientalez. ſic ꝛ.C.de pꝛe.imp.l.ſiquis regularit aũt bis põt appellari.ſz nõ ter.vt.C.ne un vna eadẽq̃z cauſa.l.i.

b Ordine.oꝛdo legũ ſt.C. de ap.p̃cipim⁹.ꝛ.s.de nup. §.illud.vſq; in fi.

i Ad umpiũ.nõ a delegato appellari ad delegantẽ vt h ꝛ.C.ꝺ ap.pꝛecipim⁹.§.ſi appellatio.ꝛ.C. de iudi.l.fi.in fi.ſed vi q̃ a delegato p̃cipis nõ ipe p̃nceps ſed alius appelleſ.ꝛ.s.de appel.coll. iij.§.fi.q̃ est ꝺ so.ibi ad vniuerſitatẽ ꝺlegauerat hic ad

cām spālez. sed ēsi cāz spāle
pnceps delegat ñ ipe qñqz
sed alius appellat' q̄ est qñ
delegat⁹ a se alij delegat. nā
tunc scōs delegat⁹ appellat'
vt. C. qui pro sua iurisditōe
l. ij. in fi. lz hoc fit ꝯ regulā q̄
est. ff. qs ꝛ a quo. l. i. in fi.

k Si vo cri. f. l. nō q̄ itez
examinet. sic. j. pri. §.

l Si vo adeat ex h̄. ꝛ. s̄. pr.
ꝑ. dat' intelligi q̄ in crie est
actoris ptās vtz coraz epo.
an coꝛā ciuili iudice clericuz
accuser. ꝛ ad hoc ē. s̄. ut cle.
ap. pro. e. con. §. si tñ. ꝛ lz de
cribus ciuilib⁹. secus si est ca
nonicū. vt. j. pr. §. si aūt ec-
clastica. Itez er eo q̄ h̄ ꝛ. s̄.
pri. dz epm sz legē iudicare
pz eū debere scire. vt. l. ff. de
le. ꝛ con. l. leges cū nō alīus
sz sua debeat sciētia iudica
re vt. s̄. de iu. §. i. colla. vj.

m Si quis aūt audire. nota
q̄ ptās ē iudex ordinarius
scholariū cū sit clericoꝝ vt h̄
ꝛ i. pemio diz. int fi. sz decre.
prosus erimere vī clīcos vt
eī ō foro ꝓpetēti. si diligenti
vl' dic decre. loqui int' clīcos
vtriusq̄z. si aūt actor laicus ē
nō. ꝛ iō lz possit p̄uilegio re
nūciari. C. e. l. oēs. ꝛ intelli-
gat'. C. de pac. l. pe.

n Fideiussorē. olim dabat
economuz sue eccl'ie. vt. C.
de epi. ꝛ cle. l. cū clericis. §.
memorati. q̄ ē ō. sed illa per
illam corrigit'.

v Si aūt eccl'ia. vt ō articul'
fidei vl' symonia. ꝛ lz qñ hec
clerico obijciunt'. sec⁹ si laico
vt. s̄. ō mā. p̄n. §. si canōic⁹.

x Si quis vo. cū alijs. xij. q.
vt. xv. q. viij. §. sigs timidus

y Synodi. i. iurisditioni.

z Si vo absoluere. idest ci-
to se expediāt.

a Economos exigi. s̄. ō ec.
ti. §. pe. ꝯ. so. h̄ corrigit ꝛ eo
dem mō corrigit. q̄ ē. C. e. l.
orphanotrophos.

b Ex ipis. s. gubernatorib⁹

c Repetitionē. al's ē redem
ptionē. ꝛ al' repetitōz q̄ idē
ē. nā añ q̄ cāz ap. pse q̄t mā
dat' executiōi p⁹ sntia vt h̄ ꝛ
in fi. h⁹. §. ibi ñ. n. ꝓcedimus
zē. sic ꝛ al' s̄. vt spon. lar. §.
aliō. sed hec spālia regl'arit'
eni ꝯ. vt. ff. nil no. ap. pen. ꝛ
C. de ap. l. appellatōe. ꝛ. ff.
de his qui nō inf. j. l. furti. in
prin. ꝛ ff. de his qui satisda.
cog. sciendū. §. pe. ꝛ ff. de te
stamēt⁹. l. qui a latronib⁹. §.
fi. ꝛ C. de inter. ꝛ re. l. pe. ꝛ
ff. de ap. re. l. pe. ꝛ. ff. de ap.
l. pstōnes. in pn. ꝛ. s̄. vt nulli
iudi. §. illas vo q̄ fin. l.

d Examiatur⁹. i. examiat'.

e Venire. nō spāle i rōe red
denda a dict⁹ admīstratori
b⁹ vt quis ñ possit ad aliū iu
dicē ꝓsentire cū aduersario
nisi cū epo regul'r. n. ꝯ vt. ff.
de iu. l. i. ꝛ. ij. in prin. acc.

f Si quis eccl'iasticis. nota
h̄des economi teneri sicut
ipe vt hic. ꝛ. C. siqs p̄s byti.
in fi. ꝛ C. ō sacrosan. ec. l. iu-

ꝛ fm leges lītē examinās finē ponat

Si vo pus' ciuilē iudicē adeat accu-
sator ꝛ crimē p legitimā examinatōez
potuerit approbare: tūc epo loco⁊z
gesta monumtoꝛ palā faciat si ex hīs
agnoscat' ꝛ ꝓposita crīna comisisse:
cū ipse eps hūc fm regulas ab hono
re seu gradu quē hz separet: iudex āt
vltiōez ei inferat legib⁹ ꝯgruētē. Si
vo' eps disputauerit gesta nō iuste cō
fecta: tūc liceat ei differre honoze seu
gradu accusatam psonā. ita tū vt h⁹ i
psona sub legitia cautela fiat: ꝛ ita ad
nos negīa tā ab epo q̄z a iudice refe-
rat' vt nos hic cognoscētes q̄ vident'
nobis iubeam⁹. si qs' āt ꝓ pecūiaria
cā ꝓtra aliquē oium mēoꝛataꝝ psona
ruz hūerit actionē aliquā ꝛ eps distu
lerit iter eos iudicare līiaz hēat actor
ciuilē iudicē adire. ita tū ut accusata p
sona nullomō cogat' fideiussorē" da
re: sz solā cautōz: sine iureiurādo cuz
hypotheca suaꝝ exponere reꝝ. Si
vo ꝓ criali cā accusatio ꝓtra aliquam
mēoꝛataꝝ psonaꝝ ꝓponat' sub legiti
ma cautela accusata fiat psona. Si
āt' eccliastica cā ē: nullā cōionem hnt
iudices ciuiles circa talē examiationē
sz scissim⁹ eps fm sacras regulas cāe
finē ponat. Si vo' scissimoꝝ epoꝝ
eiusdē synodi' dubitatōez aliq̄z hēat
siue ꝓ eccliastico iure siue ꝓ alīs qui
busdā reb⁹ ꝓus metropolita eoꝝ cū
alijs de sua synodo epis cām examiet
vel iudicē. ꝛ si nō rataz hūerit vtra-q̄z
ps q̄ iudicata sūt: tūc btissim⁹ pīar-
cha dioceseos illius inter eos audiat
ꝛ illa determinet q̄ eccliasticis canoni
bus ꝛ legib⁹ psonāt nullā ptē ei⁹ sētē
tie ꝓtradicere. si āt aut a clero aut alio
quocūq̄z additio ꝓtra epz fiat pp quā
libet cām apud sctissimū ei⁹ metropo
litā fm sacras regas ꝛ nr̄as leges cā
iudicet'. ꝛ si qs iudicatis cōtradixerit
ad btissimū archiepz ꝛ pīarchā dyo
ceseos illi⁹ referat cām. ꝛ ille fz canō
nes ꝛ leges hic ꝑbeat finē. Si vo cō
tra metropolitā talis additio fiet ab
epo aut clero. aut alia q̄cūq̄z persona
dyoceseos illi⁹ btissim⁹ pīarcha sili
modo cām iudicet. Ꝓro oib⁹ aūt
cāis ꝓ qb⁹ apud ꝓpū metropolitam
aut pīarchā siue apud alios quoscū
q̄z iudices epi ꝓueniāt' nullā fideiuss-
sionē aut cautiōez ꝓ lite exigāt'. sic'tñ
vt isti studeāt illatis cāis semetipsos
absoluere'. Economos' āt rēodo
chos nosochomos ꝛ ptocotrophos ꝛ
alioꝝ venerabiliū locoꝝ guberna-
tores ꝛ alios oēs clericos: iubem⁹ ꝓ
creditis sibi gubernatōib⁹ apō ꝓpū
epz cui subiacēt ꝓueniri. ꝛ rōez sue gu
bernatiōis facere ꝛ exigi ꝛ ex ipsis' de
bētes oīdūtur illi venerabili reddē-
dū domui ex cui⁹ ordiatiōe debitum
aparuit. Si vo putauerit se grauari
post repetitōez' metropolita cām exa
minet. si vo metropolita fuerit cōtra
quēpiā p̄dictaꝝ psonaꝝ h⁹ i cās exa-
miaturus' ꝛ debitū exegerit ꝛ exact⁹
putauerit se granatū dyoceseos illi⁹
btissim⁹ pīarcha cāz determinet. nō

eni ꝓcedim⁹ p̄dictis psonis, p mēoꝛa
tis cāis añ examinatōz ꝛ exactiōez de
biti, ꝓpos epol ōcliare ꝛ ad illa vēire'
iudicia. Si qs' āt ex eccliasticis' cui aliq̄
tlis dispēsatō credita ē añ rōnū dispo
sitōz debitoꝝ solūtōz moriat': iubem⁹
her̄des sīlitudo ꝛ rōib⁹ ꝛ ex actiōib⁹
subiacere. Si qs eps aut cleric⁹ ex
q̄cūq̄z, puicia in ꝓstantinopolī repit'
ꝛ voluit aliqs aduersus eū actiōez ꝓ
ponere. si qdē litis ꝓtestatio ī ꝓuicia
ꝓ ipso negocio facta ē ibi litē cōpleri

Si vo nōdū inchoata ē apō gliosis
simū pfectuz oriētis ptoꝛioꝝ aut apō
eos q a nobis fuerit deputati iudices
ꝓueniētib⁹ eū rndere. Reuerēdis-
simi' vo apocrisarij cuiuscūq̄z sctissi-
me eccl'ie q in regia ciuitate degūt aut
ad btissimos pīarchas aut ad metro
polītas a suis epis ordinati vel desti-
nati: neq̄z a suis epis: neq̄z ꝓ cāis ec-
clesie aut debito publico aut priuato
aliquā ꝓuētionē sustineant: nisi man
datū hūerit a suis epis aut economo
aut aliquos ꝓueniant. tūc. n. solis' illis
q ab eis ꝓueniunt' dam⁹ līiam si quā
obligatiōem hnt ꝓtra eccliā: aut ꝓtra
epos eoꝝ ꝓponere. Si vo i qbus-
dam cāis vel actionib⁹ semetipos ob
ligatos fecerūt i tpe i quo rūsa faciūt
ꝓ his ꝓuētiōes suscipiāt. Si vero
epi vel clerici ꝓ ciuitate aut ꝓ suis ec-
clesijs pp suā legatōez aut ordinatōz
epi ad regiā ciuitatē vel ad aliū quēlz
locū pficiscāt': iubem⁹ eos nullā mo
lestiā aut iportunitatē a q̄libet psona
sustinere līia exīte his q' obligatos
eos putāt se hr̄e postq̄z ad ꝓuiciā re
uertunt' ꝓueire eos nullo ꝛ i his q̄ se
putāt hr̄e eis faciēdo ꝑiudicio de tpa
libus' ꝑscriptōib⁹ pp tps qō i tali cā
ꝓtraxerit: si qñ' āt cā emerserit aut ad
monitio aut executio īferat' ꝓ alia q̄-
libet pecūiaria cā: siue publica siue p
uata clerico aut mōacho aut mōaste-
rio marie femināꝝ iubem⁹ sine iniu-
ria: ꝛ cū ꝓpetēti honoze admonitōez
fieri. nō tñ mōasteriā aut assisteriam
mōasterio abstrahi: sz ꝓ curatoz ab
his ordiari ꝛ q, ꝓ cā rndeat mōachis
āt liceat: suū p se siue p ꝓcuratorē mo
nasterij cās agere sciēte q hoc ꝑuari-
cat' iudicē vel executorē: qz ex cigulo
expoliabit' ꝛ pena qnqz librarū auri
exiget' p magnificētissimū comitez p
uataꝝ rerū executorē vz sup hoc ver
berādo: ꝛ i exiliū dirigēdo locoꝝ scis
simis epis ꝓ uisuris vt nihil his ꝓtra
riū fiat: aut aliqd ꝓmittat' memorata
vltio ꝓ cedat iudice vindictā differē-
te īterponere ad sciam nr̄am eps refe
rat: sportulaꝝ vo" noie oēm psonam
i quocūq̄z eccliastico offō ꝓstitutaz ꝛ
ad hoc dyacōissam ꝛ mōachā: aut as
sisteriā: aut monasteriā ꝓ oi crīnali ꝛ
pecūiaria cā cuiuscūq̄z q̄ztitatis sit si
ue a clerico siue a quolz i militia ꝓsti-
tuto admonitōem suscipiāt i regia ci
uitate: aut i ꝓuicijs qb⁹ degūt nec am
pli⁹ q̄ttuoꝝ filiq̄s dare ꝑcipim⁹. Si
vo ex nr̄a iussione. aut a iudice: aut ad
btissimū pīarchā missus executor in

bem⁹. §. economos.

g Si qs ꝓpelli. vt. ff. de iudi. l. vbi semel.

h Reuerendissimi. apocrisarij. i. qui res ecclie agūt vt. s̄. quo oz epi. §. si vo nō me tropol'. sic dicti q̄si se creti nūcij. vl' expo-ne vt ibi.

i Solsi. imo vī q̄ debeat oīb⁹ rndere. vt. ff. de iudi. l. ij. §. oēs. cō. ꝛ. §. lz si agāt hic noie alieno agit legat⁹ ibi suo noīe. ꝛ facit. s̄. de ex. ꝛ bis q con. re. §. i. ꝛ. ij.

k Si vero pp tps. nō q̄ vbi ius aufert agēdi ptātem tpalis ꝑscri. p. nō currit vt hic. ꝛ. ff. de iudi. l. ij. §. pe. ꝛ. s̄. cū de ap. cog. l. memim⁹. coll'. viij. ꝛ. C. ō anna. ex. l. i. §. fi. ꝛ. ff. de itiner ac. qz. pri. l. i. §. si qs ppter. ꝛ. de pſ. xxx. vl' xl. an. l. cū nouissi mi. §. illud.

l Si q̄ abstrahi ne mo oz ex̄bi ō domo inuit⁹ pro cā ciuili vt ff. de in ius. vo. l. ple-rūq̄z. ꝛ. l. scilz. sed h⁹ religiose psone mul tomin⁹ debent ex̄bi vt h. ꝛ. j. e. §. puider ꝛ. s̄. apō q̄s oz. ꝛ i ti. C. de mo. §. ꝓterea.

Itē ō muliere dī. s̄. vt nulli iu. §. necessa riū. Itē nō q̄ subiec de ꝓcur. quē dicit ꝓ stitui. nā si qs in sua ꝓpa cā ꝓstituet valz vt pz ex diffinitione ꝓcur. vt. ff. de ꝓcur. l. i. Si vo sit cā mo nasterij qūo ab aliq̄ pōt ꝓcu. ꝓstitui cuz nemo fit dñs immo sindici ad talia ordi nant' vt. ff. q̄ cuiusq̄z vni. l. i. in fi. ꝛ. l. item §. pe' ℟. imprope h dī. ꝓcurator. i. sindi cus. vel dic ꝓcurato rem cōstitui pōt et cā mōasterij a sindi colite conte. istar ꝓ curator⁹. vt. C. de ꝓ cur. l. nz. ꝛ. l. nulla.

m Sportulaꝝ. filiq̄s quid est siliqua? ℟. quidā q̄rtā ꝯncie h⁹ ē xl viij. ps assis. ꝛ an. ff. de annuis le. l. li-berto. §. filiū. sed alij i p̄dicta. l. liberto. ba bēt in lr̄a siliciū nō si liqua. tu dic fm Io. q̄ est gen⁹ monete si liqua q̄ vtunt' ꝓ nunci ales aut medalea de scā Helena. ꝛ de hoc habet' mentio. s̄. vt nullus ꝯ. agi. te. §. i. ꝛ nō q̄ h corrigit' illa l. q̄ maiores sportu-las dicebat ipom. vt

C.de epi.z cleri.cuz clerič.in fi.als in eo. ti.l.oēs g.§.executoribus.

n Unū solidū. z ita casu hoc accipit plus cū p̄nceps aliūde illuc mittat iudicez vt hic z ar.ff.de iudi.l. ij.§.legati.ibi vt in p uicia destinati ꝛc.

o Contingat qz p̄ psona amōita decesserit. Itē scōa. Itē tertia.az. vel dic q oēs canonici vn⁹ ecclie fuerint ammoniti.

p Econom⁹.i cā ecclesie defendit economom⁹ vt hic. nō aūt i alienis vl̄ publicis. vt.e.§.aliō. q ē ↄ. sz qd si agit ↄ epm nomie ecclie. ꝑ.actorem posit ordinare epl̄ auctate archiepi vt facit tutor. vt isti. ō cur.§.fi.nā economus vl̄ sindicus ab vniuersitatib⁹ institutunt. vt.ff. q cuiusqz vni.l.i.in fi.z.l. item §.pe.q̄lit aūt ↄ b⁹i psonas libell⁹ fiat plene dixi.s.ap̄. quē oze. dicere mo. z assi. §.preterea.

q Reddere.z triplicez fisco.vt.s.li.ma. z aui.§. z hec. q ē ↄ colla. viij.

r Prez̄ byteris aūt hītib⁹.i. nō debēti b⁹ hēre vt sunt oēs i sacris ordinib⁹ ꝓstituti vt.s.qūo oze.§. nz aūt.z.s. ō nup.§. sz si qs colla.iiij.

s Inductā.vt occasio delinq̄ndi nō preheat vt isti.vi bo.ra. §.sz nedū.z facit.C. e.l. eum.

t Habitare ēt mr̄ez

v Diaconissaz pmittim⁹ hec eadē hēs.s qūo opz.epi.§.q̄ta.

x Si vero hec psonaz.qō leges virilez appellant. vt. C. de cadu.tol.§. si aūt legatarij.z.ff. de le.p̄. l.virilis in prin.

y Agat.i.regat.

z Si quis exiliū hic vt p. z accipiē vt in nouellis.e.ti. z.C. ō vbo.sig.l.cū qdā.al. alij hīt i littera z ēt tūc est plana z facit ad hūc.§.C.e.l.siqs in hoc.z.C.de his q ad eccl̄.con.l.denūciamus.

a Etiā .q̄s.i. aliq̄s.

b Honorandas cruces inf̄dicim⁹ nō alibi reponi nisi ꝛc. cuz quib⁹ z cū letanijs igressū.l̄ s̄ baudi portāt z erit plana z dic cū quib⁹.s.crucib⁹. z

aliaſ p̄uicias admōitiōz offerat alicui mēoratazꝫ pſōazꝫ vltra vnū solidū accipiat si vo p vna eadēqz cā mltas ex mēoratis pſonis admōeri cōtingat vnā solā pſonā p oīo⁹ ſportulas dar̄ sācim⁹. Eps vo p reb⁹ sue ecclie nulla exactionē molestiā ꝑ iustieat ſportulazꝫ si p talib⁹ causis admoneat ex actor aut curator videlz ꝓtra eccliam positas economis⁹ suscipientib⁹: aut alijs q i ea cā ordinati sūt. Qui vo cōtra hec exigere ſportulas p̄sūpserit i duplū q accipit exacte pſone r̄ddēr̄ ꝓpellit̄ z siqdē militāt cingulū pdāt. si vo clericꝰ fuerit a clero rēoueat̄ p̄sbyteris aut diaconib⁹ z subdiacōib⁹. z oīb⁹ i clero ꝓscriptis n̄ hītib⁹ vxorē ſz sacros canones. Interdicim⁹ etiā nos ꝑ sctāz regulaz virtutē mulierē aliq̄z i p̄pa domo sup inductā fr̄e tn̄ citra mr̄em aut sororē aut filiā aut alias pſonas q̄ oēz suspitionē effugiūt. si qs āt ablq̄z hac obſuatione mulierē i sua domo hz q̄ pōt ei suspitōez iferre z semel z ſo a suo epo aut a suis clericis admōit⁹ ne cū tali mulier̄ habitaret z eijcer̄ eā de sua domo noluerit aut accusatore apparēte z ꝓbetur inhoneste cuz muliere cōuersari. tūc eps ei⁹ ꝑ ecclīasticos canones de clero eū admoueat curie ciuitat cui⁹ cleric⁹ erat tradēdo. epm vo nullā penit⁹ mulierē hr̄e aut cū ea habitare p̄mittim⁹. Si āt h⁹ ꝓbet̄ neq̄q̄z custodiet̄ epatu, p̄ijciat̄ ipe. n. le idignū oī dit sacerdotio. Dyacōissā vo nullo mō cū viro ex q⁹ pōt ihōeste vite emergere suspitio hitar̄ p̄mittim⁹. Si vo hec nō obſuet sacerdos ſb quo ſbiacet admōeat eā vt oīb⁹ mōis talē vitz eijciat sua domo. Si vero hoc distulerit ager̄ ecclīastico mīsterio z ꝓprijs emolumētis alienata mōasterio tradat̄. z ibi oī vite tpe degat reb⁹ ei⁹ si qdē filios hēat iter se z illos ꝑz nūez pſōazꝫ diuidēs vt ꝓpetētez ipi mlieri ptē mōasteriū accipiēt eā agat̄ z r̄gat si āt nō hūerit filios ois ei⁹ ſba i mōasteriū vbi mittit̄ z eccliа i q̄ p⁹ erat sta tuta z eq̄ pōtiōe diuidat̄. Si qs cū sacra mīsteria celebrant̄ in sctām ecclesiā igrediēs epo aut cleric(aut mīstris alijs ecclie iuriaz aliq̄z iferat iubem⁹ hūc vbera sustiere z i exiliū mitti. Si vo z hic sacra mīsteria ꝓturbauerit aut celebrari, phibuerit capitalr̄ puniat̄ hoc ipos z i letanijs i qb⁹ epi aut clrici repiāt̄ custodiēdo. z si qdē iniuria solū fecerit is vberb⁹ exilioqz tradat̄. Si vo ēt letaniā ꝓcusserit capitale pielz sustiebit z vidicare iubem⁹ n̄ solū cīles sz z militar̄s iudices. Si b⁹ āt laicis iterdicim⁹ letanias facere sine sctis epis z q sub eis sūt reuerendissīis clericis. q̄liter. n. letania ē qn̄ sacerdotes n̄ iueniūt̄ z solēnes oīones faciunt sz ēt⁹ q̄s sacerdotes honorandas⁹ cruces cū qb⁹ z letanijs igrediunt̄ nō alibi nisi i venerabilib⁹ locis repōi. z si qn̄ op⁹ vocauerit ad letanias celebrādas. tūc soluz ipas cruces accipere q cōsuete eas portare solent

z cū epo z clericis letanias celebrari hoc custodiētib⁹ lctissīis lctōz locoz epis aut ēt eoz clericis z p loca iudicib⁹. Si q̄s āt i hoc capitulo pntes nostras leges virtutē aut trāscēdet: aut nō vēdicauerit pdictas penas patiet̄ mōasterioz z reuerēdissīoz mōachorū dispōe. iubem⁹ igr̄ abbatē aut archimādritā in vno quoqz mōasterio ordiari nō oīo ꝑm gradū mōachoz. ſz z oēs mōachi melioris opionis eligāt̄ existētes ꝓpositis sacro lcīs euangelijs dicētes q̄ nec pp amicitias: aut aliā q̄z gr̄az ſz sciētes eū z fide rectū z i vita castū. z gubernatione dignū: z q possit mōachoz disciplinā: z oēz mōasterij statū vtiliter custodire cuz elegerit̄ z sāctū epm sub quo mōasteriū ꝓstitutū ē eū q ita elect⁹ ē mōis oi b⁹ abbatē ōdiare⁹. hec āt oīa q̄ a nob dispōsita sūt ordiatione abbatū valere p̄cipim⁹ z i venerabilib⁹ feiaz monasterijs z archimādritis z assisteris z architritis. Si q̄s āt ad monachicā vitā venire voluerit iubem⁹ si qdē not⁹ ē q̄ nulli fortūe ſbiaceat abbas mōasterij si pſpexerit scema ei p̄beat. Si vo nō cognoscit̄: aut cuiz fortūe ſbiacet intra tres ānos n̄ acciper̄ eū scema' mōachicā z ītra mēoratū tps expiat̄ hominis ꝓuersationez mōasterij p̄sul̄. z si ītra triēniū aliqs emerserit dicēs aut ſuū: aut colonuz aut iscriptitiū suū ee aut ēt tāq̄z fugitē agricultūrā aut q̄si aliqd rapiētem aut pp aliq̄z culpā i mōasteriū i gressum, pp̄ro dño eū restitui cū reb⁹ q̄s ꝓbat̄ in mōasteriū introduxisse iusiurādū'. p̄mū q̄ nihil patiat̄ a suo domio p̄cipiēte. si āt ītra triēniū nullus ꝓuenerit aut inqetauerit aliq̄z mēoratazꝫ pſōazꝫ abbas mōasterij post trās cursionē tricēnalis tpis si talē vitz dignū iudicauit tūc det ei scema z null⁹ sit ei molestus pp fortunā dōec tn̄ deget i monasterio. res āt q̄s intra mōasterium introduxisse v̄r illese dño reddat̄. Si q⁹m āt mēoratazꝫ pſonaz reliquerit mōasteriū. z ad secl̄are veniat vitā aut in ciuitatib⁹ aut i agris circuiens, pp̄rie fortūe reddat̄ in omnib⁹ aut mōasterijs q̄ cenobia dicūt̄ iube m⁹ ꝑz mōachicos canōes i vno habitaculo oēs sepatiz dormire vt mutuū alterutri⁹ testimoniū⁹ caste ꝓuersationis ꝓbēat ipsi nisi qdā tn̄ ex eis aut, p pter lōgeuā in mōasterio cōuersationē quiete volētes viuere z senectutis atqz corporis infirmitatis cā in rēotis cellulis intra mōasteriū ꝓstitutis degāt: z hec cū ꝓsensu z volūtate abbat̄ fieri⁹ hec oīa i mōasterijs z assisterijs feiaz fuātib⁹ in nullo loco hr̄e nr̄e r̄ipublice eē mōasteria p̄mittim⁹ aliter' vbi mōasteriū iueīt̄ oīb⁹ mōis iubem⁹ uiris a femis separi z femias' qdē in quo sūt mōasterio remāere virosāt aliqd mōasteriū sibimet facere

Si vo' plra sūt monasteria ut necesse nō sit noua monasteria edificar̄ locoz sctissim⁹ epis monachos cū monachis femias cū femis separare z i

ingrediūt̄. s. sacerdotes.

c Reponi. z vt in sacristia.

d Jubem⁹ igit̄. q: fecit mō pri. de monachis mentōez igit̄ de eis incepit z pſequit vsqz in fine ꝓstitutiōis.

e Sz z oēs huic. §. ꝓcedat s̄. de ōsen. ci. §. ōcreto. z. C. de off. ma. offi. l. i. z. de offi. pre. iur. l. fi.

f Elegerit. z sic mōachi hodie eligūt. vt ꝺ olim epi sed corrigit̄ vt. s̄. de monachis. §. ordinatiōez colla. i.

g Ordinare. i. consecrare z confirmare vt in nouellis.

h Archiatris. gīa sunt locoz religiosoz.

i Si qs scema. i. ordinē monachalē. s. cuculā z scapulariū. z ēt in ꝓtinēti pfessionē faciat.

k Protesul. i. abbas. z ꝓcedat hui⁹. §. s̄. de mōachis. § sancim⁹. z. §. si vo intra hac.

l Jusiurandū. si l̄e iuramentū pstat dñs q̄n suū ad eccl̄iam fugientē recupat. vt. C. de his qui ad eccle. con. presenti. in fi.

m Si aūt reddant̄. nā non oz in reb⁹ cū aliena iactura lucrari. ff. de ꝓdi. inde. nā z sic nō q̄ tenet p̄ncipale non tn̄ tenet accessoriū.

n Fortune. i. dño suo. s. eo. §. si seruus.

o In oibus separati. i. non simul. sz cuiz i sua statura siū cubili. vna domo tm̄. vt hic z. s. ō mo. §. cogitādū. col̄. i.

p Testimoniū. hic sume ar. q̄ possit ee test. monachus z dic vt. s̄. diri de mōachis. §. cogitandum.

q Hec oīa suantib⁹. s. abbatibus.

r Aliter. q̄ sup̄dirimus.

s Femias. nō q̄ deferr̄ mulieri. Itē nō q̄ ꝺ collegiū repbat̄. sz alia cā religiōis fcā valeat. vt. ff. de coll̄. illi. l. i. §. z si. Itez res eoz mr̄es ō bent portare. vt. ff. de coll. illi. l. i. in fi. l. j. pro.

t Si vero que iportāt. nota ēt laycū posse eligere ep̄z sic iste feie. vt. s̄. e. ti. i. colūna.

v Sed ꝛ hec. duo dicit hic. §. ꝑmũ si dedit mulieri. x. ꝓ dote vꝫ viro alicuius ꝓ donatiõe ꝓpꝫ nup. vel nulla adiecta tali cã dedi clerico huic tali ꝓdi. si ꝓhibeꝛ mrimoniũ. vel si haberet liberos qꝛ tũc haberet demũ hoc casu si monasterium intret. vel clericus fiat impleta est ꝓditio. vñ pinde bẽtur ac si filios haberet vꝫ mrimonium ꝓhibent ꝛ tũc bẽretur acsi nulla fuisset apposita ꝓditio. sed pure eẽt relictum. ꝛ hoc dicit littera inualidas esse ꝓditiões. nã hic duo sunt paria obligationé esse purã vel esse ꝓditionalẽ dũmodo ꝓditio tã exterat vt. ff. de ꝓdi. inde. sufficit. scõm est hoc pure dedi vel reliqui tibi cã dotis vel dona. ꝓpꝫ nup. fꝛ si liberos ñ bẽres vel mrimõio ñ ꝓhẽs rogaui vt ꝛstituas alij certe si ecclia ꝛtres videris liberos habere. ꝛ iõ fideicõmissarꝰ nil expectet ac si non eẽt appositũ ꝺ restituẽdo misi fidei cõmiss. sit relictũ ad cãꝫ pietatis quo casu ẽt spectat ꝛ ñ bẽtur monasteriũ ꝓ filio. Jté nõ ex hoc. §. qꝫ eccl̃ia loco filij bẽtur qꝫ valet ad multa. ꝛ iõ quidã intelligunt hic tm̃ his duob⁹ casib⁹ si liberos vꝫ mrionium ꝓhẽs ñ alias alij vbiqꝫ dñt ꝓ filio haberi quare si inueniat se nõ instituũ rumpit test. vt plene dicẽs. j. §. pri.

x Liberoꝝ. sup his duob⁹ ponit cõditio qꝫ subijcit dotis cã cãm dandi ponit non condi. quid ergo si aliã cãm dicat donãdi puta vt emas ꝛuum. ꝛ fꝛ. nõ facio viꝫ. vt. ff. de dona. l. ij. in fi. ꝛ l. se. sed hõ de his dixit qꝛ talia ꝓuenũt mrimõia ꝺ gb⁹ dicit.

y Ab initio. quibuscũqꝫ sic loquit at plures posuisset. sꝫ certe non posuit nisi duas. s. mrimoniũ vel si liberos non bẽret. rogauit ergo hic restituere si liberos nõ bẽret vel mrimoniuꝫ nõ ꝓhẽret vꝫ. n. ꝓdixisse ꝛ liberos habuisse si monasteriuꝫ intret. ꝛ facit ad hoc. ff. ad ter. l. ij. §. liberi ponũt gⁿ hec verba ꝓditiõibus quibuscũqꝫ pro singuli. ꝓditõe q̃cũqꝫ ex his ꝛc̃.

z Clerici. etiã seculares alꝫs frustra diceret statim qꝫ debeat res ꝛstuare ad pias cãs cũ si de monachis tm̃ loqueret ipo ingressu se ꝛ sua ꝺdicant neqꝫ vlterꝰ ei admistratio relinquit vt. §. de mo. §. illud. si tũ velis tm̃ de monachis intelligere dices ꝫ monasteria ingredi. s. vt ꝓuersi sint vel clerici fieri. s. monachi. ꝛ qꝫ sequit de rebꝰ dicas qꝫ lꝫ bẽs de facto admistrationé ꝛ vsuꝫ reꝝ. nõ tm̃ est ꝺ iure nec abbas tenet eis dimittere si nõ vult. Item pro ꝫ qꝫ hic tractat tm̃ ꝺ monasteriis. Jté qꝛ fauore eccl̃iaꝝ ñ hoiuꝫ hoc fungit si aũt eẽt secularꝰ cleric⁹ possꝫ dimittere cui cupet. vt. §. eo. §. ꝑs byteros.

a Pro nõ scriptꝰ. pⁿ casu est inualida ꝓditio. scõ est inualida restitutio sub ꝓdi. faciẽda. ꝛ sic per ꝓñs ipa ꝓditio.

b Volumus. ꝫ cõcordat. §. de mona. §. si qs aũt. ꝛ. §. si vero relinq̃ns colla. i.

c Si q̃ monasteriũ. qd si cã ordi. ꝛ fꝛ. nõ hꝫ locũ qꝫ hic dicit nisi qñ abrenũciauit seculo. vñ nõ facio vim intret vt monachꝰ. vel ꝓuersus dũmodo renũciet. vt §. de mo. §. si aũt. vt nihil. Jté qꝫ si capellã intret. ꝛ fꝛ. nõ hꝫ locũ qꝫ hic dicit. nec si plebẽ qꝛ tales ꝓpa possunt retinere vt. §. e. §. ꝑs biteros. Item qd si de rebꝰ nihil dixit. ꝛ fꝛ. tacite sequunt. vt. §. de mona. §. illud. Jté si nõ hꝫ liberos hꝫ tm̃ parentes qd tunc. ꝛ fꝛ. pꝝ. idem ar. §. e. §. ꝑs byteros. ꝛ §. vt nulli iu. §. adulterã non tũ distribuit filius iter eos fꝛ eũ. tu dic qꝫ nihil hñt parentes qꝛ monasteriũ est pro filio vt. §. §. pri. §. ergo supiores excludũtur. nec ob. §. e. §. presbyteros. qꝛ ibi in secularibꝰ dicit. Jté nec illa. §. vt nulli iu. qꝛ ibi inuite intrauit. hic sponte. vel corrigit per istam.

d Deputauit. repete non.

e Si vero in proꝝos. q̃ritur. an hec dispõ sit testm̃ qꝫ ꝓ deest q̃rere si ꝺ actõe vel numero testiũ q̃ ratur vel nõ. qꝛ arbiter ꝛ iudex diuidit ñ tm̃ testaẽ qꝛ nõ est dominꝰ q sic distribuit vt. ff. de iur. co. l. conficiunt. §. si pⁿ testm̃ sed azo non curat de noie dũ teneat de q̃ agit. vt. ff. ꝺ psti. pe. l. ij. §. fi. ꝛ sic scit gẽqd ius. sed certe ꝛ in dñs testaẽ sm̃ eũ. vt C. de sẽtis nup. l. fe mie. in fi. insti. de pupil. sub. §. nõ solũ. ꝛ ponit ꝫ. l. ẽt suo. ꝓcedere ius faciendi testm̃. nec ob. huic sẽtie si dicas iure testamẽti valere qꝺ dꝫ §. de mona. §. illud coll. i. qꝛ illa per hãc corriget. hoc casu si velles tenere opi. pdicas qꝫ. l. illa femie nõ ob. qꝛ ibi mr̃ dña est lꝫ bẽat necesse filios instruere. Item nec illa ꝺ pupillis. s. qꝛ ibi est ꝑãle qꝛ filꝰ sibi nõ poterat testari. vt. §. e. ti. §. i. fꝫ fꝫ aꝫ. qui dicit eẽ testm̃ qua actione aget ꝑ monasteriũ qꝛ forte ois res tenet. ꝛ fꝛ. cõdi. ex hac. l. vt. ff. de condi. ex le. l. i. sꝫ qd si filios non habeat ꝛ fecit testm̃ instituẽ do eẽneos certã ptẽ assignando ecclesie añq̃ intret mũgd ecclia totũ hẽbit. vñ qꝫ sic ex hac. l. fꝫ ꝑ e. nã ecclia ꝓ filio bẽat vt dictũ est. sed nasciturus filius instituꝰ nõ rũpet. vt. ff. ꝺ li. ꝛ po. l. filꝰ. §. fi. gⁿ. nec ecclia fꝫ si mihi ecclie dedisset totuꝫ rũperet ad instar postbumi q rũpit si ꝑteritũ inueniat. vt C. de bo. pos. ꝑ ta. l. i. Item opponit. qꝛ vꝫ totũ debeat filijs dimittẽ ꝑter q̃ternas vncias. vt. §. vt nulli iu. §. qꝛ vo est. q̃ ẽ ꝑ sed ibi inuita intrauit hic sponte.

f Persona. s. vt tm̃ sibi retineaẽ q̃tũ hꝫ necesse dare vnicuiqꝫ filioꝝ fꝫ Jo. Filij sic. i. retineat sibi tm̃ q̃tũ alicui filioꝝ dat cui plus dat tu potes dicere qꝫ virile sibi assumat ptem. vt ar. §. e. §. draconissaꝫ vo. sed an filij pñt cõpellere ptẽ vt distribuat. vꝫ qꝫ nõ. vt ar. j. pr. ꝛ. §. vt li. ma. ꝛ aut. §. qꝛ vero ꝓsentiu. colla. viij. ꝛ. C. de do. inter vi. ꝛ vxo. l. res. puto tm̃ vt statiꝫ subueniaẽ filijs q̃tũ ad aliměta nõ vt partẽ habeãt nisi renãliter mortuo vel si velis dicere qꝫ petaẽ statiꝫ pⁿ ingressuꝫ hec portio est ar. qõ dꝫ ingressue ꝑ mortuo reputaẽ. vt. C. de epi. ꝛ cle. l. deo nobis. in fi. ij. ꝛ. §. vt nul. iu. §. si vo pdictũ tps cõmmerata facit. ff. de colla. bo. l. ij. §. portiones.

g Siue. si ꝓ verba de futuro dedit arras. acc.

lijs ptẽ monasterio ꝓpetat. Si vo oẽm ſbam inter filios diuidere noluerit ꝓpa sua ꝓlona filijs ꝓnumerata vnã sibi ptẽ oib⁹ mõis retineat q̃ debeat iuri mõasterij ꝓpetere. Si vo i monasteriũ degẽs moriaẽ añ ꝗ iter filios ꝓpos distribuat res legitimaꝫ ptẽ filij ꝓcipiãt reliq̃ vo ſbe ps monasterio ꝓpetat. Sponsalib⁹ quoqꝫ ſm leges factis iter aliquos siue spõsus monasteriũ igrediaẽ: recipiatqꝫ ꝓ sponsalib⁹ arraꝫ noie ſẽ data siue spõsa monachicã vitã elegerit illa solũmõ reddat q̃ silr arraꝫ noie accepit pena vtriqꝫ pti ꝓcedẽda. Si vo cõstante adhuc mrimonio aut vir solꝰ aut vxoꝛ sola itrauerit i monasterium soluaẽ mrimoniũ ꝛ citra ꝛpudiũ postq̃ plona pgens ad mõasteriũ scemaⁿ ꝓceperit. ꝛ si qdẽ vir elegerit mõachicam vitam restituat ꝓpus mulieri dotẽ. ꝛ si aliqd ab ea ꝓcepit ꝛ sup hoc ex nuptiali donatõe tantã ptez q̃ztam ex morte viri ꝓpetebat mulieri fꝫ pactũ dotalib⁹ instrꝛis inſertũ. Si vo mulier fuerit monasteriũ ingressa silimõ retineat nuptialẽ donatõz ꝛ casuz dotis ex morte mulieris placitũ reliquũ vo dotis mulieris restitui ꝓcipimꝰ: ꝛ si aliqd ex rebꝰ mulieris apud eũ inueniaẽ ambobꝰ aũt mõachicam vitam eligẽtibꝰ iubemꝰ vacãtibꝰ dotalibus placitis virũ retinere donatõez nuptialem ꝛ mulierẽ ꝓpam accipe dotem ꝛ qcqd aliõ viro dedisse ꝓbeẽ vt vnuſ qſqꝫ citra dãnuz suis fruaẽ rebꝰ nisi forte spõsus spõse: aut spõsa sponso aut maritꝰ vxori aut vxoꝛ marito aliqd donare aut cõcedere voluerit. qñ neqꝫ ex pactis nuptialibꝰ viro aut mulieri lucrari aliqd ꝓcedũt: nullã lñiaz damꝰ aut pẽtibꝰ filios^m aut filijs parẽtes secularẽ vitã lectãtes^s ꝛ relinq̃ntes velut ingratos^s ex sua excludere hereditatẽ in mõasteriũ aut monasticaz vitã subsecutos. iterdicimꝰ ãt pẽtibꝰ filios suos monachicã vitaz eligẽtes ex venerabilibꝰ mõasterijs abstrahere: si monachꝰ^s reliq̃rit suũ mõasteriũ ꝛ aliud ingrediaẽ q̃scũqꝫ res tpe quo mõasteriũ dereliq̃rit hr̃e videbitur ꝓpo mõasterio i quo ab initio ingressus ẽ eas ꝓpetere iubemꝰ Prouidere^a ãt scissimos locoꝝ cpos vt nz mõachi. nz mõasterie circũeant ciui

b Si sponsalibus.data vt nihil admittat. Concedēda.i.remittēda.z concordat.C.e.l.fi.in prin. i Si vero ꝓstante.citra. sz olim necessariū erat.vt.s. de nup.§.sz occasionē.colla.iij.

k Scema.i.cuculū.vt dicūt.vel figura siue forma fm alios.sz in topica Aristo.exponitur pro ornatu vboz z sniarum.

l Si vero placituz. fingiť vere mortuꝰ. vt h. z.C.e.l. fi.pᵒz scōo/ ℞. z sic tñ valet fisco q̄tū veritas vt. C.de his qui ne. e.ipe.l.i.z.ij. z.C.ō castren.pe.l.i.z fi.li. xij. Item facit.s. vt li.ma.z aui.§. qz vo lex.colla.viij.

m Filios. nunqd hꝫ casum hoc voto obligaī filiusfa/ vī q̄ si vt.s.de polli.l.fiqs. §.voto. q̄ est ō. sz hꝫ spāle vel illō in dando intellige.

n Sectantes .f.pᵒ. sed postea relinq̄ns vt subijcit.f.secularē vitam.

o Ingratos.ob hec q̄ intrauit monasteriū.vt.C.e.l.fi.§. sz ét.sed si alꝫ sit ingratus nō efficit iō gratus sz ois macula pecati abolef vt .s. de mo.in prin.colla i.sz in nouel. ōdicit.n.q̄ ibi purgaī ingratitudo per ingressuz.sed nūquid ceteris agnotis vel cognat/ poterit succedere/ vī q̄ si qz dicit auť. exordia ria quo. opz mo. eē iu.est ō q̄ monachi nō bñt cognatiōz in terra. sed illud intelligiť q̄tū ad hoc vt nō accedat exť ad loquendū cognate vel ꝓsanguinee sue q̄ tñ colore posset illicita agere.vt.C.e.l. deo nō nobis vñ dico q̄ pōt succedere z abbas per eum.

p Si monachꝰ.cōpetere hoc idē hēs s.ō mo.§.sigs aūt.z.§.si vo relinquēs.colla.i.sed qd de rebꝰ postea q̄sit/ ℞.sec.é vt .j.e.in.§.si monachꝰ. q Prouide.agūt.sed quā cām bñt cū nihil hēant/ ℞.ex factis p̄cedentibꝰ siue ꝯctibꝰ pro quibus vel ipi vel abbates ꝓueniūť lz per alios rīdeant vt.s. apō quos oz e.z

r Rūsum.i.necesse vt alicui rīdeat in aliq̄ ca.militia quā iō ē adēptus.

s Ammouere.i.ponere remouēdo de statu in quo ꝑus erat.

t Si monachꝰ.monasterio duo ꝯria sunt.s.e.§.sz nz.z.s.e.§. si suus. pᵃ dicit indistincte curie.scda indistincte dño.sz banc in liberis illū.§.sed nec in curiali aliū.§.in suo intellige.z sic nihil ꝯdicit.vel spālez so.da.illi §.sed nz.vt ille fm istꝰ distinctiōz intelligaī. vt ibi dixi.

v Si qs particeps huic.§.ꝓcordat.s.qūo.o.e.§.q̄ta.z.C.e.l.si quis ñ z.l.raptores.z.C.de rap.vir.l.i.s.de rap.mu.

x Parte de bonis diaconisse mris ac. y Si vero assignare. curit gᵃ annalis prescrip.eccle in hereditaī petitione vel ꝓdi.er.l.sicut.z i filī casu vt.s.vt cū de ap.cog.§.si quis de p̄dict/ sz regulr currit p̄scrip. xl.an.vt.s.de eccle.ti.§.tpalibꝰ.q̄ est ō.sed sunt spālia.

z Omnibꝰ itaq̄ monachi. nō reprobari sigs alteriꝰ veste in eiꝰ ꝓceptū vraī vt h.z.C.de epi.au.l.mime.adeo vt iniurie teneāť.vt insti.ō iniur. §.i.z capitaliť punit vt hic dicit. a Prostrantibꝰ.i. q̄si pstitūti

b Defensoribꝰ.repete sup. ꝓuidentibꝰ. c Penas aūt p̄cedē tibus.alꝫ in p̄tibꝰ z̄c.

d Sancimꝰ.hoc dicit q̄ pene q̄ añ legez istā fuerūt imposite circa casꝰ hꝰ pstōnis valeāt eē añ hāc legē.sz q̄ imposite per banc sunt.non valent nisi in futuro.vt.C.de le.z con.l. leges.

e Nām ubemꝰ.trangliatē vt se exoneret nisi pp defectū iurisditiōis.vt.ff.ō of. ꝓcon.solent.z.l.figs.z.C.de fal.vbi vel nisi ꝑ dubitatōe iurī.vt.s.de iudi.§.fi. colla.vj.nō facti.vt ibi dixi per.l.ff.de iudi.l.eū qui.§.i. Si aūt dare. nō q̄q libet dz iudicare.z plurimū snīa tenet si sunt ipares de re iudi. duo ex tribus. z ff.de arbi. Item si vnꝰ.si vo pes i cā liberali ꝑ libertate in alijs aūt pro reo valet. vt ff.de re iudi.l.inter pares.z l. pompo. z hꝫ in ordinarijs in dele.paribus expectaī cō firmatio delegātis/.vt.ff.ō re iudi.l.duo.

tates.sz si qd necessariuz rūsum' hūcrit ꝑ ꝓprios rūsarios hec agant in suis manētes mōasterijť si monachus' reliquerit monasteriuz.z ad secularē vitaz migrauerit hūc militia:z honore si q̄nē hz prīꝰ spoliatū ab ep̄o loco rū z ꝓuincie iudice i monasterio mitti z res eius q̄s postea habuisse ꝓbatur fuerit mōasterio in quo mittiť ꝑ petere. Si vero rursus reliquerit monasteriū tunc eū iudex prouincie in q̄ inuētus fuerit teneat:z subito sibi officio commoueat' Si quis rapuerit aut solicitauerit aut corrūperit assistentiam aut dyaconissam aut monasteriam aut quālz aliā feminā venerabilē habituz habentem huius:z res talis sceleris eiꝰ participio iubemꝰ venerabili loco in quo talis femīa hītat per locorū sanctissimos episcopos.z economos eorumnecnon etiam cuiuslibet prouincie iudices.z eoruz officia vendicari. Eos autēq̄ talia delinquerint z participes' eorum sceleris capitale periculuz sustinere talē vero mulierem vbicunqz z cuz proprijs rebꝰ monasterio reꝯndi in quo cautiꝰ custodiri possit vt non rursus in codez crimine reperiatur. si vō dyaconissa fuerit z filios habuerit legitimos legitimam partem' daī filijs. Si vero intra vnum annum postquaz cognoscitur tale facinus cōmisisse tales res viri venerabilium domorū non vendicentur Jubemus omnibus modis comiti priuataꝝ fisco nostro has assignare' locoruz iudicem qui neglexerit easdē res vendicare z cīgulo priuando z mulctaz libraꝝ auri.v.a comite priuataruz exigendū omnibus' ita q̄z generaliter in seculari vita conuersantibus z maxime theatralia exercentibus viris ac mulieribꝰ necnō

z prostrantibus' interdicimꝰ vti scemate monachi: aut monasterie aut assisterie aut cuiuscunqz persone huius modi imitari eum scema scientibus vniuersis presumētibꝰ vti tali scemate aut imitari aut illudere in quacunque ecclesiastica disciplina quia z corporalia supplicia sustinebunt z exilio contradentur prouidentibus huius non solum locorum episcopis. z qui sub eis sunt clericis sed etiam quibuslibet militaribꝰ iudicibus z que sub eis sunt officijs z locorum defensoribus' Penas' aūt presenti lege in certas que etiam prioribus legibꝰ sūt note non solum in futuris: sed etiam in precedentibus casibus seu relictis valere z omnibus modis vendicari sancimus' per presentem enim legem nuper dispositas videlicet penas in solis futuris temporibus seruari iubemus' Tua igitur gloria que per presentem legem in perpetuum valitura nostra sanxit tranquillitas per omnia custodiri prouideat.

Codicis Viti Justini. sacratissimi Imperatōis repetite prelectiōis Explicit liber nonꝰ. Incipit .x. de iure fisci.

Imperator.an.z Seue.

Ꝙpriusq̄z fisci rationibꝰ pater vester obligaretur perfectaz' predioꝝ donationem fecisse fuerit ꝓbatꝰ Quod citra fraudem creditorum' gestum est nō rescinditur. Imp. Gor.a. Serēo Mstar' obtinere nemine potest rei iudicate cōputatio a tabula

De iure fisci occasione criminuz de qbꝰ supioꝝ libro dixit angeť fiscus iō de eius iure dicit.vl dixit de iure publico circa cria.nūc circa bona fisco queredā z ꝓseruāda q̄ z ipm est publicū alio respectu q̄z.s. vt.ff. de iusti. z iure.l.i.§.publicū. Jté fiscꝰ dī ipa imp̄ialis vel iperij camera nō dico primonij imperatoris.vt.C.de qua.pre.bñ a zenone in p̄n. Quicqd tñ spālitaī/ hz fiscus z cesar/ z auguste rō solet hēre. vt.ff. e.fiscus.§. fi. Que fiscalis loco romane successit.vt.ff. de ꝓsti. prin. l.i. z dī q̄si fixꝰ i.fi mꝰ qz sp est diues z solūedo.vt.ff.de fundo do.l.ij. Jté qd differt hic ti. ab illo. de pui.fi/ ℞. ō de spāli iure z cōi.qō hz fiscus dicit ibi ō cōi. vt. j.l.i.ij. z.iij. z alijs ō spāli.vt.j. in.l. ꝓhibitū. sed ibi ō cōi tñ. Jté hic ti.é generalis ad oēs sequentes.z sic pz qd differat ab illo ti.j. ō bo.va.qz hoc genꝰ z est sic ff.de iui.z ō in inte.resti.qui sī gñales ad oēs seq̄ntes ti.

b Ꝙpriusq̄z.si postea reuocaret per hypothecariā quocūq̄z mō esset facta alienatō.vt.ff.e. in fraudē. i prin.z.s.de pui.fi.l.cū p̄z.

c Rationibꝰ.fi.i.fisco.

d Obligaret. psonaliť ex ꝯctu. vel q̄si z p hꝫ bona tacita tūr.vt.ff.e.l.auferť .§. fiscus.z.C.qui.ex ca.pi.taci. ō.l.ij.z videbaī fauore fisci trahi obligatio ad p̄terita alienata q̄ remouet vt.s. de pui.fi.l.si debitoz.z de bonis prescrip.si qs pꝰ hac.§.pe.

e Perfectā.perfecta dī ét sine traditiōe.vt insti.de dona.§.alie. Sed hꝫ demuz facta traditiōe alꝫ cadēt i obli.si tradita nō eēt.vt.ff.ō ꝯben.ép.q̄ sepe. §.si res

f Probatus.sed a quo/ ℞.donatarīꝰ ꝓueniebaī hypothe.vñ ipe ꝓbat. Hz tūc est ō.ff.de pig.l.z que nūduz sunt.§.q̄ dī vbi creditoz dz ꝓbare rez in bonis debitoris.so.spāle hꝫ pro fisco vel ꝓbat reus eo ipo qō ñ ꝓbaī. ō. sic .j. qui mili.nō p̄sit sup suis.vl vius dicas vtraq̄z ps fatebaī fuisse p̄ris qui donauit.vñ presumiť duraſſe vsq̄z dū ꝯrit cū fisco.vt.ff.ō re.iur.l.id qō nrm z hz hꝫ qō dicit i fraucre.q.d.nec hac rōne pōt reuocare cū nō fuerit factū in frau.cre. q nec erant ad hucvel dic casuz q̄ agiť pauliana ō donatariū z nō pōt eadem ratione qua adhuc fisco nil debebaī z tūc sufficeret fraus ipa re tñ cū nō haberet ti.lucratiuuz vt.ff.q̄ in frau.cre.l.i.§.i.z.l.qui aūt.§.similimō.vel dic tertio q̄ agiť actiōe i factū ō berde alienant/ de q̄ hēs.ff.q̄ in frau.cre.l.i.§.i.q̄ pōt agi.lz nō antiq̄ qz ñ acquisiuit idoneū emolumētū.vt insti.de act.§.fi.sed ista sic.vt.ff.q̄ in frau.cre. l.fi.in fi.qua actiōe hꝫ casu nō agiť cū adhuc ñ erāt creditores.sz tūc q̄liť rescidiť dato q̄ agere possz/ ℞.vī rescindi q̄ ad votū agent/.qz hec vellet.sz nō pōt lz habeat interesse sic .C. de bis qui. vt indi.l.polla. Item nō hic q̄ legitie factū est ex supuenienti cā nō retractaī vel vitiaī.vt z.s.de inter.ma.l.nj. z de dona. añ nup.l.de rebꝰ.z.ff.de fal.l.de eo.§.i.z.s.de rec.z con.l.i.ō bo.p̄scrip.l.si qs pꝰ.

g Creditorū p̄tiuz.cū eos nō hēret.

h Mstar.cōputatio tradere rōnez de solut/.vt.ff.de condi.z de.l.cū suus. Et dicūtur tabularij qui cū susceptoribꝰ ad q̄uincias destinabaī. vt.j. de susceptoribꝰ.l.duos.z eoz offiñ ē ingerē freq̄nt in oculū debitoz z reliquoz.nō vero ꝓputare vt hic.z.j. de nunera .z actu.l.ij.vel.xij.hoz gᵒ tabularioz ꝓputatio nō est valida vt hic dicit nisi fuerit cōprobata a ꝓcuratore.i. a

preside prouincie illius. vt.ĩ. de appo. publi. l.i. vel dic procuratore .ſ. cesaris postea cognoscente inter fiscuz z priuatũ de hac pputatiõe cũ denuo fiscꝰ petat vt. C. si aduer. fis. l.ij. z sunt hec vera si sint facta per errorez. ad qõ. ff. q̃ sñie ap. l.i. §.i. sed tũc si sñia ꝓcuratorꝭ p errorẽ est data. an valeat? ℞. sic. vt. C. de erro. cal. nisi error fuerit expressus vt. d. l. q̃ sñie sine ap. l.i. §.i. vl dic q̃ ẽt si nõ fuẽrit erratũ hic a tabularijs tñ non valz qz eoz nõ erat offiũ añ b̃. Jtẽ si male est facta pputatio ẽt ab eo q pót pputare retractãr vsqz ad. xxx. an. si p errorẽ. sed si grãz vsqz ad xx. vt nõ. ff. ō admi. re. ad ci. per. l. calculi. Jtẽ nõ h̃ ar. q̃ si aliqs q̃si legatꝰ nõ eẽt tulit sñiam z ille qui potuit delegare ratificet q̃ valeat. ſz ō dico vt nõ. ff. ō iudi. l. lz. Jtẽ ar. ad illam. q. si tres fuerũt delegati z duo abñte tertio iudicent suo z abñt? noie qō possit ille hẽre ratũ. z ar. d. l lz. Jtem p hoc. ff. de re iud. duo. sed ℞. ff. ō arb. sicuti qō vez puto q̃ nõ possit q̃si in p̃iudiciũ publicũ. z altius ratũ hẽant nõ ẽt suũ ꝓpium vt in ꝓcuratore. Jtẽ nõ q̃ p iudicẽ est faciẽdũ q̃ nõ pót p notariũ expediri sic. s̃. de dilat. a ꝓcedente. z nõ q̃ hãc l. ius cõe hz fiscus.

i ¶ Jminore. debebãt fisco annua p̃statio p q̃ hz tacitã hypothecã. vt C. si pu. pp pu. pen. l.i. vl aliqō singulare debitũ vbi ẽ ẽt tacita hypotheca vt. ff. e. auferr. §. filius. hoc pignꝰ si fiscus vendat oz mulcta inuenire. ſ. q̃ sit debitũ z q̃ sit cessatũ in soluendo. z q̃ bone fidei sit emptor q̃ h̃ nõ fuit z alie solẽnitates. vt. ĩ. de fi. instru. z iur. ast. fi. l.ij. z. s̃. si pp pu. pen. l.ij. z si aduersus li. l. fi. alꝰ reuocãr res vt hic z dictꝰ. ll.

k ¶ Precio. ẽt. j. dimidiã iusti precij cũ sit dolus vel gña vt. s̃. de rescin. ven. si q̃s.

l ¶ Fraude. hic fuit vt venderet. vel viliori p̃cio vẽderet gña z sine dolo emptorꝭ oña tñ viciarr. vt. d. l. si quos põt tñ ꝓ gña hñda fieri dolus ab emptore.

m ¶ Fisco. alꝭ fisco z dic venerũt p ꝓcuratorẽ fisci vel a fisco. sed. ĩ. q̃tũ tps post cessationẽ? ℞. in anno. z dic vt nõ. C. si pp pu. pen. l.i. sicut ĩ alio creditore. vt. s̃. de iur. do. impe. l. fi. §.i.

n ¶ Deus. ſ. cesaris.

o ¶ Inferenti. debitor infert. i. soluit que debuerat. Sed cui vẽ emptori. vt. ff. de rei ven. si emptor. z. s̃. si ven. pi. aga. l.i. z dic eꝯ nõ emptori. z sic fisco. vt. s̃. de p̃scrip. xxx. an. l.i. in fi. z. ĩ. de pdijs curialiũ. l.i. in fi. so. si p̃cũ est versuz in vtilitatẽ debitoris q̃ fisco debebãt tũc ẽptori inferr̃ vt in p̃mis legibꝰ. alꝭ nõ vt i alijs hic gꝰ ẽptori si soluerat fisco. z hz hoc dic debitã. ſ. cõdã z si nõ soluerat p̃cũ. tũc fisco inferr̃ z ꝓprie dicit debita. vt. ff. de rescin. ven. fundus in fi. vel dic si ℞ctus nõ tenuit. vt q̃ ꝓhibit⁹ a. l. l̃ q̃ dolꝰ dedit cãm ℞ctui z tũc fisco. alꝭ ẽptori si soluerat fisco. Sed op. gꝰ fiscus hz bis? ℞. semel vt debitũ z semel pro delicto emptoris. vt. ff. e. l. luti⁹. lz participauerit venditor delictũ. vt. C. ō sa. san. eccl. auẽ. qui res iã. Jtẽ si tradit⁹ erat fundus q̃o ꝓcurator ceſar? est iudex inter ꝓuatuz z ꝓuatũ. imo p̃ses ꝓuincie. vt. d. l. fundus? ℞. nõ tradiderat fundũ fiscus. vl dic si tradiderat adhuc hz fiscus. ſ. q̃ pót vendicare ad instar economi qui fecit silꝫ venditiõz. vt. C. de sacrosan. ecc. l. iubem⁹. §. sane. nec liberaẽ cedendo actionez q̃ nõ iõ teneẽ q̃ actõz hz. sed q̃ male vendidit. vt nõ. ff. de pecul. leg. qō debeẽ ẽt ſm hoc agiẽ ℞ fiscũ act. pig. si aũt ℞ emptorẽ agat rei ven. qō pót per. l. fund⁹ vel interdicto fraudatario. vt. ff. de so. pupilli p̃ses fit iudex vel certe. z tũc procurator est iudex. cũ. n. debeat facere restitui fundũ p fiscũ. z fiscus nõ hz sed emptor oz q̃ ẽt ad ẽptorẽ manũ porrigat. q̃ cũ iurisditio ꝛc. s̃. de iuri. om. iu. l.ij. ꝛc. Et est nõ. q̃ aut legitime est facta venditio z emptor est secur⁹. vt. s̃. si anti. cre. l. obligata. Aut venditor tñ ꝓmisit dolũ in odiũ debitoris. z tunc teneẽ ipe solus vt. s̃. si ven. pi. a. l.i.i. ℞. aut vterq̃ z tunc emptor in subsidiũ. vt. e. l. fi. si aũt emptor solus tũc ipe z hoc vbi tenuit ℞ct⁹ alꝭ lz vterq̃ ꝑticipet fraudẽ. ẽt ꝓus poterit ẽptor ꝓueniri. vt hic z. s̃. si ven. pi. agaẽ. l. cũ ℞. Jtẽ qd si emptor velit h̃ supplere p̃cũ? ℞. vt nõ. in. d. l. cum contra. Jtẽ forte h̃ emptor teneẽ in quadruplũ vt. ĩ. in. qui. in contractibus.

Certa metroicis. hic translati sic dicunr̃ a metros q̃ ẽ mensura q̃ mẽsura ciuitas z terra dabaẽ eis in restauratiõz suã. Metrõ. n. grece latie mẽsura vel laz dr̃. hec tñ translatio vẽ abolita cũ ex ea nl aliud accessit reipu. nisi libellũ ciuile. s̃. ō la. li. tol. l.i. in p̃n.

q ¶ Demigrarent. i. recederẽt sic ponit. ff. ō mi grãdo. z facit. ĩ. nõ licere. habi. metropo. l.i.

r ¶ Decretũ est. a principib⁹. vt. ĩ. statim.

s ¶ Statutũ. de dict? p̃dijs confiscandis. ſ. si distracta nõ fuerit.

t ¶ Placuerũt. de dicta confiscatiõe.

v ¶ Statutũ est. gꝰ vbicũq̃ parẽtes morabanr̃. qō. n. nõ ꝓhibeẽ ꝓmitti intelligiẽ vt. ff. qui. ex cau. in. possꝭ. ncnõ. §. sed qō ei. z sic nõ q̃ p̃terita pdit z noua q̃rit. sic. ff. man. si mandauero. §. his cuius.

x ¶ Robibitũ fecisse. sit locus fisco mult? mõis. vt. ff. e. l. i.

y ¶ Capi. per officiales fisci vsqz mic. z ¶ Forma. hec forma datur in litteris. vt. ĩ. dicit. z. ĩ. de bonis bracan. l. fi.

z ¶ Celariãi. i. officiales fisci. vt. ĩ. dicit.

q ad capienda bona alicui⁹ venerint q succubuerit legibus ut ẽt si officiales ausi fuerit a tenore date legis desistere ipsis ꝓuatis resistẽtibus q̃ faciẽ da iniuria arceanr̃. Tunc enim is cui⁹ interest bona alicui⁹ non interpellari officialib⁹ volẽtibus ea capere oz acqescere. cũ litteris nr̃is cognouerit nõ ex arbitrio suo celariãos. i. officiales ad capiẽdas easdẽ venisse facultates sed iusticie vigorẽ id fieri statuisse.

¶ Ppa. cõ. ad ꝓuinciales.

i ¶ Ustas etiã z q̃ locũ hñt fisci actiones p̃cipimus ꝓcremari ob hoc solũ qdem q̃ suis tpib⁹ ꝓplate nõ fũt vt iaz̃ calũnie priuatoz eo saltẽ arceantur exẽplo quo iustas fisci litef sile re p̃cipimus.

¶ Dẽ au.

Defensionis facultas danda est his qbus aliquã inquietudinem fiscus infert cũ facultates eorundez adhuc ꝓtrouersia pẽdente inquietari describiqz fas nõ sit. Ubi ergo cõ trouersia extiterit fisco alicui⁹ primonium vendicãte apud eũ oib⁹ facultatib⁹ ꝓstitutis cognitio vẽtilef vt cuz rei exitus debere eas vẽdicare proba

nõ licet fieri. sic. s̃. de pig. l. notiati. z. s̃. vt nemo pri. l.ij. z. s̃. ne qs in sua ca. iu. di. l.i. z. ĩ. ō exa. tri. l.i. z. s̃. vñ vi. l. memierit z. ff. e. auferr. §. actõef

i ¶ Ustas. alꝭ si suo tpe ageret.

m ¶ Ut iam. alꝭ vt iã ꝛc. sic gꝰ idẽ ius est in fisco z ꝓuato. vt. z ar. ff. ō pe. here. itẽ ve. §. aptanda. ſ. vt agendo añ tps pdar̃ actio vt hic. z insti. ō ac. §. si qs agẽs. ſz bodie duplicãr iducie z redduntr̃ ipse. vt isti. de excep. §. tpales. z ꝑm hoc hec lex fuit de legib⁹ codicis antiqui quã nõ habem⁹. ſ. gregoriani. cũ p institutã corrigaẽ. ideo forte posita vt notaret si mile ius in fisco z ꝓuato. vel põt dici q̃ ea act. p̃ p̃scrip. amissa agiẽ q̃ si põt sic nec ꝓuat⁹ agit z pdit fiscalis. xx. an. vt. ff. de diuer. tem. z psc. l. in oib⁹. z. ff. e. l.i. §. p̃scrip. p⁹ verior.

n ¶ Quo. alꝭ q̃. z alꝭ quo.

o ¶ Precipim⁹. ſz q̃ agẽte pdit fisc⁹ ℞. pcuratõe fisci q hz liberã admistratiõz. vt z ceſar? vt z. ff. ō of. pcuratore ce. l.i. z nõ q̃ fisc⁹ hz hac. l. ius cõe

p ¶ Defensionis. alꝭ facultas. alꝭ defensiõis incipit lex z differt ab illa. s̃. e. ꝓhibitũ. q̃ illa de facto h̃ de iure permittit defensionez.

q ¶ Fiscus. i. ꝓcurator fisci vel officialꝭ. vel ẽt delator cũ petanr̃ bona aliq̃ fisco aduenientia occasiõe delicti vel successionis. vt. ĩ. de bo. va. l. fi. z est hac. l. ius cõe.

r ¶ Pendente. ſ. an bona ꝓpetãt fisco vel nõ. q̃ dubiũ est. an delinq̃rit. vel an alius fiscuz p̃cedat. p⁹. n. cã cris tractari oz. vt. s̃. vbi cãe fis. l.i. z an alius p̃cedat fiscũ in succedẽdo. ĩ. de bo. va. l. p. Quid aũt si de bis liquet. ſz referr̃ qō q̃si hec nõ sint de bonis illi⁹? ℞. h̃ p⁹ inquirendũ. vt hic z. ff. de reg. iu. a diuo pio. §. si sup. z. ĩ. ō bo. va. l. fi. hodie aũt in delict. imutaẽ in aliq̃. vt in auẽ. vt nulli iu. §. fi.

Jtẽ vbi nõ ẽ qui ꝓtrouersiã referat. z aliqd aut publicatõe aut alia rõe iure est addẽdũ fiscali⁹ substãtijs p comitẽ rex ꝓuatar. z p rõnale i singulis qbuscũq̃ ꝓuincijs põt corporatio impleri. vt. ĩ. de bo. va. si qñ. z s̃. de bo. pro. l. siquis intra.

s ¶ Describi. ad hoc. s̃. vt nemo pri. l.ij. z ne liceat sine iudi. auct. l.i.

t ¶ Fas. i. honestũ.

v ¶ Apud eũ. qui patr̃ ꝓtrouersiã a fisco.

x ¶ Cognitio. sed sub quo? ℞. sub preside q̃ ẽ iudex rei. vt. ĩ. ō bo. va. l. fi.

y ¶ Exitus. i. cãe finis vt sñia. ad quo. ff. de exe. rei iu. l.i. z. s̃. quoz app. abstinẽdũ.

z ¶ Interrogatõe. z cũ tormẽt? a suspect?. vt. s̃. ō q̃sti. l. fi. z in auẽ. de resti. §. sancim⁹.

a ¶ Conditionales. ſ. notarios q̃ fui dicũr̃. vt h̃ z. ff. de adop. nõ aliter a fuiendo. z ꝓditiõales dicunr̃ io q̃ hoiuz ꝓditiones z ℞ctus faciũt. vt. s̃. qui po. in pi. ha. l. scripturas. vt erãt veri fui z notarij. i. notatores. vt. s̃. de pi. si ubi nõ tabelliones. vt ĩ. de tabel. l. gñali.

b ¶ Integrũ. alꝭ est integz. z alꝭ deest. z nõ q̃ qui facit fraudẽ fisco in q̃rendis in duplũ punir̃ vt hic z. ff. de publica. l. si multi. z. ff. e. auferr̃. §. fi. z ꝑm hoc dr̃ nõ facere fraudẽ fisco. ſ. vt vltra duplũ teneaẽ vt. ff. e. cũ qdã. sed si ĩ q̃sit? tũc in q̃druplũ teneaẽ vt. ff. eo. auferr̃. §. fi. z. ĩ. de bis qui ex pu. l.i. z. ĩ. l. pri. sed in casu in q̃druplũ z in nõ q̃sitis. vt. ĩ. de. excu. mu. placet. Jtem concor. s̃. de bo. p̃scrip. l. figs

cū puniunt pro hac fraude vt .j. de bo. va. l. fi. in fi.
c ¶ Cesariāi. i. officialis. vt. s. e. phibitū.
d ¶ Inciderit. in hac qōne s. qz dicit id subtraxisse.
e ¶ Ad vsurpatioz. s. quin puniat pena b⁹ pstōnis. imo pcipue isti tenēt qui psueuerūt talia facere. z sic nō duo p⁹ q officiales plura mala sciūt z pmittūt q̄ alij. vt i aut. vt iudi. sine q̄q̄ suff. §. i. z in aut. de exhi. z intro. re. §. i. z sic ad primū dictū vel ad prin. l. referat vt .j. dices q nō placet. Ité q pp psuetudinē delinquendi plus facili⁹ est quis puniēdus. vt. ff. ō penis. l. aut fcā. §. q̄titas. z. s. de epi. aud. l. iij. in fi. ac.
f ¶ Quib⁹. s. fraudib⁹
g ¶ Predicti. s. cesariani. z alias pdicta
b ¶ Temerar. corā. p.
i ¶ Exceptoz. i. vt eos excipiam⁹. i. conprehēdam⁹ sub hac. l. sic ff. de in ius vo. l. fz si hac. l. §. parētes. vñ scriptoz dī exceptoz vt. ff. loca. sed ades §. fi. vel potest scōdo dici q si officialis ceciderit in hac qōe. s. q. velit aliq̄ bona q̄ bet defendere ꝑ fiscū q nō det ei facultas pp psuetudinē. ē eni excipiēdū ab hac pstōne. ad qō dixit C. de epi. audi. l. iij. §. fi. z in aut. de ecc. ti. §. inf dicim⁹. coll. ix. q̄si oia q̄ hēre pōsumant fisci vt ibi dī in prelato. sed prima tutior.

uerit tūc demuz res pseq liceat. z sup modo facultatū ac rez interrogationē haberiqz p cōditionales⁴ suos inuestigāda ē. vt si qd subtractū fuerit exigāt z extrinsec⁹ integrū tm̄ aliud mīcte noīe q̄ztū fuerat p fraudē ablatū. Sane in huiuscemodi qōne si cesariani nomen inciderit⁴ ad vsurpationē cōstitutionis istius nō debebit accidere. si qdē psuetudo frauduz qb⁹⁴ predicti⁸ oia temerare⁵ psueuerunt exceptionē eoz̄dem meruerit.

Impr. val. ad cacreci. vicra. aphri.

Qui cōtractib⁹⁴ scelestis⁴ ac fisco pernicios⁸ interuersoz̄⁸ maculosis⁸ fraudib⁹ iplicuerūt quadruplū⁴ redhibitione teneantur.

Impatoz hon̄. z theodo. A. patricio comiti rez priuatarz.

Super creādis⁵ susceptoribus⁹ periculo ꝓcuratoz rei dn̄ice⁵ dispositione tue subtilitatis firmā ee precipimus ita vt oi ambitione cessante que statuta sunt. queqz antiqua consuetudine cōmēdātur i pabulis⁹ vel iuptu familie ministrando itemerata pmaneant super irrenarcha⁴ z optione⁴ oi antiqua consuetudine⁵ obseruata.

Idem. A. palladio. pp. eorum.

nisi pp crimen pscivit sibi morte nō tedio vite. vt. ff. e. in fraudē. §. eius. z. s. de bo. eoz. l. fi. z nisi crime fuerit pbatū p⁹ morte. vt hic z. ff. e. in fraudē. §. eius. z nisi in vita fuerit accusat⁹ vel postulat⁹ vel in crie depbensus. z crimē est tle. vñ viuens dānat⁹ bona pdet. vt. ff. de bo. eo. l. fi. z. facit ad. l. ff. eo. ti. l. ei qui. sed bo die restringit vt in aut. vt nulli iu. §. fi.

Eorum⁵ pmonia mortuoz̄ q vite sue tpe diuersis conscieti az suā dicūt polluisse criminib⁹ fisci rōnib⁹ neq̄qz cōpetere vel ab eo alienari cēsemus nisi post publicā accusationē eos pstiterit fuisse piunctos.

De quiendis fisci debitoribus.

Impa. goz. an. Saturnio z alijs.

Non iiusta rōne desideratis: re promissa fisco idēnitate eos poze loco⁹ cōueniri q reliqua cōtraxerunt mox ad vos pueniri q ab his q̄ dā mercati estis. Impa. val. z gall. A. z valt⁵. cum patre z filio.

Fisco qdē cōtra te manet actio q argētū⁴ qō inferre debebas rōnib⁹⁵ fuerit relatū: si cautionē que tibi sup eo exposita ē tabulari⁹ nō ſb notauerit⁵. Equū tn̄ ē vt pri⁹ de bōis q exactoz fuit si q soluēdo ē z cōueniēdi ei⁹ facultas dat⁵⁴ vt idēnitati fisci satisfit. Tūc n fuari b' mod⁹ n̄ possit rposcat⁵ a te. Imp. diocl. z max. Ja.

Quoniā augerio ac filio ei⁹ ad exigēda rliq⁵ pstes nos atqz psocios⁵ ee dicat⁵ eisqz⁸ certoz dūtaxat noiuz⁵ exactōez mādatā⁵ nec if cū⁵ z ceteros⁵ q exactoz⁵ fuerāt noiati p fuse exactōis mutuū⁵ picl'm pstitutū

De pueniendis fisci debitoribus. ¶ Rica.

Non iniusta tribus modis pōt intelligi. Prio q aliquis admīstrabat negotiuz publicū p quo vos pmisistis indēnitatē fideiubēdo. p⁹ q̄ pncipalis q̄ fideiussoz pueniendus est. vt .j. ō decu. l. i. lz alijs fideiussoribus⁹ sit secus iure isto vt. C. ō fideiuss. l. iure nīo. sed hodie idez vt in aut. de fideiuss. §. i. Et sm̄ hoc nil facit finis mercati est z sub. ēt. Item dicas pmissa indē. s. a nobis. vl' sic ō dic q ipi gerentes negotiū publicuz pmiserint idēnitatem. z pterūt reliqua. z vos q emistis ab eis pueniminī nūc hypothe. vt. ff. de iure fis. mochis. z sic facit .j. de debi. ci. l. fi. Item facit ad vtrāqz positionū. vt. ff. ō admi. re. ad ci. perti. l. curatores. §. fi. vl' dic tertio q qui gessit indēnitatē pmisit. z vos qui emistis adhuc si soluist⁵ pcium z sic fiscus puenit debitoreꝫ sui debitoris suo debitore in pdēnato dūmodo pūcto p⁹ z inuento nō soluēdo. vt. ff. de iure fis. l. iij. §. multa. z. s. qñ fi. vel pri. l. nō pus. secus in puato q demū pdenato debitore z tūc per offīm executoris. Sed hoc iure actionis. s. pditiōis ex. l. vel illa vtili qñ contra debitorem habet directā. vt. s. qñ fi. vl' pri. l. ij. z. l. iij. z facit ff. man. l. si mādato meo. §. fi. z cōmo. l. vñ queritur. in prin. z .j. ō suscep. l. ij. z. ff. de fideiuss. si dubiteꝫ. z. s. depositi. l. si is.

p ¶ Principali. al's principali al's pori. z nō q̄ hac. l. hz fiscus sm̄. R. ius cōe immo certe spāle z adde q̄ nō. ff. de iure fis. l. iij. §. multa.
z ¶ Reliqua trahere. i. effici debitorē. vt. s. de testa. mau. l. cū testō. z. ff. de pdi. z de. cū fu⁹
q Fisco argentū. hoc argentū solutū nō puenit ad fiscū vel si puenit ad fiscū uō liberat⁵ solutiōe ei⁹ qō debet⁵ vt 't al's. s. de ñ nu. pe. aut. ō qui p pam. z hoc iō. q̄ subscriptū nō fuit.
b ¶ Rationib⁹. i. publicis. soluisti ei exactori. sz op. q̄ si soluit nō est rō qō teneatur imo est q̄ teneat⁵. sed dic q̄ soluisti sine subscriptiōe. z sic eo mō quo nō debuit. z nō q̄ cautio dz fieri de suscepto. vt .j. de colla. fundi pa. l. placuit. z i aut. de eccl. ti. imo al's. §. ementib⁹. z in aut. de coll. §. iubem⁹. cui dz subscribere vn⁹ de tabul. duobus. vt .j. de suscep. duos. z si sic fiat statim solues est secur⁹ vt. s. ō q̄ pri. l. ij. in fi. z de non nu. pe. l. in ptractib⁹. sed eo modo facta nō fuit. vt h. a.
c ¶ Subnotauerit. i. subscripsit. C. de proba. exemplo.
d ¶ Datur fisco. z facit .j. de mune. l. ij. sed argu. contra. C. de colla. l. fi. z si tutor vel curatoz⁵. l. iij.
e Quoniam. reliqua tributoz vel alioz debitoz fisci q̄ne dicuntur reliqua etiā si nichil sit solutū. vt. ff. de vbo. obli. l. pōt. z l. ceteroz.
f ¶ Consocios. al's socios. al's sociatos. q̄z cum eis vel post eos ad idez ficsum electi estis.
g ¶ Eisqz. scilicet augurio z filio.
b ¶ Nominū. obuenientiuz pro reliquis predictis.
i ¶ Mandatam. a nomiatōe per qō videtur vos phibuisse z illos solos exigere voluisse. vt. ff. de procura. l. itaqz. z C. de procu. l. maritus. z sic administrationē diuisisse vt subijcit. si autem dicas ipsos exactores inter se sic diuisisse planum est.
k ¶ Eum. augurium.
l ¶ Ceteros. s. vos z alios si qui sunt.
m ¶ Mutuum. i. cōmune. s. indistincte. sed cum distinct. l. q̄ sequit⁵ bene est periculum cuilsqz insolidum vt subijcit. z. ff. ad muni. l. imperator.
n ¶ Muneris i. officij exactoris. qō est munus psonale. vt. ff. de mun. z hon. l. fi. §. qui annonam.
o ¶ Discretam. i. separatā. si ergo separata nō esset oēs exactores ad nōiatorem pueniren⁵. vt .j. qūo quis ordi. l. ij. in prin.
p ¶ Exactor. predictoz nominū spāliter cōmissoz.
q ¶ Nominatores. qui sint z quatr nomien⁵ hēs .j. de suscepto. l. exactores.
Rationalis. i. procurator cesaris. vt. s. de mō. z mulc. l. ij.
r ¶ Et vos. lz separatim gessistis. sed hic ita si tpe depositi officij collegę fuerint non soluendo. al's ex psona eoz̄ pueniri non debet⁵. vt. ff. ad muni. l. impa. z .j. de periculo no. l. i. sic ergo primo gerens. scō. nōiator. tertio collega pueniet⁵. sed videtur primo debere pueniri collega. vt. s. ō ma. con. l. aduersus so. ibi omnes

gesserūt. hic vero nō oēs q̄z tū est in illis noibus. Item si dicas diuisionē factaz a iudice seu noiatore ad quid teneā alter? R. ad nihil vel dic factā a seipis vel si a noiatore dicas eū ꝓueniri eis casibus q̄bus z tutor nō gerens si est diuisa a iudice vel si debuit suspectum facere. vt. ff. de admi. re. ad ci. p. l. pe. §. añtepe. z ff. de admi. tu. l. luci⁹. §. añpe. z. pen. z adde hic distinctionē. q̄ vt oēs gesserūt simul z ꝓsimul sunt inīūcti. aut diuisiz diuisiōe facta a se aut a iudice. aut tm̄ vn⁹ gessit. p⁹ casu oēs collatores. z ēt fideiussores eoz añ noiatorē ꝓueniūtur. vt. j. quo qs ordi. con. l. ij. §. idē tutorib⁹ vt. C. de ma. conue. l. aduersus. si diuisiz a iudice tūc obtinet qō h̄ dī. z qūo qs ordi. l. ij. §. i. s. in casib⁹ in quibus z tutor vt mō nō. si aūt ipi diuiserūt. z tūc p⁹ noiator q̄ñ gerens. vt. ff. ad muni. imp. z ō admi. re. ad ci. p. l. cura-tores. in prin. z aliud in tutoribus. vt. C. de diui. tuto. l. ij. in fi. Si aūt vn⁹ tm̄ cū tam oīb⁹ sit inīūctuz. tūc idem qō supiori casu. vt. ff. ad muni. l. quid ergo. z est rō q̄ prior noiator in p̄dict⁹ casib⁹ ꝓuenit. q̄ rōne fidei. sed collega negligentie noie ꝓmittit. vt d. l. in fi. z facit. j. de fabricen sib⁹. l. iure puisuz. z de suscep. l. ij. z. §. si plures vna snia. l. i. in prin. z. §. qui. cau. pi. vel hypothe. ta. ℈. l. satis.

Ni qui frustratōe. frustrabant dicentes se nō habere adhuc pre-ciū rei fiscalis ab emptore cū hic essz admīstrator fisci z illicite vendidisse. nā nō liberat ēt cedendo. vt. ar. de pi. act. l. pe. idē si q̄cūq̄z alia ex cā p̄tendat se nō ꝓueniri deberi. nisi suū ꝓueniat debitorem. vel dic q̄ dicebāt fisco vt ꝓueniret debitorē sui ōbitor? q̄ nō licet. vt hic z. §. sicer. pe. l. sī aduers⁹. z. §. quē admo. fi. vel pri. l. nō prius. nisi in casib⁹. vt ibi. z ff. de iure fis. l. iij. §. multa.

Ater cartulas ꝓfiscati. ex cā delicti. vel alia q̄cūq̄z. vel. i. bois. z dicit aliquis ꝓfiscari q̄ñ ei⁹ bona ꝓfiscant. z Breuis. i. cedula vl quatern⁹. a Cautionib⁹. ſ. publicis. b Debitorē. vt. §. de ꝓba. l. exēplo. z. l. rōes. c Uanitate. al's vanitate. al's varietate. q̄ aliqui dicebāt valere z alij nō. Bz ℈ si dicat solutā. secus est vt in aut. de test. §. licet. vel illū bonoz dñm ōbuisse. sec⁹ similr si scripsit sua manu. si mō adest cā. vt. ff. de ꝓba. cū de indebito. §. fi. al's semiplene ꝓbat. §. de ꝓba. l. instra. d Ad redhibitiōz. i. solutionem. e Similib⁹. ſ. ꝓuat? ad q̄ō. §. ti. i. iustas. Causis. ſ. publicis. f De fide instrumētoz. al's instrī z iure haste fisci ꝛc. nā de instro facto vel omisso in ℈ctu fiscali dicit. vt. j. l. i. z. iij. al's deest instrī. z dicit de fide z iure haste ꝛc. i. venditōis q̄ cū sit sub hastatōe q̄ñ fit a fisco z vēditio q̄ facile ꝓuelli ñ dz vt. §. de remiſ. pi. si hypothecas. z q̄ō de alienatiōib⁹ subijcit. dic vt. j. e. si. l. tpa. g Quod in libellū. ꝓdēnat⁹ fisco in. c. cuius ēt res capta ex cā iudicati vendita fuerat min⁹ solēniter p fiscum supplicat ꝓ recuperanda. b Desideriū. desideras. n. rem tuā recupare sed ℈ quē agis. z qua actiōe? dic vt nō. §. de iure fi. l. si minori. i Procuratore. fisci. ſ. qui ius hz vendēdi vt. j. e. l. quecūq̄z. at ꝓcurator cesaris nō vendit rem cesaris sine spāli mandato. vt. ff. de of. ꝓcur. cesa. l. i. k Facultas. vt q̄ hz mādatū a principe vel ēt a ꝓcuratore fisci. vt ar. ff. man. si ꝓcuratorē. §. i. z ad h̄. §. si pp pu. pen. l. j. ab hiſ enī fcā vēditio valz. si mō p̄ciū sit solutū. nec valz ꝓmissio dupli. ff. e. si ꝓcurator l Habitis hastis. al's habit? ist'. ſ. psonis supdict?. al's habit? hast? ad q̄ō. j. l. pr. al's bitis act? seu gest?. z tūc dic. i. ñ ꝓuēto debitore apud iudicē int̄pellatiōe celebrata. vt. §. si pp pu. pen. l. fi. nō aūt dicas scripturā necessariā. vt. j. l. iij. m Omni ordie. ordo in reb⁹ fiscalibus vēdendis h̄ erat vt debitū subsit z sit cassatū cū de h̄ sit facta iterpellatio coā p̄side. vt. §. si pp pu. pen. l. ij. z. iij. Item q̄ fiat subhastatio. vt. j. l. fi. z. xx. dieb⁹. publice sit venalis z plus offerēti det. vt. §. de sacrosan. eccl. aut. hoc ius ponectū. Item q̄ iusto p̄cio det. vt. j. l. ij. z. §. ō iure fisci. l. si minori. z. ff. de iure fi. l. iij. §. diui. Item ꝓcurator fisci dz adesse vt hic quib⁹ pact? valet vēditio z nō revocat. vt. j. e. si tpa. z. §. de remiſſ. pi. l. si hypothecas. z. §. ō cōmu. re. ali. l. ij. sed si aliqd deest ñ valet. vt h z. j. px. z ar. ff. de transac. cū hi. §. si p̄tor. z. j. de p̄dijs cu. sue decre. non alie. l. i. z. ij. z. §. si ven. pi. aga. l. i. ij. iij. z. iiij. z de rescin. ven. si q̄s. z si aduersus fi. l. edictū. z j. q̄tū tps vendet fi scus? R. vt in p̄ato vt nō. §. ō iure fi. l. iij Item z op. qūo ꝓbat actor negatiuā ℈ regulā. §. ō ꝓba. actor. Item qūo ꝓbat solennitatē deesse? imo eā dz probari eā fuisse. vt. §. de pu. l. q̄cūq̄z. §. i. z fi. so. ad vtrāq̄z hic ꝓbat eo ipo q̄ñ ꝓbat ℈. vt. ar. j. g mili. nō pos. sup. fuit vel hec erat scriptura q̄ dicebat h̄ interuenisse cui erat standū nisi ℈ probet. vt. C. de ꝓba. cū p̄cib⁹ z ꝓbant sm h̄ p ob liquuz negatiuia vt z al's. §. de ℈benda stipu. optimā. alij di cūt oia p̄sumi solenniter acta. vt insti. ō fideicō. §. fi. s̄ in. l. q̄ cūq̄z. dicūt idez. z sic ibi ꝓbari eo ipo q̄ nō ꝓbat. ℈ q̄ non placet. vt ibi notaui. z facit. ff. de ꝓba. ab ea parte

Si qui fruſtratōe. frustrabant dicentes se nō habere adhuc pre-ciū rei fiscalis ab emptore cū hic essz admīstrator fisci z illicite vendidisse. nā nō liberat ēt cedendo. vt. ar. de pi. act. l. pe. idē si q̄cūq̄z alia ex cā p̄tendat se nō ꝓueniri deberi. nisi suū ꝓueniat debitorem. vel dic q̄ dicebāt fisco vt ꝓueniret debitorē sui ōbitor? q̄ nō licet. vt hic z. §. sicer. pe. l. sī aduers⁹. z. §. quē admo. fi. vel pri. l. nō prius. nisi in casib⁹. vt ibi. z ff. de iure fis. l. iij. §. multa.

Ater cartulas ꝓfiscati. ex cā delicti. vel alia q̄cūq̄z. vel. i. bois. z dicit aliquis ꝓfiscari q̄ñ ei⁹ bona ꝓfiscant. z Breuis. i. cedula vl quatern⁹. a Cautionib⁹. ſ. publicis. b Debitorē. vt. §. de ꝓba. l. exēplo. z. l. rōes. c Uanitate. al's vanitate. al's varietate. q̄ aliqui dicebāt valere z alij nō. Bz ℈ si dicat solutā. secus est vt in aut. de test. §. licet. vel illū bonoz dñm ōbuisse. sec⁹ similr si scripsit sua manu. si mō adest cā. vt. ff. de ꝓba. cū de indebito. §. fi. al's semiplene ꝓbat. §. de ꝓba. l. instra. d Ad redhibitiōz. i. solutionem. e Similib⁹. ſ. ꝓuat? ad q̄ō. §. ti. i. iustas. Causis. ſ. publicis. f De fide instrumētoz. al's instrī z iure haste fisci ꝛc. nā de instro facto vel omisso in ℈ctu fiscali dicit. vt. j. l. i. z. iij. al's deest instrī. z dicit de fide z iure haste ꝛc. i. venditōis q̄ cū sit sub hastatōe q̄ñ fit a fisco z vēditio q̄ facile ꝓuelli ñ dz vt. §. de remiſ. pi. si hypothecas. z q̄ō de alienatiōib⁹ subijcit. dic vt. j. e. si. l. tpa. g Quod in libellū. ꝓdēnat⁹ fisco in. c. cuius ēt res capta ex cā iudicati vendita fuerat min⁹ solēniter p fiscum supplicat ꝓ recuperanda. b Desideriū. desideras. n. rem tuā recupare sed ℈ quē agis. z qua actiōe? dic vt nō. §. de iure fi. l. si minori. i Procuratore. fisci. ſ. qui ius hz vendēdi vt. j. e. l. quecūq̄z. at ꝓcurator cesaris nō vendit rem cesaris sine spāli mandato. vt. ff. de of. ꝓcur. cesa. l. i. k Facultas. vt q̄ hz mādatū a principe vel ēt a ꝓcuratore fisci. vt ar. ff. man. si ꝓcuratorē. §. i. z ad h̄. §. si pp pu. pen. l. j. ab hiſ enī fcā vēditio valz. si mō p̄ciū sit solutū. nec valz ꝓmissio dupli. ff. e. si ꝓcurator l Habitis hastis. al's habit? ist'. ſ. psonis supdict?. al's habit? hast? ad q̄ō. j. l. pr. al's bitis act? seu gest?. z tūc dic. i. ñ ꝓuēto debitore apud iudicē int̄pellatiōe celebrata. vt. §. si pp pu. pen. l. fi. nō aūt dicas scripturā necessariā. vt. j. l. iij. m Omni ordie. ordo in reb⁹ fiscalibus vēdendis h̄ erat vt debitū subsit z sit cassatū cū de h̄ sit facta iterpellatio coā p̄side. vt. §. si pp pu. pen. l. ij. z. iij. Item q̄ fiat subhastatio. vt. j. l. fi. z. xx. dieb⁹. publice sit venalis z plus offerēti det. vt. §. de sacrosan. eccl. aut. hoc ius ponectū. Item q̄ iusto p̄cio det. vt. j. l. ij. z. §. ō iure fisci. l. si minori. z. ff. de iure fi. l. iij. §. diui. Item ꝓcurator fisci dz adesse vt hic quib⁹ pact? valet vēditio z nō revocat. vt. j. e. si tpa. z. §. de remiſſ. pi. l. si hypothecas. z. §. ō cōmu. re. ali. l. ij. sed si aliqd deest ñ valet. vt h z. j. px. z ar. ff. de transac. cū hi. §. si p̄tor. z. j. de p̄dijs cu. sue decre. non alie. l. i. z. ij. z. §. si ven. pi. aga. l. i. ij. iij. z. iiij. z de rescin. ven. si q̄s. z si aduersus fi. l. edictū. z j. q̄tū tps vendet fi scus? R. vt in p̄ato vt nō. §. ō iure fi. l. iij Item z op. qūo ꝓbat actor negatiuā ℈ regulā. §. ō ꝓba. actor. Item qūo ꝓbat solennitatē deesse? imo eā dz probari eā fuisse. vt. §. de pu. l. q̄cūq̄z. §. i. z fi. so. ad vtrāq̄z hic ꝓbat eo ipo q̄ñ ꝓbat ℈. vt. ar. j. g mili. nō pos. sup. fuit vel hec erat scriptura q̄ dicebat h̄ interuenisse cui erat standū nisi ℈ probet. vt. C. de ꝓba. cū p̄cib⁹ z ꝓbant sm h̄ p ob liquuz negatiuia vt z al's. §. de ℈benda stipu. optimā. alij dicūt oia p̄sumi solenniter acta. vt insti. ō fideicō. §. fi. sz in. l. q̄ cūq̄z. dicūt idez. z sic ibi ꝓbari eo ipo q̄ nō ꝓbat. ℈ q̄ non placet. vt ibi notaui. z facit. ff. de ꝓba. ab ea parte

Ater cartulas ꝓfiscati. ex cā delicti. vel alia q̄cūq̄z. vel. i. bois. z dicit aliquis ꝓfiscari q̄ñ ei⁹ bona ꝓfiscant. z Breuis. i. cedula vl quatern⁹. a Cautionib⁹. ſ. publicis. b Debitorē. vt. §. de ꝓba. l. exēplo. z. l. rōes. c Uanitate. al's vanitate. al's varietate. q̄ aliqui dicebāt valere z alij nō. Bz ℈ si dicat solutā. secus est vt in aut. de test. §. licet. vel illū bonoz dñm ōbuisse. sec⁹ similr si scripsit sua manu. si mō adest cā. vt. ff. de ꝓba. cū de indebito. §. fi. al's semiplene ꝓbat. §. de ꝓba. l. instra. d Ad redhibitiōz. i. solutionem. e Similib⁹. ſ. ꝓuat? ad q̄ō. §. ti. i. iustas. Causis. ſ. publicis. f De fide instrumētoz. al's instrī z iure haste fisci ꝛc. nā de instro facto vel omisso in ℈ctu fiscali dicit. vt. j. l. i. z. iij. al's deest instrī. z dicit de fide z iure haste ꝛc. i. venditōis q̄ cū sit sub hastatōe q̄ñ fit a fisco z vēditio q̄ facile ꝓuelli ñ dz vt. §. de remiſ. pi. si hypothecas. z q̄ō de alienatiōib⁹ subijcit. dic vt. j. e. si. l. tpa. g Quod in libellū. ꝓdēnat⁹ fisco in. c. cuius ēt res capta ex cā iudicati vendita fuerat min⁹ solēniter p fiscum supplicat ꝓ recuperanda. b Desideriū. desideras. n. rem tuā recupare sed ℈ quē agis. z qua actiōe? dic vt nō. §. de iure fi. l. si minori. i Procuratore. fisci. ſ. qui ius hz vendēdi vt. j. e. l. quecūq̄z. at ꝓcurator cesaris nō vendit rem cesaris sine spāli mandato. vt. ff. de of. ꝓcur. cesa. l. i. k Facultas. vt q̄ hz mādatū a principe vel ēt a ꝓcuratore fisci. vt ar. ff. man. si ꝓcuratorē. §. i. z ad h̄. §. si pp pu. pen. l. j. ab hiſ enī fcā vēditio valz. si mō p̄ciū sit solutū. nec valz ꝓmissio dupli. ff. e. si ꝓcurator l Habitis hastis. al's habit? ist'. ſ. psonis supdict?. al's habit? hast? ad q̄ō. j. l. pr. al's bitis act? seu gest?. z tūc dic. i. ñ ꝓuēto debitore apud iudicē int̄pellatiōe celebrata. vt. §. si pp pu. pen. l. fi. nō aūt dicas scripturā necessariā. vt. j. l. iij. m Omni ordie. ordo in reb⁹ fiscalibus vēdendis h̄ erat vt debitū subsit z sit cassatū cū de h̄ sit facta iterpellatio coā p̄side. vt. §. si pp pu. pen. l. ij. z. iij. Item q̄ fiat subhastatio. vt. j. l. fi. z. xx. dieb⁹. publice sit venalis z plus offerēti det. vt. §. de sacrosan. eccl. aut. hoc ius ponectū. Item q̄ iusto p̄cio det. vt. j. l. ij. z. §. ō iure

iussione cohiberi: vt breuis vanitate reiecta nullus ad redhibitōez de his quoz noia conscripta sūt vrgeantur q̄z malus silibus cāis obseruādum ee censemus.

De fide instrumentoz̄ z de iure haste fiscalis: z de adiectionibus.

Imp. auſ. M. cortie.

Quod in libellū contulisti ꝓcuratoz nr̄o ad cui⁹ offiū desideriū tuū p tiet allega cui si ꝓbaueris ñ auctōe ꝓcuratōe l eo cui⁹ vēdēdi fuit facultas nz hitis hastis: nz oī⁹ ordie pacto vēditas res esse. z id q̄ō ex cā iudicati debes exolueris rescissa vēditione mala fide facta: easdē res recipies cum fructib⁹: quos ad ēptorem mala fide puenisse. vel puenire debere ꝓstiterit.

Imp. gor. a. heracleoni.

Uplex rō desideriū tuuz iuuat. z q̄ ptermissa hastaz solēnitate possessiones tuas ex officio distractas suggeris. Et q̄ p̄cij vtilitate ob exiguuz debitū grosam emptiōem in fraudez tuā in vtilitatē q̄ rōnum meaz aduersariū comētū fuisse dicis. q̄pp illicita ista redargue tā indēnitati fisci ꝓsulturus q̄z tue securitati opaz laturus.

Dem an. trispo.

Et si instra ēptōis nō extēt q̄but cū q̄z tm̄ ꝓbatiōib⁹ vxor tua oñderit: ad se eam domū ptiere quā a fisco ei⁹ noie dicis cōparatā p̄ciūq̄z ab ea exolutū: z in eā dñium trāslatū e. frustra z sic ē ℈. §. de rei ven. l. si fundū. so. hic d e pcipiēdis. qui adhuc erant in fundo qui pars fundi sunt. z sic nō vt fruct⁹ pendētes vel sm alios. ℈. z cy. puenerūt iniuste vt a lupanarib⁹ vel puenire debuerint. vt bonesti qui tm̄ puenerūt. secus si nō puenissent. hz debitor pcepisset fi ei possidere licuisset z sm h̄ perue. de. l. debite puenerūt. vel verius hic spāle. vz z al's vt notaui in p̄dicta. l. si fundū. z facit. ff. de rei ven. l. fructu⁹. Item li. az. vel. ad. deest puenire debere.

Duplex desideriū. desiderat recuperare rem suā a fisco venditā ob debitum. f Hastaz q̄ solēnitas nō fuit omittenda. vt j. l. fi. z. §. si aduersus fi. l. edicto. z de executione rei iudi. ordo. t Suggeris. i. dicis. u Utilitate. q̄ nō fuit faciendū. sed iusto p̄cio. vt. ff. de iure fi. l. ij. §. diui. z. §. de rescin. ven. si quos. z de iure fi. l. iij. z. j. de p̄dijs cu. l. i. x In vtilitatē. repete in. vel bēs in. z dic in ℈ sic. §. de here. l. iij. vl forte est vna ps inutilitas. r Redargue. i. arguēdo eū cōuince. vt. ff. de vbo. si. indicasse. ſ. agendo ℈ fiscum. q̄ dic. vt. §. de iure fi. l. si minori. z hz fiscus hac. l. ius cōe. z Indēnitati. soluendo fisco q̄ debes. Securitati. i. indēnitati. a Et si instra. beclex respicit p̄mā partez ti. z est ius cōe. z facit. §. ō pac. pactū. z de trāsac. cū te. z ō rei ven. l. cū sup. z. l. iudicia. b Probationib⁹. ſ. idoneis. c Nomie. vel ipa emēte vel alio p ea c Translatū. q̄ suo nomīe sit ēpta. z ei possessio tradita suffecit q̄cūq̄z soluerit p̄ciū dūmō sit solutū vt hic z. C. de ꝓba. cum res. z siquis al. vt sibi. l. i. z. l. multū. z. l. qui aliena pecunia. d Patris. cuius bona ex delicto fisco obuenerant. secure ergo emit q a fisco emit dūmodo solēniter. vt. §. l. i. z. j. ne fiscus rem quā vendidit euincat. l. i. z. ij. z. §. de cōi re. al. l. ij. e Item tēpora hastis. al's hastis. al's actionib⁹ al's vtrūq̄z. z dic q̄ q̄ fiebat subhastatio dicebat per p̄conem q̄ qui plus tederit vsq̄z ad mensem ille habebit. hz ergo. j. alicui libere venderet. tm̄ amittebatur adiectio. j. dictū tps. si aūt cū ipso emptore eēt dictū vt posset dari alijs plus offerenti infra mensem eēt pactū in iudicē adiectionis z valeret ēt inter ꝓuatos. vt. ff. ō in iudicem adiect. l. i. q̄ in predicto casu nō est vt. j. de ven. re. ci. l. i. z. ij. vel dic tps statutū a lege q̄ ñ bēm⁹ nisi i eccā. xx. di ez vt in aut. hoc ius ponectū. z forte tale est hic. vñ nō q̄ in fiscalib⁹ alie

De fide instrumentorum & semel gaphfiscali
de venditore rerum fiscalium non &c
Ne fiscus rem quam vendidit euincat
De his qui ex publicis rationibus &c
190

narõib⁹ tam suaꝝ rer ꝙ obligataꝝ locũ hz ꝙ hic dicit. vt.ff. ad muni. l. lutius. §. fi. Item in locationib⁹ fiscalib⁹ & primonialib⁹ ꝓtalib⁹. tũ in ꝓ petuis locũ hz. vt. j. de loc. prę. ci. l. fi. §. fi. ad res aũt ciuitatũ nõ hz locũ nisi ciuitas bẽat ꝓpam. l. sup h & j. de admi. re. ci. l. i. & ij.

f Profitearis. tu qui vis emere. & nõ ꝙ tũ semel est facienda edictio. vt. j. de loca. prę. ci. l. ij. vel dic tu debitor q cessaueras. vt. j. de loca. ꝑdi. ci. cõgruit. & ff. de in diẽ adiecti. l. licet.

g Admittat. & tibi dimidiũ applicet. vt. j. de ven. re. ci. l. i. hoc aũt verũ est idẽ qui prius emerat licendo obtinuerat. quo cãu fructus medio tpe ꝓ ceptos pinde acsi a lius licẽdo obtinuisset fisco restituat nisi & pus venditio & scda adiectio sit facta añ ꝓceptionẽ fructuũ & nisi ꝓ colonũ fuerãt ꝓcepti. nã ꝑ casu em ptor scdo colonus ꝓci piet & dabit mercedem emptori. vt. ff. de iure fis. l. fi.

b Quecunqz. s. bona. vel cor pora ẽt si licitanda. i. vendẽda vel ad vẽdendũ ponenda sub q̃dam licitatione. nam plus offerenti dari dz. vt. ẽ. & sacrosan. eccle. anẽ. hoc ius por.

i Prodigor. i. cibarior. nã ꝑdigũ ꝑdigij & in plũ ꝑdiga ꝑ digor. i. cibus cibi & sic cibariorũ fm. p. q̃ infra. prios dies ꝑdiqũt. i. cõsumunt vt. ff. de of. prę. l. ple biscito administrauerat q̃ & male ãnona ria cibaria hic administratoꝝ. vel ꝑdigo rum quib⁹ est inf dictũ bonis. vt insti. q. ñ ẽ pmis. fa. te. §. itẽ ꝑdigus. & reliq̃ appellat cibaria iporũ q̃ plerunqz a fisco prestant. vt. ẽ. de sa. san. ecc. ꝓuilegia. & de ꝓpensat. l. iij. q̃ male admistrauit iste qui patit venditionẽ bonor suor.

k Perpetuo. facit. j. de capi. dimi. l. i. & de censi. l. fi. sed ō. ff. de iure fi. l. prędij. so. ibi pro trib⁹ hic pro mala admistratiõe vel alio debito ex ō ctu vel maleficio.

l Addixerit. i. vendidit. sic ponit. ff. ō iure fi. l. fi. in prin. & de re. iur. a diuo. §. si post. sed & ꝑter hanc solẽnitatẽ alie ō benẽ interuenire. vt nõ. ẽ. l. i.

m Obtemperet vt. ẽ. de ꝑci. imp. of. l. rescripta. & si ō ius vel vti. pu. l. fi.

n Etatẽ. ẽt minorẽ. si g̃ minor nõ iuuat ẽt iure spãli qñ fiscus vendidit rem eius ꝓ debit⁹. secus si credens fiscus suam. vt & ẽ. si aduersus fi. l. fi. hoc tũ hic ver ẽ si interuenerit tu. vel cu. vt. ẽ. si pp pu. pen. l. fi. sed ō j. de fun. pa. l. ij. so. vt ibi.

o Si quis ꝓscribente. i. ob debitũ fiscale capiente & describẽte vel dic. i. publice venale ꝓponẽte. vt. ẽ. de remis. pi. l. creditor.

p Debitor. qui cessauerãt in solutiõe. & iõ eor bona vendebant. & sic est masculini gñis decursis hastis. i. dieb⁹ qb⁹ publice stetit & alis vt aut. hoc ius por. vel dic hastis decursis. i. factis subhastationib⁹.

q Conuentõnis nisi ad preciũ vt dixit. & ẽ sic. ẽ. l. pr. & j. de fun. reipu. l. ij. & in gazo deserto. Item est ꝙ nouo possessori assignat vt. j. de censi. l. fi. sed ō. ff. de iure fi. l. prędijs. so. hec illã corrigit. vel hic alia ꝑdia ibi tributoria vendunt. Item ō. ff. de pub. ipatores. sed ibi ꝑuat⁹ ꝑuato. & facit. ẽ. si aduersus fi. l. fi.

r Forma. i. ꝓstitutio iuris. sic. ẽ de offi. prę. prę. orient⁹. l. forma. & ff. de pac. Septum.

t Vel. pro saltem. vel etiã.

v Ut vniuersa. als est vt als. deest vt & dic. i. tota.

x Deis. s. fisci. sic. ẽ. credi. euic. pi. nõ de. l. i.

y Distrabant. i. distrahi possit & est spãle in fisco. secus in alio qui nõ nisi ꝓtem suã vendere potuit. vt h & ẽ. de cõmu. re. alie. l. ii. sed qd si nulla ꝓtem hz fiscus & vẽdit? R. aut credit suã & statim ẽptor est securus vt. ẽ ō qua. prę. l. fi. aut scit alienam & non prejudicat domino. nam si ideo prejudicat quia ꝓtem habet vt hic ergo vbi nõ ꝓiudicat. Item fm. R. hz locũ hec lex qñ ñ potest cõmode diuidi. sed certe indistincte dicit hic g⁹ sic est intelligendum. vt. ar. ff. de publi. l. ō ꝑcio. & adde distin. vt nõ. ẽ. famil. herci. l. familie.

z Redigatur. totũ fisco ẽ solvẽdũ sed ps redigit in fiscũ vt irrevocabilit bẽat & alias reddit socio suo hoc. n. inuit vbũ restituat & vbũ redigat ex nãtus. sic ergo in subsidiũ cũmõ possit rehẽre rez habebit ratũ & actõe negocior gestor ō fiscũ aget ad ꝑcium. vt. ẽ. de reb⁹. als nõ als. l. i.

De quibus scilz predijs

a Suũ iudicẽ. q actor segt for rei. vt & ẽ. vbi i rẽ. ac. l. i.

b Competit. q̃ vere ꝑpetunt. vt. ẽ. de comu. rer. als l. ij. & ẽ. in prin. bui⁹. l.

c Ne fiscus rem quaz vendidit euincat.

d Rauissimũ. bona fide. s. ẽptoris & venditor⁹. rõe ergo male fidei ipsemet fiscus refert ꝓtrouersiã. Cy. sũt & alia necessaria. vt nõ. ẽ. de fi. instr. l. i

e Addita. i. vendita sic. ff. de iure fi. l. fi.

f Acceperit. nõ ergo fides de ꝑcio põt hẽri. vt. ff. de iure fis. l. si ꝓcurator.

g Referat. hoc siue vt propriam siue vt obligatam vẽdiderit. vt. ẽ. de fun. rei pri. l. i. & ẽ. credi. euic. pi. nõ de l. i. & de distrac. pi. l. si hypo. & ff. de distra. pi. & si is. & de excep. rei ven. l. i. & ẽ. ti. ij. & sunt instra de rescin. ven. l. iij & de euic. l. siue possessio. & j. l. pr. que oẽs sunt ar. q̃ nemo veniat ō factũ suũ vl eius cui successit ad q̃ ẽt est. ff. ō adop. post morte. & ẽ. ō rei vendi. cum a matre. & ff. de decre. ab or. fa. l. pe.

b Statione. i. nomie eiusdem stationis hz enim fiscus plures stationes & si vendat rem vnius quasi sit alterius non potest alterius noie revocare. ad quod. ẽ. de solu. l. ij. sed argu. ō. ẽ. de compen. l. i. sed ibi est ratio ꝑpter confusionem cuitandam. & est hic ar. q̃ si abbas vendat rem vnius conuentus sibi subditi quasi sit alterius q̃ nõ põt revocari.

i Officia. earundem stationũ vel diuersarum. & dic negotior gestorum in subsidium actionis. vt. ẽ. de rebus ali. non ali. l. i.

k Tractare. hic potes dicẽ ea que superior. l. dicta sunt.

l De bis qui ex pu.

m Quis tabularijs. qui cũ susceptoribus erant. vt. j. de suscep. l. duos.

n Archarijs. qui ꝑerant archis in quibus pecunia publica reponebatur. de quibus habes. j. de suscep. l. fi. & j. de bis qui ex pu. coll. l. ij.

o Officijsqz. s. alijs.

p Sumpserit. nõ enim debet alicui persone publice vel private mutari sed ad vsum deputatũ seruari & iussu superioris sibi dari vt. j. de bis que ex pu. col. illata sunt. l. i. ij. & iij.

q Auctoritate. ꝓditõe g⁹ ex. l. vel actõe in fãm ad qõ. ẽ. de iure fi. l. qui in ō ctib⁹ teneat sil cũ fraudis ꝓticipe vno plibusue. vt. ff. ō iure fi. l. auferẽ. §. fi. & nõ. ẽ. ō iure fi. l. defẽsiõis. Item ō. j. l. pr. so. vt ibi & nõ qui q̃druplo ꝓtinet res. vt. j. ti. i. l. i

r Sciant accipiendi. s. auri qõ subijcit.

s Sacris. i. sacris largitionibus deputatũ.

t Facultatẽ. vt & j. ō bis q̃ ex pu. col. i. ij. & iij.

v Cõmodis. i. acceptor⁹.

x Occulte q̃ sumit eo ipo qõ f nẽ auctate ꝓncipis vt subijcit. vl comit⁹ sacraz largitionũ. vt. j. ō publi. auri ꝓsecutorib⁹. l. vna

y Cautiones. s. sine fideiussore. vt. C. de vbo. si. sancimus.

z Fide. cũ fideiussione vel cautiõe i script⁹ spon: sin scrip.

a Quibus. imo in q̃druplũ. vt. ẽ. l. pr. ō. so. ibi in alia pecunia hic in auro. ar. in aut. de fide. in. §.

q' aũt. vel hic mutuat vt publicã dicens hẽre mãdatũ. vt hic qõ nõ licet. vt hic diri sine anctate principis vel comit' ibi in priuatã. z sic hic furtũ seu peculatus z falsus ibi furtũ seu peculat' tm̃ vel ibi ciuiliter hic crialiter. Jté ℈.j. de frumẽ. vr bis constantino. l.ij. so. vt ibi.

b ¶ Cõmodauit. i. mutuauit. z sic ipropẽ

Rica.

c ¶ De penis fiscalibus.

d REm suam. pone casum per .l.s.ti.i. l.i. z de iur' fi.l.qui i ℈cti b'. z facit. ff. so. ma. l. si marito. z. ff. de iure fi. l. in sũma z. l. qõ placuit. z. l. stati' flor' ℈. fi. z. l. deferre. ℈. fi. z. l. si ticius. z ar. s. de iure deli. l. fi. ℈. si vero.

e ¶ Propa forma. vt postponat vt in pn. bui'. l. in precio aũt redacto ex venditõe pignor' ꝓponunt' ꝓres vt. ff. de iure fi. l. res. ℈. i. z hoc si psonaliť agat' sed hypotheca ꝓ. in tpe vt. ff. qui po. i pi. l. si pign'. q̃ hypotheca ẽt in delict' est ꝓm az. vt. s. de ꝓ. fi. l. i.

f ¶ De fiscalibus vsur'.

g JUs. pone exẽplum pena ꝓuentõali ꝓmissa fisco pro quo. j. placitũ est ꝛc. cuius nõ debeť vsura vel põe in pena legali dupli vt. s. de iure fi. l. defensionis. vel q̃drupli. vt. s. ō his qui ex pura. l. i. z dic placitũ est. i. placuit procuratori. z sic nõ ꝙ pene nõ accidit vsura vt hic z. ff. de magistra. ꝓuenire. l. fi. sed sorti fisco debite sit ẽt sine ꝓmissione. vt. ff. ō vsu. l. cũ quidã. ℈. fiscus. z de iur' fis. l. si fiscus.

b ¶ Mulcta. videbať vsura deberi q̃si q̃dã mulcta q̃ pene accidẽt qõ remouet qz ir rogauit eã vltra penã. certe nec potuisset irrogare eã si voluisset. vt. s. de mõ mul l. ij. certe. n. sunt iudices qui pñt mulctare. sed penas ordinarias oẽs pñt iponere ẽt delegati vt. ff. de iudi. l. ij. ℈. bis dať. z de vbo. sig. l. aliud ℈. inter mulctam.

i JUs sũme' quã tibi pene noie inflictaz, pbaturus es vsure non exigent': nec eni mulctam' tibi, pcurator meus irrogauit vltraq̃z placituz est sed penam te iussit inferre.

Ospera. alexan. victorio.

JUs sub pignore' creditũ fuit etiam fiscũ q̃ successit in locũ debitoris vsuras pstare oz si eas dependi saltẽ pacto' placuit.

Ospera. a. iusti. N. mene. pp.

IUscum ẽt nr̃m parere sanctioni' nr̃i numinis iubem' ꝑ quã vsq̃z ad dimidiã centesime vsuras stipulari creditorib' exceptis certis psonis permisim' vt ipse z fiscus vltra dimidiaz cẽtesime ptem a debitorib' suis minime exigat: siue p̃ncipal'r ei ꝓmiserint siue a p̃orib' suis creditorib' actiões ad eũ quocũ q̃z mõ ꝺuolute' sunt.

i ¶ Spa. a. austeo.

¶ De sententijs aduersus fiscum latis retractandis'.

QAusas' in qb' cõtra fiscum iudicatum est intra triẽniũ retractari posse: z post id tps si p̃uaricatio' arguatur vel manifesta fraus' ꝓbatur notum est.

Oper. Dio. z maxi.

SCire dz' grauitas tua intestatorũ res q̃ sine legitimo' herede decesserint fisci nostri rõnibus vendicandis': nec ciuitates audiẽdas que sibi eaz vendicandaz ius veluti ex ꝓmis

tiõne z act' ageť vel nouiter fiet ꝓtestatio dic vt nõ. ff. de ap. si exp̃ssiz. ité an p' debebit agere respu. ℈ pcuratore suũ.

r ¶ Re. vt. d. l. imperatores.

s ¶ De bonis vacantibus. ¶ Rica.

SCire dz tua. loqť comiti rez p̃uinciaz q̃ pdicta accipere z incorporare dz vt. j. l. iij.

t ¶ Legit imo. vel honorario. vt. ff. de iure fi. l. i. ℈. diuus.

Jté vxor excludit fiscum. vt. s. vñ vir z vxor. l. i. Item socius liberalitatis imperialis. vt. j. si socius libera. impe. l. i. Jtez curia aliudqz collegium licituz fisco ꝓfertur z patron'. vt. s. de bere. decur. p totũ. z de epi. z cle. sigs p̃ byter. Jté substituti z coheredes. vt s. de cadu. tol. ℈. hiis ita. Item facit. j. e. l. vacantia.

v ¶ Vendicãdis. do minũ rerũ ipo iure ad fiscũ ptinet si sũt soluendo. nam deducto tñ ere alieno. z tẽ cũ sint soluendo. vt ff. de iure fi. l. i. ℈. an bona. z. l. non pñt. z obstat p̃scriptio. iiij. an. ex die nũciatiõis sed a die q̃ fuerũt vacantia. xx. an. vt. s. ō q̃dri. pre. l. i. z. ff. de iure fi. l. i. ℈. diu'. z. ℈ prescriptio.

x ¶ Ex pmissu. ꝓncipis vel legis. nam z pmissio cũ petitiõe nõ tenet. vt. j. ō peti. bo. sub. l. i. ℈. fin̄ petitione sic vt eadẽ. l. i. sed an pro delict' accipit ciuitas. ¶ Re. nõ eadez rõne imo nec ipe fiscus hodie nisi in crie lese maie. vt i aut'. vt nulli iu. ℈. fi.

y ¶ Priuilegioz. ō facto petitoz. z imperatorum.

z ¶ Occupata p̃ suos officiales vel sub. s. i. ciuitatibus.

a ¶ Eadem. l. bona.

b ¶ Jq̃ annotationes. i. ꝓuilegia

c ¶ Bonauerim'. nõ petẽti z sic valet. vt. j. ti. ij. l. i. z. s. de quadri. pti. l. fi. ne fit ℈. s. e. l. pri. ad qõ est. j. de propo. sacri. cu. l. fi. sed ar. ℈. j. de agrico. z cẽsi. manu. l. fi.

d ¶ Hoc vbo. in his verbis integra sta. do. z sic nõ verbũ pro oratione poni Jté pauca vba pro vna colũna. vt. s. de vsufru. l. antiquitas. in fi. ꝙ facit pro legentibus.

e ¶ Scribebam'. in quadã lege quã nõ bem' vel in quodã ꝓuilegio.

f ¶ Adiacentib'. s. ẽt mobilib' vt subijcit. ℈ immobilia adherẽtia accedunt ẽt si hec vba dicta nõ ecnt. vt de le. iij. prediis. ℈. fi. z facit. s. de vbo. si. l. i. z. ij. z. ff. de vsu. z habi. l. si ita. z de le. ij. q̃situ. ℈. peto. z de fun. instru. fi cui. z adde ꝙ nõ. ff. de ꝓsti. prin. l. fi. Jté nõ generali vel indefinito vbo oia cõtineri. ad qõ. ff. de off. ꝓfec. vrb. l. i. ℈. vrbez. Item hec vba ponunt' in instrũis vendition̄ vel similia.

g ¶ Suo. i. instrũis dom' vel fundi z pãsa. ibi morant'. nec ob. ff. ō fundo instru. l. quesitũ. ℈. ℈ si fundus. vbi dicit nõ ꝓtineri instrm̃ agri vel subau

h JQ̃ publicatõe q̃ fit ex varijs cãis. vt. ff. ō iur' fi. l. i. (di ibi tm̃

i ¶ Juris. s. alterius. vt donatione. vel successione.

k ¶ Nostre. i. fiscali que est nr̃a. vt. s. ō quadri pre. l. i.

l ¶ Rite. sm̃ formã hic subiectã q̃ri q̃stio ñ refert vt alẽ ℈ formã. j. e. l. fi.

m ¶ Rationales. ꝓcuratores cesaris. vt. s. de mo. mulc. l. ij. qui incorporabit vt iudex vt hic. qõ faciũt p' comites capiendo. fo dãdo ꝓcuratoꝛi cesaris qui ponet ea in numero z corpore aliaz rez fiscalium.

n ¶ Commorantes. s. comites z rõnabiles.

o ¶ Utilns. scribenť. n. noia z qualitates rez q̃si quoddã inuentariũ. vt. s. de bo. prescri. l. figs intra. z nõ hic qz i qlibet ꝓuincia erat vnus ꝓcurator cesar' (z vnus comes rez priuataz. Item nõ. l. ꝙ hec lex facit ad s. cõam ptem Rice.

p Consecranda.i.adiudicanda. dic q̄ q̄n̄ p̄iudicat̄ dz scribi publica manu quo titulo ex dona. vel succession vel quō fisco obueniunt. vel dic q̄ q̄n̄ adijcūt̄ imponit̄ i ipo p̄dio signū q̄ nō lz nisi auctate publica.i. ꝓpetet̄ iudicis. vt hic. ff. vt nemo priua.l.ij. in aut. de man. prin. §. titulos. al' punct̄. vt ibi vt hic dicit̄.

q Usucapiōe. vsurpat q̄ p̄dicta fac

Vacantia transferri ō facto. nā dūiumꝝ ipo iure q̄rit̄ fisco si solucdo sit vt ff. ō iu. fi. l.i. §. an bōa

r Linea. inferiori vl' supiori vl' transuersali et vltra. vij. vl' decimū gradū p̄z p. q̄ nō placet q̄ post legitimū succes̄orem succedit vxor. et postea fiscus. sed legitimꝰ nī ē vltra. x. gradū vt. §. vñ vir et vx. l.i.

t Juris. legitimus titul' iuris ē adoptiuus. vt. ff. de suis. et legi. l.i. §. fi. et. l.ij. §. hereditas. ité alij q̄f dic vt nō. §. l.i. et fac̄ §. ō cadu. tol. l.i. §. fi. et. j. ō p̄po. sa. cubic. l.i. ītestatoꝝ. et i aut̄. ō her̄. et fal. §. iordia tū. et. j. t.i. l.ij. et i aut̄. vt nul. in. §. fi. et i aut̄. ō nup. §. igr̄ col'. iij.

v Vacantia delata. s. dānatoꝝ. vl' alio mō q̄ dic vt. ff. ō iur. fi. l.i.

Prohibeant̄. i. inueniant̄.

x Palatini. de gbꝰ bēs. j. ō palatinis sacraꝝ lar. vel dic qcū qz de curia missi.

y Instantia. q̄ executores. j. dicūtur. et nō q̄ q̄si off. iudicis expedit̄ et sic itelligo §. ō iure fi. ōfensiōis

z Videat̄. reducendo hoc in scripꝰ(vt. §. de p̄scrip. siquis.

a Data. ablatiui absoluti. s. data copia. et facit. §. de iure fi. phibitū. et. l. defensiōis. b Copia. si ergo aliquis restituit debēt remanē bona apud possidentē donec liq̄at ea cōfiscāda. vt. §. ō iure fi. l. defensiōis

c Ipsius. s. presidis per propriā ep'lam. d Monumentoꝝ. q̄ facta sunt sup bonis inuent(q̄si quoddā inuentariū. vt. d. l. §. de bonis p̄ scrip. l. sigs intra. e Occupent̄. p eosdē palatinos vl' alios ad hoc missos vel si nō mittat̄ aliqs p capiēdis mitent̄ comiti rei p̄uataꝝ et p̄curatori cesar(ad incorporādū et isti tradent̄. vt. d. l. si qs. et. §. e. l. si q̄n̄. Ité q̄ dicit occupētur de facto. nā de iure nō est opus si solucdo sūt vt. ff. de iure fi. l.i. §. an bona. f Formā. de inquirēdis et capiendis bonis predictis. g Executores. hos. §. notauit palatinos.

b Fisci. nō. facit. §. de aduo. fi. l. fis. et. j. de āno. et tri. l. iij.

i De delatoribꝰ. dixit de bonis vacantibꝰ. nūc ō eoꝝ bonoꝝ delatoribꝰ et nō q̄ deferre dī mult(modis. pº. i. qui aliqd affert. vñ dī her̄ditas deferr̄. vt. §. de car. edic. l.ij. Item accusare de q̄libz crie. vt. C. ad. l. iul. re. l. iubemꝰ. Item bonoꝝ nūciatoꝝ. vt. ff. de di. et tēp. l. intra. et ita hic. Ité deferre. s. bonoꝝ. vt. §. de epi. et cler. l. p̄sbyter. hic aūt ponit̄ p̄ ōlatore bonoꝝ iusto vel iniusto et est iustus rōne p̄sonaꝝ et si p̄bet. vt. j. e. l. fi. Ité p̄hibent̄ aliqui deferre pp honorē vt clarissimi. item veterani. item milites pp honorē stipendioꝝ. ité pp sexum vt mulieres. item pp dānatōz vt q fustibꝰ celi sunt et in opꝰ publicū dānati sunt. Ité in metallū dānati. sed eas cās q̄s añ dānationez cepūt deferre pº dānationez p̄nt exequi. vt. ff. de iure fis. l. deferre. sed q admitūt̄ si nō p̄bāt sunt iniusti et infames. vt. ff. de iure fi. l.ij. in prin. et. j. e. l.i. et. l. nulla. et. l. ex varia. et. l. omnes. nisi. vt. C. de epi. et cle. l. nulli. in fi. et in alijs casibus q̄ dic vt. j. e. ex varia. si vō p̄bant p̄mū bñt vt. ff. de iure fi. edicto. §. extat. Itez differunt hic ti. j. de bis qui se defe. qz ibi se hic alios deferūt.

k Si ei qui capite pōt cū effectu. s. ex testō. vt. ff. de vbo. sig. aliud. et in berede suo vel eī neo q̄ tpa inspiciant̄ fit capax vel nō. dic vt nō insti. de here. qua. et dif. §. sui. et. §. in eīneis. hac aūt. l. hic legatarius seu fideicōmiss. gñalis. vel sp̄alis cui tacite aliqd est relictū duobꝰ tpibꝰ dz eē capax. s. testi et mort(. et sic b erat vt. ff. ō iure fis. l. nō itelligit̄. §. q̄n̄

tēderetur et nō se sz aliū ciꝰ rei posset forē eē monstrauerit"

Opera. N. candido.

e Ex varia statutorum diuersitate ad id decursum ē. vt hij qui reipublice cās defendūt delatorum crimibus nō tenēāt cū omnibus notissimū est eos solos execrabilesˢ nūciatores esse q̄ fisco deferunt.

Opera. constan. N. ad prouicia.

O Omnes iudices inuigilar̄ precipimus delatores sine fisci aduocato denunciantes penis afficere. aptissimi enim iuris est vt quod ex cuiusq̄ cunq̄z patrimonio ceciderit in casuz et legibus et retro iuris ordie fisci ad uocatis agentibus vendicetur: sz qz nonnulli precipites secundū ius possessa patrimonia deferre non cessant damus omnibus licentiam qui se lesos existimant contra delatores seueritatem iudicum implorare ferro districtam.

Opera. Grod. val. et theo. N. pau. belenio. conferi.

f Ferū domini delatorem iubemus in exemplum omnium proditorum seueriss̄ime sententie subiugari etiam si obiecta probauerit exceptio crimine maiestatis.

De petitis bonorum sublatis constitutio Gregoriana.

Opera. Gratul. theodo. N.

Pene fiscalibus et diuersis p̄ferri
de fiscalibus vsuris
de sententijs aduersus fiscum
de delatoribus
de pris bonoꝝ publicat. tit. xx

Liber .x.

vel iur̄ possidere vel vēdicare cōstiterit locūq̄z errario factū eē tā ipi relatiōe q̄z publicoꝝ monumtoꝝ fide ꝓstiterit rei nobis notitia ītimet̄ vt iussu nr̄o vacantia vel alie res noie occupēt̄ errarij q̄ fōma et i pte bonoꝝ vel in vna alteraue re seu actiōe vna vel et pluribꝰ fuet̄. nā si qd fraudez in dispēdiū errarij fuerit admissum missi qdē executores nō cuitabūt indignationē. preses āt facultatū parte dimidia mulctabitur. fisci vō pronꝰ de trimētum qō pro vicio ciꝰ ingeritur resarcire vrgebit̄.

De delatoribus. Rubrica.

Opa. alexan. N. basso.

Si ei q capet̄ pōt tacitū fideicōmissū relictum ē cessat dilatio his. n. ꝓbet̄ tacite relīq̄ q palam relictū capere nō possunt".

Opera. grod. N. conthei.

Quente officij solicitudine qn immo iussu procuratoris vt cām ab alio delatā conuenienti diligentia instrues nō ipm voluntariuz delatoris munus suscepisse te actoꝝ lectio q̄ p cibus intexta sunt manifeste declarat Eapropter ne quid in p̄sona tua qō est secte tempoꝝ meoꝝ alienū aut tētetur preses prouicie vir clarissimus ad solicitudinē tuā reuocabit.

Bem. N. crelio'.

Nulla macula vel crimie delatoris aspergit̄ his q cuz officialibus fūdū seu domū fisci possidet̄ cō

Nulla macula infamie. f Vel crie. i. pena crimis q̄ cōmittit delatoꝝ nō ꝓbās vt. j. l. pr. t Officialibꝰ palatinis. vt. §. ti. i. l. fi.

v Monstrauerit. vel nō monstrauerit. vt. ff. de iure fi. l. deferre. §. sed et cōem. mag(. n. vī dilatiōz ō se factā repellere q̄ alitū quēq̄ deferre. vt. ff. de iur̄ fi. l. in prin. et. l. fiscus. in q̄nez. §. fi. et. l. delator.

x Ex varia statutoꝝ. i. legū statuētiū. §. de sen ex peri. re. l. statutis.

y Defendūt in iudicio alio ꝓuocante. ad q̄ō. ff. q̄ cuiusq̄ vni. nomi. l.i. §. i. et. §. de infa. l. neminē. vel ex̄ ius. vt. ff. de op. no. nun. l. in ꝓuinciali. §. fi. et. l. se.

z Non teneant̄. est g crimen deferre et nō ꝓbare et punit̄ infamia. vt. §. l. pri. et. ff. ō iure fis. l.ij. i pri. et. l. deferre. §. sz cōez. Ité q̄ tantū dat fisco q̄z tuz dtulit vt. ff. de iure fi. senat. §. senat. et. §. diu. et. l. arrian. item aliā. vt. j. l. pri. ab alijs penis excusat̄ mult(modis q̄s dic vt. j. de iure fi. l. ex quibusdā. et. §. e. l. moucte.

a Execrabiles. i. odiosi. b Deferūt. s. inchoando et spe p̄mij et nō ꝓbāt nisi excusent̄ aliquo de predict(modis. ad q̄ō. ff. de iure fis. deferre. §. sz et cōem Item ciuitati nō defertur. vt. §. ti. i. l. i.

c Omnes. penis ex̄ ordiné cū nō dicat q̄s. ff. de pe. l. sanctio. et facit. ff. ō iur. fis. l. fiscus. alicui. et. §. de aduoca. fi. l. fi. et. §. ti. i. l. fi.

Casum. ex quo vel qz sine successore decessit.

d Legib. vt. §. ti. i. l. fi. et. l. aūpe. et de iure fi. l. ꝓhibitū. et. l. defensionis.

e Retro. al's retro et al's retro. j. e. ordie qz bacten obtinuit qui ē in legib p̄dict(Existimauit. ex tali delatiōe. f Implorare. accusando et faciendo eos puniri districte cū ferro. nā vt dicūt ꝓtineri i theodosiano. C. caput. et lingua ei amputat̄. ad q̄ō. §. de calū. l. nr̄is. et hēas distinctā. al's distractā. i. executā. et hz locū hec pena si crialit̄ accusēt̄ al's bñt locū ille q̄s notaui. §. l. pr. ad q̄ō. ff. ō bis qui. vt indi. l. i. vel hz locū q̄n̄ ex ꝓsuetudine facit. vt. j. de superexac. l. i.

g Seruum subiugari. forte metalli. vt. ff. de offi. pre. vrb. l. i. §. q̄ō aūt. et. §. cū patron. vel et mort(. ad q̄ō. §. qui accu. non pos. l. pe. in fi. et. l. fi. itez facit j. et quibus cau. col. vel censi. l.ij. et. ff. de iure fis. l.ij. §. pe. ité nō. exemplū aliox ad q̄ō. C. ad. l. iul. re. l. i. et. ff. de re. eox. l. q̄uis. et. ff. de custo. reo. l. diu. in fi. ō positi. l. bona fides. in prin. item nota eū puniri et si ꝓbauerit ad q̄ō. ff. ō re. mi. l.ij. §. in libello. et. ff. de nego. ge. l. fi. sed ar. ō. ff. ō bo. li. l. qui cū ma. i fi. et ad tur. §. pe. item nō q̄ excipit crimen maiestat(. vt hic. et. ff. ad. l. iul. re. l. famosi. §. serui. sed et torquetur eodem casu seruus. et etiam in alijs q̄nq̄z vt. ff. de questi. l.

b De petitis bonoꝝ.alꝫ bonoꝝ.ꝛ tūc de perit⁹.i.petitionib⁹.alꝫ deest ꝛ tūc pone petitis nāliter vel subaudi rebus siue bonis.

i Quisqꝫ.ꝓsuetudo.ꝛ.l.vt.s. ad.l.iul.maie.quisqs. circa prin. ēt hodie vt i auc.vt nulli iu.§.fi. ēt successione.vt.j.l.pri. quenti petitione.

k Eadem.idē si ex alio delicto sunt delata vl

l Legem.s.istā.

m Inbiatione.i.fre

Quisqs in crimen maiestatis dēp pensus fuerit ꝛ punitus bonaqꝫ ei⁹.sic̄ complectēdi ꝓsuetudo crinis hꝫ fiscus inuaserit nullus eadeꝫ sub spē munificentie p̄ncipalis audeat ꝓ prio iure poscere q ꝓtra legē id ausus fuerit:spare qō non lꝫ re⁹ violate legꝫ hēatur. Hꝫ qm̄ plerūqꝫ ita nōnul lis causis in uerecūdia petētium inhi atione⁹ constringunt⁹ vt etiaꝫ nō cō cedēda tribuamus nec rescripto qdē nr̄o aduersus formaꝫ late legis⁹ loci aliqd relinq̄tur⁹. Si qd aūt ex bonis talibus nostro iudicio nullo⁹ tm̄ desi derante atqꝫ poscēte cōcedi cuiq̄ vo luerimus h⁹ i tm̄ valeat liberalitas.

Osp.theo.ꝛ val.a.

o Bonis eiꝫ⁹ alienas appetendi for tunas strepit⁹ eruere cupientes nulli deiceps volum⁹ petitōnis rerū esse li centiam:ꝛ si intestatus⁹ qsq̄ꝫ queue⁹ ac nullis ex nūero ꝓpinquoꝝ existen tibus:vel vxore vel marito⁹ facti mu nus ipleuerit:ꝛ cuiuscū ꝫ⁹ sit ꝓditio nis aut secte seu quolibet ti.res fuerit fiscalis:nemo audeat ad petitōem⁹ re rum defuncti defuncteue cuiuscūqꝫ fortune aut secte sit:ꝛ fisco nr̄o locus pateat aspirare.cū nec illis qdem quo rū actu atqꝫ officio petitionū ꝓcede bant effectus impune liceat sanctioni b⁹ nr̄is aduersari:sꝫ vir illustris qui dez cuiuscūqꝫ tpis q̄stor⁹ si oblate pe titiōi subscripserit vel ēt rūsum dede rit virqꝫ illustris comes reꝝ priuata rū si vel instrui pmiserit vl petitōez si q̄ insinuac⁹ admiserit indignationez nostri numinis substiebit:ceteriſqꝫ⁹ fiet vindicte ꝛ temeritatis exēplum. Memoriales⁹ vo q excipienda h⁹ i re scripta vel implenda curauerit:ꝛ pa latinos q istruxerint:vl gesta admis

b Statꝫ.ad id qō dr̄ statim.ꝛ.j.ꝓtinuo concor.ff.e.s.de iure fi.l.edicto i.R.sed ō in.e.l.§.cū aūt.vbi dr̄ expectādū illū cui relictū ē vt ille p⁹ de ferat si vult.so.fm q̄sdā hic illā corrigi vel h fuerat in mora deferēdi ille cui erat relictū.vel dic stati p⁹ tabulas aptas añ eni est alī⁹ expectād⁹ vt ibi.

i Tue.loquit⁹ ꝓcuratori cesar⁹. vt ex subscriptōe legꝭ appet q̄ dicit rōnali mitti.

k Tertiam. imo vī medietas dodrant⁹ vt.ff. de iure fis.l. cū tacitū.fol. ibi de illo cui erat restituendū h de rogato magꝭ ē ō.ff.e.senat⁹.§.sena tus vbi ēt berdi dat dimidiā.so. fm pe. vbi p adrianū hic p constatinū q corrigit vel hic capax beres ibi nō capax.

l Ab vxore.s.ñ ca pace cui nō erat re stitutio facienda

m Heredē.i. fideicōmissariā q̄ effectu hr̄s est.vt.ff.q̄ cum e.l.si filij. Alij vt.p. dicūt q fuit cū alio i stitut⁹ ꝛ alius rogat⁹ suā ptem mulieri nō capaci restituere. ꝛ hoc si hēas i lr̄a ipa ēt q̄ ꝛc.alī est ēt ipa psona q̄ defunctus. ꝛ tūc dic q si vxor⁹ tulit.i. q̄ns instituꝫ ꝓbet tm̄ cū tli p̄mio mancipet⁹ vxor⁹ p̄dicta p̄mo deferens.

n Ex omni p̄imonio ō.ff.de iure fi.l. cū tacitū.vbi media dodrant⁹.fol.spāle i vxore nō capace. vt h lꝫ quidā dicāt illaꝫ cōrigi. Itē ō.s.pr. R.fol.referr rogat⁹ capax si deferat.ꝛ tē obtinet p̄n.aut roga tur nō capax ꝛ tunc dimidiā.vt.ff.ō iur. fi.senatus.§.senat⁹. an vo ille cui est reli ctū qui ñ capax.ꝛ tē differt vxor ab alio vt h. si aūt alī⁹ eq̄ne us nec rogat⁹ nec a lius cui est restituen

Si liberalitatis imperialis socius sine herede decesserit.

Aspera.Constan.

i Cuius⁹ tacite fideicōmissa fue rit hereditas statim⁹ officio gravitat⁹ tuere⁹ nūciet ꝛ gesta ꝓdat:ꝛ ꝓtinuo q̄ actū fuerit renūciet post hāc fidē ter tiam⁹ ab oībus defūcti bonis ꝑcipiat portiōz. Qō si ab vxore⁹ defūcti istud ad officiū deuotiōis tue fuerit reuela tum ipse ēt ꝑsona quā defūct⁹ esse vo luit heredē⁹. si gesta apparuerint tali p̄mio mācipet⁹:vt ex oī⁹ p̄imōio me diū cōsequat⁹.ꝛ cū fisco nr̄o celebret diuisionē.idē ēt habitura p̄uilegiū ut p̄or eligat⁹ optōem:ꝛ tūc occultator⁹ ille gestoꝝ fisci:ꝛ mulieris pariter ini micus exut⁹ oī p̄imonio suo ac fisco vēdicato i insulā deportet⁹.

Ex omni p̄imonio ō.ff.de iure fi.l. cū tacitū.vbi media dodrant⁹.fol.spāle i vxore nō capace. vt h lꝫ quidā dicāt illaꝫ cōrigi. Itē ō.s.pr. R.fol.referr rogat⁹ capax si deferat.ꝛ tē obtinet p̄n.aut roga tur nō capax ꝛ tunc dimidiā.vt.ff.ō iur. fi.senatus.§.senat⁹. an vo ille cui est reli ctū qui ñ capax.ꝛ tē differt vxor ab alio vt h. si aūt alī⁹ eq̄ne us nec rogat⁹ nec a lius cui est restituen

De thesauris.

Nemo⁹ in posterum sup requiren do in suo vel alieno loco thesau ro vel super inuento thesauro ab alio vel a se effusis p̄cibus pietatis nostre benignas aures audeat molestare. Nā i suis⁹ qdē locis vnicuiqꝫ dūmō

d Aduocatos.

e Pragmatica.imo ō ut.s.ō no.co.cō.l.i.§.fi.sed ibi i corpe iur⁹.itē ō.s.de le. ꝓsti.l.ij.so.sine alīus lesiōe h vl sine petitōe.vt.s.l. pr.in fi. Itē quid si semel ꝛ bis hoc est q dicim⁹ scōa iussio⁹ R. vt nō.s.si ō ius vel vti.pu.l.i. in fi. Item nō q lꝫ bonoꝝ petitio phibeat⁹ quedā tm̄ p̄mitunt⁹ vt bonoꝝ posse.iuris.vt vñ liberi similes.item pos.bonoꝝ facta debitoris cessantis.ff. qui. ex cau. in pos. ca.l.ij.itē bonoꝝ additio facti ꝛ iur⁹.vt insti.de eo cui lib. cā bo.adi. itē bona he redis nō parent⁹.i.ñ obedient⁹.vt.s.de fideicom.aūt. hoc amplī⁹. itē bona ca ptiui ꝛ furiosi.C.de epi.audi.aūt.liberos.de epi.ꝛ de.aūt.si capt.itē ius inquō pōt peti lꝫ noceat petēti.vt.ff.q̄ quisqꝫ iuris.l.i.

f De his qui se deferūt.s.de delatorib⁹ dixit qñ alius defert aliū h qñ se ipm.

g Si cuius.s.institut⁹ heres legitimus siue qui rogat⁹ est.vt non capaci det sꝫ bul.alī pla.ꝛ dic cuius.s.fidei heredis berdit as est cōmissa.s.restituēda vxori ñ capaci ꝛ expone tacite vt nō.s.ti.ij.l.i.

Si liberalitatis imperialis socius sine herede decesserit.

Aspera.Constan.

i Cuius⁹ tacite fideicōmissa fue rit hereditas statim⁹ officio gravitat⁹ tuere⁹ nūciet ꝛ gesta ꝓdat:ꝛ ꝓtinuo q̄ actū fuerit renūciet post hāc fidē ter tiam⁹ ab oībus defūcti bonis ꝑcipiat portiōz. Qō si ab vxore⁹ defūcti istud ad officiū deuotiōis tue fuerit reuela tum ipse ēt ꝑsona quā defūct⁹ esse vo luit heredē⁹. si gesta apparuerint tali p̄mio mācipet⁹:vt ex oī⁹ p̄imōio me diū cōsequat⁹.ꝛ cū fisco nr̄o celebret diuisionē.idē ēt habitura p̄uilegiū ut p̄or eligat⁹ optōem:ꝛ tūc occultator⁹ ille gestoꝝ fisci:ꝛ mulieris pariter ini micus exut⁹ oī p̄imonio suo ac fisco vēdicato i insulā deportet⁹.

Si liberalitatis imperialis socius sine herede decesserit. Rica

r Habemus.donatū sit nullo petente vt.s.ti.i.l.i.in fi.

s Herede.i.nullo liberoꝝ vt.ff.ad trebe.l.ex facto.§.fi.ꝛ sic p̄fert⁹ socius vxori ꝛ alijs p̄ter liberos.ꝛ p hoc q subijcit ad personam aliā vel dic heredē large dici vt.s.de bo.vacan.l.i.ꝛ fm hoc q̄ dicit p⁹ cedit.vt.s.de here.curi.l.ꝛ.ff.de acqui.re.do.si is.§. pe.ꝛ sic nec vir.ꝛ nō q hic dicit in socio libera.impialis.idē in bonoꝝ pos.ꝓsortib⁹. item in heredib⁹ iuris ciuilis.item legatarijs.vt.s.qñ nō pe.par.ꝛ.de cadu. tol.§.is ita.ꝛ.§.vbi aūt.ꝛ insti.de le.§.si eo. Item plurib⁹ p̄ionis.vt.ff. de bo.li.cōi liberto.ꝛ de assi.lib.l.vtq.itē in plūbus p̄ionis eiusdē corpo ris.vt.s.de here.decuri. per totū.

t De thesauris.q: de thesauris dar⁹ tributa de quib⁹.s. tribut⁹ est dic turus ideo de his p̄mittit fm.p. vel inter cetera iura fiscalia de quib⁹ ceperat dr̄e ius fisci.qñqꝫ est in thesauro ideo de eo dicit.

v Nemo.permixtū incipit qñ in suo vel in alieno qs inuenerit sꝫ possea

x Naꝫ i suis.appellatiōe sui accipe siue sit dñs directo vl (diuidit. vtilis vt feudatari⁹ emphitheota ꝛ similes.lꝫ inutiliꝫ dño p. dicēt ō.ñ ergo creditor⁹ nō fructuari⁹ dicunt⁹ dñi.vt.ff.ō act.re.do.si is.§.pe.ꝛ fi.

de hyb q̄ sc deferuꝑ
ꝑ liberalitat̄ imperat̄ soluꝫ ⁊ āt̄
de thesaurīs
de annonīs ⁊ tributīs

uec vir. vt. ff. so. ma. diuortio. §. si fundū. itē idē qō in suo ē siquis in sacro vl' religioso casu fortuito. vt isti. de re. diui. §. thesauros. sz in his ō. ff. de iur fi. l. iij. §. si i loc(. so. vt ibi.

z ¶ Arte. puta magica. ad qō. s. ō matbe. p totū. q casu totū fisci erit cum ꝫ sit indign⁹. ad qō. ff. de iure fis. l. i. circa pn.

a ¶ Thesauz. s. q̄r̄ qō est. j. ⁊. qō interꝫ est diffinitio thesauri. vt. ff. ō acq. re do. l. nūq̄. §. thesaurus sic ⁊ ꝓpe ⁊ ipꝛopꝛie qñq; vt. ff. ad exbi. l thesaurus.

b ¶ In lege. scīz ista. ⁊ nō sic. s. ō epi. au. l. iij. in pꝛin. ⁊ ō arbi. tu. l. cū interdū. ⁊. ff. de ꝺdi. infti. l. q̄ sub con. §. fi. ⁊ de mi. l. i causse. i pꝛi. ⁊ ad mu. l. i. in fi. ⁊ ō le. i. si qñ in pn. ⁊ vt lega. noie ea. l. i. §. rescripto.

c ¶ Liberalitas. si habes liberalitas plana est. si vo hēas liberalitatib⁹. tūc habeas ipatōia magnanitate. ⁊ dic videaꝫ ꝓuenire cōcessio. s. postulāda ē plis numeri ⁊ libalitatib⁹ ē ablatiui casus. itez si hēas i genitio magnanitat(seu maiestat(ipatozie. tūc subaudi s. ꝯcessio vt. s. tertij hñt ipatozia maiestas ⁊ liberalitatib⁹

d ¶ Volētib⁹. nō dñi volūtatē nil facē. vt alī⁹ suo noie q̄rat. ad qō insti. q. ali. li. i pn. ⁊. ff. ō vsuf. sz ⁊ si gd in fi. ad. l. coz. de sic. l. lege coz. §. fi. Quinz in lapidicinis. vt. ff. cōia p. l. vēditoz. §. i.

e ¶ Hui⁹. qñ dixit. s. dño volēte. vl' ꝫuito

f ¶ Legis. s. hui⁹ de q̄ ēt exꝛordi. pōt accusari. ad qō. ff. de penis l. sanctio. ⁊ de crimie stel. l. iij.

g ¶ Inuenerit. ꝫueniſſe dz qui videlz vl' ꝓcepit ⁊ aiuz hñdi hūit. ad qō. ff. de acqui. pos. l. iij. §. nerati⁹

h ¶ Partiaꝫ. idē si in loco cesar(. vel publico ciuitat(. nā dimidia inuētoꝛi alia ciuitati vel fisco. vt insti. de re. diui. §. thesaurus. itē ō. j. de metal. l. cūcti. so. vt ibi. itē q̄ actiōe dñis ꝓsegꝫ dñiuz. ℞. ꝺdi. ex hac. l. vl' rei vē.

k ¶ De annonis ⁊ tributis. ō alio iure fiscali dicit. ⁊ dic de anno. ⁊ tri. i. de tributo. qō pstaꝫ p annona militū ⁊ equoꝝ. vel annona in spēb⁹ tributa/in pecunijs. tu dic annona in spēb⁹ tributū in auro ⁊ argēto ⁊ ere. ⁊ dz tributū quicqd tribuī. sed spāliter qō pncipi daī ⁊ est sciēdū q̄ tributū aliud capit(. vt. ff. de censib⁹. l. fi. aliud agroꝝ. vt. j. e. l. i. ⁊ vtrūq; italicis ⁊ quibusdā alijs remittiī. vt. ff. de censi. l. i. ⁊. l. fi. ⁊. s. de epi. ⁊ cle. de bis. nec ob. s. sine censu. l. fi. vt ibi nō. nec qō dī insti. de re. diui. §. per traditiōm vt ibidē dixi. Itē nō q̄ sm pe. tributū capit(est p mare integer aure⁹ p semia medi⁹. vt ar. ff. de cen. l. fi. j. e. l. fi. sed pꝛ. dicit mediū p eandē ⁊ p eo. j. ō agri. ⁊ cen. l. cū ānua noie pdij pstaī q̄ptitas frumēti q̄ dicīt gn qgesima ordei q̄dragesima vini ⁊ lardi vigesima. in ꝓuib⁹ nō remotis. vt. j. ō susce. l. modios p singul' libris argenti. v. pstanī auri. vt. j. de ptio q̄ thesauro inferī. l. i. sm. p. sed certe aliud dicit lex illa ad instar argēti ⁊ in auro ⁊ in alijs pecunijs fiat ꝓputatio. itē differt h ti. ab illo. s. de an. ⁊ tribu. ⁊c. qz ibi de bis q̄ p salarijs dabanī officialib⁹ hic fisco. itē ab ise rioꝛi primo. vt ibi notat. ¶ Rica.

l Si quidem. ex qua. s. ex quib⁹ sic. s. de iniu. vo. l. ij. ⁊. iij. al' proportiōe. ⁊ tūc ꝓpe ex qua.

m ¶ Oportet. vt. s. de bered. ac. l. ij. sed fallit in. vij. casib⁹. vt ibi nō.

n ¶ Annonas ēt ꝓteritas. vt. ff. publi. impatores. ⁊. j. de pdijs naui. l. ij. ⁊ iij. ⁊ dic anno. i. tributa p annona vt in rubrica. Itē h casu nō opponiī ꝓpēsatio. vt. ff. de iure fi. l. auferī. §. qui ꝓpensationē. sz gd si nō est soluendo. ℞. tenenī coberedes ex ꝑsona defuncti. q̄si auctores ar. s. sine cen. vl're. l. ij. ⁊ auī. ibi posita. ⁊ facit iu auī. de man. pꝛin. §. nō ꝓmittas. ⁊. s. sine cen. vel re. l. oēs.

o ¶ Fructus. nō aūt illi qui pēsiones recipiūt nisi sit ꝓsuetudo regiōis. vt. j. ō agri. ⁊ cen. l. litib⁹. §. hoc de rebditib⁹. ⁊. ff. de admi. tu. l. fine bef de. §. lun⁹. alīs. ⁊ ar. s. de vsufru. l. bacten⁹. §. fi. Itē facit. j. l. pꝛi. ⁊. ff. de ipen. in reb⁹ do. fac. l. neq;. stipendiū. ⁊. j. ō colla. fundi. patri. l. omnes.

quas possides 'cōueniaris pꝛeses, puincie pꝛospiciet.

¶ Imperator Constāt.

Omnes' pensitare debebunt q̄ manus' nostre' delegationib⁹ ascribuntur nihil amplius exigendi' vel remittendi potestatem esse. naz si quis vicarius' aut rectoꝛ pꝛouicie aliquid iam cuiq; crediderit retinendū quod alij remiserit de pꝛopꝛijs dare facultatibus compelletur'

¶ Imperatoꝛ. Constant. a.

Omnes' omnino oblationum publicarum oportet vrgeri lege enim nostra' signatum est nec esse extraoꝛdinaria nec vocari' que solenniter a pꝛouincialibus deuotissimis deferenda sunt.

¶ Imperatoꝛ Ual'.

p Pro locis' ac pꝛoximitate possessionuz' annona' ad limites' transuehi pꝛecipimus.

¶ Imperatoꝛ. Grat. ⁊. Ual'.

In fraudē' annonarie rei ac deuotionis' publice elicituz dampnabili surreptione rescriptum manifestum iure non posse vires sortiri' circa omnes igitur par' atq; equalis illationis forma teneat.

¶ Imperatoꝛ Ual'.

Demo' possessoꝛum ad instruendas mansiones' vel conferendas spēs longius' delegetur: sz omnes itineris ac necessitatis habita ratione delegentur.

¶ Imperatoꝛ.

Mediterranee ciuitates' añ a maritis ⁊ maritime a mediterrāeis onerabantur expensis' vt plus haberet dispēdij trāslatio quā deuotiōis'

p ¶ Ndictōes. i. munēa pīmoniozꝝ. q̄ possessionib⁹ idicunī. est. n. duplex patrimonij mun⁹ vnū i reb⁹ vt hic qō soluūt ēt nō municipes. Itē ēt qui fen⁹ exercēt ⁊ pstabūt sm modū notatuz in rubꝛi. ē aliō q̄ psone p pīmōio incidīt. ⁊ tūc tm̄ municipes. vt. ff. de mune. ⁊ ho no. l. rescripto. §. fi. ⁊. l. f. §. patrimoniozꝝ. ⁊ tūc nō pstabīt sm formā dictaz in rubrica. Itē nō q̄ q̄dā leges hui⁹ti. de vno alie de alio ⁊ alie de vtroq; dicūt. ⁊. facit. j. ō mupa. l. ij. ⁊ qō nō. j. de mu. patri. in rubꝛica. ⁊. ff. de ne. ge. qui aliena. §. fi. ⁊ sm q̄ ō positū est ordi. vt. j. ti. i. l. i. item facit. j. de imun. nemi. cōce. con. l. fi.

q ¶ Ne vltra modū. i. pꝛo eo qō nō possides. vt. j. ō imumi. cū. l. i. ⁊. ij. ⁊ in auī. ō mā. pn. §. nō ꝓmittas.

r ¶ Possides. p q̄ptitate fructuū tm̄. vt nō. in rubꝛica. ⁊ facit. s. de allu. l. ij.

s ¶ Omnes. s. boies.

t ¶ Manus. dūtaxat. vt j. ti. ij. l. i. ⁊ dī delegare qñ p suū notariū vel nūciuz suum scribit pīsidi. vt exigat. ⁊ qñz ꝓmittit epl'az ō idicatōe futura. vt. j. de excu. mu. l. placet ⁊ reddit in q̄druplū. j. de excu. mu. l. placz. ⁊ dic delegatōnib⁹. i. ꝑceptis

v ¶ Exigendi. alīs restituēdi vel remittendi ptātem eē ⁊ sic segī nam. ⁊c. sz sm aliam refert se ad pncipiū ⁊ rēddit in q̄druplū. vt. j. ō excu. mu. l. placet.

x ¶ Vicari⁹ puta palatin⁹ vel ali⁹ vicepncepsvl' rectoꝛ pꝛouincie ad cuius offīm ptinet tributa exigere. j. de canone lar. l. ij. ⁊. j. de exac. tri. l. in fiscalibus.

y ¶ Compellīt. dic in subsidiū refuari eū cui est remissuz. vt. s. de ꝓuen. li. de. l. ij in fi. sm q̄sdā ⁊ sic nō valet remissio oīo. vt. s. de transac. pꝛeses q̄ est ꝓ pauperi tñ nō pōt remitti cū vt pater debeat agere. vt in auī. vt iu. suū quoq; suf. §. eos. ⁊ facit. ff. de pac. impes. ⁊ dic publica. l. fis. §. fi. ⁊ de decu. ab ordi. fac. l. iij.

z ¶ Omnes oīo. s. pouinciales. vt in fi. hui⁹. l. ⁊ nō. s. sine cē. vel re. l. fi. ⁊ facit. j. de cen. l. iiij ⁊. de col. fun. pa. l. oēs. ⁊. j. de imun. co. l. ij. adeo vt nec veterani excusenī. vt. §. ō priui. vete. l. pe.

a ¶ Nostra. quā nō hēm⁹.

b ¶ Nec vocari. al's vocari. ⁊ al's vacare. ⁊ facit. j. ti. i. l. i. al's vocare. q. d. sī eoꝛ. ꝓferenī nec ordinaria remittūī. vt. s. l. pꝛi.

c Ro locis. i. p magnitudie locoꝝ. d ¶ Possessionū q̄ sunt ꝓpe limen ex gb⁹ tributa pēdūī. e ¶ Annonā. in singl'is locis ⁊ spēb⁹ pstitutā. vt j. de suscep. l. modios. f ¶ Ad limites. vbi militib⁹ i castris pstitut(pfligebātur al' ad tps rponebāī. vt h ⁊. j. de erroga. mili. an. l. iiij. ⁊. j. ō canone lar. l. i. ⁊. j.

g ¶ Fraudē annonarie. i. tributi ad (de fūdis. mili. l. i. ⁊ fac. j. e. l. nemo. annonā. vt dixi i rubꝛi. h ¶ Deuotiōis. i. dicti tributi deuote soluendi.

i ¶ Sortiri. nisi sit pscriptū. xl. an. vt. j. de fun. pa. l. fi. k ¶ Par. i. reū accusanº vt. s. e. l. oēs ꝓ mō tñ possessionū. vt. s. e. l. indictiōes. ⁊ facit. s. de ꝑci. ipa. off. l. nec dāno. ⁊. j. de fundis pa. l. oēs. ⁊. s. de vecti. l. quicqd. ⁊ si ꝯ ius vel vtili. pu. l. fi. ⁊. j. de naui. nō excu. l. ij. ⁊. j. de cano. fru. vrbis ro. l. ij. ⁊. de aque. ducen. l. di

l Emo possessoꝝ pdioꝝ pp q̄ tenenī ad infrascripta. (ligenī.

m ¶ Dationes publicas. i gb⁹ forte ānona erat reponēda vel al's publicas.

n ¶ Longi⁹. qz illi de vna puincia nō dīt deferre ad aliā. ⁊ facit. s. e. l. ꝓ locis. ⁊

o Mediterranee citates. i. boies eoꝝ. (. j. de ꝓui. do. augu. l. ij. ⁊. j. l. pꝛ.

p Expensis. i. iuncē alie ꝓ alijs tributa soluebāt. ⁊ sic lōgi⁹ portabāt q̄ h remouet. ad qō. s. ꝓ locis. ⁊ facit. j. de ꝓui. do. augu. l. ij. ⁊. s. l. pꝛi. ⁊ in auī. ō coll. §. null⁹ aūt. ⁊. j. metallis. l. iij. Itē videī. ꝯ. q̄ dī. Alīī alī⁹ onera portate. ⁊ sic adī

plebit/ ⁊c. Iz h nō releuat imo grauat alter. q Deuotionis.i.tributi deuo-
O Bsistere.pōt ponere fm. R.⁊ emphiteota.⁊ fructuario (te soluendi.
qui publicas dñt soluere functiōes.vt.s.de iure emphitheo.l.ij.⁊.de vsuf.
l.hactenus.qui nō soluat infra tpa b⁹ legis. dñs exigit tūc .i.vendicat p̄diū non
obstāte aliq̄ dignitate.vel fm. A. pone in exactore tributor̄ qui nisi inferat fi-
sco infra tpa b⁹ legis dñs p̄
diij qui soluit repetit vt in fi.
b⁹.l.⁊ nihilomin⁹ tenebit fi-
sco exactor ⁊ exact⁹ insolidū
vt.j.de erroga.mili.āno.l.v.
⁊.s.de ꝓuen.si.de.l.fisco.vei
veri⁹ nisi emphitheota vl si
miles soluāt infra tpa b⁹.l.p
tinet exactō ad dñz.i.q̄ dñs
exigit dcā tributa vt fisco sol
uat ⁊ differat a p° in q̄ p̄mus
reuocat fundū ab emphitthe
ota.⁊ ipe dñs soluet.
c Cōmodis .i. tribut/ q̄ fi-
sco egenti ⁊ necessitatē hñti
solūtur vt subijcit.
d Dignitatē sic.ff.de mune.
⁊ bono.l.fi.⁊.§. ab his ō va
can.mu.l.sunt munera.⁊.s.
e.in fraudem.
v Annui.j. quē dñs solui ex
actori.vt.j.ti.ij.l. missi.
x Sex menses. nō purgat̄
q̄ mora missa.j.vj. mēses q̄ō
est vez quo ad dñm. Iz q̄ ad
fiscū.xxx.dies statuūtur .vt
j.de erroga.mili.an.l.v.
y Exactōz.i. vendicatōez.
p̄diij fm p̄mū. vel .i. repeti-
tionē pecunie solute fm aliū
per ꝓditōz siñ cā. vel dic q̄
dñs exigit̄ ēt p̄terito tpe
vt.ff.ō publi.l.ipatores.ipe
aūt dñs reuocat ab emphi-
theota. vt.s. de emphi.l.ij.
vel a fructuario.vt.ff.ō nox.
act.si noxale.vel dic recepta
vltia pactōne q̄ dñs exigat
q̄ō debuit emphitheota solu-
ere cū ipe p̄ oi tpe soluere
teneat̄.⁊ sic ꝓdictō ex hac.l.
z Iudices.i. p̄sides pui-
cie ad q̄s ptinet ⁊ exigē
vt.j.ti.ij.l.in fiscalib⁹.
a Prosligēda.i.iponēda.l̄
exigēda. b Cōpēdia.i.
lucra. c Emoluēta.i.
salaria.
d Cōpellant̄.hoc pp negli
gentiā.sed si quid accepit vt
male agāt.tūc in q̄druplū p̄ter hoc vt.s.de statu.⁊ ima.l.i.⁊.j.de cen.⁊ p equa.
l.p eq̄tores.itē facit ad negligentiā iudicis puniendā.j. de suscep.l.i. ⁊ de colla.
fundi.pa.l.placuit.⁊.s.ō of.p̄p.si q̄s.sic in tutore.vt.ff.de admi.tu.qui negotia
e Quod ab vna localis est hec lex.scribit.n. constantin⁹ (tionē.§.i.⁊.§.pe.
Is ydoro p̄fecto illirici sup tribut/ grecor dicens q̄ multe ꝓuincie grecor
ꝓmiserūt se soluturas medietatē ei° q̄ p̄ aī soluere solebāt.vel medietatē auri q̄ō
dicto p̄fecto visus fuit sufficiēs vñ nō st in plus exigendi.
f Prouincia grecor.l.de illis q̄ ꝓmiserūt. g Permissus.q̄ō fuit medietas
vt subijcit. h Eor macedonū.l.grecor.al's ear.l.ꝓuinciar.j.de illis q̄ ꝓ-
miserūt.dic g° nō mixti inspectorē ꝓ supindicto aliq̄ ponēdo. talis.n. in specie fi
ebat q̄i pp fertilitatē aliq̄ō supindictū erat iponendū.nā tūc pl° exigebat tribu
tor gra i Reliqui.l.greci qui nō ꝓmiserūt aliqd.segt exeplū macedonū.i.
grecor illor.l.qui ꝓmiserūt. k Tributa.l.solucēda. vel.i.onus tributor
⁊ dic medietatē auri. vñ assumit hꝫ. ar.q̄ medi⁹ aureus est tributū cesar⁹. sed
hic in grecis.in alijs sua q̄ō nō.in rubrica.l.q̄ aureus integer q̄ō hic colligit̄.nā
si dimidiā colligūt q̄ō alij totū aureū.⁊ fm h nō est ꝺ de suscep.l.modios.⁊ facit
j.de colla.fundi pa.l.ij.vel dic hic medietatē.l.eius q̄ antea p̄stabat.
l Sed hi.l. macedones quidā spāles. m Idoneos.sic.ff.ō mu.⁊ ho.l.iij.
§.p̄ses.⁊ in aut.de equa.do.q̄ vo in fi.⁊ caue.q̄. R. hāc nō i trib⁹ ordinarijs Iz i
minētib⁹ necessitatib⁹ publicis aliq̄ō exactor ꝓuicijs iponat̄.⁊ ꝓbat h q̄ fundi
pūmoniales nō p̄stāt has tertias ⁊ medias vt.j.de coll.fundi pa.l.i.⁊.ij.Iz tribu
ta ordinaria.sic vt.j.ti.i.l.i.⁊.j.ti.ij.l.fi. n Sacrosancta.s.de sacrosan.ecc.l.sa
n De indictōib⁹.dixit ō duplici munere pūmonij.vt nō.s.ti.l. in (crosancta.
dictōes.nūc pset de alio .i. q̄ psonis p' pūmōio iponit̄.⁊ q̄ h indicebat̄ pui
cijs p singula lustra au ri.p° argenti.scdo ⁊ eris tertio lustro.vt i aut̄.de col.i pn.
⁊ in f.. de lustra.au.colla.in rubrica. ideo de indictiōe dicit.⁊ vocat̄ hoc tributū
supīdictū vt.j.l.i.q̄ vltra ordinariū canonē g reb⁹ iponit̄ p̄stat̄ p singla lustra.Iz

illatio hoc nō solū in pñti: verūetiaz in posterū ꝓhibem⁹: ea lege vt se vlti
mo nouerit supplicio puniēdos qui
ista cōmiserint.

Aspa.Archi.⁊ ho.a.

O Bsistere⁹ ꝓmodis⁹ publicis⁹ ⁊ sta
tutis necessitatibus non possunt
ꝓuilegia dignitatū⁹ vnde vt q̄sq̄z
p̄diij emolumētum ꝓsequtur: si non is
euoluto anni⁹ spatio ītra sex menses⁹
oēm cui esse ꝓstrictus dicit⁹ reliquoz
ītulerit cumulum ad ipsos q̄ sunt do
mini prediij exactionez⁹ volumus per
tinere. Item au.
I Udices⁹ quos circa prosligēda⁹
erraria nr̄i compendia⁹ negligen
tes ac desides fuisse constiterit: omia
q̄ in administratiōe positi pceperunt
emolumenta⁹ cedere compellantur⁹.

Asperator Theo.

I Ab vna⁹ qua q̄z ꝓuincia⁹ censui
mus expetendum q̄ō ab hīdem
nuper esse ꝓmissum⁹ tua sublimitas
iudicauit. nullus vo decetero ad pol
sessiones eorum⁹ q̄ō maxime formi-
dant inspector accedat macedonum
reliq⁹ exemplū secuti medie quātitat/
vt obtuliſſe noscūtur tributa⁹ suscipi
ant: sed hi⁹ q̄ ꝓtestati sunt nihil a se vl
tra tertiam partē posse ꝓferri illud ex
soluāt: ad q̄ se indubitāter fore ido-
neos⁹ pollicētur: q̄ dispositio i perpe
tuum obseruabit⁹ sacrosancta thesa
lonicensis ecclia ciuitatis excepta. ita
tñ vt aperte sciat ꝓprietatū modo ca
pitationis modū beneficia mei nu-
mimis subleuāda z. nec externor gra
uamine tributor. R. P. ecclesiastici
nominis abusione ledenda.

De indictionibus

Aspera.hono.⁊ theo.a.

O Mnes⁹ omnino quocūq̄z titulo
possidētes q̄ delegatio⁹ supindic-
ti⁹ nomine videbit⁹ amplexa velut ca
nones ⁹ cogātur inferre vt nequaq̄z
sit dubietas hac apta diffinitōe decer
nimus vt id potius⁹ canonis vocabu
lo postuletur⁹. Nulla igit⁹ domus
vel sacri p̄monij⁹ vl emphiteotici iu
ris: vel hominū ꝓuatorz ēt si ꝓui-
legiū aliq̄ō habere doceatur ab hac
necessitate seiuncta sit: q̄ iam nō extra
ordinarium vt hactenus. sed ipsis⁹ fa
cientibus canonicuz nomen accepit.

Aspera.theo.

A Rticulari⁹ delegationuz noticia
ante idictionis exordiū singulis
transmissa prouicijs collatōnis mo-
dum a possessoribus multo ante pro
spectū deuotionis solite non subdi-
tis calūnijs tua sublimitas faciat im
putari: vt ⁊ ꝓuincialibus subeundi di
spendij necessitas⁹ auferat⁹ ⁊ officijs
īferēdi damna licentia⁹ denegetur.

De supindicto

Aspera.Gra.⁊ Val.a.

N Hil⁹ supindictorum nomine
ad solas prefecture litteras quis
quam prouincialis exoluat: neq̄z vlli
us omnino indictionis titulus etiaz
solēnis imineat nisi eum nostro con
firmata iudicio ⁊ imperialibus nexa
preceptis sedis amplissime⁹ deposcat
indictio⁹ ⁊ cogat exactio.

De exactoribus tributorum

Aspera.Constā.

D Ucēnarij⁹ ⁊ centenarij sive sexa-
genarij non prius debent aliquē
ex debitoribus⁹ cōuenire q̄z a tabula
rio⁹ ciuitatis nominatim breues acci-
piant debitorum quā quidem exacti
onez sine omni fieri concussione⁹ oz.
q̄ō est ex⁹. ibi loci eodē mō/ ℟. j. de excu. muli .l. cuitenter.
x Sed ipis.l.nobis.
P Artic'lari. ꝓstrue tua.⁊ subaudi faciat ipu.i. īferri modū collatōis
solite deuotōis.l.q̄tū oz solui a deuot/ collatorib⁹ modū dico ꝓspe
a pos. multo añ. hoc aūt facies pticulari ⁊c. oz enim in vnaq̄z indictione
siue lustro mitt p̄fecto cuiusq̄z dyoceseos.⁊ per eos p̄sidib⁹ iulio vl au
gusto ⁊ p p̄sides ciuitatib⁹ singulis inter septēbr̄ ⁊ octobr̄ vt poss nt ō
liberare facere seu celebrare solutionē ⁊ nō subdit/ dānuz affligi. vt h ⁊
in aut.de col.in pn. z Necessitas.q̄ ēt pp festinā actiōz vel dic
q̄ ⁊ qui possz se tueri. al's nō pp breuitatē tpis potuit se excusari q̄ ex
cusatō coā p̄fecto au.fit vt.s.de of.pre. au.l.i.
a Licentia.q̄ isti gerūt penā nō soluētib⁹.⁊ nō.ex hac.l.q̄ iacula puisa
min⁹ ferire solent. b De supdicto. differre a supiori pr.ti.q̄ ibi
pp fertilitatē vel pp aliā publicā vtilitatē vel necessitatē h q̄n aliq̄ pdia
erāt deserta. vt in aut.de colla.§.si vo aliq̄s ab hoc excusat̄ eccl'ia. vt.s.
de sacrosan.eccle.l.placet.⁊ silentiarij.⁊ in sacris militātes .vt.j.ō silen.
l.i.⁊ de apo.sacro scri.l.iiij.⁊.j. de excu.mu.l. mariaz. ⁊ de canone. sa-
cra.lar.l. si precepit .nos Iz.p. dicim⁹ supīdictū q̄ō pp fertilitatē idicat.
vel necessitatē pu.ex⁹. nō p lustra. ibi per lustra.
c Nihil ad solas.i. pp solas. d Amplissimi.i. prefecti.
e Indictio. ad q̄ō. j. de excu. mu. l. placet.
f De exactorib⁹ tributor. dixit q̄ tributa p̄stāda sunt ⁊ a quib⁹ nūc q̄lit̄
g Ucēnarij. sic dicti. q̄ ducētos exigebāt vel q̄ (⁊ p q̄s exigant
ipi tot erāt numero ⁊ st seq̄ntia expōerbi būt alia nota put ouerfi
cāt offm vt.j.ō appo.pu.l.pe.⁊.s.ō iu.fi.l. ꝓhibitū.⁊.l. supcreādis.⁊
publicani. vt.ff. vi bo.rap.l.ij.§.si publican⁹.⁊ opinatores. vt.j.e.l.missi
b Debitorib⁹.i. tributor ad q̄ō.§.ō iure fi. ꝓhibitū. ⁊. ff.ō iu.fi. auferē

de mdinoĩbꝫ
de supermdicto
de exactoꝛ tributoꝛ

§.pe. i Tabulario.ad cuꝰ offiñ ptinet debitoꝝ modũ ingerere ꝛ fideliꝛ eoꝝ noia puidere. vt.j.e.l.missi.ꝛ.j.de. numa. adiuto. l.ij. ꝛ nõ ꝺ tributoꝝ ꝺbitoꝛe ñ debere ꝓuenire añq̃ breues fiãt a tabellione.

k Concussione. vt id solũ id exigat qꝺ debẽt nõ vltra aliq̃ occasiõe. vt j.de lucris aduo.l.ij.li.xij.qꝺ si fiat p̃ses audiat eũ qui se lesuꝝ dicat a di ct(officialũ. vt.e.ti. l.i.ꝛ ponet forte pe naꝝ cris ꝓcussionis vel falsi. vt.ff. de cõ cussione.l.ij.ꝛ facit.j l.pri.ꝛ.s.ꝺ fur.l.ẽt.

l Emo tributarij. al's.fisci debitoꝛ.

m Insolentia.i.duri tia fm quosdã.ꝛ facẽ s.de act.ꝛ.ob.l. ne gantes.

n Penaliũ.i.boiuꝝ pena dignoꝝ ne sit ꝺ ff.de pe.l.aut dãna. §.solent. vbi ꝺz q ad custodiẽdũ ñ puniẽ dũ est carcer.

o Officialiũ .q.d.ñ priuatoꝝ qui dñt. sꝫ officialiũ nõ officio exigendi modũ exce cedẽtũ vt subijcit ꝛ ẽt in q̃druplũ exacti vt.j. de excu. mu.l. placet.j. de censi.l.p equatoꝛes.

p Offaliũ.i.iudiciũ.

q Et cũ denotatõe al's condemnatione ꝛ al's cũ denotat õe itez.j.al's certioꝛes. al's choertioꝛes. al's choertiones. ꝛ est sensꝰ qꝛ cũ pena iudi cũ eoꝝ .s. officialiuꝫ g.s. officiales ꝺ hãc l.admiserãt ponẽdo in carcerẽ tributari os ꝺ officio q̃z.s. of ficialiũ male gestoꝝ s.in vinculãdo certi oꝛes eẽ debere.s.iu dices eoꝝum.

r Regẽ no soluen do tributa.

s Presidẽ. g facẽ exi gi. vt.j.e. i fiscalibꝰ.

t Solutoꝛes.i. tri butarij fic dicti quia soluere ꝺñt ꝛ ibũt se curi.nã timentes of ficiales penã inferẽ dã a suis iudicibꝰ nõ incarcerabũt.ꝛ ad l.ꝫ.s.de offi.recto.ꝓuin.l.oẽs.ꝛ de sportulis.l.ij.

x Abutaꝛ.i.qꝛ nõ soluat qꝺ tñ facile sit.

y Custodia.capiꝛ gꝰ vt ar.ff.ad.l.iul.pec.sacrilegi.§.fi.qꝺ est in debitoꝛe publico. vt.j.l.pr. spãle al's secꝰ in nouo.C.qui bo.ce.posꝛ.l.i.

a Omneq̃z.nõ gꝰ ꝓ mensura debiti. ꝛ sic ẽ ꝺ in auꝛ.de exhibẽ.§.si vo so.spãle in fisco vel veriꝰ ꝰ colligiꝛ.ꝛ dicit.j.de capi.ꝛ di.pi.l.i.ꝛ.ij.

b Susceptoꝛ.suscepit.n.executoꝛ obseqũ.i. officiũ tributarij. qꝛ soluit sibi ipi de ꝓpetate debitoꝛis q̃ vẽdunt.vt.j.de capi.ꝛ di.pi.l.i.

c Prebita.exactoꝛi.

d Exercitꝰ.facit in auꝛ.de man. p̃n.§.neqz.

e Quoties abꝛ ptꝰ ab eo qui cũ subtraxerat custodi. (aũt.in fi. cio custodiendi.al.

f Teneaꝛ.s.ꝛ.custodiaꝛ.vt.s.l.nemo.i.ij.℞.al.

b Abstulit.s.offi sed vꝫ nõ delinquere q exigit a debitoꝛe pu. qꝺ ꝺz exigẽti. vt.ff.ad.l.iul. pe.l.peculatꝰ.so.ibi nõ in frau.fi.sꝫ ꝓ suo cõmodo lꝫ tñ reddaꝛ fisco. vt ff.de iure.fi.l.deferre.§.fi.hic aũt in fraudẽ fi. Item ibi pecuniam. hic pson̄ vt fiscus eũ nõ inueniat.ꝛ facit.s.de asser.tol.l.iij.ꝛ in auꝛ.vt oẽs obe.iu.§. si igiꝛ. Itẽ nõ hac.l.minꝰ bẽre fiscũ q̃ ꝓuatũ cũ ꝓuatꝰ iuraret in litem. vt.ff.ne quis eũ qui in ius.l.si ꝓ aliũ.§.i.

Hctores.ceteriq̃z officiales subaudi py.

Speciez per fiscũ com modatarũ.

k Immanitas.al's inouitas.ꝛ al's ĩmanitas. ĩ.nimietas.nã si isti officiales nõ soluerẽt totũ onus portarẽt,puincialeꝰ q̃re in ĩmensuꝫ fatigareꝰ.portaꝛ.n.leuꝰ.qꝛ a pluribꝰ portaꝛ.vt ar.i auꝛ de naui.incu.de in ꝓiu.ꝛ facit.j.de di agro def.l.oĩum.ꝛ.j.de ꝓule.do.

aug.l.ij.ꝛ.l.fi.ꝛ sic nõ ꝺ officiales. cõis bono. vt soluãt collectã. sicut alij.

l Apparitoꝛes. Fuitiũ. s. vt fuiãt susceptoꝛi accipiẽdo auꝛ a collatoꝛibꝰ ꝛ ꝓ tando susceptoꝛi q̃les erant decẽnarij. vt.s.e.l.i.

m Debita.i.qñ debeat collatoꝛ.vel ꝓ q̃ scrinio exigiꝛ.vt.j.de cano.lar.l.i.ꝛ.ij.

n Ex officiali.i.apparitore p̃dicto.

o Officiũ .s. susceptoꝝ.

p Prelatũ .i. sponte datuꝫ sꝫ exactũ per viꝫ. vt. s.l.ij. ad qꝺ.ff.de le.iij. fideicom. §.si rem.

q Susceptoꝛ ꝓpe .q. d. iõ ꝑ apparitoꝛes facit exac.ꝛc. alij dicũt susceptoꝛ.i.apparitoꝛ qui iõ ꝺz scribere qꝺ accipit ne ꝛc. fm hoc detrimen ta ꝛc. qꝛ de suo emẽdabit de quo nescit reddere rõnez. ꝛ facit.j.de susceptoꝛ.l.frumenti j.de ap.pu.l.i. ꝛ i auꝛ.ꝺ mã. p̃n.l.coges.ꝛ col.§.iubemꝰ

r In fiscalibꝰ titulis.cer ta sunt dispẽdia p̃cipis ꝛ aliq̃ soluũt ad vnã alij ad a liã expensaꝫ seu archã.ꝛ alie arche erant apõp̃fectum. ꝛ alie apõ ꝓcuratoꝛẽ cesaris ad qꝺ.j.de cano. lar.p totuꝫ ꝛ illas hic vocat titulos.

s Rationale.i. ꝓcuratoꝛ ce saris.vt.s.de mo.mlc.l.ij.

t Usurpat.i.vtẽdo retinet. ꝛ sic nõ q̃ hic ponit in bona parte vsurpare vt.j.de agri. ꝛ cen.l.quẽadmodũ circa fi. ꝛ.s.de mõ mulct.l.ij.

v Constringaꝛ.exigere.vt ꝛ.j.de ca.lar.l.ij.

x Paneat.i.detineat. ꝛ fa cit.j.de colla.fun. pa.l.fi

y Usti oppiatoꝛes. mul ta nomia hꝫ exactoꝛ.vt nõ. s.l.i.

z Cum delegatoꝛibꝰ.s.lꝛis ꝛ sic iudicibꝰ est datiuꝰ cãus vel dic q̃ sit ablatiuus.qꝛ ꝑ fectꝰ delegat.i.mittit p̃sidi bus.vt nõ.s.l.ij.ꝛ in rubrica illius ti.

a Anni. anno enim durabat officiũ exactoꝛ(.vt in auꝛ.de col.§.iubemꝰ nulluꝫ. ꝛ.j. de suscep.l.neminẽ.ꝛ.j. ꝺ excu. ꝛ exactoꝛi.l.iij.j.q̃ tps fieri debeat exactio vt hic.ꝛ.s.ꝺ anno.ꝛ tribu.l.obsistere.

b Possessore.i.tributario qui ꝓ possessionibꝰ debet ꝛ dic cõe. nec in exigẽdo. vt subijcit nec cõmerciũ cum

c Cui.s.possessoꝛi.

d Militẽ.i.opinatoꝛẽ qui in hac militia militat.

e Exactoꝛem.i.rectoꝛẽ ꝓincie ad cuiꝰ offiñ ptinet tributa exigere.vt.s.l.pr.

f Imminere.i.vt soluat cõpellere Rag.ad quẽ.j.de cano.lar.ti.l.i.

g Judices.i.p̃sides ꝓinciaꝝ.

b Delegati.i.ab ipis opinatoꝛibꝰ exigi vel compelli soluere.

i Quãtitat(.i.quã opinatoꝛes a ꝓincialibꝰ exegerũt

k Officio.s.cuiuslibet officialis sit.

l Exigendos.i. quos ipi ꝺñt exige re exigẽdos.s.tributarios.

m Militibꝰ.i.opinatoꝛibus.

n Manebit.i.tenebit.

o Curia.s.presides curie ad qꝺ.j.ti.l.i.in p̃n.

p Quum.reddit rõnem quare puniunt predicti.

q Judicem.i.presideꝫ loci.

r Inquirere.cognoscẽdo qd ꝛ q̃ptũ ꝺz ꝛ sup hoc iudicare.

s Moia redigendo in script(vt possit dare,ducẽtarijs. vt s.l.i.

t Consuetudine.ꝛ nõ hic ꝓ ꝓsuetudine.

v Convictis.i.legitime nõ per carcerem.vel similitudo.vt.s.l.nemo.

x Percept(.i.per opinatoꝛes qui accipiũt a iudicibꝰ qui exigũt cũ suis officijs. vt in p̃n.huius legꝫ.

y Anno.infra qẽ ꝺz solui.vt in p̃n.l.huius.

z Numeros.militũ si forte de militibꝰ erat opinatoꝛ. vel dic q̃ numerꝰ opina toꝝ erat in q̃derno aliq̃ q ad diuersas ꝓincias mittebãtur vt faciũt templarij.

a Qui opinatoꝛes.s.

b Judices.dicũt quidã iudices qui miserũt opi natoꝛes soluũt de suo.ꝛ fm hoc dic ꝓtracti.i.venire distulerint.ꝛ dic obnoxios s.opinatoꝛes.vel dic iudices.i.presides ꝛ protracti.s.opinatoꝛes. ꝛ sic ꝓpie ꝛ obnoxios.s.tributarios.

c Militibꝰ.ꝓ stipendijs fm p̃mũ modũ vl militibꝰ.i.opinatoꝛibꝰ ꝛ aliũ.

d Qꝺ debeꝫ.s.ꝓ annona vel tributo annuario.

e Seruata actione nego.ge.vt.ff.ō neg.ge.ex..facto. §.fi.vel cōditiōe ex hac. l.
f De retentis.i.ex his que exigit & militib⁹ dare debuit apō se retinuit. & fm hꝝ dic opi.i.ab opinatorib⁹. & quid dicit miles.i.opinator p militib⁹. vel dic q in dex aliq̄ retinuit que nō dedit opinatori q̄ in duplū dabit. vt media miles.i.opinator pro suo officio & alia fiscus. & fm hos intellect⁹ nō obstat. j. de censi. peccatores vbia puicialib⁹ indebite fuit acceptū. & ita in q̄druplū punit. alij dicūt q ibi p vim. vt. j. de excu. mu. l. placet. & fm eos facit. j. ti. l. i.
g Judicibus. s. puincie.
h Dignitatis. s. vt sit tributari⁹. ad qō. s. vbi decu. con. l. i. & vbi sena. l. i. & notant quidā hic q officialis dicit ius sua auctate si presidis iussu sit tributari⁹ & dic auctas s. capiendo psonā. vt. s. nemo. & in reb⁹ vt subijcit & dī in ea. l. nemo. & dic actores .c. i. officiales p̄sidis.
i Noīb⁹. qui voluit soluere
k Jdiuina domus. i. nra vel auguste fm. B. al'. & py. sic ponit. s. de quad. p̄scrip. l. fi. & vbi cāe fisca. vel diuido. in rubrica. vel dic diuina dom⁹ vt pro eccl'ia ponat'. vt nō. j. e. l. in fi. & facit. j de muue. pa. l. euidēter. & s. de inter. l. i.
l Metrocomias. metros mēsura comos villa. deide metrocoma. i. villa mensurata q̄ dabat' metroicis. vt. ff. de iure fi. l. certa. i qua villa nec bis domib⁹ nec alijs licz emere. vt. j. nō licere ba. me. l. i.
m Patrocinij. p̄standi tributario in fraudez publicaz functionū quo casu non lz ei tenere p̄dia ob cāz patrocinij data. sz p fiscā vt. j. vt nemo assimat patro. l. i. & sic ñ p̄staret tributa cū ñ bēat .c
n Emptionis. licite.
o Prior dñs. sunt. n. publice functiōes. i. tributa & annone onera rez. & iō cū reb⁹ ambulatoria vt. ff. de publi. l. impatores. & j. de fun. pa. l. vniuersi. & j. de p̄diis & oib⁹ reb⁹ nauicl'arioz. l. ij. & ff. de censi. forma sicut seruitutes. vt. ff. de ſui. rusti. p̄dio. l. viam. §. pe. & fi.
p Possessiones. pro q bus tributa erant soluēda.
q Uincti. al' vicissiz al' ūncti
r Assignent'. ō. s. de sa. sanc. ecc. l. placet. ibi nulla translationū. .c. so. fm q̄sdā ibi de p̄diis dedicat' eucharistie hic de alijs predijs collat' ecclie ad qō. j. de fun. rei p̄ua. l. vniuersi. sz ibi nō dicit p̄dia auferri. tu dic q hic nō dicit fieri trāslatione in aliū lz assignet' ciuitati. q. d. ad pign⁹. & j. vel veri⁹ vt dixi hec diuina dom⁹ nō p domo ecclie ponit'.
s Pica. De supereractorib⁹. vltra q̄ debet' ne iste ti.
t Quicqd a curialib⁹ actiue.
u Persueret. sepius faciēdo. ad qō. ff. de penis. l. capitaliū. §. solet. & §. grassatores. & s. de epi. au. l. iij. in fi. als si semel. tūc ex⁹. vt. l. licitatio. §. q illicite. ff. ō pub. De capiendis. & distraben. pi. trib. cā. Pica.
v Es eoz distrahant' p⁹ duos menses a die captiōis. vt. ff. de re. iudi. l. debitorib⁹. aldri. Jtē seruat' solēnib⁹ que dixi. s. de fide instru. & iure ba. fi. l. i.
z Possidendi. et si res fuerit minoris. vt. s. de iure ba. fisca. l. quecunq̄. in fi. & facit. j. de debito. ciui. l. fi in fi.

tur exoluere militibus quod debet ipsis aduersus ipos obnoxios repetitione seruata. Quod si ad nos aliqua de retentis opinatoribus querela peruenerit in duplū ab his ꝓtin⁹ exigetur: ut partē debitam miles: reliquā fiscus accipiat: iudicibus quoqz corūqz officijs eatenus subuēnim⁹ vt in contumaces debitores cuiuslibet dignitat⁹ auctoritatē suā exerceāt ac si impudenter solutio differatur: actores ꝓcuratoresqz eorūqz predia prosequātur de eorum quoqz nominibus ad nostram scientiaz delaturi.

Opera. Aug.

Jdiuia domus aut quelibet alia cuiuscūqz dignitatis atqz fortūe vera fundos extra metrocomias non patrocinij gr̄a: sed emptōis iure vel quolibet alio titu. legitimo possederit. & nō impositas reip. functōes agnouerit: quēadmodum p⁹ dominus dependebat omnib⁹ modis possessiones eorum publico vendicent' & curie eiusdē ciuitatis sub qua victi sunt assignentur': ut publicis cōmoditatibus circa tributarias functōes vndiqz nostra prouisione videat' eē consultum.

De supereractoribus.

Opera. archi. Aug.

Quicquid vltra debitum fuerit elicitum a curialibus vel coarctalibus vel alijs exactoribus: in duplū eruat' quod prouincialibus restitui ꝓtinus oportebit: si quis autem exactorum insuper exactionis crimē fuerit confutatus capitali periculo cupiditas eius ammouenda atque prohibenda est: si in hisdem sceleribus perleueret.

De capiēdis & distrahēdis pignoribus tributoz causa.

Opa. con. ang.

Es eoz qui fiscalibus debitis per contumaciam satisfacere differunt. distrahant' comparatoribus

a Atis. q'. d. nō incarcerent' sed tm̄ bn̄ capit' p p̄sonā. vt. s. ti. ij. l. ij. Jtem & vendet' pignori. vt. s. l. pri.
b Pica De apocis publicis & descriptiōib⁹ pu. apoca soluēti daf' antipocha suscipiēti. vt. s. de fide instru. plres. & s. qui po. in pi. ba. l. pe. & nō q̄ est curialiū. al's curialib⁹. & expones in. l. i. item al's est distributionib⁹ ciuilib⁹. al' deest

data perpetua firmitate possidendi.

Item aug.

Atis sit debitorum annoruz ab soluendi necessitatez captione pignorū conueniri.

De apocis publicis & de descriptiōib⁹ curialiū & distributiōib⁹ ciuilib⁹.

Imp. ho. & theo. aug.

Bn̄ inferiorum curialium releuā das fortunas & impressiones potentium & iridem curialium cohibendam placuit: vt descriptiones si que per singulos ordines cogentibus diuersis negocijs agitentur: non sumant ante ꝓncipium cū apud acta ꝓuinciarum rectoribus intiment' & eorum fuerint recepte sententijs. Sz & aurum q huiusmodi contributiōe redigitur. Jta debet susceptori aurario consignari: ut securitatibus nomen inferentes dies consul mēsis cā & summa comprehendant'. quo & descriptionis equitas illustret' & descriptis documentis euidentibus fulciatur: hoc etiam obseruādo vt in quadrimenstribus quoqz breuibus qui ad excellentie tue officium solenniter dirigū' celebrate descriptiōis dispositio⁹ societ'. vt omnes vestre potestatis scientiam formidātes nihil ad reuelationem locupletū atqz inopū ꝓniciem audeant ptentare. Quod & tūc optimū est custodiri cū lucratiue facultates ex bonis curialiū curie obuenerint: vt & iopes & locupletes fructu ꝓuisionis simili potiantur quaz dispositionē si quis iudicū nūerariorum vel curialium mutilandā eē crediderit: interminatiōi quā vra sedes statuerit subiacebit.

Impa. Theo. & val. aug.

Emel securitatē de refusiōe munerum emissam ab alio iudice non liceat refricari: & iō spectabilitas tua saluberrime ac iustissime ꝓceptionis formam secuta ꝓhibebit in posteruz

Bn̄ inferiorum quitributa accipiunt & inferūt maioribus qui maiores accepisse negant & sic fortuna. i. substantia inferior grauat' i duplo vt. s. de exac. tribu. l. misti.
d Curialiū. potentes. & curiales ꝓ eodem ponit cē. & c al' itidē vel eorundem.
e Descriptiones. s. bonoz q̄ vocant' extimi q̄s faciūt ꝓcipes cogētib⁹ diuersis negocijs. vñ illud exist edictū a cesare augusto vt describeretur vniuersus orbis. & hꝝ hoc q subijcit p singlos ordi. dic. i. per oēs hoies magnos & paruos. oēs. n. debent soluere. vt. s. d ānno. & trib. l. in fraudē. & p̄ est in aut'. d coll. circa p̄n. & q̄ statim hic subijcit ꝓcipiū. alij dicūt descriptōes. i. scripture q̄ sunt de solutiōib⁹ q fiūt de manu in manuz. & hꝝ dicit p singulos ordi. q̄ vocant' a poce q̄ drit insinuare apō p̄sidē al's nō valerent. vt donatio vltra legitimā summam. s. de dona. l. sancimus.
f Contributione. i. tributoz solutione.
g Aurario. qz & ipe est curialis seu officialis de maioribus. & ad hoc respicit ꝓcipium huius. l.
b Securitatibus. i. apocis q̄ ad securitatē soluentiū fiunt. ad qō. j. de coll. fu. pa. l. placuit.
i Jferentis. i. soluētis curialis. vel. i. & tributarij qui soluit curiali. ad qō. j. de sucep. l. susceptores p̄tib⁹. Jtez ad hoc qō dicit de die facit. ff. de accu. l. libelloz. Jtē ad cām facit. ff. de excep. do. l. ij. §. i. & de transac. cum bi. §. in cā. & s. man. per diuersas. oz eniz inseri indictio & nomen imp⁹atoris. vt in aut. vt prepo. no. imp. Jtē scribit notarius lz et⁹ subscriptio sola nō sufficiat. vt. s. ō ꝓuen. fi. & bi. l. ij.
k Quo pro vt. s. vel q̄. s. facto. & qō subijcit descriptiōis. i. q̄ iter. & q̄ fuit imposita collecta seu descriptio fm primam.
l Descript'. al's descriptus. s. tributarius vel curialis inferior al's descriptio. al's descript'. & sic nō ī sufficere testes. vt. ff. de ꝓba. l. census. & sic due scripture admin⁹ sunt necessarie. vna de impositiōe vt hic. & in aut. de colla. §. p fiscalib⁹. alia de solutione q̄ fit susceptoria curiali. vt hic & j. de colla. fun. pa. l. placuit. & in aut. de mā. p̄n. §. coges. fiat & tertia quā facit curialis minor cū recipit. vt. s. de exact. tri. l. aperteoz.
m Fulciatur. s. equitas descriptionis.
n In quadrimēstribus mos erat vt fidelis expensaz notitia quatermis siue quattuor mēsib⁹ ꝓbensa ad scrinia publica dirigerent' p palatinos. s. susceptores aurarios vel alios. vt totius error' demersa caligie publici rōcinij possit claritas apparere. vt & s. de officio coll. sacra. lar. l. i. & facit. j. ti. i. l. pe. i fi. crāt & alij q̄drimēstrium & breues q in scrinio laterculi mittebant' a magro officioz. vt. s. de offi. ma. offi. l. i. & fi.

de super exactoribus
de rapiedis & distrahendis pig. ⁊c
de apocis publicis & descriptoribus ⁊c
de canone largitionalium tit. ⁊c

o Celebrare.i.soleniter iposite ⁊ exacte. ⁊ susceptori assignate.
p Disposito.alꝫ disposito.alꝫ dispensatio.i. datoꝝ ⁊ acceptoꝝ collatio.vt.ff.ō vbo.si.l.cognoscere.in pn. q Ut oēs.s. officiales
r Inopū.nā videb is q̄tū cuilibet impositū ⁊ ab eo exactoꝝ ⁊ an susceptor habuerit totū exactū s Nō.s.vt describaī.breuibꝰ puta si curialis donabat bona sua alicui. nam q̄rta dabaī curie. vt.j. de impo.lucri. descrip. l.vna.⁊ qui ⁊ quibus quarta pars debe.l. ij.nisi eccl̄ie donaret vt.s.ō sa. sanc ecc.l. pe.hoc qdē lucrū curie obtenisse ponet in breuibꝰ expensaꝝ ⁊ introitum.
t Inopes.nō ad prima sed ad supiꝰ dictū referī.vel dic ad prima. qꝛ si talia lucra celarent posset absconi.qꝛ potentiores dīt soluere. ⁊ sic soli minores grauarent. ⁊ nō eq̄liter paupes ⁊ diuites sz q̄ritatem pīmonij pati collectas nō sz munus psonaꝝ. ad qō.s.e.l.i.⁊.j.ō cen. l.i.⁊.s.de exac.trib. l.actores.
v Simili.alꝫ sili. alꝫ silime. Dispōnez s.supradictaz.
x Numerariorꝝ.q̄ bodie tabularij dicūtur vt.j.ō nume.l.i.
y Mutilandā.i.nō obseruandā dispōe supradictaꝝ legum.
z Uestra.si bēs vestra pfecte loquī.

a Emel de refusione a refūdo. dis. fm.p.
b Emissam. abbis qui faciendi hoc ius hīt ñ alio.vt j.de solu.debi.ciui.l. i.⁊.s.de q̄dri. pscri. l.ij.§. fi. ⁊ solēniter. vt.s.l.pr.⁊.facit.ff. ō pen.l.diui fratres ⁊.C.sen.rescin. non pos.l.i.⁊.j. ō suscep. securitatem.
c Refricari nisi fuēit gratiosa.s.de transl. preses ⁊ nō. de au.⁊ trib. l.iij.
d Preceptionis. huius legis.
e Letari.sic ⁊ qui fuit tutor a curia excusatur. vt.s. de excu. tuto.l.curator.p. itē hoc nisi alij non sunt idonei ad dicta munera.vt.ff.de mu.⁊ hono.l.bono.§. fi. sed ibi in psonali.⁊ idē in pīmoniali.vt.s.nō.de supindic.item facit.j.l.fi.

f Uicunqꝫ.puincialibꝰ sit sub. g Ab eo passiue. Post hac.i.post banc.l. b Sibi.s. pīti quentioni fm.m.
h Annoꝝ.s.proximoꝝ.Ꝛ. k Supior.presumptio de preterito ad plus pteritū vel de pīti ad preteritū habes.s.de adul.si g. item. q̄ presumīt.sol.est sic.ff.de pba.l.si cyrographū.
l Optio.masculine.q.optatum precipit.
m Actuarius.alꝫ astuarius.qꝛ cū bastu ⁊ caliditate ⁊ instantia exactor quent.p.alꝫ actuarius.qꝛ aliquid agit in exigendis tributis.sunt enim hec nomia exactoꝝ. n Cautionē.qua promisit tributa preteriti anni.vel qua confessus est se ea debere que antapocha dicīt.vl qꝛ tm̄ preteritoꝝ dicit hunc recepisse.

eos ad discussionez trāsacti muneris constringi quos claruit acceptam securitatis prosperitate letari.

Idem maī.

Quicunqꝫ de prouincialibus ⁊ collatoribus decurso post hac quātolibet annoꝝ numero quū probatio aliqua ab eoꝝ tributarie solutionis exposcitur si trium coherentiū sibi annoꝝ apochas securitatesqꝫ protulerit superiorū temporū apochas non cogantur ostendere.neqꝫ de preter ito a dillatiōe functionis trubutarie coarcetur nisi forte aut curialis: aut quicūqꝫ apparitor vel optiō vel actuarius vl quilibet publici debiti exactor siue compulsor possessoꝝ vl collatorum habuerit cautionē aut id q̄ deposcit deberi sibi māifesta gestorum assertione patefecerit.

Impera.iusti.

Securitatibus que publicarum functionū gr̄a siue insolidū siue ex pte solute esse conscribunt nullaz exceptionem non nūcrate pecunie penitus opponi concedimus.

De canone largitionaliū tituloꝝ.

Impa.const.Gra.Val.⁊ The.Al.

Omnem summaz auri vel argē ti reliquarum specieruz que sacris largitionibus ⁊ more pendunt statim vt exactio fuerit celebrata ad thesaros vniuscuiuscūqꝫ prouincie vel ad primos referri sub obsignatione tabularij ceterorumqꝫ quos solicitos eē debere precedentia iussa decreuerunt: ⁊ thesauroz prepositis consignari precipimus vt exinde ad sacrum comitatum integre omnium titulorum numerus dirigatur.

Impera.honor.⁊ theo.a.

Neqꝫ sacraruz priuatarū vel largitionū prelatina officia ex quacunqꝫ causa ex quocunqꝫ titulo fiscalis debiti quum ad prouinciam mittū possessores per se audeant conuenire siū id ex preterito reliquū trahaī seu presentis temporis tributo solui cōueniat sed rectores puinciarū frequēter adeūdo commoueant eoꝝūqꝫ officijs incūbant.q̄ si rector prouincie imminentem sibi memoratorū decli

o Testoꝝ.i. pbatiōe ⁊ testiū corā gest(in act(receptoꝝ q̄ pītoꝝ ānoꝝ obeat p Securitatibꝰ.pscribant a procuratore fisci vel alio qui hz ius exigendi ⁊ nō hac.l.casum quo nō opponī exceptio nō nu.pe.lz nō sit numerata q̄ cum aliis bēs.s.de nō nu.pe.l.in octibus.§.sed q̄ri.⁊ dic vt ibi. Itē facit.s.l.semel. ⁊ de quadri.pre.l.ij.§.fi.⁊.j. de suscep.l.securitates.

q De canone. vel largitōne tituloꝝ Rica largitionaliū i. de regulari pstatione. largitiones.n. ea dicunt q̄ puiciales fisco largiunt. ⁊ depēdūt. ⁊ dicunt tituli qꝛ spāliibus titulis.i.lr̄is breuibus siue chartis legūtur vt.s.ō quē. fi.de.l.fi.p.⁊.s. de an.⁊ tri. l.iij.
r Omnem summā.i.tributū qō p auro ⁊ argēto pstaī qō dic.s.ō argen.pcio q̄ the.inferī.l.i. vel dic summā auri q̄ pro tributo pstaī ⁊ pro reliquis spēbꝰ vt quadragesimas vel qnquagesimas.vt.s.ō.suisce.l.modios.
s Sacris. lar. ablatiue vel datiue.
t Ex more.s.illiꝰ.l.modios
v Prouicie. si vnus trī ibi sit trī thesaurꝰ. vel ad pr. vt subijcit. vel dic si puincia sua nō hz.tūc ad primes.vt s.de anno.⁊ tribu.l.plocis ⁊ facit.j. de suscept.l. diui. ⁊ facit.j.ō auri.pu.pst.l.i.⁊.s. de offi.sacra.lar.l.i.
x Ad proxios.i. prime puincie si ille de illa prouincia decessit.
y Tabularij.qui sunt cū susceptore.vt.j.ō susce.duos: ⁊ de mune. ⁊ adul.i puicijs
z Solicitos.i. pīsides ⁊ opinatores ⁊ alij.vt.s. de exac. tribu.l.missi.
a Consignari.fm solēnitatem quā bēs.s. de apo. pu. l.i. b Exinde.i.ex his. sequunt q̄ dicta sunt.
Comitatū.i. ad comitem rer priuatarum.
c Numerus.i.ois exactio. p titulos.i. breuibꝰ facta vt i rubrica notaui
d Neqꝫ sacraꝝ ⁊ priuataꝝ pro eisdē.vl dic sacraꝝ.i. fiscaliū vt puataꝝ.s. sui patrimonij. ⁊ dic neqꝫ h officia.s.nedū alij qui mandatū nō hīt.
e Officia.i.officia q̄ cōgruunt palatinis.
f Causa.s.debiti qō est.j.
g Cōuenire.vt ⁊.s.ō exac. tribu.l.missi. vbi dicunt hi palatini opinatores.⁊.s.de offi.rect.puin.l.nullum.
b Tributis. alꝫ to. alꝫ ta. Incūbant.⁊ vt exigāt a subditis ⁊ ei soluant.
i Eoꝝ.s. pīsidum.

k Officijs.i.officialibꝰ memoratoꝝ exactorum. Incumbant.isti exactores. l Eisdem palatinis
m Officium eius.s.presidēs.i.officiales. Dependant.i.soluant.
n Recepit.cursui.munus est de quo habes.j.de cur.pu.
o Qui de contractibꝰ.nō qui dicūtur chartularij. Accur.
p Largitiōales h exponē vt in rubrica. q Retractare.i.pfecte tractare.vt sunt notarij. Justio.s.ista. r Violata.qꝛ ecogūt ad aliqō grauamē vltra consuetudinē veterez. s Conatus.i.si aliquis vellz cogere illos chartularios ibibeaī a comite orientis. t Sīnali.i.hac.l.q̄ signalis est. v Susceptoꝝ lar.t.nō suisceptorē eligi a pīside cū pīsilio alioꝝ tī.vt.j.de suscep.⁊ archa.l.exactores. x Tractatoꝝ.i. notarioꝝ pdictoꝝ exactoꝝ q a grauaminibꝰ defendi debent.⁊ accipe hic procuratorē q̄ est.j. y Prouidentibus istis officialibꝰ z Nulla licentia pmitaī q̄ est.j.⁊ qō dicit minuēdum facit.s.de anno.⁊ tribu.

l.omnes pene.ꝛ.ꝯ.de transac.ꝑples. Item ꝙ dicit transferẽdi. facit.ĵ. ō ſuſcep. l.duos. a Ad archarios.ſ.alios officiales. b Sed ẽt mihi plus placuiſſet vl'ẽt. c Tractatorẽ.i.notariũ.ſic.n.dr.ꝯ.ō offi.ſac.lar.l. i.ꝛ facit ꝯ.de apo.pu.l.i.ꝛ ꝙ ibi nō. d Nã quecũqꝫ. ꝓſtrue.nã ſi min⁹ fuẽrit ꝑcuratũ q̃cũqꝫ ex ꝑte quã iuſſerit ꝛc̃. e Plectẽda.ſ.officia

f Recipim⁹. delegatio

Olfa delegatiua in qua ꝓtinet ꝙ ꝓnceps mittit ꝑſidi b⁹ vt exigãt collectas factas

g Quot annis.i.ſingl'is annis in ſeptẽbre ꝛ octobre qñ mittit ꝑfect⁹ ꝑſidib⁹ ut ſubiectis nũcient vt ſe ad ſoluendũ parent.vt.ꝯ.de iudi.l.ii. ꝛ in auẽ. ō coll.in ꝓn.l.actũ.

b Minuſ. q̃ ſoliti ſt̃ ꝑſtare

i Titulos.accipite,ꝑcurari ꝛ repete ꝑcipim⁹. ꝛ dic aut ꝓꝛ.ꝛ qũo ꝛc̃.

k Prodere ſubaudi,ꝑcurari ꝛ ẽt ſubaudi ꝑcipim⁹.ac.

l Cõſuetudo. ſm ꝓſuetudinem Collectalia.ſ. ꝓſonis ꝙ rebus iniũcta ſt̃ ꝑſtanda. vt.ff.de publicanis ſi publicanus.ꝯ.fi.qꝛ iſti magꝫ ſcire ꝑſit q̃ ꝑfect⁹. ĩō puniunt̃. ꝛ facit.ĵ.de ſuſcep.l.fi.

m Ne opere a collatorib⁹ exigent̃? R. a collatorib⁹.i. qui ſoluũt alia tributa facta.

n Operaꝫ.licite ꝓuincia les.g⁹ qui tributa ꝓeſtant ad operas aliquas nõ tenent̃.nã nec balnea ꝑſidibus ſuccendere ſunt ꝙpellẽdi.vt.ꝯ.ne tribu.laua.ꝓe.l. i.nec beſtias eoꝝ cõmodare vt.ĵ.vt ruſti.ad nullũ offĩm.l ij.nec boſpitiũ vt.ĵ.ō metha. deuotũ nec ſalgalũ. vt.ĵ. de ſalge.nõ ꝓe.l.ij.nec ad angariũ vl'pangariũ.vt in auẽ. de man.ꝓin.ꝯ.illud.ꝛ ō col. ꝯ.ad hoc.niſi inaduẽtu ꝓncipis.vt.ꝯ.de ſa.ſan.ec.nemineꝫ.ꝛ niſi vt.ĵ.ti.i.l.fi.

o Tua. ꝑfecto loquit̃ vt ꝓꝫ ex ſuprꝛſcriptiõe.

p Rica De imunitate nemini concedenda.

Ns.ſuppliciũ.nõ flam mã ſuppliciũ officialiſ ſi alicui⁹ ꝑfiteaẽ imunitatez ſic.ꝯ.de fal. mo.l.ij.

Cui⁹.ſ. tributarij

r Profitẽ̃. ſcribẽdo aliquẽ imunez ſua auc̃tate nec ꝓodeſt imunitas talis. vt ꝛ.ĵ.ō cenſi.l.i.ꝛ.ꝯ.de anno.ꝛ trib. l.in fraudẽ.ꝛ.ĵ.de decu.l.va cuaẽ.ꝛ.ĵ.ō agri.ꝛ cenſi.l. im munitatis.

s Diffinitionẽ.que eſt vt oẽs ſoluãt.vt. ꝯ.ō anno.ꝛ tribu.l.iij.ꝛ de ope.pu. oẽs in fi.ꝛ de rec.ꝛ comiſ.oĩum.ꝛ.ꝯ.de indic.l.i.ꝛ.C.ſine cenſu. vel re.l.fi.

t Firmata.quidaꝫ libri bñt neceſſitatẽ tributorie functiõis firmata cenſitoriuꝫ prouincialiũ iudicũ. v Perequatoꝝ.ꝓſtrinxerit.ſ.tabularij. ſed in libro Aꝛo.eſt neceſſitas ꝓſtrinxerit.ꝛ cenſitoꝝ pequatorum. ꝛ deeſt prouincia

Per bytiniam aggeris.ꝯ fluminis impetum.ꝯ.de alluuio.l.i. y Huiuſmodi muneribuſ.vt in vallis ciuitatũ faciendis ꝛ refaciendis ꝛ ad portas ꝛ vias.vt.ꝯ.de ope. pub.l.ad portu.ꝛ.l.oẽs.ꝛ.ĵ.ō pui. do.aug.l.abſit. z Numero.quibus inſpectis imponiẽ patrimõij munus ꝑſone.ſ.ꝓꝛ rebus.vt.ꝯ.de anno.ꝛ tribu.l.ij.ꝛ.l.ꝓꝛ locis.eſt ꝛ aliud ꝓ ipis rebus.vt.ĵ.de ſuſcep.l. modios. acc.

a Capitum.i.animaliũ. b De conditis in publicis.ſ. repoſitis a

c Omnia etiam corrumpat.vt.ĵ.hac.l. (condo. dis. pi.

d Expendi. vel dando militibus vel vendendo Ad frumẽtũ.ſ.nouum.

e Vetera.ſ.frumenta. f Querela.ſ. militum ꝛ alioꝝ quibus ꝓeſtatur erpenſa.al. vel dic querela diſtrahentis in dãno.ſ.fiſ.multũrenim quis conqueritur quando rem ſuam male diſtrahit̃ py. vel querela maxia .ad qõ.ff.ne quid in flu.pub..l.i.ꝯ.ſunt qui. Noua portione. i.nouo frumento Relata. que velabitur immiſcendo nouũ frumentũ cũ veteri corrupto.

g Negotiũ.ſ.frumentũ accipiendũ expendendum ꝛ cuſtodiendum vt ſubijcit. b Dentis.al's.ꝓꝛ integritate mentis.ꝛ al's ꝓꝛ integritate meritis. vendat vel dat. i Petiaẽ. cuꝫ k Conditio.qñ totũ qõ eſt in horreo vni vendit.ꝛ facit.ĵ. de decu.l. eum qui.

De conditis in publicis horreis.

Operator vale.

Omnia que in horreis habentur expendi volumus:ita vt nõ ꝓꝛ ad frumentum extendaẽ expenſa q̃ꝫ ſub prefectura tue vrbis horreis iferꝫ tur q̃ꝫ vetera condita fuerint erogata:ꝛ ſi forte vetuſtate ſpecies :ita corrupta ẽ:ꝛ per ſemet erogari: ſine querela non poſſit eidem ex noua portione miſceatur:cuius adiectione corruptio velata damnum fiſco non faciat ad iſtud autem negocium arbitratu ac iudicio tuo nobilis prudens fideꝫ optime ſibi conſcius ꝓ integritate mentis opponatur cuſtos ac menſor qui vel frumẽta modio metiatur vel iuſtis eſtimationibus colligat quãta habeatur in condito.

Idem aug.

Um ad quãlibet vrbem manſionem ue accefferis protinus horrea te inſpicere volumus.vt deuotiſſimis militibus defloꝛate ꝛ incorrupte ſpecies prebeantur.nam ſi per icuriã officij grauitatis tue ſartoꝝ tectoꝝ neglecta procuratione aliqua pluuijs infecta pierint ad damnum tuum referentur.

Operator archi.

Ulli poſt hac hõꝛeaticas ſpecies contigendi copia prebeat :ſi vero quiſq̃ temeratoꝛ horreoꝝ extiterit qui ſibi ex predictis aliquid audeat vſurpare hãc penã ſciat noſtro arbitrio diffinitam:vt deportationis pene ſubiectus :totius ſubſtantie cogat ſubire iacturam.

Ut nemini liceat i emptione ſpẽ ſe excuſare ꝛ de munere ſiconie.

Oper.ana.aug.

Otiens vrgente neceſſitate cõparationes frumẽti vel oꝛdei aliarumq̃ ſpecierum quibuſlibet ꝓuincijs indicẽtur:nulli penitus poſſidẽtium ſeſe ſub cuiuſq̃ ꝓuilegij occaſione excuſandi tribui facultatem cen

munere ſiconie.ꝛ de hoc munere dic ꝙ hic non tractat.ſed in greco dicitur.vt.ff.de va.mu.l.ij.in prin.ꝛ de admi.re ad ciui.per.l.fi.ꝯ.item ſico dictũ (nias

z Uotiens.neceſſitate famis.vel guerre.ꝛ ſic eſt ſuperin

aut numer⁹ quinq̃ liberoꝝ det excuſationi. vt.ff.de mu.ꝛ bon. l.iij.ꝯ.cura.vel hoc coꝛrigit hug.vel ibi eſt perſonale.vt ꝛ in.e.ti.l.i.ꝯ.i. hoc patrimoniale.ꝛ facit.ĵ.mune.de quibus vel ꝓe.l.i.ꝛ.ij.ꝛ.fi. ꝛ.ꝯ.de anno.ꝛ tribu.l.in fraude.ꝛ de pe.bo.ſub.l.i.

a Nulli penitus.niſi etas.lxx. annoꝝ.

b Omniq̃.habeas breue ꝛ accipe licentiaꝫ ꝛ poſtea redeas cuicũq̃ ꝛc̃

c Excuſatio.al's excuſationum.al's excuſatio. ſed ꝛ nunc legitur huiuſmodi licentia ꝛc̃.ꝛ erit nominatiuus licentia ꝛ ſubaudi erit.

d Domum.ideſt habitantes in domo noſtra quam habemus in ea ꝓuincia cui indicit̃ hoc munus.ꝛ nota ꝙ intelligit̃ de ea pecunia qua confertur ad comparationẽ.alij ꝙ de munere perſonali quo emere cogitur alij de munere ꝙ eſt vt vendere cogantur.

e Rica. De collatione donatoꝝ releuatoꝝ aut tranſlatorum ſeu etiã adheratorum vacat.ad ꝛ exponas in tex.

f Iſpoſitionẽꝫ. antiochi qui fuit impator fm.p.ꝛ dic caſum ſi mi

butarius non pōt vti fundo prout descripsit incensum. quia casmate pro parte perijt vel vites sicce sunt ille qui preest cēsui releuat vt .ff. de censi. 1. forma. ante tempora ergo antiochi quedam erant releuata predia aliqua erant donata vt nihil solueret. aliqua aderata vt aliquid eris solueret. aliqua translata in alium. qz primus non soluebat pro modico qp soluerit scōus. vnde antiochꝰ fecit qp oia talia solueret certū qd pro ꝓterito z futuro. z nil plus p preterito vel futuro qp z valentinus hic confirmat nullo obstāte priuilegio z sic in cetis predijs tm̄ habet locuz hec lex. Id enim indictum.

g Anniuersarie. ex eo collige illum esse canonem anniuersarium qui singulis annis debetur. ad qp ſ. de sacrosanc. eccl. l. placet. item nō qp hec lex consuetudie approbat a non tollitur rescripto. sic nec per aliā. l. vt nō. Sm quosdaz que sit lon. consue. l. ij.

b Concessuz. idest remissum.

i Aderratis. vacat ad. z dicitur aderratio vel erratio quasi eris prestatio. vnde predia aderrata ex quibꝰ es prestabaī fisco. ad quod. ſ. de con. re. mili. l. i. vel aderatio. qz aliquid ex bis soluebatur erario.

k Super bis. i. vltra qp statuit antiochus.

l Possessiones. s. predictas. nec enim tollit hec lex illam formā.

m Sedis offi. logī prefecto.

n Mandauerint. alīs mādauerit. z alīs mādauerit. Et nō non valere rescriptū et ꝓpo motu. ad qp ſ. de le. z con. l. j. sed ar. ꝑ. ſ. ō pe. bo. sub l. i. in fi.

Prica.

o De collatōe eris.

ERis precia. i. dicere collatores qui in vno lustro es soluebant vocabant dare aliquid pro ere. s. aurum quod licet charius tñ facilius dant. vt insti. de actio. §. huic vñ statuit vt pro. xx. libris eris soluant vnū solidū. i. vnū aureum. vt insti. de pena. te. liti. §. fi. z. ff. ō in ius vo. l. pe. z est sic j. de argenti precio qp thesauris inferī. l. i. z ꝑ n hꝫ postulatur a sponte soluente. dic pro preterito tpe. z prope postulaī ab inuito. vel dic qp pro publica vtilitate. alīs contrariū.

q Prica. De discussoribus multis modis dicitur discussor primo qui inquirit publicos debitores z redigit in scriptis. vt hoc ti. l. i. z. ij. scō q statuit rex precia ne vendanī minus vt. ſ. de iudeis. l. nullus tertio qui inquirit z extimat facultates aliquoz pro imponenda collecta. vt. j. de cen. l. pequatores. z. l. qui gratias. z ita ét pōt intelligi. l. i. bº ti. z de eiº officio loquitur. ſ. de tu. z cu. illn. per. l. i. in fi. z de mag. con. l. fi. quarto ſm. R. dicitur qui desertis agris q̄runt colonos z inquirunt an sint idonei. vt. j. l. fi. Item est operis discussor. vt. ſ. de aduo. diuer. in. l. sancimº alīs dicitur concussor qui terret boies pretertu officij. vt. ſ. de condi. ob tur. cau. l. qui euitandi. z. ff. de concuss. l. i. Item alīs improbus exactor vt. ſ. de furtis. l. etiaz. z de infamibº. l. neqz. z facit. j. qui. ca. cop. cen. l. i.

Quotiens. in disceptatione. i. post disceptationez hoc liquet. s. iuiqz cē.

semus omniqz cuicunqz possidenti um quocūqz modo quocūqz tempore per sacros apices. vel etiam pragmaticam sanctionez aut iudicialē forte dispositionē huiusmodi excusatio data est vel postea data fuerit licentia minime nunqz contra tenorez nostre legis saluberrime valitura. adeo nāqz huiusmodi onera cūctis pro qua singulis portione contingerit volumus irrogari vt ab hisdem comparationibus nec sacratissimam nostre pietatis nec sereniſſime nostre cōiugis domumꝫ pateremur subtrahere.

De collatiōe donatoz releuatoz aut translatoz seu adiberatorum.

Aspera. val. z theo.

DIspositionē ampliſſime recordationis antiochi qui certam quantitatem ante se releuatis possessionibus nomine canonis indixit ñ imminui decernimus. id enim quoniam in canonē cecidit z anniuersarie debet pensitationi persolui nec in ꝓteritum nec in posterum patimur eē concessum. indulgentiā vero memorate descriptionis z in ante actum: z in posterū tēpꝰ non solū in releuatis ꝝ etiam in donatis aderatis translatisqz seu quodlibet aliud nomē noue descriptionis excogitatum est volumus obseruari. Nullāmqz super bis vnqz exactionis molestiaz formidari quibus non tantum reliqua preteriti tēporis relaxamus ſz nec in posterum quicqz renouationis: aut honoris adijciēdū eē censem. Nulli qz licere deinceps contra diualia statuta releuare suas possessiones nouerit tñ amplissime tue sedis officiū. qp si aliquādo nobis suggestio huic nostre sanctioni cōtraria porrigatur vl si sacris mādatis si qua fōte citra suggestionem his pijs dispositionibus aduersa mandauerint obsequatur. z

Confectam. i. scribendo debitorem publicū qui non erat. vel scribendo pīmonium plus valere q̄ valeat vt p hoc plus de collecta soluat. vt in rubrica notaui.

t Facti. qp sic fit vt pronūciant. z nō qp ab eius sñia appellatur. vt. ſ. de ap. l. cum post sententiam.

v Titulo. forte mutui. vel dic in eodem titulo. ſ. collecto. vt qz pro emendo frumento fiebat. vt. ſ. ti. iij. l. i

aliquos tanqz debitores z huiusmodi titulo crediderit exponendos ducentarum librarum auri se sciat condemnatione mulctandum esse.

De collatione eris.

Aspera. archi. z bono.

HAris precia que a possessoribus p solido vno. xx. libras eris reddi constituta a prouincialibus postulantur ita exigi volumus vt p xx. libris eris vnº auri solidus a possore reddatur.

De discussoribus.

Aspera. val. z aug.

QUotiens in disceptatione constiterit iniqz discussionem fuisse confectam z fidem facti ñ poterit approbaī discussor ipse in eodem titulo z in eodem modo ad soluendum protinus vrgeatur in quo alterum propterea fecerit debitorem

Aspera. archi. z bono.

DE casu amissa securitate publica quedam preda nascatur collatoribus decernimus vt quando securitates a discussoribus seu apparitoribus exposite ratiocinijs publicis continentur rursus per iniuriam non petantur

Aspe. the. z val. au.

PEr singulas prouincias vel ciuitates honōatis vsqz ad comitiuam consistorianam: necnon etiam militātibus z suis obsequijs ñ adherentibus aduocatis quinetiam fori prouincialis mandari discussionis iugeruz solicitudi nē decernim

De decurionibº z filijs eoz̄ z qui decuriones habēt̄: z qbus modis a fortuna curie liberentur.

Aspera. Val.

CUm te pater decurionez esse voluisset: z illo in rebus humanis agente honor tibi iste delatus est tenentur quidez etiā heredes eius Reipub. na. n in hac pte vice fi

DE casu securitate publica quam habet priuatus de qua loquit̄ ſ. de apo. pu. l. semel.

r Collatoribus. i. cōtra collatores cū dicant officiales qp ipsi collatores nō soluerūt. vl dic qz collatōes habētes duas securitates dicerēt se bis soluisse. ficqz repetere velle.

z Non petantur. ergo a cōtrario. si non sunt in l. hoc fiscaliū rōnum possunt iteruz peti securitates. arg. a contrario sensu qp est validū. vt ff. de officio eius cui man. ē iurēs. l. i. alīs esset contra id qō intendit. Et nota hic ar. qp si creditor perdat instrm debiti. vel debitor securitatz z non est alīs probatio in scriptis qp possunt peteī. vt iterum conficiant̄ alīs confiteantur. z facit in aut̄. de man. prin. §. coges. z. ff. de admi. tuto. l. cyrographis. z in aut̄ de here. z fal. §. i. colla. i.

PEr singulas. incipe cōstructionem in fi.

b Non adherentibus. i. illī aduocatis qui nō aduocant in foro comitis consistorij. sed fori prouicialis. sic vt subiscit. z sic cōcordat. ſ. de aduoca. diuer. iudi. l. sancimº. vel melius iunge aduocatis cū sequenti littera z sic est ꝺ dictā. l. sancimus. solue vt ibi vel ibi operis discussio.

c Mandari. s. posse.

d Jugerum. alīs iugorum. s. vt inquirat quot iugera z agros desertos z ipos cultores inueniat ſz. R. alīs iugerum. s. vt inquirat quot iugera z quot possessiones habeant collatores vt imponatur ſm q̄titatem collec. vt. ſ. de anno. z tribu. l. ij.

e Prica De curionibº. z cē. de bis marie dicitur. j. in fi. ti. in tribus vltimis constitutionibus. z dic qz dixit de multis officialibus circa tributa exigenda. z inter ceteros decuriones habent quasdam prerogatiuas de bis dicit. nō qp decurio a decem dicitur. vt. ff. de vbo. sig. pupillus. §. decuriones. olim. n. quum Romani excrescerent mittebant̄ aliqui in aliquā partem que postea vocabaī colonia z decimā eligebatur pro consilijs vnde ſm hoc consiliarij ciuitatū decuriones vocantur. z differt a curiali. qz curialis genus. decurio species. vt in dicta. l. pupillus. sed pr. dixit nō eē diam vt ar. ſ. de incest. nup. l. cum ancillis. z. ſ. de epi. z de. l. siquis presbyter. Item nō qp decurio hz honorem z onus. honor qz nō torquetur. ét finito decurionatu vt. ſ. de questi. l. nihil. Jtē datus curie ō curionū naturalis fit legitimus. vt. ſ de natu. libe. l. qm̄ de onere cōstat.

f Cum te voluisset qp est corpo qō fit z nō cōtradicit z si est in potestate alīs secus. vt. j. de filijssa. z quēadmodū. l. i. z. ff. ad muni. l. i. §. i. z ō decu. l. honores. §. fi.

g Agente. subau. maxime si dicas patrem expresse voluisse. z si postea tñ tenetur. vt. ff. fami. ber. l. si filia. §. neratius. si vero dicaī tacite nihil subaudias.

b Reipu. siquid gessit vt decurio. z da exemplum. ff. ad muni. l. ij. §. gestum. si aūt extraordinem factus est magistratus alius in quo etiam lesit rempu. distingue. aut accepit magistratū mortuo patre. z nō tenentur alij heredes. vt. ff. ad muni. l. lutius. §. idem respondet heredi. nisi pater fuerat professus filium susceptur̄ sua cū volūtate. z vt. fami. berci. l. si filia. §. neratius. aut eo viuo. z tenetur pater insolidum reipu. vt. ff. ad muni. l. ij. in prin. z. ſ. qp cum eo. l. j.

Si aũt decurio vel magistratus ledat priuatum non tenetur pater illi puato nisi de peculio. vt.ff. de magistra. con. l.i. §. fi. ꝛ de pecu. l.ij. ꝛ iij. §. fi. ꝛ l. ſ. in fi. ꝛ l.i.

k Sed non ante. ſ. tenentur beredes. vel etiã pater.

k Excuſſis. ſpãle iure iſto. vt. ff. de admi. re. ad ciui. per. l. iij. §. fi. ꝛ ad mun. i. libertus. §. filiũ. regulariter contra vt. s̃. de fideiuſ. non recte. ꝛ l. iure noſtro. ꝛ ſic in hypotheca. vt. ff. de iure fiſ. mochis. ꝛ eſt ratio ſpãlitatis in patre q̃ facile obligatur. ꝛ ideo non conueniat nisi excuſſis bonis principalis. ar. ff. de iureiurã. eum q. ſed hodie idem ꝙ hic vbiq; vt in auth. de fideiuſ. §. i. coll. i. ꝛ facit ad. l. iſtam. j̃. de piculo ſuc. pa. l.i. ꝛ. ff. o admi. re. ad ciui. per. l. ſi filius. ꝛ. ff famil. hercif. ſi filia. §. idem ſcribit. ꝛ s̃. de app. l. bi qui.

l Obſeruare. ſ. curare.

m Magiſtratus. puta defenſorem ciuitatis vel p̃ſides vel collatores.

n Decurionibus. loco q̃ruq; ſunt conſiliarij. vt in ꝓxica.

o Sol. niter. ad ſonũ tube vel campane

p Nomiationem. i. electionem aliquoꝝ officialium.

Ad certa. ſ. ad ſindicum ordinandum.

q Munera. i. officia quo caſu vnũ de ſe eligẽ p̃nt. vt. ff. de tu. ꝛ cu. da. ab his. l. vbi ꝛ debent eſſe in albo ſcripti vt. ff. o albo ſcriben. l.i. ꝛ due partes conuenire. vt. j̃. eo. l. nomiationum. ꝛ facit. s̃. de app. l. nominationes.

r Faciant. decuriones non magiſtratus. vt. ff. q̃ii app. ſit. l.i. §. ſolent. quod eſt nõ. ſed tutores non dant decurioneſ niſi in ſubſidiuꝫ. vt. d. l. vbi. ſed noia aliquoꝝ preſidi mittere debent. vt eo. ti. l. diuus.

s Curent decuriões. vl dic officiales.

t Appellandi. nõ appellari ab electiõe. al's videt ꝓſenti re. vt. s̃. de ap. l. bi qui. ꝛ appellat ſm quoſdaꝫ infra duos menſes ex quo ſit eſſe nominatũ. vt s̃. de tẽpo. ꝛ re. ap. l.i. qõ falſum eſt imo infra biduum vel triduũ vt. ff. q̃ii ab ſit. l.i. §. ꝙ in ſententijs. ſed exercitiũ fit. j̃. duos menſes quibuſdam tñ remittit neceſſitas appellandi. vt minoribus ꝛ veteranis. vt. s̃ q̃ii prouo. non eſt neceſ. l. ſi pater. ꝛ. l. veteranus.

v Conſueto. opponendo excuſationẽ. ꝛ probando de quibus habes. j̃. ſpãlem ti. ꝛ. ff. de vacan. mu. per totum. ꝛ. ff. de iure imunita. per totũ.

x Debuiſſet. q̃ maior quinquagintagnq; an. vt. ff. e. l. ij. §. fi. vel aliã excu. habet.

y Sumptus. litis. vt. j̃. de ſump. recu. l.i. §. i. ſic et iudex facit litem ſuam. vt inſti. de obli. que ꝛ ex quaſi delic. in prin. ꝛ facit. ff. de iudi. l. eum qui. ꝛ. s̃. de excu. tu. l. ſeueriter.

z Quam decurionatus ſponte. bẽas. n. excuſatoꝝ. vt. j̃. de his qui ſpon. mu. l.i.

Albo. in quo nomia eoꝝ. ſ. decurionũ ſcripta erant. vt. ff. de albo ſciben. l.i. ꝛ. l. in albo.

b Annoſum. maiorem. lv. ann. vt. ff. e. l. ij. §. fi. ꝛ. l. non tñ. ſed quid ſi durãte honore fit ãnoſus? ℟. vt nõ. j̃. e. l. ſi vltra.

c Quam adoptiuum dignitate. vt q̃ pater adoptiuus factus eſt decurio.

Dubitatio eſt vt. ff. de ſena. l. v. ꝛ. vj. ideoq; eius onera ſubijre dꝫ. pater. vt fideiuſ. vt. ff. ad mu. l. lutius. §. idem rñdit.

e Iniurijs. quas intulit hic filius in alium. ꝛ que ſit atrox habes inſtit. de iniurijs. §. atrox.

f Dignoris. ſ. naturalis filius ad cuius imaginez eſt adoptiuus. vt. ff. de libe. ꝛ po. l. filio. vnde verſus. Dignoratoꝛ dicuntur pignora rerum.

g Oportuit. bene ſequitur. naz penis vel ſupplicijs plebeioꝝ nõ debent ſubijci. vt. ff. o. veter. p̃ui. l. iij. ꝛ. ff. e. l. ij. §. in filijs. s̃. o penis de curionum.

b Hoc. que. ſ. delictũ p̃ſidijs modũ in puniẽdo excedentis

i Filios. perſuaſum eſt. ad hoc. ff. eo. ſpurij. §. pater. ꝛ de mu. ꝛ bono. l. extimationem. §. munus. idem in tutela. vt inſti. qui da. tuto. poſ. in prin.

k Non acõmodaueris. appellandi vel proteſtando in p̃ium tu pater. vt ff. e. l. ſpurij. §. pater. ꝛ. l. honores. §. fi. ꝛ ſic loquit. s̃. ne filius pro pa. l. ſi filius. als ſemper conſentire videtur. vt nõ. s̃. l.i.

l Poteris. ſ. inſolidum. ſed de peculio. ꝛ de in rem ver. ſic. vt ꝛ. ff. qõ cũ eo. l.i. ꝛ. ff. de tute. ſi filius. ꝛ de pecu. l. iij. §. fi. ꝛ ad mu. l. ij.

m Expertes. prohibent. ſic. s̃. de iudi. l. pe. ſz ar. p̃ de poſtulan. l. ij. ꝛ de aduo. diuer. iudi. l. nemini. §. iureperitos. ꝛ inſti. de excu. tuto.

n Licet. quo nomine. i. non vnus pro alio. nec vnus p[ ]. §. ſimiliter. alium habeant interuallum vt. j̃. de mu. non conti. l. ſi. ꝛ hoc niſi in vita patris alter geſſit vel p̃ mortem patre volente. q̃ tunc vt heres. vt s̃. e. ti. l.i. ꝛ p. l. ff. faber. ſi filia. §. idẽ ſcribit. ꝛ. §. neratius.

o Infamia. infamia ſpellit ab honore babito ꝛ habẽdo. vt h ꝛ. j̃. de digni. l. ij. ꝛ. l. iudices. ꝛ. j̃. de reis poſtu. l.i. ſed cecitas non nocet ꝙ quidaꝫ dicunt. vt ſi in vtroq; lumine ſit cecus. vt. j̃ qui morbo. l.i. ſz dic etiam ſi in vtroq; lumine. vt. ff. o poſtib. l. i. §. q̃uis. ſ. in q̃ſito vt b erat. ꝛ illa q mõbo i munere bic in pſone honore. vl ibi i habendo bic habito

p Abbominanda ẽ ideſt remouẽda a te ad hoc vt perſeuerẽs in dignitate decurionatus.

q In albo p̃ſcriptis. al's preſcriptis. al's preoculis ſcript[alias preſcriptionis decurionum ⁊c. ꝛ nunc p̃ ſcriptio ñ ẽ exceptio

r Anteferri. vt i ordine ante ſcribantur ꝛ eius vox in ſententijs ſeu conſilijs ſit p̃ma. vt. ff. o albo ſcri. l.i. ꝛ. ij. ꝛ facit. j̃. de mu. patri. l.i.

s Ultra ſeptuage. in tutela ꝛ cura excuſat. ſi maior. lxx. an. vt. j̃. qui etate. l.i. in alijs pu. muneribus. le. vt. j̃. qui etate. l.i. ꝛ. ff. e. l. ij. §. fi. hic ergo ſic de facto erat. Item antecreatus ꝓpter ſuperuenientẽ etatem maiorem non ſe excuſat. vt. ff. de iure immu. l. ſemper. §. hoc circa. ꝛ. j̃. e. l. decurio fo. niſi prorſus ſit inutilis. vt. s̃. de excu. tuto. l. poſt ſuſceptam.

t Perſonalium. a patrimonialibus aũt nõ propter hoc excuſaretur. nam ab illis nullus excuſatur cũ ab ipſa re non a perſona debeat munus patrimoniale q̃ indicitur rebus. vt. s̃. de an. ꝛ tribu. l. iij. nõ.

v Munerum. puta decurionatus. vt faciat ad titulum vel aliorum ſimiliuꝫ.

x Prouidebit. al's videbit. ꝛ al's ꝓuidebit.

y Uxorem. proculdubio. vt ꝛ. s̃. ne vxor pro ma. l. ij. ꝛ. iij. ꝛ ſpãle in ꝓmipilo. vt vxor pro marito conueniatur. ꝛ tunc ſatiſfit fiſco in dote non in alijs mulieris bonis. vt. s̃. qui. capi. ta. contraba. l. ſatis ꝛ. s̃. de p̃iule. fiſ. l.i.

z Dec infames. immunitatẽ. vt a curialibus mulieribus. j̃. de infa. l.i. ꝙ munus dicitur. vt. ff. de vbo. ſigni. l. munus tribus.

a Cum hec. ſ. immunitas. ꝛ facit. ff. de interdic. ꝛ relega. l. relegatorum. §. fi. ꝛ. j̃. de bis qui no. imple. ſtipen. l.i.

Note. q. d. p̃uilegiuꝫ eſt habere imunitatem. nõ aũt pertinet ad infamiam.

b Muneribus. ſententia extraordinaria. vt. ff. de pen. l. ſi. al's eã ꝛ s̃. de poſtbu. l.i. ꝛ de pen. l. fuus. Item ad annum pot remoueri a decurionatu. in penam. vt. ff. de pe. moris non gratioſe. vt. j̃. l. proxi. nec maxima pena imponit. vt. nõ. j̃. l. pr.

c Nec anni. ſ. lv. vt. ff. e. l. ij. §. fi. ꝛ nõ. s̃. l. ſi vltra.

d Podagre. cã niſi oino ire non poſſit. vt. j̃. qui morbo. l. ſi.

e Emo iudex liberet gratioſe. al's ſecus. vt nõ. s̃. l. ꝓxi. Infortunio. i. podagra, vel alia ſimili infirmitate.

f Deprauatus.i. factus inutilis.
g Ad nostram. idem si sit decurio relegatione vel maiori pena dānan dus.vt.ff.de pe.l.diui. §. pe.z.§.fi.
b Spatio.non in perpetuum vt hic z.j.de his qui va.a prin.l.i.
i Uniuersos temperare. q; publici dicūt.fus.vt.ff.de adop.l. non enim. z sic nō debz vile officium. sicut procuratorē recipere vt .j.e.l. figs procuratōez. als deponit honorem. vt.j de tabu.l.ij.vez patrem fuisse notariuz filiū ad decurionatū nō nocet.vt.s.de ſuis.re.pu.ma.l.fi. Item contra .s. de fal.siquis ōcurio.so. ibi non erat tabellio sed scripserit testm̄. vel hic prohibetur ō nouo fieri vt ibi dicit. Item ar. q; adnocati nō debēt exercere offm̄ tabelliōis lz mediolani indifferenter fiat ō.
k Quis decurio cogat̄ per aliquez ō nostris iudicibus citatus vel per nos non ab alio vt si sit contra .j. de silentiarijs.l.ij.vl' dic spāle in legatōe ut a suo preside posset cogi sed tunc q dicit pro pe rei. dic quare vadit de aliquo factur9 querimoniā. talis citatio nō rescindit qō factū est vt.s.de rescin.ven.l.si idcirco. z sic notat̄ ambassatorem posse cogi recipere ambassariam ff.de lega.l.sciendū. §. si accusatio .z.§. ordine.
l Judici .a quo fuit citatus.vel.i.pricipi qui est iudicū iudex
m Desiderio q; venit sine licētia. vl' q; vult recedere vel lz alios q; vlt arripere iter ad veniendū ad nos sine licētia. sic ergo z i ceteris ad quod .s.de epi.z.cle.l.si qua.z in aut̄.de san.epi.§.interdicimus z in decre.lxxj.d.c.pe.z fi.z facit.j.de colonis.tra.l.i.
a Consequatur.a iudice vel principe.alij dicūt a iudice terre sue.
Fecerit .i. vilipenderit. vel neglexerit.
o Ui derelicta .reuocetur per quēcunq; iudicem ordinariū. vt.3 vbi quis decurio vel coar.l.i.z.ij.fin. ff.z facit.s.de epi.z cler. offi.z.l.quisquis.z in aut̄.de sanc.epi.§.ascriptitios. sed contra j.de tabu.l.ij.sed illud in sui odium.s. prima curia velint reuocare vl' dic vt ibi. Item idem contra si miles venerit ad curiam q; reuocetur ad militiam.vt.j.de re mili.l.militares viros.
p Ad magistratū nomiati. q; ante per tres menses faciendus est q; incipiat administra.vt si se excuset possit alius eligi.vt.s.de magr̄.mu. l.ij.
q Requirantur.z cogantur remedijs pretorijs.vt.ff. de mu.z ho.l.si quis magistratus.z interim si qō dānum habeat ciuitas emendat.vt.ff.ad mu.l.lutius.in prin.
r Pertinaci.i.contumaci.i.nolens.z recipere electiōz fcām de se pmittantur interim ad vsuz ad quod facit.j.de murilegū.l. murileguli.
s Duumuiratus.i.magistratus vt dixi.s.de iudi.l.fi.qui ex decurionib9 tm̄ sunt eligendi.vt.ff.e.l.honores.§.pe.
t Reperti.quandocūq; qō dic vt.j.de muri.l.murileguli.ac.
v Biēnio.i.tempore duplicato anno enim stare debebat.vt.j.de suſce. l.nemīnem.z facit.j.de omni agro deser.l.g agros.
x Simili condi.idest ad duplum honoris.ad quod.ff.de pe.l.aut dam. §.inter.z facit.s.l.pror.z.j.e.l.quis.z.l.quidam.z.de mu.z ho.l.fi.
y Uacuatis ciuiliū personalia z patrimonialia z mixta dicūtur ciuilia munera.vt.ff.de mune. z bono.l.i.§.pe.et nota q; a personalibus mult' modis quis excusatur per.l.scriptam.vt.ff.de vaca.mu.per totum.z de iure imu.p totū.at patrimonialia nō euitant aliqui.vt.ff.de vaca.mu.l. sunt munera.cū concor.nisi spāle bñficio principis.vt ibi.z.j.de his qui a prin. va .l.i. vel. l. scripta spāliter de munere patrimonij dante imunitatem.vt.s. de epi. z cle.l.i.non aūt sufficit si lex vel princeps dicat imunez esse.s.quo ad patrimonij imunitatem.vt.j.ō excu.mu.pa.l.iij. Item nec munus personale.s.magīratus continetur in remissiōe publici muner' vt.ff.ō mu.z bono.l.cui pu.z facit.s.de imu.nemini.con.l.i. z de an. z tribu.l.in fraudem.z.j.eo. nullus . sed hoc est vez q; nō valet huiusmodi cōcessio in p̄iudiciū fisci. sed bene vz in preiudiciū concedentium.z ad hoc facit.ff.de pac.inter debitorem .z .l. epistola. §. pactum.
3 Consensu.nota ar. cōtra rusticos qui quandoq; concedunt imunitatem alicui fabro vel simili ipi pro eo soluentes cū hic alij pauciores essent ad soluendum in plus grauantur aliquibus releuatis.vt.j.de censi .l.i. z s. de apo.pu.l.i. Item facit.j. de decre.decurio.l. prima.
a Circensium .tua prefecto loquitur.z ante ergo q; suscipiat cogitur suscipe vt.s.l.si admagistratū z inchoatum perficere.vt h etiam si iurauerat non susceputurum. vt.ff. ad muni.l.fi. in prin.
b Ciuitas.p̄dicta circensiū
c Prorogauit pro bis regrendis.z facit.j. de omni agro deserto.l.iij.z.s.e.l.qui derelicta.
d Uriales.i. decuriōes q; idem est p̄m pe.
e Priuata. puta q; p̄cepſ inducit collectam pro suo facto.
f Extraordinarijs. nō eōrdina.muneribus eū non subijci.vt.j.de suscep.l.humilioribus. z.j. de file.l.ij. nam nec agricole. vt .j de agri. z censi .l.i. Item nō excusari ab onere rei priuate. secus in predijs temploz.vt.j de fundis rei priuate.l. vniuersi at a munere q; reipublice debetur ñ excusatur. sed est ordinarium.vt.s. de exactio.tribu.l.actores.z.j.l.quinta.sed lz onus non possit ei imponi honor tñ potest ei dari.q; onus habet scilicet quia est curialis. q; constat esse onus.vt.ff.de mune.z bono.li.bonorem.z facit.j. de omni agro deserto.l. iubemus.
g Eos.hec lex est iul.z dic q; mater est anthiocena. certe filij sequūtur matrem.nisi pater sit talis qui trahat eos iuri alterius ciuitatis.vt q; pater ect legitim9. hic ergo fuit naturalis. vel si legitimus priui.habeat origo materna.vt z.ff.ad mu.l.i.z ab hac.l.excipe dorotheum z ireneum.vt.j.l.neqz. Item facit.j.de agri.z censi.l.fi.
h Rouidendū susceptoruz.j.decurio non soluit debita predecessoris qui predecessor fuerat decurio z susceptor.z pro eo officio male gesto cōtraxerat debita vel fuerat decurio z malū elegerat susceptorē pro quo tenebatur electo.vt.s.de iure fi.l.super creandis.z facit.j.vt nullus ex ve .l.i. z de muri.l.murileguli.z.j.de cen.z cesi.l.i.z fi.quibus dicitur successorem pro debito antecessoris non teneri.
i Conuen.s.preteritis officialibus vel eoz heredib9
k Presentibus.in li. R. al.enim p̄sitibus.als p̄cedentibus.
l Delegationibus.i.officijs sibi delegatis.
m Eos.nouiter electos.
n Si quis decurio.munez ēt patrimonialiū.vt.ff. ō iu.imu.semp.§.demonstratur. a personalibus aūt ēt. v. sufficiūt vt.j. de his qui numero li.l.fi.
o Uriales.p̄sitem ad petitionē alicuius z hoc ne vagent̄.vt.s. de aduo. diuer.iudi.l.ij.sed iudicem curie interpellat.vt.j.decur.vr.ro.l.i.z facit in aut̄.vt oēs obediāt iudi.§.hoc cōsiderantes.z.j.de oi agro deserto.l.iubem9

t.ff.de ope.lib.l.q̄ nisi.t.j.de re.mili.l.tribuni.t.j.l.pē.

p Quidam muneribus habendis.t habitis.vt.s.si ad magistratus. t.l.cir censium. q Solitudines.i.aliquas religiões.vt ibi secure stēt ne teneantur subijre munera. r Cetibus.i.ceteris.

s Monizonio.i.collectio clericoꝝ vl' monacoꝝ vel alioꝝ ordinum.sic ergo nota q̄ sub pretextu religionis ficte non debēt munera fieri. vt hic.t.s.de sacrosan.eccl. qui sub pretextu.t.j.eo.in filijs.idem si curialis iaz vere fiat clericus. vt.s. de epis.t cle.l.siquis curialis.nisi saltem ad subdiaconatum iam peruenit.vel nisi.xxv.annis fuerit in monasterio. vt.s.ō epi.t cle.officialis.t in auť. sed neq̄ t facit.ff.eo.l.i.t.j. si curialis.re. ci.fa.

t In huiusmodi.s.latitatōe erui sm̄ q̄ dicitur.j.e.q̄uis.

v Latebris.i.claustro vel alio loco vbi latent.

x Preceptione.i.hac.l.

y Municipia.i.munera.

z Reuocari.si haberi poterunt.al's bona eoꝝ substitutis dantur. vt subijcit. j.eo. q̄uis. de qua hic fit mentio vel fit mentio de illa.s.e.l.si ad magistratum. t sm̄ hoc illecebris ablatiuus est.i. pter illecebras.i. crebras t illicitas.s. latitatōes.t subaudi iubeatur quas ꝛc. vel sub rerum.s.cōmoditate nō possit illecebre.i. pp illecebras quas ꝛc.si tñ postea redeat. dic vt.s. si ad magistratum.

a Quas.res familiares.

b Quāuis.i.aliquas religiones. vt ibi secute esset vt ñ teneatur subijre munera.

D Riuilegio assuet⁹.al' assuetus.al's habitus nam videtur renunciare.vt.s.l.cum decurionat⁹ facit.j.e.l.militaribus.

d Paterne.hoc est contra ff.de senato.l.emancipatū.§.fi.so.sm̄. R. hic fauore curie.sibi delicti odio. Item ar.ō.e.ti.l.libertos.ité facit.j.e.l.si ille.

e Ullus fultus.etiaz domus nostre.vt.j.e.l.curiales. eo saluo q̄ dicit.j.e.l. antepe.t pe.t fi. Item facit.s.e.l.vacuatis.t quod ibi notaui.t in auť.de defen.ciui.§.penultimo.

f Ati. sequitur ius cōe ad q̄.j.de muril.l.si is qui.t.j.ō agri.t censi.l.fi.t ō agri.t muri.l.ex ingenuo.sed ar.ō.s.de seruis fugi.l.fi. Item contra.j.e. l.exemplo.solutio vt ibi.

g Procuratores.quales sunt decuriones.

h Reipu.s.municipioꝝ. R. sic.ff.de publi.sed hi.§.preterea.t dices omnes agere per actorem vel syndicum quem elegerunt.vt.s.e.l.ij.t q̄ cuiuscūq̄ vniuer.l.nulli.nec forte ipsi constituunt actorem.vel syndicū nisi oēs simul.vt.ff de condi.t demon.l.municipibus.

i Ex omnibus.producti etiam magnatum.

k Originem. nota originem.secus forte si al's ex accidēti est curialis. q̄ nō traheretur de domo.vt.ff.de in ius vo.l.pleriq̄.t.ff.de dāno infec.l.iij.§.verecundum.

l Discrimen.q̄ bona eoꝝ confiscabantur. t facit s.de incest.nup.l.iij.

m Patrocinijs.ad hoc.j.vt nemo ad suum patrocinium.l.i.

n Fabricenses.i. si curialis transferat se ad fabricam reuocať t qui eū receperunt ad fabricam puniuntur vt hic t.j.de fabri.l.iij.acc.

o Reliqui.s.fabricenses recipientes curialem. Item.j.de tabu.l.ij. contra. sed solue vt.s.e.l.qui derelicta nō. vel pōt intelligi.hec lex vt fabricenses ad ordinē s.fabrice reuocentur.t q̄ dicitur reliqui.s.artibus deputati.t sic cōcor.s.de ser. fugi.l.fi.t facit.s.de prescrip.xxx.āno.l.prescriptione.

p Omnes consuetudines.nam male consuetudines non sunt seruande.vt in auť.vt nulli iudi.§.i. q Erroris.q̄ q̄ per ignorantiam deliquerit. vt.ff.de le.t se.con.l.i.

r Subdendum.maxime vr.ro.vt.j.de cur.vr.ro.l.ij. t facit.s. de infa.l.decuriones.t de questi.diuus.t.ff.e.l.ij.§.in filijs.etiam post finitum officiuz.vt.s. de questi.l.nihil.sed hoc fallit in crimine lese ma.vt.s.ō questi.l.decuriōes. t.l. falsi.t.s.de fal.l.siquis decurio.t in alijs.vt.j.e.l.quilibet.t.j.ō numerarijs.l.i.

s Senatorem.al's curatorem. t al's senatorem.

t Deretur sic.s.arbi.tu.l.fi.§.fi.sed regulariter.cōtra.ff.de postu. l.i.§.qua.t.§.ait prętor.

v Pertinacie.i.audacie vel contumacie. Et resistat.s.officii

x Liberam. nota officiale posse vel debere sistere iudici etiam sic subiecti prelato male agenti.ad q̄ō.s.de ap.l.q̄ñ.t vt oēs tam ciui.q̄ mili. l.i.§.officij.t in auť. q̄uo op.epi.§.fi.t.j. de excu.mu.l. pe. in fi.quinimo t priuati q̄ñ q̄.vt.s.de iur.fi. prohibitum. t.j. de metha.l. deuotum.

y Si quis procuratorem. t curiali vel fabricēsi. vt.j.ō fabri.l.fi.i pn.

z Plectetur. arbitrio iudicis.nō ergo repetit si quid dedit tali procuratori ob cām quasi turpiter. t sic est ō.s. de pdi. ob ca.l.similiter.so. bīsciens eē curialem t non posse esse procurato. ōdit ibi ignorans. vt ibi notaui.

a Vilitatem.al' vtilitatem. t nō off.procurato.esse vile.t iō talibus non putari. ad quod.s.loca.l.curialis.t.j.ō excu.mu. l.fi.t qui mili.ñ pos. l.iij.

b Si filijs retinēdis.s.in condicio. paterna.

c Decreta.vt t.s.e. l.paterne.t de pscri. xxx.an.l. pscriptōe. t.j.l.pri.t loquitur prefecto pretorio.

d Aduocatōis. quā facere non pñt minuendo tñ seruitiuz curie vt hic t.s. de aduoca. diuer. iudi. l.ij.t facit.s.e.q̄dazignanter.t de cur.fu.l.obseruare.

e Uniuersa.onera.

f Que.s.onera.

g Non exigit.q̄ sufficientes sunt alij curiales.al

b Remittit.i.absoluit cui naturaliter tenetur quilibet.vt .ff. de ven.in pos.mit.l.i.§.t generaliter.quedam enim habere possumus.t si nobis vtilia nō sunt vt.ff.de serui.l. si fundo.

i Magistrorum.liberalium forte artium magister ipe excusatur.vt.ff. de vacan.mune.l.eos.t.l.bis honoribus.§.angariarum. que sunt ō. sj eoꝝ filij non.vt hic t.s.eo.l.paterne.i. R

k Exemplo ordinis.in quo filij patrem sequuntur. vt.ff. de sena.l. senatoris .t. l.ij.

l Patris .non matris.vt.ff.de sta.ho.l.lex nature.nisi filius propo domicilio retineatur.vt.ff.de mu.t bono.l.iij.t facit.j. de metal.l.fi.t.s.l. proxi.t de prescrip.xxx.anno.l.prescriptione. Specialiter. vt t.j.de tabu.l.fi.t.s.e.l.vacuatis.cum concor.t.j.l.pri.sed spāle.j. de muri.l. fi.t.l.bi.qui. Item nō q̄ dicit spāliter.i. vni persone sed vni prouincie pōt procedi.vt t.ff.ad mu.l.i. t sic.s.de testamētis.si non spāli.t de inof. testa.l.si quando.vel vbi concessit non obstante.l.aliqua. Item ō.s.e. l.nati.sed ibi spāle. Item fallitān eis qui per patris conditionē ñ trabūtur.al's vt.s.e.l.eos.t.j.e.l.si ille.

m Promeruerit.per aliquod rescriptum.

n More.consuetudo non excusat.vt.s.e.l.omnes iudices.sed ar.contra s.de admini.tuto.l.fine herede.§.lutius.sed magis est pro.

o Quotienscunq̄.origo no.duo faciunt aliquem curialem.

p Declinandi.nam rebus iudicatis est standum. vt.s.de re. iudi. l.i.nisi cōi vel spāli iure possit contraueniri.

q Accipiant.q̄ nec dānosum ꝛc.vt.s.de preci.imper.offe.l.nec damnosa.t facit.s.l.proxi..t.s.de pe.bo.subla.l.i.

r De.quis off.puta senatoris presidis.t similium.t idem in nō officiali.vt.s.de pen.l.ne quis. t contra que sunt ibi t hic possunt poni t solni.

s Extimatione.q̄ extimet iudex hoc licere.

t Anis officialis. Debeať.vt sit decurio

v Curiam.cuius erat officialis

x Militare.sub magistro militum.

y Ne ingenitis .s. officijs curie. vel al's ingenitis officij decurionatus. hic ergo reuocantur q̄tū ad onus curie non q̄tū ad honorem. vt.ff.de interdic.z rele.l.relegatorum.§.fi.z se.z.ff.e.l.honores.§.i. sed ille qui non est antea curialis. etiam ad onus non pōt fieri curialis. vt hic sed pōt fuitio curie.i.vt fuiat decuriōib⁹ dānari.vt .s.ō epi.z cle.aut.sz nz.i fi. z in aut. qūo opz ep is.§.semel.z facit j.de fabricē.l.iij.z.ff de vacan. mu.l.i.§. pe.z j.l. pr.z.s.e.q derelicta. z in multi alijs.s.z.j.

z Admonebis. log tur prefecto.

a Deputandum.vt fit decurio etiam ad onus vt dixi.

b Dignitas. etiaz si onus tñ afferat tñ dignitas est. z facit j. de infa.l.i.z.ff. de adul.l. maritus.§.i. Item de muneriḃ⁹. non debz quis pro biberi in penam .ff. de inter. z relega.l. relegatoz. §. sed in muneribus.

c Comitari.nō quē non debere pro pena premium reporta tare.

d Curiales.do mus cum fo te de domo ñ eent. sed hic falso allegabatur. vel ve rius si etiam erat.ad qō. s. vt nemini lice at in emp.spe.l. z.s. e.l. curiales. z l. ex omnibus.

e Sarciant. z etiaz expensas pro requi redo factas. vt.s.e. l. circensiuz. z j. qui mili. non pos. l. ij. z l.oēs. sed ar.p̄.s.de epi.z.cle.l. ad simili tudinem. sed ibi spe ciale. vel ibi volebat dare substitutum

f Quilibet prin cipalium. vel p eode vl̄ p diuersis possunt iste due di ctiones principaliuz z decurionum. vt.s. e.l.oēs.

g Decoctor.officiū erat. R.

h A vobis. prefecto loquit. i Summa i.maxima cognitio.

i Plumbataruz .i. dānetur plumbo.i. in metallum. vt z.s. de his qui pro.non.ti.affa.l.i. sed p̄.s.c.omnes iudices. sol. hic spāle vt in alijs casibus vt ibi notaui. z ad aliud officium nō redit. vt.j. de suscep.l.si aliquid .Item p̄.s. de exac. tribu.l.i.in prin.so. ibi ciuiliter hic criminaliter. vt ibi notaui. z ad hoc. j. de excu. mu.l. placet. z dic hic pluries eū deliquisse. vt concordet cū dicta.l. desuper. exac. in fi. z facit. j. de digni.l. iudices.

k Decurio. vel etiam curialis.

l Fortunam. id est conditionez. m Nascendo.i. a natiuitate.

n Senectutem. puta quinquagintaquinqz annoz. vt.s.e.l.si vltra. s. tpe q̄ eligunt. secus si ex post facto supueniat etas vt hic z ibi notaui.

o Propter donationē. s. faciendam de aliquo. s. officiali. z de alijs mul tis que hīt ordinare decuriones. vt.s.eo.l.i. que per plures expeditur citius. vt.ff. qō cuiusqz vniuer. Item in principio. z.l. nulli. z se. z. j. e. no minationum. z facit. j. de his qui non implet. stip.l.ij.

p Militaribus. cum magistris militum. vel alijs coz magistratib⁹ vel prepositis. vt. j. e. hac. l. z facit .s. de epi. z cle. l. placet.

q Potestati. facit. s. de iur. om. iu. l. fi. z. s. qui tu. dare pos. l. neqz.

r Verbere. al's verberare. z tunc dic differētiā inter pulsare z verberare. vt. ff. de iniur. l. lex coz. §. inter pulsa. al's ē vbere .i. parus oppressiōe ad similitudinē vberum que paz premuntur dum lac premulgetur sue premitur Sm. R.

s Nullum. s. curialem. vt. j. z dic iniuria generaliē. z. ff. de intur. l.ij.

t Si quis miles. vel magī eorum sed ad principem re feruntur puniendi si qō gra uiter fecerint. vt.ff. de pen. diui fratres. §. fi. imo nō ipi mandantur. sed delicta sunt principi mādanda. z sz p̄n. responsionem sunt puniendi. vt ibi.

v Viris. idest decurionib⁹ vel curialibus.

x Omnes. sanguine. qz ex patre vel auo curiali sit vt. s. e. l. decurio. z l. quotiens.

y Priuilegijs. puta fabricē se deputauit que priuilegia z onera habet. vel alij militie. ad qō. j. de fabri. l. si quis. z. j. ō fugi colo. l. i. z. s. vbi decurio. vel coar. l. i.

z Preiudicijs. i. alijs actib⁹ preiudicantibus curie puta militie. vt. s. eo. ti. l. proxi.

a Sed nec rescripta. ad qō s. de preci. impera. offer. l. nec damnosa.

b Munerum. s. curie.

c Nullus. illigetur si pa tris conditio al's tra hat. al's sequitur ma trem. vt. s. e. l. eos. z. j. e. l. si ille. Item fallit al's vtō. e. l. exemplo. nō.

d Immunis de personali loquitur munere. vt de mu. z bono. l. iij. §. corporalia. secus in patrimoniali. vt. j. ō mune. patri. l. patrimonioz z.ff. de censi. l. etatem. z fa cit. j. de mu. z ozi. l. filios. Item nota non facit curia lem qui non est curialis. ad quod .s. de here. z ma. l. ij. nec doctuz facit qui est indo ctus. vt in auct. de sanc. epi. in principio. colla. ix.

e Dominationuz. idest electionuz. cum cuiz magistratus aliquis est eligendus conuenire de bent decuriones. vt. s. l. ij. z due partes debēt esse pre sentes vt hic. z. ff. de decre. ab ordi. fac. l. ij. z. ff. q̄ cu iusque vniuer. no. l. nulli. z omnes. vel maior pars in vnum conuenire. vt. ff. de tut o. z curato. da. ab his. l. iij. z. j. de predijs curia. l. ij. z. non nisi de se dñt eligere vt z p̄sules de senatoriḃ⁹. vt. ff. eo. honores. §. ij. ad idem. s. e. si ad magistratum. z quando prouo. neces. non est. l. si vt proponis. an autem sufficiat maiorem partem duaz partium con sentire. an sit opus q̄ tot p̄sentiant q̄ fiat maior pars oridinis? dic vt. d. l. nulli notatur.

f Albo. facit. s. e. l. in albo.

g Possunt. z. j. de lega. l. pe. sed ar. p̄. de aucto. prestan. l. fi

h Maiori p̄te. statur iuditio maior(partis sic. ff. ad muni. l. qō maior. z. C. qui bo. ce. pos. l. fi. z. s. de sa. san. ecc. aut. hoc ius porrectū. z. j. de lega. l. sed ar. p̄. C. de aucto. prestan. l. fi.

i Ad subeundas. curialis. i. decuriones ex quibus eligunt magīratus qui bo norez cū sumptu gerent. vt. s. l. pr. nō. ff. ō mu. z bo. l. honor. in p̄n. z dos non computatur in bonis viri hoc casu vt per hoc videatur ditior. vt. ff. ad muni. l. lutius. §. idem respondit cū onus habeat matrimonij. vt. ff. de iure do. si is. §. ibi. vel pōt dici q̄ ille decurio eligitur ad munus. i. ad aliquod officium qui est diues. z facit. ff. e. l. honore. in p̄n. z dicta. l. decurio. z. j. qui numero. li. l. fi.

obsecundatione dānauerit tradatur exilio Item au.

i Filijs decurionuz retinendis priorum preceptoz decreta sub limitas tua custodiat eos quoqz qui aduocatiōis obtētu curialia onera declinant agere vniuersa appellant que z si necessitas non exigit tñ p̄ria non remittit ipsos quin etiam filios magistroz q ex curiali stirpe descendūt simili mō obnoxios esse decernat.

Item au.

e Exemplo senatorij ordinis patris originem vnusquisqz sequetur nec valeāt specialiter oblata rescripta si quis se matris origine defensa a ma iore curia ad maiorem transferri for tasse promeruerit neqz vlla p̄ more prouincie referri sinatur exceptio.

Item au.

f Quoticuicūqz se ex rescripis no stris aliquid impetrasse conten dāt his quos obnoxios curie aut ori go fecerit vel latū inter partes iudici um designauerit nullam propri ipē curiam declinandi ex colore sacre ius sionis accipiant.

Item au.

g Ne quis officialium pena specie atqz estimatione curie dedatur nisi si quis forte curiā defugiens ob hoc ceperit militare ne ingenitis fun gatur officijs. Omnes itaqz omnino iudices tue censure subditos admo nebis ne quis eorum estimet curie lo co supplicijs quēq̄z deputanduz cū vtiqz vnūquēqz criminosum non di gnitas debeat sed pena comitari.

Item au.

h Curiales q̄ sese priuilegio dom⁹ nostre defēdi posse preciderint ad curiam retrahantur z proprijs fū ctionibus mancipentur z publica dā na sarciant.

Item au.

i Quilibet principaliū vl̄ decurionū vel decoctor pecūie publice frau dulenter in ascriptionibus illicitis vl̄ immoderat⁹ in exactione fuerit inuē tus iuxta pristinam consuetudinē nō solum a vobis quibus propter loci dignitatem rerum summa commissa est. verum a iudicibus ordinarijs plū batarum ictibus subijciatur.

Item au.

k Decurio fortunam quam nascē do meruit suffragijs atqz ambi tione nō mute. z si vacare per senectu tem potuerit propter ordinationem que per plurimos cito diffiniri solet curiam non relinquat.

l Spera. ibe. z archa. z ho.

m Militaribus viris nihil sit cōmu ne cum curijs. nihil sibi licitum sciāt q̄ sue ñ subiectū ē potestati nul lum iniuria. nullū verberi nullū gra ui pulsatione tribunus dux ille: aut comes sit curialem principalem ve contingat. n Si quis post hac te merario z inconsiderato ausu vlluz ex principalibus viris vsurpata atracta uerit iniuria sciat se. x. lib. auri eē mul ctandum.

Item au.

o Omnes qui curiali obstricti san guine diuersis se officioz priui legijs z actuū preiudicijs aggregau erint reddendos munus esse nō ambi ges: sed nec rescripta aut annotatio nes ad munez fugā pdesse pmittim⁹

Item au.

p Nullus solius mīni sanguinis vinculis illigetur. qz mulieris i firmitas nūq̄z ab his functionib⁹ red dit obnoxios a qb⁹ ipa hēt immunis

q Spera. archi.

r Dominationū forma vacillare ñ debet si omnes q albo curie de tinētur adesse nō possūt ne paucoruz absentia siue necessaria siue fortuita debilitet qō a maiore pte ordis salu briter fuerit cōstitutū quum due ptes ordinis in vrbe posite totius curie in star exhibeant. Item au.

s Ad subeūda priie munera digni simis z meritis facultatib⁹ curiales eligāt ne tales forte noīēt q fūctiōes publicas iplere ñ possit. Item au.

Curiales qui onerariā adepti sūt comitiuam dignitatē formidare debent eos quorum moderatōi sunt cōmissi nec se extimare iō meruisse dignitatem vt iudicū pcepta despiciant qui si in eadem culpa perseuerēt gn qz librarum auri mulcte obnoxius subiugetur honore quoqz quem prodiderit spoliandus.

Item Aug.

In successione curialium decernimus: vt etiam si patres decesserint teneatur agnatio

Item.

Omnes qui quolibz loco curie iuri debentur cuiuscunqz superstitionis sint adiplenda mūera teneāt.

Item aug.

Omnes omnino curiales in origi nalibus ac debitis perpetuo curiis perseuerent: z q ex his ad ,puincia rum regimen atqz administrationem qualibet fraude atqz ambitione peruenerint se sciant non solum in sua curia remāsuros: sed z cūctis rursus ab exordio muneribus seruituros.

Item aug.

Quanuis prouisuz fuerat cōgrue emendationis occursu quemadmoduz curiales militie nomine z honore suspenso officijs redderētur: tamen quia hoc callido consilio reperi erunt vt cuitatis prouincie sue finibus tanqz is eorum tantum interdictus fuisset accessus peregrinos expeterent cōmeatus ne diutius i pernicie curiarum latitandi spes perseueret z solatia eos impunitatis exequat horum cupiditatibus obuiamus: vt ex eorum bonis qui se vel persecutioni vel muneris ciuitatum interdicte dudum ambitione militie vl qlibet fraude subtrahere conati fuerint: curijs quas deseruerant consulatur. Ita qz si vocati edictis intra anni metas hi tñ q māifestis curie nexib illigantur latere potius qz redire maluerit: sciant post emersum annum interpellatis prouinciarum moderatoribus ex facultatibus suis curijs quas destituerunt esse consulenduz: neqz eni de imaturo preiudicio temporis possunt breuitatem causari.

Item aug.

Quis tam inueniri iniquus arbiter rerum potest qui in vrbibus magnifico statu pditis ac votiua curialium numerositate locupletibus ad iterationem hz piam transacti oneris compellat: vt cum alij necduz pene iniciati curie sacris fuerit alios cōtinuatio repetite sepe functiones affi ciant. Item

Numuiruz impune non liceat extollere potestatem fascium extra metas territorij propie ciuitatis.

Item aug.

Generali lege sancim: vt si quis suum decurionem curie vendicare maluerit si presidis desit copia cūdem manus iniectione concessa sciat ad examen cognitoris resultantem esse deducendū. ita vt moderator prouincie si questio fortasse fiducia defē sionis vlla generatur: nisi intra tres menies causam originis competenti disceptatōe cognouerit atqz cōuictū cum pena restituerit debitis muneribus vel liberum ab inquietudine pronunciauerit decem librarum auri mulcta cogatur exoluere eius etiam officium pari damni irrogatōne teneat.

Aspa.the.z val.au.

Si qs decurio aut subiect curie ausus fuerit vllā affectar militiā nulla prescriptione temporis muniatur: sed ad conditionem propriam retrahatur nec ipse vel eius liberi post talem ipsius statū procreati q patrie debetur valeant declinare.

Item Isido.

Alexandrinus principalibus etsi aduocatione fungantur nihil peregrinationis incumbat: nec publica cura nisi in sua tñ ciuitate cōmittatur z primus curie cum muneribus vniuersis expletis ad summum peruenerit gradum comitiue primi ordinis fruatur post bieniū dignitate pñsti ta in curiali b tñ pmaneat.

Si quis decurio. militia armatā. vel inermem.

Temporis etiā. xl. ano. non videtur q prescribat. vt. ē. de pēscr. xxx. anno. l. prescriptiōe. sed contra. j. de cohar. l. si coartalis. que dicit p scribi. xxx. an. sed pōt dici vbi iuit ad aliam militiā. tunc. xxx. an. vbi non iuit. tunc secus.

Statum. decurionatus. vel dicas. i. militiam. prima verior est py. z facit. j. d agri. z censi. eū satis. §. i. z. j. de fabri. l. iij. Item facit. j. qñ z quib quarta pars. l. fi.. §. nullo obstaculo. ff. so. vt ibi.

Alexandrinis. principalibus. i. decurionibus vel similes. vt ē. e. l. quilibet.

Peregrinationis. i. per quod coguntur exire territorium. vt subijcit z. ē. d aduo. diuer. iu. l. qui necessario. nisi sit publica vtilitas. vt ē. e. curialis vltra. Nihilominus. i. non ideo magis.

Cura. debet. n. facere que alij decuriones seu principales.

Et primus. i. tiro qui primo nūc eligitur.

Expletis. que subeant decuriones. z sic est nunc antiquior:

a Quiales honorariam. z sic dictaz ab honoro honoras. z comitor comitaris. i. qz comitari debent eos qui honores gerunt py. vel verius expōe j. e. l. alexandrinis. in fi.

b Cōmissi. s. qui presunt curie ad quod. ē. de iur. om. iudi. l. fi.

c Perseuerent. s. inobediētie. vel despect z nō pseuerēt. sic. ē. de superact. l. i.

d Obnoxius. al's obnoxiuſ z sequentia in singulari. al's obnoxij. z sequentia in plurali.

e Prouiderit. al's prodiderit. s. contenendo. al's pdiderit de iure vel spe seu ōstinatione. s. propter inobediētiam de facto.

f In successione agnatio. i. filius sequitur conditionem patris. vt ē. e. l. infilijs. est enim proximus agnatus patris filius. vt. ff. de suc. z legit. filius vl' dic q agnatio. i. successores tenentur si anteceſſor male administrauit. ad quod. ē. e. l. i.

g Omnes superstitōis vt iudei. quod. ē. de iude. l. quicūqz. z. l. iusso. z. ff. e. l. ij. §. fi.

h Munera quo ad onus al's contra. ē. de iud. l. fi.

i Omnes in originalibus. q: filius curialis originaliter vel debitus per sententiā. vt. ē. e. l. quotiens.

k Fraude. seruituros idem si episcopus fieret. vt. ē. de epi. z cle. l. ad similitudinez. z in auē. de epi. z cleri. §. sed hoc quidē z siquidem i fraudem causa vitande curie se fecerit elegi. per se ipm. vt dic z al's per substitutum. vt dicta. l. ad similitudinem. z i auē. de sanc. epi. §. ascriptitios. sed hodie contra. vt. j. e. l. penul. Item facit. j. e. l. duumuirum. acc.

l Quanuis fuerat. vt ē. e. l. si ad magistratum. z. l. quidam.

m Bilitie. armate vel etiā inermis in quam confugerant. accur.

n Reperierunt. s. curiales.

o Is eorum. i. aliqui eorum curialium. s. tantum nō aūt oībus sed al's deest tantum.

p Itaqz. q. ē. pri. dixit indistincte. s. ex bonis curialis fugientis z latitantis. s. emendari damnū curie quā dereliquit. nunc hic ōclarat scilz. quod per annum sunt expectandi. z si non veniāt tunc de bonis eorum resarcientur dānum curie vt hic subijcit. Item declarat in eo quod dicit bi tamen qui manifestis curie nexibus eligantur.

q Annum. sic. ff. de re. qui. re. l. i. z in auē. de litigi. §. oēm.

r De immaturo. i. valde. qñcunqz tamen redeat recuperat officium dimissum vt. ē. e. l. si ad magistratum.

s Quis arbiter. i. dispositor. vt. C. man. l. in re mandata.

t Predittis. vt bono. propter scholares.

u Uotiua. i. vel q: voto se offerunt curie alicui quandoqz. vt. ff. de polli. si quis rem. §. i. vel q: hic voto geritur vt multi sunt curiales q patet q: remittūtur peccata. i. fit legitimus qui fuerat naturalis per oblationem curie. vt in auē. qui. mo. na. effi. fui. §. si quis igitur.

v Oneris. ex decurionibus enim seu curialibus eligebantur ad onera per annū que reiterare ñ cogunt. vt hic neqz cōtinue. neqz ex interuallo dum alij sunt. vt hic z. ff. de mu. z bono. l. sponte. z idez videtur de honorib. vt. j. d. bono. z mu. non con. l. i. z fi. fallit aut hoc quando alij non sunt vt subijcit. vt. ff. de mu. z bo. l. bono. §. fi. z in alijs tribus casibus. vt nō. ff. ad muni. l. diuus.

b Et curie sacris. i. potestate curie que potestas sacra ē vt patria vt. C. d fidei. l. pe. cū hoc liberet a naturalitate vt modo notaui.

i Duumuiruz. i. magistratum municipij qui preest curie.

k Fascium. i. dignitatum. sic ponitur in auē. vt iudi. sine quoquo suff. §. necessitate. alter ponitur. ff. de off. pcō. l. antepe. z dic q ñ potest extollere. i. accipere aliquaz administrationem extra terminos. ad qō. ē. d e. omnes curiales. vl' dic q non licet extollere. i. exercere suuz officium vltra. ad q ē. de iurisdi. om. iu. l. fi. z facit ad principium. j. de suscept. l. humili. Sed z tūc fallit si publica ē vtilitas. vt. ē. e. curiales vltra. z facit in auē. vt oēs obed. iudi. §. si igitur.

l Generali. si quis duūuiz qui preest eis vt. ē. l. proxima.

m Cognitionis. i. presidis.

n Resultantem. s. d curionem resistentē z sic nō q in defectū iudicis licet alicui facere se iudice ē. vt nō ē. de iudi. l. nullus. al' nō. sed suū ius amittere. vt in ar. ff. q me. cā. l. extat. z. d. l. nullus. vt. ē. de iu. fisc. l. prohibitum. tūc ergo aut contulerat se ad militiam armatam z conuenit sub magistro milituz. aut ad aliam z tunc sub preside terre in quā fugit non sub eo qui pest militie inermi. vt. ē. vbi decur. vel cohar. l. i. §. fina. Item facit. ē. si ser. expor. ve. l. ij. z. ff. de oper. no. nunci. l. i. in prin. z. ē. vbi decu. vel co. l. i.

o Tres meses. nō. spāle contra. l. ē. de iudi. pperandū que dicit de triennio. vt z alia specialia sunt vt ibi nō. in prin.

p Idēa. exactor aliq

q Debitis. al's debitis al's propijs.

r Si quis decurio. militia armatā. vel inermem.

s Temporis etiā. xl. ano. non videtur q prescribat. vt. ē. de pēscr. xxx. anno. l. prescriptiōe. sed contra. j. de cohar. l. si coartalis. que dicit p scribi. xxx. an. sed pōt dici vbi iuit ad aliam militiā. tunc. xxx. an. vbi non iuit. tunc secus.

t Statum. decurionatus. vel dicas. i. militiam. prima verior est py. z facit. j. d agri. z censi. eū satis. §. i. z. j. de fabri. l. iij. Item facit. j. qñ z quib quarta pars. l. fi.. §. nullo obstaculo. ff. so. vt ibi.

v Alexandrinis. principalibus. i. decurionibus vel similes. vt. ē. e. l. quilibet.

x Peregrinationis. i. per quod coguntur exire territorium. vt subijcit z. ē. d aduo. diuer. iu. l. qui necessario. nisi sit publica vtilitas. vt. ē. e. curialis vltra. Nihilominus. i. non ideo magis.

y Cura. debet. n. facere que alij decuriones seu principales.

z Et primus. i. tiro qui primo nūc eligitur.

a Expletis. que subeant decuriones. z sic est nunc antiquior:

b Comitiue.i.comes eoꝝ qui sunt in primo ordine cū biēnio steterit antiquioꝝ vt hic. adhuc tñ est curialis seu decurio. ⁊ subdent ei cui subsūt alij. vt. j. in fi. ⁊ s̄. e.l. curiales qui. ⁊ facit. j.l. proxi.

c Quinqꝝ summates. erant quinqꝝ ⁊ vocabant lūmates. quasi summi qui preerant curie decurionum in illa terra.

d Censemus. ad hꝫ s̄.l. omnes iudices.

e Defendat. nam agunt pro patria ⁊ ō fendebant. s̄. e.l. p curatores.

f Dispendijs. nō crimē pecuniariter puniri rōne psone.

g Estimabuntur cū eligentur. ad qō. s̄. ō profes. l. magistros. ⁊. j.l. siquis. ⁊ de tironibus. l. fi. ⁊ facit. j.l. proxi.

h Cum ciuilibꝰ s. personalibꝰ fuit enim vt curialis. ⁊ sic fecit q̄ alij curiales.

i Iniurijs. al's iniurijs. al's i uiris. ⁊ facē s̄.l. prox. ⁊. j. de fun. rei priua. l. eum qui.

k Consequantur. p scribit ergo curia bonos nō malos. vt fit electio de bono non de malo vt. s̄.l. pxi.

l Quos hyponema. grecuꝝ est ⁊ vna dictio latine significat nomiatores aliquorum ad publicas functiones vel veriꝰ illi qui accipiebāt in emphitheosim publica predia. nā emponema. i. meliozatio. accipiebant eniꝝ ad meliorandum. vt s̄. ō iure emphi. l. fi. in prin.

m Graphi. iō subijcitur quasi scriptura que in talibus contractibus est necessaria. vt. s̄. eo. ti. l. i.

n Venalis. nō ad quod. s̄. quando p uoca. non est necesse venales.

o Vtriuscꝫ. i. noiatis ⁊ nominationis.

p Creatoris. al's creatoris. al's creationis.

q Confirmare. nō q̄ superioꝝ confirmat qō facit inferioꝝ ad qō i aut. ō defen. ciui. §. interim.

r Nullus. in. l. presenti ponitur casus talis. ⁊ dicitur q̄ si aliquis tenetur eē curialis ad sui originē per substitutum non pōt suum officium exercere nisi fuisset ei spāliter hoc concessum ⁊ si spectabilis efficiatur. sed si fuerit effectus illustris propter aliquam dignitatem quam electus fuerit suo periculo in predicto officio substitutuꝝ poterit ordinare.

s Decoratus. nota neminem posse seruire per substitutū etiaꝝ si fiat spectabilis ⁊ magis si fiat clarissimus. vt hic ⁊ ar. ff. de solu. l. inter artifices ⁊ de statu. lib. l. sicuti. §. fi. ⁊. s̄. de cadu. tollen. §. ne aūt. ⁊ de iure emphi theo. l. fi. §. fi. ⁊ hoc fallit si curialis fuit illustris. vt hic subijcit. ⁊. s̄. ō epi. ⁊ cle. l. ad similitudinez. q̄ hodie cōzigitur in illis casibus quos habes j. e. l. fi. ⁊. l. penul. ⁊. ff. q̄ me. cau. illud. ⁊ de constitu. pecu. qui autem. §. i. ⁊ de arbi. l. labeo. §. fi. Item si primus sit vtilis supponitur alius. vt. j. de prin. agen. in re. l. agentes. in fi. ⁊. s̄. de sacrosan. eccle. l. qui sub pretertu. Item argu. s̄. de naturalibus lib. l. si quis sem. in fi. ⁊. s̄. de epis. ⁊ cle. l. quisquis. ⁊ aut. asceri pitios. Item fallit propter priuilegiū. vt hic subijcit. ⁊. j. e. l. neminez. Item ar. ō sic. ⁊. j. e. l. docticij.

Item au.

Quinqꝝ summates primi ordinis alexandrini cozporalibus iniurijs immunes eē censem vt voce libera commoditates propzie patrie defendant quum possint si quid egerint crimino se pecuniarijs. coherceri dispendijs estimabuntur ät presente curia ⁊ viri spectabilis augusta lis iudicio.

Item au.

Cum qui triginta annos in alexā dria ciuitate ciuilibus ibeterit muneribus corpozalibus iniurijs ñ pecuniarijs excusari cōuenit habita consideratione videlicet meritozum vt hoc bene cogniti priuilegiū conse quant nec eo passiz fruātur indigni.

Item au.

Si quos spōtaneos hyponema tographi mūificos suis exhortationibus ad publicas noiauerit fūctiones iubem non expectandum eē consensuz pro tempoze viri spectabilis augustalis qui fuit plerūqꝫ venialis sed vtriusqꝫ ptis sufficere volū tatē vt incipiat functio quam nullus incusat: tūc ad memoratum iudicem tam nominati quam etiam creatozis consona relatione curante quaz si susscipere vel confirmar distulerit sciat se. xxv. librarum auri condēnatione plectendum.

Item au.

Nullus qui nexu generis curie tenetur obnoxi per substitutā quancūqꝫ personam curiales imple at functiones sed ipse p se debituz patrie mun exoluat ⁊ si spectabili dignitate decoratus sit nisi hoc ei speciali bñficio sit concessū. hi vero qui honozario tutulo illustrē dignitatem cō secuti sunt per substitutos piculo suarum facultatum curie muneribus satisfacere non vtantur.

Item au. Spera. leo. au.

Deqꝫ dozotheum viruz illustrē ⁊ totam eius substantiaz neqꝫ byrreneum virum spectabilem tribunū ⁊ notarium ⁊ si ante paternas illustres dignitates natus est vllam inquietudinem pro curiali genere ⁊ cōditione sustinere decreuimus. Liberos quoqꝫ eozum qui vel iam sint: vel futuri eozumqꝫ posteros quotienscūqꝫ cōtinuata tempoꝝ ⁊ successionū per petuitate nascentur a conditione curiali ⁊ functione esse liberos lege diue memozie iuliani q̄ de materno curialiuz anthiocene ciuitatis genere promulgata est nihil i psona viri illustris dozothei vel viri spectabilis hyrreni vl aduersus facultatem eozū vel aduersus liberos eorumdem q vel iaz nati sunt vel post modū quoquo tempoꝝ nascentur. vel aduersus ſbas eozum roboris vl iuris habitura circa alias sane vniuersas personas de materno genere ad memozate anthiocene ciuitatis tñmodo curiam ptinentes eandem legē precipimus obtinere, ppriā firmitatem.

Item au.

Ille qui ex filia decurionis anthiocene splendidissīe ciuitatis ⁊ paterne qui nullius alterius ciuitatis mūijs debeat procreatus est sub examine prouincialis iudicis vel spōte confessus vel certe conuict fuerit q̄ ex filia sit curialis progenit ⁊ albo decurionuz ascript fuerit nullā sibi supesse facultatem negāde vel cuitā de conditionis existimet ⁊ curialē nō spernari fortunam aui materni sui p tentet nec dubitet se munerib curialibus subiacere. q̄ si quem curia de q̄ presēs sanctio loqtur natū ex filia curialis minime secundū prestitaz ordinationē sibi sociandum curauerit, plem ei pulsare nullomō penit pote rit. nec enim patimur cōuentionē eius mōi ptermisso filio quā curialis filia ediderat a nepote. vel pro nepote vel vlteri incipere.

Item au.

Docticij viri clarissimi iubem fortunam sup curiali conditiōe nullomodo inquietandā nec facultatibus eius sed eo q ei conamē iniuerit sacrilegij penam luituro oēs qui post peractam illustrē administrationem vel adhuc inea posito patri suo gignūtur a curialiū intētione defendentur vna cum paternis sine dubio substantijs quas cū persona patris a curiali nexu liberas eē nēo dissimulet

Item au. Spera. zeno. A.

Emine ex his q obnoxij curie pstituti ab initio felicissimi nre pietatis imperij comitū priuatozum quitur ⁊ in quo statu ūuenit eos dimittit. vt ⁊. C. si seruus ex. ve. l. moueoz. ⁊ nō ab initio. i. post initium adeptus est. s. dignitatem.

k Imperij. accipe infra ad actum ⁊c. ⁊ nō q̄ hec prima pars vsqꝫ illuc eos ⁊c. cozrigitur per. l. illam. j. proxi.

l Quandocunqꝫ istud quandocunqꝫ strictius q̄ sonet intelligenduz est vt. j. de fabricen. l. iij. vt sic sit sensus. siue ante dignitatem siue postea dum tamen post patris nālem fortunaz. py. m. vt. j. eo. ti. l. fi.

m Data. vt. s̄. proxi. l. neqꝫ do. l. si ille.

n Substitutos. ad hoc. s̄. e.l. nullus. qui cum coz. suis. Item facit in auten. vt ordi. pre Accursius.

o Et post repete. cum.

De Deqꝫ. nota q̄ hec lex est spālis. qz hic princeps vult. vt insti. ō iure na. §. plane. sic ⁊. j. e. l. docticij. nec est idem in alijs lz in cozpoze iuris sit redacta. ⁊ sic é contra. s̄. de nouo co. con. §. pe. sed hoc spe ciale. quia sic princeps vult. vt ibi notat

v Et si. i. q̄uis.

x Natus est. ad hoc. ff. e. l. j. §. in filijs.

y Liberos. liberi dicuntur vsqꝫ ad trinepotem posteri in infinitum ab inde. vt. ff. ō gradibus. l. iurisconsult. §. parentes.

z Juliani. que est. s̄. l. eos indul. que dicit ex quo filij non trahunt per conditionem patris ad aliquam ciuitatem q̄ tunc matrem saltē sequuntur. vnde cū hic non trahūt originem per patrez videbant trahere p matrez per. l. q̄ hic remouet.

a Ille debeatur. qz ñ legitimus. vt. s̄. eo. l. eos.

b Negande. semel. n. confessus vel conuictus nō potest resistere. vt hic. ⁊. s̄. de non nume. pecu. l. generaliter. ⁊ l. cum fidem. de excu. rei iu. l. fi. sed argu. contra. s̄. de li be. causa. l. interrogatam. ⁊ ff. de confessio. l. cum fidei cōmissum. Nihilominus ideſt non ideo magis.

c Incipere. in vnū filium p termissa conuentiōe patris sic. s̄. de reuo. do. l. i. ⁊ fi.

d Docticij. propziuz nomen. ⁊ idem in eo q̄ in dozotheo statuitur. vt. s̄ e. l. neqꝫ

e Jubemus. monemus. al iubemus al's vtrunqꝫ.

f Facultatibus. repete sup.

g Luituro. nam disputare ⁊c. vt ⁊. s̄. de diuer. rescrip. l. sacri. de crimine sacri. l. di sputari. ⁊. j. vt digni. ordo. serue. l. i. ⁊ de erroga. mili. an. l. hac lege. ⁊ est pena huius crimis. ff. ad. l. iul. pecu. l. sacrilegij.

h Illustrem. dicti docticij. qui ⁊ clarissimus. vt. s̄. ⁊ illustris aliquando sunt.

i Eminem. hec lex respicit vltimam partem rubrice ⁊ zeno lo

p Quocunq; i. siue ante nostrum imperium siue post. ꝛ post repete. cum. facit ĵ. l. proxi. ꝛ ĵ. l. fi.

q Sue. exhibitione. vt. s̄. l. proxima.

r Certas. quasi dicat omnes. vt. s̄. l. pror. §. hoc autem.

s Eos etiam. hic refert principium legis superioris.

t Ab initio. loquebatur enī de illis qui erant adepti has dignitates ab initio. ideſt pⁿ imperij etiam anteꝙ fiet ꝓstitutio. ꝛ sic ad preterita tempora trahebatur.

v Bis enim. bene dico corrigi bis enim ꝛc̄.

x Per illustres. ecce oēs superiores administratores dicuntur illustres.

y Acquisitum. quo ad vanum nomen.

z Seruari. ſ. ad plenum.

a Concessa. ante zenonez

b Potiantur. vt non teneantur seruire per substitutuz ꝛ sic in hoc corrigit i aliquo s̄. e. l. nullus.

c Et si. i. qᵘis.

d Eandem. non ergo er toto tollitur lex zenonis. ſ; tm̄ in his qui adepti sunt dignitates predictas ante principium imperij ꝛ factam constitutionem. sed totum reducitur ad illud. qᵖ. ĵ. eo. l. pxi. dicitur.

e Excitare. vt. s̄. ō le. ꝛ con. l. leges. ꝛ. s̄. de fide instru. l. comparationes.

f Curialibus. hec lex tractat quō curiales liberentur a fortuna curie ꝛ hic respicit vltimam partem ℞ice. ꝛ facit. s̄. eo. l. nemo.

g Si quis paterfami. vel si iuſſa. vt. ĵ. de consu. l. fi. ꝛ nō qᵖ nemo fit patriti⁹ nisi a natura habuit aliam dignitatē vt. ĵ. de consu. l. antepe. Itē nō qᵖ. xij. numerantur dignitates quibus liberantur a curia. ꝛ eedem liberent a patria potestate vt in auť. ꝓsti. que de digni. ꝛ due prime ꝟ posite liberant sola electiōe vt hic subijcit ꝛ ꝑm hoc non ob. s̄. de natu. libe. l. cōmunium. nam ibi sola dignitas sunt collata.

h Honoraria. sine administratione.

i Ordinarij. vt admistrent.

k Consularis. ille est consularis cui datur dignitas consulis cui si superaddatur administratio. nō dicitur addi dignitas vt. ĵ. de consu. l. pe. Et nō qᵖ consul statim post principem ponitur in instrumentſ. vt in auť. vt pre. no. imperatis ꝛc̄. ꝛ in auť. cōsti. q̄ de digni. in prin.

l Prefectorum. per diuersas dioceseos. vt in auť. ꝓsti. que de di. in prin. §. i. ibi. ꝛ nota quo nos. ꝛc̄. preter orientis de quo. ĵ. spāliter dicit.

m Urbicariam. vtriuſqz rome. vt. ĵ. de pxi. vrb. con. l. i.

n Cōditionis. ſ. curialis.

o Ediderit. vt facit. s̄. l. proxi. ꝛ. ĵ. de prin. agen. in re. quicūqz. ꝛ. s̄. de liberti. ꝛ e. li. l. ij. ꝛ. s̄. de nup. l. imperialis. §. is illud. ꝛ de libe. ca. l. fin. ꝛ. ff. de sena. l. emācipatum. §. sed ar. contra. ĵ. eo. ti. l. senatores. in fi. ꝛ. ff. e. l. iij. §. in filijs. ꝛ de pen. l. moris. §. iste. ꝛ sunt hec ar. ad feudum. vt delictum patris non noceat filio iam nato vel noceat.

p Prefecture. questoris habeas prefecturā q̄storis. i. questoꝛ ſm azonem: al's pxeture. ꝛ tunc sub. patroni qᵖ est. ĵ. ꝛ ſm hoc dignitas aduocationis in foro questoris liberat. vt ꝛ alij fisci. vt subijcit qui erant duo per singulos annos. vt. s̄. de aduo. diuer. iudi. l. sancimus. ꝛ. l. binos.

q Tam prefecture. punctum loco copule. ꝛ al's est pretura. ꝛ est sensus ideſt prefectus orientis ſ; azo. vt al's prefectura. ꝛ tc̄ dic p̄ioni dico taz ꝛc̄. ꝛ ſm hoc bene subijcit vrbicarie. q. in foro prefec. vr. aduocati. ꝛ hoc habeat al' oporteret dici repetitum de eo. quia. s̄. de eo dixit ante vel post dignitate habita patronatus. ꝛ ſm hoc nota aduocatos prefectoruz habere idem priuil'. qᵖ aduocati fisci. vr. s̄. de aduoca. diuerso. iudi. l. post duos vel plan⁹ repetit si quis fuerit consecutus honoreꝫ prefecture questoriſ ꝛc̄. ꝛ est plana. ꝛ qō subijcit. cum ad fisci ꝛc̄. potest legi cuz superiori ꝛ inferiori littera.

r Cum ad fisci. hoc refertur ad eum articulū vbi ō hoc mō dixi.

s Liberētur. hoc ex antiquis legibus.

t Postqᵐ ex antiqs legibus. hodie secⁿ vt. ĵ. §. ex euo.

v Principes agentium. hi sunt decorati dignitate ꝓconsulatus ꝛ in scriptis ꝓ uenientur ꝛ non ſactis dant iudicio sisti vt. ĵ. de prin. agen. in re. l. iij. ꝛ fi. in fine.

x Nostre memorie ob hᵒ. ſ. dicti proxi: qz militabant in sacris palatijs. horuz enim erat trina militia. erant enim milites memorie epistolarum. erant enim q militabant in libris memorie. aliqui in libellis cognitiōalib⁹ ꝛ sententijs vt hic dicitur hi excusabant a sordidis ꝛ al's q⁹ busdam muneribus Item nec conuenie bantur nisi apud magistrum offi. Item finita administratione erant comites cō sistorij. vt. ĵ. de pxi. sa. sacri. l. iij. ꝛ. iiij. ꝛ. l. proximos. ꝛ. l. in sacri.

y Susceperant. repete ex antiquis legibus sunt liberati. hic etiam ꝛc̄.

nem depositam curie commoditatibus inseruire: nisi forte alijs priuilegijs super hoc legibus cognitis muniantur. his⁹ eteni qui memoratas ad ministrationes vel vna ex his peregerunt necnon liberis ꝛ rebus eoruz beneficium quod ante per illustrem' ad ministrationem peractam eis acquisitum' est. in tactum i libatumqz iubemus seruari': vt relationem conditionis ꝛ numerum curialium per anteriores principales dispositiōes sibi cōcessa⁹ tam ipsi q̄z liberi eoruz post huiusmodi administrationem adeptam procreati vna cum proprijs substantijs potiantur⁶. ꝛ si' cōtigerit eos post diue memorie zenonis constitutōem siue per se: siue per substitutos suos curie competentia munera subijsse eā dem⁴ videlicet constitutiōem diue memorie zenonis ex die quo promulgata est suas vires obtinente quum conuenit leges futuris regulas imponere: nō preteritis calumnias excitare⁶.

I. Asp. iusti. au.

Curialibus' consortijs ꝓfulentes censemus: vt nemo sibi blandiatur: ꝛ non certis modis sese liberum esse existimet. sed pro nostra forma tā tummodo sciat posse libertatem sibi curialis ꝓpetere ꝓditionis oīb⁹ anterioribus modis quos non comprehendit presens sanctio ex presenti die antiquandis. Si quis igitur⁸ vl' sūmum patriciatus honorem fuerit cōsecutus siue infulis consulatus honorarij⁹: aut ordinarij' fuerit applicatus vel consul vel consularis⁸ efficiatur seu prefectorum' pretorio infulas susceperit gubernandas vel vrbicariam⁷⁷ in ipso tamen actu meruerit prefecturam necnon magistri milituz officium gerendum susceperit: his gaudeat se b⁹i conditōnis⁸ esse exortē ante liberum cum suis facultatibus sua q̄z posteritate quā postq̄z meruerit dignitatem vel actum gesserit ediderit⁶ anterioribus filijs in conditione pristina remāsuris tam prefecture⁹ questoris: q̄z viri eloquentissimi fisci patroni: tam prefecture⁹ q̄z orientalib⁹ ꝛ illiricianis presidet sedibus: q̄z vrbicarie nexibus curie liberant⁶. quuz⁹ ad fisci patronatum pezuenerint vna cum substantijs ꝛ liberis suis quos vel ante habuerint vel postq̄z ad eundem gradum prouecti sunt.

z Prolixoqz tempore. ad quod. s̄. de offi. ma. offi. l. ij.

a Sobole. ante vel post dignitatem nata.

b Ex euo. i. ab hoc tempore in antea.

c Progenitos. i. ante dignitatem patris aduocationis. vel aliam de superioribus.

d Non est concessum. vt in quinqz primis notatis hac. l.

e Progeniti. ante. ſ. dignitatem habitam patronatus fisci.

f Extribus. sic. s̄. de adop. l. cum adoptionis. insti. de heredi. que ab intesta. §. admonendi.

g Rica. Si seruus. aut libertus ad decurionatum aspi.
h Liber tus aureorum. per qō habetur vt ingenuus quo ad honores. vt. ff. de iur. aur. annulorum .l. pe. ꝛ fin. ꝙ qualiter fiat notaui. s̄. ꝛ e iur. aur. annul. l. ij. ꝛ ibidem. l. i. qualiter natalibus bōdie tī hoc cōsequitur manumissus ex ipa manumissione. ꝛ sic nō habz locū hec lex. vt i aut. vt lib. de ce. in prin.
i Legis. s. viscelle. q̄ ponit i damno eōz. cuz infamia. vt. s̄. ad l. viscel. l. i. que hodie est correcta vt modo notaui. sed. filij liberti sic vt .j. de dign. l. libertoz. itez clericari. vt. s̄. ō epi. ꝛ cleri. l. iubemus. §. seruos.
Reses. edilitate quōz erat officiū edes custodire. vt. ff de loco pu. fru. l. edi les. ꝛ. ff. de pericu. ꝛ cōmo. rei. ven. l. lectos. ꝛ nō. ff. de edi. edic. l. i. in prin.
l Congruenti. ꝛ domino si fuit ignorans redditur. vt subijcit
m Processit. dño ignorante.
n Subiugabit .s. intra. xxx. dies. ex quo sciueris eum ad talē dignitatem promotum. postea enim nō audieris. imo liber ꝛ ingenuus erit nullo iure patronatus p̄uato. quēadmodum si te sciente ab initio eam foret adeptus sed ipse aut ea fruet si dignus appareat. aut ea tanq̄ indign⁹ spoliabitur existens nihilominus liber ꝛ ingenu⁹ vt .j. qui mi. non pos. l. pe. ꝛ fi. b ita si ad dignitatem. nam secus si ad ciuilia, munera seruus aspirare concesserit. nam seruus tunc cōfiscabitur cum verberibus. ꝛ dominus pro bis q̄ male egit astrictus tenebitur. vt. j. de tabu. l. generali. p. Item hec vera si quinquēniuz nō trāsiuit a die mortis mris alis nō subiugabit. vt. s̄. ne de sta. ō func. l. si mater. ꝛ facit ad hoc. C. de ser. fugi. l. fi. ꝛ de suis ꝛ le. ex libera. ꝛ ō libe. e. l. nō mutatur. ꝛ. ff. de reg. iur. l. in bis. ꝛ j. de agri. ꝛ cēsi. l. colonos. ꝛ. ff. de offi. pret̄o. l. barbarius.

etiam clarissimi principes agentium in rebus curie libertatez ex antiquis legibus consecuti sunt ꝛ viri spectabiles proximi sacrisciniꝫ nostre memorie ꝛ sacrarum epistolaruz necnō sacrisciniꝫ libellorū sacrozumqz cognitionum ꝛ dispositionum cuz sub stātijs suis ꝛ liberis quos post emersa stipendia susceperint. Hoc etiaz nos corroborantes intuitu laborum quos multo longo prolixoqz tēpore protulerint intactum illibatumqz cō seruamus vt hi omnes fortuna curiali liberētur cuz sua substantia suamqz sobolem secunduz ea que prediximus. ex quo autem sequente progenitos antea nullius futuri fisci patroni liberos concedimus liberandos: vt neqz summis apicibus dignitatū non est concessum hoc alij sibi audeant vendicare sed progeniti filij anteqz ad fisci patronatum peruenerint in conditione pristina remaneat aliis autem modis quam his quos singulatim enumerauimus siue legibus antiquis comprehensi sunt. qlis erat is quam ex tribus maribus concessū fuerat ante patri maximo senatui sociare siue comprehensi anterioribus scitis non fuerant liberationem competere cuidam curialis fortune nullo patimur modo: sed siue pragmatica sanctio super hoc precessit siue sentētia eminentissime prefecture siue alio modus quicunqz excogitato est omnia ea penitus vacuari ꝛ pro infectis haberi. ꝛ curialia corpora suis reddi ciuitatib⁹. ꝛ substantijs eoz subiacere nulla excusatōe eis penit⁹ cōpetēte

Si seru⁹ aut libertus ad decurionatum aspirauerit

Spera. dioc. ꝛ Saxi.
f Si libertus vel ius aureoruz annulorum adeptus non est. vel natalibus suis non restitutus preses prouincie non tantuz curie participare non permittat. sed iuxta legis seueritatez congruenti pena vlciscetur.

Spera. aug.
Reses prouincie si eum qui edilitate fungitur seruuz tuum eē cognouerit. siquidem non ignarum conditionis sue ad edilitatem aspirasse prosperexerit ob violatam seruili macula curie dignitatem congruenti pena afficiet. Si vero cuz opinione publica mater eius pro libera haberetur

o Rica. De predijs curialium sine decreto non alienandis.
p Si quis. ex hac lege potest notari ꝙ venditio rei facta a curiali non tenet nisi sit facta cū auctoritate iudicis. ꝙ tamen hodie nō obseruatur in ciuitatibus lombardie, ꝛ deberet obseruari cum imperator hoc constituerit. vt resp. diuites curatores haberet vt .j. l. pr. in fi. ibi ex consensu. ꝛc.
q Necessitate rei familiaris de qua necessitate loquitur r. C. de rescin. ven. l. non iccirco.
r Competentē presidez. vt .j. l. fi. in fi. ꝛ .j. de ven. rei ciui. l. fi. in fi.

s Strangulatur .i. venditur. ꝛ loquitur irronice. quasi male est qō venditur. sed necessitas cogit sic. ff. ad sill. l. i. §. occisorum
t Infirma. sic de rebus .e. magis. §. si es.
v Immoderatus. idest sine causa.
x Debeat. sic. ff. ꝙ me. cā. l. fi. ꝛ .s̄. de transac. l. transactionem.

ex decurione procreatus ad capescendum honorem errore lapsus processit" domino tuo eum subiugauit".

De predijs decurionū sine decreto non alienandis

Spera. val.
Si quis decurionum vel rustica predia vel vrbana venditor necessitate coactus adjcit interpellet iudicem competentez omnesqz causas sigillatim quibus strangulatur expona. ꝛ ita demum distrahende possessionis facultatem accipiat si alienationis necessitatē probauerit. Infirma enim venditio erit si hec fuerit fōma neglecta. ita enim fiet: vt nec immoderatus venditor nec emptor cuiuscūqz sit conditionis inueniat iniustus. Deniqz nihil erit postmoduz quo vēditor vel circunuentum se insidijs: vel oppressum potentia comparatoris queri debeat quando quidez sub fide actoruz ꝛ de necessitate distrahētis ꝛ de voluntate patuerit comparātis. Nō si quis contra vetitum occultis molitionib⁹ per suppositas frau de personas cuiuslibet loci quē tñ ei decurio distrahebat cōparatio extiterit sciat se precio ꝙ dedit eē priuatuz ꝛ locum quē comparauit cū fructib⁹ esse restituendū.

Spera. the. au.
Nec venditio rei hereditarie curie acquisite aut debitoris hereditarij qui soluerit liberatio aliter admittenda ē nisi apud acta totius vel maioris ptis ordinis intercedente ō creto ineūdi cōtract⁹ vel dissoluende obligationis cā probetur. Ita eniz ad id ꝙ ex ea redigit ad predioruz iubemus cōparationem expēdi: quoz redditus omnes sicut dictuz est eiusdem curie publicis muneribus que solatio egere constiterit iustissime seruabuntur ex consensu omnium maxime ditioruz vel idonea fideiussione oblata conductoribus eligendis.

Spera. zeno. a.
Curiales vendere qdez res īmobiles vel mancipia rustica, phibemus sine īterpositione decreti. donationes vero vel permutationes vl quoslibet alios etiā sin decreto pmittim⁹ celebrare contract⁹. qñ ꝛ sacre cōstitutiones q̄ sup hoc a retro pncipib⁹ late sūt i plurimis suis ptib⁹ de precio nō redibēdo locute sūt. vt ex hoc aptissime dē intelligi solū emptionis facilius vendunt q̄ donant. sic. ff. ad vell. l. iiij. sed ꝛ mulieri donare permittitur non fideiubere. Item facit in aut. de non alie. §. qz vero leonis. Item potest hic esse alia ratio quare contra ius cōmune dicitur decretum in venditione exigi. ergo non trahitur ad consequens. vt. C. de pigno. l. in quoz.
l Non redhibēdo. si quis emerit sine hac forma. vt. s̄. l. i. in fi. cum concor.
m Intelligi. nam in venditione est precium non in alijs contractibus. vt. ff. de contrahen. emp. l. ij. §. i. ꝛ est sic. C. de testa. l. non codicillum.
n Venditione. intercedente necessitate non sponte. vt. s̄. l. i.

Quando quidem .i. quia.
y Superpositas. sic .s̄. ꝙ me. cā. l. si per impssionem dē auctoritate tuto. pupillus §. i.
z Priuandum. sic. s̄. de rei ven. si fundum. ꝛ. l. domum. ꝛ .j. de agri. ꝛ censi. l. quēadmodum. ꝛ. s̄. de fide īstru. ꝛ iure aste fis. l. i. ꝛ. s̄. de prescrip. xxx. an. l. i. sed ar. ō .j. non li. habe. metropo. l. i.

Dec venditio. hic nō qualiter vēditur res curie vt hic. Item qualiter curialis. vt .j. ō ven. rei ciui. l. finali. Item qualiter ecclesie. vt in aut. hoc ius porrectuz. item qualiter fisci. vt .s̄. de fide instru. ꝛ in re aste fisca. l. i. ꝛ de ven. rei fisci. vel. p. col. i. Item ꝛ nō qualiter liberetur debitor curie. vt hic. sed. P. intelligit hec quando per confessioz. si aūt per solutionē tunc sufficit solui curatori ciuitatis fm eum. Item nō qualiter ciuitatis debitor liberat. vt .j. de solu. ꝛ libe. de ci. l. i. Itē qualiter fisci. vt. s̄. ō con. fisci de le. ij.
b Acta. forte presidis.
c Maioris partis. sic. ff. de tuto. ꝛ cura. da. ab his. l. vbi. ꝛ. s̄. de decurio. nominationum. ꝛ .j. de le. si aliquid. itē facit in aut. de alie. ꝛ emphi. §. emphiteosis.
d Dictum est in grecis legibus. vel dic hanc legem i eo ꝙ solēniter fuerit mandauit
e Que. munera.
f Solatio. i. expensa aliqua que solatium est illis quibus datur sic. ff. cōmunia pre. l. venditor. §. si constat.
g Vel pro etiam. vel dic. s̄. vel quando idoneus. hic qñ non idoneus est conductor. ad quod in aut. de man. pn. §. nō permittas.
h Idonea. que est ex facilitate etiam conueniendi. vt ff. qui satis. cog. l. ij. ꝛ de pu. l. licitatio.
i Curiales decreti. nec minoris vendit res sine decreto. vt. s̄. de offi. eius qui vicem. al. l. ij. ō epis. ꝛ cleri. aut. hoc ius porrectum.
k Permittimus. specialissimum ius. sic. s̄. de iure emphi. l. fin. in prin. regulariter. contra. vt. ff. de regu. iu. l. cui ius est. ꝛ est ratio qz

o Theatralis. aliquid emptores talium prediorum conuenerãt dare ad ludum theatri. p Tabella. alĩs tabellio. alĩs tabella. i. per delegatũ q; q̃ cause ꝛc. vt. ff. de offi. procon. nec quicq̃. §. i. q Maioris partis. sic. s̃. l. pri.

r Currente per circulũ. vt in auĩ. de defen. ciui. §. interim.

s Judicis. ordinarij Sententiam. i. decretum do

t Quando ꝛ quibus quarta pars ꝛc. debeĩ q̃ debeĩ ꝛ quid q̃ est heres nõ curialis vel q̃ curialis. sed non in totũ. vt. j. l. i. ꝛ. l. iij. in prin. ꝛ. l. iij. in prin. quibus debeĩ? ℟. curialib⁹. j. l. ij. ĩ prin. qualiter distribuatur. i. diuidaĩ inter curiã ꝛ heredes q̃ habes. j. eo. ti. l. ij. §. i.

u Decurionum alienis i. nõ curialis succesſit curiali. vt. j. e. l. pri. in prin.

x Eidem. ſ. curiali. vel ei⁹ heredi potest. Item excipe quasdã alias personas. vt. j. e. l. ij. §. sed ꝛ si. ꝛ. §. eĩneum

y Heres. de iure ciuili ex testameto. vel ab intesta.

z Bonorumue possessor. õ iure pretorio.

a Curia. i. petita curia. vt s̃. de na. li. cõium. §. eo. ꝛ. j. de his qui spon. mu. sub. l. fi. ꝛ nõ optime. nam ſm py. iuſ petendi tripartituꝫ est. nam aliud est bonuꝫ. aliud est melius. aliud optimum. bonuꝫ est ex quo tm̃ est exceptõ. vt s̃. de vsuris. l. q̃uis. melius ex quo tm̃ iudi. offi. est petitio. vt. j. e. l. in bone fidei. optimum est qõ est vndiq; ex oĩbus suis partibus circũuallatũ q; etiam petitionẽ induxit per actionẽ. vt hic. ꝛ. s̃. d. titu. l. i.

b Eminimus emiſſa. le. vt. s̃. l. prori.

c Ad quẽcunq; accipe. vt. j. in fi. l. §. sed ꝛ si. ꝛ. §. eĩneũ. que videĩ contra

d Sed multi. i. curiales. q; bus defertur dicta quarta.

e Particulam. ſ. quartam rei sic. C. de inoffi. testa. ſ. q; ſ in suo vbi appellat musculaꝫ quartam.

f Participib⁹. i. heredib⁹. ꝛ nõ ar. õ pessimos ꝛ malivolos coheredes qui ꝓpter vnius minimã portionẽ vel alterius maximã inuidiam minutati põt per fulcos hereditatem diuidere. vel etiã per particas cupiũt. dz igiĩ ex vniuersitate diuiſio fieri que vulgari ſmone apõ italicos dicit in groſo ſm py. ꝛ pro hoc facit. C. ad. l. fal. l. ij. ꝛ qõ ibi notaui.

g Negamus. sic. s̃. de iure fiſ. l. prohibitũ. ꝛ. l. defenſiõis

h Totis. i. oibus.

i Inſortitũ. sic dictũ a ſorte ſubſtantia sic diuiſa ſorte dirimetur ſi alĩs non ꝓuenat. vtꝫ curia quadrãtis an coheredes vel fideicommiſſarij

decurionũ ſib⁹ ſine decreto interdictuꝫ fuiſſe ꝓtractũ cũ tñ venditionẽ inter cedente: vt dictum est decretum agitur nihil eos qui vl̃ ab his comparãt diſpendium cuiuſcunq; perſone: vel cãe vel theatralis liberalitatis nomine. q; frequenter fieri dicit ſuſtinere decernimus: nec ex tabellã decretuꝫ recitari: ſed curialium: vel maioris partis curie relatõe currentẽ: ſine vl la malignitate referentium vl̃ damno contrahentium ad confirmandã emptionem competentis iudicis ꝓferri ſententiam.

Quando ꝛ quib⁹ quarta pars debetur ex bonis decurionuꝫ: ꝛ de mõ distributiõis eoꝝ.

I Spator theo.

Si decurionum conſortio ſit alienus qui curiali ſucceſſit competenter eidem iuris ſiue exaſſe: ſiue ex parte heres ſit bonorum vel poſſeſſor partem quartaꝫ iure optimo a curia peti decernimus.

I Dem aug.

m Eminimus nuper emiſſa lege diuali portiõnem quartam de facultatibus curialium fati munus implẽtium que ex qualibet nouiſſima volũtate: vel ab inteſtato etiam ad quẽcunq; ꝓterq̃ ſi ad filios curiales deferatur curialium deputaſſe corpor⁹ ſed multi tanq̃ corrumpendi totius patrimonij occaſione captata vniuſcuiuſq; rei ſibi particulaꝫ vendicando adeo totas dilacerant facultates vt dum participibus relictarum opũ nocere cupiunt. ſua quoq; iura preci pitent quorum nimiam licentiam, pauida diſpoſitione refrenantes ipſis quidez curialibus occupandi ſua auctoritate res mortui copiam denegamus.

n Heres autem ad quem ab inteſtato vel ex poſtrema volũtate directis vel fideicommiſſarijs verbis deuenit hereditas omne patrimonium quod relictuꝫ est in partes quattuor diuidi procuret: vt rebus totis inſortituꝫ caſumq; deductis vel curie quadrantes vel heredi: aut fideicommiſſario per vniuerſitatez quadrantis electio ex ſortis felicitate ꝓtigat. ꝛ ita ſcilicet ut prefati ſucceſſores ꝛ curia promiſcui rerum dominij liberabuntur incommodo.

o Naturale quippe vitium est negligi q; cõmuniter poſſidetur: vt q; ſe habere nihil qui non totum habeat arbitretur: deniq; ſuam quoq; partem corrumpi patitur quꝫ iuuidet aliene. ſed vbi quarta pars bonorum mortui curie debet offerri immobiles quidez res que nec latere facile poſſunt: nec cuiq; ſi diuulgentur officiũt. ſub aſpectu ẽt curialiũ eſtimari diuidiq; ꝓcedim⁹. mobiles aũt res vel ſe mouentes: vel inſtrumenta: vl̃ ſi quid etiam in huiuſmodi iure cõſiſtat: in medium ꝓferri diuulgariq; nõ patimur: ſed iuratis ſucceſſoribus quum apud ſe diligenter exiſtimauerit que quantiq; ſint precij facultates credi oportere decernim⁹. quid eniꝫ tam durum tãq; inhumanum est q̃ꝫ in publicatione pompaq; rerum familiarium: ꝛ pauperꝫtatis detegi vilitatem ꝛ inuidie patere diuitias.

p In exigendis vero debitis ſi precium q; pro quarta parte actionum curie competit ſucceſſores preſtare noluerint cautionibus iurata fide protatis in medium vnuſquiſq; a debitoribus cõuenientem ſibi exigat portionem.

q Eque ex diuerſo es alienum ſi cui defunctus fuerat obligatus taꝫ idem ſucceſſores q̃ꝫ curia pro ſua sorte reſtituere compellantur: q; ſi sepe dicti ſucceſſores ſacramẽtum ſibi crediderint excuſanduꝫ: tunc vero ad ſimilitudinem rerum ĩmobilium diligentior curialibus omnium rerum indago prebebitur ſcilicet vt vniuerſi mortui facultatibus in apto propoſitis vel eſtimatio reruꝫ vel diuiſio ſub preſentia curialiuꝫ celebretur.

r In omnibus autem caſibus. vbi quarta pars curie competit tranſactione interpoſitas firmas illibataſq; manere decernimus: ad filiorum vero curialium vel nepotum ac pronepotuꝫ ſcilicet decurionum ſimilitudinez ad quos integras opes peruenire cenſuimus filiam. quinetiam nepotez pronepotemue principali eiuſdem ciuitatis: vnde pater auus vel proauus oriꝫtur: nuptam vel ab inteſtato rerum vl̃ ex diſpoſitione vltime voluntatis queſitarum integrum nullaq; parte minutum dominium habere ſancimus.

s Quod ſi poſt parentum obitum inueniantur ĩnupte vel vidue in puberibus quidem poſt tranſactam pubertatem. in alijs vero que pubertatem exceſſerint: vel etiam in viduis per mortem parentis triennium dum

ſimis. ꝛ de admini. tu. l. iij. §. apparet. ꝛ de ſerui. vr. pre. l. in re cõi. ſed ar. õ. ff. pro ſocio. l. marito. Item facit. ff. de tutel. l. in eos.

l Non totum. sic. ff. de cõmo. l. ſi vt. §. fi.

m Officiunt. ſ. q; alij prodeſt ꝛ nemini nocet. sic vt. j. de propo. ſacri cu. l. fi. ꝛ. s̃. de preci. impa. offe. l. reſcripta. ꝛ nõ q; inducit hic q; pro re, imobili nõ agit ad exhibendum qõ per ſe pt vt hic dicit.

n Credi oportere. sic. s̃. de fideiuſ. l. fi. in auĩ. õ colla. §. ſup ꝛ. j. pri. §.

o Quid enim diuitias. sic. ff. ad. l. aql. ſi quis te. §. pe. ꝛ. s̃. de ali. pu. pre. l. iij.

p Jurata fide. sic. s̃ pri. §. ꝛ est arꝫgu. q; vxor iuramẽto pate fiat bona heredibuſ Item vaſalli fienda sic. s̃. de bis qui ad eccle. con. l. pñti. §. sic vbi.

q Compellãtur. sic C. ad. l. iul. de vi. pu. l. tutores.

r Extimatio. ſ. ſi diuidi non poſſunt.

ſ Tranſactionis. ſi res sit dubia alĩs nõ ar. de tranſactionib⁹ l. pſes.

t Curialium. i. q; ſi lij ſunt curiales. ad q; est ſequens ſimilitudo sic est õ. j. ti. i. l. i. i prin. ſolue vt ibi.

v Cenſuimus. vt. s̃ in prin. huius. l.

x Principali. i. de curiõi ſeu curiali vt s̃. õ decu. l. qui libe.

y Dominium. non habꝫ. n. curia q̃rtam

z Alienũ. j. ti. i. l. i. in prin. õ. ſol. vt ibi.

Triennij. q̃driennio. q̃rta ſtetit in ſuſpenſo

a Fructibus. adijciantur. hic videĩ matrimoniũ vinculo pene aliquatenus aſtringi. sic ſunt arg. s̃. de inuti. ſti. libera. ꝛ. ff. de vbo. ob. l. ticia ꝛ l. ſtipulatio facta. sic ꝛ. ff. de condi. ꝛ demõ. ticio. §. i. ibi huic ſue ꝛc.

b Cõſeruetur. hoc ſ. caſu cuꝫ non nubit curiali. cum curia hꝫ quartaꝫ. at q̃ nubit curiali curia nihil hꝫ vt hic dicitur. ꝛ sic ñ é locus b⁹ iuramẽto.

c Si quis curialibus. vel filiabus vel pro ꝛ vt pz ex ſequẽtibus.

d Querela. que est quarta ſue portiõis ab inteſtato iure iſto.

vt. C. de inoff. teſta. l. conquerif. Sed iure aũt ſecus. ꝛ dic. C. de inofi. teſt. auĩ. nouiſſima.

e Alijs. ſ. femis vel extraneis.

f Minima. legitima tñ oibus computatis maribus ꝛ feminis.

g Maſculis. in minima inſtitutis.

h Quarta. sic. j. de bis qui ſponte mu. ſ. l. fi. §. i. ꝛ in auĩ. de na. li. curie de pu. §. i. ſed hodie nouiũcium. vt in auĩ. de trien. ꝛ. ſemiſ. §. excipiatur ꝛ quib. mo. na. effi. ſui. §. ſi quis autem.

i Ex ꝓmixtione. bñtur ergo pro nihilo femine. quo minus curiales ha-

Quando z quibus qta pt debeaz de imponeda lucratiua descriptõe

beant quartam oium nisi sit nupta curiali. vt.j. proxi.

k Non migrauerint.i.non nupserint curiali. l Extraneis.vel dati uus vel ablatiuus. m In reliquam partem.s.quartã quã prædicta debet habere instar maris curialis. vt.j.pri.§. z generaliter.

n Theodosiane.que est.ũ.l.proxi.§.ad filioz.volebat.n.illa nil ad curiam pertinere si talis est filia instituta que sit nupta curiali. sed illud intelligit si sibi totũ est relictũ.nõ si extraneo vel filie nõ nupte tali vt hic.

o Patrimonij totius si tñ põt auferri extraneis qz tñ hñt alis auferr qp hñt. z qp ó ficit non auferr filie vt subijcit si sunt filie non nupte ille institute. vt filij nõ curialis qõ auferr eis totũ. ℞.hic q ad curiã z quo ad curialem q dnas quartas habẽt integras. vt.j.eo.§. nullo.z hoc p extraneos vel p curialez qtum est vltra quartã sed inuentur filij curiales vt habeant ó bitum bonoz subsidium.

p Colligenda .s.sit quarta subaudi z nõ filie danda.

q Quarte.donatõe siue solam quartam siue ẽt plus hẽat.

r Per marituz. ficũ.de na.li.l.si quis.§ fi.z.ũ.l.pri.§. ad filioz.z in auth.q.mo. na.eff.sui.§.z hic similiter.

s Obierit.i. vt si nõ succedat solus curialis vel sola nupta curiali curia hẽat quartã z vnã curialis vel nupta curiali. alie ãt due diuidant inter eos ões filios ẽt curialis vt ar.C.de bo.pscr. l.fi.

t Sed z si quid dixi filium marem hẽre integram quartaz. z filiam curiali nuptã habere itegrã quartam sic ẽt si cẽ.i.nihil

v Legem. per legẽ enim supioreꝫ.§. ad filioz videbat suffi cere vnum esse curialem vel vnã filiaz curiali nuptã. vt curia in totũ excludatur. sed non est ita si alij quibus est relicta st nõ curiales. qz tunc curialis quartã curia residuum inter oẽs liberos diuiditur. vt diximus.z.l.le.fz.p. si filius cẽ.

x Dignitate.qp hodie non sic qz.xij.dignitates. vt.ũ.de decu.l.fi.

y Occasione. tali de quali dicitur.ũ.de decuri.l.nemo iudex.§.l.si quis decurio non dico prescriptione.ne sit ũ.de pscrip.xxx.an.l.pscriptiõe z.j.de agri.z censi.l.cum satis. in prin.li.x.

z Curiali.nam si nõ esset copulata curiali non posset dicere lz minus haberet quarta.

taxat volumus expectari: vt interim quarta portio suspensa apud eam si i matrimonio curialis eiusdem ciuitatis fuerit collocata perpetuo iure permaneat.vel si intra id tempus alienũ eadem curia sortiatur maritum penitusue nupta non fuerit memorata ps totius substantie curie cum triennij tam vrbanoꝝ quam rusticoꝝ pdiozum dumtaxat fructibus adiciãtur.ita tamen vt z sacramenti tam de quantitate quam de extimatione rez mobilium deqz actionibus iterandis vel excipiendis sicut in extraneis personis dictuz est ratio conseruet sed z si mater mortui vel auia tempore quo filius neposue moritur in cõiugio eiusdem ciuitatis curialis inuẽta fuerit.nec ipsas quidez patimur ꝗrte portionis subire iacturaz extraneũ quinetiam heredem propinquitatis quidem iure discretum tamen curie eiusdem ciuitatis obnoxium supradicte portionis dispendio liberamus.

Expera.iusti.A.

Quis curialibus muneribus obnoxius vno forte vel pluribꝰ filijs vel filiabus derelictis filio quidem vel filijs sue substantie partẽ minimam derelinquit eam tamẽ q̃ excludere eos ab iofficioſi querela potest alijs autem suam substantiam derelinquit vt ex hac patrimonij distributione ad filium quidem vel filios curiales minima pars substantie remaneat totum aũt curiale munus masculis immineat siue filijs sit: siue nepotes vel pronepotes curiali tamen cõditioni obnoxij sancimus huiusmodi iniquitatem resecari z non minus quarta portione in masculos posse testatoꝝ transmittere: siue vnus est filius siue plures nulla diminutione ex permixtione sororuz eius facie da vt non solum coꝛporibus sed etiã substantijs laborantes possint curiale habere consortium Ad hoc sancimus si quis curialis filiabus pluribus derelictis ab hac luce fuerit subtractus quarum vna curiali eiusdem nupserit ciuitatis alijs filiabꝰ que ad huiusmodi vota non migrauerint vt extraneis in reliqꝫ partem heredibꝰ derelictis non videri curie ex sententia legis theodosiane ad apollianũ scripte satisfieri.sed omnino quartam pẽtem patrimonij curia consequatuꝛ siue vni filie que curialibus nuptijs deputanda copulata sit siue ex alijs heredibus colligenda filia ꝓculdubio q̃ curiali nupsit iminui ab huiusmodi quarte datione seruanda cum per maritum eius quantuz ad ipsius personam curie sit satisfactum. Et hoc obseruari nõ solũ si vltio elogioꝝ dito testatoꝝ curialis decesserit. sed etiam si intestato suum diem obierit. Sed si quid minus quarta pars fuerit vel minime derelictum hoc modis omnibus filio curiali vel filie que nupta ẽ eiusdez ciuitatis decurioni ex substãtia patris curialis modis omnibus vel deputari vel adipleri nullo obstaculo curie opponẽdo si secundũ predictam legez filius nepos pronepos pater auus proauus curiali morienti fuerint derelicti qui nexibus curialibus ex quacũq̃z vel dignitate vel occasione fuerit absoluti in hoc eteniz theodosiane legi apertissime volumꝰ esse derogatum. Et generaliter diffinimus ex omni causa neqz masculos liberos neqz filias copulatas matrimonio curialis minus quarta parentis substantie habere vel non extantibus filijs vel filiabus sed alijs heredibus ipsam curiam secundum anteriozes leges quarte curialis morientis habetur solatium.

De imponẽda lucratiua descriptione. Rubrica.

Expera.theo.au.

Descriptionis onere siliquarũ quatuoꝝ quas ex lucratiuis iugationibus tantuz nõ humanis vel animalium censibus neqz mobilibꝰ rebus iubemꝰ indici. z si curiales nõ sint maiores ac posteriozes liberamꝰ vt si pater auus. proauus filio nepoti pronepoti vel filie nepti pronepti ue.nec interest nupte sit curialibꝰ nec ne postrema volũtate.vel inter viuos etiam donatione quicq̃z de suis operibus largiatur memorate descriptionis cesset indicio eque ex diuerso.vt si posteriozes ad maiozes predicta sibi cõsanguinitate deuictos prefatis titulis suas cõferant facultates nullius accessione grauaminis huiusmodi liberalitas oneretur. in tam enim necessarijs sibi coniunctisq̃z personis sub liberalitatis appellatione debituz naturale persoluitur cuius auctoritatem iuris pariter sancimus valere etiam si ab intestato succedant pfiniti sibi generis ordine sociati.

a Vel filiabus.vz talibus que sunt nupte curiali.

b Sed alijs qui non sunt curiales.alis secus vt.ũ.l. pri. in fi.

c Pica de imponenda lucra descrip.alis lucratiuis .i.rebus translatis. t. lucratiuo qlis lucratiuoꝝ z similr exponit.z dic dziam inter hunc z superiozez ti. qz in superiori ti.quarta rei totius datur curie quatuor solidi tm . itez illa quarta de oibꝰ rebus.vt.ũ.ti.i.l.ij. hic .iij. solidi de imobilibus tm vt in prin.huius. Item ibi de ti. uccessiõis tm hic ó quolibz etiã inter viuos p que appareꝫ qp qñqz vtraqz ꝺscriptio concurrit.s.qñ succedit curiali ab extraneo.

d Descriptionis.i. impositiõis.descriptiõe.i. pstatõe.iij.siliquaꝝ.

e Siliquaꝝ.i.solidoꝝ.qp dic vt.ũ.de epi. z cle.aut. fz hodie.

f Jugationibus .i. possessionibus imobilibus.vel qz ad iugera metiunt.vel qz iugo arantur.z dic Fz. M. qꝺ ondescriptionis siliquaꝝ est qp imponitur qñ curialis rem imobilẽ lucratiuo ti. tradidit. vel reliquerit alicui que sit eiusdez ordinis in eadez ciuitate z imponit ipsi possessori lucrãti.vt.j.§.res vo

g Humanis.i.oibus. [z cẽ. liberis.s.vel seruis.z qõ subijcit vel pro idest.

h Animalium.s.rõnalium. nam cetera indubitãter aialia inter mobilia de quibus subijcit continent. vt. ff. de verbo.sig.l.mouentium.

i Maiozes.i.superioꝝ linea z inferioꝝ lucrans in infinitũ vt hic subijcit. lz proprie vltra trinepotẽ z triauum cõprebendant.vt.ff. de gradi. l.iurisco.§.parẽtes.sed videtur vt curialis nõ debere excusari.vt.ũ.ti.i.l.i. z.ij.§. ad filioz.in prin. vl hoc corrigit vel illud i alia descriptione.i. quarte hic siliquarũ vt in rubrica modo notaui. z sic est vna differentia inter hunc ti.z illum.

k Nec interest.imo.vt.ũ.t. i.l.ij.§. qp si post res. sed illõ in quarta istud in siliquis vt modo proxi. dixi.alij qp hoc corrigat.

l Maiozes .s. existentes in superiori linea.

m Coniunctis .i. diuersis modis coniũctos puta ex pte patris vel mris.

n Debitum naturale.nõ sicũ.de codicil.l.fi.§.i.z.ff.pro socio.l.z qz.z.ũ. de cura.fu. l.fi.§.finaũt perpetuis.z.ff. de bo.dã.l.cum ratio.z ad.l. fal.pater.in auth.de bered.z fal.§.i.z.j.prox. z in auth.de trien.z se.§.i.

o Cuius iure.s. buñ legis.

p Deferũtur.s.ab intestato

q Curiale qp datur ti.lucratiuo. z nota onus imponi lucrati.vt.z.j.§.res vo.

r Extraneos. dicitur qñqz extraneus quilibet preter eum qui habet in potestate.vt dixi.ũ.de rei vxo.act.l. vna.§.extraneum.z inst.de here.qua.z diffi.§.sui.qñqz ille qui nullomõ est cognatus.vt in auth.de here.z fal.§.inordinatum.z.C.de iure do.l.fi.in prin.qñqz omnes pter superiorem z inferiorem lineam.vt hic z.ũ. pri.§.

s Immutari.iter z excipe loca venerabilia.vt.ũ.de sacrosan.eccle.l.penul.que etiam est contra.

t Lucratiuas. hereditat' ꝫ z onera q̄ secus est in legato vt.ff.man.si hereditate
v Inter viuos. et si aliquid in cordē gerā mihi fieri. vt.ff.de condi.ob tur.cau. l.iij.§.q̄q̄. x Sarcinam.i.onus prestandis. iiij. siliquis
y Donauit.añ nup.q̄ fit.q̄ hodie ante z post dō pp nup.z.C.de dona.añ nup. l.si.nō aūt dicit ō spōsalitia.q̄ illa est lucratiua.z q̄ ppter nup.dicaī ꝓbaī statiz cū de dote dicat.
z Ad lucrum. ex pacto vel ex.l.q̄ aliquid mulier cōmittat de bis que st.§.de repu. l.consensu.
a Difficultatib⁹.sic.ff.soluma.l.si cum dote.§.sinaūt.i seuissimo.z.ff. de iure do.sis.§.ibi. Itē facit.ff. de act. z obli.ex ꝓmissione.z de exceptiōe do.l.apud.§. sed si mulier.z.ff.qui.mo.pig.vel hypo.so.sicut.§.si debitor.z ff.si quid in frau. pa.l.i.§. si libertus.
b Ponderibus.i.iiij.siliq̄z Causis.s̄.hac lege.
c Transferetur. si nō est solutū q̄si si ꝓmitteī rem sicut onus hypothece p̄teriti tributi.vt.ff. de publica.l. imperatores.acc.
d Imputet nam tunc nō alia sed a se nō ōcipiī. vt.ff. de rei ven.l.nā si.z.ff.q̄ fal. tu.auct.l.i.§.fi. nemo.n. z̄c. vt.ff.de re.iur.l.nemo videī fra.ff.de ac.emp.l.i. in fi. Item facit ſm py.in auī.de monachis.§.siquis aūt.z.s̄. de epi.aud.l.si legib⁹.z cōia vtriusq̄ iudi.l.si frater.z.ff. ō libera.cā.l.i.imo z.s̄.ō ac. emp.l.si minor.z.s̄.de euic. si fundū.z.ff.ō ꝺdi.siñ cā.l.f.
e Consequaī.a venditore.
f Sarcinā.i.onus.acc.
g Primordiuz tituli.ex origine nāq̄ cuiuslibz p̄ctus z cause quid sit statuendū distinguiī.vt z.ff.man.l.si procuratori.n.in prin.z.ff.ōpositi.l.i. §. si puus deposuit.z ad mace.l.si tñ nempe origo potius obligationis q̄ titulus inspiciī.vt.s̄.ad mace.l. iij.z.ff.de do.l.g id q̄ in pn. z de priui.actionis. l.iij. ſm py. Item facit.s̄. si cer.pet. l.si ex precio.z.ff.de fal.l.de eo.z.s̄.de interdic. ma.l.iij.
b Peruenerit. de nouo aliquo p̄ctu.z ita rōne p̄cedentis p̄ctus nō erit indicenda inscriptio tñ si ipe alienaret suabiī q̄.s̄.idem si aliq̄s fuerat sua z alienauit titu.non lucrativo.tandē per plures manus ad eundē decurionē vel ad alium reddit.nā si alienet titu.lucrativo subiacebit oneri descriptionis.z facit in aut de eccle.titu.§.interdicim⁹ colla.ix.
Rica. De prebendo salario.melius dixisset de nō prebēdo.vt p̄z.ī.vel q̄ p̄ i statur cōsentiente principe.
k Nullus spāliter.nō ergo gñale ꝓcessio sufficit sic.ff.ō pecu.l. q̄ tulero.§. alia. l Consecutus.z nisi ob liberalē artem vl medicinā.vt.ff.de decre.l.ab or.fa.l.ambitiosa.z facit.ī.vt armor vsus inscio principe.l.i.
m Si curialis relicta ciuitate rus habitare Rica.
n Curiales fisco nō ciuitati.z hoc aūt est verum nisi publica necessitas exegerit.vt.s̄.de decu.l.curiales vltra. Itē ſm py.nisi rō incolatus aliud suadet q̄ casu fuabiī q̄ est.ī.ti.i.l.fi. z facit.s̄.de decu.l.qdā.z.ff.de decu.l.i. z ō vacā. mu.l.ij.§.pe.z.s̄.de edi.priua.l.sigs pos.z de aduo.di. iudi.l.ij.
o Demōstrauerit.z ita notari possit h̄ q̄ impiū est relinquere ꝓpam p̄iam.
p Rica. De municipib⁹ z originarijs.municeps gen⁹ originari⁹ spēs. fic s̄.de flui.z aqua.nam aliq̄d spāle est in eo qui princeps. origini est g̃ municeps ꝓpe qui subijcit munera siue ibi natus siue nō.sed hodie ēt qui nō subeūt. vt.ff. ad muni.l.i.z dī originari⁹ ab origie p̄is nō sua.vt.ī.e.filios.z.ff.e.assumptio.§. i.vel ſm azo.sua ēt.vt.ī.eo.origine.
q Cum te biliū.nomē ciuitatis de qua ꝓponēs qōnez dicit se fuisse natum
r Incolā.hoc est q̄ aliūde illuc sunt cā ꝓpetuo habitandi.vt.ī.ti.i.l.ciues.
s Bericos.i.aliā ciuitatē t Muneribz.necnō mūicipali iurisditiōi parere.vt.ff.eo.incola.vel dic vt notaui.ī.ti.i.l.ciues.Sz qd si vtra q̄ ciuitas munera sim l imponat.ꝛ ß.potior est origis cā.vt.ff.e.l.libert⁹.§.ij. z facit.ī.ti.i.ꝑuil.

sert:z si postea lucri titulo i donatuz alicuius ceciderit tarcinam memorate descriptionis effugiet: nulla enim in huiusmodi causis confusionis intercedit occasio:sed ad primordium tituli posteriorq̄z formetur euentus nisi forte res decurionis que ad eum cuiuslibet matrimonij iure peruenerint ad alterum fuerit postrema eius voluntate: vel ab intestato: vel inter viuos donatione translata:tunc enīz quia semel in persona recidit principalis veterum titulorum nequaq̄z ratione prospecta conditionē:z onus merebiī lucrative.

De prebendo salario.

Imperator.

Nulli salarium tribuatur ex iuribus reipublice:nisi ei qui iubentibus nobis specialiter fuerit consecutus.

Si curialis relicta ciuitate rus habitare maluerit.

Imperator aug.

Curiales omnes iubemus interminatione moneri ne per ciuitates fugiant:aut deserant rus habitādi causa fundum quem ciuitati pretulerit scientes fisco esse soluendum eo q̄z iure esse carituros cuius causa impios se patriam vitando demonstrauerint.

De mūicipib⁹ z originarijs. Rubr.

Imperator.

Cum te biblium origine incolaz autem apud bericios esse proponis merito aut vtrasq̄z ciuitates mūeribus fungi compelleris.

Impa.gor.au.

Si vt proponis ea que ex causa fideicommissi te manumiserit ab ea libertatem iustam fuerit consecuta que originem ex prouincia equitaria ducebat tu quoscq̄z eius conditionis eiusq̄z ciuitatis ius obtines: vnde que te manumisit fuit.eorum enīz

Si vt ꝓponis. titius fecit aretusam libtā scie beredē z rogauit ō manumittendo suū suū vt hic puus manumissus segī domiciliuz aretuse qō ē idez q̄ scie nō āt ticij.vt.ff. eo.filij.
r Prestiterit.q̄ eorum sunt liberi non testator(.vt insti. de singulis reb⁹ p fidei com.re.§.pe.idez di cas de eo cui directa in testō fuit relicta libertas in cāu illo vbi ñ testator(sit libertus.sz altius q.s.petit bona sibi adisci. vt insti.ō eo cui li. cā bōa adiciuntī.§.i. z hēsidē.ff.e.l.libert⁹ §.ex cā.Sed quid si heres nō māumisit sed p decretū ptoris abūte herede datuz ad libertatē puenit(ß. siquidē ex rubriano sena.con.h̄ ē factū. q̄ ortin⁹ cuius libert⁹ testator(non hēdis sequiī origine. vt.ff. de fideicō li.l.cū vero.§. subue tū.si aūt ex dānasiāo ad libertatē puenerit ꝓ perinde hētur acsi vt oporteret manumissus eēt q̄ essz heres infans vel furiosus vel similis heredis est libert⁹.z iō eius domiciliū segī ff. de fideicō. li.l.nec infantes.z facit.ī.ti. i.ciues.z facit.ff.eo. eius.z.l.de iur.§.libertos.z.l.assumptio.§.fi.
y Rogauerint.q̄ si manumiserunt.

Filios patris. vbi .s. fuit natus. vt hic.z ff.e. assumptio .§.i.

adeo q̄ si auus fuit aliūde no sequiī eū nepos.als oz nos q̄rere vbi adā natus fuit q̄ dicīt ager esse damascen⁹.z nō q̄ dī quis nasci ciuitate qui in territorio nasciī.vt.ff.e.qui ex vico. Item dic filios legitios z adoptinos durāte adoptiōe.nā vulgo q̄siti mrem sequūtur.vt.e.l.ei⁹ qui victuz z.l.ordiné.§.fi.z.l.si is.z.ff.de sta.bo.l.cū legitie. Itē nō originé nō dici domiciliū p̄is.marīe si filiꝰ alibi habet.vt.ff.e.l.liber(.§.p̄is.z.l.assūptō
a Non in mrna.z si ibi nati.dic nō sequunī vt mrnaz sz vt ꝓpā (§.filiꝰ originé vt.ī.l.pxi.z.ff.e.assūptio i pn. Itē h̄ fallit.ī.ō muri.l.bi.z ō agri. z manci.l.ex ingenuo.z.s̄.de decu.l.nati. Itē z q̄ puilegiū hz origo mna.vt.ff.e.l.i.z facit.ff.de decu.l.exēplo.z.ī.de tab.l.fi. Itē quid ō nāli legitimato p pncipē(ß.q̄ in adoptiuo vt sequaī pxem.vt.C.de adop. l.in adopt.z.ff.e.ordine.§.fi. b Domicilijs.z nisi in pdict(casib⁹.hoc ergo casu duob⁹ locis tenebiī.vt.ī.e.l.fi.
c Origine.vt z.ff.e.l.assumptio.i prin.h̄ aūt fallit pp mrimoniū.vt.ī. de mul.in quo lo.l.i.z.ff.ad muni.l.fi.§.itē rescripserūt. Itē q̄ñ fit senator q̄ ad qd.vt.ff.e.l.filij.§.senator.z .l.municeps.qd in pna forte secus.ar.s̄.l.px.sz certe illud ad matrē excipit q̄ nō pnaz vt ibi dixi. Itē incolatui pōt bñ renūciari.vt.ff.e.incola.dūmodo re z facto non vbis tū.vt.ff.e.domiciliū.z facit.ff.de pac.l.ius agnationis.z.ff.ō reg.

De prebendo salario
pi ouilis z victu ministr zuo zc
De multiplicib z originarijs
De malis z vbi quis domicilij qd zc

iur.l.iura.z.j.l.pri.sz fm.p.ppam originē vocat pīnam. nā pp suaz origine ppam nō ꝺbitur domiciliū fm eū qꝫ nō placet vt.s.l.i.

d Si quis originē.ppam.vt z.s.l.pri. e Duaz.qd aūt si vtraqꝫ ciuitas simul vocet' ℞.vt dixi.s.l.i. Itē fallit hoc fm py. si publica necessitas.vt.s.de decu.l.curiales vltra. Itez nō qꝫ in duob⁹ locis habet domiciliuz.sic ff.e.siquis a plurib⁹ z.l. siquis instructus z.ff.de iterdi.z rele. l.relegatorū. §. dubitatū.z.ff.de mu.z bo.l. z qui originez. in prin. Itē qꝫ ét vilem terram ppām nō pōt qs deserere. ad qō.s. de obligationib⁹ fallaciter.

f Rica. Ꝺe incolis z vbi zc.superiori ti. ō originarijs.i.de bis qui ꝺbunt municipatū origine pncipalr dixit vt p oēs leges illius ti.pz nunc gñaliter ꝗliter isto l' alijs mōis. z dic qd fit icola.vt.j.e.ciues.

g Ꝺn tibi. suscepisti.vt animo pmo incolatui tenearis cui renūciasti. vt z.s.ti.i.l.origie.si āt esset vocat⁹ añ translationē.secus vt b z ff.ad muni.l.incola. z.l. de mu. z bo.l.q originez.§. q ad munera.z de iur.imu.l. semp.§.hui⁹ circa.z ff. de iudi. z sigs postea.z.ff.de iur.omiu.l.cū q̄dā.quid aūt si dicat se trāstulisse z ciuitas q̄ reuocat dic ꝺ;' ℞. cognoscit pses qppe citati re uocāti vt .ff. ad mu.

h de iure in prin. Ecipi credunt'.s.ex eo qꝫ ibi stetit.vt hic z.ff.de in iur. l.lex cor̄ne. §.si tñ.z.j.l.pri.sed qꝫ ibiꝺxit seu deliquit bēre p̄sumit' domiciliū. vt.j. in fi.legis. i Constituerūt. qꝫ presumit' ex transcursiōe decēnij. vt ff.de vsu.cū de in rem verso.z.s.de pe.bere.si filius fm py.z hoc maxie si emat ibi domū vel possessionē.idē si ꝺducat.ar.ff. de iniurijs.l.ex cor. §.domū.quid āt si iuit ad domū l⁹ decēnio;' ℞.aut iuit vt cū denarijs rediret aut vt de suo recessu disponeret.ar.ff.de cap.nibil. Item nō hic a liquid ex tpe factū.vel nō factū p̄sumi.sicut.d.l.cū de in rem verso.z.l.si filius.z in aut'.de resti.z ea que pa.§.fi.z.j.de fun.pa.l.fi. Item quid de alio qui stat p.x.annos nō cā studij.;' ℞.idē vt p̄sumat' domiciliū aio cōstitutū.secus si minori tpe.vt.j.l.prox. k Cōmeat.ét plusqꝫ decennū nō interpollatiz.vt.ff.de serui.l.fuitutes. Itē nō aio ibi mancdi. vt d.l.nibil. l Ratiōib⁹.qꝫ ptingit multr modis. vt.j.e.l.ciues.

m Mendatiū.asserit.n. te ibi nō bēre domiciliū z tñ bes.ad qō ē.ff.e. l.assumptio.z sic verbis nec fit nec definit bēre domiciliū. vt.ff.e.l. domiciliū.z nō.s.ti.i.l.origine.

n Est vez.in t̄itorio qd sit' ꝺic vt.ff.de v̄.si.l. pupillus.§. territoriū. Incolas.qui nō sunt incole.sz velut stātes in t̄itorio q̄si nō sint icole. nisi qui stāt in ciuitate sz q̄sdā qꝫ nō placet.vt.ff.de v̄bo. si.pupillus.§.incola.sz ꝺic qꝫ bic cōmorant nō vt ibi bēnt domiciliū.vt z.ff.e. si libert⁹.§.p⁹ liminiū. z.l.scire. secus si aio ibi standi vero vel p̄sumpto decēnio qz tūc ē icola z cogit'.vt.j.l.pr.z.s.l.pr.sola.n.bitatio nō fac' sic nec dom⁹ut.j.l.pr.nō. p Ad coeūda.al' subeūda mūera.l.psonalia

q Qz nz. memorat'.qñ.l.si esset' cogēmini.vt.j.l.ciues {vt.j.l.pr. Ob solā.l.nō p̄uile. ciuitati ꝺato.aut larib⁹ñ translat'.vt.ff.e.l.libert⁹.§.sola rō.z.§.sola.z.j.l.pr. z.l.ciues.

r Voluntate.supple vel alijs cōib⁹ modis. vt.j.e.l.ciues.q.d.nō sola possessio.vt.s.neqꝫ. Itē nō sola habitatio vt. s.e. est vez nō ongo mr̄na.vt.s.ti.i.l.filios.simile tñ.s.de iur.om.iu.l.ij.

s Ciuilia.psonalia.al's secus.vt.s.l.cū neqꝫ.z.fac.s.de testa.si ñ spāli. z.ff.e.li

z Im p̄ia defixisti.qꝫ fit vt.ff.e.l.domiciliū.z fieri pōt. {bertus.§.sola. vt.s.ti.i.l.i. in fi. z.ff. e.non vtiqꝫ.z ō mu.z bo.l.iij.i p̄n.

Decipsi' qui studiorum causa aliquo loco morantur domicilium ibi habere creduntur.nisi decem annis transactis eo loco secundus sibi constituerunt' secundum epistolam diui adriani.nec pater qui propter filium studentem frequentius ad eum commeat': sed si alijs rationibus' domicilium in splendidissima ciuitate laudiciorum habere probatus fuerit mendatium" quo minus munerib⁹ fungaris non proderit.

Operator dya.

Est verum eos in territorio" alicuius ciuitatis commorantes velut incolas" ad subeunda" munera vel ad capiēdos honores nō astrigi.

Operator.a.

Cum neqꝫ originales neqꝫ incolas vos esse memōatis⁹ ob sola' domū vel possessionē lz de substātia decurionis' aquisita est causa publici viri auctoritas muneribus' subiugari vos non iunet. Bem.a.mar.

Priuilegio" speciali ciuitatis nō interueniēte tñ origis rōne ac domicilij volūtate' ad mūera ciuilia' quēcūqꝫ vocari certissimū ē. Bē au.

Si in p̄ria' vxoris tue vel q̄lz alia domiciliū defixisti icolatus iur' te vltro ciusdez ciuitatis muneribus obligasti. Bem au.

Ques' qdem origo manumisso alectio⁹ vel adoptio incolas ve

e Ques.ꝺic qꝫ municeps est gen⁹ ciuis z incola sī spēs vt colligī. ff.e.ad mu. l.i.z hic fit ciuis origine.s.p ppa vel p̄na.vt.s.ti.i.l.filios. z.l.origine suo. Itez manumissione.s.de se vl' de patre suo facta.vt.s.e.l.assumptō §.pe. z.l.filij. in prin. z.l.de iur. §. libertos. z si a pluribꝰ manumittī oiuz originez sequī.vt.ff.e. siqs a plibus.

b Alectio.i. dilatio honor{ in aliqua ciuitate.vt.j.l.pr. vñ alecti.i.electi.vt.ff.ō iur. imu.l.pe.in fi.qd ergo de rufino guasco ptāte tonomēse ℞.py.idē.vel ꝺic alectio.s.ō milite electio vbi stipendia meretur. vt.ff.e. inuniceps §.fi. Itez adoptiōe .s.qꝫdiu durat.vt.ff.ad muni.l.ordie §.fi. Incola vero ꝺicī.i.val de colēs z venerās p̄uinciā i quā se ptulit. vtpote cū pp eā aliā r̄ligt vt tñ.s.vtrobiqꝫ bēat z equaliter domiciliuz. vt. ff.e.l.liberto.z.l.assumptio.§.iur.z fit incola ēt si in territorio se conferat. vt. ff. de v̄bo.sig.pupill⁹. §.incola z nō qꝫ incola fit solo aio z facto ei⁹ qui acquirit domicilū at ciuis fit vel alī'us fcō tñ vel suo z alī'us.vt in p̄dictis exemplis. in p̄n.hui⁹.l. ēt fm hoc rōne p̄ie cōis fit ciuis nō incola.vt.ff.ad mu. Roma sed i muliere vñ ō qz icola fit vt.ff.ad mn.l.fi.§.ij. z domiciliū ꝺicitur sortiri.vt j.l.fi.z tñ ex alī'o ēt facto pēdet mr̄imoniū.sed ip̄rope ꝺicī ibi icola.naz ciuis fit Suut aūt multi modi quib⁹ nec ciuis nec incola fit z tñ ibi ꝓuenīt rōne p̄ctus. Item ordinis clericat⁹ z rōne possessionis.vt nō.ff.de iudi.bē's abīs.§.i. sed quid siquis est ciuis vel incola duobus locis. vel altero ciuis z altero incola.z ab vtroqꝫ vocat' ad munera;' ℞.qui prior vocat ad munera p̄fertur.vt.ff.de iudi.q prior.quid si simul;' ℞.si ad origi.terram illa p̄fertur.vt.ff.ō iudi.qui prior.z.ff. e. libertus .§.p̄scriptio. al's forte nuicem se impedient donec ꝓueniant.vt.ff.de le.i.huinsmodi.§.fi.z de vsur.l.quotiēs duob⁹. vel sortiri eos oportebit.ar.s.cō munia de le.l.fi.z de iudi.sed cū ambo. vel gratificationi est locus. vt.ff.de religio. sum z fu.l.fi.z de le.i.siquis suum. §.si inter.z.ff.de condi.inde plane.s. vt electus eligat. vel defertur nobiliori vel maiori ciuitati.vt ar.in aut'.de ber.z fal. §.siquis aūt non.z in aut'.de defen.ciui.§.interim.z.ff.de fi.instru.l.fi.z.C.ō natura.li.l.siquis. vel qꝫ est verius ei est su⁹ qui min⁹ mun⁹ iponit ar.s. qui bo.ce. pos.l.fi.z.ff.de pac.maiorē.item quo ad quid est ciuis vel incola;' ℞.vt nō.ff.e. l.assumptio.§. filius.

c Larem.i.aium habitādi perpetuo z habitet.nam facto opus est.vt.ff.e.domiciliū.z boc ēt si nō habeat ibi maiorem ptem rez.

d Summam.i.maximā.z ꝺicī summa si nō bēat alibi plus.vt.ff.e.l.assumptio §.iure.sic ergo sufficit altez istoz.s.vel larem ꝓstituere.vel summā rez bēre. vt s.vbi sena.vel cla.l.ij.z facit.ff.de iudi.sed z si suscep.§.si ea res. z.j.de bis qui spon.mu.l.iij.in fi.z de v̄bo.sig.l.lege.

e Aduocet.s.eū.naz si aliquid est qꝫ faciat eū recedere.aut aio redeundi. z ꝺicī pegrinatio.vt hic.aut nō z tunc est sine domicilio.vt.ff.e.l.siquis instructus.

f Senatores. vrbe Romana veteri vel noua.

g Videntur.z habent.sed z primum retinent quo ad honores nō munera.vt.ff.sena.l.pe.z.ff.eo.municeps.z nō domicilium in ciuitate ratiōe dignitatis.vt.s.l.prori.sed ratione cōmuni patrie non est ciuis.vt.ff.eo.

Roma.sed quo ad boc possit ibi ꝓueniri fm.l.

b Mulieres.erigimus. corruscat enim zc. sed z mater per filium si filius vult z nurus per socerum.sed non soror per fratrem.nec filia radijs patris. vt in aut'.de consu.§.si vero. z.j. de dignitatibus.l.mulieres.z.ff. de sena.l. femine.

i Statuim⁹.vt.ff.de iudi.l.exigere.z.ff.ad muni.fi.l.ij.z fi.§.ij.z.l.de iure.§.fi.

k Priuate. vt ꝛ dictis. ll. ꝛ in auc. de nup. §. nō tñ colla. iiij.
l Putamus. referas ad primā ptem. vel dic ad fin. nā sequit̄ scōi nō primi viri ad qō̄ est q nō. s. ti. i. l. origine. Itē facit. s. de nup. cū te.
m Rica De honorib⁹ ⁊c̄. q ꝛōe originis ⁊ domicilij deferunt̄ honores ⁊ munera de his dicit vt nō ꝓtinuentur. ſ nec ꝓpetuo excuſet̄. ⁊ iō ſubijcit de intuall'.

n Sicut honores. honor est admiſtratio reipu. cū gradu dignitatis. q al' est cū ſumptu. al's ſine ſumptu. vt. ff. de mu. ⁊ ho. ⁊ hic logt̄ de vtraq; in prin. l. qd aūt si ſponte vellet ꝓtinuare? R. ñ pōt nisi cū est inopia. tūc. n. pōt ⁊ cogi. vt. ff. de mun. ⁊ ho. l. honor. §. pe. ⁊ fi. ⁊ in. l. iul. de ambi. incidit. vt. s. ad l. iul. de ambi. l. i. a predic. ex cipe decurionatum. q quis honor sit ab alijs nō pſtat va cationē vt. ff. de vaca. mu. l. ad decurionatū. Itē q ō mu ne. ſubijcit de mixto dicit. item ⁊ ō mere pſonali. ⁊ dic qd sit vt. ff. ō. mu. ⁊ ho. l. ho nor. §. i. ſed de pīmōiali me re dicit. nam ibi continue ſu beūtur excuſatōne oī ceſſan te. vt. s. ti. i. per totū. item ⁊ de illo munere q ꝓncipaliter reſpicit publicā vtilitatez de quo hēs exempla. ff. de mu. ⁊ hono. l. i. ⁊ l. fi. in prin. ſi āt ꝓuatā prīcipaliter vt tutela vel cura. tūc nec ipſa ab alijs vt. j. de excu. mu. l. iij. ⁊ nec a lia ab illis nisi i caſu rſq; ad annū. vt inſti. de excu. tu. §. item qui reipu. item alio. vt j. e. ti. §. tutelā. in fine.

o Decuriones. ex quib⁹ eli gunt̄ ad honores. vt. ff. de decu. l. honores. §. is qui. ⁊ ad' mixta mūera. vt. s. ō ōcu. l. ad ſubeunda. ſed qūo erāt ſimul in honore decurionat⁹ cū hoc ipm hic ꝓhibet? R. ſine ſumptu est decurionat⁹ nisi ad aliud munus vel ho norem voceť. vel meli⁹ ſpā le est in decurionatu. vt. s. dixi. Accur.

p Continuari. continuatio dicit̄ qñ idē denuo vocatur. itez qñ pater poſt filiuz. item qñ eō̄. item multomagis si ſemel reuoceť. ⁊ sic fili⁹ per pīez ⁊ eō̄ vt hic q ē si est in prāte nō al's. vt. j. de filijs ⁊ qñ. ad. l. iij. item non ſuper per fratrez. vt. j. l. fi. nisi eſſet in poteſtate eiuſdem. vt hic q in vna domo ſunt. vt. ff. de mu. ⁊ ho. l. iij. §. fi duo q Tempora que ſunt. j. l. pr.

r Non alijs. ēt filio per patrem. vel eō̄ non ꝓdest quo ad interualla nisi eſſz ho nor cū ſumptu vel munus mixtū q; tunc ēt ad interualla ꝓdest vnus alteri. vt. ff. de legatio. filio. ſic ergo in cōtinuatiōe non diſtinguitur. ſic cū ſumptu munus vel honor vel non. vel in ſe ipſo vel in patre ⁊ filio. in prin. l. ſed ⁊ iteruallo. dic q; aut de ſeipſo ad ipm ⁊ tunc idem vt nō diſtinguit̄. an filio per patrem. vel eō̄. ⁊ tunc diſtinguit̄ vt ēt cū ſumptu vel ſine vt dictum est. ſed ꝑ. dicit ēt in ꝓtinuatōe que fit inter patrem ⁊ filiū diſtinguit̄ ſit cū ſumptu vel ſine per. l. p̄dictā filio.

s Munera. idem si de munere ad honorem. vel eō̄ ad qō̄. s. de decur. l. quidaz. ⁊ ff. de vaca. mu. l. eoz. §. i.

t Aſtrinxeris. tacite. vt. ff. de mu. ⁊ hono. l. ij. in prin. idem si exp̄ſſe.

v Onera. ſ. decurionatus. ſ. interim dū est infans quinimo etiam duz est minor xxv. an. cum interim non poſſit esſe decurio. vt. ff. ad mu. l. lutius. §. pro infāte. ⁊ ff. de mune. ⁊ hono. l. rempu. ij. R.

x Voluntatem tacitam vel expreſſam vt hic at ⁊ hoc vt infans sit decurio man dari non poteſt. Accur.

y AB honoribus. idē ō munere ad mun⁹. vt. ff. ō mu. ⁊ hono. l. naviculariſ. ⁊ facit pro hoc q excipit q est munus vt. ff. de mu. ⁊ hono. l. fi. §. legati.

z Quinquēnij. preterēp si ad decurionatū vocetur. vt nō. s. l. pri. Itē hoc nisi in ſubſidium. vt nō. j. l. pr.

a Legatione. remota non pria. vt. ff. de le. filio. ⁊ l. filius. ⁊ l. paulus. rñdit. in prin. ⁊ §. imperator. itē facit. ff. ad mu. libert⁹. §. reſcrip. ⁊ l. divus.

b Interualla. que ſunt. s. l. pri.

c Unius. vel quaſi vnius. vt. nō. s. l. pri.

d Fratribus. licet decurionibus. ad quod. s. de decur. l. licet. ⁊ dic q; vel erant emancipati vel pater mortuus. vt nō. s. l. i. ſed de ſocijs oīum bonoꝝ? videtur dem fin p̄. q; ipi fratres dicunt̄. vt. ff. pro ſocio verum. ſed ꝑ videť q onus est cōmune. q non sit in fratribus vt. ff. pro ſocio. cū duobus. §. pompo. ⁊ l. i. ſi frēs. §. idem pompo. Item ar. ō. s. de diuer. reſcrip. l. i.

e Sane. ꝓstrue ſane preſes ꝓuincie ne interiz ⁊c̄. ⁊ hoc dico miſſis. i. vo catis. qui nec ⁊c̄. vel miſſis ad munus q; in idem recidit. ad. qō̄. j. ti. iij. l. iij. ⁊. s. de decur. l. quis tam. ⁊. ff. de le. ſciendū. §. pe.

f Rica. De mu neribus patrimoni ozum. de perſonali bus dixit i ſupiori ti. nunc de patrimonia li. ⁊ dic munus trib⁹ modis. vno donum ſecūdo onus ⁊ sic vt hoc ti. iij. officium. ⁊ sic. s. ti. i. vt. ff. ō vb. ſig. munus trib⁹ mo dis. ⁊ l. inter donuz. ⁊ l. munus ꝓprie. ⁊ l. pupillus. §. mun⁹. Item diſtingue. q; munus aliud pſona le aliud patrimonia le ⁊ aliud mixtuz p ſonale cū ſolicitudie pſone. patrimonia le diſpendio rez mi xtuz ex vtroq; pdit q; dic exēpla. ff. e. l. i. ⁊ l. fi. i prin. ⁊. §. pa trimonioꝝ. ⁊. §. mi xta. pſonalia al's reſpiciunt publicā vti litatez principaliť vt legatio ad cenſus. al' ad priuatā principa liter vt tutela. itē pa trimoniale aliud in dicitur perſonis pro reb⁹ ⁊ hoc tñ ciuili bus ⁊ icolis. al's ipiſ poſſeſſionibus. ⁊ ſ etiam alienigenis q modo aliquid ħ poſ ſideant. vt. ff. eo. l. re ſcripto. §. fi. ⁊. s. de anno. ⁊ tribu. l. ij. ⁊ j. e. l. ij.

g Quilia oia pīmonialia pſonalia ⁊ mixta ciuilia ſunt. vt. ff. de mune. ⁊ hono. l. fi. §. pe. ⁊ sic hec ler de omnibus dicit. nam in pſonalib⁹ est ordo pro modo fortunaꝝ. idest ꝓut fortuna reddit aliquē diuitem. vel ꝓuiduz. vt. s. de decu. l. ad ſubeunda. ⁊. ff. de decu. l. honores. ⁊. ff. eo. honor. §. de honoribus. ⁊ de albo ſcribē. l. i. item de mixtis. vt. ff. e. l. iij. §. preſes. ⁊. d. l. honores. idez de mero pa trimoniali vt per ordinem i. deſt non vni tñ vt alius leuetur. item ſm fa cultates. j. ti. i. l. fi.

h Onera indicūtur. que olim extraordinaria hodie ordinaria ſunt. vt. s. de ſuperindicto. l. i.

i Non ab omnibus. etiam alienigenis dūmodo aliquid poſſideant ibi vt nō. in R. ⁊ facit. s. de vecti. omnium. ⁊. j. l. pr. ⁊. l. neqz. ⁊. l. profeſ ſio. ⁊. l. etiam. ⁊. l. pīmonioꝝ. ⁊. l. fi.

k Qui immunitatem. nō generaliter immunitate ꝓceſſa pſonalia mu nera remitti. vt. j. de excu. mu. per totū. ⁊. ff. de iniu. imu. per totū ⁊ de vaca. mu. ſed non patrimonialia vt hic que duob⁹ modis re laxant̄ur. primo ſpeciali conceſſione patrimonialium vel alicuius patri monialis vt. ff. de va. mu. l. ſunt imunes. ⁊. j. de his qui apri. va. l. i. vel. l. ſcripta. vt magiſtri liberaliū artium. doctores legū. gramatici oratores. medici. ⁊ philoſophi. quibus remittitur munus hoſpitis recipiendi. vt ff. e. l. fi. §. fi. ⁊. j. de profeſ. ⁊ medi. medicos. item militibus ⁊ veteranis capitis preſtatio remiſſa est. vt. ff. e. l. fi. §. pe. item vereranis conceditur ne fiant tributoꝝ exactores. vt. ff. de priuile. vetera. l. fi. idem q; in alijs que nō patrimonijs indicunt̄. vt. ff. de vaca. mu. l. bis munerib⁹. idez cle rici. vt. s. de epi. ⁊ cle. l. i. item mulieres nō ſubeunt corporalia munera ſz ſint pīmonialia q; mixta. q; dicas ſz p̄. ſ. admiſtranda ſicut nec mino res. vt. ff. e. l. ad rem. ⁊ adde diſtinctionem quā feci ſuper R. j. de excu. mu. l Hoſpites. qō̄ est patrimoniale. ⁊ vt. ff. e. l. iij. §. mū nus. Item facit. ff. e. reſcripto §. fi.

m Non videtur rōnem. i. nō vī lex eſſe ꝓria rōni.

n Decreuit. cū forte pretenderet aliquis excuſationē perſonaliuz. ſed certē imo male decreuit. q; est pſonal e. vt. ff. e. l. fi. in prin. ſol. vt ibi

o Eſſet. q; ſumptu publico tñ ſine ap. non reſcinditur. vt. s. ſen. reſcin.

ro: sicut ⁊ divus adrianus edicto ſuo manifeſtiſſime declarauit dōiciliū: fa cit ⁊ in eodem loco ſingulos habere domiciliuz non ambigitur. vbi quis larem' rerūq; ac fortunarum ſuarum ſummam' conſtituit: vnde rurſus nō sit deceſſurus ſi nihil aduocetur'. vn de cum profectus est peregrinari vi detur q; ſi redijt peregrinari iam de ſtitit.

Espera. aug.

Senatores' in ſacratiſſima vrbe domiciliuz dignitatis habere vi dentur'.

Espera. aug.

Ulieres honore maritoꝝ eri gimus' ⁊ genere nobilitamus: ⁊ forum ex eorum perſona ſtatuimus' ſintautem minoris ordinis virū poſt ea ſortite fuerint prior dignitate pri uate' poſterioris mariti ſequūtur cō ditionem ⁊ domiciliū mutamus'.

De honoribus' ⁊ muneribus non continuandis inter p̄rem ⁊ filium ⁊ de interuallis.

Espera. Seue.

Sicut ⁊ honores' ⁊ munera cum pater ⁊ filius decuriones' ſunt i eadem domo continuari' non opor tet: ita vacationuz conceſſa tempora' non alijs' prodeſſe poſſunt: quoniaz is q ad eoſdem vel alios honores ea demq; vel alia munera' de nouo vo cantur: pro infante vero filio quez de curionem eſſe voluiſti: quoniam quā fidem tuam in posterum aſtrinxeris' tamen onera' ſuſtinere non cogeris: cum ad ea que est mādari pōt volun tatem' dediſſe videaris.

Espa. grod.

HB honoribus' ad honores eoſ dem quinquennij' datur vacatio triennij vero ad alios: legatione' au tem prefunctis biennij vacatio cōceſ ſa est.

Interualla temporuz que' in vni us' persona locum habent fratri bus' licet communia poſſideant bo na minime prodeſſe frequenter con ſtitutum est. Sane' his miſſis qui necdum functi mūeribus ad hoc ido nei conſtituti vocari debent' vos si ad obſequium ciuilium munerum repe rit paruiſſe ne iterum interpellemini preſes prouincie prouidebit.

De muneribus' patrimoniorum' Rub.

Esperator.

Quilia mūera per' ordinem, p̄mō fortunaꝝ ſubſtinenda ſunt.

Esem aug.

Munera que patrimonijs publice vtilitatis gratia inducuntur': ab oīb⁹' ſubeunda ſunt.

Espa. Ale.

Qui immunitatem' munerum pu blicoruz conſecuti ſunt onera pa trimoniorum ſuſtinere debent in qui bus cauſis ⁊ hoſpites' recipiendi ſūt.

Espa. val'.

Non videtur' abhorrere rationez

non pos.l.fi.ꝛ de fruc.ꝛ litis expen.l.is.ꝛ.ff.ad trebel.l. ſuo inuito.§.cū ꝓtoꝛ. ꝛ. ſ. de poſtbu.l.i.

p Curiales.ideſt curialiū. q Permanet.ſ.ſnia firma.

r Eqꝫ i tpe pīmōioꝝ.vt.ff.e.l.reſcripto.§.fi.ꝛ ꝺ va.mu.l. ſi mūera. ſecus in ꝓſonalibus. vt.j. de bis qui numero.libe.ſe.excu.l.fi.ff.e l.iij.§. q̄uis. que ſūt contra.

s Rofeſſio ꝫ pōt dici doctoꝛi legū petenti reſtitutionem in integꝝum

t Solus.dic q̄ a pſonalibus excuſanꝫ ſed pīmonialibꝰ nō vt hic.ꝛ.ff. de vaca. mu.l. in honoꝛibus. §.philoph.p̄ter hoſpitis recipiendi. vt ſ. no.l.qui īmunitatem.ꝛ.j. de pfeſſi.l. reddatur.

u Etiam ſolet .ſ. vt ea ſubſtinent ꝛ pſoluant nō āt vt ea exigāt ꝛ adminiſtrāt.vt.ff.e. ad rē publi. ſic ꝛ in ueterano. vt.ff. de priuile. ꝛetera.l.fi.itē qd differt hic ab illa.ſ.e.l. neq; tpe.forte illa in ſemili.vt.j.qua eta.ꝫ in iuuenili.vt.d.l.ad rempu.

v Ec proteſtaſie pthō grece latīe dicit āſirioꝛ vel primus .ſtatis.i.ſtatio. ide eſt q̄ illi dicunt̄ bēre ꝓteſtaſiaꝫ qui primū hūt locum in ſtationibus.p.ſolue bāt ꝓ ſe ꝛ ꝓ alijs alij dicūt protho .i. maioꝛ. inde munꝰ ꝓteſtaſie.i. ea pſtatio que dabaꝫ ex ꝓuinciali.i.ei q ſtabat maioꝛ inter curatoꝛes ꝓuincie.

w Qō ſacerdotie. munus qō dabaꝫ ei qui p̄erat ſacerdotio totius ꝓuincie vt.ff. e.l. ſponte.

x Vel decaꝓcie.i. munꝰ decimaꝝ ſit vt decaꝓcitus ſiue p̄ ſtatio decimaꝝ primus de decen.vt.ff. e.l.iij.§. deca ꝓcitoſ ſed ꝓtra in. l.fi.§.mixta . vbi dicit̄ mixtū ſo.ille qui colligit hꝫ mixtū. ille qui ſoluit onus patrimonij ſubijcit vel eſt pīmoniale. vt hic.i.nām pīmonij hꝫ.eſt tñ mixtū. vt.d.l.iij.§. decaꝓcitos.ꝛ nō ſꝫ.p.q̄ decaꝓcie nō decaꝓcitie debemꝰ dicē ſic̄ decaꝓcitos non decaꝓticos.

y Patrimonioꝝ.ſed ꝛ pſonalia munera ſexui ꝓgruentia nō incongruentia.vt.j. de muril.in quo lo.l.i.ꝛ.ff.e.l.iij.§.coꝛporalia.ꝛ dic que ſunt pīmonialia.vt.ſ.i. ℟.ꝛ q̄ nō.in .l.q īmunitatē.

z Quantū oꝛdinarias dictiones que hodie ſunt oꝛdinarie.vt.ſ. de ſuperindicto.l.i.

a Teteroſ. ſ.mobiliuꝫ poſſeſſoꝛes cū de pīmoniali dicit.

b Conueniri debere.excipe quoſdam in munerib⁹ quibuſdā.vt.ſ.e.l.q īmunitatē.ꝛ ibi nō.

c Pica. Queadmodū ciuilia munera indicuntur. ciuilia dicunt̄ oīa. vt.ſ.ti.i.l.i.in quibus inſpicit̄ pſona eius qui iponit munꝰ vel iudicis q̄ beat illō offm̄ vt.ſ. de iure fiſ.ſup creandis.ꝛ de decu.l.ij.ſcō inſpicitur q̄ eſt.j.l.fi.tertio pſona eius cui indicit̄.quarto oꝛigo natalīū.qnto facultates.ſexto cōſuetudo.vt.ff. de mu.ꝛ ho.l.honoꝛ.§. de honoꝛibꝰ pſona ſ. vt ſit ab illis vel nō excuſet̄ oꝛigo vt honoꝛes ingenuoꝝ nō deſeranꝫ li

ſententia qua preſes prouincie quos curiales ſ alere non perſonarum: ſed patrimonij eſſe decreuit̄. ꝛ tamen ſi i iqua eſſet omiſſo a te appellationis auxilio neceſſario pmaneat̄.

Operatoꝛ.ca.

d Eqꝫ tēpoꝛe ꝛ etatis neqꝫ numero liberoꝝ a muneribus que patrimoniꝝ ſunt excuſationem quis habere poteſt.

Operatoꝛ ꝺyo.

e Rofeſſio ꝛ deſiderīū tuū īter ſe diſcrepāt. nā cū philoſophū te eſſe proponas vinceris auarttia. ꝛ rapacitate ꝛ onera q̄ patrimonio tuo iniunguntur ſolus ꝛ reculare conaris q̄ fruſtra te facere ꝛ ceteroꝝ exemplo poteris edoceri.

Dem au.

f Tiam mīnoꝛes etate patrimoniorum muneribus ſubiugari ſolent. vnde intelligis te frustra plenā immunitatem deſiderare cum munera que impenſas exigunt ſubire te neceſſe ſit.

Operatoꝛ.a.

g Ec proteſtaſie ꝛ vel ſacerdotie ꝛ vel decaꝓtie iudicis munera coꝛporalia ſunt.ſed tantum patrimonij eſſe non ambigit̄ur.

Operatoꝛ.

h Patrimoniuꝫ munera mulieres etiam ſuſtinere debent.

Dem.A.

i Uantum ad extraoꝛdinarias ꝛ indictiones pertinet preſidib⁹ ſignificamus vt omnes poſſeſſoꝛes ceteroſq; ſciant cōueniri debeꝛ quā do quidez cauſa patrimonij munera eſſe ꝓſtet meritoq; ab omnib⁹ agnoſci debeant quo facili⁹ obſequijs publicis pareatur.

Quēadmodū ciuilia mūera idicūt

Opera.au.

k Um curatoꝛem ad cogendas angariaſ creatuꝫ appellationē interpoſuiſſe ꝓponaſ preſes prouincie ſi alteri⁹ curie te eſſe animaduerterit ad alieni coꝛporis mūera vocari non ſinet quia eius patrie onerib⁹ reſpondere debes cui te attributum eſſe commemoraſ.

Dem diocle.

l Aioꝛibus honoꝛibus functos ad minōes deuocari non opoꝛtere rationis eſt.

Dem au.

m Um te omnibus muneribus functum eſſe aſſeueres ad eadē munera ſi aliorum ciuium copia eſt qui obſequijs ciuilibus fungi poſſūt preſes prouincie deuocari te non permittet.

Dem au.

n Ltra modum ſumptuuꝫ te muneribus ciuilibus grauari leuatis alijs preſes prouincie non patietur: ſed equalitatem tam iure quam cenſure memoꝛ circa oꝛdinem cuſtodiet.

Debis q ſponte munera ſubeunt.

Operator.a.

o Eterani qui cum poſſent ſe tueri immunitate bis conceſſa de curiones ſe fieri in patriam ſuam redire maluerūt ad excuſationē q̄ reli q̄rāt nō poſſūt niſi certa lege ꝛ pacto ſeruande immunitatis vel partē ei⁹ honoꝛis agnouerīt.

Operator Alex.

p Ui publici muneris vacationē habet ſi aliquem honoꝛem excepto decurionatus ſponte ſuſcepit ob id q̄ patrie ſue vtilitatibus ceſſerit vel glorie cupiditate pauliſp ius publicum relaxauerit competēs priuilegium non amittit.

Operatoꝛ.l.

q Ui conditioni non obnoxius curiali quemlibet honoꝛez vel munuſ voluntate ꝓpria in q̄cunq;

r Alitatē.imo ſi de q̄titate fiſcaliū collatoꝛ dubitauerit vl̄ de rōe poſſeſſiōis ꝓ qua exigūtur fiſcaliū deſcriptionū cuſtodes vel p̄ iudicē ꝓuinciale vl̄ p̄ locoꝝ epūm ꝓferre cogūtur ꝛ fiſcalium oñdere q̄titatē. vt ſꝫ equitatē vel qualitatem publicē deſcriptiōis ꝓ viriꝰ pīmonij poſſeſſoꝛes exigūtur. vt in auē. de colla. §. hic aūt iubemꝰ pȳ. Jté facit. ſ. de anno. ꝛ tribu. in fraudem.

s Cenſure. ꝓ eodē. i. cenſure de iure exigendi. vel iur⁹ ſtricti cenſure. ſ. eqtaſ

t Ordinē. eſt. n. oꝛdo vt nūc vnū nūc aliud nūc ſimul eq̄r. nō aūt vt vnū ſp graueꝛ. vt ꝛ. ſ. ti. i. l. i. 3 Pica. Be bis qui ſponte publica munera. dixit ꝺ cogendis nūc de ſpontaneis. ꝛ dicas q̄ imunis ſpōte decurionatū ſuſcipiēs oīa munera decurioni iniūgenda ſubijre cogit̄ niſi pacto iuuet̄. vt.j. e.l.i. ſꝫ aliud munus ſuſcipiens in alijs nō preiudicat. vt.l.ij. ſed in eo ſic ſibi nō filijs vt.l.iij. ꝛ.iiij. niſi nālis curie offerat̄. nūc ēt liberis. vt.j.l.fi.§.fi.

u Eterani. hui⁹ cōceſſa que q̄lit̄ ꝓcedant̄. dic vt.ſ.ti.ij.l.qui īmunitatē hīt aūt ꝛ q̄dā ꝓuilegia quoꝝ quidem ꝛ filijs eoꝝ cōcedunt̄. vt. ff. de ꝓui. vetera no. per totū. ꝛ. ff. de vaca. mu.l.in honoꝛib⁹. §. vacationum.

b Ad excuſationē. quā aū hēant ꝛ cui renūciare videt̄ accipiendo decurionatū vt hic ꝛ.j.l. pri. ꝛ.l.iij. in fi. ꝛ. ff. de iure īmu.l.pe. §. fi. ꝛ de ꝓui. vete.l.fi. in fi. ꝛ de vaca. mu.l.a decurionatu. ꝛ ſunt ſimilia de tacita renunciatiōe. vt.ff. de va.mu. l.pe. §. fi. ꝛ de noua.l. ſiquis dele. ꝛ de ope. liber. l. cāpanus. ꝛ.j. de tab.l.ij. Item

De honoribꝰ ꝛ muneribꝰ nō gerendis ꝛ
De muneribꝰ patrimoniꝝ
Quēadmoꝺ⁹ ciuilia munera indicāt ꝛ
De ipsis qui sponte munera subeunt

nõ aliquem non venire ꝺ factum suum.ad qꝺ ē.ff.de re.credi.l.siqs iusiurandũ.
c Pacto.i.legitimo pacto.valet.n.hic ꝙuẽtio.vt.ff.ꝺ iure imu.l.ij. ꝛ.j.l.fi. i ꝑn.
d Honores.al's honoris.ꝛ tunc dic imunitat'.i.honoris in totũ al's.i.oneris.ꝛ nõ qꝺ idẽ est si filio imuni facto decuriõi ꝓlenserit vt nõ.ff. de mu.l.spõte.§.i.itẽ huic.l.ꝺ.insti.de excu.tu.§.pe.sed ibi in marito spãle vt ꝛ ibi notaui
e Ui publici.oia comꝑhendit.vt.ff.de mu. ꝛ ho.l.fi.§. hec oia.
f Habet.qꝺ qualiꝫ sit habes ff.ti.ij.l. vlti.
g Competens.l.in alijs.vl' et in eodẽ si denuo vocat'.vt ff.de excu.tu.l.voluntaria.ꝛ ff.de priui.vetera.l.ij.in fi.ꝛ ff.de epi.ꝛ cle.aut'. ꝑ bytos ꝛ.j.l. pri.in ꝑn.ꝛ.ff.de va. mu.l. in honorib⁹.§. qui muneris. Item ad hoc qꝺ dicit decurionatũ.facit.ff.de lati. libe tol.l. vna.§. sed ꝛ si qui. ꝛ.ff.de penis respiciendum circa ꝑn.
h Ui cõditioni. nõ .n.ē curialis seu decurio.
i Quam statumqꝫ. q erat vt ad talia ibi non coge retur cũ nõ esset ciuis. vl' in cola.vt.ff.de incol.l.cũ ꝛ.in alijs.ergo sibi nõ ꝓiudicat.ꝛ ff.l.ꝓor.sed quid si curialis erat ꝛ in aliam ciuitatẽ talia egit? ℟.reuocat' ad curiam vt.ff.de decu.l.qui derelicta ꝛ.l.generalis.ꝛ.l.siquis ꝺecurio. Item ꝛ tanꝙ vilis non hꝫ ꝓuilegiu ꝫ ne subdat' tormentꝰ vt.j.de tab.l.ij.ꝛ sic ꝑ iudicat sibi in aliquo. ꝛ facit ff.de vaca.mu.l.i.§.pe.
k Alienicꝫ permaneant. si alia cã eos non vrgeat.
l Eos accipere.vt opꝰ puta publicũ extruat
m Discedant vt alia.s.munera nõ cogant' subijre.
n Ex bis . non obnoxijs.
o Omnia . indistincte ꝙ qs fit municeps.vt subijcit allecrione.vt.ff.de icolis ciues.
p Patrem.i.decurionem. vel dic vt.ff.de decu.l.alexãdrinis.
q Os qui manebit. non aũt ipi.vt.ff.l.i.ꝛ.ij.ꝛ ff de decu.l.ij.ꝛ.iij.sed i filijs est.secus i dignitate.vt j.de dig.l. senator.
r Sub hac.l.sic.ff.l.i.in fin.
s Properauimus.sic.ff.de bo.que.li.l.ij.
t Successores. ēt nõ curiales qꝫ secus est in eo qui ortꝫine vel sententia vel in alio modo fuit curialis. vt.ff. qñ ꝛ qui.quarta pars debe.l.i. ꝛ.ij.in ꝑn.
u Ex quarta portione. vt qꝫ anteqꝫ essꝫ curialis succesit curiali sicꝫ quartam debuit curie.
x Non solum veteribus.vt.ff.de na.l.iij. ꝛ.iiij.
y Sanctionibus.vt.ff.de natu.lib.l.cõmunem.ꝛ adde in aut'.qui.mo.natu.eff. sui.§.siquis igitur.
z Naturales.s.curie dati.
a Subsistentibus.subaudi vel filia nupta curiali.vt.ff.qñ ꝛ qui.quarta pars debe.l.ij.§.ad filiorum.ꝛ.l.fi.§.i.ꝛ.§.ij.
b Rica. De his qui a principe vacationem acceperũt.
c Nullus curialis.i.decurio vt cesset a decurionatu.
d Approbatis cãis.nõ tria necessaria vt princeps vt temporalia cã necessitat? probata vt hic ꝛ.ff.de decu.l.nemo .si. n. cuilibet affectanti cõcederetur nõ essꝫ qui munera subijret vt.ff.de vaca.mu.l.i.in ꝑn.ꝛ facit.j.de agri.ꝛ.cen.l.immu
e Rica. De vacatione publici muneris dictũ est a quo nitates. conceditur vacatio.nunqꝺ concessa operetur? ꝛ dic munus aliud publicum qꝫ ꝙ administranda repu.sine titu.dignitatis subimus.vt.ff.de mune.ꝛ bono.l.bo
• nor.§.i.al's ꝓinatũ vt tutela qꝫ etiam publicum est quo ad quid.vt insti. de excu.tuto.in principio.

Uner is. iniungit quãdo conceditur vacatio aut simpliciter. v t bic aut plenius vt ꝛ militie detur cui conceditur imunitas.vt.ff de vaca. mune.l.pe.§.dicit.cũ ergo simpliciter extraordinarias collones dũtaxat eui tat.i.ex improuiso a magistratibus indictas ordinarias vo i. que a legibus vl' le natusconsulti vel ꝓstitutionibus. vel aliqua lege imponunt' recu sare ñ potest qualia sunt oia ꝑimonialia ordinaria.vt h.t.ff. de vaca.mune.l. ho noribus.§. qui muneris. ꝛ.l. bi qui. de patrimonialibus.n. nemo se excusat .vt ff.de mu. pa.l.ij. cuꝫ cõcor.ꝛ.l.q muneribus.vt.ff. de mune. ꝛ bono.l.fi.§.fi.ꝛ de vaca.mune. Item qꝫ dã ēt ꝑsonalia a magistratibus indicta ñ euitant vt q̃ habent honorem oneri mixtum.vt.ff. de mun. l.cui mũera.ꝛ ad idẽ de vaca.mu.l.sextũ. §.muneris. Item ꝛ tutelã fauore pupilli non euitant.vt.ff.de excu.tuto.l.spadonẽ §.qꝫ acceperint ꝑimoniale extraordi. euitãt vt.ff.de vaca. mu.in honoribus.§. qui muneris.
s Pertinent.qꝫ vo caris ad extraordin. ꝛ habes vaca. per ꝑ uile . ꝛ sic habes ius app. ergo ꝛc. vt.ff. quẽadmodum ciui. mu. indi . l. i.
i Rica. De decretis decu. sup immunitate quibusdaꝫ concedenda . nam ꝛ super alijs iterponitur vt super alienatione predioꝝ curialium.vt.ff. de predicu.l.ij.ꝛ super eligendo sindico vl' actore vt.ff. qõ cuiusꝙ vniuer.l.nulli. vl' alio officiali.vt.ff.de decu. l.ij. Item super fabrijs medicoꝝ ꝛ magistroꝝ liberaliuꝫ artium vt.ff.eo.l.iij.

De his qui a principe vacationes acceperunt.

Hospera.the.

Nullus vacationem temporalem curialis accipiat nisi id forte veris ac probatis causis annotatio nostra concesserit.

De vacatione publici muneris.

Hasper.gor.

Muneris publici vacationem ea continere que non lege : non senatusconsultis non constitutõnibus principum iniungũtur merito respõsum est ad quam formam iuris pertinet si ceperis mũera extraordinaria a magistratibus deuocari appellatione interposita poteris apud ꝑsidem iuris rõnibus protegi.

De decretis decurionuꝫ super immunitate quibus dã concedenda.

Hospa.dio.

Exceptis qui liberalium studiorum antistites sunt ꝛ qui medendi cura fungũtur decreto decurionũ immunitas nemini tribui potest.

Hem au.

Ordinis ambitiosa decreta sacris constitutionibus reprobantur.

De excusationibus munerum.

Hem.

Etiam hi qui nra procurasse monstrantur muneribus curialibus que dignitati eoꝝ congruunt fungi debent.

Item super bannis ꝛ statutis.vt.ff.e.l.fi.quid autem si statuerunt vt pater teneatur pro delicto filij.vel aliud ꝺ ius? ℟.sm py.si ꝺ tale ius ē statutum cui possit derogari pacto vel renũciatione tũc ꝛ per statutum qsi quilibet renunciet.alias non.quod habes .ff. de pac.l.siqis ꝛscribẽdo.

k Exceptis.antistites. vt magri nõ dico repetitores.

l Cura. funguntur ꝛ sunt intra numerum.vt.ff.de epi.ꝛ de.parabolani.ꝛ multomagis legũ doctoribus. vt.j. de profess. ꝛ med.l. medicos.ꝛ de mune.ꝛ bono.l.fi.§.fi.ꝛ dic qꝫ etiã in ꝑimonialibꝰ tenet immunitas concessa si modo specialiter dicatur. vt nõ.ff. de mupa.l.qui imu.cum etiam de bursa dari possint ꝛ decernere.vt.ff.e.l.ij.ꝛ iij. Item videtur solus princeps posse concedere imunitatem.vt.ff.de his que a princi.que est ꝺ solu.speciale bis duobus.quis ergo alijs prestabit imunitatem si opus fuerit? ℟.solus princeps vt ibi dicit. Accur.

m Ordinis ambitiosa.vt si liberent publicũ debitorem.vel er publico largiantur.vt .ff.eo.l.ambitiosa.ꝛ nõ qꝫ due partes debent adesse. Item maior pars ꝓsentire. vt.ff.e.l. ꝛ.ff.qꝫ cuiusꝙ vniuer.l.null

als non valet. Item ꝛ si valet rescindit qñqz vt.ff.e. q semel.ꝛ facit.s. de asses.l.nemo.ꝛ ō epi.ꝛ cle.si quēq.ꝛ in aut qūo oz epi.§.item. ꝛ.ff.ō rebus e.l. magis.§. si es.

n Rica De excusatiōibus munez qui det imunitatē ꝛ cui data ꝓfic at. dixi nunc de ipis cāis pp quas quis excusaī. ꝛ dic q electus nō oia appellet infra.x. di es als consentire vī vt.ff.de va.mu.l.i.ꝛ s.de ap.hi qui.ꝛ ꝓ sequat infra duos mē ses. vt.s.de tēp.ap. l.i.lz alij aliter illam intelligant. hec fallit in veterano qui non appellat.ꝛ.s. qñ ꝓ. nō est necess.l. vete ranus. Item in tute la.ꝛ curato.vt.ff.qñ ap. sit.l.i.§.si tutor. ꝛ.§.alia. sed qs inte rim gerit munꝰ. B. collega si hz als eli gitur.alius ēt sub pe riculo suo.male igit si excusatio nō vera inueniret vt.ff.ō ap. l.ipatores.§.i.ꝛ dic excusatio est alicuꝰ iuste cause allegatio pp quā artari nō oz ad subeūda munera vt.ff.de vaca.mu.l.i i.B. Et distigue qz excusatio alia tpalis ꝛ psonalis. vt.s. de va.mu.bis qui va.ꝛ l.in bonorib⁹.§.i.ꝛ s. de bis qui a prin. va.accep. Alia ppe tua. vt. ff. de vaca. mu.l.pe.in prin.itez alia plena cū a mune ribus tm̄ psonalib⁹ excusatur. nō aūt ab onerib⁹ plenior cuz ēt ab honoribus nō tm̄ a principalib⁹. vt ff.de vaca.mu.l.ij.ꝛ §.qui patrimonioz. ꝛ.l.pe.§. duo. Alia plenissima.qō ē qñ ē a quibusdā pīmoni alibus excusaī.vt.ff e. bis bono.§.anga riaz. ꝛ de mu.ꝛ bo. l.fin.§.pe. porro ab oibus. aliqua excu sari nō meminit pp. se legisse.cū etiā im pator ꝛ augusta que dam talia subeāt.vt j.de quibus mu.l.ij. ꝛ.s.vt i emp.spe.l.i. sed eligitur.ff.de iure imu.l.semp.§.lz.ꝛ.j.de priui.eoz.g in sa.pa.mili. l.ij.ꝛ.j.de profes.medicos.

q Tiā nra. als nfo.s.pīmonio.i.ad vtilitatē. als nostra.s. pīmo nia vel negotia.ꝛ fic est ꝓcurasse.interim tī dum administrat ex cusant se.vt.ff.de excu.tu.l.administrantes.ꝛ ita caute dicit ꝓcu rasse.ꝛ facit.j.de quibꝰ mu. vel presta.l.ij.

p Aducris.s.in palatio.

q Ertis.ꝛ personalium non patrimonialium.

r Pretoribus.de bis.j.de do me. ꝛ protec.

s Depositis.s.labarum.vt ibi prox.ꝛ de prepo. labaz.l.i.

t Ciulia.pro eodem qz ciulia sunt.vt.ff.de bo.l.fi.§.hec oia.

u Utela.s.vnius. x Ciulibus. que sunt publica vtilitate. q non est in tutela.vt.ff.de excu.tu.l.arblete.§.tutela.ꝛ presens a ciuili.sed a quarta tutela bene excusat.vt.ff.de excu.tu.l.tria. ꝛ.s.g.mo.tu.l.i.que sunt contra.

y Braule.i.aquā deferētes in aulā principis.vl dic custos ducꝰ aq̄ aule impialis.ꝛ dicit ab idros q est aqua ꝛ aula.vt.j.de aqua duc. l.decernimus.§. vniuersos.

z Concessam.eo q sunt electi ad aliud offm.

a Procuratores.dimissos in ciuitate ab abītibus reipu.a3o. al debitor ex administratiōe ꝛ ex pollicitatōe excusaī ab onerib⁹.vt.ff.de mu.ꝛ bono. rescripto.§.debitores.

b Neratoribus.als senatoribus al venatoribus.ꝛ facit.ff.de serui.vr.pre. l.diuus.item decretum hoc dicit.q subijcit nullū venato rem legimus esse sancitum.

c Ertis dignitatibus data a nob indulgentia est munerum ciuili um ꝛ personaliuz.i.his cui aut ex pro tectoribus sunt aut ex ꝓpositis bi er go ad munera personalia:aut ciuilia non vocabuntur.

Item au.

c Utele sollicitudo a muneribus ciuilibus nō excusat vtpote nec tres simul iniuncte diuersaz domuū hoī beneficium prestent.

Item au.

i Braule ciuilium immunitatem sibi iure concessam approbare minime possunt.

Item au.

p Procuratores absentiū reipu. causa munez ciuilium vacatio nem nō habent.

Item Con. Laio.

u Neratoribꝰ imunitas ob hāc professionē solam nullo iure ꝓcessa probari potest.

Item au.

n Egotiātes vestiarios liteones purpurarios ꝛ partiarios qui deuotioni nostre deseruiunt vilū est secundū veterem consuetudinez ab omni munere immunes esse.

Item au.

p Lacet nullum omnino iudicez decetero prouincialibus inferendu aliquid indicere vt ea tantum sedulo cunctorum studio pensitentur: que canonis instituti forma complectit vel nostra clemētia decreuit inferenda vel delegatione solenniter sancīte vel epistolis precedentibus. sed si quid vrgere fortasse ceperit referri ad celsitudinem tuam statuimus ꝛ auctorem te fieri:ꝛ eo persoluto re ferri ad scientiam nostram vt nobis iubentibus roboretur. Si quis aūt vsurpatoria temeritate amplius aliqd fuerit cōatus exigere obnoxius qua drupli repetitione teneatur.que seue ritas iussionis ordinariorum iudiciī officiorumqz terrorem debebit excu tere. vt si eorum vel gratiosa conni uentia vel ignobili dissimulatione te meritas admiserit curialis eos quo qz damni simplicis pena castiget.

Operator vat.

n Illud conuenit precaueri ne qs hanc que personalis est functio precio putet esse tarandum.

Operator goz.

p Riuate rei nostre priuilegijs p manentibus nihil extra ordinē predia iure perpetuo cōsignata susti neant neqz adiectis sepius ac preter primum delegationis canonez postu lantis afficiantur inpendijs. quādo quidem neqz aurario canoni sub pri uilegijs extimato aliqd ex ea iubenti bus nobis prebitionum diuersitate decuritur ꝛ pari cum ceteris extima ri sorte non cōuenit quos preter an nonarias functiones extimata per petua pensitationis prerogatiua nexerunt.

Item au.

e Os qui cum honore comitum nomine magistroz memorie prefuere vel epistolis vel libellis: item eos qui ibidem pagendis signā disqz responsis nostre māsuetudini obsecundant omnium ciuilium mu neruz fieri iubemus exortes. Igitur qui ex eo gradu palatio nostro absces serit adesse sibi competentia priuile gia glorientur.qui vero superiorib⁹ dignitatibus creuerint nihilominus eius loci priuilegia presto sibi fuisse letentur.

Item au.

m Aximarum culmina dignitatū consistoriaz queqz comittes no tarij etiaz nostri ꝛ cubicularij omnes atqz excubicularij ab omnib⁹ ordi nis mūeribus vendicentur.ceteros pro quolibz psonali munere. Accur.

q Precio vt loco muneris detur pecunia. vt.ff.de mu.ꝛ bono.l.extimationez als ꝛ pecuniam pdit ꝛ munus subijcit. vt.ff.de pollici.l.in priuatis.§.i.ꝛ sic.s. de procu.littere. Item.ff.de tute.l.in eos.itē facit q quomodo. vt.ff.de var.cog. l.i.§.proinde.vbi dicitur quedam honeste accipiuntur cē. Item facit.s. de ces. bo.l.propter. Accur.

Riuate.predia principis data in ꝑpetuam emphiteosim nō soluunt sup indicta etiam iussione principis. vt hic ꝛ .j.e.l.pe ꝛ.j. de loca. fini.l.ij.ꝛ fi.ꝛ hec sunt priuilegia que hic dicit.

d Adiectis.s.supindictis extraordinarij canonē a quo nō excusaī. vt.s.de exac. tri.l.si diuina. ꝛ de indic.l.i.

t Postulantis.als postulatis. als postulantis.

v Impēdijs.s.eoordinez pdictis. x Canoni.i.dicere susceptori aurario q̄q priuilegiato inter ceteros susceptores nihil decurritur ideſt soluitur ex ea s.delegatione quam faceremus pro supindictis quacūqz ex cā facimus ei solui ab alijs. neqz enim ēt alijs imminet hoc onus nisi principe pmittēte. vt.s.de sup indi.l.i. y Bucurritur.als discutitur ꝛ al decurritur.ꝛ tunc dic auriario i.procu.curario. z Ceteris.s.priuatis extimari possessores pdioz priu

Item au.

p Lacet.inferendū.i. dā dum ordinariuz vel de legatum.

g Complectit.s.quadrage simas.itez per lustra q̄ sunt ordinarie.vt.s.de indic.l.fi.

b Inferenda.s.extra ordi nem decerni.dico vl delega tione.s. per pragmaticā vel epl'as. vt.ff.de anno.ꝛ trib. l.iij.ꝛ de indict.l.priculari.ꝛ de superdicto .l.i.

i Urgere.dispendij puta

k Celsitudinem tuam. pfecto pretorio loquit.

l Fieri.s. dicte pensitatiōis eoordi.faciende.

m Roboretur. q exactum est tunc dabitur palatinis vl cui princeps direxit.vt.s. ō bo.va.l.si vacātia. Quadru pli.facit.j.de con.l.perequa tores.ꝛ in aut.vt iudi.sine q quo suff.§.fic igit.s. de iure fis.l.qui in ctibus.ꝛ.s.ad.l. iul.repe.l.i.ꝛ fi.in.fi.ꝛ.ff.de publi.l.licitatio.§. qō illicite.ꝛ.j.ō decu.l.ij. in fi. sed ō s.de supactis trib.l.i. vbi dicit in duplū.so. vt ibi.

n Seueritas.sed non tanta ꝛ sic de ꝓsentientibus vel nō cōtradicentibꝰ dicit.

o Curialis.als curialis.tī ꝛ fungitur precedentibꝰ.als curiales. ꝛ tunc sequentibꝰ supponit pro predictis iu dicibus ꝛ officialibus.ꝛ facit s.de ap.l.qñ iudices.

p Llud.ne quis hanc.s. functionez. ꝛ suppōit

cipis datoꝝ in ꝑpetuam emphiteosim.
a Quos.ſ.ceteros. Functiones.ſ.ordinarias.
b Perpetuo. alꝫ ꝑpetuo.alꝫ perpetua.
c Prerogatiua.i.ſupindicta que ex prerogatiua.ꝛ ẽt exordi. ꝑſtaꝝ alꝫ extimatas.i.taxatas ordinarijs.ꝛ ſic iungitur cum ſuperioribus alꝫ extimata.ſ.prerogatiua.i.taxata extraordinaria.ꝛ ſic iunge cuꝫ inferioribus. Accur.
d Dos memorie.i. furũt magꝝ iſcriniorꝝ memorie ſacraꝝ epiſtolaruꝫ vel libellorũ. vt ſubijcit epiſtolis vel libellis de quibus bẽs.ſ.de decu.l.fi. ꝛ gñaliter oẽs magiſtri cuiuſcũqꝫ ſcrinij.vt.j. de magi.ſcri.l.i.
e Prefuere.dico cũ honore comitũ .i. qꝝ comites dici ꝛ eſſe meruerunt vt ſunt comites ꝑſidum ꝛ proconſulum ꝛ ꝓcuratoꝝ ceſaris ꝛ comites ꝓſiſtorij ꝛ archiatri palatij.quibꝰ oibꝰ data ẽ excuſatio.vt.ff.de va. mu .l.legato §.i.niſi ſuffragio ꝓceperint dignitates.vt.j.de leg.l.vniuerſi.ꝯ.
f Peragendis.de his bẽs ſ.de his qui ſe de.l.fi.
g Omniũ ciuiliũ. qꝫ ad perſonalia reſtringiꝫ.vt nõ.ſ.ꝯ va.mu.l. qui imunitatem.
b Abſceſſerit. alꝫ deceſſerint ꝛ alꝫ acceſſerit. ꝛ alꝫ abſceſſerit ad quã vltimã facit ſ.de aduo.diuer.iu.l.i.ꝛ.j.ꝯ fabri.eos qui.ꝛ.j.de ꝓpoſitꝰ ſacro.cubi.l.ij. ꝛ.j. de comi. qui ꝓuin.re.l.i.ꝛ de ꝓpoſitis ſacro. ſcri. l.i.
Creuerint .i. finita prima eligunt ad maiorem retinẽt quidẽ ꝓuilegiũ ꝑme vt.j.de dignita.l.iij.ꝛ de agen.in re. l.fi. Accur.
i Preſto.l. pũtanea.acſi neqꝫ maiorem accepiſſent.
k Maxiaꝝ. vt illuſtres ꝛ ſuperilluſtres q ſunt maximi.vt.j.l.fi.
l Vendiceꝫ.ſimiliter portinarij vrbis eterne.vt.j.de ſuarijs.l.i. Item ſilẽtiarij. vt j.de ſilen.l.ij.ꝛ.iij.vt ꝓmi ſacro.ſcri.vt.j.ꝯ pro.ſa.ſcri. l.hac lege.
m Si prioribus.priuilegijs ſibi datis añ banc.l.
n Utriuſqꝫ.i. vtraqꝫ arte eruditos.ſ. grãmatica ꝛ rethorica.
o Vetuſto.ad hoc.ff.ꝯ mu. ꝛ bo.l.fi.§.fi.item philoſophi a ſordidis excuſant . vt ff.de va.mu.l.in honoribus §.philoſophi.
p Sordidoꝝ.modo numerare incipit ſordida qbꝰ adde q̃ ſunt.ff.de mu.ꝛ ho.l.fi.§.inter ꝑſonalia . ꝛ ſm hoc dic exceptio.i. acceptio. vel dic ſcõ qꝫ accipit quaſdam ſordida ſubeũda ꝛ dicas ꝑſone .añ tñ ſpecificat q̃dam ſordida de nõ liberãdis.ꝛ dico qꝫ tributum ñ eſt ſordidum. vt.ff.ad mu.libertus.§. ex cauſa.
q Pollinis.alꝫ polline.i.tenuis buratatio de ſtamignia de qua detrudit̃ ſubtiliſſima farina ex qua ꝓficit̃ polla.i.albiſſima farina.
r Nec parauendoꝝ.vt.j.de ꝓxi. ſa.ſcrini.l. hac lege.
s Reticus.ſpecies ſordidi muneris.
t Expeditionis.ſic.ſ.de ſacroſan.eccl.l.neminem. ꝛ.j.ꝯ curſu.pu.l.nullus.ꝛ.j. ti.i.l.ij. u Materiam.vt.ff.de le.iij.l.ligni.
x Tabulata.vt.ff.de ſui.vꝝ.ꝓe.l.ſeruitꝰ .§.ſi antea hec qdẽ ad publicas edes ꝑſtruendas ꝑſtab.añ.vt.j.ſtatim. y Eum.i.ille ſic.ſ. de fideiuſſo.l. cũqꝫ
z Non poſcit.alꝫ poſcit.alꝫ paſcit.
a Ab huiuſmodi.iure.alꝫ iure alꝫ iuris.
b Sacris edibus.in quibꝰ arma reponunt̃.alꝫ eẽt ar.ꝯ.ſ.de ſa.ſan.eccle.l. ad inſtructionẽꝫ. c Capitalis.alꝫ capitationis.alꝫ capitalis.

aut palatina vel militari intra palatiũ prerogatiua munitos ita demum priuilegium ſimile contineant ſi prioribus[m] ſtatutis ſe ad huiuſmodi exceptionem docuerint pertinere: vt nec ſingulis idulta perſonis: ſed in commune dignitati vel corpori huiuſmodi beneficia doceantur fuiſſe conceſſa.circa rectões atqꝫ grãmaticos eruditiõis vtriuſqꝫ[n] vetuſto[o] more durãte. Sordidoꝝ[p] vero muneruꝫ talis exceptio ſit:vt in patrimonijs dignitatum ſuperi[q] digeſtarum:nec cõfitendi pollinis[r] cura mandetur :aut panis excoctio:aut obſequium piſtrini nec parauendoꝝ[s] huiuſmodi iuris:aut per angariarum prebitio mãdetur exceptis his qbus ex more reticus[t] limes includitur vel expeditiõis[t] illicite pro neceſſitate vel tempore vtilitas adiuuatur.Operarum atqꝫ artificum diuerſoꝝ excoquẽde etiam calcis obſequia nulla ꝯ talibus adiumenta poſcantur:materia[u] lignoꝝ atqꝫ tabulata[x] exceptoꝝ virorũ patrimonia non prebeãt carbones quo qꝫ niſi eum[y] quem moneta ſolenniter vel fabricatio ſm veterem morꝫ poſcit[z] armoꝝ ab huiuſmodi[a] iuris pbitiõe deſiſtẽt publicis vel ſacris[b] edibus conſtituendis atqꝫ reparãdis capitalis[c] atqꝫ temoni[d] neceſſitas nulla mandetur:legatis atqꝫ allectis ſumptus poſſeſſio[e] huiuſmodi priuilegijs munita non conferat:hoc tamen his patrimonijs proſit que dignitatẽꝫ ꝓ prio inde nomine poſſidere[f]:eos etiã qui ſimili honore functi ſunt generali prerogatiua a prebitione ſordidoꝝ munerum vendicamus.

Item aug.
Sordidoꝝ[g] munerum excuſatio delata perſonis ad heredem[h] ſucceſſorem ue tranſire non poteſt:neqꝫ enim poteſt eſſe perpetuuꝫ qꝺ non rebus:ſed perſonis contemplatione dignitatis[i]:atqꝫ militie indulſiſſe nos conſtat.

Item val.

d Temonis.ſpẽs ſordidi muneris.
e Poſſeſſio.vt eſt poſſeſſio reꝝ priuataꝝ auguſti ꝛ auguſte.vt.j.ꝯ puido.aug.l.i.ꝛ poſſeſſio ſenatoꝝ.vt.j.de digni.l.qñ diuerſi.
f Poſſidere.i.habere in preſenti . Item ꝛ ſi in preterituꝫ habuerũt. vt ſubijcit.j.e.l.eam legem.

Eam legem[a] quam de extraordinarijs ſordidiſqꝫ nũeribus expreſſis vocabulis functionum ꝛ inſignibus dignitatuꝫ ſine vlla ambage preſcripſimus. Ita circa eos i quos noſtra munera redundaret eſſe precepimus ſeruandam vt hiſdem beneficiis non quãdiu[b] militauerit:ſed qꝺiu vixerint perfruantur.

Imperator.a.

Euidenter[m] atqꝫ abſolute inbem[c] ne fundi ad patrimoniuꝫ noſtrũ pertinentes ſeu conditiõis titulo:ſeu perpetuo iure teneatur aliquid preter ordinem[d] ſuperindicti vel precij[e] nomine :vel de ſordidis[f] quibuſcunqꝫ muneribus agnoſcant. Nam ꝛ hoc a diuis principibus impetratum[g] eſt: ꝛ a noſtra ſerenitate reparatuꝫ:quiſqs igitur iudicum contrafecerit quinqꝫ pondo auri de facultatibus ſuis ꝛ de officijs ſuis totidem.ꝛ de curialibus qui exequi mala iuſſa feſtinant nouerint eruenda.

Item.a.

Billuſtribus[h] perſonis ſordida munera ꝛ extraordinarie neceſſitatis damna remouemus.

De qbus muneribus[i] vl̃ ꝓſtationibus nemini liceat[k] ſe excuſare.

Imperator.

Comparationi[l] tranſuectioniqꝫ[m] ſpecierum vniuerſi[n]:ſine vllo priuilegio coarcentur ad neceſſitates illiricianas[o]:nam in his dumtaxat titulis [p]nullum ſub quodam ceſſare priuilegij velamento cenſemus: ſed ſub hac[q] conditõne cum tempus exegerit huiuſmodi collationi ſuccumbãt:vt non tantum requiratur idoneus[r].verum vniuerſi ꝓ portione ſeu poſſeſſionis iugationiſqꝫ ad hec munia[s] coartentur a ſũmis[t] ſarcina[u] vſqꝫ ad infimos[x] decurrat[y].

Item.a.pa.dio.

Cum[z] ad feliciſſimam expeditionẽ nominis noſtri omnium prouinciaꝝ[a] per loca qua iter arripimus debeant nobis ſolita mũera exhiberi

g Sordidoꝝ.que ſũt bẽs.ſ. l. pri .in prin.
b Ad heredẽ.ſ. extraneuꝫ . ſed ad ſummum ẽt ꝑſonale ꝓuilegiuꝫ tranſit. vt.ff.ſo.ma.l. maritus. ꝛ.l.ſe. ꝛ.l.ẽt. ꝛ.ff.de lega.l.ſcienduꝫ.ꝛ.§. legati.ſ̃ꝫ pꝝ. ꝛ nõ qꝫ aut defert ꝑſone vni vel oĩbus de militia l la imunitas vel priuilegiũ . ꝛ nõ tranſit ad heredẽ vt h ꝛ. ff. de cen.l.iij.in fi.ꝛ de regu . iur . in oĩbus. ꝛ.l. priuilegiuꝫ. ꝛ de iure imu .l.i.§. ꝑſonis.ꝛ.ff. ꝯ vſu.ꝛ ba. vſus aũt rebus daꝝ ſuccedentibꝰ in eam rem.vt.ff.de cenſi.l. iij.cũ concoꝝ.aut daꝝ generi vel ꝑſonis ſ̃ pacto vt ad poſteros deſcendat.ꝛ tũc nõ deſcendit ad eoſ qui ex femis dati ſũt. vt.ff. de iure imu.l. i.§.i.ꝛ.l.iij.aut ciuitati vl̃ loco ꝛ tũc trã ſit.vt.ff.de cen.ſoꝝma.§. quenq̃. qꝛ ſp eſt idẽ pplus. vt. ff. de iudi. ꝓponebaꝝ.
i Dignitatꝰ exẽpla. ſ.l.pr. ꝛ.l.iduct(:
k Cum legem.dicit ꝯ legꝫ ſupioꝝ maximaꝝ nam ꝛ hec ꝛ illa ſunt valentini.
l Quãq̃ diu.ſ.tñ. ꝛ facit.ſ.l.maxiaꝝ.i fi.ꝛ.ff.de cõſti.prin. l.fi.ꝛ.j.qui mili.non poſ.l.eos.§. ſciturꝫ. ꝛ ſic nõ imunitas nõ cũ dignitate. ſed cuꝝ ꝑſona extinguit̃ . vt ſ.l.pr.nõ.
m Euidenter . in re teneant̃.ſic eni tenent̃. vt j.de colla.fun.ciui.l. predia.
n Ordinem.i. ordinariũ canonem.

o Precij.ad hoc.j. ti.i.l.i. p Sordidis.q̃.ſunt bẽs.ſ.e.l. maxiaꝝ.
q Impetratum.vt.j.e.l.ꝓuate.ꝛ.j.de priui.do.aug.l.i.ꝛ.l.fi.ꝯ col.fun. pa.l.i. Item ꝯ.ſ.de ſupindic.l.i.ſo.vt ibi.
r Billuſtribus.ſ̃.l.maximaꝝ.in prin.
s Rica. De quibus muneribus.vl̃ preſtationibus.
t Nemini liceat ſe excuſare.de his qui ſe excuſant dixit nũc qui non ꝛ dic diaꝝ inter hũc ti.ꝛ.ſ.ꝯ imu.ne.ꝓceden.qꝛ ibi ſpãliter de imunitate tributoꝝ.vel ibi oñdit in quibus caſibꝰ ſpãliter imunitas ꝓcedẽda ſit.hic aũt generaliter in quibꝰ gñaliter nõ põt opitulari.
u Compationi. qꝛ que cõpant̃ ad opus publicũ ꝛ curatoꝛ ꝓficit̃ qui dẽ hẽre ꝑſonale munꝰ.vt.ff.de mu.ꝛ bo.l.i.§.i.ꝛ.l.fi.§.i. ꝛ facit.ff. ꝯ rſufru.ſi pendentes.§.ſiquis.
x Tranſuectioni.que fit vel cũ curribꝰ vel cũ nauibꝰ.nec.n.alꝫ tranſuectione doꝛ quis ſe excuſare.vt.j.l.pri
y Uniuerſi.ẽt imp.ꝛ aug.vt ꝛ.ſ.nemini.lice.l.i.ꝛ ſe. ꝛ.ſ.ti.i.l. maxiaꝝ §.ſordidoꝝ.ꝛ.j.l.pri.ar.j.de ꝓedi.naui.l.i.in prin.
z Illiricianas.i.qñ impatoꝛ ducit exercitũ in illiricã.i.ſclauoniã. Idem

De quibꝰ muneribus vt ꝓpter morbꝰ ꝛc
Qui etate vt ꝓfessione se excusat
Qui morbo se excusat
De ydio q̄ nuꝛto lebꝛoso ꝛc vt quamplures ꝛc
104

esset si alibi duceretur exercitus principis. sed loca tangit vbi plus necesse erat exercitū ducere. a Titulis. necessitatibꝰ supradictꝭ vl' trāsuectionibꝰ. b Hac. i. sub hꝫ mō qui sequit ibi vt nō tm̄ ꝛc. vel ꝓpe sub hac ꝯditōe q̄ est. cū tps exigit ꝛc.

c Idoneus. qꝫ queritꝫ i psonali munere. vt. j. ō potētioꝝ ad mu. no. hi. t. s. ō decu. l. ad sub eundi. sed nō in patrimōiali. vt hic t. s̄ de imu. ne. con. l. per bithiniaꝫ t dic idonee. s. ꝯmode tm̄.

d Munia. i. munēa vel onera.

e A summis. i. a diuitibꝰ vel potentibꝰ q dicūtur sūmi. i. ī sūmitate rote fortūe existentes.

f Sarcina. i. onꝰ supradictuꝫ.

g Adiumos. i. pauperes.

b Decurrat. nam ita tenebit̄ paup vt diues pro mō possessionū t facultatum.

i Cum ad prouincialiuꝫ. idem est si ꝑ italiā. vt. s̄. de sacrosan. eccle. l. iubemus nulla. nam cum ipa lex non distinguat italiā a prouincia nec nos distinguere debemꝰ. vt. ff de pu. l. de precio.

k Angarijs. dicunt̄ exhibitio opere sin̄ sumptu pāgarie q̄ vtrunqꝫ. s. exhibitio opere cuꝫ sumptu t sic mixtum

l Plaustris. q̄ rebus tm̄: t sic vel pro i. quolibꝫ ꝛc. ſz. p. dixit quolibet et psonali.

l Pertinet. vt. s̄. ō sacrosan. eccle. l. neminez. t. l. iubemus nullaꝫ nauem. t. s̄. l. pri. in prin. cū ꝯcor. excipe veteranos. t milites. vt. ff. ō mu. t ho. l. fi. §. hec oia.

m Pragmatica. facta cū ꝯsilio ꝓcerū t ad exhortationem.

n Diuina. facta ꝓpio motu. o Excusatos. vt. j. de cursu. pu.

nullus. sed hic loquit̄ prefec. pre. qui debet oibus subdit̄ istud predicere t manifestare ne aliquid possit pretendere excusatione ignorātie. acc.

p Hac prouidentissima. excepta q̄ptū ad hunc casum.

q Excusatione. s. fieri q̄ est in fi. t facit. s̄. de ope pub. l. ad portꝰ. t ō offi. procon. si in aliquā. hoc munus est sordidū. vt. s̄. ti. i. l. maximaꝫ. §. publice. vnde forte eccl̄ia excusat̄: vt. s̄. de sacrosan. eccle. placet.

r Constructionē. vt tū auctate principi fiat nō vt publico sumptu vt. ff. de ope. pu. l. uj.

s Compatione. ad hoc. s̄. l. i. cū concor. t. s̄. sine cen. vel reli. l. fi. t de mu. pa. l. fi. sed ꝯ huic est. l. i. hui⁹ti. t. ff. de excu. tu. l. sed reꝓbari. §. sunt aut̄. so. illa sm̄ istam. s. qꝫ hic est necessitas. vel illō spāle in philosophis. qō nō placet. vt. s̄. de mu. pa. pfessio.

t Rica. Qui etate vel professione excusant se. quidam hūt qui etate alij qui professione. t. j. in. l. manifesti habet̄ qui etate. sed certe pfessio sola nō excusat sed etas sola. t hic dixit de quibusdā qui excusant nō de

v Cum professionē. innuit professionez iur⁹ esse de liberalibꝰ (alia hoc aūt. x Xv. qui ceptus hētur ꝓ cōpleto fauore hōnoris. vt. ff. de mu. t ho. l. ad rem. t dic q̄ est tenera etas vt hic t ꝓuecta q̄ excusat. vt. j. l. fi. t. ff. de decu. nō tm̄. sed ꝑmi volentes ēt nō admittunt̄ scōi sic vt. s̄. de le. tuto. l. fi. t. s̄. de decu. l. iij. quid si veniā etat⁹ ipetrauit⁹ B. adhuc idem. vt. s̄. de his qui veniā eta. l. fi. t qa tenera etas. t nihilominꝰ quid si de facto fuit creatus magistratꝰ vel in officio vī q̄ ꝫ habeat silariū nō hēat tm̄ dignitatē. vt. ff. de decu. si spurij. §. i. ſz ibi q̄ ab alio. secus si a principe. vt. ff. ō regu. iu. quidā in fi. q̄ est ꝯ. al's in iudice distingue. vt. ff. de iudi. l. cum prētor. §. pe. Item facit hoc etas nō studiū.

neminem penitꝰ angarijs pangarijs vel plaustris: vel quolibet munere excusari precipimus. sed omnes siue ad diuinam nostram domum siue ad venerabil' auguste: vel ad sacrosanctas ecclesias vel q̄slibet illustres domos pertinet': nec lege pragmatica nec diuina anotatione sacroue oraculo excusatos indictiōibus magnifice tue sedis tēpore nostre expeditiōis obedire decernimus.

Aspa. leo.

Hac prouidentissima lege statuimus omni excusatione cessante nullaq̄ personali dignitate pētus exceptа in quibuscunq̄ locis administrationis sublimitatis tue commissis opus exegerit murorum constructionem' seu compationez frumenti aliarumq̄ specierum sine vllo impedimento. prout commodum atq̄ necessarium magnitudo tua prospexit id fieri.

Qui etate uel ꝓfessione se excusant.

Aspa. dio. t Basi. Au.

Cum vos affirmetis liberalibꝰ studijs opam dare maxime circa pfessionē iuris consistendo in ciuitate beritoꝝ prouincie phenicis prouidē dum vtilitati publice t spei nostre decernimꝰ. vt singli vsq̄ ad. xxv. annū etatis sue studijs non auocentur.

Dem. a.

Cum filios tuos patria ptāte liberatos: adhuc minores legitima etate esse dicas merito postulas: vt liberalibus studijs non auocētur. Et ideo mūeribus personalibus que ad patrimoniū non pertinent' non astringentur si ciuium inopia non est.

Dem aug.

Cum filios ptāte. hoc ī dicit q̄ si eēt in ptāte nō essꝫ dubitatio: nam pr̄ solus vocare ꝓ mō p̄monij nō aūt filij cū nihil hērent. vt ar. j. de his qui p nu. li. l. cū facultat'. possꝫ et ēt alia ratio. q̄ eadem psona est p̄is t filij exīntis in ptāte. vñ cū vna solū psona iurefictiōe p̄sumat sufficit p̄ez solū subire mūera.

Pertinet. nā quedā ptinent vt sunt mixta t illa subijcit. qꝫ dic vt. ff. de va. mu. l. ij. §. muneris. t facit. s̄. de mu. pa. l. neqꝫ.

Manifesti iuris ē maiores. lv. annis iuitos ad mūera psonalia vocari nō posse. cū itaq̄ septuagenarios maiorē te esse, pfitearis si a notiatione facta appellatiōis auxiliū interposuisti tueri te notōe presulis, puincie potes ꝯcesso iure.

Qui morbo se excusant.

Lea cecitate pr̄tus Asp. goz. oppressus ē vt vtriusq̄ oculi aciez ꝓsus amiserit leuamētum psonaliū munerum sentiet.

Aspa. dio.

Cum auriculari morbo debilitatū te esse dicas iuxta iure publici auctoritatē a psonalibus mūeribus vacationem habebis.

Dem aug.

Odagre quidem valitudo nec psonalium mūez ꝓdest ad excusationez: verū cū ita te valitudine pedū afflictū dicas: vt rebꝰ ꝑpis intercessum cōmendare nō possis rector, puicie si allegatiōibus suis fidem adesse prospexerit ad personalia mūera reuocari non patietur.

Dem.

Asus corporis pr̄is mūerum psonaliū filio iure nō prestat excusationem.

De his q̄ numero liberoꝝ uel ꝓpꝫtate excusatiōem meruerunt.

Aspa. Ant. aug.

Umerus liberorū ab oneribus non excusat.

Aspa. Phili.

Lium ab hostibus captuꝫ ac nedum reuersum ad excusationem mūerum psonalium patri, pficere nō posse magis placuit.

Dem aug.

a Non est tunc gꝫ excusatur vt. ff. de mu. t ho. l. vt gradatim. §. quotiēs nisi sit pupillus vt. ff. de iure imu. l. ij. §. i. Item t q̄ essꝫ et ꝓsuetudo p̄ie. vt. ff. ō va. mu. l. ij. i ꝑn.

b Manifesti. psonalia. secꝰ in bonore vel munere ei coherenti. vt. ff. de vaca. mu. l. ij. §. muneris. nisi sit decurio qui hꝫ sit dignitas. vt. ff. de vaca. mu. l. ad ō curionatū tū excusat. vt. ff. ō decu. l. ij. §. fi. t nō. lv. an. excusant ab alio psonali munere. vt hꝫ t. ff. ō decu. l. ij. if i. sꝫ in tutela t cura. lxx. vt. s̄. qui eta. l. i. t. v.

c Septuagenario. qꝫ si. lv. an. excusant. 'ergo maior numerus multo magis excusat qꝫ si id de quo minus videt ineſſe ꝛc. t nota etati deferē dum esse nisi ō nouo nūc sit factus diues. vt. ff. de iure imu. semp. §. i. vel nisi sit ꝓsuetudo. vt. ff. de decu. nō tm̄. §. fi. vel nisi inopia. vt. ff. de mu. t ho. l. vt gradati. §. quotiens. t facit ad. l. s̄. de testi. l. iureiu. t. ff. de decu. nō tm̄. in prin. t de termi. mo. l. ij. in fi. t ō decu. l. si vltra. t. ff. de iur. imu. l. maiores. t de va. mu. l. in bonorib⁹. t insti. de excu. tuto. §. fi.

d Rica. Qui morbo se excu. hoc ꝑpetuo vel ad tps excusat, put temporalis, vel perpetuꝰ. vt. ff. de excu. tu. l. nō solum. §. fi. t. l. e. t. ff. de vaca. mu. l. pe. t. l. ij. t. §. qui

e Lea. vtriusq̄. (ita. secꝰ si vnius. vt. s̄. de excu. tu. l. frater. sic in surdo t minꝰ audiente. vt. s̄. qui mor. t. ff. e. l. ij. §. minus cui. Accur.

f Personalium. que corpore implenda sunt. cetez ea que ꝓsilio prudent' viri vel patrimonio fiunt nō. vt. ff. e. l. ij. §. corporis. vnde versus. Consilio pollet cui vim nā negauit. ad qō. ff. de capti. t postli. reuer. l. postlimi. §. fi. t. s̄. de transac. sane. t. s̄. qui te fa. po. seniū. Item hoc de nouis. nam preterita nō euitat sm̄ .p. vt. ff. de postbu. l. i. §. casum. t de iud. cecus. t. s̄. de decu. infamia. t. j. ō agen. i rebus. l. pe. in fi. nisi in tute. t cura. vt. ff. de excu. tuto. post susceptum.

g Dentiet. al's sentiet. t est bona. al's sentiēs. t tunc dic per hoc q̄ p̄ leuatur nō tu. vt. j. l. f. t facit. s̄. qui da. tu. pos. l. luminibus.

h Cum articulari. qui dicit̄ artetica quasi auriculā tenens.

Personalibus. hoc expone. vt nō. plene. s̄. l. prori.

k Odagre. que nō impedit ad qō. s̄. de decu. l. muneribꝰ. t facit. ff. de edil. e. l. i. §. proinde. l Ad psonalia. al' corporalia hoc expōe. vt. s̄. l. i. no. t facit. ff. de vaca. mu. l. pe. in prin. t. l. ij. §. corporis. t. s̄. de re iu. quesitū. t insti. ō excu. tu. §. item propter aduersam.

m Alsus. excusatur hꝫ hēat curare patrem. t hoc in munere q̄ sumptum nō exigit. al's secus. vt. ff. de le. filio. t nō. s̄. de ho. no. con. l. i.

n Rica. Be his qui numero lib. vel pauptate. ō scōa parte loquit̄. j. e. cū facultates. t. l. eos. t oēs alie de prima nec supfluit titulus hic t superiores duo per titulos similes. s̄. v. lib. C. qꝫ ibi quo ad tutelam.

o Umerus. s. v. liberoꝝ. vt. j. l. iij. p Ab oneribus. si hēs ab honoribus subaudi t muneribꝰ his coherentibꝰ t est plana. vt. ff. e. l. ij. §. numerus. t. l. in bonoribus. in prin. nisi sit. xij. vt. s̄. de decu. l. si quis decurio. si vero habeas a muneribus dic si patrimonialibus. vt. s̄. de mu. pa. l. neqꝫ. nisi sint. xvj. vt. ff. de iure imu. l. semp. §. demōstrat̄. vl' sm̄ vtranqꝫ lr̄am dic liberoꝝ. s. mortuoꝝ. vt. j. e. l. de personalibus.

q Alium. ꝛc. nō posse. secus si mortuus in acie. vt. ff. de vaca. munc. l. finali. Accursius florentinus.

r DEpotes.ꝛc.parentuz mris ꝛ patris.vt.j.e.l.de psonalibus.

s QUinqz numerus.dic fm.p.in prouicia.sed Rome.iij.in Italia.iiij.sic i tutela.vt.s.qui numero li.l.i.vel forte in hoc munere aliud qđ est publicum auctoritate ꝛ vtilitate cum etiam in alijs differunt.ꝛ facit.j.de sumpti.re.l.i. Item dic naturales.ꝛ legitimi vel ēt emancipati vl̄ i adoptionem dati non naturales tm̄ vel legitimi tm̄. vt insti. de excu.tu.in prin.ꝛ.ff.e.l.ij §. incolumes. Item mares vel femie.vt.j.e.l.fi. Jté nati nō nascituri. vt.ff.ō excu. tu.l.ij.§.q aūt i vētre. in pn.

t Amissoz.secuf si viuūt qz suo patri prosunt nō auo vt s.qui numero li.l.ij. ꝛ.ff. de mu.ꝛ bono.l.iij. Item nō qp filiozum non filiaz.vt.ff. de excu.tu.l.ij.§. non solū. Jté nō qp minoz numerus lz postea implet⁹ nō prodest. vt ff.e.l.ij.§.q ad munera. Jté si plures nepotes ex vno filio pro vno filio computant vt.ff.de excu.tu.l.ij.§.q̄ties cunqz.

v QUm facultates tuas ꝛc.filiū.s.emancipatū gl's non desinent vel desistent esse pīmoniū pīs nec valet donatio vt .s. de dona.l. si in emācipa.

x Proponas.nisi i fraudez feceris cā euitādoz munez vt ar.ff.ad mu.l.f.§.añipe.ꝛ ff.e.l.i.§.q in fraudē.hec tñ excusatio finiť auctis postea facultatibus. vt.ff. eo.l.bis bono.§.auctis.ꝛ sic est tpalis excusatio.ꝛ fa.j.e.l.fi.i fi.

y EPsonalib⁹ ꝛc.iducū≈ tur.sed raro qp dic. vt.j. de mu.in quo lo.l.i.ꝛ facit.s e.l.nepotes.

z DOs qui liberos.v.ꝛ plene dic vt.s.e.l.ne potes.

a Impetrata.ab ipsis legibus. Jta.alī.ita vt alī aut si.

b Etatſ.maioris.xxv.an.s qui eta.l.i. Obeundis.i. subeundis.

c Applicet. pp hoc. n. pat excusať qp filios bz subeuntes.vt.ff.de mune.ꝛ bono. l.iij.§.q̄uis.

d Si quis ꝛc.temniozem vt qz est impar oneri iniuncto.vt insti.de excu.tu. §.si propter pau.

e Potiatur.s.pp rez angustiam si ad per.ꝛc.ꝛ facit qp nō.s.e.l.cuz facultates.

f Nica. De professoribus ꝛ medicis.siue pfiteantur Rome siue in sua patria hīt excusationem.vt.ff.de va.mu.eos qui nisi doctores legū qui tm̄ rome docentes excusantur.vt.ff.de excu.tu.sed ꝛ reprobari.§.fi.

g QUm te medicum.

h Adiutricis.hoc iō dicit qz forte illa secunda legio erat adiutrix illius legionis in qua erat princeps.potius enim denotat accidentiaz facti q̄ ministerium iuris. Ciulia omnia ꝓhebēdit.vt.ff.de mune.ꝛ bono.l.fi.§.hec omnia.ꝛ.j. e.l.medicos.

i Vacationem.qp est anno lapso post tempus reuersionis quo sarcinulas suas potuit componere vt insti.de excusa.tuto.§.item qui reipu.ꝛ.ff.de vaca.mune. l.tempus. in principio

k Numero.nō duo forte necessaria.s.qp sit de numero qui per singulas ciuitates est statuendus.vt.ff.de decre.ab oz.fa.l.i.ꝛ qp imunitatem habeat. vt.j.e.l. nec intra.si aūt est extra numerum nō nisi sit absens vt in prin.huius.l.ꝛ.s.quibus nō obijcitur lon.tempo.prescrip.l.ij.ꝛ.ff.quibus ex cau.l.inter eos.§. fina. Item dic medicum cuiuslibet egritudinis humane vt.ff.de va.co.l.i.§.i.nō bestie.vt.j.de excu. artifi.l.i. in prin.

l Concessa.que sunt vt e.l.medicos.ꝛ.l.fi.

m Rammaticos. n Ordinis.decurionū.vt.j.l.magistros.

o Utiles.ex causa ergo reprobātur vt. hic ꝛ.ff. ō decu.ab oz. faciendis.l. qp semel.de mune.ꝛ bono.l.vt gradatim.§.reprobari.sed non sine causa vt.ff.de nego.gest.pom.§.sed eo dicto. Item.argu.cōtra.s. seu rescin.non pos. l.i. Oratores.alīs rhetores qui docent theoricam. ꝛ facit.j.l.

p nec intra.. Accur.

q DEcte.ꝛc.vt Virgi.vt insti.ō iure na.§.sed ius.nec geometri. vt.j.l. ꝓxi.

o ORatiče.ꝛc.qua datur imunitas professoribꝰ quā nō habemꝰ.lz facit ff.de vaca.mu.l.bis.§.angariaz.ꝛ.j.eo. medicos.

r Calculatores.i.geometri.ꝛ componitur hoc nomen a geos qp est terra ꝛ metros qp est mensura quasi terre mensuratio.ad qō.s.de excu.tu. geometri.vl.i.qui docēt abbacū ad qō.s.de errore calculi.l. vna.nec etiā qui primas litteras docent. vt.ff. de va. mu.l. ij.§. fi. ꝛ facit s.de decre.decur. ō curio sup.l.i.

s DEc intra. ꝛc. numerus medicoꝝ statuť a decurionibꝰ per singulas ciuitates . vt ff. de decre. ad oz. fa.l.i. in fine.l.nisi in casu vbi a lege statuť.vt.s.de epi.ꝛ c. parabola.lz gl̄ aliqs ponať in ordine.vel lz ordo fiat de nouo ñ gaudet imunitate nisi adijciať qp fit im munis vt hic ꝛ.s.de decu.l.i. nec ob.s.ō decu.l.vacuatſ. qz lex coadiuuat decretū. Jdē est si fuit data imunitas fz reuocata.vt.s.e.l.grammaticoſ.nā ñ vī data q nō durat. vt.ff. de re vī.si ꝓpīe.§.verſum. ꝛ bz ēt sc̄ō mō pōt intelligi b.l.numerꝰ āt docentiū est vt nō.j.e.magroſ.

t Prestitutū.i.statutum.

u Decurionū.in q̄libet ciuitate.

x Immunitatez.s.psonalium.

y Tribui . s. spāliť.

z MEdicos. archiatros. i. princeps medicoꝝ.ꝛ nō qp in acto ꝛ abhinc de his dē dicit. itē nō max. iō qz alij si mō sint i tra numer⁹ huius vl̄ reipu.cā sunt imūes vt.s.l.i.

a Archiatris.i.aliquis puta vnus vel plures.

b Litteraz.nō litteraz.secus si in mechanicis nisi in certis.vt.j.ō excu. tu.ar.l.i.ꝛ.ij. Item dic litteraz.s.liberaliū artium non vt pote. nō calculatores.vt.s.e.l.poete.ꝛ.l.oratione.ꝛ.ff.de vaca.mu.l.ij.§.fi. Item hic dic vt in rubrica.s.notaui.

c Et filijs. viuentibus patribus non post.vt.j. de metha. archiatros.ꝛ ad hoc.s.de epi.ꝛ cle.l.ij.

d Muneribus.de personalibus cōstat sed quid de patrimonialibꝰ? Rsp.m.p.ꝛ alios nō sunt imunes.pro quibus.s. de mu.pa. professi.ꝛ.j.e.l. fi.vbi equipať philosophis. Jtez pro eis.ff.de mu.ꝛ bono.l.fi.§.ab huiusmodi.ꝛ de va.mu.l. sunt qui mu. Item specialiť remittiť eis receptio hospitis.vt.ff.de mune.ꝛ bono.l.fi.§.fi.ꝛ.j.de metatis.l.archiatros.vt hic subijcit.per qō colligiť qp alia patrimonialia subijcit.est enim patrimoniale hospitis receptio vt statim dices. Item pro eis.j.e.l.fi.pro eo qp aliquis plus dare vult archiatris ꝛ militantibus in palatio. sed dic vt ibi eō pōt dici qp patrimonialia nō subeant per hanc.l.que generaliter. dicit cū rebus.ꝛ per hoc.j.l.fi.ꝛ.ff.ō va.mu.l.bis bono.§.angariaz.nec ob.de philosopho.qz est rō auaritie a qua se dicit exulem.vt.ff.de vaca. mu.l.in honozibus.§.philosophis.vel dic in philosopho. vt dicēs.j.l.si quis.nec etiam ob.§.ab huiusmodi.qz excipe nisi per legem spālem pncipis vt est hic.ꝛ probatur dicta.l.sunt munera. in fi.que sm hoc est pro hac opinione.

e Hospites.qp patrimonij est.vt.ff.de mu.l.iij.§. munus.

f Deduci.inuitū sic nec dīa.vt.s.de offi.ciui. indi.l.i. sed patiet missionem vt ille qui de domo non debet trahi. vt.ff.de inius vo. plīqz.ꝛ.l.sed vel dic pro sua cā vel suo numero.vt.s.de epi.ꝛ.cle.placet.

g Exhiberi.pro eodem ꝛ semp in ciuili.vl̄ dic eximi in crimali vbi dabit

fideiussore.vel iurabit:z sic nō detinebit in dīa fit:ut in auc.ut nul.iu. §.si vo crimē.nisi fit ḡuissimū ut ibidē dē.vl dic nisi p sua cā ut.s.dixi.

g Pena.sic.j.de sumpti.re.l.i.

b Reddi.quo ad doctores est eē.ut.ff.de va.cog.l.i.§.ij.so.de publi co:ibi a scholari:ut.j.de archiatri..vel dic spōte ꝓmiserat ibi,pmittē nō volebat.vel h̄ re ferr̄ ad alios prędi ctos si ad doctores z fac.s.ō excu.mu. l.maximaz.z.j.ō ex cu.ar.l.i.in p̄n.z.l.ij in fi.z.j.e.ti.l.fi.

i Multos.s. discipulos vel scholares

k Instituāt. i. instruant. Ac.

Magistros studiorū liberaliuz. ut.s.l.pri.in p̄n.

m Ditorib⁹.s.q oēs diuitias excedūt:ut dixi.ff.de tut.z cur. da.ab his.l.scire oz sed ain hs oz hāc sententiā solertiā fidez ut in premio insti.§. cūqz.z fac.j. de sti. li.vz.ro.l.i.

n Ordis decurionū.ad qō.ff.de decu.ab oz.fa.l.i.

o Conspirāte.i bonā ptē:sicut dolꝰ bonus:ut.ff.de dolo.l. i.§.non fuit.z nō qꝫ vij.ad minꝰ debent cōprobare: ut.j.l. si qs.z forte ēt iurare ut.s.de aduoc.diū. iu.l.nemi.z.j.ō.pr. fa. feri. vnicuiqz. et facit.j.de decu.l.fi. z de agen.in re.l.ij. z.iij.z.s.de decu.l. cuiz q. Itē qt dēant eligi in qlibet ciuita te:hēs de stu.li.vr. ro. Itē facit in auc. quō oz epis.z.§. iiz. z de sanc.epi.in p̄n. z.j.de pfes.q ivrbe cō.l.i.z.j.l.pri. z.j. dē excu.ar.l.fi.

p Reddaꝫ. ad hs s.grāmaticos z.j.de tab.l.fi.z de murile.l.si quis.

q Excepti.ut nō revocent.hz certe isti nō indebite vsurpāt.vñ ip:ropēdicit excepti.q.d.illi reddaꝫ:isti nō.z facit.s.l.pri.cū ꝓcor.

r Fortune.hāc ferāt phi nō curātes de ꝓsperis vel aduersis.

Archiatri pncipes medicorum.

t Cōmoda.i.salaria.ad qō.s.de postu.l.puidendū.

v Malūt.malo suire paupi honeste q̄ diuiti turpit̄.scies enī non debere hāc aliquid ab eo.ergo ita cito aut citiꝰ paupi ut diuiti seruet.

x Turpit̄.erat enī turpe q̄ pp diuitias suas aliqs diues citiꝰ curareꝫ q̄ paup qui nihil dare potat.z hꝫ erat oli añq̄ medici hēnt salaria de publico. y Ea.s.salaria:

z Sani.iā facti ꝓ obsequijs pstit nō ea cc.ad qō.ff.de va.co.l.medicꝰ.z.s.de postu. quisquis.§.i.z de of.p̄si.l.plebiscito.z in auc.ut iudi.si.quoquo suf.§.i.

a Quis aggregādus.ut qz est dignꝰ tali honore.

b Judicātibꝰ z iurātibꝰ.ut nō.s.eo.l.mgros.vbi plene nōnt.

c Ita tñ.facit.j.de tiro.l.i.z de of.ma.of.l.iij.

d Grāmaticos oratores.al's rhetores al's oratores.

e Phi.lz imiscear:tñ phi subeūt p.i.ut.s.de mu.pa.l.pfessio. vel dic q̄ hodie p.l.istā idē i eis sit p̄uilegiū hꝰi p̄ncipis.z sm hꝫ dero gaꝫ illi.l.pfessio.z illi.ff.de va.mu.in honoribꝰ.§.phis.ut ibi nota.

f Archiatros.phie. g Primi ordis.quē hñt cū erūt seniores inter alios:ut.s.de decu.l.alexandrinis.in p̄n.

b Gerent.cū a p̄monialibꝰ:dic ut.s.e.ti.l.magistros.

i Indempra.i.sine admīstratōe bita:vel cū ea fit indēpto canone:ut j.de fun.pa.l.fi.i fi. k Hospitandū.j.de metbaꝫ archiatros.z.s. l.magistros. l In filijs.z de h̄ dic vt.s.l.magros.z facit.j.de comi.con.l.ij.z s.de epi.z cle.l.ij.

m Rica. Be athletis.athlete dicūt qui sine mercede gra vtutis pugnabant: ut.ff.de infa.l.athletas.in sacris certaminibꝰ.z.j.l.i.

n Athlet.ita demū ciuilū zc.q est in fi.si pbent p oēs zc.z sic pbent corona nati coronis zc. o Per oēm.qz a p̄ma etate didicit z studuit i hꝫ ut z pueri qui teneri etate legūt qsi alis nō possent eē pfecti.qō est nō.

spitādū q̄ oia filijs ēt eoꝝ z ꝓiugibꝰ illabata p̄cipim⁹ custodiri:hec āt z,p fessoribꝰ mēoratis eorūqz liberis ō ferēda mādamus.

De athletis". Papa.

Athletis ita demū si p oēm etatē certasse corōis quoqz nō minꝰ tribꝰ certamis sacri iqbꝰ vl semel rome seu antiq gre merito coronati ñ emulis corruptis ac redēptis,pbēt ciuiliuz munez tribui solet vacatio.

De his q nō ipletis stipēdijs sacro soluti sunt. Papa.Ant.Aug.

Gnominie causa sacramēto lib tati honoribus abstinere debēt mūeribus aūt ciuilibus excludēdi non sunt. Papa.di.

Quam ob ,puecte etatis seniuz sis dimissus honestā missionē ꝓsecutum te esse ambigi non pōt:hēbis itaqz a ciuilibꝰ muneribꝰ. nec nō ēt honorib⁹ vacatiōem nō tñ p̄uilegia ea que his cōpetunt q pleno stipendiorū numeroꝰ fungunt vsurpare te ius p̄mittit qñ non perfecto statuto militie tēpore:nec oibꝰ stipendijs de curis sacroꝝ solutum te esse ēt ipse confitearis. Bem au.

Veteranis ita demum onerum z munerū personaliū vacatio iure ꝓceditur si post vigelimuz annū militōe quā i latōe vl vexillatōe militauerunt honestā vel cāriā missionē secuti eē oñdāt. vñ cuz te i cohorte militasse ꝓmemoras itelligis supua cuo vacatiōem tibi velle flagitare.

Quib⁹ mūeribus excusant hi q p ipletam militiā vel aduocatiōes p,p uicias z si ꝓmodis vacātes comorā tur:z de p̄uilegijs coꝝ:z de ꝓductoribus vectigalium fisci.

p Coronis.corona glia victorie cui ēt dabaꝫ pecūia vl spes aliq̄ q̄ p̄uata pactiōe nō obligaꝫ:ut.s.q̄ res pig.obli. pos.spē.nec i cām iudicati ca piunt si aliūde possit satisfieri:ut.ff.de re iudi.cōmodis. z.s.de excep.rei indi.stipendia. Ac.

q Sacri.qz approbāte p̄ncipe:ad qō.ff.de pollici.l.greca.q̄ incipit honoris gra z fecus agone zc.

In quibus.s.coronis.

Vel.p saltem.

r Rome.noue.q.d. vnaz corona debēt habuisse i roma veteri vel noua:z bas merito gre nō p hꝫ q corrumpāt emulū.i.secū luctantem.

s Munez.restrige:z dic munez psonaliū nō p̄mo.ut.j. de mu.z ho.q̄ imunitatez. Ciuiliū.ad psonalia.

t Rica. Be his qui nō impleb stipēdijs sacro soluti sī.

v Gnominie cā.

x Sacro.quo milites tenent:ut no.ff.ō infa.l.ij.§. miles. Et nō q̄ q̄ttuor sūt genera missionū hōesta qñ finita militia:ut.j.e.l.fi.z cāria p pter ifirmitatē ut.j.l.pr. Itē cā euitādorū munera. Item ignominiosa:ut h̄.z.ff.de re mili.milites.§.missionuz. Honorib⁹.ad qō.s.ō decu. l.infamia.z.l.ne quis.z.ff.de inēdi.z relegaē.l. relegatoz. §.fi.z.ff.de testa. mil.l.testā.

y Excludēdi.al's excusandi z al's excusati.z idē in eo qui gra vitandoz mūez quo ad munera:ut ar.j.qui mili.non pos.l.ij.ñ tñ arceꝫ honore cū nō fit infamis:ut.ff. de ifa.l. ij.§.est z q̄rtū.itē q̄ infamis cogiꝫ ad mūera rez est nisi i locis vbi morari nō lz:ut.ff. de excu.tu.l.§z z si milites.§. §z ignominia.z.j.de re.mili.l.iij.an dēat iseri cā ignominie i missiōe:dic ut no.ff. de infa.l.ii.§.ignominie.

z Num senū.sener est qui.lx.an.bz:vel.lxx.quo ad mūera:vt.s.qui etate.l. fi.sic pp corpis debilitatē.z iō est cātiua missio:ut.ff.ō infa.l.ii.§.si ignominie. lz hec honesta sit.i.nō inhonesta ut subiicit. a Itaqz pp senū.nō pp militiam:ut.j.l.pri.in p̄n. b Numero.xx.an.ut.j.l.pri.z sūt hꝰ p̄uilegia:ut.ff. de p̄ui.p totū.z.j.de p̄ui.vetera.p totū.z.j.l.pri.

c Permittit.s.ppetuo sz tpalē bz:vel vnꝰ āni vel biēnii:vel triēnij:vel q̄driēnii put militauerit:ut.ff.de re.mi.l.iii.§.qui militie.j.de excusat.tuto.sed z milites.§.i.z.ij.

d Veteranis.nō eoꝝ filiis:ut de va.mu.l.in honoribꝰ.§.vacationū.

e Personaliū.ñ p̄monialium:ut.ff.de va.mu.l.in honoribus.§. accusationum.

f Cōcediē.ēt si nō appellet qō ē spāle:ut.s.qñ ,puo.non est necē.l. veteranis. al's fecus.s.de app.ciues.

g Vigesimū.ut.j.de re.mili.l. viginti.

h Causariam.nō sufficit causaria nisi tempus sit completum militie:ut h.z.s. l.proxima.

i In cohorte.z sic nō in legiōe vel vexillatiōe.

k Superuacuo.quia nō hēbit.l.ē.ppetuo.lz ad tempus:ut no.s.l.pri. itez fallit in cohorte vrbana:ut.s.de excu.tu.sed z milites.§.plane si quis. Item huic legi est ar.ptra.ff.de infa.l.ii.§.exercitiū auget.ō qz ibi odiuz ampliatur hic fauor restringiē:in quo est ar.ptra.ff.de libe.z postu.l.cū q̄dā.posset plane legi ut excusetur qui fuit in cohorte:et est sic.s.de thesau.l.vna.sed pro p̄ma est.s.q̄ndo ,puo.nō est ne.l.veterani.et.d.l.sed et milites.§.plane.

l Rubrica. Muibus muneribus.de hoc nil est in nigro:sed in constitutione greca:sic.s.de relig.et ad trebel.deinceps.

m Non alios.mancipatū.i.ꝓductū vectigal.vñ mãceps.ſ.ꝓductor:ut.ſ.ꝺ vecti.l.ſi quis.

n Note.quare hꝫ dicit ſtatim ſupponit.itẽ intellige hanc legẽ ſi ſunt legitimi cõductores:nõ palatini:nõ curiales:nõ milites:nõ clerici:ut.j.qꝺ ad ꝓduc.re.fi. l.i.ꝛ in aut.de ſanc.epiſ.ſ.aliud. mu.l.iij.ꝛ in honorib⁹.ſ.non alꝫs. Itẽ hꝫ ꝓuilegiũ eſt fiſci q hz eius bona obligata:ut h.ꝛ ff.de iure ĩmu.l.ſp.ſ.ꝓductores.aliud in colono ꝑdij fiſci ut.ff.ad mu.l.fi.ſ.i.ꝛ.ſ.ꝺ excu.tu.coloni.ſz in colono prędij ceſaris idẽ q in iſto:ut.ff. de iure ĩmu.l.ſp.ſ.coloni.et q petũt tu.l.fi.

p Bis.ſ.ꝓductorib⁹.

q Haud.ꝑ nõ:ſic.j.de vete. mũis po.l.i.in fi.ꝛ facit.ſ. ne tu.vel cu.l.i.

r Rica. De libertinis.h tractaꝫ de obſeqo ciuitati debito ſic.ſed de lib.ꝛ eorũ lib. dẽ de debito ꝑtono:ꝛ ſic non ſupfluit ꝓ illũ hic tĩ.

ſ Ondictio. ciuilib⁹. de honorib⁹.dic vt.ſ.ſi li. aut ſu⁹ ad decu.l.i.

t Nõ põt.niſi in caſu:qꝺ dic ut.ſ.de excu.tu.l.nec ſenatorũ.itẽ nõ ob.j.ne qs libertus ac.re.pu.l.i.qꝛ ibi de actu ſeruis tũ ꝓueniẽti.

v Domiciliũ.nedũ in ea niſi ꝑ ꝓnoꝛ.ꝛ ſic vtrobiqꝫ:ut ff.ad mũi.de iure.l.libertos.

x Rica. De infamib⁹.differt a titulo de infa.ſ.qꝛ ibi õ cãis infamie:hꝺ iure ifamiũ ſic nõ ſupfluit.

y Infames. vti pñt.nec nouit ꝺlaꝺ:imo ꝓdunt veterẽ vt hic.ꝛ j.de digni.iudi.ꝛ.l.neqꝫ.ꝛ.ſ.de decu.l.infamia.ꝛ.de re.mili.l.iij.et ad hꝫ.ff.de poſtu.l.i.ſ.remouet ꝛ de iudi.cũ ꝓtor.ſ.nõ autẽ. ꝛ de offi.aſſeſ.l.ij.ꝛ. de teſti. l.iij.ſ.lex iul.ſz arbitꝝ põt eſſe ut.ff.de arbi.pedius.ꝛ ꝓcu. ꝛ tu.ꝛ cu.ut inſti.de excep.ſ. fi.ꝛ.ff.de poſtu.l.i.ſ.ſz egſſimum.

z Nõ hñt.ad hꝫ.ſ. de decu. l.necifames.ꝛ de bis q non ipl.ſti.l.i.ibi qppe crimioſiꝫ ꝛc.vt ꝛ.ſ.de decu.l.ne quis penã.nec pena attribuit imuni.ut.l.relegatoꝝ.ſ.fi.ff.de inſ.ꝛ releg.ꝛ male meritis ꝛc.ut.ff.depoſiti.l.bona fides.

a Rica. De reis poſtulatis.

b Eos crimis⁹ poſtulatos⁹ nouos⁴ honores appetere ñ õbere añqꝫ purgarẽt innocẽtiã ſuã ꝛ a diuis parẽtib⁹ nr̃is:ꝛ a me ſepe reſcriptuꝫ eſt.

De his qui i exilio⁹ dati ul⁹ ab ordie motiſunt. Adpa.Adar.dio.

c Ibus poſt hac ordini ſuo vel aduocatõis ad tps interdicetur poſt ipletũ tpis ſpaciũ⁹ nõ ꝓgabitur infamia. Adp.Gor.au.

d Ꝺ tps exulare decurio iuſſus:ꝛ i pleto tpe regreſſus priſtinã qdẽ recipit⁹ dignitatem⁹ ad nouos vero honoꝛes non admittit⁹ niſi tanto tpe is abſtinuerit quãto per fugã abfuit

De filijſſa.⁹ ꝛ quẽadmodũ ꝓ his pr̃ teneatur. Adpa.Sci.

e Altrem emancipato filio conſentiẽtẽ ad decurionatũ nõ teneri⁹ dubij iuris non eſt. tũc. n.ꝓſentiẽdo pr̃ ad decurionatũ obligat⁹ ſi filiũ i ptãte hẽat⁹ ꝓſentire⁹ aũt ẽt is vr̃ q nõ in fraudẽ:ut.ff.ad muni.l.fi.ſ.añpe.

m Obligaꝫ. inſolidũ:ut.ff de admi.rer.ad ci.per.ſi filiꝰ.filius tñ ꝑmo excutiꝫ:ut ad muni.l.libertus.ſ.i.ꝛ.ſ.ꝺ decu.l.i. Itẽ adoptãdo ꝓſentire vr̃:ut.ff.ad muni.luciꝰ. ſ.idẽ rñdet.cũ alꝫs nõ ꝓſentiẽs nõ teneꝝ niſi de pecu.ut.j.l.fi.eſt ꝛ aliõ neciuz q filius ſit abil⁹ ad mun⁹ ad qõ vocaꝫ.ſ.ꝺ ho.nõ cõ.l.i.ſ.ꝑ infante. Itẽ hic teneꝝ reipu.nõ aũt illis q bus nocuit ĩ officio ꝓſtitutũ:ut.ff.ad muni.l.i.ꝛ.ij.ꝛz quidã ꝓ ar.ſ.q cũ eo.l.i.

n Conſentire. nota de tacito cõſenſu ut ꝛ.ff.ad muni.l.i. ar.ſ.ff.de pcu.filiꝰ ſ.inuit⁹.cũ ꝓcorꝺã. Itẽ ar.ſ.ff.ꝺ tutel. l.ſi filius.ſz manere potuit etiã noiatiõi ꝓdicẽs

o Teſtificaꝫ. coraz ordinario vel abil: ut.ff.de decur.l.honoꝛes.ſ.fi.

p Um appellaſſe dicas.ſi noie tuo ꝑꝓrio non filij.

q Oſtendis. nam grauati appellãt in firmi volũt curare: nec eſt opus medicis ſano ꝛc.ſic ẽ.ff. rẽ ra.ha.l.iij.ſ.falſus.ff.de decu.ſprꝛ rij.ſ.pr̃.ſo.hic noie ſui grauamis appellauit.ꝛ nõ ſibi ꝓiudicat ibi ꝑ filij grauamine.vel ſol.ut ibi. Itẽ ꝑ.ff.de ap.ſi ex expreſſim.ſz ibi ipo iure nõ tenuit. Itez ar.ꝑ.ſ.ꝺ poſtu.l.i.

r Ubi.ad pteſtatie.qõ ẽ pr̃i monij et q̃le ſit:dic ut.ſ.l. de mu.pa.l. nec ptestatie.ꝛ facit ff.ad mu.l.iij.ſ.filius.ſ.qõ pr̃.ꝛ.ſ.ſi duo.ꝛ.l. honoꝛ.ſ. plebi.

ſ Ine periculo tuo.i.ſine piculo facultatũ tuarũ ꝛ honoꝛis.

t Jn cũbebat.nec filio ſi dicas curatore adulto vel furioſo vel ſili datũ:vel dic opis publici.ꝛ tũc filio iminet on⁹ appellandi vt.ff.q̃ appellãdũ ſit.l.i.ſ.ſi qs.ꝛ.ſ.alia.ꝛ adiũge hꝫ ſi tñ ꝛc.itẽ dicas nõ teneri inſolidũ patrẽ:ſed de peculio:ſic.ſ.qõ cũ eo.l.i.

v Vocauit.accipe detrimento ꝛc. Decurio.nam tunc inſolidũz tenet:ut.ſ.q cum eo.l.i.ꝛ facit.ſ.ca.l.i.ꝛ de decu.filio.

x Rica. De periculo ſucceſſoꝝ parentis.

y Ꝺe ꝓꝑrio.edictionẽ.ut q ꝓmiſit pecuniã ꝑ honore filij hñdo ut.ff.de mu.ꝛ bo.l.extimatio.ſ.i.ꝛ ſm hꝫ dic edictionẽ.i. p̃cium quod edit aut daꝫ ꝑ honore vel ꝓmiſit ſubitu⁹ onus honoꝛi admixtũ ad quod.ff.ad muni.l.honoꝛ.in principio.

z In ſacerdotem.dignitas cum ſumptu.ff.ad mu.cũ ſponte.in ꝓn.

a Errogatiõis.ſ.ꝓdicte:ꝛ dic ſi p̃e vivente:hĩit mun⁹ filius:ꝛ ita hẽt locũ qõ hꝫ dicit.ꝛ.ſ.de decu.l.i.ꝛ.l.in ſucceſſiõe.ꝛ.ff.fami.her.ſi filia. ſ.idẽ ſcribit.ſ.q ipſe pr̃ teneat ꝛ eius heredes ſiue ꝓmiſit ſiue nõ.ꝛ tã tũ ſciebat ꝛ nõ ꝓdicit.ſi aũt cepit gerere p⁹ mortẽ p̃is nõ tenent heredes p̃is regulariꝫ:ẽt ſi ꝑ alio filio dũ vivit pater ſubit onus ſilẽ.ꝛ etiã ſi filius iſte vivo p̃e fuit decurio.ſz mun⁹ ꝑ quo q̃riꝫ ſubijt poſt:vt. ff. de mu.ꝛ bo.ꝛ ſi filiũ.ꝛ.d.ſ.idẽ ſcribit.ꝛ.l.ex pte.ſ.filius.fallit aũt in duob⁹ caſib⁹.pm⁹ ſi pr̃ in vltima volũtate voluit ꝺ:ut.ff.de mu.ꝛ bon. l.iij.ſ.fi. vel niſi inſ vivos fuit pfeſſus q de ſuo hꝫ on⁹ volebat expedire:ut.ff.fa.her.ſi filia.ſ.neratius. Itẽ hec q̃ ꝓmo dixi ſunt vera ſi munus erat tale q nec vẽdi poterat nec ad heredẽ filij aliqd puenire poterat:alꝫs forte ſolus filius teneret.

b Rica De mulieribus in quo loco munera ſexus ꝓgruẽtia vel honoꝛes agnoſcãt.

c Am que.nupta eſt.iure:ut ꝛ.ff.ad mu.l.fi.ſ. idez reſcripſerunt.

q De legationibus

Idē ꝛ in vidua:ut.ff.ad mu.l.i.ꝛ filij.§.i.ꝛ ad tꝝ.s.de incol.l.fi.cū con
cor.secus in desponsata:ut.ff.ad mum.l.ea que. Itē in ꝟgine vl'ñ iure
nupta vel corrupta:ut.ff.ad mu.lucius.§.fi.s.de mu.ꝛ origi.l.filios.
d Roma.qꝛ ibi est multitudo hoiuꝫ:ut in aut.de tabel.vel ecōtra.vel
si p ꝙuis.qsi nō sit dubiū si ibi nubat:ut.ff.ad mu.l.roma.sꝫ ꝓia placꝫ
e Ad honores.hic
ad vtrūqꝫ est ꝯriuꝫ
ff.de mu.ꝛ ho.l.iij.
§.corpalia.sꝫ de ho
nore dic sine admi
stratiōe:ad qō.j.de
digni.l.mulieres.vl'
dic qꝛ ex certa scia
ꝓncipis.s.illa nō ob
stāte:ad qō.s.ō nu
ptijs.l. ipialis. §.si
mil ē.q placet: quia
hic subijcit cōpelli.
Itē ad mūera dic.s.
psonalia nō oia:ut i
ꝯrio.sꝫ q̄dā ut tꝝ sub
ijcit:ꝛ in ℞.hic. qō
dic ut.ff. de reg.iu.
l.ij.ꝛ tꝝ nisi fuerit p
uēta:ut.ff.ad mu.l.
incola.ꝛ de iur.om.
iu.l.cum quedam.
f Possidēt.ꝯ.s.ō
incol.l.cū neq.ꝛ.ff.
ad mun.l.libertꝰ.§.
sola,sed dic hic dici
de pātmonialibꝰ:ut
ff.ō mu.l.rescripto.
§.fi.sꝫ p dote vl' do
tali p̄dio qs soluit:
℞.vir sicut ꝛ tribu
tū:vt.ff.de vsufruc.
bactenꝰ.§.fin. Nec
ob.ff.ad mu. lucius
§.idem.℞.ꝓstante
qꝛ illud quo ad pso
nalia p.l.s.de decu.
l.ad subeūda. Item
si alibi domiciliuꝫ ꝛ
alibi p̄diū ꝛ indicat
psone,p rebꝰ in loco
domicilij:an alibi ēt
res posita extiabit'.℞.ñ:qꝛ sic iā p duobꝰ locis soluet':ꝛ eēt alīa i tribu
to:ꝛ altera pātmonial' pstatio:ut.ff.de censi.forma.§.si vo.qō esse non
dꝫ.ꝛ facit.s.de mu.pa.l.patrimoniorū.
g Rica. De legatōibꝰ.dixit de muneribꝰ in genere:nūc in spē de tꝝ
qō est psonale munꝰ:ut.ff.de mu.ꝛ ho.l.i.§.i.ꝛ.l.fi.§.legati.ꝛ dī legatꝰ
qꝛ a ciuitate vel ꝓuincia mittit' ad ꝓncipē vl' ad alīū ut tꝝ ti.al's legatus
ꝓconsul:ut.ff.de of.ꝓcon.obseruā.§.i.ꝛ.l.fi.al's legatꝰ ecclie ad papā:
vt in aut.de sanc.epi..§.si vo epꝰ.colla.ix.al's q mittit' a ꝓncipe vel pa
pa:de quo est.ff.de of.al.l.dié ꝓuatoꝝ.lꝫ nobiliū dicunt' nuncij vl' missi
ad cām diffiniēdā dī delegatꝰ ēt a ꝓncipe missus:ut.s.de iudi.a iudice
Et nō q debitor reipu. fungi nō pōt:aut is qui nō hꝫ ius postulādi ut i
fames.lꝫ debitor fisci nō ꝓhibeat'. Itē vicarios dare nō pōt nisi filios
ꝛ gsi abīti est iniūicta:qm̄ gratuito suscipit. Itē libellū ꝓncipi dare nō
pōt nisi de his q̄ ad iniuriā vel eius ptinet damnū vel pupille sue. Itez
ordiatiꝫ eligit' nisi necitas sit:ut.ff.e.l.iij.ꝛ.l.si abīti.ꝛ.l.legatꝰ.ꝛ.l. pau
lꝰ. Itē nō ꝙplꝰ q̄ sel' nisi sit necitas:ut.ff.de mu.ꝛ ho.l.extiatōe.§.fi.
b Pater triū.in alijs qnq exigunt':ut.s.de his q nūero li.l.nepotes.
ꝛ est rō qꝛ pegre vadit ꝛ eos deserit.est ꝛ alia excusatio a legatōe
ut.j.l.iij.ꝛ alia atq alia.ut.ff.e.ſciendū.§.si accusatio.ꝛ.§.ordine.ꝛ alie
de quibus dictum est.s.de exac.mu.
i Cum vos.ꝛ tu'collega. Proprio.i.sepatim sumptus vl' sum
ptus tm̄ vel salarium de quo fit sumptus.
k Defensionē.sindicus ergo erat vel erāt:ut.ff.de mu.ꝛ ho.l.fi.§.de
fensoris vl' defēdebāt ñ i strepitu iudicij.sꝫ al's.ꝛ fac.s.ō ifa.l. neminē.
l Oporteat.sꝫ qm̄ hꝫ ℞.si desierit ꝛ spōte ut hic quo casu ēt exor.puni
tur:ut.ff.e.l.i.si āt vrgente necitate tūc nō reddit:ut.ff.e.l.legatꝰ.añ.§.
i.ꝛ hoc inuit.ꝛ idē de comitibꝰ eoꝝ:ut.ff.de of.assef.dic.si aūt est dubi
um ipse dꝫ ꝓbare necitatē:ut.ff.e.l.i.ꝛ.ij.§.i.ꝛ ſm hoc nō sunt ꝯ.ff.de
va.co.l.i.§.diuꝰ.ꝛ de aduo.diuer.iudi.l.post duos.
m Ea quātitas.quam repetis ab heredibꝰ college.
n Postulatis.vtilis ꝓ socio vel act.in factū quibꝰ dꝫ solui cū p eos be
redes nō stet:vel qꝛ iā pstiterūt aduocāt':ut.ff.locati.q opas.§.diuus.
ꝛ.j.de lū.iūcti.mūeris.l.i.vel hic symoniace:ut.j.de murile.l.ij.vbi nō.
o Protestis.ꝛ punient' extraor.vt dixi.nec nocet socijs alterꝰ cessatio
vt.ff.e.l.ij.§.cessatio.

De libertinis. De ingenuis
De re-iudicatis. De ꝓbationibus
De testibus. De ꝓbationibus
De pactis. De transactionibus
De mulieribus. De legatis
De excusationibus artificum

Liber.x.

Ransmarina ciuiliū.sine legatiōe.al's sine alio psonali munere:ut.ff.ō va:
mu.legato.ꝛ.ff.e.paulus.§.i. q De primo.sm hoc intelligunt'.s.ō
bono.cō.l.ij.ꝛ.ff.e.l.paulus.rñdet in ꝓn.ꝛ.§.i.ꝛ.l.filius. Itē hoc qñ suo nomie
nō p alīo:ut.ff.e.si filiꝰ.ꝛ.l.vicariꝰ.qꝛ i casibꝰ tiñ pmittit' p aliū ut ibi nōui.
Niuersi.ex comitibꝰ.i.vniuersi comites p̄sidū vel ꝓcōsulū.ꝛ ipsi etiam p̄
sides q būt dignitates.s.pre
dictas teneant' ꝛc.sꝫ certe im
mo ꝛ hi siles excusant' a psō
nalibꝰ:ut.j.ō excu.mu.l.eos.
ꝛ.ff.de vac.mu.l.legatos.§.
comites.q̄ sunt ꝯ.sō.hꝫ perce
perūt si.suffragio.i. auxilio. et
ita p ipetrationē ibi ex mera
liberalitate qꝛ meruerint:ar.
ff.qō qsq iur.l.iij.in ꝓn. vel
hec ꝓceperunt suffragio.i. p
missiōe.i.hoc pacto q nihilo
minꝰ cū opus fuerit suscipiēt
mūera ꝛ pstabūt auxiliū ꝛ sic
pactū fuandū:ut ar.ff.de iur'
imu.l.ij.vel dic suffragio.i. p
pter suffragiū.i.salarium qō
bituri erant ibi'grat'.ꝛ ſm hꝫ
bēas in lr'a suffragio dignita
tes alij bñt suffragia dignita
tū.i.salaria:ꝛ tūc hꝫ locū vlti
ma.so.vl' dicas oia plane hic
functꝰ erat p̄sidiat' ibi nō.et
sic bene sequitur exceptio le
gati.
s Publica.que sunt i mūeri
bus subeundis.
t Pactione.qꝛ pepigerūt ꝛ
nō subeūt.ꝛ sic facit ꝓ secun
da so.ſm alios dicas nō vn
bratili qꝛ dicit tacite intellexī
exquo hꝫ dignitatē q nō te
neant' ad mūera alia qō non
est vex nisi ſm q distinctū ē.
Versati sunt.bi enī in ꝓmo
p̄sides ꝛ postea legati fuerūt
biēnio vacāt a muneribꝰ pso
nalibꝰ ꝛ onerib⁹:ut.s.l.ꝓri.
nō qꝛ p̄sides sunt:sꝫ qꝛ legati
fuerint lꝫ p̄sidatū ad sui peti
tiōez habuerūt vel licꝫ pacto
vel lꝫ ꝓ salario vel lꝫ percepe
rint salaria asi ꝓ hō.vel mu.a quibꝰ mō vacāt.sꝫ forte reddūt ꝓ tpe quo euitāt
vt.s.nota.l.ij.vel melius dic de legato:quia licet superiores dignitates non ex
cusant vt dictum est ꝛ legatio:tñ sola excusat ꝛ semper dic infra tpa:ut.s.l.ꝓri.
u Quid.postulat'.a p̄side a prouincialibus:ꝛ dicit de aliquo qō pertineat
ad publicā vtilitatem prouincie.si autem de causa que fit inter ꝓuatos tūc
habet locum.s.de rela.
x Nostre sedi.pro eodē. y Omnes prouinciales.assistentes p̄sidi:vel
dic qui sunt assistentes prefecto vt statim dices.
5 Ordinarij.i.p̄sidis predicti qui consulit.ꝛ subaudi ut diffiniat per se:ad qō
s.de rela.l.i.vel dic a p̄fecti:ꝛ tūc subaudi tm̄:quia qñq ad nos remittet ut sub
ijcit.vel dic ordinarij qui vice ꝓn.in palacio vel vice p̄fecti ordiarij cognoscebat
a Quibus.s.p̄sidijs. Fortuitis.s.supuenientibus.
b Vobis.loquit' p̄fecto prorio illirici.q.d.nō aliud diffiniendū nisi ꝓn.qñq ut
subijcit. c Impleda.q.d.si p te potes expedire facias vl' ad nos tu mittes
d Prouincialium.vel dic de eligendo legato. Partis.ad hoc.s. de de
cu.l.noationū.ꝛ.j.e.l.ꝓri.ꝛ.ff.de tuto.ꝛ cu.l.vbi.ꝛ de decu.ab or.fa.l.ij.ꝛ q cu
iusq vni.nulli ad mu.l.qō maior.
e Snia.ꝓuincial' assistentū p̄sidi:ꝛ quō ꝓuenit ad ꝓncipē ꝓsulendū.
f Quoties.destinat'.ad nos. Precipim⁹.s.ꝓuenire qō est.j.si nō egri ꝛc.
ꝛ nō ar.in electōibꝰ.ad qō in aut.de here.ꝛ fal.§.si vo absunt firmata sup
quo volunt consulere.
g Augustali ab augusto:ut.ff.de of.p. aug.l.i.
b Tuis.loquitur p̄fectus prę.maxime.ꝛ nota q ꝓ multas manus vadit.
i Ordinetur.q vel per te expediatur: vel ad nos remittes:ut.s.l.ꝓri.
k Rica. De excusationibus artificū.differt a titulo.s.de ꝓfes.ꝛ me.qꝛ ibi ō
ſralibꝰ artificibꝰ.hic de his qui tm̄ operatione manuꝫ excusantur docentes nō
discēteꝫ:ut nō.j.l.i.ꝛ scripti in breuibꝰ cuiusq ciuitat' nō aūt oēs:ut.j.l.i.in ꝓn.
l Artifices.subdito.ut.j.§.ꝛ est nota ꝛc.ꝛ habeas hic comprehensarū .al's
comprehensi.ꝛ dic tunc q tm̄ illi qui sunt infra numeꝫ scripti in breuibus
ad quod.ff.de decu.ab or.fa.l.i. m Muneribus.personalibus.
n In discendis.i.in docendis:vel ꝓprie:ꝛ tunc per consequens ꝛ in docendis
o Fieri.discere.si queris doceas:sic ipse doceris.nā studio tali tibi ꝓficit atq
sodali:ut ꝛ.ff.de le.iij.l.legatis.§.ornatricibus.ꝛ sic nō q docētibus tm̄ dicit.j.
l.ꝓri.in fi.ꝛ.ff.de iure.imu.l.pe.§.pe.ꝛ ar.de ꝓfes.ꝛ me.l.medicos.
p Filios.i.discipulos vel ꝓprie.

q Ista.s.eox q bñt excusatiões: sũt z alij.ff.de inre imu.l.fi.rõ q̃re excusant ẽ ut necessariã operã publicis vtilitatib⁹ exhibeãt: ut.ff.de iur.imu.l.pe.§.pe.

r Architecti.ab archos ꝓnceps z tectũ q̃si maiores magri tectox: ut in auc.de non alie.§.qõ ante. s Medici.aialiũ: z sic iproprie sine lr̃is vt dixit in .B. vñ.p. dixit hic.s.muloꝝ appellatiõe ꝓhendẽs oia aialia.

t Lecticarij.q faciũt breues lectos de qb⁹ dr̃, ff.de leg.i.si ex toto.§.i.z de le.iij.legatis §.i.

v Actarij.q faciũt machias instar lacus vel torcularis.

x Quadrigarij.q faciunt q̃drigas.

y Quadratarij.q faciunt q̃ dratos lapides vt fuerũt sci iiij.coronati.

z Appellãt.s.homines.

a Edificatores.murorum ut differat ab architectis.

b Ligni.i.incisores ex q̃bus postea statue vel alie opationes fiũt. c Muscarij.i. q faciũt illud opus qõ dr̃ muscatũ.z sic inferiores qui i aureo vel albo.

d Argentarij.de qb⁹ hẽs.ff. de eden.ꝓtor.vel q pingit in argẽto colore ut conueniant predictis.

e Barbacarij.q faciũt recepta q̃ al's dicunt barbacana.

f Biatrecarij.q faciunt calices. Biatretos.i.de vitreo: ꝺ q̃bus hẽs.ff.ad.l.acql. si seruus seruũ.§.si calicẽ.z forte sic dict⁹: q: de facili terentur i.atterant sine rumpant.p.

g Fusores.ut q: cãpanas faciũt vel silia ligdãdo es. vel dic q: sunt duo erarij q operant in ere vel fusores q faciunt fusos in q⁹nent semie.

h Signarij.q faciũt sigilla.

i Brachar̃ij.a lõgis brachijs teutonicox vel torcularium.

k Libratores.a libra.i.pderatores.

l Figuli.q faciũt vasa ex tra in figur(: ut.ff.de ser.vr.ꝓdi. l.vltima.

m Aurifices.qui faciũt vasa aurea vl'ãnulos vel silia.

n Vitrarij.qui artificiose ꝺ ferro vel alia mã trabũt vitr vel fundunt.

o Plumbarij.qui trabunt plumbum. p Scalptores i.scissores.s.lapidũ ut differãt a supiori.alij dicũt q: vicio scriptoris hic superfluit.

Sealbatores.armox vbi debẽt fieri subtilissime picture de quocũq; colore.

q Trigarij.qui faciunt vehicula ex tribus rotis.

r Bratearij.i.qui faciunt quedã rotunda z volubilia in freno circa caput equi z hi dicunt pentalarge.a pẽtha qꝺ est quinq;: z large a late.g.v.late z volubiles rotule q: trñ.v.debẽt esse: ut dicũt frenarij.z sic ipsis opificibus z ipsis rotulis conuenit nomen pentalarge.

s Ethameos.al's medicos.z tũc expone: ut.§.prime.z tũc ꝓhendit illos quos supiꝺxi.l.dixi. t Geometros.ut balchimũ agrimensorẽ.sed cõtra.ff. de excu.tu.l.geometri.so.ibi spãle. v Architectos.de hoc dixi.§.l.pri.

x Diuisiões.geometri. y Inciſiões.ut architecti.

z Institutũ.ab architectis. a In par.due ptes sunt.z dic in par stu.nõ trñ i par brificiũ: q: docẽs trñ excusat ut statim inuit: ut z.§.l.pri.in pn.

b Gaudeãt.docẽtes. c Suscipiãt.ad qõ in auc.de san.epi.§.i.col.ix.z.j. de stu.libe.ar.vr.ro.l.i. d Rica. De potioribꝰ ad munera noiandis.qui excusantur dixit nunc qui subijre debeant.vel dixit de excusatis quibusdaz: nũc de alijs quando alius est potior.

e Si ipse vocatus.al's ꝓuentus. f Age cãm.s.appellando: ut.ff.de va. mu.l.i.z.C.de ap.ciuel.sz quõ potior vocat cũ gradatim dẽat deferri.ff. de mu.z ho.l.ut gradatim. Ry.ibi de ordine honoris nõ oneris vt hic.sz z i onerib⁹ dr̃ suari ordo: ut.ff.de le.l.iij.§.ordine.z.ff.de mu.z ho.l.iij.§.pses. Ry.illõ vex qñ oẽs sunt sufficiẽtes.al's obtinet qõ hic dr̃.z.ff.de mu.z ho.l.rescripto.in pn.z.d.l.de legat.z.§.de decu.l.ad subeũda. fallit aũt lex in quibusdã munerib⁹ q̃ ponũt oib⁹: u .§.qb⁹ mu.l' p.l.i.itẽ facẽ.§.qõ quẽad.ciui.mu.l.fi. g Rica. Si qꝺ ĩmicitias creat fcã sit. h Si pp ĩmicitias.ab ĩmico z cã ĩmicitie. Julia.s.psonalia. k Nõ nocere appellãte.ut.j.ti.i.l.i.non ipso iure cia ista' architecti' medici' pictões statuarij marmorarij: lecticarij' seu actarij' clauiclarij: q̃drigarij' vel q̃dratarij' quos greco vocabulo poetas appellãt' structores.i.edificatores' sculptores ligni' muscarij' : deuoratores albini quos greci comatas appellãt argentarij' : barbacharij' diatrecarij' erarij fusores : ' signarij: ' fabricarij: brachar̃ij' pticarij atq; libratores' figuli' q grece dicũt' ceráci : aurifices' vitrarij' plũbarij' specularij eborarij pellionel fullones carpẽtarij sculptores' dealbatores clusores trigarij' signarij: bratearij' .i.pentaburge.

Item.

m Etameos' geometros' .z architectos' q diuisiões' ptiũ oiuz icisiones' q̃ z uãt mẽsurisq; z istitutis' opa fabricatõib⁹ strigũt: z eos qꝺq̃rũ ductus z iuẽtos mõs docili libatiõe ofiꝺunt in par' studium docẽꝺi atq; ꝺicendi nr̃o ꝓmõe ꝓpellim⁹: itaq; ĩmunitatib⁹ gaudeãt' z suscipiãt' docendos q docere sufficiunt.

De potioribꝰ ad mũera noiandis'.

Ipse vocat⁹' ad mu Sp.an. nera ciuilia potiorẽ alium noiandũ putaueris agere cam' tuam.

Si pp inimicitias' creatio facta fit.

Si pp ĩmicitias' ad mũe Sp.au. ra ciuilia' creat⁹ es hãc tibi noiatiõem nõ nocere' psidis eqtas faciet: cũ z publice vtilitatis iterfuit nõ exinimicitia creatiões fieri debere: sz extimatiõe vera z cõmodo reipu.

De sumptuum recuperatiõe'. Rub.

Unerib⁹ ciuilib⁹ Sp.a.gord. non fũgeris q̃ psonis mãdant' si qnq; filios' columes hẽas: at si cõtra id ꝓuilegiũ ad munꝰ fatigãꝺi tui cã qꝺã te aduocauerit tuq; appellationе interposita' securitate reportaueris a noiatoribꝰ sũptus quos i litẽ feceris recuperabis'.

Si post creationez' quis decesserit.

Operator.

Jañ diẽ subeũꝺi' honores atq; muneris pr̃ tuꝰ defunctꝰ ẽ ꝙuẽiri eo noie heredes eiꝰ nõ oportere' presses ꝓuincie minime ambiget.

De tablarijs scribis' logographis' z censualibus. Spa.

Ullus oio' ex tabularijs vl' scrib vel logographis eorumq; filijs in quocũq; officio' militent: sed ex oibus officijs: necnõ ẽt si itra nr̃z palatium militãt necdũ ipleto qnquẽnio repti z retracti ꝓtinꝰ officijs municipalibꝰ reꝺꝺãtur. Spa.Gro.

Quicũq; decurionũ sponte se cẽsuali mũnisterio' mãcipauerit cõditionem hẽat': quã' ipe elegit depositurꝰ sui ordinis penitꝰ dignitatẽ si eũ necessitas qõnis subeũde inuenerit.

Generali lege sancit Sp.Arc. mꝰ vt siue solidis' ꝓuincijs siue singulis ciuitatibus necessarij fuerint tabularij liberi hoies ordinent' neq; vlli deceps' hoc offiñ patescat aditꝰ q sit obnoxi⁹ ꝙuituri' .sz z si qs dñorum ꝙuum tuũ siue colonũ suũ chartas ꝓublicas agere ꝓmiserit: cõsensũ' enĩ non ignorãtiaz volumꝰ obligari: ipm qꝺem inquãtũ iterfuit publice vtilitati ꝓratiocinijs q̃ ꝙuo siue colono agẽte tractata sũt obnoxium detineri tuũ seruũ aũt ꝓpetẽtibus affectũ vberibus fiscoa adjuꝺici: dñox.n. interfuit' ab initio prouidere ne publicis actibꝰ priuata' seruitia ĩmiscerentur. Spa.The.

quoq; noiant' librarij ut h.z.ff.de reg.iu.l.librarius.z tabelliones: ut in auc.de tabu.z cathociliarijs.z sic põt accipi: ut.§.de bo.ꝓscrip.l.si quis post.§.fi.sz alio mõ ibi exponãt: al's scribere dicunt' q circa pncipez vel alios magnos iudices actꝰ gestisq; ꝓficiẽdis deputati sũt. hi q̃cũq; mõ vocant' scriptores notarij libellenses mẽoriales pgrãmaticales epistolares exceptores: ut.C.de ap.ꝓcipim⁹.z.l.in offerendis.

t Logographis.qui publicis rõnibꝰ describẽdis deputati sunt.z dicũt a graphos qꝺ est scriptura: z logos rõ: q: scribũt leges z rões publicas z hi quoq; nũerarij appellant': ut.j.ti.i.l.duob⁹.i plerũq; trñ vnũ ꝓalio noie ponũt'. Itẽ sunt cẽsuales q scribũt censũ ut h.z.l.qcũq;.s.q sũt spes sub logographis.sunt z alij: ut.j.l.fi.z.C.q po.in pi.l.pe.

v Ullus.tabularijs.hec noia expone ut in Rica.

x Officio.s.alio.z facit.j.l.fi.z.j.qui mili.non pos.l.omnes.z in auc.de man.prin.§.fi.z.j.de murile.l.i.z.l.eternam.

y Quicũq; ministerio.i.scribendo censum.

z Habeat.imo reuocat' ad curiã: ut.j.l.fi.z.§.de decu.l.vnũsos z.l.q dereliꝯta.z.l.exemplo.q̃ sunt õ.so.bñ reuocat'.sed dignitatis prerogatiua nõ vtit' in euitãdis tormẽtis si de sua scriptura fuerit dubitatio: ut hic subijcit.z.§.de fal.si qs.z creditꝰ eiꝰ dicto: ut ibi.z in auc.de fide instru.§.fi vo.nisi in casu: ut in auc.de bere.z fal.§.si vo absunt.

a Generali.solidis.i.singulis. b Seruituti.libertꝰ ergo põt eẽ ut.§.de fuis reipu.ma.l.fi.q̃re ergo dicũt' seruitus publici' Ry.q: eox sti.q̃rat' ut ex sti.fui.maxime bisq nõ põt sti pulari: ut.ff.re pu.salfo.l.iij.z.iiij.z al's a fuẽdo nõ seruãdo dicunt' fui: ut insti.de iure.p.§. i.itẽ nõ põt esse decuriões ficq; nec aduocati: ut.§.de decu.vniuersos. sz in tuscia male fuer'. Item hec oia in scribis z silibꝰ scriptoribꝰ.an aũt debeãt scire leges' vr̃ q; sic ne faciẽtes illicitos ꝛctus penã subeãt: ut.§.

o Recupabis. ꝓsti.iudi.ut hic et ff.de va.mu.l.i.§.si si calũ.z.ff.de decu. l.ij.z ar.ff.de excu. tu.l.seuerit.§.ꝺ epi. z.c.oẽs q.in fi.z.ff. de iudi.eũ qui.z sp dic ꝓbari eox q̃titate sacro repetent: vt.C.de iudic.ꝓperandũ.§.sin aũt.z.l. sancim⁹.facta tara-tione ꝓus a iudice: ut in auc.de iudi.§. ox.col.vi.

p Rica Si post creatõez. al's si post cre.al's si añ. z tunc sub.s.suscepti: ut in tex.si post cre.z.c.

q Jañ subeũꝺi a se pẽe electo si aũt dices a te filio tũc distingue. ut.§. de piculo su.pa.l.i.

r Nõ oportere. ni si dies p ap.ipsi⁹ delata fuerit.z tũc appendẽte inscesserit qz tũc distinguit' honor vt nõ teneat' heres ꝓseq: ut.§.si pẽ. ap.l.si a decuriona-tu a mũere: z tunc si tu a mũere: z tunc si ꝓpter piculũ medij tpis: ut in õrijs.§.ꝺ excu.tu.l.q̃q̃.z.ff. si tu.vel cu.l.i.z.ij.z si pen.ap.l.i.in fi.vl' forte idẽ in honore etiaz si reipu. insit.

s Rica De tabularijs scribis.q scribũt ꝓdictos nomia tos ad mũera z honores z tributa soluta sunt tabularij qui faciẽdis publicis instr̃is publice ꝓsunt i singul' ciuitatib⁹. hi

de fac.san.ec.l.iubem⁹.ꝛ de eunuchis.l.fi.ꝛ.j.ut nemo ad suū patro.l.i. Itē nota ꝙ ꝑ se nō ꝑ aliū ꝓficiūt nisi in ciuitate ꝓstantinop.in q̄ ēt ē spā le ut eadē carta fiat ꝑtocollū:ut in auc.de tabel. Itē ordo instroz est ut ꝑmo nomē ipatoris ꝛ ann⁹ iperij.scdo nomē ꝓsulis ꝛ ann⁹ ꝓsulat⁹.ctio mensis ꝛ dies.q̄rto dies ciuitat̄ facte si ꝫ sit de ꝓsuetudine.qnto series sexto loc⁹.sep to sub scriptio testiū ꝛ con trabentium.octauo subscriptio tabellio nis:ut.s.de fide in strū.ꝯct⁹.ſz in italia anteponunt̄ āni do mini.

c Cōsensuz.ēt taci tū nisi ꝑtestet̄ in cō tra.sic.s.de filiſſa. l.i.ꝛ.ff.de edē.l.iiij. §.sed ꝛ filiuſ ñ ignoꝛ rantiā ut subijcit:ut ar.ff.de pcu.si defū ctus.§.qō si alē.itez facit.j.q mini.ñ po. l.qō ſuis.ꝛ.s.ō ser. fug.l. fi.s.si seruus aut libert⁹ ad decur. aſpirauerit.l.ij.ꝛ.ff. nau.cau.ſta.l.i.§.re cepit.ꝛ.l.seq.

d Fisco adijci.colli ge ergo si ignoꝛans ꝛ nō dat̄ fisco:ſz do mino ꝝbera tñ ipo nū̄.itē facit.j.ō mu rile.adijcimus.

e Priuata.i.ꝑm ꝑ uatoꝛ nō dēant ex ercere publica acta qō est generaliuſ q̄ legis casus:nec ꝙ ē ne qs liber iniu.l.i. qꝛ ibi soli.

f Boetos.i. ad iutoꝛes eoꝛuz q ꝑ rōnes publicas discutiūt.vñ Boe tius.nomē accip bo etos.n.grece latine dr̄ adiutoꝛ.

g Logistas.expōe ut in ꝓica.

b Grāmates. gra phia.i.lra. vñ me diogrāma.i.medici ne scriptoꝛes.

i Biastoleos.i. dio stoli dicunt̄ cū a stu. i.aī districtoꝛes logos.i.publice rōnes serut.

k Vocabula.i.quoꝛ vocabula significata buic psone bis vocabulis de noiare.ꝑm.p. l Reddant̄.ad l⁹.s.de pfes.ꝛ me.l.reddant̄:ut.s.l. i.ꝛ.j.de digni.l.ne quis.

m Pōis.nō q̄ pūſ obiectio filiū subijcit:ad qō.s.de decu.exēplo.ꝛ.ff. ad mu.assum ptū.§.filius.ꝛ.j.de agri.ꝛ cen.l.cuz sat̄.§.fi.nisi in casu:ut s.de bis q spon.mu.pu.su.l.fi. n Rica l De susceptoꝛib⁹ ꝛ ꝑpo. ꝛ archidi.dixit de scriptoꝛib⁹ obsequētib⁹.nūc de dñis ꝛ differat a titu lo.s.de exac.tri.qꝛ ibi ab inuitū bica spōte soluētib⁹.vel ali⁹ est exactoꝛ ī mediate a collatoꝛe ali⁹ susceptoꝛ q suscipit ab exactoꝛe:ut ꝫ q ꝑ qōdā mediū dr̄ a collatoꝛe suscipe:ut.j.l.diu.ꝛ.l.medios.ꝛ sūt ꝓpositi q ꝑsūt susceptoꝛib⁹ q accipiētes ponebāt ī archa vel horreo publico:ut.j.e.l.ij sub custodia arcarij:q arche claues tenebāt:de quibus hēs.j.l.duos. ꝛ.l.fi.nō ut diu tenerent:ut.j.l.diu.ſz q̄diu habeat q competent̄ mitta tur:ar.ff.de admi.tu.ita autem.

o Susceptoꝛes.q ꝓpositi erāt ad subeūda tributa.erāt eni duo per singulas ciuitates.vn⁹ auri:alter ſpēc̄:ut.j.e.duos.erat ꝛ alter se parat⁹ arcarius q centū libras auri q̄s q̄libet ꝓsul dabat in op⁹ aq̄duc tus suscipiebat:ut.j.de aq̄du.l.baclege.de ꝓsu.neminem.

p Suscipere.ꝛ thesauros inferre:ut.j.l.diu.

q Occasionē.eo ꝙ susceptoꝛ nō velit suscipe solonē tributoꝛ.ꝛ ꝫ sine cā l.creditoꝛ oblatā.in ꝑn. s Cōtestatiōez.ad l⁹.j. de colla.fun.pa.l. placuit. t Debitā.s.apocā ꝛ liberatur⁹ nexu curie:qꝛ non cōmittit̄ resi fiscū ꝑ q̄ erāt soluendū ꝛ cū emolumēt̄.s.liberatōis.ꝛ hoc forte ac cipe si pecunia oblata est amissa:ut.ff.de sol.qui decem.ꝛ solu.matri.

l.semel.ꝛ de leg.i.huiusmodi.§.si cui.ꝛ facit.s.de condi.inser.l.i.ꝛ de ver.obli. l.interdū.§.fi.ꝛ.s.de iure emphi.l.pe.§.fi.

u In duplum.sic.s.de superexact.l.i.

v Quod aūt.sic.s.de an.ꝛ trib.l.iudices.ꝛ dic.i.pſidis illius terre.

y Carta leges.ut.ff.ad muni.l.imperatoꝛes.ꝛ.l.quid ergo.ꝛ.s.de cōuen.fi. de.qñ.ꝛ.ff.de admin. re.ad ci.per.l.curatoꝛes.ꝛ.j.ō peꝛi.no.l.ij.ꝛ.ff.de mag.con.l. ij.ꝛ in auc.de col.§.ad hec.ꝛ j.e.exactoꝛes.in fi.

z Horreoꝛ.h vbi collata po nebāt ꝛ pagoꝛ:qꝛ illud offi ciū hēbant ut ꝑesset vagis.i. villis vñ reddit⁹ ꝑtinebant

a Percet.expedit eniz rei pu.inuenire soluēdo ꝑmo cō uenientū.

b Susceptoꝛes anni.cui⁹ administratō ad ipsos pertinet.

c Reliquis ānis.vl neutrali ter a relinquoꝛ reliqueris.

d Inferūt.collatoꝛes seu ex actoꝛes.vel dic veteres susce ptoꝛes accrescētes.s. vetib⁹.

e Eminē astringi.duo di cit.ꝑmo q nō eligitur. scdo nisi rōez reddat:ut ꝛ.ff. de mu.ꝛ ho.l.rescripto.§.de bitoꝛes.ꝛ qꝛ anno durāt:ut ī fi.h⁹ legis.§.nō ꝓpetui.ꝛ qꝛ anno finito dz reddere rōem ut.j.§.in integro.colligit ſm legē q sequēti anno nō dz eli gi cū eo anno reddat rōnem singul⁹ eni annis dz rōnē red dere epō ciuitat̄ ꝛ do.ꝑmati bus:ut ī auc.de colla.§.iube mus.ꝛ.§.si qs autem.

f Justicia est.cū ꝛ rōnē non reddiderit.ꝛ facit.ff.de iure fisci.l.iij.§.cū ququenniū.

g Prudent̄.s.hoīs:ad hoc s.de spōs.l.ij.

b Recēt̄.ad qō.ff.de penis l.diutino. i Singulos. ad qō.j.de pxi.sa.scri.l. ꝑ bi ennio.aliud in nūerario q tri ennio:ut.j. de nūerarijs.l.ij.

k Cōsuetudo.nō de cōsue tudine ciuitatis:ad qō.s.de emā.li.l.i.ꝛ.ff.qō cuiusq vni uer.Itē ꝛ qō vi aut clam pro bibere.§.plane.ꝛ cōia pred. venditoꝛ.§.si ꝓstat oꝛdis.ad qō in auc.de defen. ciui.§.fi.

l Per biennium.non vltra etiam si oꝛdo velit vt dicta auc.

m Votiens cunq.solidoꝛū.i.aureoꝛū:sic.j.de veteris nu.po.l.i.

n Pro tituli.puta aq̄duct⁹ pu.cā.vel alio mō. o Aut.ꝑ etiā.ꝛ sic li bra soluit ꝑ solido.vel ꝑpie aut ꝛ transmittit̄.i.dz transmitti.ꝛ sic qōcūq vnuz ꝑ alio mittit̄ recipit̄ libra.p.lxxij.aureis.ꝛ ecōtra.si.lxxij.solidi ꝑ libra:ad qō.j. de pōderatoꝛib⁹.l.i. Itē facit.s.ō col.eris.l.i.ꝛ.j.ō auri.p.cot.tbi.l.i.

p Ferat̄.i.dicat̄ vel accipiat̄ a susceptoꝛe ꝓferat̄ factū thesauris:ut.j.l.diu. Itez colligūt ꝫ qdā aureū ꝑ solido ꝛ ecōtra capi.qō nō.ff.de in ius vo.l.fi.

q Rumēta.de horreis publicis ad expēsas puta milituz.ad qō.s.de condi. pu.oꝛ.l.i.ꝛ.ij.

r Adnotent̄.ad l⁹.s.de apo.pu.l.i.ꝛ de exac.tri.l.apparitoꝛes.

s Constitui.sic.j.ne quis ho.pu.impo.l.i.

t Ju.ad qō.s.de of.con.sacra.l.i.ꝛ.s.e.l.i.ꝛ.j.de aur̄.p.per.l.i.

v Inferat̄.s.ꝓpositū thesauroꝛ subscriptiōib⁹ factis:vt.s.de car.lar.l.i.

x Exactoꝛes.de his gra situdinis que est in eligendo dicit.

y Cetu.senatoꝛ:collige hic alios senatoꝛes alios curiales:vt.j.de au.ꝛo.ꝛ qō subijcit,oiuz dic vel maioꝛis ptis:vt.ff.ad muni.l.qō maioꝛ.vel si ī puin cia eligunt̄ cetu decurionū:ita q celeberrime ꝓuenerint due ptes:ut.s.ō decur. l.noiationū.ꝛ curia ꝑ eis deponit.ꝛ eodē mō firmant̄ ꝓpositi ꝛ archarij: vl fo rte ab ipsis susceptoꝛib⁹ ꝓponunt̄.ꝛ facit.s.de decu.l.ij.ꝛ.j.de irrenarchis .l.ij.

z Firmētur.electio tamen fit a ꝑcuratoꝛe cesaris:vt.ff.de iure fis.sup creandis

a Redundare.sic.s.e.l.ij.

b Odios.mensura.s. c Sextarijs.eneis vel lapideis.

d Ponderibus.eneis vel lapideis.

e Mansiones.i.in ecclesia:ut in auc.de colla.§.eos penam.vt.j.l.fi.ꝛ.j.ti.i.l. i.ꝛ facit in auc.de col.§.eos autem.

f Quadragesimas.nō q̄ntū noie tributi dz dari:ut ⁊ no.s.de ānō.⁊ tri.in ℞ica ⁊.l.ij.⁊ de indictiōibus. g Quintasdecimas. nisi se ad maius astrinxerit: ut.s.de anno.⁊ tri.l.fi.q̄ est ꝓtra ſm py.ℏ certe imo ibi mīº pmittimº subiectis ſoluere q̄.soliti sunt ſoluere.⁊ illud est ex dispēsatiōe. Itē q̄re hoc facit lōginquitas? ℞.q⁊ ⁊ deserūt qō est graue.s.de anno.⁊ trib.l.p locis.

b Usceptores. defensoribº:vt.s. de defen.ci. iubemus.

i Prescribāt.ad cautelā solventū fit:⁊ ad obligandū susceptorē:ad qō.s.de ap.pu. l.i.⁊.l.ij.⁊.j.de can.fru.vt fo. l.i.⁊ in aut.de man.pn.§.coges.⁊.j.de colla.fun.pa.l.placet.⁊.j.l.pri.⁊ ar.ff.de edē. l.si quis ex argē.§.i. Accur.

k Ecuritates.ō vino accepto.ut subijcit in sil̄ibus:ut.s.l.pri.

l Discussionem.q̄ fit ꝺ̄ susceptorē. m Ferri.i.pbari ut.s.de q̄dri.pscrip. l.ij.§.fi. ⁊ de apo.pu.l.ij.

n Aliqd.dephēdat.⁊ ꝺ̄ hoc accusat eū corā psecto vel comitibº:ut etiā in aut.ꝺ̄ col. §.eos.

o Decoxit.decoctor dī officialꝭ pecunie:ut.s.de decur.l. qlibet.vñ decoxit.i.illū officiū gessit.⁊ nō depositū ab officio nō redire ad illud idez of. ad qō.j.de digni.l.iudices.et s.si q̄cūq̄z p.po.l.i.⁊.j.de pa la.sacra.lar.l.ij.⁊ in decretis ij.q.vij.c.nō pōt.ℏ ar.℈.j.de coar.l.si quis.

p Dos tabularios.i.logographos:ut.s.tit.i. in ℞ica ⁊ triēnio durant:ut ⁊ j.de nūera.l.ij.

q Numerarios.q⁊ numerū solutoz memorie ꝑmendant in scripti ⁊ ingerit susceptori: ut.j.de numera.l.ij.

r Susceptores. quoz vnus aurarius.alī spērū.⁊ quilibet tenebit vnū de dictis notariis:ut.j.de numera.l.iiij.

s Archa.archa arche.nō ergo vnº cū alio īmiscet:ut.j.ꝺ̄ nume.l.iiij.⁊.s. de cano.lar. ti.l.pcipit.§.pe.

t Umiliorib⁹. patimur. ad l.s.de decu.l. si qs pcur.⁊.s.loc.l.curiaꝭ.⁊.j.de cu.vr. ro.l.i.

v Susceptorē.officiū erat suscipe tributa ad vestes.

x Ab officio.i. officialibus.

y In eodē.i.in officio suscipiēdi vestes:ad qō.s.de ass. l.ℓz.nō tī ꝓtinuo:ut.s.e.l. neminē. z Officiū.i.susceptorē testiū. a Pertineāt sic.ff.ꝓ so.l.si nō fuerit.§.fi.

b Ab ordinibº. decurionuz.

c Curialiū.i. decurionuz.

d Dephensi.añ decurionatū.nā ⁊ ꝓuilegiū retinet:ut.s de excu. mu.l.cum.

e Arū.archariº.nō archariū q suscipit aurū ⁊ argentū a possessoribº: ad qō.s.l.pri. f Pertinere.nō piculū psidis:ut.s.de cano.lar.l.fi.

g Iniqtate.facit.s.e.l.modios.⁊.l.susceptores.⁊.j.ti.i.l.i.⁊.ff.de fal.l.pe.

h Comites.q⁊ aur⁊ ⁊ argentū custodiūt:ℏ pfectⁱ spēs:ut in aut.de col.§.eos.⁊ facit.s.de cano.lar.ti.i.l.i. i ℞ica De ponderatoribº ⁊ auri illatione.

k Arū paribº.i.egs:ad qō.s.ti.i.l.modios.⁊.l.susceptores.⁊.l.fi.⁊ in aut. de colla.§. eos.

l Otiēs de q̄litate.sit bonū aur⁊ ⁊ bñ formatū:ut.j.de vetis nu.po.l.i.

m Dubitatio.idē de cetis spēbº. n Igostatē.igos victor.states militia.

o Fallaꝭ.a q°q̄. p ℞ica De auri pu.pscutor.i.decoctoribus q p sequunt illum.

Uri.pscutores.expone ut in ℞ica. r Persecutoria.s.legitima pscquēdi aux. s Presumāt.psequi.i.coquere. Retentāt.q̄ est pmissa:ad qō.s.ti.i.l.diu.⁊.s.de offi.co.sa.lar.l.i.

t ℞ica De his q̄ ex pu.collatiōe differt ab illo tit.s.de bis q ex pu.rō.pu. acq.q⁊ ibi de accipiente hic de dante.

u Ullus. inuadat. nisi missi one pncipis: ut.j.l. pri. Inuadere. alīs teneret ad vsuras cētesimas:ut.s. de neg.gest.q sine.⁊ facit in aut. de coll. §.iubemus.

x Ullus refert siue iā sit relatū siue non.

y Percepit. ⁊ nisi forte sint duo q° casu vnus ab alio pōt sumē ſm.p.ar.ff.de ꝓtra.emp.l.fi i emptoe.§.fi. vel hic secus q⁊ ⁊ accipe hīc pbitū:ut.s.de bis qui ex pu.ra.l.i.

z Ciāt iudices. marie.nā idez in alijs officialibus.

a Grauissima. capit:ut.s.de bis qui ex pu.ra.l.fi. ⁊ facit j.de fru.vr.cō.l.ij.⁊ j.de col.fun.pa.l.fi.

b ℞ica. De auro coronario. aur⁊ coronariū dī qō ꝓfert ad coronatōes pncipū q̄ in tēplo pendētes a Tito ⁊ vespesiano sublate sūt vel dic q⁊ dabatur athletis.

c Hec collationes auri coronarij. expone ut in ℞ica.

d Cōsuetudine.iudei pstāt ex ꝓsuetudie:ut.s.de iudeo.l.iudeoz.⁊.facit.s. de statuis.l.munerū.l.fi.

e ℞ica De irrenarchis.irrenarche sūt qui corrigendis moribº pficiunt.vñ est psonale munus: ut.ff.de mun.l.fi.§. irrenarche. marie i sedādis discordijs: ut.j.l.i.⁊ in ꝓhēdē dis latronibº:ut.s. de custo.reo.l.diuº. ⁊ dicunt q̄si arcētes irā:q⁊ ire sumende i turbatores publice quietⁱ ⁊ pacis gerūt monarchiam.

f Rrenarche.expone ut in ℞ica. g Cōcordiā.gerunt ⁊ alia ut in ℞ica vñ q̄rit an hodie sint sublate:q⁊ videnī loci seruatores:qō q dā dicūt:ut in aut.ut nulli iu.§.i.⁊ de colla.§.iubemº.⁊ de defen.ciu.§. nō hīte.⁊ de man.pn.§.eos. vel ibi a presi de:hic a decurionibº eligīt. ⁊ iō equipamº militi iusticie:⁊ facit.ff.de offi.pre.vr.l.i.

b Nominent.ad l.s.de susceptoribus.l.exactores.

i ℞ica De argenti precio qō in thesauris infertur.

k Uemº.facultatē.q⁊ qō cautiº est quandoq⁊ leuius soluitur:ut in

Ita vt si qs susceptoꝝ ꝓditoꝝ modioꝝ sextarioꝝ vel pōderꝭ normā putauit excedēdā penā se sciat ꝓpetēter esse subiturū ⁊ submotis q̄ ꝓtra vtilitatē pploꝝ oīuz bactenº gesta sūt frumēti qnquagesimas:ordei q̄dragesimas:vini ⁊ lardi vicesimas dari pcepimº susceptoribº. Humanitatis aūt i necessitate i arm̄ia ꝓmoti susceptoribº longingtatis cā frumēti ⁊ ordei q̄dragesimas vini largi quintasdecimasº dari pcipimus. Item au.

Usceptores pntibº defensoribº ⁊ modū iugationis possessoꝝ ⁊ spēs singulas vel eoꝝ mūeꝝ quātitatem prescribāt. Ispa.ar.

Ecuritates sel̄ publicatas ⁊ gestis lectis vini susceptoribº iputari ⁊ receptā mercedis discussionez volumº i aptū q̄sita rōe deduci:⁊ oēs publicas securitates q̄ gestis tenēt a susceptoribº accepto ferriº. Bez.

Si aliqd a susceptore vl̄ a tabulario fraudis admissū eē possessor dephēdat" nēo eoꝝ semel iteruersione ꝙuictº id rursus offm̄ gerat i quo añ decoxitⁱ ⁊ si rescriptū nr̄m elicituz clandestia supplicatōe itulit. Bē au.

Os tabularios" seu nūerarios" ⁊ susceptōes totidē p vniuersas ꝓuincias optere ꝓstitui clementia nr̄a pcepit:scire aūt volumº ptoriānā amplissimā pfecturā ⁊ eos q aurū largitionale susceperunt nihil cū archa" rōcinijs hr̄e cōe:iudices aūt ꝓuinciarum qnqz libris auri m̄ctādos ⁊ ꝓmates officioꝝ capitali pena plectendos si hoc nō fuerit custoditū. Ispa.ho.

Umilioribº officijs aut extraordinarijs onerib⁹ occupari curiales nō patimurʳ ne publica vacillet vtilitas susceptorez "itaqz vestiū eqº ē ab officio' ꝓcōsulari vl̄ ab his q in eodē" meruerūt solēniter procurari: hoꝝ nāqz ītereſt hº i explorare rōnē ⁊ q̄rere q̄litatē eoꝝ quoꝝ ad ꝓstituēde ꝓmodioꝝ cura ē. neqz n. equū ē ut ad offm̄ lucra ad curialē susceptōis tm̄ dāna ptineāt[a]:hāc igit" ab ordinibus [b]iniuriā sūmouemº exceptis his si q curialiū, i offō mēoꝝato:aut militasse:aut militare fuerint dephensi[d].

Arū siue argētū qō Ispa.au. cū qz a possessōe ꝓfert archariº vel susceptor accipiat ita vt ꝓuincie moderatoꝝ eiusqz offm̄ ad crimē suū nouerit ptinere si possessoribº vllum fuerit ex aliq̄ ponderū iniqtate[g] illatū dispendiū.⁊ qcqd a ꝓuicys ad nr̄uz dirigetⁱ errariū id ad illustres viros errarij nr̄i comites[h] relatōe deferat".

De ponderatoribus ⁊ auri illatione.

Uruz qō iferet" a Ispa.cō.au. collatoribus si quis vel solidos voluerit vel mām appendere equa lāce ⁊ libramētis paribus[k] suscipiat".

Uotiens de q̄litate Ispa.iul. solidoruz orta fuerit dubitatio[m] placet quē ſmo grecº appellat p singulas ciuitates ꝓstitutū igostatē[n]:nz fallat sua fide atqz industria neqz fallatur ꝓtētiōem dirimere.

De auri publici pscutoribus[o].

Uri pscutores[p] ptim Ispa. nulla pmissa vt assolz pscutōia" aurū pſumāt":ptim diutiº retētant q̄ statī fuerat assignādū. Idcoqz cēsemus ne qs absqz precepto viri illustris comitis sacraꝝ largitionuz vel coquenduz aurū sumat vel capiat de inceps retinēdum.

De his q̄ ex publica collatiōe illata sunt nō vsurpādis.

Ullº iudicū id qō a rep. ex collatiōe suscepit mutui ītemptiōe opposita vel īuadat" vel conet" īuadere.

Ullº penitº ex eo qō Isp.gra. referet" in ꝓditis l̄is archa ꝓtinet" ad quēlibet titulū vsurpet nisi forte pſumēdi facultatē sublimiū ptātuū. iussiōe pcepit". Ispa.archi.

Ciant iudices[s] nihil sibi ex puate rei canone vl̄ ex eo q⁊ ex hisdē titulis exegerūt ad necessitates alīs trāsferre licere nisi malit grauissima[u] seueritate suā licētiaz coerceri.

De auro coronario[x].

Ispa.au.

Hec collatoz auri corōarij placuit neminē absqz ꝓsuetudine[a] eē cogēdum.

De irrenarchis[e].

Ispa.an.

Rrēarche q ad ꝓuinciaz tutelā qetis ac pacis p singla territoria faciūt stare ꝓcordiaz[g] a decurionibº iudicio pſidū, ꝓuinciaz idonei noient".

De argenti pcio quod in thesauris infertur[i].

Ispa.

Uemº vt p argēti sūma quā qs thesauris fuerat illaturº iferēdi accipiat auri facultatē[k] ita vt singulis libris argēti q̄nos solidos inferat.

Dñi Justiniani sacratissimi pncipis explicit liber.x. Incipit.xi.

stituꝫ.de act.§.huic. l Quinos.i.bis quinqz aureos.nã solidus z aureus idẽ est:vt.j.de veteris nu.po.z in Rica notaui. Item p.xx.libris eris vn⁹ aureus:ut.s.de colla.eris.l.i.

m Rica De nauicularijs.dixit.s.de qb⁹ mũerib⁹ vel p.neminé excu.a munere trãsuebẽdi.nũc aũt de his p quos trãsuebunt.vel.s.dixit de col.spẽz. nunc ō trãsuectõe q̃ qz fit p nauclerios.iõ ō eis dicit.z sint illi q an nonarias spẽs a susceptorib⁹ vel ppositis in ꝓuicia accipere z romã vel ad castra vbi erãt milites deferre dẽbant z sic dicunt seruire annone vrbis:ut.j.l. iij.z.ff.de iure.imu. l.sp.§.negociatores. isti aũt a cura z tutela excusant nisi a minorib⁹ sui corpis:ut s.de excu.tu.z cu.l. pe. Item sunt imũes a psonalib⁹ muneribꝰ q̃diu in actu sint vt.d.§.negociatores.z ipsi nõ eorũ liberi:ut.§. imunitati in ea.l.z dic q̃ gdaz sunt nauicularij qui vebũt publicas ãnonas:ut ſ ti.z titulis sequẽtibus duob⁹. Item alij q negociãt maximã ptẽ sue substãtie i hac negociatiõe bñt:q z ipsi sũt imunes:ut.e.l.§.lz i grato.z ō mu.z ho. l.nauicularij.z nota d.§.negociatores. sũt z alij q naues fabricãt:de qb⁹ dic.ff. de vaca.mu.l.bis q nauef.

De nauicularijs seu nauclerijs publicas species trãsportantibus :z de tollẽda lustralis auri psecutione.

Aspa.Ant.

ALlaz vum oz nauclerios sustiere delegatas spẽs ãnonarias trãsferẽtes nec ꝓcussiões ppeti nec aliqõ gen⁹ icõmodi sz veniẽtes ac reneãtes oi securitate potiri.x.libraz auri mulctã ꝓponẽda his q eos inquietare tentauerint.

Aspa.archi.

OMpim⁹ nauclerios susceptas spẽs in negociatõis emoluméta quertere.iõqz decernim⁹ vt ltra ãnũ q̃s susceperint ierãt spẽs z securitates reportẽt q̃ ẽt diẽ illatiõis edoceãt vt intra altez ãnũ eis reddãt a qb⁹ species prestite sunt.

Bem.au.

HIs q in nauclerios põdas egerunt volum⁹ eoz ꝓmodis satisfieri z iõ ne crescat i posterũ eoz audacia sancim⁹ vt qcũqz in rapinis fuerit õ phẽl⁹ péa q̃drupli teneat.

Aspa.ho.

QUm nauarcoz cet⁹ circiter ꝓuicias oriẽtis inopiã nauiũ titubaret z inuestigãde classis obtẽtu isularũ secessus ꝓspiret z nauigandi opportunitate trãsacta iudicioz idignatio siũ trãsactões expectaret effectu merito celsitudo tua pfecto augustali z isularũ pside ꝓuẽtis ab ciuitatis alexãdrine z carpacie classis sũmitates z nõnllos alios nauclerios sue ꝓfessionis adduxit ut on⁹ frumẽtarij cõmeatus q̃ p oriẽtales nauarcos z ex alexãdrie ciuitatis ꝓditis ꝓsueuerãt ad sacratissimã vrbẽ trãsferri z i tuã fidẽ susceptũ ad eadẽ augustissime vrbis horrea ꝓportarẽt solatijs p mercedula pstitis extributarie pẽsitatõis imũitate ex eo q̃ vocat grece necnõ ẽt alij sqz cognitiõis liniauit examen.

Aspa.Anto.

QUi fiscales spẽs susceptꝰ ꝓportã das si recta nauigatiõe ꝓtẽpta. litora deuia sectat⁹ eas aduertẽdo distraxit capitali pẽa plectet.

Bẽ au.

IVdices q i ptib⁹ dioceseos sue omnia nauigia cũ ꝓspior flat⁹ iuitat hb ptextu hyemis imõari pmisit vna cũ mũicipib⁹ z corpatis eiusdez loci fortũaz ꝓpaz feriãt dispẽdijs nauclerij ꝓterea penã deportatõis excipiant si aliqd fraudis eos admisse fuerit relatum.

De predijs z omnibus rebus nauicularioꝝ

Asperator Anto.

DOmum etiã mãsuetudis nostre i his que nauicularijs noie obnoxia sunt agnoscere pcipimus debitaz functionem.

Bem.

IMa his que nauicularij vendunt gñ intercipe contractum emendi vẽdendiqz fas ꝓhibet emptor nauicularij functõem p mõ portionis cõparate subeat:res.n.oneri addita est:nõ psone mercatoris. Neqz nauicularij iubem⁹ fieri eũ q aliqd comparauit:sed eã ptem que ẽpta est pro suo modo ac rõne esse munificã:nec enim totum mrimoniũ ad fũctionez nauicularią occupãdũ erit qõ habuerit q rei exiguc mercator accessit: sed illa portio q̃ ab initõ nauicularij fuit ad pensionẽ huiusmõi functõnis sola tenẽda est r̃ siduo pr̃imonio qõ ab hoc vinculo liberũ est ocioso z ĩmuni seruãdo:dom⁹ vo quarũ cultu decus vrbiuz poti⁹ ẽz fruct⁹ acquirit vbi a nauicularijs veniũt p tãto modo ad hanc pensionẽ obligari placet quãtum bẽbant emolumẽtũ cum pcũia mutuaret:vbi vero spaciũ loci z exiguitas nullam habuerit pensionem aut extructio cui⁹ ẽ ardua difficilisqz molitio aut dec⁹ sumptuosũ aut vt ẽ plerũq̃z liberale ĩstitutũ habitationem qs suam vrbis ornamento adiecerit volum⁹ munificentiam que postea addita ẽ imprObã licitatõnem extimatiõis accipe:sed vetusta potius loci spẽs z pensio cogitet ẽz cultus hodiernus qui per industriã hominis animosi accessit.

Asperator Archi.

DIq fundos nauicularie functioni ascriptos a nauicularijs acceperunt quẽlibet a se titulũ trãseũtes ỹm agri opionez que antiqt⁹ habebat ascriptam nauicularią fũctionez suscipe cogant:neqz eas ꝓditiones sibi existiment profuturas quas venditor minus idone⁹ in se recepit ipsite mẽtis arbitrio:hac tñ pactione fuata vt si ad minus idoneuz fuerit translata possessio etiã actões trã scripti predij teneãt obnoxij :sitqz hoc in ꝓmptu vt damnis fiscalibus

Asol.l.pe.z.j.de oi agro deser.l.fi.z.j.l.pri.in pn.

Jadiecerit ascriptos.q̃les sũt fundi nautaz:ut.s.r Rica.

QUm nauarcoz.i.nauicularioz siue nauticoz. Cõspiret.i.aspirando iret.alꝰ obiret.i.iret quasi obeundo ppter laborem.

z Judiciorũ.i.iudicũ.s.comitis horreorũ qui exercẽt trãsuectionem.

a Transuectiõis.i. ppter defectũ transuectionis. Accur.

b Tua.adduxit qõ est.j.z hic cõuentis.i.conuocatis.

c Alios primiores.vt.s.de an.z trib.t. p locis.

d Cõditis.ut in horreis:qz ibi cõditur imunitate. vẽ ergo a pr̃imoniali ẽt excusari: ut.ff.de iur.imu.l.sp.§.negociatores.sz hic magis innuit ꝓriũ:z facit.s.ō iur.fis.l.pe.

e Cognatiõis.s.tue.

f Liniauit.alꝰ liberabit.

g QUi aduertẽdo.i.intertuertẽdo. vel.i.i aduersiõe seu piculo emptoris perqõ min⁹ vẽdidit:z sm hãc secundã expo.subaudi marie.

b Capitali.i.deportationis ut.j.l.pri.z facit.s.q̃ res vẽnõ pos.l.pe.z.l.fi.z de naut. fe.l.iij.Ac.

i IVdices.flat⁹.i.vent⁹.

k Et corporati.sic.j.ō pui.cre.l.i.

l Deportatõis ergo z bonorũ:ut.s.de pen.l.deportatorũ. Et nõ q̃ in scõa lege ō of. nau.in pma z tertia de pmio z ẽt q̃rta in vltima z pe.ō pena male gerentis.

m Rica Be pdijs z oib⁹ reb⁹ nauicularioz. ſ accipe ut nõ.s.ti.i.in Rica.z qz oẽs res eoz sint huic oneri subiecte,q̃cũqz ẽt res ierũt quasi q̃dã fraude:vt.j.l.i.z.ij.ideo ō bis dicit.

n QUmũ.q̃ successit i ius vel in rẽ nauicularij fac functionez p mõ ꝓuecte rei vt.j.l. pri.sic non excusant a collatiõe emptaz spẽz:ut.s. ut nemi li.in ẽpt.spe.l.i.z fac j.ti.i.l.i.

o IVbis.s.reb⁹ suis que sũt huic oneri subiecte ut nõ.in Rica.

p Incipere.i. cessare. p.et facit.ff.p socio.l.idez quoqz erit.in fi.

q Addita ẽ.sic.ff.de public. imperatores.

r Munificã.i.mun⁹ faciẽs: sic.ff.ō publ.si publican⁹.§.i.

s Urbiũ.sic.ff.de oper. no. nunc.põtor.§.ſ interdictũ.et ne quid in loco pu.l.fi.

t Pecunia.alꝰ mutarent.s. vires q̃ vendebãt alꝰ mutuarent.i.mutuo seu vicissim acciperẽt.alꝰ pmutarent.

v Emolitio. repete nullam bz pensionẽ. x Süptuosum.nullã bz pẽsionẽ:ut turs

y Ut ẽ.i.ut qñ ptingit q aliqs bz liber:le ꝓpositum. Institutũ.i.ꝓpositum.

z Ornaméto.vt picturis.

a Accipe.i.suscipe.ad qõ.s de allu.l.fi.z.j.l. pr.i pn.z ō

b Teneant.q̃ ẽt hodie pfitent apõ acta

si ante traditiõez minus idoneus inueniaꝫ emptor: ut in aut. de man. ꝑn. §. nõ p mittas. §z qd si tpe alienatõis erat idone⁹? ℟. nõ teneꝫ vẽditor: ut. ff. de neg. ge. litis. §. i. z de admi. re. ad ci. pti. l. ij. eo. §. fi. Item facit. j. de fun. rei p. l. iij.

i Ab idoneis. emptoribus: ad qõ. ff. ad muni. libertus. §. filium. cũ concor.

k Rica De nauibus non excusandis.

l Multi. z titul'. subscribẽ do noĩa potentũ quoꝝ diceret nauẽ esse. z facit. j. e. l. ꝓri.

m Ut ꝓuatos. nõ aũt senatorib⁹ tm̃ licitũ é hie nauigia: ut. ff. de va. mu. l. iij. z facit ad. l. §. ut nemo p. z õ an. tri. l. obsistere. z. j. de nau tis tiberi. l. i. z. §. ti. i. l. i. z de ope. pu. l. ad portus.

n Habem⁹. duoꝝ. marie vltra: nã idẽ si min⁹: ut §. l. ꝓri. z. ff. de vac. mu. l. iij.

o Embolã. hec z alia q̃ hic sunt expõe ut. §. de sac. sã. ec. l. iubem⁹. vbi é hec de verbo ad verbum. p Ante. i. ꝑ. vel sicut vulgari dĩ non euadet saĩ me. Nec si. s. débit oppugnaꝛ regulas ꝓuidẽtissime legis. q Nõ valeat. vĩ z. §. si ꝑ ius vel vtilitatẽ pub. l. fi. z de pe. bo. sub. l. j

r Attentatũ. a dño nauis. nã sinõ dñs nõ nocet dño: §z ipe ũcꝑtũ q nauis valet teneꝫ si sco: ar. l. si qs in tantã. C. vñ vi. alij dicũt dñm ꝓdere §z ei emẽdare debere eũ q attem ptauerit. Itẽ q̃ro quõ delictũ ꝓlati nocꝝ eccliẽ? z ℟. ut in. l. iubemus.

s Rica Ne qd oneri publico ipõaꝛ.

t Oneri. fruméti. publici qd si spõte r̃cepit. z fõ te accipit mercedẽ. ℟. teneꝫ nauta q̃si ꝓuerterit publicas merces in negociatões: ut. j. ti. ij. l. ij.

v Naufragij. si ꝓtingerit per h̃.

x Vigore. extraordinẽ punietur.

y Rica De naufragijs. qz q̃qz p onus ꝓuatũ cõtingit naufragiũ: ut. §. ti. i. iõ õ hoc dicit vel qz nauclerij õ qb⁹ dixit hec patiunt̃: iõ de hoc dicit. z dñ naufragiũ q̃si nauis fractura a naue z frango: qa plerũqz nauis frangitur duꝝ naufragiũ patit̃.

z Si qñ. ptineat. nauis et res i ea ꝓtẽte: ut z. ff. e. ne qd. i fi. z. l. fi. z i ꝓsti. fred. q̃ incipit nauigia. §. de fur. alio qn edicto ꝑtoris teneꝫ si tpe naufragij aliqd accepit: ut. ff. e. l. i. in fi. z. l. ij. z. iij. z. l. expugnant̃. z etiã criminaliter ut no taꝫ. §. de fur. in eũ.

a Secteꝫ. q. d. nullum.

b Si qs. testib⁹. §z formã inferioris. l. prime.

c Referat̃. si opus fuerit.

d Dispõ. ut res. s. restituat̃: vt. §. l. ꝓri.

e Annt. imo biẽniũ: ut. j. de submersis. ꝑ so. h̃ negligẽtia pet eũ ibi iudicis: vel sm̃ pileũ ibi in criminali. h̃ in ciuili actõe in factũ ex edicto. ff. e. l. i. Itẽ vi ꝓpetuo q̃tũ est in simplo: ut. §. de fur. in eũ. z. ff. e. l. i. in ꝑn. so. h̃ de q̃druplo. vel verius hoc de instantia cãe: z erit spãle ꝑ. l. ꝓperandũ. C. de iudi.

f Quotiẽs. ꝓpetenũ. s. ꝑsidis ꝓuicie in q̃ h̃ ꝓtingit: ut. §. l. ꝓri. z loq̃t̃ h̃ siue ciuiliter siue criminaliter agaꝫ sm̃ pe.

g Nautaꝝ. ꝓmo mgr̃oꝝ sc̃o aliocꝝ tertio filiocꝝ ut subijcit.

h Vita. nõ p tormẽta nisi vacillẽt: ut. ff. de qo. l. ex libero: vel nisi sint obscuri: ut in aut. de testi. §. si nõ ignoti.

i Nexu. é eni nexus depositio testimonij cũ ad h̃ cogunt̃: ut. ff. õ ta. exhi. l. iij. §. exhibere.

k Numeꝝ. duoꝝ vel triũ: ut. ff. de testi. l. vbi. z als in ore duoꝝ vel triũ stat oé verbũ.

l Immoret̃. ꝓs ad ingrẽdũ dãnũ submersaꝝ rerum.

m In alios. nõ mgr̃os §z nautas. ꝓ tales eni melꝰ vitas inueniaꝫ: ar. §. õ repu. l. ꝓsensu. §. sup plagis.

n Liberis. q forte erant in naui cum alijs.

ꝓnitus ab idoneis consulatur.

De nauib⁹ non excusandis.

m Multi naues suas dicũt Hispa. ar. Quersoꝝ noĩb⁹ z titulis tenẽt̃ cui fraudi obuiãtes ꝓcipim⁹: ut si qs ad euitatõz publice necessitatis titulum crediderit opponẽdũ sciat nauẽ eẽ fisco sociãdã. nã ut ꝓuatos'' quoqz nõ ꝓhibem⁹ hr̃e nauigia. ita fraudi locũ eẽ nõ sinim⁹ cũ oẽs i cõe si necessitas exegerit ꝓueniat vtilitatib⁹ publicis obedire: z subuẽtõez sine dignitatis ꝓuilegio celebrare. Hispa. ar.

n Habem⁹ nullã nauẽ vltra duoꝝ'' miliũ modioꝝ capacẽ añ felicem embolã' l' publicaꝝ spẽ tr̃asuectiõz aut ꝓuilegio dignitatis: aut religiõis ituitu: aut ꝓrogatiua ꝑsone publicis vtilitatib⁹ excusari posse sbtractã nec si celeste ꝓtra ꝓferat̃ oraculũ siue ad notatio sit: siue diuina pragmatica, p uidẽtissime legis regulas oppugnaꝛ debebit: q ẽt i oib⁹ cãis cupim⁹ obs uari: ut gñal'r si qd eiusmõi ꝓtra ius l' vtilitatẽ publicã i quolibz negocio, p ferat̃ sñ valeat': qcqd. n. i fraudẽ isti⁹ legis quolz mõ fuerit attẽtatũ 'id nauigij q excusãt publicatõe cõrigim⁹.

Ne qd oneri publico imponatur.

Oneri publico farcinã p Hispa. Quatã ne qs ipõat: nec audeat portatores fruméti' ad suscipiẽdũ onus aliq̃ necessitate ꝓpellere: hoc. n. facto atqz ꝓmisso ñ i dispẽdiũ solũ atz naufragij'' dãnũ tenebit̃ obligat⁹. vexꝫ ẽt publice cohertõnis expit̃ vigorem'.

De naufragijs.

Hispa. ua. Si qñ naufragio nauis expsa fuerit ad lit⁹: vel si qñ aliq̃z terrã attigerit ad dños ptineat' fisc⁹ me⁹ sese nõ iterpõat: q. n. ius hz fiscus in aliena calamitate vt de re tã luctuosa cõpendium sectetur'.

Hispa. ua. Si qs nauicular⁹ naufragiũ se sustinuisse affirmat, puicie iudicẽ ei⁹ i q̃ res agit̃ adire festinet ac ꝓbet apud eũ testib⁹ euẽtũ relatio, qz ẽt ad sublimissimã referat' ꝓfecturã: ita ut itra ãni spaciũ veritate reuelata ꝓpetens dispositio' ꝓcedat: q si ꝑ negligẽtiã ꝑfinitũ ãni' spaciũ fortasse claudatur lupuacuas seraſqz ipellatões emerso ãno placuit ñ admitti. Hispa. gra.

o Interitu. s. rerũ eorum quas r̃c. vel interitu. i. damno eorum r̃c.

p Nauicular⁹ qppe. sm̃ romanos nõ sunt nisi ꝑ duo tpa hyems a kalẽdis octobris vsqz ad kalẽdas aprilis. z estas ab aprile vsqz ad octobrẽ quo tpe est nauigandũ nõ postea sm̃ p. §z sm̃. b. sepaꝛ estas ab hyeme in egnoctijs: ut. ff. de aq̃ co. z esti. l. i. §. estatẽ. z facit. j. e. l. fi.

q Nauicular⁹. aliqs q euasit.

r Ro bis. a collatorib⁹. puicialib⁹. s Possessoribus. z collateralib⁹ ꝓdict⁹.

t Senatores. inuit senatores ad pãmonialia teneri §z a ꝓsonalib⁹ excusant: ut ff. ad muni. l. mũici pes. v Redũdare. siue fuerit nauta in culpa siue non an aũt ipse nauta teneaꝫ. ℟. j. e. l. fi.

x Demersis. leuato velo ꝓ similitudinẽ logt̃. q. d. mõto oi velami ne. vl' dic submersis leuato. i. remoto de cernimus r̃c.

y Betegit̃. siue tpe naufragij vbi é actõ q̃drupli. j. annũ siue post: ut. ff. ea. l. i. i fi. z. l. §z siqd. z. l. ne qd

z Nudant̃. i. nudati sunt q dñt instaꝛ: ut §. e. l. si quis.

a Personaꝝ. h. n. criminaliter agit̃: et sic ꝓcordat. ff. e. pedi⁹.

b Intꝑpellatõe. i. si ne libello q̃ est spãle ꝑ aut̃. offeraꝫ. sic §. de sen. ex pi. reci. aut̃. nisi breuiores. vel verius h̃ corrigitur per. d. aut̃.

c Bienniuz. dicas criminaliter agi z cia ꝓcor. l. §. ut intra certem. l. fi. z de iudic. l. ꝓperanduz. i. ꝑn. Nec ob. §. l. si quis vt ibi dixi. si dicaſ et in ciuili sic esse tunc bẽs neẽe dicere spãle h̃ ꝑ. l. ꝓperandũ.

d Naviculario. ab latini absoluti.

e Absoluto. ab obstuatiõe iudicij q cui pa passus est naufragiũ vel diripuit res ꝑ quibus accusabaꝫ.

f Legitio. s. biẽnio Cuius. s. honoris

g Aꝑ naufragioꝝ. more. ut §. e. l. quotiens.

h Calculꝰ. i. nũerꝰ

i Modiationis. i. publici frumenti.

k Acceptꝰ. i. ñ fiat apocha de eo accepto q̃ alias fit: ut. §. de naui. l. i. z. ij.

l Cõsiliũ. i. collegiũ. qõ accipe q̃n ꝓcurũt vicio naute: qõ põt eẽ: qz non nauigauit ꝓgruo tpe: ut. §. e. quotiẽs. in fi. vel aduersor: ut. ff. de rei ven. l. q peti. §. vlt. vel qz in malã nauẽ: ut. ff. locati. itẽ q̃rit̃. §. i. ad leg. ro. de iac. l. fi. §. si ea. alias sine eius vicio nõ teneꝫ: ut. d. §. si ea. tũ soluẽtes sp liberant̃: ut. §. in. l. ꝑ bis. Itẽ quõ tenent̃ alij ꝓpter vnius viciũ? ℟. spãle: ut z. j. de fabri. cen. iure. qz z ei succederẽt si sine herede decederet: ut §. de here. decu. l. i. sic. ff. cõmo. vñ q̃rit̃. z. l. pe. alij dicũt teneri h̃ alios qñ iam successerũt nõ añ.

m Rica De metallarijs naufragia cõtingũt sepe ꝑ pondus metalli: nõ de his dicit: vel dixit de transuectione z naufragio: nũc officio eoꝝ q ea transmittãt: qz metalla ꝓcliora sunt de metallarijs q in ea inferũt z ꝓcuratorib⁹ q ea exigũt atqz custodiũt

De metallarijs[m] z metallis z ꝓcuratoribus metallorum.

p Perpẽsa' delibatõe Hispa. ua. an. duxim⁹ sanciendũ: ut qcũqz me

de maiubus non excusandis
Ne quid oneri publico imponat
De naufragijs
De metallis & metallicis & prefatoribus metallorum
De murilegijs & gineciarijs & procuratoribus

de ipsisq; metallis videam⁹. & de ꝓcuratorib⁹. dicit. j. l. cū ꝓcuratores. in alijs dicit de metallarijs & metallis.

n ¶ Erpēsa metallor. i. affluentiā hīe exercitij metallor.

o ¶ Affluere. i. vellet esse metallarius. p ¶ Cōparet. i. q̄rat p⁹ &c. q. d. q̄cunq; vult faciat h̄. q ¶ Cōduxerint. al's cōfluxerint & bene. al's ꝺduxerint. p sil'e q; dādo q̄ sequit ꝺducere videnť.

r ¶ Tua. crescētio comiti metallorum loquitur.

s ¶ Octonos. i. octor: ut .ff. quēad. serui. amit. l. nō saţ. in fin. Itē scrupulus ē. xxiiij. ps vncie. nā tres scrupuli faciūt dragmā. & octo dragme vnciaz ſm phisicos & sic octo scrupuli. i. tertia vncie: q̄ soluetur in balluca. i. vtilitas dī. vel balluca i. vase lucēte ut cassa cardinaliū q̄si lucēs baiulās vel lancē. & dic eius metalli in q̄ vsaţ. nō autez si in plūbo exerceat dabit in argēto: sed cū hic dicat ò tertia vncie. j. pri. de. xiiij vncijs. alia. i. cuncti. de decima. alia. i. p annos dicat de. vij. scrupuł. videnť ꝓrie int̄ se. so. qdā hāc p ingressu sequentes singul' annis: qō non placet: q; nō bñ. supponeret h̄ q. q. d. &c. tu dic hāc in certis metallis illā p annos in auro illā cūcti nō excludit qn & h̄ deť qō hic dī. ut ibi no. Illa vo ob metallicum loquit alit. s. q̄t vncie faciūt libram itē dicit singulos tm̄ soluere: ut. j. l. p annos.

t ¶ Distrahāt. s. ꝓpetēs p̄ciū dare vult ut subjcē. sz ar. ℣. s. ò ℣. ép. l. dudū:

v ¶ B metallicū. xiiij. vncias. nō. xiiij. vncias q̄s. s. l. pr. octo scrupulos appellauit. vñ appet scrupulū tāto sexuncia fore maiorē q̄to sit sextāte minor ſm. p. & sic soluebat p̄riū supioris legis. sz dic tu q; hic dicit q̄ttuordeci vncias p libra soluēdas. lz regulariť. xij. faciāt libram. nō aūt dicit hic. xiiij. vncias sp soluēdas. & h̄ q̄si est sp ꝓsuetudo soluī libras: ad qō. ff. cōia p. l. venditor. §. si ꝓstat. al's nisi sit ꝓsuetudo soluit p scrupulos a singulis: ut. s. l. pri.

x ¶ Balluce. expone ut. s. l. pria.

y ¶ Pro singulis. i. a singulis.

z ¶ Uncti. laboriosis. nō tñ ꝓhibitis: ar. s. de thesau. l. i. & dic q; p̄cio q̄rūt. scōo fodiūt. tertio pluries effudēdo in lucidā materiā adducūt. sz an dño inito⁹ dic ut. j. e. l. quosdā. sz vī ꝓtra. s. de thesau. l. i. & insti. de re. diui. §. thesauros. vbi dz nō licere in alieno q̄rere data opa. so. aliud in thesauro q dono fortune aliud in metallo qō magº paraţ agone.

a ¶ Fisco. sic ergo in pdio fisci due decime: sz in suo vna daţ. & h̄ p̄ter annuū canonē i scrupulis p̄standū: qō dic ut. s. l. i. nota que est ℣. alij soluūt q; illa in publico metallo. hec in ꝓuato.

b ¶ Um ꝓcuratores ordinari: ut. s. de suscept. l. exactores. & hec lex tractat de vltima pte Rice.

d ¶ Dignitates. ut. j. ti. i. l. eternam.

e ¶ Er annos. p hoiem vulgariť loquiť. q. d. qlibet soluat. vij. scrupulos: & plene dic ut. s. e. l. i. q̄ est ℣. & sic expones scrupulū ut ibi. alij ut Jr. dicūt scrupuli q faciūt assem plus scilicū vnū. i. vncias. xij. cum semuncie dimidio q est vncie ps q̄rta Jr. Item ℣. j. de p̄to. & ho. p. l. ij. itē ℣. j. de capi. ci. cē. exhi. l. i. ℣. & j. de agri. & cen. l. cū antea. ℣. j. de colo. ra.

f ¶ l. i. ℣. sz h nō dicit de capite cuiuslibet: sz p metall' qlibet tñ soluat. Uosdā. marmora. nō marmora sarapici. sed an iunto dño licebit in alieno querē? vī q; nō: ut. ff. de acq. re. do. l. iij. & postea ingrediēs tenet iniurie: ut. ff. de iiur. l. iuriaz. §. fi. sz pi. ℣. ꝓpter publicā vtilitatem nisi dominus hēat damnū ut hic. & ff. cōia p̄di. l. vendi. in fi. & de dam. infect. l. flumnū. §. fi. & de aq̄ plu. ar. l. i. §. denicz.

g ¶ Etallarij. hic de ꝑma parte Rice dicit.

b ¶ Metallarie. sz an dānati in metallū applicāt huic corpi' R. non imo publice fabrice alligant̄. nō. n. p delicto dz icorpari publico corpi: ut. s. de pe. l. ne qs nisi fligioso: ut i auť. ut nul. iud. §. qō āt. & ò vno fligioso ad aliū religiosū: ut i auť. ò san. epi. § si mōach⁹. & §. añpe. itē ò fligioso ad publicū: ut i auť. de sa. epis. §. si mōachus. et in auť. quomodo oportet epis. §. semel. Item etiam in publico recorporatur si corpus refigiat: ut hic. & j. de fabric. l. iij. & j. ti. i. l. eternam. & quā doqz in stallo deteriori ponitur: ut. j. de primice. l. ij. & C. de dome. & protec. l. iij. et de comeatu. l. fi. Immo quandoqz de corpore prorsus dicitur ut legi. predictis. & C. de aduoca. diuer. iudi. l. pen. & fi. hoc autem quod dixi de stallo deteriori: & de exceptō ne omnimoda intellige i his officijs in quibus honor oneri admixtus magis ispicitur nimiz si imunitatē tribueť ñ dz delictū: ut ò inf. dic. & rele. l. antepe. §. fi. & s. de his q; in ple. sti. l. i. & ij. & s. de ifa. l. i.

i ¶ Prescriptōe. s. de pś. xxx. an. l. pscriptiōes.

k ¶ Sobole. facit. j. de agri. et cen. l. cū satis. in pn. & l. oēs. i fi. & s. de ser. fu. l. pe. in fi. & j. ti. i. l. hi. & l. fi.

l ¶ Rica ¶ De murilegulis. dixit. s. ti. i. l. p annos. & de auri legulis. nūc de murilegulis. & sunt q legūt. i. q colligūt murices. i. pisces: ut. j. e. ti. l. si qs naui. sic cōchileguli q legunt cōchilios: ut. j. l. fi. & oēs erāt serui palatini. Itē gineciarij q pānos ip̄eriales texūt & cōficiūt inserēdo sericū & auruz & sic faciūt auratas pāgardas ut. j. l. iij. & v. & j. e. ti. l. i. vnde gineciū locus vbi hec fiūt: ut j. ti. i. l. i. aginos. i. nudū. quia nudus panno vestiť. sunt & monetarij: ut. j. l. i. itē bachij: ut. j. l. ij. lintearij ut. j. l. si quis. itē sunt ꝓcuratores ginecij ut. j. l. pe. itē bastagij qō dic ut. j. l. qō ad pñs. hi oēs erant serui & artifices palacij p̄ncipis. nec inde poţat eximi nisi certo mō ut. j. si quis. l. ex cor. & aliqd ꝑpetui ut. l. i. & aliq tpales ut. j. e. l. eternam.

m ¶ Onetarios. hi monetā p̄ncipis cudebant quā si falsabāt grauissime puniebant̄: ut. s. de fal. mo. l. ij. sed poterāt penitere ante perfectionē: ut. ff. de fal. l. qui fal. & facit. j. de fug. co. l. i. & s. ti. i. l. fi. & j. de dign. li. xij. l. vi. & j. e. l. eťna.

n ¶ Aphij. al's bachij. i. tinctores pānor. bachios eni grece latine tingere. inde bachius seu bacharius. i. tinctor & lauator: ut hic. & j. l. lotas.

o ¶ Ginecijs. & al's ginegij. i. gineciarij: ut in Rica. & accipe hic absti. suffra. iqui. ibi si querāt symoniace hoc officiū p quos &c. s. male agentes sic ponit̄ in auť. ut iudi. si. quo. suf. in Rica. & facit. s. de le. vniuersi.

p ¶ Corrumpunt̄. p̄mo eni texunt̄. postea in bachijs. i. in locis vbi tinguntur debent adduci. q ¶ Suffragijs. i. symonia.

r ¶ Ingenue. teneant̄. secus si libera iungat se ascriptitio: ut ar. ℣. j. de agri. et cen. l. si in pn. & s. vbi scna. vel cla. l. i. in fi. & facit. s. de ser. fu. l. fi. Itē nō de vi denūciatiōis: sic. s. de epa. au. auť. si captiui. & j. e. l. dicimus.

s ¶ Quod ad pñs. p repatiōe. s. dñici vel fiscal' gregis vel dic corpis humani.

t ¶ Rebeat. a rusticis singulis annis: & sunt bastagarij q cogūt rusticos ad lb̄ vel sunt bacharij de domo p̄ncipis p̄mo mō q̄si bestiarij dicunt̄. scōo q̄si vastatores aialiū: & habeas vastagarij ſm secundā exposition̄.

v ¶ Ui aliquā. ginecij. al's geiciarij: & expone ut in Rica. & est contra. j. l. pria. ma. solu. ut ibi.

x ¶ Ui testrini. i. loca vbi texunt.

y ¶ Ternis. i. trib⁹: ar. ff. de pe. iterꝑtatiōe sz ꝓprie p ser: ut ò le. i. si qs testō ordi.

z ¶ Auri. s. e. l. pri. ℣. so. hic de suppressis tpe h⁹ legis. & ibi de suppressis in futuro. vel dic q; lz gineciarij ꝓpēdāt & testrinū: q; oēs opant̄ in ginecio. tñ spālis pēa mior i isto ponit̄. vel ibi seru⁹ testrini ibi p̄ncipis: q; de familia ginecij: h ñ. & sz lb̄ testri é masculi gñis. itē ℣. j. ò fu. co. l. ij. so. plene dic ut no. ò f. fu. l. qcūq; i fi.

a ¶ Bijcim⁹. amittat. si ñ adhereat: q; sic amittēt ut stati iunit. & fac. s. e. l. igēue

Nectandã.ad hoc .j.de agri.ꝛ man.l.ex ingenuo. c Bi.ſ.domini. d Feſtinẽt.qõ pñt:ut .j.de agri.ꝛ cen.l.fi.§.fi.ꝛ in aut.de nup.§.ſi nemo.ꝛ fac.§ de libe.ꝛ eo.li.l.vj.ꝛ.§.de coart.l.ſi coartatis.§ ar.ℓ.§.de lib.cã.l.ſi liber.item in fra q̃tũ tps. e Ternã.baſtagarijs.al's vaſtagarijs:ꝛ expone ut.§.l.qõ ad pñs.ꝛ facit.§. e.l.i.

g Impleuerint.ne dum in vtrunqꝫ ꝛc.vt.§.de aſſe.l.fi. ꝛ.ff.ad mu.l.incola.

h Ijqs muricis.qꝫ muri cib⁹ aſſilãt.

i Et legẽdis.i.colligendis.ꝛ nota q̃ piſces ſunt:ut ꝟ colligãt ex quoꝝ ſanguie attramẽtũ impiale fit:ut.§.de diuer. re.l.ſacri.affa.ꝛ regalis pur= pura tingebat:ut.§.q̃ reſ ve. l.i.

k Otas.ſericoblate.i.veſtimẽta q̃ inſerunt.i.texunt ꝛ ſerunt.al's ſerica.

l Dataxe.i.purpure:ut.§. q̃ res vẽ.nõ poſ.l.i. vel coloꝛ eſt. m Inferri.ad comitẽ cõmertioꝝ:ut.§.q̃ res vẽ. nõ poſ.l.ij.ꝛ ſub int'dictũ nundinis ſup̃ bis:vt.j.tit.i.l.fi.et facit.§.e l.baphi.

n Officij.ꝑpoſita filij pena ſub.ut.j.ti.i.l.fi.

o Sed ſtatuta.q̃ dicunt talia nõ vendi:ſz ad comitẽ ſtatim referri.ad qõ.§.de ſuſce. l.diu.

p Urileguli.reuocentur vna cũ liberis vtriuſqꝫ ſexus:ut.j.l.hi q.ꝛ.l. ſe.et fi. etiã ꝑſcriptõe nõ obſtãte:ut §.ti.i.l.fi.ꝛ idem in ſimilibus ut.§.l.i.ꝛ.l. eternã.ꝛ.l.adijci mus.

q Quos ſupponit.ꝑ ſpolia to redeũte vel ẽt ꝑ tenẽte q reſtituet.nã ꝛ ipſe ad aliqua tenebit ꝑſtanda fiſco.

r Reſtituant.forte vſqꝫ ad bienniũ rediens nõ vltra:ar. j.de oi agr.deſer.l.q agros. nec ꝑ ℔ punit grauiꝰ:ꝛ ſic eſt ꝓtra in eo q refugit honoꝛez vt.§.de decu.l.ſi ad mgſtatuꝫ ſed illud iõ qꝫ ſtultius fac̃ bonoꝛe vitãs q̃ onꝰ:ꝛ dices biẽnio ꝑ anno ibi grauatur.

s Facultates.ẽt infra bienniũ nã pꝰ nõ eſt dubiũ:ut.§.dixi.

t Ipſis.ad ℔.ff.de edil.edi. ẽt ꝛ de cen.cũ poſſeſſoꝛ.§.fi. ꝛ de publ.impatoꝛes. Ijꝫ qd ſi de tpe anteq̃ ipſe poſſide at:vi idẽ ꝑ.l.impatoꝛes. ſed hic inuit eẽ ſecꝰ forte qꝛ q̃dã mõ cũ fiſco ꝓbere vi ſup̃ bis ut.j.de fun.re.pri.l.ij.

v Ijq.ſic de decur.l.nati ꝛ.j.de agri.ꝛ man.ex igẽua. ꝛ.j.de agri.ꝛ cẽſ.l.diuus.ꝛ.l. fi.eſt enĩ ſeruitꝰ nõ bonoꝛ.et ſic nõ eſt ꝓtra.§.de ſtatu bo. cum ſume.

x Ijqs gineciarioꝝ.boc expone vt in Rica.

y Linteariꝝ.q faciũt liteoſ aule regis. z Vel limphariꝝ.q limpharij.i.aquã cuſtodiũt ad pannos lauandos deputatã:vel q pãnos lauãt ꝛ follãt in limpha.hos tñ oẽs dicas gineciariꝝ vocabulo ꝓtineri. a Monetariꝝ.expone ut.§.l.i.

b Burilegulꝝ.expone in Rica. c Largitiões.quales ſunt illi quos i Rica notaui.ꝛ nota q̃ iſti oẽs ſeruiebãt aule regie nõ ꝑuatis. Itẽ q̃ dicit nexu ſanguis.ſ.linee deſcendentũ maſculine vel feminine:ut.§.l.ꝑri.ꝛ.j.l.fi.

d Obtuitibꝰ.loquit comiti ſacraꝝ largitionũ.ꝛ ſic nõ tria nẽcia.ſ.ut ſupioris hẽat abſolutionẽ.itẽ q̃ aliũ ſubſtituat. Itẽ q̃ bonũ approbet ad q̃ facit.§.de ꝑſeſ.ꝛ me.l.magiſtros.ꝛ.l.ſi quis.ꝛ.j.de agen.in re.l.i.ꝛ.ij.ꝛ.j.de ꝑſeſ.qui in vrbe ꝓſtan. ꝓſortio decꝰ natiue libertatis amittat q̃ ſi q̃ ab hac ꝑceptõe ſtatutũ nr̃e ſere nitatis abduxerit ea vel legitie admonita ꝙuẽtõe diſcedat:l'ſi ꝙplexui monetarij putauerit ĩherendũ nõ ambigat ſibi ꝛ libis ꝑiudicaturã:ꝛ eiꝰ ꝙditiõi eſſe nectãdã. Si q̃ vo originaria ſeu collonaria poſſeſſiõis aliene igna ro dño ſeu ſciẽte mõetario aſſociabitur:hi ꝙuẽti mox iuri agroꝝ debitaſ ꝑſonas retrahere feſtinẽt: vl'decetero ſciãt repetẽdi facultatẽ ſilentij ſui ꝙniuẽtia ꝑdidiſſe:ſz vt mõetario nullam extraneã vecti volumꝰ. Ita ut ex monetario pr̃e ſuſceptas ꝓhibemus extraneis copulari. Bem. Ternã fiximꝰ legẽ ne vnq̃ baſtagarijs militiã ſuã deſerere liceat: vel aliã añq̃ eã ipleuerint ſubreptiua ipetratiõe tẽtare. Bem ar. Ijqs nauiculã functõꝝ muricis ꝛ legẽdis ꝙchilijs deputatã auꝰ fuerit vſurpare duaꝝ libraꝝ auri illatione teneatur. Aſpa.ãrc. Otas in poſteꝝ.ſericlobate ꝛ mitaxe hꝰ i ſpẽs iferri ꝑcipimꝰ.xx.libraꝝ auri ꝙdẽnatiõe ꝓpoſita his q ſcriniũ canõe tractãt ꝓoꝝ ẽt cuiuſcũqꝫ officij ſi ſtatuta celeſtia a quodã paſſi fuerint temerarij. Aſpa.thi. Urilegli q relicto atqꝫ deſpecto ꝑpr̃e ꝙditõis offõ vetitis ſe ifuliſ dignitatũ ꝛ ſinglis penitꝰ denegatis muniſſe dicũt ad ꝑpr̃e artis ꝛ oꝛigis vincula reuocẽt:ab illis ãt q rebus eoꝝ videt inbiaſſe quos in ſua oꝛigine pmanere ꝛ ſolẽnibꝰ miſterijs ſeruire mãifeſtũ ẽ:quecũqꝫ oĩa ꝙſtiterit ex quocũqꝫ titulo poſſeſſa ãtiqs poſſeſſoꝛibꝰ reſtituant. Nõ ſi alieni gene detẽtatoꝛes onerib⁹ ꝙditõis externe maluerit ſubiacere quã reſtituere facultates ꝛ futura deiceps agnoſcant munera ſibi eẽ iubẽda. Et de ꝑterito ſi q̃ ipſis poſſidẽtibꝰ reliq̃ colligũtur a ſemetipſis ſciãt ſine aliq̃ excuſatione ſoluẽda. Bem an. Ijq̃ ex filiabꝰ murilegloꝝ ꝛ alienę oꝛiginis ꝑtibꝰ ſunt vel fuerit ꝓcreati iura mr̃ne conditiõis agnoſcant. Ijqs ex coꝛpoꝛe gineci Bẽ auariꝝ vl linteariꝝ limphariꝝ mõetariꝝ vel murilegulꝝ vl'alioꝝ ſimiliũ ꝛ diuinas largitiões nexu ſanguis ꝑtinẽtiũ voluerit poſt hac õ ſuo collegio liberari ĩ quoſcũqꝫ nec facile ĩ locuꝫ ꝑpr̃um freti ex triũphali abſolutiõe ſubſtituãt:ſz eos quos oĩbus idoneos mõis ſub ipſis quodã modo ãpliſſime tue ſedis obtuitibꝰ approbauerit. Ita tñ ut his q ab hꝰ i ꝙditiõe iuxta formã celitꝰ datã beneficio ꝑncipali fuerit abſolutꝰ vniuerſi ſui gñis ꝓfapiãe in functiõꝝ mẽorati coꝛpis pmanẽtez cũ oibꝰ eius q abſoluit reb⁹ obnoxiãe largitõibꝰ ſacriſ futurã cẽ non dubitet. Bem an. Uratas.ſericoblate.i.veſtimẽta q̃ inſerunt.i.texunt ꝛ ſerunt.al's ſerica. l Dataxe. i.purpure:ut. §. q̃ res vẽ.nõ poſ.l.i. vel coloꝛ eſt. m Inferri.ad comitẽ cõmertioꝝ:ut.§.q̃ res vẽ. nõ poſ.l.ij.ꝛ ſub int'dictũ nundinis ſup̃ bis:vt.j.tit.i.l.fi.et facit.§.e l.baphi. n Officij. ꝑpoſita filij pena ſub.ut.j.ti.i.l.fi. o Sed ſtatuta.q̃ dicunt talia nõ vendi:ſz ad comitẽ ſtatim referri.ad qõ.§.de ſuſce. l.diu. p Urileguli.reuocentur vna cũ liberis vtriuſqꝫ ſexus:ut.j.l.hi q.ꝛ.l. ſe.et fi. etiã ꝑſcriptõe nõ obſtãte:ut §.ti.i.l.fi.ꝛ idem in ſimilibus ut.§.l.i.ꝛ.l. eternã.ꝛ.l.adijcimus. q Quos ſupponit.ꝑ ſpolia to redeũte vel ẽt ꝑ tenẽte q reſtituet.nã ꝛ ipſe ad aliqua tenebit ꝑſtanda fiſco. r Reſtituant.forte vſqꝫ ad bienniũ rediens nõ vltra:ar. j.de oi agr.deſer.l.q agros. nec ꝑ ℔ punit grauiꝰ:ꝛ ſic eſt ꝓtra in eo q refugit honoꝛez vt.§.de decu.l.ſi ad mgſtatuꝫ ſed illud iõ qꝛ ſtultius fac̃ bonoꝛe vitãs q̃ onꝰ:ꝛ dices biẽnio ꝑ anno ibi grauatur. s Facultates.ẽt infra bienniũ nã pꝰ nõ eſt dubiũ:ut.§.dixi. t Ipſis.ad ℔.ff.de edil.edi. ẽt ꝛ de cen.cũ poſſeſſoꝛ.§.fi. ꝛ de publ.impatoꝛes. Ijꝫ qd ſi de tpe anteq̃ ipſe poſſideat:vi idẽ ꝑ.l.impatoꝛes. ſed hic inuit eẽ ſecꝰ forte qꝛ q̃dã mõ cũ fiſco ꝓbere vi ſup̃ bis ut.j.de fun.re.pri.l.ij. v Ijq.ſic de decur.l.nati ꝛ.j.de agri.ꝛ man.ex igẽua. ꝛ.j.de agri.ꝛ cẽſ.l.diuus.ꝛ.l. fi.eſt enĩ ſeruitꝰ nõ bonoꝛ.et ſic nõ eſt ꝓtra.§.de ſtatu bo. cum ſume. x Ijqs gineciarioꝝ.boc expone vt in Rica. y Linteariꝝ.q faciũt liteoſ aule regis. z Vel limphariꝝ.q limpharij.i.aquã cuſtodiũt ad pannos lauandos deputatã:vel q pãnos lauãt ꝛ follãt in limpha.hos tñ oẽs dicas gineciariꝝ vocabulo ꝓtineri. a Monetariꝝ.expone ut.§.l.i. b Burilegulꝝ.expone in Rica. c Largitiões.quales ſunt illi quos i Rica notaui.ꝛ nota q̃ iſti oẽs ſeruiebãt aule regie nõ ꝑuatis. Itẽ q̃ dicit nexu ſanguis.ſ.linee deſcendentũ maſculine vel feminine:ut.§.l.ꝑri.ꝛ.j.l.fi. d Obtuitibꝰ.loquit comiti ſacraꝝ largitionũ.ꝛ ſic nõ tria nẽcia.ſ.ut ſupioris hẽat abſolutionẽ.itẽ q̃ aliũ ſubſtituat. Itẽ q̃ bonũ approbet ad q̃ facit.§.de ꝑſeſ.ꝛ me.l.magiſtros.ꝛ.l.ſi quis.ꝛ.j.de agen.in re.l.i.ꝛ.ij.ꝛ.j.de ꝑſeſ.qui in vrbe ꝓſtan. l.i.ꝛ.§.de ſerui.rei ꝑ.l.i.ꝛ.ij.ꝛ offi.ma.l.i. e Proſapiam.i.generationem ſiue familiam. f Obnoxiam.i.obligatam ſi ſubſtitutus male egerit qui primo erit cõ gueniendus:ut.§.de ꝑdijs ꝛ oĩbus re.na.l.fi. g Ruate.i.purpure q̃ dicunt ꝑuate veſtes:qꝛ ab vſu ſui ſeruant ꝑuatos nẽpe ſoli principi ꝙuenit purpurea veſtis lintea oĩbus ꝑmittit:ut.j.ti. i.l.iij.ſ'm pe.vl'planius ꝑuate.ſ.ꝑncipis vel lintee q̃ oĩbꝰ de ſua familia cõuenit õ ꝓpoſitũ theſauroꝝ ponit gr̃a ſilitudinis.ſequentes expone ut in Rica nõ. h Boꝝ ꝑcuratoꝛes de qb⁹ ſubijcit preerant eis ꝛ ſpẽs ab eis ꝙfectas accipiebãt vel redigebãt in fiſcũ hi nõ añ ꝛc. i Ad rem.ſ.aliã ad miſtratioez nouã:ꝛ qõ ſubijcit admiſtratio.ſ.noua:ad qõ. j. de oi agꝰ deſ.l.iij.et de fundis pa.qcũqꝫ vel dic adminiſtratio.ſ.vetꝰ.ad qõ.ff. de mu.ꝛ ho.Rꝛpto. §.debitoꝛi.ꝛ.j.õ de bito.ci.l.i.bis tñ q̃ bus pmittit arrogatio militaris ãnone cõmittat iuratorie cautiõi:ut.j.õ arro: mi.an.l.iubemꝰ.in ꝓncipio. k Ui aũt obnoxioſ.deteriozẽ ergo ꝙditiõez iuxta ſniaz lõgobardoꝝ loquit ut in lõbar.ꝛ fac̃.§. de ſer.fu.l.fi.ꝛ.§.e. ti.l.i.bi q.ꝛ õ tabel. l.fi.ꝛ.j.de coart.l.ſi coartalis. l Rica. De veſtibus oloberis ꝛ aureatis.dixit q̃ õ muri legulis ꝛ cochilegulis.nũc aũt de ipſis piſcibꝰ captis.i. de tinctiõe eoꝝ.vel dixit de officialibꝰ pãnoꝝ.nũc de ipſis pãnis.ꝛ dꝰ oloberꝰ.a. um.ꝛ ẽ illa veſtis q̃ tota deaurata .a bolon qõ eſt totũ ꝛ beris qõ eſt auꝝ:ꝛ differt a ſequẽte.ſ.auratis.qꝛ de optimo auro qõ i vulgari fo liatũ in legibꝰ obtinet:ut.j.de veſtis nu.po.l.fi.ſed ibi õ quolibet auro vel ℔ optimo auro tota erat veſtis ibi deaurata ſilr in totuꝫ eſt ꝛ alia veſtis q̃ bz auꝝ tñ i pagaydis:ut.j.l.i.de tinctõe dicet.l.iij.ꝛ iiij. m Uratas.paragaydas.i.broſtas.de auro in vulgari q̃ i gaydis veſtimẽtoꝝ ſeu clamidũ poni ſolẽt.para enĩ grece latine iuxta gaydes.i.gayda.inde pagayda.i.iuxta gaydam. n Uiriles.nõ veꝛat hic mulieribꝰ:ut.j.l.ꝑri.in ꝑn.ſm pi.ꝛ.j.nulli licere in fre.l.i.§.nulli. o Et in gineciarijs.loca vel ſtatiões vbi hec fiunt. p Emo.ſecus.in femina:ut.§.l.ꝑri. q In lineis.q̃ꝫ enĩ q̃dratũ ponit in lineis vel q̃ſi linea:vl'dic tunicis lineis.ꝛ lineis.ſ.pãnis. r Paragaydis.expone ut.§.proxime.

De vestibus oblabeibz auratis z lapidibz pciosis
De fabricensibus

f Ministeriū.i.beneficiū:sic.ff.de acq.pos.l.qō meo.in pn.vel iō quia his ꝯcedit q stant in suo ministerio ut magis sint ornati:ar.ff.de pecu.

g Vl.quid ad vesti.

h Vellera adulterino.i.appositio.&c. v Fucata.i.tincta.

x Murice(.pisces:ut.ꝫ.t.i.si qs. y Rodino.pisc(genꝰ aliō a murice

ꝫ Allio.ſ.purpureo vel rubeo q ſoluz i=peratorib⁹ cōpetit:ut j.l.pri.nō eni bīi capet colorē ſicō albo

a Be albo.colore.

b Viuz alioz.i.oēs colores:ut tandē de purpureo nō liceat niſi deputaſ.ad ꝫ ō alijs liceat cuilibz ut ſ.q res vē.ñ poſ.l.j

c Emperēt.ſpeciei. ñ gō eme re vel alio titu.bie lz ut.ſ.q res vē.no poſ.l.i.t.ij.nec i ſti. deducī:ut inſti.de i uti.ſtip.§.i.

d Pallia.phibuerit poſſidere nūc p bibet veſtimēta vel pannū ꝓficē ꝑuatis

e Permixtiōe.ſz tota ſunt de ſerico.

f Edib⁹.ſ.ꝑuatoz Aradanſ.ſ.qz p̄ncipib⁹ vel comiti commercioz. g Textura.tecantringz.ergo ē eiuſdē coloris.

b Cōchilij.ſ.ſī ſub audi.vel nō ſub.qa ē.j.e.t dic q vellus conchilij dī coccina purpurea q̄ mbil ua rij coloris ꝓtinet:et nō ꝓtinet purpure ap.ut.ff.de leg.iij.ſi cui lana.§.fi.t ē varij coloris:ut.e.ti.q̄ ſiñ.§.coctum.

i Stamia.qō ſic dic vt de le.iij.l.ſi cui lana.§.plane.

k Cōtexanſ.ab ali q̄ ꝑuato.i.texunſ.

l Inſectōis.qz adhuc nō eſt filata.

m Arguto.i.acuto

n Decurrēt.p manus alicuiꝰ ꝑuati vel i domo alicuiꝰ ꝑuati.

o Abiurato.ꝓcio i.dicere p̄cū qō ꝓ eo ea dēat ꝑuatꝰ amittit.ſ.ſz iuret ſe dediſſe:qz ſatiſ eſt q ñ puniť faciēs illicitū cōmercium.

p Calcate.i.ꝓtēpte

q Lege.corrigit ſe t dic ne qs.i.nullus.t nō ꝫ ipunitatē calcate legis.

r Purpure nūdinas.i.mercatiōes. s Prohibite.ut.ſ.que res ven.nō poſ.l.i.t.ij.t.ſ.ti.i.lotas.t.ſ.l.pri.in pn.

t Abaphya.puincie nomē:ut.ſ.q etate.l.i.in qua fuit natus Vulpi.ut ff.de cen.l.i.in pn. v Eoz q ꝓtra banc legē faceret:ſic.ſ.de offi. co.ſa.lar.l.i.in pn.

x Timentiū.triū p̄dictoz q niſi bene faciāt p̄dēt ſalariū:t.xx.libras auri ut ſubjcit.alij dicūt in.xx.lib.puniri exercētes mercatorias in p̄dictis ſed ſupioz ponit penā maieſtatis ut in fine ſupiorꝭ legis.

y Ytica ¶ De fabricenſibꝰ.eſt tps belli t pacis:ut inſti.in ꝓemio pulchritudo veſtiū tpe pacis:ut.ſ.ti.i.pulchritudo armoz tpe belli:ut hic ergo ſunt fabricēſes q publica arma faciūt t in publicis fabricis t non alīs:t dant p̄micerio:q reponat in publicis armamētis:ut in auť.de armis.t nota q ſtricte dī faber hic:alīs ꝓ oī ferri pcuſſore:ut.ff.ad le.ro. de iac.l.ij.§.i.alīs ēt ꝓ tignario:ut.ff.de v.ſig.l.ferri.§.fi.ſz i auť.e.dicūť fabricēſici t armificatoreſ q ꝫ dicunť fabricēſes.t nō q ꝑuato in ꝫ facē q3 ſuffič calcate legis ipūitas ne qs vo nūc hꝫ i ſuppreſſiōe i laqos noue ꝓſtitutōis icurrat:aliogn ad ſiſtitudinē leſe maieſtatis ꝑiculū ſuſtinebit.

1 Purpure nūdias lz i Adp.the. numeris ſint ꝓſtitutōibꝰ.phibite recētiq quoq3 itermiatione vetamꝰ

2 Et iō.vij.de ſcrinio exceptoz.vi.de ſcrinio canonū:qntū de ſcrinio tabulariorꝫ:ad q̄rtū ō ſcrinio ad baphyaſ phenices p certū tps mitti p̄cipimꝰ ut oīs fraꝰ eoz" ꝓhibeaſ ſolētia timiū neq̄ſitis lōgo ſudore ſtipēdijs careāt t.xx.librarū auri ꝓdēnatōe ꝓpoſita.

¶ De fabricenſibus'. Rub.

3 Omnibus fabricis nō Adp.a. pecūias ꝑ ſpēbꝰ:ſz ipſas ſpēs ſine dilatiōe iferri p̄cipimꝰ vt venerabilis t q̄facile deducaſ ignibꝰ ſeu liq̄ſcat:ferri materies p̄beaſ quo ꝓm ptius adempta fraudibꝰ facultate cō modo ꝓſulaſ publico. Dem au.

4 Rimiceriūꝰ fabrice poſt biēnium nō ſolū vacatiōe vez ēt honore dānari p̄cipimꝰ.ita vt iter ꝓtectōesa eiꝰ fabrice p biēniū adoratur eterni tatē nr̄az ſuo q̄ſqs tempore dirigaſ.

5 Stigmataſ hoc ē nota Adp.ar. publica frabricenſiū brachijſ ad imitatōz tyronū infligāť.ut hoc mō ſaltē poſſint latitantes agnoſci bis q eos ſuſcepint vel eoz liberisꝰ ſine dubio fabrice vēdicādis:t q' ſurreptōe q̄dā ōclinādi opiī ad publice cuiuſlz lacrāmta militie trāſierūt Adp.ho.

6 Iqs ꝓſortiū fabricēſiū credidерit eligēdū i ea vrbe i q̄ natꝰ ē:ul i q̄ domiciliū collocauit is quoz iterē ꝓuocatis pꝰ acta ꝓfiſcat ſeſeq3 doceat nō auo nō pre curiali ꝓgēitū nihil ordis citatis debē nlli ſe ciui ꝓmanē obnoxiū:atz ita demū geſtis ꝓfectis vel apud moderatorē ꝓuincie: uel ſi is abſit apō deſēſorē ciuitatis ad militiam quā optauerit ſuſcipiat:qō ſi abſq3 hac cautiōe q̄ſpiā ad fabricēſium obrepſerit ſciat ſe ad ordis cui debeť p̄ſentq3 ſue mūera eē deducēduz Ita vt nulla eū nec tpis:nec ſtipēdiorū p̄rogatiua defendat. Adp.the.

7 Ure" puiſū ē fabricenſes artibꝰ ꝓpr̄ijs" ifuire vt exhauſtis laboribus imorank cū ſobole ꝓfeſſiōis cui nati ſūt deniq3 q ab vno ꝓmittiť id totiꝰ relinq̄ť ꝑiculo muneri vt cōſtricti noiatiōibꝰ" ſuis ſocioz actibꝰ q̄ndā ſpeculā gerāt t vniꝰ dānuz ad oīuz trāſit diſpēdiū vniuerſi. Itaq3 veluti i corpe vniꝰ forme:vniꝰ decoctōisꝰ ſcita res tulerit' rn̄dere cogēť.

8 Os q inter fabricēſes Adp.l. ſacre fabrice ſociati ſūt vel eoruz vxores aut filios:q itidē iter fabricēſes militare dicūť ñ alibi pulſare volentibꝰ rn̄dere p̄cipimꝰ niſi i iudicio tue ſublimitatiſ ad cuiꝰ iuriſditiōez ptātēq3 ptinēt nec eos poſt ſtipēdiorū finē militie ſup ciuilibꝰ mūeribus vel curialibꝰ qbꝰ nullo mō ſubiacere mōſtrank a uiris clariſſimis rectori bꝰ ꝓuiciaz ul eoz officijs p̄ter licitū inquietari. Dem au.

9 Ullus fabricēſiū ꝓductōi vl ad miſtratōi:vel agriculture aliēaz rez ſe poſt hac imiſcere conet" dñis qdē ſi q cōtra hec ſtatuta mee pietatis vēire auſi fuerit res vel p̄dia q̄ ſciētes fabricēſes ſūt hiſdē fabricēſibꝰ miſtrā da ꝓmiſerint amiſſuris fabricēſibꝰ vo grauiſſime cohercitis poſt facultatū ſuaz amiſſionez ꝑpetua exilij pena t aīaduerſiōe retinēdis quotiēs ſane i tranſlatiōe armoz āgarie neceſſarie fuerit ſublimitas tua lr̄as ad eminētiſſimā iubeat dirigi p̄fecturā t nūez ei armoz t ex quo loco trāſferēda ſit indicare:vt ꝓtinuo ſup p̄bēdis angariis p nūero eoz q̄ trāſferūť armoz p̄ceptōe ſua viros clariſſimos moderatores ꝓuicie ꝓueniāt vt ſm miſſaz a ſblimitate tua noticiā naues vel angarie ꝓfesti de publico ꝑbeanť. Qō ſi aliq̄ tarditas:vel negligētia pꝰ datas a ſblimitate tua ad eminētiſſimā p̄fecturā lr̄as in deſtinādis auctōitatibꝰ' āpliſſime tue ſedis iterceſſerit.t ex hoc armoz trāſuectio fuerit ipedita.l.libris auri tā nūerariū ꝑ tpe officij ciuſdez ampliſſime ſedis q̄z alios quoz itereſt ꝓdēnari p̄cipimꝰ:cāq3 t hac rōne ēt incedū inť ſe.ſ.de decu.l.ſi. q Decoctōis.i.admiſtratiōis:ad qō.ſ.de ſuſcep.t archa.l.ſi aliqd. r Tulerit.i.ꝓtingerit q alī depauperet: vel alī det damnū:ad qō.ſ.de naufra.l.fi.t ꝓmo ꝓueniť dānū inferēs :ut.j.quo gs.o.l.i.t.iij.ſz ō.ſ.de penis.ſancimꝰ.t de iof.teſ.ſi qs in ſuo.§.fi.ſz ꝫ ſpāle:qz ipſe relinq̄re vī vt hic dicit.tñ debeat ꝓuidere:ad qō.ff.de offi.ꝓcon.l.iij. s Os q.vxores.p viros nō q ipſe ſunt fabricēſes:ut.ff.de mu.t ho.l.iij.§. corpalia. t Sublimitatē loquiť.Cuſirmio mgro officioz.Et nō q hec lex duo dat eis ꝓuilegia:vnū durāte officio:aliud poſt. v Finē.q̄n incertū tps fuerit aſſumptus.alīs ꝑpetuo ipſi t filij tenereńť:ut.ſ.l.pri.in pn.

x Ad cōſtranť.t durante officio ſm.p.t ſic ſubjcit.ſ.poſt finē.ſed ēt ō.ſ.e.l.ij. nā ſi eſt ſpāle in p̄micerio:in alijs ergo ſecus. y Licitū.i.qō eſſet ō licitum.

z Ullus ꝓditōi.alīs ꝓditiōi alīs ꝓductōi.

a Conet.ad qō.ſ.loca.l.ſi.

b Scientes.ſic.ſ.locati.ſi ignorās. c Sublimitas.magro officioz logť t facit.j.de curſu publ.l.curſuz.t.ſ.de naufra.l.cum nauarcoz.

d Cōueniant.nos inquā ꝓuenio indeo. e De publico.nota de publico.

f Auctoritatibus.alīs auctozibus.i.lr̄is p̄ſidis ut p̄dixi.t dicunť auctores quia

a Venerabilis.alīs venerabilis.alīs bīi nobilis.

b Rimiceriū.officiuz cuius dic in ꝑica.

c Vacatiōe.alioz ipſon.aliū muner.vel dic etiā biꝰ ꝓmicerij nō fabri.ut.j.e.iure.

d Protectores. idēq3 ꝓmicerius.t eſt alīs ꝓtector tē.t é alīs ut ꝓtectores tē.

e Eternitatē.duo ipropriena nō eſt eternꝰ:ut.ff.de ſer. vr.p̄.l.eū.ſic t.j.ti.i.l.fi. Itē nec adoraťur niſi deus. ſz ideo q̄ cū reuerētia adiť.dicit ergo debere eū viſitare p̄ncipē poſt ſingulū biennū q bono rabit eum.

f Stigmata.inſtra erant qbꝰ felici noie nr̄e pietatis impſſe eoz brachia ſignabātur ſicut t tyrones ut hic ſubjcit t aq̄rij:ut.j.de aq̄ duc.l.pe.ñ aūť in vultu:ut.ſ.de penis.l. ſi qs.t dic q pl'ale tranſit ad ſingulare cū dicit ꝫ é non tē. ſic ꝓtra.ſ.de in ius vo.l.fi.

g Liberis.ſi cōſenſerint vel ſuſceperint:alīs nō:ar.ſ.ō li. cā.l.fi.t ō liber.t eo.li.i.t.ij

b Et q ſub fabricēſibꝰ q tē. t in fi.ſubau.vēdicandis: ad qō.ſ.de decu.l.fabri.t ar.ſ. de murile.eternū.t.j.de mā. t co.l.fi.

i Iqs. hac lege dī q̄lit creať fabricēſis ſupioz q̄lit ꝓſecreť. Ad miliā.ſ.fabricenſiū. k Cautōe.i.cautela t ſolennitate.

l Ad ordinis. p̄mi de q refugerat:t facit.j.de aq̄duc.diligenť.t.ſ.de p̄ſ.xxx.an.cōperit.t.ſ.i.pri.t.j.de fug.co.l. i.t.ſ.de decu.l.oēs q.t.i.oēſ curiales.t de metal.l.fi.

m Ure.exhauſtis.p antifraſim.i.nō exhauſtiſ nā t fames auri dī ſacra.i.execrabil:ut.ſ.de epiſ.t cle.l.ſi quēq3.vel adeo debēt laborare ut t eis exhauſtis t ſenibꝰ factis laborēt p ſobolē. ut et ſ.de decu.l.ſi fabricenſes.

n Proprijs.ſ.fabricenſis.

o Noiatōibꝰ.i.q noiauerūt eos q ꝑ eis fiſco rn̄derēt. vl dic.i.pp ſuas noiatōes.tenētur etiā circa alīs ꝓuidē.t ſic pꝰ datiui.2° ablatiui ſūt caſus

p Damnū.ſ.ab vno illatum vl.i.pauptas.nā alij tenebūť

auctoritatem prebeant deferenti.

g Rica . De veris nūmismatū ptāte. dixit de fabricatiōe armoz. nūc de fabricatione monete: z dic q nūmisma z aureus z solidus aurei idē est: ut hic. z. s. ō spoz. l. ij. z in euāgelio Cuius est imago zc. cuius pōdus erat tale ut. lxxij. faceret librā auri: ut. s. de suscep. quotiēs h nūmisma siue moneta tm fiebat olim et ō auro: ut. j. l. fi. z effigies pncipis erat: ut. j. l. i. z vsufruc. veluti gēmaz poterat legari in eis: ut. ff. de vsufr. l. nūmismatū. z q hanc falsant punīt̄ tur: ut. j. e. l. fi. bodie vo cum pcessiōe pncipū fit a regib9 z ciuitatib9: et de ere ñ dicas a puato ut. s. de fab. l. ij.

h Solidos. i. aureos a solidate: q de solo auro fit: ut. s. de suscep. quotiens. ut nō. in Rica.

i Pzincipuz. ut philippi: ut ff. de aur. z ar. le. qntus. §. sin autem.

k Refragatōis. i. refutatōis

l Speciei q nō deteriozata sit res. s. de pon. l. i.

m Probe baud. i. nō sit. s. quib9 mu. l. i. Vendicādū offi. iudi. extraoz.

n Pro iminutione. solidi forte. argētei sm pi. vl' dic aurei z dic: tractantur a pncipe vel eo q hz auctem: z q subijcit. p. i. ipsius ut aurei q sunt pcia rez. q. d. p mioz summa accipiunt cum dant p pcio cuiuslibet spēi.

o Uniuersos. cōmoueat. postulare qō est. j. vniforme zc.

p Obviciatoz. i. mioz aureoz de optio auro qō dī ut. s de vel. ebo. in Rica nota. Si dicat tantū valeat vnus aureus q̄tū alius z tantundez vendatur.

q Contempserit. vendēdo vnū plus q̄ alium.

r Eternal'. i. pncipis cui9 est ibi imago: ut. s. l. i. z dī etnal' q̄ imperiū sp durat: ut i aut. quo op. ep. §. si vo. crīnte p alio. sic. s. de fab. l. ij. z sic nō est ar. ō. ff. ō ser. rr. p. eum.

f Uiolare. radēdo forte: ut ff. de fal. mo. q nūmos. z est pena ignis: ut hic in hac aula pncipis z in alia capitis. i. deportatōnis: ut. s. de fal. mo. l. ij. §. auctore.

v Nulli. equestribus. ab equo dicta.

x In balteis. i. cingulis vel gemmis vestis. sz hic vī poni p cingula equi vel pectorali que q̄si cinguntur palatinis: ut. j. §. nulli.

y Jacintos. q̄ sunt pciosiores alijs: ut hic ꝓbat.

z De curcuijs. curcuia dī morsum freni. sz. R. dicit id qō come equi imponit ut nō incurruent.

a Fibulis. in clamidib9. i. clamis militū: purpura regiz stola sacerdotū: toga aduocatoz̄: habit9 rusticoz: cuculla monachoz appellat: vt hic. z. s. de vesti. ebo. z. j. qui mili. nō pos. l. fi.

b Būt. q. d. sine oi gemma.

c Nulli. hec de scōa parte Rice vsqz ad finem.

d Muliebriū. repete exceptis. sic ergo in annulis licet ponere gēmas mari et femine: sed mari nō als: z facit. s. de vesti. ebo. l. uij.

e Requirit. nō sic. s. de auro co. l. i.

f Ornaméta. nō sic. s. de vesti. ebo. l. pe.

g Rica De classicis.

b Classem. seleucenā. sic dicta a ciuitate orientis sic noiata seleucena. z dic i. naufragiū ad bellandū aptum.

i Uniuersas classes. seu naues.

k Obsequit. pfecto ptoris orientis loquitur.

l Ex incēsitis. i. ex his qui cēsent seu volūt deputare se huic misterio: sic res dī nullius bonis cēsura.

m Accrescētib9. i. q supabūdāt i nauib9 alienis.

n Et seleucena. i. classis seu nauigium.

o Purgandi. a malis hominibus vel pdonibus: ut ar. ff. de offi. p. congruit.

p Deputetur. a prefecto predicto qui deputatur comiti.

q Rica. De curialibus vrbis rome decuriones a muneribus excusantur: ut s. de suscep. l. pe. z maxime vrbis rome decuriones. z differt a titulo de decurionibus. quia hic speciale.

s Si quis decurialem. al's curialem. Ac.

f Pulsandi. i. accusat eum de aliquo p quod a curia est remouendus: ut. ff. de fal. l. falsi. §. ordine. Idē ō q cuncqz lite: nisi forsan ꝓtractus vel delictū aliud exigat.

t Judicem. q pest curie decurionū: ad qō. s. de iuris. om. iu. l. fi. z dicas hos alios q̄ senatoz̄es: q illi ꝓueniunt sub certis iudicib9: ut. s. vbi senatoz̄es. l. senatoz̄es. ar. ꝓtra. s. de decu. l. oēs iudices.

v Leges oēs. atterrere. i. atteredo in falsi genere. p. ad qō. s. de decur. l. oēs. z de penis. l. decurionū. z. ff. de decu. l. fi. nisi in casu ut s. de decu. l. qlibet.

x Seruari. i formētis z penis z sibus euitādis. z nō duo i decurionib9. s. decurriones nō torquendos: z antiq̄ pulegia seruari.

y Rica De pulegijs vrbis Rome corporatorum.

z Alli vrbis. q aliūde venientes sibi domicilū cōstituerūt: ut. s. de incol. ciues. z. s. ō statho. l. in vrbe.

a Corporatis. corporat9 dī q in corpe aliquo scribit pprie sicut qōlibet membrū hois corpati dī z ciuis factus vl incola z sunt pulegiati: ut plebei a tributo capitis excusent: ut j. de cap. ciui. cen. l. i. z facit. j. de alex. p. l. i.

b Valere. et istis q nunc de nouo sunt ciues p domicilium.

c Peregrina. s. loca: ad qō. s. ō decu. l. qdā ignauie.

d Solēnitas. sic. j. de pas. publ. l. i. z. j. de agri. z cen. l. cum satis. in pn.

e Rica. De pistoribus.

f Quicunqz. ex mācipijs. i. pistoriū facientib9 panez palacij: sic. j. de fru. vr. cō. l. i. hi sub sunt comiti horreorū: ut hic dicit. z omni tpe de eis ius dī: ut. s. de ser. l. publi

cas. z conueniunt sm. p. sub comite rerum priuatarum. i. pcu. cesaris vt. s. vbi cause fi. l. si quis. z. l. dominicis.

g Quolibet mō. alio mō illicito: vel dic generalit eos ad nullā dignitatē aspirare: z facit ad symoniacā istam electionē. s. de epi. z cle. l. si quē quā. z ad le. iul. re. l. fi. z in aut. iusiu. qō pze.

b Rica De suarijs. i. porcarijs q custodiūt porcos ciuiū in pascuis. ut. j. l. i.

i Susceptoribus. de his nihil in nigro sit. s. de condu. nec. l. fi. sed de eis dī. s. de suscept. l. modios.

k Ordinarij. exhibeāt. qntū alia daf bestiarijs: ut. s. de murile. l. qō ad pñs.

l Sordidis. q̄ sunt. s. de excu. mu. l. maximarum. et idem de custodib9 ceteroz porcorum: ar. s. ad le. fal. l. fi.

m Uicūqz. puocat9. actor puocat eo q sibi als nō satisfecit. sic. ff. de separa. l. fi.

n Fori. i. pfec. vr. z nota q reus sequit forū actoris ꝓtra regulā. s. de iurisd. om. iu. l. iure.

o Rica De collegiatis. dixit spāliter de qbusdā collegiatis nunc generalit: z dicunt a collegio ut pulegiati a pulegio. z idē dicunt cartho patri: q eoz noia scribant in charta vel matricula patrie q̄si in patrie charta descripti infra numez. sz q sunt supra numez ñ gaudēt pulegio ut. j. §. qō aut. vel dicunt chartopatri. i. q gaudēt i patris sm grecos. dī eni grece capta. apud latinos patria. vel dic tertio ut. j. in fine b9 legis.

p Qui sub ptextu. hāc hēs de verbo ad ybū. s. de sa. san. ec. l. q sub p

q Ptextu. Demoratorum. s. ūn locum.

r Primatū. s. qō de nouo hēbit primates q eū eligūt py. vel dic eoz a q bus recedit. z ad hoc. s. de aduo. diuer. iu. l. nemini.

s Nō aūt. h accipe nemo qō é. j. e. l. suspēsiue. vsqz illuc: sed nec zc.

t Nui. s. numer9. ꝓtinet in breuib9 cautis. i. cautela scripti facta examinatiōe eligēdoz. z facit. s. de sac. san. ec. nō plures.

v Supplicib⁹.q̃ supplicant ut suum locū eis vendere liceat.
x Venditio.emptores hui⁹ charte dicunt chartopatri q̃ p charte emptionē a quopiā qđ in charta vel in matricula est collegiatoꝝ vel ꝓsiliū acqrē volunt ut illius loco subrogent.i.ut alludāt nomini.i.agāt emēdo chartā.i.locū cuiqꝫ p chartā assignatū vt patrie fiāt incorpati ut hic vel aliter ut notaui i rubrica.
y Supplicū.i.subiectoꝝ supplicātiuꝫ.
z Cōstitutōis. alꝫ dispositionis.
a Cōstitutū est.i.q̃ onera p̄m⁹ z secundus agnoscat:ad qō ff.de colla.donatoꝝ eratoꝝ.l.i.z.ff.de p̄dijs z oībus rebus nau.l.ij.
b Rica De studijs liberalib⁹ vrbis Rome z ꝓstantinopolis:in qbus duabus ab his trīn legitimū fit studiū: non alꝫ nisi ex p̄uil.ut in ꝓemio. ff.ff.hec ātria. hodie i perium est scissuꝫ z studium multis locis fit. maxime bononie q̃ legal' studij obtinet monarchiam.
c Uniuſos.vsurpātes.i.freqn ter vtentes leges.z sicī bona pte: ut.ff. de vsuc.l.ij.
d Celluliſqꝫ.i. qui volūt docere publice vel p̄uatim absti neāt ab ostentatiōe vulgari.
e Ab ostentatione i.cōuersatione cum laicis. Sanctōis ff.huius que ꝛc.
f Prohibem⁹.f.se imiscere vulgari oſtationi.
g Tentauerit. vulgarit se ostētando.
b Urbe.f.romana veteri vel noua de qui bus hic dicit. Cōsueuerūt.i celluliſ:ut.ff. ꝓxime.
i Prohibem⁹. nisi ut subijcit.item hoc in dictis duabus vrbibus.
k Numero.qui numerus est ut hac lege iuxta capitolium tegebāt vel intra capi.ꝛc.id est habent licentiam ut legant z sic audiunt in capitolio.f.ab his qui conueniunt in capitolio:ut a populo vl a senatoribus.
l Priuilegijs. que sunt.ff.de pfes.l.medicos.z.l.fi.
m Auditorium. ls expone ut.ff.
n In bis.i. ciuitatibus duabus.z nota quia p̄mittit oratores etiam ad leges nedum ad alias cuiuslibet artes; flos

nr̄a auctoritate firmam⁹ singlos ita qꝫ iudices scire volum⁹ :ne qs huic collegio iniurijs corpalib⁹ tētet notā atterrere:nꝫ ab his ꝓmodis q̃ rōib⁹ approbāt audeat separar̄.huic.n.collegio volum⁹ antiqꝫ p̄uilegioꝝ ꝓrogatiuam seruari.

De p̄uilegijs corporatorum vrbis Rome. Aspa.

Nulli sit libeꝝ nulli p̄missū :vt nouū aliqd vrbis icole i vrbe sustineāt.sꝫ i honorē eterne vrbis corpatis idulta suffragia valer̄ p̄cipim⁹ cura āt rectoꝝ ,puiciaꝝ corporatis vrb rome q i pegrinatōꝝ trāsgressi sūt r̄di re cogāt: vt fruire possint functōib⁹ q̃s ipos̄uit antiqua solēnitas.

De pistoribus. A. Aspa.

Quicūqꝫ ex mācipijs comitiū horeoꝝ dignitatē z offīm l'ābitiōe l' gra vl pecūia seu quolꝫ alio mō post hac fuerit assecut⁹ exut⁹ dignitate quā cōtra iterdictū nr̄e serenitatis adept⁹ ē m'ctat⁹ i.xx.libris auri ad mācipiū ō nuo ꝓsortiū collegiūqꝫ fuocet.oē ēt spāle bñficiū quocūqꝫ mō z ꝓtra hāc sanctōꝝ fuerit ipetratū pēit⁹ ꝓgescat.

De suarijs z susceptoribus vini z ceteris corporatis. Aspa.

Prorcinarij vrbis eterne quuꝫ p uigilē laborē pplī romani ꝓmodis exhibeāt sordidit' sp mūerib⁹ libent'

Quicūqꝫ ex corporib⁹ A. Asp.ar. suarioꝝ siue excipiēdi necessitate litis astrict⁹ :seu iferēde volūtate spōtanea ,puocat⁹ iudiciū voluerit expiri fori vrbani auditoriū pstoletur.

De collegiatis z chartopris z nūmularijs. Aspa.the.

Qui sub ptextu decāoꝝ seu collegiatoꝝ cū id mun⁹ nō ipleāt alijs se mūerib⁹ conāt subtrahē coꝝ fraudibus credim⁹ obuiandū: ne qs sub spē mūeris qō mun⁹ exeq̃t alterius muneris onerib⁹ releuet :ne argētarioꝝ vel nūmularioꝝ mūera declinētur ab his q dici tīmō collegiati vel decani festināt. Hoꝫ si qs coꝝ ib nude appellatōis velamie collegiatū vel decanū appellat sciat ,p se aliū ib rogādū q̃ p̄dicto muneri sufficiēs approbet' subrogatōe vꝫ mēoratoꝝ vl coꝝ q moriūt' p̄matū' ei⁹ q subrogat' admisso iuditō. Nō āt supra nūeꝝ q i chartis breuib⁹ ꝓtinēt' nēo se quolꝫ p̄rocinia l'cuiuslꝫ assūpta potētia debeat excusare hoc nr̄e ē benitatis censura tue sublimitatis tuiqꝫ officij cauti⁹ obſuare hoc iter oēs eq̃ lāce ſuari p̄cipim⁹ nllo diuic dom⁹ p̄rocinio nulla sacrosc̄aꝝ ecclīaꝝ r̄uerētia.nulla q̃lꝫ se potētia excusāte:lꝫ ne tīn circa mūera releuāda supplicib⁹ ꝓsulusse noscāt'.illud ēt dicēdū obſuādū qꝫ eē cēsem⁹ ut carte vēditioꝝ q̃ ō ,puicijs ad cōpatos supplicū' p iuocatōꝫ

trāslata ē prie ꝓstitutōis termi⁹ ꝓcludat' :hoc ē qꝫ i initio ꝓstitutōis ꝓstitutum est id i posterū nulla addita novatione seruetur.

De studijs liberalibus vrbis Rome z constantinopolitane.

Uniuersos q vsur A. Aspa.the. pantes sibi noīa magroꝝ i publicis magratōib⁹ cellulisqꝫ collectos vñcūqꝫ discipulos circūferre cōsueuerūt ab oñtatiōe vulgari p̄cipimus amoueri: ita vt si qs coꝝ p⁹ emissos diuine sanctiōis affat⁹ q̃ ,phibem⁹ at qꝫ dānat⁹ itꝫ forte tētauerit nō soluꝫ ei⁹ q̃ꝫ merce' ifamie notā subeat: veꝝ ēt pellēdū se ex ipla vbi versat' illicite vrbe cognoscat:eos vō q intra primoꝝ dom⁹ eadē exercere p̄uatim studia ꝓsueuerūt si ipsis tīmō discipulis vacar̄ maluerit quos ītra pietates domesticos docēt' nlla h⁹ i ītimatiōe ,phibem⁹'. Pinat ex coꝝ nūero fuerit q videt' ītra capitolij auditōiū hi ꝓstituti oīb⁹ mōis p̄uatarū edium studia sibi iterdicta eē cognoscāt. Scituri q̃ si aduersus celestia statuta faciētes ōphēsi fuerit nil penit⁹ ex illis p̄uilegijs ꝓsequāt' q̃ his q̃ in capitolio tīmō docere p̄cepti sūt merito deferūtur:hēant igit' auditoriū spāle nr̄um i his p̄mū quos romāe eloq̃ntie doctrīa ꝓmēdat. Oratores qdē tres nūero grāmatici decē in his ēt q facūdia gravitatis pollere noscūtur qnqꝫ nūero sint sophiste z grāmatici eque.x.z qm̄ nō i his artib⁹ tīn adolescētiā gl'osā optam⁹ institui ,pfūdioris quoꝫ scie atqꝫ doctrine mēorat' mgris sociam⁹ auctores'.igit' vnum adiūgi ceteris volum⁹ q phie archana rimet' duos quoqꝫ q iuris ac legū volūtates pādāt ita vt vnicuiqꝫ loca spāl'r ꝏputata adsignari faciat tua sb limitas:ne discipli sibi iuicē qdē possint obstrepe vel mgri neue linguaꝝ ꝓfusio p̄mixta vel vocū aures quorū daꝫ āt mentes a studio lr̄aꝝ auertat'.

De honoratoꝝ vehiculis. Asp.

Omnes honorati seu ciuiliuꝫ vel militarium vehiculis dignitatis sue.i.caruchis intra vrbē sacratissimi nois semp vtantur.

De p̄uilegijs vrbis constantinopolitane. A. Aspa.hono.

Urbs constantinopolitana nō solum turis italici.lꝫ ēt ipsi⁹ Rome veteris p̄rogatiua letetur.

De metropoli berito.

Aspator theo.

Propter multas iustasqꝫ cās metropolitano nomine ac dignitate beritum ciuitatem decernimus exornandam iam suis virtutibus coronataꝫ:igitur hec quoqꝫ metropolitanam habeat dignitatem tyro nihil iure suo ꝏrogat' sit illa mr̄ ,puicie nr̄oꝝ

tuba Romani eloquij fuit Tulius.

o Numero.numerus etiā alius statuit in maximis ciuitatibus:ut.ff.ꝏ excu.tu. si duas.§.i.z.ij.sed ibi de alijs hic de romana z ꝓstantinopoli ciuitatibus.
p In bis.f.ciuitatib⁹:z habeas hic gravitatis alꝫ est ingratis:z tunc dic in his grāmaticis qui fallacijs sunt sapiētes z dolosi fm.p.alꝫ garrulitatis.
q Decere.vicium scriptoris nam.ff. hoc dixerat:sic.ff.de execu.ar.l.i.
r Glorioſam.nota adolescētiam gloriosam.item nō has artes in adolescentia addiscit
s Auctores.i.hos q sequuntur vnum ꝛc.
t Philoſophie. per hos ēt medicos potes comprehendere.
v Duos.nota duos infra numerum:alꝫ secus ut in priu. legis. Item hoc in dictis duabus ciuitatibus ut in Rica. Et nota q̃ de diuina scientia nil dicitur.item facit.j.ꝏ professoribus qui in vrbe constā tinop.l.i.
x Auertat.quod facile euenit in his qui male intenti castra edificāt qñqꝫ tegulas domus numerant. z est hic ar. q̃ faber non possit malleare iuxta scholas. publica enim vtilitas que replet ciuitatem sapientibus p̄refertur: fic.ff. so.ma.l.i.
y Rica. De honoratoꝝ vehiculis.
z Omnes.ciuiliuꝫ. dignitatum vel virorum: et erant honorati quidaꝫ qui habebant p̄uilegia ut intrarent secretarium p̄ncipis z aliorum iudicum:z sedendi in salutationibus:ut.ff.de offi.di.iu.l.ij.z.iij. vel ponit p bis qui habent dignitatez siue administratōem de qui b⁹ dic ut i auth.ut ordo p̄i.q̃ in idem recidit.
a Utantur.id est liceat eis vti si volunt.
b Rica De p̄uile.vr.cōstantinopolitane.
Urbs constantinopolitana italici. ergo immunis a tributis:ut.ff. de censi.l.i.z.l.fi.
d Aetet.vt.ff.de sac.san.ec. l.oīum ergo mater legū.ut in auth.ut ec.ro.in p̄n. Item eius consuetudinē sequit:ut.ff.de vete.iu.enu.l.i.§.fi.z insti.de satisda.§.fi.item mater fidei erit illius ciuitatis ec. ut.ff.ꝏ sac.san.ec.decernimus.
e Rica. De metropoli.i. metropoli:z sic est apocopa
f Propter multas iustas maxime qꝫ nutrix ē legum ut in ,phi.ff.§.hec aūr.
g Tyro.datiui casus z ē nomen ciuitatis:z erant due ciuitates:tyro z beritus in prouincia fenicis:ut.ff.qui etate l.i.quarū vna erat añ metropolitana nūc fit alia.z facit q̃ nil derogat' patrie.z sic nota hic arg.q̃ nil derogat' epō si alter in eodem epatu eligat' eps.z idem in plato.sꝫ distingue aut dignitas addit' psone puta cū erat vnus epus in vna ciuitate z dat' alius in eo dē epatu.z idez in archiepo

pōt dici: z fieri nō pōt aut rei z fieri pōt ut hic. nec enī erunt duo metropolitani: sed vnus. z sic due matres ecc. ſz vnus ꝓlatus vt bigami. itē z due ꝓuincie vnuz ꝓſidē: sic z. ē. ti. i. due sunt mr̄es ecc. ſ. Romana ver⁹ z noua: z tm̄ vn⁹ papa. sed hec rei collata dignitas nō sit nisi ex causis ut in ꝓn. hui⁹ legis. vel si ꝓuincia scin dit̄ z erūt duo ꝓſides z nō vnus sed duarū ꝓuinciarū: sic z archiepatus: ut. ff. ō offi. asse. si eandē. ſz in vna eē duos metropolitas z insoli dū non potest esse ut dixi: ar gu. ff. commodati. l. si ut cer to. §. si duobus. econtra de duab⁹ vna fit: ut in aut̄. ut iu. si. quo. suf. §. illud. z. §. ſ̄ au tem. illa. ſ. tyro

b Beneficio. beritus z vtra qz tyro z beritus. Di gnitate metropolitane.

i De canone. fru. certus ca non in fruméto singulis ānis mittebat̄ Romā. qō patet qz dicit canon: ad qō. ē. ō sa. sa. ec. l. placet. z appellatiōe fru méti oia q̄ ad victum sunt ne cessaria accipiunt̄: ut. ē. de su scep. modios. z. j. e. l. ij. z i pu blicis hōreis rome ponebatur: ut. ē. de ꝓdi. i pu. hoīeis l. i. z. ij.

k Rome. vtriusqz: ut. ē. ti. ij. z. j. ti. i. z in Rica.

l Autici. q portant ānonarias spēs: ut. ē. ō nau cle. l. i.

m Acta. in ꝓuincia: vnde ac cipiunt.

n Aspectus. subijciēdo ocul⁹ ad qō. ē. fi. regū. l. si irruptōe Qō eo tpe. i. silis inspectio fiat a ꝓfecto annone cui hec lex mittit̄ z a quo hic loquit̄ vel dic vrbis.

o Siqd. elicita. a debito ribus: ut z. ē. de ān. z trib. l. ij. nec cōpensarij. ſz et cito solui: ut. ē. de ꝓpen. in ea z. l. si rem. z. ff. de admin. re. ad ci. pti. l. fi. §. iij. z. iiij. z fac ē. de pcib⁹. nec damnosa. z si ꝓtra ius vel vti. publi. l. fi. et ē. de pistoribus. l. i. z i. l. pri. z in aut̄. ut nul. iud. §. z hec.

p Eminē. in imitando ō spē in spēm: ut. ē. de fa bri. l. i. de ꝑsona in ꝑsonam.

q Rome. dic ut in Rica.

r Impetrari. a quocūqz de bitore: vel alio ut sit generali or q̄ supior ꝓri.

s Vicarios. ab vsurpatione q̄ sibi retinēt q⁹ romā mittē vl⁹ q⁹ in hoīeis ꝓdere debēt z facit. ē. de excu. mu. l. placz ibi cuiliter ꝓuenitur.

t Sancim⁹. nisi ab ea vsur patiōe abstineat.

v Rica De frumento ꝛc. cū qua ꝓuidētia deferat̄ di xit. ē. ti. ꝓri. nūc qualit̄ delatū expendat̄ q⁹ eni in vna vrbe dī: z in alia intellige: ut. ē. de pui. vr. ꝓſtan. qnīmo idē in hoīeis publicis alia⁹ ciuitatū: ut. ē. de ꝓdit. i pu. hoīeis. l. ij.

x Nulli. p ānona. i. p pane. y Integer. nō munit⁹ p h⁹ pbitionem.

z Mancipib⁹. ſ. pistoribus. ē. de pisto. l. i. q panē coctū reddūt annone pbēduz vt hic: z. j. l. pri. z pus vetus frumentū q̄z nouū nisi sit opus de nouo immiscēri veteri qō venit ꝓpter corruptōez veteris: ut. ē. de ꝓdi. in pu. hoīe. l. i.

a Necnō a diuo. vbi nō hēs: ſz facit. j. de erroga. mili. an. l. i. Item. j. ti. i. l. fi. Cogent̄. hoīeorum comites.

b Emere. sub. fruméta que ꝛc. si bene scilicet distribuissent.

c Uri. frumentariam. q⁹ quando fit dic ut. ē. ut in emp. spe. l. i.

d Postea. alias post percept am. alias postea percepta.

e Conuertere. sic. ff. de admi. re. l. ij. §. ij. iij. z. iiij. z. ē. ti. i. l. iij. z. ē. de ꝓdi. in pu. hoīeis. l. fi. z. j. de col. fun. pa. l. fi.

f Mancipib⁹. i. pistoꝛib⁹: vt. ē. l. pri. z caue q⁹ dicit q⁹ nō dicit q⁹ mutuo det̄: ſz dat̄ frumentū z recipit̄ panis vel dat̄ pecunia vt emat frumentū: alis esset cōtra maioꝛ bn̄ficio⁹ hec nr̄o z vtraqz dignitate simili ꝑfruatur.

De canone frumētario vrbis Ro.⁰

Imperator.

Nautici apud ꝓsidum ant magi stratuz acta⁹ confiteant̄ incoꝛru ptas ſpēs suscepisse eoꝝ apud quos deponit̄ ista testatio ꝑn̄s aſpect⁹⁹, ꝑ bet nihil i his esse vicij qō eo tpe quo ad sacre vrbis portū ꝓuenit ꝑfecturā iugiter obseruare ꝓceptum est.

Imperator Archa. Au.

Siqd fruméti vl⁹ ordei vrbicarij canonis remissione indultū est ſpāli beneficio cōtra ꝓmodum publicū eli cita non valeant. Dem.

Eminē patiur imutādo canonē vrbis Rome⁹ nr̄e clemētie bn̄ficium postulare: ſz et ea r̄scripta q̄ quoquo mō potuerit ipetrari⁹ sulcipiñ sinim⁹ eos vo q ꝓtra hec fecerit i duplū reti nēdos esse decernim⁹ vicarios⁹ qn et ceteros iudices nisi deiceps ab vsur patiōe vrbicarij canonis abstineāt ō portatōis pena detineri: primates of ficioꝝ capitali supplicio subiugari p petua auctoꝛitate sancimus⁵.

De fruméto⁰ vrbis ꝓstantinopoli tane.

Imperator Aug.

Nulli nec diuīe qdē domui nr̄e fru métum de hoīeis publicis ꝓ an nona⁹ penit⁹ pbeat̄ ſz iteger⁹ canō mā cipib⁹⁹ ꝓsignet̄ ānona i pāe cocto do mibus exhibēda: ita. n. dz canō ab in clite mēoꝛie ꝓstātio pstit⁹ necnō⁰ a di uo pietatis meo auo theodoꝛio auct⁹ expendi quoniaz crescit inopia si fru méta que ꝓ ānona tribuūt̄ ad vsus alios deputata cognoscāt̄: cogēt̄. n. de publico sibi emere⁰ q̄ alijs vēdere potuisset.

Imperator Archa. Au.

Uri statuta q̄ztitas ad ēptiōz fru mētariā ꝑpetuo sit dedicata nec licea at cuiqz p⁹ administratōz vrbicāie ptā tis ꝓcepta aliqd ex eadē sūma mūere vl⁹ ad quoscūqz alios vsus ꝓuertere⁰ ſz sub gestoꝝ testificatiōe certū fiat z q⁹ mācipib⁹⁹ mutui⁰ datuz ē noīe. z q⁹ ab isdē sit excepta oī ꝓcussiōe soluen dū. eū aūt q hanc formā ausus fuerit ingnare q̄ztitatē i quā suā caliditatez exercuerit i duplū redibere iubemus qcqd ex ꝓdicta z rōe exercuerit ad cu mulū ciusdē auri q̄ztitatis z fruméta rij tituli firmiter redūdare legisqz te noꝛē huius eneis tabulis incidi⁰.

De ānonis ciuilib⁹⁷.

Imperator thc. au.

Hānonas publicas nō tā titul⁹ di gnitatū q̄z singulorꝝ virorꝝ meri tis attributas diui ꝓstantini⁸ liberali tas sane claruit: iōqz nihil ex is scho lazꝝ noie vēdicet̄: ſz ꝓ vniuscuiusqz merito q̄ sūt ꝓcessa fuēt̄: ut qcūqz p ceptaꝝ ānonaꝝ emonumēta vel i he redes ꝓpos iure sanguis⁹⁹ trāſfunde rūt vel i extraneos distractōis titulo trāſcripserūt. qō gestū⁹ ē vel hr̄ditatis merito vel alienatōis arbitrio.

Imperator Adar.

Centum. xxv. modios frumenti per solidum canonem per singu los dies ō pñti sexta idictōe ex die ka lendaꝝ ianuaꝝ noie parapateumatis ō hoīeis publicis h⁹ alme vrbis insi stas nr̄e pietat̄ libalit tribuim⁹⁰ datis sacris apicib⁹⁰ ad ſblimissimā quoqz p oziētē ꝑfecturā qb⁹ possit z moduz nr̄e donatiōis agnoscere z icūctāter ꝑbere q̄ iussim⁹ quā modiatōz iugiter z in perpetuū ciuibus nr̄is debere cō ferri valituram in euum hac lege san cimus.

De mēdicantibus validis.

Cunctis quos i publi Imp. ua. cū q̄stū⁹ i certa mēdicitas⁷ vocaue rit ispectis explorēt̄ i singlis z itegri tas coꝛpoꝝ z robur ānoꝝ: atqz iertib⁹ z absqz vlla debilitate miserādis necessitas⁸ iferat̄ vt eoꝝ qdē quos tz ꝓditio fuilis ꝓditoꝛ studiosus z dili gēs dñiuz ꝓseqt̄: eoꝝ vo quos natalium sola libertas perleqtur colanatu ꝑpetuo fulciatur q̄s⁹ h⁹ i plenitu dinem⁹ ꝓdiderit ac ꝓphanauerit sal ua dñis i eos actōe⁹ q uel latebrā foꝛ te fugitiuis vel mēdicitatis subeūde consilium pstiterūt⁸.

De nauticis tiberinis⁹.

Imperator Valer. aug.

k Hanonas. cō stantini. ar. ō insufficientes doctoꝛes z eti ā scho lares optimi facil⁹ aduocentur.

l Ex his annonis. scholarius. ſ. si nihil meruerūt. vl⁹ dic q⁹ sua schola vel vniū sitas hec nō ꝛuocet

m Sanguis. vel ēt nō iure sanguinis ut statim colligit̄.

n Bestū. hoc ō iaz pceptis: ut. ff. ō vsu fruc. l. defuncta. z fa cit. ē. de inof. tes. oi moda. §. fi. z ō coll: illici. z. j. de silē. l. fi. z de erroga. mili. an no. l. ne bis. z q nul. nō pos. l. v. §. fi. que faciūt ut mozuo mi litāte aliqd ad here dē defuncti trāseat Item ar. est q⁹ idez sit in ꝑbenda clerici iā percepta.

o Cuntū tribui mus. sile ad ditamentū sit qū q ꝑbendis: ad qō. ē. ti. i. l. i. z subau. ut b p singulos annos: z sic qō. ē. est p singu los dies iungit̄ supi oribus.

p Apicibus. i. nr̄is lr̄is missis ꝛc.

q Donatiōis. q̄s fa ciunt p legē istā au gendo annonas.

r Nostris. militib⁹ ſ. vel dic oībus tpe ſ. necessitatis.

s Rica De mēdi cātibus. q⁹ mēdicā tes reficiunt̄ publi cis annonis de q⁹ est dictū. z dz hoc fi eri. ſ. de vere mendi cātib⁹ nō ficticie. ió de mendicātib⁹ va lidis. i. robustis q⁹ spanaldos vl⁹ galio tas vulgus appellat q mēdicare nō dīnt ne miseris z ver⁹ de bilib⁹ panē auferāt ut hic. z in aut̄. de q̄ stoꝛe. z. v. q. v. c. nō oīs. z. lxxx. di. c. i. z glo. sup matthēū iustius feceris si iniuste petentem coꝛrexeris q̄ſ si ei dederis.

t Cunctis questū. qui publice panem querunt.

v Incerta. quia ignoꝛatur vtrum vere egeant vel non.

x Inertib⁹. sic se gerunt q̄si nō habeāt artē cum habeant: z ita fingūt se debiles cū sint fortes: q⁹ nolūt laboꝛare: ſz mēdicādo sine laboꝛe viuere

y Necessitas. laborādo eo mō quo sequitur z dic inferatur per questo rem: ut in aut̄. de questoꝛe.

z Proditoꝛ. i. delatoꝛ. sic. ē. ꝓ quibus. e. ser. l. fi.

a Plenitudinē. alis leuitudinē. ſ. fictā. alis plenitudinē. i. valitudinem z est sic. ē. ō collu. dete. l. fi. sed ꝓtra in aut̄. de questoꝛe. §. si vero. vbi di cit q⁹ serui dñis liberi ope publico mancipant̄. so. hec corrigit̄ sm q̄sdā vel ibi in his q in sacra vrbe repiunt̄ quasi cū eis mitius sit agendū vel loquit̄ de his q faciūt se videri egros apponētes herbā. vel aliud p qō tumescūt ibi nō sic delinquūt: ſz solū fingūt pauptatē seu debilitatem.

b Actōe furti. z fui corrupti: ut. ff. de fuo coꝛ. l. i. z. ē. de fur. l. aduersus.

c Prestiterāt. siue al's facturi nō erāt: ut. ff. de fur. l. q seruo. ℞. l. si quis vxorē. §. neq; vel etiā si esset q nō dz laudādo augeri maliciam: ut. ff. d ser. cor. l. i. in fi. ℞ facit insti. de obli. ex delicto. §. ope. ℞. ff. de ver. sig. l. se pe. §. fi. ℞. ff. man. l. i. §. fi. ℞. s̄. de murile. l. qui aliquē. ℞. j. de agri. ℞ cen. l. oēs. pro fu. ℞. s̄. de fabri. l. fi.

e Qui naué tiberinā. i. q̄ nauigat in flumie romano ꝓuehēdo romaz vel extrahēdo ducēdo ad castra.

f Vendiceť. i. sepāreť vel remoueat.

g Rica De frumēto alexandrino.

b In extimatione. pfectꝰ oriētis statuit munus. i. salariū duobus officialibus quos eligit ad ꝓgregandū frumentū ad ciuitatez alexandrie ℞ naclerijs ꝑ extimatione frumēti. i. sm q̄titatē quā ferri facerēt puta ꝑ modio tm̄ quē hic impator hic ꝓfirmat ℞ dicit āmodo curiales non eligendos ad hec officia.

i Elogij. noīa sunt officioz. ℞ in li. ff. est emendatū debito decreto elogij.

k Officia. in predictos duos viros.

l Biurnos. alexandrie: ab Alexādro puta magno sic dicta: cui fauerť hic in alimentis. Itē et hēt iurisditionē: ut. s̄. d offi. iurisdi. alexandri. Itez aliud ut et j. ti. i. l. i.

m Nemo. ꝑ quatus

n Pery socoregie. vna dictio: ℞ dz peri socoregius: ℞ pari ficoregia q est iuxta regē: a pari iuxta et rege colligiť ergo hꝰ nomē eius officij: ℞ ꝑ hoc effectꝰ: ut. s̄. de fer. a nullo: quia forte male se habuit in ꝓgregatiōe frumenti ℞ cōmittiť electio prefecto ut. s̄. l. pri.

o Et tessere. s. frumētarie: ut. ff. de iudi. fz ℞ si. §. i. Ac. confir. in fi. ℞. j. de aqueduc. l. decernimus. in fi.

p Censeanť. vt dicanť tessere bonoꝝ impatoris: ad qd̄. s̄. de iusti. co.

q Rica De alexandrie primatibus.

Oppidatos. s. decuriones illiꝰ terre: ut pz ex Rica vel de oibꝰ ex qbus dicit q oēs sunt p̄mates respectu aliaz ciuitatum.

s Fluminis. nili quē expedit purgari per agros q nō pluit in egypto.

t Ex dunūmo. s. loco vbi reponunť nūmi accepti ex vectigali: vt sacrū vbi sacra reponunť: ut. ff. de re. di. sacra. §. fi. ℞ dz a dinūmero as. diminutiuū. alij dicūt a duo ℞ nūmos: q̄ ciues illius terre dabāt ꝑ vectigali dunūmos. i. duos nūmos qlibet de qbꝰ mō accipiunť. cccc. isti solidi.

v Ex titulo. puta ex ptolomeo seu riuagio qd̄ ibi percipiť repēseť dunūmꝰ: q̄ tm̄ ibi reponūť ex alio titulo. s. nauiū q̄tū tollit ex tit. vectigali

x Rica De iure reip. vel alterius q̄ romanoz. sic. n. in toto hoc ti. accipiť vt differat a ti. de iure fis. dic ergo q̄ ciuitates regulariť vtunť iure ꝑuatoz: vt. ff. de v. sig. l. eū q vec. ℞. j. e. l. ij. ℞. ff. qd̄ me. cā. l. metū. §. aiad uer. ℞. j. ti. ij. l. i. ℞ in fal. iur. iusti. ℞ tre. vt. ff. de admi. re. ad ci. p. l. legatū. ℞. ff. ad treb. l. oibus. fz q̄ q̄q bz ius singulare. vt. j. l. i. ℞. ij. Itē. ff. d vsuris. l. etiā. si cer. pe. ciuitas. ℞ de sa. san. ec. l. fi. ℞. j. de vē. re. ciui. l. fi. ℞. j. d debi. ciui. l. fi. ℞. l. i. ℞. s̄. ne fiscus vel res p̄. l. i. ℞. ff. er q. cau. ma. legatis. ℞. C. de fideiuſ. l. fi. Itē sūt alie q̄ vtunť iure spāliſſimo: vt vtraq; roma vt. s̄. de ꝑui. vr. cō. l. i. ℞ ātyocesiū vt. s̄. de ꝑuil. cre. l. ātyocensiū. ℞. ff. ad muni. l. i. ℞ alexandria. s̄. ti. i. l. ij. ℞ metropolitane: vt. s̄. de metropo. be rito. Item q̄dā habēt ꝑuilegia per rescriptū: vt. j. l. fi. ℞. s̄. de testamē. si

Pnō spāli. hñt. n. quedā ius fabricandi monetam per priuilegium.

z Quid ℞c. cuiuslibet ciuitatis: vt in Rica notaui.

3 Placuerit. idem si placuerit: sed creati non fuerint.

a Statutū ē. diffinitiue: sic in minore: vt. s̄. si aduer. rē iu. l. cū ℞ minores. si āt fuerit legitie defensa valet: sed restituiť: vt. s̄. de offi. eius q vicē alie. l. i. ℞. iij.. ℞. j. l. iij. in locutoria. iō valet. ℞ etiā si nō sit defensa: vt. s̄. qō cuiusq; vniuer. l. i. §. cuiꝰ. ℞. l. ciuitates. q̄ ꝓ mioré. ff. q. ex cau. in pos. l. hꝰ āt. ℞ facit. ff. de reg. iu. l. ꝓ pu. et qō legiť ꝑ. l. i. C. quō ℞ quā. iu. si vt ꝑponas. ℞. l. si pses.

b Nihil. ipso iure. alij dicūt q̄p restitutōez: ar. s̄. de sen. aduer. fiſ. latis. l. i. sed ibi fuit defensa respu. vel fiscus: lz p̄ uaricatio intuenerit. ℞ adde qō nō. j. l. iij.

c In respub. alterius ciuitatis q̄ romane ne sit ꝓtra s̄. in q. cau. pi. ta. ꝓtra. l. i. ℞. ij

d Proponetis ius. cessum al's secus vt. s̄. de ꝑui. fisci. l. iij. ℞. l. fi. ꝓ. fz alij dicunt ex sola satisfactiōe: nisi in p̄iudicium eius fisci vt in contrarijs qō ñ placet: vt. s̄. de fideico. non aliter.

e Pacta est. ad qō. s̄. de pui. cred. antyocensium

f Nō ꝓsperit. ex ꝓuentiōe.

g Personalē. s. tm̄ hypothecariā: fz psonalē hz ꝑuilegiatā tm̄: ut. ff. de ꝑui. cred. l. bonis. §. respu. ꝓtra vel ibi ō roma. ℞ facit. ff. q po. in pig. ha. si pignus. ℞. l. fi. in p̄n. ℞ de iure fisci. l. res. §. i.

h Empub. romanorum sm quosdā: vel verius aliaz ciuitatū: ut. s̄. no. in rubrica. ℞ pone i ꝓtractu: ut ℞. s̄ ex qui. ca. ma. l. respu. vel i iudicio ut. s̄. l. i. §. i. sed infra q̄n tū tps vī ꝑpetuo: q: sp est pupil. vt hic py. alij infra trienniū: ut. s̄. de sen. aduer. fiſ. la. l. i. tertij vsq; ad q̄driennium a die lesiōis q̄n fit in vltimo die minoris etatis: ut. s̄. ō tē. resti. l. supuacuā. qō nō vī stare q: dicit pupilla: nō dic minorē. ℞ eodē mō dicit i eccl'a vt. s̄. de sa. san. ec. l. fi. ℞ i auť. de nō alie. §. finimus.

i Sm legē. i. ꝑuilegiuz ℞ sic in fi. vel dic sm legē. i. ꝓsuetudinē q̄ est lex: ut insti. ō iure nā. §. ex nō scripto. ℞ sm hoc sunt silia. s̄ de eman. li. l. i. ℞. ff. de testi. l. iij. §. fi. ℞ sm hꝰ vicit legē: qō dic ut. s̄. q̄ sit lō. ꝓsue. l. ij. ℞ facit. j. ti. ij. l. i. ℞. l. ij.

k Rica De admīstratiōe rez publi. paz eēt ciuitatē hāe iura nisi esset q ea admīstrarent: ut. ff. de ori. iur. l. ij. §. post ori. ℞ caue q̄p bi eligunť ꝑ decuriones ꝓuentos p magrat' vel p ipsos magrat': ut. s̄. de decu. l. ij. ℞ de suscep. ℞ ar. l. exactores. ℞. ff. ad mun. l. lucius. ℞ sic alius ē magrat' q̄ iurisditionē exercet alius admīstrato: q tpalia gerit ut hꝰ. ℞. ff. e. p totū.

l Fundū vectigalē. i. ēphiteoticū: qō dic ut. s̄. si ager. vec. l. i. ℞. ij. ℞. iij. ℞ fac de admini. tu. l. nō est.

m Contra. relicti. ciuitati.

n Acceptū. i. qō nō est sat's acceptū q: debitor factꝰ est nō soluēdo.

o Actionē. vtilē neg. ge. ut. ff. de neg. ge. l. iij. §. hac actōne. vel in factū ut. ff. de magistra. cō. l. i. in p̄n. ℞. s̄. ut in pos. leg. l. fi. sed ꝓ. s̄. ti. i. l. pe. ſo. eligiť ut mior ut. s̄. si tu. vel cu. l. fi. vel dic nō ē i quē restituiť fcō hēde non sit soluēdo.

p Rica De vēdēdis rebꝰ ci. qō faciūt admīstratores supior' ti.

q Sine. compasti. cum ea solennitate que est. j. e. l. fi.

r Venditiōe. de q̄ pfectiōe dic ut insti. de emp. ℞ vē. in p̄n. Adiectiōe. ab alio. s Dominiū. traditiōe facta ut subijcit in eo q̄p dicit translatū: ut. s̄. de rei ven. seruū. fz qd si nō erat facta traditio. Rz. agit ex empto ad inēsse: si alij vendat ciuitas: vt. ff. de ac. emp. l. i.

t Prestituta. a lege puta. xx. diez: ar. s̄ de sa. san. ec. auť. hꝰ ius. fz legē q̄ hꝰ dicat nō bēs. alij. xl. diez. dic ut ar. ff. de edili. edi. qō si nolit. §. pe.

v Fisci. ad res fiscales ℞ fisco vēditas: ut. s̄. de fi. istru. ℞ iure aste. fiſ. l. si intra. ℞. ff. ad mu. l. lucius. §. fi. Itē hec adiectio non fit nisi s̄: ut. j. de loca. fun. ciui. l. ij. ℞ facit. j. l. pri. in hoc ergo plus hz fiscus q̄p ciuitas sed emptor min⁹: q: hꝰ oz ꝓbare in vtilitatē ciuitatis versuz: ut. s̄. de sa. san. ec. auť. hoc ius ponectū. in fisco sufficit ꝓfessio: ut. s̄. de q̄dri. ꝑscrip. l. ij. §. ad hec.

Qui nauez tiberinā habere fuerit ostensus onus reipub. necessarium agnoscat. quodcūq; igitur nauigium in alueo tiberis inuenitur competentibus ℞ solitis obseqis mācipetur. ita vt nulla dignitas aut ꝑuilegiū ab hoc officio vendicetur.

De frumēto alexādrino.

Ipa. aug. phi. hono. ℞ theo.

In extimatiōe frumēti qō ad ciuitatē alexandrinaz cohibetur: quicqd ōcreto elogij ℞ sygpstasij munere ℞ ꝑ naucleoz tuenda substātia eminētia tua disposuit roborarī: at q; vt curialibꝰ prede auferatur occasio iubemꝰ eos ad huiusmōi sollicitudinē affectandaz nūq; accedere: sz designata officia tuis ꝓuisionibus examinata sollicitudinem predictam implere.

Ipa. the. va.

Iurnos. c. ℞. x. modios alimodis alexādrine ciuitatis addidi decernimꝰ vt nēoꝝ ꝑuect' eo qō nūc vsq; p cepit ℞ pisocoregie nomen penitꝰ amputetur: ℞ thessere designet' ℞ nostre pietatis nomine censeantur.

De alexandrie primatibus.

Ipa. An. the. ℞ Vale.

Oppidatos ciuitatis alexandrine repurgādi flumis onere liberamꝰ ℞ ꝑ tenore disposītōis tue q̄dringentos solidos ex dunūmo vectigali memorate ciuitatis ꝓcomodari ōcernimꝰ ita vt ex titulo nauiū mōis omnibus repensetur.

De iure reipublice.

Ipp. an. au.

Si qd' aduersus rēpu. idefensam in ea specie in qua neq; defensores creati fuerīt: neq; vt crearēť placuit' statutū est actionibꝰ eius nihil' p̄iudicatū esse.

Dem aug. a Respu. in cuius locū vos luc-

Pnō spāli. hñt. n. quedā ius fabricandi monetam per priuilegium.

Quid ℞c. cuiuslibet ciuitatis: vt in Rica notaui.

Placuerit. idem si placuerit: sed creati non fuerint. Statutū ē. diffinitiue: sic in minore: vt. s̄. si aduer. rē iu. l. cū ℞ minores. si āt fuerit legitie defensa valet: sed restituiť: vt. s̄. de offi. eius q vicē alie. l. i. ℞. iij.. ℞. j. l. iij. in locutoria. iō valet. ℞ etiā si nō sit defensa: vt. s̄. qō cuiusq; vniuer. l. i. §. cuiꝰ. ℞. l. ciuitates. q̄ ꝓ mioré. ff. q. ex cau. in pos. l. hꝰ āt. ℞ facit. ff. de reg. iu. l. ꝓ pu. et qō legiť ꝑ. l. i. C. quō ℞ quā. iu. si vt ꝑponas. ℞. l. si pses.

Nihil. ipso iure. alij dicūt q̄p restitutōez: ar. s̄. de sen. aduer. fiſ. latis. l. i. sed ibi fuit defensa respu. vel fiscus: lz p̄ uaricatio intuenerit. ℞ adde qō nō. j. l. iij.

In respub. alterius ciuitatis q̄ romane ne sit ꝓtra s̄. in q. cau. pi. ta. ꝓtra. l. i. ℞. ij

Proponetis ius. cessum al's secus vt. s̄. de ꝑui. fisci. l. iij. ℞. l. fi. ꝓ. fz alij dicunt ex sola satisfactiōe: nisi in p̄iudicium eius fisci vt in contrarijs qō ñ placet: vt. s̄. de fideico. non aliter.

Pacta est. ad qō. s̄. de pui. cred. antyocensium

Nō ꝓsperit. ex ꝓuentiōe.

Personalē. s. tm̄ hypothecariā: fz psonalē hz ꝑuilegiatā tm̄: ut. ff. de ꝑui. cred. l. bonis. §. respu. ꝓtra vel ibi ō roma. ℞ facit. ff. q po. in pig. ha. si pignus. ℞. l. fi. in p̄n. ℞ de iure fisci. l. res. §. i.

Empub. romanorum sm quosdā: vel verius aliaz ciuitatū: ut. s̄. no. in rubrica. ℞ pone i ꝓtractu: ut ℞. s̄ ex qui. ca. ma. l. respu. vel i iudicio ut. s̄. l. i. §. i. sed infra q̄n tū tps vī ꝑpetuo: q: sp est pupil. vt hic py. alij infra trienniū: ut. s̄. de sen. aduer. fiſ. la. l. i. tertij vsq; ad q̄driennium a die lesiōis q̄n fit in vltimo die minoris etatis: ut. s̄. ō tē. resti. l. supuacuā. qō nō vī stare q: dicit pupilla: nō dic minorē. ℞ eodē mō dicit i eccl'a vt. s̄. de sa. san. ec. l. fi. ℞ i auť. de nō alie. §. finimus.

Sm legē. i. ꝑuilegiuz ℞ sic in fi. vel dic sm legē. i. ꝓsuetudinē q̄ est lex: ut insti. ō iure nā. §. ex nō scripto. ℞ sm hoc sunt silia. s̄ de eman. li. l. i. ℞. ff. de testi. l. iij. §. fi. ℞ sm hꝰ vicit legē: qō dic ut. s̄. q̄ sit lō. ꝓsue. l. ij. ℞ facit. j. ti. ij. l. i. ℞. l. ij. Rica De admīstratiōe rez publi. paz eēt ciuitatē hāe iura nisi esset q ea admīstrarent: ut. ff. de ori. iur. l. ij. §. post ori. ℞ caue q̄p bi eligunť ꝑ decuriones ꝓuentos p magrat' vel p ipsos magrat': ut. s̄. de decu. l. ij. ℞ de suscep. ℞ ar. l. exactores. ℞. ff. ad mun. l. lucius. ℞ sic alius ē magrat' q̄ iurisditionē exercet alius admīstrato: q tpalia gerit ut hꝰ. ℞. ff. e. p totū.

Fundū vectigalē. i. ēphiteoticū: qō dic ut. s̄. si ager. vec. l. i. ℞. ij. ℞. iij. ℞ fac de admini. tu. l. nō est.

Contra. relicti. ciuitati. Acceptū. i. qō nō est sat's acceptū q: debitor factꝰ est nō soluēdo. Actionē. vtilē neg. ge. ut. ff. de neg. ge. l. iij. §. hac actōne. vel in factū ut. ff. de magistra. cō. l. i. in p̄n. ℞. s̄. ut in pos. leg. l. fi. sed ꝓ. s̄. ti. i. l. pe. ſo. eligiť ut mior ut. s̄. si tu. vel cu. l. fi. vel dic nō ē i quē restituiť fcō hēde non sit soluēdo. Rica De vēdēdis rebꝰ ci. qō faciūt admīstratores supior' ti.

Sine. compasti. cum ea solennitate que est. j. e. l. fi.

Venditiōe. de q̄ pfectiōe dic ut insti. de emp. ℞ vē. in p̄n. Adiectiōe. ab alio. Dominiū. traditiōe facta ut subijcit in eo q̄p dicit translatū: ut. s̄. de rei ven. seruū. fz qd si nō erat facta traditio. Rz. agit ex empto ad inēsse: si alij vendat ciuitas: vt. ff. de ac. emp. l. i. Prestituta. a lege puta. xx. diez: ar. s̄ de sa. san. ec. auť. hꝰ ius. fz legē q̄ hꝰ dicat nō bēs. alij. xl. diez. dic ut ar. ff. de edili. edi. qō si nolit. §. pe. Fisci. ad res fiscales ℞ fisco vēditas: ut. s̄. de fi. istru. ℞ iure aste. fiſ. l. si intra. ℞. ff. ad mu. l. lucius. §. fi. Itē hec adiectio non fit nisi s̄: ut. j. de loca. fun. ciui. l. ij. ℞ facit. j. l. pri. in hoc ergo plus hz fiscus q̄p ciuitas sed emptor min⁹: q: hꝰ oz ꝓbare in vtilitatē ciuitatis versuz: ut. s̄. de sa. san. ec. auť. hoc ius ponectū. in fisco sufficit ꝓfessio: ut. s̄. de q̄dri. ꝑscrip. l. ij. §. ad hec.

r QUi uis.publici ꝑdij.i.ciuitatis cuiuslibet indubitanꝫ ſm oēs.qd autez de ꝑdio fiſci vel ꝓmoniali. ℞.p.idē ſic que in vēditiōib⁹ tm̄ fiſ.locū hēt adiectio nō locat.ut.ff.de edil.edi.ſciendū.ſed tu dic aut ꝑpetuo eſt locatio facta z nō locū hz licitatio.alꝫs ſic ut.j.de fun.pat.l.iij.z.j.de loca.fun.ci.l.fi.z facit.s.de alluuio.l.fi.z.s.loca.ſi olei. Jtē facit.ff.de iur.fiſ.l.iij.§.diui.z de publi.l.cotem §.finali.

s Specie.i.ꝑtextu.

t Tpis.qō ſufficeret etiam in venditiōe. Idem ergo innuit z ſi nō tm̄ vel dic aliud breue tps.

u SI que.puenerant. his modis ad ciuitates poteſt puenire:ut.s.ō here.inſti. collegiū.z.l. hereditati.z. ff.de le.i.ſi qs a fi.§.fi.z.l.ſi heres §.vicis.z.l.ciuitatibus.z ad treb.oībus.z qñ hereditas puenit ad ciuitatē:tunc ciuitas ꝓſtituat actoꝛē q agat et excipiat:ut.d.l.oib⁹.z.l.ſe.et caueaꝫ de rato ſi dubitaꝫ de decreto:ut.ff.qō cuiuſqz vniuer.l.ité.§.actoꝛ.ſz vniuerſitas tota vel ps maioꝛ de calūnia iurat nō ipſe cū habeat inſtar ꝓcuratoꝛ ſm.p.tu dic aliꝫ ut not.s. de iur.calū.l.ij. §.hoc etiaz. Et nō ꝙ hec lex dicit de domib⁹ z annonis q̄ q̄ſi īmobilia ſunt:ut in auꝫ.ō nō alie.§.i.ſed dic idez ō ꝑdi iſ ruſtici :ut.s.l.i. de his q̄ ſeruari nō ꝑñt.dic ꝙ etiaz ſi ne decreto vendūt tutoꝛes: ut.s. de admi.tu.l.lex que tuto.in fi.z.l.fi.in fi.

b Publicā.qō pōt fieri de re.di.ſacra.§.fi.

c Inclytā ꝓſtantinopo.ꝑte. ad hoc.ff.de credi.tu.l.quod maioꝛ.z.s. de legi.ſi qō.z de ꝑdijs cu.l.ij.

d Scripturis.non tactis:ſic s. de epi.z cle.auꝫ.ſed iudex eſſet eniz difficile ꝓ re forte mīma tot iurare. Jtem quia in ꝑn. iurauit fideliꝫ ꝓſulere z ſatis eſt ſi nūc ad memoriā reducanꝫ ꝑ ꝑñtē ſcripturā:ſic.s. de iudi.rem nō no.item ſic in auꝫ.ut liceat ma.z auie.§.qō aūt.alij dicūt ꝙ etiā corpaliꝫ iurant ſi q̄ſi hec ẏba cū effectu intelligantꝫ ut in multis viris articulis de coꝛporali dī.

e Unūquēqz.ſicut in auꝫ.ut iudi.nō exꝑec.ſa.ius.§.i. f Sententiā.i.ꝓſiliū ſic.ff.de ſena.l.fi. g Cōtract⁹.i.cū ꝑdicta ſolennitate factus.

b Stabiles.ſine tīmoꝛe adiectōis:ut.s.l.i.z.ij.z niſi cū hac ſolēnitate fiat reuocaꝫ cum fructib⁹ ſed vēditoꝛ nō:ciuitas teneꝫ de euictiōe:ut.s. de ſa.ſan.ec.qui res.z.j. de agri.z cen.l.quēadmodū. Jtē adde ꝙ ꝑcū ꝑbari dz verſuz:ut auꝫ.hꝫ ius poſ.s. de ſa.ſan.ec. i Rica. Be debitoꝛibus ciuitatum.

k ON ꝑus.reipu.cuiuſqz ciuitatis:ut ex Rica pz z ex ꝓtinuatiōe ſupioꝛ ti.

l EXoluerit.ſoleniter:ut.s. de ꝑdi.cu.l.ij. Idem ſi fideiuſſoꝛ rem vel pignus dederit:z dic debitoꝛē ex poſ.vel vectigal vel ex qualibet alia admīſtratione nō aliunde:ut.ff.de mu.z ho.reſcripto.§.i.z facit de publi.licitatio.§.debitores.z de le.i.ſciendum.in ꝑn.

m QUod ſupſtites.i.viuos. Prouiderit.loquiꝫ verino curatoꝛi ciuitatis

n Retinent.i.retenturi ſunt:z facit.s. de vſur.l.ſi bone.

o Obnoxij.i.obligatis exꝓſſa ꝓuentiōe vel ex ꝑuilegio tacite nō alꝫs ut.s. de iur.reipu.l.ij.z ſm hoc agiꝫ hypothecaria:vel verius dic:nec exꝓſſe nec tacite erant obligati:ſed dicunꝫ obnoxia eo q̄ ipſe debitoꝛ eſt obnoxius: z ſm hoc agiꝫ ꝓditiōe ex lege.ſi enī eſſet hypothecaria indiuidua z inſoliduz eſſet:ut.s.ſi vnus ex plurib⁹ heredib⁹ debi.vel credi.l.ij.niſi cū legatariuſ agit hypo. ꝑ rata ſicut ꝑſonali ꝝ heredē legantis:ut.s. cōia dele.l.i.in fi. Jtem z qī duob⁹ obligātur ſiꝫ vterq; agit ſm quātitatē debiti:ut.ff.de pig.ſi fundū.§.ſi duo. Jtem cum duo cā damni infecti mittanꝫ in poſ.ꝝ hiꝫ hypoteca:ut.ff.de dam.infec.ſi finita. §.cum aūt.in bonis aūt admīſtrantꝫ hz forte tacitā hypo.ciuitas:ar.s. de admi. tu. ꝑ offi.ſed qualiꝫ cūq; legē iſtā exꝓnes.ſ.ut hypo.vel cōdi.ex lege ꝝ dicit:ut de iure reipu.l.ij.ſed hic ſola ibi cū alijs q: quo ad alios creditoꝛes eſt eis ſilis: vel nō eſt diſſilis quo ad ꝑſonales actōes ex ꝓtractu.ſz quo ad ꝓditionē ex lege ſicut hic. p Pro rata.ſic.ff.ſi qd in frau.pa.l.i.§.ſi plībus.z.s. de ꝑdi.z alijs reb⁹ mi.l.ij.z.j. de oi agro deſer.l.iij.z.ff.de cen.l.cū poſſeſſoꝛ.

q Cōueniaꝫ.hypo.ſm quoſdā.tu dic ꝑſonali ꝓdic.ex hac lege.ꝑus tm̄ debitore excuſſo:ut.s. de ꝓue.ſ.ſ.debi.l.i.z de iur.fiſ.l.monachis.maxime hodie:ut in auꝫ.de fideiuſ.§.ſed neqz. Jtē eſt ſpāle ut emptoꝛ ꝑſonaliter poſſit ꝓueniri:alꝫs nō niſi in fraudē eſſet facta qō hic nō erat:ut.s. de his q̄ in fraud.cred. l.ſi ſucceſſoꝛes. r Actionē.neg.geſ.ſm pi.

s Liberaꝫ.ut.s. de euic.ſi ob cām.z.ff. de ſolu.ſtichū.§.dolo.z de fide iuſ.tutoꝛ.z de euic.ſi plus.§.i.z de diſtrac.pig.l.reſcriptū.§.i.z fi.

t Tranſferri cogiꝫ.ergo in totū q ꝑtē maximā diſtraxit:z dic titulo vēditōis nō gratū q.ſ. gratū dat ſoluet tātū quantū eū tangit ꝑ rata reꝝ.

u QUāuis īcremētum ꝓductōi facte publici ꝑdij vī offerri.non tm̄ addita mēti ſpē oꝛ fidē locatiōis īfrīgi.ꝑſertim cū tm̄ iam tpis ex ꝓtractu deceſſiſſe ꝓponas. Aspa.leo.

x Jq̄ hrēditatis vl legati ſeu fidei cōmiſſi aut donatōis titulo dom⁹ aut ānone ciuiles:aut q̄lz edificia vel mācipia ad ius iclite vrbis vl alteri⁹ cuiuſlz ciuitatis ꝓuenerāt ſiue puenerit ſup his licebit ciuitatib⁹ vēditiōis ꝑ ſuo ꝓmodo inīr ꝓtractū vt ſūma ꝑcij exide collata ad renouāda ſiue reſtaurāda publica mēia diſpēſata ꝑficiat idefenſa vero cura ꝑſpicientes ne qs aduerſus ciuitatū ꝓmoda qcq̄z moliri poſſit incommodum:ſed ſine vlla fraude ſeu inoꝛdinatione vel colludio:ſeu cōniuētia hī vēditiōes ꝑcedāt hoc i poſteꝝ obſeruāduz cēſem⁹ ēt vt ſi qdē ad hāc inclytaz vrbē domū vel ciuiles ānonas:aut alia q̄libz edificia vel mācipia ptinētia ꝓtigerit venūdari:nō alr niſi ipiali auctoꝛitate vēdant.i.puicijs vo pntib⁹ oībus ſeu pluria pte tā curialiū q̄z honōatorū z poſſeſſoꝛ ciuitatis ad quā res ꝑ dicte ptinēt ꝑpoſitis ſacroſctis ſcripturis ſigillati vnū quēqz eoꝝ q cōuenerint iubem⁹ ſniam quā putēt vtilez pfie ſue deſignare: vt ita demū decreti recitatiōe ī ꝑuiciali iudicio īterueniēte ēptoꝛ ꝓpetētē poſſit hēre cautelā. Hos āt vēditiōum ꝓtract⁹ ſiue iā ꝓpleti fuerit ſiue poſtea ieūdi fuerint pſtabiles eſſe cenſemus.

De debitoꝛibus ciuitatum.

Aspa.an.aug.

ON ꝑus debitoꝛē reipu. honoꝛē in rēpu.ſubire q̄z is q̄ deberi cōſtiterit ꝓuēt⁹ exoluerit tā eis q̄z diuorū ꝑncipū ꝓſtitutiōib⁹ declaratur.

HAud quos ſupſti Aspa.con. tes integris facultatib⁹ cē ꝑuideris vel quoꝝ hrēdes icolumia retinēt pīmōia ſoꝛtes reipi.pleuerare debebūt.ita tm̄ vt ānuas vſuras ſuis qbuſcū q̄z tpib⁹ exoluāt cū ſiꝫ z reip. vtile retinē idōcos debitoꝛes z ipſis ſit cō modū cumulū debiti mīme nutriri:z q: nefas ē obnoxijs coꝛpib⁹ aliēatis ſoꝛte circū ſcribere ciuitatis placuit. Si qs debitoꝛ reip.ſūpſerit dōauerit vl diſtraxit vel q̄lz i aliū rōne ꝓtulerit q̄litate rei alienate ꝑſpecta:at q̄z oīb⁹ debitoꝛis facultatib⁹ ꝓſideratis :q̄s hūit cū ei pecūia crederet ꝑrata ab eo q ex debitoꝛis facultatib⁹ aliqd ō tinet ex ſoꝛteatoꝛ vſure poſtulari.ita q̄z quotiēs min⁹ idoneū dēpbendit ei⁹ pīmoniū cui⁹ nomen ciuitati alicui iuenit obnoxiū iudex oī diligētia z ſolicitudine ōbebit īqrere ad quos ex q̄lz ꝓditōe trāſierīt debitōis facultates vt ſinguli eq̄ eſtimatōe hīta proꝛata reꝝ q̄s poſſidēt ꝓuēiāt ꝑſonalē actiōez ꝓtra eū hīturi debitoꝛem q ipſis ſoluētib⁹ liberaꝫ. Ab eo aūt a quo ꝓſtat fortūaꝝ ꝑtē maximā receſſiſſe ēt reliquā poꝛtiōz q̄ apud eū reſe

v Locū.i.fiſcus ei ſucceſſit in totū vel in rē aliquaz.

x Jus vetus. ſi fiſcus vēdit iure ſuo. Jdē ſi credēs ſuam p.l.zenonis. ut.s.ſi adū.fiſ.l.fi.z.j.ō fū. pa.l.i.z ō q̄dri.pſ.l. ij.z fi.i fi.z iſti.ō vſuca.i fi.z.s.ō cap.pi. l.i.ſz ar.ō.ff. de pebē.nec vllā.§.itez ſi qs a fiſco.ſz vſq; ad q̄drienniū agit ciuitas ō erariuz:ut.l. bene a zenone.C.ō quad.preſ.

y Adoleſciā. ꝑuilegiatoꝛ ergo ē fiſcus q̄ ciuitas.ad qō.ff. ad mu.l.ſiſle.

z Nemo.niſi fiſcus vel dic nemo.i.oīo.

a Poſſideat.et ſe cerat debitoꝛ locuz fiſco:ut ꝑdixi.

b Reipu.i.fiſci.hoc forte infra q̄drēniū vt.s. de quadri.pſ. l.i.vel dic.i.ciuitatī.

c Patris.i.curatoris vl defenſoꝛis ad qō in auꝫ.iuſiur.qō ꝑ.§.i.z nota in debitoꝛe ciuitatū q̄tuoꝛ ſpālia.ꝓmū. s.e.l.i. ſm q cū parētes ab eo q̄uis bona fide a repu. ꝓueniuntur tertiū q ꝑſonaliꝫ ꝓuenīt q̄uis in rē ſucceſſerit.q̄rtū q totū ꝓpellunt debitoꝛes pīmoniū vendere q ꝑtē maximā vendidit ut hac lege .quintuz ut.ff.ō vſur.l.etiam.

d Rica. Be piculo noiatoꝛ electoꝛes officialiū teneꝫ ut h. Jtez fideiuſſoꝛes:ut.j.ti.i.l.i. Jtē ut ipſimet ut.j.ti.ij.z dicas minoꝛes magiſtatus teneri nō ꝑſides q ſunt q̄ſi ꝓfirmatoꝛes:ut.s. de ſuſcep.exactoꝛes. z inſti. de ſatiſda.tu.§.fi.ff. de magi.ꝓuen.l.i.§.i.z actio que in eos datꝫ competit etiam in heredes ut inſti.d.§.

e SI qui.fideiuſſoꝛes.i.qō maxime ꝓtra vos eſt:ſz nō nocet hoc ca ſu:ſecus in noiatoꝛe tutoꝝ ſm.p.q: teneꝫ ex eo ſolo ꝙ nō curauerunt caueri.s. de man.con.l.iij.ſed nō placet:īmo idē qō in his:ut.ff. de man.con.l.iij.z.l.i.§.ſi magiſtratus.in fi.

f Exegiſtis.qō facere debuiſtis:ut.ff. de admi.re.ad ci.p.l.fi.§.iij.z.j. ti.i. g Mutilatū.ſiue ergo fideiuſſoꝛes idoneoſ acceꝑiſtis ſiue nō ſi fuerūt ſoluēdo finito officio nō tenemi ut hic.z dicto.§.ſi magiſtratꝰ. niſi poſt finē eueſtigio.i.incōtinēti deſijt eē ſoluēdo:ut.ff. de neg.geſ.di uoꝛcio. Jtē hoc ꝙ fuerūt ſoluēdo vos ꝓbaſtis:ut. d.§.ſi magiſtratꝰ.z.s. de ꝓba.ex ꝑſona.z facit.s. de diui.tu.l.i.z.ff.ad mu.l.impatoꝛ.§.i.l.oꝛdine.§.i.z de admi.re.ad ci.p.l.ij.§.ſi eo.z.s.ō accep.l.ij. Fit. poſt finitū officiuz. b Damnaqz.ſoꝛti nō vſuraꝝ nō penaꝝ:ut.ff.ad mu.lucius.§.paulus.z.l.libertꝰ.§.i.z fi.z.j.ti.i.l.i.

i SI ſucceſſoꝛis.papa noiauit Vulpi.vel aphri.aphri.pōpo.malegerentē z nō pāp.nec etiā vul.ſed aphri.teneꝫ z facit.j.ti.ij.ſi ita z.s. de ſuſcep.l.ij.z de ꝓue.ſi.de.qm̄.ſz ar.ō.ff.qō vi aut clam.ſi ergo.

k Benoiauerit.ergo ad magiſtratꝰ ꝑtinet noiare ſucceſſ.ſm.p.ſic.viij.q.j c.i.§.i.z.§.bis oībꝰ.ſed nō eligit ut in auꝫ.de defen.ci.§.fi.ac ceteri officiales ꝑ decuriōes vel ab eis ad hoc electos:ut.s. de decu.l.ij.z de ſuſcep.exactoꝛes.qō cuiuſqz vniuer.l.item.§.i.

l Noiatim.itrāſitiue.z nō ar.ō.ff.de here.inſti.l.fi.vbi heres heredis ſed nō obſtat.illi enim ſucceſſoꝛes iuris ſunt.

m Noiatoꝛē.nec ad fideiuſ.noiaꝫ:ut.ff.ad mu. libertus.§.pe. ſed ad patrē noiatis:ſic ut.e.ti.l.ij.§.i.ſed nō tenenꝫ hi oēs ſed noiatoꝛ ꝑ fideiuſſoꝛ in penis vel vſuris:ut.s.l. ꝓxi.nō extraneo ſz reipu:ut.ff.ad mu.

l.ij.§.i.in fi.ꝛ de pecu. licet.§.finali.

n Rica Be piculo eoꝝ.nō hos ꝓueniri post excussos reos:qō dicut ff.de admi.re.ad ciui.ꝑtī.l.ꝓꝛ.§.fi.

o Ideiussores.ꝓtinēt.qualia sunt.ff.ad mu.l.ij.sed vī ꝓtra in eo.ti. libertus.§.pe.so.noīare successorē nō est oio in rem.p.gerere. Itē dic ꝓtinēt ꝑcipaliť vt nō obstat.ff.ō puc. licet.i fi.ꝛ.ff.ad mu ni.l.ij.§.pe.ꝛ fac̄.ff. de fideius.l.fi.ꝛ ō p cu.q ꝓpꝛio.§.ut in ceteris.

p Irrogenť.qꝛ de ligt in officio: ꝛ est sic in patre noiante ut.ō.ti.i.nō. iō qꝛ si pignora hic dedit in id teneanť ꝛ tunc in quo:ꝛ qū i ꝑse pōt ꝓueniri:ut.ff.de ad mi.re.ad ci.p.l.ꝓi oꝛ.§.fi.

derit trāsferriad idoneū optebit qsi qspiā debitoꝛ reip.ciuitatis fisco nr̄o locū fecerit emptoresqꝫ fisco nr̄o cō parauerūt mānifestū est ſm ius vetꝰ ꝛ rescripta diuoꝝ ꝑstitutōesqꝫ nr̄as ō bere nullā molestiāᵃ sustineᵃ.qꝑ si qs debitoꝛ iꝝ ꝓpauēit vl̄ certe oīa sua ita ꝓsumpserit vt nēoˢ aliquā rē exeiꝰ bo nis possideat ad ōbitū ꝓueīt ad dispē diū reip.ᵇ ꝑtinere:iōqꝫ cura ꝑris ᶜ ciui tatis apud idoneos ſ ditos rusticoꝝ ꝑdioꝝ pecūia collocāda est.

De periculo nominatorum.

b Jq a te collegaqꝫ Aug.gra. tuo mgr̄atꝰ creati sūt ēt si maxie fideiussoresᵈ ñ exegistis.tū si ꝑ id tps quo mgr̄atꝰ honore depōebat soluē do fuerit piculo vos creatiōis nō fe cēīt obnoxios:ex eo qꝛ cāu aliquo pr̄i monitū eoꝝ mutilatū sit cū cessationi sue debeāt hi ꝑputare dānaqꝫ reip.ᵇ si q̄ ob culpā eoꝝ passa ē sarcire q cum noīe publico eos ꝓuēire potuissēt id facere supsederūt Aug.

c Jsuccessoris tui successoꝛ ñ ido neū loco sui mgr̄atū ōnoīauerit admistratōis eiꝰ piculū ad tuā ꝑsonā spectar̄ neq̄qꝫ pōt:etenī noiati succes soris dūtaxat.qsq̄ꝫ piculū suscipe cō pellit nec ad noiatōis noiatorē manus iure porrigi possunt.

De piculo coꝝ q pro magistratib⁹ interuenerūt Aug.a.

f Ideiussores mgr̄atuū in is q̄ ad reip.admistratōꝫ ꝑtinēt teneri ñ i his q̄ ob culpam vl̄ ōlictū ei pene noīe ir rogētur tā mihi q̄ꝫ diuo seuero patri placuit meo.

Quo qs ordine ꝓueniatur.

g Et si duobꝰ sit curaᵍ Aug.an.a. pecūia citatis.nō tñ sepatis portī onibꝰ mādet singli ñ ꝑ uirili portōe ſꝫ isolidū reip.ʰ obligāt.cū āt de idē nitate ciuitatis eiꝰ q̄rit ꝑus eiꝰ bōa q admistrauit ac moxˢ si satis fieri ñ po terit collegę ꝓuēīū ēt.vos tū q hr̄des vniꝰ ex curatōibꝰ extitistis dāno si qꝑ pꝰ morte eiꝰ dolo ſ culpa collegaꝝ ac cessit honōariiˢ ñ ē rōis. Aug.geo.

h Quotiēs duobꝰ ñ sepatī.ſꝫ ꝑ idui so munꝰ iniūgit ꝛ ita vnus qsqꝫ eoꝝ piculo soliditat vr̄ obstrictꝰ ma

n ad noiatorē ꝑus qꝫ vtriqꝫ q id mu n admistrauerit solēnit fuerit excus si nulla rōne porrigi pōt:si vo sepatiſ portōibꝰ ad munꝰ noiati sit ꝑ ꝑ tiōe ꝓuēiantᵏ q id admistrauerit. Itē fideiussōeſ eoꝝ si nec ab his qdē fide iussoribꝰ idēnitaſ fuerit ꝓuata tūc de mū creatorē acsi nec is qdē sufficiat nouisse ꝑticipē mūeris ꝓuēiri debē ꝑses nō ignorat. Aug.gra.

i Jta duūuiri creatiˢ estis hꝰ exꝑs so vt mutuo piculo teneamiᶜ i dubiuꝫ ñ vēit vicarijs dānis vos esse obstrī ctos cū i mgr̄atibꝰ ꝑ noiatoresᵉ ꝓue niēdos ēe hoc qꝛ i ꝑsōa nr̄a custodiri ꝓsideratisᵇ ꝑstitutū est. Aug.dio.

k Qꝫ te ꝛ collegā mgr̄atꝰ vr̄i tpe pu blicū fenꝰ collocasse ꝓpōas nec potuisse ōbitū aq busdā r̄ip.r̄stitui cū patꝰ sit,ꝑ te id qō solꝰ gessisti r̄ip.satiſ facer̄ ꝓñs ē rēp.si sepati actꝰ vr̄i ꝓtra ctꝰ fuerit successoꝛes college tui ſ rexꝫ eiꝰ possesiōes ꝑ ꝰ ob ꝑsonā eiꝰ ꝑgredi ꝛ si solita idēnitas reip.ꝓuata ñ fuerit noiatores eiꝰ interpellare ac postrēo loco si qd ex noīe tui college ōfuerit ob culpeᵏ nexū te iterpellare ꝓoreſ.n. nominatores veluti fideiussoꝛes pla cuit obstringi.

Neq⁹ liber inuitus actum reipu. gerere cogatur. Aug.va.

l Jvt ꝓpōis decreto ordis ad lib tatē ductᵏ es ñ ōbere te iuitū actū rei pu.admistrare curatō reip. ñ ignorat ꝑsertim cū sui hꝰ i officia admistrare debeant. Aug.dio.

m Jcū ingenuꝰ cēs ad actū gerēdū a rep.ꝓpellerᶠ auxiliū ꝑsidis.ꝛ iurᶠ ꝑsi dia,put vlꝰ exigebat īplōare potuisti.

Sumptus muneri mueris ad oēs collegas ptinere. Aug.maxi.

n Qꝫ ad munꝰ exhibēdaꝫ āgariaꝫ cum alijs creatus a consortibus mu neris solicitudieᵍ ōserta solū te fūctū ēē ꝓpōas sūptuū detrimēta si q̄ acci deret collatōe eoꝝ quos munꝰ optue rit ꝑticipar̄ ꝓuisiōe ꝑsidis diuidēᵉ ꝙ si a te obsequū ōrelictū ēē cognouerit qō cēsure pu.cōgruit nō ignoꝛet.

De bis q ex officio qō administra runt conueniūtur. Aug.an.

o Enoris reip.ꝙ nō tua culpa pdi

De periculo nominatoꝝ

De periculo eoꝝ q ꝑ Quo ordine queratᵉ

Ne quis cū inuitᵒ agat reipublicē cogat

Sumptus muneris ad oēs

De his q

ff.ad municip.l.et ei.

d Jta.ꝑma parte non fuit diuisa admīstratio:ut.ō.l.quot.in ꝓncipio.in se cūda sic:vel dic ꝙ in vtroqꝫ fuit diuisa.ꝛ ꝙ dicit vicarijs.ſ.ordine qui sequitur vel ſm quosdā in duūuirū.scōa in magr̄atibꝰ ſm quos duūuiri nō sunt magr̄atꝰ vt hic colligiť:ut.ō.de emanc.li.l.i.fꝫ ꝓtra.ō.de iudi.l.fi.

e Teneamini.qō est eo ipso quod nō est ꝓtrariū dictum: ut.ō.quoſ.

f Vicarijs.i.alter ꝑ altero ꝑius conueniatur q̄ nomi nator.

g Noiatores.quā collegas.

h Cōsideraſtiſ.ꝛ hec ſm duos ꝑmos intellectus:sed ſm alterum frustra cum duūuiř. semper loquaſ.

i Quum te.gessisti.sepa ratim ergo gessistis. Item dic ut.ō.l.quotiēs.

k Ob culpe.quia eū non re mouit:ut.ff.de admin.re.ad ci.per.l.fi.§.antepe.ꝛ fac̄.ff. de admin.tu.l.iij.§.i.ꝛ.ff.ad mu.l.impa.in fi.

l Priores.ſ.ꝑus:nō autem dicas ꝓoreſ.i.qui nominaue rūt nominantē bunc male ge tentē:ut.ō.ti.ij.l.fi.

m Rica Neqꝫ quis inuī tus.quidam dicunt a curia nā soli personalia curiales munera publica subeūt ꝛ ho nores:ut.ff.de decur.l.ꝛ ho nores.§.ij.qō nō placet.ut.ī. l.proxima.in fi.sed dic ut.ī. l.prima.

n Jut proponis.decre to.sic enim facere de bet.ut.ō.de seruis rei publi.ma.l.i.ꝛ.ij.

o Actum.seruilem.quē ser ui tantum ciuitatis faciebāt quasi dicat:ꝙ dicit actuꝫ qō seruis conuenit:ut ꝛ.ff.de ne go.gest. eum actum: liberis vero procuratio:ꝛ officia ve ro pu.liberiſ conueniunt tan tum:ut.ō. de tab.l.generali. ꝛ.ō.si seruus aut lib.l.i.et.ij. secundum alˢ.dic actum. id ē tabulariam:ad quaꝫ serui pu blici:id est notarij tantuꝫ co guntur:ut.ō.de seruī.reipu blic.ma.l.finali. Et secunduꝫ hoc non obstat.ō.de libe.l.i. libro.x.que est contra.et fa cit supra de ope.lib.l.qui ma numittuntur.

p Jcū.ad actū.dic ut.ō. l.ꝑi.

q Rica Sumptus inium cti muneris ꝛc̄.

r Qum ad munꝰ.angaria rū.qō est ꝑsonale cum gerat̄ labore animi:ut.ff. de mu.l.fi.in ꝑn.

s Detrimēta.cū etiā oībꝰ da tus eēt sūptꝰ b solus gerens de suo īpedit vel ē obligatus ut.ō.de leg.l.ij.ꝛ ſm hoc q̄rit̄ quar̄ nō repetit a re pu.ꝛ respu.a nō gerētibꝰ.ſ. ℞. ꝑpter vitandū circuitū sic.ff.de stip.ser.l.pe.ꝛ fa uore reipu.sed q̄ act. ℞. vtili neg.gest.de neg.gest.ex facto.vel ꝑ socio.ut ar.ff.ꝑ socio.l.si quis societatē.sed vī lex ꝓtraria rubrice qꝛ ibi ad oēs hic ad gerentes. sed dic ad oēs cum oēs gerunt: vel dic oēs a ꝑn.lꝫ ex post facto sit secus.vl̄ dic ad oēs quia omnes ꝓferunt ad sumptū factum:ut ꝛ ar.ff.ad leg.rodi.de iac.l.iij ꝛ sic consonat.posset hec lex secundo intelligi ꝛ in munere mixto:qꝛ de suo erāt facturi sumptus.

t Cognouerint.ꝛ sic nullus gessit quo casu oēs tenenť reipu:ut.ff.de admi.tu. l.tres tu.§.non solum.ꝛ.§.item in eo.ꝛ.ō.si tu.non ges.l.fi.

v Rica Be bis q̄ ex officio qō administrarūt ꝓuenuntur.

x Enoris reipu.a te contracti.alˢ nec de sorte tenetur :ut.ff.de admini.re. ad ciui.per.l.fi.§.pe. y Culpa lata.leuis tū interuenit qꝛ nō ingsī nit diligenť dños ꝑdioꝝ:alˢ nec de sorte vt de debito ciui.l.fi.in fi.ꝛ.ff.de neg.

ges.l.i.§.si pecunie.item si lata teneris etiã ad vsuras:ut.ff.de admi.tu.si tutor. ꝓsti.z.l.tutor.q re.§.vsure.z sic ergo accipe.ff.de admi.re.ad ci.pti.l.fi.i.℞.

3 Sors.sic.ff.ad mu.lucius.§.pau.z.l.ꝓstõib⁹.z.ff.loca.q̃ro circa p̃n.z.ff.de admi.re.ad ci.p.l.fi.in'p̃n.

b Autiões.i.apoce. re seruis pu.q; ifra di em actoris.item de peculio agi.Ac.

d Securitatẽ.i.ut nullo mõ retractent':vt.s̃.de apo.p.l. i.z.l.semel.

e Assignantiũ.suos ad scri bendũ:vel dic pecunias: qa recipiũt z assignãt reponẽdo sunt.n.duo necia curatorem ꝛcipe z cautionẽ fieri cui sub scribat curator:ut z.s̃.de cõ uc.fis.debi.l.ij.sed tutori põt solui sine scriptura:ut .s̃.de pac.l.pactũ.z ꝓcur.ut.ff.de solut.l.vero.

f Actoris.i.serui p̃dicti: sic ut.s̃.qõ cũ eo.l.fi.

g Promat.i.ostendat.

h Doceat'.nõ ergo trahit oc casionẽ iuris ad iniquũ cõpẽ diuz:ut.s̃.ꝓ empto.l.fi.z.ff. de reb⁹ eoꝝ.l.pe.z fac̃ si cer. pe.ciuitas.z aut'.h̃ ius poꝛ. ibi z his creditor ꝛc̃.

i Curatore.loquit' minori b⁹.z dic q̃ curator restituet de peculio.igit' eni rẽpu.z de inde soluet vel ꝓpensabit:ut ff.de ꝓpen.debitor.vl' dic lo quit' de decurionib⁹ ciuitat cu iusdã ut in supscriptõe patꝛ. curator ergo ciuitat tenetur de peculio sui p̃dicti ut rece pti inde fiat so.cũ eo eni suo vic̃tũ vel q̃si posset solues etiã cũ curatore agere ex bo no z equo:ar.ff.si cer.pe.si z me.põt etiã respu. habendo rat'.curatores ꝓuenire.sꝛ cur debitor nõ libera' cũ pecũia ad curatorẽ ꝓuenit'.℞.quia nõ ꝓuenit vt debuit.

k Rica De spectaculis z scenicis ꝛc̃.publi.vtilitati et bis ꝓuideꝛ:z dic reseruãdis ut hic:sed lenonib⁹ tollendis ut.j.l.fi.z facit.j.de maui.

l Non inuidem⁹.genecij nomẽ cuiusdã populi.

m Spectacula sunt. q̃ fiunt in scena.s.i loco vbi ludebãt tragedi z comedi vt referũt grãmatici.z in au'.de ꝓsu.vl' scena est locus ꝛc̃.vt.ff.de in fa.l.ij.§.fi.approbant' g⁹ spe ctacula cũ z in banc cãm põt legari:ut.ff.de leg.i. ciuitati b⁹.z de admi.lega.l.annua.z de pol.sempronia.lꝛ sit ar.ꝺ ff.de admi.re.ad ci.p.l.lega tũ.§.fi.sed nõ pmittit' si san guis effundat' i agone ut fũt torneameta z silia: q; ludus est noxius:vt.s̃.de gla.tol.l. i.z in his ludis senatores p̃bebãt suũ officiũ:ut in au'.de ord.sena.

n Grati. ꝓsentiẽtes talib⁹ vna cũ ppl'o quo casu ꝓmpti⁹ pmittit' q̃ si solus po pulus.z p'm hoc dic volentiũ.s.oiuz ppli z p̃matũ vel ppli tm̃.z facit ꝓ p̃matib⁹ ff.ad mu.l.qõ maior.z.s̃.de aduo.diuer.iudi.l.restituendũ.ibi nã in vniuersis.

o Uisqs.ꝓsules.facit au'.de ꝓsulib⁹.§.q̃tũcũq;.z.§.post illũ.ff.de infa.l. athlete.in p̃n.z.§.i.fꝛ ar.ꝺ.j.t.i.l.i. p Dulcet'.l.illa q̃ ꝛc̃.ut.j.nõ.i fi.

q Os q agitãdi.i.sunt agitatores z deseruiũt sacris ludis:z nõ sunt famosi ut.ff.de infa.athlete.in p̃n.z.§.i. r Supplicijs.ꝑpter hoc q̃ sunt agita tores cum non sit delictuz.z iõ nõ patit' aliã penã vel laborẽ nisi hãc quã gerũt.

s Si q̃.si bẽas:si q̃ pictura dicit de vilib⁹ psonis pictis.si vo bẽas si quã pi ctura sꝑ subaudi aliqs offerat:qõ est.j.z sic de pictura z de homine.

t Pictura.si habeas hic picturam sit punctum loco copule.

tuz eẽ apparuerit sufficit sortis' dãnũ nõ etiaz vsuraz eius sustinere.

De solutõibus z liberatiõibus debitor ciuitatis[a].

Imp.alex.

Quationes' suoꝝ' publicoꝝ ita de inum firmã securitatez[a] debitori b⁹ ꝓstant si curatoꝝ assignãtium' uel eoꝝ q̃bus exigẽdi ius est auctoritate subnexe sunt:cũ aũt is q exoluisse dr̃ solã scripturã actoris' suscipiẽtis pe cuniaz ꝓmat' ea tm̃ defensio ꝓsueuit admitti si qdẽ exolutũ ẽ reip.rõe ꝓfe ciſe doceãtur' sane curator vr̃ si frau de sui ꝓstiterit effectũ vt iterciperen tur a curatore illate a debitorib⁹ q̃sti tates ꝺ peculio ei⁹ qõ mõ deẽ r̃stituet

De spectaculis z scẽicis z lenõib⁹.

Imp.

On iuidemus' sꝛ potiꝰ coartamur ãplectãda felicis po puli studia ginecij vt agõis spectacu la' reformet' :verũtñ cum ꝓmates vi ri ppli studiosi ac voluptatibus gra ti' eẽ cupiãt ꝓmptius pmittim⁹ vt in tegra volũtas sit q̃ volẽtiũ celebrat' impensis.

Imp.gra.

Uisqs equos quos vel serenitas nr̃a vl' ordinarij ꝓsules' tribuerit vo luptatibus ad ꝓmodũ compẽdiũq; ꝓuatũ abduxerit vni⁹ libre auri ꝓdẽ natione mulctetur'.

Bé aug.

Os q agitãdi' munus exercẽt illu strisauctõitas tua nullis ꝑter cir censẽ certamẽ affici nouerit oportere supplicijs'.

Imp.the.

Jq̃ in publicis' portiõibus vel i bis ciuitatũ locis in qbus nr̃e so lent imagines ꝓsecrari pictura' pãto miniũ' veste hũili z rugosis signib⁹ agitatorẽ ãt vilẽ offerat histrionẽ illi co repellat' :neq; iã posthac liceat in loco honesto ihonestas ãnotare ꝓso nas i additij vo circi' vl' i theatri ꝓsce nijs' vt collocent' non vetamus.

Emo' iudicũ ex q̃cũ

Imp.bo.

q; ciuitate i aliõ oppidũ vel ex ꝓuicie solo equos currules' aurigas: besti as' histriões ciues tẽtet traducere' ne dũ popularibus plausib⁹ intẽpanter fruiũt z.p.rex statum fatigẽt z festiui tatẽ ipediãt i cũctis oppidis celebrã daz. ita vt si quis hanc violauerit iuſ sionẽ pena teneat' ea q̃ legiz violato

Ires ꝓsequitur.

Imp.val.

Enones' prẽs z dños q suis filia bus vel ancillis' peccãdi necessitatez imponũt nec iure frui dñij nec tãti cri minis patimur libtate gaudere. Jgr̃ tali placet eos idignatiõe subduci. ne potẽtis iure frui valeant:neue qd eis ita possit acqri sꝛ ãcillis filiabusq; si velint' conductisue' pro paupertate ꝓsonis:q̃s sors dãnauit hũilioꝝ ipso rũ liceat iudicũ ẽt defẽsoꝝq; ipsoꝝ tor suffragio oi miseriarũ necessitate absolui.ita ut si insistendũ eis lenões esse crediderit vel peccãdi ingerãt ne cessitatẽ inuitis amittunt non solũ eã quã hũerint ptãt:sed ꝓscripti pene mancipent' exilij mettalis addicẽdi publicis q̃ minor' pena est:q̃z si prece pto lenõis cogatur quispiam coctio nis' sordes ferre quas nolit.

De expensis publicoꝝ ludorum'.

Imperator Bio.

Quam p̃side' puicie impensas que in certaminis edictione erogabã tur ad refectionem muroꝝ transtulis se dicas.z q̃ salubriter deriuatuz est. nõ reuocabit' solẽne certamis specta culum post restitutã muroꝝ fabricaz iuxta veteris ꝓsuetudinis legem cele brabitur. Jta eni z tutele ciuitatis in structe muroꝝ p̃sidio prouidebit' z i staurandi agonis' voluptas confir matis his que ad securitatis cautõz' spectãt inlecuti temporis circuitione repꝛesentabitur.

De aqueductu'.

Imp.con.

Quarum possessores per quorũ fines' formaꝝ meatus transeunt ab extraordinarijs onerib⁹ volum⁹ esse imunes vt eoꝝ opera aquarũ du ctus sordibus completi mũdentur: nec aliud' supindicte rei onus hisdez possessoribus attẽdẽdis' :ne circa res alias occupati respurgiũ formarum facere non curent.q̃ si nõ neglexerit amissione possessionuz' mulctabũtur nam fiscus prediũm eius obtinebit cuius negligentia permitiẽ forme cõ gesserit:ꝑterea scire eos oportet per quorum p̃dia aqueductus cõmeat vt dextra leuaq; de ipsis formis.xv.pe dibus' intermissis arbores habeant obseruante officio iudicis' :vt si quo tempore pullulauerint excidantur ne earum radices fabricã forme corrũ pant.

Imp.val.

Emo.curru les.ut pulegiũ nihil operat'.

b Currules.qui lu dũt currendo ut ad palluũ:ut.s̃.de infa. l.athlete.§.i. vl' du cũt currũ aureũ ad pugnandũ in sacro certamine q̃si caro tiũ:ut.s̃.de ferijs.l. fi.z auriga q ducit: ut.s̃.ꝺ vsu.z ba.ple nũ.§.equitij.

c Bestias.al's hy strias:als bestias:pu ta boues aptos ad illum currum.

d Bucere.sic.j. de errog.mil.an.l.ꝑse quit'.vel illaz q̃ e.s̃. e.quisquis.

e Lenones.libert tates.i.facul tates eas faciẽdi.et sic nõ pulegiũ amit tere q abutit' ut z.s̃ de iudeis. iudeos. Jtẽ qz expedit rei pu.ꝛc̃.ut insti.ꝺ his q sẽt sui l' alie.iur.§. pe.z sic nõ q ꝓꝓ te lictũ p̃is filius effi cit' sui iuris:ut i au'. de incest.nup.in p̃n. Jtẽ vẽditor perdit ius adducẽdi si cõ sentit ꝓstitutiõi: ut s̃.si man.ita ve.l.i. Jtem pena perui rij in exigentie verti tur:ut in au'. scenti cas nõ solũ ꝛc̃. Jtez domũ pdit ad eum vsum accõmodans ut in au'.de lenoni.

f Si velint. nõ al's vt.ff.de re.iur.l. iuni to.sꝛ ar.ꝺ.ff.de lib. cã.l.i.

g Cõductis: quia forte liberis q sui in ris erãt ꝓpter pau ptatẽ alicui lenoni in hoc se locarẽt.vt in au'.de leno.z fac̃ s̃.de epa.au.si leno nes.z dic ut ibi no taui.vel dic h loqui de mercenarijs qui ꝓducti ꝺ seruiũt his ꝓstitut'.z facit.ff.ꝺ pig.ac.elegant'.§.f.

b Minor.nõ gra uius esse peccarí q̃ ab inuito grauissimo penam pati.

i Coctionis.al's coitionis.i.stupri in quo est feda cõio.

k Rica De expẽsis ludoꝝ q̃ magne exigunt' i p̃dictis ludis:ut.ff.de polli.septicia.

Um p̃side.nõ reuocabit':sic.s̃.de admi.tu.sancim⁹.sꝛ ar.ꝺ.j.ti.i. l.hac lege.z dic ut.ff.de admi.re.ad ci.p.l.i.itẽ facit.ff.de ope.pu.pecu niã. Jtem ꝓtra de exact.z transl at.mili.an.l.i. m Agonis.i.certa minis.inde agoneta q pugnat:ut.ff.de mu.z ho.l.fi.§.magistrogofo ro.z agoneta p̃ncepsꝛ tal' ludi:ut.ff.ꝺ polli.septicia.ita i greco ibi posito

n Cautionẽ.i.cautelã. o Rica De aq̃ductu.sicut ludi sic aq̃du ctus pp'lin delectãt de ꝓstãtinopolitanis z romane ẽt veteris aq̃ducti b⁹ dicit publicis.z sic differt ab illo qꝺ dr̃.s̃.de serui.rusti.p̃.l.i.§. aq̃du

ctus.dic ergo q̄ qdā hois ꝓficiunt ad custodiā qbus dat̄ ꝓuilegiū:ut j.decernim⁹.z his p quoz fines trahit̄:ut.l.i.z certa pecunia ad hoc deputat̄:ut.j.ad repationē.z.l.hac lege.nec ex eo extrahit̄ aq̄:ut.j.l.ij.z.l. decernim⁹.i fi.nisi p locū ꝓuatū:ut.j.l.fi.z veteri ꝓsuetudine.ut.j.l.vlt.i. z tunc nō ex quolibet loco:ut.j.e.eos.sed in casu fallit vbi ꝓuilegium nihil opat̄:ut.j.e.oēs

fz qñ trahit grat̄ hz ut.j.e.t.ad repatoz

H Quaz.fines fundos.

q Onerib⁹.al's munerib⁹.

r Copleti.i.ꝓpleti.

s Ad aliud.s. onus quod est.j.

Snp iudic.i.pdicte rei noie ut.s.sit tam ab extraordiario q̄ etiā ordinario noie tū eius rei sint immunes. t Attinē dis.i.detinendis.

v Respurgiuz.i. repurgationē cuz frequent repleant̄.

x Nō ꝯrret.i.ꝓcurent.

y Cōcusserit.i.induxerint.

z Pedib⁹.j.e. oēs §.sup bis.ō.fol.ibi spāle in aqueductu ad palaciū adriani cū i alio faueā:ut.j. e.l.vel hic p ꝓuatuz q magnā imunitatē p hoc hz ibi p publicū sulcū.z facit.s.ō edi.ꝓua.l.si cui.z.l. meuiana.

Officio.i.officiali

a Judicis.sic.s.de interdic.l.i.

b Si qs.etiaz in dignitate pditus:ut.j.l. decernimus.in pn.nisi ō licētia ꝓncipis:ut.j. e.l.fi.z.l.pri.z.ff.ō aq̄ co.z esti.l.i.§.p̄mittit̄.vel senat⁹.ut ff.de flumi. quo minus.z de aq̄.p.ar. q̄ ꝓncipis.

c Florētissime.s.ductiōe aq̄ductus:ad q̄.s.ut nemo ꝓua. l.z.s.de bonis vac. l.si q̄s.&c.

d Hos q merue rūt.a ꝓncipe nō ab alio que valēt:ut.j.l.fi.

e Ex castellis. vbi ꝓgerit aq̄ anteq̄ intret p fistulas:ut.ff. de aq̄ quo.z esti.l.i. §.castellū.z melius dī in.§. p̄cedenti.et §.hoc intēdictū. necessario ꝓpositum est.&c.

f Siles.sunt forme de qb⁹ subijcit. g Trabere.non ergo large accipit̄ bñficiū:z sic est ar.ō.s.de bonis va.l.si quando.

h Amittat.sic.s.de iudeis.l.iudeos.z de plus pe.l.i.j.l.ꝓri.

i Sum.ꝓstitutū.a ꝓncipe.ut.s.l.ꝓri.vel verius ꝓsuetudine cuius nō sit memoria:ut.ff.de aqua quo.l.hoc iure.§.ductus aque.z.s. ō serui.l.si manifeste.z sic nō est ꝓtra.j.e.diligent.in fi.vbi de longo dic̄ z adde distinctionē ut.s.de serui.z aqua.l.ij.

k Licentia.principis vel consuetudinis.

l Si quis.libertatem.quod licet ut.j.l.fi.

m Precellentissime.ꝓfecto loquit̄ q dispēsat sup̄ rescripto vel ꝓuilegio prin.ut.j.hac lege.in fi.non ꝓfes.

n Intimare.i.pūtare.

o Preces.s.impetratas.

p Moderatoꝛib⁹.i.ꝓsidib⁹:qō nō lz ut.s.dixi.

q Administratores.id est presides.

r Elicitū.qō ꝓsumit̄:cum ad ꝓsidē nō ꝓfectum offerat̄:z facit.s.de leg.z con.l. ij.z.j.de diuer.offi.nullus.

s Tua.o prefecte.

t Thermis.i.balneis.

v Nimpheis.al's nimpheis lauatoꝛijs.

x Ciuīū.sic.ff.de bo.dam.l. fi.§.si plēs.z so.ma.l.i.z fm hoc.i. q̄ ciues sunt multi.et ideo multam aquā volunt vt dic ut habeant abundantiaz z tunc non faciunt dicte concordantie.

y Omnis aquarū. specialia.quedam seruant̄ in quodā aq̄ductu q dī adriani forte ab eo factus q ꝓncipis palatio fuit:z qō supest pu. thermis z oīb⁹ ꝓficit non p uatis hoīb⁹ etiā ex ꝓuilegijs lz in alijs valeat ꝓuilegiuz:ut j.l.fi.q̄ est contra.z vocat hic seruitutez quando liceret ꝓncipis ꝓuilegium.

z Domoꝛū ꝓuatoꝛū.dicitur seruitus:quia pro domo priuata sit impetrata que impetratiō nō valet vt hic.z sic exponе sequentia.

a Per vsurpationez.s. siue ex certa scientia ꝓncipis siue non.z hoc nisi diceret nō obstante hac lege:ut.ff.de le.iij l.si quis.in ꝓnci.

b Inseruire.in eo qō palatō supest. Vel officio.i.officiali aliquo.

c Instruere. perforando vl' aliter cōcedendo aquam sm rescriptum.

d Vel minus.i. nō instructi ut debent:quia pro hoc non fuerunt porrigenda.

e Intra.x.pedes.s.e.l.fi.q̄ est contra.so.ut ibi Seruari.repete sancimus.

f Magnificētia.ablatiu⁹:qa tu fecisti eas fistulas.

g Eandem.vt ex priuile.ꝓncipis nō trahat̄ aque.al.

h Tua sublimitas.ꝓfecto loquitur.

i Contra publicam. circa aqueductus.&c.

k Hos repatoꝛ.callib⁹.al's collib⁹.al's callib⁹.al's calcul:ad qō de ope.pu.l.ad portus.z.j.l.pri.

l Qui ziziceni.q ꝯcinant.

m Possederit.ex precepto ꝓncipis vel cōsuetudine.al's eni nō licet vt.s.l.vsuz.z.l.fi.

n Venalē.ar.ꝓtra.ff.ō alie. l.mella.§.quidam.

Hac lege.ꝓfecturā. multo magis si ali⁹ inferioꝛ

p Cogat̄.fac.t.s.de edi.prima.l.cū dubitat̄.sed ar.cōtra s.de expēsis lu.l.i.dic ut ibi.

q Arcbarius.ab arcba. in q̄ tale aurum reponitur dictus z non separatus: ad quod.s.de suscipiē.l.duos.

r Titulis.ut.s.l.pri.z nō q̄ consul cum crearbatur dabat centum libras auri in opus aqueductus.ut.j.de ꝓsul.nemini.z.l.penul.

s Diligent.per surreptionem ꝓsumptione huius legis.

t Longi temporis.s.e.l.vsum.que est contra.so.hic longo ibi cuius nō est memoria.vel verius hoc ipsum publicum:z in publico vsu stare solitū:ad qō s.de vsuca.l.fi.i. R.z.s.de ope.pu.prescriptio:ibi ex publico ad ꝓuatū:qō licet ut ibi.ad qō.ff.cōia pd.vēditoꝛ.§.si ꝓstat.z facit.ff.ne qd in loco pub.l.ij.§.ait p toꝛ.z.l.pe.z.j.de fun.pa.l.pe.z.s.de sa.san.ec.l.vt intra diuinū.z.s.ō p.ipe.of.

Ol.nec damnosa.
v Decernimus.pdicta subau.etiã. aqueferẽtes.z sub.publicos.
x Aqueductus.s.riuulos parum
y Pertenteſ.sine licẽtia pncipis:ut.j.l.fi.
z Paralogijs.quos.s.vocauit munuscularios:nũc paralogios vocat q̃si paruz limphe hãtes.
a Cõpellanſ.fundus etiã ad quẽ duxit pfiscaſ:ut.s.e.l. ij.§.pscriptiõe subinota.p lẽ ut.j.de fun.reipu.vsus.
b Possit.ppe ad.x. pedes vt.s.omes.alij.xv.s.e.l.i.qõ nõ placet.
c Constitutiõibus. dictis legibus:ut.s.e.l.i.z.l. omnes.
d Scientib⁹.ad vtrunq; superius dictũ se refert.
e Aquemola.i.molendinuz.
f Locũ.in libro maſ. est cancellatũ locuz z domũ. alʒ de est totũ ab illo q plãtauit zc. vsqz in pscriptõis zc.sed tu dic locũ puta ciuitatis vel castri domũ etiã diuinã:ut.s.o exact.trib.l.fi.
g Et hoiem.s.puatũ vel dignitate preditum.
h Hydrophilatos.ab hydria qõ est vas in quo ponitur aq̃ inde dr hydropic⁹.vel dic hydria aq̃silare.i.custodire vel seruare.inde hydrophilogos i.custodes aquaz vel pseruatores.sic gazophilaciuz dicit locus vbi gaze custodiuntur fm pe.z facit.s.de excu.mu. l.hydriales.z.ff de mu. l.fi. §.inter.
i Manibus.i.vtriq; manui cuiuslibet vel cuiuslibet singula man⁹.z idem est in milite vt hic:z in fi.z.s. de fabri. stigma nõ fronte:vt.s.de penis.l.si quis. Decernim⁹. s.dictas manus. Angariarum.i.operarum.
k Teneanſ.nisi in aduentu pncipis:vt.s.de sa.san.eccl. neminem.
l Nec munerib⁹.psonalib⁹: ut.s.de mu.pe.l.ij.
m Juinã.pmulgatam.q̃ est.s.e.si quis. vt.s.e.si quis.
n Interest.q sunt maiores rectoribus puinciarum
o Permittaſ.sz cũ licentia sic h:z nõ.s.e.l.ij.z.l.vsum.
p Condẽnatõe.z amissiõe fundi ad quẽ ducit:ut.s.e.ti.l.ij.z ad quem redduntur.s.decernimus.
q Rica De gladiatoribus.
r Cruenta.spectacula.in quib⁹ vi cruor.i.sanguis:ut in tomeamẽtis.idẽ põt dici z in pugna bestiaz vt corrigaſ.s.de fer l.fi.z est hic ar.q duella ñ ammittunt:qõ dic vt.ff.ad le.aquil.l.qua actẽ.§.si quis in colluct.atiõe.
s Ciuili.in quo sum⁹:ut.s.de caduc.tol.in pn.z sub.etiã lz p hoc nõ fiat scãdalũ
t Gladiatores.pdictos sic pugnãtes:nã ludus noxius zc.vt.ff.ad leg.aql. naz ludus alʒ spectacula approbant:ut de spec.l.i.z de fabricãtib⁹ z portantib⁹ gladios hic nõ dicit:sz.s.de fabricen.
v Rica De venatiõe ferarum.
r Occidendoz leonũ.i.idẽ in mansuetis habit⁹ p derelictõ:ut.ff. p derel.l.iiij
Bestias.nociuas.ad qõ.s.de postu.l.i.§.bestias.z si q̃ pau.feci.di.l.i. §.in bestijs.
z Precipim⁹.q̃ hac lege pstituunt tria sunt. Ac.
a Coz.sed nec in loco vbi damnũ possit dare:vt.ff.de edil.edic.l. q̃ vulgo.
b Rica De mauima.ludus q fiebat in maio:z sic a madio:vel sub leticia: vel mauima grece latine ingressus.s.estatis qñ herbe frondesq; virẽtes letificãt p
Quinciales in bononia fiunt regine.
c Clemẽtie.reddaſ p pcedẽtes impatores ablata ppter elationẽ puincie liũ reddaſ nũc p boñ.z archadiũ.z facit.s.de paga.vt ppbãos.z.s.de spec.l.i. z.l.nemo.
d Rica Ut armoz vsus insicio pn.intdictus fit.
e Tulli prsus.nõ ergo ditissimis burgẽsibus:sic.j.nego.ne mili.l.i.
f Mouendoz.i.guerrã uchoare.alʒ incidit in leg.iul.ma.vt.ff.ad le.iul.ma.l. ij.z est sic.ff.de cap l.bostes.vel dic mouendoz.i.portãdoz.z unc est sic i auſ. de armis.z.s.de fabri.qõ in Rz.ibi nõui.sz fallit tũc in casu:vt.j.de ppo.sa.cu.l.f.
g Rica De agricolis z cen.z colonis.dixit de aq̃ductu vbi agit de onere rez nũc de onere psonaz:qz nulli magis imꝑdicit vsus armoz q̃ colonis q nec puncto vno debẽt moueri:ut.j.e.l.colonos.iõ de his dicit.vel cũ dicendũ sit de colonis fisci pmittit titulũ generalẽ in quo explicaſ puatoz cõmodũ :z q̃ fiscus bẽt in eisdẽ:vt.j.e.litib⁹.§.hic de redditib⁹.vel dixit ti. prim⁹ de his q̃ ad leticiã z salutẽ ptinẽt nr̃am in scena z ludis z aq̃ductu z gladiatorib⁹ tol. z nocuis bestijs occidẽdis atqz armis nõ mouendis inſ que oia oiuz rez ex qbus aliqd acquiritſ nihil est agricultura melius:vt Tullius li.i.rhetoricoz.nullã q̃ res vtilioz fructi bus aridis q sic colonoz laboze nõ pueniũt.iõ de his videndũ est.z dic de agricolis in genere z censitis z colonis in spãli.nã agricola generaliter oĩs colẽs agrũ dr de qb⁹ oibus hic pmittit.vel dic agricol restringi ad eos q quoquo mõ solo astricti sunt:sic ponit in auſ.de mã.pn.§.sed ẽt suscipiẽtes.z spãlit supponit de cen.z co.vel tertio nõ bẽas dr cẽ.z co.

noie teneãtur q si quẽ ex hisdẽ aquarijs mori ꝓtigerit eũ nihilomin⁹ q locũ defũcti surrogaſ signo eodẽ notari pcipim⁹:vt militie quodãmõ sociati excubijs aq̃ custodiende iceſſanter inhereant nec muneribus alijs occupentur.
o Juinã.m dispositõem ab inclite recordationis pncipe theodosio super his q aquã sibi depu.aq̃ductibus seu fontib⁹ pberi desiderãt,pmulgatam hãc legẽ in sua firmitate durare sancim⁹ q̃ten⁹ nẽo vl in hac sacratissima ciuitate vel i puicijs siue diuinis apicib⁹ de sacro eplaꝛscrinio more solito edẽdis z iudicio tue celsitudis :vl alijs quoz itereſt intimatis ul itimã dis aquã dr pu.aq̃ductu seu fonte trahere pmittaſ his quicunq; nr̃a iussa violauerit seu violare cõcesserint denaz libraz auri ꝓdemnatõne aliaqz grauissima indignatione feriendis.

De gladiatoribus.

Cruenta spectacula in ocio ciuili z domestica qete non placẽt q̃pp dr gladiatores esse ꝓhibemus.

De venatiõe ferarum.

Occidẽdoz leonũ cũctis facim⁹ ptãtez neqz aliquã sinim⁹ quẽqz calũniã formidare. Bestias ãt que ad comitatũ ab dr limitũ ducibus transmittũtur nõ pluſ qz.vij.dieb⁹ intra singulas ciuitates detineri pcipimus violatoribus coz qnas libras auri fisci iurib⁹ illaturis.

Ite dic q octo sunt genera col.ascrip.dr qbus dic vt.j.e.ti.l. cũ scim⁹. Item celsi ti.j.ti.i.z.ij.l.ij.tertio ppetui co.quod dic ut.s.de mendi. validis. q̃rto pdit̃ nales coloni: ut dices.j.e.cũ saũ. §.ex hoc.z.l.ne diutius. Ite simplices co.de his hic satis dr.j.e.p colo.z.l.i.z ex pdictis qdaz nascunt:vt.j.e. ne diutius.qdã fiũt z hoz alij statim:vt censiti alij p cursum tẽpis: ut co. ꝓditionale: et est octauũ:vt liberi q stant rure:vt.j. ne rusti.ad villũ.l.i. et i auſ.nullũ agri zc.sz videnſ tria genera ascri.z co.z inquil. ut.j.e.dr cũdo.s. ascrip. colo.vt.j.e.cũ satis.§. fi.vbi nõ licet r̃cipe ascrip.vel co.aliẽos sed ponit in vtraq; large col.vt originarios ꝓhendat.nã. R. fm vnuz sensuz sic posuit col.an boies pdic.itez sint liberi:dic.j.e.ne diutius.itez nõ genez q pmixtim de censit cũ alijs tractat.sed.j.ti.ij.spãliter de censitis dicit quo ad aliquid.

Unq̃ satiõib⁹.al's sanctiõib⁹ plana:al's rõnib⁹:tũc pmitte vl ad de ppria aucte regularit qlibet vocaſ rõnib⁹ vel sanctiõib⁹ nisi immunitate gaudeat:vt.ff.de va.mu.l.hi q muneris.z de mu.z ho.l.cui mun⁹. alij dicũt vel ꝓ saltẽ.q.d.nõ insistetis qõ nõ placet:ut in fi.legis.
Frugib⁹.large vt ẽt vindemiã ꝓhendat:ut.ff.de vb.sig.l.frugẽ.z sic messez z vindemiã:ut.ff.de fer.l.i.z plus satiõis tps ꝓhendit.
Insistẽtes.i.q bz insistere.z sic nullo tpe s'm aliquos nõ placet: ut in fi.legis.nõ ergo alio tpe anni excusaſ. Ite nec eodẽ si nõ insistãt:ut.s.o epi.z cle.generalit.z dic agricolã generalit poni ꝓ omni colente agrũ excepto principis colono.
Onera.ad officia pu.nec volẽs vocaſ j.e.colono.sed illa officia pub. ppzie dicunt munera:hic aũt onera.sz ista dicunt ppzie munera:vt.ff. de v.sig.l.mun⁹. Item dic extraoz.q̃ nõ.l.nõ se.cõ.nõ pstit.pn.indicunt vt.s.de vac.mu.l.i.nunqd ozdi.subibit vi sic a ɔ.ut ar.s.de testi.ex eo. §.item p hoc.s.de anno.z trib.l.oẽs. Item canonicã pstant cũ z clerici pstet:vt.s.de sa.san.ec.l.placet.sed dico q nec illa ordinaria mũera ut.j.ti.ij.l.ij.excepta capitatiõe:ut.j.ne rusti.ad villũ.l.i.nec eni sp valet ar.a ꝓtra.sensu. Item illa.l.oẽs.in nõ agricolis dicit vel spãle in annona vt.s.ut nemini lic.in emptõe zc.l.i.sed z extraoz.qñqz.vt.j.de puldo.aug.l.pe.z de col.fun.pa.l.i.z.s.de q.mu.p.l.i.z fi.q̃ sunt ɔ. Itez q si sponte subijt nõ piudicat in alijs sciẽs vel ignorãs:ut.s.de bis q spote mu.l.pe.
Trabaſ.inuiti vt pz er vi vocabuli spõte põt:ut in auſ.de col.§.nullas. Ite que est rõ huius legis: R. pmlegiũ rusticitatis:ar.s.de testa.l.fi.imo verius pu.vti.vt.ff.de offi.p.vr.l.i.§.cura.et de eroz.cri.l.annonã.ne gens fame peat:ut i auſ.de qõni.i.colla.in fi. z hoc est vel ut tributa cõmodius pstenſ:ad qõ.j.e.ti.litib⁹.§.z hoc de redditib⁹.qõ mihi nõ placet:qz in puncia locũ trñ hãet. Item i ascrip. vel quasi est generalſ quo ad locũ z oẽm agricolaz:sed qd in colono seu ꝓductore nõ agricolaſ R. nõ bz locũ hec lex.dicit eni insistens:z ad hoc

De fluuiorib⁹
De venanoē ſtraz
de mauima
et armoz vſu hno pu⁹
De agris ꝑte colonis

j.de col.fun.pa.l.iij.

u Prouidētie nr̄e.vel ſumme quo ad pub.vti.vel ꝑprie.vel.l.eſſe dz

o Neceſſitatib⁹.ſ.vite neceſſarijs:vel.i.agriculturis.z hoc.ſ.neceſſitatib⁹ vitandis:ad qō.ſ.de fer.l.octo dies.vel neceſſitatib⁹.i.muneribus.

Oportuno.alijs temporib⁹ anni.

p Satiſfacere. ne pereat:ut.ſ.de fer.l.ij.z facit.j.de coll. fund.pa.la.z nō ꝙ hec lex in italia non ſeruaf.

Si quis ꝑdiū. in quo cōſtitui ſunt coloni.

Trāſferēdos.id ē transferant.

Colonos.large ꝙ aſcrip. ſolo: ſec⁹ de alio ſimplici colo. nt.ſ.lo.emptorem. multis eni mōis dr in. ℞.hoc nō.

r Priuata.qz auc. iu.pōt ut venditio ꝑdij minoris ſm qſ dā.ſed tu dic tūc nō valet ꝺ pub.vtil.vt ff.de magiſ.cō.l.i. §.ſi inter.z.ſ. cōia vtriuſqz iud.poſſeſ ſionū. Item nunqd ſtipulatio vel iuramentū firmat? ℞.ſi ut.ſ.de leg.z cō.nō dubiū.nā ſtipulatio pactū eſt:ut.ff.ō pactis.l.i.

De manuma⁹.

Clementie nr̄e placuit ut manuma ꝓuincialibus leticia reddaf:ita tñ vt fuetur honeſtas z verecūdia caſtis moribus ꝓſeueret.

Ut armoz vſus ticio ꝓncipe iterdictus ſit⁹.

Si quis ꝑſus⁹ nobis inſcijs :atqz i cōſuetis quoruſlz armoz mouēdoz numh⁹ copia tribuatur.

De agricolis z cenſitis z colonis⁹.

Unqz ſatiōibus⁹ vel colligēdis frugib⁹ i ſiſtētes⁹ agricola ad extraoꝛdiaria onera trahatur⁹ cū ꝓuidētie ſit opoꝛtuno tpe his neceſſitatib⁹ ſatiſfacere⁹.

Si qs prediū ⁹ vendere voluerit vel donare retinere ſibi trāſferendos ad alia loca colonos ꝑ uata pactōe non poſſit.q eni colonos vtiles⁹ credunt aut cuz predijs eos tenere debent aut profuturos alijs derelinqre ſi ipſi ſibi predium prodeſſe deſperant.

Quiſqs⁹ ex diſertis agris vſu⁹ va gos ſuos⁹ liberalitate⁹ nr̄a fuerit ꝓſecutus ꝓ fiſcalib⁹ pēſitatōib⁹ ⁹ ad

f Utiles.qd ſi iutil⁹ ē? ℞. idē ut.j.l.qué ad.z.l.ne diutn⁹.i fi.ſz aut negligētia:z tūc poſit cogi opari a dño:ut.ff. de vſufr.idēqz.§.qm̄.z de vſu.z ba.plenū.§.fi.ſi ꝑpter infirmitatē vel ſenectutē ali⁹ ſurrogabit:ar.j.de agē.i re.l.agētes.z.ſ.de of.p.ſi qs de labore ſre dñs pcipit.j.e.dñi.eꝯ colon⁹ pōt diſcedē ſi terra ſteril⁹ fiat:ut j.de fun.pa.l.iij.z.l.ſi q a ꝓrib⁹.z adde qō nō.j.e.quēadmodū.

t Quiſqs.ꝑdiū tributariū aſcripticios ſeruos bñs fuit a poſſeſſore deſertū ſi ſerui aſcrip.ad aliquā deuenīūt ꝓceſſionē ꝓncipis vl ſola patiētia poſſeſſoris cū onere tranſeat predij.

Deſertū.i.neglectis.nā ſi ꝑ derelicto habiti ſunt nō recuparet dñs qō eſt falſuz vt ſtatim dicā.

v Veluti exꝑſſiuū veritat⁹ ſicqz etiam.

Deſeruerūt.ſerui nō ſolū poſſeſſor vel ſiūtudinarie ponit.nā inſiſtebant:lz dñs defuerat.z ſic reſpectu dñi dicunt vagi nō fundi.vl dic ſm m.ꝙ ſuaſuz fuit ꝓncipi qſi ecūt vagi q nō erāt:u i decre.xij.q.ij.c.trulas

x Seruos.nō ꝑ oia:qō dic ut.j.e.ne diutius.z ad ħ ét pōt r̄ferri veluti

y Liberalitate.ſine petitiōe:vt.ſ.de pe.bo.ſub.l.i.b. Jté quo ad ꝓnci pē eſt liberalitas.accipiēs eni qñqz cogit:vt.j.de oi agr.deſcr.l.ſi qs.z l.ſi fundos. 3 Pēſitatiōib⁹ trib.futuroꝝ nō ꝓteritoꝝ:ut.j.de fun.

a Profeſſionē.al⁹ penſionē.al⁹ ꝓfeſſionē ſic dicta:qz poſſeſſor ꝓfiteat:vt.ff.de cen.forma. Manere.al⁹ munere. Ex qua.i.in qua videnf z maneant.al⁹ reſpicit ſerui ꝓditionē.

b Obnoxius.hoc videtur quia fundus conceditur cum nō debeat ſeꝑarari:vt.j.e.cum ſatis.in ꝑn.lz ex volūtate z ex certa ſcientia imperator concedat ſeruos abſqz terra.ff.de ꝓcura.ad rem.z.l.ad legatuz.ꝑ dio conceſſo a ꝓncipe:z tales cōcedi videret:ut ar.ſ.l.ꝓrima.z ad ħ ſ.de bo.va.l.ſi quando.z.ff.de conſti.ꝑn.l.beneficia.ſecus in conceſſio ne ꝓuati coloni:vt.j.e.quemadmodū.z.ſ.l.ꝓrima. Item pro z cōtra ff.de ſerui.ruſti.ꝑ.l.iij.§.i.z fi.dic cum quis occupat ꝑdiū deſertuz aut ſua auctoꝛitate z tenetur domino vſqz ad biennū:aut pro equatore.et tunc ad ſex menſes:ut.j.de omni agro deſerto.l.qui agros.z.l.locoꝝ. z de cen.l.fi.aut a ꝓncipe tunc eſt ſecurus:ut.ſ. de quadri.preſcriptō.l. bene a zenone.z cauet accipiēs ſm qualitatē ꝑſone:qō prediū nō reliquet:vt.j.de fun.pa.qcunqz.z de oi agro deſer.l.iij.

c Fundus.deſertis:al⁹ maioꝛ pena:ut.j.e.l.fundo.

d Permiſerint.ſic.j.e.cum ſatis.in fi.dic ſcient:ſecus ſi ignoranter:ut ſ.de tabel.l.generali.non tamen tenetur retinere fundum z ſoluere ꝑ futuro:ſed pro tempore quo retinuit.j.e.l.oīs.ꝓfugi.z.l.cū ſatis. in fi.

e Si penes.originalibus.genus colonoꝝ:vt in ℞ica nota.z eſt al⁹ libus al⁹ ris.cenſitos.i.cōſtitutos vel deputatos ſm quoſdam. immo vnū eſt genus colonoꝝ:ut in rubrica nota.

Per ſe.agnoſcant munera zc̄.z ſic per ſe vel aliuz quod eſt in dando al⁹ ſecus:ut.ſ.de decurl.nullus.

f Exactores.i.ꝑcuratores cum mandato vel ſine.

Recepta.recepit qui inuite recipit.cogitur enim quilibet ꝑ exactores:vt.ſ.de exac.trib.l.exactores.z.l.ſi in tabulis.ſic ergo dñs pro ſe z pro eo qō tenet ſuus aſcripticius agnoſcit munus.licet ſecus in fructuario:vt.ff.de vſufruct.l. hactenus.z in emphiteota:ut.ſ.de iur.emphi.l.ij.z hoc niſi hēat ꝓpriū aſcripticium :ut.j.l.ꝓrima.

Item integrā terre ꝓfeſſionē ex q̄ vz fuit manere videāt hēat obnoxi⁹ id ēt circa eos obſeruare volum⁹ q ex h⁹ i fūdi ſeruis ad poſſeſſiones ſuas trāſire ꝑ miſerint⁴.

Item au.

Si penes quos fundoꝝ dñia ſūt ꝑ his colonis originalib⁹ quos in locis eiſdē cenſitos eē cōſtabit vel ꝑ ſe vel ꝑ exactores ꝓpos recepta cō pulſiōis ſolicitudinē implēda munera functōis agnoſcāt ſane qb⁹ terra rū erit cōtulacūqz poſſeſſio⁹ q i ſuis ꝓſcriptis locis ꝓpo noīe liberis cenſualib⁹ detinēt ab h⁹ i ꝓcepti cōione diſcernim⁹.eos.n.ꝓuenit ꝓpe ꝓmiſſos mediocritati ānonarias fūctōes ſub ſolito exactore cognoſcere.

Omini⁹ prediorum id Item au. quod ter ꝑſtat accipiāt pecuniaz nō requirat quā ruſtici optare nō audent⁹ niſi ꝓſuetudo⁹ ꝑdij hoc exigat.

Omnes oīno fugitiuos Item au. aſcripticios colonos⁹ vel iqlīos⁹ ſine vllo lex⁹ numeri ꝓditōiſqz diſcrimine ad antiquos penates⁹ vbi cēſiti atqz educati⁹ natiqz ſūt ꝓincijs ꝑſidentes⁹ redire ꝓpellāt. Item au.

g Agnoſcant originarij. i.filij colonoꝝ ſint liberi ſicut coloni.j.e.ti.cum ſatis.§.i.quare nō ipſi ꝓ ſe? ℞.qz ꝑdiuz ē dñi.alij dicūt originarij ipſo ꝓprie poni ꝓ aſcripticijs qui ſiles ſunt ſeruis:vt.j.ne diutius.ſed tūc nil bñt ad qd ergo aliqd ꝓ eis ꝑſtaf:ut.j.t.ij l.ij. ℞.nil bñt vt alienēt.bñt tñ aliquā annonariā functionē ꝑſtant dñi ꝓ eis:vt i fi.b⁹ legis pz.ſz ſi capitis nō:vt.j. cū ſint liberi.z.ſ.de an.z tri. obſiſtere.z.j.ō cen.per eqto z de admi.tu.lucius.

Quib⁹ coloniſ.aſcripticijs

b Poſſeſſio.i. ꝓprietaſ.ff. de ꝟ.ſig.l.interduz.

i Suis.ſ.colonis.z nota ſm m.ꝙ aſcripticius etiā ſuo ſolo:vt ſicut pōt eſſe vn⁹ aſcripticius z alius terre dñs:vt j.cū ſatis.§.fi.ſm.b. vel hic nō eſt aſcripticius:ſz exñs i ſuo ſolo ꝓmiſit mihi annuz quēdā cenſuz:z hi ꝓſcripti q̄ ſi ſunt cēſiti:z ꝓſcripti i libris cēſualib⁹ ꝑ ſua terra:ut.ff.de cē.l.forma.vel dic ut ꝓmo:z dic ꝙ in ſuis locis.i.ꝑ ſuis locis detinerent hi cenſiti z cō ſcripti aſcripti facti i ſolo dominī.z ſic nota ꝙ ꝓpria hūt:nō tñ ut alienēt:ut.j.ti.ij.l.ij.z.j.e.cum ſatis.§.caueant. Item nō ꝙ dñi tñ ꝑ ſua terra:z coloni ꝑ ſua ꝑſtant:nō vnus ꝑ alio niſi pro eo ſe obliget vt hic.z in auf.de colla.§.nullus.per quod apparet ꝙ ō ꝑ ecu. hoc nomine non tenetur.

k Diſcernimus.i.ſepauim⁹ vt dñi ꝑ eis functiōes nō cognoſcant. Itez nō ꝙ q dam intelligunt.§.ſane.in cenſu capitis:vt.j.cum antea.z.j.tit.i.l.i.ſz ꝑn.in cēſu ꝑdioꝝ.z facit.j.litib⁹.z.ſ.de anno.z trib.l.obſiſtere.

Omini.dic ꝙ quentio fuit de redditu nō pōt cogi ad pecuniā:qz ut creditor aliud ꝑ alio zc̄.vt.ff.ſi cer.pe.l.ij.ſic ecōtra debitor.z hoc niſi conſue. zc̄.ad qō.ff.cōia ꝑ.venditor.§.ſi conſtat. Item pōt loqui ſm quoſdā qñ nil conuenit de redditu vt poſſ.t cogi ad ꝑſtandū redditū ſm qualitatē ꝑdij:ar.ſ.ō fū. pa.l.fi.nō aūt pecunia.alij dicūt hoc caſu dūm ſibi imputari z nil petere ꝑ quibus eſt.j.ti.ij.l.ij.circa fi.ſed ibi de ſuperactiōe dicit:nō de ordinaria exactione ꝓſtituenda.z ꝑ hoc.ff.de act.emp.emptorē.§.qui aūt.z.ſ.de lati.libe.tol.l.i.§. illud.z tertij dicūt etiā ſi ꝓmiſſa eſt pecunia nō poſſe peti ꝑ legē iſtā.z ſm iſtos nō fiet vlla locatio cum ruſticis:cum in pecunia tm̄ debeat fieri:vt.ff.depoſiti. l.i.§.ſi qs ſeruū.ſed dicim⁹ verū eſt cū talib⁹ aſcripticijs:z a talibus. Item ſm iſtos z ſi pecunia ꝓuenta nō petit nec aliud eſt ꝓuentū.ergo nil petit.ſed dicūt vel dūm ſibi imputare:vel ut alij cogit colon⁹ ad ꝓſtituendū redditū in fructu. ſed bis omiſſis dic tenere ꝓuentionē.qō eni facit ꝓſue.hoc z pactū.ut.ff.de aq̄ plu.ar.l.ij.in ꝑn.z.l.i.in fi.cū ipſa ſit tacit⁹ ꝓſenſus vt.ff.de le.z ſen.cō.de qbus. q̄rti diſtinguūt ut in pecunia nō poſſit ꝓmitti:ſed ſpēs ut galline ſic.

m Nō audent nō iuris ꝓhibitiōe:ſed timore ne dñs auferat vel aliter perdat vel nō audet a gleba diſcedere.z ſic nec arte diſcere vnde q̄rat ſm.p.z ſic nō eſt ꝓtra.ff.de le.iij.ſi chorus.§.i.

n Cōſuetudo.ſupple vel ꝓuentio. Item ſupple forte vel ꝑſtatiōis in reditu cōuento ceſſatio:ar.ſ.de ope.li.l.nec patron⁹.ſed quāto tpe hec ꝓſuetudo induc it? ℞.quāti ñ extat memoria nē forte.xxx.an.vt de aq̄ ꝓplu.ar.l.i.in fi.z.ſ.de ꝑſcrip.xxx.an.oēs.z.l.ſicut nō longo.cum mala ſit ꝓſue.ut in auf.ut nul.iudi.§.i. Nec ob.j.e.litibus.in ꝑn.qz ibi quo ad alia.nec.ſ.de fideiuſ.l.i.qz ibi duplex fuor alimentorum z vltime voluntatis:z facit.j.de coll.trace.l.i.z caue tibi quia de omni ruſti.loqui poteſt.

o Omnes.oīo colonos.h ꝓꝑhendit oēs ſolo aſtrictos:ut in ℞ica.

p Inquilinos.ſemp repete fugitiuos:z dic dr̄iam inf iſtos vt in ℞ica.

q Penates.i.ad antiquā rem familiarē:ſicut.j.de comeatu.l. fi.

r Educati.hoc ſolum non ſufficit in rubrica.

ſ Preſidentes.ſiue in eadem ꝓuincia ꝓfugerint ſiue in aliā ad lr̄as ꝑſidis vn de aufugit:z dic ꝓfeſſos ſiue ꝓuictos ut in auf.de man.ꝑn.§.ſed etiā an puniantur ꝑſides.ut in auf.vt nul.iudi.§.qm̄ vero.z.§.ſi quis vero.ſic eſſe incola fuo caſ:ut.ſ.de mu.z ho.l.i.z ij.z fi.ff.ad mu.incola.z.l.de iure.ſz q̄ actiōe? dic ut.j. e.ſi coloni. Jté an ſuſcipiēs puniaf z qualit? dic.j.e.l.ſuos.z.l.oēs ꝓfugi. z facſ.de ſer.fug.l.fi.z.ſ.de metal.l.fi.z.j.de col.illi.l.i.

Quemadmodū originarios ex colonis notos vt.s.ut in rubrica.
Rusticos. large ponit vt verbū colonos ponat: ut s.l.ij.
Seruos. respectu alicuius: ut no.j. ne diutius.
Vendi. an permutare vel in empbi. dare? ar. q sic: qz in vno prohibitū in alio permissum vr: ut. ff. de iudi. cum ptor. Item odia restringenda: vt. ff. de li. z post. l. cum qdā. sed certe imo est fatior. s. pub. vti. vt no. s. l. i. vñ dic nō licere qz qō in vno prohibet z in eius sil': ut ad leg. agl. illud. Item appellatiōe venditionis oia talia ptinent vt de statuliberi. l. statuliberi a ceteris. §. fi. Item rō est ne deferat cultura. nō ergo alia via dz fieri p. ut in aut. de nō alie. §. alienatiōis. Item an obligat? rubrica. nō: ut ar. s. ō re. ali. nō alie. l. ij. z fi. z. ff. q̄ res pig. ob. pos. l. i. §. eam. z. s. q̄ res pig. l. executores. ar. contra: qz prohibitiōe maiori non prohibet min?: ut. ff. de fun. expor. l. ij. Item an p vlti. volūtatē? vr̄ q sic: vt de vb. sig. l. verba. quedā enī licerēt p vlti. voluntatē que p pactū nō licent: vt. ff. de lega. iij. l. pat? §. fundū. z. l. lucius. i. rubrica. §. dicas: ut de le. i. si qs inquilinos. Item qd si stipulato? pena vel iuramentū intueniat? rubrica. ut. s. l. ij. Item an ppt? fame? rubrica. sic: ar. s. de pac. q fil. l. ij. Item an transferre pōt de loco ad locū? rubrica. sic: ut ar. j. e. l. diffi. in fi. z qz nō phibet: vt de pba. ab ea pte. §z arg. p. j. de man. z co. pī. l. ij. sed alius est ibi casus at eō colonus multo dīo nō transfert se ar. j. e. l. colon? Item an clericus fieri pōt? vr̄ q sic: ut in aut. de san. epis. §. ascripticios. §z ibi est religiōis habitus. Item qd si creditores accipiūt insolutū: ut p. t. s. si in cā iudi. p totū. vr̄ tñ q liceat separari ppter necessitatē: ut. ff. de fun. do. l. i. z ad sill. l. si qs in graui. §. hi §z. §z dicas p. sed iudicē prata de vtroqz dare debere. Item an possit eos liberare sine solo z a terra separare? vr̄ q sic, ppter cōem pfuetudinē. Item p hoc de fundo pa. possessores. nā si illi emphiteote multo magis veri domini pnt. alij dicunt in ascrip. spāle vt nō possit: ut. j. ne diutius. in fi. nisi sub mō transactiōis: ut. s. de transac. l. fi. multo magis ergo sup alijs transigere. §z tertij dicūt posse liberari. sed nō oēs ne terra deseratur cultoribus. q̄rti dicūt q̄ soli ascripticij pnt eo q reputant? serui. qnti dicūt q illi pnt liberari sine solo q cuz essent sui fuerūt compati vt fundo imponerent: z talia dicunt? mācipia rustica: ut. ff. ō fun. instruc. l. cū delationis. §. cui fundū. z. l. scie. z. l. quesitū. §. queri?. z de v. sig. l. i. nec enī dicit hic simplr rusticos. sed statim restringit censitos. tutius ergo est cū solo vel pte soli competēti liberare. Item op. quasi hec lex: male dicat cuz sit ps pdij: ut. ff. de diuer. z temp. p. l. longe. ergo sicut pte fundi sine alia: sic bos sine solo: ad qō. s. de rei ven. q̄ de tota. pterea nōne iustū est cuiqz tē. ut de iudeis nemo. z. s. man. in re. so. hoc spāle ppter pu. vti. que est ut no. s. l. i. vel g? vtrūqz vel neutrū: vt de admi. tu. cū querit. z de pcur. in cause. Item nota aliqd i totuz licere qō in pte nō licet: sic de acqr. here. q ex duob?. in fi. z p derelictō. l. iij. z de le. z cō. l. iij. in fi. Item an pscribi sine solo pōt? rubrica. sic. x. an. ut in hac ar. p. ff. de diuer. p. l. longe. z ibi nō. z. s. de ser. fu. l. i. nā sīn, pe. ibi est alienatio legatis.,

z Illusio. i. aliquis illudere volens ei q̄ hec lex statuit nō vsurpet. i. muadat statutū huius legis. z nō hic punit factū in fraude: ut z p. s. de le. z cō. nō dubiū.
Actitatum est. i. factum: quia sunt sine solo alienati.
Fundi. apud venditorem remanentis.
Tanti. i. tot.
Transeant. tacite z hoc non dicto.
Quanti. habita consideratione suorum bonorum z agrorum.
Solidi tate. vt diuidatur agnatio: ut. C. co. ut iud. l. possessionum.

a Manserūt. p eo solo q alienat. z sic nō q̄ aut colon? sine solo: z nō valet. ut s. e. l. pri. sed reuocat vt. j. e. l. aut solū sine colono: z tūc valet. sed coloni sequūt ut hic. z hoc in quolibet postulante: lz qdā dicant emptore: nō aūt venditore pete vt in venditiōe dolosa: ut. ff. de dolo. z elegant. circa pn. sed an sine addito pcio qō quidaz dicūt imputet sibi venditor qō ab initio nō pstituit maius pciū. Item quasi accessoriū nō auget pciū: ut ar. ff. de ōben. emp. si in emptōe. in pn. sed dic p. vt de relig. si qs sepul. in pn. z de act. emp. emptore. §. fi. z de lati. libe. tol. l. vnica. §. illud. ne duplex damnū venditor patiat: ut. ff. ad leg. ro. de iact. si qs. in fi. pterea ex hoc sequit q̄ inuit? vendit sic p z ep nō. s. de ptraben. empt. inuitū. Item qd si dicā fundū vendo detractis colonis? rubrica. nō valet ut hic. z ar. ff. de act. z obli. l. obligationū fere. §. placet. ar. p. de ptrahē. emp. dolia. sed qua actiōe petet colonos emptor fundi? rubrica. ditiōe ex hac lege: ut. s. l. ij. Nō obstāte pacto vel actiōe ex empto in q̄ veniūt etiā q̄ dicta nō sunt: ut. ff. de act. emp. l. iij. imo etiā que dicta sunt ut nō veniāt: ut. ff. de ac. emp. emptore. §. fi. Item si vendo vilem fundū an colon sequunt? ar. q̄ sic. ff. de ptraben. emp. l. in modicis. et de acqr. re. do. q̄dam alij q̄ fiat sepatio hoc casu: ad qō. ff. de le. ij. si ticio. tertij q̄ si expressim vtrūqz valeat si cum seruis tūc in nibilū: ar. ff. de dona. int vir? z vro. si sponsus. §. i. vel dic nil valere etiā in fundo. nam p hibito aliquo z id p qō puenit ad illud: vt. ff. de spon. dot. Item pte indiuidui irritata totū irritat?: vt. ff. de edil. edic. plerūqz.
Et emptor redit ad pmū: z dic sciens factū z ius: z sic p cor. s. de pscr. xxx. an. l. i. z de rei ven. si manci. z de pdi. curia. l. i. li. x. z que in frau. cre.

Quēadmodū originarios? absqz terra i rusticos? cēsitosqz suos? vēdi? oīa riā n licebit nz vo pmēto fraudis id vsurpet legis iussio? q̄ i origiarijs sepe ē actitatū: vt pēa portiōe terre ēptor tradit ois integri fūdi cultura adimat? : sz cū soliditas fundor ul certa portio ad vnū quēqz pueniat tā ti quoqz serui z origiarij trāseāt q̄sti apud supiores dños vel possessores vel in soliditate vel in tpe māserūt? z ēptor pciū q̄ dederit amissuz extimet z nihilomin? vēditori ad repetēdos seruos cū agnitione eor vēdicatōne pcessa: z si ex aliqua deniqz ex cā dissimulauit legis vsurpare? bñficiū atqz iste sub hac taciturnitate decesserit z hr̄dib? eius z cōtra? heredes emptoris vēdicatiōem dam? longi? tpis prescriptione submota fide mala. nā possessorē ē nullus ambiget q aliqd cōtra legū iterdicta mercat?. Dē au.

Omnes, pfugi? in alieno latebrat? collocātes cū emolumētis tributarijs? salua tū? moderatiōe reuocēt? scilz ut si? apō quos homines reperiuntur aliēos ee nouerāt fugitiuos z pfugis in lucrū suū vsi sunt hoc ē siue excoluerunt? agros fructibus q̄z dñis, pfuturos siue aliq̄ ab hīdē sibi iniūcta nouerūt? nec mercedē laboris? debitā pscuti sunt ab illis? tributa q̄ publicis perierūt functōib? exigātur
Ceterū si occultato? eo, pfugi q̄ alieni esse viderent? q̄si sui arbitrij ac liberi apud aliquez se collocauerūt? z aut excolētes terras ptem fructuū, p solo debitā dñis pstiterūt cetera, pprio peculio reseruātes vel qbuscūqz operis ipensis? mercedē placitam pfecuti sunt ab ipsis, pfugis? quecūqz debēt exigant? : nā manifestū est puatū? iam ee ptractū: si qs vo? inter agricolas? vt assolet ex qbuscūqz cōmertijs h? i hoīb? r esse inueniūt? debitores coraz ptib? pstitutis iudex ab obnoxijs q̄ debet? exposcat?. Dē au.

Immunitates spāliter date? z iuscle. l. iubemus. vbi ecclesie reddit?. Item an de euic. tenet? : rubrica. nō: cuz etiā odio emptoris hoc sit statutū: ut pz q̄ dicit amissuz. Item si de pcio nō agit? min? dz agi ad plus: ut. ff. de ac. emp. emptore. §. fi. alij dicūt agi simplr. sed dic q nō nisi sit stipulatio vel pactū vt dixi.
Agnitiōe. improprie: sed facit. j. e. diffinim?. in fi. z q̄ dicit venditorez qz dñiuz nō discedit iure phibēte ppter pub. vti. secus si ppter iuris impossibilitatē: vt. ff. de serui. ru. p. p fundū. sed nōne in pari sunt delicto. ergo potior additio possidentis? rubrica. vt fiscus bēat: ut. s. de liti. l. item. et l. fi. z. ff. de ptra. emp. senat?. Item qd si reuocare nō vult an fiat sepatio offi. iudi. rubrica. nō: sed dic sic ne coloni vagent? : ut in aut de cuest. sic. ff. de pcu. filiussa. §. veterani. nā z als pdijs deserti subijciunt? : ut. j. de oī agro deser. p totū. z. j. e. oēs omnino.
Dissimulauerit. s. venditor. Legis. s. huius.
b Usurpare. i. vti: z sic in bona pte: sic. ff. de vsuc. l. ij.
c Cōtra heredes. non ut heredi vel ut in heredem: ut. ff. ad exhib. de eo. §. finali.
d Longi. sed dignissima locū hz: ut. s. de p. s. xxx. an. l. oēs. z l. sicut. z ō diuer. p. l. iij. sed ptra. j. e. l. cum satis. sed istam intellige p illam cū scim? Item p. ff. p emp. l. ij. §. si furioso. so. hic rōne rei ibi psone. vel ibi alieno. Item nota quē venire ptra factū suū. sic. s. de sa. san. ec. iubemus. z de pa. q filios dis. l. ij. z de liber. cā. l. i. z de euic. si tibi. z. C. de lit. l. iij. et ff. de do. inter vi. z vxo. l. si sponsus. §. fi. z. l. se. sed ar. s. ff. de ser. rus. p. per fundū.
e Mercat?. sciens. als secus vt. s. nō. z est psumptō iuris z de iure exquo est sciēs: ar. ff. man. si procuratorē. §. dolo. sm. h. vt dic etiā ignorās psumit? sciens quo ad p scrip. als psumptionē: ut. ff. de vsuc. l. vbi ler. item dic q nō. s. e. l. ij.
f Omnes profugi. id est longe fugientes.
g Latebras. i. se abscōdentes: ad qō. s. de decu. l. qdā ignauie.
b Tributarijs. fisco eni tributuz: z dño censum dabat: ut. j. e. l. seruos. vtputa pro sua terrula: ut. s. de bis qui pe. nomine. §. fi. vel dic ut. j. e. libus. §. hic de redditibus.
i Tamen moderatione. id est distinctione habita. nam aliquādo ipi detinētes tributa ei nō dabūt ut subijcit.
k Reuocentur. qua act. dic ut. j. si coloni.
l Ut si. sic lege. ut si hominem apud quos tē.
m Excoluerunt. suscipiētes pfugas vel ipsi, pfuge qō est idē: z dic excoluerunt seminādo. z sic fructus de primo dño pdij, pficient.
n Nouerūt. i. agnouerūt z fecerūt seruitia: puta in domo z nō habent mercedē a susceptoribus. vel dic nouerūt. i. nouale fecerunt: ad qō. ff. de termino mo. l. fi. z sic nō ita de primo fructus dño pficiēti: z qō subijcē nec mercedē tē. expone ut. s. vel dic consecuti sunt. s. domini: quia nec adhuc satis pma placet.
o Ab his. apud quos latebras collocāt. z nō. ex hac l. ar. a fisco in parochianis vnius ecclesie fugitiuis ad aliā eccliam z cū decimatiōib? reuocentur: ut z. j. de coll. illi. l. i. z in aut. de man. pn. §. sed etiam. z. j. e. cum satis. §. fi. z. ff. si cer. pe. cum fundus. §. seruum.
p Occultato. eo q̄ profugi tē.

q Collocauerũt.seruitutẽ in domo:ut.ff.de ver.sig.in lege.
r Impẽsis.puta custodiẽdo oues vel quascũq; alias opas.
s Profugis.nõ a terra; dñis.sic ergo ex hac lege distinguit sciens ab ignorãte.sed ꝓ.j.e.seruos.vbi nõ distinguit. Item t maior pena ibi ponit.so.tria pstat suscipiens dãna in bis distinguit ut hic. Item penam fisco. Item penam dño t illis ñ ut ibi Alij dicũt q illa in vere seruis qõ non placet:q; dicit ibi in glinis. Alij in ignorante distinguũt in qsierit diligẽt ut b an non ut ibi: ad qõ j.de col.illi.l.i. Alij dicũt q hic ptrahit cũ suscipiente locando se sibi bi susceptꝰ est trñ sine pacto.
Alij q ibi scibat seruũ filiantẽ se liberu; hic nõ. Itẽ opponitur q ĝli sp videat scire cũ oẽs scire debeãt id qõ suũ nõ ẽ tẽ.vt.s.vnde vi.l.f. sol.istud in re q̃ sp ẽ alicuius: at bõ põt esse nullius ut liber
t Priuatũ.i.nõ cõtingit pu.vtili.ut sit ꝓ lege ꝓpter ignorantia;:ad qõ.ff.de pac.si vn⁹.§.pacta.
v Si qs vo.dixi ab illis pfugis exigi q̃ debeãt.bis vo non soluẽdo ꝓstituũ debitores eius exiguntur.

gatio:t capitatioᵇ liberꝝ publicisᶜ t ciuitatũ aut puinciaꝝ eucauterijsᵈ sine aliq̃ pbatione factaᵉ penes fruentesᶠ erepteᵍ in functiõꝝ pstinã redeant.

Quam anteaʰ p singulos ¶ Dem. viros p binas vo mulieres capitꝫ norma sit cõcessa nũc binis ac ternis viris mulieribꝰ aũt q̃ternis vniꝰ pendendi capitis attributũ est. Quo circa ⁱ sublimitas tua hꝰ i census p comanensiũ t ariatensiũ t armenie ꝑe amãsenoꝝ beleno ponti:t elioceſarẽsiuꝫ capadocie ꝑe vrbis salubr ac tẽpate perequatoresᵏ modũ monũñtis puiubebit annecti. ¶ Sepa.

Riginariosˡ colonos nullis pui legijsᵐ nulla dignitateⁿ nulla censusᵒ auctoritate excusari pcipimꝰ: sed am putatis oibꝰ q̃ aliquotiẽs p gram sũt elicita dño vel fundo esse redẽdosᵖ.

Seruosᵠ vel tributarios ¶ Dem. vel inglinosʳ apõ dños suos volumus remanere. Nã cũ metu dãniˢ deteriti vnusqsq; eũ quẽ incognituꝫ hũit a se cepit,ppulsareᵗ volũtaſ fugiẽdi seruis nõ erit. Nemo. n.dñm suum

deserit sciẽs nũq; sibi latẽdi locuꝫ eẽ derelictũ": sꝫ aut cognitũ sibi ingenuũ vnusqsq; suscipiat.aut eũ q se liberũ esse simulauerit a se submouebit metuẽs is q̃ statutaᵛ sunt obnoxiꝰ fieri.
Si qs igr ex mẽoratis fugitiuis apõ quẽlz fuerit reptꝰ.xij.libras argẽti fisco nr̃o inferat detentatori:ipsi ãt cuius fuerit pter eundẽ fugitiuũ alteriˣ etiã eiusdẽ extimatiõis iferre decernimus. ¶ Dem.

Iffinimꝰ vt interᵇ inglinosᶜ colonos ne quorumᵈ quãtum ad originem ptinet vẽdicandũ idiscreta eadẽq; pene vr̃ esse ꝓditio:lz sit idiscrimen i noieᵉ susceptiliberi. vel vtroq; vl neutroᶠ parẽte cẽsito statũ pr̃ne cõditiõis agnoscãt.illud ẽt ꝑuãdũ ẽ vt si qñ vtriusq; fũdiᵍ idẽ dñs de possessiõe refecta cultoribꝰ ad eã coloniã q̃ laborabat tẽuitate trãstuleˢit idẽ q; fũdi ad diuersoꝝ iura dñoꝝ q̃lz forteᵗ trãsierit mãcat qdẽ fcã trãslatõ". sꝫ ita vt pdij ciᵛ dñs a qᵘ colõi,pbãt fuisse trãsducti trãslatoꝝ agnatõꝝ r̃stituetˣ
Si coloniʸ quos bõa fideᶻ ¶ Dẽ.

alibi habitat t alibi fundũ colit.sed qui in ipso fundo bitat t colit ipse est colonꝰ t hoc placet io.t azo.t h.ſm hoc intellige leges de inglinis tractantes vt hic.t §.e.ti.oẽs oio.t l.seruos.t.j.de fun.rei pua.l.eũ.t.§.l.cõia vtri.iudi.possessionũ.t de le.i.si qs inglinos.t de censi.forma.§.si quis.t sic magis astringit colonus cui alibi nõ lz inhabitare:sꝫ inquilino licet ꝓducere domũ alibi.hoꝝ enim filij originarij sunt:ut.j.e.l.cum satis.§.cum aũt.t bi t alij coloni sunt q domũ iam edificatã in rure habitandam conducunt sub certa mercede:sed qñ edificãdam superficiarij.

d Quorum.scilicet colonoꝝ t inquilinoꝝ vendicãdam ꝛc.nã filij vtriusq; vẽdicant.sed alij ut inhabitẽt solũ t colãt.alij ut colãt tenent:t ideo dicit pene.
e In nomine.coloni t inquilini.
f Vel neutro.alꝫ vtroq;.i.altero puta pie sed matre libera.t dic censito.i.colono vel inglino:ut.j.ti.ij.l.ij.in pn.t ſm hoc sequit patrẽ.sic.§.de murileg.l.fi. Idem in eo qui mre murilegula t patre curiali:ut in aut.de na.li.in cu.de pu.§. fi.alꝫ si nõ esset curialis sequeret matrẽ:ut.§.de murile.l.bi qui.item sic.j.e. ne diutius.t rõ est hoc casu ne decrescat hoc genus boiuꝫ py. Item nõ obstat.j.e. ne diutius.t.l.fi.q; ibi in seruis t quasi:at hic liberi ut.j.cum satis.§.i.t ex liberis feminis. Alij hũt vel neutro:t tunc dic si vterq; est censitꝰ.i.colonꝰ patreꝫ si neuter sunt:trñ eiusdẽ ꝓditiõis pr̃ t mater ut ambo ascripticij:t tunc idẽ ut patrẽ ut hic.si aũt diuerse ꝓditiõis sunt pr̃ t mater:ut pr̃ censitꝰ:mater libera vel serua vel ascripticia sequat matrẽ:ut.j.ne diutius.§.fi. Alij dicũt q illa corrigit istam Alij dicunt censito.i.ascripticio.t ſm hoc si vterq; patrẽ vt hic. si alter trñ tunc matrẽ vt.j.ne diutius.si neut censi.i. ascripti:tũc patrẽ ut hic.t ſm hec generalius loquit lex ista q̃ dixerim.vel ut de omni genere colonoꝝ dicat:t q; dicit quorũ.s.oiuꝫ colonoꝝ.t pene dicit q; etiã in multis differũt aliqui ab aliqbus maxie q; colonꝰ eiusq; filius pſ.xxx.an.se tueꝫ qõ in ascrip.secus ut.j.cum scimꝰ.§.fi.t l.cum satis.t.j.de fun.rei pua.l.eidẽ.t.§.de pſ.xxx.an.omnes.
g Fundi.in quoꝝ quilibet bꝫ colonos ut.§.fa.ber.quotiens.
h De possessiõe.alꝫ possessiõis refecte.t dic alꝫ possessiõe refecta.
i Sorte.alꝫ forte:alꝫ functe:t dic ut qᵘ ꝓstituit seruitutẽ vsufruc.vel aliam vel pignorauit vel verius dic vendẽdo vel alienãdo alio modo.
k Translatio nõ valet alienatio taliũ:ut.§.e.ti.l.quẽadmodũ.sed trãslatio sic ut hic:sic in marmore ut.§.de edif.pua.l.ij.
l A quo.s.fundo.vel dic domino quod est verius.
m Restituet,ꝓditiõe ex hac lege ꝓuentus ab emptore:vel filijs nõ rei ven.t facit.§.cõia vtriusq; iudi.l.possessio.de le.i.si quis inquil.t.§.l.ij.t.l.quẽadmodũ.vel dic offi.iudi.ut no.§.e.l.quemadmodũ.
n Coloni.large ponit t comprehendit omnes solos,astrictos:ut.§.e.omnes omnino. Accur.
o Bona fide.dñs fuerit vel nõ:ar.§.loc.si qs ꝓduc.t.j.l.pri.qd si mala fideˣ vi idẽ.ut.ff.de vi t vi ar.l.i.§.q; me.iudiciũ eni quo hic agit est possessoriũ sicut vñ vi.vñ nõ dꝫ q̃ri an iuste vel iniuste possideat:ut.ff.de acqr.pos.l.iij.§. ecõtrario.t ad idẽ.ff.cõmo.l.ita.t hic subaudi maxime sꝫ adꝺonꝰ pbãdi in petitorio q̃ nit de bona fide:ut.§.de ꝓba.ius.sꝫ hanc legẽ nõ nisi bone fidei ꝓsulitur.

q Collocauerũt.seruitutẽ in domo:ut.ff.de ver.sig.in lege.
r Impẽsis.puta custodiẽdo oues vel quascũq; alias opas.
s Profugis.nõ a terra; dñis.sic ergo ex hac lege distinguit sciens ab ignorãte.sed ꝓ.j.e.seruos.vbi nõ distinguit. Item t maior pena ibi ponit.so.tria pstat suscipiens dãna in bis distinguit ut hic. Item penam fisco. Item penam dño t illis ñ ut ibi Alij dicũt q illa in vere seruis qõ non placet:q; dicit ibi in glinis. Alij in ignorante distinguũt in qsierit diligẽt ut b an non ut ibi: ad qõ j.de col.illi.l.i. Alij dicũt q hic ptrahit cũ suscipiente locando se sibi bi susceptꝰ est trñ sine pacto.
Alij q ibi scibat seruũ filiantẽ se liberu; hic nõ. Itẽ opponitur q ĝli sp videat scire cũ oẽs scire debeãt id qõ suũ nõ ẽ tẽ.vt.s.vnde vi.l.f. sol.istud in re q̃ sp ẽ alicuius: at bõ põt esse nullius ut liber
t Priuatũ.i.nõ cõtingit pu.vtili.ut sit ꝓ lege ꝓpter ignorantia;:ad qõ.ff.de pac.si vn⁹.§.pacta.
v Si qs vo.dixi ab illis pfugis exigi q̃ debeãt.bis vo non soluẽdo ꝓstituũ debitores eius exiguntur.
x Agricolas.solet enim agricola cũ agricola magis ꝓbere t ad ea que frequentius ꝓtingũt iura adaptant:ut.ff.de le.t se.con.nam ad ea.
y Boibꝰ.pfugis. a Cozã.iudice sub. b Judex.pcurator cesaris.
z Exposcat.i.intꝑponẽdo officiũ suũ:ut.C.q̃ fis.vel pua.l.ij.
a Mmunitates.date.in scriptis t iugatio p id ẽ:t dic iugatio:qõ tum:vt in aut.de man.pn.§.coges. b Capitatio.qõ p capite bominis:ut.j.l.pri. c Publicis.i.libris facte cancellando vl facte libris:q; in eodẽ libro facta erat subscripta imunitas.
d Eucauterijs.pdicti libri sic dicunt.q; ibi oia cauta sunt.
e Facte.i.ꝓcesse:t dic sine pbatiõe.i.sine auctẽ pncipis t cum causis iustis:ut.§.de bis qui a pn.va.me.l.i. Item quia a lege data quia cum cãe dant valet:ut.§.de pfes.t me.l.medicos.t.ff.de va.mu.p totuꝫ.
f Fructes.s.ꝓstitute vel lege cum pcedentibus.
g Erecte.alꝫ erepte:alꝫ arrepte t ẽ illicita rapina:ut.§.de paga.l.sic.
h Cum antea olim qlibet bõ masculus p capite dabat quolibet anno certũ censuꝫ forte bisantiũ t q̃libet due mulieres tantũdẽ. hec ꝑstatio minuta est:q; duo vel tres viri pstant q olim vnus q̃ttuor mulieres q olim due.vel sic qñ masculus nascebat bisantius pstabat quando due femine tantundẽ.t hec ꝓsuetudo est hodie in sardinia q; certũ qd pstat cum nascit masculus vel femina:sed q̃cunq; mõ ponas qd ad ti. ff.rusti.trñ pstabãt t nõ eius:ut.j.ti.i.t.j.ne rusti. ad vl.que sunt ꝓ. nec ecclia thesalo.ut.§.de anno.l.fi. i Circa.i.ꝑpter qõ:vel.i.ꝑpterea t subli.tua iubebit annecti mo.pu. modũ pereqtiõis huius census.t sic cẽsus est genitiui casus.t sub.ſm hu.p boies baz infra scriptaz terraz pstt etiã dici q; sit casus accusati.
k Pereqtores.alꝫ pequatões sunt.alꝫ in libro.m.pequatiõis.
l Riginarios.vel p eodẽ:quia ab ipsa origine fuerunt coloni: vel ꝓ diuersis:ut in Rica notat.
m Priuilegijs.nõ fit liber priuilegio cum absorbeat ius alterius omnino:vt.§.de pci.impe.offe.l.ij.etiã ex certa scia pncipis cum iuregentiũ siue nãli talia competunt vt ibi notaui.
n Dignitate.ad banc aspirare nõ pnt:ut.j.de agri.t man.rusti.l.i.t.ij t.iij.t.j.e.colonos. o Census.nõ soluti vel minoris soluti: ad qõ j.de fun.pa.l.fi.t.§.de pſ.xxx.an.cõperit.sꝫ ob delictũ dñoꝝ pdunt:ut §.de bo.pscrip.si quis intra.
p Reddẽdos.ut vtili in rem ſm al.vel dic ut.j.e.coloni.
q Seruos.i.ascripticios vel cẽsitos.t q; subijcit vel tributarios.sꝫ priuati.vel dic verius etiã fiſco dabat tributũ bi coloni puatoꝝ:ut j.titibus.§.hꝫ de reddi.t sic pmũ:vel p etiã:t iũge suos vel iglini ꝛc.
r Inquilinos.hꝫ exponeut.j.l.pr. s Bãni.qõ hac lege infertur.
t Propulsare.ñ recipiẽdo se reijciẽdo. v Derelictũ.fic.ff.ꝺ of.pcõ. ꝓgruit x Simulauerit.t sic ignorans erat suscipiens.sed ꝓtra

§.e.l.omnes.so.ut ibi. y Statuta sunt.in hac lege.
z Memoratis nõ memoratis vt tollat contrarium.
3 Duodecim.vel alia vr̃ imponi pena ut.§.e.oẽs.so.ut ibi.item.§.de ser.fug.si quis.so.ibi in seruo vere:hic nõ.vel plene dic ut in.l.qcunq;.plene nota.e.titu. Item ꝓ.j.de col.illi.l.i.item ꝓ.j.de col.tra.item.ꝓ.d.l.qcunq;.oẽs eni statuunt aliã penã.sed dic ut in.l.quicũq;.notaui.item facit.j.eo. cuz satis.in fi.t.§.de metal. l.finali.
a Alter.quẽ si hz exti.dabit vt.ff.de leg.i.l.si qs inglinos in pn.§.de ser.fu.qcũq;.t facit.ff.de ser.cor.l.i.recipe est refu.ꝛc.t de fug.l.i.
b Iffinim⁹.ut int sub.q̃ uis inter ingl.ꝛc.trñ di f. ibi susceptibili ꝛc.ne videatur negligi ut.ff.de iniur. itez apud.§.hoc edicto. sed tunc abundat dictio quoꝝ tu dic diffi.vt suscep.li.inter iquili. ꝛc.suscep.dico vl vtraq; ꝛc.
c Inglinos.inglinus cõsuetuit dicit in ciuitate: colonꝰ in villa:ut.ff.de acqr. pos.l.pignoris.sed hic p eodez põt poni.nam nec inhabitare facit nec colere põt nisi habitet. et sic vtrunq; positũ pfectũ colonũ significat.vl dic inquilini sunt castellani:q; t ipsi possunt esse ꝓditiõib⁹ alligati:lz nõ colant terrã:ut ar.ff.ꝺ ex cu.tu.l.si trñ.§.fi.t ſm hꝫ colonꝰ est siue habitet in ipo fũdo siue nõ:dũmõ colat eum tertij dicũt q; inglinus ẽ qui

p Transeuntes.est enim vicium animi ꝛ etiam rei inherens qđ vsucapionē impedit vt .ſ.de ser.fu.l.i.ꝛ.j.e.cum satis.

q Succurri.ut ei restituat possessio statim:ſz q actōe.ꝑ.ꝓditiōe ex lege vl' officio iudicis:vel act.in factū ex eqtate bꝰ i legis.ꝛ sic intellige aliā legē bꝰ ti.ſ.e.l. oēs oio.ꝛ.l.oēs ꝓfugi.ꝛ als hec intentet' coꝝ iudice terre in qua aufugit coram quo cōicat':ut in aut.de mā. pn.§.sed etiā.ꝛ cā ꝓprietat' coꝝ iudice terre vñ aufugit: vt.ſ.vbi cā sta.l.i. Item nō ꝑmo possessoriū q̄ petitorium intētari:ut.ſ.de rei ven. ordinarij.cū ꝓcor. Item hec reuocatio fit auctē dñi ꝓpa: ut.j.l.fi.sed illud q̄ dns adhuc possideret:ꝛ ille aliqd illicite agit hic nō possidet:vl' ibi poterat de facto dns hic nō cū erat apud aliquē potētē:vl' ipse sit potēs vt oio nō possit capi a dño:ꝛ ꝑ hoc q̄ sua auctē q̄libet pōt: ut.j. de col.pa.l.i.in fi. Item bꝰ etiam si ad eccl'am hic ꝓfugit.ſ.ō bis q ad eccl'.ꝓfu.l.pñi.§.fi. Item nō ob.ꝑule.ut.ſ.e.l.orig. item restituit' cū filijs ꝛ peculio:vt j.de colo.tracē.l.i.ꝛ.j.e.l. cuz satis.ꝛ.ſ.l.ꝓxi.in ꝑn.ꝛ bꝰ nisi sit factus epūs:ut in aut.de san.epiſ.§.sed hoc quidaz.vl' clericus in possessiōe eadem ut.j.e.§.ascripticios.vel nisi xxx.an. seruierūt curie:ut.j. de fun.rei ꝑ.l.eū qui. Item cuz fugitiuuz retineā pos.nisi ab alio possideat diu sic stet vt de acqr.pos.l.i.§.ꝑ eū.ꝛ.l.iij §.si seruꝰ.quō reuocat quod bz ſ'.ꝑ.altez illoz erat.dic.n. ad alios reuocat' q̄tenꝰ nō bz ſ'ꝛ vtrobiqz bz locū forte qñ pos.retinet:ut nota.ſ.vbi cā sta.l.i.

r Colonos.debitoz a domino:ꝛ tunc est ar.ꝑ.ſ l.oēs ꝓfugi.sed hic dns erat soluēdo:vel dic ab ipsis colonis:qz nō debēt nisi.ſ.ꝑ terrula sua:ut.ſ.e.hi penes.§. sane.

s Puncto hac de cā q̄ hyp boli.e loquit':ꝛ facit.ſ.ō fer. omnes.

t Ipis.sic.ff.de nūdi.l.ij.et ſ.e.l.i.ꝛ in aut.ō q̄sto.§.qñ.

u Mulier.originaria.q̄ sit dic ut.j.cū sat'.§.ꝛ ex hꝰ

x Vocabit'.ꝑma facie libera ꝑsumit' cū sit in pos.libertat' libero nupta:ar.ff.de lib.cā.liberti.§.fi. y Cōsortiū.i.mrimoniū qđ est int' tales hoc iure:vt.j.l.f. lz in ascripticijs ꝛtra ut ibi nōui q̄ꝫ ponit' ꝑ ꝓtubernio:ut.ſ.de ser.fu.l.fi.

z Sobolē.de mre ꝓstat q̄ debeat reuocari:ut.j.cū satis.ꝛ.ſ.si colonꝰ.ꝛ.j.de colo.tracē.l.fi.ꝛ nō in ceteris mrem seq liberos.ſz in inglinis ꝛ colonis ꝓez:ut.ſ. l.diffinimꝰ.ꝛ facit.j.e.ti.i.ne diutius.ꝛ.j.de agrico.ꝛ inan.l.iiij.

a Ser colonū.large ponit' ꝑ oi astricto solo vel nō:ut ꝛ.ſ.in ℞ica notaui.

b Nō posse.imo ꝑ.ff.de acq.pos.l.iij.§.qđ si seruꝰ.ꝛ.l.pegre.§.qbꝰ.ꝛ.l. si de eo.§.i.so.hic pos.i.rei pos.seu dñij.sic.ff.de ṽ.sig.interdū.ꝛ facit.ſ.de acq. pos.l.cū nemo.ꝛ.ſ.de ꝓcu.§.ꝓcur.vel alit' ut plene notaui.ſ.de acqr.pos.l.fi.ꝛ faciūt nec obligare possit:ut.ſ.si res ali.pi.da.sit.l.fi.ꝛ q̄ cū eo.si seruus.sane in seipso ꝓiudicat dño delinquēdo:ut.ff.de vi ꝛ vi ar.l.i.§.qđ igitur.

c Colonos.pte.qz denegamꝰ ꝓdicta colonis:ad qđ.j.de mā.ꝛ colo.pa.l.fi.ꝛ de fug.co.l.i.ꝛ in aut.de man.ꝑn.§.ſz etiā.ꝛ.ſ.e.ti.originarios.l.oēs oio. ꝛ.j.de re.milit.q̄cunq̄z.ꝛ nō colonos bꝰ large dici ꝑ oi astricto solo:ut.ſ.e.l.oēs oio.ꝛ facit.j.de coar.l.si coar.in fi.ꝛ.ſ.de spectacul'.l.si quā.ibi neqz iā pꝰ hac.

d Itibꝰ.celeri.sic.ff.si cer.pe.l.qdā.ꝛ.ſ.de iudi.ꝑperandum.

e Conditiōis.q̄ sunt ꝓles:ut nō.in ℞ica.ꝛ lz in alijs differat.in bꝰ tñ ꝓueniunt q̄ hec lex di. f Necne.sic ergo retinet' pos.ꝛ litigat colonꝰ satisfando vt subijcit:ꝛ sic est ꝑ.ſ.loc.si qs ꝓductoꝝ.so.hic nō erat ꝓductio finita:ibi sic ut bꝰ prestabat' q̄ nolebat sibi ꝓdesse pos.quo mināꝰ ꝑbet ibi nō:vl' verꝰ ut ibi nōui.

g Dñus possidēt.h accipe talē qđ est.j.ꝛ qđ est in medio int'posito.

h Eos.s.dños. i Colonoz.hēas colonoꝝ.ꝛ sic ꝓdest dño ꝓstatio diutur na:sic.ff.de vsur.cū de in ré.ꝛ.C.de fideiuſ.l.i.ꝛ.j.de fun.pa.l.ius emphi.sed ꝑ ff.de ꝓba.cū deinde.§.i.so.ibi sel'ꝛ quo tpe hic.x.an.qz dicit longinquā:ad qđ i

sti.de vsuc.in ꝑn.ar.ff.si ser.ven.si qs diutur.ꝛ ar.j.e.ti.cū satis.§.ij.et ff.de aq̄ plu.ar.l.i.in fi.vel ibi negligēs:hic sapiēs. Item oppono quia si pos.coloni est ergo locatio nulla.nec etiā possidet dns ꝑ colonū:ut.ff.ō vsuc.ei a quo.so.hic sciēs rem suā ꝓdurit.vel verius:hic de dño ñ erat qđ.ſz an h locasset.ſz si de dño aliū nō se dnm dicebat:ꝛ ab eo ꝓduxitſz als est dñoꝝ.ꝛ tunc iūge ꝓcedentibus

k Deꝑhendit'.i.de ꝑhendi postulatur. Censem⁹.abūdat ꝓpter verbū sanci mus:qđ est.ſ.vl' ne ꝓpter ꝓlixam. Intꝑpositionez.vi deat' oblitus.

l Quod oēs.h inci pit forma cautōis.

m Accipiat'.nō als ꝑ duos mēses tenetur:ut ar.ſ. de fide iuſ.ꝛ si fideiusſor.ſz q obligatō renouatur cū instantia sit finita:vt.ſ.de iud.ꝑ perandū.so.illa coꝝ rigit istam vel i hoc casu spāle vt ibi als vel verius bꝰ añ litē ꝓtestatā fuit acceptꝰ

n Deponant'.ff. ut lc.no.ca.l.postquā. §.i.

o Ad chimiliarchio ad hoc.ſ.de bo.au. iudi.pos.l.fi.in fi.et de vsur. acceptam. Item nō fieri sequestrationē qđ ē spāle regularit' ꝑ: qđ dic vt.ſ.de ꝓbi.seq̄ſ.l. i.q̄ est cōtra.

p Remaneant.ꝛ positi dicti reddit⁹.

q Restituant'. ē gꝰ cā int' dñz ꝛ colonuz lz publice intellexerit hanc legez: q̄ sit cā int' ꝓnū dnm ꝛ alterz q dicit se dnm Item nō dici dnm q dns nō est eo q̄ domini ꝓsueuerunt locare ꝛ talia postulat' Auro.ut.ſ.ꝓxi. notaui.

r Vendant'.ꝑpter ꝓsumptionē fructu

um:ad quod.ff.de glā.le.l.i.

s Functiōes.i.tributa q̄ coloni ꝑ terrula sua:ꝛ dns ꝑ sua:quā colonus tenet soluere dz:ut.ſ.e.l.ij.ꝛ in aut.de col.§.nullus.ꝑ ea vō de q̄ litigatur vel cuius occasioe ſuat' qđ hic dī. Qui.ſ.dñi.

t Moris erat.idē possumꝰ dicere de decimis:vt si rustici cōsueuerunt dare dnis ut ipsi dñi dent eas ecclijs ſuet' ꝓsuetudo:als ipsi rustici eas ꝑstant ſm.p.ad qđ.ff.de admi.tu.siue herede.§.lucius.

v Inferre.hic ꝑmo ꝓuenit vi q̄ reus.sed hodie ꝑ ꝑ aut.de fideiuſ.ni si dicas bꝰ ꝓprie fideiuſ.i.expromissorē ꝛ ipse colonꝰ nō obliget se.

x Functionū.hanc securitatē facit susceptor:ut.j.de col.fun.pa.l.placuit.quā si nō reddat colonꝰ dño ꝑ triennū cadit a locatiōe:sicut emphiteota ab emphiteosi:ut.ſ.de iure emphi.l.ij.

y De diutius.libero.als deesse ꝛ libero vel ascripticia:ꝛ hec est lex iusti.ad senatum.

z Legibꝰ.q̄s nō habemꝰ nisi in seruis vel ancillis:ut.ſ.de rei vē.l.par tū.ꝛ de lib.cā.l.fi.ꝛ in casu spāli:ut.j.de agri.ꝛ man.l.iiij.hodie aūt alit' est ut hic.ꝛ.j.l.fi.ꝛ in aut.ꝓstitutio q̄ ex ascrip.in ꝑn. Item facit.ſ.e.tit. l.mulier.ꝛ.j.l.prima.

a Ventre.sic.ſ.l.pri.cū ꝓcor.sz fallit in libera q̄ iungit' tamiaco:ut.j.ꝺ ꝓdijs tamiacis.l.i. Item in murilegulo:ut.ſ.de murileg.l.fi. Item ꝛ in filiis inglinoꝝ ꝛ colonoꝝ natoꝝ ex libera:ut.ſ.e.diffinimꝰ.nā bꝰ in nato ex ascriptitio ꝛ libera. Item fallit in libertis curie quos sequunt' filij:ut in decre.xij.q.ij.de libertis ꝛ liber.ec.sicut ꝛ als in decre.xv.q.ij. cū mlte. Item in filijs aldioꝝ ut in lombarda de ꝓiug.ser.vel aldi.l.iiij.que oēs sunt ꝑ. Item in bonoraꝰ sequunt' ꝑem:ut.ff.de sta.ho.cū legitime.et de

sena.filiū. Item ex delicto pr̄is qn̄qz puniunt̄ filij:ut.s̄.ad leg.iul.mai. qsqs. Item si pr̄ pepigit filiū monasterio obligat eū:ut in decre.xx.q.i. c.i. Item qn̄ nō dū erant nati vel ɔcepti qn̄ pr̄ decurionatū amisit non dn̄etur filij decurionis:vt.ff.de decu.l.ij.in.§.filijs.

b Obseruabatur.indubitabiliter ne ɔdicat supra ꝓxi.

velle morari:ꝛ per consequēs nolle discedē:aliud si tn̄ ꝓfitebatur nolle discedē:ut in principio dixi.

n Ex plurimis.ecce qd nō.ꝛ que non ꝓsunt ꝛc̄.ꝛ facit.ff.de reg.iu.l. quotiens. dubi.de epa.au.l.nemini.sed ɔtra.s̄.de transac.l.fi.so.ibi in transactione et ad bonum non ad malum valet:ut ibi notat̄.

c Intelligat̄.q.di cat nulla in eo quod subijcit:ꝛ ar.ff. de libe.bo.exhi.l.ij. In alijs aūt differūt qꝛ hi liberi ut.j.de colo.tracē.l.i.ꝛ.j.l.cuz satis.§.caueāt.et p hoc aliqua posside re pn̄t:ut.s̄.e. hi.et in aut̄.de col.§.nullus.qd in seruo sec⁹ ut.ff.de acqr.here. cuz heredes. ꝛ fieri clerici pn̄t dn̄is etiam volētib⁹ in possessionib⁹ in qb⁹ sūt ascripti.seruus non ut in aut̄.de san.epi sco.§.si seruus.ꝛ.§. ascriptitios. Itez si seruus si sciente do mino fit clericus fit liber:ascriptiti⁹non ut ex eisdē.§. Item seruo possum aufer re peculiū:ascripti tio nō. Itē hui etiaz sine peculio vendi possunt:sed ascripti tij non ut hic in fi.ꝛ s̄.l.ij.ꝛ.l. quēadmo dū. Itez iste litigat cū dn̄o qn̄qz:ut.j.l. cū satis.§. caueant. ꝛ.j.ti.ij.l.i.qd seruo nō.itē lz seruis cum alijs litigat:ut supra oēs ꝓfugi.in fi. hui nō ut.C.de iud.ser uus.vel dic quo ad dn̄m seruos: ut nō. ff.de sta.ho.l.ij. Itē adde qd nō.insti.d iure pso.item fit liber seruus vel ancil la si ɔhit mr̄imonium cū libero vel libera dn̄o sciēte. sed nō ascriptitius:ut i aut̄.de nup.§. si vo ab initio.ꝛ.j.e.l. fi. sed an de pupillo tenet̄ dn̄s ascriptitio? R̄.sic:vt.C. qd cū eo domin⁹. ꝛ ar.s̄.de sa.san.ec.l.si quis p̄sbyter.

at securitates reliq̄ q̄ztitate q̄ ē in red ditus puros remanet in tuto collocā da ꝛ litis terminum expectante nullo preiudicio siue colonis :siue dn̄is ex h⁹i fideiussione vel seq̄stratiōe vel pu blicaꝝ functionū solutōe gn̄ando.sz oi cā in suspēso manēte donec iudici alis sn̄ia:q̄ ō toto negocio ꝓcedit oēz rem apiat ondat qs dn̄s terre ɔstitu tus ē ꝛ ad quē publicaꝝ functiōuz se curitas dz i posterū fieri seu reddit⁹ ꝓuēire ut ꝓmācre citata septio i jtimo ɔsistorio palatij Iustiniani. L. Dē au.

Ne diutius dubitet̄ si qs ex ascri pticia ꝛ huo vel ascripticio ꝛ ācil la fuisset edit⁹ cui⁹ stat⁹ sit vel q̄ peior fortuna sit:vtrū ne ascripticia:an hui lis sancim⁹ ea q̄ anteriorib⁹ legibus cauta sūt ꝓ tali ꝓgenie :que ex mulie ribus ascripticijs ꝛ viris liberis ꝓge nita sit i suo statu relinq ꝛ sic fit ascri pticia ꝓles ex tali copulatōe ꝓcreata Si qs aūt vel ex huo ꝛ ascripticia vel ab ācilla ꝛ ascripticio fuerit edit⁹ ma tris sue ventrē sequat̄:ꝛ talis sit cō ditionis q̄lis genitrix fuit siue ācilla siue ascripticia:qd actus i hacten⁹ in liberis tm̄ ꝛ huis obseruat̄. Que eiz dr̄ia inter huos ascriptitios itelliga tur:cū vterqz in dn̄i sui posit⁹ est ptā te ꝛ possit huū cū peculio manumitte re:ꝛ ascriptitium cum terra dn̄io suo expellere. L. Dpa.

Cum scim⁹ nr̄a iura nolle preiudi cium generare cuidā circa condi tionē neqz ex confessionib⁹:neqz ex scriptura nisi etiā ex alijs argumētis aliqd accesserit icremētū sancim⁹ so lam ɔfessionē vel aliā q̄zcūqz scriptu rā ad hec mime sufficere: nec ascripti ciā ɔditiōem cuidā inferre:sz debere h⁹i scripture aliqd aduenire adiuto riuz q̄ten⁹ vel ex publici census ascri ptione vel alijs legitimis modis tal̄ scriptura adiuuet̄.meli⁹ ꝛ.n.ē in h⁹i difficultatib⁹ ex plurib⁹ capitulis vl̄ conditiones ostendi:ꝛ non solis con fessionibus:nz scripturis hoies for te liberos ad deteriorē detrahi fortu nā. Si naūt est scriptura ꝛ post scri turam ɔfessio seu depositio sine vi ꝛ necessitate tn̄ interuenerit:qd.n. si cō ditionale instr̄m vel aliā cartulaz :in qua subscripsit ꝛ itimauit ꝛ inter acta deposuit se se colonū fuisse ascriptici um cū ex vtroqz genere obligatōis.i. tā scripture q̄z ɔfessionis vel deposi tionis talē eum eē credēdum qualem ꝛ scripsit ꝛ iter acta deposuit illō quo qz nō in eleganter dubitabat̄ si colo ni filius p.xxx.an.curricula ul̄ forsitā p.xl.seu āpliora adhuc viuente pr̄e ꝛ agriculturā pagente ipe i libera ɔuer satōe morabit̄:ꝛ dn̄s terre qꝛ p pr̄ez ei satisfiebat:nō ēt pn̄tiaz ei⁹ exigebat an post obitū:pr̄is vel post q̄z forte i utilis existat ꝛ ruri nō idone⁹ pōt ex cusari filius longinq̄ libertate abutē do ꝛ q̄ p multos ānos nz agꝝ coluit nz aliqd colōarij opis celebrauit: cū nō possit dn̄s icusari pp suā desidiaz cui p pr̄em ei⁹ oē q̄ voluerit accede bat i oib⁹. Itaqz h⁹i spēb⁹ satis acer bū nobis vr̄ dn̄o piudicari colonoꝝ absentia ruri nati ꝛ postea abn̄tes p suos pr̄es vel frēs vl̄ cognatos agri culturā pagebāt cuz.n.ps quodāmō corpis ei⁹ p cognatiōz i fundo rema nebat.nō vr̄ nz abesse:neqz pegrinari nz i libtate morari:maneat itaqz dn̄o ius iconcussū ꝛ donec ei⁹ vl̄ ātiqtas vel posteritas vel cognatio in agꝝ re manet ipse videat̄ ibi resedisse.

Cum satis i hūanū ē. L. Dem au.

o Cōfessiōib⁹.extra ius factis vel etiā in iure:non in figura iudicij liberalis cause: ut h.ꝛ.s̄.de lib.cau.nec si volens.ꝛ.l. liberos.ꝛ.l. interrogatam.ꝛ.l.parentes.secus si in figura iudicij:vt .e.ti.iube mus.

Scriptura.predicto modo facta.

p Confessio.in script. vel siue coram iudice vel notario etiam extra ius.

q Depositio.corā iudice possessio dicitur depositio.et de hac inserit cum dicit:qd eniz ꝛ cetera.

r Sine vi.hoc innuit etiā extra ius cum in iure nō sit verisimile pati vim:ut.ff.quod me.cau.nō est verissime.

Quid enim.int̄ positio est.

s Cōditionale vera.i.ascriptitie ɔditiōis.vel dic.i.notarij ut.s̄.dixi.

t Et int̄ acta. vel etiā ex̄ ius sit confessus vt.s̄.dixi.regulari enī tm̄ videlicet q̄ fit extra ius quantū q̄ fit coraz iudice:ut.s̄.de pact.pacta nouis.ꝛ de transac.si apud.ꝛ de libe.ca.interrogata.sed fallit ut.s̄.de ɔfe.ꝛ insti.de adop. §.fi. Item nota eum cōstare sue ɔfessiōi vel scripture sic ꝛ al̄s etiā si nō sit tanta solennitas.vt.s̄.arb.tu.l.fi.ꝛ.s̄. ō fabricen.l.si quis. Item et ille qui se exhered.ut.ff.de con. ta.l.nō pu.§.si quis sua.sic ꝛ C.de arb.l.ne in arbitris.in fi.ꝛ de donat.si patronus.et C.de nō nu.pe. generaliter. sic ergo habes qualit̄ fit ascriptitius ꝛ de nouo cū scriptura ꝛ cum alio adminiculo: vt in R̄ica ꝓmisi.

a Illud quoqz.si filius coloni mei in libera ɔuersatione moratus fuerit.xxx.an .vel q̄draginta vel longiori tpe: nihilomin⁹ cum pōt mortē patris.vel postquā pater agriculture inutilis factus est detineri valet ille in vincul̄ in agro nec potest se excusare.ideo quia libere vixerit longissimo tempore. non enim videtur libere vixisse cum quodāmodo pars corporis eius in fundo remāserit aliqua.i.vel aliquis de cognatione sua qui mihi prestabat vel prestiterunt quod volui.ideo cum ipsemet prestitisse videatur non potest se in libertatez defendere ut dictum est.

b Illud quoqz.ɔuersatiōe.al̄s ɔditiōe.i.in libertatis possessione.

c Inutilis.clericus puta fact⁹:vt in aut̄.de san.epi.§.ascriptitius.

Idone⁹.vel est senex. d Per patrē.s.nō ɔuertit̄:imo ut in fi.hui⁹ legis.ꝛ facit.s̄.de anna.excep.l.i.ꝛ.l.fi.

e Colonoꝝ.i.filij coloni:nec tn̄ deterioris ɔditiōis erāt q̄ pr̄ vt.j.l.ꝓxi.§.i.

f Nati.idem si alibi ar.j.l.ꝓxi.lz qdā ɔ.sub.ergo maxime.

g Si fundo remeabat.secus ergo si nullus remanserat:p quod collige q̄ coloni nō ascriptitij sit filius quia in eo secus vt.j.l.ꝓxi. Item nota q̄ dicit cognatorū.s.frēs vel sil̄es cū quibus patrimoniū seruientis sit cōmune:in alijs secus:ut s̄.de libe.cā.l.multis. Item ɔtra.j.de fun.re.p̄.eum.so.ibi nemo remanserat.vl̄ ibi ab alio detinebat̄ hic a se.ꝛ eodē modo so.ff.de diuer.pres.l.longe.vel ibi cū solo. Item facit.C.ad leg.iul.ma.l.quisqs. Item nota circa p̄dicamentū situm esse. Item facit.s̄.de vsur.si cui.ꝛ q.mo.vsu.amit.is cui. Itē qd si esset nat⁹ anteqū pater esset colon⁹? R̄.ut.j.l.ꝓxi.§.i. Item facit.s̄.de p̄s.xxx.an.l.iij.

h Antiquitas.paterna.

i Posteritas.filij. Item nota q̄ retinendo partem videtur retinere totum:ar. ff.de ser.vr.pre.l.vna.

k Cum satis.sicut curialis:longo tpe nō pōt se liberari a curiali ɔditiōe:sic nec ascriptitius.nec etiā soboles eius siue nata sit eo in fundo siue alibi.naz ipse

d Cum peculio.ꝛ sine eo:ut.s̄.de pecul.eius q li.l.i.

e Cum scim⁹.ɔfessionibus solis in iure.vel extra ut statim dicet.

f Ex scriptura.s.sola.

g Incrementū.q̄ accn̄te fit qn̄qz colon⁹:vt si post scripturā q̄ ad habitandū se illigasset.xxx.an.steterit:ut.j.e.ti.cū satis.§.cū aūt.si aūt adiecit in scriptura q̄ ut ascriptitius stare volebat:ꝛ sic fatebat̄ tūc fit ascriptitius:vel dicta inscriptio vel alius silis modus intuenerit ut subijcit.

h Cōditiōez.al̄s ɔductionē:qꝛ solū ut ascriptiti⁹ ɔduxit:ad qd.s̄.de lib.ca.l.ad ꝓbationē.al̄s ɔdic.i.instr̄m ɔditiōis ascriptitie p se factū vl̄ aliā ꝛc̄.qn̄ p aliū.vel dic ɔditionē.i.instr̄m p ɔditionalē.i.notariū factū vt.j.q pos.in pig.scripturas.vel aliā ꝛc̄.vt p se vel per alium.

i Adiutoriū.sic in ɔpatiōib⁹ lr̄aꝝ:ut aut̄.de fide instru.§.in his vō.ꝛ in q.seruoꝝ:ut.ff.de qd.l.i.in p̄n.sic in aut̄.de nup.§.qꝛ vō.ꝛ nō q̄ q̄ nō ꝓ sunt singula multa iuuāt:ut hic:ꝛ.s̄.de test.sancim⁹.ꝛ.C.ad vel.si mulier.ꝛ in aut̄.vt imo.aut do.ꝛ.s̄.q po.in pi.ha.l.fi.aut̄.quo iure.in fi.ꝛ.j. de fun.pa.l.fi.sed ar.ɔtra.s̄.q nu.li.l.i.ꝛ.ff.de admi.tu.l.ita aūt.§.gessisse.sed hoc hic facit rei magnitudo vbi dicit melius est ꝛc̄.

k Ascriptiōe.quia incensum velut seruos ascrip.deduxit volentes. et quia ipse quasi ascriptitiū incensum capitis se deduxit hm al.

l Legitimis modis.puta per secundā scripturam: ut.j.dicit. vel quia longo tempore sic soluit ut in scriptura cōfessi ascriptitie conuenit:ut.s̄ e.litibus.in p̄ncipio.

m Talis scriptura.qua scribit se terre ɔfitendo se ascriptitiū ꝛ talē ibi

z sua soboles remanet ascriptitie ꝯditiõis: nec sepando a solo liberant̃ a ꝯditõe ascripticia ut dictũ est. z hoc dcm̃ est ad silitudinẽ sui fugitiui q in fug. ꝓuertendo nõ ꝑscribit sibi libertatẽ longo tpe: ut. s̃. de ser. fu. l. i.

l Colonos. i. ascriptitios.

m Cursu. tpali etiã. xl. an. ut. s̃. de decu. l. si quis decurio. z de ꝑs. xxx. an. ꝑscriptũ. sed ꝑ. s̃. qñ z qbus q̃rta ps. l. fi. in fi. so. ut ibi.

n Quacũqz. nisi. xl. an. ut. s̃ de ꝑsc. xxx. an. l. oẽs. q̃ est ꝑ. Itẽ qñqz. xxx. an. ut qñ aliꝰ ꝑscribit: ut. j. de fund. rei ꝓ. l. eũ. hoc nisi steterit. i. pmanserit ius ascriptitij in agnatiõe tũc nullo tpe ut. s̃. l. pxi. i simplici aũt ꝛuo: dic ut. s̃. de ꝑs. lon. tem. q̃ ꝓ li. l. i. z. ij. nõ ergo ꝓ oĩa curiali ꝯparant̃.

o Negociatiõe. quoniaz ali bi exercuit.

p Intelligat̃. ut. s̃. de ser. fu. l. i. ſz an. xxx. an. ꝑscribit̃ fugitiuus: ß. ut ibi. Item an priuatus ex ti. põt ꝑscribẽ ascriptitiũ alienuz dic ut ibi sic dr̃ se furari colonꝰ z ingl̃inus et filles eo q oẽs fugere dicunt̃ z receptores eoz puniuntur ut. s̃. e. l. oẽs. z. l. originarios z. l. suos. z. l. si coloni.

q Sobole sua. ex femia ascriptitia nõ si ex libera nulli cõditiõi ſpposita: ut. j. ea. l. fi. nã i ascriptitijs z colonis colonarie ꝯditiõis dr̃: q: ex cursu tpis nõ liberant̃ oẽs autẽ alij coloni liberari põt ex cursu tpis censiti z reliqui: ut. j. de fun. rei ꝓ. eum. vel dic i colonis idẽ qõ in alijs: ut. s̃. l. pxi. nõ.

r Et fecerit. i. procurauerit vulgariꝰ eni loquiꝰ. ſz ꝛ. s̃. l. pxi. §. i. z. j. l. pxi. §. nulla. so. ibi in colonis hic in ascriptitiis vel verius ibi maxie sub.

s Cõpetẽte. sine voluntate dñi: vel nulla. s. tali: z facit. s̃. e. mulier. z. l. originarios. z ꝛ metal. l. fi. z. j. de coar. si coartalis.

t Cum aũt detenti. nullo pacto vel scriptura ꝑambula ſz quosdã ad instar aliaꝝ rerum: ut. s̃. de ꝑs. xxx. an. sicut et ſ̃ soluẽdo pensionẽ ut colonus ut ſ̃ dicit. sed tu dic q pactio de illigando se solo ꝓcessit in scriptura vel sine scriptura: z secuta ꝑs. xxx. an. nõ enim ex vna cã tm̃ ſz pluriꝰ: ut. s̃. l. pxima. circa pn. bos quidem s. tales colonos qdã appellãt ascriptitios: ſz certe imo differũt: ut. s̃. de epa. au. l. néo. Itẽ colonꝰ tpis cursu põt liberari: ut. s̃. l. cuz scimꝰ. in fi. sed ascriptitij nõ: ut. s̃. l. ea lege. in pn. Itẽ iste ꝑscri. nõ mutãt ꝯditionẽ sed liber remanet vt hic. nam nõ est q in eo. s. ascriptitio secus ut ar. s̃. ne diutius.

v Liberos. i. ascriptitios.

x Permanere. igit̃ põt testari: sed ꝑ q: nõ alienare: ut. j. tit. ij. l. ij. sed ibi alꝰ q̃ p testm̃: ut insti. q ma. esse nõ pos. §. pe. vel dic in suos q: ab intestato succedunt erant nõ extraneos: sic. s̃. de bo. q̃ li. cum oz. in pn. z de incest. nup. si qs. Item nota silẽ aliqué esse libeꝝ z nõ libeꝝ: vt. ff. de lib. ho. exbi. l. ij. z de testa. q testõ. z de colono. t. l. i. z sm̃ hec sunt liberi sm̃ qd: nõ simplr. z sic in ceteris ꝑter in ascriptitijs q magis seruis compant̃: ut. s̃. ne diutius. ꝑdicti aũt dicunt̃ coloni in spectu pncipio: ꝯditionales inspecto fin. q: ꝯditiõi tam obligati sunt: ut hic dr̃. z int̃ hunc z inglinũ nõ est differẽtia: ut. s̃. e. diffinim. ſz certe imo é ut ibi nõui.

y Liberi eoz. quos si nõ bñt succedit dñis: ut. s̃. de epi. z cle. si quis ꝑs byter.

z Deteriori ꝯditiõe. q̃ pi qõ esset si nõ essent liberi ut pi: z põt bi dici originarij coloni z poterunt sm̃ hoc testari.

a Sed sp terre inhereãt nec puncto se separẽt: ut. s̃. l. colonos. j. de colo. pale. l. i. z. j. §. nulla. itẽ facit. s̃. de ꝑs. lon. tem. q̃ ꝓ li. l. fi. z. j. de col. illi. l. i. z de fun. pa. l. fi. z. s̃. de tab. l. fi.

terrã q̃ ab initio adscripticios hẽbat suis q̃dãmõ mẽbr(defraudari z colonos i alijs terris demorantes dños terre maximis dãnis afficere cẽsem̃ quẽadmodũ in curialiũ ꝯditione nemo ex tpali cursu liberat̃. ita nec ad scripticie ꝯditioni ſpposit̃ ex ãnalibus curriculis quãticũ q̃z emãdauerint vel q̃cũ q̃z plixa negociatiõe alicui qs sibi vẽdicet libertatez: sed remãct adscriptici: z ibereat terre: z si se celauerit vel separe conat̃ fuerit ſm ex ẽplũ sui fugitiui sese diutinis insidijs furari itelligat̃ z si ſpposit̃ vna cũ sobole sua: z si i alia terra eaz fecerit h̃ i fortũe z capitali illatiõi multa liberatiõe ei penitus ꝯpetẽte. Cũ ãt ana stiana lex hoies q p. xxx. an. colonaria detẽti sunt ꝯditiõe voluit liberos q̃dem pmanere nõ aũt hr̃e facultatem terra ꝛelicta i alia loca migrare. z ex hoc q̃rebat̃ si ẽt liberi eoz cuiuscũq̃z sexus ſz nõ p. xxx. ãnos fuerit i fundis vel vicis debẽt colonarie esse ꝯditiõis aut tm̃mõ genitor eoz q p. xxx. ãnos h̃ i ꝯditiõi illigat̃ est sancim̃ liberos colonoz cẽ qdẽ i ꝑpetuũ ſm ꝑfatã legẽ liberos: z nlla deteriori cõditõe ſ grauari z sacim̃ nõ hr̃e lñiaz relicto suo rure i aliud migrare: ſz ſp terre inhereãt quã semel colendã eẽ ꝑres eoz susceperũt. Caueãt ãt possessionũ dñi i qb̃ tales coloni ꝯstituti sũt aliquã nouatiõz: vel violẽtiã eis inferre. si. n. hoc approbatũ fuerit z p iudicẽ ꝓnũciatum ipse ꝓuicie moderator i qua aliqd fuerit tale ꝑpetratũ oĩmõ ꝓuideat z lesionẽ si q̃ subsecuta ẽ eis r̃sarcire: z sic veterẽ ꝯsuetudinez i redditibus ꝑstãdis eis obseruare nulla nec tũc lñia ꝯcedẽda colõis fundũ vbi ꝓmorãt̃ relinq̃re: z hoc tã in ipsis colonis q̃z i sobole eoz q̃liscũq̃z sex vel etatis sit: sancim̃ vt ipa semel i fundo nata pmaneat i possessione sub eisdẽ modis: hisdẽq̃z ꝯditõibus sub qb̃ ẽt gẽitores eiꝰ manere i alienis fũdis diffinimus. Nemi aũt liceat vel ascriptũ vel colonũ alienuz sciẽti prudẽtiq̃z i suũ ius suscipere: ſz

b Susceperũt. z postea longissimo tpe coluerunt.

c Caueãt. tales. coloni. q. d. secus i ascrip. quibus põt inferri ſm quosdam quod non placet.

d Per iudicẽ. simplicẽ oꝛ. z qõ subdit ꝑses ꝓuincie ꝓuideat. s. exeq̃ndo: cũ ibi. s. in exequẽdo verti posset mixtũ iperiũ: ut. ff. de iur. om. iudi. l. iubere. qõ ꝑsides hñs: ut. ff. de off. ꝑ. l. illicitas. §. q vniũsas. vel dic ꝓ eo dez accipi iudicez z ꝑsidẽ. z dic q non iure act. ſz p officiũ iudicis hoc iplorabit colonꝰ vt hic inuit prouideat ꝛc̃. z. j. ti. ij. l. sicq̃z dicas ſm. b. q in simplũ nõ duplũ fit ꝯdemnatio: ſz ꝛa pina vel ius vel furtũ sit: ar. ff. de seruo coꝛ. l. fi. z. ff. rerum amo. l. iij. in pn. §. si qs etiã. ſz alij dicũt esse cũ penis: ut. ff. qõ me. cau. l. extat. Itẽ qõ subijcit ꝛ cõsuetudine est: sic. s̃. de expẽsis lu. l. i. et de serui. l. i. z. l. si manifeste. z. s̃. e. l. dñi. z. l. litibus. §. hec de redditibus.

e Nulla. nec tunc q̃n violẽtias patiũt nã dño suo seruus stat aut cadit. z facit ff. de sta. ho. seruus

f In sobole eoz. nata ex colonis femis cuiusdã dñi. xxx. an. detentis cũ viro. secus si ex libera: quia tũc ventre ut. j. e. ti. l. fi. sed dic imo patrẽ colonũ: idez inq lino: ut. s̃. e. diffinimus. in ascriptitio aũt z libera loquiꝰ: ut. j. l. fi. Itẽ hoc cõ stat si post ꝯpletam ꝑ. pus nata est quia tũc ex colono nascit verbo accepto cum effectu: ut. ff. ne qs eũ q in ius. l. pen. §. docere. sed qd i nato post inchoatã nõ ꝯpletã: vel cõcepto ante ꝯpletam nato: aut post ꝯpletam? vi secus: qz nati pꝰ i gratitudinẽ patris revocant̃ nõ ante: ut. s̃. de liber. z eoz liber. l. ij. Itez quia de cõmodis partus

querit̃: tps ꝯceptõis spectat̃: ut. ff. de sta. ho. q in vtero. sicq̃z senatoꝛ vt alius clarissimꝰ puatꝰ hz filios ante dignitatẽ editos: ut. j. de dig. senatoꝛ. Coartalis quoq̃z filiũ natũ tpe sui officij coartali ꝯditioi relinquat obnoxiũ: ut. j. de ꝓ. agen. l. qcunq̃z. z de coartali si coartat̃. secus in eo q se curie offert in quo etiã distincte filij remanẽt liberi: ut. s̃. ō bis q spõmu. l. fi. sic z filius naturalꝭ curie datus: si postea filios suscepit z curiales erũt z munera curialia subibũt: ut. s̃. de na. li. l. cõiuz. ſz ecõtra videt velle hec lex. dicit eni pẽm ꝑscriptũ teneri z liberos eoꝛũ ſz nõ. xxx. an. steterint ꝛc̃. Item qd dices de natis ante inchoatã ꝑscriptionẽ qui tm̃ cũ pẽ steterint sp vi q nõ teneant̃ cũ nõ ꝓtraxerint. nec mercedẽ villaz soluerint: nec postea nati sunt nec excolunt. itẽ q subijcit in fundo nata: secus si alibi sm̃ quosdã: ut. z. s̃. e. l. cum scimꝰ. §. fi. ſz vtrobiq̃z sub. maxime ar. s̃. e. l. i. in pn. Item daret occasio colono tpe pariẽdi vt faceret alibi ire vxorem vt dñm fraudaret z via dz tolli malicijs: ut. s̃. de lati. li. tol. l. vnica. §. sili mõ. Itẽ pudoꝛ esset dño tpe illo stare cũ vxoꝛe coloni si vellet ꝓuidere ne alibi iret z parcẽdũ est pudoꝛi: ut. ff. man. qnt̃ mu-

tius. Item p hoc q. s. dicit in fundis vel vicis quasi nõ sit curandus si aliquo tpe nõ fuerũt in fundo vel tpe pariẽdi vel alio. item p hoc q di cit. s. q sufficit si pr accepit terrã ad colendũ: z diu colat. itẽ p b. s. e. l. mulier. g Nemini. nó dz qs in suũ ius recipe ascriptitiũ alienũ z si quis alienũ suscepit ignorãs postea q dns ascriptitiũ, patefecerit per se vel psuũ pcuratorẽ dz q recepit restitue re cũ oi sobole sua z si nõ fecerit tenebit pstare tributa q̃ sol ui dñt vel soluta sũt a tpe pfuge, p re illi us cuius culturã de seruit ille ascriptiti etiã p annalib. de putatis ad agricul turã illius agri.

b Sed z si bona fi de. ad qõ exigit q. a pnci. ingrat: ut. j. de col. illi. l. i.

i Vel ipsius. põt er go aliqs esse tre do min z alius ascri ptitij: ut. s. e. l. i. itez facit. C. õ incest. nu ptijs. q õ. z de libe. ho. exbi. l. iij. §. is q z depositi. si qs. i fi. de tribu. illud. §. mi nus.

k Per pcuratorẽ. vel etiã in subsidiũ p psidẽ: ut. j. l. fi.

l Ipis. etiã pteriti qõ dic ut. s. e. qsqs.

m Publicas. dñi vel fisci ut. d. l. qsqs z. l. oẽs pfugi.

n Annales. al's aĩa les. i. de aĩalib. al's annales: z s'm b dic terrenas. s. de quin quennio in qnquen niũ: ut. s. de suscep. l. fi. vel de tertio in tertiũ annũ.

o Insertas. has penas: dic ut no. s. de ser. fu. l. qcunq. z facit in aut. de man. pn. §. sed etiã. z. s. e. l. oẽs. z. l. seruos. de ope. lib. l. fi. j. de colo. tra. l. i. z de col. illi. l. i.

p Si qs ascripti. mente. s. credẽtes mrimoniũ forte valere.

q Vxores. de facto nõ de iure hodie: ut i aut. de nup. §. ascripti. col. iiij.

r Tam eas. s. z seruo pũcta libera post ãnũ fit serua dñi sui s'm legẽ lombardor: ut in lombarda si suus lib. nil. l. fi. Itẽ q b sub ijcit plẽ liberã: dicit al. z. h. colonũ: tñ ut a solo recedere nõ liceat: ut. s. e. ti. cum sat. §. i. sed in alio casu dicit. Itẽ adducũt. s. e. diffinim. s. z dic ut ibi. Item in nouel. de his q ex lib. ma. sed certe ibi plane dicit õ. s. in genua. Itẽ p bis. s. de murilegu. l. fi. z ibi spãle: dic ergo s'm. p. z inge nuã ut hic. z in nouel. dicto ti. z. s. e. ne diutius. z ar. s. de rei ven. per to tum. z de libe. e. l. fi. Itẽ. j. ibi: ꝺditio decrescat ꝛc. sic ergo ventrẽ sequit sed fallit vt no. s. ne diutius. Itẽ hec lex in futuris tñ obtinet: lz in aut. ꝓstitutio q̃ ex ascript. ꝛc. z nisi aliud huic adijcit.

s Libertatẽ. vt z. s. e. ne diutius.

t Cõditio. decrescat. ac si dicat nat. ex ingenua nõ est ascriptitius.

v Siue p se. si deest pses: sic. s. de bis q ad ec. ꝓfu. si suus. z. s. de de cu. l. generali. z. j. de colo. tra. l. i. z de agri. z man. l. ij.

x Neglexe rint. ignorãs ergo dns nõ pdit ascriptitiũ: lz sciẽs sic: vt subijcit s'm. p. z s. de sena. cõ. claudi. l. i. in fi. Item s'm. p. in suo nõ distinguit: sciat dns vel ignoret: qr sp part. sequit vẽtrẽ. lz õ. s. de sena. cõ. clau. l. i. in fi. vbi i suo dicit idẽ. y Damnũ b. i. qr fit liber ascriptiti s'm. p. vel alit ut nõ. s. de sena. cõ. clau. l. fi. in fi. z Rica Besidiã. i. pigriciam.

a Lebs vrbana. s. rome p excellentiã: lz in orientalib. puin. ꝛc. p q ẽ insti. ō iur. na. §. sed ius. Itẽ qr hec lex mittit ad eusebiũ pfectũ vrbis si extra muros vrbis posita solũ capitatiõe ut. j. ne rusti. ꝛc. l. i. ex ceptis tracẽsib. ut. j. de colo. tra. l. i. excepta eccla thessalonicẽ. ut. s. de anno. l. i. vel põt hec lex loq in plebe cuiuslibet vrbis p hoc q dicit' q̃z. Itẽ p hoc. j. de oi agr. deser. l. pe. p hoc q dicit de gleba. z sic nõ p ca pite. itẽ p hoc. j. ne rusti. ad vllũ ob. l. i. Itẽ p hoc. s. ti. i. cũ ãtea. itez qa hec Rica generalẽ: ut. s. si cer. pe. l. i. itẽ. s. ō metal. l. p ãnos. õ so. ut ibi

b Rica. In qb. causis coloni q sunt. dic ut. j. l. ij. in pn. z dic q accu sant dñm qñ vltra debitũ exigit ut. l. i. itẽ in publica actiõe, psequit suaz

c vel suor iniuriam: ut. j. l. ij. in fi. Visqs. adeat ergo nõ est seruus s'm. p.

d Poterit. hẽ pũtiã: dũmodo competens sit. s. ordinarium rei: ut. C. de iurisdom. iudi. l. iuris.

e Prohibeẽ. nec obest colono q aliqñ sit p vim exact.: ut. ff. de nu. z bo. l. cura. z nõ, pnũciari de futuro vt in negatoria: ut. ff. si serui. ven. l. egi. Itẽ ar. õ. ff. ō vsur. l. i. §. i. z facit ad hanc legẽ. s. ti. ij. l. cum satis. §. caueat. z. l. colon. z. s. l. i. z s. loca. l. legẽ. z de discus. l. i. z in aut. de q̃store. z. j. ō agri. z man. l. dñicos.

f Coloni. tributa. subiectos nõ faciũt: sed dñi pstant pro eis vt. s. tit. ij. l. iiij. z nõ q in eor pstitutiõe exigit scriptu ra ut b dicit. z. s. tit. ij. l. colo. sicut in ascriptitio: ut. s. ti. ij. cũ scimus. sed differũt qr est hic ex ascriptitia natus s'z q̃st dã. vel cẽsit. est q certã annu am pensionem dño soluit: ut hac. l. ascriptitius. q incertaz ut dimidiã fructuũ s'm io. alij dicũt censitũ, p quo dns pre stat censum: z scribit ut in cẽ sum vt ceteras res suas: ut in aut. de col. §. i. z. s. tit. ij. l. iiij. z. s. de epi. z cle. l. q̃sqs. ct. j. de re. mili. qcunq. sed certe boc dz facere de oĩbus ascri ptitijs z colonis: ut. ff. de cẽ. forma. §. si qs inglinũ. z nota q qñq large accipit censi tus vt etiã ascriptitiũ ꝓpben dat ut. s. ti. ij. diffinim. qñq stricte ut hic dr.

g Qõ min. i. ascriptitij. si bẽas quo min. i. pp qõ: al's quõ ẽ ergo ferendũ ꝛc.

b Lite pulsare. ut. s. e. l. i. et j. e. l. in fi. p.

i Nõ dubiũ. ut. s. tit. ij. l. quẽ admodũ. eadẽ est ꝺditio inq linor: ut. s. ti. ij. l. diffinimus.

k Et cuius. ipsi sunt coloni nõ serui: z sic quo ad seruiti um non quo ad dominium. nam sepe vulgariter: dicit amicus amico: tuus in omnibus sum z me tuum esse recognosco s'm. p. sic z al's oĩa pncipis esse intelligant. s. quo ad iurisditioné nõ dñiuz vel vtilitatẽ. ut. C. de q̃dri. pr. l. fi. nec obest qõ nõ pñt alienare vt subijc. nã nec marit. fundũ dotalẽ: ut insti. qb. alie. lz. in pn. nec heres rẽ legatã: lz sub cõdi tiõe: ut. C. cõia de le. l. fi. §. sz qr. z tñ sunt dñi. Itẽ p b qr liberi z suaz rer dñi. s. ti. ij. l. iiij. vbi dicit eos ꝓscriptos in ꝓprijs pdijs. sed an actio de peculio deẽ in dñm. z. sic vtilis ut no. s. ti. ij. l. ne diutius.

l Alienare. liceret: ut z. s. de epi. z cle. si qs pr byt. z. l. iubem. in pn. nec eccl'am intrare: ut di. iiij. c. si qs ob. z. vij. q. ij. si qs aũt testari. qdã q nõ. ar. b. legis. z. s. de se. nup. si qs pr. §. illud. Itẽ qr serui dicunt ut. s. ti. ij. l. ne diuti. z. l. quem admodũ. sz dic q põt int suos de sua familia nõ int alios ar. s. de bere. cognoscim. z de incest. nup. si qs incest. Itẽ p hoc qr z liberi dicunt ut. s. ti. ij. cũ satis §. i. z de hoc nõ insti. de iure pa. z. s. t. ij. l. ne diutius.

m Cõsistere poterit. sic ergo si de facto agat nõ valet iudiciũ: nec sinia: sicut nec si seruus õ dñm nisi in casib. ut. ff. de iudi. l. iur.

n Nec ꝓpria. prius sunt tñ dñi ut modo nota.

o Vel patronos. eundẽ revocat patronũ: vel dic post manumissionem: sed tũc poterit cum venia vt libertus.

p Debuerũt. ut. s. l. i. z. s. ti. ij. l. cum satis. §. caueant.

q Experiendi licẽtia. nõ aliter: ad qõ. s. q accu. nõ pos. si qs. z. ff. de iur. fis. l. ij. §. i perator. z. s. de dilat. l. fi. z de questi. l. i. z in aut. de questore.

r Rica. De colonis palestinis.

s Quam p alias. lex. in genere ponit lex. nam multe leges hoc dicunt: ut. s. ti. ij. oẽs. z. l. seruos. z. l. colonos. z alie plures.

t Fructu relevat. i. cultura ꝓpter quã fruct. q̃rit releuant ab alijs oneribus ex or. qb. tributa nõ faciũt eos subiectos: ut. s. ti. i. l. i.. z. s. tit. iij. l. i. z. l. colonos.

v Suffragetur. quia eor coloni recedebant a solo quasi ꝓuilegiati: quia nati in terra iu qua christus natus est.

x Auctas. nõ ergo cadit a suo iure sic revocãdo: ar. j. de metal. l. deuotũ. z. s. q̃si li. vni sine iudi. l. i. in aut. ut iudi. sine quoquo suffra. §. necessitatem. z. j. ti. i. l. i.

y Rica. De colonis tracensibus.

z Per vniuersam. capitationis. p capite nõ pstant: sic. s. ti. iij. l. i. sed p terra sic ut omnes alij ut. s. sine censu. l. omnes. z est al's subiugatio in lra quia oneri homines subiugantur p terra: vel quia sub iugo terra colitur: al's iugatio: z tunc idem sit sensus: z ad hoc in aut. de man. princi. §. coges.

a Absolutis. quantum ad capitationem.

b Videantur. ingenui. nõ nõ igit serui. c Nec recedẽdi. sic. s. de agri. z cẽ si. suos. z. l. colonos nunquã. d Duas auri libras. nõ penã suscipientis

tracensem: sz q tributariū ꝑuati: tunc dic ut. s. de agri. z cen. suos. idē si palestinū sm. p. sed illiricianū dic ut. j. ti. i. si ꝓmonialē impatoris. dic ut. j. de fugi. co. l. ij. cetera dic ut no. s. de ser. fu. q̄cunqz. z facit. s. de agri. z cen. cū satis. §. fi. z i aut. de mā. ꝑn. §. sed etiā. z. s. de ope. li. l. fi. s. ti. i. z. j. ti. i. z. s. de agri. z cen. l. omnes.

e Rica De colonis illirici. i. de illirico. i. sclauonia.

f Olonos. censem⁹. vt s. ti. i. l. i.

g Nō tributario. i. nō tanq̄ tributarij. nā tunc posset recedere cū vellet.

h Absceſſerit. al's acceſſerūt

i Incognitū. sciebat tñ alienū ne sit ꝯ. s. de ser. fu. l. qui cūqz. in fi. z. s. de agri. z cē. cū satis. §. fi. al's esset iniquum. adde qō nō. s. ti. i. in fi. ad qō est. ff. de fur. falsus. §. q alienū. z arg. ff. nau. ca. sta. l. fi. §. fuor. z. s. vnde vi. ꝙrebat.

k Nō incognitū. i. sciens nō esse suum.

l Preterea. ꝓpendijs. nota lucrū sic. ff. de eo qō cer. lo. l. ij. z. iij. §. fi. cum concordan. ibi positis.

m Liberos colonos. vt in ꝓma ꝑte hᵒ legis. in liberto āt ꝑuati dic vt. s. de ope. li. l. fi.

n Rica Ut nemo ad suuz patrociniū. qdā ꝑ potentiaz polliceť iuuare villā vl' castz vel singulare hoiez rusticanū in ꝑiudiciū publice functōis z faciūt simulatas emptiones vel alius ꝓtractᵒ. q̄si bona rusticoz sint illius potētis que oia cassat lex hec.

o Si qs. functiōis. vel etiām ꝑuati: ut in auť. de man. ꝑn. §. ꝓcinia. z arg. s. ne liceat po. l. i. z de bis q po. no. z ꝑ. z ma. ꝑ diuersas. z. s de seditio. l. i.

p Nisi fuerint. sic. s. ō eunu. l. ij. z. C. de sac. san. ecc. l. iubemus. §. bis tabelliōibᵒ. Itez facit. s. de exac. trib. l. fi.

q Mediocris. ꝑius ex eodē delicto inferioꝛ q̄ supioꝛ puniť: sic. ff. de incē. rui. nau. pedius.

r Misteriū. sic. s. ō rap. vir.

s Sigis buldi. ꝓpriuz nomē consulis.

t Precipimᵒ. ꝑcipit ꝑ rtro act. seruari. al's nō esset: ut. s de le. z cō. l. leges.

v Rica Ne rusticani ad vllū obsequiū deuocent.

De qs extra muros. nō dicit rome. z sic facit ꝑ eo qō nō. s. de capi. ci. cen. exhib. l. i. z maxime qz inferioꝛ lex etiā de ꝑuincijs dicit. et facit. s. de agri. z cen. l. i. et. l. colonos. z. j. de pas. pub. l. fi. z de priui. aug. do. l. i. z. s. ne opa a colo. exhi. l. i.

y Ad nullū. aliud officiuz: hᵒ male suāt ciuitates.

z Si qs eoꝛ. terribiles. facit. s. si rectoꝛ ꝑuin. l. i. z. s. ne opa a colo. exhi. l. i. et j. de diuer. of. l. i. z. l. ij. z. ff. q me. cā. l. iij. z de offi. ꝑ. l. iij. §. illicita. §. de veteranis. z. §. ne quid eius.

a Sponte. secus si inuitᵒ: ut. s. qō me. cau. si per impressionem.

b Rica Nō licere habitatoꝛibᵒ metrocōie. metros grece latine mensura. comes villa. inde metrocomia. i. villa mensurata q̄ dať translato iussu ꝑncipis: ut s. de iur. fis. l. circa. inde dī comedia. i. villa seu villana dictio. nā dia. i. dictio. alij ut. p. dicūt. i. parrochialis. i. diocesis in illis. s. terris vel villis.

c Hi illis. metrocomie. expone ut in Rica z est sic. s. de act. trib. l. fi.

d Vicarijs. al's vicarijs al's vicaneis: z sp expone. i. bitatoꝛibᵒ illius loci

De colonis illiricianis.

Olonos iquilinosqz Impp. valp illiricū viciasqz ꝛgiões abeūdi rure i q° eos oꝛigis agnatiōisqz merito certū ē imoꝛari lñiā hꝛe ñ posse cē sensus' iseruiāt terris i nō tributarios nexu: sz noie z titulo colonoꝛ: ita vt si absceſſerit' z ad aliū trāsierit ꝛuocati vinculis peniſqz subdant' : maneat qz i eos pena q alienuz z incognituz recipiēdū esse duxerit tam in redibitione oparuz z damni q̄z locis q̄ deleruerant factū ē quā mulctaz cui⁹ moduz in auctoꝛitate iudicis collocam⁹ ita vt ēt dñs fundi i quo alienus fuisse monstrabitur: ꝑ qualitate peccati cohertiōez subire cogať : nec sit ignorantie locus cum ad criminis rōnem solū illud sufficiat qō incognitum si bi tenuit ꝛuū etiā in memoꝛatis ꝛgionibus si qs receperit ignoꝛationis ex cātiōe sublata quadrupli pena teneatur: operaꝛ ꝑterea' compēdijs dāniſqz qz ꝑstitis i libertis ēt quos pari vsurpatione susceperint is modus sit quē circa liberos colonos duximus retinendum.

Ut nemo ad suuz patrociniū suscipiat rusticanos: vel vicos eorum.

Imperatoꝛ Leo.

Si qs post hanc nr̄i noīs sanctionez i fraudē circūscriptōnēq̄z publice functōis ad patrociniū cuiuscū qz ꝓfugerit id qō huiꝰ rei gr̄a geritur sub ꝑtextu donatiōis vel vēditionis seu ꝓditionis: aut cuiusz alterius cōtractᵒ nullam hēat firmitatez. Ta bellionibᵒ q talia instr̄a perficere ausi sunt bonoꝛ ꝑfectiōe plectēdis qui tñ sciētes fuerintᵉ hᵒi instr̄a ꝓscribere vicis ēt vel possessionibᵒ ad patrocinia ꝓfugiētibus publico vindicādis: he aūt plone q̄ ꝓtra publicā vtilitatez in cliētelam suā suscepisse collatoꝛes detecte fuerit ᵖ nobiliōes qdē centū auri libraꝛ ꝓdēnatiōem subire cogēť : eadēqz pena mulctandis etiā his q iterlegentes misteriuz suū hᵒi nepharijs artibus ipro ba mēte ꝑbuerit quā formā ex eo quidem tpe quo sacra ꝓstitutio diue mēorie martiano ꝓmulgata ꝓtinet. i. i tracia qdē dioceſi ab hinc ānis. xxx. hoc ē a ꝓsulatu: z iterū sigilbuldi in oꝛiē tali vo z egyptiaca z pontica z asiana dioceſi. xxviij. hoc ē ꝓsulatu Cyri valere atqz executōi mādare ꝑcipimus.

Si cuiusz tributarij Impp. iusti. iunxerit sibi tributariā vxoꝛē vel ecōtrario si cuiuslibet ancilla ꝛuo se iunxerit alieno: tā tributarij q̄z ꝛui filios matrū seq conditiōz: earūqz more genitricū suaꝝ dominis subditos esse censemus.

Me rustici ad vllum obsequiuz deuocentur.

Impp. dio.

De qs ex rusticana plebe q̄ extra muros posita capitationē suā detulerit. z ānonā ꝓgruā ꝑstat ad nullū aliud obsequm deuocet' : neqz a rōali nostro mulaꝝ fiscaliū vel equoruz mīsterio subire cogātur. Impp. va.

Si qs eoꝛ q ꝓuinciaꝝ rectoꝛibus obsequūtur qqz in diuersis agiť officijs ꝑncipatᵒ : z q sub quocū qz ꝑ textu publici muneris ꝑnt esse terribiles' rusticano cuipiā necessitatē obsequij mācipato sui iuris imponāt aut seruū eiᵒ vel forte bouē in usus ꝓpoſ necessitates qz ꝙuertēt ablatis oībᵒ facultatibᵒ ꝓpetuo subiungent' exilio: z nihilominᵒ rusticanum qui se i eiusdem opera sponte ꝓpꝛia detulisse desponderit par pene seueritudo cōstringat.

Non licere hitatoꝛibus metrocomie' loca sua ad extraneum trāsferre.

Imperatoꝛ Leo.

In illis que metrocomie' cōi vocabulo nūcupāť. hoc adijciendū necessario nostra putauit humānitas ut nulli extraneo illic quoque possidendi lñia tribuat' : sed si qs ex eisdem vicarijs' loca sui' iuris aliēare voluerit nō licere ei' nisi ad hitatoꝛez ascriptū eiusdē metrocomie ꝑ qualēcūqz contractū terraꝝ suaꝝ dñiuz possessionē qz transferre sciēte persona extranea qō si ꝓtra se vetitum huic negocio immiscere vel illic possidere tētauerit q̄cūqz contractᵒ initus fuerit carebit effectu: z contractu soluto si qd ꝑstitum ē hoc tm̄ reddetur.

Ut nullus ex vicarijs ꝓalienis' vicarioꝛ debitis teneat'.

Imp.

Graue est nō solū legibus verum equitati naturali ꝓtrariū ꝓ alienis debit' alios molestari iccirco hᵒi iniqtates ꝓtra oēs vicarios perpetrari modis oībus ꝓhibemus.

De cēsibus' z cēsitoꝛibus' z pequatoꝛibᵒ z inspectoꝛibus. Rub.

de ꝓhi. alie. feu. vel al. l. fi. Itez an here dē instituere: qō vī ut. ff. ō ali. iu. l. ex k. §. sed heredē. Itez ꝑ l̄s. ff. de re. mi. milites. in fi. z ō decu. l. decurio. Itē. ff. de acqr. re. domi. qdā. sz ar. ꝯ. de sec. nupt. si qs. i. §. tertiū. z de le. ij. peto. §. fratre. ꝓmuz verius: ar. ff. de fundo. l. i. Acc.

f Nō liceat eis. sic s. si impialis li. so. l. i. ar. ꝯ de ꝓtra. ēpt. l. dudum.

g Cōtractᵒ. impro ꝓrie cū nullus sit ipo iure: z q̄tenᵒ ō facto est rescindiť: ut. s. ō rescin. ven. si dolo.

h Hoc tm̄. redderť forte neqz dupli stipulatiōe vel melioratiōe locū habente ut. s. cōia de le. l. fi. §. fi. z sm hoc etiaz sciēs agit. vel dic q' fuit ignoꝛās vl' si fuit sciēs stipulatus: sz vltra ꝑciū. nam al's sciēs etiā ad ꝑcium nō agit: ut. s. de eui cti. si fundus. sz arg. ꝯ. s. de agri. z cen. l. quēadmodū. z. j. de fun. rei ꝑ. nemo. vbi etiā ꝑciū nō recuperat: sed dices ibi sciens hic ignoꝛans.

i Rica Ut nullᵒ ex vica. ꝓ ali. i. i villa seu vico hitantibᵒ: ut. ff. ad mu. qui ex vico. z sic sm ꝓ. loquiť in villanis. et al's est vicarijs.

k Graue. vicari nedū ciuis ꝓciuem ad qō est. s. ō decu. ꝓuidendū. z ō exac. tribu. l. i. z in auť. ut nō fiāt pig. §. i. z. §. ij. z. j. de oi agr. deſ. hac dif. s. ne fil. ꝓpꝛe. sz fallit. s. de fabri. l. iuť.

l Rica De censibus. census z tributū z publica pēsitatio sunt idē: ut. C. in qbus cāis pig. ta. ꝯ. l. i. z. C. ut ꝓpī pub. pen. l. fi.

m Cēsitoꝛibus. cē sitoꝛ q recipit ꝓfessiones collatoꝛ z censitū vel onus z pignoꝛis iure vendit ꝑdiū: si cēsus nō soluať. ut. ff. de censib⁹ forma. §. illa. z. l. cū possessoꝛ. §. cū ꝑ pecunia per eq̄toꝛ q hoies z territoꝛia pequat. i. valde equat. ad qō. ff. de censi. l. forma. §. si vo qs agrū. z. j. l. iij. vel q ꝑdiū desertū equa pensiōe z ꝓius assignat nouo possessoꝛi: ut. j. de fun. pa. l. fundi. z. l. fundus. z equāt sterilia cū fertilibᵒ: vt. j. e. l. oē inspectoꝛ. q ad q̄dia ꝓuincialiū inspiciendā accedere hēat forte ut refert si q̄ essent deserta: vel male equata qō hodie tolliť: ut. s. de anno. z trib. l. fi. z dic ut ibi z in desertis adhuc habe-

at locū:z hic dr discussor:ut.j.e.perequatores.

n QUoniā tabularij.q cū susceptorib⁹ ad puincias destinant:ut.s.d suscep.z ar.l.duos.

o Ad inferiores.i.ut quidam falsi no.Bon.faciunt auferendo de extimo vnius z addendo alteri.

p Agnoscat.z pūt tabularius: ut.s.de apo.pu.l.i.§.h ettā z de imu.ne.cōce.l.i.z ad id officiū ammō nō vocant:ut d susce.z archa.l.si aliud.z facit.j.e. q̄ grauatos.z de postu.p uidendū.z.s.ne fil.p pa.p totū.z.s.ti.i.l.i.

q Uisqs.ferati.i.ferentiū

r Fetus.i.fructꝰ:et facit.ff.de cē.forma §.si vires.z de furt̄ si puus na.§.int̄dū. z.j.l.pri. Item. ff. ar.fur.ce.l.ij.

s Calumniā.i.pēaz dicte indignatiōis.

t Peq̄tore. h dicit ut i Rica z nō misso sic.s.fin. reg.si qs.z sic sz cō sciaz.s. ut iudicꝭ seu officialis.

v Per pcuratorē suū.ut.C.qd cuz eo l.iij.p cuius pūtiam p̄diū erat melioꝰ: ut z.s.l.pri.z sic d colono suo vl ascripti tio p quē erat melioꝰ p̄diuz:z ēt p q̄ solui debebat ut.s.d agr. z censi.hi.

x Apposuerit.non minꝰ ppter abūtiaz ut de censib⁹ forma §.si vires.z de reg. iur.l.parē. z nihilominꝰ ponit̄ ut.s.l. pri.z facit.s.de immu.ne.con.l.i.

y One territoriū.h exponeut de v.sig.pupillꝰ. §.territoriū.naz territoriū sit cū ciuitate soluebat:ut.s.d nalibe.l.iij.in pn. cum ergo aliquoz p̄dia defecerūt vl casima te vel alio mō petūt releuari.i. alleuiari in tributū:ut.ff. d cē. forma.§.illam.z.s. de allu.l.iij.sic et in hac ciuitate ppter depauperatos de nouo fit extimatio.

z Jeiunia.vt berechelete.

a Cōpēsent̄.i.equalit̄ ponant̄ sm q plus vel minꝰ valēt ꝓsiderando: vel dic ꝓpensent̄ ut q̄tū diminuit̄ in desertis:tantū addat̄ alijs: ut non minꝰ ciuitas cū territorio soluat q̄ ꝓsueuit:ar.in aut̄.de col.§.z p his. vel dic p̄dijs vnius ad eundē nō ad altez:ut.j.ti.i.l.qui p potentiā.z.l. hac dif.sic lucrū cū dāno:ut insti. p socijs.§.adeo aq̄ cū pinguedine:ut de aq̄ plu.ar.l.i.§.finaute.sic.ff.de act.emp.si duoz.sic fructꝰ cū quarta:vt.ff.de inof.testa.l.papi.§.ité sigd q̄ri ei dz.ut.ff.e.formā.§.pe. de scribent̄ ergo singula in publicis tabulis sm formā q̄ é.ff.de cē.l.forma

b Si grauatos.ꝓtitiōis.i.ꝓquerēdi p appellatioz.nā ciuilit̄ pūt appellare:ut in aut̄.de col.§.si vo aliqñ.ité accusare criminaliter ut subijcit. c Demeretur.i. adimeret̄.

d Oblationē.i.post q̄ sciuit iniquā impōnē p h q fuit ei lectus codex vbi ipse z alij collaterales erant scripti.

e Quo.i.in quo anni tpe. f Cōuincat.i.pena peq̄toris é.j.l.pri.

¶ Superfusuz.i.vltra modū impositum.

Imperator Con.

QUoniaz tabularij ciuitatū p collusionē potētioz larcinā adferioꝛes trāsferūt iubem⁹ vt q̄sqs se grauatū ꝓbauerit suā tm̄ p̄stinā ꝓfessionem agnoscat.

Imp.gra.

QUisqs vitē succiderit:aut ferati=um ramoz fetꝰ vetauerit quo d tinet fidē censū z mētiat̄ callide pauptatis ingeniū moꝛ detectꝰ ꝓpetēti idignatiōi subijciat̄ illa vz euitāte calūniam quē forte detegat̄ laborasse ,p copia ac p reparādis agroz fetibꝰ nō sterilitatē aut inopiam pcurasse.

PJpequatore missoImp.au. aliqs aut pcuratore suū retraxerit:aut colonū p ꝓtumaciā retractōis fugauerit ad eū cēsuū modū quē l eo vel pcuratōe illi⁹ abūte peq̄tor appo fuerit nr̄e sanctionis auctoꝛitate tenebitur.

Imp.the.

ODne territoriū censeat̄ quotiēs defectoz leuamē exponit̄ vt sterilia atqz ieiunia hisqz culta vel optīa l opima sūt ꝓpensent̄.

Dē au.

QUi grauatos esse a peq̄toribꝰ p̄q runtur z iniusto honōi ipares eē ,pclamāt ꝓpetitiōis b hēant facultatē vt qd remissū fuit gr̄a qdue inceptuz fuerit fraude ꝓuicant:z ex eo leuamē accipiant qō p deformia z crīosa cōmercia sibi iposituz eē deploꝛāt vt alis demeret̄ q intra ānū post codicū oblatōem quō videbit̄ de iniusto cō queratur honoꝛe z iniqtatē pequatoris acculet ac p̄stitā gr̄am hītam ꝓpē satōe ꝓuincat:ut ei qō fuēat supfluū ille cognoscat q̄ idebite fūctōis fraꝰ cládestia ībtraxerit:emerso āt eo tpe actio denegabit̄ exceptis mioꝛib⁹ q fuerīt idefensi.his ēt q abierūt reipu. cā q tm̄ ex eo tpe q̄ sunt statuta custodient ex quo ad agēdū habuerunt facultatem.

Imp.arc.

PEreq̄toresac discussores si icurrerint culpā negligētie vl gr̄e nō solū bonoꝛ iactura: vez ēt z ānonarū in q̄druplum mulctā subire debebūt:ea vo q in dānum puincialiū fuerint accepisse ꝓuincti i q̄druplū cogā

Htur exoluere. Imp.hon.

APud eū possessio firma pmāeat cui eā a pequatōe semel tradita fuisse constiterit: reliqua vo tpis ante acti a nouo domino fiscum postulare nō patimur ne alteri⁹ culpa alter icipiat subiacē dispēdio.Si qs vo p̄uat⁹ aut obligatā sibi possessiōez q̄ defta vsqz nūc pmāsit:aut ex aliquo titulo deberi sibi iure ꝓfirmat allegatōes suas sine moraꝰ vel p se:vel p aliā p̄sonā legibus ordinatā māifestare debebit: ita ut si eqtatis rōne suadēte ad petitoꝛē fuerit trāslata possessio is q apereq̄tore eā suscepit rei melioꝛate suscept lb leuet̄ expēsis verū ne sub spē litis donatiōes semel ꝓstitute turbēt̄ sex mēsium spaciū censem⁹ debere fuari:intra q̄ is q putat sibi rē ,pbabili rōe cō petē debitas exerceat actiōes q si tps ascriptū silentio fuerit iteruenīēte trā factū nullū pēit⁹ repetēdi volum⁹ eē p̄ncipiū:q si qs ex eo tpe peq̄tor p̄di um alicui adjecit de suo iure l p se:aut p hoīes suos nō crediderit actitandū sex mensiū curriculis euolutis in ppe tuū conquiescat.

Dē oi agro deserto z qñ steriles fertilib⁹ imponūtur.

Imp.cō.

QUm diu⁹ aurelian⁹ parēs nr̄ ciuitatū ordines ,p desertis possessionib⁹ iusserit conueniri z p his fundis q̄ uenire dños nō potuere quos pceperamus earū dē possessionū triēnij imunitate pcepta solēnibus satisfacere fuato hoc tenoꝛe pcipim⁹: vt si ꝓstiterit ad suscipiendas easdē possessiones ordines min⁹ idoneos esse eoꝝdem agroz onera possessiōib⁹ z territoꝛijs diuidant̄ accepta.

Dem aug.

PJqs ab emphiteoticario seu patrimoniali possessoꝛe p̄uati iuris qppiam comparauerit cuius substātia alias possessiones sustentare consueuerat:z succisis quasi quarū dam virium neruis reliqua labūtur caruz possessionum onera subitur⁹ est que penes desertoꝛem inopem inutilis p manebunt.

Imp.va.

APud eum.obligataz. hic nota non tolli hypothecariam.vi.mensibus:vt z redibi.al's centum annoꝛum:ut.s.de sacrosanc. eccle.l.ut inter diuinum.al's aliter:ut no.l.cum notissimi. in p̄ncipio.

o Mora magna.z nota fieri sine moꝛa quod fit ifra.vj. mensesal's infra quattuoꝛ menses:ut.ff.de iudi.si debitoꝛi.

p Expensis.per excep.ad quod.s.de euic.super hoc est bo.fi.pos.ut.ff.de acquiren.possef.l.iuste.

q Donationes.i.dationes facte in nouum dñm:z facit.j.ti.i.l.locoꝛum.

r Quod si quis.i.quia ne videatur replicari idem.

s Rica De omni agro deserto.de censibus z p̄sonis eoꝝ qui p̄sunt cēsui:dixit nunc de p̄dijs ex quibus census p̄cipit̄:z dic q̄ ager relinquit̄ ob sterilitatem z aliqñ dat̄ a pereq̄toꝛe vel censitoꝛe nouo possessoꝛi:ut.j.de fun.pa.l.si quis a p oꝛibus:aliqñ nou⁹ possidet auct̄e sua:ut.j.e.l.vij.z.viij.aliqñ tradit̄ a p̄ncipe:ut j.eadem.l.finali.

t Steriles.i.quando steriles fundi suscepti cum fertilibus cōpensant̄:vt.j.l.v.

vel Imponentur.id est adiungentur.

x QUm diuus.ordines.i.decuriōes:utpote ditioꝛes qō dic ut.j.e.qsqs.

y Et p̄o.i.quos ordines. z Solennibus.tributis.

a Tenoꝛe.s.de imunitate triēnij.sz ꝓtra.j.e.qcūqz.§.ceterū.z.§.illos.

b Possessionibus.ab alijs qui nō sunt curiales.

c Jqs p̄uati.s.cesaris. Cuius.alienari. d Reliqua.que ei remā=

ſerant vtpote nō ſufficiētia ꝓ expenſis:ꝛ facit.ſ.de debi.ciui.l.fi.

e Quicunqz.meruerit.i. ut merentur impetrauerint. f Cautiōe.ido nea cū fideiuſſore vel pignore ut b.ꝛ.ff.mā.ſi mādauero.§.fi.ꝛ facit.j. de loc.fun.ci.l.i.ꝛ de fun.pa.l.qcunqz.ſ.de murileg.l.pe.

g Heredes.agnoſcere.exoluere:ſic.ff.de le.i.apud iul.§.heres.

b Titulo.etiaz int̄ viuos qō al's nō ꝓtingit.ꝛ facit.C.ō iu re deli.qdā.ꝛ.ff.de acquir. here.l.ij.

i Qui vtilia. ſuſcipiāt.i. retineāt. k Si eo rū locorum.inutilium.

l Quas.ptes inutiles.

m Alijs.nō eſt adiectiuū ad dictionē curialib⁹.ſz dic alijs ſ.vtilib⁹ locis.ſ. curialib⁹: ſic diceré cedo p̄dio tibi.

n Sublata.ſ.culpa.i.ablata.

o Quos.ſ. paucos.nā pauci ſunt q velint culta et bona deſerere.

p Quisqs.al's ic̄ipit ut qs

q Cōductor.i.curiāl: ut dixi.vel etiā nō curialiſ:vt ſ.l.i.ꝛ.j.l.ꝓri.ꝛ facit.j.ō fun. pa.fundoſ.ꝛin aut̄.de col.§. ſi vo.ꝛ de mā.p̄n.§. ſed etiā.

r Fundi.fertilis.

ſ Vel temploꝝ.ſiſtia enī ſunt ſic.ſ.ut ne rei do.vel.templ'.

t Poſſeſſor.i.ꝓductor q tributaria p̄dia poſſidet:ut i au ten.de col.§.ſi qñ.

v Preſtatōe. forte q̄ p̄ſtabit anteq̄ eēt ſteril':ſaluo triēnio vt.ſ.e.l.i.ꝛ ſic nō eſt ꝓtra.ſ. de iur.fiſ.l.iij.§.diui fratres.

r Antiquos.q reliquerūt lo ca vtilia illoꝝ q voluerūt ſuſcipe.itē hec nō vere inutilia ut.ſ.l.ꝓri.dz:ſz locant here des.ꝛ facit.j.de fun.pa.l.qui cunqz.

Quicūqz.p̄imonialē.i. detinēte ad mr̄imoniū p̄incipis p̄uato.i.ſpāli:ꝛ hoc quo ad fiſcū vel p̄incipē:ut.j. de fun.pa.l.iij.in fi.ſed alius hīs in eo ius audit vſqz ad ſex menſes:ut.ſ.ti.i.l.fi.

z Succeſſiōe.i.ſi p̄is ſucceſſione hēret:ꝛ facit.j.ō fun. pa.l.hi.ꝛ de fun.rei p.l.i.ꝛ.j. de diuer.p̄ſ.l.iiij.

a Annotatōis.ꝑpio motu ꝛ facit.ſ. de reſ.in.ven.l.iij.ꝛ de p̄ci.imper.of.l.quotiens.

b Fructu.i.velut. Eligen das.terras fertiles.

c Deſertiōe.i.deſerta que ei deſ':ut.ſ.l.ꝓri.vel dic q hēt aliū ſterilē:vel ꝓte ſterilis.nā vna ſupplet aliā vel ſtati vel poſt bienniū:vel poſt tpa hō legis:ad qō.j.ea.l.hac.dif.et ſic nō eſt ꝓtra.ſ.e.l.i.

d Preſentis.q.d.nō p̄teri ti tp̄is:ut.ſ.ti.i.l.i.ꝛ.l.fin.

e Preſidio.i.deſerti que ei dantur.

f Suſcipe.ſ. iubem⁹ repete exactorē.ſz vī ꝓtra huic ſupi ori primo. ℟.ſ.e.l.i.ſo.ibi fiſcale hic patrimoniale.

g Submoueat̄.hoc onus cū hīt tūc fertilia.volebāt enī ſe aliqui excuſare ꝛ ac cipere fertilia ad vicē cuiuſdā hoſpitalitatis qō excuſat̄ lz fertilem habeat.

b Hyacathocie.hoſpitale:ad qō.ſ.de epi.ꝛ cle.l.omnia. Soluturus.qō p futuro nō ꝓ̄ preterito vt.j.e.l.hac.

i Omniū municipū.vel maioris p̄tis:ſic.ſ.de iur.om.iud.l.ij.§.hoc etiā.ꝛ nota q oēs ꝛc̄.ut.ſ.de auc.p̄e.l.fi.ꝛ.ff.de edil.edic.qō ſi.§.ſi plures.ꝛ qui ꝛa quib⁹ l.pe.§.i. Item facit.ff.de ru.ꝛ cu.da.l.diu.ꝛ.ſ.de exac.tribu.l.p locis.ꝛ.ſ.ō cē: l.fi. Item facit hic ſua aucte inuaſit ibi a pereq̄toꝛe accepit.

k Qui agros.reſponſum.i.ꝓſenſuz ſine alia interptatiōe poſſeſſiōis cōditio ergo ex lege cū querebat̄ hic ceſſat que ad.xxx.annos dat̄. Item nec titulus nec

Quicūqz deſerta p̄dia meruerit' lb certa:inunitate ad poſſeſſiōez im petratoꝝ nō ꝑius ſināt' accedere q̄z vel fideiuſſorib⁹ idōeis ꝑiculo curia liuz datis:vel fūdis p̄imonij ſui ma xime vtilib⁹ obligatis idonea cautio ne' firmauerint ſuſceptam a ſe poſſeſſi onem nullo detrimēto publico relin quendam. Dem au.

Heredes ſcripti etiā ꝑminus ido neis fundis fiſcale on⁹ cogant' agnoſcere' vel ſi renūciandū hr̄ditati putēt cedāt his oīb⁹ reb⁹ q̄s ex hiſdē bōis quocūqz titulo' ꝛ iure pceperit.

Qui vtilia reip.loca Dspa.ua. poſſidēt p̄mixtione facta ꝛ deſer ta ſuſcipiāt' ſi ea'' ꝓtiū grauēt' acceſ ſu q̄s'antea p faſtidiū reliq̄rūt:cedāt alijs'' curialib⁹ q vtra.ꝑz hac ꝓditiōe retieāt' ut p̄ſtatōe ſalua cū debītis ꝛ cul ta poſſideāt ſblata'' a paucis quos' ini quū ē electa retinere eū mūicipes gra uatura ſit ps relicta. Dem.

Qui q̄sqz' cōductor' fuerit iuentus poſſeſſor' fūdi' fertilis q ex pu.vel temploꝝ iure deſcēdit huic ager iun gatur inutilior:qō ſi ꝓtra id reluctan dū exiſtimauerit ali⁹ poſſeſſor' ſub ea dē p̄eſtatōe' q̄rat' vel ſi voluntari⁹ q ſit ꝓductor nō inuēiat' tūc ad poſſeſſi ones ātiquas'.i.decuriōes vt quoſlz alios loca iuris p̄dict' adiūcti iutilib⁹ reuertāt' idoneis fideiuſſorib⁹ p̄ſtit'.

Quicūqz' defectū fun Dem ar. dū p̄imonialē exercuerit fertilez idoneūqz p̄ſtiterit ſaluo p̄imōiali ca none ꝑpetuo ac p̄uato iure defendat' velut domeſticū ꝛ hīta ſucceſſione' q̄ ſitum ſibi hēat ſuiſqz relinq̄t.neqz eū aut ꝓmulgatiōe reſcripti aut reueren tie ſacre ānotatiōis' q̄ſ.ꝑz a fructu' ipē ſi'opis excludat ceteꝝ eos q optimas ac fertiles poſſidēt terras:aut ēt nūc ſibi exiſtimēt eligēdas,p̄ofecta.ſ.poz tione' ſūmā debiti p̄ntis' iubem⁹ iple re.illos ēt q ēphiteoticario noīe nec ad plenū idoneas:nec oīb⁹ mōis va cuas detinēt:ſic ex illis q̄ p̄ſidio' indi gēt iuſtā ac debitā q̄ztitatē debere ſu ſcipe' vel indulto tp̄is ſpacio p biēniū decretū canonē ſoluēdū eē mēinerīt nēo tn̄ q̄lz meriti ꝛ ptātis obiectōe ſū moueat' quo min⁹ ad diocathoicie' vicē defectas poſſeſſiōes p̄imōialis iur' accipiat coꝝ tributa ꝛ canonē ſo

ſorte bona fides hic exigit':al's ſecus ut.ſ.de rei ven.l.nullo.ſed hic ſpā le fauore tributoꝝ:ut.ſ.de iure do.impe.l.fi. Item ꝓtra.j.c.ꝑ locoz.ſo.ibi vocati fuerunt p̄mi dñi:hic non.

l Qui fundos.p̄uato iure emphiteotico. m Nō abnuāt.i.nō renuāt Opimioꝝib⁹.i.fertilioꝝib⁹:ſic ergo facit.ſ.e.heredes.ꝛ.j.l.ꝑ ri.ꝛ.j.tit.i.l.fi.ꝛ i au ten.de col.§.ſi vo.ꝛ ff.de admi.tu. cuz q̄ re.ꝛ ad exhi.celſus. §.i.ꝛ.ſ.de cad. tol. §.bis ita.ꝛ de dam. infec.p̄toꝝ.§.fi.

n Qui ꝑ potētiā cū q̄ſtuoſi.fac ſ.l.ꝓri. Infecū dos.i.ſteriles.

o Locoꝝ.ſer mē ſes.ſ.e.l. qui agros. in fi.contra ſol.ut ibi.

Affuerint.i.p̄ſtel ſunt.ꝛ ſic venerunt. Propria.ſ.predia vocati p̄us.

p Cōfitent'. nō cō tumacē,ꝑ ꝓfeſſo:ſic in aut'.ad exhi.§.ſi vo.ſz al's ꝓtra.ff.de cuſto.re.l. diuus.§. ſic ꝛ diuus. Acc.

Voluerint .i. ſer mēſes vocari p̄us.

q Qui.i.aliquis Cōpetitiōis.j. de fun.pa.l.ſi qs.et.ſ. e.qcūqz.in p̄n.

r Ceperint.nō ꝓ o anteriori tpe:ut ꝛ.ſ ti.i.l.fi.ꝛ.ſ.e.qcūqz §.ceteꝝ.ſed argu.ꝓ ff.de iure fiſ.l.p̄dijs ꝛ de publi.iperato res.ſol. hic mag' in uito dat' aliud i iſtis q̄ ſponte emūt:arg. ſ.l.ꝓri.ꝛ.l.g fūd⁹. vel verius hic de ſte rili:ꝛ ſua aucte acce dit:ut.ſ.l.q agros.

Ac diffinitio ne.neqz ꝓ̄o.i. fundi inuniti.i.mūe ri ſubdituri.

t Reſtitutiōe. ſ. ſo lutiōis debiti.ſi aūt ip̄m p̄diū deſereret tūc bene aſſignabit alij cū oner': ut.ſ.e. quiſquis.

v De petitiōe.ſu pioꝝ.i.l.ꝓpetitio.al's eſt deſpectiōe,al's é diſtinctōe.ꝛ nō q ſi hēo fertile p̄diū nō ſoluo ꝓ te q hēs ſte rile vel deſertū. ſed ſi hēo fertile:ꝛ ferti le vnū ſoluit ꝓ alio: vt hic.ꝛ.ſ.de cen.l. cenſus. adeo q ꝑ q̄ ſterile eſſet mihi

Dolutur⁹ illud ſpāli obſeruatōe,ꝑcurās vt p̄mū vicinas ꝛ i eodē territōio ſoz tiatur:de hinc in neqz finitimas: nz i eiſdē locis repierit ꝓſtitutas.tunc de mum ēt longi⁹ poſitas:ſz in q̄ſtū fie ri valet,ꝓ iterriecto ſpacio ſibimet co herētes,p mō ꝛ eqtate ſuſcipiāt vt id ꝓſenſu oīum' fiat q̄ō oīb⁹,p̄futurū ē.

Qui agros dño ceſſan Dspa.va. te deſertos ſ'longe poſitos vl' i fi nitimis ad p̄uatuz pariter publicūqz cōpendiū excolē feſtinat volūtati ſue nr̄m nouerit adeſſe rn̄ſum'. Ita tn̄ vt ſi vacāti ac deſtituto ſolo nou⁹ cultoꝝ inſederit ac vet⁹ dñs intra bīēniū ea dem ad ſuū ius voluerit r̄uocare r̄ſti tutis p̄mit⁹ q̄ expēſa ꝓſtiterit faculta tez loci,p̄pi ꝓſeq̄t'.nā ſi bīēniū fuerit tp̄s emerſū oīs poſſeſſiōis ꝛ dñij care bit iure q ſiluit. Dspa.bono.

Qui fūdos'p̄imoniales iure p̄uato canōe ſaluo ſuſcepint hāc oēs ſine vllī⁹ exceptōe p̄ſone p̄poſitā itel ligant optionē:ut aut ea loca q⁹ mi noꝝ ē ſoli fecūditas cū his ex q⁹ fru ctus vberes capiūt ſuſcipe ꝛ tenere ſi abnuāt aut ſi coꝝ refugiūt ſterilitatē opimioꝝibus'' cedant. Dspa.arc.

Qui p potentiā fundos optios ac fertiles occuparūt cuz q̄ſtuoſis' vberibuſqz ꝑrata poztōe ſuſcipiant ifecūdos ex eadē ſba. Dē au.

Locoꝝ dñi intra ſex mēſes' edict' vocati reuertāt' q ſi hūerint ꝛ ꝑ p̄ria teneāt:ꝛ ea q̄ ex ꝑterito ꝓtraxerīt debita redibere cogāt'. ſin vo' ꝑares eē ea'' tributis ꝑꝑa ꝓfitēt'' abn̄tia: nec adeſſe voluerint penes eos q' hec ſuſcepint:ꝛ certū tributoꝝ canonē p mittāt ꝑꝑetas poſſeſſiōis ītemerata ꝑmaneat vt poſtq̄z ea exoluerint ſciāt ſibi īquietudinē ſubmouēdā nec ſur reptiōe cuiuſq̄z ꝓpetitōis loca q̄ tenu erit auferēda q⁹ ēt illud īdulſimus vt ex eo tpe ex quo p̄mū loca de q⁹ agitur exceperint'' poſſidere : tributa poſcātur. Dspa.bono.

Hec diffinitōe' ſācim⁹ nullū poſſe ſoꝛē nz munificū p̄diū ,p alienis debitis vel deſtitutōe' eē retinēdū :nz eoꝝ p̄dioꝝ deſpectōe p̄egrauari q̄ ex hiſdē bonis q̄ retinēt' neq̄ q̄z eē mon ſtrant'.nec vllis p̄ſtigijs atqz comēt' exactio mutiletur. Dē au.

Omnium p̄dioꝝ' actōes ac dñi re

datū a perequatore nō ſoluo ,p ꝑterito tpe:ut.ſ.e.l.locoꝝ.in fi. lz ſecus ſi ſponte acceperim:ut.ff.de iur.fiſ.p̄dijs.ꝛ de publi.l.iperatores.q ſūt ꝓtra.ꝛ facit.ſ.ne vxor,p ma.ꝛ in aut'.ut n̄ fiant pigno.ꝛ in aut'.ut nul.iu. §.q: vo.ꝛ.j.de excu.l.nulla.ꝛ.ſ.vt nullus ex vicarijs ꝛc̄. Mutile'.l. tradet'. Preſtigijs.expone ut.C.de adul.l.ita

Omniū p̄dioꝝ.tam ruſticoꝝ q̄ vrbanoꝝ. Cōtracta.i.detracta:ut q̄ ceſſauerint in ſolutiōe tributoꝝ.tūc eni poſſeſſores exceptis eccleſijs amittūt p̄dia:ut hic.ꝛ.ſ.de epi.ꝛ cle. l.de his.ꝛ de ſa.ſan.ecc.l.placet.ibi nulla ꝛc̄.

Hec ꝓtra.hac lege.nota q deſideriū apud acta publicatū nō p̄ot coꝛ rigi:ſic.ſ.de lib.cā.cū p̄ciū.ſed ar.ꝓtra.e.ti.l. interrogata:ſed ibi

de fti dñi limi/ar-vplis' z pñs z pla' dlis z pascuis
de pascuis publicis z puatis
120

spāle ne pereat libertas. Item facit ad hāc legez. ſ. e. gcunqz. in pn. z j. de fun. pa. gcunqz. z. ſ. de exact. trib. l. fi. z. ſ. de cen. l. ſi pequatoré.

3 Repetendi. infra biennū cū palā renūciaunt: ut. ſ. de pac. poſtq̄.

a Jqs naualē. nauicularij alicuius fuerāt vel erāt ut. ſ. de pdijs. naui. l. ij. z. iij. quib⁹ tributa dabant ex pdijs aliquoz.

Superequatiōis. vna dictio ſupequationis.

b Ea. ſ. pdia. q. d. multa grauamina i erant in eis releuāt ab alijs ut naualis ſoz integra ſoluat z ſm hoc ponit hic tit. ut. ſ. de ca. lar. ti. z ſunt ſic qō in vno releuet in alio gra uetur. ff. de iureiur. l. cum q. z. ſ. loc. lz. z. ſ. e. gcunqz. §. cete. z. §. illos. z. ff. ō pub. cotē. §. fi.

c Portiuncula. ex dictis pdijs q̄ dicū tur diminuta: eo q̄ macra z ſterilia ſūt facta.

d Fuerint. al's fuerit. ſ. portiuncla. al's fuerint. ſ. pdia.

e Jqs firmit. ſic. ff. de lo. fū. ci. l. fi. in pn. z. l. qcūj qz. z. ſ. e. gcunqz. in pncipio.

f Nullāqz eos. trā ſit de ſingulari ad pl'alē numez: ſic eō ſ. de ī ius voc. l. fi.

g Innouationē. ſic ſ. de agri. z cen. l. cū ſatis. §. caueāt. z. j. qb⁹ cau. co. cen. l. i. z ſ. de alluui. l. fi.

h Ubem⁹. municipez. i. municeri ſubiectū ut innuit ex eo qō ſequit vt. ff. ad muni. l. i.

i Territorij. i. terre vt. ſ. e. hac. et ſi alit q̄. ff. de v̄. ſig. ſi pupillus. §. territoriū. vel dic q̄ lz alij quā doqz cogant ex ter ritoriū accipe deſerta pdia: ut. ſ. qcūqz §. fi. curiales tñ nō: ut z ar. ſ. de decur. l. curiales. z. ſ. ō ac. z obli. ob cām. et. l. rura. z illa q̄ dixi. ſ. e. l. hac diffi.

l Nica De fūdis limi. qdā bñt limitrophis a tropbos deſcriptio. et limite i. deſcriptis ad vſuz

qrātur quoz fuicio ꝓbantur debita fuiſſe ꝓtracta i abſolutōez vt debebat dñiuz ꝓmutari. I Bem au.

Ura' z poſſeſſiōes quas curiales quolz pacto publicatis apō acta prouincialia deſiderijs ſuis vel reliq̄ runt: vl' poſſidere alios ꝑmiſerūt penes eos q eas excoluerūt z fūctōnes publicas r̄cognoſcāt firmiter pdura bunt nullā hñtib⁹ curialib⁹ copiā repetendi'. I Bez au.

Jqs⁹ deſerta pdia q̄ naualem ſuſtinent functōz: z i deſertis nunc uſqz remanēt ſupequationis iure pceperint meliore ꝓditiōe, in oibus titulis ꝓuēit ea⁵ releuari ut graui⁹ ſoz nauis eē non poſſit pro ea q̄ reſederit portiūcula' cū alijs fuerit⁸ diſpendijſ liberata. I Bem aug.

Jqs⁵ auctoritate nr̄i noīs de fundis p̄monialib⁹ ſterilibus ſub certi canonis pollicitatiōe ſuſcepit firmiter eū volum⁹ poſſidere ſub eiuſdem tñ canonis ſolutiōe quē nr̄e maieſtatis auctoritas per ānos ſingulos ſol uēdum eē p̄ſcripſerit nullāqz eos⁵ deſcriptionē ſiue adiectōem aut inouatiōem⁸ in poſtez ſuſtinere: qñ nimis abſurdū eſt eos q nobis hortātibus fūdos inopes atqz egēos magnoſ labore ipenſo aut exauſto p̄mōio vix forte meliōare potuerūt utpore deceptos inopinatū onus ſuſcipe illudqz velut quadā circūuentōe depoſci qō ſi ſe daturos p̄ſciſſent fundos mīme ſuſcipe aut ēt colere paterent'. I Jperator val.

Uemus⁵ neminē curialē pro alicui territorij' debitis attineri: ſed tantum municipem pro gleba ꝓpria conueniri.

De fundis limitotrophis: z terris z paludibus: z paſcuis z limitaneis z caſtellorum'. I Jpa. va.

Uberianus⁵ ad poſſibilitatez ſingulorz quorzcūqz locorz intuēs ſtatuit certas poſſeſſiōes q̄ ad limitē frumenta ꝓueherent quo circa gñali lege ſancim⁹. Tiberiani diſpoſitionē oportere obſeruari amonētes quicquid vel potentia vniuſcunqz elicuit vel furtiua deprecatio addēteſqz ni

militū q milites imperiū cuſtodiūt: ut. j. l. i. z fi. z in qbuſ ceſſat alluuio: ut. ff. de acqr. re. do. l. in agris. al's eſt limitoſis hoc ſiue de nr̄is ſiue de deuictis fundis erant.

m Caſtelloz. ſ. fundis in cronica: ut. j. l. ij.

n Iberian⁹. vel impator: vel q̄ in eoz cronicis nō inuenit p̄fectus q lege facere pōt: ut. C. de offi. p̄fec. p̄to. formam.

o Poſſibilitatē. qō facere debuit: ut. ſ. de anno. z trib. l. p locis.

p Limitē. al's militē. itē al's ꝓuenirēt vel ꝓuerterēt al's cōueberent.

q Reſpuenda. reſcripta: ſic z. j. ti. ij. l. pe. z. l. omnis.

r Uicunqz. ꝑuati. vel milites nō caſtellani ſm py. ut in fi. b⁹ legis.

s Territoria. i. caſtrum cum territorio id eſt iuriſditionem: vt de verbo. ſigni. l. pupillus. §. territorium. vel etiā ipſum caſtrum z terram in qua reſidet. Accur.

t Aſcripta ſunt ab his quib⁹ p̄mi agros ꝓſtituerunt: ut ar. ff. de aq̄ plu. ar. l. qō p̄ncipis. vel dic aſcripta p exemplū: ſeu ſcriptis a p̄ncipe quod olim dabāt magiſtriſimilitū cuſtodientib⁹ limina qō exemplū ſequebant magiſtri militū q etiā ſtatuerunt munera munez militū limitaneoz: vt. ſ. de offi. p̄fec. p. af. l. in nomine dñi. §. quod autem.

v Antiqtas. i. antiqui ut p̄dixi vel. i. vetuſtas que p̄lege habet: ut. ff. de aq̄ plu. ar. l. ij. in p̄n. z ſic nō licere cuilibet hīe caſtrū: qō intellige in limine iperij. z ſic caſtellū dī limitis caſtroz: ut d. l. in noīe dñi. z hic dicit hiſ locis: z alibi quilibet pōt facere: ut. C. de edif. p̄ua. l. per p̄uincias. niſi fiat ad emulatiōē vel ſcandalū inde oriat: vt ibi nō. nam nec p̄uato debet cōmitti cuſtodia limitis: vt. ff. de ope. pub. ſi legatum ſic nec vlli alio extraneo lz p̄ metrocomiū emere: ut. ſ. nō licere ba. metro. l. i. z hec caſtra ſi ſunt nimie magnitudinis per magiſtrūmilitū poſſunt ad modū reuocari: ut. ſ. de offi. p̄fec. p. l. in nomie dni. circa fi.

x Nō caſtellanus. i. talis miles, cui non ſit aſcriptum limitis caſtrum: nec ſit a mgro milituū inter limitaneos deputatus: ex militib⁹ enim nō conſtituebant milites limitanei qui erant ſub ducibus: ut ſup̄ dicta. l. in nomine dñi. z ō of. ma. mili. l. fi.

y Hros limitāeos. i. militib⁹ cuſtodiētib⁹ limita imperij aſſignatos: ut. j. t. ij. l. oēs. z. ſ. l. i.

z Munere. ergo tributoriū: ſed p̄ nō limitaneis etiam limites tributa p̄ſtāt: ut. ſ. de of. p̄fec. aug. l. i. z. ff. de mu. z honoz. l. fi. §. ab huiuſmodi. Accur.

a Firmiter. ſic. ſ. ti. i. l. fi.

b Ceſſante. ceſſat hic p̄ſcriptio: ſic. ſ. de p̄ſ. lon. temp. q̄ p̄li. l. fi. z de p̄ſ. xxx. an. l. ꝓpetit. z de decu. l. ſi qs decurio. z de metal. l. fi. z de fabricē. l. iiij. z. ſ. ne rei do. l. i. z ō agri. z cen. l. cū ſatis. z de vſufruc. neqz. z de coar. l. ordinarioz z de fund. rei p̄. vſus. z. ff. de fal. q falſa ſpālia ſunt regula rit ꝓtra: ut. ſ. de p̄ſ. xxx. an. l. omnes.

c Preſcriptōis. ſ. bonorum

d Actio. ſ. p̄ euictiōe: q: ſibi fuerit ſtipulatus: vel q: bōa fide emit: lz in qbuſdā caſib⁹ emptor de p̄cio nō agat ut. j. de fun. rei p̄ua. l. nemo. z. ſ. ō p̄diſs curia. l. i. z de agri. z cē ſi. l. quēadmodū.

e Nica De paſcuis publicis z priuatis. prouidit fundus limitum: nūc paſcuis.

f Um nulla. ſaltibuſ. facit hic vim i verbo ſaltibus: non dicas p̄atis vnde

De paſcuis publicis z p̄uatis

Um nulla rō ſit cur i I Jſp. va. paſcuis ſaltib⁹ rei p̄uate penſio debeat ap̄liari nequaqz, p libidine oz dinum augmēta facienda ſūt. etenī ic circo grauioē penſiōz imponi ab ordinibus accepim⁹ vt aialia ex reb⁹ p̄uatis nr̄is a locoz paſtibus arceāt⁸ qō fieri nō oportere diue mēorie iuliano, progata iuſſione ꝓſtituit. quare excellēs auctoritas tua⁹ quētis, puinciarū rectorib⁹ nō eā licitatōis neceſſitatē patiatur iferri q̄z repētinam faciunt ciuitates: ſz eā manere decernet quā ſtatuit antiqtas'. I Jperator archi.

Ilignis auctoritas tua" hac conditiōe' a publicis" p̄atis: ab amenis p̄aſcuis animalia militum", p̄hibe

fructus colligitur aliter q̄ paſtione: ut. ſ. l. pri. z. l. fi. z qō dicit p̄uate. ſ. p̄ncipis. nam in ſaltu p̄uati dominis non intromittit ſe ordo: ſed domino cōmittitur: ut ſ. de iude. l. nemo. Priuate. ſ. p̄ncipis.

g Arceantur. q. d. ideo poſſeſſor ſeu conductor ſaltus p̄ncipis plus dat ordini z ſic ordo accipitur ut animalia militum arceantur ut ſua conductoris liberi⁹ paſcantur: z que vult induci: z facit. ſ. noua. vec. l. i. z. l. ij. z facit. ſ. de cano. fru. vr. ro. l. neminem. z de primileg. vr. con. l. nulli. z. ff. de decre. ab or. fa. l. ij.

h Tua. loquitur p̄p. Accurſius.

i Antiquitas. ſic ſupra titulo. i. l. ij. Accurſius.

k Ilignis. tua. magiſtromilitum loquitur.

l Hac conditione. id eſt in tantum. m Publicis fiſci. vel principis. Idem in p̄uatis cuiuſlibet ut in hac. l. z. j. l. prima.

n Militum. in duobus conſulitur per hunc titulum animalibus militū primo ut hic. Secundo ut penſio non augeatur conductoribus priuatis: ut ſupra eo. titulo. l. proxima z penul.

o Rata.lege ista.quã dirigit ad pfectũ:z facit.j.de pui.do.auguste.l.i.

p Rica De fundis primonialib⁹:tã de pprijs q̃ de fiscalib⁹.dicit cum oẽs sunt pncipis quasi pprij z primoniales:ut ar.j.e.l.i.z.j.ne qd in loco pu.l.ij §.i.ſm quosdã.sed alij de primonialib⁹ tm̃ dicũt:ut.ff.ne qd in lo.pub.l.ij.§.i.z nõ q̃ qdã ex his nõ pñt locari ut ꝓstituti p mesopotamiã qd mirũ:qz sunt militibus assignati:ut.j.e.l.oẽs.et l.nulli.

q Et saltuensib⁹.de his dicit.j.l.fi.

r Emphiteoticis.ad quam emphiteosim nõ pmittit accedere nisi dato fideiussore: etiã si desertũ accipiẽ:ut.j.e. qcunqz.z.s.de oi agr.deser. l.iij.

s Cõductorib⁹.ſ.psonis qb⁹ spãle ius ꝓcedat:tã p eis q̃ ꝑ eos:ut.j.l.iij.z nota q̃ si p petuo accipiũt dñi sunt:z iõ donant:ut.l.i.z.s.de oi agro deſert.q agros.nec impator põt eis auferre:ut.j.de locat. fun.ci.l.fi.

t Si qs emphiteota fundos.ad fiscũ ptinẽtes

v Salua.l.i. saluo canone:ut j.e.l.vniuersi.z.l.fundi z fundos.

x Firme sunt.ut insti.loca.§. adeo.sed an vendere vi deꝛ vt.ff.de reg.iu.cuius est.sed in alio emphiteota:secus ut s.de iu.emphi.l.fi.circa pn.

y Cogat.nõ donatorꝛ:sz do donatarius:sic nec venditor pacto etiã intueniẽte:ut.s.fi cen.vl're.l.fi.z facit.s.ó epi. z cle.l.si q̃ pſbyter.z de he re.decu.l.fi.

z Patrimonial'.tps.xxx. diez:ut.ff.de pub.l.imperatores.

a Nocere.imo vi ꝛ:sz restituit:ut.ff.de mi.l.si ex cã.§. si incõmissũ:sed ibi in fiscali:hic in primoniali. Itez ad huc plus:qz vi nec restitui et sibi piudicare:ut.s.de fide i stru.z iure aste.fis.l.qcunqz. sed ibi in fiscali z vltra erat p cessum:qz solenniter vendit z eodẽ mõ solue.s.de admi. tu.l.si tutoris. Itez ibi negat restitutionẽ. Itẽ hodie videtur corrigi qõ de.xxx.diebus dñi ut ipso iure non currãt: ut s.in qb⁹ cau.si in inte.resti.l. fi.vl'dic q̃ illud q̃ currebat tps z restituebat'.z q̃ nõ restituebat' etiã hodie currit:ut nõ restituit' vt dixi q̃ vendidit fiscale al's corrigit'.

b Ad fraudẽ.i.damnum:sic ff.de edil.edic.l.cũ aũt.§.excipit'.q.d.euadere nõ affert damnũ.

c Euadere.al's accedere

d Si paulo.i. parũ inferat ꝛc.i.nõ totũ qõ debeꝫ vl' hic ad fraudẽ.i.occasionẽ iur' ꝛc. qõ ecẽt fraus eũ euadere:z facit.s.de vsuca.p ẽptorꝛe.l.fi.

e Ideas.qz forte soluit estiationẽ pensiõis p quã mior soluẽ debuisset:ar.s.vñ vi.l.meminerint.z.ff.de ac.emp.l.iul.§.sed cũ in fraudẽ tributa.tñ minor soluit cum in hoc locupletior est:ut.d.§.z nota penas deserti officij:sic.ff.de offic.pſi. diuus.idẽ p oia in eccl'ia z plato.ut in aut.de nõ alie.§.sinim⁹.z.s.de anno.z tribu.l.obsistere.

f Deplorare.i.emendare.

g Quicũqs.possessiões.ſ.primoniales.

h Ad refundendũ.i.ad remittẽdũ canonem.

b Desertas.i.steriles:p qõ excusabat se ut non pderet lz nõ soluerꝫ pensionẽ:sz ar.ff.de allu.l.ij.sed ibi p pncipẽ fuit diminutum.

i Licitatio.in locatiõib⁹ z venditiõib⁹ pdior fiscaliũ nõ primonialiũ est loc⁹ adiectiõib⁹ nõ cum locatio primonialis fuit tpalis:sed nec ad venditiões pertinet ciuitatum adiectio:ut.s.de ven.re.ciui.l.i.z.j.de loca.p.ciui.l.fi.z nota hac lege vnũ ꝓtra ꝓductorꝛ aliud p eo. Item facit.s.de oi agro deser.l.qcũq̃. z de allu.l.iij.z de ven.re.ciui.l.ij.z de pu.l.licitatio.

k Vndi nostrã.cesaris cũ anna.essent empbiteocarij alicui⁹ puati vel ecclie vel fisci.

l Poposcerint.tit.emptiõis vel alio ppetuo ti.

m Cõmodam⁹.id est ad cõmodũ pcipiendũ dam⁹:vl' b⁹ dꝛ q̃tũ ad trãslationem possessionis

n Possessiõe.fundi dati in ẽphiteosim

Dissoluãt.pot esse metus cõmissum

o Si qs ppetuo nisi infra sex mẽses ex die pcessionis venit:vt.ff.de cen.l.fi.z facit.s.de oi agr.deser.l.loco rũ.z.s.e.qcunqz.

p Si qb⁹.incon cusse.sic.s.e. l.fundi.z.j.de loca. p.ciui.l.fi.z.s.ó ccſ. l.fi.z de oi agr.deſ. l.qcunqz.z de q̃dri. pſcri.l.bñ a zenone.

q Cõtractib⁹.ſ.ut vendat vel alio tit. possit alienare.

r Quicunqz.de sertis.i. si fiãt sterules: ut accedat s.de oi agr.deser.l. qcunqz.z facit.s.de murileg.l.pe.z.j.de loc.p.ciui.l.i.z ó publi.l.licitatio.in pn. z.s.de vsu.l.si bene z insti.de satisd.tu. §.penul.

Omnes fũdi. limitib⁹.i. ad vsuz militũ q stant i limitib⁹ imperij.et. iõ etiã impator alienare non põt ut hic dicit.

t Obstaculo.si ali⁹ possideat:z facit.s. de fũ.limi.l.i.z.l.fi. et.xvi.q.iij.c.inter.

v Quicunqz.de sertis.i. si fiãt sterules: ut accedat s.de oi agr.deser.l. qcunqz.z facit.s.de murileg.l.pe.z.j.de loc.p.ciui.l.i.z ó publi.l.licitatio.in pn. z.s.de vsu.l.si bene z insti.de satisd.tu. §.penul.

Omnes fũdi. limitib⁹.i. ad vsuz militũ q stant i limitib⁹ imperij.et. iõ etiã impator alienare non põt ut hic dicit.

t Obstaculo.si ali⁹ possideat:z facit.s. de fũ.limi.l.i.z.l.fi. et.xvi.q.iij.c.inter.

v Quicũqz possessiões exemphiteotico iure susceperint ea ad refũdendum vti occasiõe nõ pñt q̃ asserãt desertas eẽ cepisse taz z si rescripta per obreptiõem meruerit: sed nec auelli eas ab eis posse nec si licitatio ab aliquo fuerit ꝓmissa:sz eas in ppetuum apud eos q eas susceperint z eorũ posteritatem remanere nec si sup hoc rescriptũ fuerit aduersus eos ipetratũ.

f Vndi patrimoniales z q ex emphiteotico iur' ad domũ nr̃am diuersis gñib⁹ deuoluti sũt sic eis q eos popposcerit' cedũt vt comissi met⁹ eẽ nõ possit.neqz.n.magis ꝓmodamus nr̃a quã tradim⁹ ea iure dñij ita tñ vt ea q̃ in nr̃a possessione positi pstiterint in postez soluant.

l Operator gra.

Ig a pximis colonis vel ab emphiteoticarijs destitutum primonialem fundũ a peq̃toꝛe tuo vel censitoꝛe suscepint ppetuo eundẽ atqz in concusso iure possideãt nec qsq̃z secũdus petitoꝛ accedat.

l Op.gra.

Ig⁹ primoniales possessiones pasianam z ponticã diocesim vl' a nobis vel a nr̃is diuis parentib⁹ sacra largitate dõate sũt icõcusse possideant.atqz ad suos posteros trãsmittant:qõ qdem nõ solũ in hr̃dibus:sz in ꝓtractibus oi generi volumus custodiri.

Dem au.

Quicũqz ad emphiteosim fundorum primonialiũ vel reipu. iussu nr̃i numis venerit is si r̃dũdantia fortunaz idone⁹ fuerit ad restituenda q̃ delertis forte possessiõib⁹ reqrẽt primoniũ suũ publicis implicet nexib⁹ si vo minor facultatib⁹ ꝓbabit' datis fideiussoꝛib⁹ idoneis ad ẽphiteosim accedat sciẽtib⁹ his quos taliũ reꝛ cura solicitat i se negligẽtie dãna si hi cautio defuerit eẽ vtẽda.

Dẽ au.

Omnes fũdi primoniales p mesopotaniã z osdrocenã ꝓuincias quos ꝓstat diuoꝛ retroncipum sãctiõib⁹ limiti deputatos ad ius pstinũ sine vllius assertõis reuocẽtur obstaculo p bituri oia q̃ antea ipendẽda necessitatib⁹ limitis pberi ꝓsueuerat:ita vt penitus audiat' q aut rescripto aut ãnotatiõe dñium vel ẽphiteosim vel conductionẽ a quolz gñe largitatis ó nr̃a liberalitate meruerũt.

l Op.arc.

Uiuersi cognoscãt nihil priuato iure' saluo canone fũdis ẽptis cũ primonialibus eẽ cõe. Ita ut ad eos nunq̃z primonialiũ fũdoꝛ peq̃toꝛ accedat graui mulcta feriẽdo eo q statuta nr̃e clemẽtie ausus fuerit temerare

f Vndos primoniales

l Dez au.

eos dũtaxat q saluo canone iure puato nr̃o libalitate ꝓcessi sũt vt his primonialib⁹ q in ꝓditõe ppa ꝓstituti sunt. Illustris auctõitas tua iubeat exequari :ita ut releuato onere rei q̃ imminet fatigatis trãslatitio i eos q integris iurib⁹ florẽt ascriptio tributorũ equa lãce diuidatur.

l Op.hon.

i Vs emphiteotici pdij q̃ sine obligatiõis vinculo retẽtatũ eẽ iudi-

m Cõmodam⁹.id est ad cõmodũ pcipiendũ dam⁹:vl' b⁹ dꝛ q̃tũ ad trãslationem possessionis

n Possessiõe.fundi dati in ẽphiteosim

Dissoluãt.pot esse metus cõmissum

o Si qs ppetuo nisi infra sex mẽses ex die pcessionis venit:vt.ff.de cen.l.fi.z facit.s.de oi agr.deser.l.loco rũ.z.s.e.qcunqz.

p Si qb⁹.incon cusse.sic.s.e. l.fundi.z.j.de loca. p.ciui.l.fi.z.s.ó ccſ. l.fi.z de oi agr.deſ. l.qcunqz.z de q̃dri. pſcri.l.bñ a zenone.

q Cõtractib⁹.ſ.ut vendat vel alio tit. possit alienare.

r Quicunqz.de sertis.i. si fiãt sterules: ut accedat s.de oi agr.deser.l. qcunqz.z facit.s.de murileg.l.pe.z.j.de loc.p.ciui.l.i.z ó publi.l.licitatio.in pn. z.s.de vsu.l.si bene z insti.de satisd.tu. §.penul.

Omnes fũdi. limitib⁹.i. ad vsuz militũ q stant i limitib⁹ imperij.et. iõ etiã impator alienare non põt ut hic dicit.

t Obstaculo.si ali⁹ possideat:z facit.s. de fũ.limi.l.i.z.l.fi. et.xvi.q.iij.c.inter.

v Quicũqz possessiões exemphiteotico iure susceperint ea ad refũdendum vti occasiõe nõ pñt q̃ asserãt desertas eẽ cepisse taz z si rescripta per obreptiõem meruerit: sed nec auelli eas ab eis posse nec si licitatio ab aliquo fuerit ꝓmissa:sz eas in ppetuum apud eos q eas susceperint z eorũ posteritatem remanere nec si sup hoc rescriptũ fuerit aduersus eos ipetratũ.

f Vndi patrimoniales z q ex emphiteotico iur' ad domũ nr̃am diuersis gñib⁹ deuoluti sũt sic eis q eos popposcerit' cedũt vt comissimet⁹ eẽ nõ possit.neqz.n.magis ꝓmodamus nr̃a quã tradim⁹ ea iure dñij ita tñ vt ea q̃ in nr̃a possessione positi

l Op.con.

Ig⁹ fundos emphiteoticar' iuris salua lege fisci circa iudicis auctoritatez donauerit dõatões firmẽ sint' dũmodo suis qbusqz tpib⁹ ea que fisco pensitanda sunt presentare cogãtur.

Dem.

Patrimonialis fundi pẽsitationẽ z aurariã seu frumẽtariã intra tẽpus omissaz minoꝛ dñio nõ nocere' ꝓcipim⁹ nec ad fraudẽ iuris eoꝛ accedere' si qõ solẽniter debeꝫ paulo sepius inferat'.ita tñ vt pmanẽte sba puloꝛ iudex tutorẽ vel curatorẽ p quẽ differt' illatio negligentie sue deserti officij penas exigat z dãna deplorare' compellat.

l Op.val.

Quicũqz possessiões exemphiteotico iure susceperint ea ad refũdendum vti occasiõe nõ pñt q̃ asserãt desertas eẽ cepisse taz z si rescripta per obreptiõem meruerit: sed nec auelli eas ab eis posse nec si licitatio ab aliquo fuerit ꝓmissa:sz eas in ppetuum apud eos q eas susceperint z eorũ posteritatem remanere nec si sup hoc rescriptũ fuerit aduersus eos ipetratũ.

f Vndi patrimoniales z q ex emphiteotico iur' ad domũ nr̃am diuersis gñib⁹ deuoluti sũt sic eis q eos popposcerit' cedũt vt comissimet⁹ eẽ nõ possit.neqz.n.magis ꝓmodamus nr̃a quã tradim⁹ ea iure dñij ita tñ vt ea q̃ in nr̃a possessione positi

alij dicunt.i.speciale iure. Accur.

x Ad eos.emptos.z facit.j.de metal.l.deuotum.z.l.pri.

y Vndos.canone.i.tributa ordinaria q̃ pstant pncipis pdia:ut.s. de erac.trib.l.fi.nã z eccl'ia:ut.s.de sa.san.ec.l.placet.

z Concessi sunt.in emphi.vel loc.

a Cõstituti sunt.deserti.puta.z ita apud nos sunt nemi ꝓcessi que cõcedunt' habenti alia:vt illa deserat vt oia omissa alicui dari pñt:ut.s.ó oi agro deserto.qui vtilia.sec⁹ in emptis a puato vt.s.l.pri.

b Vs.i.pẽsio emphiteotici pdij q̃ pẽsio nr̃a spãlit' est retẽta apud venditorẽ ut ipse eã pstet nõ emptor si ne vinculo obligatiõis.inefficax eni pactio est seu obligatio ut eã alius

qz qui possidet pstare:ut.ſ.ſiue cen.le.reliquis.l.fi.niſi ſit facta noſtro iudicio:ſicut t ipſius pdij pimonialis inefficax eſt alienatio facta a p≠ curatore pimonij niſi iuſſu pncipis:ut.ff.de le.i.apud iul.§.fi. ita illud ius nro iudicio retentu imutabile pſeueret:ſicut eſt ab emptore poſſeſ≠ ſum vt venditor nõ ipſe emptor pſtet ei.t ſm hec verba iudicio nro ter minat retentatu. vl dic iudiciu eſt i hoc vbi ſine obligatõe ẽ ꝓuentio:t ſic ſoluat emptor.vel dic q le gant cũ inferiori lra iudicio nro:t ẽ ſen≠ ſus idẽ q prim⁹ p dij pimonialis.

c Poſſeſſionẽ.ſ.ſi ne nro iudicio: em≠ ptor vetuſto tpe te nuerit ſic poſſeſſio≠ nẽ quã venditor pre ſtiterit.non ipſe vo lum⁹ eũ adiuuari ex vetuſtate tpis q mi nus pus pſtet ipſe emptor ſm quoſdã t verbũ vitioſa põt legi.ſ.obligatiõe:ut ſ.vel vetuſtate.naz tricẽnalis vel.xl.an noz pſcriptio ex vi cioſa poſſeſſiõe ori tur:ut.ff.de acquir. poſ.l.pomp.§.fi.et vetuſtas dicẽt.xxx. annoz:ut ar.j.ꝺ fũ. rei p.l.nemo.vl dic q poſſeſſio.ſ.vicio ſa.et ſm hoc dic q vicioſe cepit poſſi≠ dere poſſeſſor ſine tit.t tñ pſcrip.xxx. annis:ſed canonem ſoluet p.l.fi.j.e. vel dic ſm azo.ius em≠ phiteoticũ bẽbas i fundo ticij illud pre diũ poſſedit Seiuſ xxx.annis nullo mõ ſibi obligatũ ab em phiteoticãio nẽ em phiteota vẽdicat a ſeio vtili in rez. Se ius obiecit pſcriptõ nẽ ꝓhibet hec cõſti tutio pſcriptionẽ:et eſt ſpãle iuri emphi teotico non obiici pſcriptionem ſm azo.ſed ego dico melius dici ſi di≠ cam⁹ eum habuiſſe ius emphiteoticũ in pdio patrimoniali.nã t Bica de pimonialib⁹ loquit:t ſic hic ſpãle in pimonialib⁹ ẽphiteoticis ſm cy.t ſm hec adimat poſſeſſio.i.dñiuz ut nõ pſcribat.xxx.an. ſed.xl.ut in e.l.fi.t facit.ſ.de pſcrip.xxx.an.l.cum notiſſimi.§.fi.

d Poſſeſſores.vel.pro id eſt.

e Cõparauerũt a me vel a puato:ſz i ẽphiteoſi bñt a me.

f Modo.i.bñficio.q.d.ſicut eis largimur in ẽphiteoſim ita largimur.

g Hac.ut nõ hẽant neceſſe ea emere t tñ habeãt tñ inſ ut ſi emiſſent ex cepto qꝺ dñ.ſ.e.vniuerſi.

h Succeſſiõe.ut qz acceperũt deſertũ:p qꝺ vt ſuccedere deſerenti quo caſu biennio vel ſex menſib⁹ fit tut⁹:ut.ſ.de oi agr.deſer.l.q agros.t.l. locoꝝm.

i Priuata.facta a nobis:vt ſubiecit.

k Quocũqz mõ.qz ius in re tpis diuturnitate q̃ſiuit:ut.ſ.e.l.ius. Sciat emphiteota videtur.

l Libertates.j.ti.i.l.ij.ptra.ſo.bñt hic qꝺã liberalitat̃:ſecus in liberta te dicũt vel illud in colono ſimplici vel alio h in emphiteoticario vl filii q ſunt dñi ſaltẽ vtilit:ar.ut in auth.de nõ alie.§.alienatiõis.t facit qꝺ di xit.ſ.de agri.t cen.l.quemadmodũ.

m Valli.ſaltuenſes.i.ſaltus in qbus ſunt paſcua.

Oriẽt.local ẽ hec lex:naz alie dñice poſſeſſiões ſaluo canone alienari pñt:ut.j.de fun.rei p.l.fi.t.j.l.pri.t eſt ſilis ꝓhibitio q̃dãmõ in pdiſ redacti ſub forma pimonij.ff.de le.i.apud iul.§.fi.

n Officiũ i.officiales:t facẽ.ſ.ꝺ aq̃duc.diligẽt.t de fun.limi.l.fi.t ꝺ pe.bo.ſub.l.ij.

o Habemus.agonotetici.ſ.noſtis fundos vel noſtros releua.vl alio ſili:ut.ſ.de colo.do.ade.l.i.t dicunt agonotetici ſm cy.fiꝺi qui dabant certãtib⁹ in agone.vel.id ẽ rureſtres ꝓducti ad fertilitatẽ agoci laborẽ.nã pmo erant ſterilia.agon enim grece labor latine:qz q laborat agit vnde chriſtus in agone fuit cy.releuata dicunt q̃ cũ paluſtria facta ſunt terrena:de qui bus nõ loquitur dicta lex de col.do.

p Jugioz.i.terre que mõ arant olim ſteriles:ut in auth.de man.pncip.§.coges. Item cuiuſcũqz iuris.i.noſtis ante ipoſiti ut aurariũ:ut.ſ.e.l.ij.t de col.do.t non qꝺ Jr.qꝺ hic loquit de pdijs deſertis q̃ poſſident ab aliq nulla inſ cedẽte auctẽ eius q eam inſ ponere potuit.et iõ hoc p.xl.an.pſcribit.vl alius q a tali poſſeſſiõe titulo inſ≠ cedẽte accepit ſm cy.et Jo. qcunqz ergo talia pdia p cõ≠ tractus emphiteo.vel p ꝓduc tionẽ ꝓpetuã pceptionẽ im peratoris vel auctẽ comitis patri erarij ſuſceperit dñiuz cũ poſſeſſiõe ꝓſequit q̃ alie nare t quo voluerit mõ trãſ ferre poterit:qꝺ ergo precep≠ ptio vel auctas facit hoc:facẽ hec pſcriptio.

q Suum eſſe:quia capiti cẽ ſura ſublata iugatio terrena remanſit et omnes pro his agris quos poſſident publi≠ cas preſtatiões debent:ideo videbatur publico eſſe que≠ ſituz quod fuerat preſcriptũ: quia fiſcus ſolus penſionem receperat:ſed non eſt niſi ei qui poſſedit ei.

r Ex publico cõmouendaz. vniuerſarie ſolutiones p ra≠ tionalem rei priuate exigebã tur:qui alis vocatur procura tor fiſci:ut.ſ.de modo mulc. l.ij.t.iij.t ſicut a publico mo uebatur actio:ut.j.de fundo rei priua.l.vniuerſi. Accur≠ ſius.

ſ Xl.anno.iugis:ut ſupra de preſcripti.triginta annorum comparit.t.j.de fundo rei p ua.l.finali. Nec obſtat ſupra ne rei do.vel temp.quia ibi de longo tempore dicitur. Item nec ſupra de omni ag. deſerto.l.qui agros.t.l.loco rum.quia ibi contra priua≠ tos.hic contra fiſcum. Item quid ſi erat priuati predium R.multo magis ſm.p.ſecuſ autem ſi nihil eſt ſolutum: qz fiſco nõ preſcribitur in c ano ne puato ut amodo ſoluere non teneatur:ut.ſ.de preſcripti.trigin.annorũ.com parit.quod tamen dic ut.ſ.de preſcrip.xxx.anno.male.

t Adempto canone.impetraui a principe predium vt ſine canone libere habe≠ rem.ſed contra.j.de fundo rei pua.l.finali.ſol.ibi in dominico hic nõ.immo hic a principe:ibi ab alio accepit eo pacto.t nota duo neceſſaria quorum vnum non ſufficit ſic.ff.de adop.l.poſt mortem. Alij dicunt q hic erat dubiũ de canone.ſi gãt eſſet certũ etiã a pncipe ſufficeret. Item ꝓtra.ſ.de pſcrip.xxx.an cũ notiſſi≠ mi.in fi.ſo.hic iuſſio vel ꝓceſſio pncipis fuit ibi non.

v Ab initio.inuit q ſi pmo cepit poſtea poſſidere beneficium dempti canonis impetrauit nihil egit:ut.ſ.de anno.t trib.l.in fraudez.t de immu.ne. con.l.i.ci. t facit.ſ.de profeſ.t me.l.finali.

x Rubrica. Be mancipijs t colonis patrimonialium t ſaltuenſium fun≠ dorum ꝛc.

y Ephiteoticarios.cum fiſcus ſingula predia cuiuſdam ville locaſſet di≠ uerſis certa mercede in nũmis conſtituta poſtea dederat.alij villam illaz in emphiteoſim coloni ſic omnia volunt vſurpare ut emphiteote nil remaneat quod non poſſunt.ad quod facit.j.e.l.ij.

z Coloni.quibus locatio prima facta eſt ad nũmos.

a Vſurpantes.ſcilicet eos quos t cetera. et eſt argumentum contra prandenſem ſcriptorem qui facit per ſuos diſcipulos ſcribi t contra magiſtrum qui fa≠ cit ſcholarem pro ſe legere.

a Solennitas.que a iure eſt inuenta circa emphiteoticos fundos.

b Attractare.id eſt ad vſum proprium trahere.

c Inſitum.q.inſertum:t venit ab inſero inſeris inſerui.id eſt inſedare.

d Irrigationis.facit.ſ.de ſerui.t aqua.l.preſes.

e Libertates domini.vt coloni:t ſic nõ eſt contra.ſ.t.i.l.poſſeſſores.t facit ſ.de bis qui a non.l.ſi non proprie.

f Rationales.i.ꝓcuratores cesaris:ut.ſ.de modo mulc.l.ij.

g Ognouim⁹.meruer̃t.ẽphiteoſiz.z no.ſpãle ut teneaẽ colono ſtare fauore fiſci ne fiſcus teneaẽ ei ut hic.z.ff.de iur.fiſ.l.fi.§.pẽon⁹.als regularit̃ ꝓ ut ſ.loca.ẽptorẽ.z.ff.locati.ſi merces.§.i.z de vſufr.arboꝝ⁹.§.i.que ſunt contra.

b Uper patrimonialiũ.fundorum.i.deſertorum. Uertant. au ſtem arando.

c Birigẽtes.ſ. ſeſe.

i Ad militiã.qz reuocatur ꝺ militia:ut hic.z.j.ti.i.l.i.z fi. z.j.de agri.z man.do.l.iij.et j.q mi.nó poſ.l.circa.z.ſ.de colo.p̃ii.l.i.z de agri.z cẽſi.l. colonos.nulla.z.l.cum ſatis. §.caueãt.z ne rei do.vel tẽp. l.i.z.j.de apari.magiſtrati.l. ꝓbati.niſi iam facti veterani vt ſubijcit. Et nota qꝺ nõ loq tur ꝺ ſimplici colono:ſz aſcri ptitio:qꝺ patet qz dicit auitas ꝓditiões. Item.j.de ve tergnis.l.pe.cõtra.

k Deruerũt.vt qz honeſte miſſi ſunt de militia.

l Tela.que in militia hũerũt

m Uomeris.iſta ſunt noia i ſtrumentoꝝ que ſunt i arat ro

n Rica. De fugitiuis colõis p̃monialibus.

o Uicũqz puuli.frequẽt cũ ſunt pueri ſuperant a ſolo p patrẽ ponentẽ cũ ali quo milite.idem tñ ſi magn⁹ ceſſauit ſe a ſolo:ut.ſ.ti.i.l.f. cũ ſuis ꝓcor.z.ff.de decu.ho norꝝ.§.pe.

p Stipendiũ.data.ut ſtatu ta:ad qꝺ.ff. de decu.l.beren nius.

q Uiſqs. p̃monialem. idẽ forte in colono cre dere:ar.ſ.de fun.patr.l.fi.in p̃n.z facit qꝺ nõ.ſ.de ſer.fu. qcunqz.in fi.

r Uiuſcũqz. facit. ſ.e.l. i.z.ſ.ti.i.l.fi.cũ ꝓcor.z ſ.ꝺ decu.l.generali.z ꝺ agri. z cen.l.ſeruos.

s Rica De collatione fun dorꝝ p̃i.ad q̃s collatiões te neanẽ iſti fundi. Ac.

t Ephiteoticarij. mũe ra.nõ ſuo fauore:ſed fi ſci vel p̃ncipis:ut.ſ.de iur.i mu.l.ſp.§.ꝺuctores.z facit de agri.z cen.l.i.

v Impendant.facit.ſ.de ſa croſan.ec.l.inſtructionẽ.z de mu.pa.l.ij.z.j.de p̃ule.aug. l.abſit.

x Prodeſt.als ꝓfuturũ eſt ſic in aut.de nõ alie.§.qz veri ſile.in fi.

y Patrimoniales.ttie por tiõis.q.d.ſoluat tertiã eius de collatiõe fundorꝝ p̃i monialiũ z emphiteoticario rum qꝺ ſolueret alij:ſed certe aut totũ aut nihil dicit:ut.ſ. de anno.z trib.l.iij.z certe ni hil:z hic dicit.

z Auri.ut.ſ.de mu.pat.l.ij. Accur.

a Puniat.pena eſt.ſ.de excu.mun.l.euidenter.

b Omnes. p rata.cum cõmuniter poſſidet.

c Inſolidũ.qñ ex aſſe z nõ ꝓmentũ:nã nõ extraordinẽ:ſed ordi.ut.ſ.l. p̃i.z.ſ.de excu.mu.l.euidenter.

d Priuatorum.facit.ſ.de mu.pa.l.ij.z de anno.z trib.l.oẽs.z.l.fi.z de allu.l.ij z.ſ.ſiue cen.vel re.l.fi.z.j.de col.fun.l.fi.

e Lacuit.poſſeſſores.i.q hñt emphiteoſim p̃dia p̃ncipis:vel p̃ncepſ q̃ hẽ bat qꝺ alio in emphiteoſim:ut.ſ.de fun.pa.l.fundi.

f Quantũ habuit.ꝺ.ff.de vſu.l.tutor.§.lucius.ſed dic ut.ff.ſi cer.pe.l.quidam

g Iduũ.genitiu⁹ pꝛalis nũeri:z ſubſtãtiuũ. Januariũ.z eſt dies hic circa me

diũ ianuarij. h Securitatis.q̃ ꝓhendat infer ẽtis nomẽ:z diẽ ꝓſulẽ:meſem:cãm:z ſummã:ut.ſ.de apo.pu.l.i.z ſi fundus eſſet p̃uati hanc apocam ꝺz emphiteota dare ꝺño:ut.ſ.de iure emphi.l.ij.

i Quo.facit.ff.de ſolu.q.x.z.l.ſi debitor.z.ſ.de ſuſcep.l.ij.z.ff.de act. z obl.qꝺ quis.

fficio ad extraordiaria mĩme denocãtur muncra:ſicut ceteri,puĩciales ob ſequiũ ſuũ itineribus minuẽdis ip̃ẽdant. nulla.n.rõne debẽt ad hoc qꝺ i cõe oib⁹ ,pfutuꝝ eſt ſe iũgi. Bé au.

Patrimoniales fũdos extraordi narijs oncrib⁹ vl medie aut tertie portiõis obſequis fatigari nõ cõuenit cũ coſdẽ z auri ſpẽm z frumẽti pluri mũ modũ ꝓſtet p̃ſoluer̃.ita vt q viola re ſtatuta tẽtauerit puniatur.

Operator iul.

Omnes q p̃mõiales fũdos ſiue cõiter:ſiue ex aſſe retinẽt ,p his ꝓueni endi ſunt ad vniuerſoꝝ muneruꝫ ad coſdẽ fundos p̃tinẽtiũ ,p rata portõe vel ſolidũ functões ſicut vnumquẽ qz priuatoꝝ neceſſitas publice penſi tationis aſtringit. Opa.va.

Placuit vt ẽphiteoticoꝝ fundoꝝ p̃monialiũ qz poſſeſſores quo voluerit tpe z q̃ztũ hũerint pẽſionis patũ dũmõ non ampli⁹ q̃z i tribus p ſingulos ãnos vicib⁹ offõ rõnalis aſ ſignẽt:ac de ſuſcepto ab eodẽ ſecuri tatẽ eodẽ die ,pmereri p̃cipiãt mõ vt ĩtra,januariũ iduum⁹ diẽ ois lũma rõ cinijs public(ĩferat grauiſſime pene ſbdẽdo officio ſi cui ,z quolz ãni tpe dũmõ nequaq̃z nũeꝝ terne illatõnis excedat ſolutiõez facere geſtiẽti nega uerit ſuſceptiõis officiũ vel ſi moraz fecerit ĩ chirographo ſecuritatis edẽ do ſup quo poſſeſſores aut ,pcurato res vel mgrat⁹ :aut qcũqz i locis fue rint q ꝓficiendoꝝ actoꝝ hẽant ptatẽ ꝓueniat ꝓteſtari: ut z de officij inſolẽ tia ꝓſtet i quo exercẽda vim dicta ẽ:z his poſſit eſſe ꝓſultũ. Opp.ar.

Per oẽs ,puĩcias p̃monialiũ fũ doꝝ ab ordinarijs iudicib⁹ canõ exigat.z qcqd exactũ fuerit dirigat ſciat vo mẽorati iudices nihil ſibi ex eo canõe qꝺ ex hiſdẽ titlis ꝓtigerit ad neceſſitates al trãſferẽdũ:niſi malue rit grauiſſima ſeueritate eoꝝ licentia coherceri.

De fundis rei priuate z ſaltib⁹ di uine domus. Opp.cõ.

Niuerſi cognoſcãt has poſſeſſio nes q̃s de fiſco nr̃o ꝓparauerunt ſeu ꝓparãt nullo nobiure retrahi. ſz pp̃a firmitate poſſeſſas etiã ad poſte ros ſuos dñi ꝑpetui durabilitate di mitti. Opa.au,

Per oẽs.ab or dinarijs pꝛeſi dibus:ut.ſ.de mo ꝺo mulc.l.eos.

l Birigat.ad erari um:ut.ſ.de fru.rr. ꝓſtan.l.fi.z.ſ.ꝺ his q ex pub.col.illata ſunt.l.fi.z de his q ex pu.ra.l.i.z.ij.ꝺ ex ac.trib.l.in fiſca.

m Rica De fun diſ rei p̃uate.i.fiſca lis q̃.ꝑprie z p̃uate p̃ncipis dicunt:ut ff.ne qꝺ in lo.publ. l.ij.§.item hoc.

n Niuerſi. re trahi.niſi aliꝺ adijciat p̃cio.ſ.de ven.re.ci.l.fi.z facit ad legẽ iſtã.j.de di uer.p̃ſc.l.iij.z.ſ. de fun.pa.l.hi.z de de bi.ci.l.fi.i fi.ſ.ne fi ſcus rẽ quã ven.e.l. i.z.ij.z de q̃dri.p̃ſc. l.pe.z fi.

o Quoſ.ſollici tat.qz vi eis expedite hẽe in em phiteoſim p̃dia p̃n cipis.

p Tue dignitat.al dicatoris.z preſidi loquitur.

q Villa.i.emphite oſim danda ſm cy. ptuatiõe limitis.

r Nõ patiat.ſic.ſ. de p̃.va.l.ij.z de al lu.l.fi.

s Debitũ.ſ. penſio nis.

t Acceperat.in di ctam emphiteoſim

v Sancim⁹. hac le ge.i.ſine diminutõe veteris mercedis

x Onerari.i.nõ gra uat nou⁹ emphiteo. reliqs nõ ſolutis a primo q fuit doctor i.diminutor pẽſiõis decoctõ eni diminu it:z facit.ſ.de cenſ. l.fi.in p̃n.cum ſi.ſed ꝓtra.ff.de publi.l.i peratores.ſo.ibi in ꝓductõe rectigalis hic in alia vel illa ſz bãc intelligi vel ibi ꝓcedit ab eo q ꝓdu xit hic ab eo q̃ aufe rẽdi z vendi pratez bẽbat:vel hic aucte p̃ncipis.ibi vo non

z facit.ſ.de fun.pa.z.l.fundi.z.l.bi. Acc.

y Uicũqz.ſuo noie.poſſidendã ſibiqz hũdã ppetuo.i. ẽphiteotico

z Cõductiõis.ſ.tpalis. a Obnoxius.ſic.ſ.de p̃di.naui. l.fi.z in aut.de man.p̃n.§.nõ pmittas.z.ff.de pac.inter.acc.

b Niuerſi.qdã habẽt hic rubricã ſuperiorem.

c Rationaliũ.i.ꝓcuratoꝝ ceſaris:ut.ſ.de mõ mulc.l.ij.

d Poſtulatis.vel dicit de bis q̃ debent ex p̃dijs temploꝝ p̃ncipi vel fiſco:ad qꝺ in aut.de ec.ti.§.ad hoc.vel q̃ penſio debeẽ templi.

e Peculiari.i.ꝓcipuo:z facit.xi.q.i.ſi tributa.

f Sus.pfectũ repete dz:vt z eſt ꝓſecutiue ſic.z.ſ.de obſequijs.l.ſi

manumissori. g Pristinos.facit.ſ.de ſerv.z aqua.l.ſi manifeſte z.l.pſes.z de aqueduc.l.diligenter.

b Um q ꝑuata.qz fit ꝑuati colon⁹.z facit.ſ.de agr.z cen.l.cū ſatis §.i.z de decu.l.eū. ſed ꝺ.ſ.de agric.z cen.l.cū ſcim⁹.§.illud.ibi p agnatos ſeruiūt. Itē ꝺ.ſ.ne re.do.vel tēp.l.i.ſz ibi de longo tpe vel hic ſpeciale.

i Emo dēpto canone.i.hoc pacto ut nō teneat emptor ſoluē canonē.z nō q̄ b tāgit vltimā ptē rubrice ſz Cynū.

k Pñice.z ĩperatoris. erq̄ ipſe imperator ſoluebat alij canonē vl' penſiōez ut.ſ.de fun.pa.l.fūdi.z ſui officiales vēdūt dicto pacto: et excipe poſſeſſiones poſitas p orientem ꝛc.que nec ſaluo nec dēpto canōe poſſit alienari:ut.ſ.de fū.pa.l.pe.

l Precia.niſi fuerit ſtipulatus:ut.ſ. cōia de leg.l.ſi.§.ſi. Item ꝺ.ſ.ne li.ba. metro.l.i.z ſi.i f.ſo. ut ibi. m Fructuum.ſi habes fructuū planū eſt:qz p cur.ceſaris rē cū fructib⁹ vēdicat:ut.ſ.ō fide.inſtr.z iure baſte fiſ.l.i.ſi bēas fructū dic.i.melioratio rei non iudicet ꝓpē ſationem.

n Exactōi.ſ.fū.tūc ꝓprie dī ꝓpenſatio.ſ.canonis: et ſic ſtabit ꝑctui volente decepto: ut. C. de trāſa.l.trāſactio.itē ꝺ.j.de di.pſ.l.pe.in pn.ſo.ut ibi.

o Vetuſtaſ.ſ.q̄draginta an.opponēda tā petitiōi rei q̄ canonis:qz b nō agit de canone tributoz ſz de canone fun.rei p.p̄ncipis.z ſic nō ob.ſ.de pſ.xxx.an. cōperit.b.

p Celebratuſ.p id officium.

q Valitura. fac.ſ. ōp.ipe.of.l. nec dā noſa.z ſi ꝺ ius vel vtil.publi.l.fi. et de cano.fru. vr.ro.l.ij. z.j.ti.i.l.ij. Itez fac ad.l.ſ.ne res do.vl' tem.l.ij.z.j. de p̄di. cu.l.ij.z.ſ.de fū.pa. l.fi.

r Rica. De fundis z ſaltib⁹ rei dominice.

s Ogs.greges quot animalia gregē faciūt not. ff.ō abigeis.l.oues

t Alien⁹.i.eſtneus. Vendicent.ſcilicz greges. v Conniuentia.i.conſenſus.

x Eos. ꝓcuratores:z facit.ſ.de paſcuis pu.l.ij.

y Ij qua loca.occupauit alio emphiteota tenente.

Ius.i.ad p̄mū emphiteotam ꝓſuetū cenſum.

a Longi tpis.ſ.xl.an.p̄ſcriptio nocere:quia hic nō agit de canone rei dominice que tollitur preſcriptione:ut.ſ.ti.i.l.fi.canon enī tributorum nulla tollitur p̄ſcri. niſi in caſu:ut.ſ.de p̄ſcri.xxx.an.cōpil.z de fun.pa.l.fi.§.fi.Ly.

b Preiudicijs.i.ut noui non preiudicēt veteribus.

c Proceſſio.ar.ꝓtra eos q occupauerūt terras comitis bugol.z impetrauerūt reſcripta per obreptionem.

d Priuilegiū.maioris cenſus:z facit ne rei do.vel tēp. l.fi.z.ſ.tit.i.l.iij.z.l.fina.z.l. vſus.z.ſ.de aqueductu.l.diligenter.z dic priuilegiū abolere potuerunt.

Rica. De agricolis ꝛc.

e Vllus.ꝑuate. que eadem eſt que z fiſcalis. Ly.ar.ſ.de offi.co.re.p.l.i. z.ſ.de fun.re.pri.no. in Rubrica.z ff.ne qd in loco pub. l.ij.§.hoc interdictū. Itē idē de colono ꝑuati:ut.ſ.ō agri. z cen.l.originarios.facit.ſ.ō man.z co.l.fi.

f Florentibus.innuit q̄ ſi alicubi ſit copia ad hos deſcendendū eſt. Idem videtur de minoribus.xxv.an.ut.ſ.quieta.l.ij.z de decur.l.eos qui. de mu.z hon.l.ut gradatim. §.i.z.§.ij.z.l.ho.§.fi.

g Noiatiōe.al's nominatione:z al's denominatione al's terminatiōe.

h Olonos. priuati.ſ.pāmonij noſtri.

i Bereda.infra domum.

k Retrahi.ſi ad aliorū vſuz iuerunt.

l Colendis.i.adminiſtrandis in agro vel alibi.

m Obſeruari.iubem⁹:repete.z facit.ſ.de man.z co.l.fi.

n Erui.militie.niſi pacē ſtipēdijs meruerī ocia veteranoz:ut.ſ.de mā.z cō. l.finali.

o Diſtingui.no.diſtingui nā cingit cū ſit miles:ut.ſ.de teſta.mil.l.filiuſſa.z facit.ſ.ne rei do.vel tem.l.i.z.iij.z ō f. fug.l.ſi.z de col.fun.l.i.z.iij. z de col.fun.pa.l.i.z.ij.

p Exigenuo.deputari excepto eo qō dī de colono q iungit tamiatice:ut.j.ti. i.l.i.Ly.z facit.ſ.de decu.l. nati.z de agri.z cen.l.mulier z.l.ne diutius.z.l.fi.z.ſ.de murile.bi qui.

q Ominicos.deſcriptiones.ſpes illatiōis:ut.ſ de ipo.lu.do.l.ij.

r Extraordi.ut.ſ.de col.fū. pa.l.i.z.j.de p̄.do. auguſ.l.i.

s Otiēs.colonoz nr̄o rū origine nō admittitur quilibet ad emēdū:ſic.ſ. ne lic.ba.me.leg.z in auſ.de col.§.ſi vero.ſed ar.cōtra.ſ. de ꝓtraben.empt.l. dudum.

t Rica. De p̄dijs. quidā dicūt debere ſcribi de predijs dñicis nō tamiaticis i hac Rica.z hoc ex eo ꝓbatur q̄ ſubijcit.z de his qui ꝛc.ergo in.l.i.dicaſ dñico vel dñice ī tamiaco vel tamiace:z in vl. fundos dñici iure nō tamiaci ſm.p.qō nihil eſt. vel dic ſm Jo.tamiacis.ſ.p̄dijs in gbus ſunt cellule. vñ tamiac⁹.i.cellarius:al's cellularius.tami enī grece latine dī cellariū. vel aliē p̄dia empta erant ut canonē redderēt inter cellulas ſm Jo.z

errario nlla liberalitate nr̄e clemētie nulla ſāctiōe ꝓtra tāta rei ꝑuate ꝓmoda valitura'ſz ānotatio l' diuina pragmatica ſit:q̄ ꝓtra vetita canonē vēdere ꝓcedat l' penā palatio r̄mittat offō.

De fundis z ſaltib⁹ rei dñice.

Ij qs ouiū vel equaz Ap.ua. greges i ſalt⁹ rei dñice alien⁹ ĩmiſerit fiſco illico vēdicēt q̄ ſi venalis ꝓcurator ꝓniuētia ut id deceptus tēnetur admiſit eos' grauiſſimo iubem⁹ ſupplicio ſubiacere. I. Ap.the.

Ij q̄ loca ad ſacz dñiū ptinētia cuiuſz temeritas occupauēit ſz veteris cēſus fidē i ſua iura' r̄trahāt re ſcriptis ꝓbreptionē impetratis:z p̄ ſcriptōe lōgi tpis⁹ z noui cēſus p̄iudicijs in haccā ſubmouēdis.nz. n. aut p̄catio colorata aut incubatio diutur na aut nouella ꝓceſſio ꝓpetatis nr̄e ꝑuilegiū abolere potuerunt.

De agricolis:z mācipijs dñicis: vl' fiſcalib⁹ publice uel rei priuate.

Vllus oio originalis Ap.cō. colon⁹ rei ꝑuate nr̄e ad aliquos honores :vel qualibet alia ciuitatis mūera deuocet. nūc.n.ciuitatū ordinib⁹ z ceteris ex qb⁹ ꝓ multitudie fieri noiationes oz ꝓ oia florentib⁹ ad hec ſuppma p̄fidia iniurioſa noiatione deſcendēdum ē. I. Bem au.

Olonos nr̄os q̄ ꝑuati ſunt vl' ad ratiocinia gerenda vel ad colendos agros idonei retrahi iubemus ac tm̄ colēdis nr̄is r̄b⁹ adijci qn ēt ī poſtez obſeruari ne qs eoz rē ꝑuatā cuiuſq̄z gerēdā aut aliqd adminiſtrandū ſuſcipiat. I. Bem au.

Erui atqz coloni eoz ēt filij vel nepotes vl' qcūq̄z de fūdis ac de poſſeſſionib⁹ nr̄is clanculo ad officia cōuolauerit diuerſa reddāt ēt ſi armate būerint ſacra militie. Nos.n.ēt eos diſtingui iubem⁹ ac r̄ddi q̄ ptecto rū fuerīt nomē adēpti. I. Ap.gra.

Exigenuo⁹ z colonis ācilliſq̄z nr̄iſ natos nata ſue origini ex q̄ m̄res eoz ſūt facies deputari. I. Ap.ua.

Ominicos⁹ colonos nz ad deſcriptiōez patimur deuocari neqz extraordinarios' pati fūctōes maxie cū aduerſus ꝓſuetudinē mēſuratis onera dicant' inferri. I. Ap.the.

Otiēs alicui colonoz' agrum ꝑuati p̄imōij nr̄i placuerit venūdari:nō vn⁹ tm̄ q̄ forte ꝓſortib⁹ ſuis grauis ac moleſtis exiſtat:ſz alij quoq̄z duo l' plures ex ſil' origie ac iur̄ venientes in ſupradicta emptione ſocient'.

De p̄dijs tamiacis: z de his q̄ ex colonis dñicis: alijſq̄z libere ꝓditionis ꝑcantur. I. Ap.zeno.

Ius.i.ad p̄mū emphiteotam ꝓſuetū cenſum.

a Longi tpis.ſ.xl.an.p̄ſcriptio nocere:quia hic nō agit de canone rei dominice que tollitur preſcriptione:ut.ſ.ti.i.l.fi.canon enī tributorum nulla tollitur p̄ſcri. niſi in caſu:ut.ſ.de p̄ſcri.xxx.an.cōpil.z de fun.pa.l.fi.§.fi.Ly.

b Preiudicijs.i.ut noui non preiudicēt veteribus.

c Proceſſio.ar.ꝓtra eos q occupauerūt terras comitis bugol.z impetrauerūt reſcripta per obreptionem.

d Priuilegiū.maioris cenſus:z facit ne rei do.vel tēp. l.fi.z.ſ.tit.i.l.iij.z.l.fina.z.l. vſus.z.ſ.de aqueductu.l.diligenter.z dic priuilegiū abolere potuerunt.

Rica. De agricolis ꝛc.

e Vllus.ꝑuate. que eadem eſt que z fiſcalis. Ly.ar.ſ.de offi.co.re.p.l.i. z.ſ.de fun.re.pri.no. in Rubrica.z ff.ne qd in loco pub. l.ij.§.hoc interdictū. Itē idē de colono ꝑuati:ut.ſ.ō agri. z cen.l.originarios.facit.ſ.ō man.z co.l.fi.

f Florentibus.innuit q̄ ſi alicubi ſit copia ad hos deſcendendū eſt. Idem videtur de minoribus.xxv.an.ut.ſ.quieta.l.ij.z de decur.l.eos qui. de mu.z hon.l.ut gradatim. §.i.z.§.ij.z.l.ho.§.fi.

g Noiatiōe.al's nominatione:z al's denominatione al's terminatiōe.

h Olonos. priuati.ſ.pāmonij noſtri.

i Bereda.infra domum.

k Retrahi.ſi ad aliorū vſuz iuerunt.

l Colendis.i.adminiſtrandis in agro vel alibi.

m Obſeruari.iubem⁹:repete.z facit.ſ.de man.z co.l.fi.

n Erui.militie.niſi pacē ſtipēdijs meruerī ocia veteranoz:ut.ſ.de mā.z cō. l.finali.

o Diſtingui.no.diſtingui nā cingit cū ſit miles:ut.ſ.de teſta.mil.l.filiuſſa.z facit.ſ.ne rei do.vel tem.l.i.z.iij.z ō f. fug.l.ſi.z de col.fun.l.i.z.iij. z de col.fun.pa.l.i.z.ij.

p Exigenuo.deputari excepto eo qō dī de colono q iungit tamiatice:ut.j.ti. i.l.i.Ly.z facit.ſ.de decu.l. nati.z de agri.z cen.l.mulier z.l.ne diutius.z.l.fi.z.ſ.de murile.bi qui.

q Ominicos.deſcriptiones.ſpes illatiōis:ut.ſ de ipo.lu.do.l.ij.

r Extraordi.ut.ſ.de col.fū. pa.l.i.z.j.de p̄.do. auguſ.l.i.

s Otiēs.colonoz nr̄o rū origine nō admittitur quilibet ad emēdū:ſic.ſ. ne lic.ba.me.leg.z in auſ.de col.§.ſi vero.ſed ar.cōtra.ſ. de ꝓtraben.empt.l. dudum.

t Rica. De p̄dijs. quidā dicūt debere ſcribi de predijs dñicis nō tamiaticis i hac Rica.z hoc ex eo ꝓbatur q̄ ſubijcit.z de his qui ꝛc.ergo in.l.i.dicaſ dñico vel dñice ī tamiaco vel tamiace:z in vl. fundos dñici iure nō tamiaci ſm.p.qō nihil eſt. vel dic ſm Jo.tamiacis.ſ.p̄dijs in gbus ſunt cellule. vñ tamiac⁹.i.cellarius:al's cellularius.tami enī grece latine dī cellariū. vel aliē p̄dia empta erant ut canonē redderēt inter cellulas ſm Jo.z

eoꝝ coloni dicunt tamiaci.i. dñici coloni qui a dicta ꝑdia erant impatoris.

v ¶ Liber.aliud in suo vl' ascriptitio:ut. j.in fi.legis.

x ¶ Dñico.p hoc ꝓbat nō debere scribi tamiacū sim.p.et nō ꝓut accidit colono é spāle:ut.ē.de ser.fug.l.fi.

y ¶ Sancim⁹.ut sequat' mīis ꝺditione:ut ꝛ.ē.ti.i.l.ex ingenuo.cum suis ꝓcoꝝ.qō in casu ꝑmo huius legis nō cōtingit. Item est ar.ō.ē.de ser. fug.l.fi.so.ibi in liberis.

a ¶ Eminimus.iussisse qō nō habemus.

b ¶ Tamiaci.expone ut in rubrica. Ac.

¶ Comatici.i.saltibus laboribꝰ ad fertilitatē deducti.gomos enīz grece latine labor. alij būt canonici.i.ꝑstantē oꝛdinariū canonē. canon enim grece latine oꝛdo. inde canonici:qꝛ ex oꝛdine notatoꝝ ibi sunt positi sm Cy.

c ¶ Canone.de hoc canōe fit mentio.ē. de col.do.ꝛ.ē. de sa.san.ec.l.placet.

d ¶ Bustrabi.sibi subaudit ꝺ fallit in his ꝑmonialibꝰ q̄ ꝓ oꝛientē sunt:ut.ē.de fun.pa. l.pe.ꝛ facit.j.tit.i.l.i.ꝛ.l.eos. ꝛ.l.si qs.ꝛ.j.titu.ij.l.fi. ꝛ.ē.ō fun.rei p.l.i.ꝛ.l.fin.

e ¶ Rica ¶ De diuersis ꝑdiis vrbanis ꝛ rusticis.

f ¶ Ro edibꝰ.cogant'.si ꝺ publice expediat vl' vē dicent' in publicū ꝓ ꝑsidē:ut ē.de ope.pu.si legatū.§.fi.ꝛ facit.ff.ne qd in lo.pu.l.ij.§. si quis neminem.

g ¶ Amphilie.al's pāphile:ꝛ est nomē ꝓuincie al's ꝛsicipit etiā ciuitates.

h ¶ Alie.scilicz ciuitates.vl' dic alie.s.ville vel ꝓsone.

i ¶ Acgrant.iuste tīi facit.ē.ō bere.insti.l.hereditа.ꝛ de le. i.ciuitatibꝰ.ꝛ.ē.de fun.rei ꝑ. l.i.ꝛ.ff.ad treb.l.oībus.

k ¶ Estauratiōi meniuz.ciuitatū vel castelloꝝ:qō fieri ꝺz ꝓsulto ꝓncipe:ut.ē.ō re.di.l.pe.§.muros.

l ¶ Canonis.i.ānui tributi fisco ꝑstandi:ut.ē.de ope.pu. l.ne splendidissime.ꝛ de vectigali.l.fi.ꝛ in aut.de col.§. iubemus nullam.

m ¶ Os.auctiōe.i.recepti one ꝑ emptionē: ut.j.i fi.ꝛ sic ꝓ actu nō ꝓ iure ꝓponit' nomē actōis:sic in aut.ꝺ ius ꝓrrectum.

n ¶ Firmū.qꝛ nō est locꝰ auctionis vel adiectiōis in ꝑmonialibꝰ seu temploꝝ possessoribꝰ ꝺ solis cāis fiscalibus:ut j.de vec.reci.l.i. vel pōt dici ut in ꝑmonialibꝰ sit locꝰ adiectiōi:sed nō nisi sel'. ꝛ ꝺ colligit' in eo q̄ dicit ꝑma auctione.ad qō facit.ē.de fun.rei pua.l.i.

o ¶ Si qs.ergasteria.acceperūt qō est.j.s.ab alio ꝓuato.

p ¶ Ionius.ꝓstantinopolis.

¶ Liber colonꝰ vl' colōa libera tamiaco s' tamiate mīimōij iure copulent' :filie ul' filij exhꝰ i ꝓtubernio ꝓcreati vel ꝓcreate colōis dñicis adiectēt' :si āt adscriptitiꝰ ꝓ vꝰ alienus colonā vel ancillam dominicaz ducat in vxoꝛem vel ascripticia vl' ancilla colono vel seruo nubat dñicoꝝ ꝛ exhꝰ i ꝓiūctiōibꝰ nati sūt liberi veteꝝ legū ius tenere sancimus'.

q ¶ Eminimusꝰ ꝓrag Aug.pa.au. matica sanctoz iussisse fūdos tamiaci iuris i ꝓuicijs positos nec nō ēt possessiones cidiaticij talꝰ sub certa foꝛma saluo.s.canone ꝛ tributarijs collatiōibꝰ hisdē ꝑdijs ꝓpositis volētibꝰ distrabi' q̄tenꝰ qcqd ex ꝑcijs mēoratoꝝ fundoꝝ possit restitui pu. inferatur:ſz lz ꝓ eandē sanctiōz hꝰ i vēditionū ꝓtractibꝰ plenissima delata sit cautio attū ꝓpetue ēptiōis securitati ꝓsulētes hꝰ ēt ꝓpetue ꝓstitutōis auctoritate muniri eosdē ēptoꝛes ꝑcipimꝰ.

¶ De diuersis ꝑdijs vrbāis:ꝛ rusticis tēploꝝ:ꝛ ciuitatū ꝛ oi rōdditu ciuili.

D Ro edibꝰ q̄s nonul Aug.iul. li i solo reip.extruxerūt placitā ꝓ stare pensionē cogant'. Aug. Bem au.

D Amphilieꝰ ꝛ ēt ciuitates ꝛ q̄cū q̄z alieꝰ qcqd sibi acqrāt' id firmiter teneant. Aug.archi.

R Estauratōi' meniū publicoꝝ tertiā portiōz eiꝰ canonis' q ex locis fūdisue reip.ānua ꝑstatiōe ꝓferē' certū ē satis posse sufficere. Aug. Bem.

E Os q auctōne''' ꝑma fūdoꝝ iuris ꝑmonialis siue tēploꝝ possessores effecti sūt vel fuerint firmū " dñiū tenere decernimꝰ ne vlterius vacillet vniuscuiusq̄z possessio.ſz teneat q̄q̄z ius ꝓpū qō dato ꝑcio roboratum est vel fuerit. Aug.pa.va.

S Q̄s ex ti. donatōis vel ēptiōis siue ex alio quolz titlo possessiones vel domꝰ vel ergasteria iure dūtaxat ciuilis q̄ hꝰ' iure eē vere ꝓbant' cuiusl̄z ciuitatis ꝛ ꝑcipue huiꝰ eterne urbis cui maioꝛē debemꝰ fauoꝛē taz ciuilis' ut dictū ē iure .ſz ēt agonotheticas' possessiones a ꝓsulatu ausonij ꝛ olibrij dempto ciuili canone accepūt eos ipositū eis' canonē iuxta fidē publicoꝝ monumētoꝝ ciuitatis ad quē eedem res ꝓtinuerūt ꝑbere iubemus. ¶ Nā si ꝓuati iure debita nō patimur denegari multomagis ꝑbēda sūt ciuitatibꝰ q̄ iure debēt' cū sufficiat possessoribꝰ q̄ apud eos dñium' i ꝑpetuum ex nra liberalitate pmāeat. ¶ Si q̄ tīi possessiones iuris ciuilis canonez ꝓuatis largitōibꝰ'' i pūti ꝑbent.uel nunq̄z adēptū' vel postea ipositū' ad hāc iussionē nō ꝓtinebūt.sed ꝓuato erario canonē quē nunc agnoscūt inferre exmoꝛe debebūt dñio firmiter apō eos succesꝛoꝛesq̄z eoꝝ ꝛ detētatoꝛes parimō pmanente. Aug.pa.zeno.

H Ac i ꝑpetuū' valitura lege sācimꝰ ꝛ nicenētiuz " ciuitati seu hītatoꝛibus eiꝰ tā ius exactōis.xl.solidoꝝ annui canonis ciuilis reddit' ad suā patriā ꝓtinētis ꝛ possessiōibꝰ.i.calamaco ꝛ eliburno nec nō ēptoꝛio ꝛeratorio ꝛ epotio carū ' sub territoꝛio apamane.ciuitatis ꝓstitutis ex nup lapsa tertia' indictōe cū ipsa' restitui quā si qd ex quo sāctio marciani diue mēoꝛie lata ē ad eiusdē ciuitatis ꝓiudiciū gestū ē ifirmari:ꝛ q̄ ex eadē ꝓuisiōe ciuitatib⁹ ' delatū ē iterierat q̄lz ocasione minutū ē ex hac auctoꝛitate cōstitutiōis nr̄e ꝛenitatis eisdē ciuitatibꝰ rediberi.ita q̄ vt ne iudiciaria auctoꝛitas:nec ipiale reſcriptū q̄cunq̄z vz adiectōe munitū sepe dicte gn̄alis legis vires possit refringere:q̄ si aliqs aliter fecerit pena graui plectetur.

¶ De locatōe ꝑdioꝝ ciuiliū ꝛ fiscaliū siue tēploꝝ siue rei ꝓuate vel dñice.

Q Ui p̄ris nr̄i apta ꝑ Aug.pa.gra. ceptiōe cauet' fundos ex re ꝓuata nr̄a.ita tradi ꝓpetrarijs vt ꝓculo col locantiū officioꝝ q̄z tradāt' :nz.n.qc q̄z pōt ex deuotiōis plenitudine vacillare:si aparitiōe iudiciaria ꝛ fūdi idoneis attributi sūt ꝛ ide fiscalis idēnitatis idonea fideiussiōe''' munita quoꝝ si alteꝝ:vel vtrūq̄z neglectū ē q̄ ex hoc titulo pēsitatio canonica desideraꝝ' ex officioꝝ facultatibꝰ ſeruetur".

F Undi reip.ab his q nec Aug.pē au. ti.ꝓductōis' eos detinēt qdq̄z melioꝛes cultu patrocināte reddiderūt nec nr̄aꝝ qdē sāctiōuz'.si forte q̄lpiā ꝑ surreptoz meruerit nutibꝰ auferat' iuxta legē veterē' semel tm̄ lñia faciēda adiectōis idulta. Aug.pa.ho.

L Oca oia fūdi reip. ꝓpositis ꝑꝰ li center edictis' .de hīc vbi i eū canonis modū ꝓtēdētiū augmēta subcreuerit vt extēdi vltra aut supari ab alterius oblatiōe nō possit ppetrarijs ꝓductoꝛibus' locent'. Aug. Bem aug.

Q Ongruit eqtati vt veteres possessiōes' fūdoꝝ publicoꝝ nouis cōductoꝛibꝰ ꝑferāt' si facta nobꝰ ꝑ alios augmēta suscipiant. Aug.pa.the.

D Redia domꝰ nr̄e si semel iure ꝑpetuo" vel nr̄a ꝓceptōe vl' auctoꝛitate illustris viri comit' errarij ꝓuati apō aliquē fuerūt vel iā dudū sint collata ad aliū trāsferri ꝓpetuariū nō oz'. ap te.n.diffinimꝰ hoc edicto vt a ꝓpetuario nū q̄z possessio trāsferat' ēt si alteri eā ꝛperatoꝛ vel exoꝛtatꝰ vel sponte donauerit siue ānotatōe siue ꝓgmatica:cui si forte ꝓtra ꝓpetuariū vir illustris comes ꝓuatarum reꝝ dum allegabit' acqesciꝛ ꝛ ō ꝓpo ipē.c.libras auri ꝛ alias.c.fisci iuribꝰ palatinū ꝛferre cogat' offm̄:nec tīi' post allegatiōz hēbit hꝰ i iussio firmitatē: ſz nec locabit' alteri lz ingēti supare vr̄ augmēto possessio. ¶ Iure igit' ꝓpetuo publici ꝓtractꝰ firmitate ꝓpetuāi' securꝰ sit:ꝛ ītelligat:nz a se:nz a posteꝝ suis vel his ad quos ea res vel successiōe evl donatōe siue vēditōevel quolz tiptēit siue aliqñ ꝓuenerit eē retrahendā' ¶ Sane qꝛ nō ex oī ꝑte excludēda ē largitas ꝓncipalis rē diuine domꝰ siue ipatoꝛ si velit donabitꝰ ei' q eā possidet iure ꝓpetuo siue ipse iaz meruerit siue cuiusl̄z tituli iur̄ succeſlerit. vr̄.n.

q ¶ Ciuilis.i.ex qua reddit' ꝑstari ꝺz.

r ¶ Agonotheticas. expone ut.ē.ō fun. rei ꝓua.l. fin.

s ¶ Eis.possessiōibꝰ ¶ Debita.i.qō debetur ꝓuato.

t ¶ Bñuz.in ꝓpetuū ō.ē.de fun.rei.ꝑ.l. fi.vbi auferꝛ possessio:sed ibi ꝑdio ceſaris: hic ciuitatis.

v ¶ Largitiōibꝰ.i.camere ꝓncipis.

x ¶ Ademptuz canone.dico nunq̄z adēptū ꝑ pactū ab emptoꝛe:qꝛ nō posset ut.ē.ō ꝑd.re.ꝑ.l.fi.

y ¶ Impositū.positq̄ nouus possessoꝛ accepit:facit.j.de loc. ꝑdi.ciui.l.fi.ꝛ ō fū. rei ꝓua.l.i.

z ¶ Ac in ꝓpetuū marcianꝰ cōcessit ciuitati nicenē sūq̄ busdā nobilibꝰ de territoꝛio ꝓmene ciuitatis ut ō redditu seu canone:qō soluere dēbat dicta ciuitas exigerēt sibi certā summā qō ꝑ uilegiū a certo tēpe male obseruatū eis reparat zeno. ꝑ ista legem.

a ¶ Nicenensiū. ciuitas est in ꝓuicia sm pe.

b ¶ Eaz.forte nepote.

c ¶ Tertia indictiōe ex quo tpe nō fuerit eis obseruatum.

d ¶ Cū ipsa.s.ꝓmena ciuitate q̄ erat ſb dicta niceñ. vel dic cū ipsa exactōe quā ꝛ respicit supius tā.

¶ Ciuitatis.niceñ.

e ¶ Ciuitatibꝰ. ꝑdictis duabꝰ qbus et alia ꝓuilegia data fuerāt a marciano. ꝛ est hec.l.ar.ꝑ ꝓui legijs reuocādis:ut in aut.de bere.ꝛ fal ci.§.i.

f ¶ Rica ¶ De locatiōe ꝑdioꝝ ciuitatū.s.cuiuslibet ciuitatis:ut.ē.tit.i.l.i.

g ¶ Fiscaliū. hec non debēt locari minoꝛibus. Ité ꝓductoꝛ nihil ꝺz erinde exporꝛtare:ut.ff.de iur.fis. in fraudē.§.fi.et.§. penul.

b ¶ Temploꝝ.ex ꝺ tit.ꝛ eius legibꝰ videt posse colligi q̄ sicut ꝑdia reipubli. seu dñice ꝑñt locari in ꝓpetuz.i.dari in emphiteosim:sic tēploꝝ qō noua cōstitutiōe ꝓhibituz ē ut in aut.de alie.ex

emphi.§.locatões.vbi nõ vltra.xxx.an.z in alias venerabiles domus. sed dic q̃ pot etiã in ꝑpetuũ.ut no.in auth.de nõ alie.§.necnõ illud.

f Qui.ꝑpetuarijs.ſ.colonis. k Officioꝝ.collectoꝝ ꝛc.

l Et aparitiõe.i.iudice cũ ſuis aparitioib⁹ q z diſcuſſoꝛ dẽ.

m Fideiuſſiõe.ſi nõ bñt ſufficientia p̃dia:ut.§.de oĩ agro deſer.l. quicũq;.z de fun.pa.l. quicunq;.

n Seruer. facit.§. de fund. rei p̃.l.qui cunq;.

o Hũdi.cõductiõis. ſimplicis tp̃al.nã tũc poſſet auferri p̃mo alio plus offerẽte:ut. j. l.ſi.§.ſi vo p̃ tali qõ b nõ lz p⁹ õctũ:ut b z.j.l.ſi.ſed nec locabit ſz tpe õct⁹ſic:ut i ſi.b⁹.l.z.j.l.pr.tenebat ergo in ẽphiteoſi:z facit.ff.õ iur fiſ.l.iij.§. diui frẽs.

p Sanctioꝝ.i. ꝓuilegioꝝ: q̃ ſanctiões ꝑſonales dicunt:ut unſti.de iure nat.§. plane.

q Ceterũ.quaz nõ habem⁹:ſed p̃mittebat aliũ plus auferre tpe õctus nõ p⁹ ut in p̃ncipio.l.dixi z no.q̃ ſufficit ſel': ſic.§.de iur.deli.l.f. §.ſed q̃. Itez facit §.de ven.re.ci.l.i.z de fide inſtru.et de iure haſt.fiſ.l.ſi tpe z.l. qcunq;.z.ff. ad munt. lucius.§.fi.z §.de mu.pat.l.ij.et iij.

r Loca.edictis. forte.xx.diez ſm formã q̃ eſt.§.õ ſa.ſan.ec.aut. hꝫ ius ꝓrectũ. z.§.l.ꝑr. cũ ſuis ſilibus.

ſ Cõductoꝛibus.ſ. emphiteoticarijs

t Qngruit. poſſeſſoꝛes.i. detentatoꝛes.nã ꝓductoꝛe tpali dicit non ꝑpetuo emphiteoſita:ut.j.l.ſi.§.ſz nũc. z.§.ſi vo.z facit.§.de in dic adiec.l.licet.z.l.neceſſe.

v Redia.ꝑpetuo.i.in emphiteoſim.qõ iõ ſic dicit:q̃ q̃diu ꝛc̃.ut inſti.loca.§.adeo.z.ff.ſi ager.vec.vel emphi.l.i.vel etiã locatio ſim pler z in ꝑpetuũ.vñ eſt ſile ꝓtractui emphiteotico.

x Nõ oportet.nec extraordinarijs nec ſordidis muneribꝰ grauãt hec res:ut.§.de excu.mu.l.ꝑuate.z.l.euident.

y Nec tñ.punit factũ etiã ſi nõ tenuit:ut.ff.ad ſille.l.iij.§.ſi qs co.z.§. de leg.z cõ.l.ij.z de fun.rei p̃.l.ſi.z.ff.de iniur. Itẽ apud.§.i.z.j.de coar.l.ſi.z.§.de peti.bo.ſub.l.i.ſz ar.ff.q̃ qſq; tur.l.i.in fi.

z Sz nec locabit.nõ ſol'nõ dñabit:ſed ꝛc̃.vt p̃mo auferant ne iñ iniuriã ꝛc̃.ut.§.vñ vi.l.meminerit.ſz ius q̃ hz põt vẽdẽ alij:q̃z ꝑuat⁹ poſſz

a Retrabendã.no.res in ꝑpetuũ locatas poſſe vendi z alienari ab eo cui locate ſunt. Itẽ no.q̃ res ſicut locata vi dant in emphiteoſim:ad q̃ facit inſti.loca.§.adeo.nec de nouo põt ei adijci:ut no.§.e.l.ij.

b Donabit ei.z ſic mutabit ei cã poſſeſſiõis:q̃ hoc caſu lz:ut hic.z.ff. de acq̃r.poſ.l.iij.§.illud.z no.§.de acquir.poſ.cum nemo.q̃ nõ fieret ſi extraneo donaret q̃ ꝑpetuario.al's ꝑpetuo in aliq̃ ius ſuũ mutaret ſz vi q̃ etiã extraneo:ut.§.de publi.l.cotẽ.§.i.ꝓtra ſol.hic dederat p̃nceps vel comes rex ꝓuatarũ qui a p̃ncipe hoc ius habent ibi actoꝛ poſſeſſiõis.vel ſubaudi ibi maxime.vel verius ibi de agris publi.hic priuatis ſcõm ꝓpe.

c Donatiõe.i.donationẽ infra tpa p̃mi.al's nullũ ſpãle eſſet.

d Offerat.ẽt durãte locatiõe tpali p̃ma:z ſm hoc eſt §.ff.de publ.l.licitatio.§.ad ꝓducendũ.ibi finito ꝛc̃.ſo.ibi in locatiõe vectigaliũ.hic vi alijs.vel illa trabit ad hanc ſm quoſdam.

e In arbitrio.ſi nõ ſoluerit penſionẽ p̃teritã:ut.ff.de pub.l.licitatio.§. ad cõducendũ.inuit⁹ ergo nõ cogit:ut hic:z ibi.ſed hoc rex niſi maximos fruct⁹ ꝓſecutus ſit z poſtea tñ locari nõ põt:ut.ff.de publi.l.cotẽ.§.ſo.illa conzit p.l.§.de iure fiſ.l.iij.§.cũ q̃nquenniũ.z no.q̃ locatio talis in q̃nquenniũ fit:ut.d.§.cuz in q̃nquenniũ:vel ad mi⁹ in triennũ:ut.§.de vec.l.pactus.

f Baneat.no.ſic.§.e.ꝓgruit.ſz ꝓtra.§.loca.l.ne cui.ſol. hic ſpãle ſicut in ſcholaribus ut extra de loca.z cõ.c. ex re ſcripto.

g Idẽ.tpalis ꝓductoꝛ.

h Supius.hac lege vſq; ad §.ſane.q̃z facit ad.l.§.loca. emptoꝛẽ.z.l.viã.z.§.de om. agro deſer.l.fin.

i Rica De ꝓductoꝛib⁹ auguſte.adiectiuũ.nam de ſuis boĩbus non vxoꝛis dicit: ut j.in fi.legis.vel dic vxoꝛis et eius res viri dicuntur.§.de pac.l.hac generali.

k Onductoꝛes.auguſtiſſime.adiectiuũ ut in rubꝛica.

l Tenẽt.no.ſic.§.õ le.z cõ. l.leges.z de iude.l.iudei.

m Excipiãt.apud rationalẽ ſumme rei ſunt ꝓueniendi vt.§.vbi cãe fiſc.colonis vel apud cubiculi ſacri ꝓpoſituz: ut.e.ti.l.fi.Cy.vel apud p̃ſidẽ ꝓuincie:ut.§.e.ti.l. vniuerſis.b.

Excipiãt.ſ.q̃ñ ꝓueniuntur.

n Intercedãt.vt.§.de agri. z man.l.ij.z ar.§.ne li.po.l.i.

o Sniam.que eis ꝓcedit ac cedit ad p̃dicta.vel dic ſniaz quã cito obtinerent ꝓ eo cui patrocinarent ꝓpter ſui magnitudinem.

p Jura.aliorum.

q Delatio.i.nõ deferant aliquẽ in fiſcũ fouẽdo delatoꝛẽ z dic domũ.i.aliquem de domo ꝓuati:ſic.ff.ſi cer.pe.l.lecta.vel dic q̃ nõ faciãt predicta ne aliquis nobis deferat̃ qui quieſcere volumus:z ſic domũ.i.me de domo.

r Peniteat.i. non deliquat ut peniteat q̃z ſero peniteret nam non hz locum penitentia. Acc.

ſ Grauioꝛ.q̃ in alijs.ſic.§. de epi.z cle.p̃ſby.z.§.vñ vi. l.meminerit.z eſt argu.ad id q̃ no.ff.de re.diui.l.ſi.

t Et noſtra.expone in Rica.

v Rica Quibus ad conductionem ꝛc̃.

x Nullus.p̃mittum⁹.ſi tñ heredes extiterit ꝓductoꝛ remanebũt i eadẽ cõductiõe:ut.ff.de decu.l.decurio.z de re.mil.l.milites.§.ſi.Cy.z facit.ff.õ ꝓben.emp.l.q officiũ.z.l.nõ lz.z.§.q̃ me.cã.l.ſi p̃ impoſitionẽ.z.§.loc.l.milite.z.l. curiales.z.l.ſi.z.ff.de admi.re.ad ci.p.l.ij.§.i.z p̃ceptoꝛe.l.ij.§.tutoꝛ.z.§.de decu.l.ſi qs ꝑcuratõnẽ.z.§.de agri.z man.l.ij.z.l.ſi. y Rica De col.fun.fiſ.

z Ordiarioꝝ.officijs.i.officialib⁹. a Prouinciaꝝ.q̃ ſunt ordinarij:ut.§ de mõ mulc.l.eos. b Cõueniẽdi.i.cogẽdi ut ſoluãt penſionẽ.

c Immineãt.dicti ordinarij.q.d.tam ipſi exigẽtes q̃ ꝑcu.ceſa.reddãt ſolicituz vel dic imineãt exigẽdi.ſ.ad periculũ niſi exigant:z facit.§.de exact.tri.l. exacto reſ.z de fũ.rei p̃.l.vniuſi.z vbi cau.fi.l.cũ aliq̃d.z.ff.de iur.imu.ſp.§.ꝓductoꝛes

d Allatios.vſati.q̃z ꝓcuſſerit poſſeſſoꝛẽ q̃ facẽ ñ dñt:ut.§.õ of.re.pui.l.null⁹

e Omia.opionẽ.expone ut.§.de p̃di.naui.l.ſi.z facit.§.de exac.tri.l.vl.et de col.fun.pa.l.iij. Rica

f De p̃uil.domus aug.hoc expone adiectiue:ut.§.ti.iij.in Rica.q̃ñ idem ꝓuilegiũ q̃ hz ceſar vel fiſcus hz z auguſta:ut.ff.de iure fiſ.l.fiſcus.§.i.z fi.

g Riuatos.ꝓductoꝛes.facit.§.de paſcuis pu.l.ſi.z de agri.z man.l.dñicos. z de col.fun.pa.l.i.z.iij.z de agri.z cenſi.l.i.z.l.colonos.z.§.ne ruſtic.ad vllũ.l.i.z de excu.mu.l.euident.z.l.maximaꝝ.ſed ꝓtra.§.ti.i.l.ſi.õ.ſo.ibi de ordinario:ut.j.l.prima.

h Em noſtrã.i.poſſeſſiões p̃ncipis. i Leuandoꝝ.q̃ a plib⁹ portat̃ le.ſic in auth.de imẽ.do.z.§.de erac.tri.l.exact. k Prouincialiũ.indicat hec ꝓſtitutio q̃ ſoli p̃uinciales p̃ſtabãt canones tributoꝝ quoꝝ leuandoꝝ cã iſtud aſſerit.Cy. l Juſſionẽ.i.q̃ñ hoc nõ eſt obſeruatũ occaſiõe tali:ga

frumenti redditus ex eis p̃diis portabat̃ vltra solitũ: z ideo id remouet vt vltra solitum locum non porter.

m Remanente. al's remanẽte. z facit. s. de fun. li. l. i. z. s. de fun. pa. l. iij. z. s. tit. i. l. fi. z de iudi. l. i. z de an. z trib. l. p locis. z. l. mediterranee.

n Ro tironib⁹. i. p eoz stipẽdijs z necessarijs. Accur.

o In corporibus. alicuius militie.

p Precia. i. pensiões vel q dã reddit⁹ q vocabat̃ pcium vt. s. de excu. mu. l. euidenter nõ enĩ aliud extraordinariuz pciũ exigit̃: ut. s. ō excus. mu. l. ꝑuate. z. s. de loc. fun. ci. l. ij z. l. fi.

q Esit. titulis. noiabat̃ opus a pncipe quod fieri faciebat. Ac.

r Nũerem⁹. sz cõstrue publicas vel sacras edes seu reparare int̃ sordida munera erãt vt. s. de excu. mu. l. maxima z §. publicis.

s Venus. nisi alicuius spãlit̃ fit vacatio publici mũeris: ut ff. de mu. z ho. l. cui. in fi.

t Diumis. sic ea q̃ naucular⁹ noie sunt obnoxia: ut. s. ō p̃di. na. l. i. z sic etiã non excusat̃ vtraqz dom⁹ a cõpatione spẽrũ: ut. s. ne. li. in emp. spe. l. i. Cy. z facit. s. de sa. san. ecc le. l. ad instructionẽ. z ō ope. pub. l. ad portus. z de col. fu. pa. l. i. in fi. z. s. de exac. trib. l. fi. z. ff. de ꝑuil. vetano. l. pe.

u Excepto pimonio. q ne q̃z recipit sup indictuz nec sordidis oneratꝫ muneribus: ut. s. de excu. mu. l. pe. z l. ꝑuate. z. s. e. l. i. de col. fun. pa. l. ij. z facit. s. sine cen. vel re. l. fi. z de exact. tri. l. ij. in fi.

x Necessitatib⁹. s. ordiarijs.

y Rica De grege dñico. i. pncipis.

z Roposítis. tue. pfecto loquit̃. Ac.

a Barimiqz. boies.

b Singulas. i. vna libra auri p quolibet equo. z dic q̃ no. dñiam subtrahi de grege pncipis equos an ipsos ex alijs gregibus.

c Hermogenianis. siue sunt nati ex illa terra siue non.

d Nisi. eos. eq̃s vel equas.

e Obtulerint. no. sic. ff. ō al. iu. l. ij. in fi.

f Rica De palacijs z domibus dñicis.

g Onsecratas. excipim⁹ excipe iudices q̃ redd̃t ius: ut. s. de of. rect. pui. l. nullus. z facit. s. de ope. pu. l. q̃cũq;. z de iudeis. l. in sinagoga. Rica.

b De cupressis: al's cipssis. al's cupssis. al's pseis. al's p̃sidis: z sunt noia arboz: vel pseis nomẽ loci vbi nasc̃it cupressus. z est rõ q̃ ꝑtinẽt ad geres tenctes aquã mli q̃ opportunis tpib⁹ spargit̃ p agros cũ in egypto nõ pluit: ut. s. de mili ag. l. i.

i Quis. pseis. nomen loci sicut damnẽsis. z est gentilius pseis.

k Ones. solatio. olim enĩ licebat vnã incidere q̃ aliã plantabat: qõ hic remouet: sz aliud a fisco hz.

l Quinqz. incisoz plus punit̃ q̃ emptoz: ut s. l. pri.

Sequitur Liber. xij. Codicis.

a De dignitatibus dictũ est. s. de iure publico. sz q̃ ius publicũ nõ põt expediri nisi p eos q̃ in dignitatib⁹ eligũt̃: ut. ff. de orig. iuris. l. ij. §. post origi. iõ de digni. dic. s. q̃ ad eas admittũt̃ z reijciant̃. z q̃ ꝑuilegia ex eis ꝑetãt: z q̃to tpe duret.

b Quis. pponit̃. s. duab⁹ sororib⁹ supplicantib⁹. Rndet. Et q̃ dicit autem patrũ. nã a supioribus agnatis nõ cognatis venit dignitas z honoz z familia. s. ff. de ver. sig. l. ij. §. ij. Item q̃ dicit psulare. i. psulẽ vel de genere psulũ: z sic expone ptoriũ: ad q̃ ff. de sena. l. i. Et no. q̃ hui⁹ bonoz vel nobilitas que venit p accidẽs. i. p dignitatẽ nõ vẽ extẽdi vltra pnepotes: ut. s. de q̃ni. l. duo. Item qdã hic hñt viz. i. boiem: nõ aũt p marito ponit̃. Item no. fm. b. q̃ psules clarissima dignitate pfruunt̃: ut j. de dome. z ptec. l. ij. z. iij. sz certe immo illustres sunt ut s. vbi se. vel cla. l. q̃ tiens.

c Priuate. hic dic int̃ patrẽ z viruz: vt ff. de sena. l. femine

d Eqz famosis vi q̃nges idẽ p idẽ repetere: sed dic famosis ifamia iuris z p sniaz ut in actiõe furti tutele z sy. z p eisdẽ ponat notatis. vñ quidaz hñt adnotatis. z de his bẽs. ff. de bis q̃ no. infa. l. i. §. qui publico. vel dic notanter ifamia. s. facti. s. p sniam diffinitiuaz vel inflocutoriã: ut ff. ō obsequijs. l. honore. et. l. parentes z. l. licet. z. s. ō bis q̃ no. infa. l. verbũ. z. l. inflocutio. Item q̃ subijcit sceluꝫ ut ipo facto ifamis: ut missus ab exercitu cuz ignominia z filijs ut ff. de bis q̃ no. infa. l. i. Item q̃ subijcit turpitudo vite: ut q̃ male viuunt obligãdo rẽ dnobus: ut ff. de pig. act. l. si qs pignore. vel alia crimina cõmittẽdo q̃ ipso facto nõ iferũt ifamiã iuris: ut. s. ō reis postu. l. i. z hoc est valde notabile q̃ infamia facti siue p sniam siue al's illata repellit a dignitate. z sic. s. de inof. testa. l. frẽs. Item q̃ subijcit z quos infa. s. p̃dicta. nã nõ ptici pãt infames p̃dicti circa dignitates cũ boib⁹ integre fame ut hic. z. s. de decurione qs. z de infa. l. i. li. x. z. ff. de iudi. cũ ꝑtor. §. nõ aũt. z. ff. ad leg. iuli. de vi p. l. i. nec etiã in aduocando: ut. ff. de postu. l. i. §. aut pretor. nec in assidendo: ut ff. de assess. l. ij. sed p curatores pũt esse q̃ onus est ut insti. de excep. §. fi. Item q̃ est valde notabile q̃ infamia facti siue p sniam siue al's illata repellit a dignitate. z sic. s. de inof. testa. l. frẽs. Item q̃ subijcit z quos infa. s. p̃dicta. nã nõ ptici pãt infames p̃dicti circa dignitates cũ boib⁹ integre fame ut hic. z. s. de decurione qs. z de infa. l. i. li. x. z. ff. de iudi. cũ ꝑtor. §. nõ aũt. z. ff. ad leg. iuli. de vi p. l. i. nec etiã in aduocando: ut. ff. de postu. l. i. §. aut pretor. nec in assidendo: ut ff. de assess. l. ij. sed p curatores pũt esse q̃ onus est ut insti. de excep. §. fi. Item q̃ est valde notabile

tiqtus ei ꝓcesso ꝑuari p̃ posia videat̃, p eo q̃ ei cipressum excidere denegatur vnã libram auri eũdẽ ꝑuatis nr̃is largitionib⁹ accipe decernim⁹: qnqz libraꝝ rum auri ꝓdenatõe huius legis teneratore plectendo.

Codicis dñi Justiniani explicit liber vndecimus. Incipit. xij. De dignitatibus. Rubrica.

Ivt pponitis z auũ psularez z patrẽ pretorium iuriũ hũi stiz non ꝑuate cõditionis hoib⁹ sed clarissimis nupseritis claritatẽ generis retinetis.

a Eqz famosis z notatis: z quos scelus vite aut turpitudo ignat. z quos ifamia ab honestoz cetu segregat dignitat̃ porte patebũt.

p Lior dignitas nulli dz circa poris dignitat̃ seu militie ꝑuilegia ꝓiudiciũ facere.

f Enatoz sbas q̃s i diuersis locis z ꝑuincijs posidẽt z boies eoz tã a temonarijs onerib⁹ ꝓferẽdis q̃z a ceteris pstatiõib⁹ q̃s iudices describunt nec nõ et ab oib⁹ sordidis muneribꝰ extraordinarijsqz z vilioribꝰ muneribꝰ liberos eẽ pcipimus nulla qz sorte ꝓstringi functionis indigne.

n Emo pfect⁹ vrbis ci tra pceptiõez vel sciam nr̃am vlli muneri subiũget senatorẽ. nemo curiam nr̃am imani pulset iniuria: si qdẽ n. senatoria pdit⁹ dignitate fuerit forte mãdandũ nr̃o iudicio reseruãdum sit nãqz dignitas iubentib⁹ si nobis sustinctur.

h Eq̃s ex vltimis negociatoribus vel monetarijs abiectisqz officijs vl' deformib⁹ mr̃isterijs stationarijs oi q̃s offoz fece diuersisqz pactis turpibusqz lucris aliq̃ frui dignitate ptentet: sz z si qs meruerit repellatur repulsos aũt et ꝑuis reddi consortijs oportebit.

Quoniã diuersi iudices non nulla opa in q̃busdã extimãt vrbibus extrueda ad h⁹ i necessitatẽ senatoz ibã nõ reuocet.

Ivt pponit̃. s. duab⁹ sororib⁹ supplicantib⁹. Rndet. Et q̃ dicit autem patrũ. nã a supioribus agnatis nõ cognatis venit dignitas z honoz z familia. s. ff. de ver. sig. l. ij. §. ij. Item q̃ dicit psulare. i. psulẽ vel de genere psulũ: z sic expone ptoriũ: ad q̃ ff. de sena. l. i. Et no. q̃ hui⁹ bonoz vel nobilitas que venit p accidẽs. i. p dignitatẽ nõ vẽ extẽdi vltra pnepotes: ut. s. de q̃ni. l. duo. Item qdã hic hñt viz. i. boiem: nõ aũt p marito ponit̃. Item no. fm. b. q̃ psules clarissima dignitate pfruunt̃: ut j. de dome. z ptec. l. ij. z. iij. sz certe immo illustres sunt ut s. vbi se. vel cla. l. q̃ tiens.

arbitri: ut. ff. de arb. parui. Item segregant̃ ut nõ habitẽt rome vel alibi vbi imperatoz sit: ut. j. de re. mili. l. ij. z. ff. de bis qui not. infami. l. ij. §.

Ignominia. Ac.

Ptoz. facere. quo min⁹ retineat ꝑuilegiũ ꝓris dignitatis: ponere exẽplũ: ut. s. de excu. mu. l. eos. z. j. de pmicerio. l. i. z. j. de decurionib⁹. in pn. z. j. de pri. sac. scri. l. ij. z nõ de minori dignitate ad maiorẽ eligẽdi: ut. ff. de mili. z ho. l. ut gradatim. z. l. honor. §. gerendoruz. nõ aũt e conuerso: ut. s. quã ad ci. mu. indi. l. maioribus.

f Enatoz temonarijs. forte a temone. i. plaustro sic dictis al's temetarijs: quia ad tps debebant̃.

g Necnõ. inculcatio.

b Vilioribꝰ.i.vilibꝰ ꝛ mioribꝰ.ꝛ facit.s.ō exc.mu.l.maxiaꝫ.ꝛ.j.l.pri.

i Emo.senatores.ut.s.l.pri.ꝛ.j.e.l.pcipimus.

h Curiaꝫ.ergo nec senatores:q ps nostri corpis sunt:ut.s.ad leg.iul.ma.l.qsqs. l Immani.alꝫ imani:alꝫ in naui:alꝫ in māipulis.f.iuria.i.malis mistris subiungēs repete:ut.s.ad leg.iul.repe.l.i.

m Sit nanqꝫ.f.munus illud:vel sub.nihilominus.

n Sustineꝛ.aliqō munꝰ in senatore.

o Deqs.negociatoꝛ.infra negociatores ne militent.l.i.

p Monetarijs.s. de murile.l.i.lib.xi.

q Officijs.i.officialibꝰ ut pistoꝛ:ut.s. de bistoꝛi.l.i.lib.xi.

r Stationarijs.qa custodiūt portaꝫ in castro limitis:vl qꝛ tenēt stationē de vili merce.ut oleo sale ꝛ sepo et sapone.

s Omniqꝫ.totū qō sequit ponit p vno ꝛ dic qꝫ fuit saltuarius vel custos pratorū vel pascuū militū vl p̄uatoꝝ:ad qō s.de pascuis.l.vlt.

t Proprijs.i.primis cōsocijs ad qō s.de pascu.l.vlti. et s.de pfes.l.reddat ꝛ de tabu.l.fi.

u Quonia diuersi. extruenda qō de nouo nō licet sine aucte pncipis: sed vetera repare: fic ut.s.de ope.pu. l.inf.ꝛ.l.nemo. ꝛ sic intelligo.l.oēs.in.e. ti.ꝛ facit.s.de excu. mu.l. maximarū.§. publicis.

x Vs se.ordis q centū erant vt.s.de pe.beꝛ.l.vltima.

y Numeramꝰ.no.sic.s.ad le.iul.ma.siqs.ꝛ.ff.de testa.mili.l.i.§.i.

z Injuria.qō dic ut.s.e.l.nemo.

a Libertoꝝ.nō pbibemꝰ.qꝫ ingenui sunt:ut insti.de ingen.in pn. in l.i.sed hodie idē est in eis:ut in auf.ut liceat de ce.§.i.col.iiij.ꝛ facit.s.ō posty.l.ij.ꝛ.ff.de assef.l.ij.ꝛ.s.de lib.ꝛ eo.lib.l.fi.

b Euerā.submouemꝰ.nisi in crimine maiestatis:ut.s.ad le.iul.ma. l.nulli.ꝛ facit.s.de qōni.l.diuo.ꝛ.l.decuriones.

c Senatoꝝ.hic Bn.sed ctra.j.in fi.l.vbi dicit eos clarissimos.sol. hic sunt p̄uati.i.nō illustres.clarissimi tñ sicut ibi:ꝛ subaudi ibi tā tū.ꝛ sic pcoꝝ.ff.de sena.l.senatoris filiū.in fi.vel dic in fi.huius legis susceptū:subaudi tñ.f.post dignitatē susceptā:ꝛ sm hoc refert añ vel pꝰ fuerint nati.ꝛ sic est ctra dictā.l.senatoris.in fi.ꝛ solues sm hanc lec.qꝫ hic ante fuit conceptus vel natus.ꝛ sic est p̄uatus ibi ꝛ ante conceptus sed postea natus. Item arg.contra.s.de aduo.diuer.iudi.l.cum aduocatio.vbi ex electione ꝛ coartalis conditione ad dignitatē filij ante vel post nati cum patre eximunt.ꝛ vel dic secus ut.s.de decurl.fi.ꝛ ibi in.l. cum aduocatio sit spāle in aduocatis illis:vel dic ibi quandoqꝫ dum tamen postea. Item aliud seruaf in filijs eoꝝ qui sponte se curie cuiusqꝫ ciuitatis dederint.nā nati post talē ꝺditionē paterne nō erūt succedendo de functiōi:ut.s.de bis q spon.mu.susci.l.fi.circa pn.

d Honorē.i.pater honorem habens non inuidet filio quin filium secū participem admittat.

e Susceptū.vel dic etiā ante dignitatē:vel dic tñ post:ut in pn.huius legis notaui.ꝛ facit.s.de lib.ꝛ eo.lib.fi manumissos.

f Clarissimo.tantum sm primam lec.

g Judices codicillorum.id est dignitatum quia per codicillos conferuntur:vt insti.quibus mo.ius pa.po.sol.§.filius.ꝛ facit in auf. de sanc.episco.§.reuerendissimis.ꝛ.§.presbyteros.colla.ix.ꝛ.s.de de curi.l.infamia.ꝛ.j.de pa.fa.lar.l.ij.ꝛ.s.de offi.pfe.p.l.si quos.ꝛ de suscep.et arcba.l.si aliquod.

b Indignos.nota qꝫ p̄uilegium meretur ꝛc.ut supra de iudeis.l.iudei. et de pecu.l. libera.

i Ulieres.nobilitamus.ut in auf.de consul.§.sinautem.s.de nup.l.fi. sed nōne est superflua per.l.s.ō incol.l.fi. Bꝛ.vicium scriptoris est:fic.ff.de distrac.pign. arbiter.vel dic ut supra ō veteri iure enucle.l.ij.§.si quid ante.

k Statuimus.ut.ff.de iurꝭ. omniū iudi.l.pe.ꝛ de iudi.l. exigere.ꝛ.ff.ad municipa.l. fi.§.item rescripserunt.

l Priuate.nam que priuatorum est oblita rursus ex pōribus non adiuuabitur:ut in auf.de nupt.§.qui tamen nisi a pncipe impetret:ut.ff.de sena.l.fi.ꝛ facit.l.femine.ꝛ.s de nup.l.cum te.

m Recipimusf.facit.s.e. l.nemo.

n Clarissimisꝭ.facultatē. facit.s.de ope.lib.l.fi. ꝛ.j.de prepo.sa.scri.l.finali. ꝛ.j.de consul.l.sancimꝰ.ꝛ.ff. ad muni.l.filij.§.pe.

o Jgrauius. subst itutione.alꝫ substituto. alꝫ sub fideiussione.i.sub custodia militari vel executorum: ut.ff.de cu.re.l.i.ꝛ hic adiunge nobis suggeri iubemus.ꝛ hoc super illustribus.f.dominis.i.si quis illustris commiserit facinus.super ceter(autem ꝛc.ꝛ facit.j.de prepo.sacro.scri.l.in sacris.circa prin cipiū.ꝛ.ff.de penis.diui fratref.§.fi.ꝛ.s.ꝛ vbi senatores l.quotiens. Sed queritur:an hoc sit innouatū per auf.ut iudices non ex sa.iu. §.pmoꝭ.Bꝛ.non: quia specialē est in istis:ut.ff.de offi.p consul.l.si quid distinxi.s.de leg.ꝛ cōsti.l.ij.

p Judicetur.per te prefecte pretorio.sed hec lex fallit in casu.j.l.pri.§.inf eos.

q Quotiens.priuata.pua tus accusat vel conuenit illustres.

r Fideiussionē.i.iudicio sisti licet immobilia non possideat:sic.j.de prin.agen. in rebus.l.multis.ꝛ insti.de satisdaf.§.sed hodie.j.de priui.scho.l.fi.circa finē. ꝛ.s.de epi.ꝛ clericis.l.cum clericis.§.i.sed ibi nec iurat regulariter contra.ut.ff. qui satisdare cog.sciendum.

s Affuerunt.per.d.f.alibi.sed per.b.planum est:ut.s.de episco.audiē.l.si quis ex consensu.

t Ordinabit.mittendo in possessionē rei petite vel omnium bonorum olim:vel pro mensura debiti hodie:ut.ff.quibus ex cau.in possef. eatur.l.i.ꝛ in auf.de exhib.§.si vero quidam.vel si detur diffinitiua contra eum absentem contumacem fit missio per.l.properandum.§.sinautem.nam ꝛ lit.cō testa.potest abesse ꝛ non sistit iuri.

v Spolientur.ipso iure ut subiecit.

x Priuatos.ipso iure:nam est infamis:quia contra pmissionē ꝛ contra sacramentū venit:ut.s.de transac.l.si quis maior.ergo ipso iure desunt:ut.s.ō de curi.l.infamia.ꝛ.s.e.l.ij.secus vbi cōtra iuramentū tñ:ut.ff.de infa.l.lucius.

y Inconsulto.hoc est speciale contra superiorem.l.proxi.vbi pncipi refert sententia:sed hoc propter periurium.ꝛ facit.j.de lucris.ad.l.iij.ꝛ curiosis.l.pe.

z Exercere.que se veritas est lite nō ptes.ut bona adnotent:ut.s.de reqr.reis. sed lite ptes.pecuniaria pena vel que estimationē ptingit infligi pōt:ut.ff.de penis.absentē.§.i.

a Priuilegijs.de satisf.vitanda.

b Inia.cōmonitoria:fic.s.de epi.ꝛ cler.cum clericis.

c Cōuentionem. regulariter isto iure potest fieri conuentio in scriptis ꝛ sine scriptis:ut.ff.de edendo.l.i.§.i.nisi in hoc casu:vbi libellus in scriptis est dādus vt hic hodie regulariter idem:ut.s.de lite contes.auf.offerat.sententia aūt olim ꝛ hodie in scriptis ferēda erat nisi in casibꝰ ut.s.de sen.ex peri.reci.l.ij.ꝛ in auf. nisi:ꝛ facit.j.de pri.fac.scri.l.pe.ꝛ de pn.agen.in re.l.fi.ꝛ.s.de mā.pn.l.i.

d Jubemꝰ.honore.honoꝛē illi quē pnceps vocat vel reuocat:ꝛ facit.s.vbi de cri.agi opoꝛ.auf.qua in puincia.in fi.

e Gerentibꝰ.dignitatē.cum administratiōez habent.

f honorarijs.sine administratiõe cõsensu vel etiã ꝓsensu:ut.s.e.l. clarissimis. vel dic aliud ꝓsensuz:qz ad petitionẽ volentis ire aliud cõmeatus.

g Comitatum.nostrum.

h Sine sacra.sed cum venerit nõ recedet absqz licentia:ut.s.de decu.si qs decurio. Item õ.s.de offi.rec.puin.nullus.so.hic in ppetuis ar.ff.si cer.pe.l.ꝓsidis.itẽ facit.j.de silẽ.l.iij.

i Rica De ꝓtoribus z honore ꝑture.als ꝑture als ꝑfecture als ꝓtorie ut ꝓ eodem ponat.

k Et collatiõe.s.sublata. Et nõ qz quedã spales functões erãt quas hic remouet

l Emo.ad ꝑfecturaz.s. ꝓtoriã.nã tñ de vrbe dz eligi:ut de of.ꝓto.l.tres

m Titulus.nõ sic.ff.de ius vo.pleriqz.z de le.i.nemo.et de injur.l.q domum.

n Lebam.als deest glebã vel follem:z incipit siue ꝛc.

o Huiusmodi.collationẽ:scz aliã a censura capitis z ingatiõe terraz:ut.s.de col.trac. l.i.in ꝑn.z.s.siue cen.l.vlti.z de allu.l.bi q.z facit.s.de capi.ci.exhib.l.i.sz õ.s. de metal.l.ꝓ singulos.so.ut ibi.

p Rica De ꝓsulibus z nõ spargendis.

q Atiqtus. honoratos. s.ꝓsules.z nota qꝛ trabea est vestis ꝓsularis q̃ etiã impator vtebat.z iõ se ꝓsulẽ vocabat sm al.ut in aut.ò cõsul.in fi.ti.ibi adducũt autem cũ ipse ãnuit trabea ꝛc.

r Anteire.in eũdo loquẽdo decernẽdo:ut.j.ti.i.l.i.z.ij.et de ꝑti.sac.scri.l. vnicuiqz. et j.de ꝑmic.l.vlti.z.ff.de albo scri.l.i.§.z inter.

s Auspicia.ab initio post tamen adempta.

t Repetiti.i.sepe meruit dignitatẽ ꝓsulat9.z facit.s.ò assess.l.liceat.

v Altius.hyꝑbolice:qꝛ de9 ẽ altior.vel sub.in ꝓsule.

x Post habit9.postponitur eni ꝓor ꝓsul qñ sequẽs sit patritius:cũ maior sit cõsule:ut j.e.l.nemini.sed si tunc ꝑmus fuit:z ipse patricius recupat ꝓximitatẽ:z tũc hoc dicit. Alij dicũt ꝑferri eum q ꝑmo patriciatũ licet postea ꝓsulatuz meruit.z subaudiunt oz.s.ab eo q ꝓor ꝛc.sed sm eos male aduersaret quis ꝛc. Itez hic ysus post q̃ iste ꝛc.male staret.

y Ordinẽ.sellã.i. sedẽ ꝓsulis q̃ est nr̃a qꝛ ei dam9 sic.ff.de postu.l.i.§. ceteruz.

z Parentũ.i.ꝓsulũ q patres debẽt esse devotis:ut in aut. iusiuran.qõ pre.col.viij.

a Cõspiceret.agmia ppIoz

b Ceteros.futuros.

c Patimur.corrigit hic qõ est insti.de re.di.§.hoc ãpli9. sed etiã hic hodie corrigitur: z in volũtate eoz ponit ꝑ spargere vel nõ ꝑter auz qõ soli ꝑncipi lz spargere:ut in aut.de ꝓsul.§.spargẽ.col.ix.

d Centena.facit.j.e.l.nemini.z.l.sancimus.

e Patrie vrbem.vocat patriam.

f Emuni.anteponit.imo ꝑfecto vr.anteponit:ut.s.de offi.ꝑfe.vr.l.ꝑfectũ. z.s.de offi.vic.l.i.q̃ sunt õ.sol.ꝑfect9 anteponit dignitatib9 de vrbe tm̃:sz patriciat9 ẽt extra vrbẽ dz locũ.

g Actu.ut.j.ut dignitatis ordo seruet.l.ij.

h Dignitatẽ.sed illustrib9 viris ꝓmittebat patriciat9 codicillos accipe q̃ vis huiusmodi dignitatibus nõ fuerint ꝑmo decorati ut in nouellis de ordine se.vbi etiã dicit ꝑfectũ vrbis ꝑesse patritio.

i Orbis terraz.sic.ff.de le.z sen.cõ.de qbus z.s.de veteri iure enuc.l. i.§.sz z si qs.z insti.de satisda.in fi.

k Censem9.s.l.pri.z.j.l.pri.z sepatus arcbarius dz eligi q hoc custodiat:ut.s.de aq̃du. l.hac lege.

Sentiat.s. ciuitas

l Annale. sicut prestat cẽtũ libras auri q ꝓ annũ impetrat ut sit ꝓsul in actu:ut j.l.pri.sic q fit cõsularis.i.ut dignitatẽ habeat sine administratione.

m Ancim9.pcedendi.ut ipe tret ꝓ annũ etiaz ad ministrationem.

Ex re ipsa.i.etiaz ipso actu.

n Processiõe. s.ꝓ annũ:z alia est professione.

o Iterasse. primo ꝓsularis factus consul in actu ꝓsulatus nõ est plusq̃z cõsul: z facit.s.l.i.

p Nra.i.nos purpura vestitos z dicit adorari cũ salutatur:ut.s.de fabri. l.ij.i quo ẽ ordo ꝛc.

q Sacre ꝓstõis. s. l.pri.sed si añ nõ esset ꝓsularis:z sic nõ solusisset nũc impetrãs ꝓsulatũ ꝓ ãnuz solueret:ut.s.l.pr. in fine.

r Benuo. sic.ff. de reg.iur.l.bona.

s Ancim9.ꝑtes ritis.i.etiã ꝓ sentatis sibi lr̃is electiõis ad pficiatuz: ut hic.z insti.q.mo. ius pa.fol.po.§. filius fa.sic est z in qbusdã alijs:qõ dic vt.s. de decu.l.fi.z i auc. ꝓsti. que dedignat. §.generaliter.

t Adinui.qꝛ quodã mõ essemus i ptãte patricij patris q̃ si aui.

v Satis.sicqz parledunt pzes qõ secesset in ꝓsule:ut .ff. de vsuc.l.iusto.z tm̃ in ꝓsule est idem hodie:ut in.d. aut.

x Rica De ꝑfectis ꝓtorio siue vrbis.oés istos dicẽ ẽ pares.

Refectũ. indiscrete.i.nõ discrete seu separate. sz equalis dignitas.

z Tasqz adeo.i.adeo hoc est verum.

a Ad ꝓuatã.als a ꝓuata z est plana.als ad ꝓuatũ:z tunc dic q retineat aliquẽ effectũ dignitatis:ut.j.l.pri.z facit.s.ti.i.l.i.z.j.tit.i.l.i.z.s.q po.in pig.ba.si fundũ.z de loca.ꝓ.ciui.l.ꝓgruit.codicillorꝫ dignitatis.

b Quisqs gesserit.i.gestionẽ ꝓpleuerit.idẽ si nõ ꝓpleuit anteq̃ alius ꝑfectus eligeret sic equipat magistrũ istũ ꝑfecto ut q ꝓor fuerit ꝑferat in hoc est similitudo.

c Ex ꝑfectis.i.ex his q post magisteriũ fuerũt electi z desierũt ꝑferat magr̃ in his q̃ sequunt̃ z nota eos retinẽ effectũ

dignitatis:sic.ſ.de aduo.di.iudi.petitionē.§.egredientē.ꝛ.j.ti.i.l.i.ꝛ.ſ
ō ercu.mu.l.eā.ꝛ.l.mariaꝝ.in fi.ꝛ.j.de ꝑui.eoꝝ q in ſacro pa.l.ij.in fi.ꝛ
l.fi.dic ergo q̄ hic fuerūt ꝓuecti ſz deſierūt:alīs ſecus ut.j.de ꝑmic.l.ij.i
fi.ꝛ facit.ſ.l.pri.cū ſuis ꝓcoꝝ.alij dicūt ꝓuecti de nouo:ut ꝛ.ſ.ti.i.l.i.ſz
ꝛ hñt neceſſe dicere q̄ deſierūt p.l.j.ut dignitatis ordo ſeruet.l.ij.§.ſz
adminiſtratores.

d Rica De ꝓpo
ſitis ſacri cubiculi.

e Sacri. diſcre
tio.i.dīa ꝛ fa
cit.ſ.ti.i.l.i.ꝛ.ij.ꝛ.ſ
titu.ij.l.i.ꝛ pen.ꝛ.j.
de ſilen.l.vl.ſz ar.ō
ff.de iudi.l.ij.§.pla
ne.

f Feſtiuitates .i.fe
ſti ꝓuent⁹ q fiebant
in medio ꝛ dicebāt
ꝓuiuia:ut.ſ.de pa
ga.ſacrif.l.ut ꝓpha
nos.vel in mauima
ut.ſ.de mani.l.vna
li.xi.

g Salutatiōes.iu
dicū forte:ut.ſ.ō p
ri.ſac.ſcri.l.ij.ꝛ.ſ.ō
offi.di.iu.l.vlti.

b Sedib⁹.ſic.ſ.de
ſac.ſanc.ecc.l.decer
nimus.

i Cōſenſu.ut.ff.ō
albo ſcri.l.i.

k Decretū. ciuium
vel ſenatoꝝ vl curie

l Hac nr̄e exem
ptis.q̄ fuerūt offi
ciū:ꝛ tū retinēt ꝓui
legiū q̄diu viuūt ut
hic.ꝛ.ſ.de exc.mu.
l.eā.ꝛ.l. maximarū
in fi. Anteq̄.ſub
audi etiā. Accur.

m Locū.ſ.cubicu
larij ad qō poſſit re
eligi:ut.ſ.de ꝓſuli
bus.l.i.

n Excepto eo.ex
cepit duoſ palatios
q nō būt imunitatē
infraſcriptā q̄mo
nullus bz niſi qui le
ge aliq̄ ſe bñe oſten
dat:ut.ſ.de excuſa.
mu.l.maximarū. in
ꝓncipio.

o Angarias .i. mu
nus ſordide.

p Vindicamus .i.
excipimus:ꝛ facit.j
de pri.ſacro.ſcri.in
ſacris.ꝛ de mune.ꝛ
bono.l.vlti.§.patri
monioꝝ.

Cubicularios
hec merito di
cunt penetralia: q
nullus audet pene
trare.p.

r Obire.i. ſubire ꝛ
loquit magiſtro of
ficioꝝ cui hec cōſti
tutio mittitur:ꝛ fac
j.de ſilē.l. ne aduer
ſa.ꝛ de caſtrēſi.l.iij.
ꝛ de agen.in rebus
ci.l.iiij.ꝛ.ſ. vbi ſen.
vel cla.l. quotiēs.et
j.de ꝑuile. ſcho.l.ij.
Nec ob.ſ. vbi ō cri
mi.agi oportet.au
ten.qua in ꝑuincia
ibi:nullo priuilegio

ꝛ ſine legibus inueniat. hec ió nobis
viſa ſunt ſancienda.

De ꝑfectis ꝓtorio ſine vrbis ꝛ ma
giſtris militū ꝛ dignitatib⁹ exeq̄ndis.

Dilecti ſ vrbis ꝛ ꝑfectū Leop.
ꝓtorio ꝛ mg̃ros eq̄tū ac peditum
idiſcrete ducim⁹ dignitatis vſq; ad
eo vz vt cū ad ꝑuatā ſeceſſerint vitaz
eū locū volum⁹ eſſe potiorē q alios ꝓ
motionis tpe ꝛ codicilloꝝ adeptio
ne preceſſerit. Leopa.

q Quiſqs mg̃riuz eq̄tū peditūq; ſu
ſcepit ꝛ geſſerit⁹ añ captā a quo quā p
fecturā is cū ꝑuat⁹ erit ꝛ honorē de
poſuerit ex ꝑfectis q ꝓuecti fuerint p
ferat: ſit igit ſedes prioꝝ añ ꝓuectis
locus ꝓſpectio decernēdi loq̄ndiq;z
facultas antiquioꝝ cui ē ſplendor ade
pti magiſtratus vetuſtioꝝ.

De ꝓpoſitis ſacri cubiculi ꝛ de of
ficiis cubicularijs ꝛ ꝑuilegijs eoꝝ.

Sacri cubiculi ꝓpoſiti ea Leop.
dignitate fungūtur q̄ ſūt ꝓditi q
eminētiſſimā ꝓtoriana vel vrbanam
meruerit ꝑfecturā. aut certe militareꝫ
magiſteriā ptātem: ita ut ſit inter eos
poſt depoſitas admiſtratōes vel nul
la diſcretio ſiue nr̄e ſerenitatis adora
turi admittūt ipiū ſiue ꝓ ſuo arbitrio
ſolēnes feſtiuitates ſ ꝛ cetus vl ſaluta
tiones ſ vel q̄libet alia officia freq̄ntē
tur vt i ſedib⁹ ꝛ i ꝓſenſu eis ordo ſer
uetur: quez ordo ꝓuectioꝝ oſiderit
ſub hītu ipſi⁹ vz ꝓſuetudo cū manife
ſte decretū ſit eū eſſe q̄ ꝑceſſerit potio
rem vel illū ſubſequi quē recētius ꝓ
bauerit examen. Leoper.

Nec nr̄e manſuetudis eterna lege
ſācim⁹ vt oēs cubicularij q ō nr̄o
cubiculo exeūt añq̄z ꝑmū locū obti
neāt excepto caſtrēſi ꝛ comite domo
rū his ꝑuilegijs ꝑfruāt. i. vt nz poſſeſ
ſiones eoꝝ angarias ſiue ꝓ āgarias ſ
ēt pauperes dī poſtez diſpoſitiōe ēt
tui culmis: vl alicui⁹ calūnia dare co
gant. nec ſordidis aſtricti mūeribus
dec⁹ myſterij q militādo videbant
adepti ocij tpe ꝛ q̄eti āmittāt: domus
quoq; eoꝝ vl i hac ſacratiſſima vrbe
vel i q̄lz alia poſitas ciuitate ab oi ho
ſpiciū cuiuſlibet dignitatis īquietē
vindicam⁹ ꝑ ꝓuiciaꝝ rectoribus eoꝝ ꝫ
appitoribus libraꝝ denaꝝ auri diſpen
dio feriēdis ſi māſuetudis nr̄e ſtatu
ta diſſimulare ꝛ ex aliqua pte violare
temptauerit. Leopa.

Cubiculariosq; tā ſacri cubiculi mei
q̄z venerabilis auguſte quos vtroq;z
certū ē obſeqis occupatos ꝛ aule pe
netralib⁹ hērētes diuerſa iudicia obi
re nō poſſe obſeruatōe alioꝝ tribuna
liū liberem⁹ vt i ſublimitatis ſolūmō
tue iudicio ꝓpoſitas aduerſum ſe ex
cipiāt actiones. Leop.leo.

Hūbem⁹ oēs q vl iā i ſacꝝ cubicu
lū cuiuſpiā liberalitati dōati alio

ꝛ quia nō erat ibi inſertum in iuris corpore. Accurſius.

f Hūbemus. ſubaudi:ut omnes.

v Rapiant. ex hac.l.ut in aut. de mo.§.ij.colla.i.

x Mortuos.i.morientes: vel ꝓprie.ſ.valeant eorum teſtamenta:ut nō.ḃ arg.
ad id quod habetur inſti.de le.ſu.ca.to.

t Cuiuſpiā.ſ.dñi ſeruū.

y Dumtaxat.ſcilicet moriē
tes. Accur.

z Sine legitimis:ut.ſ.de bo
nis vacan.l.vacantia.

a Quis de.dominus.

b Judiciuz.ut magri officio
rum:ut.ſ.l.pri.

c Et eum repete interpella
re.ꝛ nō.ꝓbauerit:quia pro
bat ignorantiā:ꝛ ſic cōtra.ff.
de ꝓba.verius.ſed dic q̄ ꝓ
bat eo ipſo q̄ ꝓbatur cōtra
rium:ſic.j.qui mili.non poſ.
ſuper ſeruis.ꝛ.ſ.de pericul.
tu.l.ſi tutor.ſed vbi ſic preſu
mitur q̄ voluerit eum fieri li
berū:ut ꝛ.ſ.de epi.ꝛ cle.aut.
ſi ſeruus.ꝛ de probat.cū pre
cibus.

d Calūniandi.ar.ff.ō accu.
l.ſi duo alij.

e Benegetur.ſic.ſ.de teſta.
defunc.per totum.ꝛ.ſ.de ta
bel.l.ij.

f Hūbemus. coniugis
vnus vni: alter alteri
cubiculo ꝑerat ſuper quibus
alij plures erant:ut.ſ.l.pri.
in ꝓin.

g Sociari.per electionē cuz
centū erant numero:ut.ſ.de
pet.here.l.fin. vel dic eo ipſo
q̄ illuſtres erant.ꝛ ſic largi⁹
dicunt ſenatores:ut .ff.de ſe
na.l.fi.§.fi.

b Cingulo. enſe forte:ꝛ ſic
eſt ſpāle regulariter cōtra:ut
ſ.ut armoꝝ vſuſ.l.i.ꝛ in aut.
de armis. vel dic cingulo.i.ti
tulo dignitatis.ſ. carruca. ſ.
de bonora. ve.l.i.ꝛ facit.ſ.ō
dignitate.l.clariſſimis.

i Videat.ſic.ſ.de ꝓ.imper.
offe.l.reſcripta.ꝛ.ff.de ſena.
l.vl.in ꝓn. k Rica De
q̄ſtoribus.ꝛ officia iſtoꝝ ſūt.ſ.
de of.q̄ſto.cū trib⁹.ſeq.titul.

Qui ex q̄ſtur. due ſunt p
tes. m Utriuſq;.ſ.
fiſci ꝛ rei ꝑuate.

n Attonito.i.terribili.

o Viguerūt.i.ſi bñ geſſerūt
ut tanq̄ tūc ab oib⁹ ꝓmedent

p Acclamatiōe. viuat tal ut
faciūt romāi de papa et ꝑco
niū ut.ſ.de of.rec.ꝓui.l.iij.ꝛ
in aut.ut or.ꝓ.§.i.alij dicunt
q̄ iſti excipiunt ab alijs q cō
mendant ſi alīs tacita reuere
tia ꝑbeat eiſ ut ſubijcit qō nō
placet. q Excipiant.i.rci
piant cū laudib⁹ pplī.

r Rica De ꝓmicerio.i.ō
eo q ꝓmo ſcript⁹ eſt in matri
cula nōrioꝝ: ꝛ q ꝓmū locum
obtinet Cy.ſcōiceri⁹ q ſcōm
ad qō.j.de domeſ.l.vlt.ꝛ nō
rijs.i.ceteris poſtea ſcriptis
alij dicūt ꝛ ꝓ id ē.nā idez eſt
ſcōiceri⁹ qō ꝓmiceri⁹ ſm eos
vel dī ꝓmiceriuſ q ꝓmo por
tabat ceriū i aliq̄ feſto:ꝛ erat
in dignitate.q ſpectabiliſ:ut
j.l.pri.

De ꝓmicerio ꝛ ſecundicerio ꝛ nota
rijs. Rub. Leopa.

Recipua eſt nr̄e pietatis ītētio cir
cā nōrioꝝ nomē. atq; ió ſi vnq;z hui⁹
ordis viri laborē q̄tē mutauerit vel
abiecerit vl ſenectute poſuerit ſeu cū
alia dignitate poſt hac q̄libz vſi ſunt

ne ti.dati: vl dādi ꝓncipalib⁹ obſeqil
ꝫberere vel añ meruerūt. vl poſtea me
ruerit. lz nlla īteruēiēte ſcriptura nul
la ꝓfectōe geſtoꝝ poſtq;z ꝺuotiſſimis
cubicularijs fuerit ſociati ad ꝓditōem
libtat īgēuitatiſq;z rapiāt raptiq;z vi
deant hoc nō ſolū circa ſupſtites. ſz
ēt circa mortuos volum⁹ cuſtodiri.
Nā cū hoc ꝑuilegiū videat ꝓncipale
eē ꝓpe maieſtatis vt nō famuloꝝ hīc
ꝑuate ꝓditōis hoies ſz liboꝝ hōeſtis
vtāt obſeqis. p iniqū ē eos dūtaxat
patiſortūe deterioris icōmoda. ſz in
teſtā qdē ad ſiſtitudinē alioꝝ q īgēui
tatis ifulis ꝺcorāt. p ſua liceat eis cō
dere volūtate. iteſtatoꝝ vo nēo dubi
tet facultas vtpote ſine legitis ſucce
ſſoribus de defūctoꝝ fiſci viribus vē
dicari: hec oīa tūc diligēti obſeruatiōe
volum⁹ cuſtodiri cū ſpōte ſuaq;z vo
luntate qs dederit eunuchū ſacri cu
biculi miſterijs adheſuꝝ. Si vo qdā
fuerit violēter extortus aut īuito dño
vel ignaro ītra ſacrū aulus ſit militā
re cubiculū liceat dño ōſtinatū ſacra
ex lege cubicularijs iterpellare iudiciū
ꝛ eū quē ꝓbauerit nolēte le vel iſcio
ſacꝝ penetraſſe cubiculū ꝛ ſuū famu
lū cū peculio ꝓſeq̄t. ſed ꝛ ſicut leſis i
plorādi ꝑſidij facultatē denegari nō
ꝓuenit. Ita nec calūniādi viam pati
mur diuti⁹ eē patefactā. Ideoq; tps
q̄nquēnij pfinimus ītra q ꝓtra eos
ſuas debeāt exercere qōnes vt ſi me
dio tpe mouere diſtulerit vlteri⁹ eis
tā q̄z i ſuū famulatuz vēdicādi vel ei⁹
ut ſerui peculiū vel bona q̄ſi liberi co
pia deneget. hec oīa q̄ ſup deuotiſſi
mis cubicularijs ſācim⁹ ēt ad cubicu
larias q̄ a dñis i ſacruz cubiculū date
vl dāde tūt t ſupſtites: atq; mortuas
extēdi ꝓpagariq;z decernimus.

Hūbem⁹ duob⁹ viris Leop.ana.
illuſtrib⁹ ꝓpoſitis vtriuſq;z ſacri
cubiculi tā nr̄e pietat q̄z ꝼeniſſime nr̄e
ꝓiugis q poſt finitā militiā ſenatorio
fuerit ꝓſortio ſociati licere quotiens
ad aſpiciēdos agros ſuos vel ob aliā
cām. pficiſci voluerit cingulo vti cuz
hoc ad implendū eoꝝ deſideriū ꝛ ad
nulli⁹ leſionē reſpicere videantur.

De q̄ſtoribus ꝛ magris officiorum
ꝛ comitib⁹ ſacrarum largitionum: ꝛ
rei ꝑuate.

Qui ex q̄ſture honore aut Leop.
officiali magiſterio aut comitiua
vtriuſq;z errarij nr̄i attonito ſplēdo
re viguerūt a clamatōe excipiātur ſo
lita nec ptereāt vt incogniti.

De ꝓmicerio ꝛ ſecundicerio ꝛ nota
rijs. Rub. Leopa.

Recipua eſt nr̄e pietatis ītētio cir
cā nōrioꝝ nomē. atq; ió ſi vnq;z hui⁹
ordis viri laborē q̄tē mutauerit vel
abiecerit vl ſenectute poſuerit ſeu cū
alia dignitate poſt hac q̄libz vſi ſunt

x Compendiū. qſi nō honorē: ut. ſ. de tab. l. i. ꝛ facit. ſ. de digni. l. iiij. cū ꝓcor.
y Vel. ꝓetiā: ꝛ dic ſi qs aſcenſus temerarius extiterit: ꝛ ſubaudi imponēdo diſcuſſi ꝛc. q. d. ſi notarius receperit dignitatē: ꝛ ſic ingetauit legē iſtam.
z Leuis. etiā ſi in leui re exerceat officiū puniꝛ arbitrio iudicis: ut h. ꝛ. ff. de peſanctio. ꝛ deponiꝛ ut ſubijcit. ꝛ nota ꝙ ꝓpter delicto pena magna: ſic. ſ. de lib. ꝛ eo rū lib. l. ij. ꝛ de here. l. ij.

a Corpus. i. corpus officialiū inꝛ quoꝝ iſte ceperat nūerari minuiꝛ iſto extincto. i. depoſito vel habeas minuetur. ſ. ꝓ electionē alterius iſto relicto. ꝛ dic q; iſti ſunt notarij q dignitates non pñt hꝫ: ut no. Rica. ſ. de tabu. Item h durante officio. alꝫ ſecus: ut j. l. pri. in fi. vel de ꝓmicerio.

b Declarā. militiā. iermē

c Tribunoꝝ. ꝓmiceriorū ſic dicti: q; tribuni ſuffragio eligebanꝛ: q. ſ. tribuni. vl q. ſ. notarij.

d Nō nihil. i. multū: ut. ff. ō verb. ſig. l. duobus.

e Beneficioꝝ. q; tuor enī ꝓuilegia dat eis ꝓ hanc. l. primo ut ꝓmicerius eoꝝ tñ duob⁹ annis teneaꝛ ſtare officio. ſecūdo q; a qbuſdā mūeribus eos excuſat. tertio q; ꝓfect⁹ eos alijs poſterioribus. q̄rto q; facto officio hñt aliam dignitatem. Ac.

f Statuēdas. ut ꝛ. ſ. de of. ꝓfec. vr. l. ꝓmicerius. ſz ꝺ. j. de numera. l. ij. ꝛ. l. fi. ſo. ibi notarijs bis in ꝓmicerijs trib⁹.

g Dos aūt. hic magis pena q̄ ꝓmiū eis donant.

h Comeatus. facit. j. de comeatu. l. ij. ꝛ fi. ꝛ. j. de domeſ. l. iij.

i Vniuſ gradus. ſ. volumis eū ſubire iacturaz: qō eſt. j. et ſic ſub. in ſequentibus.

k Poſtponēdis. alꝫ diſ. alꝫ di. ꝛ dictio bis datiui caſus ē nā poſtponiꝛ iſte ſequētibus in bis in quib⁹ anteponereꝛ niſi affuiſſēt: ad qō. ſ. de off. ꝓfec. ꝓto. l. ij. in fi. ꝛ dic inferioris gradus ſm ꝓdictā proportionalitatem. Item nō geminatio delicti gemiat penā ſic. ſ. de epiſ. audi. l. nemo. in fine.

l Diſcuſſiōis. hec mūera ſūt ſ. de cenſi.

m Surripe. nō ſic. j. de ꝓnc. agen. in re. l. iij. ꝛ. ſ. de cōſul. l. i. ꝛ. j. de ꝓcu. ſacro ſcri. l. vni cuiq; ꝛ de mili. l. inꝛ publicā. ꝓtra. ꝛ de tyronibus. l. fi. ꝛ. ſ. de offi. ma. of. l. nemo. ꝛ. j. de dome. l. iij.

n Infulas. i. dignitateſ. ꝛ nō q; loquiꝛ qñ ꝙ q; quenniū ab fuit: ut. ſ. ſ. hoz aūt. ꝛ ſic ex delicto hz ꝑmiū ſed certe nō ex delicto: ſed q; meruit dignitatē gerat eam vel nō: ut hic dicit. vel dic q; ꝓinde acqrit infulas ꝙ. l. iſtā ac ſi ꝙ electionē habuiſſet ꝛ geſſiſſet illas infulas.

o Preponēdis. ꝓponiꝛ vacantib⁹ ꝓmis: q; hz nouā dignitatē: ut. j. tit. i. l. ij. ſ. ſz adminiſtratores vel ꝓuilegio ꝓoris dignitatis obtētu cuius ꝓferꝛ alijs q alij habuerūt dignitates: ſed hīe deſierūt. ꝛ ſic eſt ſpāle q̄tū ꝺ id qō hēs. ſ. de of. ꝓto. l. ij. alꝫ ꝓponēdis.

p Rica At dignitatū ordo ſeruetur.

q Si quis. undebitū. alij tñ debitū: ut. j. l. ꝓri. vel pone ut. j. de palat. l. ij. vel ut ff. de mune. ꝛ bono. l. ut gradatim.

r Ignoranti a. iuris vel facti: ad qō. ſ. q̄ppe. tu. l. fi. ꝛ de cri. ſacril. l. i. ꝛ. ſ. vñ vi. l. ſi quis. ꝛ. l. final.

s Diuina. huius. l. occupādo. ſ. alterius locū: ad qō. j. de erog. mili. l. lege. ꝛ de ꝓuile. eoꝝ q in ſa. pa. l. fi. ꝛ. ſ. de diuer. reſcri. ſacrilegij. ꝛ de cri. ſal. l. i.

t Omnes. peregerint. ꝛ adhuc pagūt: ut ex ſequētib⁹ pz. ꝛ nō q; hec prelatio valet ad ea que dicunꝛ. ſ. de of. ꝓfec. ꝓ. l. ij. in fi. cum ꝓcor.

v Vacātes. i. q; būerūt dignitatē cū adminiſtratiōe: ſz adminiſtrationē depoſuerunt ut. j. eo. ti. §. vacātes. ꝛ. ſ. de fabri. l. eos. in fi.

x Absentib⁹. cingulū in ſignū illuſtratus: ad qō in auꝛ. ut iudi. ſine quo quo ſuf. §. fi. ꝛ in auꝛ. ut ordi. pre. §. i. ꝛ dic hic mittiꝛ cū adminiſtratiōe ut differat a ſequenti. Item dicit q; fuit depoſita adminiſtratiōe ſit ꝺ. j. §. §z adminiſtratores. ſi enī nō eſſet depoſita deficit ille caſus: ſz ſoluiꝛ ꝙ dictū §. §z adminiſtratores.

a Sine cingulo. i. ſine adminiſtratiōe: et ſic expone in ſequēti. etiaz nō ſm Cyq; crimiales cāe cōtra iſtos mote non pñt terminari ſnia ꝺdēnatoria niſi per ꝓncipē ſed abſolutoria etiā ꝙ vicariuz vt. ſ. vbi ſen. vl cla. l. quotiens. §. i. ꝛ. §. viros.

b Sed adminiſtratores. vacantib⁹. ſic ergo tria genera nō. ſ. vacātes qui deſieꝛt Item honorarios q nunq; adminiſtrati onē habuerūt. Itez illos qui cū actu ōi bus alijs ꝓferuntur ut. ſ. ti. i. l. fi. in fi. et facit. ſ. de ꝓſuli. l. nemini. in fi. li. x.

c Prefectus. i. vacās ꝓfectorio. ſ. honorario.

d Queſtorius. i. vacās q̄ſtorio honorario.

e Vel comes. ei. ſ. vacans.

f Magiſtro. honorario: ē ergo nomē dignitatis: ut. ſ. de aduo. diuer. iudi. l. petitione. §. egredi entem.

g Cunctis. alꝫ ductis ꝛ cunctis.

b Vacantiū. magiſter enī militū vacātium erat. ꝛ ſic ipſe erat vacans. ſz ſi de nouo iniungiꝛ ei cura belli nō erit habēdus vacans.

i Propētadius. ꝓ priū nomiē cui cum eſſet vacans iniunctū fuit ut faceret q; ꝓfect⁹ facere cōſueuerat.

k Miles. i. militaris copiā ānone habuit.

l Comeatu. a tēpe comeatus ſuperat de annona.

Rica De magiſtris ſcriniorum.

m Oris ſpectabilib⁹. depoſitū: ad qō. ſ. de excu. mu. l. eā. ꝛ de fabri. l. eos. ꝛ de aduo. diuer. iudi. l. i. ꝛ de aſſeſ. l. non parū. ꝛ. ſ. de ꝓpo. ſacri. cu. l. ij. ꝙ que hēs ꝓuilegiū durare etiā finita dignitate.

n Ad primos. ut. j. de ꝓxi. ſacr. ſcri. l. iiij.

o Ex primis. ſ. natis: ut. j. de ꝓri. ſacr. ſcri. l. in ſacris. in ꝓn. ſz ꝺ. e. ti. l. iubem⁹. ſo. ut ibi. ad qō. j. de agen. in re. l. fi. ꝛ. j. de ꝓui. eoꝝ q; ſa. pa. l. ij.

p Rica De comitibus ꝓſiſtorianis.

q Dos equari. ergo eſt ſpectabilis: ut in auꝛ. de appel. ꝛ intra q̄ tēpa: §. illud. Accur.

r Oros. vtunꝛ: ut. j. de ꝓn. agen. in re. l. fi. ꝛ facit. j. de ꝓui. ſcho. l. iij. ꝛ de ꝓri. ſac. ſcri. in ſacris ſcri. ꝛ. ſ. de ꝓfeſſo. ꝛ mē. l. fi.

Rica De comitib⁹ ꝛ tribunis. alꝫ de comitibus ꝛ tribu. ſco. alꝫ de ꝓpoſitis.

s Repoſitos. comitibus. ei in eo officio. Accurſius.

t Scholarū. i. eoꝝ q; obediebant

Epulis.est enī quedā ingetatio cogitari de epulis:ut.ff.p socio.l.cū societatis. v Adorandi.i.salutandi.

x Inter quos.s.p̄positos z tribunos. x Numerant.naz z hec ptinēt ad officiū pdictoz.vel dic q alij p̄erant q siles erāt p̄dictis.

z Preposītura.i.cū administratiōe. a Seruerūt.a p̄ncipe ppt bonū seruitiuz:ut.j. de silent.l.i.z dic q est multiplex comitiua.i.multi gradus sunt comitis.

b Casu.nō de casu est dignitas: ut not. s.ō legi.z psti.l.diz

c Deposito sacro.i. finito officio cū committuo vel veriꝰ tribuni z p̄positi.

p Par.pontice et egypti par est digni tas:z facit.j.de pa la.l.vlt.

e Qui honore.al's q onere:z alij q:qō est melius.

f Honore.q: dignitatē sine p̄positura i.administratiōe meruit.

g Milītia.s.ut p̄positi vel tribuni.

Rica Be comi. rei mili.

b Qui in p̄tēplatiōe meritoz nā p̄bi.ad talia eliguntur.

i Ducto.i. ducū militiꝰ:sic.ff. de ver. sig.l.in vsu.

a Cōsecuti. dic ut s.ti.i.l.i.

b Subiungaī.id ē subijciī siue adhibeatur.z dic dignitatē p̄dictoz comituz ut his.s. comitibus locis p̄.illi q ꝛc.et ē al's adornatꝰ:z tūc bēas p̄ster:al's nominatur.

c Eos peculiali ter.i.spāliī et intime de his confidendo.

d Militie.i. militibus eis datā a nobis ut.s.l. p̄ria.q̄ vltra mare:hic citra marē dicit missos.

e Peragendā.ut z s.ut digni.oz.l.fi.in fi.z facit.j.de p̄nci. agen.in re.l.eos.

f Preter egyp.illi forte sunt maiores

Rica Be comitibꝰ z archiatris. id ēſ mis medicis ab archos qō ē p̄ncepſ

g Archiatros. militātes. iermi militia:ut i Rca

b Ordinis. dic ut s.de comi.ac.tri.l.j

i Vicarios.q̄ ē q̄dā dig.ut.s.ō of.vi.l.ij.

k Meruerit .nota equari tres dignitates:qō valet ad id qō dī de p̄fe. p̄to.l.ij.in fi.z facit.j.de p̄ri.sacr.largi.l.i.z.s.de p̄sul.l.i.z de p̄repo.sa. cubi.l.i.z de p̄mice.l.fi.in fi.

Rica Be comitibꝰ qui p̄uincias regūt ut holosanus:z est spectabilis:ut in auī.de appel.§.illud.sed quidam sunt illustres:ut.j.de errog. mili.anno.l.prouincialium. Accur.

m Pp̄agari.l.li.au.officio tui culmis p̄denatōe mulctando si qd aduersus statuta clemētie nr̄e inouari p̄cesserit

Be comitibꝰ consistorianis. Rub.

e Eos q trāq̄litatis nr̄e p̄sistorie dici comites meruerūt spectabilibꝰ z p̄cōsulibus eq̄riꝰ gīalit̄r decernimus. I. Pp.a.

Vros spectabiles comites p̄sistorianos z p̄fuges z liberos q etiā suos coꝛ atq; colonos hisdem p̄uilegijs tā itentōes ab alijs p̄ponēdas excipiēdo q̄z suos p̄tra alios exercēdo p̄frui qbꝰ viri clarissimi :p̄ncipes schole agētiū in rebꝰ p̄ sacrā pragmaticā sāctōz diue mēorie zenōis vtūt̄.

Be comitibꝰ z tribūis scholaꝝ. R.

p Reposītos ac tribūos I. Pp. scholaꝝ q igetudis epulis adhibentur z adorādi p̄ncipis facultatez antiqtus meruerunt iter quosī comites ēt sacri stabuli z cura palatij nūerantꝰ si p̄imi ordis comitiuā cū p̄posituraī meruerūtª z cāuᵇ ad altioza i p uenerit depositoᶜ sacro iter eos q comites egypti ul' p̄tice dioceseos fuerit quoz par dignitas ē hēri p̄cipimꝰ alis in honoreᵉ comitiue regimē fuerit nacti absolutos militia iter eos q duces fuerit puinciaz nūcrari iubemus.

Be comitibus rei militaris. Rub.

Qui p̄tēplatōe meritoz I. Pp.a. ducto inter puincias transmarinas strenuissimo milite p̄mi ordis comitiuā fuerit p̄secutiª ea reuerētia altissimaz dignitatū iuris subiungaī vt his locū p̄stent q p consulatꝰ insignibus adornātur. I. Ppa.a.

Eos qui sub comitiue p̄mi ordis dignitate peculiaīr ad quālibet puinciā vel puicias defendēdas militieª credito auctoritate nostri numinis destinātur z eos q vice illustrium viroz magistratoz militū suscepint pagendāª ducibus q p̄ter egyptum z ponticamᶜ in alijs puincijs admistrauerint adequamus.

Be comitibꝰ z archiatris sacri palatij. Rub. I. Bem.a.

Archiatros intra palatiū militantesᵍ si comitiue p̄ordisʰ nobilitauerint gradꝰ iter vicariosᶦ taxari p̄cipimꝰ siue iā p̄dē deposuerit militiā siue postea deposuerit.ita ut iter vicarios z duces q admistrauerit z eos q cōitiuā p̄mi ordis meruerit nihil int ēt sit nisi tps quo qs admistrauerit vel comitiue adptꝰ est insignia.

Be comitibꝰ q puincias regūt. Ru.

Eos.comites.hoc exponeːut.s.de comitibus ac tri.l.i.z facit.j.de p̄ncipagen.in re.l.eos.z.s.de excu.mune.l.eos.

Rica Be p̄fessoribus qui in vrbe p̄stantinopolitana comitiuā ut sunt comites q̄ tex.non bene aperit.

m Grammaticos.qui grāmaticā docēt. n Sophistas.q dyalecticam.

o Hac regia p̄stantinopolitana:z nota in regijs vrbibus tm̄ doceri ut notatur ō studi. libe.vr.ro.in rū.

p Statutos.q debēt eē duo q leges pandāt:ut.s. de studi. lib.l.i.in fi.

q Vitā.p mores:ut.s.de p fes.l.magistros.vbi de facundia dicit.

r Peritiam.ut recte sentiat mentē legis ut insti.i p̄mio §.cunqz.

s Interp̄tandi.i. exponendi ut.ff.si cer.pet.l.i.

t Differendi.i.in dicēdo copiosus:ar.s.de testa.l.testiū

v Amplissimo.s.senatorum vel dic vt in dicta.l.magros.

x Ex vicaria. sed vicariꝰ eq paratᵘ comiti z duci:ergo est comes z dux:ut.s. de comi. z archia.l.i.z q: Rica ipsa ℔ dicit.z nota q nomen debet adesse vt hic dicit. z facit.ff. de excu.tu.l.si duas.§.i.et.l. sed reprobari.§.fi.de tes.mi. §.antepe.z de murile.l.siqs. z de p̄fes.l.ij.z nota q sic dicit de magro ioanne grāmatico z accursio iurisperito.itē facit.j.de p̄ri.fac.scri.l.iij. et ff.de ver.sig.l.quibus.

Rica. Be silentiarijs.bi silētiarij sunt.xxx.decuriōes tres:ut.j.l.iij.in fi.z dicūtur p̄siliarij:ut.ff.de muno.l.verū.§.ex facto ꝛc.

r Decuriones.emersum.i. finitū qō est ex volūtate p̄ncipū.nā nō eligiī incertū tempus:ut.ff.de excu.tu. l.iurisperitos.

z Militie.p̄dicte inermis.

a Agentes.i. hēant dignitates siue admistratiōe quā habet magī officioz cū admistratiōe q est illustris:sic.s.ō offi.ma.officiorū.ponaī inē illustres:lz.p.magīm officiorū dixit spectabilem.

b Taxari.i.numerari.et nō q agētes in rebꝰ z comites domesticoz idem sunt.

c Adorāda.adoraī p̄cepo salutāī alij:ad qō.j.tit.i.l.i.et de p̄ri.sa.scri.l.ij.z.l.v.z.s.ō comi.z tri.l.i.

d Fluxis.p̄statiōibus. dic q sunt psonalia munera:ut.ff.de mu.z ho.l.vlti. §.i. vel verius p̄imonij sint ut hic:ut.s.ō mu.pa.l.iiij. nā z h dicit p̄statiōibꝰ:z facit.j. de p̄ri.sa.scri.l.iiij.z.j.l.pr.

e Decuriōibꝰ.pragmatica etiā si generale statutū fiat in p̄trariuz nō videntī istī rep̄hendi:ar.ff.de sena.l.cassius.vel dic etiā spāli Rpto i p̄rū ut generaliī dicā:z facit

s.de digni.l.iij.cum concor. a Plecangarias.genera sordidoz munerū que exponeːut.s.de excu.mu.l.maximarū.z de epi.z cle.l.ij.z de sacro san.ec.l. neminem.z.s.de p̄repo.sa.cubi.l.ij.

b Superindicti.genus munerum:ut.s.de superindicto.

c Vendicamus.i.liberamus. d Ad comitatum.s.nostrum.

e Preter.etiā si nō mittamꝰ p eis:ut.s.de digni.l.fi.z.j.de p̄ri.sa. scri.l.ij.

f Officijs.i.officialibus. g Acceperint.i.deposuerint officium.
h Illustres.nota senatores esse illustres:ut.ff.de sena.l.fi.
i Functiõe.i.munerũ exhibitiõe. k Solam.nam senator quis esse põt ⁊ tñ honores nõ petere:ut.ff.de inter.⁊ rele.l.relegator.§.solet.idem dignitatẽ hz sine administratiõe. l Ea ꝓuilegia supra dicta.
m Excubias.i.officiũ suum qõ cum vigilijs fit.

n Dle ad diũsa.q̃libet schole de uo.cc.i.societatis ⁊ facit.ſ.de fabri.l.eos.⁊.j.ō pri.sacr.scri.l.in sacris.⁊.j.ō deci.l.ij.⁊.j.de ꝓui.scho.l.i.⁊ j.de agen.in re.l.ex eo.⁊.j.de palati.l.in res.⁊.ſ.de iurisd. om.iu.l.fi.⁊.ſ.de ꝓfes.⁊ me. l.fi.

o Habemus clarissimor. i. clarissimarũ psonarũ sunt eni spectabiles: ut.ſ.de inof.tes.l.oĩmodo.§.fi.⁊.j.ō castren.pe.l.i.

p Eiusmõi cãm.i.militie ut a socijs:ut.ff.de castré.pec.l. castrense.⁊.l.si forte.

q Possidere.i. ut aduocati ut.ſ.de assess.l.velut.

r Fructũ.ad hoc.ſ.de bo.q̃ lib.l.cũ oz.§.i.⁊.ff.de collat. bono.l.i.§.nec castrense.⁊.ſ de inof.tes.l. oĩmodo.§.fi.et l.fi.⁊.j.de castren.pec.l.i.

s Rõne.qua mouemur ad p dicta.

t Militiã.i.ipsam: vel qõ in de pcipit vel eius estimatõez Item suffragiũ.i.pciuz ꝓ ea emenda:⁊ est datuz a se filio vel a patre vel ab alio ⁊ non ꝓfertur.

v Imputari.ut pdictis primis legib⁹:secus i alijs dignitatib⁹:ut.d.l.oĩmodo.⁊ ō colla.illud.

x Cõpellant.ut.ſ.ō exc.tu. l.fi.etiã si iam erat inchoata tutela:ut.ff.de mino.l.veruz. §.ex fcõ.⁊.ff.de excu.tut.l.iu risperitos.

y Nolẽtes.volentes g⁹ pñt alis generaliter inuit⁹ qs cogit ad magratũ:ut.ff.de mune.⁊ ho.l.si qs magrat⁹. Item nõ ꝓuilegiũ trãsire ad filios i ali quo:sic.j.de ꝓri.ſa.scri.l.i sa cris.

z Obseruãdis.sic.ſ.de exc. mu.l.eam.⁊.j.de agen. in re. l.fi.⁊.ſ.de ꝓri.ſa.scri.l.ij.

Rica De domesticis .do mesticis.i.silẽtiarijs ſz quos dã qõ nõ placet:ut.ſ.tit.i.l.i. vel domestici.i.serui ⁊ liberti ⁊ sibes:ut.ſ.de his q ad eccl. ꝓfu.l.fi.§.sane.qõ nõ placet qz ingenui seruiunt ꝓncip i ut ſ.ō ꝓpo.sacri.cubi.l. iubem⁹ §.hoc nõ solũ.tu dic ō dome sticis ut sunt templarij:⁊ qui dã fratres ad papaz. sed hic laici milites ⁊ fortes:ut.j.l.f. ꝓtector vo est q stat armatus corã ꝓncipe.vñ obuius et bi lisarius fuerũt domestici ⁊ p tectores iustiniani ⁊ tam ꝓmi q̃ scõi erant plures ⁊ habebãt ꝓpositos qui primi cerij dicuntur:ut.j.e.l.i j.

a Domestici.expone ut in Rica b Osculãdi.dãdo pacẽ cum vicario ꝓfecti non dicit cum ꝓfecto sed papam osculamur in pede.
c Sacrilegij facit.ſ.ut digni.oz.ser.l.i.cum concor.
d Honorificentia.maxime supradicta.
e Extimati.quẽ ꝓnceps honorat ab oĩb⁹ est honorãdus:ut.j.ti.i.l.i.⁊.ſ. de crl. sacr.l.ij.⁊ de aduo.diuer.iu.l.restituẽdũ.in fi.⁊.ff.ō re iud.l.qdã.⁊.ſ.ti.i.l.i.⁊.ff. de albo.scri.l.i.⁊ facit.j.ti.ij.l.ij.⁊.ſ.de of.diuer. iudi.l.fi.

mulcta.x.libraz auri iudicib⁹ ꝓuinciaz eorũ qz officijs ifligẽda si statu ta nois nr̃i crediderit eẽ ꝓtẽnẽda.his addim⁹ vt cũ optatã qetem accepint ⁊ iter viros illustres senatores cepint nũerari honõe curie sine aliq̃ fũctõe letẽt imunitasqz gaudio plẽa dignitatis leticia potiãt:vt dignitatẽ solã hẽant ex senatu sub hac vz diffinitiõe vt xxx.tñm nõ nũero ea ꝓuilegia ꝓseq̃n tur decuriones quoqz tres.lz eos tñ tẽ ꝓpotiri ꝺcernim⁹ bñficijs supscri ptis cũ p ꝓtinuos.xxx.an.iculpatas ex cubias pegerint. Ibem.a.

Dlentiarij iudicia sacris astrahi videant obseqis:iubem⁹ eos q quẽlz deuotissimoz silentiarioz schole vel ei⁹ vxorẽ ciuiliter vel etiã crimaliter pulsare malucrint nũme ex cuiuslibz alteri us iudicio nisi ex iudicio tãtũmõ viri excellẽtissimi magri offiz ꝓueniri.

i Habem⁹ clarissimoz Hispa.a. silẽtiarioz pditos militia ⁊ si ge nitoz suoz i ptãte sint ꝓstituti q̃cũ qz solatioz seu emolumẽtoz vl dõatio nũ seu hereditatũ noie p militiã:l q̃z libet eiusmõi cãm his acqsita sũt vel fuerint iure castrẽsis peculij possidere:nec ea posse vl pentes supstites si bi vẽdicare: vel auferre vel post eorũ obitũ frẽs vel eoz alios hẽdes q̃si ad defũctoz dñiũ ptinẽtia i diuisiõez de ducere.nec.n.oz labores eorum alijs fructũ vel lucz afferre. Hac nãqz rõ ne sil⁹ ⁊ ꝓtẽplatiõe.nec ipam militiaz vel suffragiũ qõcũqz ꝓ ea ab hisdẽ uiris deuotissimis silẽtiarijs vel pẽti bus eoz vel quolz alio datũ ẽ vel fue rit ab his patimur i successiõe defunctoz parẽtũ ꝓferri seu noie collatõis i mediũ easdẽ offerri pecũias vel his iputari ad hec de tutelis ⁊ curatõib⁹ eos excusari sãcim⁹.ne aliẽaz rez ad mistratiõz sbire ꝓpellãt q ꝓp nr̃a mi steria nec tuis curã seu ꝓuisiez diligẽ ter deferre pñt. Insup libos eoz q di gnitate virorz spectabiliũ comitũ seu tribunorz decorati sũt l fuerit nullate nus nolẽtes admistratõz pfecture su scipe seu p agere oĩb⁹ vz aĩlatis ꝓuile gijs i pson̄ nõ tñ in pñti militantiũ sz ẽt postea eidẽ ꝓsortio iferẽdoz taz tpe militie q̃z post eã depositaz obser uandis.

De domesticis ⁊ ꝓtectorib⁹. Rub.

Domestici ac ꝓtectores Hispa. osculãdi cũ salutauerit vicarios tui culmis hñt ptãtem.pena.n.sacrile gij silis erit si his honorificẽtia non deferat q ꝓtingere nr̃am purpuram digni sunt extimati. Ibem.a.

Rimiceri qdẽ domesticoz ⁊ ꝓtectoz vtriusqz schole post adeptũ tri bunatũ inter eos spectabili dignitate pfruat q ducatũ gerere meruerit.alij vo q decursis stipẽdijs ab eodẽ.x. vsqz nũero subsequũt ꝓsulari.i.clarissimat⁹ dignitate pfruant cũ ipsa loci x.ꝓmoz accessione. Ibem.

Hqs domesticoz nulla negocij publici abstrahẽte solicitudine.nec ei p comeatũ soleniter vt abeẽt facultate ꝓcessa p bieniũ obseqis serenitatis nr̃e defuerit is rtrosũ i ordinẽ tract⁹ iferiorẽ q̃nqz seq̃ntib⁹ postponat.

Si vo trieniuz ei⁹ abñtia ꝓtinuasse mõstret vlqz ad decimũ locũ ꝓcul dubio degradet.q si q̃drieno tenus abfuerit nouissim⁹ collocet.q̃nq̃nio ãt silr si fuerit deuagat⁹ ipo iã cingto spoliad⁹ ẽ indignũ qppe ẽ desides a ꝓpis tãdiu mumijs aberrãtes quos ꝓuẽit assiduos nũerarij. Hispa.a.

Lege pragmatica sine fine victu ra pfiniendũ ac ꝓstituẽdũ credi m⁹ vt si q viroz fortiũ pñtialium do mesticoz i eqtũ schola scõi ꝓmicerij locũ adept⁹.diẽ iterea supremuz clau serit hẽdes ei⁹ nõ reliq tñ tpis qõ eidẽ gradui supesse mõstrat vez ẽt in seq̃ntis ãni hoc ẽ ꝓmiceriat⁹ solatijs ac emolumẽtis fruãt oĩb⁹ vt q ad q̃ stũ ⁊ ꝓpendiũ militieqz fructũ ꝓlixe ptinet silis hẽatur ac si supstes ꝓmã serit ad finẽ vsqz supremum.

De ꝓpositis laborum. Rub.

Qui ꝓpositi laboz nr̃o Hispa. iudicio ꝓmouent clarissimi sint i ter electos.ita vt ex ꝓsularib⁹ hẽant nã ⁊ imunitate digni sunt quos nr̃i la teris comitatus illustrat.

De ꝓrimis sacroz scrinioz ceteris qz q in sacris scrinijs militant. Rub.

Roximos meozie epla Hispa. ruz ac libellǒz:atqz dispositõz ita vicarioz honore cumulam⁹ vt in ter eos merito dignitatis hẽant q ꝓ fecti dioceses sibi creditas tẽperarũt ex eo tpe ex quo eos splendoz idem pti ꝓmat⁹ oñdat seq̃ntib⁹ ꝓponen di q vicarias postea admistrauerit ⁊

f Officijs.i.officialibus. g Acceperint.i.deposuerint officium.
h Illustres.nota senatores esse illustres:ut.ſ.de sena.l.fi.
i Functiõe.i.munerũ exhibitiõe. k Solam.nam senator quis esse põt ⁊ tñ honores nõ petere:ut.ff.de inter.⁊ rele.l.relegator.§.solet.idem dignitatẽ hz sine administratiõe. l Ea ꝓuilegia supra dicta.
m Excubias.i.officiũ suum qõ cum vigilijs fit.

n Dle ad diũsa.q̃libet schole de uo.cc.i.societatis ⁊ facit.ſ.de fabri.l.eos.⁊.j.ō pri.sacr.scri.l.in sacris.⁊.j.ō deci.l.ij.⁊.j.de ꝓui.scho.l.i.⁊ j.de agen.in re.l.ex eo.⁊.j.de palati.l.in res.⁊.ſ.de iurisd. om.iu.l.fi.⁊.ſ.de ꝓfes.⁊ me. l.fi.

o Habemus clarissimor. i. clarissimarũ psonarũ sunt eni spectabiles: ut.ſ.de inof.tes.l.oĩmodo.§.fi.⁊.j.ō castren.pe.l.i.

p Eiusmõi cãm.i.militie ut a socijs:ut.ff.de castré.pec.l. castrense.⁊.l.si forte.

q Possidere.i. ut aduocati ut.ſ.de assess.l.velut.

r Fructũ.ad hoc.ſ.de bo.q̃ lib.l.cũ oz.§.i.⁊.ff.de collat. bono.l.i.§.nec castrense.⁊.ſ de inof.tes.l. oĩmodo.§.fi.et l.fi.⁊.j.de castren.pec.l.i.

s Rõne.qua mouemur ad p dicta.

t Militiã.i.ipsam: vel qõ in de pcipit vel eius estimatõez Item suffragiũ.i.pciuz ꝓ ea emenda:⁊ est datuz a se filio vel a patre vel ab alio ⁊ non ꝓfertur.

v Imputari.ut pdictis primis legib⁹:secus i alijs dignitatib⁹:ut.d.l.oĩmodo.⁊ ō colla.illud.

x Cõpellant.ut.ſ.ō exc.tu. l.fi.etiã si iam erat inchoata tutela:ut.ff.de mino.l.veruz. §.ex fcõ.⁊.ff.de excu.tut.l.iu risperitos.

y Nolẽtes.volentes g⁹ pñt alis generaliter inuit⁹ qs cogit ad magratũ:ut.ff.de mune.⁊ ho.l.si qs magrat⁹. Item nõ ꝓuilegiũ trãsire ad filios i ali quo:sic.j.de ꝓri.ſa.scri.l.i sa cris.

z Obseruãdis.sic.ſ.de exc. mu.l.eam.⁊.j.de agen. in re. l.fi.⁊.ſ.de ꝓri.ſa.scri.l.ij.

Rica De domesticis .do mesticis.i.silẽtiarijs ſz quos dã qõ nõ placet:ut.ſ.tit.i.l.i. vel domestici.i.serui ⁊ liberti ⁊ sibes:ut.ſ.de his q ad eccl. ꝓfu.l.fi.§.sane.qõ nõ placet qz ingenui seruiunt ꝓncip i ut ſ.ō ꝓpo.sacri.cubi.l. iubem⁹ §.hoc nõ solũ.tu dic ō dome sticis ut sunt templarij:⁊ qui dã fratres ad papaz. sed hic laici milites ⁊ fortes:ut.j.l.f. ꝓtector vo est q stat armatus corã ꝓncipe.vñ obuius et bi lisarius fuerũt domestici ⁊ p tectores iustiniani ⁊ tam ꝓmi q̃ scõi erant plures ⁊ habebãt ꝓpositos qui primi cerij dicuntur:ut.j.e.l.i j.

a Domestici.expone ut in Rica b Osculãdi.dãdo pacẽ cum vicario ꝓfecti non dicit cum ꝓfecto sed papam osculamur in pede.
c Sacrilegij facit.ſ.ut digni.oz.ser.l.i.cum concor.
d Honorificentia.maxime supradicta.
e Extimati.quẽ ꝓnceps honorat ab oĩb⁹ est honorãdus:ut.j.ti.i.l.i.⁊.ſ. de crl. sacr.l.ij.⁊ de aduo.diuer.iu.l.restituẽdũ.in fi.⁊.ff.ō re iud.l.qdã.⁊.ſ.ti.i.l.i.⁊.ff. de albo.scri.l.i.⁊ facit.j.ti.ij.l.ij.⁊.ſ.de of.diuer. iudi.l.fi.

b Tribunatũ.i.ꝓmiceri atũ.⁊.ſ.de ꝓmice.l.ꝓclarã.in ꝓn. c Ducatũ.i.ꝓmiceriatũ p dictũ ⁊c.⁊ hẽas meruerit in singulari.als trãsit de singulari ad plãlem.
d Subsequunt.ordine eni erãt positi.⁊ sic vsqz ad decẽ post ꝓmicerijj sunt clarissimi:dũ tñ int eos sit ordo tpis ꝓut fuerũt in eo officio electi ut dicit in fi.ut sz ordiné seruent que dixi ut.ſ.de of.ꝓfe.ꝓto. l.ij.in fi.⁊ dic decur sis.id ẽ currentibus nõ eni erat finitum officiũ:lz qdã ꝓra. Item alijs vltra.x. nõ dat ꝓuilegiuz p legem istam.

e Ings.nouissimus.i.vltim⁹ addeq̃ no.ſ.de of. ꝓfe.ꝓ.l.ij.in fi.

f Spoliandus.no. vagabundũ pdet ꝓuilegiũ:sic.ſ.ō epi. ⁊ cle.l.generaliter.alia forma seruat.ſ. de ꝓmicer.l.ij.⁊.j.ō co meatu.l. qcunq̃.et l.finali.

g Aberrãtes.s.eẽ qõ sequit.

b Nũerari.i.inueniri ut numerent vt facit ptãs de his q dñt hẽe equos,p cõ muni:⁊ de illis ō cõ silio.

i Lege ꝓgmatica. victura. i.duratura.

k Pñtaliũ.qui pñtes stare debent in via ut.ſ.l.ꝓri.

l Equitũ.i.in societate domesticoz q sunt milites.

m Secundi. abijci as scõi ⁊ est planuz alij hñt sincerij ⁊ di cunt eẽ idẽ qõ ꝓmi cerij.alij hñt scõi.ce rij.⁊ alij sm locuz ꝓ micerij:⁊ sp subau di etiã:nã mlto ma gis in ꝓmicerio.vel dic sp poni ꝓ ꝓmi ceriio ut.j.dicit ꝓmi ceriat⁹ vel respectu ꝓncipis q est ibi pri mus:ar.ff.de of.p cõsul.⁊ le.l.si in aliq̃ in fi.sed ꝓmus erat respectu sequentiũ ⁊ sic dicit.j.ꝓmiceri atus.

n Donstratur.ad annũ erat elect⁹,nõ ergo tñ illius anni heres hz salariũ de quo ꝓstat:ut.j.ti. ij. l.si qs.⁊.ſ.de aduo. diuer.iudi.l.p⁹ duos.§.fi.⁊.j.de puil. l.ij.⁊.j.ti.ij.l.si quis ⁊.ſ.de aduo.diuer. iudi.l.post duos.§.fi.⁊.j.de ꝓmip.l.ij.⁊.j.de agen.in re.l.ij.sed etiã al terius anni qõ est mirũ:qz sic heres hz plus q̃ defunct⁹:sic.ff.de magi stra.ꝓue.l.nõ sliter.⁊ de pet.her.l.nec vllam.§.vlti.

o Anni.s.tpe. p Prolixe.i.longe vltra q̃ virerat.
q Silis.quo ad eũ annũ:sed dissilis quo ad sequentẽ:nisi dicas ipsum hẽe salariũ duorum annorum pro vno.

Rica De ꝓpositis laboz.qdã hñt laboz inter.⁊ Rica.nec dicũt cui labori sũt ꝓpositi.alij labarũ a labijs forte corrigebãt eos q male loq̃ren tur de ꝓncipe.vel dicẽ hoc laboz signũ bellicũ ex auro ⁊ lapidib⁹ ꝓciosis

de domesticis et protectoribus
de primicerio cubicule
de primicerio sacrorum scriniorum xiii

qō fecit fieri ꝓstantin⁹ ꝑciosius unꝫ alia signa bellica ſm hug. z ſm hoc ponit ꝑ genitiuo pl'ali ut. i. deū ꝑ deoꝝ. z ad vicariū ꝑ ad uicarioꝝ: ūt j. ti. ꝓri. l. fi. z deriuaꝫ a labor. q ergo talib⁹ signis faciendis ꝓponebaꝫ dicebatur ꝓpositus laborum.

r Qui ꝓpositi. ꝓmouenꝫ. i. facti sunt. s Habeanꝫ. etiã finito officio: ut ar. j. tit. i. l. iij.

t Immunitate. ꝑsonaliū mūeꝝ ñ ꝑi monialiū: ut. ff. ō ex cu. mu. l. inductis

Rica d De ꝓrimis sacroꝝ scrinio⁹ rū. qdã hñt ꝓpositū qō idē est sicut dicti qꝝ magis se ꝓncipi ꝓmãt q̄ alij q ſb eis sunt q sunt ꝓlect ut. j. e. hac parte. et nō ꝙ tria sunt scrinia seu camere de q bus dī infra epl'aꝝ que ꝓncipi vl' ab eo mittebanꝫ ut fit bonorie. Item libello ruꝫ ꝙuentionaliū et cognitionū: ut. j. e. l. vl. Itē dispositio nū. z est registrū ut j. de agen. in re. l. iij. in fi.

u Prorimos. exponē ut in rubrica. z dic ſm plabi sunt quib⁹ archana ꝓncipis ꝓmittū tur: ut. j. e. ꝓrimos est etiaꝫ dignitas q dī primat⁹: ut. j. e. si qs. Item z alij q dicunt mello ꝓri. ut j. e. peculiarij.

x Eos. vicarios.

y Herro. nomē ē

a Qui. ſ. vicarij.

b Dioceses. i. tras vel puincias cōmiſsas ab his quoꝝ sunt vicarij.

c Teperarūt. i. administrauerūt.

d Indempti. id est adempti.

e Insequentib⁹. i. finito officio qō fit post annuꝫ: ut. j. e. l. vl. Itē dispositio nū. z est registrū ut j. de agen. in re. l. iij. in fi.

f Perhorrescant. ut. j. l. iiij.

g In sacris. in puincijs. si forte ꝓnceps qñqꝫ illuc ibat. et nō ꝙ ex alijs ordinarijs eligebaꝫ ꝓpositꝰ: ut si eps ibi fuerit auditor ꝓtradictoriarū.

b Ad salutationē. qꝫ ꝓncipē z alios salutāt: ut z. ē. de fil. l. i. z de dome. l. i. c Cōsensum. i. ꝓsiliū iudicū. z sic nō ꝙ qs inuit⁹ tenet ꝓsulere sicut z iudicare: ut. ē. de aduo. diuer. iud. sancim⁹. z dic ut ibi dixim⁹. et de offi. dele. c. pastoralis. in ꝓn. nō aūt recipe ꝓmissuꝫ ut ibi.

d Comiculario. i. apparitore. pre. pre.

e Delata. sic. j. e. l. peculiarij. z. ē. de offi. diuer. iudi. l. vlti.

f In scrinijs. post. xx. an. de alijs inferioꝝ dicit non de ꝓposito q nō nisi ꝑ annū: ut. j. e. ꝑ biennio. z facit. j. de ꝓfes. q in vr. l. i.

g Electos. i. honore ꝓsules q dicunꝫ honorarij: ut. ē. ut dig. or. ser. z nō ꝙ iste est honor z honores illi habent z tenent.

b Ex ꝓsularib⁹. vna ps. z facit. ē. de dome. l. i. z de silen. l. i. z. ē. ti. i. l. i. z de ꝓpo. sacri. cu. l. ij. z. j. e. sacris. in fi. z. l. ꝓxi.

nullã iniuriã descriptōis ꝑ horrescãt

i In sacris scrinijs nr̄is militãtes i ꝓuicijs ordinarij vel spectabilis iudicis ad salutatōꝫ non arceãtur z iuiti i ꝓsensuꝫ accipiãt scituris vel ꝓncipe vel comiculario vel capitibus officij trinas libras auri ex suis facultatib⁹ eruẽdas si ꝓsistoriuꝫ nr̄um sepe igrediẽtib⁹ secretarij iudicij ñ fuerit i salutatōe delata aut sedẽdi cũ iudice societas denegata. Hp.

i In scrinijs palatij militãtes. i. memorie epl'aꝝ libellorū qꝫ ac dispositionuꝫ post. xx. an. trã sacte militie si descẽdendũ sibi esse decreuerit ꝓsulari honõe fulti iter electos hẽant hũc qꝫ honorẽ dignitatis teneãt q ex ꝓsularib⁹ deferri ꝓsueuẽrit nec eos qsqꝫ iniũgendo aliqd vel iubẽdo possit ab ꝑtito ocio separe. Hp.

i Hem⁹ vt ꝓmo oīum si coꝝ q in sacri scrinijs nr̄is. i. mẽorie z epl'aꝝ libelloꝝ vt dispositōuꝫ referũtur secura possessio ab oīb⁹ sordidis mũerib⁹ excusata sup indictũ nō timeãt aut venalitiũ nō petaꝫ solũqꝫ canonice in ditōis pstent tributũ labore dignitaꝫ ꝙquisita extra ordinariũ mun⁹ ignoret nec vllaꝫ temonis patiãꝫ iniuriaꝫ equoꝝ tyronũqꝫ pstatōꝫ null⁹ agnoscat q vel adhuc i scrinijs militat vel honorẽ ꝓmi z comitiuã ꝓmi dispositionũ lōgi tpis sudore q̄siuit. z hec qdem pr̄imonijs cẽsuim⁹ deferẽda. Quod ãt oīb⁹ cõstat deferri abiectu alteri⁹ dignitatis pire nō patimur vt ẽt si ꝓsperioris fortũe iudicio ad honoris ornamẽta ꝓcesserit. vetera tñ eis scrinij labõe ꝓuilegia q̄sita fuẽt.

Secularī ꝓceptiōis nr̄e Hp. fauore pstam⁹: ut i scrinijs mẽorie epl'aꝝ libelloꝝqꝫ ab exceptorib⁹ vlqꝫ ad mellorioꝝ dignitatez clarissimoꝝ honorẽqꝫ pcipiãt. z sicut reliq q in hisdẽ scrinijs militãt liberi cũ ordiarijs iudicib⁹ igressuꝫ secretarij ꝓcessumqꝫ hr̄e legib⁹ meruerunt. hij quoqꝫ i quos hãc stipẽdioꝝ meritis clarissimat⁹ ꝓferimus dignitatem cũ spectabilib⁹ etiam habere sese reuerẽtiam recognoscãt vt cũ sedẽdi ingrediendiue secretariũ sciant a nobis licentiam contributam. Item.

Ro biẽnio ãnum soluꝫ agere de iceps decernim⁹ eos q i trib⁹ scrinijs mẽorie epl'aꝝ libelloꝝqꝫ ordie merito stipendioꝝ ad gradum peruenerint proximoꝝ. Hp.

Unicuiqꝫ q in sacris scrinijs militant sui loci merita ꝙari oportere ꝓstituimus z vniuersos q vltra numerum statutoꝝ in hisdẽ scrinijs militant sui gradus rspectu per ordinẽ quẽ sortiti sũt indeficiẽtiũ statutoruꝫ locum. vt tñ vltimis socientur subire decernim⁹. s. ut nemi penit⁹ liceat cũ sit posterior tpe in locũ ꝑcedẽtis abire nisi forte ab eo q tpe vicit laboruꝫ ꝓparatõe supat vt. xv. ꝓmatũ ciusdẽ scrinij testimonio cuꝫ sacri relegione subnixus ꝑcedẽtib⁹ dignior iudicet hãc quoqꝫ obseruatiõeꝫ extra filios ꝓximoꝝ volumus custodiri. z. n. vni cuiqꝫ ꝓximo vnũ de suis filijs q tpis dũtaxat suffragio nitit: lꝫ parũ obseruasse militiã cognoscaꝫ in seqntib⁹ tpe quo laboꝝ meritis muniũt ante ferri posse decernim⁹ illuꝫ tm̄ q locũ statuti meretur. ꝓximo qdẽ. cc. l. solidos. mellorioꝝ vo. l. adiutores ꝑ ꝓfuetudie vniuscuiusqꝫ scrinij. xx. aut. xv. solidos offerre ꝑcipim⁹. qō si qs qdem desup nũerarijs i statuti locũ subire debuerat nec pecũiã offerat statuti ẽt gradũ recusare voluerit seqnti tã offerende q̄stitatis ꝑdicte qꝫ subrogãdi lĩia pmittit. ita vꝫ si scōs nec ẽt terti⁹: vel alteri⁹ cuiuslibet numeri in eãdem excusatōis volũtatem durauerit accedẽti semp eadeꝫ copia quã ꝑcedẽs excusauerit tribuat hos ãt q ad statutoꝝ ordinẽ noluerit. nec de suo gradu volum⁹ remoueri. z cũ vacauerit statuti loc⁹ ꝙditōeꝫ quã antea repudiauerãt id z offerende pecunie z adipiscẽdi statuti locũ liberã hẽ re ꝑcipim⁹ facultatem. Item.

Roximos sacroꝝ scrinioꝝ quos fides ac diuturne obseruatōis industria litterataqꝫ militia comitẽ quẽ ẽt dispositionum quẽ ꝙbitas ac strenuitas merito commendant complet to tẽpoꝛe sue militie comitiue sacri nostri ꝓsistorij cingulo in die uite potiri manẽtib⁹ vꝫ iã dudũ ꝑstitis z saluis ꝓuilegijs ꝓximis decernim⁹. qb⁹ eni

i Eos. ut z. j. e. l. ꝓxi.

k Hem⁹. sordidis. que sunt sordida: dic ut. ē. de excu. mu. l. maximarum.

l Venalitiũ. mun⁹ sordidũ puta ut qlibet vendat corpẽ vni ꝑ vbertate.

m Canonice. imo vñ nec hic al's ꝙ ut. ē. de magis. scr. l. i. so. illa ſm istam. z facit j. de pala. sacra. lar. l. i. z. l. palatinos. z. ē. de sacr. san. ec. l. placet.

n Temonũ. i. plaustroruꝫ a temone. Ac.

o Equoꝝ. ut. ē. de silen. l. ij. z. j. e. in sacris. z. ē. ō silē. l. iij.

p Omnib⁹. s. ꝑdictis militãtib⁹ in sacris scrinijs.

a Honoris. alteri⁹ dignitaꝫ

b Seruent. facit. ē. de silen. l. i. z de dignu. l. iij. z de excus. mu. l. eos. z. j. de palat. sacra. lar. l. vl. z. ē. de ꝓnice. l. i.

c Secularī. i. spāli. sic. ē. ō fun. rei ꝑua. l. vniuersi.

d Memorie. i. dispositiōuꝫ In scrinijs. sub. militantes.

e Mellorioꝝ. vna dictō z sunt noia graduū militãtiū in sacris scrinijs q grad⁹ multi sunt: ut. j. vnicuiqꝫ.

f Contributã. facit. ē. e. l. ij. in fi. cum ꝙor.

g Oro biennio. ageꝛ. i. administrare sic. j. de pal. sacr. lar. palatinus. z. ē. de susceꝑ. l. neminẽ. z de ꝓsulibus l. pen. z vlt.

b Memorie. subaudi dispositionum.

i Proximoꝝ. nūc dicit ō ceteris inferioꝝ militãtibus q maioꝛi tpe stabant: ut. j. e. l. ꝓxi. z. ē. e. l. in scrinijs.

k Unicuiqꝫ. primorum. Sui. loci statuti.

l Ordinẽ. sunt enī plures ordines: ut. j. hac lege. inꝛ omnes tñ certi erant nūero: ut. j hac parte. Item alij erant vltra numerū: z illic successiue electi q ꝓmas vacãtes habebãt hoc ordine ut ꝓmo ꝓm⁹: z sic p ordinẽ vocenꝫ: nec tñ i locũ vacãtes: sed alij statuti post vacantẽ a se ostendent si vltimis vacẽt: z eum locũ accipit q vocaꝫ: z facit. ē. l. ꝓxi. z. ff. de mun. z ho. l. ut gradatim. z. ē. ut dig. or. ser. l. i. z. ij

m Nemi. q est vltra numerum nō ꝑcedet ꝓsocios. itez nec ꝑcedet statutos ut dixi.

n Supatur vo. nō sufficit diu studuisse sꝫ bñ: nec hyerosolimis fuisse zc. z nō. xv. testib⁹ bꝫ ꝓbari q vltim⁹ b posterior sit melior. ꝓmo q sup ordinẽ vult admitti regulariꝫ sufficiũt duo: ad qō dic ut. ff. de testi. l. vbi. o Extra filios. hec ē exceptio exceptōis nãꝫ posterior melior admittaꝫ vꝛ esse nisi ꝑ or erat filius vn⁹ de statutis: z sic nō ꝓuilegiũ pr̄is filio ꝓdesse: sicut. ē. de aduo. di. iu. petitionẽ. §. filius. z de aduo. di. iu. l. iubem⁹. z. §. filios. z. l. petitiones. z. §. filios. p Pax. obseruasse sꝫ bꝫ paꝛ ꝓficit. z sic q paꝛ studet parũ ꝓficit. q Insequẽtib⁹. vna dictio. r Illũ. extremũ statutũ bacten⁹ cõstitutũ. s Proximo. b est ꝓm⁹ ordo. s. primi. mellorioꝝ scōs adiutor tertius vel ps scōi. nã diuersi sunt gradus militantiũ ut in ꝓn. b⁹ legis. z facit in auꝛ. de san. epi. §. ꝓ ꝙsuetudine. col. ir. z in auꝛ. scriptũ exemplar. sed hodie hoc daꝛ aliꝭ: ut. j. e. si quis. t Qō siquis. s. de his q sunt vltra statutũ nūeruꝫ. et facit. ē. de ꝓdi. inser. l. pe. ar. ō. ff. gs ordo in bo. pos. l. iij. Itē facit in decre. vij. q. i. eos sacerdotes. Itē ar. ō. j. de nūera. l. nulli. Itē facit. j. de pala. l. vi. z ō agẽ. in re. l. i. z. ē. ō poti. ad mũera. l. i. z de ꝙsu. l. i. z. j. de errog. mili. an. l. iubemus.

v Orios. lr̄ata militia militãt ẽt: nã ꝓmoni cãꝫ zc. ut. ē. ō aduo. di. iu. l. aduõti

r Comitẽ. hic comes erat ꝓrim⁹ scrinij disponũ. nã ꝓrim⁹ erat z comes

v Saluis. sic. ē. l. iij. z. l. iubem⁹. in fi. z. ē. ti. i. l. ij z. j. de ꝓuil. eo. q in sa. pa. mili.

l.i.ꝛ.ij,ꝛ.s̄.de ꝓpo.sa.cu.l.ij.ꝛ de silē.l.iij. Accur.

§. In sacris.militātes.in sacris si bita lnia ad tps nō ꝓtinua.i.ꝓpetua iterim ꝙuenīet coꝝ cōi iudice.sed post ꝓfectionē ante reuersionē excusaī: ſz sup iudex est.j.e.in sacris. Itē ꝛa mūerib⁹. a Añ ꝙuentōez.i.anteqz citetur.

b Indultū.i.ante comeatū.ff.de iudi.l.ij.§.in oībus.ꝛ facit.s̄.de comi.ꝓsisto.l.ij.ꝛ de silen.l.non aduersa.

c Post.nō solū ea durante.

d Excusatio.dictoꝝ nūeruꝫ ꝛ facit.s̄.de ꝓpo.sa.cu.l.ij.

e Detatoꝝ.de hoc hēs.j.ō metatis.

f Nec pte.i.inī militantes in sacris scrinijs pncipis.nā secus in militantibus in scrinijs inferioꝝ vbi pauciores adsunt:ut.j.e.l.comperimus.

g Antiquarios.forte senes.

h Duplici.nota duo officia nō debere hāi:sic.s̄.de assess. l.fi.ꝛ.ff.de offi.assess.l.pen.et ad muni.l.libertus.§.prescriptio.ꝛ in auī.ut iudi.si.quoq; suf.§.illud.ꝛ.j.de agen.in re. l.pe.§.illi.ꝛ q mili.pos.eos.

i Cēmis.faciendo se scribi in diuersis officijs.

k Occupent. alīs aucupent id est nō dērent aucupari plā cōmoda:qō essz p hoc quod hūt plura officia illi qui sunt coll.i.vnū.s.hoc ꝛ nihil in religs ꝛc.i.ille q oz tñ vni intendere nō grāt plā:alīs est occupent a se.s.in diuerso officio collatū ꝛc.ꝛ est idē sensus

l Si quis.subrogatus.qō dic ut not.s̄.e.l. vnicuiq;.circa pn.

m Consequunt.qō g⁹ olim per.l.s̄.e.vnicuiq;.§.illō. dabāt diuersis gradib⁹:hic hodie dabāt cerū psonis:ut h.vel dic q illa sm hanc loquebaī ꝛ nō ꝓ solatio:sic insti.ad tertul.§.i. Item nota acgrendo sic.s̄.de pigno.l.vlti.ꝛ auten. ibi posita.

n Cōtra ceteros.s.filios nō beredes.ꝛ nō ordiné būc seruari sicut dixim⁹.ff.de leg.ij. cum pater.§.a te.vel dic ceteros.s.etiā cunctos alios creditores q̄uis tēpe pores:ut ff.de pig.l.vlti.ꝛ q po.in pig. l.diuersi.sed hodie ita demū si ad hoc est mutuata:alīs nō pferī alijs:ut in auī.de equado.§.qz vo.ꝛ de exhi.§.optimū.col.iij.

o Maxime eū. accipe finez nō dubitaī viros ꝛc.si gⁱ daī heredib⁹ salariū.ergo ꝛ hoc lucrū:ad qō.s̄.de domes.l.fi. ꝛ.j.ti.i.l.iij.ꝛ de ꝑmipil.l.i.et s̄.de inof.testa.l.oīmodo.ꝛ ō aduo.di.iudi.post duos.§.i. ꝛ in auī.de exhi.§.optimū.ꝛ de var.ꝛ extraor.co.l.i.§.pe. ꝛ.j.de erroga.mili.an. banc. Item nō q aliq hūt filij:non ut heredes pāis sed ut liberi: sic.s̄.ō lati.li.tol.§.sed ꝛ si sb ꝺditōe.

p In sacris scrinijs.s.pncipis:q̄ sunt tria:ut in rubrica notaī.

q Parētes.transit ad supiores:ꝑmū sic.j.ti.i.l.fi.ꝛ.j.de castrensiarijs.l.fi.§.hi autī.sed ꝓtra.ff.de sena.l.i.in fi.so.ut ibi.

r Que celsitudinis.magⁱ officioꝝ loquiī:ut.s̄.de silen.l.pe.ꝛ dicit sīa citatoria:sic.s̄.de epi.ꝛ cle.l.cum clericis.ꝛ de arbit.qualē.ꝛ dic statutis:ut.s̄.e.l.vnicuiq;. s Seruos.in his spāle ut in suis pncipis:ut.s̄.vbi cāe fis.l.fi.

t Cōmittēdos.dictos militātes ꝛ eoꝝ familia:ꝛ hoc in vrbe:sed in puincia iurabunt ut subijcit. v Et si.i.q̄uis.alīs ꝑ.ff.q satisd.co. l.sciendū.ꝛ de hoc loquiī insti.de satisda.§.sed hodie.ꝛ facit.j.de pnci. agen.in re.l.fi.ꝛ de ꝑui.scho.l.fi.

x Fidei.s.cautiōe iudicio sisti. y Eius.memorialis in puincia ꝛ ꝙueniaī ibi coraꝝ delegato a magⁱo officioꝝ vl' ꝓside puincie:ar.s̄. de epi. ꝛ cle.l.oēs q ꝑmo ꝛ scdo. R.ꝛ.j.§. dimidiā.ꝛ facit.s̄.ō dig. l.quotiēs.ꝛ.j.ō agē. in re.l.fi.

z Quātitatē. repete iubem⁹ ut ecce ex cu. ꝛc.

a Tribucdis. magistro officioꝝ q assumebat de schola alia ut defensoꝝ ciuitatis de schola psidis:ut in auī.de defen.ciui.§.ex puincia. Item dē executoꝝ b q facit ptes in iudiciū ꝙparere. vl' aliī ꝛ ꝓprie:ut ō excep.rei iudi.l.executorem.

b Singulos.s. pximos ꝙuentos.

c Quos solidos.ñ aperit cui denī:quidā dicunt hostiarij. vel dic ipsi prefectoar.in auī.de iudi.§. ne aūt.ꝛ.j.pri.et.l. si ap.arbitruꝫ.ꝛ dic solidū.s.aureū:ut in s̄t. de pe.te.li.§.fi.

d Destoꝝ.i. eoruꝫ q agunt in iudicio.

e Arbitruꝫ.i.delegatū vel ꝓprie:ut i auī.ō iudi.§. appellatiōes.col.vi.

f Exceptoribus.i. notarijs.

g Eum.ꝙuentū coram arbitro.

h Executores.s.alii quos ab his coram arbitro ꝙuentis.

i Dimidiā. nō minus p̄stat si ꝙuenīa tur in ꝓuincia q̄ si rome:sic.s̄.de epis. ꝛ cle.l.omnes. §.ij. ꝛ.§.iij.

k Ita.ciuilib⁹.ꝛ de his hēs.s̄.ō diuer. prescri.

l Eos.militātes in sacris scrinijs alias eoꝝ familia. ſz quō hoc cū coꝝ magⁱo officioꝝ tñ debeāt ꝙueniri ut in pn. huius legis? R. spōte vel spāle in talib⁹ ut certos habeat iudices:ut.j.de palat.l. viros.

m Maioze.s. illustriū vel spectabiliū

pietatis nostre archana merito ꝓmittuntur his pietas nr̄a vitā cingulo sublimate comitiue ornādam decreuit decoꝝ ādamqz. Dispa.

i In sacris nr̄is scrinijs militātes ꝓ comeatū nō ꝓtinuati pstituz añ ꝙuentionē ꝓfecti intra idultum tpis spaciū erūt cū suis coniugib⁹ ꝛ liberis a ꝙuētione securi a vēdicatōib⁹ ēt publicoꝝ.vel ciuiliū nūerū ꝛ postq; ꝓpletā militiā excusatōe potiant sup dnis⁹ quoqz quas i ꝓuincijs possidēt metatoꝝ molestia liberent. Item.

k Nec pte statutos memoriales pcipim⁹ eē i scrinio qdez nr̄o memorie.lxij.epistolarum nō.xxxiiij.libellorū quoqz.xxxiij.antiqrios vo q hēntur in scrinijs mēorie nunqz min⁹ eē qz q̄ttuoꝝ suprascripti aūt mēoriales nullo mō duplicī fungāt officio nec gemis cartis irrepserit vt ñ occupēt plura i vnū se ꝓmoda collaturi nihil qz reliqs relicturi. Disp.

l Si qs i sacris nr̄is scrinijs. i.mēorie dispositionū epl'aꝝ ꝛ libelloꝝ statutis iā ꝓnumerat⁹ ab hac luce fuerit subtract⁹ ab eo qcūq; vtpote vacāte loco de substitutis i statutoꝝ ꝑsortio fuerit vltim⁹ subrogat⁹, ꝓ solatio.vl' suffragio ꝓximi definitā sacreqz ꝓstitutioni diue mēorie theodosij ꝛ valētiniani pncipū insertā quātitatē defūcti hr̄des ꝛ successoꝛes vel liberi eius seu creditoꝛes q fen⁹ cū mortuo ꝓ statuti loco ei acgrēdo ꝓtraxerit ꝓlequūtur.ita.s.ut si hr̄ditas vl' successio defuncti minie fuerit sulcepta vel adita tales psone.i.creditoꝛes qdē ꝓtra ceteros ꝓrogatiua sibi ꝓuata.liberi aūt vel agnati seu cognati non hr̄ditatis sed ꝓulegij noīe sil'imō h⁹i sūmā pci pient sibiqz petere ac vindicare pmittatur nulli machinatione h⁹i nr̄a di spositiōe retractāda seu violāda maxime cū viros ēt ꝓ tpe spectabiles eorūdē ꝓximos scriniꝛ. si qs eoꝝ añ ꝓpletū ꝓximat⁹ actū morte ꝙuēt⁹ sit ad hr̄des successoꝛesqz suos residui tpis ꝓximat⁹ solatia sine q̄dā iminutione trāsmittere nō dubitet. Dē.

i In sacr scrinijs militātel ꝛ pētel atqz vxoꝛes eoꝝ nec ñ liberos ex snīa tūmō tue celsitudinis crīnales siue ciuiles intētōes agētiū excipe iubem⁹:isup ēt colonos seu ascripticios ꝛ suos eoꝝ i hac regia vrbe degētes eodē būficio potiri ꝓ fidei tpe ad iutoꝛis viri spectabilis ꝓximi vl' vm⁹ ex statutis cōmitēdos. ita ut sit i ꝓuicia qcūq; memoꝛialis rept⁹ fuerit iuratoꝛie cautōi committaī.ꝛ si nō possideat īmobilē sbam sui nihilomin⁹ ꝛ coloni ad eū ptinētes.fideiꝫ eius tradātur modū isup ꝓportulaꝝ ad mediocrē deduci q̄ztitatez ꝛ executoꝛib⁹ de schola agētiū i reb⁹ attribuēdis vnū solidū singulos vsqz ad finē negocij ꝓqz ingressu i iudicio tue magnitudinis quolz mō faciēdo duos solidos ꝛ ꝓ editōe gestoꝝ exceptoꝛib⁹ dimidiā solidi ptē. ꝛ si apud arbitrū negocij vētilari ꝓtigerit.ipsi qdē arbitroꝛ vnū solidū ꝛ nihil ꝓplī⁹.exceptoꝛib⁹ vero ēt eū obseruātib⁹ tā ꝓ ꝑpo qō iplere videāt misterio q̄z ꝓ editōe gestoꝝ seu relatōis l' diffinitiōis tertiā ptē solidi ꝑbere lācim⁹:nec ꝓ tpe virū spectabilē fisci pronū vel executoꝛes quibus iminuēdis litib⁹ solicitudo iniūcta ē qcq̄z ab his exigere seu ꝓflīgare ꝓcedi dimidiā.s.expēsaꝝ quas i iudicio tui culmis a mēoꝛatis psonis ꝛeberi statuim⁹ poꝛtiōe in iudicijs ꝓuincialib⁹ ab his agnoscēda.ita ut si ō ciuilib⁹ añonis vt tutela seu curatiōe: vel nouiopis nūciatōe litē eos subire ꝓtigat i maioꝛe qdē iudicio ad silitudinē sūptuū quos i iudicio eminētie tue depēdere ꝓcepti sūt apud virū aut clarissimū ꝑfectuz ānone seu fisci patronū vrbicarie magnifice ꝑfecture vel architectos ꝓ mō eoꝝ q̄ sup arbitris ꝛ litib⁹ apud eos exercēdis supius statuta sunt soluētes expēsas nihil āplius agnoscere seu pēdere cogātur q̄ oia custodiri iubem⁹ siue p se siue p ꝓcuratoꝛē vt ēt defēsoꝛes litesꝫ exercere maluerit:hec si ꝓ lata scriptūra snīa moniti sint.si vero ex dispōe seu alr qs eoꝝ ꝙuēt⁹ fuerit nihil eū l' scrinio viri clarissimi adiutoꝛis vl' cuiuslibet aliter noīe sportulaꝝ offerre cōpelli oīb⁹ añ latis ꝓulegijs postea q bus ꝓ anteriozes diuoꝝ ꝓncipū sanctōes defendūt i ꝑsona:tā coꝝ q ad huc militāt ꝛ q postea candē militiaz sortiti sūt q̄z eoꝝ q ꝑdictā militiā gradu vacāte iā deposuerūt vel postea ō posuerint ꝓuādis vt coꝝ cōmodo ipi quoqz vna cū vxoꝛib⁹ ꝛ liberis colonis ēterea ꝛ suis ꝓpis ꝓfruant. Et qm' in ꝓtrouersijs q̄s i iudicijs moueri ꝓtigit eq̄litatē litigatoꝛib⁹ volumus ꝓuari ꝛ aduersarijs coꝝ ꝓ sūptib⁹ ꝛ expēsis simile añ latoꝝ būficiorū ꝓrogatiuā custodiri.ꝓp hāc ꝛ eniz cām ꝛ viros deuotos mēoꝛiales non tñ agēdo i quolz iudicio.sz ēt actōes

n Patronuz.i.ex curia ꝑfecti erat electus patronus fisci q ꝛ audiebat de his causis ut iudex. o Architectos.iudices defectis cognoscentes ut sup nunciatiōe noui opis alīs summi magⁱ tectoꝝ vocabant ut ꝓsulerēt:sic in auī.de non alie.§.quidem al.

p Defensoꝛes.sz ꝓcuratoꝛ actoꝛis defensoꝛ rei vel ꝓcuratoꝛ cum man

q; separat spectabiles cum dicit ꝛc.

dato rei:vel actoris defensor rei.f.sine mãdato.z hoc in ciuili: nõ tamẽ in criminali.ff.de pub.iud.l.pe.§.ad crimen.

q Snia citatoria:utputa p album vel p scripturã missam sibi ut vẽiat.

r Ex depositiõe.qz actor dicat q petiẽ z notarius scribit vel trñ verbis dicit:z sic extraor.tũc nihil debeẽ:z sic est ar.q iudex medius nihil acci piat de deci.qñ extraor.agitur.

s Adiutoris. de curia magri officiorũ erat. accursius.

t Sibi ante latis. ante hanc legez per alias leg.huius tit.

v Postea.i. postq fuerit concessa.

x Adilitant.ō his q tpe ꝓilegij militabãt ut postea ceperit vel dic sunt.i. erunt Accur.

y Vacante.alis gradu vacante. alis genere vacãte perfruantur:sic.§. de silentia.l.fi.in fine.cũ cõcordan.

z Et qñ. custodiri ō eoz aduersarij nõ damnificanẽ icirco hẽant agendo vel defendendo. et nõ equalitatẽ in iudicijs seruanduz sic §.de fru.z lit.expẽ. l.fi.z de postul. proꝓuidendũ.z.j. de remuli.l.fi.§.ita vz.ff. de re iudi.l.non tantum.z.§.com. di.l. pe.etiam in arbitr(ut.ff.de arbi.si cum dies.§.pen. z in pactis ut.ff.ꝓ socio.l. socius ꝓ filia. arg. contra.ff. de actio. empti.iuſ.§. pe.

a Solito. z alis soluto.z facit ad ꝓncipium.l.§. de comi. consi.l.ij.z de silen. l.penultima. z.§.ut omnes tam cini.l.i. z in auẽ.de litigi.§. ad excludendas.col la.ix.z.j.de castrenſiarijs.l.fi.z.j.ō ꝓncip.agen.in rebus. l.fi. Item ad finem §.de priuile. schol. l.ij. Accur.

b Domicilium. ex differentia enim locorum cẽ.ut.§.ō tẽpo.in integ.restitu. l.finali.

c Potituris. in .l. quam non habem⁹ Accur.

d Comperim⁹. dispositum. in lege quam nõ habemus:ac tue questioni loquimur:ut j.l.finali.

e Ei.§.e.l.hac pte ꝓ.so.ut ibi.alij quia ibi in memorialib⁹: ꝑ in adiutoribus.

f Nũerũ. nõ duas scholas seu nũeros memorialiũ adiutoriũ.

g Longeue.i. lõge

ab alijs igerẽdas excipiẽdo ꝓilegijs a nobis idultis potiri decernim⁹. his vz q militiã viroz deuotissimoz mẽori aliũ gradu solito⁹ depoluerit.seu ꝓpo fuerit.z siqet(amõe p,puicias domicilij⁹ fouẽ maluerit oib⁹ nihilõin⁹ ꝓui legijs q̃ h⁹ i psõis p sacratissimã legẽ nup ꝓmulgatã a nra liberalitate prestita sũt minuẽdis z eoz cõmodis at qz auxilio potituris. Aspa. Omperim⁹ ⁹diuinit⁹ prudem fuisse dispositũ viros ꝺuotos adiutores tue magnitudis certos cẽ i nũero nec ad h⁹ i nomẽ vel opam plures licituz esse aspirare qz i scrinio qdẽ sacre memorie.xij.⁹ trñ.septenos vo i duob⁹ reliqs scrinijs.i.sacrarũ eplarum sacrorũqz libelloz:sed posteriores lñiã tẽporis supza modũ idulgẽdo ambitõnibus disturbasse rei merita ac multitudine diuulgasse.vt inter mẽoriaiũ z adiutoriũ nũeroz non longũ⁵ pene intersit.sancimus itaqz reduci eis ac renouari statutũ ordinis terminũ. non vt eximantur adiutorib⁹ his q ꝓter ꝓdictã dispõem in ꝓnti exuberãt :sz vt ũter eos oibus alijs interdicat⁹ ab affectando hoc nomẽ: donec exeũtibus singul⁹ ac rẽcedẽtib⁹ decrescẽ possit vetita ꝙglomeratio legitimi vsqz uã resideat nũerus⁹ nõ,phibẽdis viris deuotis adiutorib⁹ desistentib⁹ decrescere eodẽ offõ l'cũ ad laterculẽsis⁵ graduz in scrinio sacre mẽorie ,puecti fuerit vel ſz locũ obtinuerũt i duob⁹ alijs⁵ scrinijs post ꝺz ,primi⁵ creabũ⁵ lz nõdum redacta sit qstitas.pristina tñ alios quos,p se elegerit subrogãdos ad iutores petere q posteriores erũt ceteris. Illud ẽt disponẽduz duxim⁹ :vt pote nõnullis añrioꝛib⁹ exẽplis subnixũ:necnõ iusticie ꝙgruuz vt ab his qb⁹ ꝓcessũ ẽ adiutoriũ agmini,p se sociasse libell⁹ offerat⁵ viro illustri,p tpe qstori petẽdaqz ei⁹ subscriptio tps atqz hoiem.necnõ ẽt rẽ ipaz continens idẽ⁹ ũter⁵ adiutões ei quẽ,p se subrogat.mereri ꝓmissum est ordinãdis vz hisdẽ adiutorib⁹ ,p prõne tpoꝛum⁵ quibus libelli porecti sũt: ut ẽt si moraliũ mricula inferioꝛe loco sit q prioꝛ adiutorib⁹ meruit⁵ adiutoꝛ qdem hẽatur supioꝛ.mẽorialis vero posterioꝛ ,p vtriusqz ordis mõ vel discrimie q etiã in alijs⁵ quoqz pene oĩb⁹ officijs obseruari dignoscitur. Bez.

h Ac lege⁵ sancim⁹ si quando adiutoꝛes viri magnifici pro tempoꝛe questoris sacri nostri palatij i accusatiõem ciuilis cãe vel crinalis deducti fuerint strictuz iuris z integritatis ꝙgruũ ordinẽ ꝓseruari.ut si sine scriptis ꝓuenienꝺi ,sint nomen eius oꝛe designatũ eẽ lufficiat.Sinaũt scriptis in qrimonia vn⁹ adiutoꝛ aut plures forte ferẽdi sint monumẽta⁵ sniarum cũ memoriales debẽt esse plures.

b Nisi.sic in aut.de referẽda.z ō mensura ordinis clericoꝛ.z ut determinat⁹ sit numerus cleri.in ꝓn.z.§.de sa.san. ec.nõ plures.

i Matriculensis.gradus qdã in scrinio memorie dispõnũ ꝓncipis.

k Alijs.s.libelloꝛ vel epl'arũ:qõ dic ut in Rica.

l Proximi.i.in dictis gradibus fuerunt incoꝛporati.

i psoñ tñmõ ꝓueniẽdi adiutoris pcedẽtiũ equũ z iustũ initiũ futuro pstent certami. Exqz ꝓuocatõibus⁵ z exẽplis q in decoꝛe ꝓsuetudini deceat idulgeri q i vniuersoꝛ deuotissimorum scrinioꝛ libellẽsiũ euicisse monstratur id i adiutoꝛes sacre mẽorie sacraꝛ ẽt epl'aꝛ trãsferẽdum cẽsemus vt q liberã ,pficiscẽdi lñiã ,pnũciatione cõmeat⁹ idempti fuerit sine q̃libet stipẽdioꝛ aut emoluẽtoꝛum deductione⁵ pegre degãt.z eniz ,p tpe viris clarissimis proximis :z mellopoximis aut eoꝛum adiutoꝛibus absentie causa vel offerre de suo proꝓrio :aut ex annonis seu stipẽdijs quidqz reliquere cogẽdis qzuis ianuarias klas idultũ excedat spatiũ z intra se festuz diem cõtineat:ad hoc illõ obseruari sancim⁹ ne ali⁹ adiutoꝛ ꝓp quãcũqz ambitionẽ his q in ꝓnti sunt vel postea diminutõem addatur licz in veterem numerum redacti fuerint⁹.

m Inter alia.hoc ꝓtinet subscriptionẽ q inter adiu. promoti.q ,p se sub.

n Tempoꝛ.sic.j.de ꝓileg. eo.q infa.pa.l.fi.

o Meruit.i.q discessit ab adiutoꝛib⁹ inter quos erat ꝓnũc est vltim⁹ inẽ memoriales:sed subrogatus ab eo inẽ adiutoꝛes erit ꝓmus inẽ eos si mõ ordo temporis libellorũ ei dederit qz ꝓcedẽtes eũ sunt mortui ne obsit sibi.§.e. q posteriores erant ceteris. vel dic q memorialis vltim⁹ sit adiutoꝛ z poterit eẽ ꝓm⁹. idem si desinãt ꝓcedẽtes:ar. j.l.pri.z sic duo habẽt officia q̃ cõtradicit.§.hac parte nisi dicas q hic quasi vnum reputaẽ cũ sit circa idem.

p Alijs officijs.puta in scrinijs ꝓncipũ. vel dic etiã ⁊ scrinijs alioꝛ magrãtũ:naz z alij hñt:ut.j.l.pri.

q Ac lege.ꝓcipiendis.i. agentis vel accusantis

r Monumenta.s. scripture sententiarũ ꝓcedentiũ.s. conuentionaliũ.z facit.§.l.in sacris.§.hoc si,plata.z de dedi.quotiens.

f Probationibus.aliaſ procurationibus:alis ,puocationibus.id est procurationib⁹ quibus homines vocanẽ ad ius:z sic sunt due partes. Accursius.

s Seductione. videtur adesse qui abest licito comeatu q̃ ad prebendam:z sic facit pro clericis absentibus. Item quo ad ꝓuilegium:ut.§.e.l.in sacris:alis secus:ut.§.de domesticis.l.ij.z de epis.z cleri.si qua per calumniam.

v Fuerit.facit.§.l.proxima. z.j.l.prima.§.illo.

x Certe.prima hec est.§. e.comperimus. Accursius.

y Adiutoꝛum.id est adiutoriorum syncopa.sic.§.de propo.labarum.z sic in hac lege frequenter ponit.

z Laterculensis.hec omnia exponẽ in dicta.l. comperimus. Accur.

a Habeant.subrogantes.nõ autem dicas q vnus habeat duo officia: ut supra eo.l. hac parte.vel dic q nota.in dicta.l.comperimus. Accursius flor.

b Altera.hoc est greca. Accursius.

c Diminutionem. nam cum multi erant supra numeꝝ nõ poterant minui:sed liceat cuilibet seni vel morboso.

d Et insuper venditõis:quia fingens vel non fingens egritudinem vendebat locuz subrogato.

e Adepti fuerint.ut.l. comperimus.

f Secũda.s.greca quam nõ

habemus. g Illo.facit.ſ.l.pr.§.fi. h Addaſ.ut ſit vltra nũer.
i Sanctiõis.ſ.grece.ſed ar.ℴ.j.ti.i.l.pe. Item facit in auſ.de defen.§.nulla.et ut iudi.ſi.quo.ſuf.§.nulli.ꝛ de man.p̃n.§.eos aũt.ꝛ.ſ.de aſſeſ.l.nullus.
k Rica De agentib⁹ in reb⁹.hi ſunt quib⁹ electionuꝫ cura mandaſ:ut.j.de curioſis.l.pe.ꝛerant ples diuerſi ꝓ diuerſos nũeros:ut.j.l.iij.ꝛ qlibet nũerus hẽbat ꝓpoſitũ:ut.ſ.de of.mag. of.l.i.ꝛ dicebanſ ꝓncipes:ut j.ti.i.ꝓ totũ.nã de illis ibi,dic

l Ullus.ſ.alter q̃ ille de quo dicitur.
m De ſchola.neqꝫ de extraneis:adeo q̃ ſi militauerit in officijs ſpectabilũ nõ accipi et hic locum:ut.ſ.de offi.di. iu.l.pen.
n Obiectiõe. al̃s obiectiõe al̃s obreptiõe.ꝛ facit.ſ.de ꝓ xi.ſa.ſcri.l.vnicuiqꝫ.ꝛ.j.de caſtren.l.i.ꝛ in auſ.de mona.§. ordinationẽ.col.i.ꝛ.ſ. de of. magi.of.l.nemo.ꝛ de aduoc. diuer.iudi.l. pentionẽ.§.q̃ aũt.ꝛ ꝺ aduo.diuer.iudi.l.fi. i p̃n.ꝛ.j.de tyronib⁹.l.fi.ꝛ.ſ. de murile.l.ſi qs.ꝛ.ſ.de profeſ.l.magiſtros.ꝛ.j.de ſtat.li.l. ſtatu.ꝛ.ſ.de of.rec.puin.l.ſi quis.ꝛ.j.de diuer.of.l.i.ꝛ de of.ꝓfec.vrb.l.ſi.

o Ulli.iudici.
p Diſtinguẽdi.i.depoñdi:ſic.ſ.de agri.ꝛ mã.l.iij.
q Eximẽdi.a matricula ſeu libro i quo noia eoꝝ erãt ſcripta:ſꝫ ipſa lex eximit q̃qꝫ ꝓpter delictũ eius:ut.j.de come.l.fi.ꝛ ar.ſ.de ꝑmic.l.fi.ꝛ facit.ſ.de decur.l.nemo.
r Judicis.alicuius.
ſ Vilitatis.viles vocat alios iudices vel reſpectu eius agentis dicit,q̃ſi vile ſit time re:ut.ff.de reg.iur.l.naui.
t Matriculã.i.libũ vbi nomina infra ſcriptorum erãt deſcripta ꝓ ordinem ut fuerant vocati.
v Tua.magiſtro officiorũ loquiſ:ut patet.ſ.de of.magi. offi.l.i.
x In ſingulis.bi.lxviij. erãt ꝓncipes dicti:ut hac.d.l.i.et qlibet ꝑerat forte ducentis.
y Admiſerint.accipe implent qñ eſt.j.ꝛ bi ducenti ſunꝫ ꝓncipẽ bñt q centenarius ꝺ ſic ꝛ ſequenẽ nũeri quilibꝫ ſum:ut dicta.l.i.
z Circitoꝝ.circitores dicũt quibus veſtiarij vel lintearij dãt veſtẽ circũferendam ꝛ diſtrahendã:ut.ff.de inſtito.l. cuicunqꝫ.§.i.ꝛ dic q̃ oia ſunt numeroꝝ militãtiũ inter agẽtes in rebus.
a Quot ãnis.i.ſingulis annis
b Lucrũ diſpẽſent.ſic.ſ. de ꝓui.ſac.ſcri.l.ſi qs in ſacris. ꝛ de aduo.diuer.in.poſt duos.§.i.ꝛ.ſ.de dome.ꝛ p.l.f.
c Vacare.vſqꝫ dũ debebat durare defunct⁹ ſi viriſſet ne duobus ſalarijs grauaretur reſpub.
d Accipere.hoc eſt quaſi regiſtrũ:ſic.j.de diuer.offi.l.pbatorias.
e Ex eo.ſ.tpe. f Gradus.ad quẽ nõ ſuffragio:ſed labore qs puenit: ut.ſ.de offi.mag.offi.l.i.ꝛ.ij.ꝛ.ſ.e.l.i.
g Deſtituat.al̃s deſtituãt.al̃s deſinãt.ꝛ al̃s deſerant.
b Abſurdũ.ſic.ff.de penis.l.capitaliũ.§.ꝛ ut generaliſ.ꝛ de ſena.qui indignus ſꝫ ar.ℴ.ff.de iudi.l.ſolem⁹.§.latrunculator.ꝛ facit.j.ꝺ appa.p̃.pre.l.fi.ꝛ de pala. l.viros.ꝛ de caſtren.l.fi.ꝛ de vetera.l.fi.ꝛ de diuer.offi.l.viros.ꝛ de ꝓui.ſcho.l. ij.ꝛ.ſ.de ſilen.l.pe. Sub arabis.noia appellatiua quorundã militantium inter agentes:ut.j.l.pri. i Poſt depoſitũ.j.tit.i.ꝓncipes.ℴ.ꝛ.j.e.l.fi.ℴ

gradus aſcẽderit alium ꝓ ſe eiſdẽ adiutoribꝰ ex quocũqꝫ fortuito caſu ꝓnumerare.vt eo mõ ad veterẽ numerum.i.adiutores redeãt.ꝛ.xij.qdem i ſcrinio ſacre mẽorie.ſeptẽ vero i alijs duob⁹ ſint.i.ſacraꝝ epiſtaꝝ ſacrorũqꝫ libelloꝝ ꝛ cognitionũ illo⁹ vꝫ obſeruando ne alꝰ adiutor ꝓ q̃mcunqꝫ ambitiõem is q in pũti ſũt:vel poſt eorũ diminutionẽ lꝫ in veterẽ numeꝝ redacti fuerit addaſ. nã ſi ꝑmutationem lꝫ fortuitꝰ caſus inciderit ꝓhiberi diſpoſuim⁹.multomagis prioribꝰ manentibus alios introduci vetamus ceteris.ſ.anterioris ſanctionis capitulis in ſuo robore permãſuris.

De agentib⁹ in rebus

r Ullus de ſcola agẽtiuꝫ Adp. in reb⁹ decetero locũ mortui conetur iuadere.ſed his q ordine ſtipẽdiorum ꝛ laboꝝ merito ad gradũ militie ſequebaſ ſtatim atqꝫ illũ fata ſꝺ duxerit in eiꝰ ꝑmia ꝓcipiẽda ſuccedat oĩ obiectiõe ceſſante. I Dem.
Ulli poſt hac ſine nr̃e maieſtatis auctoritate diſtinguendi agentem in rebus nulli eximẽdi pateat copia. nam ꝓbata ſchola ꝛ aiaduerſiõe veteris iudicis ꝛ nullã timere debẽt contumeliã vilitatis. I Dpa.
t Matriculã agẽtiũ in reb⁹ a tua cel ſitudie ꝓfecti admittẽtes iubem⁹ ne ducenarij pluſqꝫ.xlviij.i ſingulis hẽantur i poſteꝝ nũeꝝ centenarioꝝ ducenti viri quos vacare tpe gradus cõpetẽtes admiſerint. pariqꝫ mõ biarchoꝝ nomẽ meritũqꝫ.cc.l. viri dũtaxat ꝑterea circitoꝝ.ccc.ꝛ eqtũ q̃drigẽti.l.ipleant ſit i eternũ:illa quoqꝫ fixa ſtabiliſqꝫ tue ſublimitatis diſpoſitio vt ſi qs de nũero ducenarioꝝ quos xlviij.quot ãnis eſſe cẽſuim⁹ fortitan de luce migrauerit laboꝝ fructuꝫ ſuccеſſores ab inteſtato vl ex teſtõ veniẽtes lucrũ diſpẽſent.ꝛ ita oĩb⁹ inter ceteros ſupſtites potiant ſolatijs tãqꝫ ſi vnꝰ q hec eadẽ diu ſpauerat ſibimꝫ vẽdicaſſet:q̃ de cã locũ ẽt eiꝰ ſucceſſorũ ituitu vacare ꝙeãt.nẽo aũt ſine diuali ꝓbatõia quã codices i ſacro nr̃o ſcrinio mẽorie poſiti debeãt iſcrẽdaꝫ accipe militaribꝰ eiuſdẽ deuotiſſime ſchole ſtipẽdijs vl ꝓuilegijs potiãt.

e Ex eo ꝓnũ ducẽne vel cẽte I Bẽnarioꝝ gradũ in ſchola agẽtium

ſol.ut ibi ar. k Executiones.al̃s executionis.
l Ordinariorum.ſ.ꝓſidum:ut.ſ.de mo.multa.l.eos.
m Bẽtes.ꝓ ordinẽ.matricula decurrẽte:ut.ſ.de of.ma.of.l.i. Cy.
n Principat⁹.ut fiat ꝓceps agentiũ:ut.d.l.i.ꝛ.j.ti.i.l.i.
o Sub ambaꝝ.ꝓponebaſ:miores tñ erant ꝓncipibꝰ:ut hic colligitur: q̃leſ erãt antiquarij in ſcrinijs memorie ut.ſ.ti.i.l. hac pte. ꝛ ſunt hec noia quo rũdã nũeroꝝ agentiũ in rebus.

De ꝓpoſitis agentib⁹ in rebus.

q Gentes in reb⁹ q ꝓ ordi I Bẽ. Hnez ꝓſeq ſolẽt ꝓncipatus iſignia i vnoquoqꝫ ſcrinio fabricaꝝ ꝛ barbaroꝝ ẽternos ſub ãbaꝝ ſolicitudine p ãnũ dũtaxat itegꝝ ꝓcedẽtes gradatim ſubire hac in eternũ valitura lege decernim⁹ excepti vꝫ vniuerſis negociatoribꝰ qbuſlibet mercimoniũ ꝓ ſe gerẽtib⁹ iterpoſita ſue ꝑſonas cũ eis añ ſacratiſſimis ꝓſtitutõib⁹ iterdictũ ſit militare exceptis nihilõin⁹ his q poſſeſſionũ aliẽaꝝ ſollicitudinẽ ꝑcurationẽue ſuſcepint.eos.n.ad hec officia volum⁹ aſpirare quoꝝ labores ſchole agẽtiũ i reb⁹ teſtimonio ꝓbant:illi quoqꝫ ſũt ab hac liberalitate nr̃e mãſuetudis excludẽdi q cũ ſcole eidẽ ſocieẽt in ſacris ſcrinijs qb⁹ vir ſpectabilis ꝑmiceri⁹ ꝛ tertioceri⁹ pre ſũt adiuuãtes eos publicaꝝ cartarũ tractatib⁹ occupãt ꝛ duob⁹ officijs opam ſuã adhibere nõ ꝑñt:nã ꝓter emoluмẽta q̃ de ꝓdictis ſcrinijs ꝓſequũtur ꝓncipat⁹ ẽt ſolatio debẽt eſſe ꝓtẽti:q̃ ſi morbo vel etate ſenio capti ꝛ impiti hꝰ i reꝝ.veꝝ vl quocũqꝫ alio vitio ꝓpediti p ſe mẽorati officij corã ſubire nequerint: ꝓſideratis ꝓcedẽtibus coꝝ laboribꝰ ꝑ ſubſtitutũ cartularij ciuſdẽ ſcrinij cui ꝑfutur eſt ipe idoneũ:ꝛ tã moribꝰ optimis ꝓditum

i reb⁹ militãtes meruerit deſtituãt in ſacratiſſima vz ciuitate ꝓſtituti alteri⁹ iudicis cuiuſlibꝫ auctoritate pullari: vel i alio quolꝫ examiñe ꝑterq̃ viri magnifici magiſtri offiꝰ.ꝛ cui fortitã ipſe ꝓceſſerit actõib⁹ ſuis q̃ſqꝫ aduerſarij rñdere q̃ multomagis in criali⁹ cãis obſeruari decernim⁹:abſurdũ ẽ enim vt in ei⁹ ſalutẽ:vel examinatõꝝ valeat qlꝫ ꝓferre ſniam cui⁹ de nlla re poſſit pecũiaria iudicare.hui⁹ aũt bñficij ꝓgatiuã ſub alijs ẽt q ꝓ ſingulis in ueniũtur tpib⁹ deferri iubem⁹:lꝫ hãc in eoꝝ ꝑſona.more quoqꝫ veteri ſuari cognouim⁹:vt tũ poſt depoſitũ officiũ mẽoratũ ſi nõ iter cẽtenarioſ numerent cõi iam lege rñdere nõ ambigant:ꝑdictas ãt oẽs centenarioꝝ perſonas i ꝓuincijs reptas ꝓceſſa nunc ſpãli fori ꝓgatiua niſi publice exequtiõis ſollicitudo his iũcta ſit vti ꝓhibem⁹ eoſqꝫ ordinarioꝝ ẽt iudicuꝫ ꝓ veteri iure ſñijs obedire ꝓcipim⁹.

f Ubi ambaꝝ.ꝓponebaſ:miores tñ erant ꝓncipibꝰ:ut hic colligitur: q̃leſ erãt antiquarij in ſcrinijs memorie ut.ſ.ti.i.l. hac pte. ꝛ ſunt hec noia quo rũdã nũeroꝝ agentiũ in rebus.
p Militare.nõ negociatores non militare:ut.j. negociatores ne militent.ꝛ ſ.de dig.l. ne quis. Item ꝺ ductores ꝛ ꝓcuratores:ut.ſ. de loca.l.fi.
q Duob⁹.offi.not. ſic.ſ.ti.i. hac parte cum concor.
r Laboꝝ.ꝑdeſt hacten⁹ fuiſſe bonũ ſic.ff.de re.mil.l.iij §.is qui.ꝛ.l.nõ oẽs §.a barbaris.
ſ Vider ſubſtitutuꝫ. ſic.ſ.tit.i.l. iij. ſed ℴ tit.i.l.fi.§.pe.ſol. ibi i alio officiali q̃ b. Item facit q̃ alicui ꝓ ſubſtitutũ facꝫ ꝛ ſuo piculo ut hic. ꝛ.ſ.de epi.ꝛ cleri.l. quiſqs.ꝛ.l.ad ſilitudinẽ.ꝛ de admi.tu. decreto.ꝛ ad muni. qd ergo.ꝛ de polli. l.de pollicita.ꝛ.ſ.ℴ piculo noia.l.fi.ꝛ q̃. qs oꝝ.l.fi.ꝛ ℴ decu. l.nullus.ꝛ.ff. de cõſti.pe.qℴ aũt.§. ſed ꝛ ſi quis.
t Hac lege.peratores. quo libꝫ niſi ſint illuſtres ꝛ.ſ.ut in auſ.ut illuſtres.§.i.ꝛ.ſ.de ꝓcura.l.pen.
v Indulta.ut.ſ.ti. i.l.in ſacris.
x De eadẽ ſchola: ſic ꝓdicta.l.i ſacris. §.i.Ac.
y Impartita.ꝓ leges qs nõ habem⁹ nã leges q̃ ſunt ſupnõ dñt de ꝓui.ꝓpetẽtib⁹ poſt depoſitũ officiũ:ꝛ facit.j.ti.i. l.ex agentib⁹.ſed ℴ ſ.e.l.ex eo.ibi ut in ꝛc.ꝛ verbũ ipoſitũ ſi nõ certe ꝛc.vbi lb audi vel ſiles ꝓincipes ſoluit ꝓrium.
z Cõuertere.ꝓuilegia extenduntur:ut ff.de ꝓſti.ꝓnci.l.vl. Item nõ cuꝫ daſ ꝓuilegiũ ꝓuilegiato.nõ iõ auferꝛ ꝓmũ ꝓuilegiũ:ſic ꝛ.ſ.de dig.l.iij.ꝛ arg. ff.de act.ꝛ obli.l.lucio. a Pro mribus.de mribus:ꝛ de ſeruis dic ut not.ſ.ti.i.l.in ſacris.in ꝓncipio.
b Tertia.quãtitatis.facit.d.l.in ſacris.j.ti.i.l.fi.ꝛ de ꝓui.ſcho.l.quotiens.ꝛ.ſ.de ſilen.l.pe.ꝛ de excu.mu.l.eam.ꝛ.j.q mili.nõ poſ.l.eis.de ꝓui.eo.q in ſacr.l.iij.ꝛ.j.de nũera.l.ſcriniarios.ꝛ.j.de caſtren.l.iij.ꝛ.l.fi.ꝛ ff.de lib.agno.l.ſi qs ali.§.fi.ꝛ de fabri.l.eos qui.ꝛ.j.ꝺ ꝓui.ſcho.hac.l.
c Benaꝝ.i.decẽ ꝛ decẽ:ut.ff.de le.i.ſi qs teſtõ.ꝛ facit.ſ.de le.ꝛ cõ.l.ij.i fine. d Rica De ꝓncipibus agẽtib⁹.dic ut.ſ.tit.i.in Rica. Gentes.ꝛ lb expone ut in Rica.ſ.ti.i.ꝛ dic palmã.i.victoriã ꝛ fi-

nem laboris:sic aduocatus habet palmam cum vincit cām:ut.ff.de va.
cog.l.i.§.t si palmarij.Acc.
f Principat⁹.i.ut sit ꝓnceps agentiū in reb⁹ qō fit p laborē non sūffra
gio decurrente mīricula:ut.s.de offi.magis.of.l.i.
§ A ꝓncipe.vel dic.i.ab impatore ut nō ꝓueniat nisi corā iperatore di
ctus ꝓnceps.vl dic
a ꝓncipe ꝓdicto: et
dic ad citanduz vel
exigēdū aliquid ab
eo q est de sua mili=
tia:ut.j.l.pri.
b Personaruz.vl dic dictoꝝ ꝓncipuz
ut sine ipso.s.ipato
re.vel dic psonaruz
s.militantiū sub ꝓn
cipe.nā nō verabū
tur ab alio iudice ni
si a dicto ꝓncipe:et
qō subijcit etiā si inē
cessio.i.ꝓceptio fue
rit ipatoris of.in lo
co agēti.i.citati vel
quēti vl corā ipato
re sm ꝑmā vl coraz
ꝓncipe sm aliū itel
lectū.videbat enim
tūc ꝯ qsi nō trahat
ex locū suū:ar.s.de
epi.t cle.l.oēs qui.
i Cōuentos.i.ad=
monitos.
k Introducāt.t ꝯ
ꝓdictos i pmisso ex
amie vocato scōm
vtrūqz casuz: vl nec
ꝑ eo nec ꝯ:qz inuē
tito examie euocat
sm vtrunqz casum.
l Aliena.s.dicti vo
cati ꝓncipis sm ꝑ
mū vel sub eo mili=
tantis sm aliū.
m Diffinitio.s.hꝰ
legis.t facꝫ.j. de re.
mili.l.nemo.t.s.ti.
ij.l.in sacris.
n Omnia citato
ria.qꝫ bñt fie
ri corā ꝓncipe agen
tiū in reb⁹:ut de his
q militant sub se:ut
s.l.pri.
o Signitaſ.s.qꝫ sb
eo militant: t sic ex
ꝓsensu impatoris q
fec.l.istā: hꝰ pmittit
ne sit ꝯ.s.de dig.l.
nemo.vl dic hic bo
norē senature tātuz
ibi hz t actum.
p Ad ꝓncipes.scz
agentiū in rebus.
q Censualiū.i.corā
magro cēsus cuz di
cat actꝰ.s.legitiof.s.
īsinuatio t silēs.vel
sub.corā alio cuius
fit iurisditio.
r Preiudiciū.i.qꝫ
ꝑiudicet ꝓdictꝰ. als
male videnſ sonare
legez.
s Ro ꝓsularis.
decorati.gꝰ ē
spectabil:ut in auſ.
de nō ali.§.fi. Nec
ob.j.e.l.vl.in ꝓn.ut
ibi notaui.
t Ex agentibꝰ.li
ceat.qō non hz
s.hīe domesticuz re

qꝫ sciaz pitiāqꝫ rex hēntē electōe sua
suaꝫ.qꝫ piculo facultatū ꝓfatū mun⁹
cos implere ꝓcipim⁹. Abpa.
h Ac saluberrima sanctiōe decerni
mus agētes i rebus ,p quētioni=
bus:t mō sportulaꝫ executorib⁹ pre
bēdaꝫ,p qꝫtitate sumptuū q circa liti
gia sibimz ab alijs iferēda: l a te ꝓtra
alios p semetipos seu p ordinādos a
sese ,pcuratores exercēda conuēit ab
his agnosci bñficijs q in sacro nr̄o mi
litātib⁹ misterio iā pridē p diuinas lā
ctiones,idulta sūt ꝓpotiri fideiussorē
idoneū t de eadē schola :nō āt extra
neū offerre ꝓpelli.ita tñ ut ꝓuilegia q
cūqz cētenarijs seu ducētenarijs:seu
cartularijs:seu viris clarissimis ꝓnci
pib⁹ post depositā quoqz militiā.iaz
p dispositiōem ꝓncipalem impartita
t nūc vsqz obseruata eē noscūtur in=
tacta: iuiolataqz custodiātur cū p ab
surdū pqz temerariū sit hāc nr̄e libe=
ralitatē pietatis qꝫ.ꝫa statuta iterꝑta
tione nō ad augmētum añrioꝝ ꝓuile
giorū :sed diminutōem ꝓuertere ꝓce
di silī vz forma ,p mr̄ibus t vxorib⁹
eoruz.necnō etiā sortitis vel sorturis
militiā.nec nō fuis ad eos ptinētib⁹
fuanda.ita vt in ,puincijs quoqz su=
pradicte plone degētes silī bñficio p
fruātur:sportulas tñ t litiū expēsas
p tertia sup⁹ pte enarrate quātitatis
solutuꝝ dēnaꝫ libraꝫ auri ꝓdēnatō
ne alia qꝫ grauissima īdignatōe bis fe
riēdis qcūqz nr̄a iussa quolibz modo
seu tpe violauerit:seu violare consen
serint. Abp.

De ꝓncipib⁹ agentibus in rebus.

H Gētes in reb⁹ post palmam labo
ris emeriti ꝓncipatus honore re
muneram⁹.atqz iō officialis tā ad ne
cessitates publicas qꝫ ꝓuatas nō nisi
a ꝓncipe mittātur auctore nullarūqz
sine ipo cuiqꝫ mādet exhibitio psoa
rum etiaz si interceſſio i locis degētiſ
officij fuerit imptita cāꝫ etiā pronos
ita volumus esse ꝓuētos ne ignorāte
ꝓncipe vllā postulatōem introducāt
ne ve sub vn⁹ psona susceptī fraude
quadam aliena negocia inferēda esse
ptentent qꝫ si fuerit diffinitio ,ꝓtēpta
x.libras auri fisco nr̄o ab officio tuo
iubemus inferri. Abpa.
o Omnia citatoria oiuz.s.cāꝫ atqz
psonaꝫ:lz sint senatorie dignita
tis ad ꝓncipes spāl r ꝛuocari ꝑcipim⁹
act⁹ vo ceteros q sacratissimo cetu se=
natus tractare ꝓsueuerūt cēsualiū so
licitudie celebrari:nec aliquod ꝑiudi
cium ex subrepticio rescripto suppli
cibus inferri. Abpa.
p Ro consularis apicis dignitatis
adiectiōe ꝓnceps agentium i re
bus ꝓcipim⁹ decorari. Abp.
q Ex agētibus in reb⁹ ꝓncipalib⁹ do
mesticos in suis actib⁹ hre liceat

ctori ꝓuincie:ut.s.de asser.l.nullus.
v Cum fuerint.sic.s.de assē.l.liceat. r Corpis.facit.s.ti.i.l.agētes.§.qō
si morbo.t nō qp nō dicit hic qp eligat t aliū substituat.t sic non est ꝯ.s.ti.ij.l.fi.
sed illa agētes dicit ibi solui. y Testimonio.forte totius:t sic nō iurāt:sed
vbo tenus bonū de deo dicūt sic in auſ.de mona.§.cogitandū.col.i.vel dic qp iu
ret.xv.ar.s.ti.i.l.vnicuiqz.se
cus ergo si miles feciſſet ꝓut
t.j.de re.mil.l.miles.t.ff.ō
infa.l.ij.§.ignominia.t.ff.de
re.mili.l. miles.§.i.t.ij.
z Priores.facit.s.de cōsul.
l.i.in fi.sed ꝯ.s.de prepo.sa.
cu.l.i.t de silen.l.i.vbi vī pre
ferre eū q est tūn honorarius
sed dic illas intelligi sm istaz
ut q est in actu sp ꝓferat bo=
norarijs eiusdē vel alteri⁹ di
gnitatis:ut.s.ut dig.or.ser.l.
i.t.ij.§.fz administrantes.
a Tanqꝫ vere nihil qz habē
tur pinde acſi fuissent in actu
t ꝓpleuissent militiā:qz oēs
ꝓcedētes cū decesſissent.t sic
iste fuisset ꝓnceps.t facit ad
legē istā.j.de palatinis.l.pa=
latinos.t.s.ti.i.t.ij.l.ij.
b Eos ordine.qō est faciē
dū:ut.s.de of.mag.of.
l.officijs.
c Ducēna.dignitas ē:ut.d.l.
d Principis.l.agētiū in reb⁹
e Extiterit.qz tūc dz fieri ꝓn
ceps cuz steterit in ducēna p
annū:ut.s.ti.i.l.matriculā.aſ
sumpt⁹ adiutor fuerit magro
officioꝝ:qz sup oēs istos pri
ceps erat.nā ipe faciebat ma
triculā:ut.s .ti.i.l. matriculā.
f Numerarij.hoc ipso.
g Vicarie.q est spectabil⁹ut
s.tit.l.matriculā ꝓconsul.qō
pz qz inī spectabiles ponīt ut
s.de of.vic.cui ꝓcōsuli eqpa
tur.s.e.vite ꝓcōsularis.t fa
cit.j.l.pri.
h Princeps.renūciatō re
nūciat vite q se suppo=
nit piculo.t facit.ff.ꝓ socio.
si nō fuerint.§.i.in fi.t.j.ti.i.
l.vlti.
i Comitiue.t hꝰ cingulū co=
mitiue ē spectabile:ut nō.s.ō
of.eiꝰ q ꝓ.l.i.t ꝓcordat cum
supioꝝ⁹ t duabus ꝓximis.
k Saluis.facꝫ.j.de ꝓui.eo.q
i sac.l.ō cubicul.t.s.de silen.
l.fi.in fi.
l Vicūqz ꝓncipat⁹.sub=
au.t ꝓn.tt.qꝫ sit matricla de
currēte. m Pulsari. ut
s.de decu.l.fi.§.viri qz. t facꝫ
in eadē.l.§.necnō magri.t.s
de dig.senato.t.ff.de sena.l.
emancipatū.t.ff.de decur.l.
ij.§.i.
n Olē.clarissimos.i. cla
re dignitatis spectabiles
tñ sunt:ut.s.e.l.ꝓcōsularis.
t sub.iubemus.
o Sententijs.citatorijs.
p Vel sui.de his dic.s.ti.ij
in sacris.in ꝓn. q Pro
curatores.de hoc.s.ti.l.fi.
r Sportulaꝫ.i fiscū dādaꝫ:
t iō i sporta ponīt ut suiam⁹
vbis:ut isti.de don.§.ē t aliō
s Prestāda.noie sportulaꝫ
p fisco.nā p se ifra accipiēt.
t Estimauerit. de suo fonte
nūero:ut ar.s.t.iij i sacris.§.
fidei.t.s.ti.i.l.fi.§. fideiusſo
rez. v Adiuratorie cau

tiõi.er quo collige generalit oẽs possessores imobiliũ rez debere iurare iudicio sisti: qz̃ nõ satisdẽt Cy.ut nõ.ff.q satisda.co.l.sciendũ. Jtẽ qd si nõ possidet h eidẽ ut iuramẽto stet: ut.ꝫ.ti.iij.i sacris.ibi: ita ut si ꝛc̃.nec iurat satisdare nõ posse: lz h alij faciãt: ut.ꝫ.de epi.ꝛ cle.aut̃ generalit̃.vel potes hic dicere secꝰ q̃ in pri.sa.scri.ut.s.satisdet si nõ hz imobilia: ut.ꝫ.pri.nullus q ꝛc̃. Jtẽ nõ q hic inuit q si possidet rome emitet i puincia ꝛ eꝫ: qõ nõ puto cũ loco satisdatiõis sit possessio.

r Ynia.epla citatoria.

y Aliox.ut.ꝫ.ti.iij.l.i sacris ꝛ j.de digni.quotiens.

z Contẽtũ.hoc p se accipit.

a Insinuandis.i. scribendo rescripto pncipis vel simpli ci petitiõe actoris in li.iudicꝫ

b Exemplaria.h illa eadem exemplificant̃.ꝛ sic aliud pro scribendo: ꝛ aliud preciũ pro exemplatura dat̃.

c Nonumẽtis.i. p scriben da epla citatoria.

d Arbitri.i. delegato: vel p prie ut no.ꝫ.ti.iij.l.in sacris.

e Fisci pa.q cogũt arbitrũ p cedere: ut.d.l.in sacris.

f Notarijs.arbitri: tertiam partẽ solidi.

g Dictũ est.in executore exp sse: ꝛ in alijs sensit idem.

b Edictiõe.i.p dandis exẽplis gestorum sed.ꝫ. prime scribendo in q̃teruo iudicis.

i Erogare.hoc hẽbunt iudices: ut in aut̃.de iudi.§.ne ãt int̃ hec.col.vi.fz.ꝫ.in pnc.l.fiscus.

k Gestox.hoc de noie aliorũ iudicũ nõ arbitri: de quox noie.ꝫ. prie dixi.ꝛ nõ q hec oia ꝓuilegia hz comes consistorij: ut.ꝫ.de comi.pfis.l.i.et ij.ꝛ facit.ꝫ.de ꝓui.scho.l.hac lege.ꝛ.ꝫ.de agri.ꝛ cen.oẽs.ꝛ de spor.l.ij.ꝛ instit.de satisda. §.sed hodie.ꝛ in aut̃.ꝺ nupt. §.i.ꝛ.j.de castrẽ.mili.an. Jtẽ nõ turberis si in aliquo differat lex ista: ab illa in sacris.

l Rica De curiosis ꝛ stationarijs. dictũ est in genere de agẽtib⁹ in reb⁹ ꝛ eox pncipib⁹. nunc de duab⁹ spẽb⁹. p mo de curiosis: quox officiũ erat nũciare crimia ꝛ remittẽ crimiosos: ut.j.l.fi. Jtẽ scõa ꝛ qbusdã qui perant euectionibus: ut in trib⁹ seqn. legib⁹

m Curiosi ꝛ statonarij. p eodẽ curiosi ꝛ stationarij: ꝛ ista forte q stabãt certo loco vnde ꝓsueuerit fugere delinquẽtes. idem dicit irrenarcha: ut.ff.de custo.re. diuus.

n Probatiõis.nõ ergo non credet̃ officiali nisi ꝛ ꝓbet q dic ut.ꝫ.de accus.l.ea qdẽ.et facit.l.in singuli: ꝛ de cust.reo.l.i.sed ar.ꝛ.ff.de of.p.vr.l.i. §. fina.

o Jmmittebãt.ut.j.de coar. l.i.itẽ q ꝓsuetudo pua reiciat̃ fac in aut̃.ut nulli iudi.§.i.

p Hentes.publici cursus officiũ b⁹ erat portare pecuniã publicã p ꝓuincias ꝛ ꝓducere naues ꝛ alia ad ferendã annonã reipu.ꝛ tpe ꝓpetẽti facere incipi iter vel cursum ꝛ ꝓuidere ne qd subtrahat̃ ut hic.ꝛ.j.l.fi.ꝛ.j.ꝺ cu. pu.l.iij.ꝛ.l.fi.

q Credim⁹.sicꝺ pfecto credit pnceps: ut.ff.de offi.p.pre.l.i.

r Officio.i.ali⁹ nõ intromittat se vel dic q iste nõ intromittat se de alio officio: ad qꝺ.ꝫ.de agen.in re.l.pe.ꝛ vlti.pma placet.

s Cursum.accipiẽdo iter añ alios vel alias faciẽdo ꝺ pceptũ istius.

t Euectio.i.qꝺ vehit̃: vel.i.qñ iter arripitur dicat̃ huic: al̃ est aduocatio sic dicta euectio q ãialia vocant̃ ad publicũ cursuꝫ.

v Pro ãialib⁹ mulis vel equis: puta vel rũcinis: q quis accepit p.x.cũ non habeat nisi octo.

Pro ãialib⁹.mul puta vel p equis: q qs accipiat p.x. cuꝫ nõ habeat octo.

x Togat̃.ad h.j.ꝺ erro.mil.an.l.excelẽtie.ꝛ.ꝫ.ꝺ exc.mu. l.placet.

Ter id tps.sꝰ stituentis.loquit agẽtib⁹ i reb⁹.

z Statuendo.nota nõ iuuat̃ officio vel dignitate q male eã seruat: sic.ꝫ.de dig. l.iudices.ꝛ.l.quotiens.ꝛ.j.de cur.pu. l.iij.ꝛ de veter.l.iij. Jtẽ ꝛ facit.ff.de in ius vo.l.ij.ꝛ ꝺ mio. auxiliũ.in fi.ꝛ.ꝫ.de epi.ꝛ cle.l.generalit̃

a Hentes.censemus.ad quã curaꝫ ꝛ cursũ illi ex schola agentium debẽt exire quos ordo militie vocat ꝛ libero adiutor: ut.ꝫ.de of.magi.of.l.i. Cy. plures ergo. et alij agẽtes erãt in reb⁹ ut.d.l.ꝛ.ꝫ.de agẽ.in re.ꝛ.l. matriculã.et nõ h⁹ officiuꝫ: ut.ꝫ. e.l.ij. Tandẽ. al tandẽ. al's tamen.

b Cõe.sic.j.tit.i.l. nihil.

Suscipe. ad audiendũ. Trudere. ut.ꝫ.e.l.i.in fin. sed si inueniat fugitios in custodia detinet̃ possit: ut.ff.de fugiti.l.fi.in pn. cum isti dicat̃ stationarij: ut ꝫ.e.l.fi.

c Rica De palatinis sacraꝝ largitionũ ꝛ rez priuataꝝ. Lepta.

Palatini[a] ꝓ capitib⁹ seu iugis[a] suis tm pẽsitationẽ: atqꝫ obseqa recognoscent extraordinarijs: ꝛ sordidis muneribus.ꝛ susceptoribus[s] ꝛ temõarijs[s] oneribus liberati.

Ullus[s] thesaurẽsis vel officialis comitis thesauroꝝ semel deprehensus euersor quocũqꝫ pacto[s]: aut repetat militiam suã: aut aliã sibi req rat p ambitũ dignitatẽ vel sese transferrat ad aliam quãcũqꝫ militiam.

Operator.

Risco[s] iam nũc ordine reuocato[m] de palatino poti⁹ officio ad regẽdum pncipatum officijs comitis domorum p capadociã mitãt̃ quales comes ẽt domoꝝ si honestũ aliqd gesserit vereat̃: idoneos itaqꝫ singulis ãnis enumero mittendarioꝝ[a] ad hoc eligere debebis[s] ꝛ mittere. Dem.

Nihil oio vllis iudicib⁹ cũ palatinis nostre clemẽtie gcũqꝫ a comitibus dirigũtur sit cõe atqꝫ ꝓiunctũ[s] sed excepta reuerẽtia: q̃ non solũ ab inferioribus. sed ẽt a maioribus ꝛ in ꝓuincia degẽtib⁹ rectoribus ꝓuinciarũ debetur atqꝫ deferẽt̃ suis qsqꝫ necessitatibus obsecũdet. Dem.

Quidam[s] post ipletũ ordinez militie palatine quã gesserant: honorem qꝫ transactum ad exceptorum scrinia transire nitunt̃. hac igr̃ lege sancimus. vt nulli ꝓrsus debic ista audendi derelinquat̃ occasio: fz vnusqsqꝫ ei⁹ scrinij quẽ primũ militãdo elegit ordinẽ psequat̃. nec in alteri⁹ loco finẽ militie regrat qz iam ꝓximi ordis trãsegerit pncipatum. Dem.

Hoc officijs[s] palatinoꝝ excellentia sciat ita penit⁹ esse recedenduꝫ vt nec ipsa postmoduꝫ licitũ sibi credat hisdẽ aliqd adiungere ꝛ ꝓpterea ꝓuiciarũ rectores ꝓhibeant qcqꝫ vlterius tale conari. Dem.

Scrinijs[s] oibus largitionũ ꝓmitẽsiũ infrascriptas decernim⁹ dignitates. ut his ꝓtenti ambiendi sibi aditũ intercluſuꝫ eẽ cognoscant. etiã si i spãle bñficiũ emẽdicato suffragio qsqꝫ valuerit ipetrare. ãnonas etiam iuxta diffinitum dignitatũ modũ volum⁹ pstari: nec ãpli⁹ qcqꝫ pſumi bzeui⁹ q̃ꝫ dignitates p singula scrinia of

d De palatinis sacraꝝ largitionuꝫ ꝛ rez priuataꝝ.

e Statuẽdã.

Gentes[a] in rebus singulos p singulas ꝓuincias mittẽdos eẽ censem⁹ quibus tã inspiciẽdaꝝ euectionũ tm debeat cura mandari vt nihil ꝓrsus cõe[s] aut cũ iudicib⁹: aut cũ ꝓuincialibus hẽant: nec naues debebunt illi cita ꝓcussione vexare nec libellos aut attestatiões vel ꝓtestationes litis gra tuscipe aut in carcerẽ quẽqꝫ trudere: fz cursui solum uacare.

f Ne curiosis ꝛ stationarijs.

Curiosi ꝛ stationarij[m] vel Idem. qcũqꝫ fũgunt̃ hoc mũere cria iudicib⁹ mũcianda mẽinerint ꝛ sibi necessitatẽ ꝓbatiõis[s] incũbere: nec citra piculũ sui si in sũptibus eos calũnias nexuisse ꝓstiterit. cesset ergo pua ꝓsuetudo p quã carceri aliquos imitebãt[a]

Gentes in reb⁹ i curris Idem. agẽdis ꝛ euectõib⁹ publici[s] curs⁹ ispiciẽdis nroꝝ mẽores ꝓceptoꝝ credim⁹ in oib⁹ velle p futura reip.iõqꝫ solos agẽtes i reb⁹ in hac regia iussimus obseqũ adhibere: ꝛ non ab alio penit⁹ offõ. hi vo puigil diligẽtia, pui debunt ne qs ꝓtra euectiõis auctoritatem moueat cursũ[s] vel ãplius postulet qꝫ ꝓcesſit euectio[s]: qsqs igit̃ aliqd tales ꝓpetrare tẽtauerit ꝓbi cepti p uetur effectu demõstret̃ ẽt indicibus vel curiosis euectio[n] ẽt si qs nobis iubentibus festinare memoret in obseqũ necessariũ nec preualeat ꝓtũacia vel dignitas ergo nũmuꝫ iã vetamus exposci, p ãialib⁹[n] icursũ mime ꝓstitutis. q si forte aliqs extiauerit ꝓpetrãdũ ei⁹ qꝺ druplũ qõ accepit iferre cogat̃.

Dem an.

Ter id tps[s] quo cursus tuẽdi solicitudinẽ sustinetis ꝓdẽnatiões pfectoꝝ circa eos solos irrite fũt future q ꝧuauerint hõestatez. erga eos vo q inhoneste ꝛ ꝓtra dec⁹ seculi vel honorẽ militie versabũt̃: non solũ ꝓdẽnatio mãsura ẽ: verũ ẽt grauior pena

de auditis et stationariis
de palatinis sacrarum largitionum et rerum privatarum
de stratoribus

hospitiũ:ut de cleri cis dñ:ut.ſ.de epi.et cle.l.i.

b Temerarijs.alʒ temerarijs. alʒ tẽo narijſ.et facit.j.de p uil.eo.q̃ i ſac.pa.l.i.

i Illuſ euerſor q̃ male geſſit.

k Pacto.i.mõ. et facit.ſ̃.de ſuſce.l.ſi aliqs.et.ſ̃.de dig.iu dices.et.ff.ð ſuſpec. tut.l.iij.§.q̃ri.i fi.§. et de accuſa.ſi cui.§. is.et.j.de coarta.l.ſi coartaliſ.et.ſ̃.ad le. iul.de ambi.l.i.

l Riſco.p̃cipa tus capadocie ſpaliſ erat deputa tus p ſuis ſtipendi is comiti domoꝝ ad quẽ regẽdũ mit tiſ de palatinis quẽ etiam comes male aliqd p eum vl aliũ agere.

m Reuocatio.an tea ſi fuerat ſz̃ de ſuetudinẽ habitum reuocat.

n Mittẽdariorũ. i.palatinoꝝ qui ſũt abiles ad mittẽduꝝ

o Bebebis.comiti domoꝝ loquiſ: ut.j l.pri.et nõ hic arg. q̃ malus plat⁹ time bit bonũ ſubditum.

p Jbil.iudicib⁹ alʒ militibus et alʒ comitib⁹.ſ.p uinciaꝝ.

q Cõiunctũ.dũ pa latini gerãt ſuũ offi ciũ. et ſic non obſtat ſ̃.ð agen.in re.l.ex eo.i fi.et.l.fi.§.itaq̃ ſunt ꝯtra.et facit tit. i.l. fin.

r Ab inferioribus: no.reuerentiã ma iori a minore deberi et ecõtra:ſic.ſ̃.ð of. re. puin.l.potiores et de offi.diũ.iu.l.ij. Jtẽ nõ q̃ archiepꝰ hac terra honorare ðz epm̃ ut hic. nec ſu am iuriſditionẽ p il lius p̃uilegiaꝝ pdidit: ut in auẽ.de defenſ. ciui.§.nulla.

s Quidã excepto rũ.i.ad aliã dignita tem.

t Militãdo.ſubau di elegit. et facẽ.ſ̃.ut dig.ðz.ſer.l.i. et ð p xi.ſa.ſcri.l.vnicuiq̃

u Bofficio.ne q̃ ipſa.ſ. ex cellentia tua.

x Poſtmodũ.i.p⁹ lege iſtaꝝ. vel dic p⁹ finitũ officiũ:et dñ in ſordidis et ſilib⁹ ne ſit p̃.ſ̃.e.l.i.

y Crinijs. hac lege noiantur officiales q̃ ſubſunt

ficioꝝ ſacraꝝ largitõuꝝ hr̃e ſtatuim⁹ hoc e ſcriny exceptoꝝ pfectiſſim⁹ oꝛ dinis ſcõi nũeri vn⁹ idẽ p̃miceri⁹ oĩs ſchole pfectiſſim⁹ vnus p̃micerium exceptoꝝ nũero vnuſq̃ſq̃ ducẽnarij duo. Unus tercioceri⁹ et q̃rtoceri⁹ cẽtenari⁹ vnus:idẽ p̃miceri⁹ inſtr̃oꝝ epl̃ares nũero duo:forme p̃me nũe ro.xxxvi.forme ꝑe nũero q̃ttuoꝝ forme tertie nũero tres:ſcrinij nũeroꝝ p fectus oꝛdis tertij nũero vn⁹.quiſq̃ ducẽnarij nũero vnus centenarij nu meri. Scõo epl̃ares nũeri due forme:p̃me numero tres forme:ſcõe nu mero vnus forme tertie numero duo ſcrinii ſacro tabellariorum perfect⁹ oꝛdinis tertij nũero vnus ducẽnarius numero vnus centenarius nume ro vnus epiſtolarius numero vnus: forme p̃me numero tres: forme ꝑe nũero.v.ſcrinij canõis pfectiſſim⁹ oꝛ dinis tertij nũero vn⁹ ducẽnari⁹ nũe ro vnus cẽtenari⁹ due nũero epl̃ares nũero duo:forme p̃me nũero q̃ttuoꝝ forme ꝑe numero q̃ttoꝝ ſcrinij mittẽ darioꝝ ducẽnarij nũero vn⁹ centena rij nũero.v.epl̃are nũero.ix.forme p̃me nũero.vij.forme ꝑe nũero. xxxij. Scrinij auri maſſe pfectiſſimi oꝛdis nũero.iij.idem p̃micerius ſacre maſſe pfectũ nũeꝝ.idẽ ſcõicerius ducenna rij numero duo :vn⁹ tertioceri⁹ ducẽ narij et q̃rtoceri⁹ cẽtenarij nũero ſex epl̃arũ nũero q̃ttuoꝝ :aurifices ſpẽꝝ pfectũ nũero.ix. ducennarij q̃ttoꝝ nu mero.centẽarij nũero ſex:epl̃ares nu mero octo:forme p̃me nũero.xviij. fõme ꝑe numero q̃ttuoꝝ:aurifices ſo lidoꝝ ducẽnarij nũero.i.cẽtenarij nu mero.viij.epiſtolares numero.vi. fo rme p̃me numero.ix. forme ſecunde numero.xxx.ſculptores et ceteri arti fices cẽtenarij numero vnus epl̃ares numero.v.forme p̃me nũero ſex:fo rme ꝑe nũero.xviij. Scrinij ad reſpon ſum p formã p̃mã nũero p̃mo:p fo rmaꝝ ſcõam nũero ducẽnarij nũero. i. cẽtenarij nũero duo epl̃ares numero iij.forme p̃me nũero.iij.fõme ꝑe nũe ro duo fõme tertie nũero.i. ſcrinarij ad limitẽ p formã nũero.i. ducẽnarij numero.i.forme p̃me nũero. i.forme ꝑe nũero.ij.forme tertie nũero tertio Scrinij nr̃i p formã oꝛdie tertio nũe ro.i.p formã epl̃ares nũero.ij. forme i.numero.vij.forme. ij. numero. x. fõme tertie numero.iiij.officialiũ ſacra rum veſtiũ ducẽnarij nũero. iij.cente narij nũero.iij.epl̃aꝝ nũero.ij. forme p̃me numero.xij.forme.ij.numero. x. forme tertie nũero.viij.deputatis ſa cre veſtis p formã ſcõi oꝛdinis nũero ij.ducẽnarij numero.ij.cẽtenarij nu mero duo epl̃ares nũero duo forme p̃me nũero.iij. Scrinij ab argẽtarijs p formã oꝛdis nũero. i.epl̃ares nũe ro.i.forme p̃me nũero.vi.forme ſcõe nũero.iij.forme tertie nũero.i.ad pri mas p formã oꝛdis nũero vnus forme p̃me numero vn⁹:forme ſecũde nũero.ij.forme tertie numero.v. Ar gẽtum comitatenſis ducẽnarij nume ro.i.cẽtenarij.nũero.ij. epl̃ares nũe ro.iij.forme p̃me nũero. viij.fõme ꝑe nũero.xxv. Barbaricarij cẽtẽarij nu mero.ij.epl̃ares nũero.ij.forme p̃me nũero.viij.forme.ij.numero. Item.

p Pacuit⁹ iuſte oĩbus mittendarijs et palatinis officijs futura ſugge ſtio quã iſinuaſti vt ex iſdẽ ãnis ſingu lis tm̃ ex ducẽnarijs ex cẽtenarijs hi to,puiſiõis⁹ intuitu⁹ cingulo liberẽt

Non aliter qlibz i officio ꝛ Spa. ſacrarũ largitionũ vel p̃uataꝝ ci gulũ militie ſibi ſumẽdũ exiſtict: niſi nr̃e mãſuetudis ãnotatiõez meruerit

p Palatinos⁹ q ſacraꝝ ꝛ Spa. r̃munerationũ rõem tractãtes inculpãtur ad calcẽ terminũ qz mili tie pueniẽtes: necnõ et adiutoꝛes et p̃ miceros diuerſoꝝ officioꝝ p̃cipim⁹ habere p̃uilegia q̃ nup agẽtiũ i rebus ſchole nr̃e ſũt mãſuetudie cõtributa ſ.vt a tyronũ⁹ p̃bitiõe memorati red dantur exoꝛtes ceteraqz onera non agnoſcant. ꝛ Spera.

a Hac ſimilitudinẽ ſanctiõis quam de p̃ris ſacroꝝ p̃mulgauimus ſcrinioꝝ et in officio ſacraꝝ largitio nũ atq̃z p̃uataꝝ p biẽnio ãnũ ſub per petua obſeruatiõe p̃cipim⁹ cuſtodiri ita vt p̃uilegia q̃ huiuſmõi officij ſ vel p̃micerijs ſacris legib⁹ deferũtur in tegra illibataq̃z fuẽt. ꝛ Sp. The.

v Uiros⁹ deuotos palatinos non oportere i hac regia vrbe apud viꝝ illuſtrẽ pfectũ vrbis litigaꝛ ꝯpel li niſi de edificatiõe domoꝝ et ſuituti bus et ãnonis oꝛta videaꝛ cã: in alijs vero cãis t̃ pecuniarijs q̃z criaꝛibus apð viros illuſtres tm̃mõ comites ſu os rñdere⁹:rectoꝛib⁹ ãt,puinciaꝝ in tra admiſtratiõis ſue fines iter p̃tes palatios nec cãis public(occupatos cognoſcẽ tã,p ciuili q̃z,p criali cã per mittim⁹:ſic tñ vt nõ aliter criali ſnia aduerſ⁹ eos pferaꝛ niſi ex ſuggeſtõe ,puicial iudicii vir illuſtris comes ſb q⁹ militat certioꝛat⁹ h⁹ ei p̃mitt⁹ ꝛ Spe

i Pater alias⁹ p̃rogatiuas q̃s ãa meruerãt ſchole ſocietatiſ ſacra rũ largitionũ p̃miceri⁹ et tres⁹ p̃mice rii ſcrinioꝝ tribuni p̃toriãe militaris dignitate fruãꝛ nlla eis ex cuiuſlibz iudicis p̃ceptiõe iũgenda publica vl p̃uata neceſſitate.m Item.

i Ubem⁹ viros deuotos palatioſ rei nr̃i numis p̃mates,eiuſdẽ p̃ui legiis decoꝛari qb⁹ et palatini q in ſa cris largitiõib⁹ deferunt cũ et par ſi liſq̃z militia ſit iuſtũ⁹ et ꝯpetẽſ vr̃ iſdẽ vtrũq̃z offm̃ p̃uilegiis gl̃ari: p̃miceri os itaq̃z officij treſq̃z p̃mates ſcrioꝝ reꝝ p̃uataꝝ finito tpe militie iter tri bũos militares p̃toriãos ſaluis iſdẽ p̃ſtitis p̃uilegiis ſacris ꝓſtõib⁹ nr̃am clemẽtiã adoꝛare decernum⁹. Jta tñ vt nullã iũctõez nullã ſollicitudinez p̃uati vl̃ publici negocii quolibz iudi ciario p̃cepto ſuſtinẽ poſſint⁹ ſz excep ta oi neceſſitate oi.q̃z fatigatiõe idẽ pte dignitat(honoꝛe potiãt⁹. ꝛ Sp.

De ſtratoꝛibus. Rubꝛica.

p Per oẽs⁹ ,puincias edictũ gene-

comitib⁹ domoꝝ. et hi ſoli habebãt ſtipẽdia. et eſt falſa hec lex in oĩb⁹ fere libꝛis ci ca l̃ram emẽdicato ſuffragio ſic.ſ̃.de p̃n.agen.in re.l.oĩa.

Pacuit.pa.et po.i.ex eiſ dem.ſ.palatinis.

a Prouiſiõis.ſ.tue et prefe cto loquitur.

b Tantũ.alʒ tñ.et alʒ tantũ alʒ truni:et q ſunt centenarij et ducẽnarij et certi nũeri habeſ ſ̃.l.pri.de qbus ſingul ãnis aliquot geſcant ut hic.

c On aliter. annotatiõez i.,puilegiũ nr̃o motu:ſz cũ ꝯſilio ꝓcez eſt pragmati ca ſanctio.et facit.ſ̃.de agẽ.in re.l.matriculã.in fi.et.j.de re mili.l.neminem.

d Palatinos. ad calcẽ.i.fi nẽ.nã calx calcis ps pe dis extrema vbi eſt iunctura tibie et pedis ſubtelis eſt ꝓca uum.inde ſubtelaris ſm.p.

e Altyronũ. ab his excuſan tur p̃n.agen.in re.ut.ſ̃.ð p̃n. agẽ.in re.l.ex agentib⁹. et facẽ ſ̃.de pr.ſa.ſcri.l.i.in fi.

f Hac ſilitudinẽ.ibi ad ſili tudinẽ incipit lex:ut.ſ̃. de p̃ri.ſacr.ſcri.l.p biennio.

g Uiros.vl̃ cã.ſic.ſ̃. de p ri.ſa.ſcri.in ſacr(.§.ita

h Rndere.ſic.ſ̃.de ſilenti.l. pe.et de agen.in re.l.ex eo.et fi.§.ita.et facit.ſ̃.de of.p̃.vr. l.i.et de of.comi.repti.l. pen.

i Permiſerit.ſic.ſ̃.vbi ſen. vl̃cla.l.fi.in auẽ.ut cle.apud pp̃ri.cõpos.§. pe.

k Pater tribũ.j.l.pri.

l Tres.alias res.alʒ treg.

m Neceſſitate.niſi ordina ria:ut.ſ̃.e.ti.l.fi.

n Uolumus. palatinos. nã oĩa ſunt p̃cipis: ut ſ̃.de q̃dri.p̃ſcri.l.fi.

o Juſtũ.vbi eadẽ rõ idẽ ius ſic.ſ̃.ad le.fal.l.fi.et.ff.ad le. aquil.l.illud.cum ſi.

p Poſſint.ut.ſ̃.l.pri.et.ſ̃. e.l.i.et.ſ̃.de p̃r.ſac.ſcri.l.in uolumus.et.xxxij.q.v. Jtẽ apð

q Rbica Be ſtratoꝛib⁹ ſtra toꝛ.i.ſtabulũ. vnde in geneſi Rachel h⁹ videns poſuit ido la p̃ſis ſui in ſtratoꝛio came li et ſedit ſup ip̃m. vñ ſtratoꝛes dicunt q p̃ſunt ſtabul ſeu egs ſtantib⁹ in ſtabulis.

r Per omnes. poſceretur ff.de offic.pcõ.l.iij.§. nemo.contra ſo.hic in cogni tiõe cãꝝ et diffinitiõe p̃ſiden tes nõ debẽt eis vti:ſz circa equos ſic vel aliud in ꝓcõſu le:et aliud in p̃ſide:ut hic. im mo ibi aliẽ accipiẽ.i. biridari uſ:hic q p̃ſtet equis ferrãdis et ſellis et frenis p̃ſidis. vnde verſus. Sternit equoce ma re lectus aſellus et hoſtis: au reũ hic habet p ſuo ſtipẽdio ſingulis dieb⁹. Jtẽ et qñ p̃ſes vel rex vel comes dõat equũ hz a donatario ſolitã q̃titatẽ puta aliud auꝝ. ſic enĩ faciũt reges hyſpanie. nã in p̃ſidib⁹ ,puinciaꝝ loq̃ et eoꝝ ſtratoꝛib⁹.

f Et quos.cum ꝓuinciales.i.donatores. t Cognoscāt.illi donatarij.z sic nō ꝙ dans pūit sicut symoniacus ꝙsi corrūpēs eū ut equū donandū vitupe ret ꝓncipi:sic.ś.de epi.z cle.l.si quis ꝙ. Itē facit.j.de metatis.l. deuotuz.z.ś.ne rusti.ad vllū obseq.l.ij. v Rica De castrensiarijs.in libro Jr.de cōsi storianis aut castrēsiarijs q forte ꝑerāt castris ꝓncipis ordinādis:z erāt plures z eligebant de cōi:ut.j.ti.i. z mēsores q mēsurabant ꝙtū menta iuxta castrū vel villa ut j.ti.i.z.ij.

f In officio.merito.sic.ś de agen.in re.l.i.z.j.de tyroni.l.fi. Itē facit.ś. ad le. iul.de ambi.l.i.z.j.tit.i.l.i.

g Jqs.celit⁹.i.diuinitus vel a ꝓncipe vltim⁹ ter tia forma erat maior alijs: ut inuit:z pz.ś.ti.ij.l.in scrinijs. vbi pauciores sp ponunt in tertia forma.

h Jqui. examine. facit.j. e.l.fi.z.j.ō agē.i re.l.fi. h Nte oia.breuis. bunc breuē nō habes.

b Cōueniri.subaudi iubem⁹ ut nulli pulsantiū cc.qō est.j.

c Hunc scriptura.sic.ś.de di gni.l.quotiēs.z.j.de ꝓi. fac. scrim.l.in sacris.z qō subijcit vel pro etiam.

d Nō edita.in scriptis.

e Actuariū.ś.de ꝓri.sacro. scri.l.in sacris.§.fidei.

f Cōuentiōis.s.sportulis q̄ dant a ꝓuentis.

g Inducendoꝝ.i.executorū q inducūt ꝓtez in iudicio qñ cunqz est opus.

h Simplici.in cā ꝓncipali.

i Alio mō.puta extraordinarie.

k Prestare solidos.s.excep toribus.

m Patrū.transit ad supio res p priuilegiū:qō dic ut nō. ś.de ꝓri.sac.scri.l. in sacris. circa ꝓnci.

n Uxoꝝ.sic.ś.de dig.mulie res.

o Filijs.sic q satisd.co.l.ij.§ ij.z.ś.de ꝓri.sac.scri.l.in sa cris.§.ut ita. p Vad s i.fideiussores.inde vadiū vl vadimoniū.i.pignus.

q Ipsosqz.s.deputatos nr̄o misterio. r Emersaz.i. finitā:sic.ś.de silen.l.fi.in fi.

s Juratorie cautiōi.sic.ś.de assess.l.i.§.sup.z in aut.ut nul li iudices.§.necessariū.z.§.ō ꝓri.sacr.scri.l. in sacris.§.ut ita cc.cum suis ꝓcor.

t Precepta.legis ut.ś.vbi de cri.agi oz.l.i.z in aut.qua in ꝓuincia.z.ś.ut oēs tam ci. q̄m mi.l.i.in ꝓn.z.j.de ꝓuileg. scho.l.ij.

v In speculo.sic.ś. de ꝓua. car.l.i.z facit ad leg.ś.ō agē. in re.l.ex eo.z.l.fi.z de ꝓnci. agent.in re.l.fi.z.ś.de comi. ꝓsi.l.ij.z.j.de ꝓui.scho.l.quo tiens.

x Rica De decanis.decanus.i.x.virorꝝ societas ꝑz.h. vel q pest.x. vnde decanissa i.vxor decani:z dic.ś.tut.i. in Rica.

y Quattuor.ꝓmiceriatus facit.j.ti.i.l.i.z.ś.t.i.l.j

z Nstre.rūsuz.sic.ś.tit.i. l.fi.z de ꝓpo.sa.cu.l.iij z de silen.l.pe.z de agen.i re. ex eo.z.l.fi.

a Scolariū.ut.j.ti.iij.l.ij. b Pulsatos.ut.ś.ti.i.l.fi.

c Rica De mensoribꝰ.s.colūnaꝝ vel lignoꝝ vel boiuz:a metior metiris:ſm.h.z dic ut in Rica.ś.de castrēsi. vel dic mēsores frumētarios:ut ff.de excu.tu.l.mēsores.z.ff.de iur.imu.l.fi. vel illos q metiebant hospi tia militū:ut.j.de metatis.l.i. vel etiā hec oīa officia habebant.

D Rimicerius. facit.ś.ti.i.l.j

e Rica De ꝓuilegijs eoꝝ q in sacro palatio militāt.quo cūqz officio:ut.j.l.i.

f Palatinus.ca lūnias.i.mūe ra pātmonialia. essj eni calūnia si ab eis exigeretur.

g Noiationes.s.ad psonalia:ut.j.hac le ge.z.j.l.pri.

b Ordine sang.nō ar.ꝙ.ff.de le.ij.l.cū pater.§.a te.z facit ś.de ꝓpo.sa.scri.l. iij.z.l.in sacris.

i Indiscreta.i.non attenta nec ꝓsiderata

k E cubicul.ś. ō ꝓpo.sa.cu. l.ij.

l Memoriales.ś. de ꝓri.sac.scri.l.ij. z.l.in sacris.

m Ventraꝓcie. nomē grecū est z dē a pēta qō est quq̄. z ꝓcia qō est decia i. mun⁹ qnte partis decimaꝝ sic dī mun⁹:de q̄ ꝓcie.s. a de cē:z est mun⁹ pātmo niale:ut.ś.ō mune. pa.l.nec protestatiē z.ff.de mu.z ho.l.fi. §. mixta. z.l.iij.§.ō captos.et ibi nota.

n Castrense.ut.j. de castren.pecu.l.i.

o Bonati sunt. ad b.ś.de assess.l.non paꝝ.z de agē.in re. l.fi.sed ar.ꝙ.ś.ō te sta.mi.l.pe.z de re sti.mili.l.vlti.

p Militaribus.i.ſz suā militiā ꝓplēt de beāt que est.ś.ut ō curiosis.l.i.in fin.z facit.ś.de agē.in re bus.l.fi.z.j.l.pria.

e Aula nr̄a.de scendētes. id est discedētes ab ali quo officio aule:ut ś.l.pri.§. habeant

r Iniuncti.i. ab eis q̄ iniungerent.

s Faustus.i. q sunt numerarij.

t Excipiētes.i.exp ti.lz sint idonei non vocentur.

v Omnes.poste ri.tpe.sic.ś.ō offi.p.ꝓto.l.i.z.ij.z ut dig.oz.ser.l.ij. et de cōsu.not. spe.l.i. z ō albo scri.l.i.z.ij.

x Sacrilegij.sic.ś. ut dig.oz.ser.l.i.z.j. de erroga.mil.an.l. lege.

y Rica De ꝓui-

rale misim⁹ vt stratorib⁹ vn⁹ tm̄ soli dus ꝓpo noie poscerēt:z in offeren dis eqs certā formā statutā eqlem ꝓ uinciales nr̄i custodiēdā esse cogno scāt quos ēt fisco certo solidorū mō obnoxios fecim⁹. si qdē stratores pe tere interdictū ē illi dare stratorib⁹ nō timerēt.offm̄ quoqz grauitatis tue cē tum argēti libris mulctabit si sciens ꝓdictā rē gestā fuisse non illico eā le ueritati iudicarie prodidisset.

De castrēsiarys z mūtrarijs.

i In offō spectabilitatis tue Hoc. ſm formā diualiū rescriptorum post ꝓpletum tps ꝓfinitū.i. biēniū priorib⁹ descēdentib⁹ in seqntes ad locū pro merito laboꝝ stipēdiorūqz succedāt nec vlli lītia tribuat is q ipletū depo suerūt officiū denuo ad eādez militiā vel solicitudinē remeādi. Item.

j Jqs ꝓrie uel ꝑe vel tertie forme spāl intra statutos gradū celitus valuerit:ipetrare sup numerarijs vl timis forme tertie i mīculis hēatur.

k Jq in schola vestis sacre Hoc. militāt vel mīres eoꝝ vel vxores vel cīuilē litē ꝓtra se cōmouēdam i vl lo alio nisi in sublimitatis tue suscipi ant examine. Hoc.

l Nte oia nulli⁹ alteri⁹ in cis pe nitus minoris vel m[illegible]ris sacro ministerio nr̄o deputatos quoꝝ offi cia sigillatim breuis abteranex⁹ cōti net nisi a tue dūt[illegible]at magnitudis sen tētijs ꝓueniri ut nulli penit⁹ alteri⁹ iu dicis foro pulsantiuz nisi i tue tm̄mō ꝓplitudis examine ꝑbeat aliqñ rēsuz sed ne in hoc ipso iudicio enormib⁹ molestēt dispēdijs vel ex nudis con ueniat facile iudicis cuiuscūqz man datis ipsis quoqz sportulis z fideius sionib⁹ modū ꝓstituim⁹ obseruādū añ oia decernētes ne qñ sine scriptura vel interpellatiōe deposita ac īnia ꝓrogata tue magitudinis eadēqz nō edita ꝓueīri posse.ꝓuētos vo nō aliū fideiussorē nisi actuariū vel vnū ex ꝓ matib⁹ sue schole executōib⁹.ꝓ rēsio ne sue ꝓsone sine scripto ꝓstare siue p scripm siue p.ꝓcuratorē datū i iudicio rēsuri sunt:z siue i cāis ciuilib⁹ appe tantur sine in crīnalib⁹ accusent nec vltra ꝓuētiōis noie sportularuz quā vnū aureū executorib⁹ vsqz ad finez litis ꝓstent.quēcūqz ꝓtigerit ꝓueīri i ducēdoꝝ sane noie z cognitiōum ex ercēdaꝝ stādeqz ꝓsone gra ex simpli ci postulatiōe ꝓtra eos hīta siue exap pellatōe subsecuta.vel alio quolz mō in iudicio deponat trib⁹ tm̄mō soli dis vsqz ad terminuz negocij cius q accepturi sūt ꝓcipim⁹ sp esse ꝓtētos. in ꝓditiōalib⁹ vo gestis edēdis duos tm̄mō ꝓstare solidos. Hec āt ꝓui legia non in eoꝝ tm̄mō:lz in mīum quoqz z vxoꝝ psonis valere z ad in

tegrum pmanere filijs quoqz z ma ritis eodē fideiussionis noie si neces sitas iterpellatiōis exegerit tradi nec alios vades exigi ipsosqz dū militāt z post emersam militiā cū is q ex tpe poris ꝓstite sibi pragmatice:sanctōis ciusdē milicie stipēdia ipleſſe noscūt oīb⁹ ꝓuilegijs pfrui cūctis nihilomi nus caplis sacris affatib⁹ diue recor datōis martiāi quos se meruisse asse rūt valituris excepto hoc q in diuer sis iudicijs tūc rūderi pcepti sūt hac lactōe decernim⁹. Aduocato quo qz fisci exceptorib⁹ ēt q apō arbitros hoc vtūt officio ab exordio icipiēdo vsqz ad terminuz finēqz negocij ter tiam dūtaxat ptem solidi ꝓbituros.

In h⁹i āt arbitroꝝ gestis edēdis nō vltra pstare qz dimidiā solidi ptez z cū p.puicias ꝓstitutis fideiussorib⁹ conuēt⁹ caruerit adiuratorie tm̄mō cautōni comiti nec vllo tpe nisi ex tue dūtaxat magnitudis snia ꝓueniri ex ceptis tributarijs z mūer fūctōnib⁹ z crīnibus q̄ in locis ingri flagitari z vēdicari gñalia legū pcepta ꝓstituūt pūti sanctōe decernim⁹ viro clarissi mo adutore sublimitatis tue i specu lo ꝓstituto ne qd ex his q̄ statuim⁹ ali qua subreptiōe violetur.

De decanis. Rub. Hoc.

Quattuoꝝ q ex corpore decanorū ad pmū militie gradū puenerint biennij spacio pmiceriat⁹ gerāt offm̄ neqz vlteri⁹ cuiqz liceat in hoc imora ri ut oī gra z ābitōe cessante post duo rū annoꝝ curricula succedāt ꝓrib⁹ subseqntes. Hoc.theo.z val.

Ostre pietatis famulationib⁹ ad herentes decanos nō oportet ꝓ desiderio pulsantiū ad alia ꝓtrahi iu dicia:sz viri illustris tm̄ magistri offi cioꝝ obseruare exam̄:hoc nāqz mō ne.xz mā suetudis nostre obtega reci piūtur. z agētib⁹ aduersus eos iure adhibēt̄ respōsum.ad exēplū itaqz deuotissimorū scholariū nulli licere mēoratos ad aliud iudiciū trahere z pulsatos ꝓrī fidei schole pmitti pci pimus.

De mensoribus. Hoc.

Rimicerius mēsorum biēnio ex pleto agentis in rebus militis mi litiam sortiatur.

De priuilegijs eorum qui in sacro palatio militant.

Hopera. Constanti.

Palatinis taz his q obseqis no stris inculpata officia ꝓbuerunt qz illis q in scrinijs nr̄is idest mēorie eplaꝝ libellorūqz versati sunt ꝓcul vniuersas calūnias siue noiationes inbem⁹ eē sūmotas idqz bñficiuz ad filios eoꝝ atqz nepotes ipso ordine languis puenire :atqz īmunes eos a cūctis mūerib⁹ sordidis z psonalib⁹

legijs scholā.in qb⁹ tyrones militiā ad discūt.vel.i. societa tē militū.nā.ff.l.vlt. vocat fortissimos.

Uiris comitib⁹ als comitib⁹. als militib⁹ qⁿ forte sunt magⁿi militu.

a Senatores.i. nobiles qui erant scholares.i.de societate militū:sic.ff.de iudi.l.si longius.§.fi. Item nō aliquē de gradari:sic.ff.ō bis q no.ifa.l.ij.§.ignominie.ff.ō agri. ⁊ man.l.ij.⁊.iij.

b Ad tue. magⁿi officioꝝ loquit.etiā ō.de of.mag.offi.l. scholariū.

c Barbaroꝝ.ō.de agen.in re.l.agētes in p̄n.⁊.ō.de comē. ⁊ merca.l.ij.

d Ualeat vsurpat nota ꝺ eos q dicūt diūm oddonē prātē in fraudē vocari defensoꝝ:sic.ō.de na. lib.l.i.in fi.⁊.ff.ō tuto.⁊ cur.datꝰ ab his l.scire oꝝ.§.i. et de transac.l.cū bi.§.si cum lis.

e Ac lege.schol' i.societatibus militū armatorum.

f Tue celsitudinis magⁿo officioꝝ logitur:sic.ō.de decuri. l.ij.in fi.

g Obseruari. sic.ō de castren.l.vlt.i fi. ⁊ est rō in vtroq; ut subijcit ⁊ facē in auc. ut iud.si.quo. suffr. §.qō aūt.⁊ ut ne fiāt pi.circa p̄n. ⁊ ut ne qz milef:neqz se.circa sinē.⁊.ff.de of.p̄. l.iij.⁊.ō.vbi sena.vl' cla.l.qcunqz.in fi.⁊ in q.cāis mili.fo.p̄. l.i.sed ꝺ.ō.de ager. in reb.l.ex eo.§.qō multo magis cē.ff. de re.iur.l.nō debz cui qō plus est cē.fz illa ex eo erat in vrbe.hic in puincia.

h Quotiēs. snia monitoria.

i Qui culminis.loquit magⁿo officiorū:ut not.ō.l.pria.

k Scolaris.expōe ut in ꝓxica.

l Cōstitute. ℔ dicut.ō.de dig.l.mulieres.⁊.ff.ad muni.l. filij.§.viduā. ⁊ i auten.de nu.§.nō tñ. col.iiij.⁊ ad id qō ō matrib⁹ dicit: facit ō.de castren.l.fi.§. hoc aūt.⁊.ō.de questio.l.ij.sed ꝺtra.ff. de sena.l.i.fol.ut nota.ō.de ꝓx.sa.scri.

pmācre cū vniuersis mobilib⁹ ⁊ mācipijs vrbāis nec iniurias eis ab aliqbus iferri:ita ut qui hoc ꝓtēpserit i discreta dignitate penas debitas exsoluat.

Item.

De cubiculis nr̄is vacatōe donatos:vel diuersis obsequijs palatijs mēoriales'ēt q in scrinijs mēorie ep̄la rum libelloꝝ sacroꝝq; dispositioꝝ referūt.necnō ⁊ si q i vtroq; officio palatinoꝝ comitatēsiuꝝ singularūue vrbiū ⁊ officio amissionū ⁊ castrēsis sacri palatij milit̄at p̄uilegia volum⁹ hr̄e vt nec ip̄i:nec filij.nec nepotes eorum ad honores vel munera municipalia deuocēt qb⁹ oib⁹ ꝺdonam⁹ ne exactoꝝ vel turmarioꝝ quos caplari os vocāt curā sb̄eāt vel obsequū temonarioꝝ vel pētaꝓcie'.aut ēt in tyronis p̄ntatōem agnoscāt.naz būficijs nr̄is ita digni sūt vt ēt cēsualib⁹ vel personalibus vel corporalibus muneribus liberētur ⁊ haēnt castrēte' peculiū siue adhuc palatiū obseruent siue optata qete donati sunt'.

Quibus oib⁹ p̄uilegijs ꝓūgim⁹ agentes in rebus ꝯz militarib⁹ videant' cē subnixi.

Imp.gra.⁊ va.⁊ theo.

Aaula'nr̄a descēdētes viri ab ouibus inīūctis'hēant' īmunes numerarioꝝ faustus'vl' rapaces q̄stus tanq; expientes'⁊ idonei nō patiāt'.

Item.

Omnes'q in palatio militando diuersis actib⁹ paruerint volum⁹ i tñi ei⁹ dignitatis cui⁹ meruerit missionē obtinere insignia vt his oib⁹ preferant' in ordinē atqz ꝓsentu q posterioꝝ tpe regēdas ꝓuincias dignitatel qz suscepint palatinas:si qs āt temeraria vsurpatiōe statuta violare tentauerit sacrilegij' penā sustineat.

De priuilegijs scholarium'.

Uiris'spectabilib⁹ comitib⁹ scholaꝝ verberādi regredādiue senatores'ac ducēnarios īniam denegam⁹.ea nāqz q̄ tali cōmotione digni sunt ad tue' sublimitatis volumus referri noticiā:insup ēt domesticos eoꝝ senatores vel ducēnarios cē tenario siue fieri decernim⁹ pena. v. libras auri plectēdo.qsqs hāc diuinaz iussionez excesserit:scrinio v̄o barbaroꝝ' si tale qd vel attentare passū fuerit vl'attentatū ꝓtra leges nō gesserit x.libraꝝ auri ꝺdēnatione plectēdo:illud ēt obseruari nō sine rōne cōuenit neis cui domestici offiñ p militie gradum vel qnquēnij tps interdici cēsuimus ⁊ familiaritate comitis simlata ré,phibitā alio noie valeat' vlurpare.

Imp.Leo.⁊ Imono.

Hac lege' decernim⁹ vt q in singulis scholis milit̄at quiqz post emersa stipēdioꝝ curricula ad p̄micerioꝝ gradū pueniūt:⁊ adorata nr̄e diuinitatis purpura viroꝝ clarissimoꝝ comitū meruerit dignitatē tam cingulo q̄z p̄uilegijs oib⁹ sibimet ꝓpetētib⁹ p fruātur:ac deiceps vsqz ad finez vite foro tue celsitudis'tñmō subiaceāt: nec ex alteri⁹ cuiuslibz snia ciuile subire litigium ꝓpellant'.

Item.

Uiris'spectabilib⁹ comitib⁹ scholaꝝ verberādi regredādiue senatores'ac ducēnarios īniam denegam⁹.ea nāqz q̄ tali cōmotione digni sunt ad tue' sublimitatis volumus referri noticiā:insup ēt domesticos eoꝝ senatores vel ducēnarios cē tenario siue fieri decernim⁹ pena. v. libras auri plectēdo.qsqs hāc diuinaz iussionez excesserit:scrinio v̄o barbaroꝝ' si tale qd vel attentare passū fuerit vl'attentatū ꝓtra leges nō gesserit x.libraꝝ auri ꝺdēnatione plectēdo:illud ēt obseruari nō sine rōne cōuenit neis cui domestici offiñ p militie gradum vel qnquēnij tps interdici cēsuimus ⁊ familiaritate comitis simlata ré,phibitā alio noie valeat' vlurpare.

Imp.Leo.⁊ Imono.

Hac lege' decernim⁹ vt q in singulis scholis milit̄at quiqz post emersa stipēdioꝝ curricula ad p̄micerioꝝ gradū pueniūt:⁊ adorata nr̄e diuinitatis purpura viroꝝ clarissimoꝝ comitū meruerit dignitatē tam cingulo q̄z p̄uilegijs oib⁹ sibimet ꝓpetētib⁹ p fruātur:ac deiceps vsqz ad finez vite foro tue celsitudis'tñmō subiaceāt: nec ex alteri⁹ cuiuslibz snia ciuile subire litigium ꝓpellant'.

In crialib⁹ sane ꝓtrouersijs ⁊ publicis tributis ita ⁊ aduersus tales viros p̄uincias moderantiū ꝓgruā iurisditiōem volumus obseruari⁸ ne sub p̄textu ꝓcessi p̄uilegij vel flagitioꝝ crescat auctoritas vel publica vacillet vtilitas.

Quotiens'sup cā ciuili vel Ipetiā criali ex snīa vz iudicij tui culminis'scholares'vl'eoꝝ ꝓiuges siue adhuc viuerēt eaꝝ mariti siue p̄ mortem eoꝝ in uiduitate ꝓstitute'sint matres ue eoꝝ i uiduitate pmanētes aut liberi q nō spāl'r alteri⁹ iudicis iurisditionis subiectā ꝺditiōem sortiti sūt ⁊ seruī'' ad eos ptinentes ꝓueniūtur mime eos casue extranei fideiussores exactiōe vexari sed ꝑ ꝓsuetudine' vetustissima ⁊ iugiter obseruata nūeraria vz sue' schole fideiussorē p̄bere iubemus hoc vz obseruādo vt in crīnalibus cāis qnqz alios p̄mates ex.xxx. viris a p̄micerio vsqz ad tricesimū retro numerādis vna cum nūerario volente.s.⁊ non recusante p̄beāt fideiussores:aut recusantib⁹. v.sicut dictuz est viris extraneis in crīnibus tantuz mō publicis fideiussoꝝ vna cum numerario p̄beant':ita vt executoribus nō amplius ab his q̄z vn⁹ solid⁹ siue p̄cio:siue p̄ ꝑcuratorē respondere maluerint p̄beat'.

In subeundis aūt cognitiōalib⁹ certamīnibus quotiens cā fuerit arbitro delegata ꝑ contestatione litis vnū solidū ⁊ ꝑ diffinitiōe ab arbitro⁹ recitanda alteꝝ vnū ⁊ nihil amplius dare decernim⁹.q si causa in iudicio tui culminis ab ip̄a contestatione litis:vel relatione iudicis aut appellatione interposita ventilatur ꝓ inducenda cognitione non amplius q̄z tres solidos ⁊ chartaruz vel recitādaꝝ in cognitiōib⁹ instroꝝ noie edictōis qn ēt gestoꝝ duos tñmō solidos dabūt.

Quotiēs sane apud viros clarissimos ꝓuinciaꝝ moderatores ex ō legatōe.l.⁊ snie tue magnitudis ꝓtra viros fortissimos'scholares:vel eorum coniuges:vel liberos:vel suos cognitio celebret' non āpliusq̄z dimidiā ptē ꝓsuetoꝝ lūptum p̄beri decernim⁹:hoc ēt adijciendo vt q̄ acceptis comeatib⁹ ad ꝓuincias ꝓfecti fuerit vsqz ad.v. mēsium spaciū:itra q̄ ipsis erat remeādi'snia nulla penit⁹ actiōem sup ciuili vz negocio exceptis' crīnib⁹ ⁊ tributarijs fūctiōib⁹ sustineāt.ne tñ'ibi'postquo qz quātū.s.comeat⁹ mēsez ex snia iudicij tue magnitudis ꝓuēti i exigēdis fideiussoꝝ aliqō sētiāt detrimētū aut iuratōie' eos cautōi iubez⁹ ꝓmiti:quotiēs āt ex vbis:⁊ sine vlla script' plata snia'idē fortissimi scholares'l'eoꝝ mr̄es seu ꝓiuges vt dictū ē: aut liberi an fuī moneant' nihil ipsa executiōe sportulaꝝ noie penit⁹ cos'l'eoꝝ mr̄es seu ꝓiuges:aut liberos fm supi⁹ datam distinctōz vel suos p̄bere decernim⁹.fz si talis sit negocij vilitas'vt ēt sine scriptis ꝓsentiētibus'vz ptib⁹ su p ea possit cognosci expectato siñ scriptis sicut dictū est hīnde cognitionis

de castrēsiarijs ⁊ nūstra vīs
de ranis de mensoribus
de p̄uilegijs eoꝝ q̄ i sac⁹ palat⁹ militant
de p̄uilegijs scholarū

l.in sacris.circa p̄n.

m Seruī.hec dic ut dicta.l. in sacris.

n Consuetudine.sic.ō.de diuer.offi.l.viros.

o Sue schole.officialis. qui dā erat.⁊ facit.l.ꝑdicta in sacris.§.fidei.

p Arbitro.i.iudici delegato sic.ff.de app.l.ex cōsensu.

q Fortissimos.p hoc not.q militib⁹ armatis loquit'.

r Remeandi.ad militiam

s Exceptis. ꝓprie incipit a functiōib⁹ improprie a tributis.⁊ facit.ō.de castren.l. fi.§.fi.

t Ibi.quoqz.s.in puincia.nā poterit cōuenīri post quinqz mēses sed certo mō:ut dic ad qō est dictus.§.⁊ facit.ō. ut mili.foro.p̄.non vtant'.l.i.

v Iuratorie.sic.ō.de castrē. l.fi.§.fi.⁊ de.p̄ri.sacro.scri.l. in sacris.

x Sentētia.s.citatoria:⁊ dic de facto.nam de iure i scriptis sunt cōuenienda nisi sit causa vilis⁊ parnum consensit ut subijcat.

y Consentientib⁹.nota consensu ptium snīari posse sine scriptura:sic.ō.de epi.⁊ cle.l. generalit'.in fi.sed hodie etiam sine ꝓsensu ptiuz:ut.ō.de sen.ex pīcu.recitan. aut'.nisi. ⁊ facit ad leg.ō.de dig.l. quotiens.⁊ idem in silibus ibi notatis in.l.quotiens.⁊.ō.de ꝓx. sac.scri.l.in sacris.⁊ ō p̄n. agen.in re.l.fi.

z Rica De castrensi. omniũ palatinoꝝ peculio. i. de militibꝰ palatij q̃ ꝓncipez loquitur: ut ꝛ. s̃. ti. superiori. sed hic circa peculium.

a Omnes. supfundũt. i. locupletant. ꝛ dic edicti. de leg. q̃ sunt. s̃. ti. ij. l. i. ꝛ. ij. q̃ sunt' Cõstantini. ut ista: vel dic q̃ nõ habemus.

b Si qñ. alꝫs si qñ. alꝫs si quendã ꝛc. c Parsimõia. abũdat. si ꝛ no. psimõia sic ꝛ. s̃. de epi. ꝛ de. l. ij. ꝛ. ff. ỏ pecu. le. l. er eo.

d Precipim⁹. ut. s̃. de bon. q̃ li. l. pe. ꝛ facit. s̃. de assess. l. velut. ꝛ de aduo. deuer. iudi. l. fori. ꝛ de mof. testa. l. fi. ꝛ de silen. l. fi. ꝛ de epi. ꝛ de. l. cum le. ꝛ. l. sacro sancte. ꝛ. s̃. ti. ij. l. ij. in fi. ꝛ de bo. pos. ex re. mil. l. i. ꝛ fa. hercis. si filius. ꝛ. ff. ỏ col. bono. l. fi. §. nec castrense

e Signa nostra. qꝫ stant no biscũ ꝛ sequunt nos lꝫ nõ sint in castris q̃ facit fieri alicui p aliquẽ ducem belli: ut. j. de re mili. l. nemo miles. Item nota de puluere.

f De equestri dignitate ꝓ nit ꝓcedentibus.

g Quites. romanos. qui romã custodiũt. nam ꝛ illi habent p absentib⁹ reip. cã. ut. ff. ex qui. ca. ma. l. milites. ꝛ dic q̃ aliqui ꝓsidentes alij erant. nõ eni simplex militia est dignitas: ut. j. tit. ij. l. fi. in ꝑn.

b Clarissimat⁹. i. ꝓsulat⁹: ut s̃. de do. ꝛ pro. l. ij.

i Rica De ꝓfectissimat⁹ dignitate. dignitas erat forte ut eẽt dictio ꝓfectissim⁹ milesk

l Odicallis. negocio. vili

m Honorẽ. s. iustũ. ꝑbi tate ergo dat' nõ ꝑcio: sic. s̃. ỏ epi. ꝛ cle. si quen. quã.

m Alicuius. ꝓuati: siue aliq̃ vili officio: ut. s̃. de digni. l. ne qs. ꝛ facit. s̃. de agen. in reb⁹ l. agentes. §. i.

n Rica Qui militare nõ ꝓsũt. De armata militia log̃ ꝛ de hac ꝑma ꝑte loquit̃. j. e. l. i. ꝛ. ij. iij. ꝛ. iiij.

o Et de seruis. de hoc. j. e. l. pe. ꝛ vlti. p Et ut nẽo. de hoc. j. e. l. eis.

q Jmilitie. bis. s. magꝛo militũ ꝛ ducib⁹: ut. j. ti. ij. l. penul.

r Bis. s. debitis. vel habeas offerente. nec tñ sine ꝓbato ria ꝓncipis aggregant̃: ut. j. ti. iij. l. neminẽ. nõ militet: ut in aut̃: de mã. ꝑn. §. fi. ꝛ facit s̃. de fabri. l. iij.

s Litis. s. vitande: ut. ff. ỏ re mili. l. iij. §. nõ ois. ꝛ. l. fi. ꝛ fa cit. s̃. si ꝓpter ꝓuinc. l. i. ꝛ de tab. l. i. ꝛ de decur. l. q dereli cta. ꝛ. l. ne qs. ꝛ. l. oẽs. j. de ad ul. l. fi. maritus. §. i. ꝛ. j. l. ꝑr.

t On tñ. displicuit. ut. ff. de mu. ꝛ bo. l. iij. §. fi. et facit. s̃. l. ꝑri. cũ suis concor.

u Ora. saltuenses. ꝑdio rũ ꝓductores coloni ꝓ toꝝ saltuẽses dicunt̃: ut. s̃. de fund. pa. l. fi. in ꝑn. ꝛ facit. s̃. de agri. ꝛ cẽ. l. colonos ꝛ de fugi. co. l. i. ꝛ fi. ꝛ de mancipijs. l. iij.

x Omnes. arripiãt. facit. s̃. vbi de curia. vel coart. l. i. ꝛ. ij. ꝛ. j. de tabu. scri. l. i. ꝛ. s̃. e. ti. l. i. cum suis concordan.

y Js quidẽ. alꝫs eis. alꝫs his. z Abfectis. i. sepatis: sed valet hoc si sepa tim posset vti. j. §. fi. a Ordinis. s. militie armate vl̃ iermis ut subijcit.

b Militijs. nota sic. s̃. de assess. l. fi. ꝛ de postbu. l. quisqs. ꝛ. s̃. de ꝑri. sacr. scri. l. hac parte. cum suis concor. ꝛ. ff. de col. illi. l. i. §. ij.

e Jnfructuosa. nõ puniri affectũ. ꝛ si nõ sequat̃ effectus: sic. s̃. de leg. ꝛ ꝓsti. l. ij. i fi. ꝛ in lombardia de ꝓsilio mor. l. si qs. ꝛ ne ad regimẽ. ne in fi. l. iij. ar. ỏ. ff. q̃ q̃s

euẽtu: si deteriorẽ calculũ reportaue rint sportulaꝝ noĩe vnum tñmõ soli dum executori ꝑstabũt. Si vo cãe qualitas hĩdam in scriptis cognitio nem flagitauerit in hoc necesse est ca su interlocutõe in scriptis ꝓferẽda. ea q̃ supi⁹ ỏ q̃ztitate sportulaꝝ decidẽda rũ qz cognitionum dispolita sunt ob seruari.

De castrẽsi oium palatinorum peculio'. Rub.

Jmp. con. Omnes⁹ palatios quos edicti nr̃i iam dudũ certa ꝑuilegia supfun dunt rẽ si qñ⁹ dũ in palatio nr̃o moꝛã tur vel si parsimoniã ꝓꝑa q̃sierit vl̃ donis nr̃is fuerit ꝓsecuti ut castrẽse peculiũ hr̃e ꝑcipimus⁹. q̃ eni tã ex ca stris est q̃z q̃ nobis ꝓscꝛs ac ꝓpe sub ꝓspectib⁹ nr̃is acqrit̃: sed nec alieni sta puluere ꝛ labore castroꝝ q signa⁹ nr̃a ꝓmittãtur q ꝑsto sũt tempꝰ actib⁹ q⁹ itentos ꝛ erudit̃ studys itineꝝ, pli xitas ꝛ expeditiõuz difficlt̃as exercet Jdeoqz palatini nr̃i q ꝑuilegys edi cti vti potuere peculia sua ꝑcipua reti neant q dũ in palatio nr̃o ꝓstituti sũt aut labore vt dictũ est proꝓrio aut do natione nostra quesierunt.

De equestri dignitate.

Quites⁸ romãos Jmp. iust. au. fz gradũ post clarissimat⁹ ⁹ digni tatẽ obtinere ꝓubemus.

De ꝓfectissimat⁹ dignitate'.

Odicillis⁸ ꝓfectissi Jmp. cõ. matus fruẽtur q impetrauerũt si abozreãt de ꝓditõe ꝑuili aut fisco aut curie obnoxij nõ sũt vel pistores nõ fuerit vl̃ nõ i aliquo negocio ꝓstiterit nec sibi honorẽ venali suffragio eme rint nec rẽ alicuius ⁹⁹ admistrauerint.

Qui militare⁹ ꝑsũt vel nõ: ꝛ de ꝑuis⁹ ad militie dignitatẽ aspirantib⁹: ꝛ vt nemo⁹ duplici militia vel dignitate ꝛ militia simul vtatur.

Jmpa. Seuerus ꝛ Anto. Jmilitie nomen⁹ dare vltis offer re vos his⁹ q ꝓbandi ius hũt nõ aũt ignorat' eos q litis⁹ cã militiã ap petierit postulantib⁹ aduersarij solui sacramento solere.

Jmp. On tñ⁹ decurionũ filijs ꝛ fz oĩb⁹ in fraude ciuiliũ mũerum noĩa armate militie dantib⁹ fraudem prodesse displicuit.

Jmpera. Diocli. Maxi. aug.

qzitur. l. fi. d Susceperint iudices ad quos deuenerũt: ut ꝛ. s̃. de ꝓ ci. impe. offe. l. rescripta. facit. s̃. si nuptie ex re. pe. l. fi. in fi. ꝛ de pe. bo. sub. l. i. ꝛ. s̃. ut li. pen. l. ij. ꝛ fi. ꝛ in aut̃. ut oẽs obediãt iudici d Restitue rint. nota sic. s̃. de decu. l. oĩs. ꝛ de appel. q̃n. e Gradus. i. ordo quẽ ꝑceperãt ante susceptã administrationẽ Cy. ꝛ repete fuerint sorti ti ad qd sit titulum. Parẽ. s. qualẽ di xit. ꝛ eadẽ. l. in ꝑn. ibi deb⁹ electio ꝛc. Quem. s. titulum

f Dez. p sed: ꝛ est al̃s desistẽte: ꝛ al̃s desistẽdo. ꝛ al̃s di. ꝛ idem est sensus.

g Monẽte. al̃ mo nente. ꝛ al̃s mode rante.

b Cõferendi. i. cõ ferre: ad qõ. s̃. de in of. testa. l. oĩmodo. §. fi. ꝛ de pig. l. vlti. ꝛ aut̃. ibi posita. j. ỏ ꝑri. sa. scri. l. vnicaꝫ. ꝛ. l. in sacris.

i Seqndi. i. cõseq.

k Al secretis. nomẽ officij.

l Quos. s. ꝑdictos omnes.

m Jungant̃. s. ꝑ le gem scriptã: nõ ꝑ ꝑ uilegiũ ꝓncipis vi uentis. ꝛ nõ ꝑ hanc l. nõ licere habẽ du as ꝑbendas.

n Super seruis. oĩdere. nõ. ꝑ bari ignorantiaꝫ eo ipso q̃ ꝓtra non ꝑ bat̃: sic ꝛ. ff. de accu sa. l. si cui. §. i. glibet enĩ ignoras ꝑsumit ut. ff. de ꝓba. l. veri us. ꝛ insti. de leg. §. q̃ aũt. ꝛ. ff. ỏ admi. tu. l. hoc aũt. ꝛ. s̃. de ꝑpo. sacr. cu. l. iube mus. in fi. ꝛ. s̃. ỏ pe. here. l. qui se. Item q̃ ỏ dicit ꝓbat̃ quo⁹ mõ ꝓbat reus: ꝛ. qz excipit asserẽdo ut. ff. de ꝓba. l. in ex ceptiõib⁹. Item est ei mor gerẽdus: ut ff. de ꝓba. l. circa. ꝛ facit. s̃. de lib. cã. nõ mutatur.

o Dilitauerũt. nõ q̃ lex facit liberũ: si cut in aut̃. de sanct. epi. §. si seruus. col. ix. ꝛ de nu. §. si vero ab. col. iiij. ꝛ de mo na. §. i. col. i. ꝛ ỏ bo. li. l. fi. in fi. ꝛ. s̃. de ꝑ po. sacr. cubi. l. iube mus. in ꝑn. §̃ ỏ. ff. de re mili. l. alienuz vbi nõ fit liber. so. h̃ corrigit: vel hic erat electꝰ ibi sua auctẽ

c Ora⁹ puigili obſuare ỏbebit ſbli mitas tua. nec colõi l̃ saltuẽsesaut vl tro le offerẽtes ad militiã suscipiant̃ armatã aut cogant̃ iuiti. Jmp. leo. Omnis⁹ oĩno curialis vel cohorta lis ꝓditõis ꝓstituti nullã armatã militiã i posteꝝ arripiãt. Jmp. Ju. Js⁹ qdẽ qb⁹ indultuz hactenus demonstrat̃ quo binis an ternis plurib⁹ ue mereant̃ cingulis nõ ꝓiũ ctis ex ꝑsca ꝓsuetudie. sed abſectis⁹ at qz discrepãtib⁹ deb⁹ electio quẽ reti nẽdũ sibi poti⁹ censeant: q̃z deferen dũ cognoscãt: vt i eo qõ optaueĩt fir miter maneat eo q̃ despexerit sine on bitatiõe repellat̃: in posterũ vo nemi ni ꝑsus facꝛs pateat eodẽ tpe plus q̃z vni⁹ ordis⁹ nomẽ affectare iterdi cẽdis i cõe cũctis vt dictũ ẽ binis plu ribusue militys⁹ nec dignitatẽ ꝓiunge re ciuilib⁹ alij cingulo ꝓcedi ꝛ q̃ suppli candũ de re vetita nobis extiaueritpe na. x. libraꝝ auri ꝑ temeritate q̃zuis i fructuosa⁹ plectẽt̃. Et q̃ suscepint iussionẽ augustã ꝑ surreptiõez elicitã q̃ nõ nũq̃z ꝓtigerit. x. libraꝝ auri mul cta feriant̃: scrinijs ẽt necnõ officijs quoꝝ hoc iterſit si ñ restituerit⁸ ꝛ hãc ꝓagmaticã legẽ obiecerit. x. libraruz auri dispẽdio pũiẽdis. Si q̃s ãt cõ tra hoc ꝓpetret̃ sciãt oẽs q̃ extra cõ cessuz admissũ ẽ aut actũ fuerit vl̃ vo tis ꝓscriptuz publicis sile hẽat̃. ac si nec ꝓpetratũ nec ꝓnũciatũ oĩno nec i sertũ eẽt vllis mr̃iculis scituris ẽt oi bus q̃ merẽtes ꝛ in ordib⁹ armatis si ue ciuilib⁹ admistrãdas ꝓuicias seu gerẽdos quoslz nũeros vel iam ẽt sẽ seu decetero fuerit iussiõe nr̃a sortiti ꝛ vt ꝓsetur eis gradus⁸ augusta ꝑ me ritis sanctõe parẽ idulgẽdã sibi lñiaz post q̃z depoſuerit solicitudinẽ aut in ꝓoze cingulo ꝓtin⁹ ꝑsistẽdi nullo vẽ dicãdo tutu. dignitatis q̃z solicitudo media ꝑstiterit: aut retinẽdi splẽdoꝛẽ quẽ acqsierit admistratõis obtẽtu ve rũ ꝓoze cingulo desistẽdi monẽte⁸. tñ innata nobis clemẽtia libeꝝ esse cun ctis ꝑspexim⁹ si militia q̃ decedẽduz ẽ inter eas hẽat̃ q̃s volẽtib⁹ lꝫ distra here ꝛ i alios eã ꝓferẽdi⁷ ꝛ ꝑcia ꝓseq̃n di⁷ put i eisdẽ agminib⁹ ꝓsueuerit ha ctenus. Excipiẽdis vꝫ nec deducẽ dis i hãc ꝑpetuo ꝓseruãdaz legẽ ꝓa gmaticã eis q̃ binas militias simꝫ cõ

vsurpauit. Item ỏ. s̃. de tabulis generali. sol. j. l. ꝑri.

p Militauerũt. tpe huius legis: facit ad leg. in aut̃. cõsti. que de digni. §. i. ꝛ. s̃. ne rei do. vel tempo. l. i. ꝛ. j. l. ꝑri.

q Jquis. dño seruꝰ. hec ler. facit liberũ: ut ꝛ. s̃. l. ꝑri. cũ suis filibus sed ꝓtra. s̃. de tabu. l. generali. sol. illa trahit̃ ad istam: imo ibi mu n⁹ hic dignitas. r Decipiẽtes. nã dom⁹ nr̃is militib⁹ stipen dia ꝛ alia. ut. s̃. de castren. pa. pe. l. i. ꝛ. j. ti. ij. l. i.

s Jmpfectũ. ad hoc. s̃. ad sil. l. fi. t Preterite. ut. s̃. l. ꝑri.

v Notũ. nõ sic. ff. q̃n app. sit. l. i. §. fi. ꝛ. l. fi. ꝛ. ff. de calum. l. annus. ꝛ de excu. tu. l. quinquaginta. x Spoliari. armata vl̃ iermi militia. ut. j.

ti.i.l.i. r Rica Negociatores ne militent.

z Eos ergasterio.i.stationi quasi negociatiõis.

a Prohibem⁹.hoc nõ nobilitat defectu:nã t libert⁹ militat: ut ff.de testa.mili.l.si duob⁹.t de bo.lib.si filius.§.pompo.t.s̃.ti.i.l.pen. sed q̃si ex vili officio nõ debeãt assumi:ut.s̃.de dig.l.neqz.t de pfectissima dignitate.l.i.t.j de coarctali.l.antepe.t p id qõ subijcit argẽtarijs quasi nõ sit hoc vile officiuz: ut.s̃.tit.i.oẽs.qz sp ibi animũ hñt:ar.s̃ locati.l.milites.sed ꝑ.s̃.de iurisdi. oiuz iudi.l.vlti.vbi negociatores militãt.so. hoc nouũ illud vet⁹ nã hic dicit õ cetero vel so.ut ibi.

b Hos eni.ut sunt ceteri ꝓter argentarios.

c Jã.añ hãc legem

d Instructionẽ.qa arma faciũt vel facta vsui coaptãt. et facit ad.l.s̃. de aduo.di.iud.l.ne qs.t s̃.de pig.l.fi.t.s̃.de agen.in re.l.agẽtes §.exceptis.t.s̃.i q. cau. mi. so.l.i.t.s̃.õ fabri.l.iij.t qõ no.s̃ qui.ex ca.ma.l.vlti.

e Rica De re militari.

f Stipẽdia. donatiua. ponit ꝑ eodẽ. vel qz quãdoqz vltra stipẽdia ꝓtulit pñtibus.

g Nõ iure.qz cã facti nõ ꝓtinet postliminio: ut.ff. qui.ex cau.ma.l.deniqz. §.ff.e.l.iiij.§.his q ad hostes.in fi.§.et l.nõ oẽs. §.pe. et.l. pe.so.hic fuit captꝰ ꝑsidio ibi ex ꝓuiso duz iter facit aut epl̃am fert. vl ibi ex spãli indulgẽtia ꝓncipis nõ cõi iure ut dr̃ in desertore: ut.j e.l. cũ allegat. t.ff. e.q excubias. t facit s̃.de dome.l.vlti.

h Iginti .s. ãnorum.

i Sordida.s. patrimonialia: sed bone sta subitis:ut.ff.õ puil.ve.l.ij.§.fi.sed a psonalib⁹ excusantur:ut.s̃.de his qui nõ imple.sti.l.pen.

k Milites . missi cũ .cõiunctio causalis.

l Vti pñt.ut t.s̃.õ his q nõ imple.sti. l.i.t de infa.l.i.li.x. t de dig.l.neqz. t.l. iudices.t de assess. liberti.t õ iudi.l.cũ ꝓtor.§.nõ oẽs.t.ff. de his qui no.infa. l.iiij.§.ignominia.

m Arguent.scz rome t etiaz alibi vbi sit impator non sta

positas ex sociali nexas ꝓsortio fuerit assecuti ut i iuris dictatissimis scolarib⁹ atqz candidatis fieri moris ẽ: necnõ viris deuotis laterculensib⁹ t pragmaticarijs vel a secretis ꝓtingit quos memoraliũ: aut ẽt agẽtium in rebus adornat cingulis t si q sili stipẽdiozz iũgantur copula. T Asp. iu.

Super huis q postea ad quãdam militiã aspirare tẽtauerint vl sciẽtibus vel ignorãtib⁹ dñis: ꝑcipimus si qdem ignorãtib⁹ is ẽt meruerint licere dñis adire ꝓpetentẽ iudicẽ t suã ignorantiã co q ꝓtrariũ mũme ꝓbat oñdere eoqz nõ spoliatos eos militia in suũ dñium trahere. sin vo scientib⁹ his serui militauerit cadere q dẽ eos nõ tm̃ dñio eoz. sed ẽt oi pronatus iure illos vero ingenuos effectos si quidez vtiles ad militiam eis datam nisi fuerint in ea durare. sin vero mime idonei lũt ea ꝑuari sup illis aũt huis q iã militarũt t adhuc in eadem militia pseuerãt lñiam dam⁹ dominis ĩtra.xxx. diez ꝓpaciũ ab eo tpe ꝓnumerãdoz quo pñs sãctio diuulgata fuerit vel nr̃am adire clemẽtiaz vel ꝓpetẽtes iudices. t suã ignorãtiã ꝓmẽdare eosqz i suũ dñium recipere quo tpe trãsacto simili mõ tã dñio qz omni pronat⁹ iure cadere eos necesse est. T Bem.

Si qs seruũ dignitatẽ hr̃e quẽadmodum fuerit passus militiam spolietur t dominio hui t iure q pertinet ad pronos cui eni ferendũ ẽ homines a nr̃a manu donationes accipientes adhuc iter huos hr̃i: t forte cũ suis dñis nr̃am purpurã adorantes: in his itaqz casib⁹ i qbus nõ militia sed dignitas volentib⁹ dominis seruis acquiritur eadem iura reseruent q ãtea posita fũt. ne videat nr̃a sanctio aliqd hẽre iperfectũ. sciãt ãt dñi ad exẽpluz ꝑterite nr̃e ꝓstitutõis q de h⁹ i huis loqtur q nisi hoc intra xxx. dies ex quo eis hoc fuerit notuz manifestauerint t ꝓpetẽtem iudicem adierint t spoliare eos dignitatibus curauerint dñium eoz t ius pronatus amittãt nobis deliberatib⁹ post qz dñio hui fuerit liberati t iter igenuos ꝓnumerati. si oportet eos hr̃e dignitatem vel ea quasi indignos spoliari.

Negociatores ne militent.

T Spera. Justinia.

Eos q vel in hac alma vrbe in pui cijs cuidã ergasterio ꝑtũt militare decetero ꝓhibem⁹ exceptis argẽti distractoribus q in hac alma vrbe negociantur. hos.n. vtpote vtiles oi bus contractib⁹ armata qdem militia penit⁹ abstinere sancim⁹: aliaz vo quãcũqz sine metu pñtis sanctionis posse sibi acqrere. Si q vo negociatores quos oi militia ꝓhibuim⁹ iaz militarẽt eis lñiam dam⁹ negociatoz qdem relinqre: militiã vo retinere.

Scientib⁹ q si postea negociantes appereant militia puabũtur qõ t i argenti distractoribus huius alme vrbis si armatam militiam sortiti sunt tenere volum⁹ vt relicta negociatiõe liceat eis ĩ eadẽ militia durare. Negociãtes eteni post hãc sanctõem huiusmodi militia puabunt: illis q ad armatorum extructionem suam ꝓfessionem contulerunt minime ꝓhibẽdis ad ꝓpetẽtem sue ꝓfessionis venire militiã t huius negociationẽ nihilominus retinere.

De re militari. Rub.

Stipẽdia t donatiua T Asp.ant. tpis quo apõ hostes fuisse te dicis restitui tibi postliminio regresso restitutoqz nõ iure desideras.

Igiti stipẽdia si iplestis T Bẽ au. sordida mũera nob̃ militie ĩdicẽt.

Milites ignominia missi cũ T Bẽ. infamia notãt nullis honorib⁹ q integre dignitatis hoib⁹ deferri solent vti pñt hẽant ãt mẽorãdi vbi velint ptãtem ꝓterqz i eis locis in qbus spãli arguentur T Asp. Alexã.

Defunctoz in desertiõe bõa ꝓfiscari diuus march⁹ t antoni⁹ pr̃ me⁹ ꝓstituit.

Quam allegatis septẽ ãnos i desertione egisse maritũ sorõis nr̃e: t idulgentia nr̃a esse restitutũ nõ recte desideratis vt id tps acsi in castris fuerit hẽatur pinde exẽpto eo tpe qõ ad desertores pertinet restitut⁹ indulgẽtia nr̃a residuo militare debebit: ideoqz nec stipẽdia tpis quo i desertõe fuerit exigere poterit. T Bem au.

Emel cãria missis militib⁹ istatio nõ solet ꝓcedi obtentu recuperãde valitudinis melioris qñ nõ temere dimitãt: nisi quos ꝓstet medicis denũciantib⁹ t iudice ꝓpetẽte diligẽter examinãte vicium ꝓtraxisse T Bẽ au.

Frustra veteris ne notã q pp delictum militare ĩterc̃essit extimatõ nẽ tuã iam veterani lesisse videatur maxie cũ nec ex eo delicto q i pagano rũ põt cadere psonã notatos milites post missionẽ placuerit eẽ famosos.

Lusaria missus T Asp. philip. nulla extiatiõis macla aspergit.

Spato. Con.

Jqs barbaris scelerata factionẽ facultatẽ depredatõis i romãos õderit. t si qs alio mõ factã diuiserit viu⁹ conburat. T Bẽ.

Quicũqz militũ ex nr̃a auctorita te familias suas ad se vẽire meruerit nõ ãplius qz ꝓiuges liberos huos ẽt de peculio castrẽsi ẽptos nec ascriptos cẽsibus ad eosdẽ excellẽtia tua dirigi faciat.

Quam allegatis. habeat ut.ff.e.l.iij.§.qui militie.t.l.pe. sed ꝓtra arg.ff.de ali.t ci.le.l.is cui.so.ibi spãle ĩ alimẽtis.ut.ff.õ his q p nõ scrip.ba.l.si in metallum.

p Poterit.s̃.e.l.i.t.s̃.õ de cu.l.ne quis.in fi.

q Emel.concedi. fine augusti affatibus:ut.j.de diuer.of.l.ij.t ar.j.de coart. l.si quis.

r Nñ.pro quia.

s Ae edicis.nota ꝓsulendos q sciũt sic t in aut.de nõ ali. §.quod autem.

t Uiciũ.animi vel corpis:ut t.ff.e.l.milites.§. missionuz lz viciũ nõ sit ꝓprie corpis sz vnũ p altero ponit:ut. ff.de edil.edic.l.i.§.sed sciendum

v Frustra.miles dãnatus crimine militari vl cõi nõ fit infamis:nec dũ militat i.dũ militia durat.nã statim ut infamis ẽ miles esse definit: qz sic iam nõ posset stare vbi ꝓnceps:ut.s̃.e.l.miles.in fi. nec factus veteran⁹ ut hic.et sic mitius agit cũ milite q cũ alio i infamia: secus in pena debita qñqz:ut.ff.de pe.l.qdã.que est õ.t est rõ ut dixi. sunt aũt crimina militaria:ut ff.e.p totũ.cõia patent.

x Nota.i. infamia.

y Estimationem.i.famam.

z Tuã.i.tui.

a Veterani.s.facti.

b Lusaria.aspergitur.ut ff.e.militeſ.§.missionũ t.ff.de his qui no.infa.l.ij.§ missionum.

c Jqs dedit.ut ptãs castri franci. pmisit venire mutinẽses corrupt⁹ ab eis vel forte diuisit cum eis pdã quã fecerant sine eius ꝓscia.

d Factam.deprædationem. Diuiserũt cũ eis.vel dic int eos.t nõ.silis pena.s̃.vbi ca. fi.l.vniuersi.

e Uicũqz.al ꝓiuges.al s ꝓiugia.nõ vroze dome stica seu familiarẽ:ut nõ.s̃.õ his q ad ec.ꝓfu.l.vlti.§.sane t facit ad le.ff.de offi.ꝓcon. l.iiij.§.ij.t.s̃.de vro. mil.l.i. t de pac.do.l.int.§.ꝓuenit.

f Ascriptos.hi enim ne ꝑmicto tc.ut.s̃.õ agri.t cen.l.colonus.

s Ribuni.maneāt.i.ma-
nere debeāt. z nota q̄
hec verba cum signis ꝓpriis
ꝓfit legi cū ꝓcedēti z subsequē
ti lra. z facit. j. ff. comeatu. l. i.
b De eo. s. milite q̄ ꝓtēpsit.
i Um supfluentis. h̄ flu
entū. huius fluenti.
k Sudores. i. equos ipsos
sudatos: nō spoliat se scutifer
in aq̄ z nota curialē legē con
tra eos q̄ more bestiaꝝ se iue
recūde balneāt in nauigio. et
facit ad le. ff. de aqua plu. ar.
l. apud trebatium.
l Emo. deputati sūt. qui
dicūt palatini: et ad ei⁹
mensam sunt.
m Urbe ꝓstantinopolitana
nec tū ad mensam eius.
n Legiōib⁹ sūt. s. i alijs loc⁹.
o Iacet. i. nec ꝓpria nec ali
ena faciat: ut. ff. de ꝓcur. l. mi
litē. z ar. ff. de aduo. di. iudi.
l. ij. z de ꝑn. agen. in re. l. i. sed
q̄. ff. de ꝓcu. q̄ stipend a. sol.
ibi non offendit disciplina. h̄
sic: ut. j. e. l. milites. vel ibi per
missu ꝑncipis: vl dic vacabat
i. ociosus stabat.
p Auri. sic. ff. de ser. fu. l. qui
cūq;. Citā. i. velocē. z fac
in aut. quō oz epis. §. nō alit.
q Vagari. facit. ff. de aduo.
di. iudi. l. ij. z q̄ liceat vnicui
q;. l. ij. z. ff. de ꝑmicer. l. ij.
r Ontra pub. vtilitatem
q; sp̄ ꝑsumit nisi princi
pis adsit auctas ut. j. patet.
s Comites. q̄ dicunt cōites
rei militaris. dic ut. ff. de co-
mitib⁹ rei mili. l. i. z. ij.
t Cōmissa. imediate in aliq̄
ꝓuincia.
v Comitatēsibus. q̄ sunt in
vrbe nō ad mensaz sed pala-
tini ad mensaz: ut. ff. l. pri.
x Ipsis. s. comitib⁹ vel duci
bus.
y Legiōib⁹. s. militie: qō est
j. z noiat quasdā militias ō q
bus nō trahit ut z alis ponit
z caue q; abūdat ipsis qdem
vel qō est. j. cuiq̄ eoz. sed ob
litus dixit cuiq̄ eoz.
z Utilitatis. z cum solenni-
tate: que est. ff. de offi. magri
mili. l. milites. z facit in aut.
ut oēs obe. in. ꝓuin. §. arripi
at. z nota q̄ interim dum ex-
trahit ab vna mittēdus est in
aliam testa iure militum: ut
ff. ō bo. pos. ex te. mi. l. i. in fi.
a Quia honoris. sic. j. de di
uer. of. l. i. z. ff. de offi. ma. of.
l. i. z. ij. z. j. de tyro. l. fi.
b Militeſ. cultui. sic. ff. e. nēo
miles. z. ff. locat. l. mili-
tes. z. l. vlti. z. ff. nego. ne mil.
l. i. z in aut. neq; miles neq;
se. z. ff. de ꝓcur. l. militem.
c Exercitio. quo scia crescit
ut. ff. de le. iij. l. legatis. §. or-
natricibus.
d Diuinis. s. fiscalibus.
Regijs. i. patrimonialibus
ut differant.
e Obsequijs. s. fiscalibus.
f Sciat se. al' se. z tūc dic ma
gnitudo sua. al's a se. z tūc dic
iudex qui ꝓcessit militez esse
in alijs locis ꝓuatis. ff. e. l. ne

Ipp. Gra. val'. z theo.

Tribuni vel milites nullā enagā
di p̄ possessiones bēant facultatē
cum signis ꝓpriis in mansionib⁹ so
litis ac publicis maneāt. aut si quis tā
necessaria scita ꝓtēpserit de eo ac tri-
buno ei⁹ ad nostram sciētiam rector
ac defensoꝝ relationib⁹ ꝓtin⁹ refera
tur quaten⁹ seueriſſime i eos aiaduer
tatur. Ipa. Archi. z bono.

Um supra virētes fluminū ripas
ois legionū multitudo ꝓsistit: iō
ꝓuida auctōitate decernim⁹ vt null⁹
oīno i mōdo fimo sordidatis fluētis
cōe poculum polluat: ne ue abluēdo
equoꝝ sudores deprop̄as publicos
oculos nudat⁹ incestet: sz ꝓcul a cun
ctorum obtuitib⁹ i inferioꝝ ꝓtib⁹
fluuiorum hoc ipm faciat.

Ipa. archi. Bo.

Emo miles ex his q̄ ꝑtes diuio
obsequo nostre clemētie deputati
sunt z q̄ i hac alma vrbe ꝑtī comita
tui ꝓcesſi sūt quiue de alijs nūeris vl
legiōib⁹ lūt vel sibi vacet vel aliena
obsequa sine nutu ꝓncipali pagere au
deat: q̄ aūt i h̄ i facinore fuerit ꝓuin
cti z militia exuti penas cōsentaneas
luere ꝓpellētur. hi vo q̄ i priuato ob
sequo militē retinere fuerit repti q̄nq;
libris auri mulcte noieferiāt. Si
vo q̄s. q̄z missus a nūero: vel a tribūo
ad comitatū serenitatis nr̄e puenerit
aliter. n. eos hoc facere vetam⁹ illico
le viris illustrib⁹ comitib⁹ sub quoꝝ
regimīe ꝓstituti sunt offerre festinet z
cās ꝓfessionis exponat: vt rn̄sum ce
leste mereat z citra remeādi accipiat
facultatē si quos aūt milites p̄ prouī
cias relictis ꝓpis numeris passim va
gare ꝑsides earū cognouerint corre
ctos faciāt custodiri. donec de his cle
mētie nr̄e auribus itimetur z qd fieri
oporteat decernem⁹.

Dem.

Ontra publicā vtilitatē volum⁹
a nūeris ad alios nūeros militeſ
nr̄os trāsferri. Sciant igr̄ comites' vl
duces q̄b⁹ gerēde militie cura cōmis-
sa est nō solū a comitatensibus ac pa
latinis nūeris ad alios nūeros mili-
tes trās ferre nō licere: sz ne ipsis' q̄dē
seu comitatēsib⁹ legionib⁹ seu de ca
stris riparēsibus castrēsianis ceteris
q̄z cuiq̄z eorū transferēdi copiā mili
tum attributā: nisi hoc augusta mae
stas publice vtilitati' gr̄a fieri iusserit
q̄ honoris augmētum nō ambitiōe
sed labore ad vnūquēq̄z ꝓuenit deue
nire: q̄ si q̄s ꝓtra fecerit p̄ singlos mi
lites singulas auri libras a se nouerit
exigendas. Ipp. Leo.

Milites q̄ a rep. armātur z alunt'
solis debēt publicis vtilitatib⁹
occupāri nec agroꝝ cultui z custodie
animaliū: vel mercimonioꝝ q̄stui: sz
ꝓpe mun⁹ isūdare militie: nullū p̄re
terea ex militib⁹ post hac p̄dictis ob-
seqis vacare magnitudo tua patiatur
sed freq̄ntes i nūero suo eē iubeat: vt
armoꝝ quotidiano exercitio ad bel-
la se p̄parent: q̄ si q̄s ex militarib⁹ iu
dicib⁹ vllos militū tā diuis q̄z regijs
vel p̄uatis domib⁹ ac possessionibus
diuersisq; alijs obsequis ꝓtra interdi
ctū serenitatis nr̄e crediderit deputā
dos sciāt se ab eo q̄ ꝓtra vetitū fecerit
z ab eo q̄ ausus accipe militē fuerit p̄
singulos milites singulas libras au
ri ꝓtinus exigēdas. Dez.

Militares viros ciuiles curas ar
ripere ꝓhibem⁹. aut si aliquā hu
iusmodi solicitudinē forte susceperit
z militie statim z p̄uilegijs oīb⁹ denu
dari: decernim⁹ formidātib⁹ his mo
tum nr̄e serenitatis q̄ temeritatē salu
berrimis statutis obuiā tentauerint.

Ipa. zeno.

Eminē in nullo numero equitū
vel peditū vel in quolibet limite:
sine nr̄i nois sacra ꝓbatoria ꝓpostex
sociari concedim⁹ consuetudine que
hacten⁹ tēuit antiq̄ta q̄ magisterie po
testati: vel ducib⁹ ꝓbatorias militu
facere vl militib⁹ adiūgere lr̄iam tri
buāt: vt hi tātum i nūeris: vel militi-
bus militēt: q̄ nr̄a diuinitate ꝓbato
rias cōsequūtur. Uiros āt eminen
tissimos ꝓ tēpore magistros militu
nec nō z viros spectabiles duces sup
plere numeros ꝓ his q̄ fatalib⁹ sorti
bus decrescūt necessarium eē putaue
rint veritate discussa p̄ suggestionem
suam nr̄e manſuetudini declarare: q̄
z quanti z in quo nūero vel limite de
beant subrogari vt ita demū ꝓut nr̄e
sederit maiestati diuina subnotatiōe
subnixi militiam sortiātur officio q̄
tue sublimitatis actib⁹ obsecūdat. c.
libraꝝ auri dispēdio feriēdo si ex ali
qua p̄te q̄ statuit nr̄a serenitas fuerit
violata. Ipp. ana.

Um collatores z prouiciales q̄z
fortissimos milites ꝓut oz guber
nari minimeq̄z lesionē aliquaz seu di
spēdium ꝓpeti ꝓperātes esse necessa
rium ꝓspexim⁹ dicatissimos milites
q̄ de diuersis p̄sentalib⁹ numeris p̄
orientis ptes noscūtur ꝓsistere viro
rum spectabiliū ducū iussionib⁹ obe
dire. ut qcqd emersit q̄ p̄ cōi securita
te curādū est hoc protin⁹ vtpote mi
litari p̄sidio i ꝓximis locis cōstituto
competens possit adhiberi remediū
ita vz vt ēt agētibus causas tā criali
ter. q̄z ciuiliter p̄fati milites iam nō
apud magnificā magisteriam p̄ orien
tem ptātem vel ex sentētijs seu p̄cepti
onibus ei⁹ sz p̄ interlocutiōes seu di
spositōes: taz excelse tue sedis sub cu
ius iurisditione consistūt: q̄z eorūdē
ducum rn̄deant eo. s. obseruādo z ad
rn̄sum q̄ de officio tue sublimitatis
hucusq̄z ad p̄dictā magisteriā p̄ orie
talem ptātem moris erat destinari vi
ris spectabilib⁹ ducib⁹ ieluris mittā
tur tam p̄ se q̄z p̄ adiutoꝝ suos eos-
dem iudices obseruare z iussiōes eo
rum implere curaturos lr̄ia ei nō de
negāda z ad rn̄sum q̄ de officio alte-
rius viri excelsi magistri militi p̄ntia
liter ꝓ hac nr̄a dispositione destinat'
in locis i q̄b⁹ apparitiōis tue sublimi
tatis ad rn̄sum non ꝓtigerit repiri suā
solicitudinē ꝓ emergētib⁹ maxie cāis

mo miles.
g Militares. cu-
raſ. ut mūera
personalia ut. ff. qui
pe. tu. l. armate. z fa
cit. ff. l. pr. §. si quis
cū suis concor.
b Temeritate. sz
sua vel aliqua. Acc.
i Eminē. limi-
tē custodiēdo
s. stent milites vl pe-
dites.
k Probatoria. sic
ff. e. l. ꝓtra publica.
z. j. de diuer. of. l. p
batorias. z. j. de co
arctali. l. ij. z de pa.
sacra. lar. l. non alit.
l Sortiant'. sic. ff. ō
of. ma. mi. l. milites
m Um collato-
res. dicatissi
mos. i. ditissimos: a
dito ditas. i. diuitez
facere. vel. i. sacra-
tos. inde dedico.
n Remediū. fac. ff.
de offi. pre. pret. af-
fri. l. in noie dñi.
o Agentib⁹. s. ꝓtra
milites vero agenti
bus.
p Ineſuris. al's in
esuri: z al's immer-
suris.
q Curaturos. al's
curatur⁹ al' curatur'
r Magnificam. h̄
nota ut detrahatur
honori magistri mi
litum cum z duces
sint sub eo: ut. j. e. l.
fina.
s Spontaneas. sic. j.
de falgamo. l. ij. z. ff
ō rap. vir. l. i. circa fi
nem.
t Ordinādo. ut. ff.
qō cuiusq; vniuer-
no. l. nulli. z sequen
tibus.
v Forma. quia eq̄li
tas debet esse in iu-
dicijs: ut. ff. de ꝓpri.
scr. scri. l. in sacris.
§. z quoniā.
x Arbitris. i. dele-
gatis ꝓuatis homi
nibus: sic. ff. g satisf.
co. l. arbitro.
y Ulteriori tempo
re. facit constitutio
frederici de feu.
z Enias. qō est ab
surdū: ut. ff. de libe.
causa. si pariter. z fa
cit. ff. de minus voc.
l. iij z. iiij. in p̄n. z de
iudi. l. ij. §. legatis.
a Antelatas. s. i p̄n
cipio huius legis. z
facit ad leg. in aute.
de queſto. §. si uero
aliquis.
b Rica. De castre
si peculio militum z
p̄fecti annone. de h̄
nō dz in tex. sic. ff. ō
reli. in Rica.
c In ptāte. nō
dubitat' ut. ff.

si quis alteri vl̄ sibi l.ij.ℨ.ff.de inuti.sti. §.ei qui..ℨ.s̄. ō bo. p̄scrip.l.si quis post banc.§.fi.

d Mobiles.nota i mobiles:ut hic.ℨ.s̄ sa.bercis.si filius.et facit.ff.e.l.iiij.ℨ.v.ℨ l.si forte.ℨ.l.si castrē se. et.l.pe.ℨ.ff.ō fal sis.si pater.

e Bonatū.nisi notitia castrensi:ut.s̄.p ri.

pagere cui⁹ ēt illi q de altero offō mittendus ē p̄bem⁹ facultatē: vt nō tā tum p adiutores ſuos.i.ad rñſum idē ſed ēt inuicem ſe adiuuādo nec publicis nec p̄uatis cāis vel executiōibus adeſſe videat: ad ſingulos eteni ducesad rñſuz de apparitorib⁹ nr̄is nō p̄ſperim⁹ oportere deſtiari: ne p multitudinē eoz qualibz machinatōe dāna p̄tra milites nr̄os augeri p̄tingat. Ut āt oifariā tam pub. p̄moditati q̄z fortiſſimis p̄ſpiciat militib⁹ ſportulaz: nihilomin⁹ exactiōem merito cenſuim⁹ moderādam ℨ iubem⁹ nec ipſis ad rñſum: nec adiutorib⁹ eoruz p̄ crīalib⁹ ſeu ciuilib⁹ cāis etiam ſi ex publicis cāis deſcēdere vel ad publicam cām ptinere dicātur licere aliqd plus q̄z vnū ſolidū a ſinglis vl̄ nolētib⁹ vel ſpōtanea⁹ volūtate offerētib⁹ ſuſcipe militib⁹. Ita vt ſi vniuerſitas nūeri ſeu p̄ncipioz monēda ſit dupli cata q̄ztitate tm̄m̄ ſportlas accipiāt i his eteni cāis nec plēs q̄z duos p̄ſonas quoz noīa ſel⁹ ac p̄mū geſtis interueniētib⁹ fuerint publicata patimur p̄ueīri ſindico vz, put p̄ſuetudo deposcit legibuſq; cautum ē ordinando⁹.

Hoc quoq; adiecto vt, p oīb⁹ qbuſlibet expēſis faciēdis i ingreſſu i iudicio duciano: vnū tm̄m̄ ſolidū nihil qz āplius milites vl̄ ſindici litigātes depēdere p̄pellātur: vt hui⁹ ſolatiuz ad p̄modū ℨ ad rñſuz ℨ ei⁹ adiutoriū ℨ exceptoz p̄ficiat: nihil ſibi vſurpare vel ſuo noīe poſcere vel viris deuotis p̄ncipalib⁹ q ducianū obſeruāt iudiciū: vel duciānā apparitōem de p̄fatis litib⁹ p̄cedēdis. Ita vz vt ſup litis expēſis i p̄ſonis ℨ eoz qcūq; milites pulſare maluerīt eadē forma⁹ ſeruetur. Erit aūt arbitriū atqz extimatiōis viroz ſpectabiliū ducū, p q̄litate negocioz vel q̄ztitate q̄ deuotiſſimis militib⁹ ab aduerſarijs eoz ingeritur vel ſuā audiētiā iterponere litigijs vel eoz diſcuſſione dicatiſſimis p̄ncipijs ſeu arbitris⁹ i locis degētib⁹ p̄mittere. Quibus viris ſpectabilibus ducib⁹ ℨ eos obſeruātib⁹ ad rñſum ſeu adiutorib⁹ eoz cure ſit ſi q̄n ad eoſdē duces milites accerſiti fuerint: vel de locis i qb⁹ p̄ſtituti ſūt moneri p̄cepti ne quoz mō curiales: ſeu collatōes qbuſdā afficiāt⁹ diſpēdijs ita. ſ. ut, p militib⁹ inſpiciēdis q̄ncūq; voluerīt viri ſpectabiles duces ēt p̄ſētales deuotiſſimos milites adhibere nō i modicā multitudinez eoz tpe pacis p̄uocare, p̄curēt. Si vo ēt neceſſitate poſcēte milites ad alia p̄ueniant loca leſiōib⁹ p̄tra curiales ſeu collatores nihilomin⁹ mōis oīb⁹ abſtineāt: ℨ ſi tā in eūdo q̄z i redeūdo. xxx. tm̄ dies oz eos, p̄ficiſci ipſi ſuas expēſas ſibi p̄bēdas collatorib⁹ ſeu curialibus mīme p̄grauandis ſuſcipe non ceſſent: ſināt vlteriore⁹ tpe in alijs locis neceſſe ſit eos cōmorari expenſas eis vlteriozis vt dictū eſt tpis atqz p̄uenerīt loca miſtrari. Qm̄ vo p̄pemus quoſdaz temerario atqz iniquo

f Conditionis. ut ſunt caſtrenſia. ℨ ſic nota q̄ res ſuccedit loco p̄cij fauore militie: ſic.s̄. de rei vē. l.ſi ut p̄ponis. al⁹ cōtra ut.e.ti.l.ſi ex ea.

p̄poſito aſſriore tpe certos ō mēoratis militib⁹ tā in iudicio ſublimitatis tue q̄z apud excelſā magiſterie p̄ oriē tem p̄tātem in accuſatiōem deduxiſſe ℨ eoſdē eodem tpe ad diuerſa quoq; p̄otraxiſſe iudicia diuerſas ℨ quoq; ſup iſdem p̄ſonis iſdē, q̄z cāis ℨ negocijs, platas fuiſſe ſnias⁹ ne poſtea nihilomin⁹ tāte p̄tra milites nr̄os iſidiētāq; p̄fuſio q̄relis q̄s eis igeri contigerit generet⁹ nemini licere apud ſe dē magnitudis tue accuſatōe p̄tra militem ſeu milites p̄ntales depoſita cōuentiōe q̄ oblata eūdem vel eoſdē criminaliter vel ciuiliter p iuſſionē viro rum ſpectabiliū iudicū vl̄ ducū inqetare: añq̄z negociū ex p̄ori actiōe p̄rio req; p̄uētione finē legitimū ſortiat⁹. Idēq; verſa vice obſeruari vt ſiqdē miles: ſeu milites p̄ntales, puiſiōe viri ſpectabilis ducis icuſati admoniti fuerit: icuſatori līa denegetur agēti poſtulatiōem ſeu accuſatiōem in iudicio tue ſublimitatis p̄tra eūdē militē vel eoſdē milites deponere. necſe eūdem vel eoſdē tā crīnal⁹ q̄z ciuil⁹ obnoxios eſſe firmauerīt facultatē eidē agenti ſup eſſe ſepatis intētiōib⁹ ſuis p̄crīnalib⁹ qdem tue celſitudis iudicium, p ciuilib⁹ aūt viri ſpectabil⁹ ducis ſublimitatē ſubuerſa vice occupare. Si qs vo ad h⁹ i tā audaciſſimū tāq; eqtati p̄trariū conamē, p̄ſiluerit eū, p pecūiarijs qdem negocijs iactura litis ℨ dāno⁹ q̄ vitio ei⁹ p̄tingerūt ſolutiōe p̄celſi: p crīalib⁹ āt q̄ſi calūniatorem p̄uictū legū aculeos ſentire

Diſpoſitiōes aūt antelatas⁹ nō adīminuēdam p̄tātez p oriēntē adminiſtratōis ſz, p magiſterie tuitiōe locorū ac ſecuritate publica noſcimur p̄ſtitiſſe cū nō dubiū ſit ipſos etiam duces quibus fōtiſſimi p̄ſentales milites parere p̄cepti ſunt ſub eadem excelſa poteſtate eſſe p̄ſtitutos.

De caſtrenſi peculio⁹ milituz ℨ p̄fecti annone.

Imper. Alexā. Aug.

Si i p̄tāte⁹ tua fili⁹ tuus fuerit tpe quo q̄daz noīe ei⁹ emiſti ea tua eē nō dubitatur peculio aūt caſtrēſi cedunt res mobiles⁹ q̄ eunti in militia a p̄re vel a mr̄e aliſue, p̄pinq; vel amicis donate ſunt. Itez q̄ in caſtris per occaſionem militie q̄rūtur in qb⁹ ſūt etiā hereditates eoz q non alias noti eſſe potuerūt niſi p militie occaſionez ēt ſi res īmobiles in his erūt. mr̄is āt hereditas q̄zuis i militia delata ſit ad peculium caſtrēſe non ptinet: i caſtrē ſi vo peculio p̄rediū donatū⁹ nō p̄ſtat eſſe q̄zuis ēpta ex caſtrēſi peculio p̄rediis ei⁹ p̄ditionis⁹ efficiantur.

Item Aug.

Iuſſa. a alienationē nulli⁹ rei ſine volūtate p̄ris hēt niſi caſtrēſe peculiū habeat.

Item.

Rat⁹ q tibi p̄ſuaſit q̄ nexu p̄rīne ptātis iure ſacri ſolut⁹ es. manēt eni nihilomin⁹ milites in ptāte pentū ſz peculiū caſtrēſe, p̄pium hēnt nec in eo vllū ius p̄ris eſt⁹. Spa. Soz.

g Iuſſa. facit. ff. de contraben. empt. l. int̄ pares. ℨ de dona. filiuſſa. in fi. ℨ s̄. de pa. poteſ. l. iij. in p̄n. etiā iure nouo quo habet, p̄rietatez aduentitioz: ut. s̄. ō bo. que lib. l. vlt. §. fi. facit. ff. que res pigno. obli. poſ. l. i.

h Rrat. ſacramenti. militie: ut inſti. qui. mo. ius pa. po. ſol. §. filiuſſa.

i Patris eſt. ut. ff. e. l. ex vo ta. ℨ l. milites p̄cipue. §. i. ℨ s̄ de bo. que lib. l. cum oportet. §. exceptis.

k Qum allegas.in eisdē:sic.ff.e.l.miles.in.§.filiussa.secus si in alijs:z nunq̄ secū in eadē ꝓuincia militasset:ut.ff.e.l.dotem.§.fi.

l Nō nihilū.i.nō pauz.z nota q̄ ꝓsuetudo auget affectionē parentele: ut.ff.e.l. penul.in principio.

m Intelligis.quelitā.ut.ff.e.l.i.z.ij.z ad leg.fal.l.filiussa.z.§.de bo.que lib. l.ij.sed hodie ꝺ:ut in aut.de here.ab intes.§.ij.

n Vs castrensis. adiutricis nře:vl adiutrice nostra.sed vī ꝓtra.ff.de test.mili.l.pe.Solu.hic scriniarius erat miles:ibi nō.vel hic i rustico:ibi nō:ut.j.e.ti.l.fi.z.ff. de bo.pos.ex tes.mi.l.i. vel hz ius castrense:nō tñ dic:q̄ iure militari testeť.z facit.j. de appa.mag.mili.l.ij.

o Rica De errogatōe militaris annone.i.qd z vīi habeant milites stipēdia.

p Petita.qz fuerat primo ꝓsuetudo:sed desiit deinde redijt.

q Bucellatū.i.bucellas panis aliqs siue aliquos sic dīt fratres.vel sm.p.dic ut.j.tit. i.l.ij.alś aliter pomť bucella ś.ad leg.iuli.de vi.l.omnes.

r Panē.integrum.

s In duobus.alś biduo.z alś duobus diebus.

t Acetū.cū lactucis agrestibus.imo ad bibendū: qz etiā de vino dicit.z sic faciunt florentini q acetū i exercitu pozt tant.z faciūt hec ut respu.nō grauet:ar.j.e.l.iubem⁹. Item ut asuescāt ad malū:ut.ff.de testa.mili.l.i. Item qz non fiunt ebrij:sicut si quotidie vinū z carnes hīent:sed an de suo hoc possent facere: forte sic:z facit.j.de salgamo.militib⁹ nō pstando.l.ij.z.ś.ō frumen.vrbis.ꝓstantino.l.i.

v Lardū.ad ꝺimentū.

u Ucesimo.lapide.i. milario:ut insti.de exc.tu. §.qō aūt.z est rō fz pla.ut facilius de primo possit vocari:z ut paleas in area dimittant.z facit.j.e.l. puincialiuz

Cōuectare.alś ꝙuellere.

u Naticoz.ut alīq forte in cena habebant.

x Supinstantes. puta forte ꝓcuratores qui instabāt ānonas colligere z accipere fm al.sed bononie dicunť q pstūt captis mutinēsib⁹.z facit.j.ō salgamo.l.ij.z de metať.l.de uotā.z.l.seq.z.j.e. septem.

y Icut limites.alś limites.z alś militeś.ad qō ś.de anno.z tribu.l.p locis. cum suis ꝓcor. Ac.

c Ordinabit. loquiť p. prae.

d In veteranś.i.antiqs vbi horrea publica z annone publice sunt reposite:sed.ś.pr. casu.vl nō erat castrū:vl erat sine annona. Conditis.i. de annona publica ibi reposita:ad qō.ś.de ꝺdit.in publicis ordi.p totum.

e Ctuarij.pitratia.i.scripturas breues sm.Io. q̄ ꝓtinent q̄tū ex publicis cōditis receperint ut militibus darēt:sed ad describendum aliud tps dať:qō dic ut.j.e.l. p hanc.§.hoc vz.

Addicantur. idest cogantur.

f Ortissimi.capita.s.q̄ p cuiuslibet militis psona pstabať. z nota hic morā recipe nolente:sic.ff.de act.emp.l.rō.§.si p venditorez.

g Alli.delegant.hodie nō delegant:ut.j.e.l.annonas.que estꝓtra

b Expetit.puta pciū.z nō ꝓtra albertū calui.in eo q̄ sic faciebat ꝓtra rusticos. Item facit.ś.de ꝓdi.iser. l.fi.z.ff.de sta. lib.l. iiij.§.sticbum.

i Rouincialiū. comites.not. illustres cōites:ar. ꝺ.ś.de comi.qui p re.l.i.

k Peruenire. scilicet ad notitiam.

l Iuxta legē.i.a vicesimo lapide z nō amplius: ut.ś.e.l.ij vel ad castra tñ: ut ś.sicut alias vbi ille sunt valent.

m Xcellētia.tua loquiť p. prae.

n Per susceptorez. s.q̄ suscipiebāt a puincialibꝰ z dabant militibus.

o Pinatorez.i.exactores:ut.j.e.l.opinatoribus.

p Batoz.sunt enīz dandi nobis:ut.j.e. l.pe.§.vlti.

q Indictiōis.pnci pū:ut in auť.de col. pn.z.j.e. opinatorū bus.ut.ś.de apo.l.j

r Ubem⁹.vinū nota vinū annonam ditt.

s Pinatorib⁹. cōmerciuz.ut z.ś.de susc.p.l.i.et ij.z.ś.de offi.rec.p ui.n.l.nullū. Item facit.ś.de act.tribu.l. missi.z.j.de excu.z exact.l.siue.

t Ex tē diebus bēas isistētes qō est.j.al dieruz.et dic spēs septē dieꝝ zc.sed supfluit resistētes:z dicas q̄ p mīnori pcio q̄ alijs dabať bis utputa plaustrū lignorū nomine.

u Stellature.qō remouet.z nō foro venaliū:sic.j. de coar. spēbus.z ad le.agl. l.si seruum.

x Adherenť.i. i errariū deferunť per hoc qō dať pdictis alś adhibentur.

y Lege. tēptauerit. impedien do exactores exigere qō ꝺz solui.

z Bur.si ipse hīs fecerit vel eius officiales. vel dic nisi puenierit facientē. z fz hoc facit in auť. de depo.z mu mať.§.j

a Js scholarib⁹ p opinatores z exponet ut.ś.

b Beredib⁹.facit.j

q Um allegas te a frē tuo eodēq̄z cōmilitone i hisdem castris institutum heredem successiōem ei⁹ poti⁹ in castrēsi peculio tuo q̄z pris tui cuius in ptāte es p te q̄sitaz videri rōnis est enī peregrinatiōis labor sociatus cōmilitoni ei⁹ z obeūdoz munez cōsortiū affectui frne nō nihil addidisse qnimo vice mutua cariozes inuicē sibi reddisse credēdū est. Ispa.

i Ntelligis filio qui militauit defuncto peculiū ei⁹ penes prem remāsisse non hereditatem patri quesitam. Ispa.

i Us castrēsis peculij tā scriarios q̄z exceptozes ceteroſqz q in offō tui culmis merēdi lītiam hēre noscūtur.ac si in legione ꝓria adiutrice nostre reipu.militēt inuiolatam habere pcipimus.

Decerrogatiōe militaris annone.

r Petita ꝓsuetudo mōstra Ispa. uit expeditionis tpe bucellatū ac panez vinū quoqz atqz acetū fz z lardum carnē veruecinā etiā milites nostros ita soluere pcipe i duobus die bus bucellatū.in tertio die panēvno die vinū:alio die acetū vno die lardū biduo carnē veruecinam. Iper.

U Icesimo nō amplius lapide milites sibi iubemus paleas conuectare. Item.

U Naticoz noie milites z eoz supinstantes nihil penit⁹ a puicialib⁹ accipe audeāt. Sciant.n. milites q̄ oz eos ꝓmoda sua q̄ i ānonaz pceptione adipiscūtur accipiētes extrises cus detrimētis puinciales nō afficere. Item.

Icut fieri p oēs limites salubri pspectiōe pcipim⁹ spēs ānonarias vicinioꝛib⁹ limitib⁹ a puicialibus ordinabit ad castra ꝓferri: fz i veteranis castris ꝓstituti milites duas alimōiarū ptes ibidē de conditis sumant nec amplius q̄z tertiā partem ipsi vehere cogantur. Item.

Ctuarij nisi expleto.xxx. dierum spatio pictatia auctētica cōfestim tradiderint spēs q̄s ex fiscalib⁹ creditis dissimulauerit excludere:vel cui⁹ nūero rōcinia ptractāt supsederūt errogare de pdis facultatib⁹ vel militibus ipsius vel fiscalibus oneis addi cantur inferre. Ispa.

f Ortissimi ac deuotissimi milites ānonas :z capita singulis diebꝰ aut certe ꝓpetēti tpe.i.pus.fz ānus labatur de oneis ꝓsequētur: aut si pceptōez suā ac si debitā studio voluerit protelare.z id qō ꝓpetēti tpe nūme p ceperit fisci nři ꝓmodis vendicētur. Iperator.

n Alli militū,p his annonis q̄ in,p uincijs delegantur repudiata ad tps spēz copia z inopie occasione ca ptata pcia liceat postulare.ita vt si qs pp anni abūdantiā suscipe oblata neglexerit ac postea impositis p necessitate rerū precijs repudiata taxauerit neqz id qō ꝓtra hanc legē expedit si natur exigere neqz id qō accipere dissimulauerit cōsequtur. Ispa.

D Rouincialiū cōmodis nos ꝓsuere uit subuenire.ad oīum itaqz numerorum siue vexilationū aut ēt scholaz tribunos vl viros illustres comites sublimitas tua faciat puenire vti meminerint fenū militibus iustis capitibus prestandū iuxta legem diui valētiani nec tamen ad oppidum deferendum. Item.

Xcellētia tua errogationis p susceptoresfacta modū quantitate breuiū cōferri prospiciat :ita vt q̄ die numerus datū sit diligēti⁹ exploretur ac si qd āpli⁹ actuarios vel opinatores accepisse ꝓstiterit quā breuium datoz scrinijs nřis veritas continet z mēorati i duplū reddere cōpellatur susceptorib⁹ ea summa iputanda quā semel flagitātib⁹ eoldem errogasse monstrauerint:naz ad illustres quoqz viros magistros vtriusqz militie sacri apices ꝓcurrūt quib⁹ ꝓuida sanctōe decernim⁹ vt breues ante ꝺictiōis pncipiū sūma fideac veritate confecti ad nřa scrinia dirigāť fm quos a susceptorib⁹ errogatio celebretur. Item.

Ubem⁹ p oēs ꝓuincias cunctis mūeris ac militib⁹ a nouēbri mē se de nouello vino ānonam dari:qm̄ veteris dispēdiosa videť errogatio.

Pinatorib⁹.i.exacto Item. ribus militaris ānone nullus sit cū puicialib⁹ comertiū.ita vt a ducibus vel offō puinciali o is sūma debiti postuleť itra anni spaciū ꝓferenda Item.

Eptē dieb⁹ p quos tribuni ptoriani emoluměti grā soleniter stellature noie ꝓsequūtur spēs resistentes nō aliter adherēturť nisi vt in foro rerum venalium distrahant. Item.

Ege repetita censem⁹ vt si qs militum intercluſā spērum exactionē refricare tētauerit:vl ad exactōes statutas ausus fuerit imutare tā vir spectabilis duxť.c.libraz auri q̄z ei⁹ officium pari ꝓdēnatiōi sūma q̄tiať adiecta sacrilegij pena q̄ diualiū scitoꝛum violatoꝛes palam insequtur. Item.

Js scholarib⁹ qbus laboruz intuitu regēdos nūeros dederim⁹ de errarijs ānonis singulos solidos p opinatōes caballationis quoqz rōnem pro administrato tempore debita qñ militibus errogať sine mora p beri oportet.vel si qs eoz anteq̄z accipiat i fata cōsenserit q̄ ex vtraqz causa ei debebatur heredibus eius resti

eo.p hanc in fi.t.ſ. de aduo.diuer.iud. ſi duos.§.i.t ō pri. ſacr.ſcri. ſi qs.t de dome.l.fi.t.ſ.ō an. t trib.l.i.t.j. de pri mipil.l.i.

c Annonas. er rarie.i.ad erariū ptinere:t ō er rario ſoluere vi er go ↄtrarium. ſ.e.l. nulli. dic ut ibi. vl h nō prohibet accipi ſpēs:ſed dz acciper a fiſco tarato pcio qō ibi volebāt facē milites:ſz tm̄ pciū.

d Tui culmis. pre. pre.loquit.

e Uobem⁹ p hāc ſublimitatē:lo quit magro equitū.

f Pro iuſtitie. ſic. ſ de iudi.l.rē non no uā.in pn.t.§. pīoni t in aut. ut bi qui ob li.§.ij.

g De negociatiōe. nā aliqd paciſcebat ſibi reſtitui actuari⁹ ut ſubijcit.

b Debitū. vī qp mu tuabāt militibus et dictis.i.tibi ſm Hu gu.i.tertiā forte ſo lidi ad plus:ſed ple rūq3 min⁹ vel a trié te:ſic.j.de mili. ve ſte.l.iij.

i Cōſuetudinē. ſic j.de diuer.of.

k Retineri.retine ri videnť ex eo qp ñ dať militi: ſicut mu lier vī ſtare in pmo mrimonio eo qp nō nubit ſcdo:ut i auť. ō nup.§.ſoluto.col. iiij.naz ſtat apud ſu periorē i ſequeſtro ut dicit.

tui.

H Onorarias oēs q̄ vniuerſos of ficijs :atq3 ſacri palatij miſterijs t ſacris ſcrinijs ceteriſq3 cūctarū ad miniculis dignitatū aſſolent delega ri:q̄ſq3 hi q ad ea3 exactōem mittūť p cupiditate t libidīe ſua grauiter ex prouincialib⁹ viſcerib⁹ erubeāt ad ſili tudinē militū qb⁹ errarie prebēť an none.at errarie pcipim⁹ vt oīb⁹ ſupra deſignatis emolumēta debita i pcijs diſpoſitio tui culmis ,ppu. vtilitate taxatis pcipiat errogari. Dē.

i Uobemus p hāc diuinā diſpoſiti onez eos q̄bus ex officio tue ſub limitatis militariū meritoꝝ ſeu cuiuſ libet pſtationis ꝓmittit errogatio.

In pmis iurare ,p iuſtitie rōe iniū ctā ſibi ſolicitudinē pacturos t ſm p ſentē ſaluberrime nre diſpoſitōis ob ſeruationē ſolatiū ſicut dictū ē publi cus errogator manu ſua ſine vllo do lo t fraude ſingulis militib⁹ enume ret:q̄tenus vnuſq̄ſq3 miles accepto p vnā manū ſolatio ipe cū actuario ō negociatiōe actuarijs pmiſſa ſm rō nem agat iuſtitie. hoc vz obſeruādo vt ,p ſinglis ſolidis actuario:ſiue ſta tim ſiue poſt vnū duoſue ſeu ampli⁹ ānos reſtitutū fuerit debitū :minus qdē vno tremiſſe pro tpis.ſ.breuitate paciſci liceat.āplius át q̄ꝫ vnū tremiſ ſem null⁹ actuari⁹ ,p quoquo tpe ſue ānoꝝ ſpacio paciſci penit⁹ pmittatur nec vlla poſſit actuari⁹ machinatione pro tpis ,plixitate vni⁹ q̄ſtitatē tremiſ ſis excedere.ſi q̄ tñ iter actuariū t mi litem ſup pactiōe ſeu negociatiōe tpe errogationis emerſit dubitatio iube mus eidē militi dandas pecunias ab errogatore pncipis dari t ſm hactenus obſeruatā ↄſuetudinem tales pe cunias:vel ab errogatore pncipis vť ab actuario retineri q̄ten⁹ cā apud de uotiſſima pncipis ,ppoſitis ſacrolan ctis ſcripturis iter actuariū t militem tractet:vt ex oī pte miles nullū dam num ſub q̄cūq3 occaſione :pterq̄ꝫ ad id qō eū ex iuſta t pmiſſa actuarij ne gociatione deberi ↄſtiterit patiant. Sup his vo quos datis forte comea tibus abeſſe ↄtigerit hec volum⁹ ob ſeruari.vt pecūie q̄ errogande ſt vſq3 ad.xxx.milites quos tm̄mō datis co meatibus dimitti ſacra ↄſtitutiōe ↄti net apud deuotiſſima pncipia ſeq̄ſtrē tur :illoꝝ.ſ.tm̄mō militū quoꝝ intra xxx.comeatales viros ↄſtitutoꝝ actu arius tpe errogatiōis pictantia vtpo te bita ſuppactiōe ,ptulerit :q̄ten⁹ cū idez redierit milites cā apud deuotiſ ſima pncipia fz pfatū modū tractata vtriuſ pz ptis idemnitati ſiſr ↄſuletur nō dāda ,p tpe tribuno linia.xxx.viris amplī⁹ ſub comeat⁹ occaſione dimit tere. Sin vo ſaluberrimā ↄſtitutio nez offēdēdo āplius q̄ꝫ.xxx.viros da tis comeatib⁹ tribunis dimittere au ſus fuerit:pecunias qdē q̄ poſt pfato ruꝫ.xxx.viroꝝ nūeroꝝ p cōeat⁹ d.miſ ſis militib⁹ errogande fuerāt publice errogatōi errogatoꝝ nō dubitꝫ repoꝝ tandas:ſciat vo tribun⁹ pter iaꝫ ↄſti tutas lup h⁹ i facinore iterminatiōes feſe de ,pīis facultatib⁹ ſingulis mili tibus qb⁹ vltra nūeꝝ.xxx.viroꝝ ſub noie comeatū eos dimittēdo cā nō cō ſeq̄ndi publica ſolatia dederit: qcqd ob iniquā diuiſionē amiſerit ſolituꝝ nec pus idē tribun⁹ ab eodē diſcedat nūero niſi oēs h⁹ i milites .i.quos p⁹ pmiſſam.xxx.viroꝝ q̄ſtitatē comeat⁹ noie dimiſerit indēnes in hac pte atq3 illeſos reddiderit hoc ēt adjiciēdo vt ſub geſtoꝝ teſtificatiōe tā .x. ex de uotiſſimis pncipijs pmates eoꝝ vz q̄ vnuſq̄ſq3 caput ſcole iurat⁹ ōpōat ſub pītia ſua rez ſic ſupi⁹ diſpoſitū ē fuiſſe ſubſecutā t ſub obtuitib⁹ ſuis vnū quēq3 militē ſolatiū ſuuz manu ſua ab errogatoris dextra ſuſcepiſſe t hui⁹ geſta relatiōe a viro clariſſimo tribuno vel deuotiſſimis pncipijs in tra tres mēſes mittēda ex quo ,pfect⁹ fuerit nūerādos ad nr̄am referat pie tatem:hoc vz ante oīa curādo vt pro tpe errogatō poſtq3 date fuerit ex pu blico pecūie ītra duos vel tres mēſes ſeu q̄ttuoꝝ ,p q̄litate.ſ.ſpatioꝝ ↄmiſſā ſibi ſolicitudinē errogatōis nō dubi tet faciēdā:vel ſi vlteri⁹ apud ſe pecu nias pu.deferēdo errogatōem auſus fuerit retinere ſciat ſe mōis oībus dā num qō ex negociatione militem ſuſti nuerit ex ,pīis facultatib⁹ militi ſolu turuz. Scientibus his qui prefate diſpōnis obſeruātiā ſiue indifferen ter vltra ſigillatim diffinitū tpis ſpa tiū errogationē ſiue in q̄libet alia pte fuerint egreſſi:nō ſolū ſeſe militie cin guli amiſſionē verū etiā facultatū ſua rum publicatōz ,p tāto ſubituros fla gitio. t inſup errogatōuz quoq3 ſoli citudinē ab officio tue celſitudis :ſi i peratōia fuerit violata diſpoſitio ad alios trāſferēdā. Si nō idē officiū ſimul atq3 h⁹ i fuerit a quolibet faci nus ppetratū ad noticiā nr̄e māſuetu dis vel certe ad ſciaz illuſtriſſime ma giſterie pferre curauēit ptātis vt eiuſ dem apparitiōis piculis tale flagitiū pncipales mūme poſſint aures latere q̄ten⁹ ex oī pte eodē delicto reuelato qcūq3 ſaluberrias nr̄e ↄſtitutōis vel pietatis ordiatiōes auſus fuerit vio lare ītermiatas mininie poſſit penas euadere. Ita vt in ſingulis militibus q nō obſeruato i eoꝝ pſona tenore re cte diſpoſitionis ſeſe fuerint liceat ſa cratiſſimū nr̄m p vnū forte vel etiam binos milites ,p oībus vba facturos petere comeatuz t porrectis pcib⁹ qp ↄtra nr̄am diſpoſitōz paſſi ſūt appro bare eoq3 facto ſtatutis violatoris ipe tratorie diſpoſitōis ſupplicijs pcella tur. Illud pterea oīb⁹ modis ob ſeruari decernim⁹ :vt errogatoris oēs pecunias q̄ mortuis militib⁹ vſq3 ad diem mortis coꝝ debite fuerāt ſm iā datā diualē diſpōnez vxorib⁹ vel libe ris coꝝ non dubitent miniſtrandas.

Dem.

Am ſepe⁹ ↄtigit pp quaſdaz maxi mas t iexcuſabiles rōes q̄buſdā

o Sequeſtrent.ſic.ſ. de ,p bi.ſeq̄ſtra.pe.l.i.ꝯ.ſo.h ſpā le:ut t.ſ.de agri.t cen.l.liti bus.

p Dictātia.ſ.ſcripturā bre uem ſm Hug.

q Decē ex deuo.nūero decē teſtes neceſſarios. ſicut t aľ xv.ut.ſ.de ,pri.ſac.ſcri.l.vni cuiq3.regularit ↄtra.ff.de te ſti.l.vbi. Item nota ſub peni tētia ſic.ſ.de teſti.l.teſtiū. t i auť.de here.t fal.§. hinc.

l Propoſitis.non tactis:ſic.ſ.de epi. t cle.auť.ſz t iudex. t de iudi.l.rē nō no uam.

m Negociatiōe.ſ. decreuiſſe.

n Conſtō.ſ.iſta:ut j.§.,pri.

r Negociatiōe.q: forte ī ea eſt errogator. Negociať. al's negociatiōe.

ſ Simul .atq3.i.poſtquam.

t Illud.miniſtrandas.facꝫ.ꝯ e.bis ſcholaribus.

Am ſepe.rōnes.pp ti morem forte giraldane.

x Causam.f.forte ꝓpter ducatū personarum vel rerum alīs di.
y Ingeratur.q̄ stipēdio puta talium militum.
z Agnoscere vī.q̄ custodit⁹ a nūcio cōis dēat soluere nūcio nō cōi ꝑ legē istam sed certe imo ille q facit custodiri:ut ꝑz.ſ.ibi:si aūt latam ⁊c.
a Imputando.ſ.q̄ soliti erant antea de publico bīe:ꝑ solatio hoc dēant: nō āt plus a publico: sed ab eo in cuius stant seruitio.
b Jussiōe.sic.s.ō mā.ꝑn.l.j
c Tue celsi.loquit ꝓfecto.
d Rica De excoctione et translatōe militaris annone. expone ut patebit.j.e.
Opinatores.i.exactores militaris annone:ut.s. ti.i.l.opinatores.
f Delegant.ut ibi exigant et militib⁹ dent q ibi sunt ꝑ re publica.
g Nullis.i.nō petāt ab illis famulis exactiones panis q̄s ꝓsuetudo excusat.⁊ sic nō ꝑ ꝓsuetudine ꝓuincialiū:sic.ff. de offi.ꝓcon.l. obseruare.§. obseruare.⁊.l.si in aliquā.§. ferias.⁊.s.de testa.l.testa.et ff.de aqua plu.ar.l.si ꝑ us.et de decu.l.nō enim.§. vlt.⁊.s de expen.ludor.l.i.⁊.j.de diuer.of.l.viros.sed ab alijs oī bus q̄s ꝓsuetudo nō excusat efflagitet.ut.j.l.ꝓi.
h Tua.magīo militū loquit.
i In excoctiōe bucellati. i.panis azimi q ī ō bucellatus dī:q̄ facile ꝑ bucellos.i.ꝑ ꝑua ⁊ minima frusta dīuidit⁹ ꝓd.
k In trāslatiōe.i.inferendo ad milites q ibi ꝓpe in limitibus sunt.
l Nullius.nisi ꝓsuetudo excuset:ut.s.l.ꝓi.⁊ ad idez.ff. de mu.⁊ ho.l.iij.§.eos.
m Domus.si quā in ea ꝓuincia habem⁹:ad q̄ō.s.ut i emptiōe spēc.l.i.⁊.j.de cur.pu. l.nullus.⁊.s.de ꝓuil.domus auguste.l.iiij.
n In ꝓcuratorē.cuz dīs ab est:ad q̄ō.s.vnde vi.l. meminerint.⁊.de fal.mo.l.i.§.actore. o Pōbita.sine dilatōe
p Rica De militari veste
q Anē.vestiū.militū:ut ex rubrica patet.
r Aprilis.nō in kl's aprīl' vestiendū ꝑ estate:ſz ⁊ tūc nauigiū incipit:ut.s.de naufra.q̄ tiens.
s Tue.loquit pre.pre.
Rouincie.p. xxx. forte ꝑ singulos forte.xxx. iugis vnū aureū dabat aliquis Itē ꝑ tot capitib⁹ aliū aureū ad vestes militū.
v Ternis.i.ꝑ.xxxiiij.ſz.lb.
x Cōparaticij.i.q ꝓpabunt si nō habent.
y Adhibēr.sed in merce forte dabunt equiualens.
z Hortissimis. trimisses ſ.q̄ triētes remittūtur ꝑ.⁊ de his fit mentio.s.de erog.mili.anno.l.per hanc.§. hoc videlicet.
a Clamidibus.forte ꝑ futura vel fibulis.nam ꝑ toto parū esset.
b Militaris.aderatio.i.ex ꝓgregato certo tpe:ut s.e.l.i.
c Aginetarijs.h expone ut

ad custodiā vel aliam h⁹i cāz milites deputari vel ēt deputatos esse:⁊ non ꝓuēit hoc mō publicū aliq̄ō.hoc mō publicū aliq̄ō dānum seu dispēdium fustiere iubem⁹.si q fortissimi milites ex quocūq̄z nūero curis vel qbusdā corꝑoribꝫ vel sacrosancte ecclie: vel alijs ꝑsonis ꝑ custodia vt dictū ē.vel taliꝫ alia causa nostro nomie deputati fūt vel fuerint ne per eoꝝ translatōes circa ānonarū uel capitū eis ꝓbendorum errogationem publicis ratōibus quedā lesio ingerat⁹ eandem de ꝓprio personam seu etiam personas cui uel quib⁹ deputati fūt uel fuerint hec modis oīb⁹ agnoscere hoc tantū modo de publico ꝓ his dez ānonis ⁊ capite prebēdo ⁊ iputando quod i locis ex quib⁹ ꝓfati milites peruenerunt seu peruenerūt iputabatur: uel si ante latam prestationem supradicte ꝑsone recusauerit eo dē milites nō recedere de suis locis: vel eos q decesserint sine q̄dā mora ad eas redire hec oīa fariā custodiēdo: vt nēo deuotissimoꝝ militū cuicūq̄z ꝑsone seu corꝑori: sine spāli nr̄e serēitatis iussiōe scriptis ꝓferēda deputet offō tue celsitudinis si i hāc nr̄e mā suetudis formā quotiēs sup militib⁹ qbusdā deputādis aliq̄d statutū fuerit gestis insinuar ⁊ qd eos qb⁹ dati fūt ꝓut nobis placuit agnoscere oz itidē publicare mīme curauerit taz dispēdiū quodcūq̄z publicū hac ex cā sustiuerit ei de ꝓpo resarcire q̄z.xxx.libraꝝ auri m'ctā pp desidiā suā imo magis ꝓuictia depē dere cogēdo rectorib⁹ nihilomin⁹ ꝑ uinciarū ⁊ apparitōib⁹ coꝝ si statuta nr̄a violauerit seu violari concesserit eiusdē ꝓdēnatōis solutōe ꝓcellēdis.

De excoctiōe ⁊ translatione militaris annone. Ibp.

Opinatores milites qb⁹ spēs in diuersis ꝓuincijs delegāt' ꝓtra oēm ꝓsuetudinē nullis ꝓsistētib⁹ familijs excoctōem panis eflagitēt:illustris igr̄ auctoritas tua nouā vsurpationē ꝓgrua auctōitate repellat: vt cū opinatores i ꝓuincijs delegant' vet⁹ ꝓsuetudo seruet'. Bez.

In excoctōe bucellati qō deuotissimis militib⁹ ꝓuenit ꝓparari in translatōe etiā ānone nullius excipiatur ꝑsona videlicet vt nec nr̄a qdē domus ab his hēat imunis.⁊ si quis ꝓz q̄ nō opinamur iplere q̄ sē ꝓcepta neglexerit i ꝓcuratorē ei⁹ seueriſſime vēdicet'.ita vt si h⁹i contumacie dīz cōscium esse ꝓstiterit q̄drupluz id qō ꝑ cius capitatōe poscitur post hita dilatione soluetur.

De militari veste. Ryb.

Anem canonē vestiū Ibp. ex kalēdis septēbris ad kalēdas aprilis nr̄is largitionib⁹ tradi ꝓcipimus ꝓposita pena rectori ꝓuincie vel ei⁹ officio ꝓdenationi q̄z tue iustitie videbit'. Ibp.

Rouincie tarsiaꝝ p.xxx. iuga seu capita ꝓferāt vestē.sithia ⁊ missia in.xxx.iugis seu capitib⁹ interi annua solutiōe dependāt: p egyptuz :⁊ oriētis ptes in.xxx.ternis iugis:p asianā vo ⁊ ponticam dioceſim ad eūdez numeꝝ in capitib⁹ seu iugis ānue vestis collatio dependat'.ita vt ꝑ orientem ꝓuincie in titulo auri ꝓparatici ꝙ ꝑ iugationē reddit' ꝓpensatiōis gratia ꝑfruātur except' osteree natis ⁊ osioenia ⁊ Jsaria:nā eas demū ꝓstat aurum ꝓparatitiū' mīme debere'.

Hortissimis militib⁹ no Ibp. strīs ꝑ illiricū nō binos trimisses ꝑ singulis clamidibus sed singlos solidos dari ꝓcipimus. Ibp.

Militaris aderatio vestis a collatoribꝫ exigatur a sacratissimis vz largitiōibus iferenda.ita vt q̄nq̄z ei⁹ ptes fortissimis militib⁹ errogent' in ꝓcio.sexta vo portio aginetiarijs clemētie nr̄e absq̄z vlla vel ipoꝝ vel publica icōmoditate ꝓ eadē ꝓtestatōne suscepta minoꝝ gregarijsq̄z militibus in ipla q̄z in pecunia maxime eos desiderare consistit spetie ꝓbeatur.

De metatis ⁊ epidimeticis.

Iperator.

Jqs mensoꝝ nr̄oꝝ manu q̄ deputatas singulis qbusq̄z dom⁹ denotāt ⁊ postib⁹ hospitaturi nomē ascribūt delere nō dubitauerit instar falsi reus cōstituti ex hac auctoritate teneat'. Ibp.

Qlibet' vel nos ipsi vrbe fuerimus vel in q̄ hi q nobis militāt cōmorentur oiuz tā mensoꝝ q̄z etiā hospitū iniqtate sūmota duas domin⁹ ꝓprie dom⁹ tertia hospiti deputata eatenus itrepidus ac securus possideat portiōnes vt in tres dom⁹ diuise ptes ꝑmā eligēdi dīs hēat facultatem:secundā hospes quā voluerit exequat' tertia dño relinquēda.plenū.n. equitate atq̄z iustitia ē vt qui aut successione fruit' :aut ēptione vel extructione gaudet electā ꝓcipue iudicio suā ptez teneat' ⁊ relictam Ergasteria nō q̄ mercimonijs deputant' ad p̄dictaz diuisionis iniuriā nō vocent':ſz qeta sint ⁊ libera ⁊ ab oi hospitū iniuria defensata solis dīs ꝓductoribusq̄z deseruiant. Sane si stabulū vt assolet militari viro i tertia dom⁹ ꝑte defuerit id exergasteriꝫ nisi dīs qualibet occasione ꝓuiderit ꝑ aialium nūero vī dom⁹ qualitate deputabit'. Illustribus sane viris nō tertiā ptez domus:sed dimidiaz hospitalitatis grā deputari decernim⁹:ea dūtaxat cōditione ſuata ut alter ex hisdez qlibet' q uemaluerit diuisionem arbitraria eg

s De mutile.in Rica. d Gregarijs.i.vilibus.puta de plebis natis:sicut grex est inferiorum pecoꝝ.ſ.ouiū maioꝝ āt dī armentū ſm bu. Nota ergo q̄ fortissimis gnq̄z dant' ptes in pecūia inferiorib⁹.vi.in pane quē volūt eligere. e Rica De metatis ⁊ epidimeticis.me tati dicunt' milites in terminis castroꝝ q̄ castra vallo vndiq̄z circūdabā tur.vnde in sodo castrametati sunt filij isr̄l.⁊ sic ponit'.s.de epi.⁊ cler.l.oia. Hȳ epidimetici dicunt' q supra milites sunt ꝓstituti metientes siue demetientes militibus hospitia. ab epi.q̄ō est.s.⁊ metis.i.metat'.i. ō bis q supra milites demetiunt'.i. diuersis diuersa assignāt hospitia.

f Jquis.vī dicere q epidimetici bēāt sub se mēsores q qdē mēsurabāt hospitia accipiētes tertiā:ut.j. l.pri.⁊ in eminenti loco scribebant nomē eius q ibi dēbāt hospitari qb⁹ nō licet delere nec varia re postq̄ fecerit q̄si suo officio functi:ut ff.de re iud.l.iudex ⁊.s.de offi.ꝓcu.cesa.l.fina.
g Mensoruz. dicti mensores: de q̄bus hēs.s. de mensori.
b Hospitib⁹.i. hospitis:sic.ff.de iusti.l.si pupillus.§.de quo
i Hospitaturi. scilicet milites.
k Falsi.q̄ delet veru:ut ⁊.ff. de falsis. l.i.§.q̄ in rōnibus.
l Qlibet. mē sor.expōe ut s.l.pri.
m Et relictā. ꝑfertur q maiorē hz ptē de re:ut.s.de dōat. sancim⁹.§.ij. ⁊ facit s.de bis q se defe.l. i.circa ꝑn.arg.§.s. q̄ñ ⁊ quib⁹ q̄rta ps debēt'.l.ij.circa ꝑn. hz qs diuidet' ꝓn. mensor:ut.s. hac.l. inuit.⁊.s.l. prima.
n Ergasteria. qui sunt in plateis vel ānteportis:ut.j.l.vlt.
o Qulibet.si hēs qbuslibet.ſ.ō ꝓdictis illustribus.
p Ut alī.puta hospes:nā ⁊.s.ꝓuſ eligit hospes.
Iules.his ordinarijs iudicibus. Et nō cōtra legatos curie romane q hospitant' i domib⁹ epoꝝ ⁊ aliorū ꝓlatoꝝ his pīnib⁹: ⁊ facit in aut.de defen.cini.§.nulla.vbi defensor nō perdit

iurisditionez ꝓpter
ꝓsentiã ꝓsidis.

e Abricensiũ.bi
sunt q faciunt
publica arma:ut no
tat̃.ſ.de fabri.in ru
brica.

f Comitatu.al̃ co=
mitatu al̃ comeatu.

g Euotũ.q̃les
debeãt ee oēs
ꝓuinciales.

h Prediũ.qz sec⁹
in domo:ut.j.e.l.§.
solam.

i Metator.i.miles
ut nõ.ſ.i ꝓrica no.

k Actori.i.castaldi
oni dñi eo absente.

l Cõcessiuz.nõ sic
z.ſ.de iure fis.l.pro
bibitũ.z est arg.ad
id qõ no.ff.de iusti.
z iur.l.ut vim. Itez
facit.ſ.qñ liceat vni
cuiqz sine iu.se vin.
l.i.z.ij.z de iur.em=
pbi.l.ij.z de adul.l.
graccus.z.ff.de ad
ult.l.mariti.z ad le.
agl.l.sed z qcunqz.
z.l.quẽadmodũ.§.
i.z in auẽ.ut lic.ma.
z auie.§.is.z.ſ. de
decuri.eis.z.l.gene
raliẽ. Item nõ qꝫ
pmittit etiã vltioez
nõ solũ defensionez
sic.ff.de bo.li.q cuz
maior.§.si libertus
in fi.sed hic ꝓ defen
sione ponit̃.z.d.l.q
cũ maior ꝓtudiciuz
vẽdicat:ut nõ.ff.ad
le.acgl.l.sciam.§.q
cũ aliter.in fi.

Solã.hospitalita
tem.i.recipiẽdo bo
spitẽ in tertia vel di
midia ꝓte dom⁹:ut
ſ.l.ij.

a Postulat.sic.ſ.
ut rus.vel mil.l.ij.et
de erro.mil.an.l.iij

b Sponte.sic z.ſ.
ut rusticani ad nul=
lũ.l.ij.in fi.z.j.ti.i.l.
ij.

c Hec ꝓspectuz
infausta.i.nõ
bonẽda ſm.b.al's
ꝓ malo boie ut.ſ.
de repu.ꝓsensu.cir
ca ꝓn.

d Hec balneuz.ſ.
ne comitib⁹ laua.ꝓ.
l.i.

e Euotissimi mu
ri.genitiuus ca
sus est.

f Pedeplanis.i.i
pedib⁹ turriũ z mu
roz vrbis que spis=
se sunt poterũt mili
tes defendere:ut se
ibi ꝓparẽt alijs ve=
stib⁹ ad eundũ vl̃ re
deundũ z vz vna di
ctio pedeplanis.

g Archiatros.i.
ꝓncipes me=
dicoz seu maiores
tate faciat alter eligẽdi bẽat optionez
z firmũ ꝓpetuo qõ iussimus ꝓseueret
ita vt.xxx.libras auri qui illustrissima
sũt prediti dignitate fisco nr̃o se penã
illaturos eẽ cognoscãt ceteri vero mi
litia sciãt se esse priuãdos si generale
ꝓceptum ampli⁹ vsurpando q̃z iussi
mus irreprehẽsibili temeritate viola
uerint. ¶ Dem.

Q Uinctos iudices scire volum⁹ a
ꝓtoꝛijs ordinarioꝛ iudicũ his ꝓ
sentibus abstinendũ. ¶ Dem.

h Abricẽsium domib⁹ vbiqz ꝓsti=
tutis oẽm molestiã hospitũ ꝓci=
pim⁹ ammoueri qꝫ z ãthiocẽsib⁹ z ce
terarũ ciuitatum fabricis similis do
moꝛ excusatio prebeat̃ absente.l.sa=
cro comeatu. ¶ Opera.

i Euotum possessoꝛez ab oi inge=
tudine liberam⁹: ꝓmo oũm igr̃
ad nullũ ꝓdium publicũ: vel ꝓuatuz
domus nr̃e vl̃ cuiuscũqz iuris null⁹
metatoꝛ accedat si a quoq̃z fuerit de
stinat⁹. lñiaz.n.dño actoꝛi ipsiqz pre
beri serenitas nr̃a ꝓmisit: ut eũ q ꝓpa
randi gr̃a ad possessiõez venerit expel
lẽdi bẽat facultatẽ: nec crimẽ aliqõ p
timescat cũ sibi arbitriũ vltionis sue
sciat esse ꝓcessum: recteq̃z sacrileguz
ꝓꝛ arceat q primus iuenit admistrã
tez vꝫ eiusqz officij, pceres quoꝛ ꝓce
pto inhibitã ꝓsonam ad agꝛ aliquez
destinauerit i tpe prescribi debere cẽ=
suimus: solã sane hospitalitatem sub
hac obseruatõe ꝓcedim⁹ vt nihil ab
hospite qꝫ vl̃ hoiuz vl̃ aĩaliũ pascuis
necessariũ credit̃ postulet̃ oiumqz
acceleratũ iter atqz ꝓtinuũ: nec vlli li
ceat residere nec diuturnitas cõmanẽ
tium vlla ex parte prediũ vexet.x.ẽt li
braruz auri mulcta feriet̃ qsquis ad
ministrator arrogator apparitoꝛ vl̃
luſue militãs. ſ. vel iter agens vllo in
loco aliqd ab hospite postulauerit̃. i
tantũ enim inhiberi sceleratũ morem
inhibem⁹ vt ipsis quoqz prebẽtibus
impunitũ esse nõ patiamur. si q spon
te contra preceptũ nostruz ꝓbati fue
rint obtulisse. ¶ Dem.

k Oc prospectũ est: vt infausta ho=
spitalitatis ꝓbitio tolleretur: nec
balneum quisq̃z a domino ediuz po
stulet. ¶ Dem.

l Euotissimos milites ex ꝓincti
redeuntes vel ꝓficiscẽtes ad bel
la muri sacratissime vrbis single tur
res i pedeplanis suis suscipient.

m Archiatros nr̃i palatij ¶ Dem.
necnõ vrbis rome z magistros lit
terarũ, ꝓ necessarijs artibus vel libe
ralibus disciplinis necnõ picture ꝓ=
fessoꝛes si modo ingenui sunt hospi=
tali molestia quoad viuent liberari ꝓ
cipimus. ¶ Dem.

n Omnes qui in metata i suis domi
bus prestant siue hospitia prebu
erint metatoꝛibus seu quolibz pacto
satis eis fecerint nullã vel pensionis
vl̃ discussionis dom⁹ gratia molestiã
sustinere cogãtur: ut deinde neminez
volum⁹ cuiuslibet loci vel ordinis in
hac florẽtissima vrbe domũ ꝓpaz ex
cusantẽ metatuꝛ sibi in alienis edib⁹
ꝓuilegio militie vindicare qꝫ z in, pui
cijs obseruari oz: ceteris vo qb⁹ illu
stris dignitas sub cingulo vel citra cin
gulum. ꝓ suo solo honoꝛe delata
est excusandarum ediũ lñiam peni
tus denegam⁹. hoc viris sacrat̃ i bis
dem ꝓcipim⁹ obꝑuari quos ipsa qdẽ
admistratiõis ꝓditio spectabiles no=
uit. honoꝛ tñ addit⁹ a nr̃a liberalitate
reddit illustres scituris oib⁹. qꝫ si qs
cũ cingulo ꝓfruat̃ z excusationẽ ꝓpe
dom⁹ ipetrauerit vt a pẽsione ẽt poꝛ
tionis tertie" sit imũis: z militie cã me
tatum alienis domib⁹ sibi crediderit
vendicãdũ siqdem honoꝛe ꝓdit⁹ ex=
cusatiõis ius bẽat carebit legũ ꝓuile
gijs" qs fraudare conat⁹ est. Si vero
iter eos qb⁹ nulla suffragat̃ dignitas
nũeret̃. c. libraruz auri sacratissimis
largitiõib⁹ pendendaꝛ illatione mul
ctabitur. ¶ Opa.

o Hac lege sancimus: ut si qs ꝓsula
rem ac pr̃iciam meruerit dignita
tem tres dom⁹, ꝓprias cũ supest bẽat
hospitiuz imunitate securas heredes
vo ei⁹ filij aut pr̃: aut mr̃ nepotes: aut
fr̃: aut sororꝛ: aut vxoꝛ duarũ domoꝛ
rũ suaꝛ excusatiõe potiant̃. Si qs
vo ꝓlulatũ tñmõ gliat̃ duas semis⁹
domos suas imunes bẽat: post facta
vo ei⁹ mẽoꝛati heredes vnã semis do
muz suaz bẽat nullis hospitijs ꝓgra
uatam pari ꝓuilegio ꝓfruat̃. ꝓmemo
ratis heredib⁹ q solius pr̃icie dignita
tis siue ꝓsulatu decoꝛãt̃ insignib⁹: ꝓ
fectoꝛij vo necnõ z magistri militum
duas domos suas bẽant quoad vixe
rint hospitib⁹ liberatas. Heredes
vo eoꝛ memoꝛati vnã defendant do
mum suã simili excusatiõe munitam.
Magistri vo offiꝛ vel q̃storez vnaz
semis domuz suam quoad vixerit bẽ
ant hospitũ onere liberataz. heredes
vo eoꝛ ꝓdicti vnã ab hostib⁹ iure de
fendãt: comites aũt domesticoꝛ z ꝓ
tectoꝛ z sacraꝛ largitionũ z vir spe=
ctabilis primiceri⁹ notarioꝛ singlas
domos suas ab hospitum grauamie
dũ viuũt gaudeant esse securas: mẽo
rati, vo heredes eoꝛ mediã ptez vni⁹
dom⁹ suã sciãt excusatiõez muniri re
sidue vo ptis dimidie tertiã portionẽ
hospitibus deputandam esse cogno
scant. Si q illustres honõarias di
gnitates q̃scunqz sine actu celitus" i=
petrarũt equo aio suas domos hospi
tibus post hanc legẽ pendãt, ꝓ tertia
q̃ legib⁹ ꝓfinita ẽ portiõe exceptis vz
ergasterijs" que i plateis" vel angipor
tis esse noscũtur qꝫ in oib⁹ domibus
q̃ hospitales sunt obseruari iubem⁹
Ita vt nẽo vel ex sacro rescripto vl̃
ex diuina ãnotatõe seu pragmatica sã
ctione ꝓtra hanc legẽ vti possint excu
satiõis auxilio" bis oibus q̃ per hanc
legez ꝓstituim⁹ in hac eterna vrbe ob
seruandis. ¶ Asp.

p Decem" post ꝓmiceriũ tribunos i
domibus quas i hac regia vrbe
possident metatoꝛ iussimus vacatio
nem mereri.

medicos.z facit.ſ.de inofficio
tes.l.fi.z de ꝓfes.z me.medi
cos.z.l.fi.hac.

b Farũ.nõ primaꝛ: ut.ff.ſ
mu.z ho.l.ut gradatim.§.fi.

i Omnes.metata.i.castra
vel hospitia ut postea
exponit.

k Metatoꝛib⁹.i. militib⁹ vẽ
dicare: sic.ff.qõ qsqz iuris.l.j

l Cinguluz.ad qõ.ſ.ut dig.
oꝛ.ser.l.ij.z in auẽ.ut ordi.ꝓ.
Item z facit.j.l.pri.§.si qui

m Tertie.ſ.e.l.ij.

n Priuilegijs.nõ eũ carere
ꝓuilegijs legũ q eas fraudaꝛ
conat̃: sic.ſ.de iude.l.iudeos
z.ff.de mino.l.auxiliũ.in fi.z
facit.ff.de pe.quedã.z.ſ.de
epi.z cle.ꝓsbyteros.sed arg.
ſ.de iudi.ꝓperandũ.vbi eti
am ꝓtumaci seruat̃ ius.

o Hac lege.dignitate.z sic
habet duas.

p Duaꝛ.minꝰ bz beres q̃ ꝺ
functus: z sic est ar.ꝺ.ff.ꝺ re.
iuris.l. beredes. Item nota
ꝓuilegiũ transit ad supioꝛes
qõ dic ut.ſ.de ꝓpri.sacr.scri.
in sacris. vel nõ sunt supioꝛes
cũ iam defuncti nõ sunt.

q Semis.i.medias: ut isti.
de bere.isti.§.hereditas. alij
gꝰ semisses ꝓ tertia ꝓstabãt
hospitũ: ut.j.e.§.comites.

r Si q.celitus.i.a ꝓncipe: ad
qõ.ſ.l.pri.

s Ergasterijs.i. statiõib⁹: ut
ſ.e.l.ij.§.ergasteria.

t Plateis.nã quasi oia sunt
i plateis vel angipoꝛtu: qõ ex
põe: ut.ff.de v̄.sig.l.portꝰ.if.

u Auxilio.sic.j.de pe.bo.ſb.
l.i.z.ij. aliud si ꝓ leg.scriptaz
in coꝛpe iuris: ut.ſ.hac lege.
z.l.proxima.

x Decem.ſ.l.prima.

x Rica De salgamo. hoc exponit. j. l. i. Sed. p. dixit noie salgami z oleuz intelligas gamos. i. mulier. sed sm. b. salgamū. i. culcitra. ꝓpositū a gamos z salicia: vel salue z gamos nuptie vl mulier qz marie ꝓpter talia fiunt culcitre: z est neutri generis.

y De quis. auferat. i. accipiāt. z hoc ad officiū ꝑsidis ꝑtinet: ut. ff. de offi. ꝑsi. illicitas. z nota etiaz a volēte qz sp ꝑsumit ꝙcussio: sic. ś. ti. i. p totū. in fi. z. ś. de re mili. l. fi. §. ut aūt. z de of. ꝓcō. l. ob seruare. z. ś. ne rusti. ad vlluz l. ij. z ne qd a collatoribus exigat. l. i. z de rap. vir. l. i. z. ś. ō erro. mil. an. l. i. z. iij. Item si cuti salgam⁹ ꝙ ꝑhēdit sic. penus oē. id est qꝺ esui z potui ē destinatū: ut. ff. de pe. le. l. iiij in ꝑn. Ac.

Rica De comeatu.

z De cui. tribūoz. nisi vsqz ad. xxx. milites: ut. ś. ō erro. mili. an. l. ꝓ hanc. §. ut āt vel hic barbari erāt ꝓprie ut subicit ibi nō.

a Bare. facit. ś. de testa. mi. l. tribuni. z. l. milites. z. l. fi. in ꝓncipio.

b Capite. sz q in pace ꝺserit militiā pdit eā: ut. ff. de re mi li. l. nō oēs. §. i. z nō puniri licentiante z licentiatū.

c Uicūqz. sacraz fiscal⁹ū

d Priuataz. ꝓncipis

e Tps. sub. curauerit ad suum officiū redire z hēas militantiuz nō imerito ꝛc. hi tñ rō tpis z valitudis: ut. ff. ō re mil. l. q comeatus. z facit. j. l. pri. cum suis ꝓcor.

f Si qs. differt a ꝑcedēti: qz hic sine comeatu ibi sic.

g In penatib⁹. i. domib⁹ ꝓ prijs ut. ś. de exhi. l. ij.

h Exemplo. al' exempto augeꝛ pena. qz assuescit delictuz sic. ś. de dome. l. iij. l. xi. et de ꝓmic. l. fi. z de aduo. di. iudi. l. fi. z desup exac. tri. l. i. z. ś. l. pri. sz ar. ꝺ. ff. de pe. l. si diuti no. z. ff. de ritu nup. q in. puincia. §. fi. sed vtrobiqz ꝑz rō.

i Rica. De tyronibus. id est nouis militib⁹ qz adhuc nō erant scripti inē milites fortissimos: ut. ff. de tes. mi. l. ex eo

k Ullus. vagus. qz firmiter debēt stare in militia: ut. ś. de re mili. l. milites. z sic facit ad ar. q vag⁹ scholaris nō fiet magister.

l Veteran⁹. vel ꝓpter debilitatē vel qz diu laborauit: ut ś. de bis q nō impl. sti. l. i. z. ij

m Aut censib⁹. ś. q mil. non pos. l. i. z. ij.

n Uisqs. ignorauerit. facit. ś. q mili. non pos. l. pe. z ii. z. ś. de tabe. l. generali. z. ff. de publi. l. cotē. §. ꝺñs z. ś. l. pri. in fi.

o Irones in scholis. z nō dicas ibi addiscūt: qz ibi oēs sunt tyrones vnde nō eēt p⁹ quos ponereē: sed dic q tyro electus inē milites stet loco posteriori. In scholis. i. in societatibus militū seu i mūicula: ut. ff. de test. mili. l. ex eo z. ś. ti. i. l. pe. z vlti. z sic bene sequiē: nec eni ꝛc. z. ś. de offi. mag. of. l. i. z. ij. z de ꝓri. fac. scri. l. vnicuiqz. z de agen. i re. l. vnicuiqz. z facit de diuer. of. z ap. l. i. z. ś. de of. co. rei mili. l. i. z de ꝓfes. l. magros. z. ff. de albo scri. l. fi. sed ar. ꝺ. ś. de of. rec. ꝓuin. l. potioris.

p Rica De littoꝝ z itinerum custodia.

q Fluberrima. illicite. vt victualia z arma. al's pena capitis cū amissiōe bonoz ꝓponiē: ut. ś. que res exporī nō ꝺz. l. i. z. ij. z de publi. l. contē. in ꝑn.

r Sustineāt. sic. ś. de naucle. l. i.

s Rica De desertoribus⁹ ō desertores milites occultatores⁹ ꝑuatos vocat.

t Si qs. amissione. sic. ś. ō falmo. l. i. z de bis q latrō. vel alio. l. ij. z de cap. z postli. re. l. fi. z de incest. nup. l. iij

v Prodiderit. id ē manifestauerit.

x Si qs. mediocri i. hō paup sic ecōtrario honesti loci diues: ut. ff. de trāsac. l. cū hi. §. si in ānos.

y Immūitate. nūie rū forte: seru⁹ vo fit liber: ut. ś. ꝑ quib⁹ ca. ser. ꝑ ꝑ. ac. liber. l. fi. z facit in aut. de nō alie. §. fi. z. ś. de epi. z cle. l. nulli. i fi. z. ś. loc. z ꝓduc. l. fi.

z De militarib⁹. sz nō sunt ꝓprie applicati

a Et signif. alibi largius: ut. ff. de re mili. l. iij. §. emēsor.

b Preceſſerit. id ē q se ꝓdidit añ ꝙ alio manifestet: sic ś. de pena q male. i aut. nouo iure.

c Et officij ꝓres. i. in officiales ꝓsidis. z nota hoc ꝓtra ꝑsidē z officiales q penas legib⁹ ꝓpositas vel grā vel dissimulatiōe deferūt ꝑ m a'. dico.

d Si desertores oppriment ut. ś. qñ liceat vnicuiqz sine iu. se. vin. l. ij. §. i.

e Tractoriaz. i. absentiaz vel licentiā: ad qō. j. de stratorijs. l. i.

f Rica De veteranis.

g Um introissent ꝓncipia. s. numeroꝝ.

h Salutat⁹. nō q nō licet cuilibet salutare ꝓncipē: ut. ś. ō filen. l. i. z fa. ś. de sen. pass. l. i.

i Indicta sunt. nō benigna rūsionē: sic ś. de transac. l. ut rūsum.

k Magnificentia. ablatum casus.

l Cuili. s. pſonali: ut. j. in fi. sz ꝓmoniale ordinariū subeūt sic. ff. de ꝓuile. veteranoz. l. iij. z. l. iiij.

m Collatōe. extra

De salgamo' hospitibus non prestando.

Spa.

n De qs comitū vl tribunoz: aut ꝓpositoz aut militū noie salgami gra idest culcitra: lignū oleum a suis exterquat hospitib⁹: sz nec volētib⁹ hospitibus in ꝑdictis speciēb⁹ aliqd auferatur. sz puiciales sint nostri ab hac ꝑbitiōe securi comitib⁹ tribunis vel certe ꝓpositi militibus qz graui vexatione subiacentibus. Sp.

De comeatu.

n De cui liceat ꝓpositoz vl tribunorum' cohortū vl vicarioz z familiariū eoz tempore expeditiōis quocunqz genere cuiqz de militibus a castris atqz signis vel his ēt locis in quibus ptendāt discedendi comeatū dare. Siqs vo ꝓtra hanc legē facere ausus fuerit z militem ꝓtra iterdictū comeatū dimiserit eo tpe in quo barbarorū incursio extiterit: z tūc cum ꝑsentes in castris atqz apud signa milites esse debeāt qsqz abfuerit capite vindicetur. Sp.

Uicūqz de scrinijs aut agētibus in reb⁹ vel etiā ex officijs palatinis: his vz q sacrarum z priuataz remunerationū comitib⁹ obsecūdant sex mensiū spaciū supza diē comeat⁹ aut iussione euectiōis abfuerit his inferiorē locū qnqz antelatis posterioribus⁹ deuoluat. is vo q anni vacatōez arbitratu ꝓpo iudiciarij ꝓcepti oblitus assumpserit a decē post se militātib⁹ transferat: ac deide cū iaz aliqs desidia q̄drienio offiñ ꝓpū adire neglexerit. xxx. ō seqntibus postferat. Qui vo nec post q̄drienniū qdem tempus militantiū non imerito mīriculis auferatur. Spa.

f Si qs sine comeatu aliquo annū in penatib⁹ ꝓpis vl quibuslibz locis desideriosa qete trāsegerit. x. sequentib⁹ postponat: in quo vo biennalis culpa deprehēdit. xx. sibi añpositis ꝙgemiscat: tertio⁹ autē ann⁹. xxx. prelatos iure deflebit. Ita vt quart⁹ exempto⁹ matricule nullam veniā de relinquat.

De tironibus'.

Spa.

n Ullus tyro vagus aut veteranus aut censibus obnoxi⁹ ad militiā accedat. Spera.

Uisqs alieni iuris mancipiū i tyrocinio militie scribi curauerit cōuict⁹ ac ꝓdit⁹ auri libra errario nro cogatur iferre mācipio. s. dño si factū ignorauerit reddēdo. Sp.

Irones in scolis loco semp posteriore ponat. nec eni patiunur quēquā celsiorē gradū optinere, nisi cui z labor assiduitas z stipēdioz ꝓlixitas suffragatur.

De iuttoz z itinerum custodia'.

Fluberrima sanctiōe Spa.

censemus ne merces illicite ad nationes barbaras deferant z qcunqz naues ex quolibz portu seu littōe dimittuntur nullā ꝙcussionē vel damna sustineant. ita tamē vt eaz nauclerij deponant i qua ꝓuincia ituri sūt vt hoc mānifestato nulla ꝓtra eos postea indignatio seu ꝙcussio quoquo ꝓcedat.

De desertoribus' z occultatoribus'.

Rub. Sp.

f Si qs forte deserto rez agro tecto ue fuscepit atqz apud se diu passus fuerit delitescere actor qdem vel procurator loci qui hec sciens prudensqz commiserit capitali supplicio subiugetur. dominus vero si huius rei conscius fuerit predij in quo latuerit desertor amissione puniatur.

Si qs aūt desertorē ꝓdiderit mediocris loci ingenu⁹ imunitatē potiat neqz solū de his loqmur q ꝓme signis felicib⁹ applicati militie rudimēta timuerūt. vez etiam q stipēdijs militarib⁹ degenere latebram prebuisse monstrātur. Desertor aūt habebitur qsqs belli tpe abierit a signis horum qui ꝑ pontē ꝓcessit peccati anteriorīs suppliciū non timebit. Si vo flagitiosa ignauia delitescat ꝓ eum in cui⁹ domo fuerit vigilātibus extrinsecus quoqz officijs publicis vbicūqz corrept⁹ seueritati iudicis offerat degeneris mortis gladiū subiturus. Sinaūt rector ꝓuincie ꝓpositam seueritatē: vel grā: vel dissimulatōne distulerit patrimonij atqz extimationis dāno subijciāt z officij priores capitaliter vindicet. Spa.

f Si desertores inuenti resistenduz atqz armis oppugnādum putauerint tanqz rebelles in ipsis temeritatis sue conatib⁹ opprimāt. Ita tñ vt puinciaz iudices solicita cautione disgrant ne sub falsaz tractoriaz nomine desertiōis sue crimen defendere moliant: nec suppositis comentitijs epistolis euadendi habeant facultatem. Sem.

Si relictis militaribus castris se ad depredationes vel latrocinium contulerint: seueritatem iudicis non euadāt.

De veteranis'.

Um introissent ꝓnci- Spa.
pia z salutatus eēt a ꝑfectis z tribunis z iuris eminētissimis ōclamatum ē auguste cōstantine deus te nob seruet nostra salus vere dicim⁹ iuriati dicimus adunati veterani exclamauerunt. Constātine auguste qz curnos veteranos facis si nullā indulgētiam habemus. Constātinus aug. dixit magis magisqz cū veteranis meis beatitudinez augere debeo q̄z minuere. Victorin⁹ veteran⁹ dixit muneribus⁹ z onerib⁹ vniuersis locis ꝙcūri

ordinaria:in ordinarijs enim secus ut dixi.

n Ad venditionē.hoc est ut aligd debeā ꝓ loco vbi tenēt pgulā:ad qō est.ſ.de nundi.l.i.

o Deportatorio.deportatoriū dī onus q redemptor pōtis a trāseuntib⁹ ꝓ onere vehēdo exigebat ut innuit.ff.loca.l.cū plures.§.vehiculuz.t de ver.sig.l.in lege.

p Prouidenduz. cumulati. qa facti sunt ꝓtectores ad qō.ſ.de dome.t ꝓtec.l.i.

q Veterani.neqz rus colant.no ta milites veterāos rus colere.ſz ō.ſ.ō man.t col.pa.l.fi.ſz ibi non colūt ut sunt ascriptitij exuti : ut ſ.de dig.l. iudices. t sic.ſ.de circēsibus l.iij.t de epi.t cle.l. generaliť.magis.n. pena sunt digni ꝛc. ut.ſ.de epi.t cle.l. pſbyteri.

r Nullus.cepta. ut.ff.de iurisd. om.iu.l.cum q̄dam t de iudi.l.ſi qs po stea.t.l.vbi.t.ſ.vbi de cu.con.l.fi.

s Rica De filijs officialiū militariuz q̄ officia multa sunt ut ex supioribus ti.pz

t Si qui. officio rū militariuz ut ex rubrica patet.

v Sunt.cuz filij vocent.q.d.nō i aliam militiā:ad qō cōcor dat.ſ.de tab.l.fi.et j.l.pr.nō ei debent diuidi familie:ut.ſ. cōia vtriusqz iudi.l. possessionū.ſz vbi ē emolumentū ꝓferť filius oibus alijs:ut ſ.de ꝓpri.sac.scri. l. vnicuiqz.§.i.

x Filios.ſ.l:pro ri.cū suis cō cordan.

y Rica De oblatiōe votorum.

Si qñ vot.i.vo lūtari donādi ꝓncipib⁹ ann⁹ apiť.

a In vna libra auri donū erat i libra auri:sed p obolos puri auri qō vocaťobrizato:ut.ſ.de veter. mil.posť.l.i.t fi.t nota q̄ q donat de meliorib⁹ reb⁹ dz dare

b Rica De nūerarijs t actuarijs et chartularijs t adiutoribus.

Quar.sic.ſ.ne liceat po.l.ij.

d Sancim⁹.in qua dā.ſ.quā nō hēmus t facit.ſ. de decu.l. glibet.

e Si nūerarij. vocabunť.nō mutari nomen : sic i auť.ut iudi.ſi.quoq suffra.§.illud.

nō sinamur. Constātinus aug. dixit aptius idica q̄ sunt maxie mūera que nos ꝓtumaciter grauāt:vniuersi veterani dixerūt ipse ꝓspicis. Constan. aug.dixit iam nūc magnificētia mea oibus veteranis dico id esse ꝓcessum perspicuū sit ne qs eorum i nullo munere ciuili:nec i operib⁹ publicis conueniať:nec vlla collatiōe":nec a magistratibus:nec vectigalib⁹ i qbuscūqz nūdinis iterfuerit nullam ad vēditionem proponēdam dare debebūt publicam quoqz vt assolet agētibus suppellere ab eisdem veteranis ámoueanť quiete post labores suos pemniter ꝓfruātur fisco nostro quoqz eadem epistola iterdiximus vt nullum omnino ex his iquietaret.ſz liceat eis emere t vēdere optimis negocijs pecuniā tractare t mercimonia agitare nec solū integra beneficia eorum sub seculi nostri ocio t pace ꝓfruātur : ſz ēt nullo munere ciuili idest corporali seu psonali vl deportatōio oneri eos affici ꝓcedimus. Item.

p Prouidēdum est ne veterani q ꝓ tectoria dignitate cumulati : aut honores varios ꝓ meritis suis cōsecuti sunt:incōgruis pulsenť iniurijs quod si qs i hoc crie fuerit depheūsus rectores ꝓuinciarum ꝓ iurisditione sua examinātes factuz pro sui q̄litate eos coherceant. Aspa.

Veterani qui ex negligentia vite: nec rus volūt nec aliqd honestuz peragūt:ſz latrocinijs se dederūt oībus veteranoz priuilegijs exuti pēis ꝓpetentibus a ꝓuinciarū rectoribus subijciantur. Item.

p Nullus eorum qui sacris inherere desierit:vel volens permittať vel iuitus militare cogatur :sed stare iudicū sententijs q̄ non his obseruatis late fuerit nullā firmitatē habenti bus nisi forte reperiať ibi tpe militie cepta cognitio.tunc enī velut necduz cingulo depositō submilitari iudicem tractari finiriqz precipimus nisi principali beneficio specialiter idulto quidā ex his sese defendat.

De filijs officialium militariū qui in bello moriuntur.

Spera. Constan.

Si qui ex officialib⁹ quorūcunqz officiorum geniti sūt siue corūdem parētes adhuc sacrāmēto tenētur siue iam dimissi erūt in parentū militia vocentur. Asp.

Filios ꝑmipilarioz paternam se qui cōditionem oportet.

De oblatione votorum.

Sperator.

Quando votis cōmunib⁹ felix annus aperitur i vna libra auri t solidis obrizatis ꝓncipalibus offerendi deuotionē aio libēti suscipim⁹ sta-

f Testificatiōe.fic.ſ.de app.l.ꝑcipim⁹.§.in his aūt omnibus.

g Persoluta.pdictorū desidia q̄si litē suam quodāmodo faciāt ut i iudex:ut insti.de obli.que ex quasi delic.in pn.

h Triennij.nota officium tabularij triennio durare.

i Numerarios.amplissime.tue sedis pfecto ptorio loquitur.

k In puincijs. tabularij. s.vocanť:ut.ſ.e.l.ij.

l Collocenť.ut.ſ.ō suscept. l.duos.

m Quo ad alias. quo put alias q.p qua.

n Fiscalis.fiscalis aūt archa dī:qa ꝓncipio ꝓsuetudo fuit ppli romani ut pecuniam quā ex tributis ꝓcipiebant in marsupiū ab initio ꝓponerēt sed si marsupiū nō sufficeret ad fiscū.i.ad saccū deueniret hoc idem t in ꝓncipe fuerit: ut ꝓmo in bursa.deinde ad fiscū deueniret.i.ad saccū.t sic q̄qz rō fiscalis dī rō ꝑatoris:postea cum nec fiscus sufficeret ad domū deuentuz est que vocať errariuz: eo q̄ es ibi reponebať.eris vo appellatiōe forte tūc tēpis ois pecunia ꝓtinebať:t sic populus romanus auctus est.

o Largitiōes.i.q̄ ipsi prīcipi largiunť seu danť:ut.ſ.de cano.largiti.ti.l.ij.t.l.i.

p Translatū.fic.ſ.de ꝓpen. l.i.t.j.de exact.l.ij.t nota inferiorē debere accusare supiorem.

q Exceptores.i.scriptores lb.ut.ff.locat.l.sed t ades.§.fi.

r Prohibens.si qdē ex scriptore fit decurio remāet scriptor idem in notario:ut.ſ.ō fal.l.ſi qs decurio.sed nō de nouo:ut.ſ. de decu.l.vniuersos.

s Munera.que decurionib⁹ imminent.

t Curiam.i.officium decurionum:t facit.ſ.de assess.l.vl. C.de aduo.diuer.iud.l.ij.

v Ne diutius.actuarij.qui recipiūt pecunias publicas:ut de errog.mili.an.l. actuarij.nūerarij sciētes ō abaco docerent facē trebellianū.vñ nō dñt eis sociare: ut j.e.l.nulli.t.j.ō diuer.of.l.in bis.t facit.ſ.de paganis.l.i.

x Auctas tua.loquitur pfecto vrbis.

y Monīti . numerarij. Accursius.

z Subiacere.forte extra ordinem:ut.d.l.in bis.

a Actuarios.expōe.ut ſ. l.prorima. Accu.

b Chimelee. nomen ciuitatis est.

c Diuersarum.actuarios. Nisi.accipe manus.

d Sublimitas tua.loquitur pfecto pretorio.

e Contractauerit.nota non valere que fiunt a nō iure electo:argumen.contra.ff.de offic.pretoris.l.barbarius. Accursius.

f Scriniarios. magnitudinis tue.loquitur pfecto pretorio.Accursius floren.

g Sumere.sic.ꝫ.si cer.pe.l.eos.ꝛ.ff.si cer.pet.l. presidis.
b Logi.f.scriniarios. i Volum⁹.sic.ꝫ.de admini.tu.l.cum quedam.
k Emini.sic.ꝫ.de epi.ꝛ cle.l.officiales.ꝛ ar.ꝫ.de agē.in re.l.fi.§.fideiussorē
l Ulli.adiuuare. ꝓpter timorē rōmis corrūpēde:ꝛ corruptibilit notande.
m Chartularijs.chartularij sunt scriptores q nō sunt scriniarij.i.notarij. vel.i.q ꝑsunt scrinijs.
n Adiutoꝝ.i.scriniariorum.
o Nulla.nō ascendendū ad dignitates ꝑ gradus non descendēdū ut.ꝫ.quēad.ci.mu. iudi.l.maioꝛib⁹.ꝛ.ff.de mu.ꝛ bo.l.ut gradatim.
p Officio.magnitudis tue loquit magro militum officiorum.
q Precib⁹.s.ponectis.
r Statuat.i. statuerem⁹ qō ꝛ fecimus tunc.
s Annuens.s.tunc.
t Promulgata.ad postulationem tui officij.
v Reuocauit.s.tunc: vel postea.ꝛ sic nūc reuocamus qō tūc ꝓcessim⁹ ad petitionē officij tui:sed q̄to ipe durabūt ℟.triēnio forte:ut.ꝫ.e.l.ij.in fi.vel aliter exp̄e legē:q̄ statuerat ut ꝑ bienniuꝫ duraret: nūc remouet q̄ est vltra ānū ad petitionē tui officij:ad q̄ ꝫ.de ꝓxi.sac.scri.l.ꝑ biēnio.
x Er hāc.tue celsitudinis loquit ꝑfec.p̄to. illirici nā eius officiales depōebāt officiū ꝛ fiebāt tribuni p̄toꝛi ani ascēdēdo ad maiorem dignitatē:ut.ꝫ.l.nulli.ꝛ tūc ꝑferebat q̄dā inꝰlocutoria seu decretū electiōis ꝛ aliquid ei dabat.hic ergo statuit idē seruari in illis q eligunt ad comitiuā de dictis officialibus.
y Rica De cursu publico q̄q ponit cursus ꝑ officio curredi.q̄q ꝑ loco ꝑ quem currit ſm lhu. ut.j.l.ij. erant eni qdā officiales q ꝑerāt officio ut facerēt ꝓducti militibus annonā ꝛ arma i plaustr(q ducebant cū eqs:vel i ipis eqs.j.c.l.cursum.ꝛ.ꝫ.de fab. l.fi.in.§.quotiens.
z Quos. decernim⁹. sic ff.ad fil.l.i.§.impuber(
a Residib⁹.pecoꝛib⁹.ſb.
b Parauerede.indeclinabile.i.q̄drigarij.ꝛ dīa para qō est iuxta:ꝛ verede.i. equo ducēte redam:a vebo ꝛ reda ſꝫ h.ꝛ sic bubulci vel aurige dicunt parauerede:a para qō ē iuxta.
d Beroget.i.denegetur.
c Dignoscit.ut.j.e.l. si quis ff.de re.di.l.fi.
d Tua.loquit ꝑfec.p̄to.
e Preſto est.i.ꝓcessa est vl ꝑſlita:ut.j.e.l.iudicibus.ꝛ loquit ꝑfec.p̄. vel est aduerbiū tpis.i.p̄sentialiter ꝓcessa.
f Uectiōes.ab oib⁹.s.ꝓuincialib⁹ nisi spāli lege excusent:ut.j.e.l. cursum.
g Custodes.ut sunt de agē. in re.ꝛ.ꝫ.de decu.l.ij.ꝛ.l.fin.
b Insertū.sic.ff.ex g.ca.maio.l.si cui.§.fi.
i Ubi repertus.al's repetit: sic.ꝫ.de offi.re.ꝓuin.l.iij.
k Prudentiā tuā.loquit ꝑ fec.prētorio.
l Protin⁹.fa.ꝫ.ō desert.l.ij tue magnitudinis iubem⁹ nullaten⁹ in posterꝝ:aut mutuam pecūiaꝝ sume re aut polliceri cuiq̄ꝫ ꝓ publicis expē sis cogi quos nullā post depositam militiam inquietudinez sustinere volumus.

Espa.

Emini licere deiceps iubemus i q̄cūq̄ militia ꝓnumerato solicitudinē actuarij subire: vel post depositā eandē curā ad militiaꝫ aspirare q̄ tenus.inter ꝓuatos agēs oiq̄ militari ꝓuilegio denudat⁹ nihil nūdinationis vl fraudis circa comēdāda ratocinia qb⁹ obnoxi⁹ est attētare valeat.

Ulli scriniario liceat ꝑ

Espa.

tpe nūerarios plusq̄ꝫ q̄ternis vicib⁹.nec his tū ꝓtinuandis adiuuare idēq̄ꝫ hoc sup chartularijs⁹ p̄benda ꝓ tpe nūerarijs opa obseruari decreuim⁹.ita vt adiutoꝝ quidem biēnij chartulariorꝝ vo vni⁹ ānī interuallo cōtinuatio iterrumpat nulla adiutoribus ad chartulariorꝝ solicitudinez quā semel dedignati sūt descēdendi dāda līnia:ita vt oriētalis qdez tract⁹ ꝑ tpe numerarijs nō nisi ab his scriniarijs q i.xx. viros a nūerario retro nūerādos Asiane vo dioceseos nūerarijs:si nisi ab his q itra.l.nūerarios sitr retro nūerādos iueniūt. Pō tice vo ꝛ trayce dioceseos passim ꝛ ꝓ suo libitu ex oi multitudine eligēdoꝝ adiutoꝝ tribuat facultas.oia sane cō monitoria vl preceptōes:aut euectiones:seu q̄libet publica instra nō solū adiutorib⁹ verūetiā ꝓuicie illius de q̄ disponit tractatori inspiciēdi : itidē qꝫ subscribēdi alioꝝ quoq̄ q vna cū eo tractāt in eadem subscriptiōe mentione hēnda necessitatem icumbere. Si qd autē sine hac obseruatiōe exorientali: vel asiano vl tractiano scrinio fuerit emissum falsi susceptiōe nō careat exceptis publicis instris que a scrinio pōtice dioceseos emittunt .q̄ hisdē instris solū numerariū eiusdez dioceseos eiusꝫ adiutoꝛem ꝛ chartulariū subscribere magnitudo tua disposuit.ita vt si qd h⁹ legis fuerit violatū numerarij qdem taz gradus sui q̄ꝫ solēnitatuꝫ seu solatioꝝ vniuersi vni⁹ ānī iacturaꝫ:adiutoꝛes vero.l.libraꝫ auri :ꝛ chartularij. xv. itidem libraꝫ auri penam subeāt.

Bem.

Officio tue magnitudis⁹ datis p̄cibus⁹ postulāte vt nūerariorꝝ act⁹ nō in biēniū.ſz in vnū ānū statuātur nra pietas hui⁹ petitōis ānuēs⁹ dispositiōem q̄ sup biēnio promulgata fuerat supra vno tīmō āno reuocauit.

Er hāc diuiná pra

Espa.

gmaticā sāctōez decernim⁹ q̄ ante tribūis p̄toꝛianis dū dignitas eis q i scrinijs seu gradib⁹ officij tue celsitudinis deponūt militiā p̄bebat ꝛ custoditū fuisse dignoscit hoc sup honore quoq̄ comitiue dignitatis eis i partiri:vt sīa ꝓ finc eoꝝ militia ꝓferēda dignitatis ꝛ mētioꝝ ꝓtineat: hic quoq̄ tīmūnō ꝛ sine spāli codicilloꝝ vel diuinoꝝ apicū sanctiōe ad eandē dignitatē adipiscēdam ꝛ ꝑuilegia eā sequētia sufficiāt:ita tū vt ꝑmi oꝛdis comitiuā per iterlocutoꝝ eiusdē ptāt(mereant. Idest cerniculari⁹ ꝛ chartulari⁹ ꝛ ꝑmiscrini⁹ ꝛ numerari⁹ scrinij macedonie ꝛ scrinij datie ꝛ scrinij opeꝝ ꝛ scrinij auri hic eodem i his ēt qui post nouellam dispositiōem diue memorie zenonis q̄ de eisdez ꝑsonis loqtur ꝛ de hisdez penis depositū militiam optinente.

De cursu publico ꝛ angarijs ꝛ perangarijs.

Espa.

Quos q publico cursui deputati sunt nō lignis vl fustib⁹. led flagellis tīmodo agitari decernim⁹ pena nō defutura contra eum qui aliter fecerit.

Bem.

Residibus ꝛ rōnalib⁹ ceterisq̄ qb⁹ preterea respublica ꝛ ānonas ꝛ alimenta pecorib⁹ subministrāt vsurpandi parauerede līnia deroget : sed nec aliam viaz eūdi quisq̄ habeat facultatem nisi per quā cursus public⁹ stare dignoscit excepta videlicz tua sublimissima sede.cui cursus public⁹ ꝛ proficiscēdi per eū līnia.ꝛ vbi rō exegerit ꝑsto est.

Espa.

Uectiōes ab oib⁹ postulētur ꝛ tam iudices q̄ꝫ custodes⁹ publici cursus mīme trālire patiāt anteq̄ꝫ seriem euectōis aspexerit:q̄ō si quis putauerit resistēdum ꝛ sine euectiōe iter facere detegit :vl vltra tps q̄ō euectioni ísertum est publico cursu vti conatus sit vbi repert⁹ fuerit ibidem iubemus retineri:ꝛ siqdem dignitate ꝑditus sit de ei⁹ noie ad prouidētiam tuam ꝛ ad illustrē virū comitez ꝛ magistrum officiorum referri:aduersus ceteros vero ꝓtinus indignatio ꝓpetens exercēda est quos sinceritas tua ꝓ loco gradū militie ibidē coherceri posse crediderit.

Espa.

Arphiphū eū videri ꝛ habendū esse q vsurpato vno vel duob⁹ veredis quos solos euectio ꝓtinebat alterutrū tertiūue extra oꝛdinē cōmoueat:nihil aūt interesse debet :nec ad crimen vocari vtrū agens in reb⁹ suo itineri áue muliōis subiugando modo euectionis date forme licentiā nō excedat.

Espa.

Sq̄ quis per publicum cursuꝫ iter faciens cuiuscūq̄ dignitatis vel militie ab itinere retro diuerterit pena in eum ꝓpetens perferat

Bem.

Uectionum copiam senatui cum proficiscēdi ad nos necessitates fuerit serenitas nostra largita est :ita tamē vt cum a nobis euocat oibus a q Si qs p publicū cursum. expone ut in ℟ica. ꝛ facit.ꝫ.e.l.ij.ꝛ.iij.§. i.ꝛ est rō ut tollatur copia se furandi.
r Cōpetens.i.arbitraria.ff.de pe.sanctio.
s Uectionū. senatui.q̄ pari ficat ꝓncipi.
t Ascedat. sic.ꝫ.ō decu.l.si qs ōcurio.
v Uetitū.oib⁹ē vetitū nisi certū: ut.j.e. l.iudicibus.
x Noib⁹. quarta ps. nā non oib⁹ oēs sil sed sepatim.ꝛ expone vere doꝝ.ut.l.parphipū
y Publicis .sic.ꝫ. de ope.pub.nostre.
z Solatio.i.stallarō
a Uagendi. Beniueredi i.xx.ut.ff.de leg.i.si qs testamento.
b Per singlos dies.ut nō sese inuicē impediant.
c Ex vtraq̄ parte. i.mittentiū ꝛ remittentium :ad q̄ō.j.e. l.finali.
d Dimittant.i.mittant ꝛ remittātur.
e Hdicib⁹.i.alij magrat⁹ quaz inferiores nō dīnt ō publico hīe euectiones ſz accipiant ad vecturam.
f Reseruādū est senatui:ut.ꝫ.e.l. euectionum.
g Judices.q̄ ꝑsunt mittēdis ꝛ agentes in reb⁹: ut.ꝫ. e.l.iij.
b Cōstitutos.i.deputatos in q̄rta veredoꝝ:ut.ꝫ.l.in omnib⁹.nō aūt aliuꝫ ꝓ alio:q̄ tunc eēt parphipū:ut.ꝫ.e.parphipum.
i Rauissime. ꝓ vehunt:q̄ō dic ut.ꝫ de nauic.l.pe.ꝛ.ꝫ.q̄ res ven.nō pos.l.iij
k Derces.q̄ locāt alicui ad vecturā animalia publico cursu deputata. ac.
l Ullus.ꝓuat⁹. quinimo nec magrat⁹:nisi duob⁹ auri iudicibus.
m Uoniā. veredorū.expone ut ꝫ.e.l.ij. Accur.
n Auerta.i.pectorale equorum.
o Nō transeat. sez sella ꝛ auerta.

clemẽtie tue veneratõe discedat si qs ergo post hac ꝓtra vetitũ sibi cursuz publicum illicita temeritate presumpserit motuz in se nre mansuetudinis excitabit. Item.

i Hoibus puincijs veredoꝝ q̃rta pars reperit. stabula autem vt impensis publicis extruãtur ꝓtra ratiõem est cũ prouincialiũ sumptu i quoruz locis stabula statuta sũt citius arbitramur apparẽda z vtili taz publico q̃z his quos stercus aialiũ pro suo solatio habere concedimus.

Operator.

Vt agendi itineris possit esse moderatio deniueredi p dies singulos ex vtraq; pte dimittãt pena qn q̃z libraruz auri mime defutura contra eos qui statuta nostra neglexerit.

Operator.

i Udicibus faciẽde euectionis copiam denegam cũ id tñ nro nomini z tue sedi necnõ viro illustri magistro offoꝝ sit reseruãdũ cũ neq; pfecto vrb nec magris militũ: nec ducibus: nec vicarijs. nec cuiq; alij pter meoratas tuas ptates a nob hoc cõcessuz sit. bis. n. tm ãbuládi facultatẽ iudices ex suo arbitrio pbituri sunt: quos i trãsmissionẽ publicaꝝ functõnũ psecutões viderit ꝓstitutos scituri si diffinitõem nraz excesserit se qdẽ xxv. auri libris officia vero. l. ee mulctandos. Item.

Rauissime pene acerbitate pposita euectionũ ꝓtract aialiũ quoq; publicoꝝ merces z emẽtis z distrahẽt cobertiõe ꝓhibemus. Item.

Ullus euectõe vtat puat taz z si noluerit impetrare. Supa.

Quoniã veredoꝝ quoq; cura pari rõe tractãda ẽ. lx. libras auri sella cũ frenis. lx. itidem auerta nõ trãseat ea ꝓditõe vt si qs pscripta moderationis impatoꝝ libramẽtaz trãscẽderit ei sella in frusta cedat. auerta vo fisci iurib deputet exceptis auricentenarijs que necessario ẽ ab hypocomis i solitis sacculis reportari. Item.

Non patimur hypocomos p eos qui veredis vtẽtur indigna spoliatiõe vexari siqdẽ nõnulli veredarij sageoꝝ dicũt auferre: l pcidere quo circa p oẽs iudices z curiosos miserabilis remoueat iniuria. sciẽtib cunctis vt si obseruata nõ fuerit nra sanctio nõ solũ dãna resarcire verũetiaz notam z mulctam qui neglexerit subire coget. Item.

Ublici cursus exhibitio ꝑz loco rũ ꝓsuetudinem: vel curialib vl cohortalib oz cõmiti vel his q suo piculo ab eminẽtissima pfectura cum competenti cautela excipiant. Sperator.

Js qs vel p vna mutatiõe verendum supducendũ esse crediderit q̃druplum supradictoꝝ pciũ aialiuz iurib inferat fisci. Item.

Js tñmõ vtendi cursus publici facultas ꝓcessa ẽ q legati de diuersis gẽtib ad nraz cleñtiã ꝓpare festinãt

Emo mulionẽ mutatõib Bẽ. deputatũ vel p solicitationem vl obreptõz subtrahere audeat. x. libras argẽti pene noie reformidãs. Item.

Himalia publica dũ longe maiorez ac piniquo pcio pabula existimẽtur p mancipes atq; apparitores apte vexãtur ne id contigat sublimitas tua disponat: vt nec pabula mutationibus desint nec puinciales vltra q̃z iustitie finit rõ pgrauent. Item.

Omperimus puiciales z pabula z pecũiã p cursu equoꝝ cẽsualium solẽni rõne ꝓferre: z extrinsec ẽt paraueredoꝝ onere pgrauari: puinciarũ igr rectões pcurẽt ne vnq; cursus public veniat in q̃relã: z occasio deceptiõis curiales vel puiciales aialia idebita pstare ꝓpellãt. Item.

Emo ducũ ingressus semel puinciam suã postmoduz in itinerib faciẽdis cursu atq; angarijs ipse sine suo vtat offõ: z expeditiõem militarẽ i meritis pris exequãt. de cohortalib vel officijs eadẽ lege sancimus ne qs ex his p puiciam suã discurrẽs vereda vti conet i posteꝝ cũ sacra p hibitum sanctiõe cognoscãt: qõ si qs ducũ: vel appitoꝝ: vel cohartaliũ officioꝝ temerario aio ea q̃ decernim ꝓtẽnenda putauerit p singula aialia q bus vsus fuerit singulaꝝ libraꝝ auri illatiõe mulctabitur. Supp.

Ullus penit cuiuslibet ordinis seu dignitatis: vel sacrosancte ecclesie: vl dom regia tpe expeditõnis excusatõem angariarũ seu perãgariarum habeat. Supa.

Ursum ambulare ab oi oriẽtali tractu necnõ ab his ciuitatib aliarum regionũ q̃rũ instructio tui culminis meminit tolli ãputariq; decernim. ita tũ vt in transitu fortissimoꝝ militũ qñ nra serenitas disposuerit ex alijs ad alia eos loca deduci euectionesq; aialium fm ꝓsuetudinez a nra fuerit serenitate ꝓsecuti z i armoꝝ tã quectione q̃z trãsla tõe fuata ꝓsuetudine q etiam legatoꝝ aialiuz dñis q ea solẽt accepta mercede locare pben da pensio arche tui culmis imputet: tractatorias vz aialiuz sup meoratis cãis nulli alij iudici cuiuscunq; sit dignitatis nisi tuo tñmõ culmi faciẽdi licẽtiam pater decernim. Supp.

i Ubem nemini licere cuiuscũq; schole vl officij vel militie seu cõditõis p totiõ oriẽtalis tractus ptes ob q̃ncũq; cãm pficiscẽdi seu redeundi supra vnũ veredũ vnũq; pauereduz cũ euectõe tũ iudiciali inoueri nisi spãlis ei pstita sit nre serenitatis q̃stitatẽ aialiũ ꝓtinens euectio. exceptis pcul dubio his q pecũias publicas deuehunt cũ hac pte sine nra quoq; spãli auctoritate tanta ꝓuẽit aialia moueri q̃z transuehẽde pecũie sũma z eius vicio deposcit. l. libraꝝ auri his feriẽdis ꝓdẽnatõe q nra iussa quolibz modo seu tpe violauerit seu violare cessserint.

no. l. ij. z de vecti. l. vsurpatione. de offi. pto. l. illicitus.

n Emo. puinciã. i. ducatum.

o Proprijs. facit. s. de statuis z imaginib. l. z virtutũ. z in auẽ. de man. pn. §. illud.

p Vereda. expõe ut. s. e. l. ij.

q Vllus bẽat. sic. s. ó sa. san. ec. l. neminẽ. z ó ex cu. mu. l. matimaꝝ. z. s. de q. mu. vel pre. l. ij.

r Ursum. tui culmis. loquit pre. preto.

s Consuetudinẽ. s. e. publicq. Accur.

t Translatiõe. s. de fabricẽ. l. fi. §. quotiens.

v Legatoꝝ. s. e. bis tñmodo contra so. ibi.

x Tractatoꝝ as. i. lras date licentie vehendi animalia. et adde ut. j. ti. i. in ☞ica.

y Ubem. veredum. hoc expõe ut. s. e. l. ij. Acc.

z Judiciali. pferri nõ vlteri ut. s. l. pri. in fi.

a ☞ica De tractoriis z statuis. forte declinaẽ hic z hec tractoria: z erant viri qui tractabãt z ꝓtractabãt aialia publica z equos sacro vsui õputatos: vel forte tractatorie dicunt lre date licẽtie vehendi aialia: ut. s. ti. i. cursum. in fi. vel ut liceret ad tractandũ. i. ad appbendẽdũ crimiosos i petrare: ut. s. ó deser. l. i. §. j. immo z ius erat licentia multi data forte falsa.

f

p Auricentanarijs al's aurigenarijs. al' auricentenarijs. Sacculus. siue sella aliq̃ forte: z q dicit hypocomos: expone ut. j. l. pri.

q Non patimur. hypocomos. hypos subcomes. i. villa. inde hypocomi: q sunt sub villãis

r Veredarij. i. ducẽtes equos alibi p ipsis equis: ut nõ. s e. l. ij.

s Sage. hoc sagum sagi vestis tenuis z abrasa fm. h.

t Notã. i. infamiaz ut. s. de digni. l. ij. vl fm. p. i. bullã singul manib eoꝝ ipressaz ut. s. de aque duc. l. decernim. z de fabri. l. stigmata.

v Oblici. nõ cõsuetudinez. j. e. cursuz. z. ff. de re fli. mili. l. iij. §. fi.

x Comiti. vbi faciant onerari plaustra

y Excipiãt. i. accipiunt.

z Jq̃s. p. s. officialibus.

a Mutatiõe. mittit equos nõ mittẽdos z releuat mittẽdos: ad qõ. s. e. par phiphum.

b Js tñ. s. legatis qui cc. et dic gentib nõ subditis: sed de subditis: secus ut. j. e. cursuz. ibi: qñ etiã legatorũ cc. facit. s. e. iudicibus.

c Emo. mutationib. i. euictionib q̃ fiunt p mutatões psonaꝝ z ecrũ: ut. s. e. l. in oib.

d Himalia. id ẽ equos ducentes veredos.

f Per mãcipes. q manu capiũt.

g Apparitores. id est publicanos. s. ó vecti. l. si qs. p. nam cũ mãcipes eaꝝ vẽdunt paz daf eis. z sic laborẽ pferre nequeũt. z sic nota q̃ equus male pabulatus male vadit.

b Ne id. sõ. vñ ne cc

i Tua sublimitas. loquit pfecto pto.

k Mutatiõibus. i. egs q per mutationes vehunt: ut. s. l. ptori.

l Pergrauent. qa nõ debẽt minus vili pcio vendere.

m Omperim. parauerediorũ. expone. s. e. l. ij. z facit. j. de luc. ad-

a Tractatorie.expone ut in Rica. b Rosequiť.i.q deputati sunt ad hoc.ut.ſ.ti.i.iudicib⁹.§.his enim. c Accipiant.ut iter arripiant.' d In corpe.ſcribebat dies dataꝝ in quodã libro vbi oēs ſcribebanť:ꝛ biduũ ad in choandũ iter:ꝛ qnqꝫ dies alij quib⁹ poſſit ſtare in itinere vbi velit nõ ples als capiť vbi in uenieť:ut.ſ.ti.i.l.iij.ꝛ nota q ſic biduũ dař bis q accipiũt lr̃as ad trãſ eundũ p caſtrũ franchum.

f Rica De apparitoribus prefectoꝝ pto.

g Refecture.ſ.ptorie i rubrica ꝛ cornicularij erãt q cornua ſonabãt gñ milites ibãt ad bellũ ſm.h.de qb⁹.ſ.l.iij.ꝛ.ſ.de offi.di.iudi.ſciant ꝛ facit ad hanc.l.J.ti.i.l.i.ꝛ.ſ de pala.ſa.lar.l.i.ꝛ de dome. ꝛ ptecto.l.i.

h Suſceptio.i.officio. ſuſceptoris:de qb⁹ hēs.ſ.ō ſuſce.

i Refectiarios.i. officiales prefecti.

k Permicié.i.qō eſſet pnicies prouincialium.

l Suus.ſic.ff.de uſuſ.gef.ſi pupilli.§.ſed ꝛ ſi quis.

m Honoreoꝝ.publicoꝝ aldri.

n Curaꝝ.ut ſunt agẽtes in rebus:ut.ſ.de decu.l.ij.

o Cornicularij.expone ut ſ.l.i.oēs eniꝫ iſti erant officiales prefe.pre.

p Immũes.ut ꝛ.ſ.l.i.

q Ciuiliũ.ſic.ſ.de agen.i rebus.l.ex eo.§.ut autem non.

r Fiſci virib⁹.ſic.ff.de iuſtoꝛup.te.ſi qs exhere.§.ei⁹.ibi qō ſi tedio ꝛc̃.

s Proxima.multe cni erãt:ſic ſ.de caſtren.pe.l.fi.

t Jubem⁹.ſic.ſ.de offi.rec. pnci.l.in officiales.ꝛ.ſ.de agen.in re.l.ex eo.in fine.

v Rica De apparitorib⁹ prefecti vrbis.Acc.

x Reter eos.ptãũ.ut ſũt pfecti ptorij.

y Serenitatis nr̃e.b põe ſuptoꝛe vbũ numero ſti.ꝛc̃.

z Precepti ſunt.ut.ſ.tit.l.i.

a Muricé.i.nos muricio coloꝛe veſtitos:ut.ſ.ō veſt.ebolo.l.ij.

b Quicũqꝫ bñficij.ſi habeſ bñficij hẽas abdiceť.ſi panificij.hẽas tũc abdiceť.ꝛ ẽ tũc ꝓtra.ſ.de penis.l.ne qs. ſol. hic ſpãle.nam ꝛ alꝫ tollerať talis ſnia lꝫ ſit inciuilis:ut.ff. de pen.l.moꝛis.§.ſꝫ dãnare.

c Rica De apparitoribus magri militũ.

d Qui ſeſe.ſ.ti.ij.l.i.ꝛ.iij.

e Qui in officio.oꝛdis ſunt mili.ſ.eius militie in q̃ ſũt puta nũerarij ꝛ ſiles:ut.j l.nũerarioſ.nõ tñ mõ militari pñt teſtari:ut.ſ.de teſta.l.ſcrimarios.q̃ eſt ꝓtra.vel dic ut no. ſ.de caſtr.pe.l.fi.

f Robari.volum⁹.ut ꝛ.ſ de agri.ꝛ cẽ.l. colonos ꝛ facit.ſ.q mili.nõ poſ.l.iij.ꝛ iiij.ꝛ.j.ti.i.l.i.

g Numerarios.de bis hẽs.ſ.de numera.

h Priuatialiũ.i.eoꝝ q pñtialiť nobiſcũ ſunt:ut.ſ.de re mili.l.nemo miles.

i Ereutes.ſ.de officio nũerarij. k Beferẽtes.ſ.nũerarios beneficiũ ptis mili.q.d.lꝫ finiať militia pma deferũt:tñ ſecũ parte bñficij ſeu bonoris qꝛ ſociať tribunis ut habeãt eam dignitatẽ ſine adminiſtratiõe quã bñt tribuni:ad qõ.ſ. de ſil.l.fi.in fi.Acc. l Immunes.ſic.ſ.de aſſeſ.l.non paramus

m Principatus.ꝛ hi pncipes erant qdã officiales magri militũ maiores aliis quaſi pma capiẽtes ſm.h.ꝛ facit.j.de coart.l.i. n Tribunus. vigiluꝫ nõ logť de illꝰ qui ſunt.ſ.de offi.pf.vigi.l.i.ſed de his q ſunt.ſ.de coar.l.i.

o Os nr̃is.loquiť magiſtris officiorum.

p Statutoꝝ.taxatꝰ erat eoꝝ nũerus.ꝛ facit.ſ.de ſacr.ſanc.eccle.l.non plures.ꝛ.ſ.de offi.mag.mili.l.ij.ꝛ.iij.

q Muniri.nã ſub te nõ ſub alio ꝓueniunť ꝛ in ciuilib⁹ ꝛ in crimi alibus cauſis. r Rica De apparitorib⁹ ꝓcõſulis ꝛ legati officio.loquiť ꝓcõſuli aphrice.ꝛ facit.ſ.ti.i.l.iij.

De tractoriis⁹ ꝛ ſtatuis. I. Imp.

t Tractatorie cũ ſtatutis ſolitis tñ mõ bidui tps accipiẽť nulli vo penitus cũ neceſſarijs ſibi pſonis pbeatur:niſi his tñmõ q aĩalia atꝫ equos ſacro vſui neceſſario pſequũť.ita tñ vt his dimiſſi i tractatoriaꝝ coꝛpoꝛe v.dieꝫ nũerus aſcribať vt nullus vltra hoc temporis ſpaciuꝫ ad reſidendum in quo lubituꝫ fuerit loco copiã nanciſcatur.

De apparitoribus pfectoꝝ pretorio.ꝛ priuilegijs eoꝝ.

u Refectura cornicula I. Imp. Drios q annis ſingulis exeũt poſt trãſactos cornículos nr̃aꝫ adoꝛare purpurã volum⁹ quo honoꝛe pfunctis cũ tam miſſionẽ tenuerit liberuꝫ ociũ dam⁹ vt ad ſuſceptiõem vel cuiuſlibet neceſſitatis officium minime deuocentur. I. Dẽ.

x Erfectiarios ad pnitiez ꝓuincialium exactiõib⁹ in ꝓuicijs vl̃ potius lucris ꝛ queſtib⁹ ſuis ſeſe imiſcere vetam⁹ pterea vel hoꝛreoꝝ gerere cuſtodiã vel curiaꝝ ius atꝫ arbitriũ ſibi pſumere his denegam⁹ horuꝫ ſi qs pñtis.l.temeratoꝛ exiſtat:volum⁹ eũ ꝓpetẽti motu ꝛ idignatione pcelli. I. Imperatoꝛ.

y Cornicularij ꝛ pmiſcrinij nũerarij inſup q officio tue ſublimitatis poꝛdinẽ obſeqis militie termiatis deſideratã laboꝝ regem ſoꝛtiũtur ꝓ multis erga rẽ publicã ſudoꝛibus ab oĩb⁹ indictõib⁹ tam militariũ qꝫ ciuiliũ iudicũ ſemp hẽanť imunes ꝛ ciuilium tñ iudicũ nõ etiã militariũ iuriſditioni ſubiaceãt huic ſanctiõi addẽdum eſſe cẽſem⁹:vt ſi qs pfectianus dũ militat vel poſt depoſitũ cinguluꝫ ſine teſtõ qõ legibus ꝓbať nulliſ qꝫ ab inteſtato ſucceſſoꝛib⁹ derelictis facti mun⁹ ipleuerit oēs ei⁹ primonij facultates ꝓuiſione magnificẽtie tue ſedis nõ fiſci iurib⁹ ſed arche tui culminis rõnib⁹ vendicet.ſcriniarijs ãt ꝛ exceptoꝛib⁹ ceteriſqꝫ q in officio tui culminis ĩheret cũ in legiõe pma ad iutrice nr̃a militãt audiẽtiã tñmodo in cãis in qb⁹ pulſanť tue celſitudis deputam⁹ in ꝓuicijs vo cõmoꝛantes rectoꝛib⁹ eoꝝ eos reſpõdere iubem⁹ niſi publicũ officium aliquod eis iniunctum ſit.

De apparitoꝛib⁹ prefecti vrbis.

p Statutoꝝ.taxatꝰ erat eoꝝ nũerus.ꝛ facit.ſ.de ſacr.ſanc.eccle.l.non plures.ꝛ.ſ.de offi.mag.mili.l.ij.ꝛ.iij.

q Muniri.nã ſub te nõ ſub alio ꝓueniunť ꝛ in ciuilib⁹ ꝛ in crimi alibus cauſis. r Rica De apparitoꝛib⁹ ꝓcõſulis ꝛ legati officio.loquiť ꝓcõſuli aphrice.ꝛ facit.ſ.ti.i.l.iij.

t Apparitõi tue ꝓcõſuli aphrice loquiť: ꝛ facit.ſ.ti.i.l.i.

Imperatoꝛ Ual.

u Reter eos q de officio eminẽtiuꝫ ptãtuꝫ nũero ſtipẽdioꝝ ꝛ curriculis euolutis vrbiſqꝫ pfecture.ꝛ ſerenitatis v̄re annis ſinglis attigere purpuram venerariqꝫ ꝓcepti ſunt nulli ꝓrſus eoꝝ q ꝓuicialia officia pegerunt trãqlitatis nr̃e muricem adoꝛare ſit libeꝝ oĩum ſuffragioꝛuꝫ obꝛeptione ceſſante. I. Imp.

x Uicũqꝫ illuſtris vrbãe ſedis apparitoꝛ clandeſtina fraude piſtorem ꝓcuſſit accuſať at ꝓꝫ conuictꝰ ꝓpetui bñficij nexibus abdicetur.

De apparitoribus magiſtroꝛũ militũ ꝛ priuilegijs eoꝝ.

I. Imperatoꝛ Uale.

y Uiſeſe in officijs magꝛoꝝ eqtum ac peditũ militare mõſtraue rint ab oĩ nominationis iniuria excuſentur. I. Impa.

z Ui in officio magꝛoꝝ eqtum ac peditum militiaꝫ ſoꝛtiti ſunt oꝛdinis ſunt militaris. I. Impa.

a Robari apparitoꝛes magiſterie ptãtis.neqꝫ curiales in aliquo officio:neqꝫ choartales neqꝫ cenſibus aſcriptos volumus. I. Dẽ.

b Merarios viroꝝ illuſtriũ magiſtroꝝ militum tã plentialiũ qꝫ oꝛiẽtalium q oꝛdine ꝛ ſtipendijs militie fuerit,decoꝛati exeũtes tribunis ptoꝛianis ptis militaris ſudoꝛib⁹ eoꝝ bñficiũ deferentes ſociari ꝓcipimus ita vꝫ vt poſt ꝓpletam militiã ab oĩb⁹ indictiõibus tam militariũ qꝫ ciuiliũ iudicũ ſemp hẽanť imunes principatus vero mũere functos tribunis vigilũ militaribus aggregari volum⁹. I. Imperatoꝛ.

c Os quaſi officijs nr̃is merentes ſtatutoꝝ nũero tñmõ inſerti ſũt foꝛt ꝓſcriptione muniri ceteros vo q ſup hui⁹ numerum militare noſcũť: quaſi nec militãtes ꝛ apud illuſtriſſimas pfecturas ꝛ apõ clariſſimos ꝓuiciarũ rectoꝛes de quolibꝫ pulſari ꝛ ꝓueniri:ꝛ ſine cinguli preſcriptiõe reſpondere de negocio ſancim⁹.

De appitoꝛibus ꝓcõſulis ꝛ legati.

d Fficio qõ tuis meritis I. Impa. obſecũdat ñ curialẽ q̃nãꝫ nec ex ceteris coꝛpoꝛib⁹ volum⁹ aggregari: atſi q erunt inter apparitoꝛes b i reſtituieos imũjs debitis moxiubem⁹.

I. Imperatoꝛ.

e Olita.alꝫ incipit ſolida cartalibus ſiue ꝓuilegia ꝛc̃. alꝫ incipit ꝓulegia ꝛc̃. deſunt

f Ullus.ꝓbare i. approbare i officijs.vel ꝓuebeť i. ꝓmouere ſine lr̃a ꝓncipis q̃ eũ approbet:ut hic.ꝛ.j. de diuer.of.l.in his.et.l. pe.ꝛ.fi.ꝛ.ſ. ō re milit.l.neminem.

g Suſtinẽtia.ut.ſ. de agen.in re.ꝛ non alij:ut.ſ.de decurl.ij.ꝛ fin.in fi.

h Muneri.ſ.gerẽtibus tñ munus.

i Adminiculuꝫ.qō eſt ꝓ officiales quoſ ſibi eliget.

k Olita.alꝫ incipit ſolida cartalibus ſiue ꝓuilegia ꝛc̃. alꝫ incipit ꝓulegia ꝛc̃. deſunt

l Baſtage.baſtuga ſeu vaſtaga:vtrunqꝫ eni dr̃ officiũ publicũ vel militia q̃ gerẽtes baſtagarij dicebanť q ruſticos ad qntã beſtiã ꝓncipi dandam cogebant:ut.ſ.de murileg.l.iuj.ꝛ.l.eternam.

m Primipilli.qꝛ fuerat ꝓmipilarius.ꝛ nota q̃ quidã bñt paſtus ꝓmipili ꝛ leges tranſacta functõe paſtus ꝓmipili.cõpe.ſe.ꝛc̃.ꝛ dr̃ paſtus ꝓfilitudinẽ:qꝛ ſicut hõ ꝓmo comedit:ſcõo digerit.ſic iſte ꝓmo gerit officiũ:ſcõo rõnẽ reddit.ꝛ ita digerit quodãmõ:ut.j.l.oꝛdinarioꝝ.ꝛ alꝫ faſtus.ꝛ eodẽ mõ legiť vel careas vtroqꝫ ꝛ puncta poſt dictionẽ ꝓmipili.

n Recuſatiõis.a ꝑdictis ſolicitudib⁹ baſtage ꝛ naucularioꝝ.

o Fficia.officio.ꝓpꝛio.ſ.nuo.ꝛ vel pro etiam.

Quicūqz.substituāt.ut z.ſ. de fil.of.mil.l.ij.

q Hoſoriā.hoſdrone.i. puincie p̄dicte.z ſi bēas hozone.als eſt deſene z bene ſtat.

r Impetratis. per quā curiā euitabant ut z.ſ.ō decu.l. euacuaris.

Si apparitoz. ꝯditionē. niſi ad talē diez venerit ꝓferre ſniam cōdēnatoriā:ſic enī pemptoriū mittit:ut.ff. de iudi.l. pemptoriū.nā ꝫ quodāmō eſt pemptoriū. pōt enī dānari:ꝫ abſens officialē eſt:ut z.ſ.ō pen.diuus.ſed al're gularit̄ ꝯ ut.ſ.ō ac cu.abſentem.

t Subleuamus.ſic ſ.de apoſta.l.iij. et ff.de edil.edic.quis ſit fu.

v Ordinariozuz. q iudices ſpeculatoz q̄les ſunt p̄ſides:ut.ſ. de p̄ua. car.l.i. Ac.

x Ordi.ſ. aliozum. nā z p̄ſides ordi.ſunt ut.ſ.de mō multā. l.eos. Ac.

y Paſtuz. expone ut.ſ.e.ſolita. Ac.

z Debitū añ. p̄poſitio:z dic locū.i. tp̄s ſicut in vulgari dicemus non eſt adhuc locus.i.tp̄s. vel dic añ aduerbiū tp̄ſ. vl dic q̄ locū adducebat ad ipetrandum excuſatōnē:q.ſ.diu in eo loco.i.offō ſteterant vel infirmitate vel ſenectute.

a Peculio.i. ſalario q̄ ꝑbit:ut.j.e. q̄ſq̄s.§.debinc.

b Extreme.i.ſi etiam in mima malitia erat obnoxius omnia ſua bona ei relinquit. Accur.

c Deb⁹. adhe rēdis.al'adhe rēdis al' aderandis i.ad errariū deducēdis.p dando p̄mipilaribus.z facit.ſ. de erro.mili.an.l.ſeptem.

d Er illiricū. cēten. ſic.ſ. de appari. ꝓcon.l.ij.

e Inania.i. crudelia z iniq̄.al' inania z ſic idem.

f Quicūqz.tabulas. officium emēdi chartas z cō parādi:z ſic ō tabulis.l.pugillarib⁹ dicas vbi acta vel'memorie publice ſcribebantur.

g Fuerit.ſic.ſ.de fabricen.ſi quis.

h Ignis. ex grege. ꝓpter vtilitatē dicit gregē.ſic ſ.de mi.reſti.l.ſi.in ſi.

i Allegandū.ſic.j. de diuer. of.l.iij.ſed q̄.ſ.de ſuſce.ſi aliquis.ſo.hic al'nō in offō deliquit:ut hic.vel ex certa ſcientia ut ibi p̄z. Item.j.tit.ij.gcū q̄z.ꝓtra ſo.ibi. Item facit.ſ. de dig.iudices. Ac.

k Si coartalis.revocetur. ſic.ſ.vbi decu.vl'coar. l.i.z.ſ.q mili.nō poſ.l.iij.

l Patrie.p̄ſem ſequit̄.ſic.ſ. de munle.l.i.in fi.z de fabri. l.iij.z de tabu.l.i.z fi.in fi.z.j. §.ſed nec.

m Annis.xxx.ſic.ſ.de p̄ſcr. xxx.an.l.p̄ſcriptōe.q̄ vbi dixit.xl.ſo.ꝫ ꝓpter dignitatem in q̄ ſtetit:ar.ſ.de fun.reipu. l.eum.ſed ibi nō fuit in dignitate.

n Exempla maioz.quos ſequit̄:ut.ſ.e.l.§.in liberis. et facit.C.de emen.ꝓpinquoz l.i. o Cūctos.nō ſolum viles choartales repellunt a dignitatib⁹.ſed etiā oēs artifices ut ſubijcit:z.ſ.de digni. l.ne gs.z neg.ne.mi.l.i.

Hoſpitoni'tue z legatorum quadragintos cenſuim⁹ deputādos de his dumtaxat quos eſſe ſibi detrectos reip.membza" nō q̄rūt. Aſp.

i In ꝓconſulari' ꝓuincia officium ꝓcōſulare poſtulet q̄ exigeret cō ſueuit nec alienis ſe partib⁹ imꝑudēter' interat.

De appitozibus comitis oziētis'.

i In officio comitis' Aſpa. oziētis nō ampli⁹ q̄ ſexcēti apparitozes hēantur:quos qdez publicis neceſſitatibus nouimus abunde ſuppetere.

De cohartalibus' z ꝓncipibus' cornicularijs ac ꝓmipilarijs.

Omnes ſtationarij' neq̄z Aſp. ſup exactiōem audeāt neq̄z carcerem habeāt neue qs ꝑſonam lz ꝑ manifeſto crimine apud ſe hēat in cuſtodia' ſciens q̄ ſi qd tale fuerit cōmiſſū capite puniendus eſt. Aſpa.

Nullus' iudicū quēq̄z ſine lr̄a probatoria ꝓbare audeat vel ꝓhibere:excipim⁹ tm̄ officia ꝓuincialia curſus publici ſolicitudinem ſuſtinētia' nec eni tanto mūneri' adminiculuz' deneganti publica permitti vtilitas.

Aſperator.

Olita' cohartalib⁹ ſyrie ꝓuilegia q̄ a diuo diocletiano correcta ſūt atq̄z ꝓceſſa nos quoq̄z correxim⁹ ac iubemus eos non ad ſolicitudinem baſtagie' nō ad functōez nauicularią deuocādos nō inuitos curialib⁹ ecclīs aſcribendos: vez ꝑacto labore mi'itie ꝓmipili'' ꝓpetēti ſedulitate fūctione trālacta ꝓrogatiuā his recuſationis' offerrimus. Bez.

Officia rectoz prouinciaz tue magnificētie lr̄is volum⁹ admoneri vt ſuſceptos in officio' ,ꝑo vel ,ꝓbatos cohortū noīe vel legionum ꝓuilegijs extiment inferendos. Bem.

Quicū q̄z' ꝑ hoſoriā' ꝓmipilarius maiore letet' nūero filioz vnū loco ſuo veluti hereditario iure ſubſtituant alterū ,ꝑ amore patrie oldroſene'curie tradat obſeqis ceteriſq̄z voluerit militia ,puiſurus:ſinaūt duos ,ꝓcurauerit tm̄ cohorti ſatiſſacere cogatur z curie:q̄ ſi vnū ,ꝓcreauerit eūdem ordini p̄ſie reſtituat nullo cōtra hanc formā bñficio valituro damus ſanc lr̄iam tā p̄ſib⁹ eoz q̄z ipſis q bius legis auctoritate ciuitatū obſeqo aggregant' vt ſi quos curiales patrocinio ꝓncipaliū inuenerit excuſari in mediū ,ꝓferant: vt z ipſi ſimilib⁹ officijs deputati careāt impetratis'.

Si apparitoz' defugerit Aſp. crinoſus edictū quo reuocari poteſt adiecta ꝯditiōe legib⁹ ſubſequat' cui niſi fuerit ſatisfactū merito in latitantē a iudice ,ꝑ qualitate peccati ſnia ,ꝓferatur: veniā ei talib⁹ nō permittimus nec indulgentijs crīna ſubleuamus'. Aſpa.

Ordinarioz' iudicuz appitozes q vl' ſpeculatoz: vel ordinarioz' attingerit gradū nullo armoz numero nulla ſtipēdioz cōtēplatione laxent'

ꝑuſq̄z ꝓmipili paſtū' digeſta rōe ꝓpleuerint:q̄ ſi añ debituz' locū q̄ huic defunctiōi hēt' obnoxius: vel egri corꝑis labē. vl' defeſſe ſenectutis extrema ad ipetrāda getē crediderit ptēdē dā ñ ꝑus ocio ꝯdēnet' q̄z oē q̄ ꝓmipilo debet' expēderit. Eos.n.q.p ſcelerib⁹ ſuis ſoluto militie cingulo adijcīuntur infamie nec itegro peculio' ſub hac occaſione letet' ita ꝯdigne vltiōi eos volum⁹ ſubiacē vt fūctōi quoq̄z q̄ extreme' militie debet' nihil ex eoz facultatibus ſubtrahat'.

Aſperator.

Peciebus' ꝓmipilarib⁹ adhērēdis eadem ꝑcioz taxatio fuet' q̄ in venalib⁹ publicis poterit repiri. Bē.

Per illiricū' in quo plurima crīna ac maxia neceſſitatū publicaz emolumēta officijs ꝯſtat p̄ſidialibus expediri cēteni nūero ſingulis iudicibus obſecuudant: nec vltra hunc modū vel ad militiam vllus aſpiret vel cōminentia iudicū p̄ſeueret:adhibendi aūt ſunt ad'hi⁹ mīſterioz obſeqa nō illiq̄ vano militie noīe inania' lucra ſectent' ſed q neceſſitatē officij ſolicitudinibus debitis exequant'. Bem.

Quicūq̄z' chartas vel tabulas vel quodcūq̄z aliud mīſteriū cohartalis optauerit nō añ accedere ꝓmittatur niſi eius nomē mr̄iculis receptuz primitus fuerit' pena ꝓpoſita his q̄ ꝓtra ſtatuta celeſtia crediderint ſuſcipiendos aliquos aut quodlibz ei⁹ officiū iniungēduz. Aſp.

Si qs ex grege' cohartalioz vrgēte crīnis inſectatōe ſtipēdijs fuerit ex empt⁹ aut ocio tradit⁹ quietis artib⁹ īmoret' :aut ſi ad p̄ſtina ſacr̄a p̄cū miſeratiōe maluerit repedat' indultum nr̄e maieſtat(oraculū ampliſſime tue ſedi offerat allegandū'. Aſp.

Si cohartalis' appitoz aut obnoxius cohorti ad ullaz aſpirauerit dignitatē ſpoliat⁹ oīb⁹ ipetrati honoris inſignib⁹ ad ſtatū p̄ſtinū reuocet' liberis ēt in tali ei⁹ conditiōe ſuſcept(fortūe p̄rie' mācipādis:q̄ ſi qs ex his auſus fuerit vllā affectare militiā nulla p̄ſcriptiōe tp̄is muniat' p̄ter eā. ſ.q̄ ex.xxx.' annis colligit' ſed ad ꝯditōz ,ꝓpam retrahat' nec ipſe vel liberi ei⁹ poſt talē ipſi⁹ ſtatū ,ꝓcreati q̄ cohorti debet' valeat declinare. Sed nec ad aliā cohartalin⁹ vel cohartalini filius audeat aſpirare fortunā cui maiorum ſuoz exēpla' p̄iudicāt:ſed etiā cūctos' q diuerſaz rez negociationibus detinēt' trapezitas.ſ.vel gēmaz argētiq̄z veſtiū vēditores apothecarios ēt ceteroſq̄z īſtitutōes aliaz mercium q̄buſcūq̄z ergaſterijs adherentes iubem⁹ a ,ꝓuincialib⁹ officijs remoueri. vt oīs honoz atq̄z militia cōtagione hui⁹ ſegreget'. Bez.

Nullū' ex p̄mipilarib⁹ nullū ex p̄ncipe cohartalis officij. vl' ad aliā poſſe militiā aſpirare vel miſterijs ſibi ꝓtra pu.vtilitatem blandiri' vel ad q̄ſlibet aliā dignitatē ad p̄iudiciū preteriti ſtat⁹ accedere cōcedimus'. q̄ ſi

Nullū. ex p̄ncipe. l' expone ut.ſ.de apa.ma. mi.l.numerarios.in fi.

q Blandiri.q̄ſi poſſit deleꝛ ſuum officium.

r Cōcedim⁹.ſ.l.pri.in p̄n. cum concoꝛ.

Reſponſa.repete ꝓtra.

f Quisqs careat.ut.ſ.de of.rec.ꝓuin.l.ſi qs.ꝛ facit.ſ.l.pri.ꝛ.l. ſi coartal'.in pn.cum ꝓcor. t Inẽpoſitã pſonã qñ nõ põt p ſe nec p aliũ:ut.ff. ỏ ad mun.re.ad ciui.per.l.ij.§.i. v Rica De apparitorib⁹ pre.anno.

g Apparitores.pfecture.i.pfecti vrbis.nã vni cõmiſſuz:alẽ facere nõ dz:ut ꝛ ſ.de teſta.hac ꝓſul.ꝛ.ſ.de of.pfec.vr.ſtudẽtib⁹:ꝛ ar.j.de excu.l.ij.

y Secreta.i. ſepata remota vel dimiſſa.

z Fungant'.cum ſuis apparitoribus:ut.j.pri.

a Refect⁹.ꝓpulſores.id ẽ apparitores.

b Officio.i. cũ officialibus.

c Obnox⁹.ſ. pfect⁹ ãnone.

d Rica De diuerſis officijs

e Jqñ. militũ.ſ.ꝓpoſitura. f Reuocatur. i.reuocaſ':ut ꝛ.ſ.tit.ij.l.ſi coartalis.

g Inſignia.ſic.ſ.de agen.in re.l.i.ꝛ de tyro.l.ſi.cũ ſuis cõcordan.

h Nullus.affatib⁹.ſic.ſ.ỏ coarta.l.ſi qs ex. ſed ꝯ ſ.ad le.iul.l.i.ſo.hic ex certa ſcia:alꝫnõ:ar.ſ.de ſuſce. ſi aliqd.ad idẽ facit qõ in lege contraria nõ. Item facit.ſ.de re mil.l.ſemel.

i Nullus.tue.loquit' pre. preto.

k Aarẽ.ꝛ ita aĩo cõſtituit ibi domiciliũ:ut.ſ.de incol.l.ciues.

l Commorat⁹.lz nõ hũit ibi dõiciliũ:ut ꝛ.ſ.l.px.cũ ꝓcor.

m Vel.p etiam.

n Aarẽ.ſubaudi.vel ibi iam fecit idem officiũ ut prędixit ꝛ facit.ſ.de cri.ſacr.l.ſi.ꝛ de aſſer.l.in ꝓſiliarijs.ꝛ.ff.q. excau.ma.l.i.ꝛ ſi.

o Vi.vel nõ vetent'. ſic i ſti.de ſuſpe.tu.§.ſi.

p Vicũqz.deſtricti.alꝫ de ſtricti alꝫ aſtricti.i.obligati:puta qz ſunt ꝓdẽnati.alꝫ diſtincti ab officio iudicati.i. ſnia ſepati:ad qõ eſt.ſ.de of. pre.põto.ſi quos.

q Nec ex reſcripto.ſ.ti.ij.ſi qs ex.ꝓtra.ſo.b in of.deligt ibi nõ ut ibi notaſ'.

r In his officijs.i. officialib⁹ iſtoz q ſequunt':et facit.j.e.ꝓbatorias.ꝛ .l. ſi.et ſ.de coar.l.ij.ꝛ.ſ.de numerarijs.l.curialis.

s Sub tua.loquit' p.pret.

t Splendidioris.i.maiores.

v Cupiditat'.ſic ꝛ.ſ.ti.ij.l.p illiricũ.ꝛ de re mil.l.ꝯ publicã. Item nõ q aſcendẽ lz nõ deſcendere:ut ꝛ.ſ.de nũera. l.nulli.§.nulla.

x Ut velut.cũ ꝓria lra legit' Jtẽ nota delicta magnoz celari ꝛ nõ puniri qõ ſepe ꝓtingit lz iuſticie clauel non erret

y Uros.limitaneos.a limitib⁹ iperij ſic dictos vndeꝛ agri militũ limitanei dicunt':ut.ſ.de fun.limi.l.ſi.

z Tui iudicis.logtur magiſtro officiorum.

a Obtinuit.circa iuriſditionẽ:ꝛ ſic nota q ꝓſuetudo dat iuriſditionez: ſic.ſ. de eman.lib.l.i.ꝛ ſi.ꝛ.ff.ad muni.l.magiſtr⁹.in ſi.ꝛ ỏ elec.valet:ut.ff.qõ cuiuſqz vniuer.l.nulli.ꝛ.l.ité.§.ſed bodie.ꝛ in alijs.ut.ſ.de erro.mi.anno.p hanc.§.ſi qua. ꝛ.ff.de le.ꝛ ſe.cõ.l.ſed ea.ꝛ.ſ.de exac.l.i.ꝛ de pul.ſcho.l.ij.ꝛ.l.pbatorias.in ſi. ꝛ.ſ.de aqueductu.l.vſum.

b Robatorias.memoraliũ.i.lre quib⁹ approbant' mẽoriales p pncipẽ.ꝛ ſic de alijs. c Decrenim⁹.ſ.ut alter nõ tẽtat de eis facta electio niſi pncipis ſubſecuta approbatio:ut hic.ꝛ.ſ.e.l.in his.ꝛ.ſ.de agen.in re.l.vlti.ꝛ.iij.in fi.ꝛ de coar.l.nullus.ꝛ de re mil.l.nemiñ.ꝛ caue qz non oẽs officiales debẽt hñe pbatorias:ut.j.l.pri.§.q̃uis.

d Autẽticis.nota autẽticũ nõ exemplũ pbare:ſic in auẽ.ut ſpon.lar.§. ꝛ inſup.ꝛ.ſ.de diuer.re.l.ſancim⁹.ꝛ.ſ.de eden.l.pcur. ſed qd ſi hoc exemplũ auẽte ordiarij ſit publicatuz vẽ valere:ut in auẽ.ut fra.fi.§.i. ſed hic puto ſecus:qz dic̃ manu noſtra ſubſcriptũ

e Boluſ.nõ nullus dolus põt ꝓmitti cũ pncipe. nec ãbitio: ut.ff.ad le.iul.ỏ an. l.i.nec deficeret ſolennitas ut.C.de teſta.l.omnium.

f Catholice fidei. hec ler leonis eſt q catholicus multum aurit ſtatũ eccleſie: ut in auẽ.de nõ alie. in pn.ꝛ facit.ſ.ỏ poſtu.l.fi.ꝛ de epi.au. l.iubemus.

g Auctorib⁹. nobiſ

b Cõſuetudo. nonſic.ſ.l.pri.in fi.cuz concor.

i Ac lege. autẽticaſ.ex qbus ſolis pbaẽ:ut.ſ.l.pri.ꝛ not. q mitteba tur pbatoria ad eum ſub quo erat futur⁹ officialis vel ipſo p bato poſtãre vel alii quo q ſubſcribat et exemplabat ꝛ autẽticuz dabat approbato.

k Ceteroz.alꝫs ceteroz:ꝛ tunc preter noiatos in.l.ſ.pri. ꝛ in eiuſ ꝓcor.alꝫ ceroz.ꝛ tunc dic q officialia iudicia cur ſus publici ſolicitudinẽ ſuſtinẽtia fz al.

l Notitiam.q̃ eſt.j. ibi ſic.

m Capitis.nã hec eſt pena falſi:ut.ſ.ỏ falſis.l.vbi.

n Et eſt notitia.qdã biit Ricã:ꝛ ẽ notitia ſcrinij mẽorie pbatorie:ꝛ incipit l.agentiũ rẽ.fz melius eſt ut totũ ſit ỏ lege pcedẽti.ꝛ dic q noiat officia quoꝝ officiales eſſe ñ pñt niſi approbent' per pncipẽ:ut.ſ.l.iſta p miſit.

o Scrinij.ſubaudi ꝛ eſt notitia ꝛc̃.

p Gentiũ.officij pcõſulis. Jtẽ eſt notitia:ꝛ ſic in ſequẽtib⁹.

q Rica De exe-

cutoribus ꝛ exactoribus.

r Ne per diuerſas.banc legẽ intellige p id qõ hẽs.ſ.de ca.lar.ti.l.ij. ꝛ in auẽ.de col.§.eos aũt.ꝛ de exact.tri.l.miſſi.

s Vicũqz.ex palatio.ſubaudi.d.vel.a.

t Tituli.ſunt enĩ multa officia in palatio quib⁹ ꝓuinciales reſpõdẽt p pncipe. v Approbet'.in ſcriptis nõ aliter:ut.ſ.de iu.fiſ. ꝓhibitũ.in fi.ꝛ de man.pn.l.i. Jure.nota vnũ nõ debere tangere de

cceſſitat(vl'm executor ꝓuati negocij di rigat'.eteni officij tue celſitudis ꝓmi ſcrini⁹.iij.libras auri fiſci vtilitatib⁹ ſine dclatione perſoluet ſi ſtatuta fuerint temerata. Appitor vo q huic ſe mũeri paſſus ẽ ỏputari militia ſpoliabitur. Hec vo pena ẽt ceteris irrogata ẽ vt ſi domeſtic⁹ aut ꝓtector: aut ſtrator vel agẽs in reb⁹ vel palatinus vtriuſqz officij:vel eandem prouinciam in qua natus eſt:vel ad eam in qua collocauerit larem' cum huiuſmõi vſurpatõe porrexerit mñiculis q dem exẽpt⁹ ipe q ſe voluerit imitti auri libraã vnã fiſci iurib⁹ inferre cogeat' adiutores vo officioꝝ ꝛ palatinoꝝ ac numerarij comitũ illuſtriũ viroꝝ ſi ue actuarij libraã fiſci iuribus ſoluant niſi ſtatuta fuerint cuſtodita.

Expator.

Qui vel exiguã rei familiaris ſubſtantiã hñt militarẽ in apparitoꝝ nũero non vetent'. Exp.

Qui cũqz appitores ob culpaz vel negligẽtiaz fuerit iudicato diſtricti' ad nullã militiã hẽant facultatem aſpirãdi nec ex reſcripto⁹ his vll⁹ aditus reſeret' quos cõgruit pene grauiſſime plungari ſi ꝓtra inhibita quoqz ſacratiſſimis ꝓſtitutis aſpirare contẽpſerint. Exp.

In his officijs' .i. viroꝝ ſpectabilium ꝓconſulis aſie comitis oꝛientis ꝑfecti auguſtalis ꝛ vicarioꝝ quos etiã monuim⁹ ſub.xxx.iterminatiõe librarum auri nẽo alr admittat':niſi cum emiſſa ſacri ſcrinij probatoria ꝓſecra uerit.q ſi qs tal' ſub tua' fuerit iudicatione ꝓuict⁹ ꝑfectus irritis his q veti ta ꝓtractauit etiã ꝓgruam indignationem incurret. Dem.

Hoſplẽdidioris' priuilegia militie poſtea.ꝫ põrẽ ꝓtinuo labore cõpleuerint:eos veniẽtes admittem⁹ q ea voto adipiſcẽdi honoris crediderint expetẽda:nõ eos q in ſtudio exercende cupiditatis' ambierit vt velut' i meliori fortũa poſiti:aut ea ſcelera q̃ prius ꝓmiſiſſe doceant' occultẽt:aut alia deiceps poſſint ipune comittere.

Uros ſpectabiles duces Exp.

Eoꝝqz appitores necnõ limitaneos' caſtroꝝqz ꝓpoſitos tñmõ ex ſb limis tui' iudicij ſnia ꝓueniri nec alijs ſubiacere iudicib⁹ ꝑcipim⁹ ꝛ illuſtribus.ſ.ac magnificis viris magiſtris militũ ꝓluetudine ac ptãte ſi q̃ ad limites aliquos oriẽtis traciarũqz illirici

officio alterius: sic ſ. de nũerarijs. l. i. p uncijs. ꝛ de teſta. l. ꝓſulta. ꝛ eſt rõne rõnes fiſcales per bec turbent: ut. ſ. de cõ pen. l. i.

p Que remeare. ut ꝛ. ſ. de exact. tri. l. pe. ꝛ de ero. mili. an. l. opinatoribus.

q Per vices. vl' vicarios. als vices .i. vicarios.

3 Examen. ad cuꝫ a quo fuit miſſus. ꝛ eſt ſilis reductio de pſide q aufugit ãte rõnem reddituꝫ: ut ſ. ut oẽs tam ciui. ꝙ mili. l. i. ꝛ alibi ut. ſ. ad leg. iul. re. l. i.

a Auferam⁹. nam nullã aliã oꝫ recipere: ut. j. e. l. ſancim⁹.

ꝛ ex longo tpe hactenus obtinuit' obſeruata.

Rex.

Robatorias' memorialiũ ꝛ agentiũ in reb' ceteroꝫ nihilominus apparitoꝫ ptoriane p orientẽ ampliſſime pfecture ẽt eoꝫ q in diuerſoꝫ iudicum officijs nũerant' ex ſacris probatorijs ſolito more militie ſacra ſortiri decernim⁹: nõ paſſiꝫ nec licenter ſolis auctoritatib⁹ vel ſacraꝫ militarium lrãꝫ exẽplaribus: ſꝫ ex autenticis' tm̃ ſacris probatorijs manu nra ſubſcriptis ꝛ nro arbitrio pſtandis: ita vt null⁹ his dolus': aut fraus poſſit ãnecti de his ẽt q ſunt vere ꝛ catholice fidei iubem⁹ admitti: aliter vo militantes niſi ex his ſint quos ſolis auctoritatib⁹ s appitioni aggregati vetuſta ꝓſuetudo' pdocuit detecta fraude cuiuſcũ: qꝫ accuſandi ſtudio nõ ſoluꝫ mendaci carere militia: ſed ꝛ pſcripti onis ſtilo ſubire decernimus ꝛ bonorum oĩm amiſſione mulctamus.

Hec ſanctiõe decernim⁹ Item. vt in poſteꝫ nemi lĩa ſit edendi exemplaria his q ſociãdi ſunt cuiuſqꝫ militie quã ſine diuinis ,pbatorijs adipiſci non pñt: ſed piculo ꝑmatum vniuſcuiuſqꝫ officij ipſas autẽticas' ſacraſqꝫ diuine nre pietatis continẽt annotatiõem cũ ſubſcriptiõe adminiſtrantiũ: ſub quoꝫ iuriſditõe ꝓſiſtũt his q militare volũt pſtari exemplaribus: vꝫ eorũ cum ſubſcriptiõe eorundem iudicũ apud ſingula quoqꝫ officia ,put ꝓuenit reſeruãdis: qꝫuis aũt manifeſtũ ſit de h⁹i ,pbatoꝫ obſeruatione excepta eſſe ceteroꝫ iudicũ officia tñ ne vlla ei ignorãtia relinq̃tur occaſio oĩum officioꝫ qb⁹ neceſſe eſt p ſacras ,pbatorias militie ſociari notitiam' in ſacris apicib⁹ ſubdẽdã eſſe cẽ ſuimus. ſub hac igit' obſeruatõe oẽs q ſiue in hoc ſacro palatio nro: ſiue i alijs qbuſcũ qꝫ officijs deiceps militare cupiũt q tñ vt dictum eſt nõ pñt pro tenore ſacraꝫ ꝓſtitutionũ vel veteri ꝓſuetudine niſi pcedentib⁹ ſacris ,pbatorijs militie ſociati: ſicut ſubiecta noticia demonſtrat adipiſci pcipimus his ſcientib⁹ q ex aliqua pte pre lentis nre ſerenitatis legis forma cõniuentia vel negligẽtia q̃daꝫ colludere tentauerit nõ tm̃ ãmiſſione bonoꝫ oĩum. ſꝫ ẽt capitis' piculo vtpote crimis falſitatis obnoxios ſemetipos eẽ plectẽdos: ꝛ ẽ notitia' ſcrinij' meorie pbatorie. Item.

Hentiũ in reb⁹ palatinoꝫ largitionũ reꝫ puatarum ptis auguſte. Item ſcrinij ſacraꝫ epiaꝫ ſic ꝛ in officijs viroꝫ illuſtriũ pp. orient' ꝛ illirici ꝛ vrb officij ,pcõſulis' aſie ꝛ achaie officij comitis orientis: officij pfecti auguſtalis: officij comitis diuinarum domoꝫ: officio vicarioꝫ tracie põti ꝛ aſie ꝛ macedonie ꝛ theſaurenti um claſſis. Item ſcrinij ſacroꝫ libellorum: officij viroꝫ magiſtroꝫ militum vtriuſqꝫ pfecti orientis ꝛ illirici iuitatoꝫ i amiſſionaliũ meoralium oĩum. qꝫ pedagogaroꝫ cellarioꝫ menſoꝫ lãpadarioꝫ eoꝫ q ſacris ſcrinijs deputati ſunt. decanoꝫ ptis auguſti ꝛ curſoꝫ ꝛ ptis auguſte officio viroꝝ ſpectabiliũ ducũ paleſtine meſopotamie nobilis comitis phenicenſeos coꝛ ſene. ſyrie: ꝛ auguſte eufratẽſis: arabie: thebaydis: libie: pentrapoleos: vtriuſqꝫ ciuitatis armenie: vtriuſqꝫ ponti: ſcythie: myſie prime ſecunde datie: pannonie: officio virorum ſpectabilium comitis egypti: pamphilie: hiſaurie: licbaonie: ꝛ periſydie.

De executoribus' ꝛ exactoribus.

Dispator Archa.

Ep diuerſas' puincias ptes aut palatin⁹ exactor accederet: aut illuſtrium viroꝫ appitoꝛ vagaret' vel militaris terroꝛ inferret formidinem hac lege ſancim⁹ vt oẽs mẽorati ĩtenti ſint ad ,puincie rectorẽ ꝛ cũ eo agãt ipſo ꝓſiſtẽte diſponẽte ꝛ agnoſcente ſuo piculo rẽ peragãt ꝛ impleant vniuerſam. Item.

Qlicũqꝫ ex palatio' nro cuiuſꝫ tituli' ad ,puincias ꝓmeauẽrit ꝓpulſoꝛ exactõ admonitoꝛ portitoꝛue pcepti agẽs i reb⁹ l' palatin⁹ l' appitoꝛ illuſtrium ptãtum hoc tm̃ ptãtis arripiat q mãdatũ curie ſue ſpãl' approbet' nec q iniũctũ alteri fuerit college vſurpare alter iure pſumat ne dũ hꝫ ſibi inuicem mutui officij lĩa patiunt' agant cuncti q ſingulis credebatur.

Asperatoꝛ.

Que ex ptoriano' offõ ſue illuſtris comitiue ſedis largitõuꝫ: nec nõ ꝛ rei puate nre militie vel ex q̃cũqꝫ appitione ad q̃ſcũqꝫ neceſſitatẽ ,pfigãdã qs fuerit deſtinat⁹ ſciat ĩtra ãni metas debere collectis rõcinijs ad ,pfũ iudicẽ remanere eiqꝫ ſuã efficaciã oĩdere. ꝛ q ei⁹ inſtantia exactũ fuerit qd ve ĩde bite hẽtur ꝛ penes quos reſederit vel cui⁹ culpa. aut cã in eadẽ ,puincia fuerit ꝏrelictũ. q ſi exacto ſpacio ãni i ei⁹ regionis viſcerib⁹ pdatoꝛ inſidians dephẽſus fuerit remoꝛari tũc abſolutus cingulo militie abijciet' poꝛib⁹ ei⁹ militie. x. libraꝫ auri mulcta ,ppoſita ſi redire diſſimulẽt p vices' officioꝝ ligat⁹ ferreis nexib⁹ cura ,puincialis officij ad debituꝫ mittat' examen'. nec ei libeꝫ ſit vt hoc ſe ꝑuilegio aut occaſione defendat: q ſi aliud negocium vel aliam neceſſitatem poſt iniunctaꝫ eẽ cauſetur cum hiſdem licentiã auferamus' in eadẽ prouincia continuare exactionẽ. Aspa.

Ullam poſſeſſionẽꝫ alterius proalienis debitis publicis vel priuatis precipimus conueniri. Aspa.

Ontra noſtra pcepta ſi quis vetito auſu exercere audebit'. licebit prouincie moderatoꝛi eũdem correctum ad ſublimitatis tue' iudiciũ ſub proſcriptõne' dirigere ꝛ licebit prouinciali' ſi probetur' s obnoxius' executoꝛ contra vetitum exactionẽ ſibi vendicantur temeritatem legitime repellere. Aspera.

Ancimus' vt eum cui ex iudicio tui culminis quocunꝫ modo

b Ullam. cõuenirt. ut ꝛ. ſ. ut nullus ex vica. l. i. et de om. agr. deſer. l. hac diffinitõe. ꝛ ar. in auẽ. ut nõ ſi. pig. ꝛ. ſ. ne vxoꝛ p ma. l. iij. ſed ar. ꝓtra. ſ. ó fabri. l. iure.

f Ontra. audebit. q poſſeſſoꝛẽ puincialẽ exigit aliter q̃ pſes velit vel ꝓcuꝛit cum militi niſi voluntate pſidis facere debeat: ut. ſ. e. l. i.

d Tue. loquit' pre. preto.

e Sub ꝓſcriptõe .i. ſub fida cuſtodia: forte etiã in cathẽis ut. ſ. e. l. ſiue. in fine.

f Prouinciali. poſſeſſoꝛi. et nota dari licentiã reſiſtẽdi officiali excedenti modũ: ut et ſ. de iure fiſ. l. phibitũ. et. ſ. de meta. l. deuotum.

g Prohibeat'. ipſo facto.

h Obnoxius. executoꝛ repell. teme. execu. vendi. ſibi exac. contra vetitum.

i Ancim⁹. ſic ꝓſtrue ſancim⁹ ut mime liceat ꝛc. liceat dico. ſ. eĩ cui ex iudicio tui culminis. ꝛ loquit' p. preto.

k Siue studio.q3 numerarius ꝓcurauit ut mitteret vel alius officialis: ut in fi. illius.l.ut ille misit qui loco ꝑfecti qñq3 est ut ei vicarius.

l Iniungẽdi.subaudi licentia.

m Responsuz.ꝑbuit q binos lepores cc.sic.s.de assess.l.fi.c.s.qui mili.nõ pos. l.eis.§.i. n Scõa.in alia ꝓuincia ut nõ ꝓtradicat supiori rñso.vel tertiaz in eadez vel in alia.

o Numerariũ.nõ puniri q ponit vel facit ponꝫ illicitam ambasiatam.

p Rica. Be lucris aduocato.s. prauis:ut.j.l.i. c.ij.de iudicio.dic ut.s.de suffr.l.vna nota.lz quidã de hoc nõ dici in hoc ti.sed de aduocatis.

q Jgs a ducẽnarijs. qui ꝑerant ducẽdis:qõ dic ut.s.de agen.in re.l.matricula.c facit.s.vbi cause fi.l.vniuersi.c desup exac.l.i.c.j.l.prima.

r Dreter cano.i. regl'ares sic.s.de sa.san.ec.l.placet. Et ponit.et.ꝑ id est.

s Scholasticis.i.ab his qui sunt de scholis vel eius societatib9:sic eni accipit.s.de priuile.schol.

t Ciuita.i.in ciuitatib9 vl in villis.vel.i.faciũt deferri ad ciuitates c etiam ad domos eorum mittunt.

v Eorundẽ officialiũ:ad qõ s.de cur.pub.l.ꝓperim9.et.l. aialia.c.s.l.pri.cũ concor.

x Prouinciales. accusatiui casus est puinciales.

y Quotiẽs.penã oẽm bonoꝛẽ excludit reatus:ut s.vbi se.vel cla.l.i.in fi.c facit s.de of.ꝑfec.ꝑ. si quos.

z Qurialib9.corpibus sili bus publice vtilitati intendentibus.

a Liceat.accipe ab incorpatis ꝑdictis corpib9 qõ licz ab alijs.sed esset ꝑda accipe ab istis:ad qõ.s.de silen.l.de decurionib9.§.i.c.ij.c.iij. si aũt diceres nõ accipi ab istis:qõ nec ab alijs in nullo vz eis subuenire.

b Rica De ꝑmipilo.ꝑmipilarij dicunt ꝑmi administratoꝛes:c sic accipit.s.de coar. l.si solita.c.l.ordinarioꝝ.c.s de epi.c cle.l.officiales.als ꝓ bis q ꝑmipillũ fuerunt sm.h.põt accipi h vtroq3 mõ.vel dic ꝑmipilũ portante:c eum q ꝑm9 occasiõe sui officij administrat:c sic vtrunq3 continet.

c Ommoda.i.salaria:sic accipitur.ff.de re iu.l.commodi.

d Post administrationẽ.s.finitã c hoc inuit sequẽs lra.c sic nota ar.q i fine anni sit soluẽda pẽsio:qõ dic ut nota.s.loca.l.iij.c.iiij.

e Heredib9.nota heredib9 dare salariũ:sic.s.de ꝓxi.fac.scri.l.si qs.c de domesti.c pro.l.fi.c de aduo.di.iudi.l.post duos.c.ff.de of.assess.l.dic.c.s. de errog. milit.anno.l.pe.in fine.arg.contra.s.de leg.l.ij.

f Obtentu.ciuiles actiões.quib9 tenet ꝑmipilari9 alicui ꝓua.q nõ sub ꝓcur. cesaris vbi ꝓuenit cũ fisco ꝙ corã ꝓpetenti iudice aget:ut.s.de iurisd.omn. iudi.l.iuris.c.l.in criminali.vel dicas q debitoꝛẽ debitoris ꝑmipili ꝓueniat fisc9 corã suo iudice.c sic loquit.s.de con.ex le.l.i.c cũ grauet q ꝓuenitur in iudicem nõ grauet quando nec cũ fisco ꝓtraxerit:arg.de iureur.l.eum qui.

g Utilitas.ꝑferenda.ut c.ff.ꝓ socio.l.actionẽ.§.labeo.c de cadu.tol.l.i.§.fi.

h Satisfactũ.alit nõ:ut.s.q.ca.pi.ta.ꝓtra.l.iiij.c facit.s.de donat. inter virum c vxorem.l.si non verum.

i Um ex sola.ꝓueniri.nõ nõ ꝓueniri ut heredẽ eoꝝ qui heres nõ est.ut c.s. ar.tu.l.eum.c de repu.hꝫ.l.i.c.ij.c.s.de reuo.his q in frau.cre.l.ij.c.iij. sed hoc fallit ut hic. Item qñq3 aliter q ꝓ hꝫditaria pte:ut.ff.de pol.l.ex pollicita.

k Rica Publice letitie vel ꝓsuluz cc.letitie.s.nũciatoꝛes.c dic q qñ ꝑncipi aliqõ felix nunciabat fidelib9: ut qz ꝓsul eligebat ꝑnceps ẽt mittebat eis aliquaz ꝓstitutionẽ c nuncius dabat c subscribebat se dedisse.

l In modicũ.i.in magnũ:lz parũ accipiãt ab his qbus hãc letitiã portant. Acc.

m Uicqd.desinunt.hec est letitia cum bellum perditionẽ anime c corꝛis

n c substantie inducat:ut in aut.de ar.in ꝑncipio.

Fastus:quia homo fuit fastuosus.i.sublimis:c etiã supbus ꝓpter triumphũ.

o Regaliuz.q3 fit imperatoꝛ rex hyrosolomitan9 vel ꝓsul roman9.nam accipiebant consulatũ quãdoq3.vnde noster iustinian9 ter fuit consul ut in ꝓemio.ff.in fi. p Trabeaꝝ.trabea vestis regal'de purpura s'm h.qua ꝓsules vestiebant c nũc ꝑatoꝛ ut consul.

q Offerẽda.ꝑplis a nobis per nostrũ nuncium.

Quotiens ꝓpulsoꝛ arguit' in depdatõne quietus ẽt non ꝓsulta clementia nr̃a penam' subeat legibus cõ petentem. T Sper.

Urialib9 c nauicularijs oibusq3 corꝛporibus'.ita subueniri volumus:vt nihil appitoꝛib9 vniuersoꝝ iudicũ liceat'.q ad predam prouinci alium ptineat.

De primipilo'. T Spa.

Ommoda' ꝑmipilatus post administratõem' incipiũt deberi:c si his q ea ꝓcipere debuerit ꝑus reb9 hũanis examiat':heredibus' petitio salua sit. T Sperator.

Btẽtu nois ꝑmipili ciuiles actiones' ad alios iudices transferẽ de non possunt. T Item.

Utilitas publica preferenda' est ꝑ uatoꝝ ꝓtractib9.c iõ si ꝓstiterit fisco satisfactũ' esse ob cãm ꝑmipili poterit obligatã possessiõez titulo dotis petere vt satis doti fieri possit. T Bẽ.

Um' ex sola ꝑmipili cã liberos ẽt si pr̃ibus heredes nõ existant teneri diu9 aurelianus sanxerit: si neq3 successistis pr̃i vestro nec qcq3 ex bonis ei9 tentis conseqns est a paternis creditoꝛibus nos non conueniri.

Publice leticie' vel consulum nunciatoꝛes vel insinuatiões ꝓstitutionũ c aliarum sacrarũ vel iudicialiũ litterarum ex descriptõe vel ab inuitis ne quid accipiant in modicum'. T Sperator.

Uicquid nr̃oꝝ vnq3 nunciari cepit prosperũ ad bella desinũt' si oꝛiuntur victõne fastus'. si honoꝛ datus fuerit regalium' vel consulum. vl trabeaꝝ' conpositeue pacis erit offerenda' tranqlitas si sacros vultus' in

r Sacros vult9.qz tenem9 publicã curiam vel ostendim9 nos alis c nunci9 vadit c dicit pop'lus ut veniat videre.

s Nũerarijs.i. nuncijs nr̃is.nam tales mittunt': c nõ idigẽtib9 potius danduz sic.s.de epi.c cleri. si qs ad declinãdã. §.penul.

t Judices. terrarũ vbi hmõi mittunt'. Ex miseris.i. pauperibus.

v Accipientẽ. a spõte dantibus.c nõ cogentẽ c sponte accipientem pari pena astringit' sic.s.de re mili.l.fi.§. ut autez.

x Officiũ.i.dicti iudices cum suis officialibus.

a Rica Qui feudũ dare pñt c qualiter acquirat' c retineat'. Quidã habẽt aliꝫ Rica ita.s.qbus modis feudũ acquratur c retineat'.nr̃ ãt apparat9 vtitur hac Rica ab illo vbo p° ꝓantea.s.õ bis q feudũ dare pñt.vtraq3 tamen satis põt sustineri.

b Q Uia de feudis. Quid autẽ sit feuduz: et vnde dicat' in summa: dictũ est ꝓ id qõ legit' j.in q.cau. feu.a.circa pn.ij.col.c.j. per quos fiat inuesti.c p quos re.c.nulla.qualit' aũt debeat distingui:dic ut in summa plene notaui.

c Dare pñt.q de regalib9 est intelligendũ.s.ut si bẽant bñficia aliq3 regalia q valeat ea in feudũ dare inde vsitatũ est:c eos feudũ dare posse c de alijs q̃ de regalibus.

d Si antiquit9.ut nõ stet memoria rem alit' ꝓcessisse.vel p.xxx.ann.c retro hec ꝓsueuerãt facere.nã ꝓsuetudo multũ opat' in iurisditõe:ut.C de eman.li.l.i.c.l.fi. Az. e Feudũ dare.qõ h dr̃ de clericis intelligas:sm id qõ dr̃.j. de cle.q inuesti.feu.c.clerico.c ita vz sm q hic dr̃ q clerici nõ pñt.s.dare nisi eoꝝ antiqtas fuerit ꝓsuetudo:qõ forte sic ẽ intelligendũ.s.de reb9 ipsi9 ec.que vz ei subiecte sunt:ut.j.epm vel abbatẽ vel abbatissam cc.§.itẽ si epꝰ.sed alia dare que data nõ inuenerit tpe sui ingressus ꝓhibent'.c hoc est qõ ibi dr̃:q vz ei subiecte sunt cc.

f Marchio.q aũt dicant' marchiões:comites:duces:capitanei:valuasoꝛes maioꝛes vel minoꝛes:c etiã minimi dicant':dr̃.j. qd sit Marchio dux:vel comes.c.qui a principe.

g Feuda accipiũt.c ista feuda c supiora ꝓprie iuri feudi olim ꝓcedebãtur. Alia vo feuda q̃ a miorib9 aliꝫ impẽdebant' iure feudi nõ iudicabãtur:ut.j.e.§.notandũ est aũt.hodie aũt idẽ obseruat' in miorib9 c mimis qõ est in maioꝛibus:ut.j.de na.feu.c.i.c.ij.

b Auferre.qõ adhuc obtinet in feudo guardie c castaldie:qõ dat' ꝓ mercede alicuius rei.s.q post annũ põt auferri etiã ꝑcio ꝓ eo dato nõ restituito nisi ad certũ tps datũ sit:ut.j. de feu.guar.c.item illud qõ dat'. c.j. de ꝓtẽ.int'.do.c va.de inuesti.feu.§.insup sciendũ est.nisi forte velis dicere q illa.c.loquant' sm antiq3 tpa sm que hic generalit' dr̃ ꝓtrariuz. tñ dicendũ ideo qz illa duo.c.posita sunt post istud.

i Usq3 ad vitã.vltra nõ:c hoc adhuc obtinet sm rigoẽ ꝓsuetudinis in

feudo marchie ducat⁹ comitatus vel alterius regalis dignitatis ab imperatore data qñ illud feu. finit cũ pſona accipiẽtis qz heres in eo succedit: niſi iterꝝ ab imperatore inueſtiat: ut. j. de feu. mar. c. i. lz illud videatur hodie vſurpatũ: ut. j. de ali. feu. §. in feudo comitatus.

k Cum vo. hic inueni. c. in gbuſdã libris: ſed male. tu tñ hẽas. §. inſup inueni glo. talem vacat hoc caplm ppẽ inferius. c. ſi duo.

l Producẽ dignarer. ſubaudi qđ dignatus eſt facere: p mulgauit enim legem q̃ hec ꝓtinent que hic dicunt & quedã alia. c. ut in lom. de be. & de ẽris tri. l. ſi.

m Frater. ſic ergo frater fratri ſuccedit in feud. paterno ſ. cũ ſine legitio decedit herede.

Sed pone fratrez deceſſiſſe q extraneum heredẽ inſtituit nunqd ob lz ꝓuabit fraſ iſtius cũ ille heres inſtituꝰ p oia legitimꝰ repiaſ: ar. ff. de ver. ſignī. l. legez. Rō. nequaq̃ ꝓuabit qñ iſtud eſt itelligendũ de eo legitimo herede cui. ſ. deferebaſ ab inteſtato hereditas & non ſic ỗ illegitimo. i. de eo q de iure inſtitui valet ſed ideo cõtigit lz qz potiꝰ ꝓncipali ꝓuidẽtia q̃z eius iudicio hec feu. ad fratrẽ ꝓuenirent. & iõ in extraneũ trãſferre nõ valuit: ar. ff. ỗ adop. ſi arrogator. §. i. nam & a maioribus po ius lz itelligit hẽe q̃ a ffe. vnde itelligo fratrem fratri debere ſuccedẽ ex q̃cunq̃z cã fe. amittat. dũ tñ culpari nõ poſſit is q ſuccedẽ intẽdit: ar. ff. ỗ inſ. & re. l. iij. ita tñ ſuccedit ut ſi dñm in aliq̃ offendit ei ſatiſfaciat aliogn tali bñficio indign⁹ vz: ut ex ꝓſtõne impator cõzadi manifeſte colligit. q̃ eſt in lõbar. in ti. de be. & terris trib. l. vlt. ſic ergo legitimꝰ velut ꝓmior frem excludit. hoc aũt ita intelligaſ ſi fuerit maſculus. femia enim nõ ſuccedit in feu. niſi ex pacto: ut. j. de ſuc. feu. §. filia vo. & j. e. §. hoc aũt notandũ. niſi ſm quoſdã ſi fuerit feu. matnũ: ut. j. de na. ſuc. feu. c. i. lz videaſ ꝓdicẽ. j. de feu. fe. c. i. Itẽ hoc ſi intelligatur. ſ. ſi ſine felonia ꝓdeceſſor feudũ amiſerit. nã tunc ꝓmior expellit & vlterior admittit: niſi dñs gratificatꝰ ꝓmiori fuerit: & ei feu. ꝓceſſerit: ut. j. quẽad. ad filiã feu. ptineat. c. ſi qs ſine filio maſculo. & j. ſi vaſal. feudo ꝓuaſ cui deferaſ. c. vaſalli feu. q vo dixi feminã nõ poſſe ſuccedere: ſic vez eſt niſi feu. a dño redemerit. vel niſi dñs ꝓpter ſeruitiũ patris ei id reddiderit. tũc enim ab aliquo ex parẽtibꝰ ſuis nõ eſt ingetanda ut. j. quẽad. feu. ad fil. pti. ſi quis ſine filio maſculo.

n Sinauté noiatim. ſic ergo exꝑſſim p pactũ lz: qđ alſ nõ liceret: ut et alſ eſt ar. C. de pig. l. iij. & ar. ff. de ꝓhen. emp. l. labeo. ſm q de hac mã & pro & ỗ ſatis potes colligẽ in libello diſpu. domi. py. ij. charta: Rñ. licitũ eſt tacite &c. cũ duab⁹ ſeq. Ricell'. Iſtud aũt qđ dĩ: hic ſic eſt intelligendũ: niſi emptũ fuerit de cõib⁹ bonis cũ inſimul ſtarẽt & dño ſcĩẽte: ut. j. ỗ bñ. fratris. & qualit fratri fraſ fuc. in feu. c. ſi qſ acgſierit bñ. Nec ob. qđ le. in eo. ti. de duob⁹ frib⁹ de nouo bñ inueſti. c. ſi duo frẽs in cõi caſa. qz ibi loquit q̃ dño feudi ignorãte de cõi pecũia emebat. & hoc ẽ qđ dĩ ibi ne forte inuit⁹ dñs &c. ſic gꝰ cuiꝰ fuerit pecũia de q̃ fe. emit multũ infeſtar. tñ ỗ ẽ alſ. qz nõ infeſt ỗ cuiꝰ pecũia emit: ſz cꝰ noie emit: niſi cãlia notent: ut. C. de rei ven. ſi ex ea pecunia. & C. cõia vtriuſq iud. ſi patruꝰ. & C. de ꝓba. ad ꝓbationẽ. cãlia aũt bis tribꝰ carmibꝰ ꝓbenduntur. Sit res dotalis nũmis dotalibꝰ empta. ſit q̃z pupillar⁹ nũmis res empta pupilli: & ne ꝙuertas. ſed idẽ de mulire credas: ut. ff. de iure do. cum vir. §. vlt. alſ eſt ibi lex que res ex. ff. ſo. ma. ſi cũ doteꝫ. in fi. & C. de rei vẽ. ſi ut ꝓpoms. ſed quod in ver. ꝓmo ꝓtinetur falſum puto: ut. C. de iure dot. l. ſi ex pecunia.

o Legibꝰ. qđ vez eſt. ſed alio mõ ſuccedũt iure romano. alio mõ iure lombar. iure enim romano ſuccedũt tã maſculi q̃ femine: & p ſe & cũ maſculis eq̃liter: q̃m ſublata eſt dĩa ſerus: ut. C. de ſuis & leg. libe. aute in ſucceſſiõe. nec enim debẽt ꝓpter hoc ſolũ puniri q femie nate ſunt: ut. C. de le. here. l. pe. qđ enim peccauit nã q maſculos nõ ꝓcreauerit. C. de lib. ꝓ. vel exhi. l. vlt. extantibꝰ ergo filiabꝰ legitimis tanq̃ legitimis ſucceſſoribꝰ nãles filij dio excludunt: ut. C. de na. lib. q̃ſi p totũ. & i auth. ibi ſignatis. ꝓterea ſi pr̃ dotauerit filiam nihilominꝰ veniet ad ſucceſſionẽ pr̃is etiã ſi pacta fuerit cũ patre ſe nullũ regreſſuz habituꝝ ad bona pr̃na. ut. C. de dot. pactis. & C. de pact. l. pactũ. filij enim meritõ patris magis ſunt ad obſeqa patris ꝓuocãdi q̃ pactiõibꝰ aſtringẽdi: ut. C. de inof. te. ſi quando. §. i. Iure aute lõbardo nõ ſuccedũt ita femia ſic maſculi. q̃uis enim iure lõbardo filia legitima ſi ſola remaneat totã patris hereditatẽ hẽe dẽat: ut in lombard. de ſuc. ſi qs lombardus. & de hoie lib. §. ſi qs lombardus. tũ ſi rẽmãſerit vna cũ filio legitimo maſculo: ipſa hẽbit tm̃ tertiaz p tẽ hereditatis: & maſculus duas vt in lõbar. de ſuc. l. ij. & l. vi. ꝓterea iure lombardo legitima filia nõ excludit nãles imo hz tm̃ tertiã. & nãlis vnꝰ vel plures aliã tertiã & curtis regia: vel alij parẽtes aliã tertiã: ut in lombar. de ſuc. ſi qs dereliq̃rit filiã. legitimꝰ vo filius hẽt duas ptes & nãl' tertiã. ut ꝓdicto ti. l. ij. Item ſi pr̃ dotauerit filiã nõ vẽiet amplius filia ad eius ſucceſſiõez ut in lõbardia ꝓdicto ti. ſi pater filiã ſuã aut frater. Item iure lombardo filius legitimus natꝰ poſt donationẽ quã pr̃ facit oĩz bonoz ſuoz ruocat eã totã poſt mortẽ patris filia vo tertiã ptẽ ut in lõbar. ꝓdicto ti. ſi qs ſe deſperauerit. & ꝓterea filia iure lõ. nõ recipit ꝓpõnẽ pr̃is occiſi: ſz malculus tm̃ vel alij parẽtes. iõ q: faidã leuare nõ põt ut in lombar. de homi. li. bo. ſi quis longo. dĩ autem faida. i. inimicitia: ut in lombar. de pla. lib. bo. l. in omnibus. & titu. de ſucce. ſi fuerint filij.

p Aſucceſſione feudi. hic ergo aliud ſtatuit q̃ in legibus obſeruaſ. nimiruz legum romanorũ nõ vilis auctoritas: nõ tamen vſq̃z adeo vim ſuam extendũt ut conſuetudiné vincat aut mores: ut. j. de cog. feud. c. i. in iſto. §. notare licet deteriores res eſſe conditiões mulierũ q̃ virorũ. & hoc eſt qđ dicitur. ff. de ſtat. ho. l. in multis viris. ſed quare hoc ꝓtingat quero? Rñ. quia dominũ iuuare nõ poſſunt nec pugnã facere quib⁹ inſto: quia filij earũ pr̃t: tamen remouent ſm q̃ hic dicitur. eſt ergo pro ratione voluntas.

q Patrueles. patrueles fratres dicunt qui ex duobus fratribꝰ nati ſunt. nam qui ex ſororib⁹ naſcuntur ipi cõſobrini ꝓprie appellant quaſi cõſororini ſint: licz vulgus omnes cõſobrinos appellet: ut inſtitu. de gradi. cog. §. iiij. & ff. de gradibus. l. i. §. quarto gradu.

r Gradũ. alſ gradũ. alſ geniculũ. gradũ plus eſt aſuetũ q̃ geniculũ: ſed ſũt eq pollẽtia in ſignificato. & quidã nõ hñt verba ſequẽtia vſq̃z in infinitum. q̃ autez dicit gradũ: ſic intellige ut ſi contentio inter eos collaterales in curte regis & dominũ fuerit de feudo debẽt iurare cum legitimis ſacramẽtalibꝰ ſuis. xij. & feudũ paternũ eſſe: & ſe illis qui acquiſierũt ꝓpinquiores eẽ: & in ſeptimo geniculo eis pertinere: ut in lombar. de ſuc. l. i.

t Aſq̃z in infinitũ. hic ergo colligitur q̃ infinitas rei licitũ vel illicitũ: nec viciat: nec excludit: ar. de bo. poſſeſ. contra tab. l. ij. ſed ỗ alꝫ dicaſ q̃ infinitas eſt vicia ta: ut. ff. de dam. infec. qui bona. §. vl. ff. de teſti. l. i. & nõ de hac materia plene i libello diſpu. py. iiij. charta Rica. Quid illicitũ eſt &c.

v Notandũ. obſeruaſ. quia animũ equal' eſt ꝓditio. ſed q̃ hoc refert ad verillud. nõ ad vſiculũ aliter in curia. Recte hoc intelligo ſm tpa valuaſoribꝰ. olim enim licebat minoribꝰ ſua deueſtire vaſallos ſuos q̃cunq̃z volebant. & ꝓncipi vel maioribꝰ val. nõ erat pmiſſuz. & ſic ꝓcedebaſ minori qđ maioribꝰ denegabaſ: ar. ad lỗ. ff. de ritu nup. obſeruandũ. ar. ff. de offi. pre. barbarius. hoc tñ hodie mutaſ: qz idẽ eſt in minore qđ in maiore dicebaſ: ut. j. de nã feu. in fi. & j. de feu. datꝫ minimis vaſ. c. ſi miores. ſz nouiſſimo iure feu. ſine certa & cõuicta culpa amitti nõ debet: ut in lombar. de bene. & feu. & terris trib. l. vltima. & j. de feudo ſine cul. non amit. c. i. & j. quo tẽ. miles inueſti. pe. debet. capitulo. iij.

x Rica De feudo guardie ꝛc. al'. Itē illud. al'. Itē aliud. al'. Illud aūt. al'. c. al' §. fz. c. esse dz. nō. §. qz bz Ricā vel bīe dz ut hic: q̄ vtimur in nr̄o apparatu.

y Item. si vo castaldi. dī castaldus siue actor cui res dñi cōmittunt gubernā de: ut. C. de sa. san. ec. l. iubem⁹. circa p̄n. ut in lom. de acq. ac. re. l. i. ut al's dī econom⁹ cui gubernat res eccl'astica mandat': ut. C. de sa. san. ec. iubem⁹. circa p̄n. Illicus aūt dī q fructibus p̄cipiendis p̄ponit': ut ff. de insti. sed cum villico.

z Sibi defendere. ignozatur accipiēdo qō erat ppriū feu. simpler. p castaldia: alioquin p̄iudiciū fieret sibi. C. de act. emp. z ven. l. si seruus.

a Per breue testatū. hec trī adiectio pleriqz nō placet.

b Rica Qui successores feudū dare tenent'.

c Si vo. al'. c. al'. §. siue rubrica q̄ hic est: vel dz eē sīm quosdā: qz hic in apparatu nr̄o vtimur al'bī hic glo. talis vacat hoc. c. ppter infer⁹ si qs inuestit⁹. i. hic pōt eē ti. qui suc. te.

d Pbares ei⁹ curie. ut breue testatū aut alijs euidētissimis pbatiōibus. Ac.

e Ratā bīe. hic pōt nō. qz ratione adiūcti p̄sumit' qd adēptū nisi pbet' p̄cessiz: ut arg. ff. de posthu. l. i. §. i. Item senatus: ut. ff. de insa. l. furti. et C. de insa. decreto. ar. p̄. ff. ō do. int' vi. z vx. si sponsus. §. ij. z. ff. ō ma. te. si qs liber. Iz etiā qz de hoc nō. p z contra in libello py. ca. ij. Rica licitū est qz rōne adiūcti. R. cōtra sequē. sz huic. §. est p̄. j. si ō inuesti. int' do. z vas. lis ozi. §. si aūt aliqs. sed illud intelligo qñ in poss. fuit castaldus. hic igit' nō p̄sumit' fuisse dataz nisi pbet' p̄tra sicut z peculiuz illius q manumittit' in testō: vel in vltima volūtate: ut. C. de pec. eius q libertatez meruit. l. vna.

f Archiepus. pūt ergo hmōi clerici feu. p̄stituer'. sz boc est intelligendū ut nō. in summa p̄stituebāt oli ꝛc. sed licz feu. dare possint nō tñ cognatis dabūt. C. de sa. san. ec. l. iubemus. z aut'. ibi posita gbuscūq; modis est notandū qz si psona eccl'astica facit inuesti. de feu. qō ab alio detiet anteq̄ sibi appropriet': qō nō teneī succesor eius: z si pure aliqđ inuestiuerit qz extinguit' feudū: qz si sub p̄ditiōe fecit inuestiturā: z ecōuerso p̄cedēte vasallo inuestiturā recusare nō valet. secus aūt est in psona puati: qz tūc vtriusqz successor obligat'. z hic pōt esse ti. q suc. feu. c. si qs inuestit⁹ fuerit. z. j. si de feu. p̄trouer. fue. c. morib⁹. z est quoqz not. qz in clericor inuestitura parit' admittunt' testes parētes z extranei: ut. j. si de inuesti. int' do. z vas. lis oz. c. i. §. si aūt se venturū. z bz cuz de rebus eccl'e faciunt inuestituram: qz secus est cum de suis ppr̄ijs: ut. j. q tes. sint ne. ad pban. no. inuesti. c. i. circa p̄n.

g Compellunt'. z est rō quia successor p̄dictorū nihil habet a p̄decessore. vnde eius factū nō teneī bīe ratū: sed in berede secus. Az. qz ex qua psona qs lucrum capiat eius quoqz factū pbare teneī: etiā si qñqz iure factū nō esset: ut. ff. de re. iur. ex qua. z. C. de libera. cau. si ab eo.

h Rica Si de inuestitura controuersia fuerit.

i Si aūt. quidā bñt huic. c. talē Ricā. si p̄trouersia fuerit de inuestitura feudi q nō vtimur in nr̄o apparatu. z qdā bñt hic glosatū vacat bz. c. ppter inferius. c. de p̄trouersia feudi apud pares curie terminānda. c. si int' dominū.

k Corā parib⁹. s. qz debēt interesse noue inuestiture: si tñ pares bz dñs. si aūt nō bz: tunc sufficiēt extranei. j. q tes. sint ne. ad pban. no. inuesti. c. i.

l Breui testato. z parib⁹ p̄firmato saltē duob⁹ vel trib⁹: ut. j. qd sit inuestitura. § si eni sīm mediolan. aliud obseruat': ut. j. q tes. sint ne. ad pban. no. inuesti. c. i.

m Possessionē. s. vacuā: qz si differat oēm vtilitatē ei p̄stabit. ut. j. de noua. feudi. fo. c. inuestitura. nec liberabit' dñs soluēdo interesse si eum peniteat inuestituraz fecisse: ut. j. si de feu. fue. p̄tro. c. si facta inuestitura.

n Si vo fuerit in possessionē. in q̄ stetit ad min⁹ p annū z dño sciente z nō p̄dicēte. al's iusta ignorātia vel pui tpis negligētia cū inique possessiōis piurio quā doqz dño posset damnū afferre: ut. j. si de iuest. int' do. z vas. lis oz. §. sua aūt aliqs q illud beneficiū q̄ a regis capitaneis: atqz regnis vel regni valuasoribus alijs impendit' p̄prie iure feudi cē setur. Illud vero q̄ a minoribus in alios transfert' nō iure feudi iudicat' licet aliter in curia mediolanēsi obseruetur. sed qñ voluerint recte auferre queūt nisi Romā cū illis in exercituz perrexerint quo casu iure feudi trāsit z adiudicat' vel vbi aliqd ppter feudū acceperint tūc enī nisi restituto p̄cio auferre non possunt.

De feudo guardie z castaldie.

i Itē illud qō dat' noie castaldie vl' guardie: z p mercede alicui⁹ rei trāsacto āno pōt iur̄ auferri et p̄cio p eo dato nō restituto nisi ad certū tps datuz fuerit. Si vo castaldie aliqd noie, ppij feudi possederint. non valebunt, ppterea possessionez sibi defendere' nisi p pares curie: vl' breue testatum⁸ poterūt, pbare se anteqz castaldi eēnt vel postqz dixerūt esse inuestituram accepisse.

Cui successores feudum dare tenentur⁹.

l Si vo⁹ archiep⁹: eps vl' abbas abbatissa inuestituram ei⁹ feudi q̄ ali⁹ detinebat eo tenore alicui dederit: vt post decessuz ei⁹ q possidet hēat: z añ decesserit archiepus qz ille q feudum possidebat successores eor nō cogūtur eam inuestituram facere vel p̄firmare. z si pares⁸ ei⁹ curie adsint testes vl' breue testatū inde sit nisi ille q inuestituram accepit noie ei⁹ feudi in possessionem missus sit eo p̄sentiēte q detinet. Sed si ille q feudū possidet prius decesserit qz ille q inuestituram fecit iure cogit' eā ratam hr̄e⁸. Laici vo hisdē modis oib⁹ qbus supradixim⁹ si alijs inuestituram dederint. hr̄ des eor si rōnib⁹ claruerint oīmō eam adimplere compellunt'⁸.

Si de inuestitura feudi controuersia⁸ fuerit.

l Si aūt p̄trouersia iter dñm z fidelez de feudi inuestitura fuerit qd iuris sit videam⁹: z si inuestitura facta fuerit cor̄ paribus curie aut i breui testato⁸ recte euz qui inuestit⁹ est cogit' dñs mittere in feudi possessionem[m].

Si vo fuerit in possessione: z mota fuerit ei p̄trouersia a dño ei defensio def' pp possessionem[n]. Si aūt non fuerit in possessione⁹: nec supradictis modis poterit, pbare: tūc illi⁹ erit defensio⁹: q inuestituram dr̄ fecisse. Si vo feudū aliquis hūerit: de quo nulla p̄trouersia sit etiā dixerit se inuestituram alteri⁹ feudi accepisse ab eodem dño: nec in possessiōe fuerit: nec p̄dictis rōnibus, pbare poterit: licet dñi eēt defensio ex ordine. tñ qz aliūde vasallus ē remittit' dño ex ętate defensio. Cum aūt qs dixerit feudū ad se p successionē pertinere asserēdo illud esse pr̄num si fuerit in possessiōe medietatis vl' alicui⁹ ⁹ptis vel cambium, ppr̄ietatis⁸ noie illi⁹ feudi hūerit vel alijs iustis rōnibus⁸ illud eē paternum, pbare⁸ poterit iure⁸ obtinebit.

Si vo, pbare non poterit p̄dicto mō dabit' cū duodecim sacr̄alibus.

Item si vasallus possederit castz qō dixerit se, p feudo tenere z ecōtra dñs p guardiā dixerit se ei dedisse dñi est, pbatio. z si poterit, pbare: tunc ille q tenet dño dz restituere: vel, pbare per pares curtis⁸ vel p breue testatum post qz in guardiā suscepisset se a dño, p feudo inuestituram accepisse. dño dicta: ut. §. pr̄i. postea def' sibi defensio.

o In possessiōe. hic dat' defensio p defensori ppter possessionē. est enī magnū cōmodū possidere: ut. ff. de rei ven. his q destinauit: qō puto intelligendū de iusta possessiōe: qñ si dolo qs possessor inuent⁹ fuerit: nō dz talis possessio sibi p̄iocinari: vt. C. de lib. cā. eam. nec enī dolus ppr̄ius aliquē relevare dēt: ut. ff. p socio. l. vez. §. tps. qd ergo erit si neuter possideat⁸: §. ei qui ꝛuenit dabit' defensio: qz fauorabiliores st rei q̄ actores ut. ff. ō re. in. fauora biliores z p̄mptiores sum⁹ ad absoluendū q̄ ad p̄dēnā dū. ut. ff. de ac. z ob li. arrianus. z bī vbi p oia pares p̄ditōis sunt actor̄ z re⁹ alio qn honestiori defe rendū est sacr̄m i'm q nō. C. de iureiu. in bone fidei. z. j. de p̄su. re. feu. c. sacr̄m nō sp est dandū ꝛc. vñ que dicunt' b de sacr̄o dādo possidē ti z in. sequentib⁹. c. z in oib⁹ in qbus bī dr̄: debēt intelligi cū definitiōe p̄dicti c. sacr̄m.

p Erit defensio. bī sic intelligo. s. ut siue habeat' rōne p̄sone z feudi qō petit' vtz si honesta sit: an est p̄sona que facile iuret. z an sit magnuz an p̄uū feudū quod a vasallo exposcitur z an diu dñs sine aliqua p̄trouersia sciēte vasallo possederit. hec oia curie cū alterius iudicis arbitrio relinquuntur examinanda.

Si vero. remittit' id est aufertur. Accursius.

q Alicuius partis. hic dr̄ q̄ obtinet' debeat vasall⁹ si de aliqua p̄te possessor i uenīat': qō puto itelligendū s'm supe⁹

r Proprietatis. sed vtrū eadē sit distinctio hic quēadmodū. s. e. §. p r̄i. s. vtrū fuerit ei datū cābiū cor̄ parib⁹ vl' in breui testato vl' al's: R. et intelligo vtiqz q̄ allegat vas. se bīe pure noie, ppr̄ietatis p parte illius feudi qō petit qō feudū p parte petit. s. p illa parte, p qua dicit se ñ habere cambiū. Nam alioquin si haberet cambiū totius feudi noie, ppr̄ietatis frustra experiretur p feudo.

s Justis rōnib⁹. hoc est q̄ inuestitura fuerit facta cor̄ parib⁹ curie. vel q̄ habuit breue testatū. Alij enī z si idonei sunt nō admittunt': ut. j. ō cōtētiōe a do. z vas. de inuesti. feu. c. si fuerit p̄tentio.

t Probare. sz z si nō, pbauerit etiā electio iureiurādi ei dat'. si vo, pbare nō potuerit p̄dicto mō dabit' ei defensio cū. xij. sacr̄alib⁹: etiā si non possideat totū feu. vel partē: vel p eo aliquid.

v Jure adeo. ut eū solū iurare sufficiat sine testib⁹ qñ possidet: ut. j. si ō inuesti. int' do. z vas. lis ozi. §. si qs se vel patrē. z. §. si aūt. nec est p̄dicto. c. si fuerit. de p̄tro. int' do. z vas. c. si tñ p̄tentio. qz illa deīminat' per istā ut distinguatur vtrū dñs aut fidelis possideat vel ibi in. c. si quis se cōstat. feu. sed dubitat' esse paternū an collaterale ibi. s. in. c. si fuerit nō cōstabat q̄ nunqz fuerit feudum.

x Per pes curtis. in hoc z in sequēti. §. sic opponit' aut inficiat' se bīe noie guardie: aut nō inficiat' ad qd pbat dñs. Item si inficiat⁹ fuerit ad qd postea audit' cū illi deneget' audiētia q, ppriā scripturaz negauerit: ut. C. de nō nu. pe. aut'. p̄tra qui, ppriā. Itē querit' in isto. §. z seq. ad qd deferat' iusturandū vas. si dñs in, pbatiōe deficiat cū actore nō, pbante reus z si nihil p̄stiterit obtinebit: ut. C. de eden. qui accusare. R. ad cautelā hoc facit index: sicut z in. C. de iureiurā. l. ut bone fidei. z. ff. de iure iuran. admouēdi. nō est p̄tra. s. de feu. guardie. ut ibi notaui.

de feudo ttiardie z castraldie
Qui successer feudū dat tenet
si de minori feudi ignorant
Dnus modis feudū amittat

Collar.

r De manso. in isto. §. talis not. distinctio. aut dñs aliqd sibi reseruauit aut nō. si nō sibi reseruauit aliqd: aut est vas. in pos. aut nō. in ꝑmo casu teneť ꝓbare vas. inuestituꝝ. z hoc facit retētio dñij. in scdo vo qñ nihil ei reseruauit si nō est in possessiōe idē est. si vo possideat nō ꝓbabit inuestituram: sed ita eē iurabit. Ac.

3 Reseruauerit. ꝓsumit enī ꝙ dñs incrementuz retinuit: eo ꝙ aliqd sibi i curia reseruauit. vnde vas. obtinere dz de incremento nec inuestituꝝ factā eē ꝓbare bz necesse. vl dicas referre vtrum sit discretū vel latēs incrementū. vel sit secretū si est insula ptiet ad dñm si latēs ad vasallū: ut. ff. ō vsuf. itē si fundū. §. i. z ij.

a Probare. qualis retētio dño pōt: ut hic. j. tit. i. §. itē si qs fundum.

b Pertiebit. i isto §. nō bz ꝙ resoluto iure datoris et iure acceptoris resoluit site. j. ti. i. §. rursus. z. C. si pigꝰ pig. da. fu. l. i. bz qro nūquid iste q scdo loco posfidet iure feudi si velit ꝑori dño seruire an sit expellendus. ℞. nō: ꝓm iura ista: ut. j. qua olim poterat feudū alienari. c. i. verum hodie forte poterit: bz vtruz poterit: vel nō poterit plenius determinabit.

c ℞ica Quibus modis feuduz amittatur.

d Quia supradictū est. feudū amittere dz: nūquid est hoc intelligēduz siue iuste siue iniuste dñs ꝑlieť. z ℞o. bz determinabit. j. ti. i. hic finit lex. deinde ꝓsuetu. re. incipit. c. i. Sed qro bz si sciat dñm iniuste ꝑliari quū eum adiuuare nō teneat si eū adiuuare incipiat z eū postea hic deseruit: an feudo ꝑueť. ℞. bec vberius. j. notabunt: ar. tñ est ad bz ꝙ nō: ut. C. de neg. gest. tutor. sufficit enī si cui vl in paucis locis zc. ut ibi dr. sed istud qō in bz. c. dr: intelligo cū posit dñz adiuuare z eū dimisit. qd enī si brachijs abscisis aufugit: utpote dño inutilis ad dñi defensionē. ℞. nō ꝑuabit a feudo: ar. j. de feu. sine culpa nō a. §. ij. in fi. nihil enī intererat dñi vasallū ibi stetisse. ergo a se. nō ꝑuabit cuz peque moriturꝰ erat: ut ar. ff. de ꝓdi. ob cām. si pecuniā. §. vlt. z. C. ꝺpositi. si ples. Dz ꝓsueuit qri ꝙ auxiliū dño vasallus ꝑstare teneat: nūqd salutē suā debit ꝑponere saluti dñi sui an nō. arg. est ꝙ postponē debeat. ff. ad fil. se. cō. l. i. §. hic aūt queriť. vsi. serui. sed puto ꝺ forē cēsendū qz nō tñ bz illius dñs in vasallo: ut in suo: lz dicat ꝺriū. j. de alie. se. pa. c. si a morte. s. ꝙ dēat dñm a morte liberare si potest.

e Cucurbitauerit. ꝙ hic dr cucurbitauerit: vbū est. inde cucurbita nomē vbale. al dr arga ut in lōbar. de ꝓuicijs. l. i. sed in bs loco qdā bñt glo. vacāt iste cause amittēdi feu. ꝓpter inferiores huius ti.

f Cōcubuerit. vel cū inimicis dñi amicitias copulauerit. vel al ꝺ dñm se būerit ut magis ꝑsumat inimicꝰ ꝙ amicꝰ: ut ar. ff. de inof. te. liberi. z ff. de of. ꝑf. vr. l. i. §. cū patronꝰ. sed si dñs nō placitauerit va. de culpis cōmissis in vita sua. nec heres dz placitare: ut. C. de inof. te. oīmodo. z C. de reuo. do. l. i. z ff. de ꝓba. pculus.

g Exercuit. hoc ideo qr in maleficijs potius volūtas ꝙ effectꝰ inspicit ut. ff. ad le. coz. de sic. diuus. z hoc intelligo nisi ꝓpter penitētiā destitit ut. ff. ad le. coz. de fal. q falsā. si vo ꝓpter impossibilitatē destitit affectus est puniēdus: ut nō. in distin. py. cū qs bz voluntatē delinquendi zc.

h Luserit. puta forte manꝰ ad pectꝰ eius ponēdo: vel etiā turpius adū sus dñm lusit: ut in lom. qua qs se def. de. si qs amo. ludus enī siue ludꝰ noxius in culpa est: ut. ff. ad le. agl. nā ludus. qs enī eos ludos appellat ex quibꝰ crimina oriunť: ut in ꝓsti. Fede. impe. circa fi.

i Sorore dñi ꝓcubuerit. qdā bñt hic in ter. post ista vba statim hec alia hec ita obtinent si in domo dñi maneāt qdā nō bñt: sed credimꝰ illa esse superflua.

k Amitteret censeť. sed nunqd bodie z istud est correctū. s. ut non possit auferri sine certa z ꝓiuncta culpa. ℞. nequaq̄. quod enī spāliter nō removeť: quare stare ꝓhibeť: ut. C. de testa. sancimꝰ. quicqd enī noua lex nō inueniť expressum illō i ꝓstitutiōibꝰ veterū ꝓstat esse relictū: ut. C. de appel. p̄cipimus. in fi. l. satis puto tñ dici ꝺriū ut in lom. de bene. z ter. tri. l. vlt. z. j. de feu. sine culpa nō amat. c. i. z. t. quo tpe miles inuest. pe. de. c. iij.

l Sciens. ita tñ ꝙ crassa et supina ignorātia eū nō excuset: ut. ff. de ꝺbē. emp. l. et si. §. ignorātia. de iuris z fa. ig. nec supina: imo ut verius loquar hic subaudiēdū est maxime qñ ꝓtra sacrm fac. sed tu instabis nunqd a feu. ꝓuatur ea. qz sacrm fidelitatis deserit. ℞. nequaq̄: ut. j. q. fu. p. ca. bñ. a. §. illud enī. sed ibi loquit qñ se nō deierat ꝺbēdo. hic aūt delinquēdo. sic ergo sciat vel ignoret dñm ibi esse a feu. ꝓuat. Itez siue ibi fuerit siue nō fuerit: lz videatur obuiare. j. q fu. ꝑma causa bene. amit. §. porro. naz ibi loquit de alieno loco qñ sciens ibi dñm esse a feudo ꝓuat. sic ergo rōne loci licituz deꝑhendit qō alis nō liceret lz alibi sit ꝓtra: ut. C. de tem. in inte. resti. l. vlt. z hoc ita tā varie qñ marioze iniuriā putauit le. latoz in eius domo fieri q̄ alibi: ut. ff. ad le. iuli. de adul. l. qō ait.

Esse. alis intus z alis ibi. sed melioz lra est intus.

m Fratrē suū occiderit. bz q̄rit cui referat istud suuz nunqd ad dñm: vl ad vas. ℞. ad vtrūqz pōt referri: nō tñ idistincte nimiz lz fratrē dñi sui vas. occiderit. nō tñ ideo feu. amittit. sed istud intelligo nisi in tradēdo. i. pdēdo. bz fecerit. nā z tūc si extraneꝰ eēt ꝑuareť a feu. multo fortius si dñi frēm ita occiderit. z in bs casu feu. ad dñm reuertit si vas. suus ipsius frēm intfeciat: ad hoc forte ut totā hereditatē bēat vel si lem felloniā fecit: puto boiem occidēdo ut amplius in curia stare nō possit feu. amittat. vez qr in dñm nō deliqt ad primū agnatū ptinebit. j. an ille q intfecerit frēz dñi sui. f. a. c. si qs intfecerit

n Mulctabit. nunqd a toto ꝓuat rone ptis alienate. ℞. imo in q̄ delinqt: ut. j. de vas. q ꝺ ꝓsti. loth. bñ. ali. c. i. bodie nō pōt aliquā ptē alienare sine dñi volūtate: ut. j. de ꝓbi. feu. ali. ꝑ Feder. l. imperialē quicqd h dicat.

Reuertit. post hoc verbū reuertit z ante. §. rursus inueni glo. talem derogat bs nostro tpe in curia mediolanensi.

o Rursus. dñm hic notari ꝑit que notauim. ꝺ. ti. i. §. rursus. z. j. tit. illo q̄ olim po. fe. ali. circa ꝑn. Sed qrit nunqd hic scōs vas. valeat ꝓtra heredē ipsi experiri valeat cū decesserit sine herede. s. in feudo: sed cū herede in alijs bōis. ℞. bec qō potius facti est q̄z iuris: z pōt determinari ꝑm q legit. j. de inuesti. rei alie. c. cū de re aliena. Scdo nun qd eodē mō resoluit ius acceptiōis si culpa sua dīs. i. ꝑ mus vas. feu. amittit. ℞. vtiqz. nā si ꝓpter inimicitias id accidit siue alio mō ꝓpt culpam suam ipse tenebit: ut ar. ff. so. ma. l. pe. in ꝑn. z. ff. locati. z si merces. §. cōductor. z. ff. de ꝓdi. ob cau. si militem.

p Ad libellum. alis ad libellum: alis ad libellarium.

q Regressum. sed nunqd hoc intelliges quocūqz mō ꝓsentias. i. siue tacite siue expressim. ℞. vtiqz: ut ar. C. de remis. pi. l. ij. z. l. si hypotecas zc. de reg. iur. creditor. in fi. nisi dū tacite ꝓsentiat intelligat ius suū vbiqz durare: ut. ff. qui. mo. pi. vel hyp. sol. sicut. §. nō vī. Item istud intelligo qñ ex certa scia ꝓsensit. nā alis potius intelligit errare q̄ iam ꝓsentire: ut. ff. de iudi. l. ij. z de iurisd. om. iud. l. si per rozē. z. j. si de feu. ꝓtro. fue. c. si vasallus. Item ꝓsentire hic intelligit qui pñs é. nec ꝺdicit: ut ar. ff. de decu. l. decuriones. §. vlt. z. ff. ad muni. l. ij. z. c. de fun. fi. l. i. li. x. in sūma aūt hic notandū est ꝙ q alij ꝓsentit ipse sua iura pdit: ut. C. de admini. tu. cum quidam.

r Reuertit. bs intelligo qñ cōiter fe. acceperūt z noiatim dcm fuit ut alī alti succederet. nā aliogn nullū eēt dubiū z nil operaret talis ꝓhibit ꝓtract: qz al frater fratri nō succedēt in fe. ut. ō. q fe. da. po. §. ij. sed tu instabis: qñ si nō delinquat

vas.in dominū ad primiorē agnatū ⁊ nō ad dominū feu.reuertit:ut.j. in g.ca.fe. a.§.vlt.ibi q̄z.⁊ in dñm delinquere intelligit q̄n ꝓtemnere vī ut ibidē oī dix.sic ergo alterius delictū siue fcīm alteri obeē vī.sed hoc plen⁹ notabit.j.q̄ fuit ꝓma cā bene amit.§.vlt.⁊.j.si vas.fe.ꝑ.cui de fe.c.vas.

s Curtē.s.qō vulgo de camera dī.sic ergo ꝑm iura ista.al' hz vas.fe.in curte dñi sui al' extra.⁊ si extra al' dñs hz districtū.i.iurisditiōz vel nō in ꝑmis duob⁹ casib⁹ non pōt aliquā ptē sine dñi volūtate libellario noīe dare:sz in vltimo vsq̄z ad medietatem pōt ut.s. ppe.⁊.j.in plūb⁹ casib⁹ vel locis.vex tīi hodie in nullo istoz casuū pōt va.sine dñi volūtate id alteri cōcedere:ut in ꝓsti.de.iperialem decet solertiā ⁊c.⁊ sic itaq̄z talis qualis retentio dño ꝓdest vt hic.⁊.s.ti.i.§.si qs de mā so vno.

t Epm.vel abbatē vel abbatissam vel dñm plebis dare feu.nō posse.Rica. al' nō est hic Rica seu ti.nec lra capitalis:sed solus.§.⁊ male.

v Item si eps.nullum hz vigorē hoc qualit̄ sit intelligendū in summa exposuimus. Vñ istud notandū est: q̄ qō ꝓstituit papa Urban⁹ in futuz dūtaxat hz locū ⁊ merito:q̄ nil peccauit' antiqtas cū hui⁹ decreti foret inscia:ut C.de testis.iubem⁹.in fin.et ff.de iure imu.l.i.

x Non admittunt'.sed quid si masculū relinqt ⁊ feminaz. nunqd ⁊ femia in feudo succedit:Rn.nō:ut.j.ti.ij.§.ij. ni si forte masculus subito pōst mortē ꝑris mortuus sit q̄si si videat extitisse cum nō pseuerauerit:ut.ff.de iusto rup.⁊ irrito tes.posthu m⁹ nec enī pz locus femine in feudi successiōe donec masculus supest ex eo q ꝑmus de eo feudo fuerit inuestit⁹.j.de eo q sibi vel suis heredibus masculis ⁊ feminis inuestituram accepit.c.qui sibi.Acc.

y Feudū retinere nō pōt.qō hic dī plerisq̄z nō placet ut in lom.de bene.⁊ terr(trib.si quis terrā.sed de quo muto sit intelligendū q̄so mihi dicas.aut enī ō muto a nā aut de muto al's.s.supueniēte casu sicut distinguit'.C.q test.fac. pos.l.discretis.de muto a nā nō pōt intelligi:q̄m si potuerit acqrere:multo fortius dēt retinere si de alio intelligat':sic opponit' qlibet in vlīo articulo vite mut⁹ efficit'. Rn.perit⁹ amice summā subtilitatē secut⁹ es.igit' loquela tua a iudicib⁹ nō est admittenda:ut.ff.qui.mo.pig.vel hypo.sol.sicut.§.si debitori.imo potius ē respuenda:ut.C.ad treb.l.pe.⁊.C.ut act.ab herede.⁊ ꝓtra heredē ici.l.i. ⁊ hoc quod alibi dī simplicitas est amica legibus:ut instī.de fideicō.here.§.sed q.⁊ instī.de legi.agna.suc.§.sz simplicitatē.sic ergo legitimū fcm ꝓpter supueniētiā turbat': ut.ff.vnde vi.l.vlt.in'auf.de resti.⁊ ea q̄ pa.§.fi.⁊.C.de scōis nup.l.i.vel intelligit' hic de fe.paterno.qō ꝑm quosdā mutus surdus cecus claudus vel al'r ipfectus nō retinebit:q̄ feu.seruire nō valent:ut.j.ti.an mutus. vel alit' impfectus fe.reti.c.mutus.vel intelligas ꝑm q̄ de hac mā in summa notauim⁹?.Rn. quib⁹ mo.feud.amit.§.ꝓpter casum.

z Rubrica De nā feudi.al's hic inueni.not.in glo.vacat hoc.C.ꝓpter inferi⁹ c.mutus.sed Jacob⁹ gofredi.al's colūbi hanc gloriā nō habet.

a Natura feudi.sine culpa.sile.j.de feu.sine cul.nō amit.c.i.⁊ ti.quo tpe mil. inuest.pe.de.c.iij.⁊ in lom.ō be.⁊ ter.tri.l.vlt.ex isto loco colligit' ar.fz veteres q̄ ex psonaz qualitate ⁊ dñia licite dēpendit':q̄ al's eēt illicitū ar.ff.de p cur.cū de indebito.⁊ instī.de le.agl.§.ij.⁊.C.de ꝓcur.militē.de hoc plenius inuenit' in libello py.ij.car.in rubri.ex psonaz q̄litate ⁊c.ꝑm modernos int' maiores ⁊ minores nō hz discretio. Item colligit' adhuc q̄ id qō ab initio est volūtarium ex post facto nec̄iuz efficit':ut nō.C.de act.⁊ obli.sicut.cū suis ꝓcor. Item colligit' qd licitū est ante:qō postea nō licebit:ut.ff.de of.p̄.senatus.⁊.ff.de fer.l.i.⁊ ff.de ꝓcur.sed etiā.⁊ de inde.sed ⁊ si.§.ij.de infa.solet.⁊.l.ij.§.i.⁊.ff.de ritu nu. si quis officio.ar.ꝫ.ff.de iudi.l.ij.§.pe.⁊.ff.de ritu nup.si qs tutor.§.q̄uis.

b Preciū.hic colligit' q̄ nō dz qs duplici dāno affici sile.ff.de ꝓdi.ob tur.cām. si pecuniā.§.pe.⁊.ff.ad le.ro.de iac.nauis.in fi.⁊.ff.de act.emp.⁊ ven.exempti. §.vl.ff.de iure do.l.iure succursum.ff.de pe.scio.sed ꝫ.ff.de transac.q fidē.C.ō transa.cū ꝓponas.⁊.l.si qs ma.⁊.C.de sec.nup.l.i. Item inuit' hic q̄ feudū emi valeat:ut.j.de fe.da.mūnis vas.c.si minores.⁊ de brī. fratris.c.i.⁊.j. quēad.ad fi.fe.ptinere.c.si qs sine fi.masc.sed ꝫ.j.de fe.da.inuicē.l.cōmis.ti.i.sz dño dāte ibi vberius exponet':⁊ in summa etiā expositū est.Ac.

Rubrica De successione feudi.

c Equit'.equalit'.hic colligit' in ꝑmis q̄ melior est masculoz ꝓditio q̄ mulierū:sicut ⁊ in multis notat':ut.ff.de sta.bo.in multis.⁊ nō.ꝫ.q feu.da.pos.

§.hoc aūt notandū est quedā ꝑit hic notari q̄ notata sunt alibi i summa de suc.ab intes.⁊ dispu.inferius aūt de succes.tractaturi plen⁹ exponemus q̄ ꝑit subtiliter indagari py.⁊ sm q̄ de hac mā in sum.notat'.

Hoc quoq̄z.super istud hic glosatū inueni vacat hoc ꝓpter inferius capitulum per successionem.

De natura feudi.

Natura feudi hec ē.vt si qs ꝓcepit inuestierit capitaneos suos de aliquo feu.nō pōt eos deuestire sine culpa⁹.i.marchiōes ⁊ comites:⁊ ipos q ꝓpe hodie appellantur capitanei.

Idem ē si inuestitura sit facta capitaneis ⁊ maiorib⁹ valuasorib⁹ q̄ ꝓpe hodie capitāci appellātur.si vō facta fuerit a miorib⁹ vel minimis valuasoribus aliud ē:tūc enī ꝑit deuestiri nō habita rōne culpe nisi fecerint hostes Rome:tūc enim idē est i mīmis q̄ in maiorib⁹ valuasorib⁹ vl' nisi emerint feudū:tūc ꝓciū' restituendū ē ꝑm antiquū ⁊ rōnabilem vsū:moderni autem non ita subtiliter cernētes dicūt idem obseruandū in minimis quod dictum est in maioribus valuasoribus.

De successione feudi.

Sequit' de successione feudi videt'.si qs igr̄ decesserit filijs ⁊ filiab⁹ supstitib⁹ succedūt tm̄ filij eq̄liter' vel nepotes ex filio loco sui ꝑris nulla ordinatiōe defūcti in feu.manēte vel valente. Hoc quoq̄z obstat' vt si ff' meus alienauerit ptem suam[a]

d Partē suaz.i.ad bellū ꝓcesserit:qō q dē facere potuit sīi dñi volūtate.ut.j.ō feu.alie.c.i.⁊ hō contingit ea rōne q̄ pstīm feu.est alienata: cū vnī erat feu. tm̄ qō ad illos frēs peruenēat ex successiōe ꝑis seu aui.⁊ tō donec vixerit alienatō frat' eius nō potuit petere ptē illā alienataz sm q̄ hic.j.sequit'.si moriat' sine herede masculo nihilomin⁹ reuertitur ad me ⁊c.q.d. ante mortez eius nō pōt reuerti:imo nec dom̄in⁹ potit eū recuperare nisi demum alienatore mortuo sine herede masculo (Baudias:⁊ sine fratre:ut.j.de feu.alie. §.si clientulus fecerit libellu⁹ ⁊c. vel si vis intelligere q̄ h loquat' etiā de alienatiōe titulo venditionis facta.dicas q̄ h loquit' sm sua tēpa olim potat vasallus necessitate suadēte vsq̄z ad medietatē sine ꝓsensu dñi impēdēte necessitate feu.vendet': ut j.qua olim po.fe.ali.c.i.⁊ sm hoc hz locū notula dñi py.quā hic nō.que sic incipit .hic colligit frēm ad partē eius qui alienauit ⁊c.nam ⁊ tūc q̄ vas.vendebat partē sine ꝓsensu dñi nō irritabat' venditor nisi demum mortuo alienatore sine herede masculo verūtn̄ si dñs volebat eu⁹ redimere ꝑ equali ꝑcio potat hoc facere:sz agnat⁹ ꝑferebat' ei ⁊ in ꝓhibendo ⁊ redimēdo:ut.j.qualit̄ ol.po.feu.a.c.est aūt.§.pozzo.siue de bona. hodie vo inhibita est oīs feu.alienatio tam ꝑticularis q̄ totalis per.l. Loth.j.positas:que si fiat hodie ipso iure nō tenet:⁊ ad dñm libere reuertit':ut dic̄.d.l.Fede.impialē.qō intelligo vez esse q̄n fe.erat nouum seu tale paternū ad qō nō veniebat aliqs post alienatorē cū nō habebat agnationē seu descēdētes:⁊ nō erat p̄nū:ad qō agnati venditiōis venire debāt post mortē eius sine filijs masculis q̄m tūc ipsius agnati ꝑferēt dño sicut ꝑferebat' ei in redimēdo olim ꝑtē fe.alienatā:ut.s.notatū est sicut ⁊ al's dī:q̄ si vas.culpā ꝓmittat ꝓpter quā fe.amittere dēat:neq̄z filius neq̄z eius descēdētes ad id fe.vocabunt'.sz agnati admittent':ut.j.si de feu.ꝓtro.fu.c.si va.⁊.j.si va.f.p.c.d.c.ra.sicut ergo olim ꝑferebātur agnati dño:ita ⁊ hodie ꝑferent' cū hic nō fit mutatū:q̄ qō spāliter nō mutat' quare stare ꝓhibet':ut.C.de testis.sancim⁹.quicqd.l.noua non vī expressuz:id vēti legi dz intelligi relictū:ut.C.de app.ꝓcipim⁹.in fi.dices ergo q̄ hic loquit' de alienatiōe q̄ fiebat oliī cōst.loth.⁊ fed.olim enī si va.alienabat fe.⁊ postea recupabat ipm̄ tanq̄ fe.retinebat.hodie vo secus cū statim post alienationē illicitā sit dño aptū:ut.j.qd iuris'sit si va.pe.alie.fe.ipm̄ recupet.c.i.sed vī q̄ dñs oīmō dēat agnatis ꝑferri q̄n va.fe.vendidit:q̄ tūc vī dñm ꝓtemnē:ut.j.in g.ca.fe.a.§.deniq̄z in fi.cum enī vas.ita in dñm peccet q̄ feudū amittere dēat nō ad ꝓrios sed ad dñm brī reuerti dz:ut dñs hanc sue iniurie vltionē hēat:ut in.d. §.circa ꝑn.sed dicas q̄ ibi loquit' de fe.nouo.vel de tali pīno ad qō non veniūt agnati ex latere venientes cū nō supsint:sz tm̄ descendētes ab eo q illud acqsiuit.⁊ ad hs vī facere lra ibi posita nō ad ꝓrimos:⁊ nō dixit agnatos q̄si voluerit intelligere de descēdētib⁹ tm̄:ar.ad hs.j.si de fe.cō tro.fu.c.si vas.culpā cōmittit ⁊c.eodē mō pōt intelligi qō legit'.j.an.ille q inf frēm dñi sui.c.si qs inf fe.sz alibi dicat' q̄ ille ꝓrimus est quē nēo ancedit.supp̄mus ille est quē nemo sequitur:ut.ff.de ver.si.si ꝓrimus.

e Inuestire.qd ergo erit si frat' ꝓsentiat fratri sic faciēti:nunqd filio ꝑ iudiciū facit'.⁊ certe vī q̄ nō:ut.C.de lib.⁊ eo.lib.l.ij.ar.ff.de adopt.si arrogator.⁊.ff.de sena.emancipatū.sed quō cū teneat' affirmare qō defunct⁹ voluit.nec dēat heredi licere qō defuncto nō licebat.⁊ marie cuz defuncti possit fe.re.be.re.si ꝓtigerit.⁊ ar.de capi.qui.cu.ven.c. filius nō pōt.⁊.C.de lib.cā.si ab eo.⁊.ff.ꝑ socio.heres.⁊.ff.de diū.⁊ tē.pl.cum

beres.fm q̄ de hac mā potes inuenire in libello dispu.py.ij.car.z p̄ ꝛra.℟.nō est licitū heredi ꝛc̄.z in rubricell' supiorib⁹.℟.quia oppositа sunt loquunt̄ in feudo p̄no.z hoc nō est paternū:sed ab anteceſſoribus acqſitū:igitur non iure paterno hoc habet nepos:ar.ff.de adopt. si arrogator.§.penul.Accur.

f Si moriat̄.sine filio masculo:ut ó se. alie.§.inde pōt p̄e sumi.

g Masculo.hic collige frēm ad partez ei⁹ q necessitate sua dēte aliēauit.vl' alio mō a iure suo ceciderit nō admitti dōec superit alienator.nā z si heres script⁹ rogatus esset alicui p⁹ mortē suā restituer hereditatē suā et cō demnet̄:z bona ei⁹ occuparent̄ a fisco interim venit fideicōmissari⁹ hereditatē petēs repellit̄.ex pectāda eniz est mors scripti.ut.ff.de iure fis.l.statius florus. §.fi.z de le.iij.l. cuz pi.§.hereditatez.et §.ab itestato.i.z ar. j.de leg.cor.§. profecto.

b Usqz ad.vij. sed hodie obtinet vsqz in infinitū.ut.s. qui fe.da.pos.§.lz quo qz sciendū est.

i Nō succedit. nec eius filij ꝑles femi sexus vel ex femineo sexu descendēs aspirare nō pōt ad feuduz nisi ex pacto:ut hic.z j.de gradibus suc.in feu.c.i.lz eniz filie ut masculi succedāt pari legib⁹:tamen a suc. feu. rmouent̄ z eoz filij:ut.s. q feu.da.pos.§.hoc aūt nō est.

k Succedāt.h pōt notari illud generale quid licituz est exp̄esse: quod tacite nō licet:ut.C.de pig.l.iij.z.ff.de ꝓben.emp.labeo z.C.de dona.int̄ vi.z vr.donatiōes.cū oib⁹ ꝓcor.sequēt⁹.sed i ℟icel la illa nūc expressim z p pactū lz qō est in lib.dispu.py.car.ij.lz cōtrarie sunt rubricelle ille ibidē p̄cedētes.notari tñ hic pōt q illud locū hz i feudo masculoꝝ:qm̄ filia recte succedit matri in feudo p̄no quosdā:ut.j.de glo.talē in qbusdā libris sic dicentez vacat hoc.c.ꝓpter inferius si due j.de feu.marchi.Accur.

l Non extantib⁹.vel extantibus z subito mortuis q̄si nō videant̄ extitisse:ut nō.s.epm vel abbatē ꝛc̄.§.gn etiā si quis.

m Inuestitura.hoc est dicere siue vn⁹ tm̄ fuerit inuestit⁹ siue ambo fuerint inuestiti:nō succedet vn⁹ alteri nisi hoc dcm̄ fuit expressim z alter decedat sine legitimo herede s̄m q hic dī.z.s.g feu.da.pos.§. cū vero cōzadus.etiā.j.de feu.mar.c.si duo fratres.

n ℟ica Qui successores teneant̄.hic pōt esse ti.q suc.te.℟icella tal' est qd iuris si qs fuerit inuestitus de alie.feu.hac autem non vtimur in nostro apparatu.

o Si quis inuestitus.inuestitoris.nimiz ex qua ꝑsona qs lucrū capit eius qz fcm̄ p̄stare teneat̄:etsi qñ iure fcm̄ nō esset:ut.ff.de re.iur.l.ex q ꝑsona.z.C.de li.ca.si ab eo.

p Inuestiri.z merito qz si p patrē vel testatorē sibi deferebāt:at in ipsius ꝑsona locū nō būit.igit̄ nec hereditas competit nimiz.nec dz pmitti heredi qō defuncto nō fuit licitū:ut.ff.de diuer.z tē.pſ.cū heres.z.ff. qō qſqz iuris.l.iij.z.ff.de ver.obl.l.ij.z q rez actio nō deb̄.l.i.z de con. z de.cui:z de eden.quedā.z in summa in ℟icella illa nō est licitū heredi ꝛc̄.z nō.s.ti.i.§.hoc quoqz.sup vbo illo inuestire filiaz ꝛc̄.z sunt hec dicta intelligēda q̄n nō fuerat in possessiōe missus b scōs vas.ut.s.ti.qui

feudi:vel fecerit inuestire filiam suam si moriat̄ sine herede masculo⁸ nihil omin⁹ reuertit̄ ad me:z olim obseruabat̄ vsqz ad quartū gradū tm̄ s̄m quosdaz.hoc ideo q postea nō vocatur feudū p̄n̄um:alij āt dicunt vsqz ad.vij.gradū. Filia vo nō succedit in feudo nisi inuestitura fuerit facta i p̄e:vt filij z filie succedāt in feuduz tūc eni succedit filia filijs non extantibus vl nisi inuestite fuerint de feudo p̄no:in alio vo feudo qō hūit initiū tm̄ a fratrib⁹ non succedit vn⁹ alteri siue inuestitura vna siue in duab⁹ inuestituris nisi hoc fuerit dictū expresſim vt alter alteri succedat.

Qui successores teneantur.

Si qs inuestitus fuerit de aliquo feu.post mortē ei⁹ vel si qs fuerit inuestit⁹ sub ꝓditōe aliq̄ vl tpe de q null⁹ erat inuestit⁹ siue premoriat̄ tenens feudū siue inuestitor siue inuestit⁹ inuestitoris heredes teneant̄ inuestito vl hēdi ei⁹ veniente tpe vel ꝓditione licet alij dicāt si moriat̄ inuestit⁹ antecz tenēs feudū vel ante ꝓditōem exīntem vel aſi tps hēdes ei⁹ nō debeāt inuestiri. Nā si qs fuerit inuestit⁹ pure de aliēo feudo nō valet hita inuestitura.hoc ita ē nisi fuerit facta ab aliq̄ ecclīastica ꝑsona.tūc eiz si premoriatur inuestitor antecz feudum tenēs:vel ꝓditio vel ipsi⁹ existat nō obligat̄ successor illius.z hoc ꝓbat̄ p legē lotherij de p̄carijs:z hoc intelligendū ē in vasallis q feudi successionē non habent.

De ꝓtentione inter dñm z fidelem de inuestitura feudi.

Si ꝓtentio fuerit inter dñz z fidelem de inuestitura feudi: per pares curie dirimat̄:alij eni testes z si idōei sint tñ admittēdi non sunt:inopia tñ ꝓbationū dirimat̄ p religionē clientuli possessoris feudi vel cū.xij. sacr̄alibus s̄m quosdaz. Ceterū si dñs possideat ēt p suū iusiurādum cū.xij. sacr̄alib⁹ dirimat̄.hoc ita nisi clientulus fit castaldus:vel actor dominitunc eni tantuz sue.i. dñi religioni stat̄ nisi hēat testes pes idoneos:nam aliqñ malignādo multa bona auferūtur dño hoc mō:z hoc colligit̄ p legem q̄ est in titulo de acquisitiōe actorum regis in lōbardia idē dicēdum ē de guardia.

De pignoꝛi dato feu.qd iuris sit.

Similit̄ si qs noluerit dicere de pignore sibi dato se itestitum ee nō credat̄ suo iuramēto:lz testibus idoneis pib⁹ dom⁹. Insup sciendū ē feudū guardie z castaldie q̄cū qz hōa vlt auferri posse a dño.s.post ānum[a].

De ꝓtentione iter me z dñm de portione feu.fris mei defuncti.

Si ꝓtentio fuerit iter me z dñz de portiōe fe.fris mei defuncti dicē do p̄n̄ū esse:ille vo mihi tantz hūc rint ptē meā siue possideo:siue alienauit dabit̄ mihi iusiurādū.s.p̄em meū iure inuestitū fuisse lz nō possideā portionē fris mei: si vo nullā ptē hūero illi⁹ fe.nec mihi:nec dño dabit̄ iusiurā.nisi pp supradictā rōem dño nō vt ego pp hoc aliō meū feu. amittā. si tñ vasall⁹ poterit ꝓbare p̄n̄uz fuisse. si ue possideat siue nō optinebit aliqn nisi probet p̄n̄ū fuisse:vel nisi possideat dñs obtinebit.

lem de inuestitura feudi: per pares curie dirimat̄:alij eni testes z si idōei sint tñ admittēdi non sunt:inopia tñ ꝓbationū dirimat̄ p religionē clientuli possessoris feudi vel cū.xij. sacr̄alibus s̄m quosdaz. Ceterū si dñs possideat ēt p suū iusiurādum cū.xij. sacr̄alib⁹ dirimat̄. hoc ita nisi clientulus fit castaldus: vel actor dominitunc eni tantuz sue.i. dñi religioni stat̄ nisi hēat testes pes idoneos:nam aliqñ malignādo multa bona auferūtur dño hoc mō:z hoc colligit̄ p legem q̄ est in titulo de acquisitiōe actorum regis in lōbardia idē dicēdum ē de guardia.

De pignoꝛi dato feu.qd iuris sit.

Similit̄ si qs noluerit dicere de pignore sibi dato se itestitum ee nō credat̄ suo iuramēto:lz testibus idoneis pib⁹ dom⁹. Insup sciendū ē feudū guardie z castaldie q̄cū qz hōa vlt auferri posse a dño.s.post ānum[a].

De ꝓtentione iter me z dñm de portione feu.fris mei defuncti.

Si ꝓtentio fuerit iter me z dñz de portiōe fe.fris mei defuncti dicē do p̄n̄ū esse:ille vo mihi tantz hūc rint ptē meā siue possideo:siue alienauit dabit̄ mihi iusiurādum.s.p̄em meū iure inuestitū fuisse lz nō possideā portionē fris mei: si vo nullā ptē hūero illi⁹ fe.nec mihi:nec dño dabit̄ iusiurā.nisi pp supradictā rōem dño nō vt ego pp hoc aliō meū feu. amittā. si tñ vasall⁹ poterit ꝓbare p̄n̄uz fuisse. si ue possideat siue nō optinebit aliqn nisi probet p̄n̄ū fuisse:vel nisi possideat dñs obtinebit.

f Si fuerit p pares.istud plenius notabit̄.j.ti.qd sit inuestitura.c.i.§.i. in distinctiōe que ibi fit.z.j.ti.si de inuesti.inf̄ do.z vas.lis ozi.

t Inopia.hic notandū ē q inopia ꝓbatiōis emergēte cōuolandū est ad auxiliū:qō al' est respuendū:sicut etiā not. in.C.de beret.z mat.qñ.et ff.de sta.serui.z.C.de repu. ꝓsensu.

v Hoc ita.ut deb̄ sacr̄m vas. nā vez est q ei dar̄ nisi sit castaldus qui possidet.z tūc.n. tm̄ sue.i.dñi religioi stabitur aliqn nō nisi forte fuerit castaldus q possidet. tūc enim nō possidēti dño sacr̄m ōfertur.z hoc est qō dicit.nā malignando ꝛc̄.py.melius tm̄ puto.s.q istud hic ita referr̄ ad p̄ri.dcm̄:ut ita exponas hoc ita ut.s.p sacr̄m i.p iusiurandū dñi possidēt cū duodecim sacr̄alib⁹ dirimat̄ nisi clientulus sit castaldus ꝛc̄. tūc enim tm̄ sue.i.dñi religioi stat̄:ita q solus iurabit:z nō hēbit necesse iurare cū.xij.lz alibi ē ut in tex.nō stabit̄.z s̄m hoc nō dz esse in textu vbū illud.id ē dñi.sed dēbit referri illud vbū sue tm̄ ad clientulū z non ad dñm:ut ita dicas tm̄ sue i.clientuli religioi nō stabit̄: nisi hēat testes ꝛc̄.z s̄m hoc magis ꝓgruit littere ꝓ ex positio.

x Clientulus.huic sil'e ē.C. de reb⁹ cre.z iureiur.in bone fidei.z merito notandum q possessori deferr̄ iusiur.tū possessoris fauore.tū qz reus est nimiz ut.s.dictuz ē maximū est possessiōis cōmodū qm̄ melior est possidētis ꝓditio q̄ petētis :ut hic.z.ff.de sal.inf̄.l.i.z.ff.de pi.si debitor.nam z actore nō ꝓbante:z si nihil prestitit:reus obtinere dz.C.de eden.qui accusare.z fauorabiliores sunt rei q̄ actores:ut.ff.de re.iur.fauorabiliores z ꝓmptiores sum⁹ ad absoluendū q̄ ad condemnādū.ff.de act.z obl.arrianus.Ac.

Malignādo.al's maliciando.z al's aliqn̄ multa bona.

r ℟ica De pignori dato feudo quid iuris sit.

s Similiter.de pignore.hoc intelligo locū hūc qñ de pignore ꝓstabat :aliqn ꝓbatio incūbit dño:qō si ꝓbare nō potit se pignori dedisse restituere dēt cū dño vel ꝓbare p pares curtis:vel breue testatū qō sibi de feudo dederit,post q̄ p pign⁹ accepit:ut.s.si ꝓtro.inuest.fu.c.silr si aliqs huic obuiare vī.C.q pos. in pig.ba.l.si generaliter aūt. Item pos.℟.illud locū hz qñ inficiebat̄ rē fuisse illius sed hic bñ ꝓfitebat̄ rē dñi fuisse.lz diceret sibi obligatā p pignore nō esse.vl' aliter dicim⁹ qz pōt intelligi iste.§.s.qñ dñs in ꝓbatōe defecerit.z sic dar̄ defensio vasal.nec sufficit iusiurandū nisi z testes adsint:aliqn crederet̄ suo sacr̄o cum duodecim.ut.s.ꝓximo.§.

a Post annū.nisi ad certū tps datū sit.tunc eni posset auferri ante tps.illud āt intelligas z de eo qō datū est ꝓ mercede alicuius rei:ut.s.de feu.guar.c.i. quis autem dicat̄ castaldus:dic ut ibi notatur.

b ℟ica De ꝓtentiōe inter me z dñm de portiōe feud.fratris defuncti mei.q dā nō habent hic aliquā ℟icā z male.

c Ptentio.al' inuenit̄ in glo.vacat h.C.pp supius.C.itez illud. De portiōe.i.de medietate.nā appellatiōe ptis dimidia ꝓtinet̄:ut.ff.de vsufr.l.etiā.et ff.de v.sig.nomē filiaz.§.portōis.vel intelliges de portōe.i.siue de medietate siue de aliq̄ pte intelligēdo de maiori vel minori:ut.s.de q.suc.te.§.cū aūt qs dixerit. d Alienaui.intelligo sic.i.siue possideo p me siue p aliū.nā q meo no

mine possidet ipse nō possidet: sed ipse ego possideo. ff. de acq. pos. qō meo nomine imp̄ropue. ergo ponit alienauit vel forte. iō refert vas. iusiurandū: z si non possideat: q̄ feudi nō est ꝓtentio sed de feudi qualitate debitato. i. vtrū fuerit pr̄nū vel nō vel rone alterius pris quā possidet: illud intelligo. si enī nihil possideat de feudo: z nec dñs vel forte dñs alius est.

e ¶ Rica ¶ De alienatiōe feudi. Accur.

f ¶ Si clientulus. vlteri⁹ ergo p pte lz insolidū nō liceret. ff. de ōbē. emp. z vē. si qs donatiōis. z de of. eius cui mā. est iurisd. l. i. z de iniusto. sed si hac. §. q manumittit̄ tur. z. C. de ꝑdi. z de. cum ita filia studiosus ingrat. &c.

g ¶ De libello. sic ergo vī q̄ alī nō sit alienatio p̄missa: p̄ter q̄z libelli ꝓcessio. nā cū de pluri⁹ vnū ꝓcedit̄ sequēs intellectus patēs est q̄ de alijs remouet sīc eō: ut. ff. de ꝑdi. in de. cū ita. z de iudi. cū p̄tor ¶ Sed cū alienatiōis appellatiōe pignoris obligatio cōtineā: nunqd pignori obligare potit̄: z vī q̄ nō: ut. C. de re. ali. nō alie. l. fi. nimiz cū non in genere licet: nec in spē licebit. ff. nau. ca. sta. l. i. in p̄n. et de op. lib. l. iij. de re. ven. officiū. z insti. de auc. tu. z insti. q̄ cum eo. §. fi. vī etiā istō cō firmari p. l. ¶ eder. imp̄ialez. z vē. qcqd tū dixerim obtinet vē. vez q̄ vsq; ad medietatē valet pignori obligar̄ sicut et olim potat: ut. §. q. mo. fe. a. §. rursus. nec adhuc loquitur ꝓstō: q̄ loquit̄ de fraudulenta alienatiōe. vel q̄n totū alienare volebat vel pignorare eodē casu loquit̄. C. ō re. ali. no. al. l. vl. nā ut dixim⁹ licitū est p parte qō in totū nō licz fz huic cōmi: ¶ R. qō dcm̄ ē alienare itelligo. z ō libello sub au. etiā p̄y. z ita vī p̄y. sibiipi ꝑdicere: cū al'n summa contrarū nouerit in ¶ Ricella illa qd hodie obtiet de feudis. l. §. sed an hodie vē. fz de hac mā dic ut ibidem notaui.

¶ De alienatiōe feudi.

¶ Si cliētulus' voluerit ꝓtem sui fe. alienare. i. mediū sine dñi volūtate poterit hoc facere. vlteri⁹ ꝓgredi nō pōt fm iustū z verū vsum aliogn feu. amittit: z nō valebit qō factū ē q̄ dictū est alienare itelligas de libello huic ꝓsuetudini derogatū ē p legē lotharij. ¶ Mediolanēses vo irrōabiliter ꝓsiderātes dñt cliētulum ēt alienare posse in totū: z sine dñi volūtate Inde⁹ pōt p̄lumi si cliētulus fecerit libellum i ꝑpetuū de fe. sui alicui eccl'ie nō volet iō. s. q̄z nunqz reuersurū eēt ad dñm cū eccl'ia nō desinat eē heres qō obseruādū est. z in ꝑuato ex natura ꝑpetui libelli. ¶ Sed diuersum obseruat̄ i eccl'ia quā i ꝑuato' eccl'ia cultrix* z auctrix iusticie nō patit̄ ꝓtra iusticiā aliqd fieri in se vel in alterū ꝑuatus vo sepe obuiat iusticie. z si cliētulis fecerit libellū vel aliqd de medietate feu. sine dñi volūtate. eo ipso mortuo sine legitio hr̄ de masculo qō verbū ita itelligēdū est i fe. i. sine filio masculo' reuertit̄ feu. ad dñm. ¶ Si vo cū dñi volūtate totū vl' mediū alienauerit stabilis p̄maneat aliēatio vo fri vl' nepoti p libellū facta ēt sine volūtate dñi. In fe. cōitatus: vel marchie vel aliaz dignitatū nō est successio fz rōnabilē vsuz. sed hodie ē vsurpatū.

¶ De feu. marchie vel comitatus: vl' ducatus.

DE marchia*: vel ducatu: vl' comitatu vl' aliq̄ regali dignitate si qs iuestit⁹ fuerit p bñficiū ab iperatōe ille tm̄ dz hr̄e. heres. n. nō succedit* vllo mō: nisi ab ipatore p inuestiturā acq̄sierit. ¶ Si capitanei vel valuasores maiores: vel miores iuestiti fuerit de bñficio filij vel nepotes ex pte filiorū succedūt. ¶ Si vo vn⁹ ex his filijs vl' nepotib⁹ sine descēdentib⁹ masculini sex⁹ hr̄ dib⁹ mortu⁹ fuerit ꝑdicti frēs vel nepotes p̄ iuestiturā p̄ris z aui' in bñficiū succedūt. z sīr intelligēduz ē in ꝓsobrinis*. ¶ Si duo frēs* sil' inuestiti fuerit de bñficio nouo z nō de p̄no si vn⁹ eoz sine descendētibus masculini sex⁹ mortu⁹ fuerit dñs succedit nō fr̄ nisi pactū fuerit nisi i inuestitura q̄ frater fri succedat z nō dñs: qō dixim⁹ de frib⁹ vt fr̄ fri succedat: idem dicēduz est de filiab⁹ si hoc pactum conciliet. z sic per pactū filie succedunt*.

¶ An maritus succedat vxori in beneficio*.

¶ Si femina bñs bñficiū z maritū in nūero moriat* nullo mō succedit in bñficiū marit⁹. nisi spāl'r inuestitus fuerit: z si ipsa femina filios' dimiserit: dicūt qdā filios n̄ debere succedere i bñficiū m̄ris: nisi spāl'r sit dictū vel inuestiti fuerit: q̄ fm vsū regni ad bñficiū vocātur p̄n̄ū z non p̄n̄ū fz fz eqtatē': dicam⁹ filios debere succedere: hoc dicim⁹ de capitaneis z de maiorib⁹ valuasoribus z ō minorib⁹. z de mimis z de his q bñficium tenent a maioribus valuasoribus sic seruetur*. sicut inferius dicemus.

¶ De feu. datis minoribus valuasoribus quid iuris sit.

¶ Si minores valuasores bñficiuz tollere voluerit mimis valuasoribus lz facere eis excepto si bñficium vēdiderint eis. ¶ Si vo p̄ciū de bñficio accepint: tunc aut p̄cium reddāt: aut beneficiū dimittant.

¶ Quibus modis feudū amittatur.

DE marchia. ab impatore. in p̄mis illud nō. s. q̄ ex rei q̄ritate et dñia licitū dep̄hēdit qō al's nō licēt filez C. fa. herc. si filius. z. ff. de pc. pcur. tu toz. z de mun. ait p̄ toz. §. q̄sitū. z. ff. de admi. tu. q filij. z. C. si aduer. do. l. ij. z in sūma: ut in li. dispu. py. char. ij. ¶. z ex rez de quib⁹ agit q̄litate vē. lz ō fit ar. ff. de vsuf. quēad. cā. l. i. et ij. §. i. z. C. de ōctib⁹ iu. Ité hic notat̄ q̄ licitū est miori qō maiori nō lz: ut. C. de arbi. l. j. C. si de momē. po. ap. f. z. C. ad. l. iul. ō adul. q adul. C. de pcu. milite. z. ff. de ri. nup. obruādū. lz ō ar. sit ō. C. de decu. l. fi. z. ff. de re iudi. nō dz actori. imo z al's dz q̄ si licitū ē miori: multo fortiꝰ z maiori. ff. de of. p. barbari⁹. z. C. de posth. l. i. z. C. de pcda. iu. l. ij. Ité h nō lz heredi qō defuncto licebat: ut z al's. C. de reuo. do. l. i. z fi. z. ff. de do. inter vi. z vr. cū h. z. ff. de pe. he. nec vllā. z in sūma ut in li. py. car. vi. ¶ Rica ō nō lz hēdi qō defuncto licebat: lz sit ōria ibi ¶ Rica supior. vñ hic solet assignari ō: ut. ff. de ꝓba. si pactū. sed ibi plerūq; est ꝓpter qō solut̄ ō nota. q ¶ Succedit. lz h̄ hodie sit vsurpatū ut. §. §. pri. in fi.

¶ Vllo mō. z al's vllo mortuo sed vllo mō credo lr̄am veriorem.

r ¶ P̄ris z aui. bene dixit p̄ris z aui q̄n hoc obseruat̄ in feu. ab antecesoribus q̄sito nō si p se q̄siuisset: q̄ tūc fr̄ fri nō succedit ut. §. dcm̄ est: ut. j. prime dicet̄ nisi ex pacto ut ibi dicit̄.

s ¶ In ꝓsobrinis. hic oli vsq; ad. vij. gradū sed hodie in infinitū intellige. h̄ ꝑpe accipe ꝓsobrios: alioqn de supfluo diceret̄: ut ist. ō q̄di. co. §. nuj

t ¶ Si duo frēs iuestiti. istud expositū ē. §. de suc. fe. §. filia vo. z. §. q fe. da. po. §. cū vo gradus. fz est sciēdū q̄ indurit ar. a sīli. filia studiosus in grat. r ¶ Succedūt. ut. §. q fe. da. pos. §. hoc aūt notādū. z. §. ō suc. fe. §. filia vo. z. j. de graduū suc. i fe. c. i.

x ¶ Rubrica ¶ An maritus succedat vxori in bñficio. al's est ti. q̄ ordine succedāt filij in bona m̄ris quo nō vtimur in nr̄o apparatu.

y ¶ Si femina filios. q̄uis in alijs bonis iure lom. succedat: ut in lom. ō suc. l. fi. sil'e. j. de inuest. quā Titius accepit a sempronio. c. i.

z ¶ Egtas. h rigori iuris ꝓfert̄ egtas: ut z alibi z in sum. ut in lib. py. ij.

gnterno.i.car. Rica.sp eni eqtas ꝑferr rigori ꝛc.C.si res ali.cũ res al's ꝛ.C.de iud.placuit.ꝛ.ff.ad vel.se.cõ.si creditor.§.i.sp eni eqtas ꝑferr rigori. ¶ Hoc dicim⁹.qõ dcm̃ é.s.de nã se.i pn.sz qd sine,cã deuestiri ñ possit. ¶ Valuasorib⁹.qdã bñt h in tex.stati p⁹ valuasorib⁹ glosaꝝ seu unlineatũ.i.de bis q bñficiũ tenẽt a miorib⁹ valuasorib⁹ p⁹ sequunr̃:ut seruetur.

a ¶ Seruer̃.sicut ꝓti net in seq.c. pri. sz illud hodie corriga tur ut ibi notaꝝ. ¶ Rica De feudis datis minis valua. al'nõ erat.t. neqz.c. sz.§.si minores.

b ¶ Miores.istõ totũ correctũ ut.s.de nã feu.in fi. ¶ Rica ¶ Quibus modis feu.amittaꝝ al'est ti.de amissiõe feu.quo nõ vtimur

c ¶ Capitanei.di miserint.istud est positũ.s.in pn.il lus ti.q.mo.se.am.

d ¶ Sz scienr̃.nunqd ista duo sunt necia i.q manifestet ꝛ q ad ei⁹ dãnũ hoc fa ciat:'R.vtiqz.qz pe ne potius sunt mol liẽde q̃ exasperãde ff.de penis.l. pe. si ergo credẽt an dñi manifestauerit al' nõ dãnificãdi aio sz do min⁹ dãnificer̃.tñ p uabit̃ a se.sit'r dicõ liberto q ꝓspiratiõz fecit cũ inimicis dñi sui sz nõ ꝓ dñm cõ spirauerit ñ reuoca bit̃ in suitutẽ:ut .ff. de of.p̃.vr.l.i.§.cuz pion⁹.lz videaꝝ ar. ꝰ in decretis.iij.q.ii j.c. accusatoribus.

e ¶ Adulterauerit.istud intelligo qñ scient vas.agnouerit ipsaz.qd eni si in lectũ suũ sua vxore abite vas.dñaz suã inuenerit.ꝛ sic putãs vxorem suã eẽ eã cognouerit.nũqd ꝓ b a se.puabit̃:certe nõ.ver̃ eni ipse adul terũ nõ cõmittit ut i decret̃.xxxiij.q.ij.c.in lectũ.idẽ intelligo si ꝓcubia se exercuerit:ut q.mo.se.a.§.itẽ si fidelis.idẽ dr̃ de eo q sactissimas vir gines solicitauerit.C.ꝰ epi.ꝛ cle.si qs nõ dicã.ꝛ in aut̃.de san.epi.§.pe.

f ¶ Rica ¶ Apud quẽ vel quos ꝓtrouersia feudi diffiniaꝝ.al's nõ est hic aliquis titulus. Ac.

¶ Intentio.corã impatore.istud hodie corrigit̃:qz hodie int̃ maio res ꝛ minores nulla é dissensio:ut.s.de nã se.in fi.sic ergo pares curtis cognoscẽ poterũt ẽt int̃ capitaneos ꝛ marie hodie p ꝓsti.fede.iper.§.p terea.si interi.vel dicas qa hic loquit̃ qñ ꝓtrouersia erat int̃ capitãeos de se.q̃ libet eoz dicebat se tenere ab iperatore.vñ nõ é mirz si ipator tanq̃ dñs dz de eo cognoscẽ int̃ eos:sz qõ dr̃ in pdicta ꝓstõne federici i perialẽ.§.pterea.s.q si ꝓtrouersia é ꝺ se.isti.duos vas.q dñi é cognitio ¶ Si aliqs.sup h.c.qdã explaria bñt.t. talẽ q̃lit̃ alienatões militũ eua cuari debeãt q nõ vtimur. b ¶ Siue.totũ istud intelligo qñ licite ali enauit:ꝛ ponit̃ h vel correctiue qñ totuz nõ poterat alienari: aliogn ex sola alienatõe nõ ispecta morte bẽdis ad dñm reuertit̃:ut.s.de se.alie.i pn.ut.s.expositũ é.vel si vis intelligẽ qñ alienauit ꝰ ꝓhibitionẽ intelli gas q ita de facto euenerat:ꝛ erat solũmõ dubitatio vtrũ a bone fidei eptore posset r̃uocari mala fi.traditũ nõ.h idẽ qõ.s.g.mo.f.a.§.rursus

i ¶ Sine berede.i.sine filio masculo:ut.s.de ali.feu.circa fi.

k ¶ Reuocari dz.h notãdũ é vbũ necitaꝝ p possibilitate pói ꝛ p ꝓsilio si cut ꝛ alit̃:ut.C.de pig.creditor.ꝛ.C.ad le.fal.de pla.si frẽz:sic eꝰ vbuz ꝓsilij sepissime ponit̃ p necitate:ut.C.de rei vẽ.nõ iõ.ꝛ.ff de admi.tu. tutores.§.ij. l ¶ Rubri. ¶ Cõstões feu.dñi lotha.impatoris q̃s añ ianuã beati Petri in ciuitate romana ꝺdidit obseruandas.

¶ Si qs ex militũ lotha.hac ꝓstõne nõ memi me legisse nisi fuerit il la q̃ sic icipit ipial' ben.ꝛc̃.py.ego aũt puto q ista q̃ sequit̃ sit ulla q̃ sic in cipit:si qs miles mortu⁹ fuerit ꝛ dz hẽ subscriptionẽ talẽ:ipa.loth.euge nio pape ꝛ vniuerso pplõ nã ꝛ in qbusdã ꝓsuetudib⁹ ita hꝫ̃ suprascri ptũ.ꝛ itelligo q teneat hec ꝓstõ vsqz ad illud.c.si qs sine filio masculo. in pdict̃.c.oib⁹ q̃ st vsqz ad dcm̃.c.si qs ꝛc̃.loquunt̃ ꝺ bñficijs militũ ꝛ de successiõe ꝛ de culpis si qs ea capla recte ispererit.ꝛ h est de q̃ dr̃ h obfuer̃ de bnficio ꝛ successiõe de culpis ꝛc̃.ꝛ ad h facũt pla.c.q̃ sic cipiũt:sancim⁹ ꝛc̃.qõ verbũ notat eẽ ipatoris vbũ.illa enĩ ꝓstõ imperia

lis beniuolẽtie nõ loquit̃ nisi de vna culpa.l.de aliẽatõe se.p qõ vi q̃ hic nõ logr̃ de illa ꝓstõne:nisi forte diceres q illa ꝓstõ in fi.ꝛ iste q̃.s.fũt hic vel debeãt esse tñ vna ꝓstõ. n ¶ Impator lotha.qdã nõ bñt hãc subscriptõnẽ:nec aliquã pu to tñ q sat̃ possit admitti tal' supscriptio qz credo hãc forte illã ꝓstõnẽ de q̃ fecit mentionẽ.s.pri.ꝛ credo q duret hec ꝓstõ vsqz ad.c.si qs sine filio masculo licz distincta p pla.c.

o ¶ Si qs miles.rlingt i succession militũ nõbis q lz inferiores nõ relinquãt: tñ frẽs ex trãsuerso admittũtur ꝛ dñs ꝓponit̃ lz in se.aliozuz frẽs ñ succedãt nisi fuerit spã lit̃ dcm̃ ut.j.c.pri.ꝛ.s. de se. mar.c.si duo.vel qõ est ver⁹ idẽ est i filioz successiõe q in feu.antiq̃ loquit̃:ꝛ h qõ dr̃ in be.p̃is ipe succedit ꝛc̃. quid ergo erit si duo frẽs int̃ se bo na fris dimidant ꝛ vni soli fe. eueniat qõ erat antiquũ.nun qd sine berede mõtio fr̃e ad quẽ deuenit deferr̃ fratri vel dño? R̃n.aut i futauit:aut ñ. si refutauit:vel ad h refuta uit ut dñs eũ ꝺ nouo inuesti. ꝛ recte ad ipm dñm reuertit̃ aliogn fratri.ut.j.de na.su.f. c.i.ꝛ.j.de eo q fi.fecit agna.ꝺ se.p̃mo.c.tres erãt agnati.et j.de se. ꝓtro.fu.c. titius cum sempro.

¶ Rubrica ¶ De bñ.fra.ꝛ q̃. frat̃ fratri in se.su. al's nõ est titulus.

p ¶ Si qs acqsierit.emptũ. sic ergo se.emit̃ ꝛ acq rit̃ p̃cio ut hic.ꝛ.j.de na.se.ꝺ est evident.j.ꝛ de se.da.inui cẽ.l.cõmis.vbi dr̃ q nõ sub p̃ textu pecũie:sed amore dñi se.acquirit̃:R̃n.istud intelli go qñ a vas.emit̃ dño sciẽte illud vẽ locũ hz qñ a domio emit̃ qõ fieri,phibet̃ sz oppo nit̃.j.ti.quẽad.se.ad se.pti.c.si qs sine filio ex eo vbo nisi a dño redemerit p qõ i nuit̃ qõ a dño emi vz. Sol.illud intelligendũ é oñ redemit fine p̃cio al's bñ ser uiẽdo dño ꝛ optime se bñdo erga dñm.ꝛ ponit̃ ibi redimit ex ꝓpria significati one facta sil'ia studiosus ingrat.hic aũt notab istud generale licitũ est sine p̃cio qõ cum p̃cio nõ liceret:ut ar.ff.de insa.furti.ꝛ ar.C.de p̃di.curia. l.fi.C.man.l. fi.ꝛ de fun.p̃i.l.i.ar.ꝰ.est al'.s.qz nõ est licitũ grat̃ qõ p̃cio nõ liceret.ff.de ri.nu pti.palã.ar.ꝰ ad hoc de re.iur.cuius est donandi.lz al'dicaꝝ q licitũ est p̃cio qõ al'nõ liceret.ꝛ.ff.q.mo.pig.vel hyp.sol.ficut.§.sed si.ꝛ.C.de ꝓcrib⁹ iu.l.vna.de ꝰben.emp.l.i.C.de admi.ru.l.nõ oi.ff.de ꝓc.l.pcur.cui.ff.de pac.ꝰ.§.vl.ff.de do.l.filius.ff.ꝛ.C.si maior fac.l.fi.ꝛ ista generalit̃ sunt in li.py.qõ aũt h dr̃ si insit̃ steterint:intelligo maxime:qz idẽ intelligo ꝛ si nõ insit̃.dũ tñ ꝺ cõi pecũia ꝛ dño sciẽte fuerit emptũ.ꝛ ita multũ int̃est cui⁹ pecunia se.ema.vñ hic potis repetẽr̃ qõ notauim⁹.s.qui feu.da.pos.c.cum vo cõradus.

q ¶ Dño sciente.hoc aũt dcm̃ est ne al's inuit⁹ dñs aliũ q̃ quã velit acqrat vas.ut j.de fratrib⁹ de no.be.inuesti.c.si duo frẽs in cõi casa.hic colligit̃ q ex certa scia sine ꝰdictiõe ꝓsumit̃ dñs ꝓsentire sicut ꝛ al's ꝛ.ff.de euic.qdã.ꝛ.C.de nup.si ut ꝓponis.ꝛ.ff.de reg.iu.q tacet.ꝛ in sum.ut in li.dispu.py.ij.car. R̃n.scia sine ꝰdi tiõe eiusq̃ ꝓrio:lz ꝓria sit sequẽs rubricella p id qõ legit̃.ff.q.mo.pig.vel hyp. sol.sicut.§.nõ vi.ff.de ꝓcu.filius.§.inuit⁹.cum ꝓcr.ibi seq.q aũt dr̃ in fi.vel ut hostẽ.reg.dr̃.p.l.que est in lom.de suc.si fratres post mortem.

¶ Rubrica ¶ De feu.sine culpa nõ admittẽdo.quidã nõ habent hic aliquã rubri cam:sed nos hac vtimur.

r ¶ Ancimus.vt nemo miles.qõ dirim⁹ de milite idẽ in aliis hodie:ut.s.ꝺ na. se.in fi.sil'e legit̃.C.q ac.nõ pos.l.ij.ꝛ.ff.qõ me.cã.nõ est veris'le.ꝛ merito idẽ in illis aliis vas.qz eadẽ est hinc inde rõ ꝛ egras.idẽ in ius ꝓstituendũ est.ff. ad le.agl.illud.ꝛ.ff.de le.ꝛ se.cõ.nõ pũt.ꝛ.C.de libe.p̃te.vel erbe.l.i.

s ¶ Si qs miles.huic.c.qdã bñt ti.de successio.quo non vtimur. ¶ Jussu.hic iussus p ꝓsensu ponit̃.i.sine ꝓsensu ꝛ volũtate dñi.ꝛ notanduz est in aliis idẽ qõ in milite:ut in ꝓsti.fed.imperi.ꝛ idẽ de p̃te qõ hic dr̃ de toto.s.ut p̃tem tñ alienatã amittat:ut.j.de vas.q ꝓtra ꝓsti.lotb.be.alie.c.i.

t ¶ Cõcubuerit.istud.c.expositũ est.s.q.mo.se.amit.in pn.§.ij.

v ¶ Et cum eo.nõ vbũ istud:ꝛ soluit qõnẽ quã fecim⁹.s.qui. mo.feu.amit.in pn. ¶ Rubrica ¶ Quo tpe miles inue.pe.de.qdã nõ bñt hic aliquem ti.

x ¶ Ancim⁹.ut nemo miles.in qbusdã ꝓsuetudib⁹ nõ est sancim⁹.sz ita ꝓtimã tur cum supiorib⁹.c.cũ eo nõ laborauit si posit:sz vltra annũ ꝛ mensem va dant ut inuestitura ꝛc̃.ꝛ ita sm hoc nõ debet esse hic inceptio.c.nec rubri.qõ est falsum. y ¶ Vltra annũ.hic dcm̃ est ips post sciam currit:dũ tñ crassa ꝛ supi na ignoratia excusaut:puta si ignorauit q oẽs de ciuitate sciãt.C.de iur.ꝛ facti

igno.l.i.z.l.nec.z.l.regula.z.ff.de calũ.annº.z nõ de tali tpe exp̃ssi.i.C.de re mi li.l.i. ℣ Et mensem.sic ergo vĩ q̃ p annũ z mensem possit miles differre petitionẽ iuestiture q̃ in alijs obseruaf̃.imo z anno z die elapso excludunf̃ alij duz tñ sint puberes:ut in ꝓsti.sed.imperi.§.ꝓterea.z hoc erit casuale.in milite sicut z alia casualia notant q̃ hic enũrare esse supfluũ.vel forte corrigif̃ istud p ꝓstõné z idẽ erit in milite q̃ in alijs velut ergo ꝓtumax a fe.ꝓuaf̃ vasallus post spaciũ tãti tpis sic z alibi punif̃ ꝓtumax.C.q̃ rũ ap.nõ recu.l.i.z de iudi.l. pperandũ.§.cũ aũt.sed põe q̃ post annũ z mensez ſz vsũ ꝓsuetũ dñs vas.recepit. nunqd hãc talẽ q̃si ingratitudinẽ vĩ amittere.z certe vĩ q̃ sic. ff.de le.cõ.post diẽ.z õ eo q̃ de inuestitura feudi certo loco.l.finali.

a ¶ Vel mortis.nunqd si moriaf̃ ãteq̃ petat cũ supesset tñ duo vel tres dies de ãno z mẽse vel die dabiť hẽdi suo tantũ tps dũtaxat q̃tũ defũcto superat:an dabiť interiz niẽsis z annº.℟.ne tu lector piger efficiaris q̃ras diligenter q̃ no.in.C.de té.i inte.re. l.fi.z oia potis iuenire ſz videaf̃ q̃ tm̃ q̃ superat defuncto dari dẽat.C.de iud.ꝓperandũ.§.sinautẽ.z.ff.de iud. si iudex.

b ¶ Infantia.si bẽs in lr̃a:infãtia.z tũc cessabunt ꝑ ãni fructº:ut pz in ꝓsti.fed.j.si de fe. ꝓtro.fu.c.si minor.si bẽs ifamiã.tũc q̃riť de cuiº infamia sit intelligẽdũ:nũqd de infamia vas.an de ifamia dñi:si dicaf̃ de ifamia va.tũc vĩ absurdũ q̃ ꝓpter istã ifamiam dẽat istud bñe ꝓuilegiũ cum potius dẽat ei nocẽ delictuz suũ q̃ ꝓdesse nimiz dolus ꝓprius nõ dz aliqué releuare. nec dz ꝓpria temeritaſ alicui lucratiua ꝓcedi.ff.ꝓsoc.vez §.tps.z de dol.l.i.z.l.nerati. C.de epi.z cler.oẽs.in fi.ne igiť ex delicto suo fructũ cõle quaf̃ de vas.infamia:nõ logf̃ de dñi aũt ifamia sic puta:q̃ dñs excõicatº est.z iõ cũ dño vas.nõ bz loquelã in q̃ casu etiã a sacro fidelitaf̃ ẽ absolutº:ut in decretis cã.xv.q.vi.alius.z.c.fi.z.j.ti.hic finiť lex deinde consue. regni.z.e.c.i.vel ita intelligas infamia.i.mala fama bita de dñi morte.põe dñz vltra mare mortuũ.nec sit fama de eius morte post annũ z mensez.certe istõ vanõ valet iputari.vñ appet q̃ bẽ tps ei a tpe scie cedat:z sm̃ bẽ erit ei vtile z nõ cõtinuũ bẽ tps.ſz nũqd hodie p.l.fed.corrigiť.℟.ubi determinabiť q̃ ibi intelligitur

c ¶ Abñtia.puta cã reipu.sit abñs:nunqd ergo abñti cã reipu.nõ currit tps maxie si potuit p ꝓcu.adire dñm:z nõ fecit.z vtiqz currit ei:nec puto ei succurrẽdũ boc casu.ff.de mi.pap.exul.sed vel ibi nõ potuit p ꝓcu.secº est ut ibi not. vl̃ forte vbi iusta de cã abñs est.nec p ꝓcu.adire tenet:q̃ non intelligiť abñs q̃ legitimũ ꝓcur.relingt ut in plibus studiosus indagator posit inuenire.

d ¶ Damneť.distinguit vtrũ fuerit ut si ꝓtumax fuerit inseruire merito amittiť. ſz si dñs recepit eius seruitiũ post annũ vĩ renũciare iuri suo:z boc ꝓpter mltas leges:ut ar.ff.de recep.celsus.z.C.de vsur.q̃uis.z.C.de pac.inť emp.z ven.l. cõmisso.z.C.de iur.do.ipe.l.ij.z.ff.de va.ex.l.pe.

e ¶ Q̃ qs fecerit.cãbiũ.ſz nõ pñt alienare nũqd locare. Item nunqd in fe.dare. Item nunqd pignori obligare:hec in ꝓstõne fed.notabunť annuẽte dño.et boc intelligas vez nisi totã curiã alicauerit:ut.ff.de fun.do.l.i.z in lom.de be.l. fi.z.j.de le.coz.§.ex eadem lege.Accur.

f ¶ Ꝓro nõ fcõ.boc intelligo dũ superit va.verũtñ eo decedẽte cogiť dñs attendere ꝓmissuz:z tũc demũ incipit inuestitura effectũ bñe q̃ intelligo tm̃ õ eo milite q̃ successioné fe.nõ bz:aliogn ꝓ nõ facta bz inuestitura:ut.j.si de fe.ꝓtro.f.c. morib⁹.z de fe.da.in.vi.l.cõmiſ.si qs inuestierit.ſz ibi aliud notabiť:ut i lom.de be.l.fi. g ¶ In possessiõe maneat.z merito q̃ debẽt in suo statu oia ꝓmaneꝛ post appellationẽ.C.de app.l.iiij.q̃ intelligo nisi fuerit res mobilis z persona possidẽs suspecta sit:nec satisdat.vel etiã si res a possidẽte postularef̃:ar.C.q̃. ap.nõ reci.l.ab executore.z.ff.de app.impe.§.fi.z q̃ sat.cog.si fideiussor.§.fi.q̃ aũt dz in fi.c.ſ.añ nos diffiniemº.sic intelligiť.ſ.si ambo sint vasal.ꝓncipis curie alioqn ille ad quẽ appellauerit cãm appellatõis fine debito tminabit:z alʾi ter. est vetus q̃ voluit.Ac. b ¶ Per.vi.ſz nunqd ꝓtinuũ vel vtile est bẽ tps intel ligo q̃ vtile sit istud q̃le est illud q̃ indulgeť appellanti.z nõ q̃ detrahitur huic ꝓsue:q̃ generaliť appellãti indulgeť annº:ut in auť.de his q̃ ingre.ad app.vel et dic q̃ hic nõ negaf̃ illud ſz dz infra sex hebdõadas sed dz se repũtare.imo boc spaciũ bz anteq̃ iter arripiat.z boc est intel

¶ Rica ¶ De ꝓtentiõe inť dñm z vaſ. de inuestitura.ſ.fe.

i ¶ Q̃ qs miles.aʾ inuenit talẽ gl. loco isto vacat istud c.ꝓpter inferi⁹.c.si iter dñm.

In possessiõe.qõ i isto.c.ꝓtineť.ſ.possessorẽ dẽre iuraꝛ ñ est industicte sic itel ligendũ.ſz sic distinguiť.j.de ꝓsue.rec. fe.c.sacrm nõ sp.et notabiť.j.si de inuest. inť do.z vaſ.lis oriaſ. c.i.qõ aũt in fi.dñ nõ est relinquẽdũ.ſ.q̃ nõ est.aʾs est ꝟ glo. vacat ꝟ.c.ꝓpter iserius õ suo feudo bonũ q̃ vitas denegetur silr̃ in.C.de appeos qui.§.i.

¶ Rica ¶ Quéadmodũ feu.ad filiuz pertineat.

k ¶ Q̃ qs sine filio bñficiũ patrʒ. itelligo.ſ.nisi pactũ inuenerit ut z filie succedãt:ut.ã.õ su. fe.§.filia vo.

¶ Rica. ¶ Quibus modis feu.cõstitui poteſt.

l ¶ Diendũ est.ꝟ iure.aʾs ꝟ iure.z aʾ hac in re, vel lo.cc.

Succedẽte.in boc c.vĩ absurdũ.ſ.q̃ heres excludaf̃ qui do minº possessionem in vas.trãſtulit.igiť inuestiturã fecisse vĩ

¶ Admittit.ꝟ.de duo.frẽs.a capitaneo inuesti.c. duo frẽs.z hoc vez est si heredis mẽtio bita nõ est:ut.ff.de ꝓbat.si pactũ.z apte ꝓtradicit.j.de ꝓsue.re.fe.c.sciendũ.py.tñ õ ꝟ dic ut i ſu. no.

m ¶ Si dñs clericº.istud satis expositũ est ut.ã.ti.q̃ suc.teneanť.z i alio ti.hic põt esse ti.q̃ successores teneanť:z.j.dicetur.

¶ Rica ¶ Si de inuestitura inť dñm z vasallũ lis ori.aʾs ti.qualiť iudiciũ feu.sit examinandũ quo non vtimur.

n ¶ Inť dñm z inuestituraꝛ.ſz de q̃ inuestitura intelligiť q̃ hic dz ꝙro vtrũ de noua an de veti:℟.de veti:qm̃ õ noua nõ audiunť testes nisi sit de paribº.imo dz p breue testatũ ꝓbari.in q̃ ẽt casu ſm̃ q̃sdã non valet iuestitura:q̃ de solẽnitate deest in ꝓsti.fed.ut.j.q̃ testes ſ sunt necesſarij ad ꝓba.no.iuest.c.i.vel etiã põt itelligi illud qñ ptes sunt pares tpe iuestiture.nã si tũc abessent.z tunc ẽt extranei possent recipi ſm̃ q̃ bẽ vĩ dici in vbo illo:qd si tpe restõnis abfuerũt zc.q̃ falſuz est:qm̃ si absunt expectãdi sunt:ut.j.de ꝓsue.rec.fe.c.sciendũ.q̃ aũt bẽ dz intelligo qñ do minº pares nõ bz:ut colligiť in ꝑdicto.c.sciendũ.vñ q̃ hic dz qd si tpe iuestiture abfuerit intelligas.i.si tpe inuestitut õis pares dñs bũerit.nã si pares nõ bũerit etiã extranei zc.z q̃ ibi sequiť veritatẽ celare voluerit ẽ notabile vbũ nimiz q̃ vitatẽ dicere nõ vult nocẽ desiderat:ut in decretis cã.xi.q.vi.c.si quis. o ¶ Quacũq̃ cã a comite.sed illud notandũ q̃ gradatim faciẽda ẽ postulatio.ſ.de miori iudice ad maiorẽ iudicem.

p ¶ Ad impatorẽ.nã ꝓmo inuocaf̃ curia postea comes:deinde ppʾs:postea impator:z ꝓcedit a pplo in auť.de ap.col.iiij.§.vl.ſz videaf̃ ꝛ.ff.õ ꝓsti.ꝑn.l.i.z insti.de iur.na.gen.z ciui.§.ſz q̃ õ ꝓncipi.nã ibi q̃ maioꝛ sit pplʾs impa.cũ ab eo possit degradari.ſz in ꝛriũ barbarius philippº dicat plus posse impatorẽ.ff.de of.p̃.barbarius philippus.

q ¶ Obseruef̃.z merito:q̃ q̃ õ ꝓncipi placuit legis bz vigorẽ:ut insti.õ iure na.ſz q̃ ꝓncipi.z.ff.de ꝓsti.ꝑn.l.i.z inuenit errorẽ ꝓncipis ius faceꝛ ut.ff.de ali.z cib.le.l.iij.in fi.ſz z q̃ comes utpote loco ꝑsidis statuit ex

necessitate seruãdũ est:ut.C.vbi pu.e.de.l.i.

r ¶ Usqz ad annũ.est ꝛ aliud mirabile ꝙ annꝰ vas. indulgeꝫ ad pñtãduz se cũ tm̃.vi.hebdomade ꝓcedant̃ supiozibꝰ appellatõibꝰ:ut.s̃.quo tpe miles inuesti.pe.debe.c.iij.§.si ãt dixerit.ꝛ in lom.de bñ.l.vl.sz istud cõtingat bis ingrat quẽ labor mũdi exagitet cũ maxime spaciũ.ix.mẽsiuz septẽtrionalibꝰ boibus ad repũtandñ iudici legũlatoribꝰ vi sufficies:ut i auf. ut oẽs obedi.iu.§.si igit̃.col.v.

s ¶ Infra annũ.ꝛ sic ꝙ totũ annũ qete dz possidere vas.lz infra annũ se dẽat repsentare.ꝛ est notã dũ ꝙ hic possessori ꝓbatio incũbit.sz intelligo ꝙ aliud pro dño faciebat ut.j.dicit:ꝙ si testes se nõ interfuisse dixerint ꝙ sacr̃o dñi cã finit̃ ꝛ intelligo ꝙ hoc sacramentũ ad cautelã dño deꝫ cũ bis in ꝓbatiõe deficiat q ꝓbare teneꝫ:sic nõ. in.C.de re.cre.ꝛ iureiur.in bone.ꝛ hoc ꝓsonat ei qõ legit̃.j. de ꝓsue.re.fe.c.sacramentũ.

t ¶ Sacr̃o.si hẽs:nõ tũc silẽ dẽs i littera dñi sacr̃o aliogn nõ

v ¶ In clericorũ. hic colligit̃ ꝙ ex psona rũ ꝗlitate ꝛ dña licitũ dep̃hendit̃ qõ alꝫ nõ liceret:ut nõ.s̃.õ na.fe.circa pn̄.ꝙ ãt dz hic de clericis.s. ꝙ fe.da.pos. cognati tñ excipiunt̃ q da.phibeꝫ:ut.C.de sa.san.ec.iubem.ꝛ aut̃.qbuscũqz lz potius bodie agnatis extraneis bi bñficia a clericis ꝓcedant̃: nec si bi pñt agrere dũ admistrãt:ut.ff.de ꝓtra.emp.nõ licet.ꝛ de offi.ꝓcon. solet.§.vl. Item in isto.§.notare lz ꝛ notabit̃ in inferiori.pri.§.ꝙ inopia ꝓbationũ emergẽte licitũ dep̃hendit̃:qõ alꝫ esset illicitũ:ut nõ.s̃.õ ꝓten.int̃ do.ꝛ vas.de inuef.fe.circa pn̄.

k ¶ Si qs qdã.huic.c.hñt.g.talẽ vacat hoc.c.ꝓpter inferius.c.si duo.

y ¶ Uel alios.ecce qõ plene notauim vel inopia ꝓbationũ emergente.

¶ Per duos pares.h nõ duos testes sufficẽ ad iuestituꝛã ꝓbandã: ꝛ merito qꝛ vbi nũerꝰ testiũ nõ exigit̃ duo sufficiũt plalis nũeri elocutio duoz nuero ꝓtẽta est:ut.ff.de testi.vbi.vñ dñs in euãgelio:in ore duoz vel triũ stat oẽ verbũ.ꝛ extra de testis.relatum.

z ¶ Duos testes idoneos.ꝛ p pares.s.cũ pares absunt:ut.s̃.e.c.i.ꝛ de hꝫ dic ut ibi notauim.ꝙ aũt de domo.i.de curia intelligo ne forte dõesticis testibꝰ fides iprobeꝫ:ut.C.de testi.parẽtes.ꝛ.l.aduersus.ꝛ.l.etiam qñqz in cã dõestici admittunt̃:ut.C.de repu.ꝓsensu.§.fi.ꝛ hꝫ ꝙ dic:nisi p duos pares ꝛc̃.

a ¶ Jurare.ecce qõ ꝓpe nõui inopia ꝓbationũ emergẽte ꝛc̃.

b ¶ Quod si hoc iurare.qd ergo si nec iurat:nec se iurare velle recusat: ℞.intelligo ꝙ iudex dz statuere tps infra qõ iuret si vult dñs q̃ transacto in vasallũ trãsferat̃ electio:lz anteq̃ iuret etiã die trãsacto possit ad huc iurare dñs:ut ar.ff.de le.i.cũ res.ꝛ.C.cõia dele.si duobꝰ.ꝛ.§.sz si qs.ꝛ.ff.de adopti.mancipiorum.

c ¶ Absoluẽdus.nimiꝝ actore nõ ꝓbãte vel q̃si ꝓbante reus.ꝛ si nihil p̃ stiterit obtinere dz.C.de eden.q accusare q̃si ꝓbante:iõ dixit:qꝛ iusiurandũ loco ꝓbatõis cedit.imo q̃si ꝓbatio dr.C.de re.cre. actoꝛi.ꝛ.ff. de iureiur.nõ erit.ꝛ.§.dato.ꝛ.l.sed ꝛ si.§.fi.ꝛ.l.tutor.

d ¶ Prestãda.tam a filijs ꝛ merito qm̃ psona pꝛis ꝛ filij vna esse intelligit̃.C.de ipu.ꝛ ali.sub.l.vl.ꝛ insti.ô inuti.sti.§.ei q tuo.ꝛ vnũ est facm̃ testator ꝛ bẽdis ut i aut̃.de iureiu.qõ maiori.i pn̄.lz alibi dicat̃ ꝙ multum discrepet iusiu.bẽditariũ a p̃ncipali sacr̃o.C.de rebus cre.ꝛ iusiu. l.generaliter.in principio.

e ¶ Debet.solus intelligo sm̃ distinctionẽ q̃ fit.j.de psue.rec.fe.c.sacm̃.

f ¶ Sciẽte.h p̃sumit̃ ꝙ patiẽtia sine ꝺictoe hꝫ exp̃sse p psensu.silẽ qõ dr de coheredib̃ q pñtes passi sunt vnũ coheredẽ totã hereditatẽ vendere ꝛ p̃ciũ accipe.nã ꝛ ipsi videnꝫ suas ptes vẽdidisse:ut.ff.de euic.q dã.idẽ q̃z dr de liberto q passus ẽ dñm rẽ vẽdẽ cũ p ipsa pte p̃ciũ solui set.ff.mã.si vo.§.pap̃.nã ꝛ pr̃ aur approbasse mrimoniũ filij sui cũ ipsuz ꝑbente nõ ꝓhibuit sciẽs:ut.C.de nup.si ut ꝓponis.idẽ dicas de ꝑctu filij:ut.ff. ad mace.si filius.sz ꝛ magr nauis vẽlluz naui ꝓposuisse quẽ in misterio fungi voluit:nec ꝓtradixit:ut.ff. de exerc.l.v.§.magr. Jtẽ q̃z de eo dz q misit stilicidiũ suum in aliẽis edib̃ sciẽte eo ꝛ nõ ꝺicẽte cũ emerit ad hꝫ ut.ff.si fui.vẽ.si a te.sed ꝛ si passus fuerit te in meo sepulchro edificare ꝛ me sciẽte mortuũ tuũ intuleris aliũ postea te inferẽte ꝓhibẽ nõ potuero.ff.de mortuo infe.si ꝓprius.§.fi.nã ꝛ si ego dñs horreoꝝ ꝓpositũ hũero auf̃.ꝛ ar.margaritas meo piculo ñ recipe ꝛ me sciẽte has res i horreis iduxerit:videor a ꝓposito recessisse:ut.ff.lo. ꝛ ꝓduc.cũ in plẽs.§.locator. sed ꝛ lz in instro nõ cõtineat̃ possessionez fuisse traditã si dño tñ sciẽte tu ẽptor possedisti diu ea tradidisse itelligit̃.C.de acgr.pos.l.i.ꝛ.ij. nam si dñs sciat ꝛuũ suũ militare vel aliquã dignitatẽ hẽre ꝛ ipm̃ nõ reuocet vi psentire ꝛ ingenuus efficit̃.C.q militare nõ pñt.l.pe.ꝛ vl. item si nõ ꝺixerit ꝛuũ oꝛdiari clerici cũ cũ sciebat:ut in auf̃.ô san. epi.§.si ꝛuꝰ.col.ix.ergo hꝫ scientia siue patiẽtia sine ꝺictione ꝓ psensu accipit̃:sz intelligo sicut expositũ est.s̃. quimo.fe.amit.§.ꝑterea.

Rica ¶ De fe.dato inuicẽ. l.cõmis.reprobãdo.

q ¶ Jqs obligauerit.pacto hoc.§.dr exp̃sse ꝙ nõ põt feudũ acgri sm̃ pactũ.l. cõmis.occasiõe pignoris.ꝛ ẽ rõ qꝛ in pignoribꝰ oibꝰ reprobata ẽ.l.cõmis.C.ô pac. pig. l.cõ.ꝛ.l.i.ꝛ.ij.qd erit ô tali pacto puta vẽdo tibi domũ pro cẽtũ aureis:ꝛ nisi soluer ite grũ p̃ciũ retinebis postea in feudũ.ꝛ soluit medietatẽ plꝰ

min̄ve.qd iuris erit:nunqd licitũ est pactũ. ℞. vi ꝙ hꝫ pactũ sit licitũ qꝛ in traditiõibꝰ rex suaz qõcũqz pactũ apponat̃ valere dz.ff.de pac.in traditiõibꝰ.naz et si nõ expediat dño talẽ vas.hẽre:tñ põt pactũ valẽ.ff.de ꝛui.in feudo.ꝛ maxie cũ istud pactũ nullã ꝓtinet turpitudinẽ.iccirco vi valere.sz ꝺ est qõ segt̃ statim.sez feudũ est cũ nõ sub p̃textu pecuie:lz amore ꝛ honore dñi acgrit̃:ut not.s̃.põt ergo distingui vtrũ voluerit dñs totã domũ ꝓ feu.teneri:an ꝓ ea tñ pte ꝓ q̃ pciũ nõ est solutũ:ut in p̄mo casu nõ valeat.sed ꝺ teneat ꝓ pte illa.lz bodie sub p̃textu pecunie multa fe.acgrũt.sz qd erit si debitor cũ suo fideiussoꝛ pactũ fecerit ꝙ ni si soluerit creditori.ꝛ nisi eũ liberauerit vsqz ad certũ tps.ꝛ si fideiussor soluerit ꝓ eo postea ꝙ hẽat ipm̃ ꝓ feudo:nũqd valet pactũ. ℞. vi ꝙ sic.ff.de ꝑben. em. l.fi.lz p̃dicta ratio videat̃ refragari.

b ¶ Quicũqz.istud qñcũqz sic intelligo.i.nisi creditor alio iure velit se tueri: puta p̃scriptiõe.xxx.an.allegãdo qõ qde facere põt sm̃ q̃sdã maxie pꝰ inuersaz possessionẽ:ut nõ.in.C.de pig.ac.nec creditores.vel ẽt si ius dñij ꝓetrauit: ꝛ post bienniũ soluẽ voluerit debitor:tũc nõ cogit̃ solutiõez recipe creditor:ut.C.de iure do.ipe.l.vlt.in medio legis.sz si recepat pecuniã pignꝰ restituere cogit̃:ut.C. de iure do.impe.l.ij. i ¶ Nõ obstãte. hꝫ vez est si q̃ctio int̃ dñm ꝛ vas.est:aliogn si int̃ exneos valet pactũ:ut in lõ.de debitis ꝛ guad.si qs fideiussionem.

k ¶ Cõsentiẽte.intelligo istud sm̃ pe.cũ de futura successiõe tractat̃:qꝛ ꝺ bonos mores tale pactũ ꝓbeꝫ:ꝛ est iõ ivalidũ:ut.C.de pac.l.fi.ꝛ.C.ô iuti.sti.ex eo. vi nõ obstat mulieri q̃ nullũ regressuz ad bona pñna se bituã pena fuerit.C.ô coll. l.iij.vel ẽt si de futura successiõe nõ tractat̃ sz ignarꝰ forte vas.de alieno feu.inuest. accepit.vel ẽt sciẽs ꝛ noiati de euic.cautõez hũerit.vel accepit cur nõ valeat non video nimiꝝ quẽ vendẽ rẽ alienã posse nulla ẽ dubitatio.ff.de ꝺ.emp.rẽ alienaz vel intelligit̃ q̃ ad p̃iudiciũ vas.sic mediolañ.faciũt.ut nõ.etiã.j.si de fe.defũ.contro.fu.c.morib̃.ꝛ.j.de iuest.rei alt.c.cũ de re alie.hec ita dcã sunt sm̃ placentios sz sm̃ mediolañ.nõ.nã qõ ipsi dicũt dũmõ de feu.viuẽte illo nullũ detrimẽtũ patiamur istud ꝓsonat.l.s̃.notat̃.ꝛ ẽ ar.ff.de ser.rusti.p̃.l.p quẽ.ꝛ.ff.de aq̃ plu.ar. in ꝓcedẽdo.lz videat̃ ar.ꝓtra.ff.de aqua quo.ꝛ estu.latio.

l ¶ Successores.sz cur in eo q hz successores idẽ iuris nõ est cũ nullũ p̃iudiciũ ipsi heredibusue suis fieri dẽat. ℞. huic studiosus. ℞. nõ oiuz q̃ a maiorib̃ tradita sunt rõ reddi põt.ff.de leg.ꝛ cõ.nõ omniuz.

m ¶ Quidã obligauit.sup hꝫ.c.pauci ti.hñt vel ℞icã.q ãt hñt talẽ ꝓsueuerit hẽre de vsu mediolañ.quo nõ vtimur lõguz tps hꝫ hz qõ.s̃.pri.no.ẽ.c.si qs obligauit s.qꝛ ius offerẽdi nõ tollit̃ longo tpe.C.de pig.ac.ne creditores.

n ¶ Suum.post ista vba quedã exemplaria in ter.hñt hec adiecta a dño suo post inuesti.ꝑdictã defuncti postea ꝓtinuat̃ subsequen.vel se p inuestituꝛã predictam ꝛc̃.que sequuntur.

per.xxx.annos.hic nō ꝑſ.xxx.anno.ꝛ in feu.locuꝫ hꝫe.vñ ſi aliqs ꝓ.xxx.an. ſe.poſſedit:ꝛ ſeruitū dño exhibuerit q̄uis de ea renūcꝫ iueſtit⁹ fuerit:tñ ꝓ̄ ſcriptionē acq̄ſiuit ita q̄ ſe tueri poterit:ut.j.ſi de feu.ꝓtro.fu.c.ſi qs ꝓ.xxx.an.

Quid ergo ſi a poſ.ceciderit iſte q̄ ꝓſcriptōe ſe tueri pōt:nunqd vēdicare poſſit ℞.vtiqꝫ adhibita diſtinctiōe q̄ fit in.C.de ꝑſ.xxx.an:vel.lx.ſi qs emptōis ⁊c.ſꝫ qō dī.j.e.vñ miꝫ q̄ filius iurare dēt poſt iueſtiturā p̄ez ſuū mortuū fuiſſe.ꝛ ſe per ſe. q̄ꝫ rē tenuiſſe:ita ut ꝓ.xxx.an nos ꝓteſtatio pignoris facta nō ſit ſꝫ dño deferī ō incerto ſ.defunctū militē ꝓ feudū iueſtitū nō fuiſſe.ſꝫ cur nō ſufficē ipm ꝓbare ꝓteſtatōez pignoris factā ſi tm̄ aliꝫ p̄ſcriptioe feudi ſe tueī.℞.hoc ñ negatur hic.ſꝫ hic filius volebat ſe tueri dicēs patrē ſuū inueſtitū.vñ puto q̄ ſi tm̄ p̄ſcriptionē fe.alleget filiꝰ defuncti.q̄ filius dñm nec aliud ꝓbare teneaī niſi patrē ſuū pignoraſſe ꝛ ꝓteſtatōez factā fuiſſe ante ſpaciū.xxx.an.eſt enī legitima intꝛuptio ſi ꝓ executoꝛez ꝓſecuta ſit ꝓuentio:ut.C.de p̄ſcriptōe.xxx.an.ſicut.ar.ad hoc.C.de pig.ac.neqꝫ.

a Bert⁹ de orto.legū aūt Romāorū acſi apte dicat ꝓſuetudo in feudis vincit leges: ſꝫ ō dicaī.C.que ſit lōga ꝓſue.ꝓſuetudis.ſꝫ ſ̄ intelligo de eā nō iniq̄ ꝓſuet.nimiꝫ male inuēcta ꝛ male ꝓſuetudies nō ꝓfirmātur:ēt lōgo tpe:ut in auī.ut nul. iu.§.nulli vō.ꝛ decretū di.ix.c.mala ꝓſuetudo.ꝛ.c.ꝓſuetudo.

b Comp̄hēſus.acſi apte dicat argumētis nō eſt credendū niſi in ꝓſuetudib⁹ feudi:ſꝫ in legib⁹ repiaī ff.ō re mil. nō oīs.§.a barbaris.ſꝫ nūqd de ſilib⁹ ad ſilia eſt ꝓcedēdū ꝛ vtiqꝫ ut opinoꝛ ut in legib⁹ ff.de leg.ꝛ ꝓſti.nō p̄it.qd eſt ergo qō dcm̄ ē in feudo qō argumēt̄ nō eſt credēdū.℞.intelligaſ q̄n ſile nō appet ꝛ lex qd fieri dꝫ:indicat nā tūc ſequēda eſt.l.ꝛ ar.ſupflua nō ꝓcedunt.ergo h̄ ꝓmo ꝓſideraī ꝓſuetudo. ſcōo filia vel lex.nā lex ꝓſuetudi nō pōt obuiare:qō eſt intelligendū ut.§.ſile legī i decret nā nec decret̄ p̄it obuiare leges:ut in decret̄ di.ix.lex.

c Coherentib⁹.vti in reb⁹ īmobilib⁹:ꝛ qō ſequī aut ſolo coherētib⁹:utputa in fructib⁹ q̄ pēdēt in fundo utpote fundi ps ipſi fundo coherere debeī.nā fructꝰ pēdētes fundi ps eſſe videnī.ff.de rei vē. fructus.

d Immobilia.ut ſunt panes ciuiles.C.de iure do.l.ſi.§.ꝓterea.ſꝫ nunqd debitoꝛ noīa intī immobilia ꝓputanī.℞.ſ̄ ab ātiq̄ q̄ſitū ē ꝛ alibi ſaꝫ diſputatū ē.ꝛ ideo omittim⁹.

e De caneua.melius diciſſet iudicio meo veluti feu.⁊c.ut ſic intelligaī q̄n ſit erpoſitū illius v̄bi:aut in bis q̄ intī immobilia ꝓputanī.ꝛ ſic feudū camere aut caneue ꝓputauim⁹ in reb⁹ īmobilib⁹:vel etiaꝫ ſolo coherētib⁹:ut.ff. vnde vi.l.i.ꝛ.iij.

f Niſi inueſtitura.intelligo aut eo qō h̄ ꝓ inueſtitura:utputa cū iuſſerit dñs aliquē ire in poſ.ſꝫ eni poſſeſſionē nō tradiderit:ꝓ eodē tñ h̄ ut.j.de ꝓſue.re.fe.c.ſciēdū.ſꝫ illud feudū ad hēredes nō trāſeaī:ut.§.q.mo.fe. pōt ꝓſti.c.ſciendū.ꝛ iō ſile eſt huic qō dī actoꝛe nō ꝓbāte re⁹.ꝛ ſi nihil p̄ſiterit obtinebit ut gloſaī.C.de eden.q accuſare.nā ſꝫ hic defuerat inueſtitura.ſufficē tñ q̄ſi inueſtitura ſicut ꝛ ibi:ſꝫ deficiat ꝓbatio.ſufficit tñ q̄ſi ꝓbatio:qꝛ itelligiī iuſiurandū delatū ꝛ p̄ſtitū.ſuccedit enī loco ꝓbatōis iuſiurandū ꝛ q̄ſi ꝓbatio appellaī.ff.de iureiur.nō erit.§.dato.ꝛ.l.ſed ꝛ ſi.§.fi.ꝛ.l.tutoꝛ.

g Aut ſucceſſiōe.illud pōt hꝫe locū in coberedib⁹ ſed nō in filio cū p̄i ſuccedat nimiꝫ etiā viuēte pīe dñs intelligiī:ut inſti.de here.q̄.ꝛ dif.§.ſui.ꝛ alibi dī q̄ pene ad ꝓpria bōa venire itelligiī:ut.ff.de ſuc.e.l.i.§.largi⁹.vñ nihil ei deeſt ꝓter adminiſtrationē.ff.de libe.ꝛ po.in ſuis.ex his ergo colligiī q̄ filij nō acgrūt patri ſuccedēdo ſꝫ acq̄ſitū capiūt.

℞ica Quid ſit inueſtitura.qdā nō bñt hic ti.neqꝫ ℞icā ꝛ male.

h Inueſtitura.vaſallos.circa hūc articulū raī eſt faciēda diſtinctio.aut igitur de noua iueſtitura aut de veteri:aut do.hꝫ pares:aut nō. Itē aut vaſ.pōt ꝓbare p breue teſtatū aut nō.aīs poſſidet dñs:aīs nō. Itē aut eſt do.clericꝰ aut laicus.aīs ꝓpellit pares aut nō vult ꝓpellere. Itē aīs hꝫ vaſ.feudū:aīs nihil hꝫ ſi quidē agiī de noua iueſtitura:ꝛ do.hꝫ pares:ꝛ eſt in poſſeſſiōe feudi tūc dꝫ ꝓbare vaſ.iueſtiturā p pares.vel etiā p breue teſtatū:ꝛ ab ipſis paribꝰ ꝓfirmatū:ut.j.§.pri.ſm mediolanēſes etiā ſi ab alio eſt ꝓſumatū ſufficiēs eſt:ut.j.q te.ſunt ne.ad ꝓbandū no.iueſti.c.ſiue clerici.ꝛ.c. ſꝫ ꝛ ſciendū eſt ⁊c.ꝛ ℞ vbi do.ꝓpellit pares iurare.ſi āt pares aliq̄ ex cā voluerit iurare:nec dñs ꝓpellit eos tūc licebit ēt ꝓ eīneos iueſtituraī ꝓbare:ut j.pr.§.ꝛ ſi eīnei noluerit iurare:tunc a comite vel a ꝑplō dbēt compelli iurare Quid ſi nolūt eos ꝓpellere.tūc vaſ.cū ipſo dño ad ipatoꝛē ibit.ꝛ qō imperatoꝛ iudicauerit ſuabiī. ut.§.ſi de inueſt.inī do.ꝛ va.lis ori.c.i.ꝛ hec vā ſunt cuꝫ dñis hꝫ pares.ſi aūt dñs nō hꝫ pares:tūc ſufficiī ēt teſtes eīnei ad ꝓbandā nouā iueſtituraī:ut.j.e.§.ſi vō.nec dicat qs iueſtituraī valere cuꝫ ſi ne paribꝰ fcā eſt qñ pares aberāt.qñ ſi abſint expectandi ſ̄t vt.j.de ꝓſue.r.fe.c. ſciendū.hec vā ſunt cū vaſ.ꝓbare pōt p teſtes. Si vō ꝓbaī nō pōt p teſtes: nec p publicuꝫ inſtr̄m ſi p breue teſtatū: tūc dño dabiī ſacr̄m ut aut iuret aut referat vaſ.ut.j.§.pri.ꝛ.§. ſi vō inueſtitura.qō qdē vex eſt.ſ.q̄ do. dēbit iurare ſi vaſ. aliud nō hꝫ feud.ab ipſo dño.aīs enī de eqtate remittiī dño iuſiurādū:ut.§.ō cōtro.inueſt.§.ſi vero fe.ꝛ hec vā ſunt cuꝫ de noua inueſtitura agiī.ſi aūt agaī de veri: tūc etiaꝫ eīnei teſtes recipiuntur:ut.j.de cō.rec.feu.c.ſciendū.in fi.ꝛ hec vā ſūt i laico dño.in clerico aūt dño indiſtincte admittunī ꝑes ꝛ eīnei:ut.§.ſi de inueſ.inī do.ꝛ vaſ.lis ori.§.ſi aūt ſe vētuꝫ.qō vex eſt cū de reb⁹ eccleſie facit inueſtituraī.ſi aūt de ſuis ꝓprijs:tūc idē dicendū eſt ꝛ obtinēdū in clerico qō obtinaī in laico.vt.j.q te.ſunt ne.ad ꝓbā.no.inueſti.c.i.ꝛ hec vā ſt qñ dñs eſt in poſ.ſi aūt vaſ.ē in poſ.tūc ſi ſtetit in poſ.p annū ꝛ do mino ſcīēte nō ꝓdicēte ſine aliq̄ ꝓbatiōe teſtiū ſolus iurabit vaſ.ſe vel patrē ſuū iueſtitū fuiſſe nō aīs iuſta ignorāti vel qui tpis negligētia cuꝫ inique poſſeſſiōis piurio q̄ſqꝫ dño poſſeſſiōis damnū afferat:ut.§.ſi ō inueſ.inī do.ꝛ vaſ.lis or.c.ſi vō aliqs.q̄ āt dcā ſunt de ſacro p̄ſtādo itel ligēda ſunt cum determinatiōe eius:qō legiī.j.de cō.rec.fe.c.ſacr̄m.ꝛ.c. itē ſi inter.

i Dño cogēte.huic vī obuiare.C.de teſ.nimis gue. ꝛ iſtud accidit ꝓpter iuriſdi.quā hꝫ dñs.eſt enīꝫ iſtoꝛ iudex:ꝛ tō ab eo ꝓpellēdi ſunt veritatē reuelare.ꝛ in lom.de offi.iu.ut iudex. q̄ āt dcā fē de ꝓbatiōe noue inueſtiture itelligēda ſunt de eo q aliō feudū nō hēbat ut.j.de ſuc.fe.p inueſtituraī.c.illud qdē.ſꝫ forte vbi hꝫ breue teſtatū vaſ.hꝫ faciēda eſt ſubdiuiſio.ſ.vtrū poſſideat dñs:an ipſe vaſ.ut in p̄mo caſu nō ſit ſufficiēs corroboratio p eīneos ut hic in ſcōo ſufficiāt eīnei:ut.j. q te.ſunt ne.ad ꝓban.no. inueſ.c.ſiue clericus.

k Compellat.hāc penā patiī dñs ſi nō ꝓpellat.ſ.q̄ extranei q aīs repelluntī admittant q extranei a ꝑplō vī a comite ꝓpellunī:ut.§.ſi inter dñm ꝛ va.lis or.c.i.ſed q̄ro ſi vaſ.p alios teſtes nō poſſit ꝓbare niſi p pes:ꝛ dñs eos teſtimoniū dicere renuētes vt ꝓpellat qd iuris ſit:℞.intelligo q̄ poſſit a comite vel a ꝑplō poſtulare ut ꝓpellanī q ſi ceſſauerit impatoꝛe adire debēt:ꝛ q̄ inde ſtatuerit obſeruare ſicut de eīneis ocm̄ c.§.p̄dicto n.nā qō dī.ſ.licere p alios ꝓbare fauoꝛe vaſ.dī.vñ nō hꝫ ad eius leſionē retoꝛq̄ri qō eſſet ſi parū ꝓductio denegaret p eīneos cuꝫ eīnei affuerāt.nā ꝛ alibi dī fauoꝛe pupilli ne tutoꝛ poſſit hereditatē pupillo delatā ſine eī⁹ volūtate vel actu acgrere.C.ō iure debi. potuit.q

De feudi cognitione
Quid sit questio feudi
Per quos fiat investitura &c
Quid precedere debeat fidelitas

sic.s.intelligẽdũ est ut in eis pniciẽ nõ reũtaẽ qõ fieret si forte adhuc fari nõ posset vel sensu carere: ut puta q; est furiosus. C.ad treb.l.pe. sic ergo ita est interptatio faciẽda: ut in vas. pnicies nõ reuertaẽ q eius pui legio fuerat pcessuz filia studiosis inqrat. sz dici põt q a pprietate puetur dñs hs ipso: siẽ nõ.j.in q.ca.fe.a.§.illud te nõ lateat.aĩ.§.itẽ q domino suo.

l Possideat. intelligo de ea re q̃ vere possideri põt.

m Vel si feudũ istõ vl'iõ dixit q; bi annue pstationes loco vsufr. hñtur vtpote seruitutes vere non pñt possideri: sz q̃si ut.ff.de vsufr. si qs ita.z de an.le. in singulos.z de vsuca. sequiẽ.z de sui. quotiens. nõ est ergo i talib' va possessio est sz q̃si. vñ nec va traditio: sic.ff.õ ac. ẽp. rõ.§.si inẽ.z hoc est qõ dicit: duabus vl' trib' acceptõib' eis q̃si zc. huic filẽ.z qõ de fideicõmissario dĩ.C.de fideicõ.l.i. z ar.ff.de vsur. cum de in rẽ verso. lz contra videaẽ. C.õ pac. fi certis.

n Suũ esse feudũ. qõ intelligendũ ẽ sz distinctõez illius.c. j.õ cõ.rec.f.c.sacrm

o Adepta. hoc sic intelligo. i. dño in pbatiõe deficiẽte z pstaẽ postea iusurandũ ad cautelam ab ipso vas. sicut et.ã. notandũ est. nam si aliẽ intelligaẽ absurduz vi ut q vasallo in eodẽ casu pcediẽ pbare deneget dño: ut.j.§.pri.dĩ. lz eni tenore zc. vel si vis intelligere q dñs nõ admittaẽ ad pbationẽ intelligas istõ q̃n violẽta pſumptio est talis q nõ recipit pbationẽ in ctrariũ erit p vas. z de hac pſumptõe tractaẽ in pn li. dispu. hic ergo in.§.seq. nõ sic sp aliqd foze pcessũ ut psuetudo pfirmeẽ intpretadũ z pſumẽdũ sic imperator puilegiũ alicui pcedẽdo nõ intelligit õ psuetũ ordinẽ pcessisse: ut. C. de inof. test. si q̃n. p Rica

q Quid sit nouum feudum. q aũt sit noua iuestitura tractaẽ. j. q te. sine. ad pban. no. inue. c. i.

r Minore. merito. qñ nõ alienat sz alienatũ inuenit z maioz suoz fcm confirmat. vñ dĩ q si pignꝰ incidit a maiore z sine quẽtione creditor distrarerit illõ q̃ mior restitui postulãs nõ audiẽ. C. si aduer. ven. pos. l. i. z. ij.

s Sed de iusta cã. filẽ repiẽ in trãsactiõe facta. nõ eni reb' semp legitime possessis nõ furtiuis obstat pactũ. ff. de pact. tres frẽs. z. C. de excepti. aduersus. Itẽ si debitori meo liberationẽ relinquo. qñ tñ de bis vide or liberationẽ reliquisse q̃ iuste. i. sine dolo vel fraude mihi tenebaẽ. vñ de reb' furtiuis ab herede se tueri nõ poterit. ff. de libe. le. nõ soluz. §. si heres. nã ecõtra si heres possessionẽ tradẽ iussus z vicioſaz tradat possessionẽ nõ vi tradidisse: ut. ff. de le. iij. si pcubinã. §. sz si heres. z. ff. de acq. pos. nõ vi. z de ac. emp. z ven. ratio.

t Suoz bonoz. hic vi q de bonis nõ alienat q veterẽ facit iuestituram z merito qz in bonis ius feu. pputaẽ: ut ar. ff. de v. sig. bonoz. nimirũ si ager vectigaĩ in bonis conductoris est cpto fortius feu. in bonis vasalli est ut ibi.

v De suis reb'. huic instat solicit' si pbibit' sit heres vendere fundũ sibi legatũ vt sepissime accidit: nunqd in feudo poterit aliqd de bonis suis cũ sit vez aliqd bonis suis aliẽare pbibitũ? R. istõ est dcm tñ de re pbibita. id ergo qõ nõ põt vendere. nec potit postea alienare. s. in feu. pcedẽdo: qñ alienatõis vbo. etiã pignoris obligatio: qõ minꝰ esse vi: ptineaẽ. C. de re. ali. nõ ali. l. fi. sz adhuc instat pdicta: alienatiõe cõi oĩs actus ptineaẽ p quẽ dñiuz trãsferaẽ. C. de fun. do. l. i. sz iste nõ transfert dñiuz q in feudũ pcedit. nõ oz ergo alienatiõis pbibitione in feudũ dare pbiberi qõ alienare pbibeaẽ? R. falsuz est ũno dñiuz alienat. s. vtile retinet tñ dilectũ. vñ vtilis z nõ directa vẽdicatio daẽ: ut. j. õ inuesti. rei alie. §. rei aũt zc. itẽ objcit q; repiẽ q aliqs põt alienare rem sibi pbibitã alienari: dũ tñ p aliũ modũ alienet: ut ecce res litigiosa prohibita est alienari. z q̃ iudicij mutãdi cã trãsferaẽ silr inhibeaẽ. ff. õ ali. iu. mu. cã facta. ex hs. §. alienare. z. C. de liti. l. iij. z aut. e. R. ille loquunt' i his q̃bus alienatio generaĩ nõ est pbibita. hic ãt p. nã appellatõe generis q̃libet spẽs pti neaẽ: ut in. l. pdicta. de re. ali. nõ ali. sz appellatiõe spẽi nõ ptineaẽ gen' nisi i vnico casu q memineri. ut. ff. de sta. lib. l. i. z. l. statuli. z ptis appellatõe q̃q̃z totũ ptinet ar. ff. de le. iij. l. vxoris nomẽ. C. de ber. insti. l. ij. z de bere. insti. si quis ita.

x Proximiori. z vere q; nõ intelligiẽ alienatio: ut. ff. õ le. iij. pi. §. xv. hic ergo pceditur agnati qõ alijs denegaẽ. nam z alibi filia inuenire potes. ff. de pac. ipator. z õ õben. em. q officij. de mio. xxv. an. si in emptõe. z. C. de admin. tu. l. lex q̃ alibi aũt pcediẽ exneis q̃ agnati denegaẽ. C. vbi pu. edu. de. l. fi. h ergo dĩ q agnati pferuntꝰ si tm̃ dare volunt q̃tũ alij extranei: z si priũ facti sit q̃ pciũ emptori offerẽdo emptori rẽ vẽdicaẽ põt intelligo istud de ẽptore bõe fidei q; ma. fi. emptori nõ est pciũ restituẽdũ. C. de p. xxx. an. l. i. z. C. de euic. l. si fundũ lz sit ar. õ. C. cõia de le. l. vlti. §. vlt. sz de hac mã recurras ad distinctionẽ py. cuz queritur: an male fidei ẽptori sit pciũ restituendũ zc. Itẽ intelligo hoc q̃n õ pstõnes fiebat alienatio q̃ ipso iure nulla sit z q dĩ recisa intelligas de facto z nõ de iure: sicut nõ. i. C de rescin. ven. l. i. z qõ dĩ fm ãtiquã psuetudinẽ: nũqd hodie illud est imutatũ: z recte puto q nõ: cũ nõ inuenio cozrectũ: z q nõ est imutatũ q̃re stare, pbibeaẽ. C. de testis. sancimus. coheres ergo suo coheredi rem vendere z locare põt fm hãc rõnem: ut hic. z j. de ali. feu. pa. c. i. sed nunqd istud obtinet siue p diuiso siue p indiuiso possideat coheredes? dic q sic ar. j. si de fe. fun. cõtro. c. oẽs. Item nũqd siue iuestiturã accepit z fidelitatẽ pstiterunt siue nõ pteierint? R. hec. j. plenius z vberius notabunt'.

y In fraudẽ. in fraudẽ psuetudis facẽ vi forte q caste natus est. vel ita ad eã etate puenit: ut filios hãe nõ possit. vel si iõ facit ut puet eũ qui in ea succedẽ debet a sua successiõe: ut hẽs de eo q alienat in fraudẽ creditoz.

z Proximiori. nã z alꝰ volẽtib' emere pdia suoz maioz ius fauorabile inueniẽ ut. ff. de õben. emp. q officij. z de mino. xxv. annoz. si in emptõe.

a Restituere. hoc ita vez est ut reddat pprium pciũ vasallo iuestitori si eo succedat in pprietate z in aliis etiã ppter feudũ aliogn z sine pcio recupabiẽ nulla obstante pscriptiõe. C. de bo. ma. l. ij. z. iij.

b Distinguim'. hoc rõne psone recipientis inuestiturã nihil inest. nã z alibi notatur q̃ nihil inest a quo qd fiat ut. ã. z. j. hoc eodẽ libro.

c Ignorãtia. nã si dñs putat libez q postea suus apparet merito nõ valet inuestitura nimiz incidẽte errore etiã matrimoniũ nõ tenet: ut in decreti cã. xxviij. ptoũ. z in aut. de nup. §. si vo. col. iiij. ar. ff. so. ma. si cũ. §. fi. pariter ergo sui z liberi pñt inuestiri sicut heredes instituti: ut. ff. de bere. insti. nõ minus.

d Putam'. hic nõ q licitũ est p aliũ qõ p seipm nõ licebat: ut aĩs. C. de solut. l. nihil. z. ff. õ sol. l. soluẽdo. z. l. stichũ. §. vsufr. z. C. de epi. z cle. quisqs ad sili. z in sti. de re. diui. §. nihil aũt. z in summa ut li. py. iiij. car. imo lz z p aliũ zc. lz ctra sit superior rubrica proxima.

e Feminã quoq;. ergo in datiõe nõ successiõe silis est femina masculo: ut. ã. dicum est: z adhuc. j. notabitur.

f Recusat. hoc videlicet sic intelligo si penit' dño fidelitatẽ se factuz negat: nõ q̃ inuestitura nõ deat fidelitatẽ pcedere: ut. ã. ppe. nec eni est ei fides pstanda q vult õ fidẽ vsari ut alibi notaui solicit'. C. de pac. cum ponas.

g A fidelitate. nõ hic ar. ad nos in pretationẽ: sic aĩs insti. de tute. in pn. z. ff. õ v. sig. l. bonoz. z. l. malũ. §. pe. sed q̃ro in quẽ modũ sit inuestitura faciẽda vel petẽda: z fidelitas pstãda z qñ z vtiqz dñm honorifice adire oz vas. z pñtib' curie paribꝰ vel alijs fm distinctionẽ quã fecim'. ã. qd sit inuestitura. nõ q̃ inuestitura nõ valeat sine testibꝰ facta. sz iõ dĩ ne veritas occulteaẽ: ut. j. q tes. sunt ne. ad pbã. no. inuesti. c. siue clericus. z nõ solũ adire: sed iuestiturã petẽ: z vitatez polliceri oz: ut. j. in q. cau. fe. a. c. pma aũt. z. j. de ca. coz. c. i. ver. gra. dñe mi talis rei iuestiturã: puta fundi corneliani quẽ z a te possideo vel possidere debeo postulo z fidelitatẽ tibi õ oẽm hoiem exceptis anterioribꝰ meis dñis: z imperatoẽ volo z paratꝰ sum facẽ. sufficit etiã si dicat tm̃ postulo inuestiturã mei recti feudi q̃ facto dñs statiĩ oz iuestiturã facẽ z sacrm suscipe si sibi placuerit. sinauté nõ potit dif-

t

ferre:z erit hic talis adhibēda distinctio.s.an velit dñs incōtinēti facere iuestitu rā z suscipe fidelitatē: aut velit differr̄.qd ergo si dñs nō faciat statim qō facere dz. Itē si vltra diē z annū steterit q̄ iuestiturā nō fecerit cū infra annū fuerit pe tita? R. hoc nō dēat obesse vas.sufficit enī si iuestiturā petit sm q̄ debuit cum aliud nō dicat̄ in.l.federici iperialē ipm facere debere.nec.c.cōradi.imo forte ꝫ ipso a ꝓprietate dñs dēbit ꝓ uari.nā sicut va.ꝓuare a feu do si iuestiturā nō peteret i fra annū z diē:ita z dñs dz a ꝓprietate ꝓuari si nō postq̄ fuerit ab eo petita sicut debu erit ipm vas.infra id tps non iuestierit:ar.ĵ.qualit̄ dñs a ꝓ ꝓpri.p.c.ex facto.ĵ.fi de fe.con tro.fu.c.dño cōmittēte.fide litas vo tal' faciēda est ut seq tur stati.c.qualit̄ aūt dēat zc. z in ti.de no.forma fideli.z i alio ti.de no.fi.forma.z in de cret̄ cā.xxij.c.de forma.z di. lxiij.c.tibi dño.ergo notabis q̄ fidelitas parit̄ cū fama do mini finit̄ cū dñs excōicat̄ et parit̄ cū fama restituit̄ ut.ĵ.ꝫ finit̄ lex.c.dño guerrā.z i de cre.cā.xv.q.vi.c.alius.z.c.f. Quid ꝑce.debeat iue.an fi. zc. Quidā ꝫ nō hnt R̄icā:sz neqz.c.imo.§.tm̄ sed male.

b R̄ica Qualit̄ iurare de beat vasallus domino fideli tatem.

i Qualit̄ aūt determinatuz. iuste enī pōt ꝫ vasallus iurare cū al's dicat̄ q̄ amitte ret feu.si credētiā dñi sciēter ad eo⁹ detrimētū manifestaue rit:ut.s.ꝫ pōt esse ti.q.mōis fe.amit.c.i.in ꝫ sacro ꝓtineri vī q̄ ipm z dñm suū totū ex altabit inq̄tū potit z nūquā vitā aut mēbrū neqz honorē quē hz sua volūtate aut ꝓsilio aut exhortatiōe pdet.sz i his oib⁹ adiutor erit eius sm suū posse:ut hō in iuramēto q̄ fe cit rex otto pape. Jo.

k Si vero dōesticus.hic nō dīam int̄ sacm domestice p sone z aliaz sed cur noiatim dī un psona dōestici:z sufficit si in genere dicat̄ i eūneo? R. qz citi⁹ fraus p̄sumit̄ i psona domestici ad quē forte domi bereditas spectat̄ vī p⁹ mor tez.C.de nu.vidue.z.C.vbi pa.educ.l.fi.z qz plus solet ti meri q̄ spāliter pollicet̄ q̄z q̄ generali sponsiōe ꝓcludit̄ iccirco spāliter in dome sticoz psonis faciēda est ꝓmissio:ut in decre.xxxiij.di.quāq̄z.sed q̄rit̄ q̄ sint do mestice psone? R. oēs q̄s leges dōesticos appellant.C.de testi.etiā iure ciuili.z insti.de testa.ordi.c.in testib⁹.z.C.de qō.placuit.z.C.de his q ad ec.ꝓfu.l.fi.§. pe.nō.z oēs ad q̄s dñi successio est p̄tura in feu.p p̄dictā rōnem.

l R̄ica De forma fidelitatis qdā nō hnt hunc ti.sed male.

m Nepla philiberti.de forma q̄ in isto exp̄munt̄ nōbilia sunt oia:sz id ꝓcipue nō est omittēdū qō dī in fi.s.q̄ dñs in his oib⁹ fideli suo vicē reddere dz:q̄ si nō fecerit merito censebit̄ malefidei sicut zc.sz nunqd aliā penā patiet̄? R. vtiqz talē q̄lē va.i.si vas.ꝓuaret̄ a fe.dñs a ꝓprietate:ut legit̄.ĵ.q̄lit̄ do.a.pp. ꝓua.c.ex facto.z hoc e sil'e qō de ꝓiono dī z liberto.nam liberti nō alendos ꝓio nos suos in pauptate positos puniunt̄ a ꝓionis:z in ptāte eoz redigunt̄ vsa vi ce ꝓioni nō p̄stātes aliēta libertis carebūt opis ipositis cā libertat̄.z ab eoz bereditate excludunt̄ nisi hēdes instituti fuerint.z iusꝓnat⁹ amittūt: ut.ff. de ali.p.aliēta.z de iurepa.diu⁹ claudius.de bo.liber.si patron⁹ nō.z hic est arg. ad mutuā p̄stationem.

n R̄ica De noua forma fidelitat̄.qdā nō hnt hic ti.nec R̄icā z male.

o Est z alia.de nouo.istud.c.in paucis ꝓsuetudinib⁹ inuenit̄:quia nouit̄ ē in uentū:ut in p̄n.ipsius.c.potest ꝓpendi.

p Cōtra oēm hoiez.z merito dz ita iurare:qm̄ va.p̄ oēs dz dñm adiuuare:et p̄ frēm z filiū nisi p̄ aliū dñm antigoz̄.hic eni ceter? est p̄ferēdus:ut.ĵ.ꝫ finit̄.l.§. p̄ oēs.vñ si antigoz do.in sacro sil'e excipiat̄ nō erit absonū.q̄ aūt ꝓsona imparo ris noiatim dēat excipi de oi sacro fidelitat̄ expressiz dī.ĵ.de ꝓhi.fe.alī.p fede. l.imperialē.§.illud quoqz p̄cipimus.

q In se ꝓtulet.z vē ꝓtulet cū ille q fidelitatē iurat ea sp dz hīe in mēoria z facer que ꝓtinent̄.ĵ.ti.pri.de foz.fidelitat̄ nūciabo qō sp vas.facere tenet̄ ut p̄ inde sciēs prudēsqz piculū valeat declinare.alioqn si vasallus sup ꝫ negligēs fuerit inuent⁹:aut dolosus bñficiū amittet̄:ut.ĵ.in q.ca.fe.a.§. preterea si vas.

r Prout potero.nā si nō posset vas.dñm adiuuare nō amitteret ob ꝫ fe.ut.ĵ.in q.cau.f.a. §.itē.lz qdā nō bñt illud in textu.

s Juste offendere. bñ iuste dixit:qz nō tenet̄ vas.dñm ad iuuare si iuste velit aliquē offendere nisi ad dñi defensionez vel nisi dubitet̄ vtz iuste vel iuste velit eū offēdē sue guer rā facē:tūc eni tene tur eū adiuuare. lz q dā dixerint q̄ indi stincte teneat̄ eū ad iuuar̄:ut.ĵ.ꝫ finitur lex.c.i.z hec va lūt q̄ tenet̄ dñm adiu uare:sic.ā.ocm̄ est: nisi dñs sit excōica tus vel a rege bānī tus:qm̄ tūc interim vas.est a sacro fide litat̄ solut⁹ ut ibidez dicitur.

t Req̄sit⁹.istud ver bū n̄ ponit̄ ꝫ sine q̄ re.nec eni vas. tene tur seruiciū offerre dño.quātocūq̄z eni tpe flecterit q̄ dño nō vnerit ob ꝫ non amittit fe.dū tn̄ do mino petēti seruire parat⁹ sit:si tn̄ sciue rit dño magnū peri culuz iminere. puta morte vel captione vel qō sil'e tūc vltro se ei offerre dz:ut.ĵ. hic finit̄ lex.§. ad ꝫ z.ĵ.si de feu. cōtro. fu.c.lz vas.z.ĵ.ti. an ille q int̄fecerit frēz dñi sui fe.amit.c.no cogitur.

v Pandā.s'.scient. ad damnū tuū:ut.ꝫ q̄lit̄ vas.iurare dēat fid.circa ꝓnci. vñ si ꝓ postea fecerit va. feu.amittet:ut.ā.ꝫ pōt esse ti.qb⁹ mo.f.a.c.si capitanei.

x Expedire.q̄ vas.tenet̄ facere si bñficio vult dignus videri z fideli tate esse saluus:ut.ā.n.pro.circa fi.

y Extranea psona.z merito.cū eni vas.tenet̄ dñm adiuuare ꝓtra ali os z ab alijs eū defendere ne p̄dicta ei eueniāt multo fortius in psona hoc accedere dz:ut ar.ff.de ꝓdi.inde.frat̄ a fratre.z.C.de euic.sine.

z In vacuā.sic.ff.de act.emp. ratio.

a Utilitatē.que fit circa rē.neqz eni si potuit ex vino vel ex reddit negociari: z lucrū capere id extimabit̄.ff.de ac.emp.si steril'.§.cū p ven ditorē. Itē si dñs ei fidē nō ꝑuauerit:aut si feudū ꝓmissuz p̄stiterit.z qz fidē ꝑuare ei q ꝓtra fidē nitī graue est z iniquū. C.de trās.ac.si diuersa.in decret̄ cā.xxvij.q.ij.agato sa.z cā.xij.q.ij.ne qs.z.c.q̄re.§.i.z.C.de pa.cū ꝓponas.z.ff.de mino. xxv.an.auxiliū.in fi.l.C.de nō nu.pe.l.fi.ff.ad le.iul.de adulte. si vxor. z.ff.loca.q̄ro.§.int̄ loca.z de le.ij.cū pij.§.libertis.

b Prestabit.nec liberabit̄ dñs volēs ei soluere int̄esse si eū peniteat iuestiturā fecisse:ut.ĵ.si de feu.ꝓtro.fu.c.si facta.

c R̄ica De iuestitura de re ali.scā.qdā nō hnt ꝫ ti.nec ct.c.z male.

d Cum de re.agere nō potuerit huic sil'e est. C.de euic.si funduz.et ff.de do.excep.l.apud.§.item labeo.

e Ignorauerit.itē vez est qz scire debuit.ff.de edi.edic.l.i.§.cā.z.ff.lo ca.sz addes.§.i.z.C.cōia vtriusq̄z iu.si frēs.z.ff.de pig.ac.tutor.§.i.et ff.de ō.em.l.si in ēptōe.§.iij.z.l.domū.z.C.cōia dcle.l.vlt.§.vlt.

f Vendicare.nec miret̄ qs eū z ei ꝓpetit rei vē.ut lis q ꝓpetuo vel ad

nō modicū tps fundū ꝺdurit dū tñ tps nō sit finitū.ff.si ager vecti.l.i.§ fi.z.l.fi. Itē z si supficiario dar.ff.de rei ven.supficiario.z.ff.de pig.ac. tutor.§.fi.z supficiariū tuer ptor inf dicto vti pos.l'm ꝺuentionē suā: ut ff.vti pos.si duo.§.labeo.cū ergo vtilis vēdicatio supradictis ꝺceditur multo fortius feudatario ꝺcredi solet: z conceditur.ut.j.de ptē.inf vas. z aliū.c.si cā inf vas.

qdā aūt bñt b quasi b aūt potes facer il lā qōnē quā i sūma fecim⁹.s.vtz vas.bē at aliqō dñiuz feu= di.z de hoc dicas ut in summa dixim⁹.

g Uber longa tpa. idē intelligendū de tpe longissimo ma xime bodie qz aliēa tio vī ꝓbita: z b est vn⁹ alienatiōis mo dus.vñ nulla obsta bit ꝓscriptio: z pu= to bz intelligēdū pos sidēte vas. z marie ignorāte dño. alio= qn si dns possidē= bat bñ pōt seruitus lōgo tpe acqri mul to fortius lōgissimo ar.C.de serui.l.i. et ij.z.ff.de fui.formā bita tñ distinctione inf fuitutē z fuitutē fm qꝺ ibi notar.

b Subsistere.nā si p se subsistat obsua bit qō legit.j.hic fi= nit lex.§.si va.i feu. igit rōne rei indiui sibil licitū depben= dit qō alis nō liceret sicut alis licite petit insolidū qō alis ꝓp te peti non posset q̄ res est indiuisibilis ut.ff.de fuitute le.l. fi.z.ff.q̄ in frau.pa. l.i.§.quis.z de re. iur.ea que.z i fūma ut in li.py. Rica lici tū est insolidū qō ꝓp pte nō liceret.bz cō= trarie sunt alie Rice sequentes.

i Deliorē.z i hoc filis ē fructuario.ff. de vsufru.sed z qd. §.pprietatis.idem dz de filio vel de ser uo.C.de pac.si filꝰ z.C.de re.cre.z iu reiuran.nec filius.

k Quarte. de hac qrta iure romāo re perit.s.qꝺ si marit⁹ sine dote vxorez ac cepit z pmoriat ma rit⁹.vxor q̄ supstes i opia laborat q̄rtam ptē suoz bonoruz si tres liberos vl pau ciores vndecūqz ha buerint reseruare ꝓpellit.alioqn si ples in portionē cum ipsis succedit in qua ꝓputabunt alia sibi relicta a viro:ut.C.vnde vir z vxor.z in aut. ibi posita.z in auten.de exhib.z intro.reis.§.fi.z hec quarta non debet excedere summā.c.lib.auri.ut in auf.ut liceat mri z auie.§.qz vo.colla. viij.ꝓsperit iustinian⁹ ad maximā dotis q̄titatē cū de tali q̄rta aliquid ordinauerit hāc etiā q̄rtā cogit marit⁹ vxori relinq̄re iure lombardo:ut in lombard⁹ de bis que a viro in vx.l.i.§.fi.sunt quoqz multe alie q̄r= te vtroqz iur inuēte:sed de alijs nihil ad rumbum.

l Siue tertie.de hac tertia repitur iure lombardo:qñ si lōbardus vo luerit relinquere in vltima volūtate vxori sue vsufru.de reb⁹ suis vltra id qō dz sibi ꝓ morginacph z meta z habuit vnū filiuz aut duos ex alia

ciā z si ꝓsilium mihi sup aliquo facto postulaueris. Illud tibi dabo ꝓsiliū qō mihi videbit magis expedire tibi z nūqz ex ꝓsona mea aliqd faciā sciē ter qꝺ ptinet ad tuā vl tuoz iniuriā vl ꝓtumeliaz. Inuestitura vo facta z fidelitate subsecuta oīmō cogat dns suestitū in vacuā possessionē mittere qꝺ si differat omnem vtilitatem ꝓre= stabit ei.

De inuestitura de re aliena facta.

Quam de re aliena vel alij obligata inuestitura fiat.illō distinguit vtz scienti aut ignoranti facta sit: q enī alie ne rei sciēs inuestiturā accepit: nisi pa cto spāli sibi,pspexerit de euictōe age re nō poterit: ignorans vo recte aget vt aliqd eiusdē bonitatis seu quātita tis ei pstet.sed in eo nulla ē dīa q in uestiturā fecit vtz sciuerit vel ignora uerit. Rei āt inuestiture recte per bñ ficiū vasallus hāc bz ptātem: vt tāqz dns possit a quolibet possidente sibi q̄si vēdicare z si ab alio ei⁹ rei noie cō uēiat defensionē opponere: nā z fui uitute eiusdē rei ōbitā petere pōt z re tinere.quid g si pcio z dolo l iniuria fuitute rei bñficiarie ipōi patiat z ad dominum ex q̄libet cā postea bñficiū reuertat.an ex eo ꝓiudiciū dño gnāt q̄situ fuit z rñsum ē: vt vasallo qdem donec feu.tenet possit obesse dño āt z si p lōga tpa pseuerauerit fuit⁹ mūe nocet. Ecōtrario āt si qd feu.a va sallo additū sit si qdē tale adiectuz sit qō p se subsistere possit.i. vt p se cēsea tur vt ꝓdiuz id nō accrescit feudo.

Si vo p se non subsistere possit vt fuit⁹ pleriqz placet feudo accedere. z sic ptē feu.disponēdā esse meliorez nāqz ꝓditōez feu. facere pōt: deterio rē vo sine dñi volūtate. vel eoz agna toz ad quos p successiōez ptinet z fa cere nō pōt. Quāuis ei possessio p bñficiū ad eū ptineat tñ ꝓpetas ad aliū spectat.z fiū q̄rte siue ttie rōe q̄a longobardis: seu a rōanis viris vxo rib⁹ fieri solet post mortē viri ad mu lierē nihil pertinet: nam nec pignus m quod consultum dicitur fieri potest ex feudo.

Qualiter olim poterat feu. aliēari.

Est aūt optia ꝓsuetudie iterdicta feudi alienatio sup q̄ multe z diuerse snie dabant in singulis ciuitatib⁹ seu vxore nō possit vltra tertiā partē relinquere sibi ad vsufructuandū.z vide ut in lombardia de bis que a viro in vxore da.l.fi.

m Nec pign⁹.in b.§.quid de pignore obseruet nihil statuemus quia i ꝓstitutio ne determinabitur.

n Rica Qualiter olim poterat feudum alienari.

curijs donec ipator diue memorie lo thari⁹ terti⁹ ꝓmulgauit: sup hoc no= uā ꝓstitutionē q̄ posita i titulo de bñ ficijs. Necessitate nāqz suadēte po terat olim vasall⁹ dño inscio vl iuito feudi ptem vēdere retenta vz alia pte. Si vo vel totū vl ptē volebat p fe. aliquē suestire hoc licebat ei sine frau de facere. Si nāt dissentiēte dño vēde batur siue p feu.suestiebat: qꝺ z ipum sincere bodie: z sine fraude bz ei facē si tū sine herede masculo descēdente decedebat: vel fe.i māu dñi refutabat aut alia forte rōe itercedēte clpa amit tebat: tūc ois feudi alienatio ad irri= tum reuocabat eo excepto qꝺ ille qui secundo loco beneficiū accepat non amittebat si ꝓri dño seruire z ab eo feuduz recognoscere volebat Bo nare autē aut iudicare ,p aia vel in do te ,p filia dare nulli⁹ curie poterat cō suetudine: bz posset locare nisi locatō esset fraudulēta alienatio sicut ē p li= bellū vt dicat vēditio.qs.n. dubita= bat qꝺ libellario nomie sub vilissima duoz denarioz pēsione ppetuo ꝓce= datur vtēdum alienatū in fraudē esse Ꝓrro sive de bona ꝓsuetudine: siue de prava qram⁹ ꝓcessa erat dño ,p equali pcio redemptio nisi hoc be neficiū amiserit dns p refutationem vel ānali silentio ex quo sciuerit ꝓpu= tando: prescriptiōe aūt.xxx.āno. sub mouebat tā sciēs .§. ignorās in ,phi bēdo: aut vl redimēdo potior erat ,p ximi agnati q̄z dñi ꝓditio. si tñ feudū erat prīnū.de illa vo feudi alienatōe q̄a dño fit si dubitet lex ipatoris coradi ꝓsulat q̄ posita est in iam dicto titulo de beneficijs.

Quis dicat dux: marchio: comes vel capitaneus: vel valuasor.

Quia a principe de ducatu aliquo inuestitus est dux solito more vo cat .Qui vero de marchia marchio dicatur.dicitur autem marchia: quia marcha z plurimū iuxta mare sit po sita: qui vero de aliquo comitatu iue stitus est comes appellatur: qui vero a principe vel aliqua potestate de ple be aliqua vel plebis parte est inuesti= tus capitaneus appellatur: qui pro= prie valuasores maiores olim appella bantur: qui vero a capitācis antiqui tus beneficium tenēt valuasores sūt

o Est aūt optima ꝓsuetu. Hic dī de optia ꝓsuetu dine: alibi vo de beata. nā ut maiores qōnes ad apostoli cū referant z sancta synodus z beata ꝓsuetudo ꝓfirmat ut in decre.cā.xvij.q.ij.c. multis.

p Donare.i bz variat vas.ab emphiteoticario q tenet rez in emphiteosim a fisco: qñ ipse pōt rē emphiteoticariaz dōare: salua tñ rōne pēsiōis fisci.C.de fun.pa.l.i.

q Vel in dote ,p filia.in hoc variat a liberto vas.qñ pōt libert⁹ dotare filiā suā: z si ñ sufficiat reliquū ad legitimā ꝓioni: ut.ff.que in frau.pa.l. i.§.ſz si libert⁹.nā z res q̄ sub iacet restōni diminui dot cā licite pōt: ut.C.ad treb.iube m⁹.auf.§.z.C.cōia dele.au ten.res que.

r Sub vilissima.silē ē qō dz ff.loc.si qs vno nūmo ꝓdure rit.bz videat ff.ō iure do.si vsufr. Ꝓrro.eq̄li ꝓ= cio.bz nūqd bodie ꝓfert dns volēt ,p eq̄li pcio redimē ma xie i ciuitatib⁹ in qb⁹ vasallor feuda st q̄ ,p ipor debit suis creditorib⁹ vēdit :z vtiqz ut opior. nā cuz noua lex omit tat z vet⁹ ꝓsuetudo i aliēatōe obfuer.merito veti nō ē de= trabendū: marie cū illud spā lit nō sit correctū: z tō stat nō ꝓhibet.C.de testis.sancim⁹

t Per refutatiōez.itelligas s.ius suū refutādo.est.n. iur ātiq regla oēs bie lniaz bit q̄ p se introducta st renūciar.C de pact.si qs in ꝓscribēdo.et nō q̄ātiqtas vī ꝓsonare cuz statuto ciuitat vicētie qō tale est si p annū z diez distulerit credito scōs ius suū exeq vl allegare a tpe vēditōis facte postea nō audit nisi infrupti one instro ꝓfecto p manū ta belliōis bone opionis oīde rit.bz gbusdā videat iniquuz z nō ex codicis rōne scriptū: z hic ergo de annali ex.bī de eadem bz.C.q admi.ad bo. po.emācipati.z est notandū q bꝰ tps a tpe scie ō mu. cur rere dz hic fiē z alij:ut.ff.qs ordo in bon.pos.ser.l.ij.z de bac annali exceptōe legit.ff. de suc.edi.l.i.§.largius.

v Xxx.an.hic itellige ō ill fu isse dcm qb⁹ pōt ō iure tal p scriptio currere:ut.C.de pſ. xxx.an.l.ij.ſz nunqd b antiq tas corrigit? R.hoc in cōsti tut. Federici.determinabit dño fauēte.illud tñ qō sequit nō est omittendū.s.qꝺ p ximior agnatis in redimēdo vel prohibēdo dīm excludit. vnde appet q̄ nēcia psonaz ratio habet:ut.s.notatum est.

x Lex imperatoris.z alia lex imperatoris Federici imperialem decet solertiā zc.§.pterea ducatus.z.j.de.l.cōradi.§.ex eadē lege.

Titulo.scilicet in lombarda. Accur.

x Rica Quis dicat dux marchio.comes siue capitaneus vel valuasor.

y Qui a pncipe marchio.marchio z comes ,ppie dicunt capitanei regis vel regni.alij vo q ab istis feu.accipiūt dicunt ,ppie valuasores regis sed ho die capitanei appellant:ut.s.q feu.dare pos.in pn.

a Capitaneus.siliter z illi q feudū accipiūt a marchione vel comite capitane

hodie proprie dicitur:ut.ff.pri.notatum est.

b Valuasini.sed illi q a minoribꝰ feu.accipiũt dicunt minimi valuasores:ut.ff. ti.an mar.ptꝰ suc.vxori in bñ.c.si femina.z.c.seq.

c Rica De gradibus succedendi in feudum.

d Ver successionẽ.h nõ qꝫ feu.successio sic differt ad heredes descẽdẽtes sic̃ hereditaꝫ successio iure nouissimo:ut hic.z.ff.de suc.fe. i pn.z i aut.de here.q̃ abite. defe.in pn.z.§.i.j.de na.suc. feu.in pn.descẽdẽtes autẽ tõ dixi qꝫ ad lineas ex trãsuerso nõ porrigit nisi antiquũ z descẽdentibꝰ deficientibꝰ: ut h. z.ff.de suc.feu.z.ff.de nã.su. feu.

e Femininiꝫ sexus.lꝫ femine ut masculi succedãt legibꝰ.trã a successiõe fe.femie mouẽ tur z eoꝝ filij:ut.ff.g.fe.dare pos.§.hoc aũt nota.

f Qui nouũ.sicut heredi in cũbit pbatio si aliqꝺ nouũ in testõ testatorẽ asserat addi se:ut.ff.de pba.cũ tacitũ.z il lud intelligo qñ neuter possi debat:qꝫ possessori non sole bat onus pbationis incũbere ut.C.de pbat.l.ij.z.l. actor. nisi forte post fundatã actor intentionẽ.tũc enĩ ut reus p bare deberet.C.de pbat.l.si ue possidetis.

g Pronunciatũ. qꝺ forte iõ fcm̃ fuit qꝫ maior erat pacto re psumptio.z iõ dꝫ qꝺ nõ da tur sp possidẽti iusiurandu: ut.j.de psue.rec.feu.c.sacrm huic sile est.C. de iureiur.in bone fidei.iudici aũt merito indagandũ pmittit̃ cui sit po tius iusiurandũ deferendu: qꝫ equitatẽ ante oculos habe re dꝫ.ff.de eo qꝺ certo loc.qꝺ si ephesi.§.vlt.lꝫ dicat̃ aliter actore nõ pbante zc.ut.ff.no tatũ est.z nõ hic.j.z.ff.ꝺ edẽ. l.ij.z.C.de eden.q accusare. huic aũt psonare vĩ qꝺ legit̃ in crimine falsi.C.ad le.cor. de fal.z ibi buius qõnis dñs iudex est iudex:ut.j.e.gdam

h Rica De fratribꝰ de nouo bñficio inuestitis.

i Si duo.portio.qd ergo si portio fieri nõ valet cũ forte res sit idiuisibil'? ℞. ne tu leuis efficiaris hoc tibi solicito.i.tibi studioso q soli citus esse debes ad indagan dũ relinquo py. posses forte dicere: tũc ad vasallũ totum ptinere maxime alterius pt/ rõne quã possidet:ut.ff.ꝺ cõ tro.inue.§.cũ aũt qs dixerit. imo z rõne possessiõis quez in totũ hꝫ z maxime cũ sit re us q fauorabilior esse debet vt.ff.de re.iur.fauorabiliores z pmptiores sumꝰ ad soluen dũ q̃ ad pdemnandũ.ut.ff.de ac.z obl.arrianꝰ.nec mirũ cũ rõne rei indiuisibil' quid pmittit̃ qꝺ alꝫ nõ pmitteret̃:ar.ff.de iuesti.rei ali.§.ecõtrario.ecõtra vide tur qꝺ dñs totũ debeat habere.s.eadẽ rõne quia res est indiuisibilis:z maxime cum dñs debeat esse maioris auctoritatis q̃ vas.nimirũ alꝫ licite petitur insoli dum qꝺ pro parte non peteretur:ut.ff.de serui.l.vlt.z.ff.de regu.iur.ea que.itez si domus agit ut res liberetur:z maxime quando est seruitus:merito debet esse potior vasallo:ar.C.de cõmu.ser.ma.l.i.z maxime si dominus emat aliam por tionẽ a vas.ut ibidem est arg.sed dices solicitus inserere pacti exemplũ rerum i diuisibiliũ? ℞.seru tus z statua dicitur indiuisibilis:ar.ff.de leg.iij.l.vi.§.pen.z si qua alia sunt:z ita decurre:ut.j.eo.feudum ei zc.simile est huic.ff.de cõtrahẽ. empti.pacta.ff.de pactis.l.iuregentiũ.nota etiam hic expressum qꝺ per pactum licet qꝺ alꝫ non liceret:ut notauimꝰ.ff.de suc.feu.

k Acqsierit.intelligas.s.suo nomine tñ lꝫ de pecunia cõmuni fuerit nimirũ de cõmuni pecunia quid ematur nihil interest: sed cuius nomine id fiat in spiciendũ est:ut.C.si quis alteri vel sibi qui alienã.z.C.de probati. ad pbationem.ut.C.de rei vendi.si er ea.generaliter enim pecunie origo non inquiritur.ut.C.si cer.peta.non vnde.z.l.quãuis.sed casualit̃ que dã notant̃ q̃ satis.ff.q feu.dare pos.notata videnᵗ.

l Fructus.intelligo maxime cum de cõ muni fuerit acquisi tum licet in superio ri nihil interfit hoc ad similitudinẽ qua si castrensis peculij videtur statutuꝫ:ut C.de aduoc. diuer. iudi.fori.

m Dicunt.hoc itel ligo quando domi o ignorante fuit acqsi tũ de pecunia cõmu ni:secus si eo sciente tunc enĩꝫ frater suc cederet in eoꝝ z ei p parte acquireretur ut.ff.de benefi.fra. cap'o pmo.

n Restituendum.z hoc vẽiet in iudicio cõmunidiuidundo vel famil.hercis.C. pmunia vtriusqꝫ iu di.si patruus.

o Rica. De ĩue stitura quam Titꝰ accepit a sempro nio.

p Titus a sem pronio. alias non erat hic titulus sed.c.tñ:quia hic ẽ parua dubitatio ea dem erit expositio vel nulla.

q Responsuꝫ. simi le.ff.an maritꝰ suc cedit in bñficio vxo ri.c.si femina.

r Rica De vasal lo decrepite etatis qui feudũ refutaue rit ut filij inuestiren tur.alias nõ erit hic ti.sed.c.tantum.

Quidam. patꝰ nũ esse.sic̃ fu tauit qꝺ hic dꝫ: nihi lominus esse pater nũ intelligo: nisi ad hoc refutauit omni no ut quasi de nouo bene ipsos inuesti ret.sed intelligo cõ sentientibus his ad quos per successio nẽ est peruenturuꝫ ut.j.de eo qui fi.fec agnato de feudo pa terno.c.z tres erãt agnati:z notatũ est

s.quibus modis feu.amit.§.pterea.huic simile est qꝺ de solutione dici tur.nã sicut hic notatur tenet pactio vel refutatio ita facta ut reinuestia tur:ita nulla est solutio que sic fit ut nũmi reddant̃.nam qui soluit ut re petat nihil agit:ut.ff.de sol.qui sit.

t Rica De inuestitura in maritum facta.alꝫ non est hic titulus sed §.tantum.

Vasallus.eundem dominũ.nec mirꝫ videtur quum vterqꝫ domi ni feu.vasalluꝫ se asserat licet vnus de nouo:z alius de veteri cõ tendat cur ipse iudex non est.

x Referat.hoc ideo qꝺ manifeste turpitudinis est:nec velle iurare nec facr̃m referre:ut.ff.de iureiuran.manifeste.

y Ad dominũ.z istud est intelligendũ ꝓpter feudi incertitudinem.se cus enim foret si inter duos vas.cõtrouersia esset.sed quid est quod.j.

dicit.ſ.q̄ nemini licet curie examen declinare ſic intelligō:nō licet.i.indecēs eſt ei.nō aūt q̄ nō poſſit examen eius declinare ſimilia ſtudioſus inquirat.ſed quid ſi alter vaſ. vocatus venire ad dñm vel ei⁹ curiā ꝓtēpſerit? R̄. ſine pena abibit. ſed tu inſtabis nōne debet venire allegaturus ſaltē ꝓuilegiū ſuū:ut.ff.de iudi.ſi qs ex aliena? R̄. illud loquit̄ in iudice ordinario generali:at hic ſz ſit ordiarius int̄ aliquos ⁊ paucos. nō tamē in alienā meſſez mānū importabit: ſed corrigit̄ infra annuz apud iudicez vl̄ cu. domini queſtio feu. terminari debet ex eo q̄ ⁊c̄.

¶ Rica ¶ De ꝓtro. feu. apud pares terminānda. al̄s nō erat hic ti. aliqs ſz male.

Z int̄ dñm et vaſal. huic.c. gloſellā inueni talez vacat iſtud.c. ꝓpt̄ i ferius.c.expoſitum j.de ꝓtro.inter vaſ. ⁊ epm.

Faciendū.q̄d dī in iſto.c.nimirꝝ vī.ſ.q̄ p̄ſt eligere q̄s volunt ad inter ipſos iudicandū cuz alibi dicat̄ eū iudicē non eſſe p̄ſtandū quem poſtulauerit aduerſarius:ut.ff.de iud. obꝰuaudū? R̄. illud loquit̄ q̄n altera ps ignorabat poſtulationē ipſius. h̄ autē vterq̄z ſciebat ⁊ conſentiebat ⁊ licitū eſt conſenſu q̄d al̄s nō liceret:ut. C.d̄ epi. ⁊ cle.aut̄.generaliter. in fi.⁊ ar.C.de trāſ ac.ſi diuerſa. marīe cū hoc ſit litigātiuz fauore inuētū. vnde appet q̄ licite poſſunt renūciar̄: ut.C de pac.ſi qs i ꝓſcribendo.⁊.ff.de mio. ſi iuder. ⁊ i ſumma ſi vis caſus in q̄bus de iure p̄ſt relaxari i vtroq̄z ꝓſentiente i q̄ras.C.de epiſc.⁊ cle.aut̄.generaliter.in ſi.⁊.ff.de fer.l.i.§.i. ⁊.l.ſi feriat̄. ⁊ dī iuſ voc. q̄uis.⁊ d̄ re iu. ſi ꝓuenit.⁊ ad ſe.cō ſul.turpil.l.vl.§. itē ⁊.C.de tēp.ap.l.vl. in fi.ſz videat̄ ꝑ. ff. de poſtu. q̄s prohibet.⁊.C.de iur.om. iu.q̄uatoꝝ.⁊ de iura. pp ca.da. l.ij.§. ſz q̄.illud aūt notabilit̄ eſt notandū q̄ ille nō eſt eligēdus p̄ pari dño vel vaſ. diſſentiēte q̄ fidelitatē nō iurauit ſz cū ille ſolus excipiat̄ i differenti alij eligūt̄ ut.ff.de iu.cū ꝓtor. ſz intelligo dū tm̄ idonei ſint ad iudicandū hoc q̄rī cōſueuit

Vaſallus ſupſtite tantuz vna filia deceſſit:illa maritū accepit cui dominus accepta pecunia ꝓtem feudi q̄ p̄ puelle hēbat retenta ſibi parte altera dedit:ſed nunc q̄dam agnatus defuncti cum marito agit dicens totum hoc feu.eſſe p̄rium ⁊ iō a ſe deuolutū econtra maritus contēdit hanc partē quam hēt nouum feu.eſſe:⁊ ideo domino apertum queritur vtrum apud dñm eundez ⁊ in eius curia cogatur agnatus defuncti litigare: vel apud agnati iudicez vel arbitrum vtriuſq̄z conſenſu electum hoc eſſe debeat mihi placz ⁊ alijs placet potius apud iudicem ordinariuz.vel arbitrū q̄z apō eundem dñm hoc litigium foze determinanduz. ¶ Item placet agnatum non cogendum p̄bare feu.hoc eſſe paternum: ſed aduerſa parte nouum eſſe p̄bandum qua deficiente in ꝓbatione tunc agnato:vt dictum eſt cā cognita detur electio quatenus vel iuret eſſe p̄rium.vel alteri parti referat̄ iuſiurādum ⁊ ille aut iuret:aut taceat ¶ Illud tamen ſciendum eſt q̄ ſi inter duos q̄ dixerint ſe eſſe vaſallos de fe.fuerit dubitatio alter alterum inuitum trahere non p̄ōt ad dñm' vel ei⁹ curie iudicium. ¶ Si vero cuz ſua curia dñs vocauerit eos nemini eorum licet illi⁹ domini vel ei⁹ curie eius examen declinare.

¶ De controuer.feu. apud pares terminanda.

Si inter dñm ⁊ vaſallum' de fe.oꝛta fuerit contētio per pares illius domus ſicut lex coꝛadi dicit dirimat̄ ſi tamen pares habeat. ⁊ ſi q̄dē dominus ⁊ vaſ.conſenſerint in eligēdis paribus nulla dubitatio eſt. ¶ Si vero diſſentiant tūc q̄d faciendum ſit queritur:ſed ꝓualuit eorum ſentētia q̄ dixerunt dñm debere eligere ꝓuſq̄z.aut quos voluerit ⁊ vaſallus ſimil̄ hoc faciat ꝑm numerū a dño comprobatum:illetū vaſ.qui fidelitatem domino non iurauit domino: vel vaſallo diſſentiente ꝓ pari non eſt eligendus.

¶ De eo qui ſibi' vel heredibus ſuis maſculis ⁊ femininis inueſtituram accepit.

Qui ſibi vl̄ heredibus ſuis maſculis vel his deficientib⁹ feminis p̄ bñficiū inueſtituꝝ feu. acceperit vna tm̄ filia ſupſtite deſcēdente nullo alio relicto deceſſerit hoc marito p̄rium fe.in dotem dedit ⁊ deceſſit duob⁹ filijs ex eo ꝓcreatis.quoꝝ vnus duas filias reliqt:alter vero vno filio maſculo relicto ſupſtite deceſſerit de p̄dicto itaq̄z fe.vꝛgētē vidiz⁹ q̄ōez maſculo hoc fe.totū ſibi.q̄ ſol⁹ ei⁹ q̄ ꝓmo i ueſtituꝝ accepit heres maſcul⁹ ſit vēdicāte: femis vero totā ſui p̄ris ꝓtez ſi ꝓuentus velit actoꝛē reconuenire foꝛte de alia cauſa vtrū poſſit curie examen actoꝛ declinare quaſi curia:nō poſſit extra cauſam feu.aliquid inter ipſos iudicare? R̄. non poterit:imo ſi agat de omnibus etiam cauſis apud eandē curiam ſe debet defendere:ar.C.de ſen.⁊ inſlo.omni.iudi.l.vlti.⁊ auē.ibi poſita.⁊ cōſequenter ⁊c̄.⁊.ff.de iudi.l.ij.§.omnes.⁊.l.qui non cogitur. nam ibi nō diſtinguit̄ quare nec noſ diſtinguere debemus decurras in theſaur[tuis.

defendētib⁹.q̄ ex eo null⁹ extitit maſculus.cūq̄z inter ſapiētes ſepe ſuper hac q̄one fuerit diſputatū tādem ꝓmaſculo⁹ ꝓnūciatum ē:non.n.ꝑz locus femie i fe.ſucceſſiōe donec maſculus ſupeſt ex eo q̄ ꝓim⁹ de hoc fe.fuerit iueſtitus.nā ⁊ illud iudicatū ſcio ſi ille q̄ ꝓpum fe.ſuū militi p̄ bñficium dedit duob⁹ filijs relictis deceſſerit: quoꝝ vnus filia tm̄ relicta obijt alter vo filio maſculo relicto ſupſtite defūctus eſt:q̄ miles nō dz fe. ſuum p̄ feminā recognoſcere donec ſupeſt maſculus ex eo q̄ ꝓmā inueſtiturā fecit: alij dicūt per filiam debere recognoſcere.

¶ De duobus fribus a capitaneo iueſtitis.

Duo frēs.ſ.ticius ⁊ ſei⁹ a quodaz capitaneo de nouo bñficio ſimul iueſtiti ſunt eo vz tenoꝛe vt q̄ꝺiu ipſi vl̄ eoꝝ heredes maſculi viuerēt ⁊ maſculis deficiētib⁹ femie ſi ſupeſſēt ſe. hērent. ¶ Ex fribus his vn⁹ vna filia relicta altero adhuc viuēte deceſſit. q̄ritur cui poꝛtio defūcti deferat̄ vtrū filie aut frī. R̄ndetur filie vnuſq̄ſq̄z eni ſibi ſuiſq̄z heredib⁹ vī ꝓſpexiſſe. ſi tm̄ is qui filiā reliquit ſine herede deceſſiſſe pp tenoꝛem inueſtiture inſertum eius ps fratri non domino eſt queſita.

¶ An remoueri debeāt teſtes qui pares eſſe deſierunt'.

Ex facto queſitum ſcio:ſi inter dominum ⁊ fidelem de inueſtitura feudi contentio emerſert quia factaz eam dominus neget ſi vaſallus offeꝛat eoſ teſtes qui tempoꝛe inueſtiture pares erāt.ſed poſtea q̄libet ex cauſa' pes eſſe deſiderant.an ideo ſint remouendi q̄re nūc non ſunt pes:ſz rn̄deo q̄ꝺus alij aliud ſentiāt tn̄ mihi ⁊ quibuſdā alijs videt̄ ſufficere eo tpe iueſtiture ſaltem pes⁸ fuiſſe.qd eni peccauit q̄ inueſtituram accepit ſi illi quos eo tēpoꝛe vtpote idoneos adhibuit:⁊ poſtea pes eſſe deſierunt.

¶ De controuerſia inter epiſcopum ⁊ vaſallum'.

Ex eo q̄ reſcriptū eſt ſi inter vaſallum ⁊ dñm de feu.naſcat̄ qō que per pares eiuſdē curie diriméda ſit q̄ ſitum eſt ſi qs dixerit ſe a quodā epo foꝛtaſſis iaz detūcto de ánua p̄ſtatione:aut q̄libet alia re p̄ fe.inueſtituꝝ accepiſſe ⁊ cum ſucceſſoꝛe ei⁹ agat.⁊ ille rn̄dendo neget hūc eſſe vaſ.vtrū ꝓpares eiuſdē curie ſit iudicāduz ſup̄ hac q̄one opponit ei vaſall⁹ q̄ꝺ dñs eum neget vaſallū.⁊ iō in ea curia pes non bz. ¶ Itez dicit vaſallus q̄ p̄ius de ſuo ꝓꝓo feu.recto dz inueſtiri q̄z a nemine iudicari dño rn̄dente q̄ quicqd inter eos ſiue de inueſtitura: ſiue de fidelitate: ſiue de p̄ncipali cauſa agēdū

¶ De eo qui ſibi vel heredibus ſuis maſculis ⁊ femininis inueſtituram accepit.

a ¶ Rica De eo qui ſibi ⁊c̄. al̄s nō erat hic tit.ſz.c.tm̄.

b Qui ꝓ maſculo.iſtud.c. potiſſime poſſet accedere.⁊ ideo valde eſt notandū.⁊ nota in eo potiſſime q̄n tū ſit potioꝛ maſculoꝝ q̄z feminarū ꝓditio.ſed miruz eſt q̄ꝺ dī hic.ſ.q̄ maſculus excludit germanā ſuam cum iā ad feminam tranſitū fecerit feu. nunquid enim hic maſ. excludit amitam ſuam viuentez.⁊ vtiq̄z eadem equitate duran te:al̄s nō licebit heredi q̄ defuncto licebat ⁊ erit cōtra.ff. de reg.iur.heredem.⁊.l. qui in ius.⁊.ff.ſ̄ bo.li.ſi ex. ⁊ nō. ſ̄.de feu.ma.c.i.hic etiaz nō. q̄ ex rerū qualitate ⁊ dūa licitū dep̄hendit̄ q̄ꝺ al̄s non liceret:ut.ſ̄.p̄dicto ti.⁊.c.nota de feu.mar.

c ¶ Rica ¶ De duobus fratribus a capitaneo inueſtit̄.al̄s nō erat hic ti.ſed.c.tm̄.

d Duo frēs.ticius ⁊ ſeius ꝓperiſſe.iſtud habet̄ in.ff.de ꝓba.ſi pactū. q̄ aūt in fi.dī.ſ.q̄ a fratre dominus excludit̄ accidit ꝓpt̄ pactum quia dictum fuit expreſſe:aliquin frater excludit̄ a dño: ut.ſ̄.no.eſt.

e ¶ Rica ¶ An remoueri debeāt teſtes qui pares eſſe deſierūt:al̄s nō erat hic titulus ⁊ male.Accur.

f Ex facto.qualibet de cā huic.c. inueni glo.talē vacat hoc.c.ꝓpter inferi⁹ ꝓ xi.ex eo ⁊ ꝓpter ſuperius ſi inter dñm.

g ¶ Pares.hoc idez in teſtis ſeruat̄:nam ſi facti teſtamēti tpe fuerit quis idoneus licet poſtea fiat min⁹ idoneus.nihilomin⁹ tn̄ tenet teſtm̄.ff.ō teſta.ad teſtm̄.§.i.⁊ idē intelligō ſi nō erat idoneus ſz cōi opione putabat̄ idoneus.C de teſta.oꝛdi.l.i.⁊ inſti. de teſta.oꝛdi.§.teſtes.ſz ſi aliquis cognati ſuis aliqd relinquat. ⁊ tpe teſti cognati erant.lz cognati eſſe deſināt nihilomin⁹ legatū hēbūt:ut.ff.de re.du. ſi cognat̄.q̄ aūt in fi.dī:quid eni peccaut ⁊c̄.hec nō vī rō ſufficiēs nimirꝝ.⁊ ſi ꝓpter iuſtā culpā de parib⁹ eſſe deſierit aliquis: nihilomin⁹ tamē teſtis eius eſſe poſſit.hic eniz nō eſt modus interdicendi teſtimonium.

h ¶ Rica ¶ De cōtro. al̄s nō erat hic ti.ſed.c.tm̄.

i Ex eo qō.quodā epo. vl̄ alio de bene.ſi de alijs dixerit q̄ i alijs nō poſſit hīe locum exemplū de annua p̄ſtatiōe niſi quis dixerit aliud eſſe in feu.camere ſiue canue.illa eni ab heredibus ſiue

succ'essoribus clericorum non prestatur ut.s.dictum est de feu.camere.vel potest etiam exemplificari in clerico.nam licet iniuste agat vas.nihilominus tamē ratio ei facienda est.

k De suo recto.nota q̄ hic ante petit inuesti.rec.fe.secus esset si spāliter peteret inuestituram alicuius rei:ut.s.in distinctiōe quā fecimus.

l Sed.p̄sertim modū.s. qui est.s.de p̄trouer.feud.apud pares terminānda.c.si inf̄ dominum.

m Suo.fe.sed hic forte i eo casu tm̄ est exaudiendus quādo z de hoc erat p̄trouersia: an z illud teneret p feudo.

n Aliquid .aliud. hic potest notari q̄ rōne adiūcti licituz deph̄endit̄:quod alīs esset illicitū ut alibi notauit iur̄ prudentia.

o Accedere.sed nunqd debebit eps cōdemnari postea illā annuā p̄stationē si p̄batū fuerit illum inuestitū fuisse a predecessore suo de illa? sz. forte nō:imo absoluī dz quia forte morte dantis fuit finita ut.s.qs dicat̄ dux vel mar.c. qui a p̄cipe:nisi forte dicas q̄ aliud sit in soldata que nō p̄statur noīe feu.ut ibi dz.

p Rica De vas.mi.qui arma bellica deposuit.alīs non erat hic ti.sed.c.tm̄.

q Nisi zc̄.nō factus est.idem si esset factus clericus:ut.j.ti. an mutus vl' alter impfect⁹.c.mutus.in fi.nec p̄derit si hunc habitū postposuerit:ut.j.ti de feu.p̄tro.fue.c.qui clericus.z.j.de bene.fe.in fi.

r Vel agnatū.dñi.intelligo qñ successorē nō habet:z merito est potior cā domini vel agnati:quia cum monasteriū ingreditur rerū suarum dominꝰ esse definit utpote ergo nō dominus nec testari poterit:ut.C.de sa.san.ecc.auf̄.ingressi.

s Rica De milite vasallo q̄ p̄tumax est.al' nō erat hic ti.sed.c.tm̄.

Dominus.z.vij.vel.x.dierū.sed hodie hec solēnitas nō seruat̄ in.vij.vl'.x. dies sed plus pz large curie officiū ut suo arbitrio terminū constituat: qō quotidie vsitat̄ sed de iure romano.alia solennitas incitando obseruat̄.

v Tertiā vocationē.hoc merito accidit q: contumax est qui trinis edictis citatus iudici se nō p̄sentat z litis damno cōtumacia eorū qui iudici non obtemperant cohercetur:ut.ff.de re iudi.contumacia.idem est si vnū dūtaxat z edictum mittat̄ p̄ omnib⁹:ut.C.quō z qñ iu.p̄sentaneū:sed illud in fe.nō obs'uat̄.s.q̄ p̄ omnib⁹ edictis vnū dūtaxat p̄ponant̄.

x Amittat.z merito:hoc enī ipso q̄ nō velit iusticiā facere dño suo fe.p̄dit:ut.j. in q.ca.fe.a.c.i.itē q̄ dño suo alīs.c.illud.te nō lateat.

y Sed al'.alīs sed si.vel z si.si vtraq; lr̄a bona est.alīs correctiue ponit̄ ad antecedēs verba quia sufficit aī lit.contes.si dñs in pos.mittat̄.z bene sequit̄ si intra annū veniat q̄ possessionē valeat recuperare.nam legit̄ idem in C.de p̄scri. xxx.an.si quis emptiōis.§.sed si quis.sed dicit.studiosus.quero a te iuris prudentia qualiter sm̄ ius tuum sit citatio faciēda ut hoc p̄cepto si p̄suetudo deficiat saltem iure tuo in causa p̄cedere valeam sicut expositū est.s.de feu. cogni. c.i.z fi. Jure prudētia. Rñdit quia tu me z alij frequent̄ interrogastis quatenus de citatiōe quid sentirem ostenderē:/ Ry.maxime tuis motus p̄cibus de ea quid sentiā paucis exp̄licabo qui habet aures audiendi audiat.modo cū ō citatione quis plenissime desiderat scire hic inquirat.s.qui iudices possunt citare:z q nō. z qui citari possunt:z quando:z quot sufficiant citatiōes:z quod inf̄uallum debeat esse inter vnā citationē z aliam.quid olim q̄ hodie de hoc interuallo seruetur.z quis sit citatiōis effectus:z citare possunt iudices z ordinarij. delegati autem nequaq̄ siue pedanei:sicut nec sniam executiōi possunt mandare:ut.ff.ō re iudi.a diuo pio.in p̄n.z.C.de iudi.sancimus.z intelligo etiam si delegatus sit a p̄cipe iure nouo.nec etiam nouissimo nimirū nouissimo iure a p̄cipe delegatus recte citabit̄.ut.C.quomodo z quando iudex.auf̄.qui semel.z sup̄adicti lz citare nō possunt:inquirere tamen valeret:ut.C.de iudi.sancimus. Dictū est ergo a quibus citatio possit fieri.nunc dicendū est qui citari valent.z vtiq; possunt citari tam actor q̄z reus. Restat igit̄ videre quando z vtiq; ante lit.cōtesta. reus valet citari quo casu ab eo rite citat̄ qui in eum nullā habet iurisditionē:nimirū venire debet allegaturus p̄uilegiū suuz f.altem si qō habet:ut.ff.si quis in ius voca.l.ij.z.ff.de iudi.si quis ex aliena.sed post lit.contes.citari potest et debet actor sed nō ante:q: agere vel accusare inuitus nō compellet̄:ut.C.ne inuitus zc̄.nisi sm̄ q̄ in p̄dicta auf̄.continetur.z in auf̄.ut omnes obedi.iudi.collaū. v.§.si vero. Nunc videndū est quot sufficiant citationes:/ z certe nisi ad solennitates te referes tres sufficiūt z in hoc.c.z.C.de iudi.p̄perandum.§.z si qdez z.ff.de re iudi.l.contumacia.z.ff.de iure fisci.senatus.§.senatus.de solennitatibus ideo dixi quando sm̄ eas citatio est facienda.p̄mo enim vnū ponitur edictum:mox aliud:deinde tertium.postea vero sequit̄ peremptoriuz.sed post peremptoriū semel debet citare iudex inq̄z si voluerit.nec enī infert necessitatē istō sed vrbanitatē inducit.simile ut.C.de pig.l.iij.z.C.ad leg.fal.de plag.si fratrez. z.ff.de mino.l.iij.§.sed vtrū.nimirū.z hoc totum iudicis arbitrio cōmittitur: ut est p̄ suā curiā ē expediendū:sz lauda tuz sepe scio pares illi⁹ curie sm̄ p̄dictū modum esse eligendos ad quoz spectat officiū vt illuz p̄us de suo recto feu.inuestiri faciāt:sed fidelitatis iusiurandum differat̄ donec de p̄ncipali causa cognoscat̄.ex illo enī appebit vtrū iurare debeat: aut nō qō totum expedite qōnis est. Sed si constiterit vasalluz aliquid aliud pōt id de quo q̄ritur ab eodē dño tenere pro fe.tūc enī q dz de suo recto fe. inuestituram accipere z fidelitatem iurare.z sic ad p̄incipalem causam accedere non est dubitādum.

De vasallo milite qui arma bellica deposuit.

Miles qui beneficium tenebat cū esset sine liberis venerabilez domum intrauit z seculo renunciando arma bellica deposuit:habitumq̄z religiōis assūpsit.z sic quersus fact⁹ est hic donec vixerit fe.retinere conat̄ q̄ dñs vel agnat⁹ sibi p̄tinere p̄tēdit:sz iudicatū ē dñi vl' agnati p̄ditōz eē potiorē:eo q̄ desijt esse miles seculi qui fact⁹ ē miles xp̄i nec . ñficiū pertinet ad eū q non dz gerere officium.

De milite vasallo qui p̄tumax est.

Dominus vocat militē q̄ ab eo fe. possidebat dicēdo eū in culpā icidisse p̄ quā fe.amittere debeat hic nō rñdet q̄rit̄ qd faciēdū sit dño:rñdeo eū ad curiā vocare debere.z si nō venerit itez eū debere vocare vsq; i spacio tertio.vij.vel.x.diez arbitrio eius dē curie determinādo q̄ si neq; venerit ad tertiā vocatōz hoc ipso fe.amittat̄.z ió dz curia dñm mittere i possessionē:sz si inter ānū venerit restituit̄ modo z quando iudex.consentaneū.z.ff.de iudic. nonnunq̄ Restat ergo videre q̄ inf̄uallum esse debeat inter vnā citationē z aliam iur̄ antiquo z nouissimo:certe sm̄ veteres leges nō minus.x.dierū spacio:ut ff.de iudi.per interualla.z.C.de iudi.p̄operandū.§.z si quidem.sz hodie per auten.non minus.xxx.ut in auf̄.de litigio.§.omnem vo.quidā tamen dicunt auf̄.loqui quando actor citatur antique vo.l.quādo reus z ideo dicunt veteres.ll.ideo corrigi q̄ ego non approbo ne permittit̄ auctori quod reo denegat̄.ff.de re.iu.l.nō debet.igitur verius est.ll. veteres posteritati relinquēdas forē.z hec vera sunt sm̄ iura fori:z nō sz iura poli. iure enim poli p̄mo paternalit̄ vocatur:z per.vij.dies expectatur.postea bis diebus transactis alij.vij.dies adijciuntur quibus ab ingressu ecclesie:z diuinis officijs interdictus est postea adijciunt̄ duo festes quibus a pace z cōmunione sancte ecclesie suspensus est.deide alij duo dies adijciunt̄ sub eadem expectatione quib⁹ vna superaddito die omni expectatiōi veluti desperata reus mox feriatur anathematis gladio:vt in decretis causa.v.q.ij.presenti.sed intelligo quando ecclesiastica z criminalis causa agitat̄.sequit̄ nunc de citatiōis effectu q̄ si fuerit abīs re⁹ z legitie citat⁹ nō venit aī litē p̄te.si p̄ueniat̄ p̄ actionē in rē mitt̄ actori possessio petite rei dūtaxat.z itelligo nisi abīs latitauerit.nā tūc ēt si in rē agat̄ i oīb⁹ bōis faciēda est missio:ut no.ff.q.ex ca.in pos. fulcim⁹.§.idē videam⁹.z.§.celsuz.al' est.l.si fundū.z.C.de p̄s.xxx.an.si qs emptiōis.§.sz si qs. Notabis ergo dūaz inf̄ abintez z latitantē ut ibi not.nisi forte petat̄ hereditas sm̄ quosdā.tūc enī nulla erit dūa si latitauerit vel sm̄ py.nō placet.qō nec idē celsus vī p̄probare nisi dolo forte fecit q̄ minus possideret.nā tūc in oīb⁹ bonis abīntis faciēda est missio: ut in.§.celsus.in fi.z in casu isto dicūt qdā actorē possidere qō ego non approbo.nā tunc cā rei suāde mittit̄ in pos.ergo nō possidet:ut. ff.ō actor. pos.possideri.§.vlt.z.ff.vti pos.si duo.§.creditor.hic tm̄ sm̄ p̄ores infra annū reuersus possessiōez recuperaret reus:z iudiciū adhuc patit̄. dū tm̄ actorē indemnē seruet.alīs enī nō audit̄:ut.C.de iudi.sancim⁹.in sz casu pōt hīe etiā locū qō hic dī.post annū vo reuersus ptib⁹ actoris fungit̄.z actor q̄si ex secūdo decreto p̄stituit̄ possessor.hic sm̄ nostram sniaz aī annū est possessor:sz postea fit.z hec va sunt cū ag t actōe i rez si vo p̄sonali agat̄ mittit̄ actor in pos.sz possessor generalit̄ erit:q: p̄ modica sūma mittit̄ z vniuersoz bonoz possessionē.z ls nisi agat de dāno infec.ut caueat̄:tūc ei rei tm̄ de q̄ timet̄ dānū fit missio:vt.ff.q.ex ca.in pos.e.l.i.sz q: hoc videbat̄ absurdū a Justiniano medicina p̄stat̄ mittit̄ ergo in pos.sm̄ mensurā debiti declarati.sic enī z febrib⁹ p̄stat medicia z itelligo declarari forte p sniaz.z erit casus vbi aī li.p̄t.diffinitiue.pnū ciat̄:vt in auf̄.de exhi.z intro.re.§.si vo.z in auf̄.de litig.§.si vo.col.ix. z hec va sunt de reo.actor vo aī li.p̄t.nō p̄t citari:nisi sm̄ q̄.s.expositū est:imo ut verius loq̄r:z post lit.p̄te.nō potit olim citari actor:q: eo abīte non habebat oīz heremodiciū p̄terq̄ in cā libertat̄ z ingenuitat̄ ut.ff.de p̄scr.certū.z.ff.de lib.cā.dixi.z.C.de lib.cā.si is qué.C.de ige. ma.diffamari.sz hodie secus ut.C.de iudi.p̄perandū.§.ij. si vo actor abit z post lit̄.p̄te.sicut.s.dcm̄ est citat⁹ nō venit cū nō sit sufficiens alia gd agitatū nō solū ab obseruatiōe iudicij absoluet̄ reus .vez ēt in expensis circa litē factis rei sacro declarat̄ actor condēnabit̄:ut.C.ō iudi.p̄perādū.§.i.sz alibi dicat̄ q̄ lit̄ dāno abīt̄ p̄tiacia punit̄:ut.ff.de re iu.p̄tiacia.z in auf̄.ut oēs obe.iu.§.si vo neq;.z ls itelligo ēt aī li.p̄t.z p⁹ litem

De vasallo furte q̃ arma bellica deposuit
De milite vasallo q̃ ghi mur est
In quibꝰ casibꝰ amittat feudū
Hic fiunt ꝓma beneficij amittēdi

ꝓmotā qñ nil latitatū ē. si vo abfuerit legitime post li. ꝓ̄. z fuerit legitime citat⁹: tūc dio absoluit reus vl' ꝓdēnat: ut. C. de iud. ꝓperādū. §. sin aūt ex gestis. ſz in hꝭ casu si re⁹ ꝓdemnat expēse deducunt de ꝓdēna ōe q̄ faciēda est ꝓ abñte actore: ut ibidē. q̄ āt dcm̄ est li. ꝓ̄. idē intelligēdū ē in q̄si ꝓte. C. vbi in rē actio ex. dēat. l. pe. C. quō z q̄n iu. ꝓsentaneū. ſz faciēdū est q̄ si actor in rez agat z mittat actor in pos. post li. ꝓ̄. statim fit possessor. hec dña int̄ missionē q̄ fit añ litez z post: q̄ añ nō possidet: sed postea sic. si vo psonali agat idē est p oia ut. §. dictū est ſm py.

i ¶ Salua reuerētia. ecce q̄ liberto equi parat vas. nā libertus salua reuerētia cū p̄iono experitur vt. C. de lib. cā. cum affirmes. sicut z seruus paciscēdo cum dño suo deliberando si aliqd pp hꝭ de peculio dedit dño: hꝭ cū dño nullā possit hꝫe actionē aduꝰ tū p̄ses ꝓuincie salua reuerētia horta bit dñm stare placito suo. C. de ꝓdi. ob ca. si liber. ſz qd est q̄ dicit salua reuerētia. nunqd nō poterit vas. dñm suum in ius vocare sine pena venie nō petite: sic de liberto dr: ut ff. z C. de in ius vo. ℞. nō puto q̄ isam biguus sit locꝰ ꝓsuetudinꝭ. sed dic salua reuerētia ꝛc. s. q̄tū ad actiōez famosaz q̄. s. vbis est tēperāda: ut legit alꝫ de liberto: ut. ff. de doli excep. apud. z. ff. de obsequijs pa. p̄sta. l. iiij.

k ¶ Maiorē. ſz cur hꝭ dr ne curie int̄ ipos more iudicis ordia rij iudicabit pz? ℞. vtiq; ut. §. §. pri. ſz hꝭ in fauore vas. dicitur. s. ut valeat iudicium curie declinare q̄ puto intelligēdū q̄n curia in dñm ptātē bꝫe nō pōt: z maxime ꝓpter sui potentiā: nihilominꝰ tñ iudicabit curia si vas. voluerit. Et erit hic casus in quo frangit̄ lex illa. ff. de iudi. ut sicut. z alibi sicut ibi notat̄.

l ¶ Depdare. intelligo istud q̄n fuit bānit⁹ ꝓpter ꝓtumaciā sui. nā tūc licitū est cuiq; depdare nedū vas. q̄ iusticiā patit̄ aliqn. i. dū iudic⁹ copiā bꝫ timeo si sibi ius dicat ne iure suo ꝓuer: ut. ff. q̄ me. cā. extat. z hꝭ casu amittit dñs ꝓpriet atē q̄ z vas. fe. ut. j. ti. pri. §. itē q̄ dño. al' illud te. z. j. ti. q̄lit̄ dñs a ꝓpetate ꝓuer. c. ex fcō. z. j. si de fe. ꝓtro. fu. c. dño ꝓmittente.

m ¶ Rica In quibꝰ cau. fe. amit.

n OBert⁹. qdā bñt hic pⁿ illud. c. dñs vocat militē pl'a. c. q̄ oia vacāt in hꝭ loco: q̄ sunt. §. de fe. marchie. c. q̄ de marchia vel comitatu. z. c. si capitanei. z. c. si duo frēs. hec enī oia sunt supza p̄dicto tit. postea bñt qdā aliud. c. q̄ nō est ibi. s. post illud. c. si duo frēs. q̄ sic dicit i his oib⁹ ꝑmū videndū est: puta qd actū sit. iuestitura eni q̄ fit ante tres liberos hoies fuare dz: nisi iuri ꝓria sit. si ergo dño z fideli placuit ut paciscant̄ de filiab⁹ q̄ten⁹ ipse succedāt: hꝭ q̄z seruādū est. q̄ aūt dr in p̄dicto c. in his ꝑmo videndū est. qd aūt sit generalit̄ in oib⁹ obſuat̄ ut ꝑmo qd fit actū inspiciat̄: ut. ff. de trāsa. q̄ cū tutorib⁹. q̄ āt dicit añ tres liberos hoies. intelligo cū distinctōe. s. si de no. vel de veteri iuesti. q̄rat. i. ut tē hoiuz ēt liberoz hꝭ distinctio. ſz q̄ dic añ tres liberos hoies ꝛc. nūqd sunt ei possessio. alioqn ēt bñficiū fe. q̄ possessionē amittit vt i lombarda de his q̄ ad palaciū vēire ꝓtēpserit: lege si cui iuscū qz ¶ Si vo vasall⁹ ꝙrit̄ de dño forsan q̄ fe. malo ordie itrauit dño p perā rñdēte qd vasallo faciēdū sit q̄rit̄. rñdet̄ eū curiā debere vocare: z i eadē curia de dño ꝙri: curia dz audire dñm eū q̄ salua reuerētia' ꝓpetēter cogere: vt vel possessionē restituat vl' acqescat: vl' i iudicio curie se ꝓmittat q̄ si ter amonit⁹ facere distulerit: tūc hꝭ vasall⁹ ad aliā maiorē ptātē ire z sibi ꝓsulere: z si dris ei facere iusticiam voluerit: poterit eū deprecarī.

¶ In qb⁹ causis amittat feudum.

OBert⁹ ō orto an. filio suo sal. cogis me z sup hoc sepe scribendo multū vrges vt cās qb⁹ bñficiū amittat̄ enumeratas tibi significarē. q̄ iō distuli: q̄ sepi⁹ circa nr̄e reip. curam occupat⁹ z multis ꝑuatoꝝ cāis alijs q̄z rez inūerabiliū ipedimētis detēt⁹ on⁹ illō subire nō valebā: z ne videar p̄ces tuas puipēdē z studiū discēdi tibi nūc iminēs neglige: qd mihi sr̄ h⁹ videat̄ paucis explicabo: dūmō memineris cās illas sub aliq̄ regla pfecta aut diffinitiōe rotūda nō posse ꝓprehēdi: nā sicut de ꝓbatiōib⁹ idigestis scriptū repim⁹ sic z ō his cāis sine calūnia dicere possim⁹. si qs. n. dixerit q̄ cāe quēadmodū alicui dño ad ingratitudinē alicui⁹ vas. ꝑbādā possit sufficere nllo certo mō posse diffiniri nihil errauerit: ō illa tñ ingratitudine loquor ꝑ quā bñficiū amittat̄. nō. n. ad hoc sufficit ois occasio ꝑ quā fidelis accepti bñficij vr̄ ingrat⁹. ſz sunt q̄dā vt ita dixerim egregie igratitudis cāe i qb⁹ bñficiū ſm mores curiaꝝ solet adimi: q̄uo eni vasallus q̄z humiliter q̄z deuote q̄z benigne q̄z fideliter erga dñm suū debeat se hēre potius ex naturalib⁹ z bōis curiaꝝ ꝓsuetudinibus pōt ꝓcipi: q̄z lege aut scripto aliquo possit ꝓphēdi. ¶ In ꝑmis scire oz bñficiū illiud q̄ ē gen⁹ talē eē diffinitiōem. ¶ Bñficiū nihil aliud ē q̄z bēiuola actio tribuēs gaudiū capiēti bus' capiēsq; retribuēdo: z id q̄ō facē ꝑna z sponte sua parata vt ait seneca ¶ Dui⁹ āt generis spēs q̄dā ē bñficium ē illud bñficiū q̄ō ex beniuolētia ita dat̄ alicui vt ꝓpetas rei imobilis bñficiate penes dātē remāeat. vt vsu fruct⁹ illi⁹ rei ita ad accipiētē trāseat: vt ad eū heredesq; suos masculos si ue femias si de his noiatim dictū sit i ꝓpetuū ptineat ad hoc vt ille z sui heredes fidelr dño ſuiāt: siue ſuitiū illud noiatim q̄le eē oz sit expressum si ue ideterminate sit p̄missum.

¶ Que fuit ꝑma causa beneficij amittendi.

PRima āt cā bñficij⁹ amittēdi hec fuit: z adhuc ē in plerisq; curijs: ſz in curia mediolanē. nō obtinet q̄ si vasallus ꝓ ānū z die dño suo mortuo steterit q̄ heredē dñi sui iuestiturā petēdo' fidelitatē pollicēdo' nō adierit tanq̄z ingrat⁹ exist̄s bñficiū amittit: z ecōuerso si dño supstite vas. decesserit z fili⁹ ei⁹ p viā dictū tps neglexerit petere iuestituram bñficio carebit.

¶ Et ē alia igratitudo notāda: si dñs iuestiturā pollicēdo vas. fidelitatē petierit z illo nō p̄restāte dñs trib⁹ vicibus q̄uēienti tpe iterposito forte. vij. diez spacio ad curiā suā sup hoc reclamauerit: z vasallus tribus vicibus citatus a suis paribus iurare noluerit: si tamen beneficiuz tale sit vt ꝓ eo iusiurādum fidelitatis fieri debeat. Sūt. n. q̄dā fe. ita data vt ꝑ his fe. fidelitas nō sit p̄stāda. ¶ Itē q dñm⁹ suū cū quo ad p̄liū iuerit: aut i acie p̄clitātē dimiserit bñficio idignū se iudicauit ꝓterea' si vas. p̄scierit quē ꝓtra dñz suū asaltū mortē vel captiōz: aut p̄monij grādē iacturā facere molientē dz dñz sup hoc q̄z citi⁹ pōt certiōare' vt ꝓinde dñs sciēs ꝓuidēsq; p̄iculū valeat declinare. ¶ Ad si nō fecerit oīs occasio. sic nō sufficit glibet met⁹ ad ea q̄ termiata sunt renocāda: ut. C. de trās. int̄positas. idē est circa ingratū: ut. C. de reuo. do. l. fi.

o ¶ Cōprehēdi. al's defic epistola hec vber⁹ ꝛc. vsq; huc. z hic est postmodū. c. assignatū ꝑ lr̄am capitalē incipiens i ꝑmis illud.

p ¶ Capientib⁹. al's nō est capiētibus.

In id. al's nō est in id.

Parata. al' parata al' pacta

postea qdā bñt ut ait Bene ca ꝛc.

¶ Rica. ¶ Que fuit ꝑma cā beneficij amittendi.

PRima cā bñficij amittēdi. hac Rica raro vtimur q̄ sub supiori ꝓtinetur.

Per annū z die. logr̄ ſz modernos. i. ſm ius nouissimuz i. ſm ꝓstōnē Federici iperialē. vel ſm. c. cōradi. ut ō cap. coz. c. i. vel de alijs loquit̄ nō de milite sicut satis est expositū. §. quo tpe mi. i. pe. de. c. j.

r ¶ Petēdo. nisi z fidelitatez polliceat̄: ut. j. legit̄ de. c. contra. c. i. z notabim⁹. §. q̄lit̄ vas. iurare dz fidelitatē. q̄ āt dr i isto. c. intelligat̄ de pubere. sicut dr in ꝓstōne federici iperialē. itē intelligat̄ ſm q̄ dr. §. q̄ tē. mil. inuesti. pe. dz. c. i.

s ¶ Pollicēdo. istud ergo q̄ō dr bz locū in eo q̄ nōdū iuestitus ē. z iō dicit pollicēdo ꝛc. nā si foret iuestit⁹ ad qd dēret iuestiturā polliceri ñ video.

t ¶ Cōueniēti. ſz q̄ erat istud tps? ℞. arbitrio curie determinādū erit: sicut z. §. ij. c. dñs vocat militē ꝛc. itelligo ō vasalū q̄ ꝓtumax est. ſz qd erit de eo q̄ iuestit⁹ est. z dño postulāte fidelitatē ipsaz facere ꝓtēnit? ℞. hꝭ suabit̄ in lōbardia. s. q̄ dñs ꝑparat libellū ei z fidelitatē a vas. sibi fieri postlat: q̄ si facere recusat infra annū z die: nihilominꝰ qete possideat. postea vo oio ꝑuat̄ beneficio. z sic erit dña int̄ euz q̄ fuestiturā accepit z aliū. nā plus iure dz bꝫe iuestit⁹ q̄ alⁱ⁹ non iuestit⁹. ergo in isto. c. maxima ē dña a supiori: cū in supiori qete possidere possit vsq; ad annū z die vas. ſz dño pollicēdo iuestituram z petēdo fidelitatē nihil debit expectare ſz vicib⁹ trinis tñ vas. citari si voluerit curia postea potit ꝓnūciari q̄ totū infra annū peti pōt. q̄ō āt spaciū eē deat int̄ citatōez z citatōez: sat̄ est notatū §. de vas. q̄ ꝓtuax est. v ¶ Itē q dñm in alio loco dicit: si. n. dñs pliū cāpestre būerit: z vas. eū mortālē in ipso plio dimisit nō mortuū ſz ad mortē vulneratū fe. amittē dz. ut. §. q. mo. fe. a. in ꝑn. vñ ꝑ oia istud ēt itelligendū est ut ibi notatū est.

x ¶ Preterea. aut grādem forez: sec⁹ de leui: sic. C. de reuo. do. l. fi.

y ¶ Certiorare. qd ergo si nullo mō eū certiorare potuerit? certe ipunis bēbit̄: ni si forte resistē potuit z nō fec̄: ut. ff. loc. z cō. itē q̄rit̄. §. exercitu. nimiz negligē vr̄ cū potuit pturbar̄ puersos nihil aliud ē q̄ fauē: nec caret scrupulo occlte ꝓfessionis q̄ māifesto facinori desinit obuiare: ut in dec. di. lxxxvi. c. iij. huic ꝓsonat. ff. ō re. iur. ſp q̄ nō ꝓhibet. nā iudex q̄ facin⁹ ꝓpertū nō vindicat tegē ꝓscius crimiosa festinat: ut. C. de cōmer. z merca. l. ij. y ¶ Certiorare. hāc scōaz glo. inueni sup hꝭ eodē ter. q̄ glo. ponit̄ i būc modū. qdā bñt certiorare. qdā denūciare: ſz q̄ bñt denūciare. debēt bꝫe dño: z nō dñm. al' falsuz ēt latinū. cetez si denūciare nō potuit nō dz amittē fe. ut. ff. loc. z cō. itē q̄rit̄. §. exercitu. ſz aliter est si potuit denūciare z nō fecit: tūc amittit fe. ar. ff. mā. si fideiusſor. z. ij. §. in aut̄. ut li. ma. z. a. §. bis q̄libet. z. §. ab ea. ſz nūqd fili⁹ ꝓuabit̄ feudo ꝓ igratitudinē quaz p̄ ꝓmisit? vñ q̄ nō: eo mortuo: nec eo viuo: ut. ff. de in ius vo. adoptiuū. §. ꝓnū. z. ff. ō iure

pa.diui frēs.ꝛ de bo.li.querit ꝓsuetudo tñ vī repugnare:ut.j.si vas.fe.p.cui de se.c.vasalli.

a Aut negligētia.hic notabis q̄ ex sola negligētia p̄uar̄ qs a feudo:ut in aut.ut cū de ap.cog.§.si vnum.

b Rursus.istud expositū est.s̄.in equipolleti ti.

c Porro asalierit.istud expositū est.s̄.sz q̄ de insidijs ꝛ psecutiōib⁹ b̄ loquit vi deam⁹ qd iuris sit si vas. cuz inimicis dñi amicitias copulauerit.ꝛ vtiqz a fe.p̄uari potest:ut.C.de inof.te.liberi.et ff.de offi.p̄.vr.l.ij.§.cuz p̄onus.nā ꝛ accusatores q̄ cum inimicis moran̄ ut suspecti ab accusat.reprobāt̄ur ut sy⁹mach⁹ testat̄ in decre.cā. iij. q.v.accusatorib⁹.nā ꝛ in fi.loquit̄ qñ libert⁹ ꝓspirauit cuz inimicis dñi:ꝛ ꝑ dñm ꝛ huic ꝑbet sñie admiculū: qđ dictū est.s̄.hic pōt eē ti.q. mo. fe.a.c.si capitanei. Istud aūt ne tradas obliuiōi:q̄ ex oñi b⁹.s̄.ꝛ.j.scriptis causis sz pec cauerit vas.si tū toto tpe vite dñi adhuc ipse pp b⁹ dñs vatū igetauit hēē ei⁹ noie ei⁹ delicti añ morte cōmissi vas.ip̄m ingetare nō poterit:ut.C.de reuo.do.l.vlt.ꝛ de inof. test. oīmō.in p̄n.ꝛ.ff.de bo.poss. ꝑ tab.nō tñ.§.si emancipatus vxorem.

d Vel morti. excepto eo q̄ alit̄ nō pōt euitare periculuz q̄ si se defendat.tūc enī nō teneť q̄ qđ qs ob tutelā sui corporis fecit ꝛc.ut.ff.de iusti.ꝛ iure.l.vt vim.

e Insidiat⁹.aliud.c.dic si voluerit vas.do.offendere ꝛ nō laborauit vas.fe.a.ut.j.de ca. q̄ curiaz vēdidit.c.si voluerit vas.do.offendere ꝛc.

f Itē q̄ dño suo.al' itē q̄ dño suo.ꝛ al'illud te nō lateat q̄ q̄ dño suo ꝛc.vtraqz lr̄a boa est q̄ ꝑ talē varietatē nec ius nec ptās nec significatio variat̄ nec ꝓfundit̄.

g Justiciā.sz de qua iusticia intelligit̄ istud.c.nunqd potest vas.a feu.p̄uari si ꝓpt̄ q̄ lem rem cōuent⁹ a dño curie vel iudici se nō p̄tat.ꝛ ideo sui iusticiā dño denegat? R̄. nō intelligo nisi cuz de fe.agit̄ ne res in vno iudicio agitata alteri rei p̄iudiciū faciat argumenta tue dis cretiōi iuestigāda relinq̄ istud.ergo valde nō.est:q̄ sicut p̄uat̄ vas.a fe.pp hanc culpā.ita q̄z dz p̄uari do.a ꝓprietate pp eādē culpā:ut.j.q̄lit̄ do.a ꝓprietate priuet̄.c.ex facto.si ergo dñs noluit iusticiā facere vas.a ꝓprietate p̄uabit̄. vñ hic expeditū est qđ nō.s̄.ti.qd sit iuesti.§.si enī dño sup vbo illo ꝛ iurare nō ꝓpellatur ꝛc.

h Feudū pdat.i.pdere pōt sz dz vel eo spoliandus ꝛc.

i Sed nec recusauerit.sile est qđ de ꝓductore dī.nā pactū fcm̄ a locatore cōductori:ita demū obseruat̄ si qd ꝑmiserit obseruet̄.a.si pēsionē soluit q̄uis in ꝑmissiōe de colono vel ꝓductori de dño repellēdo nō fuerit adiecta:ut.ff.loc.ꝛ cō.q̄ro.§.int̄.nā donatari⁹ q legi date nō paruit dñm in se vendicari:saltē vtiliter cognoscit:ut.ff.de ꝓdi.ob cau.l.ij.sed in.l.ij.diligentius q̄ p̄it hic opponi nō.ꝛ habes hic in.C.de do.que sub mō si dotes.

k Perdet.al' amittit.al'indignationē dñi nō euitabit.i.a feu.p̄uari pōt sic bēs ab hereditate ꝛ p̄on⁹ a bo.pos.ꝑ ta.liberti:ut in aut.ut cū de ap.co.§.cās.ꝛ.ff. de bo.li.q̄ cū idē intelligo si ꝑ delatore fideiussit vel ip̄m submiserit.vel etiam si sub testimonio delatorē adiuuit:ut.ff.p̄dicto ti.q̄ cū.§.i.ꝛ de his qui.ut indig.l.p⁹ legatū.§.q̄ accusauerit.sz lz dñm vas.accusauit ꝑ p̄uata vel ꝓpetu.nō tñ a fe.p̄uabit̄:q̄ nec filiꝰ exheredat̄:ut in aut.e.ti.ꝛ.e.§.in p̄n. Itē lz accusauerit:non tñ crīnalit̄ excusat̄.ff.de bo.li.q̄ cū.in.§.i.excusat̄ et vas.si suā suozūqz iuriaz ꝑsequat̄:ut.ff.e.q̄ cū.§.si p̄is morte.sz ꝛ si crimē qđ intēdit ꝓbauerit excusationē meret̄:ut.ff.de iureiu.eū q̄ nocentē.ꝛ.ff.de bo.li.q̄ cū.§.vlt.sed ꝛ si de leui cā delator vel accusator extiterit de q̄ sine pena poterat dñm accusare lz iudex penaz exacerbauerit nihilomin⁹ fe.retinebit vas.qñ iuria iudi.nō dēbit vas.nocer̄: ut ff.de euic.si p̄ip:rudentiā.ꝛ de bo.li.qui cū.§.i.sz si se defendēdo vel vlciscēdo fecerit excusat̄:ut.ff.e.ti.ꝛ.e.l.§.ij.qđ aūt dñm est de eo q̄ testionū dicit in cā p̄oni vel dñi intelligat̄ qñ nō coact⁹ id fecit.al'eni si vrgēte necessitate id fecerit excusandus erit nō.ff.si qs cau.l.ij.§.i.ꝛ ar.ff.q̄.ut indi.post legatū.§.cū libertas. Quid ergo si aduocatus ꝑ dnz suū extiterit? R̄. ꝛ vtiqz ob b⁹ a fe.p̄uabit̄:ut. ff. de inof.te.l.vlt.igit̄ nulla sit hesitatio.distinguas ut.s̄.q̄ aut p̄stet aduocatōez coactus aut volūtarie in p̄mo casu excusat̄:ut insti.de inof. te.§.añpe.ꝛ ff.de bo.li.q̄ cū.§.pe.scdo nō:ut.ff.de inof.te.l.vlt.q̄ añt aduocati cogātur legi.ff.de postu.l.i.§.ait p̄tor. Quid ergo si vas.iusta p̄nia ductus añ sniam desistere voluerit:nunqd potit a fe.p̄uari vas.ꝛ vtiqz ut opinor si pfecerit delictū.i.si dñm reū detulit:ꝛ iō destitit q̄ ꝓbare nō potuit.ff.qđ q̄sq̄z iur̄. l.iij.in p̄n.ꝛ de calū. l.generalit.ꝛ de postu.l.i.§.opas. aliq̄n sec⁹ est ne iuste penitudis hūanitat ꝑ iputet̄:ut.ff.de iniu vo.q̄uis.ꝛ.C.ō appel.si qs.ꝛ.ff.ad le. coꝛ.de fal.q̄ falsam. ꝛ de bo.li.q̄ cū.§.accusare.ꝛ nō.in.ff.q̄ q̄sq̄z iuris.l.iij.sz qđ erit si vas. in cā dñi ꝑ dñm ꝓnūciauit a cuius sñia appellauerit dñs ꝛ obtinuerit:nunqd a fe.p̄uabit̄? R̄. sic ut.ff. de bis q.ut indig. post legatū. §. q̄ accusauerit.hoc intelligo i eo casu q̄ in eaz appellatōis nihil addit̄ fuit: marie si bī iudicatū fuit a iudice appellōis.sz ad huc excusat̄ va.si cā veneradē reip.iuri azagat.sz q̄uis cert̄ te p̄sone facti nulla est excusatio:ut.ff.ō iureiu. Itē apud.§. cui si tñ curauerit facere ꝓuisiū:ꝛ factuz nō est non tenet̄: ut ff.e.ti.ꝛ.e.l. itē apō labeonē.§.si curauerit.ꝛ.ff.qđ q̄sq̄z iurī. l.i.in fi.intelligo q̄si sua volūtate desistit ꝛ nō p̄ impossibilitatē ut notatū est.s̄.quimo.fe.a.in p̄n.ꝛ nota.in distinctione pyocū qs volūtatē deliquēdi ꝛc. Item ad huc excusat̄ vas.si gra sui iuris ꝓseruādi in aliquā p̄dictaz cāz inducat̄: ut argumen.ff.de bo.liber.si quis.ꝛ.ff.de iureiur.si quis.nam ꝛ si iusta ignozātia duct⁹ in seruitutē dñm suū petierit:ꝛ obtinuerit postea vitate reuelata liber apparuerit:ꝛ ita ꝑ libero dimittat̄ ab ipso tñ nihilominus fe.retinebit:ut.ff.de bo.li.in fruitutē.§.si petierit adhuc ingratitudinē egregiā vas.cōmittit si dñi sui vxorē adulterādā conat⁹ fuit tradere: q̄z ꝓpter hoc vxoꝛ a marito diuertit:ut.C.de repu.auf.sz nouo iure.

l Istud.oī cā.sic non sufficit oīs occasio ad fe.omittendū p̄ quā fidelis accepti bñficij ingrat⁹ videat̄:ut p̄nō.s̄.e.circa p̄n.

m Retinet.s.illud q̄ non alienauit:q̄ñ aliud q̄ alienauit amittit.j. de vas.q̄ ꝑ ostū.loth.si aūt totū alienaret totū amitteret:ꝛ q̄z dñm ꝓtemnē videret̄ ad eū redibit.j.§.pxi.in fi.

n Rōne.i.nāli eqtate.vel dicas rōne.s.iure romano:sic dz donatario q̄ ꝓpter ingratitudinē amittit donationē ꝛ a donatore reuocat̄:ut.C.de reuo.do.l.i.sicut etiā dz de liberto q̄ ꝓpter ingratitudinē reuocat̄ a dño in suitutē:ut.C.de lib.ꝛ eo.lib.l.ij.

o Ad ꝓxios.intellexerūt gdā.s.q̄ñ fe.nō erat p̄nū q̄ nō puto ver.q̄re enī distingueret vtrū in dñm peccauerit vel in aliū. Itē nulla eēt dubitatio si p̄nū nō esset q̄n ad dñz dēret redire.nisi forte velles intelligē q̄ hic dī ꝓxios.i.descēdētes.s.ut illi soli excludant̄ ut vī dicī:imo dī.j.si vas.a fe.p̄u.cui deferat̄.c.vasalli.ꝛ ita bēs hic q̄ delictū alteri⁹ alteri nocet:sic.j.pdcō ti.ꝛ.c.q̄ ꝓtingit pp enormitatē crimis.sic ꝛ alis ut.C.ad le.iul.ma.quisq̄z.ꝛ de bono.ꝓscrip.l.pe.ꝛ.ff.de ritu nup.l.le.iul.alis nō debet alterius delictū alteri nocere:ut notabitur in p̄dicto ti.si vas.feu. p̄e.cui deferatur.

p Ultionē.sicut ꝛ al' dī q̄ vgo deo dicata hz solatiū de reb⁹ raptoris q̄ eā rapuit:ut.C.de epi.ꝛ cle.raptores.sic etiā redditꝛ dos p̄ filio loco sola tij filie in matrimonio defuncte ne damnū pecunie sentiat ꝛ filie amisse: ut.ff.de iure do.iur̄ succursum est Az.

q Qui frēm.intelligas ꝛ si tradendo inf̄ecit ut totā bēat hereditatem

uã ꝛ lꝫ in curia amplius stare nõ põt ad dñm nõ reuertiꝫ: ut. j. tit. an ille q̃ intꝰfecit frẽm dñi sui se. amittat. c. si qs intꝰfecerit. qõ ãt dñ in fi. s. ꝓ ꝓsti tu. bone mẽorie ꝛc. deꝰminabiꝫ. j. de vaſ. q ꝓ ꝓsti. loth. fe. a. c. i.

r Ad ꝓrios. ꝛ nõ ad filiũ vaſ. ut. j. si vaſ. se. ꝑ. cui de. c. i.

s Scriptũ totũ. si totũ alienauerit. si ãt tm̃ ꝑtẽ alienauerit tũc illa tm̃ redibit ad dñm.

t Cognoscat. ut. j. de ꝓhibita fe. alicatiõe ꝑ lotharium. l. i. circa fi.

v Rica Si vaſ. ab aliquo intꝰpel. fu. ꝛ do. eum defendere noluerit.

x Negociũ. vocauit. ceteꝝ si ñ vocauit ut cũ defenderet nullus regressum hꝫ: ut. ff. ꝺ euic. si fundo. §. vlt.

y Vaſallo. qõ dicit dñm tm̃. itelligo ſ lꝫ distinctionẽ q̃ fit. s. de inuesti. rei ali. c. j Itẽ lꝫ intelligo quãdo denũciatũ ẽ dño vl eiꝰ ꝓcuratori maxime dño sciẽte. itẽ qñ nõ ex ꝓmiſſo suã lata est. Itez ꝛ qñ ꝓ põtẽ ꝓnũcia tũ est. lꝫ ꝛ si nõ õnũciauit qꝛ dñs vbi el set scire nõ potuit nihilominꝰ recte aget ꝛ veniet: ꝛ in actiõe meliorationis rõ. et hec oĩa his legibus colligunt ut. ff. ꝺ euicti. si ꝑ ip̃rudentiaz ꝛ. l. si fundo. ꝛ. l. si iõ ꝛ. l. si dem̃. §. i. ꝛ. §. si põtẽ. ꝛ. C. ꝺ euic. ẽptor fũdi. ꝛ. l. si cõtrouersia. ꝛ in ſima si res euicta sit cꝫpa dñs nõ teneꝫ: ut. ff. de euic. si dem̃. §. si cum posset.

z In feudũ dãdos in terrã siue aliquaz rẽ imobilẽ quã tenet ab eo in fe. ſiẽ ꝓꝛ tenebat. alꝫs enim si aliꝫ intelligereꝫ. i. qꝺ ẽret tenere nũmos infe. lꝫ stare nõ posset: qm̃ fe. siue bñficiũ ñ põt ꝓsistere niſi de rebꝰ soli aut solo coberẽtibꝰ: aut in his q̃ intꝰ imobilia cõputanꝫ veluti cũ de camera aut de canena dat fe. ut. s. de feu. cog. c. sciẽ dũ. lꝫ si qs simpler ꝓ ꝓsuetudinẽ pecuniã in fe. dedit ꝑ cuius datiõe fidelitatẽ ꝺz recipit qꝺ erit nunqd amitteret pecuniã ꝛ q iurauerit fidelitatẽ ab illo iuramento solutus ita ꝑ vaſ. nõ erit.

a Publice ꝓfectũ. ꝛ a duobꝰ vel a tribꝰ paribꝰ ꝓfirmatũ si de no. inuestitura agaꝫ: ut. s. qꝺ sit inuestitura. c. si eni. lꝫ ſm mediolanẽses sufficit si etiã ab eẽneis sit ꝓfirmatũ: ut. j. q te. sẽ ne. ad ꝓban. no. iue. c. si clericꝰ.

b Per pares. hoc intelligo ſm distinctiõez ꝓdictã. s. si agaꝫ de noua inuestitura an de veteri.

c Subire cogeꝫ. lꝫ cur ꝺz dñs cogi iurare cũ ẽt si nihil ꝓsiterit ꝺz obtinere: ut. C. de eden. q accusare. Itẽ nunqd lꝫ est intelligẽdũ in casu ꝓposito. s. qñ dñs añ sniam nõ inficiabaꝫ fe. eẽ ꝛ a se detineri: an vtroqz casu intelligis dñm debẽ iurare? ℞. ad cautelã dño deferꝫ in ꝓmo casu. s. quãdo nõ inficiabaꝫ sic alibi studiosus inuenies pꝛ. ꝛ lꝫ forte iõ qꝛ ꝓsumptio erat ꝑ vaſ. s. qñ dñs nõ erat inficiatꝰ illud fe. s. qñ fuit denũciatũ ei. alꝫs eni absoluerꝫ: ꝛ nullo ẽt ꝺato sacro: ꝛ sic intelligas lꝫ. ꝛ si tũc nõ ꝓfitebaꝫ nõ tñ difitebaꝫ: aliqn ꝺ ꝓpriã scripturã audiꝫ. audireꝫ ẽt ꝺ ꝓpriã scripturã si deferꝫ sibi iuramẽtũ. sc̃do casu qꝛ ab initio cũ fuit ei facta denũciatio ꝓfessus fuit fe. ei ꝛ a se detineri qõ esse nõ ꝺz ut qs ꝺ ꝓpriã scripturã ꝛ ꝓfessionẽ audiꝫ: ut. C. de nõ nu. pec. lꝫ generaliter.

a Rica Si de feudo ꝓtentio sit ꝛc.

b Si de feudo. iurisiurandi. vi mirũ qꝺ hic ꝺi agnatos posse revocaꝫ iurãdo cũ q̃dã anceps piuriũ subire cogi videaꝫ? ℞. qꝺ nõ cogunt lꝫ volẽtes admittunꝫ: ut. ff. de dã. infec. q bona. ꝛ. ff. de in litẽ iurã. videam⁹. Preterea lꝫ intelligo ſm distinctionẽ q̃ fit. j. de ꝓsue. rec. fe. c. lꝫ facẽm ab eo petiuisset: vt eũ in iudicio defẽderet: nec tũc tpis inficiebatur illius cẽ qꝺ idoneis totũ testibus ꝓbat vaſ.

Sup negocio isto qõ lr̃is insinuasti nobis tale esse sapientũ nr̃e ciuitatis ꝓsiliũ vz oberti de orto ꝛ girardi cagabisti: vt si va. cũ de feu. iterpellabat auctorem suuz. i. dñm vt eũ defẽderet vocauiꝫ ꝛ hoc ꝓbare possit. ꝛ si i eo iudicio va. fuerit victꝰ ꝛ de re aliena iuestitũ fuisse vt do. va. ciusdem estimationis qꝺ erat tpe rei iudicate fe. restituat vel nũmos i feu. dãdos nũeret ꝛ hoc cũ certũ ẽ vaſ. de feu. victũ foze. sed si dñs negat h fe. nũq̃z ab eo tẽuisse nec ab eo dño ip̃z va. l eoz anteceſſores nũq̃z iuestiturã accepisse h vl ꝑ istr̃z pu. ꝓfectũ? l ꝑ pes curti va. poterit ꝓbaꝫ dñs ad restitutionẽ feu. tenebiꝫ alioqn dñs facẽm ibireꝫ cogeꝫ ꝛ iustũ q ẽ i cã vel eiꝰ anteceſſores a se vel a suis anteceſſoribꝰ nunq̃z hoc feu. tenuisse vl iuestiturã accepisse quo facto dñs ab soluendus erit.

Si de feu. ꝓtentio sit iter dominũ ꝛ agnatos vaſalli.

S ꝺ de fe. ꝺefuncti militis sit ꝓtentio iter dñm ꝛ agnatos defuncti dño nouũ feu. agnatis vo pr̃nũ fe. eẽ ꝓtẽdentibus agnati i possessiõe feudi de quo q̃riꝫ ꝓstituẽdi sunt. Eo facto sup ꝑncipali qõe cognoscẽdũ ẽ vtroqz ãt deficiente i ꝓbatõe electio iurisiurandi agnatis dãda est. Inter filiam defuncti ꝛ agnatos eiꝰ de quodam pdio mota ẽ qõ agnatis fe. filia vo allodiũ siue libellariũ esse afferentibus sup possessiõe apõ quẽ manere ꝺbeat q̃rebaꝫ. rãdeo apõ filiã possessionẽ interim esse collocandã: deficientibus vo hincinde ꝓbatõibus ꝑ iusiurãdũ cã cognita res decidaꝫ electiõe dãda agnatis. Defuncto militeꝰ iter dñz ꝛ filiam illius sup quodã feu. q̃rebatur dño feudum filia allodiuz siue libellariũ esse allegãtibus: rñdeo filiã i possessione feudi manere debere do nec de eo iudicetꝫ ꝓbatiõe vo hicinde cessante electio iurisiurãdi filie dãda est. Horibusꝰ receptũ est dñm de feu. militis sui qõ post mortẽ ipsiꝰ ad dñm reuerti sperantꝫ in aliũ militez ꝑ inuestiturã facere posse: q̃ inuestitura tunc demũ capiet effectũ cũ feudũ domino: aut heredi suo fuerit aptum secus ẽ in ecclĩasticis personis: nam si ecclesiastica ꝑsona talem faciat iuestituram nõ aliter valebit nisi sibi nõ etiaz successori suo feudum aperiaꝫ i tali inuestitura consensus eiusdẽ cuius feudũ sit requiri non oportet.

Vasallus si feudum vel feu. partẽ aut fe. conditionẽ ex certa ꝰscientia inficiatur: ꝛ inde conuictus fuerit eo qꝺ abnegauit feudo eiusue conditiõem expoliatur: alius autez vasallus quãuis hoc sciens nõ patefaciat feudum. tamẽ retinet aut si aliam rem domini celauerit ꝰvasallus: feuduz tamẽ non amittit. Si quisꝰ per triginta ãnos rem aliquam vt feudũ possedit: ꝛ seruitiuz domino exhibuerit quãuis de ea re nõ sit inuestitꝰ prescriptõe tamẽ triginta ãnorũ se tueri potest. Qui clericꝰ efficitur: aut votũ religionis assumit hoc ipo feudũ amittitꝫ. Et si va. oi ãno dño se nõ repr̃sentat fe. tamen nõ amittitꝫ. Omnes filij eiusꝰ qui feudũ acquisierint fidelitatẽ facere debẽt maxie si indiuisuz habent qꝺ non semꝑ ꝛc. Itẽ ꝛ qꝺ dicit agnatos in pos. se. ꝓstituẽdos est sile qõ ꝺz de intꝺcõ quoz bonoꝝ: ut. C. quoz bo. l. fi. lꝫ qꝺ si statꝰ moueaꝫ qõ: nũqd interi possideat vaſ. vel dñs? ℞. vi qꝺ dñs. ut. C. de car. e. l. i. ꝛ. ff. de car. e. carboniani. §. pe. ꝛ. C de ordi. co. l. ij. lꝫ in edcõ diui adriãi videaꝫ ꝺ: ut. C. de edic. di. adri. tol. l. ij.

c Interim. hic ꝺi qꝺ interim filia possidẽ ꝺz: istud merito accidit qꝛ facile fundata erat intẽtio eius: ut. C. de ꝓba. siue. Ꝝ qꝺ est qõ dicit vtroqz in ꝓbatiõez deficiẽte s. qꝺ agnatꝰ deferꝫ sacrm̃ cum actore nõ ꝓbãte. ꝛ si nihil ꝓstiterit reꝰ obtinere ꝺz: ut. C. de eden. q accusare. ℞. illud est intelligẽdũ ſm distinctiõz ꝑ. actore nõ ꝓbãte ꝛc. sicut distinguiꝫ. j. de ꝓsu. re. fe. C. sacrm̃ huic. c. ꝓbet adminiculũ qõ legiꝫ. C. de iureiu. in bona fidei. huic ãt. C. obuiaꝫ vi qõ legiꝫ in ꝓrio sequẽti. nã ꝛ ꝺz qꝺ daꝫ agnatꝰ electio: lꝫ ibi dicaꝫ qꝺ daꝫ filie. ergo vl erũt ꝓria: vel rõne diuersitatis assignabis? ℞. si ea q̃ ꝺcã sunt supius diligenꝫ attendanꝫ a superioribꝰ nõ discrepabũt. referaſ ãt ad distinctionẽ supra dictam.

d Defuncto milite. dãda est occurrit ꝺ dictio supradcõ ꝑ xi. c. so. h ꝑ filia faciebat pñtio ibi ꝑ agnatis.

e Horibꝰ. hic vi qꝺ pactum de futura successiõe feudi valeat ꝛ teneat ꝛ sine ꝓsensu illius de cuius hẽditate q̃riꝫ ut alibi tenet vẽditio: ut. ff. ꝺ ac. emp. ꝛ vẽ. si qs alienaz. et de her. vel ac. vẽ. l. ij. §. iij. ꝛ arg. C. de pac. l. i. ar. ꝺ. C. de pac. l. vlt. ꝛ. ff. de acq. her. q supstitis. ꝛ. C. de iuri. sti. ex eo. ꝛ. C de col. pactũ. lꝫ ad hoc ut valeat potẽtissimũ est: ar. C. de dona. l. iij. de hac mã satꝫ tractatũ est. s. ti. q suc. bñ. c. si vo archiẽps. ꝛ de fe. da. inuicez. l. cõ. C. si qs iuestierit ꝛc.

f Ex certa scia. qõ dicit ꝺ sciẽtia intelligo sic ut crassa ꝛ supina ignorãtia nõ sit excusata: ut. s. notatũ est. ꝛ legiꝫ. ff. de iur. ꝛ fa. ig. l. nec supia. ꝛ. l. reglã. ꝛ qõ postea dicit exlorabiꝫ: intelligo ꝑ ea pte quaz inficiatꝰ est: ut ꝺz de alienatione feudi. j. de vaſ. q ꝺ ꝓsti. loth. fe. al. c. i. nec eni ꝺz vltra ꝓcedẽ metꝰ q̃ repiaꝫ delic. ut. C. de pe. sancim⁹. ꝛ. ff. de vul ꝛ. pup. sub. ex facto. §. iulian⁹. Et nõ de pẽa ifficiatiõis q̃ q̃ varia sit in fi. libelli disputatꝫ põt a diligẽtibꝰ ꝓpetentꝫ indagari.

g Celauerit. nõ ꝑ dolũ: aliqn ꝑ lꝫ qꝺ celat ꝑ dolũ ꝛ dñm ꝺ abnegantẽ sciẽs patefaciẽdo nõ adiuuat vtile vel facile nõ hꝫ in mẽoria qõ hẽ ꝺz: ut. s. de forma in epistola fidelitatis. ergo quia degerat nõ in merito fe. caret: ut. j. hic finiꝫ lex cõ sue. re. c. si intꝫ dominũ ꝛ vaſ.

h Si qs ꝑ. xxx. an. illud merito accidit qꝛ tãto tpe actio oĩs tolliꝫ: ut. C. de ꝓsc. xxx. an. ois. ꝛ de ꝓs. lon. tem. male fidei. Sed nunqd istud locũ hꝫ siue bona siue mala fide possederit. Itẽ nunqd istud locũ hꝫ siue cũ titulo siue sine titulo. Itez si a possessiõe ceciderit: nunqd vẽdicare poterit: sed si ad vendicationẽ admittaꝫ nunqd ꝑferꝫ dñs vendicãdo an ipse? ℞. hec oĩa inuenies notata in. c. de ꝓs. xxx. an. l. si quis emptionis.

i Quid clericus amittit. lꝫ iõ accidit: qꝛ ex quo incipit eẽ miles dei desinit esse miles seculi. nec ꝺz bñficiũ ptinere ad eũ q nõ ꝺz gerẽ officiũ: ut. s. de eo q arma belli. deposuit. Sed nunqd ꝑ aliũ põt fe. seruire clericus? ℞. hec qõ est scholastica. ꝛ iõ omisim⁹ eã qꝛ in brocardicis disputaꝫ a iuris prudẽtia.

k Et si vasallus. istud plenius ꝺi. j. e. c. lꝫ.

l Oẽs filij eius. merito dicit oẽs filios fidelitatẽ iurare: qꝛ cũ plẽs ꝑsone in loco vnius ꝑsone succedãt oẽs ꝑ singulari ꝑsona sunt accipiẽdi: ut. ff. ꝺ ꝓdi. ꝛ demõ. cum fundus. ꝛ. C. de sec. nup. si qs. ꝛ intelligo qꝺ istud maxime exposituе ponaꝫ Nã si ꝑ diuiso possideret solus q̃ possidet vaſ. est cẽsendus huic ꝓsonat. ff. cõmoda. l. iij. §. heres. ꝛ. ff. de vi ꝛ vi ar. si plẽs. Si q̃raꝫ an vaſ. teneaꝫ iurare ꝛ fidelitatẽ facere oĩb⁹ heredib⁹ dñi: an sufficiat si paratꝰ est iurare qꝺ sufficiat vi ꝑ bare posse. qꝛ in ꝓnci. qñ recipit fe. nõ fuit exꝑssum qꝺ oĩb⁹ iurare ꝺẽret. ergo ñ est vbũ ꝓgandũ. qꝛ a tenore vboꝝ in ꝓctu appositoꝝ nõ est recedẽdũ nisi euidenꝫ aliud appareat: ut. ff. de le. ij. nõ aliꝫ. Itẽ qꝛ in hoc casu posset deuenir ad

infinitaté:z infinitas est euitãda:ut.ff.de dam.infec.q bona.§.At.z de re iud.a diuo pio.z qñ dies le.ce.l.i.§.ité.z de le.iij.fideiuſ.§.ſi qs decẽ.z de v.ſig.l.boues.§.nuptiaꝝ.z de v.obl.eũ q kalẽdas. Item qꝛ fauoꝛabiliozes ſunt rei q̃z actores:ut.ff.de ac.z obl.l.arrianꝰ. Jté qꝛ iſti heredes nõ eſſent ꝯriũ poſtulaturi eiꝰ qõ petũt.ergo nõ ſunt audiẽdi:ut.ff.de dam.infec.q bona.§.ſi qs.z.C.de ſol.l. pe. Jté qꝛ obligatio nõ debet mutari ex ꝑſona ſucceſſoꝛuz ut.ff.de v.ob.l.ij.z de ꝓto.ſti pu.l.ij.§.i.z de dã.infec.dãni §.ſi qs.z de duer.z tẽp.ꝑſc. cũ heres. Jté ſpãlis obligatio nõ dꝛ in alios extẽdi: ar. ff.de act.emp.z vẽ.qꝛ ab eo. Jté qui cũ vno ꝓtraxerit nõ dꝛ in ꝑſes aduerſarios diſtinguit:ut.ff.de exhere.ac.l.i.§. vltiõ.z.l.ij.ex bis ita patet q̃ vni iurãdo liberaꝛ:ut.ff.õ bis q deie.vel effu.l.i.§.vlti.z.l. iij.ecõtra.ꝑma rõ põt in caput vaſ.retoꝛq̃ri:iurauit eni ſibi z ſuis heredibꝰ.z ſi nõ fuerit deñ ſuis heredibꝰ.ſed ſi bi cũ nõ fuerit additũ ſibi tñ z heredibꝰ iuraſſe intelligiꝛ: qꝛ pactũ nõ fuit ꝑſonale lz in eo ꝑſona fuerit inſerta. ergo trãſit ad heredes:ut.ff.õ pa. l.iuꝛ gen.§.vtrũ.z.l.tale pactũ.z de pig.ac.l.ſi necias.§. de vẽdẽdo.z de ꝑba.ſi pac.ſi trãſit ad hẽdes.ergo ad oẽs ut ar.ff.õ ſer.vr.ꝑ. ſeruitꝰ.ij. ℞.ité illa rõ qꝛ obligatõ ñ dꝛ mutari ex ꝑſona ſuc.põt reꝯqueri in vaſ.z illa qꝛ nõ eſſet poſtulaturꝰ ꝓtrariũ z oẽs alie ſo.iurare dꝛ oĩbus:qꝛ vaſſalloꝝ eſt ius indiuiduuz: vel eſſe dꝛ ad inſtar libertoꝝ q̃rũ eſt indiuiduũ:ut.ff.de iur.patro.carmelia pia.z ea que indiuidua ſunt debent heredibus inſolidũ.ut.ff.de ſer.vr.ꝑ.ſi vnus.z de ꝓdi.z demõ.ſi cui fundus.nec eni in currit infinitas cũ effectꝰ ſit idẽ tñ eni facies oĩbꝰ heredibꝰ inſolidũ q̃tũ facie⸗bas ſoli defuncto q̃re vni ꝑ oĩbus iurãdo poſit liberari:ut arg.ff.de bis q deie. vel effu.l.iij.a ꝓtrario ſenſũ illius.l.ut ſit ꝓtrarioꝝ eadẽ rõ vel ſi grauari ſentit relinquat fe.ſm ꝓy.ſed quicqd dicat ꝓy.lꝫ tñ vi expreſſim deñ in ꝓſtõe federi. i perialẽ.§.ꝑterea ducatꝰ.ſ.ut nõ teneaꝛ fidelitatẽ facere vaſ.niſi vni dicẽdo q̃ ꝑ vno ſe.pſes dños hĩe nõ ꝓpellaꝛ.

m Adoptiuus filius.ſuccedit.lz in q̃rtaz oĩmõ pñ adoptiuo ſuccedat:ut.C.de adop.l.ij.inſti.de adop.§.cũ aũt.z.ff.de adop.l.ſi arrogatoꝛ.nec ſibi putet aliq̃ iniuriã fieri cũ patris naturaꝰ omnia iura perſiſtant:ut.C.de adop.cũ i adoptiuis.circa mediũ ꝑme colũne.

n Mulier.potiozes eſſe.iſtud qõ dꝛ exꝑſſiz legibꝰ ꝓtradicit z iniqtatez cõtinet mar.mã:ut.C.de leg.here.l.vl.z.C.de ſenа.cõ.oꝛ.ſi.l.pe.vel forte ꝫ loquiꝛ de bis filijs ſcõi mꝛimonij q dicunt.j.prime.c.filij nati.

o Naturales.legitimi.hic notabis illud generale qõ ab initio non valet: nec ex poſt fcõ ꝓualeſcit ſm q̃ plenius nõ.in ꝓſtõe federici ꝑialẽ.circa fin.i. ℞. ſic etiã dicũt z de clerico q bñficiũ amiſerit.nã lz poſtea deſinat eſſe clericꝰ: non tamẽ ſe.poſſidebit:ut.j.de feu.fe.§.ex hoc illud. Hoc aũt qõ de nãlibꝰ dꝛ ita intelligo niſi fiãt ita legitimi ut in feu.ſuccedant.z ꝫ ſit notatum dcñ ab impatoꝛe: et ſic ex reſcripto licebit:qõ aliter nõ liceret:ut.C.de ꝑci.imper.of.quoꝺ.z ita accidit mutine in cã cuiuſdam vng.ꝓtra paſapótes:ut ferebatur.

p Si minoꝛi.ſed de quo minoꝛe intelligendũ eſt hic? ℞.de ꝑubere tñ.naz ſi fuerit pubes z p annũ z diẽ differat a feudo ꝓuaꝛ:ut in ꝓſti.fede.imperialẽ ꝛc. iſtõ aũt fauoꝛe minoꝛis dꝛ:qꝛ generaliꝛ nulli eſt inueſtitura faciẽda ei q fidelitatẽ recuſat:ut.§.ꝑ quos ſi.inue.z ꝑ quos reti.c.nulla.

q Si qs cogiꝛ.nõ hic q̃ ꝑubes nõ cogiꝛ fidelitatẽ facere:nec ſeruitiũ vel per ſe vel ꝑ aliũ.ſi tñ fecerit vel facẽ voluerit admittiꝛ z audiꝛ.iſtud aũt potiſſime notabis q̃ aliqs aliꝰ ꝑ alio feudo ſuire valeat huic ꝑbet admiculũ.C.de epi.z cl. quiſqs.z.l.ad ſilitudinẽ.z.ff.de admi.tu.ita.in ꝑn.z.C.de cadu.tol.l.i.§.ne aũt z.C.de na.li.l.iij.z.C.de agẽ.in re.agẽtes.li.xij.z in ſũma.§.in ꝑn.hic aũt arbitrio minoꝛis.i.ꝑuberis relinquiꝛ.hodie vꝺ ꝑ maioꝛẽ ꝓtẽ curiarũ neceſſitati ut ſubijciꝛ.nã hodie cũ dñs inueſtit ꝑuberẽ aliũ ꝑ eo donec pubes fiat poſtulat vaſſal.quẽ ꝑubes nulla adhibita excuſatiõe preſtet.ſed tñ nõ puto ꝑiudiciũ ei fieri.z ſi id nõ faciat vt hic dꝛ.z notabis q̃ id ad qõ aliqs nõ ꝓpellitur: voles tamẽ admittitur:ſi filia ſtudioſus inquirat.

r Filio ꝑubere.iſte caſus valde notabilis eſt:qꝛ ſi filios hꝫ alienatoꝛ:q̃ etiaz eo viuẽte reuocaꝛ alienatio.ſz ſi nõ hꝫ demũ eo mortuo q̃ quare cõtingat is ingrat cui alia ingrẽda relinquimꝰ.z nõ q̃ q alij ꝓſentit ſua iura pdit:ut.§.notatũ eſt in pl̃ibꝰ locis.z.§.qui.mo.fe.a.§.ꝑterea.z.§.ſi de inue.iuꝛ do.z vaſ.lis oꝛ.§.ſi aũt aliquis alibi ad hoc ut ꝓximioꝛ agnatꝰ ſuccedat alienatoꝛis moꝛs iſpiciꝛ:ut.§.õ ſuc.fe.c.ij.§.i.ſed quid eſt qõ dꝛ.§.in qui.ca.ſe.a.§.deniqz.in fi.ſ.q̃ ſi vaſ.alienauerit ſe.illicite:qõ vꝺ dñm ꝓtemnere ad ipm oĩ mõ ꝑtinebit:nunquid ꝓpter pñs alienationẽ excludunt filij. Jté ſi excludun tur cur ad agnatos potius q̃z ad ipſos ꝑtinet:maxime cũ fuerit auitũ z pauitũ? ℞.de mia biꝛ.j.tit.ſi vaſ.ſe.ꝑ. cui defera.c. vaſalli feu.zẽ.

s Cõſenſit.ſiue tacite ſiue expreſſe:ut nõ.§.qui.mo.f.a.c. ꝑterea.

t Per annum remouebiꝛ. ergo iſte ꝓximioꝛ agnatus a petitiõe illiꝰ pẽ feu. que tanq̃ ꝓximioꝛi dẽat ad eũ puenire taciturnitatẽ vnius anni a tpe ſcie cõpurandi:qõ iõ forte cõtingit qꝛ ille erat de agnatis ad qué feudũ ſpectaret niſi ipe ꝑcederet i ꝯdu.vno forte vel pl̃ibꝰ nõ curo.z hoc facit ſcia z anni tranſcurſio et agnatio illius q̃ poſſidet q̃ſi videat conſentire alienatiõi facte agnato ſuo.ſecuſ forte eſſet ſi eẽneo alienaſſet: qñ tunc nõ noceret ei annaꝛ trãſcurſio:niſi forte eſſet tãta ꝑ quã ius ſuum tolleret: puta xxx.an.ut.C.de ꝑſ. xxx.an.ſicut.z autẽ male fidei.õ hac annali ꝑſcr.bẽs.§.ſi õ vxoꝛe cũ q̃ mꝛimõiuz tali ꝓditõe ꝓtractũ ẽ ne filij ex ea nati pñi ab inteſtato ſuccedãt:nec i fe.ſuccedũt.naz q̃z uis rõe ipꝛobet talis ꝓditio ex vſu admittiꝛ. Licz va.dño ſuitiũ nõ offerat q̃ztocũq̃z tpe ſteterit dũmõ dño petẽti ſuire patꝰ ſit bñficiũ ſi amittit:ſi tñ ſciat ei magnuz piculũ iminere vltro adiutoꝛiũ ſuũ ei dꝛ ꝑbere. Inde q̃ ſitũ ẽ ſi dñs i piuriũ icidit qꝛ dare nõ valeat q̃ dare iurauerat:z vaſ.eũ libe rare poſſit ſuã pecũiã dãdo z nõ facit an bñficiũ amittit.rñſum ẽ nõ amittere. Si va.culpã ꝓmittit,pp quã fe. amittere debeat:nz filiꝰ neq̃z eiꝰ deſcẽ dẽtes ad id fe.vocabũt. Iz agnati q maioꝛes q̃rto gradu ſũt dũmõ ad eos ptineat. In gñali aliẽatiõe vaſ.nõ ꝓtinet fe.niſi notatiz dictũ ſit. Si vaſ.fe.aliẽauit ignoꝛãs nõ dño.ſz ipi vaſ.reſtituẽduz fe.ẽ ad itereſſe ẽptoꝛi ignoꝛanti condemnandus eſt vaſal. Vaſallus feu.q̃ ſciens abnegauit amittit:ignoꝛãtiꝫ vꝺ ſubuẽit. q̃ ſi dubitz:dubitat rñdere dꝛ bñficiũa va. i fe.ſi nihil i fraudẽ legis fiat recte dari põt dũ tñ militi deꝛ. Si vaſb de bñficio ſuo agat:vl ꝓuẽiat: ſiue obtineat:ſiue nõ:lz ignoꝛãte dño fiat oi tpe firme erit illud iudiciũ.nã ẽt tran ſiue.inf do.z vaſ.lis oꝛ.c.ſi aũt aliquis.

v Si facta dñm poſſeſſionẽ.ſ.vacuã poſſeſſionẽ ſtatim.ſ.poſtq̃ fecit ĩueſtitura z fidelitatẽ recepit ſi ꝑ pactũ nõ remiſit fidelitatẽ: imo ſi differret eã tradere oĩm vtilitatẽ ꝑſtabit ei:ut.§.de noua fideli.foꝛ.c.inueſtitura.z intelligas q̃ hic loquiꝰ de ea iueſtitura.ſ.verbali q̃ abuſiuo mõdo:z nõ de ea que ꝓꝓrie dꝛ inueſtitura ſm q̃ de vtraq̃z dꝛ.§.qd ſit inueſtitura.c.i.aꝛ eni ſi de ꝓꝓria inueſtitura loqueꝛeꝛ nulla eſſet dubitatio: ad qd eni teneꝛeꝛ dñs tradere poſſeſſionẽ cũ iam tradita erat:z tũc nõ eſſet mirũ ſi vaſ.nõ cõpelleretur inteſſe recipe ſi nollet. Sed qd ſi aliũ inueſtiuit poſtea q̃z iſtũ inueſtituerat z ei poſſeſſionẽ tradidit an q̃z iſti: nũquid liberabiꝛ ſoluẽdo inteſſe z q̃re nõ:ſic ſi vendidiſſet duobus capituꝛ:tunc habet locum ſi res vendita non tradatur ꝛẽ.ut.ff.de act.emptio.z vendi.l.i.

x Tradere.ſic aꝛ dꝛ de donatoꝛe q oĩo ꝓpelleꝛ rẽ ſpãliꝛ inꝛ diuos dotaꝛ tradẽ nõ temẽ poſit eã revocare:ut iſti.de don.§.ij.aliud ẽ ꝛz mei ſententiã in re vẽdita a ꝓdictõe liberaꝛ vẽditoꝛ pſtãdo inteſſe:ut.ff. de act.emp.z ven.l.i.verũtamẽ ſupra variatur.

y Filij.nati.iſti filij.ſ.ſalica dicũt nati ſiue ꝓditi in fe.nõ ſuccedũt:lz nec in ſocietate poꝛib⁹ extãtib⁹.ſi eni poꝛes nõ extaꝛet:tũc in ꝓꝓrietate ſuccederẽt:z nõ in feu.poꝛib⁹ vꝺ fratrib⁹ ſiue filijs decedẽtib⁹ ſuccedunt: z dꝛ tale mꝛimoniũ mediolani accipe vxoꝛe ad moꝛganaticã alibi.l.ſalica:ut.j.de filijs naꝰ.de mꝛimonio ad moꝛganaticã ꝯcto.c.quidã bñs filiũ:z de bis forte filijs loquitur.§.e.mulier.

z Licet vaſ.periculũ:puta q̃ dñs obſidebaꝛ:vel aꝛ ei moꝛs imminebat: tũc vltro vt dicit dꝛ ei ſuũ adiutoꝛiũ ꝑbẽ z ſine nũcio z cum potuerit aꝛ eni feu.ꝓdit:ut.j.hic finitur lex.§.hoc.

a Nõ amittẽ.nõ eni ſufficit q̃libet occaſio ꝑ quaz fideꝫ accepti bñficij videaꝛ ingratꝰ ad feu.amittendũ:ut.§.in qui.ca.ſe.a.circa ꝑn. ſicut nõ amittiꝛ ex oĩ cã ex qua opio vaſ.grauatur:ut.§.ꝓdcõ ti.§. illud eni certũ

b Si vaſ.cõmittatur ar.ꝓtra hoc.c.C.õ decu.l.ij.§.pe.z de inꝛ.z re.l. iij.de in ius vo.l.adoptiuũ.in fi.

c Vocabunt.nõ ꝫ quidã niſi ſit ſe.ab auo acquiſitũ q̃z filiꝰ ꝓpter delictũ pãis nõ dꝛ amittẽ ſe.acquiſitũ ab auo:ut ar.ff.de ſcna.l.emãcipatũ. §.ſi quis.z.C.vñ liberi.l.vlt.qõ certe faliuz puto:qꝛ ſi nõ dꝛ amittẽ feudũ ab auo acquiſitũ.ergo multo minꝰ ſi a proauo:vel ẽt a ſupioꝛib⁹.vel etiã eadẽ equitate ſine rõne nõ dꝛ amittẽ.quõ eni poſſent eẽ iſti agnati de quib⁹ ꝫ dꝛ in q̃rto gradu:niſi ab auo vel ꝓauo adminꝰ eſſet acquiſitũ:dicaſ ergo q̃ nullo mõ dẽat admitti filiꝰ ad eiꝰ poꝛtionẽ niſi ꝑ gratiã ſolã a dño acquiritur:z agnati nõ extant quib⁹ apiatur qui vſq̃z ad q̃rtũ

De pace tenēda ꝛ eo ꝝ violatorib9

gradū admittunt: ut hic dī. imo vlq; in infinitū: ut .j. si vas. feu. p. cui de. c. i. imo qđ plus est puto q; etiā agnati remouent a petitiōe illi9: si talis insit felonia q̄ dīm respiciat: ut dñs hēat hāc sue iurie vltionē: ut .s. i q. ca. fe. a. §. deniq;. lz qdā forte itelligūt illō grē locū i fe. nouo ſz q; ibi nō.

d Jn generali actōe. qđ hic dī expositū est .j. de capi. g cur. vē. .. qdā capitane9. ꝛ q̄ ibi not. ſz hic silr notari possunt.

e Si vas. huic accidit de eui. l. ij. §. vlt. ꝛ .j. de ꝓtro. int̄ do. ꝛ emp. fe. c. dño cum emptore. ꝛ q̄ ibi no tam hic repetas.

f Vas. abnega. hoc fall expositū est .j. ō le. cōza. c. si fuerit inter dīm ꝛc̄.

g Bñficiuz. militi det: si tñ dās fuerit miles. sufficit enīz si sibi eq̄m det. Jtez si debit dari alia lege nisi q̄ ipse bz .j. ō le. cor. §. ex eadē. l. ꝑtea nō debit ꝑciū ac cipe ō eo ſb colore i restituī eū vēdēdo ut in ꝓstitū. feder. §. calidis. ꝛ hoc est etiam qđ hic dī si nihil in fraudē legis fiat ꝛc̄. in fraudē enī tūc intelligit facer si vltra ꝑciū medietatis accipet ꝑ toto. ꝛ bz ita a mult9 intelligit ꝛ accidit id qđ legit ſ. q̄lit oli pot. fe. ali. circa pn. ꝛ q̄cunq; ō hac mā notant .j. ō cap. cor. c. i. ēt b poſſent notari.

b Si vas. de suo beneficio. istud. c. p id qđ not .j. de ꝓtro. fi. in va. ꝛ. a. c. si causa inter vas.

i Feudū. nisi sit tale qđ ꝑ se esse nō potest: ut. ſ. de inuesti. r. al. c. rei.

k Bñō ꝓmittente feloniā. istud melꝰ exponit .j. q̄lit do. a ꝑpri. p. c. ex facto.

l Feudū. e. l. amittit. lz enī nō habeant ꝑpriā feu. nām: iuꝛ tñ feu. censet. potit enīz vēdere donare vel alit si sibi placuit alienā ēt sine dñi volūtate. ꝛ hoc facit vbū illud: ꝛ cui ōdere it ꝛc̄. aliud tñ esset vt si diuisset ꝛ cui in feudū dederit: quoniā tūc hīet ꝑpriā feudi naturā: ut .j. de feudo nō habente ꝑpriam feu. naturā. c. si quis. e. l. ꝛc̄.

m Titius cū sempronio. hoc. c. exponit .j. de eo q; finē fecit agnato vel feudo paterno. c. tres erant agnati.

n Nota Be pace tenēda ꝛ eius violatoribus.

o Federicus. lr̄e iste. vī ergo q; voluerit ipator iste ꝓdere leg. cum dixerit ad quos lr̄e iste puenerint. sed dic tu sup hoc ſm qđ notat .j. de pace iuramen. firmāda. hac edictali. §. iniuria. seu furtū.

p Duas leges. hic nō seruauit imperator iste in furto. ſ. q; leges in eo remanerēt in suo statu cū dicat q; ꝑ furto valēti tñ. v. solidos debeat fur laqueo suspendi: ut .j. e. l. si quis. v. sol. valens ꝛ al. lex dicit q; ꝑ furto ñ dēbat mori ſz aliter castigari: ut. C. de furtis. in aut. sed hodie ꝑ furto.

q Si qs. capitalē. eodez mō punit miles q pacē ꝑturbauit: ut. ff. de re mili. l. vlt. ꝛ ita hēs hic q; capite puniri dz ille q hoīem occiderit ifra pacē ꝓstitutam. sed al' ꝑ Henricū impatorē dī q; man9 ei dz amputari: ut in lomb. de bo. li. ho. l. qui vo in treugam. sed dic q; hic constabat homicidiū ꝑpetratum ab isto qui ita punit. ibi vo nō ꝓstabat nisi ꝑ pugnā in qua succubuit. vnde non est mirū si mitius puniat. qm̄ incerti sum9 de iudicio dei: ꝛ multi ꝑ pugnā causā suā ꝑdunt: siue iusta cā in lombar. ꝑdicto ti. ut recolimus.

r Ber duellū. nota hic casū in quo pugna fit. ſ. qm̄ constabat eum fecisse homicidium de quo dī. hic fit etiaz pugna qm̄ nō accidit: sed vulnerauit tm̄: ꝛ de hoc ꝓstabat: dicebat tm̄ illud se fecisse defendendo sicut i supiori casu: ut .j. e. l. §. si quis aliū. si aūt nō ꝓstaret de hōicidio. ſ. q; ille istud fecisset: tūc posset illud ꝑ pugnā ꝑbari siue post treugaz factā siue post pacē dicat euz fecisse homicidiū illud ut i lō bar. de homi. lib. ho. si vo intra trengā. poteris ergo addere istos duos casus q; sunt in lege ista in quib9 fit pugna alijs casibus qui notant in lō bar. in summa federici. nota bis etiā hic duos casus. ſ. predictos in quibus hic ex necessitate causatiua cogit re9 pugnā impōere. ſ. si nō vult puniri. sunt aūt ꝛ alij duo casus in lombar. in quib9 silr̄ iter cogit̄ puta in crimine lese maiestatis. Jtē vbi quis alium vocauerit arigam. i. cucurbitaz ut in lombar. de pu. rei. l. vlt. ꝛ de ꝓuic. l. i. qđ erit ꝓbāle i ꝑdictis q̄ttuor casibus: cum aliq̄ singulāt pugna sit semp i electiōe actoris: ut in lombar. q̄lit̄ qs se defen. de. si quis amodo. ꝛ. l. de ꝑdijs. ꝛ. l. si qs aliū asto. lz oēs videant dicere q; reus teneat se vel ꝑ pugnā defendere vel iurare: ut in lombar. ꝑdicto ti. si qs̄ po. qđ ita intelligit̄. ſ. si actor vo luerit ꝑ predictas leges. Ac cursius.

s Vitam suaz defendendo. qđ quidez iure facere potest quod enim qs ob tutelaz sui corꝑis facit iure fecisse existimatur: ut. ff. de iustitia ꝛ iure. ut vim. dum tamen cum moderamine inculpate tutele hoc faciat. ut. C. vnde vi. l. i. Jdem puto si non voluntarie: sed ex inꝓuiso euz occidit qui crimen tunc contraxerit. ea enim que ex inꝓuiso casu fiūt casu potiꝰ q̄z fraude accidunt facto non nocere ipa tant̄: ut. C. ad le. cor. de sicc. l. i. Jdem etiam puto si hoc fecit ob tutelam filiorum suorum vel vxoris vel alterius persone coniuncte: ut argu. C. de episcopis ꝛ clericis. raptores. i. ℞. ꝛ. ff. quod metus causa. isti quidem. §. vlti. ff. ad sena. consul. fil. l. i. §. si cum. Jdem forte esset si ob tutelam rerum suarum: ut argu. C. vnde vi. l. i. ꝛ. ff. ad leg. cor. de sicca. furem. in auten. ut nulli iudi. §. vlti. in lombarda. de his qui ad palatium ire contē. si cuiusq;.

t Si vo. psequi non desistat. armis. ſ. legalibus quibus imperatoriā ꝛc̄. ut in ꝓemio instī. in ꝓnci. ergo ꝛ consequent iudicem de quo hic dī. ꝛ quidem non alit iudex iudicare debet q̄ q; ex legibus ꝛ constitutionib9 ꝛ moribus proditum est ut instī. de offi. iudi. in ꝓncipio.

v Si duo homines. id est quando inuestitor dicit se illum inuestisse de illo beneficio quam inuestituraz fecit dono nullo precio accepto. ꝛ hoc est quod dicit dominum inuestiture recognoscit ꝛc̄.

x Et vnus. nam si ambo ꝑducunt eundem inuestitorem: tunc ille esset potior cui dominus sine fraude guarentaret: nisi aliud probaretur ab alio: ut .j. de leg. cor. §. inter pares duos.

y Testimoniū.s.ei⁹q ꝓdurit inuestitoꝛē.qꝛ debebat ꝓbare se iuestitū eē. vt.j. seq.ꝛ si idē ꝓbare potit ꝛc.vl'dicas illi⁹ testioniū.ꝛc.i.ei⁹ inuestitoris qꝛ comes debebit ꝑmo audire ei⁹ testioniū.i.siplex dictū sine iuramēto l'cū iuramēto si voluerit.ꝛ si dixerit se inuestituꝝ in illū q eū ꝓdurit fecisse.tūc.n.ille q ꝑ eū ꝓdurit inuestitoꝛē debebit ꝓbare idoneis testib⁹ ꝛc.ꝑoꝛ tñ intellect⁹ magis ꝟsonat lr̃e nihilomin⁹ tñ comes audiet dictū inuestitoris ꝛ hꝫ ē qꝫ dicit inuestitoꝛ donū ꝛc.ꝛ intelligas qꝫ iste q ꝓducit inuestitoꝛē nō possidebat aliꝫ n.nō bēret necesse ꝓbare cū actoꝛe nō ꝓbāte.ꝛc.vt.C.ō edē.q accusare nisi forte aliud eet qꝫ ꝑ aduersario faceret.sꝫ qr̃ dī qꝫ dꝫ ꝓbare se illud būficiū absqꝫ rapina habuisse.nōne sufficit si ꝓbet se inuestitū ꝛ illud habuisse ℟. satis intelligit' ꝓbare hꝫ ipo qꝫ ꝑiū nō ꝓbat'. dū tñ ꝓbet se iuestitū saltē ꝑ dcm̃ illius inuestitoris quē ꝓducit ar.ff.de iur.do.dotē.q̃. ꝛ C.q mili.nō po.sup suis.et hoc et vī dici.j.pr.§.qꝫ si de rapina ꝛc.vel dicas qꝫ idez ꝓbare dꝫ illud vt remoueat' postea oīs ꝟtroversia de eo ꝛ boc est qꝫ sequitur remota ꝟtroversie materia ꝛc.

z Soluat.s.ei cui ꝑ rapinaꝫ abstulit ꝛ intelligas hic rapinā nō ī ꝓꝓria significatione cū res imobilis dicat' ꝓꝑe iuadi ꝛ res mobilis rapi.vt ī sti.vi.bo.rap.§.qꝫ nō solum ꝛ ita hēs hic qꝫ debes soluē duplū rapine illi⁹.sꝫ nūquid erit totū pena.an pena ī ipo duplo res ꝟtinebit'? ℟.i ipo duplo res ꝟtinebit' ne alꝫ ō dicat ꝟstōi.si qs in tantā.C vñ vi vl' alijs q̃ dicūt rē ī duplo ꝟtineri.vl'dicas qꝫ totū erit pena.ꝛ ꝓpea būficiū debebit amittere.ꝛ hꝫ ē qꝫ segt' būficio vero careat ꝛc.ꝛ ꝓp ꝑdictā penā reseruat' ei hoc ius.s.vt possit illud būficiuꝫ ꝓpostea ꝛequirere de iure cū forte res bñ eēt illi⁹ q eū iuestiuit.verūtñ ali⁹ possidebat quā possessionē iste ivasit et hꝫ qꝫ segtur ē nisi iusticia ꝛc.

a Diuersos inuestitoꝛes. si sūt vnū ꝓducerēt inestitoꝛē tūc si possidēti dñs guarēta re voluerit sine fraude ille obtinebit nisi aduersarius ō induxerit.vt.j. de.l. coꝛa. §. si inter pares duos.

b Duob⁹ regrat.qd gerit si nullū ꝟueniat q hec dicat? ℟.beat⁹ q tenebit nisi forte alī eoꝝ ꝓbauerit de iur̃ suo i.§.g̃isto ꝛ supioꝛi vī dici qꝫ iudex siue comes onē eiusdē federici ꝟperialē decet solertiā ꝛc.§.ꝑterea si inī vbi dī qꝫ dūs dꝫ cognoscē.sꝫ dicas de hꝫ sꝫ ibi nōui i sū.ti.apō quē l'q̃s iudi.cā.feu.de.agitari.

c De volūtate.qō al'dī in lōbar.asto aio ꝛ ī mult' legib⁹.ꝛ marie in ti.q̃liter qs se de.defen.si quis aliū asto aio appellauerit ꝛ ī mult' alijs legib⁹.qꝫ verbū expo nit'.i. voluntarie sꝫ qꝫ hic ē simpliter positū.vt in lōbar.de bo.li.bo.si quis puellā i fi.ti.ꝛ de incēdio ꝛ dāno ꝛ iniuria.l.i.in ꝑn.iure āt romano dī calumnia.

Similes.pulsa.i.deferens vel accusās ꝛ accusando citans.

Hoc.s.iuramentum tale ꝓfate pulsationis.

d An diuino.i.ꝑ iudiciū cādent' ferri siue igniti sicut hodie ē ꝟsuetudo i mult' locis portari vel forte accedet ad.viij. vomeres ignitos quoꝝ quilibet calidus siue ignit⁹ i terra ponet' vn⁹ añ aliū.ꝛ ipe portabit vnū ex eis donec fuerit ad nū si ē ille qui paricidiū ꝓmisit timēs ꝓp bāc se casuꝝ i fuitutē cū ille forte eēt seruus quē occidit ꝛ hīe negauerit vt in lōbar.de paricidijs.l.iij. vl'ēt ꝑ iudiciū feruent' aque sicut dī de suo qui dī homicidiū absc̄ose ꝓpetrasse vt in lōbar.ō bo.li.bo.l.vl.qꝫ aūt sequit' aut humano iudicio sic intelligas.i.ꝑ pugnā.sꝫ quero cū quo debit pugnare iste rusticus.nūquid pugnabit cū milite aut cāpiōe ei dato a milite? ℟.nisi cū milite debebit pugnare qm̃ ꝓncipales ꝓsone debēt per se pugnare nisi iuuenil etas aut decrepitas aut infirmitas eos pugnare ꝓhibeat ꝛ in alijs quibusdā casib⁹ vt in lōbar. q̃liter quis se defendere debet de quibuscunqꝫ.ꝛ.l.fi.ꝛ.l.si suus ꝓꝑ appetitū:ꝛ ti.de bo.li.bo.qui vero.vl' dicas ꝛ hꝫ forte verī⁹ ē qꝫ nō pugnabit cū milite sꝫ cū cāpione sibi eq̃li dato a milite qm̃ ꝑ ꝟsimiles aduocatoꝛes fieri debet pugna vel in lōbar.q̃liter qui se def.debeat.l.vl.nec.n.pōt quis ō milite pugnā ꝟponere volentez nisi ꝓbauerit qꝫ antiquit⁹ ipe cum parētib⁹ suis natiōe miles exist̃at legitimus vt sequit'.j.ꝓ. nisi forte velles dicē qꝫ aliud sit qm̃ miles ꝟponit pugnā ō rusticū.ꝛ tē ꝑ se ipꝫ pugnabit.ꝛ aliud qñ rusticus vult pugnā imponere militi.ꝛ tūc nō possit eā ꝟponer' vt.j.§.pri.dī qꝫ tūc miles dꝫ se pugnare sacō suo ꝛ ita erit ō terioris ꝓditiōis rusticus q̃ miles.nec mirꝫ cū mult' casib⁹ ꝑuilegiū hꝫ miles qꝫ nō hīt alij quos hic enumerare eēt ꝓlixuꝫ nimirꝫ magꝭ dēt puniri coꝝꝑaliter rusticus q̃ miles.vt ar.C.ō sū.tri.nemo cleric⁹ lꝫ peculiarit' secus.vt.C. de epi. ꝛ cle.l.ꝑsbyteri.

e Capitali pena.si cut g⁹ vī qꝫ de q̃libet capitali crie pugna bodie possit ꝟponi qꝫ ē ō ius lōbar.quo vī ꝓhiberi pugnā si eri nisi i casib⁹ a lege dict'.vt nō in lōbar. q̃liter qs se defendere dꝫ de quocūqꝫ homine ad iudiciū nonmittēdo.l. vnica pugna cū eo odiosa ēt legi displicet vt ī lōbar.de bo.li.bo.recolimus.n.ꝛ odiosa sunt magꝭ restringēda q̃ ampliāda vt .ff.de lib.ꝛ po. cum quidā.vl'dicas ēt qꝫ nihil innouet' q id qꝫ hic dī ꝛ intelligas qꝫ hic dī aut aliq̃ capitali cā.s.ꝑ qꝫ pugna oriat'.ꝛ hꝫ forte ē verī⁹ intellect⁹ q pōt colligi ex eo qꝫ dixit alī qua ꝛ nō dixit q̃libet sic ꝛ alꝫ sꝫ quosdaꝫ intelligit' qꝫ legit' in lōbar. q̃lit' quis se de.de.l.de furtis vl'de minoꝛib⁹ cāis qꝛ qō ibi dī ō minoꝛib⁹ cāis intelligūt ipi.ꝛ de his cāis ī qu b⁹ nō pōt fieri pugna grā rei qꝛ ē infra q̃ntitatē de q̃ alꝫ fieret pugna.puta qꝫ est furtū.j. vi.sol.aut depositum negatū.j.xx.sol.ꝛ nō de alijs de quib⁹ al'nō posset ꝟponi pugna.lꝫ qdam istud alī intelligāt vt ibidē nō.sic ēt alīqui intelligūt.l.si quis aliū asto aio ꝛc.sꝫ verbū illō an ēt ipa appellatio agat'.i.de cā ō q̃ pugna oriat' in h⁹ tñ artabit' forte ius lōbar.ꝑ hoc qꝫ h dī.s.qꝫ ō militē nō bodie pugna ipoñ poterit nisi a milite sꝫ qꝫ sequit' in boc.§.nisi ꝓbare possit ꝛc.

f Si quis.rusticus arma ꝛ ita habes qꝫ rustici nō audent portare arma sicut alꝫ dī qꝫ rustici nō audent portare pecuniā.vt.C.de agri.ꝛ cē.dñi ꝑdioꝝ intelligas qꝫ forte tollere debebit ei arma qñ nō poterit ei auferre pecuniā cū talis erit qui nō audeat eā optare.vt dixi qꝛ nō forte poterat separi a solo de quib⁹ forte lequit' lex ꝑdicta.alijs vero rusticis auferret.xx.sol.si habuerūt. ꝛ boc est qꝫ dicit lex.xx.sol.ꝛc.vel dicas qꝫ tollet vtranqꝫ.s.arma ꝛ pecuniā si habuerit exponat vel ꝓ ꝛ.

Mercatoꝛ.nō vt quez.i.nō eo animo vt qué ꝛc.ecce vt hic palā dicit imperatoꝛ maliuolū animum habere arma deferentē.

g Rica. Hic finit'.quidā aliī hñt.s.ita hic.s.icipit lex ꝟsuetudinis regni meliorē tñ puto hāc rubricā qꝛ verꝝ ē qꝫ lex h finit'.s. supioꝛ lex de pace tenēda.s.federic⁹ ꝛ qꝫ segt' nō ē lex sꝫ ꝟsuetudines sunt potius.

Lex de consuetudinibus regni incipiunt.

Domino guerrā faciēte alicui si sciat' qꝫ iuste:aut cum dubitat' va.eū adiuuare tenet' sꝫ cū palā ē qꝫ irrōabiliter euꝝ facit adiuuet ad ei⁹ defēsionē.ad offendēdū vo alium nō adiuuet eū si vult. Sꝫ si euꝝ adiuuare noluerit.nō tñ feu.amittere

fuerit Si qs rustic⁹ arma vl' lāceā portauerit vel gladiū iudex i cui⁹ ptā te rept⁹ fuerit: vel arma tollat:l.xx.solidos ꝑ ipsis recipiat rustico. Mercator negociādi cā ꝑ ꝓuiciā ptrāsiēs gladiū suū sue selle alliget vel sup vehiculū suū appōat nū q̃ꝫ ledat inocētē:sꝫ vt a ꝑdōe se defēdat. Mēo retia sua aut laq̃os:aut alia q̃libet istra ad capiēdas vēatōes tēdat nisi ad vrsos aproꝝ vl' lupos capiēdos. Ad palatiū comitis null⁹ miles ferat arma nisi rogat' a comite. Publici latrones ꝛ ꝓuicti ātiqua dānent' ſnia Quicūqꝫ aduocatiā suā vel aliq̃ō aliud būficiū inornate tractauerit ꝛ a dño suo amonit⁹ nō respuerit ꝛ ī sua pdurās īsolētia ordine iudiciario taꝫ aduocati q̃ꝫ būficio exut' fuēit si post modū ausu temerario aduocatiā vel būficiū iuaserit ꝑ violatoꝛe hēat' pacis. Si.v. solidos valēs :aut plus fuerit furat⁹ laq̃o suspēdat': si min⁹ scopis ꝛ forꝑice excoꝛiet' ꝛ tondat'. Si mīstrales alicui⁹ dñi īter se guerrā būerint comes siue iudex ī cui⁹ regimine eā fecerit leges ꝛ iudicia ex rōne ꝓseq̃t'. Quicūqꝫ ꝑ terram trāsiens equū suū pambulare voluerit q̃ꝫ tū ꝓpinq⁹ ſm viā stans in loco āplecti potuerit ad refectōꝫ ꝛ repatōez eq̃ sui īpune ipsi equo porrigat:licitū ēt sit ipsi vt herba ꝛ virida silua sine vastatiōe aliq̃ ꝛ noxia q̃libet vtat' ꝑ sua ꝓmoditate ꝛ vsu necessario.

Hic finit' lex.incipit Cōsuetudines' regni incipiunt.

Omino guerrā faciēte alicui si sciat' qꝫ iuste:aut cum dubitat' va.eū adiuuare tenet' sꝫ cū palā ē qꝫ irrōabiliter euꝝ facit adiuuet ad ei⁹ defēsionē.ad offendēdū vo alium nō adiuuet eū si vult. Sꝫ si euꝝ adiuuare noluerit.nō tñ feu.amittere

b Dmino guerraz.solut⁹ fuerit.nungd vas.interi poterat vendē sine ꝓsensu ipsius dñi sui bānīti.ita q teneat vēditio.z q dñs nō possit eā venditiōez rescindere postq̄ fuerit restitut⁹ ? z vī q sic ad exemplū filij ei⁹ q deportat⁹ est.nā ea q̄ gesta sunt per ipm filiū:tūc q̄n pr eius est deportatus rata dñt bā:nec infirmant pre restituto:ut.C.ō sc. pas.l.vl. circa pnci. z merito dēt teneri vēditio.naz z interi dñ est bānit⁹ posset dānū ipune in bōis eius dari:cū al's nihil vī ei nocere bannū. Jtē tūc nō dicit seu.vēdi:q̄ tūc non vī seu.esse cū interi vas.est solut⁹ a sacro fidelitat' a q̄ fidelitate se.dī:ut.s.per q̄s ff.inue.z p q̄s reci. c.nullus. sed dicas forte melius q̄ non possit interim vēdē ꝛ interi nō possit vēditio retractari.nec enī dñs amisit dñiū directū q̄ō retinuerat tpe inuestituꝛ ꝓpter bannū nisi forte bona eius essent expressim publicata cū etiā tunc forte eo restituto z bona eius intelligerentur restituta: ut.C. p̄dicto ti.l.i.z vlti.circa fi.z marie si dñs hz filios interim fe.ad eos ptinet cū hodie bona deportati non publicant':ut.C. de bon.p̄s.auc.bona.fz q̄d si dñs bānit⁹ est ab aliq̄ ptāte ciuitatis sub eius iurisdictiōe est:z dñs z va. nungd interi vas.sacramēto fidelitatis absolut⁹ est: ita q̄ nō sit obligat⁹ ad eū iuuandū: vel ei seruiti um p̄standū ? ℞. forret sic eadē rōne ut in bānito a rege cū rō diuersitat' reddi nō possit:ar.C. de ꝓsti.pe.l.vl.nisi forte diceres cōtrariū ea rōne q̄ maior sit rer aliqua ptāte. Ad hec aūt mediolanē. imo ſm cōem vsuz lz enī vas.fuitiū dño nō offerat tū nō ob hs feu.amittit:dū tū dño petēti fuire parat⁹ sit.vez tū si sciuerit dño magnū periculū iminere vltro adiutoriū suū dz dño p̄bere:aliogn fe.pdet:ut.s.si ō fe.ꝓtro.fu.c.lz.z hoc est qō dī.j.pri.dū tū scias ꝛc.hec tū vertent' in cāe cognitiōe ſm q̄ hic dicit bonus tū iudex ꝛc.

i Et ꝓinptiores.hoc est qō alit' dī.ff.de ac.z ob.arrian⁹.z fauorabiliores sunt rei q̄ actores:ut.ff.de re iu.fauorabiliores.z hoc est vez nisi p libertate z p re pūlegiata ꝓnunciari possit.tūc enī magis ꝓdēnare q̄ absoluere debem⁹:ut.ff.de re iudi.l.inter pares.

k Aliq̄ō edificiū fecerit cū fortassis facere nō dēat:nisi hoc in feu. colligendo: fructuū cā faciat.fz si qd edificauerit forsitan nec tollere nec reficere sine q̄ōne pōt:refixa tū potit vindicare ar.ff.de vsuf.fz z si quidē in edificiū.in p̄n.

l Soluāt p̄ciū.al'enī submouere' exceptiōe doli mali nisi p̄ciū exoluēt ut.ff.de ac.emp.z vē.l.iul.§.i.z insti.de re.di.§.certe illō.ff.de vsuf.sed z si qd.de rei vē.si fundi pos.z.l.in fundo.z.ff.de pig.ac.l.i.z.l.elegant'. §.vl.z.l.si seru⁹ pig.z.l.si nec̄ias.z.ff.ꝓtra.iu.tu.l.i.§.finito.z.ff.ad tre. l.heres cū de.z.l.p̄ioni filius.§.vl.z.ff.loc.z cō.l.domus.§.i.z.l.pe.et q̄ō dicit postea id dico si p̄cio fuitutez fundo acq̄siuit istud dico q̄ō p se nō pōt subsistē ut notatū ē.s.illi vō q̄ dicūt ad dñm ptinere sine dubio i epte locuti sunt ut mihi vī.

m Aſi maritū.q̄ō hic dī de fructib⁹ distingu' al'in herede fructuarij obseruat'.ff.de vsuf.defun.fz int' vroꝛē z maritū alit' fit fructuū diuisio: ut ff.so.ma.diuortio.qualit' aūt distinguat' diligent' est attendēdū q̄ de fcō sepissime accidit q̄ō vltimi dicūt inigtatē ptinet:z iō male dī sic supius in alio.c. n Ad dñm ptinebūt.q̄ ili benedicāt ꝓbat' ar.ff.de vsuf. herennius.z insti.de re.dini.§.bis vō ad quē vsufr.

o Cōtra oēs.sed nungd ō se dz dñm adiuuare? ℞. vī q̄ sic.q̄n generalit' iurauit ei vas.fidelitatē ō oēs hoies:vnde gnālit' faciēda est interptatio: ut ar.ff.de lib.leg.si qs rōnes.z.C.de fidei cō.cū virū.vnde cū nō fecerit diuisionē psonarū vniuersos ꝓphendē intelligit':ar.C.de dona.data.z marie cū teneat' ō filiuz eū adiuuare:ut statim sequit' cū eadē q̄si itelligat' p̄is psona cū psona filij:ar.insti.ō in uti.sti.in.§.ei q.sicut al'nō interest vtrū verit⁹ sit in patre aut in filijs:ut.ff.q̄ō met⁹ cā. isti quidē.§.vult.si enī vas.tenetur dñm adiuuare ō alios in filios z ab alijs defendere ergo multo forti⁹ ō se z a se: ar.ff.de ꝓdi.inde. frat' a frē. z.C.de euic.sue ō vī q̄ non dēat ō se dñm adiuuare. nec enī sp est faciēda interptatio gnālit' generat' ſmonis ar.ff. ō mi.illud.in fi.z ō ꝓcur.mādato.imo de generalib⁹ é faciēda tacite exceptio:ut.ff.ō fui.si cui.nec enī est credēdū q̄ intellexisset iurare ō se cū spālit' ō se nō fuisset iurat⁹ ut ar.ff.de pecul.q̄ peculij.in generali enī isto iuramēto vī tm̄ de ēmeis cogitasse sine dixisse.z.ff.lo.z ꝓdu.l.q insulā.§.vlt.z.ff.cōia p̄d.quicqd

Jtē facit ō eū q̄ ō stipulatore dz fieri interptatio.ff.ō v. ob.stipulatio ista.§.ij.p dño vō adhuc vī facere l'a seqns ſ.nisi ō aliū antiquiorē dñm ꝛc̄.cū ergo vnū excipiat merito oēs alios vī ꝓhendere ar.ff.de iud.solem⁹. gd ergo dicem⁹ ? ℞.nō q̄ teneat' ō se dñm adiuuare.q̄n in isto generali sacro vī tm̄ de ēmeis cogitasse:ut ar.ff.co.p̄.gcgd

Item alia rōne:aut enī dns iuste hz guerrā cū eo:aut iniuste.si iuste nō ꝓpter aliuz de causa leui nisi ꝓpter aliquaz culpā ipsius vas.vñ eo ipso forte poterit feudū ei auferri:ad qd ergo teneret' euz adiuuare ō se cū nihil aliud peteret'.Si etiā ō alios cū non adiuuaret:nisi q̄ feu.amittēt Si aūt iniuste:adhuc idē:qa hoc ipso deberet dñs amittere ꝓprietatē feu.sicut vas.caderet a feu.si ō dñm hs faceret:ut.s.si de feu.ꝓtro.f.c.dño cōmittente.z.j.qualit' dñs a ꝓprie.c.ex fcō. z ar.s.de forma fideli.in fi.

p Fratrē.sed nungd dñs eodē mō dz vas.adiuuare ō oēs hoies z ō fratrē z filium? ℞.vtiq̄:cū in bis oibus debeat dñs vas.vicē reddere:que vas.tenet' p̄stare dño:ut.s.p̄dicto ti.de forma fide.in fi.cū etiā dñs amitteret ꝓprietatē p eandē felonia p quā vas.amittit fe.ut.s.si de feu.ꝓtro.fu.c.dño cōmittēte.z.j.q̄lit' do. a ꝓpri.c.ex facto.

q Antiquiorē do.ſ.a quo aī feu.tenebat.vnde recte faciet si noiatim excipiat euz q̄n iurat fidelitatē:sicut noiatim dz excipe personā imperatoris:ut in ꝓsti.fede.imperialē.§.illud quoq̄z p̄cipim⁹.z merito q̄m q ꝓior est tpe potior debet esse iure ff.qui pot.in pi.ha.potior.

r Rica De filijs natis ex matrimonio ad morganicā ꝓtracto.

s Quidā.nec filij eius de talibus filij intelligo log.s.si de se.ꝓtro.fu.c.mulier.z.c.filij nati.ut inigtas ſm legē hz aucte ꝛc̄.vocat' hac lege salica. Acc.

t Rica De feudo femine.

v Jſ femina.masculi.hic nō q̄ filie nō succedūt matri in feu.lz a mre sumpserint initiū:z hoc ſm istos lz alijs alit' videat':ut.s. dī ꝓrimo.c.§.i.z.j. de na.suc.feu.z merito nō succedūt sine pacto spāli.nā ſm rigorē ꝓsuetudis filij masculi nō succedūt matri in feu.cum ſm vsum regni dicat' feu.pānū:z nō maternū fz de eqtate admittunt':ut.s.ti.an mari.suc.vro.in ben.c.si femina.

x Succedē.nisi forte pact⁹ fit' seruire p substitutū dño:ar.C.de epi.z cle.q̄sq̄s. z.l.ad silitudinē.z.ff.de arbi.si arbiter.in fi.l.

y Postposuerit.statim enī cū fuit fact⁹ cleric⁹.vel ꝓuersus fuit dño seu. apertū sicut z de eo qui feu.illicite alienauit nō voluntate dñi.lz enī recupauerit ab emptore nō tī penes se retinebit cū dño erat apertū p alienationē:ut.j.qd iuris sit si vas.post ali.fe.recup.c.ꝓterea.hic ergo colligit manifeste q̄ non restituuntur amissa:lz in pristinū statū res redierit:ut ar.insti.de ca.di.§.qō aūt.ff.de adopt.q

idertus.ar.ꝯ.C.de sen.pas.z re.l i.z vl.z.ff.de i ius vo.sed z si.z ar.ptra.s.ti.b finiť ler.c.i.z in summa ut in li.py.disp.ℛ.nec eni iura restaurant aľ restituant.

z In feu.suc.etiã si eum acqsiuit feu.cũ esset clericus:qm̃ scriptũ est nemo milĩ tans deo iplicat se negocijs secularib⁹:ut in decre.xxi.q.iiij. aplorũ.z.c. placuit. sicut z.s.dm̃ est.qz q fact⁹ est miles dei desinat esse miles seculi:ut.s.de eo qui ar.be.depos.c.i.

a Rica. Si vas.feu.cc.

b Vas.qñqz.puta qñ bñfi ciũ nõ est nouuz:qm̃ aľ nõ ptinet ad agnatos:sed ad dñm:z ita intelligũt quidam qõ legiť.s.in qbusdã.c.fe.a. §.vlt.s.ut ibi loquať de bene ficio:tñ puto q hic loquať et de pno.z qõ hic dr̃ lz qñqz i telligas.s.qñ vas.nõ delingt in dñm fz in aliũ:qm̃ tũc ptinet ad agnatos z nõ ad dñm ſm q ibi dr̃.si aũt in dñm de ligsset tũc secus est.z hoc est qõ ibi dr̃ ut dñs bẽat hanc sue iurie vltionẽ:lz videať forte equior snia p̃or ne ex delicto alterius alius damnũ patiať

c Filiꝰ tñ. sic ergo deterior(ꝓditiõis filius q̃ alius z pa tris delictũ nocet filio. alteri us ergo delictuz alteri nocet qõ fit plerũqz propter delicti magnitudinẽ:ut.C.ad le.iu li.ma.quisqs.aliqñ ꝓpter ni miã psonaz ꝓiunctionẽ.ff.si qs aľ te ꝓhi.l.i.lz alibi dicať qõ delictũ pris filio nocer nõ dz:ut.ff.de sena.emãcipa.z õ bo.pos.ꝯ.l.i.z.iij.de penis.l. moris.§.pe.z in sum.ut no taui in lib.py. dispu.c. plenis sime.s.dm̃ q̃liť qs ex suo fa cto zc.z ℛice sequentes. ali qñ etiã filij delictũ nocet pri i feu.qõ pr̃ hẽbat:ut in psti.fe. imperialẽ.§.insup si filiꝰ va salli. Et circa grãm.h̃ ta le est ac si dicat tũc nõ potest dñs filio grãm facere.

d Quibꝰ.z ita vr̃ q ex lateř veniẽtes excludãt nõ solum filiũ in casu isto:sed et oẽs de scẽdentes.qõ forte est veruz: imo sine forte:ut.s.si de feu. ꝓtro.fu.c.si vasallus culpam

e Rica. Qui testes sunt necessarij ad nouã institutio nẽ ꝓbandam.

Sive clericus. ad ꝓban dã nouã iuestiturã.hic manifeste corrigiť qõ dictuz est.s.qd sit iuestitura.in pn. vel dicas q istoz snia corrigi tur p alios q melius diceř vi dent:z merito eoz snia p̃ua let.nam z heres decurrẽs ad solennitatẽ iuris cũ ab eo le gatũ vel fideicõ.petať solneř detractãs nõ audiť:ut.C.de fideicõ.qõnẽ.z insti.de fideicõ.here.§.vlt.sed occurret instantia.nã repiť q pr̃ dicit emancipationẽ a se factã.sed decurrẽs ad iuris solẽnitatẽ filiũ red gitꝰ ptã tẽ suã:ut.C.si aduersus rẽ iud.l.si cũ.so.ibi reuocat qz de substãtia emãcipatõis aliqd defuerat:puta qz nõ fuerat auctore p̃tore facta.sed hic nõ ẽ ita:qm̃ testes nõ sunt de substãtia iuestiture:ut ita dixerim⁹.ar.ff.de adop.post morte.q autẽ testes in vtraqz iuestitura sint necessarij ad ipsaz ꝓbandã notatũ est.s.qd sit iue stitura.c.i.§.si enim.hic ergo z ſm meliorẽ sniam nõ nocet:z si de solẽnitate ali qd deest qbus subueniri põt:ut.j.iij. cãu.

g Rica De consuetudine recti feudi.

h Sciendũ.p inuestitura:z p eam solam põt ꝓstitui:ut.s.q.mo. feu.ꝓsti.po. c.sciendũ zc.istis aũt duob⁹ modis põt acquiri ut hic.z.s.de fe.co.sciendũ imo z tertio mõ ut hic hr̃.z q̃rto.filr ut nõ.in sum.q̃liť feu.ꝓsti.z acquirať.

i Corã curia.si aũt nõ dixit corã curia:tũc forte secus eẽt:qm̃ ũc nõ ꝓpue feu. sed q̃si feu.censebiť donec vixerit ille q ita nact⁹ fuerit z nullũ in eo hẽbit succes sorẽ:ut.s.qui.mo.fe.ꝓsti.põt.c.sciendũ.vnde talis erit dña inf hunc casum z il lũ:qm̃ hic dixit corã curia:ibi vo nõ.vel etiã intellige hũc casum ſm illum.

feudum succedũt:z si quidem habẽt perdunt.

Si vasallus feudo ꝓiuetur cui de feratur. Rub.

k Vasalli feu.delinq̃ntis lz ad agna tos qñqz ptineat filius.tñ ad id nullaten⁹ aspirabit nisi id itez a dño acqrat se gr̃am faciẽte:si nõ sũt alij ex latere qbus apiať ad ei⁹ petitionẽ ad mittũtur q q̃rto gradu sũt remoti ab eo q id acqsierit:z ẽt vsqz ad infinitũ duz tñ hos ꝓstet ab eo p masculos de scendisse.

Qui testes necessarij sunt ad nouã stitutiõem ꝓbandam.

Sive clericꝰ sive laicus sit dñs ad ꝓbãdã nouã iuestiturã semp pa res curie sunt necessarij etiã si sine eis facta sit iuestitura ẽt si dñs ꝓfiteanť factaz:qr tñ sine hac solẽnitate facta est nõ valeat ẽt si ꝓbari possit p breue testatuz.lz z alij ꝓtra testanť.z si dñs ꝓfiteať factũ decurrẽs postea ad so lẽnitatẽ ꝓsuetudis nõ audiať. Sz tale hẽatur ac si pares affuisset:lz alij ẽt si ꝓbari possit p breue testatũ:vt.o. z.g.nisi a paribꝰ curie fuerit ꝓfirmatuz. Consules tñ mediolanẽses nup qbusdã oĩa ꝓtra rescripserũt i quo fe re oẽs mediolañ. ꝓsenserunt z cõsen tiunt vt breue testatũ nõ a paribꝰ sed ab alijs confirmatũ sufficiat ad ꝓbãdam nouã iuestituraz: nouã iuestitu rã dico qñ fe.primo q̃riť de veteri ãt bñficio iuestitura q̃ sit a dño succesſo re vel vas. successori ẽt extranei recipi untur ad testimoniũ p̃ter femĩas fz vsum mediola. Iste eniz nec i cãis fe.nec alioz recipiunť ad testimoniũ ceteri aũt recipiũtur i oĩbus q̃ad cau sas feu.pertineãt preterq̃z de noua in uestitura.

De ꝓsuetudine recti feudi.

Sciendũ est itaqz feu.acqri iuesti tura succesſione vel eo q hẽat vz iuestiture: vt ecce si dñs alicui corazꝰ paribus curie dixerit vade i possessio nẽ illius fundi.z teneas illũ ꝓ feu. lz eni nõ iterceſſisset iuestitura :tñ talis est ac si interceſſisset:qr ille ei⁹ volũta te possessionũ fe.nact⁹ ẽ fe.noie. Inde ẽt dicit q si alius ꝓbauit se aliqd noie beneficij aliquo tpe tẽuisse dño pñte z nõ ꝓtradicẽte z fuitium ei⁹ q̃ si a vasallo recipiẽte:lz nõ ꝓbet iuesti turam verũtñ obtinebit p̃stito iura mẽto:nisi aliud ꝓtradicať. Qõ ãt dictũ est vt p pares ꝓbetur iuestitura dictũ ẽ de eo dño q alios hz vasallos ceterũ sufficiunt extranei nec dicatur iuestiturã iõ sine paribꝰ facta est non valere:qm̃ tunc tpibꝰ aberãt pes:qr etiã si absint tñ expectãdi sunt. Sa cr̃m nõ sp ẽ dandũ possidẽti:sz qñqz possidenti qñqz petenti qñqz neutri dať.z cũ alicui coz datur :ita demuz dabiť si aliqd ꝓ eo sit q iudicẽ mo ueat. vbi nihil ẽ q faciat ꝓ aliquo eo rum p̃ter possessionẽ solã. Tunc fz q iudici meliꝰ vĩsum fuerit:aut possidẽ ti dabiť sacr̃m:aut actore nihil,pbãte q ꝓueniť ẽt si nihil p̃stiterit.reus tñ absoluitur vel obtineat. Et cum da tur:aut datur a iudice : aut a parte : si a pte aut subeat cũ. xij. sacramentalibus ſm inferiorem distinctiõem:aut referat pars cui delatũ est. Si a iu dice iuret ille cui delatũ est cũ.xij.vas. cũ sex parentibꝰ ceteros si vult hẽat extraneos. Dñs vo si vult cũ parenti bus:aut cũ vas.solis:aut cũ parenti bus vasalli:vel cũ extrãeis mixtis pa rentibus vel vasallis z iurabit vas. si ne mentione ꝓsciẽtie. Dñs quoqz de suo facto siľr. Et de facto vo pris vel aui:aut alteriꝰ ascẽdentis iuramẽ to ꝓscientia p̃ponet.quidã tñ dicunt nõ qdẽ ꝓsciam eẽ preponẽdã. In qbus et cãis sacr̃m calũnie a dño nõ exigetur q nup rex federicꝰ fecit i ro mãdiola ꝓstituit vt va.calũnie sacr̃m a dño nõ exigat q etiam a pte dñi itel ligendũ est vt q qsqz iuris in aliũ sta tuit ipse eodez iure vtať. Siľr vas. dñm accusare vel testionio ꝓtra eum reddere nõ põt i ciuili causa modica: an criminali:qdã tamen dicũt in cria li nõ licere in ciuili licere in quibus si ꝓtrafecerit feudo p̃uabiť. Itẽ si i dñm z vas.cõtrouersia sit de bñficio

l In aliquo tempe. sed de quo tpe itelli gi.ℛ.xxx.an.ut.s si de fe.ꝓtro. fu.c. si qs p.xxx.an. vel in telligas etiã de tem pore vniꝰ anni p qõ stetit in pos.fuiente dño ipo hoc ñ igno rante cũ delatiõe tñ iureiurandi. vt.j.se quiť p̃stito zc.z.s.si de inuesti.inter do. z vas. lis ori.§. si ãt aliquis z nõ intelligas de dicto tempo re.xxx.an.qr tũc pu to sine delatione sa cramenti debet ab solui.

m Et nõ contradi cente. valde notabi le verbum est z pro pter hoc videtur cõ sentire.z sibi ꝑiudi cium facit z omnia notantur de hac ma teria.s.si de inuesti. inter dominum et vas.ori.§.si autem aliquis.

n Non probet. et merito quia contra dominum presumi tur cuz p̃sens sit vt notatur.s.si de inuesti.inter dominum z vas.lis ori.§.si autem aliquis item supple vel quasi probet. puta in iniuriando vt sequitur statim prẽ stito iuramento zc.z.j.e.§. Item si interdictum iusiurandum est enim loco probationis vt inuenies notatum .s. si de inuesti. inter do. z vas. lis ori.§.si quis se vel patrem zc.

o Expectandi.ecce quod indistincte notatur q vbi absint pares expe ctari debent.aľs enim non valeret nouã inuestitura vt hic dicit põt et h notari ad questionem illam in qua dicitur de eo qui sibi ius dixit ꝓpter inopiã magistratus.nã z ibi dicitur q si aberat debuit tñ expectari.

p Judicem moueat.sed nunquid propter vnum testem se mouebit iu derꝰ ℛ.vbiqz inducit enim presumptionem vox vnius ar.ff.de iureiu. l.si duo patroni in prin.z de liber.agno.l.i.§.fi.C.de aduo.di.iu.nemi ni.z.C.de decu.si quis decurio z.ff.quemad.ade.testa.ap.l.i.z.ij.in fi. z de dote prele.theopompus.licet contra sit in auť.de fide instru.§. si vero omnes moriantur.vbi dicit z omnino se putauerit z argu. contra ff.de questionibus mariꝰ.sed ideo ibi fuit remota questio ancille qz

non debuit in dominum suum torqueri. C. de questionibus .l.i. item lz ꝓtra sit eo iure. z nota. cõtra. C. de testib⁹. iureiurandi. si ergo vis circa hũc articulũ distingue latius z recurre ad distinctionẽ ꝓy. actore non ꝓbante. z sic ergo ꝑm determinationẽ istius. c. est intelligendũ qõ dr. §. si ö feu. ꝓtro. fu. §. intẽ filiã. z. j. de ꝓtro. intẽ mascu. z fe. de bene. c. item sciendum.

q Referat nimirũ. nec velle iurare nec iusiurandũ referre manifeste turpitudinis est. ff. de iure iuran. manifeste.

r Cum sex parentib⁹. hic potius parentib⁹ creditũ q̃ exneis: cum ex necessitate sex debeant ad esse de religs ci⁹ arbitrio relinquẽ licz ꝓtrariũ sit i vltimo.

s Si vult. hic melioris ꝓditõis est dñs qz vas. sed q̃ro si vasallus ꝓpinquos ñ habeat quid iur⁹ sit ℞. tũc alij admittũtur in defectũ nimirũ z alij iopia emergẽte ꝓbatõis admittunt hi qui al' repelleren̄. C. de heret. z ma. qñ. in fi. de testi. in. l. ij. ℞. ut in sũma.

t Cõscientie. sic ergo de incerto iurat. sicut z als i lõbar. q̃lis qs se de. de. si cõtigerit. z. l. si qs post mortẽ sz opponitur q̃ anceps ꝓiurium subire vi. ff. de i lit. iuran. videamus.

u In qbus. in qbus et iurat vas. ö calũ. si sacrz ö fe. nõ fecit

x A dño. in hoc similis ẽ dñs patrono. q cũ iusiurandũ defert liberto teneꝫ de calumnia iurare vt. ff. ö iurĩur. l. iusiurandũ. §. hoc ius.

y A pte. dñi nõ est ferẽdũ amplius ab aduersarijs suis q̃rere concedi q̃z ab alijs pulsati facere patianꝫ. vt. C. ö fructu. z lit. exp̃ẽ. l. vlt.

z Quod qsqz. sz qũo hoc eẽ potuit nõ video dicit sollicit⁹ iperator per ipetrationẽ iniquũ ius statuit. aut fine ipetratiõe. in primo casu ille sol⁹ q ipetrauit ẽ puniẽdus cũ alterius factũ alteri iputari nõ valeat vt. ij. q. v. c. in prin. vel. c. interrogatũ. Itẽ res iter alios acta nõ dz alijs obesse nec ꝓdesse vt. C. res inter alios acta. l. vl. vt ꝑ. de pac. debitoꝝ lz ꝑ et ꝑ aliqñ reperiaꝫ vt in illo gnãli res inter alios acta tẽ. in ꝓo cãu vbi sine ipetratiõe datũ ẽ rale ius nullus ẽ puniẽdus. vt. ff. q̃ qsqz iur. l. iij. nimiruz licite offerꝫ q̃ exigi ꝓbibeꝫ vt in auc. de san. e. §. si qs ãt z. ff. q̃ qsqz iurꝫ. l. iij. z. ff. q̃ i frau. cred. pupillus. z. C. de crimi. sacrì. l. fi. z. C. de petitio. bo. su. l. ij. z. ff. q̃ ta qbus ma. l. vl. z. ff. de va. z extraor. co. l. i. z. C. de of. p̃. p̃to. l. ij. qd ergo ẽ qõ generaliter hic dr. ℞. p ipetrationẽ statuit hoc iperator. veꝝ voluit hoc generale eẽ z q̃ dixit. ff. q̃ quisqz iuris tẽ. dixit ꝓtemplando psonas que huic edicto cãm prestiterunt.

a Bñm accusare. hoc ẽt dr. de patrono z filio patroni q̃ ꝓhibentꝫ libez accusare in cã capitis vel testimoniũ p̃ eũ reddere. z si p̃ fecerint ab oi bo. pos. p̃ ta. remouenꝫ. ff. de bo. liber. q cũ liberti. quoqz aduersus patronos reddentes testimoniũ puniuntur. vt. ff. de testi. aduersus bis ẽt q sub testimonio suo itẽtiõez accusatoris adiuuat. vl' actoris fideiussor extiterit a relictis in testõ ꝓuatur z libertas data suo q̃ testamentũ testimonio suo infringere voluit auferꝫ. ff. de bis quib⁹ ut indig. l. post. §. etati. z. §. an libertas.

b Feu. ꝓuabit istud intelligitur quando nulla necessitate cogente vas. possidente dño z vas. in ꝓbatiõe deficiẽte q̃ ꝓuenit nullo ꝓstito sacro absoluat vas. vo possidẽte z actore in ꝓbatione deficiente. si longa sit vasal. possessio eius iuramto cã finiat. vbi vo noua est possessio sacm ei nõ prestabitur: lz dño deferꝫ nisi aliud faciat ꝓ possidente.

De lege conradi. Rub.

Lex cõradi de bñficio q̃ dicit. si inter capitaneos ꝓtroversia sit coram rege finiat. si inter valuasores coram pib⁹ curie mediolanẽ. nõ tenere tur: sed talis distinctio ibi obseruat qz si inter duos qcunqz fuerint de beneficio regali ꝓtroversia fuerit quorũ vter. qz a rege se dicit iuestitum fuisse: tũc cã coram eo decidat. cetere vo cãe apud pares curie. Si aũt inter pares duos ö aliquo beneficio ꝓtroversia sit quoꝝ vterq̃z suũ fe. ꝓpriuz eẽ dicat: siue asserant eũdez iuestitorẽ siue diuersos coram iudice vel arbitro finiat. Sed cum vnum producũt inuestitorem si possidẽti domin⁹ guarentare voluerit sine fraude ipse obtinebit nisi aduersari⁹ contra aliquid duxerit. Ex eadẽ lege descendit q̃ domin⁹ sine volũtate vasalli feu. alienare nõ põt q̃ mediola. non obtinetur. ibi enim sine curia etiã beneficiuz totum recte alienatur. dum tñ aut eq̃li dño aut maiori vẽdat. Inferiori vo sine va. volũtate ñ lz aliẽare nec lz ꝓtez alienare maiori retẽta ꝓte alia feu. verbi gra. est vas. q ab eodẽ dño i plurib⁹ locis feu. tenet si partem feu. in vno loco vendat in alio sibi teneat iste nõ debet emptori seruire: sz p priorem dñm totũ beneficium recognoscere. Curia vero cuiqz beneficiũ etiam rustico z sine vas. voluntate potest. dum tñ non totum⁸ alienet. o. q̃dam autem dicũt z. g. nõ valere si fiat inferiori. Similiter nec vas. feu. si ne volũtate dñi alienabit in feu. tamẽ recte dabit si secunda ꝑsona sit talis q̃ feu. ꝓuire possit: vt si dans milcs ẽ z il le q accipit fe. inueniat miles⁹ ad hoc vt fe. si ꝓtingerit dño silr ꝓuire vt pri or possit z hoc vt dare liceat i infinitum⁸. In qbus daz curijs tñ vltra tertiã personam feudi cõsuetudo nõ extẽdit ut cũ feu. peruenit i quartã p sonam ei auferre dñs possit. Pro fecto ille q suum beneficiũ alij dat in feu. nõ debet alia lege dare nisi q̃ ipse hẽat vt si habeat sibi suisq̃z heredib⁹ qõ intelligi debet de solis masculis[m] non dz alij dare vt habeat ipse z sui heredes masculi z fe. Unde qbusdã placet q̃ q taliter dedit eoipso bñficium amittit. B. alij dicũt q̃ qui dedit z cui datũ ẽ beneficium perdit. Secũ duz alios vero tũc domino apitur cũ masculi defecerint. Si fuerit inter dñm z vas. de beneficio cõtroversia domino dicẽte hoc q̃ tenes i fe. a me habes: ille vero negauerit ꝓtus si q dem ꝓbatum fuerit ipsum ab eo auferatur. Sed cuz dubitanter rñsum fuerit nescio minime ꝑm quosdam. sz ꝑm alios: tunc demum priuabitur si fraudulenter ideſt scienter hoc negauerit.

De clerico⁹ qui iuestituram facit.

Clerico iuestiturã faciẽte de suis bonis⁹ eius successor oifariaz⁹ cogitur eam adimplere: cũqz de bonis ecclesie fuerit si possessio rei ꝓ beneficio iuestiture penes eum fuerit ipse z eius successor adimpleat. q̃ etiam in laico cõtingit. vbi vero ö alterius feu. fecerit iuestituram si qdem pure non valeat: sed si sub tpe: vel conditione quo feu. sibi apiatur valebit i uestitura etiam sine volũtate vas. facta: si tñ si aũ decesserit iuestitõ q̃z fe. ad eum reuertat⁸ successor nõ cogit⁸ eam habere rataz: aut cum se viuente

c Si longa sit. istud. §. expositũ est z intelligendũ sicut. §. dictum est.

d Rica De lege conradi.

e Ex cõradi. sic inter duos pa. q̃ in isto. c. dz obseruatur quicquid. §. sit expositum.

f Feu. alienare. quicquid de alienatiõe feu. obſuanduz sit hic subtilit⁸ distinguit⁸. sz qualiter bodie sit intelligendũ in ꝓstõe federici determinabit⁸ notandũ tñ est q̃ idẽ qõ licite cum vniuersitate transit p qõ se transire nõ pot. ff. ö fi. do. l. i. z. ff. ö acq. re. do. q̃dã nam licitũ est insolidũ qõ ꝓ parte nõ liceret: nota. in libe. dispu. ꝓ. sexta carta⁸ ℞. licitũ est insolidũ qõ ꝑ pte nõ liceret: lz ö notet⁸ in sequentib⁹ in duabus ℞icellis.

g Totũ. ista glo. vult. esse p⁹ sequẽtẽ aliẽat. s. qõi curia hr q̃re q̃dã p se nõ trãseũt q̃ cuz vniuersitate trãseũt: ar. ff. de ꝓbẽ. ẽp. i modic⁸. z. ff. ö act. ẽp. z vẽ. si mercedẽ. §. si cũ. et ö ac. re. do. q̃dã. z de fun. do. l. i. z ut not. i lib. dis. ꝓ. iij. carta⁸ ℞. allicite cũ vniuersitate traleũt q̃ al' transire nõ pũt: lz sit ꝓ i ℞icella ibidẽ seqnti.

b Aut eq̃li. hic ergo notabis q̃ licitũ ẽ mihi ꝑ aliũ qõ per me ipm licebat: dũ tñ sit per eq̃ bonũ sicut z aliõ vnũ eius dẽ gener⁸ z bonitat⁸ recte solui⁸: ut nõ. ff. si cer. pe. cũ qd. z hec nõn⁸ ꝑm ꝓsuet. mediola. ꝑ q̃ ar. pũt repiri in ꝓ. qõne in qua q̃rit⁸ vtrũ vas. possit p aliũ feu. seruire.

i Silr seruire. vi q̃ scda ꝑsona feu. dẽat seruire: sed ñ dz ut ar. ff. de vsufr. quẽad. ca. si vsuf. le. z. §. si de feu. ꝓtro. fu. c. beneficium.

k Dõ in infinitũ. nõ hic q̃i finitas licitũ vel illicitũ nõ viciat nec excusat: ut. ff. de ãnu. leg. annua. §. annua.

l Psonã. z hoc ꝓpter infinitatẽ euitandã: ut. ff. de dã. infec. q bõa. sz hic queri⁸ a q̃ dño vendicet⁸: cũ in q̃rtã ꝑsonã q̃uenerit vtiqz a primo ut opinor. sz nunqd terti⁹ ö euictiõe teneat⁸? vtiqz: nisi fallor ac si de re aliena feciſſet iuestituram: ut. §. de iuestitũ. rei al'. cum de re aliena. cum distinctiõe tñ q̃ est ibi sciens aut ignorãs recepit alienũ z est rõ cur ꝑm⁹ dñs admittit⁸ ad vendicandũ: z nõ scõs: qm̃ ea rõne q̃ non põt dñs ꝓmus tertiũ ꝓuenire ex eadẽ scõs nõ poterit ꝓuenire q̃rtũ. sed pone i qntã ꝑsonã transitũ feciſſe quis tunc prefertur⁸? ℞. adhuc primus. qz primo sibi fuit apertũ: nec renunciauit iuri suo: vt. ff. de ser. expor. si titius. sed opponit⁸: qz secũdus vas. vel primus habet vtile dñium. at dñs directũ. vñ videt⁸ q̃ vas. q hz vtile ꝑferat⁸ sicut dr⁸ de act⁸. vtili z directa: qz directa postponit⁸: vt. ff. de supfi. l. i. §. iij. huic studiosus rñdeat.

m Masculis. hic ergo appellatiõe br̃dis solus masculus ꝓtinet⁸. §. etiã alit⁸ notat⁸ de fe. alie. §. inde põt ꝑsumi. itẽ hic notat⁸ q̃ non ꝑt plus iur⁸. qs i aliũ trãsferre q̃z ipe hẽat: vt. ff. ö regu. iur. nõo. itẽ h nota ꝑm sniam posteriorũ mortẽ alienatoris spectãdã eẽ sic notat⁸. §. de suc. feu. i ꝑn.

n Ab eo auferat⁸. istud ꝓtingit ꝓp inficiationis penã q̃z q̃z varia i fi. libelli disp. reperiat⁸: z hoc si nõ negauerit. aliud si dixerit se nescire vel ignorare qõ itelligẽdũ ẽ ꝑm sniam inferiorũ. s. vbi sciebat: z ex certa scia dixit se ignorare quod ꝓsumetur tunc.

o Sciens negauerit. istud videt⁸ verũ qñ ꝓpter ignorantiã doli ꝑsumptio repellit⁸. ff. de liber. ho. exhi. l. iij. §. is qui. z. ff. de reg. iur. non potest.

p Rica. De clerico qui iuestituram facit.

q Clericꝰ de suis bois. cũ clericꝰ dat i feudũ ö suis rebꝰ filis ẽ laico: sed cũ rebꝰ ecclie. ñ sic h dr⁸. q aũt h dr⁸ de feudo qõ apit⁸ z nõ de alio male bodie obseruat⁸. vnde aliud. c. qdam habent in quo ꝓriũ dr⁸. z leg. z incipit archiepus tẽ.

r Difariã. nam q̃ a defuncto inchoatum est per heredem explicari debet. ff. de

fr vasallo feudo ꝓiet z nũ deferat?
Dñus tenet necessariũ sũm ad nolita ꝓhibẽ ꝓcedã
De successõe feudi
De lege cõradi
De clerico qui iuestituã faciũt

152

fideiuſ.z nō.z heredib⁹ tu.z cu.l.i.

f Rica An mutus vel aliter imperfect⁹ feu.teneat.

Mutus.feu.paternū.nouū vo feudū nō.vez tñ ſi feudū fuerit ita magnum q̄ ſibi eo ablato ſe exhibere nō valeat:tunc debēt ei tm̄ de feudo relinqui dem ſe retinere poſſit.ut.ſ.qui.mo.feu.re.po.c.mutus.

v Non poſſe.z hoc forte ſz iſtos pōt eodē mō itelligi: ut de nouo feudo proxime dixi mus.

x Non valeat. ſed nunquid ſ velit p̄ ſubſtitutū ſeruire et poſſe:retinebit tunc.

y In ſilibus.ut.ſ. de eo qui arma bellica depoſuit.c.i.et titu.ſi de feu.controuer. fue. c.qui clericus.z ti.ſi de feud. femi.c.i.§.ex hoc.z ita videt hic aſſignari ratio quar femi na nō poteſt retinere feu.ſcz quia ei ſeruire ñ poteſt: ſicut z al's dicitur q̄ filia non reci pit compoſitionez patris ſui occiſi:z quia faidā leuare nō poteſt:ut in lombar.de ho.li be.§.ſi quis longo.

z Rica An ille qui interfe cit fratrem domini ſui feudū amittat.

Si quis.non poſſit.acſi aperte dicat ſi talez cō miſerit feloniam q̄ in curia mozari non poteſt debeat in feu.priuari.mozari dico ſine verecundia.nam qui ſine ve recundia nō poteſt conſiſte re: non intelligitur exiſtere poſſe: ſic̄ nec poteſt exigi q̄ ſine verecūdia non poteſt po ſtulari:ſic.ff. de vſuris.l.iij.i ſi.vnde denegatur doli excę ptio ꝺ patrē:qz pudorē apꝺ bonoſ z graues ſigillat:ut.ff. de dol.excepti.apud celſum. §.aduerſus.z.ff.de obſe.ali. pa.preſta.licet. vnde etiaz ſi aliquis ſine dedecore ſuo in publico nō poteſt apparere nō poſſe.intelligo niſi ꝓpter ſuū delictum reſtituatur.ff.ex quibus cau.ma.re.in eadem.ſed z ſi arbiter in lo co inhoneſto litigatorē adeſſe iuſſerit parere non tenetur.ff.de arbi.ſi cum dies §.pe.ſed propter hoc verbum dicitur:quia porte dignitatū infamibus claudun tur:ut.C.de dignita.neqz famoſis.vel intelligas ut in curia amplius zc̄.z ad ħ ut in curia propria amplius eſſe non poſſit a feu.priuatur.ſed prima verior ē in hac ſignificatione ponitur:ut quando dicitur ag.ut damnū conſequatur:ut.ff.de aqua plu.ar.ſi titius.§.i.

b Non cogitur. hic poſſunt notari multa z ſimilia.nam ſi vendidi tibi meā rez ea conditione:ut.ſ.xxx.dies ꝑmitteret tibi de dupla:poſtea negui preſtare ifra xxx.dies.z hoc non deſideraſti tibi non teneor.ff.de act.emp.ex empto.§.caſſi⁹ Itē ſi denūcio tibi nouū opus nō iurabo de calūnia niſi iuſiurandū exigas.ff.de no.ope.nū.de pupillo.§.q nunciat.ſane.ar.ſunt in ꝓtrariū.C.de ꝓtraben.z cō. ſti.magnam.z de iure emphi.l.ij.

c Offerre.niſi ſciat magnū periculū iminere:ut.ſ.hic finit.l.§.ad hec.z.ſ.ſi de feu.ꝓtro.fu.licet vaſ.

d Rica De vaſallo q ꝺ ꝓſtōnez lotharij regis bñficiū alienauit.

e Si vaſallus.ſi ptē.hic manifeſte colligit q̄ nō eſt vltra puniendus quis q̄ deliquerit z merito:quia nō debet vltra progredi pena q̄ reperiatur deli ctum.C.de penis.ſancimus.z.ff.ad treb.paulus. Rn.z.ff.de his quibus ut in dig.heres.nam z cum inofficioſe teſtator teſtat:qz ſi in ſola inſtitutiōe delinque re cōuincit in ea ſola punitur:quia ipſa infringit:cetera vo manent:ut in auth.ut cū de app.cog.ar.ꝺ.ff.de incen.ru.nau.l.ij.§.fi.z in ſumma quoqz vg.vij. libel. diſpu.qꝺ aūt dicitur ad dominū reuertet qualiter hoc ſit intelligendū in ꝓſti.fe derici determinabit. Item q̄ dicit eius ſolius zc̄.per hoc ſumit q̄ hec non eſt ta lis felonia q̄ in curia apparere nō poſſit.nam ſi eſſet talis tunc a toto priuaret: ut.ſ. pri.c.ſi quis interfecerit.

f Refutare.hoc non eſt omittēdū:qz ſepiſſime querit:nunquid idē eſt in libel lario z in ꝓductore:ad quod Rn.non idem.ſed queritur que ſit rō diuerſitat⁹. Rn. hoc in theſauris determinabimus.

g Nō tenet.ar.ꝺ.C.de na.li.ſi qs feu.in fi.i. Rn.

h Non debet.hoc dictum eſt in memoriam fidelitatis z iureiurandi ſiue ꝓxis amicitie:ſicut de decurione dicitur.nam ipſo damnato:nō tamē queſtioni ſubij citur. Item z ſi deſierit eſſe decurio z poſtea damnet:non eſt tamen torquēdus ſ.ꝓpter memoriā prioris dignitatis:ut.ff.de decu.l.ſi.z ſi'le eſt etiaz qꝺ dicit de ſeruo qui in metallū damnat⁹ z poſt reſtitutus eſt:quia licz do mino nō reddat tamen ei iniurioſus eſſe nō debet:ut.C.de ſenten. paſ. fruſtra py.vident enim durare reliquie ſibi prioris fidelitatis z amici tie ar.ff.cōmunidi.in hoc iudicio.§.pe.nec videtur omnino falſum qꝺ

cogitur vaſal.omnino ſm vſum me diolanen.dñm adire z ſeruitium ei of ferre.ſed cū nunciatū ei fuerit tūc do mino ſi poteſt ſeruiat.

De vaſallo qui contra conſtitutio nem lotharij regis beneficium alie nauit.

Si vaſ.contra conſtitutionem lo tharij regis beneficium alienaue rit:ſi totum perdat totum:ſi partem partem perdat z ad dominum reuer tatur:z ideo ſi contra vnum domino rum quoz coīs vaſa.erat fecerit felo niam eum forte concurbitando eius ſolius parte priuabitur: z ſi voluerit vnius ſolius partem refutare aliꝫs ſi bi reſeruatis:z hoc facere poterit qa vaſ.etiam ſine domini volūtate recte feudum refutare pōt:poſt refutatio nem tamen ad ſeruiendum nō tenet⁸ ſed eum quidem tunc offendere non debet⁹.

De alienatione paterni feudi. Ru brica.

Alienatio autē feudi paterni nō valet ſine domini voluntate niſi agnatis conſentiētibus¹⁰ ad quos be neficium quandoqz ſit reuerſurum nec in filiam¹¹ vaſ.feu.poterit cōfirma re agnatis non conſentientibus:vel poſtea ratum non habentibus¹²: z li cet prohibetur beneficij alienatio in ter agnatos tamen ſi pr̄num fuit ꝓce deretur¹³.z ſi libellum vn⁹ alteri fece rit de fe.pr̄no non eſt libell⁹:ſz quaſi

i Rica De alie natione paterni feu di.

Preterea. aliena tiones intelligo de omnibus alienatio nibus ſiue fuerit pi gnori obligatuz ſiue venditū ſiue vſufr.i eo conſtitut⁹ fuerit ſiue ſeruitus impo ſita.C.de rebus ali. nō ali.l.vlt.z in ꝓſti. federici imperialez zc̄.z bene dicit ꝺ ſer uitute q̄ nō poterit vaſ.eā iponere feu. ſuitute ät bñ poſſit acqrere:qm̄ melio rē ꝺditōne feu. facē pōt.deteriorē vero nō ſine dñi voluntа te vel eius agnato rū ad quos puenire per ſucceſſionē pōt ut.ſ.ſi de iueſtitura rei alie. rei aūt. Sz nunqd intelliges ħ q̄ alienatōis vbo in telligat:z in feu.da tio ut hodie nō poſ ſit fe.dari ſine pmiſ ſu dñi p ħ q̄ ħ ꝺz:et

in ꝓſti.ſed.impe.zc̄. Rn.vī q̄ ſic debeat intelligi qm̄ vbo alienatiōis oīs actus ꝓtineꝫ p̄ quē dñm trāſferr.C.de fun.do.l.i.z in vaſ. trāſferr ſalte vtile dñiuz a dño qm̄ inueſtit.ſi ergo ħ vtile dñium dādo in feudū:filiꝫ id tranſferr ſalte vtile.z ſi tranſfert:ergo alienat.ſic ergo cū ꝓhibita eſt feu.alienatio:ꝓhibita eſt z feudi datio.q̄ aūt trāſferat i vaſ.vtile dñiū ꝓbat qz dat ei vtil'actio p̄ feu.ipſo:ut.ſ.de ꝓtro.int vaſ.z aliū.c.ſi cā in ter vaſ.imo tanq̄ dñs pōt illud q̄ſi vēdicare a quolibet poſſidente.ſ. ſi de iue.rei ali.§.rei aūt.ſic alia dī de ſupficiario.l.q ħ vtile dñiuz eo q̄ dat ei vtilis actio:ut.ff.de rei vē.ſupficiario.z de pig.ac.tutor.§.fi.idē ét dī de emphiteoticario:z de eo q nō ad modicū tp̄s fundū ꝓduxit z tp̄s nō eſt finitū qꝺ filr vtil'dat:ut.ff.ſi ager vec.vel emphi. peta.l.i.§ fi.z.l.vl. Itē alia rōne.nam ut dcm̄ eſt verbo alienatiōis ꝓtineꝫ vſufr. datio ut dcm̄ eſt per.l.vlt.C.de re.ali.nō alie.at cum res in feu.datur ꝑ prietas quidē retinet penes dantē.vſufruct⁹ aūt ita in accipientē tranſ fert vt ipſe z ſui heredes qꝺ plus eſt in ꝑpetuū habeāt:ut.ſ. in quibus ca.feu.a.circa p̄n.ergo z per conſequentiā alienat ita q̄ ſine conſenſu domi ni ſui hoc facere nō debeat.nam z al'dī q̄ vſufructus in multis caſib⁹ eſt dñij ꝑs:ut.ff.de vſufr.l.iiij.vnde etiā iure conſuetudinario vī ħ confir mari.ſ.q̄ hodie nō poſſit in feu.dari ſine conſenſu dñi ex quo dī res cui⁹ alienatio ꝓhibet nō poteſt infeudari:ut.ſ.per quos fi.inueſti.z per qs reci.§.ſed z res.ſed int dicta alienatio feu.p conſti.feder.imperi.z p hoc q̄ hic dicit.ergo z infeudatio eſt interdicta.ecōtra vī q̄ hodie poſſit re cte in feu.dari ſicut olim poterat:cum nō ꝓhibeat expreſſim q̄ eniz nō mutatur quare ſtare ꝓhibet:ut.C.de teſtamētis.ſancim⁹.C.de ap.pre cipim⁹.nam quicqd noua lege nō videtur expreſſuz ſpāliter dī relictuz regul'veterū legū z conſti.ut.C.de app.p̄cipim⁹.in fi.ſicut ergo olim po terat ſic hodie pōt:dum tm̄ fiat ſine fraude:ut.ſ.qliter po.olim feu.ali. circa p̄n.imo p cor.vī permiſſum:ut.ſ.de le.conza.§.ſili nec vaſ. vnde vī dicendū q̄ hic z in p̄dicta conſti.lotbar.loquatur tm̄ de fraudulenta alienatione z non de datione in feudū niſi fiat in fraudem: puta forte p cium verum iret accipiendo ſub coloze inueſtiture qꝺ predicta conſtō ꝓhi bet.§.callidis inſup zc̄.z ita nō obſtat qꝺ dī res cuius alienatio ꝓhibe tur zc̄.qm̄ ibi loquit de ꝓhibitione rei ſpecialis:puta qm̄ ꝓhibita eſt a

testatore ſm qp ibi videtur dici. vnde nec forte tutuz ẽ dicere qp vtile do
miniuz in vaſ. transferatur. nec ẽt aliqñ. naz lz dicatur qp vtile bz act. per
hoc tñ ñ dr qp hẽat dñiuz aliqñ lz ei p bñficiuz res ſibi in feudũ data ad
eũ ſpectat ꝓprietas tñ penes aliuz remanet. ſ. de inueſti. rei al'. §. rei ãt
al'ãt. z vtilis datur rei ven. ei qui nõ ẽ dñs directo. nec vtiliter ſicuti ei
cui dar publiciana:
vt inſti. de ac. §. ecce
plerunqz z per totũ
ti. de publi. ergo ſi ñ
bz dñiuz nõ vr dãdo
in feu. alienare. quid
ergo dicimus? ſ. ſi
ne prꝛiudicio melio
ris ſentẽtie. puto qp
hodie poſſit feuda-
ri. dũ tñ ſincere z ſuñ
fraude fiat ſm qp. ſ.
dr qua olim. po. feu.
ali. circa pn. qñ etiaz
põt ꝓpendi ex pdi-
cto. §. callidis z ex
alio. §. eiuſdez ꝓſtit.
illud quoqz p̃cipim⁹
vt ſi val. de feu. ſuo
aliuz vaſ. habuerit.
zc. qſi videar pmit-
tere qp poſſit ifeu-
dare. dũ tñ ſine frau
de fiat vt dixi. puta
qz ſuus vaſ. eodem
mõ poſſit feudo ſer
uire ſicut põr. Item
qz nõ dat in feudum
alia. l. niſi quã ipe bz
naz ꝯ hoc nõ põt fa
cere vt. ſ. de. l. coza.
§. ex eadez. l. itẽ qz ñ
vendidit feu. accipi
endo p̃ciũ ſub colo-
re inueſtiture qñ. phi
bet p̃ pdictuz. §. cal
lidis z hoc ẽt vr hodie p totuz obtinere: z ita p̃dicta lex ẽ interpretanda
ſemp ergo nõ ẽ hec interp̃tatio mutãda. minime. n. mutanda ſunt que i
terpretationez certã habent ſemper: vt. ff. de le. minime. eſt. n. optima le
guz interpres conſuetudo vt. ff. pdicto ti. ſi de interpretatiõe. recte enim
põt dici nõ alienare cuz nihilominus remaneat domini vaſ.

refutatio. Si inter dñm z vaſ. de be.
fuerit controuerſia coram parib⁹ finia
tur. vbi aũt dicit vaſſalus pri⁹ de ſuo
recto feudo debere ſe a dño iueſtiri ſi
quidẽ ſine ꝓtroverſia de alio ſit vaſ.
indubitanter. z pri⁹ cognoſcendũ eſt
qp ſit ſuũ rectũ feu. aut qp nõ. ſed ſi ni
hil aliud ab eo tenet p beneficio niſi
de quo cõtroverſia eſt tũc tota cauſa
pri⁹ ventilada eſt. z ſic vidẽdũ vtruz
poſtea inueſtiẽdus ſit. Non eſt con
ſuetudo mediolani vt de felonia. aut
de infidelitate pugna fiat. licet cõtra-
riũ ſit qñ p̃cepit lex lõgobardorũ⁹ vt
de infidelitate pugna fiat. Si a mor
te vaſ. dñm liberare⁹ poterit z nõ fece
rit beneficio carebit. ſed licet potue-
rit face⁹ ne dñs i peccatũ p̃cipitare⁹
veluti piuriũ⁹ tñ nõ feu. p̃uãdus erit.

De capitulis Cõradi.

Hec ſunt capitula" q̃ res Cõra-
dus fecit in rõcalia de benefici
is. conſtituit enim vt ſi poſt mortem
dñi vaſ. vel poſt mortẽ val. heredes
eius per annũ z diem ſteterit q̃z dñm
vel heredez eius non adierit fidelita
tem pollicẽdo z inueſtiturã petendo
ſi tale ſit' beneficiũ vt fidelitas ſit pre

Hlienatio. feudi paterni qñ ãt ẽ feu. paternũ dr. j. de na. ſuc. feu. c.
i. in fi. z. ſ. de gradibus ſuc. in feu. c. i.

m Conſentientibus. tunc. n. bene valeret nec ab ipſis poſſet poſtea re
uocari. vt. ſ. qui. mo. feu. amit. §. preterea.

n Nec in filiã. veruntamen ſi confirmancrit in filiaz. filia eum ret inebit
donec pater vixerit ſicut z dominus ſi ſibi refutatum fuerit lz agnati nõ
conſenſerint. vt. ſ. de. ſuc. feu. circa prin.

o Nõ habentibus nimirum ratihabitio retro trahitur z mandato com
paratur. vt. ff. de ſolu. non licet. z. C. ad mace. l. fi. licet ar. cõtra ſit. ff. de
offi. procon. obſeruare in. fi.

p Conceditur z merito. qz tunc non dicitur alienatio. ſed quaſi refuta
tio. vt in fi. dicitur z quecunqz nota. ſ. per quos fiat inueſti. z per quos re
ci. §. ſed z res z hic potes repetere.

q Nõ ẽ lex longobar. vt in lombar. qualiter quis ſe defendere de. qbuſ
cunqz. al' vt quibuſcunqz z ita potes hic notare qp de infidelitate põt fie
ri pugna ſm qp dicit lex lombar. puta qñ dicit dñs vaſ. feloniaz ꝓmiſiſſe
ſiue infidelẽ ei extitiſſe z ita qp feu. amittere debeat z ſi hoc ñ poterit pba
re p teſtes nunquid dñs tũc debeat p ſe pugnã facere cũ vaſallo. ſi iuue
nilis vel decrepita etas vel infirmitas eũ pugnare nõ ꝓhibeat? R. for-
te nõ imo p ſe dabit cãpionẽ ſi voluerit qui pugnabit cũ vaſ. ſicut al' dr ꝺ
domino q dare põt cãpionẽ ꝯ ſuuz q pp appenituz libertat' ſe libertũ
appellauit. vt lõbar. ꝙliter qs ſe defen. de. ſi ſu⁹. ſed dicas qp p ſe pugna-
bit niſi ꝓhibeat p etatez vel infirmitatẽ cũ ſemp principales perſone per
ſe debeant pugnã facere exceptis qbuſdã caſib⁹. vt in lõbar. p̃dicto ti. l.
ſi. fit ãt hec pugna militaribus armis. z ita intelligit qñ p̃dicta lex qbuſ-
cunqz dicit in lombar. nõ cũ fuſtibus ſm qp al' fieri dz vt in lõbar. de te-
ſtibus ſi quis cũ altero z ti. ꝙliter qs ſe defe. de. mentio. eo mõ puto vaſ.
poſſe pugnã ponere ꝯ dñz de infidelitate cũ eodez mõ poſſit dñs cõ-
mittere feloniã ꝯ vaſ. z eẽ ifidelis ei pp quã cadat a ꝓprietate feu. vt. ſ.
ſi de feu. cõtro. fue. dño ꝓmittẽte feloniã. z. j. qualiter dñs a ꝓprie. c. ex
facto ni mir dñs teneat reddere vicẽ fideli ſuo de bis q̃ fidelis teneat p̃
ſtare dño. vt. ſ. de forma fideli. i fi. p p̃mo dicto. ſ. qp dñs nõ teneat pu
gnaz p ſe facere ẽ ar. ſ. de. pace te. §. ſi miles aduerſus z ita potes hic no-
tare caſuz in quo pugna fieri põt. ſunt z alij duo caſus. ſ. de pace te. §. i. z
ij. alij põt hic notari qui in ſum. gofre. notantur.

r Liberare poterit. puta nunciando dño qp ab aliquo volebat occidi et
nõ nunciauit cũ potuit q' facere debuit ſtatiz cũ ſciuit vt. ſ. in qui. ca. feu. a. §. p
terea maxie cũ nõ potuerit ꝓhibere p ſe ne occideret. vl' cũ erat forte ſecũ z nõ
liberauit eũ a morte qñ occidebat cũ poterat eũ liberare bñ euz adiuuãdo forte
et intelligas qp hic dr liberare potuerit. ſ. cõmode z nõ poſtponẽdo mortez ſuã
morti dñi. nec. n. intelligit fieri poſſe qñ ꝓmode fieri non põt. vt. ff. de ver. ſi. l.
nepos proculo z ar. ff. ꝺ iur.
do. auus in fi. lz al' dr de ſuo
qp dz ſalutẽ dñi p̃ferre ꝓpe
ſaluti. vt. ff. ad ſillẽ. ſenatuſ-
con. l. i. §. hoc ãt qñ aliud ẽ
in ſuo in quo dñs bz maius
ius qp in vaſ.

s Periurium. puta qp dñs
forte nõ poterat ſoluere de
bitũ qñ iurauerat ſoluere et
vaſ. poterat eũ liberare ſol-
uendo pecuniã ſuã pro dño
qp qdẽ nõ tenet facere nec
ob hoc amittit feu. vt. ſ. ſi ꝺ
feu. ꝓtro. f. c. lz vaſ. nec. n. ſuf
ficit ab bñ amittẽdus ois oc
caſio p quã fidelis accipi bñ
ficij videat ingratus. vt. ſ. i
quib⁹ ca. feu. a. circa pn. ſicut
ẽt ſi ñ amittat bñficiũ ex ea
cã ex q̃ opinio vaſ. grauat vt
ſ. p̃dicto ti. §. id certum eſt.

t Rica. de capitulis coradi:

u Hec ſunt. ſteterit per
annũ z diẽ niſi fuerit
miles q̃ poſſit ſtare p annuz
z menſez. ſ. quo tpe miles i
uen. pe. de. c. i. vt ſit ſpeciale
in milite cũ multa de eo ſint
ſpecialia. nã z al' hẽs qp ꝯ eũ
ñ põt iponi pugna niſi a mi
lite. vt. ſ. de pace te. §. ſi mi
les aduerſus. vl' dicaſ qp idẽ
bodie in milite qp in alijs p
ꝓſti. federici iperialẽ. z hoc
idẽ dr. ſ. in qui. ca. f. a. c. i. vñ
q̃ ibi notata ſũt circa bũc articuluz. vt. ſ. quo tpe miles inueſti. z h nõre poteris

x Si ita ſit qp. ſ. intelligere debeat de eo fidelitas fieri niſi eo pacto ſit acquiſi-
tuz feu. vt de eo facz fidelitatis fieri nõ debeat. vt. ſ. in q. ca. fe. amit. §. ẽ z alia
ingratitudo infi. nec. n. debet inueſtitura fieri ei qui fidelitatẽ facere recuſat cuz
a fidelitate feuduz dicat. vt. ſ. p quos fiat inueſtitura. z p quos re. c. nulla.

y Feudi. factas ſine cõſenſu dñoz. vt. j. de pbi. feu. al. p loth. l. i. z ꝓſti fre. ipe
rialez. z Preſcriptione. ſz de q̃ pſcriptõe itelligas an de pſcrip. xxx. an.
vel. xl. R. intelliges de pſcrip. q̃ dar ti. bñtib⁹. ſ. x. an. inter pñtes. vl' xx. iter ab-
ſentes ſz qp de hac dr. C. de pſcrip. lõ. tẽ. x. vel. xx. an. q̃ merito hic dicim⁹ nõ ob
ſtãt cũ alienatio ipſo iure nulla fuit qp. n. ab initio nõ tenet tractu tpis nõ põt cõ-
ualeſcere. vt in ꝓſtõe frederici iperialẽ. naz itelligo de pſcrip. xxx. vel. xl. an. per
q̃s ois actio tollit. C. de pre. xxx. an. ſicut ꝯ deſides. n. z ſui iuris ꝓtẽptores itro
ducte ſũt h⁹ i pſcriptõs odioſe cũ dña deat eẽ inẽ deſides z vigilãtes. vt. C. de
an. er. vt pfectus z. l. ſi. vigilantib⁹. n. iura ſubueniũt. vt. ff. de his q̃ in frau. cre. l.
pupill⁹ i fi. nec. n. credẽdũ ẽ romanũ ꝓncipẽ q iura tueat' but⁹ verbo totã obſuati
onẽ de pſcrip. lõ. tẽ. mult' vigilijs excogitatz atqz inuẽtã velle eã tũc euerti. vt
ar. C. de inoffi. te. ſi qñ. i. R. vel etiã dicas qp loquitur de oi preſcrip. cũ indiſtin
cte loquitur prior tamen intellectus vr verior vt puto.

a Reuocare. hoc itelligas vez eẽ niſi vaſ. poterit iurare qp ignorãs illud feudũ
vendidit. tunc. n. ẽ electio emptoris vtruz velit illud feudũ cedere dño vel vaſ.
reſtituere poſtq̃ ita iurauerit z poſtq̃ ita fuerit reſtitutum vaſ. ipz retinebit nõ
obſtante venditione vt. j. prior. c. dño cum emptore.

b Tertiaz partez fruc. bodie vero p ꝓſtõem federici dz eẽ medietas tã i lõbar
dia q̃ in alamania in ꝓſti. federici iperialẽ. §. firmiter. niſi vaſ. mittat aliũ pro ſe
domino acceptabilem: vt ibidem dicitur.

c Ad regẽ ptineat. z ita hic bẽs caſuz in quo caſu eccl'ia patit dãnuz pp culpam
prelati z hoc cõtingit rõne regis ſiue eius priuilegio ſicut z al' rõne publice vti
litatis publicaꝛ res eccl'iaſtica pp culpã prelati. C. de ſac. ſan. ec. iubemus nullã
nauc in fine. Itez hoc contingit pp nãz feudi. qz pp ingratitudinẽ omittitur. al'
enim nãqz amitteret feudũ eccl'ie datuz. z forte logꝛ de culpa q̃ reſpiciebat dñz
quo caſu ſi dñs põt feudũ recuperaꝛ nõ ẽ abſonũ vt dñs hẽat ſue iurie vltionẽ
vt. ſ. in qui. ca. feu. amittaꝛ. §. deniqz. veruntamẽ pp ꝓuilegiũ eccl'ie reuertit ad
ſucceſſionẽ illius primi poſt mortẽ illius ſi qdez ab alio nõ a rege bñficiũ habu
erit. Itẽ qd in alio ꝓlato qui nõ ſit epꝰ vel abbas. Itẽ qd i eo ſucceſſore q ante
ſue prelature ꝓmotionẽ tale delictũ in regẽ ꝓmiſiſſet pp qñ ſi in prelatura tũc
fuiſſet a feudo eccl'ia fuiſſet priuata. Itẽ quid erit tenẽdũ in delicto prelati q de
rebus eccl'ie in feudũ iuſte datis ſubſequẽter tale in vaſ. ꝓmiſit qp ſi laicus eſſet
vel clericus z de patrimonio ꝓꝺo dediſſet cecidiſſet a ꝓprietate.

d Rica. de controverſia inter maſculum z feminam.

e Itez ſciendũ. põt hic poni caſus in duobus filijs defuncti. ſ. maſculo et
femina qui cũ vellent hereditatez diuidere. maſculus dicebat quoddam

predium hereditariū feudū fore quod femina negabat. pōt ēt poni in agnato ꝛ filia defūcti a qua filia petebat agnatus id predīū dicens feu. eē. illa āt negabat vel agnatus possidebat ꝛ filia petebat vel ēt vacabat adhuc possessio forte illi⁹ pdij nō curo q⁹ in vtroqꝫ casu filia primo dꝫ poni in possess. ꝛ postea agnatus dꝫ petere. vt. s. si de feu. ꝓtro. f. iter filiaꝫ. ꝛc. Accur.

g Et. s. sacramentalibus q cū eo iurabūt illud feudū eē ꝛ ita intelligēdū ē q⁹ dī. j. ō capi. q curi. vē. c. si ꝓtetio fuit ꝛ s si ō fe. ꝓtro. fuerit. c. it filiā ꝛ hec vā sī q⁹ ita dꝫ dari sacrꝫ agnato siue masculo si aliqd sit ꝓ eo q⁹ iudicē moueat aī ꝓ. s. de cōsue. re. feu. c. sacrꝫ vnde q̄cūqꝫ dicunt in isto. c. de iuramento pstando. itelligenda sunt cū determinatione predicti. c. sacrm.

g Ad agna. q̄si velint presumere alitō feu. eē ex eo q⁹ magna ps eoꝝ q̄ vas. ibi hēbat erat feu. ad hoc vt deī sacrꝫ dño sicut ꝛ aliquidē psumit̄ ex diuturna pstatione. vt. ff. de vsur. cuꝫ de in rē verso et C. de fideicō. l. i. sic ꝛ alī dat sacrm rōne pt̄s quā possidet qs. vt. s. de cōtro. inuesti. §. cū āt qs. sꝫ ꝛ nunqd sꝫ istos eadē distinctio' erit inter marē ꝛ feminā faciēda vī inter dñm ꝛ emptorem ꝛ q̄ iure nō eadē equitate q̄ ipi mouent. ar. C. de ꝓsti. pec. l. fi.

b Rica. De cōtrouersia inter dñꝫ ꝛ emptorez feudi.

i Omino agente. s. reī vē. si crediderit se ꝓbare dominū vī forte ꝓditione ex moribus vel forte cōdi. ex illa. l. iperialez ꝛc. cum. n. ibi nō caueat quo genere actionis agatur merito cōditione ex illa. l. agendū erit vt. ff. de condi. ex le. l. i. ꝛ. intelligas q⁹ condicet eā respectu possessionis ꝛ non respectu ꝓprietatis cū nemo possit ꝓdicere rez suā nisi a fure vt. ff. de vsuf. quēadmoduꝫ ea. l. vl. in fi. vel dicas q⁹ ꝓdicet potius conditiōe ex illa l. ex libris sabiniani cū ab eo bēat ēptor q. p dño possidebat. vt. C. ō acq. pos. ex libr(

k Jurare poterit. bene dixit poterit. s. qī vere ignorabat. ꝛ iō nō dixit voluerit qz forte vas. libenter vellet iurare ēt si sciret illud feu. eē qz ignorās vendidisset ꝛ hoc dixit volens aperire viā piurijs cū satis inhumanuꝫ eē videt̄ per. l. que p iuria pununt viā periurijs apiri. vt. C. de indic. vidu. l. ij. in fi.

l Ignorās. dū tī eī⁹ ignorātia nō sit crassa ꝛ supina puta ignorauit q⁹ oēs de ciuitate sciebāt. vt. ff. de iur(ꝛ fac. igno. l. i. ꝛ. l. ij. ꝛ. l. regula. ꝛ ar. ff. de calū. annus. Itez intelligas vez eē qī ignorabat factū alienū. puta qz apud decessorē illud habuerat ꝛ in alieno facto ignorantia tollerabilis ē error. vt. ff. p suo. l. fi. ꝛ. ff. ō iur. ꝛ fac. igno. plurimū. ꝛ. l. error secus in suo puta cuꝫ ipse acquisiuit. vt. ff. ad vell. q̄p̄. ꝛ. ff. loca. ꝛ con. sed addes. §. i. ꝛ ō edil. edi. l. i. §. i. ꝛ. §. cā ꝛ. C. ō rescinven. quisqs ꝛ hec vera sunt qī errauit in facto puta illud feu. eē. sed quid si ignorabat ius puta qz ignorabat. l. ꝓhibere ei feudi alienationē. Rn. forte nō ꝓderit ei talis ignorantia. vt. ff. ad mace. si quis patrē. ꝛ. C. vī si qs in tātaꝫ ꝛ. C. de interdicto ma. l. i. ꝛ. ij. ꝛ. C. de prescrip. xxx. an. l. sicut i fi. ꝛ. C. de pscrip. lon. tē. l. vl. leges. n. sacratissime que cōtingunt hoiuꝫ vitas ab oīb⁹ sciri debēt vt. C. de leg. ꝛ ꝓsti. l. leges. ꝛ hec forte vera sunt nisi fuerit talis cui permissuꝫ sit ius ignorare. puta minor miles ꝛ mulier aliqī vt. ff. de iur. ꝛ facti ignorantia. l. regula in prin. ꝛ. C. si aduersus sol. l. fi. ꝛ de iure deli. l. fi. ꝛ de iuris ꝛ fac. igno. l. i. vī hic circa hūc articulū pōt distinguere sꝫ qō distinguit̄ de igno. iur. ꝛ facti.

m Electioni. ꝛ ita dat̄ electio hic emptori vtꝫ velit cedere dño. an velit restituere vas. vnde sꝫ determinationē istius. c. potes intelligere qō dī. s. si de feu. cōtro. fu. c. si vas. in quo indistincte dī q⁹ vas. debebit restitui ꝛ nō domino. vel dicas ꝛ forte melius q⁹ istud intelligi debeat cuꝫ determinatione illius. ꝛ q⁹ hic dī q⁹ ꝓmittit̄ electioni emptoris. vez est. sꝫ illa electio nō bēbit effectū si vas. voluerit vt ei restituat̄. ꝛ postq̄ ei fuerit restitutū tenebit̄ ad interesse ēptori ignorāti sꝫ q⁹ ibi dī. si āt ō volūtatē vas. domino cesserit. tunc forte nō tenebit̄ ei ad ītesse cuꝫ ipi vas. debeat restituere ꝛ ita culpa eius amisit que nō debet vēditori nocere. vt. ff. de euict. si dominꝫ. §. ij. sed qd si emptor dño cesserit nunqd vasal. qui

eē fe. credit̄ masculo cū suo iuramē to affirmanti cum duodecim' sacramentalibus sꝫ si inter dñm ꝛ femiam dño dicente feu. femina negāte, pbati onibus deficientib⁹ det̄ femie sacramentū. Itē si sit inter dñm ꝛ emptorez feu. si emptor dicat nō eē feu. dño in probatione deficiente sacramēto emptoris finiatur. quidā tñ distigūt vt si magna⁸ eoꝝ pars qui vas. vēditor ibi tenebat sit fe' detur dño sacramentū alibi femine.

De controuersia inter dominum ꝛ emptorem feudi.

Domino' cū emptore feu. agente si vas. iurar⁸ poterit qō ignorās' esse beneficium vendidisset credens proprīū electioni''' emptoris comittit̄ vtrū dño velit ipsū cedere an vas. restituere. o. dicit oia vas. restituenda quo restituto beneficiū vas. retiebit nō nocente nec obstante venditione eo q⁹ ignorās alienauit. Sed ꝛ q⁹ dicit̄ alienatione feu. apiri dño itelligēdum ē cum a sciētib⁹ alienet̄ beneficium ꝛ q⁹ dicit̄ de vēditione idem ē i oīb⁹ alienationib⁹.

De controuersia inter vassallum alium de beneficio.

Si cōtrouersia iter vas. ꝛ aliū de beneficio ꝛ aduersario, pprietatē totī⁹ vel partē vel seruitutē vel aliud aliquod ius sibi vēdicante cā per vas. etiā domino absētē quasi ꝓpria ad finē pducat̄. ipe⁹ enim sol⁹ vtiliter agēdi ꝛ excipiēdi hꝫ ptātem. ꝛ si ꝓ eo aut cōtra eū iudicatū fuerit. vel cū aduersario trāsegerit dūmō fraudulenter actū nō sit ēt si post beneficiū domino aperiat̄ tale erit ac si eo cāz agē

tē iudicatū fuisset ꝛ ideo ab eo ratum haberi' oportet.

Quid iure sit si vassallus post alienationem feudum recuperet.

Preterea si vas. ante constitutionē lotharij regis feu. aliēauerit q⁹ in quibusdā curijs ꝓ parte i qbus daꝫ ꝓ toto olim. n. licebat ipsuꝫ postea recuperabat ꝓpter feu. sibi retinebat hoc ē in cā feu. recadebat. hodie autē si ipsū alienauerit si qdez illicite. licet postea recuperauerit tñ penes eū nō remanebit vtpote domino ad quēcūqꝫ puenerit aptū. Profecto si domini voluntate' vēdiderit vel per libellū vel aliter alienauerit si idē post ea recupauerit feu. penes eū remanebit nō iur̄ beni.''' sꝫ aut iure ꝓprio aut iure libelli aut aliter secunduꝫ q⁹ ipse recuperauerit dūmō scias Quod si ad libellū domini volūtate id dederit. siqdez pro libello ei dat̄ singulis forte annis' v. hoc iure feu. eē cēsebit' Illud vero ius qō per libelluꝫ transtulerit ꝛ postea recuperauerit pro libello nō tenebit. sed velut alteri⁹ rei date per libellū. Sed si feu. domin⁹ refutauerit libellū retinebit.

Cān agnat⁹ nel filiꝰ defuncti possit retinere feu. renūciata hereditate. Poss:

Si contingerit' vasallum sine oi prole decedere agnat⁹ ad quem vniuersa hereditas pertinet repudiata hereditate feu. si pr̄nū fuerit retiere⁹ poterit. nec de debito hereditario aliqd feu. noie soluere cogitur. sed in fructib⁹ vt de his debitū soluat̄ quotpe decesserit ſm q⁹ supradixim⁸ ꝓsiderabitur. vbi vero filiū relinqt ipse si pōt hereditatē sin̄ beneficio repudi

iure. ꝛ dicit ꝓstitutio frederici iperialē. vt ar. C. de agri. ꝛ cen. l. quēadmodū li. xi. ſꝫ quo iure ageret ō quēlibet valde ē notabile. ꝛ. c. istud qm̄ multociēs posset accidere de facto. naꝫ ꝛ ſm istud. c. ꝛ illud q⁹ ē. s. si de feudo. f. c. si vas. feu. credo cō stitutionez frederici intelligendam.

n Rica. De controuersia inter vasallum ꝛ alīū de beneficio.

o Si. domino abīte idez puto ꝛ si dominus fuerit pñs et ſꝫ ē q⁹ dic̄ dño abīte statim cū vas. ē inuestit⁹ de aliqua re rete bāc hēt potestatē q⁹ tāq̄ dīs poterat a quolibet possidente q̄si vēdicare ꝛ defensionez opponere. vt. s. ō inuesti. rei. ali. §. rei āt. verū tñ si voluerit bīe regressuꝫ aduersus dominū de euictiōe debit dño denūciar̄ vt. s. si de. f. vas. iter pel. fu. c. negociū qō qdē itelligē ſm q⁹ dī in glo. q̄ ibi ē q̄ sic incipit. hic intelligas sꝫ distinctionez. ꝛc.

p Ipse. n. solus vtiliter. ꝛ ita vī q⁹ hēat vtile dominiū q⁹ verū puto sicut dī. s. ꝓficiatio ꝛ emphiteoticario ꝛ de eo qui ad non modicū tps feu. ꝓdurit qbus datur vtilis actio vt notat̄. s. de capi. coꝛa. c. i. vnde hic poterit repetere q⁹ de hac materia nō. in summa.

q Ratū hēri. ita oō videt̄ vas. restituere itereſſe scōz. s. nō. nec id q⁹ nomine trāsactōis accepit feu. erit vt. s. si de feu. ꝓtro. fuerit. c. si vas. ō feu. suo.

r Rica. Quid iure sit si vas. p⁹ alienationē feu. recuperaret.

s Remanebit. sic̄ būmus de eo qui factus est clericus vel conuersus q⁹ habituꝫ deposuerit feu. tamē a quo ꝓbatus ē pp id nō recuperabit vt s. ō beneficio feu. §. ex hoc illud ar. ꝓ. s. ti. hic finit̄ lex coꝛa. c. i. sꝫ. n. vas. interim dū ē dominus excoicatus. vel a rege bānit⁹ sit a sacrō fidelitatis solutus tamē si postea fuerit dominus restitutus redibit res ad priorez statū. vt ibi dī. hic ergo colligit̄ manifeste q⁹ nō restituunt̄ iura amissa. sꝫ res in pristinū statū redierit. ar. ad hoc. C. de sem. pas. ꝛ re. insulā ꝛ. ff. vnde cog. is q aliēā. ꝛ. ff. de vsuf. ꝛ ti. quibus modis vsusf. a. quid tamē §. i. ꝛ §. pe. ar. ꝓ hoc. ff. de bo. pos. ꝓ tabu. l. i. §. i. ꝛ. fi. ꝛ de iurepa. siue. ꝛ C. de adop. cum in adop. ꝛ. C. de senten. pas. ꝛ re. l. i. ꝛ vl. C. de alie. iud. mu. causa fa. ex hoc. §. si quis.

Preterea. pfecto si domini voluntate. forte loquit̄ ſm nona iura q⁹ que vas. ꝓhibet̄ feu. alienare sine domini voluntate. vt in consti. fre. ꝛ loth. olim tamē poterat vas. sine domini volūtate. ꝛ feu. vsqꝫ ad medietatē recte vendere ꝛ libellario noie dare. vt. s. de fe. ali. c. i. ꝛ. s. qualiter pōt feu. ali. circa prin. ꝛ hec vera sꝫ ius antiquum quādo vas. non bēbat id feu. in curte domini. nam si bēbat in curte vel si bēbat extra curtē ꝛ domin⁹ bēat districtū. vel aliū honorez tūc secus. qm̄ si aliquā ptez alienabat sine domini volūtate a feu. cadebat. vt. s. qb⁹ modis feu. am. c. Itez si quis imo si fieret alienatio sicut fieri nō debebat bēbat locū ꝓscriptio. xxx. an. obstabat tā scīēti. q̄ ignorāti. vt. s. q̄liter olim feu. po. al. §. ꝓscriptione q̄ ꝓscriptio forte locū habebit hodie ō scientes: vt nō. s. de cap. coꝛa. c. i. dum tamen sint tales persone quibus hodie cur=

ratur prescriptio talis.vt.C.de prescrip.xxx.anno.l.ij.

u Beneficij.puta qñ vendiderat euz idē ē qñ ad libellū dederat z eū recuperauit.similiter z libell'.z hoc ē q̄ sequit' aut p̄ proprio aut libell'.z̄c. et hoc verz ē q̄ nō remanebit tūc penes eū iure bñficij.s.illō ius q̄ p libellū trāstulit z postea recuperauit rez tñ nihilominus retinebit i feu. sicut ab initio habuerat z hoc dar intelligi p id qō.s.sequit'.illud vo ius z̄c.q̄ in fi. dicit'. si feu.domino refutauerit z̄c.

x Singulis.forte annis.s.q̄ dar ei pro libello singulis annis sui redditus vel itel ligas hoc.s.qō ad libel.dñi volūtate dedit vt referar ad superius dictū z nō ad primum. sed prior expō verior videt.

y Alteri⁹ rei.i. tāq̄ alia res sibi data ad libellū.s.ab illo q̄ tenebat in feu.

5 Rica. An agnatus vel filij defuncti possit retinere feu. z̄c.

a Si cōtingerit feudū.s.p̄mū secus si fuerit nouuz qñ tūc nec cuz hereditate nec sine hereditate retinere possit nisi eo pacto esset acquisitū.vt supdictuz est pluries.

b Retinere poterit hoc iō ptingit q potius p̄ncipali ꝓuidētia q̄ ex iudicio bñficiue ex successiōe defuncti ad eū puenit. vt ar.ff. de adop. si arrogat a maiorib⁹ potius ꝟ itelligit. q̄ ab isto. Accur.

c Supradixim⁹. vt ꝟ. hic finit .l. §. bis ꝓnter ꝓsiderabitur n.vtrū decesserit añ kalendas marcij vel post.z hoc ideo q̄ fructus illius temporis ptinent ad heredē defuncti z non ad dñm ꝟm q̄ ibidem dicitur.

d Repudiare.hoc ēt verz siue feudū fuerit nouuz siue paternū fuerit z̄c z ita nota q̄ deterior ꝓditio ē filioz q̄ agnatoz sic.ꝟ.si vas.fe. c.i. q̄ vī. miz maxime cū fuerit paternū q̄ pot⁹ p̄ncipali ꝓuidentia vī ad eū pti nere debere q̄ iudicio defuncti.vt.ꝟ.notatum est.

e Aut vtrunqz.nō ergo hic q̄ filius vas.nō pōt retinere feu.repudiata hereditate paterna ad hoc vt nō teneat satisfacere creditorib⁹ hereditarijs z̄c. p hoc ar.ff.ō ver.si.bonoz.§.i.z.ff.vt in poss.leg.is cui.§.bonoruz.z.l.de.bo.po.ſz z cū.§.bonoz:z de acqrēdo re.do.l.rēi bo.z ō ver. obli.stipulatio.ista z.ff.ad tre.cogi.§.ſz z p̄ ar.C.ō col.fun.pa.l.ij.z.C. ō fu.pa.fundi.z.l.possessiōe.z.C.de colla.fundi pa.l.pe.z.ff.de bo.li.si patronus.§.fi.sed nunquid idem erit in filio empbitheoticarij.ar.hic q̄ sic z predicta pro z p̄ potes in eo notare.

f Consentientibus.vel ēt postea ratū bñtibus vt.ꝟ.de ali.fe.pa.c.i. cū ratihabitio retro trahatur z mādato equipareť vt ibi nōtur. naz z si ad istū nō dz deuenire p successionez tñ si ꝓsensu eoz fuerit inuestitus ad euz repetendū nullo mō regressuz haberet.vt.ꝟ.q.mo.fe.amit.§. p̄terea et hec vera sunt siue consenserūt tacite vel expresse vt ibidem notatū est.

g De nouo bñficio.ſz nūqd in isto casu post mortē filij eius si decesserit sine filijs ptinebit illud feu.tā q̄ paternū adhuc ad eosdem agnatos ita q̄ p̄ferant dño? R. forte nō ſm qō videť dici in illo.§. p̄terea.nā cōsentiendo euz inuestiri q̄si de nouo beneficio videť iuri suo renunciare. qz q̄ alij ꝓsentit iura sua pdit.vt.C.de admi.tu.cū quidaz z ēt ad hoc est ar.j.ppe.c.tres erant agnati in fi.sed qd sine eoz ꝓsensu dñs euz q̄si de nouo bñ. inuestiuit.nunqd statiz poterunt illud petere ab eo? R. forte ñ si filius euz nō repudiauerat cū z al' forte dñs posset ei facere gratiā inuestiendo eum propter seruitiuz z amorem patris sicut dicit' de filia.vt.ꝟ. quēad. ad fi.feu.perti.c.siquis sine filio.

h Rica. An apud iudicē vel curiā dñi qō feu.debeat terminari.

i Ideo diximus.vt.ꝟ.l.cora.c.si inter duos pares.

k Corā paribus.hoc ideo contingit qz hic ꝓstabat illud feudū ptinere ad illuz dominū.sed in superiori.c.si inter duos pares non cōstabat.z ita bēs hic qō pares debent cognoscere si volūt q̄si questio de.f.ē inter duos quod videtur ꝓtra illud.q̄ enim dicitur in consti. fre.imperialez.§. preterea si inter.s.q̄ dñs cognoscere dz.sed dicas q̄ illa loquitur de eis qui alias erant vasalli.z nō tñ de eo super quo erat qō.hic āt ille q fuerat inuestitus de eo sup quo ligabant nō erat al' vas. vel intelligas q̄ hic dicit' coraz paribus curie finiatur si ptes.s.voluerit z hoc etiam ē qō sequit'.z ſz alter p se nō possit.z̄c.q̄ dicit in fi.nō licebit alicui eoz z intelligas i.nō debebit eos.poterūt tñ si voluerit.vel dicas q̄ dñs vna cum curia cognoscet.vt ꝟ.de inuesti.in ma. facta.§. illud tñ sciendu est vt boc. c.intelligatur ꝟm illud z eō z ſz hoc dicas q̄ hoc.c.z ēt illud z si inter pares duos loquant ſz iura vetera. hodie āt debebit dominus cognoscere:vt in consti.fede.imperialez.§. p̄terea z poterit hic notare q̄ notātur sup prēdicto.c.illud tñ.

l Qualiter dñs a ꝓprietate priuetur.

m Ex facto.mihi placet z verior vt puto.et tunc ad vas. peruenit ꝓprietas non habita distinctione. peccauit dñs in vas.vel i aliuz.vt.ꝟ.si de feu. p̄ fu.c.dño ꝓmittente. z nō est miz si proprietatē amittat cū ipse dñs teneat vicez reddere vas.de bis in qbus vasallus ei tenetur.vt.ꝟ. de foz. infideli.in fi.

m Habita distinctione:hoc verz est quātuz ad id de quo queritur hic.quantum vero ad hoc vt pro pari possit eligi ad cognoscenduz inter dominuz z vas.inuito domino vel vas.distinguenduz ē q̄m ille non est eligendus p pari qui fidelitatem nō iurauit inuita altera parte:vt.ꝟ.de contro.feu.apud pares termini.c.si inter dñm.

n Rica. De feu.nō bñte propriā feu.naturam.

o Si quis ea ipm amittat.s.ille qui habuit a vas.quid ergo ei proderit si p proprium eū emit si ex bis culpis debeat eū amittere quibus feu.amittitur? R. non proderit ei.sed nocebit ei ad hoc vt eū amittat iō q̄ proprium vel q̄ ad libellum sine voluntate dñi eū acquisiuit.vel dic z forte melius .s. q̄ istud verbū amittat nō referar ad emptorē vel libellarium.sed vas. vel dicas q̄ vas. hisdez causis euz amittat.z ad hoc facit q̄ legitur.ꝟ.si de feu.contro.fue.c.feu. sed nunquid emptor poterit eū pscribere si ignorās eū feu.ec ipz p p̄o emit. Item nunquid bēt iste emptor omnē proprietatē in possessionem.

p Rica. De eo qui finem fecit agnato de feu.pater.

q Res erant.non obstante.hoc ideo q̄ pactū fuerat' personale .s. quantū ad ipm qui refutauit z eius heredes z cui daret.vnde nō est miruz si alij non prosit.ut.ff.de pac. Item in duobus.§.i.secus si esset reale ut stati segtur nisi feu.oio z̄c.in rez.n.pacta pēque oīb⁹ ꝓsunt:vt.ff.de pac.z heredi.§.fi.

r Quasi nouū sit.s.quantū ad eū q̄ refutauit nō quantū ad aliū qui nō refutauit nisi ei⁹ ꝓsensu ꝟ fieret tūc.n.z ipi forte noceret:vt.ꝟ.q.mo.feu.ami.§. p̄terea.

s Rubrica. De natura successionis feudi.

t Successionis.pater filio ꝟ ē p̄ ius romanū quo pater succedit filio. etiaz mater.ut.C.ad se.con.tertul.aūt.defuncto.sed hoc contingit pp nāz feu. in isto casu ꝓsuetudo feu.vincit legē nimiz legū romanoz nō ē vilis auctoritas. ſz nō adeo sui ualitura mométo vt vsum uicat aut mores.vt.ꝟ.de cogni. feu.c.i.

u Succedit.hoc verz est nisi tale fuerit feudum in quo nullus succedat.puta in feu.marchie ducatus vel comitatus vel alterius regalis dignitatis de quo ab imperatore fit inuestitura.in ipo.n.nullus succedit sed morte accipient' finit' nisi iteruz ab iperatore inuestiatur.vt.ꝟ.de feu.march.c.i.licet hoc hodie sit usurpatū vt ibi z supiori.c.pri.in fi.ité nisi fue.tale feu.de quo nō fuit facta inuestitura. ſz ita intrauit in pos.qs uolūtate dñi.in eo eni nullus succedat.vt.ꝟ.qbus mo.feu. ꝓsti.po.c.i. Item nisi filius successioné feudi amisit pp culpā suā offendēdo dñz in vita p̄is z de illa offensa dño non satisfecerit.vt in consti.frede.imp̄ialē.§.isu per. Item pater delinquit pp qō delictū amisit feu.qm̄ z tūc filius ab eo p̄batur

vt.ſ.ſi feu.ua.pri.cui defe.c.i.t.ſ.ſi de feu.ptro.fu.c.ſi vaſ.culpaz. Itez vex eſt qđ ſuccedit filiꝰ pāi feu.ſi legitimꝰ ſit ab initio nō adoptiuꝰ neqz nālis. Itē nālis t ſi poſtea efficiat legitimꝰ nec ſolus nec cuz alijs ad ſucceſſionē feudi vocaī vt ſ.ſi de feu.ptro.fuerit.c.adoptiuus t.c.nālis. Itē vex ē niſi fuerit narꝰ ſurdꝰ vl mutꝰ vl cecus vl claudꝰ vl aliter ipfectꝰ vt feudō ſuire nō poſſit: tūc.n.ſz quoſdā nō ſuccedit vt.ſ.titu.an mutus vel alias ipfectus in feu. ſuc.c.mutus.

x Nō filia. lz n.filie vt maſculi paribꝰ ſuccedāt legibꝰ tñ ad huiꝰ ſucceſſionē aſpirare nō poſſunt nec eaz filij vt ſ.qui feu.da.poſ. §.hoc aūt notandū. t hoc vex eſt qñ ꝓles feminini ſexus t ex feminino ſexu deſcendēs in feu.nō ſuccedit.niſi ex pctō vt hic t.ſ.de gra.ſuc.in feu. c.primo.

y Niſi ex pctō.t tūc demū ſuccederet cū maſculi nō extiterint.vt.ſ.t.epm vel abba. tē. Itē ſi eps vel abbas i fi. t.ſ. de ſuc.feu. c.filia vero. nec.n.pz locus femine i feu. ſuc.dōec maſculus ſupeſt ex eo qđ pmus fuerit inueſtitꝰ de eo.vt.ſ.de eo qui ſibi vel heredi fu.maſ.t fe.feu.accepit.c.qui ſibi.

a Filia mri.vl niſi poſt mortē patris feu.a dño redemerit vel niſi a dño fuerit inueſtita ō bñficio pāis pp fuitiū t amorez patris tunc.n.non poterit ab aliquo reuocari ex parentibus ſuis vt.ſ.quē admo.ad fi.feu.perti.c.i.

Filia. hoc refertur ad illud verbū niſi ex pctō. pōt referri ad illud vel niſi ſit femineum. t tunc intelliges qđ ille pater deſcendit ex femina q̄ acqſierat feu.illud. quidam tñ nō hēnt in textu hoc verbuz patri tē.

b Secundū quoſdaz. dixerunt quidā ꝺ. vt.ſ.de bene. fe.c.i. imo ēt fuerunt q dixerunt qđ maſ.nō ſuccedāt i feu.femineo.i.p feminam acqſito cū ſm rigorez ꝓſuetudis cuz de rigore ꝓſuetudinis feudū dici debeat paternū nō maternū vt.ſ.ti. i.an ma.ſuc.in be.vxo.c.ſi femina.

c Nepos ex filio. t non ex filia ꝓles feminini ſexus tē. vt.ſ.de gradi. ſuc.in feu.c.i. Accur.

d Solus. ſolus dicit quantū ad collaterales qñ deſcendentes ſuperſunt non admittūtur collaterales agnati.ſ.de grad.ſuc.in feu.per ſucceſſionē. ſed nūqd vna cun patruo admittent ad ſucceſſionē aui in fe.in locuz ſui patris? ℟. ſic cū iure iſto conſuetudinario nō ſit ꝓhibituz. imo potius admiſſuz cū dī qđ prima cā ſit liberoz in ſuc.fe. t inter liberos videantur poſtea nepotes ꝓnumerari vt ſ.ꝑdicto ti.t.c.in ꝑn. nimiz appellatione liberoz vel filioz nepotes ꝓtinentur nec ēt poterint eos dulciori vocabulo noiare. vt.ff.de ver.ſig. libelloz t.l.iuſta cū ēt romano iure filius vna cū nepote ex filio mortuo ſuccedit. C.de ſuis t lebered.l.iij. e Infinituz hic pōt notari qđ infinitas rei licituz vel illicitū non viciat nec excludit. t eſt ꝺ illud generale infinitas eſt euitanda ſm qđ no.ſ. qui feu.da.poſ. §. hoc quoqz ſciendum eſt.

f Paternuz. ſed quare dixit feu.paternū nonne dī feu.pa. poſtqđ puenit ad nepotes t deniqz paternū feu.dī dū a quocunqz ex ſupioribꝰ ſit acquiſitū vt ſtatiz ſequit pānuz voco tē. hoc ē ab eo parente qui fuit agnatōis cōie: vt.ſ.de gradi. ſuc.in feu.c.i.circa ꝑn. ℟. nō ideo dixit paternū qđ iaz puenit ad nepotes. qz de eo paterno nō loquitur ſed dixit paternuz eo reſpectu vt agnati remoueantur a ſuc.feu.donec nepos ſuper eſt. ſ. qñ ad vnū illius nepotis iā pueneraī feu.paternū qđ debebat ad agnatos deuenire ſi nepos nō ꝑcederet eos in gradu ſiue gradibus. t de eo paterno loquit t hoc eſt qđ dixit ſolus.

g Patrueles. ſz vī falſuz. ſ. qđ dicanī patrueles cū ſint nati ex eodē patre. vnde potiꝰ dicunī ꝓſanguinei t cū eodē ſanguie nati ſint de qbꝰ habes rubricā ſpālez ſiue ti.i aut. de ꝓſangui. t vterinis fra. patrueles āt dicunī nati ex duobꝰ fratribꝰ vt iſti. ō gradi. co. §. iiij. t.ff. de gradi. t affi. l.i. §. iiij. ſz dicas qđ hi nō dicunī patrueles ex eo qđ nati ſunt ex eodē pāre. ſz dīr patrueles cū filijs alioz fratrū. licet de illis non eſſet adhuc locutus. ſed in ſequentibus loquetur. ſ. vbi dicitur ſic et in alijs ſuperioribus tē.

h Nō ptinere. filijs. n. exñtibus maſculis vl ex filio nepotibꝰ vl deinceps p maſculinū ſexū deſcēdentibꝰ ceteri remouenī agnati vt.ſ.de gradi.ſuc.in feu.c.i.

i Rica. De capitaneo qui curiā vendidit an itelligaī bñficiū vēdidiſſe.

Quidā. nō ꝓtineri. lz fuerit vſus verbo gñali vel ſimplici. id tñ intelligi oz tm̄ vendituz de quo actū fuerit inter ꝺbentes. vt ar. C. de trāſac. ſi de certa re. t C. ad velle. l. iubem. nec ēt fuit cogitatū de bñficio vēdendo. ar. ff. de tranſac. cū agliana. t.l.q cū tutoribus §.i. vñ id tm̄ vī vēditū qđ verbis fuit nominatū. ff. de euictionibus qui libertatis t de fundo inſtru. t n ſti. lega. l. cū dela nionis. t.l. ꝑdia. nec n. a verboz ſignificatione recedendū eſt tē. vt. ff. de le. iij. nō aliter. Itē nōne pōt bāi curia ſine bñficio t eꝺ. ergo vēdēdo vnū nō ſequit vēditio alteri ar. C. ō ꝓbationib. neqz naturales. t.l. ad ꝓbationez ſuitutis. imo ad vēditionē vnius ſequit exceptio alteriuſ. ar. C. de pac. cōuen. tā ſup do. l. fi. et ff. de cōpen. l. labeo eꝺ curia vendita et bñficiū venditū videat cū ad curiaz ꝑtineat. ar. ff. ſi ſeruitus ven. l. pe. §. i. et ō act. emp. t vē. creditoz. §. fi. in vēdendo. n. fuit vſus vbo gñali vel ſimplici gꝰ vī oia vēdidiſſeq nō excep. ar. ff. ō accep. pluribꝰ. t. ff. q̄ fraucre. l. i. §. i. Itē nōne bñficiū coberet curie. ergo cū datōe curie tranſit. ar. ff. de off. cui mā. ē iuriſdi. l. fi. t ō inſtitutoria cui cunqz §. pe. ꝑteres bñficiū ineſt curie tā quā pars in toto. g tradita curia t ipm bñficium traditū intelligiī. alioquin nō intelligeret curia tradita pte ſubtracta. ar. ff. de ver. ob. qui vſuf. in ꝑn. t. l. in executione. §. pe. t. ff. de excepti. rei iudi. l. ſi quis cū totū. t ꝑ accipiente contra dantē debemꝰ interpretari. ar. ff. de ꝺ. empt. labeo. t ō ver. ob. ſtipulatio. §. in ſtipu. ēt multū vī facere ꝑ emptoze ſed qz nō erat forte alīs emptuꝰ niſi bñficiū hēret. vt. ff. ō mino. xxv. an. tutoz in gene. §. f. t de in diē adiec. qđ ſi t de ſolu. ſi alio. qua. n. rōne vult vēditoz emptori ſubtrahere bñficiū. ſ. qz ſpāliter nō dedit: eadē rōne pōt ei ſubtrahere domos vineas t terras. t ita redigiī ad nihilum venditio. vt ergo videaī aliqđ dediſſe videre interptāduz t bñficiū datū eē. ar. ff. ad munici. l.i. t de l.i. ſi qñ. l Be eo actuz ſit. in gñali. n. alienatiōe vaſ. nō ꝓtinent niſi ō eis noīatiz fuerit dictū vt.ſ. ſi de feudo ꝓtroverſia fue. c. in gñali.

m Queſitū. filius. gcqđ in iſto. c. griī t reſpōdeaī. hoc plene determinat in ꝓſti. frede. iperiālē. §. inſuper. hoc idē determinaī ibidē de vaſallo vaſalli q dñz dñi ſui offenderit t iō nō ē hic multuz inſiſtenduz.

n Feudū nō amittit. hoc iō qz cogitationis penā nemo mereī. vt. ff. de penis cogitationis. nec. n. puniri oz affectꝰ niſi ſecutꝰ fuit effectus. ff. qō quiſqz iuris. l.ij. §. fi. t de fur. l.i. §.i. t.l. ſiquis vxori. §. in verbo. t.l. inficiendo. t. ff. ad.l. coz. de fal. qui falſaz niſi aliud reperiaī. cauſaliter dictū ꝓp enormitatē criminiſ. vt. C. de epiſ. t cle. ſi quis nō dicā. t. C. ſi q̄cūqz predi. po. l.i. t. C. ad. l. iuli. ma. quiſqs. t. ff. de extraor. cogni. l.i. nō obſtat qđ alīs dī qđ in maleficijs volūtas inſpiciī nō exitus. vt. ff. ad. l. cor. de ſic. l. diuus. §.i. qz illud eſt vex in maleficio ꝓpetrato. ſ. vt in eo nō inſpicitur qđ ꝓpetratū ē. ſz oz inſpici ſi ille q ꝓmiſit hūit volūtatē delinquēdi t tūc puniaī. ſi āt nō hūerit volūtatē t tūc ſecꝰ vt. C. ad. l. coz. ō ſic. l.i.

o Non amittet. quia forte penituit. vnde venia dignus eſt vt. ff. ad legem cor. de fal. qui falſam.

p Inſidiatus. ſicut alīs dī qui iſidiatꝰ fuit mozti ſui dñi. veneno vel gladio amittit feudū. vt.ſ. in quibꝰ ca. feu. a. §. porro. ſi dñm.

q Et hoc ꝓbatū fuerit. p teſtes nō minus. v. ſām. t integre opinionis ſz qō dici vī. j. in q̄daz ꝓſti. iperatoris. Henrici. vt. j. quot teſ. ſunt ne. ad ꝓbandū ingratitudinē. l. ſi vaſ. quaz ꝓſti. pauci hūt. neſcio tñ vtruz debeat eē ꝓſtitutio vel nō. vel ſi nō eſt ꝓſtitutio dices qđ ſufficient duo. vbi ii.

numer⁹ testiū nō adiscitur duo sufficiūt vt.ff.ō test. vbi numer⁹.

r Similiter mas.hec vr̄ melior sinia cū nō debebāt succedere feie i feu. donec mas.supest vt.ō.t.epm vl'abbatē rc.i fi.r.ō.de suc.feu.§.filia vo nec.n.pz locus feie i feu.suc.donec masculus supest ex eo q primo fuit i uestitus vt.ō.de eo q sibi vel heredi.suis .c. qui sibi.

f Si filios .s. duos quoz vn⁹ habuerit filiū masculū.alē habuerit filiā r referat istud ille ad illū q fuerit iuestit⁹.r sz hoc dices q fili⁹ masculus tm̄ dz habere feudz totuz.sz dicas q hoc vltimū dictū sit gerardi cui dicto o.nō ꝓdicit.al'.n.ꝓdiceret toti nature suc.feu.cuz masculi debeāt pferri feis in suc.feu.vt.ō. nō.est vl'si vis referre istū ille ad filiū q vna ex filiab⁹ habuerat referas. verūtamē sm hoc bñ diceret r eō rc.cū in cōuerso cāu nihil dixerat de illo filio. vñ prior itellect⁹ melior videtur.

t Filius hoc idez dī ō.ti. an agnat⁹ vel filius defuncti.c.r si cō tigerit. vñ q ibi nōta sunt h poter repetē

u Si ꝓtētio.iureiu. filia in pbatiōe deficiente.vt.ō. si ō feu. ꝓtro.fue.c.ij. r itelligas q iurabit cū.xij. sacramentalibus.vt.ō.de contro.inter.malcu.r fe.c. Item sciendz est. r quecunqz ibi notaui de hac materia hic repetas.

x B.r.o.prō sinia gerardi ē q dī.ō.de feu.dato in uicē.l.ꝓmissorie .c.si quis obligauerit. vbi dī q feu.nō sub pretertu pecunie sed amore r honore domini debet acquiri.r ideo melior videtur eius sententia. vnde que ibi notaui.r hic poteris notare.

y Iureiur.discernere.r idē ē si inter dñm r emptorez fuerit ꝓtentio vt ō.de contro.inter masc.r fe.c.itē sciendū circa fi.intelligas q iurabit si videbitur iudici q aliquis faciat p eo vel ō eū sz qualiter debeat ei dar̄ iusiurandum.nec.n.semper dz dare possidenti.sz qñqz vni dar̄ qñqz alteri qñqz neutri vt actore nō pbante rc.vt.ō.de ꝓsuetu.rec.feu.c. sacrz.

z Ad certū seruitiū.puta ad certuz seruitiū faciēdū q̄libet anno prō ipo feu.r nō tenebit aliud facere dño nisi fuerit dictū.sz nunqd poterit vas. tale feu.refutare qñcūqz voluerit inuito dño? R. vī q sic qr indistincte dī.al'.q vas.possit feu.refutare qñcūqz voluerit .nec postq̄ refutauerit teneat dño fuire.vt.ō.de vas.q ō ꝓsti.lotha.fe.al's.c.i.r.c.ij. cū ibi nō distinguat̄.nec nos debem⁹ distinguere ar.ff.de off.p.l.iij.r.ff. de public. de pcio.eō vī q nō possit refutare sine volūtate dñi qñ ab initio liberaz habuit ptātez se nō obligādi ad illud fruiciū faciēdū r feu.accipiēdū ergo nō pōt illi ꝓtractui siue obligationi sine volūtate dñi renūciare sic n.initio libera ptās ē r sicut rc.vt.C.de act.r obli.sicut cū oib⁹ ꝓcor.suis r ē ar. ad hoc.ff.ō vsuf.sz cū fructuarius.nec ob.q pdictū.c.idistincte loquit qñ sz ibi nō distinguat̄.nos tñ debem⁹ distinguere .q .n. omittit a lege nō dz omitti a reli ione iudicātis.ff.de test.quesitū r de spon.oratio r ē forte rō q: feudū datū ad certū fruitiū faciēdū nō pōt refutari sine voluntate dñi.als vero qō ē indeterminate datū pōt refutari qñ vasallus q bz feudū ꝓdicionale obligat⁹ dño ad illud fruitiū vl'p stipulationē vel saltē p pciū i ipo ꝓtractu i feudatōis appositū.r ita vestitū. vñ certa act. ad id faciendum posset a domino conueniri.puta vel ex stipulatu. vbi ad factū ē obligat⁹ p stipulatōez vl'certi ꝓditōe vbi certū qd pmiserit vl' pscrip. verbis vbi stipulatio nō interuenit vl'ēt ꝓditōe ex moribꝫ iforma ta p pac. q ēt ineptū dicere vt p ei⁹ refutationē actio dño ꝓpetēs tollere tur. at cū libere feu. recipit nō apposita aliq̄ ꝓditiōe. sz simplicit fuerit ō eo iuestit⁹.nihil.n.pōt iputari pter facm de quo deū bēat vltorē si ꝓfecerit si fidelitatē iurauit q: r feu.amittit si culpā ꝓmittit p quā amittere debeat ad nihilū.n.obligat⁹ ē nisi ex nā feudi r nisi q: si dño nō fuerit sz qō ex nā feu.debuerit ipz feu.amittet.sicut.n.iure ꝓsuetudinario feu. pmittit vas.feu.refutare ita eodē iure liberat⁹ ē postq̄ refutauit ab illa obligatiōe naturali qua tenebat dño fuire r hoc est q ibi dicitur ad seruiendū postq̄ refutauerit non tenetur.

a Rica. C De prohibita feudi alienatione per lotharium.

b Operialis beni.transducere cū ipi milites.qui beneficia bñt a dñis suis debebār ire cū eis qñ vadūt romā cū rege in hoste.i.in exercitu.illi ār vas.qui cū eis non vadunt debent prestare eis ostēdicias olim.s.in lombar. xij. denarios de modio.in teothonica tertiā partē fructuuz facta cōputatione fructuuz solummodo eius anni in quo hostez faciunt.ō.de capi.coza.§.similiter in hostendicijs.hodie vero aliter statutuz ē.s.q si nō iuerit secū in pdicta expeditione vl' aliū p se dño acceptabilem nō miserit debebit tā i lōbar.q in alamania subministrare dño dimidiū redditus feu.vnius anni.r si alteruz istoz a dño admonit⁹ siue vocatus spacio ꝓpetenti nō fecit ibi feu.amittet.vt in ꝓsti.fre.iperialē.§. firmit̄ r hoc debebit ꝓbari.s.qō vocatus fuerit a dño p ꝓpares ipius vas.vt.j.de pace iuramento firmanda .§. vt autē equitas.

c Cōsilio.secut⁹ fuit ipator iste modū Justiniani i ꝓdenda lege.s.ea faciēdo ꝓsilio p cez suoz.vt.C.de legi.r cō. humanum.

d Hac edictali.l. vñ bz vim gñalis legis hoc ipo q i ea ponit verbū istō hac edictali.l.q solū sufficiet ēt sequēs verbū.s.in oē euū.rc.ad hoc vt bēret viz gñalis legis. vt C.de legi.l.leges vt gñales

e Dermissiōe.al'.n. si eoz ꝓsēsu fieret vēditio bñ valeret.r hoc vez ē siue dñs ꝓmittat tacite ipi venditioni siue expressiz. vt ar. C. de remi. pi.l.ij.r.l.si ypotbecas.r.ff. de reg.iu.creditor.qui.n.alij ꝓsentit sua iura pdit.vt.C.d admi.tu.cū quidā. sz quid si eo sciēte r nō ō dicēte vēdat? R. et tūc forte bñ valeret vēditō r ar.ō.si diuersi. iter do.r vas.lis ori.§.si āt aligs.patiētia.n.fine ō dictōe habet̄ p ꝓsensu exp̄sso.vt ar.ff.de euic.qdā.r.ff.mā.si vo.§.ide pap̄.r C.de nup.si vt. Item itelligit ꝓsentire si pñs fuit.r nō ō dixit.vt ar.ff.de decu.ad honorē.§.vl.nisi forte sciat vbiqz ius suū durare dum tacite ꝓsentit.vt ar.ff.g.mo.pi.vel hypo.sol. sicut.§. nō vī.r hec vera sunt qñ ex certa sciētia ꝓsensit.al'.n.posset videreꝫ errare.ff. de iudi.l.ij. f Cōmerciū.puta forte pciū ipz accipiendo sub colore iuestiture.vel ēt pignori obligando vl'alit̄ alienādo q qdē facere nō pōt vt.j.in ꝓsti. fre.ipiales.§.calidis.vl'forte i feu.dādo alijs q nō pñt feu.fuire sicut ipe pōt cū nō sit forte miles sicut ipe ē vl'ēt dādo alta.l.quā ipe bz q silr̄ ꝓhibet facere vt.ō.de coradi.§.ex eadez lege. g Excogitare.nō itelligas sz lrāz ex sola cogitatiōe patiat̄ penā sequētez:sz intelligas de ea q iā ꝓcesserat ad actū r factuz ꝓpleuit ex sola cogitatione nō minuat̄ vtilitas iperij vl'dñoz.r hoc ē q̄ō sequit̄ p qō iperij vl'dñoz minuat̄ vtilitas.rc.cū nemo debeat pati penā cogitationis:vt notatū ē.ō.t.pr.c.si voluerit r ad būc itellectū fac ēt qō.j.dicit pcio ac bñficio se carituz rc.p qō vī q ꝓpleta debeat eē venditio. vl'dicas q bñ dz pati vas.penā iferiorez ex sola cogitatione.s.q: bñficio dz carere. vt hic sit vn⁹ casus in quo patiat̄ gs penā cogitatiōis r tēptatōis.hoc ē q.j.dicit i fraudē.l.machinare tēptauerit.rc.r intelligas q hoc dicit̄ minuat̄.i.minui possit.r qō.j.sequit̄ pcio.s.qñ ꝓpleta erat venditō.ac bñficio.sz qñqz solummodo cogitauerat vel temptauerat ꝓpoz tñ intellectuz puto meliorez.

b Utilitas.in hoc minueret̄ vtilitas imperij si bñficia ita alienarent̄ qñ milites q bñficia vēderēt nō irēt amplius i expeditōe cū dñis eoz qō facere debēt vt.ō.notatū ē. r ita vires ipij attenuarēt̄ sz q.ō. dixit p qō vires iperij attenuas rc.dñoz āt vtilitas in hoc minueret̄ qñ nō posset amplius hre ab eis bostendicias supius notatas.vl'ēt alia fruitia que vas.dñis pstare tenent̄.r hoc q dixit in supioze pte istius.l.vbi dicit suoz senioz fruitia subter fugere rc.

i Si quis pcio.q pciū restituet̄ bonefidei emptori.vt in consti.frede. iperialē circa fi.pmi. R.sz quid si eēt malefidei emptor puta quare sciebat feu. eē quod emit? R.tūc nō repetet sz q bic vī dici.vel aliud si in fraudē.l.machinare tēptauerit r quasi videat̄ dicere tā de emptore q̄ de venditore.r ita sz hoc poteris referre istud caritaz agnoscat tā ad emptorez q̄ ad venditorez.de hac materia dices sm q plenius no.i dicta consti.fre.imperialem.

k Ac bñficio.qō bñficiuz dñs recuperabit nulla pscriptione obstante qr qō ab initio nō valuit tractu tpis ꝓfirmari nō pōt.vt.ō.de capi.coza.c.i.r in predicta ꝓsti.fre.imperialem.

l Libelluz.forte qr ibreuiauit tm̄ ō ctum ipz sup aliqua cedula vel forte scripsit super aliqua chartula qualiter debeat contractus celebrari q̄ dedit vni ex contrabentibus vel ambobus.r nihil vltra fecit.

m Infamie.r ita nō patietur aliā penā notarius per constitutionē istā nisi quia officium tabellionatus amittet.r infamis efficietur.p ꝓstitutionē aūt fred.imperialem decet solertiā dz similiter manum amittere in.§.illo callidis.sz nunqd

vex erit siue sciens siue ignorãs feu.eẽ inde instrm fecit.nõ puto q ignorãs puniatur.nam nec vasallus alienans per ignoranti am puniatur. vt.ff. de contro. inter do.emptorem.§.i.

u ¶ Quoniã inter.z nõ q lex ista tm locũ hz in futuz sm q dr in pdicta psti. fre.imperialẽ circa prin.ibi vbi dicit iperator zc.nimiz cũ in hac nõ dicatur aliud de pteritis ꝓcti bꝰ.leges.n.z pstitutiones futuris certũ é dare formã negocijs zc.vt.C.ꝺ leg.z psti. leges z constitutiones.

o ¶ Si iusta cã.qñ ãt intelligatur iusta cã ipediri dr .ff. quo tpe miles inuesti.pe.c. i.z nõ q hec lex z superior prima inuenum in paucis psuetudinibꝰ feudoz.vñ q dubito vtrũ sint leges.vel nõ cricaeas nõ insteti.

p ¶ Rica. ¶ De pace teneda inter subditos z iuramento firmanda zc.

¶ Dac edictali. iperio. z ita vr q lex ista nõ hz locũ nisi inter illos qui ei subditi sunt.sed nũqd tenet francigenas z alios vl tramontanos qui ei nõ sunt subditi.vr q nõ ex eo q hic dicit nostri subiecto imperio zc.sed dicas q eos siliter tenet qñ hz ei nõ sint sacrameto subditi.subditi tamẽ sunt ei rõne po. ro. sub quo esse dinit eũ ipsi fuerit de ipio iuistiniani.vt.C.de'offi.pre. preto. aphri.l.vl.i.colla.

r ¶ Duces.q ãt dicit duces z alij seqn.dr.ff.qs dicat marchio dux.comes .c.i.

s ¶ A.xviij.anno.z ita hẽs hic postq quis ẽ.xviij.an.hz legitimã etatem quãtuz ad hoc vt teneat iurare q pacem tenebit aliud tñ obseruatur in contractibus rez ipoz minoz qñ tũc postq factus est pubes põt iurare i ꝺctu suo:vt.j.e.l.§ ite sacra pubez.sz gd si postq factus est pubes iurauerit se non ventuz ꝺ pacez quam cũ aliquo inimico suo fecerit postea ꝺ eã venerit rũpendo nũquid puniet pena huius.l. ℞. forte nõ hz q hic dr vt aliud sit i ꝺctu z aliud hic qñ cũ pace reddit de eo qꝺ sibi factũ é potꝰ vi distrahere q ꝺbere cuz ille qui in eum maleficium ꝓmiserat erat ei obligatus z non iste ipi.si.n. imperator iste vellet q per illud sacramentuz tenerẽtur.quare similiter de eo nõ dixit sicut dixit de maioze.xviij.an.vel dicas q bñ teneret pena huius.l.tunc z aliud est in generali pace de qua lex ista loquit:qñ oẽs subditi imperio tenẽtur inter se ſuare z aliud est in spãli pace quã.ſ.minoz ꝓmiserit se firmaz z ratã semp habituz z nõ ꝓtrauentuz z postea iurauerit sponte nõ poterit postea ꝓtrauenire cuz locum maioris tunc habeat:tunc.n.contraxit promittendo sup facto suo.sed illa gñali pace de qua loquit hic nullus vr ꝓtrahere nisi q iurat ad postulationez iudicis illius loci.ac nimiz alñ est qd licitũ in spẽ q in genere nõ lz.vt ar.ff.q cuiusq vniuersi no. Itẽ si z.ff.de arb.l.item si vnus.§.itẽ si in duos z insti.de le.§. sed si vxori z cõi.predi.in tradẽdis.z.ff.si quis caut.sed z si.§.quesitũ z. ff.de ꝓdi. z de.cũ ita.z de acqui.here.si quis mihi.§.iussus.notabis hic q etas legitima dr.xviij.an.ad pacẽ iurãdam sic ẽt iure lombar.dr legitima etas.similiter.xviij an.ad contrahendũ.vt in lõbar.de ꝓhibita alie.mi.l.i.itẽ eodẽ iure dr legitima etas.xiiij.an.ad sponsalia ꝓtrahẽ.vt in lõbar.de ꝓhibi.nup.aduenieẽte nouissima.al's dr legitima etas.xij.an.ad cõsentiendũ pri volẽti facere filios nãles si bi similes vel equales vt in lombar.de suc.l.iij.iure ãt ro.dr legitima etas.xxv. an.ad contrahenduz.vt.ff.de mi.l.i.al's.xvij.an.quantuz ad hoc vt alius possit q alio postulare vt.ff.de postu.l.i.§.ij.z insti.in qui.ca.ma.po.in fi.al's dr legitima etas pubertas.ſ.ad testã faciẽda z ad nuptias ꝺbendas. z quãtũ ad hoc vt possit qs testimoniũ ferre ad contractus faciendos cũ iuramẽto.vt insti.predicto.t.§.cũ ergo.z insti.de nup.in pn.ff.de testi.testiũ.§.l.iulia.de vi.z j.e.§. itez sacramenta.dr ãt pubertas in masculis.xiiij.an.in femis.xij.an.quo tpe dicuntur viri potẽtes.insti.qui.mo.te.ifir.circa pn.aliter dr plena pubertas i mas. xix.an.in fe.xiiij.ſ.quãtuz ad alimenta vsqz ad pubertatem relicta.vt.ff. alimẽti z cibare leg.l.mella ait.al's.dr legitima etas ex quo quis excessit infantiã quãtuz ad hoc vt possit emancipationi consentire vt.C.de eman.l.pe.in fi.dr autẽ infans minor.vij.an.vt.C.de iure deli.si ifanti i pn.al' dr legitima etas. xxviij. an.quantum ad hoc vt nõ possit quis restitui aduersus contractuz quẽ fecit in minori etate.vt.C.de tempo.inte.res.l.vlt.ex hoc ergo q hic dr colligi põt q nullus minor.xviij.an.debeat cõpelli iurare de pace. vnde ex hac.l. põt notari bonũ ar.q minor.xviij.an.nõ teneꝰ p se pugnare cũ nõ cõpellit in pugna iurare.ar.istius.l.ille.n.qui pugnã fecit hz iurare q nullã rez hz que ad maleficium pertineat vt in lombar.qualiter quis se de.nullus cãpio hz iurare de a'to. vt in ꝺdicto.t.si quis alium a'to z maxime cuz iuuenilis etas excuset eũ a pugna per se faciendo vt ꝺdicto.ti.l.vl.nec iure lombar.inuenit de alijs legitimis etatibꝰ nisi quas superius nominauimus.

t ¶ Usqz ad.lxx.an.post illud vero tempus non debet constringi iurare sicut nec testimonium differentie compelluntur huius senes maio.lxx.an.vt.ff.de testi. l.inuiti.z de iureiu.l.iiij.

fidelitatẽ nullo anteposito sic pr fecerat fecit. ¶ Alter vero frater ꝑ suo beneficio alteri dño suo.similiter q nullũ aliũ do.hr videbaꝰ nullo anteposito fidelitatẽ fecit defuncto posteriori frẽ sine filijs vtiqz fe.i queri moniã venit vt pri ꝓsona z sicut dñs posterior talẽ querit ql ei frater fecerat quas amputãtes altercationes sancimꝰ q frater fecit.ſ. in dãdo sim pliciter nihil suspstiti obesse.lz in ſaz z tertiã generationẽ z vsqz in infinitum puenit si hoc actũ erit.

¶ Sper.Lothari.au.z cetera.Eugenio pape.z vniuersꝰ populo.

¶ Quoniã inter dñz z vasallũ nulla fraus nec nullũ malũ ingenũ debet iteruenire iccirco p hãc pñtẽ legẽ lancim. ¶ Si vaſ.nõ doloſe q annũ z diẽ steterit q a dño sui bñficij iuestitura ñ petierit feu.ñ ob hoc amittat.dolus enim abesse videt.si iustaꝰ cã ipediẽte omittat.

¶ Datũ.vi.kal. septẽbris ãno a natiui tate dñi.¶ Dcxx vij. Indictione. v.

De pace teneda inter subditos: z iuramẽto firmanda z iudicanda: z pena iudicibus apposita qui eam iudicare z iusticiam facere neglexerint.

¶ Redericus dei gr̃a romanoz ipator z semp augustus vniuersis subiectis suo impio salutẽ.

¶ Dac edictali lege i perpetuũ valitura iubemus:vt oẽs nostro subiecti iperio veraz z perpetuã pacẽ iter se obseruẽt z vt iuiolata inter oẽs perpetuo obseruetur. ¶ Duces marchiones:cõites capitãei ualuasores z oĩz locoz rectores cũ oibus locoz ꝓmatibꝰ:z plebis a xviij.ãno vsqz ad.lxx. obstrigantur iuramento ut pacẽ teneãt z rectores locoz ad

u ¶ Quinquennij.hoc forte dz iõ fieri pp illos qui iã puenerunt ad.xviij an.que nundũ iurauerãt pp minoreꝫ etatẽ z pp illos qui iaz exceſſerãt lx.z vt magis reminiscantur qualiter pacẽ debeãt ſuare nihilominul tñ teneret eã seruare pp prius iuramentũ cũ ipi nõ iurent ad tps perpetuo.n.debent eã ſuare nihilominus tñ tenentur vt in prin.huius.l. dicitur hodie autem nõ ſuatur huius renouatio imo potius fit ꝺ renouantur. n. sacramenta societatuz z ꝓiurationuz q̃ ꝓhibite sunt p hanc l.i.§. conuenticulas Accur.

x ¶ Pace teneda. sub audi z de adiuuandis locoz rectoribꝰ in pace tuenda atqz vẽdicanda. z hoc ẽ qꝺ superius dixit vt pacẽ teneãt z rectores locoz adiuuent zc.vl dicas nõ renouabunt sacramenta nisi de pace teneda z intelligas q ibi nõ dr q debeãt iurare de adiuuãdis rectoribꝰ. ſz dr q postq̃z iurauerint pacem tenere debeant adiuuare rectores in pace tuenda atqz vẽdicanda.z ita ꝓstruas vt pacẽ teneãt.ſ.iureiuran.astringẽtur. z facias pũctum z volumus subaudi siue iubemus.

y ¶ De quacunqz.quã forte aliquis sibi dz ex cõtractu vl q̃si ex maleficio vel quasi. ¶ Vel facto.q forte sibi facere teneꝰ ex pacto vel forte sibi fecit puta iniuriam vel quid simile.

z ¶ Potestatez.sed quid si nõ habeat iudicialẽ ptãtez z debitor suus fugit nunquid sua auctoritate poterit rez ab eo auferre ita vt nõ incidat i ꝓstitutionẽ illaz.siquis in tantam. C.rñ vi vel ius crediti amittat p.l.illã extat edictuz diui mar.vel debebit iudicẽ expectare? ℞. dixerũt quidã q tunc ẽt nõ expectata iudicis auctoritate poterit ei rem sua auctoritate auferre.vt ar.C.de iudeis z cel.nullus z.C.de decu.l.generali li.x. q nõ credo vex eẽ.vex ẽ.n.q si ipe fugeret q possz eũ detinere donec ad iudicez posset eũ pducere.vt.ff.que in frau.cre.ait ptor.§.si debitorez nõ tñ poterit ei p violentiã rez auferre sz qꝺ satis dr in ꝺdicta .l. generali.z no.ff.q me.cã sup illa.l.ꝺdicta extat edictũ.sed quid si nõ fugit? ℞. nec tunc sua auctoritate debebit auferre.vex tñ si timet rez suaz vlucapi vel prescribi vel timet aliter ne act.suã tpe periturã actionẽ foꝛte iniuriaz vel aliã debebit ptestari publice in scriptis cũ subscriptiõe tabellarioz:vel si nõ poterit eos hr̃e subscriptõe triũ testiũ q vult agere ꝺ eũ z p cũ nõ stat.sz p iudicẽ qui absens ẽ z hoc faciat ibi vbi aduerlarius hz domiciliũ z ita interrũpit ipsius tempus vt.C.de an.excep.l. vt perfectius.

a ¶ Exequat.nõ sua auctoritate.al'.n.incideret i edictuz diui marci vl in ꝓstitõnẽ illã siquis in tantã vel i alias ꝺ qs faceret.iccirco.n. rigor iudicioz z iure publici tutela ẽ in medio ꝓstituta ne quisquã sibi ipi ꝓmittere valeat vltionẽ.vt.C. de iudeis z celi.nullus.sz si iudex voluerit ei facere iusticiaz ipe iudex tenebit sibi resarcire dãnuz.j.e.l.§.iudices vero imo si maior iudex fuerit punietur in.x.lib.auri,si minor in tribꝰ vt ibidẽ ſequitur siquis vero temerario.

b ¶ Pacẽ violare.q.d.nos volumus q oẽs ita stẽt i pace quã iurauerit. vt si aliquis passus fuerit iniuriã ab aliquo forte ante pacez iurataz. vl ẽt forte post.vel aliud ei debeãt q adeat iudicẽ z p eũ ius suũ ꝓsequat z nõ p se sumat vindictã vl'ius.alioqui tãq̃z pacis violatoꝛ puniat. z h̃ est q sequitur.si quis vero temerario ausu.

c ¶ C.libraz auri.z ita debeãt isti puniri.in.l.lib.auri. z alij minori pena sz q sequit. z ita puniunt maiori pena maiores q̃z minores. z hoc ẽ verum pecuniariter sz qꝺ hic dr multo.n.magis pena sunt digni zc.vt.C de epis.z.c.pbyteros in fi.hoc.n.q sunt marchiones vl duces vel comites hñt a prin.vt.s.quis dicat dux.c.i. corporaliter ãt maiori pena debẽt puniri minores.vt.C.de sum.tri.nemo clericus. z hec tria vera sunt q pstabũt ꝺdictã penã z pterea punient sz q̃litatẽ cris . z hoc ẽ q sequit homicidiũ quoqz zc. z pterea resarciẽt dãnuz ei ꝺ quẽ pacẽ ruperit.vt hic sequit. z damnũ passo zc.

d ¶ Iniuria.que quidẽ iniuria inspici a iudice debebit si fuerit atrox. vel nõ inspici debebit i quẽ z a quo fuerit facta iniuria z quo loco vt maior extimetur ex psona vel loco sz q hec oia dicunt. isti.de iniur.§.atrox.vt sz q̃litatẽ iniurie debeat puniri. Itez inspici debebit si descendit iniuria ex.l.corne.puta cuz dicat se pulsatum vel verberatũ vel domuz suã per vim ingressum an descẽdat ex iurisdictione pretoris sicut alia est pter

predictaꝫ vt illa que descendit a lege puniat arbitrio iudicis.s.i vtraqꝫ pena ⁊ corporali ⁊ pecuniaria pp ꝓtumeliã: vt.ff.de iurijs ꝓstitutionib⁹.i pretoria iniuriã passus existimabit suã ꝓtumeliã ⁊ iudex corporalẽ vt insti.de iniur.§.pena.⁊ hoc inspiciet an agat ciuiliter an criminaliter qꝫ fieri põt vt i primo casu pena iponat fm qꝫ supius dictũ ẽ. si criminaliter extraordinaria pena officio iudicis puniet i isti. predecõ t.§.in ſſima. vtrũ ãt possit agi vna si actũ fuerit alia variat dixerũt.n.qdaꝫ qꝫ si qs pro iuria sibi facta ciuiliter nõ poterit postea agere criaiter vel eõ põt vtraqꝫ agi: vt.ff. de iur. pretor.§.i. ſꝫ si agat ciuiliter p eo qꝫ seruus suꝰ sit dolo malo iterfectꝰ nihilominus poterit postea agere crialiter ⁊ eõ vt.C.qñ ciuilis actio pre.l.i.⁊ hoc dixerunt tali rõne: qꝛ qñ alicui sit iuria nõ bt estimatio rei familiaris.i.dãni dati.ſꝫ tm̃ ꝓtumelie. Ad.vo nõ ꝓsentit cũ eis in pori casu ſꝫ in posteriori sic ⁊ hoc tali rõne.s.qꝛ in eo casu quo quis bꝫ ciuilẽ iudicis est estimare vtrunqꝫ.s. cõtumeliã factaꝫ ⁊ penã corporalẽ.is vero qui iniuriaꝫ passus ẽ neutrũ estimabit in eo vo casu in quo quis p̃toriã bꝫ.ipe estimabit ꝓtumeliã suã tantã.iudex vero penã corporalẽ tantã ⁊ ideo i hoc casu si egerit ciuiliter poterit postea agere crialiter.vt.C.qñ ciuilis actio p̃.cri.l.i. ⁊ intelligas qꝫ hic loquit de ea iniuria que spãliter dr ꝓtumelia q̃ a ꝓtẽnendo dicta ẽ.ſꝫ generaliter dicat iniuria quicquid nõ iure factuꝫ ẽ.vt.ff.de iniur.l.i.in prin.

e Seu furtũ.quid sit furtũ.⁊ vñ dicat dr insti.de obl.q̃ ex q̃si deli.§.i.⁊ ij.⁊§. furtum ãt fit.⁊.ff.de fur.l.i.§.furtuꝫ.fures.n.sunt qui occulte ⁊ sine armis furtũ committunt.vt in aut.vt nulli iudi.§.qꝛ vero nos colla.ix. qõ furtũ poterit puniri ciuiliter ⁊ crialiter.ciuiliter punit furtũ manifestũ in q̃drupluꝫ.nõ manifestũ in dupluꝫ.vt insti.de obli.q̃ ex q̃si de.§.pena.⁊.§.vl.de act.§.ex maleficijs.⁊.§.dupli.⁊.§.quadrupli.⁊ totũ erit pena siue q̃druplũ siue duplũ ref.n.ipa furtiua ꝓdici p se poterit.vt isti. de act.§.ex maleficijs.⁊ de obli.q̃ ex q̃si deli.§.vl.,p pena dabitur furti actio qñ dat ad q̃druplũ ẽ p̃toria.vt insti.de ppe.⁊ tẽpo.ac.§. furti q̃qꝫ qñ vero dat ad dupluꝫ est ciuilis.vt insti.de nox.ac.circa prin.⁊ ita do minus Jo.eas signauit in arboꝛe act,qõ ât ẽ furtuꝫ manifestũ dr insti. de oblig.que ex delic.nas.§.manifestũ ⁊.§.nec manifestuꝫ crialiter põt puniri furtuꝫ.puta qꝛ fur.corporaliter punit.ita tamen qꝫ nec moriatur nec aliquid ei abscidat.ſꝫ aliter castigari dꝫ vt in aut.vt nulli iud.§.qꝛ vero.dũ tm̃ in facie eius nihil inscribat ne facies que in similitudinẽ pulcritudis celestis est figurata maculet vt.C.de pẽis si q metallũ. iure autẽ longobardoꝝ ꝑriuꝫ fit qm̃ pro ꝑmo furto dꝫ ei oculus erui. ꝑ secundo nasus scarpari. ꝑ tertio vero dꝫ mori vt in lõbar. de fur. ⁊ seruꝰ fu. siqs latro.⁊ hoc vex ẽ qñ crialiter punit.si ât crialiter puniat tũc si masculus fuerit ⁊ liber ⁊ furtũ fuerit manifestũ sibi nouũ reddet ⁊ ꝑ culpa soluet. lxx.sol'.si furtũ fuerit vsqꝫ ad.x.siliquas siue solidos.⁊ si nõ poterit soluere dꝫ mori.si ât fuerit nec manifestus tunc tm̃ nouũ reddet.si ât fuerit suus eo mõ punit excepto qꝫ ꝑ culpa soluet tm̃.xl.sol'.velut in lõbar. p̃dicto.ti.l.i.⁊.ij.⁊.l.iij.⁊.iiij.⁊ hec vera lũt in masculo.si ât fuerit mulier libera tũc ꝑ manifesto tm̃ nouũ, reddet alia.n.culpa ab ea nõ dꝫ requiri,p eo qꝫ passa fuerit iniuriaꝫ cũ fuerit deꝑhensa in furto vt i lombar. p̃dicto t.si mulier libera eodẽ mõ punieꝛ ꝑ nõ manifesto.vt ex eo qꝫ dr in.l.iiij. e.t. eo mõ punieꝛ furtuꝫ ab ancilla factũ: vt in lõbar.p̃dicto.t.si ancilla p legẽ ãt istius imperatoris fre.aliter corporaliter punit.s.qꝛ si furtuꝫ fuerit valens.v.solidos vl' supra laqueo dꝫ suspendi.si minus scopis ⁊ foꝛpice dꝫ excoriari ⁊ tendi: vt.§.de pace tenenda siqs.v.sol'.valens.

f Legitime puniat.fm leges.sed quero fm quas leges dꝫ puniri iniuria seu furtuꝫ.nũquid fm le.antiquas romanas ⁊ nouas. an fm le.lombardoꝝ puniet iniuria ſꝫ qꝫ dr in lombar.de cõuicijs.⁊ in.t.de plag.seu fur.suoꝝ ⁊ alioꝝ ⁊ furtũ similiter ſꝫ qꝫ superius nota.ẽ an dices p̃dicta debere puniri ſꝫ.l.p̃dictã de pace te.§.si quis aliũ ⁊ sequenti.⁊ .§. siqs v.soli. valens ⁊c. ℟.ſꝫ.l.lombar.nõ punietur cũ iste fuerit romanoꝝ iperator. vñ intellerit tm̃ ꝺ le.romanis.nã ille qui romana.l.uiuit ei subiacere dꝫ.vt in lombar.romanus po.qua.l.viuere velit.l.i.ſꝫ tm̃ instabis nõne ⁊ Carolus fuit iperatoꝛ qui illã.l.si quis latro ꝓdidit que ẽ in lombar.de fur.⁊ fuit sugat ℟.ſꝫ fuerit iperatoꝛ ñ tm̃ fuit rõanꝰ. vl' dicas qꝫ non fuit iperatoꝛ.imo vt̃ qꝫ tm̃ fuit rex francoꝝ ⁊ lombardoꝝ.vt in lombar. qualiter diuersa.l.hoies suas res finire debeãt.l.i.in fine.nec inuenitur in illo libro qꝫ fuisset iperatoꝛ nisi p subscriptiones sup.ll.eius factas ab his q ꝓpilauerunt lombar.sub titulis ꝓpetentibus siue rubricis.imo per illã.l.quã fecit.s.ꝑmã appellat tm̃ rex.vt in lõbar.de epis.⁊.c.l.i.vl' dicas qꝫ stetit rex p multos an.frãcie ⁊ lõbardie añ q̃ romanũ iperiũ baberet.⁊ tunc fecit.l.p̃dictaꝫ.vt apparet p capitulare suuꝫ siquis p ordinẽ inspexerit lõbar. ꝓsusa nõ intitulata.nec.n.inuenit nisi nouẽ le.fecisse post q̃ fuerit ipatoꝛ siue.x.vt in vltima charta capitularis sui reperit.nõ. n.ille fuit Carolus q dñi filius fuisse pipini.ſꝫ fuit ille q fuit pr̃ pipini vt p̃dicto capitulari inuenit charta vl.vt in lõbar.de epis.⁊.c.⁊ hoc statuimus.⁊ ita dices ſꝫ qõ superi⁹ dicta qꝫ nõ puniant p.l.lõbar.imo nec p.l.p̃dictã.vt.§. de pace te. cum forte ipa nõ ẽ lex nec ,p.l.dꝫ ſuari maxie in isto casu impatoꝛ iste voluit eã.l.ẽẽ nisi vt ſuaret id qꝫ ẽ in ea donec ꝓderet.l.de pace te.⁊ su p his que in ista ꝓtinentur. vñ postea hãc.l.fecit generalẽ quã voluit ꝑpetuo debere obseruare ſꝫ qꝫ in p̃n.l.dr in ꝑpetuũ valitura.⁊c.⁊ qꝫ illa nõ sit lex hic,pbat ex eo qꝫ in ea dr in p̃n.ſ.⁊ oib⁹ ad qs lr̃e iste peruenerint. p qõ vr̃ qꝫ nõ ẽ lex ſꝫ fuerint lr̃e quas mittebat per subditos suos nõ faciendo mentionẽ de oibus subditis suis.sed de bis tm̃ ad quos puenerint cum forte nõ peruenerint nisi ad paucos ⁊ eas forte misit statiꝫ cũ recepit coronã sicut faciunt omnes imperatoꝛes.nec.n.suauit in ea stilum condendi.l.quem ipsemet suauit in ista dicens hac edictali.l.⁊ alias quas fecit ⁊ qualem debebat seruare ⁊ etiam seruauit iustinianus fm qꝫ dicitur in.C.de leg.⁊ ꝯsti.l. vt generales ⁊ l.humanũ quã ẽt suauit lotharius in sua.l.supioꝛi. remanet ergo qꝫ ꝑ alias.ll. romanas debent puniri ⁊ punient ſꝫ qꝫ superius notatũ ẽ. nec.n. voluit ipatoꝛ iste derogare alijs legib⁹ ꝑ p̃dictã.l.§.de pace te.si lex ẽ.imo voluit qꝫ in suo vigoꝛe debẽt ꝑmanere.⁊ hoc ꝓbat ex eo qꝫ in eadẽ dr circa p̃n. vbi dr. Inde est qꝫ nos tã diuinas q̃ humanas leges in suo vigoꝛe manere cupientes ⁊c.hoc ẽ qõ hic,prime dixit ⁊ damnũ passo ſꝫ.l.⁊c.⁊ nõ dixit fm.l.qꝫ eodẽ mõ dꝫ hic intelligi legitime puniat.i.fm.l.sicut in prin.huius glo.positũ.nec voluit tm̃ repilogare verbũ illud fm leges cã pulcbrioris dictatus. vel dicas ⁊ hoc vex puto qꝫ p̃dicta lex bñ ẽ lex ⁊ ꝑ.l.dꝫ ſuari.nã qõ ꝓncipi placuit legis bꝫ vigoꝛe. q̃cunqꝫ n.ꝑ epistolã ⁊ supscriptõez statuit vel edicto p̃cepit.l.eẽ ꝓstat.vt.ff. de ꝓsti.prin. l.i.satiſ.n.i ea ꝓtinet vocabulũ edicti qꝫ i.§.illo si qs aliũ dr cũ ibi dicas sigs aliũ ⁊c.q̃si fuerit illõ edictũ qõ fec de pace te.imo vr̃ fuisse qꝫ ꝑ oẽs ptes regni debẽt suari ex hoc qꝫ ibi dr circa p̃n.ꝑ vniuersas regni ptes ⁊c.qꝫ sufficit ad hoc vt riꝫ obtineat edicti.vt.C.de le.⁊ ꝓsti.l.iij.⁊ fm hoc dices qꝫ iniuria puniri debeat ſꝫ qõ dr in illa.l.in illis casib⁹ in quibus loquit.s.qñ fit post pacez. verũtamen si iudex videbit magis puniendũ inspecta atrocitate inspectis ꝑsonis .s. ⁊ iniuriã patientis ⁊ facient(⁊ loco magis puniet vl' et minus puniet si viderit minus puniendũ p̃dict) inspectis fm qꝫ dr insti.de iniurijs.⁊.ff.cũ p illã.l.nõ ꝓbibeat qꝫ n.nõ mutat ⁊c.vt.C.de tes.sancimus .qcquid.n.in ea.l.nõ ẽ spãliter exꝑssuꝫ id veteribus.ll.vr̃ relictũ.vt.C.de ap.p̃cipim⁹ hoc idẽ itelligas de pena furti nisi forte q̃stũ ad penã corporalẽ q̃ debit forte fieri ſꝫ qꝫ dr i p̃dicta.l.i.§.siqs.v.sol'. valet ⁊c.i fi.ſꝫ.n.videat dura lex tm̃ ita scripta ẽ ⁊ ſuãda.vt.ff.q ⁊ a qb⁹ma.li.fi. vl' nõ l.,ꝑsperit legislatoꝛ nisi forte hodie derogatuꝫ ẽ ei ꝑ ꝑriã ꝓstitutionez.

g Homicidiũ.ille.n.q homicidiũ fecit capite puniri dꝫ vt.§.de pace te.§.i.i si. tenet.n.l.coꝛ.de sic.cuius pena talis ẽ insti.de publi.iudi.§.itez lex coꝛ.de sic.eo dẽ et mõ punit si cã hois occidẽdi cuꝫ telo ambulauerit vt ibidẽ.⁊.C. ad.l.coꝛ. de sic.ijs qui cũ telo.imo ⁊si cã furti faciẽdi cũ telo ambularet eodẽ.l.teneretur vt.ff.ad.l.coꝛ.de sic.l.i.⁊ hoc vex ẽ qꝫ ita punient homicidia nisi ꝑ pugnã. vel aliter ꝓbauerit qꝫ ad sui defensionẽ illud fecit.vt.§.de pace te.§.i. quicũqꝫ aggressus vl' alius in dubio in isto discrie ꝓstitutus occiderit nullã calũniã ob id factuꝫ metuere dꝫ vt.C.ad.l.coꝛ.de sic.l.i.⁊.ij.qꝫ.n.quis ob tutelaꝫ sui coꝛporis fecit iure feciſſe estimat.vt.ff.de iudi.⁊ iu.vt vim. Itẽ hoc ẽ vex si hũit voluntatẽ occidendi.si.n.nõ voluntate sed casu eũ occiderit ipunis erit.qm̃ crimẽ nõ contrahit nisi voluntas nocendi intercedat.ea.n.que in,puiso casu poti⁹ q̃s fraude accidũt facto nõ noxe plerũqꝫ iputant:vt.C.ad.l.coꝛ.de sic.l.i.⁊.l.iiij. in malefi cijs.n. voluntas nõ exitus spectat.vt.ff.ad.l.coꝛ.de sic.diuus. Itẽ hoc vex est qꝫ ita debebit puniri vt dictũ ẽ ꝑterea bona fisco applicabunt si nõ reliq̃rit ascẽdentes vel descendẽtes vsqꝫ ad tertiũ gradũ quo casu eis ꝓcederet excepto crimine lese maiestatis salua tm̃ dote vxoris vt.C.de bonis dam.l.i.⁊.C.ad.l.iul. ma.quisquis.si ât homicida a facie iudicũ fugerat tũc res eius mobiles publicari debẽt in pplo ⁊ dispensari.alia vero imobilia dabunt heredib⁹ suis iurantib⁹ ⁊ obꝛuantibus fm qꝫ cõtinet.§.de pace te.§.si vero pacis violatoꝛ. ⁊ hec vera sunt in violatore pacis in alio vero idẽ puto ſuanduꝫ qõ in p̃dicto dr nisi forte dices vt maleficiũ nõ remaneat ipunitũ qꝫ salte legitima tm̃ ascẽdentib⁹ ⁊ descẽdentibus vsqꝫ ad tertiũ gradũ relinquit.interest.n.reip.ne maleficia remaneant ipunita.vt.ff.ad.l.aquil.l.ita vulneratus.paricidiũ ãt punieꝛ fm qꝫ dicitur ff.⁊.C.ad.l.pomp.de pari.⁊ insti.de pub.iudicibus.

b Et membroꝝ diminutio. ꝑ delicto forte manus delinquẽtis amputabit cũ pro solo vulnere manus eius amputaretur si pacez violauerit.vt.§. de pace te. §.si quis alium.immo vt puto in plus punietur si iudici visum fuerit fm qualitatez cris imo ⁊ capite punietur si animo occidendi eum pcussit.vt.§.notatum est.⁊ hoc similiter intelliges fm determinationẽ superius notatam.s.se defendendo.aut nõ aut voluntarie.aut nõ hoc fecerit.

i Constituti.⁊ ita nõ hic qꝫ ab iperatoꝛe dẽt iudices ⁊ locoꝝ defensores ⁊ alij magistratus vel eius voluntate ꝓstitui.⁊ hoc vex ẽ excepto in lombardia que p̃ uilegiũ habet ab eo vt lombardi per se iudices faciãt.duꝫ tm̃ ab eo ꝓfirmentur.

q male seruatur sm q continetur in pace quã imperator constantinus fecit cũ ipsis que scripta sunt.j.in secundo quaterno sequenti. z hoc q dicit seu confirmat i.q forte dixit pp pdictã pacẽ.z hoc vez ẽ q debẽt iudices in ciuitatibus ꝓstitui.s.qui iura reddere possunt.paz ẽ.n.ius eẽ i ciuitate nisi sint qui iura reddere vel regere possint.vt ar.ff.de ori.iuris.l.ij.§.post orig.

k Justitiam facere neglexerit.ita q eã nullo mõ fecerit idez puto z si ꝺ ius litigator fecerit.puta sciando ꝺ quez nõ debebant forte corrupti ꝓcio aut grã qñ tũc ñ patietur solum penaz estimatõis dispendij sz ẽt ipius litis cũ eã suã fecerint.vt.C.de pena iudici.qui male in.l.vl.or n.tunc ꝺdemnari ad veram litis estimationẽ nisi forte filiusfa.q ꝺdẽnaf ẽten⁹ peculiuz patereſ.vt.ff.de iudi.l.sz filiusfa.hec va sunt qñ dolo malo ita iudicauerit. si ãt nõ dolo sed pp negligentiã iudicauerit male tũc cõdẽnari debebit quatenus equũ visum fuerit iudicanti.vt insti.de obli. que ex qua si delic.nasc.circa pn.z.ff. de va.z extraor.cogn.l.fi.

l Ad pdictam penaz.hoc refertur ad proximũ dictũ.sed ad iudices q pdicta facere neglexerint.s.vt puniant vt.j.sequif si pdictaz penã nõ potuerunt soluere sed nunquid ad violatores pacis posset referri qui pp inopiã non possunt soluere penã ꝺ eos statutã supius.s.vt eodẽ mõ ꝺbuerint cũ verberibus ꝓcul ab eo loco in quo habitãt abisci z qñ nõ vt dicas q referatur ad superi⁹ dictũ z ad primũ z maxime cũ violator pacis nõ ꝓmisit homicidiũ vl aliud delictũ pp qꝺ debet capite puniri in ipa violatione pacis.imo multo fortius deberet referri ad eos cũ sit tale delictum pp qꝺ ẽt deberet capite puniri.nam miles turbator pacis capite punietur.vt.ff.de re mili.l.fi.

m Cũ verberibus.nõ ergo q nõ liberatur quis a pena pp inopiã imo maiorẽ penã sustinet cũ corporaliter verberib⁹ debeat puniri z postea a loco suo expelli longe p.l.miliaria.ictus.n.fustiũ maior pena ẽ qlibz pena pecuniaria.vt.ff.de penis i fuor in fi.sz hoc ẽ qꝺ hic ꝺ pp enormitatẽ cris cũ alꝭ ꝺ q saltez minorari põt pp inopiã.vt.C.de modo mul.l.eos in fi.

n Conuenticulas.sicut z alias ꝓhibentur conuenticula fieri collecta multitudine in qualibet pte ciuitatis vel vici vel cuiuscunqz loci.vt.C.de his qui ad ec. cõfu. denunciamus.C.de epis.z.c.conuenticulas.

o Cõiurationes.qualitercunqz ergo fiant ꝓiuratões ꝓhibenf p.l.istã z cassantur q male hodie obſuaf imo totũ ꝓrium faciũt ciuitates maxime lombar.z p ꝓres q̃ sunt in ciuitatibus z ꝓpagnie vt ita loquif.sic alꝭ ꝓhibenf ꝓiurationes negociatoz.s.vt spẽs diuersoz corpoz negociationis nõ minoris qz inter se stabuerint nemini denf.vt.C.de mono.l.i.

p Receptatorib⁹.pessimũ ẽ gen⁹ receptatoz sine qb⁹ latere nemo diu põt. z pinde debẽt puniri sicut latrões.vt.ff.de recepta.l.i.z de off.pre.congruit idem forte eẽt si eos nõ receperint sed eos possent apprehẽdere accepta pecunia vl parte subraptoz eos dimiserint cum in pari cã videantur cum eis.ar.ff. pdicto tit.l.i.in fi.immo iure longobar.si postqz deprehẽderint eos miserint omne dãnũ p q̃ deprẽhẽsi fuerit tenenf emẽdare vt i lõbar.de fur.lz fui.fug.l.siqs furẽ.

q Et eisdez.puta cũ in pari facinore sint cuz ipis violatoribus qsi ꝓsentiendo quos.n.par facinus coinquinat z equat vtrosqz similis pena ꝓmittaf.vt.C.de epis.z cle.si qzqz in fi.facientes z ꝓsentientes pari pena ꝓstringunf.vt.C. de sacro san. eccle.iubem⁹.§.economos. Hoc vez ẽ nisi forte ille qui rcepit sit ei⁹ affinis vel cognatus qñ tũc debebit absolui.nec forte seuerius ꝺdẽnari.non est n.par eius delictũ z eius qui nihil ad se pertinentes malefactores recepit.vt.ff de recep.l.fi.iure aũt longobar.nõ inspiciẽ sit affinis vel cognatus.imo ẽt si pfilio vel propinquo latroni mãsiones post missaz scĩ Jo.baptiste dederit quasi latro z infidelis oz iudicari.vñ qui illuz suscipit similiter est illi nisi iurauerit cũ x.francis si francus ẽ q nesciret eum latronẽ fuisse vt in lombar. de fur. z fui. fug.le.quicunqz post missam.

r Destruaf.hic nõ inspexit imperator iste deformitatem vrbis pp destructionez domoz q al'ex inspicit.qñ itereſt reipu.ne vrbes deformenf ruinis.vt.ff. ne quid i loco publico.l.fi. Nõ fruaf.cũ i eã ꝓmittat volẽdo iurare pacẽ. nec eã tenef frustra.n.legz auxiliũ iuocat q i eã ꝓmittit.vt.ff.ꝺ mino.auxiliũ i fi.

t Illicitas.quas pses puincie ꝓhibere oz.vt.ff.de of.pre.illicitas.

u Ab ecclesijs.nec.n.oz extraordinariũ aut sup indictũ ab ecclesijs efflagitari. vt.C.de sac.san.ec.placet.a qb⁹ãt exactionib⁹ debeãt eẽ imunes ecclie a qb⁹ñ ꝺz z notaf in predicto ti.z in pdicta.l.z.l.ad instructionem pontium.

x In duplũ.imo forte si ab ecclesia facta fuerat illicita exactio penaz ꝓpetue deportationis post excomunicationẽ que erga sacrilegos iure promẽda est patietur exactor.vt.C.de sac.san.ec.placet in fine.

y Itez sacramenta.i.pubez iuramenta sup sac.san'. corporaliter pstita.ꝓprie n.dicunf sacramenta cuz quis fidẽ suã vel mentẽ sup sacro iuramento astringit vt puta sup altari vel libro continenti sacro scm.euangelia.qd ergo si super libro alio iurauerit vel forte alio ligno vel lapide? R.nihilominus valere q correspicit dñs.vnde non minus deierat qui ꝺ facit.nã tact⁹ libri cuiuscqz nõ id operatur.sed sola voluntas z abnegatio nois dei oipotentis.vt.C.de trãsac.siquis maior in pn.bodie tñ nõ vz valere iusiurandũ p nomẽ dñi vel caput vel capillos.vt in auf.vt nõ luxu.ꝺ natu.colla.vi.lz romani ꝓrium faciãt bodie vt de cõsuetudine est obtentũ iuraf pro sacrosan.euãgelia.vt in auf.iusiurandu?quod ꝓstatur ab his in prin.q ꝓstat eẽ seruandũ qz diuturni mores z̃.vt insti. de iure natu.§.ex nõ scripto.quid si iurauit verbotenus vt q dixit p deum nõ veniaz ꝓtraf R.nõ valet plus.n. operatur tactus libri rõne maioris solẽnitatis q ẽt ꝓbare põt vt.C.si mi.se.ma.di.si alterius.§.vl. i pn.licet sit ar.ꝺ.C.de epi.z cle.auf.sz z iudex z ꝺ iudi.rẽ. ñ nouã.sz spãle ibi. Quid si ñ ipe sed alius ꝓ ipo z super aiam suã iurauerit vt fit interdũ? R idez ẽ ac si ipse iurauerit.si tamẽ iuratũ fuerit eo mandante vt ar.ff.de admi.tu. ita tñ .§. gessisse. z ff.q cuiusqz vni.no. l. Itez cor.§.i.i. R. ar.ꝓtra.C. de hiꝫ qve.eta.impe.l.ij. in pn.z de iure emphi. l.vl.§.pe. Quid si

procul ab eo loco quẽ ĩhabitat.quinquaginta miliarib⁹ per quinquẽniũ vitã agat. Cõuenticulas quoqz in ciuitatib⁹ omnes cõiuratiões z extra etiã occasiõe parentele z inter ciuitatẽ z ciuitatẽ z ĩter personã z personaz siue inter ciuitatez z personaz modis oĩbus fieri ꝓhibem⁹ z in ꝓteritũ factas cassam⁹ singulis ꝓiuratoꝝ pena uni⁹ libre auri puniendis.

impubes iurauerit.nunquid tenebit eius sacramentum vt contractus cum eo habitus valeat. ar..q sic z.ff.de iureiuran.qui iurasse.i. R forte lz contra puto qz illud vez ẽ in sui emolumentũ z aduersarij ꝓiudiciũ vt ibidẽ ꝓbatur.quinimo impubes ꝓhibeẽ iurare cũ ẽt de eius vtilitate tractatur.vt.ff.de in li tẽ iuran.videamus in pn.in casu tñ puta cũ iurauerit se daturuz patrono operas z numiculator ineſt vel histrio obligatur.vt.ff.de libe.cã.l.vl.ꝓterea cũ lex ista loquitur tm̃ de pubere nihil noui vz statuendũ p impuberez.qz qꝺ nõ mutatur z̃.C. de testis sancimus.puberem ãt accipim⁹ masculum maiorẽ.xiiij.an. feminã ãt maioꝛez.xij.vt insti.qui.mo.te.infir.in prin. Itẽ puberẽ accipias sane mẽtẽ nã si furiosus sit nec iureiuran.se obligat qz silis est pupillo ifanti adeo q nullũ negotium recte gerit.vt insti.de inuti.stip.§.furiosus.z.§. sed q diximus ipe.n.habetur loco dormientis z abñtis.vt.ff. de iure codicilloz.l.ij.§.furiosus.ff.de acquiren.po.l.i.§.i. Quero nunquid sit intelligendum hoc de impubere pfam? R. idẽ q in filiofa.pubere. tum qz lex nõ distinguit.tuz qz ipe ex oĩbus causis obli.ex quibus pz excepta causa mutui.vt.ff.de act.z obligationibus filiusfa. Sed nunquid tm̃ in pubere libero? R.z idẽ z in seruo quantũ ad hoc vt naturaliter cũ effectu obligetur.nam qui ẽ suus naturaliter obligaf vt.ff.de condi. idẽ. nãliter vt nec cõtra illã naturalẽ possit restitui. Itẽ quãtũ ad hoc vt dñz obliget de pecul'.vt.ff.de pecul.siquis.§.ẽt vbi nec ipe dñs restitui possit q tñ sine iuramento ꝓtingeret.vt.ff.de mino.l.iij.§. fuus. Sz quid in impubere libero qui credet at se suum? R. idẽ q in vero opinato libero.qz plinqz extra id q agitur tacita obligatio nascitur.vt.ff.ꝺmo.l. si is qui.§.si libero.z.ff.de acqui.re.do.hõ liber Item quero an sit hoc intelligendum in pubere curatorem habẽte qui sine curatoris auctoritate ꝓtrahendo iurauit? R.vtiqz sm eos qui dñt q sacramentum psentat eũ maiorem.naz si maior eẽt nõ restitueretur. sed contra vz cuz pupillo similis habetur.vt.C.de i inte.resti.mi.si curatorez hñs.i quez non cadit pses ꝓstitutio.vt.s.notauimus.ergo põt intelligi lex ista in pubere habente curatorẽ z ꝓtrahente eius auctoritate z in pubere nõ habente curatorẽ ꝓtrahente per se solum.sed instabit quil dicens.l.ista nõ distinguit i pubere habente vel non habente curatorem.ergo nec tu distinguere debes? R.imo q̃uis lex ista non distinguat religione iudicantis omitti non debet.vt.ff.de testi.l.quesitum.vel dic q hec lex non distinguit.debet.n.distingui per aliof.vt ar.C.de appel.l.vl.§.fi.z i auf. de admi.of.§.fi.nã z posteriores leges interdum trahende sunt ad priores.vt.ff.de leg.z sena.con.sed z posteriores.sed lz ita videatur posse dici z distingui tñ verius videtur vt siue curatorẽ habeant siue nõ tenet ꝓtractus.nec possit rescindi q̃ q̃ sm leges sit ipo iure nullus. nam z sm leges veteres vendita re sine decreto ipo iure nulla est venditio.vt C.de predijs z alijs rebus mi.l.ij.z iij.z.C.de administra.tu.l.lex quetuto.§.vl.z tñ si corroboreẽ iuramento valida sit z tenet per banc legẽ.

a Sponte facta.quia secus si per vim vel metũ vt.j.e.§.p vim aũt.sed quid si dolo fuit inductus minor vt interdum faciũt tu.finita tutela qui eos blandicijs vel adulationibus ad talia inducunt R.non videtur tunc spontanea voluntas. vt argu .C. de raptu virg.l.i. circa fi. quid ergo? R.si maior eẽt haberet actionez de dolo cũ res processisset ad traditionem.sed quia minor est videtur q cesset restitutio in superstite. vt.ff.ꝺ dolo.l.i.§.itẽ pomp.restitutionem autem tollit iuramentum interpositum qz repñtat eum maiorez vt hic.sed iuramentum siue eius effectum tollit interpositus dolus quia nõ debet ex eo lucrari.vt.ff.de dolo .l.ne ex dolo.quid ergo? nũquid res erit i circulo.vt.ff.qui.po.in pi.ba. claudius felix? R.non.sed minor postulabit restitutionem cessante actione de dolo que non potest habere locum.z si opponatur de iuramento replicabitur de dolo qz dolo duxit eum ad id vt ar.C.de tranlac.sub ptextu.z.l.fi.z.l.si ex falsis.z ar.ff.de iudi.si ptor.§.marcellus.z hoc cum constat adhibitum dolum forte persuadente ei q in nullo tenebatur et q ipe longe pluris erat ei obligatus vel simili mõ.quid si alꝭ suis blandicijs minorem induxit? ad hoc forte dicendo q ex fide fecerit q̃ q̃ in aliquo minus benefecisset ei z talia.vel qz valde ꝓ bono haberet si sic cũ eo contraberet.nunquid tenebit si iurauerit. q̃ q̃ in aliquo non lesus sit

vt nec restituatur. ℟. vtiqz quia nō est alicui interdicendum si aliquid ex sua industria ꝑsequi possit. C. de arbi. tu. si defunctus. ⁊. C. siquis aliquem testari prohibuerit. l. fi. ⁊. ff. de le. ij. lucius. §. sempronia. ⁊. ff. sigꝫ aliquem te. pro. l. fi. item qō dicit sponte non dicit ad differentiam eiꝰ qꝫ interdum ex iure necessitate fit. vt cum dedit vnā actionē contra aliū vt C. de admi. tu. l. ij. § vl. ⁊ idē in similibus actionibus.

b Super ꝓtractibꝰ hic quero an sit intelligendū de quocūqz contractu ēt legibus interdicto. ℟. nō. nā iuramentū interpositum ꝓtra leges ipso iure nō valet nec cōfirmat ℘ctus ℘. l. initū. vt. C. de. leg. ⁊ ꝓsti. nō dubiū in fi. ff. de pac. iuregen. §. generaliter. ⁊ de le. i. si quis inquilinos. §. vl. ⁊ in aut. senicas nō solum colla. v. §. fi. ⁊. ff. de obsequijs libertoꝝ. l. pe. nec ob. si dicatur qz deierat qꝫ nō vī deieraſſe. vt ff. qui satisdare co. l. vl. sed in isto nōne ꝓtractus alienatiōis rei imobilis sine decreto ē ℘. l. C. de admi. tu. l. ler que tu in fi. ⁊ de prędi. mino. fere. p. to. ergo sacrm nullius dz eē momenti? ℟. nō ē ℘. l. cū hac fre. sit approbatū hac. s. sacra pu. ⁊ vl illud in ℘ctibus interdictis iure cōi. Itē quero quid si minoꝝ vēdiderit ⁊ iurauerit ⁊ deceptus sit vltra medietatem iusti ꝑcij. an possit venire ℘? ℟. p. vtiqz qz agit vel vt iustuꝫ ꝑcium suppleatur vel vt rescindatur ℘ctus. vt. C. de rescin. ven. l. ij. sed Jo. budęz sed alia rōne dicendo sacrm nihil aliud operatur nisi qꝫ repūtat eū maiorem. vñ ē qꝫ ipe sicut quis maioꝝ poterit postulare vel preciū suppleri vel ꝓtractuꝫ rescindi data electione actori. vt in ꝑdicta. l. sacrm. n. interpositus ꝑuat eū a ꝑuilegio suo. s. restitutōis qō ei pp etatē ꝓpetit. nō āt a iure cōi qz hoc nō pōt facere. vt. C. de trasac. si ex falsis. ⁊. C. de nō nu. pe. l. vl. nec miꝝ qz difficilius tollit ius cōe qꝫ priuilegiuꝫ cū etiā difficilius inducaī. vt in aut. de rebus eccle. nō ali. §. sed qz verisimile in fi. quid in maiore iurante decepto vltra dimidiuꝫ? ℟. forte idē cū nō suppersit ei nisi ius cōe dño trī. p. visuꝫ fuit ℘ vt nihilominꝰ ℘uenire possit ꝑdicto mō. qz nō agit ꝑcise vt rescindaī ℘ctus sꝫ vt iustū ꝑciū restituaī ⁊ suppicaī vel ℘ctus rescindatur ⁊ facit ꝑ hoc qz sacrꝫ ius cōe nō tollit vt. §. no. ⁊ probaī de acqui. here. siquis extraneus. i. ℟. ⁊. l. si seruū quis §. vl. sed dño meo visuꝫ ē ℘ vt no. in summa de rescin. ven. qz venditor sic agendo altera rōne vrget emptorem rescindere ℘ctuꝫ. vt. ff. de ꝓdi. ⁊ instī. l. que sub ꝓditione. §. sed si iureiurandi. ℘ trī ē hoc ar. ff. de iure pa. adigere. §. i.

Sed quero an hoc sit intelligendum in venditione facta cum interpositione decreti an idem ⁊ si decretum non interueneritꝫ ℟. vtiqz in oī venditione quia aliter inutiliter videreī adiecta cum hoc ēt lex. C. si aduersus ven. inducat ⁊ maxime cū hic indistincte id dicatur res in dubio ēt sit potius interpretanda vt valeat qꝫ pereat. vt. ff. de le. i. si qī ad munic. l. i.

Itē quero si iurauerit aliquis in genere seruatuꝫ se oēs ℘ctus quos fecerit tempore minoris etatis ⁊ postea vendat ⁊ nō iuret an teneat? ℟. vī qꝫ nō. qz ex cōfessiōe nō solet qꝫs se abnti obligari. vt. ff. de ꝓfessis certū. §. si quis. Itez qz res inter alios acta rē. ⁊ ad hoc facit. C. si aduersus ven. l. i. vbi dicit emptori iurādū eē. Itez ē ar. ad hoc. ff. qꝫ cuiuscunqz vniuer. l. itē eoꝝ. §. sed ita si. Itez ꝑ hoc ē pñs lra super ℘ctibus. vñ si aliter fiat nō valet. vt ar. C. ℘ senten. ⁊ inꝛ. l. prolatuꝫ. ex aduerso vī ℘ hac rōne qz ꝓstat eandē rōnem subesse. et cū alꝫ iuratur ⁊ qz nihilominus faciens cōtēnit religionē diuinā ⁊ delinquit ⁊ nihilominus propriā turpitudinē allegat. vñ cū eadęz subest ratio idez dz subesse ius. vt ar. ff. ad. l. aquil. illud. sufficit. n. qz. deierat ideoqz ferendus nō ē vt. C. de indic. vi. l. ij. in fi. Itē ℘ factū ꝑ ꝑum venit. vt. ff. de adop. post mortē ⁊ in hac qōne satis puto qꝫ si prius ita iurauerit et postea in ℘cto dixit se velle teneri ipo iuramento qꝫ teneat. ⁊ ita vidimꝰ de consuetudine obseruari. Itē quero si minoꝝ vendidit ⁊ iurauit ⁊ anteqꝫ traderet cecidit a possessione. postea ad eū reddit aliquo casu an si non prestet vel non restituat eaz emptori agenti. postea videatur facere ℘ sacrꝫ? ℟. vtiqz cū nundū tradiderat. sꝫ si iaz tradiderat tūc secus erit. itez cum iā videaī liberatus solutione eius vt no. C. de transac. siqs maior sm azo. vel dic idem in vtroqz casu qz agere videreī ⁊ controuersiā facit ēt reus recipiendo ⁊ ℘dicēdo. vt ar. ff. de procu. nō solū. §. sꝫ si status. ⁊. C. si pars hereditatis petaī. permittendū. sed quid si ꝑmo vendidit nec iurauerit sed postea ex interuallo iurauit se ratū habituꝫ ⁊ nō ℘uentuꝫ. nunquid ꝓfirmabitur. vt teneat precedens ℘ctus q℘q℘ a prin. nullus fuerit ipo iure? ℟. vtiqz ar. ff. de iudi. lꝫ ar. ℘ instī. de aucto. tu. §. vl. item qz ⁊ maioꝝ factus ratū bñs ēt sine iuramento confirmat eandē venditionē q℘ ipso iure nulla fuerit. vt. C. si maior fac. ra. ha. vel non l. i. ⁊. ij. ⁊ est ar. ff. quoꝝ legatoꝝ. l. i. §. pdest. Itē quero an lex ista locuꝫ bēat in stipulatione vel in renuntiatione. vī qꝫ nō qz ꝓtractus est ꝓprie bis qui vltro citroqz dantem ⁊ accipientē obligat. vt. ff. de ver. sig. l. labeo. minoꝝ aūt qui ꝑmittit nō se alij sed aliuꝫ sibi obligat. Itē minoꝝ qui renunciat nō ꝓtrahit sed potius distrahit vt alibi dī soluto debito. vt ut

sti. g. mo. re. ꝓtrahiī obl. §. is quoqz in fi. sed ꝓtra puto. s. vt hōc nomen ꝓtract⁹ accipiaī ꝑ poi obligatiōe ad exemplū eiꝰ qō dī i edicto ꝓtoris vt. ff. de minо. ait ꝓtor i ꝑn. ⁊ ar. ff. de his q i frau. cre. l. i. §. ait. ⁊. ff. de iudi. oēz. ⁊. ff. ex qb⁹ causis i poss. ea. l. vl. qd si iurauit se nō ventuꝫ ꝓtra iniam vel ꝓfessionē vel arbitrium? ℟. vtiqz ⁊ tunc tenet. nā in iuditio qꝫs ꝓtrahit. vt. ff. de pe. l. iij. §. idem scribit. et maioꝝ ēt si tale pactuꝫ feciſſz nō veniret ꝓtra appellando vt. ff. qui. ap. li. vel non. l. ij. imo ꝓtra. puta qꝫ saltez appellare possit qz nō ē de iurē cōi. nam iurādo solū pdidit ꝑuilegium etatis. vt. §. dixit sed nunquid ⁊ tūc in aliquo tenebit sni a cū curatoꝝ sibi ñ affuerit? ℟. idez vt no. §. in octaua qōne.

exactōes maxime ab eccleſijs⁹ quarū abulus iam per longa tempora inoleuit: per ciuitates ⁊ castella omnimodo donamus ⁊ prohibem⁹: ⁊ si facte fuerint in duplum ꝛ reddantur. Item sacramenta puberum ꝛ facta sponte ª super contractibus ᵇ rerum ᶜ suarum ª nō retractandis inuiolabiliter ᶜ custodiantur. Per uim aūt ⁊ iustuꝫ metuꝫ ꝛ etiam a maioribus ª maxie ne querimoniā⁹ maleficiorum cōmissorum

Quid si iurauit qꝫs se ñ vēturꝫ ℘ testm̄ distigue vtꝝ ꝑ ꝑuꝫ an alienū si ℘. ꝑ ꝑuꝫ nō tenet qz testi factio iurꝫ publici ē vt. ff. de testamēt. l. iij. ⁊ qō āt iuris publici est pactis ꝑuatoꝝ non pōt tolli. vt. ff. de pac. ius publicū. nec ēt ꝑ pactum pōt aliquis maioꝝ libertatez testi faciendi sibi auferre. vt. C. de pac. l. pac. quod do. ⁊. ff. ꝑ socio cū duobus. §. idem rñdet. si āt ℘ aliuꝫ distingue vtrū potuit tenere pactū de iure cōi ꝑ distinctionē. C. de pac. l. vl. quo casu ꝑiudicaī ei. nā testm̄ ꝓnumeraī inter ℘ctus. vt. ff. de duob⁹ reis. eadez an nō quo casu ℘uenit de cōi iure. vt alꝫs. §. no. in. xij. q. Quid si filiuſfa. minoꝝ renūciauit macedoniano ⁊ iurauit. ℟. nō tenet qz nec maioꝝ renunciare potuiſſet cū nō sit fauore eius inductū. sed odio creditoꝝ. vt. ff. de ꝓdi. inde. qui exceptionez. sic. n. daret materiaz peccādi qō ē ℘ publicā vtilitatē. vt. ff. ad mace. l. i. ⁊ instī. qꝫ cū eo in prin. qd si mulier minoꝝ nunciauerit velle ⁊ iurauerit. ℟. tenet. nā si maioꝝ renunciaſſet cū sit eius fauore inductū teneret vt predicta. l. qui exceptiōem. ⁊. ff. ad velle. l. vl. §. pe. ⁊. C. qī mu. of. ⁊. f. l. vl. quid si minoꝝ sit ꝓfessus se pecuniam accepiſſe mutuo ⁊ renunciauerit exceptioni nō numerate pecunie ⁊ iurauerit se nō ventuꝫ ꝓtra. ℟. nō poterit aliquo mō venire ℘ sm eos q dicunt maioꝛē renuncian tē nullo mō admitti ℘. vel sm nos dabiī ei exceptio doli. ⁊ in hoc grauabiī tūc vt ꝑbet nō numerataꝫ pec. sicut alꝫ dixim⁹ in maiore renunciante. vt in sum. de nō nu. pec. quid si minoꝝ donauerit causa mortis ⁊ iurauerit se nullo tpe reuocaturꝫ. ℟. tenet nec reuocat. nā nec minoꝝ ēt de iure cōi potuit donare. qz ⁊ testari nō pōt. vt. ff. de dona. cā mor. tā bis ⁊ instī. q. ex ca. ima. nō poss. §. pe. naz ⁊ maior posset renunciare iuri reuocande donationis cuꝫ hoc sit eius fauore iductū vt censeaī ꝑuati iuris. lꝫ aliud sit in testi factione. vt. §. no. vñ ⁊ filiuſfa. donare pōt cā mortis patre ꝓsentiente sed testari nō pōt: vt in ꝑdicta. l. tā bis. ⁊. C. de testa. nemo. quid si donauerit simpliciter ⁊ iurauerit. vī forte qō nō teneat qz ēt decreti auctoritate facta ipo iure nō valet. vt. C. si maioꝝ fa. ra. ha. l. vl. §. fi. sed ꝓtra puto cū repꝛesentaī maioꝝ pp iuramētuꝫ. vt. §. no. nā si maioꝝ factus donasset nō repeteret: nec ob. qꝫ nō pōt hoc facere decreti interpositione quia illa nō tollit restitutionē. vt. C. de predijs mino. si quidē iuramentū tollit: vt hic.

Quid si minoꝝ iurauerit trāsactiōez vel venditionē vel aliū ꝓtractuꝫ similem firmū habere. nunquid si de facto ℘uenit ⁊ deieret ifamabiī ⁊ alꝫs penas subibit que ꝓtinenī. C. de trāsac. si quis maioꝝ. respōdeo nō ifamabiī ⁊ si penas alꝫ subeat. vt ar. ff. de his qui no. ifa. l. vl. quinimo vī qꝫ nec alꝫs subeat penas nisi qꝫs subiret maioꝝ qui nō iuraſſet cū sacramētum nihil aliud operaī nisi vel maioꝛē euꝫ repūtet. vel qꝫ verius est dic qꝫ oēs penas predictas subire cogetur. qz constat ꝓtractū tenere. vñ si ꝓtrafaciat puniī sicut qui vis maioꝝ qui iurauit cū i delictis nullo etatis auxilio debeat ei succurri. vt. C. si aduersus delictum. l. i. ⁊. ff. de mi. auxiliū. §. in delictis. Quid si filiuſfa. mi. iurauit patri ꝓtrahēdo forte cū eo tū renunciauerit bonis maternis. sicut plurimumqz faciunt. ℟. non valet nā stipulatio inter maioꝛes ꝓtracta cū parentibus quoꝝ in ptātem sunt inutilis est. vt isti. de inuti. stipula. §. Itē inutilis. quid si pater minoꝝ diuisit bona sua inter filios emancipatos ⁊ iurauerit. nunquid poterit venire ꝓtra. ℟. vtiqz qz nulla fuit ꝓtracta obligatio nec fuiſſet ēt si maioꝝ esset. tū qz libez debuit habere cō mutandi arbitriū qꝫqz hoc fallit in casu fauore mrimonij. qz dotē quā dedit pro filia sua prioꝛi viro nō pōt diminuere nisi postea clade aliqua ꝛ superueniente: vt. C. de rei vxor. ac. āt. sed q℘is. sed contra vī cum talis diuisio fiat inter filios animo donandi ⁊ donatio inter eos nitaī iuribus. vt. C. de inof. do. l. ij.

c Rerum. s. coꝛporalium ⁊ incoꝛporalium. item mobilium ⁊ immobilium. rei enim appellatio generalis est vt. ff. si cer. pe. l. i. ⁊ de verbo. si. rei appellatio. et instī. de re. coꝛ. ⁊. incoꝛ. per totum.

d Suaꝝ. i. ꝓpriaꝝ. sed quid si cōium. rñdeo idem qz verbū suum ad vtrūqz ptinet. vt. ff. ꝺ ver. si. verbū ⁊ de le. iij. siqs suos: qd si sup reb⁹ alienis ℘rit puta qz rē alienā vēdidit ⁊ iurauit. ℟. ꝓstitutōez pñtez ad id nō respicē cū hec tñ de reb⁹ suis loqī. qd g⁹ stabo legi veteri vt dicā ipo iurē ñ valē. vt. ff. ꝺ reb⁹ eoꝝ q̄ sub tu. mag⁹. §. i. vl dic qꝺ teneat sic alꝫ facta a q̄ vis maioꝛe alꝫ fcā vt. ff. ꝺ ℘bē. empre alienā. ⁊ qꝺ dic rex suaꝝ large accipiaī. q. d. s. ℘ctibus suis rē.

e Inuiolabiliī. i. icoꝛruptibiliī. i. sine violatōe l coꝛruptōe aliq̄ ⁊ q̄tū ad agēdū ⁊ q̄tū ad excipiēdū ⁊ q̄ztū ad dñium trāsferēdū ⁊ accipiedū. vt ar. ff. ꝺ acq. re. do. statuaf ⁊ famil. her. iter cohēdes. §. i. f Justū metū. qz si vanꝰ fuiſſet timoꝛ ℘ eēt. vt. ff. qꝺ metꝰ cā metū. alꝫ ⁊ l. metū āt. §. i. g A maioꝛib⁹. maxie maioꝛes i. potēt ioꝛes viz vl metū itulerāt ne maleficioꝝ ꝓmiſſoꝝ ertorta. vl pōt l gi sm aliā lrāz aliī ꝑ viz āt ⁊ iustū metū ēt a maioꝛib⁹ marie ne q̄rimonia maleficioꝛuꝫ ꝓmiſſoꝝ fieret. h Querimoniā. ēt si nulla facta vl deposita fuerit que-

rimonia de maleficio ꝓmisso nullius momenti sit.i.ipo iure nō valeat.sz in isto nunquid p hoc dices q̄ edictū q̄ metus cā sublatū sit ꝛ quo ad actionē ꝛ quo ad exceptionez ꝛ ex eo inductuz.vt.ff.qō me.ca.metū.§.sed q̄ ꝛ.§.iul'.ꝛ.§.volenti.ꝛ.§.ex hoc edicto cū videat' p.l.istā q̄ ꝓtractus p metū initus ipo iure sit nullus quē ꝓstat p.ll. veteres tenere.vt.ff.q̄ me.ca.l.mulier.ꝛ.l.pe.ꝛ ante pe.C.ō inutil.sti.dolo.ꝛ ℟. minime. nā qō dicit nullus eē momēti subaudi q̄tuz ad effectuz sic.ꝛ al's accipiūtur hec verba.ff.q̄ me.ca.l. qui in carcerē.sed hec rīsio nō placz pp verba p̄cedentia ne querimonia maleficij ꝓmissi extorta.ꝛ q̄ hec verba sint posita ꝓprie hic significant qō ipo iure sit nullum.vt.ff. de ver.ob.l.generaliter.ꝛ.C.ō legi.ꝛ ꝓsti.ñ dubiū i ſi.dic g° hoc eē referendū ad sacramenta tm̄ nō p vim extorta de quib°.§.dicerat.q: probat ēt verbū aduersa'tiue positum pp p̄cedens verbum sponte.sed in isto q: magis tollitur iuramentū ipo iure q̄ ꝓctus.ꝛ ℟.q: effectus iuramenti debilio: é.ex eo enī nulla inducitur obligatio sz robur quoddā quo p̄stāt cō tractui cui accedit.ſ.q̄ possit efficaciter cōuenīri q al's nō potuerāt auxilio restitutionis obstāte si sponte iterponar'.hic ergo effectus q̄si debilior tollitur vi vel metu illato qō nō est i effectu qui ex ꝓtractu inducit' q̄si fortio:.q: ex eo inducit' vltro citroqz obligatio vt.ff. ō ver. si.l.labeo.ꝛ supradictā lectura lego sm̄ lr̄am talē quā habebaz.p vim aut metū iustū subaudi sacra interposita.ſ. a puberibus de quibus dictum est.

faciant extorta' nullius esse momenti iubemus.

De Allodijs'. Rub.

Hoc qui allodium suū uēdiderit districtū ꝛ iurisdictionē imperatoris uēdere nō p̄sumat:ꝛ si fiat nō ualeat. Si uero ꝓtingerit allodiū aliquod etiaz in fendum datuz cōferri ecclesie :uel per oblationez fideliū uel per ēptionis ꝛ uēditionis alteri' ue huiusmodi ꝓtractus infeudatus nisi per gratiam ecclesie tamquam de nouo acciperet feu.quod habeat retinere poterit' Et ut eqtas que in paribus causis paria iura desiderat'' per uniuersitatem totius ſperij seruetur frimiter statuimus tam in Italia q̄z in alamania ut quicunque in dicta publica expeditione romam ad suscipiēdam imperij coronam regem aut sub rege dn̄m suum non adiuuauerit:aut eundo cum ipso' aut pro quantitate feu. stipendia' militie persoluēdo si de vocatione legitia' a dño suo conuinci per ꝓpares' suos poterit feu.p̄dat:' ꝛ domin' i suos usus illud hēat redigendi liberam facultatem'.

Ex. De phibita feu.alienatione p Fredericum'.

Fredericus dei gr̄a Romāorum ipera.ꝛ semper august'.ꝛcetera.

Imperialem decet solertiam ita reipublice curā gerere ꝛ subiectorum commoda inuestigare vt regni vtilitas incorrupta persistat ꝛ singulorum status iugiter seruetur illesus quapropter dum ex predecessorū nostrorum more vniuersalis curie rotalie pro tribunali sederemus a principibus Italicis tam rectoribus ecclesiarum q̄z alijs fidelibus regni nō modicas accepimus querelas q̄ beneficia eorum que ab eis retinebant sine dominorum licētia pignori obligauerunt vendiderant ꝛ quadaz collusione nomine libelli vendiderant vnde debita seruitia amittebantur:ꝛ bonor imperij ꝛ nostre felicis expeditionis complemētum minuebatur. Habito ergo consilio episcoporum ducum marchionum.ꝛ comitum.similiter ꝛ etiam palatinorum iudicum.ꝛ aliorum procer hac edictali deo propicio perpetuo valitura lege sancim° vt nulli liceat fe. totuz vel partem aliquaz vendere vel pignorare" vel quocunqz modo distrahere seu alienare' vel pro anima iudicare sine permissione' illius domini ad quē feu. spectare' dignoscit' vñ iper. lothari° tm̄ in futuro p̄cauens ne fieret legē ꝓmulgauit Nos autem ad pleniorem regni vtilitatem prouidentes non solū in posterum sed etiam huiusmodi ali

expeditōe reg'.ꝛ sz h' ita ꝓstrue si de vocatiōe sua legitia p ꝓpares suos subaudi scā a dño suo ꝓuici z̄c ꝛ sz hūc itellectū dices q̄ suffic̄ si ꝓbz ēt p alios ita fcām fuisse vocationē.ꝓma tm̄ expositio vel ēt sa melior vi.

q Per ꝓpares suos.sz qd si nō hūerit ꝓpares:' ℟. forte tūc sufficiet si ēt p eīneos tūc ꝓbet' sic ēt al' dr̄ de noua inuestitura q̄ pōt fieri coram eīneis testib° si dr̄s nō hz pares vt.§. q testes' sunt necessarij ad ꝓbandū no. iuste.c.i.ꝛ.c. se. sicut et al'pp iopiā ꝓbationuz tales admittūt q al's repellerent'.vt C.ō bere.ꝛ ma.q̄m ꝛ de repud. ꝓsensu. ff.de testib°.l. seruij.rīsio.

r Verdat.ꝛ ita no. hic aliā ingratitudinē p quam vas. feu. amittit.ꝛ ad dn̄z libere reuertit'.h' idē bēs.j.l.pr.§.firmit' ēt statuim°.ꝛ sm̄ ō has ꝛ al'gratitudines plene nota. in summa.

s Facultatē.sz nūqd hoc intelligit' siue fuerit paternū feu.siue nouū ita vt nō solū filiussa. sz ēt agnati excludant' a dño:' ℟. forte sic cū ꝛ idistincte hoc dicat'.cū n.lex non distinguit nec nos distinguere debem°.vt.ff.de of. presi.l.iij.ꝛ ō publi. de precio. Item nōne hec tal' est iniuria q̄ rspicit dn̄z cū eīi pti nit q̄ secū nō vadit sic dz.ergo dz ad eū ptinere feu.vt hanc bēat sue iniurie vltionem. vt.§.in q.ca. feu.a.§.denīq. imo q̄ plus ē cū respicit ipm̄ iperatorē cū eū teneat' adiuuare in ipa expeditiōe vl' dn̄m suū.ꝛ hoc ē qō.§.dixit regē aut sub rege z̄c.cū ēt p hoc q̄ñ vadit in expeditiōe vl' aliū nō mittit vt dictū é vel stipendiuz militie nō soluit minuat' vtilitas iperij ꝛ vires eius attenuēt'.ꝛ hoc ē de quo lotharius i.l.sua ꝓquerit'.§.l.pr.iperial'q̄si circa mediuz vl' circa fi. vel dicas q̄ hic loquit' tm̄ de nouo feu. vel de veteri.ad q̄ nō venīat agnati cum eos nō bēat vas.lz.n.nō distinguat.nos tm̄ i isto casu debemus distiguere ꝛ ℟z determinationē veteri' ꝓsuetudinis intelligen'.ſ.c.lz vas. deliquat in isto casu.ꝛ si ad filiū nō veniat ad agnatos tm̄ si hz puēit ꝛ hoc ē qō dr̄ §.si vas.feu.pri.cui defe.c.i.ibi lz ad agnatuz q̄ñq; ptineat z̄c.ꝛ ita intelligi dz q̄ legitur.§.i q.cau.feu.a §.denique.ſ.vt ibi loquat' de nouo feu. lz.n.sit a lege omissum .tm̄ nō dz omitti a religione iudicantis.vt.ff.ō testi.q̄situ ꝛ de spon.oro.q̄.n.hac.l.noua non specialiter dictum hoc veteri ꝓsuetudini relictuz intelligi dz vt ar.C.de ap.precipimus i ſi. priotm̄ intellectus verior vī p rationē que assignat'.§.in qui.ca.fe.amit.§.denīq cū ibi videat' ēt de paterno feu.loqui.

t De prohibita feu.alienatione p fredericum. Rubrica.

u Imperiale.vel pignorare ꝓhibe'.ergo hic expressim pignoris obligatio de feu.in totū in ptē aliquā sicut prox.dixit.totū vel ptez aliquā z̄c.q̄ ꝓtra py.qui ꝓtrariuz notauit.§.de alienatione feu.c.i.sz nunquid poterit dn̄s.ꝓprietatē feu.obligare sine consensu vas. ℟. lex cor.nō dixit q̄ possit obligare vel nō.sed dic̄ q̄ dn̄s non poterat facere cābium vel precarium siue libellum.vt in lombar.de bñ.ꝛ.t.l.vlt.§.fi. ꝛ.§.de suc.feu.l.mulier.ar.tm̄ ē q̄ possit obligare.vt.C.de vsuf.l.ij.ꝛ.iij ꝛ.ff.de pigno.act.tutor in fine.

x Seu alienare.si autem alienauerit deinde redemit.ar.ē q̄ nō amittat argumentum .ff.de ali.iu.mutandi.causa.fa.l.ex hoc.§.siquis.ꝛ.ff. quibus modis.pi.vel hypo.fol.sicut ar.contra.ff.depositi.l.i.§. si rem imo casus expressus est.§.t.quid iuris sit si vasal.post alie.feu.illud recuperet.§.pterea.qd si vas.legauerit feu.extraneo prorsus vel extraneum de feu.heredē instituit nullis agnatis vel descendentibus relictis:' ℟. vī nō alienatum vt sic dn̄s eū inuestire cogatur.vt ar.ff.de alie.iud. mu.er hoc.§.sed heredē ꝛ de le.iij.pater.§.iuli.sed q̄ñi huic accedit. ꝛ illa an p aliū liceat feu.seruire:' mihi tm̄ vī q̄ nullo mō cogi debeat do

De allodijs
De ꝓpietate feu. alienõe ꝙ ꝓhibẽt.

minus eũ inuestire qz nõ tenuit legatũ vl heredis institutio in feu. facta nec.n. valet ordinatio defuncti in feu.facta.vt.s. de suc.feu.in prin. z.s. qualiter olim po.feu. alie.§.donare.sed nõne vas.põt feu.in dote dare ꝙ filia sua ar.é qꝫ possit.C. de natu.li.l.iij. in fi.z ff.si quis in frau.pa.l. i.§.sed z si.z.ff.qui.mo.pi. vel hypo.sol. sicut.§.qꝫ si in dotem.casus tñ expssus é qꝫ nõ põt vt.s.qualiter.o.po terat feu.aliẽa.§.do nare. sz nunquid po terit in emphiteosiz ꝓpetuã dare. ℞. fo te nõ cum emphiteosis ꝓpetua nõ pro cul ab alienatiõe di stet.vt in aut. colla. ij.de nõ alie.aut per mu.ec.§.alienatões

y Sine permissiõe qd si dñs permisit vẽdere amico z vas. postea vendidit alij ar.é qꝫ nõ possit .ff. q.mo.pi. vel hypo. sol.siẽ re.§.illud.

3 Prescriptiõe.qc quid sup facto pscri ptionis no.é.s .ó ca pi.cora.c.i.h ꝛpetas.

a Cõualescere. nõ ergo qꝫ ex tpis diu turnitate nõ ꝙuales scit qõ nõ in validuz fuit sicut z al'in aut. vt nulli iudi.§. nulli C. de pac.si certis.z ff.fam.herc.quedaz ar. ꝛria sunt. C. ó po stula.l.iij.C. de con tractibus iudi.l.ij. z. C. si maior fa.ra. ba.l.i.z.ij. z in sũma vt in li. py .iij. char. qꝫ.s. dixim9 qꝫ ab mitio validũ ꝛc. z ru brica contraria se quenti.

enationes illicitas hacten9 perpetra tas hac presenti sanctione cassamus z in irritum deducimus nullius tem poris ꝓscriptiõe impediẽte. Quia qꝫ ab initio de iure nõ valuit tractu tẽ poris ꝙualescere non dz emptori bo nefidei actõe de ꝓcio ꝓtra vẽditorez ꝓpetẽte. Callidis ilup machinati onib9 quozũdam obuiãtes q precio accepto q̃si sub colore iuestiture quã sibi licere dñt feu. vendunt z in alios trãsferunt ne tale figmentũ vel aliud vlteri9 in fraudẽ hui9 nostre constitu tionis excogitet modis oibus prohi bemus pena auctõitate nostra iminẽ te: vt venditor z emptor qui tam illi citas alienatões repti fuerunt contra xisse feu. amittãt z ad dñm libere re uertãtur. Scriba vo qui hoc ístru mentum sciens cõscripserit post amis sionem officij cũ infamie piculo amit tat manum. Preterea si qs infeu dat9 maior. xiiij. an. sua incuria vl ne gligentia per ãnuz z diem steterit qõ feudi iuestiturã a proprio domio nõ repetierit trãsacto hoc spacio fe. amit tit z ad dñm redeat. Firmiter etiam statuim9 taz in Italia qz in alamania vt qcunqz in dicta publi. expeditione vocat9 a dño suo in eadem expeditõe spacio competenti temere uenire su perlederit: vl aliũ pro se dño accepta

b Bo.fi.act.q.d.qꝫ si fuerit malefi. emptor nõ possit pciũ repetere. z hoc ideo qz scies rẽ alienã emit. vt. C. de euic. si funduz qꝫ vez puto quia cũ l. bonefi. emptori pmisit pciũ repetere malefi. emptori vz phibuisse. ar. ad h. C. de pa. ꝙuen. tam sup do. l. i. l. z. ff. de ꝓpensa. l. labeo: imo nec venditor eũ retinebit. sz eo carebit vt. s. in ꝓsti. lotharij. circa fi. z applicabit fisco qui successor é male acquisitoz. vt. ff. de iure fisci lucius. nec puto qꝫ emptori malefi. deb repeticio precij ét si cautum sit ei de euict. cũ ꝙ. l. istã sciens fecerit vt aliud sit in re simpliciter aliena sz qꝫ dr i dcã l. si feudũ de euic. z. C. cõia vtriusqz iudicij si fratres rem. n. alienã. quã vendere posse nulla dubitatio est. vt. ff. de ꝙben. emp. z ven. rẽ alienaz. z hoc forte iõ vt aliquã penaz sustineat de tali illicito ꝙctu ab eo scient. facto sicut z notarius qui in plus punitur cũ officiũ z manũ amittat cuz infamia. vt. j. sequitur. §. scribat vero. z sic ergo emptor bo. fi. repetet pciuz. z hec vera sunt ét si actum fuerit inter eos ne aliquid euictionis no mine pstaret vt. ff. de actio. emp. z vendi. l. ex empto. §. fi. sed nunquid ad interesse posset agere si vellet z pciũ dimittere z quare nõ cũ hoc nõ phibeat. vt. C. de euic. emp. actio. z aget actiõe exẽpto vt ibidẽ dr z. ff. de euic. vẽditor bois nisi forte vellet dicere ꝙriũ qꝫ vẽditio nulla sit.

c Sibi licere. q̃ vriqz licebit si nõ vẽdat. sz vere infeudãdo inuestituraz faciat. vt. j. t. i. §. illud quoqz ar. C. man. p diuersas. §. fi. z. l. vl. vl forsan qz prohibuit alienari per hoc z in feu. dari. ar. C. de rebus alie. nõ alie. l. fi. ó hac materia dices sm qꝫ no. s. de capi. cora. ca. i.

d Amittãt. in totũ si totum alienauerit. alioquin p ea pte dũtaxat p q̃ alienatũ fuit. vt. s. de vas. qui ꝙ ꝓsti. lotha. c. i. sed nunquid als põt vas. dño inuito renunciare feu. vr qꝫ nõ possit sicut nec eo inuito dñs auferre ei põt. nã cum vtriusqz gra dar. s. dñi vt fruitium vas. habeat. Itẽ vas. vt fructus feu. bẽat nõ põt altero inuito tali pacto renunciare. arg. C. de ac. z ob. sicut. z. ff. de vsuf. sz cuz fructuarius in pn. z. l. pdicta iterdũ. ℞. qꝫ non solum renunciatio sed cã eum soluit. sed dicit expressim de consuetudine qꝫ põt. s. de vas. qui ꝓtra con. lotha. b. a. c. i.

e Reuertat ipo iure vt puto q̃tum ad vas. q̃ alienauit z reddidit cum alienatione facta statim sit dño apertuz vt. s. t. quid iu. sit si post ali. feudi vas. id re. c. pterea in fi. q̃tuz vero ad emptorẽ nõ puto nisi p sniaz cũ al nõ posset agere de euic. ꝙ ven. cum sit bo. fi. emptor. ff. de euic. l. si dictum. §. i. z. C. de euic. l. si funduz. idez ét intelligo de vasa. si ꝓmittat felonią p quã feu. amitere debeat cuz adhuc bẽat vt. s. tm ipm p sniam ad

mi ttere debeat. nec. n. dz vas. feu. amittere sine certa ꝓiuncta culpa laudanda p iudiciuz parium suorum vt in lombar. de be. z terris. l. z. s. de fe. sine culpa nor a. c. i. z. t. quo tpe miles inuesti. petere de. c. iij.

f Damnuz amittat. nam z als punitur pena irreuocabilis exilij. vt. C. de sacro san. eccle. iubemus. §. penul. insi.

bilem mittere contẽplerit: vl dimidi um redditus feu. vni9 anni dño non submistrauerit fe. qꝺ ab eꝺo: vel alio domino habuit amittat. z dño feu. in vsus suos illud redigẽdi modis om nibus bẽat facultatem. Preterea ducat9 marchia comitatus decetero nõ diuidat. Aliud aũt feu. si ꝓsortes voluerint diuidat: ita vt omnes qui ptem feu. hẽbant z iã diuisi vl diuidẽ di fidelitatẽ faciant: ita tamen vt vas. ꝙ vno feu. plures do. habere non cõ pellatur. nec do. feu. sine volũtate va sal. alium transferat. Insup si filius vas. do. offẽderit pater a dño requisi tus deducat filiũ ad satisfaciẽdũ dño vl a se filiũ separet alioqn a fe. puet. Si aũt pater vult eum deducere vt satisfaciat z fili9 contẽnit patre mor tuo in feu. nõ succedit nisi pus satisfe cerit dño pariqz modo vas. pro om nibus luis domesticis faciat. Illud quoqz precipimus vt si vasal. de feu do suo alium vasal. habuerit z vasallum vasalli dominũ domini sui offen derit nisi pro seruitio alterius do. sui hoc fecerit quem sine fraude ante ha buerit feudo suo priuetur. z ad do minum suum a quo ipse tenebat re uertatur nisi requisitus ab eo parat9 fuerit satisfacer maiori domino quẽ offenderit: z nisi vasal. idemqz do.

g Annis. qui forte restituet ét i itegz si fuerit minor. xxv an. cuz hoc ipo lesus sit qꝫ. j. id tps nõ petijt.

b Negligentia. nisi iusta ó cã staret. tunc. n. secus. ét q̃ sit iusta cã pp quã posset sta re dr ee supra quo tpe miles inuesti. petere dz. c. i. z q̃ ibi notãt hic repetas.

i Petierit. pollicẽdo fidelitatẽ. vt. s. de capi. cora. c. i. z. s. in qui. cau. feu amit. c. i. z q̃ ibi nõtur hic repetas.

k Cõpetenti. puta forte qz dinumerabunt ei vicẽna milia passuuz p singulos dies donec fuerint i exercitiũ pter eũ diẽ quo vocat9 fuit vt iret ét post eum diẽ quo se dz re pntare. z hoc ad exẽpluz ei9 qui pmisit se statuz in iudicio. vt. ff. si quis caut. l. i.

l Alium. p se notare potes hic ar. qꝫ vas. põt feu. suire p substitutã psonã duz tñ sit dño acceptabilis. sz hoc dr hoc idẽ notat. s. si de feu. cõ trouer. fue. c. siqs decesserit. z puto qꝫ acceptabilis dz eẽ dño. si peq̃ bonũ vt ipe vas. est qui mittit. ar. s. ó le. cor. c. ex eadẽ. l. z. s. pdcõ. t. si de fe. ꝓtrouer. fu. siqs decesserit

Dimidium aliter obseruatur p cora. in lombar. z alii i alamania vt. s. de cap. co. §. filiter in ostenditijs.

m Plures dños ar. ff. ó vsuf. cuius. qꝫ ibi pluribus dñis fructuari9 satisdare dz vt. C. de fer. z aq̃. n Nõ cõpellit. sz cui dabit electio vtz ipse dñis an vas. ℞. vr vas. déat dari. s. vt eligat quẽ voluerit ex dñis ar. ff. ó iur do. plerũqz. §. vl.

o Ad aliuz transf. s. iure consuetudinaria ad minorẽ dñm. sed ad maiorem põt qz tunc nõ ledit vas. nisi sit puat9 forte vt. ar. C. de fũ. limitosis. l. ij. li. xi. vel dicas qꝫ ad minorẽ dñm põt transferre nõ ad maiorẽ. vt. ff. de alie. iu. mu. l. i. z. ij. z. C. ne lice. po. l. ij. z vl. vel dicas qꝫ ad oẽs trãsire pót ar. ff. de ꝓtraben. emp. z ven. dudũ. z. ff. si quis a parẽ. ma. fu. l. ij. z vl. z hic subau. ius vas. vel nõ põt trãsferre oio sed retinendo directuz dñium põt ar. ff. de of. pre. l. p. vel localis est qꝫ non placet. C. de nouo. C. con. in fi. fe ꝓsti. vel dic referre vtrum totã curiam vendat vel tñ feu. vni9 vas. in ꝓmo casu põt. qz quedã p se nõ trãseunt q̃ cũ vni uersitate trãseunt. vt. ff. de acqui. re do. q̃dã z ar. ff. ó ꝓtraben. emp. in modicis veruntñ hoc saltez vr determinari. s. ó. l. cora. §. ex eadẽ. l. qd si vas. decesserit relict ouob9 filijs quoz vn9 vtilis ẽ ad fruiendũ alẽ inutilis. nũqd tñ vtilis succedere dz cũ z dñs hoc ꝓsentiat. ℞. hec qõ ẽ disputabilis sz cor. quidã tñ dixer qꝫ succedet z quidã nõ vt. s. ti. an. mu. z aliter imperfec. c. nullus.

p Dñz offerri. qd si vas. felonią ꝓmisit añ iuestituraz vl p9. sz cũ ificiat eã felonią vl pz heres ei9. nũquid ob delictũ. ℞. nõ ar. ff. ó dolo z elegant. §. p. idẽ ét si ꝓfiteat qꝫ ouestiri ñ põt nisi pus inestiat eo qꝫ si hz. ar. ff. ó edil. edcõ bouẽ. §. si sub ꝓditione. q Priuet nũqd pp factũ pus fili9 amittit feu. aui. ℞. quidã. ita qz z auitã hereditatẽ. ar. ff. ad. l. cor. de fal. siqs pus sui. sz ar. ꝙ. ff. de sena. l. emãcipat in fi. l. hz cor. sz dicas qꝫ amittit vt. s. si vas. feu. p. cui defe. c. i. quid si vas. bis auitũ feu. ꝓmisit delictuz ꝙ dñm ex quo poterit ei feu. auferre. sed dñs remisit delictũ vas. deinde decessit sine liberis vas. nunquid repellunt agnati vt est ꝓsue. cũ é feu. ab eo acquisitum. ℞. imo agnati vt in feu. pmo succedũt sicut in nouo ar. ff. de pecu. peculiũ. §. si ab ere alieno.

r Nõ succedat. qd si vas. ꝙ dñz offensaz ꝓrit. nec dñs in vita sua aligd dixit nũ qd p9 mortẽ ãni a vas. põt auferri feu. ℞. nõ põt. qz nõ dz heres moueri qõ defunctus tacuit. C. de in of. testa. omnimodo. §. i. z de reuo. do. l. vltima.

s Domesticis. qui ãt dicuntur domestici. hẽs. ff. de iu. om. iud. qui iurisdi. ó peresp iciendũ z. C. de his qui ad ec. ꝓfu. pñti. §. fane. z de qõnibus pdem.

t Aliũ vas. nõ g hic qꝫ vas. põt hie aliũ vas. de feu. suo. nõ ergo intellexit ipera. iste verbo alienatõis phibere alienationẽ in feu. z hz vez é dũ tñ sincere z sine fraude hz fiat. vt. s. q̃liter olz po. feu. ali. c. necessitatẽ nisi forte vellet intelligẽ sz eos q ꝙriuz dicũt qꝫ hic intelligitur secunduz voluntatẽ dñi.

u Petinetur. sed hz quare cuz nõ sit ei9 vas. ar. ff. ꝙ so. l. nã soc9: z ar. ff. de ver. si. modestinus z de lib. agno. siquis ali. §. siquis a liberti liberto sm eo.

x Nisi requisitus. quid si vas. meus alium fecerit de eodẽ feu. z vltim9 vas. feu.

alienauerit. ar. ē ꝙ ꝓmo do
mino .i. mihi ꝓmittatur.ff.
de ser.expor.l.p.z.ff.de ac=
qui.poſ. qui vniuerſos.§.fi.
z.l.ſi colonus.z.l.q̄uis.§.i.
z.l.ſi id quod. z ita primus
habebit laudimiū qđ iniquū
nō vr pp timorē future amiſ
ſionis.ſed ar.contra eſt hic
fm co. ſed nunquid vaſ. do
minus cogere pōt vt ei feu.
oñdat ar.eſt ꝙ ſic poſſit.ff.
de act.empt.z ven.titius he
res nunquid vaſ.dñm qui ei
ſ.de camera dz pōt cogere
vt ei poſſeſſiones ex quibus
feu. percipere debeat ſeu ꝓ
bet ar.ē ꝙ poſſit.C.de dōa.
ſi quis argentuz.§.i.

¶ Duos.ſ.qui aſz ſunt vaſ.
einſdez domini de alija feu.
z feu.de quo eſt queſtio iter
eos pertinet ad eundem do
minum.z vterqz ꝓtendit ſi
uz feu.eē alioquin ſi nō eēnt
alias vaſ.ſed vter qz diceret
ſe vaſ. ipſius de eo feu. vel
etiam diuerſos inueſtitores
dicerent ſe habere de eo tūc
cora iudice vel arbitro eam
terminari debebit. vt.ſ. de
pace te.§.ſi duos. z.§. ſe.z
ſ.de l. coz.c. ſi inter pares
nec vnus alterꝫ poterit inui
cem inuitum trahere ad iu=
diciuz curie vel domini cum
vnum producunt inueſtito=
rem. veruntamen ſi curia eū
vocauerit tez tunc non pote
rit eius examē declinare vt
ſ.t. an apud iudicem vel cu
ratorem do.qō.f. terminari
debet.c.ex eo ꝙ.ſ. diximus
z.ſ. de inueſti.in maritū fa=
cta.§.illud z fm hoc.§. iſte
non contradicit predictis.c.
ſed potius diuerſa ſunt q̄
aduerſa.z de hoc dices fm
ꝙ in ſumma no. ſed quid ſi
dominus nō vult cognoſce
re? R. tunc poterit vaſ. eum
facere compelli a maiori iu
dice ſub q̄ erit. ar.ff. de arb.
l.i.z.l.iij.§.i. l'actor poterit
alterꝫ uenire ſub iudice rei.
ſed nūqd ab initio poterunt
ipſi litigantes ire ſub alio iu
dice z non ſub domino ſalte
in ꝓcordia ita ꝙ ſnia ab alio
iudice lata teneat. vel nunqd
tenebit ſententia tanq̄z a nō
ſuo iudice lata? R. forte nō
tenebit quoniaz imperator
voluit ꝙ domini eſſet cogni
tio z determinatio iſti⁹ cau=
ſe. ergo alijs iudicibus vide
tur prohibuiſſe cognitionez
ne vaſ. ad alios iudices irēt
ar.ff. de condi.z de. cum ita
ſicut econtra.ff. de iudi. cuz
pretor.z ar.C. de pac. quē.
eam ſuper do.l.ſi.z.ff. de cō
pen.ꝙ la beo. ſi e go contra
fecerint contra.l. recerūt. vñ
non debet tenere ſquod ſcm̄
eſt ipſo iure. vt. C. de le. non
dubium. nam qui non facit
quod debet contra ius face
re intelligitur. ff. de reg. iu. q
non facit. z ar. C. de iudeis
z cel. celicolaz in fi. z domi=
nus in euangelio qui non eſt
a domino ſuo requiſitus euz qui ma
iorē do. offenderit requirat vt ſatiſfa
ciat: ſuuz feudum amittit. ¶ Preterea
ſi inter duos' vaſ. de feu. ſit cōtrouer
ſia domini ſit cognitio' z per euz con
trouerſia terminetur. ſed ſi vero iter
do. z vaſ. liſ. oriatur per pes' curie a
do. ſub fidelitatis debito cōiuratos
terminetur.ª Illud quoqz ſancim⁹
vt in omni ſacramēto fidelitatis im
per. nominatiz excipiatur.ª

¶ Que ſint regalia. Rubrica

REgalie'arinandie pluuie flumi
na nauigabilia z ex quibus fiūt
nauigabilia port⁹ ripatica vectigalia
que vulgo dicuntur telona monete
multarum penarum.qz compendia
bona vacantia z que vt ab indignis
legibus auferuntur niſi q̄ ſpecialiter
qbuſdā ꝓcedūtur z bona contrahē=
tiū incestas nuptias condēnatorum
z proſcriptorum ſecundum ꝙ in no
uis cōſtitutionib⁹ cauetur angariaz
perangariarum z plauſtroz z nauiū
prestationes z extraordiaria collatio
ad feliciſſimaz regalis numinis expe
ditionē poteſtas cōſtituendoruz ma
giſtratuū ad iuſticiam expediendam
agentarie z pallatia in ciuitatibus cō
ſuetis piſcationum redditus ſalinaz
z bona commitentium crimen maie
ſtatis z dimidium theſauri loco ceſa
ris inuenti non data opera vel loco
religioſo ſi data opera totum ad eum
pertineat.

¶ Quot teſtes ſunt neceſſarij ad pro
bandaz feu. ingratitudinem.

OPera. Henricus au. vniuerſo
populo z cetera.

¶ Vaſ.ª inhoneſtiſ factis atqz in
decentibus machinationibus
do. ſuum offenderit inſidyſqz eum
clādeſtinis vel manifeſtis appetuit
vel inimicis eius ſuas amicitias co=
pulauerit atqz in alijs ſic verſatus ē
vt potius inimicus q̄z fidelis eſſe cre
datur. ſi vel eum cucurbitauerit ſeu i
campeſtri bello ſuum do. reliquerit
feu. priuabitur. ꝙ non obtinere ſanci
mus niſi quinqz teſtib⁹ ſumme atqz
integre opinionis probatum fuerit
manifeſte. ¶ Data. viij. idus augu
ſti feliciter.

¶ De notis feudorum. Rubrica.

DOtanduz' eſt in feu. ꝙ de cane
ua ſeu camera dicit' in debere
dari niſi cuz ſit in camera uel caneua:
unde ſolui poſſit. uel ſi ita euacuata
ſit caneua ſine culpa ꝓmiſſoris ex
pectandū eſt donec interi de caneua
uel de camera dari poſſit dñm autē
feu. dare poſſe intelligitur oñi ere ali
eno deducto: nō enī equū eſt quez ui
dere egentē q̄z p⁹ habuit in ꝓiuatez
uel amicum. ꝙ aūt pares tantum de=
beant intereſſe inueſtiture feu. z non
alij hoc tūc uez eſt cū do. uaſ. alios
nō habuerit. ¶ Alioqn adhibeat do.
quos meliores poterit liberos facta
argumentatiōe legis de ultimis uo=
luntatibus in lōbar. ſ. illa que dicit ſi
quis donatōnez facere voluerit de ſu
is rebus alicui uel inueſtituraz adhi
beat ſibi de parentibus ſuis z ꝙ ean=
dem. l. iurant duos teſtes idoneos
uel tres uel plures. pluralis. n. elocu=
tio duoruz numero contenta eſt.

¶ Itē ſciendū eſt nō eſſe inpedimen
tum inueſtiture: z ſi inueſtituram faci
et de re quam cōcni dñs habeat cum
aliquo q ſi ſponte diuidere voluerit
ille cū quo habet rē cōez q inueſtiuit
pōt cogere per iudicem ille qui inue=
ſtitus eſt ut diuidat. ¶ Itē heredes
eius neceſſe hñt tenere firmā inueſti=
turaz quā pater fecit. ¶ Itē eadē le
ge z eodē iur debet haber rē iſte hr̄s
qui inueſtitus eſt quā haberet q eum
inueſtiuit cum coherede ſuo. ſ. ut ad
eq̄tio percurrat uſqz ad. xl. annos.

¶ Itē inueſtitura per ſe z per ſuum
nuncium dari z accipi pōt que omnia
ſupradicta colligi poſſunt per ſupra=
dictas. ll. longobar. titulo de vltimis
voluntatibus lege ſi quis z. C. de cōi
diui. l.i. z.ij. iccirco pes neceſſarij ſunt
in inſtrumento inueſtiture: z nō alij
ne quid excogitetur falſitatis in pnici
em dñi alijs teſtibus inductis corrup
ti forte pecunia uł odio uel gr̄a: que
non ſunt ſuſpicanda in paribus. ¶
¶ Si inſtrumentū dr̄etur falſuum a do
mino daretur defenſio uaſ. qui inſtru
mentum deferret ut in lombar. q̄liter
quis ſe de. fe. de. l. de chartis z affere
tur domino qui ueritatem nouerit z
iniquum erit ſi aliquis ex dono ſuo
cuz domini eſt defenſio ex ordie cuz
vaſ. non poſſideat. ¶ Notandum ē
ꝙ de omni controuerſia que iter do.
z vaſ. oritur ſi pares veritatem noue
rint omnino cogi a domino debere z
paribus dr̄e veritatem. ſi qui dicāt ſe
neſcire cum ſciant z vaſ. poſtulet do
minus eos coget iurare z veritatem
dicere: vt. C. de teſti. l. ſi quādo in lō
bar. de of. iud. vt iudex vnus z cetera.
z in. t. qualiter quis ſe defendere. l. q̄=
litercūqz cā. z ti. de teſti. vt quicūqz.
z. l. vl. cum datur do. defenſio de inue=
ſtitura que dicitur eſſe facta iurā de
bet ſe inueſtituram non feciſſe. cū ve
ro datur ſucceſſori eius iurare debet
ſe non credere inueſtituram factaz eē
ab anteceſſore ſuo. ¶ Si qua iueſtitura
facta dicetur ſemper debet nominare
dominum a quo inueſtitura facta dr̄
cum multum diſcrepet ſacramētum
hereditarium a principali ſacramēto
C. de rebuſ credi. z iureiu. l. generali
ter. z vt habes de tutore qui iurat ꝙ
credit z exiſtimat vt. C. de iure calū.
l.ij. de conſcientia enim iurare debet
z non de alieno facto cuz iniquū ſit
aliquē iurare de alieno facto heres
vel ſucceſſor nec etiam filius vt. ff. re
rum ammotaz. l. marcellus ſed con=
trarium reperitur in lombar. qr licet
filius minorem uirtutem habeat q̄z
pater tñ debet preciſe iurare patrem
ſuum non fuiſſe debitorem in lōbar.
mecum contra me ē
z alibi qui non ſemi
nat mecum ſpargit.
vł dicas referre vtz
per errorem inuerūt
ad alium iudicez an
ſcienter in primo ca
ſu non tenet in ſo ſic
prorogando eius iu
riſdictionem. vt. ff.
de iudi. l.i. z.ij. z. C.
de iuriſdi. om. iu. l.ij
3 ¶ Cognitio. ſed in
quo loco ſtabit ad co
gnoſcenduz? R. vbi
ipſe ſtatuere volue=
rit ſalua honeſtate
ſua z vbi maiorum
mos cognoſcere int̄
pes ſuos ſi eos ha=
buerit. ar. ad hoc. ff.
de iuſti. z iure. l. pe=
nultima in ſi.
a ¶ Inter pares cu. q
in ꝓcordia do. z vaſ.
eligerentur. Q. ſz
ſi diſſenſerint i eis
eligendis tunc dñs
primus eliget quez
vel quos voluerit z
poſtea vaſ. ſimiliter
faciet fm numerum
a domino compro=
batum. ita tamen ꝙ
ille vaſ. non eligatur
pro pari inuito dño
vel vaſ. qui fidelita=
tem domini non iu=
rauit. vt. ſ. de pro.
feu. apud pares ter
minanda. c. ſi inter
dominum. z hoc for
te ea ratione quoniā
debent ſub debito fi
delitatis coniurari
domino fm ꝙ hic
ſtatiz ſequitur. z hec
vera ſi dominus hz
pares fm ꝙ dz. ſ. p
dicto. c. ſi inter dñm
ſi aūt non habet pa
res. tunc iudicis illi
us qui cōuenitur vł
eius in cui⁹ foro res
eſt erit cognitio cuz
actor debeat ſequi
forum rei. C. de iu.
om. iu. l.ij. z. C. vbi
in rem actio extra.
de be. l. ſi. ſed quid ſi
dñs non vult reſpō
dere cū conuenitur
a val. vel vaſ. a dño
R. tunc proceden=
dum eſt fm qō dicit
ſ. de milite vaſ. qui
contumax eſt. c. do=
minus vocat militē
¶ Conſueuit q̄ri in q̄
loco debeāt ſtare pa
res ad cognoſcēduz
inter dominū z vaſ.
ad quod ita reſpon
deri pōt vt in eo lo=
co ſtare debeant de
quo actum fuerit in
ter do. z vaſ. ſi autez
non appareat ō quo
actum ſit tunc ſtabit
in eo loco in quo fa=
ctuz fuit ꝓmiſſuz
paribus. z tunc pote

Hec sunt regalia
Quod testes sunt nominatim adducti per ipsum dominum
de bonis fundorum
de spoliatis et ipsis non subsecutis et reductis

rūt pares iubere p=
tibus vt debeāt ve=
nire coram eis in qua
cūq; parte voluerit
illius loci. duz tamē
facile pares in eo lo
co venire possit. nec
sit locus inhonestus
puta pop na vel lu=
panarium. z hoc ad
exemplum arbitri.
vt .ff. de arbi. si cuz
dies. §. si arbi. sed si
pares nō posset cō
uocare de loco. tūc
forte dominus pote
rit iubeī eos adesse
vbi voluerit salua bo
nestate sua vt .s. no.
est. z hoc ideo q; ma
ior iudex ē inter eos
cum ab initio debe=
at eos coniurare sub
debito fidelitatis vt
dictum est.

qualiter quis defendere debet si cō=
tingerit.

¶ De statutis z cōsuetudinibus con
tra libertates ecclesie inductis z inmu
nitate locoz religiosoz. vbiq; morā
tūr z forū privilegio. z gazarii. z pata
renis. z alijs hereticis eorūq; succes
soribus z nauigijs peregrinis. z ad
uenis quocūq; locoz hospitāribus
eorūq; successoribus. z de agricolaz
securitatibus ¶ Cōstitutiones fre. se
cundi ip̄eratoris incipiunt.

FRedericus dei gra Romanoz
imperator: z semper augustus
marchionibus comitibus cunctisq;
populis quos clementie nostre regit
imperium salutem z gratiam.

In die qua de mānu sacratissimi pa
tris nostri summi pon. recepim⁹
imperij diadema curauimus ad dei z
ecclesie sue honorem edere quasdam
leges quas i presenti pagina iussim⁹
annotari per totum nostrum imperi=
um publicandas per imperialia scri=
pta precipiendo mādamus quaten⁹
eas quisq; litteras in suo districtu
irrefragabiliter: z inconcusse seruen=
tur.

Sunt hee leges ad decus z hono=
rem imperij z laudez romani p̄n
cipis nihil omnino magis videtur ac
cedere q̄z expugnatis quibusdam er
roribus z iniquis quoruūdaz statutis
penitus destitutis decetero ecclesia
dei plena qete vigeat: z secura gaude
at libertate. Tanc adeo infideliū quo
rundam z iniustoruz iniquitas abū
dauit: vt non dubitent contra aposto
licam disciplinam z sacros canones
statuta sua confringere z contra ec=
clesiasticas personas z ecclesie liber=
tatem: cum ergo dispositione diuina
fauēte nihil velit ecclesia que nihil de
bet preter bonum appetere q̄ nobis
eodem concursu z eadem nō placeat
voluntate.

Nos fredericus Romanoruum im
per. z semp augustus hac edicta=
li legē irritamus z irrita nunciamus
omnia statuta z consuetudies que ci
uitates vel loca potestates consules
vel quecunq; alie persone contra li=
bertatem ecclesie vel ecclesiasticas p
sonas exercere vel fuare aduersus ca
nonicas vel imperiales sanctiones p
sūpserint: z eadem capitularibus suis
mandamus infra duos menses post
huius publicationem edicti penitus
aboleri: z si decetero similia attenta
uerint ipso iure decernimus esse nul
la z eos sua iurisditōne priuatos: nec
non locum vbi deinceps talia presū=
pta fuerint bāno mille marchiarū p̄=
cipimus subiacere potestates z con
sules rectores statutarij z scriptores
dictoruum statutoruum: necnon z con
siliarij locoruum ipsoruum qui fm sta=
tuta vl consuetudines memoratas iu
dicauerint: sunt extunc ipso iure infa
mes. quoruum sentencias z actus ali
os illegitimos precipimus aliquate=
nus non tenere. ¶ Quod si per annuz
huius nostre constitutiōis inuenti fu
erint contēptores bona eoruum per to
tum nostrum imperium mandamus
impune ab omnibus occupari saluis
nihilominus alijs penis contra ta
les in generali consilio p̄mulgatis.
¶ Iē nulla potestas vel persona pu
blica vel priuata collectas siue exacti
ones angarias vel perangarias eccle
sijs vel alijs pijs locis aut ecclasticis
personis imponere: aut iuadere bōa
ecclesiastica p̄sumat: q̄ si fecerit z re=
quisiti ab ecclesia vel ab ip̄erio emen
dare contempserint tripluz refundāt
z nihilominus banno imperiali sub=
iaceant qō absq; satisfactione debita
nullatenus remittatur. Item quecūq;
q̄z comunitas vel persona per ānum
excōmunicatione facta propter liber
tatem ecclesie perstiterit ipso iure im=
periali banno subiaceat a quo nulla=
tenus extrahatur nisi prius ab eccle=
sia absolutus fuerit. ¶ Itē statuim⁹
vt nullus ecclesiasticā personam i cri
minali questione vel ciuili trahere ad
iudiciū seculare presumat p̄tra p̄stitu
tiones imperiales z canonicas sancti
ones: qō si fecerit actor a iure suo ca=
dat z iudicatum non teneat: z iudex
sit extunc iudicādi potestate priuat⁹.
Statuimus enim vt si quis clericis
vel personis ecclesiasticis iusticiaz de
negare presumpserint tertio requisi=
tis suam iurisditionem amittat. ¶
Gazaros patare nos leonistas super
onistas arnaldistas circūcisos z om
nes hereticos vtriusq; sexus quocū
q̄z nomine censeantur perpetua dam
namus infamia diffidamus atq; bā
nimus precipientes vt bona taliuz cō
fiscentur: nec ad eos vlterius reuer=
tantur. ita q̄ filij ad successiones eoruū
peruenire nō possunt cum longe gra
uius sit eternam q̄z temporalem offē
dere maiestatez. qui autem inuēti fue
rint sola suspicione notabiles nisi ad
mandatum ecclesie iuxta consideraci
onem suspicionis ac qualitatem per
sone per propriam inocentiam con=
grua purgatione monstrauerint tan=
q̄z infames z banni in omnibus ha=
beantur: ita q̄ si sic per annuz manse=
rint extunc eos sicut hereticos con=
demnamus. ¶ Statuimus etiaz hoc
edicto in perpetuum valituro vt po=
testates consules seu rectōes quibus
cunq; fungātur officijs pro defensi
one fidei prestent publice iuramen=
tum q̄ de terris sue iurisdictiōi subie
ctis vniuersos hereticos ab ecclesia
denotatos bona fide pro viribus ex
terminare studebūt. ita q̄ ammodo
quandocunq; fuerit quis in potesta
tem siue perpetuam vel temporalem
assumptus hoc teneaī capitulum iu
rameto firmare. alioquin nec p̄ pote
statibus nec pro consulibus habean
tur z eoruum sententias irritas: extūc
decernimus z inanes. ¶ Si vero do
minus tēporalis requisitus z admo
nitus ab ecclesia terram suā purgare
petēter cogere. ꝛc. vel dicas
q̄ dñs primo eliget vnū lo
cū in quo primo cā incipiaī
z vasal. eliget aliū si volue=
rit in quo vicissim vēt ilabiē
cā per terminos statutos p
ordinem. s. semel in vno z p⁹
in alio sicut alias dominus
habet p̄mo electionē pariuz
vt dictum est postea vas. vt
causa equa lāce trutineī nec
miuz cū dñs debeat reddere
vicem vas. de hijs que vas.
teneī dño prestare. vt .s. de
fo. fidelitatis in fine.

b ¶ Terminēī. z hec vera sūt
que dicūtur in. §. isto qri qō
est de. f. inter dñm z vas. vel
inter duos vas. quid ergo si
inter dñm z aliū qui non sit
vas. de feu. qō ē vel iter vas.
z aliuz? R. tūc sub alio iudi
ce sub cuius iurisdi. erunt vl
saltem reus terminari debe
bit vt .s. de pace te. §. si duo
z. §. f. z. §. i. z. s. de. l. coz. c. si
inter pares. cū .n. iste casus
non sit consuetudinibus cō
prehensus merito. l. scripta
vti sine calumnia possimus
vt .s. de cogni. l. c. i. vñ dictū
ē q̄ actor sequaī foz rei.

Si āt nō ē loc⁹ p̄pre
hensus in quo iudi=
care debeāt tunc vi
deatur illi locus cō=
prehensus q̄ solent
iudicare sine incom
modo litigantium.
ar. ad hoc. ff. ō iudi.
si loc⁹. vel forte pos=
set dici q̄ semper ē
dñi electio vbi volu
erit cāz ventilari. sic
z alis bz primo ele=
ctionem pariuum vt
dictū ē. z ad hoc est
ar. s. de milite quia
contumax ē cum ibi
dicaī q̄ pares debe
ant dñm adire z eī
salua reuerentia cō

c ¶ Sacramento. iurat ergo
vas. dño fidelitatem z econ
uerso ita do. vas. vicem red
dere debet vt in decre. xxij.
cā. q. vl. de forma fidelitatis
in fi. z. xiij. q. v. prodest i me
dio vbi dicitur sicut dilectio
nez vsi sunt reddētibus da
re qui temere ꝛc.

d ¶ Excipiaī. nunquid seip̄z
debebit excipere cum iurat
fidelitatem contra oēm ho=
minem? R. non q̄ non est in
illa vniuersitate. nā in gene=
rali sermone nō intelligitur
persona loquētis. ar. ff. cōia
predio. quicquid.

e ¶ Que sunt regalie. R. ica.

Regalie.subaudi sunt armandie angarioꝝ angarie sunt personales prestationes perangarie ex quibus prestantur pecunie ꝛ opere.ꝛ colligit obscure.ff.de mu.ꝛ ho.l.muneruꝫ.§.patrimonioꝝ.

neglexerit ab heretica prauitate post annū a tēpore admonitionis elapsuꝫ terrā illius ipsis exponimus catholicis occupandā q eam exterminatis hereticis absqꝫ vlla ꝓtradictiōe possideant ꝛ in fidei pietate ꝓseruent saluo iure dñi principalis dummō sup hoc nullum prestet obstaculum nec aliquod aliud impedimentum opponat.eadem nihilomin⁹ lege seruata ꝓ tra eos qui nō habēt duos principales ¶ Credentes preterea receptatores defensoꝛes ꝛ fautoꝛes hereticoꝝ bannim⁹ firmiter statuentes vt si postq̄ꝫ quilibet taliū fuerit ab eccl'ia excōicatione notat⁹ satisfacere contēpserit infra annū ex tūc ipso iure sit infam⁹ ifamis nec ad pu.officia seu ꝓsilia ad eligendū aliquos ad huiusmodi neqꝫ ad testimoniū admittat' sit etiā intestabilis vt nec testandi liberā habeat facultatem. nec ad hereditatis successiones accedat nullus preterea ei sup quocūq̄ꝫ negocio sed ipse alijs respōdere cogat'. ꝙ si forte iudex extiterit eius sn̄ia nullā habeat firmitatē nec cause aliq̄ ad ei⁹ audiētiaꝫ ꝓferantur si fuerit aduocat⁹ ei⁹ patrocinij nullatenus admittatur si tabellio instrumēta p ip̄m cōfecta nullius penitus sint momēti. ¶ Nauigia quocūq̄ꝫ locoꝝ peruenerint si quo casu cōtingēti rupta fuerint vel aliter ad terram peruenerint tā nauigia ip̄a q̄ꝫ nauigantiū bona illis integre reseruēt' ad quos spectabant anteq̄ꝫ nauiginꝫ illud ꝑiculum incurrisset sublata oīum locoꝝ penit⁹ cōsuetudine q̄ huic aduersatur sanctioni vbi talia sint nauigia q̄ piraticā exerceant prauitatem aut sint nobis vel xp̄iano nomini inimica. ¶ Trāsgressoꝛes vero h⁹ nr̄e ꝓstitutiōis bonoꝝ suoꝝ publicatōe multet'. ꝛ si res exegerit eoꝝ audacia iuxta mandatū nr̄m modis alijs ꝓsecutur ¶ Omnes peregrini aduene liber hospitentur vbi voluerint ꝛ hospitati si testari voluerint de rebus suis ordinandi liberam habeāt facultatem quoꝝ ordinatio inconcussa seruet' ¶ Si qui vero intestati decesserit ad hospitem nihil perueniat: sed bona ipo rum p man⁹ epi loci tradētur heredibus si fieri pōt vel i pias causas erogentur.hospes vero si aliquid de bonis taliū cōtra hāc cōstitutionē nr̄aꝫ habuit triplū ep̄o restituat cui visuꝫ fuerit assignandū.nō obstāte statuto aliquo seu cōsuetudine seu priuilegiis q̄ hacten⁹ cōtraria inducebāt. si q autē p̄sumpserint eis de reb⁹ suis testandi interdicim⁹ facultatez vt in ea puniant'.in quo delinquerint alꝫ put culpe qualitas exegerit puniēdi ¶ Agricultoꝛes ꝛ circa rusticitatē occupati dū villis insidēt dum agros colūt securi sint quacūq̄ꝫ pte terrarum ita vt nullus inueniat' taꝫ audax qui personas vel boues agroꝝ instrumēta aut si quid aliud sit qō ad operam rusticalē pertinet inuadere capeř aut violēter auferre p̄sumant ¶ Si qs autem huiusmodi statutū ausu temerario violare p̄sumpserit ī quadruplum ablata restituat ꝛ infamiaꝫ ipso iure incurrat imperiali animaduersiōe nihilominus puniēdus ¶ Nos vero Honoꝛius epiſcopus ser⁹ seruoꝝ dei has leges a Fre. Romanoꝝ imperatoꝝ filio nr̄o charissimo ꝓ vtilitate oīuꝫ christianoꝝ editas laudamus ꝛ approbamus ꝛ cōfirmam⁹ tā q̄ꝫ ī eternū valituras.ꝛ si quis ausu temerario inimico humāi generis suadente quocūq̄ꝫ modo has infringere tētauerit īdignationē dei omnipotentis ꝛ beatoꝝ petri ꝛ pauli apostoloꝝ se nouerit incursurum.

¶ Venetijs per Andream de calabrijs Papiensem die.x.Maij. ¶ M.cccc.lxxxv.

b Si vas.hec.l.in paucis consuetudinib⁹ inuenitur ꝛ ideo super eaꝫ dubito sit ler vel non. vnde circa eam non insisto.

¶ Rubrica. De notis feudoꝝ.

k Dotanduꝫ.hic intitulat' ō notis fe.q: potius puto fore notat' siue notulas super feu.fcās quā debeāt eē de textu ꝓsuetudinū.ꝛ h videř probari ex eis q̄ quasi oēs apparant per leges Romanas ꝛ longobar. vnde quasi glosulas eas reputo vsq̄ꝫ ad finem.

¶ Finis.

¶ Rubrica.
g ¶ Quot testes sunt necessarij ad probandam feu. ingratitudinem.

Rubrica. ¶ Quomodo in lese maiestatis crimine procedatur.

Ista rubrica est magistraliter posita cū ꝓmodiorꝫ allegatōis. Et aduertendū est ꝙ liber autenticorꝫ dimissus est in .ix. collatōes. postea supuenit liber. seu. quē. x. collatōz vocamus. postea supuenerunt iste ꝓstōnes q̄s xj. colla. appellō. ipasq; glosare volui ego Bartolus de saxo ferrato ciuis perusin⁹. vt multa vtilia que in eis sūt oibus innotescerēt. z ēt ad laudem diuine recordatōis domini Henrici impatoris ipaz ꝓstōnū auctorꝭ aui illustrissimi dñi dñi Caroli quarti Romanorꝫ ipatoris nūc regnantꝭ. cui debito fidelitatꝭ astringor ꝙ me suoz ꝓsiliariorꝫ z domesticorꝫ numero aggregauit z me meosq; posteros quos legū doctores esse ꝓtigerit legitimationis z ꝓcessiōis venie etatꝭ aliisq; priuilegijs z gratijs decorauit. In nomine igit̄ dei oipotentꝭ ad laudē z reuerētiaz prefati dñi impatorꝭ suiq; aui z studentiū vtilitatē glosaui eas ordine infrascripto supponens quicqd ꝙ me dicet̄ correctioni cuiuslibz melius sentiētis. z ꝙ ter. est breuis nullus me de glosaz lōgitudine inculpet. sunt enī multe glo. ex quib⁹ hec collatio multum vtilis redditur.

Extrauagantes cuz apparatu siue glosis dñi bartholi. quas non nulli ri. collationem appellant: feliciter incipiunt.

¶ Quomodo in lese maiestatis crimine procedatur. Rubrica.

HEnricus septim⁹ diuina fauente gratia Romanoruz imperator z semper augustus.

HEc reprimendum a multorum b facinora ꝙ ruptis c totius d debite fidelitatis habenis e aduersus Romanū imperium: i cuius tranquilitate totius orbis regularitas reqescit. hostili a animo armati conantur nedum humana uerum etiam diuina precepta quibus iubetur ꝙ omnis anima Romanorum principi sit subiecta b sceleratissimis facinoribus c z assiduis rebellionibus d demoliri: ne ex eorum ablentia e in detestando lese maiestatis crimine processius et lentē

a ¶ Hec reprimendum. ꝓmo ponit cām. l. ꝓdende. scō statutū gñale in ordine ꝓcedendi in crie lese ma. tertio statutū spāle in mō ꝓcedendi ō ꝓtumaces. quarto ponit clausulā derogatoriā. quinto declarat ad quos casus extendaꝭ. sexto quo tpe sūmat vigorem.

b ¶ Multoz. sed cū multꝭ crassantib⁹ iudici. a. l. antiqua cōcedaꝭ arbitriū vt possit penas augere. vt. ff. de pe. l. aut fcā. §. fi. z nō. ff. de infamib⁹. l. qd g⁹. §. pena, grauioz. iō hoc casu hec. l. necessaria nō vī. Io. antiq̄ iura dabāt arbitriū iudici imponēdo penā maiorez maleficio ligdato. hec de nouo statuit circa modū liquidādi dans ptātez. z hec. s. multitudo delinquentiū est casus finalis legis ꝓdende. vt. j. dicam.

c ¶ Ruptꝭ. determiat vbuz conātur qō est. j. nec resoluit in ꝓditōez q̄ det̄minat verbū pūtꝭ vl̄ ꝓteriti tpis. secus si eēt vbū futuri tpis vel respicēt futuz tp̄s. vt. l. a testatore. ff. de con. z demon. z de vsurꝭ. l. euictis quod tractaui. ff. de condi. z demonstra. l. i.

d ¶ Totius fidelitatis q̄dam est fidelitas que debet̄ primo. s. nō offendere eū nec ei insidiari. vt. ff. de iusti. z iu. l. vt vim. nō aūt tenet̄ eū defendere. vt. nō. ff. de re iu. l. culpa caret. Alia est fidelitas q̄ debet̄ patri quē qs ēt tenet̄ defendere vbo q̄ dz p̄ii idicare q̄ cognoscit ꝺ eū. vt. ff. ad. pōpe. de pari. l. i. in fi. z. l. se. dz ei ēt reuerētiaz vt in ti. de obseqnijs. Nō aūt repio ꝙ qs teneaꝭ p̄em defendere fcō. s. opponēdo se vel sibi mō. Tertio est fidelitas maioz q̄ quis tenet̄ dño suo cui nō solū tenet̄ nō offendere sed indicare vbo z defendere facto. vt. x. colla. ō foz. fidel. c. i. de no. fi. fo. c. i. ista dz qs p̄ncipi. s. nō offendere. z si sciuerit indicare. qō pz q̄ ꝓscij. tñ tenent̄. vt. C. ad. l. iu. ma. l. quisqs. i fi. tenet̄ defendere. ff. ō re. mi. l. oē delictū. §. fi. vere g⁹ b dī totius q̄ tota fidelitas debet̄ p̄ncipi. est n. deus in terris. C. de sacrosan. eccle. l. iubem⁹ nullam nauē. z ibi nō z de deo scriptū ē. diliges dñm deū tuuz ex toto corde tuo z ex tota aīa tua z ex oibus viribus tuis.

e ¶ Debite. iure diuino z humano vt. j. dicetur.

f ¶ Habenis. sicut. n. per habenas equ⁹ recte ducit̄ ita p fidelitatē ducitur subdit⁹ a dño. q̄ fidelitas bz duas habenas. s. in faciendo q̄ fieri debent z nō faciēdo q̄ fieri nō dēt vt mō dixi. q̄ duo p̄cepta sūt due habene p q̄s bō subdit⁹ ita ducit̄ sicut equ⁹ z alia aīalia ducunt̄ p habenas. z ita p ista duo precepta bō ducit̄ z pacificus fit sicut equ⁹ p habenas quas timet z fuerunt hec duo p̄cepta fcā p̄mis duobus parētib⁹ sup quib⁹ pēdet lex z ꝓphete. z sup qb⁹ totū vtriusq; iurꝭ corpus fundatū est. vt nō. ff. ō iusti. z iu. l. i. z iō nō dixit hēbis. Bar.

g ¶ In trāquillitate. hoc pz. nā cū impiū fuit i statu z trāquillitate tot⁹ mūdus fuit in pace z trāqllitate vt tpe Octauiani augusti. cū aūt ipiū fuit p stratū insurrexit dira tirānides. z hec fuit bn⁹ opusculi cā finalis. bar.

b ¶ Totius orbis. ō qz maior ps mūdi nō obedit p̄ncipi. Io. illud ō fcō. sed de iure. secus si de hēmus de Daniele. viij. c. vbi de nabuchodonosor qui tūc erat vniuersalis impator sic ait. Tu rex regum es z deus celi regnū fortitudinē gl̄iaz z impiū dedit tibi z oia i quib⁹ habitarēt filij hoiuz z bestias agri volucres celi dedit in manu tua. z sub ditiōe vniuersa constituit. z intelligēdum est de iure q̄ de facto nō obediuerūt sibi oia vt legitur in cronicis. vt i. d. c. p gl. Ité ō qz in tris eccl'ie nullā bz iurisditōez vt i. c. pastoralis eī de re iudi. in cle. so. eccl'ia bz er donatōe p̄ncipis etiā ei⁹ q̄ banc. l. ꝓdidit. vt i. c. i. eī de iu. in cle. vñ ipe p̄nceps hīe vī. vt in. l. i. §. o'a. n. C. de vete. iu. enu. vel lz alicui⁹ pticl'e dñiū nō sit suū. tñ verē ē q̄ h dī dicit̄ sicut dī dñs gregis ēt si vnū pecus nō sit suū. vt. ff. de rei ven. l. ij. z. iij. z p hoc pz q̄ impator recte dī dñs mūdi. s. vniuersalis lz singl'a res sint dñi predioꝝ suoꝝ. vñ a possessore ipe possz vēdicare mūdū. vt

l. bñ a zenone. C. de q̄dri. p̄scrip. z. ff. ad. l. ro. de iac. l. deꝑcatio. nec ē opus q̄ dicam⁹ q̄ oia sint sua quo ad ꝓtectionem cē. vt nō. in ꝓsti. ff. in prin. q̄ imo vē oia sūt ipius si vniuersalr ꝓsideret. Vel ītio inherendo opinioni sancte eccl'ie. ꝓmo fuit imperiū babylonis. scō fuit ipiuz psaz z medoz. tertio fui impiū grecoz quarto fuit impiū romanoz. vltimo aduenientē xp̄o istud romanū impiū cepit eē xp̄i impiū. z tō apō xp̄i vicariū ē vterq; gladi⁹. s. spūalis z tpalis. xp̄s. n. est lapis abscissus sine manib⁹ cuius regnū n dissipabit̄ ō quo ꝓphetauit Daniel in .d .c. ix. vbi hec oia impia describūt exp̄sse. dic g⁹ q̄ añ xp̄m ipiū romanū depēdebat ab eo solo. z ipator recte dicebaꝭ ꝙ dñs mūdi est z q̄ oia sua sūt post xp̄m vero oē impiū est apō xp̄m z ei⁹ vicariū z trāsfert̄ per papā in principē secularem. vt eī de electione cap. venerabilem. vñ si dicim⁹ oia sunt imperij romani. q̄ nūc est xp̄i. verē ē si referamus ad p̄sonam xp̄i. Si vō referam⁹ ad p̄sonā impatorꝭ secl'arꝭ ñ ꝓpe dī q̄ cia sunt sua vl̄ sub sua iurisdi. q̄ nō tre ecclias illas. n. sibi reseruat papa in q⁹ princip alr est impiū. in hac g⁹ ꝓstōne si se retulit ad impiū vel si se retulit ad p̄sonā suā locut⁹ est caute. nō. n. dicit ꝙ totius orbis iurisdi. sit sua. sed ꝙ totius orbis regularitas in eo requiescit. nam z trās ecclie ipe bz certo mō regulare. s. defendendo eas z seruādo in deuotiōe ecclie vt iurauit in. d. c. i. eī. de iureiu. in cle. z p nunc transitorie dico. qñ op⁹ p se requirit q̄ dico q̄re sic credo tenere eccl'iam sic credo impatorē sentire z si male hoc vel aliud intelligerez sum paratꝰ corrigere.

a ¶ Hostili aio. i. nil debentꝭ subiectiōis z reuerentie sm Hug.

b ¶ Subiecta. ad romanos. xij. c. sed ibi nō dicit romāoz p̄ncipi sed ptātib⁹ sublimioribꝰ. Sed ō isto intelligendū est sub quo xp̄s vol uit nasci z crucifigi hoc imp̄iū eccl'ia approbat cē.

c ¶ Facinoribus. i. ꝓspirationib⁹ in mala parte. vt nō. ff. ō pu. l. q̄te. z facit. C. ad l. iul. maie. l. quisqs. in prin.

d ¶ Rebellionib⁹. quid si dicitur. j. p̄ri. cē.

e ¶ Ne ex eoz abūtia. hucusq; posuit cām impulsiuā. i. vnā cām finalē seu rōnez ꝓdende. nūc ponit aliā hoc mō. Primo quō tpe facte legis multi conabātur ꝺ ipatorem. z hec fuit cā impulsiua. l. nō finalis. qō pz q̄ cū. l. ista sit vl'is z ppetua cū z futura facta respicit illa fcā pūtia vel futura nō sunt eius cā finalis. tēdit. n. ad alium finē. sic. ff. de postul. l. i. §. ferū. z in auē. de nō ali. in prin. z in oibus. ll. relatꝭ ad singulas p̄sonas q̄ tñ vl'r intelligūtur vt in p̄ma ꝓstōne. C. in fi. z. ff. de le. l. nō in singul'. z iō si ista cā cessaret q̄ ñ eēnt multi sed pauci sic delinquentes nō cessarent leges. vt in. d. §. ferū. z pz ex hac. l. q̄ logī ēt q̄ñ ꝺ vnū ꝓcedit. z q̄cūq; cāu super crie lese ma. z si in aliqua lege vl̄ vel cōi vel municipali poneret aliq̄ cā impulsiua nō posset opponi q̄ illa cā nō sit vera q̄ nō nocet. vt. C. de fal. ca. adiec. le. l. i. z de con. z de. l. cū tale. §. falsam. z pz ex predictꝭ. sec⁹ si p̄nceps aliqd pticularit̄ rescriberet. q̄ tūc factū vnicū sup quo scribit̄ pōt esse cā finalis Rpti vt. C. si ꝺ ius vel vtili. pu. l. p̄scriptione. z de diuer. rescrip. p totū idez si ciuitas vel ordo decurioꝝ aliqd spāl'r ordinaret sup quodā fcō nō vo. eēt. n. decretū ambitiosum. vt. ff. ō ōcre. ab oz. fa. l. ambitiosa. Posuit. n. vnā cāz finalē ipator seu rōem legꝭ ꝓdende dū dixit ad rep̄mēdū multoz facioza. Ista. n. nō vl'is ppetua z futura respicit. z est finis ad quem tendit impator. z hoc apparet ex nā gerundij q̄ est vt cū ponit̄ in accusatiuo significat cām finalez. ff. de dolo. l. i. §. i. in diffinitiōe doli. ēt de tutelis. l. i. in diffinitiōe tutele. z. ff. ad exhiben. l. iij. §. i. lz q̄ñq; significet modū. l. quibus diebus. §. i. ff. de condi. z demon. sed certe ille modus nō est cā finalis. ibi sz modus appellaꝭ q̄ñ ꝓtinet onus explicādū ab eo ad quē referr̄ vt ibi dixi. idez si ponaꝭ in casu genitiuo cū hac dictōe cā vel cū hac dictōe aio. vt. ff. ad. l. coz. de sicca. l. i. in p̄n. z in. §. i. z. ij. z. C. eo. l. is qui cū telo. nūc ār ipator ponit duas alias cās finales. s. ne processus vel snia retardet̄. Item ne talia maleficia remaneāt impunita. sed cū in. l. sint pl'res cāe finales. an requiratur q̄ oēs ocurrāt. glo. eī de rescrip. c. ij. dicit. aut q̄libet cā p se est sufficiēs ad pducēdum effectum z sufficeret vna. z tūc ꝓiūcta ponit̄ pro disiūcta. vt. l. sepe. ff. de vbo. signi. alr requirit̄ ocursus oiuz q̄ verē est q̄ñ in lege ponūt̄ plures cāe lz ē pl'ra fcā ex quib⁹ debet sequi vn⁹ iurꝭ effectus. tūc. n. ō facili cognoscit̄. an q̄libz fcā de p se sit sufficiēs ad productōz effectus iuris cū ius certum sit vt. l. ij. ff. ō iur. z fac. igno. Sed q̄ñcūq; in. l. ponūt̄ plures cāe hoc est plures effect⁹ qui ex l. seq sperātur. vt in. l. ista z tunc an oēs requirātur est dubiū. sed q̄ñ illi effectus sī sepati z distincti sufficit alteram ex illis causis adesse. vt insti. de nup. §. affinitatꝭ. z nō. ff. de bis q no. infa. l. libe. §. i. z ō pule. cre. l. si neutri. §. in bonis. Sed si ille plures cāe z plures effectus tendūt ad idez. z tūc si vna cā ponit̄ vt rō. alia vt rō rōnis. vl̄ vna pōitur tāq̄ maioz. altera vt minoz ad pbāduz idē. tūc vtraq; regitur. vt. ff. so. ma. l. i. z de peti. here. l. sed si lege. §. item si in rez. z hoc appet hic. nam p̄ma rō seu cā finalis est maioz ppositio. alie due q̄libz p se facit minorē hoc mō dicit impator. Nos intendim⁹ ad rep̄mēdum multoz facinora cē. sed ista rep̄mūtur si snia z ꝓcessus nō retardētur. iō statuit q̄ ꝓcedi possz ꝺ abūtes alio mō p̄iūgitur z cū scōa cā. Tertia est si p̄iūgit̄ cum p̄ma. intendim⁹ ad rep̄mēdum talia facinora. sed ista rep̄mētur si ñ remanebūt ipunita. iō statuit q̄ possit ꝓcedi summarie z de plano vt ei videbit̄. z sic facilius inueniaꝭ. Pōia ergo cā finalē z respic vnū effectū cuz qualibz earē z ille respiciūt separatos effect⁹. vna ne retardetur. alia ne punitio extinguaꝭ z bz locum siue procedatur ꝺ abūtez siue

ō ꝓ̄item vt.j.patebit ñ extendit hec.l.ad aliū casum ex id̄tate rōnis q; ō ius cōe est vt.l.qō ō.ff.de leg.vnde nō tollit nisi q̄tenus exp̄imit. vt. C. de appe.l. ꝓcipimꝰ.in fi.regul'.n.oīs cā regrit plenā cognitōz.vt.C.de iudi.l.iudices.z regulariter in cāis capitalibꝰ nō pōt abūs ꝓdēna i.colligit aūt rō.l.diuersimode. nam q̄dam sunt.ll.declaratiue.z rō illaz est regula iur' p̄cedent' vt pz fere p oēs ll'.iurisconsultoz marie i.d.

§ item si rem.z.ff.de v̄.ob. l.stipulatio ista.§. alī. z q̄si per oēs.z illa ꝑ̄e dr̄ ratio. Quedā sunt leges mere positiue q; ad illud nulla rō iur' antiqui vrgebat.z tūc rō ex ipa.l.sumit vel eius p̄fatiōe si in ipa exp̄mat .vt h z.ff.ō

tia retardentur': z tāti sceleris nephā da temeritas remaneat ipūita hac edictali deo propicio perpetuo ualitura lege sancimus: ut in quocunqz lege

maiestatis crine.z maxime ubi contra Romanorum imperatores uel Reges aliquid q dictuz tangat asseratur commissum possit procedi per

de accusa.l.libelloz.§.q si libelli.g' vī accusatio aliqua. Ideo.lz accusatio sit nulla tamen qualis est saltē de facto.z iō est necessaria abolitio vt ibi pz.fz h regrit q accusatio sit rite facta in forma sui vt sup ea possit procedi fm formā hꝰ.l.fa.q nō.ff.de fur.l.si gs.§.i.

e Inquisitōz.hoc est ius nouum.nam de iure cōi nō pōt ꝓcedi p inq̄sitiōz nisi in certi' casibꝰ nō in.l.ij.§.si publico.ff.ō adul.z ibi dixi q.iiij.sunt r̄gle in quibꝰ pōt ꝓcedi. ꝓria p officiat' denūciatoz.l. diuꝰ.de crimen.z C. de acu.l.ea quidez.z de decu.l.i

li.xij. Scōa regula est ꝓp̄ incidētez cogniti ōz iur'.nā vbicūqz iudex cognoscēdo p̄cipalit reperit incident delictū esse comissū pōt ō illo cogi scere.vt hic est casus.z in.d.§.si publice.z.C.si aduer.libe.l.pe.z ō condb tur.ca.l.euitādi.z de calū. l.pe. Tertia regula est ꝓp̄ p̄cedentē gnā lem inq̄sitiōm.nā vbicūqz iudex inq̄rēdo gnal'r de malefactoribꝰ reperit aliquem deliquisse pōt ad iq̄sitōz sp̄alem ōscendere.vt.l.ꝓgruit.de offi. ꝓe.ad.l.iul.pecu.l.iiij.z in aut.ō colla.§.iubemꝰ. Quarta regula est ꝓpter magnā offensionē.vbicūqz.n.crimen ꝓmittit cōā iudice iudex pōt sup illā p inq̄sitōz ꝓcedere.vt.C.ō calum.l.i.z ō testi.l.nullū.z ō pba.l. pe.z idem eadē rōne in oibꝰ delict' q̄ cōmitterēt cōā iudice.alīs nō pōt ꝓcedi per inq̄sitionē de iure cōi.l. Rapto.§.siqs accusatorē de mu.z bo. Sed sp̄ale ē h vt nulla ex pdict' regl'is accedēte possit ꝓcedi.vt h de iure canonico pōt ꝓcedi p inquisitōz p̄cedēte fama vt eē ō accu.c.q̄liter.z q̄si z ō simo.c.lz bely. Oz tūc hoc est sp̄ale q; ꝓcedi posset ēt fama nī p̄cedente vt hic pz q; sufficit quocūqz mō dicat z probar'.j.l.proxia vbi publice vel occulte. Sed cū in acquisitiōe requirāt solēnia accusationis.vt.ō dixi quare nō req̄rūtur solēnia inq̄sitōis? Rn. solēnia accusatōis itelligo circa formā ipius vt dixi.q̄ aūt in iq̄sitōe ꝓcedat aliq̄ ꝓdictoz nō est ō forma inq̄sitōis.sed est vt aliq̄ aīs z processius valet si nō opponat' vt eē de accu.c.i.li.vj.sicut testm̄ est testm̄ fm sui formā lz testator dicat filiusfa.vel seruus vel quid simile.vt.C.de edic diui hadr.tol.l.ij.secus si in ipo deficeret heredis institutio.sed an forma inquisitōis sit sicut forma accusatōis.glo.insti. ō pu.iu.in p̄n.dicit q; nō. Inno.eē ō pur.cano. c.fi. Ja.de bu.insti.de act.in p̄in.dicit q; eadem forma z eadē solēnitas requirit' p̄terq̄ in iscriptiōe ad penā taliōis.q; cū locū accusatoris subeat iudex z iq̄sitō loco accusatōis eiusdem oz esse nāe.vt.l.i.§.hec actio. ff.si q̄s te.li.iuf.eē sue.z hoc placet q̄tū ad hoc vt iferat' locus z tps eodem mō q; ñ oz i tāto crie vagari.vt.ff.de iniurijs.l.ꝓtor edixit.in p̄n.z ō dolo.l.idē exigit facit q; idē si ōlictū oppōitur p modū exceptōis.l.ij. §.i.ff.ō doli excep.z eē de excep.c.vt circa.li.vj.dixi plene.ff.de excepti. l.i.nec ob.eē ō pur.cano.c.fi.z q̄ ibi nō.p Inno.q; ibi fit inq̄sitio ō certā p̄sonā tñ gnal'r quo ad delicta.secus si fieret de sp̄ali delicto. Item accusatio oz i script' offerri.vt.l.libelloz.de ac. z.C.ō lit.ꝓte.aut.offerat'. sed cū inquisitio ñ offerat' iudici sz ipe iqret ñ est necesse q; p̄us formet i script' z postea redigat' i act'.ex quo sequit' q; i processu nō apparet q̄ī fuerit exhibita accusatio ñ valz cū sit ō substātialibꝰ.vt.d.l.libelloz.z nō. C.de accu.l.i causis. Sed si apparet dies iquisitōis formate nō formaret' ꝓcessus q; dies quo q; citat' sup iquisitōe.vel dies quo rñdit illi poterit dici dies formate iquisitiōis cū iudex semp inquirat. sz nō pōt dici dies exhibite accusatōis cū hoc ñ ptineat ad iudicē.multa alia dixi circa mām iquisitōis i.d.§.si de publico. Denūciatiōez.de iure antiquo nō admittit' denūciatio nisi p officialem.vt.l.diuus ō custo.re.z.C.ō accu. l.ea quidem.ff.de off.pre.vr.l.i.§.sane.de iure cano.admittit' denūciatio p̄cedēte caritatiua mōitio.vt eē de iud.c.nouit.z eē ō simo.c.lz bely. hoc g'.l.introducit nouū in hoc crie q; p denūciatōz fāz a quocūqz posset ꝓcedi ō officialis denūciatōe. z ō ista mā plene dixi i.d.l.diuus. sed ō isto denūciatore p̄uato dico q; hz vim cuiusdā mādatoris seu instigatoris.iō desistēdo icidit in turpil.vt.ff.ad'turp.l.i.§.incidit.z.l.ab accusatore.§.denūciatōes.e.ti.z si desistat denūciator ipune iudex ex illa cā dimittit ꝓcessum sicut delator mādatore subtracto. vt.ff.de iure fi.l. res q̄.§.fi.q; est vez si i ꝓcedēdo fuit noīatus denūciator.alīs secus.ff.ō iure fi.l.de eo.g' h pōt ꝓcedi ad denūciatōz alīus denūciante ñ noīato.vt.d. l.de eo.q; ex mero officio iudicis ꝓcedit'. Item cū i cāu illius.l.isti tres mōi ꝓcedēdi sī eē auxilia ordiaria.puto q; si pēdente iquisitōe ex offō vel p denūciatōz supueniat accusator ñ oz recedi ab inquisitōe cū cesset rō quā ponit dy.i regl'a actus legitimi.ō regu.iu.li.vj. Et quid si ex forma statuti ꝓcedit' q; iudex gnal'r possit iquirere ō crie.ō h dixi i.l.si maritus.§.fi.ff.ō adulte.z hoc de denunciatione que fit ad vindictaz publicam. Ad ꝓuatā vo q̄q; fit z iudex ꝓcedit vt i his q̄ agere ñ p̄it ō iure vt cuz fui a dñis oppūtur.ff.qui sunt sui vel alie.iu.l.ij.z ō off.pre.vr. l.i.§.q; aūt. Item ad denūciatōz p̄ris vel p̄roni ꝓquerēt' de filio vel de liberto.vt d.l.i.§.cū p̄onus.z de offi.ꝓcon.z le.l.ne quicq̄.§.de plāo Item cē q̄ī hoies humiles oppūt' a ptātibꝰ vel eis aliquid auferī vel abeis ꝓmissio vel cautio exigit'. vt.ff.de offi.p̄si.l.illicitas.i p̄n. z quasi p to.l.z sentit spe.i ti.de denūciatōe.z Jo .an.i.c.nouit eē de iudi .vbi.all.sic itelligūt q; est nō.q; ad boni iudi.offīm ptinet facta ei q̄rela de p̄cedis ex offō eius ꝓcedere cum tales p scipos iurare ñ p̄it vel ñ audēt q; placet q; iterp̄etatōe adiuuādum est q̄ī reipu. vtilitatem cōtinet.

Est ꝛ alia denũciatio ꝓuata que locũ hz in foro eccleſiaſtico inducta per legem euãgelicã. vt. d. c. nouit de iu. q̃ cotidiana eſt ꝛ per ea mlta q̃ ſunt iur(ciuilis remedio deſtituta reparari pñt. iõ eã ꝓſequor declarãdo q̃ dam ab auctoꝛib⁹ iur(cano. intacta. in hac. n. requiriť q̃ quis p⁹ moneat aduerſariũ ſuum qui peccat in eũ inter ſeip̃m ſolũ dicẽdo q̃ cũ in eo pec ćet retinẽdo rem ad eũ ptinẽtem vel non ſoluẽdo ei tãtam q̃ titatẽ ſibi debitaz q̃ ereat de peccato q̃ ſi nõ ſufficiat itez di cat idẽ adhibito vno teſte vel duobus teſtib⁹. q̃ ſi nõ faciat tũc dicat eccl̃ie. ꝛ ſic ad foꝛ eccl̃ia ſticuz recurrat petẽs q̃ cũ peccet talis in eum de tali cã requiſit⁹ ꝛ moni tus fuit ꝑma monitõe ꝛ ſcõa ſm doctrinã ꝛ regulã euãgelicã ꝛ emẽdare neglexerit ꝛ exire de peccato in periculũ aĩe ſue. ꝛ ćt ꝺ̃ ꝓſciam ĩploret ei⁹ offm̃ vt euz ad pñiam cogat. vt. i'd. c. nouit. ſup hac denũciatiõe offerť libellus lis ꝓteſtať ꝛ ſnia in ſcript(ferť ſm Hoſti. ꝛ Jo. an. in. d. c. nouit. hz in. d. decreta. dicať q̃ ꝓcediť de plano q̃ quid importet .ĵ. dicam ꝛ ꝺ̃ ꝑſonas ſic denũciantes ſic põt opponi q̃ ſit infamis. ſi tñ ſit corruptus. de crie põt ſm Jnno. ꝛ oẽs. Põt aũt opponi q̃ eſt crinoſus ſeu i pecca to mortali. q̃liter. n. mouet bono zelo ad correctõez alt̃ius qui non eſt cor rectus ſm Ber. ꝛ Jnno. Sed Jo. an. dicit q̃ in hoc gñe denũciationis vbi ꝓſequiť quis ꝓꝑium inteſſe admittiť ćt crioſus nec ei ob. excõicatio vel alia expoliatio vel depꝛedatio. vt in. c. cũ dilectus. ꝛ. c. fi. eť de or. co. vel alia ꝓiudicialis exceptio. qõ dic vt in. c. nouit. ſup vltima glo. p eũ ꝺ̃ ipam denũciationẽ opponiť q̃ põt ćt hẽri ſup eo regreſſus ad iudicẽ ſe culare. nã ñ dz iudex eccl̃iaſticus eũ indiſticte admittere q̃ nõ niſi in de fectũ iuſtitie vel crimẽ ſui nã ſit eccl̃iaſticũ. vel rõne pacis vel iuramti vť q̃ crimen eſt notoziũ vel q̃ nõ audiť in iudicio ſeculari vel q̃ eſt obli gatio naturalis tñ vel banc ꝓponit miſerabilis ꝑſona ꝛ depꝛeſſa. vt in d. c. nouit. de iudi. ꝛ de pac. c. q̃ĺr. lxxvij. d. p. to. ꝛ de ſo. ꝓpe. c. hz vide. de boc nõ. per ber. in. c. ex tenoꝛe p totũ. alꝫ indiſticte ſi admittiť ꝓiret tpaľ gladij iuriſdictõ ꝛ ois cã per hãc viaz defereret ad eccl̃iaz. ꝛ ita dic̃ ber. de reli. do. c. religionũ. ꝛ ita tenet Jo. an. in. d. c. nouit. ꝛ hoc q̃ dixi ꝺ̃ ob ligatiõe nãli tenuit Jnno. in. d. c. nouit. ſed cũ illud q̃ deducit̃ pro falci dia vel trebellianica ſit nãle debitũ. vt nõ. C. de iu. ꝛ fac. igno. l. cũ qs. ꝛ ff. de ꝓdi. inde. l. i. ꝛ de re iu. l. cuius p errorẽ. g̃ ille q̃ retinet peccat mor taliť ꝛ ꝺ̃ eũ poſſet ꝓcedi p formam hui⁹ denũciatõis. ſed hoc vĩ ꝺ̃. c. ray nutius ꝛ. c. raynaldus eť de teſti. vbi papa ꝓnũciauit has quartas poſſe retineri. Sed dico q̃ ea q̃ dcã ſunt de obligatiõe nãli itelligunť ꝺ̃ ea nãli qua quis teneť eoip̃o q̃ quis locupletať cũ aliena iactura q̃ qꝺ alienum eſt ꝓuenit ad eum. vt. l. nam boc nã ꝺ̃ ꝓdi. inde. vel ꝺ̃ nãli q̃ originẽ hz vt ex ꝓſenſu. vt ex pacto nudo vel iureiu. inť poſito ab alio q̃z a liberto. vt. l. iureiu. in ꝓin. de ope. lib. de fideiu. l. ſi quis pro eo. in ꝓin. Jdem puto de eo qui ꝓmittit ei qui ſtipulať alt̃i vt. l. ſtipulatio iſta. §. alt̃i. de v. ob. ꝛ qꝺ ibi nõ. Secus de ea nãli q̃ a ꝓſenſu nõ hz originẽ. vt in eo qui ex ma leficio obligať ad penã. vt. l. nõ ſolũ. §. i. ff. de iniur. In ꝓpoſito heres dz teneri nãliter boc eſt habito reſpectu ad ꝑncipia iur(gẽtium. quo iure di cte gñte deductio ñ erat inuẽta. nõ aũt ex ꝓſenſu q̃ teſtatoꝛ nũq̃ ꝓſenſit q̃ ipe obligareť nec ćt heres adcũdo hereditatẽ q̃ habuit vel habuiſſe ꝓſumiť aũm q̃ voluit vti bñficio. l. itẽ nibil hz de alieno q̃ legatarij ꝛ fi deicõmiſſarij certãt de lucro nõ aũt petijt qꝺ ſuum eſt vel fuit. Vel dic q̃ nãlis obligatio nõ ſubeſt in eo qꝺ p falcidiã venit deducendũ ſm pe. vt refert Cy. in. d. l. cum quis de iu. ꝛ fac. igno. q̃ nõ placet vt plene dixi in. l. i. ff. ꝺ̃ ꝓdi. inde. Hz qd de obligatõe q̃ tollit̃ ꝑſcriptõe(Bꝛ. tũc actoꝛ audireť a iudice eccl̃iaſtico p mõz b⁹ denũciatiõis q̃ ei denegareť audi entia i foro ſeculari. ſed tu dices ꝑſcriptõe tolliť nãlis ꝛ õis eius effect⁹ vt. l. fi. in ꝓin. ꝛ ibi p dy. ff. rem ra. ba. ꝛ p cy. in. d. l. cum quis(Bꝛ. tolliť ois effect⁹ eius ciuilis. nõ aũt põt tollere nãlem obliga. quã retinẽdo in cidit in peccatũ mortale. ſed eo caſu quo ꝑſcriptio tolleret nãlem ſm ea que dixi in. d. l. fi. in ꝓn. rem ra. ba. tũc ceſſaret hec denũciatio. Quid ꝺ̃ filioſa. tuto. exceptõe macedoniani an poſſit ꝓueniri hac denũciatõe cũ nãliter ꝛ ciuiliter teneať hz obſtet exceptio. puto q̃ nõ. q̃ hec exceptio ꝺ̃ ſccedit ex delicto creditoꝛis circa illꝺ̃ ꝓmiſſꝺ̃. vt. ff. ad mace. l. i. vñ põt op poni ćt denũciãti. vt. §. ocm̃ eſt p Jo. an. dũ dicit vel alia ꝓiudicialis ex ceptio. idem puto in q̃libet alia exceptiõe pp odiũ vel delictũ creditoꝛis ꝓpetẽte vt doli vel ſimilis facit de ꝓdi. inde. l. qui exceptõe. Sed ſi cre ditoꝛ nõ deliquiſſet tũc ei iure cõi ſubueniret. vt. ff. ad mace. l. ſiqs pꝛez. Quid de muliere tuta velleyano. dico eam nõ poſſe ꝓueniri hac denũ ciatiõe cum ćt ſoluens repetat ſm cano. eť de ſolu. c. fi. ꝛ ibi nõ. hz. n. te neať nãliter tñ dať ei exceptio equitate predicta nãli pp ſuã ibecillitatez ꝛ fragilitatẽ. vñ illa nãlis nõ hz efficaciã. Jdem puto i pupillo eo caſu q̃ obligať nãliť tm̃ vt nõ poſſit ꝓueniri p viam hꝺ̃ denũciatõis cũ illa nãlis ñ ſit efficax qꝺ pz qꝛ quoꝺ. ex illa ledereť ćt ſi ſoluiſſet reſtituiť ex edicto de minoꝛib⁹ nãli equitate inducto. vt. C. ſi aduer. ſo. l. fi. ff. de ꝓdi. inde. l. iterdũ. ꝛ de i inte. reſti. l. i. ꝛ idem dico i quocũq̃z caſu aduerſus ciuilem vel nãlem obligationẽ dareť reſtitutio. obligatio. n. nãlis elidiť p excep tiõz deſcẽdentẽ ex alia eqtate nãli. vt. l. ſi vnus. §. pactus ne peteret. ff. ꝺ̃ pac. ꝛ iõ validioꝛ ẽ obligatio nãlis ſola cui nulla ob. excep. q̃ ciuil' ꝛ nãlis cui ob. exceptio. nõ. ff. de cõpen. l. quicũq̃z. nam per exceptõz ćt elidiť nã lis obligatio. Quid de tuto. excep. ꝛ iudi. quã glo. dicũt inductã magis

accuſationem ⁊ inquiſitionem ſeu denunciationem ſummarie ⁊ de

ad rigorem iur(ꝓfuandi q̃ ex equitate. vt nõ. ff. de con. inde. l. qui exceptõe. ꝛ. l. iul. ꝛ. C. de iur. ꝛ fac. igno. l. cũ quis. vĩ q̃ cũ ećt eqras ꝛ ſit nãlis ñ elidiť. vt. d. l. iul. poſſit ꝓueniri p viã hꝺ̃ denũciatiõis qꝛ peccat mortaľr. Cõtra imo nõ ẽ locꝰ huic denũciatõi qꝛ hz peccet mortaľr nõ tñ põt cognoſci p⁹ ſniam cũ ſemel ſit co gnitũ. vt. l. ſiquis cũ totũ. §. plane. ff. de excep. rei iu. ꝛ. §. ſi ancillã. ꝛ de re iudi. l. poſt rem. Simile de eo q̃ eſt deciſum per iuſiu. vt. d. l. poſt rem. §. i. de iureiu. l. naz ꝛpoſtea. §. i. p quo facit nã in cert(caſibus tm̃ ꝓmittiť vt ꝓpť inſtãa ꝺ̃ nouo repta deť reſtitutio. vt. ff. de re iud. l. impatoꝛes. Modus ꝓbandi bãc denũcia tiõez bic ſit vt pꝰ denũciatio ꝓbeť p ſeip̃az cũ dicat corripe eũ inter te ꝛ ip̃z ſolũ Sed an denũciat⁹ poter it ꝓbare ꝓñũ(qꝺ vĩ de facili qꝛ poſſz ꝓbari q̃ rex frãcie ꝛ rex anglie nũq̃ fuerat ei locut⁹ ſz ꝓñũ puto cũ pꝰ denũciatio dicať fieri p ſeip̃z ćt ſi fieret iterueniẽte oꝛgão. ſ. epľa vel ſecreto nũcio. vt. ff. de ꝓſti. pec. l. qui autẽ §. fi. ꝛ. l. ſe. bꝰ ꝓñij quodãmꝺ̃ ipoſſibilis ẽ ꝓbatio. Scõa denũciatio eſt ꝓbanda p ſe ꝛ p vnũ aliũ legitime deponẽtem vel per ſe ꝛ duos alios cũ dicit adhibe tecuz vnũ vel duos cũ in oꝛe duoꝛ vel triũ ſtat oẽ verbuz. Tertia denũciatio q̃ fit ec cleſie ꝓbať p ip̃m libellũ denũciatoꝛiũ datũ ip̃i iudici eccl̃iaſtico. Quarta. ſ. q̃ peccet in eũ probat probando q̃ detinet rem ſuaz vel q̃ eſt ſuus debitoꝛ. hec aũt elidiť hoc mõ dicit denũciatꝰ nõ ptinet ad te cognoſcere iuſte vľ iniuſte detineã hoc aũt ſcio q̃ teneo nõ ꝺ̃ ꝓſciam. ꝛ hꝫ ſuffic̃ vt vltra eccl̃ia ñ ꝓcedat. hz. n. ꝑbet q̃ res fuit ſua vľ ſibi ꝺ̃bita potuit ꝺ̃ſinere ꝛ ſic ñ ſeqť q̃ ꝺ̃ ꝓſciaz teneat hz qñ ordiate agiť ſuffic̃ ꝓbať ſuũ ſibi ꝺ̃bitũ niſi aduerſari⁹ ꝓbz ꝓñũ. Hz i hac denũciatõe ſat(ẽ ſi ꝺ̃nũciat⁹ aliq̃ iuſtã cãz allegat q̃re ꝺ̃ ꝓſciaz nõ teneat hz cãz ñ ꝑbet. credit̃. n. ſibi ad purgandũ ꝓſciam ſuã niſi ſcandalũ vel publicũ peccatũ ꝛ mãifeſtũ ſit. tũc. n. dz de ſatiſfactõe ꝓſtare ſm Jnno. ſed Hoſti. ꝺ̃ q̃ ſi ſemel fuerit meũ vel mibi ꝺ̃ bitũ adbuc p̃ſumiť niſi ꝑbeť ꝓñium. vt. C. de ꝓba. l. ſiue poſſidet(Jo. an. vĩ ſta re dict(Jnno. tu dic ſi denũciaat⁹ dicit ſe non tenere ꝺ̃ ꝓſciam ſuã ꝛ nullã cãm al legat non ſufficit. vt. l. qui interrogat⁹ de pe. here. Idem ſi allegat cãm iniuſtam vt. l. nec vllã. §. i. co. ti. Sed ſi allegat cãz iuſtã tũc ſiqdẽ cã eſt depẽdẽs ex eo ſcõ q̃ dicit ſe ſoluiſſe vel ſi negat poſitiones denunciationis videlicet q̃ eſſet ſuum vel ſibi debitũ. ꝛ ꝓbatũ eſt ꝺ̃ eũ nõ dz poſtea credi aſſertiõi ſue. vt. ff. de ꝓba. l. cũ ꝺ̃ indebito. ꝛ eť de ſolu. c. fi. ꝛ. C. de ñ nu. pe. auť. ꝺ̃ g ꝓꝑam cũ filib⁹. ꝓſcia. n. alteri⁹ ñ dz ꝓbari niſi ex indicijs. vt. C. de dolo. l. dolũ ſz iſtꝺ̃ ẽ indiciũ legitimũ ꝛ. l. ꝓbatũ. Si vero ꝓfeſſus eſt intentionẽ actoꝛis. ſ. fuiſſe ſuũ vel ſibi debitũ di cit tñ ſe emiſſe vel ſoluiſſe vel quid ſimile. tunc ſi ꝺ̃nũciãs ñ ꝑbet itẽtõz ſuaz aliť q̃ tali ꝓfeſſiõe dz ſtari dicto ei⁹ ad excuſatiõz ꝓſcie ſue vt. C. ꝺ̃ teſti. l. ſiquis teſti bus de ſen. l. cũ papian⁹ de iureiu. l. eũ qui. in ꝓin. Si aũt denuntiatoꝛ põt ꝛ vult aľr ꝓbare q̃z ex ꝓfeſſiõe denũciati tc̃ ceſſat tlis p̃ſũptio qꝛ forte iꝺ̃ ꝓfeſſus eſt qꝛ ſciebat poſſe ꝓbari. hoc ꝓbať in glo. in. d. l. eum qui. in ꝓn. igiť tunc erit recurrẽ dũ ad ꝓiecturas. ſ. cuius vite cuius ꝓditiõis eſt iſte denũciat⁹. vtz eius aſſertiõi dz credi. vt. l. nõ oẽs. §. a barbar(de re mili. hꝫ ćt pẽdet ex q̃ntitate rei petite. vtz ſi magna vel parua. ar. eius q̃ nõ. in. l. admonẽdi. ff. de iureiu. Hz ſi cã quã alle gat eſt talis qꝛ ab eius facto nõ depẽdeat. ꝛ ſic dicit ſe hẽre ab alijs. ꝛ an debeat eis credi videndũ eſt qui ſunt illi a quib⁹ habuit ꝛ cui⁹ opiniõis ꝛ vtz hoc direrit añ liteꝫ motã vel poſt. ar. eť de teſti. c. hz. Ex quib⁹ ćt puto q̃ ſi hoc habuit a ꝓcu ratoꝛe ſuo cui hꝫ mãdauerat ſat(fit. vt. ff. de ꝓcu. l. q̃ vulgo. Idẽ ſi defunct⁹ ſcri ptũ reliquit recte ei credit heꝛs ad excuſatiõem ſue ꝓſcie. vt. l. q̃ cũ maioꝛ. §. pe. ff. de bo. li. Idẽ ſi aliqua indicia legitia appareãt ex quib⁹ qs poſſit ifoꝛmare cõ ſciẽtiã ſuã. vt. l. mariti. §. lenociniũ. in ꝓin. ff. de adul. ſi vo infoꝛmaret ſiñ ꝓſciaz ex ꝓeſumptõib⁹ ñ legitis nõ excuſať. hz. n. nõ teneat ꝺ̃ ꝓſciam ſuã hz tñ ſz ꝓſciaz erroneã. ꝛ ſic peccat niſi ꝓſciam erroneã deponat ꝛ deponere cogeť. vt eť ꝺ̃ ſnia exco. c. inq̃ſitiõis vbi ꝑbať hec diſtinctio. ſed tu dices nõ. p hoc ꝓbať denũciatõ q̃ dicit q̃ peccat in me retinẽdo meũ vel mibi debitũ. nã apparet q̃ ñ peccat de tinẽdo ſz erroneaz conſciam hñdo. ſed certe finaľr in hoc peccat heres q̃ reti net. ꝛ ſic vĩ ꝓbata denũciatio. hz q̃ľr peccat heꝛs i eo q̃ defunct⁹ tenebat ꝺ̃ ꝓſciaz Bꝛ. forte ipe heres ſcit ꝛ ſic ꝺ̃ ꝓſciam retinet. ſi vo ignoꝛat tũc ꝑus eſt heredi no tificandũ taľr q̃ in eius cadat noticiã vel cadere debeat. vt. l. q̃ te. ſi cer. pe. ꝛ ff. depoſi. l. ſiqs inficiatus. ꝛ poſtq̃z notificatuz fuerit debẽt fieri denũciatões. naz text⁹ dicit q̃ ſi peccauerit inte frater tuus ꝛc̃. ꝑus g̃ ꝺ̃ z ꝓcedere peccatũ q̃ fiat nũciatio. ſed ſi heꝛs nõ paciať ſe certificari certe in hoc peccat ꝛ ꝓinde eſt acſi certificat⁹ eſſet. ar. ff. q̃ vi aut clam. l. i. §. ariſto. ſnia aũt ſup hac denũciatõe ferť q̃ ſi reperiť ꝺ̃nũciat⁹ peccare ꝺ̃nũciatõe p̃cipiť ei q̃ exeat de peccato. ꝛ ad hoc p ſniam exco. ꝓpelliť. vt i. d. c. nouit. ꝛ nõ q̃ ſolũ in his trib⁹ mõis ꝓcedẽdi loqť hec ꝓſtõ. ſ. p accuſatiõz inq̃ſitiõz ꝛ denũciatõnẽ. in alijs vero mõis ꝓcedendi vľ p exceptionẽ nil imutať de quo dic vt dixi. ff. de adul. l. ij. §. ſi publico. ꝛ iſtis tri bus mõis ꝓcedendi attribuunť iſte tres qualitates q̃ ſequũť.

e Sũmarie. ſumma. i. breuis vel ſumma. i. ꝑma. vt nõ. ff. de ſta. ho. l. ſ̃ma. ꝛ ſic ſ̃marie. i. ſ̃mati vel breuiter vel ꝑmarie vt oñdam. hec mã tangiť p glo. in. l. iij. §. ſciendũ. ff. ad exhiben. ꝛ in ſpe. de off. iu. §. poſtremo. vbi ponit tractatum Jo. fazioli ꝺ̃ piſ. ſed ad maioꝛẽ declarationẽ dic q̃ boc. ſ. vt ſ̃marie cognoſcať q̃ĺqz adijciť toti cauſe. q̃ĺqz vni articulo. de pꝰ intelligere debem⁹ circa ordinẽ ꝓ cedẽdi ſ̃marie. i. breuiť. et hꝫ q̃ dico breuiť nõ intelligiť diminutiue. ſz ita q̃ to tã ſubſtantiã ꝓꝑhendit. vt. l. i. ff. de iureiu. ꝛ iõ qui aliqꝺ̃ dicit in ſ̃ma oia m̃bra ꝑncipalia ponit. vt. ff. de ꝓdi. inde. l. in ſ̃ma. vbi ꝓcediť ſ̃marie. tũc ꝓteſtať lis ſubaudi forte ſi ſnia tribuit ius finale. alꝫ ſecus ex hꝫ dicto q̃ i ꝓceſſu nil dz ꝺ̃ ſub ſtantialib⁹ obmitti. ꝛ iõ libellus dz eẽ ita plene formatꝰ ſicut ꝛ q̃ĺ ordinarie ꝓce diť. ff. ad exhi. l. iij. in ꝑn. Itẽ ꝓteſtať lis. l. tigni. §. ſi qs ñ poſſideat. ꝛ. §. idẽ ſcri bit. ꝛ. l. iul. §. pide. ff. ad exhi. Itẽ ſnia diffinitiua dať vt. l. iij. §. ꝑterea. ff. ad ex hiben. ꝛ de in litez iurãdo. l. in actõib⁹. in ꝑn. ꝛ. ff. ꝺ̃ li. agno. l. ſiqs a liber(§. ſiqs ex bis. hz quidã dicãt q̃ illa eſt ſnia interlocutoꝛia. vt ibi tangiť ſm Bꝛ. ſed glo. C. comi. vel epi. l. i. innit q̃ in ſ̃martjs nõ requirať ordo qꝺ̃ ñ placet p. d. ll. Ex pedit aũt iſte ꝓceſſus breuiter qꝛ licet aliꝫ nõ poſſint dilationes breuiari niſi cã cognita tñ ꝑ abbreuiãdi illa ſola eſt cã ſufficiens q̃ cã dz agitari ſummarie. vt. ff.

ō regu.iu.l.ij.in fi.nō tm̄ ita pōt abbr̄eviari vt ꝓbatiōes legitime pcreāt. hoc.n. impediret cāe cognitionē qō nō pōt qz cāe cognitio ē de substātia iudicij.vt.C. comi.vel epi.l.iuder.z.l.fi.z nō.C.ō sen.l.prolatā.sed ea que sunt de ſba ñ pñt obmitti p ls̄ q dicit sūmarie vt dcm̄ ē g⁹ rē.ꝓbar̄ ex̄ ō vbo.sig.c. sepe in cle. In hoc ꝓcessu si exceptōes opponāt̄ q̄ regrant altiorē indaginē si quidem pñt p aliū iudicem examinari p iudicē nō admitterent̄ sed in alio iudicio ſuabuntur vt.l.si ille a quo.§.fi de testō.ff.ad tre.z.l.iij.§.ibidem.ff.ad exhiben. Si vo in alio iudicio examiari nō pñt ēt in illo examiar̄.vt in.d.§.ibidem.in fi.z ita intel ligit glo.cum dicit de excep.q̄sit̄ ꝑ possessiōe retinēda. Sed posse respuer̄ illa q̄ nō pñt alibi examinari auferr̄ ius pt̄ z ēt cognitio tolleret̄ qꝑ nō pōt vt dcm̄ ē illa aūt nō ō bēre altiorem indaginē q̄ pōt examiari infra tm̄ tps infra q̄tū p̄n cipalis ꝓcessus expedir̄ ēt si hoc n ō opponeret̄.vt.l.si is a q̄.in prin.ff.vt i pos. hc. Item sicut in his casib⁹ i quib⁹ ordinarie agit̄ quis citat̄ pemptorie ita z i ist̄ casibus vbi agit̄ summarie qꝑ patet in interpositione p̄mi decreti z secundi qꝑ summarie fit z oz qꝑ p̄cedat pemptoriū.vt.C.de his q ad eccle.ꝓfu.l.fi.al' pñti. §.ſz si hoc facere z quō z qñ .l.ꝓsentāeum.z cy.nō.ff.ō dā.infec.l. si finita.§.iul. Tpe aūt feriaꝝ nō pōt ꝓcedi nisi in casib⁹ expressis.ff.de ser.l.i.z.ij.z q̄zplib⁹ alijs legib⁹.non ob.p̄dict̄.ex̄ de vbo.sig.c.sepe.qz tota hec glo. ꝓcedit qñ sum marie tm̄ oz ꝓcedere.ibi qñ oia illa vba inūgunt̄ simul.de quo.j.dicā. Circa modū ꝓbandi in hac summaria cognitione sciendū est qꝑ plena ꝓbatio est face re iudici plenā fidē.vt.C.de eden.l.ꝑcura.de ꝓdi.ob tur. cām.l.i.ff. de ꝓbat.l. quinq̄ginta.hz aūt hec plena fides suos gradus.nam q̄q̄z quis incipit suspicari hoc est a leui argumento vnam ꝑtem inclinare. quandoq̄z quis incipit opinari aliz suū aliq̄ rōe satis forti.ñ tm̄ qꝑ credat ñ posse eē ꝓtrariū.q̄q̄z ꝓcedit vltra z incipit credere ita forti rōne qꝑ firmit̄ inheret vni parti nec de ꝓtrario aliq̄ mō dubitat z ista est plena ꝓbatio z plena fides hec nālis dr̄ z ꝓbar̄.ff.ō qō.l.i.i p̄n. vbi ad tormēta ſuoꝝ ita demū veni oz cū suspect⁹ est reus z alijs argument̄ ita ꝓbatiōi admouetur vt sola ꝓfessio ſuoꝝ deesse videar̄.qō.n.dicit cū suspectus est reus denotat p̄mū gradū quo quis incipit puenire ad fidē.s.supicionē.qō vo subdit z alijs argument̄ denotat ſm gradū quo incipit opiari.quod vo subdit ō ꝓfessione ſuoꝝ denotat vltimū gradū.s.qꝑ plena fides bēretur. z dr̄ plena ꝓbō hoc ēt ꝓbar̄.ff.de testi.l.iij.§.eiusdem in fi.ibi quicqd aūt credas aut paꝝ ꝓba tū opinar̄ rē.z hoc plenius dīri in repetitiōe.l.admonēdi.ff.de iureiu.vbi de semiplena ꝓbatiōe tractaui. Nūc aūt ad ꝓpositū dico qꝑ quedaz sunt cāe sum marie modici z q̄si nullius p̄iudicij z in his sufficit ꝓbatio p iuramentū.vt.ff ad exhiben.l.thesaurus.nō.n.nocēt dño si patitur me cauentez de dam.infec. q̄rere thesauꝝ meū in fundo ſuo.idem vbicūqz petitur exhibitio sola.secus si i acī.ad exhiben. veniret possessiōis translatio.vt.l.celsus.§.iul.ff.ad exhiben. Vel si alit̄ p exhibitōez dānificaret̄ re⁹ tūc sufficeret ꝓbatio p iuramēntū ſz reg rēt̄ alia vt ſtati dicā. In bis.n.vbi ita modicū p̄iudiciū vtit̄ ex solo iuramēnto iu dex ad suspicionē seu opinionē inducitur.q̄dā sunt in quib⁹ aliquale p̄iudicium fit reo tm̄ pōt reparari per aliud iudiciū.tunc alia ꝓbatio requirit̄ qꝑ p iuramē tū.s.p vnū testem vel aliqua indicia z veris̄milia ita qꝑ in suspicionē vel opinio nē iudex aduocetur vt.ff.ad.l.aquil.l.in.l.aquil.si deletū ibi ad suspicionē iudi cem adducam.z de carbo.edic.l.iij.§ cāe.ibi modicū pro puero facientē.z de ven.in pos.mit.l.i.§.si in ea.z ista ꝓbatio dr̄ fcā ſumarie hoc est p̄marie q̄si ad p̄mū gradum ꝓbatiōis puenerit.s.suspicionē vel opinionē.z istud est qꝑ dicim⁹ p̄ma facie vī qꝑ sic vel p̄ma fronte.vt.C.de edic.diui.adri.tollen.l.fi.vel ēt pōt dici ſummarie.i.breuiter.nā ad plenā probationē ſm ꝓsuetudinem bodie ap probatā p decretales requirit̄ qꝑ fiāt art iculi z qꝑ singulariter z distincte ꝓbent̄ hic vero ſuffic̄ qꝑ ſummatim negotiū ꝓbet̄.vt.d.l.in lege aquil.ibi ſumatim ne gotio expositō.z hoc intelligo in cāis ſummarijs valde fauorabilibus .s. ne ꝓp ꝓbatiōes deficiāt alimētoꝝ z vētris. Si vo non ita fauorabiles esset. ls̄ possit p aliud iudicium repari.tūc q̄tūcunqz sit ſummarie in eis plena probatio req rit̄ ex pte agent̄.dr̄ aūt ſūmarie respectu defēdēt̄ qz si accusatorē diceret p calū niā postular̄ l'aliquā exceptionē opponere q̄ regreret altiorē idaginē differr̄ ex ceptionis ꝓbatōe impediret actoris intētio.ff.vt in pos.l.is a q̄.§.i.de p̄to.stip. l.i.§.pe.ad trebel.l.ille a quo.§.si de testō.z idem dico de oibus possessorijs iu dicijs q̄ dico ſummarie examinari.vt.C.vñ vi.l.momentanee.z nō.C.quoꝝ le. l.i.in glo.z pñt per iudiciū petitoriū reparari. naim in eis dico qꝑ regrit̄ ex pte agēt̄ plēa ꝓbatio. vt.d.l.i.C.q̄.bo.vbi exp̄sse dicit̄. Circa vo exceptōz aduer sarij z circa dilatiōes potit versari dcā ſummaria cognitio z ſummaria dr̄ ls̄ ca su q̄si p⁹ facie hoc videar̄ cū iura ptiū nō pfecte discutiant̄. Quedā sunt in gb⁹ ptib⁹ versar̄ p̄iudiciū nec pñt in aliud iudiciū reparari nisi per appellatiōez vel alijs modis legitis z in bis si dicar̄ ꝓcedēdū ſummarie intelligit̄ solum q̄ ad or dinem.sed ab vtraq̄z pte ꝓbatiōes z defensiones audiunt̄.vt.C.de nau.l.ō sub mersis.lz ibi sit pluſq̄z ſummarie agendū.vt ex̄ de vbo.sig.c.sepe.in cle.i bis.n. cāis dz intelligi illa ꝓstitutio.z sic regrit̄ hic. Si.n.in cāis vbi ponit̄ oia alia vo cabula.s.ſummarie z de plano rē.si hoc est in.d.cle.sepe.multomin⁹ hoc ē vbi dr̄ ſummarie tm̄ ꝓcedi z predicta vā vbi ꝺ pñtez ꝓcedit̄. ꝓcessus āt qui fieret ꝺ abñtem ex quo posset ꝺ eū aliqō decretū interponi vel diffinitia ſnia ferri ſp dz dici ſūmarie agitari.nā cū merita cāꝝ ptiū assertōe pādāt̄. vt.l.fi.C. si per vim vel alio mō. Si fit parte abñte nō pōt dici qꝑ plene liqueat iudici. forte.n. si pars fuisset pñs aliqd oñdisset.z iō totum qō ꝓbar̄ dr̄ ꝓstare ſummarie hoc est p̄marie.i.p̄ma facie.z iō gesta pte abñte nō ita pꝛrigūt effect⁹ ſuos ad ex̄ne os.vt.l.qꝑ repudiante.z.l.pap.§.meminisse.ff.de inof.te.cum fi.z sic ſummati cognosci dic̄ glo.C.ō bo.auc.iu.pos.l.cū ꝓponas.z aut̄.ibi posita.z.ff.ex qui.ca. in pos.ea.l.fulcini⁹.§.i.z ibi glo.dicit qꝑ ſm decretum non ꝓcedit ſummaria cognitio.z qꝑ in eo regrit̄ ꝓbatio p instrm̄ vel idoneos testes.vt.l.fi.C. de bo. auct.iu.pos.sed in p⁹ decreto qz ibi generar̄ modicum p̄iudiciū qō pōt ō facili re parari ſufficit ꝓbatio per iuramēntz vt ꝓbar̄ in aut.de ex.re.§.ſuscepto. al's §.si vo quidā iurēt.qꝑ.n.sit dcm̄ ſūmati.ſcīt spe.i.d.§.postremo circa fi.z si q̄rit̄ q̄ sint cāe ſūmarie gl.dic̄ qꝑ regulr̄ oīs cā regrit plenā cognitōz vt.l.iudi ces.C.de iudi.fallit in casib⁹ q̄s numerat.ff.ad exhi.l.uj.§.sciendū.sp̄e. dicit idem z certos casus enumerat.ſz dr̄.ff.ō ꝓeto.stip.l.i.§. pe.dat re gl'as sic.vbicūqz agit̄ cā i q̄ ſnia lata tribuit ius finale z aufert plenū ius z tribuit alteri.ibi desiderat̄ cāe cognitio plena.vbi vo eꝺ ñ ōsiderat̄ ple na sufficit semiplena.vt.ff.quis oz.i bo.pos.fue.l.ij.z ō carbo.edcō pos. l.iij.§.si cā cognita.sed certe ille.ll.hoc nō ꝓbant.nā distingunt vtꝝ det̄ ō plano an iudice sedēte ꝓtribunali z aliud est dicere de plano z aliud ē dicere ſummarie.vt.j.dicā i se.glo. Nā z bonoꝝ possessio q̄ tribuit ius dar̄ iudice sedente ꝓ tribunali.z tm̄ nō dar̄ in forma iudicij.vt nō.i.d.§. si cā cognita.sue tm̄ regule multū mihi placent vt dicam⁹ sic vbicūqz ſnia data tribuit ius finale nec pōt p aliud iudiciū reparari nec p appellatōz vel aliud remedium tunc regrit̄ cāe plenaria cognitio regulant̄. vt i.d. l.iudices.C.ō iudi.fallit in cau.d.l.ō submersis.C.ō naufra. Itez i casu b⁹ ꝓstōnis.item in casib⁹ qui ponunt̄ in.c.dispendiosam ex̄ de iudi.i cle. item in casib⁹ in quib⁹ ſnia pōt ferri ꝺ abñtem z negotiū liquidari.vt.C. quō z qñ iu.aut̄.qui semel.C.vbi de crīe agi oz.aut̄.qua in prouin. Itez vbi puenit̄ ad ſm decretū vt dcm̄ est. Scōa est regula qō vbi cā agit̄ ſup qua ſnia lata non parit magⁿ p̄ iudicium vel parit tale qꝑ per aliud iudici uz pōt reparari absqz alia appellatiōe vel restitutōe vel simili remedio tē ꝓcedendū est ſummarie. Istud ꝓbar̄ in oibus exēplis posit̄ in.d.§. sciēdum.in glo.z in eo qō.s.dīri de iudicijs possessorijs. Sed ls̄ qō dic co ſummarie diuersimode accipit̄.vt.s. oñ ſum est. Sed dices tu nulla lex antiq̄ repit̄ qꝑ agat̄ ſumarie.nā in.d.l.iij.§.sciēdum.ff.ad exhibē. dr̄ qꝑ ſūmati dz cognosci an actor̄ inēsit.z sic illū articlz tm̄ dic t exaianduz nō totā cām.simile in cā alimētoꝝ z carboniano ſummati exaiar̄ an sit fi lius z sic vnus articulus.vt.ff.ō lib.agno.l.siquis a liber̄.§.si vel parēs z de car.ed̄.l.iij.§.cāe. z idem in fi.sed vbi aliqd qō est p̄incipalis cā intentōis venit examinādum ſummarie merito tota cā dicit̄ ſummaria de scōo vz qñ hoc.s. qꝑ cognoscat̄ ſummatiz additur vni articlo q̄lr itel ligatur. ad qō dico qꝑ si cā p̄incipalis est ſummaria z oēs articuli sunt ſū marij eadē rōne vt dcm̄ est. Si vo cā p̄incipalis regrit plenā cognitionē cāe tunc de emergētib⁹ z incidentib⁹ videam⁹.dico qꝑ q̄dā sunt emergē tes in quib⁹ ſiue quis vincat ſiue vincat̄ cā p̄incipalis.pp hoc nō pditur z in his semp dico ſummarie cognoscendū exēplū.ff.de pe.here.l. sigs libertatem.in fine. z de interro.act.l. defensor.§. illud.nec dic hic vl in alijs emergētib⁹ vel incidētib⁹ agi ſūmarie respectu ordinis. qz i his oz do attēdit̄ respectu ip̄ius cāe p̄incipalis. Sed dico ſummati cognosci re spectu ꝓbationū.qz cū res sit modici p̄iudicij ſufficit qꝑ oñdat̄ iudici sic esse p̄ma facie.vt.d.ll. Quedā sunt emergentes in qb⁹ ille q illas emer gētes ꝓponit si vincit.pp hoc nō vincit cām p̄incipalē sed remaneret in dubio.sed si pdit i illa emergenti pdit cām vt cū actor in p̄ma dilatione nil ꝓbauit.vel reus intentōe actoris fundata in p̄ma dilatiōe nil ꝓbauit petit ſam si obtinet nō vincit cām sed remanet in dubio ꝓbatiōis. si vo pdit in illa emergēti absqz dubio pdit cām in istis. Siquidē loquimur ō ꝓbatiōe impedimēti fiēda ab eo qui petit ſaz dilationē dico qꝑ ſuffic̄ tū maria z semiplena ꝓbatio qꝑ pz qz ſuffic̄ ꝓbari p iuramētū.vt ex̄ de ex cep.c.pastoralis.z.ff.ō excu.tu.l.scire oz.§.ſufficit.in fi.z ita determina uit papa vt retulit Spe.in ti.de ap.§.nūc vo.vſi. qd g⁹ qō tenet gul. in l.ij.§.sigs.ff.si quis caut.z b⁹ cāus est rō qz ꝓseqū modicū ꝓmodū vt di xi. Sed qñ ō ꝓbatōe impedimēti tractaret̄ tūc illud nō assero ꝓbari ex solo iuramēto z p solū iuramētuz.sed ꝓsidero istā emergentē ex pte reſi stēt̄.qz ex ōnegatiōe b⁹ dilatōis ꝓseqū magnū cōmodū si vult impedire regrit̄ plena cāe cognitio vt hic ex tex.C.de dila.l. a p̄cedēte vbi exp̄sse dicit̄ qꝑ iō plena cāe cognitio tūc regrit̄ qz si denegaret̄ ſniaret̄ ſup p̄nci pali.q.igit̄ de dāda dilatiōe.qz aliq̄ cāu regrit̄ plenaria cognitio.s.qñ de negar̄.igit̄ si in dubio dr̄ plenā cāe cognitionē regri.ar.ff.de cōdi.inde. l.sufficit. Quedā sunt emergētes q̄ bīt se eꝺ ad pdcā q̄ ex pte eius qui emergentē ꝓponit si vinceret totū ibi vinceret.sed si pdēt ñ p ls̄ pdit to tum nec aduersarius vincit exēplū in exceptiōe rei iudi.iusiur. z transa. q̄ opponunt̄ a reo añ lit.pte.ad impediēdū ꝓcessum.si.n.opponēs vin cit totū vincit.si pdit remanet lis.hoc.n.ex pte opponent̄ regrit plenā ꝓbationē.vt vincat.pōt tm̄ hec cognitio dici ſūmaria pp brēuitatē dila tionis qz si regrēt altiorē indaginē differtur illa exceptio q̄tū ad impe diēdum ꝓcessuz z ꝓtestabitur lis.postea opponetur in vim pemptorie vt.l.naz z postea.in p̄n.ff.de iureiu.i p̄n.i tex.z i glo.z ex ls̄ dico qꝑ si opo nens in illa exceptiōe succūberet.nec plene añ lit̄.pte.ꝓbauit posito qꝑ super hoc examinati sunt testes.z post litis contestatio.iterum poterit opponi Et testes iterum examinari super eodem. z iterum publicari. nam p̄mo fuerunt examiati.ſummarie g⁹ nō impedit exaiatōez q̄ fit p⁹ lit.ꝓte.vbi fit plenarie.ar.l.pe.ff.de bis qui sunt sui vel alie. iur. z in.l.a diuo pio.§.sup reb⁹.ff.de reiudi. Item oz testes examiati sup vna instā tia ad vnū finē nō impediūt examinatōz fieri in alia ad aliud finem.ar. ff.de eden.l.argētarius.§.pe.ff.de fur.l.qui tabulas.§.fi. sed hic añ lit. ꝓte.ꝓducūtur ad vnū finē.f.ne ꝓcedatur. postea vo ꝓducūtur ad aliuz finē.s.vt diffinitiue absoluat̄ z cū instātia incipiat a ꝓtestatōe nō pōt di ci qꝑ ꝓducant̄ in eadem instātia vt hic est casus ex̄ de testi.c. veniens.

Quedā sunt emergentes vel meli⁹ incidentes vt qñ ꝓducūt̄ aliq̄ pem ptorie z istaꝝ q̄dam sunt que a p̄incipali intētione nō pñt separi.vt ois exceptio itētionis.si.n.dico testiū nullū est qz ruptū agnatione posthu mi vel sic dicam actori non ꝓpetere ius agendi. qꝑ meus ſuus est vl' euz qui petit hereditatem nō esse heredē qz ego suz heres z ſimlia.ñ.n.pōt

pnũciari de vno quin pnũciet de altero. tũc de hoc incidenti cognoscen dũ est plene qp pz qz sniã lata sup pncipali parit exceptionẽ rei iudicate super incidẽti. vt. l. i. C. ō oz. cog. l. ij. z de exce. rei iudi. l. si inter me z te. qō intellige si pncipalis cã requirebat plenã cãe cognitiõez. vt. d. ll. secꝰ si summariã. vt. ff. ō his q si sui vl alie. in. l. pe. z de liber. agno. l. si qs alieꝝ. §. fi. vel parens. Quedã alie sunt incidentes pemptorie q̃ pñt separi a pncipali vt q̃ vere est exceptio oĩs exceptio. i. actiõis exclusio. nã vtrunqz eẽ põt z põt de vno cognosci z aliud obmitti. Et istaꝝ q̃dã sunt q̃ pncipaliꝝ nõ pñt p se in alio iudicio agitari vt exceptio pacti z si q̃ sunt alie mere exceptiões. z de ist' fine dubio oz plenꝰ cognosci cũ ex vtraqz pte debeant plene discuti. vt in. d. l. iudices. C. de iudi. z hoc facit qz parit plenũ piudiciũ ab vtraqz parte. Quedam sunt exceptiões q̃ pñt p se examiari in alio iudicio nõ tñ ad eundẽ finem ad quẽ ꝓponũt in pmo exẽplũ in. l. vẽdicantẽ. z. l. se. ff. de euic. tũc oz et plene ꝓbari eadẽ rõe tñ lz quis succumbat p modũ exceptiõis põt illud postea deducere in iudicũ p modũ actiõis. vt. d. l. vẽdicantẽ. in fi. z. l. se. rõ est qz ad diuersum finem agit. z sic nõ videt eadem res. vt. l. cũ q̃rit. ff. ō exceptiõe rei iudi. ita nõ cy. C. sen. rescin. nõ pos. l. pemptoria. dixi plene q̃tũ ad hoc. in. l. qui rome. §. duo fratres. ff. ō vbo. ob. Quedã sunt exceptões q̃ pñt p se examinari in alio iudi. ad eundẽ finem p modũ agendi vt exceptio ꝓpẽsationis. sic. n. cũ opponit tendit ad hunc finẽ vt mihi satisfaciat ꝓpẽsando ita cum ago tendit ad hunc fi. vt mihi satisfaciat soluẽdo z ista cũ possit se in alio iudicio reparari hz in se aliquid summarie cognitiõis qz si hz altiorẽ indaginẽ iudex nõ oz eã admittere. C. de compen. l. fi. z iõ si opponeret ꝓpensatio debiti nãlis qō nõ põt deduci in alio iudicio agendo hoc nõ hẽret locũ sz hẽret plene exaiari sicut alie exceptiões vt dcm̃ ẽ. sed si admittit ad hoc vt opponẽs vicat velut reprobet ꝓpẽsatio regrit plena cẽ cognitio cum plenũ ẽt facit piudicium. vt. l. q̃ in diem. §. ratoz ff. de ꝓpensa. ff. de neg. ge. l. sinaũt. §. fi. Sed si iudex eã dimittere non reprobãdo tunc nõ faceret piudiciũ vt ibi. Et predicta ō his q̃ emergũt añ sniaz sz pꝰ sniaz q̃qz occurrunt aliq̃ emergentes vl incidẽtes. z iõ dic qꝑ pꝰ sniam aliqñ opponũt aliq̃ exceptões ad merita cãe non ad sniam vt in casu. l. i. C. ō iur. z fac. igno. z tunc dic idẽ qꝑ. §. Quedã sunt q̃ oppoñt ꝯ ipam executoz vt qz dicit qp nõ oz fieri executio vt qz sniã nulla vel lata ptextu falsoꝝ instroꝝ vl alia silia. z ista reqrunt summariã cognitionem quo ad breuitatẽ dilatiõis qz si reqrunt altiorẽ indaginẽ nõ ipedire tur exceptio. sed exceptio reseruaret ꝑstita cautiõe ō reddendo qō exigit. C. ō fal. l. ij. C. ō ꝑci. im pe. of. aut. q̃ supplicatio z et de in inte. resti. c. suscitata. sed si pbatiões debent ẽt eẽ in prõ ptu. vt. C. si ex fal. instru. l. fi. ibi mãifeste ꝓbões ꝛc. z idẽ puto qñ opponit exceptio qp nõ oz mãdari executioni in totũ. sed q̃tenus quis facere põt vel alia silia. vt. ff. soma. l. si ex diuerso. §. fi. cum fi. Quedã exceptiões opponunt non ꝓtra executionẽ simpliciter sed ꝯ rẽi q̃ fit executio z iste simplr reqrũt sũmariaz cognitõem quo ad breuitatẽ z quo ad semiplenã ꝓbatõem. vt. l. a diuo pio. §. si super rebus. ff. ō re iudi. rõ qz ibi vertitur modicũ piudiciuz qz si nõ mãdat executioni sup illa re mãdabit sup alia. Itẽ de illa q̃one poterit cognosci i ordiario iudicio vt ibi dr. Sz quãdo contenditur vtrũ sniã fit executiõi mãdanda vel nõ z sic de viribus sniẽ tũc é res magni p iudicij. Sz qd si i cã sũmaria iudex i sniã dixerit se bũisse plenã cãe cognitiõem an p hoc faciet piudicium i alia cã'. ℟. nõ qr oz itelligi se habuisse plenã fm qp nã cause exigit. vt. l. si vno in pn. ff. loca. z de vsur. l. si stipulatus. z de dam. infec. l. damni infec. §. q̃dam. Et qz cognoscere sũmarie ñ est solũ in iudice sed ẽt in parte q̃ forte nõ curat ꝓducere ꝓbatões. iõ qz scit cãz posse repari in alio iudicio z hoc maxie vez é si ps ꝯdixit sniẽ vt i c. sepe in fi. ex. de vbo. sig. in cle. Sed illõ capl'm loquit in cãis q̃ parant plenũ piudiciũ quocũqz mõ agat. sz si in cã in qua reqrit plena ꝓbatio diceret se adhibuisse cognitoz sumariã. puta sniam nõ valere qz plenaria cãe cognitio est ō sbalibus. vt. C. de sen. l. ex stipulatiõe. z. C. comi. vel epi. l. iuder. iõ si obmittit vicia sniã. vt nõ. C. de sen. l. platũ. itẽ qꝑ. §. dixi ō hac dictiõe sumaria idem intellige si diceret qp cã deberet recte exaiari simplicit ō quo vbo fit mẽtio in. c. sepe. qz oz intelligi hoc simplr sine plica. s. fine distinctiõe z volutiõe. vt. ff. ꝓ socio. l. coiri. z ō vulga. z pu. sub. l. i. z ō vbo. ob. l. i. §. siquis simplr.

a De plano. planũ est oppositũ alto. itẽ altũ dr rõe loci vel stili. dicimus n. quẽ vti alto stilo. itẽ ō plão fieri oppositũ ẽ ei qp fit velocit. q̃libz istaꝝ significationũ põt bẽre locũ hic vt statim patebit. videam⁹ gº q̃ cãe debeant agitari de plano z qp impõtet. z dico siquidẽ cã est vilis vel ō vili nã vel ō viliũ psonaꝝ. tũc hoc agitur de plano. vt. C. de sen. aut. nisi breuio res. z. ff. de offi. ꝓcon. z le. z. l. nec quicq̃. §. ō plano. z de accu. l. lenia. z tunc ō plano importat qp iudice nõ sedente ꝓ tribunali. z sic nõ i loco alto. item qp nõ suat stilus alioꝝ iudicioꝝ sed sine libello vel alijs solẽnitatib⁹ cognoscam⁹ vitatez. vt nõ. in. d. §. ō plano. in glo. z gu. ō cu. in. d. l. lenia. fm vnã opi. veram. Si vo est cã ponderis grauioꝛ tũc regla est. qp cã oz agitari plene z solẽnit cognosci. vt. l. iudices. C. ō iudi. fallit in quibusdã cãis q̃ agitãt ō plano. vt. ff. de qō. l. vnus. §. fi. et de iudi. c. nouit. in fi. z et ō accu. c. olim. z in his nõ intelligit excluss ordo iudiciari⁹. vt d. c. olim. z ibi nõ. p Inno. z rõ qz in cãis magnis ꝓcedere ita repẽtine sine solẽnitate est stilus altus nimis solũ. n. reges z principes hoc facit sed ꝓcedere ordinarie est in his de plano ꝓcedere hoc est non frẽgnter nec stilo alto. Vides gº qp ex diuersitate cãe stilus dicit altº diuersimode. z in his semp puto qp nõ erit necesse iudicẽ sedere alto tribunali sed in camera poterit fieri z hoc si ō tota cã agitanda ō plano q̃rit. si vero q̃ritur ō aliquo articulo vnius cãe q̃ oz agitari ordinarie an articulus aliquis poterit agitari de plano dic qp q̃dã facit quis i iudicio corã iudice. vbi sufficit pñtia iudicis vt ꝓducere libellũ corã iudice. z istud semp possit fieri de plano hoc est iudice nõ sedente pro tribunali z die feriata ob necessitatẽ boium vt. l. miles. §. seraginta. ff. ō adul. item in appellatiõe q̃ solũ corã iudice interponit vt. C. ō feriis. l. ꝑma p hoc dico qp relatiões nũcioꝝ q̃ fiunt iudici pñt fieri de plano. z si aliquis hz terminũ ad ꝓducendũ aliquid corã iudice. idẽ qz de plano poterit fieri p. d. ll. Secº si hũit terminũ ad ꝓbandũ qz p hoc solũ qp exhiberet corã iudice nõ fieret ꝓbatio nisi parti deꝑ copia z termin⁹ ad opponẽduz z sic qō ꝓductũ est approbabit vel reprobabit hoc ẽ ei imponet fides vel nõ. vt. C. de fi. instru. l. fi. Quidã sunt articuli in quib⁹ opus est iudicẽ aliquid facere z tẽ siquidẽ illud est modici piudicij ita qp summariã cognitionẽ reqrat. sed qō dr ō õfen. ci. §. illõ z dixi in ꝑce. glo. z tũc poterit de plano examinari hoc est iudice nõ sedẽte ꝓ tribunali z die feriata ob necessitatẽ boium. ff. de interro. act. l. voluit. §. fi. Si vo illud põt eẽ ab aliqua pte magni piudicij. tunc nõ oz agitari ō plano sed plene cã cognita z iudice sedẽte ꝓ tribunali. vt. C. ō dila. l. a ꝑcedẽte z ꝑdicta vera in cãis in quibus venit ferẽda sniã diffinitiua. sed ꝓtingit aliqñ qp corã iudice agitãtur q̃dam cãe quibus nõ sperat sniã sed aliqō ōcretum iudicis. z in his dic qp qñqz decretũ tale interponit in his q̃ sunt mere voluntarie iurisditiõis z nulla alia cã requirit nisi partiũ volũtas z ista de plano interponit. i. iudici nõ sedente pro tribunali. vt insti. ō lib. §. fui. z. ff. de manu. vin. l. nõ est oĩno. Quedam sunt q̃ requirũt cãe cognitõez. z tunc si quidẽ ẽ cognitio leuis seu summaria vt i tu. seu cu. qui dat sine inquisitiõe. z ista pñt siliter agitari de plano. vt. ff. de tute. l. q hz §. quolibet loco z in bonoꝝ poss. que nõ tribuit ius. vt. ff. quis oꝛ. in bo. pos. ser. l. ij. §. dies z de bo. po. l. iij. §. si cã cognita. Quedã sunt q̃ requirũt verã z plenã cãe cognitõez vt datio tutoꝝ ex iquisitõe z bo. pos. q̃ tribuit ius z tũc nõ põt fieri de plano sz iudice sedẽte ꝓ tribunali. vt. ff. ō ꝓhib. tu. l. nãlis. §. fi. z de bo. poss. l. iij. §. cã cognita. z. d. l. ij. §. dies. ff. qs oꝛ. bo. pos. ser. Sz aduerte qz in istis casibus hz reqrat plena ꝓbatio nõ tñ ẽ cã ordinaria. imo nõ fit ꝓbatio i forma iudicij imo nulla pte citat vt no. i. d. §. cã cognita. z d. §. dies z illo respectu põt dici ñ plenaria p ea q̃ dixi i precedẽti. z sic pz qp ille. ll. q̃ dicũt ō plano cognosci lõge differũt ab his q̃ dñt cãz sũmarie agitari. vñ ex. d. l. iij. §. si cã cognita z d. l. ij. §. dies ñ obuit dy. sumẽ regulas i mã sũmarie cognitiõis vt dixi i ꝑcedẽ. glo. bar.

b Sine strepitu. sic et de accu. c. oliz ō sta. mo. c. ea q̃ de elec. c. idempt. §. fi. vo lo. vj. z de heret. c. fi. in ꝑn. li. vi. de iud. c. dispendiosaz. z de v. si. c. sepe in cle. z strepitu. quidã dicũt eẽ oẽz iudicij solẽnitatẽ q̃ magꝭ spectat ad ordinẽ qꝑ ad munitoez veritat' quoꝝ opi. refert Inno. i. d. c. oliz de accu. sz nõ tenet eã z bñ. dic ergo qp strepitꝰ idẽ ẽ qp rumoꝛ z descedit a strepo strepis qō ẽ idẽ qō rumorẽ facere sz Hug. sicut. n. ꝓ vbuz de plano remouet altitudo loci z stili. vt dictũ ẽ. ita p hoc verbũ strepitus remouet altitudo vocũ z declamatio. iõ addit q̃qz absz aduocatoꝝ z iudicioꝝ strepitu z figura. vt. d. c. fi. in prin. de bere. li. vj. z p hoc dico qp in cãis in qbus oz ꝑcedi sine strepitu si pars diceret iudici qp apprehenderet se ei qp volebat dicere aliquid in occulto qp iudex oz hoc facere alꝭ gravaret cuz ꝑdicta tñ iura ñ haberent locũ in hac ꝓstõne qz hic dr qp iudex põt nõ aũt imponit ei necessitas. in alijs aũt cãis iudex nõ cogit eũ audire nisi palã afi tribunal vt. C. ō epi. z cle. l. iubemus. in fi. Item lz alꝭ det dilatio parti ad q̃rendũ aduocatos. vt. ff. de qui. cau. ma. l. ab hostib⁹ in fi. z. l. ait prętor. in. §. fi. tñ in casu isto nõ erit danda qz ab ea est remotus strepitꝰ aduocatoꝝ. puto tñ qp hꝫ vbũ ad maiorẽ expssiõz apponat. nã p hꝫ qp dicẽ ō plano sat' põt intelligi respcũs loci stili z

c Et figura. figura cuiuslibet rei est apparẽs forma ipius vel facies in (vocis qua rei substãtia figurat'. et. ff. de ac. z ob. l. nõ figura. z ita dicit Jo. an. in. c. sepe et de vbo. sig. in glo. sup vbo nõ exigat qp est vez in figura rei corꝑalis. vt. C. ō edicto diui hadri. tollen. l. fi. z ff. de vbo. sig. l. quoqz aliqd vbi hoc melioꝰ ꝓbat qꝑ alibi rei vo incorporalis figura dr eius nã. vñ recte dicim⁹ figurã actõis ipiꝰ actõis nãm. vt. C. de rei vxo. ac. l. i. §. cũ aũt ibi eadem figura z cẽ. q̃dã sunt fca ꝓ ut ꝓsiderant in fieri seu in actu faciendi. z ipoꝝ figura est ipe ordo faciendi. vñ in grãmatica dicim⁹ figure simplicis qz simplr ꝓfert. qz igr actꝰ ꝓferẽdus ẽ simplex iõ dr figure simplicis. hic aũt loquit de figura iudicij z iudiciũ lz hẽat multas significatiões. hic tñ accipit ꝓ actu examiatiõis z decisiõis cãe. Figura gº iudicij est qp ptes iudicis sint facte fm ordinẽ debitũ z debit ã ꝓbationẽ seu ꝓportionẽ. z ex ista figura iudiciũ accipit suũ eẽ z suã sbaz qp pz qz si ordo nõ suat iudiciũ est nullũ. vt. C. de sen. l. platã. vñ ꝓ hoc qp dicit sine figura tollunt' sbalia iudicioꝝ vt ipz vbũ ipõtat. vt nõ Jo. an. in. d. c. sepe. in glo. sup vbo figura. Sed ꝯ hoc op. qp sublat' sbaliꝰ nullo mõ erit iudiciũ cũ res nõ est pempta eius sba vt. l. obligationũ sba. ff. ō ac. z ob. sed hic i veritate est iudiciũ lz exordinariũ sotollunt' sbalia iudicij a iure ciuili introducta. ñ aũt ea q̃ sunt nãlia iure nãli seu gẽtiũ inducta nãli rõne. vt. ſ. in mult' oñdam. Item aduertẽdũ est qp Jo. an. in. d. c. sepe. in glo. sup verbo nõ exigit. dicit qp iudex nõ astringit hoc casu ad aliquas formas regulas vel figuras iudicioꝝ nisi in q̃tũ in. d. c. exꝑmat. z illa expssa magis respiciũt figurã facti negocij vel cãe q̃ iudicij fm eum. Tu dic qp iudex per hec vba releuat ab oi forma z figura iudicij inducta a iure ciuili z tenet obsuare oẽz formã z figurã iudicij inductã de iure gen. vel nãli rõne. z ō his loquit vt plurimũ illud. c. lz aliqliter egeat declaratiõe vt. ſ. declarabo. Aduertendũ est qō dicit Jo. an. qp si oia dcã vba. s. summarie simplr z de plano sine strepitu z figura iudicij nõ ꝓponerent nõ hẽret locũ qp dr in. d. cle. sepe. vt ibi nõ. in glo. sup vbo figura. qꝑ ẽ vez si a ꝑmissis incipias z istõ vltimũ cõmittas. Sed si ꝓponeret istõ vltimuz. s. sine figura iudicij lz oia vba ꝑmissa essent obmissa idẽ importaret cũ oia sbalia essent sublata. Qō igit de significatiõe hꝰ vbi dicã intellige idẽ si oia ꝓiungerent. qp gº hec vba importẽt p oẽs singulas ptes iudicij ꝓsequmur latiꝰ q̃s in. d. c. sepe. Quero igit vtz sit necesse qp pars citet? ℟. sic vt in hac. l. innitur. Item qz hoc est iure nãli. nã ꝑmũ hoiem delinquẽtẽ citauit ꝺus dicens. Adam vbi es. hoc ẽt ꝓbat ex ō re iudi. c. pastoralis. in cle. vbi snia dñi ipatoris henrici

qui fecit hanc.l.z postea dānauit regem robertū hierusalem z Sicilie cassa fuit ex eo q̄ citatio si fuit facta legittme z p̄bar̄ in.d.c.sepe. Itez an est necesse q̄ p̄ sone legitimen̄t/ ℟.sic vt hac p̄stōne.ibi vel al's legitime ꝛc̄.al's seq̄ret̄ absurdū ſ.q̄ alit̄ non bñs mādatū a me possit mihi p̄iudicare q̄ repugnat iuri nāli.vt.C. de inoff.te.l.sigs in suo.z.ff.de re. iu.l.fem̄ cuiqz suū.z ex̄ de re iu.c. nō dz aligs li.vj.z hoc tāḡit̄ in.d.c.sepe

Itē an regrat̄ petitio/ ℟.i cāu b⁹.l.oz q̄ p̄cedat accusatio ingsit.vel denūt̄/.vt dcm̄ est.al's vbi cā deberet agitari sine figura iudicij dī in.d.c.sepe.qō nō est necesse q̄ libellus det̄ in script̄/.sed iuxta petitōis formā p̄nūciatio sequi dz p̄ro parte agentis vel rei si quid petere voluerit z in ipo lit̄/ exordio facieda est petitio siue in script̄/ siue vbo. in act̄/ tñ inserēda vt ibi dicit̄.z in stū est q̄ nāle ē agēs petitōz suā p̄ponat.nā coꝛā salomone mulier ita dixit filiꝰ meus viuit filius istiꝰ mulier/ mortuꝰ est.vt nō.C.ō sen.ex.p̄ re.l.ij.z ex̄ ō p̄sum. c.afferte mihi.z bētur in libro.iij.c.vbi illa petitio latiꝰ ponit̄. Et aduertendz q̄ illa petitio p̄tinet solū facti narratiōz nō p̄clusiōz.ex quo infero q̄ lz illa petitio nō bēat oia solēnia q̄ō iure regrunt̄.vt nō.ff.ō eden.l.i.in p̄in.tñ suffic̄ si ē gñalis vt est ar.C.ō anna.excep.l.fi.in p̄n. Idem si p̄clusio nō est legitime fcā.vt.l. i.§.i.ff.si men.fal.mo.di.vel si nō petierat eum p̄dēnari.sed petit eum cogi qō fieri nō dz.vt.C.ō execu.re.iu.l.i.tñ in hoc casu q̄ñ sine figura iudicij p̄cedit̄ vale bit si p̄clusio nō erit bñfcā si tñ ex narratiōe possit p̄p̄bēdi qd actoꝛ velit ar. C. ō rei vxo.ac.l.i.§.i.z hoc ē q̄ volūt dicere verba.d.c.sepe.dū dicit iuxta petitōis formā.q.d.lz non p̄nūcier̄ in eo qō ē petitū sufficit si p̄nūcier̄ iuxta idē q̄ ē petitū.aliud est.n.iuxta petitū z aliud petitū iudicare.ff. iudi.sol.l.iam tñ. §.in hac vsi.qd tñ sp.tñ intellige q̄ nō sit tāta incertitudo q̄ auferat ōfensiōz reo.vt.j.di cā. Itē an poterit opponi excep.rei iudi.vel finite ad impediēdū p̄cessum/ ℟. sic q̄ de iu.natu.est ne bis iudicet̄ in idipm. Exceptiōes vero q̄ mag/ differūt z frustat̄ cāe veritatē q̄ ipam respiciāt pōt iudex repellere.vt.d.c.sepe.ille.n.ō iure na.nō sunt imo p̄riant̄. Itē an p̄cedi possit tpe feriato in. d.c. dī q̄ sic si sit ferie inducte ob necessitatē hoium.secus si ob honoꝛez dei.rō q̄ de iu.na.sunt ferie inducte in honoꝛē dei.p̄cipit.n.deꝰ coli sabbata z q̄sdā festiuitates. itez an sit p̄testāda lis/ ℟.nō.nā dicit̄ ibi litis p̄testata.nō postulet rō q̄ ē solēnitas iuris ciuilis.eo tñ casu quo merita cāz tractari incipiūt vt q̄ legimat/ psonis p̄ponūt exceptiōes vel fiunt positiōes z articuli bñt vim lit/.p̄te. ad faciendū p̄curem dñm lit/. Itē quo ad certos effect⁹ p̄te.lic̄.vt.C.de p̄cur.l. nulla. ibi pᵒ cāz in iudicio agitatā.z ibi post inchoatā cāz nō dicit litis p̄te.sufficit gᵒ q̄ q̄cūq̄z mō cā incipiat agitari.hoc nō.in.l.nihil.C.de p̄cu. Itē an de calū.sit iurādū in .d.c. dī q̄ sic ne veritas occulter i p̄riū facit q̄ hec solēnitas vī inducta a iure ciuil. vt de iur.calum.l.iij. Sed dic p̄mū vez q̄ iuramentū deferr̄ in tota cā ēt de iu.natu.z diuino hoc est tpe moysi inductū est pp credulitatē aliquis deberet iurare.vt ex̄ de iu.iu.c.z si xp̄s.z exodi.xxij.c.si igit̄ iuret̄ sup q̄libet articulo vt fiebat olim vt.C.de iuramē.calū.l.ij. sat/ putarē sufficere maxie cū tale iuramentū possit ommitti.vt. d.l.ij.§.sed q̄ veremur. Itē an debeāt dari dilatōes/ vī q̄ sic nā i d.c.sepe dī amputandū dilatōz verā z litē q̄tū poterit faciat breuiorē.nō tamē sic litē iudex abbreuiet quin p̄batiōes vere z defensiōes legitime admittant̄. z ita dī ibi q̄ iuris nālis rōni p̄gruit.cū.n.p̄batiōes sunt faciēde oz q̄ fiāt in termino.z puto q̄ valeāt si fiāt sine dilatiōe.vt.l.vni⁹.i.§.cognituꝛ.ff.de qō.z.ff.ō adul.l.i crie.z ibi dixit ñ equū ē dilatiōz certā dari cā breuiāde lit/.z qō dicit q̄ ñ sunt nimis breues p̄gruit nāli equitati.nam auferr̄ parti actoris ius suū reo vo auferr̄ defensio q̄ ex eqtate nāli est.vt.l.vt vim.ff.de iust.z iu.z exp̄ssum in cle. pastoꝛa.de re iudi. Sed ad qd dabit̄ ista dilatio.in.d.decretali dī q̄ pᵒ dar̄ terminꝰ ad faciēduz positōes z articulos sil'.postea vo det̄ terminꝰ ad p̄ducēduz oia q̄ partes voluerūt.sed certe illud est ex p̄sse statutū illⁱ decretalis q̄ vult in hoc suari vsum.hoc tñ ñ est de iure na.nec ciui.cū sufficiat dari in cā ad p̄bādū vnā dilatōz.vt.ff.ō fer.l.fi.vī in hoc foꝛo ciuili ñ est suāda ista dicer̄. Itē an in dcis cāis in quibꝰ p̄cedit̄ sine figura iudicij testes debeāt iurare ēt nō repetit̄.vī de iure digestoꝛ nisi in.l.theopōpᵒ.ff.de do.p̄le sed vī mera p̄stō ipatoꝛis.vt.C. de testi.l.ureiu.puto tñ q̄ iurare debeāt p ea q̄ dicta sunt de iura.calū. Sed an p̄ite p̄te puto q̄ sic al's auferet̄ ei defensiōis copia q̄ p̄pugnat eqtati nāli vt dictū ē.circa vo dicta testiū puto q̄ debeāt esse talia q̄ p̄cludāt sic cāis ordiarijs ar.cius q̄ dī i Daniele de susāna.z qō nō.C.ō testi.l. testium. sed an requiratur publicatio testiū.glo in.l.si q̄ñ.C.ō testi. dicit q̄ p̄ Danielē dcm̄ ē q̄ examiatio fiat secrete.vt legit̄ in l. Dani.xiij.c.hoc ē igit̄ de iure nāli seu diuino. ex hᵒ segt̄ q̄ debeat publicatio fieri.al's auferr̄ parti eiꝰ ōfensiōis.si.n.nō publicarent̄ nō possent ipugnari testes z eoꝛ cā sed auferre defensionē repugnat iuri nāli vt dcm̄ est.sed an in hac cā post dicta testificata potit̄ testes p̄duci/ ℟.nō.cū sit p hibitū pp timoꝛē subornatōis.z sic ex q̄daz nāli equitate q̄ est ne alter alteri insidiet̄.vt.ff.de iusti.z iu.l.vt vim hoc est introductū z positū iter alia ciuilia p̄cepta. Itē an in hac cā poterit petere quis vt sibi edāt instra/ ℟.q̄ nō q᷑ hᵒ est p hibitū nō solū iure ciuili sz in nāli eqtate.vt.C.de eden.l.si.vbi hᵒ p̄hibet̄ exp̄sse item an requirat̄ p̄clusio in cā/ ℟.nō vt.d.c.sepe dī.hec est.n. solēnitas mere ciuilis.statum.n.q̄ liquet iudici de cā sine aliq̄ alia p̄clusione pōt sniare ō iure nāli vt pz in illa snia lata p salomonē.iij.regū.c.i.z eo exēplo puto q̄ ñ sit necessaria datio termini ad allegandū fac̄ qō dixi i p̄rece.glo. Itē an debeāt ptes citari ad audiendū sniam in.d.c.sepe dī.q̄ sic intelligit̄ vt.j.dicā in glo.sup vbo p̄dco crie Itē an hoc casu cū p̄cedit̄ sine figura iudicij regrant̄ ille solēnitates q̄ a iure posite sunt circa sniam/ ℟.nō est necesse q̄ ferat̄ a iudice sedente p tribunali.d.c. dī.hec.n.ē solēnitas ciuilis.sz dz fieri in script̄/ vt ibidē certe hᵒ q̄ ferat̄ i script̄/ est solēnitas ciuilis q̄ est ō esse snie q̄ sit deliberata z nō subita.l.ij.C.de sen.ex. peri. reci.tñ dicta decretalis statuit q̄ ferat̄ in script̄/.in foꝛo aūt ciuili non arbitroꝛ illud necesse isto cāu vt pz p̄dicto exēplo salomonis z ī.c.in glo.dī q̄ de iure antiq̄ nō est necesse sniam p̄ferri in script̄/ sed in script̄/ redigat̄ vt possit p̄bari vt dcm̄ est de petitōe.nā soli assertiōi iudicis nō credit̄ nisi sit papa vel impatoꝛ.vt ex̄ ō p̄ba.c.q̄ñ ō falsam.z eo.ti.c.i.i cle. Dz si i sniando nō seruaret̄ forma.l.i.C.ō sen.z inte.om.iu. valere vt si p curatoꝛ eēt p̄ns z p̄dēnaret̄ dns q̄ hec solēnitas est iur/ ciuilis nō nālis seu gentiū.q̄ pz q̄ lz alteri abñti q̄s nō posset stipulari de iure ciui.tñ alteri orit̄ obligatio nālis.vt.ff.de vbo.ob.l.stipl'o ista.§.alteri. z ibi nō.z idem puto si iudex ferret sniam in abñtem nō citatū q̄ valeret hoc cāu eadē rōne al's secus vt.l.furioso.ff.de re iudi.z ibi nō.z.C.qūo z q̄ñ iudex.l.ea q̄ in glo.idem puto si p̄cedēte cognitiōe q̄ requirit̄ ſm ea q̄ dcā sunt si iudex nulla alia data snia iuberet res capi z distrahi p debito valeret lz.n.mag'illa sit nā executōis q̄ p̄dēnatiōis.z sic nō valeret al's.vt C.ō execu.rei iudi.l.i.tñ lᵒ cāu valeret exēplo.dicte sniē salo. illa vo fuit nā executiōis.hoc ēt pz q̄ talia añ ius ciuile manu regia expediebāt vt ff.de orig.iu.l.ij. ꝛc̄.

a Prout.posuit plures mōs p̄cedēdi z plures formas z in his dedit iudici ptātez eligendi aliq̄ p̄dictaꝝ vel ordinarie p̄cedendi si sibi videbitur. Sed huic ob.d.c.sepe.vbi dī q̄ iudex nō pōt ordinarie p̄cedere nisi de ptiū p̄sensu. So.ibi cā sic cognoscēda p̄mittit̄.ſ.sine figura iudicij hic vero fuit dcm̄ vt possit p̄cedere lᵒ mō z sic nō fuit positū sub necessitate.l.nō q̄quid.ff.ō iudi.z.C.qūo z q̄ñ iu.l.i. Sed dices tu ad quid ſ᷑ fuit apposita hec clausula p̄ut illi iudici videbitur expedire ꝛc̄/ ℟.ſm lᵒ potuit eligere quā viā volebat sed vna electa.dubiū est an possit ad aliā postea redire sicut dicim⁹ de eo qui assumptᵘs est vt arbiter z arbitratoꝛ. vt nō.in spe.in ti.de arbi.§.seq̄t̄ versi.quid si p̄promissum.z dixi. ff. de fur.l.si dñus.qō dubiū hic tollit̄.pōt.n.ex hoc p̄cedere modis predict/ put sibi videbit̄ hoc ē illo tpe illa q̄litate vel spē p̄cedēdi q̄ sibi videbit̄ Ad cuⁱ⁹ intelligētiā sciēdū est de significatiōe bᵒ vbi put. q̄ñq̄z.n. aligd adijcit̄ p hāc dictiōz p̄ut q̄ est diuersuz ab eo q̄ p̄mo positū erat. z tunc ponit̄ similitudiare.vt.ff.de solu.l.put gsqz.similitudo.n.est circa diuersa.vt nō.ff.depos.l.q̄ nerua.q̄ñq̄z respicit idē z tūc si p hanc dictōz adijcit̄ aliquid p̄teritū.z de illo p̄stat tūc intelligit̄ limitatiue.vt.C.de eden. l.edita ibi p̄ut edicti ppetui monet auctas. Si vero de illo p̄terito non p̄stat tūc in dubio itelligit̄ pōi causal'r vt sic.p̄cedo tibi vt possis colligere vectigalia tante q̄titat/ p̄ut est hactenus p̄suetū.i.q̄ sic p̄suetū est.vt ex̄ de vbo.si.c.abbate sane lz ibi loquat̄ de dictiōe ſm q̄ vel iuxta q̄.sed eadem est rō sic loquit̄ qō nō.p Cy.C.de ō.z con.stipu.l.ſm rñsuz.z hoc in legibus p̄allegijs z p̄dict⁹ q̄ illa sunt aio aligd disponēdi. Idez i sententijs q̄ cā cognita p̄ferūt̄.secus in cōfirmatiōe q̄ fieret sine cāe cognitōe q̄ tūc itelligit̄ p̄ditionalit̄.vt ex̄ de p̄fir.vti.vel inuti.c.ij. z qō ibi nō. z qō nō.ex̄ ō elec.c.q̄ñ abbas. Si vero p hanc dictōz p̄ut adijciat̄ aliqd de futuro.z tunc ponit̄ limitatiue.vt.d.l.p̄ut dī ius dicēt/ decernit eqtas nā illa lnia mutādi z emendādi limitat̄ ſz mōz de preterito.ſ.p̄ut edicti monet auctas z ſz aliud.ſ.p̄ut ius dicēt/ discernit eqtas istud respicit oē tps futuꝝ z ista limitatio est circa tps z q̄litatē vt nō glo in.d.l. edicta. z sic iudex h oī tpe q̄ vult pōt p̄cedere cū figura iudicij z siñ z sic pōt eligere vno tpe vnā viā et alio aliā. Itē ex eo q̄ dixi q̄ solū in tpe z q̄litate facit limitatōz z sic ñ in ſba dispōnis apparet q̄ si illa q̄litas vel tps nō limitaret̄ nō vitiaret̄ dispō.exēplū nō pōt de hac.l.poni.qz iudice p̄cedente apparet q̄liter sibi videt̄ p̄cedēdum. pone gᵒ q̄ citius legauit mihi centū p̄ut p eū declarabit̄. certe ipo nō declarante valebit.ff. ō bere. insti.l.ij.z.l.cum pr̄.§.fi.de le.ij.z.C.de insti.z substi.l.pe.

b Videbit̄.hoc verbū videbit̄ denotat arbitriū boni viri.ff. de vb.ob. l.p̄inuᵒ.§.cū ita.z de f.deicom.li.l.fideicōmissaria libertas.z ita qz pōt glbz dcōz mōz eē iustᵘs z approbatᵘs pōt iudex eligere qué modū vult puto ēt hoc cāu q̄ si hec p̄stō diceret p̄ut iudex voluerit q̄ nec plus nec minᵘs posset.z p hac ōclaratiōe videamᵘs dicam inter liberā voluntatez z arbitriū boni viri cū ēt voluntatē ĩcludat z quidē de voluntat/ eē est q̄ sit libera nec possit cogi necessitate p̄nsa.vt.C. ō beñ.isti.l.cū p̄ponas. Sed q̄dam necessitate p̄ñtie vt si quis vult effugere tormēta hoc vult libere.z pōt nolle.sed si hoc noluerit in p̄ñtiaz vult illud sine q̄ tormēta effugere nō pōt z ista est necessitas p̄ñtie. Nam dī vere coacta voluntas ē vt.ff.q̄ me.ca.l.si mulier.§.q̄ si metu.voluntas.n.est q̄ libere vult aliꝗs z ex illa deducit̄ ad volendū p̄ñs. Item sciēdū est secunduz theologos z philosophos q̄ voluntas nunq̄ appetit nisi bonū exīs vel apparens z lz q̄ñq̄z velit aliquid q̄ agnoscit eē malū illud vult sub rōne alicuⁱ⁹ bōi ōlectabilis seu apparentⁱ ipi voluntati. i p̄posito volūtas alicuⁱ⁹ pōt p̄siderari respectu eius q̄ ipe vult tanq̄ delectabile rōne regulata vel nō z illa dī volūtas libera.alio mō p̄ut ipe vult recta z regulata rōe z istud dī arbitriū boni viri q̄ bonᵘs vir sic arbitraretur.vt.ff.in.sol.l.vir bonus.z ff. pro so.l.societate.§.arbitroꝝ cū si.z verba q̄ iportāt liberā voluntatē sunt verbū volo vt.l.cū qdā de le.ij.z.d.l.fideicōmissaria libertas de fideicō.libe. Itē vbū libet seu libuerit vt ibidē. idez.n.ē dicere q̄ libuerit q̄ libere voluerit.itē vbicūq̄z verbū arbitriū z similia ponit̄ cū hac dictiōe plenū siue libeꝝ vt.l.fideicōmissa.§.q̄q̄z.de le.iij. item hoc verbuz iudicio tuo iportat liberā volūtatem.vt.ff.de fideicō.li.l.tbayo.§.lucius ſm glo.ibi positā.sed lz al's trāsieriz ſm illam glo.vī mihi tñ q̄ directo tex.ibi dicat p̄riū.ſ.q̄ iportet arbitriū boni viri qō plus placet.qd.n.est die iudicio tuo nisi facta disputatiōe inī tementipz postea iudices qō ad boni viri arbitriū sine dubio refertur. Concludeigitur q̄ excepti p̄dcis oia important arbitriū boni viri vt videbitur approbauerit p̄robaue-

rit ꝛ ſimilia ut.d.l. fideicõmiſſa. vel placebit vt.d.l. thays.§. ſororem. ꝛ multa alia q̃ ponũt.ff.de le.i.l.ſi ſic q̃ hic nõ repeto q̃ dico eé regulaꝫ de oibus except(predict(vt dictũ eſt.nec ob.ff.ỏ fideiuſſo.l.grece in p̃n. vbi equiperat v̈bũ volo ꝛ verbũ cupio ꝛ ſimilia.q̃ vt dixi vtrũq; ꝓtinet volũtate.ſed vnũ liberã aliỏ regulatã vt in p̃dictis colligitur ver.gr̃a q̃ꝫ cõm ittitur facultas contrahẽdi.q̃ñq; facultas largiẽdi ex cã lucratiua: quãdoq; facultas iudicandi. p̃ cãu q̃ñ cõmittit facultas ꝯẽdi per verba ſignificantia arbitriũ boni viri circa ꝯtũ.tũc ſiñ dubio ꝺz arbitrari ſuo arbitrio regulato rõne ꝓut bon⁹ vir ꝛ diligẽs paterfa.factur⁹ fuiſſet.vt.l.hec v̈ditio ff.de ꝯben.emp.ꝛ.ff.pro ſocio.l.ſocietate.§.arbitroꝝ.ꝛ ỏ opi.li.l.ſi lib⸗ tus.ſed ſi hec facultas ꝓcederet p verba ſignificãtia liberã volũtate tũc oia põt.duob⁹ except(.p̃ q̃ nõ donet.hoc.n.nõ venit i ꝓceſſiõe volũtat(liber.vt.l.filius.§.i.ff.de do.ſcỏo q̃ dolus abſit ꝛ oia alia q̃ dolo carent facere pot.vt.ff.mã.l.creditoꝝ.§.lucius.hoc.n.nõ repugnat regl⁹ iur(gen.ſm q̃s lꝫ ꝯbẽtib⁹ ſe decipere.vt.ff.de mino.l.in cãe.§. idẽ pompo. vñ vides q̃ q̃tũcũq; ꝓmittat in volũtate liberã.itelligitur volũtas liba a regulis iur.ciuilis.ſed ſemp remanẽt limitata a regl⁹ iur.gen.vt ẽt in ſequti nõ.ſcỏo cãu p̃ncipali vꝫ q̃ñ ꝓceditur facultas largiendi ex cã lu crativa tũc ſi p v̈ba ſignificãtia arbitriũ boni viri ꝺz eligere vt bonus vir l.cũ qdã.ff.de le.ij.ꝛ de le.i.l.q̃ ſic.i. ℟.ꝛ de le.iij.l.fideicõmiſſa.§.q̃q̃ ꝛ de fideicõ.li.l.fideicõmiſ.libertas.ſi vero p verba ſignificãtia liberam volũtate tũc põt facer oia ꝯ regl⁹ iur.ciuilis ſuat(regl⁹ iuriſgen.vt.ff de teſta.mili.l.i. vbi ꝓmittit teſtari militi q̃ỏ⁹ vult.ꝛ p hoc põt reliquere deportato cuius ſtatus nullus eſt de iure ciui. nõ ãt dãnato in metallum qui eſt fu⁹ pene vel ſuo ꝓpio cũ ſuit⁹ ſit ꝓſtituta a iure gentiũ. vt.l.neq; n.§.deportati.ꝛ.§. fu⁹ pene.ꝛ.§. fuum.p̃pium.ff.de teſta.mili.ꝛ ꝫ vult dicere.l.cũ quidã.ff.de le.i.nã ei qui eſt indignus pp offenſam nõ donat ſed donatuꝫ revocat vt.l.fi. C.de revo.do.ió bonus vir.ꝫ eſt iudex ſm regl⁹ iur.ciui.nõ arbitraret ei largiẽduꝫ.ſed ſm nãlez equitatẽ declara tã p ius diuinũ maioris pfectiõis eſt retribuere ei qui offendit q̃ꝫ alteri nam ille in cuius libera voluntate ꝓmittit põt eligere indignũ.tertio cãu p̃ncipali.ſ.q̃ñ ꝓmittit facultas iudicãdi.ſiquidẽ p verba ꝯportãtia arbi⸗ trium boni viri ꝺz ſequi oẽs regl⁹ iuris ciui.vt.l.i.ff.de arbi.Si vero p verba ſignificãtia liberã volũtatẽ tunc eſt libera regulis ciui.ꝺz tñ ſ uare regulas iuriſgen.ſeu nãlis equitatis q̃ỏ idẽ eſt p dicã iura.ꝛ eſt caſus eẽ de re iud.c.paſto.i cle.naꝫ impa.ſolut⁹ eſt legib⁹ ꝛ ex nigore ſue ptãt(tulit ſniam.naꝫ q̃ in gbuſdã feẽ ibi ꝯ nãlem eqtatẽ iõ ſnia caſſat. Et ex hoc apparet q̃ in cãu nfe.l. vbi ꝓcedit abſq; figura iudicij q̃ nõ cõmit⸗ tit iudiciuꝫ p v̈ba ſignificãtia arbitriũ boni viri ꝺz ſuare regl⁹ iuriſgẽ. ſeu nãlẽ eqtatẽ cũ v̈bum ſiue figura ꝯportat q̃ſi cõmittat p v̈ba ſignifica tia liberã v̈olũtatẽ.ꝛ p hoc apparet ſoluta q̃ỏ q̃ñ ptãti dat arbitriũ libe⸗ an poſſit p hoc parti facere iniuſtitiã? certe nõ q̃ hoc eſt ꝯ nãlez eqtatẽ ſed poteſt omittere ſolẽnitatẽ iur(ci.de hoc p glo.in.d.c.ſepe.in glo.ſup v̈bo ꝺfenſiões.dixi.ff.de dona.l.f.iuſſa. ꝺz qd ſi apponunt v̈ba ſignifi cantia vtrunq; vt ꝓut arbitrat⁹ fuerit ꝛ voluerit(℟.vt.ſ.dixi q̃ vnum p̃dcoꝝ eſt alteri q̃ nõ ẽ arbitriũ ſiñ volũtate ꝛ regla ẽ q̃ñ duo ponũt co pulative q̃ꝫ vnuꝫ de neceſſitate alteri ineſt vnum reſoluit in adiectiuum vt.ff.de pac.l.i.ibi in idẽ pla.itũ ꝛ ꝓſenſuꝫ.i.placit⁹ ꝓſenſue.ita in ꝓpoſi to exponat.i.volũtate arbitrat⁹ ſit.ꝛ ſic arbitriuꝫ boni viri ꝯportabit.fac ff.p̃ſo.l.nec adducit.ẽt ſi dictuꝫ ſit libere vt dictũ ẽ. Quid ſi dicat in ſta tuto q̃ in tali negocio p̃cedat de fcõ.certe intelligo eodẽ modo.ſ.manu regia.vt.l.ij.in p̃n.ff.ỏ ori.iu.cũ ſit omiſſa ois ſol⸗nitas ciuilis.nõ aũt q̃ iura altius ullo mõ tollant nec ledãtur ꝯ nãlez eqtatẽ.idẽ p q̃cũq; v̈ba ꝓcipiant.nõ.n.qs põt eſſe ſolutus mag(legib⁹ q̃ꝫ ipatoꝝ.ꝛ tñ ſua lib⁹tas ad hoc nõ extẽdit g̃ ꝛc. Quero an dict(caſib⁹ iudex poſſit eijcere excep⸗ ptoꝝ ꝓſcrip.vl aliã p̃cedẽtẽ ex mero rigore iur(ciuilis? ℟.i bis q̃ ipe iu dex ꝺz facere nõ teneat ſequi regulas iur(ciui. ſed in bis q̃ iã a iure facta ſt ita q̃ ex⁹ ius alt i q̃ſitũ ſit vel ablatũ iudex ñ hẽbit ĩmutare ſz teneat illõ ſeq.caus ẽ.ff.ỏpoſi.l.bõa fides.al ẽt aufe⸗re ius alt⁹ q̃ỏ ẽ ꝯ nãlẽ eqtatẽ

a Ad hoc.i.iuxta hoc.al⁹ ſm hoc.vt.C.de iud.aũt.ad hoc.ꝛ hic incipit tertia pars in q̃ ponit ſtatutũ ſpãle in modo p̃cedendi ꝯ ptumaces ꝛc.

b Cõitas.nomẽ gñale ẽ ad vniverſitatẽ ciuitat(caſtri vel ville cuius⁹libꝫ municipij. qõ ab ipa boũꝫ cõitate p̃ncipaliter regitur.ſic ꝛ.C.ỏ epi.ꝛ cle. aũt nulla cõitas.ꝛ.x.coll.de ſta.ꝯ libe.eccle.edi.§.item nulla cõitas.

c Corpus.gñale nomẽ eſt ad oẽs ſimul cohabitãtes.vel nõ ꝛ qõ ſequtur collegiũ eſt q̃ñ ſil' cohabitãt ꝛ ſil' colligũtur.ff.q̃ cuinſq; vni.l.i.in p̃n.ꝛ ẽ cãuſ exp̃ſſus hic q̃ vniverſitas põt delinquere ꝛ ꝯ eã põt ꝓcedi ꝛ punit ꝫ quidã ỏ vt plene dixi in.l. q̃ facta.§.ſi.ff.de penis.

d Status.ſiue liber.ſiue ſu⁹.ſiue ingenu⁹ ſiue libertin⁹.vt.ff.de ſta.ho. l.iij.cũ.l.ſe.item ſiue ſit integri ſtat⁹ ſiue diminuti.vt.ff.ỏ var.ꝛ ex⁹.co. l.cognitio.§.i.viles g̃ boies hac.l.tenent.ꝫ al⁹ nõ cureẽ ſi de imꝑatore ſolo verbo maledixerit.vt.C. ſi quis impa. maledi.l.i. ꝛc.

e Dignitatis.p hoc ꝓz q̃ in hoc crie ceſſat p̃vilegiũ ꝓceſſuꝫ eis q̃ hñt di gnitatẽ cũ adminiſtratõe vt ea durante nõ ꝓcientat.vt.ff.de iudi.l.pe lraꝝ ꝛ q̃ỏ ibi nõ.ceſſat ẽt p̃vilegiũ ꝓceſſũ qbuſdã i dignitate exñtib⁹ vt.C.vbi ſena.vel clarũ.l.ſi.put ibi tangit de mõ.p̃cedẽdi ꝛ ſniandi p̃vilegiũ tñ iu dicis remanet.ꝛ q̃ vt dixi hic ſunt legitimã de p̃ſone.

f Conditiõis.maſcul⁹ vel fem̃a minoꝝ vel maiꝝ tñ tali etate q̃ in eũ cadat delic tũ ſui iur(vel alt⁹ vt.ff.ỏ excep.l.i.in p̃n.p̃ducto.§.pari. Item laicus ſiue cle ricus ex vi verboꝝ tñ ꝯ clericũ nõ põt ꝓcedere laicus mã rõne feu. ꝛ eẽ de ſo. ꝓpe.c.vez. ꝛ.C.de epi.ꝛ cle.aut.ſtatuim⁹.ꝛ iſte ipator henric⁹ q̃ſdã epos pp re belliõꝝ ſuis feudis p̃uari fecit.bar. g Sup dicto crie.citata vel citatũ p nũ ciũ. vt ẽ.j. vi g⁹ q̃ in h⁹ cãu nõ ſit neceſſe i citatiõe exp̃mi fem̃ limitatũ loco ꝛ ipe ſed ſufficit q̃ citet ſup crie le.ma. vt h apte di. Sed qd vbi al⁹ ſuper dcõ crie ꝺz ꝓcedi ordinarie(℟.idẽ.vt.C.de exhiben.re.l.i.m f. vbi dicit q̃ poſtq̃ citat⁹ venit ad iudicẽ ꝺz explorare.i.dicere q̃re fuit vocat⁹.ꝛ ſic pz q̃ in citatorio h⁹ nõ fuit exp̃ſſum.ꝛ q̃ in crialib⁹ dñt fieri citatões ſicut in ciuilib⁹.ff.de pe.l. abſite. ꝛ ibi nõ.ff.de re.iu.l.ꝛ ibi nõ. Sed in ciuilib⁹ debet citari reus vt veniat ꝛ ſui p̃⸗ ſentiã faciat.vt.C.q̃o ꝛ q̃ñ iudex.l.p̃ſentaneũ.ꝛ nõ in aũt.qui ſemel.e.ti.ſuper v̈bo vocet.p̃mũ nõ de dila.c.i.per bar.ꝛ allegat.v.q.ij.c.ſi paret.ſz ibi ſpãlez cũ ad ſynodũ vocat epos fauore dignitat(epalis. Sunt ꝛ alia multa q̃ fauore hoiuꝫ qui in dignitate ſt ſtatuunt. vt.C.vbi ſena.vel cla.p tõ. ſed in cãu p̃ñt(ꝓſtõnis ceſſaret dict⁹ fauor ꝓ eo q̃ dictũ eſt.ſ.cuiuſcũq; dignitat(ꝛc. Ꝺz ꝯ in.d.c.ſepe ỏ v.ſi.q̃ q̃ñ ferẽt ſnia.ꝺz citari ad hoc.ꝛ ſi vi q̃ in citatiõe ꝺz inſeri ad qd ſpãliter citet cũ ſine figura iudicij p̃cedat.ꝛ hic dr̃ q̃ vigore h⁹ citatiõis q̃ñ g̃ialit fcẽ q̃ ve⸗ niat rñſurus ſup crie tali poſſit ad ſniam p̃cedi. Sol.ſi citat⁹ i p⁹ citatõe ñ ꝓpa ret ꝓcederet q̃ hic ꝺz.ſz ſi ꝓpuit ꝛ ſtetit ad ꝓceſſuꝫ vſq; ad fi.ſi tpe ſnie ñ adeſt ꝺz citari ſpãliter ad hoc vt ibi ſit.ſi.n. p̃me citatiõi venientes ſatisfecit ſi poſtea ſe abſentat citar item ꝺz.ꝛ.C.de bo.auct.iu.poſ.aut.ei qui. Sed tũc vbi debeat ci tari vel ad domũ ſue habitatiõis q̃ forte eſt in p̃uincia vel in curia dicã.j.in glo.ſu p v̈bo edictũ. Et eſt aduertẽdũ q̃ ꝫ hoc caſu q̃ñ ſine figura iudicij p̃cedit ter⸗ minus p̃eptoꝝius nõ ſit neceſſarius vt dicã in glo.ſup v̈bo in termio.tñ vbi qs citat illa citatiõe gñali ad hoc vt eius vigore poſſit ꝓcedi ad vlteriora requirat q̃ fiat cit. t o p̃epto.ia vel tres q̃ hñt vim p̃eptorie vt.i d.l.p̃ſentaneũ.ꝛ hoc ſiue fiat añ lit(ꝓteſta.ſiue p⁹ vt ibi nõ. Item dcã citatio ſpãlis ad ſniam audiendã ſili ꝺz eẽ pemptoria.vt.l.ad pemptoriũ.ff.de iudi. Alie vero citatiões q̃ fiũt i me⸗ dio ad certũ actũ vt ad videndũ iurare teſtes ꝛ ſilia:ſp intelligũtur p̃eptorie. vt eẽ de excep.c.paſto.ꝛ ibi ỏ hoc p Jo.an.facit.C.qui accu.nõ poſ.l.ſi ea. vbi ter minus ille ſemp intelligẽ pemptori⁹.q̃ pz q̃ vlteri⁹ nõ audit.dilatões v̈o q̃ dãt ad p̃bandũ intelligunt p̃eptorie cũ nõ dent niſi cã cognita.vt.ff. ỏ ferijs. l.ſi.itẽ ex eo q̃ dicit ſimpl⁹ ſup dcõ crie pz q̃ loquit hec p̃ſõ ẽt ex parte accuſatoris ſi citet q̃ veniat ad p̃ducẽdũ vel ſi iquirat de ꝯponẽdo penã taliõis.iſta.n.ſunt de tangẽtibus iſtud crien.ergo ꝛc. ꝛ patet in tex.

a Per nũciũ.nunciũ ꝓſtituit ipe iudex.vt.C.ỏ ſpoꝝ.l.ij.ꝛ ibi nõ.ꝛ in aũt.ỏ iud. §.neceſſaria.colla.vj.ꝛ puto q̃ poſſz ꝓſtitui ẽt infamis lꝫ ſit offiñ publicũ.nã vi iſſimis p̃ſonis ꝓgruit ꝛz mores nr̃os.g⁹ ab hoc infamia nõ repellit.vt.C.ỏ iſa. l.i.li.x.ſed ſm.ll.deberent eligi p̃ſone diuites ꝛ approbate. vt in aũt. de iudi.§ bis aũt.colla.vj.facit q̃ infamis põt eẽ p̃cur.inſti.de excep.§.fi.ꝛ arbiter.vt.ff. ỏ arbi.l.pedius.al⁹ incipit pui.ꝛ.ff.de poſtulan.l.i.§. ſed eſt equiſſimũ. Et ſi di ces q̃o credeẽ ei cuꝫ infamis nõ poſſit eẽ teſt(ſtati dicã. Item ꝺz iurare ſe factuꝝ offiñ legalit.ar.C.de fi.inſtru.l.ꝓpatões.ꝛ.C.de ſe.nup.l.hac edictali.§. bis il lud.ꝛ ar.in aũt.iuſiur.q̃ p̃ſtat ab bis .§.i.colla.ij.puto etiam ſi non iuret poſſe eũ exercere offiñ.C.de arbi.aut.decernim⁹. Eligit.n.piculo iudicis eligent(vt d.aũt.de iudi.§.hoc aũt.ꝛ iõ vi q̃ ſi nõ apparet q̃ aliqs ſit elect⁹ nũci⁹ q̃ ñ eſt curãduꝫ cũ ſtatuꝫ eo q̃ ſibi fit ꝓmiſſio de citãdo in ipa ꝓmiſſiõe eligit. Sed ſi ex l.municipali.electio nũcioꝝ deberet fieri a p̃ſilio ꝛ nõ a iudicib⁹ tũc ꝺz ꝓſtare de ea.vl ſufficeret q̃ eſſet in poſſeſſione exercẽdi illud offiñ.l.barbarius.ff.de of. p̃ſi.ꝛ.C.de teſti.l.i.nec põt nũcius aliq̃ citare niſi fiat ei ꝓmiſſio.C.ỏ exhi.re. l.neminẽ. Sed an citat⁹ debeat credere eſſe nũciũ? ℟.ꝺz i aũt.ỏ col.§. eos.coll. ix.q̃ exactores qui mittunt i p̃uincias añ q̃ incheãt dñt ſuas lr̃as innuare iudi ci p̃uincie ex q̃ colligit q̃ ex eo q̃ in curia ip̃ius iudicis apparet q̃ talis eſt nun cius q̃ p̃ſit citari p eũ oes ſubditi ſui in eius territorio ꝛ in eadem p̃uincia nec eis aliq̃ fides fieri ꝺz.ꝛ ſic ꝺz credere lꝫ in mult(partib⁹ obſuet q̃ tles nũcij hñt aliq̃ ſigna quib⁹ cognoſcãt in quo ꝓſuetudo loci eſt ſuãda. ꝺz ſi citaret eẽ p̃uin cia nõ ẽt credẽduꝫ ei ſine lr̃is.vt.d.§.eos.facit.C.de mã.p̃n.l.i.ꝛ hoc in iudici bus ordinarijs.ſed nũcio delegatoꝝ vi credẽdũ ſine lr̃is.vt eẽ ỏ off.dele.c.pru⸗ dentiã.fa.q̃ nõ.in ti.ỏ cita.§.i.p ſpe. Sed an arbiter vel iudex inferior potent vti nunciis ſuptoꝝ? ℟.ſic in aũt.de defen.ci.§.deinde eos ibi ex p̃uinciali offiõ ꝛc. ꝺz an idẽ nũcio ꝛfert ẽt debeat iudex credere cũ ſit vnus. qdã dicũt q̃ nõ vt.l. iuſtur.C.ỏ teſti.p̃mũ ẽ vez vt hic cũ i ſing⁹ari dicat nũciũ fac.C. de epi.ꝛ cle.l.ſi oẽs.§.ſi vo apparitoꝝ.ꝛ ita vtimur ꝛ credit eis i bis q̃ ſibi ꝓmiſſa ſunt.ꝛ ex eoꝝ offiõ dependent vt ſe citaſſe ꝛ ſilia.fac.C.de fal.l.ſigis decurionib⁹.ſimil⁹ q̃ ẽt ſ u⁹ de fcõ ꝓpio interrogat.l.intẽro.C.de qõ.multo mag(infamis.ſi vo ei ꝓmitteret aliqd ꝛ refert q̃ alios feciſſe vidiſſz tũc in modicis credit ſibi vt.ff.ỏ.re.e.l.ma gis puto.§.ne tñ.ꝛ.C.de act.l. ea gdẽ.fac.ff.ỏ cuſto.reo.l.diuus.ꝛ eſt i glo.ſup v̈bo denũciatoꝝ ꝛc. b Per lr̃as.ſ.ſigillatas ſigillo p̃pio vl publico.vt.l.ſi publicanus.§.i.ff.de publi.ꝛ.C.de epi.ꝛ cle.ſi q̃ p calũ.ꝛ ibi nõ.ꝛ eẽ ỏ pba.c.p⁹ ceſſionẽ.põt ẽt ſigillare alieno annulo dũmõ faciat de h⁹ mẽtioꝝ.vt.ff.de teſta.l. ad teſtũ.§.ij.de hoc in ſpe.de cita.§. iã ỏ citatõe.v̈.lr̃as.igr̃ puto tuti⁹ eſſe q̃ ta les lr̃e publicẽtur manu notarij ꝛ ita mlti obſuãt ꝫ aũt fiant lr̃e.tñ eſt neceſſari⁹ nũci⁹ q̃ portet ſz in h⁹ differt q̃ q̃n ſolus nũci⁹ mittit ꝺz talis eẽ q̃ citat⁹ ꝺbeat cre dere ipm eẽ nunciũ vt in p̃cedẽ glo. h aũt ſat(eſt vt credat vel credere debeat lr̃as eſſe talis iudicis. Ꝺz dices quid ſi negare voluerit lr̃as ſibi fuiſſe portatas ℟.iudex ſtabit in hoc re latõe ſui nũcij.reus.n.ſe citatũ cognoſcit a iudice p lr̃as an aũt fuerit nunciꝰ ipi⁹ iudicis eſt cognitõis.ꝛ portare ipas lr̃as ẽ ſignũ evi⸗ dens q̃ ſit nũcius.ar.ff.de le.i.l.ſuũ filij.§.cũ qui cyrographũ.ꝛ.C.de ꝺcn.l.i. Sed an actor ipe poſit portar lr̃as citatorias vi exp̃ſſum q̃ ſic.ff.ỏ fur.l. eũ q. §.ſi epla.v.ſz ſi int fuit.vbi quis p ſe ipo portat epl̃am. ſed ſi pars negaret eam

sibi pñtataz fuisse eēt graue qp ipi actorē crederet nisi forte lr̄az pñtatōz ꝓbaret
p alios z iō si pñtaret cozā testib⁹ z notario q ide ꝓficeret istiz putaret sufficēt ꝛc.
c ¶ Per edictū. iste modus citādi ꝓuenit ordinarijs z delegat⁹ a ꝓncipe z ñ alijs
vt. C. qūo z qñ iudex. aut. qui semel. Jté nō solū in bis cāsib⁹ sed in alijs oib⁹ vt
ibi pz. sed ō iure cano. nō pōt fieri nisi de sola ꝓmissiōe pape. z tūc solū p̄ eos q
pcurāt ne ad eos citacio pueniat vl ad q̄z loca nō pōt tute accedi. vt. eī de iud.
c. ij. in cle. q̄ limitatio scōa fuit multū eq̄ vt ibi pz sic puto iudices in foro nr̄o de-
bere practicare. nā isti tres modi citandi permittunt alt̄natiue z sic iudicis arbi
trio. Sed in bis oz ſuare eqtatē. vt in aut. iusiur. qp ab bis. §. i. z p Jnno. eī ō cō
sti. c. fi. glo. nōbilis z archidiaco. de ꝓsti. li. vi. Si q⁹ pōt p nūciū citare vel epl̄as
vel lr̄as nō est equū qp citet p edicta z si faceret grauaret partē. z iō p iudicē ap
pelatōis posset infringi pcessus hoc aūt. s. quem ipedire ne ad eū citatio pue-
niat vel nō posse accedi tute sepe accidit. s. qñ citat⁹ aliq̄ ciuitat⁹ vel dñs aut m̄ki
ciues vn⁹ ciuitat⁹ ar. eī ō testi. c. statutū. z. c. cū nō eiusdē. li. vj. Jté si locus in q̄
psona est citāda est rebellis nō. n. tute mittit nūci⁹ ad locū inimicoz vt. l. sciēdū.
§. si causatio. ff. de le. z. l. ō etate ad trebel. z. l. iij. ff. ex qui. cau. ma. §. si acu. puto
tñ recte fieri añ q̄p hic citacio fiat. qp sup hoc ad iudicis informationē al. quid co
gnoscat vt. d. l. de etate. Oz gs termin⁹ in tali edcō ponet⁹ ℞. ꝓruus vt possit
venire in noticiā citati vt possit postea ad locū citatōis ꝓparere i ciuitat⁹. vt. d.
c. i. de iudi. in cle. ne al. edictū ꝓtineat ipossibile. vt. ff. de eo q̄ cer. lo. l. ij. §. figs
ita. Jn crialib⁹ vero dat⁹ dilatio longior ꝛz formā. l. ij. C. de exhi. re. q̄ tñ dilatio
nō vr̄ necessaria in hac. l. cū absq̄ figura iudicij ꝓcedat cū illa sit solēnitas iuris
ciuil vt. s. nō. in glo sup ver. figura. Sed qualr̄ sciet iudex moderare ter minuz
cū ignoret vbi reus moret⁹ ℞. tex est. C. qūo z qñ iudex. aut qui semel. vbi dicit
qp iudex pñs oz exaiare vbi sit reus. sed hoc vr̄ impossibile qp testes exaiati co-
ram iudice hoc dicāt. s. aliquē mō eē florētie vñ oz intelligi vt dicit tex. in auten.
de exhi. re. §. si illud vere. colla. v. vbi. dī qp iudex examinet inq̄tū possit in quā
terrā abisse dī ex eo qō dī abisse. apparet q⁹ qp sufficit sola fama vel vulgi opi-
nio qp i certum locum dī abisse. qō q⁹ in. d. aut. dī vbi sit. i. vbi esse dī. z ex eo qō
dī examiet poterit itelligi sumati ad sui informatiōz. ēt parte nō citata vt ibi nō
bec est practica ꝓa z pulchra. q̄ est notabilis. Quid si banc examiatiōz nō fece-
rit certe aliqd de s̄balib⁹ vr̄ ommissiuz. vsus tñ z cōis p̄tica ls nō patit⁹ sed sat⁹
assignare t̄minū ꝓgruentē p distātiā loci vbi ē vel vbi bitare ꝓsueuit ibi citare suf
ficit. vt. l. i. §. i. ō li. agno. l. iiij. §. demū. ff. de dam. infec. Quid si infra t̄minū cō-
paret aliqs z dicit citatū abesse petēs sibi terminū ꝓrogari vt citatū inueniat z
ei denūciet. an sit audiēdus⁹ ℞. iste vr̄ excusator veniēs ad allegāduz cās abītie
iō audiēdus ē faciēdo fidē de abītia. q̄ facto si petat t̄minū vt eū inueniat z ei ō-
nūciet audiēdus est. vt. C. vbi de cri. agi. opor. aut. q̄ i puincia. Oz gd si tlis re
uertēs dicit se illū diligēter ingsiuisse z nō potuisse inuenire vbi eēt⁹ ℞ qō ꝓce-
dit iudex tāq̄ ō ꝓtumacē. nā p illā dilatiōz audit⁹ si ille veniat vel mittat legitie
als secus vt. d. aut. q̄ in puicia. hic autem neutz faciat. Sed an p̄dictis mōis
pōt gs citari vbicūq̄z sit ēt eī territoriū ciuitat⁹. qō vī. C. de epi. z cle. l. oēs. §. si
vo apitor. z de of. p̄fe. vr. l. ij. vbi subditū suū gs citat ēt eī t̄itoriū exīte. in p̄iū
est cāus eī de re iu. c. pastora. vbi declarat⁹ qp impator p se nō pōt citare euz qui
in terris ecclie sed oz superi⁹ denūciare vt ei nūciet. cy. in q̄dā disputatōe dic qp
illud fuit ꝓpositū p errorē canonistaz. sed cuz illa decretalis fuerit fcā i gñali cō
cilio vbi est copia magna intelligentiū nō est verisile qp in illo. c. fuerit erratū. vñ
temeraria est dicta solu. vñ dicit paulus de eliazar. in. d. c. qp ille q est iudex alicui
ius rōe domicilij pōt citare illuz eī t̄itoriuz q̄cūq̄z citatōe cū talis abīs aliū isto
superiorez nō bēbat p quē citari possit. et qō ita loquūtur iura p̄dicta. ¶ Si vero
loq̄mur de subiecto rōne delicti vel ꝛct⁹ z sic p accūs z tunc talis iudex nō citat
eī t̄itoriū. vt. d. c. pasto. z ls quo ad executiōz faciendā in reb⁹ q̄ als nō sī in t̄ri
torio citantis. vt eī de fo. ꝛpe. c. romana. §. ꝛbētes. li. vj. Sed certe p̄m membr
rōe domicilij placet. sed 2m displicet p⁹ p. d. §. ꝛbētes. vbi fit citatio eī t̄itoriū
ēt q̄ ad ꝓnunciatōz dimittēdo in bonis q̄ nō sī in t̄itorio citant⁹. Sedo q⁹ dire-
cto est q⁹ ō cāuz b⁹ ꝓstōnis z qp sic intellexit impator pz q⁹ citatōz fcām de re ge
roberto exīte eī t̄itorium asserit legitie fcām. z log t̄ h de citatōe fcā a q̄cunq̄z
q̄ p̄est iurisditōi idē i cā capitali. z si dices ls ipator nō potuit ꝓcedo i t̄ris eccl̄ie
dic q⁹ qp papa pōt citare quēlibz vbicūq̄z exīte. z qr ipe est vicarius xp̄i cuius ē
terra z plenitudo orbis eius vt eī ō iu. c. i. in cle. Jté p vniuersuz ipiuz officialis
qui p̄est vni ꝓuicie pōt citare hoies exītes in q̄libz ꝓuincia iperij q⁹ hoc faciet
auct̄ate ipatoris. vt. d. §. si vero ipator. z. d. l. ij. ō off. p̄fe. vr. z hic. sed ipator v l
alius p̄nceps sec̄laris nō pōt citare quē in terris eccl̄ie q⁹ ēt illas terras sibi li-
bere reꝛuauit. vt. d. c. pasto. oz q⁹ scribere supiori illius loci vbi psona citāda mo
rat⁹ vt notificet sibi vt ibi. z ff. de requi. re. l. i. §. i. sed quid si ille iudex rescribat
qp nō vult ei notificare vr̄ qp nō imputet⁹ hoc reo q⁹ p euz nō est fcm̄. vt. ff. qō vi
aut clam. l. i. §. fi. sed s̄m hoc iudex nō pōt expedire pcessum. q⁹ dic qp hēbit⁹ tan
q̄ legitie citatus. lz. n. ipe de se nō impediuerit citationem fieri. impediuit tñ
defensor eius. s. suus superior. qō sufficit eī de elec. c. cām. in cle. ibi vez si p appel
latōz vel suoz ꝛc. vel dic qp ꝓp̄t eius negligētiā poterit ipe iudex citare p edicta
vel nūciū sicut si eēt i eo⁹ t̄itorio. ar. C. vbi in rem ac. l. ij. z de iudi. l. nulli. z qō ibi
nō. z ls plus placet mihi. Quid si in p⁹ t̄mino citat⁹ ꝓparet z postea se abītauit
q̄lit̄ citabit⁹ ℞. aut p⁹ citatio fuit facta simplr̄ qp ꝓpeat sup tali negocio rñdur⁹.
z tūc veniēdo satisfecit p⁹ termio z eadē solēnitatē est citādus hac scōa citatiōe
sicut i p⁹ vt dcm̄ ē. s. in glo. sup vbo sup dcō crie. aut p⁹ citatio facta fuit magis
extense dicēdo qp veniat rñsur⁹ sup tali negocio z ad ꝓcedēdū in cā p̄dicta vt iu
ris fuerit vsqz ad finē. z tūc veniēdo nō satisfecit termio nisi stet vsqz ad finē qz
tūc ē itelligēdū vt stet in ꝓspectu iudicis. iō tunc sufficit citatio. p p̄conē ipz cita-
do per ciuitatē qp talis iudex facit citare talem. tunc. n. si nō ꝓparet ꝓcedet⁹ i cā
ant. n. erat pñs in ciuitate. z nō ꝓparet. z talis ꝓclamatio arctat euz. l. si eo tpe
C. de remiss. pig. aut nō erat pñs. z ex eo qp se abītauit a ciuitate erat ꝓtumax ex
virtute ꝓme citatōis. z ex ls qz morari oz in ciuitate vbi est curia lz i quo loco sit

incertum sit. Sic ēt admittit⁹ citatio p p̄conez qñ est icerta psona q̄ citat⁹
vt dicā. j. nec ob. p̄dict⁹. C. de bo. au. pos. l. ea. z aut. ei qui. z in cōpoze vñ
sumit⁹ qz ibi ꝓmisit z iurauit ō iudicio sisti mag⁹ r̄spectu part⁹ vt ei ꝓmit
tat⁹ obligatio ad interesse. vt. ff. si quis caut. l. ij. in fi. q̄s respectu iudicis
vt dicat⁹ ꝓtumax si ibi nō est. iō oz solēnit⁹ citari fcā inqsitiōe vbi eē dī. cō
sulo tñ ad fugiēduz
p̄dicta qp reo ꝓpare
te in p⁹ t̄imio in cāis
in quib⁹ nō est locus
detentiōi vt ei dicat⁹
a iudice vt certuz lo

**p nūtiū l p lr̄as⁹ seu p ēt edictū⁹ publi
ce⁹ ꝓpositū citata⁹ l citatū⁹ neglexēit⁶**

cuz in ciuitate eligat vbi sit citādus. sicut. n. pōt eligere domiciliū. vt. ff.
ad muni. l. domiciliū. z. l. nihil ita pōt eligere q̄ ad certuz actū. Quidā āt
p̄cipiūt tali sic ꝓparenti qz est ex lōginquo vt singulis dieb⁹ z horis gb⁹
reddit⁹ ius ꝓpareat cozā eo. z qz de citatōe q̄ fit p p̄conē fcā est mētio.
Quero qñ licet p p̄conem citare⁹ quidā dicūt qp citare licet reū nō acto
rem. vt. C. qūo z qñ iudex. aut. qui semel. z ita vz tenere spe. in ti. de cita.
§. sequit⁹ circa pn. Sed certe rō posita in aut. q semel. s. qp vox p̄conis
paucis inotescit est cōis ad actorē z reuz. Vñ dictū spe. pōt esse vez in
eo casu qz reus pōt eē in loco vt dixi. dic q⁹ aut est citāda psona certa qz
ꝓstat eius interesse aut ignorat⁹ qs sit ille cuius interest. p⁹ cāu ipa psona
citanda est noiatim. ff. de ven. inspi. l. i.. §. penu. Sed q̄liter aut est certū
vbi sit nec alibi est ex virtute cita. z nō pōt citare p p̄conez. i. vocē p̄cōis
vt. d. aut. qui semel. ant oz eē in aliquo loco vnute cita. sed ignorat⁹ locus
loci qz nescit⁹ in q̄ pte sit ciuitat⁹. z tunc sufficit citatō p p̄conē vt. s. ostuz
est. vt. l. si eo tpe. C. de remiss pigno. cuz ista citatio nō ꝓiudicet nisi pñti
bus vt ibi pz facit qō nō. per Jnno. eī de maio. z obe. c. fi. z hoc nisi ci-
citanda eēt aliq̄ multitudo. C. de decu. l. ij. li. x. z nō. p Jnno. in. d. c. eī de
maio. z obe. si vero ignorat⁹ q̄ sit psona cuius interest citari. z tunc suffic
citari per preconem. vt. l. si vacantia. C. de bo. va. lib. x. z de. l. si eo tpe
d ¶ Publice. solā ꝓpōnē requirit. sed de iure cano. oz pus vbo lr̄as lege
do in aliquo publico loco citari postea lr̄e dñi affigi publice. s. in foribus
maioris ecclie. vt. c. i. eī de iudi. in cle. bic. n. circa locū loquit⁹ large qp suf
fic̄ publice ꝓpōi i loco vbi ius reddit⁹ vel i foro nūdinaz vel alibi vbi mo
ris est publice fieri p̄conia. vt i. ij. ꝓsti. C. circa fi. ibi edict⁹ ex more ꝓpo
sitis q̄to tpe edictū stet affixum. ibi non exp̄mitur vñ erit arbitrio iudi
cis. vt. ff. de iure deli. l. i. sufficit aūt in act⁹ scripturz eē qp edictū fuit publi
ce ꝓpositus in tali loco nec est necesse scribi qp tanto tpe stetit nec ēt p̄si
mitur inde sublatū cū hoc facere sit delictum vt. l. figs id de iurisdi. om.
iu. ff. cautius tñ eēt si quis de hoc faceret fieri scripturā. Preconia ēt
debēt scribi in locis publicis z ꝓsuet⁹ vt dicta ꝓsti. C. circa fi. z sufficit qp
p̄co referat se p̄conizasse p ciuitatē i loc⁹ public⁹ z ꝓsuet⁹ ēt si ñ exp̄māt
loca. nam talia loca consueuerunt esse notoria. z sic expressio necessaria
vt. ff. ō ꝛben. emp. l. cum suo. §. fi. z sic obs̄uat ꝓsuetudo ꝛc.

a ¶ Citata. psona vl ciuitas. bar. b ¶ Citatuz. corpus vel collegiū
sed qualiter hoc fiet in cita. q̄ fit per edictū clarz est cum ibi sufficiat ppo
sito in loco publico vt in pñti glo. sed cū fit p nuncium vel epl̄am quem
citauit nuncius vel cui lr̄as pñtabit. Jo. an. eī de ꝓcess. p̄ben. c. si cap̄lm.
li. vj. dicit qp requirat eum qui hz ꝓuocare tale collegiuz qp illud ꝓpeget
more solito qp si se icluderet vel impediret ne fieret p̄positio vel p̄scn
tatio. perinde est ac si esset⁹ fcā qō satis placet. pōt ēt dici qp sicut vnum
boiem singulare gs pōt citare. lz solum caput eius respiciat z nō illō cor
pus. ff. de i ius vo. l. sat⁹. z ar. l. cū i diuersis. ff. de reli. z sump. fu. sic ēt qs
vniuersitatē pōt citare citando caput eius boc ē illos qui p̄sunt vniuer-
sitati ciuitati cōitati vel collegio. vt. l. municipib⁹. ff. de con. z de. pōt etiā
dici qp sicut tutor pōt citari in causa pupilli. ita hoc modo rectores in cau
sa vniuersitatis. argu. ff. de pa. item magistri. z. l. se. z de admi. tu. l. i. §.
sufficit. Sed tu dices illud verum est quando commissio fieret de citan
do tutorem. sed si fieret de citando pupillum an sufficiat citare tutorem
posset dubitari. z iō ꝓsilium est qp si fiat ꝓmissio de citādo tu. z pupil. z
citando rectores admīstratores z vniuersitatē. tunc sine dubio sufficit ci
tare rectores. pōt. n dici qp sufficiat qp nuncius p terrā clamet qp ipe ex
pte talis iudicis citat talem vniuersitatē. cum. n. talis citatio fiat de mul
titudine sufficit fieri per p̄conē. vt dcm̄ est. s. in glo. sup verbo edictum.
per citatōes aūt istas q̄ fiunt de rectoribus vniuersitat⁹ vniuersitas ꝓsti
tuitur cōtumax ficte. nō aūt dī vere ꝓtumax q̄si dolose occultās se. ff. de
re. iu. l. nō pōt dolo carere. c ¶ Neglexerit. vere ficte seu p̄sump
tiue. hec. n. ꝓstō nō requirit qp quis sit vere ꝓtumax qp pz ex mō citādi p
edicta de q̄ citatōe nō ꝓstat qp ad noticiā citati pueniat. z hoc nisi iudici
ꝓstet hoc. hoc ad cita. nō pueniſſe vel ipm fuisse legitie ipeditum q̄ min⁹
veniat. z tunc si vltra ꝓcedit ipo iure nullus eēt qz deest substātiale. nam
nō vere nec ficte negligit qp requirit. hec. l. z nō per glo. ff. de re iudi. l. q̄
situ. z fuit opi. ¶ Pla. in. l. ꝓtumacia. §. fi. e. ti. Sed quid si in termio cita
tionis ꝓpareat aliquis excusator dicens citatuz fore abītem. z ita qp nō
pōt in eius noticiā puenire. vel qz est legitie ipeditus z iudex vltra ꝓce
dit an valeat. dic qp si excusator obtulit se probaturuz. z iudex ꝓtempsit
qp ꝓcessus est nullus q̄si p iudicē steterit q̄min⁹ fiat. als fecit eī ō appel
c. interpositā. saluū tñ est ius parti petēde restōis ex cā iuste abītie. C
qūo z qñ iudex. l. ab eo. z. ff. de i inte. re. l. fi. z nō ibi nō. An aūt sit neces
se qp in termio quis ō citatū se pñtet vt negligisse dicat⁹ ℞. nō cū ꝓce-
dit p inquisitōz fcām ex offō vel p denunciatiōz cū iudex sedens sp̄ sitt
presto sed cum p accusatiōz ꝓcedit sec⁹ vz ad similitudinē cāz ciuilium. vt

C.de iudi.l.ꝓperandū.§.i.ſz in crialib⁹ hoc eſt diuerſuz q⁹ accuſatore deſiſtente vel defuncto põt iudex ꝓcedere.vt.C.de aboli.l.ij.ꝛ.ff. de pu. iudi.l.pe.in ꝓn.nã ſi ꝓſtaret q⁹ iudex vellet ibi ſupplere defectũ ꝑt⁹ ſufficeret.ꝛ iõ gdam in ꝓtib⁹ italie faciunt ſibi ꝓcedi ſniaz ab accuſatore vt eo abſẽte poſſint expedire ꝓceſſuz.ꝛ tẽ ꝓſtat q⁹ ꝑt⁹ ſupplet defectũ.in caſu tñ b⁹ ꝓſtõis cõſtat q⁹ hꝫ nõ requirit cũ poſſit ſine figura iudicij ꝓcedi.

d ¶ In termino.ex hꝫ q⁹ in ſingulari numero logt̃ pz q⁹ vn⁹ tm̃ termin⁹ fuit aſſignatus ex quo pz q⁹ in his in quib⁹ põt ꝓcedi ſine figura iudicij termin⁹ intelligit̃ pemptor⁹ ꝛt ſi nõ exꝓmat̃.fac ex̃ de ver.ſig.ſepe in cle.item ſi iudex ſua voce amoueret eos vel aliquẽ ad audiendũ ſniam intelligitur pemptorie.C.qũo ꝛ qñ iudex in.l.ij.ꝛ ibi nõ alꝫ pẽptorie dici dz:vt dixi iglo.ſup verbo dicto crie.item amonitiões ꝛ preſtatiões que fiũt ex̃ iudiciũ itelligunt̃ pẽptorie cũ ſemel ſufficit fieri.l.ticia.§.ipator.ff.ö le.i.

e ¶ Perſonaliter.hoc eſt vez in crie vbi eſt pena affligẽda in corpus.ꝛc.

f ¶ Legitime.vt pz p ꝓcuratorẽ vel ſindicũ.ꝛ ſic vñ hic cãus q⁹ in cãis capitalib⁹ i qb⁹ põt fieri ſnia ĩ abſẽtez admittit̃ ꝓcur.q⁹ tenet dy.in.§.ad crimen p regulã poſitã in.l.Vnuz ſ̃qz.§.publice.ff.de ꝓcur.ꝛ dicebat q⁹ vbi p ſtatutũ in cãis capitalib⁹ põt dãnari abſ̃s põt interuenire procurator q⁹ nõ placet.nã ꝛt de iure antiq̃ repitur in cãib⁹ q⁹ abſ̃s põt de capitali crie dãnari in caſib⁹ ſpãlibus.C.de pe.l.ne diu.ꝛ.ff.ad.l. cor.de ſicca.l. lege cornelia.ꝛ q hꝫ crim̃ ſz vnũ itellectũ.item in cã appell'. altero abſ̃te põt deuenire ad diffinitiuã.C.de temp. ap.l.fi.§.illud:ꝛ tñ tũc nõ admittit̃ ꝓcurator.vt.ff.an p aliũ cã ap.l.i.item ꝓcurator rei dz ſatiſdare iudicatũ ſol.niſi a dicta ſatiſdatiõe a dño fuerit releuatus vt in inſti.ſatiſda.§.ſi vo dñs.ſed hic ꝓcur.nõ põt ſatiſdare nec a ſatiſdãdo releuare eũ pót. Jtẽ q⁹ dy.dicit de ſtatuto eſt aduertendũ qm̃ ſtatuta italie cõmuniter permitunt dãnari abſ̃tem ꝓpter ꝓtumaciaz tm̃.ſed ſi admitteretur ꝓcurator nõ eſſet contumax.non ob.§.publice.naz vbicũq⁹ poſſet dãnari abſens de iure cõi iudex debet ex officio pquirere veritatem ꝑ vtraq⁹ parte.vt.C.qũo ꝛ qñ iudex.aut̃.qui ſemel.de appel.l.amplio rem.§.i.ꝛ dicam ſtatim in glo.ſup verbo receptione alꝫ examinatiões merito quilibet excuſans innocentiam auditur nõ vt ꝓcur.ſed vt quilibet.ꝛ hoc qõ dicit ibi ter.q̃uis vba facientem ꝛc.ex eo q⁹ dicit q̃uis apparet q⁹ nõ requirit q⁹ ſit ꝓcurator ꝛ hoc dixi in.§.ad crimen.in.l.pen. ff.de publi.iudi.nõ ob. hic litte.q⁹ exponе q⁹ intelligit̃ eo caſu quo pena a relegatione.ſ.venit imponenda vl' intelligitur legitime.ſ. p ꝓcuratorem eo caſu quo venit imponenda pena a relegatiõe.ſ.q⁹ põt eſſe in bis q̃ ipſum crimen quoq⁹ modo tangunt vt.ſ.dixi in glo.ſup verbo tangunt item ad ipm crimen põt referri ꝛ dic ꝑſon aliter.i.qñ aliqua perſona citata eſt. vel legitime qñ ꝓcedit ꝺ aliquã cõitatem vel corpus vel collegium ꝛ ſic nõ caſum qõ ẽt vniuerſitas in capitalib⁹ rñdet p ſindicum. vt C.de re mili.l.canzelatores.li.xij.ꝛ nõ per cy.C.qui accu.non poſ.l.ij.ꝛ eodem modo eſt caſus q⁹ ẽt ſi p vniuerſitatẽ fieret accuſatio poſſet ꝓſequi p ſindicũ cũ hic loquitur generaliter ex pte rei ꝛ actoris. vt dixi ſ̃.in fi.glo.ſuper vbo ſuper dcõ crimine. lz dy.ꝛ cy.cõiter dicũt ꝺ in.d.l. ij.ꝛ.iij.ff.de accu.§.fi.bar.

g ¶ Perinde.non tñ per oia ꝛ ſic gratia ꝺ rietatis tollende.nõ.n. ſic põt fieri executio in abſ̃tem ſicut in pſ̃tem.de qua executõe hic dicitur.ꝛ.ſ. dicetur ꝛ idẽ in oibus que in abſ̃tem nõ cadũt ſicut in pſ̃tez de hoc multum nõ.glo.ff.ad.l.iul.pecul.l.ſacrilegij.vbi aũt ꝺ rietas no reſultaret p inde eſſet quo ad oia.ſ.quo ad tps quo ad modũ ꝛ quo ad certas qualitates.ꝛ idem in ceterꝫ aduerbijs ꝛ noibus ſignificantib⁹ ſimilitudinẽ vt ff.de ali. ꝛ ci.le.l.a filio.§.teſtator. ¶ Bar.

b ¶ Conteſtata.ꝓtumacia de qua dixit er vna parte equipat̃ pſonali preſentie ꝛ litꝫ ꝓteſt.ex alia pte.nec.n. ſufficeret quem eẽ pſ̃tem niſi lis eẽt ꝓteſta.q̃ ordiarie ꝓcedit̃ nec ſufficeret litꝫ ꝓte.niſi qs eẽt pſ̃s.l.abſ̃tez ff.de pe.ꝛ hoc in capitalib⁹.in alijs ſecus vt nõ in.d.l.abſ̃tem.ꝛ ibi dixi ꝛ no.diligenter q⁹ in caſibus vbi ꝺ abſ̃tez nõ põt pueniri ad diffinitiuã ante litꝫ ꝓteſta.q⁹ illa ꝓtumacia hz vim ꝓteſtatiõis.vt.C. vbi in rem ac. l.ij.ꝛ ſic puto actõez ꝑpetuari ẽt pro actore ſi ipe eſſet ꝓtumax ſuatꝫ oib⁹ citationib⁹ q̃ ponũtur ĩ auc̃.q ſemel.C.qũo ꝛ qñ iudex.cũ talis ꝓtumacia habeat vim ꝓteſta.ꝑ vtraq⁹ pte q⁹ pz q⁹ ꝑ vtraq⁹ pte iudex exaiat cãm.

i ¶ Receptionẽ.hoc facit pro vtraq⁹ parte.nam iudex debet pquirere veritatez pro vtraq⁹ parte vt in auc̃.q ſemel. C.qũo ꝛ qñ iudex.ibi pqſita veritate ꝛc. põt etiam p abſ̃tez abſoluere.C.de iudi.l. ꝓperandũ.§.ſi. aut ex geſtꝫ marie in cãis capitalib⁹ vbi ẽt ſi poſt ſniam apparet de innocentia dz iudex p̃ncipi ſcribere.ff.de qõ.l.i.§.ſiquis vltro. Item ex hoc apparet q⁹ ex ſola ꝓtumacia de iure cõmuni quis nõ habeat̃ pro ꝓfeſſo. vt dixi in.l.lex cor.§.fi.ff.ad ſill'.

k ¶ Publicationem.no.in caſibus in quibus põt procedi ſine figura iudicij requiri publicationem. Jtez no.in crialib⁹ publicatiõz fieri. Jtẽ nõ ꝓcedi ad receptionem ꝛ publicationem teſtiũ lite non conteſtata.etiaz ꝺ euz qui nõ eſt vere contumax qõ eſt ꝺ ea que nõ dy.ff.ö dam. infec.l.iiij.§. quotꝫ.ꝛ ſic faciunt pro no.ꝛ bis que ibi dixim⁹. ¶ Bar.

l ¶ Sequentia.vt ꝓbationes teſtiũ productiones inſtrumentoꝝ ꝛ allegationes vt.C.de iudi.auc̃.iubem⁹.ꝛ ad interrogatões teſtium pro declarãdis dictis eoꝝ ſi qua eſſent obſcura ꝓclusionẽ in crialibus nõ puto fiendaz immo quandocũq⁹ quis ſe vellet defendere dz audiri vt.l. vnius.§. cognituz.ff.de queſtio.ꝛ arg.l.i.de queſti.in fi. intelligo temen actori dandas duas dilationes reo tres cum aliqua cãe cognitionel.fi.ff. de ferijs alꝫ. dilationes dabit iudex cũ maiori cauſe cognitione.hanc tñ puto ſufficere q⁹ videat iudex dilationẽ poſtulari pro veritate nõ cã differende litiſ.ꝛ hoc modo debet intelligi.§.cognituruꝫ de effectu aũt publicationis dixi plene in repetitõne quã feci de auc̃.qui ſemel. C. de teſt.ꝛc.

ptionem⁽ᵏ⁾ teſtium ꝛ eoꝝ publicationem⁽ᵏ⁾ ꝛ ſequentia⁽ᵏ⁾ q̃z ad diffinitiuam⁽ᵐ⁾ ſentẽtiã ꝛ eius exꝯcutiõe⁽ⁿ⁾ procedat⁽ᵒ⁾ legib⁹⁽ᵖ⁾ ꝛ cõſuetudinib⁹ nõ obſtãtib⁹⁽ᵠ⁾.

m ¶ Diffinitiuã vides caſum in quo abſ̃te reo põt negociũ liquidari ꝛ diffinitiue pronũciari ĩ criminalibus ſimile.C.de pe.l.ne diu.ff.ad.l.cor.de ſicca.l.lex cor. v. ꝛ hoc crimen ſm vnã lec. in capitalib⁹ hꝫ erat de iure antiq̃.vt.ff.ö pe.l.abſ̃tẽ.i ciuilib⁹ vo qd iurꝫ ſit abſ̃te actore vl' reo.dic.vt.C.qũo ꝛ qñ iudex.auc̃.q ſemel.ꝛ C.ö iu.l.ꝓpãdũ.§.i.cũ ſe.

n ¶ Executoz.hic eſt caſus q⁹ pars nõ eſt itez citãda tempore executionis q⁹ eſt vez ſi per ſniam liquet executionẽ ſic eſſe faciẽdam vt ꝓdemnatio facta ſit in rez vt ipa res capiat̃ ꝛ vendatur. vel ſi eſt facta ꝓdẽnatio in perſonaz vt perſona capiatur ꝛ puniatur.ſolum enim hoc neceſſe ſciri q⁹ ſit illa pſona ꝓdẽnata. ꝛ ideo exigitur ab eo quedam cofeſſio ſuper hoc ꝛ proceditur ad executõz.ſecus erat cum capiebatur aliquis aduocatus.vt.ff.de cuſto. reo.l.diuus.verſi.ꝛ ſi diuus pius ꝛ ibi dixi. Si aũt ꝓdemnatio eſſet facta in pecunia ꝛ pro ea caperẽtur ꝛ vẽderent̃ res vl' vna res pro alia tunc dz pars citari q⁹ in hoc certa cauſe cognitio requirit̃.vt.l.a diuo pio.§.ſi in venditione.ff.de re iud.ꝛ ibi dixi ꝛc.

o ¶ Procedat̃ innuit q⁹ iudex hẽat neceſſe facere hoc.in ꝑuz videt̃.l.nõ qcgd ff.ꝛ.C.qũo ꝛ qñ iudex.l.i. Sol.inſtantia cãe crimialis eſt biennium. vt.C.vt intra cer. tem.cri.queſt.termi.l.i.vñ non cogitur ſniare niſi prope finem biennij. vt.C.de iudi.l.properandũ.§.huiuſmodi.ꝛ nõ.C.qũo ꝛ qñ iudex.l.i.ꝛ ſic nõ p aſſeſſoribus quibus limittat̃ certum tempus ad faciendum ꝓceſſuz q⁹ nõ pñt ante expedire niſi ꝓpe finem termini.ꝛ hoc ante cogatur ſententiare aĩ ſniam ea aũt lata executiõem cogitur facere ſm formã.l.ſiqs intra.C.de bo.dam.ꝛ ẽt in perſonã ſi haberi põt.l.cũ reis.ꝛ.l.ſi iudicari.C.de pe.ꝛc.

o ¶ Legibus.hec eſt quarta pars in qua ponitur.cla derogatiua.

q ¶ Non obſtantibus clauſula. hec non obſtantibus quid importet dicendum eſt .nam quandoq⁹ refertur ad iura municipalia ciuitatꝫ quo caſu aut ꝓcedũt iura derogatoria ꝛ eſt neceſſaria clauſula nõ obſtãtibus. vt. C. de preci. imp. offi.l.quotiẽs.ꝛ ibi nõ.ꝛ ſic ꝺ ius vel vti.pub.l.fi.ꝛ ibi nõ.ff. de conſti.prin.l.i. in fi.ꝛ ibi nõ. Sed an neceſſe ſit q⁹ dicatur noiatim nõ obſtante tali.l. glo.in.d. ll.dubitant.ſed glo.in auc̃.hoc inter liberos.C.de teſta. videt̃ tenere q⁹ ſit neceſſe exꝓmi. Jtem nõ.ff.dele.iij.l.ſi quis.in ꝓn. alij q⁹ nullo mõ requirat̃.vt.ff.de excu.tu.l.idem vlpia.§.i.ſed ibi tutela eſt onus tꝑale.ꝛ ideo de facili põt remitti.nec hz precedentẽ.l.derogatoriã.vt.C.de preci.impa.of.l. quotꝫ. alꝫ eſt neceſſe q⁹ dicatur non obſtante tali lege ſed puto q⁹ ſufficiat ſi dicat̃ non obſtante aliqua lege derogatoria q̃ hoc fieri ꝓhibeat.ꝛ ſimilia. Hoc.n.eſt exꝓſſe mentionem facere de certa ſpecie legiz.nõ.n.eſt neceſſe q⁹ noietur.l.hoc.n.eſſet noiatim ꝛ ſingulr mentionẽ facere.ꝛ hoc requirit̃.vt.l.ſiquis in ꝓn. teſtamẽti.ꝛ ibi declarau ꝛ hoc cũ impator reſcribit ad ꝓuatam vtilitatẽ alicuius. ſed ſi ipe reſcribit ad vtilitatẽ publicã videt̃ ꝺ oẽm.l.ꝺriam diſpenſare.vt.ff.de re iud.l.qdam conſulebat.in fi.nõ q⁹ tunc nulla ꝓcedit clauſula derogatoria.nam.l. Rpta ꝛ.l.nec dãnoſa.C.de pre.imp.of.hñt in ſe clauſulam derogatoriã ſolũ ad reſcripta ad vtilitatẽ ptiuz conceſſa.ꝛ ideo ſi impator aliquid ꝓſtituit ius cõmune cõdendo non eſt neceſſaria clauſula illa nõ obſtante aliqua lege q⁹ eo ipſo q⁹ poſteriores condit ꝺrias ꝓres videt̃ tollere.vt.l.non eſt nouũ.ꝛ.l.nã ꝛ poſteriores ff.de.leg.ꝛ exꝑ ꝓſti.c.i.li.vj.hꝫ g⁹ iſta cla nõ fuit neꝯaria nec ẽ dubiũ q⁹ poſſit tollere iura cõe ẽt ſi ꝓcedit aliq̃ cla derogatoria.nec ob.C.de le.l.bũanũ.ꝛ q⁹ ibi nõ Quid ergo dices in ſtatuto ſi ꝓcedit aliud ſtatutũ hñs clauſulã derogatoriam an ſit neceſſe q⁹ fiat ſpãlis mẽtio de primo.puto q⁹ ſicut.arg.d.l.ſi quis.in ꝓn.ꝛ dixi in repeti.l.oẽs populi.ff.de iuſti.ꝛ iure.pro hoc facit q⁹ quicquid iuris ſit in principe aliqualis ratio eſt in populo.nam ſicut priuatus ꝓmittit illam clauſulã timens ne inſtigatu vel deceptiõe aliquoꝝ ad aliud inducatur. ita populus vel vniuerſitas videt̃ timere cũ equiparetur priuato. que ratio ceſſat in principe ius cõmune ꝓdente. Sed ſi ſtatutum precedens non habet clauſulam derogatoriaz eodem modo per ꝓſequens ſtatutũ ꝺrium.primo primũ videtur ſublatũ eadem ratione ꝛ hec vera ſi precedentia iura ſunt oio ꝺria.ſi aũt per aliquam limitationẽ vel diſtinctionem adiurari pñt non tollent̃ vt dicta.l.nam ꝛ poſteriores.nam auc̃.offerat̃ que dicit ſpãliter ſatiſdandũ reſtringitur ad eũ qui nõ poſſidet ĩmobilia.vt.l.ſciendum.ff.qui ſatiſda.co. Sed q̃ro.ſi in.l.noua eſt dictum non obſtante aliqua lege.an per hoc tollatur ne per priores limittetur ꝛ diſtinguat̃? ℞.nõ ſed intelligitur nõ obſtãte aliqua.ſ.ꝺria que non poſſit cũ hac ſuſtineri vt in auc̃.de ſucceſſio.ab inteſta.circa prin.ꝛ in glo.ſuper ver.vacãtib⁹ pro hoc facit.C.cõmunia de ſucceſſ.auc.itaq⁹ in eo qõ ibi diſputat̃. an ſit correcta.l.ö eman.ꝛ ex hoc pz q⁹ modus procedendi in hac ꝓſtõne induct⁹ nõ habet locum in caſu.l.C.ſiquis impa.male.nam cũ ibi ſit ſpãliter prouiſum per hanc.l.loquẽtem generaliter de crimine.le.maie.ꝛ eam tangentibus nõ videt̃ propt̃ hoc ei derogatũ.pro hoc facit in auc̃.hec ꝓſtitutio interpretat̃ cõſtitutio ꝛc.colla.viij. nam per illam intelligitur ſublata.l.fi.C.de ſa.ſan.eccle.que generaliter loquit̃ nõ aũt ꝓſtitutio ſpãlis que eſt in auc̃.vt eccl'ia Romana.colla.ij.ꝛ ꝓbatur.C.de ſacroſan.eccle.auc̃.quas actiões.lz glo in illo variet. Sed ſi in.l.noua diceretur ſi obſtante aliq̃.l.que gĩ aliter vel ſpãliter in ꝺriuz loquat̃.tunc.d.ll.nõ diſſiuerent.nec limitarẽt.l.nouã nec hẽret locũ.l.nã ꝛ poſteriores.ff.de legi.ꝛ hec vi-

dentur vera ꝛ vtilia. Sed cum in hac ꝓstõe sit data iudici licentia; ꝓcedendi sine figura iudicij. quibusdaz autem in his qui in sacris scrinijs militant est concessuz vt in modo procedendi ꝓrogatiua gauderent. vt. C. de prepo. sa. sacri. l. sacris. an eis in cãibus in hac constitutione comprehensis hec ꝓuilegia conseruabunt. vr̃ q̃ non ex eo q̃ sic dixit cuiusq; status vel dignitatis ꝛc̃. sed hoc non facit q; hic de statu ꝛ ō dignitate generaliter fit mentio ibi cuidam dignitati vel ordini specialiter idulgentur aliqua ꝓuilegia. ꝛ sic illa tanq̃ spãlis magis debet limitare hanc posteriozem vt. s̃. dictũ est. econtra videtur tam illa loquitur i omnibus causis criminalibus ꝛ ciuilibus generaliter hic specialiter in crimine lese maie. ꝛ id tangentibus.

qbuscunq; hanc aut̃ generalẽ legẽ nostrã extendi iubemus ad p̃terita p̃sentia ꝛ futura: quam legẽ ex nũc absque alterius tẽporis expectatione trãscursus suuz integrũ uigozem decernimus obtinere.

Qui sint rebelles.

Item ad perpetuã rei memoriam.

ꝛ sic vr̃ q̃ b vt spãlis limittet ꝛ restrigat illã. Quid dicem⁹. dubiũ ẽ ĩ b q̃ p⁹ magis spãlis est q̃ ad qd. s. q̃ ad psonas ꝛ est magis gñalis q⁹ ad qd scilz quo ad cãs an secunda limittetur per primam. an prima per secundaz. hec ambiguitas quodam modo perplexitas est cum in neutra istarum dispositionum possit gen⁹a specie separari ex virtute proprietatis sermonis. Et ideo ad mentem. ll. recurrendum est. dic igitur ius singulare semper est introductum propter aliquã vtilitatem. vt. ff. de legi. l. ius singulare cum ergo tam i. l. q̃. ij. ius singulare ꝛ spãle contineat hoc est propter aliquam vtilitatẽ. debemus ergo illud speciale cõseruare in quo euidentioz ꝛ maioz vtilitas reperitur. ista enim est benignioz interpretatio. vt. ff. de legi. l. benigni⁹ ꝛ quia causa magis ꝓuilegiata prefertur. vt no. C. de priuile. do. l. i. ꝛ ff. de ꝓuil. cre. l. ꝓuilegia. vnde in proposito cum specialitas huius constitutionis sit propter vtilitatem urgentissimam: vt. s̃. in ꝑn. huius. l. dico hanc. l. restringere illaz. l. in sacris que in ꝓuilegium personale ꝛ dignitat(ẽ introducta ꝛ etiam in fauorem minozum videbimus q. l. inducta est vt contra eos nulla currat ꝓscriptio vt. l. fi. C. in qui. ca. in inte. resti. non est ne. ꝛ hec prouisio est generalis quo ad causas ꝛ specialis quo ad personas minozum. Est et alia constitutio que limitat tempus instantie ꝛ hoc fauore publice vtilitatis ne lites fierent imortales. vt. l. properandum. C. de iudi. ꝛ hec generalis quo ad personas omnes litigantium ꝛ specialis quo ad causas. s. quo ad prescriptionẽ instantie ꝛ per hanc. l. properandum licet sit antiquioz in temporibus instantie de iur̃ antiquo limitatur illa. l. fi. licet sit posterioz vt no. in. l. i. C. si aduer. rem iudi. sed si. l. antiqua haberet cãm specialiter maiozem ꝛ fauorabilez tunc limitt aretur. l. noua eadem ratione. Si vero non esset ratõ specialitatis fauorabilioz vna q̃z altera tunc putarem. l. nouam prenalere. ista sepe occurrunt in ista ciuitate. secundo vero casu principali quando hic clausula refertur ad ꝓuilegia sciendus est q̃ si qua. l. simpliciter emanat non videtur tolli per eam aliquod priuilegium alteri concessum vt in secunda constitutione. C. §. si q̃ vero ꝛ intelligo priuilegiũ q̃ fauorem alicuius continet. secus si impr. ad aliquaz singularem questionem rescripsit specialiter ita q̃ faceret ius cõmune. vt. C. de legi. l. ij. tunc per aliam. l. p̃riam videretur tolli vt in. d. constõne. ij. §. si que vero ibi. si vo pro certis capitulis. Si vero in. l. dicitur non obstantibus ꝓuilegijs intelligitur in corpore iuris non inclusis. nam illud quod in corpore iuris clauditur per hoc tolli non videtur prout. C. vbi de crimi. agi. opor. aut̃. qua in prouin. ꝛ ibi no. ꝛ. ff. de iudi. l. heres absens in prin. ꝛ ibi no. ꝛ sic no. de ꝓuil. extra corpus iur(positis sufficere clausulam derogatoriam seu reuocatoriam generalem. facit extra de sepul. c. fi. in. cle. Nota etiam priuilegia in corpore iuris inserta non reuocari nisi specialiter diceretur ad illa trahi vel nisi esset aliqua lex specialis seq̃ns que haberet magis fauorabilem rationem specialitatis vt dictum est. Et eadem ratio est in priuilegio vni concesso per principem si alia priuilegia suspenderentur. et eodem modo intelligas in inferioze a principe qui per aliam dispositionem vlt tollere ꝓuilegia a se concessa alteri. tertio casu quando hec clausula refertur ad statutum vel consuetudinem tunc si de hoc in. l. noua vel priuilegio nil diceretur non videtur reuocata quia legislatoz potest eam probabiliter ignorare vt extra de consti. c. i. licet in contrarium facit. ff. de sepul. vio. l. ij. in. §. diuus de quo dic vt ibi ꝛ tangitur. C. de testa. l. i. ꝛ hoc put loquimur de legislatore vniuersali. nã legislatoz ꝑticularis statuta ꝛ consuetudines suas ita debet scire sicut legislatoz vniuersalis legem vniuersalem. Si vero in. l. vlti. ꝓuilegio de predictis statutis vel dic ꝓsuetudinibus fit mentio ponendo clausulam q̃ illa nõ ob. tunc illa sunt sublata quatenus alteri legi ꝺicunt. ꝛ si non fiat de eis spãlis mentio. aut̃. cassa C. de sacrosan. eccle. ꝛ. de fur. aut̃. nauigia. ꝛ. C. cõmunia de succes. aut̃. oẽs peregrini. ꝛ si in pñti ꝓstitutione q; dicitur legibus vel consuetudinib⁹ non obstantibus quibuscunq; ꝛ exponẽ legib⁹ que cũ hac. l. sustinere non possunt. ꝛ cum dicit ꝓsuetudinibus quibuscũq; dic siue generaliter siue spãliter sint approbate. nam per illas hec lex nullam limitationem recipit de hac clausula non obstante multa dixit Jo. an. ex̃ de excep. prelato. c. i. li. vj que videre potes per iura canonica que ipe allegat si expediti facultates tñ p̃dictas nõ intrat ꝛc̃.

a Hanc aut̃. hec est quinta pars in qua ponit ad q̃s casus extẽdatur hec ꝓstõ

b Ad preterita. hoc nõ erat necesse dicere q; cum tota ista. l. litis ordinatiõem respiciat sine dubio porrigitur ad littes futuras lz super facto p̃terito. l. ij. §. pe. C. de iu. calum. ꝛ hunc passum plene examinaui in repetitione. l. omnes populi ꝛ insti. de iusti. ꝛ iu. in illa. q. a quo tpe statuta ligent. dic vt ibi dixi.

c Quaz. hec est sexta pars in qua ponit a q̃ tpe hec ꝓstitutio sumat vigorẽ ꝛc̃.

d Ex nunc. si hoc non fuisset dctñ post duos menses hec ꝓstitutio sumeret effectũ vt in aut̃. vt facte noue ꝓstitutiones de quo plene in probe. cle. circa si. ꝛ ego plene dixi ẽt ō statut(ĩ. d. l. oẽs populi. in. d. q. a q̃ tẽpore ꝛc̃. dic vt ibi dixi. bar.

Explicit ꝓstitutio inclyti imperatoris henrici glosata per bar. de saxo ferrato legum doctoꝛẽ ꝛ ciuem perusinum.

Qui sint rebelles. Hec Rica est magistralit̃ posita q; supra dixi de modo procedi vt imponatur pena per sniam hic qui sunt rebelles. quibus imponitur pena ipo iure ꝛc̃.

Quoniaz. primo ponit dubium. secõ rationes que mouent principez ad decisionem. tertio decisiõz quarto ponit impugnatoꝛes constitutõnis. ptes patent ꝛc̃.

Quoniã nuper est ad auditũ nostrũ deductũ q; inter nõnullos fideles⁸ ꝛ subditos⁸ nostros ꝓuincie lõbardie alioruq; locorũ italie⁸ disceptatões⁸ ꝛ dubia⁸ sepius oriũtur: an infidelis ꝛ rebellis⁸ iperij q̃sq; reputari ꝺbeat nisi pri⁹ p nostre maiestatis sẽtiam

t Nõnullos. i. aliq̃s nã negatio ꝓposita facit egpollere suo ꝺdictorio vt hic ꝛ. ff. de ꝺdi. ꝛ de. l. nõnunq̃ ꝺ de coll. ꝺo. l. nõnunq̃. postposita vero facit eqpollere suo ꝓtrario. l. legitios. §. an ergo. ff. de legi. tu. ꝛ. l. obligati. ff. de au. tu. in prin. ꝛ de captiuis. l. in libello. §. i. misi ꝓtrarium pareat de mente loquentis. vt. l. si seruus. §. si plurium. ff. si quis cau. sed prepposita ꝛ postposita equipollent subalt̃ne vt. l. vnica. C. de cadu. tol. in prin. ꝛc̃.

g Fideles. que fidelitas principi detur vt dixi supra proximo circa principium.

b Subdito. q; sunt subrepublica Romanoꝛ. vt i aut̃. vt iudi. sine q̃quo suffra. in prin. qui aũt sint subditi dixi. s̃. l. pri. in glo. super verbo totius

i Lombardie. hic videtur casus eius opinionis quam refert Ly. C. de ꝑscrip. xxx. anno. l. fi. s. q; ꝓuincie appellatio intelligitur sm coẽz ꝛ vulgarem moduz loquendi. s. tuscia lombardia ꝛc̃. lz sm cano. lombardia non est vna ꝓuincia. nã cremona nõ est de vna ꝓuincia q; est de archiepatu mediolan̄. ꝛ regiuz est de alia. s. de archie. rauen. vt nõ bar. ex̃ de clec. c. coꝛã idẽ no. ex̃ de offi. vica. c. sniaz. Sed ꝑ hanc declaratiõe sciendũ est q; diuisio oꝛbis terraꝝ de iure gen. est vt. ff. de iusti. ꝛ iu. l. ex hoc iure. ꝛ hec diuisio fit vel eoꝝ qui inhabitant simul. i. edificijs in vnũ collat(ꝛ sic cõit hẽm⁹ tria noia. s. ciuitas: castꝝ ꝛ villa. vt. d. l. ex hoc. ꝛ ibi nõ. in glo. ꝓua super verbo collata. Quedaz est diuisio eoꝝ q nõ hitãt simul sz edificijs sepat(ꝛ hec appellat̃ ꝓuincia vel regnũ vel sunt alia noia vniuersalia significãtia sepatõz linguaꝝ vt italia: alamania: francia: grecia ꝛ similia. vt d. l. ex hoc. ꝛ. C. de off. rec. puin. ꝛ. ff. de off. presi. per to. de quoꝝ quod libet videam⁹. villa in francia idẽ est q; ciuitas. nos aũt dicim⁹ villas edificia sine muris vel fossa q̃ ville seu vici nullã hñt iurisditiõz de iure cõi sed subsunt alicui ciuitati. vt. C. de epi. ꝛ cle. l. nulli. §. fi. ꝛ de nãli. libe. l. ij. ꝛ. ff. ad munici. l. qui ex vico. ꝓ hoc facit ex̃ de sentẽ. exco. c. si ciuitas. ꝛ qõ ibi nõ. per Inno. ꝛ Jo. an. castꝝ dicitur quasi casa alta seu fort(ꝛ munita muris seu valle. vt. l. quicũq; castroꝝ. alꝫs sedoꝝ defun. li. li. xj. ꝛ. ff. ad. l. iul. ma. l. ij. ꝛ in dcõ. c. si ciuitas. ꝛ ista similiter nõ consueuerunt habere iurisditionem de iure cõmuni sed sunt sicut vici vt dictis iuribus ꝛ est expressum. C. de testa. l. fina. habet tutoꝝ quosdam magistratus qui ibi ponuntur a ciuitatibus quibus subsunt. vt. C. de magistr. muni. ꝛ ibi no. per azo. in summa. ciuitas vero sm vsum nr̃m appellatur illa que hz epm. ante tamen q̃ essent epi erant ciuitates ꝛ ciuitati competit ptãs eligendi sibi de iure cõmuni defensoꝛes qui hẽant iurisditionem. nõ aũt merꝝ imperiũ vel mixtuz. vt in aut̃. de defen. ciui. § iusiurã. fallit in vrbe Romana. vt. l. i. §. cum vrbem. ff. de off. prefec. vr. ꝛ in alijs que habent ex priuilegio vel ex ꝓsuetudine. vt. d. l. iusiu. ꝛq; sm can. epi debent ordinari in dictis locis vbi sunt dicti officiales. vt. lxxi. di. c. i. ij. ꝛ. iij. ideo in surrexit ꝓsuetudo q; locus habens epm sit ciuitas tñ vere sine epo dicit ciuitas eo q; habet officiales predictos ꝛ iurisditionẽ. ꝛ sic patet q; licet ex causa vna ciuitas priuetur epo non tamẽ per hoc desinit esse ciuitas.

Sed quid dices tu de castris qui sunt per italiam ꝛ habent dictas iurisditiões an dicemus q; sint ciuitates? R. si constat q; antiquitus fuerit ciuitas lz postea epatuz perdiderit ciuitas est proprie vt patz ex predictis. Si hoc non constat tunc aut talis iurisditio fuit illi loco concessa vt ciuitati aut vt castro aut simpliciter dicendo tali terre vel tali cõmunitati primo casu erit ciuitas. nam ciuitatez facit princeps eo ipo q; sibi scribit vt ciuitati vt notatur per Inno. extra de officio oꝛ. capitulo cum ecclesiarum. nam dicendo q; sit ciuitas videtur sibi concedere omnia priuilegia ciuitatis. argu. ff. de re iudi. l. quidam consulebant. secundo casu non erit ciuitas sed castrum habens priuilegiũ ciuitatis vt dicitur. ff. de offi. eius cui manda. est iurisditio. l. i. §. i. tertio casu erit ciuitas quia larga interpretatio est facienda in concessione huius beneficij. vt. l. fi. de consti. princi. prouincia vero sm can. distinguitur per episcopatus vt dictum est q; qualiter de iure communi seu ciuili intelligatur ꝛ procedat dic q; quedam sunt ciuitates minoꝛes vt communiter omnes que habent iurisditionem predictam absq; mero vel mixto imperio.

Alique sũt ciuitates q̃ hñt mixtũ iperiũ. aliq̃ sũt marie q̃ hñt merũ ꝛ mixtũ vt cãs metropolitana. nec dico pp epatũ q; foꝝ cãz ẽ magnum cui suberant multe alie citates. vt. ff. de excu. tu. l. si duas. §. ẽ aũt. ꝛ. §. se. Ista aũt ciuitas metropolitana dr̃ caput ꝓuincie. vt. C. ō metro. l. i. li. xi. vii merito olim totũ qõ suberat metropolitano dicebaꝫ ꝓuincia sicut ẽt hoc faciũt cauõiste vt dictũ ẽ in ꝑn. glo. ꝛ eodẽ mõ vn⁹ ꝑsidat⁹ dr̃ ꝓuin-

cia.nã ei subsunt plures ciuitates vt in oib⁹.ll.q̃ mẽtionẽ faciũt ꝺ ꝓside ꝓuicie ꝝ qz aliꝫ facte fuerũt diuisiones i tpalib⁹ ꝛ aliter in spũalibus reperiꝫ qꝺ i eadẽ ꝓuincia sunt terre diuersoꝝ eꝓoꝝ seu eꝑatuũ: vt.d.c. corã.ꝛ ibi no. ¶ Cũ ergo a ꝓncipe vel a iure fit appellatio ꝓuinciaꝝ qualiter itelligaꝫ vel accipiaꝫ.dic q̃qz fit appellatio ꝓuincie eo respectu q̃ fit sub vna iurisditione ꝛ tũc ꝓtigit q̃ q̃li bz ciuitas bẽat sepatã iurisditionẽ.nec ẽ vn⁹ ꝓs cui subsit q̃ libz ciuitas bẽtur ꝓ ꝓuincia.vt.C. de ꝓscrip.lõgi tpis.l.fi.ꝛ ibi no.q̃qz appellatio ꝓuicie fit eo respe. q̃ maioꝛ ẽ istãtia q̃ extra ꝓuiciaz ꝛ tũc ſua q̃ no.i.d. c.corã. extra ꝺ elec. vbi exñs in.d. ꝓuicia ſi ẽ multũ a rẽotis.bẽꝫ ꝓide ac ſi eẽt exꝫ.ꝛ eodẽ mõ exñs extra ſi ẽ multũ de ꝓpinquo.bẽtur ꝓinde ac ſi eẽt intra.ſic itelligiꝫ C.de dila.l.i.ꝛ ſic sẽtit Jo.an.extra de teſti.c.vltra tertiam.q̃qz appellatio ꝓuincie fit ab alio respe.vt q̃ legat⁹ ꝓuincie mittiꝫ in tali ꝓuicia vt aliq̃d ꝓcediꝫ hoib⁹ talis ꝓuincie.ꝛ tũc talis appellatio ꝺz intelligi ſz vulgarẽ ꝛ cõem appellationẽ ꝓuicie vt in lõbardia:tuſcia.ꝛ marchia ꝛ ſimilia.caſus eſt hic ꝛ ita tenet ꝺoff.in.l.fi.ꝛ ¶ Ci.ibidẽ.ꝛ ¶ Boſti.ꝛ Jo. an.in.d.c.vltra tertiã. ¶ De diuiſione ꝛ vnione ciuitatis ꝛ ꝓuincie dixi in ꝺ.l.i.C.de metropo.li.xj. Jtem an boies alicuⁱ⁹ ꝓuincie dicãꝫ ex origie ſicut ꝓtingit in ciuitate tãgiꝫ.ff.de vb.ſig.l.ꝓuinciales.ꝛ ibi diri ꝛ pleni⁹ in libello repꝛeſaliarũ regnoꝝ vo diuſio. Jtẽ aliaꝝ partiũ ꝑ quas fit diſtinctio linguaꝝ ꝑ ſe pz ꝛc. a ¶ Italie ẽ nomẽ ſignificãs totã linguã latinaz q̃ diſtinguntur in multas ꝓuincias: vt hic pz. lz italia q̃ qz dicaꝫ ꝓuincia. vt.C.de tempo.in inte.reſti.l.fi.C. ſiñ cen. vel reſti.l.fi. de ſa. ſan.ec.auꝫ. caſſa.ꝛc. b ¶ Diſceptationes.inter plures adinuicem. c ¶ Dubia .aliq̃n iter ſeipos vel adinuicẽ vt ceſſet inculcator vbo.ꝛc. d ¶ Rebellis.i.fidelis.ea infidelitate gñali q̃ inducit rebellionẽ.naz ſciendũ ẽ q̃ hec dictio ifidelis gñliſ ẽ vt ꝓhẽdit ẽt eũ qui modice rei ꝓncipi furtuz fecerit de qua ifidelitate nõ logtur hic.ſicut.n. principi debeꝫ oĩs fidelitas.vt.ſ.l.ꝓori.in prin. ita oĩs deuiatio a fidelitate ẽ infidelitas.facit.r.col.de ſta.ꝺ li.ec.in prin. ¶ Quedã ẽ infidelitas vo aio q̃ cadit i modũ ꝓditionis ꝛ iſtud ẽ nomẽ generale ẽt ꝓhẽdẽs oẽs q̃ ſtãt ſicut ſubditi ꝛ inter ſubditos.corꝓore mẽte tñ cũ hoſtib⁹ ꝛ inimicis nunciando eis ſecreta ꝛ ſimilia: vt.ff.de re mili.l.oẽ delictũ.§. exploratões ꝛ.l. ꝓditores.ꝓhẽdit ẽt eos q̃ cũ eſſẽt ſubditi expreſſe rebellant ꝓncipi trãſſugiẽdo ad hoſtes.ꝛ ꝙuertẽdo ſe in hoſtes.vt.d.l. ꝓditores.ꝛ ibi no.de ca .di.l. amiſſione.§. q̃ deficiũt.ꝛ hoc modo aſſumpto vocabulo vocãꝫ rebelles quo vocabulo antiq̃ legũ ꝓditores nõ vtebãtur. ꝛ iõ fcã ẽ hec ꝓſtitutio ad hoc declarãdum. item no.q̃ proditorie ꝺz aliq̃d fieri q̃ fingo me amicũ tuũ.ꝛ tracto te tãq̃z inimicũ.ꝛ ſic vnũ oſtẽdo corꝓore aliud ſuz aio.vt.ff.de bis q̃ no.infa.l.athletas.ꝛ.l.penul. de ꝑuari.l.i. tũc tñ icidit in crimẽ ꝓditionis q̃ fit cõtra ꝓncipez vel ꝺ rẽ publ. vt.d. §.exploratores.ꝛ.l. ꝓditores.ꝛ de pe.l.ſi quis aliquid.§.i. Sz q̃ ꝓmittitur ꝺ priuatũ nõ ꝺz proditor principaliter per ſe.ſed crimẽ aliud fcm̃ ꝓditorie vt homicidiũ factũ ꝓditorie vel qd ſimile:vt.d.l. athletas.§. i.de bis q̃ no.infa.ꝛ de .l.i. de ꝑuari. itẽ no.q̃ aliud ẽ eẽ rebellẽ imperij aliud ẽ eẽ in bãno ĩperij.primũ.ſ. rebellio eſt mortale: vt hac.l. nec põt remitti niſi ex mera gratia.ſm.ſ.bãnuz ẽ medicinale q̃ remittiꝫ purgata ꝓtumacia ſeu facta ſatiſfactiõe.vt.C.de epi.ꝛ cle.auꝫ.itẽ nulla. ꝛ auꝫ. itẽ quecũq̃z.ꝛ ſi: videꝫ q̃ quaten⁹ excõicatio remouet quez ab officijs eccleſie eaten⁹ bãnũ a beneficijs impij.vt dictis iurib⁹.ꝛ tãgiꝫ ꝑ guil. in dicta auꝫ.ita quecũq̃z. facit eꝫ de ſen.exco.c. cũ medicinalis.li.vj. facit de reg.re.l.i.vbi glo.illã ãnotationẽ appellat bãnũ. ꝛ ẽ medicine q̃ cũ venit infra annuz recupat ſtatũ.ſm vero ſtatuta. ꝛ ꝓſuetudines locoꝝ q̃ eẽ bannitũ habet diuerſos effect⁹: ꝺ q̃ aliq̃d .ſ. dicã in glo. magna ꝛc. e ¶ Condẽnat⁹.hic nullũ fuit dubiũ.nam ꝑ ſiñam trãſit i notoriũ iuris q̃ ꝑ veritate habeꝫ.vt.l.res iudicata.ff.de re iudi.idem ſi imp.aliquiⁿ⁹ indiceret bellum.vt.l.hoſtes.ff.de capt.ꝛ de capi.di.l.amiſſione.§. ꝛ qui deficiũt.ꝛc. f ¶ Nos.hec ẽ ſecũda ꝑs huius ſecũde ꝓſtõis.ꝛc. g ¶ Mort⁹ electiue accipe q̃ ſolũ ꝓp actũ efficiꝫ qs pẽa digñ⁹ ꝑ ſiñaz nullo mõ:ſed fact⁹ declaraꝫ vt.l.i.C.ad turpil. facãꝫ pro mar. in eo q̃ no. ff.de infa.l.furti.ꝛ.ff.eo.l.athletas.§.ſi.naz ex eo q̃ ꝺẽnat⁹ eſt habeꝫ pro veritate q̃ ita ſit.nec põt dici decetero ſic nõ eẽ vt ibi not. b ¶ Mereꝫ.nõ dicit obligaꝫ nã iſte pene q̃ vindictã publicã ꝓponuntur nõ iure obligationis ſed officio iudicis ꝓponũtur.vt inſti.de iur.§.pe. Itẽ nõ ꝑ actionẽ ſed ꝑ accuſationẽ ꝓponũꝫ.vt inſti.de pub.iu. in prin. i ¶ Creſcit.ſic extra de cõſuetudine.c.cũ tanto.ſed contra.ff.de pe.l.ſi diutino.ſo.intrinſec⁹ culpa creſcit ꝛ maioꝛẽ penam quo ad deũ mereꝫ vt.d.c. cũ tanto.ſed in foro ciui.ſi quidẽ actus extrinſecus bz cãm ꝓtinuam vt eẽ in rebellione ꝛ ſemꝫ creſcit culpa.vt hic.ſic in fugitivo ꝛ deſertore.vt no.in.l.cõtraria.lz aũt culpa creſcat in cãu huius.l.nõ põt creſcere pena tpal'.qz primo actu ꝺebeꝫ ita magna q̃ nulla maioꝛ eẽ põt.vt.j. diceꝫ.facit quod no.ff.de fur.l.vulgaris.in prin.ꝛ ibi dixi. ſi vero actus extrinſecus crimis reiteratione nõ recipit vꝫ homicidiũ. tũc ex diutur ũitate tpis pẽa mioꝛaꝫ: vt.d.l.ſi diutino.ꝛc. k ¶ Trãſit. ſic maleficis

illi omnes[a] ꝛ ſinguli ſunt rebelles ꝛ infideles noſtri ĩperij q̃ quomodocũq̃z publice uel occulte cõtra noſtrũ honorẽ[i] et fidelitatẽ rebellionis opera faciũt[m] ꝛ[n] noſtri[o] imp⁹[p] ꝓſperitatẽ aliquid machinãtur[q] cõtra nos ſiue officiales noſtros in his que ad commiſſuz eiſ officium pertinent rebellãdo[r]

cõdemnatus[c] appareat: ꝛ nos[d] attẽdẽtes q̃ acta prãua malorũ potius[e] q̃z ꝛba ſentẽtiarũ ipſos faciunt pena cõdignos ꝛ eoipſo q̃ q̃ peccat correctionez merẽt[f]: ꝛ q̃to plus differt[g] punitõ tanto ampli⁹ culpa creſcit[h] ꝛ gentibus pniciosi⁹ in exẽplũ trãſit[k] tenore[l] ꝑſẽtiũ declaram⁹[m] ꝛ ꝓnũciam⁹[n] q̃

fieri malũ ẽ ꝓp exẽplũ alioꝝ. vt hic.ff.de fic.l.iij.§.ꝛ ſenatuſconſultũ.ꝛ de pe. l.ſi quis aliqd.§.q̃ aboꝛtionis.n.cũ ſuis cõcor. Jtẽ penas inferri bonũ ẽ ꝓp exẽplũ vt vnius pena ſit exẽplũ ſeu metus multoꝝ.vt.ff.de pe.l.aut facta.§. fi.C. ad.l.iul.repe.l.i.de preci.ipe.of.l.i.ꝛ lz iſte rõnes ꝓcludant in oĩ delicto. tñ iſta l.nõ ẽ extendẽda niſi ad iſtũ crimẽ rebellionis. nõ.n.corrigũtur leges antiq̃ q̃ requirunt ſiñam ex ideẽptitate rõnis niſi quaten⁹ in illa noua exꝓmiãꝫ.vt.C. ad appel. l.ꝓcipim⁹.in fi.facit q̃ no. C.de ſacroſan.ec.auꝫ. quas actiones.ꝛ q̃ no.ff.de dõa. cã mort.l.taz bis.§.i.

d ¶ Tenore.tertia ꝑs i q̃ põit ſtatutũ ad cuius intelligẽtiaz ſciẽdum ẽ q̃ rebellare idez ẽ q̃ reſiſtere ſm̃ bug.C. de ꝺ ſertoꝛib⁹.l.ij.li.xj.ꝛ hoc reſiſtere poteſt fieri faciẽdo aliq̃d cõtra vel nõ faciẽdo ꝛ nõ obediẽdo vel vtrãq̃z vocabuli ſignificationẽ ꝓtinet vt extra de offi.dele.c.ſane lz hoc noie rebellis iura antiq̃ nõ vtãtur. Sz ſi aliqs rebellat mutãdo locũ hoc ẽ recedẽdo de terris ſubiectis ꝛ eũdo ad hoſtes talis vocabatur trãſſuga.vt.ff. de pe.l.ſi quis aliqd.§. trãſſuge ꝛ de capti. ꝛ poſtli.re.l. poſtlimi.§.tranſ fuga. ꝛ.§.filius. ꝛ de re.mili.l. ꝑditoꝛes.cũ ſi. ¶ Quãdoq̃z rebellãt retinẽdo locũ in q̃ ſtabant ꝺ principis obediẽtiã. ꝛ iſti de iure ciuili antiquo nõ hẽbant ſpãle nomẽ ſed vocabãtur illi q̃ deficiũt vt.l.amiſſione.§.q̃ faciũt.de capi.di. ꝛ iſti ſi qdez rebellabãt faciẽdo bellũ ꝓncipi tãq̃z hoſtes ipo iure puniebãtur ꝛ perdebant ea q̃ iuris ciuilis ſũt.vt ibi.lz qz hoc rebellare põt publice fieri ꝛ occulte ꝛ ibi nõ declaratur.iõ hec lex declarat ꝛ hoc in primo capite huius.l. dũ dicit de bis q̃ infidelitatis ꝛ rebellionis opa faciũt ꝛ ſic faciẽdo delinquũt. ſed ſi aliqs ſolũ rebellaſſet nõ obediendo ꝓncipi vel nõ receptãdo gẽtez ſuã nõ puniebatur ipo iure nec perdebat ea que iuris ciuilis erãt niſi princeps vel ſenatus icideret.vt ꝺ.l.amiſſione.ꝛ in hoc ſuppleꝫ ꝑ banc.l.nã quocunq̃z mõ machinãꝫ aliq̃d ꝓtra ꝓncipis honoꝛẽ rebellãdo ẽ rebellis.ꝛ hoc in ſecũdo capite hui⁹.l. ibi in nraz vel imperij ꝛc. Jtẽ q̃ poſſet dubitari ſi aliqs fatetur ſe ſubditũ imꝑio ſed rebellat odio ꝑſone imꝑatoꝛis an ꝺicaꝫ rebellis impij ꝛ hoc declarat etiã hic in ſecũdo capite hui⁹.l.de bis q̃ rebellãt officiales.põt ẽt ꝺici q̃ totũ ſit vnũ capitulũ ꝓtinẽs oĩa ꝑdicta.ꝛ idẽ eſt ſenſus ꝛ ſic bec.l.directo rẽdit ad declarãdũ.l.amiſſione.§.q̃ deficiũt.de capi.di.ꝛ hoc nomẽ rebellare in hoc ſignificato in diuina ſcripturã ſumiꝫ in multis locis.iij.regũ.xvi.c.ꝛ.xviij.ꝛ.xix.ſic ꝑ hãc legẽ nouã habem⁹ q̃ntq̃z nois impoſitiones q̃ tales vocãtur rebelles ꝛ declarationẽ ei⁹ q̃ ꝺicit publice vel occulte. Tertiã quãdã ꝓuiſionẽ nouã.ſ. vt ꝺicaꝫ rebelles ꝛ ſi opa boſtilia nõ faciãt ſz ſolũ ſi nõ obediãt. Quartã declarationẽ ſi facit ꝓncipẽ tm̃. Quintã declarationẽ facit ꝺ officiales ei⁹. Sz q̃ro in q̃ differt ꝺ nomẽ rebelliõis ab eo q̃ antiq̃ ꝺicebãt duelles q̃s nos vocam⁹ hoſtes.vt.l. quos de vb.ſig. ¶n.illud nomẽ q̃ ad q̃d generalius ẽ.nã ꝓpetit ẽt bis q̃ nõ ꝓſueuerũt eẽ ſub obediẽtia q̃ induxerũt nobis bellũ vel nos eis.vt.ff.ꝺ capi.di.l.hoſtes.ſz boc nomẽ rebelliõis ꝓprie ꝓuenit bis q̃ defierũt cũ eſſẽt ſubditi.vt.l. amiſſiõe §.qui deficiũt.ꝛ no.in glo.pua ſup verbo hoſtes ꝛc. e ¶ Declaram⁹.refert ſe ad tria de q̃b⁹ poſſet ꝺubitari.ſ.an occulte:an ꝺ ꝑſonã tm̃:an ꝺ officiales tm̃ ꝛc. f ¶ Decernim⁹.ad id q̃ ꝺe nouo induxit referꝫ.ſ.de nõ obediẽtib⁹.ſz opa boſtilia nõ faciũt ꝛc. g ¶ Pronũciam⁹.ad id q̃ erat claꝫ referꝫ.ſ.de bis q̃ opa boſtilia faciũt.ꝛc. h ¶ Des.collectiuũ ẽ.vt.ff.ꝺ arbi.l.nõ diſtinguem⁹.§.cũ i plures.ꝛ no.de le.ij.l.ſi plurib⁹.ſz in ſingulari ẽ nomẽ diſtributiuũ. vt no.in.l.iij. de ſta.bo.hic ergo q̃ collectiue ponitꝫ ꝓhẽdit ẽt ſingulares res ꝛ ꝑſonas ꝑ hoc q̃ ꝺicit ꝛ ſinguli. i ¶ Noſtri imperij.nõ põt ergo ꝺicere q̃s q̃ ẽ rebellis ipij ꝛ nõ ipatoꝛis vel eꝺ.ꝛ ex hoc pz q̃ hec rebellio morte ꝓncipis nõ finiꝫ ꝛc.

k ¶ Occulte. vt ſi aliq̃ ciuitas tuſcie ꝓncipe incipiẽte intrare lõbardiã mittit ſtipẽdiarios ad aliq̃ terrã vel ꝺñm rebellẽ ꝛ fingit eos nõ eẽ ſuos ſtipẽdiarios caſſando eos ficte vel mittit gẽtẽ alicui vt ipe poſſit ꝺ ꝓncipẽ abili⁹ mittere gẽtez ſuã vl' faciũt ligã vl' ſocietatẽ iuicẽ ad eoꝝ deſeſionẽ vt ꝓſueuerũt facere iſti puſini floꝛentini ꝛ ẽt tyrãni lõbardie ꝛ lz exꝓmũt ꝛ aliud i ueritate agũt. Sz ſciendũ ẽ q̃ tales colligationes ciuitatũ inuicẽ ſeu cũ ꝺñis ꝓhibite ſũt ꝛ ipo iure nulle vt.r.col.de pace fir.§.ꝙueticulas.q̃ itelligo ꝓncipe exñte i ptib⁹ vl' eo exiſte ad eoꝝ deſeſionem ſed principe abſente non puto ꝓhibitas tales ſocietates ſeu colligationes ad defendẽdum ſe ab impreſſoꝛib⁹ tyrannoꝝz vel malazum ſocietatũ que ſepe inſurgunt in italia ad depredandum alios fit.n.ad iuſticiam ſeruandam.ergo ꝺz valere vt no.ff.q̃ cuiuſq̃z vniuerſi.l.prima.in prin.ꝛc.

l ¶ Nrz honoꝛẽ.ſ.ꝑſone vl' ĩperij.vt .j. patet ꝛc. m ¶ Faciũt.loquiꝫ g⁹ ꝺ ea rebelliõe q̃ i faciẽdo ꝓſiſtit vt i ꝓferẽdo ſe i nũero hoſtiũ iſeq̃ndo ꝓncipẽ ꝛ gẽtẽ ei⁹

n ¶ Et.icipit ſz.c. o ¶ Nri.ſic ꝑꝑe ꝑſõe ĩpatõiſ ꝛc. p ¶ Impij.ꝛ ſic digñat(ꝛc

q ¶ Machinãꝫ.i.aliq̃d doloſe ordinãt cũ machinatio ꝑꝑe ꝓſiſtat i arte vboꝝ vt ff.ꝺ dolo.l.i.§.i.ꝛ ibi no.vt faciẽdo inꝺ ſe ligã ꝛ ſocietates ꝓhibitas ſub aliq̃ colore licito.vt.ff.ꝺ extra or.cri.l.ij.vl' põe q̃ aduenieẽte ĩpatoꝛe vl' ei⁹ nũcio volente igredi ciuitatẽ ꝑ recupandis iurib⁹ iperij tã ibi q̃ alibi.aliq rñdẽt q̃ itromitteꝫ eũ vl' gẽtẽ ei⁹ ẽ piculoſũ ſtatui eoꝝ.ꝛ ſic tenẽt eũ i vbis ꝛ ſic labaꝫ tps quo multa poſſet facere ꝑ imperij proſperitate. Jſte ſunt machinatões quedã lz ad actus bellicos non ꝺueniãt.iſta machinatio ſecuta inobedientia facit eos rebelles ꝛc.

r ¶ Rebellãdo.reſiſtẽdo vel nõ obediendo.lz ipi guerrã nõ inferant vt dictũ ẽ.ꝛ aduertendũ ẽ q̃ in illo q̃ rebellat ꝺ ꝓncipẽ.ꝺ ꝓſtitutio loquitur ſimpliciter q̃ſi ꝺ eũ nõ poſſit eẽ aliqua iuſta cã reſiſtẽdi.q̃ intellige de ſubditis iperij nõ de bis q̃ ſunt ꝺ terris eccle. In eo vo q̃ loquitur.in eo q̃ rebellat ꝺ officiales ſuos loquiꝫ limitatiue.ſ.i bis q̃ ad cõmiſſuz ei⁹ officiũ ꝓtinẽt.ꝛ hoc q̃ ſi vltra faceꝛẽt poſſet eis legitie reſiſti.vt.C.ꝺ iu.fiſ.l.ꝓhibitũ.li.x.ꝛ ꝺ meta.l.ꝺuotuz .li.xij.ꝛ

itellige quãdo rebellat ꝑ bis que petunt ꝑ statu imperij secus. si aliqua singularis persona conueniretur coꝝ principe vel eⁱ⁹ iudice in aliqua cā ciuili vel crinali ad petitionē alteriꝰ. vel eĕt ꝓtumax aut alio mō resisteret. tūc enim lz largo mō dicaī rebellis: vt. d. c. sane. de offi. dele. tñ pp hoc nō dr rebellis iperij nec icidit i hāc ꝓstitutionē qr nō rebellat ꝺ ꝓsperitatē ipatoris vel ipij principaliter qꝫ in hac ꝓstitutiõe regnī vt pz in tex. sed i dānū aduersarij cū quo litigat qō pz qr ꝺ talē ꝓtumacē nō procedit nisi pte petēte: vt. ff. de iud. l. ad pemptoriuz. C. de iud. l. ꝓperandū. §. lz t si qdē. C. qūo t qñ iudex. auc. qui semel. lz an hec cōstitutio hz locū ꝺ eū q rebellat cōtra aliquē regē vel principē vel ꝺ aliquā ꝑticā ciuitatē qō videt qr hic dr ꝓtra officiales nr̄os. sz oēs p̄dicti p̄t dici officiales iperatoris qr vel ab eo bnt iurisditionē ꝓstōne vel cōcessione vel longa ꝓsuetudine q̄ viz ꝓstōnis hz vt. ff. de aqua cotī. t esti. l. hoc iure. §. ductꝰ aque. ꝺriuz dico. nā tūc fit ꝺ ꝓsperitatē p̄ncipis vel impij principaliter lz ex istis ꝺfensionibꝰ t rebellionibꝰ respu. ledaī cāus ē. ff. de capti. l. si qs ingeniū. §. i ciuilibꝰ. t qō hic dr de officialibꝰ imperatoris intelligit de bis q principaliter ac directo ꝑ eo sunt vt legati t vicarij ipatoris: vt. C. ō eo q vicē alteriꝰ gerit. l. ij. t. ff. dele. iij. l. i. §. ō portatos: et. §. seq. Reges vo t ciuitates esto qꝫ hēant iurisditionē a principe tñ eā exercēt principaliter ꝑpter se nō ꝑpter p̄ncipē. t sic cessat hec ꝓstitutio que spāliť loquit in bis q machinātur ꝺ psonā principis vel eⁱ⁹ officiales vel iperij vtilitatē: sz hz locū ius antiquū. s. l. amissione. §. qui deficiūt. ff. de capi. di. q̄ gnaliter loqtur de bis q deficiūt a iurisditione eoꝝ sub quoꝝ impio sūt t dicā in tractatu de bānitis nr̄i tpis. sz qd si aliqs rebellat cōtra rectores ꝑ Romanā ecclesiam positos i partibꝰ italie? puto huic ꝓstōni locū fore. cū. n. iperiū sit ecclesie vt. s. dixi. in. l. prima circa p̄n. apparet qō rebellat ꝺ ꝓsperitatez iperij. ꝑ quo facit qꝫ canon iste in talibꝰ imittat. ll. vt eī de no. ope. nun. c. i. Quid si aliqs homo de terris ecclie aliqd faciat ꝓtra p̄ncipē ō bis que ad rebellionē pertinēt an rebellis ē t in crie lese maie. incidat t hēricꝰ impator bui⁹. l. actor determiauit qꝫ sic ꝺdēnando de hoc robertū regē vt eī de re iudi. c. pastoralis in cle. Sz pa pa ibi i. §. rursus determinauit ꝓtranū dicēs eū q ē ō terris ecclie Romane oriģinis t domicilij nō posse dictū crimē ꝓmittere i iperatorē. t ꝑ hꝫ cassauit ipatoris sniaz ꝺ regē robertū latā mihi vtriusqꝫ snia vī ee va. nā dicta vba ꝓmisit crimē lese maie. in eū p̄t itelligi sic i eū. i. i ipius principis maiestatē. t tūc ē vera snia pape: nā cū nō sit subditꝰ maiestati iperiali nō debeat sibi illas fidelitates q̄ dicūt. s. l. pri. circa principiū nec ei teneť reuereri sz quo ad eū liber est t non dr directo in ius maiestatē ꝓmittere. vt ibi facit. ff. de capti. l. nō dubito. secūdo p̄t intelligi dicta verba qꝫ ꝓmisit crimē lese maiestatis. s. papalis cui subditꝰ est t hoc crimē in eū. s. principē. vt sic nō directo. sed per quādam ꝓnām lesit maiestatē pape t tūc va ē snia impatoris. nam impr. ē fidelis t fidatꝰ a papa t ab eo coronatus. si ergo offēdit ꝓfidatū a p̄n. incidit in crimē lese maie. p̄cipis vt. ff. ad. l. iul. maie. l. i. in p̄n. Sz qr hoc ipr. in sua snia nō expressit. t sic nō fuit expressa maiestas q̄ lesa fuerat fuit intelligēdū de maie. ipatoris vñ fuit cassa snia sua. vnde papa multū pōderat illa verba lese maiestatis in ipsuz. q. d. suem nō dr ledere sz alteriꝰ maiestatē nō negat t hoc de crimine lese maiestatis. An aūt sit rebellis? vī qꝫ nō qr nō ē subditꝰ vt dixi. in cōtrariū vī in. d. c. pastoralis. in p̄n. vbi impr. appellat regē robertū hostē t rebellē qr subditꝰ ē rōe comitatus puicie quā tenebat ab iperio t nup Aloisius rex dicti regis roberti succesſor p̄ suos legitios nūcios dño imperatori nr̄o ꝑ dicto comitatu fidelitatē iurauit i ciuitate pisaz me p̄nte. sz an ꝓtra hoiez de tris ecclie sic ōlinqntē posſit ipator vel habēs auctoritatē ab eo ꝓcedere qꝫ vī qr hoies ecclesie sūt imperij federati ergo capitis possūt fieri rei t in eos aiaduerti. l. nō dubito in fi. ff. de capti. marie cū coꝝ eo foꝝ sortiaī rōne delicti ꝓmissi in imittēdo gētes ꝺ p̄cipez ad terras iperij. t sic iperator fecit ꝓtra dictū regē robertū sed papa determinauit ꝓtranū nisi sit inuētꝰ vel ad eū ex more remissus: vt. d. c. pastoralis. §. nos quo qꝫ ibi. sed si punitio. sed certe vez ē qꝫ de isto crimie qō ē capitale nō posset de iure cōi puniri nisi p̄ns eĕt t illud ꝓsiderauit illa decretalis. nec ob. s. l. pri. qr illa fuit facta post coronationem imperatoris p̄dicti. vñ ecclesia nō admittit illā. l. i p̄iudiciū subditoꝝ suoꝝ. t sic videtur ieē fedus cuz eo qꝫ ꝺ hoies ecclesie. ll. grauiores nō iponat. vñ rō illius capituli nō hz locū in hoibus iperij vel alteriꝰ regni. sz solū i hoibus ecclesie qꝫ nō. ꝑ ciuitatibus q̄ inuicē ꝓfederātur equaliter vl ieqli federe. vt. d. l. nō dubito ō captiuis. nā si actū ē vt iuicē se tractēt vt ciues i ciuilibus t crialibꝰ intelligiť. vt vnꝰ cōtra alios grauiores leges nō faciat. qr tūc erāt. qr in societate ispiciť ꝺditio socioꝝ tpe cōtracte societatis. vt inst. ō socie. §. fi. t. ff. ꝑ socio. l. sociꝰ socio. t fami. her. l. heres. §. nō tñ. t ibi nō. ō pēa vo rebelliū dic qꝫ q̄dā ifligētur ipso iure. qr pdūt oia q̄ iu. ciuil. sūt. vt. d. l. admissione. de capi. di. alia pena pōt infligi eis a quolz hoie. nā pōt impune occidi. vt. ff. ad. l. cor. de sicca. l. iii. §. fi. de re. mili. l. pditores. t possūt captiui ō̄ieri vt sui vt. ff. de acq re. do. l. transfuga. tertia pena imponit qr pōt talē bānare vt capite puniaī: vt. ff. de pe. l. si quis aliqd. §. transfuge. qō intelligiť. vt ibi no. circa. p̄n. qr cū talē penā ipo iur incurrāt peti posset ꝓnūciari talē eē rebellē. t eodē mō q se putaret eē de tali crie infamatū posset petere se pronūciari nō eē talem ar. C. de ige. ma. l. diffamari. facit qō dicimꝰ qō p̄cipaliter pōt peti vt de etate pronūcieť: vt. ff. de mio. l. de etate. p̄m vnā lec. de feriis. l. ij. t ibi no. vt etates ꝑ bēť. C. de ꝓba. l. cū te. itē hoc posset fieri ciuiliter agēdo. nā sicut ciuitas posset vendicare crimen suum eadem rōne ciuis pōt dicere se ciuem ciuitatis illius t sic p̄ns non rebellem: vt. ff. ad mu. l. de iur. t no. de rei vēdi. l. i. §. p bāc itē quero. qd de dño bonoꝝ. Ry. illud si ē directū de iure gē. retinet sub isto noie qm̄ puto hoc a iuť ciui. iductū. sz qr hoc idem sonat qꝫ effectus dūij est de iu. gen. arg. isti. de vsu. t ha. §. fi. vbi dr vsū t fructū q̄ tūt ō effectu dūij eē ō iu. gē. sz lz retineant nec pub. efficiāt tñ occupāti ꝓcedūt caus ē. i. l. trāsfuga. ō ac. re. do. si. n. pōt occidi pſōa t capi. t bēri. vt fuꝰ mltomag(rees. sz puto qꝫ si seqret ꝺdēnatio ꝑ iudicem. t si ꝺdēnareť crie lese maie. qr tunc oia publicareť hodie p. l. pe. t fi. C. ad l. iul. maie. itē quid de iurisdictionibus quas bēret talis rebellis? Ry. iurisdictio ē iuris ciuilis qr de iure publico itroducta ē vt nō. de iu. o. iu. l. i. facit de ori. iuť. l. ij. §. pe. origo. n. fuit ō iuregē. qꝫ ct fuerūt reges. vt. l. ex hꝫ iure ff. de iusti. t iure. sz circa iurisdi. mlta sūt addita iō dr ō iu. ciui. vt. l. iusti. ff. ō iusti. t iuť. t hꝫ i eū q ē rebell nō cadat iurisdictio tāq̄ ius quoddā a iure ciuili iductū remāet tāq̄ q̄dā ptās regia de iuregētiū. t iō ipator vt i illo. c. pastoralis. priuauit regē robertū iurisdictõe. t dignitatibꝰ q̄si nō eĕt ipo iure p̄uatꝰ tñ dōec tollaī valēt gesta p eū: vt. l. barbarius ō off. pre. t. C. ō sen. l. si arbitet. t iō ipator in. d. snia expresse priuauit nec dic ipo iure p̄uet t tacite vult hoc fieri expresse p id qō dr. ff. si pen. appmoꝝ ir vē. l. i. vbi bina fuerūt publicata expēsse ēt vbi tacite inerat. vl dic qꝫ ipator eꝑtra regē iō expēsse p̄uauit qr illas iurisditiões hēbat i terris ecclie. t ab eccliа nō erat ipo iure priuatꝰ. p̄uauit āt eū p snіam. sz eccliа istud nō admisit vt stati dicā. lz ēt p̄cedētia va sint. itē qd de obligationibus. t pmissionibꝰ factis bis rebellibꝰ? Ry. si qdē sūt iuris ciuilis ipo iure pdūt. si iurisgētiū. tūc ea nō pdūt. vt dictū ē. sz i aliqbꝰ pmittēs ipo iure nō tenet. vt si eĕt debitor fidelitatis. nā tūc cum eĕt rebellis ei obediť nō teneť. nō tāq̄ liberatꝰ p rebellionē. sz tāq̄ ab ipo initio i ipa pmissione sit ꝓdito nō sit rebellis supiori. t ita intelligo. x. col. hic finiť lex. c. i. t qō ibi no. facit. ff. dele. i. l. qd ergo. §. si heres de vb. ob. l. q fuū. Sz dñs imp. ꝓtra dictū rober. regē exp̄sse priuatōis sniaz pml gauit. vt. d. c. pastoralis. §. iubēdo ēt. sz hoc facit vel qr p̄dicta erāt in terris ecclie vel exalijs cāis p̄alegatis sz cū pdāt ea q̄ sunt iuris ciui. qd de bis q̄ bnt a iure canoni. seu a sūmo pōtifice? Ry. quoddaz ius ē super ius ciui. quoddā. j. ius ciui. quoddā equale illi. p̄mo cāu p̄ sōlā rebellionē nō pdiť vt ius naturale vel gē. ea. n. retinet. vt. d. l. amissione. ff. de capi. di. sz p sniam pōt quis priuari eo vt pz i dānato ad mortez q ipa snia p̄uať ciuitate t libertate q̄ ē naturalis facultas ꝛc̄. vt. ff. de sta. ho. l. libertas. t eodē modo dico q̄ qs hz a sūmo pōtifice. nā ea sola rebellione nō pdit. nam eⁱ⁹ auctoritas sup ius ci. ē sz p sniam legitie latā posset qs illo iure priuari ēt a iudice seculari. de laicis vo loquor. vñ si imp. ptulisset snіam ꝺ dictū regem p̄ntē valuisset. vt dic. pastoralis. ibi qō si punitio ꝛc̄: tñ qr i abntē ptulit nō valuit. vt dictū ē de eo vo iure qō ē. j. ius. ciuile: vt sūt ꝑꝓria ciuitatū. t aliox dñox sub ipio ꝓstitutoꝝ illa sine dubio pdit illa. n. iura cū auctōritate p̄ncipis sint fcā ipius iura eē videť: vt. C. ō ve. iu. enuc. l. i. §. oia t ē expssū. x. col. ij. hic finiť lex coradi. d. c. i. de eo vo iure qō ē equale iuri nr̄o ciuili exēplū poni nō pōt ō iure cuz ipatoris oia sint exceptis bis q̄ hz eccliа: vt dictū ē. s. l. pri. circa p̄n. sz p̄suppono. put de facto obtinet qꝫ aliq reges vel ppli nō recognoscūt ipatorē i dñum tñ dicēdū ē qꝫ illa iura nō pdit rebellis ex sua rebelliõe. nā ex hꝰ pdūt iura ciuilia. s. ciuium Romanoꝝ vt isti. q. mo. ius pa. po. sol. §. cū āt. iura ciuilia extrāeoꝝ ex p̄dictis pz determinatio qōnis ō ex bānitis nr̄i tpis. dico. n. qꝫ illi q ex forma statuti p̄t impune offēdi dicunt hostes t rebelles ciuitatis qꝫ pz qs p. l. ciuitatis. ꝺ eos idictū ē bellū: vt. d. l. amissione. in gl. sup vbo resegati t iō pdūt iura ciuilia Roma. q̄ sūt supra iura aliaꝝ ciuitatū q̄ sūt eqlia sicut ex bānitis t ꝺdēnatis ab ipre nō pdūt ea q̄ sūt iu. ci. papalis t sic ē cāus. i. d. c. pasto. sz dices tu illud vez ē in terris ecclie. sz in terris ipij vī ibi casus i ꝺ. nā impator credit illū regez posse p̄uari illo iure qō bēbat a supiore. t iō exp̄sse sniaz p̄uatōnis ptulit. t sic pz qꝫ eo ipo qꝫ ex bānit(t hostis vnⁱ⁹ ciuitatis ē nō pdit ea q̄ sūt iur. ciui. Ro. cāus ē. ff. ō cap. t postl re. l. si qs ingenuā. §. ciuilibꝰ. Sz si ciuitas vellet hoc exp̄sse facere p sniaz vt sūū effectū ꝓsequat ad ea q̄ sūt eī territoriū diri plene in repetitione. l. cūctos pplos. C. de sum. tri. t fi. ca. t hanc materiā plene tractaui i qōne quā ō hoc disputaui q̄ icipit Lucane ciuitatis statuto ꝛc̄. Circa scōz. s. ō pēa q̄ pōt ifligi a q̄lz hoie q̄ť an eū q ē rebellis occulte liceat occidere. t dic qꝫ sic. nā ipo facto hāc penā incurrit. vt hic. t in iudicio q̄ ꝓcedit. ō homicidio ligdabť an fuerit rebellis: arg. ff. de ope. no. nun. l. de pupillo. §. si qs riuos. v. toties. Ité an iste pene cadāt i rebellē ciuitatē? Ry. q̄dā sūt ciuitates q̄ p viz occupāt ab aliquo tyrāno vl boste ipij. t iste ꝑpe nō dicūt rebelles sz dñt ciuitates capite q̄ si recuperāt dñt reddite ad p̄stinā libertatē. vt. C. ō of. p̄fe. p̄to. afri. l. i. i p̄n. q̄ dā ꝑꝓ motu ciuiū vel maioris ptis rebellāt. t iste sūt ꝑpe rebelles in qb⁹ q̄tū ad amissionē iuriū t iurisditiõis dicēdū ē idē qꝫ in p̄uato q̄tū ad penā iferēdā p hominē p̄uatū qꝫ qlibz pōt in eⁱ⁹ ciuitate t territorio cape p̄dari ꝺburet t silia facere q̄ ꝓsueuerūt fieri bis ꝺ qs bellū bēⁱ⁹ vt. l. ij. in fi. ff. de acq. re. do. Sz si capiaī vna ciuitas cuiⁱ⁹ ppls sit rebellis an ppls efficiaī suⁱ⁹ sic vnⁱ⁹ p̄uatⁱ⁹ captⁱ⁹? Ry. nō immo libtatē recipiūt. vt in auc. de here. t fal. in p̄n. t ibi no. in glo. sup vbo antiq̄. t ibi p ta. ō bel. Ité an iurisdi. erit p̄uati capiēt? Ry. nō cū illa iura añ tā pdit t sic ē p̄ncipis. t sic tūc cū occupaī nō hz iurisdi. Ité an p̄uatⁱ⁹ q capit ciuitatē posit eā ōstruer vl hoies eꝑpellet patebit statiz ō pena vbo iferēda p sniam iudi. dico qꝫ nullⁱ⁹ pōt ꝺdēnaī ciuitatē subijciēda aratro nisi solⁱ⁹ p̄nceps nā lz domⁱ⁹ pticulares sint p̄uatoꝝ tpa ciuitas vniuersalit ꝓsiderata ē p̄ncipis silr t palatia pulchra ciuitatum. x. col. q̄ sint regalia. c. i. ñ posit gē destrui ciuitas q̄ p̄ncipis ē absqꝫ eⁱ⁹ voluntate. Ité si nō lz destruer ciuitatē nec alia edificia p q̄ vrbs ōformaī ruis. vt. ff. ō. le. i. l. cetera. §. senatⁱ⁹. C. de edificijs p̄ua. l. ij. mlto minⁱ⁹ nec ꝺ ciuitates. Ité si nō lz ꝓtra decuriones ciuitatis ferre sniam mortis p̄ncipe icōsulto: vt. ff. de p. l. mortis. §. ista. ferr multo minⁱ⁹ licebit ꝺ totā ciuitatē siē troya t charthago passe sūt aratrū ex p̄cepto eiⁱ⁹ q tenebat ipū. vt. ff. q. mo. vsufr. amit. l. vsufr. dico ēt qꝫ pōt cogeť hoies ciuitat(capte illā dimitteť. cū oibⁱ⁹ bonis t ad aliā trāsferre solus p̄nceps pōt ar. ff. ō iu. fis. l. certa forma. li. xj. sz regulr ex cā pōt p̄ses vl aliⁱ⁹ ꝓtor. l rector: vt. ff. ō of. p̄fec. vr. l. i. §. f. ꝛc̄

a Nulli. quarta pars in qua punit impugnãtes ꝓstitutionez. z qđ dicit nulli intelligе in priuato vel in quauis dignitate posito ét si vicarius fuerit impa. nisi hoc habuerit expresse in mãdat⁹. hoc enim innuit dictio oio que sequitur. q.d. sine distinctõe ꝓsonaꝝ. vt. ff. qꝑ me. ca. l. si cũ exceptõe §. quatenus. in glo. super ver. oio. z de fideiuss. l. grece. §. illud. z ibi per By. z de dictiõe penitus vide qđ ponit C. de vsur. rei iudi. l. fi. ij. R.

Nulli⁹ ergo oio hõinũ liceat hãc paginã declaratiõis z pronũciatiõis infrige re⁹ uel ausu temerario⁹ ꝓtraire⁹. si qs aũt hoc attẽtare⁹ ꝓsumpserit iudignatiõnẽ⁹ nostrã z penã mille⁹ lib. nr̃e camer̃ soluẽdaꝝ se nouerit incursurũ. Data⁹ pisis iij nonas aꝑlis. regni nostri anno. v. scz. M. cccxij.

b Infringere. i. retractare directo vel malicioſam interꝓtationem facere. vt. C. de le. ij. z̃. c Temerario. ex ꝟ patet qꝑ si ex facilitate absqꝫ dolo hoc fecerit nõ incidit in hãc penam. ff. ad tur. l. i. §. queri põt. d Contraire. vel ꝑ dissimulãdo vel audiendo allegationes ꝑ banc. l. vt. C. de leg. l. ij. z de sacrosan. eccle. l. i. e Attentare. z sic nõ requirit qꝑ ad effectũ pduxerit qꝑ plene dic vt. C. de epi. z cle. l. si quis non dicam repete z̃c f Indignationẽ. huius verbi nullũ effectum inuenio nisi q̃ten⁹ verbũ sonat. qꝫ impator indignatus ex hoc facto non exhibebit se gratiosum z c. g Mille libraꝝ. alꝫ punit alia pena. C. de leg. l. ij. in fi. z. C. de sacrosan. eccle. l. placet. z dic vt ibi p doc. z sic nõ. pro ciuitatib⁹ que qñ faciũt statuta z penam imponũt iudici ꝑ iudicãti z aduersario z aduocato ꝑ alle ſanti. nã valꝫ talis adiectio pene si statutũ sit validũ vt ꝟ cũ si. fꝫ si essꝫ inualidũ nõ valeret adiectio pene sic nec ꝓncipale. vt. C. ó le. l. nó dubiũ. vt. C. de pac. l. pacta. q̃ ꝑ. Sed aliqñ ciuitates volẽtes vt ipa statuta ꝫ iuali da obseruentur auferũt iurisdictionẽ suis iudicibus vt si aliquid ꝑ illud statutuꝫ diceretur vel allegaretur. s̃. eo. qꝑ ꝑ illud statutũ allegaret iurisditionẽ nõ hẽat qꝑ valeat. an. dic qꝑ qñ qꝫ per illud statutũ inualidũ nitit̃ auferre alicui ius agẽdi z tunc talis clausula ꝓ quam aufertur iurisditio iudici qꝫ eam hꝫ ab ipa ciuitate valet. vt. ff. de iudi. iudiciũ soluit̃. tñ poterit agi cor̃ supiore sicut alꝫ ꝓceditur per viã euangelice denũciationis. vt dixim⁹. s̃. l. pri. in glo. sup verbo denũciatiõe. Si vero auferꝛ iurisditio sit ꝓ defensiõe non valet qꝫ defensio est ó iure nãli z sic nõ põt auferri nec impediri. quin iudex audeat. alꝫ idez importaret si statueret qꝑ iudex faciat iniusticiã pro hoc eꝛ de re iud. c. pasto. in cle. z qđ dixi. s̃. l. pri. in glo. super verbo figura. Idẽ si auferꝛ ius replicandi. qꝫ sicut exceptio est defensio ꝑ actionem ita replicatio ꝑ exept. vt. ff. de excep. l. ij. z hoc qñ talis est exceptio seu defensio que p statutum non põt tolli alꝫ sicut posset ipa exceptio tolli ita z iurisditio auferri. bar. b Data. istud est vtile z necessariũ in. ll. q̃ de nouo emanãt. sed in codicibus z legibus antiqꝫ diu obseruat⁹ seu in voluie legũ redact⁹ ꝫ data non repiatur nihilominus suũ vigorem obtinet in ꝓma ꝓstitutiõe codicis ibi si qua coꝛ z̃c. vñ z cõstitutio postq̃ cepit per studia diuulgari z frequentari valeret. ꝫ data nõ reperiretur z hoc est vtile per quasdam ciuitates q̃ hñt sua volumĩa statutoꝝ nõ publicata manu notariorũ. sed sunt diutius obseruata. z hec data est cõmunis ad banc constitutionẽ z precedentem.

¶ Explicit.

¶ Registrum.

a
Prima vacat.
In nomine dñi.
Compleant
expressum.
b
Rubrica
Dictum est.
Complebit
mam qđ dic
c
tas. §. pompo.
Fuge. quam
Rubrica Iusiu.
Contra eos
d
Contigerit
vij. habere

postea manu.
vt. C. de
e
dicunt.
j. eo. §.
Consistoriuꝫ.
duorum. z. §.
f
Petitus est
lud quoqꝫ.
Obseruent
de testi. si qñ.
g
Quartam.
Mutuatur
ptionem trium
Vis que
dignitates

b
ibi de bis
Nati sunt.
qꝑ hic fal'it.
Moderata
i
Si vero pactum
te matrimonio
ta. z per
bitoris z
k
constitutione
potest esse
eccie. constan.
ductionem sic
l
Nuncium.
Si quis autez

Aut aliarum.
z. s̃. eo. §.
m
Consecranda
nec vir.
§. pe.
n
Ne ingenitis
Comitiue
Rubrica. Si ser.
beant quartam
o
fideiussorem
Idem z in
de sac. san. eccle.
stitut⁹. de act.

p
l. ij. §. f.
ctus. dic
j. de col.
collocauerunt.
q
q̃ꝫ qui possidet
manumissoꝛi.
emphi. §.
Ulioribus
r
nem laboris.
bospitum
legijs.
ti. i. l. i.
f
Auricentenarijs
Quicunqꝫ.

officio alterius
feudo marchie
t
sic. s. intelligendum
non modicuꝫ
dicit. s.
commotam.
v
testatoꝛe
ratur prescriptis
numer⁹
predictam
x
est z alia
pnunciari de vno
rit z similia

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x-rite
mm
0
1
2
3
4
5
6